

Bundel - Adviescommissie Controle en Financiën van 2 juni 2022

Agenda bijlagen

Agenda advies-cie CF 2-6-2022.doc

- 1 Opening en mededelingen en vaststellen agenda
Behandelvoorstel: Aangeven of u nog wijzigingen op de conceptagenda heeft en vaststellen agenda.
- 2 Vaststellen verslag van vorige bijeenkomst
Behandelvoorstel: Aangeven of u vragen, opmerkingen of correcties heeft bij het conceptverslag. Wanneer u geen vragen of opmerkingen heeft, kunt u het verslag vaststellen en zal deze worden toegevoegd aan de volgende commissie M&S.
Adviescommissie CF 21-04-2022.docx
- 3 Ingekomen en verzonden stukken
 - *Beoordeling begroting 2022 (provincie)*
 - *Overzicht raadsbrieven VBF (zie cie VBF)*
 - *Mailing Deloitte*
 - *Antwoord op vragen bibliotheek (volgt zsm)*
 - *Aanmeldingen raadstoets (via presidium)*

Jaarlijks voert de gemeenteraad voor twee programma's een raadstoets uit (zie bijlage vanuit de adviescommissie C&F). Voor komend jaar is dat het programma volksgezondheid en bewoners en bestuur (B&B). Om deze raadstoets goed te kunnen uitvoeren zijn we op zoek naar 3 raadsrapporteurs per programma. Dit jaar start één van de raadstoetsen (volksgezondheid) al bij de programmabegroting (najaar 2022) en dit loopt door tot en met de jaarstukken 2022 (voorjaar 2023). Wie van de fracties wil zich hiervoor aanmelden? De tijdschatting is circa 8 uur in het najaar 2022 en 10-15 uur in voorjaar 2023. De uitvraag voor de raadstoets voor het programma B&B volgt begin 2023. Graag jullie aanmelding voor 31 mei 2022.

Behandelvoorstel:

 - *Stukken ter kennisname waarbij leden van de adviescommissie kunnen aangeven of ze dit onderwerp nader willen bespreken.*

[p2204110055.pdf](#)

[deloitte-nl-audit-vereniging-van-raadsleden-raadsledenboek-2022.pdf](#)

[Samenvattend beeld financiën 2016-2020.xlsx](#)

[Subsidie Bibliotheek 2022.pdf](#)

[Raadsbijlage 1 Bijlage 10 Meerjarenbegroting.pdf](#)

[Getekende Leningovereenkomst Bibliotheek Utrecht.pdf](#)

[Getekende Overdrachtsovereenkomst BU.PDF](#)

[Verslag vergadering gemeenteraad, 2012-11-15 \(1\).pdf](#)
- 4 Jaarstukken 2021
Behandelvoorstel: toelichting door de accountant (presentatie verslag van bevindingen), reactie ambtelijke organisatie en gelegenheid tot het stellen van vragen.
[JS 2021 behandeling.pdf](#)
[Presentatie controle jaarrekening 2021R Utrecht.pptx](#)
- 4.1 Jaarstukken 2021
[Dossier 2676 voorblad](#)
[Raadsvoorstel Jaarstukken 2021.docx](#)
[Jaarstukken 2021.pdf](#)
[Bewonerssamenvatting Verantwoording 2021.pdf](#)
- 4.2 Resultaatbestemming 2021
[Dossier 2680 voorblad](#)
[Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2021.docx](#)
[Resultaatbestemming 2021.doc](#)
- 4.3 Raadsbrief Reactie op bevindingen accountant bij de jaarrekening 2021
[Dossier 2754 voorblad](#)
[Raadsbrief Reactie op bevindingen accountant bij de jaarrekening 2021.docx.pdf](#)

5

Raadsvoorstel VJN 2022 en bijbehorende documenten (Berap, MPR etc.)

Behandelveorstel: toelichting door de ambtelijke organisatie en gelegenheid tot het stellen van vragen. Kan er een advies worden opgesteld t.b.v. commissiebehandeling (let op beleidsarm)?

12052022 Behandeling VJN 2022.pdf

5.1

Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022

Dossier 2712 voorblad

Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2022 en eerste bestuursrapportage 2022.docx

Voorjaarsnota 2022 en Eerste Bestuursrapportage 2022.pdf

Subsidiestaat 2022.pdf

Subsidiestaat 2023.pdf

5.2

Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Ruimte 2022

Dossier 2629 voorblad

Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Ruimte 2022.docx

Aanbiedingsbrief Toelichting Meerjaren Perspectief Ruimte 2022.docx

Meerjaren Perspectief Ruimte 2022.pdf

Wijzigingsbesluit parkeerbelastingverordening - DROP.docx

Wijzigingsbesluit parkeerplaatsenverordening 2014 - DROP.docx

Wijzigingsbesluit Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen.docx

Toelichting op wijziging parkeerbelastingverordening en parkeerplaatsenverordening.pdf

Merwede fase 1 Startdocument Regeling Risicovolle Projecten.pdf

Bijlage Voortgang woningbouwprojecten 250+.pdf

Bijlage MGP Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2022-2026.pdf

Bijlage toelichting effect nota WAAVA op MPB.pdf

5.3

Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2022

Dossier 2695 voorblad

Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2022.docx

Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2022.pdf

5.4

Raadsvoorstel Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027

Dossier 2694 voorblad

Raadsvoorstel Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027.docx

Programma water en riolering Utrecht 2023-2027.pdf

5.5

Raadsbrief Voortgang Nota Beheer Openbare Ruimte en MJIP 2023-2027

Raadsbrief Nota Beheer Openbare Ruimte en MJIP 2023-2027.docx

Meerjaren Investerings Programma (MJIP) beheer openbare ruimte 2023-2027.docx

6

Jaarplan Concernaudit

Behandelveorstel: toelichting door de ambtelijke organisatie en gelegenheid tot het stellen van vragen.

Toelichting: Het jaarplan Concernaudit 2022/23 bevat een korte beschrijving over de volgende onderwerpen:

- *Totstandkoming van het jaarplan*
- *Bezetting en werkwijze van Concernaudit*
- *Overzicht van geplande en optionele activiteiten*

Jaarplan Concernaudit 2022-2023 definitief.pdf

Adviescommissie FC_2 juni 2022_Concernaudit_definitief.pptx

7

Vooruitblik jaarplan 2022

Zomersessie adviescie C&F

26 augustus 09.30-16.00 Nader in te vullen:

Inloop 09.30

Ochtend 09.45-12.30 (pauze 15 minuten)

- *Aanbesteden, subsidies: hoe zit het nu? NB: Raadsleden hebben hier vaak vragen over. (45 minuten)*
- *Nieuwe opzet begroting van de toekomst en het budgetrecht van de raad (90 minuten). Aan de hand van een voorbeeld programma wordt de nieuwe opzet met de adviescommissie besproken. Wat zijn de verschillen? Hoe kunnen we nu beter sturen als raadsleden?*
- *Verbonden partijen: doorgehaald ivm teveel onderwerpen*
- *Presentatie Grex: 45-60 minuten: Hoe zitten de grexen financieel in de P&C cyclus. Tip van de adviescie om deze presentatie nogmaals te doen (zie overdrachtsdocument).*

Lunch: 12.30-13.15

Middag: 13.15-16.00 (pauze 15 minuten)

- *Financiële Dekkingen: welke spelregels stellen we met elkaar vast (60 minuten)?*
- *Update financiële positie (Deloitte) (45-60 minuten) à vervolg van het introductieprogramma.*
- *Jaarplan 2022/2023 (15 minuten): wat gaan we als adviescie doen in het laatste kwartaal van 2022 en 2023?*

Borrel 16.00-16.30

Behandelveorstel:

- *Aanvullende wensen voor zomersessie 2022?*
- *Kan 1-9 vervallen?*

NB: 5 minuten wissel pauze, zodat we het laatste deel van de vergadering gebruiken om een advies richting de commissies te formuleren dan wel met elkaar in gesprek te gaan over voorliggende onderwerpen. Voor afsluiting een korte rondvraag richting ambtelijke organisatie door de voorzitter.

Jaarplan adviescommissie C&F 2022 (mei).docx

8 Voortgang controle accountant met adviescie C&F

Behandelveorstel: toelichting door de accountant.

9 Wvttk

Behandelveorstel: Dit agendapunt creëert de vrije ruimte voor het behandelen van onderwerpen die niet zijn aangemeld. U kunt naar eigen inschatting onderwerpen inbrengen.

- *Advies opstellen n.a.v. VJN 2022/JS 2021*
- *Overleg andere adviescie's (N'gein en Amersfoort)*

NB: eerdere adviezen zijn ter informatie opgenomen.

18022022 Brief Adviescommissie WAAVA.docx

05112020 Adviesbrief adviescommissie Controle en Financien PB 2021.docx

11052021 Brief Adviescommissie RRP Final.docx

10 Rondvraag en sluiting

AGENDA Adviescommissie Controle en Financiën
2 juni 2022 van 20.00–22.00 uur (stadskantoor, V32)

Agendapunt 1 t/m 7 worden behandeld in aanwezigheid van de (medewerkers van) de afdeling Concernmanagement Financiën, Inkoop en Juridische Zaken/Concern Control, de voorzitter/secretaris van de Rekenkamer en de accountant.

Agendapunt 8 t/m 10 worden behandeld in aanwezigheid van de accountant.

(5 min)

1. a. Opening en mededelingen.
- b. Vaststellen agenda.

Behandelveorstel: Aangeven of u nog wijzigingen op de conceptagenda heeft en vaststellen agenda.

(3 min)

2. Vaststellen verslag van vorige bijeenkomst

Behandelveorstel: Aangeven of u vragen, opmerkingen of correcties heeft bij het conceptverslag. Wanneer u geen vragen of opmerkingen heeft, kunt u het verslag vaststellen en zal deze worden toegevoegd aan de volgende commissie M&S.

(5 min)

3. Ingekomen en verzonden stukken.

- Beoordeling begroting 2022 (provincie)
- Overzicht raadsbrieven VBF (zie zie VBF)
- Mailing Deloitte
- Antwoord op vragen bibliotheek (volgt zsm)
- Aanmeldingen raadstoets (via presidium)

Jaarlijks voert de gemeenteraad voor twee programma's een raadstoets uit (zie bijlage vanuit de adviescommissie C&F). Voor komend jaar is dat het programma volksgezondheid en bewoners en bestuur (B&B). Om deze raadstoets goed te kunnen uitvoeren zijn we op zoek naar 3 raadsrapporteurs per programma. Dit jaar start één van de raadstoetsen (volksgezondheid) al bij de programmabegroting (najaar 2022) en dit loopt door tot en met de jaarstukken 2022 (voorjaar 2023). Wie van de fracties wil zich hiervoor aanmelden? De tijdinschatting is circa 8 uur in het najaar 2022 en 10-15 uur in voorjaar 2023. De uitvraag voor de raadstoets voor het programma B&B volgt begin 2023. Graag jullie aanmelding voor 31 mei 2022.

Behandelveorstel:

- Stukken ter kennisname waarbij leden van de adviescommissie kunnen aangeven of ze dit onderwerp nader willen bespreken.

(45 min)

4. Jaarstukken 2021

Behandelveorstel: toelichting door de accountant (presentatie verslag van bevindingen), reactie ambtelijke organisatie en gelegenheid tot het stellen van vragen.

(20–30 min)

5. Raadsvoorstel VJN 2022 en bijbehorende documenten (Berap, MPR etc.)

Behandelveorstel: toelichting door de ambtelijke organisatie en gelegenheid tot het stellen van vragen. Kan er een advies worden opgesteld t.b.v. commissiebehandeling (let op beleidsarm)?

(5–10 min)

6. Jaarplan Concernaudit

Behandelveorstel: toelichting door de ambtelijke organisatie en gelegenheid tot het stellen van vragen.

Toelichting: Het jaarplan Concernaudit 2022/23 bevat een korte beschrijving over de volgende onderwerpen:

- Totstandkoming van het jaarplan
- Bezetting en werkwijze van Concernaudit
- Overzicht van geplande en optionele activiteiten

(10 min)

7. Vooruitblik jaarplan 2022

<i>Zomersessie adviescie C&F 26 augustus 09.30– 16.00</i>	<p>Nader in te vullen:</p> <p>Inloop 09.30</p> <p>Ochtend 09.45–12.30 (pauze 15 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none">• Aanbesteden, subsidies: hoe zit het nu? NB: Raadsleden hebben hier vaak vragen over. (45 minuten)• Nieuwe opzet begroting van de toekomst en het budgetrecht van de raad (90 minuten). <i>Aan de hand van een voorbeeld programma wordt de nieuwe opzet met de adviescommissie besproken. Wat zijn de verschillen? Hoe kunnen we nu beter sturen als raadsleden?</i>• Verbonden partijen: doorgehaald ivm teveel onderwerpen• Presentatie Grex: 45–60 minuten: Hoe zitten de grexen financieel in de P&C cyclus. Tip van de adviescie om deze presentatie nogmaals te doen (zie overdrachtsdocument). <p>Lunch: 12.30–13.15</p>
---	--

	Middag: 13.15–16.00 (pauze 15 minuten) <ul style="list-style-type: none"> • Financiële Dekkingen: welke spelregels stellen we met elkaar vast (60 minuten)? • Update financiële positie (Deloitte) (45–60 minuten) à vervolg van het introductieprogramma. • Jaarplan 2022/2023 (15 minuten): wat gaan we als adviescie doen in het laatste kwartaal van 2022 en 2023? – Borrel 16.00–16.30
<i>Do. 1 september</i>	PM (kan wellicht vervallen door zomersessie op 26–8)

Behandelveorstel:

- Aanvullende wensen voor zomersessie 2022?
- Kan 1–9 vervallen?

NB: 5 minuten wissel pauze, zodat we het laatste deel van de vergadering gebruiken om een advies richting de commissies te formuleren dan wel met elkaar in gesprek te gaan over voorliggende onderwerpen. Voor afsluiting een korte rondvraag richting ambtelijke organisatie door de voorzitter.

(10 min)

8. Voortgang controle accountant met adviescie C&F

Behandelveorstel: toelichting door de accountant.

(10 min)

9. Wvttk

Behandelveorstel: Dit agendapunt creëert de vrije ruimte voor het behandelen van onderwerpen die niet zijn aangemeld. U kunt naar eigen inschatting onderwerpen inbrengen.

- Advies opstellen n.a.v. VJN 2022/JS 2021
- Overleg andere adviescie's (N'gein en Amersfoort)

NB: eerdere adviezen zijn ter informatie opgenomen.

(2 min)

10. Rondvraag en sluiting.

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN

21 april 2022 van 20.00–22.30 uur

Stadhuis, Raadszaal

Adviescommissie: Susanne Schilderman (voorzitter), Cees Bos, Bina Chirino, Gert Dijkstra, Meike Hellevoort, Ruud Maas, Stevie Noltén, Annemarijn Oudejans, Margreet Ramaker, Jantine Zwinkels en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)

Overige deelnemers: Petra de Graaf (griffiesecretaris), Jasmin Grundauer (manager concernaudit), Gerth Molenaar (Rekenkamer), Ankie Reijnen (strategisch adviseur financiën), Edwin Westphal (concernmanager financiën, inkoop en juridische zaken), Katie Zwetsloot (CFO), en Rein-Aart van Vugt en Niels Fritz (Deloitte)

Niet aanwezig: David Bosch en Rick van der Zweth

1. a. Opening

De voorzitter opent de eerste vergadering van de Adviescommissie Controle & Financiën – in nieuwe samenstelling.

b. Vaststellen agenda

Op verzoek van mevrouw Zwinkels wordt 'financiële zaken openbare bibliotheek' aan de agenda toegevoegd, verder volgens opgave.

2. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst (17-02-2022)

Geen opmerkingen; het verslag wordt vastgesteld.

3. Kennismaking

Omdat de meeste commissieleden onlangs voor het eerst tot raadslid werden benoemd, wordt er een voorstelronde gehouden. Daniëlle Rijnders is de griffier van de Adviescommissie. Financiën is een leuk en boeiend onderwerp, vindt ze, dat prominenter bij de raad op de agenda mag staan. Petra de Graaf is griffiesecretaris; zij is gewoonlijk aanwezig bij raadsvergaderingen en zal zo nu en dan ook de commissievergadering bijwonen. Majne van de Merwe is de vaste (externe) notuliste. De secretaris van de Rekenkamer, Gerth Molenaar, is bijna altijd aanwezig en wordt vaak vergezeld door Paul Venhoeven, voorzitter Rekenkamer. Niels Fritz en Rein-Aart van Vugt werken bij accountantskantoor Deloitte, zij leiden het accountantsteam dat jaarlijks – in opdracht van de gemeenteraad – de gemeentelijke jaarrekening controleert. Ankie Reijnen werkt sinds kort bij de financiële afdeling als strategisch adviseur. Edwin Westphal is concernmanager, onder andere voor financiële en juridische zaken. Katie Zwetsloot is de concerncontroller; Jasmin Grundauer is onlangs bij de gemeente Utrecht begonnen als manager concernaudit. De meeste ambtenaren worden regelmatig voor de commissievergadering uitgenodigd om zaken toe te lichten of om achtergrondinformatie te geven.

Gert Dijkstra (EenUtrecht), Meike Hellevoort (GroenLinks), Stevie Noltén (Bij1), Bina Chirino (ChristenUnie), Ruud Maas (Volt), Annemarijn Oudejans (Student & Starter) en Margreet Ramaker

(VVD) zijn zojuist raadslid geworden; Cees Bos (Stadsbelang Utrecht) en Jantine Zwinkels (CDA) waren dat al. Rick van der Zweth (PvdA) en David Bosch (PVV) zijn ook lid van de Adviescommissie, maar waren vanavond verhinderd.

- *Bericht van de oud-voorzitter, Dimitri Gilissen*

De boodschap van de oud-voorzitter is opgenomen in het overdrachtsdocument, bij vergaderstukken.

- *Rol van de accountant*

De heer Van Vugt geeft aan dat er voor de Adviescommissie drie belangrijke momenten in het jaar zijn. Aan het begin van de controle (september) verwacht de accountant dat de commissie onderwerpen meegeeft waarop extra moet worden gelet bij de controle. Het tweede moment is in het najaar, bij de tussentijdse controle. De tussenrapportage staat meestal in december bij de Adviescommissie op de agenda. In het voorjaar levert de ambtelijke organisatie de jaarrekening; de accountant rapporteert dan over de bevindingen tijdens de controle. Daarnaast adviseert de accountant de Adviescommissie, onder andere tijdens de Heidag, maar hij is ook beschikbaar voor algemene vragen over financiën en bedrijfsvoering.

- *Rol van de Rekenkamer*

De Rekenkamer is, zoals gezegd, bijna altijd bij de vergadering aanwezig – om te horen hoe de Adviescommissie over verschillende zaken denkt, maar ook om mee te denken en te adviseren.

- *Rol van het Stadskantoor*

De ambtenaren nemen de commissieleden zo goed mogelijk mee bij de onderwerpen die ter tafel komen, geven toelichting en beantwoorden technisch-financiële vragen.

4. Update leesbaarheid / begroting van de toekomst

Zie de presentatie 'Raamwerk sturen en verantwoorden,' bij vergaderstukken. De ambtelijke organisatie wisselt al enige tijd van gedachten met de Adviescommissie over de leesbaarheid van de begroting: kunnen raadsleden de informatie vinden die zij zoeken? De gemeente werkt met programma's, strategische doelen, opgaven, beleidskaders en zo meer, maar de samenhang is niet altijd even duidelijk. De ambtelijke organisatie geeft aan dat intern dit nog nader moet worden besproken voordat verdere stappen kunnen worden gezet.

Voorbeeld: het programma Werk & Inkomen kent opgaven – daar passen doelen bij die de gemeente wil bereiken. Er is echter ook een verzameling van tien strategische doelen, waaronder ook doelen op het gebied van Werk & Inkomen. Dan zijn er nog de nodige beleidsstukken op het gebied van Werk & Inkomen. Op alle niveaus zijn doelstellingen benoemd, echter over hetzelfde onderwerp. Dit maakt het lastig om de programmabegroting te beoordelen. Op verzoek van de heer Bos zal mevrouw Zwetsloot in een volgende vergadering enkele concrete voorbeelden aandragen.

Zie blz. 6 van de presentatie. Het streven is een heldere kaderstelling waaraan een visie of ambitie ten grondslag ligt. De heer Bos is benieuwd welke rol de ambtelijke organisatie speelt bij het vormen van een visie. Mevrouw Zwetsloot geeft aan dat de afdeling adviseert ten aanzien van verbetering van beleidsstukken, en ook kaders voorstelt die de gemeenteraad uiteindelijk vaststelt. Vervolgens worden documenten daaraan getoetst en zonodig aangepast.

Mevrouw Zwinkels merkt op dat er ook visies zijn waaraan geen budget is gekoppeld, bijvoorbeeld het speeltuinenbeleid. Dat klopt, zegt mevrouw Zwetsloot, en dan gaat de discussie wel eens over wat er het eerst moet zijn, de visie of het geld. Een visie is meestal iets voor langere termijn, een 'stip aan de horizon.' Dan staat nog niet vast hoe de weg naar die stip zal worden afgelegd, en dus ook niet hoe dit betaald wordt. Er zijn meestal wel ideeën over de kosten, bij benadering. Het speeltuinbeleid is meer iets voor de wat minder lange termijn; dan moet een keuze worden gemaakt tussen het formuleren van een visie of het opstellen van een beleidsnota. Uitvoering is nog niet geborgd bij het vaststellen van een visie.

Mevrouw Reijnen herinnert de commissie aan de [motie](#), ingediend bij de vorige begrotingsbehandeling, waarmee de ambtelijke organisatie werd opgeroepen om voor een beter leesbare begroting te zorgen. Daarom wordt er nu een raamwerk gemaakt. In de strategische langetermijndoelstelling, Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, zijn tien langetermijndoelstellingen geformuleerd (zie blz. 9 van de presentatie). De programmabegroting wordt mogelijk daaraan gekoppeld. In een volgende vergadering laat mevrouw Reijnen de Adviescommissie een voorbeeld van een uitgewerkt programma zien. In grote lijnen: er zijn vijf programma's die samenhangen met de maatschappelijke opgaven in de stad. In elk programma zijn ambities (langetermijndoelstellingen) geformuleerd. Bij elke ambitie hoort een set doelstellingen, en aan elke doelstelling is budget gekoppeld. Dit betekent dat het college niet zomaar een ander doel kan gaan nastreven zonder toestemming van de raad, ook niet als er geld over is. Schuiven met budgetten is evenmin toegestaan.

Het budgetrecht van de raad is beschreven in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording): het college kan nooit schuiven met budgetten *tussen* programma's. Het is aan de raad zelf om te beslissen hoeveel budget er per programma wordt vrijgegeven. Mevrouw Zwetsloot verduidelijkt dat de zaken nu op programmaniveau zijn geregeld – zo is het in de financiële verordening vastgelegd. Er is echter niets tegen om dit te bediscussiëren, want uiteindelijk gaat het erom waar de raad zich comfortabel bij voelt, en om de vraag of dat misschien de uitvoering belemmert.

Reacties en discussie

De heer Westphal merkt op dat er steeds meer samenhang ontstaat tussen de verschillende opgaven. Voorbeeld: mobiliteit is zeer verbonden aan de bouw van 60.000 woningen. Als deze opgaven op programmaniveau bijeen worden gebracht, kunnen ze in samenhang worden

gevolgd. De heer Westphal adviseert om de begroting te gebruiken voor het geheel van afwegingen. De raad zou kunnen vragen om enkele voortgangsrapportages per jaar, bijvoorbeeld naar aanleiding van de visie op de nota mobiliteit.

Het gaat nu over de leesbaarheid van de begroting, stelt de heer Bos, waarom gaat het dan over budgetrecht en strategische keuzes? Hij veronderstelt dat het de bedoeling is dat de focus verschuift van geld naar inhoud, maar is dat wel de wens van de raad? De heer Westphal bevestigt dit, maar benadrukt dat minder aandacht voor geld zeker niet de intentie is. De organisatie wil de beleidskant juist verstevigen. Om goed te kunnen monitoren is stabiliteit voor vier jaar nodig; inbreng en ondersteuning van de Adviescommissie is daar welkom bij.

Het viel mevrouw Schilderman op dat de toelichting sterk gericht was op het omschrijven van het beleid, maar uiteindelijk gaat de begroting toch over het verdelen van geld? Zij is geen voorstander van budgetrecht op enkele miljoenen; dat moet hoger zijn, maar niet op het niveau van honderden miljoenen. De meerwaarde van minder programma's is niet duidelijk; een volgende keer moet wat mevrouw Schilderman betreft de toegevoegde waarde worden getoond. De gemeentelijke begroting moet (voor een raadslid) bij voorkeur niet omvangrijker zijn dan ongeveer twintig pagina's (exclusief bijlagen). Er moet bondig in staan wat we moeten gaan doen en wat dat kost. Het gaat om bestuurbaarheid; de raad wil kunnen sturen met het beschikbare geld, en wil kunnen controleren of de juiste dingen worden gedaan. Ook moet duidelijk zijn wat er ten tijde van de begroting nog aan programma's loopt, en waar dat is vastgelegd. Is het haalbaar om de Adviescommissie een voorstel voor de vorm van de begroting voor te leggen – waarover de Adviescommissie de commissie VBF dan kan adviseren, en waarover vervolgens in de raadsvergadering wordt besloten? Het is dan misschien niet mogelijk om een en ander rond te hebben voor de programmabegroting 2023, maar mevrouw Schilderman heeft er voorkeur voor om het in één keer goed te doen.

De heer Dijkstra sluit zich hierbij aan, met dien verstande dat hij het budgetrecht liever een niveau dieper zou willen uitoefenen. Liefst zo helder en concreet mogelijk. In dit verband verwijst mevrouw Hellevoort naar de in de vorige periode ingediende motie; daarin gaat het volgens haar echt om betere leesbaarheid en meer inzicht. Het is belangrijk om dan ook duidelijk te krijgen wat dit betekent voor het budgetrecht van de raad.

Mevrouw Chirino kan zich vinden in het SMART formuleren van doelstellingen, want daardoor kan de raad goed meekijken, meesturen en controleren. Misschien zijn er nog andere vormen mogelijk dan de huidige vijf blokken. Dat de focus wordt verlegd van geld naar inhoud is mevrouw Chirino niet opgevallen; op basis waarvan is dat geconcludeerd? Liever zou zij zien dat de uitvoerbaarheid wordt verbeterd. Mevrouw Zwetsloot memoreert dat bij de discussies over leesbaarheid ook naar voren is gekomen dat de raad wil kunnen zien of de inzet effectief is, en of de gestelde doelen ermee worden bereikt. De huidige versie van de begroting bevat erg veel procesinformatie; de raad gaf aan te willen weten waar het toe leidt. Los daarvan is de

begrotingsbehandeling natuurlijk het moment waarop de financiële kaders worden vastgesteld – en dat blijft zo.

Mevrouw Zwinkels vraagt om een overzicht van voor- en nadelen en consequenties van de nieuwe indeling van de begroting. Het is wat haar betreft wel interessant om te lezen over doelstellingen, maar neem als voorbeeld het programma duurzaamheid: daarin moet informatie te vinden zijn over het type uitgaven. Zijn het proceskosten of fysieke investeringen? Als dat duidelijk is, kan de raad wellicht uitgaven gaan prioriteren.

Het is te snel gegaan, vindt de heer Bos, de Adviescommissie is onvoldoende betrokken en onvoldoende meegenomen. Hij pleit ervoor om op korte termijn een technische bijeenkomst te houden.

Vervolg

Het lijkt allen verstandig om dit onderwerp een volgende keer opnieuw op de agenda te zetten. De heer Westphal geeft aan dat hij bij de veelal nieuwe raadsleden meer behoefte aan discussie signaleert. Waarschijnlijk is niet haalbaar om al vanaf 2023 met een nieuwe begroting te gaan werken, met als consequentie dat dan ook de jaarrekening 2023 in de 'oude' structuur zal worden gemaakt. Dit laat onverlet dat er al wel kan worden gewerkt aan verbetering van leesbaarheid in de huidige structuur. Dit overlegt de heer Westphal intern, en komt erop terug.

De voorzitter constateert dat het merendeel van de Adviescommissie eraan hecht om een plan of voorstel te bespreken. Misschien wordt er, voor uitvoering, ook nog voor een politieke bespreking gekozen. De heer Bos pleit voor een gezamenlijk plan, het moet niet een plan zijn dat de Adviescommissie zonder meer wordt voorgelegd.

5. Vooruitblik jaarplan 2022

Zie het overzicht in de vergaderagenda. Aan de agenda van de vergadering van 2 juni a.s. wordt het programma voor de Heidag toegevoegd, ter bespreking. De voorzitter doet de suggestie om de leesbaarheid van de begroting (zie punt hiervoor) tijdens de Heidag te bespreken.

Tijdens het inwerkprogramma van de Adviescommissie werd door de accountant verteld dat raadsleden, als zij een motie of amendement indienen, aan de wethouder mogen vragen of zij of hij er dekking voor wil zoeken in het eigen budget of programma omdat dit voor raadsleden erg lastig is. Mevrouw Zwinkels stelt voor om hierover in een volgende vergadering van de Adviescommissie door te praten, en er eventueel ook een advies over te geven. Mevrouw Ramaker steunt dit voorstel, en ziet dit graag zo snel mogelijk op de agenda terug. Doel van een motie is namelijk om het met elkaar over de inhoud te hebben en nu gaat het al snel over de financiële dekking.

De voorzitter stelt voor om Leesbaarheid begroting en Dekkingsvoorstellen op het programma van de Heidag te zetten, en om voor beide onderwerpen om een voorbereidende notitie te vragen. Hiermee gaan allen akkoord. Er wordt opgemerkt dat de fracties die nu onderhandelen over het nieuwe coalitieakkoord alvast kunnen meenemen dat deze raad anders wil omgaan met dekkingsvoorstellen (zie hiervoor). De heer Dijkstra merkt op dat het niveau van budgetrecht nog niet voldoende is geadresseerd. Volgens de heer Bos staat dit geheel los van de leesbaarheid van de begroting. Beide onderwerpen moeten worden besproken, al dan niet apart.

De Heisessie vindt plaats in september a.s.; kan deze worden vervroegd? Eind augustus, vlak na het zomerreces, lijkt de voorzitter het best haalbare.

De heer Westphal wijst erop dat de jaarstukken in de volgende vergadering op de agenda staan. Hij biedt de Adviescommissie aan om een technische toelichting te geven. Raadsleden kunnen de komende tijd vragen stellen over de jaarstukken; deze moeten op 12 mei a.s. om 14.00 uur binnen zijn, zodat de ambtelijke organisatie voldoende tijd heeft voor beantwoording. Tip: veel vragen worden regelmatig herhaald; de heer Bos adviseert de nieuwe raadsleden om de vragen & antwoorden van de afgelopen vier jaar door te nemen.

Op 31 mei a.s. is er een technische bijeenkomst over de jaarstukken en de voorjaarsnota (via teams).

Allen gaan akkoord met de agenda voor de vergadering van 2 juni a.s.

6. Financiële zaken openbare bibliotheek (toegevoegd punt)

Mevrouw Zwinkels vraagt aandacht voor de brandbrief van de bibliotheek. Kunnen de geldstromen van de bibliotheek inzichtelijk worden gemaakt, als input voor de Commissie OB&E van 2 juni a.s.? Indien gewenst kan de Adviescommissie dit dan ook bespreken. De heer Bos adviseert om vooral de controlemechanismen bij de bibliotheek (een verbonden partij) te bestuderen.

Schorsing

De ambtenaren verlaten de vergadering.

7. Voortgang accountantscontrole

De accountantscontrole over het boekjaar 2020 verliep zeer moeizaam, vertelt de heer Fritz; hij adviseert de commissie om het accountantsrapport te lezen. Vanaf afgelopen najaar zijn de accountants samen met de ambtelijke organisatie bezig geweest met een verbeterd proces; hier is goede voortgang in gemaakt. De conceptrapportage is al klaar.

Mevrouw Zwinkels vraagt naar de rapportage over het dossier Grondexploitatie Leidsche Rijn. De heer Fritz geeft aan dat dit een belangrijk onderdeel van de controle is. Vorig jaar bevatte dit dossier de nodige onzekerheden; dat is nog steeds het geval.

Waar moet de raad extra op letten bij de behandeling van de jaarstukken? De heer Van Vugt adviseert om in elk geval het accountantsverslag te lezen; dit is al aan de organisatie aangeleverd voor hoor en wederhoor. Het wordt waarschijnlijk half mei a.s. vrijgegeven. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op de grondexploitaties, want dat is het kwetsbaarste deel. De heer Van Vugt adviseert om ook te letten op de verschillen tussen begroting en realisatie; die zijn namelijk aanzienlijk, en hangen samen met de realisatiekracht van de organisatie. Let ook op plannen die niet zijn uitgevoerd.

Bekijkt de accountant ook of de achterstand in investeringen nog wordt ingelopen, en wordt er dan rekening mee gehouden dat dit de komende tijd fors duurder zal worden vanwege de inflatie? Daar ziet de controle niet op, antwoordt de heer Van Vugt, maar het speelt niet alleen in Utrecht. Belangrijker wat hem betreft is de arbeidscapaciteit bij de gemeente Utrecht; daar moet de raad naar vragen.

8. Rondvraag en sluiting

De vergadering kan wat gestructureerder, wordt gezegd, het is prettig als de commissie eerst alle informatie krijgt, en daarna in de gelegenheid wordt gesteld om vragen te stellen.

Er wordt verder geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De vergadering wordt gesloten.

PROVINCIE :: UTRECHT

Ingekomen ILC d.d.

11 APR 2022

Aan de raad van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

ONDERWERP	Informatie voor uw begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026	TELEFOONNUMMER	06 – 52 76 95 16
		E-MAILADRES	ria.van.dixhoorn-hoogenboom @provincie-utrecht.nl
DATUM	6 april 2022	DOMEIN/OPGAVE	BDO
DOCUMENTNUMMER	8245DE54	TEAM	BEI/IBT/Financieel toezicht
VAN	A.J.J. van Dixhoorn- Hoogenboom		
BIJLAGE	Begrotingsrichtlijnen 2023		

Geachte raad,

Zoals ieder jaar ontvangt u ook dit jaar een begrotingscirculaire van ons. Deze circulaire is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Toezichtkader gemeenten 2020 (GTK 2020). In het GTK 2020 zijn de basisuitgangspunten van het financieel toezicht opgenomen. [Financieel-toezicht-GTK2020](#) In de circulaire (bijlage bij deze brief) informeren wij u over aantal actualiteiten en onderwerpen die wat het financieel toezicht betreft bijzondere aandacht verdienen bij het opstellen van uw begroting 2023 en meerjarenraming 2024 – 2026 en uw jaarrekening.

In maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. De financiële situatie van de gemeente zal waarschijnlijk een belangrijke plaats krijgen op de agenda van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De financiële vooruitzichten zijn op dit moment nog steeds onzeker. Denk aan de consequenties van de herijking van het gemeentefonds, de tegemoetkoming in de zorgkosten voor jeugd en de enorme opgave om Nederland duurzaam te maken.

Wij zien financiële onzekerheden bij het opstellen van uw begroting en meerjarenraming

Ondanks alle inspanningen in de afgelopen jaren om een structureel en reëel sluitende begroting te presenteren zien we dat de gemeenten in financieel zwaar weer verkeren. Ook het opstellen van de begroting 2023 zal het nodige vergen. Wij realiseren ons dat uw verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is veel inzet en veerkracht vraagt. Wij spreken hiervoor onze waardering uit en ondersteunen onze gemeenten daar waar mogelijk. Gezien alle onzekerheden voert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten momenteel gesprekken met het kabinet Rutte IV over de financiële positie van gemeenten op langere termijn. Mochten hier afspraken uit voortkomen die relevant zijn voor het toezichtkader, zullen wij dit vanzelfsprekend met u delen.

Doel van ons financieel toezicht is te voorkomen dat uw gemeente een structureel tekort op de begroting krijgt, dat niet (makkelijk) meer door u zelf op te lossen is. Financieel toezicht is dan ook een wezenlijk onderdeel van de "checks and balances" binnen het openbaar bestuur. Daarnaast draagt financieel toezicht bij aan een bestendig en sterk openbaar bestuur. Een bestuur waar onze inwoners op kunnen bouwen.

Wij beoordelen uw structurele begrotingspositie

Uitgangspunt bij ons financieel toezicht is, dat u onder repressief toezicht blijft. Repressief toezicht betekent dat uw gemeente zonder onze voorafgaande goedkeuring de begroting kan uitvoeren. Daarbij is leidend dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten. Als u de begroting vaststelt waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn, betekent dit nog niet dat u heeft voldaan aan de Gemeentewet. U heeft de

verantwoordelijkheid de begroting structureel in evenwicht vast te stellen. Dit betekent een evenwicht waarbij incidentele/tijdelijke effecten niet mee worden gerekend. Wij dringen erop aan het structurele begrotingssaldo, zowel voor het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk te presenteren. Hiervoor kunt u gebruik maken van de voorbeelden uit het GTK en uit de notitie Structurele en incidentele baten en lasten van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (commissie BBV) [Cie BBV onderwerpen](#)

Wij lichten het financieel toezicht graag toe

Voor nieuwe raadsleden kunnen de overheidsfinanciën soms een ingewikkelde puzzel zijn. Wenst u bijvoorbeeld een uitgebreidere toelichting op de begrotingsrichtlijnen, of heeft u vragen over de werkwijze van financieel toezicht en of over de financiële positie van uw gemeente? Wij zijn van harte bereid om met u in gesprek te gaan en een toelichting/presentatie over het financieel toezicht te geven. Neem dan contact op met een van onze financieel toezichthouders.

Gedurende het jaar volgen wij de ontwikkelingen van de financiële positie van uw gemeente. Wanneer wij zien dat de resultaten van jaarrekening, bestuursrapportages of kadernota ongunstig uitpakken, nodigen wij u mogelijk uit voor een overleg. In dit ambtelijk of bestuurlijk overleg geven wij aan welke verbeteringen nodig zijn om te voorkomen dat uw gemeente onder preventief toezicht, indringend toezicht, moet worden geplaatst.

U kunt uw financiën vergelijken met die van andere gemeenten

Het ministerie van BZK stelt financiële data en informatie beschikbaar op de website Findo.nl, zoals data van gemeentelijke begrotingen en jaarrekeningen. Deze data kunnen worden gebruikt voor vergelijking en analyse. Ook op de website van de Rijksoverheid staat informatie over hoe gemeenten haar financiële situatie op verschillende manieren kunnen (laten) onderzoeken. Bijvoorbeeld zelf met een eigen begrotingsanalyse of bij preventief toezicht met een begrotingsscan met behulp van de provincie en het Rijk of eventueel bij een herindeling met een herindelingsscan.

Als laatste attenderen wij u op de website van Interbestuurlijk toezicht van de provincie Utrecht. Hier presenteren wij jaarlijks de toezichtbrieven van de Utrechtse gemeenten. Op de Interbestuurlijk Toezichtkaart [IBT kaart](#) ziet u hoe de provincie de gemeenten heeft beoordeeld op alle vormen van Interbestuurlijk Toezicht. Naast financiën zijn dit Omgevingsrecht, Informatiebeheer en Huisvesting vergunninghouders.

Tot slot

Wij sturen een afschrift van deze brief - ter kennisgeving – aan uw college van burgemeester en wethouders. De begrotingsrichtlijnen en de toetsingsaspecten uit het GTK 2020 zijn ook voor het college van belang. Afgelopen jaar hebben we, als provincies, op verschillende wijzen op rijksniveau aandacht gevraagd voor de financiële situatie van de gemeenten. We blijven dit doen daar waar mogelijk. Samen met u!

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht
namens hen,

R.C.L. (Robert) Strijk
Gedeputeerde Financiën, Organisatie, Economie en Europa

PROVINCIE UTRECHT

Begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten

Aandachtspunten voor:

Het opstellen van de begroting 2023
en de meerjarenraming 2024 - 2026

Bijlage bij brief d.d. 6 april 2022
gericht aan de Utrechtse gemeenteraden
en

Bijlage bij brief d.d. 6 april 2022
gericht aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de Utrechtse gemeenten

April 2022

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Actuele onderwerpen	4
Verkiezingen/nieuwe raad.....	4
Verruiming gemeentelijk belastinggebied	4
Herijking gemeentefonds/verdelingssystematiek	5
Opschalingskorting	5
3. Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).....	6
Kadernota rechtmatigheid 2022	6
Notitie Paragraaf bedrijfsvoering	6
Notitie Lokale heffingen	6
Actualisering Notities	7
4. Specifieke onderwerpen	7
Inzicht in de structurele begrotingspositie.....	7
Incidentele baten en lasten.....	7
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
Beoordeling kengetallen.....	9
Onderhoud kapitaalgoederen.....	9
Bezuinigingen op het onderhoud.....	9
BTW compensatiefonds.....	10
Omgevingswet.....	10
Wet digitale overheid en Wet open overheid	11
Toezichtkader Gemeenschappelijke regelingen.....	11
5. Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht.....	12
6. Tot slot.....	12

1. Inleiding

Ieder jaar ontvangt u relevante en actuele informatie over de wijze waarop wij uw begroting en meerjarenraming beoordelen vanuit onze wettelijke taak, het financieel toezicht. Het is belangrijk om deze informatie te betrekken bij:

- de kaderstelling voor de begroting en
- het vaststellen van uw begroting 2023.

Uw gemeente is verantwoordelijk voor de vaststelling van een begroting die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluiten wij voor 1 januari over de toezichtsvorm voor uw gemeente voor het komende begrotingsjaar. Dit doen wij op grond van artikel 203 van de Gemeentewet. Regulier is de toezichtsvorm repressief. Wanneer uw begroting niet aan de wettelijke criteria voldoet, is er sprake van preventief toezicht. Regulier is de toezichtsvorm repressief. Wanneer uw begroting niet aan de wettelijke criteria voldoet, is er sprake van preventief toezicht. Preventief toezicht betekent dat wij de begroting en de daaropvolgende wijzigingen eerst moeten goedkeuren voordat u deze kunt uitvoeren. Deze vorm van toezicht is een uitzondering. Wanneer wij overwegen om uw gemeente onder het verscherpte preventieve toezicht te plaatsen, gaan wij eerst met u in overleg. Vervolgens berichten wij u dan vóór 1 januari 2023 over de toezichtsvorm.

Vanuit het financieel toezicht helpen wij gemeenten bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding. Het uitgangspunt is respect voor uw eigen verantwoordelijkheid van besturen. Financieel toezicht is een wezenlijk onderdeel van de “checks en balances” binnen het openbaar bestuur. Daarmee dragen we bij aan het voorkomen van structurele tekorten in uw begroting die niet makkelijk door u zelf op te lossen zijn.

Financieel toezicht draagt bij aan een bestendig en veilig Utrecht met een sterk openbaar bestuur als uitgangspunt. Een bestuur waar de inwoners op kunnen vertrouwen.

In ons Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 Gemeenten (GTK) staan de uitgangspunten van ons toezicht. U kunt het GTK vinden op www.provincie-utrecht.nl/GTK. Dit GTK geeft een toelichting op verschillende onderwerpen, zoals:

- Welke vormen van toezicht zijn er? Welke wet- en regelgeving worden gehanteerd bij het toezicht?
- Wat betekent structureel en reëel evenwicht?
- Waar kijken we naar als we beoordelen of uw begroting en meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is?

In deze begrotingscircularis leest u over actuele onderwerpen die voor uw begroting 2023 (en jaarrekening) van belang zijn. Deze onderwerpen zijn vooral financieel technisch van aard. Uw college dient hier rekening mee te houden bij het opstellen van de komende begroting. Uw college ontvangt daarom een afschrift van deze circularis.

Tip! Neem bij vragen contact op met de ambtelijk contactpersoon van uw gemeente!

De provincie beantwoordt graag uw vragen over deze circularis of de vertaling hiervan in uw begroting.

2. Actuele onderwerpen

Verkiezingen/nieuwe raad

In maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. De financiële situatie van de gemeente zal een belangrijke plaats op de agenda krijgen van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal de nodige aandacht vragen. De financiële vooruitzichten zijn op dit moment nog steeds onzeker. Denk aan de financiële consequenties van de herijking van het gemeentefonds, de tegemoetkoming in de zorgkosten voor jeugd, de enorme opgave om Nederland duurzaam te maken en de opgave ruimte.

Uw kaderstellende en controlerende taak brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 tot en met 2026 structureel en reëel in evenwicht te houden of te brengen. Een beter inzicht in uw financiële positie zorgt ervoor dat u besluiten met financiële consequenties beter en weloverwogen kunt nemen. Daarnaast kunt u eventuele kaders en wensen aan uw college meegeven met betrekking tot het opstellen van de begroting.

Wij adviseren u deze begrotingscirculaire te gebruiken bij het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad (en colleges). Voor nieuwe raadsleden kunnen overheidsfinanciën soms een ingewikkelde puzzel blijken. Mocht er behoefte zijn aan nadere uitleg, dan zijn wij hier graag toe bereid.

Wij attenderen u erop ook kennis te nemen van onze toezichtbrief die wij u aan het eind van ieder jaar toezenden. Hierin staan specifieke aandachtspunten voor uw eigen begroting.

Tip! Op de interbestuurlijk toezichtkaart vindt u de toezichtbrieven over de afgelopen jaren!

De kaart is te vinden op de website van de provincie Utrecht: [IBT pagina](#)

Verruiming gemeentelijk belastinggebied

Besluitvorming over de verruiming van het gemeentelijke belastinggebied is één van de onderdelen van de financieel-bestuurlijke verhoudingen die door het vorige kabinet is doorgeschoven naar het kabinet Rutte IV. Andere elementen van de financieel bestuurlijke verhoudingen zijn de herziening van het verdeelmodel van het gemeentefonds, de indexering (de normeringssystematiek) en een uitkeringsstelsel dat is toegesneden op gezamenlijke opgaven.

In het op 15 december 2021 verschenen coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' zijn de belangrijkste plannen voor de kabinetsperiode opgenomen. Tot 2025 lijkt er volgens het coalitieakkoord aan het eigen belastinggebied van de lokale overheden niets te veranderen. Wel is aangegeven dat er de komende jaren zal worden gewerkt aan een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025, waarbij ook alternatieven voor onder andere de onroerende zaakbelastingen worden betrokken. Voorafgaand aan het debat over de regeringsverklaring heeft de Raad van State op 13 januari 2022¹ in een brief aan de Minister van Financiën het kabinet geadviseerd voor een nieuwe stabielere financieringssysteem voor medeoverheden niet te wachten tot de volgende kabinetsperiode en medio 2022 tot een meerjarig budgettair kader voor medeoverheden te komen.

¹ [Afdeling advisering geeft aanbevelingen bij begrotingsbeleid van het nieuwe kabinet - Raad van State](#)

Herijking gemeentefonds/verdelingssystematiek

De beheerders van het gemeentefonds (de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Financiën) hebben een aangepast verdeelvoorstel voor de herijking van het gemeentefonds naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarna is er in december 2021 nog een update verschenen. Het aangepaste verdeelvoorstel gaat in op de reacties en vragen die gemeenten en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) stelden over het in februari 2021 gepubliceerde verdeelmodel. Gelijktijdig hebben de fondsbeheerders de VNG en het ROB om advies gevraagd over dit aangepaste voorstel. In oktober 2021 schrijft de ROB dat de nieuwe verdeling van het gemeentefonds beter is dan het oude, maar nog steeds problemen kent. De financiële gevolgen voor een groot aantal gemeenten roept vragen op.

In de maartbrief 2022 gaat het Rijk uit van een ingroeipad. In het begrotingsjaar 2023 wordt het ingroeipad van de herverdeling beperkt tot € 7,50 per inwoner en voor de jaren 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het totale herverdeeleeffect komt daarmee op maximaal € 37,50 per inwoner voor- of nadelig.

Opschalingskorting

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds. De opschalingskorting is opgelegd, omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. In het regeerakkoord van kabinet Rutte II stond de ambitie om te komen tot gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. Hierdoor zouden veel gemeenten moeten fuseren. Dit zou moeten leiden tot besparingen op apparaatskosten, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. Er bleek geen draagvlak. De verplichte opschaling is afgeschaft maar de bijbehorende opschalingskorting werd niet afgeschaft. Deze opschalingskorting zou van 2015 tot en met 2025 steeds verder oplopen, tot een structureel bedrag van bijna 1 miljard euro in 2025.

Het niet afschaffen van de opschalingskorting leidde tot veel kritiek bij gemeenten. De afgelopen jaren werd de opschalingskorting bevroren, ofwel incidenteel geschrapt. Voor 2020 kwam dit neer op € 70 miljoen en voor 2021 op € 160 miljoen die gemeenten niet hoefden af te dragen aan het Rijk.

Nu blijkt uit het coalitieakkoord van het kabinet dat de oploop van de opschalingskorting deze kabinetsperiode wordt geschrapt. Hierdoor blijft de opschalingskorting op het gemeentefonds op hetzelfde niveau als de afgelopen 3 jaar. Wat er met de opschalingskorting na de kabinetsperiode gedaan gaat worden, is nog onzeker. Uit de startnota van het kabinet blijkt dat het Rijk vanaf 2026 rekening houdt met een structurele korting op het gemeentefonds van € 675 miljoen.

Sociaal Domein

Het merendeel van de gemeenten heeft bij de begroting 2022 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om stelposten op te nemen in de meerjarenraming 2023 tot en met 2025 voor de middelen jeugdzorg. De bedragen komen voort uit de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen. Hiervoor geldt een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen.

De stelpost is geen budgettaire garantie. Besluitvorming over een structurele oplossing in termen van benodigd budget en aanpassingen in het stelsel voor uitvoering van de Jeugdwet vanaf 2022 heeft nog geen volledige opvolging gekregen in het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord wordt er op een aantal punten afgeweken (onder andere de hoogte) van de afspraken van de Commissie van Wijzen, waardoor de compensatie op langere termijn lager is. Dat betekent concreet dat gemeenten die onze richtlijn hebben gevolgd en de maximale stelpost van 75% hebben opgenomen nog aanvullende dekking zullen moeten zoeken.

Onderdeel van de toezegging van de gelden uit de Commissie van Wijzen is de hervormingsagenda. De agenda, waar ook jeugdhulpaanbieders, professionals en cliëntorganisaties aan meewerken, moet concrete maatregelen opleveren die leiden tot een kwalitatief en financieel houdbaar jeugdstelsel. Op dit moment wordt de hervormingsagenda uitgewerkt.

Voor de begroting 2023 is het op dit moment niet duidelijk hoe er met de stelpost "uitkomst onderzoek Jeugdzorg" moet worden omgegaan. Evenals de VNG zijn wij in afwachting of er tijdig een structurele oplossing wordt geboden. Wanneer deze niet tijdig wordt gegeven dan moeten het Rijk, de VNG en

het IPO nadere afspraken maken hoe er in de begroting 2023 – 2026 moet worden gehandeld om te voorkomen dat de gemeenten opnieuw in de problemen komen. Ook hierover zullen wij u (ambtelijk) informeren zodra er meer duidelijk is.

3. Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De commissie BBV geeft in notities aan op welke wijze een bepaald onderwerp in de begroting verwerkt kan of moet worden. 'Kan', omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en 'moet' als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingwijze. De [BBV-notities](#) bevatten dan ook aanbevelingen ('kan') en stellige uitspraken ('moet') voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV.

Kadernota rechtmatigheid 2022

De commissie BBV geeft via de Kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. De nota wordt door de commissie BBV geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2022 is hier aanleiding toe indien de voorgenomen wetwijziging, waarin het afgeven van een verklaring over de rechtmatigheid bij decentrale overheden wordt geregeld, tijdig wordt afgerond. Met ingang van het verslagjaar 2022 wordt dan de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant.

De gepubliceerde Kadernota rechtmatigheid 2022 gaat dan ook gelden met ingang van het begrotingsjaar 2022 indien bovengenoemde wetwijziging tijdig wordt afgerond.

Ook voor de jaarrekening 2021 is er aanleiding toe de Kadernota rechtmatigheid te actualiseren. Omdat een aantal onderdelen uit de Kadernota rechtmatigheid 2022 los staan van de voorgenomen wetwijziging per 2022, heeft de commissie BBV deze onderdelen als addendum op de Kadernota rechtmatigheid 2018 gepubliceerd.

Notitie Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering is sinds de introductie van het BBV een verplichte paragraaf in de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf moet 'ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering' worden gegeven. Deze formulering geeft veel ruimte om gemeente-specifiek invulling te geven aan deze paragraaf. Naar aanleiding van een consultatie inzake de Kadernota rechtmatigheid 2022 bleek dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. Daarom heeft de commissie BBV besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een Notitie paragraaf bedrijfsvoering op te stellen.

De Notitie paragraaf bedrijfsvoering gaat in per 2022, waarbij de commissie wel aantekent dat de stellige uitspraken en aanbevelingen die geen directe relatie hebben met het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording ook eerder toegepast mogen worden.

Notitie Lokale heffingen

De begrippen lokale heffingen, gemeentelijke belastingen, leges en retributies hebben allemaal betrekking op bedragen die een gemeente oplegt aan bewoners, bedrijven en forensen/toeristen. De begrippen worden door elkaar gebruikt in de wetgeving hetgeen soms tot onduidelijkheid kan leiden. Aanpassingen in de wetgeving in de afgelopen jaren in combinatie met jurisprudentie leiden in de praktijk nog steeds tot veel vragen rondom de tariefstelling voor lokale heffingen en bijbehorende voorziening(en). In de notitie geeft de commissie BBV dan ook een overzicht van alle relevante aspecten van lokale heffingen en bijbehorende voorzieningen en reserves met betrekking tot vraagstukken van begroting en verantwoording. Het doel van de notitie is inzicht te bieden aan raadsleden en meer specifiek duiding te geven aan vakspecialisten op het gebied van lokale heffingen.

Actualisering Notities

In de planning staat verder in de loop van 2022 actualisering van onder andere de notitie rente en de notitie risicomanagement.

Of deze notities al voor de begroting 2023 geldig zullen zijn is afhankelijk van het moment van verschijnen. De ingangsdatum kunt u terugvinden in de betreffende notitie.

4. Specifieke onderwerpen

Inzicht in de structurele begrotingspositie

Het inzicht in de structurele begrotingspositie van uw gemeente blijft een belangrijk aandachtspunt. Als u de begroting vaststelt waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn, betekent dit nog niet dat u heeft voldaan aan de Gemeentewet. U heeft de verantwoordelijkheid de begroting structureel in evenwicht vast te stellen. Dit betekent een evenwicht waarbij incidentele/tijdelijke effecten niet mee worden gerekend. Nogmaals dringen wij erop aan het structurele begrotingssaldo, zowel voor het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk te presenteren. Hiervoor kunt u gebruik maken van de voorbeelden uit het GTK en uit de [notitie Structurele en incidentele baten en lasten](#) van de commissie BBV (hierna: de notitie).

TIP! Neem een helder overzicht op met het structurele begrotingssaldo!

Dit overzicht kunt u opnemen in het raadsvoorstel en de aanbiedingsbrief of in de inleiding van de begroting. In het GTK en de notitie Structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV kunt u voorbeelden terugvinden die u kunt gebruiken. Is het verschil tussen incidenteel en structureel niet duidelijk? Kijk dan in de genoemde notitie, daarin wordt het verschil uitgelegd.

Incidentele baten en lasten

Een van de verplicht op te nemen overzichten in zowel de begroting als de jaarrekening is het overzicht van incidentele baten en lasten. Dit overzicht stelt u in staat de incidentele (tijdelijke) effecten inzichtelijk te maken en het structurele saldo van uw begroting te bepalen.

De leesbaarheid van dit overzicht wordt vergroot als baten en lasten en incidentele reservemutaties duidelijk gescheiden zijn weergegeven. Daarnaast is het vanuit het BBV verplicht de opgenomen posten te voorzien van een toelichting. Belangrijk daarbij is dat duidelijk wordt waarom de baten of lasten door u als incidenteel zijn bestempeld. Anders gezegd, waarom er géén sprake is van structurele baten of lasten. Structurele baten en lasten zijn immers regel en de incidentele baten en lasten vormen de uitzondering.

Daarnaast is het belangrijk dat u aangeeft welke conclusies getrokken kunnen worden uit de cijfers, zoals antwoord op de vraag: "Wat is het karakter van het begrotingssaldo of resultaat? En "Liggen er incidentele factoren aan ten grondslag of zijn de oorzaken structureel"?

Reservemutaties neemt u altijd in het overzicht op, ongeacht de omvang, omdat in principe alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn. De uitzonderingen, de structurele reservemutaties, maakt u inzichtelijk op het ook verplichte overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Alle reservemutaties zijn of opgenomen in dit overzicht of in het overzicht van incidentele baten en lasten. Om het beeld ten aanzien van de reserves compleet te maken neemt u ook het verloop van de reserves op. Dit kan door in een bijlage het overzicht reserves en voorzieningen aan te vullen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen per reserve en per afzonderlijk begrotingsjaar.

TIP! Raadpleeg de handreiking Verduidelijking structurele incidentele baten en lasten.
Deze ambtelijke handreiking is bedoeld als een verduidelijking en geeft aan de hand van voorbeelden een toelichting.

Taakstellingen

Gemeenten waarbij de structurele baten onvoldoende zijn om de structurele lasten te dekken kunnen naast inkomstenverhogende maatregelen kiezen voor het (meerjarig) sluitend maken van de begroting door bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen. Wat wordt bedoeld met deze begrippen:

- Een bezuiniging wordt rechtstreeks op de baten en lasten van de begroting verwerkt. Bij de kadernota wordt vaak aangekondigd op welke posten wordt bezuinigd. In de begroting die u vaststelt zijn deze bezuinigingen verwerkt.
- Een taakstelling is een opgave die de organisatie voor de langere termijn wordt opgelegd. Hieronder valt bijvoorbeeld het voornemen om het personeelsbestand terug te brengen met een opgelegd bedrag of percentage. Om dit te kunnen realiseren moet een plan worden opgesteld en moet er nog rekening gehouden worden met frictiekosten en dergelijke. Pas op langere termijn ontstaan de positieve financiële effecten.
- Een ombuiging heeft een beleidsinhoudelijk overweging en daardoor een politieke lading. Een voorbeeld hiervan is een bezuiniging op onderhoud kapitaalgoederen.

Bij de beoordeling van uw begroting worden de bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen getoetst op hardheid, haalbaarheid en realiteitswaarde. Hiervoor is het volgende van belang.

1. Een bezuiniging is op het programma verwerkt en reëel. Het budget is concreet en de raming is daadwerkelijk verlaagd.
2. Bij een taakstelling is de onderliggende toelichting en het proces dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden van belang. Deze toelichting is noodzakelijke informatie voor uw en ons inzicht in uw financiële positie.
3. Een ombuiging vergt een beleidsinhoudelijke afweging, uw besluitvorming is voor onze beoordeling van belang.

Wij constateren dat er bij een aantal gemeenten taakstellingen zijn uit eerdere jaren waaraan nog inhoud moet worden gegeven. Dit vinden wij een zorgelijke ontwikkeling. Alleen wanneer de voorgenomen maatregelen volledig worden gerealiseerd, blijft de financiële stabiliteit van de gemeente gewaarborgd.

TIP! Neem een paragraaf taakstellingen op in uw begroting.

In deze paragraaf kunt u in één oogopslag de opgenomen bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen zien, die verspreid in de begroting zijn geraamd. Ook kunnen in deze paragraaf stelposten (inschattingen of al vrijgemaakte begrotingsruimte) en nog openstaande taakstellingen in de meerjarenramingen vermeld worden. Daarnaast kunt u hier de voortgang van eerder vastgestelde bezuinigingsmaatregelen toelichten en volgen. Hetzelfde geldt voor eventuele stelposten voor toekomstige financiële onzekerheden. Dit versterkt uw en ons inzicht in de financiële positie van uw gemeente

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Een belangrijk onderdeel voor de beoordeling van de financiële stabiliteit van een gemeente is de omvang van het weerstandsvermogen. Bij onze begrotingsonderzoeken zien we veel grote financiële

onzekerheden en signaleren we bij veel gemeenten jaarlijks een toename van de risico's. Die ontwikkeling toont aan dat gemeenten in het algemeen continu alert dienen te zijn op het volledig en adequaat in beeld houden van de financiële risico's. Voorkomen dient te worden dat daarbij (substantiële) risico's over het hoofd worden gezien. Ook vraagt deze risico-ontwikkeling wat van de daartegenover gestelde middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om onverwachte, niet begrote kosten te dekken. De gekwantificeerde risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit bepalen immers het weerstandsvermogen van uw gemeente.

Om nadelige financiële consequenties voor de uitkomsten van de begroting of meerjarenraming te voorkomen bij het onverwachts aanwenden van de weerstandscapaciteit is het belangrijk om de middelen van de beschikbare weerstandscapaciteit ook volledig vrij aanwendbaar te houden. Dat houdt in dat wij adviseren om al in de begroting besloten of in de meerjarenraming geraamde inzet van (eventueel een deel van) deze middelen (speelt met name bij algemene reserves) uit te zonderen bij de beschikbare weerstandscapaciteit of eventueel als opgenomen claims nader toe te lichten. Hierdoor wordt een gat in de begroting en/of meerjarenraming voorkomen en een consistente berekening van de weerstandsratio bevorderd.

Beoordeling kengetallen

Het financieel gezond houden van een gemeente gaat verder dan een sluitende begroting. Een aantal jaren geleden zijn financiële kengetallen voorgeschreven in de begroting en het jaarverslag inclusief een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Dit is primair gedaan om het inzicht in de financiële positie van de gemeente bij de gemeenteraad te vergroten. De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces.

Net als u hebben wij een belang bij inzicht in de financiële positie van uw gemeente. Daarom adviseren wij u de voorgeschreven beoordeling van de kengetallen op te nemen in uw paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, als deze nog ontbreekt.

Onderhoud kapitaalgoederen

Een gemeente is verantwoordelijk voor een veilige en duurzame leefomgeving voor haar inwoners en geeft daarom ieder jaar grote bedragen uit aan het verkrijgen, vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Denk onder andere aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven bedoeld om de kwaliteit van de gemeentelijke eigendommen op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Dit met als doel het naar behoren te laten functioneren en kapitaalvernietiging te voorkomen. Hierbij worden groot en klein onderhoud onderscheiden. De lasten voor klein onderhoud worden altijd in de exploitatie geraamd in het jaar dat uitvoering plaats vindt. De lasten voor groot onderhoud kunnen op twee manieren worden geraamd: óf via de exploitatie in het jaar van uitvoering of, onder voorwaarden, via een onderhoudsvoorziening. Uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen moet blijken:

- Welk onderhouds- en kwaliteitsniveau de gemeente heeft vastgesteld.
- Dat de beheerplannen recent zijn. Een beheerplan mag maximaal vijf jaar oud zijn. Voor het begrotingsjaar 2023 mag het beheerplan dus niet ouder zijn dan 2018. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden.
- Dat de budgetten in de begroting groot genoeg zijn om het beleid van de gemeente te kunnen uitvoeren.
- Of er al dan niet sprake is van achterstallig onderhoud

Bezuinigingen op het onderhoud

Bezuinigingen op het jaarlijks en groot onderhoud worden door ons alleen onder de volgende voorwaarden als reëel beoordeeld:

- Het lagere kwaliteitsniveau van het onderhoud van de kapitaalgoederen leidt niet tot achterstallig onderhoud of onveilige situaties. Dit dient aannemelijk te worden gemaakt.

- De raad stelt een actueel beheerplan vast op basis van het lagere kwaliteitsniveau.

BTW compensatiefonds

Het BTW compensatiefonds (BCF) is een fonds waaruit de gemeenten worden gecompenseerd voor een belangrijk deel van de door uw gemeente betaalde omzetbelasting (BTW). Als gemeenten diensten of goederen extern inkopen, betalen zij daarover BTW. In tegenstelling tot bedrijven kan uw gemeente die BTW niet terugvorderen van de Belastingdienst. Extern ingekochte diensten zijn daarom al snel duurder dan intern uitgevoerde activiteiten. Bij het BTW compensatiefonds kunnen de gemeenten (grotendeels) de BTW terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Het fonds is dan ook opgericht om BTW weg te nemen als factor in de afweging van gemeenten tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie).

Er is een directe financiële koppeling tussen het BCF en het Gemeentefonds. Het BTW compensatiefonds kent een plafond. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds.

Het is aan de gemeenten zelf om een reële raming voor het BCF op te nemen. Voor de wijze van verwerking van de ruimte in uw begroting en meerjarenraming geldt de volgende richtlijn. De realisatie 2021, zoals deze is opgenomen in de circulaire 2022 is uitgangspunt voor uw raming. Daarnaast maakt u een beargumenteerde inschatting van de toekomstige ruimte met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel.

Omgevingswet

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft laten weten voor een zorgvuldige en verantwoorde inwerkingtreding van de Omgevingswet de invoeringsdatum uit te stellen naar 1 januari 2023.

In onze voorgaande begrotingscirculaires hebben wij dit onderwerp al uitgebreid toegelicht en daarbij geattendeerd op de financiële gevolgen voor uw gemeente. Voor nieuwe raadsleden nemen wij de belangrijkste aspecten opnieuw in deze circulaire op.

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Met behulp van 1 digitaal loket wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Het uitgangspunt blijft dat er een goed evenwicht is tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

Met de nieuwe wet zijn het Rijk, de provincies en de gemeenten voortaan verplicht een omgevingsvisie te maken. Dit is een strategische visie voor de lange termijn voor de hele fysieke leefomgeving. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn:

- per gemeente geldt één omgevingsplan;
- het omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving;
- in een programma staan maatregelen waarmee een bevoegd gezag een omgevingswaarde of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wil bereiken.

Over het algemeen geven gemeenten aan dat ze inmiddels zijn voorbereid op de invoering van de Omgevingswet. Het is nog niet voor elke gemeente duidelijk wat de gevolgen zijn voor de opbrengsten van leges, zowel wat betreft aantallen als wat betreft de leges per vergunning.

Uitgangspunt is dat de Omgevingswet budgetneutraal kan worden ingevoerd in een periode van 10 jaar. In interbestuurlijk verband is afgesproken dat naar oplossingen zal worden gezocht voor financiële knelpunten.

Een latere inwerkingtreding van de Omgevingswet brengt extra kosten met zich mee. In 2022 zullen deze tijdens een financiële evaluatie in beeld worden gebracht.

Het programma [Aan de slag met de Omgevingswet](#) ondersteunt de implementatie van de wet in de praktijk. Het is interessant om uw gemeente op te zoeken op de [Aansluitmonitor DSO](#), waarop staat hoeveel overheidsorganisaties inmiddels zijn aangesloten op de oefenomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Wet digitale overheid en Wet open overheid

Niet alleen bij de woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie staan gemeenten voor grote maatschappelijke opgaven, ook in de digitalisering van de samenleving liggen uitdagingen. In het kader van deze begrotingscirculaire is het vanzelfsprekend belangrijk om te melden dat de financiële gevolgen voor de uitvoering van nieuwe wetgeving en taakmutaties reëel worden opgenomen in de komende begroting en meerjarenraming. Zo hebben ook deze beide wetten gevolgen voor de bedrijfsvoering van gemeenten. Behalve implementatiekosten komen er structureel ook extra taken bij. Gedurende de Covid-19 crisis is het belang van digitale toegankelijkheid alleen nog maar evidenter geworden.

Op 1 mei 2022 treedt de Wet open overheid (Woo) in werking. Deze wet heeft als doel (semi)overheden transparanter en toegankelijker te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo komt in de plaats van de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een verschil van slechts één letter, maar de nieuwe Woo gaat ook heel wat betekenen voor gemeenten. Zo worden gemeenten verplicht verschillende soorten documenten actief en snel openbaar te maken. Ook verplicht de Woo om gemeenten hun informatiehuishouding op orde te brengen, een bepaling uit de Archiefwet wordt daarbij herhaald in de Woo. Hiermee is een aanzienlijke doorlooptijd gemoeid, de Memorie van Toelichting bij de wet noemt een mogelijke termijn van acht jaar. De financiële gevolgen van de implementatie en uitvoering van de Woo zijn door het Rijk bij de meicirculaire 2021 gecompenseerd met zowel incidentele als structurele middelen.

De invoering van de Wet digitale overheid (Wdo) heeft in 2021 vertraging opgelopen. Vragen van de Eerste Kamer bij het wetsvoorstel hebben ertoe geleid dat de Staatssecretaris van BZK heeft besloten tot een wetswijziging. Het wijzigingsvoorstel is in juni 2021 bij de Tweede Kamer ingediend. De inwerkingtreding is afhankelijk van wanneer de Kamer het wetsvoorstel met wijzigingen bespreekt. De Wdo heeft als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij (semi)overheid. Deze wet moet het mogelijk maken om straks via publieke én private inlogmiddelen digitaal zaken te doen met bijvoorbeeld gemeenten en zorginstanties. De Wdo gaat pas gelden als een instantie technisch en organisatorisch klaar is om aan te sluiten. De VNG heeft het Rijk gevraagd om compensatie van de meerkosten voor de gemeenten. Dat is nog niet geregeld.

Toezichtkader Gemeenschappelijke regelingen

Vorig jaar informeerden wij u over de stand van zaken omtrent het GTK voor de gemeenschappelijke regelingen. Reden voor een afzonderlijk toezichtkader voor de gemeenschappelijke regelingen, is dat GTK voor gemeenten niet één op één van toepassing is voor de gemeenschappelijke regelingen. Vanwege de diversiteit aan gemeenschappelijke regelingen (grootte, deelnemers, beleidsvelden), moet dit toezichtkader een handvat zijn voor gemeenschappelijke regelingen bij het opstellen van de begroting.

Wij verwachten in de eerste helft van 2022 het GTK vast te kunnen stellen. Daarmee wordt ingezet dat dit nieuwe GTK voor gemeenschappelijke regelingen bij de begroting 2024 toegepast kan gaan worden.

De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is inmiddels definitief en treedt in werking per 1 juli 2022. Belangrijke wijzigingen die met ingang van het begrotingsjaar 2023 gelden zijn:

1. Aanpassing begrotingscyclus door drie wijzigingen:
 - de kadernota en voorlopige jaarrekening moeten voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april;
 - de ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken voor 1 augustus;
 - de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus.
2. Artikel 9 van de Wgr is aangescherpt met een bepaling over de reikwijdte van de afspraken die moeten worden gemaakt over het regelen van de gevolgen van de uittreding. Daardoor kan niet langer volstaan worden met een vaststelling door het (algemeen) bestuur. Bestaande gemeenschappelijke regelingen zullen binnen twee jaar moeten worden aangepast nadat deze wijziging in werking is getreden.

5. Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht

Met de Agenda Toekomst (interbestuurlijk) Toezicht (ATT) geven gemeenten, provincies en Rijk gezamenlijk invulling aan de vernieuwing van het interbestuurlijk en financieel toezicht. Het doel is dat het toezicht zo effectief mogelijk is en past bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven.

Het actieplan bestaat uit vijf actielijnen:

1. Versterking verbinden horizontale controle en verticaal toezicht
2. Beter voeren dialoog
3. Beter leren via toezicht
4. Uniformeren uitvoering toezicht
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's

Er zijn verschillende werkgroepen in het leven geroepen die per actielijn de gestelde doelen uitwerken. Voor meer informatie postbusATT@minbzk.nl.

In het kader van het opbouwen en/of verbeteren van de gespreksrelaties tussen toezichtontvanger en toezichthouder (actielijn 2) zal verder worden uitgewerkt hoe de dialoog met elkaar kan worden gevoerd. In vervolg op de in 2021 georganiseerde workshops ATT worden een aantal regionale pilots georganiseerd om hier in de praktijkervaring mee op te doen. *Provincies en gemeenten die hieraan zouden willen deelnemen worden opgeroepen zich hiervoor aan te melden bij het programma ATT via postbusATT@minbzk.nl.*

De recent opgerichte werkgroep 'Data gedreven toezicht' gaat onderzoeken welke bestaande data, toezichtinformatie, kennissystemen etc. voorhanden zijn en hoe die beter kunnen worden benut (actielijn 3). Dit kan uitmonden in pilots om ervaringen op te doen om deze beter te gebruiken en te komen tot verbeteringen.

6. Tot slot

In deze circulaire zijn actuele en relevante aandachtspunten opgenomen. Hebt u vragen over deze circulaire dan kunt u contact opnemen met de contactambtenaar voor uw gemeente.

Daarnaast kunt u bij de contactambtenaar voor uw gemeente informatie opvragen over websites of databanken met interessante informatie en cijfers op het gebied het financieel toezicht of over de financiën van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de provincie. Het ministerie van BZK stelt ook financiële data en informatie beschikbaar op de website [Findo.nl](https://findo.nl), zoals data van

gemeentelijke begrotingen en jaarrekeningen. Deze data kunnen worden gebruikt voor vergelijking en analyse. Als laatste attenderen wij u op de website van de [Rijksoverheid](#) waar informatie staat over hoe gemeenten haar financiële situatie op verschillende manieren kunnen (laten) onderzoeken. Bijvoorbeeld zelf met een eigen begrotingsanalyse of bij preventief toezicht met een begrotingsscan met behulp van de provincie en het Rijk of eventueel bij een herindeling met een herindelingsscan.

Goede raad voor een sterke gemeenteraad

Praktische handreiking hoe een raadslid
succesvol grip kan krijgen en houden

Voorwoord

Proficiat met uw nieuwe functie als raadslid! U staat voor de taak om de komende vier jaar de belangen van de inwoners van uw gemeente te behartigen. Dit is geen eenvoudige taak, maar wel een verantwoordelijke en in veel gevallen ook dankbare taak. U heeft zich ongetwijfeld al een beeld gevormd hoe u met deze verantwoordelijkheid wilt omgaan en wat u wilt bereiken. Het is goed gebruik om bij gemeenteraadsverkiezingen een raadsledenboekje te schrijven. Dit is de vijfde editie, ook deze keer mede tot stand gekomen in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.

Als gemeenteraad controleert u vooraf en achteraf. U stelt vooraf de kaders voor het college van burgemeester en wethouders en controleert achteraf dat wat is uitgevoerd en niet is uitgevoerd. Daarbij vertegenwoordigt u de burgers in uw gemeente. Goed bestuur – de vertaling van het Engelse woord governance – staat in alles centraal. Bij public governance gaat het om effectief bestuur en management in de publieke sector. Sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoorden zijn de sleutelwoorden. Integriteit en transparantie zijn daarbij essentiële waarden.

Een goed functionerende gemeenteraad is belangrijker dan ooit. Uw gemeente heeft een geweldig uitgebreid takenpakket met veel taken waar de burger direct bij betrokken is, zoals het sociale domein, de invoering van de omgevingswet, de klimaatopgave, de energietransitie en stedelijke ontwikkeling. Samenwerking met andere gemeenten en andere overheden krijgt verder vorm. En laten we de verdergaande digitalisering niet vergeten. Deze heeft impact op de bedrijfsvoering en de inrichting van de ambtelijke organisatie, maar ook op data security en privacy. Laten we hopen dat het economisch herstel na een aantal crises duurzaam is en ook merkbaar wordt in de mogelijkheden om nieuwe uitdagingen en doelstellingen te realiseren. Ook de gewijzigde participatie en betrokkenheid van burgers, bedrijven en instellingen bij de totstandkoming van besluiten vraagt om creativiteit en nieuwe vormen om in gesprek te zijn met burgers, bedrijven en instellingen. In elk geval wordt van u, als raadslid, de komende periode daadkracht en goed doordachte besluitvorming verwacht!

Wij hopen met deze publicatie een bijdrage te leveren aan het functioneren van gemeenteraden. Hoe houd en krijg je als raadslid grip op de gang van zaken? De dagelijkse praktijk staat daarbij centraal. Dit alles met als doel dat u als raadslid de materie zich snel eigen kunt maken en professioneel kunt opereren zodat uw gemeenteraad een sterke en krachtige raad kan en zal zijn.

Wij wensen u de komende periode succes met uw werk als raadslid en hopen dat u veel genoegens zult beleven aan de uitoefening van deze interessante, mooie maar ook verantwoordelijke functie!

drs. Patrick Jussen RA

drs. Arjan Schutgens RA

drs. Rein-Aart van Vugt RA

Deloitte

Henk Bouwmans

Voorzitter Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Inhoudsopgave

1. Welkom als raadslid

2. De controlerende taak van het raadslid

2.1. Instrumenten ter ondersteuning van de controlerende rol

2.2. Wie kijkt er mee in de controle: hulptroepen van de raad

3. Governance: hoe krijgt en houdt het raadslid grip in een veranderende wereld en omgeving?

3.1 Visie (van Deloitte) op modern lokaal bestuur

3.2. Uitdagingen bij samenwerking

3.3 Financiën in het algemeen: grip en controle, schatkistbankieren en risk reporting

4. Raadslid in samenwerking en concurrentie

4.1. Samenwerking en decentralisatie van taken naar de gemeente

4.2. Wat betekent de Wet gemeenschappelijke regelingen?

5. Wet normering topinkomens

1. Welkom als raadslid

Voor u, als nieuw of herkozen raadslid, begint een belangrijke periode. Vier jaar lang heeft u de taak van volksvertegenwoordiger, kadersteller en toezichthouder op het college van burgemeester en wethouders. Maar hoe doe je dat binnen het vaak beperkte aantal uren? Hoe werkt een gemeente eigenlijk en wat wordt er van je verwacht? Over welke instrumenten kun je beschikken en wanneer ben je als raadslid succesvol? Dit boekje is bedoeld als handig hulpmiddel voor raadsleden om zich de materie snel eigen te maken.

Drie belangrijke rollen

Als raadslid heb je drie belangrijke functies. De wet dualisering gemeentebestuur spreekt over de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taak. Het optreden als volksvertegenwoordiger is traditioneel gezien de meest bekende, maar blijkt ook de moeilijkste. Hoe vul je de participatie van burgers in en hoe zorg je dat je als raadslid met oog voor het algemeen belangen de belangen van burgers vertegenwoordigt? Hoe stel je als raadslid kaders? Welke instrumenten heb je daarvoor? Wat doe je als raadslid wanneer van de kaders wordt afgeweken door het college? Controleren is de tegenhanger van kaders stellen. Om te kunnen controleren is een vorm van verantwoording nodig. Waar moet die verantwoording aan voldoen?

In dit boekje wordt het raamwerk geschetst waarbinnen de governance binnen gemeenten plaatsvindt. Hierbij gaat het om een samenhangend geheel van maatregelen en instrumenten rond sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. We staan uitgebreid stil bij de diverse aspecten van het raadswerk. Voor de uitvoering van de controlerende taak spelen rekenkamer en accountant bijvoorbeeld een belangrijke rol. Hoe ga je daarmee om? Moet je als raadslid financieel specialist zijn om deze taak te kunnen uitvoeren of juist niet? Deze publicatie biedt feiten, procedures, adviezen en tips als hulp bij het vinden van een antwoord op deze en vele andere vragen.

Het werk van een raadslid is veelomvattend. Veel meer dan wij in dit boekje kunnen beschrijven. Wij bieden u graag de mogelijkheid om dieper op een bepaald onderwerp in te gaan. In de tekst wordt dan verwezen naar onze website voor raadsleden: www.deloitte.nl. Aanvullende informatie kunt u ook vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, www.raadsleden.nl.

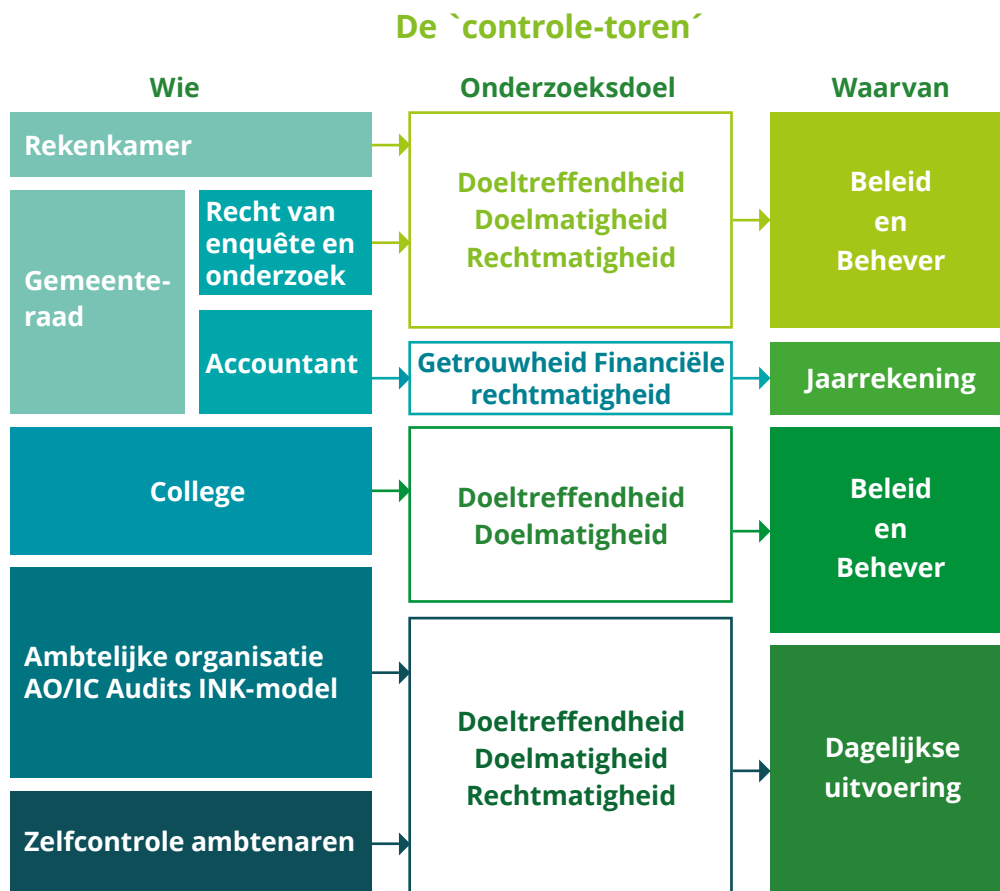
Controle vooraf en achteraf

Controle is een cruciaal begrip in uw werk als raadslid. Het raadsledenboekje dat u nu in handen heeft, geeft u inzicht hoe u als raadslid vooraf grip kunt krijgen (controle vooraf, of in het bestuurlijke taalgebruik: kaderstellen) en houden op het beleid (controle achteraf).

In het eerste deel besteden we in algemene zin aandacht aan de drie taken van een raadslid en laten we zien welke koffer aan instrumenten beschikbaar is om die rollen te vervullen. We gaan vervolgens dieper in op de belangrijke controlerende taak van de raad: wat zijn de instrumenten ter ondersteuning van de controlerende rol en wie en wat zijn de hulptroepen voor de raad om de controlerende rol waar te maken? Daarna bespreken we hoe u als raadslid grip krijgt en houdt op nieuwe ontwikkelingen waarmee u wordt geconfronteerd. Wij vertrouwen erop u met dit boekje en de aanvullende documenten op onze website houvast te bieden en wensen u alle succes in uw nieuwe functie of nieuwe raadstermijn. Veel leesplezier gewenst!

Wie houdt zich met controle bezig binnen de gemeente?

2. De controlerende taak van het raadslid

2.1. Instrumenten ter ondersteuning van de controlerende rol

Bij gemeenten is sprake van een uitgebreide 'controle-toren'. Op alle niveaus in een gemeente komen bij ambtenaren, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad aspecten van controle aan de orde. De controles richten zich op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De vraag rijst dan al snel: wie controleert nu wat? In feite is dit de inrichting van de 'controle-toren' bij uw gemeente.

In de eerste plaats dragen de ambtenaren zorg voor zelfcontrole. Dit betekent het werk goed doen en dat ook zelf vaststellen en vastleggen. Het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie zijn daarnaast overeenkomstig de gestelde kaders in de financiële verordening ex. artikel 212 Gemeentewet verantwoordelijk voor de kwaliteit van de administratieve

organisatie, maatregelen van interne controle, het interne beheersingssysteem, eventuele kwaliteitsbewakingssystemen en de instrumenten van planning & control. Deze werkzaamheden richten zich op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van met name het niveau van de uitvoering; de werkzaamheden van alledag.

Daarnaast kan het college van burgemeester en wethouders door de gemeenteraad worden opgedragen (bijvoorbeeld via een verordening) om doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken naar het gevoerde bestuur (beleid en beheer) uit te voeren en daarover de gemeenteraad te informeren. De gemeenteraad wordt bij de uitoefening van zijn controlerende rol in eigen (gemeentelijk) huis ondersteund door: de accountant, de lokale rekenkamer of de rekenkamerfunctie, de onderzoekscommissie in het kader van artikel 155a Gemeentewet, en in veel gevallen ook door een auditcommissie.

Accountant: aangewezen door de raad voor adequate onafhankelijke controle

De accountant wordt door de gemeenteraad op grond van artikel 213 lid 2 Gemeentewet aangewezen en is belast met de controle van de jaarrekening. De raad neemt dus niet zelfstandig het 'rode potlood' ter hand. Controle door de raad betekent hier vooral toezicht houden, dat wil zeggen het kritisch volgen van het college van burgemeester en wethouders op basis van verantwoordingen, het stellen van de juiste vragen en de bewaking van het nakomen van afspraken door het college van burgemeester en wethouders.

De raad zal dus in beginsel niet zelf controles uitvoeren, maar moet er voor zorgen dat een adequate onafhankelijke controle plaatsvindt. Daarom is in de Gemeentewet geregeld dat de raad een accountant aanwijst die invulling geeft aan de externe controle. Dit sluit overigens aan bij de manier waarop de governance bij grotere bedrijven en instellingen is geregeld. Ook daar wordt de accountant benoemd door de raad van toezicht, de raad van commissarissen of de aandeelhouders.

Accountant: aangewezen door de raad, maar niet van de raad, wel van de gemeente

De gemeenteraad wijst de accountant aan. Dit betekent echter niet dat de accountant daarmee uitsluitend met de gemeenteraad te maken heeft. De accountant is accountant van de gemeente en heeft zowel met de gemeenteraad als met het college en de ambtenaren te maken, met begrip en respect voor ieders rol en verantwoordelijkheid. De relatie met de raad spitst zich met name toe op het op een goede en praktische manier invulling geven aan de controlerende taak. De accountant vervult daarbij een onafhankelijke en onpartijdige rol. De relatie met het college en de ambtelijke organisatie is vooral gericht op de controle van de jaarrekening, de bedrijfsvoering en op de beheersing van administratieve processen. Het college van burgemeester en wethouders en het ambtelijk management zijn de 'gecontroleerden'. Dat is uiteraard een wezenlijk andere verhouding dan tussen raad en accountant. De accountant treedt in deze sfeer ook op als adviseur van het college, althans voor zover dat in het verlengde ligt van de controlefunctie. De managementletter is daar een uiting van. Ook voor deze advisering geldt dat de accountant steeds een onafhankelijke positie moet kunnen blijven innemen.

Controleverklaring over getrouw beeld jaarrekening

De accountant wordt in de eerste plaats ingehuurd om de jaarrekening van een - zo mogelijk goedkeurende - controleverklaring te voorzien. De accountant levert de raad in beginsel de zekerheid dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Dat is van belang, omdat op basis van de jaarrekening het college decharge wordt gegeven over het afgelopen jaar. De controleverklaring richt zich op twee aspecten: getrouwheid en rechtmatigheid. Het eerste aspect gaat simpel gezegd over de vraag of de cijfers en toelichtingen kloppen. Het tweede aspect gaat over de vraag of de cijfers volgens de geldende spelregels tot stand zijn gekomen.

De accountant kijkt in beginsel niet naar de doelmatigheid van het bestuurlijk handelen en ook niet naar de doeltreffendheid van het beleid. Daarmee is zeker niet gezegd dat deze aspecten minder belangrijk zijn. In het duale bestel, zoals we dat sinds 2002 in de gemeente kennen, is een belangrijke plaats toegekend aan de toetsing van alle hier genoemde aspecten. Maar er is voor een zekere taakverdeling gekozen tussen accountant enerzijds en college en rekenkamer anderzijds. Daarom controleert de accountant de jaarrekening. Het jaarverslag met de verantwoording van de programma's en beantwoording van vragen als 'wat hebben we bereikt, wat hebben we gedaan en wat heeft het gekost?' en de paragrafen worden door de accountant niet gecontroleerd. De accountant toetst wel of het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening, dat het jaarverslag geen materieel onjuiste, onzorgvuldige of misleidende vermeldingen bevat, en of het jaarverslag geen informatie weglaat of verhuut waar een dergelijke weglating of verhulling misleidend zou kunnen zijn. Het jaarverslag geeft veel meer inzicht in het realiseren van doelstellingen, de doeltreffendheid dus.

Het college draagt als eerste de verantwoordelijkheid voor de borging en toetsing van de getrouwheid en de rechtmatigheid van activiteiten en verantwoordingen, onder andere op basis van de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet. Ook is het college verantwoordelijk voor de borging van de doelmatigheid en de doeltreffendheid. Daar doet de accountant in beginsel niets aan. Wel is er een rekenkamer die zich met name bezig houdt met de beoordeling van doelmatigheid en doeltreffendheid.

Rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2022

Naar verwachting moeten gemeenten vanaf het verslagjaar 2022 voor de eerste keer een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Dit onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring. In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college van burgemeester en wethouders in de jaarrekening verantwoording af over de naleving van regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Nu nog is het de accountant die daar een oordeel over geeft en het gesprek voert met de gemeenteraad. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording stelt het college zelf een verantwoording op, waarover in gesprek getreden wordt met de gemeenteraad. De gemeenteraad bepaalt de grens vanaf welk bedrag het college van B&W eventuele onrechtmatigheden rapporteert

Accountantscontrole: verantwoording jaarrekening

De accountantscontrole is uitsluitend gericht op het financiële beheer en de financiële organisatie voor zover dat leidt tot de verantwoording in de jaarrekening. Op grond van de uitgevoerde werkzaamheden moet de controleverklaring drie waardeoordelen bevatten, namelijk dat:

- a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- b. de baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen*;
- c. de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 van de gemeentewet. Dit is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

* Wanneer de rechtmatigheidsverantwoording vanaf verslagjaar 2022 in de jaarrekening opgenomen is, zal de accountant in haar controleverklaring geen apart rechtmatigheidsoordeel meer verstrekken.

Ad a. Getrouw beeld

Het begrip 'getrouw beeld' van de jaarrekening is lastig. Bij getrouw beeld gaat het er niet om dat alle gepresenteerde cijfers in de jaarrekening precies juist zijn. In dat geval zou iedere financiële mutatie moeten worden gecontroleerd door de accountant. Bij getrouw beeld gaat het erom dat de cijfers in de jaarrekening in die mate goed zijn weergegeven dat de gebruiker zich een oordeel kan vormen over de baten, lasten, activa en passiva van de gemeente. De baten, lasten, activa en passiva moeten binnen de grenzen van een bepaalde nauwkeurigheid (maximaal 1% afwijking van de totale lasten) in de jaarrekening zijn opgenomen. Deze grens wordt goedkeuringstolerantie genoemd.

Ad b. Rechtmatigheid

De accountant spreekt een oordeel uit over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en de balansmutaties. Hierbij gaat het om de vraag of de wetten en regels door de gemeente in acht zijn genomen. Het gaat dan ook nadrukkelijk om wet- en regelgeving direct horend bij de baten, lasten en balansmutaties; de financiële rechtmatigheid dus. Van de accountant wordt niet verwacht dat hij handelingen en beslissingen van niet-financiële aard, zoals toepassing van regelgeving inzake bouwtechniek, milieu, arbeidsomstandigheden (Arbo), veiligheid en privacy, inhoudelijk toetst. De wetten en regels die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties dienen jaarlijks te worden vastgelegd in het door de raad vast te stellen normenkader. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid en geeft de accountant niet meer een oordeel over rechtmatigheid in de controleverklaring.

Ad c. In overeenstemming met

De accountant moet specifiek controleren en verklaren of de jaarrekening van de gemeente in overeenstemming met de regels voor het maken van een jaarrekening, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), is opgesteld.

aan de gemeenteraad. Deze verantwoordingsgrens ligt tussen de 0% en 3% van de lasten. De accountant controleert vanaf dat moment nog steeds of de jaarrekening een getrouw beeld geeft. En omdat de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening, controleert de accountant ook of die verantwoording getrouw is.

Omdat de rechtmatigheidsverantwoording gevolgen heeft voor de werkwijze van de ambtelijke organisatie en de mogelijke inrichting van een interne controlefunctie, zijn veel gemeenten reeds in 2021 gestart met het opmaken van deze rechtmatigheidsverantwoording. De VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) hebben in samenwerking met enkele gemeenten en provincies een handreiking met adviezen en best practices gepubliceerd. De commissie BADO bracht in april 2021 al een notitie uit over de praktische uitwerking van de rechtmatigheidsverantwoording. De commissie BADO bracht in april 2021 al een notitie uit over de praktische uitwerking van de rechtmatigheidsverantwoording. In augustus 2021 heeft de Commissie BBV de kadernota rechtmatigheid 2022 gepubliceerd. Hierin zijn naast de verplichte modeltekst ook de kaders opgenomen waaraan de rechtmatigheidsverantwoording moet voldoen.

Accountantscontrole: aanvullende eisen door de gemeenteraad

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) zijn nadere regels gesteld met betrekking tot de reikwijdte van en de verslaglegging omtrent de accountantscontrole. In het Bado zijn de minimumeisen ten aanzien van de accountantscontrole opgenomen. De gemeenteraad heeft mogelijkheden hierop aanvullende eisen te stellen. Daarmee is benadrukt dat de accountantscontrole een instrument is om de gemeenteraad te steunen bij de controlerende taak.

De minimumeisen in het Bado hebben vooral betrekking op de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie.

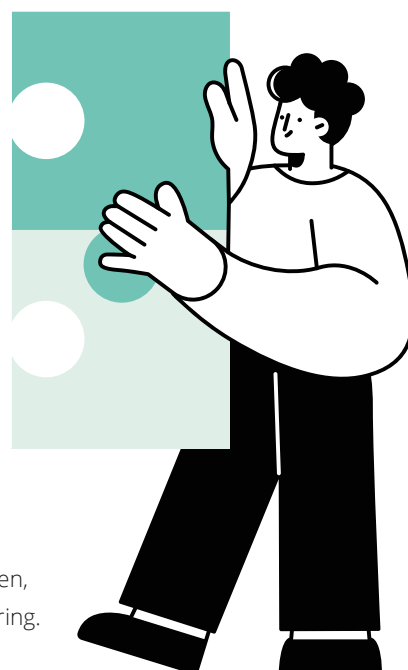
- a. de goedkeuringstolerantie ten aanzien van fouten in de jaarrekening is 1% van de totale lasten van de gemeente. De goedkeuringstolerantie ten aanzien van onzekerheden in de controle is 3% van de totale lasten. Als de goedkeuringstoleranties niet worden overschreden, wordt een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Als één of beide goedkeuringstolerantie(s) worden overschreden zal geen goedkeurende controleverklaring, maar één van de drie andere hieronder aangegeven oordelen worden verstrekt.

Soort controleverklaring:	Goedkeurend	Met beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de totale lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	n.v.t.	≥ 3%
Onzekerheden in de jaarrekening (% van de totale lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	n.v.t.

- b. Naast de kwantitatieve fouten en onzekerheden houdt de accountant bij de controle en de oordeelsvorming rekening met kwalitatieve aspecten. Dit betreffen bijvoorbeeld:

- bewust onrechtmatige beheershandelingen;
- fouten in de voorgeschreven inrichting van de jaarrekening en in de toereikendheid van de toelichting;
- Misbruik- en Oneigenlijk gebruik problematiek (M&O) en onzekerheden in de controle met betrekking tot rechtmatigheid;
- politieke gevoeligheid van bepaalde functies of posten van de balans of resultatenrekening;
- aard en karakter (bijvoorbeeld: incidenteel of structureel) van een fout of onzekerheid;
- geconstateerde fraude of vermoedens daarvan.

- c. De bedragen voor de rapporteringstolerantie hanteert de accountant voor het rapporteren van fouten en onzekerheden in zijn verslag van bevindingen. Indien de accountant kwalitatieve gebreken van noemenswaardig belang constateert, meldt hij deze in het verslag van bevindingen, ook indien deze gebreken niet leiden tot het onthouden van een goedkeurende controleverklaring.

De aanvullende eisen die de gemeenteraad kan stellen aan de accountantscontrole moeten worden vastgelegd in de verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie gebaseerd op artikel 213 van de Gemeentewet. Deze aanvullende eisen kunnen betrekking hebben op:

a

Goedkeuringstoleranties

De gemeenteraad kan er voor kiezen om de wettelijke minimumeisen ten aanzien van de goedkeuringstoleranties aan te scherpen. De accountantscontrole wordt dan met nog meer nauwkeurigheid uitgevoerd en bij een kleiner percentage aan fouten en/of onzekerheden wordt goedkeuring aan de jaarrekening onthouden.

b

Deelverantwoordingen

De gemeenteraad kan er voor kiezen om deelverantwoordingen met meer nauwkeurigheid dan de jaarrekening als geheel te laten controleren door de accountant. Deelverantwoordingen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de grondexploitaties van een gemeente, gemeentelijke kredietbank, legeskassen, declaraties van het college van burgemeester en wethouders en fractievergoedingen.

C

Verslag van bevindingen

Het verslag van bevindingen moet in ieder geval bevindingen bevatten over:

- de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- getrouwheidsfouten en onrechtmatigheden in de jaarrekening die groter zijn dan de rapporteringstoleranties;
- fouten en onzekerheden met betrekking tot de SiSa-bijlage;
- fouten met betrekking tot de bijlage Wet Normering Topinkomens;
- betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving.

Aanvullend staat het de gemeenteraad vrij de accountant te verzoeken het verslag van bevindingen op een bepaalde manier in te richten en in het verslag aan bepaalde onderwerpen of bevindingen bijzondere aandacht te besteden. De marge van fouten en onzekerheden die de accountant rapporteert aan de gemeenteraad betreft dan de rapporteringstolerantie. Om de norm voor het rapporteren te objectiveren en te kwantificeren kan de rapporteringstolerantie voor de jaarrekeningcontrole per jaarrekeningpost en/of per controlebevinding bijvoorbeeld worden vastgesteld op €100.000 voor fouten en onzekerheden. Dit betekent dat wanneer de accountant een fout of onzekerheid van €100.000 of hoger bij de controle aantreft deze altijd in het verslag van bevindingen zal worden opgenomen.

d

Extra controles en bijzondere onderzoeken

De interimcontrole is een voorbereidende controle op de afsluitende jaarrekeningcontrole waarbij de kwaliteit van de interne beheersing van een gemeente centraal staat. Het staat de gemeenteraad, maar ook het college van burgemeester en wethouders uiteraard vrij om aan de accountant meerdere interimcontroles per jaar te vragen.

e

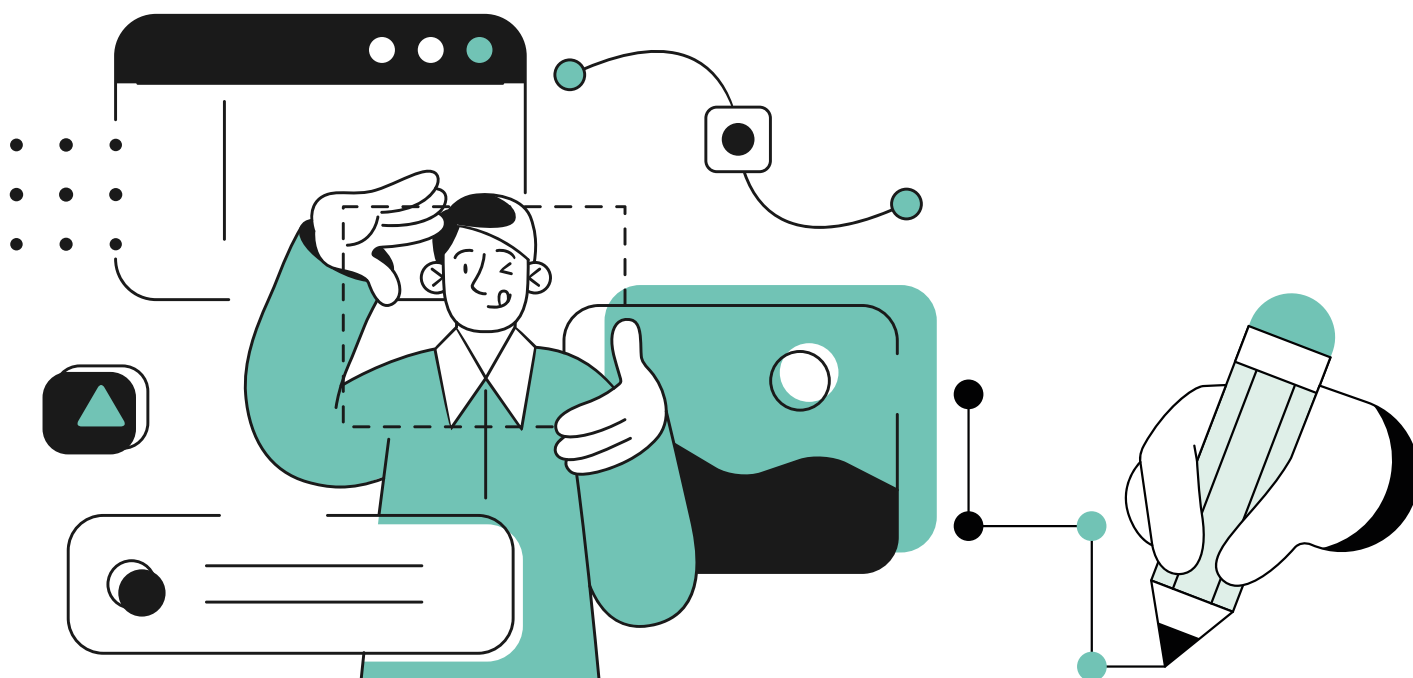
Tussentijdse rapporten (managementletter)

De interimcontrole is voornamelijk gericht op het domein van het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie, namelijk de kwaliteit van het interne beheerssysteem. Daarom worden de bevindingen van de interimcontrole opgenomen in een 'managementletter' voor de ambtelijke top en het college. Gelet op de controlerende rol van de gemeenteraad is ook de raad gebaat bij informatie (op hoofdlijnen) over de betrouwbaarheid van het interne beheerssysteem. Hiervoor zijn onder andere de volgende mogelijkheden:

- de accountant of het college van burgemeester en wethouders verstrekt aan de gemeenteraad de integrale managementletter;
- de accountant verstrekt een bestuurlijke samenvatting gericht op de kaderstellende, controlerende rol van de raad in de vorm van een tussentijds rapport of boardletter/ raadsbrief;
- in het verslag van bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening wordt een bestuurlijke samenvatting opgenomen van de bevindingen en conclusies van de interimcontrole.

Ook voor deze rapportages geldt dat de gemeenteraad kan bepalen hoe deze rapportages eruit zien en aan welke andere eisen deze rapportages moeten voldoen.

f

Specifieke aandacht voor:

De gemeenteraad kan ter ondersteuning van de controlerende rol specifieke aandacht vragen voor bepaalde posten van de programma's, gemeentelijke producten en of organisatieonderdelen.

De gemeenteraad kan dus bij veel aspecten van de accountantscontrole aanvullende eisen stellen. Deze aanvullende eisen worden in eerste instantie geregeld in de verordening ex artikel 213 van de Gemeentewet. De concrete – meer gedetailleerde uitwerking – kan in het jaarlijks door de gemeenteraad vast te stellen controleprotocol worden vastgelegd.

g

Communicatie tussen de gemeente en de accountant

In de eerste plaats dient de communicatie tussen de gemeenteraad als opdrachtgever en de accountant centraal te staan. Het is vaak niet praktisch en ook niet nodig met de gehele gemeenteraad te overleggen. Daarom vindt het overleg met de (financieel) specialisten van de gemeenteraad veelal via een raadscommissie plaats. De griffier speelt een hoofdrol in de communicatie van de accountant met de gemeenteraad. Behalve met de gemeenteraad heeft de accountant ook contact met het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie. Zij zijn immers verantwoordelijk voor het samenstellen van de jaarrekening en dus zijn zij de gecontroleerde. Ten behoeve van de kwaliteit van de controlebevindingen en van de rapportages van de accountant is communicatie over de controleaanpak en de bevindingen tussen de accountant en gecontroleerde onmisbaar. Ook dient de accountant altijd 'hoor en wederhoor' over zijn bevindingen met de gecontroleerde toe te passen.

Accountant: controleur voor de raad en ook adviseur?

In verband met de noodzakelijke onafhankelijkheid van de accountant kan de vraag rijzen of hij naast zijn controlerende werkzaamheden ook als adviseur kan optreden. Het antwoord hierop luidt: in principe wel. Aan de controlerende functie is namelijk altijd ook de natuurlijke adviesfunctie verbonden. Je kunt als accountant op grond van de controlebevindingen niet alleen zeggen dat iets niet deugt, zonder daarbij richting te geven aan mogelijke oplossingen.

Voor het aanvaarden van specifieke adviesopdrachten geldt (en gold) altijd dat de accountant er voor moet waken dat geen sprake is van mogelijk latere zelfcontrole op eerder als accountant uitgebrachte adviezen. Verder moet een onderscheid worden gemaakt in adviezen die de accountant aan de gemeenteraad – de opdrachtgever – uitbrengt en adviezen die aan het college van burgemeester en wethouders worden uitgebracht. Bij adviezen aan het college is het gevaar van zelfcontrole op de als accountant uitgebrachte adviezen groter. In alle gevallen is het van belang om specifieke adviesopdrachten nadrukkelijk met de gemeenteraad, via bijvoorbeeld de auditcommissie, te bespreken en af te stemmen.

Daarnaast kunnen nog andere bedrijfsonderdelen van een accountantsorganisatie, zoals fiscalisten en consultants adviezen uitbrengen. Ook hier geldt uiteraard dat vooraf nadrukkelijk moet worden afgewogen of er mogelijke bezwaren zijn. Het risico van zelfcontrole is in die situaties weliswaar beduidend minder, maar

oplettendheid ten aanzien van de onafhankelijkheid is ook dan belangrijk. Voor accountants gelden steeds strengere regels van de beroepsorganisatie ter waarborging van de vereiste onafhankelijkheid.

Accountant & rekenkamer

De accountant en de rekenkamer ondersteunen de raad bij de controlerende taak. De rekenkamer primair als sluitstuk op de onderdelen doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van beleid en beheer. De accountant primair op het onderdeel getrouwe beeld van de jaarrekening.

Vaak wordt voorgesteld dat de rekenkamer de opdrachtgever voor de accountant zou moeten zijn. De relatie tussen de rekenkamer en de accountant is feitelijk echter beperkt. De rekenkamer kan het functioneren van de accountant bezien. Omgekeerd kan de accountant zinvol werk leveren bij het opzetten en uitvoeren van rekenkameronderzoeken. Dit uiteraard wel binnen de grenzen die aan de deskundigheid en onafhankelijkheid van de accountant worden gesteld. De afstemming van onderzoeken door de rekenkamer en de mogelijke rol van de accountant daarbij is daarom een goed gespreksonderwerp voor de auditcommissie.

De rekenkamer steunt raad bij controlerende en toezichthoudende taak

De rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad bij het uitoefenen van de controlerende en toezichthoudende rol. De instelling van een rekenkamer is voor elke gemeente verplicht (reeds sinds 1 januari 2006). De rekenkamer is een uitstekend instrument om deskundig en onafhankelijk de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur (beleid en beheer) te laten onderzoeken.

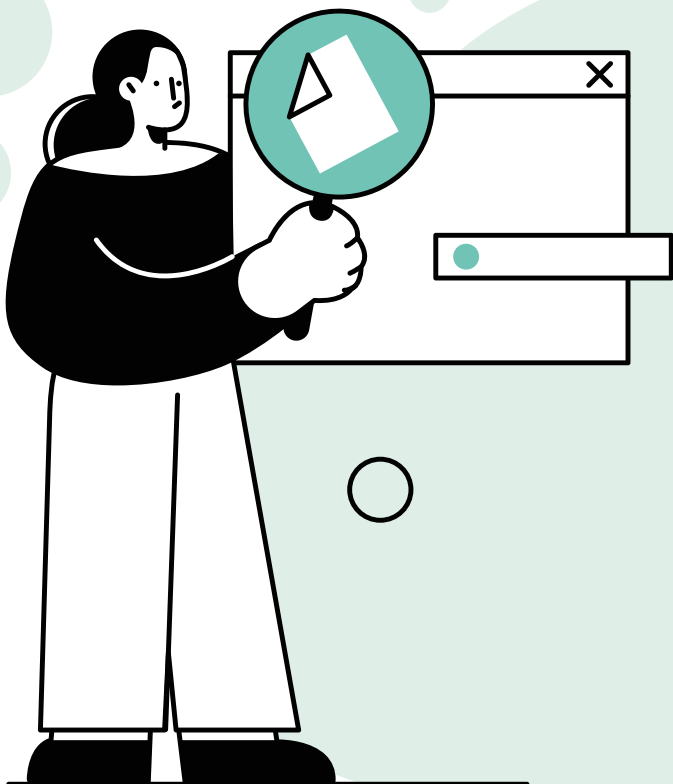
De positie van de rekenkamer bij een gemeente is uniek. Dit unieke zit enerzijds in de onafhankelijke positie, waarmee objectief de prestaties van het lokale bestuur kunnen worden beoordeeld, en anderzijds in de vergroting van de democratische waarde. De rekenkamer draagt bij tot het transparant, aanspreekbaar en afrekenbaar maken van lokale overheidsprestaties voor de gemeenteraad en voor de burger. Gemeenten hebben de mogelijkheid om in hoofdlijnen te kiezen voor een lokale rekenkamer of een rekenkamerfunctie via een commissie.

Wettelijk voorgeschreven:	Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
Taken	Doelmatigheid-, doeltreffendheid- en rechtmatigheidsonderzoeken	Gelijk aan de rekenkamer
Bevoegdheden	Informatie binnen gemeente: - documenten en - inlichtingen Derden: - documenten	Niets geregeld. De gemeenteraad regelt dit in een verordening
Rapportageverplichting	Rapportagebevindingen vastleggen Jaarverslag opstellen	Gelijk aan de rekenkamer
Samenstelling	Eenhoofdig of collegiaal	Vrij
Benoeming/ontslag	Benoeming voor zes jaar: ontslag alleen op grond van bepaalde wettelijke bepalingen	Beide vrij
Lidmaatschap raadsleden	Onverenigbaar	Vrij
Keuze onderwerpen	Bepaalt de rekenkamer (raad goedkeuring geven voor de uitvoering?)	Gelijk aan de rekenkamer
Ambtelijke ondersteuning	Gewaarborgd	Vrij

Het lidmaatschap van een onafhankelijke externe rekenkamer is onverenigbaar met het raadslidmaatschap. De leden van de rekenkamer worden veelal op basis van deskundigheid aangesteld. Bij een afzonderlijke rekenkamer is het overigens evenmin toegestaan dat de gemeenteraad de onderzoeksagenda bepaalt. Wel kan de gemeenteraad verzoeken doen tot bepaalde onderzoeken. De meerderheid van de gemeenteraad moet dan het verzoek ondersteunen. De lokale rekenkamer bepaalt zelf de onderzoeksagenda. Een lokale rekenkamer zal mogelijk wel rekening houden met de onderzoekswensen van de gemeenteraad.

In een rekenkamerfunctie via een rekenkamercommissie kunnen wel leden van de gemeenteraad worden benoemd. De onafhankelijkheid is daardoor wat minder gewaarborgd. Doordat in een rekenkamerfunctie leden van de gemeenteraad kunnen participeren is er dan ook meer invloed op het onderzoeksprogramma van de rekenkamerfunctie denkbaar. Formeel is echter ook alleen de rekenkamerfunctie bevoegd tot het vaststellen van de onderzoeksagenda. Bij een rekenkamerfunctie heeft de gemeenteraad veel vrijheid voor de inrichting daarvan. De inrichting legt de gemeenteraad vast in een verordening. Hierbij is het cruciaal om bij de inrichting en de 'spelregels' van de rekenkamerfunctie aandacht te besteden aan de onafhankelijkheid en deskundigheid van de rekenkamerfunctie via een commissie.

Controle door onderzoeks- of enquêtecommissie ingesteld door gemeenteraad

De gemeenteraad kan op voorstel van een of meer leden een onderzoek naar het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur instellen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door de raad in te stellen onderzoekscommissie. Deze commissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van de gemeenteraad. De werkwijze, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van een onderzoekscommissie zijn geregeld in de artikelen 155a tot en met 155f van de Gemeentewet. Dit instrument van een onderzoekscommissie van de gemeenteraad is een 'zwaar' instrument en bedoeld om een bepaald onderwerp, dat veelal fout is gegaan, grondig uit te zoeken. Er zijn daarin twee modaliteiten te onderscheiden: het recht van onderzoek en het recht van enquête. Het recht van enquête geeft de mogelijkheid om bepaalde personen onder ede te horen. Dat is bij het recht van onderzoek niet mogelijk.

Auditcommissie als vooruitgeschoven controlepost van de raad

Bij veel gemeenten heeft de auditcommissie de afgelopen jaren een 'steviger' positie ingenomen. Een 'stevige' auditcommissie is dan een vooruitgeschoven post van de gemeenteraad en voert toezichthoudende werkzaamheden uit voor de gemeenteraad en adviseert de gemeenteraad bij de uitoefening van de toezichthoudende rol.

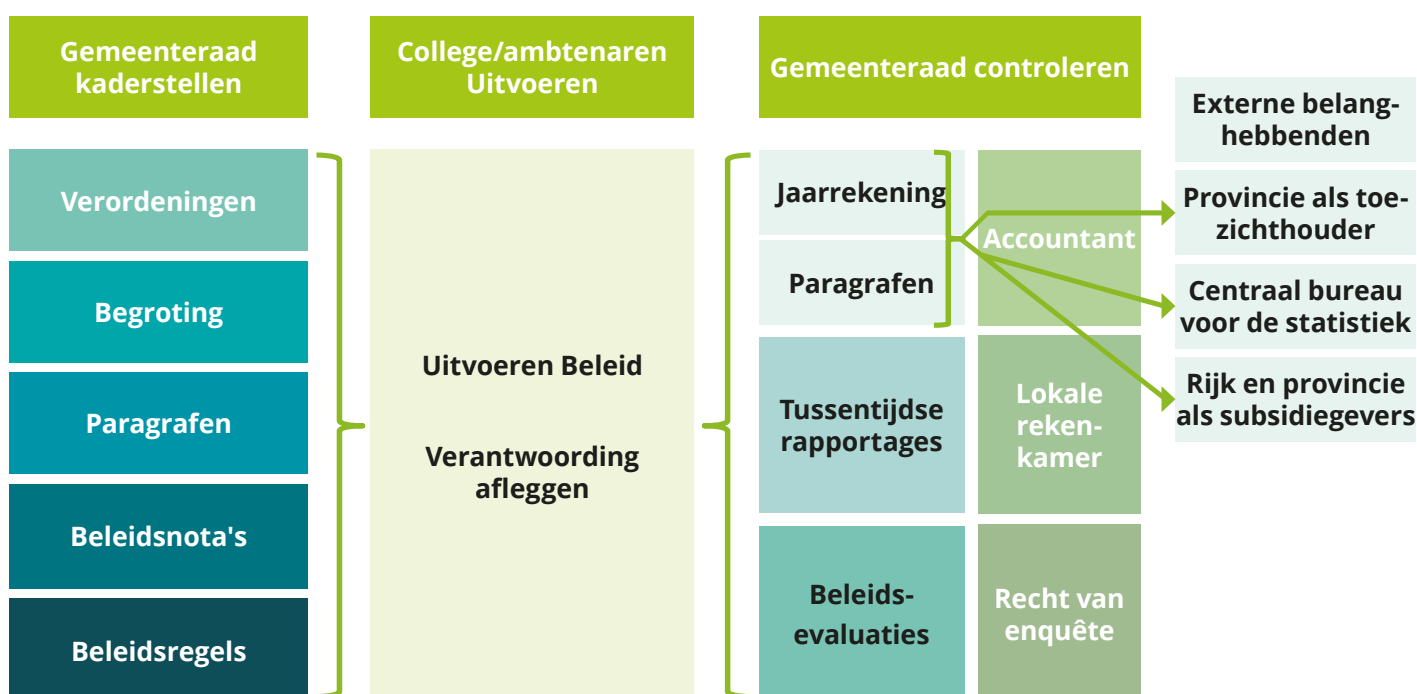
In de auditcommissie zitten alleen raadsleden of externe leden (door de gemeenteraad aangewezen). Zij spreken, afhankelijk van het onderwerp met de accountant, een vertegenwoordiger van de lokale rekenkamer(functie), de portefeuillehouder financiën, de gemeentesecretaris, de (concern)controller of het hoofd financiën over bijvoorbeeld de jaarrekening, controles, bevindingen, onderzoeken, risico's, financiële positie, integriteit en fraude, functioneren van de accountant, interne controle, planning & control of kwaliteit informatievoorziening. Welke positie de auditcommissie ook inneemt: het is belangrijk dat de spelregels voor het functioneren van de auditcommissie worden vastgelegd. Hierin kan aandacht worden besteed aan de samenstelling van de auditcommissie, benoemingen, doelstellingen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, activiteiten, onderwerpen die de auditcommissie agendeert, werkwijze, agenda's, verslagen en communicatie met de gemeenteraad.

2.2. Wie kijkt er mee in de controle: hulptroepen van de raad

U bent als raadslid niet de enige die belangstelling heeft voor de jaarstukken of informatie van de gemeente. Ook instanties buiten de gemeentelijke organisatie kijken belangstellend mee. Bij het toezicht bij gemeenten wordt daarom onderscheid gemaakt tussen 'intern' en 'extern' toezicht. Intern toezicht geschiedt door de eigen volksvertegenwoordiging van een overheidsorganisatie, de gemeenteraad.

Het extern toezicht is formeel toegewezen aan politieke ambtsdragers van de 'naast hogere' bestuurslaag, in het geval van gemeenten de provincie. Het extern toezicht is beperkt tot een toezicht op de degelijkheid van het financieel beheer. De provincie bemoeit zich in principe niet met inhoudelijke beleidskeuzes. Naast de provincie zijn er nog meer instanties die gebruik maken van de jaarstukken van de gemeente.

Gemeenteraad: intern en extern toezicht in de controletaak van de raad

De provincie als extern toezichthouder voor de raad

De provincie houdt toezicht op de gemeente. Het college van burgemeester en wethouders moet de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling en in ieder geval vóór 15 juli volgend op het begrotingsjaar aan gedeputeerde staten zenden. Wanneer de jaarrekening (of de begroting) te laat wordt ingezonden of de jaarrekening of meerjarenbegroting financieel niet in evenwicht zijn (structurele tekorten), kan de provincie als toezichthouder preventief toezicht instellen op de gemeente.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is een bekende verzamelaar van informatie die voor allerlei doeleinden wordt gebruikt. Het BBV regelt in artikel 71 welke informatie met welke periodiciteit aan het CBS moet worden geleverd. Al deze informatie is gelukkig niet in de jaarstukken opgenomen, maar wordt wel ontleend aan dezelfde bron: de financiële administratie van de

gemeente. Wanneer de gemeente de informatie niet tijdig aan het CBS aanlevert kan de uitbetaling van het voorschot van de algemene uitkering worden opgeschort.

Verantwoordingsbureaucratie: Single Information Single Audit (SiSa)

Over alles waarvoor een specifieke uitkering wordt verstrekt moet de gemeente informatie en verantwoording afleggen aan Rijk en provincie. Hiervoor bestaat het systeem van Single Information Single Audit (SiSa). Het basisidee achter SiSa is eenvoudig: als het mogelijk is om bij de verantwoording over de besteding van specifieke uitkeringen aan te sluiten bij de informatiebehoeften en verantwoordingsdocumenten van de gemeente zelf, dan scheelt dat een hoop werk. De gemeente stelt jaarlijks de jaarstukken op. Dat is het moment waarop verantwoording wordt afgelegd door het college aan de raad over het gevoerde financieel beheer. Deze verantwoording betreft niet alleen de baten,

lasten, activa en passiva, maar ook de naleving van de wetten en regels die daarop van toepassing zijn (de rechtmatigheid van het financieel beheer). Bij de toepassing van 'single information' hoeft de gemeente geen afzonderlijke verantwoording van iedere subsidie meer op te stellen en bij het Rijk in te leveren, maar kunnen de eigen jaarstukken worden gebruikt. In de SiSa-bijlage wordt de noodzakelijke verantwoordingsinformatie opgenomen over specifieke uitkeringen die het Rijk nodig heeft om de specifieke uitkeringen te kunnen beoordelen. De naleving van de subsidievoorwaarden van de specifieke uitkeringen vormt een onderdeel van de accountantscontrole.

3. Hoe krijgt en houdt het raadslid grip in een veranderende wereld en omgeving?

3.1. Visie (van Deloitte) op modern lokaal bestuur

Met de toename van de samenwerkingsverbanden en netwerkorganisaties neemt voor gemeenteraden het belang van governance (sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden) sterk toe. Inzicht in verantwoordelijkheden en bevoegdheden, transparante informatievoorziening, systematische rapportages, inzicht in de rechtmatige besteding van het geld en in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële risico's bepalen in de toekomst steeds meer de politieke agenda. Er zijn een aantal ontwikkelingen in de wereld van het lokale bestuur, waarvan wordt ingeschat dat ze de komende tien jaar de agenda zullen domineren. We hebben ze hieronder op een rij gezet.

Samenwerken en netwerken

Al twee eeuwen lang daalt het aantal gemeenten in Nederland door herindelingen en gemeentegrenswijzigingen. Telde ons land in 1817 nog 1.236 gemeenten, tijdens de verkiezingen in 2018 waren dat er 380 en in 2022 zijn er nog 345 gemeenten. Door met name ook de overheveling van taken als Zorg, Jeugdzorg en de Participatiewet voor de onderkant van de arbeidsmarkt is de vraag naar versterking van kwaliteit en continuïteit van de lokale dienstverlening aan de burger, integraliteit en regionale afstemming van beleid en beheersing van de kosten verder toegenomen.

Allerlei variaties

De complexiteit van gemeentelijke taken nam sterk toe: door de decentralisatie van taken hebben gemeenten meer budget gekregen. Ook de samenleving wordt steeds ingewikkelder. Veel vraagstukken vragen daarom om een integrale aanpak, waarbij heel wat belanghebbenden en partijen worden betrokken. Vaak kunnen gemeenten bepaalde taken zelf niet uitvoeren of is het onbetaalbaar of inefficiënt om dit zelfstandig te doen. Samenwerken, netwerken en netwerkorganisaties namen sterk toe en zullen blijven toenemen. De samenwerking kan in bestaande en in nieuwe modellen worden vormgegeven. Denk aan herindeling, regionale samenwerking, shared service centra of Publiek Private Samenwerking (PPS). De kwetsbaarheid van gemeenten neemt toe en er wordt nog meer professionaliteit verwacht. Het komt voor dat gefuseerde gemeenten niet beter functioneren, zeker niet direct na de herindeling. De positieve effecten op politiek-bestuurlijk vlak blijken gering, de tevredenheid van de burgers neemt niet of nauwelijks toe en negatieve bijeffecten als bureaucratie en vertraagde processen treden vaak op. Gemeenten zoeken dan ook naar andere samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld op basis van overeenkomsten waarbij één gemeente als centrumgemeente een taak uitvoert. Ook voeren gemeenten taken uit in afzonderlijke juridische entiteiten, zoals gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Nieuwe concepten: gezamenlijke dienstverlening en publiek private samenwerking

Om de aanhoudende stroom van wijzigingen en uitdagingen aan te gaan, kijken gemeenten steeds meer naar nieuwe samenwerkingsconcepten, zoals shared service centra (bedrijfsvoeringsorganisaties). Bij deze vorm brengen deelnemende gemeenten backoffice-activiteiten onder bij een gezamenlijk facilitair bedrijf. Gemeenten blijven zo zelfstandig, maar bundelen hun krachten in een centrum dat op hoog niveau ondersteunende diensten levert. Activiteiten als administratie, automatisering, personeelszaken, belastingheffing en uitkeringsadministratie lenen zich hier uitstekend voor.

Een bijzondere samenwerkingsvorm is die met andere partijen dan gemeenten. Het kan gaan om samenwerking met non-profitorganisaties of met private partijen met een winstoogmerk. Eén ding is duidelijk: in de toekomst neemt de samenwerking tussen gemeenten, woningbouwcorporaties, welzijnsinstellingen, ziekenhuizen, huisartsenposten, verzorgings- en verpleeghuizen, scholen, politie, waterschappen en andere partijen verder toe. Denk alleen al aan de steeds sterkere koppeling tussen arbeid, zorg en welzijn. Participatie van de burger, in welke vorm dan ook, staat centraal in vrijwel alle thema's. Dit vereist een integrale aanpak van vraagstukken.

In de toekomst zal Publiek Private Samenwerking (PPS), dat nu nog vaak moeizaam van de grond komt, in met name het sociale domein verder toenemen. In de praktijk blijkt dat veel gemeenten moeite hebben met de onevenwichtige verdeling van risico's bij de PPS, maar om prestigieuze, risicovolle en omvangrijke projecten te kunnen realiseren, moeten ze steeds

vaker samenwerken met private partijen. Een succesvolle PPS, waarbij taken, risico's, deskundigheid, bestuurlijke invloed en inzet van middelen evenwichtig en transparant zijn ingevuld, leidt tot een beter eindproduct voor hetzelfde of zelfs voor minder geld.

E-government

De rol van informatietechnologie en internet voor gemeenten blijft stormachtig groeiende komende jaren. De elektronische overheid – e-government – neemt een hoge vlucht. Digitale dienstverlening beïnvloedt de processen en procedures bij gemeenten sterk en leidt tot een ommezwaai binnen de traditionele informatie- en distributiekanaal. Voor de burger is elke overheidsorganisatie 'de overheid'. Het interesseert hem niet zoveel welke overheidsorganisatie hem helpt, als de overheid maar helpt. Het aanbod van overheidsdiensten wordt daarom meer geïntegreerd. Daarnaast doet niet alleen het fysieke ene loket op het gemeentehuis zijn intrede, maar kan de burger overheidsdiensten steeds vaker via internet in huis halen. Het elektronische loket, waar overheidsdiensten geïntegreerd kunnen worden afgenomen, komt tegemoet aan de eisen van de burger en biedt gebruiksgemak, toegankelijkheid, beschikbaarheid, transparantie en betrouwbaarheid. Deze ontwikkeling vergt de komende jaren nog heel wat inspanningen van gemeenten. Vooral de beveiliging van data, communicatie, technologie en bedrijfsprocessen is hierbij van essentieel belang. De kwaliteit van bedrijfsvoering, digitalisering, data-analyse en beveiliging van data zijn ook de komende raadsperiode belangrijke thema's.

Front- en backoffice zonder gemeentehuis

De klantvragen via de frontoffice leiden tot verschillende processen in de backoffice. In de eerste plaats moeten de gegevens die via de frontoffice eenmalig worden geregistreerd eenduidig in de verschillende systemen in de backoffice worden vastgelegd. Ook de werkprocessen, informatiesystemen, taken en verantwoordelijkheden in de backoffice veranderen grondig. Het is essentieel dat de bedrijfsvoering op orde en geschikt is voor e-government, voordat richting burger wordt gegaan.

Een relevante ontwikkeling hierbij is dat de gemeente naar de burger komt in plaats van de burger naar het gemeentekantoor. Diverse gemeenten werken in dit verband met de filosofie: 'Wij hebben geen gemeentehuis'. Deze gemeenten zoeken naar andere vormen van dienstverlening en management (ambtenaar komt naar de burger, e-dienstverlening, vergaderen op locatie). Zeker in de periode van de pandemie blijkt dat de digitale dienstverlening in een stroomversnelling is geraakt.

De uitwisseling van informatie tussen overheidsorganisaties - en zelfs binnen een overheidsorganisatie - vraagt om forse investeringen. Ook de mogelijkheden en kansen van data-analyse en blockchain nemen de komende jaren sterk toe en vragen om herinrichting van processen en procedures. De systemen sluiten nu vaak niet op elkaar aan, de basisregistraties zijn niet standaard en uniform ingericht en ook de bescherming van persoonsgegevens staat een goede uitwisseling nog in de weg. De omvang van de investeringen in informatietechnologie en deskundigheid zullen enorm zijn. Gemeenteraden moeten bereid zijn hier geld voor vrij te maken.

Andere betrokkenheid (participatie) van de burger

De burger stelt hoge eisen aan de reguliere dienstverlening van de gemeente. Inwoners verwachten dat dit goed gaat en zijn ontevreden als de dienstverlening niet aan hun verwachtingen voldoet. Daarnaast moeten besluitvorming en dienstverlening zorgvuldig en vooral snel – liefst via internet – flexibel en begrijpelijk worden gecommuniceerd. In de huidige, ingewikkelde maatschappelijke context is het cruciaal dat de gemeente weet wat er bij de burgers leeft. Dit vraagt om andere, innovatieve en creatieve benadering van een vraagstuk en een andere betrokkenheid van burgers bij de besluitvorming. Bijvoorbeeld door meer meningen te peilen en direct betrokken inwoners mondeling en schriftelijk te benaderen.

Betrokken inwoners en partijen moeten bij het formuleren van beleid of het nemen van beslissingen in een vroeg stadium actief bij het proces worden betrokken. Laat inwoners en direct betrokkenen zelf de richting van het beleid of de oplossing van een vraagstuk formuleren. Dit past ook bij het uitgangspunt dat zoveel mogelijk verantwoordelijkheden bij de burgers worden gelegd. De gemeente is niet meer van alles en voor alles het eerste aanspreekpunt. De kracht van de samenleving zal veel meer benut moeten worden om vraagstukken op te lossen. De burger participeert, de gemeente faciliteert, regisseert hooguit.

Meetbare en afrekenbare gemeente

Inwoners van dorp of stad – de samenleving – vragen om meer transparantie en verantwoording door de gemeente. Zij rekenen de gemeente af op haar daden. Van de lokale overheid – de gemeenteraad speelt hierin een sleutelrol – wordt verwacht dat deze duidelijke maatschappelijke doelstellingen formuleert voor het uit te voeren beleid. Afrekenbaarheid op resultaten betekent dat het college het beleid uitvoert zoals vooraf is afgesproken en er via bestuurlijke rapportages en jaarstukken verantwoording over aflegt. De gemeenteraad controleert of de doelstellingen binnen de gestelde randvoorwaarden zijn gerealiseerd. De kwaliteitseisen die aan de begroting, tussentijdse rapportages, jaarstukken en bestuurlijke informatievoorziening worden gesteld nemen in rap tempo toe. Gemeenten moeten bovendien een extra inspanning leveren om bij programma's in de begroting de relatie tussen outcome (doelstelling), throughput (activiteiten), output (prestaties en producten) en input (geld en uren) duidelijk, meetbaar en evalueerbaar maken. Met de Wet revitalisering generiek toezicht

(vanaf 2012) zijn voor de wetten waarvoor gemeenten taken in medebewind voor het Rijk en provincies uitvoeren al zogenaamde toezichtindicatoren geformuleerd. Ook het Besluit begroting en verantwoording (BBV) stelt meerdere beleidsindicatoren in de begroting en jaarverantwoording verplicht.

Een methode om kengetallen en prestatie-indicatoren te toetsen op bruikbaarheid is het SMART-principe. Het is raadzaam om voor dit doel een select aantal kengetallen en prestatie-indicatoren te formuleren. Wanneer een gemeente te veel kengetallen en prestatie-indicatoren heeft, wordt het onoverzichtelijk en gebeurt er uiteindelijk niets met deze gegevens. Een suggestie kan daarom zijn om bij lopende concernactiviteiten vooral input- en output-indicatoren (budgetten en prestaties) te gebruiken en bij nieuw beleid, zoals speerpunten en investeringen, vooral outcome-indicatoren (effecten) te hanteren.

Regisseursrol van de gemeente

Het takenpakket van gemeenten is aan een enorme verandering onderhevig. Niet alleen de omvang maar ook de complexiteit neemt de komende jaren toe. De Rijksoverheid zet sterk in op decentralisatie. Zo geeft zij meer taken en bevoegdheden aan gemeenten, die daardoor meer te zeggen krijgen over onderwerpen die dicht bij hun inwoners staan. Gemeenten hebben vanaf 2015 via drie omvangrijke decentralisaties, taken en middelen toebedeeld op het sociale domein en zijn daarmee verantwoordelijk voor de zorg voor en het welzijn van hun kwetsbare inwoners. De rol van gemeenten in het dagelijks leven van de burgers wordt dus steeds groter. De opgave is complex: door de verwevenheid van verzorging en verpleging is afstemming met externe partijen, zoals zorgaanbieders en -verzekeraars, onvermijdelijk.

De komst van de Omgevingswet betekent een nieuwe uitbreiding van de regisseursrol van gemeenten. Er verandert dan veel. De wet bundelt 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het is belangrijk dat gemeenten zich al voorbereiden. Gemeenten hebben en krijgen als gevolg van deze overheveling van taken meer de ruimte om vraagstukken op te lossen, weliswaar met veelal minder geld maar ook met meer vrijheid omdat het Rijk vooralsnog slechts beperkte kaders geeft. Binnen deze kaders is er de bewegingsvrijheid maar ook de verantwoordelijkheid om samen met andere gemeenten en maatschappelijke instanties passende oplossingen te zoeken voor lokale problemen. De gemeente zal zich onvermijdelijk meer moeten verbinden met een netwerk van inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere overheden. Dit kan door het verlenen van opdrachten, door het maken van samenwerkingsafspraken en door het bieden van

ondersteuning aan initiatieven uit de samenleving. Met als doel om zo veel mogelijk voor burgers en ondernemers te betekenen.

Dit netwerk ontstaat niet door middel van hiërarchische macht van de gemeente, maar door alle partijen op basis van vrijwilligheid en gelijkwaardigheid te bewegen tot samenwerking. Gemeenten hebben hierbij een regisseursrol. Deze is veelzijdig en afwisselend, afhankelijk van de rolopvatting van de partners, de lokale situatie en de fase waarin de samenwerking zich bevindt.

De rol van de raad in een regisserende gemeente

De verschuiving naar een regiegemeente heeft – hoe je het wendt of keert – impact op wijze waarop de raad haar kaderstellende en controlerende taak invult. De transitie naar een regisserende gemeente raakt alle onderdelen van de gemeente. Ook de gemeenteraad ontkomt hier niet aan. De gemeenteraad moet kaders geven aan de transitie naar regiegemeente. Sommige gemeenteraden zijn daarom al ruim voor de verkiezingen begonnen met het maken van een inventarisatie van de behoeften in de gemeente en wat daarvoor nodig is. Vragen die daarbij aan de orde komen zijn, ook voor raden die zich daar nog niet mee bezig hebben gehouden: welk doel wordt met regisseren gediend? Welke taken wil de gemeente zelf blijven doen en bij welke wil de gemeente samenwerken? Waarom en hoe willen we dat de nieuwe regie-organisatie eruit gaat zien? Wat wil de raad bereiken en wanneer is zij tevreden? Hoe en hoe vaak wil de raad geïnformeerd worden over de resultaten? En welke invloed wil de gemeenteraad (be)houden? Welke evaluatiemomenten en exit-opties zijn er? Het is van belang dat raadsleden, ook al blijft samenwerken een kwestie van geven en nemen, binnen dit grotere geheel oog blijven houden voor de kaders en de resultaten voor hun eigen gemeente.

Instrumenten voor de raad om grip te houden op samenwerking

De raad heeft een aantal instrumenten tot haar beschikking om in het krachtenveld van samenwerkingen en netwerken haar controlerende en kaderstellende rol te kunnen vervullen. Een belangrijk instrument betreft de informatievoorziening aan de raad door het bestuur. De raad heeft bovendien de mogelijkheid om via zienswijzen greep te houden op het proces van samenwerking. Daarnaast kan de raad nieuwe instrumenten beproeven, zoals het organiseren van ronde tafels en bijeenkomsten met maatschappelijke partijen en organisaties.

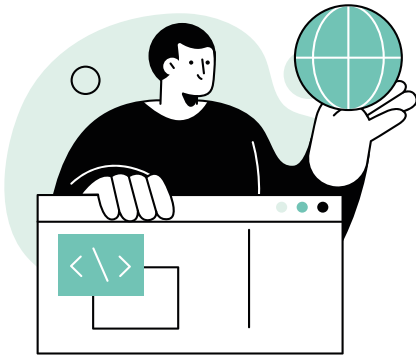
Belangrijk is en blijft de kwaliteit en kwantiteit van informatievoorziening (verantwoordingsinformatie) richting de raad. Die bepaalt voor een groot deel de mate waarin de raad goed toezicht kan houden. Het gevaar bestaat dat raadsleden door alle samenwerkingsvormen de grip verliezen en hun controlerende taak onvoldoende kunnen uitvoeren. Zij dient daarom op juiste wijze geïnformeerd te worden. Dit betekent echter niet dat een raadslid overvallen moet worden met een overschot aan informatie. De kracht van de informatie ligt soms in de beperking. Het is ook aan de raad om, samen met de griffie, daar eisen in te stellen.

Het is onmogelijk om van alle onderwerpen die in de gemeenteraad voorbij komen volledig op de hoogte te zijn. De raad moet zich concentreren op de hoofdpunten van toezicht. In hoeverre zijn de doelen gerealiseerd. En vanuit de burger geredeneerd: wat vinden zij nu belangrijk waar de raad op moet letten? Als gevolg hiervan zal er een verschuiving in informatievoorziening moeten plaatsvinden. Van veelal periodieke (historische) financiële informatie naar real time informatie met een veel bredere scope. Begrippen als outcome, waardestrategie en maatschappelijk rendement wegen steeds zwaarder voor de raad.

(Financieel) sterk op eigen benen

Bij een toenemend aantal activiteiten die gemeenten in opdracht van het Rijk uitvoeren nemen de financiële risico's voor gemeenten toe. Ze krijgen meestal een vast budget en daar moeten ze het voor doen. Om risico's te kunnen dragen, is de financiële positie van een gemeente cruciaal. De komende jaren worden thema's als budgetbeheer, schuldenpositie, weerstandscapaciteit, risicoprofiel en -management steeds belangrijker. Bij het bepalen van de rijkdom van een gemeente is ook het ontwikkelpotentieel (vooral in het sociale domein) essentieel. Zijn er grondexploitaties en projecten die opbrengsten en mogelijkheden kunnen genereren? Denk aan duurzaamheid, veiligheid, werkgelegenheid en kwaliteit van de ruimtelijke omgeving. De financiële positie in combinatie met de ontwikkelmogelijkheden bepalen of het om een beheer- of ontwikkelgemeente gaat. De kernvraag is: hoe wordt of blijft de gemeente gezond? Afhankelijk van de huidige en gewenste situatie vraagt dit om creativiteit, vernieuwing, lef en visie van raad, college en ambtelijke organisatie.

Vertrouwen staat centraal

Het begrip vertrouwen is en blijft een actueel thema. Koning Willem-Alexander riep op 30 april 2013 tijdens de inhuldigingsceremonie op te blijven werken aan wederzijds vertrouwen tussen overheid en burger. De democratie is gestoeld op vertrouwen, maar de laatste kabinetten worstelen met een dalend vertrouwen van burgers. Ook bij gemeenten staat het vertrouwen – vaak door ‘(integriteits)kwesties’ – onder druk. Afgelopen raadsperiode is dat er niet beter op geworden. Bij veel gemeenten zijn er spanningen en vertrouwenskwesties. Werken aan vertrouwen met een vernieuwende overheid is het kernpunt

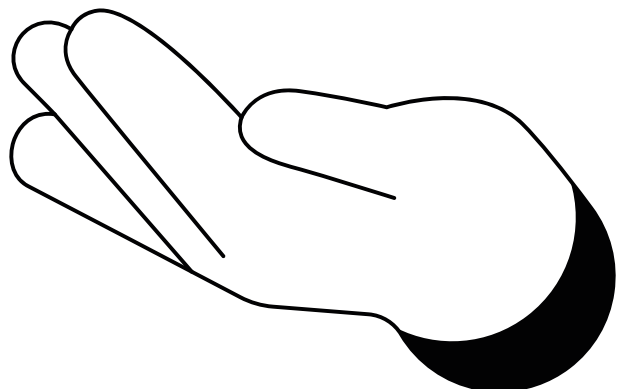
de komende jaren. Het gaat dan om ‘zeggen, wat je doet’ en ‘doen wat je zegt’. Vertrouwen is niet alleen essentieel in de samenleving en de relatie tussen overheid en burger. Het is nadrukkelijk ook het bindmiddel van een vertrouwensvolle organisatie.

Een geregeld gehoorde opmerking is: ‘vertrouwen’ is goed, maar ‘controle’ is beter. Of staat vertrouwen toch boven controle? Naar onze mening zijn dit twee kanten van dezelfde medaille, ook wel ‘geïnformeerd of gecontroleerd vertrouwen’ genoemd. Vertrouwen en controle vullen elkaar aan, het één staat niet boven het ander. Vertrouwen moet verdiend worden, vertrouwen kan niet zonder controle en andersom.

Vertrouwen staat of valt met:

- (1) adequate informatievoorziening
- (2) investeren in het geven en nemen van vertrouwen
- (3) investeren in verbinden tussen partijen (snelle communicatiemiddelen niet geschuwd)
- (4) investeren in goed georganiseerde besluitvormingsprocessen

Aandacht voor de onderlinge relaties (binnen het openbaar bestuur, en tussen de gemeenteraad/college en burgers) is daarbij cruciaal. In dit kader zal het planning- en controlinstrumentarium gericht moeten worden ingezet onder de noemer van ‘geïnformeerd vertrouwen’ zonder te vervallen in controllitus of in blind vertrouwen. In een situatie van geïnformeerd vertrouwen kunnen minder, maar wel vooraf met elkaar afgesproken indicatoren en informatie-aspecten worden onderhouden. De verschillende partijen met ieders eigen rol (gemeenteraad, college, management, accountant en rekenkamercommissie) vinden elkaar dan gemakkelijker op basis van risico-inschattingen en een afsprakenstel over gerichte informatie. Uiteindelijk leidt een organisatie op basis van geïnformeerd vertrouwen tot vereenvoudigde en meer effectieve planning- en controlrapportages. Meer voor de hand liggend is daarom de stelling: ‘vertrouwen en controle in balans is informatie’.

Kernpunten van de regels voor vertrouwen, de trust rules:

- * Maak persoonlijk contact
- * Definieer gezamenlijke doelen
- * Geef het goede voorbeeld
- * Bouw vertrouwen op met goede en duidelijke regels
- * Geef elkaar verantwoordelijkheid en vertrouwen
- * Houd koers en bewaar de rust, ook als er iets mis gaat
- * Zet in op geïnformeerd vertrouwen niet op blind vertrouwen
- * Ga mild om met misverstanden, maak korte metten met misbruik
- * Durf te experimenteren en leer van ervaringen

Vertrouwen als perspectief in de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad

Het is voor een burger van belang dat een raadslid in zijn volksvertegenwoordigende rol herkenbaar en bereikbaar is. De burger benadert raadsleden over vergunningaanvragen, scheefliggende stoeptegels, gevaarlijke verkeerskruisingen, maar ook over complexe vraagstukken die de bestuurlijke toekomst aangaan.

Een voorbeeld: vergunningaanvragen van bedrijven voor bouwplannen met mogelijke overlast voor een particulier liggen vaak gevoelig tot zeer gevoelig. De burger weet dan direct de raadsleden te vinden, vooral als de problemen zich in de achtertuin voordoen. Van belang dan is dat een raadslid geen valse verwachtingen wekt. Het college is immers eindverantwoordelijk voor een vergunningaanvraag. Een raadslid kan op dit punt dan ook niets toezeggen of zelf regelen.

Stel: de vergunningaanvraag betreft een bedrijfshal met bedrijfskantoor wat voor omwonenden een loods van grote omvang, bijna in de achtertuin, betekent. Hierbij volgt een afweging van het algemeen belang (in dit geval werkgelegenheid) en particulier of lokaal belang (een loods in de achtertuin). Het raadslid kan door

te luisteren naar de burger een vertrouwensrelatie onderhouden en bovendien tot de conclusie komen dat een breder vraagstuk, zoals milieuoverlast, veiligheid, de 24-uurs economie of welzijn van mens en samenleving, aan de orde is. Op deze vraagstukken van algemeen belang moet een raadslid zeker, op basis van principes, reageren en dit in de gemeenteraad agenderen om te bediscussiëren en kaders te stellen.

Een raadslid moet echter waken voor cliëntelisme en/of populisme door het doen van niet inlosbare beloften of simplificerende uitspraken. Wanneer het om individueel belang van een burger of organisatie gaat, kan een raadslid aangeven waar en bij wie hij of zij in de gemeentelijke organisatie moet zijn. Ook kan een raadslid een ambtenaar of collegelid vragen contact op te nemen met betreffende burger of organisatie. Maar een raadslid doet er niet verstandig aan te zeggen dat hij het vraagstuk zal oplossen of dat hij een individuele casus in de gemeenteraad aan de orde zal stellen. Het is dan ook cruciaal dat een raadslid weet waar en bij wie hij of zij met vragen en opmerkingen van burgers moet zijn in de gemeentelijke organisatie.

Advies voor een volksvertegenwoordigende rol

Geef een communicatie- en actiestructuur mee, zodat raadsleden weten dat individuele vragen vertrouwenwekkend worden opgepakt en afgewikkeld. Raadsleden kunnen zich in het politieke debat dan richten op het algemeen belang en de burger ziet daarmee dat het om een afweging van algemene belangen gaat, terwijl aan individuele vragen en opmerkingen ook aandacht wordt besteed. Dat schept vertrouwen.

Vertrouwen als leidraad in de kaderstellende en controlerende rol van de raad

Raadsleden dienen vanuit de kaderstellende en de controlerende rol van de gemeenteraad vooral op hoofdzaken (waar gaat het nu om?) te sturen. Aan de basis hiervan liggen vertrouwensrelaties tussen raad en college. Het vroegtijdig betrekken van de gemeenteraad wordt steeds belangrijker bij het invullen van de vertrouwensrelaties. De raad beperkt zich weliswaar tot de hoofdzaken, maar dan moeten zij wel vanaf het begin (vanaf de probleemstelling tot en met het kiezen uit alternatieven voor de oplossing en de definitieve besluitvorming) door het college en de ambtelijke organisatie in positie worden gezet. Van de ambtelijke organisatie wordt verwacht dat goed wordt nagedacht over het besluitvormingsproces en wanneer colleges en gemeenteraden hun rol hebben. En dat wordt nagedacht over de kwaliteit van de bestuurlijke informatie (duidelijke probleemformulering, oplossingen met alternatieven met voor- en nadelen, eventuele voorkeursvariant van het college en waarom, kort en bondig, duidelijke beslispunten).

Een belangrijk hulpmiddel om de kwaliteit van besluitvormingsprocessen en de gerichtheid van informatie te versterken en de gemeenteraad in de goede kaderstellende positie te zetten, is een meerjarige raadsagenda (bijvoorbeeld vier jaar). In deze agenda worden de data van vaste planning- en controldocumenten (kadernota, begroting, tussenrapportages en jaarstukken, meerjarenprogrammagrondexploitaties (MPG)) opgenomen, maar ook de data van beleidsnota's, grote investeringsbeslissingen en grondexploitaties.

Bij het opbouwen van geïnformeerd vertrouwen vanuit de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad spelen ook de accountant en rekenkamer(commissie) een rol. Zij doen uitspraken over de kwaliteit van bestuurlijke informatie en kunnen de gemeenteraad daarmee meer zekerheid geven. Hierbij gaat het in de toekomst ook meer en meer om niet-financiële informatie. Hoe goed is die informatie om het geïnformeerd vertrouwen te laten functioneren? De accountant en rekenkamer(commissie) kunnen ook een rol spelen in een gezamenlijk leerproces van bestuur, organisatie en de gemeenteraad. Zo kan standaard worden gerapporteerd over de stand van zaken van aanbevelingen van de rekenkamer(commissie) en de accountant. De resultaten van rekenkamer- en accountantsonderzoek vormen dan een vaste bijdrage in het verwerven van inzicht in het versterken van het geïnformeerd vertrouwen door voortdurend de kwaliteit van bestuurlijke informatie en besluitvormingsprocessen bestuurlijk en ambtelijk te agenderen. Om de onderlinge vertrouwensrelaties te realiseren, dienen naar onze mening de principes van de lerende organisatie centraal te staan zodat er een cultuur is van het leren van fouten. En in het kader van de trust rules past daar ook bij dat korte metten wordt gemaakt met misbruik.

3.2. Uitdagingen bij samenwerking

Gemeenten krijgen steeds meer taken van het Rijk toebedeeld. Daarbij geldt voor veel gemeenten dat zij deze taken lastig zelfstandig kunnen uitvoeren. Samenwerking met buurgemeenten wordt dan vaak als oplossing gezien. Bijna alle gemeenten hebben inmiddels meerdere samenwerkingsverbanden met andere gemeenten om de verschillende taken die te omvangrijk of te complex zijn voor een individuele gemeente samen op te pakken. De vraag hierbij is: hoe ga je als gemeenteraad om met samenwerkingsvraagstukken? Uit verschillende onderzoeken blijkt dat raadsleden zich zorgen maken over de kwaliteit van de lokale democratie door de toenemende samenwerking van gemeenten.

Op verschillende terreinen kiezen gemeenten er voor om elkaar op te zoeken, met name op bedrijfsvoeringsfuncties en zorg- en sociale taken. Afhankelijk van het onderwerp waarop samenwerking wordt gezocht, wordt de vorm van samenwerking bepaald. Samenwerkingsverbanden kunnen tot stand worden gebracht via shared services-concepten, op basis van gemeenteschappelijke regelingen, in de vorm van vennootschappen, stichtingen of publiek private samenwerking zoals outsourcing. De motivatie voor deze samenwerking is samen te vatten in drie categorieën. In de praktijk is er vaak sprake van een mix:

- beperken van de kwetsbaarheid (vanwege schaalgrootte);
- vergroten van de kwaliteit (vanwege complexiteit materie);

- beperken van de (uitvoerings)kosten (vanwege efficiency).

Uit onderzoek van Deloitte blijkt dat gemeenten in veel verschillende samenwerkingsverbanden deelnemen en als gevolg hiervan op zoek zijn naar meer overzicht en samenhang tussen deze verschillende samenwerkingsrelaties, onder meer met het oog op de democratische verantwoording. Ook blijkt dat in de loop van de tijd per individuele gemeente duidelijke voorkeuren voor bepaalde samenwerkingspartners en -vormen zijn ontstaan.

Vormen van samenwerking door gemeenten voor de uitvoering van taken

Het begrip 'verbonden partijen'

Wanneer een gemeente in een andere organisatie een bestuurlijk en financieel belang heeft, zijn deze organisaties volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zogeheten verbonden partijen. Door deelname aan een verbonden partij (een derde rechtspersoon) dient de gemeente enerzijds een publiek belang en anderzijds de belangen van desbetreffende verbonden partij.

Voor gemeenteraden is de governance – het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden – van een verbonden partij vaak niet duidelijk. Waar heb je wel en waar heb je geen zeggenschap over? Hoeveel risico lopen wij als gemeente met deze verbonden partij? Om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te kunnen vormgeven, is het zaak om deze governance goed te regelen en te organiseren.

Grip door de gemeenteraad op verbonden partijen

Sturing - Het maken van duidelijke afspraken over prestaties en budgetten. Deze afspraken zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten, prestatie- of managementcontracten.

Beheersing - Het treffen van maatregelen en opstellen van procedures om bijsturing mogelijk te maken teneinde gedefinieerde doelstellingen te behalen.

Controle - Inzicht in rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Hoe luiden afspraken over de kwaliteit van dienstverlening, bevatten werkprocessen checks & balances of hoe gaan wij om met overschotten en tekorten?

Toezicht - Continuïteit van de (kwaliteit van) verbonden partijen, specifiek de financiële positie.

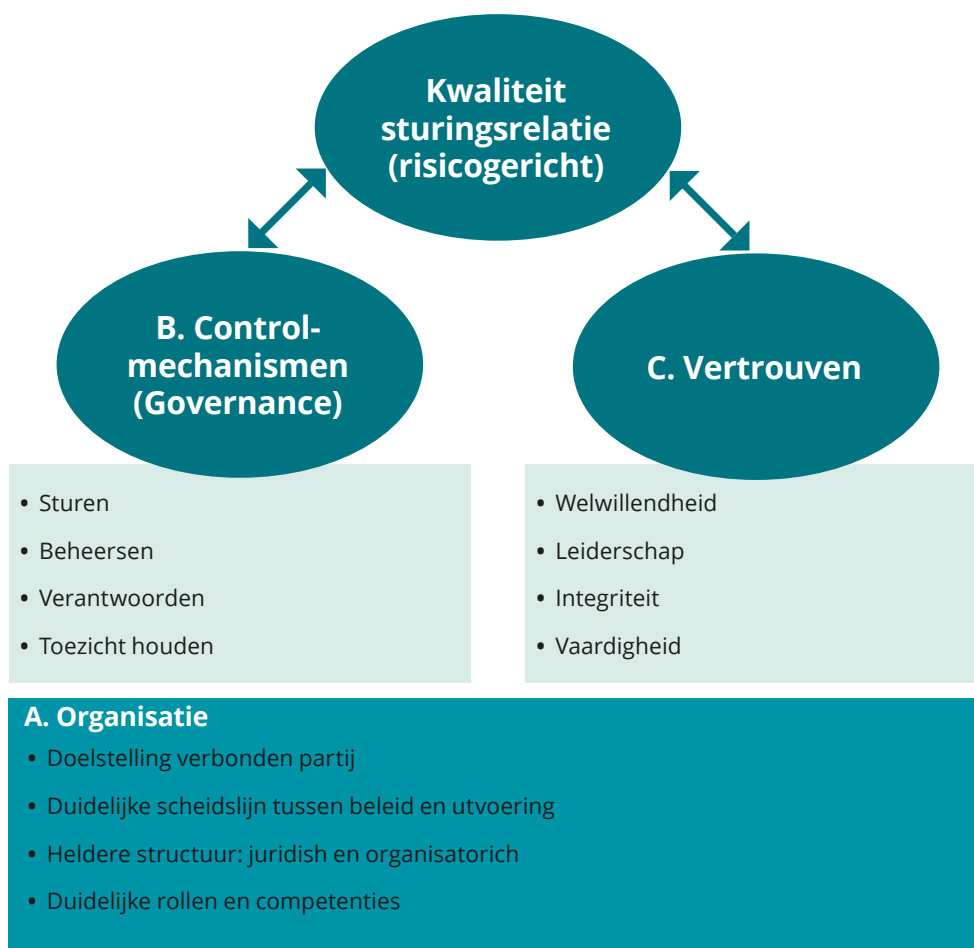
Hoe uitvoeren?

1. Een standaard format voor de paragraaf Verbonden Partijen in de begroting en jaarstukken opnemen. Hierin kan worden vastgelegd welke informatie per verbonden partij gevraagd wordt, zoals doelstelling, activiteiten, realisatie van doelstellingen en activiteiten, deelnemende partijen, bestuurlijk belang, financieel belang, rechtmatigheid, risico's, vertrouwen in de relatie, integriteit, actuele ontwikkelingen en beschikbare rapportages.

2. Lokale rekenkamer inschakelen om de beleidseffectiviteit van verbonden partijen periodiek te beoordelen en inzichtelijk te maken.

De kwaliteit van de greep en controle van de gemeenteraad op dat wat er in verbonden partijen gebeurt, wordt bepaald door een drietal hoofdelementen: de inrichting van de organisatie, de controlmechanismen en het begrip vertrouwen, zoals we in dit hoofdstuk hebben gezien. Schematisch ziet er dit als volgt uit:

Kwaliteit sturingsrelatie

3.3. Financiën in het algemeen: grip en controle, schatkistbankieren en risk reporting

Hoe rijk of hoe arm zijn we eigenlijk? Vanaf 2008 moest door de verschillende crises (bankencrisis (2008), eurocrisis (2011) en economische crisis (2012/2013)) fors worden bezuinigd en zijn verliezen geleden op de grondexploitaties doordat nauwelijks woningen werden gebouwd. De coronacrisis heeft eveneens ingrijpende gevolgen voor de Nederlands gemeenten, onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociale domein. Het is belangrijk om de ontwikkeling van reserves, schulden, EMU-saldo, risico's en weerstandscapaciteit van gemeenten nauwlettend te sturen en te volgen. Inzicht in de financiële positie en een helder financieel beleid zijn onmisbaar.

Drie pijlers van financieel beleid

Pijler 1: Zorg voor een structureel sluitende begroting

De begroting en jaarrekening moeten inzicht geven in de incidentele baten en lasten. En er moet een overzicht zijn van de structurele storingen in (ten laste van de exploitatie) en onttrekkingen aan (ten gunste van de exploitatie) de reserves. Wanneer de kwaliteit van deze inzichten en overzichten goed zijn, heeft u als raadslid informatie in hoeverre de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Ook de ervaringen uit het verleden zijn een indicatie in hoeverre de begroting structureel sluitend is en in hoeverre uw gemeente inteert of juist spaart ten aanzien van de reserves. In dat kader is het waardevol informatie te hebben over het saldo van baten en lasten (resultaat voor bestemming) en exploitatieresultaat (resultaat na bestemming) op basis van de primaire begroting, begroting na wijziging en werkelijkheid (jaarrekening) over de afgelopen jaren.

Pijler 2: Zorg voor een evenwichtig EMU-Saldo

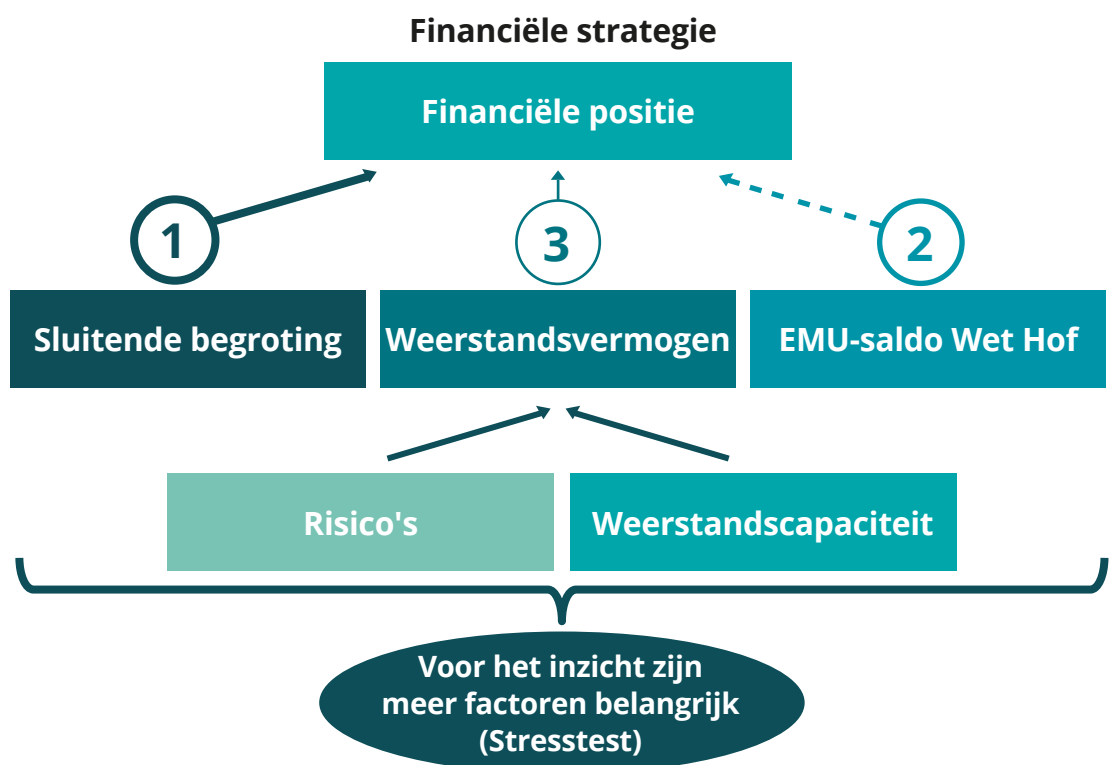
Het EMU-saldo dient over de langere termijn gemiddeld binnen de door de Wet houdbare financiën (Wet Hof) gestelde norm te blijven. Hierbij hoort beheersing van de schuldenpositie van de gemeenten. Dit stelt eisen aan kwaliteit en het realiteitsgehalte van de planning van investeringen, de uitvoering van grondexploitaties, de liquiditeitsplanning en financieringsplanning.

Pijler 3: Zorg voor inzicht in risico's, beheersing van risico's en voldoende weerstandscapaciteit

Hierbij is het belangrijk dat verwachte verliezen en risico's zoveel mogelijk worden genomen, zodat een duidelijke en voorzichtige vertrekpositie wordt gegeven met betrekking tot het vermogen van de gemeente. Dat vormt de basis om beleid te formuleren om zo nodig de reservepositie van de gemeente (op termijn) te versterken.

Op basis van de drie pijlers is het verstandig een financiële strategie te formuleren waarbij inzicht in de financiële positie cruciaal is. Goed inzicht in de financiële positie bestaat uit drie onderdelen:

1. Indicatoren balanssturing
2. Beeld begroting
3. Gevoeligheidsanalyse

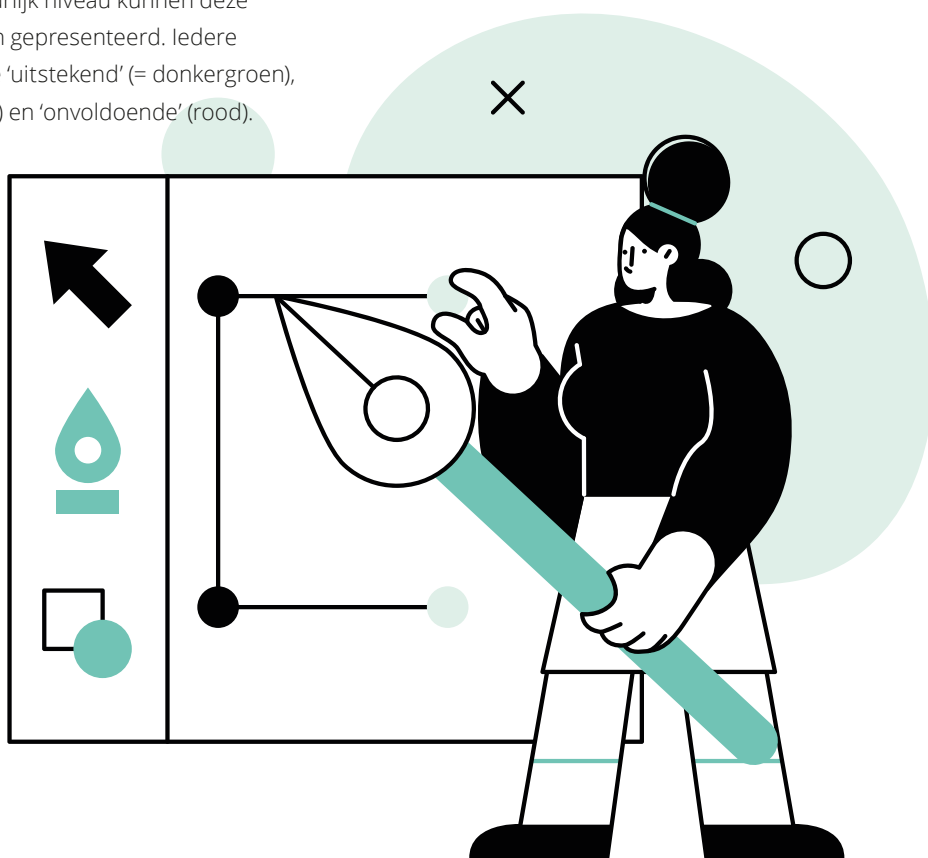
1. Indicatoren balanssturing

Een evenwichtig beeld van de financiële positie wordt verkregen op basis van de (balans)indicatoren. Deze zijn:

- Lokale lasten
- Weerstandsvermogen
- Schuldpositie
- Financieringsstructuur
- Reservepositie
- Verhouding vaste activa en reserves
- Voorzieningen
- Gespaard voor onderhoud
- Garantstellingen
- Grondexploitaties
- Risico's verbonden partijen
- Rente

Wanneer de genoemde indicatoren zijn gekwantificeerd en gekwalificeerd, is het mogelijk om een uitspraak te doen over de financiële positie van de gemeente. Het is belangrijk om de kwalificatie van deze indicatoren jaarlijks bij bijvoorbeeld de begroting te actualiseren. Het gaat hierbij niet om de precieze getallen, maar om het beeld en de ontwikkeling in de tijd van een indicator en in vergelijking tot normen en benchmarkgegevens.

Wanneer de analyse en kwalificatie van indicatoren consistent wordt uitgevoerd, ontstaat over een langere periode een trendmatig beeld van de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het is belangrijk daarbij de diverse indicatoren in onderlinge samenhang te beoordelen. Ze staan immers niet los van elkaar. Op bestuurlijk niveau kunnen deze indicatoren prima met een 'dashboard' worden gepresenteerd. Iedere indicator krijgt dan bijvoorbeeld de kwalificatie 'uitstekend' (= donkergroen), 'goed' (lichtgroen), 'neutraal' (wit), 'zwak' (oranje) en 'onvoldoende' (rood).

Toelichting op de balansindicatoren

Lokale lasten

Hoogte lokale lasten - De hoogte van de lokale lasten voor een huishouden geeft, mede in vergelijking tot andere gemeenten, informatie over de prijs die de burger betaalt voor het voorzieningenniveau van de gemeente. Ook geeft het zicht op de mogelijkheden en de ruimte om de lokale lasten te verhogen, afgezien van de vraag of dat politiek wenselijk is. Wanneer de lokale lasten gemiddeld laag zijn, is er ruimte de financiële positie te versterken, indien nodig.

Kostendekkend - Voor de reinigings- en rioolheffing en andere producten van gemeenten is het belangrijk om inzicht te hebben in hoeverre de tarieven kostendekkend zijn. Zijn alle kosten die mogen worden toegerekend, ook toegerekend? Worden er niet meer kosten toegerekend dan zou mogen, maar worden er ook niet minder kosten toegerekend dan toegestaan? Is er nog ruimte om tarieven te verhogen om meer opbrengsten te genereren? Dit afgezien van de vraag of dat politiek wenselijk is.

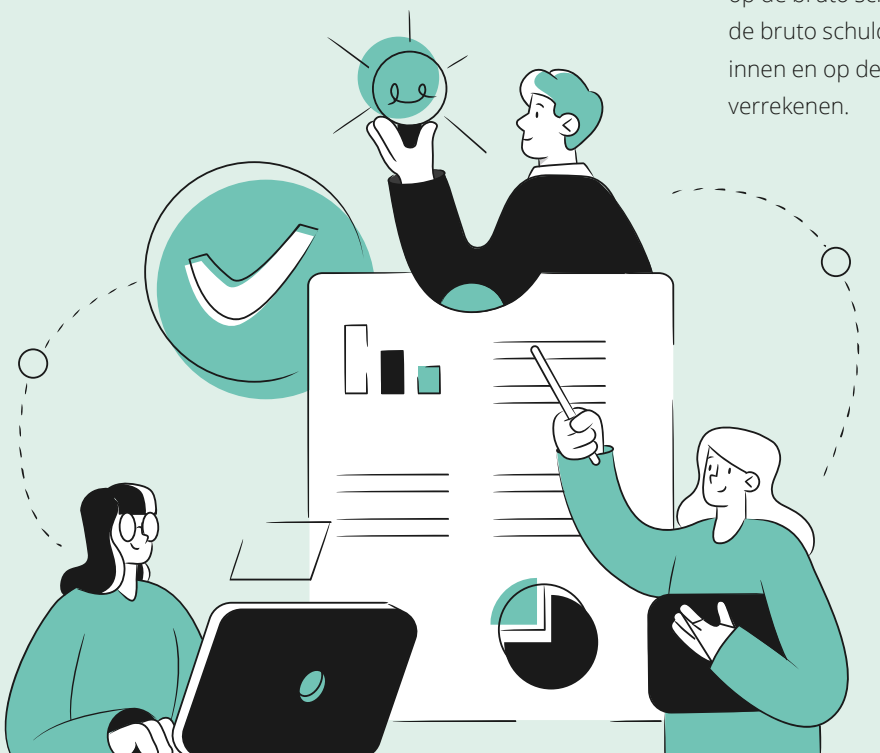
Pijler 3 - Weerstandsvermogen

De mate waarin een gemeente beschikt over buffers om risico's op te vangen is het weerstandsvermogen. Dit bestaat uit enerzijds de risico's en anderzijds de weerstandscapaciteit. Voor de gemeenteraad geeft het weerstandsvermogen belangrijke informatie om grip vooraf te krijgen en controle achteraf te houden:

- de mate en aard van risicohouding;
- het gehanteerde systeem van risicomanagement;
- de wijze van identificeren en kwantificeren van risico's (en eventueel kansen);
- het risicoprofiel;
- de 'buffers' (algemene reserve, vrije deel van bestemmingsreserves, stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit) die als weerstandscapaciteit worden meegeteld;
- de (gewenste) verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit (= weerstandsvermogen).

Schuldpositie

De ontwikkeling en hoogte van schulden is een belangrijke indicator voor de financiële positie van een gemeente. Het gaat hier om de bruto schuld (kortlopende en langlopende schulden) in relatie tot het totale bezit op de balans van de gemeente. Bij de netto schuld (per inwoner) worden de gelden die zijn uitgeleend aan andere organisaties, de kortlopende vorderingen en de liquide middelen in mindering gebracht op de bruto schulden. Deze indicator geeft aan wat er van de bruto schuld overblijft als de gemeente alle uitgezette, te innen en op de bank staande gelden in handen heeft en kan verrekenen.

Financieringsstructuur

Bij schulden is het belangrijk om te analyseren waar de schulden voor zijn aangetrokken. Schulden kunnen aangetrokken zijn voor de exploitatie van grond. Deze schulden zullen veelal afgelost worden als de bouw- en woonrijp gemaakte gronden worden verkocht. Wanneer grondexploitaties niet kostendekkend of met winst kunnen worden afgesloten, kunnen deze leningen feitelijk niet geheel worden terugbetaald uit de verkoop van kavels grond en krijgen deze leningen het karakter van verliesfinanciering en zullen andere (algemene) middelen gevonden moeten worden om deze leningen af te lossen.

Leningen kunnen ook aangetrokken zijn om 'door te lenen' aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen, andere verbonden partijen dan wel organisaties die een maatschappelijke doelstelling voor de gemeente realiseren. Hierbij is belangrijk dat de eisen uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en bijhorende regelingen als Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) zijn nageleefd, de ontvangen aflossing in relatie tot de te betalen aflossing goed in beeld is en duidelijk is welk risico de gemeente loopt op de uitgezette gelden. En welke vergoeding daarvoor de gemeente ontvangt. De leningen kunnen ook aangetrokken zijn voor de financiering van investeringen in wegen, straten, pleinen, gebouwen, schoolgebouwen, sportfaciliteiten, riolering of maatschappelijke voorzieningen (denk aan de bouw van een bibliotheek, multifunctioneel centrum of museum). Hierbij is belangrijk zicht te hebben op het aflossingsschema van de leningen in relatie tot de afschrijving op (gebruik van) deze 'stenen' voorzieningen.

Reservepositie

Reserves - Veel gemeenten beschikken over reserves. Zijn deze reserves allemaal nodig? Een belangrijk toetsingskader daarvoor is de nota reserves en voorzieningen. Het is goed om te beseffen dat reserves alleen maar worden ingesteld met een besluit van de gemeenteraad. Het verdient aanbeveling om periodiek de bestaande reserves aan een kritische beschouwing te onderwerpen. Soms wordt een reserve door de tijd achterhaald en kan deze vrijvallen.

Diverse soorten reserves - Onder de reserves treffen we verschillende soorten reserves aan. Hieronder gaan we kort in op de aard van deze reserves.

Stille reserves - Stille reserves zijn reserves die ontstaan wanneer de werkelijke waarde hoger is dan de waarde zoals in de boekhouding is weergegeven. In de waarderingsgrondslagen van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is vastgelegd dat activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde. Realisatie van die boekwinsten bij verkoop kan dan worden ingezet voor nieuw beleid of intensivering van bestaand beleid. Maar het is veelal niet op korte termijn te verwachten, omdat deze activa meestal niet kunnen worden verhandeld of omdat zij dermate hoge opbrengsten genereren dat het de vraag is of het bedrijfseconomisch verstandig is om deze activa te vervreemden. Soms zijn er echter wel degelijk mogelijkheden om deze waarde te verzilveren.

Algemene reserves en weerstandvermogen - Bij de algemene reserve is het de vraag wat de omvang is en welk deel vrij aanwendbaar is. Het is tevens een buffer om tegenvallers op te vangen, ook wel het weerstandvermogen genoemd. Hier ligt een relatie met de paragraaf weerstandvermogen, waarin de risico's van de gemeente zijn gekwantificeerd en

waar is aangegeven waaruit eventuele dekking kan worden gerealiseerd. Bij de beoordeling of een reserve vrij aanwendbaar is, is het van belang om na te gaan welk gedeelte nodig is als weerstandvermogen en in welke mate de rentebesparing (rente eigen financieringsmiddelen) als structurele opbrengst in de begroting is meegenomen.

Bestemmingsreserves - De gemeenteraad kan beslissen om een bepaalde opbrengst of een begrotingsoverschot geheel of gedeeltelijk te storten in een bestemmingsreserve. Doel hiervan is om bepaalde toekomstige investeringen daaruit te kunnen financieren. In de praktijk komt het nogal eens voor dat de gemeenteraad diverse potjes heeft gevormd om die investeringen te kunnen doen, maar dat na verloop van tijd blijkt dat deze potjes achterhaald zijn. Dan kan de bestemmingsreserve worden opgeheven en mogelijk een andere aanwending krijgen.

Verhouding vaste activa en reserves

Wanneer bij een gemeente alle reserves worden ingezet om de geactiveerde bezittingen op de balans (wegen, straten, pleinen, gebouwen, schoolgebouwen, sportfaciliteiten, riolering en maatschappelijke voorzieningen) in één keer te verminderen, blijft er een saldo van op de balans geactiveerd bezit over dat aangeeft hoeveel kosten in de toekomst nog op de begrotingen van de gemeente drukken in de vorm van afschrijvingen (en rente).

Voorzieningen

Bij voorzieningen gaat het om een kwantificering van risico's en verwachte verliezen. Zijn deze bedragen afdoende berekend om deze risico's en verliezen toereikend te kunnen opvangen? Ook de relatie met het weerstandsvermogen is relevant. Het is mogelijk dat voor bepaalde risico's nog geen voorzieningen konden worden getroffen (risico en eventuele schade zijn moeilijk te kwantificeren), maar dat deze risico's wel in het weerstandsvermogen zijn betrokken.

Gespaard voor onderhoud

Met betrekking tot onderhoudsvoorzieningen ligt er een duidelijke relatie met het kwaliteitsniveau dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Moet de onderhoudsvoorziening van gemeentelijke eigendommen worden gebaseerd op een hoog kwaliteitsniveau of op basis van een normaal of laag kwaliteitsniveau? Bij de beoordeling van deze voorziening is het belangrijk om te beschikken over actuele beheersplannen voor de kapitaalgoederen (wegen, riolering, groen, water, gebouwen, kunstwerken, verlichting, etc.) maar ook van het door de gemeenteraad gewenste kwaliteitsniveau.

Overigens kan de gemeenteraad er ook voor kiezen om niet te sparen voor groot onderhoud, maar de kosten van het groot onderhoud in de jaarlijkse exploitatiebegroting te ramen. Zeker indien de kosten van groot onderhoud grote pieken kent, is dit minder voorzichtig en is het risico groter dat deze kosten in een piekjaar onvoldoende kunnen worden opgevangen dan in een situatie dat er voor groot onderhoud is gespaard. Voor groot onderhoud kan ook worden gespaard door middel van een bestemmingsreserve groot onderhoud. Dan hoeft er geen relatie te zijn met beheersplannen, maar moeten de bestedingen wel expliciet door de gemeenteraad worden goedgekeurd.

Garantstellingen

Gemeenten kunnen garant staan voor de leningen van verbonden partijen of andere organisaties. Ook is het mogelijk dat gemeenten in de achtervang garant staan voor bijvoorbeeld leningen die in eerste instantie zijn geborgd door waarborgfondsen in de woningbouw, zorg- en kinderopvangsector. Belangrijk is dat de gemeenteraad beleid vaststelt met betrekking tot garantstellingen en dat de gemeenteraad regels (ook met betrekking tot de actieve informatieplicht) oplegt aan het college van burgemeester en wethouders onder welke voorwaarden garantstellingen mogen worden verstrekt. Ook is het belangrijk dat de eisen uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn nageleefd en dat de gemeenteraad inzicht heeft in de omvang en aard van verstrekte garanties, de risico's die de gemeente loopt op verstrekte garanties en welke vergoeding daarvoor de gemeente ontvangt.

Grondexploitaties

Toekomstige resultaten grondexploitaties - Om inzicht te hebben in de toekomstige geldstromen is het van belang om de winst- of verliespotentie van de grondexploitaties mee te nemen. Verwachte tekorten (verliezen) behoren afgedekt te zijn met een voorziening.

Boekwaarde grondexploitaties, nog te maken kosten, nog te realiseren verkopen - Voor het inzicht in de grondexploitaties is belangrijk hoeveel plannen de gemeente in ontwikkeling heeft, wat de omvang van de netto geïnvesteerde waarde is van de grondexploitaties (boekwaarde) en hoe ver de plannen in hun ontwikkeling zijn. Hoeveel moet er nog worden geïnvesteerd in relatie tot wat er in totaal naar verwachting wordt geïnvesteerd? En hoeveel grond moet er worden verkocht in relatie tot de totale verwachte opbrengst van het plan?

Risico's verbonden partijen

Voor het beeld van de financiële positie is belangrijk dat een gemeente goed zicht heeft op de financiële positie van de verbonden partijen. Hierbij spelen een aantal kernpunten een rol: zijn de aard en omvang van de activiteiten van de verbonden partij financieel en/of politiek-bestuurlijk risicovol, is de interne beheersing bij de verbonden partij op orde, heeft de verbonden partij voldoende weerstandsvermogen of heeft de gemeente weerstandsvermogen voor de risico's beschikbaar en is de sturingsrelatie met de verbonden partij kwalitatief toereikend?

Rente

Rente eigen financieringsmiddelen - Gemeenten beschikken over reserves en voorzieningen die niet in één jaar worden opgesoupeerd. Dat betekent dat bij het kunnen beschikken hierover de gemeente voor dit bedrag geen geld hoeft te lenen en derhalve renteopbrengsten genereert of besparingen realiseert op rentekosten. Wanneer er voor wordt gekozen om over de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) rentelasten te berekenen alsof het externe financieringsmiddelen ware, ontstaan deze rentevoordelen concreet in een bedrag. Deze rentevoordelen kunnen als structurele opbrengsten in de begroting worden geraamd en worden ingezet om de begroting sluitend te krijgen. Het is ook mogelijk dat deze rentevoordelen feitelijk worden toegevoegd aan de reserves en voorzieningen. Dan worden de reserves en voorzieningen verhoogd met het rentevoordeel van deze eigen financieringsmiddelen. Overigens heeft de Commissie-BBV geadviseerd geen rente meer over de eigen financieringsmiddelen te berekenen. Voor de berekening van het rentevoordeel heeft de Commissie-BBV in de Notitie Rente een methode voorgeschreven. Deze rente mag maximaal de gemiddelde rentevoet van het extern geleende geld zijn.

Rentepolitiek ten aanzien van leningen - Rentelasten zijn structurele weinig flexibele lasten. Op dit moment is de rente al enkele jaren extreem laag en wordt bij aangetrokken kortlopende geldleningen zelfs rente ontvangen. Het risico is dat de rente (op termijn) oploopt en leidt tot structureel hogere lasten voor de gemeenten. Het is daarom belangrijk dat de gemeente een visie op financiering en rentepolitiek heeft. Daarbij is in de eerste plaats belangrijk dat de gemeente inzicht heeft in de financierings- en liquiditeitsbehoefte in verband met de aflossing van leningen (1), nieuwe investeringen (2), het bedrag aan leningen dat onderhavig is aan renteherziening als gevolg van een nieuwe renteperiode (3) en het bedrag aan leningen waarvan de looptijd eindigt (4). Een actueel en realistische financierings- en liquiditeitsplanning is onmisbaar hierbij. Renterisico's kan de gemeente beheersen door financiële instrumenten in te zetten of weerstandsvermogen te vormen. De visie op de rente en de te nemen maatregelen kan de gemeente vastleggen in het treasurystatuut. Alle maatregelen moeten wel voldoen aan de Wet Fido en bijhorende regelingen als Ruddo. Zo moeten de renterisico's in principe binnen de grenzen van de renterisiconorm vallen en het bedrag aan korte financiering mag de kasgeldlimiet niet overschrijden.

Rentepolitiek ten aanzien van het toerekenen van rente aan producten, grondexploitaties en investeringen - Wanneer een gemeente in de begroting een integrale kostprijs van de producten opneemt, zal de rentelast via een verdeelmethode aan de producten moeten worden toegerekend. Ook om aan te tonen dat

Voor de gemeenteraad levert rente om grip te houden 3 kaderstellende vragen op:

1. Wat is de liquiditeits-, financierings- en rentevisie?
2. Wordt bespaarde rente over de eigen (interne) financieringsmiddelen berekend?
3. Wordt de bespaarde rente aan de eigen (interne) financieringsmiddelen toegevoegd?

de tarieven die bij de burger voor bepaalde producten in rekening worden gebracht niet meer dan 100 % kostendekkend zijn, is belangrijk dat op een goede wijze de rente aan producten wordt toegerekend. Voor het toerekenen van rente aan producten, grondexploitaties en investeringen is in de Notitie rente van de Commissie-BBV een methode voorgeschreven. Deze methodiek leidt er toe dat de werkelijke rentelasten van de gemeente aan producten worden toegerekend en niet een vaste vaak te hoge renteomslag.

2. Beeld begroting

Om een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente te krijgen is ook een duidelijk beeld van de begroting belangrijk. Om scherp in beeld te krijgen 'in hoeverre de structurele lasten in de begroting gedekt worden door structurele baten' moet in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening een overzicht worden opgenomen met incidentele baten en lasten.

Het beeld van de begroting moet inzicht geven in:

1. **het saldo van baten en lasten** – spaart (bij een positief saldo) of ontspaart (bij een negatief saldo) de gemeente?
2. **het exploitatieresultaat** – de uitkomst nadat er stortingen in en onttrekkingen uit de reserves hebben plaatsgevonden en deze respectievelijk ten laste en ten bate van de begroting zijn gebracht.

Vragen om een duidelijke beeld van de begroting te krijgen zijn:

1	Zijn veel vaste lasten (zoals kapitaallasten) naar de toekomst verschoven, die door middel van vaste bedragen jaarlijks de begroting voor een substantieel bedrag belasten?	Wat is de hoogte van het taakveld Overhead, ook in verhouding tot andere gemeenten?	10
2	Laat de begroting jaar in jaar uit overschotten zien als gevolg van voorzichtig ramen of door niet goed beheerste planningen? Of zijn er juist tekorten te constateren?		
3	Hoe hoog is de post onvoorzien per programma en in de begroting als geheel? Wat is de omvang van het geraamde bedrag? En staat de omvang van dit bedrag wel in verhouding tot de uitgaven? Wat zijn de ervaringen uit het verleden ten aanzien van de aanwending van deze gelden? Wordt het bedrag voor onvoorzien jaarlijks besteed of blijft het over? Wordt het per programma geraamd of juist als één post in de begroting opgenomen?	Zijn de baten en lasten in de begroting en jaarrekening ingedeeld in wettelijke en niet-wettelijke taken ten einde de beïnvloedbaarheid van de betreffende taken inzichtelijk te maken?	9
4	Wat is de omvang van incidentele lasten en baten in de begroting en worden er geen structurele lasten gedekt door incidentele baten?	Zijn in het kader van benchmarking de baten en lasten afgezet tegen een groep referentiegemeenten?	8
5	Is er een overzicht in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening opgenomen met structurele stortingen in de reserves en onttrekkingen aan de reserves, zodat u kunt zien of in het verleden gespaard geld wordt aangewend en onttrokken aan de reserves die dus kleiner worden of waardoor een bestemmingsreserve opraakt?	Is er een overzicht waaruit blijkt welke baten en lasten per product wat betreft omvang, centrumfunctie en sociale structuur vergelijkbare gemeenten hebben en wat de werkelijke baten en lasten van deze producten van de betreffende gemeenten zijn?	7
6	Worden de baten en lasten afgezet tegen de verdeelstaven in de algemene uitkering uit het gemeentefonds aan alle gemeenten?		

Analyse primaire begroting, begroting na wijziging en realisatie

De analyse tussen primaire begroting, begroting na wijziging en de realisatie over de afgelopen jaren geeft een indicatie van de kwaliteit van het begrotingsproces (inclusief investeringsplannen) en de tijdigheid en kwaliteit van tussentijdse bijstellingen en wat er nog gebeurt na de laatste tussenrapportage en de afsluiting van het begrotingsjaar. Ook geeft het een indicatie van de realisatiekracht van de gemeente. Forse overschotten kunnen een aanwijzing zijn dat de capaciteit van de gemeente ontoereikend is om de ambities te realiseren. Hoe dichter de primaire begroting, begroting na wijziging en realisatie bij elkaar liggen, des te scherper de informatie is van de ramingen in de begroting en de voorspellende waarde van de tussenrapportages.

Waar moet u bij de analyse van de begroting en realisatie ook op letten?

- Hardheid van investeringsplanningen - Investeringsplanningen en de daarbij horende financiële ramingen dienen betrouwbaar te zijn. Verschuiving van investeringen in de tijd leidt tot een verschuiving van kapitaallasten. In gemeentelijke jaarrekeningen zien we regelmatig dat onderuitputting wordt veroorzaakt door vertraging in de investeringen, vaak veroorzaakt door democratische rechten.
- ervangingsinvesteringen - In de praktijk komt het nogal eens voor dat gemeenten onvoldoende zicht hebben op vervangingsinvesteringen. Met name bij gemeenten die in het verleden met veel groei te maken hadden, is dit risico groot. In het verleden zijn daar investeringen gepleegd, die werden gedekt door bestemmingsreserves of subsidies waardoor er nu geen kapitaallasten meer in de begroting zijn opgenomen. Dan kan een omvangrijke revitaliseringsslag nodig zijn, die de nodige consequenties heeft.

3. Gevoeligheidsanalyse

Tot slot, noemen we als derde factor om een duidelijk zicht op de begroting te krijgen de gevoeligheidsanalyse. In feite is het verkrijgen van inzicht in de gevoeligheid van de begroting voor externe en interne ontwikkelingen nog een stap verder in de analyse van de begroting. Het gaat dan om ontwikkelingen zoals rentewijzigingen, het aantal bijstands- en wmo-gerechtigden, het aantal jeugdzorgklanten, de omvang van de investeringen en decentralisaties van taken naar de gemeenten

Pijler 2 - Een evenwichtig EMU-saldo

Gemeenten hebben te maken met de Europees afgesproken EMU-norm door de Wet Hof. Deze wet zorgt er voor dat de schulden van de totale Nederlandse overheid niet te hoog wordt en voldoet aan de door alle Europese lidstaten gemaakte Europese afspraken. Deze wet geldt voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen. Landelijk is een maximale tekortnorm voor de drie sectoren (gemeenten, provincies, waterschappen) vastgesteld. Er is geen afzonderlijke tekortnorm voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld. Het begrotingstekort van de gemeenschappelijke regelingen wordt toegerekend aan de deelnemende partijen in de gemeenschappelijke regelingen. Het gezamenlijke tekort van allen gemeenten moet onder de gezamenlijke tekortnorm blijven.

De tekortnorm wordt berekend op basis van andere uitgangspunten dan de van toepassing zijnde begrotingsregels voor gemeenten. Gemeenten moeten de begroting opstellen op basis van het baten-lastenstelsel. De tekortnorm wordt berekend op basis van het transactiestelsel. De belangrijkste verschillen zitten in het moment van toerekenen van uitgaven en inkomsten aan de exploitatie. Bij het transactiestelsel worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan het exploitatieresultaat op het moment dat deze uitgaven worden gedaan (de transactie wordt aangegaan) c.q. het moment waarop de inkomsten worden ontvangen. Bij het baten-lastenstelsel worden de uitgaven en inkomsten toegerekend aan de periode waarop deze uitgaven en inkomsten ingezet worden om gemeentelijke activiteiten uit te voeren. In de Gemeentewet is opgenomen dat gemeenten een structureel sluitende begroting moeten hebben. Dit betekent dat structurele lasten door structurele baten moeten worden gedekt. Op langere termijn kan er derhalve geen sprake zijn van een EMU-tekort bij een gemeente.

Attentiepunten voor gemeenten door de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet Hof)

Gemeenten krijgen door de invoering van de Wet Hof te maken met een door het Rijk genormeerde indicator voor de financiële positie van gemeenten. Voor het beoordelen van de financiële positie zijn meerdere indicatoren nodig om een volledig en diepgaand beeld te krijgen. Bij het monitoren en sturen op het EMU-saldo zijn de volgende attentiepunten van belang:

- **Structureel sluitende meerjarenbegroting** (resultaat voor bestemming!) met een realistische meerjaren investeringsbegroting en een gedegen gefaseerde opzet van de grondexploitatie op basis van kasstromen.
- **Meerjarenprognose** van de ontwikkeling van het gemeentelijke EMU-saldo waarin de tekortnorm niet wordt overschreden. In het vernieuwde BBV is in dit verband de verplichting opgenomen om in de begroting de balans van de komende vier jaar te prognosticeren, waaruit het EMU-saldo te berekenen is.
 - Eerst **geld sparen** voor toekomstige investeringen verbetert het EMU-saldo (minder uitgeven dan dat er binnenkomt). Zodra de opzijgelegde gelden worden ingezet, wordt het EMU-saldo belast. Dit geldt niet voor investeringen die gedekt worden uit boekwinsten van de verkoop van aandelen.
 - Het **rendement op vermogen** levert een positieve kasstroom op, die zonder belasting van het EMU-saldo kan worden uitgegeven.
- **Investeringen** worden betaald **uit lopende inkomsten** of een EMU-tekort moet voor lief worden genomen.
- **Evenwicht** van de jaarlijkse investeringen aan de jaarlijkse afschrijvingen en rentebetalingen. Makkelijker te realiseren op macroniveau dan op microniveau (vooral bij kleine en middelgrote gemeenten).
 - Adequate **tussentijdse closing van de financiële administratie** om de ontwikkeling van het EMU-saldo te kunnen monitoren. Essentieel is dus een juiste en tijdige toerekening van kosten en opbrengsten aan de rapporteringsperiode.
 - Beleidsdoelstellingen voor het **gemeentelijke accommodatie(vastgoed) beleid** vaststellen met daarbij natuurlijk de vraag: van welke accommodaties is het wenselijk dat de gemeente eigenaar blijft?
- **Ontwikkelscenario's**: wat is de invloed van vertragingen bij de realisatie van investeringen en de grondverkoop op het EMU-saldo (bepaal dus de bandbreedte)?
- In de meerjaren investeringsbegroting de vervanging van **investeringen met maatschappelijk nut** opnemen die al volledig zijn afgeschreven en dit in verband brengen met de raming van de kapitaallasten in de meerjarenbegroting.
 - Op de **ontwikkeling van de schuldpositie en het renteresultaat** sturen. Houd hierbij rekening met het activeren van rente (investering en bouwgrondexploitatie). Is er sprake van projectfinanciering? Of op welke termijn moeten deze rentekosten structureel worden gedekt in de meerjarenbegroting?
 - Inzicht in de **begrotingsflexibiliteit** is noodzakelijk: welke uitgaven kunnen worden getemporiseerd (verhouding vaste kosten ten opzichte van variabele kosten) en welke opbrengsten kunnen eventueel naar voren worden gehaald?
- In de begroting en voorstellen voor het college van B&W en de Raad moet aandacht besteed zijn aan **dekking en financiering en effect op EMU-saldo** en effect op de schuldenpositie.

Suggesties om aan de EMU-norm te voldoen

Een gemeente heeft onder andere de volgende sturingsmogelijkheden om het EMU-tekort te beïnvloeden:

- + instellen van investeringsplafonds gebaseerd op de maximaal toegestane tekortnorm (takendiscussie);
- + echt verzelfstandigen/privatiseren;
- + kapitaal verstrekken en jaarlijks afschrijven/subsidieverstrekking;
- + huur/lease (operationeel) in plaats van eigen investeringen realiseren;
- + compenseren onderling van tekortruimte;
- + begrotingsoverschot creëren;
- + waardestijging deelnemingen in rente/dividend laten uitkeren.

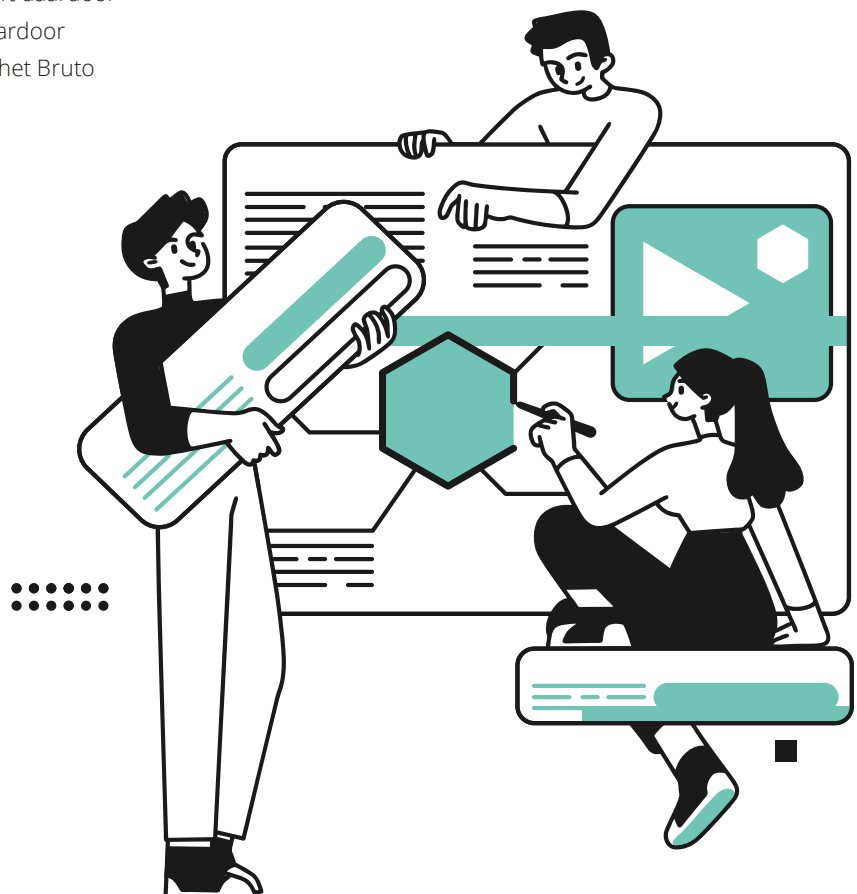
Belangrijk is wel dat deze sturingsmogelijkheden passen binnen de huidige gemeentelijke beleidskaders en dat er geen sturingsmaatregelen worden genomen uitsluitend om de tekortruimte voor de gemeente te beperken.

Tijdelijk overtollig geld? Verplicht bankieren bij de schatkist!

Als raadslid is het belangrijk te weten dat uw gemeente te maken heeft met schatkistbankieren. Gemeenten zijn (net als gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen) verplicht om tijdelijk overtollige geldmiddelen aan te houden op een bankrekening bij het ministerie van Financiën, het zogenaamde schatkistbankieren. De minister van Financiën hoeft daardoor minder geld te lenen op de financiële markten, waardoor de staatsschuld uitgedrukt in een percentage van het Bruto Binnenlands Product (BBP) lager wordt.

Effecten van schatkistbankieren voor uw gemeente

De autonomie van uw gemeente (en de gemeenschappelijke regelingen waar uw gemeente in deelneemt) is door de invoering van het schatkistbankieren ingeperkt voor de wijze waarop met tijdelijke overtollige geldmiddelen wordt omgegaan. Bovendien zijn de rendementen op de bij het Rijk aangehouden geldmiddelen in de regel lager. De impact is dan ook het grootst voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen die beschikken over relatief grote sommen tijdelijke overtollige geldmiddelen en die het rendement van deze beleggingen gebruiken als structurele bron van opbrengsten in de begroting.

De belangrijkste effecten van het schatkistbankieren voor uw gemeente

- Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen kunnen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak, welk begrip niet wettelijk is gedefinieerd, leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen aan bij het Rijk.
- Gemeenten kunnen hun liquide middelen in de vorm van leningen uitzetten bij andere openbare lichamen, met dien verstande dat openbare lichamen geen leningen kunnen verstrekken aan openbare lichamen ten aanzien waarvan zij met het financiële toezicht zijn belast.
- Er is geen leenfaciliteit aanwezig voor gemeenten bij het Rijk. Het Rijk gaat er van uit dat gemeenten zelf vreemd vermogen kunnen aantrekken op de financiële markten.
- Derivaten en middelen uitzetten anders dan ten behoeve van de publieke taak blijft toegestaan, mits er sprake is van een 'prudent karakter' en de activiteiten niet zijn gericht op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico.
- Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen ontvangen van het Rijk een rentevergoeding die gelijk is aan de rente die het Rijk betaalt op leningen die het Rijk zelf heeft aangetrokken op de financiële markten.

4. Raadslid in samenwerking en concurrentie

4.1. Samenwerking en decentralisatie van taken naar de gemeente

Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Doel van deze decentralisaties in het sociale domein is om met minder budget meedoen in de samenleving te bevorderen en mogelijk te maken, de eigen mogelijkheden van mensen en hun netwerk te benutten en daarmee meer maatwerk te bieden. Op deze wijze dienen dezelfde taken met meer resultaat en goedkoper te worden uitgevoerd.

Grip op de decentralisaties: grenzen aan het financiële budget

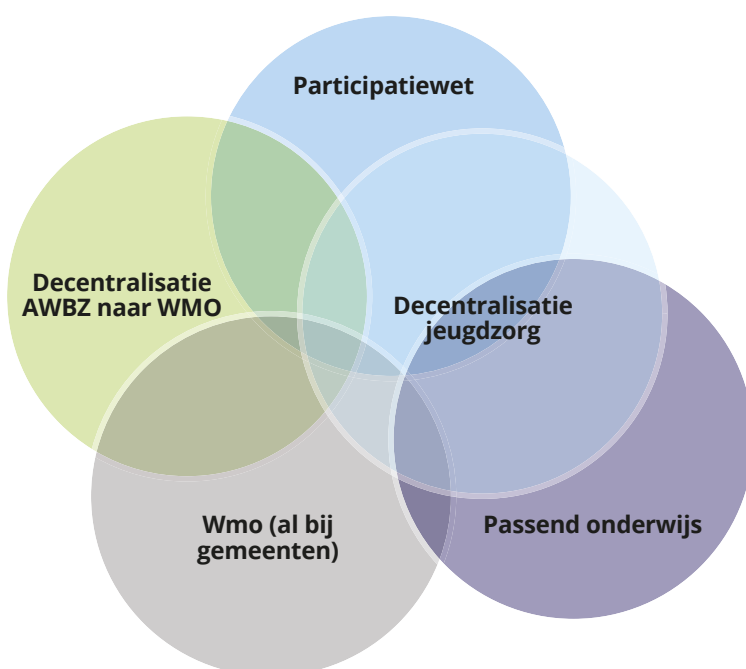
Het budget uit de decentralisaties wordt volgens een nieuwe wet richting gemeenten georganiseerd, en toegevoegd aan het Gemeentefonds dat de algemene uitkering regelt van Rijk naar gemeenten. Het budget bestaat uit het participatiebudget, middelen voor de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en middelen voor de uitvoering van de Jeugdwet. Met de decentralisatie van de Participatiewet voegt het kabinet - naast de middelen vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor re-integratie - ook middelen aan het

participatiebudget toe in verband met het afsluiten van de Wajong voor mensen met arbeidsvermogen en de begeleiding van mensen die niet meer de sociale werkvoorziening (WSW) kunnen instromen en voor het zittend bestand WSW. Ook de middelen voor volwasseneneducatie (vanuit het ministerie van Onderwijs) zijn toegevoegd.

Anders denken en doen

Van gemeenten wordt op het gebied van de decentralisaties een integrale aanpak verwacht, onder het motto '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur'. Ze moeten daarom verbanden kunnen leggen tussen de Wmo/AWBZ, jeugdzorg en werk en inkomen. In bedrijfsmatig opzicht betekent dit dus een andere wijze van uitvoering. 'Meer van hetzelfde' is niet langer aan de orde.

Als raadslid doet u er verstandig aan er rekening mee te houden dat uw gemeente zich gesteld ziet voor een groot aantal vragen om er voor te zorgen dat de burger beseft dat hij meer zelf moet doen. Er is geen sprake meer van vanzelfsprekende rechten maar het gaat hooguit om een (aanvullende) voorziening. De decentralisaties met betrekking tot de Participatiewet, Jeugdzorg en AWBZ stellen zodoende forse eisen aan de uitvoeringskracht van gemeenten. Het gaat om bestuurlijke, ambtelijke en financiële slagkracht en de beschikbaarheid van capaciteit en expertise om deze taken goed uit te voeren.

Decentralisaties

Participatiewet – de regelingen WSW, Wajong en WWB zijn samengevoegd in de Participatiewet die door de gemeenten wordt uitgevoerd. De bestaande re-integratiebudgetten en de WSW-subsidie zijn samengevoegd als onderdeel van het Sociaal Deelfonds.

Van AWBZ naar Wmo – gemeenten hebben op grond van de nieuwe Wmo een bredere verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van burgers die beperkt kunnen participeren. Gemeenten organiseren zorg en welzijn in samenhang en leggen als regievoerder dwarsverbanden met andere gemeentelijke taken zoals schuldsanering, jeugdhulp, werk en inkomen en het vrijwilligersbeleid.

Jeugdzorg – de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de jeugdzorg is uitgebreid met de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren, zorg voor jeugd met een verstandelijk beperking, ggz in het kader van het jeugdstrafrecht, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Wat betekenen de drie decentralisaties voor uw gemeente?

Ten einde de samenhang tussen zorg, werk en jeugdzorg met minder geld te faciliteren ziet uw gemeente zich gesteld voor de volgende fundamentele vragen:

• Strategie en beleidsvorming

- Waar ben ik van en wil ik van zijn?
- Wat doe ik zelfstandig of in samenwerking?
- Waar zitten raakvlakken tussen de decentralisaties en hoe ga ik deze benutten?
- Wat wil ik ten aanzien van het sociale domein bereiken?
- Op welke wijze wordt invulling gegeven aan zelfredzaamheid en eigen kracht van de burger?
- Hoe wordt omgegaan met het persoonsgebonden budget?

• Organisatie en processen

- Op welke wijze wordt de uitvoering vorm gegeven (lokaal of regionaal)?
- Welke kanalen worden onderscheiden waarlangs uitvoering wordt gegeven aan de decentralisaties (dienstverleningsconcept), in lijn met visie op dienstverlening?
- Wanneer is wie, waarvoor verantwoordelijk en hoe dient daar uitvoering aan gegeven te worden, bijvoorbeeld onderscheid tussen sociale wijkteams en gemeentelijke organisatie?
- Hoe geeft ik een eventuele samenwerking vorm?

• Besturing en beheersing

- Waar kan en gaat de gemeente de besparingen realiseren?
- Welke financiële sturingsinstrumenten gaat de gemeente hanteren?
- Hoe kan worden voorkomen dat laat in het jaar budgetten zijn uitgeput en benodigde jeugdhulp, ondersteuning of begeleiding naar werk niet ingezet kan worden?
- Op welke wijze kan worden gezorgd voor positieve prikkels bij de bekostiging van inkoop van dienstverlening?
- Hoe wordt invulling gegeven aan risicoverevening bij samenwerking en aan risicomanagement en vooral ook kansmanagement?

• Informatievoorziening en systemen

- Op welke wijze kan informatie-uitwisseling tussen systemen mogelijk worden gemaakt?
- Welke zaken dien ik te registreren (wettelijk dan wel gewenst) ten einde te kunnen voldoen aan verantwoording als ook het leveren van sturingsinformatie?
- Welke informatie dien ik voor wie en op welk moment beschikbaar te stellen?

• Mensen en cultuur

- Op welke wijze worden medewerkers en andere betrokken bij de transitie?
- Hoe worden verwachtingen over en weer openbaar gemaakt gelet op hetgeen dat op gemeenten afkomt?
- Hoe draag je zorg voor de gewenste invulling van nieuwe werkwijzen?
- Is er sprake van een opleidingsbehoefte cq. noodzaak?

Wat betekent samenwerking in de drie decentralisaties voor u als raadslid?

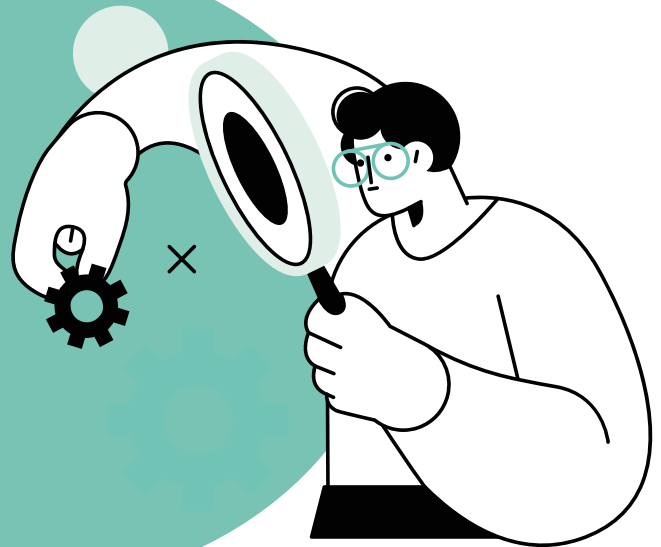
Als raadslid is het verstandig te beseffen dat het Rijk uw gemeente stimuleert om samenwerking te zoeken met buurgemeenten. Daarbij kunnen vragen aan de orde komen of uw gemeente taken in regionale samenwerking wil uitvoeren en hoe u als raadslid daar grip op krijgt en houdt. Maar ook of het mogelijk efficiënter is om te kiezen voor ambtelijke of bestuurlijke fusie. Kiest u voor bestuurlijke fusie dan gaat het dus om gemeentelijke herindeling. Die keuze is uitdrukkelijk voorbehouden aan u als raadslid samen met uw collega's in de raad. Gemeentelijke herindeling dient van onderop gestalte te krijgen, zo is al ruim tien jaar de beleidslijn die door achtereenvolgende kabinetten wordt gehanteerd.

Controle en sturing door de gemeenteraad

Wanneer er wordt gekozen voor regionale samenwerking heeft dat betekenis voor de wijze van sturing en controle door de gemeenteraad. Is samenwerking of geen samenwerking nog een keuze? U dient er rekening mee te houden dat voor verschillende onderdelen van de te decentraliseren taken op bovengemeentelijk of regionaal niveau dient te worden samengewerkt onder meer op het terrein van inkoop van specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Om als raad grip te krijgen en te houden op de diverse vormen van regionale samenwerking voor de drie decentralisaties zijn er een aantal belangrijke randvoorwaarden die u daarbij van dienst kunnen zijn:

- **Één integraal rijksbudget om maatwerk mogelijk te maken;**
- **Integrale aanpak van problemen op het terrein van zorg, ondersteuning, werk en inkomen, belangrijk voor mensen die een beroep moeten doen op meerdere voorzieningen;**
- **Stroomlijnen van het toezicht;**
- **Stevige monitoring over het geheel van het brede sociaal domein;**
- **Verminderen van administratieve lasten voor gemeenten;**
- **Terugdringen van regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals;**
- **Het standaardiseren van informatiestromen en ICT-systemen.**

De politieke sturing door kaders vooraf te stellen en/of controle achteraf in het sociale domein is een belangrijke opgave voor gemeenteraden. Het gaat immers om de meest kwetsbare groepen van inwoners in een gemeente en het gaat om de inzet van een aanzienlijk deel van de gemeentelijke exploitatie (circa 40%-50%). Hoe moeten de raden die sturing vorm geven?

Belangrijk is dat de gemeenteraad zicht heeft op de (te verwachten) samenstelling van de bevolking. Hieruit kan de zorgbehoefte voor de korte en langere termijn worden afgeleid. Het zwaartepunt voor de raad ligt ons inziens bij sturing vooraf. Sommigen vinden dat de raad zich juist moet concentreren op de controle: of de wethouder met oog voor de samenleving en de nieuwe omstandigheden de zaken goed heeft geregeld. Tijdige en actieve informatievoorziening is daarom cruciaal.

Vragen van de raad voor kaderstelling en controle op decentralisaties in samenwerking

- Op welke manier wil de raad investeren in de samenleving? Bijvoorbeeld informele netwerken, preventie, laagdrempelige voorzieningen en dichtbij mensen.
- Op welke manier wil de raad het nieuwe samenspel tussen inwoners, gemeente en organisaties vorm geven?
- Wat mag de uitvoering van taken kosten (binnen budget of extra prioriteit)?
- Wanneer en hoe vaak wil de raad geïnformeerd worden over de resultaten?
- Lokaal wat kan, in samenwerking wat moet? Of zijn er nog andere overwegingen?
- In het geval van een samenwerkingsverband: hoe ziet het beleidskader voor samenwerking er uit?
- Hoe bewaakt de raad wat zij heeft bedoeld bij de formulering van de kaders voor de uitvoering van de taken in het sociale domein?
- Ontvangt de raad de relevante informatie van het college actief, pas na het stellen van vragen daarover of juist van eventuele afgevaardigden uit de raad in het overlegorgaan van de regionale samenwerking?
- Welke uitgangspunten, leveringsverplichtingen en budgetten vormen de uitgangspositie van de gemeente in de (bovenlokale) onderhandelingen met (zorg)aanbieders?
- Heeft u als raad een goed inwerkprogramma voor de nieuwe raad zodat ook de nieuwe raad zijn controlerende en kaderstellende taak goed kan uitvoeren?
- Wanneer de raad voor kaderstelling voor de Participatiewet heeft gekozen, is er dan een overzicht van onderwerpen zoals: bovenlokale invulling werkgevers-dienstverlening, regionale samenwerking, beleid- en handelingsvrijheid, gemeente, gevolgen voor bijstandsuitkeringen en/of armoederegelingen, versmalling van de WSW en verdeling schaarse middelen?
- Wanneer de raad voor kaderstelling voor de AWBZ/Wmo kiest, is er dan een overzicht van onderwerpen als: eigen kracht van burgers en de rol daarbij van de gemeente, toegang tot voorzieningen, betrekken van burgers, cliënten en zorgorganisaties, samenwerking met en tussen zorgaanbieders, samenwerking met zorgverzekeraars, inkoop van zorg en ondersteuning, lokale PGB-beleid, maatwerk en algemene voorzieningen?
- Wanneer de raad voor kaderstelling voor de jeugdzorg kiest, is er dan een overzicht van onderwerpen als: vormgegeven integraal hulpaanbod, schaal, vraagverheldering en diagnostiek, regelen van beoordeling en toeleiding, bekostiging, kostenoverschrijdingen en risicoverevening bij samenwerking en samenwerken met ketenpartners?

4.2. Wat betekent de Wet gemeenschappelijke regelingen?

Als raadslid is het goed te weten dat er verschillen zijn tussen gemeenschappelijke regelingen. Twee cruciale verschillen gaan over de rechtspersoonlijkheid en de bestuursstructuur.

Rechtspersoonlijkheid

Het gemeenschappelijk orgaan bezit geen rechtspersoonlijkheid; het openbaar lichaam wel. Het bezit van rechtspersoonlijkheid betekent dat het openbaar lichaam bevoegd is om contracten af te sluiten. Daardoor kunnen er aanbestedingen worden gehouden en kan er personeel in dienst worden genomen. Het gemeenschappelijk orgaan kan dat niet. Personeel dat werkt voor een gemeenschappelijk orgaan moet bijvoorbeeld altijd in dienst zijn van een of meer van de deelnemende partijen. In de nieuwe wet is een nieuwe samenwerkingsvorm geïntroduceerd: één met rechtspersoonlijkheid en een enkelvoudig bestuur onder de naam 'bedrijfsvoeringsorganisatie'.

Voor gemeenschappelijke regelingen op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoeringstaken (shared service centra) ontstond in de praktijk behoefte aan een nieuwe samenwerkingsvorm die net als een openbaar lichaam wel rechtspersoonlijkheid heeft maar niet belast is met de 'zware' bestuursstructuur (met een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter). Leden van het college van burgemeester en wethouders kunnen dan wel in het bestuur zitten. Beleidskeuzes mogen door deze bedrijfsorganisatie niet worden genomen. De toelichting op de wet noemt als voorbeelden van bedrijfsvoeringsterreinen waarop kan worden samengewerkt: personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting (zogenaamde PIOFACH-taken). En als voorbeelden van uitvoeringstaken: het opleggen van belastingaanslagen en het invorderen van belastingen, groenvoorziening, afvalinzameling, gemeentereiniging, leerlingenvervoer en het uitvoeren van de Leerplichtwet.

Bestuursstructuur

Het gemeenschappelijk orgaan heeft een zogeheten ongeleed bestuur, het openbaar lichaam heeft een geleed bestuur. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een rechtspersoon met een enkelvoudig bestuur. Een geleed bestuur bestaat uit een dagelijks bestuur, een algemeen bestuur en een voorzitter. Als gevolg hiervan kunnen aan de besturen en de voorzitter van een openbaar lichaam alle bevoegdheden worden overgedragen, zoals het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften en het heffen van bepaalde belastingen. Het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie bestaat uit minimaal zes leden, zodat het dagelijks bestuur nooit een meerderheid kan hebben in het algemeen bestuur. Deze bepalingen gelden niet voor gemeenschappelijke regelingen die uitsluitend bestaan uit burgemeesters en waarvan het aantal deelnemers minder dan zes is.

In een gemeenschappelijke regeling die door gemeenteraden is ingesteld, mogen in het algemeen bestuur geen collegeleden zitting nemen. In een gemeenschappelijke regeling die mede door gemeenteraden is ingesteld, wordt het aan de gemeenteraden overgelaten om naast raadsleden ook collegeleden aan te wijzen om in het algemeen bestuur zitting te nemen. De leden van een dagelijks bestuur hebben geen verantwoordingsrelatie met de gemeentebesturen die hen hebben aangewezen. Zij hebben dit alleen ten opzichte van het algemeen bestuur. Voor individuele leden van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie geldt vervolgens niet alleen een inlichtingenplicht, maar ook een verantwoordingsplicht jegens de deelnemende bestuursorganen die hen hebben aangewezen. Bij een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan waaraan uitsluitend colleges van burgemeester en wethouders deelnemen geldt dat individuele leden ook een informatie- en verantwoordingsplicht hebben ten aanzien van de raden van de gemeente waaruit het lid afkomstig is.

Het indienen van begroting en jaarrekening: versterking positie raad

De positie van de gemeenteraad bij de begroting en jaarrekening van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie en gemeenschappelijk orgaan is versterkt in de nieuwe wet. Het (dagelijks) bestuur biedt uiterlijk 15 april van het lopende jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders (in ieder geval: indicatie van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie) voor het volgende begrotingsjaar aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, zodat de raden deze informatie beschikbaar hebben voor de zogeheten voorjaarsnota.

Daarnaast is 15 april van het lopende jaar ook de uiterste datum waarop de voorlopige jaarrekening, inclusief het accountantsrapport dient te worden aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Hierdoor sluiten de cycli van de planning- en controlinstrumenten van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie en gemeenschappelijk orgaan en de deelnemende gemeenten beter op elkaar aan.

Voorts wordt voorgesteld de termijn voor het geven van zienswijzen op de ontwerpbegroting te verlengen van zes naar acht weken. De uiterste datum van inzending van de vastgestelde begroting voor het komende jaar is 1 augustus van het lopende jaar. De uiterste datum van inzending van de vastgestelde jaarrekening van het afgelopen jaar is 15 juli van het lopende jaar.

Bevoegdheden: wat kan de raad weggeven?

Uitgangspunt is dat, indien de gemeenschappelijke regeling hierover geen duidelijkheid biedt, een bevoegdheid die op gemeentelijk niveau toekomt aan de gemeenteraad na overdracht aan het openbaar lichaam toekomt aan het algemeen bestuur. Een bevoegdheid die op gemeentelijk niveau toekomt aan het college van burgemeester en wethouders bij een openbaar lichaam waaraan ook gemeenteraden deelnemen, komt na overdracht toe aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam. Bij een openbaar lichaam waaraan uitsluitend colleges van burgemeester en wethouders deelnemen, is bepaald dat de door deelnemers overgedragen bevoegdheden toekomen aan het algemeen bestuur, tenzij in de gemeenschappelijke regeling anders is bepaald. Het algemeen bestuur kan de bevoegdheden met betrekking tot delegatie aan bestuurscommissies, vaststellen van de begroting en jaarrekening, het heffen van bepaalde belastingen en het vaststellen van verordeningen die door strafbepaling of bestuursdwang worden gehandhaafd niet delegeren aan het

dagelijks bestuur. Ook de besluiten tot oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen blijft voorbehouden aan het algemeen bestuur. Bovendien moeten de gemeenteraden van de deelnemers de gelegenheid hebben om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam en/of het bestuur van een bedrijfsvoeringsorganisatie te brengen.

Alleen de gemeenteraad kan bevoegdheden overdragen aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Voorts kan alleen de gemeenteraad de regeling zodanig aanpassen dat het algemeen bestuur de bevoegdheid krijgt de regeling zelf te veranderen. Het algemeen bestuur kan bestuurscommissies instellen, indien de gemeenschappelijke regeling hierin voorziet. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een bestuurscommissie nadat de gemeenteraden van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

5 Wet normering topinkomens

Als gemeenteraad hebt u ook een rol te spelen in de vorm van controle en kaderstelling voor de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT). Topfunctionarissen in de (gemeentelijke) overheid en de semipublieke sector (maatschappelijke instellingen als scholen, ziekenhuizen, verzorgingshuizen en woningcorporaties) mogen geen hogere salarissen ontvangen dan de voormalige Balkenendenorm, dat wil zeggen dan dat van de minister-president. Diverse gemeenteraden voeren een eigen 'gemeentelijke Balkenendenorm'.

Openbaarmaking en vaststelling salarissen

De WNT regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en de semipublieke sector en stelt tevens maxima aan de hoogte van de bezoldiging en ontslagvergoeding van topfunctionarissen. De wet is van toepassing op gemeenten en op privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente invloed heeft op het beheer of beleid dan wel de bestuursleden benoemt. Vennootschappen waarin de gemeente aandelen houdt, vallen niet onder de WNT. Verantwoordelijk voor de naleving van de WNT is het college van burgemeester en wethouders. Als raadslid hebt u daardoor een sturende invloed.

Wie zijn de topfunctionarissen binnen de gemeente?

In de gemeente zijn de gemeentesecretaris en de griffier topfunctionarissen die vallen onder de werking van de WNT. Bij privaatrechtelijke organisaties in de gemeente zijn dat: de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen; de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan deze organen die in deze rol (gezaamenlijk) verantwoordelijk zijn voor de gehele rechtspersoon of instelling; en degenen die belast zijn met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of instelling.

De norm is ook van toepassing als de functie van topfunctionaris niet in dienstbetrekking of ambtelijke aanstelling wordt vervuld maar op basis van een opdracht, bijvoorbeeld bij een interim topfunctionaris. De maximale bezoldiging voor topfunctionarissen met een dienstbetrekking en voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking die langer dan 12 maanden topfunctionaris zijn mag niet meer bedragen dan €216.000 per jaar (2022). Hierin zijn opgenomen: de beloning, belaste kostenvergoedingen en het werkgeversdeel pensioen.

Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt voor de eerste 12 maanden een andere regeling. De maximale bezoldiging bedraagt in 2022:

- in de eerste 6 maanden waarin de interim topfunctionaris werkzaam is, mag hij per kalendermaand maximaal €28.600 (exclusief btw) declareren;
- voor de daarop volgende 6 maanden geldt een maximaal te declareren bedrag per kalendermaand van €21.700 (exclusief btw);
- daarnaast geldt gedurende de eerste 12 maanden een maximaal uurtarief van €206 (exclusief btw).

Alle kalendermaanden waarin de functie geheel of gedeeltelijk is vervuld, tellen als volledige maand mee voor de bepaling van het aantal maanden.

Voor topfunctionarissen kent de WNT een maximale ontslagvergoeding van €75.000 (of een jaarsalaris indien dit lager is). Bij een bezoldiging of ontslagvergoeding boven de maximale norm is sprake van een onverschuldigde betaling die teruggevorderd moet worden, tenzij overgangsrecht van toepassing is. Bij een parttime dienstverband dient de maximale bezoldigingsnorm pro rata te worden aangepast. In de WNT zijn overgangsbepalingen opgenomen betreffende bezoldigingsafspraken, die vóór de inwerkingtreding van, dan wel vóór wijziging van de WNT zijn gemaakt, voor topfunctionarissen zowel met als zonder dienstbetrekking.

Openbaarmakingsregime

Naast de hierboven genoemde maximale bezoldigingsnorm kent de WNT een openbaarmakingsregime. Op grond hiervan dienen onder andere alle bezoldigingen en beëindigingsvergoedingen van iedere topfunctionaris in het financieel jaarverslagleggingsdocument van de gemeente te worden vermeld, ongeacht of deze elementen de maximum normen overschrijden. Daarnaast dienen de bezoldigingen van alle niet-topfunctionarissen, die voor de gemeente werkzaam zijn en van wie de bezoldiging hoger is dan het drempelbedrag van €216.000, te worden gepubliceerd. De gemeente moet de WNT-verantwoording zoals deze is opgenomen in het verantwoordingsdocument via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar maken gedurende tenminste zeven jaar.

Redactie:

Patrick Jussen | Partner Audit and Assurance | pjussen@deloitte.nl

Arjan Schutgens | Director Audit and Assurance | aschutgens@deloitte.nl

Rein-Aart van Vugt | Partner Audit and Assurance | rvanvugt@deloitte.nl

Eindverantwoordelijk accountants - Lokaal en Middenbestuur

Bart Blomjous | Senior Manager Audit and Assurance | bblomjous@deloitte.nl

Niels Fritz | Partner Audit and Assurance | nfritz@deloitte.nl

Jesper van Koert | Director Audit and Assurance | jvankoert@deloitte.nl

Dirk Kuperus | Director Audit and Assurance | dkuperus@deloitte.nl

Arjan Schutgens | Director Audit and Assurance | aschutgens@deloitte.nl

Rein-Aart van Vugt | Partner Audit and Assurance | rvanvugt@deloitte.nl

Ivo Wetters | Director Audit and Assurance | iwetters@deloitte.nl

Jaapjan Zuidema | Partner Audit and Assurance | jzuidema@deloitte.nl

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL", its global network of member firms, and their related entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global" and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 264,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network" is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2022 Deloitte The Netherlands

Designed by CoRe Creative Services. RITM0969809

Jaarrekening	2015 (uit jaarplan 2017)	2016 (jrr 2017)	2017
Eigen vermogen		€ 1.340.831,00	€ 1.762.193,00
Totale subsidieinkomsten	€ 11.502.058,00	€ 11.965.409,00	€ 11.535.807,00
% EV tov subs inkomsten		11,21%	15,28%
Balans totaal		€ 13.131.579,00	€ 12.517.556,00
Vlottende activa		€ 10.637.985,00	€ 10.290.429,00
Kortlopende schulden		€ 8.649.688,00	€ 7.811.480,00
Liquiditeit		1,23	1,32
Solvabiliteit		10%	14,08%
Begroting		2016 (begr 2017)	2017
Totaal opbrengsten		€ 12.808.103,00	€ 13.976.775,00
Totaal subsidies		€ 11.025.093,00	€ 12.058.500,00
Totaal exploitatielasten		€ 12.299.736,00	€ 13.365.781,00
Totaal kapitaallasten		€ 508.367,00	€ 610.975,00

2018	2019	2020
€ 2.207.422,00	€ 2.272.776,00	€ 2.125.040,00
€ 11.804.792,00	€ 13.412.297,00	€ 14.937.642,00
18,70%	16,95%	14,23%
€ 14.605.627,00	€ 15.810.982,00	€ 15.334.263,00
€ 12.591.067,00	€ 11.469.993,00	€ 11.449.729,00
€ 7.840.738,00	€ 8.627.062,00	€ 8.793.989,00
1,61	1,33	1,3
15,11%	14,37%	13,86%

2018	2019	2020
€ 13.675.122,00	€ 15.047.372,00	€ 16.741.852,00
€ 11.998.209,00	€ 12.985.788,00	€ 14.547.608,00
€ 13.159.648,00	€ 14.470.998,00	€ 15.998.011,00
€ 515.474,00	€ 576.374,00	€ 743.841,00

Stichting de Bibliotheek Utrecht
Mevrouw D. Carasso
Postbus 80
3500AB Utrecht

Behandeld door Bram Noordman
Dossiernummer 9326461 (2021/5325)
Onderwerp Besluit verlening
subsidie
Verzenddatum 31 december 2021

Beste mevrouw Carasso,

U hebt subsidie aangevraagd voor de jaarsubsidie Bibliotheek 2022. In deze brief vindt u ons besluit en wat u van ons kunt verwachten. Daarnaast leest u wat wij van u verwachten.

Wat is ons besluit?

U ontvangt een subsidie van maximaal € 15.095.287,00. Uw plan draagt bij aan de doelstelling voor de bestaande activiteiten van de bibliotheek in de stad Utrecht zoals u die heeft omschreven in uw jaarplan 2022. Al deze activiteiten dragen bij aan de bibliotheekvoorziening die toegankelijk is voor alle bewoners van Utrecht die dit willen, met extra aandacht voor burgers en het bieden van gelijke kansen. Daarbij werkt de bibliotheek vanuit de door college en raad vastgestelde visie. Voor een afronding hebben wij een eindrapportage van u nodig. Meer hierover leest u in de alinea over wat wij van u verwachten.

Waar houdt u rekening mee?

Indexatie

De verleende subsidie is inclusief de loon- en prijscompensatie voor 2022. Verlening van deze compensatie is onder voorbehoud van de vaststelling van de programmabegroting 2022 door de gemeenteraad van Utrecht.

Coronamaatregelen

Uw plan is misschien niet uitvoerbaar door de maatregelen die u en anderen moeten nemen om de verspreiding van het corona-virus te beperken. Wij vragen u om hier extra rekening mee te houden als u grote uitgaven gaat doen voor uw activiteit. Overleg bij twijfel met uw accounthouder of contactpersoon. Laat het ons zo snel mogelijk weten als uw plan of planning verandert. U kunt de veranderingen doorgeven via uw subsidieportaal via de knop Wijziging doorgeven.

Waar is de subsidie precies voor bedoeld?

Deze subsidie is bedoeld voor de activiteiten die u hebt omschreven in uw aanvraag. Een overzicht van hoe de subsidie is opgebouwd per activiteit vindt u hieronder in het schema.

Omschrijving	Bedrag
Basissubsidie	€ 14.454.314
Subsidiesuppletie 2022	€ -133.945
Toevoeging loon- en prijscompensatie 2022	€ 397.494
Extra basissubsidie (groeimiddelen)	€ 100.000
Subtotaal basissubsidie	€ 14.817.863
Digitaalhuis	€ 148.987
VVE	€ 102.750
Boekstart	€ 25.687
Totaal 2022	€ 15.095.287

Accountgesprekken

De gemeente staat voor het realiseren van maatschappelijke waarden. Wij zullen daarom niet alleen sturen op financiële kaders en/of prestatie indicatoren maar ook op partnerschap. Gedurende de subsidieperiode gaan wij met u het gesprek aan over de wijze waarop de besteding van de subsidie door de bibliotheek hieraan bijdraagt.

Social Return

Op deze subsidie is social return van toepassing. Daarvoor geldt de volgende afspraak: 5% van de verleende subsidie wordt ingezet voor social return tot een maximum van 2% van de totale inkomsten van uw organisatie. Onze adviseurs social return informeren en adviseren u graag over de invulling van social return door uw organisatie.

De Gemeente Utrecht maakt voor de invulling en realisatie van alle social return afspraken gebruik van WIZZR, het contractmanagementsysteem voor social return. WIZZR regisseert, monitort en rapporteert de resultaten. Als subsidieontvanger bent u verantwoordelijk voor het nakomen van alle overeengekomen social return verplichtingen en deze vast te leggen in WIZZR.

Voor meer informatie over social return en contactgegevens verwijzen wij u naar onze website:
<http://www.utrecht.nl/socialreturn>.

Wat verwachten wij van u?

U hebt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 om uw activiteiten uit te voeren. Wij hebben informatie van u nodig om uw subsidie definitief te bepalen. Houdt u daarvoor het volgende tijdschema in de gaten:

*Stuur een tussentijdse rapportage voor **20 mei 2022***

In de tussentijdse rapportage geeft u een toelichting op:

- de in het jaarplan 2022 opgenomen ambities en streefcijfers voor 2022. De rapportage bevat daarnaast ook een korte beschrijving van de algemene stand van zaken.
- de realisatie op het betreffende peilmoment (financiële rapportage) en of dit overeen komt met de voornemens uit het jaarplan 2022;
- de ingediende begroting. Wat is de actuele prognose voor het resterende jaar en hoe verhoudt zich dat tot de ingediende begroting? Er kan worden toegelicht wat u relevant acht, maar in elk geval vragen wij dat de verschillen tussen de begroting, realisatie en actuele prognose toegelicht worden. Het detailniveau van de financiële rapportage is gelijk aan de los bij het jaarplan ingediende detailbegroting.

*Stuur een eindrapportage voor **1 juli 2023***

De eindrapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een integraal verslag over hoe de activiteiten zijn gegaan. Geef een toelichting als u bent afgeweken van uw plan.
- Een gezamenlijke financiële verantwoording die voldoet aan het Verantwoordingsprotocol van de gemeente Utrecht. U vindt dit protocol op onze website: www.utrecht.nl/subsidie. Geef een toelichting als u bent afgeweken van uw begroting.

Indien u meerdere subsidies van ons ontvangt: maak voor elke subsidie afzonderlijk de gerealiseerde baten en lasten inzichtelijk en laat de aansluiting met uw aanvraag zien.

Hoe stuurt u de rapportage?

U kunt de rapportages uploaden in uw subsidieportaal.

- Vanaf 1 januari 2022 is de gele button "Indienen tussenverantwoording" (voor de eerste tussentijdse rapportage) beschikbaar.
- Vanaf 1 januari 2023 is de gele button "Indienen eindverantwoording" beschikbaar.

Na ontvangst van de rapportage pakken wij de afhandeling van uw subsidiedossier verder op.

Hoe krijgt u de subsidie betaald?

De betaling(en) storten wij op IBAN NL88RABO0300409508. In het schema hieronder vindt u een overzicht van de betaling(en). Staat er een blokkade op een betaling? Dan betalen wij dat bedrag zodra wij een rapportage hebben goedgekeurd.

Betaaldatum	Bedrag	Blokkade	Omschrijving
5 januari 2022	€ 3.773.821,75		
1 april 2022	€ 3.773.821,75		
1 juli 2022	€ 3.773.821,75	Ja	Na goedkeuring tussenrapportage
1 oktober 2022	€ 3.773.821,75		

Verandert er tussentijds iets in uw plan of uw organisatie?

Laat het ons weten zodra er iets verandert. Veranderingen in uw planning, begroting of organisatie kunnen gevolgen hebben voor uw subsidie. Ik raad u aan ook veranderingen door te geven als u niet zeker weet of het nodig is.

Subsidiebureau**Postadres** Postbus 2158, 3500 GD Utrecht**Telefoon** 030 - 286 33 36**E-mail** subsidie@utrecht.nlwww.utrecht.nl**Welke wet- en regelgeving is van toepassing?**

Op dit besluit is de Algemene Wet Bestuursrecht (artikelen 4.21 t/m 4.80) en de Algemene Subsidieverordening Gemeente Utrecht van toepassing. U kunt deze nalezen op www.utrecht.nl/subsidie.

Bent u het niet eens met dit besluit?

U kunt tot 6 weken na de verzenddatum van deze brief bezwaar maken. Liever hebben wij dat u eerst contact met ons opneemt. Wij beantwoorden graag uw vragen over deze brief. Blijft u het oneens? U kunt óf digitaal bezwaar maken op www.utrecht.nl/bezwaar óf een brief sturen naar het college van burgemeester en wethouders, Postbus 16200, 3500 CE Utrecht. Vermeld altijd de reden van uw bezwaar en het dossiernummer van uw subsidieaanvraag.

Hebt u nog vragen?

Neemt u gerust contact op met Bram Noordman. Dit kan via de knop 'Contact opnemen / Wijziging(en) doorgeven' in uw subsidieportaal of via telefoonnummer: 06-34137066. Houdt u uw dossiernummer bij de hand? Zo kunnen wij u sneller helpen. Uw dossiernummer is 9326461 (2021/5325).

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van Utrecht,

Ronald Venderbosch
Themadirecteur Sociaal

Deze brief is automatisch aangemaakt. Daarom ziet u geen handtekening staan.

Bijlage 1

Bijlage 10. Meerjarenbegroting t/m 2032 Stichting de Bibliotheek Utrecht

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Opbrengsten:											
80 Gebruikersinkomsten	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234
Overige	629.563	616.463	591.463	591.463	568.620	568.620	568.620	568.620	581.120	581.120	581.120
Exploitatiekosten:											
40 Bestuur en organisatie	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500
41 Huisvesting	-2.534.794	-2.574.794	-2.574.794	-2.463.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794
42 Personeel	-7.186.220	-7.020.220	-6.868.220	-6.736.220	-6.710.220	-6.670.220	-6.598.220	-6.552.220	-6.477.220	-6.446.220	-6.421.220
43 Administratie	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000
44 Transport	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586
45 Automatisering	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826
46 Collectie en media	-1.862.727	-1.947.727	-1.920.727	-1.968.727	-1.792.727	-1.792.727	-1.792.727	-1.792.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727
47 Specifieke kosten	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223
49 Overige kosten	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>	-725.206	-615.585	-593.587	-490.317	-517.063	-561.191	-562.931	-609.562	-663.058	-707.388	-687.618
<i>Rentelasten leningen Gemeente</i>	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302
Totaal kapitaalaasten	-835.508	-725.887	-703.889	-600.619	-627.365	-671.493	-673.232	-719.864	-773.360	-817.690	-797.920
Resultaat uit exploitatie-activiteiten	-11.614.587	-11.477.066	-11.301.068	-11.002.797	-10.894.387	-10.898.514	-10.828.254	-10.828.885	-10.719.881	-10.733.211	-10.688.441
Gemeentelijke subsidie (basisbedrag)	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896
Bugdetaanpassing	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982
Taakstelling overhead	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000
Vastgesteld budget (2012)	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878
Taakstelling cultuur	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Inkoop dienst ondersteuning FD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taakstelling verzakelijking	-70.000	-90.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
Maatregelen vestigingen (Vleuten en Plantage)	-58.400	-63.400	-63.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400
Taakstelling inkoop	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
Exploitatie Tuinwijk en Zuilen (budgetneutraal)	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322
Aangepaste subsidie	10.970.156	10.945.156	10.895.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156
Resultaat exclusief subsidie suppletie	-644.431	-531.910	-405.912	-135.641	-27.231	-31.358	38.902	38.271	147.275	133.945	178.715
Cumulatief resultaat ex suppletie	-644.431	-1.176.341	-1.582.252	-1.717.893	-1.745.124	-1.776.482	-1.737.581	-1.699.310	-1.552.035	-1.418.091	-1.239.376
Subsidiesuppletie inzake exploitatie	644.431	531.910	405.912	135.641	27.231	31.358	-38.902	-38.271	-147.275	-133.945	-178.715
Resultaat inclusief subsidie suppletie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cumulatief resultaat na suppletie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bijlage 10. Meerjarenbegroting t/m 2032
Stichting de Bibliotheek Utrecht

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Opbrengsten:									
80 Gebruikersinkomsten	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234	1.624.234
Overige	581.120	581.120	581.120	581.120	581.120	581.120	581.120	581.120	581.120
Exploitatiekosten:									
40 Bestuur en organisatie	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500	-164.500
41 Huisvesting	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794	-2.507.794
42 Personeel	-6.396.220	-6.371.220	-6.371.220	-6.371.220	-6.371.220	-6.371.220	-6.371.220	-6.371.220	-6.371.220
43 Administratie	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000
44 Transport	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586	-9.586
45 Automatisering	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826	-957.826
46 Collectie en media	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727	-1.717.727
47 Specifieke kosten	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223	-65.223
49 Overige kosten	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>	-636.018	-584.418	-532.818	-507.018	-507.018	-507.018	-507.018	-507.018	-507.018
<i>Rentelasten leningen Gemeente</i>	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302	-110.302
Totaal kapitaalaasten	-746.320	-694.720	-643.120	-617.320	-617.320	-617.320	-617.320	-617.320	-617.320
Resultaat uit exploitatie-activiteiten	-10.611.841	-10.535.241	-10.483.641	-10.457.841	-10.457.841	-10.457.841	-10.457.841	-10.457.841	-10.457.841
Gemeentelijke subsidie (basisbedrag)	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896	11.533.896
Bugdetaanpassing	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982
Taakstelling overhead	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000
Vastgesteld budget (2012)	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878	11.261.878
Taakstelling cultuur	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Inkoop dienst ondersteuning FD	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taakstelling verzakelijking	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
Maatregelen vestigingen (Vleuten en Plantage)	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400	-91.400
Taakstelling inkoop	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
Exploitatie Tuinwijk en Zuilen (budgetneutraal)	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322	-70.322
Aangepaste subsidie	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156	10.867.156
Resultaat exclusief subsidie suppletie	255.315	331.915	383.515	409.315	409.315	409.315	409.315	409.315	409.315
Cumulatief resultaat ex suppletie	-984.061	-652.147	-268.632	140.683	549.997	959.312	1.368.627	1.777.941	2.187.256
Subsidiesuppletie inzake exploitatie	-255.315	-331.915	-383.515	-268.632	0	0	0	0	0
Resultaat inclusief subsidie suppletie	-	-	-	140.683	409.315	409.315	409.315	409.315	409.315
Cumulatief resultaat na suppletie	0	0	0	140.683	549.997	959.312	1.368.627	1.777.941	2.187.256

Raamwerk subsidie suppletie 2013-2032
Stichting de Bibliotheek Utrecht

	Subsidie suppletie exploitatie	Cumulatieve subsidie suppletie
start	1.131.594	1.131.594
2013	644.431	1.776.025
2014	531.910	2.307.935
2015	405.912	2.713.846
2016	135.641	2.849.487
2017	27.231	2.876.718
2018	31.358	2.908.076
2019	-38.902	2.869.175
2020	-38.271	2.830.904
2021	-147.275	2.683.629
2022	-133.945	2.549.685
2023	-178.715	2.370.970
2024	-255.315	2.115.655
2025	-331.915	1.783.741
2026	-383.515	1.400.226
2027	-268.632	1.131.594
2028	-315.000	816.594
2029	-400.000	416.594
2030	-208.297	208.297
2031	-208.297	0
2032	0	0
Totaal	-	-

Raamwerk liquiditeitsfinancieringen 2013-2032
Stichting de Bibliotheek Utrecht

	Financierings- behoefte	Cumulatieve financiering
start	-	-
2013	-	-
2014	-	-
2015	-	-
2016	-	-
2017	-	-
2018	100.000	100.000
2019	275.000	375.000
2020	225.000	600.000
2021	175.000	775.000
2022	-100.000	675.000
2023	-100.000	575.000
2024	-	575.000
2025	-	575.000
2026	-	575.000
2027	-	575.000
2028	-	575.000
2029	-	575.000
2030	-	575.000
2031	-150.000	425.000
2032	-425.000	-
Totaal	-	-

OVEREENKOMST VAN GELDLENING

Ondergetekenden:

1. De Gemeente Utrecht, te dezen vertegenwoordigd door wethouder de heer J. Kreijkamp, die hierbij handelt krachtens en ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 11 september 2012, hierna te noemen 'geldgeefster'

en

2. Stichting de Bibliotheek Utrecht, ten deze vertegenwoordigd door de directeur de heer A.G.J. van Vlimmeren, hierna te noemen 'geldneemster'.

Verklaren aan te gaan, zulks ter nadere uitvoering artikel 4 lid 2 en 4 lid 4 van de op tussen partijen gesloten 'Overdrachtsovereenkomst Bibliotheek Utrecht' een overeenkomst van geldlening ten bedrage van EUR 2.670.000 (zegge: twee miljoen zeshonderdenzeventigduizend euro) onder de volgende voorwaarden:

3. Overeenkomstig het bepaalde in voormelde overdrachtsovereenkomst en daarbij behorende bijlage voldoet geldneemster aan geldgeefster uit het per 1 januari 2013 ter leen te ontvangen bedrag per gelijke datum de koopprijs van de twee over te dragen panden en de 'overige materiële vaste activa'; dit vindt plaats met gesloten beurzen.
4. Geldneemster is over het onafgeloste nominale bedrag van de lening een rente verschuldigd van 4,00% (zegge vier procent) op jaarbasis. Dit rentepercentage zal voor de gehele looptijd vast zijn.
5. De rente en aflossing moet worden betaald op 1 december van elk jaar, voor het eerst op 1 december 2013, over het sedert de overeengekomen opnamedatum verstreken tijdvak. Voor de berekening van de rente wordt een maand op het juiste aantal dagen en een jaar op het juiste aantal dagen gesteld.
6. Behoudens nadere overeenkomst wordt het ter zake van de geldlening verschuldigde nominale bedrag in twintig termijnen terugbetaald van EUR 133.500 (zegge honderd en drieëndertig duizend en vijfhonderd euro). Deze bedragen worden overgemaakt naar de geldgeefster voor het eerst op 1 december 2013.
7. Vervroegde gehele of gedeeltelijke en/of versterkte aflossing van de lening is gedurende de gehele looptijd boetevrij toegestaan.
8. Alle betalingen zullen, zonder dat een betalingsherinnering nodig zal zijn, in een in Nederland toegestaan wettig betaalmiddel, zonder korting of verrekening en zonder kosten voor geldgeefster worden gedaan op haar rekening bij de ABN-Amro Bank N.V., rekeningnummer 46.57.40.235 of op zodanige andere wijze als door geldgeefster tijdig zal worden opgegeven, terwijl geen kwijting zal kunnen worden gevorderd voor en aler de verschuldigde bedragen in het bezit van geldgeefster zijn of op de door haar aangegeven plaats gestort zijn.
Betaling van de gelden die door geldneemster aan geldgeefster zijn verschuldigd zal steeds plaatsvinden op zodanige wijze dat uiterlijk op de overeengekomen vervaldatum geldgeefster daarover de volledige en vrije beschikking krijgt. De betalingen zullen worden geacht allereerst te zijn geschied ter voldoening van kosten, vervolgens van boeten, daarna van vergoedingen, vervolgens van renten en het laatst van de hoofdsom.

9. Indien enig bedrag niet tijdig door geldneemster wordt voldaan, is geldneemster onverminderd de geldende rente een verdragingsrente verschuldigd van de wettelijke rente voor handelstransacties, te verrekenen over het betreffende bedrag dat geldneemster nog dient te voldoen vanaf de dag van verschuldigd worden tot de dag der voldoening, zulks onverminderd de verplichting van geldneemster om onverwijld aan haar verplichtingen te voldoen en onverminderd het recht van geldgeefster tot opzegging van de overeenkomst.
10. De hoofdsom van de lening of het restant daarvan zal met rente, boeten, vergoedingen en kosten terstond in zijn geheel opeisbaar zijn, zonder dat enige betalingsherinnering, ingebrekestelling door een bevel of soortgelijke akte of rechterlijke tussenkomst nodig zal zijn, bij:
- a. niet, niet-tijdige of niet behoorlijke nakoming door de geldneemster van één of meer van de in deze akte omschreven bepalingen of aangegane verplichtingen;
 - b. door geldneemster gedaan verzoek tot verkrijging van surséance van betaling of aankondiging het voornemen daartoe te hebben;
 - c. faillissement, eigen aangifte, verzoek of vordering tot faillietverklaring of aanbieding van akkoord buiten faillissement;
 - d. aanbieding van enig akkoord aan crediteuren;
 - e. conservatoir dan wel executoriaal beslag op enig belangrijk gedeelte van de vermogensbestanddelen;
 - f. het doen van een mededeling als bedoeld in artikel 36 van de invorderingswet 1990 of soortgelijke wettelijke bepalingen;
 - g. de overdracht van een aanzienlijk deel van de activa van de geldneemster;
 - h. ontbinding of verlies van rechtspersoonlijkheid van geldneemster;
 - i. de besluiten tot het aangaan van deze lening, zoals genoemd in de aanhef van deze overeenkomst worden geschorst of vernietigd of blijken niet rechtsgeldig te zijn.
- Alles onverminderd de bevoegdheid van geldgeefster om te allen tijde alle zodanige maatregelen te nemen tot behoud van haar rechten of tot verhaal van haar vordering als de wet te harer beschikking stelt en haar nuttig of nodig zullen voorkomen. Geldneemster is verplicht om, zodra één of meer dezer feiten plaats vindt, welke ingevolge het in deze overeenkomst bepaalde, de geldlening opeisbaar doet zijn geldgeefster onverwijld hiervan in kennis te stellen.
11. Ingeval van opeising ingevolge het in het bovenstaande bepaalde zal door de geldneemster een terstond opeisbare vergoeding verschuldigd zijn van 5% (vijf ten honderd) over het dan nog uitstaande bedrag van de lening, onverminderd het bepaalde inzake de vergoeding voor te late betaling en alle andere rechten van geldgeefster.
12. De belastingen en/of heffingen die op of met betrekking tot de betaling van de hoofdsom of aflossing worden of zullen worden geheven, komen ten laste van de geldneemster.
13. Geldgeefster is te allen tijde bevoegd om al hetgeen geldneemster onder deze overeenkomst al dan niet opeisbaar aan haar verschuldigd is te verrekenen met al hetgeen geldneemster uit welken hoofde ook van geldgeefster te vorderen heeft, ongeacht de opeisbaarheid van de vorderingen op geldgeefster. Bijvoorbeeld met de eerstvolgende uitbetaling van de subsidie.
14. De geldneemster verbindt zich jaarlijks per 31 december of per zodanige andere tijdstippen als geldgeefster zal verlangen, zodanige saldobiljetten als geldgeefster aan de geldneemster zal toezenden, aangevende het op dat tijdstip door geldneemster uit hoofde van deze overeenkomst aan geldgeefster nog verschuldigde bedrag, binnen acht dagen daarna namens haar getekend aan geldgeefster terug te zenden.

Paraaf Gemeente Utrecht:

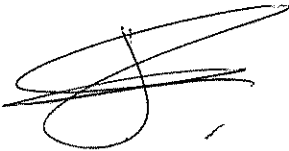
Paraaf Stichting de Bibliotheek Utrecht:

15. De geldneemster zal, zo de geldgeefster te eniger tijd mocht wensen dat de lening geheel of gedeeltelijk – onder gelijke condities– wordt overgenomen door een of meer door de geldgeefster nader te bepalen instellingen, haar medewerking verlenen door de ontvangst van de mededeling van een dergelijke cessie alsdan schriftelijk te bevestigen.
16. Alle kosten op sluiten en tenuitvoerleggen van deze overeenkomst, nu en later, alsmede alle belastingen en/of heffingen, die op of met betrekking tot de aflossing van deze lening en de betaling van rente, vergoedingen of kosten worden of zullen worden geheven, zijn voor rekening van geldneemster.
17. Op de overeenkomst en de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen is Nederlands recht van toepassing.

Aldus in tweevoud ondertekend te Utrecht, d.d. 29 November 2013

Gemeente Utrecht

Stichting de Bibliotheek Utrecht

OVERDRACHTSOVEREENKOMST
DE BIBLIOTHEEK UTRECHT

Versie 20131101

AV

Ondergetekenden:

1. De gemeente Utrecht, ten deze vertegenwoordigd door wethouder de heer J. Kreijkamp, handelend ter uitvoering van het besluit van het College d.d. 11 september 2012, hierna te noemen 'de Gemeente'
2. Stichting de Bibliotheek Utrecht, ten deze vertegenwoordigd door de directeur de heer A.G.J. van Vlimmeren en de voorzitter van de raad van toezicht de heer L.M.A.W. van den Nouwland handelend op basis van een door de raad van toezicht goedgekeurd directiebesluit, hierna te noemen 'Stichting de Bibliotheek Utrecht'

Overwegende:

dat de gemeente het niet noodzakelijk of gewenst acht om de exploitatie van de bibliotheek c.a. zelf te blijven uitvoeren en toevertrouwt aan de door de gemeente opgerichte en te subsidiëren Stichting de Bibliotheek Utrecht.

Verklaren vast te stellen en te zijn overeen gekomen als volgt:

Artikel 1 – Begripsomschrijvingen

1. Sociaal plan – Het Sociaal plan zoals dit in de Commissie van Overleg is overeengekomen tussen de gemeente en de vakbonden.
2. Het bedrijfsplan Bibliotheek Utrecht – Het Bedrijfsplan Stichting de Bibliotheek Utrecht d.d. 7 november 2012.
3. Personeelsleden – De personeelsleden per 31 december 2012 in dienst van de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht, behoudens personeelsleden die per 1 januari 2013 overplaatsbaar verklaard zijn.
4. Gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht – Het dienstonderdeel van de Gemeente dat tot en met 31 december 2012 de Bibliotheek Utrecht c.a. exploiteert en door deze overeenkomst extern verzelfstandigd wordt.

Artikel 2 – Overgang van activiteiten

1. De Gemeente draagt per 1 januari 2013 aan stichting de Bibliotheek Utrecht over alle activiteiten zoals deze op dit moment door de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht – uitgezonderd het onderdeel Kunstitleen – worden uitgevoerd, welke overdracht door Stichting de Bibliotheek Utrecht bij dezen wordt aanvaard.
2. Stichting de Bibliotheek Utrecht verplicht zich de activiteiten per 1 januari 2013 voor eigen rekening en risico voort te zetten conform haar statutaire doelstelling, het bedrijfsplan Bibliotheek Utrecht en verder met inachtneming van hetgeen in deze overeenkomst is bepaald.

Paraaf Gemeente Utrecht:

Paraaf Stichting de Bibliotheek Utrecht:

Artikel 3 – Onroerende zaken

De Gemeente draagt geen andere onroerende zaken over dan als bedoeld in artikel 4.3., ten behoeve van het gebruik van de gebouwen hebben partijen huurovereenkomsten afgesloten met onder meer als kenmerken:

- de Gemeente voert het eigenaarsonderhoud volgens specificaties zoals vastgelegd in de huurovereenkomsten;
- Stichting de Bibliotheek Utrecht voert het gebruiksonderhoud uit.

Artikel 4 – Overdracht activa en passiva

1. De Gemeente draagt de activa en passiva die op 31 december 2012 in gebruik zijn bij of gerelateerd zijn aan de dienst Bibliotheek Utrecht – uitgezonderd het onderdeel Kunstuitleen – per 1 januari 2013 tegen boekwaarde per 31 december 2012 over aan Stichting de Bibliotheek Utrecht, welke overdracht door Stichting de Bibliotheek Utrecht bij deze wordt aanvaard. De boekwaarde wordt bepaald met inachtneming van de voor de gemeente van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen.
2. De boekwaarde van de materiële vaste activa per 1 januari 2013 wordt als een rentedragende lineaire lening aangemerkt en in een periode van 20 jaar afgelost. Stichting de Bibliotheek Utrecht mag de lening ook geheel of gedeeltelijk eerder boetevrij aflossen. De rente op de lening is gelijk aan de interne rekenrente per verzelfstandigingsdatum en wordt achteraf met de aflossing betaald op 1 december van elk jaar. Separaat wordt hiertoe een overeenkomst van geldlening afgesloten.
3. De gemeente Utrecht draagt, teneinde Stichting de Bibliotheek Utrecht in staat te stellen de beschikking te hebben over voldoende eigen vermogen, de onroerende zaken gelegen te Utrecht aan de 3514 HW Ingen Houszstraat 8, kadastraal bekend als gemeente Utrecht sectie C nummer 6809 en de 3554 GL Zwanenvechtlaan 4, kadastraal bekend als gemeente Zuilen sectie B nummer 3415 over aan Stichting de Bibliotheek Utrecht tegen boekwaarde per 31 december 2012 ad € 440.700 respectievelijk € 210.332. De kosten van overdracht komen voor rekening van Stichting de Bibliotheek Utrecht, met uitzondering van de taxatiekosten en de intern gemeentelijke kosten. Het eigenaarsonderhoud en het gebruikersonderhoud van deze onroerende goederen komt vanaf 1 januari 2013 voor rekening en risico van Stichting de Bibliotheek Utrecht, behoudens de kosten van vervanging van het dak welk achterstallig onderhoud ten spoedigste voor rekening van de gemeente Utrecht op basis van de reeds uitgebrachte offerte zal worden uitgevoerd.
4. De boekwaarde van de onder lid 3 genoemde onroerende goederen per 31 december 2012 wordt als rentedragende lening aangemerkt en in een periode van 20 jaar afgelost. Stichting de Bibliotheek Utrecht mag de lening ook geheel of gedeeltelijk eerder boetevrij aflossen. De rente op de lening bedraagt de interne rekenrente per verzelfstandigingsdatum en wordt achteraf met de aflossing betaald op 1 december van elk jaar. Separaat wordt hiertoe een overeenkomst van geldlening afgesloten.
5. Levering van de materiële vaste activa vindt plaats doordat per 1 januari 2013 de navolgende rechtshandelingen worden verricht: de Gemeente verschaft aan Stichting de Bibliotheek Utrecht de toegang tot de ruimten, waarin of waarop deze zaken zich bevinden, mede door afgifte van de sleutels en eventuele eigendomsbewijzen, waardoor deze zaken volledig ter beschikking van Stichting de Bibliotheek Utrecht komen.

Paraaf Gemeente Utrecht:

Paraaf Stichting de Bibliotheek Utrecht:

6. Stichting de Bibliotheek Utrecht neemt per 1 januari 2013 van de Gemeente over alle verplichtingen jegens derden uit hoofde van het uitoefenen van de activiteiten van de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht, uitgezonderd het onderdeel Kunstuitleen. Stichting de Bibliotheek Utrecht vrijwaart de Gemeente voor alle verplichtingen die aldus aan Stichting de Bibliotheek Utrecht worden overgedragen.
7. De Gemeente verklaart geen wetenschap te hebben van feiten of omstandigheden welke van zodanige betekenis zijn dat de Stichting – bij bekendheid ermee – zou afzien van het sluiten van deze overeenkomst.
8. Mocht binnen een periode van twee jaar na ondertekening van deze overeenkomst alsnog blijken van zodanige feiten of omstandigheden, welke reeds ten tijde van het aangaan van deze overeenkomst aanwezig waren maar aan de Stichting redelijkerwijze niet voor het sluiten van de overeenkomst bekend hadden kunnen zijn, dan treden partijen met elkaar in overleg over de ontstane situatie om in redelijkheid tot een oplossing te komen, welke zoveel mogelijk recht doet aan de uitgangspunten van deze overeenkomst.
9. Het positief of negatief saldo van de exploitatie van de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht, uitgezonderd het resultaat van de exploitatie van het onderdeel Kunstuitleen, over 2012 is voor rekening van Stichting de Bibliotheek Utrecht.
10. De Gemeente stelt aan Stichting de Bibliotheek Utrecht een bedrag van € 400.000,-- beschikbaar als dotatie ten behoeve van de vorming van een voldoende weerstandsvermogen, dit in aanvulling op de over te hevelen dienstbedrijfsreserve. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de subsidiesuppletie zoals opgenomen in bijlage 15 van het bedrijfsplan Stichting de Bibliotheek Utrecht.
11. Op basis van de in concept bijgevoegde financiële afwikkelstaat vindt in januari 2013 een voorlopige afrekening plaats. Eventuele verrekening naar aanleiding van accountantscontrole en vaststelling gemeentelijke jaarstukken zal plaats vinden zonder rente.

Artikel 5 – Overeenkomsten met derden

1. Per 1 januari 2013 draagt de Gemeente aan Stichting de Bibliotheek Utrecht over en aanvaardt Stichting de Bibliotheek Utrecht alle rechten en verplichtingen uit de overeenkomsten die gerelateerd zijn aan de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht, uitgezonderd het onderdeel Kunstuitleen Utrecht.
2. Voor zover nodig zullen partijen de medewerking van de contractuele wederpartij vragen voor deze overdracht van rechten en verplichtingen. Indien en voor zover die medewerking niet wordt verkregen, zal Stichting de Bibliotheek Utrecht de overeenkomst uitvoeren namens de Gemeente. Indien dit niet mogelijk is zal de Gemeente de overeenkomsten zo spoedig mogelijk (doen) beëindigen.

Paraaf Gemeente Utrecht:

Paraaf Stichting de Bibliotheek Utrecht:

Artikel 6 – Overgang personeelsleden

1. Stichting de Bibliotheek Utrecht biedt de personeelsleden in overeenstemming met het Sociaal Plan en de daarin gemaakte afspraken, arbeidsvoorwaarden conform de CAO Openbare Bibliotheken, een arbeidsovereenkomst per 1 januari 2013. Plaatsing geschiedt conform het principe 'mens volgt werk' met inachtneming van de als bijlagen bij deze overeenkomst gevoegde 'was – wordt- lijsten'. Stichting de Bibliotheek Utrecht neemt de in het Sociaal Plan vastgelegde garanties en overgangsregelingen per medewerker op in het individuele indiensttredingsdocument en verplicht zich om hieraan voor haar rekening uitvoering te geven.
2. De Gemeente verleent gelijktijdig per 1 januari 2013 eervol ontslag aan de personeelsleden.
3. Stichting de Bibliotheek Utrecht draagt zorg voor behoud van de pensioenstatus bij het ABP. De Gemeente heeft zich ten behoeve van de stichting bij het ABP garant gesteld voor ten hoogste drie maanden verschuldigde premie. Zodra de noodzaak tot deze garantstelling komt te vervallen (minder dan 100 aangeslotenen bij ABP) informeert de stichting de Gemeente hierover.
4. De medewerkers die door de eerdere reorganisatie of door de verzelfstandiging hun functie hebben verloren en overplaatsbaar zijn verklaard, blijven achter bij de Gemeente. De kosten van overplaatsbaarheid van deze medewerkers – m.u.v. de overplaatsbare medewerkers Kunstuitleen waarvoor anders bepaald is – worden aan het einde van het boekjaar 2013 en 2014 verrekend, onder aftrek van eventuele minderkosten (max 2 jaar tot aan 1 januari 2015).
5. De verplichtingen ten aanzien van personeel uit dienst getreden voor de overdrachtsdatum (WW, WAO, WIA, ZKV, Wachtgeld, Bovenwettelijke WW en eventuele herplaatsingsinspanningen) blijven rusten op de Gemeente.
6. De kosten met betrekking tot het door Stichting de Bibliotheek Utrecht over te nemen personeel, alsmede de kosten ter zake van nabestaanden van het Personeel, komen per de Overdrachtsdatum voor rekening van Stichting de Bibliotheek Utrecht met inachtneming van hetgeen overigens in deze overeenkomst is bepaald.
7. De verplichtingen als hierboven genoemd in de leden 4 en 6 hierboven, gelden nadrukkelijk niet ten aanzien van de boventallige medewerkers Kunstuitleen.
8. Stichting de Bibliotheek Utrecht zal binnen drie maanden in de statuten een bepaling opnemen dat bij de samenstelling van de raad van toezicht tenminste één lid kan worden voorgedragen door de ondernemingsraad, en één op voordracht van de raad van toezicht van Stichting Kunstuitleen Utrecht.
9. Indien het ABP aan Stichting de Bibliotheek Utrecht extra kosten voor een afwikkelings-aansluiting in rekening brengt, dan neemt de Gemeente deze voor haar rekening, mits de verschuldigdheid hiervan in rechte onherroepelijk komt vast te staan. Stichting de Bibliotheek Utrecht verleent op kosten van de Gemeente medewerking aan het voeren van eventuele gerechtelijke procedures hierover.

Paraaf Gemeente Utrecht:

Paraaf Stichting de Bibliotheek Utrecht:

Artikel 7 – Kunstuitleen

1. De Gemeente vrijwaart Stichting de Bibliotheek Utrecht voor de in de periode 2013 tot en met 2015 optredende extra kosten van aan Stichting Kunstuitleen Utrecht te detacheren personeel a.g.v. reorganisatie of faillissement. Zulks onder de randvoorwaarde dat Stichting de Bibliotheek Utrecht overtallig personeel van de Kunstuitleen waar mogelijk in de eigen organisatie herplaatst dan wel zich conform de mobiliteitsbevorderende maatregelen zoals overeengekomen in het Sociaal Plan voldoende inspant tot het vinden van ander werk. In het kader hiervan kan het loopbaancentrum van de gemeente Utrecht worden ingeschakeld.
2. Stichting de Bibliotheek Utrecht verzorgt, onder met Stichting Kunstuitleen Utrecht nader overeen te komen condities en gedurende een nader te bepalen overgangperiode, de voor een goede bedrijfsvoering van de Kunstuitleen noodzakelijke overhead conform het Bedrijfsplan Kunstuitleen Utrecht. Dit met uitzondering van de werkzaamheden ten behoeve van het functioneren van Stichting Kunstuitleen Utrecht als rechtspersoon.
3. Gedurende de in artikel 7 lid 1 genoemde periode bespreken de verantwoordelijk wethouder en de raad van toezicht van Stichting de Bibliotheek Utrecht in een halfjaarlijks overleg de situatie bij de Kunstuitleen.

Artikel 8 – Vergunningen

1. De Gemeente draagt per 1 januari 2013 alle aan de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht gerelateerde vergunningen, erkenningen, goedkeuringen en toestemmingen over aan Stichting de Bibliotheek Utrecht.
2. Indien en voor zover die vergunningen, erkenningen, goedkeuringen en toestemmingen niet overdraagbaar zijn, vraagt Stichting de Bibliotheek Utrecht zo spoedig mogelijk nieuwe vergunningen, erkenningen, goedkeuringen en toestemmingen aan.

Artikel 9 – Archieven

1. De archieven van de gemeentelijke dienst Bibliotheek Utrecht zullen door Stichting de Bibliotheek Utrecht in overleg met de Gemeente worden afgesloten en in goede, geordende en toegankelijke staat worden overgedragen aan de Gemeentearchivaris, voor zover het archiefmateriaal betreft dat niet langer in gebruik is of naar het oordeel van Stichting de Bibliotheek Utrecht niet meer van nut is voor het goed functioneren van deze stichting.
2. Voor het archiefdeel dat nog in gebruik of anderszins van nut is, wordt een overeenkomst van bruikleen opgesteld tussen Stichting de Bibliotheek Utrecht en de Gemeentearchivaris. Het mogelijke afsluiten van de archieven, de overdracht en/of het opstellen van de bruikleenovereenkomst vindt plaats vóór 1 januari 2014.

Artikel 10 – Ontbinding

Partijen sluiten de mogelijkheid van ontbinding van deze overeenkomst uit.

Paraaf Gemeente Utrecht:

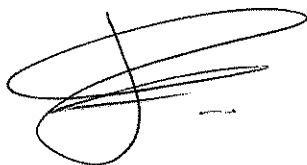

Paraaf Stichting de Bibliotheek Utrecht:

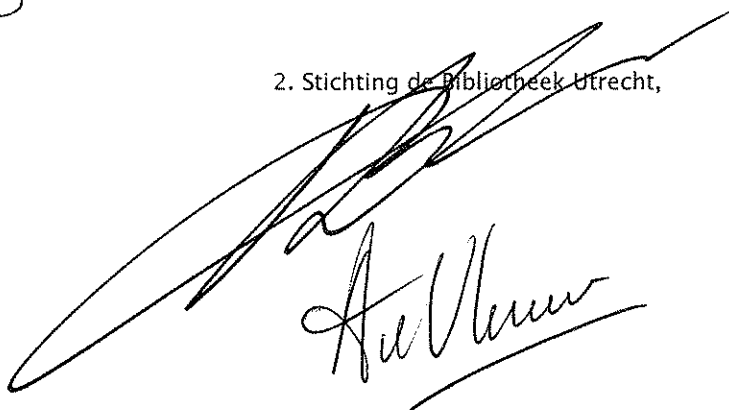

Getekend in tweevoud te Utrecht, d.d. 29 november 2013

1. de Gemeente Utrecht,

2. Stichting de Bibliotheek Utrecht,

Bijlage:

1. Concept financiële afwikkelstaat
2. Was-wordt-lijst (bijlage 7 bij Bedrijfsplan Stichting de Bibliotheek Utrecht d.d. 7 november 2012)
3. Was-wordt-lijst (bijlage 2 bij Bedrijfsplan Stichting Kunstuitleen Utrecht d.d. 5 september 2012)

Stichting de Bibliotheek Utrecht
Proforma balans en afwikkelstaat per 1 januari 2013 (exclusief kunstuitleen)

	0	-	-	-	-	
	Eindbalans	Resultaat	Correctie	Lening	Overdracht	Afwikkelstaat
	GU/BU	2012	reserve Bieb++	activa	panden	
Debet	€	€	€	€	€	
Materiële vaste activa						
<u>Gebouwen Tuinwijk en Zullen</u>						
- Ingenhouszstraat 8 (Tuinwijk)	-	-	-	-	440.700	440.700
- Zwanenvechthuis 4 (Zullen)	-	-	-	-	210.332	210.332
<u>Huurdersbelangen Tuinwijk</u>						
- aanschafwaarde	227.000	-	-	-	-	227.000
- cumulatieve afschrijvingen	-77.787	-	-	-	-	-77.787
<u>Huurdersbelangen overig</u>						
- aanschafwaarde	677.170	-	-	-	-	677.170
- cumulatieve afschrijvingen	-595.113	-	-	-	-	-595.113
<u>Vervoermiddelen</u>						
- aanschafwaarde	151.303	-	-	-	-	151.303
- cumulatieve afschrijvingen	-112.020	-	-	-	-	-112.020
<u>Machines, installaties, automatisering</u>						
- aanschafwaarde	2.806.700	-	-	-	-	2.806.700
- cumulatieve afschrijvingen	-2.546.413	-	-	-	-	-2.546.413
<u>Overige en groot onderhoud</u>						
- aanschafwaarde	4.447.344	-	-	-	-	4.447.344
- cumulatieve afschrijvingen	-2.968.164	-	-	-	-	-2.968.164
Financiële vaste activa						
Waarborgsommen huur	3.850	-	-	-	-	3.850
Collectie						
Boeken en media	34.991	-	-	-	-	34.991
Overige vorderingen						
Debiteuren	138.039	-	-	-	-	138.039
Voorschotten afdelingen	10.185	-	-	-	-	10.185
Tussenrekening Bicat/Xifax	48.468	-	-	-	-	48.468
Nog te ontvangen posten derden	14.930	-	-	-	-	14.930
Nog te ontvangen frictiekosten suppletie	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen						
Kas, bank, giro, kruisposten	1.261	-	-	-	-	1.261
Subsidie suppletie 2013	-	-	-	-	-	-
Aanvulling liquide middelen (subsidie suppl. bedrijfsplan)	-	-	-	-	-	-
Totaal	2.261.744	-	-	-	651.032	2.912.776
	Eindbalans	Resultaat	Correctie	Lening	Overdracht	
	GU/BU	2012	reserve Bieb++	activa	panden	
Credit	€	€	€	€	€	
Eigen vermogen						
Reserves 2011	17.367	-	-	-	-	17.367
Bestemmingsreserve Bieb++	5.980.000	-	-5.980.000	-	-	-
Verwachte exploitatie 2012 (frictiekosten)	-	-174.058	-	-	-	-174.058
Subsidie suppletie 2012 (frictiekosten)	-	-	-	-	-	-
Herwaarderingsreserve panden Tuinwijk en Zullen	-	-	-	-	-	-
Subsidie suppletie 2013	-	-	-	-	-	-
Resultaat 2012	-	-49.781	-	-	-	-49.781
Vermogenscorrectie tekorten openingsbalans	-4.035.056	223.839	5.980.000	-2.010.020	-	158.763
Totaal stichtingsreserves	1.962.311	-	-	-2.010.020	-	-47.709
Voorfinanciering Gemeente Utrecht						
Lening panden Tuinwijk en Zullen (boekwaarde)	-	-	-	-	651.032	651.032
Lening materiële vaste activa (boekwaarde)	-	-	-	2.010.020	-	2.010.020
Totaal voorfinanciering	-	-	-	2.010.020	651.032	2.661.052
Totaal stichtingsvermogen	1.962.311	-	-	-	651.032	2.613.343
Voorzieningen						
Personeel - jubileumverplichting	-	-	-	-	-	-
Toekomstige sloopkosten Parkwijk	-	-	-	-	-	-
Risicovoorziening Tuinwijk	-	-	-	-	-	-
Egalisatievoorziening	87.900	-	-	-	-	87.900
Frictiekosten 2013	-	-	-	-	-	-
Violtende passiva						
Personeelsposten (vakantiegeld)	-	-	-	-	-	-
Personeelsposten (vakantiedagen)	-	-	-	-	-	-
Abonnementen	144.000	-	-	-	-	144.000
Te betalen resultaat 2012 kunstuitleen	-	-	-	-	-	-
Overige violtende passiva						
- vooruitontvangen deposito's	38.704	-	-	-	-	38.704
- nog te betalen posten	26.583	-	-	-	-	26.583
- kruisposten ontvangsten incasso Nedic	2.245	-	-	-	-	2.245
Totaal	2.261.743	-	-	-	651.032	2.912.775

Afwikkelstaat is onder voorbehoud van goedkeuring verantwoording 2012 door de gemeenteraad van Utrecht.

Bijlage 7. Was-wordt-lijst

Overzicht functievergelijking Bedrijfplan 1-1-2013

WAS			WORDT		
Huidige functie / benaming	Formatie 1-8-2012	Schaal gemeente ARU	(Nieuwe) functie / benaming	Opmerking	Formatie 1-1-2013
Directeur	1,00		Directeur		1,00
Beleidsmedewerker	0,96	10A	Directiesecretaris	NIEUW	1,00
Management assistent	1,72	6	Management assistent	GEWIJZIGD	1,72
Manager I&O	1,00	12	Manager	NIEUW	2,00
Manager Publieksdienstverlening	2,00	12			
Teamleiders FO	4,96	10	Teamleider FO	GEWIJZIGD	3,96
Teamleider Educatie & Activiteiten	1,00	10	Teamleider Educatie	ONGEWIJZIGD	1,00
Teamleider Collectie	1,00	10A	Teamleider Content & Collectie	ONGEWIJZIGD	1,00
Teamleider Communicatie, Marketing & Innovatie	1,00	11	Teamleider Marketing, Communicatie en Programmering	ONGEWIJZIGD	1,00
Hoofd Middelen & Control	1,00	12	Taken naar manager en externe inhuur	VERVALT	
			Controlling (externe inhuur)		
Hoofd Fin Administratie	1,00	10A	Vervalt (externe inhuur)	VERVALT	
			Projectleider	NIEUW	1,00
P&O HRM DO (ingevoerd)			P&O HRM (ingevoerd andere inhuurpartij)		
Stafmedewerker wijken	0,33	9	Vervalt	VERVALT	
Coordinator Facilitaire zaken	1,00	10	Vervalt	VERVALT	

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

FO*									
Medewerker Bibliotheek	66,54	4-5-6	Medewerker Bibliotheek	ONGEWIJZIGD	66,54				
Toezichthouder Bibliotheek	5,00	2-3-4	Toezichthouder Bibliotheek	ONGEWIJZIGD	5,00				
Roostermaker/TL flexpool	1,00	8	Roostermaker/TL flexpool	ONGEWIJZIGD	1,00				
Telefonist/receptionist	1,59	3	Telefonist	ONGEWIJZIGD	1,59				
BO									
Bibliothecaris	1,81	7	Bibliothecaris	ONGEWIJZIGD	1,81				
Domeinassistent	5,70	4	Domeinassistent	ONGEWIJZIGD	5,70				
Domeinspecialist	14,88	8	Domeinspecialist	ONGEWIJZIGD	14,88				
Domeinmedewerker	1,51	6	Domeinmedewerker	ONGEWIJZIGD	1,51				
Medewerker marketing & innovatie	2,47	8	Medewerker marketing & innovatie	ONGEWIJZIGD	2,47				
Communicatiemedewerker	0,61	9	Communicatiemedewerker	ONGEWIJZIGD	0,61				
webredacteur	0,78	8	webredacteur	ONGEWIJZIGD	0,78				
Civ Dienst									
Coördinator Facilitaire zaken	1,00	7	Coördinator Facilitaire zaken	ONGEWIJZIGD	1,00				
Medewerker Civiele dienst	3,18	4	Medewerker Civiele dienst	ONGEWIJZIGD	3,18				
Totaal BU	124,04				119,75				
Totaal KU**	9,94				5,5				
Totaal BU en KU	133,98				125,25				

* BU heeft flexpool via uitzendbureau voor dienstverlening FO

** Kunsttuteen wordt weergegeven in een eigen bedrijfsplan

*** Nog te bepalen adhv waarderingsadvies externe deskundige

BIJLAGE 2. Was – Wordt lijst

Huidige situatie			Nieuwe situatie			
Functie	Schaal	Toegestane formatie	Functie	Schaal	Benodigde formatie uren	Verskil in uren
Hoofd Kunstuitleen	12	32	Teamleider Kunstuitleen	11	28	-4
Mw. Market. & Comm.	9	20	Mw. Market. & Comm.	9	12	-8
Assistent Kunstconsulent	8	20	Assistent Kunstconsulent	8	20	0
Adviseur Bedrijven	8	32	Adviseur bedrijven	8	36	4
Mw. Publieksactiv./Edu.	7	52	Vervallen			-52
Mw. KIDS/uitleen adm./fin/mangm	6	72	Mw. KIDS/uitleen adm./ fin	6	32	-40
Mw. Balie	5	50	Mw. Balie (flex)	5	70	20
Mw. Depot & Inrichting	4	52	Vervallen			-52
Teamleider Educatie & Balie	10	28	Vervallen			-28
<i>mw uit eerdere reorg ovpl</i>	<i>7,8,12</i>	<i>50,5</i>				<i>-50,5</i>
Totaal uren		408,5	Totaal uren		198	-210,5

Huidige formatie inclusief overplaatsbaren

11,3fte Nieuwe formatie

5,5 fte

Huidige formatie excl overplaatsb

9,94 fte

Plaatsingsvolgorde:

1. Voorrang bij het vervullen van deze functie. Functie-inhoud komt (vrijwel) in zijn geheel terug.
2. Voorrang bij het vervullen van deze functie INDIEN het personeelslid in redelijkheid aan de te stellen voorwaarden kan (gaan) voldoen. ZO NIET: personeelslid wordt overplaatsbaar. Functie inhoud wijzigt voor meer dan 50%.
3. Geen voorrang bij het vervullen van deze functie. Er wordt op geschiktheid geselecteerd. Functie inhoud komt voor minder dan 50% terug.

Functie vervalt

2 0 1 2

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

21e vergadering – 15 november 2012, 20.00 uur

Openbare vergadering van de Gemeenteraad, gehouden op donderdag 15 november 2012 te 20.00 uur.

Voorzitter: mr. A. Wolfsen, die voor een deel van de vergadering wordt vervangen door mevrouw S.M.L. Bottse, plaatsvervangend voorzitter.

Tegenwoordig zijn de leden: Van Asperen, mevr. Baş, Beerlage, mevr. Bikker, mevr. De Boer, Bos, mevr. Bouazani, Buunk, Van Corler, mevr. Crowe, mevr. Dibi, Dijk, Eggermont, Flipse, Fokke, Geldof, Gilissen, mevr. Haage, mevr. Hakbijl, mevr. Hamid, Ikkersheim, Işik, Kleuver, Koopmans, Kuijper, mevr. Mos, mevr. Nalis, Oldenburg, Post, Ravesteijn, Van der Roest, Rollingswier, Roodenburg, Rottier, Rijpma, Van Schie, Schipper, Smid, Verschuure, De Vries, Van Waveren, mevr. Wijntuin en Zwanenberg.

Tevens zijn aanwezig de wethouders mevr. Den Besten, Everhardt, Isabella, Kreijkamp, Lintmeijer en mevr. De Rijk.

Griffier: drs. A.A.H. Smits, griffier.

Opening van de vergadering door de voorzitter.

De **VOORZITTER** opent de vergadering en spreekt als volgt:

Dames en heren! We hebben een mooie volle agenda en een mooie volle publieke tribune. Ik heet de publieke tribune speciaal welkom. Mooi dat u belangstelling hebt voor het werk van de raad, mooi dat er mensen meekijken of meeluisteren, u ook welkom bij deze vergadering.

We beginnen met het weer compleet maken van de gemeenteraad. We missen een lid en we zullen vanavond een nieuw lid installeren.

De heer Van Waveren en mevrouw Mos zullen later ter vergadering komen. Mevrouw Dibi zal enige weken afwezig zijn vanwege een ziekenhuisopname. Een kaartje of bijzondere attentie zal zeer worden gewaardeerd.

Het stembureau zal bestaan uit de heren Fokke, Işik en Buunk.

Avondvergadering van 15 november 2012

2

PROCESVERBAAL VAN DE ZITTING VAN DE COMMISSIE TOT HET ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN VAN NIEUWBENOEMDE LEDEN VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE UTRECHT

De commissie van onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde leden van de raad van de gemeente Utrecht, bestaande uit de leden de dames drs. M.W. Haage en mr. C. Hakbijl en de heer drs. D.N.E.A. Gilissen heeft op 15 november 2012 onderzocht de geloofsbrieven van het op 7 november 2012 benoemd verklaarde lid van de Gemeenteraad, de heer J. Flipse.

Door geen der leden werden bezwaren ingebracht, zodat de commissie heeft besloten de raad te adviseren de heer J. Flipse toe te laten als lid van de raad der gemeente Utrecht.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het advies van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven besloten.

De **VOORZITTER** dankt de leden van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt haar.

Beëdiging van het nieuwbenoemde raadslid van de gemeenteraad de heer J. Flipse.

De heer Flipse legt in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Flipse! U bent hiermee benoemd tot lid van de gemeenteraad van Utrecht. Gefeliciteerd!
(*Applaus.*)

De **VOORZITTER** schorst daarop de vergadering, ten einde de aanwezigen in de gelegenheid te stellen de heer Flipse te feliciteren met zijn benoeming.

Na hervatting van de vergadering stelt de **VOORZITTER** aan de orde:

Agenda vaststellen en inventarisatie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Er is een actuele motie aangekondigd door de heer Fokke, mede namens de heer Oldenburg, over de afsluiting van de Gansstraat. Deze actuele motie zal eventueel worden ingediend na het vragenuurtje.

Er zijn voorts mondelinge vragen ingediend door de heer Fokke, mede namens de heer Oldenburg, over de afsluiting van de Gansstraat. Ik begrijp dat als deze vragen naar tevredenheid worden beantwoord, de actuele motie niet zal worden ingediend. Tevens zijn mondelinge vragen ingediend door de heer Van Corler inzake het plaatsen van een paaltje op het fietspad bij de Van Sijpesteijnkade.

De agenda wordt daarop z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Notulen van de openbare vergaderingen van 4, 11 en 25 oktober 2012.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Bekrachtiging geheimhouding

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hierbij verzoek ik u op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding te bekrachtigen van de geheime bijlagen behorende bij de voorstellen Jaargang 2012, nrs. 130 en 131.

Tevens verzoek ik u de geheimhouding te bekrachtigen van de geheime commissiebrief (nr. 12.095518) uit de portefeuille Openbaar Orde en Veiligheid, die op dinsdag 13 november jl. in uw postvakjes is gelegd.

De heer **ROLLINGSWIER** (D66): Voorzitter! In de toelichting bij de brief 12.092642, behorende bij agendapunt 9, wordt alleen een wetsartikel genoemd. De motivering van de duur van de geheimhouding ontbreekt. Conform de afspraak zouden wij dat graag elke keer terugzien, dan kan dit ook in het register worden opgenomen.

De **VOORZITTER**: Ik zeg toe dat dit zal worden aangevuld. Mocht u daarover ontevreden zijn, dan kunt u er de volgende keer op terugkomen.

Lijst van ingekomen stukken

1. Een de 26e oktober 2012 ingekomen uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te 's-Gravenhage, waarbij de beroepen, ingesteld tegen het raadsbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Entreegebouw, Binnenstad en aanverwante vergunningen, ongegrond worden verklaard.

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

2. Een de 24e oktober 2012 ingekomen brief van de voorzitter van Sint Maartensberaad Utrecht, alhier, inzake erkenning van Utrechtse Sint Maartentradiatie als immaterieel cultureel erfgoed.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

3. Een de 1e november 2012 ingekomen mail van de Ondernemingsraad Bibliotheek Utrecht, alhier, waarin zij haar zorg uitspreekt over de verzelfstandiging van de Bibliotheek.

Besloten wordt deze brief te betrekken bij Jaargang 2012, nr. 129.

4. Een de 25e oktober 2012 aangeboden petitie "Stop afbraak huishoudelijke zorg in Utrecht" van AbvaKabo FNV.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

5. Een de 6e november 2012 ingekomen uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te 's-Gravenhage, waarbij de beroepen, ingesteld tegen het raadsbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Overvecht-Noordelijke Stadsrand, ongegrond worden verklaard.

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

6. Een de 6e november 2012 ingekomen mail van M.V., alhier, inzake de situatie van het openbaar vervoer in Utrecht.

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van de Fracties, ter afdoening.

1. Voorstel tot vaststelling van de Rapportage Aanbestedingsbeleid 2011 (Jaargang 2012, nr. 127).

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Mijn fractie kan de vaststelling van dit voorstel steunen in het licht van de toezegging gedaan in de commissievergadering. Wel verwachten wij in het licht van diezelfde toezegging dat de inkopers van de gemeente gaan werken met een shortlist van het lokale MKB voor het onderhands aanbesteden en dat wij inderdaad bij de volgende rapportages inzicht krijgen in de nacalculaties, zodat we echt kunnen zien of het inkoopbeleid iets oplevert, of anders gezegd, hoe goed of slecht onze ramingen zijn. Dit staat niet expliciet in de toezeggingen bij het commissieverslag.

De heer **ROLLINGSWIER** (D66): Voorzitter! De D66-fractie zal het voorstel steunen. De gemeente heeft een enorme uitdaging met het behalen van de inkoopbezuinigingsopgave van uiteindelijk EUR 15 mln. Tegen het college zeg ik: maak het in de toekomst niet nog moeilijker met nieuwe voorstellen.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie zal het voorstel steunen. We zijn blij met de toezegging dat er een goede notitie komt, althans een notitie –ik verwacht dat die goed is– over social return, omdat we daarover in het kader van dit onderwerp hebben gediscussieerd.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! Bij deze stemverklaring kunnen wij ons aansluiten.

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de heer Oldenburg over de ramingen. We zagen in de rapportage dat de gemeente voor grote zaken voor honderden miljoenen raamt en dat we uiteindelijk EUR 76 mln. uitzetten. Dit zijn zulke opmerkelijke verschillen dat we vinden daarop zeer goed moet worden gelet. We kunnen de rapportage vaststellen en wachten de verdere berichtgeving van de wethouder af over die ramingen.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

Vragenuurtje.

1. Vragen van de heer Fokke, mede namens de heer Oldenburg, inzake de afsluiting van de Gansstraat.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! Ik kan u melden dat deze vragen inmiddels raadsbreed worden gesteund. Sinds de zomer van 2010 is de Gansstraat afgesloten voor verkeer. Aanvankelijk zou de afsluiting tot 1 juni 2011 duren. Inmiddels is de vergunning voor de afsluiting enkele malen verlengd. Deze afsluiting zorgt voor grote overlast voor de ondernemers in de Gansstraat, die afhankelijk zijn van passanten voor hun omzet. Er is inmiddels een compensatieregeling, maar de ondernemers willen natuurlijk liever hun eigen geld verdienen. Daarom zagen zij reikhalzend uit naar eind 2012, want dan zou de Gansstraat definitief weer open gaan.

Helaas bleek uit het wijkbericht dat de openstelling van de Gansstraat weer is uitgesteld, ditmaal tot maart 2013. Hierdoor lopen de ondernemers alweer het derde kerstseizoen op rij mis.

Voor de fracties van D66 en Stadspartij Leefbaar Utrecht, en inmiddels alle fracties in de raad, is de maat vol. Zo ga je niet met ondernemers om. Het is begrijpelijk dat het zo af en toe voor werkzaamheden nodig is om de openbare weg af te sluiten. Maar gemeente en aannemer moeten er dan alles aan doen om de overlast te beperken. Dit brengt ons op de volgende vragen:

1. Wij hebben begrepen dat de belanghebbenden het nieuws over de verlate openstelling alleen via het wijkbericht hebben vernomen. Waarom zijn zij niet persoonlijk ingelicht?
2. Hoe ziet de wethouder de informatievoorziening in het licht van de eerdere toezeggingen dat gemeente en aannemer in overleg zouden blijven met de ondernemers gedurende de gehele periode waarin de straat afgesloten zou zijn?
3. Wordt in de compensatie van de ondernemer rekening gehouden met het feit dat de lucratieve feestdagen voor de deur staan?

4. Worden de kosten van de uitloop via bouwleges of op een andere wijze verhaald op de aannemer? De Gansstraat werd afgesloten, omdat de bouwwerkzaamheden zorgden voor kruisend verkeer. Inmiddels zijn de bouwwerkzaamheden afgerond, want de sleuteloverdracht zal begin december plaatsvinden. Toch blijft de Gansstraat afgesloten tot maart wegens opruimwerkzaamheden.
5. Wij zijn van mening dat de openbare weg niet bedoeld is als opslagterrein voor aannemers. Waarom moeten deze opruimwerkzaamheden drie maanden duren?
6. Is het college bereid om de Gansstraat nog voor de kerst open te stellen voor fietsers en voetgangers?
Mocht het antwoord op deze vragen ons niet bekoren, dan hebben wij een raadsbreed gesteunde actuele motie achter de hand.

De heer **ISABELLA** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen die zijn gesteld. Wij zijn het met de heer Fokke eens: in zo'n situatie dienen de ondernemers als eerste te horen dat er weer sprake is van een mogelijk uitstel. Wij vinden dat het wijkbericht pas na die boodschap had moeten worden verspreid. Ik heb begrepen dat er contact is geweest met de betreffende ondernemer na het verzenden van het wijkbericht en ik weet dat er inmiddels een compensatieregeling is getroffen. Het wijkbericht wordt in soortgelijke situaties verspreid als communicatiemiddel om buurtbewoners en ondernemers op de hoogte te stellen. Maar geen misverstand, dit had anders gemoeten en dit is dus gewoon niet goed gegaan.

Voor de bouwplannen hebben we een procesbegeleider aangesteld die als contactpersoon namens de gemeente functioneert tegenover aannemer en omwonenden. Desondanks, ik herhaal dat nog maar eens, is er te laat en te beperkt gecommuniceerd. Ik vind dat echt heel vervelend, zeker gezien de voorgeschiedenis die hier heeft gespeeld. Ook dit is niet goed gegaan.

Het college heeft begrepen dat de straat dit weekend in elk geval weer bereikbaar zal zijn voor fietsers en voetgangers. We zullen met de ondernemer uit de Gansstraat opnieuw in gesprek gaan, ik zal er persoonlijk langs gaan, omdat dit een heel vervelende situatie is.

Het is niet mogelijk om de kosten te verhalen via de bouwleges, omdat we voor die uitlooptijd blijkbaar geen afspraken hebben gemaakt met de aannemer.

De bouwwerkzaamheden zijn nog steeds niet afgerond; dit is inmiddels in de raad bekend. De komende week wordt bijvoorbeeld het parkeerdek afgerond en daarna moet het plein nog worden bestraat. Dit betekent dat de aannemer nog regelmatig in die straat aan het werk moet. We hebben de aannemer opgedragen om de Gansstraat zo snel mogelijk vrij te maken, zodat die weer kan worden opengesteld voor het verkeer.

Eerder deze week is met de aannemer het volgende afgesproken: morgen wordt er een puin-verharding gestort en worden er rijplaten op de weg gelegd. Ook worden er hekken voor de woningen gezet om te voorkomen dat het publiek dat er niet thuis hoort de woningen zou kunnen betreden. Vanaf aanstaande zaterdag kan de weg weer open worden gesteld voor fietsers en voetgangers. Als er dan toch bouwverkeer overheen moet, is met de aannemer geregeld dat er een verkeersbegeleider zal worden ingezet.

Het antwoord op vraag 6 sluit aan bij het antwoord dat ik zojuist heb gegeven op vraag 5. De nieuwbouwwoningen worden voor de feestdagen opgeleverd. Dit betekent dat de Gansstraat deels voor het autoverkeer open zal moeten gaan om de bewoners de kans te geven om fatsoenlijk te verhuizen. Ik benadruk dat de Gansstraat de komende tijd nog een aantal keren echt dicht zal moeten in verband met de herbestrating, maar wij zullen natuurlijk met de aannemer in gesprek gaan om dat op een fatsoenlijke en zo logisch mogelijke manier te doen, zodat de bereikbaarheid in vergelijking met zoals die nu is flink zal verbeteren. Maar het zal nog een tijdje duren.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! Dank voor de ruimhartige beantwoording; die doet ons goed. Is het ook mogelijk om de afsluitingen voor herbestrating in de toekomst zo te regelen dat de Gansstraat gedurende die afsluitingen wel toegankelijk is voor fietsverkeer, bijvoorbeeld door eerst de ene helft van de straat te bestraten en dan de andere helft?

De heer **ISABELLA** (wethouder): Ik kan me voorstellen dat dit een zeer logische oplossing lijkt. Een afsluiting heeft altijd te maken met de veiligheid, zoals ik bij eerdere vragen in de raad heb geantwoord. Ik zal dit doorgeven aan de aannemer en de procesbegeleider vragen om er wat meer bovenop te zitten. Blijkbaar loopt dit onvoldoende; dat is niet de bedoeling. Laten we kijken naar slimme en logische oplossingen waarmee alle betrokken partijen uit de voeten kunnen. Dat lijkt mij het belangrijkste.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! In de aangekondigde actuele motie wordt gevraagd hoe we in de toekomst dit soort zaken kunnen voorkomen. Kan de wethouder aangeven hoe hij denkt van deze situatie te leren en hoe hij ervoor zorgt dat dit in de toekomst niet meer gebeurt door tijdig te communiceren?

De heer **ISABELLA** (wethouder): De heer Gilissen stelt bijna een gewetensvraag. Ik zou echt willen dat dit soort zaken niet meer voorkomt, maar helaas, waar gewerkt wordt vallen spaanders. Het is onze zorg dat dit op een goede en juiste manier gebeurt en de raad kan van het college aannemen dat het er aandacht voor blijft vragen bij alle projecten. Ik kan niets uitsluiten, maar ons streven is om dit soort zaken te voorkomen.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! De beantwoording is zeer ruimhartig en voldoende. Daarom zal ik de aangekondigde actuele motie niet indienen.

2. Vragen van de heer Van Corler inzake het plaatsen van een paaltje op het fietspad bij de Van Sijpesteijnkade.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Voorzitter! Recent is er midden op het fietspad op de Van Sijpesteijnkade een paaltje geplaatst. Eigenlijk is het te knullig voor woorden om hier te praten over een paaltje op een fietspad. Daarom heb ik dit aan de verkeerswoordvoerders voorgelegd via de mail. Er is een redelijk brede steun om er wel vragen over te stellen. Zeker toen ik vernam dat de heer Buunk bijna op het paaltje was gebotst, kon het niet anders dan dat ik daar toch aandacht aan zou besteden. Het is niet mijn gewoonte om over dit soort zaken vragen te stellen, maar dit paaltje is het toonbeeld van een probleem binnen de gemeente. Ik ben me ervan bewust dat er binnenkort een commissievergadering is. Daarvoor heb ik ook andere vragen over het fietsen in het Stationsgebied. Maar dit gaat om een gevaarlijke situatie die snel opgelost moet worden.

Het paaltje midden op het fietspad is bedoeld om te voorkomen dat auto's over het fietspad verder de fietstunnel in rijden. Nu blijft het mogelijk om met een auto langs het paaltje te rijden, dus dat doel wordt niet bereikt. Wat er wel bereikt wordt, is een gevaarlijke situatie voor de fietsers. Het is zeker in de spits een drukke doorgang, waar niet alleen fietsers in beide richtingen rijden, maar ook met enige regelmaat voetgangers lopen, die naar door hen gestalde fiets aan de overkant lopen. Als fietser is het dus goed opletten geblazen. Als daar opeens een paaltje midden op het pad staat, is dat gevaarlijk. Bovendien is het een oplossing voor een probleem dat zich zelden voordoet. Het is als het aanleggen van wildroosters op de A2, omdat er wel eens koeien kunnen ontsnappen die de snelweg op lopen! Vandaar dat ik de volgende vragen stel:

1. Waarom is besloten om dit paaltje te plaatsen?
2. Is daarbij gedacht aan de gevolgen voor de veiligheid van de fietsers?
3. Kan het college er voor zorgen dat dit paaltje weer zo snel mogelijk verdwijnt? Zo ja, wanneer is het paaltje weg? Zo nee, is het mogelijk om in dat geval via Stadwerken een slijptol te lenen?

De belangrijkste vragen zijn natuurlijk de vragen 4 en 5.

4. Een meerderheid van de raad heeft uitgesproken dat we voorrang willen geven aan fietsbeleid. Dit paaltje is een voorbeeld hoe er binnen de gemeentelijke organisatie nog onvoldoende aandacht voor het fietsbeleid is. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat er binnen de organisatie aandacht komt voor de positie van de fietsers, ook als het gaat om maatregelen die niet direct op de fietsers betrekking hebben?
5. Kan het college ons op korte termijn informeren hoe de afstemming rondom het fietsbeleid binnen de organisatie, met name tussen POS, Stadswerken en de afdeling Verkeer, verbeterd gaat worden?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. Het college heeft besloten dat dit paaltje zo snel mogelijk moet verdwijnen en dat dit voor de ochtendspits van morgenvroeg zal gebeuren.

Waarom is er besloten om dat paaltje te plaatsen? Er heeft altijd een paaltje gestaan. Er zijn werkzaamheden verricht, en sinds die zijn afgerond, kon het pad weer worden teruggeplaatst.

Is daarbij gedacht aan de veiligheid van de fietsers? Dat is primair het idee geweest, want er kunnen auto's door de tunnel rijden als het paaltje er niet staat en die kunnen een gevaarlijke situatie creëren als ze achteruitrijden. Dat is de achterliggende gedachte. De uitvoering, de veranderde situatie, de drukte en het ledlampje dat niet heel sterk schijnt, hebben het college doen besluiten om het paaltje zo snel mogelijk te verwijderen. We zullen kijken of we met andere maatregelen, strepen op het wegdek, duidelijk kunnen maken dat de automobilist daar niet verder moet rijden.

Het voorrang geven aan het fietsbeleid is een continu proces. Voor het college betekent dit een duidelijke aansturing van de organisatie. Door dit soort ervaringen, waar in essentie het idee van fietsveiligheid heeft gespeeld, maar de uitvoering in dit geval niet de meest gelukkige is geweest, moeten, zullen en gaan wij verder inzetten op die duurzame houdingsverandering in de gehele organisatie. Dit geldt voor alle onderdelen van de gemeente en daar blijven wij op sturen.

Wij stellen voor om bij de evaluatie van de fietscoördinatie, zoals die verwoord is in de nota "Op naar Utrecht fietsstad", terug te komen op de wijze waarop wij deze organisatieonderdelen, en sowieso de coördinatie van dit beleid, verder zullen vormgeven. Dit zal in het eerste kwartaal van 2013 zijn.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Ik bedank de wethouder voor zijn toezegging dat het paaltje zo snel zal worden verwijderd, zodat ik niet zelf met een slijptol van Stadswerken daarheen hoef.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Gelukkig ging de berichtgeving of dit paaltje gepaard met visuele hulpmiddelen. We hebben het paaltje kunnen bewonderen, ondanks dat we er niet zelf tegenaan zijn gereden. Het viel ons op dat het paaltje zoals niet conform de voorschriften en regelgeving is geplaatst. Mevrouw Glas van de Fietsersbond waarschuwt ons daar altijd voor. Hoe komt het dan dat dit niet conform de regelgeving is gedaan? Kan de wethouder voorkomen dat dit bij voor komende paaltjes in de toekomst niet meer het geval zal zijn?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Dit past in de lerende omgeving waarin wij deze organisatie willen zetten. Uw suggesties daarin zullen we zeker meenemen. Het paaltje had als voordeel dat het weg kon zakken in de grond, zodat het even niet zichtbaar was en de werkzaamheden op een goede manier doorgang konden vinden. Er is dus voor een praktische uitvoering gekozen, maar het juridische aspect zullen we de volgende keer zeker meenemen.

De **VOORZITTER**: Namens de hele raad, zeker namens de heer Buunk, dank ik de wethouder voor zijn krachtdadige aanpak.

2. Voorstel inzake de voorgenomen belastingsamenwerking tussen de gemeenten Utrecht en De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (Jaargang 2012, nr. 126).

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! We staan aan de vooravond van een huwelijk. Dit is altijd een mooie gelegenheid en het lijken mooie partners te zijn, het hoogheemraadschap en de gemeente De Bilt, alleen hebben wij het gevoel dat de bruid een beetje te veel met de huwelijksvoorbereiding bezig is geweest en te weinig naar haar belangen heeft gekeken. Als oom die de toelage moet vaststellen, moet je dan nog even kijken wat er in de huwelijksvoorwaarden staat.

Het zijn zeer verschillende partners. De ene partner is het hoogheemraadschap. Daarover is verteld –dit kunnen we ook lezen– dat het per aanslagregel EUR 0,63 aan kosten maakt en de gemeente Utrecht EUR 2,86. Per aanslagbiljet maakt het hoogheemraadschap EUR 1,44 en de gemeente Utrecht EUR 5,24 aan kosten. Het is goed om daarmee rekening te houden in het huwelijk. Het is te veel van het goede om vervolgens te stellen dat het hoogheemraadschap maar EUR 0,57 en EUR 1,05 hoeft te betalen. Je moet inderdaad rekening houden met de mindere draagkracht of de geringere kosten die deze partner maakt, maar daarbij hoef je natuurlijk niet verder te gaan dan nodig is.

De gemeente De Bilt is de andere partner. Over deze gemeente is gezegd dat we alles precies hetzelfde doen. De gemeente De Bilt is helemaal niet hetzelfde als de gemeente Utrecht. In De Bilt heeft 44% van de huizen een WOZ-waarde van meer dan EUR 300.000,00, in de gemeente Utrecht is dat 19%. Het is dus een heel andere gemeente.

In de brief van de Waarderingskamer die naar de staatssecretaris is gestuurd staat dat over alle objecten uit Bilthoven, De Bilt en Maartensdijk ongeveer 8% bezwaar wordt gemaakt en over de objecten in Utrecht ongeveer 3,5%. Als je daarbij bedenkt dat bezwaar en beroep ongeveer 26% van de kosten uitmaakt van de WOZ-waardering, dan ligt het niet hetzelfde. Voor bezwaar en beroep worden ongeveer negen tot tien keer zoveel kosten gemaakt als voor een gewone aanslag. Het is daarom niet reëel om de gemeente De Bilt hetzelfde te behandelen als de gemeente Utrecht.

Dit kost de gemeente Utrecht uiteindelijk EUR 270.000,00. Vorige week hebben we nogal lopen steggelen over EUR 33.000,00 hier en EUR 33.000,00 daar, maar met dit voorstel gooien we in één keer EUR 270.000,00 naar de gemeente De Bilt en het hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Dit lijkt mij niet echt de bedoeling. Daarom dien ik een amendement in met de titel "Huwelijkse voorwaarden goed regelen I". Daarin stellen we aan de gemeenteraad voor om de toelage die we nu geven met EUR 270.000,00 te verlagen en verschillende aanpassingen te doen op de verdeling van de kosten.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Door de heer Eggermont is het volgende amendement ingediend.

"Amendement 69

Huwelijkse voorwaarden goed regelen I

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel inzake de voorgenomen belastingsamenwerking tussen de gemeenten Utrecht en De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, constaterende dat

- De taakstelling inkoop (€ 51.000) niet in het raadsvoorstel is opgenomen waardoor het geprojecteerde structurele batige saldo van € 30.000 omslaat in een structureel nadelig saldo van € 21.000;
- in artikel 48 van de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat het algemeen bestuur een bijdrageverordening vaststelt met daarin de methode en richtlijnen voor de kostenverdeelsleutel en dat deze verordening alleen bij unanimiteit kan worden aangenomen;
- in het bedrijfsplan is opgenomen dat de kosten van De Bilt zijn verdeelt conform de verdeling van de kosten van Utrecht;
- in het bedrijfsplan een weging is overeengekomen waarbij de aanslagregels, de aanslagbiljetten en klantcontacten 1/5de wegen van de gemeenten, overwegende dat
- de samenstelling van de onroerende zaken in De Bilt erg afwijkt van die van Utrecht (In De Bilt heeft 44% van de woningen een hogere WOZ-waarde dan € 300.000, terwijl dit in Utrecht slechts voor 19% van de woningen geldt, bij niet-woningen zijn de percentages nagenoeg gelijk);
- het niet aannemelijk is gemaakt dat de kosten t.a.v. de WOZ (m.n. de gemiddelde kosten voor bezwaar) voor De Bilt conform de kosten in Utrecht zijn;
- met het instemmen van de meer- en minderkosten op grond van het bedrijfsplan de kostenverdeelsleutel impliciet vast ligt, niet alleen nu, maar ook voor toekomstige toetreders aangezien de verdeelsleutel alleen bij unanimiteit kan worden gewijzigd;
- in het bedrijfsplan is aangegeven dat de directe kosten per aanslagregel voor de waterschappen 63/286e van die van de gemeente bedragen en de directe kosten per aanslagbiljet 36/131e van die van de gemeente en dus hoger dan 1/5de;
- indien de weging van de aanslagregels van het Hoogheemraadschap 63/286c van de gemeenten wordt genomen, de weging van de aanslagbiljetten en klantcontacten 36/131e van de gemeenten wordt genomen en bij de kosten voor de WOZ een weging wordt toegepast waarbij objecten tot 3 ton één maal tellen en objecten boven de 3 ton anderhalf maal tellen, de gemeente structureel € 270.000 bespaart (zie bijlage),

besluit,
 beslispoint 2 als volgt aan te passen:
 achter "[...] bedrijfsplan BghU (zie bijlage I)", in te voegen: "waarbij de weging voor de heffing voor het Hoogheemraadschap als 63/286e van de gemeenten en de weging voor de inning en klantcontact 36/13e van de gemeenten wordt genomen en dat een weging voor de WOZ wordt toegepast waarbij objecten tot 3 ton éénmaal, en boven de 3 ton anderhalf maal meetellen" en achter "[...]" zoals opgenomen in bijlage 5" in te voegen: "waarbij de regel Begrote kosten belastingsamenwerking (BghU) voor gemeente Utrecht (maximaal) voor de jaren 2014 t/m 2017 wordt gewijzigd in -8.630.000 waarmee het structureel batig saldo op € 300.000 komt," en gaat over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door de heer Eggermont. Bij het amendement hoort de volgende bijlage.

"Bijlage bij amendement Huwelijks voorwaarden goed regelen I"

Werklast voor weging in bedrijfsplan:

Organisatie	Beschikingsregels WOZ	Aanslagregels	Aanslagbiljetten	Klantcontact
Utrecht	87,98%	28,36%	27,27%	57,81%
De Bilt	12,02%	4,10%	3,76%	1,25%
HDSR	0,00%	67,55%	68,97%	40,94%

Na weging zoals in bedrijfsplan (HDSR weegt 1/5de):

Organisatie	Beschikingsregels WOZ	Aanslagregels	Aanslagbiljetten	Klantcontact
Utrecht	87,98%	61,69%	60,84%	85,97%
De Bilt	12,02%	8,91%	8,39%	1,86%
HDSR	0,00%	29,39%	30,77%	12,18%

Na weging met voor WOZ: per beschikingsregel onder 3 ton: 1 maal, boven 3 ton 1,5 maal en de weging voor aanslagregels 63/286^e en voor aanslagbiljetten en klantcontact 36/131^e:

Organisatie	Beschikingsregels WOZ	Aanslagregels	Aanslagbiljetten	Klantcontact
Utrecht	86,69%	59,91%	54,56%	82,22%
De Bilt	13,31%	8,66%	7,52%	1,77%
HDSR	0,00%	31,44%	37,92%	16,00%

Wanneer de kosten per proces langs aandelen in de werklust volgens het beleidsplan worden verdeeld, heeft dit de volgende consequenties voor de kosten per deelnemer:

Minimale kosten							
Totaal	Totaal	WOZ	Heffen	Innen	Klantcontact	Parkeren	Vloeropp.
Utrecht	€8614732	€ 2550542	€ 3966397	€ 998029	€ 56764	€ 776000	€ 267000
De Bilt	€1060429	€ 348543	€ 573051	€ 137640	€1225		
HDSR	€2402555	€ 0	€ 1889648	€ 504868	€8039		

Avondvergadering van 15 november 2012

10

Maximale kosten							
Totaal	Totaal	WOZ	Heffen	Innen	Klantcontact	Parkeren	Vloeropp.
Utrecht	€ 8907061	€ 2603509	€ 4077827	€ 1022446	€ 160279	€ 776000	€ 267000
De Bilt	€ 1089368	€ 355751	€ 589150	€ 141007	€ 3460		
HDSR	€ 2482654	€ 0	€ 1942734	€ 517220	€ 22700		

Wanneer de kosten per proces langs aandelen in de werklust volgens het amendement worden verdeeld, heeft dit de volgende consequenties voor de kosten per deelnemer:

Minimale kosten							
Totaal	Totaal	WOZ	Heffen	Innen	Klantcontact	Parkeren	Vloeropp.
Utrecht	€ 8357173	€ 2513270	€ 3851607	€ 895004	€ 54291	€ 776000	€ 267000
De Bilt	€ 1066855	€ 385785	€ 556467	€ 123431	€ 1172		
HDSR	€ 2653689	€ 0	€ 2021022	€ 622101	€ 10565		

Maximale kosten							
Totaal	Totaal	WOZ	Heffen	Innen	Klantcontact	Parkeren	Vloeropp.
Utrecht	€ 8638474	€ 2565464	€ 3959812	€ 916901	€ 153298	€ 776000	€ 267000
De Bilt	€ 1095656	€ 393796	€ 572100	€ 126452	€ 3309		
HDSR	€ 2744953	€ 0	€ 2077800	€ 637321	€ 29832."		

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Het tweede punt gaat over de bruidsschat. We gaan voor EUR 4,7 mln. het huis inrichten. Dat is veel geld en dat wordt alleen door de gemeente Utrecht opgebracht. Inmiddels kunnen we uit de stukken begrijpen dat we er zelf uit kunnen stappen, maar ook de andere partners kunnen dat. Alleen als het geheel wordt opgeheven moeten we er allemaal uitstappen, mits de financiële consequenties worden gedragen. Het lijkt ons eerlijk gezegd nuttig dat er rekening wordt gehouden met de bruidsschat die wij in eerste instantie hebben ingelegd, als er wordt uitgestapt. Als het een zootje blijkt te zijn en we het beter zelf kunnen doen, en we besluiten om er uit te stappen, betekent dit dat de financiële consequenties die daaraan zitten, worden verminderd met het bedrag van EUR 4,7 mln. Als een andere partner besluit om er uit te stappen, zal deze evengoed bijdragen aan de oprichtingskosten. Om dit te bewerkstelligen, dien ik het volgende amendement in.

"Amendement 70

Huwelijkse voorwaarden goed regelen II

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel inzake de voorgenomen belastingsamenwerking tussen de gemeenten Utrecht en De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden,

constaterende dat

- in artikel 56 van de gemeenschappelijke regeling de mogelijkheid tot uittreding is geregeld;
- in artikel 56 is geregeld dat elke deelnemende partij gerechtigd is om zelfstandig tot de beslissing te komen uit de gemeenschappelijke regeling te stappen, mits de financiële consequenties worden aanvaard;
- de in bijlage 5 begrote projectkosten en incidentele kosten (in totaal € 4.700.000) volledig voor rekening van de gemeente Utrecht komen;
- in artikel 56 wel is geregeld dat de financiële consequenties van uittreding voor rekening van de uittreder komen maar dat geen rekening is gehouden met de door de gemeente Utrecht gedragen projectkosten en incidentele kosten,

overwegende dat

- het reëel is om de partij die uit de gemeenschappelijke regeling treedt te laten delen in de kosten die gemaakt zijn voor de oprichting,

besluit,

aan beslispoint 1 toe te voegen:

"waarbij aan artikel 56 lid 5 wordt toegevoegd: De financiële verplichtingen als gevolg van de liquidatie wordt verminderd met de bijdrage aan de project- en incidentele kosten die zijn gemaakt bij de oprichting van de gemeenschappelijke regeling of, indien hier niet aan bij is gedragen, vermeerderd met een volgens de kostenverdeelsleutel evenredig aandeel aan deze kosten (€ 4.700.000)",

en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

Het is een beetje lastig om vlak voor een huwelijk nog met allerlei aanvullende voorwaarden te komen. Ik denk dat het misschien niet zo leuk is om nog ruzie te maken, zeker niet als die over geld gaat, maar het wordt geen leuk huwelijk als later zal blijken dat we jaarlijks EUR 270.000,00 te veel kwijt zijn, terwijl dat eigenlijk niet nodig is.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! We hebben in de commissie afgesproken om deze bijdrage te beperken tot amendementen en moties. Daarom kom ik meteen ter zake. Op één punt is mijn fractie niet tevreden na de commissiebehandeling. Dat gaat over het quorum. In de huidige samenwerking zitten de partners het hoogheemraadschap, de gemeente De Bilt en de gemeente Utrecht. Zoals de regelgeving nu in elkaar zit, kan het gebeuren dat het hoogheemraadschap en de gemeente De Bilt aanwezig zijn bij een vergadering en de gemeente Utrecht niet. Maar dan is het quorum gehaald en worden er beslissingen genomen die ook de stad betreffen. Dit vindt de ChristenUnie-fractie een onwenselijke situatie en gelukkig een meerderheid van de raad met haar. Ik heb een motie opgesteld die een meerderheid heeft.

Waarom een motie en geen amendementen? Want het ligt vast in regelgeving en je zou zeggen: regel het dan direct goed. Gebleken is dat dit een jaar vertraging zou opleveren en dat vond de ChristenUnie-fractie het niet waard voor deze belastingsamenwerking. Maar we hebben wel een opdracht voor de wethouder om gezamenlijk afspraken te maken en vast te leggen. Ik hoop dat de wethouder deze motie in stemming wil brengen om daarmee aan het hoogheemraadschap en de gemeente De Bilt stevig te laten zien dat het de gemeenteraad menens is, dat we dit echt afgesproken willen zien en dat we hebben overwogen er een amendement van te maken. U begrijpt dat wij de bestuurlijke voortgang hierin prima vinden, daarom de volgende motie.

"Motie 112

Regel quorum goed – geen besluiten zonder aanwezigheid

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 15 november 2012 ter bespreking van het voorstel tot belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, constaterende dat

- de Gemeenschappelijke Regeling een quorumbepaling bevat (artikel 10 GR) die opening van de vergadering mogelijk maakt indien de helft van het aantal zitting hebbende leden vertegenwoordigd is;
 - het in theorie mogelijk is dat dit quorum wordt behaald door de andere deelnemers aan de samenwerking;
 - er zonder Utrechtse aanwezigheid gestemd kan worden,
- overwegende dat
- een dergelijke situatie onwenselijk is voor de gemeente Utrecht;
 - aanpassing van de afspraken op dit punt gewenst is;
- draagt het college op,
- gezamenlijke afspraken te maken en vast te leggen die waarborgen dat de Utrechtse aanwezigheid een noodzakelijke voorwaarde is om tot een geldige stemming te komen over zaken die betrekking hebben op het Utrechtse belastinggebied;
 - bij herziening van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) een bepaling met bovenstaande strekking in de GR op te nemen;
 - de gemeenteraad over de gezamenlijke afspraken ter waarborging van de Utrechtse positie voor het kerstreces 2012 te berichten,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Hakbijl, de heren Geldof, Oldenburg, Ravesteijn en Koopmans en mijzelf.

De heer **ROLLINGSWIJER** (D66): Voorzitter! Ik heb een aantal vragen over de motie. Vindt de ChristenUnie-fractie niet dat je gewoon dient op te komen dagen, als je dit soort afspraken maakt? In de brief die is nagestuurd stelt het college dat er altijd nog een plaatsvervanger kan worden aangewezen. Dan ben je er altijd en dan moet je er ook altijd zijn. Als je dit soort regels toepast, kun je de zaak trainen door niet te komen. Wordt met deze motie iets niet bereikt wat je eigenlijk wel wilt bereiken, namelijk dat er gewoon besloten wordt door iedereen?

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Natuurlijk vind ik dat je altijd aanwezig moet zijn, maar er kunnen zich omstandigheden voordoen waardoor je er niet bent. Er kunnen zich ook omstandigheden voordoen waardoor je plaatsvervanger er niet is en ik vind dat je daarop moet zijn voorbereid. Het college heeft een brief gestuurd waarin staat dat dit wordt geregeld in een huishoudelijk reglement. Dit is net zoiets als een gentlemen's agreement, maar in ieder geval ziet deze raad dat niet meer. Dit is het moment dat de raad het college opdraagt om zo'n regeling aan te gaan. Mijn fractie hecht eraan dat de raad op dit moment de positie van de stad waarborgt, want nu zijn wij sturend en straks hebben we het nakijken.

De heer **GELDOLF** (VVD): Voorzitter! Ik onderschrijf het betoog van de ChristenUnie-fractie van harte. Ik heb in de commissie al mijn complimenten in haar richting gemaakt voor het zien van dit lek. Daarom heb ik de motie ondertekend.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik zal me beperken tot de amendementen en de motie. Ik denk dat de amendementen deels op een misverstand berusten, allereerst als het gaat over "Huwelijkse voorwaarden goed regelen I". De heer Eggermont heeft natuurlijk volkomen gelijk, die moet je heel goed regelen. Dit is het moment om dat te doen. Hij gaat er echter van uit, dat het in Utrecht veel goedkoper is om de WOZ uit te voeren dan in De Bilt. Dit is voor een klein deel waar, maar voor een ander deel is het juist in Utrecht veel duurder om de WOZ uit te voeren. De belangrijkste kosten van de WOZ-uitvoering zitten in de behandeling van beroep en bezwaar. Daarbij maakt het niet uit of het om een groot duur huis gaat of een al dan niet klein, maar in ieder geval goedkoper huis. Daarnaast zijn er binnen Utrecht veel meer bedrijven. Juist de uitvoering van de WOZ voor de bedrijven brengt hoge kosten met zich mee. We hebben uiteindelijk besloten om dit allemaal onder dezelfde regeling te laten vallen. De een is een beetje duur in de uitvoering van het een en de ander in de uitvoering van het ander. Al met al middelt dit zich behoorlijk uit.

De heer **EGGERMONT** (SP): Kent de wethouder de voortgangsbrief van de Waarderingskamer? Daarin staat te lezen dat het aantal beroepen en bezwaar van niet-woningen in De Bilt even hoog is als in Utrecht en het percentage niet-woningen in Utrecht ongeveer even hoog is als in De Bilt. Daarin zit dus niet het verschil, maar vooral in het feit dat er in De Bilt veel meer dure woningen staan. Daar zit wel een groot verschil in de aantallen beroepen en bezwaren.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): De brief van de Waarderingskamer ken ik niet, maar er is met veel gevoel voor de eigen portemonnee van de gemeente Utrecht en voor detail en precisie hierop gestudeerd en hierover onderhandeld. Ik ga ervan uit dat de kosten zich uiteindelijk uitmiddelen en het terecht is om van deze kostenverdeling uit te gaan.

Dit geldt ook voor de verdeling met HDSR. Dat beslaat inderdaad een veel groter gebied, maar dit wil nog niet zeggen dat die kosten per definitie hoger zijn. Sterker nog, door veel meer zogenaamde belastingregels en belastinguitgiften vanwege dat grotere gebied brengt HDSR de kosten omlaag. HDSR brengt een belangrijk deel van het schaalvoordeel in, in deze nieuwe organisatie. Kortom, met dit alles zijn wij in ieder geval van mening dat de kostenverdeelsleutel voor de toekomstige kosten goed is gemaakt.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De wethouder gaat helaas niet in op mijn betoog. Ik heb gezegd dat je er rekening mee moet houden dat HDSR die schaalgrootte heeft en minder kosten maakt, maar je moet het niet overdrijven. In het bedrijfsplan kunnen we heel duidelijk zien dat een aanslagbiljet voor het hoogheemraadschap EUR 1,44 kost en voor de gemeente Utrecht ruim EUR 5,00. Omdat hier een vijfde van wordt genomen hoeft het hoogheemraadschap nog maar EUR 1,05 te betalen voor zijn aanslagen. Ik vind het prima om het hoogheemraadschap een iets lagere prijs te laten betalen, maar het is een beetje onzin om daar nog eens een keer 30% onder te gaan zitten.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Voor je het weet wordt de discussie heel gedetailleerd per kostenregel. We hebben bekeken hoe de kostenvoordelen in de toekomst worden gerealiseerd. De veronderstelling is onderbouwd dat dit de meest eerlijke verdeling daarvan is.

In het tweede amendement stelt de heer Eggermont geheel terecht dat als de huidige partijen zouden uittreden, ze aan de lat staan voor een rechtvaardig deel van de kosten die op dat moment zijn gemaakt.

Vervolgens ontstaat er een misverstand, omdat de heer Eggermont ervan uitgaat dat het bedrag van EUR 4,7 mln. aan projectkosten en incidentele kosten de kosten voor het hele project zijn en dat Utrecht daarvoor vervolgens volledig aan de lat zou staan. Dat is echter niet het geval. Het bedrag van EUR 4,7 mln. gaat uit van dat deel van de projectkosten dat van tevoren aan Utrecht toegerekend kan worden. Alle projectkosten worden dus bij elkaar opgeteld en ieder krijgt daar zijn deel van. Uit mijn hoofd weet ik niet meer hoeveel het deel van Utrecht is, maar dat wordt opgeteld bij de incidentele kosten van Utrecht, bijvoorbeeld de frictiekosten, en samen is dat EUR 4,7 mln. Kortom, deze kosten neemt Utrecht niet per ongeluk op zich voor de rest van de organisatie. De projectkosten worden gewoon over iedereen omgeslagen, evenals de kosten voor het sociaal plan van de medewerkers die overgaan naar de nieuwe organisatie. Alleen de personele frictiekosten, de contractuele frictiekosten en de afschrijvingskosten van het huidige spul, de zogenaamde desintegratiekosten, neemt iedere organisatie zelf op zich. Dus HDSR neemt de kosten die het zelf maakt ook op zich, evenals de andere gemeente. Ik antwoord hier zo uitgebreid op om aan te geven dat de kans niet bestaat dat Utrecht een onrechtvaardig deel van de kosten krijgt, als een van de partijen of Utrecht uittreedt.

De heer **EGGERMONT** (SP): Als ik alleen het bedrag van EUR 4,7 mln. uit het beslispunt schrap, dan geldt nog steeds dat Utrecht kosten heeft gemaakt, evenals het hoogheemraadschap en De Bilt. Wij willen graag dat er ook andere overheden zullen toetreden. Kan het amendement in die zin dan wel?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Nee, als ik het goed begrijp, is in feite geregeld wat de heer Eggermont met dit amendement geregeld wil zien. Overigens mag er de eerste drie jaar niet worden toegetreden. Geregeld is dat de partij die uittreedt de kosten op zich neemt die bij de toetreding aan haar toebehoren. Daarmee is dit amendement overbodig.

Ik dank de raad voor de alertheid om het probleem met het quorum te ontdekken. In de motie wordt dat hersteld. Wij willen dit ook goed regelen, dus fijn dat de raad dit eruit heeft gehaald. Zoals in de brief staat, wilden we dit zo snel mogelijk in het huishoudelijk reglement regelen, maar het is nog zekerder om dit in de statuten of de Gemeenschappelijke Regeling te regelen. Ik ben bereid de motie over te nemen, maar de indieners stellen stemming op prijs. Dat lijkt mij prima. Voor kerst zullen we rapporteren hoe we het gaan doen. Als dit echt een aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling vergt, dan is invoering voor de kerst te snel, omdat dit niet zal lukken met alle verschillende gremia die hierover gaan, maar dan zullen we wel voor de kerst aan de raad rapporteren hoe we dit zullen oplossen.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wij trekken amendement 70 in, maar willen amendement 69 wel in stemming gebracht zien.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat amendement 70 is ingetrokken.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Mijn fractie hecht eraan om de motie voor het voorstel in stemming te brengen, ook al is dit ongebruikelijk, omdat ze het belangrijk vindt dat de aanwezigheid van Utrecht is geborgd en dat brengt de motie tot uitdrukking. Als de motie wordt aangenomen, kan mijn fractie instemmen met het voorstel.

De **VOORZITTER**: Dan zullen we dat zo doen. Een punt van orde is dat de Gemeenschappelijke Regeling niet kan worden geamendeerd. Daarom is er een wensen- en bedenkingenprocedure gevolgd. Ik aarzel even hoe we dit moeten oplossen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik wilde dit niet aan het begin van mijn beantwoording zeggen, want dan lijkt het erop dat we puur procedureel antwoorden op de amendementen, terwijl ze een inhoudelijke wens verwoorden die ook op een andere manier kan worden vormgegeven. Als de heer Eggermont zijn amendement alsnog wil indienen, moet hij dit wel weten.

De **VOORZITTER**: Het amendement moet misschien in de vorm van een motie worden ingebracht.

De heer **EGGERMONT** (SP): De enige manier waarop het reglement en de kostenverdeelsleutel kan worden aangepast, is bij unanimiteit. Als De Bilt tegenstemt, omdat die gemeente niet meer wil betalen of als De Stichtse Rijnlanden tegenstemt, omdat het waterschap niet zijn gerechtvaardigde deel wil betalen, dan heeft het totaal geen zin. Wat heeft het voor zin dat we dit voorstel überhaupt hier in stemming brengen als het niet geamendeerd kan worden?

De **VOORZITTER**: Daarom heeft men er van tevoren commentaar op kunnen geven. Dat wordt al dan niet verwerkt en dan kan de raad voor of tegen zo'n gemeenschappelijke regeling stemmen. Het heeft altijd zin om erover te debatteren, het heeft altijd zin om er moties over in te dienen, de raad stemt voor of tegen zo'n gemeenschappelijke regeling. Wil de heer Eggermont het amendement nog ombouwen in de vorm van een motie?

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wij hebben geen voorhangprocedure gezien. Hier wordt ons in één keer een heel pakket in de maag gesplitst waarbij we voor EUR 270.000,00 aan de lat staan. Eerlijk gezegd vind ik dat de wethouder het voorstel dan maar moet intrekken, opnieuw in gesprek moet gaan en het later opnieuw in stemming moet brengen. Ik wil hier niet zomaar EUR 270.000,00 door de drain laten gaan.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Als het amendement wordt aangenomen, dan is het duidelijk dat de wethouder opnieuw met de partners met wie ze de samenwerking aangaat in overleg zal moeten treden. Dan horen we wel of dat lukt. Als het amendement niet wordt aangenomen, is het ook duidelijk hoe het ligt. Volgens mij is het probleem pragmatisch gezien minder groot dan principieel gezien.

De **VOORZITTER**: Praktisch gezien hebt u gelijk. Laten we het zo maar doen, als de raad hiermee kan instemmen. Deze creatieve oplossing neem ik over.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik vind het toch moeizaam. De wethouder verdedigt haar voorstel met een wensen- en bedenkingenprocedure waarop de raad had kunnen reageren, maar die is er klaarblijkelijk niet geweest. Dan vind ik het onzuiver om nu zomaar met dit voorstel door te gaan. Dit is niet zoals wij werken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! We doen het volgende. Ik sluit beraadslaging. Later vanavond gaan we hierover stemmen. We kijken even de aanloop van de procedure na en komen daar straks op terug. Iedereen moet namelijk goed weten hoe de aanloop is geweest en waar hij ja of nee tegen zegt.

De beraadslaging over het voorstel wordt geschorst.

3. Voorstel inzake de verzelfstandiging van het Centraal Museum (Jaargang 2012, nr. 128).

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Het is om meerdere redenen een bijzondere dag, aan de ene kant omdat we het proces van verzelfstandiging van het Centraal Museum vandaag gaan afronden en later op de avond die van de bibliotheek, en aan de andere kant omdat de personeelsleden van de gemeente vandaag thuis een brief hebben ontvangen waarin staat of zij wel of niet bij de organisatie mogen blijven werken. In die zin wens ik de mensen die luisteren, of dit bericht horen, namens de PvdA-fractie sterkte toe.

Nu ik het toch over het personeel heb: wij zijn kritisch in dit proces geweest. We gunnen de stichting straks de slagkracht die nodig is bij het zoeken naar mogelijkheden voor cofinanciering. De stichting bestaat uit personeel. Voor ons gaat het daar grotendeels om. Wij hebben begrepen dat een aantal medewerkers vanwege de verslechtering van de secundaire arbeidsvoorwaarden er aanzienlijk op achteruit gaat. We hebben al eerder in de commissievergadering laten horen dat we ons zorgen maken over de gevolgen hiervan voor de laagstbetaalden. We hebben de cijfers gezien voor de schalen 3 tot en met 5 en zien dat sommige personeelsleden zelfs 10% van hun inkomen moeten inleveren.

We leggen graag aan de wethouder voor of het mogelijk is dat er voor deze groep een aparte compensatie kan worden geregeld, ofwel dat de hardheidsclausule die in het sociaal plan wordt genoemd ruimhartig voor deze groep wordt toegepast. Is er voldoende ruimte in het budget voor de frictiekosten van EUR 440.000,00? We hebben van de tijdelijke ondernemingsraad vernomen dat een bedrag van ongeveer EUR 40.000,00 de ergste klappen kan opvangen. We willen in dit stadium graag van de wethouder weten of hij dit kan bevestigen en of hij daaraan wil meewerken.

Het is goed om te lezen dat het college op een aantal aspecten invloed wil blijven houden. Het voorstel dat nu ter besluitvorming voorligt, is lastig geweest. Het gemeentelijke belang wordt goed verwoord in een toelichting bij het conceptcollegebesluit. Dat is een ruime gevarieerde collectie die aantrekkelijk is voor een brede groep van onze samenleving. Een van de belangrijkste sturingsinstrumenten is de subsidie; dit komt voor 70% tot 75% van de gemeente. Daaraan worden voorwaarden verbonden. Jaarlijks dient het museum zijn jaarverslag en jaarplanning in op basis waarvan de gemeente de subsidie vaststelt. Om indien nodig als raad te kunnen sturen, ontvangen we graag jaarlijks het jaarplan van het museum, zodat we dat met het college kunnen bespreken voorafgaande aan de begrotingsbehandeling.

We weten dat het de stichting vrijstaat om de entreprijzen zelf vast te stellen. Afgelopen februari heeft de wethouder in de commissievergadering gezegd dat de entreprijzen in de buurt moeten blijven van die van de andere musea. De conceptovereenkomst biedt geen mogelijkheden meer van sturing door de gemeente. We vragen de wethouder te bevestigen dat hij het met de PvdA-fractie eens is dat de entreprijzen in de subsidieperiode 2013–2016 niet verder mogen stijgen dan met maximaal EUR 3,00.

Wij vinden het belangrijk dat de huidige mooie regeling voor mensen met een U-pas met al zijn rechten van kracht blijft. We vragen de wethouder dit te bevestigen. Ik dien hierover de volgende motie in.

"Motie 113

Houd het Centraal Museum toegankelijk

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 15 november 2012 ter bespreking van het raadsvoorstel verzelfstandiging centraal museum, constaterende dat

- artikel 13 van de conceptoverdrachtsovereenkomst Centraal Museum (versie 13 augustus 2012) luidt: "De Stichting Centraal Museum is vrij in het bepalen van haar entreetarieven, zij hoeft hiervoor geen toestemming te vragen aan de gemeenteraad"
- het college het gemeentelijk belang bij de verzelfstandiging als volgt formuleert: "Er moet een divers en kwalitatief goed aanbod zijn vanuit de collecties, voor een breed publiek toegankelijk en van voldoende omvang" (overzicht collegebesluiten, bijlage bij commissiebrief 15 augustus 2012, p. 5);
- het college bij de commissiebespreking in januari 2012 heeft betoogd dat de tarieven van het museum in de buurt moet blijven bij die van andere musea;
- houders van een U-pas op dit moment op dinsdagen gratis toegang hebben tot het museum en € 2,- korting krijgen op andere dagen (€ 9,- i.p.v. € 2,-);
- in het bedrijfsplan 2013–2016 een tariefsverhoging is opgenomen van € 2,- in 2013 en € 1,- in 2015,

overwegende dat

- het Centraal Museum ook na verzelfstandiging toegankelijk moet blijven voor een breed publiek;

- artikel 13 van de conceptoverdrachtsovereenkomst de gemeente geen ruimte biedt om, indien nodig, kaders te kunnen stellen over de tarieven van het Centraal Museum,

draagt het college op,

- in samenspraak met het Centraal Museum artikel 13 van de overeenkomst te wijzigingen in: "De Stichting Museum is, binnen de door de gemeente bepaalde kaders, vrij in het bepalen van haar entreetarieven."
- voor het bedrijfsplan 2013–2016 als kader te stellen dat naast de opgenomen tariefsverhogingen van € 2,- in 2013 en € 1,- in 2015 geen nieuwe tariefsverhogingen zullen plaatsvinden;
- met het Centraal Museum overeen te komen dat de huidige kortingen voor U-pashouders blijven bestaan,

en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Voorzitter! De stichting krijgt de vrijheid om de collectie, die de gemeente blijft toebehoren, te beheren. Dat is logisch. We moeten niet op de stoel van de directeur gaan zitten. Dat willen we nu niet doen en dat doen we straks ook niet. Wel moet de gemeente haar doelstelling over een divers en kwalitatief goed aanbod waar kunnen maken, bijvoorbeeld als wij of andere partijen in de raad aandringen op het tonen van de collectie over de Utrechtse geschiedenis, zoals bij deze begrotingsbehandeling is gebeurd. We nemen aan dat het college in dat geval voorwaarden wil en kan verbinden aan de subsidie.

Tot slot iets over de raad van toezicht, zeker niet het minst belangrijke punt. Ook al past het binnen de Cultural Governance Code, mijn fractie houdt haar aarzelingen bij de voorgestelde coöptatieconstructie. We hebben in Groningen gezien waar onvoldoende toezicht en een sfeer van ouwe jongens krentenbrood toe kan leiden. We willen graag dat het college instemt met het verzoek van de tijdelijke ondernemingsraad om hem het recht te gunnen een voordracht te doen voor een van de leden van de raad van toezicht, om in ieder geval de personeelsbelangen mee te laten wegen. Hiertoe dienen we, mede namens de SP-fractie, de volgende motie in.

"Motie 114

Benut participatie personeel door voordrachtsrecht OR

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel Verzelfstandiging Centraal Museum;

constaterende dat

- de stichting Centraal Museum een raad van toezicht krijgt, met een minimum van drie en een maximum van zeven leden;
 - gestreefd wordt naar een evenwichtige samenstelling van de raad van toezicht;
 - de ondernemingsraad geadviseerd heeft de ondernemingsraad een lid van de raad van toezicht te laten voordragen;
 - in de 'Code Cultural Governance' de rol van de ondernemingsraad belangrijk gevonden wordt;
- overwegende dat

- het college het advies van de Ondernemingsraad niet heeft overgenomen;
- dat in de voorliggende statuten de complete raad van toezicht door middel van coöptatie zelf beslist over de bemensing van vacatures;
- toekenning van het voordrachtsrecht aan de ondernemingsraad de betrokkenheid van het personeel en de evenwichtigheid van de samenstelling van de raad van toezicht bevordert;
- dit voordrachtsrecht tevens het risico van eenvormigheid van netwerken door coöptatie verkleint en bevordert dat alle belangen in de afwegingen van de raad van toezicht worden betrokken,

verzoekt het college,

- in de statuten op te nemen dat bij de samenstelling van de raad van toezicht ten minste één lid kan worden voorgedragen door de ondernemingsraad,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Schipper en mijzelf.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie heeft met stijgende verbazing naar de trits aan moties geluisterd, omdat in onze optiek de verzelfstandiging is bedoeld om de organisatie slagvaardiger te laten opereren en om haar inderdaad te verzelfstandigen. Bij de PvdA-fractie beluister ik een verhaal dat bij mij de vraag oproept waarom zij instemt met de verzelfstandiging, als zij nog zoveel invloed wil uitoefenen. Mijn eerste vraag is derhalve: wat behelst de verzelfstandiging als er allerlei aanvullende voorwaarden naast de subsidierelatie worden gesteld?

Mijn tweede vraag gaat over het borgen van de toegankelijkheid van de collectie, want dat is ook voor de CDA-fractie een zeer belangrijk punt. Dit koppelen aan de tariefstelling vindt de CDA-fractie echter een beetje achterhaald, want dat gaat ervan uit dat de collectie alleen kan worden bekeken als je in het museum bent. Is de heer Van der Roest bekend met het project Google Art, waar het Centraal Museum bij is aangesloten?

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Jazeker, ik ben met het laatste bekend, maar het is mevrouw Hakbijl waarschijnlijk ook bekend dat niet iedereen daar gemakkelijk gebruik van kan maken. Het is aan haar om het een achterhaald principe te vinden, maar wij vinden het nog steeds belangrijk om ervan uit te gaan dat de hele stad, en niet alleen de mensen met een internetverbinding, van tijd tot tijd kan genieten van haar eigen rijkdom. Daarom denken we dat we nog steeds voorwaarden mogen en kunnen stellen.

Verzelfstandiging zit niet bij de PvdA in het bloed en dit zal waarschijnlijk nog een tijd duren, maar we hebben nu een goede partner gevonden die het ons misschien mogelijk maakt om dat te bereiken. Dit wil niet zeggen dat we niet op een aantal punten met die verzelfstandiging mee zouden kunnen gaan en er in mee kunnen denken. Dat proces is nu zover ingezet, dat we vinden dat we ervoor moeten zorgen dat het goed verloopt. Daarbij is het geoorloofd om als subsidievoorwaarde te proberen invloed uit te oefenen op entreprijzen, omdat we dit doen namens de hele stad en het museum zo ook is bedoeld.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Misschien ter geruststelling van de heer Van der Roest merk ik op dat je inderdaad een internetverbinding moet hebben om de collectie op Google Art te bekijken. Wellicht kan daarvoor gebruik worden gemaakt van de gratis wifi op het stadhuis, zodat Google Art voor iedere Utrechter toegankelijk is.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Dit vind ik een hartstikke aardige promospot, daar sluit ik mij graag bij aan, want ik ben gek op reclame.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Bij de VVD-fractie zit verzelfstandiging, zeker als het van een overheid is, wel degelijk in het bloed. Dit blijkt ook uit het feit dat wij in 2008 de initiatiefnemers waren, samen met de SP, voor een expertmeeting waarin we bespraken wat de mogelijkheden waren om de culturele instellingen die in Utrecht nog steeds onder de gemeentelijke diensten vielen te verzelfstandigen. Vier jaar later staan we alweer voor de tweede verzelfstandiging, nadat eerder de Stadsschouwburg is verzelfstandigd; dit is een compliment waard aan het college. In de commissievergadering hebben we al gezegd dat we met dit voorstel kunnen leven, omdat het de slagvaardigheid van het Centraal Museum versterkt.

De VVD-fractie heeft nog twee kritiekpunten die ze graag anders wil zien. Het eerste punt betreft de suppletiesubsidie. We hebben hierover in de commissievergadering gesproken. Voor de dames en heren op de publieke tribune leg ik uit wat een suppletiesubsidie is, anders bestaat dit betoog voor de luisteraars en toehoorders alleen maar uit jargon. De suppletiesubsidie is een bedrag dat de meerkosten van deze verzelfstandiging dekt. Dit bedrag wordt in één keer overgemaakt aan de verzelfstandigde stichting. Over de komende jaren zal er minder subsidie worden gegeven, zodat dat beginbedrag uiteindelijk wordt terugverdiend. We zullen nu een besluit nemen en wij willen hierover open en transparant zijn. We zouden het heel fijn vinden dat een besluit dat pas over vele jaren in de cijfers zou moeten terugkomen, open, transparant en inzichtelijk wordt gehouden. Daarom hebben we een amendement opgesteld dat is ondertekend door de fracties van SLU, SP, GroenLinks, Groep Kuijper, ChristenUnie en CDA. Het doel van dit amendement is om ervoor te zorgen dat toekomstige gemeente-raadsleden niet de dupe worden van een besluit dat we nu nemen en waarin zij straks geen inzicht meer hebben. Wij gaan ervan uit dat het college hieraan gehoor zal geven.

"Amendement 71

Jaarlijks inzicht in stand suppletiesubsidie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel Verzelfstandiging Centraal Museum

constaterende dat

- het college de meerkosten van de verzelfstandiging en het bijbehorende inverdien- en bezuinigingstraject in twintig jaar wil verevenen met een suppletiesubsidie via de algemene reserve;
- dit in gewone mensentaal betekent dat er meerkosten zijn voor het verzelfstandigen van het Centraal Museum, het Centraal Museum hiervoor nu een (forse) subsidie ontvangt die wordt terugbetaald door over een paar jaar minder subsidie te gaan geven;
- in 2013 een suppletie plaatsvindt voor het bedrag van 2.816.000 euro;
- vanaf 2019 gedurende 14 jaar een inhouding plaatsvindt van 201.143 euro per jaar,

overwegende dat

- het geen vanzelfsprekendheid is dat het Centraal Museum in de toekomst in staat is om de korting op de subsidie op te vangen;
- het daarom geen vanzelfsprekendheid is dat de gemeente de oorspronkelijke subsidie uiteindelijk terugbetaald krijgt;
- ook toekomstige gemeenteraden daarom in staat moeten worden gesteld om de stand van de suppletiesubsidies te monitoren,

besluit,

aan beslispunt 1 toe te voegen de zin: "Jaarlijks in de jaarrekening inzicht te geven in de stand van de suppletiesubsidie", zodat het nieuwe beslispunt luidt:

1. in te stemmen met de begroting van de meerkosten van de verzelfstandiging en het bijbehorende inverdien- en bezuinigingstraject (bijlage I, specificatie) en dit in twintig jaar met een suppletiesubsidie via de algemene reserve te vereven. Deze wijzing per datum verzelfstandiging in de begroting te verwerken. Jaarlijks in de jaarrekening inzicht te geven in de stand van de suppletiesubsidie. De begroting en de looptijd zijn onder voorbehoud van de uitkomsten van het sociaal plan."

Het amendement is ondertekend door de heren Oldenburg, Schipper, Ravesteijn en Kuijper, mevrouw Bikker, mevrouw Hakbijl en mijzelf.

Voorzitter! Ik maak een klein uitstapje naar een besluit dat we eerder hebben genomen. We hebben besloten de Stadsschouwburg te verzelfstandigen. In dat voorstel stond ook een suppletiesubsidie. We vragen een toezegging van de wethouder om ons ook daarin inzicht te geven. Als het college dan toch inzicht geeft in de stand van de suppletiesubsidie aan het Centraal Museum, kan het daarbij dan meteen de stand van zaken bij de Stadsschouwburg meenemen? Dit kost geen extra moeite, het gaat gewoon om gemeentelijke cijfers. We hopen dat het college hiermee instemt.

Het tweede kritiekpunt dat we in de commissievergadering hebben geuit betrof de kredietfaciliteit die ter beschikking wordt gesteld aan het verzelfstandigde Centraal Museum. Het Centraal Museum krijgt namelijk een zeer forse bankrekening bij de gemeente. Dit kun je schatkistbankieren noemen, maar het is in ieder geval bankieren bij de gemeente door de zelfstandige stichting. We hebben daarover enkele vragen gesteld. Hoe is het mogelijk een stichting bij private partijen geen krediet kan krijgen, als ze een zeker inkomen heeft omdat ze subsidie krijgt? Waarom kan deze stichting geen krediet krijgen van private partijen, maar wel een eeuwigdurende rekening bij de gemeente met een limiet van EUR 4,7 mln.? Want dat is het als we de cijfers goed lezen. Op welke termijn verwacht de voorzitter dat deze kredietfaciliteit kan worden afgebouwd? We geven het Centraal Museum nu een zekere mate van slagkracht om in de toekomst als culturele onderneming te kunnen functioneren, dan mogen we ook verwachten dat het lukt om bij private partijen krediet te verwerven. We hebben een motie achter de hand, maar waar wachten de reactie van de wethouder af.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! Het Centraal Museum zelfstandig, voor de D66-fractie een lang gekoesterde wens. Deze wens komt niet voort uit negativisme of kritiek. In de ruim 100 jaar dat het Centraal Museum een gemeentelijke dienst is geweest, heeft dit museum juist veel goeds gebracht voor de stad, haar inwoners en haar bezoekers. De D66-fractie vindt de verzelfstandiging een stap vooruit op weg naar een nog beter museum. Verzelfstandiging betekent een eigentijds flexibel museum met een programma dat inspeelt op de wensen van bezoekers. Het betekent een museum dat inhoudelijk en financieel ondernemend is. Het betekent een museum dat voortgaat met zijn wetenschappelijk werk en dat op die manier bijdraagt aan de ontwikkeling en het behoud van kunst, cultuur en stadsgeschiedenis. Bij het laatste plaatst de D66-fractie evenwel een kanttekening.

De gemeente Utrecht is een unieke gemeente met een zeer rijke geschiedenis. We hebben weliswaar geen stadshistorisch museum, maar wel een grote collectie die een grote betekenis en hoge kwaliteit heeft. We zouden het waarderen als deze in de toekomst nog zichtbaarder kan worden gemaakt dan tot op heden het geval is. We hopen dat het college met de nieuwe stichting hierover in gesprek blijft. Willen we het heden begrijpen, dan dienen we het verleden te kennen, zei mijn oude geschiedenisleraar altijd tegen mij en hij was een geboren Utrechter uit Wijk C, dus hij wist waarover hij sprak.

De D66-fractie heeft begrip voor de gevoelens die deze omschakeling bij de medewerkers teweeg heeft gebracht. Enkelen gaan elders in de gemeentelijke organisatie werken, voor anderen zijn er verschuivingen in werkzaamheden en/of voorwaarden. Hoewel er kleine veranderingen zijn in de rechtspositie, zijn deze voor de D66-fractie acceptabel. De rechtspositie die de cao VRM biedt is gelijk aan die van het merendeel van de particuliere musea in Nederland en alleszins acceptabel.

We staan positief tegenover de motie van de PvdA-fractie over het recht van de OR om een voordracht te doen voor de raad van toezicht en zijn zeer benieuwd naar het antwoord van de wethouder.

De D66-fractie wenst de medewerkers, de directie en het bestuur veel succes met hun werk en blijft bezoeker van het museum.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! Een beetje in lijn met de vraag die ik eerder stelde aan de PvdA-fractie, heb ik een vraag aan de heer Van Asperen, omdat hij heeft gezegd dat de D66-fractie de motie van de PvdA-fractie over de voordracht van de OR voor de raad van toezicht sympathiek vindt en die mogelijk zal steunen. Heeft de D66-fractie onvoldoende vertrouwen in wat er in de Cultural Governance Code is geregeld over de samenstelling van de raad van toezicht? Moet die code niet voldoende waarborg bieden voor een brede gevarieerde samenstelling, in plaats van dat dit via de OR loopt? Is de positie van de OR niet afdoende geborgd in de Wet op de ondernemingsraden?

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Wij zien deze mogelijkheid als een verbetering van de raad van toezicht vanwege de korte communicatielijns tussen de basis en het bestuur; wij zien dit als een kwaliteitsmaatregel. Dat gaat inderdaad wat verder dan wat er is geborgd in de Wet op de ondernemingsraden. Juist omdat we gaan voor een beter museum, willen we hier heel serieus over nadenken.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Ik constateer dat het amendement niet alleen verder gaat, maar dat er een vermenging van verschillende rollen van organisaties zal plaatsvinden. Ik vind het vreemd dat de D66-fractie daar voorstander van is.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Dat is onze mening, u hebt kennelijk een andere.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Als ik de heer Van der Roest goed heb begrepen, gaat het om een voordracht zonder last of ruggespraak en is er dus geen enkele sprake van vermenging.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Er zijn al diverse zaken langsgekomen. Mijn fractie maakt zich zorgen over de financiële afhechting van de huisvesting van het museum. In de commissievergadering heeft het college nogal wat mitsen en maren neergelegd, in het bijzonder over de complexiteit die ontstaat door de verzelfstandiging van het museum en de tegelijkertijd plaatsvindende vorming van het Utrechtse vastgoedbedrijf. De opmerking van de wethouder dat er eventueel vanuit de cultuurportefeuille bijgepast zou moeten worden als er problemen in de financiering ontstaan, heeft ons de wenkbrauwen doen fronsen. Op zich is investeren vanuit de Portefeuille Cultuur geen novum, maar wij voorzien bij de vorming van dit soort zaken nogal wat getouwtrek tussen gemeentelijke diensten over de nieuwe vastgoedorganisatie. In de commissievergadering is al gewisseld dat sommige zaken niet helemaal duidelijk zijn. In het verleden heeft het onderhoud van de verhuurder en de huurder nogal door elkaar gelopen. Om dit goed uit elkaar te trekken, moet dit in ieder geval helder zijn. Ik vraag van het college de toezegging dat de raad op de hoogte wordt gehouden om te kunnen constateren dat er op bestuurlijk niveau een aantal stappen wordt gezet.

Ik kan me de motie van de PvdA-fractie over de raad van toezicht goed voorstellen. Ik ben zeer benieuwd naar de reactie van het college, want volgens mij hangt het ook een beetje af van de omvang van een dergelijke raad van toezicht. Als je de raad van toezicht selecteert op basis van specifieke kwaliteiten en je die zo klein mogelijk wilt houden, kan dit elkaar bijten. Ik kan me voorstellen dat je bij een raad van toezicht bestaande uit drie personen minder gemakkelijk tot een specifieke voordracht van de ondernemingsraad overgaat dan bij een bestaande uit vijf personen. Ik wacht de reactie van het college hierop af.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! Dit college maakt vaart met de verzelfstandiging van een aantal gemeentelijke diensten en dat doet de GroenLinks-fractie deugd. We spreken nu over het Centraal Museum en straks over de bibliotheek.

De GroenLinks-fractie vindt over de hele linie dat dit college dat goed en zorgvuldig doet. Met name bij het Centraal Museum zijn er zeer heldere afspraken gemaakt over de bruikleen van de collectie; die is zeer zorgvuldig geregeld. Het achterstallig onderhoud van de collectie is een tegenvaller. Het is goed dat dit nu in kaart is gebracht. Dat er achterstallig onderhoud is, heeft niets te maken met het besluit dat we nu gaan nemen over de verzelfstandiging.

De zaken rondom het personeel zijn goed geregeld: er is een sociaal akkoord met de bonden en er ligt een duidelijke toezegging van de wethouder om de hardheidsclausule ruimhartig toe te passen. Ik heb inmiddels begrepen dat daarvoor een commissie in het leven wordt geroepen, waarin een personeels-vertegenwoordiging wordt benoemd, die de wethouder gaat adviseren. Ik heb het gevoel dat dit allemaal keurig is gewaarborgd.

Kortom, de fractie van GroenLinks geeft groen licht. De motie van de PvdA-fractie over de tarieven steunen wij niet. We begrijpen de intentie die erachter zit, maar we vinden dat je geen dwingende uitspraken moet doen, want dat is juist de intentie van de verzelfstandiging. We doen ook geen uitspraken over de tarieven voor de bejaardengym in de buurthuizen. Die laten we over aan de bedrijfsvoering. Uiteraard kan de raad altijd corrigerend optreden als hij vindt dat er echt zeer vreemde dingen gebeuren. Dat doet de raad dan via de subsidievoorwaarden en de contracten.

Het amendement van de VVD-fractie hebben we mede ondertekend. Wij zijn het ermee eens dat de kredietfaciliteit zo snel mogelijk moet worden afgebouwd, maar wij willen er eigenlijk geen dwingende datum aan verbinden, omdat het Centraal Museum heel weinig onderpand heeft. De kunstschat heeft de gemeente nog steeds in bezit. Ik wacht het antwoord van de wethouder af of er steun voor die motie is, als wij die überhaupt zullen indienen.

Voor het overige sluit ik me aan bij de succeswensen van de D66-fractie aan alle mensen van het Centraal Museum in hun nieuwe verzelfstandigde leven.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! In 2007 vonden de fracties van de VVD en de SP het een goed plan om het Centraal Museum te verzelfstandigen. Je zou zeggen dat het dan haast wel een goed idee moet zijn. De uitwerking valt ons behoorlijk tegen. De VVD-fractie sprak er al over, het Centraal Museum blijft met gouden ketenen vastzitten aan de gemeente. De duurdere bedrijfsvoering wordt vertaald in een hoger tarief, het boventallig verklaren van personeelsleden en slechtere arbeidsvoorwaarden. Het oordeel van de tijdelijke ondernemingsraad was dan ook niet mals. Met de verzelfstandiging van de diensten, schrijft deze OR, worden steeds kleine plukjes medewerkers slechtere arbeidsomstandigheden opgedrongen. Dat kan volgens ons nooit de bedoeling zijn van Via B.

Al met al gaat de SP-fractie niet akkoord met deze invulling van de verzelfstandiging van het Centraal Museum.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! De vraag over de personele kant van de zaak zal collega Kreijkamp beantwoorden; hij heeft het sociaal plan afgesproken. Ik zal mij beperken tot de opmerkingen die over de inhoud, de organisatorische vormgeving en de financiën zijn gemaakt.

De heer Van der Roest vroeg jaarlijks het jaarplan van het museum te mogen zien. Dit is akkoord, want de raad heeft er recht op van alle gesubsidieerde instellingen het jaarplan te zien. Het is aan de commissie om jaarlijks te bekijken of de culturele instellingen op de goede weg zijn. In die zin zie ik dit als onderdeel van de reguliere wijze waarop wij naar de begrotingen van de instellingen kijken. Ik waardeer de terughoudendheid waarmee doorgaans in de commissie en de raad op individuele instellingen wordt gereageerd en het feit dat er echt in grote lijnen wordt gekeken naar het jaarplan.

Over de tarieven het volgende: je verzelfstandigt of je verzelfstandigt niet. Ik vind het echt aan de cultureel ondernemer zelf om een inschatting van zijn risico te maken en te bekijken met welk tarief hij zijn begroting op orde krijgt, het huishoudboekje compleet krijgt en voldoende mensen naar binnen haalt. Met een zekere mate van concurrentie kun je altijd op de markt bekijken wat een redelijk tarief voor een kaartje is. Ik heb niet gezien dat er in 2015 sowieso al EUR 1,00 bij komt; volgens mij staat dit niet in de stukken. Ik weet niet precies waar dat vandaan zou moeten komen. Het bedrijfsplan gaat uit van een tariefsverhoging in 2013 van EUR 2,00. We gaan met deze tariefsverhoging akkoord, als we instemmen met de verzelfstandiging en het onderliggende bedrijfsplan. Je zou aan het museum kunnen vragen om hetzelfde tarief in 2014 te hanteren als een soort overgang, maar ik vind het principieel –hoewel dit een groot woord is– redelijk passen bij een verzelfstandiging dat je daarna de cultureel ondernemer de vrijheid geeft om te acteren op de markt; daar hoort ook een eigen tariefstelling bij.

Het Centraal Museum heeft mij één en andermaal verzekerd dat men geen enkele neiging heeft, ook niet in een verzelfstandigde situatie, om de U-pashouders anders te behandelen, dus de U-paskorting blijft.

Gaan we het museum opdragen om onderdelen van de collectie met voorrang tentoon te stellen? Ook hiervan vind ik dat we dit wel in de jaarlijkse bespreking met het museum naar voren kunnen brengen, maar ik wil dit niet op voorhand vastleggen. Ik vind dat het collectiebeleid en de wijze waarop die wordt geëxposeerd bij uitstek hoort bij de zelfstandige rol die het museum heeft. Natuurlijk kunnen we als gemeente, als subsidiegever, in gesprek gaan over wat er van jaar tot jaar op het programma staat en of we daar wat van vinden, maar uiteindelijk bepaalt het verzelfstandigde museum op welke wijze de collectie tentoon wordt gesteld.

We hebben voor het Centraal Museum, zoals overigens ook voor de bibliotheek, dezelfde formulering gekozen voor de voordracht van leden van de raad van toezicht als bij de Stadsschouwburg. Die formulering komt erop neer dat de profielschetsen voor de leden van de raad van toezicht worden besproken met de ondernemingsraad. De ondernemingsraad heeft invloed gehad op de samenstelling van de profielen. Veel voorstellen van de ondernemingsraad op dat gebied zijn overgenomen. In de statuten is geregeld dat de raad van toezicht periodiek overleg pleegt met de ondernemingsraad. In mijn optiek zijn dit voldoende voorwaarden om ervoor te zorgen dat er een goede relatie is tussen de raad van toezicht en de ondernemingsraad. Die ziet erop toe dat het toezicht echt onafhankelijk is en zonder last tot stand komt.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Dit punt leeft bij de tijdelijke ondernemingsraad. De wethouder zegt dat er een goed contact is tussen die twee. Maar ik heb begrepen dat het advies van de tijdelijke ondernemingsraad om juist wel iemand voor te dragen in zijn optiek is afgewezen zonder argumentatie. Wat kan er op tegen zijn, behalve het argument van de heer Oldenburg, dat er misschien te weinig specifieke functies beschikbaar zijn?

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Ik zei zojuist dat de OR invloed heeft gehad op de profielschets. Dit is wat anders dan invloed op de voordracht en de benoeming zelf. Er zijn afspraken gemaakt over die profielschets en over de wijze waarop de contacten tussen ondernemingsraad en raad van toezicht worden geregeld. Die waarborgen in belangrijke mate de rol van de ondernemingsraad richting raad van toezicht en omgekeerd. In principe stel ik me op het standpunt dat de raad van toezicht wordt benoemd zonder last en ruggespraak; ik meen dat ruggespraak tegenwoordig een achterhaalde term is, maar in ieder geval zonder last. In moderne statuten regel je niet meer dat selectieve partijen met selectieve voordrachten komen. Er kleeft geen groot bezwaar aan, maar als we de lijn doorzetten die we bij de Stadsschouwburg hebben ingezet, waar we het op deze manier hebben geregeld, en bij de bibliotheek hebben doorgezet, dan zie ik er maar weinig toegevoegde waarde in zitten, gegeven het feit dat wij de relatie tussen raad van toezicht en ondernemingsraad op een goede manier regelen.

Ik ga ervan uit dat de heer Rijpma met zijn opmerking over de suppletiesubsidie bedoelt dat we in de jaarrekening van de gemeente opnemen hoe de suppletieverlening verloopt. Dat lijkt me niet bezwaarlijk, maar hoe dit technisch moet, is een kwestie van overleggen met de wethouder Financiën en haar staf.

Ten aanzien van het bankieren bij de gemeente is het goed om twee vormen van kredietverlening uit elkaar te halen. Er is een normale rekening-courantfaciliteit bij een commerciële bank die pieken en dalen in de liquiditeit opvangt. Het bekende voorbeeld is dat in mei de vakantie gelden moeten worden betaald en daarvoor soms eventjes geld nodig is. De kredietverlening via een rekening-courant wordt door het Centraal Museum met een bank afgesproken. Dat ligt anders bij vervangingsinvesteringen en het gebruikersonderhoud aan het pand. Dat gaat om bedragen die behoorlijk fors kunnen zijn. Dit is terug te zien in de kleine lettertjes van de bijlage. Het is heel moeilijk voor een museum om dat zonder trackrecord en zonder onderpand zelfstandig te regelen. Alle onderpanden blijven bij de gemeente, zowel de collectie als het eigendom van het pand. We hebben gekozen voor een kredietverlening die echt ten goede komt aan de vervangingsinvesteringen aan de kant van de gebruiker in de vorm van een langlopende kredietfaciliteit bij de gemeente, juist vanwege die relatie met het onderpand. In de stukken staat dat een evaluatie daarvan rond 2027 aan de orde is. Als die heel veel eerder plaatsvindt, wordt het zeer lastig om als zelfstandige stichting de financierbaarheid van vervangingsinvesteringen en gebruikersonderhoud rond te krijgen.

Avondvergadering van 15 november 2012

22

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! Wij vragen ons af of de wethouder checkt waaraan het geld wordt uitgegeven. Kijkt hij ook echt naar de verantwoording?

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Waar dat geld aan wordt uitgegeven, staat in grote lijnen in het plan. In de bijlagen wordt dit redelijk gedetailleerd weergegeven. Ik kan op dit moment niet zeggen dat het in 2017 om nieuwe schilderijen en in 2020 om nieuwe installaties gaat.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Het gaat er niet om dat het museum in 2017 dit en in 2019 dat doet, maar of de gemeente jaarlijks checkt of dit nog steeds goed gaat.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Uiteraard checken we dat jaarlijks. Als het museum als zelfstandige stichting een beroep doet op de kredietfaciliteit, kijken we natuurlijk als gemeente vanuit twee optieken: vanuit de optiek van huisbaas voor het pand en vanuit de optiek van wethouder Cultuur voor de collectie en de inhoud. Bekeken wordt dan waar het krediet aan wordt besteed, of het Centraal Museum het kan terugbetalen en onder welke condities het krediet wordt verstrekt. Het kader daarvoor is geregeld in de stukken, de feitelijke invulling is altijd een maatwerkafsprake tussen de gemeente als kredietverlener en het Centraal Museum als kredietaanvrager.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Als de wethouder dit doet en het mocht onverhoopt fout gaan, dan heeft hij een actieve informatieplicht naar de raad.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Zeker, zonder twijfel.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Het Centraal Museum zal nooit een onderpand of een eigen collectie hebben. Dit betekent dat de wethouder met "een langdurige kredietfaciliteit" eigenlijk bedoelt: een eeuwigdurende kredietfaciliteit. De VVD-fractie overweegt in de tweede termijn een motie in te dienen, omdat ze vindt dat op zo kort mogelijke termijn moet worden gekeken of de kredietfaciliteit kan worden afgebouwd, of dit nu is omdat de subsidie als een vorm van inkomen kan worden gezien of vanwege iets anders. Het gaat ons erom dat het krediet geen eeuwigdurende kredietfaciliteit mag zijn. Daarover willen we graag een uitspraak van de raad. Ik kom daarop in tweede termijn terug.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! Ik noemde niet voor niets het jaar 2027, dat is vijftien jaar na nu. Het gaat de komende periode om forse investeringen voor het gebruikersonderhoud van het pand, zoals in de stukken staat. Daarvoor is een reële afschrijvingstermijn nodig. Het gaat wat mij betreft uitdrukkelijk niet om een eeuwigdurende kredietfaciliteit. Het gaat erom in de huidige fase, met de investeringen die er aankomen, een krediet mogelijk te maken. Vijftien jaar lijkt heel erg lang, maar in termen van afschrijvingen op panden en gebouwen – die discussie hebben we al een keer op een andere manier gevoerd – is dit geen onoverzienbare lange periode. Daarom stellen we voor dit in 2027 te evalueren. Ik zeg nadrukkelijk dat dit geen automatisme is voor een eeuwigdurende kredietfaciliteit.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Dat is geruststellend. Als ik een huis huur en er intern iets aan ga verbouwen, ga ik niet naar mijn huisbaas voor een lening, maar naar de bank. Daar krijg ik een lening en daar betaal ik een marktconforme rente over. Dat doet het Centraal Museum in deze situatie niet. Vijftien jaar lang betaalt het de interne rekenrente, een rente die fors lager ligt dan de marktconforme rente. Is dit eigenlijk niet een vorm van extra subsidie aan de Stichting Centraal Museum?

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Ik begeef me op glad ijs als ik deze vraag ga beantwoorden, maar de interne rekenrente is zeker niet lager dan de marktconforme rente in veel gevallen is. Het is dus niet automatisch een subsidie. Ik denk zelfs dat de interne rekenrente op dit moment hoger ligt dan de marktrente. Wat dat betreft is er geen sprake van een cadeautje of een indirecte subsidie.

De vraag van de heer Van Asperen leek een beetje op de vraag van de heer Van der Roest over het etaleren van grote delen van de collectie. Het Centraal Museum doet hier veel aan. Zojuist werd ook nog even Google Art genoemd – dank voor de suggestie – waarop al heel veel zichtbaar is. We zullen blijven bekijken hoe we de collectie in overleg met het museum kunnen exposeren, met nadrukkelijk de eigen zelfstandige keuze die de directie van het museum daarin kan maken.

Bij de financiële afhechting van de huisvesting is misschien sprake van een misverstand over wat ik in de commissievergadering heb gezegd. Daar heb ik toegelicht wat de spelregels zijn die we intern gemeentelijk hebben afgesproken over huisvestingssubsidies. We worden daarin steeds zuiverder dankzij de vorming van de UVO. Als je inhoudelijk iets wilt, of dit nu een sportvereniging, een welzijnsclub of een cultuurclub betreft, dan zorg je dat je vanuit de inhoudelijke subsidiepot wordt gefinancierd. Dit betekent dat de huur van het Centraal Museum gewoon vanuit de subsidieregeling van Culturele Zaken wordt gefinancierd. Het is niet de bedoeling –dit geldt voor geen enkele instelling– dat je via de huur of via andere huisvestingslasten tot verkapte subsidies komt; dat is een open proces. Als de huur hoger wordt of anders uitpakt, wordt er een inhoudelijke afweging gemaakt of er vanuit de cultuursubsidie een bijdrage wordt gegeven. Daarmee is niet op voorhand gezegd dat de gemeente alles bijlapt wat er bijgelapt zou moeten worden. Die inhoudelijke afweging maken we altijd hier met de raad. Ik heb gepoogd dit te zeggen in de commissievergadering.

De heer **OLDENBORG** (SLU): De normale spelregels zijn duidelijk. De wethouder zei in de commissievergadering terecht dat vanuit het verleden allerlei zaken door elkaar lopen en dat niet meer duidelijk is wat voor wiens rekening komt in termen van afschrijvingsperiodes. Ik begreep uit het commissieverslag dat daarover nog afspraken moeten worden gemaakt en daar ging met name mijn bijdrage over. Wij willen graag weten wat er uit die afspraken komt en wat uiteindelijk de definitieve afspraak is, zodat de raad zich daaraan in de toekomst kan vasthouden.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Dit gaat over een specifiek punt dat in de commissievergadering aan de orde is geweest en in de stukken is benoemd. In het bedrag zitten nog overgebleven lasten uit het verleden die binnen de gemeente moeten worden gealloceerd. We hebben afgesproken dit nu eenmalig op te lossen. Binnen de wijze waarop we met de huisvestingslasten omgaan bij de vorming van de UVO, moeten we bij de voorjaarsnota bekijken hoe we dat in dit specifieke geval oplossen; daarin heeft de heer Oldenburg gelijk. Uiteraard hoort u bij de voorjaarsnota hoe dit gebeurt.

Het antwoord op de vraag van de heer Schipper over de personele consequenties staat nog open. Het technische deel laat ik graag over aan wethouder Kreijkamp. Het feit dat het Centraal Museum verzelfstandigt, betekent niet dat er nooit een bezuiniging of tariefsverhoging aan de orde zou zijn geweest nodig als het een gemeentelijke dienst was gebleven. Ook de gemeente moet op tal van plekken bezuinigen, zoals op de inkoop en de overhead. Er zijn allerlei redenen waarom het huishoudboekje kleiner en krappere wordt. Dit is allemaal in het verzelfstandigingsproces meegenomen. Het is niet zo dat het Centraal Museum als gemeentelijke dienst niet een aantal van deze bezuinigingen voor zijn kiezen zou hebben gekregen.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Ik dank de wethouder voor zijn toezegging aangaande het inzichtelijk maken van de stand van de suppletiesubsidie, of in ieder geval zijn steun aan het amendement. Ik ga ervan uit, gezien het feit dat de wethouder sprak over "suppletiesubsidies", dat daarbij dan ook de Stadsschouwburg wordt meegenomen.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): De heer Rijkman heeft goed geluisterd. Ik heb inderdaad het meervoud gebruikt; dat klopt.

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Als wethouder Personeelszaken beantwoord ik enkele vragen die gesteld zijn over het sociaal plan en hoe daarmee wordt omgegaan. Zoals de raad weet, heb ik samen met de vakorganisaties AbvaKabo en CNV een sociaal plan vastgesteld om de overgang te regelen van de cao van de gemeente naar die van de Vereniging Nederlandse Rijksmusea. Het sociaal plan is bedoeld om een overgangsregeling te treffen voor de specifieke regelingen in de ene cao die niet in de andere zitten. We zijn er met de vakbonden uitgekomen. Het college heeft voor het uitgangspunt gekozen dat er op termijn geen grote verschillen zijn tussen medewerkers die voor en medewerkers die na de verzelfstandiging in dienst zijn gekomen. De vakorganisaties, die hiermee hebben ingestemd, begrijpen dit. Daarom worden de specifieke toeslagen die alleen in de gemeentelijke cao zitten afgebouwd. Daarvoor is in het sociaal plan een periode van een aantal jaren in opgenomen. De raad heeft het sociaal plan als bijlage gekregen.

In het sociaal plan wordt de hardheidsclausule genoemd. Deze is bedoeld voor die gevallen waarin meerdere afbouwregelingen bij elkaar opgeteld een grote teruggang betekenen in de secundaire arbeidsvoorwaarden. Met deze hardheidsclausule worden die regelingen langzamer afgebouwd, zodat ze een minder groot effect hebben in de eerste jaren. Als wethouder Personeel heb ik daartoe de bevoegdheid. Ik heb daarvoor een specifieke commissie benoemd waarin de directeurs van het museum en de bibliotheek zitten, de personeelsfunctionaris van de gemeente en een werknemersvertegenwoordiger. Zij zullen mij adviseren. Ik zal op het moment dat ik het advies krijg de hardheidsclausule van toepassing verklaren. Uiteraard moet er eerst door de individuele medewerkers een beroep worden gedaan op de hardheidsclausule. De heer Van der Roest heeft gevraagd of daarvoor een budget beschikbaar is in het bedrijfsplan. Ja, het bedrag dat daarin genoemd is, is ook daarvoor bedoeld. Ik kan niet toezeggen welk deel daarvan gebruikt zal worden, want dat hangt natuurlijk af van de individuele toepassingen van die hardheidsclausule.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor zijn uitleg. Ik begrijp dat de hardheidsclausule van toepassing wordt op al die mensen die ik zojuist heb genoemd: de laagstbetaalden die met 10% inkomensachteruitgang worden bedreigd. Klopt dit?

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Dat kan ik niet zo zeggen. Ik kan alleen maar zeggen dat er een hardheidsclausule is. Niet voor niets hebben we die met de vakbonden afgesproken, omdat we juist voor een aantal mensen die hardheidsclausule in het leven hebben geroepen. Ik begrijp wat de heer Van der Roest zegt, ik erken de staatjes en ik zie dat een aantal mensen er een aantal procenten op achteruitgaat. Maar nogmaals, er moet een beroep op de hardheidsclausule worden gedaan. Een commissie adviseert mij en haar advies zal ik overnemen en van toepassing verklaren. Ik kan niet toezeggen voor wie dit wel of niet gaat gelden; daarover adviseert de commissie mij.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Ik zal de motie niet indienen. Wij blijven vinden dat de gemeente dit soort schatkistbankieren niet moet toepassen. Er is niet voor niets bij de verzelfstandiging van de rijksmusea niet voor gekozen. Wellicht dat de tijd tot wijsheden zal leiden. We zien er maar van af om nu een motie in te dienen over hoe dat over vijftien jaar moet worden gedaan.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Ik ben blij met de uitleg van de wethouder over de hardheidsclausule. Hij heeft duidelijk toegezegd dat hij het advies van de commissie zal volgen, waarvoor dank. We hebben ook gehoord hoe het met het tarievenbeleid gaat in 2014. De wethouder zou het mogelijke tarievenbeleid nog ter sprake kunnen brengen, maar ik begrijp heel goed dat dit met een zelfstandige stichting anders komt te liggen. Aangezien de wethouder zegt dat het Centraal Museum heeft toegezegd de U-paskorting te blijven volgen, trekken wij motie 113 (Houdt het Centraal Museum toegankelijk) in. Wij gaan ervan uit dat die wordt uitgevoerd. Wel zullen wij motie 114 (Benut participatie personeel door voordracht OR) in stemming laten brengen, omdat de wethouder in zijn betoog geen grote bezwaren zag. Hij vergeleek dit met de raad van toezicht bij de Stadsschouwburg en daar hebben we misschien een fout gemaakt. Tegelijkertijd besef ik dat niet alles op elkaar hoeft te lijken. Dat we voordelen kunnen overnemen betekent niet dat we overal alles hetzelfde dienen te doen. Ik benadruk dat dit door de tijdelijke ondernemingsraad is gevraagd, daarom brengen we deze motie graag in stemming en hopen we die met een meerderheid aan te kunnen bieden.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 113 is ingetrokken.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 71 (Jaarlijks inzicht in stand suppletiesubsidie).

Amendement 71 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de afhandeling van het geamendeerde voorstel.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie is groot voorstander van deze verzelfstandiging – ondanks het feit dat ze destijds, in 2008, geen initiatiefnemer was – niet als doel op zich, maar vanuit het oogpunt dat de organisatie beter en flexibeler op de markt kan opereren, en de gemeente afslankt en zich meer gaat richten op haar regietaak.

De CDA-fractie sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD-fractie over het schatkistbankieren. Dat is in onze optiek niet helemaal in lijn met de verzelfstandiging. Wellicht dat we daarop op een ander moment nog een keer terugkomen, maar nu zullen we instemmen met dit voorstel.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuijper): Voorzitter! Groep Kuijper kan het bij een korte stemverklaring houden. We vinden dit een goed raadsvoorstel. We zijn altijd voor cultureel ondernemerschap geweest. Wij menen dat cultureel ondernemerschap uiteindelijk zal leiden tot een afgewogen cultureel aanbod en dat het aanbod zal verbreden. Daarbij hoort ook vrijheid bij het vaststellen van de tarieven. Het is niet leuk het die misschien hoger worden, maar dit kan wel leiden tot een betere kwaliteit. We zijn blij dat de wethouder heeft gezegd dat de U-paskorting volgens het museum in stand blijft. Het amendement van de VVD-fractie hebben we gesteund; dat vormt een waardevolle toevoeging. We kunnen het voorstel volledig steunen.

Het geamendeerde voorstel wordt daarop bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van D66, PvdA, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper VVD, CDA en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fractie van de SP ertegen hebben gestemd.

Aan de orde is de afhandeling van motie 114 (Benut participatie personeel door voordracht OR).

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Deze motie is in de stijl van het oude denken. Gelukkig heeft de wethouder dit ook gezegd. Dit moet je dus absoluut niet willen. De VVD-fractie is tegen.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie zal voor deze motie stemmen, ook omdat die niet strijdig is met de Cultural Governance Code.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! De motie is inderdaad niet strijdig met de code en we zien haar als een belangrijk instrument voor kwaliteitsverbetering.

Motie 114 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van PvdA, D66, SP, Groep Kuijper en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fracties van VVD, CDA, SLU en ChristenUnie ertegen hebben gestemd.

De **VOORZITTER** stelt daarop aan de orde de voortzetting van de behandeling van:

2. Voorstel inzake de voorgenomen belastingsamenwerking tussen de gemeenten Utrecht en De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (Jaargang 2012, nr. 126).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Uit onderzoek van het archief is gebleken dat er is wel een wensen- en bedenkingenprocedure is geweest over de belastingsamenwerking. De Gemeenschappelijke Regeling zelf zit daar niet bij, maar het bedrijfsplan. Op het idee hadden dus wensen en bedenkingen kunnen worden ingebracht. Maar los daarvan, mag men in de raad altijd zeggen wat men wil, zeker ook de SP-fractie. De procedure is dus gevolgd en er ligt een amendement. Het gaat om een huwelijk, hoewel een huwelijk met de handschoen, want de partner is er niet bij. Ik stel voor het amendement in stemming te brengen. Als dat wordt aangenomen, houden we het voorstel aan, moet er onderhandeld worden en komt het later aangepast weer terug. De andere huwelijkspartner is er namelijk niet bij, dus daarmee moet eerst overlegd worden. Kan de raad met dit praktische voorstel leven?

De heer **EGGERMONT** (SP): Dat is praktisch. Ik heb met de wethouder overlegd dat ik een aangepast amendement zal moeten indienen, zodat het juridisch klopt.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat amendement 69 is ingetrokken en dat daarvoor in de plaats door de heer Eggermont het volgende amendement is ingediend.

"Amendement 72

Huwelijkse voorwaarden goed regelen I

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel inzake de voorgenomen belastingsamenwerking tussen de gemeenten Utrecht en De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, constaterende dat

- De taakstelling inkoop (€ 51.000) niet in het raadsvoorstel is opgenomen waardoor het geprojecteerde structurele batige saldo van € 30.000 omslaat in een structureel nadelig saldo van € 21.000;
- in artikel 48 van de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat het algemeen bestuur een bijdrageverordening vaststelt met daarin de methode en richtlijnen voor de kostenverdeelsleutel en dat deze verordening alleen bij unanimiteit kan worden aangenomen;
- in het bedrijfsplan is opgenomen dat de kosten van De Bilt zijn verdeelt conform de verdeling van de kosten van Utrecht;
- in het bedrijfsplan een weging is overeengekomen waarbij de aanslagregels, de aanslagbiljetten en klantcontacten 1/5de wegen van de gemeenten,

overwegende dat

- de samenstelling van de onroerende zaken in De Bilt erg afwijkt van die van Utrecht (In De Bilt heeft 44% van de woningen een hogere WOZ-waarde dan € 300.000, terwijl dit in Utrecht slechts voor 19% van de woningen geldt, bij niet-woningen zijn de percentages nagenoeg gelijk);
- het niet aannemelijk is gemaakt dat de kosten t.a.v. de WOZ (m.n. de gemiddelde kosten voor bezwaar) voor De Bilt conform de kosten in Utrecht zijn;
- met het instemmen van de meer- en minderkosten op grond van het bedrijfsplan de kostenverdeelsleutel impliciet vast ligt, niet alleen nu, maar ook voor toekomstige toetreders aangezien de verdeelsleutel alleen bij unanimiteit kan worden gewijzigd;
- in het bedrijfsplan is aangegeven dat de directe kosten per aanslagregel voor de waterschappen 63/286^e van die van de gemeente bedragen en de directe kosten per aanslagbiljet 36/131^e van die van de gemeente en dus hoger dan 1/5de;
- indien de weging van de aanslagregels van het Hoogheemraadschap 63/286c van de gemeenten wordt genomen, de weging van de aanslagbiljetten en klantcontacten 36/131e van de gemeenten wordt genomen en bij de kosten voor de WOZ een weging wordt toegepast waarbij objecten tot 3 ton één maal tellen en objecten boven de 3 ton anderhalf maal tellen, de gemeente structureel € 270.000 bespaart (zie bijlage),

besluit,

beslispunt 2 als volgt aan te passen:

achter "[...] zoals opgenomen in bijlage 5" in te voegen: "waarbij de regel Begrote kosten belastingsamenwerking (BghU) voor gemeente Utrecht (maximaal) voor de jaren 2014 t/m 2017 wordt gewijzigd in -8.630.000 waarmee het structureel batig saldo op €300.000 komt," en draagt het college op, om door middel van aanpassing van de bijdrageverordening of op elke andere manier binnen de Gemeenschappelijk Regeling tot deze bezuiniging van € 270.000 te komen, en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door de heer Schipper. Wij zullen het op een later moment in deze vergadering bespreken, om schorsingen te voorkomen.

De beraadslaging over het voorstel wordt geschorst.

4. Voorstel inzake het Bedrijfsplan Verzelfstandiging Bibliotheek (Jaargang 2012, nr. 129).

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! We beperken ons tot het indienen van een amendement, want de CDA-fractie is voorstander van deze verzelfstandiging op basis van dezelfde argumenten die we zojuist hebben gedeeld over het Centraal Museum, dus zelfs die zal ik niet herhalen, want dat scheelt weer tijd. We lopen wel tegen een zaak aan die ook bij het Centraal Museum speelt, de kredietfaciliteit.

In dit geval ligt het iets anders, want de bibliotheek beschikt wel over een onderpand. Daarom dienen we een amendement in dat mede wordt gesteund door de fracties van de VVD en de ChristenUnie, waarin we besluiten beslispunt 1 te wijzigen. Het luidt als volgt.

"Amendement 73

Een ondernemer moet ook zelf bankieren

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het voorstel inzake het bedrijfsplan Verzelfstanding Bibliotheek, constaterende dat

- de Stichting Bibliotheek via de gemeente Utrecht van een kredietfaciliteit/rekening-courant tegen interne rekenrente tot een maximum van € 800.000 wordt voorzien ten behoeve van de financiering van ICT-investeringen met een looptijd tot 2030;
 - aan de Stichting Bibliotheek het eigendom van een tweetal vestigingen (Tuinwijk en Zuilen) voor een boekwaarde van € 651.032 en een taxatiewaarde van € 1.700.000 wordt overgedragen in het kader van de vorming van het eigen vermogen,
- overwegende dat
- de verzelfstanding wordt ingegeven om de Stichting Bibliotheek slagvaardiger en bedrijfsmatiger te laten werken en zich beter te kunnen ontplooiën als cultureel ondernemer; de gemeentelijke organisatie slanker en meer regievoerend kan worden;
 - de verzelfstandigde Stichting Bibliotheek tot 2030 voor een deel van haar financiën afhankelijk blijft van de gemeente Utrecht;
 - het gewenst is dat de Stichting Bibliotheek een eigen trackrecord opbouwt qua kredietwaardigheid;
 - de Stichting Bibliotheek in tegenstelling tot andere verzelfstandigde of te verzelfstandigen gemeentelijke organisaties wel beschikt over eigen onderpand, zodat daarmee deels ook tegemoet kan worden gekomen aan de zekerheidstelling voor het aangaan van bancaire (private) kredieten;
 - het streven op de kortst mogelijke termijn zou moeten zijn om de Stichting Bibliotheek écht zelfstandig te laten zijn en zodoende ook verantwoordelijk te maken voor haar eigen kredieten,
- besluit,
- beslispunt 1 te wijzigen door toevoeging van de zin: " De mogelijkheid van een rekening-courant bij de gemeente Utrecht vervalt en in plaats daarvan wordt door de Stichting Bibliotheek externe financiering aangetrokken voor de noodzakelijke ICT-investeringen,"
- en gaat over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door de heer Ikkersheim, mevrouw Bikker en mijzelf.

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Voorzitter! Ik zal een voorbeeld nemen aan mijn voorganger en zal mijn punten heel kort, maar vol passie brengen. Ik heb twee opmerkingen over het voorstel. Natuurlijk is de VVD-fractie voorstander van deze verzelfstanding. We denken dat de Utrechtse burger een betere kwaliteit en betere service in het vooruitzicht heeft. Ik sluit me uiteraard van harte aan bij het amendement van de CDA-fractie, waaronder wij onze handtekening hebben gezet. We vinden het plan voor de kredietfaciliteit niet goed, zeker omdat de bibliotheek een eigen onderpand heeft. Daarom verwachten we hierop echt een actie van de wethouder en steun van de andere fracties. Ik ben zeer benieuwd naar de inbreng van anderen.

Ik dien twee amendementen in. Het eerste gaat over het inzicht in de stand van de subsidie-suppletie, analoog aan het amendement van collega-raadslid Rijpma bij het Centraal Museum. Het tweede gaat over de kaderstellende rol van de raad en heeft betrekking op beslispunt 4. Ik pleit ervoor hieraan toe te voegen: "*Hierna zal eens in de vier jaar het beleidskader geactualiseerd worden en in de raad besproken en vastgesteld worden.*" Ik hoor graag van de wethouder of dit impliciet is verwoord in dat beslispunt. Ik wil voorkomen dat we na 2014 ieder jaar een nieuw beleidskader krijgen en ervoor zorgen dat we hiermee de kaderstellende rol van de raad verankeren.

De twee amendementen luiden als volgt.

"Amendement 74

Jaarlijks inzicht in verloop subsidiesuppletie

De gemeenteraad van Utrecht bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel Verzelfstandiging Bibliotheek constaterende dat

- het college de meerkosten van de verzelfstandiging en het bijbehorende inverdien- en bezuinigingstraject in twintig jaar wil verevenen met een suppletiesubsidie via de algemene reserve;
- dit in gewone mensentaal betekent dat er meerkosten zijn voor het verzelfstandigen van de bibliotheek en dat hiervoor de bibliotheek nu een subsidie ontvangt die wordt terugbetaald vanaf 2019-2031,

overwegende dat

- het geen vanzelfsprekendheid is dat het Bibliotheek in de toekomst in staat is om de korting op de subsidie op te vangen;
- het daarom geen vanzelfsprekendheid is dat de gemeente de oorspronkelijke subsidie uiteindelijk terugbetaald krijgt;
- ook toekomstige gemeenteraden daarom in staat moeten worden gesteld om het verloop van de suppletiesubsidies te monitoren,

besluit,

beslispunt 1 te wijzigen door toevoeging van de zin: "*De gemeenteraad krijgt jaarlijks in de jaarrekening inzicht in het verloop van de subsidiesuppletie (begroot anno 2012 versus gerealiseerd)*", zodat het nieuwe beslispunt luidt:

1. in te stemmen met de begroting van de meerkosten van de meer- en minderkosten als gevolg van de verzelfstandiging, het bijbehorende inverdienttraject en de pro forma financiële afwikkelstaat zoals opgenomen in de bijlage 1 en 2, en dit in twintig jaar via een subsidiesuppletie te verevenen via de algemene dekkingsreserve. De effecten hiervan per datum verzelfstandiging te verwerken in de begroting; één en ander onder voorbehoud van het Sociaal Plan. De gemeenteraad krijgt jaarlijks in de jaarrekening inzicht in het verloop van de subsidiesuppletie (begroot anno 2012 versus gerealiseerd)."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

"Amendement 75

Kaderstellende rol raad: niet jaarlijks koffie en thee zetten

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel Verzelfstandiging Bibliotheek constaterende dat

- de bibliotheek verzelfstandigd wordt,

overwegende dat

- er sprake moet zijn van een echte verzelfstandiging, waarin de raad meerjarige kaders op hoofdlijnen stelt.

besluit,

beslispunt 4 te wijzigen door toevoeging van de zin: "*Hierna zal eens in de vier jaar het beleidskader geactualiseerd worden en in de raad besproken en vastgesteld worden.*", zodat het nieuwe beslispunt luidt:

4. Het Moderniseringsplan Bibliotheek Utrecht als kaderstellend voor de subsidierelatie met de stichting Bibliotheek Utrecht te benoemen en het college op te dragen in 2014 met een voorstel te komen met een geactualiseerd beleidskader Bibliotheek Utrecht. Hierna zal eens in de vier jaar het beleidskader geactualiseerd worden en in de raad besproken en vastgesteld worden."

Het amendement is ondertekend door de heer Oldenburg, mevrouw Hakbijl en mijzelf.

Mevrouw **BOTTSE** (GroenLinks): Voorzitter! Bij de behandeling van de voorjaarsnota heeft de GroenLinks-fractie betoogd dat een bibliotheek meer is dan een boekenkast. Een bibliotheek is een basisvoorziening die laagdrempelig en toegankelijk moet zijn voor onze bewoners, een bruisende plek in de wijk, waar jonge kinderen hun eerste boekjes kunnen lenen, waar oudjes hun krantjes kunnen lezen en waar de werkende mensen een populair boek kunnen lenen.

Naast de boekenkast is de bibliotheek op dit moment ook een gemeentelijke dienst. Een gemeentelijke dienst werkt niet zo doelmatig als mogelijk is om snel in te spelen op veranderende ontwikkelingen. De voordelen van een verzelfstandiging liggen juist op dit vlak. Dit hebben we kunnen lezen in de doorlichtingsrapporten: snellere interne besluitvorming, meer autonomie in het bepalen van het beleid en de bedrijfsvoering, en beter kunnen aangaan van samenwerkingsrelaties met derden. Volgens de GroenLinks-fractie is dit het doel wat we nastreven met de verzelfstandiging: een slagvaardiger bibliotheek die bedrijfsmatiger kan werken.

Een nadeel is dat de korte lijn met de Utrechtse bestuurders vervalst, maar de GroenLinks-fractie denkt dat dit voldoende wordt ondervangen door de sturingsinstrumenten die we hebben via de subsidiestaat en de kaders die we stellen, zoals het moderniseringsplan. De GroenLinks-fractie is dus zeer tevreden dat dit moderniseringsplan is toegevoegd in het vierde beslispunt. Wij gaan ervan uit dat het staand beleid is om het bibliotheekbeleid om de vier jaar te vernieuwen. Dit is altijd zo gegaan. De raad heeft budgetrecht, en stuurt op afstand en op hoofdlijnen. De uitvoering laten we over aan de wijsheid van het personeel van de bibliotheek.

De GroenLinks-fractie heeft enige zorg over het personeel, maar de wethouder heeft hierover al iets gezegd bij de behandeling van de verzelfstandiging van het Centraal Museum, namelijk over de sterke daling in het inkomen die sommige werknemers staat te wachten. Daar is een sociale regeling voor met de mogelijkheid om de afbouw over een langere periode uit te smeren, zodat er geen abrupte terugval komt in het inkomen. Ik hoor graag een bevestiging van de wethouder op dit vlak.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Met de GroenLinks-fractie delen we de opvatting dat de bibliotheek een basisvoorziening is, maar anders dan de GroenLinks-fractie denken we dat de bibliotheek een gemeentelijke taak inhoudt waarop de raad rechtstreeks zeggenschap mag hebben. Hiermee had ik kunnen volstaan als stemverklaring, maar ook ik zie hoe de hazen hier lopen. Een meerderheid is voor verzelfstandiging. Als dit dan toch gebeurt, doe het dan zorgvuldig. We hebben na de commissiebehandeling een uitgebreid gesprek gevoerd met de ondernemingsraad. Daaruit kwam naar voren dat tal van zaken niet of onvolledig zijn geregeld: er is nog geen convenant over de politiek maatschappelijke doelen van de bieb, geen stem in de raad van toezicht, het managementteam en het scholingsprogramma zijn nog niet op orde en er is nog geen concreet jaarplan voor 2013. Kortom, met dit gesprek in het achterhoofd denken wij dat dit voorstel nog niet voldragen is, waarbij de arbeidsvoorwaarden van het personeel ook nog eens zwaar onder druk staan.

We hoeven dit voorstel nog niet vast te stellen, want de bieb staat gewoon op de begroting als gemeentelijke dienst in 2013. Het moderniseringsplan, het beleidskader, loopt tot eind 2013. Wij stellen voor om die tijd te benutten om de zaken die nog niet zijn geregeld alsnog goed te regelen, zodat we hopelijk een betere basis hebben om de zaak los te laten en de SP-fractie erin kan meegaan. Dat geeft tevens ruimte om de vele mist rond de kunstuitleen op te klaren die is ontstaan rond de commissiebehandeling.

Ik dien het volgende amendement in, met als beslispunt om de verzelfstandiging even uit te stellen en om het college met de personeelsvertegenwoordiging en de directie te laten komen tot een nadere invulling van de punten die ik zojuist heb genoemd.

"Amendement 76

'Neem de tijd voor de bieb'

De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het Bedrijfsplan Verzelfstandiging Bibliotheek, van mening dat

- essentiële zaken voor een succesvolle verzelfstandigingsoperatie van de bibliotheek nog niet of onvoldoende zijn uitgewerkt,

overwegende dat

- er met het Moderniseringsplan Utrechtse Bibliotheken een vastgelegd beleidskader ligt voor de bibliotheken;
- dit beleidskader een looptijd heeft tot einde 2013;
- in de Begroting 2013 de bibliotheek is opgenomen als onderdeel van de gemeentelijke diensten,

besluit,

- de beslispunten 1 tot en met 4 te schrappen en te vervangen door een nieuw beslispunt, luidende:
"De beslissing over de verzelfstandiging van de bibliotheek uit te stellen tot uiterlijk november 2013,"

en draagt het college op,

- in samenspraak met de directeur en de personeelsvertegenwoordiging in de tussentijd te komen tot een nader uitgewerkte invulling van de politiek-maatschappelijke doelen, een scholingsplan voor het personeel, de invulling van de staf- en managementfuncties en een beroepsmogelijkheid binnen de hardheidsclausule;
- in de statuten op te nemen dat bij de samenstelling van de raad van toezicht ten minste één lid kan worden voorgedragen door de ondernemingsraad;
- bovengenoemde zaken te verwerken in een nieuw te formuleren raadsvoorstel, en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Na de verzelfstandiging van de Stadsschouwburg en het Centraal Museum is nu de verzelfstandiging van de bibliotheek aan de orde. Volgens de D66-fractie zijn dit de stappen die nodig zijn om te komen tot de regiegemeente die ons voor ogen staat: een slanke, slagvaardige en kostenbewuste organisatie. De verzelfstandiging van de bibliotheek is een goede stap om deze slagvaardiger te maken. Hierdoor kan deze zich beter als culturele onderneming presenteren. Dit kan bijvoorbeeld door samenwerking te zoeken met culturele instellingen, zoals in de toekomst wellicht de kunstuitleen. De taken en de uitvoeringen van de bibliotheek blijven gewaarborgd door het moderniseringsplan en de blijvende subsidierelatie. Hierin staan de kaders en de voorwaarden voor de financiering. Daarnaast zal een stevig raad van toezicht toezien op het goed functioneren van de bibliotheek.

De ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie hebben grote gevolgen voor het personeel. De D66-fractie spreekt haar waardering uit voor het overeengekomen sociaal plan en de hardheidsclausule. Daarmee toont dit college zich een goed werkgever naar de medewerkers.

De D66-fractie vindt het goed dat het voorstel voor de privatisering van de kunstuitleen uit dit verzelfstandigingsvoorstel is gehaald en dat we hier op een later moment op terugkomen. Het betreft een goede ontwikkeling die een gedegen bespreking verdient.

De bibliotheek gaat vanaf januari 2013 zelfstandig verder. Wij wensen het personeel, de directie en de raad van toezicht veel succes.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie heeft in de commissie kritiek gehad op het ontbreken van een convenant over de politiek maatschappelijke doelen waarover bibliotheek en college het eens zijn. De wethouder heeft doorverwezen naar het moderniseringsplan en heeft gezegd dat dat het beleidskader is van waaruit wordt geopereerd en waarin de afspraken staan. De ChristenUnie-fractie vindt het wel een gebrekkig kader, omdat daarin de ontwikkeling naar de bieb++ eigenlijk niet zit, dus hierbij hebben we onze twijfels. Tegelijkertijd is dit onvoldoende om te stellen dat de verzelfstandiging niet door moet gaan. De ChristenUnie-fractie zal in die zin positief naar dit plan kijken, te meer omdat we het wijs vinden dat de wethouder de verzelfstandiging van de kunstuitleen er uit heeft geknipt. Wij wachten het voorstel daarover verder af. Ik wens de mensen om wie het gaat bij de kunstuitleen, die opnieuw in een onzekere periode terecht komen, sterkte. Ik hoop dat de raad in wijsheid snel ook over de kunstuitleen een goed besluit kan nemen.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de laatste woorden van mevrouw Bikker over de kunstuitleen en het personeel van de kunstuitleen dat in onzekerheid zit. We zijn zeer benieuwd naar het nieuwe raadsvoorstel waarmee het college zal komen. Vanaf deze plek wensen wij het personeel sterkte in deze onzekere periode.

Mijn fractiegenoot Van der Roest heeft zojuist gezegd dat verzelfstandiging de PvdA-fractie niet in het bloed zit. Desalniettemin zijn wij tevreden met de toezeggingen die zijn gedaan door wethouder Kreijkamp waarmee hij het raadsvoorstel heeft aangepast, vooral in het kader van de kaders. Het moderniseringsplan wordt meegenomen als kaderstellend, zodat de raad kan sturen op zaken als vestigingen, tarieven en openingstijden.

Ook heeft de wethouder toegezegd om bij de eerste subsidiebeschikking te komen met een activiteitenplan, zodat we kunnen zien of daarin staat wat we erin willen hebben staan en of de bibliotheek zich beweegt in de richting van die modernisering en de culturele onderneming. Hoe is het met het personeel? Ook anderen hebben dit genoemd. Wij hebben signalen ontvangen over onrust en onzekerheid over wat er gaat gebeuren met het inkomen. Er ligt een sociaal plan. De wethouder heeft bij de beantwoording van de vragen over het Centraal Museum duidelijk aangegeven dat er over de hardheidsclausule een advies wordt gegeven door de commissie, dat vervolgens door het college wordt overgenomen. We gaan ervan uit dat dit ook geldt voor de bibliotheek en vragen de wethouder dit te bevestigen.

Het college is bekend met de mening van de PvdA-fractie over coöptatie. Bij de raad van toezicht, die zichzelf benoemt, pleit de PvdA-fractie ervoor om de OR een voordracht te laten doen. Ik dien hierover de volgende motie in, waarin het college wordt verzocht in de statuten op te nemen dat bij de samenstelling van de raad van toezicht ten minste één lid kan worden voorgedragen door de ondernemingsraad.

"Motie 115

Benut participatie personeel door voordrachtsrecht OR

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van het raadsvoorstel Bedrijfsplan Verzelfstandiging Bibliotheek;

constaterende dat

- de stichting Bibliotheek een raad van toezicht krijgt, met een minimum van drie en een maximum van zeven leden;
- gestreefd wordt naar een evenwichtige samenstelling van de raad van toezicht;
- de ondernemingsraad geadviseerd heeft de ondernemingsraad een lid van de raad van toezicht te laten voordragen;
- in de 'Code Cultural Governance' de rol van de ondernemingsraad belangrijk gevonden wordt.

overwegende dat

- het college het advies van de ondernemingsraad niet heeft overgenomen;
- dat in de voorliggende statuten de complete raad van toezicht door middel van coöptatie zelf beslist over de bemensing van vacatures;
- toekenning van het voordrachtsrecht aan de ondernemingsraad de betrokkenheid van het personeel en de evenwichtigheid van de samenstelling van de raad van toezicht bevordert;
- dit voordrachtsrecht tevens het risico van eenvormigheid van netwerken door coöptatie verkleint en bevordert dat alle belangen in de afwegingen van de raad van toezicht worden betrokken,

verzoekt het college,

- in de statuten op te nemen dat bij de samenstelling van de raad van toezicht ten minste één lid kan worden voorgedragen door de ondernemingsraad,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Bottse, de heer Schipper en mijzelf.

Voorzitter! Wij hebben de U-pas niet in de commissievergadering genoemd, maar deze is wel genoemd door mijn fractiegenoot Van der Roest bij de behandeling van de verzelfstandiging van het Centraal Museum. Wij gaan ervan uit dat het ook bij de bibliotheek straks vanzelfsprekend is dat de U-paskorting wordt meegenomen. Ik hoor hierover graag een bevestiging van de wethouder.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Vanavond praten we over de verzelfstandiging van de bibliotheek. Dit is een belangrijk besluit voor de raad, voor de stad en voor de bibliotheek. Ik vind dat de bibliotheek een heel belangrijke, maatschappelijke functie heeft voor de stad, en dat die functie heel toegankelijk moet zijn. Het college kiest ervoor de bibliotheek niet door te laten gaan als gemeentelijke dienst, maar als een zelfstandige stichting, zodat ook de bibliotheek een culturele onderneming kan zijn, meer autonomie heeft en samenwerkingen aan kan gaan met derden. Daarom hebben we dit voorstel hier neergelegd. Het sluit helemaal aan bij organisatievernieuwing Via B en bij de ontwikkeling naar een gemeentelijke regiefunctie.

Er is een aantal dingen gezegd en ik zal puntsgewijs ingaan op de opmerkingen die zijn gemaakt. Ik heb inderdaad het voorstel voor de kunstuitleen er uitgehaald, omdat ik er zeer zorgvuldig naar wil kijken. Ik ben vanmiddag bij de kunstuitleen geweest om met het personeel verder te praten over zijn positie. Als wethouder Personeel vind ik het van zeer groot belang dat de onzekerheid zo kort mogelijk duurt, maar ik wil wel met een gedegen, zorgvuldig voorstel naar de raad komen. Ik zal er alles aan doen om dit zo snel mogelijk met de raad te kunnen bespreken.

Er is een aantal vragen over het personeel van de bibliotheek gesteld. Ook hier is een sociaal plan afgesloten. Dat lijkt sterk op dat voor het Centraal Museum, maar is wel anders, omdat de bibliotheek onder een andere cao valt: de cao Nederlandse Bibliotheken. Ik bevestig dat ik ook hier de hardheidsclausule zal toepassen op advies van de commissie die er ook voor deze verzelfstandiging is; ik zal haar advies overnemen.

Ik zeg toe dat de U-pasregeling in 2013 ongewijzigd blijft. De bibliotheek vindt dat men een belangrijke maatschappelijke taak heeft en daar hoort de U-pas bij. Deze staat in het Jaarplan 2013 genoemd. De raad hoeft zich daarover geen zorgen te maken.

Over de kaderstellende rol heb ik in de commissievergadering een aantal toezeggingen gedaan en daarom heb ik in het dictum van het voorstel een beslispunt toegevoegd. Het amendement van de heer Ikkersheim om het beleidskader eens in de vier jaar te actualiseren, begrijp ik goed. Ik heb in beslispunt 4 alleen 2014 genoemd, omdat het college niet te veel over zijn graf heen wil regeren. Dat er een periode van vier jaar genoemd wordt, vind ik heel logisch, maar ik vind het aan de raad om te bepalen hoe vaak hij zijn kaderstellende rol wil uitoefenen. Ik stel voor dat het amendement gewoon in stemming komt, maar ik kan mij er heel goed in vinden.

Mevrouw Hakbijl en de heer Ikkersheim hebben gevraagd naar de kredietvoorziening. Ik begrijp die vraag. Ik zou ook zelf willen dat de bibliotheek straks gebruik kan maken van een faciliteit bij een commerciële bank in plaats van bij de gemeente. Het gaat hier overigens om een krediet voor grote ICT-investeringen. Het investeringsplan is als bijlage meegestuurd en ligt vast in een kredietovereenkomst. Het gaat er dus niet om, om links en rechts bepaalde uitgaven te dekken. Ik zou willen dat we een commercieel bank vinden die bereid is om dit krediet te verstrekken. Dat is tot op heden niet gelukt. Er is dus geen andere oplossing dan die in het voorstel staat. Ik zeg graag toe dat we het komende jaar heel expliciet zullen kijken of er een bank is te vinden die de kredietverlening van de gemeente kan overnemen, omdat ik het belangrijk vind dat dit bij een externe partij ligt en niet bij de gemeente. Ik wil de verzelfstandiging daarvoor echter niet ophouden. Het klopt dat de bibliotheek een onderpand meekrijgt met twee vestigingen, maar dit is ten behoeve van het weerstandsvermogen en er zullen kapitaalslasten voor moeten worden afgedragen tot 2027. We zullen serieus met verschillende banken in gesprek gaan of ze deze kredietverstrekking willen overnemen en ik zal de raad daarover informeren binnen nu en zes maanden.

De heer Schipper heeft een aantal punten opgebracht die volgens hem niet zijn geregeld en die hij heeft verwoord in een amendement. Ik ontraad het aannemen van dat amendement. Ik heb in de commissievergadering al gezegd dat ik het niet noodzakelijk vind om een convenant af te sluiten, omdat we werken met een jaarplan bij de subsidiebeschikking. Het Jaarplan 2013 is in concept beschikbaar. Er wordt aan de subsidieverlening voor 2013 gewerkt. Het lijkt me handig dat we dit als college na vanavond doen. Het concept heb ik gezien en wordt nu verder behandeld door de Afdeling Onderwijs. Ik heb in de commissie toegezegd dat ik dit ter informatie aan de raad zal toesturen, zodat erover kan worden gesproken.

Er is een raad van toezicht, het managementteam is benoemd en daar worden stappen in gezet. Hoe het scholingsprogramma eruitziet, heb ik even niet in mijn hoofd, maar dat zal ik navragen. Ik vind dat zeer belangrijk en in het sociaal plan is vastgelegd dat er aandacht komt voor scholing van het personeel. Al met al vind ik de punten die de heer Schipper noemt geen reden tot uitstel, daarom ontraad ik het aannemen van zijn amendement.

Collega Lintmeijer heeft bij het Centraal Museum een aantal woorden gewijd aan de raad van toezicht. Ik zou bijna dezelfde woorden willen gebruiken. Het college heeft ervoor gekozen om de OR adviesrecht te geven op de profielen. Daarvan heeft de OR gebruik gemaakt. We hebben geconstateerd dat de punten die de OR heeft ingebracht in de profielen zijn verwerkt. Ook is vastgelegd dat er regelmatig overleg komt tussen de raad van toezicht en de OR. Daarom hebben wij gekozen voor een onafhankelijke positie van de raad van toezicht en zijn we niet meegegaan in het advies van de OR om daarin een voordracht van de ondernemingsraad te verwerken. Als de raad dit in meerderheid wel wil, betekent dit dat de statuten moeten worden aangepast. Dat zou kunnen, maar ik ontraad het aannemen van de motie op basis van de argumenten die ik heb gegeven en de lijn die we hebben ingezet bij de schouwburg, het museum en de bibliotheek.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! Als reactie op de antwoorden van de wethouder, in het bijzonder over de amendering die de CDA-fractie heeft voorgesteld, deel ik mee dat amendement 73 door de indieners wordt ingetrokken. Wij zijn zeer benieuwd wat wij binnen een halfjaar van de wethouder zullen horen over de kredietverstrekking.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat amendement 73 (Een ondernemer moet ook zelf bankieren) wordt ingetrokken.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Ik ben niet ingegaan op amendement 74. Conform hetgeen door collega Lintmeijer is aangegeven bij de behandeling van het voorstel over het Centraal Museum, deel ik mee dat ik hiermee kan leven.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! Volgens mij moet eerst het meest verstrekkende amendement in stemming worden gebracht, dat is amendement 76 van de SP-fractie.

De **VOORZITTER**: Dat is zeker het meest vergaand.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 76 (Neem de tijd voor de bieb).

Amendement 76 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van D66, PvdA, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper de VVD, CDA en GroenLinks ertegen hebben gestemd en de leden van de SP-fractie ervoor hebben gestemd.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 74 (Jaarlijks inzicht in verloop subsidiesuppletie).

Amendement 74 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 75 (Kaderstellende rol raad: niet jaarlijks koffie en thee zetten).

Amendement 75 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper, VVD en CDA ervoor hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van SP, GroenLinks en PvdA ertegen hebben gestemd.

Aan de orde is de afhandeling van het geamendeerde voorstel van het college.

Het geamendeerde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van D66, PvdA, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper, VVD, CDA en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fractie van SP ertegen hebben gestemd.

Aan de orde is de afhandeling van motie 115 (Benut participatie personeel door voordrachtsrecht OR).

Motie 115 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van PvdA, D66, SP, Groep Kuijper en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fracties van VVD, CDA, SLU en ChristenUnie ertegen hebben gestemd.

De **VOORZITTER** stelt daarop aan de orde de voortzetting van de behandeling van:

2. Voorstel inzake de voorgenomen belastingsamenwerking tussen de gemeenten Utrecht en De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (jaargang 2012, nr. 126).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ons rest nog de besluitvorming over het voorstel, de ingediende motie 112 en het door de heer Eggermont ingediende amendement 72, ter vervanging van amendement 69.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik zal nog even aangeven wat ik precies in het amendement veranderd heb. Alle punten die direct iets veranderen in de Gemeenschappelijke Regeling heb ik er uitgehaald. Het enige wat ik er in heb laten zitten, is wat mogelijk is, namelijk dat er EUR 270.000,00 wordt gekort op deze regeling. Het college wordt opgedragen om dit uit te zoeken.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! In het huidige bedrijfsplan is deze bezuiniging absoluut niet te realiseren. In de toekomst hopen we natuurlijk, en daar werken we ook aan, dat zich meer gemeenten zullen voegen bij dit samenwerkingsverband. De verwachting is dat daar meer kostenvoordelen uitkomen. Maar om die vooraf in te boeken, zou uitermate voorbarig zijn, en zou deze samenwerking ernstig in gevaar brengen. Ik ontraad het aannemen van het amendement.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 72 (Huwelijkse voorwaarden goed regelen I).

Amendement 72 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van D66, PvdA, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper, VVD, CDA en GroenLinks ertegen hebben gestemd en dat de leden van de fractie van SP ervoor gestemd hebben.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Op verzoek van mevrouw Bikker zullen wij eerst over de ingediende motie stemmen en daarna pas over het voorstel zelf.

Aan de orde is de afhandeling van motie 112 (Regel quorum goed – geen besluiten zonder aanwezigheid).

Motie 112 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van SP, PvdA, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper, VVD, CDA en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fractie van D66 ertegen hebben gestemd.

Aan de orde is de afhandeling van het voorstel van het college.

De heer **EGGERMONT** (SP): Wij zien het voorstel als een nieuwe vorm van nivelleren, maar dan de andere kant op. Wij wensen de gemeente erg veel succes met het op deze manier weggooien van geld. Wij vinden dat er stom onderhandeld is en kunnen het voorstel dan ook niet steunen.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van D66, PvdA, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper, VVD, CDA en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fractie van de SP ertegen.

5. Voorstel inzake het Efficiënt omgaan met welzijnaccommodaties (jaargang 2012, nr. 130).

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik zal mijn best doen twee toezeggingen te krijgen, want dan hoef ik geen moties in te dienen.

Voor het efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties speelt het eigen beheer door burgers voor SLU een belangrijke rol. In sommige situaties, dan denk ik aan de ontwikkelingen rond het buurthuis Binnenstad aan de Oude Gracht, zijn er burgers die dit prima zullen kunnen. In andere gevallen liggen er initiatieven waar vanuit het sociale middenveld ondersteuning is geboden. Ik denk aan de Jutter, dat is hier een voorbeeld van. Maar op andere plekken moet nog heel veel gebeuren om tot zelfbeheer te komen.

We zijn ervan overtuigd dat zelfbeheer ook op die andere plekken kan ontstaan, maar niet zo maar automatisch uit de lucht komt vallen. Wij zien het als een taak van de sociaal makelaars die deze stad zal krijgen om zich juist op dit punt in te zetten. Een voorbeeld is hoe we dat bij de sport heel succesvol doen met verenigingsmanagers, die de samenwerking met de VSU gebruiken om dit soort zaken te professionaliseren. Ook daar hebben we te maken met verenigingen die op eigen initiatief gebruik maken van maatschappelijk vastgoed en gesteund worden om dit op een goede manier te doen. Hoewel de welzijnsinstellingen natuurlijk volledig zelf gaan over wat ze met hun personeel doen, stel ik voor om met dit voorbeeld in de hand met de welzijnsinstellingen te overleggen of ze zelfbeheer voldoende hebben geborgd en als dit niet het geval is, of ze dit op die manier willen borgen, zodat we daarop kunnen vertrouwen.

Ik wijs ook op de panden zelf. Om zelfbeheer te laten slagen, zijn er burgers nodig die het initiatief nemen en die dit goed kunnen doen. De wethouder heeft toegezegd dat hij komend voorjaar komt met een nota waarin helder wordt welke eisen hij hieraan stelt. Ik zie er graag een eis bij. Op zich is het prettig dat we naar één gemeentelijke vastgoedorganisatie gaan, dat is handig, maar het mag niet zo zijn dat dit soort onderhandelingen tussen vastgoed enerzijds en burgers anderzijds afhankelijk kunnen zijn van toevallig welke ambtenaar je treft. Als de wethouder aandacht aan de protocollen gaat besteden waaraan een vereniging moet voldoen, dan moet in hetzelfde stuk ook helder worden wat de gedragsregels voor de gemeente zijn bij dit soort aanvragen. Dan is voor iedereen binnen de gemeentelijke organisatie helder is wat de regels op dit terrein zijn, zodat we daarover geen meningsverschillen kunnen krijgen. Ik hoor graag de toezegging dat er niet alleen naar de voorwaarden voor de externe partijen wordt gekeken, maar dat die voorwaarden ook intern goed worden gerealiseerd. Zo lopen we geen kans op willekeur en klachten van burgers waaruit blijkt dat zij de regels goed interpreteren, maar dat er binnen de organisatie van alles verkeerd gaat.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Een kroeg, een sportkantine, een kerk of een buurthuis is een ontmoetingsplek in de buurt waar mensen samenkomen en waar sociale samenhang ontstaat. Plaatsen voor ontmoeting zijn belangrijk voor Utrecht. Bij deze misschien wat schokkende introductie voor sommige raadsleden zeg ik direct dat buurthuizen voor de CDA-fractie geen doel op zich zijn, maar middelen om mensen bij elkaar te brengen. Zo hebben wij naar het voorstel gekeken en zo hebben wij er uitgebreid over gesproken in de commissievergadering. Ik pak er een paar punten uit voor de discussie nu.

Ook al zou de gemeente deze operatie nu niet inzetten, deels vanuit financiële motieven, dan toch is het goed om aan de samenleving te vragen wat men zelf zou willen doen. De CDA-fractie juicht het zeer toe dat bewoners op diverse plekken in onze gemeente zelf met initiatieven zijn gekomen en al met zelfbeheer bezig zijn. Dat is een goede zaak en we vinden dat dit ook wat verder mag gaan na vanavond, als er wordt ingestemd met dit voorstel. Wij vinden dat de gemeente dit mag faciliteren, zowel door ambtelijk verder te gaan met de gesprekken met de bewoners, als door het onderzoeken van de mogelijkheid om transitiekosten in de overgang naar het zelfbeheer te bekostigen. Ik hoor graag van de wethouder of hij daartoe bereid is, anders heb ik daarover een motie achter de hand.

Het punt dat de heer Oldenburg zojuist inbracht, spreekt ons zeer aan. We hadden in onze tegenbegroting –leve de tegenbegroting zou ik bijna zeggen, een week na onze lange bespreking– het idee om het verenigingsmanagement zoals dit in de sector Sport speelt ook bij andere sectoren op te nemen. Het is goed dat dit bijval geniet en ik hoor graag met de heer Oldenburg wat de wethouder hiervan vindt. Dit zou een goed idee kunnen zijn. Je moet dit natuurlijk pas doen nadat er een initiatief van de bewoners is om samen tot zelfbeheer te komen; dan kan de gemeente een handje helpen. Als ik het zo goed begrijp, kan de CDA-fractie hiermee instemmen.

In de commissievergadering is over allerlei locaties gesproken. Er is een goede raadsinformatie-avond geweest. Eén locatie gaat ons in het bijzonder ter harte. Daarover hebben we verschillende contacten met de bewoners gehad. Dat is het Wevehuis op de rand van Tuindorp en Voordorp. Het is een vrij kort bestaand initiatief waar onlangs nog de nodige middelen in zijn gestopt en waar het bewoners-initiatief net een beetje tot wasdom begint te komen. We zouden het zeer betreuren als juist dat initiatief, waarvan goed gebruik wordt gemaakt, niet alleen door ouderen, maar ook door zeer diverse groepen in die wijk, geen doorgang zou kunnen vinden. We hebben hierover al vrij lang gesproken. Daarom vraag ik met een motie om het Wevehuis nog wat extra tijd en financiële ruimte te geven voor een succesvolle overgang naar zelfbeheer.

Daar hebben de bewoners om gevraagd. Ze willen nog een jaar de tijd hebben om zich daarna zelf te kunnen redden en ze hebben om een klein bedrag gevraagd van tussen de EUR 5.000,00 en EUR 10.000,00. In de volgende motie vragen wij dit bedrag te zoeken in het flexibele budget Vernieuwend welzijn.

"Motie 116

Maak doorstart Wevehuis mogelijk

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 15 november 2012, ter bespreking van de Nota Welzijnsaccommodaties, constaterende dat

- de nota "Efficiënt omgaan met Welzijnsaccommodaties" aan de raad is voorgelegd;
- er in de verschillende wijken van Utrecht een ontwikkeling op gang is gekomen richting meer eigen verantwoordelijkheid van bewoners en gebruikers voor hun buurthuizen;
- er in het proces voor een aantal buurthuizen een overgangstermijn is ingebouwd naar (meer) vormen van zelfbeheer,

overwegende dat:

- het Wevehuis nog een vrij nieuw initiatief is, voor en door bewoners van de wijk Noordoost;
- het Wevehuis duidelijk voorziet in een behoefte in de buurt, zowel onder ouderen als onder allerlei andere bewoners van Voordorp en Tuindorp;
- buurtbewoners zelf graag, los van de samenwerking met de school (zoals de gemeente voorstelt) een goed zelfbeheervoorstel willen doen;
- er door deze buurtbewoners om wat meer overgangstijd is gevraagd plus een bescheiden eenmalige subsidie van 5.000 tot max. 10.000 euro tot half 2014;
- elders ook wat meer tijd en geld en ondersteuning toegezegd is voor een succesvolle overgang naar zelfbeheer voor Welzijnsaccommodaties,

spreekt uit dat

- het college het Wevehuis nog wat extra tijd en financiële ruimte geeft voor een succesvolle overgang naar zelfbeheer;
- het college dekking voor het bedrag (van 5.000 tot max. 10.000 euro) zoekt in het flexibel budget Vernieuwend Welzijn."

De motie is ondertekend door mevrouw Van Gemert, mevrouw Hamid, mevrouw Bikker en mijzelf.

Tot slot merk ik op dat er een goede beweging is ingezet. Die beweging houdt vanavond niet op, zoals ik ook heb aangegeven. Echter, de gemeente heeft tijd nodig om over te gaan naar een nieuwe organisatievorm. Dit geldt natuurlijk ook voor de organisaties in de stad, de bewoners en de bewonersgroepen in zelfbeheer. Laten we hun die tijd geven. We kunnen niet in onze handen klappen en zeggen: er zij zelfbeheer per 1 januari. Dat moet rijpen en er zijn voorstellen gedaan om dat een beetje te begeleiden.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Welzijn zegt iets over persoonlijk welbevinden, over het geluk van mensen. Factoren als welbevinden en geluk kunnen een groot effect hebben op de economie en het functioneren van de samenleving. Daarom, wil je bijdragen aan een samenleving waarin individuen kunnen werken aan hun zelfontplooiing en het realiseren van hun persoonlijke levensdoelen, dan zul je moeten zorgen dat de juiste voorwaarden aanwezig zijn. Een van die voorwaarden is voor de D66-fractie dat er in de stad kwalitatief hoogstaande welzijnsaccommodaties staan. Plekken waar mensen samen activiteiten kunnen organiseren die bijdragen aan het welzijn in de buurt, de wijk en de Utrechtse samenleving in haar geheel. Plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en die een bijdrage leveren aan het voorkomen van zoiets als sociaal isolement.

Tegelijkertijd staat de gemeente voor de opgave om de kosten te beperken en zorgvuldig te bezien dat elke euro goed wordt besteed. Dit betekent keuzes maken. Accommodaties met een lage bezettingsgraad leggen een grote druk op de gemeentelijke begroting, waardoor het welzijnswerk aan effectiviteit verliest. Niet de kwantiteit, maar de kwaliteit en de effectiviteit van de welzijnsaccommodaties staan voor de D66-fractie voorop. Dat is voor ons ook de richting waarin het college de komende jaren verder zal moeten gaan: kwalitatief hoogwaardige welzijnsorganisaties die een centrale functie vervullen in de sociale en maatschappelijke infrastructuur van de Utrechtse wijken en buurten.

Dit raadsvoorstel is een uitvloeisel van de wens van onze raad om meer te investeren in mensen en minder in stenen. Concreet betekent dit dat er acht gebouwen worden gesloten en dat zes gebouwen minder vierkante meters krijgen. De D66-fractie is blij dat dit voorstel in goed overleg met de bewoners en de gebruikers van de panden tot stand is gekomen. Maar we hebben ook goed naar hen geluisterd. Ze willen vaker hun buurthuizen in zelfbeheer nemen, zodat de activiteiten die ze samen hebben opgezet, overeind kunnen blijven. De D66-fractie vindt dat hiervoor ruimte moet zijn en koestert deze wens. We danken de wethouder voor zijn toezegging in de commissiebehandeling om nog voor de zomer met een integrale visienotitie te komen hoe wij dit gestalte zullen geven. Efficiënt gebruik van accommodaties, zodat we kunnen blijven investeren in activiteiten en in mensen. Zoals betoogd hebben we daarvoor kwalitatief hoogstaande buurthuizen nodig. Dit voorstel is hierin een belangrijke eerste stap om naar meer zelfbeheer toe te gaan. Wij kijken uit naar het visiedocument en we kunnen instemmen met het raadsvoorstel.

Mevrouw **HAMID** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben dit onderwerp uitvoerig in de commissie besproken. De GroenLinks-fractie heeft aangegeven dat ze positief is over het uiteindelijke voorstel. We danken het college voor de gedegen aanpak om dit toch gevoelige onderwerp in goede banen te leiden. De GroenLinks-fractie is blij dat het aantal te sluiten buurthuizen beperkt is gebleven en dat aan de bewoners de mogelijkheid is geboden om buurthuizen in eigen beheer te realiseren, zoals het buurthuis de Oudegracht in Uitwijk. Ook is zij blij dat de Uithoek in Ondiep open blijft en dat het Strandpaviljoen gedeeltelijk open blijft voor de buurt.

De wethouder heeft toegezegd om met een visie te komen, zoals de collega's hebben gezegd. Wij zijn daar blij mee, want het onderwerp "buurthuizen in zelfbeheer" behoeft verdere aandacht. Het is goed dat deze initiatieven als paddestoelen uit de grond schieten, maar het is wel van belang om na te gaan in hoeverre ze realistisch en haalbaar zijn. De rol van de gemeente om te ondersteunen en de facilitering te regelen is een punt dat nader aandacht behoeft. De heer Smid van de CDA-fractie heeft al gezegd dat hij een motie achter de hand houdt. Wij zijn eventueel bereid om die te steunen.

In de commissievergadering heeft de GroenLinks-fractie aandacht gevraagd voor het buurthuis aan de Margrietstraat en het Wevehuis. Ten aanzien van het buurthuis aan de Margrietstraat hebben wij de wethouder verzocht om de gebruikers die aan Zuilen gebonden zijn een goed alternatief te bieden, bijvoorbeeld het Vorstelijk Complex. Wij zijn benieuwd of de wethouder hiervoor inmiddels met de gebruikers een oplossing heeft gevonden. De GroenLinks-fractie vindt dat het buurthuis open moet blijven totdat er een goed alternatief is gevonden. Ik hoor hierop graag een reactie van de wethouder.

De GroenLinks-fractie blijft bij het standpunt om voor het Wevehuis het gebruik van de leslokalen tot halverwege 2014 in stand te houden. Dit heeft collega Smid zojuist ook gezegd. We vinden dat de gebruikers de tijd moeten krijgen om het zelfbeheer voor te bereiden. Het gaat inderdaad om een klein budget, EUR 5000,00 tot EUR 10.000,00 per jaar. Dit moet te regelen zijn. We hebben de motie hierover ondertekend om dat mogelijk te maken.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Voorzitter! Ook het sluiten van buurthuizen zit ons niet in het bloed. Bij mijn bezoek aan de accommodaties die in het voorstel zijn genoemd en bij de RIA werd duidelijk dat het voortbestaan van buurthuizen sterk leeft in de buurten. Het gaat dan niet alleen om het doorgaan van de activiteiten, die zouden we kunnen spreiden, maar het gaat ook om de ontmoetingen in de eigen buurt. In die zin is sluiten altijd zeer ingrijpend. Voor ons heeft altijd vooropgestaan dat de activiteiten door moet kunnen gaan als de panden worden gesloten en daar wordt hard aan gewerkt.

We hebben in de commissievergadering een aantal pijnpunten genoemd. Het is prima dat voor een aantal buurthuis bekend wordt of doorgaan in zelfbeheer een optie is. We zijn blij met de toezegging van de wethouder dat hij zal werken aan verwachtingsmanagement. Snel moet duidelijk worden of het mogelijk is om door te gaan met de inkomsten en uitgaven die gelden voor dat specifieke buurthuis. Het is kort dag voor dat hele proces. We spreken onze zorg uit of alles binnen de gestelde periode haalbaar is. Onderzoek of doorgaan met zelfbeheer mogelijk is, kost nu eenmaal tijd. We horen graag van de wethouder de toezegging dat hij voor de zomer een tussentijdse rapportage aan ons doet toekomen hoe het loopt met de panden waar het zelfbeheer op dit moment in onderzoek is. Omdat het ook gaat om de vraag wat er eigenlijk aan de hand is met vraag en aanbod van ruimtes in de buurten, ontvangen we dan ook graag een rapportage wat het makelpunt kan zeggen over vraag en aanbod.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Ik hoor wat zorgelijkheid bij de heer Koopmans. Om met de woorden van zijn collega te spreken: het zelfbeheer zit nog niet echt in het bloed van de PvdA-fractie. Klopt dit beeld, of ziet hij ook kansen en positieve zaken? Het klinkt vooral zorgelijk waar hij een aantal bezwaren noemt.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Ik denk dat het per situatie verschillend is. Ik maak mij geen zorgen over het voortbestaan van de Oudegracht. Ik heb met de mensen gesproken en ik heb gezien dat ze dit uitstekend in korte tijd voor elkaar zullen krijgen. Ik maak me wel zorgen over Oudwijk, niet over de mensen, maar over de complexiteit van alle groepen die in dat buurthuis met elkaar samenwerken en de bedragen aan huur die moeten worden opgebracht. Het wordt een hele opgave om dat in zelfbeheer voor elkaar te krijgen. Daarom zie ik ook uit naar die notitie van de wethouder, want het gaat niet alleen om de kansen, maar ook om de valkuilen en om te leren van de initiatieven tot nu toe. We spreken altijd over de nieuwe Jutter, een voortreffelijk initiatief, maar ik wil weten of de omstandigheden er algemeen zijn, of dat er een aantal zaken speelt die je niet kunt overzetten naar een andere situatie. Daar gaat het om.

We hebben natuurlijk ook gehoord dat er in ieder geval in deze collegeperiode geen nieuwe buurthuizen gesloten zullen worden en daar zijn we blij mee.

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Voorzitter! Ik word opgestoot door mijn fractie tot vuurwerk. Ik weet niet of ik aan die verwachting kan voldoen, maar ik nodig mijn collega's uit om er eens even goed voor te zitten. Efficiënt omgaan met publieke middelen zit de VVD-fractie in het bloed en vindt zij uiterst belangrijk. In die zin zien wij zeker de goede kanten van dit voorstel en sluit dit naadloos aan bij de ambities van de gemeente rondom het vernieuwend welzijn. We hebben ook een aantal kritische kanttekeningen.

Eigenlijk wordt er een kaasschaafmethode gehanteerd waarbij veel buurthuizen een beetje moeten inleveren, zonder dat er echt strategisch wordt gekozen. Je zou kunnen stellen dat dit goed voor het draagvlak is, maar als je het een beetje kritisch bekijkt –en daar houden wij toch wel van bij de VVD– worden de kool en de geit gespaard. Overal wordt een beetje van afgehaald en we hebben niet echt goed gekozen voor de verbetering van de kwaliteit van de accommodaties. Deze ambitie heeft de VVD-fractie al jaren. Ik heb in de commissievergadering gezegd dat er in Utrecht nog een groot aantal keten staat, terwijl we ook betere buurthuizen hadden kunnen neerzetten. In onze tegenbegroting hebben we hierover het een en het ander gezegd, maar ik kom hier nu niet met een nieuwe motie of een nieuw amendement.

Daarnaast ziet de VVD-fractie het risico dat een groot deel van de bezuinigingen niet wordt gerealiseerd, omdat het gaat om panden die of niet verkocht of niet verhuurd kunnen worden, waardoor we het risico lopen dat het voorstel een papieren tijger wordt. Dit heeft te maken met de kaasschaafmethode.

Dit gezegd hebbende, zal de VVD-fractie instemmen, maar wel met de kanttekeningen die ik heb geplaatst. Ik hoop dat ik de verwachtingen van mijn fractie heb waargemaakt.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Het wordt mij niet duidelijk wat de heer Ikkersheim liever had gehad. Hij zet er kleine kanttekeningen bij, maar we spreken over een behoorlijk aantal vierkante meters die intensief worden gebruikt. Ik heb in de commissievergadering al gezegd dat ik niet zo blij bent met het woord "keten", want sommige bewoners zijn zeer trots op hun activiteiten en hebben met de verfkwest behoorlijk wat gedaan om de accommodatie mooi te maken. Ik vind dat iets te denigrerend.

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Ik weet niet zo goed wat de vraag van de heer Koopmans is.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Wat u liever had gehad, als u niet zo blij bent met het voorstel. Nog veel meer accommodaties sluiten?

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): De VVD-fractie zou echt hebben gekozen en een kwalitatieve verbetering in de bestaande accommodaties hebben bewerkstelligd. Die blijft nu uit. Mijn kwalificaties zeggen niets ten nadele van de inspanningen van de bewoners, maar ik denk dat we de bewoners die zich zo hard inzetten voor het welzijn in de stad en voor de activiteiten in de buurt een beter onderkomen hadden kunnen gunnen als we betere keuzes hadden gemaakt. Het is jammer dat dit niet is gebeurd. We zien echter ook dat dit voorstel een verbetering is van de situatie waar we vandaan komen. Daarom zullen we instemmen, maar we plaatsen daar een paar kritische kanttekeningen bij.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Het is goed dat deze opmerking tot serieuze proporties terug is gebracht. Die investering wordt natuurlijk wel gedaan; die ziet men terug in het voorstel. Een aantal accommodaties wordt opgeknapt en wordt meer eigentijds gemaakt. Dat punt in het betoog van de heer Ikkersheim klopt niet helemaal. Als de VVD-fractie naar nog minder buurthuizen of in mijn verhaal kroeg, kerk, sportkantine toe wil, zouden die dan verkocht kunnen worden en zou je daarmee de bezuinigingen binnenhalen die de VVD-fractie wenst? Op beide punten knabbel ik dus een beetje aan de redenering.

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Ik wil niet terug naar minder kroegen, daar gaat het voorstel ook niet over, maar over de welzijnsaccommodaties. Daarvoor staat dit punt. Er wordt inderdaad wat geïnvesteerd en we gaan terug, maar niet op de manier zoals wij voorstaan en die op zich beter zou zijn geweest voor de mensen die veel in die buurthuizen komen. Kiezen, en misschien een verlies nemen –dat sluit ik niet uit want de markt is niet top– en op die manier echt een strategische keuze maken voor minder locaties die van een betere kwaliteit zijn. Dat gebeurt nu niet, volgens mij kan de heer Smid dit echt niet ontkennen.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik vraag de heer Ikkersheim hoe het zit met het criterium van de bezettingsgraad. Daar heeft hij toch zelf ook om gevraagd?

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Nadrukkelijk, wij zijn een van de aanjagers daarvan, het is absoluut een belangrijk criterium. Dat wordt nu meegenomen, maar ik denk dat mevrouw Baş net zo goed weet als ik dat de bezettingsgraad in vele panden nog steeds niet zo hoog is. Dit sterkt ons in ons beeld dat we scherpere keuzes hadden kunnen en moeten maken en hopelijk de komende jaren zullen maken.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie kan zich goed vinden in de uitgangspunten van dit voorstel. Wij vinden het een uitstekend uitgangspunt om zuiniger om te gaan met welzijnsaccommodaties. Het efficiënter omgaan met die welzijnsaccommodaties betekent wel dat het daar ook bij moet blijven en dat er niet onbedoeld allerlei maatschappelijke initiatieven worden weggedrukt. Daarom steunt de ChristenUnie-fractie de motie van de CDA-fractie, onze handtekening staat er onder, over de transitie naar het zelfbeheer en ook steunen wij de motie over het Wevehuis.

Ik heb nog een punt over de opbrengsten van het voorstel. De ChristenUnie-fractie heeft in de commissievergadering nadrukkelijk aangegeven op de hoogte te willen blijven van de gegenereerde en de geschatte opbrengsten. De wethouder heeft toegezegd om hierop bij de jaarlijkse rapportage van de Utrechtse Vastgoedorganisatie terug te komen en ik hecht eraan om deze toezegging hier te herhalen, met woorden van dank dat we die toezegging hebben gekregen.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Ik moet kort zijn, want ik heb geen spreektijd meer. De SP-fractie staat achter het voorstel. We hebben er heel lang en heel veel over gesproken en we delen van harte de motie die de heer Smid heeft ingediend plus de motie die hij nog achter de hand houdt en wellicht nog gaat indienen.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de goede inbreng aan het slot van een heel uitvoerige discussie; dit is al door meerdere fracties gememoreerd. Deze exercitie zijn we niet lichtzinnig als college en als gemeente aangegaan, want ook stenen zijn belangrijk om goede initiatieven van de bewoners van Utrecht een goede plek te geven. Ik vind het een enorme winst dat we gezamenlijk zicht hebben gekregen op het efficiënt gebruikmaken van de stenen die we hebben neergezet, dat we daarop kunnen doorborden naar de toekomst toe, dat we ze verder kunnen inzetten en dat we de geesten in de stad rijp hebben gemaakt om daarnaar te willen acteren. Daarnaast –dit is door de raad ook ingebracht– is het krachtige maatschappelijke kapitaal vertaald in eigen beheer– zelfbeheer, welke naam je er ook aan wilt geven – en kan het in volle wasdom worden doorgezet. We zien mooie initiatieven. Ik ben het eens met de CDA-fractie dat dit niet van vandaag of morgen gaat, hoewel je met een beetje druk en zeer mooie situatie ziet ontstaan, bijvoorbeeld op de Oudegracht waar dit beleid heel snel wordt ingezet. Ik ben het ermee eens dat we geen verkeerde verwachtingen moeten scheppen. De PvdA-fractie heeft terecht gezegd dat we aan verwachtingsmanagement moeten blijven doen, maar ik vind dat wij, gedragen door de inbreng van de raad, deze weg kunnen aflopen. Ik zie zeer veel maatschappelijke effecten in de stad die dit alleen maar verder zullen brengen. In die zin ben ik zeer gerust over de toekomst.

Er is een aantal toezeggingen aan mij gevraagd, want hierbij hoort dat dit verder wordt gestut vanuit het sociaal makelaarschap. De fractie van SLU gaf dit duidelijk aan: ondersteun dit soort zelfinitiatieven. Komt dit in zelfbeheer, in eigen beheer of op een andere mooie manier tot stand? Natuurlijk, de sociaal makelaar moet hierop acteren, dus laat die toezegging nog een keer zijn gedaan. Ik zal goed kijken hoe de VSU dit in het verleden heeft opgezet. Ik heb zojuist gehoord dat dit momenteel met een iets andere uitwerking in de praktijk wordt gebracht, maar ter lering en vermaak zullen wij dit zeker meenemen.

We moeten deze initiatieven niet alleen laten ondersteunen door dit soort professionele organisaties. Ook het vrijwilligerswerk kan daarin een zeer belangrijke rol spelen, maar ook wij als gemeente zijn dan aan zet. Dit is de tweede toezegging die de fractie van SLU aan mij wilde ontklokken, en die doe ik graag. Ik benadruk dat we al een Utrechtse vastgoedorganisatie hebben, dus we werken er niet naartoe. We zullen heldere afspraken maken hoe wij omgaan met het beleid en de Utrechtse vastgoedorganisatie. Dat heeft te maken met financiële aspecten en met inhoudelijke wensen over wat we willen bereiken met het beleid dat door de raad is goedgekeurd, geamendeerd en vastgelegd, zodat we dit echt in onze stad kunnen realiseren. Ik heb al toegezegd dat ik voor de zomer met een integrale visienota kom. De D66-fractie refereerde hier terecht aan. Ik zal daarin opnemen hoe wij als gemeente zullen acteren.

De CDA-fractie heeft, gesteund door andere fracties, gesproken over de ondersteuning vanuit de gemeente zelf. De sociaal makelaar zal in zijn positie worden gezet. Die goede ondersteuning gaat uit van de beleidsafdeling van de gemeente. Dit gebeurt nu al, al die gesprekken hebben plaatsgevonden dan wel worden voortgezet.

De GroenLinks-fractie refereerde specifieke aan de initiatieven die lopen bij de Prinses Margrietstraat. Daarover zijn gesprekken gaande en een aantal initiatieven heeft al ergens anders onderdak gekregen. We zullen dit nauwgezet blijven volgen en ervoor zorgen dat deze initiatieven op een goede manier landen, niet in de laatste plaats in het Vorstelijke Complex –met een schuin oog naar de VVD-fractie zeg ik: dat prachtige complex– waar de buurt meer dan welkom is. We hebben dit inderdaad op een zeer mooie manier weten te organiseren. Dus ja, dit gebeurt voordat het buurthuis wordt gesloten. De raad kan in de stukken lezen dat die sluiting pas in 2014 is gepland, dus we hebben nog een vol jaar. Mij is gevraagd om inzicht te geven in de voortgang, ik dacht door de CDA- of PvdA-fractie. In de notitie die voor de zomer komt, zal ik ook inzicht geven in hoe alle zelfbeheeractiviteiten lopen en hoe de initiatieven lopen die andere plekken moeten krijgen. De raad krijgt een update, dan kunnen we daarover verder discussiëren.

De heer **SMID** (CDA): Ik ben blij met dit antwoord, maar ik doe er nog een schepje bovenop. Na vanavond houdt het niet op. Ik heb met name betoogd om ook aan buurthuizen waar nu niets gaat veranderen met deze nota het proces naar zelfbeheer voor te houden, niet op te leggen, zodat er op meer plekken zelfbeheer komt dan nu in de nota staat. Dat is mijn vraag voor na vandaag.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Het is altijd goed om naar de toekomst te kijken. Als ik de vraag zo mag interpreteren, en volgens mij heeft de heer Smid die zo gesteld, moet zelfbeheer geen speeltje van de gemeente worden waarop de buurthuizen moeten acteren. We moeten het initiatief laten waar dat hoort, namelijk bij de inwoners, de betrokkenen zelf. Die moeten dat dragen en daarvoor is ondersteuning nodig. Die spiegel zullen we voorhouden bij alle accommodaties waar dit soort activiteiten plaatsvinden. Ik vind juist de winst van dit proces dat we met heel veel buurthuizen hebben gesproken, maar we zullen dit verder uitzetten. Ik zal de sociaal makelaar zeggen deze spiegel voor te houden; ik kijk even met een schuin oog naar de fractie van SLU. Nogmaals, we moeten ervoor waken dat zelfbeheer als instrument vanuit het stadhuis over de stad wordt uitgerold en dat men het beheer niet zelf overneemt, want dan zijn we de verkeerde weg ingeslagen. Volgens mij voelen we allemaal aan dat dit niet de weg is die we willen inslaan, maar we moeten dit inderdaad op een goede manier begeleiden.

De PvdA-fractie heeft gevraagd naar de vraag en het aanbod en hoe de makelpunten lopen. Ik zal dit bij mijn collega nagaan en voor de zomer kenbaar maken. Bij de UVO bestaat een goede traditie hoe met de makelpunten wordt omgegaan. In de programmabegroting staat hoeveel matches er zijn geweest. Er zijn meerdere momenten om dit kenbaar te maken, maar ik zal dit in ieder geval in de notitie van voor de zomer een plekje geven.

De fractie van de ChristenUnie heeft gerefereerd aan de toezegging die ik al heb gedaan, daar neem ik acte van.

Ik dank de VVD-fractie uiteindelijk voor haar steun. Ik ben het fundamenteel niet met haar eens dat we de kaasschaafmethode hebben gehanteerd. Een aantal fracties heeft mij hierop aangesproken. Ik vind dat wij een heel zorgvuldig proces hebben gelopen met de blik op een efficiënter gebruik. Dat zien we nu al terug in de boeken. We zien ook dat uit dit proces heel veel mooie initiatieven zijn voortgekomen. Met de spiegel die we zullen voorhouden –door de CDA-fractie zo nadrukkelijk genoemd– zullen we streven naar een verdere verdichting van de vierkante meters met als enige doel een plek geven aan meer en mooiere initiatieven in onze stad, in de gebouwen die we hebben. Ook in de toekomst zullen we de kaasschaafmethode niet gebruiken. Ik denk dat we hiermee een heel mooi eerste fundament hebben neergelegd en dat we daarvan in de toekomst echt profijt zullen kunnen hebben.

De dekking in motie 116 is mogelijk. In de commissievergadering hebben we met elkaar gedeeld dat het vraagstuk erin gelegen is dat het Wevehuis nu gebruik maakt van twee lokalen van een school. Die school kan er op enig tijdstip weer een claim op leggen voor onderwijsdoelen. Ik ben natuurlijk bereid om het Wevehuis te steunen in haar zoektocht naar zelfbeheer. Tot halverwege 2014 is dit mogelijk. Bij deze motie moet ik de kanttekening plaatsen dat als de school deze twee lokalen opvraagt, er een andere situatie ontstaat en we moeten bekijken of dubbelgebruik mogelijk is, of niet. Ik weet dat het Wevehuis op dit moment initiatieven neemt en ik zal in mijn contacten met het Wevehuis mededelen dat die vraag boven de markt blijft hangen en dat de school het alleenrecht op die twee lokalen terug kan vragen. We moeten dan bekijken hoe het zelfbeheer vorm heeft gekregen en of dit op een andere plek zou kunnen landen. Als ik de motie zo mag interpreteren, kan ik er goed mee uit de voeten.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Ik aarzel even in verband met de jaartallen. Ik heb begrepen dat de school pas in 2015 mogelijk weer gebruik van die lokalen zou maken. Ik doe niet meer dan het verzoek vanuit de buurt dat op de raadsinformatieavond is ingebracht hier neerleggen. Dat gaat tot halverwege 2014. De reactie van de wethouder biedt perspectief aan de bewoners. Ze zullen hier blij mee zijn. In die zin ligt de uitdaging bij hen, het is niet vrijblijvend. Resultierend concludeer ik dat ik de motie intrekt, omdat die is overgenomen, met dank voor de toezegging.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 116 is ingetrokken, na de toezegging van de wethouder en met de uitleg die hij daaraan heeft gegeven.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Voorzitter! De wethouder sprak zojuist over het feit dat er wel materiaal is over de matches van het makelpunt, maar ik ben ook geïnteresseerd in het aantal mismatches, oftewel, waar de vraag groter is dan het aanbod.

Mevrouw **HAMID** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zijn blij dat de wethouder heeft toegezegd ruim de tijd te nemen voor het buurthuis op de Margrietstraat om een andere oplossing te regelen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beide toezeggingen.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Ik zal kijken hoe we de mismatches inzichtelijk kunnen maken en welke gegevens we daarvan hebben. Ik kom er op een later tijdstip op terug, maar ik ga even aan de slag met deze vraag.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

6. Voorstel tot (her)benoeming van drie leden van de Utrechtse Programma Raad (Jaargang 2012, nr. 131).

De **VOORZITTER** deelt de uitslag van de stemmingen mede.

Uitgebracht worden 44 stemmen, waarvan 10 in blanco en 34 op de dames Souad el Mourabet en Hanna Tekstra en de heer Rinus van Reenen, zodat allen zijn benoemd.

De **VOORZITTER** dankt de leden van het stembureau voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt het.

Hierna sluit de **VOORZITTER**, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD:

Opening van de vergadering	Pag. 1
Beëdiging nieuwbenoemd raadslid	Pag. 2
Agenda vaststellen en inventarisatie	Pag. 2
Notulen openbare vergaderingen van 4, 11 en 25 oktober 2012.	Pag. 2
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 2
Lijst van ingekomen stukken	Pag. 3

AAN DE ORDE:

1. Vaststelling Rapportage Aanbestedingsbeleid 2011 (Jrg.'12, nr. 127)	Pag. 4
Vragenuurtje	Pag. 4
2. Voorgenomen belastingsamenwerking tussen gem. Utrecht en De Bilt en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (Jrg.'12, nr. 126)	Pag. 7
3. Verzelfstandiging Centraal Museum (Jrg.'12, nr. 128)	Pag. 14
2. Voortzetting behandeling Voorgenomen belastingsamenwerking tussen gem. Utrecht en De Bilt en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (Jrg.'12, nr. 126)	Pag. 25
4. Bedrijfsplan Verzelfstandiging Bibliotheek (Jrg.'12, nr. 129)	Pag. 26
2. Voortzetting behandeling Voorgenomen belastingsamenwerking tussen gem. Utrecht en De Bilt en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (Jrg.'12, nr. 126)	Pag. 34
5. Efficiënt omgaan met welzijnaccommodaties (Jrg.'12, nr. 130)	Pag. 34
6. (Her)benoeming 3 leden Utr. Programma Raad (Jrg.'12, nr. 131)	Pag. 41

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Lever uw **schriftelijke vragen** over de JS aan middels de beschikbare **formats** (dus Excel of via online tool).

Verstuur per fractie alle vragen in één keer naar raadsvragencyclus@utrecht.nl.

Respecteer de deadlines en lever uw vragen aan **vóór 14.00 uur**.

Schriftelijke vragen kunnen, naast informatief/technisch, ook politiek van aard zijn. Graag wel de focus op het voorliggende onderwerp.

Behandeling van de JS in een **integrale commissie Jaarstukken** Het voltallige college is aanwezig voor de beantwoording van vragen. Behandeling in twee termijnen, **zonder** spreektijden.

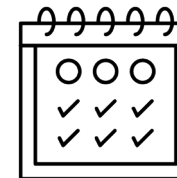
In de bijlage (volgt zsm) vindt u een lijst met **onderwerpen** en de bijbehorende **namen** en **telefoonnummers** van de **medewerkers** die u kunt bellen met uw technische vragen over de JS.

Planning behandeling Jaarstukken (JS) 2021

Donderdag 21 april	Verzending JS (en resultaatbestemming) Online publicatie JS <small>LET OP: de papieren versies worden een week later afgeleverd bij de fracties.</small>
Donderdag 12 mei	14.00 uur deadline indienen schriftelijke vragen JS
Vrijdag 27 mei	Beantwoording schriftelijke vragen JS
Dinsdag 31 mei	Technische bijeenkomst JS (avond)
Dinsdag 7 juni	Commissiebehandeling JS
Donderdag 16 juni	Raadsvergadering JS (ochtend)

Neem voor **ondersteuning** bij het opstellen, of de beoordeling van uw moties en amendementen, contact op met de **griffie**.

In de **technische bijeenkomst** op 31 mei o.a. een toelichting door de ambtelijke organisatie op de **Jaarstukken**, waaronder een duiding van de huidige gemeentefinanciën.

Bevindingen accountant: de **Adviescommissie C&F** bespreekt op donderdag 2 juni de bevindingen van de accountant! Uiteraard is de accountant hierbij aanwezig.

Fracties kunnen hun voorgenomen **moties** en **amendementen** uploaden in de **motie-tool**, tot de woensdagavond (23.30 uur) voorafgaand aan de raadsvergadering.

Controle jaarrekening 2021 Gemeente Utrecht

2 juni 2022

Utrecht

Niels Fritz en Rein-Aart van Vugt

Controle jaarrekening 2021 gemeente Utrecht

Algemeen:

- Goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid.
 - actualiteit rechtmatigheidsverantwoording
- Goedkeuringstolerantie:
 - fouten: € 17,7 miljoen (1%)
 - onzekerheden: € 53,1 miljoen (3%)
- Goed aandacht aan de thema's 'fraude' en 'integriteit'.
- Pilot: "controle-aanpak fraude" opgenomen in de controleverklaring.
 - Utrecht loopt hiermee voorop
 - Rachmaninoffplantsoen toegelicht in jaarrekening
- Effecten Covid-19 goed o.a. Tozo goed opgepakt en toegelicht. Controle weer deels op locatie
- Goede overleggen met het college van burgemeester en wethouders en directie.

Controle jaarrekening 2021 gemeente Utrecht

- Project “versterken accountantscontrole” heeft geleid tot verbeterde oplevering bij de start van de controle en een prettige samenwerking.
- Aandacht is nodig voor het verantwoordings- en controleproces ten aanzien van grondexploitatie, IT en SiSa. Tijdige onderbouwing van posten/stromen, kwaliteit van controle-informatie en interne controle.
- Trend: jaarrekening steeds meer integraal document en daarmee toename van verplichte onderwerpen (uitbreiding SiSa en in 2022 Wet open Overheid). Zet verdere druk op opstelproces.
- Spanningsveld ten aanzien van capaciteit, realisatiekracht en ambitie.

Controle jaarrekening 2021 gemeente Utrecht

Belangrijke rapportpunten:

1 Kwaliteit en tijdigheid van controle-informatie in fysieke domein heeft impuls nodig

- twee ongecorrigeerde fouten met effect van € 1,8 miljoen:
Leidsche Rijn te lage opbrengst raming (0,7)
Merwedekanaalzone te hoge kosten raming (1,1)
- detail bevinding op het niet voldoen aan het BBV, voorbeelden: historische plankosten toerekenen en doorvoeren scopewijzigingen zonder tijdig besluit van de Raad.
- Grondprijzenbrief is voorzichtig ingestoken, advies spiegelen aan recentelijke verkopen en externe taxaties
- geen wijzigingen in robuuste posten in 2021

2 Budgetrecht ten aanzien van investeringen.

Kredietoverschrijdingen worden gemeld maar leiden in praktijk niet tot een kredietaanpassing. Onrechtmatige overschrijding € 0,7 miljoen.

Controle jaarrekening 2021 gemeente Utrecht

- 3 Bij de naleving Europese aanbestedingen zijn fouten geconstateerd van circa € 3,5 miljoen. Deze fouten zijn ook door concernaudit geconstateerd en betreffen contracten waarbij de contracttermijn is overschreden. Advies om hier gericht acties op te zetten zodat tijdig gesignaleerd wordt dat een opdracht opnieuw in de markt gezet moet worden.
- 4 Periodiek actualiseren van het Plan gemeentelijke watertaken. Dit plan stamt uit 2015 en is hierdoor wellicht niet meer volledig passend bij de huidige uitdagingen.
- 5 Grote afwijkingen tussen begroting en realisatie (resultaat € 55 miljoen, verschil saldo van baten en lasten € 86 miljoen, kengetallen).
- 6 Weerstandscapaciteit (€ 54,8 miljoen) is lager dan onderkende risico's (€ 75,6 miljoen)

Controle jaarrekening 2021 gemeente Utrecht

Overige punten:

- WNT geen afwijkingen
- Begrotingsrechtmatigheid, op programmaniveau geen overschrijdingen die als onrechtmatig moeten worden gezien
- SiSa fouten en onzekerheden tabel is “schoon”
- Afgrenzingsfout crediteuren (€ 0,7 miljoen). Kosten niet in juiste boekjaar verantwoord.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer 2676
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 2 juni 2022
Agendapunt 4.1
Titel Jaarstukken 2021
Behandelend ambtenaar Sandra Emsbroek
Telefoon 0629077118
E-mail sandra.emsbroek@utrecht.nl
Datum collegebesluit
Thema
Portefeuillehouder Wethouder Klein
Beleidsveld Financiën
Raadsadviseur (lijst) Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	16 juni 2022

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Jaarstukken 2021

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Sandra Emsbroek
Kenmerk	9954687
Vergaderdatum Raad	16 juni 2022
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen
2. Het jaarrekeningresultaat 2021 van 54,6 miljoen euro toe te voegen aan de algemene reserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2021.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op de bijlagen 'Investeringsstaten 2021' en 'Risicomodel Jaarstukken 2021' op grond van artikel 55 lid 1, artikel 86 lid 2 en artikel 25 lid 2 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 10 lid 2 onder b en g Wet Openbaarheid van bestuur. De raad wordt separaat gevraagd deze geheimhouding op grond van artikel 25 lid 3 Gemeentewet in de eerstvolgende raadsvergadering te bekrachtigen.

In de investeringsstaten staan gespecificeerde bedragen voor investeringen voor de diverse programma's. Openbaarheid van de bedragen kan bij lopende en nieuwe aanbestedingen het gemeentelijke financiële belang schaden en kan leiden tot onevenredige benadeling van de Gemeente dan wel bevoordeling van derden.

In het risicomodel staan risico's / bedragen waarvan openbaarheid het gemeentelijke financiële belang kan schaden en kan leiden tot onevenredige benadeling van de Gemeente dan wel bevoordeling van derden.

Samenvatting

Het college legt aan de raad over ieder begrotingsjaar verantwoording af over het door hen gevoerde bestuur door middel van het overleggen van de Jaarstukken.

Met dit voorstel stelt u de Jaarstukken 2021 vast en verleent u het college décharge voor het gevoerde beleid en besluit u het resultaat 2021 toe te voegen aan de algemene reserve en te betrekken bij de resultaatbestemming 2021. Na vaststelling van deze stukken sturen wij deze naar de Provincie.

Context

Aanleiding

De Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de Jaarstukken volgt de gemeente de regelgeving en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordeningen. In de Jaarstukken laat de gemeente zien wat in 2021 is bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.

Alle extra detailinformatie, zoals onder andere per programma een financieel overzicht per doelstelling of de oorsprong en de toelichting van de indicatoren, is niet opgenomen in de pdf-versie, maar is terug te vinden in de onlineversie van de Jaarstukken.

De jaarrekening 2021 wordt gecontroleerd door accountant Deloitte. De controle bevindt zich op het moment van vaststellen van de jaarstukken 2021 in de afrondende fase. De door hen voorgestelde correcties zijn verwerkt in deze jaarrekening. De controleverklaring en het rapport van bevindingen zijn momenteel nog niet aanwezig. Deze zullen wel aanwezig zijn bij de vaststelling van de Jaarstukken, volgens planning op 16 juni 2022. Ook zullen deze worden toegelicht door de accountant in de adviescommissie Controle en Financiën op 2 juni 2022.

Na besluitvorming over de Jaarrekening vindt aparte besluitvorming over de resultaatbestemming plaats. Voor een deel van het resultaat 2021 geldt dat deze middelen beschikbaar moeten blijven voor het reeds bestemde doel omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan. In het raadsvoorstel Resultaatbestemming 2021 worden deze bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021 nader geduid.

Juridische context

De gemeenteraad is bevoegd de gemeentelijke Jaarstukken vast te stellen.

Provincies hebben de wettelijke taak om financieel toezicht te houden op gemeenten. De Jaarstukken dienen uiterlijk 15 juli a.s. bij de provincie te worden aangeleverd. Door het vaststellen van de jaarstukken 2021 in de raadsvergadering van 16 juni a.s. kan hieraan worden voldaan.

Beoogd effect

De functie van de jaarstukken is vooral gelegen in verantwoording, controle en décharge. Met het voorleggen van de jaarstukken en het geven van toelichtingen daarbij legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid.

De jaarstukken bieden de gemeenteraad de gelegenheid haar controlerende taak uit te voeren. De raad kan op grond van art. 199 Gemeentewet over gaan tot décharge van de leden van het college ten aanzien van het gevoerde financiële beleid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De [Programmabegroting](#) 2021 (vastgesteld op d.d.3 december 2020).

De Eerste [Bestuursrapportage](#) (vastgesteld op 8 juli 2021).

De Tweede [Bestuursrapportage](#) (vastgesteld op 11 november 2021).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	De jaarstukken 2021 vast te stellen

Argumenten	
1.1	<u>Met de Jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af over de uitvoering van de programmabegroting 2021</u>
	In de Programmabegroting 2021 staat wat de gemeente wilde bereiken in 2021 en wat de gemeente/het college daarvoor zou gaan doen met de bijbehorende financiële kaders. Tijdens het begrotingsjaar heeft het college de raad geïnformeerd over de voortgang in de Eerste Bestuursrapportage 2021 en de Tweede Bestuursrapportage 2021. Ook is begroting 2021 is hierop aangepast. Met de Jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af en laat het zien wat de gemeente in 2021 heeft bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.
1.2	<u>De vaststelling van de jaarstukken 2021 vindt tijdig plaats</u>
	Door het vaststellen van de jaarstukken 2021 in de raadsvergadering van 16 juni a.s. wordt voldaan aan de regelgeving om deze stukken uiterlijk 15 juli a.s. bij de provincie aan te leveren.
1.3	<u>De aangenomen moties over de jaarstukken zijn betrokken bij deze jaarstukken 2021</u>
	<p>Bij de raadsvergadering over de jaarstukken 2020 (8 juli 2021) zijn twee moties aangenomen over het overnemen van de aanbevelingen van de raadstoets Ondersteuning op Maat (M142) en Bereikbaarheid (M146).</p> <p>Hierin is onder meer aan het college opgedragen om de aanbevelingen zoals verwoord in deze raadstoetsen over te nemen en te verwerken in de P&C documenten. Ook heeft de wethouder financiën toegezegd om vanaf 2021 in de jaarstukken specifiek terug te komen op de eerdere aanbevelingen van de raadstoetsen in de programma's.</p> <p>In deze jaarstukken rapporteren wij daarom afzonderlijk over de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht en opvolging van de uitgevoerde raadstoetsen over de periode 2018-2021, voor zover nog niet afgerond.</p> <p>Bij deze jaarstukken willen we invulling geven aan de moties om de P&C documenten leesbaarder te maken. Speerpunt was om de teksten van de programmaverantwoordingen korter en beter leesbaar te maken. Daarbij helpt de opzet en gedetailleerdheid van de Begroting 2021 niet. Omdat de opzet van de begroting bepalend is voor de verantwoording, moeten de verantwoordingsteksten echter wel hierop aangesloten te blijven. Significante inkorting kan pas worden gerealiseerd als de programmaopzet wijzigt en als de begrotingsdoelen beknopter kunnen worden toegelicht.</p> <p>In totaliteit is het aantal pagina's in de programmaverantwoording met 25% gedaald ten opzichte van de programmaverantwoording 2020. Daarnaast zijn wat meer visualisaties, zoals grafieken, om de leesbaarheid van de stukken te vergroten.</p>
Beslispunt	
2	Het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de algemene reserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2021.
Argumenten	
2.1	<u>Een deel van het resultaat 2021 bestaat uit posten waar een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan.</u>

	Een aantal factoren, waar onder de toename van de beperkingen door de coronasituatie in het tweede half jaar 2021 en het ontbreken aan voldoende capaciteit, heeft ervoor gezorgd dat diverse projecten niet voldoende voortgang hebben kunnen hebben. Te denken valt hierbij aan de investeringsimpuls RSU, diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT/HRM projecten. Hierdoor is het daarvoor bestemde budget niet volledig besteed in 2021. Deze projecten verschuiven naar 2022 waardoor deze budgetten alsnog noodzakelijk zijn.
Kantttekeningen/ Risico's	
2.1	<u>Het resultaat over 2021 en de bestedings- en dekkingsvoorstellen is hoger dan verwacht</u> In 2021 zijn stappen ondernomen om het verschil tussen begroting en realisatie te verkleinen. Dit heeft nog niet voldoende effect gehad. Hierdoor worden veel budgetten via de resultaatbestemming naar 2022 overgeheveld. Het risico is aanwezig dat een boeggolf ontstaat: het inhalen van projecten uit 2021 komt boven op de reeds bestaande ambities die moeten worden uitgevoerd in 2022. In 2022 zal daarom extra aandacht worden besteed aan de haalbaarheid van deze projecten te realiseren doelen en middelen. In de tweede bestuursrapportage 2022 zal hierover gerapporteerd worden.

Financiën

De jaarrekening 2021 sluiten we af met een positief saldo van 54,6 miljoen euro. Dit verschil wordt verklaard door een aantal oorzaken.

Niet alleen in 2020 maar ook in 2021 heeft de coronapandemie veel impact gehad op de samenleving en op de stad Utrecht. In de zomer, tijdens het opstellen van de tweede bestuursrapportage, waren alle signalen vrij positief. Dit verslechterde echter in het najaar en eindigde in een lockdown in december 2021.

Mede hierdoor zijn de ramingen bij de tweede bestuursrapportage toch te rooskleurig geweest en zijn diverse werkzaamheden en projecten vertraagd of hebben uiteindelijk toch geen doorgang gevonden. Ook het ontbreken aan voldoende capaciteit heeft ervoor gezorgd dat diverse projecten niet voldoende voortgang hebben kunnen hebben. Te denken valt hierbij aan de investeringsimpuls RSU, diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT/HRM projecten. Hierdoor is het daarvoor bestemde budget niet volledig besteed in 2021.

Daarnaast zijn ook diverse financiële meevallers geweest in het tweede half jaar 2021. Zo is het resultaat op de erpachtconversies positiever uitgevallen dan in de tweede bestuursrapportage is geraamd, hebben we vanuit het Rijk meer geld ontvangen vanuit de september- en decembercirculaire en hebben we minder uitvoeringskosten gemaakt voor de TOZO en de TONK waarvoor we compensatie vanuit het Rijk hebben ontvangen (zie hiervoor de ook de toelichting bij Werk en Inkomen).

Een meer gedetailleerde toelichting over de baten en lasten per programma en de afwijkingen hierin is te vinden bij de Jaarrekening, onderdeel baten en lasten.

Voor een deel van het resultaat 2021 geldt dat deze middelen beschikbaar moeten blijven voor het reeds bestemde doel omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan. Om die reden wordt op dit resultaat per saldo 47,5 miljoen euro in mindering gebracht als gevolg van de (technische en beleidsrelevante) bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021.

Bij de behandeling van de jaarstukken worden deze bestedings- en dekkingsvoorstellen in een separaat raadsvoorstel voorgelegd. Het resultaat 2021 ná de voorgestelde bestedings- en dekkingsvoorstellen komt uit op 7,1 miljoen euro.

Vervolg

Na vaststelling van de Jaarstukken 2021 zenden wij deze stukken naar de Provincie.

Participatie

Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie

De Jaarstukken 2021 en de bewonersverantwoording zijn online gepubliceerd.

Niet-Referendabel

Het betreft een raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Jaarstukken 2021

Bijlagen informatief

- Bewonersverantwoording

- GEHEIM Investeringsstaten 2021

- GEHEIM Risicomodel Jaarstukken 2021

Jaarstukken 2021

Colofon

Jaarstukken 2021

Uitgave

Gemeente Utrecht

Repro

Office Centre

Fotografie

Andrea van den Haselkamp

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk

Afdeling FIJ

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl/verantwoording

finutrecht@utrecht.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Algemeen	7
Samenvatting	15
Deel 1 Jaarverslag	21
Programma's	21
Bewoners en Bestuur	21
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	43
Duurzaamheid	83
Bereikbaarheid	103
Openbare Ruimte en Groen	131
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	163
Werk en Inkomen	171
Onderwijs	197
Volksgezondheid	223
Ondersteuning op maat	233
Veiligheid	271
Cultuur	283
Samenleven en Sport	295
Utrechts Vastgoed	323
Algemene middelen	331
Overhead	337
Vennootschapsbelasting	341
Paragrafen	343
Weerbaarheid en Wendbaarheid	343
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	351
Investerings en onderhoud kapitaalgoederen	357
Financiering	382
Bedrijfsvoering	391
Verbonden Partijen	403
Grondbeleid	451
Lokale heffingen	455
Corona	469
Deel 2 Jaarrekening	475
Jaarrekening	475
Baten en lasten	477
Overzicht baten en lasten	478
Toelichting baten en lasten	481
Balans	515
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	518
Toelichting op de balans	524
Gebeurtenissen na balansdatum	546
Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten	546
Reserves	550
Voorzieningen	600
Borgstellingen	607
Begrotingsrechtmatigheid	611
Herleiding EMU-saldo uit balans	614
Kasstroomoverzicht	615
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	617

Bijlagen	657
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	657
Externe subsidieprogramma's	658
Investerings	663
Subsidies	665
Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger	693
Subsidieverantwoording per ontvanger.....	729
Voortgang uitvoering raadsbesluiten	757
Verklarende woordenlijst.....	786

Voorwoord

Raadvoorstel 2021 zaaknummer 9954687

Utrecht, 12 mei 2022

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2021 aan. In deze jaarstukken leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad over de gemeentelijke inspanningen, behaalde resultaten en de besteding van middelen in 2021.

We laten zien wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost, met een korte analyse van de eventuele afwijkingen op hoofdlijnen ten opzichte van wat we ons bij begroting hebben voorgenomen. In de samenvatting van de jaarstukken en in de bewonerssamenvatting nemen we ook een aantal verbeterpunten naar de toekomst mee.

Na de verantwoording per programma volgen de paragrafen zoals wij verplicht zijn op te nemen in onze begroting en jaarstukken.

Na het jaarverslag vindt u de jaarrekening, het huishoudboekje van de gemeente met een overzicht van de baten en lasten en de balans met een uitgebreide toelichting daarop, waaronder een overzicht van de reserves en voorzieningen. In de bijlagen bij de jaarstukken vindt u onder andere informatie over verstrekte subsidies en investeringen.

Op de website www.utrecht.nl/jaarstukken zijn per programma op onderdelen meer details zichtbaar.

Naar aanleiding van uw moties ten aanzien van de jaarstukken lichten wij graag toe hoe deze zijn verwerkt in deze jaarstukken.

Bij de raadvergadering over de jaarstukken 2020 (8 juli 2021) zijn twee moties aangenomen over het overnemen van de aanbevelingen van de raadstoets Ondersteuning op Maat (M142) en Bereikbaarheid (M146).

Hierin is onder meer aan het college opgedragen om de aanbevelingen zoals verwoord in deze raadstoetsen over te nemen en te verwerken in de P&C documenten. Ook heeft de wethouder financiën toegezegd om vanaf 2021 in de jaarstukken specifiek terug te komen op de eerdere aanbevelingen van de raadstoetsen in de programma's.

In deze jaarstukken rapporteren wij daarom afzonderlijk over de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht en opvolging van de uitgevoerde raadstoetsen over de periode 2018-2021, voor zover nog niet afgerond.

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

Algemeen

Samenstelling Bestuur

Samenstelling gemeenteraad

Stand 31 december 2021

Zetelverdeling:

- 12 GroenLinks
- 10 D66
- 6 VVD
- 3 PvdA
- 2 CDA
- 2 Partij voor de dieren
- 2 DENK
- 2 ChristenUnie
- 2 Student & Starter
- 2 SP
- 1 PVV
- 1 Stadsbelang

Samenstelling college van B en W

Stand 31 december 2021

Burgemeester Sharon Dijksma

Portefeuille: Openbare Orde en Veiligheid, Handhaving, Ombudszaken en Burgerzaken

Wethouder Lot van Hooijdonk (Eerste locoburgemeester) (GroenLinks)

Portefeuille: Energie, Mobiliteit, Groen, Dierenwelzijn

Wijkwethouder: Zuid en West

Wethouder Klaas Verschure (D66)

Portefeuille: Ruimtelijke ontwikkeling, Leidsche Rijn, Economische zaken, Circulaire economie en Middelbaar beroepsonderwijs,

Wijkwethouder: Noordwest

Wethouder Maarten van Ooijen (ChristenUnie)

Portefeuille: Maatschappelijke ondersteuning, Welzijn, Asiel en integratie en Sport

Wijkwethouder: Vleuten-De Meern

Wethouder Kees Diepeveen (GroenLinks)

Portefeuille: Wonen, Merwedekanaalzone, Grondzaken, Openbare Ruimte, Samen voor Overvecht, Markten en havens

Wijkwethouder: Overvecht

Wethouder Anke Klein (D66)

Financiën, Cultuur, Onderwijs, Wijkgericht werken & participatie en Erfgoed

Wijkwethouder: Oost en Binnenstad

Wethouder Linda Voortman (GroenLinks)

Portefeuille: Werk en Inkomen, Diversiteit, Publieksdienstverlening, Personeel en organisatie

Wijkwethouder: Zuidwest en Noordoost

Wethouder Eelco Eerenberg (D66)

Portefeuille: Volksgezondheid, Milieu en emissieloos vervoer, Jeugd en Jeugdzorg, Stationsgebied, en Vastgoed

Wijkwethouder: Leidsche Rijn

Gemeentesecretaris Gabriëlle Haanen (gemeentesecretaris)

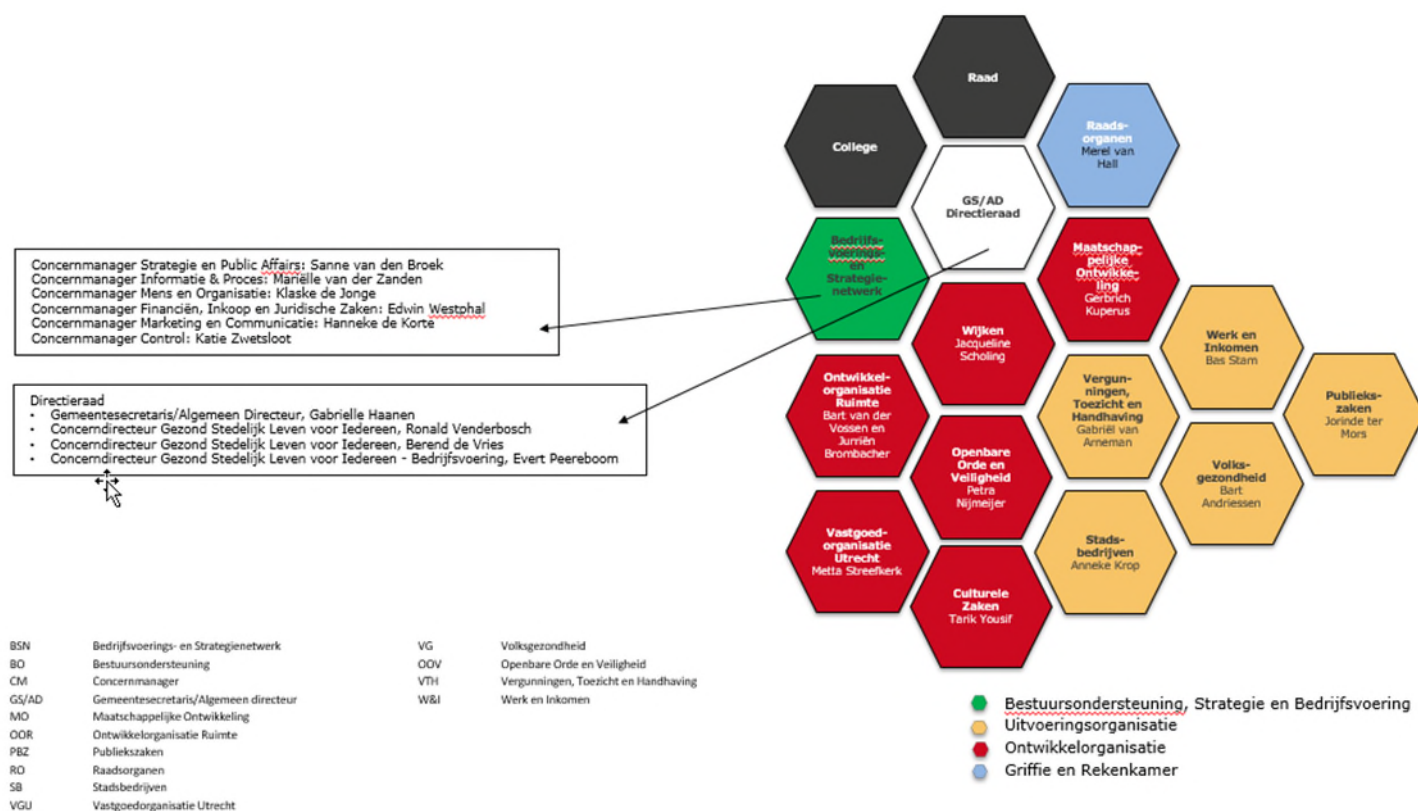
Adviseur college van B en W en Algemeen directeur ambtelijke organisatie.

Organogram

Stand per 31 december 2021

Organisatiestructuur

Organisatiestructuur

Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk

- Aansturing door Algemeen Directeur, Gabriëlle Haanen
- Aansturing door Concerndirecteur Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen - Bedrijfsvoering, Evert Peereboom
- Aansturing door Concerndirecteur Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, Ronald Venderbosch
- Aansturing door Concerndirecteur Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, Berend de Vries

Kerncijfers gemeente Utrecht

Per einde kalenderjaar	2019	2020	2021
Sociale structuur			
Aantal inwoners	357.719	359.355	361.742
waarvan percentage 0-29 jaar	44	43	43
waarvan percentage 30-64 jaar	46	46	46
waarvan percentage 65+ jaar	10	11	11
Werkzame personen SBI 2008 ^[#1]	274.433	281.628	287.059
Fysieke structuur			
Oppervlakte land in hectare ^[#2]	9.383	9.383	9.383
Bevolking per vierkante kilometer land	3.812	3.830	3.855
Woningen per vierkante kilometer land	1.670	1.702	1.719
Aantal woningen ^[#3]	156.678	159.670	162.450
waarvan % koopwoningen ^[#4]	46,1	44,9	45,3
Gemiddelde woningbezetting (= bevolking in woningen / bewoonde woningen) ^[#5]	2,4	2,3	2,3
Financiële structuur (bedragen zijn in miljoenen euro's)			
Rekening			
Totaal lasten	1.450	1.623	1.561
Algemene Uitkering Gemeentefonds	745	814	838
Totaal reserves	580	622	798
Totaal voorzieningen ^[#6]	77	78	63

[1] Bron: Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) met de stand per 1 april. Voor werkzame personen zijn de definities van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008 (inclusief vrije beroepen) van toepassing. Cijfers van voorgaande jaren worden jaarlijks bijgesteld.

[2] Bron: CBS Statline

[3] Bron: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

[4] Bron: BghU en BAG. In de eigendomgegevens van eind 2021 is 45,3% koopwoning en 53,1% huurwoning; van de overige 1,6% is de eigendomssituatie onbekend.

[5] Bron: BAG en BRP. Het cijfer geeft de gemiddelde woningbezetting van bewoonde woningen en wooneenheden die onder de woningtelling vallen.

[6] Bron: Voorzieningen passivazijde.

Leeswijzer

Inleiding

Met de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Wij laten zien wat we in 2021 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost.

De Jaarstukken 2021 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de jaarstukken volgen wij de instructie van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordeningen.

Via de menu's bovenaan deze website komt u bij de volgende informatie:

Algemeen: Hier vindt u, naast algemene informatie over de gemeente Utrecht en de stad, een samenvatting van het jaarverslag.

Jaarverslag: Deze is opgebouwd uit programma's en paragrafen.

1. Programma's:

De programma's beschrijven het werkveld van de gemeente. U vindt hier per programma antwoorden op de vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft dat gekost?

Bovenstaande vragen komen overeen met die in de begroting. Zo kunnen gemeenteraad en inwoners nagaan in hoeverre voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en doelen zijn bereikt.

Op de website is er nog een extra tabblad aan toegevoegd met meer details. Daar worden de financiële cijfers van de producten, subsidies en investeringen weergegeven.

2. Paragrafen:

De paragrafen zijn een verplicht onderdeel van het jaarverslag. De onderwerpen in dit menu geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, beheersmatige zaken en risico's.

Jaarrekening: Dit is de financiële verantwoording, of het huishoudboekje van de gemeente Utrecht. In de onderwerpen in dit menu vindt u de cijfers en een uitgebreide onderbouwing en toelichting op hoe de gemeente er financieel voor staat.

Cijfernotatie

Er zijn diverse manieren om cijfers te noteren in financieel georiënteerde stukken. Hier is er voor gekozen om een notatie te gebruiken die voor mensen zonder financiële achtergrond zo logisch mogelijk is.

Baten en lasten, toevoegingen en onttrekkingen worden allemaal gepresenteerd als positieve bedragen. In een saldo-kolom krijgt een nadeel een negatieve notatie met een min (minus) en een voordeel krijgt een positieve notatie. In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve. Bij de 3^e W tabellen van de Programma's, is er ook nog een kolom 'verschil actueel en realisatie'. Hier betekent een positief verschil (voordeel) dat er minder lasten waren of meer baten dan verwacht. Omgekeerd betekent een negatief verschil (nadeel) dat er meer lasten waren of minder baten dan verwacht.

Afrondingen

De cijfers die in deze jaarstukken zijn verwerkt komen direct uit de boekhouding van de gemeente. Daar staan de getallen genoteerd tot op 2 cijfers achter de komma. Voor de leesbaarheid worden de cijfers in de jaarstukken afgerond op 1.000-tallen. Ter voorkoming van fouten daarbij worden deze afrondingen gedaan in het programma Exel en worden de uitkomsten gebruikt voor publicatie. Hierdoor kan het voorkomen dat als een tabel nageteld wordt, er minimale verschillen zijn (1 of 2 cijfers).

Geen mutaties: geen gegevens opgenomen

Bij de 3e W tabellen in van de Programma's, wordt een onderscheid gemaakt naar onder andere baten en lasten. Soms is op een bepaalde subdoelstelling op bepaalde regels geen mutatie geweest in 2020 en 2020. Om te voorkomen dat er in die regel dan alleen nullen genoteerd moeten worden, wordt die regel dan in zijn geheel weg gelaten.

Inwonersenquête

Op meerdere plaatsen op de Website wordt verwezen naar de inwonersenquête. Daarom hebben wij hier een link opgenomen naar de Website '[De Utrecht Monitor](#)'. Dit is een website van IB Onderzoek die we jaarlijks in mei updaten met de nieuwste cijfers en ontwikkelingen in de stad.

Een belangrijke bron voor de Utrecht Monitor is de **Inwonersenquête**. Dit is een uitgebreide vragenlijst die we jaarlijks bij duizenden inwoners afnemen. Op bovenstaande site staat halverwege wat beknopte informatie over de Inwonersenquête. De [Inwonersenquête wordt onder meer gebruikt als input voor indicatoren in de begrotingscyclus](#). Op de pagina van IB Onderzoek over de Inwonersenquête is toegelicht waar we de resultaten van de Inwonersenquête nog meer voor gebruiken.

Samenvatting

Introductie

Net als in 2020 had corona in 2021 enorme invloed op Utrecht. Daardoor werd ook de uitvoering van de programmabegroting bemoeilijkt. Al bij de vaststelling van de begroting was er weinig ruimte voor nieuw beleid. Het accent lag op het realiseren van vastgesteld beleid, inclusief de maatregelenpakketten corona om ondernemingen, huishoudens en individuele Utrechters de nodige ondersteuning te bieden. Dat betekent dat we helaas niet al onze ambities volledig konden waarmaken, onder meer waar het ging om veiligheid en specialistische jeugdzorgen de voorbereiding en uitvoering van diverse projecten.

Utrecht, gezonde groei voor iedereen

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Utrecht telt in 2040 naar verwachting ongeveer 455.000 inwoners, dat is een groei van bijna 100.000. Daarvoor zijn zo'n 60.000 extra woningen en 70.000 arbeidsplaatsen nodig. In 2021 werden ruim 3.000 woningen opgeleverd. Daarnaast zijn 2.900 woningen in aanbouw genomen waarvan ruim de helft in het betaalbare segment (huur en koop).

De taakstelling voor huisvesting van statushouders is in 2021 verdubbeld, waardoor er minder aanbod was voor andere voorrangsgroepen.

De gemeenteraad stelde de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) vast. Daarin staat hoe we de ontwikkeling van de stad gebruiken voor het stimuleren van een gezond stedelijk leven. Een kwalitatief goede openbare ruimte is hierbij van groot belang, met voldoende groen, ontmoetingsmogelijkheden en mogelijkheden tot bewegen. Verder willen het inclusieve karakter van de stad behouden en inzetten op gemengd en betaalbaar wonen, gemengde wijken en voldoende, diverse en hoogwaardige voorzieningen die aansluiten op de behoeften van (toekomstige) bewoners en gebruikers.

Het aantal meldingen van overlast was veel hoger dan begroot. Daardoor konden niet alle meldingen worden opgepakt.

Duurzaamheid

In 2021 hebben we stappen gezet in de richting van een gezond leefklimaat. Met een campagne over houtstook, het verscherpen van de milieuzone en het verplaatsen van de snorfiets naar de rijbaan hebben we de eerste stappen gezet van ons luchtmaatregelenpakket. Er is een visie klimaatadaptatie en een visie water en riolering opgesteld om uitvoering te geven aan de klimaatopgave van de komende jaren. Daarnaast zijn we begonnen aan een visie op het geschikt maken van de ondergrond voor klimaatadaptatie en de energietransitie.

We stimuleerden de circulaire economie bij onze inkoop en aanbestedingen in de ontwikkeling van nieuwe gebieden in de stad. Daarnaast is de Transitievisie Warmte vastgesteld, die ingaat op onze bijdrage aan een klimaatneutrale toekomst. Voor elke buurt in de stad is nu de beoogde warmteoplossing vastgesteld en is aangegeven wanneer welke buurt aan de beurt is.

In 2021 werkten we ook aan de verduurzaming van bedrijven en maatschappelijke instellingen. Er is een start gemaakt met het opzetten van pilots voor bedrijventerreinen, via het Energieloket zijn veel bedrijven verder geholpen met hun verduurzamingsvraag betrokken partijen in het Utrecht Science Park hebben een intentieovereenkomst ondertekend voor een gezamenlijke WKO installatie. Het aantal leningen uit het Energiefonds bleef achter bij de verwachting. Tenslotte heeft de gemeenteraad de Regionale Energiestrategie 1.0 vastgesteld, met afspraken over het verduurzamen van de regionale energievoorziening.

Bereikbaarheid

In 2021 heeft de gemeenteraad de Parkeervisie vastgesteld. Hiermee hebben we een langjarige visie en een beleidskader voor parkeren in de stad. De visie is onderdeel van het Mobiliteitsplan 2040, dat eveneens in 2021 door de raad is vastgesteld. Belangrijke onderdelen van het plan zijn een fijnmazig fietsroutenetwerk, een 'schaalsprong' in het OV door de ontwikkeling van een OV-netwerk met Lightrail (het 'wiel met spaken') en een daarbij aansluitend netwerk van knooppunten voor de verschillende soorten verkeer (auto, OV, fiets, lopen). We hebben in beeld gebracht wat de stappen kunnen zijn in de verwezenlijking van het concept 'wiel met spaken' en hoe we de (lightrail)lijnen willen inpassen

(ondergronds/bovengronds) in de omgeving. Deze aanscherping hebben we ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

De raad heeft aanbevelingen gedaan voor de verbetering van het programma bereikbaarheid. Het merendeel daarvan is overgenomen en onder andere zichtbaar in de jaarrekening.

Er zijn onder andere door capaciteitsgebrek minder projecten in uitvoering en in voorbereiding genomen dan begroot. Dit geldt voor alle deelprogramma's, met uitzondering van verkeersveiligheid. In 2021 zijn ten slotte vier grote projecten opgeleverd: de herinrichting van Malieblad en Nachtegaalstraat, de spoorondertunneling Locomotiefstraat en de busbaan Dichterswijk.

Openbare Ruimte en Groen

We werkten in 2021 aan onze ambitie: gezond stedelijk leven voor iedereen. Dat leidde tot concrete resultaten. Het programma voor (groot) onderhoud en vervanging hebben we grotendeels gerealiseerd. De uitvoering van projecten werd belemmerd door langere voorbereidingstijd en problemen bij de levering van materialen. Door onderhoud uit te voeren daar waar het hardst nodig was, werkten we zo'n 7 miljoen euro weg van de vastgestelde 50 miljoen euro. We hebben de stad schoon kunnen houden op het afgesproken niveau, mede door nieuwe vrijwilligers. Dat kostte meer moeite (en handhaving) in de parken en in de woongebieden, waar de openbare ruimte intensief werd gebruikt. Daar tegenover stond minder vervuiling in het winkelgebied. We voerden Het Nieuwe Inzamelen verder in en stimuleerden Utrechters om het afval op de juiste wijze aan te bieden. In enkele wijken nam de waardering voor de afvalinzameling af.

We legden meer groen aan, verbeterden groene verbindingen, bevorderden de biodiversiteit en gaven het bestaand groen een impuls. De kwaliteit van het groenbeheer bleef licht onder de norm, door een combinatie van uitval van medewerkers (corona) en groeizaam weer. Als preventieve bestrijding van de eikenprocessierups hebben we ingezet op het gebruiken van natuurlijke vijanden, zoals koolmezen. Daarvoor is meer kruidenrijke onderbeplanting gebruikt en zijn nestkasten geplaatst.

Om in te spelen op klimaatveranderingen, zijn we doorgegaan met het aanpassen van de openbare ruimte en ons water- en rioleringssysteem. We stimuleerden particulieren om hun eigendom groener te maken, onder meer via de subsidieregeling Groene Daken.

We zijn tenslotte gestart met de aanpak voor het behoud, herstel en beheer van de monumentale werven en kelders en het verbeteren van de samenwerking met (kelder) eigenaren. Daarvoor is het programmaplan 'Werk aan de werf' is vastgesteld, dat een looptijd van 30 jaar heeft.

Nieuw beleid is vastgelegd in uiteenlopende visies, onder meer voor klimaatadaptatie en speelruimte in de stad. Eind 2021 hebben we de raad een voorstel gestuurd voor de realisatie van een particuliere Islamitische begraafplaats in Utrecht. Dit is een wens van veel inwoners die we willen ondersteunen.

Utrecht, plek voor iedereen

Economie & Werkgelegenheid

In 2021 werden de verschillen tussen ondernemers steeds groter ten gevolge van de lockdown aan het begin én aan het einde van het jaar. In 2021 had een deel van de Utrechtse ondernemers en instellingen last van de coronamaatregelen, een ander deel kon juist extra groeien. De totale werkgelegenheid groeide weliswaar, maar een aanzienlijk deel van de bestaande banen werd betaald uit nationale steunmaatregelen. Minder bedrijven zijn failliet gegaan dan voorheen, het aantal bedrijven met een hoge schuldenlast steeg flink. Het zakelijk toerisme heeft een enorme dip gekend.

Werk en Inkomen

Ook in coronajaar 2021 hebben we sterk ingezet op het ondersteunen van ondernemers en financieel kwetsbare inwoners, om zoveel mogelijk Utrechters in staat te stellen te kunnen voorzien in eigen levensonderhoud en deel te nemen aan de samenleving. De verwachte toename van aanvragen voor schuldhulpverlening is niet opgetreden. De overcapaciteit die daardoor ontstond hebben we gebruikt om gedupeerden van de toeslagenaffaire te ondersteunen.

Ook tegen de verwachtingen in daalde het aantal huishouders met een bijstandsuitkering met 4,6 % ten opzichte van 2020, onder meer vanwege de steunmaatregelen én de economische groei.

We zien dat met name Utrechters met een minimum inkomen in het laatste kwartaal van 2021 financieel werden geraakt door toenemende inflatie en stijgende lasten. Ter compensatie is een tijdelijke regeling opgezet om de sterk stijgende energierekening via de bijzondere bijstand te compenseren.

Onderwijs

We vinden het belangrijk dat iedereen in Utrecht een gezond leven kan leiden, mee kan en mag doen, zich kan ontwikkelen en de ruimte voelt om zichzelf te zijn. Dit geldt ook voor alle Utrechtse leerlingen en studenten. We weten dat dit voor de één lastiger is dan voor een ander. We zien hierin ook verschillen tussen wijken in de stad. Samen met bewoners, partners en bedrijven werken we aan gelijke kansen en mogelijkheden voor iedereen. De coronapandemie had gevolgen voor het onderwijs. De scholen hadden hun handen vol aan de voortgang van het onderwijs en de steeds veranderende coronamaatregelen. Ondanks dat hebben we met elkaar veel kunnen bereiken. Veel is te danken aan de flexibiliteit van onze partners in de stad, zoals die van het leerlingenvervoer dat ervoor zorgde dat kwetsbare leerlingen tijdens de lockdowns toch naar de noodopvang konden gaan. Helaas hebben we het aantal vacatures in het onderwijs niet kunnen verlagen, mede door de banentoeename van het Nationaal Programma Onderwijs. Ook staat de realisatie van onderwijshuisvesting onder druk als gevolg van de stijgende bouwkosten.

Volksgezondheid

De lockdowns hadden invloed op de mentale gezondheid van jongvolwassenen. Daarom zijn we een maatschappelijk debat gestart over stress bij jongeren en hebben we de gezondheidsmonitor jongvolwassenen gepubliceerd. Daarnaast ontwikkelden we verschillende activiteiten en programma's om deze groep tegemoet te komen. Gezinnen in kwetsbare situaties hebben we extra ondersteund, onder meer via een ouderschapskursus. De noodlocatie voor dakloze mensen met corona bleef ook in 2021 open en speciaal voor deze groep is een vaccinatiecampagne gestart. In het vaccinatieprogramma werkten we intensief samen met de GGDrU.

Ondanks de pandemie hebben we in 2021 toch bijna alle kinderen kunnen zien. Onze grote aandacht ging opnieuw uit naar het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dat resulteerde in een special van de Volksgezondheidsmonitor Utrecht. Tenslotte boden we ondersteuning aan groepen inwoners met een gezondheidsachterstand, onder meer senioren in Overvecht die we via het project Doortrappen helpen langer gezond en sociaal actief te blijven.

Helaas heeft de tender Zandpad niet tot een opdracht geleid en is de voorziene gezondheidsdienstverlening maar ten dele van de grond gekomen

Ondersteuning op maat

Corona had ook in 2021 invloed op de specialistische jeugdzorg. Meer kinderen en gezinnen hadden urgente zorgvragen. Daardoor staat de zorgverlening onder druk (langere trajecten) en hebben we minder kinderen kunnen helpen. We gaven extra financiële steun aan de zorgaanbieders KOOS en Spoor030. Zij boden meer ambulante zorg zodat kinderen thuis konden blijven wonen, maar onze ambitie om 60% van de huisartsenpraktijken een gezinswerker ondersteuning te bieden, hebben we ondanks een toename niet gehaald. Het percentage steeg wel van circa 20% naar ruim 40%.

Met de toenemende vergrijzing, de beweging van wonen in een instelling naar wonen met ondersteuning in een thuissituatie, de groei van de stad én corona steeg het aantal Utrechters dat een beroep doet op zorg en ondersteuning. Ook in 2021 zetten we stappen voor verbetering daarvan. En via het Living Lab zijn 127 woonplekken gerealiseerd voor dakloze Utrechters of bewoners die dakloos dreigden te worden, helaas wel minder dan voorzien.

Veiligheid

Utrecht groeit en de veiligheidsopgaven groeien mee. Dit is zichtbaar bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, maar we zien ook ingewikkelder casuïstiek (op persoonsniveau) in de wijken. Daarnaast stond ook 2021 nog in het teken van corona, waardoor een enorm beroep werd gedaan op de crisis- en piketorganisatie. We hielpen zowel bij het bestrijden van de coronacrisis als het omgaan met de effecten ervan. Daardoor konden we de ambities uit het Integraal Veiligheidsplan 2019 - 2022 maar ten dele waarmaken.

Cultuur

Kunst en cultuur kleuren onze stad. Cultuur verbindt, zet aan het denken, roept emotie op en zorgt voor ontspanning. Ook in 2021 is de culturele sector en daarmee ook de Utrechters hard getroffen door de gevolgen van coronamaatregelen. Zo moesten instellingen dicht, verloren makers steeds meer werk en zegden leden van amateurkunstverenigingen hun lidmaatschap op. Via het herstel- en innovatiepakket hebben we kunstenaars en culturele instellingen extra middelen en ruimte geboden om zich artistiek te ontplooiën. Zo kan cultuur een bijdrage blijven leveren aan een levendige stad en het verbinden van Utrechters.

Samenleven en Sport

Buurthuizen en sportaccommodaties zijn ten gevolge van de pandemie regelmatig gesloten voor gebruik en veel activiteiten konden niet doorgaan. DOCK, JoU en SportUtrecht hebben hun activiteiten nog meer dan anders ingezet voor het bereiken van kwetsbare Utrechters. Dankzij het verstevigen van samenwerkingsverbanden lukte het om Utrechters die het nodig hebben een extra steuntje te geven. Via onder meer het maatregelenpakket Essentiële Voorzieningen steunden we instellingen, verenigingen en kleine ondernemers om door de crisis heen te komen en klaar te staan voor bewoners.

Utrecht, kracht van iedereen en de Organisatie

Bewoners en Bestuur

Urechters zetten zich op allerlei manieren in voor elkaar en voor hun omgeving. Meer inwoners participeerden om beleid, plannen of activiteiten van de gemeente te beïnvloeden. De gemeenteraad betrof die inbreng bij het nemen van besluiten, maar kon geen inwoners als gast van de raad uitnodigen. Bewonersavonden, raadsinformatiebijeenkomsten en collegevergaderingen waren noodgedwongen digitaal. Dat werkte niet in alle buurten. Ook bleek het lastig participatie te organiseren bij projecten in de ontwerpfasen. Via de gemeentelijke website en social media hebben we bewoners op de hoogte gehouden van de activiteiten van de raad. Steeds meer mensen wisten die informatie te vinden.

Door effectieve belangenbehartiging voorafgaand aan de formatieonderhandelingen, krijgt Utrecht extra middelen uit het regeerakkoord. Die zijn bestemd voor onder meer woningbouw, het bestrijden van ondermijnende, criminele activiteiten en het lerarentekort.

Op Europees niveau heeft Utrecht zich verbonden aan de Europese Green Deal en op de klimaatconferentie COP26 in Glasgow vroegen we aandacht voor de positie van steden in de klimaattransitie. Door de reisbeperkingen ten gevolge van corona hebben we minder internationale delegaties kunnen ontvangen. Ondanks de beperkende maatregelen konden we de dienstverlening op peil houden. Wat digitaal kon, deden we ook digitaal. Nieuwe manieren van dienstverlening, als videobellen, het thuisbezorgen van reisdocumenten en de virtuele assistent Gem, zijn reguliere werkwijzen geworden. Maar als dat noodzakelijk was, konden inwoners altijd een afspraak maken op het Stads kantoor of bij een wijkservicepunt. Door de beperkende maatregelen hebben we het initiatievenfonds niet optimaal kunnen benutten.

Utrechts Vastgoed

Het gemeentelijk vastgoed zetten we in bij de fysieke en maatschappelijke opgaven van een groeiende stad. In 2021 is het Ambitiedocument Maatschappelijke Waarde Vastgoed vastgesteld. De omvang van de gemeentelijke vastgoedportefeuille is ongeveer gelijk gebleven.

Utrecht heeft betrekkelijk weinig leegstand, dat komt overeen met het beeld van voorgaande jaren. De vraag naar locaties hing deels samen met de coronamaatregelen: er was minder vraag naar feest- en vergaderlocaties en meer vraag naar sportmogelijkheden, muziek- en kookstudio's. Het pakket huursteunmaatregelen, om huurders die omzetverlies leden door corona tegemoet te komen, startte per medio 2020 en is inmiddels een aantal malen verlengd. De uitvoering van een aantal reguliere groot onderhoud of renovatieprojecten met bijbehorende duurzaamheidsmaatregelen is vertraagd.

Bedrijfsvoering

De maatschappelijke opgaven van de stad zijn leidend voor onze organisatie. Externe ontwikkelingen zoals de aanhoudende groei van de stad, krapte op de arbeidsmarkt en corona zorgen voortdurend voor nieuwe uitdagingen. Zo leidt het thuiswerken tot hogere kosten en was veel capaciteit nodig voor crisiscommunicatie. Het meerjarige Programma Versterking Bedrijfsvoering (2019) helpt ons om flexibel mee te bewegen. Drie sturingsmechanismen daarin zijn belangrijk. Ten eerste de nieuwe overheadsystematiek die meebeweegt met een vast percentage van de totale apparaatlasten. Vervolgens hebben we in de programmabegroting 2021 afwegingen gemaakt om ruimte te creëren voor nieuwe werkzaamheden. Ten slotte maken we gebruik van een strategische bedrijfsvoeringsagenda die leidend is bij het kiezen van focusprojecten.

Financiële positie

Ieder jaar bij de jaarrekening kijken we terug op onze financiën en beoordelen we ons financiële beleid. In de jaarstukken 2021 leest u hoe we met onze middelen zijn omgegaan; wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan, wat dat heeft gekost en wat dat betekent voor onze financiële positie. De jaarrekening 2021 sluiten we af met een positief saldo van 54,6 miljoen euro. Deze uitkomst heeft een aantal oorzaken. Naast incidentele voordelen en nagekomen inkomsten van het Rijk bestaat het positieve saldo met name uit vertraging van projecten en specifieke corona regelingen. Voor een deel van het resultaat 2021 geldt dat deze middelen beschikbaar moeten blijven voor het hiervoor bestemde doel omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of verplichtingen voor zijn aangegaan. Om die reden wordt op dit resultaat per saldo 47,5 miljoen euro in mindering gebracht als gevolg van de (technische en beleidsrelevante) bestedings- en dekkingsvoorstellen. Deze bestedings- en dekkingsvoorstellen worden in een apart raadsvoorstel voorgelegd. Het resultaat 2021 ná de voorgestelde bestedings- en dekkingsvoorstellen komt uit op 7,1 miljoen euro.

De tweede bestuursrapportage 2021 hebben wij opgesteld met peildatum 1 juli 2021. Alle signalen voor wat betreft de ontwikkelingen op het gebied van corona waren op dat moment positief. Helaas verslechterde de situatie in het najaar 2021 en eindigden we 2021 met een lockdown.

Mede hierdoor zijn de ramingen bij de tweede bestuursrapportage toch te rooskleurig geweest en zijn diverse werkzaamheden en projecten vertraagd of hebben uiteindelijk toch geen doorgang gevonden. Ook het ontbreken aan voldoende specialistische capaciteit door een overspannen arbeidsmarkt, heeft ervoor gezorgd dat diverse projecten niet voldoende voortgang konden boeken. Te denken valt hierbij aan de investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht, diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT/HRM projecten. Hierdoor zijn de daarvoor bestemde budgetten niet volledig besteed in 2021 (tezamen ongeveer 21 miljoen euro).

Om de effecten van corona op instellingen en ondernemers te verminderen zijn landelijke (TONK en TOZO) en Utrechtse maatregelen (de corona maatregelenpakketten) ingesteld. De ontvangen uitvoeringskosten van het Rijk voor de TOZO en de TONK hiervoor hebben wij niet geheel hoeven te besteden. Ook hebben we de gelden uit de corona maatregelen pakketten niet geheel uitgegeven. Bij elkaar laat dit voordeel zien in het jaarrekeningresultaat van ongeveer 14 miljoen euro.

Daarnaast waren er diverse financiële meevallers in het tweede half jaar 2021. Zo is bijvoorbeeld het resultaat op de erpachtconversies positiever uitgevallen dan in de tweede bestuursrapportage is geraamd en hebben we per saldo minder besteed aan ondersteuning van inwoners voor beschermd wonen en Wmo. Alle incidentele meevallers hebben gezorgd voor ongeveer 15 miljoen euro resultaat. Ook hebben we vanuit het Rijk meer geld ontvangen vanuit de september- en decembercirculaire (5 miljoen euro).

Een meer gedetailleerde toelichting over de baten en lasten per programma en de afwijkingen hierin is te vinden bij de Jaarrekening, onderdeel baten en lasten.

Het overzicht van de baten en lasten per programma ziet er als volgt uit:

x 1.000								
Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaal- saldo van baten en lasten	Reserves		Resul- taat
						Toevoe- ging	Onttrek- king	
Bewoners en Bestuur	7.515	44.501	-36.986	39.753	2.767	118	1.259	3.908
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen & erfgoed	153.623	111.989	41.634	-16.422	25.211	77.040	60.069	8.240
Duurzaamheid	1.378	16.956	-15.578	13.259	-2.319	141	2.920	460
Bereikbaarheid	52.077	54.739	-2.662	14.098	11.436	22.099	13.056	2.392
Openbare ruimte en groen	115.416	168.903	-53.487	68.402	14.915	5.945	1.161	10.131
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	278	18.580	-18.302	19.345	1.042	2.500	2.646	1.188
Werk en Inkomen	204.771	283.198	-78.427	81.804	3.377	0	7.618	10.995
Onderwijs	24.400	107.949	-83.548	83.875	327	5.725	9.937	4.540
Ondersteuning op maat	15.355	321.365	-306.010	309.673	3.663	1.200	1.539	4.002
Volksgezondheid	2.863	29.665	-26.802	26.596	-206	0	269	63
Veiligheid	1.465	56.731	-55.266	55.778	513	0	226	739
Cultuur	163	58.203	-58.039	62.903	4.864	388	950	5.426
Samenleven en Sport	19.503	77.963	-58.460	63.059	4.599	2.300	2.604	4.902
Utrechts Vastgoed	24.835	22.074	2.761	-19.212	-16.452	10.717	24.441	-2.727
Algemene middelen	961.688	7.593	954.095	-979.157	-25.062	81.480	101.510	-5.032
Overhead	4.803	179.924	-175.121	175.996	876	0	4.470	5.346
Vennootschapsbelasting	0	250	-250	250	0	0	0	0
Totaal	1.590.133	1.560.582	29.551	0	29.551	209.653	234.675	54.573

Deel 1 Jaarverslag

Programma's

Bewoners en Bestuur

Algemene programmadoelstelling

De kracht van de stad zit in de mensen. Bewoners zetten zich op allerlei manieren in voor elkaar en voor hun omgeving; in de straat of buurt, in de stad of op een bepaald onderwerp. De gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders betrokken de inbreng van inwoners en organisaties bij hun besluiten. De Utrechter stond centraal in onze dienstverlening. Corona beïnvloedde de uitvoering van de doelstellingen zowel positief als negatief. Digitale participatie via DenkMee en de digitale dienstverlening kregen de wind in de rug. Maar de coronamaatregelen belemmerden ook de mogelijkheden om elkaar fysiek te ontmoeten. Bewonersavonden, raadsinformatiebijeenkomsten en collegevergaderingen waren noodgedwongen digitaal en er konden geen inwoners als gast van de raad worden uitgenodigd.

De kracht van de stad zit in de mensen. Bewoners zetten zich op allerlei manieren in voor elkaar en voor hun omgeving; in de straat of buurt, in de stad of op een bepaald onderwerp. De gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders betrokken de inbreng van inwoners en organisaties bij hun besluiten.

De gemeenteraad gebruikte de website en social mediakanalen Twitter, Instagram, Facebook en YouTube om inwoners op de hoogte te houden van de activiteiten van de raad. Steeds meer mensen wisten die informatie te vinden. De website had 86.247 bezoekers, dat is 14.000 meer dan in 2020. Ook het aantal volgers op de social mediakanalen van #raad030 groeide, waarbij Twitter met 10.168 volgers het populairste kanaal was.

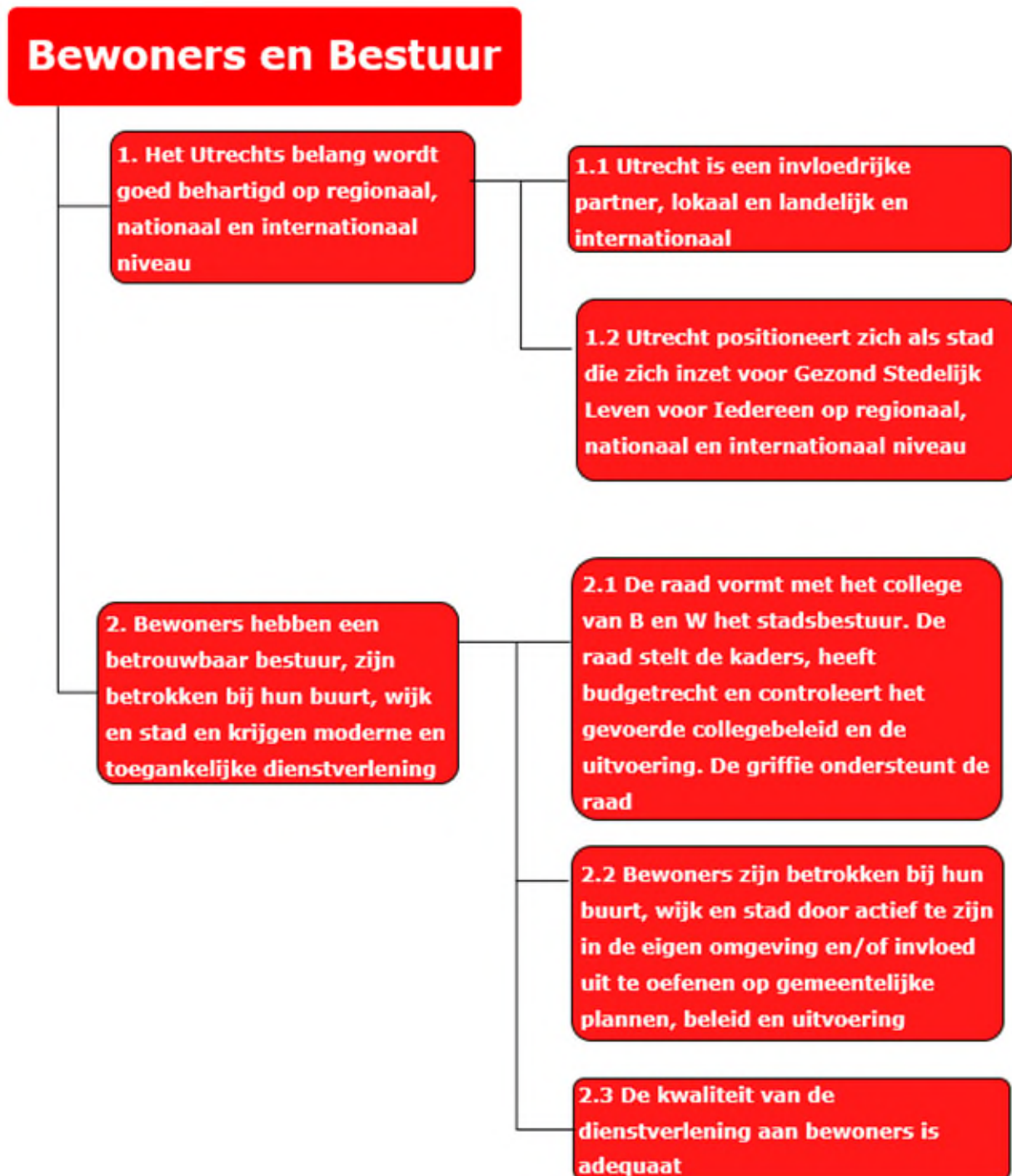
Het college van Burgemeester & Wethouders (B&W) voerde het dagelijks bestuur van gemeente Utrecht binnen de kaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Het college werkte nauw samen met bewoners, ondernemers en partners op lokaal, regionaal, nationaal, Europees en internationaal niveau. Door effectieve belangenbehartiging voorafgaand aan de formatieonderhandelingen, krijgt Utrecht extra middelen uit het regeerakkoord voor onder meer woningbouw, ondermijning en het lerarentekort. Op Europees niveau heeft Utrecht zich verbonden aan de Europese Green Deal en op de klimaatop COP26 in Glasgow vroegen we aandacht voor de positie van steden in de klimaattransitie.

Bewoners maken de stad vanuit hun eigen motivatie, hun talenten en mogelijkheden. Meer inwoners participeerden om beleid, plannen of activiteiten van de gemeente te beïnvloeden en meer inwoners namen een initiatief of dienden een idee of petitie in. Bijna 15.000 reacties kwamen binnen op de vijftien projecten via het online participatieplatform Denkmee en eind 2021 waren in acht wijken wijkplatforms actief. Het Initiatievenfonds is voor 86% besteed waarmee 908 initiatieven zijn ondersteund

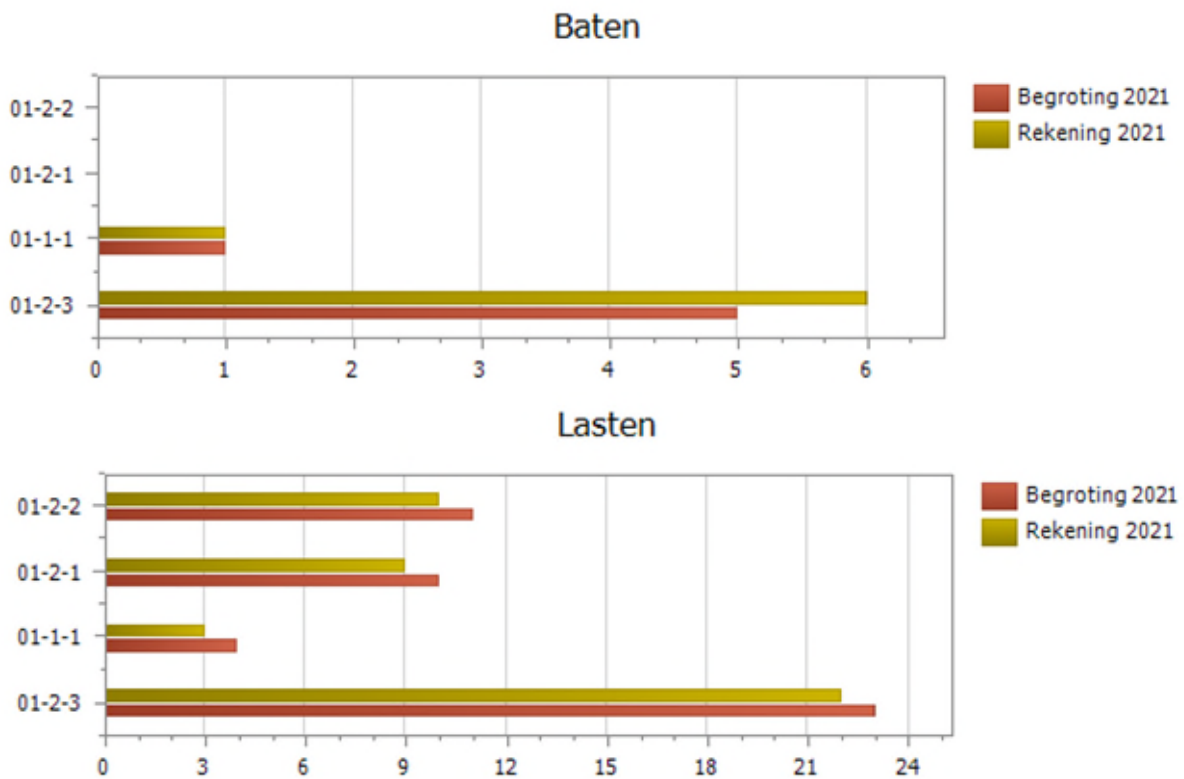
Onze dienstverlening werd in grote mate beïnvloed door corona. De fysieke dienstverlening moest een aantal keren op en afgeschaald worden en de 1,5 meter regel gold bijna het hele jaar. Het betekende dat de dienstverlening die digitaal kon, wij die ook digitaal probeerden uit te voeren. Daardoor konden inwoners als het noodzakelijk en urgent was, altijd een fysieke afspraak maken op het Stadskantoor of op een van de wijkservicepunten. Nieuwe manieren van dienstverlening, als videobellen, het thuisbezorgen van reisdocumenten en de virtuele assistent Gem, zijn reguliere werkwijzen geworden. De virtuele assistent Gem kan als chatbot vragen beantwoorden over verhuizen, reisdocumenten en rijbewijs. Daarnaast kan Gem inwoners met vragen over de 20 landelijk meest gevraagde gemeentelijke producten en diensten, verwijzen naar de juiste online plek voor het antwoord op hun vraag. Op deze manier konden we ondanks beperkende omstandigheden de dienstverlening op peil houden.

We analyseerden ook klantdata om onze dienstverlening te verbeteren en om de gevolgen van de coronacrisis te monitoren. Sinds juli 2021 versturen wij iedere twee weken de gemeentebrede Nieuwsbrief Utrecht naar 9.000 abonnees. Abonnees kunnen aangeven over welk onderwerp of buurt of wijk ze informatie willen ontvangen. De nieuwsbrief vervangt zestien afzonderlijke nieuwsbrieven en daarmee is de eerste fase van dit project succesvol afgerond. Ook hebben wij een nieuw meldingen systeem 'Signalen' geselecteerd waar we in 2022 mee gaan werken.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Dit programma heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Samen stad maken. Het gemeentebrede programma voor participatie en initiatief.](#)
- [Participatieleidraad](#)
- [Participatie- en inspraakverordening](#)
- [Nadere regel Initiatievenfonds](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
01-1-1-1	Samenwerken & invloed op verschil. niveau	-2.883	-2.317	-2.461	-2.104	-357	-3.073
01-2-1-1	Raad en college vormen het	-8.713	-8.928	-9.462	-8.143	-1.319	-10.216
01-2-2-1	Bewoners betrekken	-10.388	-9.305	-9.928	-9.508	-421	-10.075
01-2-3-1	Juist bestand	-2.899	-4.689	-7.434	-5.922	-1.512	-4.299
01-2-3-2	persoonsgegevens Informatie aan bewoners	-8.412	-8.531	-9.290	-8.965	-325	-9.798
01-2-3-3	Publieksdienstverlening	-1.104	-1.014	-1.179	-1.204	26	-1.141
Totaal		-34.399	-34.783	-39.753	-35.845	-3.908	-38.602

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Het Utrechts belang wordt goed behartigd op regionaal, nationaal en internationaal niveau

1.1 Utrecht is een invloedrijke partner, lokaal, landelijk en internationaal

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 In externe wet- en regelgeving wordt rekening gehouden met Utrechtse belangen

Door effectieve belangenbehartiging van Utrecht (vaak in samenwerking met partners) zijn er goede resultaten behaald die we ook terug zien in het regeerakkoord of bij besluitvorming in de Tweede Kamer:

- Er zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van aardgasvrij wonen en koken.
- We hebben in een brede alliantie met gemeenten, energiebedrijven, netbeheerders en andere partners aandacht gevraagd voor wat nodig is om de transitie naar aardgasvrij te maken.
- Tevens is het gelukt om de veertien grootschalige verstedelijkingslocaties (waaronder Groot Merwede) voor te sorteren in de formatieonderhandelingen, de veertien gebieden hebben een plek gekregen in het akkoord inclusief financiële middelen.
- In het Regeerakkoord is ook afgesproken dat er naar een alternatief plan voor de verbreding van de A27 gekeken wordt.
- Er zijn extra middelen vrij gemaakt om het lerarentekort aan te pakken en leerachterstanden te verkleinen. We zien dit thema ook zeer prominent terug in het Regeerakkoord en het draagt bij aan vergroting van de kanselijkheid.
- Er zijn bij zowel de begrotingsbehandelingen als de formatie extra middelen vrij gemaakt voor de aanpak van ondermijning en het versterken van politie capaciteit. Dat vergroot de veiligheid.

De Europese Commissie heeft het Europese Platform tegen Dakloosheid opgericht mede op aandringen van Utrecht als voorzitter van het Europese Social Affairs Forum.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Invloed uitoefenen op verschillende niveaus en samenwerken met partners in de stad, regio, landelijk en internationaal

Een brede coalitie van Utrechtse overheden, bedrijven en kennisinstellingen heeft richting formerende partijen gepleit voor de noodzaak van de schaa sprong OV als rand voorwaardelijk voor woningbouw en werkgelegenheid in Utrecht. Ook NS en ProRail schaarden zich achter deze oproep.

Er is richting formatie succesvol gepleit voor Utrechtse opgaven zoals: bereikbaarheidsmiddelen ten behoeve van grootschalige woningbouw, preventiemaatregelen ter bevordering gezonde leefstijl, middelen Klimaatakkoord, agenderen Kansengelijkheid, versterken politiecapaciteit en aanpak ondermijning. Om deze onderwerpen goed te laten landen in het Regeerakkoord is er sprake geweest van een lobbyinzet waarbij we nauw samenwerkten met de VNG, G4, G40, en regionale partners. We hebben veel (bestuurlijke) gesprekken gevoerd met Kamerleden en lijsttrekkers. We hebben (digitale) werkbezoeken georganiseerd en sessies om van gedachten te wisselen. Ook hebben we – waar opportuun – media aandacht gezocht om onze boodschap te onderstrepen.

Corona

Door de coronamaatregelen zijn veel activiteiten, waaronder werkbezoeken, digitaal uitgevoerd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000							
Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
01-1-1-1 Samenwerken & invloed op verschil.niveau	959	1.039	989	1.104	1.317	213	1.104
Totaal Baten	959	1.039	989	1.104	1.317	213	1.104
Lasten							
01-1-1-1 Samenwerken & invloed op verschil.niveau	6.506	6.020	3.810	3.564	3.420	144	4.177
Totaal Lasten	6.506	6.020	3.810	3.564	3.420	144	4.177
Saldo baten en lasten	-5.547	-4.981	-2.822	-2.461	-2.104	357	-3.073
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	2.664	2.664	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-2.883	-2.317	-2.822	-2.461	-2.104	357	-3.073

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
Samenwerken & invloed op verschillende niveau's	207
Toelichting U10 en EBU	
De gemeente Utrecht ontvangt de deelnemersbijdragen van regiogemeenten voor Economic Board Utrecht (EBU) en Samenwerkingsconvenant U10 en stort die vervolgens door. De bijdragen zijn gebaseerd op inwonersaantallen van de deelnemende gemeenten. De bijdragen waren 0,213 miljoen euro hoger dan begroot. Dit komt enerzijds door de groei van het aantal inwoners en anderzijds zijn gedurende het jaar drie extra gemeenten aangesloten bij U10.	6
Overige mutaties	
Totaal	213
Totaal baten	213
	x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
Samenwerken & invloed op verschillende niveau's	
Bovengemeentelijke samenwerking	
De lasten waren 0,106 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de VNG-contributie 0,086 miljoen euro lager was dan gebudgetteerd en doordat de personeelslasten 0,09 miljoen euro lager waren dan begroot. Anderzijds waren de lasten 0,114 miljoen euro bij U10 hoger dan begroot in verband met de hogere kosten van de extra deelnemende gemeenten zoals toegelicht bij de baten. Het resterende positieve resultaat bestaat uit diverse incidentele voordelen.	106
Internationale samenwerking	
Doordat diverse bovengemeentelijke activiteiten werden afgelast of uitgesteld, ontstond er een voordeel van 0,038 miljoen euro.	38
Totaal	144
Totaal lasten	144

Corona

Enkele bovengemeentelijke en internationale activiteiten werden afgelast of uitgesteld.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Internationale projecten	0.1			170	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Utrecht positioneert zich als stad die zich inzet voor Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen op regionaal, nationaal en internationaal niveau

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Utrecht staat bekend als stad die zich inzet voor Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen op regionaal, nationaal en internationaal niveau

Utrecht heeft een goede positie binnen onder andere het Europese Healthy Cities Network van de WHO en staat bekend als stad waar gezondheid de basis is voor beleid. Dat wordt ook internationaal gezien en erkend. Utrecht won de Fully Charged CITIES award 2021. Het Fully Charged platform erkent Utrecht als de hotspot voor gezond stedelijk leven in Europa en maakte drie afleveringen over mobiliteit in Utrecht met een bereik van 250.000 views. Utrecht werd ook genomineerd door de Eurocities Award voor de herinrichting van de Singel.

Effectdoelstelling

E1.2.2 Utrecht ontvangt subsidies

Effectdoelstelling wordt opgenomen in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling & Erfgoed (zie E1.1.2 Utrecht ontvangt subsidies).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Samenwerken met partners en invloed uitoefenen op verschillende niveaus

De burgemeester nam als enige Nederlandse burgemeester deel aan de COP26 in Glasgow en vertegenwoordigde daar de opgave die steden hebben om klimaatneutraal te worden. Utrecht sloot zich aan bij de Mayor's Alliance for the EU Green Deal en tekende het Green City Accord. Hierover sprak de wethouder volksgezondheid in Brussel met de Eurocommissaris van milieu. Via het voorzitterschap van het Europese Social Affairs Forum positioneerde Utrecht zich als vooruitstrevende en ambitieuze stad op het vlak van inclusie. Onder andere met bestuurlijke optredens bij het EU Migration Forum, het Social Cities Forum, de EU Social Summit en de High Level conference on Homelessness in Porto. Bij de Internationale Auto Ausstellung in München zetten we het belang van zero emission vervoer op de kaart. We ontvingen, ondanks de reisbeperkingen, vijf internationale delegaties uit vooral Duitsland waar we kennis mee uitwisselden over stedelijke ontwikkeling (RSU) en mobiliteitsopgaves. Dat versterkt ook onze inzet voor het binnenhalen van Europese Subsidies.

Corona

Door de coronamaatregelen zijn de meeste activiteiten digitaal uitgevoerd en ontvingen we minder internationale delegaties.

Wat heeft dat gekost?

Niet van toepassing

2. Bewoners hebben een betrouwbaar bestuur, zijn betrokken bij hun buurt, wijk en stad en krijgen moderne en toegankelijke dienstverlening

2.1 De raad vormt met het college van B en W het stadsbestuur. De raad stelt de kaders, heeft budgetrecht en controleert het gevoerde collegebeleid en de uitvoering. De griffie ondersteunt de raad

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

In 2021 zijn er verschillende raadsinformatiebijeenkomsten gehouden, die vanwege coronamaatregelen grotendeels digitaal plaatsvonden. Tijdens deze raadsinformatiebijeenkomsten kwamen mensen en organisaties meepraten over geplande ontwikkelingen in Utrecht en keken vele geïnteresseerden mee. De drukstbezochte raadsinformatiebijeenkomsten telden rond de veertig deelnemers en gingen over de Merwedekanaalzone, Omgevingsvisie Binnenstad en het Beurskwartier.

De website van de gemeenteraad heeft in 2021 opnieuw 14.000 meer bezoekers getrokken dan in 2020, en had in totaal 86.247 bezoekers. Ook het aantal volgers op alle social mediakanalen van #raad030 is verder gegroeid, waarbij Twitter met 10.168 volgers het populairste kanaal is.

Vanwege de geldende coronamaatregelen en bijbehorende sluiting van het stadhuis voor publiek, zijn er in 2021 geen Utrechters uitgenodigd als Gast van de Raad. Wel hebben 66 Utrechtse bewoners de basiscursus Democratie in Utrecht gevolgd, die zowel online als op het stadhuis plaatsvond. 1.371 scholieren en studenten hebben fysiek of online kennisgemaakt met de gemeenteraad. Wanneer de coronamaatregelen het toelieten, konden inwoners tijdens raadsvergaderingen via een marktkraam in het stadhuis contact leggen met raadsleden.

Het college van Burgemeester & Wethouders (B&W) voerde het dagelijks bestuur van gemeente Utrecht binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Het college was, collegiaal en als geheel, verantwoordelijk voor de voorbereiding, de communicatie en participatie, de besluitvorming én de uitvoering van dossiers op de verschillende beleidsterreinen. Het college werkte nauw samen met bewoners, ondernemers en partners op lokaal, regionaal, nationaal, Europees en internationaal niveau. De collegeleden vertegenwoordigden het gemeentebestuur bij uiteenlopende gelegenheden op de diverse beleidsterreinen. 'Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen' was in 2021 het overkoepelende thema en het inhoudelijke kompas, ook in de aanpak van de coronacrisis.

Het college kwam wekelijks bijeen voor besluitvorming over voorstellen die door de ambtelijke organisatie integraal worden voorbereid. De collegevergaderingen vonden als gevolg van de coronamaatregelen voor een groot deel digitaal plaats.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 De raad vormt samen met het college van B en W het bestuur van de stad. De raad stelt de kaders, heeft het budgetrecht en controleert het door het college gevoerde beleid en de uitvoering

Bewoners werden op de hoogte gehouden over de activiteiten van de gemeenteraad via de website en via social mediakanalen Twitter, Instagram, Facebook en YouTube. Zo werden kinderen via Twitter opgeroepen raadsleden te adviseren over de inrichting van speeltuinen, en werd de burgemeester op Instagram gefeliciteerd met haar eenjarig jubileum.

Corona

Vanwege de geldende coronamaatregelen en bijbehorende sluiting van het stadhuis voor publiek, zijn er in 2021 geen Utrechters uitgenodigd als Gast van de Raad. Wel hebben 66 Utrechtse bewoners de basiscursus Democratie in Utrecht gevolgd, die zowel online als op het stadhuis plaatsvond.

De collegevergaderingen vonden als gevolg van de coronamaatregelen voor een groot deel digitaal plaats.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
01-2-1-1	Raad en college vormen het stadsbestuur	0	97	0	0	17	17	0
	Totaal Baten	0	97	0	0	17	17	0
Lasten								
01-2-1-1	Raad en college vormen het stadsbestuur	8.838	9.149	9.209	9.882	8.579	1.302	10.216
	Totaal Lasten	8.838	9.149	9.209	9.882	8.579	1.302	10.216
	Saldo baten en lasten	-8.838	-9.053	-9.209	-9.882	-8.563	1.319	-10.216
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	125	125	0	420	420	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-8.713	-8.928	-9.209	-9.462	-8.143	1.319	-10.216

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Baten

De afwijking op baten behoeft geen toelichting.

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
01-2-1-1 Raad en college vormen het stadsbestuur		
Wethouderspensioenen		
Validatie door een actuaris liet zien dat de voorziening voor wethouderspensioenen te hoog was opgenomen, waardoor de begrote storting van 0,19 miljoen euro achterwege kon blijven en er bovendien 0,606 onttrokken moest worden. Oorzaak is de hogere rentestand.		796
Utrecht 900		
De voorbereidingen voor de viering van Utrecht 900 jaar stadsrechten lopen niet helemaal synchroon met de toegekende jaarbudgetten. Dat leidde tot een onderuitputting.		330
Overig		
Overige incidentele voordelen, zoals een onderuitputting van 0,092 miljoen euro op het representatiebudget.		178
Totaal		1.302
Totaal lasten		1.302

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
0.1	x	0	0	0	0

Toelichting

Niet van toepassing.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 Bewoners zijn betrokken bij hun buurt, wijk en stad door actief te zijn in de eigen omgeving en/of invloed uit te oefenen op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering

	Omschrijving	Nulmeting	Doelstelling 2020	Realisatie 2020	Doelstelling 2021	Realisatie 2021	Doelstelling 2022
E2.2.1	Percentage inwoners dat het idee heeft dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden.	27% (2010)	39%	34%	40%	34%	40%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2015						
Toelichting	Deze vraag wordt in de inwonersenquête alleen gesteld aan de mensen die hebben aangegeven dat ze iets hebben gedaan om beleid, activiteiten of plannen van de gemeente te beïnvloeden.						
Bron	Inwonersenquête						
Analyse	Met actieprogramma Samen stad maken wilden we bereiken dat meer inwoners het idee hebben dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden. In vergelijking met de realisatie 2019/2020 is het percentage gelijk gebleven.						
E2.2.1	Percentage inwoners dat op een of meerdere manieren heeft geparticipeerd om beleid, plannen of activiteiten van de gemeente te beïnvloeden	17,7% (2017)	21%	22%	23%	25%	23%
Oorsprong	Eerste bestuursrapportage 2020						
Toelichting	Minstens één van de zes participatievormen is aangekruist						
Bron	Inwonersenquete						
Analyse	Met het actieprogramma Samen stad maken is bereikt dat meer inwoners op een of andere manier participeerde. Het resultaat is hoger dan de doelstelling en ook hoger dan het gerealiseerde percentage van 22% in 2019/2020.						
E2.2.2	Percentage inwoners dat een (burger)initiatief heeft genomen	4,7% (2017)	5%	5%	6%	6%	6%
Oorsprong	Eerste bestuursrapportage 2020						
Toelichting	Minstens één van de volgende participatievormen is aangekruist: een maatschappelijk initiatief nemen als inwoner; een idee of petitie indienen						
Bron	Inwonersenquête						
Analyse	Door initiatieven te stimuleren en te versterken is de doelstelling gehaald en namen meer inwoners een initiatief of dienden een idee of petitie in vergelijking met het gerealiseerde percentage van 5% van 2019/2020.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Bewoners en organisaties kunnen invloed uitoefenen op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering

Door het actieprogramma Samen stad maken participeerden meer inwoners om beleid, plannen of activiteiten van de gemeente te beïnvloeden. Het percentage inwoners dat het idee heeft dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden is gelijk gebleven. Bijna 15.000 reacties kwamen binnen op de vijftien projecten via het online participatieplatform Denkmee en acht wijken hebben een actief wijkplatform.

Effectdoelstelling

E2.2.2 Bewoners en organisaties hebben ruimte om initiatieven te ontwikkelen en uit te voeren

Door initiatieven te stimuleren en te versterken namen meer inwoners een initiatief of dienden een idee of petitie in. Het Initiatievenfonds is voor 86% besteed waarmee 908 initiatieven zijn ondersteund.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 De gemeente zorgt dat meer verschillende bewoners en organisaties, ook die niet snel meepraten, denken of doen, tijdig en op maat zijn betrokken bij gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering

[Samen stad maken](#) is het gemeentebrede actieprogramma voor participatie en initiatief

- Het actieprogramma initiatief is op [16 september 2021](#) vastgesteld door de raad. Het actieprogramma participatie op [21 november 2019](#).
- De mogelijkheden voor het vergroten van zeggenschap zijn in opdracht van de raad uitgewerkt en in het voorjaar 2022 naar de raad gestuurd.
- In 2021 is op 30 november de [vierde voortgangsrapportage](#) van het actieprogramma Samen stad maken naar de raad gestuurd. Op 16 juni is de [derde](#) gestuurd samen met de evaluatie Noordwest Begroot. In de voortgangsrapportages staan de voortgang en resultaten van onze ambities.
- De [Utrechtse participatieleidraad](#) is gepubliceerd. De participatieleidraad is een handvat voor de participatie bij beleid en projecten. De leidraad is voor ambtenaren en voor professionals in de stad, zoals projectontwikkelaars, woningcorporaties, belangengroepen, sociaal makelaars en andere partijen.
- [DenkMee](#) is het gemeentelijke digitale participatieplatform. Op het platform zijn verschillende vormen van online participatie bij elkaar gebracht met het oog op herkenbaarheid en toegankelijkheid. In 2021 stonden er 15 projecten op waarop 14.937 is gereageerd.
- In de wijken Binnenstad, Noordoost, Noordwest, Oost, Overvecht, Noordwest, Zuid, Zuidwest en West waren eind 2021 [wijkplatforms](#) actief. In 2021 is de evaluatie van de wijkplatforms gestart en de uitkomst is in het voorjaar 2022 naar de raad gestuurd.
- De stand van zaken rond jeugdparticipatie en kinderrechten staat in de [raadsbrief Utrecht kinderrechtenstad](#) die we op 30 november naar de raad stuurden.

Wijkbureaus zijn een laagdrempelige plek voor inwoners, ondernemers, professionals en medewerkers.

- Inwoners kunnen terecht met vragen, meldingen of ideeën over hun leefomgeving. De wijkbureaus waren fysiek open en telefonisch en per mail bereikbaar.
- Op wijkbureaus Zuid, Zuidwest, Overvecht, Noordwest, Oost/Noordoost, Binnenstad en Vleuten – De Meern is de dienstverlening uitgebreid met een [servicepunt](#). Wijkbureau West heeft geen servicepunt omdat het in het stadskantoor zit waar een servicepunt is. Leidsche Rijn heeft geen servicepunt omdat het pand waar het wijkbureau zit daarvoor niet geschikt is.
- De wijkspreekuren van de wijkwethouders gingen door, fysiek als het kon, digitaal als het moest.
- Medewerkers van het wijkbureau werkten ook op locaties in de buurt, bijvoorbeeld in de Cereolfabriek in West en de Nieuwe Jutter in Zuidwest.
- Voor Wijkbureau West is in 2021 een plek gevonden in de wijk. Het wijkbureau verhuist in 2022 van het stadskantoor naar de J.P. Coenstraat en krijgt dan ook een servicepunt.

Corona

Corona beïnvloedde de uitvoering van de doelstelling zowel positief als negatief. Digitale participatie via DenkMee kreeg de wind in de rug. We organiseerden digitale bewonersavonden waarbij het soms zoeken was naar de juiste vorm. De coronamaatregelen belemmerde de mogelijkheden om elkaar fysiek te ontmoeten. Daar hadden de wijkplatforms last van en ook medewerkers van de wijkbureaus, die de inwoners niet fysiek konden spreken in de buurt.

Prestatiedoelstelling

P2.2.2 De gemeente faciliteert bewoners en organisaties bij hun initiatieven in buurt, wijk en stad en benut de kracht, kennis en kunde van de stad

Met het mailadres initiatief@utrecht.nl en de webpagina [uw initiatief](#) hebben we één ingang. Initiatiefnemers kregen ondersteuning van de gemeente en van maatschappelijk partners als sociaal makelaars, de Vrijwilligerscentrale, de Utrechtse Uitdaging en VoorjeStadsie.

Met het [Initiatievenfonds](#) ondersteunen we initiatieven waar mensen zich vrijwillig inzetten voor elkaar, de buurt, wijk of stad. Eigen inzet en draagvlak zijn daarbij belangrijke pijlers.

- Op 29 april 2021 is de jaarlijkse [raadsbrief Initiatievenfonds](#) verstuurd, met onder andere een historisch overzicht van het aantal ondersteunde initiatieven en het percentage besteed budget.
- In 2021 is 800.000 euro onttrokken aan het Initiatievenfonds voor de activiteitsubsidie Utrecht 900 jaar.
- In 2021 zijn 908 initiatieven ondersteund door het Initiatievenfonds. Het initiatievenfonds is voor 86% besteed. Het aantal en bestede percentage zijn vergelijkbaar met 2020, het eerste coronajaar. Kinderen en jongeren kunnen op speciaal telefoonnummer met een whatsapp, een filmpje of een telefoontje een aanvraag doen bij het Initiatievenfonds. Over het Kinderinitiatievenfonds is op 18 maart 2021 de [raadsbrief Kinderinitiatievenfonds](#) verstuurd.

Corona

In vergelijking met het eerste coronajaar 2020 is het aantal initiatievenfondsaanvragen en het bestede percentage in 2021 nagenoeg gelijk. In vergelijking met de niet coronajaren 2019 en eerder, waren er minder aanvragen, simpelweg omdat door de coronamaatregelen niet alles georganiseerd kon worden. Daardoor is het bestede budget lager in vergelijking met 2019 en eerder.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000							
Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
01-2-2-1 Bewoners betrekken	0	94	0	0	68	68	0
Totaal Baten	0	94	0	0	68	68	0
Lasten							
01-2-2-1 Bewoners betrekken	10.388	9.399	10.084	10.525	10.172	353	10.075
Totaal Lasten	10.388	9.399	10.084	10.525	10.172	353	10.075
Saldo baten en lasten	-10.388	-9.305	-10.084	-10.525	-10.105	421	-10.075
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	597	597	0	0
Saldo na mutaties reserves	-10.388	-9.305	-10.084	-9.928	-9.508	421	-10.075

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
01-2-2-1 Bewoners betrekken		
Niet- begrote vergoedingen bij het Initiatievenfonds.		68
Totaal		68
Totaal baten		68

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
01-2-2-1 Bewoners betrekken		
Een onderbesteding bij het Initiatievenfonds. De oorzaak is dat, net als in 2020, door de coronamaatregelen niet alles georganiseerd kon worden.		508
Totaal		508
01-2-2-1 Bewoners betrekken		
Overbesteding op het onderdeel wijkbureaus. Dit is onderdeel van de transitie Wijken (organisatieontwikkeling) waarin een verschuiving heeft plaatsgevonden van minder managers naar meer (wijk)adviseurs. Het budget van deze transitie zit in het programma Overhead. In 2022 gaan we dit via een begrotingswijziging goed zetten.		-155
Totaal		-155
Totaal lasten		353

Corona

De coronamaatregelen hadden invloed op de wijkplatforms en het initiatievenfonds. Door de maatregelen konden fysieke bijeenkomsten niet georganiseerd worden en dat had invloed op Initiatievenfondsaanvragen en belemmerde de ontwikkeling van de Wijkplatforms.

						x € 1.000
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten	
Initiatievenfonds	6.1			248		
Wijkplatforms	6.1			37		

Toelichting

Zie hierboven bij onderdeel Corona.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.3 De kwaliteit van de dienstverlening aan bewoners is adequaat

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.3.1	Klanttevredenheid balie Burgerzaken (schaal 1-10)	N.v.t.	8	n.v.t.	8	n.v.t.	8
Oorsprong	Klanttevredenheidsonderzoek (KTO)						
Toelichting	We meten hoe tevreden onze burgers zijn over onze dienstverlening aan de balie. De klantwaardering voor persoonlijke dienstverlening is altijd hoger dan de waarderingen van andere kanalen						
Bron	Klanttevredenheidsonderzoek						
Analyse	Er is vanwege de coronabeperkende maatregel om 1,5 meter afstand te houden, géén KTO bij Burgerzaken uitgevoerd in 2021.						
E2.3.2	Klanttevredenheid Klant Contact Centrum (schaal 1-10)	6,8 (2015)	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Oorsprong	Klanttevredenheidsonderzoek (KTO)						
Toelichting	We meten hoe tevreden onze burgers zijn over onze telefonische dienstverlening.						
Bron	Klanttevredenheidsonderzoek						
Analyse	Ondanks de soms oplopende wachttijden is de waardering van de dienstverlening gelijk gebleven.						
E2.3.3	Digitale klanttevredenheid (schaal 1-10)	6,1 (2015)	7,6	7,7	7,6	7,6	7,6
Oorsprong	Klanttevredenheids-onderzoek (KTO)						
Toelichting	Door middel van een continue meting onder inwoners en ondernemers die gebruik maken van onze website meten we hoe tevreden zijn over onze digitale dienstverlening.						
Bron	Klanttevredenheidsonderzoek						
Analyse	De waardering voor de digitale dienstverlening is zo goed als constant gebleven en conform de doelstelling.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.3.1	Burgerzaken voldoet aan de kwaliteitseisen op het terrein van beheren van gegevens, processen en privacy-aspecten (auditnorm BZK)	90% (2010)	90%	93%	90%	98%	90%
Oorsprong	Kwaliteitsmonitor BZK						
Toelichting	Op een basis van een audit (BZK) monitoren we of Burgerzaken voldoet aan de minimale eisen (auditnorm) voor het beheren van gegevens, processen en privacy-aspecten.						
Bron	Kwaliteitsmonitor BZK						
Analyse	De verplichte zelfevaluatie bestaat uit 3 inhoudelijke onderdelen, met op 2 inhoudelijke onderdelen waaronder de ENSIA (controle op informatieveiligheid). Het realisatiecijfer is het gemiddelde van deze 5 onderdelen. Met een score van 98% voor de zelfevaluatie BRP, PNIK en RNI inclusief ENSIA scoren we volgens de definities van RvIG goed. Door extra inspanningen met name op het gebied van informatieveiligheid, is de ENSIA score 7% hoger dan vorig jaar.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.3.2	Percentage telefonische contactpogingen dat leidt tot een contact (bereikbaarheidsnorm)	93% (2010)	95%	88,4	95%	89,1	95%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Met deze indicator meten we onze telefonische bereikbaarheid.						
Bron	Klant Contact Centrum						
Analyse	Hoewel de telefonische bereikbaarheid iets hoger is dan afgelopen jaar is de doelstelling van 95% niet gerealiseerd. Dit komt door hogere gemiddelde doorlooptijd van de gesprekken en een aantal ICT-storingen waardoor het KCC niet bereikbaar was. Daarbij was wél altijd een nummer voor spoedeisende zaken beschikbaar.						
P2.3.4	Realisatie Webrichtlijnen	n.n.b.	36/38	n.v.t.	36/38	42/50	36/38
Oorsprong	Webrichtlijnen versie twee 2021 inspectie Utrecht (motie raad 136; Agenda 22).						
Toelichting	De beoordeling van de webrichtlijnen is een steekproef gebaseerd op nu 50 indicatoren. Uiteraard streven we naar een volledig toegankelijke website en daar zullen we ook het aankomende jaar verder naartoe werken.						
Bron	Webrichtlijnen versie twee inspectie Utrecht						
Analyse	Ten opzichte van 2019 scoort de gemeente Utrecht gelijk op het niveau van de webrichtlijnen.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.3.1 Burgerzakenproducten worden adequaat en volgens wettelijke vereisten geleverd

- De dienstverlening van Burgerzaken voldeed in 2021 altijd aan de actuele coronamaatregelen en – richtlijnen. Binnen deze beperkte ruimte is de dienstverlening van Burgerzaken steeds geoptimaliseerd. De wettelijk verplichte termijnen (bijvoorbeeld aangifte geboorte of overlijden) zijn niet in gevaar geweest. De opgebouwde achterstand in de reisdocumenten (paspoorten en ID-kaarten) is met een forse piek vóór de zomervakantie, waar de maximale capaciteit op is ingezet, ingelopen.
- De servicenorm is ondanks op- en afschalen door Corona maatregelen het hele jaar voor de kritieke processen helemaal gerealiseerd. Voor de niet kritieke processen zijn de servicenormen niet altijd helemaal gehaald, maar zijn er ook geen onacceptabele vertragingen ontstaan. Op alle dagen was er de mogelijkheid voor een spoedafpraak op de dag zelf.
- Door de investering (in 2020) van gezichtsherkenning bij de RNI balies, zien we in 2021 daar de resultaten van:
 - zeven gevallen van identiteitsfraude vastgesteld;
 - twee look-a-like-fraudes vastgesteld. Hier is aangifte van gedaan.
- Er is vanwege de 1,5 meter beperking géén KTO bij Burgerzaken uitgevoerd in 2021.

Effectdoelstelling

E2.3.2 Bewoners en bedrijven zijn tevreden over het contact met de gemeente

Over het algemeen is in 2021 de klanttevredenheid gelijk gebleven op onze contactkanalen.

- Website:** Dagelijks werken we aan een site die betrouwbaar, actueel en toegankelijk is. Met name de coronapandemie zorgde ervoor dat er veelvuldig nieuwe informatie en aanvullingen aan onze producten en diensten waren. De waardering van onze website is conform de doelstelling een 7,6.
- Balie:** In 2021 is vanwege de coronapandemie geen onderzoek gedaan naar de baliedienstverlening. Deze onderzoeken vinden namelijk fysiek plaats.

- **Telefonie:** de bereikbaarheid in 2021 is iets hoger dan vorig jaar, maar de gemiddelde afhandeltijd per gesprek blijft wezenlijk hoger dan gemiddeld. Daarnaast staat het bereikbaarheidspercentage onder druk door:
 - Krapte op de arbeidsmarkt; veel verloop en daarmee productiviteitsverlies.
 - Een aantal forse ICT-storingen, waardoor de gemeente niet bereikbaar was voor de reguliere telefonische contacten. Er staat dan wel een noodnummer op de site voor urgente zaken. Daarbij blijft de klantwaardering op het kanaal telefonie onverminderd hoog (7,6).
- **Videobellen:** videobellen was in eerste instantie ingezet als alternatief voor het persoonlijk contact in lockdown situaties. In 2021 hebben we vanwege de hoge klantwaardering (een 8 in 2021) dit kanaal definitief gemaakt voor een aantal producten en diensten. Ook zonder lockdown is het een gewaardeerd kanaal.
- **Email:** Het enige kanaal wat een zichtbare daling heeft doorgemaakt is e-mail. Hier scoorden we een 5. Voor zover we dit nu kunnen analyseren is de oorzaak met name gelegen in de snelheid waarop wij konden reageren. Juist voor vragen per email is er vaak informatie uit de organisatie nodig.

Effectdoelstelling

E2.3.3 Utrecht levert betere publieksdienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten

- In 2020 en 2021 hebben we vanwege verschillende lockdown-periodes tijdelijk minder mogelijkheden kunnen bieden voor fysieke bezoeken. Dit leidde tot achterstanden. Deze achterstanden zijn in de loop van 2021 weggewerkt.
- Omdat we de fysieke contacten op momenten moeten minderen zijn er in 2020 alternatieve voorzieningen ingezet. Deze voorzieningen bleven in 2021 doorlopen:
 - Videobellen, Thuisbezorgen van reisdocumenten.
 - Het servicepunt op zowel het stadskantoor en op de wijkbureaus.

In 2021 is Utrecht actief betrokken bij het landelijke programma Werken Aan Uitvoering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.3.1 Leveren van een betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens

- Bij de zelfevaluatie (BRP en Reisdocumenten) scoort Burgerzaken een vakinhoudelijke score van een 'goed', De ENSIA score is 'voldoende' (zie toelichting in tabel op indicatoren).
- We hebben landelijke afnemers ondersteund met een betrouwbaar en actueel bronbestand voor de uitvoering van publieke taak door de goede kwaliteit van de BRP.
- Landelijke aanpak adresonderzoek:
 - Er zijn 334 dossiers afgerond. Dit zijn er minder dan in 2020 (en minder dan initieel in de begroting 2021: 1.000 dossiers was opgenomen).
 - Door lockdowns Q1 en Q4 2021 minder tot geen mogelijkheden gehad om huisbezoeken te doen.
 - Pilot alternatieve onderzoeksmethoden: we zijn aangesloten bij de pilot van de RvIG/BZK om telefonisch onderzoek te doen.
- LSI: weinig tot geen casusbesprekingen en huisbezoeken gedaan door corona.
- Ook in 2021 hebben we ingezet op innovaties en verbeteringen, zoals de deelname aan de pilot van Mens Centraal met betrekking tot proces overlijden, verbeterd proces rondom naturalisaties en optie en het project Staatloosheid (zie tabel onder bij tekstvoorstel voor toelichting).
- Er is landelijk helaas geen ontwikkeling geweest op het gebied van een digitaal identiteitsmiddel, waardoor wij als gemeente hier ook geen vorderingen in hebben kunnen maken.
- Ook zijn in 2021 de Verkiezingen goed verlopen met alle maatregelen op 1,5 meter. De voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen 2022 zijn gestart waarbij wordt geanticipeerd op verkiezingen met coronabeperkingen.

Corona

- In 2021 hebben we te maken gehad met perioden in lockdown, maar ook met perioden waarin de maatregelen waren versoepeld. Hierop is steeds flexibel ingespeeld. Er is inmiddels veel ervaring om met deze golfbewegingen mee te gaan.
- De boeg golf van 2020 is in 2021 volledig weggewerkt.
- Huwelijken hebben we kunnen blijven doen, in aangepaste vorm in tijden van Corona.
- Naturalisatieceremonies: vanwege terugkerende coronapieken geen ceremonies in 2021 gehad.
- Gratis thuisbezorgen reisdocumenten aangehouden.

Prestatiedoelstelling

P2.3.2 Geven van duidelijke en eenduidige informatie aan bewoners

Het geven van duidelijke eenduidige informatie aan bewoners is een doorlopend proces. In 2021 zijn de volgende grote verbeteringen hierop doorgevoerd op onze kanalen.

- Sinds juli 2021 is het gelukt om van zestien individuele nieuwsbrieven één gemeentebrede 'Nieuwsbrief Utrecht' op maat aan te bieden. Deze nieuwsbrief wordt nu tweewekelijks aangeboden aan 10.000 abonnees en dit aantal groeit. Het is voor inwoners mogelijk om per (sub)wijk aan te geven welk nieuws zij willen ontvangen
- De Live Chat is geactiveerd op alle pagina's van www.utrecht.nl
- WhatsApp is opnieuw geopend als contactkanaal voor inwoners
- Er zijn wederom schrijfcoaches opgeleid om de organisatie te helpen duidelijker te schrijven. Op dit moment zijn er meer dan 100 schrijfcoaches aanwezig in Utrecht.

Ook organisatorisch hebben we verbeteringen doorgevoerd die bijdragen aan het doel om bewoners beter te informeren.

- Telefonische dienstverlening van W&I is ondergebracht bij KCC. Dit leidt tot meer uniformiteit in de dienstverlening Team Data-analisten is versterkt om de data van inwoners-interactie te analyseren en duiden voor verbeteringen.
- Er is geïnvesteerd in de kwaliteit en de handelingsbreedte van de medewerkers door meer vaste en minder flexibele contracten
- We hebben nieuwe, meer integrale werkvormen geïntroduceerd, de zogenaamde 'miniteams'

Corona

Corona heeft de interactie in de samenleving versneld gedigitaliseerd. Tegelijkertijd zien we ook bij sommige groepen de maatschappelijke behoefte aan meer persoonlijke, empathische dienstverlening 'met een menselijke maat'.

Prestatiedoelstelling

P2.3.3 Met kanaalsturing leiden we onze inwoners naar de meest passende kanalen gegeven vraag, situatie en moment

Door de inzet van live chat op alle online pagina's kunnen we inwoners sneller helpen als zij vragen hebben over een specifieke pagina.

- GEM (de virtuele assistent) is verder doorontwikkeld en levert een groeiende bijdrage aan de 24*7 dienstverlening (ontwikkeling in samenwerking met tien gemeenten op Common Ground). Uit de inzet van Gem in de eerste zes maanden van 2021 blijkt dat de virtuele assistent in staat is 62% van de gesprekken zelfstandig (zonder tussenkomst van een medewerker/mens) af te handelen. Naast het inhoudelijk beantwoorden van vragen over de genoemde producten is Gem in staat de gebruiker voor de landelijke top 20 van meest bevroegde gemeentelijke producten en diensten te verwijzen naar de juiste plek online.
- Ook in 2021 assisteerde het servicepunt zowel fysiek als digitaal inwoners om de weg te vinden (2.227) naar de juiste ingang bij de overheid. Afhankelijk van de coronarichtlijnen waren de partners DUO en SVB deels ook fysiek aanwezig bij het servicepunt.

Corona

Zie toelichting ook bij P.2.3.2 (effect op digitale inzet en ook aandacht voor menselijke maat).

Prestatiedoelstelling

P2.3.4 Onze website is toegankelijk conform doelstelling Agenda 22

In 2021 is onze toegankelijkheid wederom getoetst. Wij scoren hoog maar nog wel gelijk ten opzichte van 2019. De aandachtspunten zijn met name technisch van aard en worden in het eerste deel van 2022 opgepakt met onze leveranciers. De belangrijkste aandachtspunten zijn nu:

- de toetsenbordnavigatie op de mobiele versie van onze website en ons online loket werkt niet goed;
- voor de uitklapmenu's geldt dat door een verkeerde code een bezoeker met voorleessoftware niet altijd weet of een onderdeel ingeklapt of uitgeklaapt is;
- In ons online loket hebben we een alfabetisch overzicht van al onze producten. Daar hebben we verschillende kleine problemen mee, vooral voor mensen met hulpsoftware. We gaan dit in de eerste helft van 2022 oplossen.

Corona

Zie toelichting ook bij P.2.3.2 (effect op digitale inzet en ook aandacht voor menselijke maat).

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
01-2-3-1 Juist bestand persoonsgegevens	5.448	4.606	5.538	5.292	5.992	701	4.863
01-2-3-2 Informatie aan bewoners	68	111	68	68	121	53	68
01-2-3-3 Publieksdienstverlening	0	12	0	0	0	0	0
Totaal Baten	5.517	4.730	5.606	5.360	6.113	753	4.932
Lasten							
01-2-3-1 Juist bestand persoonsgegevens	7.754	8.702	8.996	12.850	12.038	812	9.162
01-2-3-2 Informatie aan bewoners	8.481	8.642	8.743	9.358	9.086	272	9.866
01-2-3-3 Publieksdienstverlening	1.170	1.092	1.126	1.179	1.204	-26	1.141
Totaal Lasten	17.405	18.437	18.866	23.387	22.328	1.058	20.169
Saldo baten en lasten	-11.888	-13.707	-13.260	-18.026	-16.215	1.811	-15.237
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	732	732	0	118	118	0	0
Ottrekking reserves	206	206	0	242	242	0	0
Saldo na mutaties reserves	-12.415	-14.234	-13.260	-17.902	-16.091	1.811	-15.237

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
01-2-3-1 Juist bestand persoonsgegevens (Burgerzaken)		
• Raming tweede bestuursrapportage inkomstenderving leges Burgerzaken		200
• Het werkelijke resultaat is 0,5 miljoen euro hoger dan initieel was begroot. Dit zit in de volgende onderdelen:		
o Meer legesinkomsten reisdocumenten door de versoepeling van de maatregelen (en het wegwerken van de 'inhaalvraag' uit 2020)		378
o Meer aanvragen voor naturalisaties (toename in aanvragen van instroom van 6/7 jaar geleden uit onder andere Syrië die zich laten naturaliseren)		178
o Door Corona minder aanvragen rijbewijzen door minder rijexamens (in Q1 tijdelijk geen examens) en verlengingen (in 2021 gold nog een regeling waardoor je tijdelijk met een verlopen rijbewijs mocht rijden)		-105
o Overige mutaties (huwelijken, uittreksels)		49
Totaal		701
01-2-3-2 Informatie aan bewoners (Het Utrechts Archief)		
Overige mutaties		53
Totaal		53
Totaal baten		753

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
01-2-3-1 Juist bestand persoonsgegevens (Burgerzaken)		
• Verschil ten opzichte van de raming bij tweede bestuursrapportage (personeel en boeggolf). De werkelijke lasten zijn lager. Dit komt doordat bij Burgerzaken de dienstverlening op het maximaal toegestane niveau door is blijven lopen door middel van een intensieve monitoring en aanpassing van de planning om de vraag en personele inzet optimaal in te zetten.		500
• Een voordeel op projectgelden/ (incidentele) budgetten. Doordat nagenoeg alle aandacht dit jaar gericht was op het wegwerken van 'de inhaalvraag' en het laten doorlopen van de dienstverlening aan de burgers hebben een aantal projecten dit jaar op onderdelen vertraging opgelopen: onder andere voor dossieronderzoeken van het project Staatloosheid waar bij de Voorjaarsnota (incidenteel) budget is toegekend voor 2021 (0,331 miljoen euro) en waarbij de voorbereiding hiervoor zijn gestart maar de kosten moeten volgen. Hetzelfde geldt voor de activiteiten/onderdelen van de projecten/budgetten: Weerbare overheid (0,05 miljoen euro), Huwelijksplanner (0,092 miljoen euro), studenteninschrijvingen (0,065), meerkosten BRP (0,120 miljoen euro) en overig budget algemeen (0,33 miljoen euro)		1.000
• Een nadeel op Verkiezingen. Dit resultaat is conform de rijksbijdrage (compensatie corona) die in het gemeentefonds beschikbaar is gesteld voor Utrecht. Deze dekking zit in het programma algemene middelen.		-683
• Overige mutaties		-5
Totaal		812

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
01-2-3-2 Informatie aan bewoners (klantcontactcentrum)		
• De lasten voor het klantcontactcentrum zijn lager dan begroot. Over de gehele linie zijn er in 2021 minder uren ingezet waardoor de kosten lager uitvallen dan bij de tweede bestuursrapportage is ingeschat. Dit komt met name door de kleine afname van het aantal telefoongesprekken in vergelijking met vorig jaar/de prognose. Het aantal chatcontacten (live chat en GEM) is fors toegenomen maar het volume van het telefoonverkeer (bijna 65% van de contacten exclusief websitebezoek) blijft dominant voor het verloop van de kosten.		245
• Overige mutaties		28
Totaal		273
01-2-3-3 Publieksdienstverlening		
Overige mutaties		-26
Totaal		-26
Totaal lasten		1.058

Corona

In 2021 hebben we te maken gehad met perioden in lockdown, maar ook met perioden waarin de maatregelen waren versoepeld. We zijn steeds in staat geweest om met deze golfbewegingen mee te gaan en konden we de dienstverlening blijven leveren bij de beperkende maatregelen.

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Leges reisdocumenten	0.2		378		
Leges rijbewijzen	0.2				105
Thuisbezorgen reisdocumenten	0.2	313			
Vertraging projecten	0.2			538	
Verkiezingen	0.2	1.985			

Toelichting

- Leges reisdocumenten: Door de versoepelingen in het tweede kwartaal zagen we de (inhaal) vraag enorm toenemen (de zogenoemde boeg golf).
- Leges rijbewijzen: Door Corona minder aanvragen rijbewijzen door minder rijexamens en verlengingen
- Thuisbezorgen Reisdocumenten: Vanwege de coronapandemie hebben we het gehele jaar de reisdocumenten 'gratis' thuis laten bezorgen.
- Vertraging projecten (staatloosheid, huwelijksplanner, ondermijning en studenteninschrijving): Doordat alle aandacht dit jaar was gericht op het wegwerken van 'de inhaalvraag' en het laten doorlopen van de dienstverlening aan de burgers hebben een aantal projecten dit jaar vertraging opgelopen
- Verkiezingen: De kosten voor de Tweede Kamer verkiezing zijn flink hoger geweest door alle coronamaatregelen.

Verbonden Partijen

Bijdrage aan [Het Utrechts archief](#) was 3,441 miljoen euro.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een aantrekkelijke stad. Die aantrekkingskracht heeft tot gevolg dat steeds meer mensen in Utrecht willen wonen, werken of verblijven. De huidige verwachting is dat Utrecht in 2040 meer dan 450.000 inwoners heeft en er behoefte is aan ongeveer 60.000 extra woningen en ruim 80.000 arbeidsplaatsen.

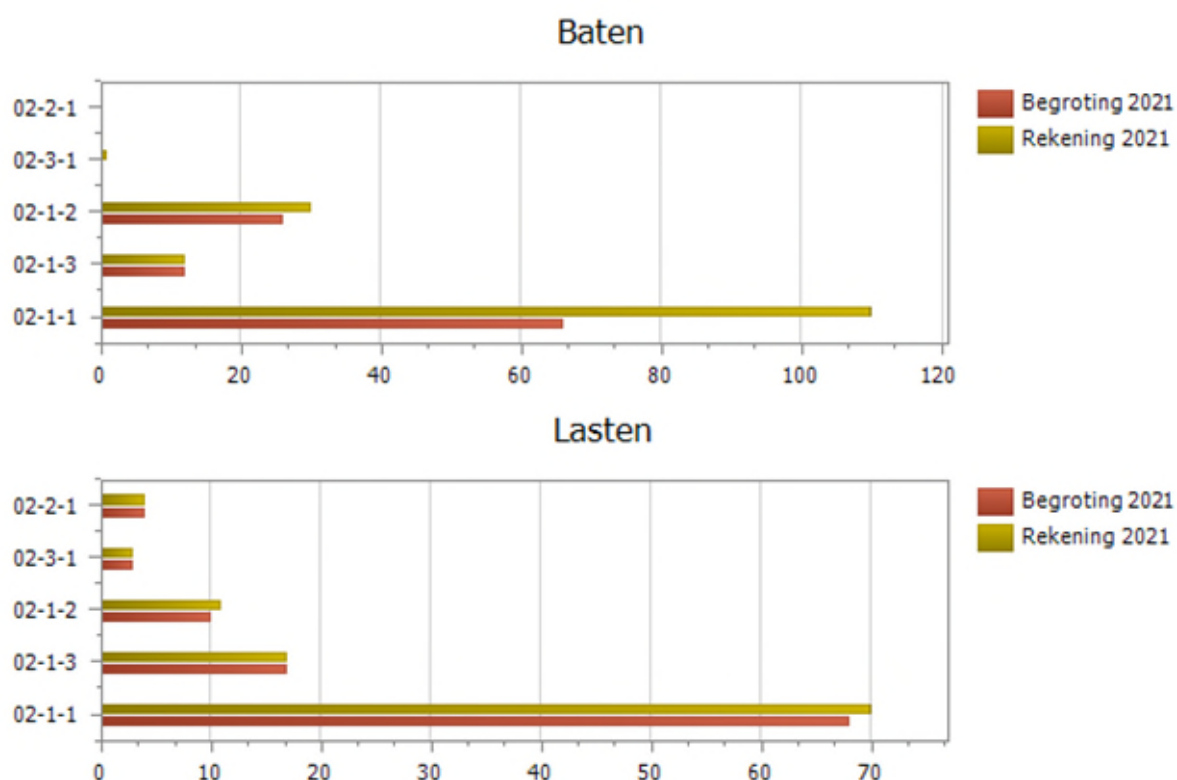
De groei benutten we om gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken waarbij we kiezen voor een balans tussen de bestaande stad en de groei van de stad. Wat 'Gezond stedelijk leven voor iedereen' betekent voor het ruimtelijk toekomstperspectief is uitgewerkt in de RSU (vastgesteld in 2016) en verdiepen we in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040). De RSU2040 'de tienminutenstad' is vastgesteld op 15 juli 2021.

Voor de realisatie van de Utrechtse opgaven en het versterken van de economische kansen voor bedrijven in de regio benutten we ook de Europese en mondiale ontwikkelingen. Zo nemen we deel aan diverse netwerken op Europees en mondiaal niveau en doen aanvragen voor Europese subsidies voor innovatieve projecten die aansluiten bij de opgaven van de stad zoals neergelegd in het collegeakkoord Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen en zoals vastgesteld in onder andere strategische koersdocumenten als Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en de Regionale Economische Agenda (REA).

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2017	2018	2019
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	8. Vhrosv	14,9	16,3	16,0

De gegevens uit deze tabel komen van de website [Cijfers per gemeente](#)

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 \(RSU 2040\)](#)
- [Agenda stad: Resetting cities](#)
- [Agenda stad: City Deal Health Hub](#)
- [Agenda stad: City deal Healthy Hub Boost](#)
- [Agenda stad: City Deal, Elektrische deelmobiliteit in stedelijke gebiedsontwikkeling](#)
- [Ruimtelijk-Economische Ontwikkel Strategie](#)
- [Utrechts visie religieus erfgoed](#)
- [Grondprijzenbrief 2021](#)
- [Het Utrechts grondbeleid](#)
- [Meerjarenperspectief Ruimte 2021](#)
- [Woonvisie Utrecht](#)
- [Bestedingskader Investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht](#)
- [Omgevingsvisie Utrecht](#)
- [Erfgoedagenda](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
02-1-1-1	Het opstellen van ruimtelijke kaders	-1.437	2.631	-8.633	-3.680	-4.953	1.329
02-1-1-2	Voorbereiden/realiseren bouwrijpe grond	36.347	202.911	20.105	20.076	29	3.637
02-1-1-3	Samenwerken met partners	-1.379	-1.386	-1.421	-1.547	126	-1.468
02-1-2-1	Conversies en bestemmingswijzigingen	10.411	13.083	5.771	8.778	-3.007	2.767
02-1-2-2	Uitgeven gemeentelijk grondbezit	5.725	6.300	1	658	-657	3
02-1-2-3	Erfpachtbeheer	9.796	10.209	9.978	10.227	-249	10.308
02-1-3-1	Toetsen en toezicht houden vergunningen	2.318	6.619	1.897	1.413	484	6.617
02-1-3-2	Toezicht op naleving van milieuregels	-4.444	-3.964	-5.854	-5.882	28	-5.760
02-2-1-1	Passende huisvesting	11.904	12.244	-2.838	-2.675	-164	-2.857
02-3-1-1	Monumentale en cultuurhistorische waarde	488	520	-2.584	-2.707	123	-2.604
Totaal		69.729	249.166	16.422	24.662	-8.240	11.973

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. De ruimtelijke ontwikkeling van de stad (als gevolg van de groei) versterkt gezond stedelijk leven (GSL) voor iedereen

1.1 Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezond stedelijk leven (GSL) voor iedereen

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Algemeen buurtoordeel stad (inwonersenquête)	N.v.t.	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
Oorsprong	1e BERAP 2020						
Toelichting	Gebaseerd op de vraag in de inwonersenquête 'wat vindt u van de buurt waar u woont?' en vier stellingen.						
Bron	Resultaten inwonersenquête Gemeente Utrecht						
Analyse	Het buurtoordeel is gelijk aan het cijfer van vorig jaar.						
E1.1.2	Toegekende subsidie voor Europese projecten (in miljoenen euro's)	3,61 (2009)	4	4,6	4	5,7	4
Oorsprong	Jaarlijks toegekende Subsidie-aanvragen						
Toelichting	Jaarlijks wordt ten behoeve van de Jaarstukken omvang van de Europese subsidiegelden vastgesteld. Door de jaren heen is een bedrag van 4 miljoen als streefwaarde realistisch.						
Bron	afdeling Strategie, Investerings en Fondsen						
Analyse	zie bijlagen in dit Externe subsidieprogramma's						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Aantal uitgevoerde evaluaties (markttoets) van projecten waarvan in het desbetreffende jaar de omgevingsvergunning bouw is verleend	N.v.t.	3	3	3	3	3
Oorsprong	1e BERAP 2020						
Toelichting	Er zijn twee particuliere initiatieven geëvalueerd (ABC-straat 5 en Oudegeinlaan e.o. fase 4) en een deelproject dat onderdeel uitmaakt van de grondexploitatie Leidsche Rijn (De Kroon op Leeuwesteyn).						
Bron	N.v.t.						
Analyse	Generiek is de samenwerking tussen partijen positief ervaren. De gemeente stelt heldere kaders en er is een duidelijk aanspreekpunt voor partijen. Over het algemeen tevreden over de doorlooptijd maar het kan soms sneller (bv. op tijd starten met de anterieure overeenkomst). Daarbij geven ontwikkelaars aan dat er grenzen zijn aan het aanvullen en toevoegen van ambities.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Evenwichtige en integrale ruimtelijke ontwikkeling draagt op zowel stedelijk niveau als op wijk- en buurniveau bij aan de leefbaarheid

In 2021 is de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) door de raad vastgesteld. De RSU is een van de koersdocumenten in de Omgevingsvisie. In de RSU staat hoe we de ontwikkeling van de stad gebruiken om gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken. We willen de verstedelijking van Utrecht in balans houden met de kwaliteit en leefbaarheid voor inwoners en bezoekers. Om gezond stedelijk leven tot stand te brengen is een kwalitatief goede openbare ruimte hierbij van groot belang. Met voldoende groen, ontmoetingsmogelijkheden en mogelijkheden tot bewegen. We willen het inclusieve karakter van de stad behouden, gemengd en betaalbaar wonen, gemengde wijken en voldoende, diverse en hoogwaardige voorzieningen die aansluiten op de behoefte van de (toekomstige) bewoners en gebruikers.

In het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) en de Peilstok als onderdeel van de tweede bestuursrapportage geven we prognoses en resultaten voor het aantal in aanbouw genomen woningen en de verschillende segmenten. In 2021 zijn ruim 3.000 woningen opgeleverd (door middel van nieuwbouw en verbouw). Daarnaast zijn 2.900 woningen in aanbouw genomen waarvan ruim de helft in het betaalbare segment (huur en koop).

De ontwikkeling van de stad doen we niet alleen. Daarvoor werken we samen met bewoners, initiatiefnemers, buurgemeenten, provincie, Rijk en andere partners. Samen met de regiogemeenten is in 2021 het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) opgesteld. Daarnaast hebben we de regionale Woondeal met het Rijk uitgewerkt. In een samenwerking door 33 gemeenten in de provincie is een Utrechts Aanbod gemaakt als input op weg naar het nieuwe kabinet.

Met Rijk, provincie en regio hebben we binnen het programma Uned de ruimtelijke visie 'Utrecht nabij' uitgewerkt in gezamenlijke gebiedsstudies en een MIRT-verkenning. Hiermee maken we toekomstige gezamenlijke investeringen mogelijk.

Samen met vastgoedmarktpartijen hebben we het overleg in het Development Network Utrecht (DNU) voortgezet en afspraken uit het Stadsakkoord Wonen over onder meer betaalbaarheid, doorstroming en woningbouwproductie uitgevoerd. De DNU-leden hebben ook onze lobby richting kabinetsformatie en groeifonds-aanvraag actief gesteund.

Effectdoelstelling

E1.1.2 Utrecht ontvangt subsidies

In 2021 hebben we negen aanvragen ingediend onder de Europese GreenDeal Calls. Eén grote aanvraag (Climate Positive Circular Communities, afkorting ARV met 4,1 miljoen voor Utrechtse maatregelen) is gehonoreerd. Hiermee wordt een vernieuwende duurzame renovatie van flats in Overvecht ondersteund. Daarnaast is een Horizon-aanvraag goedgekeurd (SCALE-V2G, Smart Charging ALignment for Europe met 1,8 miljoen euro voor Utrechtse maatregelen). Dit project ondersteunt de ontwikkeling energieneutrale nieuwbouwwijken met 500 V2G-deelauto's en 3.000 V2G-laadpunten. Daarnaast zijn er drie aanvragen toegekend in het kader van het Kansen voor West programma (zie onderdeel kansen voor West).¹ Dit hebben we bereikt in samenwerking met ons lokale en internationale netwerk. Via internationale samenwerking in Europese subsidieprojecten komt naast een financiële stimulans ook nieuwe kennis voor Utrecht beschikbaar. Het gaat dus om meer dan alleen geld. Zo dragen Europese subsidies bij aan slimme oplossingen voor onze opgaven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Het opstellen van ruimtelijke kaders (RSU, omgevingsvisie (deelgebied), stedenbouwkundige plannen, bouwenvelopen, SPvE's en bestemmings- en omgevingsplannen)

Omgevingswet

De uitvoering van het Plan van aanpak Invoering Omgevingswet dat u op 5 december 2019 heeft vastgesteld, is in volle gang. Het plan is erop gericht dat wij op tijd voldoen aan de eisen en verbeterdoelen van de wet.

In juni 2021 hebben wij u [geïnformeerd](#) over het besluit van de minister van BZK tot uitstel van de invoeringsdatum van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Door het uitstel van de wet lopen ook de voorbereidingen die gekoppeld zijn aan de inwerkingtredingsdatum door en zullen we veel voorbereidingen anders dan we in de programmabegroting 2021 hebben opgenomen in 2022 afronden. Met het werk is ook een deel van de kosten verschoven naar 2022, waardoor we in 2021 een deel van het budget via de tweede Bestuursrapportage hebben overgeheveld naar 2022.

In 2021 hebben we de volgende resultaten behaald:

- We hebben bijna alle relevante werkwijzen aangepast aan de eisen en doelen van de Omgevingswet en Wkb. In 2022 gaan we in de praktijk werken met deze nieuwe werkwijzen, waar dat juridisch en technisch kan;
- We hebben de financiële effecten van die aangepaste werkwijzen en andere veranderingen door beide wetten voor Utrecht in kaart gebracht. Die vertalen we naar raadsvoorstellen over leges en nadeelcompensatie en een collegevoorstel over kostenverhaal, die begin 2022 aan u worden voorgelegd;
- We zijn aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor het omgevingsplan en hebben de software voor het omgevingsplan geïmplementeerd;
- De Transitiestrategie omgevingsplan is door u vastgesteld, waarmee u de kaders heeft bepaald voor de transitie richting een integraal omgevingsplan;
- Een aantal vragenbomen en indieningsvereisten voor de vergunningchecker van het DSO voor diverse veelvoorkomende aanvragen is opgesteld en klaar gezet in de pre-omgeving van het DSO.

We hebben de overige resultaten uit de programmabegroting 2021 in voorbereiding. Doordat ze zijn gekoppeld aan de inwerkingtredingsdatum lopen de projecten door in 2022:

- Omgevingsplan: in het voorjaar van 2022 leggen we een bestemmingsplan met algemene regels aan u voor ter besluitvorming dat de basis vormt voor het omgevingsplan. Na inwerkingtreding zullen we een eerste wijziging omgevingsplan voorleggen met een aanvullende set algemene regels waarbij we ook de gedecentraliseerde rijksregels ('bruidsschat') verwerken en diverse wijzigingen omgevingsplan voor gebieden;

¹ Deze zijn financieel niet in het resultaat meegenomen omdat die al in eerdere Jaarstukken zijn opgenomen.

- Daarnaast kunt u raadsvoorstellen tegemoet zien over een aanpassing van de leges, nadeelcompensatie en de rolverdeling raad en college bij buitenplanse vergunningen, kleine wijzigingen omgevingsplan en voorbereidingsregels;
- We maken samenwerkingsafspraken met regionale ketenpartners over werken aan initiatieven in Utrecht, zodat we een goed coördinerend bevoegd gezag zijn voor meervoudige vergunningen waarbij andere overheidsinstanties een rol hebben (dit is een nieuwe wettelijke taak voor gemeenten);
- We vullen en testen het DSO voor vergunningen/meldingen, vergunningcheck en het omgevingsplan;
- We passen de Digitale (utrecht.nl) en fysieke frontoffice aan op de nieuwe werkwijzen en wetten;
- We leren medewerkers om te werken met de nieuwe wetten, instrumenten en werkwijzen, zodat we als gemeente klaar staan voor onze inwoners onder de Omgevingswet en Wkb.

Bestemmingsplannen

In 2016 is de gemeente Utrecht aangewezen als experimenteergemeente op grond van de Crisis- en herstelwet. Dit betekent dat wij al hebben geoefend met de Omgevingswet.

Ook in 2021 hebben wij aan diverse omzettingen van beheersverordeningen naar bestemmingsplannen gewerkt. Daarnaast hebben wij gewerkt aan het bestemmingsplan Algemene regels Utrecht. Dit bestemmingsplan vormt straks de basis voor het Omgevingsplan Utrecht.

In 2021 hebben wij aan 58 plannen gewerkt. Dit waren 48 ontwikkelbestemmingsplannen en tien actualiseringsbestemmingsplannen. In totaal zijn er zes bestemmingsplannen onherroepelijk geworden in 2021.

Er liggen twee bestemmingsplannen voor beroep bij de Raad van State, dat zijn:

- Bestemmingsplan Lage Weide
- Bestemmingsplan Merwedekanaalzone deelgebied 6, Zeehaenkade e.o.

De overige bestemmingsplannen bevinden zich vooral in de voorbereidende of ontwerpfase. Voorbeelden hiervan zijn: Watertoren en horecapaviljoen, Het Muntgebouw, Studentenhuisvesting USP, Merwedekanaalzone deelgebieden 4 en 5 en Lombokplein.

Vastgestelde Ontwikkel- en actualiseringsbestemmingsplannen in 2021 zijn:

1. Cartesiusdriehoek, fase 2 – 6
2. Chw Beurskwartier
3. Merwedekanaalzone deelgebied 6, Zeehaenkade e.o.
4. Nedereindseweg 511
5. Passiebloemweg Vleuterweide
6. Rijnvliet, wijzigingsplan Papiermoerbeilaan
7. Rijnvliet, wijzigingsplan Ginkgostraat
8. 2e Daalsedijk, deelgebied 2 tot en met 4
9. Chw Voordorp Voorveldsepolder
10. Merwedekanaalzone deelgebied 6, Eendrachtlaan 10
11. Omloop, Laan van Chartreuse

Planschade

In 2021 zijn drie lopende aanvragen om planschade, waarvan één zaak die in de bezwaarfase zit.

Vorbereidingsbesluiten

Om ongewenste planologische ontwikkelingen in een gebied te voorkomen, omdat het bestaande bestemmingsplan ontwikkelruimte biedt die niet past in de toekomstvisie voor het gebied, kan de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit nemen. In 2021 is er een voorbereidingsbesluit genomen voor Merwedekanaalzone deelgebied 5.

M.e.r.-beoordelingen

Voordat een bestemmingsplan in procedure kan, is vaak een m.e.r.-beoordeling nodig. In een (formele of een vormvrije) m.e.r.-beoordeling kijkt de gemeente of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Als dat zo is, moet een m.e.r.-procedure worden doorlopen. In een m.e.r.-procedure worden de milieugevolgen nader onderzocht en er wordt bekeken of er alternatieve invullingen voor een project mogelijk zijn waarbij milieugevolgen zoveel mogelijk beperkt kunnen worden. Bij de meeste ontwikkelbestemmingsplannen vindt een vormvrije m.e.r.-beoordeling plaats. In 2021 waren dat er negentien.

Zuidwest

In 2021 zijn er in Zuidwest:

- Meerdere bouwenvelopen vastgesteld: bijvoorbeeld Lomanlaan 'De Zusters', Beneluxlaan 901, Jutfaseweg 178. Ook zijn de programmatische uitgangspunten voor de Veilingstraat en Marco Pololaan 111 vastgesteld.
- De herinrichting van de noordzijde van Kanaleneiland is in 2021 vergevorderd. Verder is de voorbereiding van de herinrichting van de Bernadottelaan en omgeving begonnen.

Het vaststellen van de omgevingsvisie en het omgevingsprogramma Kanaleneiland en Transwijk is iets vertraagd. De vaststelling van de omgevingsvisie volgt in 2022. In 2021 hebben zorgvuldige gesprekken met de wijkcoöperatie en overige participatie plaatsgevonden. Mede vanwege Corona was brede participatie niet mogelijk en is vanuit zorgvuldigheid meer tijd genomen voor het participatieproces.

Merwedekanaalzone

Ook in 2021 is er hard gewerkt aan het realiseren van de nieuwe stadswijk Merwede. In 2021 hebben we:

- De eerste paal geslagen op het Defensierrein (deelgebied 4). Ook hebben de eerste bewoners hun intrek genomen in de nieuwbouw aan de Wilhelminawerf. Op 7 oktober 2021 heeft de raad de Omgevingsvisie deel 2 Merwedekanaalzone, Stedenbouwkundig plan Merwede en het raadsvoorstel invoering betaald parkeren omgeving Merwedekanaalzone vastgesteld. De samenwerkende marktpartijen in Merwede (deelgebied 5) hebben de samenwerkingsovereenkomst (SOK) begin 2021 ondertekend. In november 2021 heeft het college besloten de door het Addendum gewijzigde samenwerkingsovereenkomst aan te gaan. Hiermee zijn voor deelgebied 5 de condities gesteld zodat er uiteindelijk maximaal 6.000 nieuwe woningen worden gerealiseerd; waarvan 55% in het betaalbare segment huur en koop; en een veelzijdig programma aan voorzieningen zoals winkels, twee basisscholen, een middelbare school, horeca, twee gezondheidscentra, een sporthal en cultuurhuis.
- In deelgebied 6 wordt samen met de marktpartijen verkend hoe tot een gezamenlijke ontwikkelingsstrategie gekomen kan worden, waarbij het mobiliteitsvraagstuk cruciaal is. Het casino is in 2021 opgeleverd en het bestemmingsplan voor Eendrachtlaan 10 is vastgesteld.
- Voor de A12 ontwikkelingszone hebben we voor de U Ned-onderzoeken vanuit de gemeente input geleverd. In relatie tot de business case groot Merwede (waar de A12-zone een onderdeel van is) hebben we contact met het Rijk.

In deelgebied 4 is de besluitvorming over het bestemmingsplan om nog 250 extra woningen (sociaal en middensegment) toe te voegen geschoven naar 2022. De besluitvorming over het bestemmingsplan 1^e fase voor Merwede is ook verschoven naar 2022.

USP/Rijnsweerd

In de ontwikkeling van het Utrecht Science Park (USP) en Rijnsweerd zijn in 2021 onder andere de volgende stappen gezet:

- De concept Omgevingsvisie USP en MER is in juni door het college vrijgegeven voor inspraak. In het najaar zijn alle inspraakreacties van een reactie voorzien en is de Omgevingsvisie op punten aangepast. Het college van B&W heeft de Omgevingsvisie USP na inspraak eind december 2021 aan de raad aangeboden.
- Er is een Bouwvelop vastgesteld voor de bouw van een nieuwe woontoren aan de Cambridgelaan voor studenten op het USP (De High Five) voor in totaal 900 studenten. Het Bestemmingsplan is nu in voorbereiding.

- Voor de nieuwbouw van het Ronald McDonald Huis is in gezamenlijkheid met de Provincie, UMC-U, UU, Stichting Ronald Mc Donald gekozen voor de locatie gelegen tussen Universiteitsweg en Hoofddijk. Deze locatie wordt nader uitgewerkt. De locaties zijn de afgelopen maanden opnieuw met elkaar vergeleken op basis van aanvullend onderzoek.
- Als gevolg van de maatregelen in het kader van corona is er een samenwerking ontstaan rondom de bereikbaarheid van USP/Rijnsweerd/Kromhoutkazerne. Na de eerste lockdown is een uitgebreid monitoringsysteem opgezet om de opstart van het gebied te monitoren en afspraken te maken over bijv de aanvang van colleges en bezetting van de gebouwen. Deze samenwerking is voortgezet en richt zich nu op een gezamenlijke mobiliteitsaanpak
- Er is een convenant USP vastgesteld dat voorziet in het oprichten van een Bestuurlijk Overleg USP, waarin met name aandacht wordt besteed aan onderwerpen gericht op een toekomstbestendig sciencepark (middellange en lange termijn).
- In de toekomst zal de locatie Archimedeslaan 16 veranderen in een woonwijk met woningen voor studenten, starters, middenhuur en koopwoningen. Begin november 2020 heeft KondorWessels Projecten (KWP) het eigendom overgenomen van Aprisco. In 2021 hebben KWP en gemeente gesprekken gevoerd over de programmatische, ruimtelijke en financiële uitgangspunten van deze ontwikkeling.

De planvorming rondom de Archimedeslaan 16 blijft afhankelijk van de voortgang van het Tracébesluit A27 en het onderzoek in de regio. De voorkeurslocatie voor het Ronald McDonald Huis heeft meer tijd gekost dan verwacht. Het aanbieden aan de raad wordt pas later in 2022 verwacht.

West/Noordwest

In West en Noordwest is in 2021 verder gewerkt aan de versterking van een leefbare en groene woon-, werk- en leefomgeving.

- De gemeenteraad heeft in 2021 de bestemmingsplannen vastgesteld voor de Cartesiusdriehoek fase 2-6, Tweede Daalsedijk deelgebied 2-4 en sloop-nieuwbouwplannen Omloop/Laan van Chartroise en Dickensplaats. Samen goed voor circa 4.300 woningen in verschillende segmenten. –
- In 2021 is ook het SPvE/IPvE voor de ontwikkeling van herontwikkeling Zuilense Vecht vastgesteld, en zijn het SPvE voor het Thomas à Kempisplantsoen en het bestemmingsplan voor de Johan Wagenaarkade aangeboden aan de raad.
- De raad heeft ook de omgevingsvisie voor het Werkspoorkwartier vastgesteld, waarin de koers voor het creatieve werkgebied voor de komende 20 jaar is vastgelegd.

Het SPvE voor Ravellaan Noord en het bestemmingsplan voor Oudenoord 330-370 hebben ten opzichte van wat verwacht werd in het Jaarplan 2021 vertraging opgelopen doordat gesprekken met bewoners en ontwikkelende partijen langer duurden dan gepland.

Overvecht

In Overvecht hebben we in 2021 de opwaartse lijn in kwaliteitsverbetering vastgehouden en versterkt, zoals plezierig en veilig wonen in een meer gemengde wijk. Hierbij trekken we intensief op met bewoners, woningcorporaties en andere partners (onder andere Samen voor Overvecht en Werkplaats Overvecht). Belangrijk daarin is het realiseren van een betere verdeling van woningsamenstelling binnen de wijk en ook over de hele stad. Belangrijke ontwikkelingen in 2021 in Overvecht waren:

- De uitvoering van de Regio Deal Vitale Wijken en de werkzaamheden binnen Samen voor Overvecht. Dit levert wijkverbetering op doordat we doordringen tot in de haarvaten van de wijk.
- De oplevering van projecten DeBuurt (330 woningen) en The Cube (650 woningen), die bijdragen aan een meer gemengde woningvoorraad.
- Aanvraag Woningbouwimpuls (13 miljoen euro exclusief cofinanciering) ingediend en toegekend voor Overvecht Zuid fase 1.
- Overvecht Centrum: vaststelling raamwerk met grondeigenaren en groen licht van de Raad voor het opstellen van het Masterplan.
- Vaststelling van bouwveloppen voor de projecten Ivoordreef (±300 woningen) en Jagerskade (67 woningen).
- Start gemaakt met het Omgevingsprogramma.
- Stappen gezet in de ontwerpen voor de aanpak van de openbare ruimte in de Taagdreef, Amazonekwartier en rondom de renovatieflats.

Participatie vraagt extra aandacht, omdat er in Overvecht veel ruimtelijke ontwikkelingen tegelijkertijd spelen. Het Wijkplatform en Bewonersplatform hebben schriftelijk gevraagd om betere aansturing van alle participatietrajecten. Wij geven dit een plek in het Wijkakkoord en in een nieuwe aanpak van wijkbreed omgevingsmanagement. Verder hebben we een aanvraag ingediend voor het Volkshuisvestingsfonds. Deze is niet gehonoreerd, maar we blijven met het Rijk in overleg om samen op te trekken in wijkverbetering.

Noordoost/Oost/Zuid

De ambitie in de wijken Noordoost, Oost en Zuid is om aantrekkelijke en gemengde woon- en leefgebieden toe te voegen en te versterken. Hierbij hebben we aandacht voor een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte en het creëren van aantrekkelijke routes binnen de stad en naar het omliggende landschap, waarbij ontmoeten, bewegen en gezonde mobiliteit ons uitgangspunt is. In 2021 hebben we het volgende gedaan om dit te verwezenlijken:

- In Noordoost hebben we voor het project Nieuw Buurland (Lauwerecht, complex 2 en 4) het SPvE vastgesteld. Dit brengt de bouw van 245-285 woningen weer een stap dichterbij.
- In Noordoost is de bouwvelop voor de Willem Dreeslaan 55 vastgesteld.
- In Oost zijn de woningen in het project De Kwekerij in aanbouw. Oplevering wordt verwacht begin 2022.
- In Oost is de integrale planontwikkeling voor het Rubenskwartier opgestart.
- In Oost is gewerkt aan verschillende plannen in het kader van het ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.
- In Oost is het SPvE voor het voormalige Pieter Baacentrum vastgesteld, hierin zijn de uitgangspunten voor herontwikkeling geformuleerd, die de basis zijn voor de verkoop van het complex door het Rijksvastgoedbedrijf.
- In Zuid is vanwege de voortdurende onzekerheid over de geluidsanering van de A12 door het Rijk, gezien de hoge woningnood, gekozen Befu en Pagelaan 1 in te zetten voor tijdelijke woningbouw. De planontwikkeling hiervoor is nu in onderzoek.
- In Zuid is het Moxy hotel met 172 kamers op Rotsoord (Helling 3) in juni 2021 opgeleverd.

De herontwikkeling van de Van Galenstraat vraagt gezien de complexiteit meer tijd dan verwacht. Ook het project aan de de Kögllaan 26 vraagt meer tijd. Er is in 2021 nog niet gestart met de uitwerking van het SPvE voor Brennerbaan 106 in Lunetten.

Leidsche Rijn en Vleuten de Meern

In Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern werkten we in 2021 aan een aantrekkelijk woon-, leef-, en werkgebied. Dat deden we door verder te werken aan SPvE Papendorp Noord, SP Groenewoud, SP Strijkviertel, SP Hoogbouwkavel LRC, diverse Idoc's, bouwveloppen en bestemmingsplannen in de lopende gebiedsontwikkeling, projecten en nieuwe initiatieven. In 2021 hebben we het volgende bereikt:

- We hebben in dit jaar 932 woningen in aanbouw genomen, onder andere in Haarzicht, Leeuwesteyn, Het Zand, Rijnvliet, Hart van de Meern en Leidsche Rijn Centrum
- Het Stedenbouwkundig Plan voor de hoogbouwkavel in Leidsche Rijn Centrum Noord is door de raad vastgesteld.
- Het bestemmingsplan Haarrijn werd in procedure gebracht en ter visie gelegd, geparticipeerd op de zonne-eilanden en de overeenkomst met de grondeigenaar afgerond.
- In 2021 is gewerkt aan een SPvE voor een gemengd programma (wonen en kantoren) in de Papendorp Noord (De Taats). Besluitvorming voor dit SPvE in de raad vindt plaats in februari 2022. Voor de mobiliteitshub (voorziening voor Parkeren op Afstand) is een Functioneel Programma van Eisen opgesteld en een schetsontwerp gemaakt voor de totale plot met de hub en woningen. De kredietaanvraag is in voorbereiding en wordt in 2022 aan de raad voorgelegd.
- Het SP Strijkviertel is vastgesteld door het college. In Strijkviertel is ruimte voor de vestiging van kleine en middelgrote bedrijven, uitbreiding van het huidige sportpark en ondergeschikte horeca met een meerwaarde voor de stad. Het uitgangspunt is een circulaire ontwikkeling van het gebied, zowel van de private kavels/gebouwen als de openbare ruimte. We zijn gestart met het maken van een Inrichtingsplan voor het gebied.
- We hebben een bestemmingsplan gemaakt voor de nieuwbouw van twee basisscholen aan de Passiebloemweg in Vleuterweide. Er is een onderzoek uitgevoerd naar een geschikte locatie voor de ontwikkeling van een nieuwe VO-school, een extra opgave benoemd in de RSU2040.

Het in procedure brengen van het bestemmingsplan voor het hoogbouwkavel is iets vertraagd en start in 2022 in verband met de complexe planvorming van de hoogbouwkavel en de afronding van diverse onderzoeken. De natuurwetvergunning is aangevraagd. De onderhandelingen met de ontwikkelaar van woonbuurt Groenewoud hebben meer tijd in beslag genomen en zijn in de afrondende fase. Het SP Groenewoud is eind 2021 door de ontwikkelaar afgerond. De start bouw van het woon-zorgcomplex voor meervoudig gehandicapten in Het Zand is over de jaarwisseling getild.

Centrum: Stationsgebied, Beurskwartier, Jaarbeursterrein, Lombokplein en historische binnenstad

Het Stationsgebied neemt steeds zichtbaarder de nieuwe gedaante aan en blijft onverminderd aantrekkelijk en is inmiddels uitgebreid met Beurskwartier, Jaarbeursterrein en Lombokplein. Samen met de historische binnenstad vormt dit de gebiedsopgave Centrum. Belangrijke mijlpalen in 2021 waren onder meer:

- Lombokplein: Het programma van Eisen en Functioneel Ontwerp Lombokplein is vastgesteld door de raad.
- Beurskwartier: Het bestemmingsplan is vastgesteld door de raad.
- Jaarbeurspleingebouw: Het Stedenbouwkundig Programma van Eisen voor het Jaarbeurspleingebouw is vastgesteld door de raad.
- Het ontwikkelkader voor de Tuinen van Moreelse en het Integraal Plan van Eisen en Functioneel Ontwerp(IPvE/FO) voor de Laan van Puntenburg zijn in november 2021 vastgesteld.

In 2021 is er in de Binnenstad verder gewerkt aan de Omgevingsvisie Binnenstad 2040, daarvoor hebben talrijke participatiebijeenkomst plaatsgevonden over alle opgaves die de stad kent. In juni is het stuk ter visie gegaan en daarna aangeboden aan de raad. Dit wordt in maart 2022 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Daarnaast is er in de Binnenstad verder gewerkt aan grote (en kleinere) ontwikkelingen: Visie Strosteege, bouwvelop ABC-sstraat 5, visie Wolvenplein, etcetera.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.1.2 Het voorbereiden en realiseren van bouwrijpe grond en de aanleg en inrichting van bijbehorende openbare ruimte

Leidsche Rijn en Vleuten de Meern

We brachten een bijpassende infrastructuur en goede voorzieningen in het gebied tot stand, waardoor een gezond leefklimaat en een aantrekkelijk openbaar gebied ontstaat en wordt uitgebreid dat uitnodigt om te verblijven, ontmoeten en bewegen. In 2021 werkten we hieraan onder andere met de realisatie en opening van de Stadstuin in Leidsche Rijn Centrum, het voedselbos in Rijnvliet en de aanleg van veel nieuwe speel- en ontmoetingsplekken voor kinderen en jongeren. In het Willem Alexanderpark startten we met de aanleg van het definitieve skatepark. Ook plaatsen we extra fietsparkeerplaatsen in het gebied. Er werden diverse inrichtingsplannen uitgewerkt tot bouwrijp- en woonrijpbestekken waarmee de aanleg van de openbare ruimte mogelijk werd in verschillende gebieden zoals Leeuwesteyn, Leidsche Rijn Centrum, Rijnvliet, Haarrijn, Terwijde en Het Zand.

Centrum: Stationsgebied, Beurskwartier, Jaarbeursterrein, Lombokplein en historische binnenstad

Belangrijke mijlpalen in 2021 waren onder meer:

- Smakkelaarspark: De overkluizing over de HOV-banen is in het voorjaar van 2021 afgerond en in december is het uitgiftecontract getekend.
- Op het Jaarbeursplein zijn in het najaar van 2021 de beide sets roltrappen (vervroegd) vervangen.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.1.3 Samenwerken met partners en invloed uitoefenen op verschillende niveaus

EU Subsidies

In 2021 hebben we vijftien nieuwe aanvragen ingediend. Daarvan zijn er vijf goedgekeurd en een nog in behandeling. Voor de afgewezen aanvragen bezien we de mogelijkheden die toekomstige openstellingen daarvoor bieden. Daarnaast hebben we gewerkt aan de voorbereiding van aanvragen die in 2022 ingediend kunnen worden. In de bijlage Externe Subsidieprogramma's staat meer informatie over de projecten. In 2021 hebben we samen met onder andere de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, woningcorporaties en bedrijfsleven subsidieaanvragen ingediend. Het ontwikkelen van aanvragen alleen al leidt tot een versterking van de samenwerking met lokale en internationale partijen op onze opgaven. Het competitieve Europese speelveld dwingt ons tot een hoog ambitieniveau voor onze eigen plannen.

Kansen voor West II

Kansen voor West is het programma waarmee de G4 steden Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag samen met de Randstadprovincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland als landsdeel West structuurfondsmiddelen inzetten uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO 2014-2020). Een deel van deze middelen hebben we in eigen beheer. In 2021 kenden wij 0,314 miljoen euro uit het stedelijk programmabudget toe aan de projecten 'Circulair ecosysteem in Utrecht', 1,069 miljoen euro aan het project 'Merwede Lab' en 1,888 miljoen euro aan het project 'Utrecht Tech Community'.

Corona

Via het bestaande EFRO-programma kwam extra financiële ondersteuning uit het React-EU Programma, onderdeel van het Europese 'Next Generation EU' ofwel het Europese herstelplan om sterker uit de pandemie te komen, en gericht op economische en maatschappelijke transformatie. Het React EU geld wordt ingezet voor innovatieve projecten die bijdragen aan economisch herstel en de transitie naar een groene en digitale economie. Voor de stad en regio Utrecht betrof dit ruim 12 miljoen euro in totaal, waarvan 2,8 miljoen euro aanvullend op het stedelijke programma. Het stedelijke React-EU geld is als subsidie toegekend aan de projecten 'Utrecht Tech Community' (1,888 miljoen euro) en 'Merwede Lab' (1,069 miljoen euro). In de bijlage [Externe Subsidieprogramma's](#) staat meer informatie over het [Kansen voor West II](#) programma, de voortgang en de projecten.

Nederland kan vanuit het 'Next Generation EU' herstelprogramma rekenen op 5,8 miljard euro via de Recovery en Resilience Facility (RRF). De nationale overheid moet hiervoor een herstelplan indienen in Brussel. Uit het Regeerakkoord blijkt dat het RRF wordt ingezet om de diverse ambities uit het Regeerakkoord te bekostigen. Het is op dit moment onduidelijk wat dit betekent voor het nationale plan en de mate van inbreng cq mogelijkheden voor decentrale overheden. We blijven de ontwikkelingen actief volgen via diverse gremia, zoals de VNG, IPO en verschillende stedelijke netwerken.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
02-1-1-1 Het opstellen van ruimtelijke kaders	8.993	5.537	1.110	654	6.897	6.242	669
02-1-1-2 Voorbereiden/ realiseren bouwrijpe grond	127.291	330.143	90.257	65.800	103.204	37.404	51.718
02-1-1-3 Samenwerken met partners	0	61	0	0	70	70	0
Totaal Baten	136.284	335.742	91.367	66.454	110.171	43.717	52.387

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
02-1-1-1 Het opstellen van ruimtelijke kaders	13.397	5.874	5.229	5.191	6.481	-1.290	-217
02-1-1-2 Voorbereiden/realiseren bouwrijpe grond	115.321	151.609	87.246	61.424	69.543	-8.199	48.940
02-1-1-3 Samenwerken met partners	1.494	1.562	1.421	1.421	1.617	-196	1.468
Totaal Lasten	130.212	159.044	93.895	68.036	77.641	-9.605	50.192
Saldo baten en lasten	6.072	176.698	-2.528	-1.582	32.531	34.113	2.195
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	12.010	12.010	6.325	40.126	77.040	36.914	8.597
Onttrekking reserves	39.469	39.469	15.940	51.760	59.359	7.599	9.900
Saldo na mutaties reserves	33.531	204.156	7.087	10.052	14.849	4.798	3.498

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
02-1-1-1 Het opstellen van ruimtelijke kaders	
Strategische verwervingen	1.355
Niet begrote baten in verband met het beheer van de strategische verwervingen.	
Investeringsimpuls RSU	1.192
Dit bedrag bestaat uit bijdragen in de opgave USP/Rijnsweerd, West en het centrum. De werkelijke lasten en baten uit de reserve Investeringsimpuls RSU worden nader toegelicht in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 (MPR 2022).	
Regiodeal Overvecht	3.719
De baten betreffen de rijksbijdrage.	
Omgevingsrecht	-113
De legesopbrengsten voor ontwikkelbestemmingsplannen zijn lager dan begroot.	
Overige mutaties	89
Totaal	6.242

Toelichting	x € 1.000 Bedrag
02-1-1-2 Voorbereiden/realiseren bouwrijpe grond	
Leidsche Rijn	22.553
<p>De totale gerealiseerde baten zijn 22,553 miljoen euro hoger dan begroot:</p> <ul style="list-style-type: none"> De gerealiseerde baten in de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn 1,322 miljoen euro lager dan begroot. De overige baten bedragen 23,875 miljoen euro 	
<p>Een belangrijk onderdeel van de baten in de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de gronduitgiftes aan derden. Deze baten zijn 3,3 miljoen euro hoger dan begroot. Dit betreft onder andere de uitgifte in Rijnvliet. Verder zijn ook de opbrengsten uit tijdelijk beheer 0,5 miljoen euro hoger dan begroot.</p> <p>Een aantal interne leveringen is op basis van financiële regelgeving verantwoord als negatieve lasten. Deze leveringen zijn begroot als baten. Door deze financieel-technische verschuiving zijn de baten 5,2 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft onder andere gronden in Leeuwesteijn Noord, Berlijnplein, Strijkviertel en Terwijde.</p> <p>Het resultaat op de overige baten is 23,875 miljoen euro voordelig. Dit betreft (bijna volledig) de tussentijdse winst die op basis van het BBV is genomen.</p>	
Stationsgebied	-68
<p>De totale gerealiseerde baten zijn 0,068 miljoen euro hoger dan begroot:</p> <ul style="list-style-type: none"> De gerealiseerde baten in de grondexploitatie Stationsgebied zijn 0,614 miljoen euro hoger dan begroot. De overige baten bedragen 0,546 miljoen euro. 	
<p>De werkelijke baten in de grondexploitatie Stationsgebied zijn 0,614 miljoen euro lager dan begroot. Dit komt doordat bijdrages voor onder andere het Stationsplein Oost doorschuiven naar 2022 (1,0 miljoen euro). Hiertegenover staan hogere opbrengsten voor onder andere het Forum Zuid (0,4 miljoen euro).</p>	
<p>De overige baten bestaan uit de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitatie om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen (0,5 miljoen euro).</p>	
Binnenstedelijke grondexploitaties	9.876
<p>De totale gerealiseerde baten zijn 9,876 miljoen euro hoger dan begroot:</p> <ul style="list-style-type: none"> De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 2,995 miljoen euro lager dan begroot. De overige baten bedragen 12,871 miljoen euro. 	
<p>De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 2,995 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft voornamelijk de grondexploitatie Het Nieuwe Zandpad. Deze lagere baten worden deels gecompenseerd door niet begrote opbrengsten in de in 2021 geopende grondexploitaties Merwede: voormalig OPG terrein en busstalling, en Beurskwartier.</p>	
<p>Het resultaat op de overige baten is per saldo 12,871 miljoen euro voordelig. Dit resultaat is opgebouwd uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een balansboeking in verband met nog te verrekenen kosten in verband met ons faciliterend grondbeleid (+ 4,4 miljoen euro) Lagere baten op diverse afgesloten projecten (- 0,2 miljoen euro) De tussentijdse winstnemingen op de grondexploitaties Oudenrijn West (+ 0,8 miljoen euro) en Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein (+ 1,8 miljoen euro) 	

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
<ul style="list-style-type: none"> Een onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties (+ 6,0 miljoen euro) om de waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie op het juiste niveau te brengen (boekwaarde onderhanden werk). 		
Ruimtelijke herontwikkelingsplannen		5.044
In 2021 waren er meer particuliere initiatieven dan verwacht. De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad is hierdoor gestegen. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 5,044 miljoen euro hoger dan begroot.		
Totaal		37.405
02-1-1-3 Samenwerken met partners		
Overige mutaties		70
Totaal		70
Totaal baten		43.717

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
02-1-1-1 Het opstellen van ruimtelijke kaders		
Strategische verwervingen		-1.355
Niet begrote lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen		
Bedrijfsvoering		
1. De bedrijfsvoeringskosten in het ruimtelijk domein worden met een bij de begroting vastgesteld percentage doorbelast naar de verschillende projecten en ruimtelijke opgaven. Hierbij kon 0,304 miljoen euro niet doorbelast worden naar specifieke projecten. Enerzijds heeft dit te maken met inzet die nodig was voor afstemming van stadsbrede stedenbouwkundige vraagstukken. Dit kon voor 0,5 miljoen niet doorbelast worden. Het gaat hierbij om het onderzoekend ontwerp op projectoverstijgend schaalniveau en stedenbouwkundige en landschappelijke advisering in stadsbrede ambtelijke adviescommissies zoals BING, terrassencommissie en netwerk toegankelijkheid. Anderzijds is 0,196 miljoen meer doorbelast naar diverse opgaven.		-304
2. Inzet voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht heeft geleid tot een overschrijding van 0,6 miljoen euro. Groeien in balans geeft extra uitdagingen om te zorgen voor een goede aansluiting met rijk en regio en een goede doorvertaling naar de gebiedsgerichte en de thematische opgaves. Ook zijn afrondende werkzaamheden verricht voor de RSU 2040 en werkzaamheden voor de Hoogbouwvisie conform motie 112 Hoogbouw met een visie.		-600
Investeringsimpuls RSU		4.416
In het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021 (MPR 2021) is de (her)programmering van de middelen uit de reserve Investeringsimpuls RSU vastgesteld door de gemeenteraad. Volgens de bijbehorende planning is een bedrag van 11,973 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV-regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU. De daadwerkelijk gerealiseerde lasten bedragen 7,558 miljoen euro. Voor het merendeel van de afwijkingen geldt dat de voorbereiding van de uitvoering van de geplande projecten is opgepakt, maar dat daadwerkelijke besteding van middelen in 2022 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt.		

Toelichting	x € 1.000 Bedrag
Regiodeal Overvecht	-3.719
De totale lasten bedragen 3,7 miljoen euro. Onderdeel hiervan zijn de doorstortingen naar de gemeente Zeist (0,9 miljoen euro) en de gemeente Nieuwegein (1,2 miljoen euro). De meeste projectkosten zijn gemaakt voor "Perspectief voor de jeugd verstrekken" (0,7 miljoen), "Plezierig wonen in een meer gemengd wijk" (0,4 miljoen) en "Monitoring en kennisdeling" (0,3 miljoen).	
Omgevingsrecht	129
Er zijn minder uren doorbelast dan begroot.	
Omgevingswet	226
De lasten voor de invoering van de Omgevingswet zijn 0,226 miljoen euro lager dan begroot. Een aantal activiteiten is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de wet. De wet is uitgesteld naar 1 juli 2022, waarmee de planning van een deel van de activiteiten ook naar 2022 is verschoven.	
Overige mutaties	-82
Totaal	-1.290

2-1-1-2 Voorbereiden/realiseren bouwrijpe grond

Leidsche Rijn -693

De totale gerealiseerde lasten zijn 0,693 miljoen euro hoger dan begroot:

- De gerealiseerde lasten in de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn 21,008 miljoen euro lager dan begroot.
- De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 19,686 miljoen euro hoger dan begroot.
- De overige lasten bedragen 2,015 miljoen euro.

De gerealiseerde uitgaven in de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn 21,008 miljoen euro lager dan begroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de kosten van het bouw- en woonrijp maken. Hiervoor is 12,9 miljoen euro minder uitgegeven dan verwacht in onder andere Rijnvliet, Leeuwesteyn Noord, Haarrijn, Leidsche Rijn Centrum en Geluidswal Woerden. Deze geraamde lasten schuiven door naar 2022. De daarmee samenhangende plan- en vatkosten blijven hierdoor ook onder de raming met respectievelijk 1,5 miljoen euro en 2,4 miljoen euro. Verder is een aantal interne leveringen op basis van financiële regelgeving verantwoord als negatieve lasten. Deze leveringen zijn begroot als baten. Door deze financieel-technische verschuiving zijn de lasten 5,2 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft onder andere gronden in Leeuwesteyn Noord, Berlijnplein, Strijkviertel en Terwijde.

Er zijn 1,2 miljoen euro hogere bijdragen dan begroot, onder andere voor de inrichting van een openbaar dakplein en voor fietsvoorzieningen voor een school aan het Berlijnplein.

Het saldo van de jaarlijkse lasten en baten op de grondexploitaties is verrekend met de balanspost onderhanden werk.

Het resultaat op de overige lasten is per saldo 2,015 miljoen euro nadelig. Dit betreft bijna volledig de (op basis van het BBV verplicht) toegerekende rente over de robuuste posten in het onderhanden werk. De kosten voor deze rentetoerekening zijn onttrokken aan de reserve grondexploitaties.

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag

Stationsgebied

614

- De gerealiseerde lasten zijn 0,614 miljoen euro lager dan geraamd:
- De gerealiseerde lasten in de grondexploitatie Stationsgebied zijn 9,597 miljoen euro lager dan begroot.
- De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 8,983 miljoen euro hoger dan begroot.

De gerealiseerde lasten in de grondexploitatie zijn 9,597 miljoen euro lager dan begroot. Dit komt door langere doorlooptijden van in uitvoering genomen werken, zoals Catharijnesingel, de omgeving Sijpesteijn, Forum Noord en het Stationsplein Oost (8,5 miljoen euro). De met deze uitvoeringswerken samenhangende plan- en proceskosten zijn daarmee ook lager dan geraamd (1,1 miljoen euro).

Het saldo van de jaarlijkse lasten en baten op de grondexploitaties is verrekend met de balanspost onderhanden werk.

Binnenstedelijke grondexploitaties

-2.967

De totale gerealiseerde lasten zijn 2,967 miljoen euro hoger dan begroot:

- De gerealiseerde lasten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 32,750 miljoen euro hoger dan begroot.
- De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 35,745 miljoen euro lager dan begroot.
- Het resultaat op de overige lasten is 5,962 miljoen euro nadelig.

De gerealiseerde lasten in de grondexploitaties zijn 32,750 miljoen euro hoger dan begroot. Dit betreft niet begrote lasten in de in 2021 geopende grondexploitaties Merwedekanaalzone deelgebied 5: OPG en Busstalling en Beurskwartier (- 37,7 miljoen euro). Daarnaast zijn er afwijkingen op de lopende grondexploitaties en nagekomen kosten op afgesloten grondexploitaties (+ 5,0 miljoen euro). Dit zijn met name lagere kosten voor verwerving (Merwedekanaalzone deelgebied 4 defensieterrein en Isotopenweg), bouwrijp maken (Merwedekanaalzone deelgebied 4 defensieterrein en Het Nieuwe Zandpad) en woonrijp maken (Centrum Overvecht en Het Nieuwe Zandpad).

Het saldo van de jaarlijkse lasten en baten in de grondexploitaties is verrekend met de balanspost onderhanden werk.

Het resultaat op de overige lasten is per saldo 5,962 miljoen euro nadelig. Dit resultaat is opgebouwd uit:

- Lagere lasten in verband met verrekeningen van reeds gemaakte kosten met de in 2021 geopende grondexploitaties Beurskwartier en Zuilense Vecht (+ 7,0 miljoen euro)
- Nog te verrekenen kosten in verband met ons faciliterend grondbeleid (-4,4 miljoen euro)
- Lagere lasten op diverse afgesloten projecten (+ 0,6 miljoen euro).
- Ontvangen rente op het bedrag dat in de reserve grondexploitatie is gestort in verband met de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn (+ 2,0 miljoen euro)
- Het resultaat op strategische verwervingen, anticiperende verwervingen en voorraadfunctie (- 1,3 miljoen euro).
- Een storting in de voorziening onderhanden werk om de waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie op het juiste niveau te brengen (-6,0 miljoen euro).
- Een storting in de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen (- 3,9 miljoen euro).

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Ruimtelijke herontwikkelingsplannen		-5.073
In 2021 waren er meer particuliere initiatieven dan verwacht. De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad is hierdoor gestegen. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 5,044 miljoen euro hoger dan begroot. Door diverse kleine afwijkingen zijn de overige lasten 0,029 miljoen euro hoger dan begroot.		
Totaal		-8.119
02-1-1-3 Samenwerken met partners		
Binnen deze doelstelling wordt invulling gegeven aan de (door)ontwikkeling van de investeringsstrategie RSU, waaronder het ontwikkelen van nieuw financieel instrumentarium en het verkrijgen van externe subsidies en fondsen. In 2021 is hier onder andere invulling aan gegeven door het besluit om een Nota Fonds Bovenwijkse Voorzieningen te gaan invoeren en aanvragen te doen voor de Woningbouwimpuls in Overvecht Zuid. Voor beide onderdelen zijn de kosten hoger uitgevallen dan geraamd. Hiertegenover staan baten (zoals de Woningbouwimpuls) die bijdragen aan het realiseren van opgaven in de stad. Deze baten worden echter niet verantwoord op deze doelstelling.		-196
Totaal		-196
Totaal lasten		-9.605

Mutaties reserves

Bij de tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie. Op basis van dit besluit is het saldo op de overige baten en lasten met betrekking tot de grondexploitaties verrekend met de reserve grondexploitatie. Hierdoor zijn de dotaties 36,914 miljoen euro hoger dan begroot en de onttrekkingen 7,599 miljoen euro hoger dan begroot. Per saldo wordt dus 29,315 miljoen euro meer in de reserve gestort dan begroot. Dit bedrag bestaat uit de hierboven toegelichte:

- Hogere baten op de grondexploitatie Leidsche Rijn: + 23,875 miljoen euro
- Hogere baten op de grondexploitatie Stationsgebied: + 0,546 miljoen euro
- Hogere baten op de binnenstedelijke grondexploitaties: + 12,871 miljoen euro
- Hogere lasten op de grondexploitatie Leidsche Rijn: - 2,015 miljoen euro
- Hogere lasten op de binnenstedelijke grondexploitaties: - 5,962 miljoen euro.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Beheer van erfpachtcontracten en indien gewenst het afstoten van gemeentelijke vastgoed

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.2.1	Jaarlijkse afdracht op conversies en bestemmingswijzigingen	n.v.t.	2,7 miljoen	13,0 miljoen	2,8 miljoen	8,8 miljoen	2,8 miljoen
Oorsprong	Uitvoering Erfpachtregelingen						
Toelichting	Vanaf 2021 is de doelstelling 2,8 miljoen euro per jaar. De realisatie van 13,0 miljoen euro is incidenteel van aard en voor een aanzienlijk deel het gevolg van de conversie van een bestaand erfpachtrecht waarbij de canon eeuwigdurend is afgekocht.						
Bron	Gemeente						
Analyse	De realisatie van 8,8 miljoen euro is incidenteel van aard en het gevolg van het in rekening brengen van meerwaarde bij wijziging van het gebruik of de bestemming van erfpachtgronden en de conversie van bestaande erfpachtrechten waarbij de canon eeuwigdurend is afgekocht.						
P1.2.1	Netto jaarlijkse opbrengst n.v.t. uitgifte gemeentelijk bezit (in periode 2016-2018)	n.v.t.	0,1 miljoen	6,3 miljoen	0	0,7 miljoen	0
Oorsprong	Vastgoedbeleid gemeente Utrecht						
Toelichting	In het coalitieakkoord 2018-2022 is geen verkooptakstelling opgenomen. Daarmee kan deze indicator vervallen. Bij de Voorjaarsnota 2022 zal hiervoor een voorstel worden gemaakt.						
Bron	Gemeente						
Analyse	Het voordelig saldo is ontstaan door een drietal meer omvangrijke uitgiftes van gemeentelijke eigendommen.						
P1.2.1	Resultaat op het product erfpachtbeheer	n.v.t.	14,1 miljoen	13,8 miljoen	14,4 miljoen	14,3 miljoen	14,8 miljoen
Oorsprong	Beheer erfpachtovereenkomsten en afhandeling verzoeken levering bloot eigendom						
Toelichting	Het resultaat in enig jaar is afhankelijk van het aantal erfpachtovereenkomsten dat in dat jaar herzien wordt. De voorwaarden waaronder dit plaatsvindt zijn vastgelegd in de erfpachtovereenkomst.						
Bron	Gemeente						
Analyse	Het resultaat in enig jaar is afhankelijk van het aantal erfpachtovereenkomsten dat in dat jaar herzien wordt. De voorwaarden waaronder dit plaatsvindt zijn vastgelegd in de erfpachtovereenkomst.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Economische meerwaarde die ontstaat door bestemmingswijziging of verruiming inzetten voor gemeentelijke investeringen

De gemeente Utrecht is met ingang van 1 februari 2015 gestopt met de uitgifte van grond in erfpacht voor projecten en nieuwbouw waarin wonen de hoofdfunctie vormt. Bestaande erfpachtcontracten met de functie wonen waarvoor de canon eeuwigdurend is afgekocht kunnen inmiddels ook het bloot eigendom van de grond verwerven. Voor met name andere functies dan wonen kan er nog sprake zijn van erfpacht, dat wil zeggen dat het volledig gebruik van het onroerend goed, tegen een vergoeding, aan de erfpachter ten goede komt. Door een wijziging van het gebruik of de bestemming van de grond (bijvoorbeeld door sloop, uitbreiding of nieuwbouw) kan een waardeinstijging van de grond ontstaan. Deze zogenaamde meerwaarde dient op grond van de erfpachtovereenkomst aan de gemeente als erfverpachter te worden afgedragen. Eén en ander is in lijn met het gemeentelijk grondbeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Op verzoek en indien passend in ruimtelijke doelstellingen toepassen van conversies en bestemmingswijzigingen

Als de voorgenomen bestemmingswijziging of verruiming past binnen de gemeentelijke doelstellingen dan wordt de bestaande erfpachtovereenkomst aangepast en wordt door middel van een (onafhankelijke) taxatie de meerwaarde vastgesteld. Deze meerwaarde wordt in rekening gebracht bij de erfpachter. Daarnaast is het mogelijk om een erfpachtrecht met een jaarlijkse canon te wijzigen in een eeuwigdurend afgekocht erfpachtrecht, een zogenaamde conversie. De opbrengsten hiervan worden minder door het feit dat steeds meer jaarlijks te betalen vergoedingen zijn omgezet in eeuwigdurende afkoop. De afgelopen jaren hebben de woningcorporaties dit voor hun bezit gedaan en in 2017 heeft de Raad een nieuwe Conversieregeling (2017) vastgesteld. Deze Conversieregeling is van toepassing voor woningen waarvoor de canon nog niet eeuwigdurend is afgekocht.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.2.2 Uitgeven gemeentelijk grondbezit indien besloten is het vastgoed af te stoten

Op het moment dat vastgoed van de gemeente Utrecht niet nodig is t.b.v. beleidsdoelstellingen kan besloten worden om het vastgoed te verkopen. Het financiële resultaat van deze verkooptransactie wordt verantwoord in het product 'Uitgifte gemeentelijke eigendommen'. In het coalitieakkoord 2018-2022 is er geen verkooptaakstelling opgenomen.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.2.3 Ontvangen van de erfpachtcanons, administratieve behandelingen en handhaven van bepalingen van de erfpachtcontracten

De uitgifte van grond wordt vastgelegd in erfpachtovereenkomsten. Sinds 1989 is dit in vrijwel alle gevallen met eeuwigdurend afgekochte erfpachtcanon. Het administratieve beheer (innen canon, administratief verwerken van de voorwaarden) valt onder deze doelstelling. Daarnaast worden, om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan op in erfpacht uitgegeven gronden, de erfpachtvoorwaarden gehandhaafd.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000							
Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
02-1-2-1 Conversies en bestemmingswijzigingen	16.031	19.581	7.515	10.515	14.834	4.318	7.518
02-1-2-2 Uitgeven gemeentelijk grondbezit	7.227	8.694	635	635	1.077	442	653
02-1-2-3 Erfpachtbeheer	14.084	13.864	14.451	14.372	14.347	-25	14.800
Totaal Baten	37.342	42.139	22.602	25.523	30.258	4.735	22.971

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
02-1-2-1 Conversies en bestemmingswijzigingen	5.620	6.498	4.744	4.744	6.056	-1.311	4.752
02-1-2-2 Uitgeven gemeentelijk grondbezit	1.395	2.288	634	634	419	215	649
02-1-2-3 Erfpachtbeheer	4.288	3.655	4.401	4.394	4.120	274	4.492
Totaal Lasten	11.303	12.441	9.779	9.772	10.594	-822	9.893
Saldo baten en lasten	26.038	29.699	12.823	15.751	19.664	3.913	13.078

Mutaties reserves

Toevoeging reserves	107	107	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	25.931	29.592	12.823	15.751	19.664	3.913	13.078

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
-------------	--------

Baten**02-1-2-1 Conversies en bestemmingswijzigingen**

4.318

Het positief saldo op lasten (6,056 miljoen euro) en baten (14,834 miljoen euro) is 8,8 miljoen euro. Dat is 3,0 miljoen euro hoger dan begroot.

Het voordelig resultaat (op baten en lasten) bestaat uit:

- In 2020 zijn 73 aanvragen verwerkt uit de Conversieregeling Erfpachten 2017 met een netto opbrengst van 2,4 miljoen euro. Dit is 1,9 miljoen euro hoger dan begroot.
- De opbrengsten uit de overige erfpachtconversieregelingen bedragen 0,8 miljoen euro. Dit is 0,7 miljoen hoger dan begroot.
- De van de woningcorporaties ontvangen meerwaarde vanuit de bestemmingswijzigingen op de sociale woningvoorraad bedraagt 7,5 miljoen euro. Dit is op basis van 147 transacties van verkoop en herontwikkeling. Conform de Prestatieafspraken op stedelijk niveau 2020-2022 is twee derde deel van deze afgedragen meerwaarde, voor een bedrag van 5,0 miljoen euro, toegevoegd aan de voorziening Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties. De netto opbrengst is daarmee 2,5 miljoen euro. Dit is 1,4 miljoen euro meer dan begroot
- De in rekening gebrachte meerwaardes als gevolg van gewijzigd gebruik van erfpachtpercelen leiden tot een opbrengst van 3,0 miljoen euro. Dit is 0,3 miljoen euro meer dan begroot.

Tegenover de netto opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017 en de overige erfpachtconversieregelingen staat een toekomstig structureel nadeel op de erfpachtopbrengsten van 0,090 miljoen euro.

Totaal	4.318
---------------	--------------

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
02-1-2-2 Uitgeven gemeentelijk grondbezit	442
Deze baten bestaan uit incidentele opbrengsten op overtollig gemeentelijk bezit, dat niet past in een beleidsdoel.	
<ul style="list-style-type: none"> Op de uitgifte en verkoop van kleine percelen, ook wel tuinuitgiftes genoemd, zijn de opbrengsten 0,063 miljoen euro hoger dan begroot. De afgesloten uitgifteovereenkomsten bij de percelen hebben tot 0,379 miljoen euro meer opbrengsten geleid dan begroot. 	
Totaal	442
02-1-2-3 Erfpachtbeheer	-25
De afwijking op de baten betreft:	
<ul style="list-style-type: none"> Bij twee parkeergarages die in erfpacht zijn uitgegeven is de canon afhankelijk van de parkeeropbrengsten. Vanwege corona loopt het gebruik terug en is er een nadelig resultaat van 0,140 miljoen euro ontstaan. Hogere erfpachtopbrengsten dan geraamd vanuit de periodieke herzieningen van de canon met 0,085 miljoen euro. Diverse kleine voordelen tot 0,030 miljoen euro; met name vanuit het beheer van de erfpachtdebiteuren. 	
Totaal	-25
Totaal baten	4.735

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Lasten	
02-1-2-1 Conversies en bestemmingswijzigingen	-1.311
Zie de toelichting onder baten. De omvang van verzoeken tot wijziging van de erfpachtrechten leidt tot een hogere opbrengst dan geraamd, maar zorgt ook voor een hogere dotatie aan de voorziening Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties (0,960 miljoen euro), een toename van de behandelkosten (0,150 miljoen euro) en het meer afschrijven op de boekwaarde van de erfpachtpercelen (0,200 miljoen euro).	
Totaal	-1.311
02-1-2-2 Uitgeven gemeentelijk grondbezit	215
Zie de toelichting onder baten. De uitgegeven percelen waren in het verleden niet opgenomen op de balans. Daarmee was het niet nodig deze na uitgifte af te schrijven. Hierdoor zijn de lasten lager dan begroot, zowel op uitgifte en verkoop van kleine percelen (0,037 miljoen euro) als op afgesloten uitgifteovereenkomsten (0,178 miljoen euro).	
Totaal	215
02-1-2-3 Erfpachtbeheer	274
De afwijking betreft:	
<ul style="list-style-type: none"> Op basis van nacalculatie is de aan de programma's toegerekende interne rente verlaagd met 0,15%. Voor deze subdoelstelling betekent dat een voordeel van 0,290 miljoen euro. Een marginale overschrijding op de beheerkosten van 0,015 miljoen euro. 	
Totaal	274
Totaal lasten	-822

Corona

Uit bovenstaande toelichting blijkt dat corona op een enkel onderdeel tot lagere opbrengsten heeft geleid.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Canonopbrengsten parkeergarages	8.2	0	0	0	140

Toelichting

Bij een tweetal parkeergarages die in erfpacht zijn uitgegeven is de canon afhankelijk van de parkeeropbrengsten. Vanwege corona loopt het gebruik terug en is het voorschot over 2021 naar beneden bijgesteld met 0,140 miljoen euro.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.3 De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan

Omschrijving		Nul- meting	Doel stelling 2020	Reali- satie 2020	Doel stelling 2021	Reali- satie 2021	Doel stelling 2022
E1.3.1	Percentage 'slechte voorgevels' in de kwaliteitsmonitor ten opzichte van de totale voorraad	n.b	<0,10 %	<0,10%	<0,30%	<0,10 %	<0,30%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Deze indicator geeft inzicht in de kwaliteit van bestaande panden in de stand.						
Bron	Kwaliteitsmonitor						
Analyse	Geen afwijking						

Omschrijving		Nul- meting	Doel stelling 2020	Reali- satie 2020	Doel stelling 2021	Reali- satie 2021	Doel stelling 2022
P1.3.1	Gegronde bezwaren op totaal aantal beschikte aanvragen omgevingsvergunningen	n.b.	<1%	0,48%	<1,0%	<1,0%	<1,0%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Deze indicator geeft inzicht in de (juridische) kwaliteit van onze handhavingsbesluiten.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Geen afwijking						

	Omschrijving	Nul- meting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.3.1	De gecontroleerde (milieu-) activiteiten voldoen (na hercontrole) aan de regelgeving op het terrein van milieu en brandveilig gebruik	n.b.	90%	96%	90%	98%	90%
Oorsprong	Onbekend.						
Toelichting	De reguliere toezichtstaak bestaat uit het controleren van meldingsplichtige bedrijven op de milieuwetgeving.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Geen afwijking						
P1.3.1	Door de gemeente gecontroleerde bouwkundige en constructieve onderdelen voldoen bij oplevering aan de wetgeving	n.b.	100%	100%	100%	100%	100%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Ter vergroting van de veiligheid houdt de gemeente, aan de hand van het landelijk toezichtprotocol, toezicht op de uitvoering van bouwwerken waarvoor een vergunning is verleend.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Geen afwijking						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.3.1 Veiligheid, leefbaarheid, milieu en gebruik van de bebouwde omgeving voldoen aan wet- en regelgeving

Conform het Handhavingsprogramma Openbare Ruimte en Bebouwde Omgeving 2021 droegen onze milieu- en bouwinspecties en adviesgesprekken er dit jaar aan bij dat:

- Het leefmilieu beschermd is tegen bodemverontreiniging en aantasting door bedrijfsmatige activiteiten;
- De bestaande bebouwde leefomgeving voldoet aan de wet- en regelgeving;
- Het oprichten, slopen en gebruik van gebouwen voldoet aan de wettelijke en lokale regelgeving;
- Woningen legaal verhuurd en bewoond worden;
- De uitvoering van toezicht van wet- en regelgeving betrouwbaar is en professioneel en klantgericht gebeurt.

Corona

Vanwege de coronamaatregelen hebben we het toezicht moeten aanpassen. Meer details hierover nemen we op in het handhavingsverslag 2021.

- Gedurende de strenge lockdowns hebben we de huisbezoeken en bedrijfscontroles opgeschort. In de tussenliggende periode hebben we de achterstanden zo veel mogelijk ingehaald.
- De noodzakelijke controles op de bouw hebben gedurende de gehele periode plaatsgevonden, met inachtneming van de coronamaatregelen.
- Het feit dat mensen thuis werkten en de coronaperiode aangrepen om te klussen was merkbaar aan het grote aantal meldingen.
- De handhavers zijn het hele jaar ingezet op de maatregelen rondom corona bij onder andere horeca, recreatie en detailhandel, en in het voorjaar bij het uitbreiden van de terrassen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.3.1 We toetsen en houden toezicht op alle vergunningaanvragen, integraal en onbevooroordeeld

- Alle Wabo-vergunningaanvragen zijn integraal en volgens vastgestelde protocollen getoetst:
 - de bouwtechnische toetsen zijn geprioriteerd aan de hand van het vastgestelde toetsprotocol 'SUPER', met veiligheid en gezondheid als hoogste prioriteit;
 - de overige toetsen voerden we integraal uit, waarbij we aandacht hebben voor milieu-, verkeerskundige, economische en archeologische aspecten
 - wanneer hier aanleiding toe was maakten we gebruik van de wet Bibob, bijvoorbeeld bij huisjesmelkers.
- Onze werkwijze heeft geresulteerd in gegronde en deels gegronde bezwaren op een totaal van 2.395 beschikkingen.
- De vergunningverleners zijn dagelijks telefonisch en per mail bereikbaar voor vragen over omgevingsvergunningen, zowel voorafgaand aan het indienen van de aanvraag als gedurende de behandeling van de aanvraag. Alle Wabo-vergunningaanvragen (én de beschikking op de aanvraag) zijn digitaal gepubliceerd.
- We brachten verder in beeld wat voor de Omgevingswet het werken met de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan betekent voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook de ontwikkelingen rond de Wet Private Kwaliteitsborging hebben we van dichtbij gevolgd.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.3.2 We houden toezicht op de naleving van de milieuregels, de kwaliteit en het gebruik van de bestaande gebouwen en terreinen en treden op tegen woonfraude

Asbest, sloop en bouw(hinder)

- Gebouwen moeten aan veel eisen voldoen bijvoorbeeld om instorten te voorkomen en te zorgen voor een goede brandveiligheid. Wij controleerden dat met de checklists van het Landelijk Toezichtprotocol.
- We handelden alle asbest-/slopmeldingen af, waarbij we zoveel mogelijk letten op het voorkomen van hinder voor omwonenden.
- Bij de behandeling van vergunningaanvragen adviseerden wij over de energieprestatie van het gebouw. In 2021 maakten we de overstap van de berekeningsmethode EPC (EnergiePrestatieCoëfficiënt) naar BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw). In het toezicht vielen projecten die in 2021 startten allemaal nog onder de oude norm, met een vergunning die al eerder is afgegeven. De inspecteurs toetsten of gebouwen voldeden aan die energieprestatienorm.
- Bij de behandeling van vergunningaanvragen en in het toezicht adviseerden wij actief over de mogelijkheid tot circulair bouwen.

Milieu wet- en regelgeving

- We controleerden vooral bedrijven met grotere milieurisico's, zoals het opslaan van gevaarlijke stoffen. In projectvorm controleerden we o.a. garages en tankstations.
- De RUD Utrecht voerde de taken uit voor risicovollere bedrijven. Namens de gemeente voerde de RUD Utrecht ook het toezicht en handhaving uit op bodemsaneringen en andere bodemactiviteiten.
- We hebben 450 overlastmeldingen actief behandeld en opgepakt.
- We zorgden er met deze werkzaamheden voor dat bedrijven met activiteiten die het milieu kunnen belasten zich aan wet- en regelgeving hielden en hinder voor de omgeving zoveel en zover mogelijk ingeperkt werd.
- We voerden 251 energiecontroles uit bij bedrijven. In 91 van de gevallen ging het om een kantoren Label C controle, vooruitlopend op de verplichte Label C-eis per 2023. De controles droegen bij aan energiebesparing door bedrijven en hielpen ondernemers om stappen te zetten richting de energietransitie. We gaven bijvoorbeeld adviezen over extra energiemaatregelen, die verder gaan dan de wet voorschrijft.

Wonen, kwaliteit bestaande gebouwen en terreinen

- We onderzochten alle binnengekomen bouwkundige meldingen en hielden op basis hiervan toezicht op het gebruik en op de veiligheid van gebouwen. Binnen de coronabeperkingen pakten we zoveel mogelijk meldingen over omzetten, onttrekken, splitsen en onrechtmatige bewoning op.
- In de begroting is rekening gehouden met 1.500 meldingen. Dit jaar hebben we in totaal 2.942 meldingen ontvangen.
- Waar mogelijk gaven wij bij controles extra aandacht aan energiebesparende maatregelen en adviezen.
- Balkons met stalen balkondragers kunnen verroesten, waardoor er onveilige situaties kunnen ontstaan. In 2021 brachten we voor 1.100 balkons in de verschillende wijken in beeld waar stalen liggers aanwezig zijn. In maart 2022 gaan we verder met het project.
- Parkeergarages krijgen eens per zes jaar een controle, vooral omdat de openbaar toegankelijke garages intensief worden gebruikt. Alle 39 openbare parkeergarages in Utrecht controleren we zo met regelmaat.
- We voerden een wettelijke audit uit naar het voldoen aan veiligheidseisen in de Stadsbaantunnel. De tunnel voldoet aan alle eisen.
- Naar aanleiding van de brand in de Grenfell Tower in Londen in 2017, is het gebouwenbestand van Utrecht onderzocht op brandgevaarlijke gevels. Van 729 geselecteerde gebouwen bleven er 46 over die samen met de VRU zijn onderzocht. Bij drie gebouwen vindt nader technisch onderzoek plaats. Naar verwachting ronden we dit project in het eerste kwartaal van 2022 af.
- We onderzochten samen met Werk en Inkomen en Burgerzaken meldingen van woonfraude. Voorbeeld hiervan is de LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit).
- Wij hebben contact met 50 verenigingen die we intensief begeleiden in het benaderen van eigenaren en het maken van afspraken over onderhoud. Ook stimuleerden we maatregelen voor energiebesparing in combinatie met onderhoud en de aanschaf van zonnepanelen.
- Met de Aanpak Huisjesmelkers richten ons met name op de huisjesmelkers waarbij sprake is van achterstallig onderhoud, brandonveiligheid, verhuur zonder de benodigde vergunningen en intimidatie. De gemeente werkt hierbij samen met partijen als het Huurteam Utrecht, politie, inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Belastingdienst. Net als in 2020 hebben onze inspecteurs vanwege de corona-maatregelen minder kunnen controleren dan de jaren ervoor. In 2021 is daarom vooral geïnvesteerd in informatieanalyse en optimalisering van de processen.

Gebiedsgerichte aanpak ASW, Kanaalstraat, Overvecht en Binnenstad

- Toezicht op gevelreclames in de binnenstad: Inspecteurs hebben een digitale inventarisatie gedaan van de aanwezige gevelreclames in de winkelstraten van de binnenstad. In 2021 zijn alle gevels in beeld gebracht en voorbereidingen getroffen, maar door corona is het project voorlopig uitgesteld.
- Gevelreclame Amsterdamsestraatweg: De inzet is om gelijktijdig met de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg (ASW) de gevels te verbeteren en de wildgroei aan gevelreclames tegen te gaan. In 2021 zijn nieuwe ondernemingen uit het dataregister van de KvK gefilterd en door handhavers onderzocht.
- Leefklimaat Vasco da Gamalaan: Samen met eigenaren en belanghebbenden droegen we bij aan het verbeteren van het leefklimaat op de Vasco da Gamalaan. In 2021 heeft de VvE (Vereniging van Eigenaars) een onderzoek laten doen naar de mogelijkheden de flat te verduurzamen.
- Aanpak leefbaarheid bedrijventerrein Nieuw Overvecht: In 2021 bezocht het BUIT- in het kader van het project Aanpak Leefbaarheid en in het kader van de Aanpak Ondernijning- op het bedrijventerrein in totaal 25 locaties. Hierbij zijn in ngen gevallen overtredingen geconstateerd, daarnaast zijn vijf zaken nog in onderzoek of overgedragen aan andere afdelingen en/of partners. De geconstateerde overtredingen varieerden van illegale bewoning en strijdigheid bestemmingsplan, tot de opslag van gestolen goederen (faciliteren criminele activiteiten).

Corona

- Door de controle en de handhaving op de quarantaineplicht en op overige coronaregelgeving was minder inzet mogelijk op onderwerpen zoals woonfraude en het gebruik van gemeentegrond (Inname openbare grond (IOG)). Dit geldt ook voor diverse projecten op het gebied van bouw- en woningtoezicht.
- Door de grote hoeveelheden overlastmeldingen (2,3 keer meer dan begroot) was het noodzakelijk om de meldingen te herprioriteren. In het laatste kwartaal is besloten om niet urgente, anonieme overlastmeldingen niet op te pakken.

- Tijdens de lockdowns zijn bij omzettingen, vastgoedhandhaving en woonfraude de huisbezoeken stil gelegd.
- Het aantal geplande milieucontroles is voor 87% gehaald, waar de coronabeperkingen enige invloed op hebben gehad.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
02-1-3-1	Toetsen en toezicht houden vergunningen	11.818	16.576	16.137	11.819	11.514	-305	16.457
02-1-3-2	Toezicht op naleving van milieuregels	840	675	933	629	694	65	899
	Totaal Baten	12.658	17.251	17.070	12.448	12.208	-240	17.356
Lasten								
02-1-3-1	Toetsen en toezicht houden vergunningen	9.505	9.962	9.790	10.001	10.181	-179	9.840
02-1-3-2	Toezicht op naleving van milieuregels	5.821	5.177	5.880	6.537	6.630	-93	6.659
	Totaal Lasten	15.326	15.139	15.670	16.538	16.810	-272	16.499
	Saldo baten en lasten	-2.669	2.112	1.400	-4.090	-4.602	-512	857
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	1	1	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	543	543	0	133	133	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-2.126	2.655	1.400	-3.957	-4.469	-512	857

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
02-1-3-1 Toetsen en toezicht houden vergunningen	
De opbrengsten zijn achtergebleven ten opzichte van de ramingen en is als volgt veroorzaakt	
• Minder omgevingsvergunningen (stagnatie in bouwketen) en minder vergunningen voor splitsingen en onttrekkingen (krapte op de woningmarkt)	-623
• Hogere ontvangsten compensatie-regeling bij vervallen van woonruimte	287
• Overige vergunningopbrengsten	31
Totaal	-305

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
02-1-3-2 Toezicht op naleven milieuregels	
De opbrengsten zijn hoger dan begroot door onder andere meer precario opbrengsten voor Inneming Openbare Grond (IOG) en een ontvangen Subsidie voor stimulerend toezicht	65
Totaal	65
Totaal baten	-240

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Lasten	
02-1-3-1 Toetsen en toezicht houden vergunningen	
In 2021 zijn de lasten hoger dan begroot als gevolg van extra personele inzet voor de implementatie van de Omgevingswet, inzet voor de Basisadministratie Gebouwen (BAG) en voor afhandeling van onttrekkingsvergunningen voor short stay. Ook is er meer personele inzet nodig geweest voor afhandeling van omgevingsvergunningen voor kleine verbouwingen en kleine bouwprojecten.	-179
Totaal	-179
02-1-3-2 Toezicht op naleven milieuregels	
De lasten zijn hoger door extra inzet voor juridische ondersteuning en uitbestede werkzaamheden. Dit laatste is een gevolg van de lagere inzet van de organisatie zelf door onderbezetting en het snel moeten schakelen na nieuwe corona-maatregelen.	-93
Totaal	-93
Totaal lasten	-272

Corona

				x € 1.000	
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Boetes en dwangsommen	8.3	0	0	0	344
Omgevingsvergunningen	8.3	0	0	0	1.105
Vervallen efficiencykorting RUD	8.3	28	0	0	0
Precario Inneming Openbare Grond	8.3	0	126	0	0
Afhandelingen van meldingen	8.3	124	0	0	0

Toelichting

Boetes en dwangsommen

Door de corona-maatregelen hebben minder handhavingsacties plaatsgevonden.

Omgevingsvergunningen

Door de corona-pandemie zijn er in 2021 minder omgevingsvergunningen aangevraagd dan begroot. Uitgaande van de rapportages van het Economisch Instituut voor de Bouw bedraagt dit 1,1 miljoen euro voor de gemeente Utrecht.

Vervallen efficiencykorting RUD

De begrote efficiencykorting door verlaging van de kengetallen bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) is niet gehaald door de beperkende corona-maatregelen.

Precario Inneming Openbare Grond (IOG)

De vele kleine (ver-)bouwactiviteiten in de stad veroorzaakten hogere opbrengsten voor inneming openbare grond.

Afhandeling van meldingen

Tijdens het thuiswerken in de coronaperiode werd er meer geklust en ontvingen wij een groter aantal (overlast) meldingen.

Verbonden Partijen

Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

In 2021 bedroeg de gemeentelijke bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) 1,708 miljoen euro. De verantwoording over 2021 van de RUD is, na vaststelling door het bestuur, te vinden op de website van de [Regionale Uitvoeringsdienst \(RUD\)](#). Zie verder paragraaf Verbonden Partijen RUD.

2. Vergroten kansen op de woningmarkt en verbeteren van huisvesting bijzondere doelgroepen

2.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.1.1	Zoektijd huurwoning aanbodsysteem in jaren	N.v.t.	4,5	6,4	4,5	6,3	4,5
Oorsprong	Gegevens Monitor Woningnet						
Toelichting	Beschikbaarheid van de (sociale) woningvoorraad volgen en aanpassen aan de vraag.						
Bron	Onbekend						
Analyse	De zoektijd is iets afgenomen van 6,4 naar 6,3 jaar. De druk op de sociale huurwoningmarkt blijft stijgen. Dit komt voornamelijk door demografische ontwikkelingen; Utrecht is en blijft voor velen een aantrekkelijke stad. De opgave blijft urgent. Daarom ook zijn afspraken(kaders) vastgesteld met als prioriteit het verhogen van de bouwproductie.						
E2.1.1	Bemiddelingstijd huurwoning voor uitstroom MO/BW in weken	N.v.t.	-	n.v.t.	14	17	14
Oorsprong	Plan van Aanpak huisvesting en begeleiding kwetsbare doelgroepen (2019)						
Toelichting	Dit betreft het aantal weken dat gemiddeld nodig is om een uitstromer uit een van de opvanginstellingen te bemiddelen (door Het vierde huis) naar een zelfstandige woning.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Met een gemiddeld aantal van 17 weken is de doelstelling van 14 weken niet gehaald.						
E2.1.1	Bruto toegevoegde woningen	N.v.t.	3.000	3.000	2.000	3.020	3.000
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Bruto toegevoegde woningen conform cijfers CBS						
Bron	N.v.t.						
Analyse	Enkele projecten waar eerder uit werd gegaan van oplevering begin 2022 zijn nog in 2021 opgeleverd zoals bv de ruim 630 studentenwoningen op de NPD-strook. De verhoging van het aantal opleveringen in 2021 heeft gevolgen voor het aantal te verwachten opleveringen in 2022.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.1.1	Start bouw onzelfstandige huurwoningen	N.v.t.	0	0	160	200	0
Oorsprong	1e berap 2020						
Toelichting	Monitoring ijkpunten woningvoorraad 2040 op basis van coalitieakkoord (tegemoetkomen aan vraag naar betaalbare woningen).						
Bron	Onbekend						
Analyse	Project Opaalweg met 200 onzelfstandige studenteneenheden is gestart met de bouw in 2021.						
P2.1.1	Start bouw zelfstandige huurwoningen	N.v.t.	0	1.856	160	571	0
Oorsprong	1e berap 2020						
Toelichting	Monitoring ijkpunten woningvoorraad 2040 op basis van coalitieakkoord (tegemoetkomen aan vraag naar betaalbare woningen).						
Bron	Onbekend						
Analyse	De realisatie voor 2021 ligt hoger dan de doelstelling.						
P2.1.1	Start bouw woningen in de middencategorie: koop (goedkoop en betaalbaar samen), middenhuur (volgens voorwaarden actieplan en overige middenhuur)	N.v.t.	550	870	650	719	626
Oorsprong	1e berap 2020						
Toelichting	Nieuwe categorie, zoals omschreven in de Woonvisie. Betreft nieuwbouw middenhuur en koopwoningen < 307 VON.						
Bron	Onbekend						
Analyse	De realisatie voor 2021 ligt hoger dan de doelstelling.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Bewoners en woningzoekenden in Utrecht kunnen binnen een redelijke termijn een naar inkomen, grootte van het huishouden en zorgvraag passende (andere) woning vinden

Utrecht is een aantrekkelijke stad voor veel mensen. Het aantal inwoners groeit naar verwachting naar 450.000 in 2040. De schaarste aan woningen is in 2021 nog prominenter in beeld gekomen en terug te zien in het grote aantal woningzoekenden en verder oplopende woningprijzen. Lang niet iedereen kan een woning vinden die past bij woonwens en portemonnee. Daarom werken we aan de vijf hoofddoelstellingen van de Woonvisie en het Stadsakkoord Wonen: een duurzaam hoge bouwproductie, doorstroming, gemengde wijken, thuis voor iedereen en duurzaamheid. Ondanks de voortdurende coronacrisis is de bouwproductie op niveau gebleven. Tegelijkertijd blijft het urgent -en een zaak van lange adem- om een duurzaam hoge bouwproductie vol te houden in het betaalbare segment en om de doorstroming te verbeteren: de zoektijd naar een sociale huurwoning is in 2021 verder opgelopen tot 6,3 jaar (de zoektijd is het aantal jaren dat een woningzoekende ingeschreven staat vanaf de eerste reactie totdat deze een woning accepteert). Ook de druk op het middenhuursegment en de betaalbare koopwoningmarkt is nog steeds groot.

Utrecht wil een stad zijn waar ruimte is voor iedereen, met gemengde wijken. Daarom is in 2021 in projectplannen en gebiedsontwikkelingen met resultaat ingezet op voldoende woningen in het sociale en middensegment en op woningen voor kwetsbare groepen, studenten en ouderen. Als gevolg van de druk op de woningmarkt blijkt uit analyses dat de komende jaren het tekort aan woningen voor kwetsbare doelgroepen verder op gaat lopen. Hiervoor is de taskforce tijdelijke woonruimte ingesteld. Doelstelling is om in de periode tot en met 2025 700 - 1050 tijdelijke woonruimtes per jaar toe te voegen.

Daarnaast is in 2021 een aantal gemengd-wonenprojecten gestart (zie onder initiatieven/nieuwe woonconcepten). Om de kwaliteit van wonen in wijken te verbeteren, spreiden we nieuwe koop- en huurwoningen over de stad, zodat gemengde wijken ontstaan. Zo worden er in Overvecht meer middenhuurwoningen op de Camera Obscuradreef gebouwd en bij het Defensieterrein komen extra sociale huurwoningen - en middenhuurwoningen.

We bouwen zo duurzaam mogelijk. Er zijn verschillende complexen voor gemengd wonen gerealiseerd en we hebben bijgedragen aan nieuwe woonconcepten. Daarnaast hebben we maatregelen genomen ter bescherming van de bestaande voorraad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 We zorgen voor meer woningen in verschillende segmenten, van sociale huur tot vrije sector huur- en koopwoningen. Daarbij sturen we op gemengde wijken met een mix van verschillende segmenten

Met onze partners staan we voor de opgaven zoals die in de Woonvisie staan geformuleerd. De belangrijkste zijn: vergroten van de sociale voorraad, een inhaalslag middencategorie (huur en koop), het werken aan gemengde wijken, het betaalbaar houden van de voorraad (gematigd huurprijsbeleid, beïnvloeden prijsstijgingen koop) en verduurzaming van de woningvoorraad.

In 2021 hebben we, samen met onze partners, gewerkt aan onder andere de volgende dossiers:

- Taskforce 'versneld toevoegen tijdelijke woonruimte'
- Programma Thuis voor Ouderen
- Prestatieafspraken met de individuele corporaties
- Evaluatie en aanpassing actieplan middenhuur
- Actieplan betaalbare koop
- Initiatiefvoorstel Wooncoöperaties
- Actualisering Huisvestingsverordening
- Opzet regeling opkoopbescherming
- Aanpak discriminatie op de woningmarkt
- Er zijn afspraken gemaakt over onder meer cofinanciering door het Rijk en er zijn aanvragen en voorstellen gedaan om de groei van de stad financieel mogelijk te maken. Dit heeft geresulteerd in financiële bijdragen van het Rijk (woningbouwimpuls Overvecht, bijdrage flexwonen Utrecht Zuid). Een aanvraag uit het Volkshuisvestingsfonds voor Overvecht is i.v.m. overtekening van het rijksbudget net buiten de toekenningen gevallen.
- Er zijn meerdere gebiedsgerichte uitwerkingen vastgesteld (zoals stedenbouwkundige programma's van eisen voor de MWKZ, bestemmingsplan Beurskwartier en Cartesiusdriehoek enzovoorts).

In het Stadsakkoord Wonen hebben de partners op de Utrechtse woningmarkt wederkerige en langjarige afspraken gemaakt, gericht op een betere balans in de woningmarkt. In 2021 is de samenwerking rond het Stadsakkoord voortgezet. Met partners (ontwikkelaars, corporaties, bouwers en beleggers) zijn tweemaandelijks thema's uit het Stadsakkoord besproken voordat zij ter besluitvorming werden aangeboden. Dit geeft partijen de mogelijkheid om actief mee te denken. Voor de gemeente levert het andere perspectieven die relevant kunnen zijn om te betrekken in het proces. Voorbeelden van besproken thema's zijn de aanpassing van het Actieplan Middenhuur, het Actieplan betaalbare koop, de Taskforce 'Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte', huisvesting voor ouderen, het UPP-proces en het MPR.

We hebben veel dossiers opgepakt om de woningmarkt beter te kunnen reguleren. Hiervoor hebben we moeten prioriteren op basis van de toegekende middelen in de begroting. In 2022 gaan we verder met optimaliseren van de woningmarkt. Indien we geld toegekend krijgen voor bijvoorbeeld het opstellen van een leegstandsverordening en/of een doelgroepenverordening, dan pakken die wij die op.

Prestatieafspraken met de Utrechtse corporaties

In 2021 zijn individuele prestatieafspraken gemaakt met alle STUW-corporaties en, indien verenigd, hun huurders voor de periode 2021-2025. In de stedelijke prestatieafspraken is een appendix opgenomen over de ontwikkeling van een gezamenlijke wijkenstrategie die zich richt op de balans in toevoegingen en onttrekkingen van sociale huurwoningen, vanuit het uitgangspunt dat de sociale voorraad moet meegroeien met de groei van de stad. Het instrument wijkenstrategie is in 2021 voor het eerst opgesteld met daarbij een stedelijk beeld met focus op de amendementswijken (Oost, Noordoost, West en Binnenstad). De gegevens hebben betrekking op de ontwikkeling in de komende vier jaar, met een perspectief voor de jaren daarna. Tevens is in 2021 de voortgangsrapportage over 2020 van de prestatieafspraken opgesteld. De afspraken passen in het kader zoals vastgelegd in de herziene Woningwet 2015 en sluiten aan bij het landelijke Sociaal Huurakkoord.

Sinds 2020 spreken we twee maal per jaar we met de corporaties in het bestuurlijk productieoverleg. Zo ook in 2021. Doel van dit overleg is om de productie van sociale huurwoningen in de stad de komende jaren hoog te houden en mee te laten groeien met de vraag en de groei van de stad. Na een piekjaar qua opleveringen van sociale huurwoningen in 2020 waren de opleveringen in 2021 beperkt; namelijk ongeveer 200 vanuit STUW. Eind 2021 zijn nadere afspraken gemaakt om in het productieoverleg nog nauwgezet de voortgang van projecten te volgen en te bespreken.

Sociale huur

In 2021 hebben wij ingezet op het toevoegen van sociale huur in nieuwbouwplannen, bij voorkeur in de wijken waar het aandeel sociale huur relatief laag is. Qua opleveringen was 2021 een bescheiden jaar, maar in veel projecten die afgelopen jaar vorm kregen zien we veel sociale huur (waaronder ook voor kwetsbare doelgroepen). Voorbeelden hiervan zijn: Beurskwartier en Papendorp.

Via de afspraken rondom betaalbaarheid in de prestatieafspraken dragen we bij aan het betaalbaar houden van de sociale huur. Met het project 'Huisjesmelkers en ondermijnende criminaliteit' pakken we vastgoedmisbruik aan. Net als in 2020 hebben onze inspecteurs vanwege de Corona-maatregelen minder kunnen controleren dan de jaren ervoor. In 2021 is daarom vooral geïnvesteerd in informatieanalyse en optimalisering van de processen.

Middenhuur

In het afgelopen jaar hebben wij het Actieplan Middenhuur 2017 geëvalueerd. Hieruit blijkt dat het Actieplan goed functioneert. De evaluatie heeft geleid tot een voorstel voor aanpassingen in de systematiek. Deze optimalisatie bestaat uit het aanpassen van de voorwaarden middenhuur, zodat de balans tussen het borgen van de juiste prijs-kwaliteitverhouding - passend bij de behoefte van middeninkomens - en het verhogen van het bouwtempo in het middenhuursegment verbeterd.

Betaalbare koop

In 2020 zijn we gestart met het toepassen van een anti-speculatiebeding en een zelfbewoningsplicht bij projecten waar betaalbare koopwoningen tot en met de NHG-grens worden gebouwd. Dit doen we om ervoor te zorgen dat deze woningen niet worden opgekocht door investeerders, maar beschikbaar blijven voor eigenaar-bewoners. Eind 2021 is deze prijsgrens verhoogd en worden de maatregelen toegepast op nieuwbouwwoningen met een prijs tot en met 2x NHG.

Fonds Toevoegen Woonruimte

In 2021 hebben wij de beleidsregel Fonds toevoegen woonruimte tweemaal gewijzigd, de eerste maal overeenkomstig de aanbevelingen uit de evaluatie in 2019 en de tweede maal op basis van motie 157/2021 betreffende aanpassing van de minimum oppervlakte-eis bij aanvraag haalbaarheidsonderzoek. De eerste wijziging betrof aanpassingen met betrekking tot het terugdringen van onwenselijk gebruik van de subsidieregeling. De nadere regel is strikter geformuleerd, waardoor voortaan alleen kleinere ontwikkelingen (maximaal 25 zelfstandige woonruimten) een aanvraag konden doen en nadere criteria zijn opgenomen waaraan aanvragende partijen moeten voldoen. Bovendien kon voortaan de subsidie op grond van deze nadere regel alleen aangevraagd worden voor woningen voor bijzondere/kwetsbare doelgroepen en woningen boven winkels, beide alleen in het sociale- en middenhuursegment. In het najaar van 2021 hebben wij de regeling via de campagne Morgen Mooier Maken bij ondernemers onder de aandacht gebracht. De aanpassing van de regel heeft echter nog niet het gewenste effect gehad, er is in 2021 geen enkele aanvraag gedaan. In 2022 brengen we de regeling beter onder de aandacht en passen mogelijk opnieuw aan.

Bescherming bestaande voorraad

Het wetsvoorstel dat het gemeenten mogelijk maakt een opkoopbescherming in te voeren, treedt per 1 januari 2022 in werking. Samen met de andere G5-steden hebben wij de vertaling gemaakt naar een lokale regeling. Het voorstel om de Huisvestingsverordening te wijzigen en de opkoopbescherming in te voeren is inmiddels ter vaststelling aan de raad aangeboden.

In juli is de huisvestingsverordening aangepast en zijn wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van de nieuwe 'Wet toeristische verhuur van woningen'.

Het beleid voor omzetten en splitsen is geëvalueerd en wordt begin 2022 aangeboden aan de raad. Op basis van de evaluatie zijn we begonnen met het maken van aanpassingen in de beleidsregels voor lokaal maatwerk voor omzetten en splitsen. Dit ronden wij begin 2022 af.

In 2021 hebben we actief bijgedragen aan de vorming van het Wetsvoorstel Goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel biedt gemeenten de mogelijkheid om algemene regels in te stellen ter bevordering van goed verhuurderschap. We hebben toepassing van de wet voorbereid, zodat we bij inwerkingtreding meteen gebruik kunnen maken van de bevoegdheden die de wet biedt.

We brengen discriminatie op de particuliere woningmarkt sinds 2019 in beeld. Er is sprake van discriminatie in de particuliere huursector op de gronden etniciteit, seksuele geaardheid en fysieke beperking. Met pilotmiddelen van BZK hebben wij onderzoek laten uitvoeren naar concrete instrumenten om discriminatie aan te pakken. Op basis van de aanbevelingen hebben wij een plan opgesteld met acties gericht op: voorlichting/bewustwording, objectiever werven en selecteren van kandidaat-huurders en bestraffing. Wij hebben het restant van de pilotmiddelen ingezet voor een nieuwe ronde praktijktesten en onderzoek naar een meldplicht voor bemiddelaars bij discriminerende verzoeken.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P2.1.2 We stimuleren dat binnen een redelijke termijn aan woningzoekenden een passend woningaanbod wordt gedaan, in het bijzonder aan de mensen die daar (tijdelijk) zelf niet in kunnen voorzien

Studentenhuisvesting:

We hebben de uitvoering van het lokaal convenant studentenhuisvesting Utrecht samen met betrokken partijen voortgezet. We faciliteerden de totstandkoming van geplande projecten, stimuleerden nieuwe initiatieven, flexibele concepten en hebben de monitoring van de afspraken verder vormgegeven. De planning en uiteindelijke realisatie van onzelfstandige eenheden heeft meer aandacht gekregen en geleid tot verschuivingen in de programmering daarvan.

Er zijn 636 zelfstandige studenteneenheden opgeleverd. Daarnaast is gestart met de bouw van 200 onzelfstandige studenteneenheden op de Opaalweg. Daarnaast is de SSH een experiment begonnen dat het doorstromen vanuit studentenkamers stimuleert. Ook is een lobby gevoerd richting het Rijk om de productie van onzelfstandige eenheden te stimuleren.

Het Huurteam Utrecht heeft 631 woningopnames verricht, 316 bij onzelfstandige woningen en 315 bij zelfstandige. Ook dit jaar waren er gevallen van intimidatie en bedreiging. Het meest voorkomend is verbaal geweld, in 2021 zijn ook veel gevallen van stalking gemeld.

Huisvesting kwetsbare doelgroepen

In 2021 is de taakstelling huisvesting statushouders meer dan verdubbeld, terwijl het aantal nieuwbouwopleveringen in de sociale huur beperkt is gebleven. Vraag naar en aanbod van woningen voor voorrangsgroepen is hierdoor uit balans geraakt, waardoor taak- en doelstellingen maar voor 62% zijn behaald (doelstellingen 700, realisatie 431). Per doelgroep gaat het om de volgende resultaten: 60% van de taakstelling MO/BW (levering van 231 woningen), 58% van taakstelling statushouders (160 woningen geleverd), 82% kwetsbare jongvolwassenen (levering van 41 woningen of kamers) en 90% citydeal/uitstroom corporatiehotel (36 woningen geleverd). Dit urgente probleem is vroeg in 2021 gesignaleerd en aanleiding geweest voor het samen met partners inrichten van een taskforce om versneld tijdelijke woonruimte toe te voegen (700-1.050 woningen) voor reguliere woningzoekenden en kwetsbare doelgroepen. Eerste resultaten: er zijn twee locaties aangewezen voor tijdelijk wonen, BEFU-

terrein en Pagelaan (beide in wijk Zuid). Het pand op de Maliebaan 59-61 (gemeentelijk vastgoed) is geschikt bevonden voor een gemengd wonen project voor jongeren. In Vleuten zijn twee bestaande corporatiepanden getransformeerd: het pand op de Dwergbieslaan wordt benut voor gemengd wonen voor kwetsbare jongeren en het pand op de Waterbieslaan wordt benut als gezinshuis.

Daarnaast is in De Meern in samenwerking met het Leger des Heils het project Nijeveld opgeleverd in een door GroenWest getransformeerd pand. Hier wonen uitstromers uit MOBW en reguliere bewoners. In de Zonstraat (Oost) huisvest Mitros in samenwerking met Vluchtelingenwerk jonge statushouders samen met jongvolwassenen.

Wij hebben ten behoeve van de uitwerking van het 'Activiteitenplan realiseren ambitie wonen voor ouderen' bijgedragen aan de huisvesting van oudere inwoners met een zorgbehoefte, in het deelproject (t)huis voor ouderen. In 2021 is er een Kopgroep (t)huis voor ouderen geformeerd vanuit het bestaande samenwerkingsverband Stadsakkoord Wonen, die nadere invulling geeft aan activiteiten gericht op ouderen, wonen en zorg.

Initiatieven/nieuwe woonconcepten

In 2021 zijn wij doorgegaan met de stimulering en ontwikkeling van nieuwe woonconcepten. In Leidsche Rijn centrum gaan twee projecten van start: Legends, dat bestaat uit 150 appartementen gericht op 55 plussers en Bloei030, dat bestaat uit 250 appartementen. Dit project is op meerdere manieren gemengd, zowel vragende als dragende bewoners en beschermd wonen in middenhuur- en sociale huurwoningen. In het SPvE voor Pieter Baan centrum is een gemengd wonen deel opgenomen. Dit wordt vervolgens betrokken in de uitgifte door het Rijksvastgoedbedrijf.

Daarnaast stond het afgelopen jaar in het teken van ontwikkelen van instrumenten om nieuwe woonconcepten mogelijk te maken. Het initiatiefvoorstel 'Utrechtse Wooncoöperaties' van GroenLinks en de ChristenUnie is eind 2021 vastgesteld. Wij geven hier de komende periode uitvoering aan. Daarmee geven we de wooncoöperatie een volwaardige plek op de Utrechtse woningmarkt en kunnen we betaalbaar collectief wonen meer ruimte bieden. De pilots hiervoor zijn in voorbereiding. Zie verder de taskforce 'Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte', onder Huisvesting kwetsbare doelgroepen.

Een tweede Place2BU is nog niet gerealiseerd. Na de evaluatie door Mitros en Portaal zien wij kansen om dit kleinschaliger en in andere verhoudingen te realiseren op nieuwe locaties voor flexwonen. Hierover wordt nader gerapporteerd vanuit de 'taskforce versneld toevoegen van tijdelijke woonruimte'

In 2021 hebben wij onderzocht welke mogelijkheden er zijn om op of bij de bestaande woonwagenlocaties standplaatsen toe te voegen. Eind december is het eerste concept van het onderzoeksrapport gereed, het zal in het eerste kwartaal van 2022 worden voorgelegd.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P2.1.3 We stimuleren doorstroming op de woningmarkt

In 2021 zijn er 239 huisvestingsvergunningen aangevraagd voor middenhuurwoningen, dit gaat om mensen met een middeninkomen. 35 van hen zijn doorgestroomd uit sociale huur.

De Academie voor de Stad heeft begin 2021 het onderzoek naar mogelijke doorstromingsinstrumenten voor ouderen in de wijken Overvecht en Oost afgerond. Het onderzoek heeft inzicht gegeven in de drempels die bewoners ervaren om te verhuizen.

In samenwerking met en op initiatief van Mitros is een experiment gestart om bij twee nieuwbouwprojecten met levensloopgeschikte appartementen voorrang te geven aan 65-plussers uit de buurt. De voorrang geldt voor de helft van het aantal appartementen. Het experiment loopt tot medio 2022, waarna het wordt geëvalueerd.

In 2021 hebben wij de ontwikkeling van nieuwe woonconcepten gestimuleerd en bewonersinitiatieven begeleid. De kwartiermaker nieuwe woonconcepten speelt hier een actieve rol in. Met het Actieplan 'Utrechtse wooncoöperaties' ondersteunen wij de mogelijkheden voor woningzoekenden die collectief willen wonen in een wooncoöperatie. Met de Taskforce 'Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte' spelen wij in op de urgente vraag van spoedzoekers op de Utrechtse woningmarkt.

We hebben in de prestatieafspraken opgenomen dat corporaties woningen beschikbaar stellen voor de doelgroepen in het Plan van aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare doelgroepen. Ook hebben we opgenomen dat bij nieuwbouwprojecten aandacht wordt geschonken aan concepten huisvesting bijzondere doelgroepen.

De voorrangsregeling van Groot naar Beter heeft in 2021 geleid tot 102 verhuizingen. De verhuisadviseur heeft in 2021 senioren, uit zowel sociale huurwoningen als koopwoningen, advies en begeleiding gegeven als zij wilden verhuizen naar een kleinere woning. Er liepen 244 begeleidingstrajecten (waarvan 63 gestart in 2021) van huurders in de sociale sector, 41 senioren zijn verhuisd. Voor woningeigenaren liepen er drie trajecten, waarvan twee zijn afgerond: één bewoner is verhuisd, de ander is nog op zoek naar een woning.

In 2020 en 2021 voerden we het experiment 'bevorderen doorstroming door extra inschrijftijd voor specifieke groepen bewoners van Place2bu' uit. Eind 2021 zijn wij gestart met de evaluatie. Begin 2022 leggen wij de conclusie en voorstel voor een vervolg voor.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
02-2-1-1 Passende huisvesting	1.450	1.831	316	316	418	102	239
Totaal Baten	1.450	1.831	316	316	418	102	239
Lasten							
02-2-1-1 Passende huisvesting	3.835	3.876	2.732	3.643	3.581	62	3.095
Totaal Lasten	3.835	3.876	2.732	3.643	3.581	62	3.095
Saldo baten en lasten	-2.385	-2.045	-2.416	-3.327	-3.164	164	-2.857
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	14.289	14.289	150	489	489	0	0
Saldo na mutaties reserves	11.904	12.244	-2.266	-2.838	-2.675	164	-2.857

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Baten	
2.2.1.1 Vergroten kansen op de woningmarkt en verbeteren van huisvesting	
De baten zijn hoger dan begroot door hogere rentebaten van startersleningen en de verlaging van het interne rentepercentage	102
Totaal	102
Totaal baten	102

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Lasten	
2.2.1.1 Vergroten kansen op de woningmarkt en verbeteren van huisvesting	
<ul style="list-style-type: none"> De personeelslasten voor woningmarkt in balans zijn hoger dan begroot. Er is extra personeel ingezet om de toenemende onvoorziene en nieuwe vraagstukken ten aanzien van de opgave wonen vanuit bestuur en samenleving adequaat op te pakken. 	-327
<ul style="list-style-type: none"> De lasten voor nieuwe woonconcepten zijn lager dan begroot omdat initiatieven, zoals het tot stand komen van wooncoöperaties en woonconcepten aangejaagd door de Taskforce toevoegen versneld tijdelijke woonruimte (in gemengde woonconcepten) in 2021 nog in opstart- en voorbereidingsfase zijn geweest. 	339
<ul style="list-style-type: none"> De beheer- en uitvoeringskosten van Stimuleringsfonds Volkshuisvesting zijn niet begroot, dit leidt tot een afwijking. 	50
Totaal	62
Totaal lasten	62

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

De beschrijft de gevolgen van de kosten van de programma's.						x € 1.000
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten	
Niet van toepassing						

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

3. Borgen van de monumentale en cultuurhistorische waarden

3.1 Zorgdragen voor de instandhouding van monumentale en cultuurhistorische waarden als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E3.1.1	Verwacht aantal te herbestemmen kerkgebouwen	N.v.t.	2	0	2	2	2
Oorsprong	Utrechtse Visie religieus erfgoed 2017						
Toelichting	Aantal her te bestemmen / te verbouwen (ivm nevengebruik) monumentale kerkgebouwen.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Het aantal gerealiseerde herbestemmingen is gelijk aan de doelstelling.						
E3.1.1	Instandhouding beschermde Rijks- en gemeentelijke monumenten	N.v.t.	15	16	15	17	15
Oorsprong	Monumentenbeleidsplan en Erfgoedagenda 2013						
Toelichting	Grote restauratie- en herbestemmingsprojecten van rijks- en gemeentelijke monumenten.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Het aantal grote gerestaureerde panden en herbestemmingsprojecten is nagenoeg gelijk aan de doelstelling.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P3.1.1	Aantal te maken herbestemmingsprofielen voor kerkgebouwen	N.v.t.	2	0	2	0	2
Oorsprong	Utrechtse Visie religieus erfgoed 2017						
Toelichting	Aantal her te bestemmen / te verbouwen (ivm nevengebruik) monumentale kerkgebouwen.						
Bron	Onbekend						
Analyse	In 2021 zijn geen herbestemmingsprofielen opgesteld voor monumentale kerkgebouwen, er zijn door kerkeigenaren geen nieuwe initiatieven gemeld.						
P3.1.1	Aantal te verduurzamen (verminderen energiegebruik) monumenten	N.v.t.	10	17	10	14	20
Oorsprong	Nieuwe indicator per 2019						
Toelichting	Aantal rijks- en gemeentelijke monumenten waarbij energieverbruik substantieel wordt verlaagd, betreft alleen grote projecten.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Het aantal is iets hoger dan de doelstelling, het gaat hierbij vrijwel altijd om projecten waarbij ook sprake is van restauratie en eventueel in combinatie met herbestemming.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden zijn geborgd als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad

Wij hebben voor de borging van cultuurhistorische waarden van gebouwd erfgoed, archeologie en historische structuren, waaronder de beschermde stads- en dorpsgezichten, voor het erfgoed de inwerkingtreding van de Omgevingswet voorbereid. Wij hebben daarvoor het erfgoedbeleid geactualiseerd in een nieuwe Erfgoednota die in 2021 aan de raad is aangeboden, met de bijdrage van erfgoed aan gezond stedelijk leven, (deel)omgevingsvisie en -plan en de grote stedelijke opgaven. Het erfgoed levert hierbij een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit bij ontwikkeling op diverse schaalniveaus, ook bij verdichting, met extra aandacht voor groene en blauwe structuren.

Als onderdeel van het nieuwe erfgoedbeleid is verder gewerkt aan speerpunten zoals de inventarisatie van de architectuur van de periode 1965 tot 2008 en de actualisering, evaluatie en uitbreiding van de visie religieus erfgoed. Besluitvorming over de inventarisatie van dit jonge erfgoed en over de visie religieus erfgoed is voorzien voor 2022. De nominatie voor werelderfgoed van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes heeft in 2021 geleid tot de Unesco-status voor deze structuren. Instandhouding, waar nodig herbestemming en vooral het energiezuinig maken van de beschermde monumenten had prioriteit. De digitalisering van erfgoeddata is gestart met de middelen van de Voorjaarsnota, om de data beter toegankelijk te maken, in te zetten voor publiekrechtelijke taken zoals vergunningverlening en ook als onderdeel van de vereiste registratie in het kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P3.1.1 Begeleiden, toetsen, subsidiëren, en financieren van monumenten-renovaties en – onderhoud en het borgen van cultuurhistorische waarden in de stad

- Wij hebben bijgedragen aan diverse ruimtelijke projecten zoals de RSU, de omgevingsvisie binnenstad, verdichting Overvecht, omgevingsvisie USP, Lunettenpark, herinrichting Maliebaan, Burgemeester Norbruislaan, diverse parken en herstel historische bomenlanen.
- Wij hebben een Erfgoednota opgesteld, als beleidsplan met kaders voor de grote opgaven in de stad en de bijdrage van erfgoed: Utrechts Erfgoed verbindt mensen en tijden.
- Wij hebben bij 211 aanvragen omgevingsvergunning voor het wijzigen van een beschermd monument afgehandeld in de vorm van de deelafweging, waarbij wij in de meeste gevallen bouwhistorische rapporten hebben opgesteld. Wij hebben in totaal voor 260 plannen advies uitgebracht voor beschermde monumenten, beschermde stadsgezichten, energiebesparing, kleuradviezen, financieringen en subsidies.
- Voor monumenten in gemeentelijk bezit hebben wij ook in 2021 bijgedragen met restauratie-technische kennis zoals voor de restauratie van de Domtoren,
- De inventarisatie van de architectuur van na 1965 hebben wij voortgezet, voor de afronding in 2022.
- Wij hebben vier subsidies voor duurzame monumenten (DuMO) verstrekt en veertien grote projecten begeleid voor het energiezuinig maken van monumenten.
- De richtlijnen voor zonnepanelen op monumenten en in de beschermde gezichten hebben wij herzien.
- De actualisatie van de visie over religieus erfgoed hebben wij verder voorbereid voor besluitvorming in 2022 en herbestemming en aanpassing voor diverse monumentale kerkgebouwen hebben begeleid en de voorbereiding voor verbouw van het Museum Catharijneconvent
- Wij hebben als onderdeel van de actualisering van ons erfgoedbeleid een nieuwe Archeologische Beleidskaart opgesteld. Invoering van het nieuwe instrumentarium is voorzien gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet
- Op basis van de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg hebben wij zestien vergunningen voor proefsleuvenonderzoek en definitief onderzoek (incl. archeologische begeleiding) afgehandeld.
- Wij hebben 22 Programma's van Eisen en 40 Plannen van Aanpak geschreven c.q. beoordeeld ten behoeve van diverse vooronderzoeken, waarmee wij de kwaliteit van de uitvoering en verslaglegging daarvan willen borgen.

- Wij hebben in eigen beheer twaalf archeologische begeleidingen en opgravingen en veertien noodwaarnemingen uitgevoerd. Hiervoor zijn 20 Programma's van Eisen en Plannen van Aanpak geschreven en beoordeeld.
- Wij hebben 106 adviesverzoeken omgevingsvergunning geadviseerd en getoetst aan de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Wij hebben 103 adviesverzoeken Grote Opbrekvergunning geadviseerd en getoetst aan de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.
- In Castellum Hoge Woerd is de inrichting voor tijdelijke exposities ('FlexExpo') gerealiseerd en de ArcheoHotspot ('ArcheoLab').
- Wij hebben DOMunder financieel ondersteund en met inzet van een nieuwe subsidieregeling de activiteiten van Kerken Kijken Utrecht, Open Monumentendag en de Historische Vereniging Vleuten, De Meern Haarzuilens en Leidsche Rijn gesubsidieerd.
- Wij hielden diverse informatiebijeenkomsten gehouden voor de inventarisatie van jong erfgoed en over energiezuinige monumenten (met Jouw Huis Slimmer).
- De website erfgoed.utrecht.nl is verder ontwikkeld, als verhalenportaal rond erfgoedthema's en met verwijzing naar diverse onderzoeksrapportages.
- Wij waren betrokken bij diverse samenwerkingsverbanden van erfgoedinitiatieven die het Utrechtse erfgoed beleefbaar maken, zoals initiatieven rond Utrecht 900 jaar.
- Wij hebben samen met andere gemeenten, de provincie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de definitieve aanvraag voor de nominatie voor de UNESCO werelderfgoederen Limes en Nieuwe Hollandse Waterlinie voorbereid.

Corona

De coronacrisis had ook effecten voor het erfgoed, maar niet op het beleid of de uitvoering. Sluiting en het wegvallen van toeristisch bezoek zorgden voor inkomstenderving voor kasteel en park De Haar, DOMunder en andere bijzondere erfgoedlocaties. Monumentale religieuze gebouwen werden evenals in 2020 aanzienlijk minder gebruikt, diensten op locatie, verhuur en toeristisch bezoek vonden beperkt plaats. Wij hebben voor enkele essentiële voorzieningen subsidies verleend.

Daarentegen konden evenals in 2020 onderhouds- en restauratiewerkzaamheden aan monumenten wel doorgaan evenals archeologisch en bouwhistorisch onderzoek.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
02-3-1-1 Monumentale en cultuurhistorische waarde	511	500	316	316	568	252	325
Totaal Baten	511	500	316	316	568	252	325
Lasten							
02-3-1-1 Monumentale en cultuurhistorische waarde	2.988	2.945	2.754	2.989	3.363	-375	2.969
Totaal Lasten	2.988	2.945	2.754	2.989	3.363	-375	2.969
Saldo baten en lasten	-2.477	-2.445	-2.438	-2.672	-2.795	-123	-2.644
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Ottrekking reserves	2.965	2.965	40	88	88	0	40
Saldo na mutaties reserves	488	520	-2.398	-2.584	-2.707	-123	-2.604

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting	x € 1.000 Bedrag
Baten	
02-3-1-1 Monumentale en cultuurhistorische waarde	
Archeologische onderzoeken	207
De belangrijkste verklaring voor het verschil bij baten zijn de baten uit archeologische onderzoeken verkregen van opdrachtgevers. Het aantal archeologische opdrachten fluctueert jaarlijks. Deze worden daarom grotendeels niet begroot.	
Castellum Hoge Woerd	92
In verband met de doorontwikkeling van het Castellum en de tijdelijke exposities heeft het museum in 2021 extra bijdragen van partners ontvangen.	
Legesinkomsten wettelijke taken archeologie	
De legesinkomsten voor archeologische taken gerelateerd aan bevoegd gezag zijn 0,087 miljoen lager dan begroot. Dit hangt samen met de hoeveelheid aanvragen die we jaarlijks krijgen en kunnen verwerken.	-87
Overige Mutaties	40
Totaal baten	252

Toelichting	x € 1.000 Bedrag
Lasten	
02-3-1-1 Monumentale en cultuurhistorische waarde	
Personeelslasten en overige kosten	-169
De lasten voor personeel en overige kosten zijn hoger dan begroot. Het erfgoedbeleid, voornamelijk rondom archeologie vroeg om een grotere inzet van personeel dan begroot.	
Castellum Hoge Woerd	-101
In verband met de doorontwikkeling van het Castellum en de tijdelijke exposities heeft het museum in 2021 meer lasten dan begroot. Hiertegenover staan ook hogere bijdragen van partners.	
Archeologische onderzoeken	-281
De lasten van archeologische projecten zijn hoger dan begroot. Het aantal archeologische opdrachten fluctueert jaarlijks en lasten worden gecompenseerd met baten van opdrachtgevers. De lasten worden daarom grotendeels niet begroot.	
Digitalisering erfgoed	130
De lasten voor het project digitalisering erfgoed zijn lager omdat de voorbereiding van digitalisering van analoog materiaal meer tijd kostte en dat gold ook voor het inschakelen van expertise voor geodata; het project loopt door in 2022.	
Overige mutaties	47
Totaal lasten	-375

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

[NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht](#) (geen bijdrage)

Duurzaamheid

Algemene programmadoelstelling

Utrecht wil vergroenen en verdichten in balans. Duurzaamheid is hier een belangrijke pijler in. In 2021 hebben we grote stappen gezet om een gezond leefklimaat voor Utrecht te creëren. Met een campagne over houtstook, het aanscherpen van de milieuzone en het verplaatsen van de snorfiets naar de rijbaan hebben we uitvoering gegeven aan ons luchtmaatregelenpakket. We krijgen steeds meer te maken met extreem weer: natter, heter en droger. We willen dat de stad goed voorbereid is op deze veranderingen en passen de openbare ruimte hierop aan. Er is een Visie Klimaatadaptatie en een Visie Water en Riolering opgesteld om uitvoering te geven aan de klimaatopgave van de komende jaren. Er is daarnaast een start gemaakt met een Visie op de Ondergrond, om de ondergrond geschikt te maken voor klimaatadaptatie en de energietransitie. We stimuleerden de circulaire economie in inkoop en door circulair onderdeel te maken van de wegging bij aanbestedingen in de ontwikkeling van nieuwe gebieden in de stad.

Op het gebied van energietransitie en de bijdrage aan een klimaatneutrale toekomst hebben we in 2021 de Transitievisie Warmte (in twee delen) vastgesteld. Voor elke buurt in Utrecht is nu de beoogde warmteoplossing vastgesteld en is met drie tijdsvakken aangegeven wanneer welke buurt aan de beurt is. Voor de eerste buurten hebben we ook de eerste aanzet gemaakt van het proces om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan. Voor de verduurzaming van bedrijven en maatschappelijke instellingen is in 2021 een start gemaakt met het opzetten van pilots voor bedrijventerreinen, zijn via het Energieloket al veel bedrijven verder geholpen met hun verduurzamingsvraag en is voor het Utrecht Science Park door de deelnemende partijen een intentieovereenkomst ondertekend voor een gezamenlijke WKO installatie. Verder is de RES 1.0 vastgesteld (7 oktober 2021) met een regionale ambitie van 1,8 TWh. De Utrechtse inzet daarvoor is 523 GWh (0,523 TWh). Onderdeel van deze ambitie is een doelstelling van 168 GWh voor grootschalig zon op dak. De overige inzet komt via zon op land (bijvoorbeeld Meijewetering, geluidswal A12) en het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop (wind en zon).

We willen dat Utrecht een gezonde stad is om in te leven en te bewegen. We krijgen steeds meer te maken met extreem weer: natter, heter en droger. We willen dat de stad goed voorbereid is op deze veranderingen en we passen niet zowel gebiedsontwikkelingen als de bestaande openbare ruimte hierop aan. In 2021 zijn de Visie Klimaatadaptatie en de Visie Water en Riolering aan de raad aangeboden. In deze visies zijn doelstellingen en maatregelen opgenomen om, bij een warmer en steeds extremer wordend klimaat, een gezond leefklimaat in Utrecht te borgen. Het gaat hier om doelstellingen om de stad veilig en aangenaam te houden bij hitte, droogte en extreme neerslag. Daarbij kiezen we bij voorkeur voor natuurlijke maatregelen, zoals het verminderen van verharding en het toevoegen van bomen en overig groen. Ook zetten we in op het volledig scheiden van de inzameling van afvalwater en hemelwater, zodat we het hemelwater kunnen vasthouden en nuttig gebruiken. Meer kunt u lezen in programma Openbare Ruimte en Groen.

Om de lucht gezonder te maken hebben we in 2021 de milieuzone aangescherpt en daarbij een sloopsubsidie aangeboden. Om uitstoot door houtstook te verminderen hebben we een voorlichtingscampagne gehouden en een subsidieregeling opengesteld. Ook is de snorfiets naar de rijbaan gegaan op een samenhangend netwerk van wegen. We hebben onderzocht hoe we de meest vervuilende mobiele (bouw)werktuigen kunnen gaan weren en hoe we onnodig stationair draaien daarvan kunnen verminderen. Op gebied van geluid en externe veiligheid (omgevingsveiligheid) is ingezet op het verminderen van overlast en gevaren bij (nieuwe) ontwikkelingen. De bodem in Utrecht is schoner door een aantal gerichte maatregelen om (bijvoorbeeld) lood uit de bodem te halen. We signaleren een toenemend ruimtetekort in de ondergrond als gevolg van nieuwe opgaven zoals klimaatadaptatie en energietransitie. We zijn daarom gestart met het ontwikkelen van een Visie op de Ondergrond.

In 2021 is er vanuit het actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 gewerkt aan het intensiveren van circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen. Europa heeft subsidie toegekend voor het testen van

hergebruik van materialen bij aanbesteden. Er is een grondstoffenhub gestart op Lage Weide. Als pilot is bouwafval uit de Binnenstad met emissieloos vervoer over water naar de circulaire logistieke hub in de Liesboschhaven in Nieuwegein gebracht. Er zijn zo'n veertig circulaire bedrijven en initiatieven begeleid met bijvoorbeeld verhuizing naar een andere locatie, in de zoektocht naar ruimte, met subsidie, met het opstarten als circulair bedrijf of het in contact brengen met het netwerk. Daarbij is ook het begin gemaakt de 'De Groene Loper' voor circulaire bedrijven. Circulariteit is toegevoegd aan het energieloket. Er is een samenwerkingsverband ontstaan op het gebied van upcyclen en daarbij is subsidie verkregen van het Rijk in het kader van Circulaire Ambachtscentra. In de programmabegroting van 2022 is de Milieuprestatie gebouwen (MPG) opgenomen als indicator voor circulair bouwen. De MPG-waarde van de afgegeven vergunningen voor de nieuwe woningen in 2021 hadden gemiddeld een MPG-waarde van 0,62 miljoen euro/m² bruto vloeroppervlakte per jaar (vanuit het Bouwbesluit geldt een maximum van 0,8 miljoen euro/m²).

Hoewel de binnenverblijven, binnenruimtes en de weilanden van Stichting Utrecht Natuurlijk tijdelijk dicht moesten voor bezoekers vanwege de coronapandemie, waren de Steedes zelf het hele jaar open. In het afgelopen jaar hebben vele scholen, kinderen, hun ouders, omwonenden en andere bezoekers genoten van het groen, de dieren en de rust op de locaties van Utrecht Natuurlijk. Er werd gespeeld, geleerd over natuur en milieu, met de handen in de grond getuiniert en over de dieren geleerd die daar wonen. Verse koffie en zelfgekweekte producten maken de plekken extra aantrekkelijk voor een ommetje. De Steedes en stadstuinen zijn als groene buurthuizen voor de stad. De organisatiestructuur van Stichting Utrecht Natuurlijk is in 2021 gewijzigd. Ruim vijf jaar na de verzelfstandiging was deze wijziging noodzakelijk om de dagelijkse aansturing te vergemakkelijken.

Op het gebied van energietransitie en de bijdrage aan een klimaatneutrale toekomst hebben we in 2021 de Transitievisie Warmte (in twee delen) vastgesteld. Voor elke buurt in Utrecht is nu de beoogde warmteoplossing vastgesteld en is met drie tijdsvakken aangegeven wanneer welke buurt aan de beurt is. Voor de eerste buurten is ook de eerste aanzet gemaakt van het proces om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan. Wanneer er (in een buurt) sprake is van een voorkeur voor het gebruik van een collectief warmtenet, zijn er zes publieke waarden vastgelegd, waarlangs dit wordt getoetst. In de buurt Overvecht-Noord hebben we twee buurt initiatieven verkend: Nieuwe Energie voor de Vechtzoom en Klopvaart. Daarnaast hebben we 10 warmte oplossingen voor een buurtwarmtenet verkend en zijn er 3 uitgewerkt. Alle bewoners in de wijk Overvecht-Noord zijn op de hoogte gebracht van de uitkomsten van het onderzoek van Greenvis naar een verdieping van warmte oplossingen.

De RES 1.0 is vastgesteld (7 oktober 2021) met een regionale ambitie van 1,8 TWh. De Utrechtse inzet daarvoor is 523 GWh (0,523 TWh). Onderdeel van deze ambitie is een doelstelling van 168 GWh voor grootschalig zon op dak. De overige inzet komt via zon op land (bijvoorbeeld Meijewetering, geluidswal A12) en het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop (wind en zon). Nadere gebiedsverkenningen voor zoekgebieden wind en zon zijn gestart voor Haarrijnseplas, Nedereindse plas, Utrecht Science Park, Ockhuizen, Voordorpse polder en naar aanleiding van een motie van de raad op Lage Weide. Ook hebben we een ambitie voor kleinschalig zon op daken voor 120 GWh in 2030 voorgesteld. In 2022 zullen deze ambities in de voorjaarnota worden verwerkt.

Het raadsbesluit over de RES is het startschot voor planontwikkeling van twee nieuwe projecten voor duurzame energie, aanvullend op de lopende vijf projecten. Een grote tegenvaller eind 2021 is dat er voor de ontwikkeling van zon-PV op grote daken een belemmering bij is gekomen. TenneT kondigde op 12 oktober 2021 een beperking af op de toegang tot het elektriciteitsnet gevolgd door een netcongestieonderzoek lopende tot begin 2022. Als de speelruimte op het net beperkt blijft is de kans groot dat de bijdrage aan de RES-doelstelling in gevaar komt. Naar aanleiding hiervan wordt verkend welke acties de gemeente kan ondernemen en ondersteunen om congestie terug te dringen. Een van de mogelijkheden is om versneld met opslag en slimmere elektriciteits-opwek en -gebruikssturing te gaan werken.

Voor de verduurzaming van bedrijven en maatschappelijke instellingen is in 2021 een start gemaakt met het opzetten van pilots voor bedrijventerreinen, zijn via het Energieloket al veel bedrijven verder geholpen met hun verduurzamingsvraag en is voor het Utrecht Science Park door de deelnemende partijen een intentieovereenkomst ondertekend voor een gezamenlijke WKO installatie. Ook hebben we

in 2021 duurzaamheidsleningen verstrekt en 1910 energieboxen en energieadviezen gegeven aan particulieren en hebben enkele duizenden bewoners de jouwhuisslimmer webinars gevolgd.

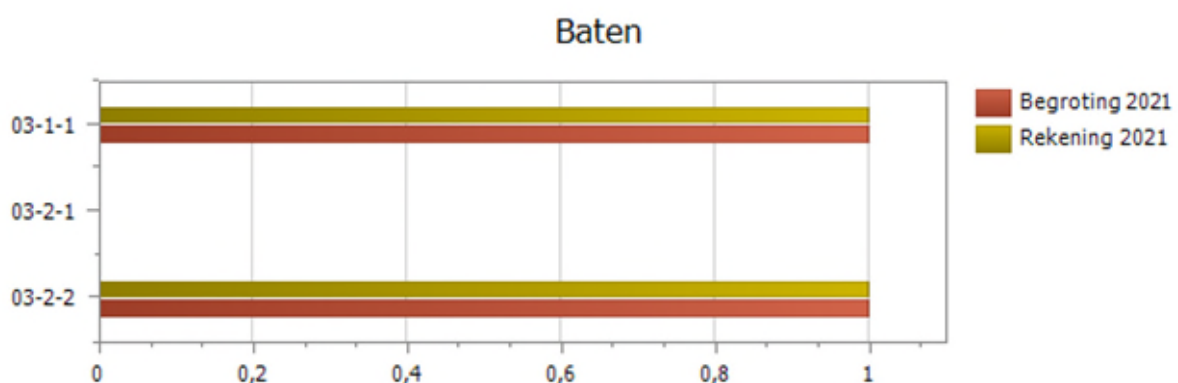
Met warmte aanbieder Eneco is in 2021 gewerkt aan goede afspraken over de verduurzaming van het net van Utrecht-Nieuwegein. Hierin worden mogelijkheden voor meekoppelkansen onderzocht voor onderhoudswerkzaamheden en lagere tarieven bij het afsluiten van stadsverwarming. Ook hebben we gewerkt aan een nieuwe studie naar duurzame bronnen voor onze gemeente. Samen met projectontwikkelaars in Merwedekanaalzone en Beursgebied hebben we gekeken naar duurzame opties bij nieuwbouwprojecten voor ruimteverwarming en innovaties met lage temperatuur systemen.

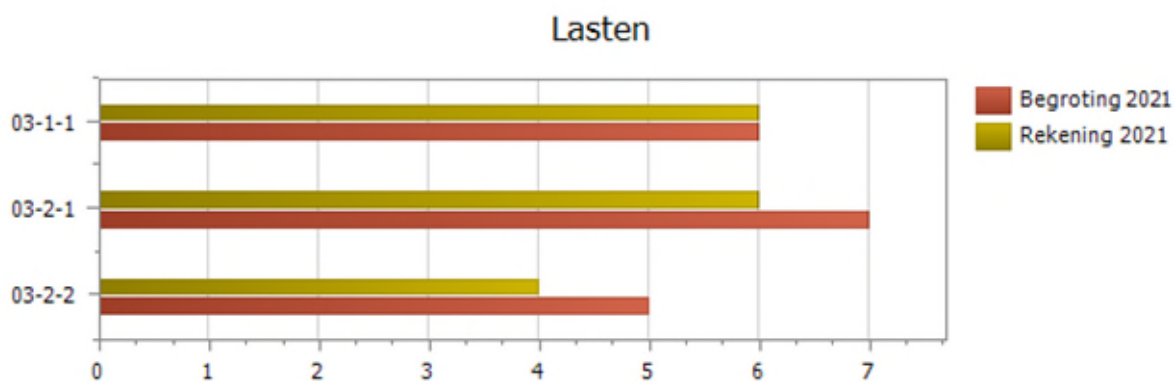
Omdat het energieprogramma aan de vooravond staat van een grote doorontwikkeling heeft de Rekenkamer het huidige programma in 2021 geëvalueerd. Hieruit zijn goede aanbevelingen gekomen die we in 2022 gaan uitvoeren.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019
Hernieuwbare elektriciteit	percentage	RWS	1,6	1,6	2,7	3,9%

De gegevens uit deze tabel komen van de website [Cijfers per gemeente](#)

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Duurzaamheidsverslag 2020](#)
- [Actieplan Schoon Vervoer 2015-2020](#)
- [Utrecht kiest voor gezonde lucht, luchtkwaliteitsbeleid en uitvoeringsprogramma](#)
- [Nota Afval is Grondstof](#)
- [Plan Utrecht Circulair 2020-2023](#)
- [Nota Bodembeheer](#)
- [Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer](#)
- [Actieplan Geluid](#)
- [Nota externe veiligheid](#)
- [Nota Volksgezondheid 'Gezondheid voor Iedereen'](#)
- [Voortgangsrapportage Energie van de stad 2020](#)
- [Raadsbesluit Regionale Energietransitie 1.0 van 7-10-'21](#)
- [Transitievisie Warmte Deel 1 \(raadsbesluit\)](#)
- [Transitievisie Warmte Deel 2 \(raadsbesluit\)](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

							x € 1.000
Omschrijving		Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
03-1-1-1	Uitwerken van de energieambities	-3.615	-3.249	-4.930	-4.798	-132	-5.078
03-2-1-1	Leefomgeving, veiligheid, gevaarlijke stoffen	-6.487	-6.297	-6.421	-6.293	-128	-6.624
03-2-2-1	Schone bodem	-4.529	-1.898	-1.908	-1.709	-200	-4.037
Totaal		-14.632	-11.445	-13.259	-12.800	-460	-15.739

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. In Utrecht besparen we energie en wekken we energie duurzaam op

1.1 In Utrecht besparen we energie, zetten we grondstoffen opnieuw in en wekken we energie duurzaam op

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	% minder CO2 reductie uitstoot ten opzichte van 2010	t.o.v. basisjaar 2010	z.s.m. Verwacht klimaat- neutraal	mei 2022	z.s.m. klimaat- neutraal	Verwacht mei 2023	z.s.m. klimaat- neutraal
Oorsprong	Utrechtse energieagenda's 2016-2019						
Toelichting	We berekenen de jaarlijkse stedelijke CO2-uitstoot ten opzichte van 2015 op basis van gegevens die landelijk aan gemeenten beschikbaar worden gesteld.						
Bron	Energie in beeld, Eneco eigen berekeningen CO2 emissie mobiliteit						
Analyse	In de periode 2015-2019 daalde de totale CO2-uitstoot in de stad met 16%. De CO2-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015- 2018 harder (-21%) dan de totale uitstoot, omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (6%). De vergroening van de landelijke elektriciteitsmix draagt met name bij aan de daling van de CO2 - uitstoot. Voor het beschikbaar komen van de stedelijke CO2-emissies zijn we afhankelijk van de publicaties door landelijke partijen zoals Klimaatmonitor en de verbruikscijfers van Eneco. Zij publiceren nieuwe data vaak in april. Doordat de data zijn gebaseerd op daadwerkelijke energieverbruiken die door netbeheerders aan CBS worden doorgegeven lopen de data minimaal één jaar achter op de te rapporteren verantwoordingsperiode. In de Voortgangsrapportage Energie van de Stad presenteren we over meerdere jaren de stedelijke CO2-uitstoot om de trendmatige ontwikkeling te tonen.						
E1.1.2	% opwekking van duurzame energie van totale energieverbruik stad	n.v.t.	z.s.m. Verwacht klimaat- neutraal	mei 2022	z.s.m. klimaat- neutraal	Verwacht mei 2023	z.s.m. klimaat- neutraal
Oorsprong	Energieagenda's 2016-2019						
Toelichting	We meten het jaarlijks percentage duurzame hernieuwbare energie op basis van gegevens die landelijk aan gemeenten beschikbaar worden gesteld.						
Bron	Klimaatmonitor en eigen berekeningen						
Analyse	In 2019 was het percentage duurzame energie 5,8% in Utrecht. Het percentage hernieuwbare elektriciteit is 3,9% in 2019. In Nederland bedroeg dit in 2019 respectievelijk 8,6% voor energie en voor elektriciteit 20%. Voor het beschikbaar komen van de opwekking van duurzame energie zijn we afhankelijk van de publicaties door landelijke partijen zoals de Klimaatmonitor. Zij publiceren nieuwe data vaak in april. De data lopen minimaal één jaar achter op de te rapporteren verantwoordingsperiode. In de voortgangsrapportage Energie van de Stad presenteren we over meerdere jaren de hoeveelheid opgewekte duurzame energie.						
E1.1.3	20% van de daken dat zonnepanelen heeft	n.v.t.	11%	17%	16%	24%	22%
Oorsprong	Energieagenda's 2016-2019						
Toelichting	De realisatie ligt op een hoger tempo dan de oorspronkelijke doelstelling van 20% in 2025.						
Bron	Smartdodo's						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
Analyse	Dit jaar is de doelstelling van 20% in 2025 zon op dak gehaald; in 2021 is 24% zon op dak gerealiseerd. Vorig jaar was dat percentage nog 19%. De snelle stijging is voornamelijk het resultaat van de snelle groei van zon-PV op kleine daken bij de doelgroepen 'particuliere huiseigenaren' en 'sociale huurwoningen'. Alle doelgroepen, op 'Bedrijven & Kantoren' na, hebben de 20% zon op dak doelstelling behaald of komen al boven de 20% uit. Vooral woningcorporaties hebben met sociale huurwoningen dit jaar een grote inhaalslag gemaakt, hun aandeel is gestegen van 14% naar 20%. In de overgenomen Motie 169 'Nieuwe doelstelling voor zon-op-dak' wordt gevraagd een voorstel te doen voor een nieuwe doelstelling zon op dak. In de Raadsbrief Stand van Zaken Zon op Dak (24-11-2021) is een voorstel gedaan voor nieuwe doelstellingen richting 2030, namelijk voor zon op grote daken 168 GWh en voor zon op kleine daken 120 GWh. Wij hebben de intentie om deze doelstellingen in de Voorjaarsnota van 2022 op te nemen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Aantal uitgebrachte adviezen /energieboxen	n.v.t.	1.000	1.825	1.330	1910	713
Oorsprong	Utrechtse Energieagenda's 2016-2019						
Toelichting	Het aantal betreft de hoeveelheid te verstrekken energieboxen toegespitst op verschillende doelgroepen.						
Bron	Inwoners enquête						
Analyse	Het aantal energieboxen is verstrekt onder verschillende doelgroepen; huurders corporaties, particuliere huurders en woningeigenaren. De aantallen liggen hoger dan verwacht door zowel de verlenging van extra middelen (Rijksgelden RREW) en door een forse toename van spontane aanmeldingen onder huurders in Q4 waarschijnlijk door hoge gasprijzen.						
P1.1.2	Bedrijven: Leningen verstrekt door het Energiefonds binnen de gemeente Utrecht (in duizenden euro's)	n.v.t.	1.000	590	1.000	306	1.000
Oorsprong	Voortgangsrapportage Utrechtse Energie 2013						
Toelichting	Het Energiefonds is revolverend. Voor een periode van 5 jaar is 5 miljoen euro beschikbaar (t/m 2027).						
Bron	Energiefonds						
Analyse	De omvang van werkelijke uitgezette bedragen is lager dan vooraf verwacht. Dat geldt ook voor de intake van nieuwe aanvragen, die pas in Q4 weer begon aan te trekken. Een reden daarvoor is de afspraak met SETU momenteel in ruststand verkeerd, in afwachting van een geplande evaluatie. Er wordt geen actieve acquisitie gedaan. Aanmeldingen worden wel in behandeling genomen. Ook is SETU actief met advisering, wat heeft geleid tot leningen elders (bij banken). Corona heeft ongetwijfeld ook een rol gespeeld, wat leidde tot onzekerheid in de markt: ondernemers richten zich op hun primaire proces en daardoor minder op bijkomende duurzaamheidsaspecten.						
P1.1.3	Aantal energiecontroles bij midden- en grootverbruikers van energie per jaar	n.v.t.	200	203	200	251	200
Oorsprong	Utrechtse Energieagenda's 2016-2019						
Toelichting	Jaarlijks stelt de gemeente Utrecht geld beschikbaar om energiecontroles uit te voeren.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
Bron	Utrechtse energie						
Analyse	Door externe financiering (Urgenda gelden) heeft een extern adviesbureau een aantal extra controles kunnen doen, waardoor we in totaal meer energiecontroles hebben uitgevoerd dan de geplande 200.						
P1.1.4	% kantoren (midden- en grootverbruikers) met minimaal label C	n.v.t.	85%	54%	60%	62%	80%
Oorsprong	Vooruitlopend op de landelijke verplichting alle kantoren label C in 2023						
Toelichting	Nieuwe indicator vooruitlopend op de landelijke verplichting dat alle kantoren minimaal label C moeten hebben in 2023. De verantwoordelijkheid voor deze actie ligt bij de kantooreigenaren.						
Bron	Squit						
Analyse	Hier lopen we op schema.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 De energie inkoop is duurzaam in 2020, 20% zon op daken in 2025, 100% verduurzaming warmtenet en minimaal 40.000 woningen van het aardgas in 2030, gemeentelijk vastgoed is verduurzaamd in 2040

In 2021 hebben we onder andere:

- Voorbereidingen getroffen voor volgende duurzame bron in het warmtenet: rioolwarmte-terugwinning realisatie in 2022
- Afspraken gemaakt met Eneco voor ambitieuzere verduurzaming van het warmtenet in een nieuwe SOK met Nieuwegein en Eneco
- Transitievisie warmte goedgekeurd met de eerste 40.000 woningen in het eerste blok.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Uitwerken van de energieambities op basis van het Energieplan, de Visie op de warmtevoorziening en de energieagenda

In de periode 2015-2019 daalde de totale CO₂-uitstoot in de stad met 16%. De CO₂-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015- 2018 harder (-21%) dan de totale uitstoot, omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (6%). De vergroening van de landelijke elektriciteitsmix draagt met name bij aan de daling van de CO₂ -uitstoot. Voor het beschikbaar komen van de stedelijke CO₂-emissies zijn we afhankelijk van de publicaties door landelijke partijen zoals Klimaatmonitor en de verbruikscijfers van Eneco. Zij publiceren nieuwe data vaak in april. Doordat de data zijn gebaseerd op daadwerkelijke energieverbruiken die door netbeheerders aan CBS worden doorgegeven lopen de data minimaal één jaar achter op de te rapporteren verantwoordingsperiode. In de Voortgangsrapportage Energie van de Stad presenteren we over meerdere jaren de stedelijke CO₂- uitstoot om de trendmatige ontwikkeling te tonen. Het duurzaam maken van alle bestaande bronnen waarmee we stroom opwekken in Nederland is in hoge mate verantwoordelijk voor de dalende CO₂-uitstoot in de stad die we over de afgelopen jaren zien. Pas als op grote schaal woningen van het aardgas gaan in Utrecht, het stadswarmtenet verder kan verduurzamen en woningen op grote schaal energiezuiniger worden gemaakt, zullen we meer effecten op het lokale niveau terugzien.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
03-1-1-1	Uitwerken van de energieambities	585	607	85	813	699	-114	242
	Totaal Baten	585	607	85	813	699	-114	242
Lasten								
03-1-1-1	Uitwerken van de energieambities	6.014	5.670	5.125	6.481	6.235	246	5.995
	Totaal Lasten	6.014	5.670	5.125	6.481	6.235	246	5.995
	Saldo baten en lasten	-5.429	-5.063	-5.040	-5.668	-5.536	132	-5.753
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.814	1.814	100	738	738	0	675
	Saldo na mutaties reserves	-3.615	-3.249	-4.940	-4.930	-4.798	132	-5.078

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
03-1-1-1 Uitwerken van de energieambities	
• Voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen zijn er minder middelen ontvangen vanuit het rijk. Doordat er minder collectief gestookte gasinstallaties bij Vereniging Van Eigenaren (VVE's) aanwezig waren in de stad dan verwacht, is er minder inzet geweest op het inregelen van deze installaties, ook is de uitvoering van het onderdeel warmtefoto's doorgeschoven naar 2022 en heeft de evaluatie van de inzet van cadeaukaarten aan huurders geleid tot een aanpak waarvan de baten en lasten 2022 doorschuiven naar 2022.	-200
• Hogere baten en lasten op het Europese subsidieproject IRIS Smart Cities.	63
• Overige inkomsten op de opgave Energietransitie ten gunste van de Warmte- en Koude opslag Utrecht Science park en een bijdrage voor aan de nulmeting voor ecologie in de Nedereindse Plas (Rijnsburg).	23
Totaal	-114
Totaal baten	-114

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
03-1-1-1 Uitwerken van de energieambities		
• Voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) zijn de lasten in 2021 lager dan geraamd, zie toelichting baten.		200
• Binnen het cluster Gebiedsaanpak heeft het politieke besluitvormingsproces rondom Elektrisch koken geleidt tot vertraging waardoor er minder is besteed.		109
• Hogere lasten en baten op het Europese subsidieproject IRIS Smart Cities doordat de ontwikkeling van data-diensten voor parkeren van elektrische auto's en het uitvoeren van de campagnes in Kanaleneiland sneller zijn uitgevoerd dan verwacht.		-63
Totaal		-246
Totaal lasten		246

De totale lasten van de opgave Energietransitie zijn als volgt uit te splitsen:

• Verduurzaming woningen	1,523 miljoen euro
• Verduurzamen zakelijk en maatschappelijk vastgoed	0,781 miljoen euro
• Energie-infrastructuur	0,442 miljoen euro
• Duurzame opwekking elektra en warmte	0,553 miljoen euro
• Gebiedsaanpak	1,415 miljoen euro
• Algemeen	1,230 miljoen euro
• Europese subsidieprojecten	0,291 miljoen euro
Totaal Energietransitie	6,235 miljoen euro

In de jaarplanbrief energietransitie 2021 van 11 januari 2021 staat een bedrag genoemd van 4,917 miljoen euro voor 2021 begroot. In 2021 zijn extra subsidies verworven, voornamelijk voor het onderdeel verduurzaming woningen, waardoor de realisatie circa 1,200 miljoen euro hoger is.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

2. Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving

2.1 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.1.1	Het percentage inwoners dat vaak overlast van verkeerslawaaï ervaart	2010	≤22%	-	≤22%	30	≤22%
Oorsprong	Geluidnota Utrecht (2014): het beperken van geluidshinder in de woon- en leefomgeving.						
Toelichting	Met geluidsberekeningen, in combinatie met vaste blootstelling-responsrelaties, kan de geluidshinder in de stad in beeld worden gebracht. Maar wat de bewoners er zelf echt van vinden, meten we beter door de inwonersenquête (Utrecht Monitor).						
Bron	Onderzoek Utrecht, Inwoners-enquête						
Analyse	Ervaren geluidsoverlast door verkeerslawaaï is sterk toegenomen. Mogelijk heeft de toename een relatie met het toegenomen thuiswerken, waardoor mensen thuis meer overlast ervaren. Een andere oorzaak kan zijn dat er in het voorjaar van 2020 een forse verkeersvermindering was die leidde tot een afname in geluid van 3-5 dB, waardoor de terugkeer naar 'normaler' niveau als storender werd ervaren. Een vergelijkbaar effect is te zien bij geluidshinder door luchtvaart.						
E2.1.2	WHO advieswaarden fijnstof PM10 (=20 µg/m³) en PM2,5 (=10 µg/m³) realiseren	2015	Dalende trend	(PM10): 19,3 ug/m3, (PM2,5): 11,8 ug/m3	Dalende verwacht trend eind 2022		Dalende trend
Oorsprong	motie 2015/78						
Toelichting	We streven naar het (uiterlijk in 2030) behalen van de advieswaarden voor fijn stof van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Kanttekening daarbij is dat de eigen bijdrage van de stad Utrecht aan de fijn stof concentraties relatief beperkt is.						
Bron	WHO/RIVM						
Analyse	Naar verwachting heeft de dalende trend zich ook doorgezet in 2021. De berekeningsresultaten komen echter pas aan het einde van het jaar beschikbaar.						
E2.1.3	Jaargemiddelde concentratie fijnstof (PM2,5). Wettelijke norm: 25 µg/m³	Onbekend	max. 14 µg/m³	11,8 ug/m3	max. 14 µg/m³ verwacht: eind 2022		max. 13 µg/m³
Oorsprong	Wettelijke verplichtingen (EU-grenswaarden, Wet milieubeheer)						
Toelichting	Deze indicator voor de fijnere fractie van fijn stof (PM2,5) is opgesteld op basis van wettelijke verplichtingen. Daarmee sluit het opnemen van deze indicator aan bij de eerder opgenomen indicatoren voor stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10).						
Bron	Onbekend						
Analyse	Naar verwachting is deze doelstelling mede door neveneffecten van corona, in 2021 behaald. Zekerheid hierover wordt pas verkregen bij de verschijning van de berekeningsresultaten aan het einde van het jaar.						
E2.1.4	Jaargemiddelde concentratie fijnstof (PM10). Wettelijke norm: 40 µg/m³	2011	max. 22 µg/m³	19,3 ug/m3	max. 21 µg/m³ verwacht eind 2022		max. 21 µg/m³
Oorsprong	Wettelijke verplichtingen (EU-grenswaarden, Wet milieubeheer).						
Toelichting	Deze indicator voor fijnstof (PM10) is opgesteld op basis van wettelijke verplichtingen die gelden voor de jaargemiddelde concentratie.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
Bron	Monitoringsrapportage						
Analyse	Zie E2.1.3						
E2.1.5	Aantal overschrijdingsdagen fijnstof (PM10). Wettelijke norm: maximaal 35 dagen overschrijding van daggemiddelde van 50 µg/m ³	2011	max.10 verwacht: dagen eind 2021		max.10 dagen verwacht: eind 2022		max.10 dagen
Oorsprong	Wettelijke verplichtingen (EU-grenswaarden, Wet milieubeheer).						
Toelichting	Deze indicator voor fijnstof (PM10) is opgesteld op basis van wettelijke verplichtingen.						
Bron	Monitoringsrapportage						
Analyse	Zie E2.1.3						
E2.1.6	Jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide (NO ₂). Wettelijke norm: 40 µg/m ³	2011	max. 38 µg/ ³	24,2 ug/m3	max. 37 µg/ ³ verwacht: eind 2022		max. 34 µg/ ³
Oorsprong	Wettelijke verplichtingen (EU-grenswaarden, Wet milieubeheer).						
Toelichting	Deze indicator voor stikstofdioxide (NO ₂) is opgesteld op basis van de wettelijke verplichtingen.						
Bron	Monitorings-rapportage						
Analyse	Zie E2.1.3						
E2.1.7.1	Stedelijke verkeersemisies (index emissie 2015=100) Stikstofoxiden	Onbekend	Dalende verwacht: trend eind 2021		Dalende trend verwacht: eind 2022		Dalende trend
Oorsprong	Monitoringsrapportage Lucht 2019/NSL Monitoringstool						
Toelichting	Deze nieuwe indicator maakt relatieve verkeersemisies (= uitstoot) voor stikstofoxiden (NO _x) inzichtelijk, waarbij de emissies voor het jaar 2015 op 100 zijn gesteld (index 2015=100).						
Bron	Onbekend						
Analyse	Zie E2.1.3						
E2.1.7.2	Stedelijke verkeersemisies (index emissie 2015=100) Direct uitgestoten NO ₂	Onbekend	Dalende verwacht: trend eind 2021		Dalende verwacht trend eind 2022		Dalende trend
Oorsprong	Monitoringsrapportage Lucht 2019/NSL Monitoringstool						
Toelichting	Deze indicator maakt het mogelijk de direct uitgestoten stikstofdioxide-verkeersemisies te vergelijken met die in vorige jaren (index 2015=100), onafhankelijk van de weersomstandigheden in het gepasseerde jaar.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Zie E2.1.3						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
E2.1.7.3	Stedelijke verkeersemisies (index emissie 2015=100) Fijn stof PM10	Onbekend	Dalende verwacht: trend eind 2021		Dalende verwacht: trend eind 2022		Dalende trend
Oorsprong	Monitoringsrapportage Lucht 2019/NSL Monitoringstool						
Toelichting	Deze indicator maakt het mogelijk de fijn stof verkeersemisies (PM10) te vergelijken met die in vorige jaren (index 2015=100), onafhankelijk van de weersomstandigheden in het gepasseerde jaar.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Zie E2.1.3						
E2.1.7.4	Stedelijke verkeersemisies (index emissie 2015=100) Fijn stof PM2,5	Onbekend	Dalende verwacht: trend eind 2021		Dalende verwacht: trend eind 2022		Dalende trend
Oorsprong	Monitoringsrapportage Lucht 2019/NSL Monitoringstool						
Toelichting	Deze indicator maakt het mogelijk de fijn stof verkeersemisies van de fijnere fractie van fijn stof (PM2,5) te vergelijken met die in vorige jaren (index 2015=100), onafhankelijk van de weersomstandigheden in het gepasseerde jaar.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Zie E2.1.3						
E2.1.7.5	Stedelijke verkeersemisies (index emissie 2015=100) Roet/EC	Onbekend	Dalende verwacht: trend eind 2021		Dalende verwacht: trend eind 2022		Dalende trend
Oorsprong	Monitoringsrapportage Lucht 2019/NSL Monitoringstool						
Toelichting	Deze indicator maakt het mogelijk de verkeersemisies van roet/EC (= elemental carbon) te vergelijken met die in vorige jaren (index 2015=100), onafhankelijk van de weersomstandigheden in het gepasseerde jaar.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Zie E2.1.3						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 We willen méér dan alleen voldoen aan de wettelijke eisen voor externe veiligheid en geluid

Geluid

We hebben bijgedragen aan een gezondere leefomgeving door bij ruimtelijke plannen aanvullende compenserende maatregelen te eisen. Hiermee is gestuurd op een ambitiewaarde die lager is dan de wettelijke grenswaarde. Zo is het gelukt om meer maatregelen tegen geluidsoverlast te realiseren dan wettelijk verplicht is.

Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

Er zijn toetsen uitgevoerd en adviezen gegeven bij ruim honderd ontwikkellocaties. Daarnaast is verder gewerkt aan de herziening van de gemeentelijke nota Externe Veiligheid: in de vorm van een Visie Omgevingsveiligheid wordt aangesloten op de Omgevingswet.

Effectdoelstelling

E2.1.2 We streven naar de WHO advies waarden voor stikstofdioxide en fijn stof zodat we minimaal voldoen aan de wettelijke EU-normen. We streven naar een verlaging van de concentraties voor fijn stof

De landelijke luchtkwaliteitsrapportage uit december 2021 laat zien dat er voor het jaar 2020 in Utrecht geen (potentiële) overschrijdingen waren van de Europese grenswaarden voor fijnstof (PM_{2,5} en PM₁₀) en voor stikstofdioxide (NO₂). De gegevens over de luchtkwaliteit in 2021 komen eind 2022 beschikbaar. Voor 2021 verwachten we ruimschoots aan de grenswaarden te gaan voldoen, vanwege de voortgaande verschoning van het verkeer, de neveneffecten van de coronamaatregelen (minder verkeer/lagere economische activiteit) en het effect van onze lokale luchtmaatregelen ('Utrecht kiest voor gezonde lucht').

In de tabel hieronder staan de resultaten over het jaar 2020. De resultaten over 2021 worden zoals gebruikelijk gerapporteerd via de jaarlijkse Monitoringsrapportage Luchtkwaliteit gemeente Utrecht, en in de Jaarverantwoording 2022.

	WHO-advieswaarde-2005	Resultaten 2020
Grootschalige achtergrondconcentratie fijnstof (PM ₁₀)	20 µg/m ³	Gemiddeld 16,9 µg/m ³
Berekende gemiddelde concentraties PM ₁₀ langs (drukke) wegen in de gemeente Utrecht	20 µg/m ³	Gemiddeld 17,6 µg/m ³ tot maximaal circa 19,9 µg/m ³
Grootschalige concentratie voor fijnstof (PM _{2,5})	10 µg/m ³	Gemiddeld 9,5 µg/m ³
Berekende gemiddelde concentraties PM _{2,5} langs (drukke) wegen in de gemeente Utrecht	10 µg/m ³	Gemiddeld 9,7 µg/m ³ tot maximaal circa 10,4 µg/m ³

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 Aanvullend aan de wet voorwaarden stellen voor geluid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Kansen aangrijpen om bestaande knelpunten te verbeteren. Reguleren transport gevaarlijke stoffen

Geluid

Ook op hoogbelaste locaties moet elke nieuwe woning ter compensatie een geluidluwe gevel hebben. We signaleren dat deze eis, vanwege de ontwikkeling van kleine eenzijdig georiënteerde woningen, vaak lastig uitvoerbaar is. Een enkele keer worden er andere compenserende maatregelen getroffen. Deze aanvullende eis beïnvloedt regelmatig de planvorming en/of uitwerking. In 2021 was dit bijvoorbeeld het geval bij nieuwe plannen aan de J.M. de Muinck Keizerlaan, de Beneluxlaan en de Kovelaastraat (spoor). Ook de nieuwe woningen in bijvoorbeeld Leeuwesteyn krijgen een geluidluwe gevel en luwe binnenterreinen. Vanuit gezondheidsoogpunt hanteren we een ambitiewaarde die 5 dB lager is dan de wettelijke grenswaarde.

Door het aanbrengen van stiller asfalt en het verlagen van de maximumsnelheid kunnen ook bestaande knelpunten worden verbeterd. Zo lost het nieuwe ontwerp voor de Orinocodreef – inclusief invoering van een 30 km/u regime - de geluidknelpunten daar op. Dit geldt ook voor delen van de Oranjerevierendreef/Zambesidreef. Op de Van Zijstweg/Dr. M.A. Tellegenlaan heeft een snelheidverlaging naar 30 km/u plaatsgevonden. Hierdoor zullen ook bewoners van de nieuwe woningen in het Beurskwartier minder last van geluid hebben.

Er zijn in Utrecht nog maximaal vijfduizend woningen met een potentieel hoge geluidbelasting die mogelijk in aanmerking komen voor sanering (geluidisolatie) met subsidie vanuit het Rijk. In 2021 is gestart met de eerste onderzoeken bij deze woningen zodat zij in de komende jaren, zonodig, van geluidisolierende maatregelen kunnen worden voorzien.

In 2021 is gestart met de nieuwe Visie Geluid en Trillingen, waarmee het beleid wordt afgestemd op de Omgevingswet.

Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

We hebben geadviseerd bij belangrijke ontwikkellocaties waarbij het vervoer van gevaarlijke stoffen een rol speelt: over het doorgaande spoor en over de Rijksweg A2. Voorbeelden hiervan zijn het Lombokplein (spoor) en locaties als de hoogbouw MARK, Haarrijn en de Heldinnenlaan (Rijksweg).

Waterstof heeft zeer specifieke veiligheidsrisico's. Er hebben in 2021 meerdere gesprekken plaatsgevonden met initiatiefnemers met betrekking tot de realisatie van waterstoftankstations. In deze gesprekken zijn de eisen aan en wensen met betrekking tot de veiligheid voor de omgeving besproken.

Net zoals in voorgaande jaren hebben we de ontwikkelingen rond de aantallen transporten met gevaarlijke stoffen over het spoor nauwgezet gevolgd. Uit de realisatiecijfers van ProRail blijkt dat er nog steeds meer transporten plaatsvinden dan toegestaan volgens het Basisnet Spoor, net als voorgaande jaren. Vanwege deze overschrijdingen (binnen de gemeente Utrecht, maar ook elders in het land) herijkt het ministerie het Basisnet.

Corona

Corona heeft geen invloed gehad op de ons werk op het gebied van geluid en externe veiligheid (omgevingsveiligheid). De door bewoners ervaren overlast door verkeerslawaaï is gestegen van 28% naar 30%, zo blijkt uit de inwonersenquête.

Prestatiedoelstelling

P2.1.2 Uitvoeren maatregelen Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) inclusief jaarlijkse monitor en bijsturing

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vormt, tot aan de invoering van de Omgevingswet, het juridisch kader voor het toetsen van ontwikkelingen. De luchtkwaliteit is gemonitord, zowel met metingen als met berekeningen. Bij alle projecten waarvoor berekeningen plaatsvinden is niet alleen getoetst aan de grenswaarden, maar is ook inzichtelijk gemaakt of de WHO-advieswaarden-2005 in het jaar van planvaststelling worden behaald, dan wel of de WHO-advieswaarden-2005 in 2030 worden behaald.

Bij infraprojecten is gekeken of de WHO-advieswaarde-2005 op de gevel door de aanpassing dichterbij komt, dan wel verder uit het zicht raakt. Waar het laatste het geval is, is geadviseerd om de weg anders in te richten, of om de verkeersintensiteit ter plaatse omlaag te brengen.

Bij ruimtelijke projecten is gestimuleerd om het aantal autobewegingen te verminderen en om (deel)mobiliteit met emissieloze auto's te stimuleren, waardoor de emissies van fijnstof worden beperkt. Door de voortdurende verschoning van het wagenpark kan de luchtkwaliteit dan gelijk blijven of licht verbeteren.

Om het behalen van de WHO-advieswaarden-2005 dichterbij te brengen is gewerkt aan de uitvoering van het maatregelpakket 'Utrecht kiest voor gezonde lucht' (zie de verantwoording bij Bereikbaarheid). Met dit maatregelpakket sluiten we ook aan op het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA). In het kader van het SLA nemen we deel aan de themagroepen, waarin we kennis uitwisselen met de stakeholders. Daarnaast nemen we deel aan een aantal pilots (Schone binnenvaart, Mobiele werktuigen, Houtstookarme/Houtrookvrije Wijken), waarin potentiële maatregelen worden onderzocht en (juridische) belemmeringen in kaart worden gebracht.

Eind 2020 is het Snuffelfietsexperiment met ruim 550 enthousiaste fietsers van de provincie Utrecht (waaraan ook de gemeente deelnam), formeel geëindigd. De resultaten zijn in januari 2021 [gepresenteerd](#). Ze laten bijvoorbeeld zien dat het zorgvuldig kiezen van een fietsroute uitmaakt voor de blootstelling aan fijnstof. De Provincie gaat voorlopig door met het meten van de luchtkwaliteit met deze fietssensoren. Op het platform '[Groene Fietsroutes \(dataplatform.nl\)](#)' kunnen de fietsmetingen 'real time' worden gevolgd. We zijn gestart met een verkenning naar een stedelijk sensormetnet, ter vervanging van of als aanvulling op het huidige meetnet.

Corona

Corona heeft geen invloed gehad op de ons werk op het gebied van luchtkwaliteit. In 2021 zijn er positieve neveneffecten op de luchtkwaliteit als gevolg van de coronapandemie: de verkeersintensiteiten zijn lager in 2021 door de lockdowns en door een verminderde economische activiteit. Dit zal voor 2021 een (tijdelijk) positief effect hebben op de luchtkwaliteit.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verskil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
03-2-1-1 Leefomgeving, veiligheid, gevaarlijke stoffen	449	345	0	185	97	-88	65
Totaal Baten	449	345	0	185	97	-88	65
Lasten							
03-2-1-1 Leefomgeving, veiligheid, gevaarlijke stoffen	6.935	6.641	6.135	6.655	6.439	216	6.647
Totaal Lasten	6.935	6.641	6.135	6.655	6.439	216	6.647
Saldo baten en lasten	-6.486	-6.296	-6.135	-6.470	-6.343	128	-6.582
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	41	41	41	41	41	0	41
Onttrekking reserves	40	40	0	91	91	0	0
Saldo na mutaties reserves	-6.487	-6.297	-6.176	-6.421	-6.293	128	-6.624

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
03-2-1-1 Leefomgeving, veiligheid, gevaarlijke stoffen	
• In 2021 is er vertraging opgetreden in de beoordeling van aanvragen bij Bureau Sanering Verkeerslawaa. Dit heeft geresulteerd in lagere baten en lasten.	-57
• De baten zijn lager dan begroot doordat er op de Europese subsidieprojecten (CCCB, URGE, Reduces) minder kosten zijn gemaakt door reisbeperkingen.	-31
Totaal	-88
Totaal baten	-88

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
03-2-1-1 Leefomgeving, veiligheid, gevaarlijke stoffen		
• Binnen Utrecht Circulair zijn enkele maatregelen (onder andere inzet van lokaal hout in de bouw) gestart maar hiervan vindt de verdere uitvoering plaats in 2022.		60
• Voor Klimaatadaptatie heeft besluitvorming over de visie klimaatadaptatie pas later plaatsgevonden dan verwacht. Hierdoor zijn niet alle onderzoeken uit de uitwerkingsagenda afgerond in 2021. Uitvoering van onderzoek op biodiversiteit wordt uitgevoerd in 2022.		68
• Lagere baten en lasten op de geluidssaneringsprojecten en de Europese subsidieprojecten (CCCB, URGE, Reduces), zie toelichting onder baten.		88
Totaal		216
Totaal lasten		216

Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit

De overige baten en lasten van prestatiedoelstelling 2.1.2 worden verantwoord in het programma Bereikbaarheid onder prestatiedoelstelling 1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

2.2 Utrecht heeft een schone bodem

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.2.1	Vracht verontreiniging (de nog aanwezige verontreiniging in het grondwater)	2013	1.060 kg	niet gemeten	1.050 kg	resultaten niet bruikbaar	1.040 kg
Oorsprong	Het Gebiedsplan						
Toelichting	Doelstellingen zijn een inschatting van de hoeveelheid verontreiniging in het grondwater op basis van metingen met peilbuizen. De berekening wordt eens in de 1-2 jaar gemaakt.						
Bron	Gebiedsplan gebiedsgericht Grondwaterbeheer						
Analyse	In 2021 zijn alle peilbuizen van het monitoringnetwerk bemonsterd en de analyseresultaten zijn eind 2021 gerapporteerd. Zij worden bij de herijking van het gebiedsplan nader geduid. Het is nodig een nieuwe inschatting van het effect te maken.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	In 2020 zijn de vijf locaties die gebiedsgerichte aanpak belemmeren gesaneerd	2015	5	4	n.v.t.	5	n.v.t.
Oorsprong	Gebiedsplan gebiedsgericht Grondwaterbeheer						
Toelichting	De vijf speedlocaties (locaties met verontreinigingen in het grondwater) dienen in 2020 beheerst of gesaneerd te zijn.						
Bron	Gebiedsplan gebiedsgericht Grondwaterbeheer						
Analyse	In de Programmabegroting 2021 is gemeld dat de doelstelling voor 2021 en 2022 vervallen is.						
P2.2.1	Aantal nieuwe betalende deelnemers aan het gebiedsplan	2015	5	5	5	0	5
Oorsprong	Gebiedsplan gebiedsgericht Grondwaterbeheer						
Toelichting	Bij het vaststellen van het Gebiedsplan is opgenomen dat we een bijdrage vragen aan deelnemers aan het gebiedsplan voor grondwateronttrekkingen en of WKO systemen.						
Bron	Eigen monitoring						
Analyse	In 2021 zijn gesprekken gevoerd over nieuwe WKO aanvragen maar dit heeft nog niet geleid tot nieuwe contracten voor betaalde deelname aan het gebiedsplan.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 De bodem is geschikt voor het gewenste gebruik, zonder gevaar voor de gezondheid

Door sanering van tuinen in Oudwijk en sanering van met lood verontreinigde kinderspeelplaatsen is de bodem daar weer geschikt gemaakt voor het (feitelijke) gebruik. De verspreiding van verontreinigd grondwater beheersen we door het bemonsteren van het grondwaterpeilbuisnetwerk en het opstellen van monitoringplannen. Voor de oostelijke plas van de Nedereindse Plas is een saneringsplan opgesteld. In het Griftpark is het wetenschappelijk onderzoek Bestparc voortgezet.

Effectdoelstelling

E2.2.2 Milieuhygiënisch gestage verbetering van de kwaliteit

Een gestage verbetering van de kwaliteit van het grondwater vindt plaats door natuurlijke afbraak van de verontreiniging door bacteriën.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Beheren van de ondergrond

Een groot deel van het beheren van de ondergrond is een wettelijke taak. We voeren enkele grote projecten uit en monitoren saneringen conform het Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer.

Regie op de ondergrond

We signaleren een toenemend ruimtetekort in de ondergrond door nieuwe opgaven zoals klimaatadaptatie en energietransitie. Gevolgen zijn het niet behalen van ambities in projecten, hogere kosten in de voorbereiding en beheer, en vertraging in de uitvoering. Daarom kijken we hoe de regie verbeterd kan worden en hebben we stappen gezet richting een Visie op de Ondergrond.

Nedereindse Plas

De saneringswerkzaamheden aan de noordelijke oever van de westelijke plas zijn afgerond. We hebben het terrein weer voor het publiek toegankelijk gemaakt. De gemeenteraad (eigenaar en saneerder) heeft het saneringsvoorstel (monitoring) voor de oostelijke plas behandeld en ter instemming aan het bevoegd gezag voorgelegd. In 2021 is een pilot opgestart waarmee we onderzoeken of het water dat uit de stortheuvels komt gereinigd kan worden met een nieuwe, biologische, duurzame zuivering die de oude waterzuivering vervangt. In 2021 is vervolgonderzoek gestart naar de mogelijkheden om de westelijke oever van de westelijke plas van de Nedereindse Plas te stabiliseren. Deze oever is in het verleden te steil afgegraven tijdens de ontgroning voor zandwinning.

Griftpark

Met nazorgmaatregelen in het Griftpark voorkomen we dat verontreinigende stoffen zich kunnen verspreiden. Het wetenschappelijk onderzoek Bestparc I, naar de stimulering van de afbraak van verontreiniging door bacteriën, is voortgezet. Voor het vervolgonderzoek Bestparc II heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Gedurende het jaar is in het kader van de nazorg regulier en groot onderhoud aan de saneringssystemen uitgevoerd. Er is 2 miljoen euro vanuit het Rijk toegekend voor de nazorg (2022-2024) en voor een pilot om pure teerproducten uit de bodem van het Griftpark te pompen en te analyseren. Teer zorgt voor afgifte van verontreinigende stoffen aan het grondwater..

Monitoringslocaties Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer

In 2021 is voor de locatie Atoomweg-Reactorweg ingestemd met een saneringsplan (grondwatermonitoring). De monitoringsplannen voor grondwaterverontreiniging bij de Jutfaseweg 226 en de Amsterdamsestraatweg zijn bijna klaar.

Bodemenergie

Op stadsniveau is een analyse gemaakt van de potentiële vraag en beschikbare capaciteit van bodemenergie. De toepassing van bodemenergie is in verschillende gebiedsontwikkelingen gevolgd, en in enkele gevallen bijgestuurd. Voor het Beursgebied is het Bodemenergieplan aangepast zodat we kunnen sturen op een collectief systeem. In dit gebied wordt een proefproject op het gebied van warmtekoelopslag in het tweede watervoerende pakket voorbereid.

Aanpak lood in de bodem

Vanuit het Rijk zijn middelen toegekend om de loodproblematiek aan te pakken. De sanering van tuinen in Oudwijk is begin 2021 uitgevoerd. Na onderzoek op 133 speellocaties in 2020 bleek dat op vier locaties een te hoog loodgehalte aanwezig was in de bovengrond. Deze vier locaties zijn in 2021 gesaneerd. Er is verontreinigde grond verwijderd en plaatselijk is ook een vlonderconstructie of bestrating aangebracht.

Nieuwe stoffen

Er is bodemonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid en verspreiding van PFAS in de bodem in Utrecht. Op twee locaties (Sartreweg en Münsterlaan) hebben we veroorzakers van de vervuiling aangeschreven om de PFAS-verontreiniging in de bodem op te ruimen. Ook hebben we onderzoek gedaan naar overige niet-genormeerde stoffen in de grond en het grondwater in de gemeente Utrecht.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
03-2-2-1 Schone bodem	3	479	3	714	582	-132	1.973
Totaal Baten	3	479	3	714	582	-132	1.973

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
03-2-2-1 Schone bodem	5.384	3.230	2.651	4.614	4.282	332	5.945
Totaal Lasten	5.384	3.230	2.651	4.614	4.282	332	5.945
Saldo baten en lasten	-5.381	-2.750	-2.647	-3.899	-3.700	200	-3.972
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	6.705	6.705	0	100	100	0	100
Onttrekking reserves	7.557	7.557	0	2.091	2.091	0	35
Saldo na mutaties reserves	-4.529	-1.898	-2.647	-1.908	-1.709	200	-4.037

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

In 2020 liep de bekostiging van het Bodemconvenant 2016-2020 af. Ten tijde van opstellen van de programmabegroting en de tweede bestuursrapportage was onvoldoende bekend hoeveel Rijksmiddelen er voor Bodem in het overgangsjaar 2021 beschikbaar zouden komen voor reguliere taken (waaronder nazorg). De programmabegroting 2021 is nog gebaseerd op het Bodemconvenant 2016-2020.

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
03-2-2-1 Schone bodem	-90
• Het aantal en de hoogte van de bijdragen van derden was lager, door minder bijdragen voor WKO-installaties. Bij begroting was uitgegaan van opbrengsten door circa twee WKO-installaties. In 2021 was dit nul.	
• Naar 2022 doorgeschoven activiteiten voor Griftpark onderzoek zorgen ervoor dat we minder baten uit de hiervoor ontvangen Rijkssubsidie kunnen verantwoorden in 2021.	-70
• Overige mutaties	28
Totaal baten	-132

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
03-2-2-1 Schone bodem		
De lasten op incidentele middelen zijn in 2021 lager geweest dan begroot, onder andere door:		
• Activiteiten voor onderzoek Griftpark zijn doorgeschoven naar 2022. Daarom zijn de kosten in 2021 incidenteel lager (zie ook lagere baten hierboven).		70
• Herinvesteringsuitgaven voor Griftpark zijn afhankelijk van het Bestparc onderzoek. De verwachting is dat dit incidenteel budget in de komende jaren nodig is voor de verwachte investeringen. (zie ook bestedings- en dekkingsvoorstellen).		65
• De sanering in Oudwijk is afgerond in 2021; bovenop de in de tweede bestuursrapportage gemelde onderschrijding zijn de kosten van de sanering lager uitgevallen.		90
• Lood: verder onderzoek voor onder meer speellocaties naar aanleiding van de loodverwachtingskaart is te verwachten in 2022. (zie ook bestedings- en dekkingsvoorstellen).		80
• Onder andere door toenemend ruimtetekort door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is de noodzaak tot meer regie en visie op de ondergrond steeds groter. In de programmabegroting waren deze kosten niet voorzien. Ondanks het ontbreken van dekking voor deze activiteit, is deze vanwege het grote belang toch uitgevoerd.		-90
• De kosten voor de uitvoering van het Gebiedsplan Gebiedsgericht grondwaterbeheer (GGB) zijn lager geweest. Dit komt onder meer doordat vervanging en plaatsing van nieuwe (diepe) peilbuizen voor spoedlocatie Amsterdamsestraatweg begin 2022 wordt uitgevoerd. Ook is de uitvoering van de grote grondwatermonitoring goedkoper uitgevallen dan geraamd en zijn minder uren nodig geweest voor beantwoorden van vragen van derden over deelname aan het Gebiedsplan.		110
• Overige mutaties		7
Totaal lasten		332

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

Bereikbaarheid

Algemene programmadoelstelling

De stad Utrecht heeft een toenemende aantrekkingskracht op mensen en bedrijven. Er gaan steeds meer mensen wonen en werken in en rond Utrecht, en ook het aantal bezoekers blijft stijgen. Door deze groei is er een groeiende mobiliteitsvraag.

Ruimte wordt schaars, het wordt steeds drukker op straat. Meer Utrechters verplaatsen zich binnen de stad. Ook het verkeer van en naar Utrecht groeit. Als belangrijk onderdeel van een gezond stedelijk leven voor iedereen, kiezen we vooral voor vervoer dat weinig ruimte inneemt: lopen, fietsen en openbaar vervoer. Dit is een voorwaarde voor een gezonde groei en een aantrekkelijke ruimtelijke ontwikkeling van de stad, die we nastreven met de Ruimtelijke Strategie Utrecht.

We werken samen met bewoners, andere overheden, ondernemers en andere betrokkenen in de stad aan de omslag naar een aantrekkelijk en duurzaam mobiliteitssysteem. We brengen de behoeften van gebruikers van de openbare ruimte en de mobiliteitsbehoefte – bereikbaarheid voor iedereen – met elkaar in evenwicht. In verschillende nota's en plannen werken we uit hoe we Utrecht gezond bereikbaar maken en houden (www.utrecht.nl/verkeer).

Het Mobiliteitsplan 2040, omschrijft de netwerken voor voetganger, fiets, openbaar vervoer en auto, hoe we om willen gaan met parkeren en inzetten op verandering van reisgedrag. Door slim te bestemmen versterken we de relatie tussen (benodigde investeringen in) duurzame mobiliteit en ruimtelijke ontwikkelingen (Merwedekanaalzone, Stationsgebied, de nog te realiseren locaties in Leidsche Rijn; wonen en werken bij OV-knooppunten). De vastgestelde parkeervisie beschrijft hoe Utrecht het parkeren van auto's en fietsen in een gezonde, aantrekkelijke en bereikbare stad gaat organiseren. De parkeervisie sluit daarmee aan bij het Mobiliteitsplan 2040. Om te volgen hoe de mobiliteit in de stad zich ontwikkelt en of we op de goede weg zijn, brengen we jaarlijks de [monitor mobiliteitsplan](#) uit. Veel maatregelen waarmee Utrecht invulling geeft aan het Mobiliteitsplan, komen samen in het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB). Het betreft grote infrastructurele projecten, herinrichtingen van bestaande wegen, maar ook vele kleinere maatregelen. Deze voeren we uit rond de thema's Voetganger, Fiets, Verkeersveiligheid, Verkeer- en Mobiliteitsmanagement en Parkeren. Bij de programmering van deze maatregelen benutten we zo veel mogelijk kansen op werk met werk (bijvoorbeeld onderhoudswerkzaamheden, groenprogramma en klimaatadaptatie). De actuele stand van het MPB staat in het Meerjarenperspectief Ruimte 2020. Met de voortgangsrapportage programma bereikbaarheid geven we twee keer per jaar een meerjarig overzicht van de geprogrammeerde projecten.

Raadstoets

In de raadstoets programma bereikbaarheid (21/M146) heeft de raad aanbevelingen gedaan voor de verbetering van het programma bereikbaarheid in de P&C-documenten.

Het merendeel van de aanbevelingen zijn overgenomen en onder andere zichtbaar in de jaarrekening 2021. Eén van de aanbeveling was om te kijken naar de afgrenzing van de programma's bereikbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling. Door de financiële systematiek kunnen we hier geen aanpassingen aan doen. We voeren namelijk ook mobiliteitsprojecten en -maatregelen uit buiten de financiële systematiek van het programma bereikbaarheid, zoals de herinrichting Lombokplein en de duurzame mobiliteitshub. Deze projecten worden gefinancierd vanuit de grondexploitaties en worden hierdoor inhoudelijk en financieel in deze jaarstukken verantwoord binnen het programma [Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed](#).

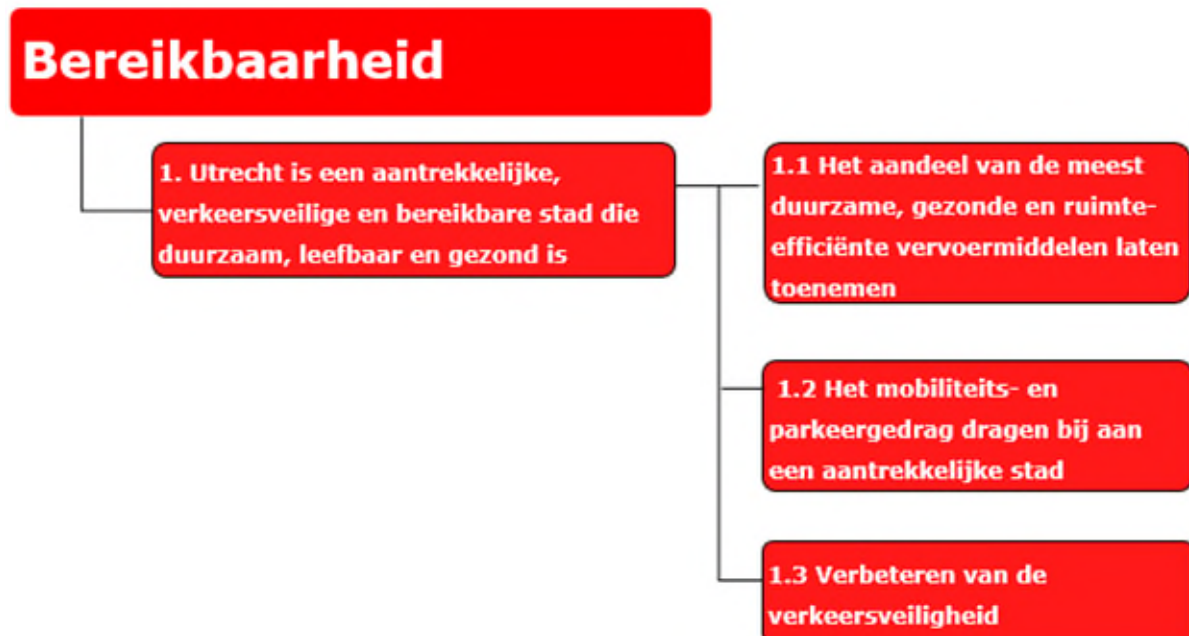
Bij de komende eerste bestuursrapportage doen wij een voorstel voor het aanpassen van de doelenboom en de indicatoren. Daarnaast zullen wij op basis van de doorontwikkeling van de Monitor Mobiliteitsplan komende jaren voorstellen doen voor de aanscherping van de indicatoren in de P&C documenten. De aanpassingen van de financiële systematiek zijn onderdeel van de herziening van de Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA). Voor de opvolging van de volledige aanbevelingen verwijzen wij naar de [raadsbrief](#) van 15 februari 2022.

Een deel van de maatregelen die bijdragen aan de mobiliteitsambitie vallen echter buiten de financiële systematiek van het programma bereikbaarheid, zoals de herinrichting Lombokplein en de duurzame mobiliteitshub. Deze projecten worden gefinancierd vanuit de grondexploitaties en worden hierdoor inhoudelijk en financieel in deze jaarstukken verantwoord binnen het programma [Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed](#).

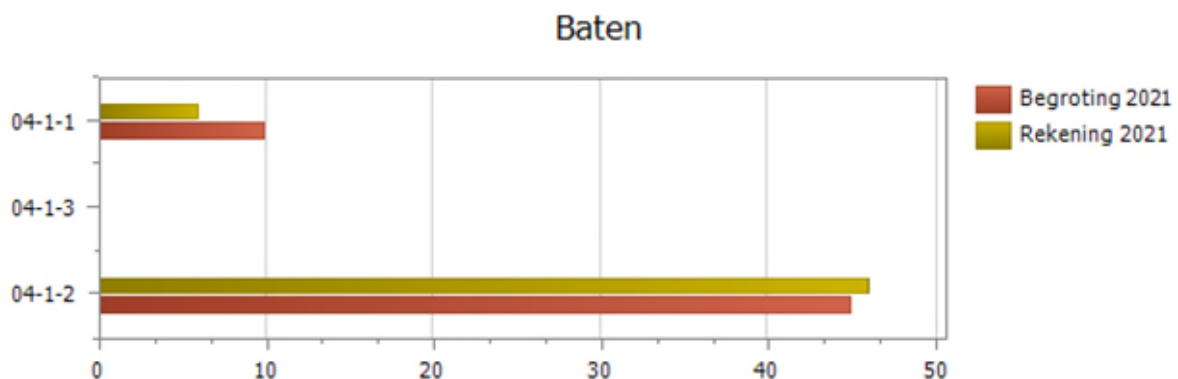
U Ned

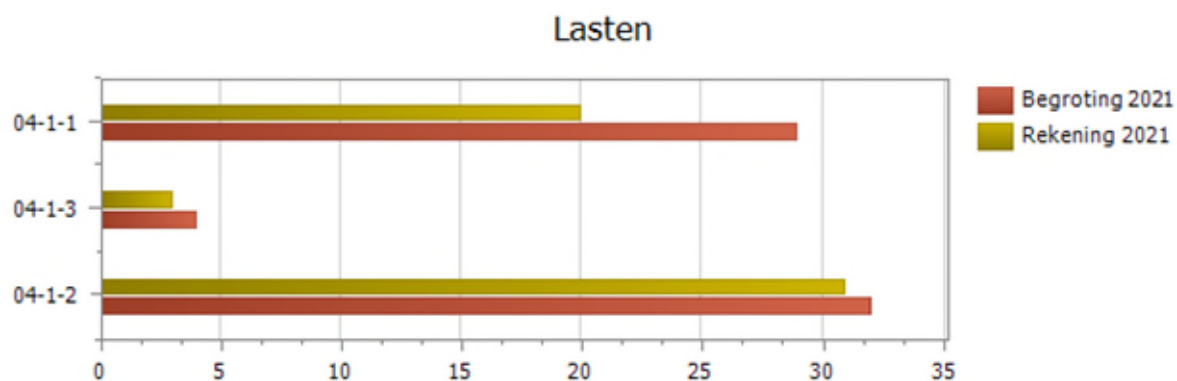
In 2021 zijn vervolgstappen gezet in alle sporen van U Ned. We hebben de bereikbaarheidsopgave tot 2030 scherper in beeld gebracht en maatregelenpakketten gemaakt. Voor de metropoolpoorten Leidsche Rijn/Zuilen, Lunetten-Koningsweg/USP en de A12-zone hebben we, nog in varianten/bandbreedtes, in beeld gebracht welke mate van verstedelijking mogelijk is en onder welke condities. En voor de mobiliteitsstrategie hebben we gezamenlijke doelen en een beoordelingskader opgesteld en is een analyse van de opgave gemaakt. Ook op de Korte Termijn Aanpak (KTA) hebben we stappen gezet door de vaststelling van het No regret pakket (Fiets route om de Zuid, Fietsroute om de Noord, OV-verbeteringen op de Europalaan Zuid en de Kardinaal de Jongweg), een analyse met maatregelen voor de belangrijkste woningbouw- en werklocaties in het kader van de 'Aanpak 2030' (zoals fijnmazig fietsnetwerk Zuidwest, Demkabrug en fietstunnel Boorstraat), en een verkenning naar de regiohubs in de regionale parkeerstrategie.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Niet van toepassing op het programma bereikbaarheid.

De verplichte Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) indicatoren Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (12) en Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (13) zijn vervallen als gevolg van gewijzigd beleid bij bronhouder VeiligheidNL.

Dat heeft tot gevolg dat onvoldoende actuele gegevens voor deze indicatoren voor gemeenten beschikbaar zijn. Daarom vervallen deze indicatoren (bron: overheid.nl)

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040](#)
- [Mobiliteitsplan 2040](#)
- [Parkeervisie](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

		x € 1.000					
	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
04-1-1-1	Uitvoer. maatregelen fiets en voetganger	-2.016	872	-6.216	-5.819	-397	-2.016
04-1-1-2	Uitvoer. maatreg. gebruik Openb. vervoer	-7.674	-9.547	-12.267	-10.544	-1.723	-12.314
04-1-1-3	Uitvoer. maatreg. doorgaande autoverkeer	-13.961	-14.029	-10.908	-10.386	-522	-11.472
04-1-1-4	Uitvoeren maatregelen luchtkwaliteit	-1.015	-1.015	-421	-421	0	-453
04-1-2-1	Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	-8.367	-6.699	-7.838	-7.992	153	-7.553
04-1-2-2	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	30.498	23.401	26.280	25.999	281	32.639
04-1-2-3	Uitvoeren maatregelen mob. en verkeersman	-1.725	-1.725	-1.325	-1.291	-35	-1.612
04-1-3-1	Uitvoeren maatregel. verkeersveilige stad	-1.401	-1.401	-1.401	-1.251	-150	-1.651
Totaal		-5.662	-10.143	-14.098	-11.705	-2.392	-4.433

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Utrecht is een aantrekkelijke en bereikbare stad die duurzaam, leefbaar en gezond is

1.1 Het aandeel van de meest duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoermiddelen laten toenemen

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Het % inwoners dat meestal lopend, met de fiets en het ov naar het centrum gaat	90% (2013)	95%	Niet gemeten	95%	93%	95%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	De optelling van de aandelen inwoners van de gemeente Utrecht die op de vraag 'Hoe gaat u meestal naar de binnenstad van Utrecht?' antwoorden 'lopend', 'met de fiets', 'met de bus', 'met de tram' en 'met de trein'.						
Bron	Inwoners enquête gemeente Utrecht						
Analyse	De doelstelling is niet gehaald. De coronamaatregelen hebben zeer waarschijnlijk invloed gehad op de percentages. Ten opzichte van 2019 is er een afname van het percentage inwoners dat meestal met het openbaar vervoer naar de binnenstad gaat van 22% naar 18%. Aandeel (brom)fiets is afgenomen van 59% naar 57%. Aandeel lopen is toegenomen van 13% naar 17%.						
E1.1.2	Het % inwoners dat meestal met de auto naar het centrum gaat	8% (2013)	4%	Niet gemeten	4%	5%	4%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het aandeel inwoners van de gemeente Utrecht dat op de vraag 'Hoe gaat u meestal naar de binnenstad van Utrecht?' antwoordt 'met de auto'.						
Bron	Inwoners enquête gemeente Utrecht						
Analyse	Het percentage inwoners dat meestal met de auto naar de binnenstad gaat is 1 procentpunt hoger dan de doelstelling en ook 1 procentpunt hoger dan in 2019. De coronamaatregelen hebben zeer waarschijnlijk invloed gehad op de vervoerwijzekeuze. Openbaar vervoer is afgenomen, fiets is iets mindere mate. Auto en lopen zijn gegroeid.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Aantal projecten in voorbereiding	-	13	15	12	22	14
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Een optelling van het aantal projecten in voorbereiding binnen het programma bereikbaarheid die bijdragen aan de doelstelling 'het aandeel van de meest duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoermiddelen laten toenemen'.						
Bron	Voortgangsrapportage programma bereikbaarheid – voorjaar 2021 en voorjaarsnota 2021						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
Analyse	De oorspronkelijke cijfers in de begroting 2021 zijn lager omdat deze zijn gebaseerd op de voortgangsrapportage programma bereikbaarheid 2020 en voorjaarsnota/MPR 2020. Door de coronacrisis zijn bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 aanvullende projecten geprogrammeerd (coronamaatregelenpakket 'Investeren met maatschappelijk rendement'). Ook zijn een aantal projecten vertraagd, waardoor deze nog in voorbereiding zijn (vb. Ooster- en Westerkade, Kaatstraat / Oudenoord en Vechtroute (Rode brug – David van Mollemstraat)						
P1.1.1	Aantal projecten in uitvoering	-	11	8	7	4	16
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Een optelling van het aantal projecten in voorbereiding binnen het programma bereikbaarheid die bijdragen aan de doelstelling 'het aandeel van de meest duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoermiddelen laten toenemen'.						
Bron	Voortgangsrapportage programma bereikbaarheid – voorjaar 2021 en voorjaarsnota 2021						
Analyse	Ten opzichte van de geplande projecten zijn de Ooster- en Westerkade en Kaatstraat / Oudenoord vertraagd. De Vechtroute (Rode brug – David van Mollemstraat) staat on hold in verband met herstel van de kademuuren.						
P1.1.4	Aantal laadpalen	-	800	851	1.100	1.136	1.400
Oorsprong	Voorjaarsnota 2018						
Toelichting	Het aantal oplaadpalen in de openbare ruimte en semi openbare laadpalen. Hierbij de kanttekening dat er data-gestuurd geplaatst wordt waardoor de realisatie kan afwijken van de prognoses.						
Bron	Strategische Plannen Oplaadinfra en Snellaadinfra						
Analyse	Er zijn meer palen geplaatst dan geprognosticeerd was, dit komt omdat we data-gestuurd plaatsen waardoor de realisatie kan afwijken van de prognoses.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Toename aandeel voetganger, fiets en gebruik van OV, afname aandeel auto

Als belangrijk onderdeel van een gezond stedelijk leven voor iedereen, kiezen we voor gezonde vervoerswijzen die weinig ruimte innemen: fietsen, lopen en openbaar vervoer. Met het stimuleren van lopen, fietsen en openbaar vervoer streven we naar groei van de stad zonder toename van het autogebruik in de stad.

Effectdoelstelling

E1.1.2 Meer gebundeld goederenvervoer

Om de transitie van het Goederenvervoer te realiseren, willen we schone en efficiënte vormen van goederenvervoer in de stad vergroten. We werken daarom aan meer bundeling van het goederenvervoer, om het aantal gereden kilometers in de stad en de uitstoot van de voertuigen zo efficiënt en laag mogelijk te houden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Uitvoeren van projecten en maatregelen die fiets en voetgangers als vormen van vervoer aantrekkelijker maken

In 2021 hebben we de volgende projecten opgeleverd:

- De Nachtegaalstraat opnieuw ingericht.
- De fietsonderdoorgang onder het spoor ter hoogte van de Locomotiefstraat (Cartesiusdriehoek).
- Het kleine knelpunt Laan van Minsweerd om veilig fietsen in twee richtingen te faciliteren.
- De herinrichting van het Malieblad.

Daarnaast hebben we de voorbereidingen gestart voor:

- Snelfietsroutes naar Amersfoort, Nieuwegein, Veenendaal en naar Woerden.
- De herinrichting van de Bastionweg.
- De brug over de Leidsche Rijn bij Den Hommel.
- De studie naar de locatie/licging van de brug in het verlengde van de Mytylweg over de Kromme Rijn.
- De twee fietsroutes uit het No Regret pakket met onze Uned partners, te weten de Route om de Zuid en de Route om de Noord.
- Voor een mogelijke verbreding van de fietsverbinding over de Demkabrug.
- We zijn gestart met een fietsonderdoorgang in het verlengde van de Boorstraat.

We zijn gestart met de uitvoering van de herinrichting van de Burgemeester Reigerstraat. Voor de herinrichting van de Maliebaan, als laatste onderdeel van de Heerenroute, is het integraal programma van eisen in het college vastgesteld. We hebben de definitieve uitbreiding van het voetgangersgebied in de binnenstad voorbereid. Om goed te kunnen sturen hebben we in het voetgangersgebied meerdere passantentellers geïnstalleerd. Ook is de positie van voetgangers verbeterd op de Tolsteegbarriere na herinrichting van het plein.

We hebben een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de snelfietsroute IJsselstein – Utrecht en een Intentieovereenkomst voor de snelfietsroute Utrecht – Hilversum. Voor het deeltraject van de snelfietsroute naar Woerden (kruispunt Zandweg/Europaweg) heeft het IPvE/FO ter inzage gelegen. Verder is de planvorming gestart voor de snelfietsroute Utrecht – Houten.

Ten opzichte van de beoogde planning en begroting wijken we af op de volgende projecten:

- We zijn niet gestart met de uitvoering van de Westerkade/Oosterkade, omdat het voorlopig ontwerp meer tijd heeft gekost dan gedacht.
- Voor het project Weerdsingel Oostzijde hebben we een verdiepingslag met omwonenden gemaakt waardoor de planvorming langer doorloopt.
- Het project de fietsroute langs de Vecht tussen de Rode Brug en de David van Mollebrug staat on hold omdat de kademuuren eerst hersteld moeten worden
- De planvoorbereiding voor de alternatieve fietsverbinding door Rijnsweerd naar het USP duurt mede door aanvullende externe onderzoeken langer dan verwacht. We verwachten eind 2022 de aannemer te kunnen selecteren en begin 2023 te starten met de uitvoering.
- Gelijktijdig en in lijn met het nieuwe mobiliteitsplan 2040 werkten we aan het variantenonderzoek voor de Zuidpoort (gebied tussen Ledig Erf en Vondellaan). Naar aanleiding van de studie heeft de Raad verzocht naar twee varianten nader onderzoek te doen. Gezien deze vervolgstudie hebben we in 2021 niet kunnen starten met het startdocument Ledig Erf/Vondellaan. Op basis van vervolgonderzoek starten we naar verwachting in het najaar van 2022 met het ontwerp van het Ledig Erf en de Vondellaan.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.1.2 Uitvoeren van projecten en maatregelen die het gebruik van openbaar vervoer bevorderen

Mobiliteitsplan 2040 en Schaalsprong OV

In 2021 hebben we de laatste hand gelegd aan de actualisatie van het [Mobiliteitsplan](#) 2040. De gemeenteraad heeft op 15 juli het Mobiliteitsplan vastgesteld. Daarmee is de planhorizon voor de mobiliteitsvisie verlegd naar 2040. Belangrijke onderdelen van het plan zijn een fijnmazig fietsroutenetwerk, een schaalsprong in het OV door de ontwikkeling van een OV-netwerk met Lightrail (het 'wiel met spaken') en een daarbij aansluitend netwerk van verkeersknooppunten waar de verschillende soorten verkeer (auto, OV, fiets, lopen) bij elkaar komen en parkeervoorzieningen worden gerealiseerd. Voor de schaalsprong OV hebben we voortbordurend op het Mobiliteitsplan en de RSU in beeld gebracht wat de eerste en daaropvolgende stappen kunnen zijn in de verwezenlijking van het concept Wiel met Spaken en hoe we deze (lightrail)lijnen willen inpassen (ondergronds/bovengronds) in de omgeving. Deze aanscherping van het Mobiliteitsplan hebben we ter vaststelling voorgelegd aan uw raad.

U Ned

Komende decennia staat Utrecht voor de uitdaging om de groei van de stad en de regio bereikbaar en aantrekkelijk te houden. Om dit te bereiken hebben we afgelopen jaar in samenwerking met Rijk, provincie en U10 een stap gezet in het uitwerken van het op het BO MIRT 2020 vastgestelde ontwikkelperspectief Utrecht Nabij. Doel is om in het BO MIRT 2022 te komen tot afspraken over inhoudelijke richting en financiering hiervan. In 2021 zijn vervolgstappen gezet in alle sporen van U Ned. We hebben de bereikbaarheidsopgave tot 2030 scherper in beeld gebracht en maatregelenpakketten gemaakt. Voor de metropoolpoorten Leidsche Rijn/Zuilen, Lunetten-Koningsweg/USP en de A12-zone hebben we, nog in varianten/bandbreedtes, in beeld gebracht welke mate van verstedelijking mogelijk is en onder welke condities. En voor de mobiliteitsstrategie hebben we gezamenlijke doelen en een beoordelingskader opgesteld en is een analyse van de opgave gemaakt. Ook op de Korte Termijn Aanpak (KTA) hebben we stappen gezet door de vaststelling van het No regret pakket (Fiets route om de Zuid, Fietsroute om de Noord, OV-verbeteringen op de Europalaan Zuid en de Kardinaal de Jongweg), een analyse met maatregelen voor de belangrijkste woningbouw- en werklocaties in het kader van de 'Aanpak 2030' (zoals fijnmazig fietsnetwerk Zuidwest, Demkabrug en fietstunnel Boorstraat), en een verkenning naar de regiohubs in de regionale parkeerstrategie. Het programma knooppunten is niet opgestart.

OV-projecten

De busbaan Dichterswijk hebben we medio 2021 opgeleverd. Dit was het laatste deel van het Utrechts hoogwaardig ov-netwerk (HOV) tussen Utrecht Centrum en Leidsche Rijn, waardoor we het hele HOV-netwerk hebben opgeleverd. Gezien de technische staat van de Nelson Mandelabrug is het noodzakelijk om het brugdek binnen 3 jaar te vervangen. De voorbereidingen hiervoor zijn afgelopen jaar gestart.

In overleg met belanghebbenden, zoals de Solgu hebben we bushaltes toegankelijk ingericht. Ongeveer 77% van de bushaltes zijn toegankelijk ingericht, van deze haltes maakt circa 95% van de ov-reizigers gebruik.

In 2021 zijn we verdergegaan met het voorlopig ontwerp voor de HOV-baan op de Europalaan Noord. In het kader van U Ned No-regretpakket hebben we de startdocumenten voor de verbetering van Openbaar Vervoer bereikbaarheid van de Merwedekanaalzone (Europalaan Zuid) en de ov-verbinding tussen USP en Overvecht (Kardinaal de Jongweg) opgesteld. Voor de Europalaan Zuid zijn we gestart met het Programma van Eisen. Door beperkte capaciteit zijn we niet gestart met het opstellen van het Programma van Eisen voor de OV-verbinding tussen USP en Overvecht (Kardinaal de Jongweg). Hier starten we in het eerste kwartaal van 2022 mee, naar verwachting heeft dit geen invloed op de planning.

In samenwerking met de provincie zijn we gekomen tot een pakket aan maatregelen om de doorstroming van het openbaar vervoer op de volgende vijf deeltrajecten te verbeteren: Vredenburg, Waterlinieweg, Zuidpoort, Lucasbrug en Majellaknoop. Hiervoor hebben we medio 2021 subsidie verkregen, we zijn gestart met de ontwerpfase. Vanwege capaciteitsproblemen zijn we niet gestart met de uitvoering van de OV doorstromingsmaatregelen.

Corona

Corona heeft in verband met ziekteverzuim mogelijk invloed op de planning van het project Europalaan Zuid.

Prestatiedoelstelling

P1.1.3 Uitvoeren van projecten en maatregelen waarmee doorgaand autoverkeer naar de rand van de stad wordt verplaatst

Voor het project Noordelijke Randweg hebben we in 2021 gezocht naar een alternatieve oplossing binnen het beschikbare budget, nadat in 2020 bleek dat het met de partners (ministerie van IenW en provincie Utrecht) opgestelde plan ver buiten budget lag. In 2021 hebben we een aantal varianten uitgewerkt die binnen budget mogelijk lijken. Daarnaast hebben we een quickscan op laten stellen voor mogelijke maatregelen om de oversteekbaarheid, leefbaarheid en bereikbaarheid op de korte termijn te verbeteren. Over de varianten en de quickscan hebben we de raad geïnformeerd. Met de projectpartners spraken we af om zodra het regeerakkoord gereed is, we gezamenlijke beoordelen of en zo ja de varianten voor de drie partners acceptabel zijn om uit te werken tot een voorkeursalternatief. Het definitief ontwerp van de Westelijke Stadsboulevard hebben we in 2021 afgerond. Op basis daarvan hebben we de aanbesteding opgestart en voorlopig gegund. De realisatie start gefaseerd in 2022.

In december 2018 hebben het Rijk en regionale partijen een Bestuursovereenkomst getekend. De werkzaamheden van de gemeente volgen de planning van het Rijk. Het Rijk heeft in 2021 aan het wijzigingstracebesluit gewerkt voor het onderdeel stikstof. Begin 2021 hebben we de afspraken over de Galecopperbrug ondertekend waarna is gewerkt aan de uitgangspunten voor de renovatie van de Galecopperbrug die vanaf medio 2022 zal plaatsvinden. Ook is in 2021 gewerkt aan een Integraal Programma van Eisen en functioneel ontwerp voor de Groene Verbinding. Medio 2021 hebben we samen met de Provincie richting het Rijk voorgesteld een onafhankelijke onderzoekscommissie in te stellen die een alternatief gaat onderzoeken voor een alternatief voor de verbreding van de A27 bij Amelisweerd.

Het voorlopig ontwerp voor de herinrichting van de Socrateslaan hebben we in 2021 niet kunnen afronden, vanwege beperkte personele capaciteit. De afronding van het voorlopig ontwerp vindt plaats in het eerste kwartaal van 2022. De aanbesteding start daarna.

Voor het kruispunt Kaatstraat/Oudenoord (onderdeel van As Votulast) hebben we gewerkt aan het voorlopig ontwerp in combinatie met een uitvoeringsontwerp. Vanwege beperkte personele capaciteit ronden we het VO af in het eerste kwartaal van 2022. Hierna starten we met de aanbesteding.

Voor de Kanaalstraat hebben we het definitief ontwerp afgerond en de aanbesteding opgestart.

Het opstellen van het Programma van Eisen voor de Amsterdamsestraatweg duurde langer dan gedacht. We verwachten het IPvE/FO in het eerste kwartaal van 2022 vast te stellen. Daarna werken we het voorlopig ontwerp verder uit.

Corona

Corona heeft in verband met ziekteverzuim invloed gehad op de planning van het project Socrateslaan en kruispunt Kaatstraat/Oudenoord.

Prestatiedoelstelling

P1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit (relatie programma Duurzaamheid)

Luchtmaatregelenpakket Utrecht kiest voor gezonde lucht

Het versneld verder verbeteren van de luchtkwaliteit, op weg naar het behalen van de WHO-advieswaarden (2005) voor fijnstof, is het uitgangspunt voor ons beleid: dit doen we door voortdurend de uitstoot van vervuilende stoffen te verminderen, voor de gezondheid van inwoners, ondernemers en bezoekers. Daarom bevat het uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht' maatregelen waarmee we onze ambitie kunnen bereiken. In 2021 hebben we maatregelen uitgevoerd. Het Rijk heeft een bijdrage van ruim 0,9 miljoen euro toegekend in het kader van de Specifieke Uitkering (SPUK) Schone Lucht Akkoord (SLA).

In het coalitieakkoord hebben we aangekondigd stapsgewijs te streven naar vervoer zonder uitstoot in het huidige milieuzonegebied, vanaf 2030. De eerste stappen zijn gezet: op 1 april 2021 is de milieuzone voor personen- en bestelverkeer aangescherpt naar emissieklasse 3 ('groene' milieuzone), en hebben we

een sloopregeling voor dieselauto's aangeboden, waarbij U-pashouders tijdelijk extra subsidie kregen. Er is 24% van het subsidiebudget uitbetaald, de regeling is met een half jaar verlengd. We hebben het verkeersbesluit genomen voor de aanscherping van de milieuzone voor vrachtverkeer naar emissieklasse 6 vanaf 1 januari 2022. Deze eis gaat dan ook voor autobussen gelden.

We willen emissies veroorzaakt door houtstook terugdringen; in het coalitieakkoord kondigden we aan hier via voorlichting en bewustwording op in te zetten. In het najaar is de voorlichtingscampagne 'Utrechtse Stookstandaard' van start gegaan, waarmee we stokers wijzen op de schadelijkheid van houtstook voor de gezondheid. In november is een eerste stooktraining gehouden, waarin we de mensen die niet willen stoppen met stoken leren om zo schoon mogelijk te stoken. Vanaf december geven we subsidies voor het verwijderen/onbruikbaar maken van rookkanalen/stookinstallaties en voor de vervanging van oude, sterk vervuilende kachels door nieuwe Eco-design kachels. U-pashouders die in aanmerking komen voor subsidie geven we aanzienlijk meer subsidie.

Er is juridisch onderzoek gedaan naar de wijze waarop we de inzet van sterk vervuilende mobiele (bouw)werktuigen kunnen verbieden en hoe we dit verbod kunnen handhaven. Ook is onderzocht hoe we onnodig stationair draaien kunnen aanpakken. Er is gestart met het ontwikkelen van een communicatieaanpak richting de bouwsector.

De snorfiets is vanaf september op een samenhangend netwerk van wegen van het fietspad naar de rijbaan verplaatst. Ook dit was in het coalitieakkoord aangekondigd.

De lease van de drie duurzame bandenpompen nabij de afvalscheidingsstations is verlengd tot 2025. We hebben, om een goede bandenspanning te promoten, een mobiel bandenpompteam ingezet in Vleuten.

Emissieloos vervoer

In het coalitieakkoord hebben we beloofd elektrisch rijden stadsbreed te stimuleren. Dit hebben we met name gedaan door het realiseren van openbare oplaadinfrastructuur. De duizendste laadpaal is in september geplaatst, er staan 700 bidirectionele palen in de stad en er zijn twintig slimme laadpleinen opgeleverd. We hebben een concessie gegund voor snellaadvoorzieningen op 120 parkeerplaatsen in de stad. Samen met G4 is een onderzoek uitgezet naar de behoefte aan (snel)laden in West-Nederland voor diverse doelgroepen. Met name logistiek (bestel- en vrachtverkeer) heeft hierin een prominente plaats, vanwege de verschoning van de logistiek met zero emissie zones vanaf 2025. Met de uitkomsten van het onderzoek brengen de netbeheerders in beeld of dit knelpunten oplevert in de netcapaciteit en of hierop maatregelen nodig zijn. Met de G4 is ook gewerkt aan een maatregelenplan voor laden op privaat terrein bij VVE's en bedrijven.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Prestatiedoelstelling

P1.1.5 Uitvoeren van de maatregelen in het kader van goederenvervoer

In april 2021 hebben wij via een [raadsbrief](#) de vervolgaanpak Goederenvervoer 2021-2022 bekend gemaakt. Daarin richten we ons op:

- het stimuleren van realisatie en gebruik van goederenhubs,
- efficiënter en duurzamere bouwlogistiek,
- data op orde brengen.

In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan verschillende in de raadsbrief opgenomen acties en maatregelen.

Stimuleren van realisatie en gebruik goederenhubs

- *Actualisatie StadsDistributieCentra ontheffing (SDC-ontheffing)*: We hebben een intensief participatietraject met de CABU (Commissie Aanbeveling Bevoorrading Utrecht) en bestaande en potentieel nieuwe SDC-ontheffing houders doorlopen. De input uit het participatietraject gebruiken we om de actualisatie in 2022 door te voeren.

- *Kansenkaart Logistiek over Water:* We hebben onderzoek gedaan naar de infrastructurele kansen en uitdagingen die er zijn om Logistiek over Water verder te ontwikkelen (welke waterwegen en overslaglocaties potentie hebben om te ontwikkelen). De uitkomst van dit onderzoek hebben we verwerkt in het rapport "Goederenvervoer over Water; Kansen in Utrecht in beeld".
- *Pilot Logistiek over Water:* We hebben samen met enkele marktpartijen een pilot/onderzoek opgestart naar de effectiviteit van 'Logistiek over Water'. We dragen via het [Stimuleringsfonds Duurzame Stadslogistiek \(procesinnovatie\)](#) financieel bij aan deze pilot/dit onderzoek. De eerste boot ging in september 'het water op' in Utrecht. De pilot loopt nog tot en met maart 2022.
- *Logistiek Lab Buurtdepots (LLB):* We hebben een openbare aanbesteding uitgeschreven om een marktpartij te selecteren, waarmee we samen een 'Logistiek Lab Buurtdepots' uitvoeren. De aanbesteding loopt nog. Het Logistiek Lab start in het eerste deel van 2022 en kent een doorlooptijd van twee jaar.
- *Pilot beleving via een Goederenhub:* Gemeente Utrecht (F&H) werkt samen met Vredenburg/Tivoli om, via een goederenhub, de koffieleverantie gebundeld en met Zero Emissie voertuigen te bezorgen. Deze proef continueren we in 2022 en proberen we op te schalen binnen de samenwerking Green Business Club Utrecht.

Data op Orde brengen

- *Meet- en monitoringsplan:* We hebben een inventarisatie gemaakt van de beschikbare informatie over goederenvervoer en een analyse gemaakt van de data die we nog willen verzamelen om een goed beeld te krijgen van (de ontwikkeling van) goederenvervoer in de stad. De uitkomst hebben we verwerkt in het meet- en monitoringsplan Stadsdistributie, dat de basis vormt om de komende jaren onderzoek en data-analyse uit te voeren. Hierdoor kunnen we op termijn beter data-gestuurd beleid ontwikkelen en uitvoering aan geven.
- *0-meting en dashboard Goederenvervoer:* We hebben een 0-meting uitgevoerd om een beeld te krijgen van de goederenbestemmingen in de stad, de uitstoot van de voertuigen en het aantal en type ritten. We hebben hiervoor een Dashboard Goederenvervoer ontwikkeld dankzij financiering van het Samenwerkingsproject Expertpool Stadslogistiek (SPES) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het dashboard gaan we de komende jaren uitbreiden en 'vullen', zodat we het als een belangrijke tool voor datagericht sturen op beleid en aanpak kunnen gebruiken.

Weren te Zwaar verkeer in de Binnenstad

Fysieke maatregelen om zwaar verkeer te weren: Om het erfgoed in de binnenstad te beschermen, hebben we de bestaande aslastbeperkingen uitgebreid met vrachtwagenverboden en breedtebeperkingen. We handhaven intensief op overtredingen.

Sommige projecten/trajecten vroegen meer tijd en energie dan verwacht en de personele inzetbaarheid was door omstandigheden tijdelijk lager. Daardoor zijn een aantal maatregelen/trajecten nog niet opgestart of nog niet afgerond in 2021.

- We hebben in 2021 de 'vraaggerichte benadering' waarmee we ondernemers in winkelgebieden willen stimuleren om de levering en verzending van goederen/producten via een goederenhub te laten verlopen, niet opgestart. Dit traject heeft vertraging opgelopen (onder andere personele en financiële uitdagingen, maar ook een verschillende kijk van partners hoe dit project in te steken). In het eerste deel van 2022 starten we dit traject alsnog op, samen met ministerie I&W en provincie Utrecht.
- Door het uitgebreide participatietraject hebben we de actualisatie van de SDC-ontheffing niet meer in 2021 geëffectueerd. We voeren de actualisatie in 2022 door.
- De oprichting van een Logistiek Platform Utrecht (LPU) met marktpartijen, kennisinstellingen en andere overheidsinstellingen neemt meer tijd in beslag dan verwacht. We effectueren dit in 2022.
- De aanpak op efficiënter en duurzamere bouwlogistiek starten we in Q1 van 2022. Door onvoldoende capaciteit, konden we deze maatregel nog niet oppakken.

Corona

Op 6 december wilden we een [seminar/netwerkbijeenkomst](#) over 'logistiek in een leefbare stad' organiseren (samen met Provincie Utrecht, Gemeente Amersfoort, de Hogeschool Utrecht en een aantal marktpartijen). Met deze eerste bijeenkomst wilden we vooruitlopen op de opzet van het 'Logistiek Platform Utrecht', waarin we beleid en praktijk samenbrengen, kennis uitwisselen en koplopers een podium geven. De bijeenkomst is als gevolg van corona-maatregelen verplaatst naar maart 2022.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
04-1-1-1	Uitvoer. maatregelen fiets en voetganger	2.773	2.460	200	4.005	3.756	-249	5.446
04-1-1-2	Uitvoer. maatreg. gebruik Openb.vervoer	2.762	3.255	1.968	4.315	1.091	-3.224	5.126
04-1-1-3	Uitvoer. maatreg. doorgaande autoverkeer	90	14	155	156	211	55	0
04-1-1-4	Uitvoeren maatregelen luchtkwaliteit	672	682	652	1.772	1.032	-740	321
	Totaal Baten	6.297	6.412	2.975	10.248	6.090	-4.158	10.893
Lasten								
04-1-1-1	Uitvoer. maatregelen fiets en voetganger	6.332	2.463	8.562	7.714	6.634	1.079	16.947
04-1-1-2	Uitvoer. maatreg. gebruik Openb.vervoer	11.018	12.512	7.961	14.309	8.682	5.627	18.256
04-1-1-3	Uitvoer. maatreg. doorgaande autoverkeer	3.286	3.278	2.837	1.445	977	467	1.474
04-1-1-4	Uitvoeren maatregelen luchtkwaliteit	3.704	2.283	3.007	4.905	3.445	1.460	1.619
04-1-1-5	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	524	388	0	232	122	109	109
	Totaal Lasten	24.864	20.924	22.367	28.603	19.862	8.742	38.405
	Saldo baten en lasten	-18.567	-14.511	-19.393	-18.355	-13.772	4.583	-27.512
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	15.735	15.735	12.912	22.099	22.099	0	15.131
	Onttrekking reserves	9.636	6.528	11.193	10.641	8.700	-1.941	16.386
	Saldo na mutaties reserves	-24.667	-23.718	-21.111	-29.813	-27.171	2.642	-26.256

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Algemene toelichting

Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid (MPB) geeft inzicht in alle geprogrammeerde maatregelen en projecten uit de opgave Mobiliteit en het beschikbare budget tot en met 2040. Bovenstaande begrotings- en realisatiecijfers zijn een jaarsnede van deze meerjarige investeringsprojecten, die zijn gebaseerd op de actuele uitvoeringsplanning (het kasritme). In de jaarlijkse verantwoording rapporteren we over de afwijkingen van de begrote planning van de projecten in het huidige jaar. De voor- en nadelen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid.

De afwijkingen ten opzichte van de begrote planning kunnen ontstaan door vertraging of versnelling van projecten (kasritme). Dit leidt tot een verschuiving van de lasten en baten naar de toekomstige jaren. Daarnaast kunnen projecten die in enig jaar worden afgesloten leiden tot voor- of nadelen. Deze voor- en nadelen worden betrokken bij de herprogrammering van het MPB in het volgende jaar. Meer informatie over af te sluiten projecten in 2021 is terug te vinden in de bijlage 'Af te sluiten investeringen'.

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
04-1-1-1 Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger		
De subsidie vanuit RandstadSpoor (RSS) voor het onderzoek naar verdere uitbreiding fietsparkeren Station Overvecht (onderdeel van het project Fietsparkeervoorzieningen overige stations) is afgerond. Het project is goedkoper geworden waardoor er ook minder subsidie is ontvangen (0,266 miljoen euro). Daar staat een hogere RSS subsidie voor het project Knoopontwikkeling Station Utrecht Vaartsche Rijn tegenover in verband met hogere kosten (0,116 miljoen euro).	-150	
Lagere baten dan begroot doordat we het project fietsroute richting Lunetten activeren in plaats van dat we de baten in de exploitatie nemen.	-60	
De lasten en baten voor het project Fietsmaatregelen richting USP zijn lager in verband met vertraging bij de uitvoering.	-133	
Er is een niet begrote bijdrage voor het project fietsenrekken bij bushaltes Papendorp ontvangen	94	
Totaal	-249	
04-1-1-2 Uitvoeren maatregelen gebruik Openbaar Vervoer		
We hebben minder kosten van publieksbegeleiders in de openbare ruimte ten laste van de ministeriële regeling Toezicht en Handhaving Corona kunnen brengen. Zie de toelichting onder corona.	-78	
Zie toelichting bij de lasten	-3.146	
Totaal	-3.224	
04-1-1-3 Uitvoeren maatregelen doorgaand Autoverkeer		
De baten zijn hoger dan begroot doordat voor het project gemeentelijke inzet Ring de bijdrage van Rijkswaterstaat voor de gemaakte onkosten in 2020 en een voorschot over 2021 zijn ontvangen.	55	
Totaal	55	
04-1-1-4 Uitvoeren maatregelen Luchtkwaliteit		
Er zijn lagere baten uit de Rijkssubsidie Schone Lucht Akkoord doordat er minder lasten zijn in 2021. Er zijn minder aanvragen op de subsidieregeling sloop Dieselloertuigen binnengekomen, waardoor er minder kosten zijn gemaakt die onder de Rijkssubsidie Schone Lucht Akkoord konden worden verantwoord (0,380 miljoen euro). De uitvoering van de overige maatregelen die onder deze Rijkssubsidie vallen, waaronder de (vermindering) Houtstookcampagne, Walstroompunten en Bouwwerktuigen, hebben lagere lasten in 2021. De Rijkssubsidie loopt door in 2022.	-740	
Totaal	-740	
Totaal baten	-4.158	

Toelichting	x€ 1.000 Bedrag
Lasten	
04-1-1-1 Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger	
De lasten zijn lager dan begroot omdat we op basis van de nota Beheer Openbare Ruimte vier projecten nog moeten activeren in 2021. De kosten zijn hierdoor niet meer zichtbaar in de exploitatie, maar komen op de balans bij onderhanden werk. Ter dekking van de toekomstige kapitaallasten storten we een bijdrage in de vaste activa reserve. Het gaat om de projecten fietsmaatregelen om de Zuid (fietsroute Lunetten) en Noord, Jutfaseweg en de Mythylbrug.	397
Vanuit de middelen schaa sprong fiets hebben we alvast een begin gemaakt met het onderzoek Boorstraattunnel. In de VJN 2021 is 0,5 miljoen euro gereserveerd voor dit onderzoek.	-213
Voor het project fietsenrekken bij bushaltes Papendorp zijn kosten gemaakt. Hiervoor is een provinciale bijdrage ontvangen (zie toelichting baten).	-113
Bij de jaarafsluiting worden 3 projecten afgesloten met per saldo een positief resultaat van 1,162 miljoen euro. Het gaat om het project Oosterspoorbaan, herinrichting Lange Nieuwstraat/Wijde Doelen en fietsvoorzieningen RSS overige stations. Meer informatie over af te sluiten projecten is terug te vinden in de paragraaf 'af te sluiten investeringen'.	1.162
Overige verschillen die samenhangen met vertragingen en versnellingen in de uitvoering en uitgaven van projecten (kasritme).	-154
Totaal	1.079
04-1-1-2 uitvoeren maatregelen gebruik Openbaar Vervoer	
Lagere lasten en baten doordat:	3.164
<ul style="list-style-type: none"> De uitvoering van de projecten No regret Europalaan Zuid en OV doorstroming vanwege capaciteitsproblemen en prioritering is doorgeschoven naar 2022 (totaal 2,2 miljoen euro). De projecten vanuit het vervoersplan goedkoper zijn uitgevoerd (0,5 miljoen euro). De projecten HOV Leidsche Rijn en Z80 bij de jaarrekening 2021 afgesloten worden met een voordeel (0,5 miljoen euro). Het niet bestede deel van de subsidie wordt ingezet voor de busbaan Dichterswijk. 	
De definitieve eindafrekening van de Allonge Uithoflijn leidt tot een extra voordeel van 0,956 miljoen euro in 2021. Het totale voordeel bij de afsluiting van dit project komt daarmee op 3,355 miljoen euro. Zie verder de toelichting in de paragraaf 'af te sluiten investeringen'.	956
Overige verschillen bij de investeringen Openbaar Vervoer hangen samen met vertragingen en versnellingen in de uitvoering. De belangrijkste afwijking komt doordat er nog geen start gemaakt is met de Linschotensingel en Diamantweg omdat de raad heeft aangegeven dat er eerst nader onderzoek moet plaats vinden.	395
De belangrijkste afwijkingen binnen het budget voor wettelijke en reguliere taken worden veroorzaakt door:	
<ul style="list-style-type: none"> <i>U-Ned</i>: een beperktere inzet van ambtelijke capaciteit op de MIRT verkenning OV en wonen en gebiedsonderzoeken geeft een onderbesteding van 0,4 miljoen euro. Vertragingen zijn ontstaan in het leggen van een goede basis voor de verkeerskundige berekeningen en bij de gebiedsonderzoeken. De werkzaamheden schuiven op in tijd. 	1.511

		x€ 1.000
Toelichting		Bedrag
<ul style="list-style-type: none"> <i>Mobiliteitsplan:</i> voor dit plan is bij de Voorjaarsnota 2021 een bedrag van 1,3 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hiervan is 0,795 miljoen euro nog niet besteed in 2021 doordat er onvoldoende capaciteit beschikbaar was. <i>Taxidiensten:</i> in verband met coronamaatregelen lagen de taxidiensten stil en daardoor is een aantal activiteiten niet uitgevoerd, zoals een proef met de inzet van een taxihost op de taxistandplaats en de externe evaluatie van het taxibeleid. Dit leidt tot 0,165 miljoen euro lagere kosten. 		-399
De lasten voor het coronacrisisteam in de openbare ruimte zijn 0,399 miljoen euro hoger dan begroot. Zie de toelichting onder corona.		
Totaal		5.627
04-1-1-3 Uitvoeren maatregelen doorgaand Autoverkeer		
<ul style="list-style-type: none"> Bij de jaarafsluiting wordt een aantal projecten afgesloten met per saldo een positief resultaat van 0,538 miljoen euro. Het gaat om de projecten bijdrage expeditiebrug Jaarbeurs en bijdrage ontsluiting Fort de Gagel. Zie verder de toelichting in de paragraaf 'af te sluiten investeringen'. Overige verschillen hangen samen met vertragingen en versnellingen in de uitvoering van projecten. 		538
		-71
Totaal		467
04-1-1-4 Uitvoeren maatregelen Luchtkwaliteit		
De lasten voor de maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit zijn lager dan begroot. Op de subsidieregeling sloop Dieselloertuigen minder aanvragen zijn binnengekomen dan verwacht (0,720 miljoen euro). Voor de overige luchtmaatregelen (vermindering Houtstook, Bouwwerktuigen) zijn enkel de gemeentelijke middelen besteed. Zowel de uitvoering als de besteding van de in 2021 ontvangen rijkssubsidie vanuit het Schone Lucht Akkoord, lopen door in 2022 en 2023 (0,740 miljoen euro).		1.460
Totaal		1.460
04-1-1-5 Uitvoeren maatregelen goederenvervoer		
De lasten van de maatregelen in het kader van goederenvervoer zijn lager dan begroot. Er zijn minder aanvragen toegekend voor de subsidieregeling procesinnovatie duurzaam goederenvervoer (0,045 miljoen euro). Daarnaast zijn de stadsgesprekken en kennissessies die worden uitgevoerd in samenwerking met het logistiek platform Utrecht door de coronamaatregelen uitgesteld naar 2022. Samen met overige mutaties op goederenvervoer resulteert dit in 0,056 miljoen euro aan lagere lasten.		109
Totaal		109
Totaal lasten		8.742

De onttrekkingen uit de reserve Bereikbaarheid en de vaste activa reserve zijn samen 1,941 miljoen euro lager dan begroot, waardoor er per saldo een voordelig resultaat van 2,642 miljoen euro zichtbaar blijft. Dit voordelige resultaat is opgebouwd uit een voordeel op wettelijke en reguliere taken van 0,752 miljoen euro en per saldo lagere lasten van projecten bereikbaarheid waarvan verrekening met de reserve Bereikbaarheid plaatsvindt.

Corona

De coronamaatregelen hadden gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Coronacrisisteam in de openbare ruimte	2.1	399	-78		

Toelichting

Het coördinatieteam, dat maatregelen voor Corona in de Openbare Ruimte coördineert, heeft de werkzaamheden in 2021 voort moeten zetten. De totale kosten voor dit team en de genomen maatregelen voor de naleving van de 1,5 meter basisregeling in de Openbare Ruimte bedroegen in 2021 1,5 miljoen euro. Dat is 0,399 miljoen euro meer dan de inschatting bij de tweede bestuursrapportage. Dit komt doordat de coronamaatregelen in het najaar weer zijn aangescherpt, wat tot extra inzet heeft geleid. Het grootste deel van de kosten (0,9 miljoen euro) betreft inzet van publieksbegeleiders op drukke punten in de binnenstad en in parken. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor monitoring en kleine fysieke aanpassingen in de openbare ruimte (0,1 miljoen euro) en personele kosten voor het coronacrisisteam (0,4 miljoen euro).

Vanuit specifieke uitkering Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving is een bedrag van 0,422 miljoen euro als opbrengst verantwoord. Dit is 0,078 lager dan verwacht. Dat komt doordat de inschatting die gemaakt was voor het aandeel van declarabele kosten achteraf gezien te hoog was.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

1.2 Het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.2.1	Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	7.100 (2018)	7.100	6.100	7.100	Zie analyse	7.100
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het betreft het gemiddeld aantal fietsen dat op straat buiten een klem/rek/andere voorziening gestald staat in de binnenstad op 14 meetmomenten in juni en november van een jaar.						
Bron	Fietsparkeerdrukmetingen gemeente Utrecht						
Analyse	Als gevolg van een nieuwe meetmethode hebben we nog geen vergelijkbare cijfers						
E1.2.1	Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied	1.600 (2018)	1.600	1.300	1.600	Zie analyse	1.600
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het betreft het gemiddeld aantal fietsen dat op straat buiten een klem/rek/andere voorziening gestald staat in het stationsgebied op 14 meetmomenten in juni en november van een jaar.						
Bron	Fietsparkeerdrukmetingen gemeente Utrecht						
Analyse	Als gevolg van een nieuwe meetmethode hebben we nog geen vergelijkbare cijfers						
E1.2.1	Aantal fietsen dat in een fietsvoorziening staat in de binnenstad	4.300 (2018)	4.900	3.700	5.300	Zie analyse	5.700
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het betreft het gemiddeld aantal fietsen dat in een fietsenstalling of een klem/rek/andere voorziening op straat gestald staat in de binnenstad op 14 meetmomenten in juni en november van een jaar						
Bron	Fietsparkeerdrukmetingen gemeente Utrecht						
Analyse	Als gevolg van een nieuwe meetmethode hebben we nog geen vergelijkbare cijfers						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.2.1	Aantal fietsen dat in een fietsvoorziening staat in stationsgebied	14.800 (2018)	16.700	3.500	17.300	Zie analyse	18.600
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het betreft het gemiddeld aantal fietsen dat in een fietsenstalling of een klem/rek/andere voorziening op straat gestald staat in het stationsgebied op 14 meetmomenten in juni en november van een jaar.						
Bron	Fietsparkeerdrukmetingen gemeente Utrecht						
Analyse	Als gevolg van een nieuwe meetmethode hebben we nog geen vergelijkbare cijfers						
E1.2.2	Aantal verkochte P+R-combikaarten	179.951 (2016)	219.000	90.295	260.000	54.699	270.000
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het betreft het totaal aantal verkochte P+R-combikaarten in januari-augustus 2020 plus het aantal keer korting op P+R-gebruik in september-december 2020 (nieuw P+R-product). Tot en met 2019 ging het om het aantal verkochte P+R-combikaarten.						
Bron	Gemeente Utrecht						
Analyse	<p>In 2021 is er 54.699 keer korting op P+R-gebruik gegeven. Dit is 21% van de begrote 260.000 keer. Dit is aan de gevolgen van corona te wijten. Bovendien kocht vóór de invoering van het nieuwe P+R-product een onbekend aantal klanten een P+R-combikaartje, terwijl ze niet verder met het ov naar de binnenstad reisden. Sinds de invoering van het nieuwe P+R-product kopen veel van deze klanten een dagkaart (en tellen dus niet mee in deze effectindicator).</p> <p>We weten nog niet hoe lang de effecten van de inmiddels versoepelde coronamaatregelen doorwerken in het P+R-gebruik.</p> <p>Per P+R zijn de gerealiseerde aantallen in 2021 als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Westraven: 36.831• Papendorp: 870• Leidsche Rijn/Berlijnplein: 0 (hele jaar dicht)• Utrecht Science Park: 16.998						
E1.2.2	Percentage huishoudens dat gebruik maakt van een deelauto	5% 2016	9%	Niet gemeten	11%	10%	13%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het aandeel inwoners van de gemeente Utrecht dat op de vraag “Heeft u of iemand in uw huishouden in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van een deelauto?” antwoordt; ‘ja, via een org. (bv Greenwheels)’ of ‘ja, via part. autodelen (bv MyWheels)’.						
Bron	Inwonersenquête, gemeente Utrecht						
Analyse	Omdat de vraagstelling is gewijzigd, is een vergelijking met eerdere jaren niet mogelijk. Het percentage bewoners dat aangeeft dat ze zelf of dat iemand in hun huishouden in de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt van een deelauto is 10% in 2021. Vanwege de coronamaatregelen hebben bewoners minder gereisd en we verwachten daarom dat zij ook minder gebruik hebben gemaakt van deelauto's dan voorspeld.						
E1.2.3	Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	32% (2017)	29%	32%	28%	33%	27%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Op basis van floating car data van Be-Mobile (gegevens van navigatiesystemen en apps die via gps de locatie volgen van voertuigen) is in beeld welk deel van het verkeer over de invalsweg rijdt zonder een bestemming in het aanliggende gebied.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
Bron	Gemeente Utrecht						
Analyse	De doelstelling is niet gehaald. Uit de analyse blijkt dat het percentage op de meeste trajecten gelijk is gebleven of licht is gedaald. Echter is er één traject waar sprake is van een relatief grote toename van het gebiedsvreemd verkeer rijdt. Het gaat om de route A28 – Waterlinieweg – 't Goylaan / A12. We denken dat autoverkeer op de A28 relatief vaak kiest om via de Waterlinieweg te rijden bij congestie op de Varkensboog (A28 naar A27). De route via de Waterlinieweg draagt dusdanig bij in het geheel dat we de doelstelling niet halen.						
E1.2.3	Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de verbindingswegen	47% (2017)	43%	42%	42%	44%	41%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Op basis van floating car data van Be-Mobile (gegevens van navigatiesystemen en apps die via gps de locatie volgen van voertuigen) is in beeld welk deel van het verkeer over de invalsweg rijdt zonder een bestemming in het aanliggende gebied.						
Bron	Gemeente Utrecht						
Analyse	De doelstelling is niet gehaald. De verschillen ten opzichte van vorig jaar zijn echter te klein om een specifieke oorzaak aan te wijzen. Afgelopen jaar zijn er geen grote infra-aanpassingen zoals herinrichtingen op de verbindingswegen uitgevoerd. Aankomend jaar verwachten we wel een kleine daling door onder andere de herinrichting van de Socrateslaan en Westelijke Stadsboulevard.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.2.1	Aantal projecten in voorbereiding	N.v.t.	4	1	2	0	0
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Een optelling van het aantal projecten in voorbereiding binnen het programma bereikbaarheid die bijdragen aan de doelstelling 'het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad'.						
Bron	Voortgangsrapportage programma bereikbaarheid – voorjaar 2021 en voorjaarsnota 2021						
Analyse	Het cijfer in de begroting is gebaseerd op de voortgangsrapportage bereikbaarheid - voorjaar 2020. De voortgangsrapportage is doorontwikkeld, waardoor sommige projecten zijn samengevoegd. Daar de samenvoeging komt het zwaartepunt op uitvoering te liggen in plaats van voorbereiding.						
P1.2.1	Aantal projecten in uitvoering	N.v.t.	19	13	20	13	10
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Een optelling van het aantal projecten in voorbereiding binnen het programma bereikbaarheid die bijdragen aan de doelstelling 'het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad'.						
Bron	Voortgangsrapportage programma bereikbaarheid – voorjaar 2021 en voorjaarsnota 2021						
Analyse	Het cijfer in de begroting is gebaseerd op de voortgangsrapportage bereikbaarheid - voorjaar 2020. De voortgangsrapportage is doorontwikkeld, waardoor sommige projecten zijn samengevoegd. Dit verklaart het lager aantal projecten in uitvoering. Doordat de voortgangsrapportage is doorontwikkeld kunnen we komende jaren een constanter beeld geven.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.2.1	Aantal buurtstallingen	N.v.t.	2	0	2	2	2
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Oplevering van het aantal nieuwe buurtstallingen						
Bron	Parkeerexploitatie						
Analyse	De lange Koestraat is getransformeerd tot buurtstalling en de Nieuw Keizersgracht is nieuw gerealiseerd.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Afname van het aantal buiten een fietsparkeervoorziening gestalde fietsen

We willen een aantrekkelijke binnenstad waar veel functies een plek moeten krijgen. Fietsen die buiten de fietsparkeervoorzieningen op straat worden gestald kunnen leiden tot afbreuk van de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Met name de effecten op de doorstroming voor de voetganger en mensen met een beperking zijn ongewenst.

Effectdoelstelling

E1.2.2 Meer autoparkeren op afstand en inpandig

Daar waar de druk op de openbare ruimte groot is, dringen we het parkeren op straat terug en stimuleren we het parkeren in garages en parkeren op afstand.

Effectdoelstelling

E1.2.3 Gebruikers nemen de gewenste routes / Afname gebiedsvreemd verkeer

We streven naar een daling van het autoverkeer dat geen directe bestemming (gebiedsvreemd verkeer) heeft in het aanliggende gebied van de invalswegen vanaf de Ring en stedelijke verbindingswegen. We willen daarom dat inwoners en bezoekers zo veel mogelijk de gewenste autoroutes nemen in en rondom de stad. Dit meten we met behulp van floating car data. Op basis daarvan zien we welk percentage verkeer er op de invalswegen vanaf de Ring en op de stedelijke verbindingswegen rijdt zonder dat zij een bestemming hebben in het aanliggende gebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren die bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte

Om de binnenstad aantrekkelijk en toegankelijk te houden, hebben we de nieuwe stalling onder House Modernes gerealiseerd en is stalling Lange Koestraat omgebouwd tot buurtstalling. De studie met Klépierre over het ombouwen van een deel van autoparkeergarages tot fietsenstallingen is afgerond. Met NS en ProRail hebben we een plan ontwikkeld voor een fietsenstalling in het Jaarbeurspleingebouw. De zoektocht naar uitbreiding van capaciteit bij de stations in de stad, met name bij Utrecht CS, Overvecht, Lunetten en Vaartsche Rijn.

De module Fietsparkeren van de Parkeervisie is ter inzage gelegd.

Op verzoek van inwoners hebben we de capaciteit van het veilig stallen van fietsen in de openbare ruimte vergroot. We hebben 1.168 stallingsplaatsen in de woonomgeving geplaatst, 179 aanvragen hebben we om technische redenen moeten afwijzen. Er zijn vier fietsentrommels geplaatst, elf aanvragen zijn niet gehonoreerd. Bij dertien bushaltes op de bedrijven Papendorp, Oudenrijn en business-eiland hebben we 150 extra stallingsplekken gemaakt.

Het fietsdepot is verplaatst naar een tijdelijke locatie in Overvecht, om ruimte maken voor herontwikkeling in de Merwedekanaalzone. Ten slotte hebben we fietscoaches ingezet om fietsers te

stimuleren hun fiets in stallingen te plaatsen en handhaven we doorlopend op gevaarlijk gestalde fietsen en weesfietsen. Dit heeft geleid tot een verhoging van de bezettingsgraad van kortparkeerders in de bewaakte stallingen.

Corona

Door de wisselende coronamaatregelen, heeft de bezetting van de bewaakte fietsenstallingen in het centrum en bij stations grote fluctuaties laten zien ("hollen of stilstaan"). Er is extra behoefte aan stallingsvoorzieningen in woonbuurten, we hebben meer aanvragen dan oorspronkelijk begroot afgehandeld. Ook de kosten van rekken en plaatsing zijn gestegen.

Prestatiedoelstelling

P1.2.2 Uitvoeren van maatregelen autoparkeren die bijdragen aan een aantrekkelijke en bereikbare stad

De raad heeft de parkeervisie samen met de eerste twee modules (parkeernormen en aanpak betaald parkeren) op 25 november vastgesteld. In november 2021 hebben wij de laatste vier modules (fietsparkeren, parkeren en toegankelijkheid, parkeerhubs en aanpak parkeren openbare ruimte) vrijgegeven voor inspraak. We zijn gestart met de implementatie van de werkwijzen uit de vastgestelde modules.

We hebben geadviseerd over het onderdeel parkeren bij grote ontwikkellocaties zoals Merwede en Cartesius en bij omgevingsvisies als de binnenstad en USP/Rijnsweerd. We zijn in gesprek met bewoners in wijken die parkeeroverlast ervaren en hanteren daarbij de kaders uit de procedure invoeren betaald parkeren. Vanuit de procedures die eind 2020 zijn gestart zijn in 2021 vijf deelgebieden ingevoerd (Sartreweg, Richard Wagnerlaan, twee deelgebieden Julianaweg en Kariboestraat). Verder hebben we in 2021 in elf deelgebieden een draagvlakmeting gehouden, waarvan er negen leiden tot invoering betaald parkeren. In vier gebieden is dit ook in 2021 ingevoerd (Lingestraat, Reggestraat, E. Zoudenbalchstraat en in Bloemenbuurt deel 1). Voor de overige vijf gebieden is de draagvlakmeting in november/december gehouden en volgt de invoering in 2022 (Veemarkt, Voordorp – deelgebied 1 en 2, en Dichterswijk -

We hebben het gebruik van garages en P+R-locaties als alternatief voor parkeren op straat gestimuleerd, door het verbeteren van de vindbaarheid (fysiek en digitaal) van de garages en P+R-locaties en acties in samenwerking met Goedopweg. Ook hebben we vergunninghouders in de binnenstad en omliggende wijken actief benaderd om over te stappen van een straatvergunning naar een garageabonnement. Het aanbod voor bewoners in garages is uitgebreid met plekken in de Springweggarage en de overige particuliere garages rond Hoog Catharijne. Er zijn vijftien vergunninghouders overgestapt van straat naar garage en drie naar de P+R.

We hebben binnen de gemeentelijke openbare garages plekken beschikbaar gesteld voor deelauto-aanbieders. In de Croeselaangarage wordt hier inmiddels gebruik van gemaakt.

We zijn gestart met het opheffen van parkeerplaatsen in de binnenstad. Op het Janskerkhof zijn veertien plekken ingericht voor fietsparkeren.

De prioritering en inzet van de handhaving van betaald parkeren op straat is uitgevoerd conform het Handhavingsprogramma 2020-2023. We hebben ingezet op informatiegestuurd handhaven.

We zijn gestart met het verdunnen van de parkeerautomaten: in december is een deel van de automaten in de wijk Wittevrouwen weggehaald. Deze worden na schoonmaak en controle weer gebruikt in de wijken waar betaald parkeren wordt ingevoerd. We zijn samen met een groot aantal gemeenten het project Digitale GPK gestart om parkeren voor mensen met een beperking beter te regelen. In het project wordt gewerkt aan een landelijke oplossing voor gemeenten waar GPK-houders een digitale vergunning nodig hebben. Het voordeel voor GPK-gebruikers is dan dat zij niet meer in iedere gemeente die ze bezoeken apart een (digitale) parkeervergunning aan hoeven te vragen.

Parkeergarage Berlijnplein is nagenoeg heel 2021 gesloten geweest door technische problemen die zich kort na de oplevering voordeden.

We hebben in de binnenstad veertien plekken voor autoparkeren omgezet naar fietsparkeren. Het plan was om er 40 op te heffen, de overige 26 volgen zo spoedig mogelijk nadat we de volgorde van de verschillende wensen en mogelijkheden hebben afgewogen.

Corona

Door de lockdown en het thuiswerken zijn mensen thuisgebleven en zijn er ook in 2022 weer minder parkeerinkomsten gerealiseerd. Dit zien we het meest in de P+R's en openbare garages, maar ook in het straatparkeren. Wij hebben ook dit jaar aan artsen, verpleegkundigen en ander zorgpersoneel, die vanwege corona extra dag- én nachtdiensten draaiden of op andere locaties werden ingezet en als gevolg daarvan de noodzaak van parkeren in de nabijheid van de woning extra voelden, een tijdelijke parkeervergunning voor hulpverleners toegekend.

Prestatiedoelstelling

P1.2.3 Uitvoeren van de maatregelen in het kader van mobiliteitsmanagement en verkeersmanagement

Mobiliteitsmanagement

- *Doelgroepenaanpak:* In april 2021 heeft Goedopweg vanwege de herinrichtingsplannen op Westelijke Stadsboulevard (WSB) in het kader van de Doelgroepenaanpak een verkeersonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek laat zien dat een behoorlijk groot aandeel van het autoverkeer over afstanden rijdt van minder dan 15 km, en daarvan ook nog een flink aandeel minder dan 7,5 kilometer. Goedopweg start in het tweede kwartaal 2022 op basis van de onderzoeksuitkomsten een campagne over Anders Reizen met verschillende acties om automobilisten op de WSB kennis te laten maken met de mogelijkheden van alternatief vervoer.
- *Werkgeversbenadering:* Eind 2021 hebben 58 werkgevers zich aangesloten bij de Werkgeversbenadering. Onderdeel van de Werkgeversbenadering zijn de gebiedsaanpakken Oost (USP en Rijsweerd-Oost), Stationsgebied, Lage Weide-de Wetering Haarrijn en A12-zone. Dit zijn grote werkgebieden en/of waar nabij nieuwe ontwikkelingen (gaan) plaatsvinden. Dit resulteert in individuele en collectieve maatregelen van bedrijven. Voorbeelden van individuele maatregelen zijn het stimuleren thuis/ hybride werken, fiets- ov-stimulering via reisbeleid en plaats- en tijdonafhankelijk onderwijs. Voorbeelden van collectieve maatregelen zijn benchmarkstudies, een hub deelmobiliteit (USP), gebiedsbrede reisadviezen, een flexibel ov-abonnement voor werknemers (USP), een fietscampagne (Lage Weide) en (e)fietsprobeeracties (Lage Weide).
- Sinds de zomer 2021 ondersteunde GoedOpWeg tien bedrijven individueel, uitbreiding is voorzien voor 2022.
- *De Onderwijsaanpak:* De werkzaamheden voor de Onderwijsaanpak hebben grotendeels plaatsgevonden vanuit de gebiedsaanpak Utrecht Oost waar de twee grootste Utrechtse onderwijsinstellingen zijn gevestigd. Dit resulteerde voor de onderwijsinstellingen, vooral door Corona, op maatregelen gericht om op afstand te studeren, het spreiden van reizen en afspraken over hybride onderwijs. Verschillende basisscholen hebben aangegeven problemen te ervaren met de parkeermogelijkheden voor hun medewerkers (met name in het betaald parkerengebied). We zijn hier mee bezig geweest, dat heeft niet geleid tot resultaten.
- *De Scholen- wijkaanpak:* Samenwerking vond plaats met Sport Utrecht, zij hebben de aanpak uitgevoerd. De scholenaanpak richt zich op activiteiten op basisscholen die gericht zijn op het stimuleren van fietsen, lopen en verkeersveiligheid. De Scholenaanpak is door Corona aangepast, naar een online programma. Sport Utrecht is in 2021 verder gegaan met het online praktisch fietsverkeersexamen en activiteiten om de verkeersveiligheid rondom basisscholen.
- In de zomer van 2021 is de Fietshub in Overvecht opgezet. U-pashouders uit Overvecht kunnen voor een laag bedrag een fiets aanschaffen. Hierbij krijgen zij een jaar lang onderhoud en stimuleren wij ze om te (blijven) fietsen. Inmiddels zijn er ruim 200 fietsen verkocht. We hebben de intentie om in 2022 de Fietshub stadsbreed uit te breiden.

Verkeersmanagement

Met hulp van verkeerslichten, detectielussen, bewegwijzering en reisinformatie sturen en regelen we het verkeer in onze stad. Dat doen we zoveel mogelijk volgens de kaders van het Mobiliteitsplan 2040: voorrang voor langzaam verkeer en OV. Op basis van het geactualiseerde Mobiliteitsbeleid willen we nog duidelijkere keuzes maken bij het prioriteren van het verkeer in de stad. Daarom hebben we in 2021 een tactisch regelkader opgesteld voor het inzetten het verkeersmanagement in de stad. Dat geeft ons handvaten hoe we al het verkeer in de stad willen en kunnen regelen en sturen, en wat daarvoor nodig is aan systemen. Dit kader passen we bijvoorbeeld toe in de regelingen van bestaande verkeerslichten en het ontwerp en realisatie van nieuwe verkeersmanagementsystemen (bijvoorbeeld op en rond de Westelijke Stadsboulevard en Socrateslaan).

In 2021 hebben we verschillende technische innovaties gerealiseerd die ons verder helpen bij het zo goed mogelijk regelen van het verkeer. De ambitie was er om in 2021 zo'n 50 werkende iVRI's (intelligente verkeersregelinstallatie) te hebben op kruispunten. Dat aantal hebben we niet gehaald, door verschillende technische uitdagingen op dit nieuwe product. Naar verwachting hebben we medio 2022 dit aantal wel gehaald. Met iVRI's wordt de basis gelegd om met nieuwe diensten het verkeer slimmer te detecteren en op netwerkniveau te regelen, waarbij we op termijn prioriteit kunnen gaan geven aan langzaam verkeer en openbaar vervoer. Daarnaast kunnen iVRI's ook richting gebruikers communiceren met bijvoorbeeld informatie over groentijden. Ook bewegwijzering helpt bij het beter sturen en regelen van het verkeer. De autobewegwijzering (de blauwe borden) hebben in 2021 een flinke update gekregen. In de helft van de stad is de autobewegwijzering weer up-to-date. De andere helft volgt in 2022.

Smart Mobility en Deelmobiliteit

Binnen het thema smart mobility is in 2021 wederom gewerkt aan studies, pilots en projecten op het terrein van slimme, schone en gedeelde mobiliteit. Hierdoor werken we aan het versnellen van drie transities;

1. van passieve naar actieve mobiliteit;
2. van bezit naar gebruik van mobiliteit;
3. van statisch naar dynamisch ruimtegebruik.

Binnen de transitie naar actieve mobiliteit is medio 2021 een pilot Fietsdrukte gestart, bestaande uit experimenten op het (brom)fietspad langs de Biltstraat, nabij de Berekuil. Er hebben twee experimenten plaatsgevonden, gericht op het terugdringen van de beleving van fietsdrukte, en een derde experiment volgt voorjaar 2022. Binnen de transitie van bezit naar gebruik is een studie opgeleverd naar buurthubs, inclusief voorstellen voor pilotlocaties in Utrecht met elk een specifiek onderzoeksdoel. De tweede helft van het jaar hebben we gewerkt aan de voorbereiding van pilots met buurthubs op de locaties Parkeergarage Vaartsche Rijn, Nicolaaskerkhof en het Krachtstation Kanaleneiland. In 2022 gaan deze pilots in uitvoering, naast de bestaande hub met deelmobiliteit in de Grifthoekgarage. Een aantal bestaande projecten zijn gecontinueerd. In Merwede hebben we samen met de andere grondeigenaren verder gewerkt aan de realisatie van het innovatieve deelconcept. Ook is de pilot met de Mobility as a Service-app Gaiyo in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern voortgezet. Door Corona is het gebruik tijdelijk ingezakt en is de campagne tijdelijk stopgezet. Mede daardoor hebben we samen met onze partners in Goedopweg besloten de pilot te verlengen tot eind 2022.

Binnen transitie van statisch naar dynamisch hebben we de mogelijkheden verkend om te experimenteren met intelligente toegang (taxibuffer in 'Tuinen van Moreelse'), en meervoudig ruimtegebruik (slimmer benutten van laad- en losplekken in de Twijnstraat), waarbij (alleen) het laatstgenoemde experiment zal worden gerealiseerd. Eind april is een studie naar de ruimtelijke impact van zelfrijdend vervoer en automatisering van mobiliteit naar de Raad gestuurd, die in het coalitieakkoord 2018-2022 was aangekondigd. De afgelopen periode zijn ook een aantal integrale procesacties uitgevoerd, die randvoorwaardelijk zijn voor het uitvoeren van de drie transities. Samen met de provincie Utrecht en andere regiogemeenten hebben we gewerkt aan een uitvoeringsplan voor de landelijke opgave Digitalisering Overheden, gericht op het structureel op orde krijgen van de vijftien belangrijkste data-items. Daarnaast hebben we een procesinstrument ontwikkeld die projectleiders in het ruimtelijke domein kunnen gebruiken om mobiliteitskeuzes in het planvormingsproces meer integraal én explicieter te maken, en die zal worden getest in gebiedsontwikkelingen, waaronder Galgenwaard.

Ook op het terrein van deelmobiliteit zijn in 2021 diverse acties ontplooid en afgerond. Per eind januari 2021 geldt de vergunningplicht voor het commercieel aanbieden van voertuigen in de openbare ruimte. In het tweede kwartaal van 2021 zijn aanbieders geselecteerd voor het aanbieden van (600) deelfietsen (Donkey Republic), (500) elektrische deelfietsen en (300) e-deelbromfietsen (beide TIER Mobility). Daardoor is het aanbod aan deeltweewielers in de stad in 2021 fors toegenomen. Echter, de laatste maanden van 2021 hebben we geconstateerd dat deelfietsaanbieder Donkey Republic niet aan de vergunningsvoorwaarden voldoet, en ook geen intentie heeft getoond om deze situatie te verbeteren. Daarop hebben we als gemeente besloten om de vergunning definitief in te trekken. De deelfietsen worden verwijderd, en we zoeken naar een alternatief. De lancering van een pilot met 100 elektrische deelfietsen van aanbieder Cargoroo was succesvol, deze laat goede gebruikscijfers zien. We hebben daarnaast als gemeente meegewerkt aan de forse opschaling van het aantal deelauto's tot circa 700

(commerciële voertuigen), onder meer door ook mogelijkheden te creëren in gemeentelijke parkeergarages, zoals de Croeselaangarage.

Ten slotte hebben we in 2021 gewerkt aan de voorbereiding van een campagne en probeeraanbod om (in 2022) het gebruik van deelmobiliteit onder Utrechters te stimuleren, en hebben we de eerste stappen gezet op weg naar een nieuw samenwerkingsmodel met deelautoaanbieders, onder meer door een marktconsultatie onder aanbieders.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
04-1-2-1	Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	503	1.108	517	340	1.211	871	442
04-1-2-2	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	46.882	39.478	49.519	43.484	44.017	533	50.775
04-1-2-3	Uitvoeren maatregelen mob.en verkeersman	918	786	300	1.471	616	-856	489
	Totaal Baten	48.304	41.373	50.337	45.295	45.844	549	51.705
Lasten								
04-1-2-1	Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	9.185	8.481	9.203	8.591	9.673	-1.082	8.170
04-1-2-2	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	19.159	18.533	19.067	19.348	18.673	675	19.510
04-1-2-3	Uitvoeren maatregelen mob.en verkeersman	5.960	4.946	3.349	4.353	3.153	1.199	3.584
	Totaal Lasten	34.304	31.961	31.619	32.291	31.499	792	31.264
	Saldo baten en lasten	13.999	9.411	18.717	13.004	14.345	1.341	20.441
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	39	39	0	0	0	0	0
	Ottrekking reserves	6.446	5.604	2.491	4.113	2.372	-1.741	3.034
	Saldo na mutaties reserves	20.406	14.977	21.208	17.116	16.717	-400	23.475

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
04-1-2-1 Uitvoeren maatregelen fietsparkeren		
• Afgelopen zomer is de businesscase Utrecht CS met de NS verlengd en zijn er afspraken gemaakt over de bekostiging van de bemensing van de stationsstallingen Utrecht CS tot eind 2022. De exploitatie van de stationsstallingen leidt hierdoor tot een andere verdeling van baten en lasten dan in de parkeerbegroting is verwerkt.		935
• Door de aangescherpte coronamaatregelen aan het eind van het jaar zijn de baten lager.		-64
Totaal		871
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
• De inkomsten straatparkeren zijn hoger uitgevallen en is grotendeels het gevolg van de versoepeling coronamaatregelen in het tweede en derde kwartaal. In deze twee kwartalen waren de inkomsten hoger dan begroot. Daarnaast zijn er meer controles uitgevoerd door verdere optimalisatie van de inzet van scanauto's.		940
• Daar tegenover zijn de baten garageparkeren lager door de aangescherpte coronamaatregelen in het vierde kwartaal (0,392 miljoen euro) en lagere huurinkomsten door de tijdelijke sluiting van parkeergarage Berlijnplein (0,015 miljoen euro).		-407
Totaal		533
0-4-1-2-3 Uitvoeren maatregelen mobiliteit en verkeersmanagement		
• Op het verkeersmanagement project Slimme Kruisingen loopt een deel van de werkzaamheden door in 2022, hierdoor zijn er minder kosten in rekening gebracht bij de provincie Utrecht. De technische uitwerking was complexer dan verwacht en op enkele locaties hebben we op aanwijzing van het Ministerie wijzigingen aangebracht.		-757
• Op het project Proof of Concept zijn er in 2021 lagere lasten, waardoor er ook minder kosten zijn verhaald bij de provincie Utrecht. De uitvoering loopt door naar 2022 (0,052 miljoen euro). Op het Europese project Schoolchance zijn er minder kosten gemaakt door reisbeperkingen, dit heeft geresulteerd in lagere subsidie inkomsten (0,047 miljoen euro)		-99
Totaal		-856
Totaal baten		549

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
04-1-2-1 Uitvoeren maatregelen fietsparkeren		
• Net zoals bij de baten fietsparkeren zijn de hogere exploitatielasten ten opzichte van de begroting grotendeels het gevolg van de businesscase stationsstallingen Utrecht CS.		-1.155
• Daarnaast zijn de lasten fietsparkeren hoger door onder andere onderhoudswerkzaamheden aan fietstrommels en -stallingen, en is het aantal geplaatste fietsklemmen in 2021 ruim verdubbeld.		-210
• Aan de Lange Lauwerstraat 56 is een buurtfietsenstalling aangeschaft. Conform BBV voorschriften is de aankoop gewaardeerd op taxatie huidige gebruik als buurtstalling en de aankoop conform marktwaarde van het gebouw. Het verschil is conform voorschriften ten laste van de parkeereexploitatie gebracht.		-100
• Tot slot zijn de verhuis- en inrichtingskosten van het tijdelijke fietsdepot en de inzet van de fietscoaches lager uitgevallen.		383
Totaal		-1.082

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
• Door beheer- en exploitatieproblemen is parkeergarage Berlijnplein nog niet gereedgemeld. Door de vertraagde gereedmelding vallen de eigenaarslasten lager uit.		520
• De overige exploitatiekosten bij zowel straat- als garageparkeren en autoprojecten zijn in 2021 incidenteel lager uitgevallen.		470
• Aan een groot aantal parkeergarages is groot onderhoud gepleegd, in het bijzonder de garages aan de Jan Meijenstraat en de Tuinstraat. Dit heeft geleid tot hogere onderhoudslasten (0,215 miljoen euro). Aan de onderhoudsvoorziening die in 2021 is gevormd voor het planmatig onderhoud is 0,1 miljoen euro toegevoegd.		-315
Totaal		675
04-1-2-3 Uitvoeren maatregelen mob.en verkeersman		
Zie ook de algemene toelichting onder 1.1. Op de projecten Verkeersmanagement zijn de lasten lager doordat de werkzaamheden voor de projecten de projecten Slimme Kruisingen (0,757 miljoen euro), Bewegwijzing (0,300 miljoen euro), VRI-meldpunt (0,097 miljoen euro) en Verkeersmanagement (0,072 miljoen euro) niet volledig in 2021 zijn uitgevoerd en doorlopen in 2022.		1.199
Totaal		1.199
Totaal lasten		792

Mutatie reserves

Reserve Meerjaren Investerings Bereikbaarheid

In verband met de uitvoering van het programma Bereikbaarheid is een bestemmingsreserve ingesteld voor de dekking van de meerjarige projecten zoals opgenomen in het MPR 2021. De afwijkingen ten opzichte van de begrote planning, zijn hierboven toegelicht, en ontstaan door vertraging of versnelling van projecten (kasritme). Dit leidt tot een verschuiving van de lasten en baten naar de toekomstige jaren.

Van het voordelig resultaat op de maatregelen Mobiliteits- en Verkeersmanagement (0,343 miljoen euro) is 0,034 miljoen euro op de vergunning en handhaving van het onderdeel Taxi's niet verrekend met de reserve. Per saldo hoeven we daarom 0,309 miljoen euro minder uit de reserve Bereikbaarheid te onttrekken.

Parkeerreserves

Door het positieve parkeerresultaat (exclusief de inkomstenderving corona) heeft de begrote onttrekking aan de parkeerreserve niet plaatsgevonden (1.252 miljoen euro). Daarnaast is de onttrekking aan de vaste activa reserve auto- en fietsparkeren voor de dekking van de kapitaallasten lager door onder andere de vertraagde gereedmelding van parkeergarage Berlijnplein.

Corona

De coronamaatregelen hadden gevolgen voor de kosten van dit programma.

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Straatparkeren	0.63				2.500
Garageparkeren	2.2				2.712
Fietsparkeren	2.2				149
Totaal					5.361

Toelichting

De coronamaatregelen hebben geleid tot een inkomstenderving van totaal 5,361 miljoen euro bij parkeren. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn we bij de tweede bestuursrapportage uitgegaan van een negatief parkeerresultaat van 4.905 miljoen euro. Deze lagere baten zijn incidenteel in de parkeerbegroting verwerkt. Door de aangescherpte coronamaatregelen in het vierde kwartaal is de derving 0,456 miljoen euro hoger uitgevallen zoals ook toegelicht bij de baten auto- en fietsparkeren.

Verbonden Partijen

[Vereniging P&R Uithof/Sciencepark Utrecht](#): bijdrage 0,181 miljoen euro.

1.3 Verbeteren van de verkeersveiligheid

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.3.1	Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	643 (2014-2016)	max. 506	429	max. 490	362	max. 470
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het gemiddelde van het aantal in STAR op wegen in beheer van de gemeente Utrecht geregistreerde verkeersslachtoffers in drie opeenvolgende jaren. Door een wijziging in het landelijk systeem is de nulmeting bijgesteld van 646 naar 643.						
Bron	VIA/STAR						
Analyse	Het doel is ruim gehaald. In Utrecht is het aantal door de politie geregistreerde verkeersslachtoffers op wegen in beheer van de gemeente net als in de afgelopen jaren verder gedaald. Harde conclusies over de relatie tussen de afgenomen hoeveelheid verkeer, als gevolg van de Coronamaatregelen, en het aantal verkeersgewonden kunnen we op lokaal niveau niet trekken.						
E1.3.1	Percentage bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	47% (2012); 42% (2014); 41% (2016)	45%	Niet gemeten	48%	63%*	51%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het betreft het aandeel inwoners van de gemeente Utrecht die op de vraag "Hoe tevreden bent u over de verkeersveiligheid in uw buurt?" als antwoord geeft 'zeer tevreden' en 'tevreden'.						
Bron	Inwonersenquête, gemeente Utrecht						
Analyse	Omdat de tevredenheid over verkeersveiligheid in de buurt op een andere manier is gemeten dan in voorgaande jaren, is een vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk. Wel kan met zekerheid worden gezegd dat we ten opzichte van 2019 een toename zien van tevredenheid over de verkeersveiligheid in de buurt. Hoe groot die toename exact is, dat kunnen we door de wijzigingen in de vraagstelling niet met zekerheid benoemen. Verder hebben de coronamaatregelen en als gevolg daarvan een afname van het aantal verkeersbewegingen waarschijnlijk invloed gehad op het tevredenheidsgevoel.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.3.1	Aantal projecten in voorbereiding	N.v.t.	7	8	7	10	7
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Een optelling van het aantal projecten in voorbereiding binnen het programma bereikbaarheid die bij dragen aan de doelstelling 'het verbeteren van de verkeersveiligheid'.						
Bron	Voortgangsrapportage Verkeersveiligheid januari 2021						
Analyse	Van het totaal van 14 projecten die we in 2021 in voorbereiding hadden bevinden zich er 10 in de fase van voorbereiding voor uitvoering in Q1 of Q2 2022. De overige 4 bevinden zich nog in een ontwerpfase. De grotere realisatie ten opzichte van de doelstelling komt doordat aan het eind van 2021 meer projecten in de fase richting uitvoering zijn gekomen.						
P1.3.1	Aantal projecten in uitvoering	N.v.t.	7	8	7	10	7
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Een optelling van het aantal projecten in uitvoering binnen het programma bereikbaarheid die bij dragen aan de doelstelling 'het verbeteren van de verkeersveiligheid'.						
Bron	Voortgangsrapportage Verkeersveiligheid januari 2021						
Analyse	Hogere realisatie in 2021 doordat de uitvoering van de Oudwijkderdwarsstraat (start in 2020) nog doorliep in 2021. Daarnaast hebben we ook enkele project meer gerealiseerd omdat deze een relatief kortere doorlooptijd hadden.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.3.1 Minder verkeersslachtoffers

We willen een daling van het aantal verkeersslachtoffers (met als bron de STAR-database) van bijna 2.200 slachtoffers (driejarig gemiddelde) in 2014-2016 naar 1.800 slachtoffers in 2019-2022.

Effectdoelstelling

E1.3.2 Verbeteren gevoel van verkeersveiligheid

In tegenstelling tot de positieve trend van een afnemend aantal verkeersongevallen en -slachtoffers, is er een negatieve ontwikkeling bij de beleving van de verkeersveiligheid. Inwoners van de gemeente Utrecht geven in de Inwonersenquête aan dat zij in de loop der jaren steeds iets minder tevreden zijn over de verkeersveiligheid in de directe omgeving. De raad heeft het college de uitdaging meegegeven dat aan het einde van de collegetermijn (2022) de meerderheid van de bewoners tevreden is over de verkeersveiligheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.3.1 Uitvoeren van projecten en maatregelen die bijdragen aan een verkeersveilige stad

We voeren projecten uit om wegen veiliger in te richten, zoals:

- de herinrichting van de Orinocodreef
- de herinrichting van twee kruispunten op de Moldaureef
- aanpassingen aan de Sartreweg/Romerostraat
- aanpassingen aan de Griftstraat-Poortstraat
- de herinrichting van de Oudwijkderdwarsstraat
- aanpassingen aan de Musicallaan/Rijnkennemerlaan.

Ook voeren we projecten uit gericht op veiliger gedrag in het verkeer. Voorbeelden daarvan zijn: educatie op scholen en communicatie rondom landelijke projecten zoals de BOB-campagne, diverse fietsverlichtingscampagnes en de campagne 'de scholen zijn weer begonnen'. Met de scholen- en wijkenaanpak, uitgevoerd door Sport Utrecht, bevorderen we verkeersveilig gedrag van en naar school. We werken daarnaast met andere partijen (Provincie, Fietzersbond) om verkeersveilig gedrag te bevorderen.

We zetten naast educatie en gedragsverandering ook in op handhaving. We zijn en blijven in gesprek met het OM voor de uitbreiding van het aantal flitspalen in de stad om verkeersonveilig gedrag zoals te hard rijden en door rood rijden tegen te gaan.

We voeren de pilot 'uitbreiding boa-bevoegdheden' uit, zodat we extra handhaving kunnen inzetten op plekken waar mensen zich onveilig voelen. We werken hierbij onder andere vanuit het Uitvoeringsprogramma van het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022.

Corona

In 2021 wilden we als educatieproject rijssimulatoren in Kanaleneiland en Overvecht inzetten. Met een rijssimulator kunnen de deelnemers ervaren wat het effect is van alcohol en drugs op het autorijden. Vanwege corona heeft dat geen doorgang kunnen vinden. We willen het project in 2022 alsnog gaan opzetten in samenwerking met Project-O om zoveel mogelijk jongeren te bereiken.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
04-1-3-1	Uitvoeren maatregel. verkeersveilige stad	0	21	0	180	143	-37	1.247
	Totaal Baten	0	21	0	180	143	-37	1.247
Lasten								
04-1-3-1	Uitvoeren maatregel. verkeersveilige stad	3.419	2.951	2.494	3.818	3.378	440	4.974
	Totaal Lasten	3.419	2.951	2.494	3.818	3.378	440	4.974
	Saldo baten en lasten	-3.419	-2.930	-2.494	-3.638	-3.235	403	-3.727
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	900	900	747	0	0	0	115
	Onttrekking reserves	2.918	2.429	1.840	2.237	1.984	-253	2.191
	Saldo na mutaties reserves	-1.401	-1.401	-1.401	-1.401	-1.251	150	-1.651

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Algemene toelichting

Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid (MPB) geeft inzicht in alle geprogrammeerde maatregelen en projecten uit de opgave Mobiliteit en het beschikbare budget tot en met 2040. Bovenstaande begrotings- en realisatiecijfers zijn een jaarsnede van deze meerjarige investeringsprojecten, die zijn gebaseerd op de actuele uitvoeringsplanning (het kasritme). In de jaarlijkse verantwoording rapporteren we over de afwijkingen van de begrote planning van de projecten in het huidige jaar. De voor- en nadelen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid.

De afwijkingen ten opzichte van de begrote planning kunnen ontstaan door vertraging of versnelling van projecten (kasritme). Dit leidt tot een verschuiving van de lasten en baten naar de toekomstige jaren. Daarnaast kunnen projecten die in enig jaar worden afgesloten leiden tot voor- of nadelen. Deze voor- en nadelen worden betrokken bij de herprogrammering van het MPB in het volgende jaar. Meer informatie over af te sluiten projecten in 2021 is terug te vinden in de bijlage 'Af te sluiten investeringen'.

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
04-1-3-1 Uitvoeren maatregelen verkeersveilige stad		
Lagere baten stimuleringsregeling verkeersveiligheid		-37
Totaal baten		-37

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
04-1-3-1 Uitvoeren maatregelen verkeersveilige stad		
Er is minder bijgedragen aan het Amazonekwartier, omdat de planvoorbereiding meer tijd heeft gekost. De uitvoering schuift door naar 2022.		440
Totaal lasten		440

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Openbare Ruimte en Groen

Algemene programmadoelstelling

We werken aan gezond stedelijk leven in onze stad voor mens en dier. Daarbij zoeken we naar een balans tussen vergroening en verdichting in een goed onderhouden openbare ruimte.

Om dit mogelijk te maken hebben we de Groene Schaalsprong laten verankeren in de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040) en de Visie Klimaatadaptatie die eind 2021 aan de raad is aangeboden voor besluitvorming. Binnenstedelijk gaat het om 440 ha vergroening en om rondom de stad wordt nog eens 250 ha groen toegevoegd.

Gezond Stedelijk Leven

- Voor de gezondheid van inwoners willen we van Utrecht een beweegvriendelijke stad maken met voldoende aantrekkelijke verblijfs- en ontmoetingsplekken met veel groen, water, bankjes en sanitaire voorzieningen en sporttoestellen. Daarvoor hebben we een Visie Speelruimte met daarin een geactualiseerde speelruimtenorm aan de raad aangeboden voor besluitvorming.
- We werken steeds meer vanuit de groene waarden en structuren die er in de stad zijn. We houden zo veel mogelijk wat we hebben, voegen extra groen toe en werken aan een vergroting van de biodiversiteit. We leggen groen vooral aan in de groenarme buurten en buurten met een gezondheidsachterstand. We betrekken hier bewoners bij via Platform Buurnatuur030 en de zelfbeheerpunten.
- Samen met regionale partners zoeken we naar mogelijkheden voor het vergroten van de recreatiegebieden. Dat is nodig voor de groei van de stad en regio.
- Voor het welzijn van dieren streven er naar om de gevonden dieren terug te laten keren in hun natuurlijke omgeving of bij de eigenaar.

Klimaatbestendige stad

- Om de stad weerbaar te maken tegen klimaatveranderingen zetten we groen en ons water- en rioleringsysteem in. Hemelwater moeten we zoveel mogelijk vasthouden zodat we het kunnen gebruiken voor het groen in droge periodes. Dat vraagt dat we bij het vervangen van onze riolering het afvalwater en het hemelwater scheiden. De toename van de jaarlijkse vervangingsinspanning als gevolg van de leeftijdsopbouw van het rioleringsysteem biedt kansen om dit te realiseren. We hebben deze aanpak beleidsmatig uitgewerkt in de Visie Klimaatadaptatie en de Visie Water en Riolering, die we eind 2021 voor besluitvorming aan de raad hebben aangeboden.
- Ook stimuleren we bewoners om hun eigendommen te vergroenen, zoals met het uitdelen van bomen in het kader van Utrecht 900 jaar, met de zeer succesvolle groenedaken subsidie en activiteiten in het kader van Waterproof030.

Ontwikkeld beheer

- Om de openbare ruimte veilig te kunnen gebruiken en de kwaliteit op peil te houden en te verbeteren is er veel beheer en onderhoud nodig. In veel naoorlogse wijken raakt de openbare ruimte op leeftijd waardoor onderhoud en vernieuwing noodzakelijk is. Ook zorgt de toenemende druk op de openbare ruimte voor een grotere beheeropgave.
- Met de Nota Beheer Openbare Ruimte is de beheeropgave en de omvang van het achterstallig onderhoud in beeld gebracht. Met 'ontwikkeld beheer' zetten we in op een integrale aanpak, waarbij we opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, vergroening, mobiliteit, woningbouw, de energietransitie en digitalisering waar mogelijk meenemen. De komende jaren geven we daar invulling aan, waarbij we 2021 en 2022 beschouwen als overgangsjaren.
- Met het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) - die eind 2021 voor de eerste keer naar de raad is gestuurd - laten we zien hoe de ambitie van ontwikkeld beheer wordt vertaald naar onze beheerprojecten.

Regie op de ondergrond

- We willen goed regie kunnen voeren op het gebruik van de ondergrond. Daarvoor hebben we eind 2021 de herziene [Verordening kabels en leidingen](#) en bijbehorende Nadere regel (Handboek) aan u aangeboden voor besluitvorming. Ook is gestart met de voorbereiding voor een Visie Ondergrond.

Schoon

- We willen dat de openbare ruimte schoon is. We betrekken bewoners, bedrijven en bezoekers hierbij. Snel vervuilende plekken pakken we aan op basis van de [Notitie basisaanpak Hotspots Zwerfafval Utrecht](#).

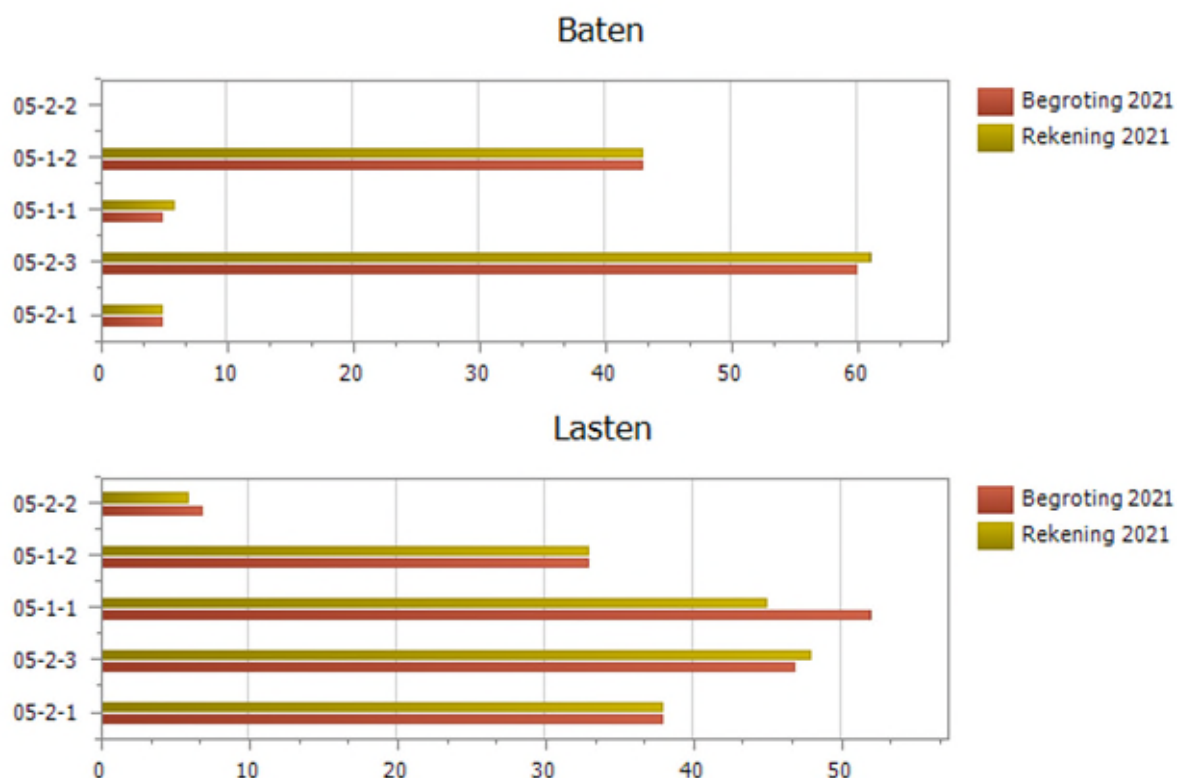
Afvalinzameling

- Met de afvalinzamelingsmethodiek 'Het Nieuwe Inzamelen' willen we door een combinatie van bron- en nascheiding meer grondstoffen gescheiden inzamelen en hergebruiken. Hierdoor ontstaat minder restafval.
- We willen Utrechters stimuleren om het afval op de juiste wijze aan te bieden, zodat het niet naast de container of elders in de openbare ruimte terechtkomt.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Dit programma heeft geen verplichte BBV indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#)
- [Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019](#)
- [Plan gemeentelijke watertaken Utrecht 2016-2019](#)
- [Bomenbeleid \(2009, aanvulling 2018\)](#)
- [Evaluatie bomenbeleid \(2013-2016\)](#)
- [Nota Utrechtse soortenlijst \(2018\)](#)
- [Meerjaren Perspectief Ruimte, bijlage Meerjaren Groenprogramma](#)
- [Nota dierenwelzijn \(2019\)](#)
- [Grondstoffennota 2020](#)
- [Groenstructuurplan](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
05-1-1-1	Achterstallig onderhoud wegwerken	-45.830	-43.363	-51.889	-43.123	-8.766	-50.612
05-1-2-1	Gemeentelijke Watertaken	9.907	11.244	10.350	10.002	348	10.319
05-2-1-1	Schoonhouden van de openbare ruimte	-15.770	-15.675	-16.991	-16.898	-93	-17.065
05-2-1-2	Onderhouden van het groen	-15.492	-15.876	-16.800	-16.347	-452	-17.487
05-2-1-3	Handhaven van de algemene regelgeving	1.541	-40	915	1.071	-156	1.771
05-2-2-1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	-3.308	-3.259	-3.888	-3.814	-74	-3.278
05-2-2-2	Ontwikkelen groen en recreatiegebieden	-1.614	-1.636	-1.654	-1.846	192	-1.706
05-2-2-3	Wij zorgen goed voor onze dieren in stad	-524	-543	-617	-641	24	-632
05-2-3-1	Het afval ophalen en de infrastructuur	12.631	9.341	12.171	12.766	-595	13.600
Totaal		-58.459	-59.805	-68.402	-58.831	-9.571	-65.088

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Openbare ruimte is veilig en functioneel

1.1 De openbare ruimte is heel, veilig en functioneel

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Potentieel onveilige objecten in de openbare ruimte worden buiten werking gesteld, zodat iedereen zich veilig kan verplaatsen en verblijven	40 (2008)	3	5	2	4	2
Oorsprong	Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019.						
Toelichting	Het doel is om het aantal onveilige objecten in de buitenruimte onder het streefgetal te houden, zodat iedereen zich in de openbare ruimte veilig kan verplaatsen en verblijven.						
Bron	Stadswerken						
Analyse	De Ringkade, Nieuwegracht, Kromme Nieuwegracht en de Minstroom zijn (deels) buiten gebruik gesteld.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Omvang achterstallig onderhoud in miljoenen euro's	50 (2020)	Nader te bepalen	Nader te bepalen	45	43	40
Oorsprong	Nota Beheer openbare ruimte (pagina 42 en 45)						
Toelichting	Onderhoud wordt aangemerkt als achterstallig onderhoud wanneer onderhoud niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau.						
Bron	Stadsbedrijven						
Analyse	In aanloop naar de Nota Beheer Openbare Ruimte (NBOR) is in de programmabegroting geen doelstelling voor 2021 vastgesteld. In de NBOR is het doel om het achterstallig onderhoud van 50 miljoen euro vanaf 2021 in maximaal 10 jaar in te lopen. In 2021 hebben we het achterstallig onderhoud met 7 miljoen euro weggewerkt: ruim 5,5 miljoen op verhardingen en bijna 1,5 miljoen euro op groen en civiele constructies.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 In de openbare ruimte kan iedereen zich veilig verplaatsen en verblijven

Met het (groot) onderhoud aan de openbare ruimte, hebben we ervoor gezorgd dat iedereen zich in Utrechtse openbare ruimte veilig kan verplaatsen en verblijven. Voorheen was het beheer vooral gericht op het behoud van de veiligheid en functionaliteit van de openbare ruimte. In 2021 leverden we met onze werkzaamheden vaker een bijdrage aan het verbeteren van een gezond, stedelijk leefklimaat.

Vier objecten in de openbare ruimte die potentieel onveilig waren zijn (deels) buiten werking gesteld:

- De Ringkade is afgesloten omdat er sprake is van een zeer slecht wegdek over grotere afstand. Als tijdelijke oplossing zal de weg worden voorzien van puinverharding, zodat hij gebruikt kan worden voor de ontwikkelingen die de komende jaren in het gebied Rijnenburg plaatsvinden. Het omzetten naar een andere verhardingsvorm heeft verkeerstechnische weinig gevolgen omdat de weg niet intensief gebruikt wordt. De komende jaren monitoren we de kwaliteit van de weg en het gebruik ervan.
- De Nieuwegracht en Kromme Nieuwegracht bleven afgesloten voor gemotoriseerde voertuigen om schade aan kluiskeiders en -muren door sterke waterstromingen te voorkomen.
- De [Minstroom](#) was afgesloten voor het meeste vaarverkeer vanwege een verzakte kademuur. Voor kanoërs is een tijdelijke doorvaartplaats gecreëerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Achterstallig onderhoud wegwerken en voorkomen

Groen

- In vergelijking met voorgaande jaren is vaker gekozen voor groeiplaatsverbetering in plaats van het vervangen van bomen omdat het behoud van bomen voorop staat.
- We hebben ongeveer 18.000 essen gemonitord op essentaksterfte. Daaruit blijkt dat ongeveer 73% is aangetast. Ruim 350 essen moeten worden gekapt en vervangen.
- We zijn gestopt met het gebruik van XenTari als preventieve bestrijding van de eikenprocessierups en hebben ingezet op bestrijding met natuurlijke vijanden zoals koolmezen. Daarvoor is meer kruidenrijke onderbeplanting toegepast en zijn nestkasten geplaatst. Er was minder overlast dan in voorgaande jaren.
- Naar aanleiding van het omvallen van de monumentale Emmaboom in Park Lepelenburg hebben we de inspectiemethode van monumentale bomen verfijnd.

Programma wervengebied

- Op de Oudegracht hebben we het herstel van de walmuren op rak 9 oost (Maartsenbrug-Gaardbrug) en rak 11 oost (Hamburgerbrug-Weesbrug) afgerond en is het herstel van Rak 2 oost (Jacobibrug-Viebrug) gestart.
- We zijn gestart met de voorbereidingen van rak west (Bezembrug- Stadhuisbrug), rak 3 oost (Viebrug-Jansbrug) en rak 22 (Kromme Nieuwegracht tussen Hieronymusplantsoen-Pietersbrug) en rak 24 (Drift tussen Jansdambrug- Maarsbergerbrug). Dat doen we integraal, 'van gevel tot gevel', in samenwerking met eigenaren.
- Keldereigenaren zijn gevraagd (ernstige) lekkage van kelders en voornemens tot (gezamenlijk) groot onderhoud van kelder te melden zodat we ze kunnen betrekken bij de programmering van het vierjaren uitvoeringsplan 2022- 2025. Er zijn ruim 70 meldingen als reactie op het wijkbericht binnengekomen, 22 meldingen waren al eerder bekend en negen kelders stonden al onder verhoogde aandacht van VTH (niet onveilig, wel herstel nodig). In totaal liggen er tot heden ruim 100 kelders voor ter beoordeling en prioritering voor herstel.
- Om beschadiging van kelders door zwaar verkeer te verminderen hebben we aanvullend op de aslastbeperking en vrachtwagenverbod, breedtebeperkingen geplaatst.
- Eind 2021 is er een wervenmeester gestart als regisseur in het gebruik en beheer van het gebied.
- Er wordt gewerkt aan een financieringsstrategie, het verkennen van voor financiële bijdragen van andere overheden, de mogelijkheden om keldereigenaren te faciliteren in het herstel van kelders en de financiering daarvan, onderzoek naar de oorzaken van schade aan kelders en de kostenverdeling voor het herstel daarvan.
- We zijn met keldereigenaren in gesprek om te komen tot herstel van kelders en onderzoek van schadeoorzaken en uitwerking van 2 varianten van kostenverdeling

Civiele constructies

- Het groot onderhoud aan de Museumbrug is afgerond. De Balearenbrug en de Jungfaubrug in Lunetten zijn vervangen.
- We hebben de wettelijk verplichte zes-jaarlijkse-inspectie van de Stadsbaantunnel laten uitvoeren. Daaruit blijkt dat de veiligheid geborgd is.

Wegen

- We hebben groot onderhoud uitgevoerd aan voet- en fietspaden zoals aan de paden in Park Oog in AI en aan het fietspad van de Universiteitsweg.
- We hebben groot onderhoud uitgevoerd aan onze wegen, zoals bij de Soestwetering en de Dirck Hoetweg. Bij de Nachtegaalstraat/Burgemeester Reigerstraat en de Oudwijkersdwarsstraat is het uitgevoerd in combinatie met integrale herinrichting- en rioolvervangingsprojecten
- We pasten verschillende innovaties toe in onze projecten, zoals waterpasserende verharding en innovatieve asfaltmengsels.

Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties

- We hebben led-verlichting geplaatst, bijvoorbeeld in de wijk Haarzicht in Vleuten en in een deel van Overvecht. Ook hebben we de eerste fase van de versnelde verledding voorbereid, waarmee we op schema liggen om in een periode van vijf jaar de stad te voorzien van led-verlichting.
- We hebben zes verouderde verkeersregelinstallaties vervangen, waarbij we zijn overgaan op nieuwe energiezuinige led-verlichting.

Ondergrond(se) infrastructuur

- Naar aanleiding van het [graafincident](#) bij bomen in De Meern zijn de uitvoeringseisen voor werken rond bomen aangescherpt en houden we extra toezicht.
- Er is gestart met de aanleg van glasvezel in de Zeeheldenbuurt. Dat wordt gelijktijdig uitgevoerd met het project "Zeeheldenbuurt Waterproof".
- Naar aanleiding van een [administratieve controle](#) van het Agentschap Telecom, hebben we een nieuwe werkwijze geïmplementeerd voor de voorbereiding van graafwerkzaamheden.

Begraafplaatsen

- Eind 2021 hebben we u een voorstel gestuurd voor de realisatie van een particuliere Islamitische begraafplaats in Utrecht. Daarin hebben we aangegeven dat we omwonenden betrekken bij de nadere uitwerking hiervan. Een Islamitische begraafplaats is een wens van veel van onze inwoners die wij willen ondersteunen.

Stadswater

- Voor de nog op te stellen visie over het gebruik van vaarwegen en zwemwater (Visie Stadswater) hebben we aan gebruikers gevraagd [wat hun wensen zijn en wat er verbeterd kan worden](#).

Corona

- Als gevolg van langere voorbereiding en latere levering van materialen was er vertraging bij de uitvoering van projecten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
05-1-1-1 Achterstallig onderhoud wegwerken	4.621	6.461	4.623	4.754	5.837	1.083	4.857
Totaal Baten	4.621	6.461	4.623	4.754	5.837	1.083	4.857
Lasten							
05-1-1-1 Achterstallig onderhoud wegwerken	51.551	50.924	53.577	52.468	44.225	8.244	55.469
Totaal Lasten	51.551	50.924	53.577	52.468	44.225	8.244	55.469
Saldo baten en lasten	-46.930	-44.463	-48.954	-47.714	-38.388	8.244	-50.612
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	5.000	5.000	0	0
Onttrekking reserves	1.100	1.100	0	825	825	0	0
Saldo na mutaties reserves	-45.830	-43.363	-48.954	-51.889	42.563	9.326	-50.612

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting	x € 1.000 Bedrag
Baten	
05-1-1-1 Achterstallig onderhoud wegwerken en voorkomen	
Het voordeel op de baten wordt grotendeels veroorzaakt doordat er in 2021 meer werkzaamheden zijn uitgevoerd in de ondergrond. Voor het uitvoeren van 'opbreukwerkzaamheden', zodat bijvoorbeeld Nutsbedrijven hun werkzaamheden in de ondergrond kunnen uitvoeren worden de kosten doorberekend aan de verschillende partijen.	1.083
Totaal baten	1.083

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
05-1-1-1 Achterstallig onderhoud wegwerken en voorkomen		
<ul style="list-style-type: none">In onze programmering gaven we prioriteit aan projecten waarbij - op basis van actuele inspecties - achterstallig onderhoud aan wegen, civiele constructies en groen was geconstateerd. Er is sprake van achterstallig onderhoud als er een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Door goed te prioriteren is circa 7 miljoen euro van het vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt.	3.550	
<ul style="list-style-type: none">Tegelijkertijd voerden we ook veel beheer en onderhoud uit waarbij geen sprake was van achterstallig onderhoud, omdat er nog geen onderhoudsrichtlijnen waren overschreden. We hebben dit deel van de begrote beheeropgave niet volledig kunnen realiseren. Dit heeft te maken met de overgangsperiode waarin we onze nieuwe werkwijze vormgeven en met beperkingen in de beschikbare capaciteit. Ook hebben onzekerheden rondom de coronapandemie, de soms beperkte capaciteit in de markt en de beperkte beschikbaarheid van materialen een rol gespeeld.		
<ul style="list-style-type: none">Op basis van inspecties in 2021 constateren we dat deze vertraagde uitvoering niet heeft geleid tot een noemenswaardige toename van het achterstallig onderhoud. We blijven de ontwikkeling van het achterstallig onderhoud de komende jaren scherp monitoren.		
<ul style="list-style-type: none">Met de goedkeuring van het programmaplan 'werk aan de werf' in juli 2021 is het al aanwezige budget voor 2021 herbestemd en onderdeel geworden van een totaalpakket voor de periode van 2021-2023. Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2022 is de totale programmering tot en met 2023 vastgesteld en de ontbrekende dekking tot en met 2023 toegekend. Het al voor 2021 toegekende budget maakt onderdeel uit van de totale dekking voor 2021-2023, het voordeel in 2021 is nodig om de kosten de komende twee jaar mede te kunnen dekken.	2.642	
<ul style="list-style-type: none">Aanpassing ventilatie gebouwen Stadsbedrijven wordt uitgevoerd in 2022 in plaats van 2021	560	
<ul style="list-style-type: none">Bij de Voorjaarsnota 2017 heeft uw raad 5,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om de komende jaren de gevolgen van de essentaksterfte op te kunnen vangen. In de begroting 2021 is 0,8 miljoen euro uit de reserve gehaald op basis van de geschatte uit te voeren werkzaamheden. De effecten van de ziekte zijn echter niet zo hevig geweest als van tevoren verwacht. De werkelijke lasten bedragen 0,364 miljoen euro waardoor een voordeel in 2021 ontstaat van 0,436 miljoen euro. Eind 2021 bedraagt de reserve essentaksterfte 2,1 miljoen euro.	436	
<ul style="list-style-type: none">Bij de begroting 2021 is rekening gehouden met een CAO-indexering in 2021. De afspraken over de nieuwe CAO zijn echter niet geëffectueerd in 2021, hierdoor ontstaat een voordeel	400	
<ul style="list-style-type: none">Overige kleinere voordelen	656	
Totaal lasten	8.244	

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Extra inzet personeel Bedrijfsvoering	0.4	271	0	0	0
Ventilatie gebouwen Stadsbedrijven	0.4	0	0	0	0

Toelichting

Extra inzet personeel Bedrijfsvoering voor veilig en gezond werken, informatiebeheer en beveiliging (thuiswerken), communicatie en personeelsadvisering.

Ventilatie gebouwen Stadsbedrijven 0,56 miljoen: aanpassingen aan de ventilatie om de gebouwen volledig te kunnen gebruiken worden in 2022 uitgevoerd in plaats van in 2021.

Verbonden Partijen

- [Vereniging parkmanagement Papendorp](#): bijdrage 0,307 miljoen euro.
- [Vereniging parkmanagement De Wetering- Haarrijn](#): bijdrage 0,327 miljoen euro.

1.2 Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk ingezameld en de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de doelstellingen

Omschrijving		Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.2.1	Het aantal keer per jaar dat wateroverlast optreedt door het onvoldoende functioneren van het gemeentelijk hemelwater- en/of ontwateringssysteem	64 (2012)	<50	4	<50	5	<50
Oorsprong	Plan Gemeentelijke Watertaken 2016-2019 blz. 21 en 28.						
Toelichting	Dit zijn meldingen over te hoge grondwaterstanden die veroorzaakt worden door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte.						
Bron	Stadswerken						
Analyse	We ontvingen 39 meldingen over grondwateroverlast, waarvan vijf meldingen werden veroorzaakt door het onvoldoende functioneren van de ontwatering in de openbare ruimte. Het aantal meldingen ligt in lijn met de vorige jaren. In het Programma Water en Riolerings 2022-2026 dat eind 2021 aan de raad is aangeboden voor besluitvorming, voegen we naast deze indicator het aantal hemelwateroverlastmeldingen toe die te wijten zijn aan het onvoldoende functioneren van het gemeentelijke hemelwater- en/of ontwateringssysteem. Ook passen we de doelstelling aan.						
E1.2.1	Het aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos	-	<= 5	16	<= 5	12	<= 5
Oorsprong	Onbekend.						
Toelichting	Met HDSR en 13 buurgemeenten is afgesproken dat we streven naar oppervlaktewater dat minimaal een kwaliteit heeft waarbij zich geen zichtbare waterkwaliteitsproblemen voordoen als overmatig kroos en algen, vissterfte, stank, botulisme en blauwalg.						
Bron	Stadswerken						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
Analyse	Er waren 12 urgente waterkwaliteitsproblemen, waarvan eenmaal blauwalg, driemaal dode vissen (drie of meer), driemaal vervuiling, viermaal overmatig kroos en eenmaal stankoverlast. Het aantal urgente oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen was lager dan in 2020, maar was nog steeds vrij hoog. Hoewel de zomer als geheel minder warm was dan in 2020, zorgde de afwisseling van hete periodes met zware stortbuien in juni voor relatief veel problemen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
P1.2.1	Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden	-	16	12	Nader te bepalen	15	nvt
Oorsprong	Voorjaarsnota 2018						
Toelichting	In het Programma Water en Riolering 2022-2026 wordt de prestatie-indicator herzien. Deze is eind 2021 aan de raad hebben aangeboden voor besluitvorming. Daarom is geen doelstelling voor 2021 en 2022 ingevuld.						
Bron	Stadsbedrijven-BORG-Water, Riolering en Gemalen						
Analyse	Hoewel in de programmabegroting 2021 geen doelstelling is opgenomen hebben we in 2021 15 projecten uitgevoerd. 7 daarvan waren geprogrammeerd voor 2020 en zijn in 2021 uitgevoerd, grotendeels als gevolg van langere voorbereiding en levering van materialen. Dit laatste als gevolg van de coronacrisis. Bij een deel van de projecten die we in 2021 wilden starten is om dezelfde redenen vertraging opgetreden.						
P1.2.1	Het jaarlijks aantal afgekoppeld ha verhard oppervlak (4ha)	-	5,7	11,4	7,6	8,1	11
Oorsprong	Plan Gemeentelijke Watertaken 2016-2019						
Toelichting	Het streven is om hemelwater zoveel mogelijk vast te houden op de plek waar het gevallen is en daar nuttig te gebruiken voor mens, plant en dier. Vanuit het principe "Groen, tenzij..." vervangen we verhardingen door groen.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Dit jaar lukte het om 8,1 ha af te koppelen, waarmee de doelstelling van 7,6 ha is gerealiseerd. Van de 8,1 ha is 2,8 ha vergroend. 2,2 ha van de 2,8 ha is dakoppervlak dat door particulieren met ondersteuning van de subsidieregeling groene daken werd vergroend. Hoewel de doelstelling is gehaald, is het afgekoppelde oppervlak lager dan in 2020. Dit werd hoofdzakelijk veroorzaakt door vertraging in de voorbereiding van projecten waarbij rioolvervanging wordt gecombineerd met herinrichting.						
P1.2.1	Het aantal uitgevoerde maatregelen uit het Plan gemeentelijke Watertaken Utrecht om de oppervlakte waterkwaliteit te verbeteren	-	10	9	Nader te bepalen	12	nvt
Oorsprong	Voorjaarsnota 2018						
Toelichting	Eind 2021 hebben we het Programma Water en Riolering 2022-2026 aan de raad aangeboden voor besluitvorming. Daarin is deze prestatie indicator herzien. Daarom is geen doelstelling voor 2021 en 2022 ingevuld.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Hoewel in de programmabegroting 2021 geen doelstelling is opgenomen hebben we in 2021 12 projecten uitgevoerd. Vier waren nog in uitvoering.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Een goed functionerend systeem voor de inzameling van afval- en hemelwater en een hemelwaterbestendige openbare ruimte

Visie Water en Riolering

We hebben onze doelstellingen voor het water en rioleringssysteem in Utrecht geactualiseerd en aangevuld met klimaatadaptatiedoelstellingen. De doelstellingen zijn vastgelegd in de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie die we eind 2021 aan de raad hebben aangeboden voor besluitvorming.

Grondwateroverlast

In 2021 ontvingen we 39 meldingen over grondwateroverlast, waarvan vijf meldingen werden veroorzaakt door het onvoldoende functioneren van de ontwatering in de openbare ruimte. Dit is in lijn met andere jaren. Bij de rest van de meldingen lag de oorzaak in het gebouw of het terrein van de particulier. Opvallend was het grote aantal meldingen uit de nieuwbouwwijk Rijnvliet over de slechte ontwatering van de tuinen.

Hemelwateroverlast

We ontvingen 2.906 meldingen over het gemeentelijke water- en rioleringssysteem binnen. Daarvan gingen 1.169 meldingen over hinder en wateroverlast in de openbare ruimte door verstopte straatkolken, door een kapotte drinkwaterleiding of verzakkingen in de weg. Extreme neerslag heeft echter nooit geleid tot volledige stremming van een weg of overlast in een woning. Het aantal meldingen ligt in lijn met voorgaande jaren. Het hier aantal is te beschouwen als een nulmeting, omdat we hier met ingang van 2022 op gaan rapporteren.

Effectdoelstelling

E1.2.2 De mate waarin de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de afgesproken doelstellingen

Er waren twaalf urgente waterkwaliteitsproblemen, waarvan eenmaal blauwalg, driemaal dode vissen (drie of meer), driemaal vervuiling, viermaal overmatig kroos en eenmaal stankoverlast. Het aantal urgente oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen was lager dan in 2020, maar was nog steeds vrij hoog. Hoewel de zomer als geheel minder warm was dan in 2020, zorgde de afwisseling van hete periodes met zware stortbuien in juni voor relatief veel problemen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden en de openbare ruimte hemelwaterbestendig inrichten

Vervangen en verbeteren riolering

In totaal is 8,2 kilometer riolering vervangen. Enkele projecten waarbij de vervanging wordt gecombineerd met een herinrichting zijn vertraagd door een langere voorbereidingstijd dan voorzien.

Aanpak urgente wateroverlastlocaties

Om de kans op wateroverlast te verminderen zijn we zijn doorgeshaan met de aanleg van het nieuwe hemelwaterriool in de Zeeheldenbuurt. Gelijktijdig werkten perceeleigenaren van de souterrainwoningen aan de verbetering van hun perceelriolering.

Afkoppelen en vergroenen verhard oppervlak

Dit jaar lukte het om 8,1 hectare af te koppelen, waarmee de doelstelling van 7,6 hectare is gerealiseerd. Van de 8,1 hectare is 2,8 hectare vergroend. 2,2 hectare is dakoppervlak dat door particulieren met ondersteuning van de subsidieregeling groene daken werd vergroend. Deze subsidie was zo succesvol dat we de regeling al eind september 2021 moesten dichtzetten.

Ook onze aanpak Waterproof030 was in 2021 succesvol. Zo hebben we met de tegelophaalservice 30.284 tegels opgehaald. Dat is bijna twee keer zoveel als in 2020. Burendag leverde 180 nieuwe geveltuinen en 249 m2 vergroende openbare ruimte op en ondersteunden we het vergroenen van vijf schoolpleinen en één speeltuin (Bankaplein).

Beleidsontwikkeling en subsidies

In samenwerking met veertien buurgemeenten, waterschap HDSR, de provincie en de Veiligheidsregio is een regionale Klimaatadaptatiestrategie opgesteld die door alle partners bestuurlijk is vastgesteld. Ook het bijbehorende uitvoeringsprogramma is eind 2021 opgeleverd. We hebben als regio 7,5 miljoen euro rijkssubsidie binnengehaald, waarvan 2 miljoen euro voor Utrecht. Hiermee kunnen we 9 projecten in de openbare ruimte ondersteunen.

Corona

Hoewel de aanpak van Waterproof030 succesvol was, kon een aantal acties door corona niet doorgaan. Door vertraging in de levering van materialen kon we minder maatregelen uitvoeren om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden.

Prestatiedoelstelling

P1.2.2 De oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de afgesproken doelstellingen

Verbeteren waterhuishouding en waterkwaliteit

We hebben twaalf verbeterprojecten volledig uitgevoerd. Voorbeelden daarvan zijn:

- Het baggeren en saneren van de Werkspoorhaven bij de Werkspoorkathedraal zodat het een aantrekkelijke en veilige plek wordt om te verblijven
- De aanleg van onderwaterstructuren voor oeverplanten, op de ondiepe richel langs het oostelijke bruggenhoofd van de Wittevrouwenbrug. Dit is gedaan in samenwerking met de bewoners van Vergroening Singel.

Groot onderhoud

We hebben conform planning circa 25.000 m3 bagger verwijderd uit de watergangen die bij ons in beheer en onderhoud zijn. Deze watergangen zijn daarmee naar verwachting weer acht jaar op diepte.

Samenwerking met waterschap HDSR

We zijn doorgegaan met het samen met het waterschap en bewoners meten van de waterkwaliteit van het Utrechtse water. Op 103 locaties is de waterkwaliteit beoordeeld met een ecoscan. De resultaten waren eind 2021 nog niet bekend.

Met waterschap HDSR hebben we nieuwe waterkwaliteitsambities bepaald. Deze hebben we opgenomen in de Visie Water en Riolering die we eind 2021 aan de raad hebben aangeboden voor besluitvorming. We hebben ook een kaart gemaakt die laat zien waar ruimte is om natuurvriendelijke oevers aan te brengen, de oeverkansenkaart.

We hebben met HDSR afgesproken dat alle oeverconstructies die in beheer zijn bij HDSR in beheer overgaan naar de gemeente. Daarbij worden de oevers die in slechte staat zijn door HDSR eerst opgeknapt en waar mogelijk natuurvriendelijk ingericht.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
05-1-2-1	Gemeentelijke Watertaken	41.279	42.797	41.279	43.132	42.793	-339	43.132
	Totaal Baten	41.279	42.797	41.279	43.132	42.793	-339	43.132
Lasten								
05-1-2-1	Gemeentelijke Watertaken	31.372	31.552	31.386	32.782	32.791	-9	32.813
	Totaal Lasten	31.372	31.552	31.386	32.782	32.791	-9	32.813
	Saldo baten en lasten	9.907	11.244	9.893	10.350	10.002	-348	10.319
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	9.907	11.244	9.893	10.350	10.002	-348	10.319

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Gemeentelijke Watertaken

De lasten in deze tabel betreffen alleen de directe kosten voor het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken. De indirecte kosten, zoals de kosten voor straatreiniging, overheadkosten, BTW en de kosten voor de inning van de rioolheffing, worden elders in de programmabegroting als lasten opgenomen.

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
05-1-2-1 Gemeentelijke Watertaken	
Het nadeel wordt grotendeels veroorzaakt doordat als gevolg van bezwaar en beroep op aanslagen rioolheffing grootverbruik over de jaren tot en met 2020 verminderingen zijn opgelegd.	-339
Totaal baten	-339

Lasten

Door de geringe afwijking is er geen verdere toelichting.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

- [Belastingsamenwerking Gemeenten en Hoogheemraadschap](#): bijdrage (BghU) voor Rioolheffing is 0,836 miljoen.

2. Openbare ruimte is groen en schoon en nodigt uit tot ontmoeting

2.1 De buitenruimte is schoon en het groen is onderhouden

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.1.1	Waardering bewoners schone openbare ruimte	6 (1996)	6,5	-	6,5	6,6	6,5
Oorsprong	Programmabegroting 2004						
Toelichting	Er is geen indicator voor realisatie 2020 beschikbaar, omdat er in toen geen Inwonersenquête is afgenomen.						
Bron	Inwoners-enquête						
Analyse	De waardering was iets hoger dan de doelstelling.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.1.1	% scores schoon onder de norm	5,5 (2017)	10	6,3	10	4,5	10
Oorsprong	Raadsbrief 16 september 2016 en kwaliteitscatalogus CROW.						
Toelichting	Een marge van 10% is de gangbare marge die gemeenten hanteren op de norm. Sinds 2017 gebruiken we voor de monitoring de CROW-systematiek.						
Bron	Technische schouw						
Analyse	Stadsbreed bleven we met 4,5% binnen de norm. Dat geldt ook voor de binnenstad (7,9%). Dit kwam omdat het daar door corona minder druk was.						
P2.1.2	% scores groen onder de norm	10,9 (2017)	10	10,1	10	11,4	10
Oorsprong	Raadsbrief 16 september 2016 en kwaliteitscatalogus						
Toelichting	Een marge van 10% is de gangbare marge die gemeenten hanteren op de norm. Sinds 2017 gebruiken we voor de monitoring de CROW-systematiek.						
Bron	Technische schouw						
Analyse	De norm is niet gehaald omdat door corona meer afstand gehouden moest worden tijdens het werk en er meer ziekteverzuim was. Ook groeide het groen sneller door het natte weer.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.1.3	Gegronde bezwaren 1%	1% (2012)	<1%	<1%	<1%	<1%	<1%
Oorsprong	Programmabegroting 2014						
Toelichting	Deze indicator geeft inzicht in de (juridische) kwaliteit van onze beschikkingen op vergunningaanvragen. Op grond van de AWB dienen beschikkingen op vergunningaanvragen te voldoen aan (o.a.) het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel.						
Bron	JZ						
Analyse	De realisatie komt overeen met de doelstelling.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 De buitenruimte is schoon en het groen is netjes onderhouden

Naast het reguliere werk voor schoon en groen werkten we met zes speerpunten:

- [Actieplan Utrecht Schone Stad](#)
- [Basisaanpak Hotspots Zwerfafval Utrecht](#)
- [Aanpak plaagbeheersing: Ratten](#)
- Uitfaseren bladblazers
- Pilot wilde bloemen en planten
- Speerpunt 'Actieplan zelfbeheer Openbaar Groen'

De speerpunten lichten we toe bij 'Wat hebben we daarvoor gedaan'.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 Schoonhouden van de openbare ruimte

We hadden de volgende speerpunten:

- Utrecht Schone Stad
Aan nieuwe vrijwilligers hebben we 5.556 knijpers verstrekt. Samen met buurambassadeurs hebben we vervuiling rond ondergrondse inzamelpunten aangepakt. Op tien scholen hebben Utrecht Schone Stad Coaches het educatie-programma Utrecht schone stad begeleid.
- Basisaanpak Hotspots Zwerfafval Utrecht
In parken hebben we in de zomer extra kliko's geplaatst en op mooie dagen werden de afvalbakken vaker geleegd. Met knijpers werd zwerfafval verzameld.
- Aanpak plaagdierbeheersing: Ratten
Op basis van het nieuwe voederverbod in de APV zijn de eerste voederverbodsborden geplaatst op de probleemlocaties bij winkelcentrum Gagelhof en het Moskeeplein.
- Uitfaseren bladblazers:
Onze medewerkers zijn overgestapt van het gebruik van benzine- op elektrische bladblazers in de stad, op gemeentelijke sportvelden en begraafplaatsen.
- Pilot wilde bloemen en planten
We hebben een plan gemaakt om in vijf buurten spontane vegetatie langs gevels en in boomspiegels te laten staan.

Corona

Het kostte door corona per saldo meer tijd om de stad schoon te krijgen:

- Omdat veel mensen thuiswerkten waren de parkeervakken en fietsenrekken vaker en langer bezet. Ook waren er door thuiswerken meer bijplaatsingen en vervuiling in de omgeving van de ondergrondse containers.
- Door beperkingen in uitgaansgelegenheden was het drukker in de parken en werd er meer eten afgehaald en bezorgd dat in de openbare ruimte werd geconsumeerd met meer vervuiling tot gevolg.
- In winkelgebieden was er minder vervuiling door minder bezoekers.

Prestatiedoelstelling

P2.1.2 Onderhouden van het groen

- We publiceerden de [maaikaart](#) waarop het soort maaibeheer voor elke locatie in de gemeente is terug te vinden. Bewoners kunnen dan verzoeken indienen om dit aan te passen.
- Bij de aanpak van invasieve exoten werd de Reuzenberenklauw twee tot drie keer gemaaid, vóór de bloei. De Aziatische duizendknopen maaiden we op vaste momenten. Er zijn geen nieuwe locaties bijgekomen.
- We organiseerden tien wijkbijeenkomsten waar de gemeente met de bewoners in gesprek ging over de aanpak van zelfbeheer en waar ervaringen werden uitgewisseld.

Corona

- Het niet halen van de norm voor het onderhouden van het groen werd mede veroorzaakt doordat personeel meer afstand moest houden en er door corona hoger ziekteverzuim was.

Prestatiedoelstelling

P2.1.3 Handhaven algemene regelgeving en voorschriften vergunningen

- We hebben intensief gesurveilleerd in de parken omdat deze veel werden gebruikt. Op dagen dat het te druk werd, hebben we samen met de politie bezoekers verzocht de parken te verlaten. Griftpark, Wilhelminapark en park Lepenburg werden tijdelijk 's nachts gesloten. In deze drie parken zijn in totaal 121 waarschuwingen en 238 boetes opgelegd.
- We hebben het intensievere toezicht en handhaving op aslastbeperking en het vrachtwagenverbod in de binnenstad voortgezet. Daarbij zijn 103 boetes opgelegd en 32 officiële waarschuwingen gegeven.
- We hebben gehandhaafd op verkeerd aangeboden afval naast de ondergrondse containers. Dit heeft geleid tot ruim 1.100 boetes.

Corona

- We hebben gehandhaafd op de coronamaatregelen, zoals 1,5 meter afstand en groepsgrootte in de openbare ruimte.
- Door Corona werden de parken intensief gebruikt. Om overlast tegen te gaan hebben we daarom extra gesurveilleerd.
- Om de 1,5 meter afstand te waarborgen hebben we actief gehandhaafd op het uitstallingsverbod in de binnenstad.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
05-2-1-1	Schoonhouden van de openbare ruimte	841	759	91	651	729	78	91
05-2-1-2	Onderhouden van het groen	2	64	2	2	136	134	2
05-2-1-3	Handhaven van de algemene regelgeving	5.127	4.501	5.483	4.583	4.478	-104	5.713
	Totaal Baten	5.969	5.324	5.576	5.235	5.343	108	5.805
Lasten								
05-2-1-1	Schoonhouden van de openbare ruimte	16.611	16.434	16.138	17.842	17.827	15	17.156
05-2-1-2	Onderhouden van het groen	15.494	15.940	16.045	16.801	16.483	318	17.488
05-2-1-3	Handhaven van de algemene regelgeving	3.586	4.541	3.829	3.667	3.407	261	3.941
	Totaal Lasten	35.690	36.914	36.012	38.310	37.717	594	38.585
	Saldo baten en lasten	-29.721	-31.590	-30.437	-33.075	-32.374	701	-32.780
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	200	200	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-29.721	-31.590	-30.437	-32.875	-32.174	701	-32.780

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
-------------	--------

Baten

05-2-1-1 Schoonhouden van de openbare ruimte

De belangrijkste oorzaak van de toegenomen baten is een sterke toename in verhaalde schades ten aanzien van het verwijderen van olie- en vetsporen op wegdekken. Hier tegenover staat tevens een toename van de lasten.

Totaal 78

05-2-1-2 Onderhouden van het groen

De baten bestaan enerzijds uit de verrekening van stroom van stroomkosten op evenemententerreinen en de verrekening van herstelwerkzaamheden van een groenstrook aan de Stolberglaan voor in totaal 0,05 miljoen euro waar ook lasten tegenover staan. Anderzijds betreft het inkomsten van reclame-uitingen op rotondes en de verkoop van afgeschreven voertuigen.

Totaal 134

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
05-2-1-3 Handhaven van de algemene regelgeving	
Er zijn in 2021 minder vergunningen verstrekt voor onder andere evenementen, standplaatsen en verkeersontheffingen, waardoor de inkomsten achterblijven.	-104
Totaal	-104
Totaal baten	108

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Lasten	
05-2-1-1 Schoonhouden van de openbare ruimte	
Bij de begroting 2021 is rekening gehouden met een CAO-indexering in 2021. De afspraken over de nieuwe CAO zijn echter niet geëffectueerd in 2021, hierdoor ontstaat een voordeel	175
Overig kleinere voor- en nadelen	-160
Totaal	15
05-02-1-2 Onderhouden van het groen	
De krapte op de arbeidsmarkt heeft er toe geleid dat een aantal vacatures voor uitvoerend personeel niet ingevuld konden worden. Dezelfde krapte op de arbeidsmarkt, samen met Corona, heeft er ook toe geleid dat aannemers slechts in beperkte mate capaciteit konden leveren om dit hiaat op te vullen. Per saldo is hierdoor een positief saldo ontstaan	210
Overige kleinere voor- en nadelen	108
Totaal	318
05-02-1-3 Handhaven van de algemene regelgeving	
Vergunningen verstrekken	141
Minder personele inzet doordat minder vergunning zijn verstrekt.	
Vrijmarkt Koningsdag	55
Minder inzet als gevolg van vervallen vrijmarkt op Koningsdag	
Voorziening reclame	177
Vrijval voorziening reclame. Als gevolg van de corona-pandemie is in 2020 een voorziening aangemaakt voor het achterblijven van de betalingen door reclame-exploitanten voor reclame in de openbare ruimte. In 2021 zijn er contractuele afspraken gemaakt met de reclame-exploitanten over het gespreid betalen van de afdrachten en daarmee kan de voorziening vrijvallen.	
Openbare ruimte	-143
Extra inzet van toezicht en handhaving in de openbare ruimte als gevolg van de coronamaatregelen.	
Overig	31
Totaal	261
Totaal lasten	594

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Reclame inkomsten	2.1	0	0	0	145
Evenementen	2.1	0	0	175	480
Overige vergunningen Openbare Ruimte	2.1	0	0	0	118
Toezicht en handhaving Openbare Ruimte	1.2	143	0	0	0
Maatregelen Openbare Ruimte	5.7	469	0	0	0
Verwijderen bijplaatsingen	5.7	100	0	0	0

Toelichting

Reclame inkomsten

Door de corona-pandemie zijn de afdrachten voor reclame-uitingen in de openbare ruimte achtergebleven.

Evenementen

Door de diverse coronamaatregelen hebben er in 2021 weinig evenementen, waar een vergunning voor nodig is, plaatsgevonden. Als gevolg daarvan zijn er ook minder lasten gemaakt voor toezicht en handhaving bij evenementen.

Overige vergunningen Openbare Ruimte

De leges opbrengsten voor standplaatsen, verkeersontheffingen en kabels en leidingen zijn als gevolg van de corona-pandemie in 2021 achtergebleven.

Toezicht en handhaving Openbare Ruimte

Door de coronamaatregelen (1,5 meter maatregel, lockdown en dergelijke) heeft er extra toezicht en handhaving plaatsgevonden.

Maatregelen openbare ruimte

De corona gerelateerde kosten betreffen voornamelijk fysieke maatregelen in de Openbare Ruimte. Onder andere verkeersmaatregelen, extra verkeersborden, cirkels in de parken, extra verkeersregelaars en een aantal extra toiletvoorzieningen zijn ten laste gebracht van deze post.

Verwijderen bijplaatsingen

Gevolgen van corona op het verwijderen van bijplaatsingen bij ondergrondse inzamel punten is ingeschat op 0,1 miljoen euro.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 We richten het groen zo in dat aantrekkelijk en bereikbaar wordt

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.2.1	% inwoners dat tevreden is over groen in hun directe omgeving / 'tevredenheid met groen dichtbij'	66% (2010)	70%	-	70%	68%	70%
Oorsprong	Groenstructuurplan 2007 en Actualisatie Groenstructuurplan 2017-2030						
Toelichting	Vanaf 2019 gebruiken we deze nieuwe indicator voor Gezonde verstedelijking om de effecten van ons beleid te kunnen meten, namelijk 'Tevredenheid groen dichtbij'. In de RSU 2040 is dit gelijkwaardigheidsbeginsel ook uitgangspunt geworden.						
Bron	Inwoners-enquête						
Analyse	We zien dat de tevredenheid met groen in de buurt vrijwel gelijk blijft. Dit ondanks dat er de afgelopen twee jaar een veel hogere gebruiksdruk van dit groen was ten gevolge van de coronamaatregelen. We maken daaruit op dat de voorzieningen goed benut en gewaardeerd zijn en zien het als een aansporing om hierin meer te realiseren gezien de groeiende stad.						
E2.2.2	% inwoners dat tevreden is met aanbod parken en groengebieden om de stad	72% (2010)	73%	-	73%	75%	73%
Oorsprong	Groenstructuurplan 2007 en Actualisatie Groenstructuurplan 2017-2030						
Toelichting	Vanaf 2019 gebruiken we deze nieuwe indicator voor Gezonde verstedelijking om de effecten van ons beleid te kunnen meten, namelijk 'Tevredenheid groen dichtbij'. In de RSU 2040 is dit gelijkwaardigheidsbeginsel ook uitgangspunt geworden.						
Bron	Inwoners-enquête						
Analyse	Bij de tevredenheid met de grotere parken zien we dat er een lichte stijging is in de waardering. Ook in de parken zagen we een enorme toename in het gebruik door de coronamaatregelen. Dat de tevredenheid licht stijgt, ondanks die hogere gebruiksdruk, zien we als een compliment voor de investeringen in grotere parken en aaneengesloten groengebieden van de afgelopen jaren en een aansporing om dat, gezien de groei van de stad, te blijven doen						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden in de stad	2018 (105)	105	106	105	105	105
Oorsprong	Voorjaarsnota 2018						
Toelichting	De indicator is toegevoegd om inzicht te krijgen in de verhouding openbaar groen en water in relatie tot de groei van de stad. De doelstelling is om de hoeveelheid groen en water in de stad gelijke tred te laten houden met de stedelijke ontwikkeling.						
Bron	CBS en Beheersysteem van de Stadsbedrijven gemeente Utrecht						
Analyse	Het aantal gerealiseerd m2 groen en water per huishouden in de stad is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2020. Daarmee houdt het areaal groen gelijke tred met de verdichting. Om ook in de toekomst de verdichting en vergroening in balans te houden is in de RSU2040 de strategie voor de Groene Schaalsprong opgenomen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.2	De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden rondom de stad	2018 (42)	42	42	42	42	42
Oorsprong	Voorjaarsnota 2018						
Toelichting	Om de hoeveelheid groen rondom de stad (de recreatiegebieden om ons heen) per huishouden gelijk te houden ontwikkelen we samen met U10/U16 partners en terreinbeherende organisaties plannen voor nieuwe groengebieden en verbindingen.						
Bron	Utrecht Monitor						
Analyse	Tot nu toe zien we geen wijziging in de indicator. Voor de groei van het aantal inwoners in de regio is ook een uitbreiding voorzien met de strategie Groen Groeit Mee met onze U16 partners.						
P2.2.3	Aantal dieren waar eigenaren afstand van doen bij een asiel of opvang /totaal aantal geregistreerde zwervdieren (honden, katten, knaagdieren)	0,2 (2019)	2	291 afstanddieren (77 honden; 194 katten; 20 knaagdieren)	2	0,14	2
Oorsprong	Raadsmotie 2015/A18 en actualisatie dierenwelzijnsbeleid maart 2015						
Toelichting	We krijgen inzicht in het welzijn van huisdieren waar afstand van wordt gedaan, door het aantal dieren waar eigenaren afstand van doen te delen door het totaal aantal zwervdieren dat door de asielen en dierenambulances wordt geregistreerd.						
Bron	Cijfers Dierenambulance en asielen Utrecht						
Analyse	De gemeente heeft als wettelijke taak om dieren met een kennelijke eigenaar minimaal twee weken te verzorgen en te bewaren. Een zwervdier is een dier met kennelijke eigenaar, waarvan de eigenaar niet kan worden achterhaald. Dierenwelzijn is beter geborgd als huisdieren (bij afstand doen door hun eigenaren) rechtstreeks naar een dierenasiel/dierenopvang binnen de gemeente Utrecht gebracht worden. De verhouding ligt dit jaar lager dan vorig jaar. Dit komt doordat het aantal zwervdieren bijna hetzelfde is gebleven terwijl het aantal afstandsdiereen is gedaald. Dit komt waarschijnlijk doordat door corona mensen minder vaak afstand doen van hun huisdier.						
P2.2.4	Aantal evenementen (waarvoor vergunning is verstrekt) waarbij levende dieren zijn betrokken per jaar	N.v.t.	9	1	0	2	0
Oorsprong	Actualisatie dierenwelzijnsbeleid december 2019						
Toelichting	Het aantal evenementen per jaar waarbij levende dieren betrokken zijn. Deze indicator is per 2022 gewijzigd. In deze jaarstukken wordt over de in 2021 geldende indicator gerapporteerd.						
Bron	Gemeente Utrecht						
Analyse	Met organisatoren van evenementen gaan we actief in gesprek wanneer zij voornemens zijn dieren in te zetten. In 2021 zijn twee evenementen met dieren geweest, namelijk het Magic Circus en de Sinterklaasintocht in Zuilen. Door corona zijn minder aanvragen gedaan dan voorgaande jaren.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Een aantrekkelijke en voor iedereen bereikbare groene leefomgeving in en om Utrecht

Met het geactualiseerde Groenstructuurplan 2017-2030 werken we door aan het uitvoeringsprogramma voor het vergroenen van de stad. We ontwikkelen strategieën om bij de groei van de stad bebouwing en groen in balans te houden. Dat doen we door in te zetten op een schaa sprong voor groen. Die schaa sprong is ook noodzakelijk om in te spelen op klimaatverandering, en intensiever gebruik van de openbare ruimte. Groen wordt ingezet als een structurerend element, de groei vraagt om efficiënt ruimtegebruik en om natuur in te zetten voor ecologische, fysieke, economische en sociale kwaliteitsverbetering van de stad.

We hebben nog steeds 106 m2 groen en water per huishouden in de stad en 42m2 groen en water per huishouden rondom de stad.

We werken steeds meer vanuit de groene waarden en structuren die er in de stad zijn. Er zijn 30 plant- en diersoorten benoemd die als indicator voor biodiversiteit gelden. Zo houden we zo veel mogelijk wat we hebben, voegen we extra groen toe en werken we aan een vergroting van de biodiversiteit. We verbeterden het groen/blauwe netwerk in onze stad. Dit zorgt voor aansluiting tussen parken in de stad en de groengebieden om de stad, verbinden wijken met elkaar en vormen belangrijke groene ommetjes. Dit netwerk uitnodigt uit om te ontmoeten, te sporten en bewegen, te ontspannen en genieten. Om de stad klimaatadaptief, groen, gezond en biodivers te maken leggen we het groen vooral aan in de groenarme buurten en buurten met een gezondheidsachterstand: zoals ruim 40 geveltuintjes en een zelfbeheerproject aan het Waalstraatplantsoen in Rivierenwijk; de vergroening van de Van Lennepdwarsstraat in Nieuw Engeland; toevoegen van planten, bloembollen en ook diverse bankjes langs het hele Groene Lint in Overvecht. Dit doen we veelal samen met bewoners, bedrijven en diverse partijen. Ook voegden we extra bomen toe aan de stad, bijvoorbeeld via de weggeefbomen vanwege het 900-jarig bestaan van Utrecht, een actie waarbij we in totaal 900 bomen uitreiken aan particulieren, in het voorjaar van 2021 zijn de eerste 225 uitgereikt. Er zijn twee tiny forests aangelegd en er zijn, door slim werk met werk te maken circa 170 bomen extra geplant. We droegen bij aan extra vergroening bij projecten zoals rioolvervangingswerkzaamheden en het herinrichten van wegen.

Effectdoelstelling

E2.2.2 Wij willen het dierenwelzijn in onze stad bevorderen

In 2021 hebben we opnieuw de overeenkomst die we hebben met de Dierenbescherming verlengd. Het nieuwe contract loopt van 1 augustus 2021 tot 31 juli 2022 met mogelijkheid tot tweemaal een verlenging van een jaar. We werken samen met andere overheden en organisaties op het gebied van dierenwelzijn. Zo hebben we contact met Provincie Utrecht over het verminderen van jacht en overleggen we regelmatig met de andere grote steden in de G4 over actuele dierenwelzijnskwesties. We informeren bij de Dierenbescherming en andere ketenpartners over de actuele situatie in Utrecht, bijvoorbeeld over huisdieren in coronatijd.

Door het contract met de Dierenbescherming worden dieren opgevangen en wordt voorlichting gegeven over dierenwelzijn. Hiermee wordt dierenwelzijn in de stad bevorderd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving dicht bij huis met ruimte voor stadsnatuur

Om de kwaliteit van de openbare ruimte op peil te houden is intensief beheer en onderhoud nodig, zeker met de groei van het aantal inwoners. We werkten daarom ook aan het verbeteren van bestaand groen, zoals Park Kasteeltuin Nijveelt in De Meern. We hebben met name ingezet op de grote groene projecten zoals het vergroenen van de oevers van de Vecht, Kromme Rijn en Amsterdam Rijnkanaalzone. De werkzaamheden aan het eerste deel van de Johan Wagenaarkade, onderdeel van het rondje Stadseiland,

zijn gestart. In de Vechtzone werd het Niftarlakepark verbeterd en gewerkt aan de vergroening van de Fortlaan.

In het landschap van de Kromme Rijn werkten we aan de voorbereidingen van het vergroten van de groene oevers ter hoogte van de Mytyschool en het Pieter Baancentrum en met een groene verbinding tussen Lunet 1 en 2.

Er is een aantal parken verbeterd: het Hefbrugpark, Park Oog in Al, Niftarlakepark. Park Kasteeltuin Nijvelt is in uitvoering.

We hebben ook gewerkt aan visies, zoals aan die voor Landschapspark Oud Zuylen en, Groot-Amelisweerd. Ook het bomenbeleid en de -herplantplicht zijn geëvalueerd. De aanpassingen in het omgevingsplan (voorheen APV) zijn eind 2021 in concept gereed gekomen. Groen is integraal onderdeel van de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en van diverse gebiedsvisies.

We hebben met coronamiddelen in diverse wijken vergroend. Langs het hele Groene Lint in Overvecht zijn beplanting en bloembollen en ook diverse bankjes toegevoegd. In de groenarme delen van Rivierenwijk zijn 40 geveltuintjes aangelegd en is een zelfbeheerproject gestart in het Waalstraatplantsoen. De Willem Sluyterstraat en het Maasplein zijn voorbereid voor uitvoering. In een vijftal andere straten lopen ontwerpessies met bewoners. In Noordwest creëerden we samen met bewoners en schoolbesturen 'groene ommetjes', waarmee groenere schoolpleinen, via vergroende straten met de wijk- en buurtparken verbonden werden. Voorbeeld hiervan is de Van Lennepdwarsstraat, onderdeel van de Groene Loper in Nieuw-Engeland. Dat project leidde tot nieuwe bewonersinitiatieven in omliggende straten. Zo vergroenden we de stad tot in de haarvaten. Dichtbij en van direct belang voor de bewoners en goed voor de biodiversiteit in de stad.

Samen met Stichting Utrecht Natuurlijk betrokken we inwoners, bij de plant- en diersoorten die in de stad voorkomen: via de natuurwaardenkaarten, via social media en met het organiseren van dagen waarbij bewoners daadwerkelijk de handen uit de mouwen steken.

Ook via bewonersinitiatieven en zelfbeheer van groen en met de weggeefbomen gaven we de vergroening van de stad een impuls. Samen met vrijwilligersorganisaties is een start gemaakt met een digitaal platform in het 'Platform Stadstuinieren Buurtnatuur030' wat vrijwilligers ondersteunt en verbindt en zo wil enthousiasmeren voor vergroening en zelfbeheer.

De visdeurbel in de Weerdsluis leverde veel (internationale) media-aandacht en meer informatie over de soorten en aantallen vissen op. Daarnaast is gewerkt aan grondhotellen voor wilde bijen en is een campagne beschermde planten in verharding gevoerd. Om onze kennis te vergroten over de natuurwaarden en is er onderzoek gedaan naar poelen, paddenstoelen, vleermuizen, wilde bijen, dag- en nachtvlinders en libellen.

De Visie Speelruimte werd aangeboden aan de raad ter vaststelling. Daarin staat een speelruimtenorm die beter aansluit bij de behoefte van kinderen en jongeren aan een aantrekkelijkere groene leefomgeving voor spelen, sporten en bewegen. Belangrijk onderdeel in het Rondje Stadseiland. Ook de vraag naar meer natuurlijke speelplekken past hierbij.

Voor een toegankelijker openbare ruimte hebben we vooral in nieuwbouwgebieden nieuwe bankjes geplaatst. Ook hebben we – samen met de Stichting Dialoog – elf dialoogbankjes neergezet in elf parken ter stimulering van het gesprek en de verbinding. Verder hebben we vaste sanitaire voorzieningen gerealiseerd in Park Lepelenburg en het Griftpark (of in aanbouw) en hebben we in Maximapark, Rhijnauwen, Amelisweerd, Wilhelminapark, Julianapark, Paardenveld, Lepelenburg, Strand Oog in al en Krommerijnpark tijdelijke (1 april – 1 oktober) sanitaire voorzieningen geplaatst.

Corona

Er is een aantal projecten door corona niet volgens plan verlopen. Zo zorgde materiaalschaarste voor vertraging. Dit ondervinden we vooral bij Kasteeltuin Nijvelt en de Johan Wagenaarkade. Maar ook was het afstemmen met stakeholders en participatie lastiger, zeker bij het maken van ontwerpen of in buurten waar digitale participatie niet goed werkt.

Voorbeelden hiervan zijn het Groene Lint, het realiseren van ommetjes, publiekscampagnes en de realisatie van bankjes in de openbare ruimte. Aan de andere kant hebben de coronamiddelen ook als katalysator gewerkt voor de vergroening van Rivierenwijk, het Groene Lint en Noordwest.

Prestatiedoelstelling

P2.2.2 Ontwikkelen van het groen en recreatiemogelijkheden om de stad

Utrecht werkte samen met omliggende gemeenten, de U10 en de provincie aan beheer en ontwikkeling van groen en recreatiegebieden rondom de stad. Met de provincie en de gemeente Bunnik werkten we samen voor het gebied Amelisweerd Vechten Rijnauwen aan gebruik van een verbeterde Druktemonitor voor dit gebied.

In recreatieschap de Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht werkten we samen aan het verbeteren en het in beeld brengen van de beheeropgaven en ontwikkelopgave voor de gezamenlijke eigendommen. We hebben belangrijke stappen gezet naar de transitie van deze beide recreatieschappen, zodat de aansturing en uitvoering in de toekomst eenvoudiger en efficiënter wordt.

Met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de provincie Utrecht en enkele buurgemeenten hebben wij een beheerovereenkomst Recreatie om de Stad. Op basis hiervan beheerden onder andere Staatsbosbeheer het Gagelbos en Natuurmonumenten delen van Haarzuilens.

Met de U10 en de Provincie Utrecht zijn we gestart met het Programma Groen Groeit Mee in de regio. De doelstelling is om groen in gelijke mate mee te laten groeien met de stedelijke ontwikkeling. Als basis voor ontwikkeling van de regio en de beoogde groei van natuur en recreatiegroen om de stad wordt het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) van de U10 gebruikt.

Corona

Voor Plassenschap Loosdrecht en voor Recreatieschap De Stichtse Groenlanden waren er hogere kosten voor handhaving en toezicht in verband afsluitingen en hogere gebruiksdruk van de recreatiegebieden. Bij Recreatieschap Stichtse Groenlanden en bij Plassenschap Loosdrecht zijn regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. Hierdoor is sprake van minder inkomsten uit exploitatie, dit effect is groter bij Recreatieschap De Stichtse Groenlanden omdat daar meer inkomsten uit exploitatie gegenereerd worden. De omvang van de financiële gevolgen op de jaarrekening van het Recreatieschap de Stichtse Groenlanden en op die van het Plassenschap Loosdrecht zijn nog niet bekend.

Prestatiedoelstelling

P2.2.3 Wij zorgen goed voor onze dieren in de stad

Drie dierspecialzaken in de stad hebben meegedaan aan een proeftoetsing voor het Dierbaar-keurmerk en zijn positief beoordeeld. Dierspecialzaken kunnen met dit keurmerk aantonen dat zij voldoen aan wet- en regelgeving maar ook inspanning leveren voor dierenwelzijn als het gaat over de verzorging en huisvesting van dieren.

We hebben onze maatschappelijke partners geïnformeerd over het herkennen van dierenmishandeling. We zijn in gesprek met de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV) over dierenwelzijn bij vissen. Ook hebben we het contract met de AUHV verlengd en zijn we daarbij in gesprek over het aanpassen van het contract en welke onderdelen we daarin over onder andere dierenwelzijn willen opnemen. We hebben het dierenwelzijn van loslopende kippen in het Julianapark verbeterd. We hebben een groot deel van de kippen in Julianapark gevangen en naar een opvang gebracht. Hiermee is het welzijn van de resterende kippen in het Julianapark beter geborgd. We hebben de wensen van alle dierenweides in Utrecht geïnventariseerd. Dit deden we ter voorbereiding op de nieuwe beleidsregels dierenweides die in 2022 wordt opgesteld. We hebben onderzoek gedaan naar de plek van dierenwelzijn in het minimabeleid. Hiervoor hebben we contact gehad met Rotterdam en Amsterdam over hun minimabeleid. We nemen het vergoeden van dierenartskosten mee in de integrale afwegingen over de U-pas.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
05-2-2-1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	259	218	0	0	51	51	0
	Totaal Baten	259	218	0	0	51	51	0
Lasten								
05-2-2-1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	4.192	3.476	3.068	4.351	3.866	485	3.278
05-2-2-2	Ontwikkelen groen en recreatiegebieden	1.614	1.636	1.654	1.654	1.846	-192	1.706
05-2-2-3	Wij zorgen goed voor onze dieren in stad	524	543	541	617	641	-24	632
	Totaal Lasten	6.330	5.655	5.262	6.622	6.353	269	5.616
	Saldo baten en lasten	-6.071	-5.437	-5.262	-6.622	-6.302	320	-5.616
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	625	0	0	463	0	-463	0
	Saldo na mutaties reserves	-5.446	-5.437	-5.262	-6.159	-6.302	-143	-5.616

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
05-2-2-1 Ontwikkelen van aantrekkelijk groen	
Het voordeel op de baten wordt grotendeels veroorzaakt doordat er eind 2021 vanuit de provincie Utrecht subsidie toegekend is voor de realisatie van de Parkzone aan de Johan Wagenaarkade.	51
Totaal	51
Totaal baten	51

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
05-2-2-1 Ontwikkelen van aantrekkelijk groen		
Johan Wagenaarkade		350
Het groenproject op de Johan Wagenaarkade is in de uitvoering vertraagd, waardoor de lasten lager zijn. Door Corona waren materialen slechts in beperkte mate beschikbaar.		
Groene ommetjes		100
Op het project Groene ommetjes zijn de lasten in 2021 lager. Op één van de locaties zijn bomenschermen in de grond aangebracht ter voorkoming van iepenziekte, waardoor verdere uitvoering niet mogelijk was. Ook was het minder goed mogelijk om inwoners op een goede manier te betrekken bij de inrichting en realisatie.		
Bomenhoofdstructuur		35
Doordat er enkele projecten in de stad niet door zijn gegaan is ook een deel van de bijdrage voor bomen vanuit het project Bomenhoofdstructuur lager uitgevallen.		
Totaal		485
05-2-2-2 Ontwikkelen groen en recreatiegebieden		
Deelnemersbijdrage		-142
Bij Recreatieschap Stichtse Groenlanden zijn regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. Hierdoor is sprake van minder inkomsten uit exploitatie en heeft dit geleid tot eenmalig hogere deelnemersbijdrage in 2021.		
Transitie recreatieschappen		-23
Er heeft aanvullende capaciteitsinzet plaatsgevonden voor de begeleiding van de transitie recreatieschappen.		
Overige mutaties		-27
Totaal		-192
05-2-2-3 Wij zorgen goed voor onze dieren in de stad		
Julianapark kippen en visrechten Haarrijnseplas		-16
Er zijn hogere lasten voor het (op)vangen van de kippen bij het Julianapark in verband met overlast en het uitvoeren van onderzoek naar visrechten bij de Haarrijnseplas.		
Overige mutaties		-8
Totaal		-24
Totaal lasten		269

Mutatie reserves

De begrote onttrekking van 0,463 miljoen euro voor diverse groenprojecten uit de reserve Meerjaren groenprogramma is vanwege de lager lasten/bestedingen niet nodig gebleken.

Corona

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Kwijtschelding huur/pachtinkomsten recreatieondernemers vergoed door hogere deelnemersbijdrage	5.7	142	0	0	0

Toelichting

Deelnemersbijdrage

Recreatieschap Stichtse Groenlanden heeft regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. De regelingen met de recreatieondernemers zijn getroffen om de continuïteit van deze ondernemingen te waarborgen. Een deel van de verschuldigde huren en pachten is kwijtgescholden. Hierdoor is sprake van minder inkomsten uit exploitatie bij de recreatieschappen en dit is opgevangen door een eenmalig hogere deelnemersbijdrage in 2021; voor Utrecht een bedrag van 0,142 miljoen euro.

Verbonden Partijen

- [Plassenschap Loosdrecht](#): bijdrage 0,190 miljoen euro
- [Recreatieschap Stichtse Groenlanden](#): bijdrage 1,221 miljoen euro

2.3 Afval wordt op efficiënte wijze gescheiden ingezameld om de klant van dienst te zijn en om in te zetten als grondstof

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.3.1	Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	6,8 (2014)	7,0	-	7,0	6,6	7,0
Oorsprong	Grondstoffennota, paragraaf 7.1						
Toelichting	In Grondstoffennota 2020 zijn de doelstellingen opnieuw bepaald. Afvalscheiding wordt positief gestimuleerd. In 2021 is een tweejaarlijkse Inwonersenquête gehouden over de tevredenheid.						
Bron	Inwoners-enquête						
Analyse	De waardering van de afvalinzameling is ten opzichte van 2019 iets gestegen: van 6,5 in 2019 naar 6,6 in 2021. In de meeste wijken en buurten is de waardering gestegen. In enkele buurten in Overvecht en Kanaleneiland is de waardering gedaald.						
E2.3.1	Restafval/inwoner (kg)	256 (2013)	220	227	215	229	208
Oorsprong	Grondstoffennota 2020 paragraaf 7.1 en 7.4.						
Toelichting	Dit is restafval dat overblijft na bronscheiding.						
Bron	Weeggegevens						
Analyse	De totale hoeveelheid restafval is hoger dan de begroting. Aannemelijk is dat de inwoners nog steeds meer in huis consumeren en opruimen als gevolg van de coronamaatregelen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.3.1	Percentage laagbouwaansluitingen aangesloten op voorzieningenniveau van Het Nieuwe Inzamelen	6% (2013)	100%	90%	100%	96%	100%
Oorsprong	Nota Afval is grondstof 4.2.2a (concrete uitwerking van de invoering van Het Nieuwe Inzamelen)						
Toelichting	Dit betreft het aantal laagbouwoningen waarbij Het Nieuwe Inzamelen met kliko's kan worden doorgevoerd. De indicator geeft een beeld van de vordering van de invoer van Het Nieuwe Inzamelen.						
Bron	Projectplanning						
Analyse	De doelstelling is niet helemaal gehaald. Vanwege de doorlooptijd van juridische procedures en omdat in coronatijd de voorbereidingen meer tijd vragen, zijn sommige wijken geheel overgegaan op Het Nieuwe Inzamelen. In Lombok Oost en West hebben we de omzetting uitgesteld totdat de herstructurering van de Kanaalstraat is afgerond.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.3.1	Percentage huisaansluitingen dat gebruik maakt van zakkeninzameling	41% (2013)	7%	13%	7%	9%	Nader te bepalen
Oorsprong	Loopt samen met planning invoering Het Nieuwe Inzamelen						
Toelichting	Zakkeninzameling wordt opgeheven daar waar Het Nieuwe Inzamelen ingevoerd kan worden.						
Bron	Projectplanning						
Analyse	De realisatie voor het percentage huisaansluitingen dat gebruik maakt van zakkeninzameling is niet gehaald vanwege de doorlooptijd van juridische procedures en omdat de voorbereidingen in coronatijd meer tijd vragen.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.3.1 Het afval wordt in toenemende mate gescheiden ingezameld

We zijn bij de wijken ten oosten van de A2 op het nascheiden overgegaan. Daarnaast is gestart met Innovatiepartnerschap om groente-, fruit- en etensresten (GFE) beter in te zamelen, specifiek voor hoogbouwgebieden.

Het Nieuwe Inzamelen

Ondanks het verder doorvoeren van Het Nieuwe Inzamelen nam het totale restafval met twee kilo per inwoner toe tot 229 kilo.

Inzameling binnenstad

Vanaf het najaar maakten we in de binnenstad gebruik van een volledig elektrisch afvalinzamelvoertuig. We zijn hiermee de eerste stad in Nederland. De ervaringen van onze medewerkers met het nieuwe voertuig zijn positief. Het voertuig voldoet aan de eis van maximaal 2-ton aslastbeperking.

Communicatie over afval op maat

We hebben video's gemaakt en verspreid over de start van het nascheiden van plastic, blik en pak uit het restafval, aanbiedregels van papier & karton en de inzameling kerstbomen. We maakten de informatie over afval op onze website begrijpelijker en toegankelijker.

Nascheiding plastic, blik en pak

Met het vaststellen van de Grondstoffennota 2020 is besloten dat het restafval van alle Utrechtse huishoudens nagescheiden zal gaan worden op plastic, blik en pak (pbp). In de wijken West, Noordwest, Overvecht, Noordoost, Oost, Binnenstad, Zuid en Zuidwest zijn we overgegaan op nascheiden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.3.1 Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken

Invoer Het Nieuwe Inzamelen

De wijk West (met uitzondering van Lombok Oost en West) is overgegaan op Het Nieuwe Inzamelen.

Invoer nascheiden plastic, blik en pak

We hebben de Plastic, blik en pak (pbp) liko's ingenomen aan de oostzijde van de A2 omdat pbp voortaan bij het restafval mag.

Lespakket Utrecht Schone Stad

We stelden het gratis, nieuwe digitale lespakket 'Utrecht Schone Stad' beschikbaar. Speciaal voor middelbare scholen ontwikkelden we ook online lessen over elektronisch afval (e-waste) en textielgebruik.

Stimuleren gebruik Afvalwijzer(app)

We stimuleerden het gebruik van de afvalwijzer (app). Daardoor is het aantal gebruikers van de Afvalwijzer (app) gestegen naar 98.000. Dat is een toename van 11.000 gebruikers ten opzichte van 2020.

Corona

Door Corona is bij Het Nieuwe Inzamelen vertraging ontstaan. Het digitaal werken beperkte een snelle afstemming of een schouw ter plekke.

Wat heeft dat gekost?

								x€1.000
Omschrijving		Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
05-2-3-1	Het afval ophalen en de infrastructuur	50.329	49.494	50.001	60.092	61.392	1.300	59.929
Totaal Baten		50.329	49.494	50.001	60.092	61.392	1.300	59.929
Lasten								
05-2-3-1	Het afval ophalen en de infrastructuur	38.651	41.115	37.010	47.105	47.818	-713	46.332
Totaal Lasten		38.651	41.115	37.010	47.105	47.818	-713	46.332
Saldo baten en lasten		11.678	8.380	12.991	12.988	13.574	587	13.597
Mutaties reserves								
Toevoeging reserves		0	0	0	945	945	0	0
Onttrekking reserves		953	961	3	128	136	8	3
Saldo na mutaties reserves		12.631	9.341	12.994	12.171	12.766	595	13.600

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
05-2-3-1 Het afval ophalen en de infrastructuur		
De prijzen van papier, karton, metaal en koper zijn in de loop van het jaar 2021 fors gestegen. Naast de positieve prijsontwikkelingen zijn de hoeveelheden papier en karton ook sterk toegenomen.		1.500
Vanuit de Rijksoverheid is eerder een (begrote) toezegging gedaan voor een Corona rijksbijdrage voor de toegenomen kosten voor afval. Dit bedrag is echter niet binnengekomen in 2021.		-600
De verwachte (begrote) omzetsdaling als gevolg van de corona pandemie is in 2021 uitgebleven als gevolg van een toename van het aantal contracten en een minder groot aantal faillissementen. Hier staan ook hogere lasten tegenover, zie de lasten.		800
De vermindering van de opbrengsten marktgelden wordt voornamelijk veroorzaakt door de getroffen corona-maatregelen. Vooral de verordening die is afgekondigd voor de non-food markten heeft ervoor gezorgd dat de opbrengsten lager zijn.		-300
Inkomsten vanuit de commerciële havens zijn lager door minder overslag.		-100
Totaal		1.300
Totaal baten		1.300

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
05-2-3-1 Het afval ophalen en de infrastructuur		
De kosten voor kwijschelding van afvalstoffenheffing zijn in 2021, mede door kwijscheldingen over voorgaande jaren, hoger dan in de begroting mee rekening is gehouden.		-404
Zoals bij de baten al aangegeven is de verwachte (begrote) omzetsdaling als gevolg van de corona pandemie in 2021 uitgebleven als gevolg van een toename van het aantal contracten en een minder groot aantal faillissementen. Hierdoor zijn er ook hogere lasten dan begroot		-526
Bij de begroting 2021 is rekening gehouden met een CAO-indexering in 2021. De afspraken over de nieuwe CAO zijn echter niet geëffectueerd in 2021, hierdoor ontstaat een voordeel		150
Overige mutaties		67
Totaal lasten		-713

Corona

						x € 1.000
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten	
Afval: inzameling transport, verwerking	7.3	848	0	0	0	
Inkomstenderving markten en extra kosten	3.3	208	0	0	291	
Inkomstenderving Bedrijfsafval	7.3	0	0	0	0	

Toelichting

Afval: inzameling, transport en verwerking

Het hoge ziekteverzuim onder het eigen personeel als gevolg van de corona pandemie heeft ervoor gezorgd dat er meer gebruik is gemaakt van inhuurkrachten.

Ter bescherming van de medewerkers van de inzameldienst zijn er diverse beschermende maatregelen genomen zoals bebording, hesjes, lunchpakketten, extra schoonmaak van voertuigen en het inhuren van voertuigen wegens vertraging van levering van onderdelen die uit Spanje moesten komen.

Inkomstenderving markten en extra kosten

De verminderde inkomsten aan marktgelden wordt veroorzaakt door de getroffen Corona-maatregelen. De Noodverordening Veiligheidsregio Utrecht, die in het begin van het jaar is afgekondigd voor de non-food markten, heeft ervoor gezorgd dat de opbrengsten lager zijn.

Naast de inkomstenderving bij de markten als gevolg van de corona pandemie zijn de lasten ook toegenomen als gevolg van. Het goed en beheerst volgens de maatregelen organiseren van de markten zorgt ervoor dat kosten toenemen. Denk hierbij aan het inzetten van verkeersregelaars en het faciliteren in (veiligheid) voorzieningen als huur en onderhoud van toiletvoorzieningen, desinfectiezuilen, verkeersregelaars en de inzet van handhavers.

Inkomstenderving Bedrijfsafval

De verwachte omzetsdaling als gevolg van de corona pandemie is uitgebleven. De verklaring voor het omzetherstel is de toename van het aantal contracten en minder faillissementen.

Verbonden Partijen

- [Afvalverwijdering Utrecht \(AVU\)](#): bijdrage is per saldo 15,081 miljoen euro.
- [Belastingsamenwerking Gemeenten en Hoogheemraadschap](#): bijdrage (BghU) voor Afvalstoffenheffing is 0,648 miljoen.

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Algemene programmadoelstelling

In 2021 werden de verschillen tussen twee groepen ondernemers steeds groter. Een deel van de Utrechtse ondernemers en instellingen had geen last van de coronamaatregelen of kon daardoor juist extra groeien. Een ander deel begon én eindigde het jaar echter met een lockdown. Door deze tweedeling geven de gemiddelde indicatoren niet het volledige beeld. De Utrechtse werkgelegenheid groeide weliswaar, maar een aanzienlijk deel van de bestaande banen in Utrecht werd betaald uit de nationale steunmaatregelen. Ook gingen minder bedrijven failliet dan voorheen, maar het aantal bedrijven met een hoge schuldenlast steeg flink. De groei van werkgelegenheid komt daarnaast door het aantrekken van bedrijvigheid van buiten Utrecht, onder andere via de ROM en onze eigen inzet.

Onze inzet was enerzijds gericht om de nadelige effecten van de coronapandemie en –maatregelen te dempen en anderzijds herstel te bevorderen. Dit deden we met de uitvoering van het maatregelenpakket Werken, Opleiden en Begeleiden én door waar mogelijk getroffen bedrijven te helpen om zo goed als mogelijk om te gaan met de anderhalve meter samenleving en coronamaatregelen.

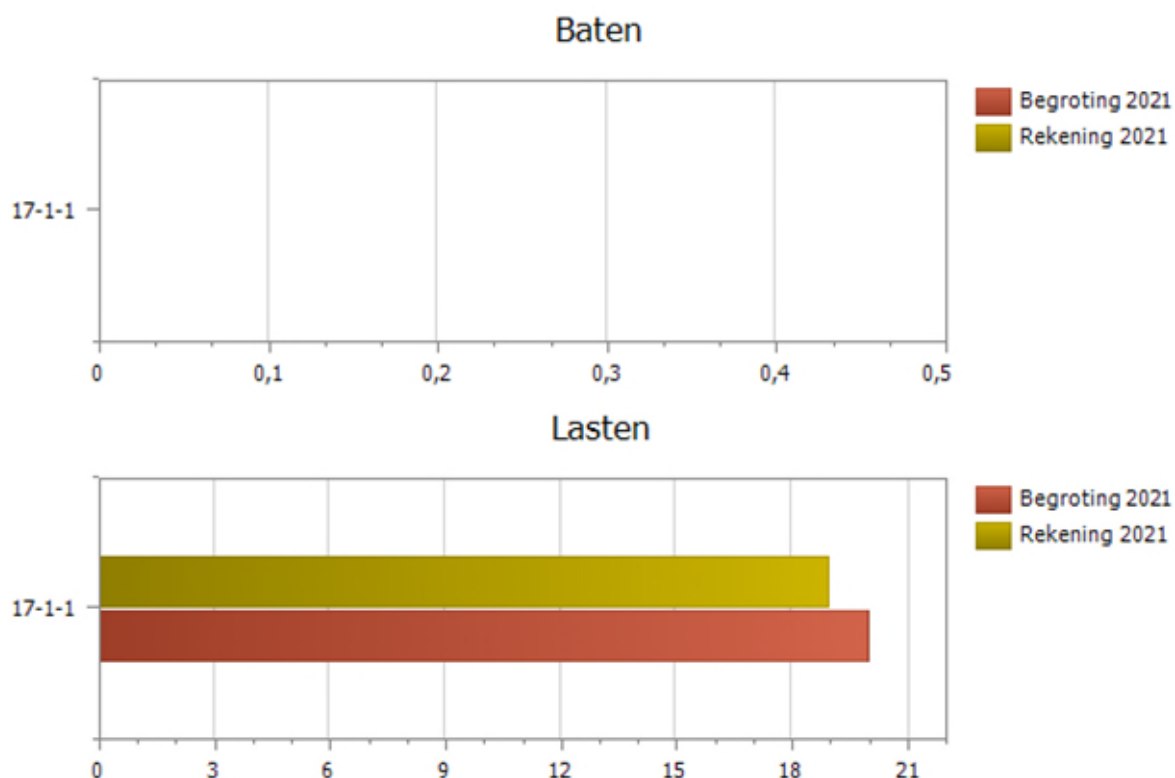
We richten ons niet alleen op de activiteiten in het hier en nu. Om de beoogde ontwikkelingen zoals aangegeven in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 mogelijk te maken, investeren we nu in de toekomstbestendige werkgelegenheid en werklocaties die hiervoor nodig zijn. Zo helpen we inwoners die kunnen en willen een overstap te maken naar beroepen die nu én in de komende jaren hard nodig zijn, zoals in de gezondheidszorg, onderwijs, ICT en bouw-, techniek- en energiesector. Om groei van de werkgelegenheid ook fysiek mogelijk te maken, werken we aan de verdichting van werklocaties. Op deze manier kunnen deze nieuwe banen binnen de bestaande stad een plek krijgen.

Verder werken we aan een sterk investeringsklimaat waarin bedrijven gestimuleerd worden bij te dragen aan een gezondere wereld. Dit betekent naast corona- en arbeidsmarkt gerelateerde activiteiten, ook de inzet op een gezond ecosysteem voor startende en groeiende bedrijven. Dit doen we onder andere via onze samenwerking met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht en het ondersteunen van de benodigde infrastructuur voor start- en scale ups. Via de Utrecht Talent Alliantie werken we met regiopartners samen aan het aantrekken en opleiden van voldoende personeel, nu en in de toekomst.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Room with a view, hotelnota 2010 - 2020](#) (pdf, 3,4 MB) en [Actualisatie marktruimte hotelnota 'Room With A View' 2015](#)
- [Kantorenbrief 2019](#)
- [Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012 -2020](#) (pdf, 203 kB)
- [Ontwikkelingskader detailhandel](#) (pdf, 355 kB)
- [Vitale stadswijken, functiemenging in woonwijken](#) (pdf, 700 kB)
- [Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local](#) (pdf, 1,7 MB)
- [Evaluatie evenementennota](#)
- [Beleid Tijdelijk verblijf en Short Stay](#)
- [City Deal Health Hub](#)
- [Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018](#)
- [Utrecht Circulair 2020-2023](#)
- [Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040](#)
- [Regionale Economische Agenda Utrecht 2020 - 2027](#)
- [Businessplan ROM Regio Utrecht](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
17-1-1-1	WERK(nemers) toekomstbestendig	-3.637	-3.245	-3.543	-3.356	-187	-2.746
17-1-1-2	Werken&verblijven in aantrekkelijke stad	-16.263	-16.297	-15.801	-14.800	-1.001	-16.338
Totaal		-19.901	-19.542	-19.345	-18.156	-1.188	-19.084

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad

1.1 Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75jaar)	0,96	0,96	0,99	0,96	0,97	0,99
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Het aantal inwoners groeit de komende jaren. We willen de werkgelegenheid in gelijke tred laten lopen met deze groei van het aantal inwoners. Doel van deze indicator is derhalve dat deze constant blijft.						
Bron	GU/Onderzoek						
Analyse	De Werkgelegenheid is in Utrecht gestegen. Deze was echter kleiner dan de groei van de beroepsbevolking. Vandaar toch een relatieve daling						
E1.1.1	Aantal banen (in fte) in de stad per ha	28	28	28	28	28,1	29
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Doel is dat er in de bestaande stad meer werkgelegenheid komt. Dit betekent een verdichtingsopgave m.b.t. werkgelegenheid. Deze geeft deze verdichtingsopgave aan.						
Bron	GU/Onderzoek						
Analyse	Realisatie 2020 bleek met terugwerkende kracht 28 te zijn. Door stijging van de werkgelegenheid ten opzichte van de werklocaties is er sprake van verdere verdichting						
E1.1.1	Aantal overnachtingen zakelijk toerisme/ totaal aantal overnachtingen	58	0,58	0,1	0,59	0,44	0,4
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Doel is het aandeel van het zakelijk toerisme binnen het totaal van de overnachtingen te laten stijgen. De stijging van deze indicator geeft dit weer.						
Bron	GU/Onderzoek						
Analyse	Het zakelijk toerisme is harder getroffen dan het leisure toerisme. Deze laatste is door meer binnenlands toerisme relatief minder gedaald						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Aanbod / opnameratio werklocaties	1,3	1,30	1,3	1,30	1,2	1,30
Oorsprong	Voorjaarsnota 2019						
Toelichting	Deze indicator geeft de krapte van werklocaties aan. Hoe hoger deze indicator, hoe ruimer het aanbod.						
Bron	GU/Onderzoek						
Analyse	Druk op de bestaande ruimte in de stad wordt groter. Dit blijkt ook uit de aanbod /opname ratio						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid

Net als in 2020 werd de economie en arbeidsmarkt sterk beïnvloed door de coronamaatregelen. De lockdown in de eerste helft van het jaar trok een sterke wissel op ondernemers en werknemers. Dankzij de steunmaatregelen bleef grote werkloosheid en een stijging van faillissementen uit. De Utrechtse economie kende in 2021 juiste een krapte op de arbeidsmarkt in een aantal sectoren, met name in sectoren die belangrijk zijn, nu en voor de toekomst, zoals de bouw-, techniek- & energiesector, gezondheid, onderwijs en ICT. Utrecht behoort landelijk nog steeds tot één van de krapste arbeidsmarkten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid op het gebied van Bouw en energietransitie, gezondheid, onderwijs en ICT en digitale vaardigheden

Vanuit het deelprogramma Investeringsklimaat is conform de kaders van de Regionale Economische Agenda gewerkt aan toekomstbestendige werkgelegenheid in Utrecht.

Vanuit de programmamiddelen voor het versterken van het ecosysteem voor starters en groeiers zijn meerjarige subsidies verstrekt aan incubators en Startup Utrecht. We versterkten het investeringskapitaal van de ROM Utrecht met een extra dotatie van betrokken overheden van in totaal 32 miljoen euro. Samen met de ROM Utrecht hebben we gewerkt aan versterking van ons internationale netwerk, profiel, zichtbaarheid en handelsbevordering. Onder andere op de IAA in München. Hiermee stimuleren we het innovatieklimaat en werkgelegenheid in Utrecht.

Het aantrekken van talent is een grote zorg voor veel ondernemers in Utrecht. Met kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven werkten we daarom aan de regionale Utrecht Talent Alliantie (voorheen de Human Capital Agenda) voor een gezonde arbeidsmarkt voor nu en in de toekomst. We hebben meer regionale partners aangesloten bij het International Welcome Centre Utrecht (IWCUR) en daarmee de dienstverlening voor kennis- en arbeidsmigranten versterkt. Het aantal bezoekers van het IWCUR-loket blijft groeien.

Om onze doelen te bereiken zijn we ook meer genoodzaakt externe (Rijks- en Europees) middelen aan te trekken. Hierom hebben we met regiopartners succesvol gewerkt aan verschillende proposities voor het Groeifonds. Om de lobby- en netwerkkracht hieromheen te versterken hebben we de Economic Board Utrecht opnieuw ingericht met kopstukken uit het regionale bedrijfsleven.

Corona

Via de nieuw opgezette subsidieregeling 'Stimuleren initiatieven toekomstbestendige werkgelegenheid' ondersteunden we marktpartijen en intermediairs om inwoners die willen en kunnen om te scholen naar werk in de ICT, onderwijs, gezondheid of bouw, techniek & energietransitie. Zo hebben we de volgende projecten ondersteund:

- De Utrecht Tech Community: koepelorganisatie die samen met onderwijs en bedrijfsleven projecten ontwikkelt om mensen toe te leiden naar de ICT-sector.
- Tech Grounds: kortlopende ICT-trainingen voor m.n. vrouwen en mensen met migratieachtergrond, veelal gekoppeld aan een werkgever. Sinds de start in september 2021 zijn 22 mensen aan deze training begonnen.
- Het ICT Career Centre Utrecht (ICCU): om mensen toe te leiden naar de ICT. Met 153 geïnteresseerde kandidaten zijn gesprekken gevoerd, waarvan er achttien daadwerkelijk zijn gestart.
- Beroepentuin: een beroepsgerichte training in assistent monteur elektrotechniek, assistent monteur loodgieter, assistent monteur zonnepanelen, assistent timmerman en medewerker infra, en een brede oriëntatie op techniek. 76 kandidaten zijn gestart aan het traject, waarvan achttien met een WW-uitkering, 39 met een bijstandsuitkering, veertien onderwijs en vijf overig. 32 Kandidaten zijn inmiddels geslaagd en achttien zijn uitgevallen.
- Voucherregeling 'De techniek samen de crisis door': instroom van medewerkers met een niet technische achtergrond. Kandidaten in begeleiding: 260. Kandidaten geplaatst: 69.
- We hebben partners in de zorg geholpen met het oprichten van het Regionaal Talent en Transferpunt (RTTP). Doel van het RTTP is het realiseren van een grotere instroom en behoud van medewerkers in zorg & welzijnssector.

De bovenstaande acties worden versterkt met de subsidieregelingen 'Omscholing naar toekomstbestendig werk' en 'Begeleiding bij stages en leerbanen MBO-studenten' (zie programma Onderwijs). Vanuit de nieuw opgezette aanpak Ondernemer Centraal helpen we ondernemers met schulden of die door de coronamaatregelen zijn vastgelopen, mensen die instroomden in de bijstand hebben we ondersteuning geboden bij het vinden van werk met Hallo Werk en in samenwerking met uitzendbureaus (zie programma Werk & Inkomen).

Prestatiedoelstelling

P1.1.2 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad

In 2021 was er in veel gevallen uitstel van vestigingsbesluiten bij potentiële kandidaten. De ROM heeft ondersteuning verleend bij vestiging, verplaatsing en uitbreiding van zeventien internationale bedrijven. Daarbij zijn 173 nieuwe arbeidsplaatsen gemoeid en 800 bestaande arbeidsplaatsen behouden. Dit gaat om arbeidsplaatsen in de stad Utrecht. De ROM opereert voor de hele regio en rapporteert via haar jaarverslag over de totaalcijfers.

Utrecht City in Business (GU) heeft ondersteuning verleend bij de vestiging, verplaatsing en uitbreiding van 24 bedrijven van Nederlandse, regionale en lokale origine. Daarmee zijn 768 arbeidsplaatsen gemoeid. De focus van UCiB is primair gericht op aantrekken en behouden van kerndoelgroepen zoals gezondheid, science, duurzaamheid, people en ICT.

In 2021 hebben we een wijziging van de huisvestingsverordening laten vaststellen op basis van de nieuwe wet Toeristische Verhuur Woningen waarmee met ingang van 1 juli 2021 de registratieplicht en landelijk systeem is ingevoerd. We hebben de zesde monitor Airbnb opgeleverd en houden vinger aan de pols bij het aanbod op overnachtingen.

We versterkten onze samenwerking met de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU) om zo de komende jaren onze werklocaties te verbeteren en in te spelen op de benodigde verdichting van werklocaties. Via het Ondernemersfonds Utrecht versterkten we de samenwerking tussen ondernemers in de stad voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Corona

De coronamaatregelen hadden een groot nadelig effect op de bedrijvigheid in de binnenstad. Om dit effect te dempen hebben we het programma Morgen Mooier Maken opgestart om tijdelijke initiatieven in lege panden mogelijk te maken.

We versterkten de belangrijkste kwetsbare winkelcentra van Utrecht door meer inzet op schoon, heel en veilig en via winkelstraatmanagement. Om belangrijke winkelcentra te versterken en winkels die niet op een goede plek zitten te ondersteunen, hebben we een subsidieregeling opgesteld. Winkels die een nieuwe plek nodig hebben, kunnen hierdoor gemakkelijker verhuizen naar een plek binnen een winkelcentra.

Met de aanpak leegstand binnenstad in het programma Morgen Mooier Maken zijn de eerste stappen gezet in transformatie naar de wijzigende functie van de Utrechtse binnenstad op de langere termijn. Met nieuwe vormen van (innovatief en creatief) ondernemerschap en functies in de plinten waar voorheen uitsluitend winkels gevestigd en stimuleren van wonen en/of werken boven winkels. Hierbij wordt zowel intern als extern de samenwerking gezocht en gevonden met CMU, UM en VCOC Vastgoedondernemers binnenstad en CZ, Wonen en Ruimte. Oplevering van de Omgevingsvisie Binnenstad met daarin belangrijke en direct richtinggevende ontwikkelrichtingen van het (ruimtelijk) economisch functioneren van de binnenstad naar de toekomst.

Vanuit Economie & Werkgelegenheid voor iedereen leverden we een bijdrage aan de integrale maatregelen voor ondernemers in de stad, zoals:

- Openingstijden supermarkten
 - Feestdagen en spreiding
 - Venstertijden voor winkels
 - Maatregelen inrichting en functioneren openbare ruimte binnenstad
- Horeca is een van de zwaarst getroffen sectoren: horecaondernemers kregen voor het tweede jaar op rij met diverse sluitingente maken, en moesten een hoop aanpassingen doorvoeren om ruimte te geven aan de anderhalvemetersamenleving. Net als in 2020 werden tijdelijke terrassen toegestaan. Leerpunten uit de evaluatie van dat seizoen werden meegenomen voor dit jaar, zoals het aanvragen van een vergunning voor een tijdelijk terras. Het jaar ervoor was er sprake van gedogen. De tarieven voor de precario en leges voor de tijdelijke terrassen zijn op 0 gezet, waardoor ondernemers dit kosteloos konden aanvragen en de extra vierkante meters niet werden belast. Nadat het voor de horeca verplicht werd bezoekers voor toegang het coronatoegangsbewijs te controleren, is dit een aantal weken ondersteund met een polsbandjesysteem. Toen de sluitingstijd werd vervroegd, bleek dit middel onvoldoende toegevoegde waarde te hebben.
- Na 2020 was ook 2021 een zwart jaar voor de evenementenbranche. Maanden aan voorbereiding gingen verloren en veel organisatoren, locatiehouders, artiesten, standhouders en toeleveranciers hadden geen minder of zelfs geen inkomsten. De evenementen die wel mogelijk waren moest verplaatsen, verkleinen of digitaliseren. Organisatoren van evenementen die als gevolg van de coronacrisis niet (hebben) kunnen plaatsvinden, hoefden geen legeskosten te betalen.
- Als gevolg hiervan zijn de begeleidingstrajecten ten behoeve van de verduurzaming van evenementen stilgevallen. In plaats daarvan is samen met andere overheden een aantal digitale bijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten hadden betrekking op diversiteit en inclusie, single use plastics en afvalvrije bekersisteemen. Daarnaast is via een opstartsubsidie een bijdrage geleverd aan het stimuleren van onderlinge kennisdeling via de Vereniging Evenementen Utrecht.
- Ter ondersteuning van de evenementenbranche en de daarbij culturele infrastructuur is samen met het programma cultuur ingezet op het stimuleren van culturele evenementen en activiteiten door middel van een subsidie voor de extra coronakosten. Deze regeling is verlengd naar 2022.
- Als gevolg van de coronamaatregelen konden niet alle evenementen die een subsidie ontvingen uit het evenementenfonds, doorgaan. Als gevolg hiervan is er een onderbesteding op het evenementenfonds.

We ontwikkelden de subsidieregeling Tegemoetkoming OZB-verhoging kleine ondernemers, om door Corona getroffen ondernemers compensatie te bieden voor de verhoging van OZB niet woningen

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
17-1-1-1	WERK(nemers) toekomstbestendig	0	87	0	0	9	9	0
17-1-1-2	Werken&verblijven in aantrekkelijke stad	538	525	256	256	268	12	264
	Totaal Baten	538	612	256	256	278	21	264
Lasten								
17-1-1-1	WERK(nemers) toekomstbestendig	4.467	4.163	3.627	3.543	3.365	178	2.746
17-1-1-2	Werken&verblijven in aantrekkelijke stad	13.913	13.934	14.200	16.204	15.215	989	16.602
	Totaal Lasten	18.381	18.097	17.828	19.747	18.580	1.167	19.348
	Saldo baten en lasten	-17.843	-17.484	-17.571	-19.491	-18.302	1.188	-19.084
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	3.000	3.000	0	2.500	2.500	0	0
	Onttrekking reserves	942	942	0	2.646	2.646	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-19.901	-19.542	-17.571	-19.345	-18.156	1.188	-19.084

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting Baten	Bedrag
Baten	
Overige verschillen	21
Totaal	21
Totaal baten	21

x € 1.000

Toelichting Lasten	Bedrag
Lasten	
17-1-1-1 WERK(nemers) toekomstbestendig	
• De bestedingen voor het coronamaatregelen pakket 'werken, begeleiden en opleiden' zijn lager dan begroot. Betreffende subsidieregelingen lopen door in 2022.	185
• Overige verschillen	-7
Totaal	178

Toelichting Lasten		x € 1.000
		Bedrag
17-1-1-2 Werken&verblijven in aantrekkelijke stad		
<ul style="list-style-type: none"> Toerisme Evenement: Lagere lasten In 2021 werd rekening gehouden dat het budget gekort zou worden vanwege de lagere inkomsten toeristenbelasting en de onzekerheid over compensatie rijk. Dit heeft geleid tot terughoudendheid bij het doen van bestedingen. Daarnaast hebben veel evenementen en bijeenkomsten vanwege corona niet plaatsgevonden. 		415
<ul style="list-style-type: none"> Ofu en Winkelcentra: Lagere verstrekte OFU subsidie Vooral veroorzaakt door lagere OZB kosten 		402
<ul style="list-style-type: none"> Versterking economische structuur: lagere lasten Vooral lagere personeelskosten doordat vervanging bij verloop en verzuim minder snel geregeld is. En doordat de uitbereiding van coronamaatregelen niet volledig is gerealiseerd door de moeilijke arbeidsmarkt 		172
Totaal		989
Totaal lasten		1.167

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

- [WOM Lombok BV](#): geen bijdrage.
- [WOM Noordwest BV](#): geen bijdrage.
- [ROM Regio Utrecht BV](#): bijdrage 0,860 miljoen euro voor de exploitatiekosten ROM.
- [Participatiefonds ROM Regio Utrecht B.V.](#) (fonds dat wordt beheerd door de ROM): geen bijdrage.
- [Healthy Urban Living Proof of Concept](#) (fonds dat wordt beheerd door de ROM): geen bijdrage.
- [ROM Samenwerkingspartij regio Utrecht](#): geen bijdrage

Werk en Inkomen

Algemene programmadoelstelling

In Utrecht streven we er naar dat zoveel mogelijk Utrechters in staat zijn deel te nemen aan de samenleving. Werk en inkomen zijn hiervoor cruciale randvoorwaarden. Utrechters die tijdelijk niet in staat zijn om op eigen kracht in hun levensonderhoud te voorzien en maatschappelijk mee te doen, worden ondersteund.

Net als vorig jaar heeft ook dit jaar voor een groot deel in het teken van Corona gestaan, waarin we hebben gezien dat als gevolg van de maatregelen bepaalde groepen financieel extra zijn geraakt. In 2021 is daarom sterk ingezet op het ondersteunen van ondernemers en financieel kwetsbare inwoners. Zo is tot eind december uitvoering gegeven aan de Tijdelijke Ondersteuningsmaatregel voor Noodzakelijke Kosten (TONK) en tot 1 oktober aan uitvoering gegeven aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Vanaf 1 oktober is de reguliere regeling voor bijstand voor zelfstandigen (Bbz) tijdelijk vereenvoudigd om zo de overgang voor ondernemers die nog financiële ondersteuning van de gemeente nodig hebben eenvoudiger te maken. Naast de Bbz is er vanaf 1 oktober jongstleden voor alle ondernemers en zzp-ers ondersteuning door middel van platformdienst Ondernemer Centraal. Hier krijgen ondernemers met geldzorgen hulp, advies en coaching van ervaren Utrechtse ondernemers.

Om het aantal schuldhulpverleningstrajecten te verkorten en laagdrempeliger te maken is er een start gemaakt met de coronasanering. Het aantal schuldregelingen is toegenomen en sneller opgestart. Ook stroomden inwoners die al 2 jaar in een regeling zaten vervroegd uit. Daarmee werden zij tot een jaar sneller schuldenvrij.

Tegelijkertijd zien we dat de verwachte toename van aanvragen voor schuldhulpverlening niet is opgetreden. De overcapaciteit die daardoor ontstond is ingezet om gedupeerden van de toeslagenaffaire te ondersteunen.

Anders dan geprognoseerd is de afgelopen periode het aantal huishouders met een bijstandsuitkering afgenomen. Onder andere vanwege de verschillende steunmaatregelen en tegelijkertijd de economische groei heeft er een daling van het bijstandsbestand plaatsgevonden. Utrecht sluit het jaar 2021 af met 9.360 bijstandsuitkeringen. Dit is een daling van 4,6 % ten opzichte van vorig jaar.

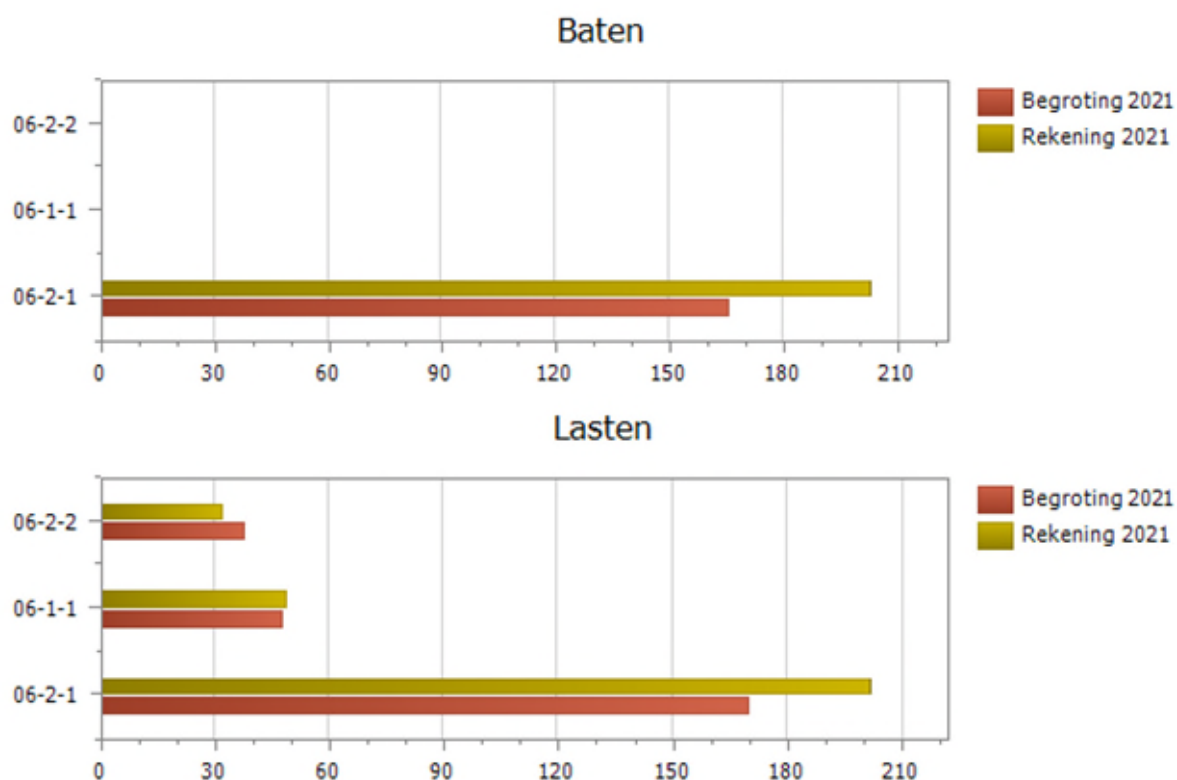
Tot slot zien we door toenemende inflatie en stijgende lasten in het laatste kwartaal van 2021 dat Utrechters met een minimum inkomen direct financieel worden geraakt. Ter compensatie is daarom eind van het jaar een tijdelijke regeling opgezet om de sterk stijgende energierekening via de bijzondere bijstand te compenseren.

Doelenboom

Werk en Inkomen

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2018	2019	2020	2021
Banen*	Aantal banen per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	LISA	960,5	983,9	999,5	Nnb
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	72,6	73,3%	71,4	Nnb
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners (18+)	CBS	49,4	47,2	57,5	45,2
Werkloze jongeren **	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker	2%	1%	2%	Nnb
Lopende re-integratie voorzieningen ***	Aantal per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS	8,2	9,6	12,1	Nnb

* Deze indicator geeft inzicht in de balans tussen ontwikkeling van de bevolking en de economische ontwikkeling (is er getalsmatig naast elke werkende Utrechter ook een baan). Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Ultimo 2020 waren er 281.080 banen in de gemeente Utrecht. Het LISA werkgelegenheidsregister is een databestand van Stichting LISA met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. De indicator wordt gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

**De indicator werkloze jongeren wordt gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

***De indicator lopende re-integratievoorzieningen wordt gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Op het moment van schrijven zijn alleen cijfers beschikbaar tot en met het tweede kwartaal van 2021.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Kadernota Participatie en Inkomen 2013](#)
- [Uitvoeringsnota Werken aan Werk 2014](#)
- [Actieagenda Werkbeweging 2019](#)
- [Actieagenda Utrechtse Schuldenvrij 2019](#)
- [Handhavingsvisie Werk en Inkomen 2019- 2023](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

		x € 1.000					
	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
06-1-1-1	Re-integratie	-25.739	-20.808	-25.868	-24.808	-1.059	-28.547
06-1-1-2	Sociale werkvoorziening	-20.375	-21.762	-19.654	-20.088	434	-19.029
06-2-1-1	Verstrekken bijstand	-16.435	-6.276	804	5.156	-4.352	-22.002
06-2-2-1	Armoedebestrijding	-26.645	-26.695	-37.086	-31.068	-6.018	-28.124
Totaal		-89.194	-75.542	-81.804	-70.809	-10.995	-97.703

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Utrechters werken of participeren naar vermogen en zijn zelfredzaam

1.1 Utrechters werken of participeren naar vermogen en zijn zelfredzaam

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 1	Onbekend	40%	56%	40%	67%	50%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Dit is een indicator die per arrangement inzicht geeft in het gemiddeld percentage mensen dat participeert naar vermogen of actief is door de inzet van onze dienstverlening.						
Bron	RMW						
Analyse	De doelstelling is ruim behaald. Als gevolg van de extra instroom door de coronacrisis met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt, waren er relatief veel mensen in arrangement 1 actief in 2021						
E1.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 2	Onbekend	25%	28%	25%	32%	30%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Dit is een indicator die per arrangement inzicht geeft in het gemiddeld percentage mensen dat participeert naar vermogen of actief is door de inzet van onze dienstverlening.						
Bron	RMW						
Analyse	De doelstelling is behaald.						
E1.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 3	Onbekend	25%	24%	25%	23%	25%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Dit is een indicator die per arrangement inzicht geeft in het gemiddeld percentage mensen dat participeert naar vermogen of actief is door de inzet van onze dienstverlening.						
Bron	RMW						
Analyse	De doelstelling is nagenoeg behaald.						
E1.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 4	Onbekend	1%	1%	1%	1,5%	1%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Dit is een indicator die per arrangement inzicht geeft in het gemiddeld percentage mensen dat participeert naar vermogen of actief is door de inzet van onze dienstverlening.						
Bron	RMW						
Analyse	De doelstelling is behaald. Mede door onze verbeterde aanpak Perspectief op activering weten we inwoners in arrangement 4 beter te bereiken						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand	Onbekend	1.450	1.033	1.450	1.256	1.450
Oorsprong	Programmabegroting 2010						
Toelichting	Doel is om de uitstroom op/ boven de streefwaarde te houden om personen, zoveel als mogelijk, bijstandsonafhankelijk te maken.						
Bron	Socrates						
Analyse	Met een realisatie van 1.256 hebben we de doelstelling niet gehaald. De realisatie ligt wel aanmerkelijk hoger dan in 2020 (1.039) en 2019 (1.153). We zien dat onze doelgroep nog niet volop kan profiteren van de aantrekkende arbeidsmarkt, er is sprake van een mismatch tussen vraag (en de bijbehorende functie-eisen) en aanbod op de arbeidsmarkt. We zetten in op het passend maken van werk voor onze doelgroep.						
E1.1.1	Werkgeverstevredenheid cijfer	Onbekend	7,5	7,2	7,5	NB	7,5
Oorsprong	Voorjaarsnota 2021						
Toelichting	Het tevredenheidsonderzoek door Desan wordt niet meer uitgevoerd. De werkgeverstevredenheid voor WSP Utrecht (UWV en gemeente Utrecht) wordt nu gemeten met een Net PromoterScore (NPS). NPS loopt van -100 tot 100, en geeft aan hoeveel werkgevers het W						
Bron	Onderzoeksbureau Desan						
Analyse	Afgezien van een piek in 2020 zien we een stabiel beeld. De krappe arbeidsmarkt maakt dat beter verwachtingsmanagement richting werkgevers nog kan zorgen voor een verhoging van de NPS.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Begrijpelijke en vriendelijke brieven	Onbekend	86; 66	86;66	90; 80	90; 82	99; 95
Oorsprong	Amendement Voorjaarsnota 2019 (34-2019)						
Toelichting	- % correcte bejegening (schriftelijke communicatie) - % begrijpelijke brieven (B1 niveau)						
Bron	W&I						
Analyse	De doelstellingen zijn gehaald.						
P1.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 1	Onbekend	2.400	3.230	2.400	2.797	3.000
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Meeteenheid: aantal ingezette instrumenten (inclusief eigen dienstverlening) en aantal contactenmomenten vanuit matchplein.						
Bron							
Analyse	De doelstelling is in 2021 ruim gehaald. Met name door de inzet van HalloWerk hebben we meer mensen dienstverlening aangeboden bij het vinden van werk. In de Begroting 2022 hebben we deze doelstelling vanaf 2022 verhoogd naar 3.000.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 2	Onbekend	400	425	400	470	500
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Meeteenheid: aantal ingezette instrumenten (inclusief eigen dienstverlening) en aantal contactenmomenten vanuit matchplein.						
Bron							
Analyse	De doelstelling is in 2021 ruim gehaald. In de Begroting 2022 hebben we deze doelstelling vanaf 2022 verhoogd naar 500.						
P1.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 3	Onbekend	2.500	2.811	2.500	3.242	2.500
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Meeteenheid: aantal ingezette instrumenten (inclusief eigen dienstverlening) en aantal contactenmomenten vanuit matchplein.						
Bron							
Analyse	De doelstelling is in 2021 ruim gehaald. Onder meer door de inspanningen vanuit Werkbeweging hebben we inwoners meer dienstverlening geboden ten opzichte van de doelstelling.						
P1.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 4	Onbekend	350	230	350	283	350
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Meeteenheid: aantal ingezette instrumenten (inclusief eigen dienstverlening) en aantal contactenmomenten vanuit matchplein.						
Bron							
Analyse	De doelstelling is in 2021 niet gehaald. De aandacht voor deze groep is niet verminderd. Maatschappelijke participatie is veelal het hoogst haalbare. De coronacrisis maakt dat op dit moment de stap naar werk voor nog meer mensen binnen deze groep te groot is.						
P1.1.1	Inzet matchingsinstrumenten	Onbekend	550	435	550	489	550
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Geen toelichting						
Bron							
Analyse	De realisatie is gestegen ten opzichte van 2020, maar de doelstelling is nog niet behaald. De bestaande werkgeversinstrumenten sluiten niet allemaal meer aan op de behoefte van werkgevers en worden daarom herzien.						
P1.1.1	Vacaturevervullingsgraad	Onbekend	72%	62%	75%	48%	75%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	De indicator biedt inzicht in de werkgeversdienstverlening. De vacaturevervullingsgraad is het percentage beschikbare vacatures, dat vervuld wordt met werkzoekenden met een bijstandsuitkering						
Bron							
Analyse	Het percentage is in 2021 gedaald vanwege de krappe arbeidsmarkt en HalloWerk. In HalloWerk wordt een groot volume vacatures gezet om veel beschikbare mogelijkheden voor kandidaten op dit platform te hebben. Dat trekt het percentage omlaag. Daarnaast maakt een krapper arbeidsmarkt en een steeds uitdagender groep werkzoekenden dat de match minder makkelijk te maken is. Hierin is de uitdaging om nog kritischer te zijn op welke vacatures we bij welke werkgevers kunnen creëren.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.2	Realisatie Wsw-dienstbetrekking	Onbekend	683	653	621	600	584
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	De doelstellingen 2022 t/m 2024 zijn geactualiseerd voor de actuele prognose van het Rijk (mei circulaire gemeentefonds 2021). De doelstelling 2021 is afkomstig uit de Begroting 2021. Op basis van de actuele prognose van het Rijk is dit 614.						
Bron	WenI						
Analyse	Met de invoering van de Participatiewet (1 januari 2015) is de toegang tot de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) beëindigd. Sindsdien daalt het personeelsbestand als gevolg van uitstroom gestaag. In 2021 is het bestand verder gedaald naar 600 Dit ligt lager dan de definitieve prognose van het Rijk van 614.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrechtse bijstandsgerechtigden werken of participeren naar vermogen

We hebben de opgave om mensen met een bijstandsuitkering, ook degene met een arbeidshandicap of ondersteuning vanuit de Bbz (Besluit Bijstand Zelfstandigen) te laten werken naar vermogen. In 2017 is de doelstelling uitstroom naar werk in twee stappen verhoogd: eerst van 1.000 naar 1.200 en vervolgens naar de huidige doelstelling van 1.450 (naar aanleiding van overgenomen Motie 2017/11). In 2020 bedroeg de uitstroom naar werk 1.236. Dit is welliswaar onder de doelstelling, maar wel een stijging van 20% ten opzichte van 2020. Mede hierdoor daalde het uitkeringsbestand in 2021 met 4,8% tot 9.360.

Effectdoelstelling

E1.1.2 Samen met het bedrijfsleven zorgen wij ervoor dat Utrechters met een arbeidshandicap werken of participeren naar vermogen

Banenaafsprak

De arbeidsmarktregio Midden-Utrecht heeft dit jaar een doelstelling gekregen om in totaal 7.239 banen te creëren voor mensen uit de Banenaafpraak. Op basis van de meest recente cijfers hebben we tot en met het tweede kwartaal van 2021 in totaal 4.232 banen gerealiseerd. Een realisatie van 58% van de doelstelling. Ondanks dat in andere arbeidsmarktregio's zich een vergelijkbare situatie voordoet, zijn we ervan overtuigd dat we via de Banenaafpraak meer Utrechters met een grote afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam naar werk kunnen begeleiden dan we nu doen. Daarom zijn we dit jaar gestart met een actieagenda Banenaafpraak. Met de actieagenda zetten we in op twee soorten interventies. Namelijk: 1) het verbeteren van de duurzaamheid van plaatsingen en 2) het verhogen van het aantal plaatsingen binnen de Banenaafpraak. Langs deze weg zetten we extra stappen om zoveel mogelijk kansen te verzilveren voor onze inwoners en werkgevers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Begeleiden en faciliteren van werkzoekenden, waarbij we streven naar regulier, betaald werk, werken met tijdelijke subsidie of werken met behoud van uitkering

Samenwerking arbeidsmarktregio Midden Utrecht

Met ingang van 1 januari 2021 is de SUWI wet gewijzigd, waardoor we in de arbeidsmarktregio op een aantal vlakken intensiever met elkaar zijn gaan samenwerken. Dit heeft geleid tot mooie resultaten: onder andere de website van het regionale werkgeversservicepunt is online www.wspmiddenutrecht.nl, werkprocessen binnen het WSP zijn verbeterd en er zijn afspraken gemaakt over een geharmoniseerde jobcoachingsregeling in de regio.

Integrale opgave jongvolwassenen

WenI heeft gekeken naar wat er nodig is om maatwerk structureel mogelijk te maken, via een 'reguliere route' en voor de grote groep jongeren. Maatwerk op adressen, werk en uitkering wordt zo steeds vaker het uitgangspunt, in plaats van een doorbraak. Belangrijke thema's waarbij dit maatwerk aan de orde is zijn:

- Inzet van vrijwilligersvergoedingen als compensatie voor het (tijdelijk) in huis nemen van dak- en thuisloze jongeren en jongvolwassenen, denk aan crisisopvang in het eigen netwerk;
- Het ontwikkelen van een eventuele woonkostentoeslag, die het mogelijk moet maken om woningen boven de toeslaggrens voor jongeren onder de 23 jaar, betaalbaar te maken;
- Maatwerk binnen de kostendelersnorm wanneer het alternatief is dat een jongere het ouderlijk huis moet verlaten zonder alternatief op een andere woning.
- Verkennen van een uitbreiding van de jongerennorm

De pilot liep van 2019 tot en met 2021. We hebben in de afgelopen twee jaar veel meer casuïstiek besproken dan verwacht, meer dan 80 vastzittende casussen werden voorgelegd, en hebben dus ook meer jongeren geholpen met een doorbraak dan het oorspronkelijke doel van 30 casussen in 2 jaar.

Veranderopgave inburgering

In 2021 zijn onze WenI activiteiten ter voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering, de totaalaanpak 'doorgaande lijn', voortgezet en uitgebreid. De Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) is ontwikkeld op basis van de Utrechtse ambitie waarmee we inburgeraars in een vroegtijdig stadium kennis te laten maken met de Nederlandse arbeidsmarkt (oriëntatie). We zetten duale trajecten (combinaties van taal, opleiding en werk) in. Het huishoudboekje is toegepast voor het financieel ontzorgen (wettelijke plicht) van de statushouders. Bij het programma Ondersteuning op Maat staat de verantwoording op de volledige veranderopgave Inburgering.

Werkbeweging

Ook in 2021 hebben we, net als in 2020, vanuit de actieagenda Werkbeweging samen met werkzoekenden, werkgevers en partners in de stad, ingezet om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een beweging richting werk te kunnen laten maken. We hebben, ook tijdens de coronamaatregelen, werkzoekenden persoonlijke aandacht, begeleiding en maatwerk geboden. En we zijn continu in gesprek geweest met werkgevers om onze doelgroep passende plekken te kunnen bieden en werkgevers daarbij te ondersteunen.

In 2021 hebben we speciale aandacht gegeven aan het organiseren van laagdrempelige ontmoetingen met werkgevers, het vormgeven van nieuwe vormen van dienstverlening zoals maatjesprojecten en MaatWERKTafel, vergroten van digitale vaardigheden, inzet scholing, het bespreekbaar maken van vooroordelen en discriminatie en initiatieven in het kader van Regio Deal vitale wijken. Hiermee hebben we geïnvesteerd in het creëren van (gelijke) kansen voor inwoners, het versterken we een inclusieve arbeidsmarkt, met andere woorden de arbeidsmarkt dichterbij. We zien dat de persoonlijke aandacht werkt, de tevredenheid van onze werkzoekenden met onze dienstverlening is afgelopen jaar groeit. In de [tussenrapportage Werkbeweging](#) tot en met kwartaal 4 2022 *[opmerking de tussenrapportage wordt meegestuurd met Dashboardbrief Q4 2021 in februari, dus voordat jaarrekening uitgaat, als gepubliceerd link toevoegen]* zijn we uitgebreider ingegaan op deze speerpunten, opgedane inzichten en het totaal aantal bewegingen richting werk.

Perspectief op activering

Voor de 4500 inwoners die in arrangement 4 zitten is afgelopen jaar de dienstverlening richting activering anders georganiseerd. We hebben inzichten op gedaan tijdens het digitale corona tijdperk en kunnen daardoor de dienstverlening voor deze inwoners beter inzetten, vanuit het perspectief inwoners centraal en iedereen in beeld. Met alle inwoners in deze doelgroep is ten minste één keer per jaar telefonische contact. De nadruk ligt hierbij op de situatie van de inwoner en (het perspectief) van activeren. Blijkt er een hulpvraag te zijn of signaleren wij aanknopingspunten voor een verder gesprek dan wordt de inwoner uitgenodigd in de wijk. Hier krijgen zij een gesprek met een werkmatcher en kan, indien gewenst, een plan van aanpak worden opgesteld. We zoeken hier nadrukkelijk de samenwerking met ketenpartners zoals het buurtteam.

Daarnaast is in 2021 de pilot drie-gesprekken afgerond. De uitkomsten van de Pilot drie-gesprekken laten een verstevigde samenwerking tussen werkmatchers en buurtteammedewerkers zien. We zien zowel meerwaarde voor onze inwoners als voor het werkplezier van onze medewerkers: de pilot levert betrokken professionals veel energie op. Inwoners voelen zich gehoord en gesteund, ervaren meer gezamenlijkheid in planvorming. Dit levert rust op voor inwoners, doordat ze zich minder druk maken over hun inkomen en ondersteuning (kunnen) ontvangen van het Buurtteam. Met behulp van een drie-gesprek komen professionals met inwoners sneller tot een afgestemd plan.

Een dienstverband voor beschut werk

Het contract met UW om beschut werk te bieden, hebben we voortgezet. Twee dedicated werkmatchers hebben mensen begeleid en toegeleid naar het voortraject bij UW, waarin gekeken wordt of mensen in aanmerking komen voor een positieve indicatie en gemotiveerd zijn voor een beschutte werkplek. Daarnaast hebben zij voorlichting verzorgd over beschut werk aan inwoners en partners in de stad. In 2021 zijn er 27 mensen aangemeld voor het voortraject beschut werk. Er zijn tien mensen gestart op een beschutte werkplek. In 2021 werkten er in totaal 47 mensen op een beschutte werkplek.

Corona

Werkbeweging

Een van de kernaspecten van Werkbeweging is persoonlijke aandacht. Tijdens Corona hebben we dit voortgezet onder andere door telefonisch contact en beeldbellen. We konden dit jaar meer dan verleden jaar werkzoekenden ook face-to-face spreken. Inwoners konden daarbij zelf aangeven bij welke vorm van contact zij zich het meest prettig voelden. Ook dit jaar ging door Corona de aandacht nog nadrukkelijker uit naar de gezondheid, het welbevinden en de thuissituatie van werkzoekenden en eventuele ondersteuning die daarbij nodig is. Verder is in 2021 wederom hard gewerkt om de dienstverlening te kunnen blijven aanbieden. Met werkgevers en andere partners is er voor gezorgd dat werkleertrajecten en andere vormen van ondersteuning zoveel als mogelijk (digitaal) of in aangepaste vorm konden doorgaan al was het met minder deelnemers dan voor Corona.

Regionaal Mobiliteitsteam

Onze arbeidsmarktregio heeft nu ruim een jaar een operationeel Regionale Mobiliteitsteam (RMT). Het RMT Midden-Utrecht heeft als doelstellingen om werknemers, werkzoekenden en ondernemers te faciliteren om een soepele overgang van werk(loosheid) in krimpsectoren naar werk richting kansrijke sectoren te maken. Dit wordt gedaan door het aanbieden van samenhangende dienstverlening door een team van vakbonden, VNO-NCW, UWV, gemeenten, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en onderwijspartners. In het team zijn de expertises en het netwerk van de partners gebundeld. De partners stemmen onderling af, bespreken casussen en bieden aanvullende (ontschot) dienstverlening. De klantstroom van werkgevers en werkzoekenden richting het RMT is op gang gekomen. Verder worden de signalen vanuit het Werkgeversservicepunt over bedrijven en werknemers die geraakt zijn door de crisis naar het RMT doorgeleid.

Hallo Werk

We hebben in 2021 geïnvesteerd in extra ondersteuning voor nieuwe werkzoekenden die een bijstandsuitkering aanvroegen of een TOZO-uitkering ontvingen (met interesse in tijdelijk of aanvullend werk in loondienstverband) zodat we hen snel (waar mogelijk digitaal) weer aan het werk kunnen helpen. Via het digitale platform Hallo Werk met een klantprofiel dat naast een cv ook inzicht gaf in talenten en competenties van de werkzoekenden, kon men zelfstandig op zoek naar passend werk. Ook werkgevers die op zoek waren naar personeel konden via HalloWerk de werkzoekenden benaderen voor hun vacatures (61 werkgevers werken met Hallo Werk). Medio 2021 is de pilot digitale dienstverlening Hallo Werk afgerond en geëvalueerd. De resultaten en ervaringen van werkzoekenden en werkgevers waren positief en gaven aanleiding om deze zelfservice dienstverlening aan zelfredzame burgers voort te zetten. In 2021 zijn 145 succesvolle matches gerealiseerd die hebben geleid tot een arbeidsovereenkomst. Daarnaast hebben ongeveer 80 werkzoekenden door de dienstverlening Hallo Werk geen beroep hoeven doen op een uitkering.

Samenwerking uitzendbureaus

In 2021 hebben we onze samenwerking met uitzendbureaus gecontinueerd. Er zijn ongeveer 120 mensen gestart met het traject waarin zij samen met de uitzendbureaus zich oriënteren op werk. Eveneens ongeveer 120 mensen hebben in 2021 met ondersteuning van uitzendbureaus betaald werk gevonden. Voor wie dit wil, kan en passend is, was daarbij specifiek aandacht voor werk in toekomstbestendige sectoren. Gezien de lagere instroom in de bijstand dan verwacht dekken we de kosten van deze inzet in 2021 met het reguliere re-integratiebudget

Prestatiedoelstelling

P1.1.2 Organiseren van betaald werk voor personen die behoren tot de doelgroep van de Wsw (begeleid werken of wsw-dienstbetrekking)

Met de invoering van de Participatiewet (1 januari 2015) is de toegang tot de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) beëindigd. Sindsdien daalt het personeelsbestand als gevolg van uitstroom gestaag. In 2021 is het bestand verder gedaald naar 600 Dit ligt lager dan de definitieve prognose van het Rijk van 614.

UW Holding B.V. heeft in 2021 verder gewerkt aan de in het ondernemingsplan UW 2018-2022 opgenomen doelstellingen en actielijnen. De 2e voortgangsrapportage is eind 2021 naar de gemeenteraad gestuurd samen met een verkenning naar toekomstscenario's UW door bureau Berenschot. De informatie uit beide stukken worden verwerkt in het nieuwe Ondernemingsplan UW 2023-2026. In de 2e helft van 2021 is extra ingezet gepleegd op het aanleveren van kandidaten voor de ontwikkelbanen bij UW.

Corona

De coronacrisis heeft ook in 2021 doorgewerkt op de werkzaamheden van UW. In vergelijking met 2020 is de impact wel anders. De coronacrisis uitte zich vooral in andere marktomstandigheden zoals op onderdelen een lagere vraag en logistieke problemen met de aanlevering van onderdelen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
06-1-1-1 Re-integratie	0	915	0	0	1.425	1.425	0
06-1-1-2 Sociale werkvoorziening	0	513	0	0	2	2	0
Totaal Baten	0	1.428	0	0	1.427	1.427	0
Lasten							
06-1-1-1 Re-integratie	26.883	22.867	26.614	28.376	28.741	-365	29.050
06-1-1-2 Sociale werkvoorziening	20.375	22.276	18.901	19.654	20.090	-436	19.029
Totaal Lasten	47.258	45.142	45.515	48.030	48.831	-801	48.079
Saldo baten en lasten	-47.258	-43.714	-45.515	-48.030	-47.405	625	-48.079
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	1.144	1.144	0	2.508	2.508	0	503
Saldo na mutaties reserves	-46.114	-42.570	-45.515	-45.522	-44.897	625	-47.576

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
06-1-1-1 Re-integratie		
ESF		
Ontvangst van regionale ESF-subsidies.		1.184
RMT		
Ontvangst van een bijdrage voor het Regionaal Mobiliteitsteam Midden Utrecht.		205
Overige mutaties waaronder terugontvangen bijdragen kinderopvangregelingen		35
Totaal		1.425
06-1-1-2 Sociale werkvoorziening		
Bijdrage andere gemeente		
Ontvangen van een andere gemeente		2
Totaal		2
Totaal baten		1.427

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
06-1-1-1 Re-integratie		
Bijsturingsvoorstel budgetten crisisdienstverlening		
Met het bijsturingsvoorstel in de Tweede Bestuursrapportage 2021 is het budget voor crisisdienstverlening (RRMT en regionale aanpak Jeugdwerkloosheid) in 2021 met 1,5 miljoen euro verlaagd en in 2022 met 1,5 miljoen euro verhoogd. Doordat het in de Voorjaarsnota 2021 opgenomen budget van 1,845 miljoen euro voor crisisdienstverlening per abuis niet aan het programma is toegevoegd, veroorzaakt het bijsturingsvoorstel nu een nadeel van 1,5 miljoen euro in 2021. Hier staat een voordeel bij programma algemene middelen tegenover.		-1.500
Inzet RMT-bijdrage		
De inzet van de RMT bijdrage zorgt voor 0,168 miljoen euro hogere lasten.		-168
Lagere lasten crisisdienstverlening		
Van het regionale budget voor het RMT en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid is 0,241 miljoen euro niet besteed.		241
ESF		
Als gevolg van de genoemde ESF baten zijn de lasten 1,184 miljoen euro hoger.		-1.184
Maatregelenpakket 3		
In de begroting is budget opgenomen voor vier maatregelen uit corona maatregelenpakket 3. Door de afname van het bijstandsbestand in de loop van 2021 is het budget voor formatie voor begeleiding uiteindelijk niet benut. Daarnaast zijn met name de uitgaven voor de dienstverlening aan ondernemers lager dan begroot.		816

Toelichting	x € 1.000 Bedrag
Dit komt vooral doordat de subsidieverstreking per saldo pas in 2022 plaats zal vinden.	
Actieagenda Werkbeweging	200
De uitgaven voor de actieagenda Werkbeweging zijn in 2021 iets lager dan het begrote bedrag van 2,5 miljoen euro.	
Re-integratieactiviteiten	1.230
De lasten op de re-integratieactiviteiten van het ondersteuningsmodel en daarmee samenhangende activiteiten zijn per saldo 1,230 miljoen euro lager. De uitgaven waren lager voor bijvoorbeeld de inzet van uitzendbureaus, vakscholing, taal en ondersteuning en de pilots doorgaande lijn werk en taal. Aan de andere kant waren er hogere uitgaven voor bijvoorbeeld de kinderopvangregelingen (SMI) en dienstverlening door UW.	
Totaal	-365
06-1-1-2 Sociale werkvoorziening	
Compensatie coronacrisis	-442
Vanwege de compensatie van de kosten van de gevolgen van de coronacrisis heeft het Rijk in de Decembercirculaire gemeentefonds 2021 het budget voor de Wsw met 0,442 miljoen euro verhoogd. Doordat dit budget niet meer is verwerkt in de actuele begroting, maar dit extra budget wel is toegekend aan UW Holding B.V., leidt dit tot hogere lasten dan begroot. Tegenover deze hogere lasten staat een even groot voordelig resultaat in het programma algemene middelen.	
Overige minimale verschillen	6
Totaal	-436
Totaal lasten	-801

Corona

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Compensatie kosten sociale werkvoorziening	6.4	442			
Crisisdienstverlening (RMT en regionale aanpak jeugdwerkloosheid)	6.5	443	205		
Corona maatregelenpakket 3	6.5	522			

Toelichting

UW heeft vanwege de nadelige gevolgen van de coronacrisis een aanvullende subsidie ontvangen. Verder zijn in het kader van de aanpak van de coronacrisis in de arbeidsmarktregio uitgaven gedaan voor het Regionaal Mobiliteitsteam en de aanpak jeugdwerkloosheid. Hiervoor zijn ook baten ontvangen. Tot slot zijn vanwege de coronacrisis extra uitgaven gedaan op basis van corona maatregelenpakket 3.

Verbonden Partijen

Bijdrage van gemeente Utrecht aan [Wigo4it](#) over 2021 is nog niet bekend. Echter op basis van de betaalde voorschotten op de contributie bedragen over 2021 kunnen we van een totale bedrag van 2.729 miljoen euro uitgaan verdeeld over bijstand en re-integratie. Hiervan komt 0,409 miljoen euro voor rekening van Re-integratie.

De bijdrage aan [UW Holding B.V.](#) bedraagt 1,8 miljoen euro (inclusief inzet vrijval voorziening en exclusief rijksbijdrage).

2. Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering

2.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.1.1	Elke utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de participatiewet	Onbekend	<9.400	9.800	12.500	9.360	10.500
Oorsprong	Programmabegroting 2010						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	WenI						
Analyse	De verwachting van een sterk stijgend bijstandsbestand vanwege Corona is niet uitgekomen, onder andere vanwege de verschillende steunmaatregelen. Naar verwachting heeft de economische groei ervoor gezorgd voor een daling van het bestand. Vooral de instroom is vanaf het 2e kwartaal gedaald. In combinatie met een ongewijzigd grote uitstroom zorgt dit voor een daling van het bijstandsbestand.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.1.1	Bedrag incasso op openstaande schuld bij voormalig bijstandsgerechtigden	Onbekend	3 miljoen	2,2 miljoen	3 miljoen	2,5 miljoen	3 miljoen
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	WenI						
Analyse	AnalyseHet resultaat van ontvangsten op bijstandsvorderingen is licht gestegen ten opzichte van 2020. Dat komt onder andere omdat in 2020 een periode de incassomaatregelen volledig gestopt zijn, wegens de uitbraak van de coronacrisis. De incassomaatregelen zijn thans weer ingevoerd. Wel voeren we een actief sociaal incassobeleid, met aflossingen op maat. Daarmee is er sprake van langere periode van terugbetaling, wat zorgt voor een lagere incasso per jaar.						
P2.1.1	Aantal handhavingsonderzoeken dat leidt tot een mutatie, beëindiging of niet toekennen van de uitkering t.o.v. het totaal aantal verrichte handhavingsonderzoeken	Onbekend	67%	59%	71%	68%	75%

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Onbekend						
Analyse	De belemmeringen in het doen van (extern) onderzoek vanwege Corona, zoals huisbezoeken, zijn in 2021 grotendeels weggevallen. Hierdoor is een stijging te zien ten opzichte van 2020.						
P2.1.1	Bijstandsvolume als percentage van de huishoudens in Utrecht t.o.v. landelijk percentage	Onbekend	-	104,7	102%	100%	102%
Oorsprong	PB 2020						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	DIVOSA Benchmark						
Analyse	De procentuele afname van het bijstandsvolume komt overeen met de landelijke afname.						
P2.1.1	Aantal verstrekkingen individuele inkomenstoeslag	Onbekend	8.200	8.163	8.500	8.179	8.500
Oorsprong	Programmabegroting 2010						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	WenI						
Analyse	Er is een lichte stijging waar te nemen in het aantal verstrekkingen, maar minder dan de doelstelling. Dit is in lijn met de daling van het bijstandsbestand. Door de economische groei zijn er minder mensen dan eerst aangenomen, die langdurig van een laag inkomen moeten rondkomen.						
P2.1.1	Uitgaven aan bijzondere bijstand voor bewind	Onbekend	4.500	nvt	NVT	3,9 miljoen.	3.900
Oorsprong	Nieuwe indicator per 2022 (VJN 2021)						
Toelichting	Bijzondere bijstand is een vangnet voor Utrechters die in bijzondere situaties voor bepaalde kosten komen te staan, die ze niet kunnen betalen.						
Bron	WenI						
Analyse	De kosten voor bewindvoering zijn toegenomen van 3.788 naar 3.900. Bij de afgelopen voorjaarsnota is deze indicator aangepast van totale kosten bijzondere bijstand, naar alleen de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Het aantal inwoners dat onder bewind is gesteld, is afgelopen jaar gedaald met ruim 100. De stijging van de kosten met name te wijten aan tariefswijzigingen.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de Participatiewet

Iedere inwoner van Utrecht die in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien, heeft recht op bijstand van overheidswege. Dat kan gaan om algemene bijstand voor levensonderhoud en bijzondere bijstand voor andere noodzakelijke kosten. Aan dit recht zijn voorwaarden verbonden, welke zijn vastgelegd in de Participatiewet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 Rechtmatig en doelmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen

Aan het einde van het 4e kwartaal van 2021 bedroeg het bijstandsbestand 9.360 bijstandsuitkeringen. Een jaar geleden stond dit aantal op 9.808. Dit is een daling van 4,6% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Vergeleken met het vorig kwartaal heeft er een daling plaatsgevonden van 9.596 naar 9.360 (-2,5%)

Maatwerk en dienstverlening

Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het verbeteren van onze dienstverlening richting inwoners op het gebied van integrale samenwerking, maatwerk en stress sensitief werken. Mooie voorbeelden zijn het Rondkomen- gesprek, dat nu toegankelijk is voor alle Utrechters die instromen in de bijstand, de Werkwinkel en sociaal renoveren.

De Werkwinkel is een laagdrempelige plek in het gezondheidscentrum de Amazone voor inwoners uit Overvecht, die op zoek zijn naar werk of scholing. Het is een brede samenwerking tussen Werk en Inkomen, UWV, Leerwerkloket Utrecht, Buurtteam Sociaal, Buurtteam Jeugd en Gezin, DOCK, Vrijwilligerscentrale Utrecht (VCU) en Pozitive. Integrale aanpak, maatwerk en de inwoner centraal zijn belangrijke onderdelen van de Werkwinkel.

Er zijn in 2021 141 bezoekers geholpen. Inmiddels hebben 33 een betaald of vrijwilligersbaan of zijn gestart met een opleiding.

W&I heeft in 2021 geparticipeerd in sociale renovaties: koppelingen van fysieke renovaties aan flats aan het sociaal verder helpen van haar bewoners. Er is geëxperimenteerd met diverse interventies om meer bewoners, met geldzorgen en/of een wens om stappen te zetten richting werk of scholing, te bereiken. In 2021 heeft W&I met één op de zes huishoudens in vier flats contact gehad. Zestien inwoners met geldzorgen zijn geholpen en 22 inwoners met een hulpvraag op gebied van werk.

Corona

Tozo

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is één van de maatregelen geweest van het kabinet om ondernemers met name financieel te ondersteunen tijdens de coronacrisis. In totaal is de Tozo regeling 4 keer verlengd. In 2021 is uitvoering gegeven aan Tozo 3, 4 en 5. Hieronder volgt een eindoverzicht van het aantal aanvragen en aantal toekenningen voor levensonderhoud en bedrijfskredieten. De aantallen zijn inclusief de aanvragen van de regiogemeenten waarvoor wij de regeling ook uitvoeren.

Regeling	Periode	Aantal aanvragen LO*	Aantal aanvragen BK**	LO toegekend	BK toegekend
Tozo 3	Oktober 2020 t/m maart 2021	5.543	294	5.033	103
Tozo 4	April 2021 t/m juni 2021	3.147	54	2.930	4
Tozo 5	Juli 2021 t/m september 2021	2.358	30	2.276	3

* LO=Levensonderhoud

** BK= Bedrijfskrediet

Naast financiële steun hebben we in 2021 ook dienstverlening aangeboden aan ondernemers op het gebied van coaching en heroriëntatie gericht op 3 sporen: versterken bedrijfsvoering, heroriëntatie op loondienst en ondersteuning bij schulden.

TONK

Met de bedoeling om huishoudens te ondersteunen waarvoor de bestaande steunmaatregelen in verband met de coronacrisis geen of onvoldoende soelaas bieden, is in 2021 de TONK geïntroduceerd (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten). Het gaat om een tegemoetkoming voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval als gevolg van de corona-maatregelen en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen, met name hun woonkosten.

Halverwege maart is het Tozo-team uitgebreid met consultants TONK om aanvragen in behandeling te nemen. Daarna is de TONK tweemaal aangepast om de beleidsregel zoveel mogelijk aan te passen bij de doelstelling en de behoefte van de doelgroep en om de regeling te verlengen.

Er zijn 841 TONK1-aanvragen (periode 1 jan tot 1 juli) binnengekomen, waarvan er 668 zijn toegekend. TONK2 (periode 1 juli tot 1 jan) is 442 keer aangevraagd. Daarvan zijn er tot op heden 333 toegekend, maar nog niet alle aanvragen zijn afgehandeld.

Bbz Transitie

Vanaf 1 oktober 2021 is de Bbz Transitie ingegaan (een tijdelijke verruiming van de reguliere Bijzondere Bijstand Zelfstandig ondernemers) en kunnen ondernemers met (financiële) problemen hiervoor een aanvraag indienen bij de gemeente.

In totaal zijn er 777 aanvragen voor levensonderhoud (aantal is inclusief de regiogemeenten) binnen gekomen voor de Bbz Transitie voor de eerste periode vanaf 1 oktober 2021 t/m 31 december 2021.

We hebben ook in totaal 49 aanvragen Bbz bedrijfskrediet ontvangen.

Ondernemer centraal

Vanuit de dienstverlening die het tijdelijke Tozo team aanbiedt aan ondernemers, is Ondernemer Centraal ontstaan. Vanaf 1 oktober 2021 biedt de gemeente Utrecht deze dienstverlening ook aan voor alle ondernemers van Utrecht via Ondernemer Centraal.

In september 2021 zijn de ongeveer 2.000 Tozo 5 gerechtigden actief gebeld voor een Toekomstgesprek om de beweging naar het kunnen zorgen voor de eigen inkomens- en bestaanszekerheid actief te begeleiden. Door de gesprekken is het gebruik maken van het dienstverleningsaanbod vergroot en is het aantal aanvragen Bbz Transitie ook daadwerkelijk achtergebleven op de eerdere prognose vanuit de doorstroom vanuit Tozo 5.

Naast deze Tozo groep hebben inmiddels in 2021 162 ondernemers zelf een beroep gedaan op deze dienstverlening.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
06-2-1-1 Verstrekken bijstand	143.648	220.500	143.872	165.836	202.910	37.074	151.786
Totaal Baten	143.648	220.500	143.872	165.836	202.910	37.074	151.786
Lasten							
06-2-1-1 Verstrekken bijstand	160.083	226.776	162.621	169.583	202.305	-32.723	173.787
Totaal Lasten	160.083	226.776	162.621	169.583	202.305	-32.723	173.787
Saldo baten en lasten	-16.435	-6.276	-18.749	-3.747	605	4.352	-22.002
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	4.551	4.551	0	0
Saldo na mutaties reserves	-16.435	-6.276	-18.749	804	5.156	4.352	-22.002

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
06-2-1-1 Verstrekken bijstand		
Tozo		
Vergoeding van het Rijk voor Tozo uitkeringslasten		29.062
Vergoeding van het Rijk voor Tozo uitvoeringskosten		3.054
Vergoeding van regiogemeentes voor Tozo uitvoeringskosten		1.318
Terugvorderingen bij Tozo ondernemers		3.356
Rijksbijdrage kwijtscheldingsregeling publieke schulden gedupeerden kinderopvangtoeslagaffaire		48
Buig		
Rijksbijdrage lager dan begroot		-1.494
Inkomensoverdracht andere overheden, niet begroot		479
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren		1.628
Lagere opbrengsten debiteuren als gevolg van coulanter incassobeleid		-799
Overige		35
Rijksbijdrage kwijtscheldingsregeling publieke schulden gedupeerden kinderopvangtoeslagaffaire		387
Totaal		37.074
Totaal baten		37.074

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
06-2-1-1 Verstrekken Bijstand		
Tozo		
Tozo uitkeringelasten		-32.418
Tozo uitvoeringskosten lager dan begroot		641
Buig		
Meer uitkeringslasten dan begroot, mede als gevolg van de Transitie BBZ		-714
Meer kostentoerekening dan begroot, mede door hogere personeelskosten		-205
Overige		-27
Totaal		-32.723
Totaal lasten		-32.723

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Tozo uitkeringslasten	6.3	29.062	29.062		
Tozo incasso	6.3	3.356	3.356		

Toelichting

Voor Tozo is er in 2021 voor 29,1 miljoen euro aan uitkeringslasten geweest, deze worden vergoed door het Rijk.

Voor Tozo is er in 2021 voor 3,3 miljoen euro aan terugvorderingen bij team incasso opgevoerd. Deze baten vloeien terug naar het rijk.

Verbonden Partijen

Bijdrage van gemeente Utrecht aan [Wigo4it](#) over 2021 is nog niet bekend. Echter op basis van de betaalde voorschotten op de contributie bedragen over 2021 kunnen we van een totale bedrag van 2.729 miljoen euro uitgaan verdeeld over bijstand en re-integratie. Hiervan komt 2,320 miljoen euro voor rekening van Bijstand.

2.2 Utrechters die financieel niet in staat zijn om te participeren worden ondersteund

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.2.1	Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen	Onbekend	62%	54%	65%	50%	65%
Oorsprong	Voorjaarsnota 2016 (zie pagina 77)						
Toelichting	Het aandeel Utrechters dat aangeeft redelijk tot goed te kunnen rondkomen is stabiel hoog. Ongeveer de helft van de groep die aangeeft moeilijk of niet te kunnen rondkomen kan desondanks meedoen.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Door de toenemende inflatie en de stijgende lasten die daarmee gepaard gaan kunnen inwoners in toenemende mate minder goed rondkomen.						
E2.2.1	Gemiddelde schuldenlast bij start van en schulddiensttraject gaat omlaag	Onbekend	37.000	37.600	35.000	27.100	33.000
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Nadere toelichting over deze indicator is te vinden in de eerder verstuurde raadsbrief 6820735.						
Bron	W&I						
Analyse	De ingezette daling van de gemiddelde schuld bij start van een schuldregeling lijkt door te zetten. Dit wijst erop dat we eerder hulp bieden in problematische schuldsituaties, in lijn met de doorbraakstrategie van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.2.1	Aantal crisismeldingen schulddienstverlening gaat omlaag	Onbekend	140	268	230	196	210
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Nadere toelichting over deze indicator is te vinden in de eerder verstuurde raadsbrief 6820735.						
Bron	W&I						
Analyse	Het aantal crisismeldingen is afgenomen ten opzichte van eerder jaren. Dit is in lijn met de trend dat vaste lasten gemiddeld beter op tijd worden betaald. Ook coulance van schuldeisers kan hierbij een rol spelen						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	Aantal huishoudens met professionele schuldhulp	Onbekend	875	843	1.000	1.048	1.000
Oorsprong	Programmabegroting 2010						
Toelichting	Nadere toelichting over deze indicator is te vinden in de eerder verstuurde raadsbrief 6820735.						
Bron	WenI						
Analyse	Het aantal huishoudens dat in 2021 professionele schuldhulp van Werk en Inkomen kreeg is vergelijkbaar met vorig jaar. Door kortere schuldhulpverleningstrajecten is het mogelijk dat dit aantal daalt. Een uitgebreidere toelichting vindt u in de derde voortgangsrapportage van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij (Link volgt, publicatie in februari '22)						
P2.2.1	Percentage U-pashouders afgezet tegen de geschatte doelgroep	Onbekend	92%	-	93%	-	94%
Oorsprong	Programmabegroting 2010						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	U-pasbureau						
Analyse	We gebruikten de cijfers uit de minimascan van Stimulansz. Stimulansz stopte per 1 januari 2021 met de publicatie van deze cijfers en er zijn geen alternatieven beschikbaar. In de 1e Berap 2021 is daarom ook eerder voorgesteld deze indicator te laten vervallen.						
P2.2.1	Percentage gebruik van het individuele U-pasbudget	Onbekend	58%	49%	55%	61%	60%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Nieuwe indicator per 1 januari 2019						
Bron	U-pasbureau						
Analyse	Door de invoering van gezinstegoed bij de U-pas stijgt het aantal individuele gebruikers en de bestedingen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	Aantal mensen met een U-polis afgezet tegen het aantal U-pashouders	Onbekend	40%	38%	41%	37%	40%
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Zorg en zekerheid en U-pasbureau						
Analyse	Het aantal afgesloten U-polissen neemt de laatste jaren licht af.						
P2.2.1	Aantal gestarte schuldregelingen	Onbekend	600	321	750	467	800
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Nadere toelichting over deze indicator is te vinden in de eerder verstuurde raadsbrief 6820735.						
Bron	WenI						
Analyse	Het aantal schuldregelingen is fors toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Dat komt onder andere door de coronasanering, waardoor een schuldregeling voor meer Utrechters bereikbaar is geworden						
P2.2.1	Aantal driegesprekken (unieke personen)	Onbekend	1.350	1.424	1.400	1.406	1.800
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Nadere toelichting over deze indicator is te vinden in de eerder verstuurde raadsbrief 6820735.						
Bron	W&I						
Analyse	Het aantal driegesprekken is conform de doelstelling, maar wel iets afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit is in lijn met een landelijke trend dat minder mensen schuldhulp aanvragen. Een uitgebreidere toelichting vindt u in de derde voortgangsrapportage van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij (Link volgt, publicatie in februari '22)						
P2.2.1	Aantal huishoudens actief benaderd met methode vroegsignalering	Onbekend	1.350	1.200	1.500	10.200	1.600
Oorsprong	VJN 2018						
Toelichting	Nadere toelichting over deze indicator is te vinden in de eerder verstuurde raadsbrief 6820735.						
Bron	Buurtteams						
Analyse	Sinds 2021 zijn verhuurders, zorgverzekeraars en nutsbedrijven verplicht om beginnende achterstanden aan de gemeente te melden. De gemeente doet altijd een hulpaanbod. In de loop van het jaar nam het aantal melders toe. Ruim 1.300 huishoudens werden persoonlijk benaderd, telefonisch of met een huisbezoek. De andere inwoners kregen brieven, e-mails en sms-jes.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Utrechters kunnen ondanks een laag inkomen en / of financiële problemen meedoen in de maatschappij

Voor de Utrechters die niet kunnen rondkomen en meedoen zijn er diverse armoederegelingen beschikbaar. Inwoners met een laag inkomen kunnen een beroep doen op bijzondere bijstand en komen bij langdurige armoede in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage. Daarnaast kunnen zij gebruik maken van de U-pas en de U-polis. Zo zorgen we ervoor dat inwoners blijven meedoen en zich kunnen verzekeren.

Helaas is te zien dat de toenemende inflatie en de stijgende lasten in het laatste kwartaal van 2021 invloed hebben op hoe goed inwoners kunnen rondkomen en meedoen. Een van de oorzaken is dat de energieprijzen hard zijn gestegen, vooral financieel kwetsbare inwoners merken dit direct. Daarom is er een tijdelijke regeling opgezet om de sterk gestegen energierekening via de bijzondere bijstand te compenseren, in afwachting van compensatie vanuit het Rijk. Daarnaast blijven we via lobby richting het Rijk aandacht vragen om met een oplossing te komen voor de toenemende inkomensproblematiek.

Schuldenproblematiek stabiel

In tegenstelling tot de verwachting van planbureaus, economen en andere experts is de schuldenproblematiek sinds Corona niet toegenomen, maar eerder licht afgenomen. Wel zien we dat specifieke groepen vaker risico op problematische schulden lopen: zelfstandigen en jongeren. We zien ook dat de effecten van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij zichtbaar worden. Uit de daling van de gemiddelde schuldenlast bij de start van een regeling valt op te maken dat we er steeds eerder bij zijn. Het aantal schuldregelingen is ook fors toegenomen, wat duidt op meer schuldenvrijheid. Het aantal schuldenbewinden en de uitgaven aan beschermingsbewind namen ook af, mede door kortere schuldregelingen en het vaker benutten van andere passende hulp op maat. Een uitgebreidere toelichting op deze ontwikkelingen vindt u in de derde voortgangsrapportage van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij (Link volgt, publicatie in februari '22).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Zo vroeg mogelijk ondersteunen en begeleiden van mensen met een laag inkomen en/of financiële problemen

Armoederegelingen bekendgemaakt in de stad

Werkenden met een laag inkomen beseffen vaak niet dat armoederegelingen ook voor hen bedoeld zijn. Daarom hebben we een flyer ontwikkeld waarin we laagdrempelig uitleggen hoe een werknemer in drie stappen financieel fit blijft. Eenzelfde soort flyer maakten we voor werkgevers, wat zij kunnen doen als een werknemer geldzorgen heeft. We maakten daarnaast twee filmpjes: een voor inwoners in de stad, om hen op onze gemeentelijke regelingen attent te maken. [Dit korte filmpje](#) kan vertoond worden in wijken, bijvoorbeeld bij huisartsen, bibliotheken, wijkbureaus etcetera. [Het tweede filmpje](#) is iets langer en bedoeld voor professionals.

Jongerenfonds

In 2021 heeft team jongeren circa 180 jongeren gesproken over schulden. Zij krijgen ondersteuning bij het aanpakken van de schulden door een schuldhulpverlener, en begeleiding en coaching door ervaringsdeskundige praktijkcoaches.

U-pas

Zoals eerder verwoord in dashboardbrief Q4 Werk en Inkomen heeft het gezinstegoed een grote stimulans gegeven aan het gebruik van tegoeden op de U-pas. Hier hebben we in communicatie veel inzet voor gepleegd. De bestedingen van kinderen bij alle leeftijdsgroepen zijn toegenomen. Bij volwassenen zijn de bestedingen ook sterk toegenomen, wat vooral komt door een sterke groei van bestedingen aan OV-reistegoed. Sinds de ophoging van het beschikbare budget van 25 naar 75 euro begin 2020 en het omzetten van strippenkaart naar reistegoed op de OV-chipkaart zien we een sterke groei in de bestedingen voor dit product.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is per 2021 ingrijpend gewijzigd. Daardoor is het mogelijk om inwoners meer te ontzorgen in het begin van het traject en kunnen we hen eerder duidelijkheid geven over de richting van het schuldhulpverleningstraject. Dat vereiste aanpassingen in de processen bij WenI en Stadsgeldbeheer.

Als gevolg van de wetwijziging is vroegsignalering een verplichting geworden. Het aantal signalen dat we ontvingen is daardoor ook fors toegenomen, evenals het aantal keren dat inwoners een hulpaanbod kregen. In de voortgangsrapportage van de [Actieagenda Utrechters Schuldenvrij](#) bent u hierover meer in detail geïnformeerd.

Corona

Vanuit Werkpakket 2 zijn we in juni 2021 gestart met kortere en laagdrempeligere schuldhulpverleningstrajecten: de Coronasanering. In [brief 8623913](#) bent u hierover geïnformeerd. Sindsdien is het aantal schuldregelingen toegenomen en werden deze sneller opgestart. Ook stroomden inwoners die al twee jaar in een regeling zaten vervroegd uit. Daarmee werden zij tot een jaar sneller schuldenvrij.

De verwachte toename van aanvragen schuldhulp is niet opgetreden. De overcapaciteit die daardoor ontstond bij de schuldhulpverlening is ingezet om gedupeerden van de toeslagenaffaire te ondersteunen, een nieuw systeem te implementeren, inwoners te benaderen die eerder waren uitgevallen en inwoners met beslag op de uitkering een hulpaanbod te doen. Ook is deze capaciteit benut om in andere trajecten intensievere aandacht te besteden aan de inwoner. We zien dan ook dat het aantal schuldregelingen flink toenam, ondanks een stabiel aantal aanmeldingen. In de loop van 2021 is gestart met het afschalen van de extra capaciteit.

In Coronatijd zijn er flink meer aanvragen binnengekomen bij stichting Leergeld. Hierdoor hebben we besloten de meerjarensubsidie aan stichting Leergeld stapsgewijs te verhogen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000							
Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
06-2-2-1 Armoedebestrijding	230	334	230	230	435	205	230
Totaal Baten	230	334	230	230	435	205	230
Lasten							
06-2-2-1 Armoedebestrijding	27.290	27.444	27.317	37.875	32.061	5.813	28.354
Totaal Lasten	27.290	27.444	27.317	37.875	32.061	5.813	28.354
Saldo baten en lasten	-27.060	-27.110	-27.087	-37.645	-31.627	6.018	-28.124
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	415	415	0	559	559	0	0
Saldo na mutaties reserves	-26.645	-26.695	-27.087	-37.086	-31.068	6.018	-28.124

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
06-2-2-1 Armoedebestrijding		
Verhaal bijzondere bijstand		
Hogere inkomsten uit terugontvangen bijzondere bijstand		148
Rijksbijdrage kwijtscheldingsregeling publieke schulden gedupeerden		16
kinderopvangtoeslagaffaire, deel bijzondere bijstand		
Ontvangsten saneringskredieten		31
Hogere inkomsten uit saneringskredieten		
Actieagenda		
De baten zijn 0,01 miljoen euro hoger dan begroot door een vrijwillige bijdrage aan de actieagenda		10
Totaal		205
Totaal baten		205

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
06-2-2-1 Armoedebestrijding		
Tonk		
Voor de uitvoering van de TONK was een budget beschikbaar van 7,759 miljoen euro.		5.643
Bij de behandeling van de begroting (SV 0234) was nog 6,1 miljoen euro onbesteed.		
Dit is nog iets teruggelopen, uiteindelijk is van 5,643 miljoen euro onbesteed gebleven.		
Zonder de onderbesteding bij TONK heeft de reguliere armoedebegroting in 2022 een tekort. Dit tekort is bij de tweede Bestuursrapportage gemeld en daarna verrekend, waardoor dit tekort niet in de jaarrekening zichtbaar is.		
Upolis		209
De lasten van de Upolis zijn 0,209 miljoen euro lager uitgevallen dan begroot.		
Beschermingsbewind		-352
De lasten van beschermingsbewind zijn 0,352 miljoen hoger dan begroot.		
Upas		454
Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is voor het programma armoedebestrijding een viertal ontwikkelingen gemeld waarvan het de verwachting was dat deze zouden leiden tot per saldo een tekort op het programma van 1,2 miljoen euro. Het geprognoseerde tekort op de U-pas valt lager uit, van de 0,800 miljoen euro die was toegevoegd aan het budget van de Upas, bij de tweede bestuursrapportage, bleek 0,346 miljoen euro daadwerkelijk nodig.		

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Bijzondere bijstand		83
Van de 0,600 miljoen euro die was toegevoegd voor het budget van Bijzondere Bijstand is 0,083 miljoen euro onbesteed gebleven.		
Bijdrage studenten met een functiebeperking		-13
Voor de bijdrage aan studenten met een beperking is 0,200 miljoen euro extra beschikbaar gesteld. Dit is in zijn geheel opgebruikt en bleek nog te weinig.		
Actieagenda schulden		-582
<ul style="list-style-type: none"> Het budget van de actieagenda schulden en het werkpakket zijn naar aanleiding van de 2e bestuursrapportage verlaagd. Bij de armoederegelingen dreigde een tekort van 1,6 miljoen euro terwijl er bij de actieagenda juist budget over dreigde te blijven. Voor een bedrag van 0,400 miljoen euro is vanuit de actieagenda meebetaald aan de bijstelling van het budget van de armoederegelingen. Het andere ingeschatte deel van het budget dat in 2021 onbenut dreigde te blijven is juist in 2022 nodig omdat de plannen uit de tijd zijn gaan lopen bij de budgettaire kaders, als gevolg van alle beperkingen. Een bedrag van 0,350 miljoen euro is overgeheveld naar 2022. Daarnaast is naar aanleiding van de prognose van de tweede bestuursrapportage 0,284 miljoen euro minder budget uit het werkpakket beschikbaar gesteld ten opzichte van het oorspronkelijke kader. Door deze verlagingen sluit het onderdeel actieagenda nu met een tekort van 0,582 miljoen euro. Van de positieve bijstellingen op de armoederegelingen van 1,6 miljoen euro is 0,524 miljoen euro onbesteed gebleven. Het saldo van de budgetaanpassingen is 0,058 miljoen euro negatief 		
Schuldhulpaanbod		185
Bij het reguliere schuldhulpaanbod zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot.		
Uitvoeringskosten		-12
De lasten zijn 0,012 miljoen euro hoger dan begroot door hogere uitvoeringskosten		
Overige afwijkingen		198
Diverse kleinere afwijkingen vormen samen:		
Totaal		5.813
Totaal lasten		5.813

Corona

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
TONK	6.3	7.759		5.698	
Pakket 2 Versterken bestaanszekerheid, onderdeel schulden voorkomen en versneld oplossen	6.3	2.256		0	

Toelichting

Onderdeel van de steunmaatregelen van het kabinet om Nederland goed door de crisis heen te loodsen was de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) regeling. Inwoners met een inkomensdaling als gevolg van de Corona crisis konden aanspraak maken op financiële ondersteuning.

De hulp aan de inwoners liep via de gemeenten. Het beschikbare gestelde budget bleek ruim voldoende, het beperkt aantal inwoners dat daadwerkelijk een beroep op de regeling heeft gedaan heeft zorgt voor deze onderbesteding.

Oorspronkelijk waren de interventies om schulden te voorkomen en versneld op te lossen ingeschat op 2,540 miljoen euro. Dit is bij de tweede bestuursrapportage bijgesteld naar 2,256 miljoen euro. Dit budget is hoofdzakelijk ingezet ten behoeve van de capaciteitsuitbreiding.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

Onderwijs

Algemene programmadoelstelling

We vinden het belangrijk dat iedereen in Utrecht een gezond leven kan leiden, mee kan en mag doen, zich kan ontwikkelen en de ruimte voelt om zichzelf te zijn. Dit geldt ook voor alle Utrechtse leerlingen en studenten. We weten dat dit voor de één lastiger is dan voor een ander. We zien hierin ook verschillen tussen wijken in de stad. Samen met bewoners, partners en bedrijven werken we aan gelijke kansen en mogelijkheden voor iedereen.

Ook 2021 werd gedomineerd door de pandemie en dit had gevolgen voor de uitvoering van ons werk en dat van onze partners. De scholen hadden hun handen vol aan de voortgang van het onderwijs en de steeds veranderende corona-maatregelen. Ondanks dat hebben we met elkaar veel kunnen bereiken. Veel is te danken aan de flexibiliteit van onze partners in de stad, zoals die van leerlingenvervoer die er voor zorgen dat kwetsbare leerlingen tijdens de lockdowns toch naar de noodopvang kunnen gaan.

Gelijke kansen

Het nieuwe aanmeldbeleid is een belangrijke mijlpaal voor meer gelijke kansen voor alle ouders in onze stad bij de aanmelding op een basisschool. Positief was ook het zomerprogramma dat we hebben kunnen aanbieden aan leerlingen die daar het grootste voordeel van hadden. Verder hebben de brede scholen ervoor gezorgd dat hun activiteiten ondanks alle maatregelen door bleven gaan. En het afgelopen jaar hebben we ingezet op het verbeteren van de toeleiding naar VE en is er een lichte stijging van het percentage kinderen dat is aangemeld en deelneemt aan de voorschool. Dit alles hebben we kunnen bereiken zonder extra middelen door binnen het programma onderwijs te prioriteren.

Onderwijshuisvesting

Het Uitvoeringsplan Utrechtse kindcentra (UK's) was een belangrijke stap voor onderwijshuisvesting evenals de nieuwe verordening die van start ging. In het voorjaar hebben we met behulp van partners in de stad tijdelijk extra vierkante meters ter beschikking kunnen stellen aan het middelbaar onderwijs. Daarmee konden de scholen van maart tot en met mei onderwijs verzorgen op 1,5 meter afstand en konden leerlingen toch zo veel mogelijk fysiek onderwijs volgen. Een zorgwekkende belemmering voor onderwijshuisvesting zijn wel de aanzienlijk stijgende bouwkosten, een gevolg van meerdere oorzaken.

MBO en lerarentekort

Voor het MBO was er de oplevering van het onderzoek naar stage discriminatie met aanbevelingen waaraan nu gewerkt wordt. De aanpak van het lerarentekort is volgens plan uitgevoerd. Het aantal zij-instromers neemt toe en de begeleiding van starters en docenten is verbeterd. De tijdelijke investering van het Rijk in het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft gezorgd voor extra banen in het onderwijs, de ambitie om het aantal openstaande vacatures te verlagen is daardoor niet gehaald.

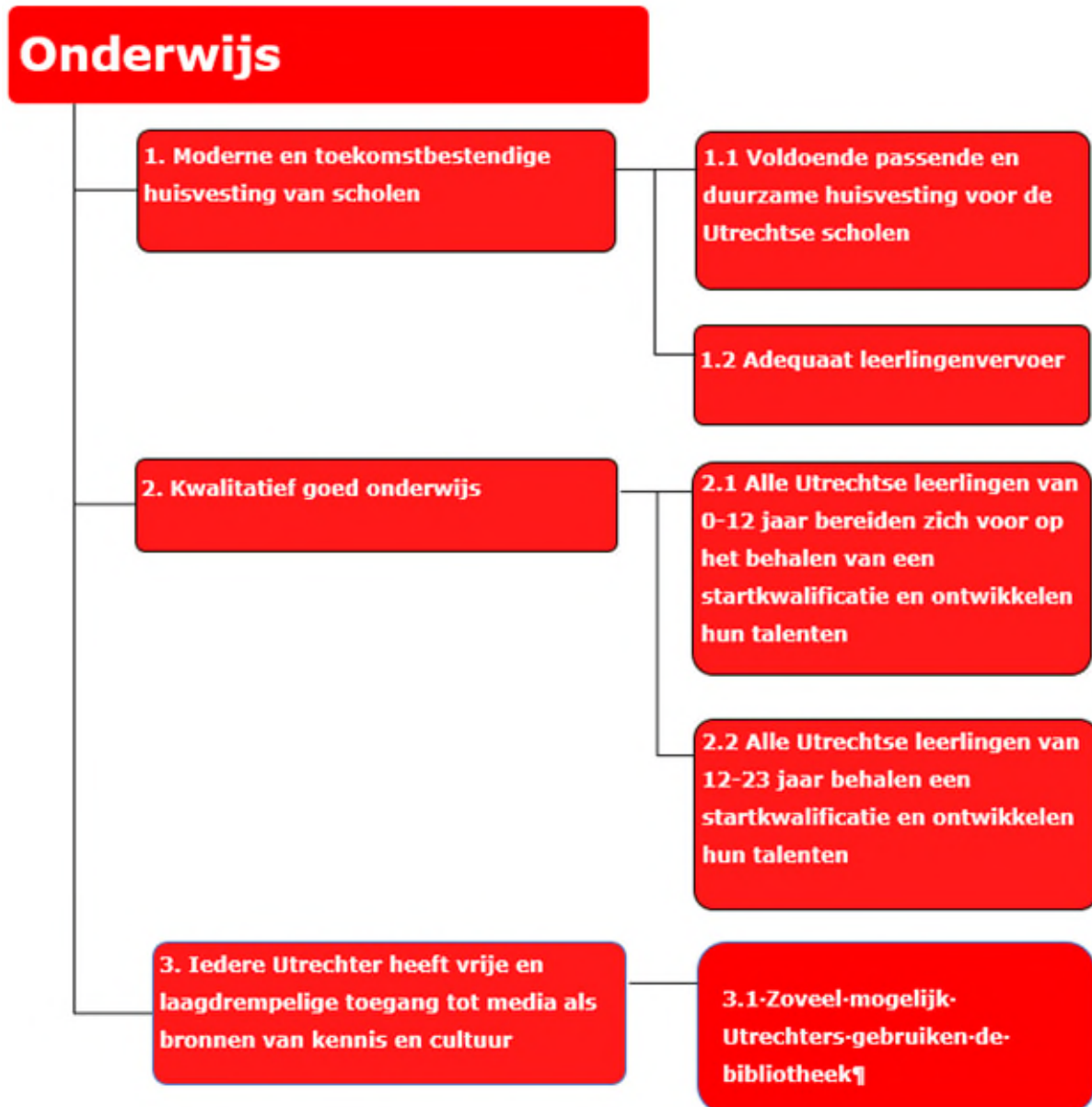
Nationaal Programma Onderwijs

De uitvoering van het gemeentelijke deel van het NPO gaan we baseren op de uitkomsten van het onderzoek naar de staat van de Utrechtse jeugd na 1,5 jaar Corona, dat in november is uitgevoerd. Dit onderzoek is breder dan alleen onderwijs: we kijken naar jeugd van 0-18+ jaar, naar hun verschillende leefwerelden (thuis, in de wijk, op school, online) en langs verschillende thema's (o.a. gezondheid, veiligheid en onderwijs).

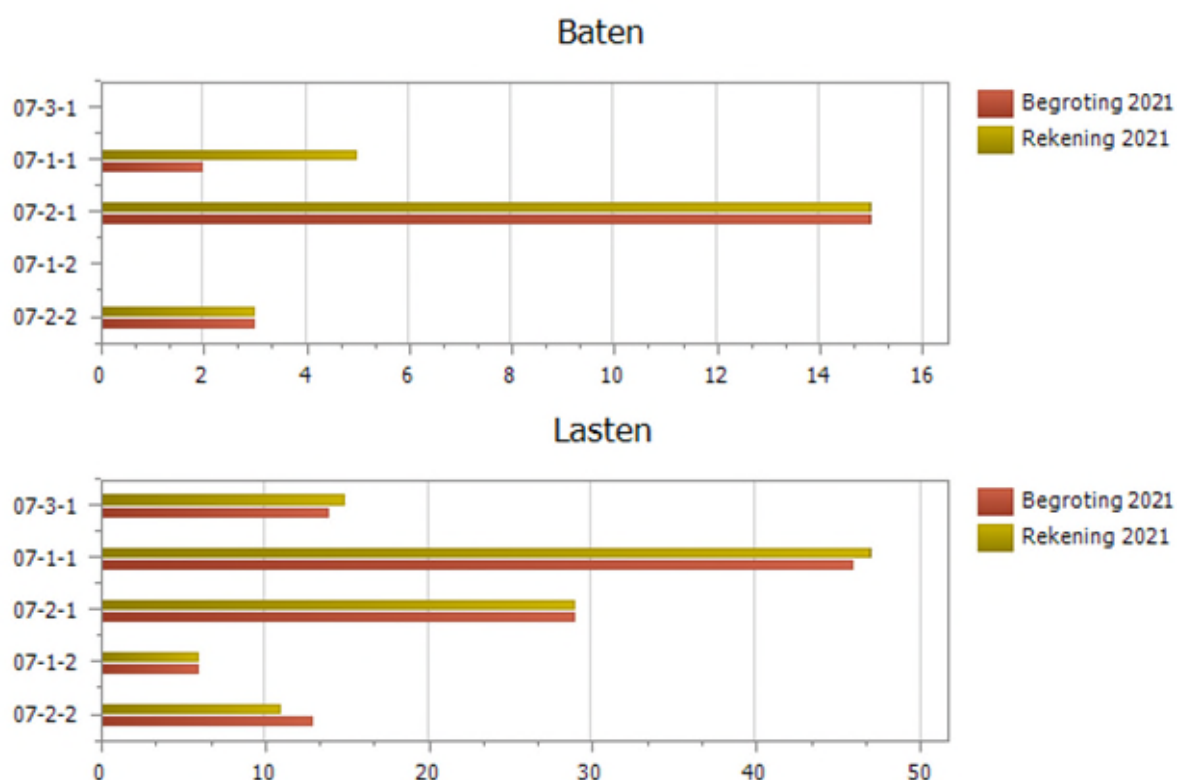
Nieuwe indeling Programmabegroting 2022

Afgelopen jaar heeft de raad ingestemd met de nieuwe indeling en indicatoren van de programmabegroting 2022 waarmee we beter aansluiten op onze opgaven. De volgende Jaarrekening zal volgens deze nieuw indeling opgebouwd zijn.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2020
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1,0	0,8	0,90	1,3	2,0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	37	37	34	31	
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2,1	2,2	2,3	2,3	1,9

De gegevens uit deze tabel komen van de website [Waar staat je gemeente?](#)

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Wijziging verordening huisvesting onderwijs en vaststelling visie onderwijshuisvesting](#)
- [Uitvoeringsplan Utrechtse kindcentra](#)
- [Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2021](#)
- [Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting \(2016-2025\)](#)
- ['Utrecht maakt kennis met de bibliotheek van de 21e eeuw'](#)
- [Utrechtse Onderwijs Agenda 2019-2022 'Utrecht groeit met je mee'](#)
- [Gelijke Kansen Alliantie agenda Utrecht](#)
- [Nota van Uitgangspunten Voorschoolse Educatie 2020-2023](#)
- [Beleidsregel Passende kinderopvang 2020-2023](#)
- [Nadere regel Subsidie Onderwijs 'Goed onderwijs voor de Utrechtse Jeugd'](#)

- [Actieplan Utrecht Leert 2020-2022](#)
- [Ambitiedocument Sterk Utrechts mbo 2019-2022](#)
- [Uitvoeringsplan Sterk Utrechts mbo 2020-2022](#)
- [Programma Regionale Aanpak – SchoolWerkt agenda 2020-2024](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
07-1-1-1	Educatieve infrastructuur	-36.561	-39.656	-39.987	-38.039	-1.948	-41.030
07-1-2-1	Leerlingenvervoer	-4.875	-4.538	-5.719	-5.815	96	-5.187
07-2-1-1	Talentontwikkeling 0- 12 jaar	-15.255	-13.480	-14.170	-13.958	-212	-22.048
07-2-2-1	Talentontwikkeling 12- 23 jaar	-8.644	-8.285	-9.523	-7.949	-1.574	-1.047
07-3-1-1	Bibliotheek Utrecht	-14.170	-14.258	-14.477	-14.575	98	-14.971
Totaal		-79.504	-80.217	-83.875	-80.336	-3.540	-84.284

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen

1.1 Voldoende passende en duurzame huisvesting voor de Utrechtse scholen

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer)	N.v.t.	8	8	7	7	7
Oorsprong	Eerste Berap 2020						
Toelichting	Per wijk wordt de capaciteit van de schoolgebouwen vergeleken met de benodigde capaciteit. Dit wordt voor de tien wijken berekend. In de 'Leerlingaantallen Utrechtse scholen 2021' wordt per wijk aangegeven wat het saldo is.						
Bron	Leerlingprognose, gebouwadministratie gemeente Utrecht en MPOHV						
Analyse	De wijken Noordoost, Oost en Binnenstad voldoen niet aan de norm van 12,5% meer huisvesting dan bouwcapaciteit. De wijk noordoost kent een hoge dichtheid en biedt weinig mogelijkheden tot uitbreiding van de huisvesting van de scholen in de wijk. In oost en Binnenstad geldt dit niet meer vanaf 2022.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Schooldaken met zonnepanelen	N.v.t.	20%	24,8%	26,7%	30,0%	30%
Oorsprong	Eerste Berap 2020						
Toelichting	Zonnepanelen dragen bij aan duurzame schoolgebouwen. Bij grote bouwprojecten (o.a. bij renovatie en nieuwbouw) worden vaak zonnepanelen toegepast. Daarnaast plaatsen sommige schoolbesturen op eigen initiatief zonnepanelen op het dak.						
Bron	Schooldakrevolutie						
Analyse	Momenteel is grofweg een vijfde van de schooldaken benut voor zonnepanelen. Zonnepanelen spelen de komende jaren een belangrijke rol bij het halen van de duurzaamheidsnormen in het Bouwbesluit en het bouwen van energieneutrale schoolgebouwen. De komende tijd neemt het aantal benutte schooldaken met de helft toe tot een derde.						
E1.1.1	Aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer)	N.v.t.	0	0	0	0	0
Oorsprong	Eerste Berap 2020						
Toelichting	Per wijk wordt de capaciteit van de schoolgebouwen vergeleken met de benodigde capaciteit. Dit wordt voor twee gebieden berekend (west en oost van kanaal). In de leerlingenaantallen Utrechtse scholen wordt per gebied aangegeven wat het saldo is.						
Bron	Leerlingprognose, gebouwadministratie gemeente Utrecht en MPOHV						
Analyse	Voor de hele stad geldt dat er structureel te weinig capaciteit voor het voortgezet onderwijs beschikbaar is. Met huisvestingsafspraken voortgezet onderwijs wordt er capaciteit toegevoegd, deze effecten zijn nog niet meegenomen in deze aantallen.						
E1.1.1	Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting	2020	21,3%	21,3%	28,0%	30,7%	30,7%
Oorsprong	Eerste Berap 2020						
Toelichting	Bij grote bouwprojecten worden schoolgebouwen van het aardgasnetwerk losgekoppeld (o.a. renovatie/nieuwbouw). Het percentage laat het deel van de schoolgebouwen zien dat is losgekoppeld ten opzichte van het totaal aan schoolgebouwen in de gemeente.						
Bron	MPOHV						
Analyse	De inzet van de gemeente focust op renovatie- en nieuwbouwprojecten. Gedurende de looptijd van het MPOHV neemt naar verwachting het aantal schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting toe. Momenteel is grofweg een vijfde van alle schoolgebouwen losgekoppeld van het aardgasnetwerk.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.1	Voortgang uitvoering van het MPOHV 2016-2025	N.v.t.	46,2%	46,2%	57,7%	53,6%	71,2%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Het percentage laat het aantal geplande bouwprojecten in het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) zien dat is uitgevoerd of in uitvoering is, in verhouding tot het totaal aantal geplande bouwprojecten van het MPOHV.						
Bron	MPOHV						
Analyse	De uitvoering van het MPOHV is in tijd en in het aantal bouwprojecten ongeveer halverwege. Het aantal bouwprojecten dat in het meerjarenplan is opgenomen is de afgelopen jaren flink toegenomen, maar dat geldt ook voor het aantal lopende en uitgevoerde bouwprojecten. In 2025 moeten alle bouwprojecten opgeleverd of in uitvoering zijn.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.1.2	Deel van de tijdelijke schoolgebouwen, dat in dit jaar wordt ingezet voor onderwijs	N.v.t.	70,4%	70%	70,0%	70%	36,7%
Oorsprong	Eerste Berap 2020						
Toelichting	De gemeente heeft schoolgebouwen in bezit die niet permanent worden ingezet voor onderwijshuisvesting. Deze worden voor tijdelijke huisvesting gebruikt bij renovatie of nieuwbouw. In de Voortgangsrapportage wordt hier verder op ingegaan.						
Bron	Gebouwadministratie gemeente Utrecht						
Analyse	Het grootste deel van de tijdelijke schoolgebouwen wordt momenteel ingezet voor onderwijs. Het percentage neemt af, maar dit komt vooral doordat van bouwprojecten die later starten (2022 en later) nog niet altijd duidelijk is of er tijdelijke huisvesting nodig is. Het resterende aantal tijdelijke schoolgebouwen wordt grotendeels gebruikt voor maatschappelijke voorzieningen. Slechts bij een handvol tijdelijke schoolgebouwen is sprake van leegstandsbeheer.						
P1.1.3	Klantonderzoek schoolbesturen over samenwerking bij huisvesting school	N.v.t.	-	-	7,0	5,4	7,5
Oorsprong	Eerste Berap 2020						
Toelichting	Op basis van een klantonderzoek onder de schoolbesturen wordt een gemiddeld rapportcijfer berekend voor de tevredenheid over de dienstverlening en de tevredenheid over het vastgoed.						
Bron	Klantonderzoek onderwijshuisvesting gemeente Utrecht						
Analyse	Het cijfer voor 2021 is het gemiddelde voor de tevredenheid over de dienstverlening en tevredenheid over de onderwijshuisvesting. De respondenten zijn ontevreden over de dienstverlening voor huisvesting (waaronder na melding van een klacht). De respondenten zijn wel zeer tevreden over de kwaliteit van het vastgoed.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Een passende school, nabij huis

In 2021 zijn 19 projecten opgeleverd en er zijn 20 nieuwe projecten gestart. Twee projecten worden later opgeleverd vanwege een langer durend vooronderzoek en kwesties over de bouwkosten. Er zijn meer projecten gestart dan verwacht door een stijging van het aantal aanvragen voor tijdelijke huisvesting. Dit is een gevolg van de groei van de stad.

Effectdoelstelling

E1.1.2 Gezond en veilig naar school

De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in een gezond binnenklimaat in de Utrechtse schoolgebouwen. Ook in 2021 was het binnenklimaat in scholen een belangrijk onderwerp, mede vanwege de corona epidemie. Vrijwel alle schoolgebouwen zijn inmiddels aangepakt. De overgebleven gebouwen met de grootste problemen zijn met tijdelijke aanpassingen opgelost. Voor definitieve oplossingen volgen we het MPOHV.

Effectdoelstelling

E1.1.3 Efficiënte samenwerking tussen gemeente, scholen en andere eindgebruikers

De nieuwe Verordening huisvesting scholen is in 2021 vastgesteld. De huisvestingsaanvragen voor 2022 zijn in 2021 beoordeeld aan de hand van de nieuwe verordening. We hebben meer aanvragen dan ooit kunnen goedkeuren en dit is het gevolg van meer maatwerk en een betere samenwerking. Andere effecten zijn:

- Vijftien aanvragen voor vergroening van schoolpleinen
- Toekennen van een vijftal voorzieningen voor voorschoolse educatie en Utrechtse Kindcentra (UK's), op basis van het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra. Dit uitvoeringsplan hebben we in 2021 samen met de schoolbesturen en de kinderopvangpartners opgesteld.
- Zie: [Raadsbrief Stand van zaken huisvesting scholen Utrecht - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Effectdoelstelling

E1.1.4 Duurzame schoolgebouwen

Ook in het afgelopen jaar werkten we aan het verduurzamen van het onderwijsvastgoed. Nieuwe schoolgebouwen en schoolgebouwen die gerenoveerd worden hebben bijvoorbeeld geen aardgasaansluiting meer en steeds meer daken worden ingezet voor energieopwekking ten behoeve van de school.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Voldoende en optimaal gespreide huisvesting van scholen

Basisscholen

Bij de realisatie van deze bouwprojecten wordt altijd gekeken naar voldoende omvang en spreiding. Daarom wordt binnen het programma onderwijs in iedere nieuwbouwwijk met voldoende omvang een nieuwe basisschool gerealiseerd.

Middelbare scholen

Voor het middelbaar onderwijs hebben we in 2021 de *huisvestingsafspraken voortgezet onderwijs* herijkt en opnieuw vastgesteld. Met deze afspraken is het mogelijk om een lange termijn planning te maken om de groei van het aantal leerlingen op te vangen. De afspraken dragen ook bij aan de haalbaarheid van de plannen per school.

Uitvoering MPOHV

Bij de uitvoering van het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting hadden we in 2021 een aantal vraagstukken waar we tegenaan liepen:

- De bouw van de Internationale School is uitgesteld, omdat de uitkomst van de aanbesteding veel hoger was dan het bedrag dat de gemeente voor dit project heeft gereserveerd.
- Het schoolbestuur van X11 heeft een bezwaarschrift ingediend tegen de tijdelijke huisvesting en er is nog geen overeenstemming over welke locatie als tijdelijke huisvesting gebruikt kan worden.
- De werkzaamheden voor de vervangende nieuwbouw Bonifatius College zijn gestart, maar de locatie van de gymnastieklokalen moet opnieuw worden bepaald.

Corona

De corona epidemie heeft invloed op de planning van diverse bouwprojecten. De bouw prijzen stijgen de laatste tijd snel, vanwege materiaaltekorten en verstoringen van productieprocessen door het coronavirus. Veel aanbestedingen zijn hoger uitgevallen dan verwacht. Ook de ambities in de stad maken schoolgebouwen duurder. De normbedragen sluiten niet meer aan bij de werkelijke kosten waardoor er overschrijdingen zijn op projecten.

Prestatiedoelstelling

P1.1.2 Mens- en milieubewust bouwen aan de huisvesting van scholen die bijdraagt aan gezonder stedelijk leven

Duurzame gebouwen

Per bouwproject voert de gemeente overleg met het schoolbestuur welke ambities haalbaar zijn met een bijdrage van de gemeente en het schoolbestuur. In de praktijk merken we dat in de meeste gevallen het niveau ENG (energieneutraal gebouw) bereikt kan worden.

Binnenklimaat

In 2021 is gewerkt aan het plan van aanpak om (versneld) verbetering aan te brengen in het binnenklimaat van de onderwijsgebouwen. We hebben hierover geïnformeerd in de [Raadsbrief Stand van zaken binnenklimaat schoolgebouwen van september 2021](#).

Schoolpleinen

We ondersteunen schoolbesturen die hun schoolplein klimaatadaptief willen maken. Op basis van de nieuwe 'Nadere regel speelplaatsen bij scholen' hebben we de aanvragen voor tien schoolpleinen kunnen goedkeuren. Deze nadere regel is in 2021 vereenvoudigd.

Corona

Het coronavirus heeft de aandacht voor een gezond binnenklimaat in schoolgebouwen vergroot. De gemeente volgt de adviezen en richtlijnen van het RIVM voor een gezond binnenklimaat in schoolgebouwen.

Prestatiedoelstelling

P1.1.3 Beheren en exploiteren van de huisvesting van scholen naar tevredenheid van de scholen en andere eindgebruikers

Stadsbreed bestuurlijk overleg

Met ingang van afgelopen jaar organiseert de gemeente twee keer per jaar met alle Utrechtse schoolbesturen een stadsbreed bestuurlijk overleg. In dit overleg komen de ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting aan bod. Dit gesprek is bedoeld om samen te leren, om verder te ontwikkelen en afspraken te maken. Ook de gebiedsgerichte aanpak is onderdeel van deze bestuurlijke gesprekken.

Gedeelde data als uitgangspunt

De gemeente en de schoolbesturen beschikken niet altijd over dezelfde data over schoolgebouwen. Een gedeelde administratie, waarbij alle partners dezelfde informatie tot hun beschikking hebben, draagt bij aan het verbeteren van de samenwerking. We werkten in 2021 daarom aan vernieuwing van het informatiesysteem (het *Onderwijsloket*), waartoe ook de schoolbesturen toegang krijgen.

Voorschoolse educatie

Eén van de veranderingen binnen de voorschool betreft de huisvesting. Er moesten voor alle locaties marktconforme huurovereenkomsten worden gesloten tussen de verhuurder (gemeente of schoolbestuur) en de huurder (VE-aanbieder) voor de periode 2021-2024. De aanbieders van voorschoolse educatie ontvangen een subsidie voor de huisvesting van voorschoolse educatie.

Nadere regel

De wijziging van de 'Nadere regel vergoedingen voor schoolgebouwen' is vastgesteld, waarmee de normbedragen worden geïndexeerd, hoewel de indexering voor bouwkosten 0% is.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor dit onderdeel van de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
07-1-1-1 Educatieve infrastructuur	2.315	2.066	1.585	2.089	5.991	3.901	2.089
Totaal Baten	2.315	2.066	1.585	2.089	5.991	3.901	2.089
Lasten							
07-1-1-1 Educatieve infrastructuur	42.496	45.272	42.800	46.143	47.112	-969	45.717
Totaal Lasten	42.496	45.272	42.800	46.143	47.112	-969	45.717
Saldo baten en lasten	-40.182	-43.206	-41.215	-44.054	-41.121	2.932	-43.627
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	7.800	7.800	0	4.818	4.818	0	0
Onttrekking reserves	11.421	11.350	2.817	8.884	8.900	16	2.598
Saldo na mutaties reserves	-36.561	-39.656	-38.398	-39.987	-37.039	2.948	-41.030

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting Bedrag

Baten

07-1-1-1 Educatieve infrastructuur

Subsidie (SUVIS)

Hogere baten door ontvangst van subsidiegelden vanuit het Rijk. De subsidie heeft betrekking op ventilatiemaatregelen in schoolgebouwen. Tegenover deze hogere baten staat ook een hogere last, namelijk de betaling aan schoolbesturen en storting als bijdrage van derden in onze bouwheerprojecten.

Materiële instandhouding

De hogere bate wordt met name verklaard door een methodiekwijziging waarbij een raming MI is opgenomen voor 2021. Daarnaast hebben aanpassingen in de verrekening afdracht onderhoud van voorgaande jaren geleid tot een hogere bate

Overige mutaties -105

Totaal baten **3.902**

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
07-1-1-1 Educatieve infrastructuur	
Afschrijvingen en rente	
Lagere lasten door minder activeringen van investeringen dan gepland en een nacalculatie van interne rente over 2021.	3.064
Subsidie (SUVIS)	
Hogere lasten door betaling van subsidie aan schoolbesturen en storting als bijdrage van derden in onze bouwheerprojecten. De subsidie heeft betrekking op ventilatiemaatregelen in schoolgebouwen. Tegenover deze hogere last staat ook een hogere bate, namelijk de ontvangst van deze subsidie vanuit het Rijk.	-2.598
Dotatie voorziening Directievilla	
De Directievilla is een pand in eigendom van programma Onderwijshuisvesting. Er is sprake van achterstallig onderhoud. Hierdoor is een voorziening getroffen waaruit het achterstallig onderhoud kan worden bekostigd.	-1.290
Onderlinge verrekeningen	
Lagere lasten worden met name verklaard door een financiële bijdrage vanuit Ruimte als dekking voor investering Berlijnplein voor het openbare dakplein en fietsparkeren. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen wordt een voorstel ingediend om deze bijdrage te storten in de vaste activa reserve.	1.133
Verzekeringen en overige verrekeningen	
Verrekeningen voor tijdelijke huisvesting multifunctionele accommodaties (MFA's) en het huisvestingsprogramma leiden tot hogere lasten. Daarnaast zijn de verzekeringspremies verder toegenomen.	-735
Betalingen aan schoolbesturen, kosten huisvestingsprogramma's en uitbestede investeringen	
Belangrijkste verklaring voor de overschrijding zijn hogere kosten voor tijdelijke huisvesting MFA's.	-731
Onderhoud	
Hoewel de reguliere onderhoudskosten lager zijn, zorgt het treffen van de voorziening voor de Directievilla per saldo voor hogere onderhoudskosten.	479
Gebiedsontwikkeling	475
Urendoorbelasting	-456
Kosten voor asbest	
Waar vorig jaar nog sprake was van lagere lasten, is door een inhaalslag nu sprake van hogere kosten voor onderzoek en asbestsanering.	-279
Huisvestingscalamiteiten	
Minder kosten voor huisvestingscalamiteiten (onder andere vuurwerkschades en verrekeningen van verzekeringen).	234
Personeelskosten	-143
Overige mutaties	-122
Totaal lasten	-969

Corona

De impact van Coronamaatregelen blijft binnen Onderwijshuisvesting beperkt. Er is voor 0,139 miljoen euro uitgegeven aan ventilatiemaatregelen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Corona	4.2	139			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Adequaat leerlingenvervoer

Omschrijving		Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.2.1	Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer	Schooljaar 2010-2011	0	0	0	0	0
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen gaan zijn afhankelijk van leerlingvervoer. Het mag niet zo zijn dat het ontbreken hiervan een reden is om geen onderwijs te kunnen volgen. Daarom staat deze indicator op 0.						
Bron	Administratie Leerlingzaken/thuiszitters						
Analyse	Het streven was 0 en dit is behaald.						

Omschrijving		Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.2.1	Klanttevredenheid	N.v.t.	8	8	8	8	8
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Gemeten wordt de beleving van het vervoer per taxi. Is de taxi op tijd? Zijn ouders en leerlingen tevreden met de chauffeur, de afdeling Leerlingenvervoer van de gemeente en de afdeling planning van de vervoerder?						
Bron	Klanttevredenheidsonderzoek						
Analyse	Kinderen die afhankelijk zijn van leerlingvervoer om naar school te zijn moeten dit veilig en betrouwbaar kunnen gebruiken.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Leerlingen die dit nodig hebben kunnen met behulp van leerlingenvervoer onderwijs volgen

In 2021 is door leerlingenvervoer ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van het vervoer en op de zelfstandigheid van leerlingen en ouders in het reizen. Uit het klanttevredenheidsonderzoek 2021 komt naar voren dat ouders/verzorgers het leerlingenvervoer met het cijfer 8 waarderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Verzorgen van leerlingenvervoer naar scholen

Aandachtspunt is het chauffeurstekort. In 2021 is het ziekteverzuim toegenomen naar een gemiddeld verzuimpercentage van 11,9% met een gemiddelde verzuimduur van bijna 28 dagen. Om het leerlingenvervoer dagelijks uit te voeren investeren we in de werving en opleiding van chauffeurs voor het leerlingenvervoer. Met een taxitraject, een opleiding en ondersteuning op maat zijn in 2021 nieuwe chauffeurs voor het leerlingenvervoer geworven en opgeleid. Het traject is in december 2021 omgezet naar een vast opleidingsaanbod voor werkzoekenden van de gemeente Utrecht.

Onder de titel Op Weg is zelfstandig reizen verder vormgegeven. Het aanbod gericht op het vergroten van de zelfstandigheid van kinderen in het leerlingenvervoer bijvoorbeeld met fietslessen is verder uitgebreid. De mogelijkheden voor het combineren van vervoerssoorten zoals trein en fiets, is verder verkend met scholen, leerlingen en ouders.

Corona

De coronamaatregelen hadden in 2021 gevolgen voor leerlingenvervoer. Samen met de vervoerder zijn we er in geslaagd alle leerlingen naar school te vervoeren. Tijdens de lockdownperioden in het onderwijs is vervoer naar noodopvang gerealiseerd voor kwetsbare leerlingen en voor leerlingen met ouders/verzorgers met een cruciaal beroep. Om het vervoer zo goed mogelijk uit te voeren is de telefonische bereikbaarheid voor ouders verruimd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
07-1-2-1 Leerlingenvervoer	0	1	0	0	0	0	0
Totaal Baten	0	1	0	0	0	0	0
Lasten							
07-1-2-1 Leerlingenvervoer	4.875	4.539	4.892	5.719	5.815	-96	5.187
Totaal Lasten	4.875	4.539	4.892	5.719	5.815	-96	5.187
Saldo baten en lasten	-4.875	-4.538	-4.892	-5.719	-5.815	-96	-5.187
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-4.875	-4.538	-4.892	-5.719	-5.815	-96	-5.187

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

- Afwijking wordt toegelicht
- Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Er is geen afwijking op baten.

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Lasten	
07-1-2-1 Leerlingenvervoer	
De lasten zijn 0,096 miljoen euro hoger op leerlingenvervoer. Dit komt door de stijgende kosten die te maken hebben met de grotere aantallen leerlingen, meer reisafstanden en de stijgende kosten voor leerlingenvervoer.	-96
Totaal	-96
Totaal lasten	-96

Corona

De hogere lasten van 0,037 miljoen euro zijn het gevolg van aangepast vervoer ten tijden van de coronamaatregelen.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Coronakosten	4.3	37			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Kwalitatief goed onderwijs

2.1 Alle Utrechtse leerlingen van 0-12 jaar bereiden zich voor op het behalen van een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.1.1	Alle leerlingen vinden een plaats in het voortgezet onderwijs	N.v.t.	100%	100%	100%	100%	100%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Percentage kinderen dat een plaats vindt in het voortgezet onderwijs						
Bron	Leerlingadministratie						
Analyse	Het aantal kinderen dat niet is ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs is zo laag dat dit het percentage van 100% niet beïnvloedt.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.1.1	% bereik doelgroepeuters	75% (2020)	95%	67%	95%	69%	80%
Oorsprong	Bestuursakkoord met rijk in 2012						
Toelichting	Het aantal kinderen uit de doelgroep dat gebruik maakt van een programma voor voorschoolse educatie.						
Bron	Uitvoerders VE in Utrecht'						
Analyse	De deelname aan voorschoolse educatie is ook in 2021 lager dan we zouden willen, zoals toegelicht in de raadsbrief van 30 november 2021. De lagere deelname is mede een gevolg van de wetswijziging van de harmonisatie en de corona-maatregelen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.1.1	Aantal brede scholen	N.v.t.	11	11	11	11	11
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	het aantal brede scholen in het PO. In de meeste Brede Scholen werken meerdere scholen samen. In totaal maken 30 scholen deel uit van de Brede Scholen.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Geen nadere toelichting						
P2.1.1	Aantal combinatie functionarissen (fte) sport, cultuur en onderwijs	N.v.t.	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	het aantal fte combinatiefuncties dat via deze regeling aan het werk is binnen het onderwijs.						
Bron	Onbekend						
Analyse	De combinatiefuncties zijn verdeeld over de afdelingen onderwijs, sport en cultuur. Dit zijn de fte's van onderwijs.						
P2.1.1	Het aantal thuiszitters (aantal kinderen dat langer dan 3 maanden thuis heeft gezeten zonder passend aanbod)	N.v.t.	0 10/32.000		0 3/32.000		0
Oorsprong	Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Deze indicator is in 2017 voor het eerst opgenomen. Het gaat hier om kleine aantallen. Daarom geven we de waarde van de indicator weer met de volledige breuk van teller en noemer.						
Bron	Leerlingenadministratie						
Analyse	We gaan er van uit dat ieder kind naar school kan. Daarom is het streefcijfer 0.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Alle leerlingen beschikken over een optimale voorbereiding zodat ze toegerust zijn voor vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt

Het bereik van de voorschoolse educatie (VE) is 69% en blijft hiermee achter bij de doelstelling. Corona is een van de oorzaken.

De goede samenwerking tussen de kernpartners (Leerplicht, Jeugdgezondheidszorg, Samenwerkingsverband PO en Buurtteam Jeugd & Gezin) en het primair onderwijs heeft in 2021 ervoor gezorgd dat alle Utrechtse kinderen die langdurig verzuimen of thuiszitten in beeld waren. In totaal waren drie leerlingen tussen 5-12 jaar langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod.

Aanmeldbeleid

Samen met de schoolbesturen is een stedelijke procedure voor de aanmelding bij de basisscholen ontwikkeld en ingevoerd. Vanaf 1 oktober 2021 maken ouders gebruik van de nieuwe aanmeldprocedure, en hebben zij een gelijke kans op een plek op de school van hun voorkeur. Er is extra ingezet om alle ouders in de stad te informeren over de nieuwe manier van aanmelden.

Lerarentekort

De aanpak van het lerarentekort in Utrecht is volgens plan uitgevoerd. De omgeving is door de pandemie complexer geworden. De tijdelijke investering van het Rijk in het Nationaal Programma Onderwijs heeft gezorgd voor honderden extra banen in het onderwijs alleen al in Utrecht. De ambitie om het aantal openstaande vacatures in het onderwijs te verlagen is daardoor niet gehaald.

- De informatievoorziening is verbeterd met de vernieuwde website Utrecht Leert .
- Het aantal zij-instromers in het onderwijs neemt toe.
- De begeleiding van studenten en startende leraren is verbeterd om uitval te voorkomen.
- Het Nationaal Programma Onderwijs heeft in het Primair Onderwijs geleid tot een toename van tijdelijke werkgelegenheid met 212 fte. Daarvan is 166 fte vervuld in oktober 2021.
- De groei van werkgelegenheid legt ook druk op de vervulling van reguliere vacatures. Het personeelstekort in het primair onderwijs is gestegen van 3% in oktober 2020 naar 7,3 % in oktober 2021.

Onderwijsimpuls

Met de subsidie Onderwijsimpuls geven we een impuls aan de ontwikkeling van onderwijsprofessionals en de onderwijskansen van leerlingen in het primair en het voortgezet onderwijs. De lerarenconferentie 'Samen leren en onderwijs maken' heeft in november 2021 online plaatsgevonden.

Cultuureducatie

In 2021 hebben bijna alle leerlingen in het Primair Onderwijs gebruik gemaakt van de subsidie 'Cultuur voor ieder kind'. In 2021 zijn gesprekken gestart met de scholen die geen subsidie 'cultuur voor ieder kind' hebben aangevraagd voor 2022. Door de flexibele en creatieve inzet van leerkrachten en cultuuraanbieders hebben de leerlingen genoten van een zeer gevarieerd aanbod in de klas of tijdens de lock down digitaal.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 Voorbereiden van leerlingen op hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school

Voorschoolse educatie

Het afgelopen jaar is extra ingezet op het verbeteren van het proces van de toeleiding van kinderen naar de voorschool. Als gevolg van de coronamaatregelen was er minder fysiek contact mogelijk, wat de toeleiding naar de voorschool lastiger maakte.

Daarnaast is extra ingezet op de ondersteuning van kinderen die iets meer op de groep nodig hebben om deel te kunnen nemen aan voorschoolse educatie. Hierin hebben we nauw samengewerkt met de kernpartners Buurtteam, Jeugdgezondheidszorg en het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs en ook met KOOS en Spoor030. Ook hebben we met verschillende initiatieven gericht ingezet op het jonge kind in de wijk, zoals via de Krijtclub. Hierbij zijn inwoners en professionals in de wijk betrokken.

Verbindingen tussen leefwerelden

Binnen het project Urban Education onderzoekt een projectgroep bestaande uit basisschooldocenten uit Overvecht en onderzoekers van lerarenopleidingen van de Marnix Academie en Theo Thijssen wat er écht nodig is voor het lesgeven in de grootstedelijke context.

Verbindingen tussen leefwerelden brengen we ook tot stand in de brede school.

Corona

De samenwerking tussen de kernpartners zorgde ervoor dat snel en adequaat geschakeld is bij het opvangen van kwetsbare leerlingen tijdens de lockdowns. In 2021 is gestart met de versterking van de kernpartneraanpak in het primair onderwijs, met daarbij extra aandacht voor de rol van de jeugdgezondheidszorg en de aansluiting op de sociale basis en aanvullende zorg.

Onderwijsimpuls

We zien in 2021 een afname in het aantal subsidieaanvragen voor de onderwijsimpuls. Scholen hebben hun handen vol aan de voortgang van het onderwijs onder steeds veranderende corona-maatregelen. De ruimte om te werken aan toekomstgericht professionaliseren en onderwijs ontwikkelen neemt tijdelijk af.

NPO

Begin van het kalenderjaar maakte de minister van OCW bekend extra geld uit te trekken voor achterstanden bij leerlingen. Ook de lokale overheden kregen middelen om aanvullend een programma te ontwikkelen voor de sociaal emotionele ontwikkeling van jeugd. Sinds september 2021 wordt gewerkt aan een Staat van de Jeugd Utrecht. Deze verschijnt in het eerste kwartaal 2022, waarna gesprekken met partners gevoerd worden om de inzet van gemeentelijke middelen te bepalen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
07-2-1-1	Talentontwikkeling 0-12 jaar	16.207	10.225	14.899	14.899	15.220	321	16.493
	Totaal Baten	16.207	10.225	14.899	14.899	15.220	321	16.493
Lasten								
07-2-1-1	Talentontwikkeling 0-12 jaar	32.371	24.614	29.659	29.070	29.178	-108	39.450
	Totaal Lasten	32.371	24.614	29.659	29.070	29.178	-108	39.450
	Saldo baten en lasten	-16.163	-14.389	-14.760	-14.171	-13.958	213	-22.957
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	907	907	0	0
	Onttrekking reserves	909	909	2	909	907	-2	909
	Saldo na mutaties reserves	-15.255	-13.480	-14.758	-14.170	-13.958	212	-22.048

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Baten	
07-2-1-1 Talentontwikkeling 0-12	234
• De baten zijn hoger door de definitieve toekenningsbeschikking Onderwijsachterstandenbeleid (OAB).	
• De baten zijn hoger door de toekenning van de NPO middelen in december.	181
• Overige mutaties	79
Totaal	494
Talentontwikkeling 0-12	
De baten zijn lager door bijdrage PO scholen Samenwerkingsverband	-173
Totaal	-173
Totaal baten	321

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Lasten	
07-2-1-1 Talentontwikkeling 0-12	-86
• De hogere lasten zijn toe te rekenen aan kosten rondom het Utrechtse Onderwijsagenda.	
• Overige mutaties	-22
Totaal	-108
Totaal lasten	-108

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

					x € 1.000	
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten	
Niet van toepassing						

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 Alle Utrechtse leerlingen van 12-23 jaar behalen een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E2.2.1	% 17-22 jarigen met startkwalificatie of schoolinschrijving	78%	95%	94%	95%	94%	95%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	leerlingen zijn leerplichtig tot zij een startkwalificatie hebben. Hier laten we zien hoeveel leerlingen hetzij ingeschreven staat, het zij al een startkwalificatie hebben behaald.						
Bron	Leerling-administratie						
Analyse	Van alle jongeren tussen de 17 en 22 jaar, heeft 94% in 2021 een startkwalificatie behaald, een inschrijving of vrijstelling voor leerplicht/kwalificatieplicht. Samen met onze (onderwijs)partners in de stad doen we er alles aan om zoveel mogelijk jongeren naar school te laten gaan en een startkwalificatie te laten behalen, ten tijde van corona vraagt dit extra inzet. Met een percentage van 94% zitten we op de goede weg.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters VO-onderbouw	2013: 20%	0,1%	0,35	0,1%	nog niet bekend	0,1%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters VMBO-bovenbouw	1,50%	1%	1,39%	1%	nog niet bekend	1%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters HAVO/VWO bovenbouw	0,5%	0,1%	0,66%	0,1%	nog niet bekend	0,1%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 1	32,5%	27,50%	23,7%	26,2%	Nog niet bekend	26,2%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 2	13,5%	9,4%	14,24%	8,45%	nog niet bekend	8,45%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 3	N.v.t.	3,5%	5,77%	3,1%	nog niet bekend	3,1%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 4	N.v.t.	2,75%	5,09%	2,55%	nog niet bekend	2,55%
Oorsprong	Vsv in de gemeenten Kengetallen Onderwijs in cijfers						
Toelichting	De streefcijfers zijn op basis van de rijksdoelstelling en als ambitieus ervaren voor een stedelijke omgeving. Rijksdoelstelling wordt op dit moment herzien en is onderwerp van gesprek op Ministerie van Onderwijs.						
Bron	DUO						
Analyse	De realisatie voor 2021 is nog niet bekend en daarom is een analyse nog niet mogelijk.						
P2.2.1	Aantal brede scholen	N.v.t.	10	10	10	10	10
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	We tellen het aantal brede scholen in de stad.						
Bron	Onbekend						
Analyse	Het aantal brede scholen is stabiel.						
P2.2.1	Aantal combinatie functionarissen (fte)	N.v.t.	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	aantal fte coördinatie brede school in VO						
Bron	Onbekend						
Analyse	het aantal fte is stabiel.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P2.2.1	Het aantal thuiszitters (aantal kinderen dat langer dan 3 maanden thuis heeft gezeten zonder passend aanbod)	N.v.t.	0	60/17.500	0	25/17.500	0
Oorsprong	Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Deze indicator is in 2017 voor het eerst opgenomen. Het gaat hier om kleine aantallen. Daarom geven we de waarde van de indicator weer met de volledige breuk van teller en noemer. Het gaat hier om de leerlingen op VO en MBO, onder de 18 jaar.						
Bron	Leerlingadministratie						
Analyse	Ons streefcijfer is 0 omdat we het niet acceptabel vinden dat er leerlingen thuis zitten zonder passen aanbod. Het is echter ook een feit dat dit bijna niet te halen is. We streven naar een zo laag mogelijk cijfer, het liefst 0.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Alle leerlingen beschikken over een startkwalificatie (naar vermogen) zodat ze toegerust zijn voor vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt

25 leerlingen van 12 jaar en ouder waren langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod.

De vsv-cijfers 2019-2020 (rapportage 2020) zijn flink gedaald ten opzichte van een jaar eerder (2018-2019). De vsv-cijfers zijn met 0,46 procentpunten gedaald van 2,40% naar 1,94%. De grootste daling is te zien bij Mbo 2 en ook de daling voor mbo 3 zet door. Er is een stijging voor Mbo 1 en de bovenbouw havo/vwo.

Podium voor MBO

In samenwerking met het mbo geven we uitvoering aan de vier ambities van een uitvoeringsplan 'Sterk Utrechts Mbo 2020 - 2022'. De belangrijkste activiteiten en resultaten en staan onder het kopje "wat hebben we daarvoor gedaan".

Trots zijn we om te melden dat in 2021 twee TOP Academies zijn gestart; één bij de Universiteit Utrecht en één bij het UMC. De TOP Academie biedt leerlingen uit het praktijkonderwijs onderwijs op de werkvloer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen

De samenwerking tussen kernpartners en het voortgezet onderwijs heeft ervoor gezorgd dat ook in het voortgezet onderwijs kwetsbare leerlingen snel in beeld waren. Zij werden opgevangen of kregen de juiste ondersteuning aangeboden.

Gelijke kansen

Soepele overgangen - [Raadsbrief Advisering Voortgezet onderwijs en ontwikkelingen rond doorstroom](#). Verder is er in 2021 het online platform U-GO en het HTU-programma opgezet ten behoeve van taalondersteuning voor leerlingen van 10-14 jaar. Dit platform en programma vervangen de inmiddels afgelopen BSA.

Verbinding leefwerelden binnen en buiten onderwijs -

De Transformatieve school is in 2021 gestart op Volt!, Kranenburg Praktijkonderwijs en het Amadeus Lyceum en kent inmiddels ook de verbinding met de Vreedzame school.

Verbindingen tussen leefwerelden brengen we ook tot stand in de Brede School VO en door inzet van het jongerenwerk op school.

Mbo

De belangrijkste activiteiten en resultaten van het uitvoeringsplan 'Sterk Utrechts Mbo 2020-2022':

1. Podium voor het Utrechtse mbo

In 2021 konden door de coronamaatregelen geen toonaangevende evenementen georganiseerd worden als podium voor de mbo studenten. Wel is in de zomer de campagne 'Mede mogelijk gemaakt door Utrechtse mbo'ers' gelanceerd, waarbij de Voorstraat tijdelijk werd omgedoopt tot de mbo-straat. Tevens is aan de Utrechtse mbo's het toonaangevende evenement 'Skills The Finals' gegund dat plaatsvindt in de Jaarbeurs van 31 maart tot 1 april 2022.

2. Gelijke kansen in het onderwijs

Op alle locaties van MBO Utrecht en ROC Midden Nederland is een mbo buurtteam werkzaam, dat laagdrempelig bereikbaar is voor mbo studenten. Op de locaties van Grafisch Lyceum Utrecht en Nimeto zijn passende afspraken gemaakt hoe de buurtteams daar de benodigde ondersteuning verlenen.

3. Gelijke kansen op de arbeidsmarkt

In 2021 is het onderzoeksrapport 'Ongelijke kansen op de arbeidsmarkt' gepresenteerd. Samen met de vier mbo-instellingen, werkgevers en SBB zijn stappen gezet naar een gezamenlijke aanpak om stagediscriminatie tegen te gaan op basis van de aanbevelingen van het onderzoek. Dit plan wordt in Q1 van 2022 gedeeld.

4. Voorbereid op de toekomst

Vanuit de subsidieregeling uit het uitvoeringsplan sterk Utrechts mbo zijn via de marktgroepen van Werk voor Iedereen en in de bestaande contacten tussen mbo en bedrijfsleven verschillende projecten gestart om de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren. Bijvoorbeeld het inzetten van rolmodellen uit het bedrijfsleven die jongeren extra steun bieden als mentor. We hebben tot nu toe 158 extra stageplekken gerealiseerd.

Corona

Onderwijsimpuls

We zien in 2021 een afname in het aantal subsidieaanvragen voor de onderwijsimpuls. Scholen hebben hun handen vol aan de voortgang van het onderwijs onder steeds veranderende corona-maatregelen. De ruimte om te werken aan toekomstgericht professionaliseren en onderwijs ontwikkelen neemt tijdelijk af.

Hierdoor ontstond in 2021 budgettaire ruimte. Met toestemming van het college is deze aangewend om het voortgezet onderwijs tijdelijk extra vierkante meters ter beschikking te stellen in onder andere musea, bibliotheek, sporthallen. Daarmee konden de scholen van maart tot en met mei onderwijs verzorgen op 1,5 meter afstand en konden leerlingen toch zo veel mogelijk naar school komen.

Er is inzet gepleegd op het gebied van digitaal meedoen en aansluiting bij het stadsnetwerk gelijke kansen, zoals beschreven in de [raadsbrief Motie Laat ieder kind digitaal meedoen](#).

Stageplekken

In 2021 had de coronacrisis sterke gevolgen op de beschikbaarheid van stageplekken, leerwerkplekken en banen. Dit gold in het bijzonder voor jongeren die een opleiding volgden in het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of in een Mbo 1 of 2 opleiding. Daarom is er extra inzet geweest van de jobhunters. Tevens is om de oplopende stagetekorten in het mbo aan te pakken gewerkt aan een actieplan stagetekorten samen met Mbo-instellingen, werkgevers en SBB. Met dit actieplan is een online platform stagekansutrecht.nl gelanceerd en is de subsidieregeling voor begeleiding van mbo stagiairs opengesteld.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
07-2-2-1	Talentontwikkeling 12-23 jaar	2.891	2.827	2.891	2.902	3.190	288	0
	Totaal Baten	2.891	2.827	2.891	2.902	3.190	288	0
Lasten								
07-2-2-1	Talentontwikkeling 12-23 jaar	11.534	11.112	11.640	12.555	11.269	1.286	1.047
	Totaal Lasten	11.534	11.112	11.640	12.555	11.269	1.286	1.047
	Saldo baten en lasten	-8.644	-8.285	-8.749	-9.653	-8.079	1.574	-1.047
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	130	130	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-8.644	-8.285	-8.749	-9.523	-7.949	1.574	-1.047

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
07-2-2-1 Talentontwikkeling 12-23	
• De baten zijn hoger door de bijdrage van het Samenwerkingsverband voor Sterk VO.	100
• De baten zijn hoger door het vooruit ontvangen bedrag aan Rijksmiddelen voor RMC te besteden in 2022-2024.	138
• Overige mutaties	50
Totaal	288
Totaal baten	288

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
07-2-2-1 Talentontwikkeling 12-23		
• Lagere lasten zijn toe te rekenen aan projecten en programma's gerelateerd aan Gelijke Kansen. Dit komt met name door de opzet van het nieuwe structuur van, vorm krijgen van de plannen, vertraging in de uitvoering daarvan en personele wisselingen gedurende het jaar.		693
• Lagere lasten zijn toe te rekenen aan de middelen voor Stages en Leerplekken. Dit bedrag is onderdeel van een twee jarig budget wordt voorgesteld middels een bestedingsvoorstel meegenomen te worden naar volgend jaar.		444
• Lagere lasten zijn toe te wijzen aan de dubbel ontvangen vergoeding omtrent corona gerelateerde uitgaven, die niet zijn uitgegeven en terugvloeien naar de algemene middelen.		300
• Hogere lasten als gevolg van extra verrekeningen met diverse onderdelen van Onderwijs		-151
Totaal		1.286
Totaal lasten		1.286

Corona

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Coronamaatregelen	4.3	254			

Toelichting:

De coronamaatregelen hadden voor 0,254 miljoen euro aan kosten met zich meegebracht voor het organiseren van de 1,5 meter maatregelen op scholen.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

3. Iedere Utrechter heeft vrije en laagdrempelige toegang tot media als bronnen van kennis en cultuur

3.1 Zoveel mogelijk Utrechters gebruiken de bibliotheek

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021	Reali satie 2021	Doel stelling 2022
E3.1.1	Aantal leden	2010	73.000	75.711	73.000	77.386	73.000
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	aantal leden van de bibliotheek						
Bron	Jaarverslag Bibliotheek						
Analyse	Het aantal leden is gestegen ondanks de beperkende corona maatregelen. De creatieve manieren om klanten toch van dienst te zijn hebben hier vast aan bijgedragen.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E3.1.1	Aantal gebruikers fysieke bibliotheek	2010	1.500.000	1.026.878	1.500.000	1.046.320	1.500.000
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	aantal mensen dat bij een vestiging van de bibliotheek naar binnen is gestapt.						
Bron	Jaarverslag Bibliotheek						
Analyse	In de 2021 is de bibliotheek gedurende een aantal maanden fysiek gesloten geweest.						
E3.1.1	Aantal gebruikers online bibliotheek	2010	850.000	934.731	850.000	n.n.b.	850.000
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	aantal keren dat een gebruiker de online bibliotheek heeft bezocht						
Bron	Jaarverslag Bibliotheek						
Analyse	Wordt verantwoord in het Jaarverslag van de Bibliotheek.						
E3.1.1	Klanttevredenheid gebruikers aanbod stedelijk niveau	N.v.t.	70%	Inw. Enq.	70%	geen uitvraag in 2021	70%
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Inwoners-enquête						
Analyse	Er is voor 2021 geen enquête gehouden en daarom is een analyse niet mogelijk.						
E3.1.1	Klanttevredenheid gebruikers wijkniveau	N.v.t.	70%	Inw. Enq.	70%	geen uitvraag in 2021	70%
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Inwoners-enquête						
Analyse	Er is geen enquête gehouden in 2021 en daarom is een analyse niet mogelijk.						
	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P3.1.1	Specifieke activiteiten voor specifieke groepen (educatie) o.a. taalgroepen, computerlinlopen, basisvaardigheden project kwetsbare ouderen	2010	2.000	1.806	2.000	nog niet bekend.	2.000
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Jaarverslag Bibliotheek						
Analyse	Bibliotheek neemt deze verantwoording mee in het jaarverslag. deze is bij het verwerken van de gegevens voor de jaarrekening nog niet bekend.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P3.1.1	Bereik/ contacten: scholen primair onderwijs	2012	90%	88%	90%	nog niet bekend	90%
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Jaarverslag bibliotheek						
Analyse	Wordt verantwoord in het jaarverslag van de bibliotheek						
P3.1.1	Bereik/contacten: scholen 2010 voorgezet onderwijs		50%	70%	75%	nog niet bekend.	75%
Oorsprong	Raadsbrief met kenmerk 16.504016 en Voorjaarsnota 2016						
Toelichting	Geen nadere toelichting						
Bron	Jaarverslag Bibliotheek						
Analyse	Wordt verantwoord in het jaarverslag van de bibliotheek						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.1.1 Meer mensen gebruiken de bibliotheek

Zie tabel Indicatoren Subdoelstelling 3.1.: E3.1.1. met informatie over het aantal leden en de gebruikers van de bibliotheek.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P3.1.1 De bibliotheek biedt een aanbod dat is afgestemd op de verschillende doelgroepen van de bibliotheek

Zie tabel Indicatoren Subdoelstelling 3.1.: P3.1.1. met informatie over specifieke activiteiten van de bibliotheek en de contacten met de scholen.

Corona

De Bibliotheek Utrecht heeft als de corona maatregelen het toelieten de deuren geopend om zoveel mogelijk maatschappelijk educatief aanbod te laten plaatsvinden. Kwetsbare doelgroepen zijn waar mogelijk gefaciliteerd. De Bibliotheek Utrecht heeft zich in 2021 ingezet voor geletterdheid, digitale inclusie, democratisch burgerschap en intensief ingezet op maatschappelijke thema's als kansengelijkheid, armoede en eenzaamheid.

Door coronagerelateerde sluitingen bleef het bezoekersaantal achter.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
07-3-1-1 Bibliotheek Utrecht	14.170	14.258	14.067	14.477	14.575	-98	14.971
Totaal Lasten	14.170	14.258	14.067	14.477	14.575	-98	14.971
Saldo baten en lasten	-14.170	-14.258	-14.067	-14.477	-14.575	-98	-14.971
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-14.170	-14.258	-14.067	-14.477	-14.575	-98	-14.971

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
07-3-1-1 Bibliotheek Utrecht	
De lasten zijn hoger door een lagere indexatie aan de begrotingskant die volgend jaar wordt gecorrigeerd.	79
Overige mutaties	19
Totaal	98
Totaal lasten	98

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer Lasten	Baten	Niet gerealiseerde Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Volksgezondheid

Algemene programmadoelstelling

Vergroten van gezondheidswinst zodat het mogelijk is dat iedereen in Utrecht gezond kan leven.

De inzet van het programma Volksgezondheid richt zich op drie opgaven:

1. Het realiseren van gezondheidswinst voor iedereen; deze inzet geldt voor alle Utrechters.
2. Het verkleinen van gezondheidsverschillen; deze inzet is gericht op specifieke groepen die op gezondheidsachterstand staan en
3. Het vergroten van gezondheidskennis; deze inzet verspreidt en vergroot actuele kennis over de gezondheid van Utrechters.

Bij ons werk aan gezondheidswinst spelen we in het bijzonder in op vijf onderliggende oorzaken van gezondheid: leefstijl, mentale factoren en stress, zorg- en hulpverlening, fysieke leefomgeving en sociale leefomgeving. Het is hiermee gelukt in 2021 de brede blik op gezondheid vast te houden en niet te vervallen tot het medische aspect van gezondheid.

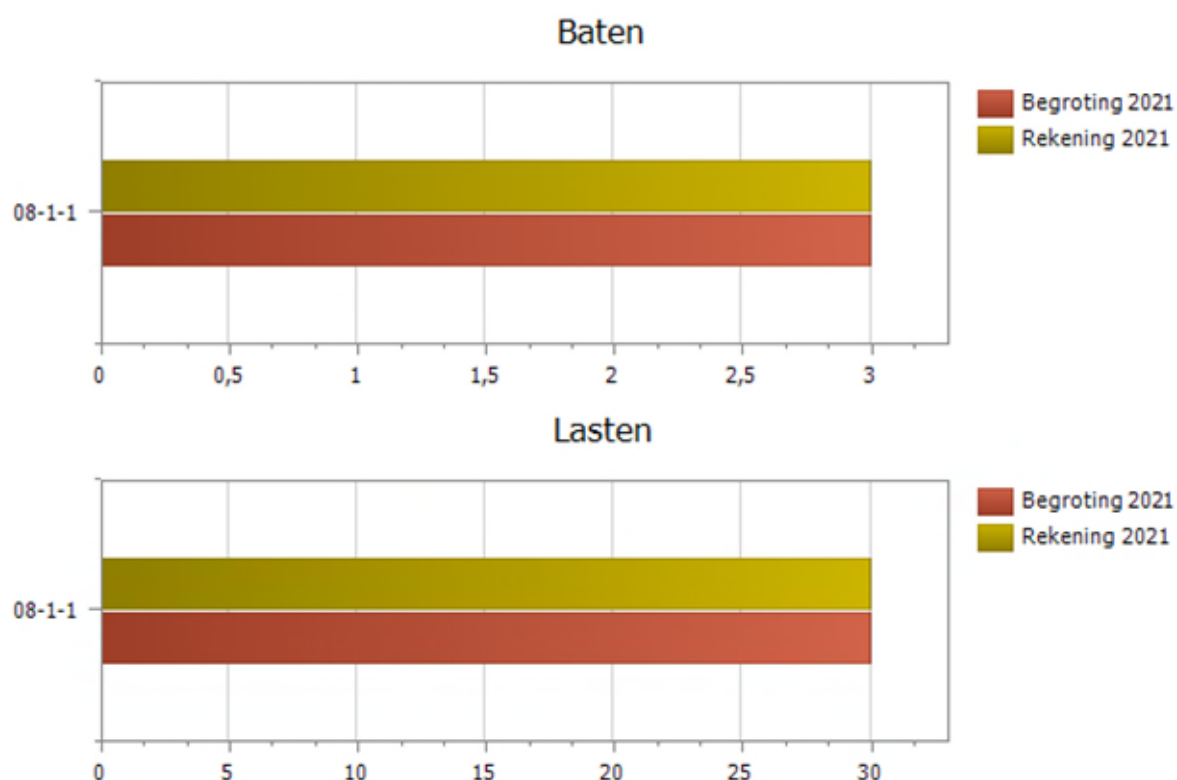
Corona

Tegelijkertijd is duidelijk dat corona een grote wissel heeft getrokken op de stad en ook op onze organisatie en de uitvoering van onze taken en speerpunten. Bij het opstellen van de begroting voor 2021 hebben we de effecten van corona in 2021 onderschat. Zo is de situatie bij de Jeugdgezondheidszorg(JGZ) een van bewegen in de krapte. Het al langer durende tekort aan personeel werd in 2021 gecombineerd met veelvuldig uitval door corona in 2021. Dat heeft veel gevraagd van de flexibiliteit binnen de dienstverlening van de JGZ. We hebben daardoor in 2021 minder kunnen betekenen op de ambities om de beweging naar de voorkant te versterken en nog meer samen te werken binnen het sociaal domein. Met tijdelijke middelen hebben we wel extra interventies voor gezinnen aan kunnen bieden (zie ook JGZ). Maar dit continueren met ingang van 2023 zonder extra middelen is niet reëel. Ondanks de krapte, zijn we trots dat we toch bijna alle kinderen hebben kunnen zien. Daarnaast is conform begroting meer focus aangebracht in de speerpunten van ons volksgezondheidsbeleid, om ruimte te kunnen maken voor de beleidsontwikkeling op de speerpunten 'Psychische gezondheid' en 'Gezond ouder worden'.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Dit programma heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

Enkele beleidsstukken lijken verouderd, maar zijn nog steeds actueel.

- [Gezondheid voor iedereen](#) - Volksgezondheidsbeleid Utrecht 2019-2023
- [Actieagenda Utrechters Schuldenvrij 2019 en verder](#)
- [Utrecht sportief en gezond](#) - Sportnota 2017-2020
- [Slimme Routes, Slim regelen en Slim bestemmen](#) - Mobiliteitsplan Utrecht 2025
- [Speelruimte maken we samen, beleidskader beheerde speeltuinen](#) - 2017
- [Beleidsregels toezicht & handhaving kwaliteit kinderopvang gemeente Utrecht](#) - 2019
- [Aanpak Samenwerkingsverband Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd](#) 2019-2023
- [Preventie- en handavingsplan alcohol](#) - 2015 – 2018
- [Lidmaatschap van het WHO European Healthy Cities Network](#) (Phase VII van 2019 – 2024).

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

							x € 1.000
Omschrijving		Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
08-1-1-1	Inzet Volksgezondheid	-24.145	-24.727	-26.596	-26.533	-63	-25.693
Totaal		-24.145	-24.727	-26.596	-26.533	-63	-25.693

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012

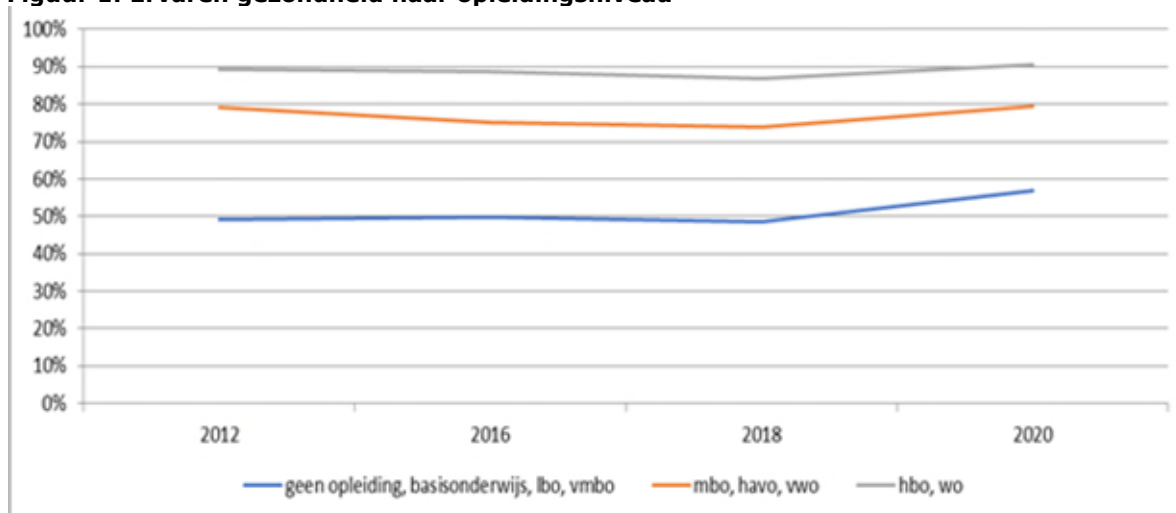
Indicatoren Volksgezondheid

We monitoren gezondheidsverschillen met de indicator 'goed ervaren gezondheid'. Deze splitsen we uit naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, mate waarin iemand kan rondkomen, migratieachtergrond en wijken. Opleiding en inkomen zijn belangrijke indicatoren voor sociaaleconomische status, waarmee we de voortgang op de doelstelling monitoren om gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen te verkleinen.

De grootste verschillen in ervaren gezondheid zien we in 2020* tussen groepen met een verschillende opleiding. 91% van de Utrechters met een hbo- of wo-opleiding voelt zich gezond. Dit is 57% bij Utrechters met basisonderwijs of een lbo- of vmbo-opleiding (zie figuur 1). Van de Utrechters die moeite hebben met rondkomen voelt 70% zich gezond. Dit is 87% onder Utrechters die hier geen moeite mee hebben. De verschillen in ervaren gezondheid zijn tussen 2012 en 2020 onveranderd groot gebleven (zie ook figuur 1). Zie de [Volksgezondheidsmonitor Utrecht](#) voor meer gedetailleerde informatie over verschillen in gezondheid en in achterliggende factoren van gezondheid.

*Gezondheid onder volwassenen monitoren we elke twee jaar met de Gezondheidspeiling. Deze meest recente cijfers komen uit de Gezondheidspeiling van najaar van 2020

Figuur 1: Ervaren gezondheid naar opleidingsniveau

1.1 In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012 Wat hebben we bereikt?

In 2021 hebben we op onze drie opgaven het volgende bereikt:

1) Het realiseren van gezondheidswinst voor iedereen

In 2021 zijn resultaten gerealiseerd op alle vijf de onderliggende oorzaken van gezondheid waar het programma Volksgezondheid zich op richt. Op het gebied van leefstijl zijn alle kinderboerderijen, speelweides, musea, gemeentelijke kantoorpanden en het Utrecht Science Park rookvrij. En aan zes organisaties is subsidie verleend om Utrechters te helpen bij een gezonde leefstijl. Voor zorg- en hulpverlening zijn bijna alle kinderen gezien door de Jeugdgezondheidszorg. Aandacht voor mentale gezondheid en stress staat meer op de agenda dan in 2020 met onder andere de start van het maatschappelijk debat over prestatiedruk bij kinderen en het normaliseren van opvoed- en opgroeivragen. Dit heeft ertoe geleid dat de urgentie op dit vraagstuk breed erkend wordt in de stad. Als eerste gemeente van Nederland zijn we gestart met een houtstookcampagne met subsidie om

sterk vervuilende kachels en rookkanalen te verwijderen, waarmee is gewerkt aan een gezondere leefomgeving. En op het gebied van de sociale leefomgeving zijn dertien opvoedwebinars voor ouders georganiseerd waarmee ruim 2670 ouders zijn bereikt.

2) Het verkleinen van gezondheidsverschillen

In 2021 zijn resultaten gerealiseerd voor verschillende groepen Utrechters die een gezondheidsachterstand hebben. In het Speciaal Onderwijs zijn vier leefstijlaanbieders gestart met een specifiek aanbod om gezond gewicht bij deze kinderen te stimuleren. Voor kwetsbare gezinnen zijn extra online ouderschaps cursussen beschikbaar gesteld waaraan 473 stellen hebben deelgenomen en met het programma Nu niet Zwanger hebben 45 cliënten een vrijwillige en bewuste keuze gemaakt over uitstel kindwens en passende anticonceptie. 2000 Lichtjes zijn uitgedeeld aan jongvolwassenen die het mentaal moeilijk hadden en 70 eerstelijns professionals hebben aan vijf webinars deelgenomen om geldzorgen bespreekbaar te maken. Positieve ontwikkeling is dat extra inzet is gelukt voor de groepen inwoners met een gezondheidsachterstand op basis van leeftijd en wijk. Het bereiken van Utrechters met een gezondheidsachterstand op basis van opleidingsniveau, kunnen rondkomen en migratieachtergrond is moeilijker.

3) Het vergroten van gezondheidskennis

In 2021 zijn de resultaten van zes verschillende onderzoeken gepubliceerd en zijn er twee speciale VMU-uitgaves uitgebracht. Waaronder de eerste gezondheidsmonitor onder [jongvolwassenen](#) en de VMU special over [gezondheidsverschillen en kansengelijkheid](#). De uitkomsten van deze special zijn in een bijeenkomst gepresenteerd aan 100 professionals in de stad.

Corona

In 2021 hebben we ons wendbaar opgesteld om de gezondheid van onze Utrechters zo goed mogelijk te beschermen en te bewaken in coronatijd. We zijn trots op de extra inspanningen waarmee we de negatieve invloed van corona zo goed als mogelijk hebben beperkt. We zien dat met name de wijkgerichte, en soms zelfs buurtgerichte, aanpak werkt. Denk hierbij aan toegankelijke corona informatie, testlocaties in de wijk, fijnmazig vaccineren in de wijk en sleutelpersonen in de wijk. Deze extra inspanningen van ons en onze partners zijn ten koste gegaan van voorgenomen werkzaamheden. Zo is bijvoorbeeld de pilot 'Kernpartneraanpak Primair Onderwijs' niet gestart. Ook is het 'healthy urban office netwerk' onder werkgevers niet verder uitgebouwd. Ook kon de scholing voor het bespreekbaar maken van geldzorgen in de jeugdgezondheidszorg niet doorgaan. Het Gezonde Ideeënfestival is geannuleerd.

Aan de andere kant hebben we in 2021 ook extra werk gerealiseerd, waaronder:

- het continueren van de noodlocatie voor dakloze mensen met corona;
- een vaccinatiecampagne voor dak- en thuislozen;
- de geïntensiveerde samenwerking met de GGDrU omtrent de corona vaccinaties. In 2021 heeft GGDrU in de regio 2 miljoen vaccinaties gezet, waarvan 370.000 boosters;
- het opzetten van [fijnmazig vaccineren](#) in de wijken;
- een wijkcollege over Long Covid;
- een impactanalyse van corona (en maatregelen) op de gezondheid van Utrechters.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de wijk, stad en internationaal

- Gezonde Wijk: In 2021 hebben we onze investering in de wijknetwerken voortgezet en is de intensieve samenwerking met het [Sleutelpersonennetwerk](#) verder versterkt en uitgebreid. Door de inzet van 'Van wijkdata naar wijkdoen' gaven we in de wijken sturing aan het werken aan gezondheid vanuit een gezamenlijke visie. Rond actuele gezondheidsvragen in de wijk hebben we bijgedragen met data en kennisgestuurd werken, zoals het Wijkcollege over het leren omgaan met Long Covid en versterkten we het multidisciplinair leren met een bijdrage aan de zeer breed bezochte [Leergang 'Werken in een achterstandswijk'](#). In Leidsche Rijn bouwden we met partners en bewoners samen aan een integrale aanpak 'Welkom in de Wijk' om onder andere eenzaamheid te voorkomen.
- Stad: Het [Gezondheidspact](#) is een netwerk van partijen en inwoners die gezamenlijk werken aan de gezondheid van de Utrechter. Ondanks de beperkingen van corona groeide het netwerk met acht

nieuwe ambassadeurs en zijn verschillende samenwerkingen en initiatieven ontstaan. Bekijk diverse [filmpjes](#) waarin ambassadeurs vertellen over wat het Gezondheidspact voor hen betekent.

- Regionaal: In regionaal verband werken we samen in de [Health Hub Utrecht](#). Dit innovatie-ecosysteem is in het afgelopen jaar verder uitgebreid. Het netwerk heeft in september 2021 haar samenwerking bekrachtigd in een [samenwerkingsovereenkomst](#).
- Internationaal werken we samen in het WHO European Healthy Cities Network, waar Utrecht sinds 2016 lid van is. Mede vanuit deze samenwerking is de [speciale uitgave Gezondheidsverschillen en kansengelijkheid](#) in 2021 opgeleverd, gebaseerd op WHO analysemethoden en modellen. Tot slot zijn enkele Europese onderzoeksvoorstellen binnen het Horizon Europe programma ingediend, waarover in 2022 besluitvorming plaatsvindt.

Bijdrage GGDrU

Ook in 2021 stond de coronabestrijding centraal in de activiteiten van GGD regio Utrecht (GGDrU) - testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren. De gemeente en partners in de wijk hebben waar mogelijk actief gefaciliteerd bij het ontwikkelen van zowel XL-locaties voor testen en vaccineren als de infrastructuur voor fijnmazig testen en vaccineren in de wijk. Ook is samengewerkt bij het versterken van de voorlichting en campagnes gericht op specifieke doelgroepen of wijken waar de vaccinatiegraad achterblijft. Sinds het begin van de pandemie zijn in de regio Utrecht iets meer dan 250.000 personen positief getest. In 2021 heeft GGDrU in de regio 2 miljoen vaccinaties gezet, waarvan 370.000 boosters.

Daarnaast zijn de GGDrU en de gemeente verschillende keren in gesprek geweest met het ministerie van VWS om de ASG-regeling, voor seksuele gezondheidszorg, goed uit te kunnen voeren. Hierin stond de noodzaak van meer middelen centraal om in de toekomst juist de moeilijk bereikbare groepen de benodigde zorg te kunnen bieden.

Basistaken

Jeugdgezondheidszorg

Met zo goed als alle kinderen en ouders is ook het afgelopen jaar contact geweest. Voor de noodzakelijke screenings en vaccinaties kregen kinderen en ouders een fysiek consult. (Beeld)bellen was voor andere contacten een haalbaar, maar niet in alle gevallen een optimaal alternatief. Na de zomervakantie heeft JGZ weer meer fysieke consulten gehouden. De samenwerking tussen de (kern)partners is in coronatijd geïntensiveerd om kinderen in beeld te houden en waar nodig gezinnen te ondersteunen. De variatie in coronamaatregelen, uitval van personeel en het daaruit voortvloeiend herplannen heeft veel van ouders, jeugd en professionals gevraagd. Ook de krappe arbeidsmarkt voor jeugdartsen speelde daarbij een rol. De bijdrage vanuit de JGZ aan het versterken van de beweging naar voren was daardoor in 2021 niet zo groot als we zouden willen. In 2021 hebben we met tijdelijke middelen extra interventies voor gezinnen aan kunnen bieden die goed ontvangen zijn. Helaas eindigt deze extra financiering. Ondanks de coronamaatregelen kon de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) doorgaan. [De vaccinatiegraad 2020 \(jaarverslag 2021\)](#) is vergelijkbaar met vorig jaar. Het Ouderportaal is ook beschikbaar gekomen voor ouders van kinderen op basisschoollleeftijd en ouders kunnen vragenlijsten digitaal invullen. Ouders gebruiken het Ouderportaal steeds vaker voor inzage in het dossier van hun kind. Maar nog te weinig voor herplannen van afspraken.

Inspectie kinderopvang

Gedurende 2021 heeft de Inspectie Kinderopvang in verband met corona haar reguliere werkwijze steeds aangepast aan de meest actuele landelijke richtlijnen en adviezen van GGD GHOR en VNG, die waren afgestemd met het Ministerie van SZW. We hebben ons wendbaar en flexibel opgesteld en zo nodig aangepast geïnspecteerd met prioritering en met ingekort onderzoek. In januari 2021 hebben we een werkconferentie georganiseerd voor alle ondernemers van kinderopvangorganisaties in Utrecht ([zie raadsbrief](#) hierover). Verder vergde onder andere het beoordelen en afhandelen van een aanvraag voor een grote houderovername (met ruim 80 betrokken locaties) extra capaciteit. De wettelijke taken die we als gemeente hebben op het vlak van het landelijke register, het toezicht en de handhaving hebben we gedurende het jaar met grote inzet toch kunnen uitvoeren.

Monitoren van de volksgezondheid

Onze wettelijke taak om de gezondheid van Utrechters in beeld te brengen, vervullen we met de Volksgezondheidsmonitor Utrecht (VMU). In 2021 is gezondheidsinformatie verzameld conform begroting. Extra onderzoek is gedaan naar [Jeugd in Coronatijd](#). Door twee speciale VMU-uitgaves is extra aandacht besteed aan [gezondheidsverschillen en kansengelijkheid bij volwassenen](#) en de [eerste 1.000 dagen van Utrechtse kinderen](#). In 2021 heeft de [gezondheidsexpert corona](#) inzicht gegeven op de impact van corona en de maatregelen op de gezondheid van Utrechters.

Zorg voor Utrechters in zeer kwetsbare positie

In 2021 is door corona extra ingezet op de zorg voor dak- en thuislozen. Zo is de noodlocatie voor dakloze mensen met corona aan de Koploperstraat heel 2021 beschikbaar geweest en er is een vaccinatiecampagne voor daklozen en bewoners van Maatschappelijke Opvang/Bescherm Wonen locaties georganiseerd. In verband met de coronamaatregelen hadden in 2021 minder mensen toegang tot de dagopvang in Herstart. Desondanks bleven de sociaal-medische spreekuren daar toegankelijk voor iedereen. Er kwamen relatief meer EU-onderdanen en ongedocumenteerde personen met meer complexe problematiek. Daarnaast is er extra ingezet op het verzekerd krijgen van daklozen

De tippelzone is op 1 juli 2021 [gesloten](#). De sekswerkers hebben het hele jaar ondersteuning gekregen van onder andere. Belle en De Participatieformule bij het maken en uitvoeren van hun toekomstplannen. [Na de sluiting](#) is geen overlast waargenomen van illegale straatprostitutie. Sinds 1 juli hebben we in plaats van locatiegebonden hulp- en dienstverlening een stedelijk aanbod.

Tot slot enkele cijfers over 2021:

- De unit voor behandeling van problematisch verslaafden met heroïne onder medisch toezicht was het hele jaar geopend en had 45 cliënten.
- Gedurende 2021 bood gebruikruimte De Stek 24x7 opvang aan 59 problematisch gebruikers van alcohol of drugs.
- Er zijn 160 nieuwe mensen ingeschreven bij de sociaal-medische zorg (SMZ) spreekuren.
- Er zijn 80 meldingen van vervuilde of overvolle woningen behandeld.
- De Regionale Toegang heeft 1503 meldingen voor Beschermd Wonen in behandeling genomen.

Speerpunten

Gezonde leefomgeving

Gebiedsadvisering op gezonde leefomgeving heeft ook in 2021 geleid tot gezondere ruimtelijke plannen. Dat is goed terug te zien in de omgevingsvisies, zoals de omgevingsvisie Binnenstad, maar ook in concrete plannen. In het bestemmingsplan Cartesiusdriehoek bijvoorbeeld is extra aandacht voor ontmoeten, voeding en gezondheid en de beweegvriendelijke omgeving gerealiseerd.

Naast gebiedsontwikkelingen zijn stadsbreed ook resultaten geboekt. We verstevigden de gemeentebrede ambities op sporten, spelen en bewegen met de [Utrechtse sportagenda](#). Voor meer schonere lucht in de stad is Utrecht als eerste gemeente in Nederland een [houtstookcampagne](#) gestart, die ook landelijke aandacht kreeg. Bewoners ontvangen informatie over de gezondheidseffecten van houtstook maar kunnen ook een subsidie aanvragen om het rookkanaal te verwijderen.

Gezond en veilig opgroeien

1. Een gezonde start voor alle kinderen in Utrecht: In 2021 organiseerden we een serie bijeenkomsten over kansrijke start: de stedelijke inspiratiesessie over de [zes actielijnen](#), een webinar over Nu Niet Zwanger en het symposium in Overvecht over [sensitief werken in de geboortezorg](#). De [speciale uitgave over de eerste 1.000 dagen](#), de duidingsbijeenkomsten over deze special binnen diverse netwerken en [bijbehorende raadsbrief](#) laten ook zien dat er nog veel werk te doen is. 2021 zou het laatste jaar zijn van het landelijke [Actieprogramma Kansrijke Start](#), maar in het nieuwe regeerakkoord is opgenomen dat het programma verder gaat. Met middelen van onder meer het landelijke actieprogramma, de regiodeal Overvecht en de corona middelen van Kansrijke Start hebben we extra ingezet op programma's en interventies als [Nu Niet Zwanger](#), [de Krijtclub](#), opvoedondersteuning, de samenwerking met ouders, [online ouderschapscursus](#), de samenwerking tussen professionals in de geboortezorg en in wijknetwerken rondom de eerste 1.000 dagen. De

aangekondigde wetswijziging prenatale huisbezoeken is meerdere malen uitgesteld en wordt nu per 1 juli 2022 van kracht.

2. Alle kinderen doen mee: Afgelopen jaar hebben we met het verbetertraject Voorschoolse Educatie (VE) ingezet op [verbetering van de toeleiding naar VE](#). Voor kinderen die naast een taalachterstand ook een zorgvraag hebben, is de kernpartneraanpak VE gestart. Verder hebben we ouders en kinderen tot 2,5 jaar ondersteund bij het stimuleren van een rijke taal thuisomgeving.
3. Ouderschap en collectieve aanpak: In 2021 zijn dertien [Webinars](#) voor ouders georganiseerd over diverse opvoedvragen. Ook is gewerkt aan het borgen en verbreden van de collectieve aanpak met samenwerkingspartners.
4. Kernpartneraanpak Primair Onderwijs: De pilots voor het versterken van de rol van de JGZ in de kernpartneraanpak in het basisonderwijs konden vanwege Corona niet doorgaan. Wel is er intensief tussen de kernpartners samengewerkt in deze periode.

Gezond gedrag

Ambitie: voor iedere Utrechter wordt de gezonde keuze gemakkelijker

Beschikbaar stellen van middelen via de [nadere regel subsidie gezonde leefstijl](#)

Doel: Utrechters helpen bij een gezonde leefstijl (overgewicht, gezonde voeding en bewegen)

Aan 6 organisaties verleenden we subsidie (totaal ruim € 119.000)

Al deze organisaties werken met hun initiatief samen met andere partners in de stad.

Voedsel:

We werkten samen met de stad aan de afronding van de Utrechtse Voedselagenda. Met andere steden lobbyden we voor landelijk beleid voor prijzen, begrenzing van marketing van ongezonde producten en ontwikkeling van gezondere producten.

Bewegen: mensen in de eigen buurt in beweging houden met hulp van vrijwilligers en professionals (o.a. [SportUtrecht](#) en [Dock](#))

Voorbeelden: wandelgroepen Julianapark en buurtfitness ouderen

Alcohol & Middelen

- Voorlichting op scholen over alcohol, gamen, gokken, drugs en lachgas.
- Voorlichting in moskeeën over lachgas
- [raadsbrief nalevingsonderzoek alcoholverkoop](#)

Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd

- Uitvoering van de [aanpak](#)
- Resultaten [2021](#)

Gezonde leefstijl bij de **Utrechtse sportverenigingen**

- 38 rookvrij en bij 78 is roken toegestaan
- 5 bronzen en 1 zilveren gezonde kantine

Inspiratiebijeenkomst

gezonde leefstijl

24 uren opvang en beschermd

- Gezondheid thema in [de inkoopnota](#)
- Realisatie: [catering](#), [huishoudelijke hulp](#) en [speeltoestellen](#)

- [Roadmap Rookvrije generatie](#)
- Alle 16 kinderboerderijen en dierenweides rookvrij
- [Alle Utrechtse musea 100 procent rookvrij voor kinderen](#)
- Utrecht [Science Park](#) rookvrij
- Webinar voor kinderopvang over rookvrij en 3^e hands rook
- Alle gemeentelijke panden met werknemers rookvrij
- Bijeenkomst Stoppen met roken in het Turks Cultureel Centrum
- Themabijeenkomst over stoppen met roken met professionals uit de stad gericht op integrale samenwerking
- [Aftrap rookvrije bushaltes](#)
- [Wijkchallenge Stoppen met roken in Zuilen en Ondiep](#)

Linken behorende bij bovenstaande afbeelding:

[Inspiratiebijeenkomst](#)

Leefstijl algemeen: Beschikbaar stellen van middelen via de [nadere regel subsidie gezonde leefstijl](#)

Alcohol en Middelen: [Raadsbrief nalevingsonderzoek](#)

Gezond gewicht Utrechtse jeugd: [Uitvoering van de aanpak](#) & [Resultaten 2021](#)

Gezonde leefstijl bij de [Utrechtse Sportverenigingen](#)

Roken: [Roadmap Rookvrije generatie](#) & [Alle Utrechtse musea 100 procent rookvrij voor kinderen](#) & [Aftrap rookvrije bushaltes](#)

Gezondheid: thema in [de inkoopnota](#). Realisatie: [catering](#), [huishoudelijke hulp](#) en [speeltoestellen](#)

Gezond rondkomen

In 2021 zijn vijf webinars georganiseerd voor ruim 70 eerstelijnszorgprofessionals om hen [bewuster](#) te maken van hun rol bij geldzorgen. Eerstelijnszorgprofessionals die een webinar hebben gevolgd geven aan beter te zijn in het signaleren (6,9 versus 5,9), beter te zijn in het voeren van een gesprek (7,6 versus 5,8) en beter andere professionals te kunnen vinden (6,4 versus 5,9). De scholing voor jeugdgezondheidszorg is in verband met corona doorgeschoven naar 2022. Daarnaast is het magazine Lekker en Gezond [uitgereikt](#) aan de klanten van de Voedselbank, er zijn twee extra stress-sensitieve spreekkamers voor 0-4 jaar gerealiseerd en bij Zorg & Zekerheid is een deel van de werkagenda uitgevoerd. Klanten kunnen sinds 2021 kiezen voor spaargemak (vooruitbetalen eigen risico met restitutie), waardoor ze geen zorgen hebben over het eigen risico. En de eerste resultaten van het [onderzoek](#) armoede/ schulden en gezondheid door Universiteit Maastricht zijn gepubliceerd.

Gezond werkgeverschap

In 2021 is aandacht besteed aan inhoudelijke gezondheidsthema's met drie webinars voor 1.600 werknemers van verschillende Utrechtse bedrijven. Er is een plan opgesteld voor een gemeente brede samenwerking met Utrechtse werkgevers, vanuit de waarde gezondheid. En heeft de nieuwe gemeentelijke cateraar aandacht voor gezond voedselaanbod in bedrijfsrestaurants. In 2021 zijn we gestopt met het uitbreiden van het 'healthy urban office netwerk', omdat werkgevers in deze corona tijd andere prioriteiten hebben.

Psychische gezondheid

Bekend is inmiddels dat corona een grote impact heeft op het functioneren van jeugdigen en jongvolwassenen. Zij ervaren veel stress en gevoelens van somberheid en eenzaamheid als gevolg van de maatregelen. Verlies van sociale interactie en perspectief eist inmiddels voor een steeds groter wordende groep zijn tol. Dat is een zorgwekkend signaal en vraagt om de inzet op een sterke preventieve infrastructuur mentale gezondheid voor Utrecht. Een infrastructuur die we inrichten met de input van de jeugdigen en jongvolwassenen en die bijdraagt aan een sterke sociale basis.

Begin 2021 is de raad [geïnformeerd](#) over de gekozen focus voor het speerpunt psychische gezondheid. Om de effecten van de Coronacrisis te bestrijden zijn vanuit Versneld Vernieuwen en de nadere regel [Perspectief voor jongeren](#) verschillende activiteiten en programma's ontwikkeld om met name voor de doelgroep jongvolwassenen ondersteuning te bieden als het gaat om hun mentale gezondheid.

Een voorbeeld hiervan is de [Wachtverzachter](#), waarmee een overbruggingsprogramma wordt geboden aan jongeren die wachten op GGZ-ondersteuning. Daarnaast kunnen jongeren hun mentale gezondheid versterken middels [gelukscafe's](#). [On the move](#) en [weg van de held](#) is voor een specifieke groep jongeren in een kwetsbare situatie om middels sport mentale gezondheid te versterken. In het jongerenwerk, via sport en de vrijwilligersacademie is de cursus [MHFA](#) (Mental Health First Aid) ingezet waarin wordt geleerd hoe je eerste hulp kunt bieden aan jongeren met (beginnende) psychische problemen of die in een crisis verkeren. Ook wordt er meer ondersteuning geboden bij (beginnende) mentale problemen, bijvoorbeeld via de chat van JoU en bij het (mbo)Buurtteam.

Medio december zijn op vier dagen ruim 2000 lichtjes uitgedeeld aan jongeren in de stad om ze een hart onder de riem te steken en aandacht te vragen om meer naar elkaar om te zien.

Verder zijn we gestart met het voeren van het maatschappelijk debat over prestatiedruk bij kinderen en het normaliseren van opvoed- en opgroevragen. Dit doen we met ouders, kinderen en partners in de stad. Onze gezamenlijke inspanningen in deze fase hebben ertoe geleid dat de urgentie op dit vraagstuk breed erkend wordt in de stad.

Gezond ouder worden

Utrecht is in 2021 [Doortrappen gemeente](#) geworden. De aftrap van Doortrappen (blijven fietsen door senioren die de fiets gewend zijn) vond in het najaar [in Overvecht](#) plaats. Daarnaast hebben we samen met de nieuwe regionale samenwerkingsorganisatie voor eerstelijnszorg O&I (Organisatie en Infrastructuur) Utrecht Stad een projectplan ontwikkeld om de inzet op valpreventie bij ouderen te intensiveren.

Verkennen en vooruitkijken

- Gezondheidsvoorzieningen online en offline: voor de Merwedekanaalzone is samenwerking tussen grondeigenaar en ontwikkelaar dit jaar bekrachtigd in de samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren van twee gezondheidscentra. Tevens zijn we samen met HUS (Huisartsen Utrecht Stad) opgetrokken om te komen tot inzicht in de ruimtebehoefte van huisartsen in de stad tot 2040. Inzichten worden al direct benut bij bijvoorbeeld herontwikkelingsopgaven. In al deze ontwikkelingen kijken we naar een goede balans tussen fysieke en digitale oplossingen vanuit het perspectief dat voorzieningen voor iedere inwoner toegankelijk zijn.
- Sociaal medische zorg aan Utrechters in een kwetsbare positie: in 2021 hebben we meer zicht gekregen op het belang en de voorwaarden voor continuïteit van zorg en op de mogelijkheden voor een stevigere verbinding van de sociaal medische zorg aan het zorglandschap. Met deze inzichten werken we met ketenpartners toe naar een integrale aanpak voor het verbeteren van de bereikbaarheid en toegankelijkheid.
- Kennis van gezondheid als basis: in 2021 hebben we kennis over de leefwereld verzameld met een [onderzoek van Meetellen in Utrecht](#) naar gezond leven bij Utrechters in een kwetsbare situatie. En met 'van Wijkdata naar wijk(d)oen'-trajecten voor een gedeeld beeld van de gezondheidssituatie in de wijk. Met het GECK OP U-project is tot slot geïnventariseerd wat de impact van corona is op kwetsbare groepen in Utrecht.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
08-1-1-1 Inzet Volksgezondheid	2.794	3.266	2.025	2.654	2.863	210	2.118
Totaal Baten	2.794	3.266	2.025	2.654	2.863	210	2.118
Lasten							
08-1-1-1 Inzet Volksgezondheid	27.056	28.115	26.668	29.512	29.665	-154	27.928
Totaal Lasten	27.056	28.115	26.668	29.512	29.665	-154	27.928
Saldo baten en lasten	-24.262	-24.849	-24.643	-26.858	-26.802	56	-25.810
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	117	122	117	262	269	7	117
Saldo na mutaties reserves	-24.145	-24.727	-24.526	-26.596	-26.533	63	-25.693

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

- Afwijking wordt toegelicht
- Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Baten	
08-1-1-1 Utrecht, stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn	
Europese subsidies Equal Life en JAHEE	
De gemeente ontving projectsubsidies om met Europese kennisinstituten en overheden samen te werken aan kansengelijkheid en gezondheidsverschillen, de mentale gezondheid en cognitieve ontwikkelingen van kinderen, waarbij onderzoek plaats vindt naar de effecten van (gecombineerde) blootstelling in de fysieke en de sociale leefomgeving op gezondheid en naar effectieve aanpak daarvan.	165
Overig	45
Totaal baten	210

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Lasten	
08-1-1-1 Utrecht, stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn	
CAO	170
Verwachte CAO niet geëffectueerd in 2021	
Prostitutie hulp- en dienstverlening	
De tender voor het Nieuwe Zandpad in 2021 heeft niet tot een opdracht geleid, hierdoor is de hulp- en dienstverlening (inloop, huiskamer prostituees) die daar voorzien was maar deels geoperationaliseerd.	140
Advisering gezonde leefomgeving	
De verwachte structurele afname aan gezondheidsadviesing op ruimtelijke projecten is niet gerealiseerd; er is, in het licht van de groeiende en verdichtende stad en gezien de ambities van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, een blijvende grote behoefte aan deze advisering.	-200
Corona gerelateerde kosten	
De extra corona lasten zijn met name het gevolg van extra inzet op zowel communicatie als van de COVID vaccinatie werkgroep.	-155
Overig	-109
Totaal lasten	-154

Corona

			x € 1.000
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer	Niet gerealiseerde
		Lasten	Baten
		Lasten	baten
Inzet gezond ouder worden en psychische gezondheid (pakket 2.1)	7.1	300	
Inhalen achterstanden en extra kosten 1,5 meter samenleving	7.1	200	
Overig personeel	7.1	240	
Overig corona gerelateerde kosten	7.1	60	

Toelichting

De totale coronakosten zijn 0,800 miljoen euro en bedragen 0,155 miljoen meer dan begroot. De totale coronakosten betreffen Inzet gezond ouder worden en psychische gezondheid (0,300 miljoen euro), extra inzet JGZ (0,200 miljoen euro), overig personeel (0,240 miljoen euro) en overig Corona gerelateerde uitgaven (0,060 miljoen euro).

Verbonden Partijen

[GGD regio Utrecht](#) (GGDrU): bijdrage 1,7 miljoen euro.

Ondersteuning op maat

Algemene programmadoelstelling

In het programma 'Ondersteuning op maat' staan twee hoofddoelstellingen centraal:

Jeugd: Kinderen in de stad groeien gezond en veilig op en kunnen zich daarbij maximaal ontwikkelen en ontplooiën en

Maatschappelijke ondersteuning: In Utrecht kan iedereen meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat.

Kinderen in de stad groeien gezond en veilig op en kunnen zich daarbij maximaal ontwikkelen en ontplooiën

In Utrecht zetten we in 2021, net als voorgaande jaren, belangrijke stappen om voor jeugd te komen tot een passend en eenvoudig zorglandschap zonder schotten. Voor onze jeugdigen en gezinnen betekent dit dat de weg naar hulp gemakkelijker is geworden, we jeugdigen en gezinnen meer in hun eigen leefomgeving helpen, de hulp beter aansluit bij hun wensen en behoeften en het dagelijks leven wordt versterkt. Om dit te realiseren werkten we samen met onze partners binnen jeugdhulp, onderwijs, opvang, wonen, W&I, JGZ, welzijn, sport en andere partners in de sociale basis.

Ook in Utrecht stond het tijdig bieden van jeugdhulp onder druk. Dit kwam door de impact van corona op kinderen en gezinnen. De druk op professionals bij buurtteams, KOOS en Spoor030 nam verder toe. Er kwamen meer urgente zorgvragen binnen: 25% van de zorgvragen bij KOOS en Spoor030 was een crisissituatie die zij met voorrang oppakten. Ook kwamen er meer zorgvragen die om intensievere ondersteuning vroegen. Hierdoor duurden trajecten langer en werden er minder trajecten afgerond. Gevolg hiervan was minder ruimte om nieuw aangemelde kinderen ondersteuning te bieden.

In 2021 concludeerde een arbitragecommissie dat het Rijk gemeenten moet compenseren voor uitvoering van de wettelijke taken. Ook concludeerde de commissie dat gemeenten en Rijk een hervormingsagenda moeten opstellen zodat met financiële middelen en maatregelen een duurzaam houdbaar jeugdhulpstelsel ontstaat. Zowel wijzelf als onze partners leverden aan diverse tafels input.

Enkele voorbeelden van de inzet op het tijdig bieden van passende hulp en ondersteuning:

- De expertisenetwerken Flevoland-Utrecht zijn actief conform de programmabegroting.
- Innovatielabs: zie Kansrijke start in het programma Volksgezondheid.
- De pilot dak- en thuisloze jongeren liep van 2019 tot en met 2021. In plaats van het oorspronkelijke doel van 30 casussen bespraken we meer dan 80 vastzittende casussen. We hebben in de afgelopen twee jaar goed gezien wat werkt en nemen deze lessen nu actief mee in onder andere de aanpak jongvolwassenen.
- Kinderrechten en jeugdparticipatie: de kinderrechten hebben we verder versterkt (zie [raadsbrief stand van zaken Impuls kinderrechtenstad](#)).
- Met extra incidentele rijksmiddelen is de pilot ketenversnelling in de jeugdbescherming afgerond (en opgevolgd door de proeftuin jeugd- en gezinsbescherming, zie prestatiedoelstelling 1.1.3). Daarnaast zetten we deze middelen in voor bijvoorbeeld de ondersteuning van de huisartsenpraktijken door gezinswerkers van de buurtteams (zie prestatiedoelstelling 1.1.1.) en voor innovatielabs (zie programma Volksgezondheid). Ook startte het wooninitiatief voor jongeren op de Maliebaan (voorheen bekend als 'De Linde', zie brief).
- We hebben de middelen voor versneld vernieuwen (maatregelpakket 2 bestaanszekerheid) ingezet op vernieuwende aanpakken en betere samenwerking tussen partners om zo de zorg en ondersteuning te verbeteren, specifiek voor kwetsbare groepen die negatieve effecten ervaren door corona en de coronamaatregelen. Zo boden zorg- en sportaanbieders samen sporten voor kwetsbare jongeren gezinnen en eenzame ouderen. Ook hebben we de middelen ingezet om tijdig specialistische jeugdhulp en de individuele begeleiding (Wmo) te bieden (zie [Raadsbrief Voortgang versneld vernieuwen](#)).

In Utrecht kan iedereen meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

In 2021 ging het met veel inwoners van Utrecht goed maar er is ook een groot aantal inwoners dat zorg en ondersteuning nodig heeft om mee te kunnen doen. Als gevolg van corona, de toenemende vergrijzing, de beweging van wonen in een instelling naar wonen met ondersteuning in een thuissituatie en de groei van de stad zagen we het aantal mensen dat een beroep doet op zorg en ondersteuning groeien. Ook zien we duidelijke effecten van veranderingen in aanpalende wetten zoals de Zvw, de Wlz en het abonnementstarief.

Voor goede zorg en ondersteuning op maat hebben we in 2021 stappen gezet. Niet alleen binnen het sociaal domein maar ook met aanpalende terreinen als veiligheid, wonen en de medisch zorg. Voor 2021 waren de belangrijkste speerpunten:

- In 2021 werd het multidisciplinaire Stadsteam Back Up (voor jongvolwassenen en volwassenen) uitgevoerd door één onafhankelijke organisatie, de Buurteamorganisatie Sociaal.
- Voor Hulp bij het Huishouden is in 2021, via een dialooggerichte aanbesteding, een nieuw contract afgesloten met vier partijen die de hulp bij het huishouden in de stad gaan vormgeven.
- De werkwijze uit de pilot Wvggz is regulier geworden.
- De inburgeringswet die in 2021 zou ingaan is uitgesteld tot 1 januari 2022.
- We hebben zorggedragen voor een goede overgang van Wmo-cliënten naar de Wlz en bereiden ons voor op de overgang van verantwoordelijkheden rond beschermd wonen naar de regiogemeenten.
- Met Living Lab zijn 127 woonplekken gerealiseerd voor inwoners die dakloos zijn of dakloos dreigden te worden.
- Het [Plan van Aanpak huisvesting kwetsbare doelgroepen](#) is verder geïmplementeerd. Binnen de extreme krapte van de huidige woningmarkt, is zoveel mogelijk woonruimte gecreëerd voor kwetsbare doelgroepen.

Ondersteuning op maat

1. Kinderen in de stad groeien gezond en veilig op en kunnen zich daarbij maximaal ontwikkelen en ontplooiën

1.1 Gezinnen die dat nodig hebben worden ondersteund: om de zelfstandigheid te versterken en om een veilige en gezonde ontwikkeling mogelijk te maken

1.2 Zorg voor jeugd sluit goed aan bij de vraag van de gebruiker, is snel beschikbaar en eenvoudig en efficiënt georganiseerd

1.3 Daar waar het gezond en veilig opgroeien van kinderen bedreigd wordt, Borgen we met passende (preventieve) jeugdbescherming de veiligheid van jeugd.

2. In Utrecht kan iedereen meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

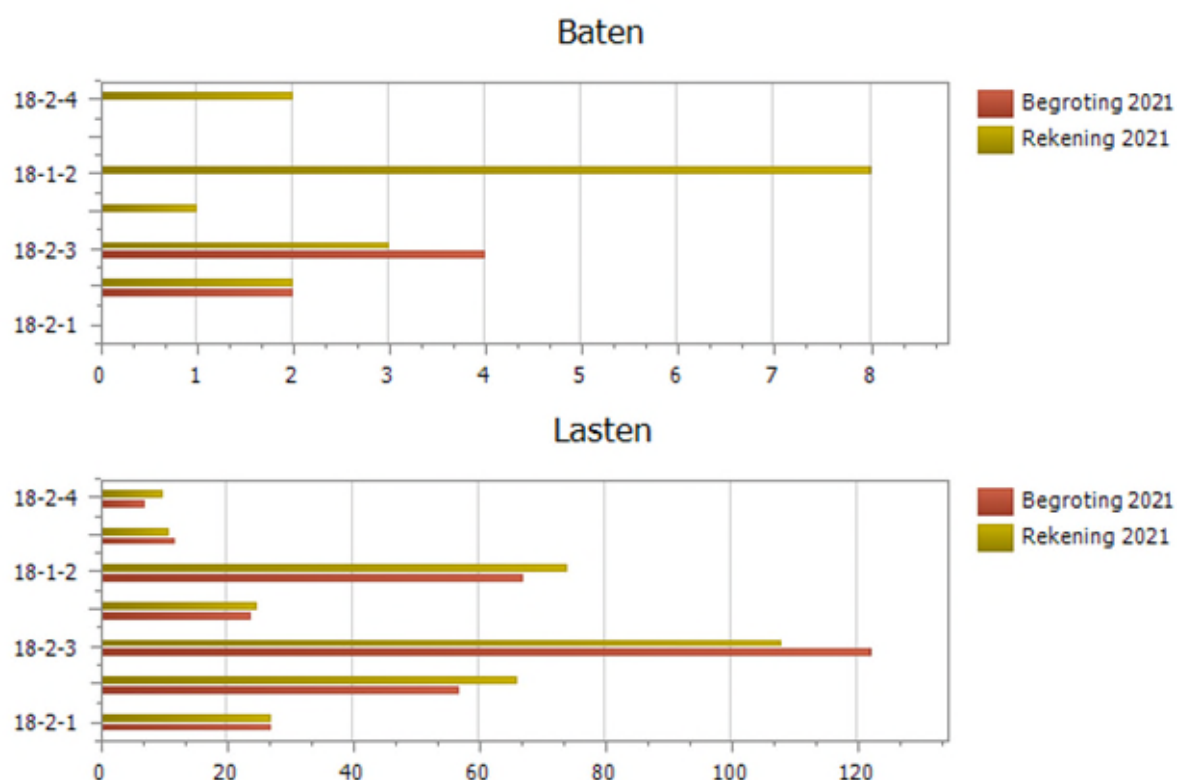
2.1 Utrechters kunnen een passende oplossing vinden bij hun (zorg)vraag

2.2 Utrechters krijgen de zorg en ondersteuning passend bij hun vraag zodat zij (weer) mee kunnen doen aan het dagelijks leven

2.3 Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs)begeleiding, thuis of in een woonvoorziening. De begeleiding is gericht op herstel en activering

2.4 Vluchtelingen krijgen in Utrecht de mogelijkheden om goed in te burgeren en te integreren

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2017	2018	2019	2020	2021
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	560	560	570	570	Gegevens niet beschikbaar
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS		1%	1%	1%	Gegevens niet beschikbaar
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS		8%	7%	7%	Gegevens niet beschikbaar
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS		12,8%	13,8%	12,8%	Gegevens niet beschikbaar
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS		0,8%	0,8%	0,7%	0,57%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS		0,4%	0,4%	0,4%	0,29%

De gegevens uit deze tabel komen van de website [Cijfers per gemeente](#)

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

Documenten aanpak zorg voor Jeugd voor 2021

- [Nota van uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026](#)
- [Nota van Uitgangspunten Buurtteams 2019-2024](#)
- [De voortgangsrapportage en uitvoeringsagenda jeugd 2021](#)

- [Financieel besluit jeugd](#) gemeente Utrecht, 2021
- [Verordening jeugdhulp](#) gemeente Utrecht, 2020
- [Nadere regels jeugd](#) gemeente Utrecht, 2021

Voor overige relevante document voor zorg voor jeugd, zie [deze webpagina](#).

Documenten maatschappelijke ondersteuning voor 2021

- [Nota van uitgangspunten buurtteams 2019-2024](#)
- [Nota van Uitgangspunten Informatievoorziening Advies en Onafhankelijke Clientondersteuning 2019 - 2024](#)
- [Strategie contracteren aanvullende zorg Wmo vanaf 2020](#)
- [Plan van Aanpak Buurtpact](#)
- [Plan van Aanpak Langer zelfstandig thuiswonen](#)
- [Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16](#)
- [Plan van aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare groepen](#)
- [Convenant Landelijke Toegankelijkheid Maatschappelijke Opvang](#)
- [Toekomst van de daklozenopvang Utrecht](#)
- [Utrechtse aanpak vooruitlopend op nieuw stelsel inburgering](#)
- [Visie toekomst Hulp bij Huishouden in Utrecht](#)
- [Visie Vervoer voor Iedereen](#)
- [Werkagenda 2021-2022 Gemeente Utrecht en Zilveren Kruis](#)
- Voor overige relevante Wmo-documenten zie [deze webpagina](#).

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

		x € 1.000					
	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
18-1-1-1	Buurtteams jeugd en gezin	-20.823	-21.679	-24.285	-23.966	-319	-24.354
18-1-2-1	Aanvullende zorg Jeugd	-54.855	-57.719	-66.696	-66.648	-49	-62.946
18-1-3-1	Passende jeugdbescherming	-11.548	-10.403	-11.592	-10.533	-1.059	-11.661
18-2-1-1	Buurtteams	-26.785	-26.496	-27.234	-26.981	-253	-27.916
18-2-2-1	Aanvullende zorg	-53.957	-60.963	-55.572	-64.070	8.498	-56.531
18-2-3-1	24-uurs begeleiding	-	-124.338	-	-106.169	-	-125.159
18-2-4-1	Vluchtelingen (inburger./integrar.)	125.734	-6.470	118.045	-7.305	11.876	-4.192
Totaal		-300.239	-308.068	-309.673	-305.671	-4.002	-312.760

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

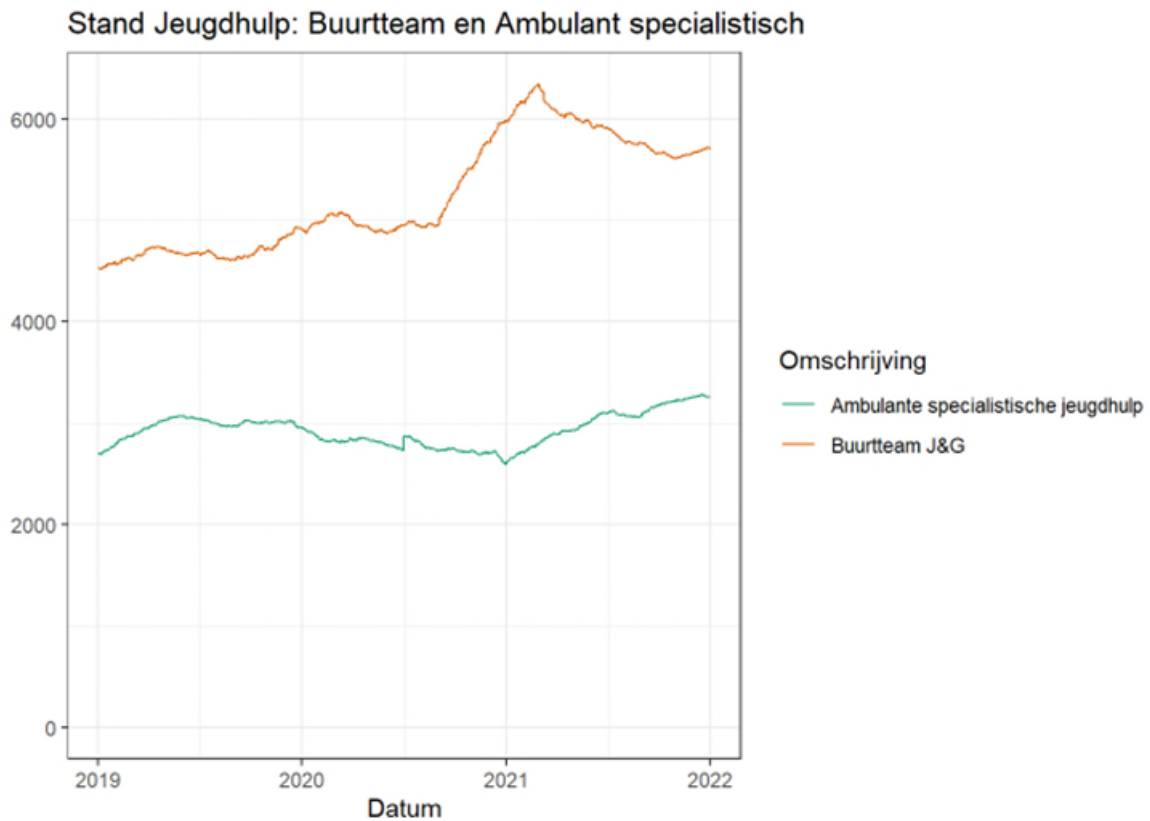
c1. Jeugd: Kinderen in de stad groeien gezond en veilig op en kunnen zich daarbij maximaal ontwikkelen en ontplooiën

Indicatoren jeugd

Data over bereik, beschikbaarheid en kwaliteit zijn van groot belang en verrijken we samen met onze partners met kwalitatieve informatie. Zo kunnen we gezamenlijk met partners beter duiden welke trends en ontwikkelingen we zien en op basis daarvan kunnen we onze aanpak verbeteren. Dit resulteerde in diverse inspanningen die zijn te vinden onder de prestatiedoelstellingen. Data én duiding geven handvatten om onze schaarse middelen effectiever in te zetten en tijdig bij te sturen.

Bereik

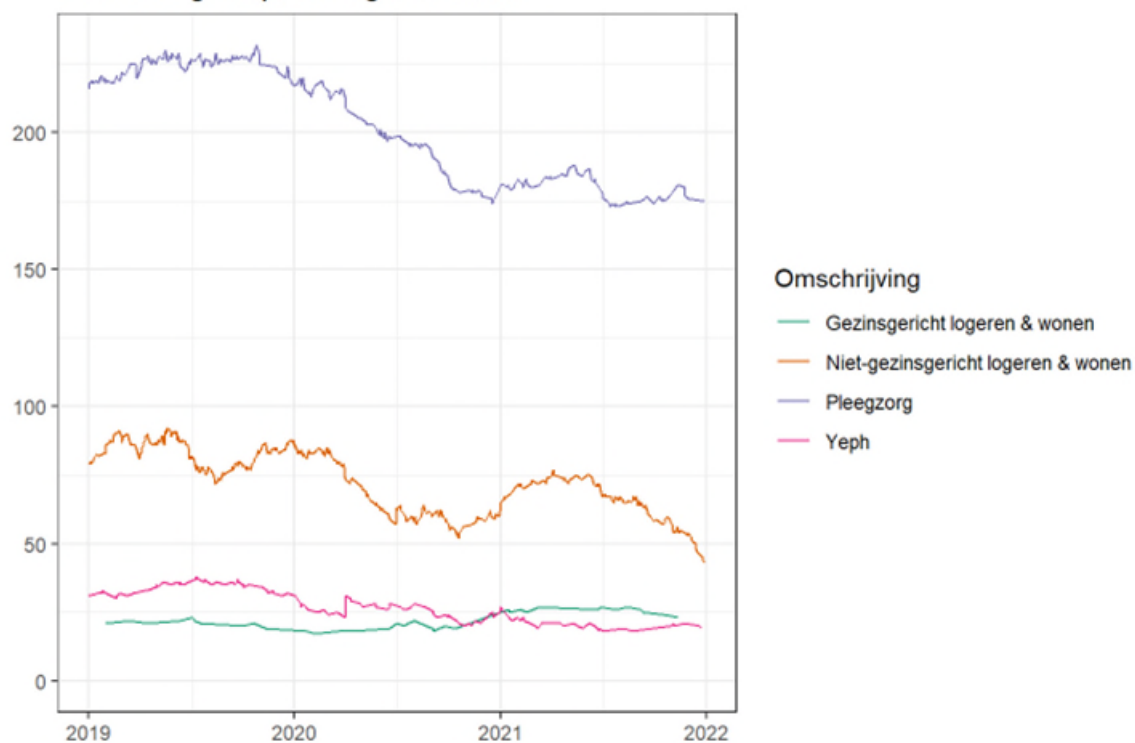
Onderstaande grafieken tonen het aantal jeugdigen en gezinnen dat de afgelopen jaren instroomde, uitstroomde en in zorg was. Onze partners zetten zich in om de jeugdigen en gezinnen te bereiken die daadwerkelijk hulp en ondersteuning nodig hebben. We zijn ons ervan bewust dat dit niet in onderstaande grafieken staat. Samen met onze partners duiden we daarom deze data samen met kwalitatieve informatie.

Toelichting:

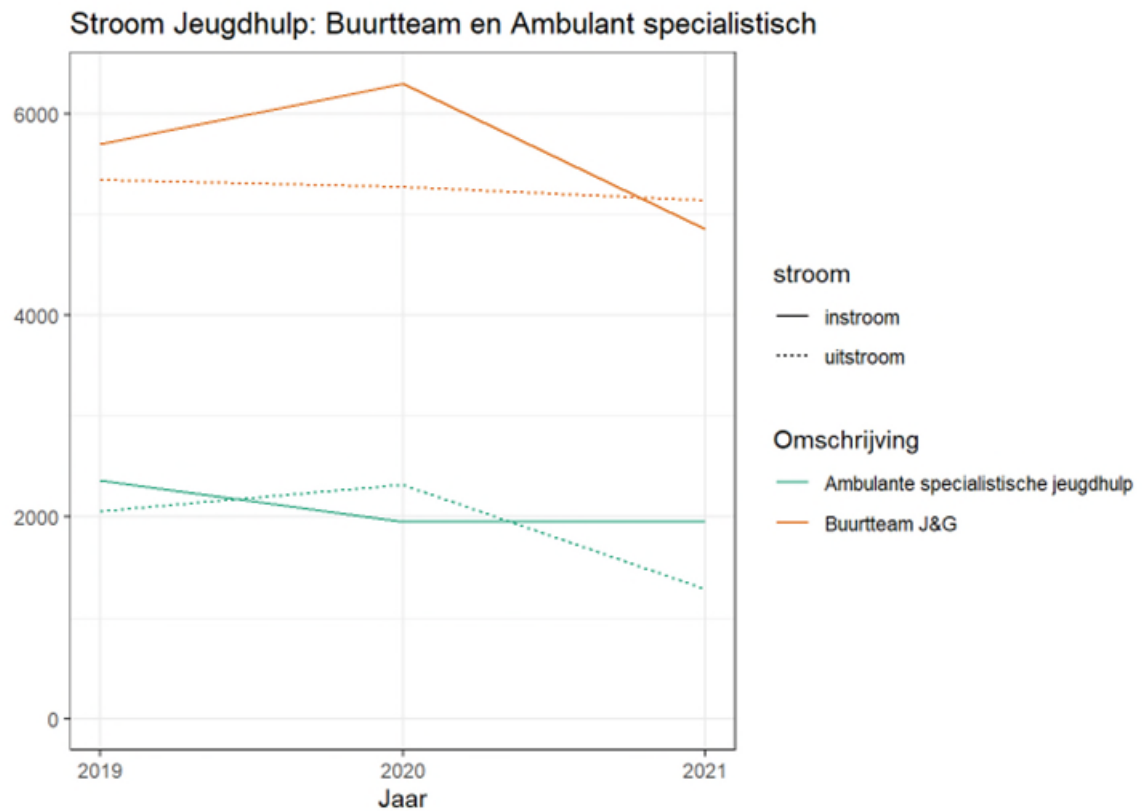
- Deze grafiek toont het aantal jongeren/gezinnen dat in 2019-2021 hulp en ondersteuning van de buurtteams kreeg en het aantal kinderen dat in 2019-2021 ambulante specialistische jeugdhulp van KOOS of Spoor030 kreeg.
- Bij zowel de buurtteams als bij de ambulante specialistische jeugdhulp van KOOS en Spoor030 waren in 2021 meer kinderen/jongeren/gezinnen in zorg dan in 2020.

Stand Jeugdhulp: Overig aanvullend

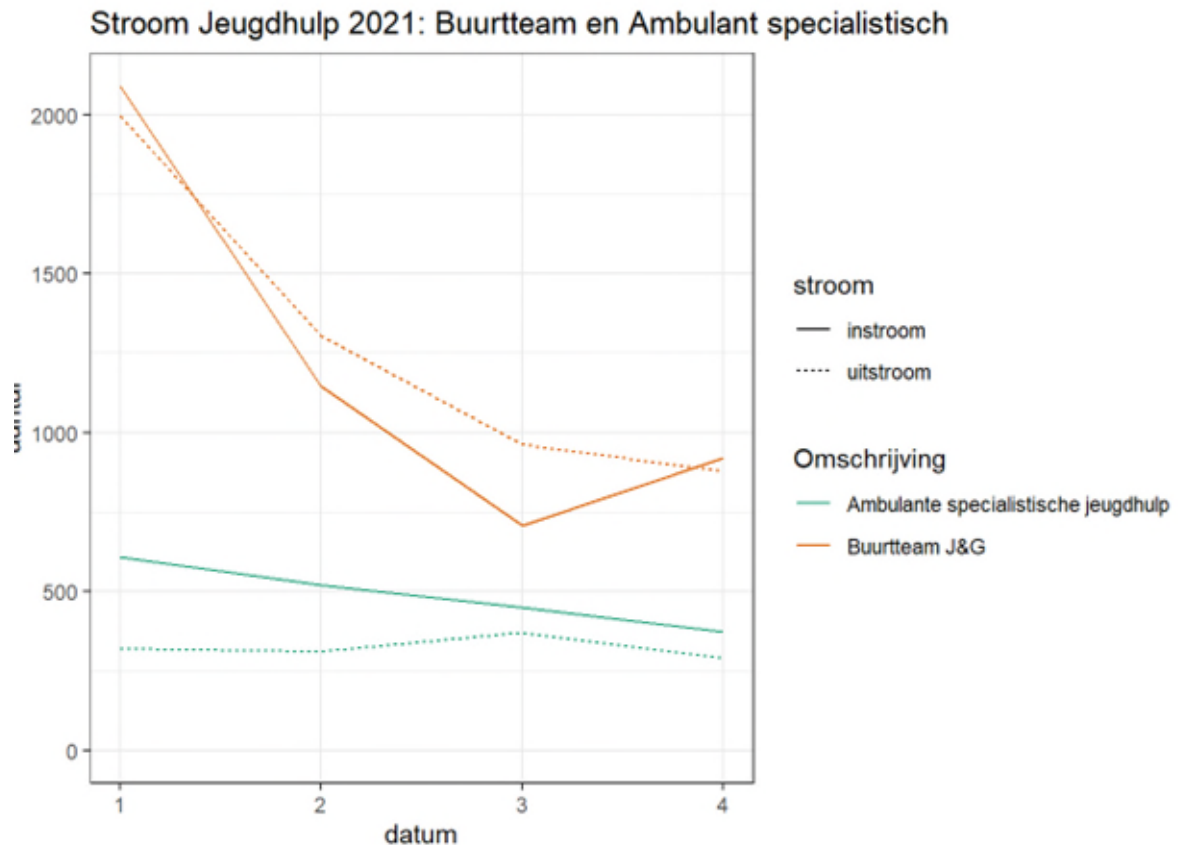
Toelichting:

- Deze grafiek toont het aantal kinderen dat in 2019-2021 in zorg was bij Yeph, of in pleegzorg, gezinsgericht logeren & wonen of niet-gezinsgericht logeren & wonen bij KOOS of Spoor030 logeerde of (tijdelijk) woonde.
- We zien een (lichte) daling van het aantal kinderen in pleegzorg, Yeph en niet gezinsgericht logeren & wonen en een lichte stijging van het aantal kinderen in gezinsgericht logeren & wonen. Dit past bij de beweging dat meer kinderen thuis of in een gezinsvorm opgroeien.

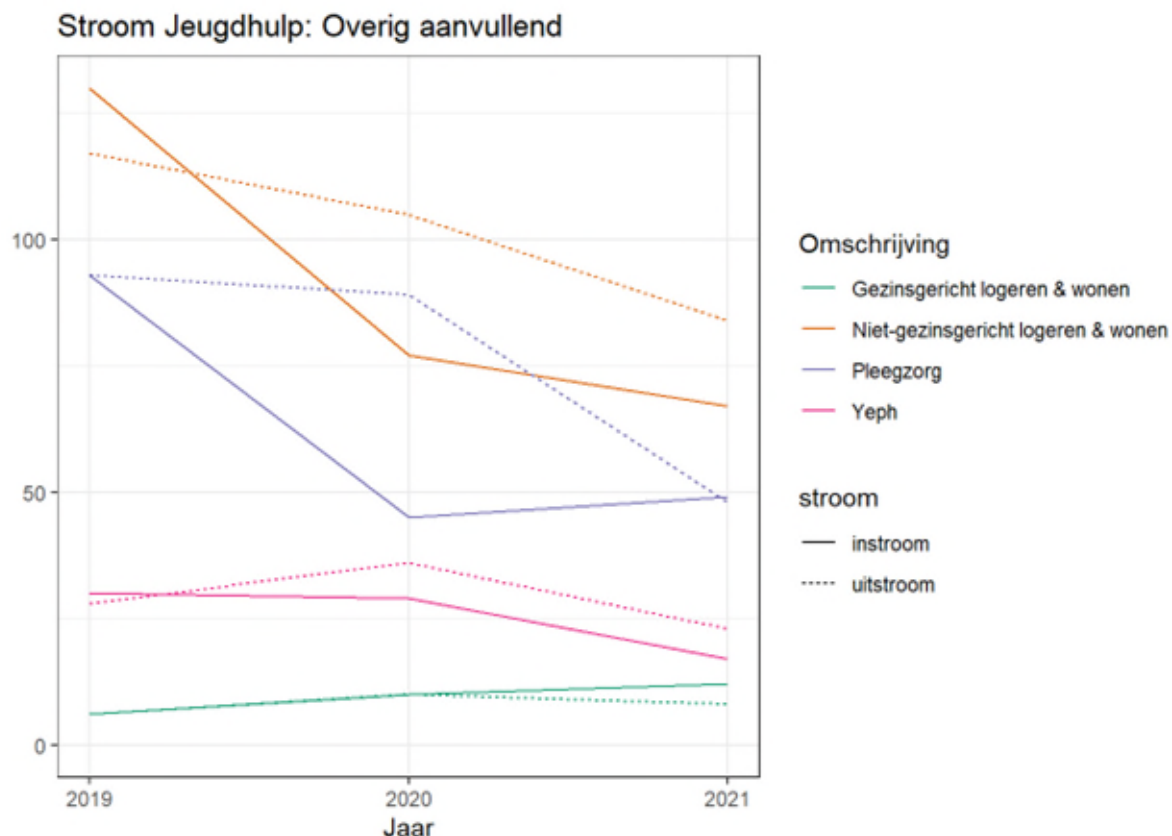
Toelichting:

- Deze grafiek laat zien hoeveel jongeren/gezinnen in 2019-2021 in-en uitstroonden bij de buurtteams en hoeveel kinderen in 2019-2021 in-en uitstroonden bij ambulante specialistische jeugdhulp van KOOS of Spoor030.
- De impact van corona was nog steeds groot: veel trajecten stagneerden door ziekte of quarantaine waardoor de zorgduur langer duurde en de uitstroom lager was.

Toelichting

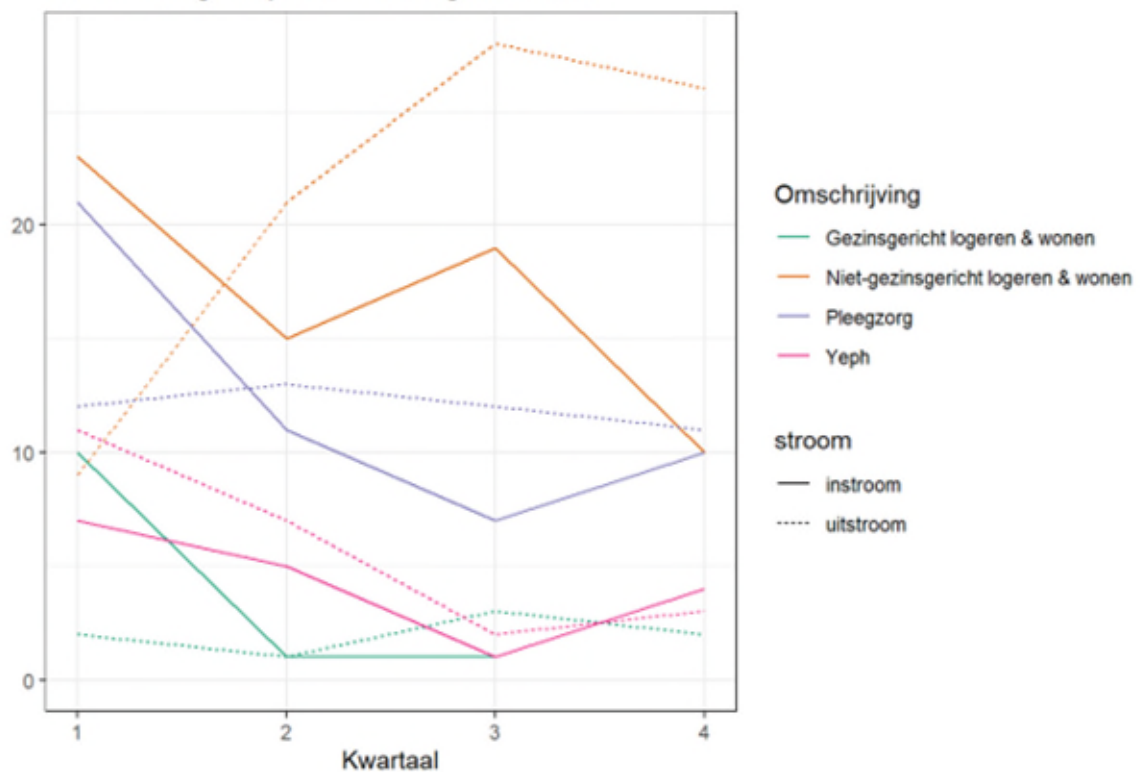
- Deze grafiek is vergelijkbaar met de vorige grafiek maar betreft alleen 2021: te zien is hoeveel jongeren/gezinnen per kwartaal in 2021 in-en uitstroonden bij de buurtteams en hoeveel kinderen per kwartaal in 2021 in-en uitstroonden bij ambulante specialistische jeugdhulp van KOOS of Spoor030.
- Begin 2021 was de instroom in de ambulante specialistische jeugdhulp hoger dan de uitstroom. Tegen het einde van het 2021 waren in- en uitstroom meer in evenwicht.

Toelichting:

- In deze grafiek staat het aantal kinderen dat per jaar in 2019-2021 in-en uitstroomden bij Yeph of in pleegzorg, gezins-gericht logeren & wonen of niet-gezinsgericht logeren & wonen bij KOOS of Spoor030 logeerde of (tijdelijk) woonde.
- We zien dat de uitstroom uit niet-gezinsgericht logeren & wonen, pleegzorg en Yeph hoger was dan de instroom. Bij pleegzorg kwam dit in 2021 in balans
- In vergelijking met het aantal kinderen in zorg bij de buurtteams en ambulant specialistische jeugdhulp zijn de aantallen in deze grafiek relatief klein. Dit maakt dat de stijging/daling van de lijnen soms zijn gebaseerd op een relatief klein aantal kinderen.

Stroom Jeugdhulp 2021: Overig aanvullend

Toelichting:

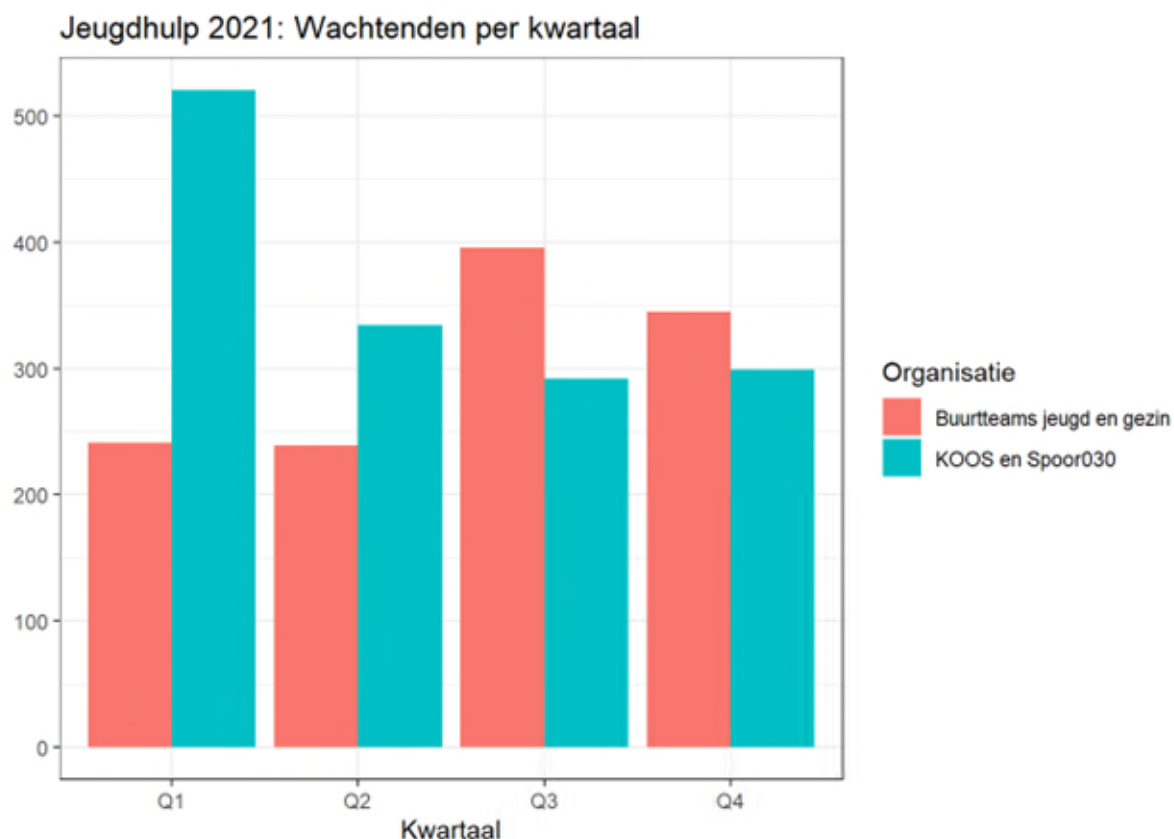
- Deze grafiek is aanvullend op de vorig: er is te zien hoeveel kinderen per kwartaal in 2021 in-en uitstroomden bij Yeph of in pleegzorg, gezins-gericht logeren & wonen of niet-gezinsgericht logeren & wonen bij KOOS of Spoor030 logeerden of (tijdelijk) woonden.
- We zien dat in de loop van 2021 de uitstroom uit niet-gezinsgericht logeren & wonen en pleegzorg hoger werd dan de instroom.
- In vergelijking met het aantal kinderen in zorg bij de buurtteams en ambulant specialistische jeugdhulp zijn de aantallen in deze grafiek relatief klein. Dit maakt dat de stijging/daling van de lijnen soms zijn gebaseerd op een relatief klein aantal kinderen.

In deze jaarstukken staan enkele grafieken met het aantal jeugdigen en gezinnen in zorg en de in-en uitstroom in de afgelopen jaren. In 2022 organiseren wij een interactieve sessie waarin wij in gesprek willen met de raad over de meer verdiepende data.

Beschikbaarheid

Onderstaande grafiek laat het aantal wachtenden per kwartaal in 2021 bij buurtteams jeugd en gezin en de aanvullende zorg zien. Dit zijn het aantal kinderen en gezinnen die een kennismakingsgesprek hebben gehad en wachten op jeugdhulp.

KOOS en Spoor030 pakten spoedeisende vragen (zoals ernstige somberheid, eetstoornissen, schooluitval, suicidaliteit, jonge kind) altijd direct op. Kinderen en gezinnen die wachtten op jeugdhulp hebben relatief lichtere vragen. KOOS, Spoor030 en buurtteams bekeken samen met hen of (tijdelijk) andere hulp (zoals buurtteams, sociale basis, eHealth) ingezet kon worden om de situatie deels te verlichten.

Toelichting:

- De wachtlijsten bij KOOS en Spoor030 namen door extra inzet van KOOS, Spoor030, buurtteams en andere partners tussen begin 2021 en eind 2021 sterk af.
- Bij de buurtteams was er een hogere instroom dan in 2020, onder andere als gevolg van de toeslagenaffaire. (zie de stelselindicator bereik). Het aantal wachtenden zagen we in de tweede helft in het jaar oplopen.
- Bij 85 procent van de gezinnen startte het buurtteam de ondersteuning binnen twee weken na kennismakingsgesprek gestart, bij 86 procent was dat binnen vier weken. Bij circa 15 procent was de periode tussen aanmelding en start van de ondersteuning langer.

In 2021 voerden de buurtteams 54 procent van de kennismakingsgesprekken binnen vijf werkdagen (dit is de opdracht van de buurtteams). Gemiddeld vonden de kennismakingsgesprekken na acht dagen plaats, iets sneller dan in 2019 en vergelijkbaar met 2020. Zowel de agenda van de klant als die van het buurtteam kon aanleiding zijn om na meer dan vijf werkdagen een kennismakingsgesprek te voeren.

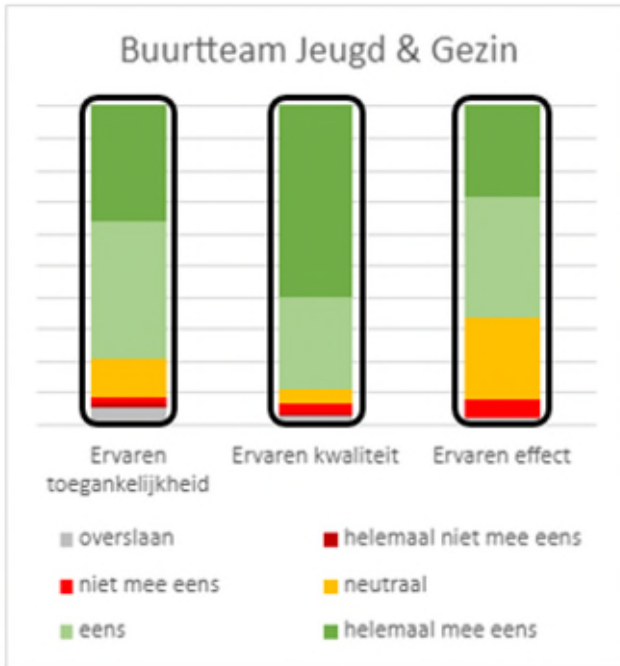
Bij de prestatiedoelstellingen is te lezen wat de buurtteams, KOOS en Spoor030 samen met andere partners deden om tijdig passende ondersteuning en hulp te bieden.

Kwaliteit

In deze verantwoording laten we de eerste resultaten van Ervaringwijzer zien. Onderstaande figuren laten een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect' zien. Buurtteams, KOOS en Spoor030 gaan dit instrument de komende jaren meer inzetten.

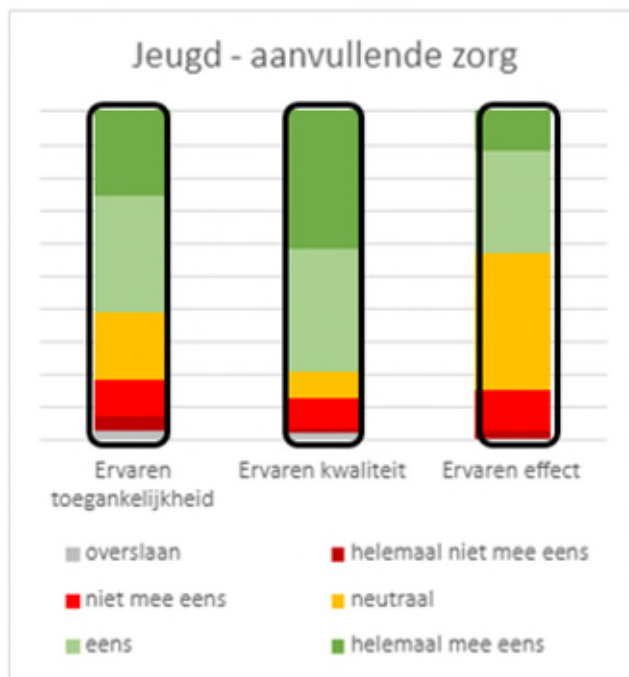
Buurtteams jeugd en gezin

Over 2021 zijn er 66 vragenlijsten ingevuld. Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer respondenten antwoorden neutraal op vragen die gaan over het effect van de verkregen hulp of ondersteuning. Meer dan 50 respondenten hebben aangegeven wat ze goed vinden gaan – bijvoorbeeld 'communicatie' – en wat er beter kan – bijvoorbeeld een kortere wachtlijst.

Aanvullende zorg

Over 2021 zijn er verspreid over 2 aanbieders 61 vragenlijsten ingevuld. Op het onderdeel kwaliteit is een overwegend positief beeld te zien. Op de onderdelen ervaren toegankelijkheid en effect is het beeld gemêleerder. Voornamelijk het onderdeel effect geeft een groot aandeel respondenten 'neutraal aan'. Dit kan komen doordat er op verschillende momenten is uitgevraagd, variërend van vlak na aanvang van de zorg tot na afsluiting van zorg. Ruim 40 respondenten hebben aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, variërend van 'niet zo veel' tot 'wachtlijst'.

1.1 Gezinnen die dat nodig hebben worden ondersteund: om de zelfstandigheid te versterken en om een veilige en gezonde ontwikkeling mogelijk te maken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Gezinnen die dat nodig hebben worden ondersteund: om de zelfstandigheid te versterken en om een veilige en gezonde ontwikkeling mogelijk te maken

In alle buurten kunnen gezinnen terecht bij een buurtteam voor hulp en ondersteuning op allerlei leefgebieden.

Voor informatie over bereik, beschikbaarheid en kwaliteit van de buurtteams jeugd en gezin: zie stelselindicatoren jeugd.

De inzet van gezinswerkers in huisartsenpraktijken is gegroeid van rond de 20% naar ruim boven de 40% van de huisartsenpraktijken. Daarnaast hebben de buurtteams eind 2021 met nog eens negen praktijken overlegd over het realiseren van ondersteuning. De doelstelling om in 2021 60% van de huisartspraktijken te ondersteunen met de inzet van gezinswerkers is niet bereikt. In de [Raadsbrief Ondersteuning huisartsenpraktijken door gezinswerkers Utrecht](#) is dit verder toegelicht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin

De buurtteams jeugd en gezin boden gezinnen die dat nodig hadden passende en tijdige ondersteuning aan. Indien nodig deden ze dit in nauwe samenwerking met andere partners in de stad:

- Buurtteams monitorden samen met partners hoe goed het lukt om tijdig hulp te bieden. Zij stemden de capaciteit van de buurtteams af op de hulpvragen in de buurt. Bijvoorbeeld door inzet van tijdelijk extra formatie, inzet van het mobiele team en in enkele gevallen voorrang bij het opvullen van vacatures.
- Ze probeerden met jongeren en gezinnen goed onderscheid te maken tussen wat een normale reactie is op nare omstandigheden, zoals corona, en wat problematisch is en reden voor zorg.
- Partners in de stad benutten steeds beter de capaciteiten van elkaar en boden elkaar inhoudelijke consultatie.
- Buurtteams en organisaties in de sociale basis versterkten hun samenwerking. Voorbeelden zijn te lezen in het programma Samenleven en Sport.
- De kernpartneraanpak hebben we uitgebreid en versterkt. Op vier scholen voor speciaal onderwijs verbeterden we de aansluiting van schoolondersteuning-kernpartneraanpak (inzet JGZ, leerplicht, Lokalis en het samenwerkingsverband passend onderwijs) en de inzet vanuit KOOS/Spoor030. Hierdoor lukte het steeds beter om in de school integraal samen te werken, met én voor elke leerling.
- Door gezamenlijk beter, eerder en anders te kijken naar een hulpvraag voorkomen we vaker dat er jeugdhulp nodig is en zien we knelpunten beter. We voerden met samenwerkingsverbanden, Lokalis, KOOS, Spoor030, leerplicht en JGZ maandelijks een 'met andere ogen' gesprek. We bespraken aan de hand van complexe casuïstiek waar nieuwe kansen liggen en/of het beter kan. Een resultaat hiervan is de afspraak om de thuiszittersaanpak te intensiveren en in te zetten op 'de beweging naar 0' vrijstellingen.
- Afgelopen jaar werkte het buurtteam MBO op alle locaties van het ROC MN en MBO Utrecht. We bespraken met regiogemeenten de regionale samenwerking tussen de mbo-instellingen en de jeugdhulp (zie hiervoor de voortgangsrapportage 'mbo uitvoeringsplan Sterk Utrechts mbo' bij de raadsbrief met dit onderwerp, in Q1).

- Het MBO-team ging actief klassen langs, zag daardoor vragen eerder en kon sneller en preventiever werken en de school ondersteunen bij het in beeld houden van 'zorgleerlingen'. Het V(S)O-team hield meer en eerder gesprekken met docenten, leerlingen en ouders over het voorkomen van uitval. Hierdoor was langdurige begeleiding door het buurtteam vaak niet nodig en bleken ook andere oplossingen helpend.
- Op verschillende manieren ontwikkelden we nauwere samenwerking tussen huisartsen en buurtteams jeugd en gezin. Vragen die bij de één op tafel komen, hangen namelijk heel vaak samen met vragen die bij de ander worden gesteld. Een voorbeeld van deze samenwerking is te zien in Overvecht waar we in een wijkbreed overleg van huisartsen, buurtteam, jeugdgezondheidszorg en Spoor030 complexe problematiek bespreken (zie [raadsbrief](#) voor meer voorbeelden).
- Met inzet van 6 extra fte bij de buurtteams jeugd en gezin werkten we samen met de huisartsenorganisatie en de verschillende praktijken toe naar ondersteuning in steeds meer praktijken.
- De buurtteams maakten de gezinsplannen steeds vaker samen met andere partners. Dit zorgt ervoor dat gezinnen een plan krijgen op basis van meerdere expertises. Door procesevaluaties leerden we van casuïstiek hoe we gezinnen beter kunnen helpen.
- Samen met collega's van Werk en Inkomen en U-Centraal werkten de gezinswerkers aan de verbetering van de toegang tot schuldhulpverlening. Vroegsignalering van schulden is uitgevoerd.
- De pilots en procesafspraken rondom het helpen van inwoners zonder werk of dagbesteding kregen een vervolg in betere en meer samenwerking in de praktijk.
- Het buurtteam is aangesloten bij de Werkwinkel en gezinswerkers bleven zich inzetten voor o.a. de ondersteuning van jonge moeders binnen het programma Samen voor Overvecht.

Meer info over de inzet van de buurtteams: zie de overige prestatiedoelstellingen.

We zien dat meer jeugdhulp niet altijd de oplossing is en maatschappelijke factoren een sterke rol kunnen spelen in de vraag naar jeugdhulp. Daarom verkenden we met partners wat er nodig is om een actieve dialoog te voeren over wat er nodig is om de prestatiedruk te verminderen, kinderen zichzelf kunnen zijn en kinderen en ouders zich weerbaar en mentaal gezond voelen? De acties die hierop onder andere liepen zijn:

- We namen actief deel aan de landelijke hervormingsagenda jeugd. We willen dat er landelijk ook meer nadruk is op floreren en versterken van het dagelijks leven en minder op presteren en medicaliseren.
- In de Health Hub Utrecht richtten partners een nieuwe coalitie 'mentale weerbaarheid jongeren' op om ook in dit regionale netwerk samen te werken aan dit vraagstuk.
- In het project De Krijtclub startte een ontwerpteam met ouders, kinderen en professionals in Rivieren-/Dichterswijk een ontwerpproces om te onderzoeken, leren en testen wat er nodig is om kinderen een eerlijke start te bieden, ondanks de effecten van de prestatimaatschappij.

We startten met een expertgroep om vanuit verschillende invalshoeken te leren en door te ontwikkelen op onder andere de versterking van het dagelijks leven, het verminderen van prestatiedruk, versterken van het dagelijks leven en als kind uniek te mogen zijn (minder problematiseren).

Corona

Informatie over de impact van corona: zie de algemene programmadoelstelling en de stelselindicatoren.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
18-1-1-1	Buurtteams jeugd en gezin	0	157	0	0	1.308	1.308	0
	Totaal Baten	0	157	0	0	1.308	1.308	0
Lasten								
18-1-1-1	Buurtteams jeugd en gezin	20.823	21.836	20.718	24.285	25.274	-989	24.354
	Totaal Lasten	20.823	21.836	20.718	24.285	25.274	-989	24.354
	Saldo baten en lasten	-20.823	-21.679	-20.718	-24.285	-23.966	319	-24.354
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-20.823	-21.679	-20.718	-24.285	-23.966	319	-24.354

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Afwijking wordt toegelicht

Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting Bedrag

Baten

18-1-1-1 Buurtteams jeugd en gezin

Op alle prestatiedoelstellingen voor jeugd hebben we afgelopen jaar door diverse onderdelen specifieke uitkeringen en subsidies ontvangen van het Rijk. Deze zijn niet begroot omdat specifieke uitkeringen altijd budgetneutraal zijn. Er worden nooit meer kosten gemaakt dan het bedrag wat we ontvangen van het Rijk en bij een eventueel voordeel vloeien de resterende middelen terug naar het Rijk. Op deze prestatiedoelstelling hebben we middelen ontvangen en uitgegeven voor de kinderopvangtoeslagaffaire. Deze specifieke uitkering loopt door in 2022.

Om het MBO buurtteam te financieren ontvangen we bijdragen van onder andere schoolmaatschappelijk werk. Het positieve verschil op deze prestatiedoelstelling wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een nagekomen bijdrage voor het MBO buurtteam over 2020.

Totaal baten	1.308
---------------------	--------------

	x € 1.000
Toelichting	Bedrag
Lasten	
18-1-1-1 Buurtteams jeugd en gezin	-989
Zie de toelichting over specifieke uitkeringen bij baten. Het betreft hier de lasten voor de specifieke uitkering kinderopvangtoeslagaffaire.	
Totaal	-989
Totaal lasten	-989

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten op deze doelstelling.

						x € 1.000
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten	
Niet van toepassing						

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2. Zorg voor jeugd sluit goed aan bij de vraag van de gebruiker, is snel beschikbaar en eenvoudig en efficiënt georganiseerd

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Zorg voor jeugd sluit goed aan bij de vraag van de gebruiker, is snel beschikbaar en eenvoudig en efficiënt georganiseerd

Sinds 2020 krijgen kinderen en gezinnen dicht bij huis zorg van professionals van KOOS en Spoor030. Dit doen KOOS en Spoor030 in samenwerking met andere organisaties in de buurt zoals de buurtteams, onderwijs, JGZ en sociale basis.

De residentiële zorg bij Yeph daalde sterker dan verwacht (10% lager dan voorzien in de businesscase van Yeph), terwijl de zorgvragen intensiever en complexer waren.

Voor informatie over bereik, beschikbaarheid en kwaliteit van KOOS en Spoor030: zie de stelselindicatoren. Informatie over de impact van corona: zie algemene doelstelling.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen die dat nodig hebben, waarbij de zorg dichtbij huis georganiseerd is in specialistische teams

We zetten extra in op het tijdig bieden van passende hulp en ondersteuning:

- We hebben extra budget beschikbaar gesteld aan KOOS en Spoor030 om tijdig passende hulp te bieden. Met dit extra budget hebben zij meer personeel aangenomen en meer onderaannemers ingezet voor het bieden van hulp.

- Partners in de sociale basis, basiszorg en aanvullende zorg werken steeds meer samen, bijvoorbeeld:
 - We koppelden aan elk team in de aanvullende zorg een ambassadeur informele zorg om bij zorgvragen te kijken wat de informele zorg kan doen.
 - Partners organiseerden sportactiviteiten voor jongeren in combinatie met mentale ondersteuning van KOOS en Spoor030.
- We zetten samen met onze partners stappen in de opgave Wel thuis (alle kinderen groeien zo thuis mogelijk in een gezinsvorm op):
 - Meer ambulante zorg om kinderen thuis te laten opgroeien.
 - De campagne 'Utrechtse plekkies' trok veel aandacht en leverde enkele nieuwe plekken voor pleegkinderen op.
 - Start van de realisatie van een gezinshuis in Vleuten.
- De krapte op de arbeidsmarkt is een urgent vraagstuk. KOOS, Spoor030, Lokalis en SVMN zetten veel in op het actief en creatief werven en duurzaam bemensen van de organisaties. Zo hebben zij veel aandacht voor de ondersteuning van young professionals. Daarnaast zetten zij de eerste stappen om meer gezamenlijk op te trekken (zie [Raadsbrief Arbeidsmarktvraagstuk sociaal domein](#)).

Meer info over de inzet van KOOS en Spoor030: zie de overige prestatiedoelstellingen.

Inzet Yeph is conform programmabegroting gerealiseerd.

Corona

Informatie over de impact van corona: zie de algemene programmadoelstelling en de stelselindicatoren.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
18-1-2-1	Aanvullende zorg Jeugd	0	234	0	0	7.811	7.811	0
	Totaal Baten	0	234	0	0	7.811	7.811	0
Lasten								
18-1-2-1	Aanvullende zorg Jeugd	60.209	63.308	58.026	66.696	74.459	-7.763	62.946
	Totaal Lasten	60.209	63.308	58.026	66.696	74.459	-7.763	62.946
	Saldo baten en lasten	-60.209	-63.073	-58.026	-66.696	-66.648	49	-62.946
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	5.354	5.354	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-54.855	-57.719	-58.026	-66.696	-66.648	49	-62.946

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Afwijking wordt toegelicht

Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
18-1-2-1 Aanvullende zorg Jeugd	7.811
Op alle prestatiedoelstellingen voor jeugd hebben we afgelopen jaar door diverse onderdelen specifieke uitkeringen en subsidies ontvangen van het Rijk. Deze zijn niet begroot omdat specifieke uitkeringen altijd budgetneutraal zijn. Er worden nooit meer kosten gemaakt dan het bedrag wat we ontvangen van het Rijk en bij een eventueel voordeel vloeien de resterende middelen terug naar het Rijk. Op deze prestatiedoelstelling hebben we middelen ontvangen en uitgegeven voor onder andere de vastgoedtransitie jeugdzorgplus en acute jeugd GGZ. De uitkeringen lopen door in 2022.	
Totaal	7.811
Totaal baten	7.811

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
18-1-2-1 Aanvullende zorg Jeugd	-7.811
Zie de toelichting bij baten over de specifieke uitkeringen. Het betreffen hier de uitgaven voor onder andere de vastgoedtransitie jeugdzorgplus en acute jeugd GGZ.	
In een eerdere raadsbrief over versneld vernieuwen is aangekondigd dat we verwachtten 0,8 miljoen euro niet in te zetten in 2021 en te laten vrijvallen. Dit bedrag is iets lager geworden (ongeveer 0,680 miljoen euro). Daarnaast zijn er in 2021 kosten gemaakt voor pleegzorg van minderjarige alleenstaanden vreemdelingen die niet begroot waren. De vergoeding vanuit het Rijk hiervoor (die niet alle kosten dekt) komt pas bij de mei- of septembercirculaire 2022. Aangezien er op deze prestatiedoelstelling een voordeel is, is er voor deze kosten geen bestedings- en dekkingsvoorstel gemaakt. Een aantal kleinere negatieve posten zoals PGB en LTA maken dat het resultaat uiteindelijk nihil is op deze prestatiedoelstelling.	49
Totaal	7.763
Totaal lasten	-7.763

Corona

Op deze prestatiedoelstelling drukken de kosten voor versneld vernieuwen en perspectief voor jeugd. Zie ook de tweede toelichting onder lasten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Versneld vernieuwen en perspectief voor jeugd	6.71	6.500			

Toelichting

Vanuit de coronapakketten van het Rijk is geld vrij gemaakt voor perspectief voor jeugd en versneld vernieuwen. De middelen waren bedoeld voor het op een vernieuwende manier voorkomen van een boeg golf op Wmo en Jeugd en zijn hiermee meerkosten naar aanleiding van corona. Het totale bedrag betreft 6,5 miljoen euro.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.3 Daar waar het gezond en veilig opgroeien van kinderen bedreigd wordt, Borgen we met passende (preventieve) jeugdbescherming de veiligheid van jeugd

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.3.1. Daar waar het gezond en veilig opgroeien van kinderen bedreigd wordt, Borgen we met passende (preventieve) jeugdbescherming de veiligheid van jeugd

In september is de proeftuin kind- en gezinsbescherming in Overvecht gestart (zie [Raadsbrief Update ontwikkelingen jeugdbescherming en passende zorg voor de meest kwetsbare kinderen Utrecht](#)). Hierin werkt het buurtteam intensief samen met Veilig Thuis, SAVE (samen Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) en de Raad voor de Kinderbescherming. Dit Utrechtse initiatief is ondersteund door het Rijk in het programma Zorg voor de Jeugd. De ervaringen van deze pilot lagen mede aan de basis van het landelijke toekomstscenario kind- en jeugdbescherming ([zie publicatie en Kamerbrief](#)). Utrecht maakt deel uit van de groep gemeenten die de vervolgaanpak verder ontwikkelen.

De intensieve samenwerking tussen genoemde partijen heeft nu al geresulteerd in de vorming van één team waarin verschillende expertises, taken, rollen en bevoegdheden ingezet kunnen worden in een groter werkgebied, met een breder takenpakket en met nieuwe ontwikkelopgaven (zoals versterken van de rechtsbescherming en de samenwerking met de volwassen GGZ). De looptijd van de proeftuin is nog te kort om nu te kunnen zeggen wat we hiermee hebben gerealiseerd voor kinderen en gezinnen.

In Utrecht stonden eind 2021 geen kinderen op de doorbraaklijst. Begin november 2021 startte Utrecht met de bovenregionale coördinatie van de doorbraakaanpak van regio Utrecht- Flevoland. We willen de dalende trend van het aantal kinderen op de doorbraaklijst doorzetten en bovenregionaal van elkaar leren over het oplossen van complexe casuïstiek (zie ook [Raadsbrief Update ontwikkelingen jeugdbescherming en passende zorg voor de meest kwetsbare kinderen Utrecht en SV 2021 nr. 171 Utrechtse kwetsbare kinderen nog steeds onvoldoende beschermd \(met antwoord\)](#)).

In vergelijking met andere plaatsen in Nederland is in Utrecht, over de afgelopen vijf jaar, sprake van een sterkere afname van het aantal kinderbeschermingsmaatregelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen

In de proeftuin kind- en gezinsbescherming investeren we in het fundamenteel anders samenwerken in de jeugdbeschermingsketen. We werken nu in één team, vereenvoudigen, ontdubbelen en zetten tijdiger passende hulp en ondersteuning in. We werken samen met gezinsleden, belangrijke mensen in de omgeving, sociale basis, buurtteams en zorgpartners voor jeugd en volwassenen. Buurtteams, KOOS, Spoor030, Yeph en SVMN hebben de doorbraakaanpak vastgehouden voor die situaties waarin kinderen en gezinnen met een rechterlijke maatregel niet tijdig passende hulp kregen. Met subsidieregelingen stimuleerden de jeugdhulpregio's in Utrecht en Flevoland met landelijke middelen diverse nieuwe initiatieven, zoals gezinsgerichte kleinschalige verblijfsvormen. De inspecties volgen dit actief.

Op 1 juli 2021 heeft SVMN het Koersprogramma gelanceerd. De belangrijkste doelstelling: de jeugdige en het gezin meer centraal stellen in zowel het dagelijks werk als in het functioneren van de organisatie en werkwijze (zie [Raadsbrief Update ontwikkelingen jeugdbescherming en passende zorg voor de meest kwetsbare kinderen Utrecht](#)). Punt van aandacht bleef de samenstelling van de cliëntenraad van SVMN.

Deze is sinds 2019 behoorlijk kleiner geworden. Het is de cliëntenraad gelukt enkele nieuwe leden te vinden, maar inspanning hierop blijft nodig.

De arbeidsmarktproblematiek had voor SVMN een nog prominentere invloed op de dienstverlening dan voorgaande jaren. We stelden middelen beschikbaar om ruimte te creëren voor professionals om te leren en ontwikkelen en voor het verlagen van de werkdruk. Zie daarnaast prestatiedoelstelling 1.2.1. over de arbeidsmarkt.

In het najaar ontwikkelden Utrechtse partners een Utrechtse ondersteuningsaanpak voor uithuisplaatsingen bij gezinnen die zijn gedupeerd door de kinderopvangtoeslagenaffaire. In Utrecht zijn de actuele aantallen van kinderen waarbij dit speelt -voor zover we weten- eind 2020 minder dan tien. Meer informatie: [Raadsbrief uithuisplaatsingen toeslagaffaire kinderopvang Utrecht](#)).

Corona

Het was lastiger in contact te komen met cliënten en het ziekteverzuim was hoog. De dienstverlening van SVMN bleef op peil met bijvoorbeeld externe inhuur. Veilig Thuis ging door met huisbezoeken als dat nodig was. In de cijfers van SVMN is niet terug te zien dat de lockdowns leidden tot meer interventies bij huiselijk geweld: het aantal interventies bij Veilig Thuis en de politie liep in 2021 terug.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
18-1-3-1 Passende jeugdbescherming	0	56	0	0	142	142	0
Totaal Baten	0	56	0	0	142	142	0
Lasten							
18-1-3-1 Passende jeugdbescherming	11.548	10.459	11.550	11.592	10.675	917	11.661
Totaal Lasten	11.548	10.459	11.550	11.592	10.675	917	11.661
Saldo baten en lasten	-11.548	-10.403	-11.550	-11.592	-10.533	1.059	-11.661
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-11.548	-10.403	-11.550	-11.592	-10.533	1.059	-11.661

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Baten	
18-1-3-1 Passende jeugdbescherming	
Op alle prestatiedoelstellingen voor jeugd hebben we afgelopen jaar door diverse onderdelen specifieke uitkeringen en subsidies ontvangen van het Rijk. Deze zijn niet begroot omdat specifieke uitkeringen altijd budgetneutraal zijn. Er worden nooit meer kosten gemaakt dan het bedrag wat we ontvangen van het Rijk en bij een eventueel voordeel vloeien de resterende middelen terug naar het Rijk. Op deze prestatiedoelstelling hebben we middelen ontvangen en uitgegeven voor de proeftuin kind- en gezinsbescherming.	142
Totaal	142
Totaal baten	142

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Lasten	
18-1-3-1 Passende jeugdbescherming	
De verwachte kosten voor SVMN voor 2021 ongeveer 0,5 miljoen euro zijn dan begroot. Daarnaast is het resultaat van 2020 en een deel van het resultaat 2019 ook verwerkt in 2021.	917
Totaal	917
Totaal lasten	917

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten op deze doelstelling.

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

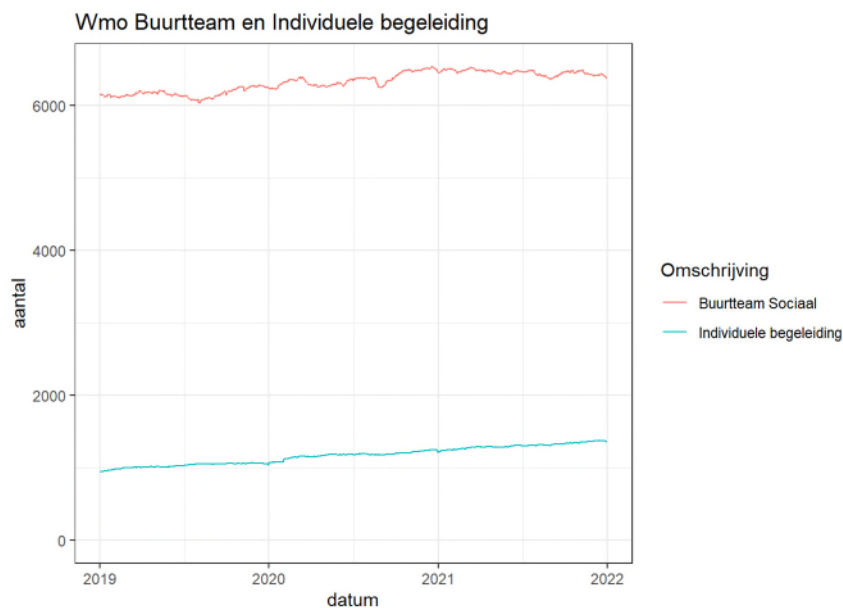
2. Wmo: In Utrecht kan iedereen meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

Indicatoren WMO

Onderstaande indicatoren geven informatie over bereik, beschikbaarheid en kwaliteit van de zorg en ondersteuning in Utrecht. De cijfers zijn op dit moment niet volledig. Voor Hulp bij Huishouden, Hulpmiddelen, Woningaanpassingen en Vervoer zijn, wegens een migratie van de bronsystemen, op het moment van schrijven zijn geen accurate gegevens beschikbaar (en daardoor ook niet beschikbaar bij de verplichte BBV indicator). Daarom is gekozen om dit meer beschrijvend weer te geven of te verwijzen naar eerdere communicatie uit de periode dat deze cijfers nog wel beschikbaar waren. Door een aanpassing in het ICT-systeem van Buurtteam Sociaal is de implementatie van Ervaringswijzer uitgesteld tot begin 2022. Hierdoor zijn er geen betrouwbare cijfers over de klantervaringen van Buurtteam Sociaal. Specifiek voor de raad organiseren we nog een interactieve sessie omtrent de jaarstukken 2021 waarin we dieper ingaan op de achterliggende gegevens en duiding van deze indicatoren.

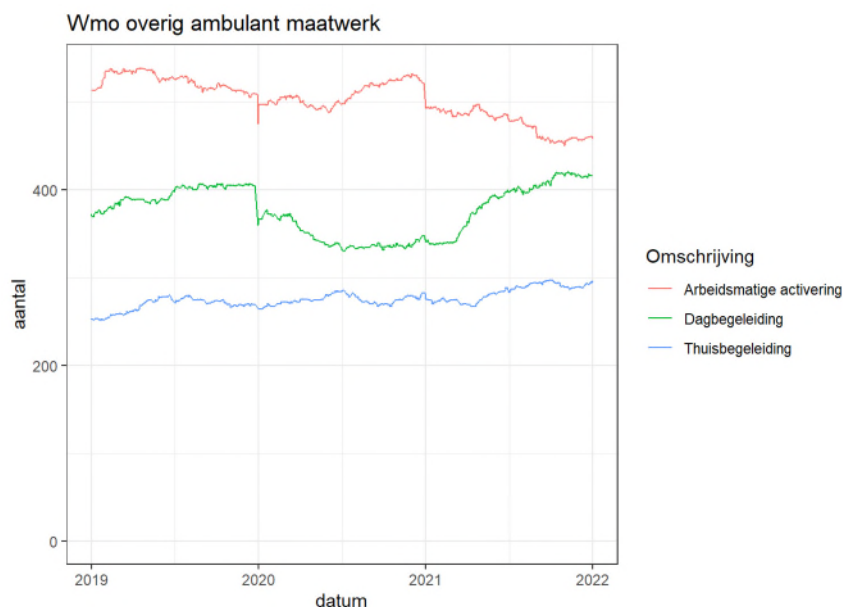
Bereik

Onderstaande grafieken tonen het aantal inwoners dat gebruik maakt van de verschillende vormen van zorg en ondersteuning. De grafieken zijn voorzien van een korte toelichting.

Toelichting

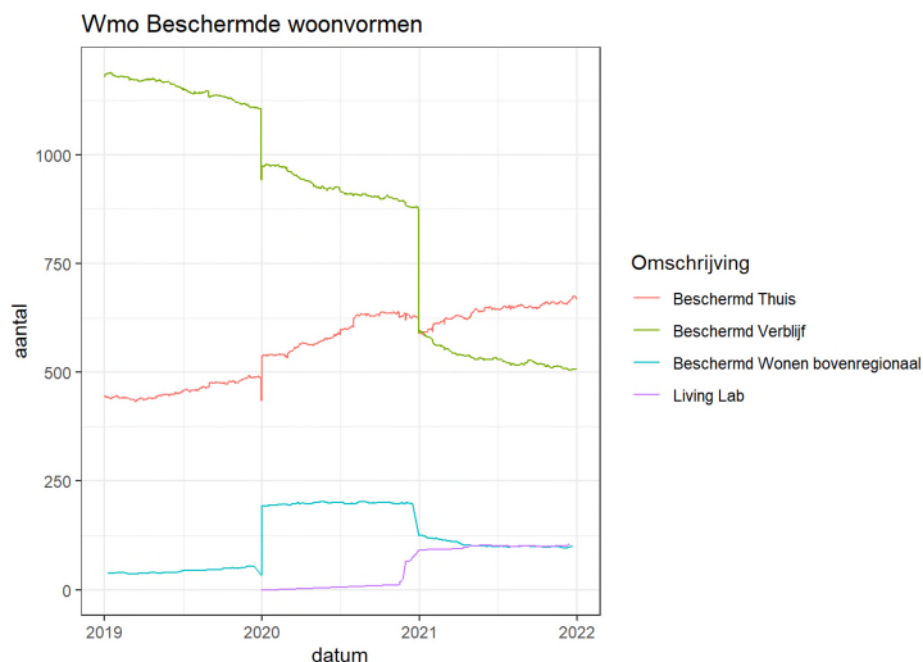
- Deze grafiek toont het aantal lopende casussen in begeleiding bij Buurtteam Sociaal en Individuele begeleiding tot en met 2021.
- In de grafiek is een duidelijke stijging zichtbaar in de vraag naar Individuele Begeleiding. De stijging betreft vooral inwoners die begeleiding nodig hebben vanwege GGZ-problematiek (we zien de groei voornamelijk bij jongvolwassenen met Autisme Spectrum Stoornis (ASS) en in mindere mate bij inwoners met combinatieproblematiek GGZ/VG).

Toelichting

- Deze grafiek toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van Arbeidsmatige activering, Dagbegeleiding of Thuisbegeleiding

- De daling als gevolg van Dagbegeleiding die begin 2021 nog zichtbaar was is grotendeels terug op het oude niveau. Arbeidsmatige activering is in 2021 redelijk stabiel gebleven, tegen het einde van het jaar is een lichte daling zichtbaar, vermoedelijk het gevolg van de coronamaatregelen.

Toelichting

- Deze grafiek toont het gebruik van de verschillende beschermde woonvormen. In het begin van het jaar 2021 is duidelijk in de cijfers de uitname van de Wmo naar Wlz zichtbaar.
- In de grafiek is een lichte toename van beschermd thuis te zien ten opzichte van beschermd verblijf. Dit is de beweging die we willen maken. Door een gebrek aan doorstroming op de woningmarkt stopt deze ontwikkeling enigszins omdat het voor veel cliënten moeilijk is om passende woonruimte te vinden in de krappe woningmarkt.

Beschikbaarheid

De onderstaande tabellen tonen de verschillende wachttijden tot de start van ondersteuning.

Basiszorg

Basiszorg (gemiddelde wachttijd tot eerste gesprek na aanmelding)	2020	2021
Buurtteam	6,4	7,6

Toelichting

- In 2021 hebben we een stijging gezien van de wachttijd tot het eerste gesprek. In twee teams zijn tijdelijke wachttijsten gemeld waardoor niet direct een afspraak kon worden ingepland, maar dit soms meer tijd in beslag nam. Dit betrof Buurtteam Zuilen (drie maanden tot circa november) en Buurtteam West (vier maanden tot en met december).

Aanvullende zorg

Aanvullende zorg (gemiddelde wachttijd in dagen)	2019	2020	2021
Arbeidsmatige activering	7	6	8
Dagbegeleiding	16	16	11
Individuele Begeleiding	26	30	42
Thuisbegeleiding	33	50	21

Toelichting

- De ontwikkeling van de wachttijd door het jaar heen fluctueert sterk dus kan per kwartaal sterk verschillen. Bij alle vormen zien we echter een afname van de gemiddelde wachttijd tot start van de ondersteuning behalve bij Individuele Begeleiding waar een duidelijke toename zichtbaar is.

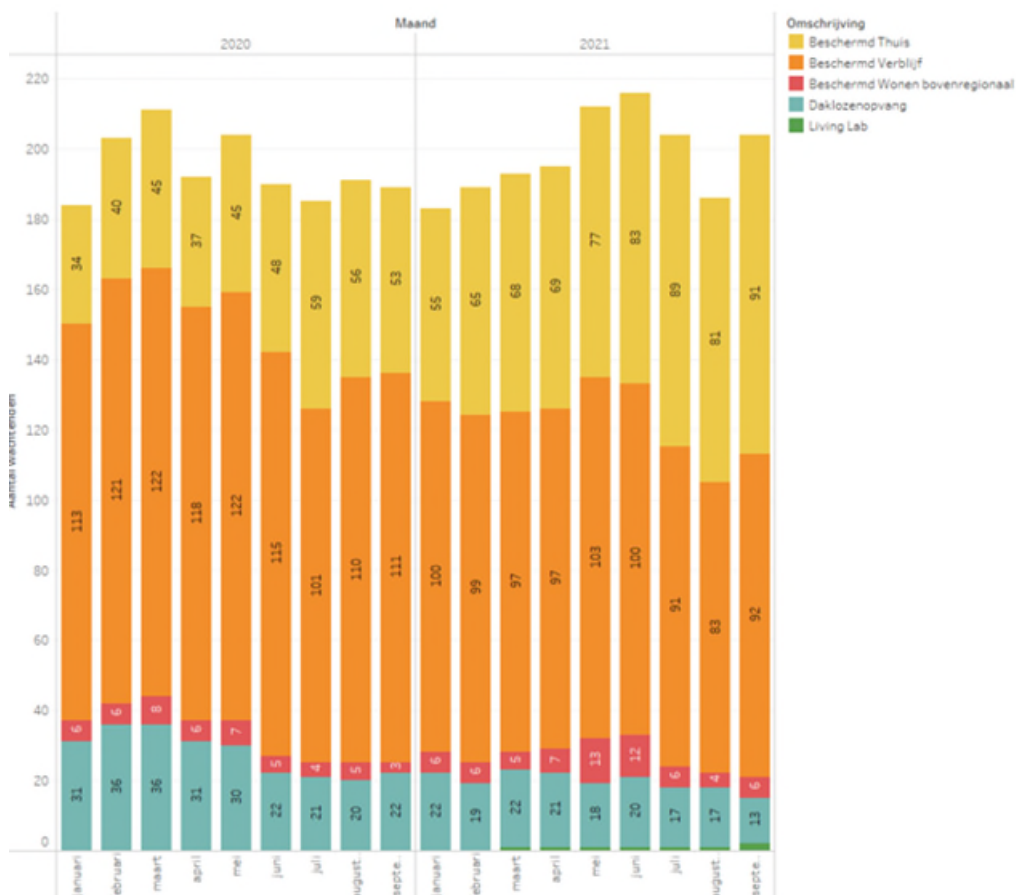
Hulp bij huishouden

De gemiddelde wachtlijst over 2021 voor Hulp bij Huishouden bestaat uit 111 cliënten. In de loop van de zomermaanden van 2021 kregen we te maken met een oplopende wachtlijst. Dit is een bekend fenomeen in de Hulp bij het huishouden, door vakanties kampen de aanbieders elke zomer met capaciteitsproblemen. Maar we zagen ook de invloed van beëindiging van de coronamaatregelen en daarmee vertrek van personeel naar andere sectoren zoals de horeca. Landelijk is er op dit moment een groot tekort aan voldoende personeel voor de hulp bij het huishouden. Het was zodoende voor partijen een uitdaging om medewerkers vast te houden tot de afloop van het huidige contract Hulp bij het huishouden (1/1/2022 en 1/5/2022). De raad is middels verschillende raadsbrieven ([februari 2022](#), [november 2021](#), [oktober 2021](#)) op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen inclusief de wachtlijsten.

Hulpmiddelen

De omvang van de vraag naar hulpmiddelen is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Wel zien we lichte verschuivingen in het soort voorzieningen waaraan behoefte is. Er is een grotere vraag naar elektrisch ondersteunde en complexe hulpmiddelen, terwijl de vraag naar eenvoudige handbewogen hulpmiddelen daalt. De oorzaak hiervan vinden we in een maatschappelijke trend waarbij het gebruik van elektrische ondersteuning – zoals fietsen – steeds gebruikelijker wordt. Een gevolg van de coronamaatregelen is een wereldwijd leveringsprobleem van onderdelen. Ook transport is complexer geworden. Daardoor lopen levertijden op, juist van complexe hulpmiddelen waarnaar veel vraag is. In 2021 heeft dit nog niet tot problemen geleid. De verwachting is dat leveringsproblemen afnemen doordat leveranciers werken aan alternatieven.

Beschermde woonvormen

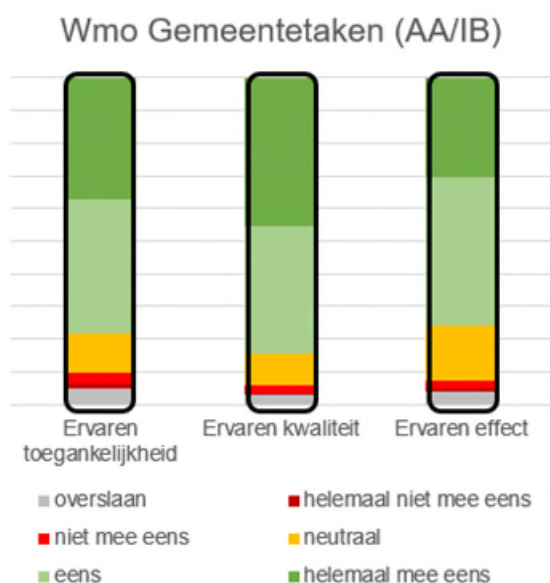

Toelichting

- In bovenstaande tabel zijn het aantal wachtenden per zorgvorm weergegeven tot en met Q3.
- Op het moment van schrijven is het niet mogelijk om accurate cijfers van de wachttijden te genereren. De gemiddelde wachttijd voor het totaal aan beschermde woonvormen ligt rond de zeven weken. De cijfers voor de wachttijden verschillen echter sterk per doelgroep en de gevraagde expertise bij de begeleiding. De gemiddelde wachttijd geeft daarmee een vertekend beeld omdat deze afhankelijk van de zorgvraag van de cliënt sterk kan verschillen. Zo is er bijvoorbeeld een grote groep wachtende met de gevraagde expertise 'Psychiatrie' en 'Ernstige psychosociale problematiek' maar wachten zij relatief kort (gemiddeld vijf weken) en is er een kleinere groep met gevraagde expertise 'Psychiatrie' en 'Autisme' die relatief weer erg lang moet wachten (22 weken).

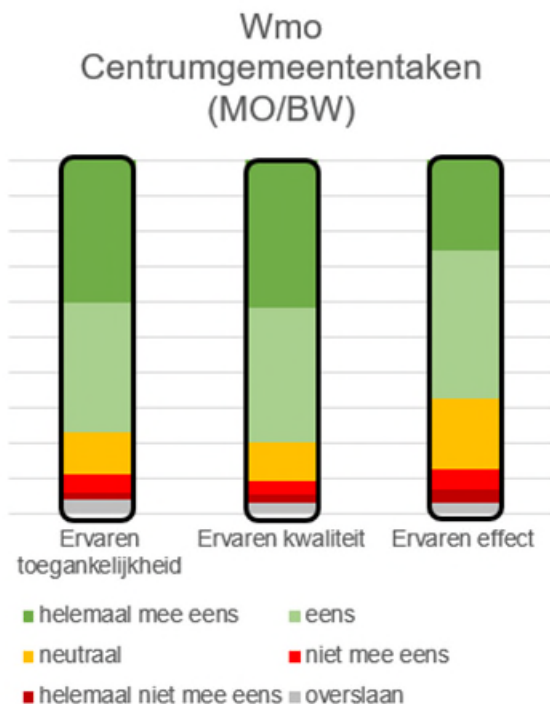
Kwaliteit

Wmo Gemeentetaken (Arbeidsmatige activering/Individuele Begeleiding)

- Over 2021 zijn er voor AA en IB verspreid over vijf aanbieders 194 vragenlijsten ingevuld
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect'.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Het onderdeel ervaren toegankelijkheid laat een iets gemêleerder beeld zien, en voor het onderdeel effect lijken meer respondenten 'neutraal' aan te hebben gegeven.
- Meer dan 100 respondenten hebben aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, variërend van 'alles gaat goed' tot 'meer begeleiding met tekenen en schilderen'.

Wmo Centrumgemeentetaken (Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen)

- Over 2021 zijn er voor MO/BW verspreid over 5 aanbieders 271 vragenlijsten ingevuld
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect'.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Het lijkt erop dat meer mensen neutraal antwoorden op vragen die gaan over het ervaren effect van de verkregen hulp of ondersteuning.
- Meer dan 200 respondenten hebben aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, variërend van 'niets' tot 'betere communicatie'.

2.1 Utrechters kunnen een passende oplossing vinden bij hun (zorg)vraag

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Utrechters kunnen een passende oplossing vinden bij hun (zorg)vraag

De buurtteams hadden het afgelopen voldoende expertise om vragen op te pakken dan wel gericht door te verwijzen. Ondanks de soms beperkende corona-maatregelen zijn inwoners in een kwetsbare positie ondersteund om zoveel mogelijk mee te doen aan het 'gewone' leven. De informatievoorziening, zowel stedelijk als in de wijk, is verder versterkt met een extra focus op de overgang van Wmo naar de Wlz voor kwetsbare ouderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal en een bij inwoners bekend en toegankelijk aanbod van informatie

De buurtteams hebben specifieke aandacht besteed aan de zorg en samenwerking rondom ouderen en inwoners die kampen met armoede of schulden. Meer informatie is te vinden in het [jaarverslag van Buurtteam Sociaal](#). U-Centraal heeft verschillende netwerkbijeenkomsten georganiseerd om de wijkinformatiepunten te ondersteunen en met elkaar te verbinden. Hiernaast is ingezet op het verbeteren van de stedelijke informatievoorziening onder andere door de publicatie van de brochure '[Veilig en zelfstandig wonen in uw eigen huis](#)' in samenwerking met Zilveren Kruis.

Corona

De voorgenomen tussentijdse evaluatie subsidietenders (waaronder de tenders voor Buutteam Sociaal en Informatie Advies en Onafhankelijke Clientondersteuning) is in 2021 niet uitgevoerd maar doorgeschoven naar 2022. Deze keuze is gemaakt vanwege de toegenomen drukte bij de aanbieders en binnen de ambtelijke organisatie door corona en het feit dat de coronamaatregelen te belemmerend zouden zijn geweest voor een goede en leerzame evaluatie. Middels de raadsbrief '[Uitstel tussenevaluatie subsidies sociaal domein](#)' is de raad hierover geïnformeerd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
18-2-1-1 Buurtteams	0	1	0	0	21	21	0
Totaal Baten	0	1	0	0	21	21	0
Lasten							
18-2-1-1 Buurtteams	26.785	26.496	26.475	27.234	27.002	232	27.916
Totaal Lasten	26.785	26.496	26.475	27.234	27.002	232	27.916
Saldo baten en lasten	-26.785	-26.496	-26.475	-27.234	-26.981	253	-27.916
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-26.785	-26.496	-26.475	-27.234	-26.981	253	-27.916

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Baten

De toelichting op de baten behoeft geen toelichting

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
18-2-1-1 Buurtteams	
Diverse kleine afwijkingen	232
Totaal	232
Totaal lasten	232

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

2.2 Utrechters krijgen de zorg en ondersteuning passend bij hun vraag zodat zij (weer) mee kunnen doen aan het dagelijks leven

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Utrechters krijgen de zorg en ondersteuning passend bij hun vraag zodat zij (weer) mee kunnen doen aan het dagelijks leven

In de aanvullende zorg hebben we in 2021 een extra groei gezien van 85 cliënten in de Individuele Begeleiding met voornamelijk GGZ-problematiek.

Het activiteitenaanbod activering is – waar nodig aangepast door de coronamaatregelen – zoveel mogelijk doorgegaan. Hiermee is inwoners hulp geboden bij het zinvol invullen van de dag.

We hebben een nieuw contract afgesloten voor hulp bij het huishouden met vier partijen die de hulp bij het huishouden in de stad gaan vorm geven. Dit doen we in partnerschap conform de uitgangspunten zoals vastgelegd in de visie '[Toekomst Hulp bij het Huishouden in Utrecht](#)' die in november 2020 door de raad is vastgesteld.

Omdat de huidige contracten met de drie hulpmiddelenleveranciers op 1 april 2022 aflopen hebben we een aanbesteding uitgevoerd. Hierin hebben we extra functionele eisen gesteld aan de opdracht met betrekking tot kwaliteit. De Wmo Cliëntenraad is betrokken bij deze aanbesteding. We hebben als uitkomst van deze aanbesteding [vier partijen gecontracteerd](#) die de hulpmiddelen in Utrecht vanaf april 2022 zullen leveren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters die dit nodig hebben

In 2021 zijn extra middelen ingezet voor Individuele Begeleiding vanuit Vernieuw en Samen om de wachtlijsten terug te dringen. Er is samen met het werkveld gezocht naar oplossingen vanuit de samenwerking [Thuis in de wijk](#). De ambitie is om de groei structureel te beheersen door meer samenwerking tussen de sociale basis en de aanvullende zorg.

De samenwerking op het gebied van activering is verder verbeterd. Hiervoor hebben we het nieuwe ADSU (Aan de slag in Utrecht)-convenant ondertekend.

De visie '[Vervoer voor Iedereen](#)' is in april 2021 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering van deze visie zijn er verschillende activiteiten gestart en uitgevoerd, beschreven in de raadsbrief '[Van vervoersarmoede naar Vervoer voor Iedereen](#)'.

Voor Hulp bij het Huishouden hebben we een dialooggerichte aanbesteding uitgevoerd waarna we vier partijen hebben gecontracteerd. Het aanbestedingsproces is benut om samen met aanbieders te komen tot nieuwe afspraken die meer recht doen aan de huidige en toekomstige ontwikkelingen rondom Hulp bij het Huishouden. In 2021 is de raad verschillende keren over de voortgang van de verschillende fases van de aanbesteding geïnformeerd.

Met de hulpmiddelenleveranciers zijn de belangrijkste ontwikkelen en cijfers ieder kwartaal besproken met het doel om daarvan te leren. Deze input is gebruikt voor de landelijke Verbeteragenda Hulpmiddelen, waar wij als Utrecht aan deelnemen. Dit heeft twee convenanten opgeleverd die het toegangsproces verder kunnen verbeteren. In deze convenanten zijn afspraken opgenomen rondom de levering van complexe maatwerkvoorzieningen en het meeverhuizen van hulpmiddelen in geval van verhuizing.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
18-2-2-1 Aanvullende zorg	1.659	1.177	1.735	1.735	1.564	-171	1.714
Totaal Baten	1.659	1.177	1.735	1.735	1.564	-171	1.714
Lasten							
18-2-2-1 Aanvullende zorg	55.616	62.140	55.333	57.307	65.633	-8.327	58.245
Totaal Lasten	55.616	62.140	55.333	57.307	65.633	-8.327	58.245
Saldo baten en lasten	-53.957	-60.963	-53.598	-55.572	-64.070	-8.498	-56.531
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-53.957	-60.963	-53.598	-55.572	-64.070	-8.498	-56.531

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Afwijking wordt toegelicht

Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
18-2-2-1 Aanvullende zorg	
Lagere eigen bijdrage	-171
Totaal	-171
Totaal baten	-171

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
18-2-2-1 Aanvullende zorg		
Door de invoering van het abonnementstarief, de vergrijzing en het feit dat mensen langer thuis blijven wonen zijn de kosten voor HbH (3,715 miljoen), hulpmiddelen (1,948 miljoen) en woonvoorzieningen (0,546 miljoen) hoger dan begroot.		-6.209
Ook op dagbegeleiding en individuele begeleiding zien we dat de kosten hoger zijn dan begroot door vergrijzing en langer thuis blijven wonen		-2.689
Door de coronapandemie wordt er minder gebruik gemaakt van de regiotaxi		333
Overige mutaties		238
Totaal		-8.327
Totaal lasten		-8.327

Corona

x € 1.000					
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Meerkosten dagbegeleiding	6.71	200	0	0	0

Toelichting

In 2021 is met name op de dagbegeleiding sprake van meerkosten door Corona. Om het groepsgerichte aanbod te kunnen voortzetten waren extra locaties nodig. Ook waren de vervoerskosten hoger doordat er minder mensen tegelijk vervoerd konden worden. Een deel van de extra kosten is opgevangen binnen de taakgerichte budgetten die aanbieders ontvangen.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.3 Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs)begeleiding, thuis of in een woonvoorziening. De begeleiding is gericht op herstel en activering

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.3.1 Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs)begeleiding, thuis of in een woonvoorziening. De begeleiding is gericht op herstel en activering

Daklozenopvang

Alle algemene opvanglocaties in Utrecht zijn 24-uurs opvanglocaties. Hiermee hebben mensen die dakloos zijn meer rust en stabiliteit om te werken aan persoonlijk herstel. Met Living Lab zijn woonplekken gerealiseerd waardoor mensen die dakloos zijn (of dreigen dakloos te worden) direct toegang krijgen tot een stabiele woonplek.

Beschermd Wonen

In 2021 hebben we de samenwerking rondom '[Thuis in de Wijk](#)' verder versterkt, hierdoor weten zorgprofessionals en de sociale basis elkaar beter te vinden waardoor cliënten meer gebruik maken van de sociale basis.

In samenwerking met zorgaanbieders, het CIZ en het Zorgkantoor hebben we ervoor gezorgd dat de mensen in Beschermd Wonen die een Wlz-indicatie hebben gekregen per 2021 warm zijn overgedragen. Hiernaast hebben we aanvullende samenwerkingsafspraken gemaakt waarmee de toegang tot de Wlz in schrijnende situaties kan worden versneld.

Zorg en Veiligheid

Er is een start gemaakt om prikkelarme opvang, voor de doelgroep die nergens anders terecht kan, te realiseren. De pilot Ketenveldnorm is van start gegaan en is gericht op betere zorg voor mensen met (potentieel) gevaarlijk gedrag als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking. In beide initiatieven werd samengewerkt vanuit de verschillende stelsels, zowel vanuit de Wmo, de Wlz en de forensische titel, waarmee wordt voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.

De pilot Wvvgz is geëvalueerd. De uitvoerende partijen voor de meldfunctie en het horen blijken uitstekend toegerust om hun nieuwe taken professioneel uit te voeren en te integreren in hun overige werkzaamheden.

Opvang na geweld in afhankelijkheidsrelaties

Om kwetsbare situaties eerder en beter in beeld te krijgen en zo tijdig passende begeleiding te bieden is in 2021 ingezet op deskundigheidsbevordering van professionals in de stad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening, voor alle inwoners van Utrecht en regiogemeenten

Daklozenopvang

Sinds 2021 wordt het multidisciplinaire Stadsteam Back Up (voor jongvolwassenen en volwassenen) uitgevoerd door Buurtteamorganisatie Sociaal. In 2021 is de verbouwing van de NoiZ aan de Keulsekade afgerond waardoor er 30 eenpersoonskamers zijn gekomen en vijftien plekken op drie slaapzalen. Alle algemene opvangvoorzieningen in Utrecht zijn daarmee 24-uurs opvang. Overdag wordt er activering en begeleiding geboden.

Living Lab biedt inwoners die dakloos zijn, of dreigen te worden, direct toegang tot een stabiele woonplek. Concreet is met Living Lab het volgende gerealiseerd:

- 127 woningen gerealiseerd (doelstelling 200 woningen)
- [een pilot-aanpak in de regio](#) waarbij we 30 mensen in een kwetsbare woonpositie ondersteunen om te voorkomen dat zij aanspraak moeten maken op de Maatschappelijke Opvang in Utrecht
- communicatiestrategie ontwikkeld om alle kennis en ervaringen op de juiste wijze met elkaar te delen

In opdracht van gemeente en zorgpartijen loopt er een vijf jarig onderzoek van de UVA waarin de Utrechtse aanpak (het 10-punten-plan) wordt onderzocht en aangescherpt.

Beschermd Wonen

In 2021 is met de regio gewerkt het concept Regioplan MO/BW U16 met (financiële) samenwerkingsafspraken. Het Regioplan zal in 2022 aan de raad worden aangeboden. Daarnaast hebben U16 gemeenten voorzieningen opgebouwd die nodig zijn om te kunnen werken aan herstel, zoals de uitbreiding van de herstelacademie in de regio. Via interviews met cliënten hebben we actief cliëntervaringen opgehaald met Beschermd Thuis en wat mogelijke verbeterpunten zijn.

Het Plan van Aanpak huisvesting kwetsbare doelgroepen is verder geïmplementeerd. Binnen de extreme krapte van de huidige woningmarkt, is zoveel mogelijk woonruimte gecreëerd voor kwetsbare doelgroepen. Aanvullend hierop is er een Taskforce opgericht om tijdelijk extra woonruimte toe te voegen. Er is een instrument ontwikkeld voor wachtlijstbeheer, zodat we nog beter zicht hebben op de beschikbare zorg en met zorgaanbieders kunnen sturen op ontwikkeling in het zorgaanbod.

Met betrekking tot de openstelling Wlz voor cliënten Beschermd Wonen hebben we in 2021 verschillende themabijeenkomsten georganiseerd voor onze zorgaanbieders, het Zorgkantoor en het CIZ om eventuele knelpunten tijdig te signaleren. De financiële verschuiving die gepaard is gegaan met de openstelling hebben we nauwlettend gevolgd in 2021, de inschatting vooraf was echter redelijk goed waardoor we al voldoende geanticipeerd hadden op het lagere budget in 2021.

Zorg en Veiligheid

Samen met veiligheids- en zorgpartners zijn de kosten en baten van het realiseren van prikkelarme woonplekken met passende begeleiding in kaart gebracht. De raad heeft op basis hiervan unaniem ingestemd met de [pilot en structurele aanpak van prikkelarme opvang](#).

In 2021 zijn we de pilot gestart waarbij de triage van mensen die aanmerking komen voor de aanpak ketenveldnorm door het Zorg- en Veiligheidshuis wordt gedaan.

De Utrechtse keuzes in de pilot Wet verplichte GGZ (Wvggz) met onder andere het Openbaar Ministerie en de GGZ zijn geëvalueerd. De raad is hier middels de raadsbrief "[Einde pilot Utrechtse keuzes Wvggz en vervolg](#)" over geïnformeerd. De werkwijze voor de uitvoering van deze wet is nu regulier geworden.

Opvang na geweld in afhankelijkheidsrelaties

Als deskundigheidsbevordering voor professionals in de stad zijn er regiobreed veertien trainingen en vijf webinars georganiseerd vanuit het project Werken aan Veiligheid Utrecht. 226 professionals hebben deelgenomen aan de webinars en trainingen waarvan 26 uit Utrecht stad. De buurtteams Jeugd & Gezin hebben gekozen voor de training 'samen zicht op veiligheid' en bij de buurtteams Sociaal gaan ze aan de slag met gespreksvaardigheden. Om bespreekbaarheid van huiselijk geweld te vergroten heeft Utrecht meegedaan aan de campagne 'WIJ... Doorbreken de cirkel van geweld'.

Daarnaast hebben wij ook:

- nieuwe huisvesting van Moviera gerealiseerd. De officiële opening van het pand is eind maart 2022.
- Input van buurtteam Sociaal op de pilot Zicht op Sociale Veiligheid (Movisie) is meegegeven aan de onderzoekers die het signaleringsinstrument verder ontwikkelen.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
18-2-3-1 24-uurs begeleiding	4.284	5.185	4.284	4.408	2.544	-1.864	4.554
Totaal Baten	4.284	5.185	4.284	4.408	2.544	-1.864	4.554
Lasten							
18-2-3-1 24-uurs begeleiding	130.018	129.523	121.050	122.107	108.367	13.740	129.713
Totaal Lasten	130.018	129.523	121.050	122.107	108.367	13.740	129.713
Saldo baten en lasten	-125.734	-124.338	-116.766	-117.699	-105.823	11.876	-125.159
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	1.200	1.200	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	854	854	0	0
Saldo na mutaties reserves	-125.734	-124.338	-116.766	-118.045	-106.169	11.876	-125.159

Wat heeft dat gekost?

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
18-2-3-1 24-uurs begeleiding		
Lagere baten vanuit eigen bijdrage met name doordat mensen na de openstelling van de Wlz voor cliënten met bijkomende Ggz -problematiek overgegaan zijn van de Wmo naar de Wlz		-1.864
Totaal		-1.864
Totaal baten		-1.864

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
18-2-3-1 24-uurs begeleiding		
De lagere lasten worden vooral veroorzaakt door een onderrealisatie op Beschermd wonen. We zien een groeiende onderbesteding op beschermd wonen, die in 2021 nog scherper zichtbaar is geworden na de uitname Wlz. Er zijn uiteindelijk meer cliënten over gegaan naar de Wlz dan verwacht. De onderrealisatie was grotendeels voorzien zodat meer inzet op de andere doelstellingen binnen het programma mogelijk was.		13.740
Totaal		13.740
Totaal lasten		13.740

Corona

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Extra opvanglocaties	6.81	3.500			

Toelichting

In verband met Corona is het noodzakelijk geweest om meerdere extra opvanglocaties te openen. Op die manier kon de naleving van de 1,5 meter maatregel worden geborgd, de opvang worden geregeld voor niet-rechthebbenden en was er een quarantainelocatie voor mensen in de opvang met Corona.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

2.4 Vluchtelingen krijgen in Utrecht de mogelijkheden om goed in te burgeren en te integreren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.4.1 Vluchtelingen krijgen in Utrecht de mogelijkheden om goed in te burgeren en te integreren

We hebben de basis gelegd om de kwaliteit van asielopvang, de huisvesting statushouders, Plan Einstein en inburgering te verbeteren, onder andere door de samenwerking in de stad en in de regio te intensiveren.

Voor vreemdelingen zonder verblijfsstatus of recht op Rijksopvang die toch nog in Nederland verblijven, hebben gewerkt we aan een bestendige oplossing voor hun situatie in de pilot Landelijke vreemdelingenvoorzieningen (LVV). Hierdoor hebben we voorkomen dat zij op straat moeten leven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering

In 2021 is het [plan van aanpak staatloosheid](#) vastgesteld en zijn we gestart met de uitvoering (zie programma Bewoners en Bestuur).

De activiteiten en cursussen van Plan Einstein zijn ook in 2021 doorgegaan en zijn ook op andere locaties in de stad aangeboden, zoals De Voorkamer, Het Wilde Westen en Huis van Vrede. Hiermee hebben we het Plan Einstein concept verbreed.

Omdat de ingangsdatum van de Wet inburgering was verschoven naar 1 januari 2022 konden we nog niet alle instrumenten van de nieuwe wet inzetten. We hebben ons met de veranderopgave inburgering voorbereid op de uitvoering van de nieuwe wettelijke taken. Vanaf september hebben we de inburgeraars al zoveel mogelijk in de geest van de nieuwe wet Inburgering ondersteund in drie pilots: team inburgering, de kansrijke start en het welkomhuis. Ook hebben we namens een groot deel van de U16 taalonderwijs voor nieuwe inburgeraars ingekocht.

Het Rijk erkende in november dat de kosten van de onderwijsroute veel hoger zijn dan het budget dat gemeenten hiervoor krijgen en liet de structurele oplossing hiervoor over aan het nieuwe kabinet. Hierdoor hebben we voor de onderwijsroute nog geen contracten kunnen sluiten.

De opvang en begeleiding van ongedocumenteerden in de LVV is uitgevoerd. Samenwerking tussen alle partners is geïntensiveerd en verbeterd. Er is voor meer personen een duurzame oplossing gevonden door het legaliseren verblijf of door terugkeer.

Asielopvang en huisvesting statushouders

Opvang asielzoekers en huisvesting van statushouders is in 2021 een belangrijk thema geweest. We hebben de samenwerking met de regio en de provincie versterkt om deze opgaven in regionaal verband aan te pakken. Dit heeft geleid tot inzicht in de mogelijke maatregelen en extra middelen van het rijk om dat te realiseren. In de tweede helft van het jaar ontstaat de opvangcrisis asielzoekers. We hebben met het COA eerst tijdelijke noodopvang in een hotel pand Wittevrouwen kunnen realiseren en daarna kwalitatief goede noodopvang voor een half jaar in een pand in de Voorveldse Polder. De partners van Plan Einstein zorgen voor aanbod van activiteiten en coördinatie van initiatieven die Utrechters aanbieden voor asielzoekers.

In 2021 verscheen de eerste [rapportage evenredige bijdrage in asielopvang](#). We hebben een stappenplan gemaakt om te komen tot een eventuele tweede asiellootatie en de medezeggenschap in de asielopvanglocatie vormgeven.

Corona

Voor de LVV zijn dit jaar extra kosten gemaakt in het kader van coronamaatregelen op opvanglocaties.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
18-2-4-1 Vluchtelingen (inburgr./integr.)	0	405	0	0	1.965	1.965	0
Totaal Baten	0	405	0	0	1.965	1.965	0
Lasten							
18-2-4-1 Vluchtelingen (inburgr./integr.)	8.137	8.475	4.423	6.934	9.954	-3.020	4.192
Totaal Lasten	8.137	8.475	4.423	6.934	9.954	-3.020	4.192
Saldo baten en lasten	-8.137	-8.070	-4.423	-6.934	-7.990	-1.056	-4.192
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	900	0	0	0	0
Onttrekking reserves	1.600	1.600	0	685	685	0	0
Saldo na mutaties reserves	-6.537	-6.470	-5.323	-6.249	-7.305	-1.056	-4.192

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
-------------	--------

Baten

18.2.4.1 Vluchtelingen (inburgr./integr.)

De hogere baten (1,95 miljoen euro) worden verklaard door een incidentele subsidie uit het Asiel, Migratie en Integratiefonds van het Rijk voor de opvang van ongedocumenteerden (1 miljoen euro), een bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor gemaakte coronakosten (0,3 mln) en vergoeding van het Rijk voor gemaakte kosten ten behoeve van de crisisopvang vluchtelingen (0,6 miljoen euro). Deze baten waren niet begroot.

Totaal	1.965
Totaal baten	1.965

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
18.2.4.1. Vluchtelingen (inburgr./integr.)	
In de VJN 2021 is aangegeven dat op het beleidsterrein Asiel en Integratie veel incidentele baten aflopen en dat de programmaonderdelen binnen het programma Ondersteuning op Maat structureel financieel uit de pas gaan lopen. Ook binnen prestatiedoelstelling 18.2.4.1. zijn de lasten hoger dan begroot. Deze hogere lasten gaan voor een deel samen met incidentele baten, zoals toegelicht bij de baten bij prestatiedoelstelling 18.2.4.1., het andere deel van deze hogere lasten kan incidenteel opgevangen worden in de onderbesteding op het totale programma Ondersteuning op Maat. De hogere lasten (3 miljoen euro) worden verklaard door gemaakte kosten ten behoeve van de crisisopvang vluchtelingen (0,5 miljoen euro, coronakosten ten behoeve van de opvang van ongedocumenteerden (0,3 miljoen euro), hogere kosten voor de opvang van ongedocumenteerden (LVV) (1,4 miljoen euro) en hogere kosten voor Plan Einstein/integratie (0,9 miljoen euro).	-3.020
Totaal	-3.020
Totaal lasten	-3.020

Corona

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Opvang ongedocumenteerden	6.1	300	0	0	0

Toelichting

In 2021 is 0,3 miljoen euro coronakosten gemaakt ten behoeve van de opvang van ongedocumenteerden. Deze kosten hebben we van het Ministerie van Justitie en Veiligheid vergoed gekregen.

Verboden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

Veiligheid

Algemene programmadoelstelling

Op 14 maart 2019 heeft de raad het [Integraal Veiligheidsplan 2019-2022](#) vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat het hoofddoel van het Utrechts veiligheidsbeleid is te focussen op vier aandachtsgebieden en daarbij het huidige niveau van veiligheid tenminste vast te houden. Afgemeten aan de geregistreeerde criminaliteit lijkt die ambitie realiseerbaar, echter onder andere de ondermijnende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit laten ook een ander beeld zien waarop eind 2021 een stadsbreed offensief is ingezet (Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden').

We houden vast aan de basis op orde (wat al een ambitie op zich is gezien de druk op de politiecapaciteit) en de vier andere ambities: verkeersveiligheid, digitale veiligheid (cyber), zorg & veiligheid en ondermijning.

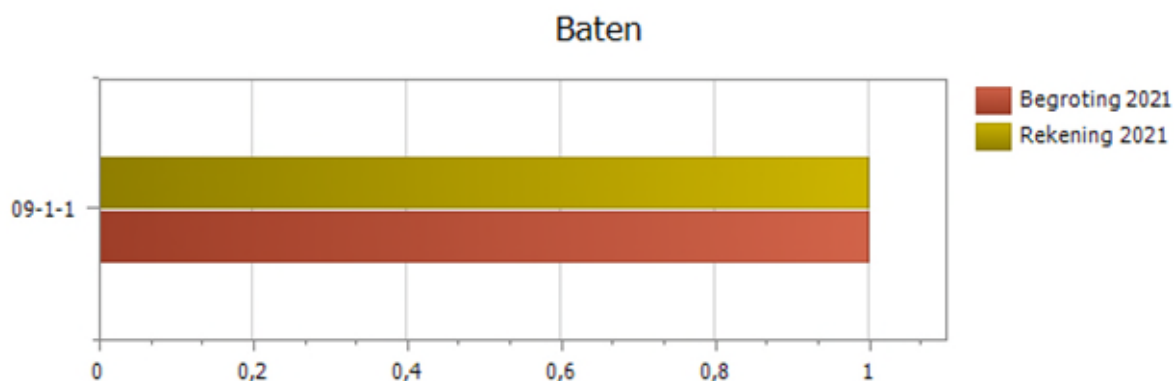
Corona

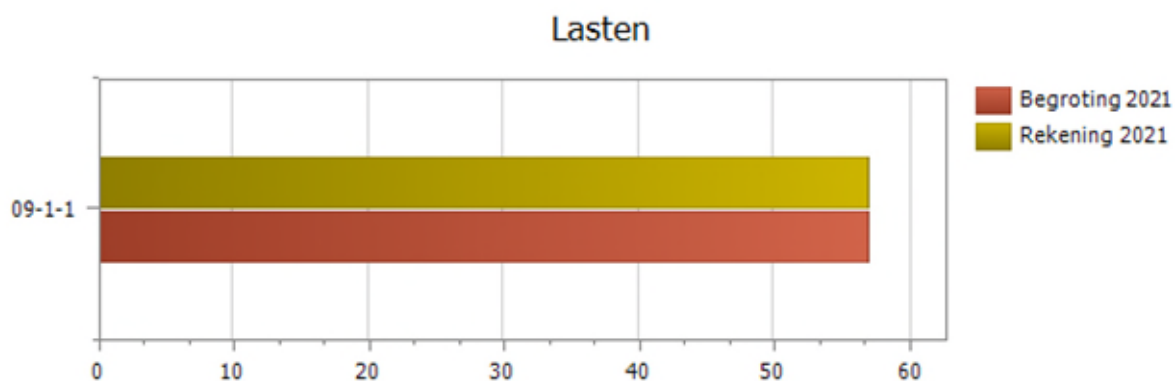
We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting. Echter heeft -net als vorig jaar- corona en de daarmee samenhangende beperkte capaciteit (ook bij partners) geleid tot het moeten bijstellen van de ambities. Daarnaast konden bepaalde maatregelen en acties niet worden uitgevoerd door de beperkingen van de maatregelen voor het tegengaan van verspreiding van corona. Zo heeft dit invloed gehad op bewustwordingssessies / trainingen, persoonsgerichte aanpak vanuit zorg- en veiligheidshuis en de re-integratie van ex-gedetineerden. Verder zijn specifieke corona-gerelateerde werkzaamheden uitgevoerd, zoals het ondersteunen en adviseren van de voorzitter van de veiligheidsregio (VRU) en adviseren van de burgemeester op het terrein van openbare orde en handhaving (denk hierbij bijvoorbeeld aan de nachtelijke sluitingen van parken).

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Het programma Veiligheid heeft geen verplichte BBV indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Integraal Veiligheidsplan 2019-2022](#)
- [Beleidskader cameratoezicht 2019-2022](#)
- [Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht 2020-2023](#)
- [Convenant Veilig Uitgaan 2016 – 2021](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
09-1-1-1 Het Utrechts veiligheidsbeleid	-51.949	-51.734	-55.778	-55.040	-739	-56.646
Totaal	-51.949	-51.734	-55.778	-55.040	-739	-56.646

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Het Utrechts veiligheidsbeleid is erop gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden.

1.1 Het Utrechts veiligheidsbeleid is erop gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Gelijk of minder misdrijven in Utrecht	Peiljaar 2018: 26.618	gelijk of minder dan het peiljaar	24.389	gelijk of minder dan het peiljaar	22.137	gelijk of minder dan het peiljaar
Oorsprong	Ketenpartner Politie						
Toelichting	De beleidsindicator vloeit voort uit het door de raad vastgestelde Integraal Veiligheidsprogramma 2019-2022.						
Bron	Ketenpartner politie						
Analyse	Behoeft geen verdere toelichting.						
E1.1.1	Een gelijk of beter gevoel van veiligheid in de eigen buurt	Peiljaar 2018: 71%	gelijk of minder dan het peiljaar	Inw. Enq.	gelijk of minder dan het peiljaar	70%	gelijk of minder dan het peiljaar
Oorsprong	Inwoners-enquête						
Toelichting	Hoofddoelstelling in het IVP 2019-2022 is om het huidige niveau van veiligheid tenminste te behouden. De beleidsindicator vloeit voort uit het door de raad vastgestelde Integraal Veiligheidsprogramma 2019-2022.						
Bron	Tweejaarlijkse inwoners-enquête						
Analyse	Behoeft geen verdere toelichting.						

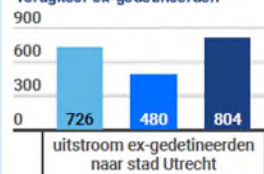
Infographic Veiligheid

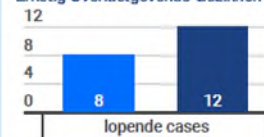
Doelstelling Zorg en Veiligheid is het voorkomen van gevaar, dreiging en overlast door hoog risico en/of kwetsbare personen, voorkomen van recidive en doorbreken van criminele carrières, door:

- Persoonsgerichte aanpak (PGA)
- Aanpak criminele families en ernstig overlastgevend gezinnen
- Begeleiding Detentie en Terugkeer naar basisaanbod voorzieningen en focus op motivatie naar een beter perspectief
- Aanpak huiselijk geweld (huisverboden) en crisismaatregelen Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) / Inbewaringsstelling (IBS)
- Informatie- en risicogestuurd werken

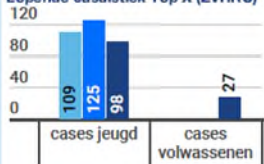
Terugkeer ex-gedetineerden

Ernstig Overlastgevend Gezinnen

Lopende casuïstiek Top X (ZVHRU)

Jeugdgroepen bekend bij politie in 2020

Prostitutie

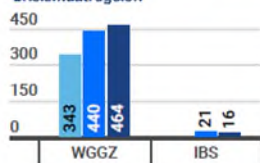
vergunde etablissementen 2021

- 2 privéclubs
- 1 massagesalon

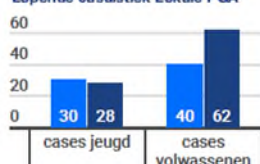

onvergunde sexwerkers
469 2018
618 2019
535 2020

Crisismaatregelen

Lopende casuïstiek Lokale PGA

1 criminele familie: meerdere gezinnen & panden in onderzoek

Ondermijning

Handel hard-drugs

Utrecht heeft relatief het grootste aandeel verdachten van handel harddrugs van 18 t/m 24 jaar. Dit type misdrijf is ook het meest toegenomen van alle drugsdelicten.

Criminelen in Utrecht verdienen grof geld met de handel in drugs en het ronselen van kwetsbare jongeren. Dat gaat gepaard met excessief geweld. Het crimineel vermogen wordt witgewassen in dekmantel-bedrijven en er wordt gefraudeerd met overheids geld. Criminele familienetwerken oefenen druk en invloed uit in Utrechtse wijken.

Lachgas

In 2021 was er een lachgasverbod in vier door het college aangewezen wijken (Overvecht, Noordwest, West en Zuidwest). In deze wijken zijn in 2021 in totaal 160 PV's opge maakt door THOR en politie

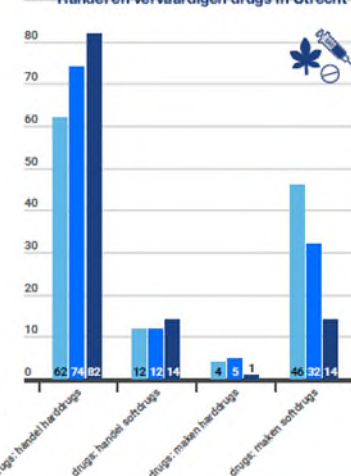
160 pv's

Plofkraak

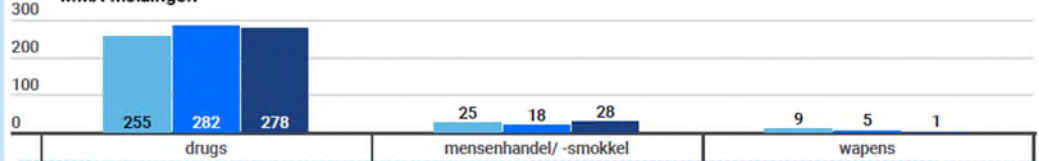
- 30 van de 77 in 2019 aangehouden plofkraakers komen uit Utrecht.
- 200 personen uit Midden-Nederland betrokken bij plofkraak.
- 30% van de aangehouden plofkraakers in Midden-Nederland betrokken bij handel in cocaine/hennep.

Handel en vervaardigen drugs in Utrecht

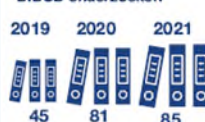
MMA meldingen

Bibob onderzoeken

Het Bibob instrument is ingezet bij aanvragen voor o.a. vergunningen en vastgoedtransacties.

BIBOB onderzoeken

Mensenhandel

In Utrecht zien we het aantal meldingen mbt seksuele uitbuiting toenemen. Ook arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting vinden hier plaats, maar we hebben pas een klein deel in beeld van de daadwerkelijke uitbuiting.

Criminele samenwerkingsverbanden

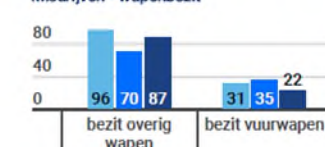
Utrecht kent rond de 50 CSV's en heel Midden-Nederland ongeveer 150.

Wapens

In januari 2021 werd in het Utrechtse park Transwijk een grote wapenvondst gedaan. Er is een toename van het misdrijf 'bezit overige wapens' en de wapeninleveractie in okt 2021 leverde bijna 100 wapens op.

Misdrijven - wapenbezit

Openbare orde en crisisbeheersing

Demonstraties

De afgelopen twee jaar waren er dubbel zoveel demonstraties als de jaren ervoor

Autobranden

Meldingen vuurwerkoverlast

Piketmeldingen

Bestuurlijk instrumentarium

Het bestuurlijk instrumentarium is in 2021 veelvuldig ingezet (unicum: last onder dwangsom voor online ordeverstoring)

Veiligheidsgevoel

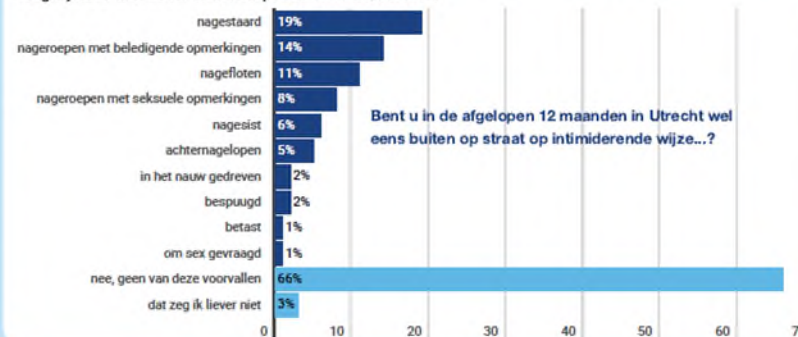
Onveiligheidsgevoelens

Het percentage Utrechters dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt is met 30% gelijk gebleven aan 2019.

30%

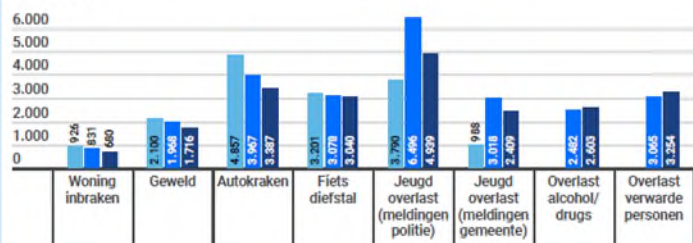
Straatintimidatie

Ongeveer een derde (31%) van de Utrechters geeft aan in 2021 geïntimideerd te zijn op straat. Dit is vergelijkbaar met 2019. Van deze personen is 65% vrouw.

Geregistreerde criminaliteit en overlast

De afgelopen jaren tonen alle vormen van geregistreerde criminaliteit in Utrecht een noemenswaardige daling. Sinds de coronacrisis is bovendien een extra afname van deze delicten zichtbaar. Desondanks zien we ook dat alertheid geboden is. Overlast van alcohol/drugs en verwarde personen is juist toegenomen.

Cybercrime & gedigitaliseerde criminaliteit

Cybercrime

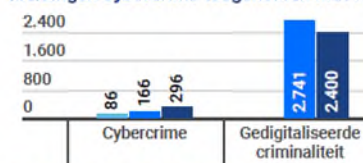
Cybercrime bestaat uit misdrijven die gepleegd worden met een ICT-middel en die gericht zijn op ICT, zoals hacking, DDoS-aanvallen, ransomware, virussen en malware.

Gedigitaliseerde criminaliteit

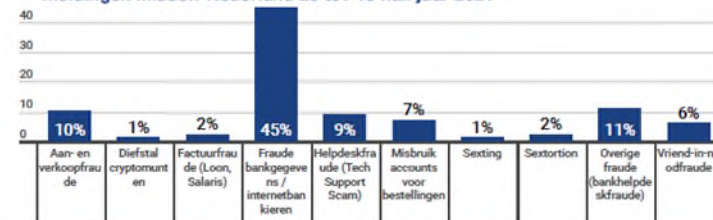
Gedigitaliseerde criminaliteit betreft traditionele delicten waarbij ICT als middel wordt ingezet, maar niet het doel is. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over (bank)helpdeskfraude, fraude met bankgegevens of internetbankieren, identiteitsfraude, of fraude met online handel, maar ook sexting en sextortion en het afpersen van personen via e-mail of sociale media.

Niet van al deze delicten zijn cijfers beschikbaar en in de figuur is bijv. alleen horizontale fraude opgenomen.

Meldingen cybercrime toegenomen met 78,3%

Meldingen Midden-Nederland 2e tot 1e half jaar 2021

Legenda:

Bronnen: RVS, politie, Inwonersenquete, Zicht op Ondermijning, clusters OOV, nota GSPB

www.utrecht.nl/veiligheid

Wat hebben we bereikt?

We houden de basis op orde

Het afgelopen jaar hebben wij ingezet op veilige wijken en buurten, de integrale aanpak van geregistreerde criminaliteit, het voorkomen van openbare orde problematiek, zoals het beheersbaar houden van demonstraties, preparatie op dreigende rellen, crisisbeheersing, het inzetten van bestuurlijke instrumenten als cameratoezicht en gebiedsverboden en persoonsgebonden maatwerk voor kwetsbare groepen en personen. Tevens is er in aandachtsgebieden ingezet op gerichte interventie en sociale cohesie onder bewoners.

Ondermijning steviger aanpakken

Het is de verwevenheid tussen boven- en onderwereld waar een grote ondermijnende werking vanuit gaat. Met een positief handelingsperspectief willen we voorkomen dat mensen verleid worden tot crimineel gedrag. De ondermijnende criminaliteit is bestreden middels acties en initiatieven in de drie pijlers van Utrechtse aanpak Ondermijning: de weerbare overheid, de weerbare stad en het verstoren van het criminele ondernemersklimaat.

Zorg en veiligheid dichterbij elkaar

In 2021 is de persoonsgerichte aanpak doorontwikkeld. Met de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' is een aanpak op ernstig overlast gevende en criminele families en aanpak plofkraken ontwikkeld. Met het nieuwe programma Detentie & Terugkeer en de vertaling naar de praktijk is het risico op recidive teruggedrongen.

Een veiliger digitale stad

De inzet is erop gericht de maatschappelijke bewustwording en weerbaarheid te vergroten door te investeren in een duurzame samenwerking met stedelijke netwerkpartners en communicatiecampagnes gericht op bewustwording en het bieden van handelingsperspectief. Daarnaast is weerbaarheid een onderdeel van de visie Digitale Stad. Bewustwording is nodig zodat we de weerbaarheid vergroten en de digitale veiligheid zoveel als mogelijk kunnen waarborgen.

Verkeersveiligheid

We werken samen met partijen als OM en de politie aan verschillende maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid. We sluiten aan op het bestaande Actieprogramma verkeersveiligheid. De doelstelling is het aantal verkeersdoden en gewonden te vermindering en daarmee eveneens het gevoel van verkeersveiligheid van de bewoners in Utrecht (peiljaar 2018) te verbeteren. De inspanningen uit het IVP dragen bij aan het behalen van deze doelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Basis op orde

Veilige wijken

Veilige buurten in veilige wijken staan centraal. We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting. Belangrijke thema's: aanpak jeugdoverlast, aanpak geregistreerde criminaliteit, lokale PGA (Persoonsgerichte aanpak), signalen van polarisatie/radicalisering, slachtofferbezoeken overvallen, nazorg bij incidenten, preventie-activiteiten en overleggen met partners, bewoners, ondernemers en bondgenoten.

Geregistreerde criminaliteit

De voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting zijn gerealiseerd.

Openbare orde en maatschappelijke onrust

Openbare orde en maatschappelijke onrust

Crisisbeheersing

De voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting zijn gerealiseerd.

In 2021 hebben twee zogenaamde GRIP-incidenten plaatsgevonden in Utrecht. Het betrof de aanhoudende corona uitbraak (een Grip 4 situatie die was uitgeroepen vanaf het begin van de uitbraak in 2020 en op 5 juli 2021 is beëindigd binnen de Veiligheidsregio Utrecht) en een gaslek aan de Catharijnesingel.

Openbare ordeverstoringen

Dreigende rellen

Meerdere momenten dreigden rellen. Hier zijn voorbereidingen voor getroffen en waar mogelijk is vroegtijdig actie ondernomen. Mede door deze inzet zijn grootschalige rellen achterwege gebleven.

Demonstraties

De afgelopen twee jaar waren er dubbel zoveel demonstraties als de jaren ervoor. In 2021 zijn er meer dan 400 demonstraties geweest in de stad. Demonstraties die in de regel ordelijk en vreedzaam zijn verlopen, bij een aantal echter met een verhoogd risico op ongeregeldeheden. In één geval is een noodbevel afgekondigd. De voorbereiding op mogelijke ongeregeldeheden heeft zeer veel capaciteit gekost waardoor daadwerkelijke ongeregeldeheden zich tot een minimum hebben beperkt.

Bestuurlijk instrumentarium

- Er zijn 35 gebiedsverboden opgelegd waarvan acht specifiek voor de jaarwisseling.
- Drie verzoeken om het opleggen van een gedragsaanwijzing op grond van art. 2:38a APV zijn afgehandeld; in geen van de gevallen werd voldaan aan de criteria voor toepassing van de gedragsaanwijzing.
- Drie parken (Wilhelminapark, Griftpark, park Lepelenburg) zijn gedurende drie weken 's nachts afgesloten vanwege de ongekend hoge druk in de parken in de zomer als gevolg van versoepeling van de coronamaatregelen en de grote overlast die hiervan het gevolg was voor omwonenden.
- 87 personen die inbrekerswerktuigen (20) bij zich droegen of deelden in drugs (67) hebben een last onder dwangsom opgelegd gekregen. In drie gevallen is de dwangsom verbeurd. Eveneens betrof het in drie gevallen een minderjarige overtreder in welk geval een waarschuwingsgesprek in bijzijn van de ouders heeft plaatsgevonden.

Last onder dwangsom vanwege online aangejaagde openbare ordeverstoring

Als een van de eerste gemeenten in Nederland is aan een persoon die online oproep tot ongeregeldeheden in Utrecht een last onder dwangsom opgelegd. Dat betekent dat zodra hij zich wederom bezondigt aan dit gedrag de dwangsom zal worden ingevorderd ([link](#)).

Voorkomen van polarisatie en radicalisering

Het huidige programma om polarisatie en radicalisering aan te pakken, 'Utrecht zijn we samen' (UZWS), wordt verbreed om nieuwe ontwikkelingen (anti-institutiementimenten/problematisch complotdenken/links- en rechtsextremisme, al dan niet versterkt door Corona-maatregelen) het hoofd te bieden ([link](#)). We zien in Utrecht een toenemende samenloop van GGZ-problematiek met zorgelijk gedrag of zorgelijke uitspraken. In 2021 waren er 45 cases op het gebied van radicalisering en hebben we 80 zorgelijke signalen onderzocht.

Straatintimidatie

Om ervoor te zorgen dat iedereen in Utrecht veilig en ongehinderd gebruik kan maken van de publieke ruimte wordt ongewenst en grensoverschrijdend gedrag op straat aangepakt. Over de contouren van een stevige meerjarige aanpak van straatintimidatie is de raad op 14 december 2021 per [brief](#) geïnformeerd.

Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

- Het handhaven van de coronamaatregelen heeft in 2021 de hoogste prioriteit gekregen. Door de coronamaatregelen is de drukte in de parken toegenomen. Dit heeft geleid tot een stijging aan overlastmeldingen van bewoners rondom parken. De inzet van toezichthouders en handhavers in parken is in 2021 geïntensiveerd.
- Met extra inzet van gemeentelijke toezichthouders is de politie ontlast (de politiecapaciteit staat onder druk).
- Tijdens de jaarwisseling hebben handhavers gecontroleerd op de naleving van het vuurwerkverbod en bijgedragen aan een feestelijk en veilig verloop van de jaarwisseling. Tussen 6 december tot 9 januari zijn vijf boetes en één waarschuwing uitgedeeld na melding van vuurwerkoverlast.

Bijzondere Wetten

Vanwege de vraag naar toezicht op de coronamaatregelen en de beperkingen in sluitingstijden voor horecabedrijven, coffeeshops, seksinrichtingen en casino's hebben we onze reguliere werkzaamheden slechts in beperkte mate uit kunnen voeren.

Ondermijning steviger aanpakken

Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'

De ontwrichtende effecten van ondermijning zijn groot: de leefbaarheid in de wijken komt onder druk. Er zijn zorgen over drugsgerelateerde criminaliteit. Dit is aanleiding geweest voor het opstellen van de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. Deze nota ([link](#)) is op 23 december 2021 door de raad vastgesteld en omschrijft een meerjarige integrale aanpak met als doel het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit in Utrecht vanuit de pijlers doorbreken criminele carrières en doorbreken criminele geldstromen.

We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting. Zo hebben we vanuit OOV een belangrijke bijdrage geleverd aan de (digitale) Week van de Weerbaarheid, waarin onder andere professionals zijn getraind in het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit. Ook is gestart met het gemeentebreed in beeld brengen van kwetsbare functies.

Bestuurlijk instrumentarium

- In totaal zijn 17 panden, bedrijven en woningen, gesloten op last van de burgemeester meestal wegens drugshandel en in een enkel geval vanwege illegaal gokken ([link](#)).
- Om een bonafide ondernemersklimaat te stimuleren kan de burgemeester een pand, branche of gebied aanwijzen waar voor het verrichten van bedrijfsmatige activiteiten een vergunning nodig is (artikel 2:47 APV). In 2021 zijn vijf pandeigenaren verplicht om over een vergunning te beschikken door aanwijzing van hun panden. Interventies zoals een bestuurlijke maatregel zijn hier niet afdoende gebleken. Het gaat om panden in de wijken Noordwest, Binnenstad en Overvecht.

De effectiviteit van de Bibob-procedure

In de commissie Mens & Samenleving van 23 juni 2021 heeft de burgemeester toegezegd om de raad in de jaarstukken te informeren over de effectiviteit van de Bibob-procedure: de Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument. Het inzetten van de Bibob-procedure, is effectief als het gaat om het beschermen van de integriteit van de overheid en het beschermen van bonafide ondernemers. Om het belang van de bonafide ondernemers te beschermen wordt door gemeente Utrecht het huidige bestuurlijke instrumentarium ingezet om hiervoor de juiste randvoorwaarden te creëren. De effectiviteit blijkt ook uit de behandeling van de nieuwe wetswijziging -2^e tranche-. Vanuit de landelijke politiek wordt ook ervaren dat het inzetten van de wet Bibob als preventief instrument ervoor zorgt dat de integriteit van de overheid wordt beschermd.

Weerbare stad

We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting. Zo heeft onderwijsprogramma Kapot Sterk op verschillende basisscholen (deels) plaats kunnen vinden. Ook hebben we gedurende verschillende periodes in het jaar ondernemers kunnen bereiken middels Knock & Talk gesprekken.

Verstoren criminele ondernemingsklimaat

We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de Programmabegroting. Zo hebben wij met onze partners (aanpak Utrecht Zuid) een gezamenlijke actie gehouden waarbij niet alleen verschillende drugsdealers zijn aangehouden, maar waarbij ook smsjes zijn verzonden aan de contactlijsten van de dealers met daarin o.a. een hulpaanbod voor verslavingsproblemen en/of het bieden van een uitweg uit een criminele carrière.

Mensenhandel

Dit jaar zijn de eerste verkenningen gestart voor het instellen van een regionale signalentafel, waar de zogenaamde 'zachte' signalen kunnen worden gedeeld en opgevolgd. Door goede samenwerking met politie en justitie zijn 2 verdachten veroordeeld wegens grootschalige seksuele uitbuiting van jongens in Utrecht. Regioplan heeft onderzoek gedaan naar aard en omvang van mensenhandel in Utrecht (zie hierover ook de beantwoording op SV2021 nr. 65 [link](#) en [raadsbrief](#)).

Zorg en Veiligheid dichterbij elkaar

Doorontwikkeling PGA

In 2021 is het aantal gemeentelijke PGA-experts (met specialisme) daar waar dat kon op basis van de beschikbare budgetten uitgebreid om zowel de lokale PGA als de Top X te versterken. Dit vanwege toename van casuïstiek. De lokale PGA is opgeschaald van 70 cases in 2020 naar 90 cases in 2021. In de top X is het aantal cases t.o.v. van 2020 gelijk gebleven op 125. De casuïstiek is echter complexer, waardoor er meer specialisme op zogeheten Hoog Risico Personen moet worden ingezet.

Ook is gestart met de verdere professionalisering en integrale doorontwikkeling van de (lokale) PGA. Dit in afstemming met Maatschappelijke Ontwikkeling, buurtteams, jongerenwerk, politie, ZHVRU en bureau RVS. Deze doorontwikkeling hangt nauw samen met de uitgangspunten van de Nota 'Grenzen stellen en Perspectief bieden', de herijking van de PGA (selectie) criteria en de inrichting van een advies en triage punt (ATP) waarbij risicotaxatie instrumenten worden toegepast bij geweld en dreiging.

Nieuwe aanpak ernstig overlast gevende- en criminele families en aanpak plofkraken

In april 2021 zijn we gestart met het ontwikkelen en tegelijk het lerende weg uitvoeren van een aanpak op ernstig overlast gevende en criminele families. Ook zijn we met partners aan de slag gegaan met een specifieke familie die binnen de criteria van deze aanpak valt. De praktijkervaring vanuit deze concrete casus voedt het opstellen van het uitvoeringsplan van de nota op dit onderwerp.

In 2021 hebben we ook de eerste verkenningen gedaan voor een aanpak Plofkraken.

Beide aanpakken maken onderdeel uit van de Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'.

Programma Detentie en Terugkeer

In 2021 is ingezet op de verdere implementatie van het nieuwe programma Detentie & Terugkeer (D&T) ([link](#) en [motie 2019/346](#)) en de vertaling van de afspraken uit het Landelijk Bestuurlijk Akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie' ([link](#)) naar de lokale praktijk waarin partners gezamenlijk beter in staat zijn om achterliggende problematiek bij gedetineerden aan te pakken en daarmee het risico op recidive terug te dringen. In 2021 keerden 804 ex gedetineerden terug naar de stad Utrecht en dit is ten opzichte van 2020 (480) een forse stijging.

Fluide Jeugdnetwerken, aanpak overlast gevende en risicovolle jeugd en jeugdnetwerken

In 2021 vielen 8 jeugdgroepen onder deze aanpak. In 2020 waren dat er 6. De oorspronkelijke aanpak overlast gevende en criminele jeugdgroepen is de afgelopen jaren doorontwikkeld naar inzet op fluide jeugdnetwerken.

Kwetsbare personen in situaties met huiselijk geweld

In 2021 heeft de (loco)burgemeester 147 keer ingegrepen in situaties van huiselijk geweld door een tijdelijk huisverbod op te leggen aan de pleger. Parallel aan een huisverbod wordt hulpverlening ingezet voor alle betrokkenen. Dit is ten opzichte van 2020 (64) een significante stijging met daarbij de kanttekening dat door de lockdown maatregelen, net als in 2020, in 2021 veel kwetsbare kinderen /gezinnen niet goed in beeld zijn geweest bij scholen en andere professionals. Dit is nog steeds een zorgelijke situatie en hier is op landelijk, regionaal en lokaal niveau aandacht voor.

Veiliger digitale stad

We hebben in juni 2021 het '[Actieplan "Een veiliger digitale stad"](#)' aangeboden aan de raad. Enkele belangrijke acties die in 2021 zijn uitgevoerd: een start maken met het in beeld brengen van de digitale ketenafhankelijkheden, een dilemmasessie rondom cyberbeheersing georganiseerd, een webinar georganiseerd over de digitale infrastructuur van de stedelijke functies, werven van circa 20 Stadsmakers digitale veiligheid, meer dan 1.100 'Cyber Agents' (jeugd) geworven met programma [Hackshield](#) en de lancering van het platform Cybernetwerk Utrecht (voor en door ondernemers gericht op digitaal veilig ondernemen).

Versterking (digitale) informatiepositie

We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de programmabegroting.

Veiliger verkeer

We hebben ingezet op de voorgenomen maatregelen en acties uit de programmabegroting, waaronder een verkeerspilot waarin boa's meer bevoegdheden hebben gekregen voor handhaving op verkeersovertredingen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
09-1-1-1 Het Utrechts veiligheidsbeleid	580	1.462	597	1.442	1.465	23	1.828
Totaal Baten	580	1.462	597	1.442	1.465	23	1.828
Lasten							
09-1-1-1 Het Utrechts veiligheidsbeleid	52.739	53.405	54.708	57.446	56.731	715	58.474
Totaal Lasten	52.739	53.405	54.708	57.446	56.731	715	58.474
Saldo baten en lasten	-52.159	-51.944	-54.111	-56.004	-55.266	739	-56.646
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	210	210	0	226	226	0	0
Saldo na mutaties reserves	-51.949	-51.734	-54.111	-55.778	-55.040	739	-56.646

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Baten	
09-1-1-1 Het Utrecht Veiligheidsbeleid	
De gerealiseerde baten 2021 zijn iets hoger dan vooraf begroot (0,023 miljoen euro).	23
Naast diverse leges (0,414 miljoen euro) betreffen het incidentele baten door subsidiebijdragen vanuit onder andere het NCTV (0,649 miljoen euro) en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (0,357 miljoen euro). Er is ook incidentele inkomstenderving ten aanzien van de drank -en horecaleges als gevolg van Corona (0,168 miljoen euro).	
Totaal	23
Totaal baten	23

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Lasten	
De lasten van het programma Veiligheid zijn 0,715 miljoen euro lager dan vooraf begroot. Belangrijkste oorzaken zijn lagere kosten van de versterking informatiepositie naar aanleiding van de rellen in augustus 2020 (0,190 miljoen euro), een onderbesteding van het budget voor de nasleep van het schietincident (0,155 miljoen) en een verschuiving van personeelslasten naar het programma Overhead (0,347 miljoen). Het laatste heeft te maken met de inrichting van het nieuwe HR systeem. Personeelslasten van een aantal medewerkers worden niet goed doorberekend (een administratieve omissie die in 2022 hersteld wordt).	715
Totaal	715
Totaal lasten	715

Corona

Als gevolg van de corona crisis heeft de gemeente Utrecht in 2021 extra middelen besteed ten behoeve van de informatievoorziening in de stad en de tijdelijke uitbreiding van de (strategische) capaciteit in de crisisorganisatie. De totale uitgaven bedragen circa 0,470 miljoen euro. Daarnaast is er sprake van een incidentele verlaging van het budget voor Koningsdag (0,060 miljoen euro) en inkomstenderving als gevolg van het minder verlenen van drank -en horecaverGUNningen (0,119 miljoen euro).

De totale uitgaven binnen het Corona Maatregelenpakket 2 zijn in totaal 0,680 miljoen euro. Deze middelen zijn met name besteed aan toezicht en handhaving, extra juridische advisering, extra PGA experts, uitbreiding capaciteit Bibob-onderzoeken expertise hoog risicopersonen (polarisatie/ radicalisering).

De gemeente Utrecht heeft te maken gehad met lasten die gepaard gaan met de uitbreiding en instandhouding van het juridisch loket als gevolg van de corona crisis en de daaraan verbonden maatregelen (GRIP 4 situatie). Hiervoor zal Gemeente Utrecht een incidentele bijdrage ontvangen vanuit de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ter compensatie.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Corona Maatregelenpakket 2	1.2	682	0	0	0
Kosten crisisorganisatie	1.2	470	0	0	0
Budget Koningsdag	1.2	0	0	-60	0
Drank en horecavergunningen	1.2	0	0	0	-119
Communicatiekosten	1.2	72	0	0	0
Corona Toegangsbewijs (CTB)	1.2	225	0	0	0

Toelichting

Kosten Corona Maatregelenpakket 2

Extra kosten voor onder andere extra PGA experts en BIBOB, alsmede voor extra toezicht en handhaving.

Kosten crisisorganisatie

Extra kosten ten behoeve van informatievoorziening en personele capaciteit crisisorganisatie.

Budget Koningsdag

Het budget voor het viere van Koningsdag is in 2021 verlaagd.

Drank en horeca

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn er in 2021 minder vergunningen aangevraagd in het kader van de Alcoholwet.

Communicatiekosten

Door de corona gerelateerde maatregelen (1,5 samenleving, lockdown en dergelijke) is er in 2021 extra communicatie inzet nodig geweest voor Vergunningen Toezicht en Handhaving.

Verbonden Partijen

In 2021 bedroeg de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Utrecht aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) voor het gemeentelijk basispakket 27,053 miljoen euro en voor het gemeentelijk pluspakket 1,244 miljoen euro. Zie paragraaf Verbonden Partijen - [VRU](#). De verantwoording over 2021 van de VRU is, na vaststelling door het bestuur, te vinden op www.vru.nl.

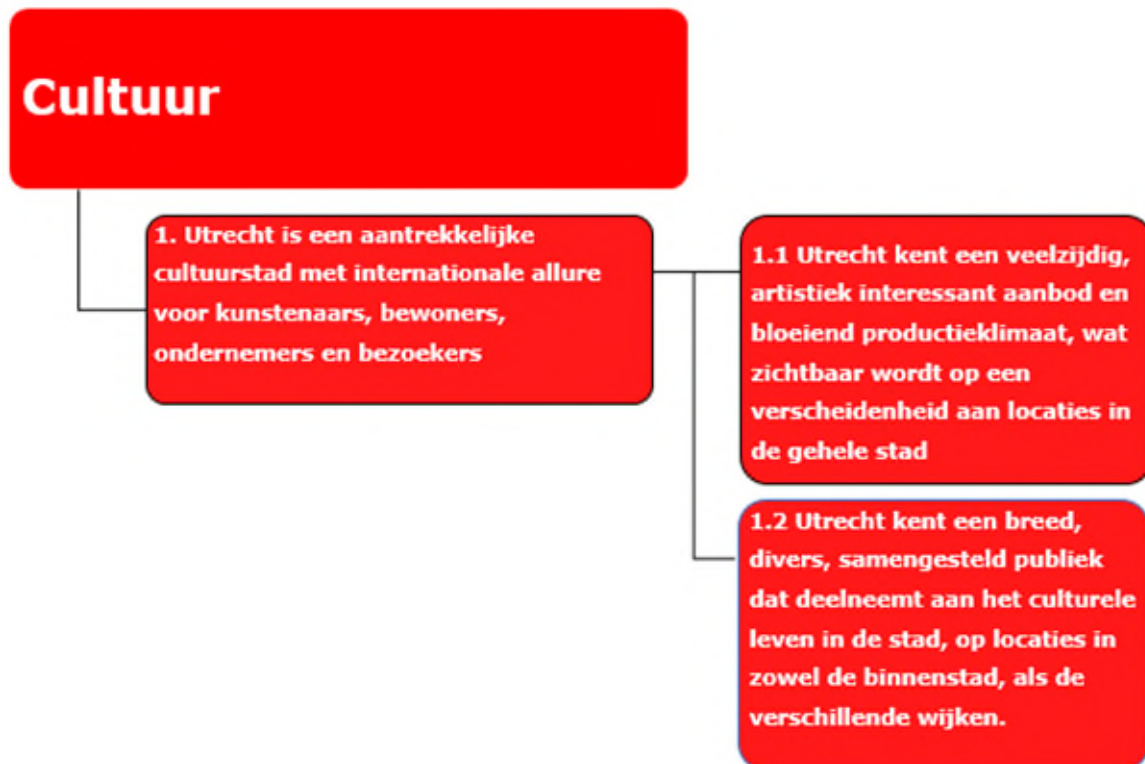
Cultuur

Algemene programmadoelstelling

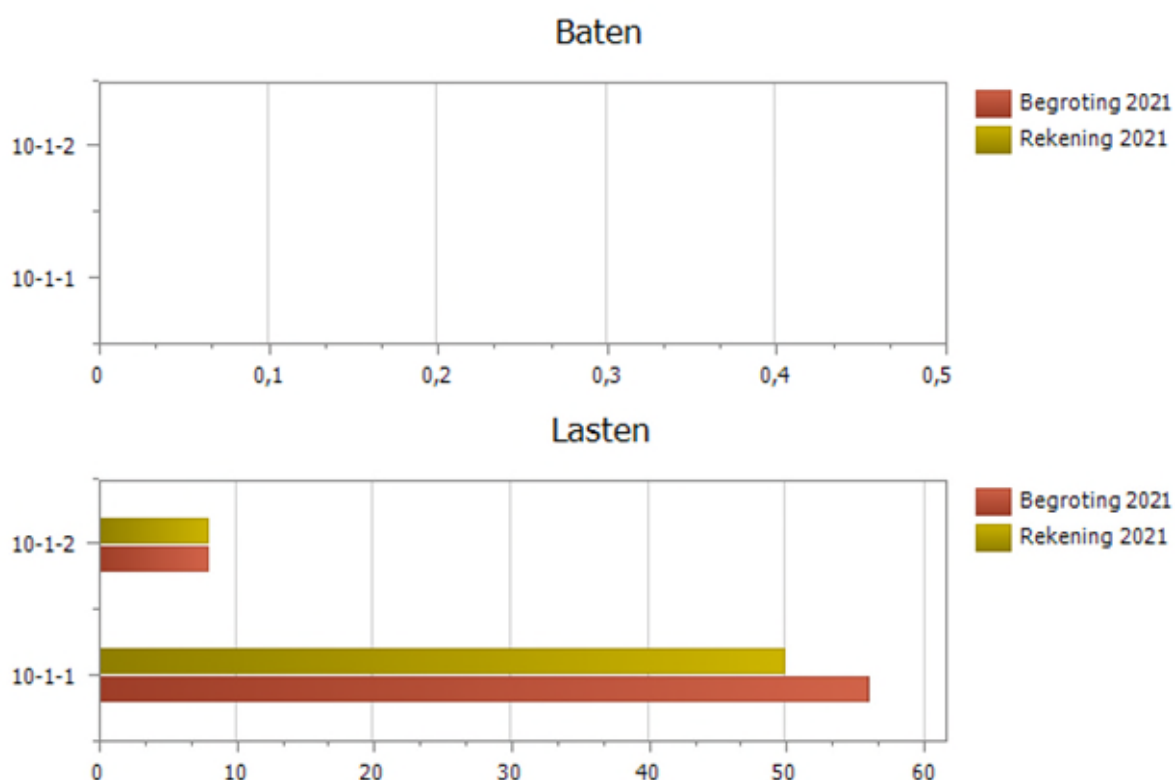
Kunst kleurt onze stad en is onmisbaar in de ambitie om 'Gezond stedelijk leven voor iedereen' mogelijk te maken.

Het verbindt, zet aan het denken, roept emotie op en zorgt voor ontspanning. Dat is belangrijk voor ons mentale en fysieke gevoel van welzijn, de veerkracht van het individu en dat van de samenleving. Kunst en cultuur maken de stad dynamisch en aantrekkelijk; voor de huidige bewoners, maar ook voor bedrijven en bezoekers van buiten de stad. Als gemeente bieden we kunstenaars en culturele instellingen daarom de middelen en ruimte om mee te groeien met de stad. De stad is een inclusieve en toegankelijke culturele metropool, met een rijk palet aan disciplines, genres en mengvormen daartussen. Iedereen krijgt de kans zich artistiek te ontplooiën en er is artistiek, fysiek en financieel genoeg ruimte voor ontwikkeling.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Dit programma heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs](#)
- [Kunst kleurt de stad \(Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024\)](#)
- [Uitvoeringnota Kunst in de openbare ruimte 2021-2030](#)
- [Uitvoeringsnota Huisvesting culturele en creatieve sector](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

		x € 1.000					
	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
10-1-1-1	Programmering en productie	-45.295	-48.276	-55.437	-49.922	-5.515	-49.530
10-1-2-1	Participatie	-6.412	-6.209	-7.467	-7.555	89	-7.545
Totaal		-51.707	-54.484	-62.903	-57.477	-5.426	-57.075

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Utrecht is een aantrekkelijke cultuurstad met internationale allure voor kunstenaars, bewoners, ondernemers en bezoekers

1.1 Utrecht kent een veelzijdig, artistiek interessant aanbod en bloeiend productieklimaat, wat zichtbaar wordt op een verscheidenheid aan locaties in de gehele stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.1.1	Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau	43,4% (2009)	>45% Inw. Enq.		>50%	48%	>60%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Betreft het percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau.						
Bron	Inwoner-enquête						
Analyse	De waardering van het cultureel aanbod op buurtniveau is in 2021 licht gedaald naar het niveau van 2019. De beperkte mogelijkheden voor opening van cultuurvoorzieningen en culturele activiteiten in de wijk en buurt vanwege de coronamaatregelen zou daarvoor een logische verklaring kunnen zijn. Op verzoek van de raad is deze indicator vanaf 2022 naar 60% verhoogd, wat meer en gerichtere inzet op cultuur in de buurt vraagt.						
E1.1.2	Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau	85% (2009)	>85% Inw.Enq.		>85%	85%	>85%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Doel is om met een veelzijdig, artistiek interessant aanbod de waardering van het cultureel aanbod op stedelijk niveau op het streefpercentage te houden.						
Bron	Inwonersenquête						
Analyse	Ondanks de beperkende coronamaatregelen is de waardering van het cultureel aanbod op stedelijk niveau op het streefpercentage behouden.						
E1.1.3	Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod	3 (2009)	2	2	2	2	2
Oorsprong	Programmabegroting 2012						
Toelichting	Doel is om met een veelzijdig, artistiek interessant aanbod de huidige landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod te behouden.						
Bron	Atlas voor Gemeenten						
Analyse	De positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod is behouden.						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Een breed scala van culturele instellingen/makers produceert en programmeert een veelzijdig, divers, artistiek interessant aanbod op diverse locaties, in de gehele stad

- In Utrecht zijn zo veel mogelijk verschillende disciplines, genres en mengvormen daartussen vertegenwoordigd.
- Utrecht biedt kunstenaars en culturele organisaties artistiek, fysiek en financieel de ruimte om zichzelf én de stad cultureel verder te ontwikkelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen, op diverse locaties in de gehele stad

Een pluriform aanbod

2021 was het eerste jaar van de Cultuurnota 2021-2024 en van de tweejarige regeling 2021-2022. Meerjarig en incidenteel gesubsidieerde instellingen voerden, helaas nog steeds gebukt onder coronamaatregelen, uiteenlopende activiteiten uit die samen een gevarieerd en vernieuwend cultuuraanbod voor iedereen vormden. De belangrijkste ontwikkelingen:

- Om de zwaar door coronamaatregelen getroffen culturele sector te helpen herstellen en vernieuwen hebben wij het **Utrechts Herstel- en innovatiepakket** gelanceerd. Hiermee is invulling geven aan de 7,5 miljoen euro die het Rijk aan Utrecht hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Met het pakket is naast acute noodsteun aan instellingen ook een krachtige impuls gegeven aan de zakelijke en artistieke praktijk van makers (onder andere via 88 ontwikkelsubsidies), aan het creëren van extra plekken in de stad voor maken en presenteren (via 28 programmeringssubsidies en het PUNT) en het uitbreiden van projecten en producties (onder andere via 146 projectsubsidies en 122 impulssubsidies). De jongste lichten makers zijn in samenwerking met de HKU, ROC Creative College, de Herman Brood Academie en Nimeto ook extra begeleid in de opbouw van een beroepspraktijk in deze moeilijke periode. Om het totale budget op een ordentelijke manier uit te kunnen geven is de eerste helft van 2021 gebruikt om alle regelingen goed op te zetten. Na de lancering in de tweede helft van 2021 is in totaal een bedrag van 3,4 miljoen euro uitgegeven aan herstel en innovatie. Daarnaast zullen veel aanvragen en programma's die in 2021 voorbereid zijn, in 2022 pas worden uitgekeerd. In december 2021 is ook besloten om de looptijd van de regelingen te verlengen tot en met de eerste helft van 2022.
- We hebben een nulmeting uitgevoerd naar de behoeftes, knelpunten en dilemma's met betrekking tot fair practice bij de huidige Cultuurnota-instellingen. Dat heeft onder andere geleid tot de aanbeveling om te werken aan onderlinge kennisdeling en uitwisseling op dit gebied. Naar aanleiding hiervan is met Kunsten'92 een programma opgezet om dit verder aan te jagen. Dit programma vindt plaats in het voorjaar van 2022. Eind 2021 is ook een start gemaakt met het onderzoek naar de meerkosten van fair practice voor de Cultuurnota-instellingen. Dit rapport is in januari 2022 naar de raad verstuurd.

Ruimte voor ontwikkeling

In onze groeiende stad is er ook het afgelopen jaar veel aandacht geweest voor het vinden en realiseren van de juiste plekken voor kunstenaars, culturele organisaties en kunstwerken. De belangrijkste ontwikkelingen:

- Sinds eind augustus 2021 kunnen muzikanten, producers, geluidskunstenaars en exploitanten een investeringssubsidie aanvragen voor de realisatie van **muziekstudio's**. Daarmee stimuleren we dat Utrecht een thuisbasis voor muzikale makers blijft, ondanks de hoge vastgoedprijzen en relatief hoge investeringen die met de bouw van muziekstudio's gepaard gaan. In 2021 zijn twee aanvragen ontvangen, waarvan één is toegekend. De andere aanvraag wordt in 2022 in een aangepaste versie opnieuw ingediend. Daarnaast hebben nog tien potentiële aanvragers informatie over de regeling opgevraagd, waarbij de verwachting is dat een aantal daarvan in 2022 een aanvraag zal indienen.
- Met stichting **De Machinerie** hebben we afspraken gemaakt over juridische zaken en prestaties. De Machinerie heeft fondsen geworven voor inhoudelijke programma's die inmiddels van start zijn gegaan, zoals de educatiehub en de talenthub. Als gevolg van de wereldwijde schaarste aan bouwmaterialen is geconstateerd dat de begroting ondanks diverse versoeringen niet sluitend te krijgen was. Zowel de eigenaar als de gemeente hebben een extra bijdrage geleverd. Op basis van de nieuwe begroting is de business case aangepast, die is getoetst door een onafhankelijk bureau. Dit geeft voldoende vertrouwen om het project voort te zetten.
- In december is de **Uitvoeringsnota Huisvesting culturele en creatieve sector** vastgesteld. De nota heeft als doel om inhoudelijk uitvoering te geven aan de groei van ruimte voor culturele voorzieningen en creatieve werkruimte zoals vastgesteld in RSU2040. We hebben beschreven hoe we op basis van strategische keuzes voor locaties, verschillende vormen van regie en financieringsvormen 80.000m² extra werkruimte willen realiseren voor creatieven en voorzieningen willen toevoegen met een uitstraling voor wijken, op stedelijk niveau en voor de regio en daarbuiten.

- De gemeenteraad heeft het Ontwikkelplan **Berlijnplein** vastgesteld en krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van dit plan. Daarnaast zijn de 'schottenkeet' en de herbouw van het in 2020 afgebrande Paviljoen opgeleverd, is een groot deel van het terrein heringericht en is de aanbesteding voor het ontwerp, de bouw en het onderhoud van de permanente culturele voorziening Berlijnplein van start gegaan. RAUM, het NUT en andere leden van de in 2021 opgerichte Coöperatie Berlijnplein hebben culturele publieksactiviteiten op en om het plein (en online) georganiseerd. De Werkkelders onder het Plantsoen van Boedapest zijn gereed gemaakt voor tijdelijk cultureel gebruik, en we zijn begonnen met de renovatie van de boerderij van De Vrijstaat.
- In 2021 is de nieuwe **Uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte 2021-2030** vastgesteld. Kunst in de openbare ruimte is een van de meest laagdrempelige en democratische vormen van kunst en het draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Met de 1,5 % regeling, het Fonds Stadsverfraaiing en de Meerjarige kunstprogramma's, hebben we in Utrecht krachtige instrumenten voor kunst in opdracht. De openbaarheid vraagt ook om zorgvuldige processen, transparantie en een goede inbedding in de samenleving. Daarom zijn in de Uitvoeringsnota zes uitgangspunten benoemd waaraan de nieuwe kunstopdrachten getoetst worden.
- Het 10-jarige **kunstprogramma 'Gemene Grond'** voor de gebieden Lombokplein, Beurskwartier en de Merwedekanaalzone, is als onderdeel van de uitvoeringsnota vastgesteld. Gemene Grond zal door middel van kunstprojecten op de ruimtelijke en sociale transitie in deze gebieden reageren en reflecteren. Het programma wil samen met bewoners, het culturele veld, maatschappelijke organisaties en private partijen, werken vanuit een gemeenschappelijk gevoelde verantwoordelijkheid voor de publieke ruimte, onze 'gemene grond'.
- Bij meerdere scholen en openbare gebouwen en in wijken hebben we, in samenspraak met bewoners of gebruikers van gebouwen, gewerkt aan de **realisatie van kunstwerken**. Nieuw opgeleverd zijn de muurschildering op de gevel van TivoliVredenburg, de sculptuur Script of the City voor het Beeldenpark Croeselaan en het fotoproject 'De wijk als fotoalbum' voor en met Sterrenwijk. Daarnaast hebben we 3 kunstwerken herplaatst en gerenoveerd, waaronder het lichtkunstwerk REBUS aan de gevel van het Beatrixgebouw.

Corona

De meeste culturele instellingen, onder andere de instellingen die zijn opgenomen in de Cultuurnota 2021-2024 en de tweejarige regeling 2021-2022, hebben veel van hun plannen niet kunnen uitvoeren of sterk moeten aanpassen. Gedurende het gehele jaar heeft er extra intensief overleg plaatsgevonden met de sector over de impact van Corona en de manier waarop we als gemeente het beste kunnen ondersteunen. De innovatieve oplossingen waarmee de culturele sector gedurende dat jaar zich toch steeds heeft weten aan te passen aan de omstandigheden getuigt van uitzonderlijke veerkracht en wendbaarheid.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
10-1-1-1 Programmering en productie	2	61	2	0	53	53	0
Totaal Baten	2	61	2	0	53	53	0
Lasten							
10-1-1-1 Programmering en productie	45.176	48.231	47.434	55.890	50.440	5.450	49.661
Totaal Lasten	45.176	48.231	47.434	55.890	50.440	5.450	49.661
Saldo baten en lasten	-45.174	-48.170	-47.432	-55.890	-50.387	5.504	-49.661
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	402	402	2	285	285	0	0
Onttrekking reserves	282	297	132	739	750	11	132
Saldo na mutaties reserves	-45.295	-48.276	-47.303	-55.437	-49.922	5.515	-49.530

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
10-1-1-1 Programmering en productie		
Dit betreffen verschillende bijdragen waaronder een Europese bijdrage die is ontvangen voor De Machinerie in het kader van het project HUB-in en een bijdrage van Circelstad voor de ontwikkeling van de culturele voorziening Leidsche Rijn i.h.k.v. circulaire nieuwbouw		53
Totaal		53
Totaal baten		53

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
10-1-1-1 Programmering en productie		
Herstel en innovatiepakket 2021 in het kader van coronamaatregelen		
Deze onderbesteding wordt veroorzaakt doordat een aantal kostenposten uit het herstel- en innovatiepakket zullen landen in 2022. Het gaat hier onder andere om uitgaande subsidies in het kader van de noodsteunregeling die in december 2021 is gepubliceerd. Ook zijn er vanuit het herstel- en innovatiepakket in 2021 opdrachten voor alumni, beeldende kunstenaars en Het Innovatiefonds verstrekt die in 2022 in rekening zullen worden gebracht		Over\z 4.429
Aanloopprogramma culturele voorziening Leidsche Rijn		
Mede als gevolg van Corona is er een onderbesteding op het budget voor de culturele voorziening Leidsche Rijn. Door de maatregelen in het kader van Corona zijn een aantal activiteiten doorgeschoven naar 2022. Dit betreft onder meer het programma van de coöperatie Berlijnplein en de doorontwikkeling in co-creatie, samenwerking en innovatie in cultuurprogramma.		441
Nadere regel muziekstudio's		
Deze onderbesteding wordt mede veroorzaakt doordat de nadere regel muziekstudio's pas in tweede helft van 2021 is gepubliceerd. Tot dusver is er vanuit deze nadere regel 1 subsidie toegekend en hebben een tiental aanvragers nadere informatie opgevraagd over de nadere regel.		200
Proeftuin stedelijke regiovorming		
Het project 'proeftuin stedelijke regiovorming' beslaat meerdere jaren en is met toestemming van het ministerie van OCenW verlengd naar 2022 door vertraging in verband met de maatregelen in het kader van Corona. Doordat de kosten voor een groot deel in 2022 zullen landen (uitvoering van het project) en de dekking vanuit het Rijk voor een groot deel in de begroting 2021 is geplaatst rest er een batig saldo op het project regiovorming in 2021		173
Overige mutaties		207
Totaal		5.450
Totaal lasten		5.450

Corona

Het tekort in de gesubsidieerde culturele sector door de coronamaatregelen in 2021 bedroeg vele miljoenen euro's. Aanvullende steun vanuit het Rijk, de provincie en gemeente Utrecht hebben dit tekort voor een groot deel kunnen compenseren. In totaal betrof de steun vanuit het Rijk 7,5 miljoen euro en vanuit de gemeentelijke middelen 0,3 miljoen euro. Samengevat zag deze steun er als volgt uit:

- De meeste behoefte lag in het ten uitvoer kunnen brengen van cultureel aanbod in periodes van wisselende coronamaatregelen. Van het totale budget van 7,8 miljoen euro is 3,4 miljoen euro in 2021 gerealiseerd.
- Daarvan is 2 miljoen euro toegekend aan de regelingen voor herstel en innovatie. Van die 2 miljoen euro is 1,2 miljoen besteed aan ontwikkeling van makers en organisaties en het mogelijk maken van programmering. En 0,8 miljoen euro aan het coronaproof maken van evenementen, de huurkorting voor culturele beheerinstellingen, de meerkosten van de Machinerie en de ophoging van het budget voor project- en impuls subsidies.
- Aan noodsteun voor de eerste helft van 2021 is 1,2 miljoen euro besteed. De gereserveerde 1 miljoen euro voor de tweede helft zal in 2022 in rekening worden gebracht.
- Voor de uitvoering van de regelingen is 0,2 miljoen euro besteed.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Herstel- en innovatiepakket 2021	5.3			4.429	
Proeftuin stedelijke regiovorming	5.3			173	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Utrecht kent een breed, divers, samengesteld publiek dat deelneemt aan het culturele leven in de stad, op locaties in zowel de binnenstad, als de verschillende wijken.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.2.1	Percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt	87%(2009)	>87% Inw. Enq.		>90%	73%	>90%
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Doel is met een gevarieerd aanbod in de stad een breed, divers, samengesteld publiek te laten deelnemen aan culturele activiteiten. Het percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt geeft hier mede een indicatie van.						
Bron	Inwonersenquête						
Analyse	Het percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt, is fors lager dan voorgaande jaren, omdat veel instellingen voor delen van het jaar gesloten of beperkt open waren.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
E1.2.3	Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen)	1.8 (2009)	> 2,4 miljoen	1,1 miljoen	> 2,9 miljoen	0,7 miljoen	> 2,9 miljoen
Oorsprong	Onbekend						
Toelichting	Doel is met een gevarieerd aanbod in de wijken en in de stad, een breed, divers, samengesteld publiek in Utrecht te laten deelnemen aan Culturele activiteiten. Het aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen geeft hier mede een indicatie van.						
Bron	Jaarverslagen						
Analyse	Het aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen is fors lager dan voorgaande jaren, omdat veel instellingen voor delen van het jaar gesloten of beperkt open waren.						

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2020	Realisatie 2020	Doel stelling 2021	Realisatie 2021	Doel stelling 2022
P1.2.1	Percentage meerjarig gesubsidieerde accommodaties en festivals dat op hun website een toelichting geeft over mate van toegankelijkheid	0%	90%	98%	90%	98%	100%
Oorsprong	Programmabegroting 2018						
Toelichting	Betreft het percentage meerjarig gesubsidieerde accommodaties en festivals dat op hun website een toelichting geeft over mate van toegankelijkheid						
Bron	Websites meerjarig gesubsidieerde accommodaties en festivals						
Analyse	het percentage meerjarig gesubsidieerde accommodaties en festivals dat op hun website een toelichting geeft over de mate van toegankelijkheid is gelijk gebleven in het eerste jaar van de nieuwe cultuurnotaperiode 2021-2024						

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Een breed publiek van kenners en niet-kenners afkomstig uit Utrecht en daarbuiten neemt deel aan en/of voelt zich betrokken bij het culturele leven in de stad

- In Utrecht krijgt iedereen de kans zich artistiek te ontplooiën, dankzij een stevige keten van cultuureducatie, via amateurkunst(educatie) naar talentontwikkeling en professionaliteit.
- Utrecht is een inclusieve en toegankelijke culturele metropool. De culturele sector sluit aan bij de diversiteit die onze stad kenmerkt. Samen maken, tonen en beleven staan centraal.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 Het bevorderen van (actieve) cultuurparticipatie en een brede deelname in het aanbod, zoals geprogrammeerd en geproduceerd door Utrechtse makers/instellingen

Stimuleren van creatief vermogen

De waarde van creativiteit voor de samenleving is groot; het helpt ons om te gaan met grote gebeurtenissen, maakt het leven leuk en zorgt voor saamhorigheid. Om het creatieve vermogen van bewoners te vergroten hebben we in 2021 onder andere de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Binnen de nieuwe regeling **Amateurkunsteducatie 2022-2024** hebben tien organisaties voor de komende 3 jaar subsidie gekregen. Door middel van cursussen op het gebied van muziek, dans en theater vergroten zij het creatieve vermogen van vele Utrechtse kinderen, jongeren en volwassenen. De helft van de organisaties is in de binnenstad gevestigd en heeft ook activiteiten in Leidsche Rijn en/of Noordwest. De andere helft is buiten de binnenstad gevestigd en organiseert activiteiten in Zuidwest, Zuid, Noordwest en Leidsche Rijn. De op Domplein 4-5 gevestigde muziekschool, theaterschool en danscentrum werkt aan de realisatie van een stedelijke plek, waar naast cursusaanbod ook programma's in de vorm van masterclasses, ateliers en workshops te vinden zijn.
- Als Utrecht Unesco City of Literature zien we het als onze taak om zo veel mogelijk kinderen en jongeren **plezier in lezen** te laten beleven. In 2021 hebben we verder gewerkt aan de verbinding van cultuur met andere sectoren, zoals onderwijs en welzijn, om bestaande initiatieven in de stad aan elkaar te koppelen en uit te breiden. Er is binnen de gemeente maar ook bij scholen, de bibliotheek en culturele organisaties veel enthousiasme om samen te werken aan een vernieuwende stedelijke aanpak op het gebied van leesplezier. Dit enthousiasme en de bijbehorende ambities zijn echter hoger dan de beschikbare middelen en capaciteit voor dit onderwerp. Daarom zijn er in 2021 op dit vlak geen verdere concrete stappen gezet.

Inclusieve cultuursector

Via netwerken en samen met partners werken we aan een culturele sector en cultureel aanbod waarin iedereen zich herkent. We zorgen er daarnaast voor dat cultuur dichtbij huis beschikbaar is voor iedereen. De belangrijkste ontwikkelingen hierin:

- Inwoners gaan niet automatisch naar het centrum in de oude binnenstad voor het volgen van een dans- of tekenles, maar blijven daarvoor in de buurt of in de wijk. De **wijk- en jongerencultuurhuizen** verspreid over de stad brengen cultuur fysiek maar ook mentaal dichtbij, door drempels zoveel mogelijk te verlagen. In het zuidelijk deel van de stad werken wij aan een nieuw wijkcultuurhuis met de Merwedekanaalzone als voorkeurslocatie. Via een nadere regel en op advies van een onafhankelijke adviescommissie is Stichting Kunst- en Cultuurkanaal30 geselecteerd als beoogd exploitant. Minder goed nieuws was er voor het BOKS jongerencultuurhuis in Overvecht. Op oudjaarsnacht werd hun gebouw getroffen door een verwoestende brand. Wij ondersteunen BOKS rondom deze gebeurtenis waar dat kan.
- In de aanloop naar een **jongerencultuurhuisfunctie voor Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern** vanaf 2025, hebben we een subsidieregeling ontwikkeld voor cultuurprogramma voor jongeren in deze wijken in de periode 2022 tot en met 2024. Bijzonder aspect is dat jongeren zelf onderdeel uitmaken van de adviescommissie. Ter voorbereiding hebben we gesproken met de eerder gehonoreerde organisaties Cultuur19 en BOKS jongerencultuurhuis alsook de cultuurorganisaties verenigd in Leidsche Rijn Connectie.
- Vanwege corona heeft ook het voorgenomen programma voor de **Culturele Zondagen**, waarmee ingezet wordt op laagdrempelig kennis maken met cultuur, moeten doorschuiven of aanpassen. Het online YouTube programma CZ@Home, met een speciale CZ@Home-serie 'Welkom in...' gericht op verschillende wijken, werd in 2021 dan ook doorgezet. De Culturele Zondag 'Onverwachte ontmoetingen', gericht op leesplezier en in samenwerking met de Bibliotheek Utrecht, kon op 7 november wel live doorgaan. In totaal zijn de programma-onderdelen van de Culturele Zondagen meer dan 31.000 keer (online) bezocht.
- Om de cultuursector te ondersteunen in het **bereiken van een divers en breed publiek**, is Utrecht Marketing gestart met het uitrollen van een pilot van het Cultureel doelgroepenmodel. Hiermee krijgt de sector beter inzicht in de kenmerken, gedrag en voorkeuren van huidig publiek en (potentiële) doelgroepen en kan zij gezamenlijk werken aan een inclusievere cultuursector. De invoering van het uit Rotterdam afkomstige model in Den Haag, Amsterdam en Utrecht is onderdeel van de opschaling door de landelijke Taskforce Samenwerkingsverband Publieksdata, ondersteund door het ministerie van OCW.

Corona

In deze moeilijke periode is de waarde van kunst, cultuur, creativiteit en ontwerp voor de samenleving elke dag opnieuw zichtbaar. Kinderen en volwassenen hebben het gemist om samen met anderen invulling te geven aan eigen creativiteit: bij de muziekschool, de fotoclub, schilderles, et cetera. Door de verschillende beperkingen is repeteren door amateurkunstverenigingen en stichtingen vaak moeilijk geweest. Sommigen hebben online manieren gevonden om toch nog samen kunst te beoefenen, voor anderen (zoals koren) was dit lastiger.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
10-1-2-1	Participatie	0	0	0	0	110	110	0
	Totaal Baten	0	0	0	0	110	110	0
Lasten								
10-1-2-1	Participatie	6.412	6.209	6.434	7.564	7.762	-199	7.442
	Totaal Lasten	6.412	6.209	6.434	7.564	7.762	-199	7.442
	Saldo baten en lasten	-6.412	-6.209	-6.434	-7.564	-7.652	-89	-7.442
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	103	103	0	103
	Onttrekking reserves	0	0	0	200	200	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-6.412	-6.209	-6.434	-7.467	-7.555	-89	-7.545

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting Bedrag

Baten

10-1-2-1 Participatie

De gerealiseerde baten vallen 0,110 miljoen euro hoger uit dan begroot. Deze baten hebben betrekking op een bijdrage van het Ondernemersfonds voor het kunst in de openbare ruimteproject 'Rebus'.

Totaal 110

Totaal baten 110

x € 1.000

Toelichting Bedrag

Lasten

10-1-2-1 Participatie

De gerealiseerde lasten vallen 0,199 miljoen euro hoger uit dan begroot. Deze overbesteding wordt veroorzaakt door:

- Extra kosten voor het kunst in de openbare ruimteproject 'Rebus' waar een extra bijdrage van Het Ondernemersfonds van 0,110 miljoen euro tegenover staat. -110
- Het resterende saldo wordt veroorzaakt door diverse onder – en overbestedingen. -89

Totaal -199

Totaal lasten -199

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten

Niet van toepassing

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Samenleven en Sport

Algemene programmadoelstelling

Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn. Zij kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede infrastructuur.

Versterken sociale basis

De coronacrisis heeft veel impact gehad op de sociale basis. Juist daar waar mensen elkaar konden ontmoeten, meedoen en sporten was veel niet mogelijk of toegestaan. Ondanks deze beperkingen kon ondersteuning voor kwetsbare doelgroepen doorgaan. De sociale basis heeft haar onschatbare waarde bewezen door ondanks alles ontmoeting en burenhulp te blijven stimuleren en faciliteren.

Gezond stedelijk leven voor iedereen

We leveren een bijdrage aan het realiseren van veerkracht en gelijke kansen voor iedereen in Utrecht. In onze stad doet iedereen ertoe en kan iedereen meedoen. Ondanks de beperkingen door de coronamaatregelen konden de meest kwetsbare doelgroepen blijven meedoen in bijvoorbeeld de buurtaccommodaties. Ook dit jaar zijn maatschappelijke voorzieningen aangepast om mee te groeien met de verandering van de stad.

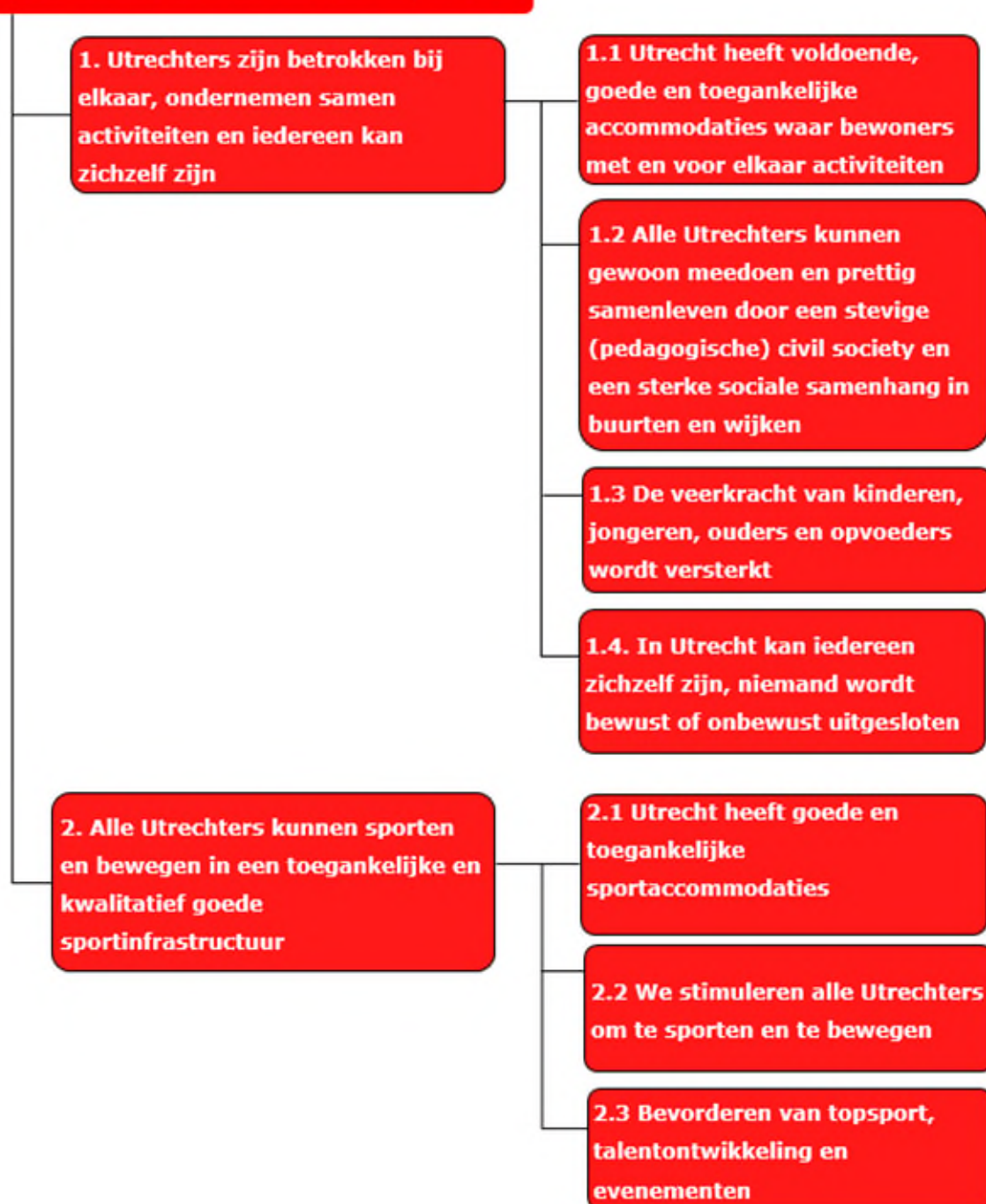
De Utrechtse Sportagenda

De Sportagenda is vastgesteld aanvullend op de Sportnota waarvan de ambities nog steeds actueel zijn. We hebben het volgen, spiegelen, leren concreet handen en voeten gegeven binnen de verschillende thema's van de sportagenda. Dit hebben we gedaan door spiegelgesprekken te voeren met sportaanbieders, sporters en andere betrokken over data, activiteiten, netwerken en samenwerking.

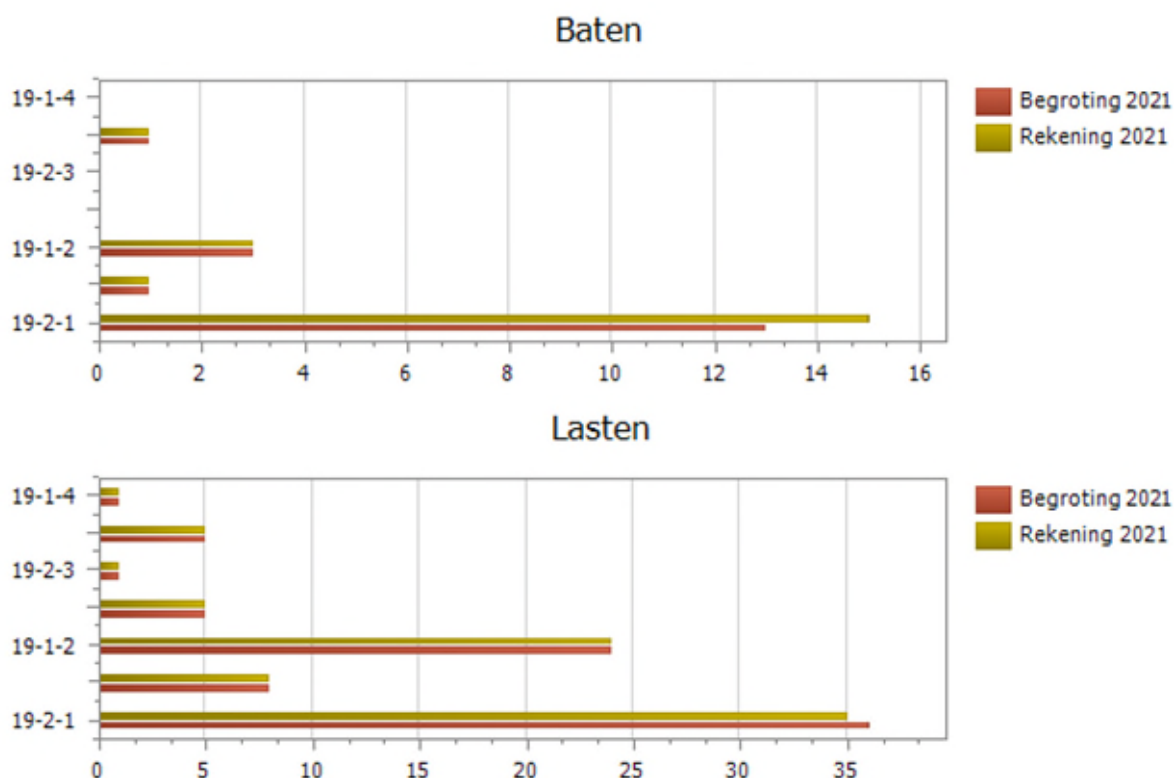
Corona

Precies de plekken waar mensen elkaar konden ontmoeten en meedoen, werden hard geraakt door de maatregelen tegen het verspreiden van het coronavirus. (Sport)verenigingen moesten tijdelijk de deuren sluiten, de komst van het scannen van de Coronapas zorgde voor wisselende reacties bij gebruikers van onder andere accommodaties, de zoektocht naar hoe vrijwilligers te behouden, de mentale gezondheid die meer onder druk is komen te staan zijn voorbeelden van de impact op de sociale basis.

Samenleven en Sport

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Het resultaat van Samenleven loopt op totaalniveau in de pas met de begroting 2021 (positief resultaat van € 241 k). De effecten van Corona zijn zichtbaar in de financiële cijfers. Enerzijds doordat er extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor bijvoorbeeld subsidies/noodsteun aan buurthuizen. Daarnaast zijn de buurthuizen tijdelijk gesloten geweest. Dit heeft tot lagere huurinkomsten, maar vooral lagere exploitatiekosten geleid. Verder is een aantal projecten als gevolg van overheidsmaatregelen uitgesteld, waardoor bepaalde uitgaven (nog) niet zijn gedaan.

In het resultaat van Sport zijn de effecten van de coronacrisis duidelijk zichtbaar (positief resultaat van 4,6 miljoen euro). Als gevolg van overheidsmaatregelen zijn de sportaccommodaties en zwembaden het afgelopen jaar tijdelijk gesloten geweest. Dit is zichtbaar in lagere exploitatiekosten. Daarnaast is het steunpakket voor ijsbanen en zwembaden (SPUK IJZ) ook dit jaar weer van toepassing en worden de kwijtschelden huuropbrengsten door het rijk vergoed (TVS-regeling). Ook voor de sport is een noodsteunpakket beschikbaar gesteld.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

% niet-sporters

De definitie van 'niet-sporter' is iemand van 19 jaar of ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet. In 2020 gaf 35,9% van de Utrechters aan niet wekelijks te sporten. Landelijk is dit 49,3%. Bij de meting in 2016 was dit 38,4% van de Utrechters. We zien dus een afname van het aantal niet-sporters, en dus een toename van het aantal structurele sporters.

De cijfers worden overgenomen van de VNG-site 'Waar staat je gemeente', en de data op deze site wordt verkregen uit verschillende bronnen en onderzoeken zoals burger- en ondernemerspeilingen, het CBS en andere centrale databronnen. Deze meting wordt eens per vier jaar gedaan.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

[Meerjarenplan 2019-2022, laaggeletterdheid en digitale vaardigheden volwassenen, \(digi\)taal is de basis](#)

[Routekaart naar verbinding, Utrechtse aanpak eenzaamheid](#)

[Het VN-verdrag handicap in Utrecht, Agenda 'Utrecht voor iedereen toegankelijk'](#)

[Het VN-verdrag handicap in Utrecht, Uitvoeringsprogramma 'Utrecht voor iedereen toegankelijk'](#)

[Uitvoeringsnota vernieuwend welzijn](#)

[Nota van uitgangspunten sociaal makelaarschap 2019-2024](#)

[Visie versterken sociale basis \(Wmo\), Utrecht voor iedereen](#)

[Utrecht zijn we samen, De Utrechtse aanpak van polarisatie en radicalisering](#)

[Nieuwe Utrechtse Antidiscriminatie-agenda 2021](#)

[De Utrechtse regenboogagenda 2019-2022](#)

[Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen, koersdocument \(2020\)](#)

[Visie en Uitvoeringskader Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer \(2013\)](#)

[Nieuwe huurtarieven Welzijnsaccommodaties, vernieuwend welzijn \(2014\)](#)

[Uitvoeringsnotitie maatschappelijk initiatief onder dak 2016-2025](#)

[Evaluatie beleid Utrechtse buurtcentra \(2021\)](#)

[Beleidskader beheerde speeltuinen 'Speelruimte maken we samen'](#)

[Sportnota \(2017\)](#)

[Sportakkoord Utrecht](#)

[Sport Agenda \(2021\)](#)

[Rapportage capaciteitsbehoefte sport 2018-2030](#)

[Ruimte voor georganiseerde sport in Utrecht \(Mulier dec. 2019\)](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

		x € 1.000					
	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
19-1-1-1	Voldoende en goede accommodaties	-7.188	-7.451	-7.474	-7.202	-272	-7.795
19-1-2-1	Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	-20.556	-20.161	-20.979	-20.616	-363	-21.513
19-1-3-1	Versterken veerkracht	-4.231	-4.323	-4.903	-4.637	-266	-4.492
19-1-4-1	In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn	-910	-747	-1.117	-1.090	-27	-1.147
19-2-1-1	Buitensportaccommodaties	12.467	13.056	-6.379	-5.159	-1.221	-8.745
19-2-1-2	Binnensportaccommodaties	-6.178	-6.384	-7.209	-6.367	-841	-7.575
19-2-1-3	Zwembaden	-5.389	-6.247	-7.786	-6.587	-1.200	-5.746
19-2-1-4	Accommodatiebeleid	-866	-1.079	-2.294	-1.692	-603	-1.116
19-2-2-1	Sportstimuleren	-4.167	-4.069	-3.954	-3.854	-100	-4.438
19-2-3-1	Topsport- en talentontwikkeling	-399	-420	-415	-412	-3	-427
19-2-3-2	Sportevenementen	-1.828	-1.729	-548	-540	-8	-2.263
Totaal		-39.245	-39.554	-63.059	-58.156	-4.902	-65.256

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Samenleven: Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn

Indicatoren Samenleven

Indicator	Realisatie 2019	Realisatie 2021	Doelstelling 2021
% bewoners tevreden over beschikbaarheid van ruimtes voor bewonersactiviteiten in de buurt	40%	39%	35%
% inwoners dat moeite heeft met digitale aanvragen bij organisatie	23%	29%	25%
% Utrechters dat aangeeft weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen	81%	78%	81%
% Utrechters dat zich vrijwillig inzet	40%	39%	42%
% Utrechters dat informele zorg ontvangt van vrijwilligers(organisatie)	14%	13%	19%
% Utrechters met een beperking dat aangeeft weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen	59%	60%	70%
% ouders dat aangeeft weinig tot geen problemen te hebben met opvoeden (nooit, af en toe of soms)	90%	90%	90%
% Utrechters dat zich gediscrimineerd voelt	16%	17%	10%

Bron: Inwonersenquête

1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen

In 2021 is 39% van de bewoners tevreden over beschikbaarheid van ruimtes voor bewonersactiviteiten in de buurt (zie tabel hierboven met resultaten Inwonersenquête);

1.2 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen en prettig samenleven door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken

In 2021 heeft:

- 29% van de inwoners moeite met digitale aanvragen bij organisaties;
- 78% van de Utrechters aangegeven weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen;
- 39% van de Utrechters zich vrijwillig ingezet;
- 13% van de Utrechters informele zorg ontvangen van vrijwilligers(organisaties);
- 60% van de Utrechters met een beperking aangegeven weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen.

1.3 De veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders wordt versterkt

In 2021 heeft:

- 90% van de ouders aangegeven weinig tot geen problemen te hebben met opvoeden (nooit, af en toe of soms).

1.4. In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn, niemand wordt bewust of onbewust uitgesloten

In 2021 geeft:

- 17% van de Utrechters aan zich gediscrimineerd te voelen

1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen

De buurtcentra zijn door de coronamaatregelen wisselend open of gesloten geweest en in sommige periodes alleen onder voorwaarden open gegaan voor kwetsbare groepen. Hierdoor zijn vele activiteiten doorgegaan in aangepaste vorm. Door de diverse maatregelen en de verscheidenheid daarvan zijn alle verhuuringen in het verhuursysteem blijven staan en is per periode van maatregelen beoordeeld wat de gevolgen zijn voor de gebruiker. Door deze werkwijze konden we goed en snel anticiperen op de verschillende situaties. Het gevolg is dat achteraf niet te beoordelen is welke activiteiten doorgegaan zijn en welke niet, waardoor we geen objectief bezettingscijfer kunnen aanleveren. Als we de bezetting afmeten op de boekingen bij het vastgoedloket komen we uit op een gemiddelde van 30 uur per week, waarvan we op voorhand kunnen stellen dat hiervan activiteiten zijn uitgevallen door de coronamaatregelen. Wat betreft de tevredenheid over de beschikbare ruimte voor bewoners schommelt het percentage in de afgelopen jaren tussen 38 - 40%. We zijn met de 39% in 2021 tevreden ten opzichte van de jaren ervoor.

Het percentage gemeentelijke voorzieningen dat niet fysiek toegankelijk is, is nagenoeg hetzelfde ten opzichte van vorig jaar.

Onze partner Solgu heeft in opdracht van ons de app Wheelmap, ook te vinden op www.wheelmap.org, het afgelopen jaar gevuld met informatie over de toegankelijkheid van gebouwen in de stad voor inwoners met een beperking. Het tellen van het aantal gebouwen in de app ten behoeve van de indicator aantal toegankelijke gebouwen in de stad blijkt, na uitvoerig onderzoek met de bouwers, niet mogelijk. Deze indicator, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2021, vervalt daarmee. Het verstrekken van informatie via de app uiteraard niet, zodat inwoners met een beperking vooraf kunnen blijven bepalen of een gebouw ingekomen kan worden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra

Buurtaccommodaties

De nota Meerjarig Toekomstperspectief Buurtcentra is in samenwerking met een klankbordgroep, stakeholders, gebruikers en inwoners in december 2021 gereedgemaakt voor besluitvorming in het college.

Aan Buurthuis De Pijler zijn bouwkundige functionele aanpassingen onder andere op het gebied van toegankelijkheid uitgevoerd. Buurtcentrum 't Zand is aanbesteed, onderdeel van MFA 't Zand. Er zijn haalbaarheidsstudies in voorbereiding of uitgewerkt voor Buurtcentrum Podium Oost in zelfbeheer. Dit buurtcentrum is zeer populair in de wijk Oost en een mooi voorbeeld voor de stad. Voor Buurtcentrum Sterrezicht en Buurtcentrum Zuilen zijn de haalbaarheidsstudies gestart voor grootschalige renovatie en verduurzamen. Voor Buurtcentrum Terwijde is het plan af voor herverdeling van ruimtes in samenspraak met stichting Boogh en verbetering van de toegankelijkheid. De Musketon is een MFA waar een haalbaarheidsstudie voor is gestart. Buurtcentrum Musketon maakt hier deel van uit. Het voorlopig ontwerp voor MFA Weidewereld, waar Buurtcentrum De Weide Wereld onderdeel van is, is afgerond. Het buurtcentrum wordt intern verplaatst naar de andere zijde van het gebouw. Voor Kinderboerderij Rotsoord is de planvorming voor herinrichting buitenterrein en het vernieuwen van de binnenruimte opgepakt door de stichting. De stichting heeft de ambitie om een voormalige bedrijfswoning Staatsen hiervoor aan te kopen.

Speeltuinen

De speeltuinen Grifsteede, Eilandsteede, Noordse Park en Bankaplein zijn aangepast tot SamenSpeeltuin aan de hand van het SamenSpeelAkkoord voor kinderen met en zonder een beperking. Er is ook een toolkit ontwikkeld met praktische tips en kennis over hoe je een speeltuin kunt omvormen tot SamenSpeeltuin. Voor Speeltuin Albatros is het herinrichtingsplan vastgesteld in samenwerking met kinderen en omwonenden.

Jongerenhuiskamers

In 2021 is gestart met het zoeken naar uitbreidinglocaties voor het jongerenwerk in Kanaleneiland Zuid, Overvecht Zuid en Vleuterweide. Ook in Geuzenwijk is gezocht naar een locatie voor jongeren, als één van de maatregelen om bij te dragen aan het versterken van de sociale cohesie in deze wijk. Hierbij houden wij rekening met alle bewoners (jong en oud) en het netwerk aan partners. Deze locatie of plek werd vooralsnog niet gevonden.

Corona

Ondanks de maatregelen tegen Corona organiseerden beheerders en vrijwilligers activiteiten in buurtcentra en speeltuinen voor kwetsbare doelgroepen tijdens de lockdowns. Dit was een grote uitdaging voor de beheerders, die te maken kregen met kleinere groepen en verschil van mening over de definitie 'kwetsbare' doelgroep onder gebruikers. Tussen de lockdowns in vonden alle activiteiten plaats zoals gepland.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
19-1-1-1 Voldoende en goede accommodaties	783	569	1.524	805	589	-216	835
Totaal Baten	783	569	1.524	805	589	-216	835
Lasten							
19-1-1-1 Voldoende en goede accommodaties	8.259	8.315	14.715	8.296	7.809	487	8.646
Totaal Lasten	8.259	8.315	14.715	8.296	7.809	487	8.646
Saldo baten en lasten	-7.475	-7.746	-13.191	-7.491	-7.220	271	-7.811
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	287	295	16	16	18	2	16
Saldo na mutaties reserves	-7.188	-7.451	-13.175	-7.474	-7.202	272	-7.795

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Afwijking wordt toegelicht

Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
19-1-1-1 Voldoende en goede accommodaties		
Lagere huurinkomsten.		-219
Overige mutaties.		3
Totaal		-216
Totaal baten		-216

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
19-1-1-1 Voldoende en goede accommodaties		
Minder personeelslasten accommodaties welzijn.		402
Overige mutaties.		85
Totaal		487
Totaal lasten		487

Corona

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Lagere huurinkomsten	6.1				-219
Kosten maatregelenpakket essentiële voorzieningen (MRP1):	6.1	-868			

Toelichting:

De welzijnspannen zijn als gevolg van overheidsmaatregelen gedeeltelijk gesloten geweest. Hierdoor zijn minder huurinkomsten gerealiseerd. Daarnaast zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de noodsteun aan buurthuizen (MRP1).

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen en prettig samenleven door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen en prettig samenleven door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken)

We lichten hieronder de afwijkingen toe in de resultaten op de indicatoren bij deze effectdoelstelling:

- In 2021 heeft 29% van de inwoners moeite met digitale aanvragen bij organisaties. Met de komst van Corona wordt er meer digitale vaardigheid (denk aan het maken van afspraken voor een prik, herhaalrecepten aanvragen via patiëntenportaal bij huisarts, QR codes laten zien om ergens binnen te komen. digitaal communiceren met familieleden etc.) van mensen gevraagd en zodoende worden

mensen eerder geconfronteerd met hun digitale onvermogen om zaken te regelen. Tegelijkertijd zien we ook dat de motivatie om digitaal vaardig te worden bij inwoners is toegenomen.

- Corona heeft grote impact gehad op vrijwilligers, zowel binnen de informele zorg als op andere terreinen. We verwachten dat de cijfers komend jaar weer in lijn komen met de realisatie in 2019. In 2021 heeft 78% van de Utrechters aangegeven weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen, 39% van de Utrechters heeft zich vrijwillig ingezet en 13% van de Utrechters heeft informele zorg ontvangen van vrijwilligers(organisaties);
- Op het gebied van toegankelijkheid is de doelstelling van 70% niet behaald. Het aandeel Utrechters met een beperking dat aangeeft weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen is in 2021 60%.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers

Vrijwillige inzet en mantelzorg

De inzet van vrijwilligers was in 2021 onverminderd hoog in de stad, ondanks de corona crisis. Het vasthouden van deze vrijwilligers heeft extra inspanning gevraagd van ons en onze partners, zeker gezien de vermindering van de sociale samenhang in de wijken nu minder mensen konden samenkomen. De pilot Respijtzorg-aan-huis heeft positieve aantallen gehaald. Het aantal overbelaste mantelzorgers dat door dit nieuwe aanbod gematcht is met een professionele ondersteuner was ondanks de coronamaatregelen hoog. De pilot heeft bewezen een goede aanvulling te zijn op ons respijtzorg aanbod, waarmee meer maatwerk geboden kan worden aan mantelzorgers die dreigen overbelast te raken of dit al zijn.

Eenzaamheid

We hebben het eenzaamheidsnetwerk 'Utrecht Omarmt' verder verstrekt door de aanstelling van een coördinator buiten de gemeente. Daarmee is de rol van de gemeente verschoven van regisseur naar één van de partners. Door de meer dan 60 partners een intentieverklaring te laten ondertekenen is de gezamenlijke ambitie bekrachtigd om de eenzaamheid onder alle leeftijdsgroepen te signaleren, bespreekbaar te maken én te verminderen.

Taal- en digitale vaardigheid

Het digiTaalhuis Utrecht (een samenwerkingsverband van Taal Doet Meer, DigiWijs en Bibliotheek Utrecht) heeft succesvol een certificeringstraject doorlopen en in september het certificaat behaald. De Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT) toetst als onafhankelijke organisatie de kwaliteit van bibliotheek- en cultuurorganisaties en van programma's en diensten voor geletterdheid. Een belangrijk onderdeel van de toetsing is het maatschappelijke effect en de toekomstbestendigheid. Het digiTaalhuis Utrecht scoorde hier heel hoog op. Het certificaat is vier jaar geldig.

Gezien de toegenomen vraag naar lessen digitale vaardigheden zijn we met een pilot gestart met een nieuwe vorm van cursussen op dit gebied om zoveel mogelijk aan te kunnen sluiten bij de verschillende vragen uit de stad.

Toegankelijkheid

Een belangrijke stap op het gebied van toegankelijkheid is de ondertekening van het Stadsakkoord 'Utrecht voor iedereen toegankelijk' door de eerste zeventien partijen op 7 oktober 2021. Zo wordt de stad nog beter toegankelijk, omdat het aanbod van de verschillende partners beter op elkaar afgestemd wordt. Andere partners zijn uitgenodigd ook het akkoord te ondertekenen.

Corona

De coronamaatregelen hadden grote gevolgen voor de uitvoering van deze taken. De locaties en andere plekken waar meedoen en ontmoeting centraal stonden werden geraakt door de maatregelen om het verspreiden van het coronavirus tegen te gaan.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
19-1-2-1	Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	2.752	3.215	2.752	2.752	2.895	143	2.752
	Totaal Baten	2.752	3.215	2.752	2.752	2.895	143	2.752
Lasten								
19-1-2-1	Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	23.397	23.466	22.967	23.730	23.511	220	24.264
	Totaal Lasten	23.397	23.466	22.967	23.730	23.511	220	24.264
	Saldo baten en lasten	-20.646	-20.251	-20.216	-20.979	-20.616	363	-21.513
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Ottrekking reserves	90	90	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-20.556	-20.161	-20.216	-20.979	-20.616	363	-21.513

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
Overige mutaties	143
Totaal baten	143

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
19-1-2-1 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	
Hogere lasten sociaal makelaarschap.	-256
Lagere inzet middelen informele zorg.	154
Lagere lasten / minder aanvragen versterken sociale basis.	203
Lagere lasten volwassenen educatie (gemeentelijk budget).	186
Overige mutaties.	-67
Totaal	220
Totaal lasten	220

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.3 De veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders wordt versterkt

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.3.1 De veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders wordt versterkt

We hebben ouders, kinderen en jongeren steun geboden om zo de impact en onzekerheden die Corona met zich meebracht te beperken. Onder andere met de extra middelen binnen Versneld Vernieuwen en Perspectief voor Jongeren hebben we bijgedragen aan meerdere activiteiten, waarbij aandacht was voor mentaal welzijn bij jongeren. We hebben het doel de groep ouders die zegt weinig of geen problemen te hebben met opvoeden stabiel hoog gehouden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen

De activiteiten zoals in de Programmabegroting zijn uitgevoerd zoals verwacht. Het online jongerenwerk versterkt het offline jongerenwerk in de wijk en op school, en andersom. Het online jongerenwerk is van groot belang geweest om de jongeren te kunnen blijven bereiken tijdens lockdowns. Jongerenwerkers legden via social media contact met jongeren, plaatsten eigen content over bijvoorbeeld de maatregelen of activiteiten, en waren er voor (anonieme) jongeren via de chatfunctie op JoU030.

Een aantal extra resultaten dankzij budget van Versneld Vernieuwen en Perspectief voor Jongeren:

- Jongeren hebben zelf eigen activiteiten mogen ontwikkelen en uitvoeren, zie ook [Raadsbrief Perspectief voor Jongeren](#);
- Extra ambulante jongerenwerkers in de wijken om eerder problemen te signaleren;
- In samenwerking met Pretty Woman is een nieuwe succesvolle methode ontwikkeld voor preventie seksuele uitbuiting;
- Pilot in Overvecht en Zuid met tienerwerk op basisscholen in samenwerking met DOCK en het buurtteam;
- BuKoJoU: Buurteam, KOOS en JoU hebben samen deze nieuwe, duurzame aanpak opgezet. In plaats van individueel (aanvullende jeugd)hulpaanbod is een groep meiden met (zware) somberheidsklachten gevormd om collectief samen met professionals hun problemen te bespreken. Zij hadden veel steun aan elkaar, kregen meer vertrouwen en de meesten kunnen nu zonder aanvullende jeugdhulp verder.

Corona

De corona maatregelen hebben veel impact gehad op jongeren. Het online jongerenwerk is van groot belang geweest om jongeren te blijven bereiken tijdens lockdowns, maar ook de fysieke aanwezigheid van jongerenwerkers in de wijk.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
19-1-3-1 Versterken veerkracht	4.231	4.323	4.235	4.903	4.637	266	4.492
Totaal Lasten	4.231	4.323	4.235	4.903	4.637	266	4.492
Saldo baten en lasten	-4.231	-4.323	-4.235	-4.903	-4.637	266	-4.492
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-4.231	-4.323	-4.235	-4.903	-4.637	266	-4.492

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Lasten	
19-1-3-1 Versterken veerkracht	266
Bij de meicirculaire zijn er 8,7 miljoen euro aan incidentele middelen voor jeugd toegekend. 0,550 miljoen euro hiervan is in oktober bij de derde technische wijziging toegevoegd aan deze doelstelling. Deze middelen zijn deels ingezet waardoor er nu een positief resultaat ontstaan is.	
Totaal	266

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer	Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.4. In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn, niemand wordt bewust of onbewust uitgesloten

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.4.1 In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn, niemand wordt bewust of onbewust uitgesloten

Het aantal Utrechters dat afgelopen jaar discriminatie heeft ervaren is gestegen naar 17%. Dit is een toename van één procentpunt ten opzichte van 2019. Deze toename kan mogelijk deels verklaard worden door corona. Door de beperkende maatregelen en de verplichte QR code voelen meer mensen zich buitengesloten. En daarnaast door de Black Lives Matter beweging, die heeft bijgedragen aan een groeiend bewustzijn van discriminatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit

We hebben een nieuwe antidiscriminatie-agenda ontwikkeld waarmee we onze inzet op discriminatie hebben geïntensiveerd en geactualiseerd. In het Antidiscriminatie Pact hebben we de samenwerking met partners in de stad, die op verschillende terreinen werkzaam zijn, opgezocht en versterkt.

Ondanks de aanhoudende situatie rondom Corona en alle beperkingen die dit met zich meebrengt, hebben we een groot deel van de Regenboogagenda volgens planning kunnen uitvoeren. Daarnaast hebben we in samenwerking met Amersfoort en provincie Utrecht gewerkt aan een project van GGDrU voor veilig klimaat voor LHBTI+ op middelbare scholen.

Voor het actieplan Utrecht zijn we samen hebben we met partners uitvoering gegeven aan verschillende activiteiten om polarisatie en radicalisering tegen te gaan. Ook hebben we een beleidsevaluatie uitgevoerd als start van de herijking van de aanpak en een verbreding ingezet naar anti-overheid, links- en rechtsextremisme en 'online' (zie ook programma Veiligheid).

We hebben laten onderzoeken wat de rol van Utrecht in het koloniale-en slavernijverleden is geweest. In 2021 zijn de resultaten gepubliceerd in het boek 'Slavernij en de stad Utrecht'. Uit het onderzoek blijkt dat Utrecht nauw betrokken geweest is bij de slavernij en bij in handel in tot slaaf gemaakten.

Door corona konden lokale activiteiten zoals de Mensenrechten-café's en andere bijeenkomsten niet doorgaan. We hebben de beschikbare online-communicatie middelen ingezet om alsnog aandacht te genereren voor het onderwerp mensenrechten in Utrecht. We hebben drie Shelter City Gasten ontvangen.

Corona

De coronamaatregelen hebben vooral de lokale activiteiten rondom mensenrechten geraakt, die niet konden doorgaan. Online communicatie middelen zijn hiervoor in de plaats gezet.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
19-1-4-1 In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn	960	797	860	1.117	1.090	27	1.147
Totaal Lasten	960	797	860	1.117	1.090	27	1.147
Saldo baten en lasten	-960	-797	-860	-1.117	-1.090	27	-1.147
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Ottrekking reserves	50	50	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-910	-747	-860	-1.117	-1.090	27	-1.147

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Door de geringe afwijking is er geen verdere toelichting.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer	Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

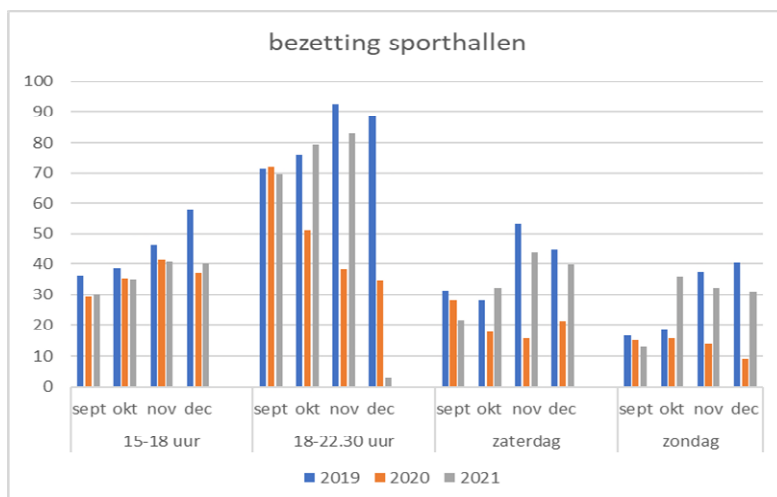
Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Sport: Alle Utrechters kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede sportinfrastructuur

Indicatoren Sport

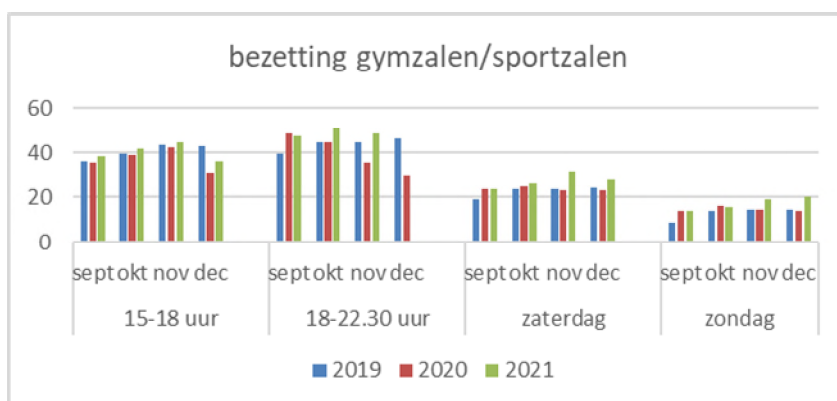
Binnensport

Door de maatregelen tegen verspreiding van het Coronavirus konden de binnensportlocaties alleen tussen 31 mei t/m 18 december gebruikt worden. En binnen de periode 27 november t/m 18 december was de sluitingstijd van de accommodaties om 18.00 uur. We geven dan ook een beeld van de maanden september t/m december (van de verschillende jaren ter vergelijking).

Bron: meting Vastgoedexploitatie

De hogere bezetting in 2021 komt door verschillende ingangsdata van de maatregelen. De bezetting bleef echter in alle maanden achter op het gebruik in 2019. Het gebruik in het weekend is in 2021 relatief hoog, verenigingen compenseerden het gemist gebruik doordeweeks door in de weekenden te trainen. Maar ook door onderlinge wedstrijden te houden na de afgelasting van de bondscompetitie.

Bron: meting Vastgoedexploitatie

Bij de gymzalen/sportzalen zijn er minder grote verschillen. Het gebruik in de daluren van 15-18 uur was in 2021 nog relatief hoog. De gymzalen kennen namelijk een veel hoger gebruik door verenigingen en sportorganisaties die zich op de jeugd richten. Het weekendgebruik was in 2021 relatief hoog, vermoedelijk door het verschuiven van trainingen van de avond naar het weekend.

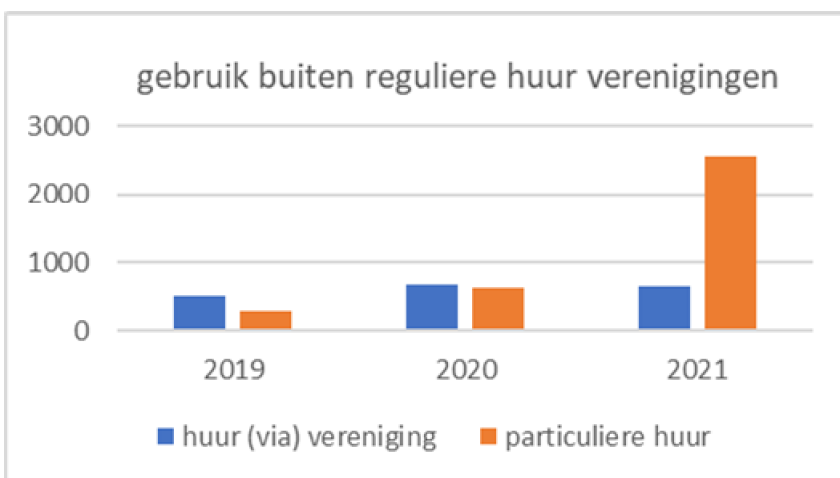
Buitensport

Voor de sportparken meten we aan het begin van elk seizoen de bezetting op basis van seizoenuur voor wedstrijd- en trainingscapaciteit. Hierdoor zijn de maatregelen door corona niet zichtbaar in de cijfers. De hockeyvelden worden al jaren heel intensief gebruikt gedurende de hele week. We zien op de voetbal velden inmiddels ook een stijgend gebruik.

Bron: meting Vastgoedexploitatie

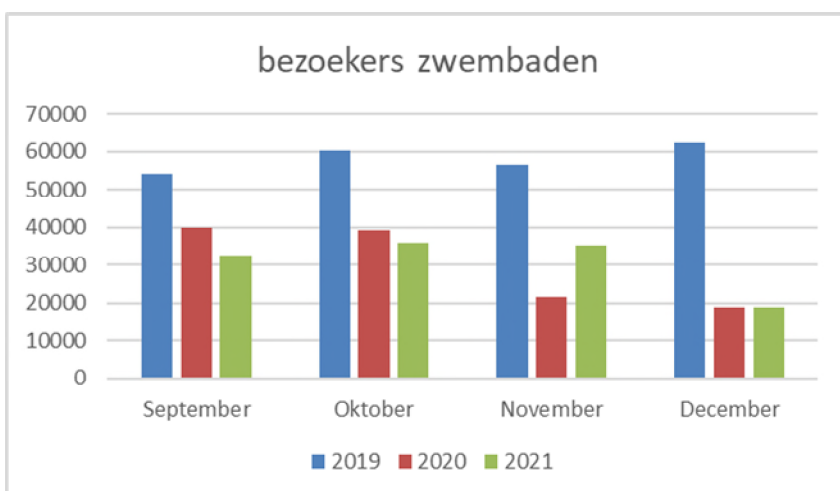
Deze toename in gebruik van de sportparken komt deels door andere (sport)organisaties dan verenigingen. Dit gebruik is gemeten vanaf het jaar 2019.

Bron: meting Vastgoedexploitatie

Het extra gebruik via verenigingen gaat bijvoorbeeld over 7x7 voetbal of trimhockey. Het gebruik door particulieren kent een sterke toename door bijvoorbeeld voetbalscholen en/of particuliere trainingen op de sportparken Wesley Sneijder, Lunetten en Loevenhoutsdijk.

Zwembaden

Bron: meting Vastgoedexploitatie

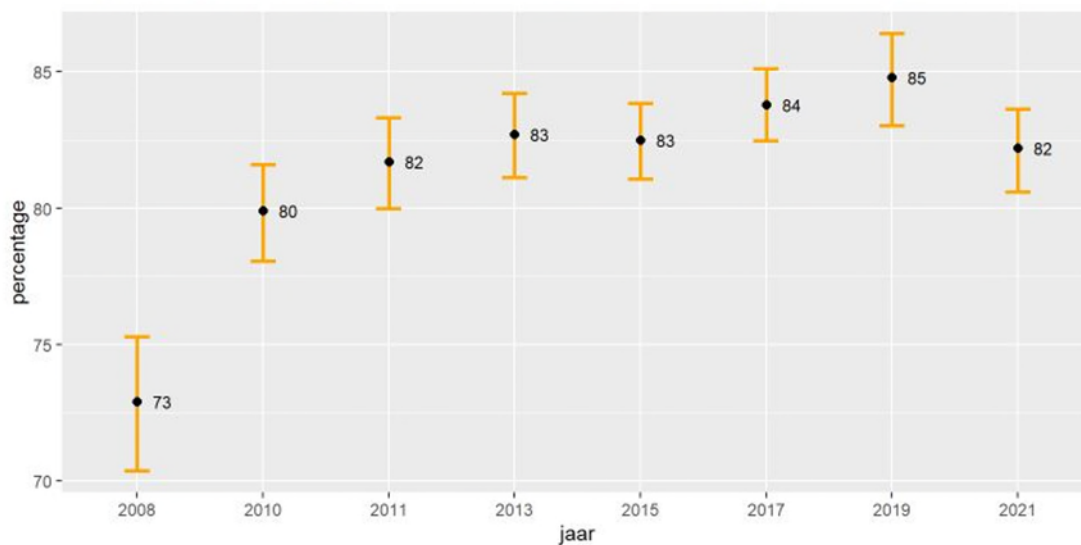
De bezoekersaantallen blijven vanwege de regelmatige sluiting sterk achter op 2019. De daling zet sterk in door de avondklok eind november en half december vanwege de volledige sluiting van de zwembaden, met uitzondering van de zwemlessen. De verschillende maatregelen en ingangsdata verklaren de daling en stijging in 2020 en 2021 ten opzichten van 2019.

We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen

Sportdeelname kinderen

In het najaar van 2021 is de vragenlijst voor de Jeugdmonitor Utrecht opnieuw afgenomen. 82% van de kinderen in groep 7 en 8 heeft aangegeven lid te zijn van een sportvereniging. Dit is iets lager dan in 2019. Dit verschil is niet statistisch significant. Het verschil zou kunnen wijzen op een lagere sportdeelname door corona, maar kan ook door toeval zijn ontstaan.

Utrecht (totaal) Percentage kinderen dat lid is van een sportvereniging

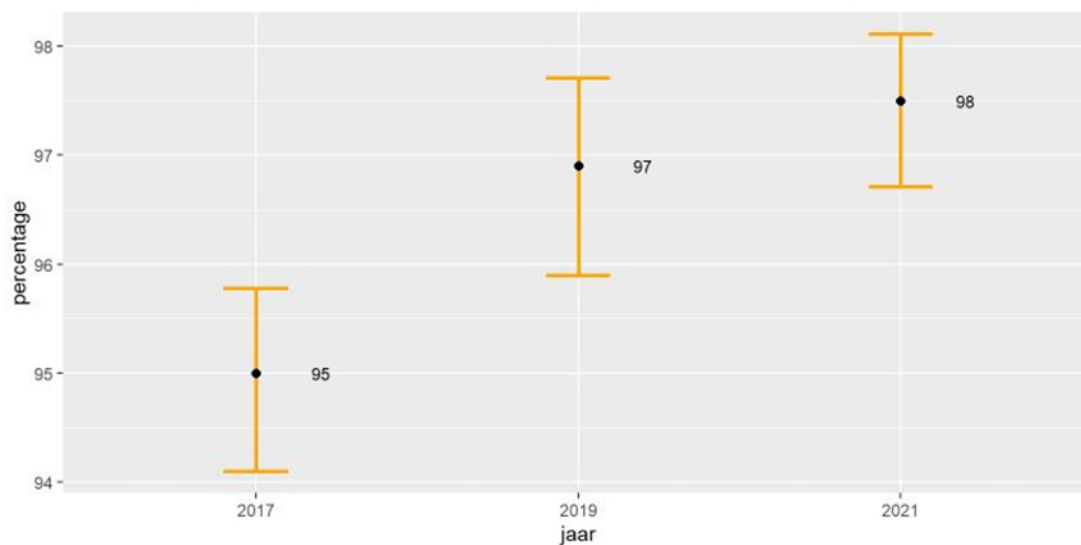

Bron: Jeugdmonitor Utrecht.

Zwemvaardigheid kinderen

In 2021 heeft 98% van de Utrechtse kinderen in groep 7 en 8 in de vragenlijst voor de Jeugdmonitor Utrecht aangegeven een zwemdiploma te hebben.

Utrecht (totaal) Percentage kinderen dat een zwemdiploma heeft

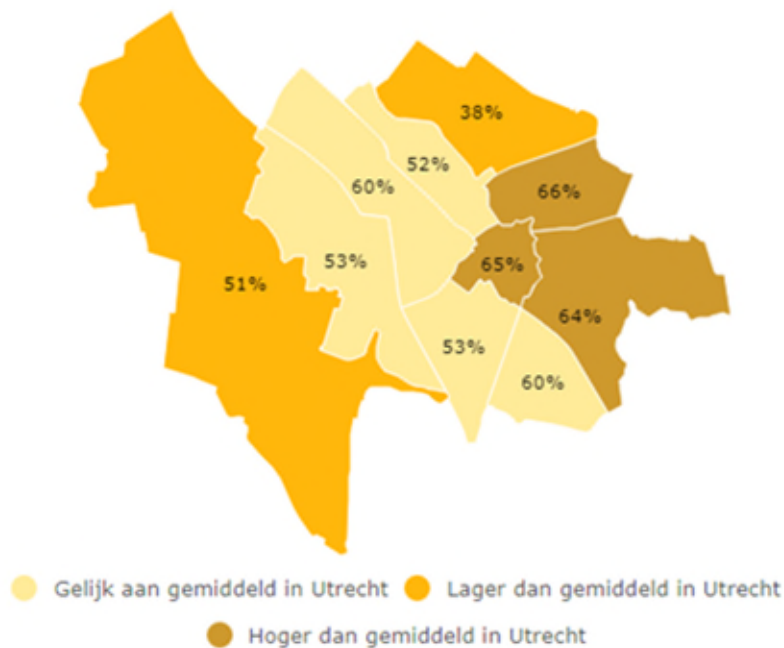
Bron: Jeugdmonitor Utrecht.

In Nederland ligt het gemiddeld aantal kinderen van 11 jaar met een zwemdiploma op 97%. Kinderen van ouders met een laag inkomen of een niet-westerse migratieachtergrond halen minder vaak een zwemdiploma dan kinderen van ouders met een hoog inkomen of een Nederlandse achtergrond.

Sportdeelname volwassenen

In 2021 geeft 56% van de volwassen Utrechters aan wekelijks te sporten (40 keer of meer per jaar). In 2017 en 2018 was dit 60%. In 2020 is geen meting gedaan. In 2019 zagen we een lichte daling ten opzichte van de voorgaande jaren. Deze daling was mogelijk te verklaren doordat de vraagstelling in de Inwonersenquête in 2019 iets is aangepast. Met de daling in 2021 zien wij dat een deel van de inwoners minder is gaan sporten. Waarschijnlijk komt dit door de regelmatige sluiting van de binnensport en de buitensport voor volwassenen. Door de vraagstelling is het niet duidelijk of mensen helemaal zijn gestopt met sporten, of dat ze niet meer wekelijks sporten.

% Utrechters dat wekelijks sport

Bron: Inwonersenquête 2021, gemeente Utrecht

2.1 Utrecht heeft goede en toegankelijke sportaccommodaties

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Utrecht heeft goede en toegankelijke sportaccommodaties

Ruimte voor sport in een groeiende stad

Het Mulier instituut is gestart met het onderzoek naar de capaciteitsbehoefte voor veldsport en de binnensport tot 2040. De bevindingen zijn besproken met de sportclubs op verenigingsavonden. Er is een [animatie](#) ontwikkeld om beter inzichtelijk te maken welke uitgangspunten worden gebruikt en aan welke eisen nieuwe accommodaties moeten voldoen en hoe keuzes worden gemaakt.

Sport en bewegen in de openbare ruimte

Er is een onderzoek gedaan naar hoe de beweegvriendelijkheid van de openbare ruimte te versterken. De laatste twee kunstgrasmatten van Cruyffcourts met SBR korrels zijn vervangen en op de Peltlaan is de kunstgrasmat van het Cruyff Court vervangen door een mat met non-infill.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 Buitensportaccommodaties

In 2021 is gestart met de variantenstudies voor inpassing van extra sportvelden op de sportparken Maarschalkerweerd, Nieuw Welgelegen en Rijkvliet/Strijkviertel. De sportverenigingen op deze sportparken zijn hier nauw bij betrokken. Er zijn in totaal zestien velden aangelegd en/of gerenoveerd, waaronder:

- Op sportpark Vechtzoom is een voetbalveld omgezet naar twee hockeyvelden en één voetbalveld is gerenoveerd. De kantine is in tweeën gesplitst en verhuurd aan UNO hockey en voetbal Vechtzoom.

- Op sportpark Zuilensevecht is een nieuw veld aangelegd als onderdeel van de herontwikkeling samen met gemeente Stichtse Vecht.
- Atletiekbaan Amaliapark is gerenoveerd. We stimuleren multifunctioneel gebruik, ook individuele sporters kunnen gebruik maken van de baan en er zijn beachvolleybalvelden aangelegd.
- Op sportpark Koningsweg is een natuurgrasveld omgezet naar kunstgras voor meer trainingscapaciteit. Vooral Kampong voetbal maakt hier gebruik van omdat er onvoldoende mogelijkheden waren om deze omzetting binnen de huidige mogelijkheden van sportpark Maarschalkerweerd te doen.

Corona

In de wekelijkse corona updates zijn de maatregelen en effecten daarvan op de sport telkens meegenomen.

Prestatiedoelstelling

P2.1.2 Binnensportaccommodaties

Het Mulier instituut is gestart met een onderzoek naar de houdbaarheid van het kengetal binnensport. Dat wordt gebruikt om de capaciteitsbehoefte voor de binnensport (sporthallen) te berekenen. In de rapportage Ruimte voor binnensport doet Mulier aanbevelingen over de inzet van de beschikbare ruimte en de zoektocht naar extra binnensportruimte. De ontwikkeling en realisatie van nieuwe sporthallen loopt vertraging op door onder andere de integrale gebiedsontwikkeling en de uitdagingen die inbreiding met zich mee brengt.

Corona

In de wekelijkse corona updates zijn de maatregelen en effecten daarvan op de sport telkens meegenomen.

Prestatiedoelstelling

P2.1.3 Zwembaden

Er zijn geen grote onderhouds- of renovatie toepassingen doorgevoerd op de Utrechtse zwembaden

Corona

De zwembaden zijn in 2021 regelmatig gesloten vanwege de Corona maatregelen. Mede hierdoor lopen de wachtlijsten voor de zwemlessen flink op. Hierover is gerapporteerd in de [beantwoording van de schriftelijke vragen 244](#).

Prestatiedoelstelling

P2.1.4 Accommodatiebeleid

De jaarlijkse subsidies zijn verleend aan Stichting Skatepark Utrecht, Circus Diedom, Ladyfit en Vechtsebanen. Voor Vechtsebanen is een separate subsidie doorgezet die valt onder de Rijksregeling SPUK-IJZ om tegemoet te komen in de exploitatietekorten door sluiting.

Corona

Ook deze organisaties, die gebruik maken van binnen-accommodaties, hebben moeten dealen met de verplichte sluiting vanwege Corona.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
19-2-1-1	Buitensportaccommodaties	2.070	2.424	2.152	2.916	3.594	678	2.245
19-2-1-2	Binnensportaccommodaties	4.130	4.146	4.235	4.418	4.603	185	4.562
19-2-1-3	Zwembaden	4.995	3.989	5.121	4.762	5.386	624	5.514
19-2-1-4	Accommodatiebeleid	480	616	0	500	1.695	1.195	500
	Totaal Baten	11.674	11.175	11.508	12.597	15.278	2.682	12.821
Lasten								
19-2-1-1	Buitensportaccommodaties	12.637	12.519	12.064	11.294	10.792	502	12.988
19-2-1-2	Binnensportaccommodaties	11.589	11.815	11.882	11.840	11.198	642	12.351
19-2-1-3	Zwembaden	10.699	10.564	11.033	10.525	9.988	537	11.536
19-2-1-4	Accommodatiebeleid	1.388	1.738	921	2.836	3.391	-554	1.658
	Totaal Lasten	36.313	36.636	35.899	36.495	35.369	1.127	38.533
	Saldo baten en lasten	-24.639	-25.461	-24.391	-23.899	-20.090	3.808	-25.712
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	115	115	48	2.300	2.300	0	0
	Onttrekking reserves	24.788	24.922	2.495	2.530	2.586	56	2.530
	Saldo na mutaties reserves	34	-654	-21.944	-23.668	-19.804	3.864	-23.182

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
19-2-1-1 Buitensportaccommodaties	
Incidentele niet begrote opbrengsten in verband met vestiging huurafhankelijk recht van opstal (HARVO).	186
Niet begrote bijdrage voor aanleg velden van verenigingen.	162
Incidentele meeropbrengsten buitenaccommodaties tijdens sluiting. binnenaccommodaties in verband met Corona.	138
Niet begrote verhoogde verhuurcapaciteit kunstgrasvelden.	192
Totaal	678

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
19-2-1-2 Binnenaccommodaties		
Niet begrote huuropbrengsten kinderopvangorganisaties.		185
Totaal		185
19-2-1-3 Zwembaden		
Ontvangen Specifieke Uitkering Zwembaden 2021 Q1 en Q2.		843
Minder bijdrage SPUK Sport BTW.		-72
Minder opbrengsten uit verhuringen en recreatief zwemmen.		-147
Totaal		624
19-2-1-4 Accommodatiebeleid		
Ontvangen Specifieke uitkering IJsbanen 2020 (niet begroot).		579
Ontvangen Specifieke uitkering IJsbanen 2021 Q1 en Q2 (niet begroot).		539
Hogere bijdrage SPUK Sport BTW overhead.		77
Totaal		1.195
Totaal baten		2.682

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Lasten		
19-2-1-1 Buitenaccommodaties		
Minder personele lasten door schaarste op de arbeidsmarkt en sluiting vanwege corona-maatregelen.		406
Onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen.		246
Hogere belastingen.		-41
Overige mutaties.		-109
Totaal		502
19-2-1-2 Binnenaccommodaties		
Minder personele lasten door schaarste op de arbeidsmarkt en sluiting vanwege corona-maatregelen.		525
Onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen.		212
Overige mutaties.		-95
Totaal		642
19-2-1-3 Zwembaden		
Minder personele lasten door schaarste op de arbeidsmarkt en sluiting vanwege coronamaatregelen.		255
Lagere energielasten en levering van water vanwege sluiting.		207
Overige mutaties.		75
Totaal		537
19-2-1-4 Accommodatiebeleid		
Uitkering Specifieke uitkering IJsbanen 2020 (niet begroot).		-579
Uitkering Specifieke uitkering IJsbanen 2021 Q1 en Q2 (niet begroot).		-539
Onderbesteding van het maatregelenpakket essentiële voorzieningen (MRP1).		544
Overige mutaties.		20
Totaal		-554
Totaal lasten		1.127

Reserve

De toevoeging aan de reserve is conform begroting. De onttrekking van de reserve vaste activa is 0,056 miljoen euro hoger dan begroot en dient ter dekking van de hogere kapitaallasten van de gereed gemelde investeringsprojecten.

Corona

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
TVS corona 2021	5.2		1.267		
Huurkijtschelding amateursportverenigingen	5.2		-1.267		
SPUK IJsbanen en Zwembaden 2021	5.2		1.382		
Dekking negatieve resultaat IJsbanen en Zwembaden 2021	5.2		-1.382		
SPUK IJsbanen 2020	5.2		579		
Dekking negatieve resultaat IJsbanen 2021	5.2		-579		-13
Steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht – voordeel raming periode juli-december 2020					57
Steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht - periode januari - december 2021	5.2				
Kosten maatregelenpakket essentiële voorzieningen (MP1)	T51	-170			

Toelichting

Door sluiting van de accommodaties vanwege de coronamaatregelen zijn regelingen door het rijk uitgevaardigd:

- Uit de regelingen Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodatie Corona van het rijk 1 januari - 1 juli 2021 is een uitkering ontvangen van 1,267 miljoen euro. De subsidie is volledig ingezet voor huurkijtschelding aan de amateursportverenigingen.
- Uit de regelingen specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden is voor 2020 een uitkering van 1,411 miljoen euro en voor 2021 Q1 en Q2 een uitkering van 1,382 miljoen euro ter dekking van het negatieve resultaat. Van deze uitkering is echter alleen de SPUK zwembaden 2020 begroot (0,832 miljoen euro).

Voor de steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht is in 2020 een raming opgenomen voor de periode juli tot en met december. De daadwerkelijk aangevraagde (voorlopige) huurkorting is echter lager uitgevallen, waardoor in 2021 een voordeel van 0,013 miljoen euro is ontstaan.

De voorlopige huurkorting voor 2021 bedraagt 0,057 miljoen euro voor huurders binnen het programma Samenleven en Sport.

Daarnaast zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de noodsteun aan sportverenigingen (MRP1).

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen

Net als [landelijk](#) geven ook de Utrechtse inwoners aan dat ze minder zijn gaan sporten. Vooral de inwoners in een kwetsbare positie lijken hun lidmaatschap op te zeggen of niet te verlengen. Kinderen zijn door de lockdowns en gesloten sportaccommodaties minder gaan sporten. Daar staat tegenover dat kinderen meer buitenspelen. Met SportUtrecht is de afspraak gemaakt dat zij zich nog meer dan normaal inzetten voor kwetsbare doelgroepen, in buurten en wijken met een achterstand in de sportparticipatie, en op de vitaliteit van verenigingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname

Er is een sportcoalitie in het leven geroepen van tien organisaties die zich gezamenlijk inzetten voor beweegaanbod voor kwetsbare doelgroepen. We zien dat niet alle jongeren zich thuis voelen bij een traditionele vereniging. Samen met bijvoorbeeld 3x3 Unites en een pilot met maatschappelijke diensttijd zijn jongeren gemobiliseerd om samen te sporten in de openbare ruimte.

Vanuit het Utrechts Sportakkoord hebben we twaalf nieuwe samenwerking met subsidie ondersteund. We hebben gedurende het jaar de extra middelen vanuit het Sportakkoord ingezet om de effecten van corona op het sportaanbod en sportdeelname te verzachten. De Utrechtse beweegweek en de Sportzomer zijn hier concrete voorbeelden van.

Twee lokale netwerken gericht op inclusie van kwetsbare groepen zijn binnen het onderzoeksproject 'Calibrating inclusive sporting encounters' onderzocht met als doel te komen tot sterkere relaties tussen netwerkpartners.

Corona

De gemeente en SportUtrecht hebben gezamenlijk de sportverenigingen en commerciële sportaanbieders ondersteund en begeleid bij de uitvoering van de verplichte corona maatregelen.

Er waren in 2021 vier subsidies beschikbaar voor sportverenigingen en sportondernemers;

- 'Noodsteun' voor sportclubs die de rekeningen niet meer konden betalen.
- 'Duurzaam uit de crisis' om de activiteiten weer op te starten, leden te werven en promotie.
- 'Controle toegangsbewijzen' als bijdrage in de kosten voor het controleren van de QR-codes.
- 'Challenge Sportakkoord' als tegemoetkoming voor het naleven voor coronamaatregelen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000							
Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
19-2-2-1 Sportstimuleren	0	200	0	851	741	-110	200
Totaal Baten	0	200	0	851	741	-110	200
Lasten							
19-2-2-1 Sportstimuleren	4.387	4.489	4.180	4.805	4.596	210	4.638
Totaal Lasten	4.387	4.489	4.180	4.805	4.596	210	4.638
Saldo baten en lasten	-4.387	-4.289	-4.180	-3.954	-3.854	100	-4.438

							x€1.000
Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	220	220	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-4.167	-4.069	-4.180	-3.954	-3.854	100	-4.438

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

		x € 1.000
Toelichting	Bedrag	
Baten		
19-2-2-1 Sportstimuleren		
Balansboeking restant rijksmiddelen Sportakkoord 2020 - 2022 (reservering).		-110
Totaal		-110
Totaal baten		-110

		x € 1.000
Toelichting	Bedrag	
Lasten		
19-2-2-1 Sportstimuleren		
Onderbesteding rijksmiddelen Sportakkoord 2020 - 2022.		110
Lagere diverse lasten.		100
Totaal		210
Totaal lasten		210

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

						x € 1.000
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde		
		Lasten	Baten	Lasten	baten	
Niet van toepassing						

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.3 Bevorderen van topsport, talentontwikkeling en evenementen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.3.1 Bevorderen van topsport, talentontwikkeling en evenementen

Het klimaat voor sportieve talentontwikkeling is gestimuleerd door de lancering van de subsidieregeling talentontwikkeling. Er zijn, net als in 2020, veel minder sportevenementen georganiseerd dan gebruikelijk. Meerdere organisaties denken na over de planning voor het jaar 2022.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van van topsport en topsporttalentontwikkeling

Zes talentenprogramma's hebben subsidie gekregen voor de jaren 2021 t/m 2024 vanuit de subsidieregeling talentontwikkeling.

SportUtrecht heeft samen met PO-scholen een pilot BLOC testen uitgevoerd, om daarmee een objectief beeld te krijgen van de beweegvaardigheden van kinderen waardoor de school beter in kan spelen op de individuele ontwikkelbehoefte van elk kind en om zijn of haar sporttalent te ontdekken.

Corona

In de wekelijkse corona updates zijn de maatregelen en effecten daarvan op de (top)sport telkens meegenomen.

Prestatiedoelstelling

P2.3.2 Sportevenementen

In 2021 is besloten dat de VUELTA in 2022 gestart wordt in Utrecht en de provincie Brabant.

In de zomervakantie is het zomerstadion op het Jaarbeursplein opgebouwd, waar de evenementen King-of-the-court en de European Lifegoal Games, mét publiek hebben plaatsgevonden.

Corona

Er zijn, net als in 2020, veel minder sportevenementen georganiseerd dan gebruikelijk.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten							
19-2-3-1 Topsport- en talentontwikkeling	399	420	407	415	412	3	427
19-2-3-2 Sportevenementen	1.828	1.729	538	548	540	8	2.263
Totaal Lasten	2.227	2.149	944	963	952	11	2.690
Saldo baten en lasten	-2.227	-2.149	-944	-963	-952	11	-2.690
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	-2.227	-2.149	-944	-963	-952	11	-2.690

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Door de geringe afwijking is er geen verdere toelichting.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de kosten van dit programma.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Utrechts Vastgoed

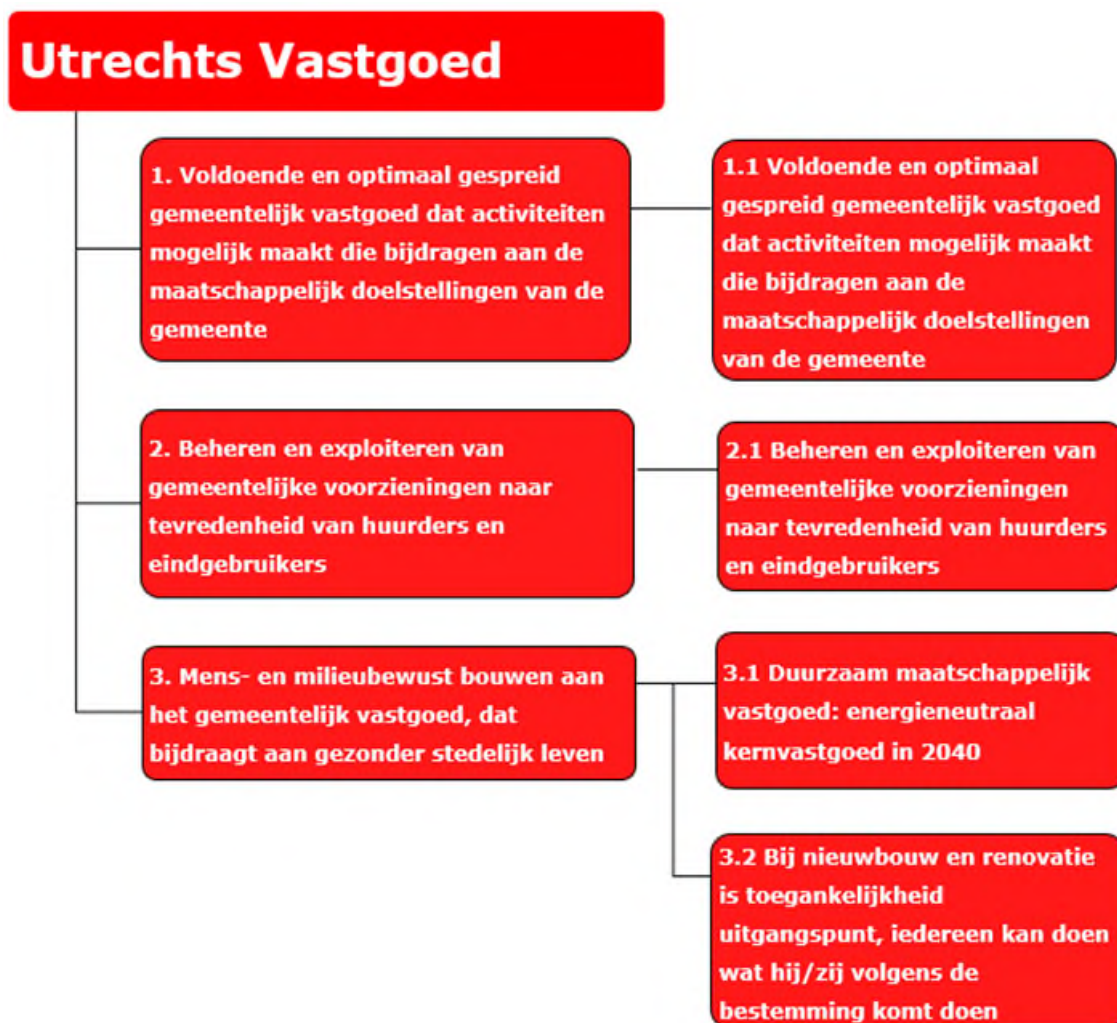
Algemene programmadoelstelling

Utrecht heeft voldoende, kwalitatief goed en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de maatschappelijk doelstellingen van de gemeente.

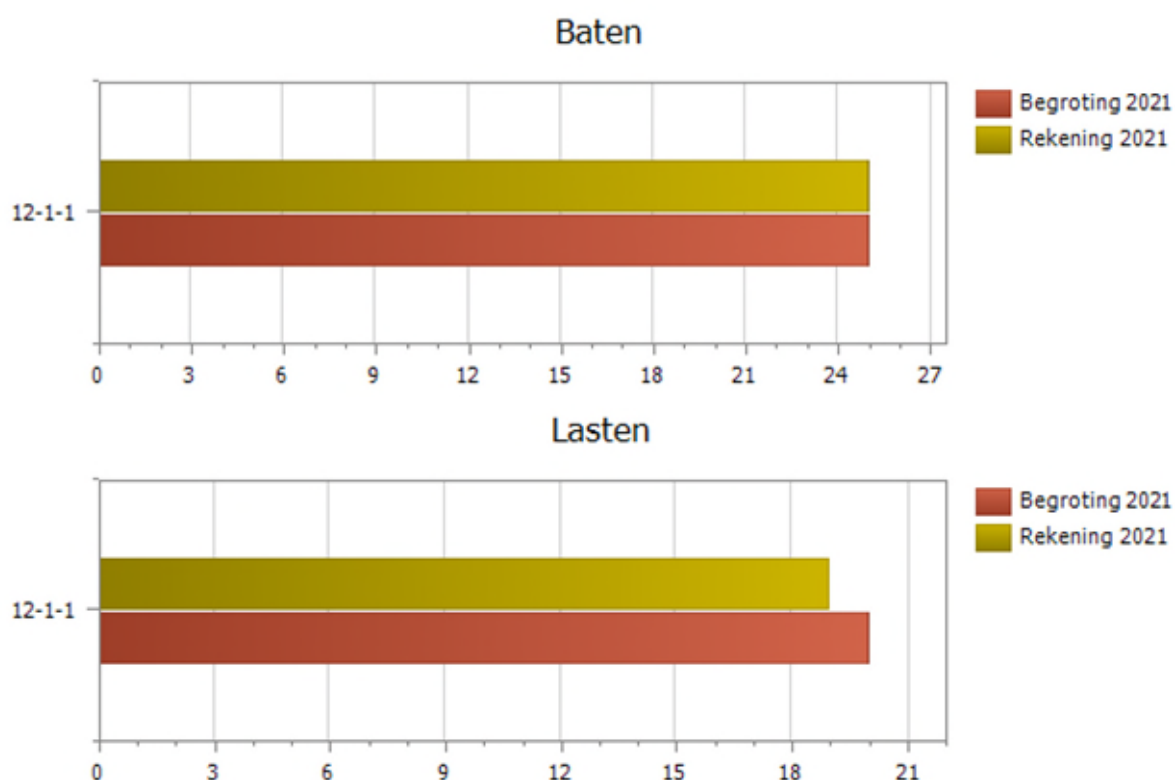
Het gemeentelijk vastgoed wordt gericht ingezet om de fysieke en maatschappelijke opgaven van een groeiende stad mogelijk te maken. We zetten in het vastgoedbeleid de maatschappelijke waarde van dat vastgoed centraal, waaronder bij het complex Magazijn de Zon. In 2021 is het Ambitiedocument Maatschappelijke Waarde Vastgoed vastgesteld. Het ambitiedocument laat zien welke visie de gemeente heeft om maatschappelijke waarde te creëren en hoe we dat voor elkaar willen krijgen.

Magazijn de Zon: Het voormalige gebouw van de Bibliotheek en boekwinkel Broese krijgt vanaf 2025 een nieuwe invulling. Om te bepalen wat er uiteindelijk in komt, hebben wij afgelopen najaar inwoners, ondernemers en bezoekers gevraagd mee te denken over de invulling van het pand. Mede op basis van deze bijeenkomsten is een plan met duidelijkheid voor de benodigde investering in het pand opgesteld. Ondanks de coronacrisis gaat het restauratiewerk aan de Domtoren door en ligt deze in 2021 goed op planning. Zo is het Carillon ingepakt maar gaan de bespelingen gewoon door. De campagne Van Dom tot Steengoed, hoe duurzaam en circulair om te gaan met vrijkomend materiaal van de renovatie is in 2021 gestart.

Doelenboom

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Dit programma heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- [Kaderbrief Vastgoed 2017](#);
- [Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2020](#)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

		x € 1.000					
	Omschrijving	Actuele Begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Resultaat 2021	Actuele begroting 2022
12-1-1-1	Verwerven, ontwikkelen, beheren & afstoten	10.014	8.615	19.212	16.485	2.727	5.587
Totaal		10.014	8.615	19.212	16.485	2.727	5.587

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer. In dit overzicht zijn de reserves opgenomen.

1. Voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de maatschappelijk doelstellingen van de gemeente

1.1 Voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de maatschappelijk doelstellingen van de gemeente

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrecht heeft ook in de toekomst voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed

Wij actualiseren huisvestingsplannen en stellen nulmetingen en meerjarenvisies op voor de diverse deelportefeuilles. Voor de portefeuille Erfgoed is een nulmeting uitgevoerd. In de zomer van 2021 is deze opgeleverd. De conclusies en aanbevelingen leveren een belangrijke voedingsbodem voor het ontwikkelen van een Meerjaren Strategisch Programma voor het Erfgoed. Medio 2021 is gestart met de ontwikkeling van een Meerjaren Strategisch Programma Cultuur. In 2021 is de nulmeting voor Eigen Huisvesting binnen het vastgoed opgestart. Medio 2022 wordt dit afgerond. De website Makelpunt is in 2021 in een nieuw, overzichtelijk en duidelijk jasje gestoken en met een app geschikt gemaakt voor kleine devices, www.makelpunt-utrecht.nl.

De omvang van de gemeentelijke vastgoedportefeuille is in 2021 ongeveer gelijk gebleven. In de portefeuille zijn nieuwe panden en percelen (splittingsen, één aankoop, zes nieuwbouw en acht aanhuur) gekomen. Er zijn ook panden en percelen vervallen in 2021 (vier sloop, acht uitgiftes, zes beëindiging aanhuur).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Verwerven, ontwikkelen, beheren en afstoten van duurzaam en toegankelijk gemeentelijk vastgoed

Utrecht heeft met circa 3,75 % in 2021 relatief weinig leegstand. Er is geen significante verandering ten opzichte van het jaar ervoor, dit is in lijn met voorgaande jaren.

In 2021 heeft onze leegstandsbeheerder Ad Hoc 34 panden in beheer gehad met in totaal 204 units. Maar liefst 128 van deze units zijn voorzien van buurtinitiatieven en initiatieven met een sociaal/maatschappelijk, creatief of cultureel karakter.

Vanuit het Makelpunt signaleren we over 2021 de volgende ontwikkelingen in de zoekvraag naar ruimte in de stad:

- Na de Lock down begin 2021 eind maart/begin april zien we weer een toename in reserveringen en zoekvragen op de website. Gevolgd door een afname einde november, begin december in verband met de nieuwe Lock down.
- Afname activiteitensoort door het jaar heen van feesten, dansruimten, coaching en vergaderruimten. Afname locatiesoort (woon)zorg accommodaties, gemeente panden en horeca.
- Toename activiteitensoort door het jaar heen van kantoorruimte, filmopnames, sportmogelijkheden. Toename locatiesoort praktijkruimten, kinderopvang, muziekstudio's en kookstudio's.
- Vraag naar corona test en vaccinatielocaties blijft onveranderd.
- Daarnaast blijft er veel vraag naar hoge ruimtes voor sport, theater en (pop-up) exposities.
- We zien een toename zoekvragen in Leidsche Rijn en Overvecht. En juist weer een afname in Noord, Noordwest

Corona

Vanaf 15 juli 2020 is er een steunpakket huurmaatregelen vastgesteld waarin huurders van de gemeente die omzetverlies hebben geleden aanspraak kunnen maken op huurkorting. De eerste periode huurkorting betrof de maanden maart tot en met juni 2020. Het pakket is een aantal malen verlengd, de nieuwste periode loopt tot juni 2022.

In totaal is voor 2021 0,386 miljoen euro aan voorlopige huurkorting aangevraagd (waarvan 0,313 miljoen euro binnen het programma Utrechts Vastgoed).

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
12-1-1-1 Verwerven,ontwikkelen,beheeren & afstoten	27.770	23.183	27.862	25.288	24.835	-453	28.496
Totaal Baten	27.770	23.183	27.862	25.288	24.835	-453	28.496
Lasten							
12-1-1-1 Verwerven,ontwikkelen,beheeren & afstoten	17.469	14.382	24.960	19.814	22.074	-2.260	19.850
Totaal Lasten	17.469	14.382	24.960	19.814	22.074	-2.260	19.850
Saldo baten en lasten	10.301	8.801	2.901	5.474	2.761	2.713	8.645
Mutaties reserves							
Toevoeging reserves	3.326	3.326	568	10.717	10.717	0	4.965
Onttrekking reserves	3.039	3.140	3.105	24.455	24.441	-14	1.907
Saldo na mutaties reserves	10.014	8.615	5.438	19.212	16.485	-2.727	5.587

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
Baten	
12-1-1-1 Verwerven, ontwikkelen, beheren & afstoten van gemeentelijk vastgoed	
De lagere baten worden veroorzaakt door lagere externe huuropbrengsten als gevolg tijdelijk verhuur van panden in transitie via leegstandsbeheer	-453
Totaal baten	-453

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Lasten		
12-1-1-1 Verwerven, ontwikkelen, beheren & afstoten van gemeentelijk vastgoed		
• De personele kosten vielen hoger uit vanwege de krappe arbeidsmarkt, waardoor meer extern personeel werd ingehuurd. Uitgaven voor het project 'Grip op informatie' waarmee alle vastgoed informatie in één Utrechts Vastgoed Dossier toegankelijk wordt gemaakt.		-805
• Hogere lasten op onderhoud, waarbij gemaakte onderhoudskosten voor het Stads Kantoor (455) nog ten laste van de daarvoor bestemde reserve Stads Kantoor gebracht zullen worden door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel.		-1.016
• Lagere lasten door onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen, veroorzaakt door vertraging in de planning van diverse projecten. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen stellen wij voor om dit deels te reserveren voor diverse investeringsprojecten.		1.925
• Extra dotatie aan voorziening planmatig onderhoud ten behoeve van uitvoering MJOP 2022-2031		-2.700
• Overige mutaties		336
Totaal lasten		2.260

Corona

		x € 1.000			
Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht – voordeel raming periode juli-december 2020	8.3				-97
Steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht - periode januari - december 2021	8.3				313
Ventilatiemaatregelen (quick wins)	8.3	257			

Toelichting

Voor de steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht is in 2020 een raming opgenomen voor de periode juli tot en met december. De daadwerkelijk aangevraagde (voorlopige) huurkorting is echter lager uitgevallen, waardoor in 2021 een voordeel van 0,097 miljoen euro is ontstaan. De voorlopige huurkorting voor 2021 bedraagt 0,313 miljoen euro voor huurders binnen het programma Utrechts Vastgoed.

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers

2.1 Beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Kwalitatief goede gemeentelijke accommodaties en tevreden (eind)gebruikers, tevreden huurders van gemeentelijk vastgoed

Het doel is om in 2023 te zorgen dat de klanttevredenheid over onze de dienstverlening in de beantwoording van huisvestingsvragen minimaal 49% scoort.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.1.1 We meten de tevredenheid bij, blijven in gesprek met en leren van onze gebruikers en huurders

In 2021 is een digitaal gebruikerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek is verbeterpunten richting onze klanten te achterhalen en om vervolgens te bepalen welke verbeterpunten we in 2022 oppakken.

Voor tevredenheid over de dienstverlening met betrekking tot het beantwoorden van huisvestingsvragen scoort de gemeente Utrecht met 38% lager dan de landelijke benchmark van 49%. Hierover zullen wij in het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV 2022) nadere toelichting geven.

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

Niet van toepassing

3. Mens- en milieubewust bouwen aan het gemeentelijk vastgoed, dat bijdraagt aan gezonder stedelijk leven

3.1 Duurzaam maatschappelijk vastgoed: energieneutraal kernvastgoed in 2040

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.1.1 In 2040 is al het gemeentelijk kernvastgoed energieneutraal

Acht gebouwen van het kernvastgoed en 46 ZonPV projecten zijn opgeleverd in het kader van de energietransitie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P3.1.1 Duurzaamheidsmaatregelen uitvoeren op natuurlijke investeringsmomenten op basis van bouwjaarklasse)

De renovatie van de Makassarstraat 36 (dag/nachtopvang) is in 2021 energieneutraal opgeleverd. Een aantal reguliere groot onderhoud of renovatieprojecten met bijbehorende duurzaamheidsmaatregelen is vertraagd. Hierover zullen wij in het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV 2022) nadere toelichting geven.

Corona

Mede door de gevolgen van de coronacrisis zijn reguliere groot onderhoud of renovatieprojecten vertraagd. Hierover zullen wij in het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV 2022) nadere toelichting geven.

Wat heeft dat gekost?

Niet van toepassing.

3.2 Bij nieuwbouw en renovatie is toegankelijkheid uitgangspunt, iedereen kan doen wat hij/zij volgens de bestemming komt doen

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.2.1 Iedereen kan gemeentelijke, publiekstoegankelijke gebouwen gebruiken waarvoor het volgens de bestemming bedoeld is

Er is een versnellingsopgave gemeentelijke publiekstoegankelijke gebouwen opgesteld. In drie jaar worden versneld toegankelijkheidsmaatregelen bij 63 bestaande gebouwen uitgevoerd. Het percentage ontoegankelijke gemeentelijke gebouwen in 2025 8% (nulmeting 2020: 19%).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P3.2.1 Bij renovatie en nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed voeren we toegankelijkheidsmaatregelen uit conform de Utrechtse Standaard Toegankelijk

In 2021 hebben wij de inventarisatie van welke gemeentelijke gebouwen niet of beperkt toegankelijk zijn, bijgewerkt. Wij hebben inzichtelijk gemaakt welke maatregelen nodig zijn om het gemeentelijk vastgoed toegankelijk te maken. Ook hebben we inzichtelijk gemaakt wat de kosten zijn om gemeentelijke gebouwen versneld toegankelijk te maken.

In vier panden zijn aanpassingen in 2021 uitgevoerd (drempels, bestrating).

Corona

De coronamaatregelen hadden geen gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

Wat heeft dat gekost?

Niet van toepassing

Algemene middelen

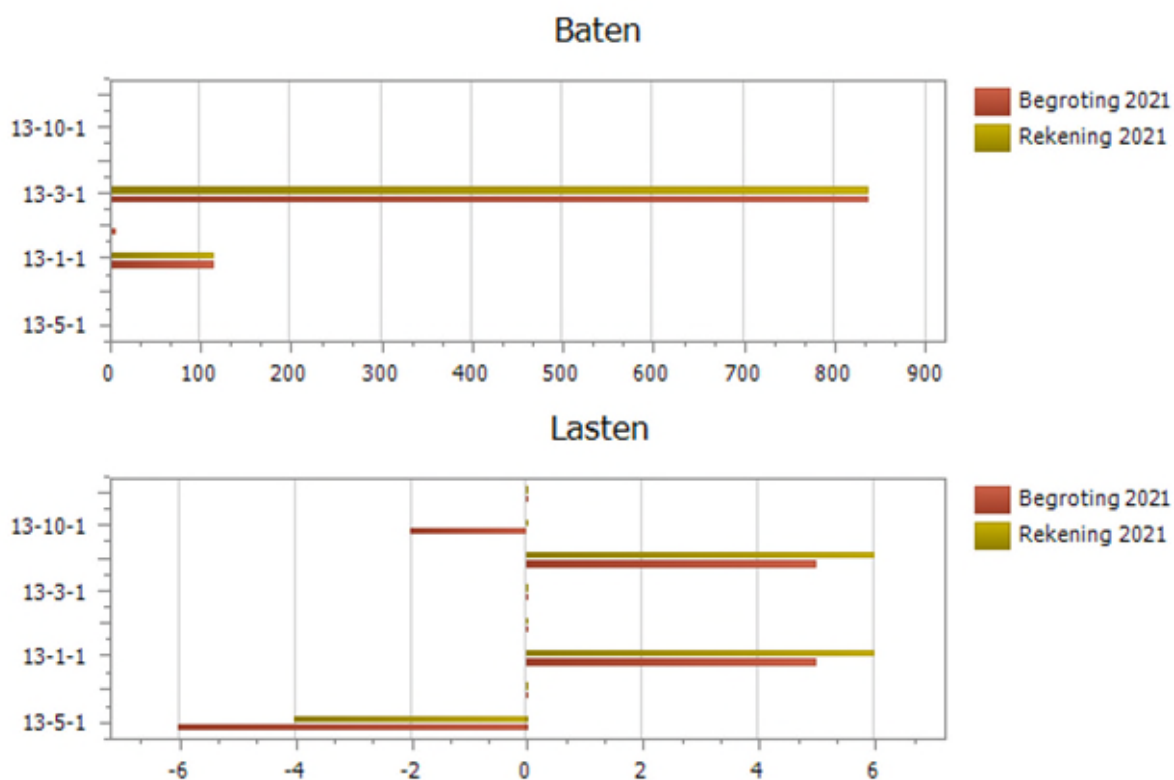
Algemene programmadoelstelling

Algemene middelen en onvoorzien gaat over de financiële middelen die nog geen bepaald bestedingsdoel hebben. Het zijn middelen waaruit de doelen van alle andere programma's bekostigd worden.

De algemene middelen worden betrokken bij het financiële beeld van de voorjaarsnota. Het betreft:

- gemeentelijke belastingen;
- ontvangen uitkeringen uit het Gemeentefonds;
- het resultaat op langlopende leningen en dividenden;
- algemene stelposten die nog te verdelen zijn over de beleidsprogramma's;
- de stelpost budgetstructuur Leidsche Rijn;
- een stelpost voor onvoorziene kosten die niet anders kunnen worden gedekt.

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten								
13-1-1-1	Onroerendezaakbelasting	110.604	111.803	113.445	115.445	116.343	898	131.975
13-2-1-1	Precario-, toeristen- en hondenbelasting	4.626	3.432	5.374	6.515	3.589	-2.925	5.452
13-3-1-1	Uitkering gemeentefonds	787.522	813.513	822.257	838.474	838.234	-239	842.862
13-4-1-1	Dividenden	46	1.015	946	1.426	1.427	1	646
13-5-1-1	Langlopende geldleningen	475	1.933	476	551	2.094	1.543	162
13-7-1-1	Algemene stelposten	0	0	0	0	0	0	300
	Totaal Baten	903.272	931.697	942.497	962.410	961.688	-722	981.397
Lasten								
13-10-1-1	Budgetstructuur Leidsche Rijn	-2.261	0	-1.299	-1.918	0	-1.918	-1.173
13-1-1-1	Onroerendezaakbelasting	5.367	5.517	5.453	5.453	5.718	-265	5.570
13-2-1-1	Precario-, toeristen- en hondenbelasting	290	309	296	296	327	-30	303
13-5-1-1	Langlopende geldleningen	-4.278	-2.795	-5.444	-6.023	-3.924	-2.099	-5.930
13-7-1-1	Algemene stelposten	-250	0	70.152	5.316	5.567	-251	18.972
13-8-1-1	Onvoorzien	159	274	159	159	-95	254	159
	Totaal Lasten	-972	3.305	69.317	3.283	7.593	-4.310	17.901
	Saldo baten en lasten	904.244	928.392	873.181	959.127	954.095	-5.032	963.496
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	142.320	142.320	31.128	81.480	81.480	0	14.917
	Onttrekking reserves	94.620	94.620	93.687	101.510	101.510	0	52.359
	Saldo na mutaties reserves	856.544	880.691	935.740	979.157	974.125	-5.032	1.000.938

Financiële toelichting

Hierna lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Afwijking wordt toegelicht

Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
Baten		
13-1-1-1 Onroerendezaakbelasting		
Voornamelijk door een ontvangsten uit voorgaande jaren voor gebruikers niet-woningen en woningen liggen de baten hoger. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen		898
Totaal		898
13-2-1-1 Precario-, toeristen- en hondenbelasting		
De opbrengst hondenbelasting was gering hoger dan begroot door een groter aantal honden waarvoor een aanslag werd opgelegd. De aanslagen precariobelasting 2020 zijn in 2021 opgelegd. De aanslagen 2021 aan het eind van het jaar. In de aanslagen meegenomen dat overheidsmaatregelen ervoor zorgden dat een terras of uitstalling er niet de hele periode kon staan. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen		-2.925
Totaal		-2.925
13-3-1-1 Uitkering gemeentefonds		
Op de gemeentefondsuitkering is een gering negatief resultaat behaald.		-239
Totaal		-239
13-4-1-1 Dividenden		
Overige mutaties		1
Totaal		1
13-5-1-1 Langlopende geldleningen		
<ul style="list-style-type: none"> Lagere rentebaten uit verstrekte geldleningen; 		-61
<ul style="list-style-type: none"> Hogere baten vanwege negatieve rente op aan swaps gekoppelde geldleningen (NB deze rentepost dient te worden gezien in relatie tot onderstaande rentelasten voor langlopende leningen); 		1.545
<ul style="list-style-type: none"> Hogere rentebaten op kortlopend opgenomen geldleningen. Deze leningen werden tegen negatieve rente aangegaan. Dit renteniveau lag lager dan waar wij tevoren van uitgingen waardoor wij hogere baten konden realiseren; 		50
<ul style="list-style-type: none"> Hogere incidentele rentebaten, met name uit afrekeningen met de Belastingdienst. 		9
Totaal		1.543
13-7-1-1 Algemene stelposten		
Geen baten		0
Totaal		0
Totaal baten		-722

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag

Lasten

13-10-1-1 Budgetstructuur Leidsche Rijn

Op deze stelpost werd tot en met 2018 jaarlijks, aan de hand van de groei van Leidsche Rijn, budget opgebouwd ter dekking van kapitaallasten en overige eigenaarslasten van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. De meeste voorzieningen zijn inmiddels gereed of in aanbouw. Hetzelfde geldt voor de nog in te richten openbare ruimte in verschillende gebieden in Leidsche Rijn. De ruimte die jaarlijks in de begroting ontstaat als gevolg van de groei van de stad bestemmen wij voor uitgaven in verband met de groei van de stad. Hiervoor hanteren wij vanaf 2019 een nieuw groeikader conform besluit bij Voorjaarsnota 2018. Om ervoor te zorgen dat Leidsche Rijn kan worden afgebouwd blijft de frictie doorlopen in het nieuwe groeikader. Op het moment dat een voorziening in gebruik wordt genomen, komt het benodigde budget ten laste van deze stelpost.

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Doordat de opbouw van de stelpost (op basis van inwonerstoename) tijdelijk achterblijft bij de aanwending ervan (voor in gebruik genomen maatschappelijke voorzieningen en openbare ruimte), is tot en met 2021 een nadelig verschil ontstaan van 1,918 miljoen euro.	-2.261
	1.231
Per ultimo 2020	260
Vrijvallend in 2021	1.000
• Incidentele frictiebudgetten Leidsche Rijn 2020 Stadsbedrijven	139
• Incidentele frictiebudgetten LR 2020 UVO: Huur tot 2022	
• Positieve aanwas in 2020 door middel van reservering bij Voorjaarsnota 2021	-1.910
• Eerste inrichting klaslokalen 2020	-266
Ten laste komend in 2021	-15
• Incidentele frictiebudgetten Leidsche Rijn 2021 Stadsbedrijven	-96
• Incidentele frictiebudgetten LR 2021 UVO: Huur tot 2022	
• Kapitaallasten Buurtcentrum Hoge Weide (420 m2) extra in 2021	
• Eerste inrichting klaslokalen 2021	
Totaal	-1.918
13-1-1-1 Onroerende zaakbelasting	
Het bedrag aan misgelopen inkomsten als gevolg van kwijtschelding en oninbaar is hoger dan begroot	-265
Totaal	-265
13-2-1-1 Precario-, toeristen- en hondenbelasting	
Overige mutaties	-30
Totaal	-30
13-5-1-1 Langlopende geldleningen	
• Hogere lasten door lagere toerekening van interne rente. Deze lagere toerekening is voor het overgrote deel veroorzaakt door een op grond van BBV verplichte nacalculatie van ruim 2 miljoen euro. Deze nacalculatie moest worden doorgevoerd omdat de reguliere omslagrente van 2% zou leiden tot een te hoog renteresultaat. De nacalculatie bedroeg -0,15%, waarmee de omslagrente over 2021 uiteindelijk uitkwam op 1,85%.	-1.816
• Hogere incidentele rentelasten, met name uit afrekeningen met de Belastingdienst.	-270
• Hogere rentelasten op langlopende leningen; zie ook opmerking hierboven inzake de aan swaps gekoppelde geldleningen.	-13
Totaal	-2.099
13-7-1-1 Algemene stelposten	
Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemene beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Soms is het niet mogelijk een post geheel af te wikkelen en resteert een stelpost.	-251
Totaal	-251
13-8-1-1 Onvoorzien	
• Een belastingmeevaller	95
• Vanuit de regelgeving is er een post Onvoorzien in de begroting, in de realisatie zijn er geen uitgaven ten laste van de post Onvoorzien geboekt.	159
Totaal	254
Totaal lasten	-4.310

Corona

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Compensatie in gemeentefonds in 2021	0.7		13.741		
Lagere opbrengst toeristenbelasting	3.4				2.150
Precariobelasting	0.64				0.013

Toelichting:

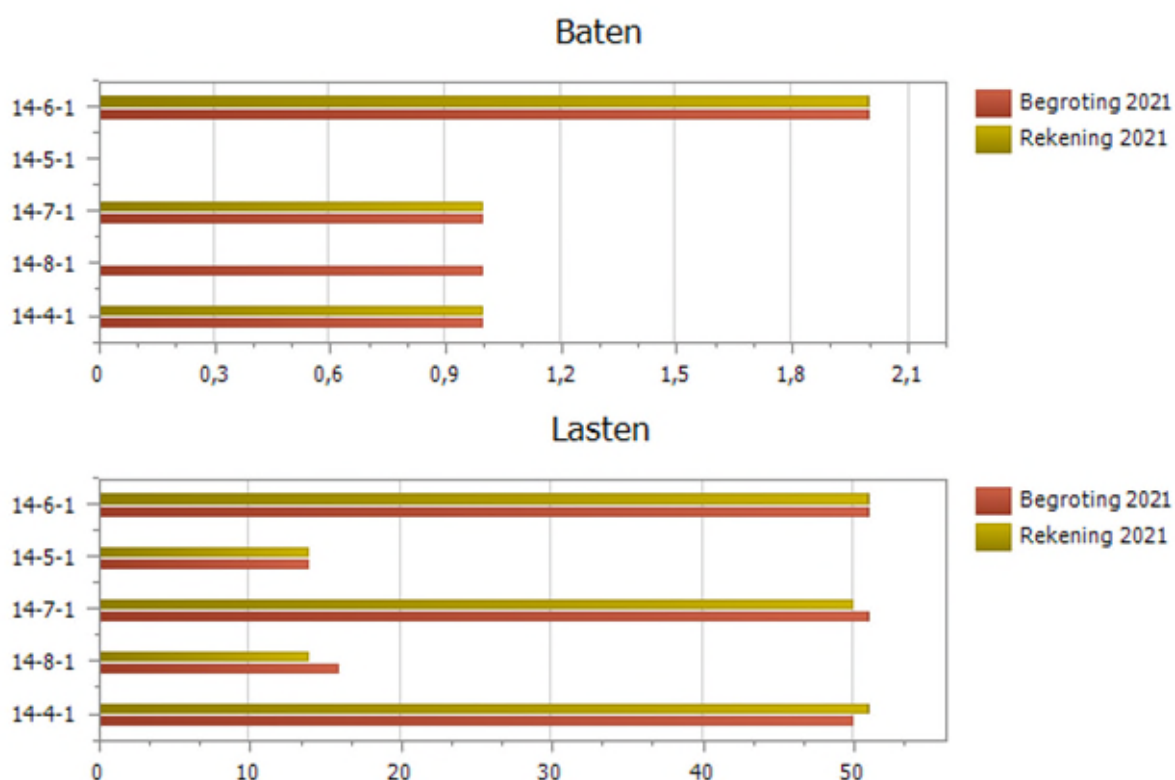
In 2021 is een bedrag van 13,7 miljoen euro aan coronacompensatie via het Gemeentefonds ontvangen.

Overhead

Algemene programmadoelstelling

De maatschappelijke opgaven van de stad zijn leidend voor onze organisatie. Het programma Overhead ondersteunt dit opgabegericht werken binnen de Gemeente Utrecht.

Grafiek baten en lasten

Bovenstaande grafieken zijn exclusief de reserves.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Baten							
14-4-1 Overhead organisaties	532	1.811	534	534	1.220	685	535
14-5-1 F&C, JZ, Inkoop	189	508	211	196	281	85	204
14-6-1 M&O	2.062	2.270	2.112	2.112	2.262	150	2.176
14-7-1 Informatie – en procesmanagement	928	1.023	949	948	666	-283	975
14-8-1 Advies en ondersteuning	507	682	509	525	375	-150	577
Totaal Baten	4.218	6.293	4.316	4.316	4.803	487	4.468

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten								
14-1-1	Ten behoeve van Raad	0	0	0	0	0	0	0
14-4-1	Overhead organisaties	45.461	47.626	46.398	49.611	51.044	-1.433	49.598
14-5-1	F&C, JZ, Inkoop	13.101	14.796	13.668	13.822	14.040	-218	13.331
14-6-1	M&O	48.217	49.080	47.890	51.374	50.528	846	48.669
14-7-1	Informatie – en procesmanagement	49.865	51.334	47.871	50.594	50.116	478	52.040
14-8-1	Advies en ondersteuning	12.964	12.770	13.934	16.336	14.196	2.140	16.896
	Totaal Lasten	169.607	175.606	169.761	181.737	179.924	1.814	180.534
	Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-	2.301	-
		165.389	169.313	165.445	177.421	175.121		176.066
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	2.860	2.860	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.249	4.332	0	1.425	4.470	3.045	179
	Saldo na mutaties reserves	-	-	-	-	-	5.346	-
		167.000	167.840	165.445	175.996	170.650		175.887

Financiële toelichting

Hierna lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Algemeen

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de financiële afwijkingen van de verschillende bedrijfsvoering onderdelen. De inhoudelijke toelichting vindt u onder Paragraaf Bedrijfsvoering.

x € 1.000

Toelichting	Bedrag
-------------	--------

Baten**14-4-1 Overhead organisaties**

Betreft de baten van de decentrale overhead bij de organisatieonderdelen.

• Baten die niet bij het programma overhead horen en die door middel van een boeking op de lasten zijn doorberekend aan het primair proces.	416
• Een niet begrote subsidie ontvangen voor het project 'De Stad als Dagelijks Evenement'.	105
• Diverse incidentele voordelen en één incidenteel nadeel bij verschillende organisatieonderdelen	164
Totaal	685

14-5-1 F&C, JZ, Inkoop

De baten van het onderdeel F&C, JZ en Inkoop zijn hoger dan begroot. Dit is toe te schrijven aan inkomsten door detachering van personeel.	85
Totaal	85

14-6-1 M&O

De baten van het onderdeel HRM en Facilitaire Zaken zijn hoger dan begroot. Dit is toe te schrijven aan opbrengsten door detachering en inzet van medewerkers bij derde partijen.	150
Totaal	150

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
14-7-1 Informatie – en procesmanagement	
De baten van onderdeel Informatie- en Procesmanagement lager dan begroot doordat afdeling Delivery minder inkomsten heeft gegenereerd	-283
Totaal	-283
14-8-1 Advies en ondersteuning	
De baten van het onderdeel Advies en Ondersteuning zijn lager dan begroot. Dit is met name toe te schrijven door een negatief resultaat bij het Projectmanagementbureau.	-150
Totaal	-150
Totaal baten	487

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Lasten	
14-1-1 Overhead organisaties	
Betreft de baten van de decentrale overhead bij de organisatieonderdelen.	
<ul style="list-style-type: none"> Een boeking op de lasten om baten die niet bij het programma overhead horen door te berekenen aan het primair proces (zie ook hierboven onder 'baten'). Een nadeel bij Werk en Inkomen, hier staat een niet begrote onttrekking aan de vaste activareserve Wigo4it tegenover (zie in bovenstaande tabel onder Mutaties reserves). Werk en Inkomen heeft ook een voordeel op het overheadpersoneel. Een negatief resultaat bij Maatschappelijke Ontwikkeling op de decentrale overhead. Een nadeel bij Veiligheid ontstaan doordat er bij de migratie naar het nieuwe HR systeem bepaalde functies onterecht als overhead zijn aangemerkt waardoor de personeelslasten de overheadbudgetten overschrijden. Hier staat een voordeel bij het programma Veiligheid tegenover. Een overschrijding bij Volksgezondheid vanwege extra ondersteuning van de managers Jeugdgezondheidszorg. In 2022 gaan we dit via een begrotingswijziging corrigeren. Een voordeel bij Wijken, veroorzaakt door de transitie (organisatieontwikkeling) waarin een verschuiving heeft plaatsgevonden van minder managers naar meer (wijk)adviseurs. Het budget van deze transitie zit nog in het programma Overhead. Hier staat een nadeel op het programma Bewoners en Bestuur tegenover. In 2022 gaan we dit via een begrotingswijziging corrigeren. Overige mutaties 	-416 -1.109 427 -341 -349 -116 560 -89
Totaal	-1.433

14-5-1 F&C, JZ, Inkoop	
Het negatieve resultaat op de lasten wordt veroorzaakt door:	
<ul style="list-style-type: none"> Een overschrijding bij Juridische Zaken door een toename van dwangsommen en proceskosten. Veel externe inhuur in verband met ziekteverzuim en het niet kunnen invullen van vacatures. Een inkooptaakstelling die nog doorbelast moet worden aan de diverse organisatieonderdelen. Een voordeel bij Financiën, dat veroorzaakt wordt door het vertraagd invullen van vacatures in verband met de transitie. Een onderuitputting van het budget bij Inkoop die onder andere veroorzaakt wordt door een bedrag van 0,2 miljoen euro dat niet is verdeeld voor de versterking van circulaire inkoop. Overige mutaties 	-662 -500 516 509 -81
Totaal	-218

Toelichting		x € 1.000
		Bedrag
14-6-1 M&O		
Dit positieve resultaat is samengesteld uit de volgende posten:		
• Een voordeel dat voornamelijk bestaat uit lage energie- en onderhoudskosten als gevolg van corona.		995
• Een voordeel op de projectbudgetten vanwege ontstane vertragingen. We zullen bestedingsvoorstellen voor dit bedrag indienen om de betreffende projectdoelstellingen in 2022 te kunnen realiseren.		690
• Een overschrijding op het budget voor Concernmanagement in verband met de noodzakelijke inhuur van externen.		-413
• Een nadeel bij de afdeling Productondersteuning door hoge personeelslasten.		-398
• Overige mutaties.		-27
Totaal		846
14-7-1 Informatie – en procesmanagement		
Het positieve saldo is samengesteld uit de volgende posten:		
• Niet begrote kosten zijn toe te schrijven aan afschrijvingskosten van reeds afgeronde investeringen uit het ICT-investeringsprogramma. Deze worden gedekt door een even grote onttrekking aan de Vaste Activa Reserve van het ICT Investeringsprogramma. Deze dekking was niet opgenomen in de begroting omdat de omvang vooraf nog niet bekend was.		-1.936
• Een onderuitputting op projecten en reguliere programma's zoals telefonie, informatiebeheer, zaakgericht werken en informatiebeveiliging door vertraging en uitstel.		2.414
Totaal		478
14-8-1 Advies en ondersteuning		
Het positieve saldo is samengesteld uit de volgende posten:		
• Door schommelingen als gevolg van de groei-/krimpsystematiek voor de overhead is een deel van het budget nog niet verdeeld.		1.670
• Een voordeel in verband met nog door te berekenen loon- en prijsindex.		183
• Een positief resultaat op het budget van Bestuursondersteuning vanwege het niet invullen van vacatureruimte.		94
• Overige mutaties.		193
Totaal		2.140
Totaal Lasten		1.814

Corona

Het programma Overhead heeft afgelopen jaar 2,787 miljoen euro aan niet begrote coronakosten gemaakt. Deze kosten waren het gevolg van de crisis om het werken mogelijk te maken, zowel thuis als veilig op kantoor. Verder is er extra mankracht ingezet, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie, crisismanagement, beroep en bezwaar en security management.

Onderwerp	IV3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten
Extra inzet personeel	0.4	1.894			
Werken mogelijk maken	0.4	383			
Veilig en gezond werken op kantoor	0.4	510			

Vennootschapsbelasting

Algemene programmadoelstelling

We streven naar een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en dragen zorg voor een tijdige betaling van de belasting. Fiscale grenzen zoeken we niet op, maar waar we redelijkerwijs van mening verschillen met de Belastingdienst over een aspect uit de aangifte maken we gebruik van onze rechtsmiddelen. Jaarlijks toetsen we het fiscaal ondernemerschap voor nieuwe activiteiten en de activiteit Grondexploitatie. Indien nodig nemen we deze op in de aangifte vennootschapsbelasting. We stemmen de belastingplicht en de uitgangspunten voor aangifte af met de Belastingdienst. Dit vormt de basis voor het verzorgen van de jaarlijkse aangifte.

x € 1.000

		Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Lasten								
20-1-1-1	Vennootschaps- belasting	250	250	0	250	250	0	250
	Totaal Lasten	250	250	0	250	250	0	250
	Saldo baten en lasten	-250	-250	0	-250	-250	0	-250
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves		0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves		0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	-250	-250	0	-250	-250	0	-250

Financiële toelichting

Hierna lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

	Afwijking wordt toegelicht
	Afwijking hoeft niet te worden toegelicht

Gemeenten zijn met ingang van het belastingjaar 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Inmiddels zijn voor de jaren 2016 tot en met 2020 de aangiftes ingediend. Afgelopen jaar heeft de Belastingdienst voor de jaren 2016 en 2017 de aanslagen vastgesteld. In deze aanslagen gaat de Belastingdienst van een hogere belastbare winst uit dan wij voorstaan. Wij hebben daarom tegen beide aanslagen bezwaar ingediend. Voor het belastingjaar 2016 is vorig jaar uitspraak op bezwaar gedaan waartegen wij in beroep zijn gegaan.

Wij betalen belasting over de winst uit bedrijfsafval en de inkomsten uit reclameconcessies. Over het eerste bestaat geen verschil van mening. Met betrekking tot de reclame-inkomsten zijn we echter van mening dat er geen sprake kan zijn van een te belasten winst en tevens, als men daar toch aan toe zou komen, dat de winst op een andere wijze en tot een lager bedrag moet worden berekend dan de Belastingdienst voorstaat. Met het beroep vragen wij nu een oordeel van de rechter hierin. Overigens procederen ook andere gemeenten in vergelijkbare zaken. Het is nu nog niet in te schatten hoelang de procedure zal gaan duren. Het kan echter wel enkele jaren duren voordat een finaal oordeel is te verwachten.

Vooralsnog hebben wij de opgelegde aanslagen 2016 en 2017 betaald naar het door de Belastingdienst vastgestelde bedrag. Ook voor de overige jaren zullen de aanslagen overeenkomstig het standpunt van de Belastingdienst worden opgelegd en zullen wij deze in afwachting van de uitkomst van de procedure voldoen.

Vanaf 2016 hebben wij 0,25 miljoen euro per jaar begroot voor de Vpb en het deel dat niet is uitgegeven hebben wij geraamd als 'Nog te betalen'. De aanslagen 2016 en 2017 bedroegen ieder ruim 0,5 miljoen euro, gebaseerd op een winst op het onderdeel reclame van ruim 2 miljoen euro. Dit hebben wij kunnen betalen met de middelen die wij in 2016 t/m 2020 geraamd hebben. Eind 2021 is nog 0,3 miljoen euro als 'Nog te betalen' geraamd.

Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank over de Vpb-plicht ten aanzien van het resultaat op reclame zal het resultaat op de VPB in het jaar 2022 naar onze inschatting uitkomen tussen de - 1,0 miljoen en 1,0 miljoen euro. Wij zullen u hierover en over de budgettaire consequenties informeren als hier meer informatie over bekend is.

Paragrafen

Weerbaarheid en Wendbaarheid

In deze paragraaf beoordelen we de financiële positie van de gemeente aan de hand van kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en - wendbaarheid.

Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit.

Een vijftal kengetallen is voorgeschreven. De manier van berekenen van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Daarnaast hanteert Utrecht enkele eigen kengetallen voor financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Naast deze kengetallen geven we aan het eind van deze paragraaf een beoordeling van de onderlinge verhouding van deze kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Verplichte financiële Kengetallen

Jaarverslag jaar 2021 Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Netto schuldquote	51%	85%	61%
Idem, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	49%	82%	59%
Solvabiliteitsratio	40,9%	23,9%	40,9%
Kengetal grondexploitatie	8,3%	5,3%	13,4%
Structurele exploitatieruimte	1,93%	1,48%	2,15%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	104,5%	107,3%	107,3%

Weerbaarheid

Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

1. Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt weerspiegeld in het kengetal ratio weerstandsvermogen.

Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaarverslag 2021 Kengetal:	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Ratio weerstandsvermogen	0,80	0,80	0,73

2. Relatieve omvang programmareserves

De programmareserves, behorend tot het eigen vermogen van de gemeente, zijn van een bestemming voorzien, maar de bestemming kan door de Raad aangepast worden mits er nog geen contractuele verplichtingen hiervoor zijn aangegaan. Reserves ter dekking van kapitaallasten worden niet meegerekend.

x € 1.000.000

Jaarverslag jaar 2021	Verloop kengetal		
Kengetal:	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Programmareserves	203,6	185,9	386,1
Totaal lasten vóór reserves	1.623	1.537	1.561
Relatieve omvang programmareserves	12,5%	10,7%	24,7%

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2021	Verloop kengetal		
Kengetal	Stand per eind 2020	Begroting 2021	Stand per eind 2021
Eigen vermogen	822,5	481,0	852,1
Totaal passiva	2.012,0	2.015,2	2.082,7
Solvabiliteitsratio	40,9%	23,9%	40,9%

4. Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft weer hoe de boekwaarde van de grondexploitaties zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. Deze waarde moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop van de gronden. Het aandeel van de baten uit deze verkoop in de totale baten voor reserves van gemeente wordt uitgedrukt in het kengetal grondexploitaties.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2021	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Bouwgronden in exploitatie:			
Leidsche Rijn	66,1	-68,1	87,4
Stationsgebied	65,1	126,7	84,8
Binnenstedelijk	17,0	17,7	40,2
Activa gronden in exploitatie	148,2	76,3	212,5
Totaal baten vóór reserves	1.783	1.431	1.590
Relatieve omvang onderhanden werk	8,3 %	5,3%	13,4%

5. Structurele exploitatieruimte

De indicator structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten.

Jaarverslag 2021	Verloop kengetal		
Kengetal:	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Structurele exploitatieruimte	1,93%	1,48%	2,15%

Wendbaarheid

Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit.

6.1 Netto schuldquote

De netto schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

Jaarverslag 2021 Kengetal:	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Netto schuldquote	51%	85%	61%

De intern gehanteerde norm bedraagt 100%. Per eind 2021 blijven wij daar nog ver onder.

6.2 Netto schuldquote inclusief verstrekte leningen

De netto schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

Jaarverslag 2021 Kengetal:	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Netto schuldquote	51%	85%	61
Af: uitleenquote	-2%	-3%	-2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	82%	59%

7. Renterisiconorm

Bij het bepalen van de looptijd van de geldleningen die we aantrekken houden we rekening met de interne renterisiconorm. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende geldleningen te beheersen en om dus te zorgen voor goede spreiding van looptijden van leningen. De interne renterisiconorm geeft aan dat de netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger zijn dan 10% van de leningenportefeuille.

Het is van belang dat renteherzieningen en aflossingen in de tijd gespreid zijn.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2021	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Langlopende leningen op 1 januari	878	946	823
Netto aflossingen plus renteherzieningen	90	75	75
Maatstaf Utrecht (max 10% van leningenportefeuille)	<87,8	<94,6	<82,3

In 2021 is binnen de interne norm geopereerd. Daarmee zijn wij tevens (zeer) ruim binnen de wettelijk toegestane norm gebleven. Op grond van die wettelijke norm had het totaalbedrag van aflossingen en renteherzieningen over 2021 ruim 307 miljoen euro mogen bedragen. Zie ook de [Financieringsparagraaf](#) bij het onderdeel Risicobeheersing.

8. Rentedruk

De rentedruk geeft het aandeel van de netto rentelasten op de totale exploitatielasten (voor mutaties aan reserves) weer.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2020 Kengetal:	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Netto rentelasten	21,618	21,315	18,977
Totaal lasten (vóór reserves)	1.623	1.537	1.561
Aandeel rentelasten	1,3%	1,4%	1,2%

De intern gehanteerde norm bedraagt 4%. Daar zijn wij ruim binnen gebleven.

9. EMU referentienorm

Het doel van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) is er voor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij door vertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk.

Na een constructieve dialoog hebben Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het BBP per jaar voor de periode 2019 tot en met 2022.

Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,27 procent en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2021	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
EMU-saldo: berekend tekort	-	183,9	73,3
EMU-saldo: berekend overschot	15,2	-	
Schatting referentiewaarde c.q. maximaal toegestaan tekort Utrecht op basis van macronorm	55,0	55,0	55,0

Dit betekent dat de gemeente haar eigen EMU-normering met een circa 18 miljoen euro heeft overschreden.

10. Organisatieflexibiliteit

Het kengetal wordt bepaald aan de hand van het aandeel tijdelijke contracten inclusief inhuur in verhouding tot de werkelijke totale personele capaciteit.

Jaarverslag 2021	Verloop kengetal		
	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Stand peildatum:	31-12-2020	30-06-2020	31-12-2021
Aandeel tijdelijke contracten inclusief inhuur ten opzichte van capaciteit:	17,1%	19,8 %	22,8 %

11. Toereikendheid onderhoudsbudgetten kapitaalgoederen

Zijn de bestaande budgetten voor de komende vier jaren toereikend zijn om de kapitaalgoederen op het door de gemeenteraad vastgestelde onderhoudsniveau te brengen of te houden conform de hiervoor genoemde kadernota's?

Voor Utrechts vastgoed hanteren wij de NEN 2767 normering, score 3: redelijk. Voor de openbare ruimte streven we naar economisch rationeel beheer, waarbij we voorrang geven aan het wegwerken van de meest prioritaire achterstand. Uitgangspunt is dat het totaal van de achterstand niet toeneemt.

Toereikende onderhoudsbudgetten zorgen ervoor dat wij als gemeente financieel in staat zijn om onze kapitaalgoederen op een aanvaardbaar niveau te onderhouden. Waar sprake is van oplopend achterstallig onderhoud geeft dit op termijn extra herstelkosten die de financiële wendbaarheid kunnen beperken. Het onderhoud van de kapitaalgoederen op basis van de actuele meerjaren

onderhoudsprogramma's lichten wij toe in de paragraaf 'Investerings en onderhoud kapitaalgoederen' van deze programmabegroting. De meerjaren kadernota's betreffen de [Kaderbrief Vastgoed 2017](#), het [Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed \(MPR\) 2020](#), de [Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023](#) en de [Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019](#).

Maatstaf

Als maatstaf hanteren we het criterium dat de bestaande budgetten voor de komende vier jaren toereikend zijn om de kapitaalgoederen op het door de gemeenteraad vastgestelde onderhoudsniveau te brengen of te houden conform de hiervoor genoemde kadernota's. Voor Utrechts vastgoed hanteren wij de NEN 2767 normering, score 3: redelijk. Voor de openbare ruimte streven we naar economisch rationeel beheer, waarbij we voorrang geven aan het wegwerken van de meest prioritaire achterstand. Uitgangspunt is dat het totaal van de achterstand niet toeneemt.

Stand van zaken

Vastgoed

De begroting voor het onderhoud wordt gebaseerd op een meerjarenraming. Hieraan liggen Meerjarenonderhoudsplannen voor de panden (MJOP) ten grondslag. De MJOP's worden periodiek bijgesteld door middel van inspecties. Jaarlijks zal aan het eind van het kalenderjaar een nieuwe tien jaren doorkijk worden gemaakt op basis van geactualiseerde MJOP's. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen door voorzieningen in de desbetreffende programma's. Voor het programma Utrechts Vastgoed is dit toegelicht in een aparte raadsbrief (kenmerk 5652012 met datum 2 oktober 2018 en onderwerp 'Actualisatie onderhoudsprogramma's vastgoed'). Uit de meerjarenraming (2021, doorkijk tien jaar) blijkt dat in de toekomst de onderhoudsmiddelen voor programma Utrechts Vastgoed ontoereikend zijn. Door stijging van de kosten en stijging van de kosten in het kader van de zorgplicht staan de geraamde toevoegingen aan de voorzieningen onder druk. Hierdoor is er een op korte termijn een knelpunt ontstaan. Voor de programma's Sport en Bereikbaarheid is het budget voldoende voor de komende vier jaar. Een stijging van de kosten in deze programma's kan voor als nog worden opgevangen door het inzetten van de aanwezige voorzieningen.

12.1 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden van de gemeente in enig jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

x € 1				
Belastingcapaciteit Utrecht (BBV)	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021	Begroting 2022
Onroerendezaakbelasting	258	260	260	299
Rioolheffing	222	228	228	228
Afvalstoffenheffing	286	345	345	354
Utrecht woonlasten meerpersoons huishoudens	766	833	833	881
Landelijk gemiddelde	733	776	776	811
Belastingcapaciteit Utrecht (100% = op gemiddelde)	104,5%	107,3%	107,3%	108,6%

12.2 Kengetal lokale lasten (bron COELO)

Het kengetal lokale lasten vergelijkt de Utrechtse lokale lasten met die van de 40 grootste (100.000+) gemeenten. Met de uitkomst wordt een rangorde aangegeven van duur naar goedkoop. Bij dit kengetal tellen gemeenten met een groot aantal inwoners zwaarder mee doordat wij uitgaan van het gewogen gemiddelde.

Belastingcapaciteit Utrecht (BBV)	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021	Begroting 2022
Kengetal lokale lasten (Bron: COELO)				
Plaats 40 grote gemeenten				
(1 ^{ste} = duurste)	24ste	12de	12de	13de

Beoordeling financiële positie aan de hand van de (verplichte) kengetallen

In 2019 scoorde de gemeente Utrecht uitstekend (9,5) op de monitor Financiële Index van de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). Zie [Financiële conditie gemeenten](#).

Ook voor het jaar 2021 blijft de score nog bovengemiddeld. De gevolgen van de coronacrisis kunnen echter ertoe leiden dat de weerbaarheid en wendbaarheid wel wat gaan verslechteren in de nabije toekomst. We zullen onder andere meer beroep moeten gaan doen op onze reserves waardoor meerdere kengetallen (bijvoorbeeld relatieve omvang programmareserves en solvabiliteitsratio) zullen dalen.

Niet alle kengetallen in deze paragraaf worden meegenomen in de hiervoor genoemde monitor. Over deze kengetallen valt het volgende te zeggen

- *De rentedruk (aandeel van rentelasten in de totale lasten) en de renterisiconorm (renterisico's bij herfinanciering leningen)* vallen ruimschoots binnen de gestelde normen.
- *De relatieve omvang van programmareserves* is ten opzichte van 2019 toegenomen vanwege het reserveringen in de grondexploitatie.
- Het *ratio weerstandsvermogen* dat aangeeft in hoeverre we eventuele calamiteiten financieel op kunnen vangen is bijgesteld naar 0,73 hetgeen we in tijden van de Corona gerechtvaardigd vinden. Besluiten om het weerstandsvermogen aan te vullen zijn al genomen maar zijn in 2022 pas zichtbaar in dit kengetal.
- *De mogelijkheden om extra inkomsten uit gemeentebelastingen te creëren* worden nog wel risicovol ingeschaald volgens de signaleringswaarden die de Provincie Utrecht hanteert. *Qua positie van 38 duurste 100+ gemeenten* staat Utrecht in 2020 op positie 12.

Jaarverslag 2021 Kengetal:	Kengetal Verslag 2021	Beoordeling t.o.v. de norm
Weerbaarheid		
1. Ratio weerstandsvermogen (4)	0,73	Onvoldoende
2. Relatieve omvang programmareserves	24,7%	
3. Solvabiliteitsratio (1)	40,9%	Neutraal
4. Kengetal grondexploitaties (1)	13,4%	Gezond
5. Structurele exploitatieruimte(1)	2,15%	Gezond
Wendbaarheid		
6.1 Netto schuldquote (1)	61%	Gezond
6.2 Netto schuldquote incl. verstrekte leningen(1)	59%	Gezond
7. Renterisiconorm (2)	9,1%	Gezond
8. Rentedruk (3)	1,2%	Gezond
9. EMU referentiewaarde	74,3	Gezond
10. Organisatieflexibiliteit	22,8 %	
11. Toereikendheid onderhoudsbudgetten kapitaalgoederen		
12.1 Belastingcapaciteit (1)	107,3%	Risicovol
12.2 Plaats 38 grote gemeenten (1 ^{ste} = duurste)	12de	
Kengetal lokale lasten (Coelo)		

(1) BBV verplichte indicatoren

Kengetal	Gezond	Neutraal	Risicovol
Structurele exploitatieruimte	> 0 %	0	< 0%
Solvabiliteit	> 50%	20 % > < 50%	< 20%
Kengetal grondexploitatie	< 20%	20 % > < 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 % > < 105%	> 105%
Netto schuldquote inclusief verstrekte leningen	< 90%	90 % > < 130%	> 130%

Signaleringswaarden opgesteld door Provincie Utrecht

- (2) Renterisiconorm
Intern: maximaal 10% van de leningenportefeuille
Extern: Wet Hof maximaal 20% van de begrotingstotaal aan lasten
- (3) Rentedruk
Maximaal 2 % aandeel in de begroting
- (4) Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. De tabel geeft een waardering van de berekende ratio.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicomanagement is het geheel aan activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Een risico is een onzekere gebeurtenis met (gewenste of ongewenste) gevolgen voor de gemeente. Deze gevolgen kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen ligt de focus op de financiële gevolgen van risico's. Het is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit (hoeveel niet bestemde middelen zijn er beschikbaar) en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's financieel op te kunnen vangen). Aan de hand van deze grootheden bepalen wij het weerstandsvermogen.

Actualiteiten

Hieronder zetten we de actuele ontwikkelingen met betrekking tot het weerstandsvermogen uiteen:

Coronacrisis

De gekwantificeerde effecten van de coronapandemie hebben wij zowel bij de begroting voor 2022 als in deze verantwoording over 2021 in beeld gebracht middels twee scenario's (scenario C: basis, scenario D: somber). Voor het komend jaar zijn de onvermijdelijke coronakosten opgenomen in scenario C. Deze worden verwerkt in het financieel beeld. Dit scenario neemt als startpunt de maatregelen die van toepassing zijn in december 2021 en gaat ervan uit dat deze in de loop van 2022 langzaam versoepeld worden. Corona zal niet verdwijnen, maar er zijn steeds minder maatregelen nodig voor de bestrijding ervan. Ondanks de maatregelen blijft de economie groeien. In scenario D gaan we uit van een nieuwe grootschalige lockdown ergens in 2022. Scenario D bevat de extra incidentele kosten die bovenop basis scenario C komen. Gezien de hoge mate van onzekerheid, nemen we de risico's van deze incidentele kosten op in het weerstandsvermogen.

Verbetering paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wij zijn continu bezig met het verbeteren van onze P&C producten en processen. Een van de zaken waar we een verbeterslag willen realiseren is het (financieel) risicomanagement. Dit betekent dat deze paragraaf wijzigt van opzet en inhoud. Ons doel is het verbeteren van de informatievoorziening over de financiële positie waarbij deze essentiële informatie het afwegingsproces zal ondersteunen en de raad helpt om verantwoorde keuzes te maken voor (middel)lange termijn, door:

- Meer inhoudelijke onderbouwing van de financiële risico's.
- Samenvoeging paragraaf weerbaarheid en wendbaarheid met de paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing. Hierbij wordt de analyse en duiding van de financiële kengetallen verbeterd, worden deze in samenhang gezien en toegelicht

•

Weerstandsvermogen

Bij waardering van het weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande beoordelingstabel.

Beoordelingstabel weerstandsvermogen

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Op basis van de bovenstaande beoordelingstabel wordt het weerstandsvermogen van 0,73 als onvoldoende gekwalificeerd. De norm die wij conform de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' hanteren is een weerstandsvermogen van 1 oftewel voldoende. Tot aan de start van de coronacrisis werd voldaan aan deze norm. In tijden van crisis vinden wij het gerechtvaardigd om onder de norm te zitten.

Weerstandsvermogen 2018 - 2022

Product	2018	2019	2020	2021	2022
Begroting	1,00	1,03	1,05	0,8	0,71
Verantwoording	0,98	1,05	0,8	0,73	

Herstelplan weerstandsvermogen

In de 'Voorjaarsnota 2021' onder hoofdstuk 3.6 is het herstelplan van het weerstandsvermogen uiteengezet. Het college heeft hierbij een aantal spelregels opgesteld om de weerstandsratio vanaf de 'Voorjaarsnota 2022' stapsgewijs naar het niveau van 1 te brengen. Uiterlijk bij de 'Voorjaarsnota 2024' moet de weerstandsratio zijn aangevuld tot 1. Aanvullend op het herstelplan wordt een deel van de bij de 'Meicirculaire 2021' beschikbaar gestelde extra incidentele middelen (2021: 4,8 miljoen euro, 2022: 3,2 miljoen euro) ingezet voor het herstellen van het weerstandsvermogen. In de tabel hieronder is er een doorkijk gegeven over de ontwikkeling van het weerstandsvermogen voor de periode van 2021 – 2024.

	x € 1.000			
	2021	2022	2023	2024
Beschikbare weerstandscapaciteit begin saldo	54.828	54.828	66.828	70.828
Aanvullen algemene reserve - incidentele middelen 'Meicirculaire 2021'	0	8.000		
Aanvullen algemene reserve conform herstelplan VJN 2021		4.000	4.000	5.500
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	54.828	66.828	70.828	76.328
Benodigde weerstandscapaciteit per september 2021	75.619	75.619	75.619	75.619
Weerstandsvermogen	0,73	0,88	0,94	1,00

We verwachten, rekening houdend met de huidige inschattingen en aannames, dat er in 2024 voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is om de te verwachten financiële risico's op te kunnen vangen. We zullen echter de ontwikkeling van het weerstandsvermogen nadrukkelijk blijven volgen, gezien de huidige onzekerheden rondom coronacrisis en de daarmee gepaard gaande economische ontwikkelingen. De ontwikkelingen met betrekking tot het gemeentefonds, het sociaal domein en de grondexploitaties zijn tevens cruciale factoren die het financiële risicoprofiel sterk kunnen beïnvloeden. Derhalve zullen wij ons extra focussen op het beheersen van de reguliere risico's.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit.

	x € 1.000		
Beschikbare weerstandscapaciteit	Verantwoording 2020	Begroting 2022	Verantwoording 2021
Totaal algemene reserves [1]	47.750	47.750	47.750
Stille reserves	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	12.092	6.442	6.442
Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0	0
Post onvoorzien (vier jaar)	636	636	636
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	60.478	54.828	54.828

[1] Deze bedragen sluiten niet aan op het bedrag dat in de balans staat opgenomen onder algemene reserve. Dit wordt veroorzaakt doordat in de beschikbare weerstandscapaciteit de algemene

dekkingsreserve niet meetelt. Voor meer informatie zie de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen'.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die onze gemeente loopt. Om die te kunnen bepalen vindt twee keer per jaar een gemeentebrede risico-inventarisatie plaats van de risico's met financiële gevolgen. Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar de geheime bijlage die u bij deze verantwoording heeft ontvangen. Hierin treft u op hoofdlijnen de belangrijkste uitkomsten. Voor ieder risico (voor zover mogelijk) wordt een minimale, verwachte en maximale financiële omvang bepaald. Deze inschatting is gedaan op basis van objectieve gegevens of ervaringscijfers. Naast de financiële omvang wordt ook de waarschijnlijkheid waarmee risico's optreden bepaald. Dit percentage geeft de mate aan waarin de verwachte omvang van het risico meetelt voor de benodigde hoogte van de weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening betreft de bruto benodigde weerstandscapaciteit. Door het effect van alle beheersmaatregelen hiervan af te trekken wordt de netto benodigde weerstandscapaciteit bepaald. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen maken we gebruik van een risicosimulatie, die is gebaseerd op de Monte Carlo simulatietechniek. Deze is algemeen geaccepteerd in zowel de profit als de non-profit sector. Hierbij wordt op een computer op basis van gegevens over de individuele risico's (minimale, verwachte en maximale omvang en waarschijnlijkheid) duizenden keren de werkelijkheid nagebootst. Dit leidt tot een grafiek waaruit is af te leiden wat de verwachte impact van de risico's is in een willekeurig jaar. De netto benodigde weerstandscapaciteit is, conform de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' gebaseerd op de gewenste mate van zekerheid van 90%. Voor de begroting 2022 kunnen we dus met 90% zekerheid aangeven dat we met 75,619 miljoen euro voldoende financiële buffer hebben om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Risicokaart

We delen de geïnventariseerde risico's in naar urgentie en omvang. Hierdoor ontstaat de onderstaande risicokaart waarin per risicoklasse het aantal risico's opgenomen staat. Dat doen we zowel voor de situatie vóór en na toepassing van beheersmaatregelen, respectievelijk bruto en netto. Daarom treft u hieronder twee risicokaarten.

		Bruto verwachte omvang					
Waarschijnlijkheid		0	1	2	3	4	5
	score	Geen financiële gevolgen	< € 250.000	€ 250.000 - € 1.000.000	€ 1.000.000 - € 2.500.000	€ 2.500.000 - € 5.000.000	> € 5.000.000
	zeer klein	1	2	3	2	3	2
	Klein	2	3	3	11	9	8
	50/50	3	1	4	3	4	5
	Groot	4		1	2		1
	zeer groot	5			2	1	1

De bruto risicokaart geeft alle risico's weer. De risico's rechtsonder zijn het meest urgent en omvangrijk. In de volgende paragraaf is de top 10 risico's weergegeven. Alle risico's zijn terug te vinden in de geheime bijlage met een overzicht van alle risico's.

		Netto verwachte omvang					
Waarschijnlijkheid		0	1	2	3	4	5
	Score	Geen financiële gevolgen	< € 250.000	€ 250.000 - € 1.000.000	€ 1.000.000 - € 2.500.000	€ 2.500.000 - € 5.000.000	> € 5.000.000
	zeer klein	1	3	3	3	1	2
	klein	2	7	4	12	8	5
	50/50	3	7	2	5	2	1
	groot	4		1	1		2
	zeer groot	5		2	1	1	1

De netto risicokaart geeft dezelfde risico's weer. In deze risicokaart zijn de risico's echter anders ingedeeld omdat het effect van de beheersmaatregelen hierin is meegenomen. Dit betekent dat er rechtsonder minder risico's staan dan in de bruto risicokaart.

Top 10 risico's

Hieronder staan de top 10 risico's die opgenomen zijn in Naris op basis van de huidige inzichten. Het is de top 10 van netto risico's met de grootste financiële impact op het weerstandvermogen. In de geheime bijlage is zoveel mogelijk inzicht gegeven in de top risico's en mutaties.

Nr.	Netto risico's
1	Geheim risico met betrekking tot het programma Openbare Ruimte & Groen
2	Grondexploitatie Stationsgebied
3	Transities Jeugdwet en WMO
4	Geheim risico binnen bedrijfsvoering
5	Coronarisico: boegolf aanvullende zorg
6	Ontwikkeling gemeentefonds
7	Stijgende energieprijzen
8	Coronarisico: extra kosten en inkomstenderving parkeren
9	Herverdeeleffecten binnen gemeentefonds
10	Financiële tekorten bij garantstellingen restauratieprojecten

Rachmaninoffplantsoen (Parkeerplaats Welgelegen)

In januari 2022 is er aangifte gedaan tegen de gemeente Utrecht in verband met mogelijke strafbare feiten bij de grondverkoop aan het Rachmaninoffplantsoen in 2018 (parkeerplaats Plan Weltevreden). Ook is er op basis van de Wet openbaarheid bestuur (Wob) een verzoek gedaan over "documenten die betrekking hebben op de mogelijke ontwikkelingen van een appartementencomplex in het Rachmaninoffplantsoen".

Tot op heden hebben wij geen reden om aan te nemen dat er onregelmatigheden zijn maar beseffen wij dat dit een complex dossier is waar veel discussie over is. Daarom is het nu van belang dat een onafhankelijk onderzoek wordt uitgevoerd, waarbij een compleet feitenrelaas en duiding hiervan op tafel komt van het gemeentelijk handelen in het dossier Rachmaninoffplantsoen. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 19 april 2022 besloten dit onderzoek te laten uitvoeren door KPMG. Wij borgen daarbij dat ook onze accountant Deloitte betrokken wordt bij dit onderzoek. Hierover bent u via de [raadsbrief](#) van 21 april 2022 geïnformeerd. Op dit moment is het onzeker of en wat de (financiële) uitkomsten zullen zijn. Omdat deze ontwikkeling in 2022 is gestart, is dit niet verder betrokken bij de risico's.

Mutaties in de risico's

Ten opzichte van de verantwoording over 2020 zijn de onderstaande risico's gemuteerd. De mutaties bestaan uit risico's die zijn gestegen, gedaald of vervallen. Daarnaast zorgen nieuwe risico's voor mutaties. Hiermee wordt tevens de verandering in de benodigde weerstandscapaciteit verklaard. Het gaat hier om mutaties bij benadering, omdat de bedragen afkomstig zijn uit een simulatie.

Bedragen in euro's	
Risico	Mutatie benodigde weerstandscapaciteit
Stijgers	
1. Diverse coronarisico's	200.000
Dalers	
2. Grondexploitatie Stationsgebied	-1.700.000
3. Invoeren abonnementstarief Eigen Bijdrage	-1.600.000
Nieuw	
4. Geheim risico Vastgoed	300.000
5. Stijgende energieprijzen	1.000.000
Totale mutatie in benodigde weerstandscapaciteit	-1.800.000

Toelichting

1. Betreft per saldo een geringe stijging van de diverse coronarisico's op basis van de geactualiseerde prognose scenario D. In de geheime bijlage is inzichtelijk gemaakt welke risico's gewijzigd zijn.
2. De realisatie van de projecten binnen de grondexploitatie Stationsgebied vordert en nadert ook de afbouwfase. Hierdoor zijn de resterende kosten steeds beter in te schatten. Daarom vervalt in het weerstandsvermogen het risico op tragere afbouw en de daarmee samenhangende plankosten in de grondexploitatie.
3. De effecten van het abonnementstarief Eigen Bijdrage zijn opgenomen in de begroting.
4. Betreft een geheim risico binnen het programma Vastgoed.
5. Indien de energieprijzen harder stijgen dan geprognoseerd, levert dit extra kosten op

Investerings en onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over gerealiseerd onderhoud aan het gemeentelijk eigendom in het afgelopen jaar. Ook gaan wij in op de gerealiseerde vervanging en uitbreiding van het gemeentelijk eigendom. Het laatste deel van deze paragraaf heeft betrekking op af te sluiten investeringsprojecten. Per investeringsproject is een specificatie opgenomen in de geheime investeringsstaten bij deze Jaarstukken. Vanaf het begrotingsjaar 2022 rapporteren wij in twee paragrafen afzonderlijk over onderhoud kapitaalgoederen en investeringen.

Er is een direct verband tussen uitgaven voor investeringen en het aantrekken van externe financiering. Het aangaan van externe financiering heeft zijn weerslag op de schuldpositie van de gemeente. Voor een toelichting op de gerealiseerde financiering verwijzen wij u naar de gelijknamige [paragraaf Financiering](#).

Onderhoudsprogramma

Totaal onderhoudsprogramma's

Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Dit met als doel het naar behoren te laten functioneren of een bepaalde representativiteit te laten behouden. We onderscheiden groot onderhoud en klein onderhoud. Groot en klein onderhoud hebben geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.

Klein onderhoud: Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud.

Groot onderhoud: De noodzaak tot groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. Groot onderhoud wordt daarom opgenomen in een onderhoudsplanning. Groot en klein onderhoud heeft geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.

Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud maar is het een investering die geactiveerd moet worden zodat de lasten over meerdere jaren gespreid worden. Voor de laatstgenoemde categorie verwijzen we naar de paragraaf Investerings.

Hieronder volgt een overzicht van de onderhoudskosten volgens de categorieën van de BBV.

x € 1.000

Onderhoudskosten (volgens de BBV-categorieën)	Programma begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Restant ultimo 2021
Wegen	17.806	18.921	17.096	1.825
Riolering	11.810	11.502	11.387	115
Water (zie onderhoudsbegroting wegen)	0	0	0	0
Groen	7.395	7.146	6.533	613
Gebouwen	16.020	10.142	13.233	-3.091
Totaal	53.031	47.711	48.249	-538

Wegen

Onderhoudskosten wegen

Beleidskader: [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#)

Onderstaande bedragen zijn de begrote en gerealiseerde bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot wegen, openbare verlichting, verkeersregelininstallatie en civiele constructies. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden inspecties uitgevoerd. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgt een onderhoudsplanning. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.

x € 1.000

Onderhoudskosten wegen	Programma begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Restant ultimo 2021
Onderhoudskosten wegen	17.806	18.921	17.096	1.825
Totaal	17.806	18.921	17.096	1.825

Toelichting

Het voordeel wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat er in 2021 meer werkzaamheden zijn uitgevoerd in de ondergrond. Voor het uitvoeren van 'opbrekwerkzaamheden', zodat bijvoorbeeld Nutsbedrijven hun werkzaamheden in de ondergrond kunnen uitvoeren, worden de kosten doorberekend aan de verschillende partijen.

Daarnaast gaven we in onze programmering we prioriteit aan projecten waarbij - op basis van actuele inspecties - achterstallig onderhoud aan wegen, civiele constructies en groen was geconstateerd. Er is sprake van achterstallig onderhoud als er een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Door goed te prioriteren is ongeveer 7 miljoen euro van het vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt. Tegelijkertijd voerden we ook veel beheer en onderhoud uit waarbij geen sprake was van achterstallig onderhoud, omdat er nog geen onderhoudsrichtlijnen waren overschreden. We hebben dit deel van de begrote beheeropgave niet volledig kunnen realiseren. Dit heeft te maken met de overgangsperiode waarin we onze nieuwe werkwijze vormgeven en met beperkingen in de beschikbare capaciteit. Ook hebben onzekerheden rondom de coronapandemie, de soms beperkte capaciteit in de markt en de beperkte beschikbaarheid van materialen een rol gespeeld. Op basis van inspecties in 2021 constateren we dat deze vertraagde uitvoering niet heeft geleid tot een noemenswaardige toename van het achterstallig onderhoud. We blijven de ontwikkeling van het achterstallig onderhoud de komende jaren scherp monitoren.

Riolering

Onderhoudskosten riolering

Beleidskader: [Plan gemeentelijke watertaken Utrecht 2016-2019](#)

Een nieuwe versie van dit plan, de visie water en riolering, wordt naar verwachting in het 1e kwartaal van 2022 door de raad vastgesteld.

Onderhoudskosten riolering

De onderhoudskosten van de riolering bestaan uit kosten voor planmatig onderhoud en voor correctief onderhoud.

Planmatig onderhoud

Het inspecteren, reinigen en repareren van de hoofdriolering en de rioolgemalen. Baggeren van watergangen en het maaien van waterplanten en de planten op de oevers en het onderhoud van het oppervlaktewater.

Correctief onderhoud

Het verhelpen van storingen van rioolgemaal en verstoppingen van huisaansluitingen, straatkolken en openbare riolering. En het verhelpen van verstoppingen van duikers of het verhelpen van acute waterkwaliteitsproblemen.

x € 1.000

Onderhoudskosten riolering	Programma begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Restant ultimo 2021
Onderhoudskosten riolering	11.810	11.502	11.387	115
Totaal	11.810	11.502	11.387	115

Toelichting

Het restant wordt veroorzaakt door diverse kleinere voor- en nadelen.

Groen

Onderhoudskosten groen

Beleidskader: [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#)

Onderhoudskosten Groen zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Bos, bomen en stedelijk openbaar Groen
- Sport buitenaccommodaties

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen

Onderstaande bedragen zijn de begrote en gerealiseerde bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot het openbaar groen in de stad, de landgoederen en de speelvoorzieningen. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen.

Periodiek voeren we inspecties uit. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgt een onderhoudsplanning. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.

Sport buitenaccommodaties

Onderhoud binnen het programma Sport wordt ingedeeld in Binnensportaccommodaties, Buitenaccommodaties en Zwembaden. Onder Buitenaccommodaties vallen de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinten. Naar verhouding gaat het hier meer om groen dan om gebouwen, daarom wordt dit onderdeel hier begroot en verantwoord.

Het onderhoud is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat, conform de norm zoals vastgelegd in kader 8 van de Kaderbrief Vastgoed 2017. Voor het onderhoud wordt gewerkt op basis van een meerjarenraming. Hieraan ligt een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) ten grondslag. Het MJOP wordt periodiek bijgesteld door middel van inspecties.

x € 1.000

Onderhoudskosten groen	Programma begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Restant ultimo 2021
Bos, bomen en stedelijk openbaar groen	6.956	6.758	6.269	489
Sport buitenaccommodaties	439	388	264	124
Totaal	7.395	7.146	6.533	613

Toelichting

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen

Bij de Voorjaarsnota 2017 heeft uw raad 5,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om de komende jaren de gevolgen van de essentaksterfte op te kunnen vangen. In de begroting 2021 is 0,8 miljoen euro uit de reserve gehaald op basis van de geschatte uit te voeren werkzaamheden. De effecten van de ziekte hebben minder impact gehad dan verwacht. De werkelijke lasten bedragen 0,364 miljoen euro waardoor een voordeel in 2021 ontstaat van 0,436 miljoen euro.

Sport buitenaccommodaties

Het programma Sport wordt ingedeeld in buitenaccommodaties, binnenaccommodaties en zwembaden. Onder de buitenaccommodaties vallen de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen. Naar verhouding gaat het hier meer om groen dan om gebouwen en daarom wordt dit onderdeel hier verantwoord.

De opgenomen bedragen hebben uitsluitend betrekking op de gemaakte onderhoudskosten. Hierbij is geen rekening gehouden met apparaatskosten, bijdragen en eventuele mutaties op reserves of voorzieningen. Deze posten maken wel onderdeel uit van het resultaat op het betreffende programma.

Gebouwen

Onderhoudskosten gebouwen

Beleidskader: [Kaderbrief Vastgoed 2017](#)

Hierbij een korte toelichting op onderstaande tabel van begrote en gerealiseerde bedragen voor onderhoudskosten Gebouwen.

Het onderhoud van gebouwen is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat, conform de norm zoals vastgelegd in kader 8 van de Kaderbrief Vastgoed 2017 (conditieniveau 3 volgens de NEN 2767, tenzij er concrete plannen zijn voor herontwikkeling/sloop of uitgifte).

In de Kaderbrief Vastgoed 2017 wordt uitgegaan van de Utrechtse OnderhoudsMethodiek (UOM) 2013. Zowel de Kaderbrief, als de UOM worden medio 2022 vernieuwd en aan de raad ter besluitvorming aangeboden. Onderdeel hiervan is dat voorgesteld zal gaan worden om op meerdere onderhoudsniveaus te gaan sturen, afhankelijk van het gebruik van de panden en de beheerstrategie.

Onderhoudskosten Gebouwen kennen we bij de volgende programma's:

- programma Bereikbaarheid
- programma Onderwijs
- programma Samenleven en Sport
- programma Utrechts Vastgoed

Programma Bereikbaarheid

Onder de gebouwen binnen het programma Bereikbaarheid vallen de parkeergarages en fietsenstallingen. Dit betreft het eigenaars- en gebruikers onderhoud van de stallingsvoorzieningen voor auto's (belanghebbende garages, openbare garages en P+R transferia) en fietsen (openbare stallingen, buurtstallingen en fietstrommels). Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Bereikbaarheid'.

Programma Onderwijs

Binnen het Programma Onderwijs behoort het onderhoud aan schoolgebouwen die in eigendom zijn van schoolbesturen niet tot de gemeentelijke taken. Voor het onderhoud aan schoolgebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is wordt voor de lange termijn jaarlijks een budget van 0,323 miljoen euro geraamd. Daarnaast is er een onderhoudsbudget van 0,202 miljoen euro voor verhuurde voormalige schoolgebouwen.

Programma Samenleven en Sport

Voor het programma Samenleven en Sport wordt hier het onderhoud van de zwembaden, de gymzalen, sportzalen en sporthallen en de opstellen op de sportparken opgenomen, zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Sport'.

Programma Utrechts Vastgoed

Onder programma Utrechts Vastgoed vallen alle overige panden, waaronder de multifunctionele accommodaties en historisch erfgoedobjecten. Onderstaande onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een tien jaren onderhoudsplanning. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening VGB onderhoud'.

x € 1.000

Onderhoudskosten gebouwen	Programma begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Restant ultimo 2021
Programma Bereikbaarheid	737	1.157	1.325	-168
Programma Onderwijs	525	525	653	-128
Programma Samenleven en Sport	2.834	1.896	1.953	-57
Programma Utrechts Vastgoed	11.924	6.564	9.302	-2.738
Totaal	16.020	10.142	13.233	-3.091

Toelichting

Onderhoudskosten gebouwen

Het onderhoud van de gebouwen is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat, conform de norm zoals vastgelegd in kader 8 van de Kaderbrief Vastgoed 2017.

Het programma Sport wordt ingedeeld in buitenaccommodaties, binnenaccommodaties en zwembaden. Omdat onder buitenaccommodaties de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen vallen, wordt dit onderdeel verantwoord bij het onderdeel 'Groen'.

De opgenomen bedragen hebben uitsluitend betrekking op de gemaakte onderhoudskosten. Hierbij is geen rekening gehouden met apparaatskosten, servicekosten, bijdragen en eventuele mutaties op reserves of voorzieningen. Deze posten maken wel onderdeel uit van het resultaat op het betreffende programma.

De begroting voor het onderhoud wordt gebaseerd op een meerjarenraming. Hieraan liggen Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor de panden ten grondslag. De MJOP's worden periodiek bijgesteld door middel van inspecties. In 2017 zijn we gestart met het versneld actualiseren van de MJOP's. Hierdoor is er voor nagenoeg alle panden een geactualiseerde MJOP beschikbaar. In de afgelopen periode en ook de komende jaren zijn werkzaamheden opnieuw aanbesteedt waarbij de prijzen fors zijn gestegen.

Toelichting per programma

Programma Bereikbaarheid

Groot onderhoud is uitgevoerd aan de garages aan de Tuinstraat (Geertebolwerk) en de Jan Meijenstraat (Oranjestraat). Deze werkzaamheden zullen in 2022 worden afgerond. Voor het onderdeel fiets is er schilderwerk verricht aan fietstrommels en buurtstallingen.

Programma Onderwijs

Er is onderhoud uitgevoerd voor 0,65 miljoen euro aan tijdelijke onderwijs panden, verdeeld over een kleine 50 objecten. De panden aan de Ramsesdreef en Maetsuykerstraat nemen hiervan 0,1 miljoen euro deel voor hun rekening.

Programma Samenleven en Sport

Er is onderhoud uitgevoerd voor 1,95 miljoen euro aan ruim 50 objecten. Waarvan 0,9 miljoen euro besteed aan 4 zwembaden. Aan de sporthallen De Paperclip, Galgenwaard en Zuilen is in totaal ruim 0,5 miljoen euro besteed.

Programma Utrechts Vastgoed

Er is sprake van een overbesteding van 2,7 miljoen euro. De stijging van de kosten zijn veroorzaakt door een aantal incidentele posten en structurele ontwikkelingen.

Incidenteel zijn kosten gemaakt om naast het jaarplan werkzaamheden te verrichten. In 2021 waren deze kosten hoog, mede veroorzaakt doordat zaken zijn aangepakt in combinatie met de projectmatig aanpak van groot onderhoud. Hiernaast zijn we geconfronteerd met uitval van installaties. Genoemde posten zijn verantwoordelijk voor 1,5 miljoen euro van de overbesteding.

Het overige deel van de overschrijding van 1,2 miljoen euro heeft een structureel karakter. Dit deel van de overschrijding wordt veroorzaakt door forse stijgingen van de kosten van materiaal en arbeid in de bouw. Tevens nemen de kosten toe vanuit de zorgplicht.

Het grote verschil tussen de het bedrag in de programmabegroting en de actuele begroting wordt veroorzaakt door de in de programmabegroting opgenomen kosten voor het Stads kantoor van 5,714 miljoen euro.

Investerings

Inleiding

Uitgangspunt voor deze paragraaf zijn de actuele meerjarennota's en -plannen op het gebied van bereikbaarheid, maatschappelijk vastgoed, gemeentelijke gebouwen, openbare ruimte en de gemeentelijke watertaken. Deze nota's vormen de basis voor het investeringsprogramma, u vindt een verwijzing naar deze nota's bij de verschillende subparagrafen per programma.

Een nadere specificatie per investering is opgenomen in de geheime investeringsstaten bij deze Jaarstukken.

Onder investeringen verstaan wij het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meer jaren uitstrekt. In deze paragraaf gaan we in op de investeringen die in ontwikkeling zijn en reeds in de meerjarenprogramma's zijn besproken (categorie A). Daarnaast noemen we de geplande investeringen die nog nadere uitwerking en besluitvorming vragen (categorie B).

Het ritme van de uitgaven maakt deel uit van de liquiditeitsplanning en de verwachte schuldontwikkeling. De realisatie hiervan is toegelicht in de [paragraaf Financiering](#)
De investeringen zijn onderverdeeld in twee categorieën:

- Vervangingsinvesteringen
- Uitbreidingsinvesteringen*

*De uitbreidingsinvesteringen worden verder onderverdeeld in projecten categorie A en categorie B.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen houden de bestaande kwaliteit en functionaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduurverlengend groot onderhoud.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000					
Vervangingsinvesteringen alle programma's	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Bereikbaarheid (parkeervoorzieningen)	1.069	0	1.069	0	1.069
Openbare Ruimte en Groen (exclusief afval- en hemelwater)	92.506	26.075	118.581	80.513	38.068
Openbare ruimte en groen, onderdeel afval- en hemelwater	20.900	-500	20.400	17.773	2.627
Onderwijs	170.202	0	170.202	74.059	96.143
Samenleven en Sport	31.446	-6.854	24.592	7.737	16.855
Utrechts Vastgoed	151.043	470	151.512	42.466	109.046
Totaal vervangingsinvesteringen	467.166	19.191	486.356	222.548	263.808

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

De toelichting vindt u bij de paragraaf per programma

Uitbreidingsinvesteringen

Er is sprake van een uitbreidingsinvestering indien als gevolg van de investering het volume of de kwaliteit van het gemeentelijk eigendom toeneemt. Uitbreidingsinvesteringen worden gedaan ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of expansie van de huidige activiteiten.

Wij maken onderscheid tussen twee categorieën uitbreidingsinvesteringen:

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

Categorie A betreft investeringen waarover al eerder besluitvorming heeft plaatsgevonden of waarvan geen verdere besluitvorming vereist is aangezien het project past binnen al eerder vastgesteld beleid zoals bijvoorbeeld een meerjarenplanning.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

Categorie B betreft investeringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x€ 1.000

Uitbreidingsinvesteringen Categorie A Alle programma's	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed, Leidsche Rijn	19.552	0	19.552	19.254	298
Bereikbaarheid	476.218	58.518	534.736	368.554	166.182
Openbare ruimte en Groen	4.917	0	4.917	4.751	166
Onderwijs	278.572	-1.325	277.247	43.078	234.169
Cultuur	3.550	225	3.775	0	3.775
Samenleven en Sport	17.754	-445	17.309	5.240	12.069
Utrechts Vastgoed	7.398	77.224	84.622	4.826	79.796
Totaal uitbreidingsinvesteringen	807.961	134.197	942.158	445.703	496.455
Categorie A					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

De toelichting vindt u bij de paragraaf per programma.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen Categorie B Alle programma's	Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Bereikbaarheid	220.721	-30.320	190.401	n.v.t.	190.401
Samenleven en Sport (Welzijn)	1.123	-966	157	n.v.t.	157
Utrechts Vastgoed	3.749	0	3.749	n.v.t.	3.749
Totaal uitbreidingsinvesteringen	225.593	-31.386	194.307	n.v.t.	194.307
Categorie B					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

De toelichting vindt u bij de paragraaf per programma.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Het programma Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed omvat investeringen voor:

- Stationsgebied (niet van toepassing voor de Jaarstukken 2021)
- Leidsche Rijn
- Utrecht overig (niet van toepassing voor de Jaarstukken 2021)

De overige investeringen zijn opgenomen bij het betreffende programma waaronder de investering valt. Bijvoorbeeld scholen in Leidsche Rijn zijn ingedeeld bij het [programma Onderwijs](#)

Leidsche Rijn

Algemene informatie

Soort investeringen: Uitbreidingsinvesteringen met een economisch nut

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000					
Projecten	Geautoriseerd t/m Programma-begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Parkeergarage P&R Berlijnplein	17.820	0	17.820	17.522	298
Werkkelders Leidsche Rijn Centrum	1.732	0	1.732	1.732	0
Totaal	19.552	0	19.552	19.254	298

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Parkeergarage Berlijnplein

Parkeergarage P+R Berlijnplein is in december 2020 opgeleverd. De realisatie is binnen het krediet uitgevoerd. Vanaf de ingebruikname van het gebouw zijn er beheer- en exploitatieproblemen, vooral lekkages en een te hoge luchtvochtigheid. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een sluiting van de parkeergarage. Er zijn bouwkundige aanpassingen nodig om onder andere de terugkerende lekkages en condensvorming tegen te gaan. De oorzaak en benodigde aanpassingen worden onderzocht.

Werkkelders Leidsche Rijn

In 2021 is in Leidsche Rijn een aantal Werkkelders gerealiseerd met de bedoeling deze op termijn in erfpacht uit te geven. Tegen het einde van de realisatie van het project is besloten om de Werkkelders voorlopig te verhuren. Op basis van de BBV-richtlijnen vallen de Werkkelders nu onder de categorie investeringen met economische nut. Daarom zijn de Werkkelders Leidsche Rijn in 2021 geactiveerd en in beheer genomen. Om deze reden was dit investeringsproject voorheen niet opgenomen op de investeringsstaat, de benodigde middelen zijn echter indirect geautoriseerd in het MPR.

Bereikbaarheid

Beleidskader:

Onderstaande investeringen maken deel uit van het [programma Bereikbaarheid](#)

Algemene informatie:

Soort investeringen: Investeringsprojecten met een maatschappelijk nut. Een uitzondering hierop vormen parkeergarages en fietsenstallingen, deze hebben een economisch nut.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000					
Vervangingsinvesteringen Bereikbaarheid	Geautoriseerd t/m Programma-begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen	1.069	0	1.069	0	1.069
Totaal programma Bereikbaarheid	1.069	0	1.069	0	1.069

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x €					
1.000					
Projecten categorie A Bereikbaarheid	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Totalen per categorie					
Projecten Fiets	85.716	9.314	95.030	59.146	35.884
Projecten Openbaar vervoer	285.957	7.024	292.981	250.280	42.701
Projecten Auto	62.617	30.980	93.597	31.432	62.165
Projecten Park & Ride	0	0	0	0	0
Projecten Mobiliteits- en verkeersmanagement	10.055	1.730	11.785	9.346	2.439
Projecten en activiteiten goederenvervoer	136	88	224	122	102
Projecten Parkeren	1.213	1.200	2.413	1.348	1.065
Project Verkeersveiligheid en wijken	24.750	5.943	30.693	13.435	17.258
Maatregelen aanpak luchtkwaliteit	5.774	2.239	8.013	3.445	4.568
Totaal programma	476.218	58.518	534.736	368.554	166.182
Categorie A					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Een specificatie van de onderliggende projecten is opgenomen in de Investeringsstaat Bereikbaarheid. Het investeringsprogramma Bereikbaarheid betreft een meerjarenprogramma, dat wij jaarlijks gelijktijdig met de voorjaarsnota ter vaststelling aanbieden. In eerdere jaren heeft de raad voor projecten binnen de deelprogramma's fiets, Openbaar vervoer, auto, P+R, mobiliteits- en verkeersmanagement, goederenvervoer, parkeren, verkeersveiligheid en wijken en Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit kredieten beschikbaar gesteld. Autorisatie vragen we voor de start van het project. Voorbereiding en uitvoering van projecten kunnen meerdere jaren bestrijken. De realisatie per jaar kan afwijken van de begrote jaarplanning. Dit lichten we toe in het jaarverslag bij het [programma Bereikbaarheid](#). In de bestuursrapportages rapporteren wij daarnaast over de voortgang van de risicovolle projecten.

De geautoriseerde uitgaven t/m begroting 2021 omvatten naast de kredieten die zijn opgenomen in de investeringsstaat bij de programmabegroting 2021 een aanvullende autorisatie van 10,1 miljoen euro. Genoemde aanvullende autorisatie is bij het vaststellen van de programmabegroting 2021 verleend in het kader van coronamaatregelen met als doel het versneld in uitvoering nemen van investeringen met maatschappelijk nut.

De wijzigingen in autorisatie in 2021 zijn gebaseerd op de bijstuuringsvoorstellen investeringen uit de eerste bestuursrapportage 2021 (zoals toegelicht in het MeerJaren Perspectief Ruimte 2021). Hierin is een bedrag van 28,199 miljoen euro opgenomen voor bijstuuringsvoorstellen voor investeringen bereikbaarheid. Daarnaast is op 4 februari 2021 een uitvoeringskrediet van 30,320 miljoen euro voor de Westelijke Stadsboulevard ter beschikking gesteld.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000					
Projecten categorie B Bereikbaarheid	Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Westelijke stadsboulevard (WSB)	30.320	-30.320	0	n.v.t.	0
Integrale aanpak NRU	184.901	0	184.901	n.v.t.	184.901
Uitvoeren visie Amsterdamsestraatweg	5.500	0	5.500	n.v.t.	5.500
Totaal programma	220.721	-30.320	190.401	n.v.t.	190.401
Categorie B					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Voor de kredieten die onder categorie B zijn opgenomen leggen wij nog een apart raadsvoorstel voor. Op het moment dat de kredieten voor deze investeringen zijn vrijgegeven verschuiven ze naar categorie A. Voor de WSB is op 4 februari 2021 het resterende uitvoeringskrediet van 30,32 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hiermee is het totale projectbudget van 36,420 miljoen euro geautoriseerd en in z'n geheel opgenomen bij de uitbreidingsinvesteringen categorie A.

Het totaal beschikbare budget voor de Noordelijke Randweg, inclusief bijdragen van rijk en provincie, bedraagt 230 miljoen euro. Van dit budget is een 45,1 miljoen euro geautoriseerd en daarom opgenomen onder categorie A. Het resterende bedrag van 184,9 miljoen euro staat onder categorie B. In het coalitieakkoord 'Ruimte voor iedereen' uit 2018 is een structureel bedrag van 1,1 miljoen euro per jaar opgenomen voor de kapitaallasten investeringen in de Kanaalstraat en Amsterdamse Straatweg, een investering van 3,267 miljoen euro. Voor de herinrichting Kanaalstraat / Damstraat is een krediet van 7,9 miljoen euro vrijgegeven en opgenomen bij categorie A. Het resterende bedrag van 5,5 miljoen euro op categorie B is bestemd voor de uitvoering van het project Amsterdamse Straatweg.

Openbare ruimte en Groen

Beleidskader: [programma Openbare ruimte en Groen](#)

Het investeringsprogramma 'Openbare ruimte en groen' is onderverdeeld in twee deelprogramma's:

- Openbare ruimte en groen (exclusief afval- en hemelwater)
- Openbare ruimte en groen (onderdeel afval- en hemelwater)

Soort investeringen: Vervangingsinvesteringen met een maatschappelijk nut. Een uitzondering hierop vormen de rioleringen en begraafplaatsen, deze hebben een economisch nut.

Openbare ruimte en groen (exclusief afval- en hemelwater)

Beleidskader: [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#)

Algemene informatie

Conform de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) voeren wij ontwikkelend beheer. Hierbij spelen wij in op de gemeentelijke ambities, grote opgaven en de veranderde behoeften van inwoners wanneer groot onderhoud of vervanging plaatsvindt. Op basis van de Nota BOR stellen wij een jaarlijks te actualiseren meerjarenplanning (MJP) op. Met deze geactualiseerde MJP hebben wij een beter overzicht van de vervangingsopgaven en kunnen wij deze beter afstemmen met andere programma's van de gemeente, provincie, het waterschap (HDSR) en nutsbedrijven. Hierdoor beperken wij de overlast voor inwoners en bedrijven en besteden wij onze middelen optimaal.

Soort investeringen: het betreft vervangingsinvesteringen met maatschappelijk nut (exclusief begraafplaatsen).

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000					
Projecten	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Afvalinzameling ondergrondse containers	813	0	813	0	813
Projecten uit Nota Kapitaalgoederen	19.093	0	19.093	19.879	-786
Stadsbaantunnel	5.000	0	5.000	4.911	89
Wal- en kluisuren (t/m rak 21)	52.600	-4.112	48.488	48.488	0
Wal- en kluisuren (rak 22)	15.000	-14.813	187	187	0
Programma Wervengebied	0	45.000	45.000	7.048	37.952
Totaal	92.506	26.075	118.581	80.513	38.068
Vervangingsinvesteringen					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Afvalinzameling ondergrondse containers

De verwachting voor het jaar 2021 was dat voor 0,813 miljoen euro aan vervanging van ondergrondse containers zou worden besteed. De afronding van deze vervanging zal echter plaatsvinden in 2022.

Projecten uit Nota Kapitaalgoederen

Bij de programmabegroting 2021 is initieel 19,093 miljoen euro begroot voor de exploitatie voor alle projecten, zowel voor groot onderhoud als vervangingen. Conform vaststelling Nota Beheer Openbare Ruimte in 2021, worden vervangingsinvesteringen vanaf 0,1 miljoen euro geactiveerd en komen niet meer ten laste van de exploitatie. In 2021 is voor 8,430 miljoen euro aan vervangingsprojecten geactiveerd en voor 11,449 miljoen euro aan projecten groot onderhoud ten laste van de exploitatie geboekt. Binnen de ruimte die door het activeren is ontstaan op de exploitatie is 5 miljoen euro gestort in de bestemmingsreserve kapitaallasten en wordt 2,7 miljoen euro aan projecten doorgeschoven naar 2022 die al grotendeels zijn voorbereid.

Wal- en kluisuren en Programma Wervengebied

Op 15 juli 2021 is het programmaplan 'Werk aan de werf' vastgesteld. Tot en met 2021 is 45 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en 3,3 miljoen euro incidenteel geld toegekend. In totaal is er 48,3 miljoen euro beschikbaar voor de periode 2021-2023. De resterende budgetten voor de projecten Wal- en kluisuren zijn met de goedkeuring van het programmaplan herbestemd en maken onderdeel uit van genoemde 48,3 miljoen euro voor het Programma Wervengebied voor de periode 2021-2023.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

						x €
						1.000
Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021	
Afvalinzameling ondergrondse containers	4.917	0	4.917	4.751	166	
Totaal Uitbreidingsinvesteringen	4.917	0	4.917	4.751	166	

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Dit betreft het project 'Het nieuwe inzamelen'. Dit zijn de investeringsbedragen voor het plaatsen van ondergrondse containers in de gemeente Utrecht.

Openbare ruimte en groen - onderdeel afval- en hemelwater

Beleidskader: [Plan gemeentelijke watertaken Utrecht 2016-2019](#)

Doelstelling: Het afval - en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk afgevoerd en de waterkwaliteit is goed.

Algemene Informatie

Zorgplicht: De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van water en riolering. Bij de invulling van deze zorgplichten is ons hoofddoel om het water- en rioleringssysteem in Utrecht gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen te houden. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan een gezonde, stedelijke leefomgeving, waarin het goed wonen, werken en recreëren is. De manier waarop we dit doen is uitgewerkt in het Plan Gemeentelijke Watertaken.

Klimaatadaptatie visie: De gemeentelijke Klimaatadaptatie Visie vormt een belangrijk uitgangspunt voor het nieuwe plan. Deze zal tegelijk met de visie water en riolering ter besluitvorming worden voorgelegd.

Soort investeringen: Investerings met een economisch nut.

Vervangingsinvesteringen

						x € 1.000
Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021	
Vervangingen riolering	20.900	-500	20.400	17.773	2.627	
Totaal rioleringen	20.900	-500	20.400	17.773	2.627	

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

In 2021 was 20,4 miljoen euro begroot om rioleringen te vervangen, hiervan is 17,8 miljoen euro uitgevoerd. Bij projecten waarbij vervanging wordt gecombineerd met herinrichting is vertraging ontstaan. Deze projecten hebben een langere voorbereidingstijd dan voorzien. Het restant bedrag van 2,6 miljoen euro is toegevoegd aan de voorziening voor riolering.

De accountant heeft bij de jaarrekening 2020 geconstateerd dat de subsidie groene daken ten onrechte onder de investeringen was opgenomen. In de programmabegroting 2021 was op de investeringsstaat het bedrag inclusief subsidies opgenomen. Bij de 2^e begrotingswijziging 2021 heeft een correctie op dit bedrag plaatsgevonden van 0,5 miljoen euro, maar dit is per abuis niet vermeld in de 2^e berap 2021.

Onderwijs

Beleidskaders: [Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting \(MPOHV\) 2016-2025](#)

Doelstelling: Voorzien in adequate huisvesting voor het primair-, voortgezet- en speciaal onderwijs door middel van onderhoud, renovatie, vervangende nieuwbouw of uitbreiding.

Soort investeringen: Investerings met een economisch nut

Het totaal verantwoorde geautoriseerde krediet in de kolom 'Geautoriseerd t/m Programmabegroting 2021' bedraagt 448,774 miljoen euro. Dit bedrag is opgebouwd uit autorisaties tot en met de Programmabegroting 2021 van 477,246 miljoen euro, waarbij de afgesloten investeringen uit de jaarrekening 2020 (-28,473 miljoen euro) in mindering zijn gebracht.

De nog te realiseren uitgaven (kolom 'restant ultimo 2021') is het verschil tussen de actuele begroting en de gerealiseerde uitgaven. Voor investeringen wordt in één keer het gehele investeringskrediet geautoriseerd. Autorisatie van het totale bouwbudget is nodig, omdat de school een beschikking krijgt in het eerste jaar waarin het totale bouwbudget wordt toegekend. Een investering kent over het algemeen de volgende standaard verdeling: jaar één voorbereiding (5% van het budget), jaar twee voorbereiding (5% van het budget), jaar drie (45% van het budget), jaar vier (45% van het budget).

In boekjaar 2021 is het realisatiepercentage 46%. Dit percentage wordt verklaard door een onderbesteding voor de Internationale School Utrecht, het Bonifatius College en het Globe College.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten onderwijs	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Primair Onderwijs	121.201	0	121.201	45.524	75.677
Voortgezet Onderwijs	49.001	0	49.001	28.535	20.466
Totaal Onderwijs	170.202	0	170.202	74.059	96.143

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten onderwijs	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Primair Onderwijs	84.043	-1.325	82.718	20.131	62.587
Voortgezet Onderwijs	194.529	0	194.529	22.947	171.582
ENC - Gasloos	0	0	0	0	0
Stedenbouwkundige eisen	0	0	0	0	0
Totaal categorie A investeringen	278.572	-1.325	277.247	43.078	234.169

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Cultuur

Algemene informatie

De investeringen hierna maken deel uit van het [programma Cultuur](#).

Soort investeringen: Investerings met een economisch nut.

Vervangingsinvesteringen

Niet van toepassing voor Cultuur.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten categorie A Cultuur	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
De Machinerie	3.550	225	3.775	0	3.775
Totaal Cultuur categorie A	3.550	225	3.775	0	3.775

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

De Machinerie

Dit betreft het beschikbare budget ter dekking van een investeringsbijdrage aan stichting De Machinerie ten behoeve van de inrichting van het pand als plek voor presentatie, verbinding, ontplooiing en innovatie van film- en beeldcultuur. Op 19 december 2019 heeft de gemeenteraad hiertoe besloten en voor realisatie van het pand een investeringsbijdrage van 3,55 miljoen euro beschikbaar gesteld (voorstel 11.765).

De coronamaatregelen hebben voor vertraging gezorgd in de bouw van de Machinerie. Om deze reden is

bij de tweede bestuursrapportage 2021 besloten om de indexering op de gemeentelijke bijdrage door te zetten. Daarmee is het krediet voor de Machinerie met 0,225 miljoen euro opgehoogd en komt hiermee uit op 3,775 miljoen euro.

Het raadsvoorstel was een voorwaardelijk besluit, een aantal zaken moesten nog uitgewerkt worden zoals de juridische constructie, de vergunning en het vastleggen van de prestatieafspraken. Vanwege Corona heeft dit proces wat vertraging opgelopen. De verwachting is dat in 2022 aan alle voorwaarden kan worden voldaan waarna de investeringsbijdrage daadwerkelijk beschikbaar wordt gesteld. De oplevering van De Machinerie staat gepland voor 2023.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

Niet van toepassing voor Cultuur.

Samenleven en Sport

Beleidskaders: [Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2021](#), [Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023](#), [Sportnota 2017 - 2020](#) en [Rapportage capaciteitsbehoefte sport 2018 - 2030](#).

Doelstelling

Utrechters krijgen gelijke kansen, zijn betrokken bij elkaar en ondernemen activiteiten

Soort investeringen: Investeringen met economisch nut.

Algemene informatie

Samenleven en Sport

Het vaststellen van de noodzaak van investeren in onderhoud, vervangen en uitbreiden van sport- en welzijnsaccommodaties

Programmaonderdeel Sport

Bij het programmaonderdeel Sport dragen wij bij aan een gezonde leefstijl en een goede gezondheid. Dit is een belangrijke basis om mee te kunnen doen op school en in de samenleving.

Programmaonderdeel Samenleven

Bij het programmaonderdeel Samenleven werken we aan goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen. We dragen bij aan het versterken van de sociale basis, door het aanbieden van ontmoetingsplekken voor iedereen en ruimte voor talentontwikkeling. Daarvoor is een goede en toegankelijke basisinfrastructuur van buurtcentra, jongerenhuiskamers en beheerde speeltuinen een voorwaarde waarin iedereen activiteiten kan ontplooiën.

Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2021 (MPUV 2021)

Het MPUV 2021 is gelijktijdig met de eerste bestuursrapportage 2021 vastgesteld. In de eerste bestuursrapportage 2021 zijn wijzigingen in de lopende projecten goedgekeurd. Deze wijzigingen zijn in de onderstaande tabellen verwerkt in de kolom 'Actuele begroting 2021'.

Voor overige Sportprojecten verwijzen wij naar de geheime bijlage behorende bij het MPUV 2021. De welzijnsprojecten betreffen gebruikersinvesteringen en zijn niet in het MPUV opgenomen.

Vervangingsinvesteringen

x€ 1.000

Vervangingsinvesteringen Samenleven en Sport	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	7.255	-1.293	5.963	133	5.829
Buitensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	6.452	-1.900	4.552	573	3.979
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	13.148	-2.851	10.297	5.583	4.714
Volkstuinen	0	0	0	0	0
Zwembaden	2.958	-811	2.147	972	1.175
Welzijn	1.632	0	1.632	475	1.157
Totaal Samenleven en Sport	31.446	-6.854	24.592	7.737	16.855

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x€ 1.000

Projecten Samenleven en Sport Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	4.971	-1.010	3.961	198	3.763
Buitensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	4.018	105	4.123	1.189	2.934
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	8.016	-506	7.510	3.083	4.426
Welzijn	749	966	1.715	769	946
Totaal projecten categorie A	17.754	-445	17.309	5.240	12.069
Samenleven en Sport					

¹ geautoriseerd bij Programmabegroting 2021 exclusief

² bestuursrapportages en overige raadsbesluiten

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x€ 1.000

Projecten Samenleven en Sport Projecten categorie B	Programma- begroting 2021	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Jongerenhuiskamer de Meern (aanvullend krediet)	157	0	157	n.v.t	157
Vernieuwing en Herinrichting kinderboerderij Rotsoord	966	-966	0	0	0
Totaal uitbreidingsinvesteringen	1.123	-966	157	n.v.t	157
Categorie B Samenleven en Sport					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Voor de kredieten die onder categorie B zijn opgenomen leggen wij een apart raadsvoorstel voor. Op het moment dat de kredieten voor deze investeringen zijn vrijgegeven verschuiven ze naar categorie A. Voor de vernieuwing en Herinrichting kinderboerderij Rotsoord is op 14 november 2019 onder nummer raadsbesluit 75 15112019 een krediet van 0,966 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hiermee is het totale projectbudget van 0,966 miljoen euro geautoriseerd en in z'n geheel opgenomen bij uitbreidingsinvesteringen onder categorie A.

Utrechts Vastgoed

Algemene informatie

Beleidskaders: [Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2021](#) en [Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023](#).

Doelstelling: Utrecht heeft voldoende, kwalitatief goed en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Soort investeringen: Investerings met economisch nut.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000					
Vervangingsinvesteringen Utrechts Vastgoed	Geautoriseerd t/m Programma- begroting 2021 ¹	Wijzigingen in 2021 ²	Actuele begroting t/m 2021	Realisatie t/m 2021	Restant ultimo 2021
Cultuur	15.120	5.445	20.565	4.827	15.738
Erfgoed	51.013	439	51.452	18.835	32.617
Gemeentelijke Huisvesting	1.916	360	2.276	206	2.070
MFA's	54.760	-2.230	52.530	14.667	37.863
Welzijn	15.308	-1.650	13.658	371	13.287
Zorg	3.720	700	4.421	3.503	917
Overig/Overig beleid	9.206	-2.595	6.611	57	6.554
Totaal Vervangingsinvesteringen	151.043	470	151.512	42.466	109.046
Utrechts Vastgoed					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Bij de programmabegroting 2021 is een totaal bedrag van 163,160 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen. Bij de Jaarstukken 2020 zijn daarna diverse vervangingsinvesteringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 12,117 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 151,043 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste Bestuursrapportage 2021 van in totaal 0,470 miljoen euro zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2021'. In totaal is er 151,512 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2021 of eerder.

Van dit totaal geautoriseerde budget tot is tot en met 2021 42,466 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen (41,452 miljoen euro) en deels in 2021 opgeleverd en administratief afgesloten projecten (0,924 miljoen euro).

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m	Wijzigingen	Actuele	Realisatie	Restant
Utrechts Vastgoed	Programmabegroting	in	begroting	t/m	ultimo
	2021 ¹	2021 ²	t/m 2021	2021	2021
Cultuur	3.100	76.875	79.975	3.868	76.107
Gemeentelijke Huisvesting	1.400	349	1.749	934	815
Welzijn	2.065	-	2.065	-	2.065
Zorg	590	-	590	24	566
Overig/Overig beleid	243	-	243	-	243
Totaal projectencategorie A	7.398	77.224	84.622	4.826	79.796
Utrechts Vastgoed					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Bij de programmabegroting 2021 is een totaal bedrag van 16,095 miljoen euro geautoriseerd voor uitbreidingsinvesteringen (categorie A). Bij de Jaarstukken 2020 zijn daarna diverse vervangingsinvesteringen af gesloten, met een geautoriseerd bedrag van 8,697 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 7,398 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de 1e Bestuursrapportage 2021 van in totaal 32,049 miljoen euro zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2021'. In deze kolom zijn ook de wijzigingen als gevolg van overige raadsbesluiten opgenomen ter hoogte van 45,175 miljoen euro.

In totaal is er 84,622 miljoen euro geautoriseerd voor uitbreidingsinvesteringen categorie A met een startjaar van 2021 of eerder.

Van dit totaal geautoriseerde budget tot is tot en met 2021 4,826 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen (1,431 miljoen euro) en deels een in 2021 opgeleverd en administratief afgesloten project (3,395 miljoen euro).

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

Projecten categorie B	Programmabegroting	Wijzigingen	Actuele	Realisatie	Restant
Utrechts Vastgoed	tot		begrotingt/m		ultimo
	2021 ¹	2021 ²	t/m 2021	2021	2021
Cultuur	3.749	0	3.749	n.v.t	3.749
Totaal projectencategorie B	3.749	0	3.749	n.v.t	3.749
Utrechts Vastgoed					

¹ Exclusief gereedmeldingen Jaarstukken 2020

² Bestuursrapportages en overige raadsbesluiten in 2021

Toelichting

Het bedrag van 3,749 miljoen euro is als uitbreidingsinvestering categorie B betrokken bij de Programmabegroting 2022.

Af te sluiten investeringsprojecten

Investeringsprojecten die fysiek zijn afgerond, worden aan het eind van het jaar afgesloten. Daarbij zetten we per project de door u geautoriseerde bedragen af tegen de daadwerkelijk gedane uitgaven. Hieruit blijkt of er een overschot of een tekort is op het betreffende project.

Uit het totaal van de af te sluiten investeringsbudgetten blijkt dat we voor 317,549 miljoen euro aan door uw gemeenteraad geautoriseerde investeringsprojecten administratief afsluiten. Voor deze projecten is in totaal 278,546 miljoen euro aan werkelijke uitgaven gedaan. Dit leidt per saldo tot een overschot aan kredieten van 39,003 miljoen euro. De financiële dekking van tekorten en bestemming van overschotten leggen wij aan u voor bij de Voorjaarsnota 2022.

Bereikbaarheid

x €1.000				
Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd	Gerealiseerd	Overschot (+) of
		bedrag	bedrag	tekort (-)
1.	HOV Leidsche Rijn (N40, N50, Z50)	8.748	8.539	209
2.	Busbaan Transwijk (Z80)	63.802	51.805	11.997
3.	Inpassing Spoorverdubbeling (Randstadspoor)	9.767	9.758	9
4.	De Uithoflijn tram	139.061	127.244	11.817
5.	Bijdrage tekort Uithoflijn	17.500	14.145	3.355
6.	Bijdrage expeditiebrug Jaarbeurs	2.500	2.147	353
7.	Herinrichting Wilhelminalaan	1.500	1.456	44
8.	Oosterspoorbaan	2.155	2.107	48
9.	Lange Nieuwstraat	2.000	1.419	581
10.	Bijdrage Fort de Gagel	185	0	185
11.	Randstadspoor overige stations	1.200	667	533
12.	Verplaatsing en uitbreiding tijdelijke P&R Papendorp	1.212	858	354
<u>Opschonen investeringsstaat n.a.v. nieuwe nota WAAVA:</u>				
13.	Afsluiten projecten Mobiliteitsmanagement	2.159	1.747	412
14.	Gedeeltelijk afsluiten projecten Verkeersmanagement	5.428	5.197	231
15.	Afsluiten project Goederenvervoer	224	122	102
16.	Gedeeltelijk afsluiten projecten Aanpak Luchtkwaliteit	5.774	3.445	2.329
17.	Gedeeltelijk afsluiten Actieplan verkeersveiligheid	12.925	8.495	4.430
18.	Afsluiting 30 km zone	1.750	1.181	569
Totaal		277.890	240.332	37.558

Toelichting

Voor- en nadelen worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid en het uiteindelijke resultaat zal worden betrokken bij de herprogrammering in het MPB 2022, tenzij anders vermeld.

1. HOV Leidsche Rijn

De busbanen zijn afgerond en in gebruik genomen. Nu ook de nazorg is afgerond, kan het krediet afgesloten worden. Het resultaat van 0,209 miljoen euro betreft provinciale subsidie. Dit overschot wordt betrokken bij de aanpassing van het krediet van de Busbaan Dichterswijk Z90.

2. Busbaan Transwijk

De Z80 is in gebruik genomen. Nu de nazorg nagenoeg is afgerond stellen wij voor het krediet af te sluiten. Het krediet bedraagt 63,802 miljoen euro en wordt afgesloten met een voordelig saldo. Dit voordeel is veroorzaakt door een gunstige aanbesteding en bouwmethodiek, lagere kosten voor kabels en leidingen, geluidsmaatregelen en gedeeltelijke vrijval van de post onvoorzien. Het overschot op de provinciale subsidie (11,398 miljoen euro) wordt betrokken bij de aanpassing van het krediet van de Busbaan Dichterswijk Z90.

Het resterende gemeentelijke budget bedraagt 0,599 miljoen euro. Hiervan is een bedrag van 0,4 miljoen euro nog benodigd voor enkele afrondende werkzaamheden op de kruising Marco

Pololaan/Trumanlaan. Na de vorming van het restant krediet resteert een voordelig saldo van 0,199 miljoen euro.

3. Inpassing Spoorverdubbeling (Randstadspoor).

Het project is opgeleverd en kan worden afgesloten met een voordeel van 0,009 miljoen euro.

4. De Uithoflijn Tram (UHL)

De Realisatie van het gemeentelijk deel van de onderbouw en het inrichten van de omgeving is afgerond. Het krediet kan worden afgesloten. Het resultaat van 11,817 miljoen euro betreft niet benodigde subsidie van de Provincie Utrecht en het bedrag is dan ook niet gedeclareerd bij de provincie Utrecht. Voor de aanleg van de onderbouw en de herinrichting van de omgeving door de gemeente zijn verschillende uitvoeringsovereenkomsten opgesteld. Het overschot op de onderbouw maakt onderdeel uit van de totale projectscope van het gezamenlijke project UHL (met de provincie Utrecht) en is conform eerdere besluitvorming daarbinnen ingezet en besteed.

5. Bijdrage tekort Uithoflijn (UHL)

In 2021 hebben we de Allonge Uithoflijn kunnen afsluiten. De allonge betrof aanvullende afspraken met de provincie Utrecht over de dekking van de extra benodigde middelen voor de UHL. In 2021 zijn de laatste punten van het dossier afgerond (de accountantsverklaring, de Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) beschikking en de combideklaag) en is de definitieve eindafrekening met de provincie Utrecht opgesteld.

Deze eindafrekening levert voor de gemeente Utrecht een voordeel op (3,355 miljoen euro). Dit is 0,956 miljoen euro hoger dan het bedrag dat bij de voorlopige berekening in 2020 was verwacht. De eindafrekening van de provincie valt lager uit doordat er een meevaller is op de door het Rijk vastgestelde

IBOI-indexering en doordat de inschatting van de nog te verwachten facturen in 2020 achteraf gezien iets te hoog was. Hierdoor kunnen we het krediet afsluiten met een voordeel van 3,355 miljoen euro op de gemeentelijke middelen.

6. Bijdrage expeditiebrug Jaarbeurs

De expeditiebrug Jaarbeurs is opgeleverd. Het positieve resultaat ontstaat voornamelijk omdat aan de Jaarbeurs 2,5 miljoen euro bijdrage is toegezegd inclusief BTW. De reservering in de begroting van Bereikbaarheid is 2,5 miljoen euro exclusief BTW, die via het BTW-compensatiefonds verrekend wordt.

7. Herinrichting Wilhelminalaan

Het project is opgeleverd en kan worden afgesloten met een voordeel van 0,04 miljoen euro.

8. Oosterspoorbaan

Het project is opgeleverd en kan worden afgesloten. Het project viel iets voordeliger uit dan verwacht (0,05 miljoen euro).

9. Lange Nieuwstraat

Het project aan de Lange Nieuwstraat is afgerond. Het voordeel van 0,581 miljoen euro is ontstaan doordat de kosten flink lager zijn uitgevallen, tevens zijn meer baten gerealiseerd dan aanvankelijk was ingeschat.

10. Bijdrage Fort de Gagel

Vanuit het investeringsbudget bereikbaarheid is in 2021 een bijdrage van 0,185 miljoen euro geprogrammeerd als bijdrage voor de ontsluiting van Fort de Gagel. Omdat de uitvoering van dit project onder de nieuwe nota WAAVA valt (zie toelichting hieronder) hebben we deze bijdrage om technische redenen niet kunnen verrekenen in 2021 en stellen we voor om deze bijdrage bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021 te storten in de Vaste activa reserve. Dit project kan vervolgens bij Bereikbaarheid worden afgesloten en zal verder uitgevoerd worden bij VGU.

11. Randstadspoor Overige Stations

De definitieve eindafrekening levert voor de gemeente Utrecht een voordeel op van 0,266 miljoen euro. Het project betrof een samenwerking tussen de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht, ieder droeg 50% van de kosten. Door het afsluiten van het project, zal het gerealiseerde voordeel ook gedeeld worden.

12. Verplaatsing en uitbreiding tijdelijke P&R Papendorp

Het tijdelijke parkeerterrein Papendorp is in 2021 technisch opgeleverd en in beheer genomen. Hiermee kan het investeringskrediet worden afgesloten. Het aanleggen van het parkeerterrein is goedkoper uitgevallen door o.a. het hergebruik van materialen. Het saldo van 0,354 miljoen euro leidt tot lagere kapitaallasten en zijn verwerkt in de parkeerexploitatie (MPR 2021).

Opschonen investeringsstaat

Naar aanleiding van de nieuwe nota WAAVA, waarin de activeringsgrens naar 0,1 miljoen euro wordt verlaagd, hebben we nog eens kritisch gekeken naar de investeringsstaat van Bereikbaarheid en de consequenties van het verlagen van de activeringsgrens. In de investeringsstaat zijn naast projecten die betrekking hebben op investeringen in infrastructuur momenteel ook projecten opgenomen die meer het karakter hebben van programmakosten en die niet in aanmerking komen voor activering. Dit geldt voor de projecten mobiliteitsmanagement, verkeersmanagement, goederenvervoer, aanpak luchtkwaliteit, verkeersveiligheid en de 30 km zone. Het gaat om projecten waarvoor veelal structureel budget beschikbaar is gesteld door de raad en waar jaarlijks een jaarschijf bij komt. Het budget wordt ingezet voor allerlei activiteiten zoals bijvoorbeeld onderzoek, bijdragen aan andere projecten, kleinere projecten, gedragscampagnes, een prijsvraag, subsidies. In feite hebben we hier dus te maken met kosten die niet in de investeringsstaat thuis horen (geen activeringswaardige investering). Uitzondering hierop vormen de (bijdragen aan) fysieke projecten die we vanuit deze programmabudgetten uitvoeren. Voor deze investeringen geldt dat we ze vanaf nu als project activeren en opnemen in de investeringsstaat als de gemeentelijke bijdrage hoger is dan 0,1 miljoen euro. De resterende kredieten/bedragen van deze projecten vallen dus niet vrij bij de jaarrekening, maar blijven beschikbaar voor de doelen waarvoor de raad ze beschikbaar heeft gesteld. Hieronder wordt dit per project toegelicht.

13. Afsluiting project Mobiliteitsmanagement

Binnen Mobiliteitsmanagement worden werkzaamheden verricht voor Scholen-en Wijkeraanpak, Korte Termijn Aanpak en het Europese project Schoolchance. Dit betreft voornamelijk personele inzet en bijdragen aan een regionaal uitvoeringsprogramma, die niet het karakter hebben van een investering. Voorgesteld wordt om het krediet af te sluiten bij de jaarrekening 2021. De resterende middelen van 0,412 miljoen euro blijven beschikbaar projecten en maatregelen Mobiliteitsmanagement in de komende jaren.

14. Afsluiting project Verkeersmanagement

Op de onderdelen Verkeersmanagement, Dynamisch Verkeersmanagement, Thermicam en het Meldpunt VRI's wordt met name personele inzet geleverd binnen een programmatische aanpak. Voorgesteld wordt om het krediet af te sluiten. Voor zover er wel sprake is van investeringen boven de 0,1 miljoen euro zullen de fysieke investeringen als aparte projecten opgenomen worden in de investeringsstaat. Dit geldt op dit moment voor de projecten Bewegwijzering, en Proof of Concept/Gecoördineerd Netwerkbreed Verkeersmanagement (GNV) en Slimme Kruisingen. Het gaat voor deze projecten in totaal om een krediet van 1,796 miljoen euro. Het resterende bedrag van 0,231 miljoen euro blijft beschikbaar voor de uitvoering van het programma Verkeersmanagement in de komende jaren.

15. Afsluiting Goederenvervoer

Na de afronding van het Actieplan Goederenvervoer 2015-2020 worden maatregelen in het kader van Goederenvervoer voor de komende jaren verder uitgewerkt. Het betreft hier met name personele inzet en bijdragen aan initiatieven in de stad. Voorgesteld wordt om het krediet in de jaarrekening 2021 af te sluiten. De resterende middelen blijven beschikbaar voor de projecten en maatregelen Goederenvervoer in de komende jaren.

16. Deelafsluiting Aanpak Luchtkwaliteit

Met het vaststellen van het luchtmaatregelenpakket Utrecht kiest voor een Gezonde Lucht in 2020, zijn er binnen onderdeel Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit nieuwe maatregelen vastgesteld voor het verbeteren van de luchtkwaliteit tot en met 2025 zoals de projecten Snorfietsen naar de Rijkbaan, Milieuzones. De bestedingen gaan voor een groot deel naar proceskosten, subsidieregelingen en communicatiecampagnes. Voorgesteld wordt om het krediet bij de jaarrekening 2021 af te sluiten. De resterende middelen blijven beschikbaar voor het programma Luchtkwaliteit.

17. Deelafsluiting Actieplan verkeersveiligheid

Op het onderdeel Actieplan Verkeersveiligheid worden naast fysieke aanpassingen die samenhangen met verkeersveiligheid diverse kosten verantwoord, zoals personele inzet, snelle maatregelen, onderzoeken, voorbereidingskosten etc. Kosten die voor een groot deel niet thuis horen op de investeringsstaat. We stellen daarom voor om dit project als investering af te sluiten bij de jaarrekening 2021. Voor zover er sprake is van investeringen boven de 0,1 miljoen euro zullen de fysieke investeringen wel als projecten opgenomen worden in de investeringsstaat. Dit geldt op dit moment voor de projecten waarvoor bij de programmabegroting 2021 apart krediet is vrijgegeven in het kader van het naar voren halen van investeringen in verband met corona. Het gaat om een totaal krediet van 0,950 miljoen euro, waarvan 0,2 miljoen euro in 2021 is besteed voor de Bernadottelaan. Resterend een bedrag van 0,750 miljoen euro voor de Donaudreef en de Amazonedreef. Het actuele krediet van 13,675 miljoen euro wordt dus verlaagd met een bedrag van 12,925 miljoen euro. De werkelijke kosten tot en met 2021 voor de Donaudreef en Amazonedreef bedragen 0,063 miljoen euro. Het krediet van 0,750 miljoen euro en de uitputting tot en met 2021 zullen in de volgende investeringsstaat als aparte regel zichtbaar worden. Het resterende budget van 4,430 miljoen euro blijft beschikbaar voor de uitvoering van maatregelen en projecten verkeersveiligheid in de komende jaren.

18. Deelafsluiting 30 kilometer zone

Voor de 30 km zone is bij de VJN 2018 structureel geld beschikbaar gesteld van 0,250 miljoen euro in 2019 oplopend naar een bedrag van 1 miljoen euro vanaf 2024. We stellen voor om het krediet af te sluiten bij de jaarrekening. Het niet bestede deel van 0,569 miljoen euro blijft beschikbaar voor het programma 30 kilometer zone. Ook hier geldt dat we voor investeringen boven 0,1 miljoen euro aparte kredieten aanvragen en opnemen in de investeringsstaat. Daar is vooralsnog geen sprake van, met uitzondering van de Jutfaseweg, die al als aparte investering is opgenomen.

Openbare ruimte en Groen

x € 1.000				
Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Stadsbaantunnel	5.000	4.911	89
Totaal		5.000	4.911	89

Toelichting:

Het project herstel brandveiligheid stadsbaantunnel is in 2021 afgerond. De laatste restpunten uit het project worden in het reguliere beheer en onderhoud van de tunnel meegenomen.

Onderwijs

x € 1.000				
Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Rijnvliet	10.294	10.416	-122
2.	MFA Waterwin	7.049	6.978	70
3.	Directievilla	822	822	0
4.	Dominicusschool	452	452	0
5.	MFA Nieuw Welgelegen	300	308	-8
6.	Auris College	58	0	58
Totaal		18.974	18.976	-2

Toelichting

Rijnvliet

In het project Rijnvliet hebben zich meerdere wijzigingen voorgedaan ten opzichte van het initiële plan. Dit heeft geleid tot meerwerk, waardoor het project duurder is uitgevallen. Ook is er een tegenvaller geweest in de overname van grond (indexering door latere overname).

MFA Waterwin - deelgereedmelding

In 2015 is besloten een viertal MFA's, waaronder MFA Waterwin, te gaan renoveren. MFA Waterwin is het eerste project in deze reeks die is afgerond. Met de renovatie wordt ook op organisatorisch vlak een en ander voor de MFA's gewijzigd. De MFA's worden opgedeeld in domeinen waarbij de scholen verantwoordelijk worden voor het onderhoud van betreffende domein. Gevel en dak blijven in beheer bij de gemeente. Met de renovatie worden de MFA's ook geüpgraded naar het niveau van frisse scholen klasse B (goede ventilatie). Het project is in co-creatie met de gebruikers gerealiseerd.

Directievilla - deelgereedmelding

De Directievilla is op 2016 aangekocht voor de huisvesting van de leerlingen in Oog in Al. Aangezien besloten is het gebouw niet in te zetten voor Onderwijs, is het project niet conform de uitgangspunten uitgevoerd. In plaats daarvan is gekozen om de Dominicusschool uit te breiden. In 2022 wordt er achterstallig onderhoud uitgevoerd. Het pand wordt in 2022 overgedragen aan Vastgoed. Het totaal geautoriseerde krediet van deze deelgereedmelding bedraagt 2,105 miljoen euro.

Dominicusschool - deelgereedmelding

De uitbreiding voor de Dominicusschool heeft een semi-permanent karakter. Bij de definitieve uitbreiding voor de school wordt gebruik gemaakt van tijdelijke huisvesting. Het totaal geautoriseerde krediet van deze deelgereedmelding bedraagt 2,105 miljoen euro.

MFA Nieuw Welgelegen - deelgereedmelding

Kleine overschrijding binnen de 10.000 euro en 10% norm. Gehele investering te relateren aan onderwijs.

Auris College - vanuit Masterplan

Investering is komen te vervallen.

Samenleven en Sport

x € 1.000				
Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Ariënslaan 2 (Sportpark De Berenkuil)	570	394	176
2.	Burg. Norbruislaan 680 (Sportpark Zuilenselaan)	1.019	998	21
3.	Burg. Norbruislaan 680 (Sportpark Zuilenselaan)	413	298	115
4.	Franciscusdreef 4 (Atletiekbaan Overvecht)	139	109	30
5.	Functionele Aanpassingen Zwembaden	785	782	3
6.	Koningsweg 139 (Sportpark Koningsweg)	926	687	239
7.	Kunstgrasvelden	-	161	-161
8.	Ln. Van Maarschalkerweerd 15 (Sportpark Zoudenbalch)	727	384	343
9.	Ln. Van Maarschalkerweerd 20 (Sportpark M'weerd)	413	469	-56

				x € 1.000
Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
10.	Loenenseboslaan 2 (Sportpark De Meern)	461	339	122
11.	Manitobadreef 8 (Sportpark Overvecht-Noord)	690	676	14
12.	Manitobadreef 8 (Sportpark Overvecht-Noord)	452	504	-52
13.	Monarchvlinderlaan 70 (Atletiekbaan Prinses Amaliapark)	601	532	69
14.	Parkzichtlaan 203 (Sportpark De Paperclip)	462	303	159
15.	Rijnvliet 3/5 (Sportpark Rijnvliet)	1.000	374	626
16.	Rio de Janeiro-dreef 201-203 (Sportpark Vechtzoom)	2.278	2.170	108
17.	Buurthuis De Boog, Gambiadreef (Renovatie)	100	59	41
18.	Vervanging buurthuis-kamer de Boeg	21	42	-21
19.	Subsidiesysteem Easyfunders	728	727	1
Totaal		11.785	10.008	1.777

Toelichting

1-3-10- Renovatie kunstgras, project onder investeringsraming gebleven omdat de shock pad, dat is de laag tussen veldfundering en de te renoveren toplaag, niet vervangen hoefde te worden. Dit is pas in het werk te bepalen.

2-4-11- Geen toelichting nodig.

5- Deels gereed melding bestedings- en dekkingsvoorstellen 2017.

6- Nieuw kunstgrasveld op bestaand sportpark, GvdS middelen, geen extra inloopstrook mogen realiseren, geen grondaankoop nodig en van bestaande infrastructuur gebruik kunnen maken.

7- Betreft opschoning lopende investeringen. Kosten hebben betrekking op voorgaande jaren. Investerings wordt volledig gedekt vanuit de Reserve vaste activa.

8- Renovatie bestaand kunstgrasveld, speciaal type kunstgras, shock pad tussenlaag en onderbouw herbruikbaar.

9- Renovatie bestaand kunstgrasveld, tegenvaller bestaande onderconstructie. Tekort wordt opgevangen binnen de bandbreedte voor vervangingsinvesteringen.

12- Aankoop nieuw kunstgras trainingsveld inclusief sanering bodemvervuiling. Tekort wordt opgevangen binnen de bandbreedte voor vervangingsinvesteringen.

13- Renovatie atletiekbaan, minder specialistische nummers terug in herontwerp.

14- Toplaag eerder vervangen, korting n.a.v. garantie leverancier.

15- Deelactivering, aankoop grond.

16- Herinrichting sportpark, meerwerk t.a.v. inpassing en compensatiemaatregelen flora en fauna.

17 - 19 Geen toelichting

18 Vanwege asbest en aanpassingen in verband met stedenbouwkundige eisen zijn de kosten hoger uitgevallen.

Utrechts vastgoed

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Tivoli Vredenburg (ventilatie)	800	924	-124
2.	Vredenburgkade 011 (Tivoli Vredenburg)	3.100	3.395	-295
Totaal		3.900	4.319	-419

Toelichting

1. Tivoli Vredenburg (ventilatie): Voor een deel van de werkzaamheden is een bijdrage van de huurder ontvangen, waardoor 0,050 miljoen euro van het gerealiseerde bedrag niet ten laste van gemeentelijke middelen komt.
2. Vredenburgkade 011 (Tivoli Vredenburg): De overschrijding op het project wordt veroorzaakt door advies en juridische kosten voor het geluidstek en de schade aan de vloer in de Ronda zaal.

Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie en het kasbeheer.

Algemeen

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich vooral op renterisico's en kredietrisico's.

Definitie van het begrip treasury:

Het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De focus van de treasuryfunctie is vooral gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen. Vooral financieringskasstromen staan centraal in deze paragraaf.

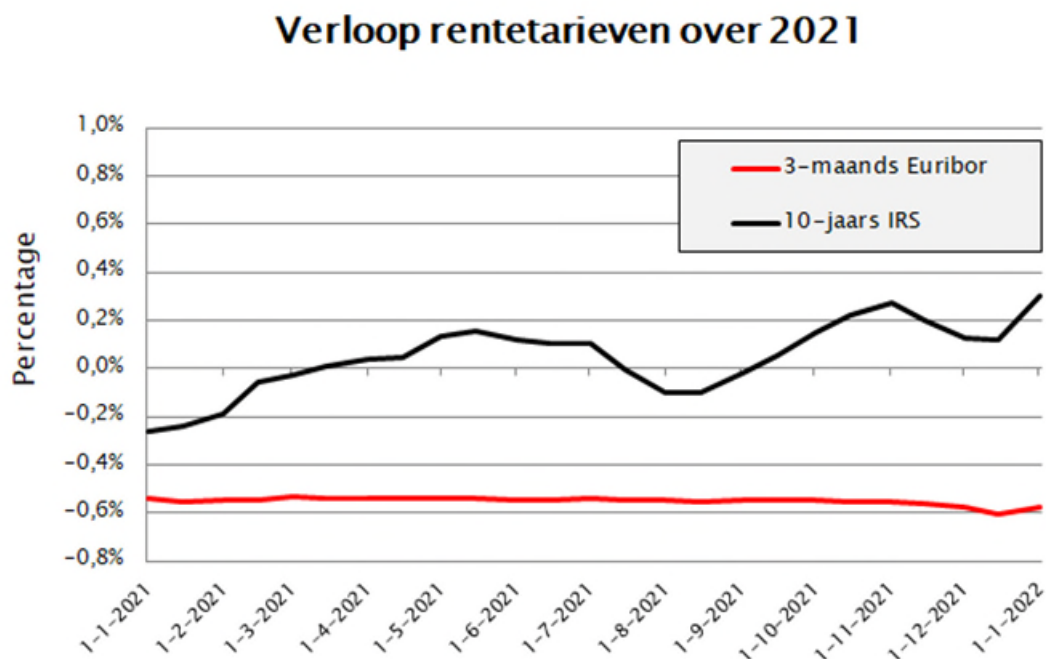
De doelstelling van de treasuryfunctie van de gemeente Utrecht is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet fido.

Ontwikkelingen

Rente-ontwikkelingen.

De ontwikkeling van de rente gedurende het afgelopen jaar kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Grafiek 1 Verloop rentetarieven over 2021

De korte rente is gedurende 2021 gemiddeld circa 0,55% negatief geweest. Daardoor kreeg de gemeente geld toe als zij kortlopend leende. Zie verder in deze paragraaf onder het kopje Saldobeheer. De 10-jaars rente is gedurende 2021 opgelopen van min 0,2% naar plus 0,3%. Indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen gelden er liquiditeitsopslagen bovenop het IRS-tarief. Per eind 2021 bedroeg deze opslag voor een 10-jaars lening circa 0,1 procentpunt en voor een 20-jaars lening circa 0,15 procentpunt.

Overige relevante ontwikkelingen

Aanpassing Regeling Schatkistbankieren

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit voor zover het banksaldo een bepaald drempelbedrag overschrijdt. Dat drempelbedrag wordt bepaald aan de hand van de begrotingsomvang. Per 1 juli 2021 is de Regeling Schatkistbankieren aangepast waarbij het drempelbedrag is verhoogd. Voor Utrecht betekende dit een verhoging van circa 5,8 miljoen euro naar circa 12,1 miljoen euro.

Financiering en Schuldpositie

Schuldpositie en -definities

Gemeenten lenen hoofdzakelijk voor investeringen. Het lenen van geld leidt tot een schuldpositie. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de uit geleende gelden voortvloeiende rente- en aflossingsbetalingen beslag leggen op toekomstige inkomsten van de gemeente. Hoe hoger dergelijke betalingen, hoe minder de gemeente aan andere publieke voorzieningen kan besteden.

Schulddefinities

Binnen gemeenteland worden verschillende schulddefinities gehanteerd:

- De bruto gevestigde schuld
Dit betreft het totaal van de aangetrokken korte en lange financiering.
- EMU-schuld
Dit is de bruto gevestigde schuld onder aftrek van de leningen die van mede-overheden zijn opgenomen.
- Netto schuld
Dit betreft het (balans)saldo van enerzijds lang- en kortlopende schulden en anderzijds lang- en kortlopende financiële activa en vorderingen. Zie tabel 3 voor de opbouw van de netto schuld.
- Netto schuldquote
De netto schuld uitgedrukt als percentage van de inkomsten.

Opgenomen financiering

Uit onderstaande tabel blijkt dat zowel de gevestigde- als de EMU-schuld gedurende 2021 met 31,0 miljoen euro is toegenomen.

Tabel 1 Verloopoverzicht bruto gevestigde- en EMU-schuld over 2021

x € 1.000.000				
Soort	Restant hoofdsom per eind 2020	Betaalde aflossingen	Nieuw opgenomen of hergefinancierd	Restant hoofdsom per eind 2021
Onderhandse leningen	320,0		30,0	350,0
Medium Term Notes (MTN's)	170,0	30,0		140,0
Subtotaal langlopende leningen	490,0	30,0	30,0	490,0
Renteswaps (derivaten)	333,0	45,0		288,0
Subtotaal lange leningen	823,0	75,0	30,0	778,0
Kortlopende leningen	29,5	29,5	105,5	105,5
Bruto gevestigde schuld	852,5	104,5	135,5	883,5
Waarvan opgenomen van mede-overheden	20,0			20,0
EMU-schuld	832,5	104,5	135,5	863,5

Met betrekking tot bovenstaande leningenportefeuille zijn de volgende zaken relevant:

- In 2021 liep een MTN-financiering van 30 miljoen euro contractueel af. Deze is geherfinancierd als 20-jarige onderhandse lening tegen 0,538%.
- Op derivaten is in 2021 45 miljoen euro afgelost, waarvan 40 miljoen euro een contractuele einddatum had. Gelet op de stand van de gemeentelijke geldmiddelen was er gedurende 2021 nog geen noodzaak om deze post te herfinancieren.
- Voor een volledige specificatie conform BBV-voorschriften van de derivatenportefeuille en de daaraan verbonden relevante contractbepalingen verwijzen wij u naar de [toelichting op de balans](#).

Netto schuld

De opbouw en het verloop van de netto schuld over 2021 kan als volgt worden weergegeven:

Tabel 2 Verloopoverzicht netto schuld over 2021

x € 1.000.000

Soort	Conform BBV- artikel	Balans zijde	Stand per eind 2020	Stand per eind 2021	Mutatie 2021
Bruto gevestigde schuld:					
• Vaste schuld	46	Cr	823,0	778,0	
• Vlottende schuld	48	Cr	29,5	105,5	
Subtotaal bruto gevestigde schuld			852,5	883,5	
Overige vaste schulden	46	Cr	13,9	10,6	
Overige vlottende schulden	48	Cr	47,3	46,3	
Overlopende passiva	49	Cr	197,5	227,2	
Subtotaal schulden (A)			1.111,2	1.167,6	56,4
Minus:					
Uitzettingen >1jr Schatkist	36 lid d	D	0,0	0,0	
Overige uitzettingen >1jr	36 lid f	D	0,2	0,2	
Uitzettingen <1jr	39	D	132,5	134,5	
Liquide middelen	40	D	3,0	1,6	
Overlopende activa	40a	D	70,9	53,9	
Subtotaal financiële activa en overige vorderingen (B)			206,6	190,2	-16,4
Netto schuld (A – B)			904,6	977,4	72,8

Uit deze tabel blijkt dat de netto schuld over 2021 met circa 73 miljoen euro is toegenomen.

Interne schuldnormering

Om de houdbaarheid van de gemeentefinanciën ook op de lange termijn te borgen beheersen we de schuld aan de hand van interne schuldnormeringen. In onderlinge samenhang geven deze een goed zicht op de schuldpositie en schuldontwikkeling. Toegepast op de cijfers over 2021 geeft dit het volgende beeld:

Tabel 3 Schuldnormering 2021

			x €	1.000.000
Kengetal	Eenheid	Norm	Raming cf. PB2021	Realisatie
1. Netto schuldquote =				
Netto schuld			1.236,1	977,4
Baten voor bestemming			1.456,0	1.590,1
Netto schuldquote	%	100%	84,9%	61,5%
2. Interne rentericonorm =				
Netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille (1)	miljoen euro	82,3	75,0	75,0
3. Netto rentelasten =				
Netto rentelasten niet hoger dan 4% van de exploitatielasten	%	4,0%	1,5%	1,2%
4. EMU-referentiewaarde =				
EMU-saldo niet negatiever dan EMU- referentiewaarde (2) (3)	miljoen euro	-52,5	-183,9	-73,3

(1) Norm op basis van de werkelijke restantschuld van de langlopende leningenportefeuille per begin 2021, te weten 823 miljoen euro.

(2) Minteken = (geraamd) tekort; normwaarde conform Septembercirculaire Gemeentefonds 2020. In de Programmabegroting 2021 was nog uitgegaan van een geschat normbedrag van -55 miljoen euro.

(3) Conform BBV richtlijnen is het gerealiseerde [EMU-saldo](#) elders in dit jaarverslag apart gespecificeerd.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat alleen EMU-referentiewaarde is overschreden. Deze overschrijding was wel veel lager dan werd verwacht bij de Programmabegroting 2021.

Toelichting op netto schuldquote:

Per eind 2021 is de netto schuldquote circa 23 procentpunt lager uitgevallen dan voorzien bij de Programmabegroting 2021. Hoewel dit nog een afwijking is van enige betekenis, is dit wel een flinke stap voorwaarts ten opzichte van vorig jaar. Het verschil bedroeg toen ruim 38 procentpunt. Door onder andere nauwkeuriger ramen streven wij er naar om het verschil tussen raming en werkelijkheid zo klein mogelijk te maken.

De afwijking ten opzichte van de raming zit zowel in de netto schuld (teller) als in de baten (noemer).

Wat betreft netto schuld: deze bedroeg per eind 2021 bedroeg volgens de voorgaande tabellen 977,4 miljoen euro. Dat is circa 259 miljoen euro lager dan voorzien bij de geprognosticeerde balans in de Programmabegroting 2021. De voornaamste oorzaken van de lagere nettoschuld zijn:

- een circa 371 miljoen euro hoger eigen vermogen doordat de resultaten voor bestemming over 2020 en 2021 in werkelijkheid positiever uitkwamen dan de nominale ramingen (afwijkingen respectievelijk +260 miljoen euro en +111 miljoen euro);
- een circa 45 miljoen euro lager uitgevallen boekwaarde van (im)materiële vaste activa, hoofdzakelijk vanwege minder investeringsuitgaven dan verwacht;
- een circa 127 miljoen euro hoger uitgevallen voorraad-balanspositie, hoofdzakelijk als gevolg van tussentijdse winstnemingen ('robuuste ramingen') op enkele grondexploitatie-projecten;
- circa 30 miljoen euro hoger dan geraamde onttrekkingen aan voorzieningen.

Wat betreft de baten: deze zijn ruim 134 miljoen euro hoger uitgekomen dan geraamd. Deze hogere baten zijn mede veroorzaakt door tussentijdse winstnemingen op grondexploitaties en Rijks-tegemoetkomingen als gevolg van Corona. Zonder de hogere baten zou de netto schuldquote zijn uitgekomen op circa 67%, ofwel circa 5,5% procentpunt hoger dan in bovenstaande tabel.

Toelichting op EMU-saldo:

Het EMU-saldo over 2021 is circa 111 miljoen euro positiever uitgekomen dan geraamd. Dit verschil is veroorzaakt door:

- hoger saldo van baten en lasten voor bestemming 111 miljoen euro voordelig
- lagere investeringsuitgaven 51 miljoen euro voordelig
- per saldo onttrekking aan voorzieningen 24 miljoen euro nadelig
- hogere voorraadpositie (onder andere bouwgronden) 26 miljoen euro nadelig

Interne rente

De gemeente Utrecht past een renteomslagmethodiek toe. Daarbij worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee deze zijn gefinancierd. Conform de begroting bedroeg het voor 2021 vastgestelde omslagpercentage 2%. Het saldo tussen de netto werkelijke rentelasten enerzijds en de aan activa toegerekende omslagrente wordt aangeduid als renteresultaat.

Als gevolg van een achterblijvende financieringsbehoefte (en dus minder dan geraamde rentelasten) bleek het omslagpercentage van 2% volgens de BBV-richtlijnen te leiden tot een te hoog renteresultaat. Om die reden moest een nacalculatie worden doorgevoerd van -0,15%, waarmee de omslagrente over 2021 uiteindelijk is uitgekomen op 1,85%. Uit onderstaande tabel blijkt dat het renteresultaat over 2021 na de nacalculatie is uitgekomen op circa 6,0 miljoen euro. Dat is circa 0,56 miljoen euro minder dan de raming.

Tabel 4 Financieringsresultaat 2021

		Bedragen zijn in duizenden euro's		
	Omschrijving	Raming 2021	Uitkomst 2021	Afwijking
a	Externe rentelasten lange en korte financiering	20.788	19.526	1.262
b	Externe rentebaten	551	549	-2
	Saldo externe rentebaten en -lasten	20.237	18.977	1.260
c1	Rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	183	174	9
c2	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
c3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	20.420	19.151	1.269
d1	Rente over eigen vermogen	5.999	5.286	713
d2	Rente over voorzieningen	1.400	1.295	105
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	27.819	25.732	2.087
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	34.393	31.750	-2.643
	Renteresultaat op het taakveld Treasury	6.574	6.018	-556

Het renteresultaat over 2021 komt na de nacalculatie uit op 23,4% van de aan taakvelden toe te rekenen rente en voldoet daarmee aan de BBV-norm (maximaal 25%).

Risicobeheersing

Treasuryrisico's worden in het algemeen onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's, valutarisico's en beschikbaarheidsrisico's. Binnen de Utrechtse financieringssituatie zijn met name rente- en kredietrisico's relevant.

Renterisico

De Wet fido onderscheidt twee renterisico's, te weten het renterisico van de vlottende schuld en het renterisico van de vaste schuld. Voor beide soorten geldt binnen de Wet fido een eigen norm:

Het renterisico van de vlottende schuld: kasgeldlimiet.

In de Wet fido is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de kasgeldlimiet. Deze limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%). In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor 2021 bepaald en is deze per kwartaal gespiegeld aan de netto vlottende schuld, dit zoals voorgeschreven vanuit de Wet fido.

Tabel 5 Kasgeldlimiet 2021

					x € 1.000.000
Bepaling kasgeldlimiet					
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2021					1.537,4
Percentage conform Wet Fido					8,5%
Kasgeldlimiet 2021					130,7
Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	
Gemiddelde positie netto vlottende schulden	80,5	110,9	50,8	75,1	
Kasgeldlimiet	130,7	130,7	130,7	130,7	
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-	
of					
Ruimte onder kasgeldlimiet	50,2	19,8	79,9	55,6	

Uit deze tabel blijkt dat de netto vlottende schuld in 2021 ruim binnen de kasgeldlimiet is gebleven.

Het renterisico van de vaste schuld: de renterisiconorm.

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen waarbij de rente voor één jaar of langer vast staat. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Op grond van deze norm mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Uit onderstaande tabel blijkt dat wij daar ruimschoots aan voldoen.

Tabel 6 Renterisiconorm

		x € 1.000.000
Omschrijving	Bedrag	
Bepaling renterisiconorm		
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2021	1.537,4	
Percentage conform Wet Fido	20,0%	
Renterisiconorm 2021	307,5	
Renterisico 2021		
Aflossingen	75,0	
Renteherzieningen	0,0	
Renterisico	75,0	
Ruimte binnen de norm	232,5	

Kredietrisico

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren:

1. De risico's uit hoofde van door de gemeente verstrekte geldleningen
2. De risico's uit hoofde van door de gemeente gewaarborgde geldleningen.

Verstrekte geldleningen

De gemeente Utrecht heeft uit hoofde van de publieke taak een aantal leningen verstrekt aan lokaal opererende organisaties. Op deze leningen loopt de gemeente kredietrisico. Uit onderstaande tabel blijkt het verloop van deze portefeuille. In de Toelichting op de balans is deze leningenportefeuille bij het onderdeel [Financiële vaste activa](#) nader gespecificeerd.

Tabel 7 Verloopoverzicht verstrekte geldleningen over 2021

x € 1.000				
Soort	Restant hoofdsom per eind 2020	Ontvangen aflossingen	Nieuw verstrekt	Restant hoofdsom per eind 2021
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0
Overige langlopende leningen incl. kredietfaciliteiten	35.859	3.448	0	32.411
Totaal	35.859	3.448	0	32.411

Over het algemeen is het risicoprofiel van de verstrekte geldleningen laag. Per eind 2021 was bij de volgende leningen sprake van een verhoogd risico:

in miljoenen euro's		
Omschrijving	Restant hoofdsom per eind 2021	Risico
Stichting Energie Transitie	5,050	Hoog
Stichting de Bibliotheek	1,468	Middel

Voor leningen met verhoogd risico zijn òf afzonderlijke risicovoorzieningen gevormd òf wordt deels rekening gehouden in het gemeentebrede risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen, te weten directe borgstellingen en achtervang. Bij directe borgstellingen staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Bij borgstellingen in de sfeer van sport kan er sprake van zijn dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als mede-borg optreedt. In dat geval wordt het risico gezamenlijk gedragen. Achtervang houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij het waarborgfonds aangesloten zijn tegen de laagst mogelijke rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een lager risico dan bij directe borgstellingen. Per 1 augustus is (landelijk) een nieuwe achtervangovereenkomst met het WSW in werking getreden. In 2021 zijn geen nieuwe directe borgstellingen verstrekt. De portefeuille aan gewaarborgde geldleningen leningen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

Tabel 8 Verloop gewaarborgde geldleningen 2021

Omschrijving	x € 1.000	
	Netto geborgd bedrag per 31-12-2020	31-12-2021
Directe borgstellingen		
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	8.161	6.776
Maatschappelijke- en zorginstellingen	11.420	10.622
Sportorganisaties	3.686	3.399
Subtotaal directe borgstellingen	23.267	20.797
Achtervang in waarborgfondsen		
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (1)	515.949	541.572
Waarborgfonds Eigen Woningen (uitvoerder Nationale Hypotheekgarantie) (2)	n.b.	n.b.
Totaal	539.216	562.369

- (1) Het totaal door WSW geborgde schuldrestant met betrekking tot Utrechtse corporaties bedroeg per eind 2021 circa 2,17 miljard euro. Bij een calamiteit zou Utrecht als schadegemeente 25% dragen; Rijk (50%) en alle overige gemeenten in Nederland (25%) dragen in zo'n geval de rest, dit in de vorm van renteloze leningen aan het WSW.
- (2) Gemeenten zijn per 1-1-2011 uit de WEW-achtervang getreden. Voor NHG-garanties die tot dat moment zijn afgegeven blijft de gemeente nog wel aanspreekbaar.

Het bedrag aan directe borgstellingen is over 2021 per saldo met circa 2,5 miljoen euro afgenomen. Dit kwam door reguliere en vervroegde aflossingen.

Zowel WSW als WEW geven elk jaar een meerjarenprognose af met betrekking tot het mogelijke beroep op de achtervang. Gezien de eigen garantievermogens van beide fondsen wordt dat risico vooralsnog als nagenoeg nihil ingeschat

Over het algemeen is het risicoprofiel van de direct gewaarborgde geldleningen laag. Per eind 2021 was bij de volgende borgstellingen sprake van een verhoogd risico:

		in miljoenen euro's	
Categorie	Omschrijving	Restant hoofdsom per eind 2021	Risico
Maatschappelijke instellingen	Stichting de Bibliotheek	1,488	Middel
Monumenten	NRF Stichting Domplein	0,961	Hoog
Sport	Stichting Rijnvliet	0,584	Middel

Op grond van het Kader geldverstrekkingen dient per nieuw gewaarborgde geldlening een aparte risicovoorziening te worden ingericht, tenzij de betreffende post wordt meegenomen in het gemeentelijke risicomodel. Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

Voor verdere specificatie verwijzen wij naar het [Overzicht van gewaarborgde geldleningen](#).

Beschikbaarheidsrisico

De gemeente beschikt bij haar huisbankier BNG Bank over een kredietlimiet van 30 miljoen euro en een intradaglimiet van 120 miljoen euro. Bovendien heeft de gemeente, vanwege haar overheidskredietwaardigheid, tot dusver onbeperkte toegang tot zowel de geld- als de kapitaalmarkt. Het beschikbaarheidsrisico kwalificeren wij daarmee als nagenoeg nihil.

Kasmanagement

Het betalingsverkeer van Utrecht vindt volledig plaats vanuit de afdeling Financiën Inkoop en Juridische zaken (FIJ). Dit betreft het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden, het verrichten van feitelijke betalingen en het incasseren van vorderingen. Naast BNG Bank als huisbankier heeft de gemeente betalingsverkeerrelaties met ABN Amro Bank en Rabobank.

Saldobeheer

Vanuit het centrale beheer verzorgt FIJ de gemeentelijke saldoregulatie. Dit houdt in dat tekorten of overschotten in rekening courant worden aangevuld respectievelijk uitgezet en wel zodanig dat het gemeentelijke banksaldo zoveel mogelijk naar nul wordt gestuurd, hierbij rekening houdend met de wettelijke bepalingen inzake kasgeldlimiet en de Regeling Schatkistbankieren. In 2021 kwam dit hoofdzakelijk neer op indekking van tekortsaldi. Dergelijke acties vonden bijna alle werkdagen plaats op de geldmarkt. Gedurende 2021 zijn 296 kas- en daggeldtransacties gedaan met een totale hoofdsom van circa 13,33 miljard euro. De rente op deze kortlopende leningen is gedurende geheel 2021 negatief geweest rond een gemiddeld niveau van -0,52%. Een negatieve rente betekent dat de gemeente geld toe krijgt indien zij kortlopend geld leent.

Het opvangen van tekortsaldi door middel van kas- en daggeldtransacties is in termen van rentekosten voordeliger dan dat dit binnen de kredietlimiet plaatsvindt ('roodstand'). Over 2021 leverde dit een besparing op van 0,37 miljoen euro.

Schatkistbankieren

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden tijdelijk overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Wel mogen overtollige middelen bij mede-overheden worden uitgezet.

Voor 2021 bedroeg het drempelbedrag voor de gemeente Utrecht:

- gedurende het eerste halfjaar: circa 5,8 miljoen euro;
- gedurende het tweede halfjaar (na wijziging van de Regeling Schatkistbankieren): circa 12,1 miljoen euro.

In 2021 heeft de gemeente in alle kwartalen ruim binnen deze drempelbedragen geopereerd. Voor een nadere specificatie hiervan verwijzen wij u naar de tabel in [Toelichting op de balans](#) onder de post Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Met ingang van eind januari 2021 houden wij in de Schatkist een bedrag aan van 5 miljoen euro aan. Dit om te voorzien in liquiditeit ingeval een onverhoopte verstoring van het betalingsverkeer bij onze huisbankier BNG. Voor dit doel wordt nog een bankrekening aangehouden bij onze voormalige huisbankier ABN Amro. De rentevergoeding over in de Schatkist geplaatste geldmiddelen is nihil.

Bedrijfsvoering

Gemeente Utrecht speelt voortdurend in op vraagstukken en ontwikkelingen van de stad en levert dagelijkse producten en diensten voor de stad. De bedrijfsvoeringfuncties zorgen ervoor dat het primaire proces deze taken optimaal kan uitvoeren.

Organiseren rond opgaven

De maatschappelijke opgaven van de stad zijn leidend voor onze organisatie. Bedrijfsvoering ondersteunt het opgavegericht werken binnen Gemeente Utrecht. Externe ontwikkelingen als de aanhoudende groei van de stad, krapte op de arbeidsmarkt en Corona zorgen voortdurend voor nieuwe uitdagingen, ook in bedrijfsvoering.

Het meerjarige Programma Versterking Bedrijfsvoering (2019) helpt ons om flexibel mee te bewegen met ontwikkelingen en buiten de organisatie. Het programma zet in op vijf ontwikkelbewegingen in de manier waarop we binnen bedrijfsvoering werken:

- Van blik op aparte organisatieonderdelen naar het zicht op het geheel.
- Van zicht op doelmatigheid naar zicht op doeltreffendheid.
- Van reactieve naar proactieve dienstverlening.
- Van produceren van Planning & Control producten als doel op zich, naar continu weten, analyseren en handelen.
- Van focus op geld naar focus op inhoud.

Om de gewenste bewegingen te kunnen realiseren, hebben wij een aantal sturingsmechanismen.

Overheadsystematiek

afgelopen jaar knelpunten en nieuwe activiteiten (wensen) in de overhead voor een deel ingepast opgelost. Er gaan veel dingen goed, maar we constateren ook dat het overheadvierkant in omvang te beperkt is om met de noodzakelijke ontwikkelingen mee te bewegen. In het afgelopen decennium is sterk gestuurd op het vergroten van de efficiëntie. We zien dit steeds meer ten koste van de effectiviteit gaan. Dit komt het functioneren van de gehele gemeentelijke organisatie niet ten goede. Naast de noodzakelijke groei door groei van de stad en een veelheid aan nieuwe wetgeving (onder andere op het gebied van gegevensbeheer- en bescherming en openbaarheid) zien we knelpunten ontstaan in de basis dienstverlening. Met name op de volgende vier gebieden:

- Informatievoorziening en -technologie: Door te weinig capaciteit om alle ontwikkelingen en nieuwe wetgeving bij te houden, loopt de werkdruk op en zien we het verloop op toch al moeilijk in te vervullen functies toenemen. Ook is het tempo waarin we kunnen voldoen aan wettelijke eisen op het gebied van bijvoorbeeld gegevensbescherming en openbaarheid lager dan wenselijk gezien de risico's die dit met zich meebrengt.
- Human resource management en facilitair & huisvesting: onder andere door de krappe arbeidsmarkt en de groei van de stad is het een grote uitdaging om te zorgen voor voldoende medewerkers met de juiste expertises en competenties. We zijn onvoldoende toegerust om deze uitdagingen op een goede manier aan te pakken, waardoor we doorlooptijden van vacatures en inhuur zien oplopen, wat ten koste gaat van de uitvoeringskracht van de organisatie.
- Bestuurlijke advisering, planning & control en communicatie. De afgelopen tien jaar zijn de organisatieonderdelen gericht op control, strategie en bestuursadviesing en communicatie niet of onvoldoende meegegroeid met de organisatie. Mede hierdoor bestaat er beperkt zicht op risico's in het opereren van de gemeente en sluit de daadkracht op het gebied van de lobby en communicatie niet aan bij wat nodig is om de ambities van onze stad te ondersteunen.
- Overige bedrijfsvoeringsonderdelen. De toename en complexiteit van bestuurlijke en financiële vraagstukken, met de benodigde kwaliteitsslag en de verplichtingen vanuit wet- en regelgeving, leveren een enorme druk bij meerdere onderdelen van bedrijfsvoering. Zo zien we oplopende werkdruk, toename van de achterstanden in de afhandeling van WOB verzoeken, tekort aan juridische capaciteit in diverse complexe vraagstukken.

Naast de omvang, behoeft ook de uitwerking van de systematiek nog nadere aandacht.

Permanent Prioriteren: continue afweging binnen overhead

Binnen het overheadvierkant bekijken we regelmatig of we knelpunten of nieuwe activiteiten kunnen inpassen door oude activiteiten te stoppen of verminderen of door innovaties toe te passen.

Strategische bedrijfsvoeringsagenda

Om een goed overzicht te hebben en houden, maken we gebruik van een strategische bedrijfsvoeringsagenda. Hierin staan focusprojecten, geprioriteerd op meerwaarde voor de gemeentelijke organisatie. De agenda is leidend in prioritering, aansturing en bijsturing. Belangrijke thema's in 2021 zijn:

- Werken 3.0
- Interne verrekeningen
- Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording
- Versterking Mens & Organisatie
- Versterking Control
- Digitale stad
- Marketing en communicatie

De agenda zet ook in op maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. Thema's die hier in 2021 onder vallen zijn:

- Doelmatig inkopen en maatschappelijke doelstellingen
- Meer diverse en inclusieve organisatie
- Balans tussen interne en externe capaciteit

De volgende pagina's gaan in op focusprojecten van onze strategische bedrijfsvoering vallen. Aansluitend worden de 3 thema's rond maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering beschreven. Deze paragraaf bedrijfsvoering eindigt met kwantitatieve bedrijfsvoeringsindicatoren (op status en voortgang).

Strategische bedrijfsvoeringsagenda

Werken 3.0

Om de voordelen van thuiswerken te behouden, huisvestingsknelpunten op te lossen en in een gezonde werkomgeving te voorzien hebben we een visie uitgewerkt met een uitvoeringsplan. In dit plan draait het om gezondheid (fysiek en mentaal), samenwerking, het mogelijk maken van tijd en plaats onafhankelijk werken en voorkomen van onnodige mobiliteit. De eerste concrete stappen zijn gezet. Voorbeelden hiervan zijn het uitdelen van laptops aan medewerkers, de thuiswerkvoorzieningen, het faciliteren van hybride vergaderen en de handreiking gezond werken.

Interne verrekeningen

Vanuit Financiën hebben we gewerkt aan de volgende onderwerpen:

- Inschatten van de financiële gevolgen van Corona voor de korte en lange termijn;
- Inzichtelijk maken van keuzemogelijkheden bij tarieven en leges;
- Het toegankelijk maken van de begroting met onder andere een paragraaf investeringen;
- Het versterken van de interne controle, onder andere op de balansdossiers;
- Het inzichtelijk maken van het verschil tussen begroting en realisatie van de afgelopen jaren;
- Actief bijsturen van de begroting gedurende het jaar;
- Het ondersteunen van de financiële lobby, waaronder de herijking van het gemeentefonds.

Gezien bovenstaande prioriteiten is het versimpelen van de interne verrekeningen zoals genoemd in de begroting 2021 on hold gezet.

Vorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de naleving van de wet- & regelgeving. In de huidige situatie geeft de externe accountant in de controleverklaring een oordeel over de financiële rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. Naar verwachting legt het college van B&W voor het verslagjaar 2022 voor de eerste keer rechtstreeks verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De externe accountant controleert vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid. De wet die de rechtmatigheidsverantwoording door het college voorschrijft wacht nog op parlementaire goedkeuring.

In de afgelopen twee jaar is door de gemeente hard gewerkt aan de voorbereidingen. De gemeenteraad heeft de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording en rapporteringsgrens voor fouten en onduidelijkheden voor het begrotingsjaar 2022 vastgesteld. We hebben een overkoepelend controleplan rechtmatigheidsverantwoording 2021/2022 opgesteld inclusief de rol- en taakverdeling en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren. Binnen de gemeente zijn de processen en balansposten aangemerkt die significant zijn voor de jaarrekening en waarvoor een verbijzonderde interne controle (VIC) nodig is. Hiervoor zijn VIC-plannen uitgewerkt en vastgesteld en waar mogelijk is begonnen met het uitvoeren van de VIC-controles in 2021. De diepgang en omvang van de VIC-controles is afhankelijk van de grootte van de geldstroom of balanspost en gevoeligheden voor risico's op fouten. Bij de risicoanalyse zijn nadrukkelijk de misbruik- & frauderisicofactoren en maatregelen gericht op het voorkomen of ontdekken hiervan meegenomen.

Versterking Mens & Organisatie

Duurzame inzetbaarheid, Weerbare Organisatie en Organisatieontwikkeling zijn in 2021 speerpunten in het beleid van Mens & Organisatie

Duurzame inzetbaarheid

In de inleiding werden de aanhoudende groei van de stad, de krapte op de arbeidsmarkt en Corona al als belangrijke externe factoren genoemd die hun impact op de organisatie hadden afgelopen jaar. Intern vertaalde dit zich in een aanhoudende hoge werkdruk, wat zich in een aantal organisatieonderdelen uitte in extra kans op burnoutklachten en uitval. Dat betekende dat keuzes in het werk nodig waren (en zijn), maar ook dat we alles in het werk hebben gezet om collega's zo goed mogelijk te ondersteunen in het op peil houden van hun vitaliteit, vakmanschap en verandervermogen.

Op het vlak van (preventieve) vitaliteit hebben we daarom stappen gezet door de programmalijn met Lekker in je Vel-activiteiten (LIJV) beter uit te bouwen. Zo organiseerden we bijna maandelijks webinars, schreven we blogs en gaven we tips over hoe collega's zowel fysiek als mentaal gezond konden blijven werken. Ook ondersteunden collega's andere collega's via de inzet van pensioenambassadeurs en het Utrechtse coachnetwerk. Verder werkten we de 'Utrechtse Aanpak Verzuim' uit en zijn er bij alle organisatieonderdelen preventiemedewerkers ingezet. Dit vraagt nog wel aandacht vanwege wisselingen in de bezetting. Op het gebied van arbo hebben we het herziene arbobeleid vastgesteld en zijn er Risico-Inventarisatie en Evaluaties (RI&E's) uitgevoerd bij de onderdelen waar dit nodig was. Ook is er in samenwerking met de arbodienstverlener bij twee organisatieonderdelen een preventief medisch onderzoek uitgevoerd.

Op het gebied van vakmanschap en verandervermogen blijven we inzetten op de ontwikkeling van onze medewerkers en hebben we de instrumenten voor strategische personeelsplanning in de organisatie verder uitgewerkt. Het meest in het oog springende voorbeeld daarvan is de ontwikkelmatrix, waarmee leidinggevend op een objectieve manier de mobiliteitsbehoefte van medewerkers in kaart kunnen brengen.

Weerbare Organisatie

We hebben zorg voor een veilige werkomgeving, waarmee we weerstand bieden tegen oneigenlijke druk op onze mensen. Hierin verbinden we de aanpak agressie en geweld met ons integriteitsbeleid. In 2021 hebben we de aanpak Weerbare Organisatie – die vorm krijgt volgens de drie pijlers 'handelingsbekwaamheid, preventie en opvolging van signalen' – verder vormgegeven en uitgedragen. Zo vond de Week van de Weerbaarheid plaats in oktober, was er extra aandacht voor nevenwerkzaamheden (mede naar aanleiding van [Raadsvragen](#)), is een professionaliseringsslag gemaakt met het agressie- en geweldsbeleid bij diverse organisatieonderdelen, is een onderzoeksprotocol opgesteld voor de zorgvuldige opvolging van signalen van integriteitsschendingen en is onderzocht wat de (on)mogelijkheden zijn van verscherpte screening waarbij een pilot is uitgevoerd bij Openbare Orde & Veiligheid.

Ten aanzien van de omgang met signalen rapporteren we – conform de [Handelingslijn](#) – op hoofdlijnen over (vermeende) integriteitkwetsies in de organisatie.

In 2021 waren er elf signalen/meldingen van vermeende integriteitsschendingen. Deze hadden betrekking op zeven organisatieonderdelen. De signalen hadden betrekking op: omgaan met elkaar (vier), omgaan met spullen van de gemeente (twee), omgaan met belangen (drie) en omgaan met informatie (twee).

In vier van de elf gevallen betrof de bron van het signaal/melding een extern contact (zeven dus intern). De elf signalen/meldingen gaven vijf keer aanleiding voor een feitenonderzoek.

Van de elf signalen is in vier gevallen vastgesteld dat er sprake was van een integriteitsschending en in vier gevallen dat er géén sprake was van een integriteitsschending. Eén signaal is nog in onderzoek en in twee gevallen is niet vastgesteld of er sprake was van een schending. In de gevallen waarbij een integriteitsschending is geconstateerd hebben we – waar gepast en mogelijk – een maatregel getroffen richting de betrokken medewerker. Daarnaast hebben we in deze gevallen nader gekeken of er kwetsbaarheden/omstandigheden zijn waar het organisatieonderdeel mee aan de slag moet om herhaling te voorkomen.

Organisatieontwikkeling

In 2021 is op verschillende manieren gewerkt aan het in beeld brengen van gevolgen van aanhoudende groei van de stad voor ontwikkeling van de organisatie:

- Interne analyse door middel van gesprekken met de belangrijkste stakeholders in de organisatie waaronder de Twintig en het college;
- Instelling van een externe visitatiecommissie die – op basis van de eerstgenoemde interne organisatieanalyse - in gesprek is gegaan met interne en externe stakeholders met als resultaat het visitatierapport 'Utrecht: knooppunt van oplossingen';
- Een kwantitatieve benchmark met verdiepende gesprekken met de G8 gemeenten;
- Productie van een Staat van de Organisatie, waarin de huidige staat en de belangrijkste ontwikkelingen op HR-gebied van de afgelopen jaren beschreven staan. Op basis van deze analyses zijn boodschappen over de organisatie inclusief advies voor het overdrachtdossier opgesteld.

Gezien de urgentie en het belang van het overdrachtdossier en ook de onderbezetting op organisatieontwikkeling, hebben we -behalve een aantal zomerworkshops voor leidinggevendenden – geen initiatieven ontplooid op het gebied van opgaवेgericht werken. Er loopt nog wel een traject in de directieraad gericht op het kennen van de opgaven, dat de directieleden zelf begeleiden.

Verdere Versterking Control

In 2020 hebben we een nieuwe visie op control gemaakt. De kern van deze visie is dat we control gemeentebreed professionaliseren door zowel centraal (concerncontrol) als decentraal (businesscontrol) de focus van control te verbreden naar de strategische doelstellingen (doen we de goede dingen?) en de brede bedrijfsvoering (niet alleen financieel) en dit vanuit een gemeentebrede blik. Voor de uitvoering van deze visie hebben we in 2021 de formatie van concerncontrol uitgebreid met inzet van in de begroting van 2021 beschikbaar gestelde middelen. De Regeling Risicovolle Projecten hebben we vastgesteld en geïmplementeerd. De eerste rapportages over de risicovolle projecten zijn opgesteld. Voor de gemeentebrede verankering van risicomanagement hebben we een plan van aanpak opgesteld. Een belangrijk onderdeel vormt professionalisering van risicomanagement in opgaven, zoals projecten. De eerste trainingen zijn gegeven en een praktische handleiding voor de Utrechtse aanpak is in de maak.

Voor de doorontwikkeling van control op decentraal niveau hebben we een implementatieplan opgesteld met zowel overkoepelende als specifieke interventies om de juiste randvoorwaarden te creëren (met name verdere ontvlechting financiën en control en het automatiseren en standaardiseren van de basismanagementinformatie) en doorontwikkeling te realiseren (waaronder persoonlijke ontwikkeling en kennisontwikkeling en -deling).

Digitale Stad

In 2021 is de Visie Digitale stad vastgesteld. Op verzoek van de Raad hebben we het spoor Digitale inclusie toegevoegd. Het college heeft de actieagenda 2021 vastgesteld en aan de gemeenteraad voorgelegd. We hebben afgesproken dat we met een aparte brief de raad informeren over de voortgang op de actieagenda. Hieronder informeren we over de voortgang op de onderwerpen uit de actieagenda die ook in de programmabegroting 2021 apart opgenomen waren.

Klantgericht werken in ketens (organisatieontwikkelprogramma KiK)

De geplande opschaling en het wegwerken van achterstanden die in coronatijd zijn opgelopen, zijn in 2021 langzamer gegaan dan gepland. Voor de ketens die momenteel worden uitgewerkt en geïmplementeerd zijn de ketenregisseurs benoemd. Het nieuwe technische platform om alle

ketenprocessen te ondersteunen is ook technisch gereed. We hebben wel vertraging opgelopen rondom het in productie en beheer nemen van dit platform. De nieuwe technologie –gebaseerd op cloud, common ground en open source- en de daarbij benodigde nieuwe kennis en werkwijze binnen de ICT-organisatie bleek uitdagender dan we hadden ingeschat. Hier hebben we managementinterventies op ingezet.

De Dataopgave

Met de Dataopgave maken we de gemeente datavaardiger. Daarvoor is het nodig om data te kunnen vinden, waarvoor de datacatalogus is vernieuwd en verknoopt met catalogi van andere gemeenten, als onderdeel van de Interbestuurlijke Datastrategie. Voor data-ontsluiting hebben we samenwerking gezocht met het CBS. Om data inzichtelijk te presenteren, wordt visualisatiesoftware intensief gebruikt. Naast technologie zijn vaardige medewerkers belangrijk; om onderling leren te stimuleren zijn acht vakgroepen van dataprofessionals in het leven geroepen. De Dataopgave duurt met 3,5 jaar langer dan voorzien (twee jaar).

Cloud transitie

Met de Cloudtransitie maken we onze IT-dienstverlening betrouwbaarder, beter schaalbaar en sneller, zodat we snel en flexibel kunnen inspelen op de wensen en behoeften van inwoners, ondernemers en onze eigen organisatie. In 2021 hebben we een NearCloud-datacenter geselecteerd en zijn we gestart met de uitrol van een nieuw IT-netwerk, dat de verbinding tussen de werkplekken en het (Near)Cloud-datacenter mogelijk maakt. Daarnaast hebben we een beslisboom opgesteld om per applicatie de migratie naar clouddiensten te bepalen. Omdat we op steeds grotere schaal dienstverlening van leveranciers zullen afnemen, zijn we onze regieorganisatie aan het versterken. Op die manier zorgen we voor goede afstemming en een soepele samenwerking met leveranciers.

Programma Gegevensbescherming

In 2021 hebben we een groot deel van het managementsysteem Gegevensbescherming uitgewerkt en goedgekeurd. Mede op verzoek van de Stuurgroep Gegevensbescherming voeren we dit gefaseerd in vanwege de druk die invoering van het systeem legt op de uitvoerende onderdelen. Hierdoor hebben we de implementatie in 2021 niet afgerond.

De 24/7-monitoring die we zouden realiseren in samenwerking met VNG en KPN is er tot op heden niet gekomen, vanwege problemen bij het landelijke project. Gezien het belang van dit onderwerp kijken wij begin 2022 naar alternatieven om de 24/7-monitoring alsnog te realiseren.

Het beleid voor software updates en het beleid voor DPIA's zijn naar behoren ingevoerd.

Verantwoording Archiefwet

In 2020 is geconstateerd dat ons informatiebeheer onvoldoende op orde is en wij structurele verbetering moeten bewerkstelligen. Er is daarom in 2021 een Strategisch Recordmanager aangesteld om aan deze verbeteringen te werken. We zijn bezig hiertoe een plan op te stellen, ook in afstemming met het programma Open Utrecht en Wet Open Overheid.

Uthiek

Uthiek staat voor Utrechtse ethiek en heeft als doel om uitlegbare verhalen te hebben naar onze stad bij onze digitaliseringstrajecten. Hiervoor gebruiken we het Utrechts waardenmodel.

We hebben, zoals beloofd, 50 Uthiek-assessments uitgevoerd in 2021. Vorig jaar waren er vooral Uthiek-assessments in het ruimtelijke domein en dit jaar hebben we dit nadrukkelijk verbreed naar het sociale domein. We hebben verschillende Uthiek-ambassadeurs benoemd in de organisatie en ze kennis laten maken met de Uthiek-aanpak. Daarnaast hebben we het Uthiek-expertpanel ingericht, bestaande uit drie Utrechtse experts op het gebied van digitalisering en ethiek. Zij leveren meerwaarde door mee te doen met Uthiek-assessments en de Uthiek-aanpak te verbeteren.

Open Utrecht

We hebben, als een van de eerste gemeenten in Nederland, alle elf categorieën open documenten uit de Wet Open Overheid (WOO) deels openbaar beschikbaar gesteld. In 2021 waren dit 200 open documenten, bestaande uit klachten, convenanten, beschikkingen en ingekomen stukken van de gemeenteraad. We hebben een verkenning uitgevoerd naar de structurele benodigdheden om de WOO succesvol in te voeren. Het aantal open datasets op ons Utrechtse Dataplatform is in 2021 gestegen naar 800.

Algoritmeregister

We hebben een verkenning uitgevoerd naar de wensen en behoeften van informatievragers uit de stad met betrekking tot ons algoritmeregister. Daaruit blijkt dat we de informatie over onze algoritmen beter kunnen weergeven, gericht op specifieke doelgroepen zoals de technisch specialist en de 'gewone bewoner'.

Strategische personeelsplanning op digitale competenties

In 2021 hebben we met pilots in enkele teams onderzocht hoe we het Digital Competence Framework van de EU kunnen gebruiken om de digitale vaardigheden van onze medewerkers mee te laten groeien. Het integreren van de uitkomsten uit de pilot in de bestaande HR-systematieken is vertraagd en wordt in 2022 opgepakt. Ook hebben we in 2021 in kaart gebracht waar we in ons opleidingsaanbod nog extra moeten ontwikkelen om een compleet aanbod te hebben op Digitale vaardigheden. Tot slot hebben we op een aantal specifieke terreinen leerinterventies ontwikkeld, in het kader van de cloudtransitie en de dataopgave.

Communicatie en marketing van de stad

Het is belangrijk om de herkenbaarheid en zichtbaarheid van onze strategie Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen te vergroten. Dat doen we door de verhalen die we vertellen, de woorden en beelden die we gebruiken, en de manier waarop we ontwikkelen en innoveren. Het laat zien wie we als gemeente zijn. Het maakt ons herkenbaar, geloofwaardig en het wekt vertrouwen.

In 2021 hebben we een aantal belangrijke resultaten behaald en verder gewerkt aan professionalisering:

- In 2021 versterkten we onze professionaliteit in de Newsroom030 door extra capaciteit en vergrootten we als gevolg daarvan ook de kwaliteit van de nieuwsoverzichten en social media analyses. De analyses hebben we gebruikt om effectief en proactief bij te sturen op (te ontwikkelen) dienstverlening en beleid.
- We werken samen met Ontwikkelorganisatie Ruimte aan een kader met randvoorwaarden en richtlijnen voor een effectieve en efficiënte inzet van gebiedscommunicatie, gebiedsmarketing en gebiedsparticipatie: de Leidraad Gebiedscommunicatie. Dit is een digitaal document dat aansluit bij het Utrechts Plan Proces en bij de aanpak 'Samen Stad Maken'. In 2021 hebben we gewerkt aan het opstellen van het concept, het schrijven van de benodigde inhoud en het ontwikkelen van de juiste vorm van de leidraad. Ook zijn we gestart met het intern toetsen van de leidraad.
- We hebben de organisatie ondersteund in lobby- en positioneringstrajecten. Een voorbeeld hiervan is de propositie voor het Groeifonds, die we hebben ondersteund met een communicatiestrategie, communicatiemiddelen en media-aandacht.
- Het regionale profiel van gezond stedelijk leven is aangescherpt. We zorgen we voor een herkenbaar regionaal profiel. Onze inzet is om het regionale profiel steviger uit te dragen op nationaal en internationaal niveau, zodat het ook bijdraagt aan het binnenhalen van middelen voor de grote opgaven waar stad en regio voor staan.
- Op 10 december hebben we de handtekening gezet onder de nieuwe meerjarenopdracht voor Utrecht Marketing. Dat betekent dat we ook de komende vier jaar samen met Utrecht Marketing aan de slag gaan om Utrecht sterk en helder te positioneren.
- De Directieraad heeft toestemming gegeven voor het maken van een quick-scan inclusieve communicatie. Hiermee werken we aan een groter bereik in de stad en aan communicatie die aansluit op de verschillende leefwerelden en verschillen tussen (groepen) mensen.
- We bekijken kritisch de mogelijkheden om inkoop te bundelen. Begin 2021 hebben we na aanbesteding een nieuw contract gesloten voor de tool voor monitoring van (social) media en webcare. In 2021 hebben we tevens de aanbesteding vormgeving afgerond. In september zijn vijf nieuwe bureaus voor vormgeving geselecteerd en gecontracteerd.

Communicatie en Corona

In 2021 heeft Marketing en Communicatie de teams voor interne en externe coronacommunicatie in stand gehouden, om de corona-ontwikkelingen te monitoren en te delen met het netwerk en (gezamenlijk) actie te nemen waar nodig. Zo hebben we extern verschillende campagnes ontwikkeld over herstelprojecten, gedrag in de openbare ruimte en over het belang van vaccineren. We hebben de corporate kanalen actueel gehouden door nieuwe informatie, onder andere over coronamaatregelen consequent bij te werken. Ook de gemeentelijke organisatie hebben we geïnformeerd over

ontwikkelingen omtrent corona en de gevolgen hiervan voor het werk, via onder andere de talkshow Studio030 en intranet.

Onder de noemer Werken 3.0 onderzoeken we hoe we het werk post-corona beter kunnen organiseren en ondersteunen. In het verlengde hiervan bereiden we ons voor op de overgang naar één nieuw intranet als belangrijkste communicatiemiddel binnen de organisatie. Dat doen we integraal met de introductie van de nieuwe digitale werkplek die Werken 3.0 ondersteunt.

Adviseren en richting geven vanuit doelstellingen

Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen is de inhoudelijke koers van de stad. Deze koers heeft ons ook in 2021 geholpen om integrale keuzes te maken. Bijvoorbeeld met het rapport van een Taskforce over de middellange termijneffecten van Corona. Hiermee hebben we de impact van de coronacrisis in beeld gebracht. Het rapport was input voor de Voorjaarsnota om noodzakelijke keuzes te kunnen maken. Dit droeg bij aan de beweging van geld naar inhoud. Ook in 2021 – een coronajaar – hebben we opgavegericht werken gestimuleerd door in verbinding te blijven met netwerken in en buiten de stad. Dat leidde ook tot digitale werkbezoeken en kennismakingen die nodig zijn voor de profilering van de stad. De leergang integraal adviseren hebben we ook doorgezet in aangepaste vorm.

Maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering

Maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering

Zoals we in de inleiding hebben aangegeven, geven we per thema een toelichting met betrekking tot maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering.

Doelmatig inkopen en maatschappelijke doelstellingen

In 2021 hebben we het nieuwe inkoopbeleid uitgerold binnen de inkooporganisatie; alle betrokken zijn bekend met het beleid en handelen daarnaar. De organisatie is in de nieuwe vorm aan het werk gegaan. Uit de analyses van concernaudit en de accountant blijkt dat we in control zijn op het gebied van rechtmatigheid. Daarnaast hebben we gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de data die nodig is om zo doelmatig mogelijk in te kopen.

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat inkoop steeds meer naar buiten is gericht en in contact staat met de markt. Een voorbeeld hiervan is dat we ieder kwartaal een inkoopplanning hebben gepubliceerd op onze website. Daarnaast hebben er diverse thema informatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor potentieel geïnteresseerde leveranciers. De organisatie is veranderd van reactief naar proactief.

Inkopers zoeken elkaar op, helpen elkaar en delen kennis. Dit is niet alleen een leuke ontwikkeling, die de rechtmatigheid en doelmatigheid ten goede komt, maar heeft er ook voor gezorgd dat de inkooporganisatie gegroeid is als inkoopteam over de organisatieonderdelen heen.

In 2021 bleek uit een onderzoek van Bouwend Nederland dat de Gemeente Utrecht op de 10de plaats is geëindigd van meest duurzame aanbesteders. Dit is een mooie verschuiving van de 17de plaats in 2020. De resultaten van de maatschappelijke doelstellingen als Social Return, Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) en de in het coalitieakkoord verhoogde doelstelling van 33% circulair (EU-aanbestedingen) zijn te vinden in het laatste deel van deze paragraaf.

Naar een meer diverse en inclusieve organisatie

We vinden het belangrijk dat inwoners en samenwerkingspartners zich herkennen in de gemeentelijke organisatie. Met een diverse organisatie kunnen we beter aansluiten bij de opgaven in de stad. Daarom werken we aan een inclusieve organisatie die een spiegel van de stad is. We willen een organisatie zijn die verschillen (h)erkent, waardeert en benut.

Inclusieve werkomgeving

Om een inclusieve werkomgeving te stimuleren bieden we verschillende activiteiten aan zoals een webinar in het kader van Diversity Day en de realisatie van de progress flag in de fietsenstalling van het Stadskantoor. Er blijft continue aandacht voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden op het gebied van inclusief leiderschap. Door de geldende coronamaatregelen waren er minder activiteiten rondom dit thema en was de deelname hieraan lager dan beoogd.

Diversiteit aan de top

Het vergroten van de culturele diversiteit in de hogere schalen is een van de aandachtspunten binnen het diversiteitsbeleid. De [Barometer Culturele Diversiteit](#) laat zien dat de diversiteit afneemt bij hogere schalen. Op verzoek van de gemeenteraad hebben we daarom in 2021 streefcijfers ingesteld, waarmee we streven naar een aandeel van 20% medewerkers met een migratieachtergrond in schaal 12 en hoger in 2026. Dit betekent een verdubbeling ten opzichte van het percentage medewerkers met een migratieachtergrond voor de hoogste schalen ten opzichte van de nulmeting van oktober 2020 in totaal 10% (7% westers en 3% niet-westerse achtergrond). Om dit te bereiken zijn we in 2021 gestart met een training voor recruiters in het objectiever en inclusiever maken van het werving- en selectieproces. Dit is een vervolg op de pilot Nudging van het Ministerie van SZW waaraan we in 2020 hebben deelgenomen. Ook hebben we ervaring opgedaan in de samenwerking met externe werving- en selectiebureaus waardoor we verschillende kandidaten met een diversiteitsprofiel hebben kunnen plaatsen.

Medewerkers en stagiairs met een arbeidsbeperking

We voldoen ruim aan het quotum vanuit de Wet Banenafspraken. Hierbij gaat het vooral om medewerkers in lagere functieschalen in uitvoerende onderdelen. We hebben daarnaast gewerkt aan het realiseren van de ambitie om medewerkers met een arbeidsbeperking ook in hogere schalen te plaatsen en begeleiden. Door middel van samenwerking met verschillende bureaus en het gericht benaderen van vacaturehouders is het gelukt om de doelstelling van negen nieuwe medewerkers in hogere schalen te realiseren.

Balans tussen interne en externe capaciteit

In 2021 hebben we met een stuurgroep 'Sturen op inhuur' meer nadrukkelijk gestuurd op de inhuurkosten. Door het vaststellen van het inhuurbeleid en het opleveren van uitgebreide kwartaalrapportages is het uitgaveplafond voor de inhuur in 2021 (55,8 miljoen euro) slechts licht overschreden (met 1,0 miljoen euro). Daarnaast heeft de stuurgroep opdracht gegeven voor een gerichte aanpak om te voldoen aan de gestelde eisen vanuit de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) met betrekking tot de inzet van ZZP-ers.

De aanpak met de stuurgroep en kwartaalrapportages zetten we in 2022 voort om daarmee te blijven sturen op een gezonde balans tussen de interne en externe capaciteit.

Doelstellingen bedrijfsvoering

Indicator	Doelstelling 2021	Realisatie 2021
Personeel		
Mobiliteit	We werken aan een grotere wendbaarheid van de medewerkers om hun kwaliteit te behouden, te bevorderen en daarin te zetten waar die het meest nodig is. Met mobiliteit meten we de in-, door- en uitstroom. Onder interne mobiliteit verstaan we doorstroom.	Resultaat mobiliteit: 19,4% De mobiliteit wordt berekend door de som van: <ul style="list-style-type: none"> • instroom: 13,0% • doorstroom: 4,9% • interne en externe detacheringen: 1,5%
Stages	Minimaal 250 reguliere stageplaatsen.	Er waren 239 stagiaires in 2021.
Verzuim	5,7% inclusief langdurig verzuim.	Het ziekteverzuim in 2021 is 6,4%.
Organisatie		
Inhuur externen	Uitgavenplafond van 55,8 miljoen euro.	In 2021 is voor 56,6 miljoen euro ingehuurd. Daarmee is het uitgavenplafond voor inhuur overschreden met 0,8 miljoen euro. Aanvullend is er sprake van 7,1 miljoen euro corona-gerelateerde inhuur.
Inhuur externen	Met deze nieuwe indicator willen we	Eind 2021 is sprake van 10,7% externe

Indicator	Doelstelling 2021	Realisatie 2021
	inzicht geven in de voortgang op het amendement 52A. Maximaal 10% externe inhuur ten opzichte van het totale personeelsbestand t/m schaal 9 in 2022.	inhuur binnen de functies t/m schaal 9.
IPM		
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	Beschikbaarheid: de basisinfrastructuur is voor 99% beschikbaar met uitzondering van vooraf geplande werkzaamheden. De bedrijfskritische systemen zijn 24/7 beschikbaar voor gebruik met uitzondering van vooraf geplande werkzaamheden.	Beschikbaarheid: Beschikbaarheid 2021 was 99,12%.
Open data/ Open overheid	Eind 2021 hebben we 900 open datasets beschikbaar gesteld op ons Dataplatform.	We hebben eind 2021 800 open datasets openbaar beschikbaar gesteld op ons Dataplatform. Daarbij wijken we af van de eerder beloofde 900 open datasets. Dit komt doordat we een kwaliteitsslag hebben gemaakt waarbij we datasets hebben samengevoegd, en dit heeft invloed op de kwantiteit.
Informatiebeveiliging	Aantoonbaar in control zijn op gegevensbescherming door het inrichten van een gestructureerde risicogebaseerde planning- en controlcyclus. Dit stelt ons in staat informatiebeveiligingsincidenten te minimaliseren en datalekken en de hierbij behorende negatieve publiciteit en boetes te vermijden. Hiermee voldoen we tevens aan eisen uit de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid; vervanging BIG) en de AVG.	In 2021 zijn alle uitwerkingen van de BIO opgesteld voor de gemeente Utrecht. Deze zijn nog niet vastgesteld, omdat we ervoor gekozen hebben om eerst de impact voor de organisatie te onderzoeken voordat we ze daadwerkelijk gaan implementeren. De betekenis is dat het langer duurt voordat we compliant zijn aan de BIO, maar de verwachting is dat dit geen verschil maakt voor de einddatum van de implementatie van de normen uit de BIO.
Financiën		
Tijdigheid budgetbeheer	Maximaal 3% afwijking van de kosten per programma tussen het geprognosticeerd resultaat (geraamd resultaat) bij de laatste Berap en de verantwoording.	De totale afwijking ten opzichte van de Tweede berap is 2,7%. Er zijn echter elf programma's waarbij de afwijking groter is dan 3%, namelijk: bewoners en bestuur, ruimtelijke ontwikkeling, wonen & erfgoed, bereikbaarheid, openbare ruimte en groen, economie & werkgelegenheid voor iedereen, onderwijs, samenleven en sport, cultuur, Utrechts vastgoed, algemene middelen en overhead.
Juridische zaken		
Zorgvuldige Juridische procedure	In elke juridische procedure (bezwaar, beroep, hoger beroep) geldt dat maximaal 20% gegrond	In totaal is 10,5% van de afgehandelde bezwaren gegrond verklaard. In beroep is 20% gegrond verklaard.

Indicator	Doelstelling 2021	Realisatie 2021
Verminderen beroepzaken	wordt verklaard. Tegen alle afgeronde bezwaarzaken wordt in maximaal 15% van de gevallen beroep aangetekend.	Er zijn 3.169 bezwaarschriften afgehandeld en er zijn 383 beroepszaken ingediend: dat is 12%.
Afhandelen klachten	Van alle ontvangen klachten, gaan jaarlijks maximaal 10% van de klagers naar de Nationale Ombudsman.	< 1% van onze klagers is in 2021 naar de Nationale ombudsman gegaan.
Contractbeheer	We zorgen ervoor dat alle contracten in het register zijn opgenomen.	Het concernkader is vastgesteld. Organisatieonderdelen hebben ermee moeten leren werken. Er is een audit uitgevoerd bij de 4 grootste onderdelen en hiervan is een auditrapport gemaakt ten aanzien van MT FIJ en Concerncontrol. Het rapport geeft de indruk dat het contractbeheer bij de nodige organisatieonderdelen nog niet voldoende op orde is. We oriënteren ons nu op de juiste vervolgstappen.
Inkoop Naleving inkoopregels	Achttien van de twintig onderzochte inkooptrajecten kennen geen onrechtmatigheid	Inkoop en contractmanagement zijn belangrijke middelen om doelmatig en duurzaam bij te dragen aan een gezond Utrecht. De Nota Inkoop en Contractmanagement (november 2020) maakt inzichtelijk welke (Europese) wet- en regelgeving en uitgangspunten leidend moeten zijn voor de inkopen binnen de gemeente en het uitvoeren van afgesloten contracten. In 2021 zijn de gemeentelijke inkopen en aanbestedingen grotendeels conform (Europese) wet- en regelgeving uitgevoerd. Wel zijn verbeteringen gewenst met betrekking tot de naleving van de uitgangspunten uit de nota ten aanzien van het gemotiveerd afwijken van de aangewezen procedures voor opdrachten onder de Europese drempelwaarden, het bevorderen van werkgelegenheid bij het (lokale) MKB en ZZP'ers en het maatschappelijk verantwoord inkopen.
Plaatsingen Social return on Investment	800 plaatsingen en 0,1 miljoen euro omzet bij sociale ondernemers.	In het totaal zijn er 1.340 plaatsingen gerealiseerd. In het totaal is er 0,965 miljoen euro omzet geweest bij sociale ondernemers. 75% van de aanbestedingen had 5%

Indicator	Doelstelling 2021	Realisatie 2021
		van de opdrachtwaarde als SROI als doelstelling.
Circulair inkopen	27% van het aanbestedingsvolume is circulair	In het totaal was 41% van het aanbestedingsvolume circulair
Maatschappelijk verantwoord inkopen	% aanbesteed per ambitieniveau (1-3) % gecontracteerd op ambitieniveau (1-3)	In het totaal had 64% van het aanbesteed volume het hoogste ambitieniveau namelijk niveau 3. Ambitieniveau 3 houdt in vooruitstrevend: oplossing voegt ook waarde toe aan omgeving; het hoogst haalbare (bijv. circulair; vergaande afspraken over internationale arbeidsvoorwaarden)

Verplichte BBV indicatoren (was onderdeel bedrijfsvoering)

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen. Dit zijn onderstaande indicatoren:

Indicator	Eenheid	Realisatie 2021
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	12,19 fte
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	12,25 fte
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.257 euro
Externe inhuur	Kosten in % van de totale loonsom + totale kosten externe inhuur	15,4 %
Overhead	% van de totale lasten	11,6%

Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. De verbonden partijen van de gemeente in 2021 komen hierna aan de orde. Het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in de nota verbonden partijen, die in het najaar 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Het beleggen van een publieke taak bij een andere organisatie heeft als gevolg dat geen directe democratische controle kan plaatsvinden door de gemeenteraad. Politiek-bestuurlijk ingrijpen geschiedt getrapt. Bovendien heeft de gemeente niet altijd een meerderheidsstelsel in de andere organisatie. Om het primaat van de gemeenteraad zoveel mogelijk te waarborgen wordt gekozen voor terughoudendheid, vooral bij gemeenschappelijke regelingen. Hoofregel is dan ook 'nee, tenzij...' daar waar het om beleidsrijke onderwerpen gaat, die directe democratische legitimering vragen. Onderdeel van de nota is ook een afwegingskader. Bij het aangaan van een verbinding dient dit afwegingskader altijd vooraf aan het college van B en W en/of de gemeenteraad te worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Soest
Doel:	Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
Deelnemers:	Overige gemeenten provincie Utrecht: Amersfoort, Baarn, De Bilt, De Ronde Venen, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	http://www.avu.nl/cms/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen	x € 1.000		
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	696	350	801
Vreemd vermogen	23.790	15.095	20.805
Totaal Vermogen	24.486	15.445	21.606

Resultaat 2021: 106 (Concept jaarekening)

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000			
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022
Opgenomen bij de GU	9.327	16.663	15.326	15.706
Opgenomen bij de VP/GR	9.327	16.663	15.326	15.706
Verschil	0	0	0	0

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het verschil tussen de bijdrage GU Begroot (2021) en de realisatie wordt veroorzaakt door de hogere gerealiseerde prijs voor papier en karton dan begroot.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De afvalverwerking van brandbaar afval en GFT is in jaar 2020 opnieuw aanbesteed. De prijs van Grofvuil is fors verhoogd in het jaar 2021. De afvalstoffenbelasting is in het jaar 2021 niet geïndexeerd.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Door de corona crisis is het aanbod van afval hoog, zoals ook in het jaar 2020. In totaal is in het jaar 2021 101.543 ton aan restafval verwerkt in vergelijking met jaar 2020 100.500 ton.

Belastingssamenwerking Gemeenten en Hoogheemraadschap (BGHU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.
Deelnemers:	Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist, Stichtse Vecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://bghu.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene Middelen en Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen	x € 1.000		
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	1.428	438	1.539
Vreemd vermogen	4.078	5.804	5.297
Totaal Vermogen	5.506	6.242	6.836

Resultaat 2021: 438.135

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000			
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022
Opgenomen bij de GU	7.161	7.159	7.159	7.554
Opgenomen bij de VP/GR	7.062	7.159	6.969	7.980
Verschil	99	0	190	-426

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De lagere bijdrage in 2021 hangt samen met een eenmalige terugbetaling van nog openstaande posten aan de oorspronkelijke drie deelnemers. De hogere begrote bijdrage in 2022 hangt samen met de ICT investering.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Geen	
Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Belastingplichtigen die door corona in financiële moeilijkheden zijn gekomen hebben op verzoek een betalingsregeling op maat gekregen.

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Zeist
Doel:	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.
Deelnemers:	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://www.ggdru.nl/inwoners.html
Gekoppeld(e) Programma(s):	Volksgezondheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen				x € 1.000
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021	
Eigen vermogen	5.143	3.270		Nog niet bekend
Vreemd vermogen	35.524	11.739		Nog niet bekend
Totaal Vermogen	40.667	15.009		Nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht					x € 1.000
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	
Opgenomen bij de GU	1.694	1.765	1.696		1.815
Opgenomen bij de VP/GR	-	2.184	-		2.127
Verschil	1.694	-419	1.696		-312

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

T.o.v. begroting: het product Meld- en adviespunt bezorgd en Nu niet zwanger vallen niet onder regeling GR, maar worden ingekocht bij de GR. T.o.v. realisatie: de verantwoording GGDrU is -in tegenstelling tot de begroting- niet gespecificeerd naar gemeenten.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

2021 was vooral aandacht voor corona.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Coronabestrijding stond ook in 2021 centraal in de activiteiten van de GGDrU. In samenwerking met de GGDrU zijn XL-locaties gerealiseerd voor testen en vaccineren, is actief bijgedragen aan het vaccineren in de wijk en aan voorlichting gegeven en campagnes gericht op specifieke doelgroepen of wijken met als doel een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad.

Het Utrechts Archief (HUA)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.
Deelnemers:	De minister van OCW, gedeputeerde staten provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in 2019 een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://hetutrechtsarchief.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemeen Bestuur

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen				x € 1.000
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021	
Eigen vermogen	2.387	1.765	2.581	
Vreemd vermogen	1.056	716	880	
Totaal Vermogen	3.443	2.481	3.461	

Resultaat 2021: 79

Bijdrage van de gemeente Utrecht					x € 1.000
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	
Opgenomen bij de GU	3.299	3.441	3.441	3.548	
Opgenomen bij de VP/GR	3.299	3.441	3.441	3.489	
Verschil	0	0	0	59	

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Verschil blijft onder het normbedrag.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

2021 was het eerste jaar in de nieuwe beleidsperiode, waarin via de programma's gewerkt wordt aan een innovatief, inspirerend en inclusief archief. Het was het tweede jaar waarin de Expo en Studiezaal een groot deel van het jaar gesloten waren vanwege de coronapandemie. Om het publiek zo goed mogelijk te blijven bedienen, verhoogde HUA de capaciteit om archiefstukken op verzoek te digitaliseren en werden de levertijden gehalveerd. Daarnaast vond de afronding plaats van de digitalisering van het Stadsarchief II (1577-1795) en een deel van de archieven uit de Tweede Wereldoorlog, waarmee in totaal ruim 350.000 extra scans werden ontsloten. Het online publieksbereik steeg met 20%. Het programma Digitale Duurzaamheid ging van start, waarin eind 2024 een voorziening wordt opgeleverd voor het bewaren, bewerken en presenteren van digitaal gevormd archief (e-Depot). Begin 2021 werd HUA getroffen door een ransomware-aanval, waardoor de gehele ICT-omgeving opnieuw moest worden opgebouwd via de backups. De digitale collectie bleef onbeschadigd en via een verbeterplan werd extra geïnvesteerd in de toekomstbestendigheid van de ICT-omgeving. De ambitie om het publieksprogramma van HUA inclusiever te maken leverde de eerste resultaten op via samenwerkingen met uiteenlopende groepen als het Utrechtse studentencorps, FC Utrecht en de Surinaams-Nederlandse Aukaanse Marrons. Op 2 juni 2021 gaf burgemeester Dijkzema, bij het stadsrecht, de afstap voor de viering van 900 jaar Utrecht, met de onthulling van portretten van Utrechters uit heden en verleden. Tenslotte werd de laatste nulmeting afgerond van de organisatieonderdelen bij de GU: het OO Ruimte. Een traject van zes jaar werd hiermee afgesloten. Enkele belangrijke aanwinsten: archief Volksbuurtmuseum, materiaal over de NSB Utrecht, collectie negatieven Johannes Moesman, serie tekeningen Chris Schut en gedichtenbundel Sara Maria van Zon. Het Rijk is voornemens om per 1 januari 2024 terug te treden als bestuurlijke partner in de Gemeenschappelijke Regeling HUA. In 2022 worden de gesprekken over deze ontwikkelingen voortgezet.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Ook Het Utrechts Archief kreeg weer te maken met de gevolgen van de Coronapandemie. De Expo en de studiezaal waren vanwege de lockdown langere tijd gesloten. Een aantal geplande activiteiten konden niet plaatsvinden. Het bezoek aan de locaties liep daardoor terug. Hier tegenover stond groei in de online dienstverlening.

Plassenschap Loosdrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Ontwikkeling en beheer van de Loosdrechtse plassen en de daarbij behorende terreinen en vaarwegen.
Deelnemers:	De Provincies Utrecht en Noord Holland en de gemeenten Utrecht, Stichtse Vecht en Wijdemeeren
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://recreatiemiddennederland.nl/plassenschap-loosdrecht/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen				x € 1.000
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021	
Eigen vermogen	1.807	1.559	nog niet bekend	
Vreemd vermogen	2.671	3.012	nog niet bekend	
Totaal Vermogen	4.478	4.571	nog niet bekend	

Resultaat 2021: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht					x € 1.000
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	
Opgenomen bij de GU	184	190	190	196	
Opgenomen bij de VP/GR	184	190	190	196	
Verschil	0	0	0	0	

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Loon-en prijsindexatie

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

Het Plassenschap Loosdrecht draagt bij aan de uitvoering van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Kerntaken zijn instandhouding en beheer van legakkers, vaarroutes, aanlegplaatsen, recreatieplaatsen en routes. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN) verzorgt de uitvoering voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht. Begin 2019 zijn ernstige knelpunten geconstateerd bij de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN). Inmiddels is het Plassenschap gestart met een traject om de organisatie van de samenwerking én van de uitvoering eenvoudiger te maken. Op 3 februari 2022 is door de raad ingestemd met het voorstel om de liquidatie van RMN per 1 januari 2023 uit te voeren en de deelname aan het plassenschap Loosdrecht per 1 januari 2023 te beëindigen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja

Corona

Plassenschap Loosdrecht heeft in 2021 hogere kosten gemaakt voor handhaving en toezicht in verband met afsluitingen en hogere gebruiksdruk van de recreatiegebieden. Er zijn regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de Coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. Hierdoor is beperkt sprake van minder inkomsten uit exploitatie. De omvang van de financiële gevolgen op de jaarrekening van het Plassenschap Loosdrecht zijn nog niet bekend.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht en Lopik
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://recreatiemiddenland.nl/recreatieschap-stichtse-groenlanden/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen				x € 1.000
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021	
Eigen vermogen	4.722	3.604	nog niet bekend	
Vreemd vermogen	5.487	7.244	nog niet bekend	
Totaal Vermogen	10.209	10.848	nog niet bekend	

Resultaat 2021: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht					x € 1.000
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	
Opgenomen bij de GU	1.045	1.078	1.221	1.100	
Opgenomen bij de VP/GR	1.045	1.078	1.221	1.100	
Verschil	0	0	0	0	

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Loon- en prijsindexatie. Daarnaast is er in 2021 een eenmalig hoge deelnemersbijdrage toegekend ter dekking van kosten die zijn ontstaan door coronamaatregelen.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparaagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

Het aantal inwoners in het werkgebied van Stichtse Groenlanden stijgt. Om die recreatieve druk op te kunnen vangen wil het recreatieschap Stichtse Groenlanden de terreinen beter benutten door deze voor meer verschillende bezoekers gedurende het hele jaar aantrekkelijker te maken. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN) verzorgt de uitvoering voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht. De interne processen van de uitvoeringsorganisatie RMN zijn niet op orde. Begin 2019 zijn ernstige knelpunten geconstateerd bij de uitvoeringsorganisatie RMN. Inmiddels is het recreatieschap gestart met een traject om de organisatie van de samenwerking én van de uitvoering eenvoudiger te maken. Op 3 februari 2022 is door de raad ingestemd met het voorstel om de liquidatie van RMN per 1 januari 2023 uit te voeren en met de voorgestelde nieuwe samenwerkingsvorm van het recreatieschap.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De effecten van corona zijn van invloed op het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Gedurende het jaar is de verwachting uitgesproken dat een deel van de pacht- en huurinkomsten niet of niet tijdig kunnen worden voldaan aan het schap. Dit als gevolg van de overheidsmaatregelen tot het sluiten van de recreatievoorzieningen en het wegvallen van enkele evenementen. Aan een aantal exploitanten is uitstel van betaling toegekend van enkele maanden, maar dit is niet in alle gevallen voldoende. Er is aan de recreatieschappen gevraagd om concessies te doen op de te innen huren en pachten.

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://www.rudutrecht.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ruimtelijke Ontwikkeling, wonen en erfgoed

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen				x € 1.000
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021	
Eigen vermogen	1.659	892	2.227	
Vreemd vermogen	2.612	1.700	5.325	
Totaal Vermogen	4.271	2.592	7.552	

Resultaat 2021: 837.000 euro positief

Bijdrage van de gemeente Utrecht					x € 1.000
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	
Opgenomen bij de GU	1.619	1.647	1.702	1.701	
Opgenomen bij de VP/GR	1.619	1.647	1.708	1.707	
Verschil	0	0	-6	-6	

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De verwachte gemeentelijke bijdrage voor 2021 is een aanname, bij het beschikbaar komen van de Jaarstukken 2021 van de RUD wordt het definitieve bedrag bepaald. De bijdrage in 2021 is hoger dan begroot vanwege het vervallen van de begrootte efficiencykorting (zie onderdeel corona) en de extra kosten van ecologische advisering. Het verschil in de realisatie 2021 is ontstaan door een teruggave van 0,006 miljoen euro van de RUD over het uitvoeringsjaar 2020.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:

Ja

Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:

Niet van toepassing

Ontwikkelingen

De RUD Utrecht is in 2021 gestart met de uitvoering van het ontwikkeltraject 'Kleur bekennen'. Onderdeel van dit traject is het programma Samen op Weg (SoW). Dit programma wordt uitgevoerd in een viertal sporen. Spoor 1

Omgevingswet/competenties, spoor 2 Ontwikkeling plustaken, spoor 3 Harmonisatie van beleid en spoor 4 Verbetering governance. Spoor 3 is het eerste spoor dat wordt uitgewerkt. Eind 2021 was de uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie (in samenwerking met de regio gemaakt) gereed om bestuurlijk te worden vastgesteld. De andere sporen zullen in de komende 2 jaar worden uitgewerkt en vormgegeven. De implementatie van de Omgevingswet, per 1 juli 2022, is uitgesteld.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Ja

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Ten gevolge van de coronamaatregelen heeft de RUD Utrecht een deel van de controles bij bedrijven niet of slechts ten dele kunnen uitvoeren. In 2022 zal worden getracht om die achterstand, waar mogelijk, in te halen. Uiteraard is de RUD hierbij afhankelijk van het uitblijven van nieuwe maatregelen. In de programmabegroting 2021 van de RUD Utrecht is rekening gehouden met een efficiencykorting door middel van een verlaging van de kentallen. Door de COVID-19 pandemie is dit efficiencyresultaat niet gehaald en is de bijdrage van de gemeente Utrecht daarmee met 28.000 euro verhoogd.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweezorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Deelnemers:	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met eenconvenant verbonden aan de Veiligheidsregio
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://www.vru.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Veiligheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen				x € 1.000
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Begroot 31-12- 2021	Werkelijk 31-12-2021	
Eigen vermogen	17.732	19.517	23.237	
Vreemd vermogen	47.178	58.827	62.708	
Totaal Vermogen	64.910	78.344	85.945	

Resultaat 2021: De voorlopige jaarstukken 2021 van de VRU laten een voordelig rekeningresultaat zien van 3,102 miljoen euro

Bijdrage van de gemeente Utrecht					x € 1.000
	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	
Opgenomen bij de GU	27.142	28.297	28.267	28.718	
Opgenomen bij de VP/GR	27.142	28.297	28.267	28.718	
Verschil	0	0	0	0	

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De toename van de realisatie 2021 ten opzichte van 2020 wordt vooral veroorzaakt door de stijging van lonen en prijzen.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:

Ja

Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:

niet van toepassing

Ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Door coronamaatregelen is bij de VRU sprake van incidenteel lagere lasten in 2021. Dit betreft voornamelijk het minder kunnen opleiden, trainen en oefenen en lagere onderhouds- en gebruikslasten ten aanzien van de voertuigen en operationele middelen als gevolg daarvan.

Vennootschappen en coöporaties

Coöperatie Wigo4it U.A.

Doel en organisatie

Standplaats:	Den Haag
Doel:	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.
Deelnemers:	Gemeenten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
Website:	https://www.wigo4it.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Werk en Inkomen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	9.521	nog niet bekend
Vreemd vermogen	10.634	nog niet bekend
Totaal vermogen	20.155	nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	3.167	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het opgenomen bedrag betreft het aandeel van de gemeente Utrecht in de jaarlijkse contributie van Wigo4it. De bijdrage over 2021 is nog niet definitief bekend, omdat de jaarrekening over 2021 naar verwachting in juni 2022 wordt vastgesteld. De begrote bijdrage voor 2021 is € 2.729.328. Deze bijdrage is lager dan de bijdrage voor 2020, omdat de transitie bij Wigo4it, waarin de G4-gemeenten in de periode tot en met 2023 minder dienstverlening van Wigo4it gaan afnemen, gestart is. Sinds 2021 nemen we de module voor Zorg niet af bij Wigo4it, maar bij een andere leverancier.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

Het is duidelijk geworden dat er een nieuwe marktstrategie nodig is om de ontwikkeling van onze ICT-dienstverlening anders en samen met de markt te gaan organiseren en te versnellen. Hierbij kijken we ook of de markt bepaalde producten goedkoper en/of sneller kan aanbieden. Om dit te realiseren ligt er in Utrecht een flinke transitieopgave om de ICT-dienstverlening voor de domeinen Werk, Klantinteractie en generieke ICT (verder) op te bouwen, de bijbehorende regiefunctie in te richten en de huidige ICT-dienstverlening voor deze domeinen af te bouwen bij Wigo4it. Dit wordt met behulp van de beweging naar Common Ground ingevuld. Periodiek is de raad middels de tertaalrapportage geïnformeerd over de ontwikkeling bij Wigo4it. In de periode tot en met 2023 wordt Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose organisatie. De reorganisatieaanpak is erop gericht om in nauwe samenwerking met de steden en Wigo4it (de duur van) de periode van begeleiden van medewerkers naar werk buiten Wigo4it zo veel mogelijk te beperken. De ontwikkeling van de totale reorganisatiekosten in 2022 en verder wordt gevolgd. Het totaal van de bestemmingsreserves voor de transitie en voor toekomstige reorganisaties wordt voldoende geacht om de kosten in 2022 te dekken.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Er zijn geen gevolgen vanwege corona.

Vleuten de Meern zelfstandig BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van grondexploitatie.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	Er is geen Website
Gekoppeld(e) programma(s):	Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	18.000	18.000
Vreemd vermogen	0	0
Totaal vermogen	18.000	18.000

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

De BV wordt in 2022 geliquideerd.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Niet van
toepassing

Corona

Niet van toepassing

BNG Bank NV

Doel en organisatie

Standplaats:	Den Haag
Doel:	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Deelnemers:	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze (structuur)vennootschap
Website:	https://www.bngbank.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Nee
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	5.097.000	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	155.262.000	Nog niet bekend
Totaal vermogen	160.359.000	Nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-969	-1.381

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De dividenduitkering over 2020 was hoger dan over 2019 omdat de nettowinst over 2020 circa € 50 miljoen hoger is uitgevallen (+36%).

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Onzekere ontwikkeling financieel resultaat en daarmee onzekere winstuitkering voor gemeente. Het resultaat staat onder invloed van de kredietvraag en renteontwikkelingen. Daarnaast ziet de bank zich geconfronteerd met stijgende bedrijfslasten om te voldoen aan toenemende (Europese) wet- en regelgeving.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Ja

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

In maart 2020 had de Europese Centrale Bank een dringende aanbeveling aan alle banken gedaan om voorlopig geen dividendbetalingen te doen. Die aanbeveling is in september 2021 geheel ingetrokken. Kort daarna heeft BNG het volledige dividend over 2020 en het nog niet uitgekeerde deel over 2019 geheel uitbetaald.

NV REMU-houdster

Doel en organisatie

Standplaats:	Bilthoven
Doel:	Houden van aandelen in REMU NV.
Deelnemers:	Provincie Utrecht, gemeente Utrecht en gemeente Amersfoort
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Niet van toepassing

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Nee
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Nee
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	855.000	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	0	Nog niet bekend
Totaal vermogen	855.000	Nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

De aandeelhouders zijn voornemens om na uitspraak van de Hoge Raad (verwacht medio 2022) de NV te liquideren en op te heffen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Ja

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Niet van toepassing

NV Vitens

Doel en organisatie

Standplaats:	Zwolle
Doel:	Maken en leveren van drinkwater voor bedrijven en inwoners in het verzorgingsgebied.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht is evenwel zelf niet verplicht om aandeelhouder te zijn Deelnemers: vijf provincies
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website:	https://www.vitens.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	557.100	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	1.340.100	Nog niet bekend
Totaal vermogen	1.897.200	Nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Op grond van het vastgestelde continuïteitsbeleid wordt bij een positief resultaat aan de aandeelhouders alleen dividend uitgekeerd indien de solvabiliteit minimaal 35% bedraagt. Omdat Vitens dat niveau nog niet bereikt heeft is en wordt er geen dividend uitbetaald.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekbelang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Drinkwaterbedrijven moeten de komende jaren veel extra geld investeren om de drinkwatervoorziening robuust te houden. Dit wordt bemoeilijkt door het wettelijk vastgestelde WACC-percentage. Dit instrument begrenst de winst die drinkwaterbedrijven mogen maken. Herziening van de WACC-methodiek is noodzakelijk, zo wordt bepleit door VEWIN, de koepel van drinkwaterbedrijven. Vanwege de (extra) investeringsbehoefte is hiervoor aandacht voor gevraagd bij de wetgever. Ook ervaart Vitens dat uitvoering van winvergunningen soms gehinderd wordt door milieuwetgeving. Dat kan de leveringszekerheid aantasten, zeker gelet op de verwachte toenemende watervraag door aanvullende woningbouw.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Corona heeft zeer beperkt effect op waterproductie en -levering.

NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incurante objecten. Voorbeelden daarvan zijn het Doelenhuis, de voormalige Brandweerkazerne Korte Minrebroederstraat/ Stadhuisplein, woningcomplex De Zeven Steegjes, Molen De Ster en recent gasthuis Leeuwenbergh, het project Lofen en als exploitant van landhuis Oud-Amelisweerd. De NV houdt belangrijke monumenten in stand, om die reden is de gemeente Utrecht sinds de oprichting van de NV in 1985 aandeelhouder. Het bezit van de NV omvat per 2020 216 wooneenheden en 40 bedrijfs-/kantoorruimten in de gemeente Utrecht en daarnaast 20 wooneenheden in De Bilt.
Deelnemers:	Aandeelhouders met een belang van meer dan 5%: Coöperatieve Rabobank Utrecht en omstreken UA, ASR Levensverzekering NV, REI Fund Netherlands BV, F. van Lanschot Bankiers NV, Syntrus Achmea Pensioenbeheer, gemeente Utrecht (ca. 10% van de aandelen). En daarnaast diverse fondsen, bedrijven, organisaties en particulieren.
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website:	https://www.stadsherstel-utrecht.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	13.848	nog niet bekend
Vreemd vermogen	11.097	nog niet bekend
Totaal vermogen	24.945	nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Geen bijdrage

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf: Nee

Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen: Nee

Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen: Ja

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen met gevolgen voor de gemeente

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen: Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen: Nee

Corona

Geen effecten van Corona

Utrecht Vernieuwt BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het als commanditaire vennoot deelnemen in commanditaire vennootschappen dan wel participeren in publiek-/private samenwerkingsverbanden met de herstructurering van de Gemeente Utrecht als doel.
Deelnemers:	De gemeente is voor 100% aandeelhouder in Utrecht Vernieuwt B
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Rechtspersoon (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid)
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Nee
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Nee
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	18	18
Vreemd vermogen	0	0
Totaal vermogen	18	18

Resultaat 2021: 0

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

Niet van toepassing

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Niet van toepassing

UW Holding BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (100% aandeelhouder)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	https://www.uw.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Werk en Inkomen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	1.448	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	15.783	Nog niet bekend
Totaal vermogen	17.231	Nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	2.600	1.800

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het budget dat we van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wsw is niet toereikend. We verstrekken daarom jaarlijks een aanvullende bijdrage aan UW om het hierdoor ontstane structurele exploitatietekort te dekken. In de tabel is deze aanvullende bijdrage opgenomen. De bijdrage van 1,800 miljoen euro is gelijk aan het voor 2021 begrote bedrag.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Eind 2021 is de 2e voortgangsrapportage over het huidige ondernemingsplan (looptijd t/m 2022) naar de gemeenteraad gestuurd samen met een verkenning naar toekomstscenario's UW door bureau Berenschot. De informatie uit beide stukken gebruiken we als input voor het traject naar het nieuwe Ondernemingsplan UW 2023-2026.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

De coronacrisis heeft ook in 2021 doorgewerkt op de werkzaamheden van UW. In vergelijking met 2020 is de impact wel anders. De coronacrisis uitte zich vooral in andere marktomstandigheden zoals op onderdelen een lagere vraag en bijvoorbeeld logistieke problemen met de aanlevering van onderdelen. Het Rijk heeft in de decembercirculaire gemeentefonds 2021 een aanvullende bijdrage verstrekt ter compensatie van de kosten van de coronacrisis. Deze was voor UW ook nodig en is ingezet.

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Economische ontwikkeling in de wijk Lombok stimuleren door panden te kopen, te herstellen en te verhuren of verkopen om een grotere diversiteit aan ondernemingen te bewerkstelligen.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (95% aandelen), Plegt- Vos, Rabobank en B0-ex
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	3.245	nog niet bekend
Vreemd vermogen	1.599	nog niet bekend
Totaal vermogen	4.844	nog niet bekend

Resultaat 2021: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

De WOM is afgelopen jaar bezig geweest met het verduurzamen van een deel van haar bezit (energiebesparing). Door het zeer krappe aanbod is het niet gelukt nieuwe panden te verwerven.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

De WOM Lombok heeft een aantal van haar huurders uitstel cq kwijtschelding van betaling van de huur gegeven. Dit was gelet op de financiële positie van de WOM Lombok zonder problemen mogelijk

WOM Beheer BV Noordwest

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het optreden als beherend vennoot van de commanditaire vennootschap WOM Noordwest C.V.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	19	nog niet bekend
Vreemd vermogen	60	nog niet bekend
Totaal vermogen	79	nog niet bekend

Resultaat 2021: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekbelang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

De WOM heeft haar doelen op gebied van branchering, bewoning boven winkels, vestigingsklimaat en beheersing ongewenste activiteiten in 2021 ondanks de coronamaatregelen grotendeels behaald. Doordat de Woningcorporatie Mitros in 2020 is uitgetreden, is in 2021 gezocht naar nieuwe partner(s). Dit proces heeft echter langer geduurd dan voorzien. Naar verwachting zal de toetreding van een nieuwe aandeelhouder in 2022 zijn beslag krijgen. Door de actuele ontwikkelingen rondom het eigendom van de WOM NW is het bedrijfsplan van de WOM, dat nog uit het jaar van oprichting 2009 dateerde, geactualiseerd en herijkt in 2021.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Ja

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Ja

Corona

Corona heeft invloed gehad op met name de huuropbrengsten van het vastgoed van de WOM, maar het bood tegelijk ook kansen om panden voor redelijke prijzen te verwerven die bijdragen aan de doelstellingen van de WOM

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem.
Deelnemers:	Ministerie EZK (36,36% aandelen), Provincie Utrecht (36,36% aandelen), Gemeente Utrecht (13,64% aandelen), Gemeente Amersfoort (6,82% aandelen), Gemeente Hilversum (4,55% aandelen), Universiteit Utrecht (1,14% aandelen), UMC Utrecht (1,14% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website:	ROM Regio Utrecht
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	22.082	nog niet bekend
Vreemd vermogen	7.096	nog niet bekend
Totaal vermogen	29.178	nog niet bekend

Resultaat 2021: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	530	860

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage van 0,860 miljoen euro omvat een exploitatiebijdrage aan de ROM.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In 2021 is er een investering gedaan van 3 miljoen aan het fonds van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor de werkgelegenheid en duurzame innovatie in het kader van de herstelaanpak voor de coronacrisis. Door een extra bijdrage te doen aan het ROM fonds, kunnen we samen met onze partners de maximale co-financiering opbrengen en de maximale bijdrage van het Rijk realiseren.	
Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De ROM heeft haar doelen op gebied van innoveren, investeren en internationaliseren in 2021 ondanks de coronamaatregelen grotendeels behaald. Wel heeft corona een en ander bemoeilijkt. Het opbouwen van een nieuwe organisatie in de coronatijd was een extra uitdaging door het vele werken op afstand.

Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.
Deelnemers:	Provincie Utrecht (57% aandelen), Gemeente Utrecht (21% aandelen), Gemeente Amersfoort (11% aandelen), Gemeente Hilversum (7% aandelen), Universiteit Utrecht (2% aandelen), UMC Utrecht (2% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website:	Rom regio Utrecht
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	1	nog niet bekend
Vreemd vermogen	846	nog niet bekend
Totaal vermogen	847	nog niet bekend

Resultaat 2021: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	ja

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden	
Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Er zijn geen ontwikkelingen door Corona.

Stichtingen en verenigingen

Vereniging parkmanagement Papendorp

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	915	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	68	Nog niet bekend
Totaal vermogen	982	Nog niet bekend

Resultaat 2021: 0

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	-	307

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publieklijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Door Corona was de kantoorbezetting lager en geen problemen meer met parkeren.

Vereniging parkmanagement De Wetering-Haarrijn

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	1002	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	141	Nog niet bekend
Totaal vermogen	1143	Nog niet bekend

Resultaat 2021: 0

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	317	327

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekbelang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:

Nee

Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:

Nee

Corona

Door Corona was de kantoorbezetting lager en geen problemen meer met parkeren.

P&R Uithof/Sciencepark Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier hoopt de gemeente een goed alternatief te bieden voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is daarom eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof. De Vereniging van eigenaren regelt het beheer, de vaste lasten en het onderhoud.
Deelnemers:	Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging
Website:	VvE P+R Utrecht Science Park
Gekoppeld(e) programma(s):	Programma Bereikbaarheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen	x € 1.000	
Omschrijving	Werkelijk 01-01-2021	Werkelijk 31-12-2021
Eigen vermogen	904	nog niet bekend
Vreemd vermogen	37	nog niet bekend
Totaal vermogen	941	nog niet bekend

Resultaat 2021: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Opgenomen bij de GU	216	181

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Bijdrage van de Gemeente Utrecht aan de Vereniging van Eigenaren (VvE) is aangepast naar aanleiding van de Begroting 2021 VvE P+R De Uithof / P+R Utrecht Science Park.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen	
Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Corona heeft geen invloed gehad op de uitvoering/kosten

Grondbeleid

De gemeente Utrecht heeft de verantwoordelijkheid voor de regie op gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor veel lokale activiteiten is grond nodig. Plannen op het gebied van wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben gevolgen voor het grondgebruik in de gemeente. Bij verandering van het grondgebruik moet het toegestane grondgebruik worden veranderd binnen de geldende regels en maatregelen van de gemeente.

Het grondbeleid is een middel om de doelstelling Gezond Stedelijk Leven voor iedereen en de bijbehorende ambities op het gebied van voldoende betaalbare woningen, circulair bouwen, mobiliteit, duurzaamheid en een groene openbare ruimte te kunnen realiseren. De gemeente geeft invulling aan haar regierol via meervoudige sturing waarbij geen instrumenten worden uitgesloten. Deze beleidslijn staat ook in het Coalitieakkoord 'Utrecht, Ruimte voor Iedereen'.

Het Utrechts Grondbeleid beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. De daadwerkelijke inzet van instrumenten wordt per project door de gemeenteraad vastgesteld.

Per gebied en locatie moet de rol van de gemeente worden gedefinieerd. De hogere dichtheden die we in de Merwedekanaalzone en de 2e fase van het Stationsgebied willen realiseren in samenhang met de hoge ambities als het gaat om gezonde verstedelijking op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit, vragen om een expliciete en regisserende rol. De uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040- waarbij nadrukkelijk wordt gekozen om de groei van de stad te benutten om gezonde stedelijk leven voor iedereen te versterken met als eerste prioriteit verdichting - zijn hierbij richtinggevend.

Aan de basis van het Utrechts Grondbeleid ligt de Wet op de ruimtelijk ordening (Wro) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); deze zorgen ervoor dat de gemeente de door haar gewenste rol zo goed mogelijk kan vormgeven.

Instrumenten grondbeleid

Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium alsmede de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium staan beschreven in het Utrechts Grondbeleid en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol.

Actuele ontwikkelingen

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) met daarin onder andere de voortgang van de lopende grondexploitaties maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota. Onderdeel van deze rapportages is een vertrouwelijke bijlage met gedetailleerde informatie per grondexploitatieproject.

Bij de behandeling van de begroting wordt op basis van actuele informatie gerapporteerd over (mogelijke) wijzigingen ten opzichte van het MPR voor de lopende grondexploitatieprojecten. Dit gebeurt aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m² kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en eventuele noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Naast de actuele informatie over de grondexploitatieprojecten wordt ook gerapporteerd over de investeringsimpuls RSU en de voortgang van de woningbouwproductie.

De inhoudelijke ontwikkelingen binnen Leidsche Rijn, Stationsgebied en bestaand stedelijk gebied worden in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed gedetailleerd toegelicht.

Gedurende 2021 is het totale saldo van de binnenstedelijke grondexploitaties (exclusief Stationsgebied en Leidsche Rijn) met 32,9 miljoen euro (ncw prijspeil 2022) verbeterd ten opzichte van 2021. Vervolgens is dit saldo verlaagd met technisch noodzakelijke tussentijdse winstnemingen (ten gunste van de reserve grondexploitatie). Het saldo van de twaalf actieve grondexploitaties (exclusief Stationsgebied en Leidsche Rijn) bedraagt per 1 januari 2022 15,3 miljoen euro positief (ncw prijspeil 2022). Na

winstneming van 2,7 miljoen euro uit enkele positieve projecten (ten gunste van de reserve grondexploitaties) resteert een saldo van 12,6 miljoen euro positief (ncw prijspeil 2022).

De grondexploitatie Leidsche Rijn komt na de actualisatie uit op een positief saldo van 43,7 miljoen euro (ncw prijspeil 2022). Met het positieve saldo van 43,7 miljoen euro laat de grondexploitatie Leidsche Rijn een verbetering zien van 36,3 miljoen euro. Na tussentijdse winstneming van 23,8 miljoen euro, verplicht voorgeschreven door het BBV, bedraagt het positieve saldo 19,9 miljoen euro. De werkelijke kosten Leidsche Rijn in verhouding tot de totaal gebudgetteerde kosten staan in de POC-berekening op 77%. De werkelijke opbrengsten Leidsche Rijn in verhouding tot de totale opbrengsten staan op 78 %. Het POC-percentages komt daarmee voor 2021 uit op 60%. De komende jaren zal dit percentage met 4-6 % per jaar stijgen. De tussentijdse genomen winst ad 23,8 miljoen euro is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

De actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied heeft geleid tot een bijstelling van het saldo naar 90,9 miljoen euro negatief. Het saldo heeft niet geleid tot een tussentijdse winstneming vanuit de grondexploitatie Stationsgebied.

Op eindwaarde zijn de saldi na de tussentijdse winstneming 2021 als volgt:

• Binnenstedelijke grondexploitaties	11,3 miljoen euro positief
• Leidsche Rijn	42,4 miljoen euro negatief
• Stationsgebied	90,9 miljoen euro negatief

Voor winstneming zijn de saldi op eindwaarde:

• Binnenstedelijke grondexploitaties	14,0 miljoen euro positief
• Leidsche Rijn	66,3 miljoen euro negatief
• Stationsgebied	90,9 miljoen euro negatief

Reserve grondexploitaties

Het verloop van de reserve grondexploitaties is de komende jaren naar huidig inzicht als volgt:

x € 1.000

Verloop reserve grondexploitaties	2022	2023	2024	2025	2026
Beginsaldo per 1 januari	206.515	207.983	212.205	183.621	188.251
Stortingen	13.052	10.490	8.919	7.588	6.570
Onttrekkingen	11.584	6.268	37.503	2.958	2.958
Saldo na stortingen en onttrekkingen	207.983	212.205	183.621	188.251	191.863
Reserveringen					
Strategische verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Anticiperende verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Saneringen De Huppel	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Pre grondexploitaties	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid	4.751	4.751	4.751	4.751	4.751
Merwedekanaalzone OPG en Busstalling VJN 2016/2017	5.643	6.743	7.843	7.843	7.843
Saldo MWKZ deelgebied 4 en 5 behouden voor MWKZ	2.320	2.320	2.320	2.320	2.320
Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn	20.405	23.490	0	0	0
Investeringsruimte Lombokplein	0	0	0	0	2.200
Centrum Overvecht WBI	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
Leidsche Rijn robuuste posten	143.588	143.588	143.588	143.588	143.588
Totaal reserveringen	190.207	194.392	172.002	172.002	174.202
Risico's grondexploitatie Leidsche Rijn	8.800	8.800	8.800	8.800	8.800
Risicoanalyse	9.909	9.909	9.909	9.909	9.909
Risico planschade	900	900	900	900	900
Ruimte reserve grondexploitatie	-1.833	-1.796	-7.990	-3.360	-1.948
Integrale afweging programmabegroting 2023	0	0	0	0	1.948
Ruimte reserve grondexploitatie	-1.833	-1.796	-7.990	-3.360	0

Voorziening negatieve grondexploitatie

Het vormen van de voorziening vindt onderbouwing in artikel 44, lid 1a van het BBV, waarin staat:

'Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten'. Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo, of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie, wordt de voorziening met eenzelfde bedrag aangepast. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo, vindt verrekening met de voorziening plaats. De aanpassingen van de voorziening ten gevolge van planvaststelling, planwijziging of afsluiting, worden uit de reserve grondexploitatie gefinancierd.

Op grond van de actualisatie van de grondexploitatieprojecten, is per 31 december 2021 een voorziening van 26,3 miljoen euro voor binnenstedelijke grondexploitatieprojecten nodig en 90,9 miljoen euro voor het Stationsgebied.

Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat onze verantwoording over de lokale heffingen in 2021.

Lokale heffingen bestaan uit belastingen en retributies. Bij de belastingen wordt ingegaan op het kwijtscheldingsbeleid. Tevens wordt de oninbaarheid beschreven alsmede de belastingdruk. Het beleid omtrent de lokale heffingen is beschreven in de Nota lokale heffingen. De actuele versie daarvan is op 18 juli 2019 door de raad vastgesteld.

Beleidsindicatoren

Zoals in de Voorjaarsnota 2017 is aangegeven, is een viertal beleidsindicatoren met ingang van de Programmabegroting 2018 opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen. In de tabellen wordt het meest recente jaar waarover de gegevens beschikbaar zijn weergegeven, inclusief de twee daaraan voorafgaande jaren.

Indicator	Eenheid	Bron	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS	299	333	358
Demografische druk	%	CBS	37,7%	37,6%	37,6%

Indicator	Eenheid	Bron	2020	2021	2022*
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	700	724	907
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	773	774	957

* Het COELO heeft in 2022 de manier van berekenen van de OZB aangepast door de gemiddelde waarde van een kleinere groep woningen als uitgangspunt te nemen.

Verbonden partij

De bijdrage aan de [BghU](#) in 2021 was 6,969 miljoen euro.

Belastingen

In het schema hierna zijn de opbrengsten van de verschillende belastingen opgenomen.

Overzicht tarieven en opbrengsten 2021

	Tarief 2021	Nominale begroting	Actuele begroting	x € 1.000 Opbrengst Realisatie
Onroerende-zaakbelastingen		113.445	115.445	116.343
Eigenaren woningen	0,0725%			
Eigenaren niet-woningen	0,3128%			
Gebruikers niet-woningen	0,2527%			
Rioolheffing (**)		42.742	42.742	43.132
Aansluitrecht	228,32			
Afvoerrecht				
0 – 50.000 m3	1,74			
50.001 – 100.000 m3	1,67			
100.001 – 150.000 m3	1,55			

				x € 1.000
	Tarief 2021	Nominale begroting	Actuele begroting	Opbrengst Realisatie
> 150.000 m3	1,40			
Afvalstoffenheffing (**)		46.743	46.743	46.455
Eenpersoonshuishouden	295,25			
Meerpersoonshuishouden	345,25			
Hondenbelasting (**)	83,41	745	745	772
Precariobelasting				
Terrassen, uitstallingen etc.	diverse	622	622	609
Vergunningen inname openbare grond	diverse	400	496	532
Toeristenbelasting	6%	3.913	3.913	1.763
Parkeerbelastingen (***)	diverse	35.031	32.891	33.318
Totaal		243.641	243.597	242.924

(**) opbrengst na kwijtschelding

(***) het betreft de inkomsten exclusief garageparkeren

Toelichting op de tarieven en opbrengsten

Onroerende zaakbelastingen

- De opbrengsten OZB zijn 0,898 miljoen euro hoger dan begroot.
- De opbrengst woningen zijn 1,344 miljoen euro hoger dan begroot. Het resultaat over 2021 is 0,652 miljoen euro hoger dan begroot. Uit voorgaande jaren werd in 2021 nog 0,692 miljoen euro ontvangen. De hogere opbrengst is het resultaat van een hogere areaal dan begroot.
- De opbrengst niet-woningen eigendom zijn 2,942 miljoen euro lager dan begroot.
- De opbrengst niet-woningen gebruik is 2,467 miljoen euro hoger dan begroot. Het resultaat over 2021 was 0,051 miljoen euro hoger dan begroot. Uit voorgaande jaren werd in 2021 nog 2,445 miljoen euro ontvangen. De inkomsten uit voorgaande jaren hangen samen met een lagere leegstand dan begroot.
- Voor belastingplichtigen die door de coronamaatregelen financieel geraakt werden is zoveel als mogelijk een betalingsregeling op maat afgesproken.

Rioolheffing

		x € 1.000
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	32.710	31.737
Toegerekende kosten	5.017	5.020
Kwijtschelding	0	48
Overhead	1.100	1.462
BTW	3.900	4.356
Totale kosten	42.727	42.623
Opbrengst heffing	42.742	43.132
Totale baten	42.742	43.132

De hogere baten zijn met name te verklaren door voordelen op de opbrengsten uit grootverbruik.

Afvalstoffenheffing

	Actueel	Realisatie
		x € 1.000
Kosten taakveld	35.164	35.262
Toegerekende kosten	5.698	5.714
Kwijtschelding	3.986	4.389
Overhead	3.881	3.827
BTW	5.078	4.134
Totale kosten	53.806	53.326
Opbrengst heffing	50.865	50.834
Opbrengst afval	2.816	3.756
Onttrekking reserve	125	-820
Totale baten	53.806	53.770
Kostendekkendheid	100,0%	100,8%

Kosten taakveld

- De afvalverwerkingskosten van restafval is in aantallen tonnages hoger dan begroot te weten 101.543 ton verwerkt ten opzichte van 100.500 ton begroot. De prijs zoals deze in de begroting is opgenomen is incl. de indexering van de afvalstoffenbelasting. Deze indexering heeft in het jaar 2021 niet plaatsgevonden;
- De stijging van de prijzen van brandstoffen en het onderhoud van containers heeft ervoor gezorgd dat de realisatie hoger uitkomt dan de begroting;
- De kosten van de inhuur van personeel is hoger dan begroot door het hoge ziekteverzuimpercentage als gevolg van de corona pandemie;
- De kapitaallasten zijn lager dan begroot als gevolg van het te laat dan wel uitgesteld uitleveren van voertuigen als gevolg van de corona pandemie;
- Onderzoek- en advieskosten zijn lager dan begroot. Het project GFE zit nog in de mededingingsfase. In de begroting is rekening gehouden dat het project GFE in dit jaar in de ontwikkelfase zou zitten.

Kwijtschelding

Er is voor 0,404 miljoen euro meer kwijtgescholden op de aanslagen afvalstoffenheffing. Dit is inclusief 0,140 miljoen euro kwijtscheldingen over voorgaande jaren.

BTW

De btw is lager als gevolg van het feit dat investeringen zijn achter gebleven ten opzichte van de begroting.

Opbrengst afval

De prijzen van papier, karton, metaal en koper zijn in de loop van het jaar 2021 fors gestegen. Naast de positieve prijsontwikkelingen zijn de hoeveelheden papier en karton ook toegenomen. Dit zorgt voor een forse stijging van de gerealiseerde opbrengst ten opzichte van de begroting.

Onttrekking reserve

De post onttrekking reserve is conform de eerste en tweede Bestuursrapportage 2021 en bestaat uit:

	x € 1.000
• De verwachte hogere lasten van het onderhoud wagenpark	635
• De lagere afrekening van de verwerkingskosten AVU jaar 2020	-510
• Meer opbrengsten afvalstoffenheffing	-945
Totaal	-820

Hondenbelasting

De houder van een hond betaalt hondenbelasting. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie is vrijgesteld van de belasting. De belasting geldt per hond.

Het aantal honden waarvoor een aanslag werd opgelegd was hoger dan begroot en het aantal honden waarvoor kwijtschelding werd verleend was juist iets lager. De opbrengst hondenbelasting was daardoor ongeveer 0,027 miljoen euro hoger dan begroot.

Toeristenbelasting

De definitieve aanslagen toeristenbelasting 2020 zijn in 2021 opgelegd. De opbrengst bedroeg 1,267 miljoen euro. Dat is 0,073 miljoen euro lager dan eind vorig jaar verwacht. Over het belastingjaar 2021 werd 0,513 miljoen euro ontvangen. Er wordt verwacht dat de totale opbrengst over 2021 1,780 miljoen euro zal bedragen.

Precariobelasting

De aanslagen precariobelasting 2020 zijn in april 2021 opgelegd. De aanslagen 2021 zijn aan het eind van het jaar opgelegd, waardoor een deel van de opbrengsten in 2022 zal worden ontvangen. Bij het opleggen van de aanslag is rekening gehouden met de periode dat er geen terras of uitstalling mocht staan vanwege overheidsmaatregelen. De aanslagen zijn evenredig verlaagd. De opbrengst 2020 viel daarmee ongeveer 0,098 miljoen euro lager uit dan begroot.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen vormen een regulerende belasting. De belasting verbindt een prijs aan het parkeren in de stad op plaatsen waar de parkeerdruk hoog is. Op die manier wordt het parkeergedrag beïnvloed. Bewoners en bedrijven binnen het betaald parkeergebied kunnen in aanmerking komen voor een vergunning. Bezoekers van bewoners in het betaald parkeergebied kunnen tegen een gereduceerd tarief parkeren, als er bewonerskorting voor bezoek is gekocht. Voor deze korting geldt een maximum van 70 uur per kwartaal. Ook zijn er aparte vergunningen voor personen die om maatschappelijke redenen vaak parkeren in de stad, zoals mantelzorgers en kraamhulpers.

Corona

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn we bij de tweede bestuursrapportage uitgegaan van lagere parkeerbelastingen van 2,5 miljoen euro. Deze lagere belastingen zijn incidenteel in de parkeerbegroting verwerkt. Daarnaast zijn de parkeerbelastingen hoger uitgevallen door onder andere de verdere optimalisatie van de inzet van scanauto's.

Bedrijveninvesteringszone

Utrecht kent één bedrijveninvesteringszone op de Woonboulevard. De opbrengsten worden als subsidie aan de betrokken ondernemers teruggegeven. In 2021 is opbrengst gerealiseerd van ongeveer 0,155 miljoen euro. Uit voorgaande jaren was er sprake van een opbrengst van 0,002 miljoen euro. Op het heffen en invorderen van de BIZ-heffing heeft Corona geen invloed gehad.

Kwijtschelding

Belastingplichtigen kunnen kwijtschelding krijgen voor hun belastingaanslagen. Kleine ondernemers kunnen ook kwijtschelding krijgen, maar alleen voor de belastingaanslagen die zij als privépersoon ontvangen. Bedrijven komen niet voor kwijtschelding in aanmerking. Kwijtschelding is mogelijk voor de onroerende-zaakbelasting, de rioolheffing voor het eigenarengedeelte, de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting voor ten hoogste twee honden.

De normen voor kwijtschelding worden landelijk vastgesteld. Gemeenten mogen zelf kiezen of ze de bijstandsnorm op 90% of 100% stellen. De gemeente Utrecht kiest voor 100%, waarmee de meest ruime kwijtscheldingsnorm wordt gehanteerd.

Het kwijtscheldingsbeleid is door de raad op 13 december 2012 vastgesteld.

Als van tevoren duidelijk is dat kwijtschelding wordt verleend, wordt er overgegaan tot automatische kwijtschelding. De belastingplichtige hoeft dan geen aanvraag voor kwijtschelding te doen.

	x € 1.000	
	Begroot	Realisatie
OZB	0	2
Rioolheffing	0	48
Afvalstoffenheffing	3.804	4.389
Hondenbelasting	75	72
Totaal	3.879	4.511

Toelichting

Het bedrag aan kwijtschelding Afvalstoffenheffing is hoger dan begroot. De verhoging van de kwijtschelding hangt samen met autonome ontwikkelingen. In de begroting zijn we uitgegaan van een conservatieve begroting.

Oninbaar

gebruikelijke wijze in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is. In onderstaand schema zijn de gerealiseerde bedragen aan oninbare belastingen weergegeven per belastingjaar. Ook is de prognose opgenomen van de verwachte nog inbaar te verklaren bedragen per belastingjaar. De prognose is gebaseerd op de beste inschattingen naar de stand van zaken op dit moment. Afhankelijk van hoe het invorderingsproces verder zal verlopen, zal blijken welk deel van de nog te ontvangen belastingschuld daadwerkelijk oninbaar wordt verklaard. Dat komt tot uitdrukking in de cijfers realisatie in de volgende belastingjaren.

		x € 1		
	Heffingsjaar	Begroot	Realisatie	Prognose
OZB eigendom woningen	2021	90.000	2.438	21.849
	2020		5.545	15.226
	2019		5.595	14.365
	Ouder		8.399	8.978
Totaal		90.000	21.977	60.418
OZB eigendom niet-woningen	2021	423.000	852	107.452
	2020		10.160	56.605
	2019		-213	30.702
	Ouder		-16.484	6814
Totaal		423.000	-5.685	201.573
OZB gebruik niet-woningen	2021	387.000	14.315	290.854
	2020		27.778	130.685
	2019		27.273	50.320
	Ouder		27.597	24.885
Totaal		387.000	96.963	496.744
Rioolheffing aansluitrecht	2021	60.000	2.377	11.011
	2020		5.927	4.400
	2019		5.651	3.246
	Ouder		8.510	10.116
Totaal		60.000	22.465	28.773
Rioolheffing grootverbruik	2021	0	430	32.487
	2020		5.296	15.824
	2019		5.041	10.517
	Ouder		753	7.303
Totaal		0	11.520	66.131
Afvalstoffenheffing	2021	60.000	39.007	67.518
	2020		45.744	18.760
	2019		22.230	15.331
	Ouder		19.801	21.044
Totaal		60.000	126.782	122.653
Hondenbelasting	2021	14.000	423	2.204

				x € 1
	Heffingsjaar	Begroot	Realisatie	Prognose
	2020		744	1.062
	2019		815	506
	Overig		669	1.368
Totaal		14.000	2.651	5.140
Toeristenbelasting	2021	20.000	0	16.020
	2020		-1	8.096
	2019		0	2.187
	Overig		2.123	576
Totaal		20.000	2.122	26.879
Precariobelasting	2021	15.000	129	16.177
	2020		4.793	8.508
	2019		1.646	5.984
	Overig		1.549	9.532
Totaal		15.000	8.117	40.201
Parkeerbelastingen	2021	60.000	37.942	
	2020		77.396	
	2019		42.845	
	Overig		23.509	
Totaal		60.000	181.692	
Resultaat		1.129.000	469.604	1.408.512

Toelichting

Net als in 2020 is ook in 2021 belastingplichtigen die door coronamaatregelen geraakt zijn in hun financiële positie meer vrijheid gegeven in het betalen van hun aanslagen. Het gaat dan om uitstel van betaling en het aanpassen van betaaltermijnen. Met name bij de OZB was het bedrag dat oninbaar werd verklaard lager dan de begroting. Mede door de ondersteuningsmaatregelen van het Rijk was het aantal faillissementen in Nederland laag. Een groter aantal naheffingsaanslagen heeft bij de parkeerbelastingen tot een groter bedrag aan oninbaar geleid.

Parkeerbelastingen

In bovenstaand overzicht zijn bij de parkeerbelasting alleen de bedragen opgenomen van de naheffingsaanslagen waarvan het invorderingstraject volledig door de BghU heeft plaatsgevonden. Het gaat dan in de regel om de Nederlandse kentekenhouders. Omdat de naheffingsaanslag gedurende een jaar aan de BghU voor invordering worden aangeboden is nog geen prognose te geven van de verwachte bedragen aan oninbaarheid.

De naheffingsaanslagen die aan houders van buitenlandse kentekens zijn opgelegd, zijn hierin niet meegenomen. Deze aanslagen worden periodiek door de BghU aan een externe partij overhandigd, die zich verder inspant om deze naheffingsaanslagen in de betreffende landen in te vorderen. Conform de toezegging bij de jaarrekening 2019, maken wij met ingang van de jaarrekening 2020 apart inzichtelijk voor welk deel van deze kentekens invordering uiteindelijk niet mogelijk is gebleken.

In totaal is voor een bedrag van 36.042,99 euro aan naheffingsaanslagen van buitenlandse kentekenhouders aangeboden aan de externe ter invordering. Daarvan is voor een bedrag van 4.189,83 euro geïnd. Voor een bedrag van 7.409,96 euro waren naheffingsaanslag definitief oninbaar. Voor de overige aanslagen, met een totaalbedrag van 24.443,20 euro loopt de invordering nog. De externe partij heeft een vergoeding van 11.000 euro ontvangen voor de dienstverlening.

Het bedrag dat gemoeid is met buitenlandse kentekens dat niet kan worden geïnd omdat het betreffende land geen toestemming geeft om gegevens van kentekenhouders uit te wisselen of te delen met een buitenlandse partij bedraagt 39.475,23 euro.

Retributies

In het schema hierna is zijn de kosten en opbrengsten weergegeven. Ook is de kostendekkendheid weergegeven. Voor de toepassing van artikel 229 Gemeentewet is alleen de kostendekkendheid op begrotingsbasis van belang.

Kostendekkendheid

	Begroting actueel			Realisatie		
	Baten	Lasten	%	Baten	Lasten	%
Algemeen (geen programma)	1	1	100	1	1	100
Bewoners en bestuur						
• Huwelijk en partnerschap	527	899	58,7	565	937	60,2
• Uittreksel/afschriften	738	947	78,0	605	741	81,6
• Reisdocument	1.743	2.583	67,5	2.120	2.520	84,1
• Rijbewijzen	1.165	1.286	90,7	1.069	1.155	92,5
Bereikbaarheid						
• Leges	244	644	37,8	195	622	31,3
Beheer openbare ruimte						
• Vergunning openbare ruimte	1.329	1.258	105,6	1.259	1.375	91,6
• Evenementen	120	762	15,8	81	625	12,9
Openbare orde en veiligheid						
• Vergunning voetbalwedstrijden	7	9	72,0	7	9	62,5
• Horeca	352	708	49,8	401	975	41,1
• Kansspelen	27	28	94,1	14	7	200,8
• Prostitutie	14	14	100	0	0	0
Wonen en monumenten						
• Woonruimte zaken	491	489	100,4	412	335	122,9
• Bestemmingplannen	447	478	93,5	416	492	84,6
• Archeologie	205	214	96,0	211	220	96,0
Totaal legesverordening	7.410	10.320	71,8	7.356	10.014	73,5
Wonen en monumenten						
• Leges omgevingsvergunning	11.113	14.770	75,2	10.579	15.115	70,0
Beheer openbare ruimte						
• Begraafplaatsenrechten	1.148	1.166	98,5	1.287	1.346	95,6
• Brug-, schut- en havengelden	1.112	1.290	86,2	992	1.279	77,6
• Marktgelden	747	1.062	70,3	456	802	56,9
Totaal	21.530	28.608	75,3	20.670	28.556	72,4

Leges Bewoners en bestuur

Toelichting kostendekkendheid

Publiekszaken kent relatief veel dienstverlening waarvan het in rekening te brengen tarief aan een wettelijk maximum is gebonden, zoals de paspoorten en de rijbewijzen. Publiekszaken werkt hard aan het aanbieden van de dienstverlening tegen lagere kosten. Veel producten vereisen echter een minimaal aantal handelingen die bovendien worden voorgeschreven door wet- en regelgeving. Dat beperkt de mogelijkheid om op deze producten grote kostenreducties te bewerkstelligen.

Leges Huwelijk en partnerschap

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	542	592
Overhead	357	346
BTW		
Totale kosten	899	937
Opbrengst heffingen	527	565
Kostendekkendheid	58,6%	60,2%

Toelichting

De beperkingen vanwege de Corona-maatregelen hebben effect gehad op ons aanbod. Het afgelopen jaar betrof het aanbod voornamelijk de 'balie- en flitshuwelijken'. Door groei van deze aantallen zien we een lichte toename van de omzet ten opzichte van onze begroting.

Leges Uittreksels / afschriften

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	753	554
Overhead	194	188
BTW		
Totale kosten	947	741
Opbrengst heffingen	738	605
Kostendekkendheid	77,9%	81,6%

Toelichting

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn er minder uittreksels verstrekt. Daarnaast zien we vooral een (structurele) daling in de vraag naar de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) via de gemeente. Dit komt omdat deze digitaal en ook rechtstreeks aangevraagd kan worden via Justis (Ministerie van Justitie en Veiligheid). Dit zorgt voor een omzetzijging in de gemeentelijke begroting.

Leges Reisdocumenten

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	2.270	2.217
Overhead	313	303
BTW		
Totale kosten	2.583	2.520
Opbrengst heffingen	1.743	2.120
Kostendekkendheid	67,5%	84,1%

Toelichting

Door de versoepelingen in het tweede kwartaal zagen we de vraag naar reisdocumenten weer enorm toenemen (de zogenoemde boeggolf: wegwerken van de inhaalvraag van circa 4.850 documenten). Ook in het laatste kwartaal richting de kerstvakantie zagen we een hogere stijging dan begroot. We hebben dit kunnen realiseren met de begrote personele lasten door middel van een intensieve monitoring en aanpassing van de planning om de vraag en personele inzet optimaal in te zetten.

Leges Rijbewijzen
Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	920	801
Overhead	365	354
BTW		
Totale kosten	1.285	1.155
Opbrengst heffingen	1.165	1.069
Kostendekkendheid	90,7%	92,5%

Toelichting

Als gevolg van de coronamaatregelen gedurende het jaar zien we ook dit jaar een iets lagere aantal aangevraagde rijbewijzen dan begroot (in Q1 van 2021 kon er tijdelijk geen examen gedaan worden bij het CBR; ook gold er ook in 2021 nog een regeling waardoor je tijdelijk met een verlopen rijbewijs mocht rijden).

Leges Bereikbaarheid
Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	471	433
Overhead	125	147
BTW	48	42
Totale kosten	644	622
Opbrengst heffingen	244	195
Kostendekkendheid	37,8%	31,3%

Toelichting

Door de coronapandemie zijn er in 2021 minder vergunningen aangevraagd en verleend voor taxi's en milieuzone-ontheffingen.

Leges Beheer openbare ruimte
Leges vergunningen openbare ruimte
Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	986	1.050
Overhead	247	299
BTW	25	26
Totale kosten	1.258	1.375
Opbrengst heffingen	1.329	1.259
Kostendekkendheid	105,6%	91,6%

Toelichting

De baten voor standplaatsen, verkeersontheffingen en kabels en leidingen zijn in 2021 achtergebleven bij de prognose als gevolg van de diverse coronamaatregelen. De legesopbrengsten vergunningen Inneming Openbare Grond daarentegen waren meer dan geraamd. De lasten bij de diverse producten zijn daarentegen hoger, omdat er meer specifiek advies en beoordeling gevraagd werd door de coronamaatregelen.

Leges evenementen

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	491	399
Overhead	256	212
BTW	15	14
Totale kosten	762	625
Opbrengst heffingen	120	81
Kostendekkendheid	15,8%	12,9%

Toelichting

Door de coronapandemie zijn er in 2021 weinig evenementenvergunningen aangevraagd en verleend.

Leges Openbare orde en (wijk)veiligheid

Leges vergunning voetbalwedstrijd

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actuele begroting	Realisatie
Kosten taakveld	6	6
Overhead	3	3
BTW		
Totale kosten	9	9
Opbrengst heffingen	7	7
Kostendekkendheid	72%	62,5%

Toelichting

De opbrengsten liggen in lijn met de begroting.

leges Horeca

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	464	626
Overhead	230	331
BTW	14	18
Totale kosten	708	975
Opbrengst heffingen	352	401
Kostendekkendheid	49,8%	41,1%

Toelichting

Bij de tweede bestuursrapportage zijn de opbrengsten als gevolg van de coronamaatregelen neerwaarts bijgesteld in de begroting. Deze tussentijdse bijstelling bleek op basis van de gerealiseerde baten 0.049 miljoen euro te hoog te zijn geweest.

De coronamaatregelen zorgden wel voor extra werk door de vele vragen van ondernemers ter verduidelijking van de regels en vragen voor uitzonderingen. Daarnaast was er extra inzet nodig voor het beoordelen en het afgeven van gedoogbeschikkingen voor tijdelijke terrassen.

Leges Kansspelen
Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	19	4
Overhead	9	3
BTW	0	0
Totale kosten	28	7
Opbrengst heffingen	27	14
Kostendekkendheid	94,1%	200,8%

Toelichting

Door de coronapandemie zijn er in 2021 minder vergunningen aangevraagd en verleend en hierdoor ook minder kosten gemaakt.

Leges prostitutie
Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	9	0
Overhead	4	0
BTW	0	0
Totale kosten	14	0
Opbrengst heffingen	14	0
Kostendekkendheid	100,0%	0,0%

Toelichting

Door de coronapandemie zijn er in 2021 geen vergunningen verleend voor seksinrichtingen en escortbedrijven.

Leges Wonen en monumenten
Leges woonruimte zaken
Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	346	222
Overhead	133	104
BTW	10	9
Totale kosten	489	335
Opbrengst heffingen	491	412
Kostendekkendheid	100,4%	122,9%

Toelichting

De legesopbrengsten 2021 voor woonruimte zaken (omzettingen, splitsingen en dergelijke) zijn minder dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de overspannen huizenmarkt. Doordat er minder vergunningen zijn verstrekt zijn de kosten lager uitgevallen.

Leges bestemmingsplannen

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	378	389
Overhead	88	90
BTW	12	13
Totale kosten	478	492
Opbrengst heffingen	447	416
Kostendekkendheid	93,5%	84,6%

Toelichting

Als ten behoeve van een project een bestemmingsplan moet worden ontwikkeld (wijziging of uitwerking inbegrepen) worden er kosten gemaakt voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan. De tarieven voor de ontwikkelbestemmingsplannen zijn als gevolg van gestegen kosten niet kostendekkend. Dit wordt mede veroorzaakt door meer zienswijzen, gecompliceerdere (milieu)onderzoeken en gewijzigde wetgeving (onder meer Flora- en Faunawet, Stikstofdepositie).

Leges Archeologie

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	165	170
Overhead	38	39
BTW	11	11
Totale kosten	214	220
Opbrengst heffingen	205	211
Kostendekkendheid	96,01%	96,03%

Toelichting

Een deel van de werkzaamheden is extern uitgevoerd. Voor deze kosten wordt ook btw berekend, maar deze zijn niet opgenomen in de kostenopbouw van de leges.

Leges omgevingsvergunning

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	10.623	10.341
Overhead	3.706	3.839
BTW	441	935
Totale kosten	14.770	15.115
Opbrengst heffingen	11.113	10.579
Kostendekkendheid	75,2%	70,0%

Toelichting

De leges opbrengsten voor de grote bouwprojecten zijn achter gebleven ten opzichte van de begroting. Door de invoering van de BENG-regeling per 1-1-2021 zijn er diverse vergunningaanvragen, die gepland stonden voor 2021, nog in 2020 ingediend en vergund. In 2020 zorgde dat voor een meeropbrengst van de leges.

Daarnaast blijft de prognose achter in verband met de doorwerking van de PFAS- en de stikstofcrisis uit 2020 en door schaarste aan personeel en materiaal (en daardoor stijgende bouwkosten) en onzekerheid over financiering in de bouw.

De wegvallende opbrengst is niet gecompenseerd door lagere lasten. De inzet voor vergunningverlening is nodig voor de afhandeling van de stijgende aanvragen voor kleine (niet kostendekkende) bouwprojecten (verbouwingen, dakkapellen en dergelijke).

Leges Begraafplaatsrechten

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	1.077	1.249
Overhead	89	97
Totale kosten	1.166	1.346
Opbrengst heffingen	1.148	1.287
Kostendekkendheid	98,5%	95,6%

Niet alle kosten die voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen worden gemaakt mogen op grond van wet- en regelgeving aan de tarieven begraafplaatsen worden toegerekend. Het totaal van de inkomsten van de begraafrechten dekt 95,6% van de toerekenbare kosten. In 2017 zijn drie nieuwe tarieven toegevoegd. Er kan gekozen worden voor het afkopen voor onbepaalde tijd van de kosten van grafonderhoud voor een (kinder)graf. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden bij leven een locatie voor een graf te reserveren. In 2021 is twintig keer gekozen voor de afkoop van een grafrecht voor onbepaalde tijd. De inkomsten hiervan zijn in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van toekomstige onderhoudslasten.

Leges Brug-, schut- en havengelden

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	1.290	1.279
Overhead	240	240
Toegerekende kosten	113	108
Totale kosten	1.643	1.627
Opbrengst heffingen	1.112	992
Kostendekkendheid	68%	61%

Toelichting

Kosten:

Zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Opbrengsten:

Inkomsten vanuit de commerciële havens zijn lager door minder overslag.

Leges Markten

Kostendekkendheid

	x € 1.000	
	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	1.062	802
Overhead	144	144
Toegerekende kosten	92	88
Totale kosten	1.298	1.034
Opbrengst heffingen	747	456
Kostendekkendheid	58%	44%

Toelichting

Opbrengsten:

De vermindering van de opbrengsten marktgelden wordt voornamelijk veroorzaakt door de getroffen coronamaatregelen. De verordening die in het begin van het jaar is afgekondigd voor de non-food markten heeft ervoor gezorgd dat de opbrengsten 0,3 miljoen euro lager zijn dan begroot.

Kosten:

Als gevolg van de corona pandemie zijn extra maatregelen getroffen, waardoor de kosten zijn toegenomen. Hiervoor is een begrotingswijziging opgenomen van 0,3 miljoen euro.

Extra maatregelen betreffen onder andere:

- Het inzetten van verkeersregelaars en handhavers;
- Het faciliteren in (veiligheid-) voorzieningen als huur en onderhoud van toiletvoorzieningen;
- Het plaatsen van desinfectiezuilen;

De gerealiseerde kosten die gerelateerd zijn aan de corona pandemie komen echter uit op 0,2 miljoen euro. Dit levert ten opzichte van de gewijzigde begroting een voordeel op van 0,1 miljoen euro.

Daarnaast zijn de overige kosten 0,2 miljoen euro (vooral kapitaallasten lager dan begroot). In totaal een positief resultaat ten opzichte van de begroting van 0,3 miljoen euro.

Corona

De uitbraak van het coronavirus heeft in zowel 2020 maar ook heel 2021 de wereld op zijn kop gezet. De ingrijpende gevolgen ervan zijn tot de dag van vandaag merkbaar in de samenleving en daarmee ook in Utrecht. In de zomer 2021 waren de vooruitzichten positief: de meeste mensen waren gevaccineerd en er werden weer plannen gemaakt om de coronamaatregelen stapsgewijs af te bouwen. Helaas liep het in het tweede half jaar 2021 minder rooskleurig. De situatie verslechterde en we kwamen eind 2021 wederom in een lockdown.

In de Voorjaarsnota 2021 en bij de Tweede Bestuursrapportage 2021 hebben we gerapporteerd over de ontwikkelingen van de coronapandemie en daarin ook de -verwachte- financiële gevolgen.

Bij de tweede bestuursrapportage 2021 gingen we uit van een totaalbedrag aan onvermijdelijke kosten voor 2021 van 9,287 miljoen euro (inclusief compensatie van het Rijk). De uiteindelijke kosten zijn in 2021 uitgekomen op 12,955 miljoen euro.

Hieronder is per programma weergegeven wat de onvermijdelijke kosten zijn geweest in 2021.

De werkelijke gevolgen van de corona-uitbraak in deze jaarstukken hebben wij verwerkt bij de verantwoording van het gevoerde beleid bij het betreffende programma. De beleidsmatige en financiële effecten worden daar per doelstelling beschreven en toegelicht, onder een afzonderlijke kopje corona.

In 2022 zullen wij nog door het Rijk gecompenseerd worden voor een deel van de gemiste opbrengsten in 2021. In de jaarrekening 2021 zijn conform de richtlijnen echter alleen de bijdragen verwerkt vanuit het Rijk die we in 2021 daadwerkelijk ontvangen hebben (de bedragen uit de decembercirculaire en de steunpakketten 4 tot en met 6).

Programma	bedragen x € 1.000			
	Meer		Niet gerealiseerde	
	Lasten	Baten	Lasten	baten
Bewoners en Bestuur	2.298	378	993	105
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	152	126	0	1.589
Duurzaamheid	0	0	0	0
Bereikbaarheid	1.500	422	0	5.361
Openbare Ruimte en Groen	2.741	0	175	1.034
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	0	0	0	0
Werk en Inkomen	41.062	32.623	5.698	0
Onderwijs	430	0	0	0
Volksgesondheid	500	0	0	0
Ondersteuning op maat	4.000	0	0	0
Veiligheid	767	0	60	119
Cultuur	0	0	173	0
Samenleven en Sport	3.228	3.228	0	263
Utrechts Vastgoed	257	0	0	216
Algemene middelen	0	13.741	0	2.163
Overhead	2.787	0	0	0
Totaal	59.722	50.518	7.099	10.850

Maatregelenpakketten

Op basis van de kaderbrief is in de Programmabegroting 2021 geschetst hoe de coronacrisis (financieel) doorwerkt de komende jaren. Er is onderscheid gemaakt in onvermijdelijke gevolgen van de crisis en interventies als antwoord op de crisis, om de nadelige gevolgen te beperken, perspectief te bieden en herstel te bevorderen. De interventies zijn gebundeld in vier pakketten:

1. het zoveel mogelijk in stand houden van essentiële voorzieningen tijdens de 1,5 meter fase;
2. het versterken van bestaanszekerheid voor Utrechters en het tegengaan van de negatieve sociale effecten van de crisis;
3. het organiseren van een effectief pad naar werk en opleiding;
4. het stimuleren van de economie en duurzame werkgelegenheid door versneld en gericht te investeren in bijvoorbeeld wonen, energie, mobiliteit, groen, openbare ruimte/ klimaat en gezondheid.

Voor de uitvoering van de pakketten is een bestemmingsreserve van 37,7 miljoen euro gevormd. Daarnaast is de algemene reserve verhoogd in 2020, om de onvermijdelijke kosten deze jaren op te kunnen vangen. In de voorjaarsnota 2021 en de tweede bestuursrapportage 2021 zijn zowel de verwachte onvermijdelijke kosten als de maatregelenpakketten voor de jaren 2021 en verder geactualiseerd.

De realisatie van de maatregelenpakketten wordt hieronder per onderdeel toegelicht.

x € 1.000				
Pakket	Begroot 2021	Prognose 2021	Realisatie 2021	Verschil
1. Essentiële voorzieningen	12.400	9.500	4.527	4.973
2. Versterken bestaanszekerheid	4.320	3.496	3.306	190
3. Werken, Opleiden en Begeleiden	6.155	4.564	3.118	1.446
4. Investeren met maatschappelijk rendement	6.940	4.800	3.707	1.093
Totaal	29.815	22.360	14.658	7.702

Pakket 1 Essentiële voorzieningen

x € 1.000				
	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Sport & welzijn	1.800	1.400	856	544
Cultuur & erfgoed	10.300	7.800	3.371	4.429
Evenementenfonds	300	300	300	0
Totaal	12.400	9.500	4.527	4.973

Sport en welzijn

In 2021 1,4 miljoen euro beschikbaar gesteld binnen het programma Samenleven & Sport. Er is in 2021 minder subsidie verleend (0,856 miljoen euro) dan verwacht. Dit komt doordat met name verenigingen en kleine ondernemers de regeling in het begin (in verband met complexiteit en capaciteitsgebrek) beperkt wisten te benutten. De toegankelijkheid van het aanvraagproces voor deze regeling is hier vervolgens op aangepast.

Cultuur & Erfgoed

Met het maatregelenpakket hebben we ervoor gezorgd dat essentiële voorzieningen in de stad zijn behouden. Met de herstelregelingen is er aanbod mogelijk geweest ondanks geldende coronamaatregelen.

Om de zwaar door coronamaatregelen getroffen culturele sector te helpen herstellen en vernieuwen hebben wij het Utrechts Herstel- en innovatiepakket gelanceerd. Hiermee is mede invulling geven aan de 7,5 miljoen euro die het Rijk aan Utrecht hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Met het pakket is naast acute noodsteun aan instellingen ook een krachtige impuls gegeven aan de zakelijke en artistieke

praktijk van makers (onder andere via 88 ontwikkelsubsidies), aan het creëren van extra plekken in de stad voor maken en presenteren (via 28 programmeringssubsidies en het PUNT) en het uitbreiden van projecten en producties (onder andere via 146 projectsubsidies en 122 impulssubsidies). De jongste lichten makers zijn in samenwerking met de HKU, ROC Creative College, de Herman Brood Academie en Nimeto ook extra begeleid in de opbouw van een beroepspraktijk in deze moeilijke periode. Om het totale budget op een ordentelijke manier uit te kunnen geven is de eerste helft van 2021 gebruikt om alle regelingen goed op te zetten. Na de lancering in de tweede helft van 2021 is in totaal een bedrag van 3,4 miljoen euro uitgegeven aan herstel en innovatie. Daarnaast zullen veel aanvragen en programma's die in 2021 voorbereid zijn, in 2022 pas worden uitgekeerd. In december 2021 is ook besloten om de looptijd van de regelingen te verlengen tot en met de eerste helft van 2022.

Pakket 2 Versterken bestaanszekerheid

x € 1.000

	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Versneld vernieuwen *)	8.000	5.570	4.890	680
Kansrijke start	800	460	368	92
Schulden voorkomen en versneld oplossen	2.540	2.256	2.256	0
Voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit **)	980	780	682	98
Totaal	12.320	9.066	8.196	870
Binnen pakket	4.320	3.496	3.306	190

Versneld vernieuwen

We hebben in 2021 ingezet op het versnellen van de transformatie van de zorg en ondersteuning Jeugd en Wmo en het verkorten van wachtlijsten vanwege oplopende problematiek, tegelijkertijd met inzet op versnelde transformatie voor de langere termijn. In een eerdere [raadsbrief](#) over versneld vernieuwen is aangekondigd dat we verwachtten 0,8 miljoen euro niet in te zetten in 2021 en te laten vrijvallen. Dit bedrag is iets lager geworden (ongeveer 0,680 miljoen euro).

Kansrijk starten

Er zijn minder uitgaven door niet realiseren van de geraamde bijdrage voor taalaanloop en minder BTW kosten.

Schulden voorkomen en versneld oplossen

Oorspronkelijk waren de interventies om schulden te voorkomen en versneld op te lossen ingeschat op 2,540 miljoen euro. Dit is bij de Tweede Bestuursrapportage bijgesteld naar 2,256 miljoen euro. Dit budget is hoofdzakelijk ingezet ten behoeve van de capaciteitsuitbreiding.

Voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit

Doordat enkele vacatures (voor onder andere PGA experts en BIBOB'ers) iets later in het jaar werden vervuld, is het beschikbare budget niet geheel besteed.

Pakket 3 Werken, Opleiden en Begeleiden

x € 1.000

WERKEN	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1. Investeren in ROM	510	500	500	0
2. Proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties	750	533	500	33
3. Herhuisvesten bedrijven	100	58	58	0
4. Vitale hoofdstructuur Retail	875	465	313	152
5. Aanpak leegstand Binnenstad	0	0	0	0
OPLEIDEN	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1A. Versterken toekomstbestendige werken via marktgroepen	750	685	685	0
1B. Utrecht Leert!	0	150	150	0
2. Voucherregeling	500	125	36	89
3. Stimuleringsregeling Stages en Leerwerkplekken in de maakindustrie en toekomstbestendige sectoren	500	500	56	444
4. Aanpak kwetsbare jongeren	300	210	210	0
BEGELEIDEN	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1. Digitale dienstverlening	400	256	219	37
2. Uitzendbureaus en sectorswitch	625	0	0	0
3. Formatie voor begeleiding	845	207	0	207
4. Programmamanager toeleiden naar werk (nieuw)	0	125	125	0
5. Dienstverlening ondernemers (nieuw)	0	750	266	484
Totaal	Begroot 2021	Prognose 2021	Realisatie 2021	Verschil
	6.155	4.564	3.118	1.446

Pro-actief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties

Bij de eerste bestuursrapportage 2021 is de risicoreserve gevormd met onder andere de 0,5 miljoen euro die met het maatregelenpakket beschikbaar is gesteld. De intentie overeenkomst tussen de gemeente Utrecht en de OMU is vastgesteld en leningen/subsidies aan het OMU voor het herontwikkelen voor werklocatie gaan we verstrekken in 2022. De kosten van de uitvoering door de OMU en de interne rentekosten zullen daarmee vanaf 2022 gaan lopen en waren in 2021 nog niet nodig (0,033 miljoen euro).

Vitale hoofdstructuur Retail en Aanpak leegstand Binnenstad

Middelen zijn besteed aan subsidies en uitvoeringskosten. Niet bestede middelen schuiven door naar 2022.

Stimuleringsregeling Stages en Leerwerkplekken in de maakindustrie en toekomstbestendige sectoren

In de zomer is de nadere regel voor stages en leerbanen opgesteld met een subsidieplafond van 900K. Dit bedrag is voor 2 jaar toegekend (2021 en 2022) en staat direct volledig open tot eind 2022 of tot dat het is uitgeput. Daarnaast is 100K beschikbaar voor de organisatie en communicatie (beleids capaciteit). De totale bedragen waren voor de helft begroot in 2021 (500K) en de andere helft in 2022 (500K). Het resterende bedrag op de begrote bedragen in 2021 wat nog niet benut is, is dit jaar 444K. Om deze middelen in te kunnen zetten stellen we voor om het restbedrag mee te nemen naar 2022.

Voucherregeling

De subsidieregeling voor omscholing is in het najaar van 2022 van start gegaan. Het in 2021 al verstrekte bedrag aan subsidies ligt wat lager dan verwacht.

Begeleiden 1, 2 3, en 5

Doordat het bijstandsbestand in de loop van 2021 behoorlijk is afgenomen, was de extra formatie voor begeleiding niet nodig. De dienstverlening voor ondernemers (ondernemer centraal) is in het najaar gestart met onder meer een omvangrijke belactie, de doorbraaktafel en het voeren van gesprekken met ondernemers. Subsidies zijn in 2021 echter nog niet verstrekt, in de begroting gingen we hier echter wel al vanuit.

Pakket 4 Investeren met maatschappelijk rendement

	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
x € 1.000				
Eerste tranche				
<i>Gezonde leefomgeving</i>				
Openbare ruimte Bernadottelaan	750	400	249	151
Groene lint Overvecht	200	250	275	-25
Rotsoord	1.700	250	189	61
Maarschalkerweerd Lunettenpark	1.500	800	471	329
Aanjagen productie	1.530	1.530	1530	0
(T)huis voor iedereen	320	320	320	0
Verduurzaming woningvoorraad	40	0	0	0
Overvecht Noord aardgasvrij (2022)				
Totaal eerste tranche	6.040	3.550	3.034	516
Tweede tranche				
<i>Gezonde leefomgeving</i>				
Vergroenen Rivierenwijk en omgeving	200	600	414	186
Vergroening Noordwest	550	500	259	241
Maarschalkerweerd overige twee parken	150	150	0	150
Herinrichting Enecoterrein (2022)				
Totaal tweede tranche	900	1.250	673	577
Beide tranches	6.940	4.800	3.707	1.093

Openbare ruimte Bernadottelaan

De voorbereiding is gestart; de werkzaamheden en onderzoeken ondergrond worden uitgevoerd en de eerst participatieronde is afgerond. Het verwerken van de onderzoeken in het ontwerp was complexer dan verwacht waardoor kosten verschuiven naar 2022. In 2022 zal de besluitvorming plaatsvinden en de aanbesteding starten.

Groene lint Overvecht

Het concept voor het groene lint is ontwikkeld met bewoners en er is langs het gehele lint is beplanting gerealiseerd. Het project is vertraagd door minder mogelijkheden voor participatie vanwege de corona maatregelen.

Rotsoord

De uitvoering van fase 2C (Ravenoord) is vanwege samenhang met werkzaamheden rondom LE-EN later gestart dan verwacht. Een deel van de besteding van de middelen schuiven hierdoor door naar 2022.

Maarschalkerweerd Lunettenpark

De aanvraagprocedure van de Wabo vergunning voor het project Achterland had een langere doorlooptijd dan vooraf verwacht. Hierdoor zijn alle werkzaamheden in het kader van de voorbereiding en de uitvoering doorgeschoven naar de eerste helft van 2022.

Omdat het plangebied Lunettenpark nog niet volledig beschikbaar is, is er besloten om het IPvE in twee delen te splitsen. Deel 1 betreft de voor nu beschikbare gemeentelijke gronden. Deel 2 betreft de overige gemeentelijke gronden en eventuele verworven gronden. Deze splitsing zorgt ervoor dat er nu al wel een IPvE kan worden opgesteld zodat er een verdere uitwerking van het Ontwikkelperspectief mogelijk is en de ontwikkelingen en uitvoeringen door kunnen lopen. Ook kan er worden voldaan aan het besteden van subsidiegelden volgens de gestelde voorwaarden. Deel 2 zal op een later moment opgestart worden. Het opsplitsen van het gebied in twee delen vraagt meer voorbereiding. Dit heeft ertoe geleid dat de uitwerking van het IPvE deel 1 doorloopt in de eerste helft van 2022.

Aanjagen productie

De beschikbare middelen voor het aanjagen van productie zijn in 2021 volledig besteed. Dit betreft middelen voor versnelling/voortgang lopende productie en het toevoegen van planvoorraad bouwproductie en voorzieningen.

Vergroening Noordwest

Op het Vergroening Noordwest zijn op één van de locaties bomenschermen in de grond aangebracht ter voorkoming van iepenziekte, waardoor verdere uitvoering van het realiseren van groene ommetjes niet mogelijk was. Ook zijn er enkele locaties nog niet gerealiseerd vanwege vervangingsinvesteringen van speelplekken die eerst worden uitgevoerd, en het ontbreken van draagvlak bij de omgeving. Ook was het minder goed mogelijk om inwoners op een goede manier te betrekken bij de inrichting en realisatie.

Maarschalkerweerd overige twee parken

De plankosten voor de parken Krommerijn Oeverpark en Sportcampus zijn in 2021 gedekt door de beschikbare middelen voor het project Maarschalkerweerd binnen het product Gebiedsmanagement. De besteding van de coronapakket middelen worden verwacht in 2022 en 2023.

Vergroening Rivierenwijk en omgeving

Op het project Vergroening Rivierenwijk en omgeving, kostte het meer tijd dan verwacht om met de bewoners goede plannen te maken waardoor de uitvoering deels in 2022 plaatsvindt.

Deel 2 Jaarrekening

Jaarrekening

Baten en lasten

Op de volgende pagina's vindt u de overzichten van baten en lasten. In deze overzichten kunt u veel informatie vinden over de financiën van de gemeente in 2021. De tabel nominale Begroting 2021 geeft aan welke baten (= opbrengsten) en lasten (=kosten) uw gemeenteraad op 3 december 2020 geautoriseerd heeft voor 2021. De Programmabegroting 2021 was, conform de wettelijke bepalingen, sluitend. Dit komt tot uiting in het totaal van de kolom 'Begrote bijdrage algemene middelen'. Deze is nul, dat wil zeggen dat alle middelen van de gemeente volledig zijn ingezet in de diverse programma's, maar ook niet meer dan dat.

Per programma is aangegeven:

- De baten: de binnen het programma begrote opbrengsten
- De lasten: de binnen het programma begrote kosten
- Het saldo van baten en lasten: de baten min de lasten
- De begrote bijdrage uit de algemene middelen: de hoeveelheid geld die vanuit de algemene middelen aan het programma is toegevoegd
- Het totaalsaldo van baten en lasten: het saldo plus de begrote bijdrage uit de algemene middelen.
- De toevoegingen in de reserves: de hoeveelheid geld die in reserves wordt gedaan
- De onttrekkingen aan de reserves: de hoeveelheid geld die uit reserves wordt gehaald
- Het resultaat: het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten min de toevoegingen in de reserves plus de onttrekkingen uit de reserves.

De tabel actuele Begroting 2021 is gelijk aan de nominale begroting plus alle daarna door uw gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen. De actuele begroting is daarmee de meest recente door uw gemeenteraad goedgekeurde Programmabegroting 2021.

De tabel realisatie 2021 geeft aan welke baten en lasten gerealiseerd zijn in 2021. Het resultaat, dat wil zeggen nadat de onttrekkingen aan en stortingen in reserves hebben plaatsgevonden, bedraagt 54,573 miljoen euro voordelig. Een uitgebreide toelichting per programma op het behaalde resultaat is opgenomen onder de programma's, hiervan is een samenvatting opgenomen in de Jaarrekening, Overzicht baten en lasten met toelichting, onderdeel resultaat. Of de kostenoverschrijdingen in de Jaarstukken 2021 vallen binnen de kaders van de [Begrotingsrechtmatigheid](#) wordt in het gelijknamige hoofdstuk weergegeven.

Overzicht baten en lasten

Nominale begroting 2021

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	6.595	41.969	-35.374	35.374	0	0	0	0
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen & erfgoed	131.671	124.830	6.841	-16.646	-9.805	6.325	16.130	0
Duurzaamheid	88	13.910	-13.822	13.764	-59	41	100	0
Bereikbaarheid	53.311	56.480	-3.169	1.304	-1.865	13.659	15.523	0
Openbare ruimte en groen	101.478	163.248	-61.769	61.766	-3	0	3	0
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	256	17.828	-17.571	17.571	0	0	0	0
Werk en Inkomen	144.102	235.453	-91.351	91.351	0	0	0	0
Onderwijs	19.375	103.058	-83.684	80.865	-2.818	0	2.818	0
Ondersteuning op maat	6.019	297.574	-291.555	292.455	900	900	0	0
Volksgezondheid	2.025	26.668	-24.643	24.526	-117	0	117	0
Veiligheid	597	54.708	-54.111	54.111	0	0	0	0
Cultuur	2	53.868	-53.866	53.737	-130	2	132	0
Samenleven en Sport	15.784	83.802	-68.018	65.555	-2.463	48	2.512	0
Utrechts Vastgoed	27.862	24.960	2.901	-5.438	-2.537	568	3.105	0
Algemene middelen	942.497	69.317	873.181	-935.740	-62.559	31.128	93.687	0
Overhead	4.316	169.761	-165.445	165.445	0	0	0	0
Totaal	1.455.978	1.537.434	-81.455	0	-81.456	52.672	134.127	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Actuele begroting 2021

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	6.464	47.358	-40.894	39.753	-1.141	118	1.259	0
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen & erfgoed	105.057	100.978	4.078	-16.422	-12.344	40.126	52.470	0
Duurzaamheid	1.712	17.750	-16.038	13.259	-2.779	141	2.920	0
Bereikbaarheid	55.723	64.713	-8.989	14.098	5.108	22.099	16.991	0
Openbare ruimte en groen	113.214	177.287	-64.073	68.402	4.329	5.945	1.616	0
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	256	19.747	-19.491	19.345	-146	2.500	2.646	0
Werk en Inkomen	166.066	255.487	-89.422	81.804	-7.618	0	7.618	0
Onderwijs	19.890	107.964	-88.073	83.875	-4.198	5.725	9.923	0
Ondersteuning op maat	6.143	316.155	-310.012	309.673	-339	1.200	1.539	0
Volksgezondheid	2.654	29.512	-26.858	26.596	-262	0	262	0
Veiligheid	1.442	57.446	-56.004	55.778	-226	0	226	0
Cultuur	0	63.454	-63.454	62.903	-551	388	939	0
Samenleven en Sport	17.005	80.310	-63.305	63.059	-247	2.300	2.547	0
Utrechts Vastgoed	25.288	19.814	5.474	-19.212	-13.739	10.717	24.455	0
Algemene middelen	962.410	3.283	959.127	-979.157	-20.030	81.480	101.510	0
Overhead	4.316	181.737	-177.421	175.996	-1.425	0	1.425	0
Vennootschapsbelasting	0	250	-250	250	0	0	0	0
Totaal	1.487.639	1.543.244	-55.605	0	-55.606	172.739	228.344	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Realisatie 2021

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	7.515	44.501	-36.986	39.753	2.767	118	1.259	3.908
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen & erfgoed	153.623	111.989	41.634	-16.422	25.211	77.040	60.069	8.240
Duurzaamheid	1.378	16.956	-15.578	13.259	-2.319	141	2.920	460
Bereikbaarheid	52.077	54.739	-2.662	14.098	11.436	22.099	13.056	2.392
Openbare ruimte en groen	115.416	168.903	-53.487	68.402	14.915	5.945	1.161	10.131
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	278	18.580	-18.302	19.345	1.042	2.500	2.646	1.188
Werk en Inkomen	204.771	283.198	-78.427	81.804	3.377	0	7.618	10.995
Onderwijs	24.400	107.949	-83.548	83.875	327	5.725	9.937	4.540
Ondersteuning op maat	15.355	321.365	-306.010	309.673	3.663	1.200	1.539	4.002
Volksgezondheid	2.863	29.665	-26.802	26.596	-206	0	269	63
Veiligheid	1.465	56.731	-55.266	55.778	513	0	226	739
Cultuur	163	58.203	-58.039	62.903	4.864	388	950	5.426
Samenleven en Sport	19.503	77.963	-58.460	63.059	4.599	2.300	2.604	4.902
Utrechts Vastgoed	24.835	22.074	2.761	-19.212	-16.452	10.717	24.441	-2.727
Algemene middelen	961.688	7.593	954.095	-979.157	-25.062	81.480	101.510	-5.032
Overhead	4.803	179.924	-175.121	175.996	876	0	4.470	5.346
Vennootschapsbelasting	0	250	-250	250	0	0	0	0
Totaal	1.590.133	1.560.582	29.551	0	29.551	209.653	234.675	54.573

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve.

Toelichting baten en lasten

Resultaat

De gemeente Utrecht sluit het jaar 2021 af met een voordelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van 54,573 miljoen euro. Een groot deel van dit per saldo voordelige resultaat is opgebouwd uit de voordelen op de programma's Bewoners en Bestuur, Ruimtelijke Ontwikkeling, wonen & Erfgoed, Bereikbaarheid, Openbare ruimte & groen, Werk & inkomen, Onderwijs, Ondersteuning op maat, Cultuur, Samenleven & Sport en Overhead. Ook op de programma's Duurzaamheid, Economie & werkgelegenheid, Volksgezondheid en Veiligheid is een positief resultaat behaald. Een nadeel werd behaald op het programma Utrechts Vastgoed en Algemene Middelen. Bij de Eerste Bestuursrapportage 2022 doen wij voorstellen voor de inzet van het resultaat.

Bewoners en bestuur

x € 1.000

Toelichting	Resultaat
Baten	
• Hogere deelnemersbijdrage van regiogemeenten voor Economic Board Utrecht en U10 dan begroot.	207
• Hogere legesinkomsten Burgerzaken dan begroot.	701
• Overige afwijkingen	143
Totaal toegelichte afwijking	1.051

x €1.000

Toelichting	Resultaat
Lasten	
• Voordeel op bovengemeentelijke samenwerking (o.a. lagere contributie VNG) en voordeel op internationale samenwerking	144
• Voorziening Wethouders pensioenen omlaag door hogere rentestand	796
• Voorbereiding U900:onderuitputting omdat uitgaven niet synchroon lopen met de voorbereidingen.	330
• Een onderbesteding bij het Initiatievenfonds.	508
• Overbesteding wijkbureaus	-155
• Burgerzaken: personeelslasten en boeggolf. De werkelijke lasten zijn lager dan bij de 2 ^e berap geraamd.	500
• Burgerzaken: een voordeel op projectgelden/ (incidentele) budgetten.	1.000
• Een nadeel op Verkiezingen.	-683
• KCC: De lasten voor het klantcontactcentrum zijn lager dan begroot.	245
• Overige afwijkingen	136
Totaal toegelichte afwijking	2.858

Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Baten		
• Niet begrote baten in verband met het beheer van de strategische verwervingen		1.355
• Ontvangen bijdragen aan projecten van de Investeringsimpuls RSU in USP/Rijnsweerd, West en Centrum		1.192
• Rijksbijdrage voor de Regiodeal Overvecht		3.719
• Hogere baten in de binnenstedelijke grondexploitaties (9,876 miljoen euro), in de grondexploitatie Stationsgebied (0,546 miljoen euro) en in de grondexploitatie Leidsche Rijn (22,553 miljoen euro)		32.975
• Meer verhaalde plankosten op ontwikkelende (particuliere) partijen in de stad		5.044
• Meeropbrengsten uit erfpachtconversieregelingen en hogere ontvangen meerwaarden uit bestemmingswijzigingen en uit gewijzigd gebruik van erfpachtpercelen		4.318
• Overige verschillen		-37
Totaal toegelichte afwijking		48.566

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Lasten		
• Niet begrote lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen		-1.355
• Bedrijfsvoering: inzet voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht en doorbelasting van bedrijfsvoeringskosten naar projecten en ruimtelijke opgaven		-904
• Lagere lasten aan projecten van de Investeringsimpuls RSU		4.416
• Lasten voor de Regiodeal Overvecht: projectkosten en doorstortingen naar de gemeenten Zeist en Nieuwegein		-3.719
• Hogere lasten in de binnenstedelijke grondexploitaties		-2.967
• Hogere plankosten op intentie- en anterieure overeenkomsten met ontwikkelende partijen in de stad		-5.044
• Hogere kosten die zijn gerelateerd aan de meeropbrengsten uit erfpachtconversieregelingen en aan de hogere ontvangen meerwaarden uit bestemmingswijzigingen en uit gewijzigd gebruik van erfpachtpercelen		-1.311
• Overige verschillen		-127
Totaal toegelichte afwijking		--11.011

Duurzaamheid

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Baten		
• Afwijkingen op de bestedingen van rijks- en Europese subsidies in het kader van de Energietransitie en een Gezonde Leefomgeving.		-244
• Minder bijdragen als gevolg van afkoop van saneringsverplichtingen en risico's Gebiedsgericht Grondwaterbeheer en afwijking op de besteding rijkssubsidie Griftpark.		-90
Totaal toegelichte afwijking		-334

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Lasten		
• Afwijkingen op de bestedingen van rijks- en Europese subsidies in het kader van de Energietransitie en een Gezonde Leefomgeving.		356
• De uitvoering van de pilot Elektrisch Koken, enkele maatregelen circulair bouwen en een onderzoek klimaatadaptatie lopen door in 2022.		203
• Enkele activiteiten binnen het onderdeel Schone Bodem (Herinvesteringen Griftpark, Sanering Oudwijk, Loodonderzoek) lopen door in 2022.		235
Totaal toegelichte afwijking		794

Bereikbaarheid

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Baten		
• Lagere bijdragen voor projecten of subsidies ontvangen dan begroot; hier tegenover staan ook deels lagere lasten doordat projecten goedkoper zijn of doordat de baten en lasten in een ander jaar vallen (kasritme)		-4.991
• Baten parkeren zijn hoger dan begroot (ten opzichte van de inschatting bij de tweede bestuursrapportage); effect Coronamaatregelen maakt inschatting onzeker		469
• De exploitatie van de stationsstallingen heeft een andere verdeling van baten en lasten dan in de parkeerbegroting is verwerkt door de nieuwe afspraken met NS.		935
• Overige mutaties		-60
Totaal toegelichte afwijking		-3.647

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Lasten		
• Projecten afgesloten met een positief resultaat		2.656
• Per saldo lagere lasten en uitgaven projecten (zie ook baten)		4.756
• Lagere lasten door activeren projecten		397
• Lagere lasten projecten Luchtkwaliteit		1.460
• Lagere lasten op onder andere mobiliteitsonderzoek, UNed en taxidiensten		1.511
• Lagere lasten parkeerexploitatie		748
• Hogere lasten fietsparkeren stationsgebied (zie ook baten)		-1.155
• Hogere lasten coronamaatregelen in de openbare ruimte		-399
Totaal toegelichte afwijking		9.974

Openbare Ruimte en Groen

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Baten		
• Voordeel gestegen prijzen van vergoeding voor papier, karton, metaal en koper. Naast de positieve prijsontwikkelingen zijn de hoeveelheden papier en karton sterk toegenomen.		1.500
• Voordeel meer werkzaamheden uitgevoerd in de ondergrond. De kosten zijn doorberekend aan de verschillende partijen voor wie de wegen zijn open gebroken, bijvoorbeeld Nutsbedrijven.		1.083
• Voordeel Bedrijfsafval: de verwachte (begrote) omzetsdaling als gevolg van de corona pandemie is in 2021 uitgebleven als gevolg van een toename van het aantal contracten en een minder groot aantal faillissementen.		800
• Corona Rijksbijdrage Afval niet ontvangen		-600
• Nadeel als gevolg van bezwaar en beroep op aanslagen rioolheffing grootverbruik over de jaren tot en met 2020.		-339
• Overig saldo voor- en nadelen		-242
Totaal toegelichte afwijking		2.202

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Lasten		
• Voordeel Nota Beheer Openbare Ruimte: aantal projecten wordt later uitgevoerd.		3.550
• Voordeel Programmaplan 'Werk aan de Werf': budget 2021 is herbestemd voor de jaren 2021-2023.		2.642
• Voordeel CAO: afspraken over de nieuwe cao worden in 2022 uitgevoerd.		725
• Aanpassing ventilatie gebouwen Stadsbedrijven wordt uitgevoerd in 2022 in plaats van 2021.		560
• Voordeel Groen projecten: zijn in uitvoering vertraagd onder andere vanwege beperkte beschikbaarheid van materialen.		485
• Voordeel Essentaksterfte: effecten van de ziekte zijn minder hevig dan verwacht.		436
• Nadeel Bedrijfsafval: tegenover de hogere baten staan hogere lasten.		-526
• Overig saldo voor- en nadelen		512
Totaal toegelichte afwijking		8.384

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

De baten lichten we door de geringe afwijking niet toe.

Toelichting		x € 1.000
		Resultaat
Lasten		
• Lagere bestedingen coronapakketmaatregelen pakket		185
• Lagere lasten toerisme dan begroot		415
• OFU en winkelcentra		402
• Lagere lasten versterking economische structuur en overige verschillen		165
Totaal toegelichte afwijking		1.167

Werk en Inkomen

Toelichting Baten		x € 1.000
		Resultaat
Baten		
Re-integratie		
• De baten bij re-integratie zijn hoger. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door de ontvangst van ESF subsidie.		1.184
• Overige mutaties		242
Bijstand		
• Per saldo zijn de baten bij bijstand hoger dan begroot voornamelijk door TOZO		37.090
Armoede		
• De baten bij armoede zijn hoger dan begroot.		189
Totaal toegelichte afwijking		38.705

Van de hogere baten die betrekking hebben TOZO heeft 0,8 miljoen euro betrekking op 2020.

Toelichting lasten		x € 1.000
		Resultaat
Re-integratie		
• De lasten bij re-integratie op bijstellingsvoorstel budgetten crisisdienstverlening is in 2021 verlaagd.		-1.500
• Als gevolg van de genoemde ESF baten zijn de lasten hoger		-1.184
• Door de afname van het bijstandsbestand in de loop van 2021 is het budget voor formatie voor begeleiding uiteindelijk niet benut		816
		1.230
• De lasten op de re-integratieactiviteiten van het ondersteuningsmodel en daarmee samenhangende activiteiten zijn per saldo lager.		-163
• Overige mutaties		
Bijstand		
• De lasten van de bijstand zijn hoger dan begroot.		-32.723
Armoede		
• De lasten van armoede zijn lager dan begroot.		
De uitvoering van de TONK is onbesteed gebleven.		5.643
• Actieagenda schulden is gedurende het jaar verlaagd		-582
• Overige mutaties		752
Totaal toegelichte afwijking		27.711

Onderwijs

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Baten		
• Subsidies		4.085
• Overige mutaties		425
Totaal toegelichte afwijking		4.510

		x € 1.000
Toelichting		Resultaat
Lasten		
• Afschrijvingen en rente		3.064
• Subsidies		-2.878
• Voorziening		-1.290
• Onderlinge verrekeningen		2.119
• Overige mutaties		-1.000
Totaal toegelichte afwijking		15

Ondersteuning op maat

		x € 1.000
Toelichting		Bedrag
Baten		
• In 2021 zijn diverse specifieke uitkeringen (SPUK's) ontvangen, die niet in de begroting zijn verwerkt. De lasten zijn in de verantwoording gelijk aan de baten. Niet bestede middelen worden conform de regelingen ingezet in 2022 en eventueel latere jaren. Het betreft met name de regelingen voor ondersteuning van gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire, de vastgoedtransitie jeugdzorgplus en de acute jeugd Ggz.		8.800
• Door de openstelling van de Wlz voor cliënten met bijkomende Ggz-problematiek zijn veel cliënten overgegaan van de Wmo naar de Wlz. Dit is met name de oorzaak van de daling van de eigen bijdrage		-1.864
• Voor de opvang van ongedocumenteerden hebben we uit het Asiel, Migratie en Integratiefonds een incidentele subsidie ontvangen, daarnaast is er een incidentele compensatie voor coronakosten ontvangen en een incidentele vergoeding voor de kosten van crisisopvang van vluchtelingen		1.900
• Overige mutaties		375
Totaal baten		9.211

x € 1.000	
Toelichting	Bedrag
Lasten	
• Niet begrote lasten voor de ondersteuning van gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire, waarvoor een specifieke uitkering is ontvangen.	-989
• Afgelopen jaar hebben we specifieke uitkeringen ontvangen voor onder andere de vastgoedtransitie Jeugdzorgplus en acute Jeugd Ggz. Zowel de kosten die we hiervoor gemaakt hebben als de uitkeringen zijn niet begroot, maar zijn budgetneutraal.	-7.811
• De verwachte kosten voor SVMN voor 2021 zijn ongeveer 05,5 miljoen euro lager dan begroot. Daarnaast is het resultaat van 2020 en een deel van het resultaat 2019 ook verwerkt in 2021.	917
• Hogere kosten HbH, woonvoorzieningen en hulpmiddelen door het abonnementstarief, de vergrijzing en het feit dat mensen langer thuis blijven wonen	-6.209
• Hogere kosten dagbegeleiding en individuele begeleiding door vergrijzing en het feit dat mensen langer thuis blijven wonen	-2.689
• Een groeiende onderbesteding op met name de middelen beschermd wonen, welke door de uitname Wlz nog zichtbaarder is geworden	13.740
• Op de doelstelling vluchtelingen hogere kosten op met name de crisisopvang vluchtelingen opvang van ongedocumenteerden (LVV) kosten voor Plan Einstein/integratie	-3.020
• Overige mutaties	852
Totaal	-5.209
Totaal lasten	-5.209

De subsidiabele last had in 2021 1,1 miljoen euro hoger moeten zijn, maar deze lasten zijn reeds in 2020 verwerkt.

Volksgezondheid

De afwijking voor baten en voor lasten zijn te gering voor verdere toelichting.

Veiligheid

Baten

De afwijking voor baten is te gering voor verdere toelichting.

x € 1.000	
Toelichting	Resultaat
Lasten	
• Voordeel door te hoge toerekening aan programma Overhead	-347
• Lagere kosten versterking informatiepositie naar aanleiding van rellen augustus 2020	-190
• Onderbesteding budget nasleep schietincident	-155
• Overige mutaties	-23
Totaal toegelichte afwijking	-715

Cultuur

	x € 1.000
Toelichting	Resultaat
Baten	
• Bijdrage kunst in de openbare ruimteproject 'Rebus'	110
• Bijdrage in het kader van. ontwikkeling Culturele voorziening Leidsche Rijn	22
• Bijdrage in het kader ontwikkeling De Machinerie (project HUB-in)	22
• Bijdragen project 'Proeftuin stedelijke regiovorming'.	9
Totaal toegelichte afwijking	163

	x € 1.000
Toelichting	Resultaat
Lasten	
• Onderbesteding herstel en innovatiepakket 2021 in het kader van coronamaatregelen	4.429
• Onderbesteding aanloopprogramma culturele voorziening Leidsche Rijn	441
• Onderbesteding nadere regel muziekstudio's	200
• Onderbesteding project 'proeftuin stedelijke regiovorming'	173
• Saldo diverse onder- en overbestedingen	8
Totaal toegelichte afwijking	5.251

Samenleven en Sport

	x € 1.000
Toelichting	Resultaat
Baten	
Samenleven	
• Lagere huurinkomsten accommodaties Welzijn	-219
• Overige verschillen	146
Sport	
• Ontvangen Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden 2020 en 2021 Q1 en Q2	1.961
• Niet begrote verhoogde verhuurcapaciteit kunstgrasvelden op de sportparken	192
• Incidentele niet begrote opbrengsten in verband met vestiging huurafhankelijk recht van opstal (HARVO) op de sportparken	186
• Niet begrote huuropbrengsten kinderopvangorganisaties in binnenaccommodaties	185
• Incidentele meeropbrengsten buitenaccommodaties tijdens sluiting binnenaccommodaties in verband met corona	138
• Minder opbrengsten uit verhuringen en recreatief zwemmen	-147
• Balansboeking restant rijksmiddelen Sportakkoord 2020 - 2022 (reservering)	-110
• Overige verschillen	167
Totaal	2.499

x € 1.000

Toelichting	Resultaat
Lasten	
Samenleven	
• Kosten maatregelenpakket essentiële voorzieningen (MRP1) Welzijn zijn binnen Samenleven geboekt	-686
• Minder personeelslasten accommodaties Welzijn	402
• Hogere lasten sociaal makelaarschap	-256
• Lagere inzet middelen informele zorg	154
• Lagere lasten / minder aanvragen versterken sociale basis	203
• Lagere lasten volwassenen educatie (gemeentelijk budget)	186
• Onderbesteding middelen jeugd	266
• Overige verschillen	45
Sport	
• Minder personele lasten door schaarste op de arbeidsmarkt en sluiting vanwege coronamaatregelen	1.186
• Onderbesteding bandbreedte investeringen	458
• Uitkering Specifieke Uitkering IJsbanen 2020 en 2021 Q1 en Q2	-1.118
• Onderbesteding MRP1	544
• Kosten MRP1 Welzijn zijn binnen Samenleven geboekt	686
• Lagere energielasten en levering van water vanwege sluiting	207
• Overige verschillen	71
Totaal	2.346

In 2021 is een voorziening ter hoogte van 0,901 miljoen euro vrijgevallen die betrekking had op 2020.

Utrechts Vastgoed

	x € 1.000
Toelichting	Resultaat
Baten	
• Lagere externe huuropbrengst door financiële leegstand in diverse portefeuilles.	-608
• Diverse verschillen.	155
Totaal toegelichte afwijking	-453

	x € 1.000
Toelichting	Resultaat
Lasten	
• Hogere lasten op bedrijfsvoering	-1.446
• Hogere lasten op onderhoud	-1.016
• Hogere lasten door interne leegstand en bijkomende kosten in diverse portefeuilles	-880
• Lagere lasten door vertraging op investeringsprojecten.	1.925
• Lagere lasten door de wijziging van de omslagrente van 2,00% naar 1,85%	876
• Lagere lasten voor calamiteiten	326
• Lagere lasten doordat werkzaamheden voor ventilatiemaatregelen en pilot Maatschappelijke Waarde Vastgoed deels in 2022 uitgevoerd zullen worden	283
• Extra dotatie aan voorziening planmatig onderhoud t.b.v. uitvoering MJOP 2022-2031	-2.700
• Diverse verschillen	372
Totaal toegelichte afwijking	-2.260

Algemene Middelen

x € 1.000	
Toelichting	Resultaat
Baten	
• Onroerendezaakbelasting	898
• Precario-, toeristen- en hondenbelasting	-2.925
• Uitkering gemeentefonds	-239
• Dividenden	1
• Langlopende geldleningen	1.543
• Algemene stelposten	0
Totaal toegelichte afwijking	-722

x € 1.000	
Toelichting	Resultaat
Lasten	
• Budgetstructuur Leidsche Rijn	-1.918
• Onroerendezaakbelasting	-265
• Precario-, toeristen- en hondenbelasting	-30
• Langlopende geldleningen	-2.099
• Algemene stelposten	-251
• Onvoorzien	254
Totaal toegelichte afwijking	-4.310

Overhead

Baten

De afwijking op de baten is te gering voor verdere toelichting.

x € 1.000	
Toelichting	Resultaat
Lasten	
• Budgetten groei-/krimpsystematiek overhead deels nog niet toegerekend	1.670
• Vertraging en uitstel bij ICT-projecten	2.414
• Voordeel op Facilitaire Zaken onder andere door lage energie- en onderhoudskosten	995
• Vertraging en uitstel bij HRM-projecten	690
• Nadeel bij ICT, gedekt door een onttrekking aan de vaste activareserve	-1.936
• ICT Investerings	-1.109
• Nadeel bij W&I, gedekt door een onttrekking aan de vaste activareserve	
• Wigo4it	-662
• Toename van dwangsommen en proceskosten bij Juridische Zaken	-248
• Overige mutaties	
Totaal toegelichte afwijking	1.814

Vennootschapsbelasting

Geen afwijking.

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten vanuit de realisatie 2021 gespecificeerd.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht zijn gehanteerd zijn:

- hoofdzakelijk posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,1 miljoen euro);
- posten boven de 0,5 miljoen euro worden afzonderlijk toegelicht;
- posten als incidenteel worden aangemerkt indien sprake is van eenmalige baten en lasten;
- de resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn).

De incidentele baten en lasten zijn verantwoord en verder toegelicht op de programma's. Via de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden (onder andere) de incidentele baten en lasten verwerkt bij resultaatbestemming.

Tabel

		x € 1.000				
		Realisatie 2021		Begroting 2021		
Programma	Omschrijving	Exp/Res	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bewoners en Bestuur						
	Utrecht 900	Expl	590		920	
	Inkomstenderving leges Burgerzaken			500		-200
	Boeggolf, minder efficiënte inzet Burgerzaken	Expl	1.100		1.600	
	Reisdocumenten bezorging	Expl	313		350	
	Extra kosten Verkiezingen	Expl	1.983		1.300	
	KCC meer personeel	Expl	0		200	
	Project Staatloosheid	Expl	0		331	
	Project weerbare overheid	Expl	120		170	
	Project studenteninschrijvingen	Expl	60		250	
	Huwelijksplanner	Res	92		92	
	Transitie Wijken	Res/Expl	47		47	
	Initiatievenfonds	Res/Expl	290		550	
	Vernieuwen Participatie	Res	94		130	
	U in de Wijk	Res/Expl	100		100	
	Onverm. corona internationale zkn	Expl	-170		-170	
Stedelijke Ontwikkeling						
	Implementatie Omgevingswet	Expl	2.492	27	2.691	
	Extra inzet Woningmarkt in balans/onttrekking woonfonds	Res/Expl	150	150	150	150
	Nieuwe woonconcepten	Expl	0	339	339	339
	Bouw en woningtoezicht Pilot Goed verhuurderschap	Expl.	88	0	210	0
	Thuis voor iedereen (corona maatregelpakket 4)	Res/Expl	320		320	
	Overige ontwikkeling passende huisvesting (corona maatregelpakket)	Res/Expl	170		170	

x € 1.000

Programma	Omschrijving	Exp/Res	Realisatie 2021		Begroting 2021	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Digitalisering Erfgoed	Expl	70		200	
	Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulier	Expl	254	3.306		3.000
	Conversieregelingen erfpachten	Expl	790	4.074		1.000
	Verkoop en uitgifte in erfpacht van gemeentelijke eigendommen	Expl	419	1.077	634	635
	Investeringsimpuls RSU	Res	7.558	1.192	11.973	
Duurzaamheid						
	Sanering Nedereindseplas	Expl	254		288	
	Vervangingsinvesteringen Griftpark	Expl	127		191	
	Lood in Oudwijk	Expl	593		651	
	Griftpark subsidie	Expl	541	541	611	611
	Loodbeleid	Expl	106		187	
	Europese subsidies	Expl.	341	341	328	328
	Invest.klimaat Utrecht Circulair	Expl.	200		250	
	Ontw. Transitievisie Warmte	Expl.	164		164	
	Overig	Expl	125		165	
Bereikbaarheid						
	Meerjarige investeringen bereikbaarheid	Res	17.886	9.483	17.886	12.087
	Corona Maatregelen in de openbare ruimte	Expl	1.499	422	1.100	500
	Inkomstenderving parkeren	Expl		5.361		4.905
Openbare Ruimte en Groen						
	Corona Afvalinzameling, transport en verwerking	Expl.	848	0	318	0
	Corona Afval Rijkscompensatie	Expl.	0	0	0	570
	Corona ventilatie Gebouwen	Expl.	0	0	560	0
	Corona Groenstructuurplan	Expl.	550	0	550	0
	Corona buitenruimte maatregelen	Expl.	469	0	330	0
	Corona Markten maatregelen	Expl.	208	0	314	0
	Corona Bedrijfsvoering inzet personeel	Expl.	271	0	216	0
	Corona recreatie deelnemersbijdrage	Expl.	142	0	0	0
	Corona handhaving	Expl.	143	0	0	0
	Corona bijplaatsingen ondergrondse containers	Expl.	100	0	100	0
	Subsidie NL Schoon	Expl.	569	569	569	569
	Essentaksterfte	Expl/res	364	800	800	800
	Toegankelijkheid voorzieningen	Expl.	263	0	275	0
	Bomenfeestdag 900 jaar Utrecht	Expl.	160	0	160	0
	Verkoop materieel	Expl.	0	137	0	0

x € 1.000

			Realisatie 2021		Begroting 2021	
Programma	Omschrijving	Exp/Res	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen						
	Corona maatregelenpakket 3	Expl	1.481	1.666	1.666	1.666
Werk en Inkomen						
	TOZO	Expl	31.777	36.790	0	0
	Werkbeweging	Expl	2.300	0	2.500	0
	ESF	Expl	1.184	1.184	0	0
	Maatregelenpakket 3	Expl	522	0	1.338	0
	Utrechtse Werktafel (Perspectief op Werk ect.)	Expl/Res	1.290	0	1.291	0
	Crisisdienstverlening	Expl/Res	273	0	514	0
	RMT Bijdrage	Expl	168	205	0	0
	Actieagenda schuldenvrij	Expl	2.362	10	1.780	0
	Verstrekken bestaan zekerheid	Expl	2.256	0	2.256	0
	TONK	Expl	2.116	0	2.759	0
Onderwijs						
	Storting reserves	Res/Expl	2.779		2.779	
	Onttrekking reserves	Res/Expl		6.287		6.287
	Storting voorziening	Expl	1.290			
	Corona gerelateerde kosten	Expl	430			
	Ontvangen bijdragen	Expl		238		
	MRP-3	Expl		500		
Ondersteuning op Maat						
	Versneld vernieuwen	Expl	6.519		7.200	
	Incidentele middelen	Expl	675		825	
	Resultaat 2020	Expl	3.800		3.800	
	Coronameerkosten Wmo	Expl	3.900		3.900	
	Living lab Eerst een thuis	Expl	4.732		4.714	
	Vorbereidingsbudget inburgering	Res	685	685	685	685
	Landelijke Vreemdelingenvoorziening	Expl	2.868	2.868	2.868	2.868
	Maatschappelijke begeleiding	Expl	365	365	365	365
	AMIF subsidie opvang ongedocumenteerden	Expl	1.000	1.000		
	Vergoeding coronakosten opvang ongedocumenteerden	Expl	300	300		
	Noodopvang vluchtelingen	Expl	500	500		
	ICT middelen inburgering	Expl	114	114		
	Einde lening inburgeringsplichting (DU)	Expl	82	82		
Volksgezondheid						
	Pakket 2.2 Kansrijke start jonge kind	Expl	370		460	
	Corona gerelateerde kosten	Expl	800		645	
	Specifieke uitkeringen i.v.m. preventie (Lokaal preventie akkoord, leefstijlinterventies)	Expl	219	219	651	651

			Realisatie 2021		Begroting 2021	
Programma	Omschrijving	Exp/Res	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Veiligheid						
	Specifieke uitkering ondermijning (BOTOC)	Expl.	190	190	410	410
	Corona gerelateerde kosten	Expl	1.281		1.430	
	Versterkingsgelden	Expl	649	649	545	545
	Schietincident / Veilige steden	Res.		226		226
	Overig	Expl	174	174	73	73
	CTB	Expl	225			
Cultuur						
	Herstel- en innovatiepakket Coronamaatregelen	Expl	3.371	0	7.800	0
	Proeftuin stedelijke regiovorming	Expl	49	9	212	0
	HUB-IN	Expl	22	22	0	0
Samenleven en Sport						
	Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (Rijk) 2021	Expl		1.267		1.267
	Incidentele opbrengsten i.v.m. vestiging HARVO	Expl		186		0
	Ontvangen Specifieke Uitkering IJsbanen/Zwembaden 2021 Q1 en Q2	Expl		1.382		0
	Ontvangen Specifieke Uitkering IJsbanen Zwembaden 2020	Expl		1.411		832
	Onderbesteding maatregelenpakket essentiële voorzieningen (MRP1)	Expl	-544		0	
	Onderbesteding subsidie Vechtse Banen	Expl	-200		0	
	Dotatie reserve vervanging zwembaden	Res	2.300		2.300	
	Vrijval voorziening grasmat Zoudenbalch	Expl	-793		-793	
Utrechts Vastgoed						
	Vastgoedbeheer	Res		1.182		1.182
	Energie neutraal Kernvastgoed	Res	590	0	590	0
	Stadskantoor	Res	5.813	197	5.813	197
	Leegstand Utrechts Vastgoed	Res	2.700	2.039	2.700	2.039
	Calamiteiten Utrechts Vastgoed	Res	315	315	315	315
	Bedrijfsvoering	Expl	361		0	
	Corona - Steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht	Expl	0	216	80	420
	Corona - Ventilatiemaatregelen (quick wins)	Expl	257		390	
	Pilot Maatschappelijke Waarde Vastgoed	Expl	0		150	
	Interne bijdragen investeringsprojecten	Expl	-100		0	
	Overig	Expl	-80		0	

x € 1.000

Programma	Omschrijving	Exp/Res	Realisatie 2021		Begroting 2021	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Extra dotatie aan voorziening planmatig onderhoud ten behoeve van uitvoering MJOP 2022-2023	Expl	2.700			
Algemene Middelen						
	Corona compensatie	Expl		3.600		
	Toeristenbelasting	Expl		2.058		5.025
	Incidentele belastingmeevaller	Expl		95		
Overhead						
	Specifieke coronakosten BSN	Expl	2.787		2.735	
	Overige ontwikk. Overhead	Expl	800		800	
	Overige ontwikk. decentr overhead	Expl	650		650	
Vennootschapsbelasting						
Totaal			140.827	96.650	117.766	50.347

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Bewoners en Bestuur

• Utrecht 900

De voorbereidingen voor de viering van Utrecht 900 jaar stadsrechten lopen niet helemaal synchroon met de toegekende jaarbudgetten. Dat leidde tot een onderuitputting op het budget van 0,330 miljoen euro. We zullen een bestedingsvoorstel voor dit bedrag indienen om de viering in 2022 volgens plan te laten verlopen

• Inkomstenderving leges Burgerzaken

Bij de tweede bestuursrapportage gingen we voor 2021 uit van een inkomstenderving van 0,2 miljoen euro. Door de versoepelingen in het tweede kwartaal zagen we de (inhaal) vraag enorm toenemen (de zogenoemde boeggolf). Ook in het laatste kwartaal richting de kerstvakantie zagen we een hogere stijging dan begroot). Hierdoor hebben we een positief resultaat.

• Boeggolf, minder efficiënte inzet Burgerzaken

Bij de tweede bestuursrapportage raamde we een tekort van maximaal 1,6 miljoen euro op de lasten van burgerzaken. Deze raming ging er van uit dat zolang de RIVM-richtlijnen gelden dit leidt tot efficiency-verlies (meer inzet personele capaciteit) en de verwachting van een enorm inhaalvraag (de zogenoemde boeggolf). Deze raming is ook 'incidenteel' verwerkt in de actuele begroting. De werkelijke lasten zijn lager door de versoepelingen gedurende het jaar en ook omdat inmiddels ervaringen zijn opgedaan met de coronamaatregelen en in 2021 de dienstverlening op het maximaal toegestane niveau door is blijven lopen door middel van een intensieve monitoring en aanpassing van de planning om de vraag en personele inzet optimaal in te zetten.

• Reisdocumenten thuisbezorgen

Vanwege de coronapandemie hebben we het gehele jaar de reisdocumenten 'gratis' thuis laten bezorgen.

• KCC meer personeel

Bij de tweede bestuursrapportage gingen we in onze prognose nog uit een verwacht tekort van 0,2 miljoen euro (deze is tevens incidenteel verwerkt in onze actuele begroting).

Deze inschatting was gebaseerd op de ervaringscijfers in 2020 waarin door de coronamaatregelen het Klantcontactcentrum extra ureninzet heeft moeten plegen. Over de gehele linie zijn er in 2021 minder uren ingezet waardoor de kosten lager uitvallen dan bij de tweede bestuursrapportage is ingeschat. Dit

komt met name door de kleine afname van het aantal telefoongesprekken in vergelijking met vorig jaar/de prognose. Het aantal chatcontacten (live chat en GEM) is fors toegenomen maar het volume van het telefoonverkeer (bijna 65% van de contacten excl. websitebezoek) blijft dominant voor het verloop van de kosten.

- **Extra kosten Verkiezingen**

Deze kosten waren voorzien bij de tweede bestuursrapportage (incidenteel begroot en gerealiseerd). De afwijking is conform de rijksbijdrage (compensatie corona) die in het gemeentefonds beschikbaar is gesteld voor Utrecht. Deze dekking zit in het programma algemene middelen.

- **Projecten (Staatloosheid, weerbare overheid, studenteninschrijvingen en Huwelijksplanner).**

Doordat alle aandacht dit jaar was gericht op het wegwerken van 'de inhaalvraag' en het laten doorlopen van de dienstverlening aan de burgers hebben een aantal projecten dit jaar vertraging opgelopen

- **Transitie Wijken**

Dit betreft het incidenteel doorgeschoven budget in 2020 van 0,047 miljoen euro voor de transitie Wijken om de taken, capaciteit en inzet van de wijkbureaus in overeenstemming te brengen met de opgaven die er zijn.

- **Initiatievenfonds**

Van het incidenteel doorgeschoven budget in 2020 (0,550 miljoen euro) ten behoeve van grote sporten, spelen en bewegen aanvragen in de openbare ruimte is voor 0,260 miljoen euro aan projecten nog niet tot uitvoer gekomen in 2021.

- **Vernieuwen Participatie**

Bij de Voorjaarsnota 2019 is incidenteel 0,13 miljoen euro voor 2021 toegezegd voor het vernieuwen van de participatie. De werkelijke lasten in 2021 waren 0,094 miljoen euro.

- **U in de Wijk**

Bij de Voorjaarsnota 2019 is incidenteel 0,1 miljoen euro voor 2021 toegezegd voor U in de Wijk.

- **Onvermijdelijke corona internationale zaken**

Door corona werden enkele bovengemeentelijke en internationale activiteiten afgelast of uitgesteld. Hierdoor is het budget niet volledig besteed.

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Nieuwe woonconcepten

Voor de ontwikkeling van nieuwe woonconcepten is een deel van het budget 2020 met een bestedings- en dekkingsvoorstel toegevoegd aan het budget 2021. In 2021 waren deze initiatieven en woonconcepten onder regie van gemeente nog in de opstart- en voorbereidingsfase. Hierdoor is het budget niet volledig besteed. De uitvoering loopt door in 2022.

Extra inzet Woningmarkt in balans/onttrekking woonfonds

In 2021 0,150 miljoen euro onttrokken uit de reserve Woonfonds ten behoeve van extra inzet Woningmarkt in balans.

Pilot goed verhuurderschap/ discriminatie op de woningmarkt

In 2020 hebben we een meerjarige subsidie ontvangen (0,250 miljoen euro van 2020 t/m 2022) van het Rijk voor Pilot goed verhuurderschap/ discriminatie op de woningmarkt. De lasten bedragen in 2021 0,007 miljoen euro.

Bouw en Woningtoezicht Pilot Goed Verhuurderschap

In december 2018 is via een doeluitkering bij het gemeentefonds 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het project Pilot handhaving en goed verhuurderschap. Dit geld is bestemd om de inzet op dit terrein te verbreden. In 2021 is van dit bedrag 0,379 miljoen euro besteed, waardoor er 0,121 miljoen euro resteert.

Thuis voor Iedereen

Er is in 2021 0,490 miljoen euro onttrokken uit de Corona reserve ten behoeve van thuis voor iedereen en extra inzet personeel.

Digitalisering Erfgoed

Bij de Voorjaarsnota 2021 heeft de raad meerjarig incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de digitalisering van erfgoeddata en -documentatie (0,2 miljoen euro voor 2021).

Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulieren

De in rekening gebrachte meerwaardes als gevolg van gewijzigd gebruik van erfpachtperceel leiden tot incidentele baten (3,306 miljoen euro) en lasten (0,254 miljoen euro).

Conversieregelingen erfpacht

Afhandeling van de aanvragen uit de erfpachtconversieregelingen heeft geleid tot een opbrengst van 4,074 miljoen euro. De uitvoerings- en afschrijvingskosten bedragen 0,790 miljoen euro.

Verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen

De baten uit de verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen bedragen 1,077 miljoen euro, de afhandelingskosten 0,419 miljoen euro.

Investeringsimpuls RSU

Zie toelichting programmareserve Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed.

Duurzaamheid

Bodem

- Van de incidentele rijksmiddelen voor de Nedereindseplas die voor 2021 waren begroot resteert een bedrag van 0,034 miljoen euro. Voor Nedereindseplas is een reserve gevormd en met het Rijk wordt over de inzet van de middelen overleg gevoerd. De werkelijke lasten waren in 2021 0,254 miljoen euro.
- In 2020 is een subsidie toegekend voor onderzoek bij het Griftpark. In 2021 was daarvoor 0,611 miljoen euro aan baten en lasten begroot. De gerealiseerde lasten en baten zijn 0,541 miljoen euro.
- De uitvoering van de herinvesteringen Griftpark is doorgeschoven aangezien eerst de resultaten van het Bestparc onderzoek bekend moeten zijn. Voor de herinvesteringen resteert een bedrag van 0,064 miljoen euro. De werkelijke lasten waren in 2021 0,127 miljoen euro.
- De lood saneringswerkzaamheden in Oudwijk zijn afgerond in 2021. De werkelijke lasten in 2021 waren 0,593 miljoen euro. Het resterende bedrag van dit incidentele budget is 0,058 miljoen euro.
- Onderdeel van het aanvullende bodemconvenant 2018-2020 zijn de incidentele middelen voor ontwikkeling van loodbeleid (waaronder sanering speellocaties). Hiervan is 0,081 miljoen euro nog niet besteed. In 2021 waren de werkelijke lasten hiervan 0,106 miljoen euro.

Europese subsidies

Op de Europese projecten IRIS Smart Cities, Urge, Reduces en CCCB was er 0,328 miljoen euro aan baten en lasten begroot. In 2021 is er 0,341 miljoen euro besteed, waarbij het verschil is verrekend met de al ontvangen subsidies.

Investeringsklimaat Utrecht Circulair

In de jaren 2020 t/m 2022 is er jaarlijks 0,250 miljoen euro toegekend voor maatregelen ter bevordering van het investeringsklimaat voor circulaire bedrijven. In 2021 is 0,200 miljoen euro uitgegeven en loopt een deel van de uitvoering door in 2021.

Ontwikkeling Transitievisie Warmte

In 2020 is zijn er aanvullend incidentele middelen ontvangen vanuit het rijk voor het realiseren van de Transitievisie Warmte. In 2021 zijn de resterende middelen van 0,164 miljoen euro geheel besteed.

Overig

Op overige incidentele budgetten binnen het programma Duurzaamheid in het kader van Klimaatadaptatie en de Energieloketten is 0,125 miljoen euro uitgegeven.

Bereikbaarheid

Meerjarige investeringen bereikbaarheid

De toelichting is opgenomen bij de toelichting op de reserve bereikbaarheid.

Coronamaatregelen in de openbare ruimte

De lasten en baten voor de coronamaatregelen in de openbare ruimte bedroegen in 2021 respectievelijk 1,499 miljoen euro en 0,422 miljoen euro. De toelichting is terug te vinden bij het programma bereikbaarheid, prestatiedoelstelling 1 (Utrecht is een aantrekkelijke en bereikbare stad die duurzaam, leefbaar en gezond is) onder het kopje 'corona'.

Inkomstenderving parkeren

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn we bij de tweede bestuursrapportage uitgegaan van een negatief parkeerresultaat van 4,905 miljoen euro. Deze lagere baten zijn incidenteel in de parkeerbegroting verwerkt. Door de aangescherpte coronamaatregelen in het vierde kwartaal is de derving 0,456 miljoen euro hoger uitgevallen.

Openbare Ruimte en Groen

Corona Afvalinzameling, transport en verwerking

Het hoge ziekteverzuim onder het eigen personeel als gevolg van de corona pandemie heeft ervoor gezorgd dat er meer gebruik is gemaakt van inhuurkrachten.

Ter bescherming van de medewerkers van de inzameldienst zijn er diverse beschermende maatregelen genomen zoals bebording, hesjes, lunchpakketten, extra schoonmaak van voertuigen en het inhuren van voertuigen wegens vertraging van levering van onderdelen die uit Spanje moesten komen.

Corona Afval Rijkscompensatie

Vanuit de Rijksoverheid is een toezegging gedaan voor een corona rijksbijdrage voor de toegenomen kosten voor afval. Dit bedrag is echter niet binnengekomen in 2021.

Corona ventilatie Gebouwen

Aanpassing ventilatie gebouwen Stadsbedrijven wordt uitgevoerd in 2022 in plaats van 2021.

Coronamaatregelen Groenstructuurplan

Vanuit het Coronamaatregelenpakket 4: Investeren met maatschappelijk rendement is er in 2021 0,550 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versneld realiseren van het Groene Lint Overvecht (0,150 miljoen euro), de vergroening van Rivierenwijk (0,200 miljoen euro) en de Groene Ommetjes in de stad (0,200 miljoen euro). Deze middelen zijn in 2021 geheel besteed.

Corona buitenruimte maatregelen

De corona gerelateerde kosten betreffen voornamelijk fysieke maatregelen in de Openbare Ruimte. Onder andere verkeersmaatregelen, extra verkeersborden, cirkels in de parken, extra verkeersregelaars en een aantal extra toiletvoorzieningen zijn ten laste gebracht van deze post.

Corona Markten maatregelen

Het goed en beheerst volgens de maatregelen organiseren van de markten zorgt ervoor dat kosten toenemen. Denk hierbij aan het inzetten van verkeersregelaars en het faciliteren in (veiligheid) voorzieningen als huur en onderhoud van toiletvoorzieningen, desinfectiezuilen, verkeersregelaars en de inzet van handhavers.

Corona Bedrijfsvoering inzet personeel

Extra inzet personeel Bedrijfsvoering voor veilig en gezond werken, informatiebeheer en beveiliging (thuiswerken), communicatie en personeelsadvisering.

Corona recreatie deelnemersbijdrage

Recreatieschap Stichtse Groenlanden heeft regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. De regelingen met de recreatieondernemers zijn getroffen om de continuïteit van deze ondernemingen te waarborgen. Een deel van de verschuldigde huren en pachten is kwijtgescholden. Hierdoor is sprake van minder inkomsten uit exploitatie bij de recreatieschappen en dit is opgevangen door een eenmalig hogere deelnemersbijdrage in 2021; voor Utrecht een bedrag van 0,142 miljoen euro.

Corona handhaving

Extra inzet van toezicht en handhaving in de openbare ruimte als gevolg van de coronamaatregelen.

Corona bijplaatsingen ondergrondse containers

Gevolgen van corona op het verwijderen van bijplaatsingen bij ondergrondse inzamelpunten is ingeschat op 0,1 miljoen euro.

Subsidie NL Schoon

0,569 miljoen euro lasten en 0,569 miljoen euro baten Project Subsidie NL Schoon. Doelstelling van het project is minder zwerfafval.

Essentaksterfte

0,8 miljoen euro is uit de reserve Essensterfte gehaald op basis van de geschatte uit te voeren werkzaamheden. De effecten van de ziekte zijn echter niet zo hevig geweest als van tevoren verwacht. De werkelijke lasten bedragen 0,364 miljoen euro.

Toegankelijkheid voorzieningen

Er is incidenteel budget beschikbaar om de toegankelijkheid van de voorzieningen te verbeteren.

900 jaar Utrecht - Bomenfeestdag

In navolging van het amendement A30/2021 is er in 2021 0,160 miljoen euro beschikbaar gesteld voor herinneringsbomen in elke wijk van de stad. Van het budget is 0,164 miljoen euro uitgegeven.

Verkoop materieel

Opbrengsten uit verkoop van materieel.

Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen

Er zijn incidentele baten van 1,666 miljoen euro begroot voor het corona maatregelen pakket 3. Hiervan is 1,481 miljoen euro uitgegeven.

Werk en Inkomen

- Incidentele baten van 36,790 miljoen euro voor TOZO. Incidentele lasten TOZO 31,777 miljoen.
- Van het incidenteel beschikbare budget van 2,5 miljoen euro voor opgave Werkbeweging is 2,3 miljoen euro besteed.
- Ontvangst en besteding van incidentele regionale ESF subsidies ter grootte van 1,184 miljoen euro.
- Van het incidenteel beschikbare budget van 1,338 miljoen euro voor de uitvoering van corona maatregelenpakket 3 is 0,522 miljoen euro besteed.
- Het incidenteel beschikbare budget voor de Utrechtse Werktafel (arbeidsmarktregio) van 1,291 miljoen euro is in 2021 uitgegeven. Dit betreft onder meer de uitvoering van Perspectief op Werk.
- Van het incidenteel beschikbare budget van 0,514 miljoen euro voor crisisdienstverlening is 0,273 miljoen euro besteed. Dit betreft het Regionaal Mobiliteitsteam en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Daarnaast is nog een niet begrote RMT bijdrage van 0,205 miljoen euro ontvangen.

- Voor de actieagenda schuldenvrij is incidenteel 1,780 miljoen euro begroot. De actieagenda sluit met een te kort van 0,582 miljoen euro.
- Vanuit het werkpakket versterken bestaanszekerheid is incidenteel 2,256 miljoen euro toegevoegd aan de begroting. Dit is uitgegeven.
- Voor de uitvoering van de regeling TONK is 7,759 miljoen euro toegevoegd. Hiervan is 2,116 miljoen euro uitgegeven.

Onderwijs

Reserves

Binnen Onderwijshuisvesting is voor een bedrag van 2,779 miljoen euro gestort in de reserves en een bedrag van 6,287 miljoen euro onttrokken uit de reserves.

Voorziening Directievilla

Voor de Directievilla is een voorziening van 1,290 miljoen euro gevormd voor achterstallig onderhoud.

Corona gerelateerde kosten

De impact van Corona maatregelen blijft binnen Onderwijshuisvesting beperkt. Er is voor 0,139 miljoen euro uitgegeven aan ventilatiemaatregelen Corona.

Voor het treffen van 1.5 meter maatregelen binnen scholen is er 0,254 miljoen euro aan corona gerelateerde kosten gemaakt.

Overige corona gerelateerde kosten bedroegen 0,037 miljoen euro.

Ontvangen bijdragen

De baten zijn 100K hoger door de bijdrage van het Samenwerkingsverband voor Sterk VO.

De baten zijn 138K hoger door het vooruit ontvangen bedrag aan Rijksmiddelen voor RMC te besteden in 2022-2024.

MRP-3

In het kader van stimuleren stages en werkplekken waren de baten 500K hoger, waarvan 444K is voorgesteld middels bestedings-en dekkingsvoorstel naar volgend jaar mee te nemen.

Ondersteuning op Maat

Asiel en Integratie

- Voorbereidingsbudget inburgering: Dit betreffen incidentele middelen uit de algemene reserve die via een B&D-voorstel in 2021 beschikbaar waren gesteld voor de implementatie van de veranderopgave inburgering.
- Landelijke Vreemdelingenvoorziening: Het Rijk heeft in 2021 incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de LVV-pilot.
- Maatschappelijke begeleiding: Dit betreft voorfinanciering van het Rijk voor de uitvoering van maatschappelijke begeleiding voor statushouders zoals gecommuniceerd in de meicirculaire 2021.
- AMIF subsidie opvang ongedocumenteerden: in 2021 is een subsidie uitgekeerd uit het Asiel, Migratie en Integratiefonds van het Rijk.
- Vergoeding coronakosten opvang ongedocumenteerden: dit betreffen de middelen die van het Ministerie van Justitie en Veiligheid verkregen zijn voor extra kosten die ten behoeve van corona zijn gemaakt in de opvang van ongedocumenteerden.
- Noodopvang vluchtelingen: Dit jaar zijn extra kosten gemaakt om een noodopvang voor vluchtelingen in Utrecht te realiseren. Dit betreffen de baten die hiervoor zijn verkregen van het COA.
- ICT middelen inburgering: via de decembercirculaire 2021 hebben we incidenteel middelen ontvangen voor de ICT kosten die in het kader van de wet inburgering gemaakt worden.
- Einde lening inburgeringsplichtig: via de decembercirculaire 2021 hebben we incidenteel middelen ontvangen voor de begeleiding van een groep inburgeraars die het einde van hun lening hebben bereikt maar wel inburgeringsplichtig zijn.

Wmo

- Living lab Eerst een thuis: in 2020 en 2021 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor de aanpak van dak- en thuisloosheid (totaal 22,4 miljoen euro). De middelen worden meerjarig ingezet voor Eerst een thuis. In 2021 is er voor 4,7 miljoen euro begroot en gerealiseerd. Het nog resterende budget van 14,5 miljoen euro is opgenomen in de begroting 2022.
- Bij de tweede bestuursrapportage zijn middelen toegevoegd aan de begroting voor de meerkosten van corona binnen de Wmo. Dit betrof 0,4 miljoen euro kosten als gevolg van meerkosten op ambulante zorg en 3,5 miljoen euro voor de maatschappelijke opvang voor met name het openen van extra locaties.

Jeugd

- Versneld vernieuwen: zie ook de toelichting in het programma ondersteuning op maat. Vanuit de coronapakketten is geld beschikbaar gesteld voor versneld vernieuwen. Een deel van de kosten (en de begroting) is doorgeschoven naar 2022, voor de rest is het grootste deel uitgegeven.
- Incidentele middelen: bij de meicirculaire hebben we 8,7 miljoen euro ontvangen aan incidentele middelen voor jeugd. 1,4 miljoen euro hiervan is ingezet, waarvan 0,825 miljoen euro op dit programma.
- Bij de tweede bestuursrapportage van 2020 werd een resultaat verwacht van 3,8 miljoen euro. Dit resultaat is incidenteel toegevoegd aan 2021 en volledig gebruikt.

Volksgezondheid

Pakket 2.2. Kansrijke start jongen kind

Vanuit het Coronamaatregelenpakket 2.2. is in 2021 0,460 miljoen euro toegevoegd aan de begroting. Er is 0,368 miljoen euro besteed aan versterken interventies en vernieuwen samenwerking (transformatie agenda onderwijs).

Corona gerelateerde kosten

0,800 miljoen euro lasten als gevolg van corona. De incidentele lasten betroffen met name de inzet op de gevolgen voor psychische gezondheid, ondersteuning in de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg en de inzet van de vaccinatiewerkgroep.

SPUKs t.b.v. preventie

In 2021 is in totaal 0,651 miljoen euro opgenomen in de begroting. 0,451 miljoen euro in verband met extra interventies om gezonde leefstijl te bevorderen en 0,200 miljoen euro uit de lokale preventie akkoorden. Er is respectievelijk 0,113 miljoen euro en 0,105 miljoen euro besteed. Restant budgetten zijn als nog te besteden middelen opgenomen in de jaarrekening. De geoormerkte middelen zullen in 2022 besteed worden.

Veiligheid

Specifieke uitkering ondermijning (BOTOC)

In 2021 hebben we een deelbedrag van de subsidie Specifieke uitkering preventieve aanpak ondermijning (BOTOC) ontvangen. Een deel van de subsidie is besteed, maar het project (en de subsidie) loopt door in 2022.

Corona gerelateerde kosten

Corona en de daaraan verbonden maatregelen heeft in 2021 geleid tot incidentele lasten.

Versterkingsgelden

In 2021 hebben we versterkingsgelden ontvangen vanuit de NCTV ten behoeve van de lokale en integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. Daarnaast waren er nog middelen over uit 2020 die zijn besteed in 2021.

Schietincident / Veilige steden

De beschikbare middelen uit de reserve ten behoeve van afwikkeling schietincident en veilige steden/straatintimidatie hebben in 2021 nog niet tot bestedingen geleid.

Overig

In 2021 hebben we diverse kleine incidentele baten ontvangen waaraan incidentele lasten verbonden zijn. Denk hierbij aan projecten als Kort gestraft, langdurig nut en Koersen en kansen.

CTB

In 2021 hebben we incidentele kosten gemaakt voor de invoering van het CoronaToegangsBewijs (CTB). Naar verwachting worden de kosten geheel vergoed uit de middelen die via de Veiligheidsregio door het Rijk beschikbaar zijn gesteld.

Cultuur

- **Herstel- en innovatiepakket Coronamaatregelen**

Dit betreffen de lasten die samenhangen met de uitvoering van het herstel- en innovatiepakket Cultuur en Erfgoed in 2021 in het kader van de coronamaatregelen. Het totaalbedrag aan lasten van 3,371 miljoen euro heeft betrekking op de verschillende subsidieregelingen als ook op de opdrachten die in het kader van het herstel- en innovatiepakket zijn verstrekt.

- **Proeftuin stedelijke regiovorming**

In 2019 heeft het ministerie van OCW besloten om samen met de Gemeente Utrecht, de provincie Utrecht en de gemeente Amersfoort te participeren in de proeftuinen die zijn voortgekomen uit de profielen voor de culturele stedelijke regio. De lasten en baten die hiermee samenhangen in 2021 zijn respectievelijk 0,05 en 0,01 miljoen euro. Het project 'proeftuin stedelijke regiovorming' beslaat meerdere jaren en is met toestemming van het ministerie van OC en W verlengd naar 2022 door vertraging in verband met de coronacrisis.

- **HUB-in**

HUB-IN is een Europees project dat gaat over het transformeren van (industriële) erfgoed(gebieden) naar culturele en creatieve functies. Voor dit project is vanuit Utrecht 'de Machinerie' als case ingebracht. De lasten in 2021 voor HUB-IN zijn 0,02 miljoen euro. Deze lasten zijn gedekt vanuit de bijdrage die vanuit Europa is toegekend.

Samenleven en Sport

- **Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (Rijk) 2021**

Uit de regeling TVS Corona van het rijk is voor 2021 een uitkering ontvangen van 1,266 miljoen euro ter dekking van de kwijtgescholden huur.

- **Ontvangen Specifieke Uitkering IJsbanen/Zwembaden 2021 Q1 en Q2**

Uit de regeling specifieke uitkering zwembaden en IJsbanen COVID-19 is voor 2021 1,381 miljoen euro ontvangen. Dit was niet begroot.

- **Ontvangen Specifieke Uitkering IJsbanen Zwembaden 2020**

Uit de regeling specifieke uitkering zwembaden en IJsbanen Corona is voor 2020 1,411 miljoen euro ontvangen. Dit is 0,579 miljoen euro meer dan begroot.

- **Onderbesteding maatregelenpakket essentiële voorzieningen (MRP1)**

Vanuit maatregelenpakket 1 is in 2021 0,5 miljoen euro minder uitgegeven.

- **Dotatie reserve vervanging zwembaden**

Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Voor 2021 wordt voorzien dat het budget incidenteel niet volledig wordt benut. Door het overschot te reserveren wordt het toekomstige knelpunt op de vervanging van de zwembaden beperkt.

- **Vrijval voorziening grasmat Zoudenbalch**

Gemeente Utrecht heeft een nieuwe huurovereenkomst met FC Utrecht afgesloten voor de huur van een kunstgrasveld op Zoudenbalch. De kosten van het kunstgrasveld worden gedekt vanuit de huuropbrengsten. De opgebouwde voorziening voor de vervanging van het veld kan daarom vrijvallen. Dit ook in aansluiting bij de bevindingen uit het accountantsverslag bij de Jaarstukken 2020.

Utrechts Vastgoed

Vastgoedbeheer, Energieneutraal Kernvastgoed, Stads Kantoor, Leegstand Utrechts Vastgoed en Calamiteiten Utrechts Vastgoed

Zie toelichting bij programmareserves Utrechts Vastgoed.

Bedrijfsvoering

Incidentele kosten van 0,361 miljoen euro door het project 'Grip op informatie' en door begeleidingskosten voor de transitie naar de nieuwe Vastgoedorganisatie Utrecht.

Corona - Steunmaatregel huurders Vastgoedorganisatie Utrecht

Incidenteel minder baten binnen het programma Utrechts Vastgoed van 0,261 miljoen euro, bestaande uit 0,313 miljoen euro aan voorlopige huurkorting voor de periode januari-december 2021 en 0,097 miljoen euro aan minder aangevraagde huurkorting voor de periode juli-december 2020.

Corona - Ventilatiemaatregelen (quick wins)

Incidentele kosten van 0,257 miljoen euro voor werkzaamheden om verbeteringen te realiseren op het gebied van ventilatie.

Pilot Maatschappelijke Waarde Vastgoed

De werkzaamheden voor de pilot Maatschappelijke Waarde Vastgoed worden in 2022 uitgevoerd.

Interne bijdrage investeringsprojecten

Incidentele interne bijdrage van 0,100 miljoen euro vanuit het programma Samenleven en Sport.

Overig

Diverse incidentele posten.

Algemene Middelen

- **Corona compensatie in de algemene uitkering**

Het voordeel op de algemene uitkering vanwege Coronacompensatie bedraagt 3,600 miljoen euro

- **Derving toeristenbelasting**

De derving aan toeristen belasting vanwege Corona bedraagt 2,967 miljoen euro.

- **Incidentele belastingmeevaller**

Betreft een fiscale suppletie rondom P&R Uithof van 0,097 miljoen euro

Overhead

- **Specifieke coronakosten BSN**

Het Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk (BSN) heeft afgelopen jaar 2,787 miljoen euro aan niet begrote coronakosten gemaakt. Deze kosten vallen uiteen in drie categorieën:

1. Thuiswerken mogelijk maken
2. Onderhoud van het stads Kantoor
3. Inzet van extra menskracht, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie, crisismanagement, beroep en bezwaar en security management.

- **Overige ontwikkeling Overhead**

Dit betreft de incidentele posten (verwacht financieel resultaat 2021) binnen Overhead die tijdens de tweede bestuursrapportage zijn gemeld. We hebben in totaal 0,800 miljoen euro ontvangen waar incidentele lasten aan verbonden waren.

- **Overige ontwikkeling decentrale Overhead**

Dit betreft de incidentele posten (verwacht financieel resultaat 2021) binnen decentrale Overhead die tijdens de tweede bestuursrapportage zijn gemeld. We hebben in totaal 0,650 miljoen euro ontvangen waar incidentele lasten aan verbonden waren.

Overzicht van structurele onttrekkingen en stortingen in de reserves

Omschrijving	Onttrekking 2021	Storting 2021
Reserve ten bate van vaste activa	11.301	0
Totaal	11.301	0

Bij de onttrekkingen aan reserves ten bate van vaste activa is beoordeeld of de onttrekking wordt aangewend ten behoeve van afschrijving op een actief. Dit leidt tot het bovenstaande overzicht.

Topinkomens

Functiegegevens	Gemeentesecretaris G.G.H.M. Haanen	Griffier M. van Hall
-----------------	---------------------------------------	-------------------------

Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	153.334	118.414
Beloningen betaalbaar op termijn	22.939	21.678

<i>Subtotaal</i>	176.273	140.092
------------------	---------	---------

Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	209000	209000
--	--------	--------

-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-
---	---	---

Totaal bezoldiging 2021	176.273	140.092
--------------------------------	----------------	----------------

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
--	-----	-----

Gegevens 2020

Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	151.642	117.228
Beloningen betaalbaar op termijn	21.431	20.330

<i>Subtotaal</i>	173.073	137.559
------------------	---------	---------

Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	201.000	201.000
--	---------	---------

Totaal bezoldiging 2020	173.073	137.559
--------------------------------	----------------	----------------

Taakvelden

De taakveldoverzichten zijn een wettelijke verplichting om deze op te nemen in de Programmabegroting.
Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de programma-indeling van de gemeente Utrecht.

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
01 Bewoners en Bestuur						
01 Bestuur	1.333	11.199	-9.866	0	120	-9.746
02 Burgerzaken	5.836	11.885	-6.049	118	242	-5.925
04 Overhead	0	6.861	-6.861	0	0	-6.861
064 Belastingen overig	157	153	4	0	0	4
54 Musea	121	3.429	-3.308	0	0	-3.308
57 Openb. groen & recreatie	0	801	-801	0	300	-501
61 Samenkr.& burgerparticip.	68	10.172	-10.105	0	597	-9.508
Totaal Programma Bewoners en Bestuur	7.515	44.501	-36.986	118	1.259	-35.845
02 Ruimtelijke ontwikkeling,wonen & erfgoed						
03 Beheer over. geb.&gronden	1.355	1.355	0	0	0	0
08 Overige baten en lasten	149	-11.565	11.714	0	0	11.714
32 Fysieke bedrijfsinfrastr.	3.846	-314	4.160	0	0	4.160
55 Cultureel erfgoed	568	3.363	-2.795	0	88	-2.707
81 Ruimtelijke ordening	514	6.355	-5.841	0	548	-5.293
82 Grondexpl. niet bedr.ter.	123.780	68.592	55.188	60.669	46.410	40.929
83 Wonen en bouwen	23.411	44.202	-20.792	16.371	13.022	-24.141
Totaal Programma Ruimtelijke ontwikkeling,wonen & erfgoed	153.623	111.989	41.634	77.040	60.069	24.662
03 Duurzaamheid						
74 Milieubeheer	1.378	16.956	-15.578	141	2.920	-12.800
Totaal Programma Duurzaamheid	1.378	16.956	-15.578	141	2.920	-12.800

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
04 Bereikbaarheid						
063 Parkeerbelasting	38.856	9.203	29.653	0	0	29.653
08 Overige baten en lasten	0	-2.586	2.586	0	0	2.586
21 Verkeer en vervoer	4.699	22.309	-17.610	18.348	8.499	-27.458
22 Parkeren	6.373	19.144	-12.771	0	1.125	-11.646
25 Openbaar vervoer	501	-51	552	3.751	71	-3.129
74 Milieubeheer	1.648	6.721	-5.073	0	3.361	-1.712
Totaal Programma Bereikbaarheid	52.077	54.739	-2.662	22.099	13.056	-11.705
05 Openbare ruimte en groen						
12 Openb. orde en veiligheid	103	2.179	-2.076	0	0	-2.076
21 Verkeer en vervoer	9.490	55.006	-45.516	5.000	225	-50.291
23 Recreatieve havens	349	949	-600	0	0	-600
24 Econom. havens&waterwegen	643	330	313	0	6	318
33 Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	456	802	-346	0	0	-346
55 Cultureel erfgoed	0	1.457	-1.457	0	0	-1.457
57 Openb. groen & recreatie	319	27.263	-26.944	0	800	-26.144
72 Riolering	42.793	32.791	10.002	0	0	10.002
73 Afval	59.945	45.736	14.208	945	131	13.394
75 Begraafpl. & crematoria	1.319	2.389	-1.070	0	0	-1.070
Totaal Programma Openbare ruimte en groen	115.416	168.903	-53.487	5.945	1.161	-58.271
17 Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen						
31 Economische ontwikkeling	278	18.478	-18.201	2.500	2.646	-18.055
65 Arbeidsparticipatie	0	102	-102	0	0	-102
Totaal Programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	278	18.580	-18.302	2.500	2.646	-18.156

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
06 Werk en Inkomen						
63 Inkomensregelingen	203.274	229.402	-26.127	0	5.110	-21.017
64 Begeleide participatie	2	20.090	-20.088	0	0	-20.088
65 Arbeidsparticipatie	1.425	28.741	-27.316	0	2.508	-24.808
671 Maatwerkdienstverl. 18+	71	4.965	-4.895	0	0	-4.895
Totaal Programma Werk en Inkomen	204.771	283.198	-78.427	0	7.618	-70.809
07 Onderwijs						
42 Onderwijshuisvesting	5.991	47.112	-41.121	4.818	8.900	-37.039
43 Onderwijsbel.&leerlingzk.	18.410	44.235	-25.825	907	1.037	-25.695
53 Cultuurprs.,-prod.&-part.	0	2.027	-2.027	0	0	-2.027
56 Media	0	14.575	-14.575	0	0	-14.575
Totaal Programma Onderwijs	24.400	107.949	-83.548	5.725	9.937	-79.336
18 Ondersteuning op maat						
61 Samenkr.& burgerparticip.	1.965	15.081	-13.117	0	685	-12.432
62 Wijkteams	1.329	52.276	-50.947	0	0	-50.947
66 Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	7.370	-7.370	0	0	-7.370
671 Maatwerkdienstverl. 18+	1.564	53.137	-51.573	0	0	-51.573
672 Maatwerkdienstverl. 18-	7.811	74.364	-66.552	0	0	-66.552
681 Geëscaleerde zorg 18+	2.544	108.367	-105.823	1.200	854	-106.169
682 Geëscaleerde zorg 18-	142	10.770	-10.629	0	0	-10.629
Totaal Programma Ondersteuning op maat	15.355	321.365	-306.010	1.200	1.539	-305.671
08 Volksgezondheid						
71 Volksgezondheid	2.863	29.665	-26.802	0	269	-26.533
Totaal Programma Volksgezondheid	2.863	29.665	-26.802	0	269	-26.533
09 Veiligheid						
11 Crisisbeheers.& Brandweer	0	30.595	-30.595	0	0	-30.595
12 Openb. orde en veiligheid	1.465	26.136	-24.671	0	226	-24.445
Totaal Programma Veiligheid	1.465	56.731	-55.266	0	226	-55.040

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
10 Cultuur						
53 Cultuurprs.,-prod.&-part.	163	47.967	-47.803	388	950	-47.242
54 Musea	0	9.428	-9.428	0	0	-9.428
56 Media	0	808	-808	0	0	-808
Totaal Programma Cultuur	163	58.203	-58.039	388	950	-57.477
19 Samenleven en Sport						
43 Onderwijsbel.&leerlingzk.	2.818	4.473	-1.655	0	0	-1.655
51 Sportbeleid en activering	2.436	8.938	-6.502	0	4	-6.498
52 Sportaccommodaties	13.583	31.978	-18.395	2.300	2.582	-18.113
61 Samenkr.& burgerparticip.	666	32.517	-31.851	0	18	-31.833
71 Volksgezondheid	0	57	-57	0	0	-57
Totaal Programma Samenleven en Sport	19.503	77.963	-58.460	2.300	2.604	-58.156
12 Utrechts Vastgoed						
42 Onderwijshuisvesting	917	1.210	-293	0	0	-293
83 Wonen en bouwen	23.918	20.864	3.054	10.717	24.441	16.778
Totaal Programma Utrechts Vastgoed	24.835	22.074	2.761	10.717	24.441	16.485
13 Algemene middelen						
05 Treasury	3.521	-3.924	7.445	0	0	7.445
061 OZB woningen	44.020	5.475	38.545	0	0	38.545
062 OZB niet - woningen	72.323	243	72.080	0	0	72.080
064 Belastingen overig	1.531	299	1.232	0	0	1.232
07 Alg. uitkering &gem.fonds	838.234	0	838.234	0	0	838.234
08 Overige baten en lasten	0	5.472	-5.472	81.480	101.510	14.558
34 Economische promotie	2.058	28	2.031	0	0	2.031
Totaal Programma Algemene middelen	961.688	7.593	954.095	81.480	101.510	974.125
14 Overhead						
04 Overhead	4.803	179.924	-175.121	0	4.470	-170.650
Totaal Programma Overhead	4.803	179.924	-175.121	0	4.470	-170.650

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
20 Vennootschapsbelasting						
09 Vennootschapsbelasting	0	250	-250	0	0	-250
Totaal Programma Vennootschapsbelasting	0	250	-250	0	0	-250
Totaal	1.590.133	1.560.582	29.551	209.653	234.675	54.573

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de indeling in Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten.

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
0.Bestuur en ondersteuning						
01 Bestuur	1.333	11.199	-9.866	0	120	-9.746
02 Burgerzaken	5.836	11.885	-6.049	118	242	-5.925
03 Beheer over. geb.&gronden	1.355	1.355	0	0	0	0
04 Overhead	4.803	186.785	-181.982	0	4.470	-177.512
05 Treasury	3.521	-3.924	7.445	0	0	7.445
061 OZB woningen	44.020	5.475	38.545	0	0	38.545
062 OZB niet - woningen	72.323	243	72.080	0	0	72.080
063 Parkeerbelasting	38.856	9.203	29.653	0	0	29.653
064 Belastingen overig	1.687	452	1.236	0	0	1.236
07 Alg. uitkering &gem.fonds	838.234	0	838.234	0	0	838.234
08 Overige baten en lasten	149	-8.679	8.828	81.480	101.510	28.858
09 Vennootschapsbelasting	0	250	-250	0	0	-250
1.Veiligheid						
11 Crisisbeheers.& Brandweer	0	30.595	-30.595	0	0	-30.595
12 Openb. orde en veiligheid	1.568	28.315	-26.747	0	226	-26.521
2.Verkeer, vervoer en waterstaat						
21 Verkeer en vervoer	14.189	77.314	-63.125	23.348	8.724	-77.749
22 Parkeren	6.373	19.144	-12.771	0	1.125	-11.646
23 Recreatieve havens	349	949	-600	0	0	-600
24 Econom. havens&waterwegen	643	330	313	0	6	318
25 Openbaar vervoer	501	-51	552	3.751	71	-3.129
3.Economie						
31 Economische ontwikkeling	278	18.478	-18.201	2.500	2.646	-18.055
32 Fysieke bedrijfsinfrastr.	3.846	-314	4.160	0	0	4.160
33 Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	456	802	-346	0	0	-346
34 Economische promotie	2.058	28	2.031	0	0	2.031

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
4.Onderwijs						
42 Onderwijshuisvesting	6.908	48.322	-41.415	4.818	8.900	-37.332
43 Onderwijsbel.&leerlingzk.	21.228	48.708	-27.481	907	1.037	-27.351
5.Sport, cultuur en recreatie						
51 Sportbeleid en activering	2.436	8.938	-6.502	0	4	-6.498
52 Sportaccommodaties	13.583	31.978	-18.395	2.300	2.582	-18.113
53 Cultuurprs.,-prod.&-part.	163	49.993	-49.830	388	950	-49.268
54 Musea	121	12.857	-12.736	0	0	-12.736
55 Cultureel erfgoed	568	4.820	-4.253	0	88	-4.165
56 Media	0	15.383	-15.383	0	0	-15.383
57 Openb. groen & recreatie	319	28.063	-27.745	0	1.100	-26.645
6.Sociaal domein						
61 Samenkr.& burgerparticip.	2.698	57.771	-55.072	0	1.300	-53.772
62 Wijkteams	1.329	52.276	-50.947	0	0	-50.947
63 Inkomensregelingen	203.274	229.402	-26.127	0	5.110	-21.017
64 Begeleide participatie	2	20.090	-20.088	0	0	-20.088
65 Arbeidsparticipatie	1.425	28.842	-27.418	0	2.508	-24.910
66 Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	7.370	-7.370	0	0	-7.370
671 Maatwerkdienstverl. 18+	1.635	58.102	-56.467	0	0	-56.467
672 Maatwerkdienstverl. 18-	7.811	74.364	-66.552	0	0	-66.552
681 Geëscaleerde zorg 18+	2.544	108.367	-105.823	1.200	854	-106.169
682 Geëscaleerde zorg 18-	142	10.770	-10.629	0	0	-10.629
7.Volksgezondheid en milieu						
71 Volksgezondheid	2.863	29.723	-26.859	0	269	-26.590
72 Riolering	42.793	32.791	10.002	0	0	10.002
73 Afval	59.945	45.736	14.208	945	131	13.394
74 Milieubeheer	3.026	23.677	-20.651	141	6.281	-14.512
75 Begraafpl. & crematoria	1.319	2.389	-1.070	0	0	-1.070

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
81 Ruimtelijke ordening	514	6.355	-5.841	0	548	-5.293
82 Grondexpl. niet bedr.ter.	123.780	68.592	55.188	60.669	46.410	40.929
83 Wonen en bouwen	47.328	65.066	-17.738	27.088	37.463	-7.362
Totaal	1.590.133	1.560.582	29.551	209.653	234.675	54.573

Balans

Balans

Activa

x € 1.000

Activa	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Vaste activa	1.734.071	1.782.677
Immateriële vaste activa	6.336	5.557
• Bijdrage aan activa van derden	6.336	5.557
Materiële vaste activa	1.681.347	1.731.253
• met economisch nut	1.590.544	1.624.569
• met economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	30.193	31.575
• met maatschappelijk nut	60.610	75.109
Financiële vaste activa	46.388	45.867
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	10.322	13.249
• Leningen aan deelnemingen	0	0
• Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
• Overige langlopende leningen	35.859	32.411
• Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	207	207
Vlottende activa	277.915	300.025
Voorraden	71.482	110.047
• Grond- en hulpstoffen	385	401
• Onderhanden werk	69.919	108.447
• Gereed product en handelsgoederen	89	101
• Vooruitbetalingen	1.089	1.098
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	132.505	134.498
• Vorderingen op openbare lichamen	87.333	70.368
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	5.000
• Rekening-courant met niet-financiële instellingen	3.985	5.390
• Overige vorderingen	41.187	53.740
Liquide middelen	3.024	1.612
• Kas	29	78
• Bank	2.995	1.534
Overlopende activa	70.904	53.868
• Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen	12.091	22.763
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	58.813	31.105
Totaal activa	2.011.986	2.082.702
Recht op verliescompensatie		
Vennootschapsbelasting	0	0

Passiva

x € 1.000

Passiva	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Vaste passiva	1.737.652	1.703.738
Eigen vermogen	822.548	852.099
• Algemene reserve	126.980	136.558
• Bestemmingsreserves	495.231	660.968
• Gerealiseerd resultaat	200.337	54.573
Voorzieningen	78.183	63.067
• Verplichtingen en verliezen	34.328	14.473
• Vanwege risico's	8.644	7.844
• Vanwege egalisatie	3.515	5.786
• Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	8.390	10.605
• Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	23.306	24.359
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	836.921	788.572
• Onderhandse leningen van openbare lichamen	20.000	20.000
• Onderhandse leningen van binnenlandse banken	803.000	758.000
• Door derden belegde gelden	647	635
• Waarborgsommen	13.274	9.937
Vlottende passiva	274.334	378.964
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	76.847	151.814
• Kasgeldleningen	29.500	105.500
• Bank	0	0
• Overige kortlopende schulden	47.347	46.314
Overlopende passiva	197.487	227.150
• Nog te betalen bedragen	100.202	97.932
• Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen	61.776	96.289
• Overige vooruit ontvangen bedragen	35.509	32.929
Totaal passiva	2.011.986	2.082.702
Borgstellingen en garantstellingen	2.088.933	2.188.809

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beleid en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de onderstaande balanshoofden anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De uitkering uit het gemeentefonds is verantwoord op basis van de accresmededeling volgens de septembercirculaire. De laatste betaalspecificatie in het kalenderjaar 2021 is gehanteerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van de BBV-richtlijn over het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Een verplichting die het gevolg is van een overeengekomen CAO-afpraak, maar nog niet financieel in het boekjaar is vertaald, is op basis van een onderbouwde schatting opgenomen onder de overlopende passiva op de balans.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeente Utrecht afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende.

Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de totaal aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Het CAK verstrekt echter geen informatie op persoonsniveau, zodat bij gemeenten niet op persoonsniveau bekend is of het CAK eigen bijdragen heeft opgelegd en geïnd én of het CAK de geïnde eigen bijdragen aan de gemeenten heeft afgedragen.

Dit betekent dat de gemeente onvoldoende informatie heeft om op persoonsniveau de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel vast te stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met afschrijvingen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Stelsel- en schattingswijziging

Op 18 februari 2021 is de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) vastgesteld door de raad.

Met het vaststellen van deze nota heeft de raad ook de financiële strategie vastgesteld, waarbij de gemeente de investeringen van objecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut boven 0,1 miljoen euro activeert en afschrijft overeenkomstig een realistische weergave van de verwachte levensduur. De betreffende categorieën uit de Nota BOR zijn opgenomen in de afschrijvingstabel die op 21 december 2021 door het college is vastgesteld.

Door het vaststellen van de nota BOR en de gewijzigde afschrijvingstabel is er in 2021 sprake van een stelsel- en schattingswijziging voor wat betreft de materiële vaste activa.

Het wijzigen van de hoogte van het te activeren bedrag van objecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut van 5 miljoen euro naar 0,1 miljoen euro betreft een stelselwijziging.

Het wijzigen van de afschrijvingstermijnen van objecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (van 15 jaar naar categorieën met een afschrijvingstermijnen tussen de 10 en 50 jaar) betreft een schattingswijziging.

Het jaar 2021 is hierin nog een overgangsfase voor projecten binnen Ruimte. Hier worden projecten geactiveerd die gestart zijn in 2021 met een (netto) waarde vanaf 0,1 miljoen euro.

Bij deze schattingswijziging wordt de bestaande (rest)boekwaarde niet herrekend, maar over de langere of kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven volgens de voorschriften van de Commissie BBV.

De materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met specifieke investeringsbijdragen van derden en afschrijvingen. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire en lineaire methode.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door ons vastgestelde afschrijvingstabel:

Categorieën		Noot E/M1	Annuïtair/ Lineair	Afschr.- duur (jaren)
Materiële vaste activa				
Code	Gronden en terreinen			
20 010	Gronden en terreinen niet zijnde parkeerterreinen	E	Geen afschrijving	
20 020	Parkeerterreinen	E	Lineair	10
20 030	25% van de cascowaarde van ondergrondse parkeergarage	E	Geen afschrijving	
20 090	Lopende investeringen gronden en terreinen	E	Geen afschrijving	
Code	Woonruimten			
21 010	Woonruimten	E	Annuïtair	40
21 020	Restauratie/renovatie van permanente woonruimten en monumenten	E	Annuïtair	20
21 090	Lopende investeringen in woonruimten	E	Geen afschrijving	

Categorieën		Noot E/M1	Annuïtair/ Lineair	Afschr.- duur (jaren)
Code	Bedrijfsgebouwen			
22 010	Bedrijfsgebouwen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft onder andere: kantoorpanden, bedrijfsloodsen, scholen, peuterspeelzalen, sociale en culturele voorzieningen, broedplaatsen voor startende ondernemers, zwembaden, sportvoorzieningen en monumenten. Met uitzondering van parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 015	Opstallen gemeentewerven (afvalscheidingsstations)	E	Annuïtair	10
22 020	Parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 040	Restauraties/renovaties van semi-permanente bedrijfsgebouwen	E	Annuïtair	10
22 030	Restauraties/renovaties van permanente bedrijfsgebouwen en monumenten	E	Annuïtair	20
22 050	Restauraties/renovaties die de economische levensduur van permanente bedrijfsgebouwen met 30 jaar verlengen	E	Annuïtair	30
22 090	Lopende investeringen bedrijfsgebouwen	E	Geen afschrijving	
Code	Grond- weg- en waterbouwkundige werken			
23 010	Aanleg, reconstructie, renovatie verhardingen inclusief ondergrond	M	Lineair	40
23 020	Aanleg, reconstructie, renovatie civiele constructies	M	Lineair	50
23 090	Lopende investeringen grond- weg- en waterbouwkundige werken	M	Geen afschrijving	
23 510	Riolering: aanleg en vervanging	E	Annuïtair	40
23 520	Sportterreinen: aanleg en inrichting	E	Annuïtair	30
23 530	Sportvelden: aanleg en inrichting toplaag	E	Annuïtair	12
23 590	Lopende investeringen riolering en sportterreinen	E	Geen afschrijving	
Code	Vervoermiddelen			
24 010	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere: personenwagens, bestelwagens (5 jaar), tractoren, grote en kleine inzamelvoertuigen voor intensief gebruik en tweedehands grote inzamelvoertuigen	E	Lineair	5
24 020	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: grote en kleine inzamelvoertuigen voor normaal gebruik, vrachtwagens en grote aanhangwagens	E	Lineair	8
24 030	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 10 jaar. Dit betreft onder andere: kleine aanhangwagens en bestelwagens	E	Lineair	10
24 040	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft vaartuigen (bedrijfsboten) en vaartuigen casco	E	Lineair	40
24 090	Lopende investeringen vervoermiddelen	E	Geen afschrijving	
Code	Machines, apparaten en installaties			
25 010	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere veegmachines en opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	5
25 015	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 6 jaar. Dit betreft onder andere opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	6
25 020	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 7 jaar. Dit betreft onder andere: apparatuur parkeren	E	Lineair	7

Categorieën		Noot E/M1	Annuïtair/ Lineair	Afschr.- duur (jaren)
25 030	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: installaties parkeren	E	Lineair	8
25 035	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 10 jaar.	E	Lineair	10
25 040	Machines, apparaten en installaties gebonden aan gebouwen: Dit betreft onder andere: beveiligings-, verwarmings- en brandblusinstallaties	E	Annuïtair	10
25 050	Gebouwgebonden installaties: o.a. liften en klimaatinstallatie	E	Annuïtair	40
25 090	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties met economisch nut	E	Geen afschrijving	
25 510	Verkeersregelinstallaties (VRI's)	M	Lineair	10
25 520	Openbare verlichting	M	Lineair	25
25 590	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties met maatschappelijk nut	M	Geen afschrijving	
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)				
26 010	Hardware, grootschalig	E	Annuïtair	7
26 020	Hardware, kleinschalig	E	Lineair	5
26 030	OS Werkplek	E	Annuïtair	5
26 031	ICT infra in pandig (data- en telecommunicatie)	E	Annuïtair	7
26 040	ICT machines (PC's, laptops, servers, data-opslag)	E	Annuïtair	5
26 050	Mobiele ICT apparatuur (telefoons en tablets)	E	Annuïtair	3
26 051	Overige telefonie	E	Annuïtair	7
26 060	Netwerken	E	Annuïtair	7
26 070	Verbindingen ICT infra lang (in en buiten pand tot aan patchkast)	E	Annuïtair	10
26 081	Firewall aanpassen, uitbreiden	E	Annuïtair	5
26 082	Netwerkauthenticatie	E	Annuïtair	7
26 090	Lopende investeringen ICT	E	Geen afschrijving	
Code Overige materiële vaste activa				
26 011	ICT grootschalig, software	E	Annuïtair	7
26 021	ICT kleinschalig, software	E	Lineair	5
	Kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde		Geen afschrijving, worden niet geactiveerd	
29 910	Overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	M	Lineair	15
29 911	Speeltoestellen	M	Lineair	15
29 912	Bomen en overig groen	M	Lineair	30
29 921	Inrichting van gebouwen, alsmede voorzieningen in en aan gebouwen en inventaris: bureau's stoelen, kasten etc.	E	Annuïtair	10
29 920	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 10 jaar: Dit betreft onder andere: binnenbak en toegangssysteem ondergrondse containers	E	Lineair	10
29 925	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 15 jaar. Dit betreft onder andere: perscontainers	E	Lineair	15
29 930	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 20 jaar. Dit betreft onder andere: betonputten ondergrondse container		Lineair	20
29 990	Lopende investeringen met een maatschappelijk nut	M	Geen afschrijving	
29 991	Lopende investeringen met een economisch nut	E	Geen afschrijving	

Contractueel overeengekomen kasstromen met betrekking tot de afkoop van erfpachten met een looptijd van langer dan tien jaar worden met ingang van 2013 gewaardeerd tegen het in historisch perspectief behoedzame percentage van 4% (tot 2013 tegen 5%). Dit percentage blijft voor de duur van de overeenkomst ongewijzigd.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Erfpachtgronden voor welke de canon eeuwigdurend is afgekocht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. In geval periodieke canonbetalingen voor een tijdvak ineens worden afgekocht zullen de afkoopsommen worden verantwoord onder de vaste schulden als vooruit ontvangen bedragen. Naar rato van de afkoopperiode zullen de afkoopsommen jaarlijks vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Omslagrente

Als gevolg van een achterblijvende financieringsbehoefte bleek het vastgestelde omslagpercentage voor 2021 van 2% volgens de BBV-richtlijnen te leiden tot een te hoog renteresultaat. Daarom is een nacalculatie doorgevoerd van -0,15%, waarmee de omslagrente over 2021 uiteindelijk is uitgekomen op 1,85%.

Het rentepercentage voor de berekening van de annuïtaire afschrijvingslast is daarentegen niet gewijzigd. Door deze aanpassing van de omslagrente voldoet het renteresultaat over 2021 aan de BBV-norm (maximaal 25%).

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen, verstrekt aan derden, worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitgeleende bedrag minus de ontvangen aflossingen. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, evenals effecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Participaties in het aandelenkapitaal van naamloze en besloten vennootschappen (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een naamloze of besloten vennootschap.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

De voorraad gereed product en handelsgoederen wordt gewaardeerd tegen marktprijzen.

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd onder meer met de opbrengsten uit van derden ontvangen bijdragen, gronduitgiften en subsidies. De kostprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente.

Voor verwachte negatieve resultaten op projecten wordt een voorziening getroffen. Voorzieningen voor verwachte tekorten van grondexploitatieprojecten worden bepaald tegen de nominale waarde van het verwachte tekort. Indien lasten van een project hoger zijn dan de baten per balansdatum, wordt de getroffen voorziening (deels) als waardecorrectie verantwoord op de post voorraden. Tevens zijn de in exploitatie genomen bouwgronden hieronder verantwoord.

Voor tussentijdse winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode: voor zover opbrengsten en kosten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen van het positieve saldo van de grondexploitatie op eindwaarde. Dit conform BBV-richtlijnen (Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, commissie BBV, versie juli 2019). Tot 2019 werd de tussentijdse winst genomen conform de POC-methode op basis van de netto contante waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan; nog te ontvangen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende activa.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en bestemmingsreserves, evenals het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Hier zijn tevens de van derden ontvangen (verplicht te besteden) bijdragen opgenomen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c. q. het voorzienbare verlies, tenzij bij de voorziening anders is aangegeven. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De schulden worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende passiva

De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen; nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In het [hoofdstuk Borgstellingen](#) zijn de borgstellingen gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bijdrage aan activa van derden

De gemeente kan bijdragen aan activa van derden activeren als:

- Er sprake is van een investering door een derde
- De investering bijdraagt aan de publieke taak
- De derde zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op de overeengekomen wijze
- Bij in gebreke blijven de bijdrage kan worden teruggevorderd of recht kan doen gelden op het betreffende activa.

De gemeente heeft aan derden de onderstaande investeringsbijdragen verstrekt:

Omschrijving	Stand 31-12-2020	Vermeer- dering	Bijdragen van derden	Afschrijving	x € 1.000 Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Kinderopvang	112	0	0	28	84
Werkruimten Mariëndaalstraat	26	0	0	14	12
Aanpassing Stefanuskerk	1.447	0	0	215	1232
Werkruimte Kokerloods	62	0	0	21	41
Loevenhoutsedijk en atelierwoningen	484	0	0	60	424
Nieuw Welgelegen	403	0	0	101	302
Atelierwoning Leidsche Rijn	382	0	0	66	316
Uitbreiding Iduna	114	0	0	17	97
Kleedkamers vv De Meern	121	0	0	3	118
SWK Lange Nieuwstraat 7	119	0	0	13	106
Geluidsinstallatie Maarschalkerweerd	14	0	0	5	9
Plompstorengracht 4 (SWK)	97	0	0	10	87
Cereol MFA	844	0	0	99	745
Sportief Openbare Ruimten	23	0	0	4	19
Polderpark Ruigenhoek	44	0	0	9	35
Podium Hoge Woerd/Theatertechniek	733	0	0	66	667
Kleedkamers Kampong	412	0	0	11	401
Kleedkamers - Sportpark Voordorp	71	0	0	2	69
Hogeweide 6	828	0	0	35	793
Totaal	6.336	0	0	779	5.557

Materiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van het totaal van de investeringen met economisch én maatschappelijk nut.

							x € 1.000
Materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut (Totaal)	Boek-waarde 31-12-2020	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
	a	b	c	d	e	f	g = a+b-c-d+e-f
Gronden en terreinen	376.373	-5.499	2.984	0	4.106	1.140	370.856
Bedrijfsgebouwen	991.543	-13.209	28.258	1.744	64.334	0	1.012.666
Vervoermiddelen	8.611	0	2.186	0	1.864	0	8.289
Machines, apparaten en installaties	153.697	-909	12.765	50	39.779	0	179.752
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	95.819	0	3.560	30.127	43.124	0	105.256
Overige materiële activa	55.304	0	9.288	8	8.426	0	54.434
Totaal	1.681.347	-19.617	59.041	31.929	161.633	1.140	1.731.253

In 2021 is per saldo bijna 162 miljoen euro geïnvesteerd in de materiële vaste activa. Dit bedrag bestaat uit bijna 163 miljoen euro aan investeringen en ruim 1,2 miljoen euro aan desinvesteringen.

De desinvesteringen betreffen voornamelijk afboekingen van bijna 0,5 miljoen aan gronden en terreinen die verkocht zijn in relatie tot erfpachtconversies en bijna 0,2 miljoen euro aan andere activa welke zijn afgestoten dan wel verkocht. Daarnaast is de boekwaarde met ruim 0,5 miljoen verlaagd met name als gevolg van correcties van uitgaven die bij nader inzien niet activerenswaardig bleken.

In de mutatiekolom Herubriceringen is voor een bedrag van 19,6 miljoen verantwoord in verband met de afname van de boekwaarde van vooral gronden en gebouwen welke zijn overgeboekt naar de balanspost Voorraden – Onderhanden werk onder de Vlottende activa. De betreffende activa zijn ingebracht in de grondexploitaties en verantwoord in de kolom Vermeerderingen van de desbetreffende verloopstaat.

Tegenover de genoemde investeringen stonden ruim 59 miljoen euro aan afschrijvingen en bijna 32 miljoen euro aan bijdragen van derden.

In 2021 is een bedrag van ruim 1,1 miljoen euro extra afgeschreven in verband met duurzame waardevermindering op activa die in het verleden zijn verworven ten behoeve van het innemen van strategische posities. Deze waardedaling is conform BBV verantwoord in de kolom Afwaarderingen. Per saldo namen de materiële vaste activa toe met 50 miljoen euro.

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (Totaal)	Boek-waarde 31-12-2020	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	376.373	-5.499	2.984	0	4.106	1.140	370.856
Bedrijfsgebouwen	991.543	-13.209	28.258	1.744	64.334	0	1.012.666
Vervoermiddelen	8.611	0	2.186	0	1.864	0	8.289
Machines, apparaten en installaties	153.697	-909	12.765	50	36.115	0	176.088
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	40.238	0	3.352	19.131	25.744	0	43.499
Overige materiële activa	50.275	0	9.288	0	3.759	0	44.746
Totaal	1.620.737	-19.617	58.833	20.925	135.922	1.140	1.656.144

Het overzicht investeringen met economisch nut bestaat uit twee delen.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (niet in heffing)	Boek-waarde 31-12-2020	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	375.822	-5.499	2.984	0	4.106	1.140	370.305
Bedrijfsgebouwen	989.761	-13.209	28.132	1.744	64.334	0	1.011.010
Vervoermiddelen	2.494	0	570	0	178	0	2.102
Machines, apparaten en installaties	152.258	-909	12.375	50	36.115	0	175.039
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	40.238	0	3.352	1.253	7.866	0	43.499
Overige materiële activa	29.971	4	6.685	0	-676	0	22.614
Totaal	1.590.544	-19.613	54.098	3.047	111.923	1.140	1.624.569

In de boekwaarde gronden en terreinen van ruim 370 miljoen euro is ultimo 2021 een bedrag van 190,2 miljoen euro opgenomen voor in erfpacht uitgegeven gronden. Dit bedrag is ten opzichte van de boekwaarde per 01-01-2021 niet noemenswaardig gewijzigd.

In 2021 is door de gemeente activa in de MVA-categorieën Bedrijfsgebouwen en Machines, apparaten en installaties in erfpacht uitgegeven met een totale boekwaarde per ultimo 2021 van ruim 4,4 miljoen euro.

Jaarlijks wordt bepaald welk gedeelte van de MVA moet worden ondergebracht in het onderdeel MVA economisch nut in heffing.

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is opgenomen in onderstaand overzicht.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (in heffing)	Boek-waarde 31-12-2020	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	551	0	0	0	0	0	551
Bedrijfsgebouwen	1.782	0	126	0	0	0	1.656
Vervoermiddelen	6.117	0	1.616	0	1.686	0	6.187
Machines, apparaten en installaties	1.439	0	390	0	0	0	1.049
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	0	0	0	17.878	17.878	0	0
Overige materiële activa	20.304	-4	2.603	0	4.435	0	22.132
Totaal	30.193	-4	4.735	17.878	23.999	0	31.575

Als gevolg van de nieuwe BBV-voorschriften worden vanaf 2017 naast investeringen met economisch nut ook investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd.

Dit betekent dus een geleidelijke invoering. Dit heeft tot gevolg dat pas op termijn alle investeringen op de balans zijn opgenomen.

Hieronder is weergegeven welke bedragen volgens de nieuwe systematiek zijn verantwoord.

x € 1.000

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2020	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	3.664	0	3.664
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	55.581	0	208	10.996	17.380	0	61.757
Overige materiële activa	5.029	0	0	8	4.667	0	9.688
Totaal	60.610	0	208	11.004	25.711	0	75.109

De uitgaven van de grootste afgeronde investeringsprojecten van 2021 (> 1 miljoen euro) worden hieronder gespecificeerd.

	x € 1.000
In 2021 afgeronde projecten	Bedrag
HOV Baan Dichterswijk (Z90)	29.462
Riolering 2021	17.878
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	11.690
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	9.040
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	7.286
Containers	5.112
Herstel brandwerendheid Stadsbaantunnel	4.856
Hardwarematige infrastructuur ICT	4.173
Softwarematige infrastructuur ICT	3.953
Verbouwing culturele accommodaties	3.397
Mijn HR applicatie	2.623
Voertuigen	1.860
Fietsenstalling House Modernes	1.260

Met betrekking tot nog lopende investeringsprojecten is voor ruim 233 miljoen euro geactiveerd. Zie onderstaande tabel voor een specificatie van de grootste lopende investeringsprojecten (> 1 miljoen euro).

	x € 1.000
Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	88.180
Wal- en Kluismuren (vanaf 2017)	29.985
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	25.570
Parkeergarage en P&R Berlijnplein	17.522
Restauratie Domtoren	17.276
Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)	12.315
Projecten nota Beheer Openbare Ruimte	8.671
Westelijke Stadsboulevard	6.827
Fiets/voetgangersvoorzieningen Voorstraat/Wittevrouwenstr.	4.392
Verbouwing welzijnaccommodaties	3.453
Verbouwing Culturele Accommodaties	3.419
Fiets/voetgangersvoorzieningen Nachtegaalstraat/Reigerstraat	3.223
Renovatie Forten	2.687
Herinrichting Kanaalstraat	1.603
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	1.544
Verbouwing Buurthuizen	1.404
Europalaan aanpassing	1.191

Financiële vaste activa

	x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	10.322	13.249
Leningen aan deelnemingen	0	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	35.859	32.411
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van ≥ 1 jaar	207	207
Totaal	46.388	45.867

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De opbouw van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt.

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31/12/2020	Boekwaarde 31-12-2021
BNG Bank NV	77	77
Vitens NV	36	36
GEM Vleuterweide CV	139	7
GEM Vleuterweide Beheer BV	9	9
Vleuten-de Meern Zelfstandig BV	5	5
Houdstermaatschappij Remu NV	47	47
Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV	2.269	2.269
Utrechtse Maatschappij voor Stadsherstel NV	920	920
Utrecht Vernieuwt BV	18	18
Coöperatie Wigo4it	25	25
Kanaleneiland Beheer BV	10	10
WOM Noord-West BV	9	17
WOM Noord-West CV	3.667	3.718
UW Holding BV	91	91
ROM Regio Utrecht BV	3.000	6.000
Totaal	10.322	13.249

Het totaalbedrag aan kapitaalverstrekkingen is met ruim 2,9 miljoen euro toegenomen. Deze toename is per saldo veroorzaakt door:

- Een in 2021 ontvangen terugbetaling van 0,132 miljoen euro van het kapitaal van de Grondexploitatie Maatschappij Vleuterweide CV. Dit in het kader van de voorgenomen ontbinding van de CV.
- In verband met de tijdelijke overname van het Mitros-deel in de Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Noord-West BV en CV is, na een eerste betaling van circa 2,1 miljoen euro in 2020, in 2021 in totaal 0,059 miljoen euro aanvullend aan Mitros voldaan, dit in afwachting van een nieuwe samenwerkingspartner in deze WOM;
- De deelneming in het aandelenkapitaal van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV is in 2021 met 3 miljoen euro uitgebreid.

Overige langlopende leningen

De belangrijkste leningen zijn aan erfpacht gerelateerde leningen Hoog Catharijne, leningen verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en aan de Stichting Energietransitie Utrecht. Daarnaast lopen er enkele leningen aan gemeentelijke onderdelen die in eerdere jaren geprivatiseerd zijn.

Onderstaand overzicht is een specificatie van Tabel 7 van de Financieringsparagraaf (verloopoverzicht verstrekte geldleningen) ten aanzien van overige langlopende leningen:

De verstrekte geldleningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Startersleningen uitbesteed via SVn	11.721	8.543
Restauratieleningen uitbesteed via URF/NRF	4.438	4.366
Leningen particuliere woningverbetering via SVn	1.305	2.018
Kredietbankleningen	1.138	1.065
Leningen Hoog Catharijne gekoppeld aan erfpachtsovereenkomsten	7.214	7.206
Stichting De Nieuwe Regentesseschool	224	221
Stichting Stadsschouwburg	815	650
Stichting De Bibliotheek	1.602	1.468
Stichting Energie Transitie	5.050	5.050
Stichting Utrecht Natuurlijk	0	0
Huurders Stadskantoor (1):		

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
• Rijksgebouwendienst	2.141	1.637
• Stichting Arkin	81	62
SV Rivierwijkers	105	100
Subsidielening De Utrechtse Muziekschool	25	25
Kredietfaciliteit Stichting Centraal Museum(2)	0	0
Kredietfaciliteit Stichting Tivoli Vredenburg (3)	0	0
Totaal	35.859	32.411

- (1) Dit betreft een vordering op huurders vanwege niet-terugvorderbare BTW. Deze compensatie is geregeld via de huurcontracten en loopt in 2024 af.
- (2) Deze faciliteit is maximaal 4,7 miljoen euro.
- (3) Deze faciliteit is maximaal 10 miljoen euro. In 2024 wordt de faciliteit opnieuw herzien.

In [tabel 7 in de Financieringsparagraaf](#) is nader vermeld welk risicoprofiel aan deze leningen verbonden is.

Overige Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Dit betreft door de gemeente betaalde waarborgsommen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk

Het saldo onderhanden werk betreft de saldi van de lopende grondexploitaties. Jaarlijks wordt het verschil tussen de lasten en baten aan het onderhanden werk toegevoegd of onttrokken. Jaarlijks wordt op grond van de verplichting uit de BBV bezien of er tussentijds een resultaat moet worden genomen.

Alle grondexploitaties zijn afzonderlijk door de raad vastgesteld. Per balansdatum kan er een creditpositie zijn, indien op dat moment meer inkomsten dan uitgaven zijn gerealiseerd en een debetpositie indien er meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd. Conform de BBV voorschriften wordt voor verlieslatende projecten een voorziening gevormd en indien per balansdatum meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd, wordt dát deel van de voorziening ingezet om de waarde op de balans nihil te presenteren. De som van alle deelprojecten zoals hiervoor benoemd vormen het totaal saldo van het onderhanden werk aan de activazijde van de balans. In het geval dat het saldo van de positieve grondexploitaties per balansdatum groter is dan het saldo van de verlieslatende grondexploitaties (rekening houdend met het aanwenden van de voorziening), kan daardoor de uitkomst van de post onderhanden werk een creditpositie op de balans geven.

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Grondexploitatie Leidsche Rijn	66.081	87.396
Grondexploitatie Stationsgebied	65.069	84.829
Grondexploitaties binnenstedelijk	17.043	40.245
Totaal onderhanden werk	148.193	212.470
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn	0	0
Voorziening grondexploitatie Stationsgebied	-65.069	-84.829
Voorziening grondexploitatie binnenstedelijk	-13.205	-19.194
Totaal voorziening onderhanden werk	-78.274	-104.023
Totaal	69.919	108.447

De mutaties per complex zijn opgenomen in onderstaande tabel. We zien hier de geactiveerde vermeerderingen en verminderingen Leidsche Rijn, Stationsgebied en de binnenstedelijke complexen.

x € 1.000					
Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde 31-12-2021	Voorzieningen verlies latend complex
	a	b	c	d = a+b-c	e
Centrum Overvecht	3.155	1.381	0	4.536	-4.536
Befu-terrein	2.309	134	0	2.443	-2.443
Isothopenweg	114	114	0	228	
Opaalweg / Amethistweg	843	391	1.138	96	-96
Oudenrijn West	2.968	962	3.028	902	
Centrumplan Vleuten	7.250	976	392	7.834	-7.834
Centrumplan De Meern	-305	156	0	-149	
Het Nieuwe Zandpad	3.779	506	0	4.285	-4.285
Merwedekanaalzone 4:					
Defensieterrein	-1.359	6.993	15.017	-9.383	
Merwede OPG en busstalling		22.948	2.636	20.312	
Zuilenvecht		1.303	378	925	
Beurskwartier		9.597	0	9.597	
BEFU		0	0	0	0
Overig (300.0092+300.0093)	-1.711	659	329	-1.381	
Leidsche Rijn	66.081	58.982	37.667	87.396	
Stationsgebied	65.069	20.302	542	84.829	-84.829
Totaal	148.193	125.404	61.127	212.470	-104.023

Het saldo onderhanden werk van de grondexploitatie Leidsche Rijn is inclusief de zogenaamde robuuste posten. Dit zijn ramingen (vooral van kosten) binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn, die gezien de omvang en looptijd van de grondexploitatie robuust zijn uitgewerkt.

Na afstemming met de accountant zijn deze robuuste ramingen als volgt verwerkt:

- de robuuste ramingen worden jaarlijks ten behoeve van de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn bij de jaarrekening buiten beschouwing gelaten. Op basis van het actuele POC percentage wordt het bedrag aan robuuste ramingen in de reserve grondexploitaties gestort.;
- de robuuste ramingen maken wel onderdeel uit van het MPR waarmee de raad zicht en grip houdt over het totaal aan ramingen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn;
- op het moment dat de budgetten vallend onder de robuuste ramingen minder robuust zijn wordt de inzet van deze budgetten voor Leidsche Rijn expliciet aan de raad voorgelegd: tot dat moment zijn de ramingen onderdeel van de reserve grondexploitaties gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.

In 2021 hebben geen mutaties plaatsgevonden op de robuuste posten. Het totaal aan verwerkte robuuste ramingen bedraagt 143,6 miljoen euro.

Daarnaast is volgens de POC-methode van het BBV in 2021 winst genomen op de volgende grondexploitatieprojecten.

	x € 1.000
• Binnenstedelijk	2.680
• Leidsche Rijn	23.840

Verwachte exploitatieresultaten Leidsche Rijn, Stationsgebied en binnenstedelijke complexen (op basis van eindwaarde)

Met het Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (MPSO) 2019 is voor de grondexploitatie Leidsche Rijn door de gemeenteraad ingestemd met een looptijd van de grondexploitatie tot 2039.

In het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) 2022 zal deze looptijd als uitgangspunt gehandhaafd blijven. Alle overige grondexploitatieprojecten kennen een looptijd van maximaal tien jaar.

Grondexploitaties

x € 1.000

	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exploitatie- resultaat
	a	b	c
Leidsche Rijn	487.460	481.077	-93.779
Stationsgebied	73.890	67.851	-90.868
Binnenstedelijk	315.236	368.121	11.260

Toelichting bij totstandkoming saldi grondexploitaties

Waardering Voorzieningen

De voorzieningen zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Algemeen

Het nog te realiseren deel van de grondexploitaties wordt doorgerekend op netto contante waarde (ncw) prijspeil 2022 en toegelicht op eindwaarde. De doorrekeningen zijn gebaseerd op basis van aanwezige contractposities en indien die ontbreken op aannames. Hieronder geven wij een toelichting bij de belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten. In 2022 zijn de parameters gewijzigd ten opzichte van de vorige actualisatie, de wijzigingen worden toegelicht in het MPR 2022.

Rente

Aan de voorraad onderhanden werk wordt jaarlijks rente toegerekend. Voor 2021 bedroeg het percentage berekend volgens BBV-voorschriften 1,37%.

Indexering kosten

De indexatie van de kosten is voor 2022 op 3% vastgesteld. Voor de daaropvolgende jaren is de indexatie vastgesteld op 2%. Naar verwachting kan met deze indexering de stijging van de bouwkosten voldoende worden opgevangen, dit mede vanwege huidige contractposities - aanbestedingen.

Indexering opbrengsten

Standaard is een indexatie van de opbrengsten conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is, worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks geïndexeerd. Voor vrijesectorwoningen is de indexering in 2022 vastgesteld op 2%. Voor de daaropvolgende negen jaar bedraagt de indexering 1%. Het kantoor- en bedrijvenprogramma, horeca en retail zijn niet geïndexeerd. De indexering van de overige opbrengsten bedraagt 1%. Na tien jaar worden opbrengsten niet meer geïndexeerd. Alleen de grondexploitatie Leidsche Rijn kent een resterende looptijd langer dan tien jaar.

Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- en kantorenprogramma

Voor zowel de programmering van de woningbouw als voor bedrijventerrein geldt, dat op basis van marktontwikkelingen, de programmering stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces dat voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd. Voor kantoorprogrammering geldt naast bovenstaand proces aanvullend nog provinciale afstemming.

Grondprijzen

In de grondexploitatie wordt de grondprijs die volgt uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt de bandbreedte van de grondprijzenbrief 2022 aangehouden. In de afgelopen drie jaar zijn alle uitgaven minimaal binnen de bandbreedte van de grondprijzenbrief gerealiseerd.

Plan- en VAT-kosten

Per grondexploitatieproject is een raming aanwezig waarin per eventueel deelproject en per projectfase de plan- en VAT-kosten zijn begroot. De plan- en VAT-kosten zijn voor alle grondexploitatieprojecten tot einde werk begroot.

Ramingen BRM (kosten bouwrijp maken) en WRM (kosten woonrijp maken)

In de grondexploitatie worden de budgetten voor BRM en WRM conform contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt een realistische raming, mede gebaseerd op meest recente aanbestedingsresultaten, opgenomen.

Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten gemeente Utrecht

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht ingevoerd voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting.

Met uitoefening van het vigerende grondbeleid, beweegt de gemeente Utrecht zich zeer beperkt op een concurrerende markt. Slechts in de combinatie van een falende markt en een gemeentelijke ambitie dan wel stedelijke urgentie wordt actief grondbeleid als instrument ingezet.

Het aantal grondexploitatieprojecten neemt sinds 2012 af en de nog wat langer doorlopende grote gemeentelijke gebiedsontwikkelingen Leidsche Rijn en Stationsgebied zijn na correctie op gemeentelijke bijdragen verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, al niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitatieprojecten wordt dan ook geen rekening gehouden met Vpb-druk op de grondexploitatieprojecten.

Risicomanagement en weerstandsvermogen

Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Het weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. Voor het opvangen van de risico's grondexploitatie Leidsche Rijn en de binnenstedelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen de Reserve Grondexploitatie. In het MPR wordt het financiële beeld van alle grondexploitaties binnen de gemeente Utrecht toegelicht, evenals bijbehorende risico's, scenario's en beheersmaatregelen.

Vooruitbetalingen

	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Naar gronden in exploitatie	x € 1.000 Boekwaarde 31-12-2021
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Kosten nog uit te geven gemeentelijke eigendommen	1.089	773	764		1.098
Totaal vooruitbetalingen	1.089	773	764		1.098

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Correctie	Boekwaarde 1-1-2021	x € 1.000 Boekwaarde 31-12-2021
Btw Compensatiefonds	65.877		65.877	64.318
Overige vorderingen op openbare lichamen	21.456	-19.009	2.447	6.050
Totaal	87.333	-19.009	68.324	70.368

De boekwaarde van de overige vorderingen op openbare lichamen per 31 december 2020 is verlaagd met 19,0 miljoen euro.

Deze correctie is gemaakt omdat een belangrijk deel van de subsidievorderingen op openbare lichamen per 31 december 2020 nog niet waren ontvangen. Daar was in de jaarrekening 2020 wel rekening mee gehouden maar deze bedragen waren abusievelijk in mindering gebracht op de post "Debiteuren" van de balanspost 'Overige vorderingen'. Deze balanspost kent dus eenzelfde correctie.

De overige vorderingen op openbare lichamen eind 2021 betreffen met name:

- Gemeente Stichtse Vecht: 1,3 miljoen euro
- Gemeente de Ronde Venen: 0,9 miljoen euro
- Gemeente Woerden: 0,7 miljoen euro

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

x € 1.000		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Saldo Schatkistbankieren	0	5.000
Totaal	0	5.000

Schatkistbankieren

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag dat wordt bepaald aan de hand van de begrotingsomvang. Over het eerste halfjaar 2021 bedroeg die drempel circa 5,82 miljoen euro. Per 1 juli 2021 is de Regeling Schatkistbankieren aangepast waarbij het drempelbedrag voor Utrecht werd verhoogd naar 12,07 miljoen euro.

Alleen indien de gemeente over meer liquide middelen beschikt dan het drempelbedrag dan dient zij in ieder geval het meerdere in de Schatkist aan te houden.

Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabel posities met betrekking tot Schatkistbankieren (benutting drempelbedrag) weergegeven.

x € 1.000.000			
Bepaling drempelbedrag			
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2021			
	1.537,4		
1 ^e halfjaar 2021			
x € 1.000.000			
Waarvan:		Relevant percentage	Opbouw drempelbedrag
1 ^e schijf	500,0	0,75%	3,75
2 ^e schijf	1.037,4	0,20%	2,07
Drempelbedrag 1^e halfjaar 2021			5,82
2 ^e halfjaar 2021			
x € 1.000.000			
Waarvan:		Relevant percentage	Opbouw drempelbedrag
1 ^e schijf	500,0	2,00%	10,00
2 ^e schijf	1.037,4	0,20%	2,07
Drempelbedrag 2^e halfjaar 2021			12,07

x € 1.000.000				
Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	134,21	103,15	59,32	147,45
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1,49	1,13	0,64	1,60
Drempelbedrag	5,82	5,82	12,07	12,07
Overschrijding drempelbedrag of	0	0	0	0
Ruimte onder drempelbedrag	4,33	4,69	11,43	10,47

Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Utrecht gedurende 2021 ruim binnen haar drempelbedrag heeft geopereerd.

Ondanks dat het op basis van het drempelbedrag niet hoeft houden wij vanaf 22 januari 2021 in de Schatkist een bedrag aan van 5 miljoen euro. Dit om te voorzien in liquiditeit ingeval een onverhoopte verstoring van het betalingsverkeer bij onze huisbankier BNG. Voor dit doel worden nog een bankrekening aangehouden bij onze voormalige huisbankier ABN Amro.

De rentevergoeding over in de Schatkist geplaatste geldmiddelen is nihil. In deze regeling is voorts nog bepaald dat een negatieve rente niet van toepassing zal zijn.

Voor nadere informatie over Schatkistbankieren zie ook [Financieringsparagraaf](#), onderdeel Kasmanagement.

Rekening-courant met niet-financiële instellingen

Dit betreft uitstaande gelden bij het:

- Nationaal Restauratiefonds voor leningen voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en particuliere woningverbetering (in totaal 3,015 miljoen euro per eind 2021).
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor leningen voor particuliere woningverbetering en voor duurzaamheidsleningen (in totaal 2,375 miljoen euro per eind 2021).

Overige vorderingen

Dit betreft het openstaande debiteurensaldo.

x € 1.000				
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Correctie	Boekwaarde 1-1-2021	Boekwaarde 31-12-2021
Bijstandsdebiteuren (inclusief Tozo regeling)	32.383		32.383	32.450
Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-23.702		-23.702	-22.140
Debiteuren	27.235	19.009	46.244	35.834
Voorziening dubieuze debiteuren	-2.762		-2.762	-2.159
Belastingdebiteuren BGHU	8.703		8.703	10.807
Voorziening dubieuze debiteuren BGHU	-670		-670	-1.052
Totaal	41.187	19.009	60.196	53.740

Eind 2021 was de boekwaarde van de bijstandsdebiteuren (inclusief Tozo-regeling) nagenoeg gelijk aan 2020.

Enerzijds is het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering gedaald waardoor het debiteurensaldo op dit onderdeel is afgenomen. Anderzijds was er ook in 2021 nog sprake van een coulanter incassobeleid als gevolg van corona en een stijgende debiteurenstand vanwege nieuwe terugvorderingen voor de Tozo-regeling.

De voorziening voor dubieuze bijstandsdebiteuren is lager als gevolg van een betere kwaliteit van het debiteurenbestand ten opzichte van een jaar geleden. Dit komt vooral doordat er minder oudere

debiteurenvorderingen zijn: vorig jaar was er nog sprake van een na-ijl effect van hogere aantallen bijstandsuitkeringen van een aantal jaar geleden.

De boekwaarde van de post 'Debiteuren' per 31 december 2020 is verhoogd met 19,0 miljoen euro . Deze correctie is gemaakt omdat de subsidievorderingen op openbare lichamen welke per 31 december 2020 nog niet waren ontvangen abusievelijk op deze post in mindering zijn gebracht. Onder de balanspost 'Overige vorderingen op openbare lichamen' is dus eenzelfde correctie verwerkt.

Het lagere saldo van deze post ten opzichte van het beginsaldo op 1 januari 2021 wordt – naast een voortdurend goede betalingsmoraal- vooral veroorzaakt door:

- De actieve benadering van de debiteuren in 2021. Dit heeft mede geleid tot verlaging van het saldo op reguliere debiteuren van 6,6 miljoen euro.
- Een lager saldo op creditnota's van crediteuren ad 3,7 miljoen euro (deze worden ook als debiteur aangemerkt)

Door de Coronapandemie en (tijdelijk) verloop van personeel konden de belastingdeurwaarders minder vaak ingezet worden om openstaande belastingvorderingen te innen. Hierdoor is de post belastingdebiteuren BGHU eind 2021 hoger dan een jaar eerder en is ook de voorziening toegenomen.

Liquide middelen

Deze worden verder niet toegelicht.

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	x € 1.000 Boekwaarde 31-12-2021
	a	b	c	d = a+b-c
Kansen voor West	61	69	61	69
School Chance	75	12	70	17
URGE	21	23	0	44
Einstein	555	0	555	0
Reduces	11	5	15	1
Totaal Europa	723	109	701	131
Indexering bijdrage heroïneverstrekking	25	0	25	0
Vergoeding LAA	36	23	36	23
SIM subsidie	246	45	246	45
TOZO 2020	3.999	187	3.999	187
Subsidie RIEC-MN Ministerie J&V	147	-147	0	0
algemene bijdrage 2019				
Diverse subsidies Rijk	124	-124	0	0
TOZO 2021	0	31.836	16.980	14.856
B1+2 Toeslagenaffaire	0	738	598	140
AMIF subsidie	0	1.000	315	685
De Stad als Dagelijks Evenement	0	13	0	13
Gedupeerden toeslagenaffaire	0	451	0	451
Totaal Rijk	4.577	34.022	22.199	16.400
Stations fietsvoorzieningen	1.602	310	0	1.912
Provincie Faunapassage	275	0	275	0
Beter Benutten Vervolg project	2.350	-124	0	2.226
Slimme Kruisingen	353	304	435	222
Uithoflijn	1.278	0	1.278	0
HOV LR N40	9	0	9	0
VERDER bestaande Stad Z80	394	0	394	0
Federatie Gemeente Monumenten	0	20	0	20
Provincie UNED	195	0	195	0

x € 1.000				
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2021
Process gold/Audit	9	-9	0	0
Vergoeding RNI	42	0	42	0
Lokaal Maatwerk	52	0	52	0
Maatschappelijke Diensttijd Gemeente Vijfheerenlanden	79	38	117	0
Bovenregionale ondersteuning Gemeente Woerden	45	0	45	0
Diverse subsidiesoverige overheden	108	-108	0	0
Station Overvecht Noordzijde	0	60	0	60
HOV LR Z80	0	147	0	147
Proof of Concept transitie	0	140	0	140
De groene verbinding	0	143	0	143
Fietstunnel Locomotiefstraat	0	1.309	0	1.309
Korte Termijn Aanpak (KTA)	0	11	0	11
Noodopvang Voorveldse Polder	0	42	0	42
Totaal andere overheden	6.791	2.283	2.842	6.232
Totaal bedragen van overheidslichamen	12.091	36.414	25.742	22.763

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

x € 1.000		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Vooruitbetaalde bedragen	33.561	10.873
Nog te ontvangen bedragen	25.252	20.232
Totaal	58.813	31.105

Vooruitbetaalde bedragen

Deze 10,9 miljoen euro wordt in de toekomstige jaren (ná 2021) nog ten laste van de exploitatie gebracht. De afname wordt vooral veroorzaakt doordat per eind 2020 voor 25,2 miljoen euro aan subsidies (voor een bedrag van 24,0 miljoen euro) en facturen (voor een bedrag van 1,2 miljoen euro) waren uitbetaald die betrekking hadden op het jaar 2021.

In 2021 was dit bedrag veel lager : 3,7 miljoen euro (waarvan 2,5 miljoen euro subsidies).

De overige posten betreffen kosten of termijnen die vooruit werden betaald zoals contractueel is overeengekomen, met name:

- Softwarelicenties en onderhoud van software 2,5 miljoen euro
- Contributie Wego4it 1,1 miljoen euro
- Vooruitbetaalde programmakosten U-pas 1,0 miljoen euro

Nog te ontvangen bedragen

Dit betreft posten die na balansdatum nog worden afgerekend, gefactureerd of verrekend. Ook hier geldt dat naast een aantal grote posten een veelvoud aan kleinere is verantwoord. De belangrijkste posten worden hieronder vermeld.

x € 1.000	
Omschrijving	Bedrag
Verhaalbare kosten	6.329
Belastingen (BGHU)	1.068
Abonnementen Parkeergarages	1.251
Afkoopsom erfpacht	1.300
Opbrengst afval	1.960
Zorgaanbieders	2.271
Materiële instandhouding	2.000
Overige posten	4.053
Totaal	20.232

De hierboven genoemde 'verhaalbare kosten' betreffen kosten die zijn gemaakt in het kader van het faciliterend grondbeleid. Deze kosten worden op basis van de getekende overeenkomsten verhaald op derden.

Vaste passiva

Eigen vermogen

x € 1.000					
Omschrijving	Stand per 31-12-2020	B&D 2020	Toevoeging voorstellen	Onttrekking	Stand per 31-12-2021
	a	b	c	d	e = a+b+c-d
Algemene risicoreserve	47.750			-4.700	52.450
Algemene dekkingsreserve	79.230	26.136	80.776	102.034	84.108
Totaal Algemene reserve	126.980	26.136	80.776	97.334	136.558
Bestemmingsreserves	495.231	174.201	129.687	138.151	660.968
Totaal reserves	622.211	200.337	210.463	235.485	797.526

Bovengenoemde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad genomen besluiten.

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen; de algemene risicoreserve en de algemene dekkingsreserve.

Algemene risicoreserve

Deze reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf [Weerstandvermogen en risicobeheersing](#).

Algemene dekkingsreserve

De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor concernbrede reserveringen; onder andere van incidentele baten uit erfpachtconversies en resultaten uit de verkoop van gemeentelijk eigendom. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.

Bestemmingsreserves

Programmareserves

Naam	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Bewoners en Bestuur	740	766
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed	64.248	252.222
Duurzaamheid	19.300	19.226
Bereikbaarheid	17.900	28.643
Openbare ruimte en groen	12.291	13.757
Economie en werkgelegenheid voor iedereen	3.432	4.286
Werk en inkomen	2.195	2.076
Onderwijs	22.299	17.133
Ondersteuning op maat	3.641	3.266
Volksgesondheid	0	0
Veiligheid	143	143
Cultuur	605	708
Samenleven en sport	0	3.015
Utrechts vastgoed	5.762	10.466
Algemene middelen	45.799	26.809
Overhead	5.213	3.580
Reserves ten bate van vaste activa	291.663	274.872
Totaal bestemmingsreserves	495.231	660.968

Voor een toelichting per programmareserve verwijzen wij u naar het hoofdstuk Reserves.

Voorzieningen

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Verplichtingen en verliezen	34.328	14.473
Vanwege risico's	8.644	7.844
Vanwege egalisatie	3.515	5.786
Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	8.390	10.605
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	23.306	24.359
Totaal	78.183	63.067

Voor een toelichting per voorziening verwijzen wij u naar het hoofdstuk Voorzieningen.

Verplichtingen en verliezen

Betreft met name voorzieningen Grondexploitaties: zie ook onderstaande tabel

Voorzieningen Grondexploitaties

Omschrijving	x € 1.000		
	Op grond van waardebepaling per 31-12-2021	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2021	Niet benut op peildatum 31-12-2021
	a	b	c = a-b
Stationsgebied	90.868	84.829	6.039
Binnenstedelijk	26.338	19.194	7.144
Totaal	117.206	104.023	13.183

De voorzieningen grondexploitaties zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Naast deze voorzieningen grondexploitaties is dit jaar een voorziening van 1,3 miljoen euro getroffen voor de voormalige directievilla aan de Everard Meijsterlaan 3.

Vanwege risico's

Dit betreft voor een belangrijk deel de risicovoorziening die is getroffen voor wethouderspensioenen: 5,6 miljoen euro.

Vanwege egalisatie

Onder deze noemer worden de voorzieningen verantwoord die zijn ingesteld om de lasten aan een aantal opeenvolgende jaren te kunnen toerekenen. De grootste voorzieningen zijn:

- Voorziening voor vastgoedonderhoud sport: 2,7 miljoen euro.
- Voorzieningen Vastgoedbeheer onderhoud; 2,9 miljoen euro

Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen

Dit betreft gevormde voorzieningen middels inkomsten uit Rioolheffing en Begraafplaatsrechten:

- Voorziening toekomstige GRP-investeringen: 9,6 miljoen euro
- Voorziening toekomstige investeringen begraafplaatsen: 1,0 miljoen euro

Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid.

Dit betreft met vooral:

- De voorziening waarin de compensatiebedragen in het kader van woonruimteonttrekking worden gestort (1,2 miljoen euro)
- De voorziening 'Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties' van 22,2 miljoen euro.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van openbare lichamen, binnenlandse banken en van overige binnenlandse sectoren.

Onderhandse leningen

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
van openbare lichamen	20.000	20.000
van binnenlandse banken	803.000	758.000
Totaal	823.000	778.000

De onderhandse leningen van openbare lichamen, van binnenlandse banken en van overige binnenlandse sectoren vormen samen de langlopende leningenportefeuille van de gemeente Utrecht en beslaat ultimo 2021 een totaalbedrag van 778,0 miljoen euro. Over deze portefeuille was een rentelast verschuldigd van 19,53 miljoen euro.

De langlopende leningenportefeuille bestaat uit enerzijds traditionele geldleningen en anderzijds uit renteswaps (derivaten). De feitelijke financiering onder de derivaten wordt opgenomen in de vorm van 3- en 6-maands leningen. Deze opnames kunnen op de balans een verschuiving binnen de geldgeverscategorieën openbare lichamen en binnenlandse banken teweeg brengen (in 2021 niet aan de orde).

De langlopende schuld daalde over 2021 met circa 45 miljoen euro. Er werd voor 75 miljoen euro contractueel afgelost, waarvan 30 miljoen euro werd geherfinancierd.

Specificatie derivatenportefeuille.

Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabel de belangrijkste kenmerken van de gemeentelijke derivatenportefeuille in beeld gebracht.

Specificatie derivatenportefeuille

x € 1.000.000									
Nr.	Tegenpartij	Credit- rating S&P/ Moody's	Type derivaat	Start	Afloop	Looptijd in jaren	Rente %	Hoofdsommen	
								Oorspron- kelijk	Restant eind 2021
1	BNG	AAA/Aaa	Payer Swap	2010	2060	50	3,560%	130	130
2	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2011	2021	10	3,668%	40	0
3	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2012	2042	30	3,814%	40	40
4	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2013	2038	25	3,926%	80	64
5	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2014	2039	25	4,064%	75	54
Totaal								365	288

Derivaten krijgen gedurende hun looptijd een marktwaarde. Deze waarde is afhankelijk van de contractrente ten opzichte van de marktrente en de restant-looptijd. Bovendien kunnen bij derivaten bijzondere contractsbepalingen aan de orde zijn. Beide aspecten zijn onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie marktwaarden en bijzondere bepalingen

x € 1.000.000				
Nr.	Tegenpartij	Marktwaarde per 31-12-2021	Bijstort- verplichting	Break clause (1)
1	BNG	-140,5	Neen	Neen
2	Rabobank	0,0	Neen	Neen
3	Rabobank	-27,3	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2023
4	Rabobank	-28,8	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2024
5	Rabobank	-19,3	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2025
Totaal		-215,9		

(1) Een break clause is een recht om op een vooraf vastgesteld moment het swapcontract tegen marktwaarde af te rekenen. Mutual wil zeggen dat zowel gemeente als bank daarop te zijner tijd een beroep mogen doen.

Onze strategie ten aanzien van break clauses bestaat allereerst uit een periodiek overleg met de Rabobank ten aanzien van hun intenties om een break in te roepen. Tot dusver heeft de bank aangegeven dat zij die voornemens niet heeft. Mocht de break echter wel worden ingeroepen dan maken wij gebruik van de mogelijkheid die de Commissie BBV heeft gecreëerd en die ook intern is vastgesteld in de Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Nota WAAVA) om de afgerekende marktwaarde op de balans te activeren en vervolgens af te schrijven. Het totale afkoopbedrag wordt vervolgens geherfinancierd tegen de veel lagere actuele rente. Gezien het feit dat de lagere rentelasten compensatie vormen voor de extra afschrijvingslasten is dit budgetneutraal. Op deze wijze wordt een ongewenst groot effect op de exploitatie vermeden. Gelet op de door BBV geschapen mogelijkheid hoeft dit ook niet meer via het Risicomodel te lopen.

Wel zal het eventueel inroepen van een break een tijdelijk negatief effect op de schuldpositie hebben. De totale marktwaarde bedroeg een jaar geleden, dus per eind 2020, nog -279,5 miljoen euro. Dit betekent dat deze gedurende 2021 ruim 63 miljoen euro minder negatief is geworden. Dit komt voornamelijk door de stijging van de lange rente.

De feitelijke indexering van de swaps vindt plaats door middel van 3- en 6-maands leningen. Conform wettelijke voorschriften hebben alle swaps een zogenoemde effectieve positie. Er zou sprake zijn van een niet-effectieve positie indien:

- een derivaat afgesloten wordt vóór het afsluiten van de lening;
- de waarde en looptijd van het derivaat niet overeenkomen met de hoogte van het bedrag en de looptijd van de lening

Door derden belegde gelden

De beleggingen voor derden betreft het Personeelsfonds ten bedrage van 0,63 miljoen euro.

Waarborgsommen

De waarborgsommen per 31 december 2021 betreffen:

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde	Bedrag
Zekerstelling bij uitgifte van gronden Leidsche Rijn		6.378
Zekerstelling bij uitgifte van gronden binnenstedelijke grondexploitaties		2.898
Overige waarborgen		661
Totaal		9.937

Flottende passiva

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kasgeldleningen

Eind 2021 bedroeg het totaalsaldo van deze post 105,5 miljoen euro. Deze leningen zijn nodig voor de regulatie van het gemeentelijke banksaldo. Met dergelijke leningen benutten wij de kasgeldlimiet (130,7 miljoen euro voor 2021)

Overige kortlopende schulden

Eind 2021 stonden er 10.227 crediteurenposten open en zijn in dit jaar 140.381 crediteurenposten verwerkt.

De betaaltermijn van de crediteurenposten in 2021 is gedaald naar gemiddeld 10,1 dagen (2020: 11,6 dagen).

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Nog te betalen bedragen	100.202	97.932
Totaal	100.202	97.932

Een specificatie is opgenomen in onderstaand overzicht. Het betreft in 2021 en voorgaande jaren aangegane verplichtingen en al uitgevoerde werken waarvan de factuur op balansdatum nog niet was ontvangen.

Omschrijving	x € 1.000	
	Boekwaarde	Bedrag
Afdracht loonheffing		23.740
Afdracht omzetbelasting		4.981
Overlopende rente		10.087
Terug te betalen rijkssubsidies		1.818
IRIS (door te betalen) Europese subsidies		2.063
Afdracht premies ABP en zorgverzekeringswet		5.215
Zorgaanbieders		4.209
Nog te ontvangen declaraties hulp bij huishouding		1.420
Cliënten schulddienstverlening		1.871
Nabetaling CAO		5.567
Toegekende verstrekte subsidies		16.488

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Nog te betalen in relatie tot investeringsprojecten	2.519
Servicekosten NS stallingen	1.206
Overige posten	16.748
Totaal	97.932

Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen

	x € 1.000			
Naam	Boekwaarde 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2021
	a	b	c	d = a+b-c
Fosterreg	10	0	10	0
IRIS	547	0	273	274
Naturevation	23	0	2	21
Project PlastiCircle	142	0	142	0
City Changer Cargo Bike (CCCB)	58	0	40	18
ESF Actieve Inclusie	1.184	0	1.184	0
EU subsidie Equal Life	118	0	89	29
School of chance	53	-42	11	0
Bijdrage HUB in	322	0	22	300
ESF Pro VSO	0	812	0	812
EFRO Subsidie Merwedelab	0	214	78	136
Utrecht-Refugee Launch Pad	0	12	0	12
Totaal Europa	2.457	996	1.851	1.602
Geluid Lessinglaan	54	0	2	52
ISV-subsidie (STEK)	568	0	9	559
Bestuursakkoord OAB-VVE/Verlengde Leertijd	10.758	0	0	10.758
Rijksmiddelen Laaggeletterdheid	513	2.762	2.743	532
Geluid Balijelaan	94	0	7	87
VSV en RMC	735	3.136	2.821	1.050
Pilot handhaving goed verhuurschap	171	0	7	164
Slimme Laadpleinen	341	0	341	0
Bijdrage jeugd-, kind- en gezinsbescherming	0	1.466	0	1.466
Rijksgebouwendienst VWS/IGZ	561	-561	0	0
Flexibele huisvesting	508	0	0	508
Woningbouwimpuls Rijk	20.614	12.978	24	33.568
Subsidie Rijk tbv Regiodeal	4.385	4.801	1.445	7.741
Stimulering verkeersmaatregelen 2020- 2022	1.427	0	72	1.355
Reductie Regeling Energiegebruik (RRE)	98	0	98	0
Geluidsanering BSV	1.591	1.382	18	2.955
Bestparc 2020	1.937	0	541	1.396
Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020-2023	4.743	6.416	5.433	5.726
Opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	1.007	0	1.007	0
Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	304	294	598	0
GHNT Samenwerken aan veiligheid 2020-2021	74	111	75	110
Verbeterplannen GI's	67	0	67	0
De Stad als dagelijks evenement	92	0	92	0
Subsidie Koersen en Kansen 2020	107	0	107	0

				x € 1.000
Naam	Boekwaarde 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2021
	a	b	c	d = a+b-c
Subsidie Ram- en plofkraken 2020	187	0	0	187
Subsidie Handreiking Cyber 2020	28	0	28	0
Subsidie BOTOC 2020-2022	630	500	190	940
Subsidie UZWS - NCTV 2020/2021	317	545	649	213
Subsidie ontwikkelen MFN en procesregisseur ZVHRU	66	36	0	102
Subsidie Kortgestraft Langdurig Nut	70	52	122	0
Subsidie RIEC-MN Wie praat die gaat	970	6.013	4.340	2.643
Subsidie RIEC-MN Afpakken	508	0	390	118
Subsidie RVS Koersen & Kansen	40	0	40	0
Subsidie Kwartiermaker oprichting RIEC BES	100	0	100	0
Subsidie ZVHRU Effectieve verbinding lopende en nieuwe initiatieven Zorg en Veiligheid	150	0	65	85
Klimaatadoptatie	0	1.616	0	1.616
Subsidie ZVHRU Flying Squad	0	160	85	75
Subsidie Aanpak jonge aanwas	0	250	0	250
Lokaal preventieakkoord	0	200	103	97
regeling huisvesting aandachtsgroepen	0	1.000	0	1.000
SPUK Groot Merwede	0	182	0	182
SPUK Schone Lucht Akkoord	0	889	315	574
Buitengewone opgaven Bodem	0	426	0	426
Griftpark Nazorg SPUK opbrengsten	0	1.000	0	1.000
Tijdelijke ondersteuning en handhaving	0	607	0	607
Cirulaire Ambachtscentra	0	46	0	46
Griftpark teerpompen opbrengsten	0	1.000	0	1.000
Regeling Reductie Energiegebruik woningen	0	742	287	455
Expertisenetwerken Jeugdhulp	0	2.633	0	2.633
Acute jeugd GGZ	0	4.181	1.129	3.052
Nationaal Programma Onderwijs	0	1.318	181	1.137
Sportakkoord	0	400	290	110
Totaal Rijk	53.815	56.581	23.821	86.575
Zachte Landingsgelden Pieken	41	0	41	0
Noordelijk Randweg Utrecht	445	0	0	445
G4 werkbudget	161	0	6	155
Thermican	12	0	7	5
U10 Tolsteeg	0	0	0	0
Vervoersplan	333	0	51	282
Bijdragen Culturele Regiovorming	47	0	9	38
VUO Subsidie IWCUR	230	100	119	211
VUO Bijdrage Marktverkenning LS& HQS	10	0	10	0
Ontw. Lunettenpark NHW-gebied				
Regio Deal Vitale Samen Overvecht	859	0	99	760
JOP Wilhelminalaan	1.188	1.188	200	2.176
Inrichting kasteeltuin	39	0	25	14
Wandel en fietspad Ockhuizerlaan	45	0	0	45
Snelfietsroute Utrecht-Amersfoort	188	0	17	171
Stimulering vvh maatregelen (4x)	585	0	0	585
Fietsstraat Bastionweg	360	0	11	349
Vechtroute, David van Mollem en Rode Brug	142	0	0	142
	675	0	0	675

x € 1.000				
Naam	Boekwaarde 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2021
	a	b	c	d = a+b-c
Recreatief fiets- en wandelnetwerk				
Bijdrage schoolbesturen aan	75	-75	0	0
Zomerschool	42	0	42	0
Subsidie ZonMW Vliegende Brigade +				
Subsidie RVS Radicalisering	6	0	0	6
SIM Begraafplaatsen Monument	21	0	21	0
Specifieke uitkering ventilatie in scholen	0	8	0	8
Bijdrage coronakosten	0	95	0	95
Subs. Ontwikk. recreatief fiets- en wandelnetwerk	0	22	0	22
JOP Het Zand	0	135	0	135
Stimulering vvh maatregelen (11x)				
Orinocodreef	0	35	0	35
OV Doorstroming	0	200	60	140
Europalaan Zuid	0	116	0	116
OV verbinding Overvecht-USP	0	68	25	43
NO Regret fietsroute om de Zuid	0	316	262	54
Uitkering Circulaire Ambachtscentra	0	439	6	433
Parkzone Johan Wagenaarkade	0	223	8	215
MDT Missie 030	0	46	0	46
	0	370	36	334
	0	377	0	377
Totaal andere overheden	5.504	3.663	1.055	8.112
Totaal vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen	61.776	61.240	26.727	96.289

Overige vooruit ontvangen bedragen

x € 1.000		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Overige vooruit ontvangen bedragen	35.509	32.929
Totaal	35.509	32.929

Dit betreft de volgende posten:

x € 1.000	
Omschrijving	Bedrag
Parkeergelden en garageabonnementsgelden	2.610
Erfpacht- en huuropbrengsten	2.813
Exploitatiebijdragen	3.295
Koopsommen grond	18.969
Budget afbouw Vleuterweide	1.273
Bestuurlijke boetes Inspectie Kinderopvang	949
Overig	3.020
Totaal	32.929

De hierboven genoemde 'Exploitatiebijdragen' hebben betrekking op opbrengsten die ontvangen zijn in het kader van het faciliterend grondbeleid en op basis van een getekende overeenkomst in rekening zijn gebracht bij derden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Onderstaande gebeurtenissen zijn begonnen na balansdatum, maar voor de afronding van deze jaarrekening en de behandeling van de jaarstukken in het college en de gemeenteraad. Dit is de reden om in deze paragraaf melding te maken van de gebeurtenissen en de onzekerheden die dit voor de inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners van Utrecht en de gemeente met zich mee zal kan brengen.

Oorlog Oekraïne

De recente inval van Rusland in Oekraïne heeft geleid tot een oorlog met veel menselijk leed. De vrede en veiligheid in Europa zijn geschonden. Dit heeft inmiddels al grote gevolgen. In Europa is een grote vluchtelingenstroom opgang gekomen en op de wereldmarkt stijgen de prijzen van (bouw)materialen en energie. Het verdere verloop van de oorlog en de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen zijn onzeker.

Wat dit betekent voor zowel onze inwoners, bedrijven, de maatschappelijke instellingen in onze stad en voor de gemeente is op dit moment nog onbekend. Wel is de verwachting dat de komende periode deze impact steeds meer zichtbaar zal worden. Denk hierbij aan het opvangen van vluchtelingen ook in onze stad, de gevolgen voor relaties of contracten met Russische bedrijven en zorgen vanuit de samenleving. De economische destabilisatie kan gevolgen hebben voor onze inwoners. Stijgende energieprijzen en inflatie raken inwoners in hun portemonnee. Dit kan leiden tot een grotere groep inwoners die in de financiële problemen komt en een beroep moeten doen op armoederegelingen. Ook zien bedrijven en instellingen komt, net als de gemeente, de prijzen stijgen, die niet altijd gecompenseerd (kunnen) worden door hogere inkomsten. Ook de beschikbaarheid van grondstoffen en (bouw)materialen raakt bedrijven in de bedrijfsvoering en brengt onzekerheid met zich mee.

Utrecht heeft als doel 800 vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen op verschillende locaties in de stad. De opvang bestaat niet alleen uit het verzorgen van een locatie om te verblijven, maar ook het zorgen voor leefgeld, dagbesteding en onderwijs. Dit vraagt veel inzet, zowel ambtelijke capaciteit, inzet van maatschappelijke instellingen en vrijwilligers. Het Rijk heeft aangegeven om de kosten daarvan reëel te compenseren, net als bij de kosten van de coronacrisis.

Mogelijk effect op inkomsten vanuit het rijk

Er kan op korte termijn sprake zijn van een financiële impact op de gemeente door lagere uitkeringen van het rijk. Bijvoorbeeld door aanpassingen in de rijksbegroting en middelen en de afspraken die gemaakt zijn over de koppeling tussen de uitgaven van het rijk en de doorwerking daarvan in de hoogte van de uitkeringen uit het gemeentefonds (de zogenaamde trap-op-trap-af systematiek). Met deze onzekerheden kon in het gemeentelijk risicoprofiel nog geen rekening worden gehouden, omdat de gebeurtenissen van zo recente datum zijn en zo ongewis zijn.

Net als bij de coronacrisis zullen de gevolgen voor onze gemeente gevolgd worden gemonitord en wordt, als daartoe aanleiding is, de raad hierover geïnformeerd worden.

Rachmaninoffplantsoen (Parkeerplaats Welgelegen)

In januari 2022 is er aangifte gedaan tegen de gemeente Utrecht in verband met mogelijke strafbare feiten bij de grondverkoop aan het Rachmaninoffplantsoen in 2018 (parkeerplaats Plan Weltevreden). Ook is er op basis van de Wet openbaarheid bestuur (Wob) een verzoek gedaan over "documenten die betrekking hebben op de mogelijke ontwikkelingen van een appartementencomplex in het Rachmaninoffplantsoen".

Tot op heden hebben wij geen reden om aan te nemen dat er onregelmatigheden zijn maar beseffen wij dat dit een complex dossier is waar veel discussie over is. Daarom is het nu van belang dat een onafhankelijk onderzoek wordt uitgevoerd, waarbij een compleet feitenrelaas en duiding hiervan op tafel komt van het gemeentelijk handelen in het dossier Rachmaninoffplantsoen. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 19 april 2022 besloten dit onderzoek te laten uitvoeren door KPMG. Wij borgen daarbij dat ook onze accountant Deloitte betrokken wordt bij dit onderzoek. Hierover bent u via de [raadsbrief](#) van 21 april 2022 geïnformeerd. Op dit moment is het onzeker of en wat de (financiële) uitkomsten zullen zijn.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Gemeente Utrecht is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. De verplichtingen met een restwaarde > 0,500 miljoen euro zijn in beeld gebracht. De waarde van deze verplichtingen bedraagt ultimo 2021 in totaal 487,4 miljoen euro. Dit is inclusief 20,3 miljoen euro nog openstaande personele verlofdagen en 1,7 miljoen euro leaseverplichtingen.

Verplichtingen/contracten met een waarde $\geq 0,500$ miljoen euro

		x € 1.000
Relatie/crediteur	Waardecontract/ verplichting	
Greenchoice		58.923
Axians		44.429
Van Wijk Aannemersbedrijf		27.262
NS Stations B.V.		24.824
GU Verlofsaldi Medewerkers		20.392
Onderlinge Waarborgmaatschappij		20.220
Tzorg B.V.		16.609
A. Agterberg B.V.		14.131
Hoeflake Infratechniek B.V.		11.642
UW Flora, Groen, Schoonm, Reintegr.		10.071
Van de Bijl & Heerman B.V.		9.049
Aannemingsmaatschappij Van Gelder		9.030
KWS Infra B.V.		8.618
Eneco Services B.V.		8.044
D. van der Steen B.V.		8.032
Combinatie Habron V.O.F.		7.580
International Security Agency B.V.		7.500
Start People B.V.		7.105
Rijkswaterstaat Corporate Dienst		6.377
Provincie Utrecht		5.880
Gemeenschappelijke regeling Afval		5.680
SoftwareONE Netherlands B.V.		5.148
Zorg van de Zaak N.V.		5.000
U-Stal Holding B.V.		4.943
Examenbureau inburgering		4.614
Pilkes Infra		4.449
Stichting Derdengelden Intersolve		4.120
Compass Group Nederland B.V.		4.000
Vialis B.V.		3.987
Quint & van Ginkel B.V.		3.978
Orion Complex Fleets B.V.		3.875
Centralpoint Nijmegen B.V.		3.831
Driessen B.V.		3.402
B2-Clean B.V.		3.388
Jacobs Douwe Egberts Pro NL B.V.		3.325
HuRis B.V.		3.298
Croonwolter&dros B.V.		3.116
Otolift Trapliftten B.V.		3.002
Stichting de Tussenvoorziening		2.997
Jos Scholman Groen B.V.		2.860
Vriens Archeo Flex B.V.		2.815
A. Mauritz & Zonen B.V.		2.467
Koninklijke PostNL B.V.		2.126
Jos Scholman Materieel B.V.		2.046
TK Elevator Netherlands B.V.		1.894
De Klop Groep B.V.		1.865
VTN Besturingstechniek		1.820
IP Parking B.V.		1.817
Willemsen- de Koning Groep B.V.		1.796
Arval B.V. Lease		1.761
Vereniging Parkmanagement		1.744
P1 Off Street Management B.V.		1.722
UW Werkt voor Utrecht B.V.		1.640
Vereniging Wigo4it in coöperatief		1.632
Sidcon Milieutechniek B.V.		1.584

x € 1.000

Relatie/crediteur	Waardecontract/ verplichting
Nsstations	1.558
Stichting RBO Groningen	1.532
Stichting Social Impact Bonds	1.500
Stern Auto II B.V.	1.477
Actief Werkt! Uitzendbureau B.V.	1.362
Combinatie Bron - Agterberg V.O.F.	1.289
Dirksen Bedrijfskleding B.V.	1.271
Scheidt & Bachmann Parkeersystemen	1.263
Aethon Publica B.V.	1.231
Gebr. Kloens Bestratingen B.V.	1.125
G.W.W. Werken Scherrenberg B.V.	1.110
Heuvelman Sound & Vision B.V.	1.077
Vodafone Libertel B.V.	1.064
Willemsen Infra B.V.	1.055
Aannemersbedrijf Wallaard	1.040
KantoorExpert B.V.	1.017
Veolia Gebouwenbeheer B.V.	991
Stichting Zorgwacht	986
Autoschadebedrijf Nowosielski B.V.	985
Cobra Groeninzicht	946
ICT Automatisering Nederland	936
Faro Architecten B.V.	929
Capabel Taal B.V.	925
DS Landschapsarchitecten	910
H.A.M. Ebberink h/o Hans Ebberink	898
Pauw Dodewaard Grond Weg en	893
AC groep	878
Rijnboutt B.V.	870
Den Hartog B.V.	819
De Zwarte Hond Rotterdam B.V.	793
URBIS bureau voor stadsontwerp B.V.	773
Intersolve Technologies B.V.	750
Wissing B.V.	725
Ziggo Zakelijk Services B.V.	723
Energiemissie Holding B.V.	717
Strukton Worksphere B.V.	703
Co Van Beek Generatoren V.O.F.	700
Enginear B.V.	696
Arval B.V.	690
FBA Adviesgroep B.V.	690
Straatmakersbedrijf H.C. Koot B.V.	688
Entropia Critical Concepts B.V.	680
Waste Vision	675
Wolters Kluwer Nederland B.V.	657
Allerzorg B.V.	656
Public Cinema B.V.	636
Enof creatieve communicatie B.V.	632
RAM Infotechnology B.V.	627
Alta Reclame & Marketing B.V.	626
Stichting Thuiszorg Het Centrum	606
O2 Communicatieadviesbureau B.V.	605
DDK B.V.	598
UTS Abbink B.V.	597
Meyra Retail & Services	575
Gebr. Bonenkamp Techniek en	568
Thuishulp Zorgzaam B.V.	544

		x € 1.000
Relatie/crediteur	Waardecontract/ verplichting	
Stichting Leger des Heils Welzijns-		537
RPS advies- en ingenieursbureau		534
Thuiszorg Warm Hart voor		519
Visscher VKV B.V.		509
Deloitte Financial Advisory		501
Randstad RiseSmart B.V.		500
Stichting Netwerk Beter Samen		500
Tempo-Team Employability B.V.		500
Eindtotaal		487.425

Gemeente Utrecht heeft ook contracten afgesloten die tot opbrengsten leiden, met een totale waarde van 3,3 miljoen euro.

Rechten met een waarde >0,500 miljoen euro

		x € 1.000
Relatie/debiteur	Waarde contract/ verplichting	
RVB		911
IGJ		1.599
BGHU		833

Reserves

Stand en verloop reserves

x € 1.000

	Stand 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Saldo 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene dekkingsreserve	79.230	26.136	105.366	80.776	102.035	84.108
Algemene Reserve	47.750	0	47.750		-4.700	52.450
Totaal Algemene reserve	126.980	26.136	153.116	80.776	97.335	136.558
Bewoners en Bestuur	740	0	740	118	92	766
Duurzaamheid	19.300	649	19.949	100	823	19.226
Bereikbaarheid	17.900	2.724	20.624	17.886	9.867	28.643
Openbare ruimte en groen	12.291	1.621	13.912	795	950	13.757
Werk en Inkomen	2.195	0	2.195	0	119	2.076
Onderwijs	22.299	-2.599	19.700	2.779	5.346	17.133
Ondersteuning op maat	3.641	-375	3.266	0	0	3.266
Veiligheid	143	0	143	0	0	143
Cultuur	605	0	605	103	0	708
Samenleven en Sport	0	0	0	3.015	0	3.015
Utrechts Vastgoed	5.762	-981	4.781	9.418	3.733	10.466
Algemene Middelen	45.799	-361	45.438	2.931	21.560	26.809
Overhead	5.213	888	6.101	0	2.521	3.580
Vaste activa	291.663	1.792	293.455	15.831	34.414	274.872
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	64.248	170.843	235.091	74.211	57.079	252.223
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	3.432	0	3.432	2.500	1.646	4.286
Totaal Bestemmingsreserves	495.231	174.201	669.432	129.687	138.150	660.969
Totaal reserves per programma	622.211	200.337	822.548	210.463	235.485	797.527

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2021	Werkelijke mutatie 2021	Saldo 31-12-2021	Reeds verplicht 31-12-2021	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Bewoners en Bestuur							
Reserve Verkiezingen	31-12-50	740	26	766	92	674	0
Duurzaamheid							
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	01-01-28	185	0	185	0	185	0
Utrechtse Energie	01-01-50	2.543	-300	2.243	0	2.243	0
Leningen Utrechtse Energie	01-01-38	3.787	0	3.787	0	3.787	0
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	01-01-36	5.115	-200	4.915	0	4.915	0
Risicoreserve Bodem	31-12-43	1.334	100	1.434	1.434	0	0
Nedereindseplas	01-01-31	6.985	-323	6.662	6.662	0	0
Bereikbaarheid							
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	31-12-40	14.770	8.403	23.173	0	23.173	0
Parkeerexploitatie	01-01-50	4.362	0	4.362	0	4.362	0
Onderhoud parkeervoorzieningen	01-01-50	1.492	-384	1.108	0	1.108	0
Openbare ruimte en groen							
Egalisatiefonds rioleringen	31-12-50	7.371	0	7.371	0	7.371	0
Ophaaldienst	31-12-50	1.548	820	2.368	0	2.368	0
Essentaksterfte 1002	31-12-50	2.967	-800	2.167	0	2.167	0
Meerjaren Groen programma	07-06-39	1.063	0	1.063	0	1.063	0
Reserve Grondbank	31-12-50	813	-25	788	0	788	0
Wal- en kluisuren	31-12-50	150	-150	0	0	0	0
Werk en Inkomen							
Re-integratiefonds werk en inkomen	31-12-50	903	0	903	250	653	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	02-08-50	496	-119	377	377	0	0
Werk en inkomen	31-12-50	796	0	796	0	796	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2021	Werkelijke mutatie 2021	Saldo 31-12-2021	Reeds verplicht 31-12-2021	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Onderwijs							
Masterplan primair onderwijs	31-12-50	277	-277	0	0	0	0
Huisvestingsprogramma	31-12-50	8.114	-500	7.614	0	7.614	0
Piekopvang onderwijs LR	31-12-50	716	0	716	0	716	0
Meerjaren Perspectief Onderwijs	31-12-50	8.388	-1.565	6.823	0	6.823	0
Huisvesting							
Onderhoud en kapitaallasten	31-12-50	1.980	0	1.980	0	1.980	0
Buitenschoolse opvang (BSO)							
Nieuwbouw Centrale Bibliotheek	31-12-50	225	-225	0	0	0	0
Ondersteuning op maat							
Transformatie en decentralisatie	31-12-50	3.266	0	3.266	0	3.266	0
Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang							
Veiligheid							
Projecten cameratoezicht	31-12-50	143	0	143	0	143	0
Cultuur							
Utrechtse Cultuurlening	31-12-50	100	0	100	0	100	0
Fonds Broedplaatsen	31-12-50	505	0	505	0	505	0
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	31-12-24	0	103	103	103	0	0
Samenleven en Sport							
Vervanging zwembaden	31-12-25	0	2.300	2.300	0	2.300	0
Toegankelijk Vastgoed	31-12-25	0	715	715	0	715	0
Utrechts Vastgoed							
Vastgoedbeheer	31-12-50	3.633	-1.182	2.451	0	2.451	0
Energieneutraal Kernvastgoed	31-12-50	631	590	1.221	223	998	0
Stadskantoor	31-12-50	517	5.616	6.133	5.617	516	0
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	31-12-50	0	0	0	0	0	0
Leegstand Utrechts Vastgoed	31-12-50	0	661	661	0	661	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2021	Werkelijke mutatie 2021	Saldo 31-12-2021	Reeds verplicht 31-12-2021	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Algemene Middelen							
Budgetstructuur Leidsche Rijn	31-12-30	5.023	0	5.023	0	5.023	0
Decentralisatie Sociaal Domein	31-12-20	795	0	795	795	0	0
Bestemmingsreserve maatregelenpaketten	31-12-22	39.620	-18.629	20.991	0	20.991	0
Overhead							
Europese subsidies	31-12-24	1.921	-1.921	0	0	0	0
ICT Investeringsprogramma	31-12-29	4.180	-600	3.580	0	3.580	0
Algemene reserve							
Algemene Reserve	31-12-99	47.750	4.700	52.450	0	52.450	0
Algemene dekkingsreserve	31-12-99	105.367	-21.259	84.108	0	84.108	0
Vaste activa							
Vaste Activareserve	31-12-99	293.455	-18.583	274.872	0	274.872	0
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed							
Egalisatiereserve bouwleges	31-12-50	832	0	832	0	832	0
Woonfonds	31-12-25	949	-150	799	0	799	0
Utrechts restauratiefonds (URF)	31-12-25	3.228	0	3.228	0	3.228	0
Archeologisch opgravingen	31-12-50	1.033	0	1.033	493	540	0
Revolverend fonds woningrenovatie	31-12-50	381	0	381	0	381	0
Domplein 13	31-12-26	200	-40	160	160	0	0
Grondexploitatie	31-12-50	195.039	18.745	213.784	0	213.784	0
Investeringsimpuls RSU	31-12-50	25.113	4.643	29.756	0	29.756	0
Taakstelling inkoop LR	31-12-31	7.909	-719	7.190	7.190	0	0
Ondersteunen Handhaven	31-12-50	407	0	407	0	407	0
Europese subsidies	31-12-50	0	1.921	1.921	0	1.921	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2021	Werkelijke mutatie 2021	Saldo 31-12-2021	Reeds verplicht 31-12-2021	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen							
Cofinanciering Pieken	31-12-50	146	-146	0	0	0	0
Lokaal Economisch Fonds (LEF)	31-12-21	0	0	0	0	0	0
Toeristische stadspromotie	31-12-50	286	0	286	0	286	0
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	29-05-25	3.000	-1.000	2.000	0	2.000	0
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	31-12-25	0	2.000	2.000	0	2.000	0

Toelichting reserves Programmareserve Bewoners en Bestuur

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Verkiezingen	740	0	740	118	92	766

Bewoners en Bestuur

Reserve Verkiezingen

Aard van de reserve Egalisatiereserve

Looptijd t/m 31-12-2050

Rentetoerekening Nee

Maximum bedrag 1.208.000

Minimum bedrag 100.000

Datum Raadsbesluit 1-1-1992

Waarom is de reserve ingesteld Doel waarvoor deze reserve is ingesteld: Egalisatie voor de kosten die met verkiezingen samenhangen . Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van de uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden.

Toelichting op het verloop Storting: de ontvangen bijdrage 2020 en 2021 van de waterschappen voor de waterschapsverkiezing in 2023 gestort in de reserve. Deze bedragen (inclusief de storting van 2022) zullen in 2023 onttrokken worden.

Onttrekking: Conform amendement 2020/153 is er een bedrag aan de reserve onttrokken om de kosten van de verkiezingsborden, de mobiele bus en de Vibes bij de tweede kamer verkiezingen te dekken.

Programmareserve Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Egalisatiereserve bouwleges	0	832	832	0	0	832
Woonfonds	1.449	-500	949	0	150	799
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.228	0	3.228	0	0	3.228
Archeologisch opgravingen	886	147	1.033	0	0	1.033
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	0	0	381
Domplein 13	200	0	200	0	40	160
Grondexploitatie	27.796	167.243	195.039	57.919	46.443	206.515
Investeringsimpuls RSU	21.992	3.121	25.113	16.292	11.648	29.757
Taakstelling inkoop LR	7.909	0	7.909	0	719	7.190
Ondersteunen Handhaven	407	0	407	0	0	407
Europese subsidies	0	0	0	0	-1.921	1.921

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Egalisatiereserve bouwleges

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen.
Toelichting op het verloop	Met de komst van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) vervalt een deel van het technisch bouwbesluit dat nu door de gemeente wordt uitgevoerd. De eerste 4 jaar na de start van de WKB zal een deel van het toezicht nog onder het oude regime worden gedaan door de gemeente. De hiervoor bestemde en ontvangen leges omgevingsvergunningen zijn toegevoegd aan deze egalisatiereserve om het toezicht de komende jaren te financieren.

Woonfonds

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi NRF en leges.
Toelichting op het verloop	In 2021 is er een onttrekking gedaan van 0,150 miljoen euro voor de uitvoering van het stadsakkoord wonen en Stedelijke prestatieafspraken.

Utrechts restauratiefonds (URF)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopcentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Archeologisch opgravingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egaliseringsreserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Revolverend fonds woningrenovatie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Ingesteld bij de Verantwoording 2006. Geen einddatum vanwege revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVn (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten.
Toelichting op het verloop	In 2021 zijn er geen mutaties verricht.

Domplein 13

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	40
Datum Raadsbesluit	1-9-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Domplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot en met 2026.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is 0,040 miljoen euro aan de reserve onttrokken ter dekking van de subsidie aan Stichting Domplein (DOMunder).

Grondexploitatie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 zijn ook de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.
Toelichting op het verloop	<p>Bij de tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie. Op basis van dit besluit zijn in 2021 de dotaties 40,871 miljoen euro hoger dan begroot en de onttrekkingen 4,287 miljoen euro hoger dan begroot.</p> <p>In 2021 is 57,919 miljoen euro gestort in de reserve. Dit bedrag bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none">• 26,520 miljoen euro tussentijdse winstneming op de grondexploitaties Leidsche Rijn (23,840 miljoen euro), Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein (1,840 miljoen euro) en Oudenrijn West (0,840 miljoen euro)

- 0,546 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen
- 15,505 miljoen euro voor de realisatie van het Lombokplein en de doorvaarbare Leidse Rijn (besluitvorming Voorjaarsnota 2017 (1,1 miljoen euro en Voorjaarsnota 2021) (14,405 miljoen euro))
- 1,600 miljoen euro voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone deelgebied 5 (besluitvorming Voorjaarsnota 2017)
- 1,500 miljoen euro risicoreservering voor anticiperende verwervingen (besluitvorming Voorjaarsnota 2021)
- 1,500 miljoen euro investeringsruimte voor pre-grondexploitaties (besluitvorming Voorjaarsnota 2021)
- 0,900 miljoen euro voor het opvangen van het risico van planschade bij actualiserende bestemmingsplannen (besluitvorming Voorjaarsnota 2021)
- 9,848 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde raadsbesluit:
 - 6,963 miljoen euro in verband met verrekeningen met de in 2021 geopende grondexploitaties Beurskwartier en Zuilense Vecht
Tot en met 2021 kenden wij een werkwijze waar de raad besluit om de voorbereidingskosten voor een toekomstige grondexploitatie tot aan de opening van de grondexploitatie te dekken ten laste van de reserve grondexploitaties. De gerealiseerde voorbereidingskosten van de gebiedsontwikkelingen Zuilense Vecht en Beurskwartier hebben wij op deze wijze financieel technisch verwerkt. Dit lichten wij hierboven toe en in de financiële toelichting in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed. Met ingang van boekjaar 2022 herstellen wij deze werkwijze door de voorbereidingskosten van toekomstige grondexploitaties, in lijn met de notitie grondbeleid hoofdstuk 5.3.2 en artikel 34 onderdeel b van het BBV, financieel technisch te verwerken als immateriële vaste activa (IVA). Nadat een grondexploitatie wordt geopend worden de geactiveerde kosten ten laste van de grondexploitatie gebracht.
 - 1,967 miljoen euro aan ontvangen rente op het bedrag dat in de reserve grondexploitatie is gestort in verband met de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn
 - 0,502 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten
 - 0,382 miljoen euro resultaat op anticiperende verwervingen
 - 0,034 miljoen euro resultaat op een anterieure overeenkomst in Leidsche Rijn en op de GEM Vleuterweide.

In 2021 is 46,443 miljoen euro onttrokken uit de reserve. Dit bedrag bestaat uit:

- 32,887 miljoen euro vrijval in verband met besluitvorming uit de Voorjaarsnota 2021
- 2,125 miljoen euro in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen

- 0,832 miljoen euro ter dekking van gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro)
- 3,000 miljoen euro in verband met de voorfinanciering van de vergoeding aan de Jaarbeurs
- 3,744 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde raadsbesluit:
 - 1,705 miljoen euro resultaat op strategische verwervingen en voorraadfunctie
 - 1,967 miljoen euro ter dekking van de toegerekende rente over de robuuste posten Leidsche Rijn in het onderhanden werk
 - 0,048 miljoen euro ter dekking van betaalde vennootschapsbelasting over Vleuten-De Meern Zelfstandig BV
 - 0,024 miljoen euro resultaat op een afgesloten project.
- 3,855 miljoen euro in verband met de storting in de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen

Investeringsimpuls RSU

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	28.028
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	In het verlengde van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016) is een investeringsstrategie voor gezonde verstedelijking opgesteld. De programmering van de middelen in de reserve Investeringsimpuls RSU vindt plaats volgens het bestedingskader. Het bestedingskader is vastgesteld bij het MPSO 2017 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021. Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2021 is 16,292 miljoen euro toegevoegd aan de reserve Investeringsimpuls RSU. Dit heeft betrekking op middelen als gevolg van de groei van de stad (4,310 miljoen euro), motie 2017/191 betaalbaar wonen (7,000 miljoen euro), besluitvorming voorjaarsnota 2021 (3,382 miljoen euro) en het coronamaatregelenpakket Investeren met maatschappelijk rendement (1,600 miljoen euro). Volgens de bijbehorende planning is in 2021 een bedrag van 11,648 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU.

Taakstelling inkoop LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.159.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2013
Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	De afdracht alsmede de onttrekking aan de reserve bedraagt vanaf 2020 jaarlijks 0,719 miljoen euro.

Ondersteunen Handhaven

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	In verband met de beperkende coronamaatregelen (1,5m samenleving, lockdown) hebben er in 2021 geen extra handhavingsacties plaatsgevonden. Bij opheffing van de coronamaatregelen zal het budget weer ingezet worden voor handhavingsacties.

Europese subsidies

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.184.866
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	<p>De reserve Europese subsidies fungeert als risicoreservering voor de subsidies die wij van Europa ontvangen. Aan de uitvoering en beheer van Europese projecten en structuurfondsenprogramma's zijn strikte voorwaarden en eisen verbonden. Deze brengen financiële risico's met zich mee voor de gemeente. Het gaat om risico's zoals lagere subsidievaststelling dan was begroot, hogere uitvoeringskosten die bij aangaan van de verplichting niet waren te voorzien, en het financiële risico dat ontstaat uit overcommitting bij het structuurfondsprogramma 'Kansen voor West'. Hierbij wordt overcommitting ingezet omdat de praktijk uitwijst dat veel projecten uiteindelijk minder subsidie toegekend kunnen krijgen dan begroot. Overcommitting draagt bij aan een optimale inzet van het beschikbare budget, maar levert tevens een risico op.</p>
Toelichting op het verloop	<p>In 2019 is het budget voor de Europese subsidies overgegaan van het programma Bewoners en Bestuur naar het programma Stedelijke Ontwikkeling (nu: Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed). De reserve Europese Subsidies stond nog in het programma Overhead. In 2021 is ook deze reserve overgeheveld naar het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed.</p>

Programmareserve Duurzaamheid

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	0	0	185
Utrechtse Energie	2.437	106	2.543	0	300	2.243
Leningen Utrechtse Energie	3.787	0	3.787	0	0	3.787
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	5.115	0	5.115	0	200	4.915
Risicoreserve Bodem	1.071	263	1.334	100	0	1.434
Nedereindseplas	6.705	280	6.985	0	323	6.662

Duurzaamheid

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de mutaties in de uitvoering van de opgave Energietransitie op te kunnen vangen.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt er een bedrag aan de reserve onttrokken ter dekking van de kosten voor diverse subsidieregelingen en verduurzamingsmaatregelen binnen de opgave Energietransitie.

Leningen Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-9-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. De bestemmingsreserve is voor de afdekking van het risico en een deel van de rentelasten.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Utrechtse energie aardgasvrije wijken

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.115.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019

Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken .
Toelichting op het verloop	In 2021 is er 0,200 miljoen euro uit deze reserve onttrokken ter dekking van de proceskosten die gemaakt worden in de wijkenaanpak Overvecht-Noord.
Risicoreserve Bodem	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt. Conform begroting is een bedrag van 0,100 miljoen euro gedoteerd aan de reserve.
Toelichting op het verloop	
Nedereindseplas	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,288 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor saneringswerkzaamheden en 0,035 miljoen euro ten behoeve van nazorgwerkzaamheden.

Programmareserve Bereikbaarheid

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	12.168	2.602	14.770	17.886	9.483	23.173
Parkeerexploitatie	4.240	122	4.362	0	0	4.362
Onderhoud parkeervoorzieningen	1.492	0	1.492	0	384	1.108

Bereikbaarheid

Meerjarige investeringen bereikbaarheid

Aard van de reserve Bestemmingsreserve

Looptijd t/m 31-12-2040

Rentetoerekening Nee

Maximum bedrag 151.446

Minimum bedrag 100

Datum Raadsbesluit 1-1-2007

Waarom is de reserve ingesteld De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.

Toelichting op het verloop	<p>De stortingen van 17,886 miljoen euro bestaan uit een overschot op de kasritmes van Auto, Openbaar Vervoer en Park & Ride van respectievelijk 10,425 miljoen euro, 3,258 miljoen euro en 0,003 miljoen euro. Daarnaast is op basis van besluitvorming in de VJN 2021 is een bedrag van 4,2 miljoen euro in de reserve gestort ten behoeve van inpandige fietsenstallingen in het stationsgebied (Jaarbeursplein en Knoop).</p> <p>De onttrekkingen van 9,843 miljoen euro bestaan uit bijdragen voor doorlopende investeringen Bereikbaarheid en bijdragen op basis van afspraken binnen het gemeenschappelijke Verder pakket.</p> <p>Ten behoeve van de dekking van de doorlopende investeringen bij Bereikbaarheid is een bedrag van 6,221 miljoen euro onttrokken voor projecten verkeersveiligheid (0,935 miljoen euro), projecten duurzaam vervoer (1,246 miljoen euro), projecten fiets (1,180 miljoen euro), projecten Luchtkwaliteit (1,992 miljoen euro), projecten Goederenvervoer (0,122 miljoen euro), afrondende werkzaamheden voor het mobiliteitsplan (0,177 miljoen euro) en variantenstudies en de programmabijdrage No regret (0,551 miljoen euro).</p> <p>In deze jaarrekening rapporteren we voor het laatst over projecten die onder het gezamenlijke Verder pakket vallen. Omdat het programma Verder beëindigd is, kan deze administratieve boekingsgang vanaf 2022 vervallen. Hierdoor zal het aantal verrekeningen met de reserve afnemen. Ten behoeve van de dekking van projecten die onder het gezamenlijke Verder pakket vallen is per saldo in 2021 een bedrag van 3,262 miljoen euro onttrokken. Het gaat om bijdragen voor de projecten Herenroute (0,900 miljoen euro), diverse Fiets- en voetgangersvoorzieningen (1,375 miljoen euro), de Dafne Schippersbrug (0,59 miljoen euro), de Socrateslaan/ Beneluxbaan Oost (0,120 miljoen euro) en de Expeditiebrug Jaarbeurs (0,808 miljoen euro).</p>
----------------------------	---

Parkeerexploitatie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Onderhoud parkeervoorzieningen

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	350
Datum Raadsbesluit	1-1-2001
Waarom is de reserve ingesteld	De onderhoudsreserve is ingesteld om de schommelingen van het meerjarig groot onderhoud aan parkeergarages, transferia en stallingsvoorzieningen op te kunnen vangen.
Toelichting op het verloop	In 2021 is er 0,348 miljoen euro onttrokken aan de reserve onderhoud parkeervoorzieningen en dit heeft betrekking op het onderhoud van een groot aantal parkeergarages.

Programmareserve Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Egalisatiefonds rioleringen	5.863	1.508	7.371	0	0	7.371
Ophaaldienst	2.025	-477	1.548	945	125	2.368
Essentaksterfte 1002	2.527	440	2.967	0	800	2.167
Meerjaren Groen programma	1.063	0	1.063	0	0	1.063
Reserve Grondbank	813	0	813	0	25	788
Wal- en kluismuren	0	150	150	-150	0	0

Openbare ruimte en groen

Egalisatiefonds rioleringen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De mutatie van 1,508 miljoen euro heeft betrekking op het resultaat 2020. Deze meevaller is ontstaan door hogere opbrengsten uit de rioolheffing als gevolg van afrekeningen grootverbruikers van voorgaande jaren en een hoger volume (in m3 grootverbruik en aantal aansluitingen) dan rekening mee gehouden is in de tariefopstelling 2020.

Ophaaldienst

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	In de 1e bestuursrapportage is een bedrag € 125.000 onttrokken uit de reserve ophaaldienst als gevolg van hogere lasten onderhoud wagenpark en lagere afrekening verwerkingskosten van de AVU. De toevoeging van de reserve betreft de meer opbrengsten vanuit de inkomsten afvalstoffenheffing.

Essentaksterfte 1002

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	Mutatie -0,8 miljoen euro is de verwachte kosten voor maatregelen in 2021. Werkelijke onttrekking vindt plaats op basis van de verwachte kosten.

Meerjaren Groen programma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	3.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Meerjaren Groen Programma wordt gewerkt met een jaar budget, terwijl hierbij projecten voorkomen die een meerjarige uitvoer hebben. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan, waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht. Deze reserve kan deze verschillen opvangen.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Reserve Grondbank

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie. Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	Er is in 2021 0,025 miljoen onttrokken voor de afvoer van vervuilde grond.

Wal- en kluismuren

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Bijdrage vanuit Programma Bereikbaarheid voor een deel van de onderzoekskosten zwaar vrachtverkeer in het wervengebied. De totale onderzoekskosten zijn opgenomen in de vaste activa.
Toelichting op het verloop	De reserve is opgeheven in 2021.

Programmareserve Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Cofinanciering Pieken	146	0	146	0	146	0
Lokaal Economisch Fonds (LEF)	0	0	0	0	0	0
Toeristische stadspromotie	286	0	286	0	0	286
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	3.000	0	3.000	500	1.500	2.000
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	0	0	0	2.000	0	2.000

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Cofinanciering Pieken

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit

Waarom is de reserve ingesteld

Met de cofinanciering bij de (rijks)subsidieregeling Pieken in de Delta worden economische innovatieprojecten ondersteund die de innovatieve concurrentiekracht van Utrecht versterken. De reserve wordt vanaf 2015 aangewend voor de uitvoering van de Economische Agenda Utrecht.

In februari 2020 heeft de raad besloten het resterende deel van deze reserve in te zetten voor de opstart- en exploitatiekosten van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM). Bij de jaarrekening 2021 zullen wij voorstellen deze reserve op te heffen .

Toelichting op het verloop

Het resterende deel van deze reserve is ingezet voor de opstart- en exploitatiekosten ROM. De reserve kan worden opgeheven.

Lokaal Economisch Fonds (LEF)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2021
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	30-6-2015
Waarom is de reserve ingesteld	Met de gelden van het Lokaal Economisch Fonds werden subsidies verstrekt voor nieuwe werkgelegenheid, leerwerk- en stageplaatsen in Utrecht. Er was in totaal 8 miljoen euro beschikbaar tot en met 2018. Deze reserve dient ter dekking van LEF-subsidies die nog in 2018 zijn aangevraagd maar waarvan uitvoering en besteding plaatsvindt in 2019 en 2020. Wanneer de laatste subsidies zijn verantwoord houdt de regeling op te bestaan en zullen wij een voorstellen de reserve op te heffen.
Toelichting op het verloop	n.v.t.

Toeristische stadspromotie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2008
Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, waarbij een maximum is bepaald op 15% van de geraamde omzet. Daarnaast wordt deze reserve, bij voldoende omvang, ingezet om inhoud te kunnen geven aan de activiteiten van Utrecht Marketing en de ambities van het college.
Toelichting op het verloop	In 2021 is geen toevoeging of onttrekking begroot

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)
Utrecht

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	<p>De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro.</p> <p>Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.</p> <p>Conform besluitvorming bij de programmabegroting 2021 en 1e bestuursrapportage is:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1,5 miljoen euro onttrokken ten behoeve van de risicoreservering voor de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);- uit de bestemmingsreserve Corona is 0,5 miljoen euro overgeheveld naar de risicoreserve ROM;- de risicoafdekking van de ROM vastgesteld op 33,3% tov het uitgezette kapitaal.
Toelichting op het verloop	

Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)

Aard van de reserve

Looptijd t/m

Rentetoerekening

Maximum bedrag

Minimum bedrag

Datum Raadsbesluit

Waarom is de reserve ingesteld

Risicoreserve

31-12-2025

Niet van toepassing

Niet van toepassing

8-7-2021

Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid.

Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend.

Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).

Toelichting op het verloop

Conform besluitvorming bij de programmabegroting 2021 en de 1e berap is:

- 1,5 miljoen euro uit de de risicoreservering ROM overgeheveld naar een risicoreserve OMU;
- uit de bestemmingsreserve Corona 0,5 miljoen euro overgeheveld naar de risicoreserve OMU;
- de risicoafdekking van de OMU vastgesteld op 50% tov het uitgezette kapitaal.

Programmareserve Werk en Inkomen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Re-integratiefonds werk en inkomen	903	0	903	0	0	903
Revolverend Fonds Jongeren schulden	496	0	496	0	119	377
Werk en inkomen	796	0	796	0	0	796

Werk en Inkomen

Re-integratiefonds werk en inkomen

Aard van de reserve Bestemmingsreserve

Looptijd t/m 31-12-2050

Rentetoerekening Nee

Maximum bedrag 5.000.000

Minimum bedrag 100.000

Datum Raadsbesluit 16-7-2020

Waarom is de reserve ingesteld Het re-integratiefonds is bedoeld om samenwerking met onder andere uitzendbureaus en sociaal ondernemers bij het aan het werk helpen van mensen uit de bijstand te bekostigen. Voorwaarde voor dekking uit het re-integratiefonds is dat de samenwerking leidt tot aantoonbare besparing op de uitkeringslasten.

Bij de resultaatbestemming 2013 is 5 miljoen euro in de nieuw gevormde reserve gestort. De storting vloeiende voort uit besluitvorming rond de Kadernota Participatie en inkomen en de Uitwerkingsnota Werken aan werk. De reserve is voor het eerst zichtbaar in de Programmabegroting 2014. De oorspronkelijke spelregel was dat per jaar maximaal 1,5 miljoen euro vanuit het fonds mag worden ingezet. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2015 zijn de spelregels aangepast zodat er meer flexibiliteit ontstaat bij het inzetten van middelen uit het re-integratie Fonds. Hierdoor wordt het mogelijk meerjarige verplichtingen aan te gaan tot het maximaal beschikbare bedrag. Het maximum van de reserve is 5 miljoen euro.

Als gevolg van het BUIG-tekort sinds 2015 revolveert de reserve in werkelijkheid niet. In de overgenomen motie "M454/2019 laat revolverende fondsen echt werken" (bij raadsvoorstel Nota reserves; 5 december 2019) wordt daarom opgeroepen om de doelstelling en werking aan te scherpen. Zolang sprake is van een BUIG tekort kan op basis van de financiële spelregels niet in de reserve gestort worden. Het inboeken van de

Toelichting op het verloop	voordelen op de bijstandsverstrekking zou dan immers tot een toename van het tekort leiden. Het wijzigen van de voedingsspelregels kan hier geen verandering in brengen. Omdat de naam van de reserve de afgelopen jaren onvoldoende aansloot op de werkelijkheid is bij de Jaarstukken 2019 besloten om de naam van de reserve te wijzigen in re-integratiefonds Werk en Inkomen. Voeding, maximum, looptijd en doelstelling van de reserve zijn niet veranderd. Geen aanpassing in het jaar 2021.
Revolverend Fonds Jongeren schulden	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 'fonds met jongeren met problematische schulden' aangenomen. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt.
Toelichting op het verloop	Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020 voor een periode van 5 jaar.

Werk en inkomen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	<p>Bij de resultaatbestemming 2012 is deze reserve gevormd. De reserve komt voor het eerst voor in de Programmabegroting 2013.</p> <p>De reserve is deels bedoeld als een soort van egalisatiereserve. Met overschotten op het inkomensdeel Participatiewet wordt de reserve gevuld, zodat tekorten op het inkomensdeel aan de reserve kunnen worden onttrokken. Omdat het bij de bijstand om grote bedragen gaat, wordt op deze manier voorkomen dat al grote schommelingen voorkomen.</p> <p>Daarnaast is de reserve bestemd kosten voortvloeiende uit de reorganisatie 2011-2013.</p> <p>Bij de Voorjaarsnota 2017 is het doel van de reserve uitgebreid met aanvullende kosten contributie Wigo4it en uitvoeringskosten Professional Portal Innovatie (PPI).</p> <p>Bij de vorming van de reserve is geen maximum/minimum vastgesteld.</p>
Toelichting op het verloop	<p>Geen aanpassing in het jaar 2021.</p>

Programmareserve Onderwijs

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Masterplan primair onderwijs	277	0	277	0	277	0
Huisvestingsprogramma	8.825	-711	8.114	2.500	3.000	7.614
Piekopvang onderwijs LR	716	0	716	0	0	716
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	10.276	-1.888	8.388	279	1.844	6.823
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	0	1.980
Nieuwbouw Centrale Bibliotheek	225	0	225	0	225	0

Onderwijs

Masterplan primair onderwijs

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	In te zetten ter dekking voor de laatste fase van langlopende huisvestingsknelpunten en projecten MPOHV
Toelichting op het verloop	Reserve wordt per 31/12/2021 opgeheven.

Huisvestingsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing

Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren.
Toelichting op het verloop	In 2021 is 2,500 miljoen euro gestort in de reserve en 3,000 miljoen euro onttrokken uit de reserve. De storting van 2,500 miljoen euro heeft betrekking op een verwachte onderbesteding van het huisvestingsprogramma 2022. De onttrekking van 3,000 miljoen euro heeft betrekking op verwachte uitgaven van oude huisvestingsprogramma's (2020 en eerder).
Piekopvang onderwijs LR	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn. Bij de Herijking Referentiekader LR zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van piekopvang. De bedragen betreffen vergoedingen voor een langere periode en worden tot aan besteding opgenomen in de reserve piekopvang LR.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties.
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	
Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting.
Toelichting op het verloop	In 2021 is 1,843 miljoen euro onttrokken uit de reserve en 0,277 miljoen euro gestort in de reserve. De onttrekking van 1,843 miljoen euro is ter dekking van exploitatie-uitgaven van het MPOHV. De storting van 0,277 miljoen euro is een overheveling van reserve Masterplan Primair Onderwijs naar de reserve Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing

Datum Raadsbesluit

Waarom is de reserve ingesteld

De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdiend. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.

Toelichting op het verloop

Geen mutaties.

Nieuwbouw Centrale Bibliotheek

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	2-6-2014

Waarom is de reserve ingesteld

Betreft het restant van het (incidentele) investeringsbudget van Herontwikkeling postkantoor Neude. De gemeente heeft in het toenmalige coalitieakkoord besloten in totaliteit 6,1 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de verhuizing van de Centrale Bibliotheek naar het oude postkantoor Neude. In 2017 is reeds een deel van deze middelen beschikbaar gesteld. Het betreft: Het bedrag dat in 2017 is verleend bestaat uit 1,154 miljoen euro uit de reserve voor incidentele kosten en investeringen Neude en 0,750 miljoen euro incidentele kosten en investeringen voor het Neude. In 2019 heeft de Centrale Bibliotheek het verzoek gedaan het restant van de middelen beschikbaar te stellen, zijnde 4,296 miljoen euro.

Toelichting op het verloop

Reserve wordt per 31/12/2021 opgeheven.

Programmareserve Ondersteuning op maat

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	3.641	-375	3.266	0	0	3.266

Ondersteuning op maat

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve heeft als doel om de transformatie en decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele U16 regio mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Bij de jaarrekening 2020 zijn de gemaakte kosten 2020 ten laste van de reserve gebracht. In 2021 konden de kosten binnen de exploitatie worden opgevangen en wordt geen onttrekking gedaan.

Programmareserve Veiligheid

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Projecten cameratoezicht	143	0	143	0	0	143

Veiligheid

Projecten cameratoezicht

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied en omgeving zijn kabels en camera's tijdelijk verplaatst en zullen, als de werkzaamheden zijn afgerond, weer worden teruggeplaatst. Daarnaast wordt deze reserve aangewend voor de verplaatsing van flex-camera's op overige locaties in Utrecht.
Toelichting op het verloop	We hebben kosten voor het verplaatsen van de camera's uit het budget voor cameratoezicht kunnen voldoen. Daarom is de reserve ongewijzigd t.o.v. 2020. De verwachting is dat we de reserve de komende jaren nodig zullen hebben.

Programmareserve Cultuur

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	0	505
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	0	0	0	103	0	103

Cultuur

Utrechtse Cultuurlening

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	n.v.t.

Fonds Broedplaatsen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	n.v.t.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone

Aard van de reserve	
Looptijd t/m	31-12-2024
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	309.000
Minimum bedrag	309.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is besloten om in de jaren 2021, 2022 en 2023 jaarlijks 0,103 miljoen euro te reserveren voor dekking van de subsidie aan het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone in 2024.
Toelichting op het verloop	De dotatie van 0,103 miljoen euro betreft de reservering 2021.

Programmareserve Samenleven en Sport

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vervanging zwembaden	0	0	0	2.300	0	2.300
Toegankelijk Vastgoed	0	0	0	715	0	715

Samenleven en Sport

Vervanging zwembaden

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Voor 2021 wordt voorzien dat het budget incidenteel niet volledig wordt benut. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.
Toelichting op het verloop	Aan de raad zal worden voorgesteld om incidenteel stortingen te doen op het moment dat wordt voorzien dat de budgettaire bandbreedte voor investeringen niet wordt benut. Als er een meerjarig investeringsprogramma voor de zwembaden is vastgesteld wordt de reserve omgezet in een projectenreserve. Zodra een project gerealiseerd is, worden de gerealiseerde middelen overgeheveld naar een kapitaallastenreserve.

Toegankelijk Vastgoed

Aard van de reserve

Looptijd t/m

Rentetoerekening

Maximum bedrag

Minimum bedrag

Datum Raadsbesluit

Waarom is de reserve ingesteld

Toelichting op het verloop

Bestemmingsreserve

31-12-2025

Niet van toepassing

Niet van toepassing

11-11-2021

Uitvoering geven aan motie 199 'Maak werk van UST', die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie.

Stortingen vinden plaats op het moment dat de raad middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van motie 199 'Maak werk van UST'. Onttrekking aan de reserve vindt plaats op het moment dat toegankelijkheidsmaatregelen in het kader van de motie zijn gerealiseerd.

Programmareserve Utrechts Vastgoed

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vastgoedbeheer	3.633	0	3.633	0	1.182	2.451
Energieneutraal Kernvastgoed	850	-219	631	590	0	1.221
Stadskantoor	1.279	-762	517	5.813	197	6.133
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	0	0	0	315	315	0
Leegstand Utrechts Vastgoed	0	0	0	2.700	2.039	661

Utrechts Vastgoed

Vastgoedbeheer

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is in 2021 in totaal 1,182 miljoen euro aan de reserve onttrokken. Hiervan was 0,895 miljoen euro bestemd om de begrote onderhoudskosten en het jaarlijks resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. Daarnaast is 0,287 miljoen euro uit de reserve onttrokken voor asbestsanering aan de Catharijnesteeg 6-7. De gemaakte kosten zijn echter ten laste van de onttrekking uit de reserve Calamiteiten Vastgoed gebracht. Door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel zal het onttrokken bedrag teruggestort worden in de reserve Vastgoedbeheer.

Energieneutraal Kernvastgoed

Aard van de reserve
Looptijd t/m
Rentetoerekening
Maximum bedrag
Minimum bedrag
Datum Raadsbesluit
Waarom is de reserve ingesteld

Bestemmingsreserve
31-12-2050
Nee
Niet van toepassing
Niet van toepassing
11-7-2019

De bestemmingsreserve ten behoeve van 'volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040' dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden. Conform begroting is in 2021 0,590 miljoen euro aan de reserve toegevoegd. Een deel van dit budget is bestemd voor incidentele kosten en in 2021 bedroegen deze kosten 0,131 miljoen euro, onder andere voor onderzoek naar het verduurzamen van monumenten en het ontwikkelen van een dashboard. De gemaakte kosten zullen door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel aan de reserve onttrokken worden.

Toelichting op het verloop

Stadskantoor

Aard van de reserve
Looptijd t/m
Rentetoerekening
Maximum bedrag
Minimum bedrag
Datum Raadsbesluit
Waarom is de reserve ingesteld

Bestemmingsreserve
31-12-2050
Nee
Niet van toepassing
Niet van toepassing
3-12-2020

Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen wordt deze voorziening omgezet in de reserve Stadskantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget voor vervangingsinvestering.

Toelichting op het verloop	In 2021 is er, conform Voorjaarsnota 2020, éénmalig 4,700 miljoen euro toegevoegd aan de reserve Stads Kantoor om incidentele pieken in het onderhoud in 2024 en 2034 op te vangen. De jaarlijkse dotatie bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van het Stads Kantoor (gebouw, grond, gebruikersinvestering). Daarnaast is er jaarlijks een extra bedrag van 0,313 miljoen euro voor onderhoudskosten aan de reserve toegevoegd conform Voorjaarsnota 2020. In totaal is er in 2021 5,813 miljoen in de reserve gestort. De werkelijke onderhoudskosten voor het Stads Kantoor in de loop van het jaar worden bepaald op basis van het MJOP en onttrokken aan de reserve. In 2021 is hiervoor 0,197 miljoen euro begroot en onttrokken. Echter de werkelijke onderhoudskosten waren in 2021 0,652 miljoen euro. Dit is 0,455 miljoen euro meer dan begroot. De extra gemaakte kosten zullen door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel nog aan de reserve onttrokken worden.
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positief saldo van programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering voor calamiteiten te begroten en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten.
Toelichting op het verloop	Bij de tweede bestuursrapportage 2021 een onttrekking van 0,315 miljoen euro begroot. De daadwerkelijke kosten bedroegen 0,276 miljoen euro, onder andere voor het herstel van het dak van de Griftsteede (schade als gevolg van diefstal koper) en asbestsanering aan de Catharijnesteeg 6-7. Het voordeel van 0,039 miljoen wordt door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel weer teruggestort in de reserve om beschikbaar te blijven voor toekomstige calamiteiten.

Leegstand Utrechts Vastgoed

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	<p>Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positieve saldo van het programma Utrechts Vastgoed. We hebben in werkelijkheid echter wel te maken met leegstand en de afgelopen jaren zien we daarom nadelen bij de verantwoording op het programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering te begroten en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten.</p>
Toelichting op het verloop	<p>De jaarlijkse dotatie aan de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed bedraagt 1,700 miljoen euro. In 2021 is een extra bedrag van 1,000 miljoen euro in de reserve gestort in verband met leegstand van Oudegracht 167. Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is een inschatting gemaakt van de verwachte huurderving in 2021 en daarvoor is 2,039 miljoen euro aan de reserve onttrokken.</p> <p>De daadwerkelijke kosten als gevolg van leegstand zijn echter hoger dan destijds ingeschat en daardoor zal het resterende saldo van 0,661 miljoen euro door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel nog uit de reserve onttrokken worden.</p>

Programmareserve Algemene Middelen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Budgetstructuur Leidsche Rijn	7.284	-2.261	5.023	0	0	5.023
Decentralisatie Sociaal Domein	795	0	795	0	0	795
Bestemmingsreserve maatregelenpakketten	37.720	1.900	39.620	2.931	21.560	20.991

Algemene Middelen

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-9-1997

Waarom is de reserve ingesteld

Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichterbij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.

Toelichting op het verloop	Er worden geen mutaties begroot op de reserve budgetstructuur Leidsche Rijn. Gedurende het jaar worden frictiekosten op de daarvoor bestemde stelpost budgetstructuur Leidsche Rijn begroot en verantwoord. Bij de resultaatbestemming wordt de stand van de stelpost verrekend met deze reserve. De laatste jaren bedroeg het gemiddelde frictietekort circa 3 miljoen euro per jaar. De cumulatieve tekorten tot en met 2020 zijn verwerkt in de stand van de reserve per 1 januari 2021 ad 5,023 miljoen euro.
----------------------------	---

Decentralisatie Sociaal Domein

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	6.705.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico's en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Bestemmingsreserve maatregelenpakketten

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2022
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	39.137
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve Maatregelpakketten is gevormd ter dekking van de kosten van interventies en investeringen die we de komende jaren doen om Utrecht en haar inwoners zo goed mogelijke uit de Coronacrisis te laten komen.
Toelichting op het verloop	Vanuit het resultaat 2020 is er 1,900 miljoen euro aan deze reserve toegevoegd. In 2021 is per saldo 18,629 miljoen euro aan deze reserve onttrokken ter dekking van de kosten van interventies en investeringen die we doen om Utrecht en haar inwoners zo goed mogelijke uit de Coronacrisis te laten komen.

Programmareserve Overhead

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Europese subsidies	1.943	-22	1.921	0	1.921	0
ICT Investeringsprogramma	3.270	910	4.180	0	600	3.580

Overhead

Europese subsidies

Aard van de reserve Kapitaallastenreserve

Looptijd t/m 31-12-2024

Rentetoerekening Nee

Maximum bedrag 2.184.866

Minimum bedrag 100.000

Datum Raadsbesluit 1-7-2006

Waarom is de reserve ingesteld De reserve Europese subsidies fungeert als risicoreservering voor de subsidies die wij van Europa ontvangen. Aan de uitvoering en beheer van Europese projecten en structuurfondsenprogramma's zijn strikte voorwaarden en eisen verbonden. Deze brengen financiële risico's met zich mee voor de gemeente. Het gaat om risico's zoals lagere subsidievaststelling dan was begroot, hogere uitvoeringskosten die bij aangaan van de verplichting niet waren te voorzien, en het financiële risico dat ontstaat uit overcommitting bij het structuurfondsprogramma 'Kansen voor West'. Hierbij wordt overcommitting ingezet omdat de praktijk uitwijst dat veel projecten uiteindelijk minder subsidie toegekend kunnen krijgen dan begroot. Overcommitting draagt bij aan een optimale inzet van het beschikbare budget, maar levert tevens een risico op.

Toelichting op het verloop Reserve Europese subsidies is in 2021 verplaatst naar programma Ruimtelijk Ontwikkeling Wonen en Erfgoed.

ICT Investeringsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investeringsprogramma. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Mutaties zijn afhankelijk van de gerealiseerde projecten en zullen bij de jaarlijkse verantwoording via een dekkings- of bestedingsvoorstel voorgelegd worden.
Toelichting op het verloop	Gedurende het jaar 2021 was de verwachting dat de kosten van diverse ICT programma's hoger zouden uitvallen dan de beschikbare exploitatiebudgetten. Daarom is er bij de 2e berap een extra onttrekking aan de reserve gedaan van 0,6 miljoen euro, waarmee het saldo per 31-12-2021 een omvang heeft van 3,580 miljoen euro. Aan het einde van het jaar bleek dat een aantal onderdelen van de IPM-programma's vertraging had opgelopen of was uitgesteld. Daarom zullen we een bestedingsvoorstel doen om het bedrag van 0,6 miljoen euro terug te storten, aangevuld met 1,531 miljoen euro aan niet bestede middelen. Dit ter aanwending in 2022 en later.

Algemene reserve

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene Reserve	47.750	0	47.750	0	-4.700	52.450
Algemene dekkingsreserve	79.230	26.136	105.366	80.776	102.035	84.108

Algemene reserve

Algemene Reserve

Aard van de reserve Algemene reserve

Looptijd t/m 31-12-2999

Rentetoerekening Nee

Maximum bedrag 999.999.999

Minimum bedrag Niet van toepassing

Datum Raadsbesluit 1-1-1900

Waarom is de reserve ingesteld De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.

Toelichting op het verloop De gemeente Utrecht heeft ruim 4,7 miljoen euro aan extra middelen ontvangen voor 2021 bij de Meicirculaire. Omdat het weerstandsvermogen is gedaald als gevolg van de coronacrisis, is deze 4,7 miljoen euro conform besluitvorming toegevoegd aan de algemene reserve.

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing

Datum Raadsbesluit

Waarom is de reserve ingesteld

De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als 'nog te besteden resultaat' opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Toelichting op het verloop

Per saldo wordt 4,878 miljoen euro toegevoegd aan de algemene dekkingsreserve. Dit bestaat uit het effect van de resultaatbestemming 2020 (toevoeging 26,136 miljoen euro) , een overboeking in verband met een vrijval van een reserve Bibliotheek (toevoeging 0,225 miljoen euro) en tenslotte het effect van doorwerking op 2021 vanwege besluitvorming uit voorgaande cyclusedocumenten zoals voorjaarsnota, berap, begroting e.d.. (vereveningen) . Per saldo veroorzaken deze vereveningen een onttrekking van 21,483 miljoen euro

Reserves ten bate van de Vaste Activa

x € 1.000

	Saldo 31-12-2020	B&D voorstellen 2020	Saldo 1-1-2021	Toe- voeging 2021	Onttrek- king 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vaste Activareserve	291.663	1.792	293.455	15.831	34.414	274.872

Vaste activa

Vaste Activareserve

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1999
Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Vanuit deze reserve worden vervolgens jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald. Ter dekking van de kosten van Coronamaatregelen is o.a. besloten een deel van de vaste activareserves vrij te laten vallen. Ruim 18,3 miljoen euro is in 2021 incidenteel onttrokken aan de reserves.

Voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

x € 1.000

	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	34.328	5.255	26.399		13.183
Onderwijs		1.290			1.290
Voorzieningen uit hoofde verplichtingen 2021	34.328	6.545	26.399	0	14.473
Bewoners en Bestuur	6.178	85	606		5.657
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	762				762
Openbare ruimte en Groen	1.235	25	262		998
Cultuur	34		-25		60
Overhead	435		68		367
Risicovoorzieningen 2021	8.644	110	910	0	7.844
Bereikbaarheid	0	344	230		114
Samenleven en Sport	2.618	1.515	1.404		2.729
Utrecht Vastgoed	856	9.302	7.258		2.900
Overhead	40	3	1		43
Egalisatievoorzieningen 2021	3.515	11.164	8.893	0	5.786
Openbare ruimte en Groen	8.390	20.523	18.309		10.605
Investeringsontvangsten via heffingen 2021	8.390	20.523	18.309	0	10.605
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen & Erfgoed	21.736	5.399	3.740		23.395
Duurzaamheid	126	1	0		127
Bereikbaarheid	117		10		107
Openbare ruimte en Groen	534	207	11		730
Samenleven en sport	793			793	0
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen 2021	23.306	5.607	3.761	793	24.359
Voorzieningen naar Programma 2021	78.183	43.950	58.271	793	63.067

Toelichting voorzieningen Programmavoorziening Bewoners en Bestuur

x € 1.000

Bewoners en Bestuur	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Risicovoorzieningen 2021					
Wethouderspensioenen	6.165	0	606		5.559
Wachtgelden oud - wethouders	12	85	0		97
Totaal	6.178	85	606	0	5.657

Wethouderspensioenen

Conform de programmabegroting wordt de voorziening voor Wethouderspensioenen jaarlijks op peil gehouden. Uit validatie door een actuaris kwam naar voren dat de voorziening verlaagd moest worden. Wijzigingen in de rekenrente en weinig mutaties in het deelnemersbestand leidden tot een lagere contante waarde berekening, waardoor er een bedrag van 0,606 miljoen euro kon worden onttrokken.

Wachtgeld oud-wethouders

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen 2022 en de daaruit voortvloeiende collegewissel is de verwachting dat er volgend jaar wachtgelden zullen worden uitgekeerd aan oud wethouders. Om deze kosten te kunnen dekken is het saldo van de voorziening dit jaar opgehoogd met 0,085 miljoen euro.

Programmavoorziening Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

x € 1.000

Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Risicovoorzieningen 2021					
Garantstelling St. Domplein 2013	762				762
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen 2021					
Woonruimteonttrekking compensatie	996	437	250		1.183
Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties	20.740	4.962	3.490		22.212
Voorzieningen uit hoofde verplichtingen 2021					
Negatieve grondexploitatie	9.278	3.855	5.989		7.144
Negatieve grondexploitatie Stationsgebied	25.050	1.400	20.410		6.040
Totaal	56.825	10.654	30.139	0	37.341

Garantstelling St. Domplein 2013

De risicovoorziening is ten behoeve van de garantstelling op een NRF lening aan Stichting Domplein 2013.

Woonruimteonttrekking compensatie

In 2021 is een storting gedaan van 0,437 miljoen euro. Dit is het saldo van ontvangen compensatie, vastgestelde en teruggevorderde subsidies. Door de coronamaatregelen was er een toename in het short stay verblijf en kamerverhuur dit heeft geleid tot een hoge compensatie.

De onttrekking van 0,250 miljoen euro is voor de inzet voor versnelling woningbouw en nieuwe woonconcepten (coalitieakkoord).

Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

Deze voorziening is ingesteld voor de 2/3e meerwaardeafdracht van de woningcorporaties. Conform de 'Prestatieafspraken op stedelijk niveau 2020-2023' wordt 2/3e deel van deze afgedragen meerwaarde toegevoegd aan de investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht en gestort in de voorziening. De toevoeging van 4,962 miljoen euro is 2/3e deel van de meerwaarde die de woningcorporaties in 2021 hebben afgedragen.

In 2021 zijn onttrekkingen gedaan voor een project aan de Apollo-, Centaurus- en Atlasdreef (2,8 miljoen euro aan Mitros), voor een project in Hoge Weide (0,55 miljoen euro aan Bo-ex) en voor het project Poortrijk in Leeuwesteyn (0,14 miljoen euro aan Stichting Groenwest).

Negatieve grondexploitaties

De voorziening negatieve grondexploitaties is bedoeld om te verwachten negatieve resultaten op grondexploitaties op te kunnen vangen.

In is een bedrag van 5,989 miljoen euro overgeheveld van de voorziening negatieve grondexploitatie naar de voorziening onderhanden werk. Er is 3,855 miljoen euro in de voorziening gestort om de voorziening op het benodigde niveau te brengen voor het Meerjaren Perspectief Ruimte.

Negatieve grondexploitatie Stationsgebied

De voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied is samen met de voorziening onderhanden werk ingesteld bij de start van de grondexploitatie Stationsgebied om het geprognosticeerd tekort op de grondexploitatie op te vangen.

In 2021 is er aan gemeentelijke bijdragen 1,400 miljoen euro in deze voorziening gestort en 0,105 miljoen euro onttrokken. Ook is in 2021 een bedrag van 19,760 miljoen euro overgeheveld van de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied naar de voorziening onderhanden werk. Tot slot heeft de actualisatie van de grondexploitatie geleid tot een vrijval van de voorziening van 0,546 miljoen euro.

Deze administratieve verwerkingen zijn conform de voorschriften BBV. Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van dit saldo verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte.

Programmavoorziening Duurzaamheid

x € 1.000					
Duurzaamheid	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 221	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen 2021					
AMEV milieuprijs	61	1	0		62
verkeerslawaaï stad	65				65
Totaal	126	1	0	0	127

AMEV milieuprijs

In 1976 is door de gemeenteraad een schenking aanvaard van 0,045 miljoen euro. Aan de voorziening wordt rente toegerekend. Van deze rente wordt de Utrechtse Milieuprijs (Circulair Compliment) uitgereikt. In 2021 is de Milieuprijs niet uitgereikt [aanvullen].

Verkeerslawaaï stad

De kosten van de werkzaamheden Geluid worden gedekt uit deze voorziening. De voorziening dient te worden aangehouden daar definitieve vaststelling over de lopende jaren nog zal plaatsvinden en daarmee finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) in het kader van bovengenoemd (project)financieringsprogramma. In 2021 zijn er geen advieskosten gemaakt.

Programmavoorziening Bereikbaarheid

x € 1.000

Bereikbaarheid	Stand 1-1-2021 a	Toevoeging 2021 b	Onttrekking 2021 c	Vrijval 2021 d	Stand 31-12-2021 e=(a+b)-(c+d)
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen 2021					
Onderhoud Grifthoek (afkoop)	117		10		107
Egalisatievoorzieningen 2021					
Vastgoedonderhoud Bereikbaarheid	0	344	230		114
Totaal	117	344	240	0	221

Onderhoud Grifthoek (afkoop) (534002003)

De voorziening betreft een eenmalige afkoop van het ingesteld onderhoud voor een duur van twintig jaar door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage. De volledige betaling/storting in 2006 was 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van het onderhoud is 0,010 miljoen euro. De onttrekking heeft conform begroting plaatsgevonden.

Vastgoedonderhoud Bereikbaarheid (533002014)

De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen.

De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar.

Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde kosten onttrokken aan de voorziening. In 2022 zal het saldo van de reserve onderhoud worden toegevoegd aan deze voorziening.

Programmavoorziening Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000

Openbare ruimte en Groen	Stand 1-1-2021 a	Toevoeging 2021 b	Onttrekking 2021 c	Vrijval 2021 d	Stand 31-12-2021 e=(a+b)-(c+d)
Risicovoorzieningen 2021					
Voormalig personeel (FPU-wachtgeld)	605	25	262		369
Aanbesteding Reclame	629				629
Investeringsontvangsten via heffing 2021					
GRP investeringen	7.490	20.400	18.309		9.581
Voorziening Grafrechten investeringen	900	123			1.024
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen 2021					
Grafrechten onbepaalde tijd	534	207	11		730
Totaal	10.159	20.755	18.582	0	12.332

Voorziening Voormalig personeel

Conform de huidige BBV-regelgeving is in 2010 een voorziening gevormd in verband met toegezegde en contractueel vastgelegde uitkeringen aan voormalig personeel betreffende:

- reorganisatie of disfunctioneren (wachtgeld, overplaatsbaarheid, non actief);

- arbeidsongeschiktheid.

Er is sprake van een niet jaarlijks vergelijkbaar volume. De onttrekking van 0,262 miljoen euro betreft in 2021 gerealiseerde uitgaven in verband met voormalig personeel. De toevoeging aan de voorziening betreft de jaarlijkse actualisatie van de voorziening verband met indexering.

Voorziening Aanbesteding Reclame

Het betreft een voorziening naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak betreffende een aanbesteding. In 2020 is een bedrag van 0,629 miljoen euro aan deze voorziening toegevoegd. Dit bedrag is op dit moment een inschatting van hetgeen de gemeente Utrecht aan schadevergoeding moet betalen.

Voorziening GRP Investerings

Het geplande investeringsprogramma had in 2021 een omvang van 20,4 miljoen euro exclusief BTW. De doelstelling was minimaal 7,6 kilometer riolering te vervangen. Om dit daadwerkelijk te realiseren hebben we

voor 2021 7,9 km rioolvervanging en -verbetering geprogrammeerd. Daarnaast was nog 4,6 kilometer rioolvervanging doorgeschoven vanuit 2020 naar 2021. Van al het werk was eind 2021 8,2 kilometer volledig

uitgevoerd en 1,5 kilometer aanbesteed, dit wordt in 2022 uitgevoerd.

4,1 kilometer is doorgeschoven naar 2022. Het bedrag van de nog uit te voeren werkzaamheden is toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening grafrechten investeringen

De voorziening is bestemd voor investeringen op de vier begraafplaatsen en is conform collegebesluit 2013 en conform Wet BBV ingesteld. Jaarlijks vindt er een dotatie plaats ter dekking van toekomstige investeringen. In 2021 staat op de investeringsstaat:

- Vervanging loods Tolsteeg 0,592 miljoen euro
- Herinrichting aula Kovelswade 0,282 miljoen euro
- Vervanging grafdelver 0,150 miljoen euro

In 2021 is 0,123 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening voor de nieuwe loods begraafplaats Tolsteeg.

Voorziening grafrechten onbepaalde tijd

Het is mogelijk de kosten van het grafonderhoud voor een (kinder)graf voor onbepaalde tijd af te kopen. De inkomsten hiervan worden in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van de toekomstige onderhoudslasten. In 2021 is er twintig maal voor een (kinder)grafrecht voor onbepaalde tijd gekozen. De toevoeging voor het toekomstig onderhoud hiervan is 0,207 miljoen euro. Voor het onderhoud in 2021 is 0,011 miljoen euro onttrokken.

Programmavoorziening Werk en Inkomen

Geen voorzieningen.

Programmavoorziening Onderwijs

x € 1.000					
Onderwijs	Stand 1-1- 2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Voorzieningen uit hoofde verplichtingen 2021					
Directievilla, Everard Meijsterlaan 3	0	1.290			1.290
Totaal	0	1.290	0	0	1.290

Voorziening Directievilla

Er is een voorziening van 1,290 miljoen euro getroffen vanwege het constateren van achterstallig onderhoud aan het pand. Het pand wordt overgedragen van programma Onderwijs naar programma Vastgoed, omdat het niet geschikt is gebleken voor gebruik door een school. Voordat het pand overgedragen kan worden zal het gebouw op onderhoudsniveau 3 gebracht moeten worden.

Programmavoorziening Cultuur

x € 1.000					
Cultuur	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Risicovoorzieningen 2021					
Afvloeiingskosten MCV	34		-25		60
Totaal	34	0	-25	0	60

Voorziening afvloeiingskosten MCV

In 2013 is het Muziekcentrum Vredenburg verzelfstandigd. Hierbij zijn een aantal oud-medewerkers van de gemeente Utrecht in de WW terecht gekomen. Deze kosten komen ten laste van de gemeente Utrecht en worden gedekt vanuit de voorziening 'afvloeiingskosten MCV'. De negatieve onttrekking in 2021 van 0,025 miljoen euro heeft voornamelijk betrekking op de uitkering van 1 oud medewerker en hangt samen met het besluit uit 2021 dat oud-medewerker met ingang van 2018 recht had op een uitkering waarvoor niet de gemeente Utrecht maar het UWV garant staat. Het bedrag aan uitkering dat vanaf 2018 door de gemeente Utrecht was uitbetaald is terug gestort.

Programmavoorziening Samenleven en Sport

x € 1.000					
Samenleven en Sport	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Egalisatievoorzieningen 2021					
Vastgoedonderhoud Sport	2.618	1.515	1.404		2.729
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen 2021					
Grasmat Zoudenbalch	793			793	0
Totaal	3.411	1.515	1.404	793	2.729

Vastgoedonderhoud Sport (533002015)

De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar.

Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde kosten onttrokken aan de voorziening.

Voorziening Grasmat Zoudenbalch (5340511401)

Gemeente Utrecht heeft een nieuwe huurovereenkomsten met FC Utrecht afgesloten voor de huur van een kunstgrasveld op Zoudenbalch. De kosten van het kunstgrasveld worden gedekt vanuit de huuropbrengsten. De opgebouwde voorziening voor de vervanging van het veld kan daarom vrijvallen. Dit ook in aansluiting bij de bevindingen uit het accountantsverslag bij de Jaarstukken 2020.

Programmavoorziening Utrechts Vastgoed

x € 1.000					
Vastgoed	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Egalisatievoorzieningen 2021					
Egalisatie voorziening VGB Onderhoud	856	9.302	7.258	0	2.900
Totaal	856	9.302	7.258	0	2.900

Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed (533002013)

De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar.

Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde kosten onttrokken aan de voorziening.

Per saldo is 0,856 miljoen euro aan de voorziening onttrokken in verband met een overschrijding van het beschikbare budget voor planmatig onderhoud. Daarnaast is er 2,7 miljoen euro extra gedoteerd om te kunnen voldoen aan de verplichtingen vanuit de MJOP's voor de komende jaren. Ook is aan de voorziening een bedrag van 0,2 miljoen euro toegevoegd voor het oplossen van ventilatieproblemen bij een aantal brandweerpanden. Voor dit bedrag is een verplichting aangegaan.

Programmavoorziening Overhead

x € 1.000					
Overhead	Stand 1-1-2021	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Stand 31-12-2021
	a	b	c	d	e=(a+b)-(c+d)
Risicovoorzieningen 2021					
Voorziening frictiekosten	435		68		368
Egalisatievoorzieningen 2021					
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	1	3	1		3
Pensioenfonds Bijzondere Kleuteronderwijs	37		0		37
Stichting Pensioenfonds Ozebi	2		0		2
Totaal	476	3	68	0	410

Frictiekosten

De voorziening is bestemd voor de frictiekosten in het kader van de reorganisatie 2013. Deze voorziening is gevormd om de frictiekosten van sociaal flankerend beleid HRM die voortvloeien uit de transities op te vangen. Posten die ten laste van de voorziening gebracht worden zijn vooraf getoetst door een commissie. Voor de toets geldt een normatief kader. In 2021 is 0,068 miljoen euro ten laste van de voorziening gebracht. Het resterende saldo is toereikend voor de nog te verwachten lasten.

Liquidatiefondsen/Pensioenfondsen

Ten laste van deze voorzieningen worden betalingen van pensioenen en wachtgeld gedaan aan deelnemers van deze fondsen. Het restant is bestemd voor de verwachte, toekomstige betalingen aan de deelnemers.

In 2021 heeft een betaling van 0,001 miljoen euro plaatsgevonden aan een deelnemer van het Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis. De toevoeging van 0,003 miljoen euro is gedaan om een negatief saldo van de voorziening bij nieuwe onttrekkingen te voorkomen.

Borgstellingen

Tabel Borgstellingen

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Totalen Bo-Ex	414.711	25	378.596	394.596	414.711	94.649	98.649	103.678
Totalen Portaal	633.424	25	506.167	603.973	574.005	126.542	150.993	143.501
Totalen Mitros	749.497	25	599.853	668.279	721.270	149.963	167.070	180.318
Totalen SSHU	320.688	25	258.534	263.324	313.916	64.634	65.831	78.479
Totalen Cazas Wonen (v/h GroenWest)	124.410	25	79.200	90.000	96.461	19.800	22.500	24.115
Totalen Woningbouwvereniging Utrecht	2.006	25	1.681	1.506	1.358	420	377	340
Totalen Lekstede	22.185	25	10.000	10.000	11.065	2.500	2.500	2.766
Totalen Vestia groep	1.289	25	30.865	837	808	7.716	209	202
Totalen Habion	38.463	25	20.823	20.657	21.251	5.206	5.164	5.313
Totalen Woonzorg	72.862	25	13.962	10.624	11.307	3.491	2.656	2.827
Totalen Omnia Wonen	26.016	25	0	0	117	0	0	29
Totalen Woongoed Zeist	17.675	25	0	0	22	0	0	6
Subtotaal WSW	2.423.226		1.899.681	2.063.796	2.166.291	474.920	515.949	541.573
NRF Revolving fund	1.601	100	375	347	319	375	347	319
NRF Particuliere woningverbetering	1.711	100	702	507	473	702	507	473
NRF Monumentenzorg	10.190	100	5.935	5.514	5.023	5.935	5.514	5.023
NRF Stichting Domplein	900	100	758	751	752	758	751	752
NRF Stichting Domplein	230	100	211	209	209	211	209	209
Stichting Tussenvoorziening	1.000	100	859	833	0	859	833	0
Subtotaal diversen REO / volkshuisvesting en monumenten	15.632		8.840	8.161	6.776	8.840	8.161	6.776

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	160	152	144	160	152	144
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	133	127	121	133	127	121
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	44	42	40	44	42	40
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	359	343	326	359	343	326
UW Holding BV (UW-bedrijven)	2.500	100	1.500	1.333	1.167	1.500	1.333	1.167
UW Holding BV (UW-bedrijven)	9.100	100	7.735	7.280	6.825	7.735	7.280	6.825
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	1.134	100	624	567	511	624	567	511
Stichting Axion Continu	544	100	0	0	0	0	0	0
Stichting Vecht en IJssel	2.573	100	161	0	0	161	0	0
Stichting de Bibliotheek Utrecht	1.750	100	1.663	1.575	1.488	1.663	1.575	1.488
Subtotaal (gezondheids)zorginstellingen	19.220		12.379	11.420	10.622	12.379	11.420	10.622
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	100	100	26	18	0	26	18	0
Utrechtse Kano Club	38	100	26	25	15	26	25	15
LTC Vleuten de Meern	180	100	72	60	28	72	60	28
LTC Vleuten de Meern	250	100	86	116	106	86	116	106
Utrechtse Rugby Club	250	50	185	176	168	93	88	84
De Meern Voetbalvereniging	100	100	55	61	56	55	61	56
Inline hockeyvereniging Utrecht Disaster	100	50	30	20	10	15	10	5
Zuilense tennisvereniging	75	50	64	46	43	32	23	22
Inline hockeyvereniging Utrecht Disaster	28	50	21	19	17	11	10	9
ULTC Iduna	280	50	280	261	243	140	131	122
ULTC Iduna	300	50	300	270	240	150	135	120
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	225	100	117	108	99	117	108	99
MHC Fletiomare	200	100	43	92	86	43	92	86
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	100	100	92	88	84	92	88	84
MHC Fletiomare	175	100	76	111	106	76	111	106
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	830	63	719	692	664	452	435	418
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	440	63	323	293	264	203	185	166

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
KV Fiducia	80	50	64	59	54	32	29	27
Stichting Fletiomare Oost	125	50	100	71	83	50	36	42
Stichting Spovo / Sporting '70	425	50	311	324	308	156	162	154
Stichting Huisvesting SV Kampong	750	100	678	648	633	678	648	633
Stichting De Driewerf	650	62	597	530	494	367	326	304
MHC Fletiomare	125	50	124	111	99	62	56	50
TV At Risk	360	50	360	384	357	180	192	179
HC Rijnvliet	170	50	169	152	143	85	76	72
UTV Kromme Rijn	117	50	117	109	101	58	54	51
UTV Kromme Rijn	76	50	76	68	61	38	34	31
BPU/Voornruiters	210	50	210	196	182	105	98	91
Stichting Tafeltennis Promotie	115	50	0	115	107	0	58	54
Voetbalvereniging DVSU	220	50	0	220	168	0	110	84
Stichting Tafeltennis Promotie	136	100	14	9	5	14	9	5
De Meern voetbalvereniging	200	100	22	104	96	22	104	96
Tennisvereniging ULTC-Iduna	79	100	27	0	0	27	0	0
Stichting Beheer Tennisspark Rhijnauwen	45	100	2	0	0	2	0	0
Stichting Beheer Tennisspark Rhijnauwen	34	100	2	0	0	2	0	0
Tennisvereniging ULTC-Iduna	125	100	41	0	0	41	0	0
Stichting de Noordpunt	125	100	8	0	0	8	0	0
Tennisvereniging ULTC-Iduna	180	50	0	0	0	0	0	0
Tennisvereniging ULTC-Iduna	280	50	179	0	0	90	0	0
Subtotaal Sport	8.348		5.616	5.556	5.120	3.704	3.686	3.399
Totaal Borgstellingen	2.466.426		1.926.516	2.088.933	2.188.809	499.844	539.216	562.369
WAARVAN:								
Indirecte borgstelling (achtervang WSW)			1.899.681	2.063.796	2.166.291	474.920	515.949	541.573
Directe borgstellingen			26.835	25.137	22.518	24.923	23.267	20.797

Toelichting bij de staat van borgstellingen

- Bij de borgstellingen die lopen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is een risicopercentage opgenomen van 25%. Dit percentage heeft betrekking op het potentiële achtervangrisico dat de gemeente maximaal loopt. Vanwege de rond het WSW geldende zekerheidsstructuur is de kans dat de gemeente daadwerkelijk op haar achtervang wordt aangesproken beperkt. Een dergelijke aanspraak zou overigens tijdelijk zijn en in de vorm van een renteloze lening aan het WSW. Om die reden is dit risico in het gemeentebrede risicomodel gewaardeerd op 5%.
- De gemeente vervult ook een achtervangfunctie bij de NHG-borgstellingen die tot 2011 door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) zijn afgegeven aan woningeigenaren in de gemeente Utrecht (vanaf 2011 staat alleen het Rijk borg). Het WEW is slechts in staat informatie te verschaffen over de waarde van de oorspronkelijk gewaarborgde schulden, maar niet over de daarvan nog openstaande restschulden en ook niet over de door de betrokken woningeigenaren opgebouwde kapitaaldekking (dit verlaagt het risico op een mogelijke restschuld). Van de vele kredietverstrekkers ontvangt de gemeente fragmentarisch informatie. Deze borgstellingen zijn daarom niet meer in de staat opgenomen.
- Bij sommige borgstellingen wordt het risico gedeeld met andere partijen zoals de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). In dat geval staat de gemeente slechts naar rato borg. Dergelijke gevallen zijn in de staat zichtbaar indien het netto geborgde bedrag lager is dan de omvang van de betreffende lening.
- In de staat zijn alle waarden zoveel mogelijk bijgewerkt aan de had van informatie zoals uitgevraagd bij de betrokken partijen en/of zoals ontvangen van de betrokken geldgevers. Op grond hiervan kan in sommige gevallen de (verwachte) stand per jaareinde afwijken van die zoals weergegeven in het jaarverslag 2020 en in de programmabegrotingen 2021 en 2022.
- De direct geborgde leningen worden meestal lineair afgelost en soms annuïtair afgelost. Aflossingsvrije leningen worden niet geborgd.
- In 2021 zijn geen nieuwe borgstellingen verleend.
- Stichting Tussenvoorziening (zie categorie diversen REO/volkshuisvesting en monumenten) heeft haar gewaarborgde geldlening, waarvan de restschuld per eind 2020 nog 0,833 miljoen euro bedroeg, in 2021 algeheel vervroegd afgelost.

Gemeente Utrecht is gedurende 2021 niet door banken aangesproken om verplichtingen uit afgegeven borgstellingen na te komen. Dit betekent dat de gemeente uit hoofde daarvan geen betalingen heeft verricht.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt de begrotingsrechtmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De Kadernota Rechtmatigheid 2018 dient hierbij als handvat. In de programma's Werk en Inkomen, Ondersteuning op maat, Volksgezondheid, Utrechts Vastgoed en Algemene middelen zijn er meer lasten dan begroot.

Programma's

In onderstaand overzicht staat de totale overschrijding per programma.

Lasten

x € 1.000					
Programma Begrote lasten	Actuele begroting 2021	Rea- lisatie 2021	Verschil	Onrechtmatig telt niet mee	Onrechtmatig telt wel mee
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	100.978	111.989	-11.011	-11.011	
Werk en Inkomen	255.487	283.198	-27.711	-27.711	
Ondersteuning op maat	316.155	321.365	-5.210	-5.210	
Volksgezondheid	19.512	19.665	-153	-153	
Utrechts Vastgoed	19.814	22.074	-2.260	-2.260	
Algemene middelen	3.283	7.593	-4.310	-4.310	

Conclusie begrotingscriterium

De overschrijdingen op de programma's zijn onrechtmatig maar tellen niet mee in het oordeel van de accountant. Bij de programma's Werk en Inkomen, Ondersteuning op maat, en Volksgezondheid zijn de overschrijdingen gerelateerd aan de gevolgen van Corona. Hier tegenover staan ook extra bijdragen van het Rijk, veelal verantwoord op het betreffende programma, of op het programma Algemene middelen (als onderdeel van coronacompensatie binnen het gemeentefonds).

Bij de overschrijding van de lasten op het programma Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Erfgoed staan ook hogere baten tegenover. Het bedrag van de extra dotatie aan de voorziening groot onderhoud bij het programma Utrechts Vastgoed is in overleg met de accountant bepaald bij het opstellen van de jaarstukken. Bij het programma Algemene middelen is deels sprake van een verschuiving van gelden tussen dit programma en het programma Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Erfgoed (frictiekosten Leidsche Rijn). Verder staan er voor wat betreft de hogere rentelasten binnen het programma Algemene middelen ook hogere rentebaten tegenover.

Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

De hogere gerealiseerde lasten betreffen onder andere niet geraamde lasten voor strategische verwervingen en voor de Regiodeal Overvecht. Tegenover deze niet begrote lasten staat een zelfde bedrag aan niet begrote baten. Verder zijn de lasten hoger dan geraamd doordat meer intentie- en anterieure overeenkomsten zijn afgesloten met ontwikkelende partijen in de stad. Hiertegenover staan hogere baten. Ook zijn de lasten van conversies en bestemmingswijzigingen hoger dan begroot. De opbrengsten op dit onderdeel zijn ook hoger dan begroot. Tot slot zijn er niet begrote stortingen in de voorziening onderhanden werk en in de voorziening negatieve grondexploitaties, om deze op het benodigde niveau te brengen.

Programma Werk en Inkomen

De gerealiseerde lasten zijn met 27,711 miljoen euro hoger dan begroot, deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door TOZO en TONK, hier staat een (eveneens niet-begroot) apart budget tegenover. Derhalve telt deze overschrijding niet mee voor het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. Het programma Werk en Inkomen heeft per saldo een positief resultaat, zie betreffende hoofdstuk.

Programma Ondersteuning op Maat

De hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt vanwege een aantal niet begrote lasten bij Jeugd (7,7 miljoen euro) waarvoor specifieke uitkeringen danwel incidentele subsidies van het Rijk verkregen zijn. Deze zijn altijd budgetneutraal en met een specifieke opdracht vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor jeugd. Daarnaast zijn een aantal van deze specifieke uitkeringen pas later in het jaar verstrekt waardoor bijstellen van de begroting niet meer mogelijk was. Binnen de WMO is er enerzijds meer uitputting van aanvullende zorg zoals Hulp bij Huishouden, hulpmiddelen, dagbegeleiding en individuele begeleiding, wat tot 8,3 miljoen euro hogere lasten leidt, anderzijds is er een onderbesteding van 13,7 miljoen euro op 24-uursbegeleiding. Deze overschrijding was voorzien waardoor de hogere kosten op andere onderdelen binnen het programma konden worden opgevangen. Dit betrof naast de kosten van de aanvullende zorg het incidentele knelpunt op de LVV (1,4 miljoen euro) en Plan Einstein (0,9 miljoen euro). Daarnaast zijn 0,5 miljoen euro extra kosten gemaakt ten behoeve van de crisisopvang vluchtelingen, en 0,3 miljoen euro aan coronakosten gemaakt voor de opvang van ongedocumenteerden: voor beide posten zijn ook baten van het Rijk voor verkregen.

Volksgezondheid

De gerealiseerde lasten zijn 0,153 miljoen euro hoger dan vooraf begroot. Deze overschrijding telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. De overschrijding is met name het gevolg van extra niet begrote corona gerelateerde uitgaven van 0,155 miljoen euro, extra inzet op advisering gezonde leefomgeving 0,200 miljoen euro en overige uitgaven 0,109 miljoen euro. Hiertegenover staan ook lagere lasten met name niet geëffectueerde CAO 0,170 miljoen euro, de tender voor het Nieuwe Zandpad in 2021 heeft niet tot een opdracht geleid, hierdoor is de hulp- en dienstverlening (inloop, huiskamer prostituees) die daar voorzien was maar deels geoperationaliseerd 0,140 miljoen euro.

Utrechts Vastgoed

De hogere lasten op het programma Utrechts Vastgoed worden voornamelijk veroorzaakt door een extra dotatie aan de voorziening planmatig onderhoud. Deze extra dotatie is nodig omdat eind 2021 uit het meerjarenonderhoudsprogramma bleek dat de hoogte van de voorziening voor de komende jaren onvoldoende is om de plannen uit te voeren. Aangezien de voorziening conform het Besluit begroting en verantwoording niet negatief mag zijn, heeft bij de jaarrekening een extra dotatie plaats gevonden.

Algemene Middelen

Budgetstructuur Leidsche Rijn: 1,918 miljoen euro nadelig

De frictiekosten in verband Leidsche Rijn worden in de begroting overgeboekt naar de andere programma's; de onttrekking vanuit de reserve Frictiekosten die deze kosten dekt, is niet verwerkt in de begroting.

Hierdoor ontstaat elk jaar een financieel nadeel op deze post in de begroting. Bij de bestedingen en dekking voorstellen wordt genoemde onttrekking als nog geregeld. Vanaf jaar regelen we onttrekking uit de reserve Frictiekosten direct in de begroting zodat dit nadeel zich niet steeds voordoet

Langlopende geldleningen: 2,099 miljoen euro nadelig

Tegenover dit nadeel op de rentelasten staat een vergelijkbaar voordeel op de rentebaten

OZB: 0,265 miljoen euro nadelig

In de realisatie waren de bedragen vanwege oninbaar en/of kwijtschelding 0,265 miljoen euro hoger dan begroot. De opbrengsten OZB zijn 0,898 miljoen euro hoger dan begroot.

Kredieten

x € 1.000

Nr Programma	Krediet	Autorisatie (geheim)	Over- schrijding	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt mee
1 Vastgoed	Tivoli Vredenburg (ventilatie)	*	124	124	
2 Vastgoed	Vredenburgkade 011 (Tivoli Vredenburg)	*	295		295
3 Onderwijs	Rijnvliet	*	122		122
4 Samenleven en Sport	Kunstgrasvelden	*	161		161
5 Samenleven en Sport	Manitobadreef 8 (Sportpark Overvecht-Noord)	*	51		51
6 Samenleven en Sport	Vervanging buurthuiskamer de Boeg	*	21		21
Totaal		14.667	774	124	650

Conclusie begrotingsrechtmatigheid Kredieten

In het Jaarverslag 2021 sluiten wij in de paragraaf Investerings en onderhoud kapitaalgoederen 46 kredieten met een totaal geautoriseerd bedrag van 317,549 miljoen euro geheel of gedeeltelijk af. Hierbij is in 6 gevallen sprake van een overschrijding van het geautoriseerde bedrag van > 0,1 miljoen euro of > 10%. Deze overschrijdingen zijn onrechtmatig en tellen in 5 gevallen voor een totaalbedrag van 0,65 miljoen euro mee in het oordeel van de accountant.

Hier volgt een korte toelichting van de overschreden investeringsprojecten:

1. Tivoli Vredenburg (ventilatie): Voor een deel van de werkzaamheden is een bijdrage van de huurders ontvangen, waardoor 0,050 miljoen euro van het gerealiseerde bedrag niet ten laste van gemeentelijke middelen komt. Feitelijke overschrijding bedraagt 0,074 miljoen euro. De omvang van de overschrijding valt hierdoor binnen de marges en telt niet mee in het oordeel van de accountant.
2. Vredenburgkade 11 (Tivoli Vredenburg): De overschrijding op dit project wordt veroorzaakt door advies en juridische kosten voor het geluidslek en de schade aan de vloer in de Ronda zaal.
3. Rijnvliet: In het project Rijnvliet hebben zich meerdere wijzigingen voorgedaan ten opzichte van het initiële plan. Dit heeft geleid tot meerwerk, waardoor het project duurder is uitgevallen. Ook is er een tegenvaller geweest in de overname van grond (indexering door latere overname).
4. Kunstgrasvelden: Kosten hebben betrekking op voorgaande jaren. De investering is volledig gedekt vanuit de Reserve vaste activa.
5. Manitobadreef 8 (Sportpark Overvecht-Noord): Hierbij is een nieuw kunstgras trainingsveld aangelegd, inclusief de sanering van de oude onderconstructie. De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten van het verwijderen van de oude onderconstructie. Het tekort wordt opgevangen binnen de bandbreedte voor vervangingsinvesteringen en telt daarom niet mee voor de begrotingsrechtmatigheid.
6. Vervanging Buurthuiskamer de Boeg: Dit project is door asbestproblematiek overschreden.

Herleiding EMU-saldo uit balans

x € 1.000

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Relevante mutatie (toename) voor EMU-saldo	
Activa				
(im) Materiële vaste activa	1.687.683	1.736.810		
Financiële vaste activa:				
- Kapitaalverstrekkingen	10.322	13.249	2.927	
- Leningen	35.859	32.411	-3.448	
- Uitzettingen > 1 jaar	207	207	0	
Totaal Vaste Activa	1.734.071	1.782.677		
Voorraden	71.482	110.047		
Uitzettingen < 1 jaar	132.505	134.498	1.993	
Liquide middelen	3.024	1.612	-1.412	
Overlopende activa	70.904	53.868	-17.036	
Totaal Vlottende Activa	277.915	300.025		
Totaal Activa	2.011.986	2.082.702	-16.976	Toename relevante activa (A)
Passiva				
Eigen vermogen	822.548	852.099		
Voorzieningen	78.183	63.067		
Vaste schuld	836.921	788.572	-48.349	
Totaal Vaste Passiva	1.737.652	1.703.738		
Vlottende schuld	76.847	151.814	74.967	
Overlopende passiva	197.487	227.150	29.663	
Totaal Vlottende Passiva	274.334	378.964		
Totaal Passiva	2.011.986	2.082.702	56.281	Toename relevante passiva (B)
EMU-saldo			-73.257	(A)-(B)

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de oorzaken waardoor het banksaldo gedurende het boekjaar veranderd is. Deze saldomutatie wordt gespecificeerd in drie soorten kasstromen, te weten:

- kasstromen uit operationele activiteiten
- kasstromen uit investeringsactiviteiten en
- kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Het overzicht is samengesteld op basis van de indirecte methode.

		x € 1.000
Omschrijving	Uitkomst 2021	
Kasstromen uit operationele activiteiten:		
Exploitatieresultaat voor bestemming		29.551
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen en waardeverminderingen	60.960	
Mutatie voorzieningen	-15.116	
Mutatie vaste schulden (exclusief leningen OG)	-3.349	
Totaal aanpassingen		42.495
Voorraden en onderhanden werk		-38.565
Mutatie in werkkapitaal		
Kortlopende uitzettingen (excl. liquide middelen)	3.007	
Kortlopende schulden (excl. kortlopende leningen en bank)	-1.033	
Overlopende activa	17.036	
Overlopende passiva	29.663	
Totaal mutatie werkkapitaal		48.673
Kasstroom uit operationele activiteiten		82.154
Kasstromen uit investeringsactiviteiten:		
Investeringsuitgaven	-162.875	
Desinvesteringen en bijdragen derden	52.788	
Totaal investeringen/desinvesteringen		-110.087
Verstreking van geldleningen (UG)	0	
Ontvangen aflossingen op geldleningen UG	3.448	
Totaal mutatie leningen UG en uitzettingen		3.448
Mutatie kapitaalverstrekingen		-2.927
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-109.566
Kasstromen uit financieringsactiviteiten:		
Mutatie middelen 's Rijks Schatkist		-5.000
Mutatie kortlopende geldleningen		76.000
Opgenomen/aangetrokken langlopende geldleningen (OG)		30.000
Betaalde aflossingen op geldleningen OG		-75.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		26.000
Mutatie geldmiddelen	afname	1.412
Saldo liquide middelen per 31 december 2020	3.024	
Saldo liquide middelen per 31 december 2021	6.612	
Mutatie geldmiddelen	afname	1.412

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

De Gemeente Utrecht krijgt voor diverse doeleinden aanvullende rijksmiddelen. Deze middelen worden verantwoord per doelstelling via de Single Information Single Audit (SiSa) bijlage. Deze jaarlijkse bijlage is bedoelt zowel als tussentijdse verantwoording als ook voor de eindverantwoording. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties coördineert de SiSa verantwoording. De diverse ministeries blijven verantwoordelijk voor de regelingen, zowel in uitvoering als in verantwoording.

De Sisa verantwoording richting het Rijk vind niet plaats via deze jaarverantwoording, maar via een separate aanlevering van de bijlage en bijbehorende stukken aan het CBS.

Tevens krijgt de Gemeente Utrecht middelen als cofinanciering vanuit de Provincie Utrecht. Met de Provincie Utrecht is afgesproken dat deze middelen eenzelfde audit proces ondergaan als de rijksregelingen. Deze tussentijdse verantwoording als ook eindverantwoording zal met de bijbehorende stukken aan het subsidiebureau van de Provincie Utrecht worden aangeboden.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op gro				
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator
JenV	A5	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme Gemeenten	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/01</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: A5/02</i>
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Nee
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja
			5 Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Nee
			6 Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/08</i>
			Nee	Ja
JenV	A6	Specifieke Uitkering Preventieve Aanpak tegen Ondernijning (onderdeel BOTOC)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)

nd van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022

Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie
Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A5/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A5/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A5/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A5/06</i>
€ 54.442	€ 54.442		Betreft enkel een financiële afwijking. Het projectplan is en blijft actueel maar de looptijd van de activiteiten is veruimd. Er waren nog middelen beschikbaar uit 2020 die in 2021 zijn uitgegeven. Het budget van 2021 loopt door naar 2022, o.a. voor onderzoek naar online
€ 168.820	€ 168.820	Ja	
€ 81.750	€ 81.750	Nee	Besteed conform projectplan.
			Besteed conform projectplan.
€ 38.416	€ 38.416	Nee	
			Besteed conform projectplan. Er waren tevens nog middelen beschikbaar uit 2020 die in 2021 zijn uitgegeven.
€ 291.333	€ 291.333		Besteed conform projectplan. Het betreft enkel een financiële afwijking. Het projectplan is en blijft actueel maar de looptijd van de activiteiten is veruimd. Er waren nog middelen beschikbaar uit 2020 die in 2021 zijn uitgegeven. Het budget van 2020 en 2021 loopt tevens deels door naar 2022, o.a. opvoedondersteuning ouders.
€ 13.994	€ 13.994	Ja	
			Besteed conform projectplan.
		Nee	
Totale cofinanciering (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		

		Gemeenten		Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A6/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A6/02</i>
			€ 189.983	€ 189.983
			Projectnaam/nummer	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A6/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A6/06</i>
		1	Voorkomen jonge aanwas	Nee
		2	Weerbare wijken	Nee
		3	Terugdringen en verstoren	Nee
		4	Overig	Nee
		5	Materieel budget	Nee
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A7/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A7/02</i>
			€ 0	€ 446.659
JenV	A9	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021 Gemeenten	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A9/01</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: A9/02</i>
		1		
		2		
		3		
		4		
		5		
		6		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A9/08</i>
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbeelden Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>

<div>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/03</div>		<div>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/04</div>	
€ 0		Nee	
<div>Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht</div> <div>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/07</div>			
Project loopt door in 2022			
Project loopt door in 2022			
Project loopt door in 2022			
Project loopt door in 2022			
Project loopt door in 2022			
<div>Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)</div> <div>Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03</div>	<div>Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)</div> <div>Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04</div>	<div>Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld</div> <div>Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05</div>	
Ja	Ja		
<div>Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie</div> <div>Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)</div> <div>Aard controle R Indicator: A9/03</div>	<div>Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie</div> <div>Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden</div> <div>Aard controle R Indicator: A9/04</div>	<div>Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht</div> <div>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/05</div>	<div>Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie</div> <div>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/06</div>
<div>Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)</div> <div>Aard controle n.v.t.</div>	<div>Cumulatieve besteding (t/m jaar T)</div> <div>Aard controle n.v.t.</div>	<div>Eindverantwoording (Ja/Nee)</div> <div>Aard controle n.v.t.</div>	

			Indicator: A12B/01	Indicator: A12B/02
			Veiligheidsregio Utrecht	€ 260.032
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i>	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/02</i>
			€ 0	1.112
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i>	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>
			Ja	Ja
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/09</i>	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/10</i>
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/14</i>
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/16</i>
			€ 422.560	€ 422.560
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/22</i>
			€ 250.000	€ 250.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/01</i>	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/02</i>
			Ja	95.165

Indicator: A12B/03		Indicator: A12B/04		Indicator: A12B/05	
Ja		€ 260.032		Ja	
Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)		Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)	
Aard controle R Indicator: B2/03		Aard controle R Indicator: B2/04		Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
1.112		€ 55.151		€ 55.151	
Eindverantwoording (Ja/Nee)					
Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08					
Nee					
Reeks 1		Reeks 1			
Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3)		Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3)			
Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11		Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12			
Reeks 2		Reeks 2		Reeks 2	
Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak		Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)		Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten	
Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17		Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	
€ 974.508		€ 974.508			
Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T)					
Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03					
6.500					

			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/05</i>
			1 Energiebox en coachingsgesprek	€ 57.184
			2 Invullen online Woningprofiel	€ 292
			3 Informatie aan woningeigenaren	€ 29.046
			4 Intensiveren bewonersinitiatieven	€ 11.075
			5 Energiezuinig inregelen CV-installaties	€ 0
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>
			1 Energiebox en coachingsgesprek	€ 274.714
			2 Invullen online Woningprofiel	€ 100.292
			3 Informatie aan woningeigenaren	€ 1.564.551
			4 Intensiveren bewonersinitiatieven	€ 53.543
			5 Energiezuinig inregelen CV-installaties	€ 0
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)
		Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02</i>
			1 2020-0000079179	Ja
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08</i>
			1 2020-0000079179	De fasering van de maatregelen wijkt op onderdelen af van het projectaanvraag. Alle maatregelen worden binnen het gestelde termijn van 10 jaar uitgevoerd.
			Kopie projectnaam/ nummer	Actualisatie financieel tekort project
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: C9/14</i>
			1 2020-0000079179	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	

Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie		
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C1/07</i>		
Ja			
Ja			
Ja			
Ja			
Nee			
Toelichting op afwijkingen	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/11</i>		
	Nee		
	Nee		
	Nee		
	Nee		
Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht	Totale besteding (jaar T)	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht
gerealiseerd		Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen	Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/06</i>
0	Nee	€ 541.940	Nee
Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T)	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkoop en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/12</i>
€ 721.060	€ 0		
Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)	Project afgerond (ja/nee)
Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen			
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/16</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/17</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C9/18</i>
	Ja	0	Nee

			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/19	
BZK	C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening Gemeente en Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd
			Aard controle R Indicator: C10/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C10/02
			1 € 0	€ 0
		2		
BZK	C28	Bijdrage pilot goed verhuurderschap Gemeenten	Besteding (jaar T) aan project pilot goed verhuurderschap	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan project pilot goed verhuurderschap
			Aard controle R Indicator: C28/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C28/02
			€ 6.780	€ 85.304
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02
			€ 0	€ 0
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02
			1 SUVIS21-00776341 / OBS Kaleidoscoop	€ 0
			2 SUVIS21-00776357 / UniC	€ 0
			3 SUVIS21-00776362 / USG	€ 170.568
			4 SUVIS21-00783677 / SVPO	€ 0
			5 SUVIS21-00785375 / MFA het Zand en Arcade	€ 0
			6 SUVIS21-00785391 / MFA Weide Wereld	€ 0
			7 SUVIS21-00786100 / Grebbeberglaan	€ 0
			8 SUVIS21-00804105 / Utrechtse school	€ 22.565
			9 SUVIS21-00870292 / St. Bonifatiuscollege	€ 0
			10 SUVIS21-00871297 / Globecollege	€ 0
			11 SUVIS21-00871731 / Christelijk Gymnasium Utrecht	€ 0
			12 SUVIS21-00889085 / Paulusschool	€ 0
			13 SUVIS21-00889096 / Montessorischool	€ 38.442

Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op niet-afgeronde projecten	
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C10/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C10/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C10/05</i>	
Nee	Nee	Project wegens corona vertraagd, schuift door naar 2022	
Eindverantwoording (Ja/Nee)			
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C28/03</i>			
Nee			
Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C31/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C31/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C31/05</i>	
		Nee	
Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/03</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: C32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/06</i>
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Ja
€ 170.568	Ja		Ja
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Ja
€ 22.565	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Ja
€ 38.442	Ja		Ja

			14	SUVIS21-00889101 / De Pijlstaart	€ 0
			15	SUVIS21-00906732 / SBO Cartesius	€ 0
			16	SUVIS21-00911211 / SBO Cartesius	€ 0
			17	SUVIS21-01013436 / De Brug	€ 0
			18	SUVIS21-01013460 / De Regenboog	€ 0
			19	SUVIS21-01092633/ 2e Marnixschool	€ 0
			20	SUVIS21-01092641 / De Fakkel	€ 0
			21	SUVIS21-01145262 / De Wissel	€ 0
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam		Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01</i>		<i>Aard controle R Indicator: C43/02</i>
			RREW2020-00452132		€ 286.994
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnummer		Projectnaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02</i>
			1	RHA2021-02275547	Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid
			Kopie Projectnaam		Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07</i>		<i>Aard controle R Indicator: C56/08</i>
			1	Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid	Ja
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)		Berekening bedrag uitvoeringskosten
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>		<i>Aard controle R Indicator: C62/02</i>
			0		€ 0
BZK	C64	Tijdelijke capaciteit of externe expertise 14 grootschalige woningbouwgebied en	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen

€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Nee
€ 0	Ja		Ja
€ 0	Ja		Ja
€ 0	Ja		Nee
Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06</i>
€ 286.994	2.659		Nee
Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
<i>Aard controle R Indicator: C56/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06</i>
€ 0	€ 0	0	0
De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/10</i>		
Ja	Ja		

Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/04</i>	
€ 0	Nee	
Eindverantwoording (Ja/Nee)		

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C64/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C64/02</i>
			€ 0	€ 0
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2020 Contactgemeenten	Correctie besteding 2020	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D1/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D1/02</i>
			€ 76.525	€ 137.085
OCW	D1A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Correctie Besteding 2020 Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen	Correctie Besteding aan contactschool 2020 Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D1A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D1A/02</i>
			€ 0	€ 0
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i>
			€ 9.597.153	€ 3.635.219
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/06</i>
		1		
OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstrekke uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Besteding (jaar T) van educatie
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10/02</i>
			€ 2.771.258	€ 2.743.200
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	Besteding (jaar T) contact gemeente	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)

Aard controle n.v.t. Indicator: C64/03		
Nee		
Totalen besteding (jaar T) (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/03	Aard controle R Indicator: D1A/04	
€ 0	€ 397.573	
Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	
€ 1.489.235	€ 10.758.036	
Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	
Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)	
Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04	
€ 531.537	€ 0	
Eindverantwoording (Ja/Nee)		

		Contactgemeenten		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D11/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D11/02</i>
			€ 245.155	€ 245.155
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12/02</i>
			€ 1.619.169	€ 0
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12A/02</i>
			€ 687.304	€ 0
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>
			€ 161.930	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i>
lenW	E13	Slimme laadpleinen Toekenningsbeschikking Gemeenten en provincies	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E13/02</i>
			1 6 laadpleinen binnen consessie	€ 120.794
			2 14 laadpleinen binnen consessie	€ 157.500
			3 Ontwikkelproject (V2G)	€ 71.809
			4 Kennisondersteuning en Ontwikkeling	€ 26.500

<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D11/03</i>			
Nee			
Eindverantwoording (Ja/Nee)			
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D12/03</i>			
Nee			
Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D12A/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12A/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D12A/05</i>	
€ 687.304	€ 0	Nee	
Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>		
€ 19.121	€ 6.146.254		
Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/08</i>		
Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)?	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op niet-afgeronde projecten	
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E13/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E13/05</i>	
Nee	Nee		
Nee	Nee		
Nee	Nee		
Nee	Nee		

lenW	E20	Regeling stimuleringsmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02
			€ 208.548	€ 270.768
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06
			1 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja
			2 112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Ja
lenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022 Gemeenten en GR'en	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle R Indicator: E21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/02
			€ 0	€ 0
			Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07	
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02

Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/04</i>		
€ 178.700	Nee		
De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/08</i>		
2	Bartok		
1	Schoolzone		
2	Cortez en Zambesi		
1	Zambesi		
1	Neckard		
Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E21/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E21/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E21/06</i>
€ 0	€ 0	Nee	
Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27B/05</i>	

			1	UT19.OV.01	€ 50.303
			2	81A28327 (81766546)	€ 0
			3	UT16.OV.01	€ 0
			4	UT18.OV01	€ 0
			5	UT18.OV02	€ 0
				Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07</i>
			1	UT19.OV.01	€ 477.616
			2	81A28327 (81766546)	€ 11.127.050
			3	UT16.OV.01	€ 40.231.375
			4	UT18.OV01	€ 41.853
			5	UT18.OV02	€ 375.000
IenW	E42	Griftpark		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
				<i>Aard controle R Indicator: E42/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E42/02</i>
				€ 541.063	€ 218.887
IenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027		Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
				<i>Aard controle R Indicator: E44/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/02</i>
				€ 10.000	€ 10.000
				Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/07</i>
			1	22 Herinrichting van het plein, waarbij minder verharding en meer groen terugkomt en water onder het plein wordt vastgehouden.	Ja
			2	15	Nee
			3	16	Nee
			4	17	Nee
			5	18	Nee
			6	19	Nee
			7	20	Nee
			8	21	Nee
			9	23	Nee
			10	24	Nee
				Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1)

€ 0			
€ 0			
€ 0			
€ 0			
€ 0			
Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E27B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E27B/09</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E27B/10</i>	
€ 0			
€ 15.688.691	In 2019 en 2020 zijn alle bestedingen verantwoord.		
€ 0	in 2019 heeft de eindverantwoording voor de ze regeling plaatsgevonden. Provincie Utrecht heeft deze regeling niet afgemeld bij BZK.		
€ 0	Verantwoording heeft in 2019 plaatsgevonden. BZK heeft dit niet afgemeld bij BZK		
€ 8.621	in 2018 heeft de eindverantwoording voor de ze regeling plaatsgevonden. Provincie Utrecht heeft deze regeling niet afgemeld bij BZK.		
Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E42/03</i>	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E42/04</i>		
Ja	Ja		
Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44/03</i>	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44/05</i>	
€ 20.000	€ 20.000	Nee	

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09</i>
			Nee	
IenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E53/02</i>
			1 SPUKSLA-21-01245295	€ 120.250
			2 SPUKSLA-21-01275356	€ 4.017
			3 SPUKSLA-21-01245524	€ 25.318
			4 SPUKSLA-21-01245537	€ 0
			5 SPUKSLA-21-01246689	€ 0
			Kopie beschikkingnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08</i>
			1 SPUKSLA-21-01245295	2021
			2 SPUKSLA-21-01275356	2021
			3 SPUKSLA-21-01245524	2021
			4 SPUKSLA-21-01245537	2021
			5 SPUKSLA-21-01246689	2021
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09</i>	
			Nee	
IenW	E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E58/02</i>
			1 Instandhouding en voortzetting van het project nazorg Griffpark	€ 0
			2 Pilot teerpompen	€ 0
			3 Bodemkwaliteitsopgave grip op PFAS	€ 17.641
			4 Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen	€ 0
			5 Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht	€ 0
			6 Onderzoek naar niet-genormeerde stoffen in grond en grondwater in de gemeente Utrecht	€ 6.515
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/07</i>	
			Nee	

Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/03</i>	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/04</i>	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/05</i>	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E53/06</i>
€ 120.250	26-1-2021		
€ 4.017	1-2-2021		
€ 25.318	1-2-2021		
€ 0	1-4-2021		
€ 0	1-4-2021		

Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E58/03</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E58/04</i>	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E58/05</i>	Project afgerond (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E58/06</i>
€ 0	Ja	€ 0	Nee
€ 0	Ja	€ 0	Nee
€ 17.641	Ja	€ 0	Nee
€ 0	Ja	€ 0	Nee
€ 0	Ja	€ 0	Nee
€ 0	Ja	€ 0	Nee
€ 6.515	Ja	€ 0	Nee

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>
			€ 143.534.420	€ 5.948.472
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War.	€ 2.579.141	€ 71.070
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>
			€ 0	Ja
			Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War.	€ 226.597	€ 62.576
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)

Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
€ 5.045.812	€ 63.236	€ 280.120	€ 1.275
Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente
Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
€ 1.534	€ 1.681.076	€ 0	€ 148.426

Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
€ 160.327	€ 0	€ 0	€ 0
BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>
			€ 0	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/02</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 313.769
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 119.338
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 13.075.019
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 9.653.159
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 8.880.640
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/08</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	1.152
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	2.658
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	2.023
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G4/12</i>
			€ 48.061	€ 0
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>

Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
€ 0	€ 35.090	Ja	
Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/06</i>
€ 0	€ 437.863	€ 37.384	€ 0
€ 0	€ 265.706	€ 615	€ 0
€ 311.091	€ 1.957.616	€ 19.208	€ 0
€ 18.753	€ 514.764	€ 0	€ 0
€ 17.918	€ 123.160	€ 0	€ 0
Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/10</i>		
0	Ja		
0	Ja		
101	Ja		
38	Ja		
25	Ja		
Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)			
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>			
0			
Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/18</i>	

			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>
			€ 15.425	€ 0
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T)	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T)
			Afspraak <i>Aard controle D1 Indicator: H1/01</i>	Realisatie <i>Aard controle D1 Indicator: H1/02</i>
			44	45
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerina sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>
			€ 3.834.760	€ 4.107.970
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>
			1 1.1 Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 1.655.850
			2 1.2 Onroerende zaken - Onderhoud	€ 823.452
			3 2.1 Roerende zaken - Aankoop	€ 103.197
			4 2.2 Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 446.494
			5 2.3 Roerende zaken - beheer en exploitatie	€ 501.474
			6 Overhead gemeente Utrecht - aandeel Sport	€ 577.503

Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)			
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>			
743			
Besteding (jaar T)			
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H1/03</i>			
€ 1.010.300			
Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/08</i>
€ 1.655.850			
€ 823.452			
	€ 103.197		
	€ 446.494		
	€ 501.474		
		€ 577.503	

VWS	H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Gemeenten	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/01</i>	Zelfstandige uitvoering <i>Aard controle R Indicator: H7/02</i>
			1 330872	€ 74.717
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06</i>	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/07</i>
			Ja	Nee
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>
			1 SPUK Sportakkoord, aanvulling voor activiteiten op het gebied van gezonde leefstijlinterventies	€ 451.423
			2 SPUK Stimulering Sport	€ 400.000
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>
VWS	H9	Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra ieuadhulp 2020	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Zelfstandige uitvoering Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H9/01</i>	Inclusief uitvoering voor derden vanaf SiSa 2021 Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H9/02</i>
			€ 1.007.454	€ 1.145.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H9/07</i>	
VWS	H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H10/01</i>	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H10/02</i>

Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting	
Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle R Indicator: H7/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/05</i>	
€ 74.717	Ja		
Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 0	€ 500.336	€ 0	€ 1.000.413
Toelichting is optioneel	Is deelgenomen aan de stuurgroep expertisecentra jeugd (Ja/Nee)	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06</i>
	Ja	Ja	Ja
Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H10/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H10/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H10/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H10/06</i>

			Ja	Ja
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H10/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H10/08</i>
			€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H10/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H10/14</i>
			€ 0	€ 0
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H12/02</i>
VWS	H13	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee)	Besteding (jaar T) activiteiten
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H13/02</i>
			Ja	€ 410.814
VWS	H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H14/02</i>
			€ 0	€ 0
VWS	H15	Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugdgroez capaciteit	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H15/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H15/02</i>
			€ 1.129.108	€ 1.129.108
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikingsnummer / naam
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

Ja	N.v.t.	€ 0	€ 8.540
Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H10/09</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H10/10</i>	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H10/11</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H10/12</i>
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H10/15</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H10/16</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H10/17</i>	
€ 0	€ 0	Nee	
Eindverantwoording? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H12/03</i>			
Cumulatieve besteding (t/m jaar T) activiteiten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H13/03</i>	Eindverantwoording? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H13/04</i>		
€ 410.814	Nee		
Eindverantwoording? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H14/03</i>	Optionele toelichting <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H14/04</i>	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H14/05</i>	
Nee		Ja	
Plannen uitgevoerd conform aanvraag? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H15/03</i>	Optionele toelichting <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H15/04</i>	Eindverantwoording? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H15/05</i>	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H15/06</i>
Ja		Nee	Ja
Totale besteding <i>Aard controle R</i>			

			<div><div>Indicator: H16/01</div><div>Indicator: H16/02</div><table><tr><td>1</td><td>2020</td><td>SPUKIJZ21098</td></tr><tr><td>2</td><td>2021</td><td>SPUKIJZ21R2154</td></tr><tr><td></td><td>Naam locatie</td><td>Totale toezegging per locatie</td></tr><tr><td></td><td>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04</td><td>Aard controle R Indicator: H16/05</td></tr><tr><td>1</td><td>De Vechtsebanen</td><td>€ 578.758</td></tr><tr><td>2</td><td>Krommerijn</td><td>€ 169.421</td></tr><tr><td>3</td><td>De Kwakel</td><td>€ 392.744</td></tr><tr><td>4</td><td>Den Hommel</td><td>€ 273.680</td></tr><tr><td>5</td><td>Fletiomare</td><td>-€ 3.511</td></tr><tr><td>6</td><td>De Vechtsebanen</td><td>€ 538.763</td></tr><tr><td>7</td><td>Krommerijn</td><td>€ 308.617</td></tr><tr><td>8</td><td>De Kwakel</td><td>€ 276.000</td></tr><tr><td>9</td><td>Den Hommel</td><td>€ 315.839</td></tr><tr><td>10</td><td>Fletiomare</td><td>€ 352.517</td></tr></table></div>	1	2020	SPUKIJZ21098	2	2021	SPUKIJZ21R2154		Naam locatie	Totale toezegging per locatie		Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	1	De Vechtsebanen	€ 578.758	2	Krommerijn	€ 169.421	3	De Kwakel	€ 392.744	4	Den Hommel	€ 273.680	5	Fletiomare	-€ 3.511	6	De Vechtsebanen	€ 538.763	7	Krommerijn	€ 308.617	8	De Kwakel	€ 276.000	9	Den Hommel	€ 315.839	10	Fletiomare	€ 352.517
1	2020	SPUKIJZ21098																																											
2	2021	SPUKIJZ21R2154																																											
	Naam locatie	Totale toezegging per locatie																																											
	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05																																											
1	De Vechtsebanen	€ 578.758																																											
2	Krommerijn	€ 169.421																																											
3	De Kwakel	€ 392.744																																											
4	Den Hommel	€ 273.680																																											
5	Fletiomare	-€ 3.511																																											
6	De Vechtsebanen	€ 538.763																																											
7	Krommerijn	€ 308.617																																											
8	De Kwakel	€ 276.000																																											
9	Den Hommel	€ 315.839																																											
10	Fletiomare	€ 352.517																																											
VWS	H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële huishoudens 2021	<div><div>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/01</div><div>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/02</div><table><tr><td>1</td><td>Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen</td><td>Ja</td></tr><tr><td>2</td><td>Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td></td><td>Kopie naam onderdeel</td><td>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)</td></tr><tr><td></td><td>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/07</td><td>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/08</td></tr><tr><td>1</td><td>Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen</td><td>€ 12.816</td></tr><tr><td>2</td><td>Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td></td><td>Kopie naam onderdeel</td><td>Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)</td></tr><tr><td></td><td>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/13</td><td>Aard controle R Indicator: H20/14</td></tr><tr><td>1</td><td>Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>2</td><td>Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td></td><td>Kopie naam onderdeel</td><td>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)</td></tr><tr><td></td><td>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/19</td><td>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/20</td></tr></table></div>	1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja	2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.		Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)		Aard controle n.v.t. Indicator: H20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/08	1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 12.816	2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.		Kopie naam onderdeel	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)		Aard controle n.v.t. Indicator: H20/13	Aard controle R Indicator: H20/14	1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.		Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)		Aard controle n.v.t. Indicator: H20/19	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/20						
1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja																																											
2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.																																											
	Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)																																											
	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/08																																											
1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 12.816																																											
2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.																																											
	Kopie naam onderdeel	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)																																											
	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/13	Aard controle R Indicator: H20/14																																											
1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0																																											
2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.																																											
	Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)																																											
	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/19	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/20																																											

Indicator: H16/03			
€ 1.411.092			
Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?	
Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08	
€ 578.758	€ 0	2020	
€ 169.421	€ 0	2020	
€ 394.694	-€ 1.950	2020	
€ 275.205	-€ 1.525	2020	
-€ 6.275	€ 2.764	2020	
€ 538.763	€ 0	2021	
€ 15.071	€ 293.546	2021	
€ 346.133	-€ 70.133	2021	
€ 209.921	€ 105.918	2021	
€ 283.423	€ 69.094	2021	
Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2)
Aard controle n.v.t. Indicator: H20/03	Aard controle n.v.t Indicator: H20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/05	Aard controle R Indicator: H20/06
Nee	Nee	Conform bepalingen SPUK vindt oplevering plannen in 2022 plaats	€ 12.816
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)
Aard controle R Indicator: H20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/10	Aard controle R Indicator: H20/11	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/12
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)
Aard controle n.v.t. Indicator: H20/15	Aard controle R Indicator: H20/16	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/17	Aard controle R Indicator: H20/18
€ 0	€ 1.059.641	€ 1.059.641	€ 3.651.555
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b)
Aard controle n.v.t. Indicator: H20/21	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/22	Aard controle R Indicator: H20/23	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/24

			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 3.651.555
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/25</i>	<i>Aard controle R Indicator: H20/26</i>
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	n.v.t.
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/nee)	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20/29</i>	
LNV	L5	Regiodeals 3 ^e tranche		Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
					Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: L5/02</i>
			1	Overvecht (gem. Utrecht)	€ 1.445.491
			2	Batau (gem. Nieuwegein)	€ 0
			3	Vollenhove (gem. Zeist)	€ 0
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5/08</i>
				Nee	€ 114.123,48

n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Nee	Nee	€ 709.256	€ 709.256
Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)	Optionele toelichting		
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H20/27</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H20/28</i>		
n.v.t.	n.v.t.		
€ 0	Verbouw separeerruimten in Eefde en nieuwbouw met comfortrooms in Maarsbergen vindt plaats in 2022/2023		

Cofinanciering per pijler (jaar T)	Totale besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting
Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Inclusief uitvoering door derden	Inclusief uitvoering door derden	
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L5/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L5/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L5/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L5/06</i>
€ 2.160.183	€ 1.937.950	€ 3.776.800	
€ 0	€ 144.123	€ 0	Gemeente Utrecht is aangewezen als regiokassier van de speciale uitkering Regiodeal. De totale uitkering is ontvangen door de gemeente Utrecht waarna het deel voor de gemeente Nieuwegein (wijk Batau) is doorgestort. In de 2020 verantwoording was de doorstoring naar Nieuwegein opgenomen. Dit is in de 2021 verantwoording gecorrigeerd
€ 0	€ 79.763	€ 0	Gemeente Utrecht is aangewezen als regiokassier van de speciale uitkering Regiodeal. De totale uitkering is ontvangen door de gemeente Utrecht waarna het deel voor de gemeente Zeist (wijk Vollenhove) is doorgestort. In de 2020 verantwoording was de doorstoring naar Zeist opgenomen. Dit is in de 2021 verantwoording gecorrigeerd
Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L5/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L5/10</i>		
€ 52.837,77	Nee		

Verantwoordingstabel Provinciale subsidies

Gegevens beschikking					
Beschikkingnummer	Beschikkingdatum	Omschrijving	Totale beschikking-bedrag	Projectnummer	Projectomschrijving
820F2B6F	2-07-20	Erfgoedparels	177.728	330.0061.05	Herinrichting Malieblad
8216CECA	12-01-21	Fietstunnel Locomotiefstraat	6.100.000	3.300.150	Fietstunnel Locomotiefstraat
8211DE22		IWCUR	400.000		
81FE609E		Pakket Knooppuntontwikkeling station U-Vaartsche Rijn	2.800.000	335.0010 en 16	Pakket Station U-Vaartsche Rijn RSS
821C0262		Moldaudreef, Omgeving Attleeplantsoen, Johan Wagenaar	400.000	330.0190.03	Moldaudreef, Omg. etc..
82292395		OV Doorstroming	2.123.960	335.0018	OV Doorstroming
823BC8CB		OV Europalaan Zuid	7.400.000	335.0019	OV Europalaan Zuid
823BCF40		OV Overvecht-USP	6.600.000	335.0020	OV Overvecht-USP
81FE609E		Pakket overige stations gem. Utrecht RSS	1.415.000		Pakket overige stations RSS
823947A5		Tolsteeg fietsverbinding bushaltes	516.790		
82289995		Verkeersveiligheidsmaatregelen voor 12 verschillende locaties	221.789	330.0190.02	Verkeersveiligheidsmaatregelen 12 locaties
82211DE22	20-04-20	Subsidieverlening 'IWCUR een warm welkom voor intern	221.789	3.030.012	Intern.welcome centr

Bijlagen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring is nog niet afgegeven op moment van publicatiedatum. Deze controleverklaring zal na afgifte worden gepubliceerd op de website Jaarstukken.

Externe subsidieprogramma's

Bij het vorm en inhoud geven aan onze ambities op Europees niveau werkten wij samen met andere (overheids-) organisaties op de thema's van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. Met organisaties in en buiten de stad werkten we samen aan Europese aanvragen, onder andere met de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Utrecht Sustainability Institute, woningcorporaties en RIVM. Bij de aanvragen betrokken we belangrijke stakeholders in de stad om onze gezamenlijke strategische ambities te versterken. Wij richtten ons voor het realiseren van onze opgaven actief tot andere overheden, de provincie, het Rijk en Europa. Op die manier haalden wij, naast extra financiële middelen, ook kennis en ervaring naar de stad. Ook droegen de samenwerkingsnetwerken bij aan het profileren van Utrecht op (inter)nationaal niveau.

Europese Subsidieverwerving

Wij willen optimaal gebruik maken van Europese subsidiemogelijkheden ter ondersteuning van onze strategische ambities. De Europese regelingen kennen veelal een eigen structuur en systematiek en vragen specifieke kennis en aandacht. Om subsidiemogelijkheden optimaal te benutten is kennis van de verschillende Europese regelingen en de verbinding aan relevante Utrechtse projecten noodzakelijk. Voor Europese subsidies is internationale samenwerking over het algemeen een voorwaarde. Het hebben van een goed internationaal netwerk is van groot belang om zelf de nodige partners te vinden, maar ook om door anderen voor deelname aan subsidieprojecten benaderd te worden. Wij kijken doorlopend vanuit de opgaven naar Europese subsidiekansen waarbij wij Europese subsidiemogelijkheden en de Utrechtse opgaven met elkaar verbinden. Innovatieve oplossingen en investeringen voor onze opgaven kunnen soms als pilotproject onderdeel zijn van Europese subsidieaanvragen. Verder zijn Europese subsidiemogelijkheden vaak gericht op integrale vraagstukken, die meerdere opgaven en onderwerpen raken. Zo stimuleren Europese subsidies de innovatiekracht van opgaven.

Europese subsidies

In de Europese begrotingsperiode 2014-2020 zette de Europese Commissie het geld in op slimme groei (kennis, innovatie en onderwijs), duurzame groei (zuiniger omgaan met hulpbronnen) en groei voor iedereen (arbeidsparticipatie, onderwijs en armoedebelief). Samenwerking tussen partijen, bijvoorbeeld tussen overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en/of maatschappelijke organisaties, was in de periode 2014-2020 belangrijk om succesvol te zijn met Europese subsidies. Dit sluit ook aan bij onze visie op de (regie) rol van de gemeente. We spelen hierop in door versterkt in te zetten op samenwerking met bijvoorbeeld kennis- en onderwijsinstellingen, culturele instellingen en andere stakeholders in de stad. Het afgelopen jaar werkten wij aan mee aan vijftien ingediende subsidieaanvragen bij de Europese Commissie. Vijf aanvragen zijn goedgekeurd. Voor één aanvraag is de definitieve uitslag nog niet bekend.

Europees programma	Titel	Stand van Zaken	Subsidiebedrag voor Utrecht x € 1.000.000
Horizon 2020	Scale-V2G	Toegekend	1,6
GreenDeal Call	ARV	Toegekend	4,1
Totaal goedgekeurde projecten 2021			5,7
EFRO, Kansen voor West 2 ¹	Circulair ecosystem in Utrecht	Toegekend	0,314
EFRO, React EU ¹	Utrecht Tech Community	Toegekend	1,888
EFRO, React-EU	Merwede Lab	Toegekend	1,069

¹ De in 2021 toegekende projectbijdragen uit het Kansen voor West en React-EU programma zijn niet meegenomen in het resultaat voor 2021 omdat het Kansen voor West budget als resultaat al was opgenomen in het overzicht van 2014 en het Utrechtse React-EU budget in 2020. In 2021 is dit beschikbare budget specifiek toegekend aan de projecten.

Afgewezen of in behandeling zijnde aanvragen in 2021 (ingediend in 2020-2021)	Titel	Stand van zaken	Subsidiebedrag voor Utrecht x € 1.000.000
EFRO, React-EU	Underground Lab Beursgebied	In behandeling	0,396
Horizon 2020	AURASEC	Afgewezen	0,197
GreenDeal call	STARTDOM	Afgewezen	0,384
GreenDeal call	CONCORDE	Afgewezen	0,050
GreenDeal call	SpeakUp	Afgewezen	0
GreenDeal Call	DG NUDGE	Afgewezen	0,370
GreenDeal Call	HealThyPlanet	Afgewezen	0,380
GreenDeal Call	SHARED GREENDEAL	Afgewezen	0,025
GreenDeal Call	CoFoRIT	Afgewezen	0
GreenDeal Call	WeObserve&Change	Afgewezen	0
Lopende projecten	Naam	Looptijd	Bedrag x € 1.000.000
Urbact	URGE	2020-2022	0,115
Horizon2020	DIT4TraM	2021-2024	0,1
JPI Urban Europe	ITEM – Inclusive Transition towards Electric Mobility	2020-2022	0,0 (Utrecht support project)
CEF-TENT	Innovative and digital bike storage solutions in urban nodes for efficient passenger transfer and last-mile connections	2019-2023	0,69
ESF-SITS	Your Global Future	2019-2022	0,18
Urbact	URGE	2019-2022	0,04
AMIF	Connection	2019-2021	0,05
Horizon 2020	Equal-Life	2020-2024	0,365
Horizon 2020	HUB-IN	2020-2024	0,7
Interreg Europe	Reduces	2019-2023	0,2
Horizon2020-CIRC-01-2016	PlastiCircle	2017-2021	0,56
Horizon2020-SCC-	Naturvation	2016-2020	0,1
Horizon2020-SCC-01-2017	IRIS	2017-2022	5,4
Interreg Europe	SchoolChance	2017-2021	0,27
Horizon2020-MG-4.1.-2017	CityChangerCargoBikes	2018-2021	0,18
Europees Fonds voor Meest Behoeftigen	L(even)&L(eren): Kwetsbare ouderen	2015-2023	PM ²
Totaal lopende en goedgekeurde projecten			8,95 miljoen

² Het totale bedrag voor dit project is 4,4 miljoen euro

Kansen voor West

'Kansen voor West' is het samenwerkingsprogramma van G4 en P4 (de G4 steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht en de P4 provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland), waarmee we aanspraak maken op subsidiemiddelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor landsdeel West-Nederland.

Kansen voor West II - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2014-2020

Het programma Kansen voor West II (2014-2020) is in uitvoering. Met het programma komt voor de stad en regio meer dan 43 miljoen euro beschikbaar voor innovatieve projecten binnen de volgende beleidsdoelstellingen:

- innovatie (programmaprioriteit 1)
- koolstofarme economie (programmaprioriteit 2)
- terugdringen mismatch arbeidsmarkt (programmaprioriteit 3)
- versterken van het vestigingsklimaat (programmaprioriteit 4)
- bevorderen van crisisherstel door investeringen in een groen, digitaal en weerbaar herstel van de economie (programmaprioriteit 6, React-EU).

Wij ontvangen rechtstreekse EFRO-middelen die wij zelf aan projecten toekennen en aanvullend daarop ook middelen uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor projecten in de stad. Een [stedelijk uitvoeringsplan](#) is hiervoor richtinggevend. Daarnaast hebben we een indicatief aandeel in het regionale EFRO-budget (gelabelde middelen). Deze middelen zijn geormerkt voor inzet in de stad Utrecht en worden ingezet in lijn met de regionale economische agenda. Stad en provincie beslissen samen over inzet van deze middelen. De beschikbare middelen voor innovatie, koolstofarme economie en vestigingsklimaat zijn nagenoeg uitgeput, binnen mismatch arbeidsmarkt en React-EU (regionaal) is nog beperkt ruimte voor nieuwe aanvragen. (zie tabel)

Tabel: overzicht beschikbare Kansen voor West II middelen 2014-2020 (stad en regio totaal)

	Gemeente Utrecht (rechtstreekse middelen)	Gemeente Utrecht (gelabelde middelen)	Provincie Utrecht	Stad en regio Utrecht totaal	Formeel gecommitteerd	In aanvraag	Restant budget
EFRO							
Prio 1		6,657	8,985	15,642	15,547		0,095
Prio 2	0,849	1,553	1,950	4,351	4,351		0,001
Prio 3	2,247			2,247	1,900	0	0,347
Prio 4	2,929			2,929	3,142	0	-0,214 ³
Prio 6	2,811	3,373	4,751	10,935	8,433	1,632	0,869
Totaal EFRO	8,835	11,583	15,686	36,104	33,374	1,632	1,098
ESF⁴							
Arbeids- potentieel	1,668			1,668	0,521	1,147	0
Totaal	10,503						
Rijksco- financiering ⁵		2,833	2,635	5,465	4,815	0,653	0
Totaal				43,240			1,098

Bedragen x € 1.000.000, Peildatum: 31 december 2021

3 Een negatief bedrag wijst op overcommitting. Dit draagt bij aan het optimaal en tijdig programmeren van het beschikbare Europese subsidiegeld voor de gemeente Utrecht. Het financieel risico dat hieruit voortvloeit, is tot 10% gedekt via de reserve Europese subsidies. Aan het einde van de looptijd wordt op programmaniveau met de EC afgerekend.

4ESF: voor gemeente Utrecht beschikbaar budget, in te zetten aanvullend op stedelijke EFRO middelen, aan te vragen in twee tranches bij het Ministerie van SZW. Het gecommitteerde bedrag is de realisatie over de eerste tranche. Het bedrag in aanvraag betreft het beschikbare subsidiebedrag in tranche 2. De realisatie wordt in 2022 door het ministerie van SZW vastgesteld.

5 Rijkscofinanciering: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschikbaar gestelde middelen die aanvullend op EFRO middelen kunnen worden ingezet

Activiteiten 2021

Kansen voor West III - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2021-2027

In 2021 hebben wij samen met onze 'Kansen voor West' partners het nieuwe programma voor de periode 2021-2027 verder voorbereid. De G4P4 colleges stemden in met een Operationeel Programma 'Kansen voor West 3' dat als subsidieaanvraag voor landsdeel West-Nederland bij de Europese Commissie is ingediend. Met dit nieuwe programma komt ruim 34 miljoen euro beschikbaar voor de stad en regio Utrecht, waarvan 6,4 miljoen voor een nieuw stedelijk programma en 6,4 miljoen euro als indicatief aandeel in het regionale programmadeel. De middelen kunnen vanaf 2022 worden ingezet voor innovatie, klimaat en duurzame stedelijke ontwikkeling. Voor het stedelijk programmadeel hebben wij in 2021 een uitvoeringsplan vastgesteld.

Kansen voor West II - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2014-2020

Begin 2021 zijn heeft het programma extra middelen onder de noemer React-EU toebedeeld gekregen vanuit het Europese 'Next Generation EU' herstelprogramma ofwel het Europese herstelplan om sterker uit de pandemie te komen, en gericht op economische en maatschappelijke transformatie.

De extra middelen zijn in 2021 bijna allemaal toegekend aan projecten. Verder kenden wij in 2021 binnen het stedelijk programma een subsidie van 0,314 miljoen euro toe aan het project [Circulair Ecosysteem in Utrecht](#).

De stedelijke React-EU middelen zijn toegekend aan de projecten '[Utrecht Tech Community](#)' en '[Merwede Lab](#)'. Drie aanvragen werden afgewezen.

Overzicht en besteding beschikbare Kansen voor West II – stedelijk programma 2014-2020

	Programma-prioriteit	Looptijd	Kansen voor West Bijdrage x € 1.000.000	Status
H2 Pioniers Utrecht	P2	2021-2023	0,848	In uitvoering
Leerwerkplaatsen Zorg-Welzijn	P3	2016-2021	1,188	Vastgesteld
Onbekend maakt Onbemind	P3	2018-2021	0,121	In uitvoering
Techniek Experience Center / Ontdekhal	P3	2019-2023	0,6	In uitvoering
Impuls Lage Weide	P4	2019-2022	0,9	In uitvoering
Stadsbrouwerij RoodNoot	P4	2020-2022	0,681	In uitvoering
Circulair Ecosysteem	P4	2020-2022	0,314	In uitvoering
Utrecht Tech Community	P6	2021-2023	1,888	In uitvoering
Merwede Lab	P6	2021-2023	1,069	In uitvoering
TOTAAL VERLEEND			8,856	
Utrecht Leest	P3			Aanvraag afgewezen
NuTrecht voor Overvecht	P6			Afgewezen (onvoldoende budget)
Machinerie	P6			Afgewezen (onvoldoende budget)

Overzicht Kansen voor West II regionaal programmadeel (stad en provincie Utrecht)

Naam	Prio	Kansen voor West Bijdrage x € 1.000.000	Programma deel omschrijving2	Status
KARDIO	1	1,057	Utrecht (gelabeld)	Verleend
Healthy Urban Living MKB PoC Fonds	1	1,400	Stad + provincie	Verleend
Participatiefonds ROM Regio Utrecht (voormalige Healthy Urban Living Participatiefonds)	1	4,200	Stad + provincie	Verleend
Toeleiding naar Kapitaal ROM fondsen	1	0,303	Stad + provincie	Verleend
Utrecht Health Seed Fund	1	3,200	Stad + provincie	Verleend
Toeleiding naar Kapitaal GFF	1	0,200	Stad + provincie	Vastgesteld
Groupcharge app: Efficient charging for Corporate EV-fleets	1	0,346	Utrecht (gelabeld)	Verleend
Bloedafname innovatie	1	1,359	Stad + provincie	Verleend
Smart Solar Charging Regio Utrecht	1	0,000	provincie Utrecht	Verleend
iTOP technologie als basis voor de ontwikkeling van een nieuwe productportfolio	1	1,474	provincie Utrecht	Vastgesteld
NeuroShirt	1	0,322	Utrecht (gelabeld)	Vastgesteld
3R TOXFLOW	1	0,356	provincie Utrecht	Verleend
Safer Patient Toileting System (SPTS)	1	1,712	provincie Utrecht	Vastgesteld
TBC de wereld uit!	1	0,725	provincie Utrecht	Verleend
Nieuwe Generatie Asfaltcentrale	2	1,839	Stad + provincie	Verleend
TWIN - Duurzame kozijnen voor de hoogbouw	6	0,000	React-EU regionaal	Verleend
Digitaal, Dichtbij en Duurzaam	6	4,670	React-EU regionaal	Verleend
Sevvy Smart E-Cooking	6	0,115	React-EU regionaal	Verleend
Open-source platform voor CO2 vrije houtbouw	6	0,873	React-EU regionaal	Verleend
ERS	6	0,292	React-EU regionaal	Verleend
Congestie management & Power Balancing (CPB)	6	1,180	React-EU regionaal	Verleend
CRISIS CONTROL	6	0,196	React-EU regionaal	Verleend
Digitalisering van de bloedafname	6	0,750	React-EU regionaal	Verleend
Underground Lab Beursgebied	6	0,263	React-EU regionaal	Aangevraagd
Landschap in beeld	6	1,807	React-EU regionaal	Aangevraagd
Iedereen verzekerd van deelmobiliteit	6	0,396	React-EU regionaal	Aangevraagd

Investeringsen

[snelkoppeling naar Paragraaf Investeringsen](#)

Subsidies

Subsidiestaat Bewoners en Bestuur

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	Samenwerken en beïnvloeden				
	Utrecht4GlobalGoals	Voorlichting voor particuliere initiatieven over de Global goals	40	33	-7
	Economic Board Utrecht	Convenantbijdrage aan Economic Board Utrecht	174	603	429
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Samenwerken en beïnvloeden		214	636	422
2.2.1	Bewoners betrekken				
	Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	215	211	-4
	Initiatievenfonds	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	2.359	1.938	-421
	Utrecht 900 jaar	Stimuleren van activiteiten in buurt, wijk of stad die bijdragen aan de 900ste verjaardag van de stad en het thema van de viering 'Stad zonder muren'.	840	880	40
Totaal prestatiedoelstelling	2.2.1 Bewoners betrekken		3.414	3.029	-385
Totaal Bewoners en Bestuur			3.628	3.665	37

Subsidiestaat Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	Het opstellen van ruimtelijke kaders				
	RSU ruimte voor initiatief	Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving en kennisontwikkeling, netwerk en experimenten (gebiedsontwikkeling nieuwe stijl)	350	100	-250
	Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	71	-8
	Stimuleren bedrijven (BSBB)	Tegemoetkoming kleinschalige ondernemers en eigenaren onroerend goed wegens negatieve gevolgen ontstaan door stedelijke vernieuwing. Deze is overgekomen van het programma Economie & Werkgelegenheid.	0	0	0
	Lesgeven in een grootstedelijke context	Het versterken van de kwalitatieve en kwantitatieve instroom van leraren in het PO en VO in scholen in Overvecht en het verloop onder leraren tegen gaan	400	145	-255
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Het opstellen van ruimtelijke kaders		829	316	-513
2.1.1	Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden				
	Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuysvesting	65	45	-20
	Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	75	67	-8
	Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300	0	-300
Totaal prestatiedoelstelling	2.1.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden		440	112	-328

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
3.1.1	Monumenten en cultuurhistorische waarden				
	Erfgoed	Ondersteuning organisatie Open Monumenten Dag Utrecht, Kerken kijken Utrecht	60	61	1
	Exploitatie Domunder	Ondersteuning Exploitatie Domunder	40	40	0
	Restauratie Domkerk	Restauratie Domkerk	100	99	-1
Totaal prestatiedoestelling	3.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden		200	200	0
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed			1.469	628	-841

Subsidiestaat Duurzaamheid

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	Energietransitie				
	Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	25	15	-10
	Versnelling Collectieve Zonne-energieprojecten	Stimuleren realisatie van collectieve zonne-energieprojecten door aanloopkosten te financieren, initiatiefnemers te ondersteunen en dakeigenaren te stimuleren een dak of locatie beschikbaar te stellen.	189	10	-179
	Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	204	0	-204
	Zonneboilers	Het financieel ondersteunen van initiatieven van de aanschaf en plaatsing van een zonneboiler voor huurders en eigenaren van woningen in Utrecht.	15	1	-14
	Collectieve aanpak energiemaatregelen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	0	-75
	Initiatieven Utrechtse Energie	Het financieel ondersteunen van energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	178	29	-149
	Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	100	0	-100
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Energietransitie		786	55	-731
2.1.1	Gezonde, stille en veilige leefomgeving				
	Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	3.397	3.397	0
Totaal prestatiedoelstelling	2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving		3.397	3.397	0
Totaal Duurzaamheid			4.183	3.452	-731

Subsidiestaat Bereikbaarheid

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.4	Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit				
	Stimuleren sloop vervuilende voertuigen inwoners a.g.v. aanscherping Milieuzone	Sloopsubsidie dieselloortuigen met emissieklasse 3 en lager (inwoners)	700	218	-482
	Stimuleren sloop vervuilende voertuigen ondernemers a.g.v. aanscherping Milieuzone	Sloopsubsidie dieselloortuigen; bestelauto's t/m 3.500kg met emissieklasse 3 en lager (ondernemers)	300	22	-278
Totaal prestatiedoestelling	1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit		1.000	240	-760
1.1.5	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer				
	Duurzame stadsdistributie innovatie en onderzoek	Procesinnovatie duurzaam goederenvervoer en haalbaarheidsonderzoek duurzaam goederenvervoer	45	30	-15
Totaal prestatiedoestelling	1.1.5 Uitvoeren maatregelen goederenvervoer		45	30	-15
Totaal Bereikbaarheid			1.045	270	-775

Subsidie staat Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.2.1	Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend verhard oppervlak				
	Groene daken	Voorkomen wateroverlast	500	479	-21
Totaal prestatiedoelstelling	1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend verhard oppervlak		500	479	-21
2.2.1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving				
	Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	45	34	-11
	Onderhoud monumentale bomen	Onderhoud monumentale bomen	0	2	2
	Verminderen wateroverlast souterrainwoningen Lombok	Verminderen wateroverlast souterrainwoningen Lombok	0	5	5
Totaal prestatiedoelstelling	2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving		45	41	-4
Totaal Openbare Ruimte en Groen			545	520	-25

Subsidiestaat Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid				
	Starters en groeiers	Ecosysteem voor startende en groeiende (innovatieve) ondernemers versterken door het faciliteren van netwerken en het ondersteunen van ondernemers (met groeiambities)	435	437	2
	Fonds Mismatch Arbeidsmarkt	Voorkomen of verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt	400	280	-120
	Morgen Mooier Maken	Terugdringen en beperken langdurige leegstand kernwinkelgebied binnenstad	300	165	-135
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid		1.135	882	-253
1.2.1	Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad				
	BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investerings Zone)	145	149	4
	Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische activiteiten en evenementen, aantrekken kenniscongressen	424	412	-12
	Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	8.344	8.586	242
	Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50	0
	Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	300	107	-193
	Subsidieplafond verplaatsing t.b.v. hoofdstructuur	Ondersteuning voor de uitvoering van de plannen van aanpak voor de meest kwetsbare winkelgebieden, exclusief centrum/binnenstad.	175	0	-175

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	Toeileiding naar toekomstbestendige werkgelegenheid	Stimuleren en behouden van toekomstbestendige werkgelegenheid voor iedereen in de regio Utrecht	900	670	-230
Totaal prestatiedoelstelling	1.2.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad		10.338	9.974	-364
Totaal Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen			11.473	10.856	-617

Subsidiestaat Werk en Inkomen

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
2.1.1	Re-integratie				
	Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	2.000	1.681	-319
	Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	150	33	-117
	Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding	100	10	-90
	Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	353	153
	Duurzaamheidsbonus werkgevers	Duurzame uitstroom uit de bijstand bevorderen door werkgevers te stimuleren om mensen, die vanuit de bijstand aan het werk gaan of zijn gegaan een contract voor onbepaalde tijd aan te bieden	50	2	-48
	Omscholing naar toekomstgericht werk	Omscholing naar toekomstgericht werk	700	27	-673
Totaal prestatiedoelstelling	2.1.1 Re-integratie		3.200	2.106	-1.094
2.1.2	Sociale werkvoorziening				
	Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	17.487	17.888	401
Totaal prestatiedoelstelling	2.1.2 Sociale werkvoorziening		17.487	17.888	401

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
2.2.1	Utrechters financieel ondersteunen				
	Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	393	243
	Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	330	155	-175
	Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	0	30	30
Totaal prestatiedoelstelling	2.2.1 Utrechters financieel ondersteunen		480	578	98
Totaal Werk en Inkomen			21.167	20.572	-595

Subsidiestaat Onderwijs

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
2.1.1	Utrecht Leert!: Voldoende goede onderwijsprofessionals				
	Burgerschap PO	Vredeseducatie	30	0	-30
	Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	1.872	2.063	191
	Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.800	4.005	205
	Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren	600	600	0
	Schoolmaatschappelijk werk PO	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.331	1.330	-1
	Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	30	0	-30
	Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	216	229	13
	Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	10.102	12.127	2.025

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	Uitvoering Voorschoolse Educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus	936	0	-936
	Uitvoering Buitenschoolse opvang plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van buitenschoolse opvang plus	0	0	0
	Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitiegeregeling voorschoolse educatie	1.900	1.244	-656
	Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	331	331	0
	Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	421	565	144
	Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	100	212	112
	Taal onderwijs voor nieuwkomers van 12 t/m 18 jaar	Taal onderwijs voor nieuwkomers van 12 t/m 18 jaar	0	0	0
	Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.387	1.498	111
	Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar voor 2021 en 2022 met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlin	444	444	0
	Onderwijs Ondersteunende Activiteiten	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	84	0	-84

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	Huisvesting voor uitvoering voorschoolse educatie [kopie]	Huisvesting voor het uitvoeren van voorschoolse educatie in een voorschoolse educatie lokaal/ruimte. De te bereiken doelgroep is Utrechtse doelgroeppeuters	800	0	-800
	Cognitie 0-12	Cognitie 0-12	0	60	0
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1	2.1.1 Utrecht Leert!: Voldoende goede onderwijsprofessionals Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen		24.384	24.708	264
	Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23	92	83	-9
	Schoolmaatschappelijk werk VO	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	897	897	0
	Combinatiefuncties uitvoerend VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Talentontwikkeling 12-23.	350	0	-350
	Burgerschap VO	Vredeseducatie en Homo-emancipatie LHTB	16	2	-14
	OPDC De Utrechtse School	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Zorg 12-23	622	622	0
	RMC	Regionale meld- en coördinatie voortijdig schoolverlaten	1.483	1.493	10
	Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.225	1.131	-94
	Psychosociale pedagogische interventie (PPI)	Hulp aan en ondersteuning van jongeren in het voortgezet onderwijs die een aanzienlijk risico lopen om voortijdig school te verlaten	323	213	-110

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	725	1.075	350
	VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	965	526	-439
	VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	265	265	0
	Sterk MBO Utrecht	Het realiseren van de ambitie om het Utrechtse MBO te versterken	450	468	18
	Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	35	0	-35
	Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.301	1.948	647
	Voldoende stage- en leerwerkplekken	Het stimuleren van stageplaatsen (bol) en leerbanen (bbl) voor mbo-studenten en werkgevers ondersteunen bij de begeleiding van de studenten	900	56	-844
Totaal prestatiedoelstelling	2.2.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen		9.649	8.779	-870

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
3.1.1	Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen				
	Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	14.407	14.542	135
Totaal prestatiedoelstelling	3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen		14.407	14.542	135
Totaal Onderwijs			48.440	48.029	-471

Subsidiestaat Ondersteuning op maat

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin				
	Buurtteams jeugd en gezin (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	22.089	21.979	-110
	Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijs hulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	325	375	50
	Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	1.350	973	-377
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin		23.764	23.327	-437
1.2.1	Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen				
	Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	1.097	2.809	1.712
	Expertisenetwerken; stimuleringsimpuls niet-casuïstiek gebonden	Stimuleringsimpuls maatwerk niet casuïstiek gebonden	1.000	453	-547
	Expertisenetwerken; samen dragen netwerken	Samen dragen netwerken	500	88	-412
	Versneld vernieuwen	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	3.650	4.280	630

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
	Vastgoedtransitie Jeugdhulp	Het aanpassen van de accommodaties gesloten jeugdhulp zodat de kwaliteit ervan aansluit bij de ambities en uitgangspunten voor het verbeteren van de zorg voor jeugdigen	0	5.420	5.420
Totaal prestatiedoelstelling	1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen		6.247	13.050	6.803
1.3.1	Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen				
	Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	10.766	13.879	3.113
Totaal prestatiedoelstelling	1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen		10.766	13.879	3.113
2.1.1	Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal en een bij inwoners bekend en toegankelijk aanbod van informatie, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning				
	Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	280	281	1
	Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning	19.254	19.282	28
	Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.036	2.065	29

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	Onafhankelijke cliëntondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning	145	372	227
	Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren omgaan met geld, schulden en administratie	957	997	40
	Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	686	648	-38
Totaal prestatiedoelstelling	2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal en een bij inwoners bekend en toegankelijk aanbod van informatie, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning		23.358	23.645	287
2.2.1	Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters die dit nodig hebben				
	Maaltijdservice	Bezorgen van koelverse maaltijden aan (met name oudere) inwoners in de stad Utrecht, die niet (meer) in staat zijn zelf hun warme maaltijd te bereiden. Met deze voorziening kunnen 'kwetsbare' inwoners (langer) zelfstandig wonen.	409	408	-1
	Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	672	772	100
	FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	275	276	1

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
	Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.226	3.543	1.317
	Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	5.567	5.614	47
	Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	1.273	0	-1.273
Totaal prestatiedoelstelling	2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters die dit nodig hebben		10.422	10.613	191
2.3.1	Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening, voor alle inwoners van Utrecht en regiogemeenten				
	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	1.529	1.736	207
Totaal prestatiedoelstelling	2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening, voor alle inwoners van Utrecht en regiogemeenten		1.529	1.736	207

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
2.4.1	Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering				
	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	7.700	7.359	-341
Totaal prestatiedoelstelling	2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering		7.700	7.359	-341
Totaal Ondersteuning op maat			83.786	93.609	9.823

Subsidiestaat Volksgezondheid

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiendoelstelling	Omschrijving Subsidiendoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn				
	Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming	1.404	1.393	-11
	WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	125	125	0
	Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie	1.097	1.122	25
	Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	132	149	17
	Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	287	87
	Heroïneverstrekking, Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding OGGZ	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuit hulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.811	1.708	-103
	Gezonde Leefstijl Gemeente Utrecht	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	350	0	-350
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn		5.119	4.784	-335
Totaal Volksgezondheid			5.119	4.784	-335

Subsidiestaat Veiligheid

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
1.1.1	Het Utrechts veiligheidsbeleid is er op gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden.				
	Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	3.302	3.811	509
	Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) (subsidietender Jeugd	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.251	0	-1.251
	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	84	38	-46
	Samen voor Overvecht (Veiligheid)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	81	-169
	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	195	190	-5
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 Het Utrechts veiligheidsbeleid is er op gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden.		5.082	4.120	-962
Totaal Veiligheid			5.082	4.120	-962

Subsidiestaat Cultuur

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
1.1.2	Productie en programmering				
	Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4.549	4.347	-202
	Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	39.510	39.425	-85
	Projecten Cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector	849	999	150
	Noodsteun, herstel en innovatiepakket Corona	Noodsteun, herstel en innovatiepakket Corona	7.750	2.800	-4.950
	Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	217	17	-200
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.2 Productie en programmering		52.875	47.588	-5.287
1.2.1	Participatie				
	Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.657	1.627	-30
	Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	380	373	-7
	Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	976	976	0
Totaal prestatiedoelstelling	1.2.1 Participatie		3.013	2.976	-37
Totaal Cultuur			55.888	50.564	-5.324

Subsidiestaat Samenleven en Sport

x € 1.000					
Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
1.1.1	We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra				
	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	64	60	-4
	Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	772	1.421	649
Totaal prestatiedoelstelling	1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra		836	1.481	645
1.2.1	We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers				
	Sociaal makelaarschap (subsidietender Sociaal makelaar)	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van soc. netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt. Soc. makelaars werken aan het versterken van de pedagogische civil society	7.474	7.547	73
	Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.195	2.364	169
	Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	497	740	243
	Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen	262	195	-67

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
		om te participeren en vrijwilligerswerk te doen			
	Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.019	861	-158
	Buurtnetwerken en wijkinformatiepunten	Versterken van wijkgerichte informatievoorziening door informatiepunten in de wijk en versterken van buurtnetwerken	468	407	-61
	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	361	391	30
	Informeel zorg - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informeel zorg inclusief mantelzorgondersteuning	3.725	3.872	147
	Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	947	1.117	170
	Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	670	702	32
	Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	728	728	0
	NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	207	203	-4
Totaal prestatiedoelstelling	1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers		18.553	19.127	574
1.3.1	We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving				
	Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	2.624	4.350	1.726
	Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport)	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	53	53	0
	Buurtnetwerken en wijkinformatiepunten	Versterken van wijkgerichte informatievoorziening	15	5	-10

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	(jeugd)	door informatiepunten in de wijk en versterken van buurtnetwerken			
	Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	246	245	-1
	Brugfunctie (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Versterking van de sociale basis om het beroep op aanvullende jeugdhulp te beperken	63	34	-29
	Informele zorg (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg (jeugd)	637	551	-86
	Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Hulp bij opgroei problemen voor jongeren	51	53	2
	De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	96	173	77
	Perspectief voor jongeren	Op korte termijn worden er initiat. activiteiten door org. in de stad en door jongeren/jongvolwas. (12-27jaar) gerealiseerd waardoor jongeren&jongvolwas. ondanks corona meer perspectief en veerkracht ervaren en het gevoel van eenzaamheid vermindert	800	1.041	241
	Maatschappelijke diensttijd Utrecht	Maatschappelijke Diensttijd (MDT) is een persoonlijk opleidings- / ontwikkelingstraject voor jongeren waarbij iets doen voor een ander centraal staat	0	98	98
Totaal prestatiedoelstelling	1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving		4.585	6.603	2.018
1.4.1	We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit				
	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	52	50	-2

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	180	190	10
	Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland	419	495	76
Totaal prestatiedoelstelling	1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit		651	735	84
2.1.4	Accommodatiebeleid				
	Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	360	368	8
	Tuinen en parken	Volkstuinen	171	171	0
	Nadere Regel Noodsteun Sportclubs	Sportclubs die niet meer liquide zijn, max 3 maanden financiële steun.	500	1.150	650
	Nadere Regel Sportclubs duurzaam uit de Coronacrisis	Sportclubs die het hardst getroffen zijn: U-pas, eigen onroerend goed, huur zonder compensatie	600	306	-294
Totaal prestatiedoelstelling	2.1.4 Accommodatiebeleid		1.631	1.995	364
2.2.1	Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname				
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders en grotere sportdeelname	3.022	2.946	-76
	Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	104	166	62
	Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	84	76	-8
	Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	216	234	18
	Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	72	55	-17
	Challenge aangepast sportaanbod	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast	57	57	0

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
	sportakkoord	sportaanbod			
	Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	46	18	-28
Totaal prestatiedoelstelling	2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname		3.601	3.552	-49
2.3.1	Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling				
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten vestiging talentcentra	233	289	56
	Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	50	50	0
Totaal prestatiedoelstelling	2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling		283	339	56
2.3.2	Sportevenementen				
	Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	172	136	-36
	Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	57	46	-11
Totaal prestatiedoelstelling	2.3.2 Sportevenementen		229	182	-47
Totaal Samenleven en Sport			30.369	34.014	3.645

Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger

Bewoners en Bestuur

1.1.1 Samenwerken en beïnvloeden

		x € 1.000
Omschrijving		Bedrag
Eenmanszaak		6
Impactainment Productions B.V.		2
ROM Regio Utrecht B.V.		603
Social Impact Factory Utrecht B.V.		5
Sticht Ecomische Ontwikkeling Ricanau Ricanaumofa		4
Stichting AWE Foundation		4
Stichting Day for Change		2
Stichting Thick Present		2
Stichting voor Duurzaam Onderwijs: O3-Nederland		2
Stichting Wable		3
Utrecht University Model United Nations (UUMUN)		1
Utrechtse Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen		1
Vereniging Nationale Jeugdraad		1
Totaal 1.1.1 Samenwerken en beïnvloeden		636

2.2.1 Bewoners betrekken

Atlas Cultureel Centrum	45
BasmAH	5
Bewonersvereniging De Componist	2
Bluefield Finance B.V.	1
Buiten bij de Sluis	1
Buurtsportvereniging Het Alternatief	9
Coöperatie StadsPodiumUtrecht U.A.	9
De Vrijstaat	17
De Zwaan Uitvaarten	1
DUIC B.V.	2
Eenmanszaak	33
Er Even Uit	1
F.A.M.E. Fysiotherapie & Training, Iedereen GAAP	6
GEMMA TRAJECTENSIS	10
Gilde Utrecht	3
Het Geuzenkwartier	10
Het Kunstlaboratorium	3
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	4
Hotel Mitland	1

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Huurdersbelangenvereniging Joke	1
ICT- & Schaakschool	20
IJclub Siberia	3
Jeugd Stichting Tamount	2
Kerngroep Ring Utrecht	1
Kerst in het Julianapark	1
KinderVakantieWeek De Meern	2
Kopersvereniging Zwarte Woud	1
Krachtwijken	1
LaLa Foundation	35
Lombok Anders	1
Lucrative Dumpster Dives	9
MasterPeace	33
Nieuw Rotsoord	1
Noordoost Wijkplatform Noordoost	5
Omroep Utrecht Stichting	10
Ondernemersvereniging "#ASW030"	18
Open Tuinendag Utrecht	2
Oranje Stichting "Wilhelmina"	20
Oud-Katholieke Kerk van Nederland	2
Particulier	586
Project O B.V.	20
Puck Communicatie	8
Regelfee - Creative Management	50
Samen voor Albert	1
Serve the City Utrecht	2
Sharing Arts Society	15
Shopping Centre LRC B.V.	7
Socio	15
Soia - Strand Oog in Al	7
Sportvereniging Faja Lobi KDS	6
Stichting Common Ground Two	12
Stichting Buurttuin Johanniterveld	1
Stichting 4 en 5 mei Leidsche	5
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	2
Stichting Avondvierdaagse De Meern-Vleuten-Haarzuilens	2
Stichting Bedrijvenkring Oudenrijn	13
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	7
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	1
Stichting Beheergroep Schimmelplein	13
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	19
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	80

Omschrijving	Bedrag
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	3
Stichting Bewonersplatform	5
Stichting Binnenstadskrant	20
Stichting Boerderij De Hoef	8
Stichting Burezina	5
Stichting Buurtcomité Hoogstraat	2
Stichting Buurtcomité Twijnstraat en omstreken	2
Stichting Buurtfonds	26
Stichting Buurtkrant De Noordwester	12
Stichting Buurtmaaltijden	10
Stichting Buurttuin Johanniterveld	1
Stichting Centraal Museum	20
Stichting Centrummanagement Utrecht	46
Stichting Comité Julianapark	13
Stichting Coupdeboule	10
Stichting Cultuur Utrecht West	8
Stichting Dc 1 II High	3
Stichting De Buurtcamping Utrecht	20
Stichting De Dame	1
Stichting De duvel en z'n ouwe moer	20
Stichting De Klanksteen	3
Stichting De Vechtclub	4
Stichting De Voedseltuin Overvecht	20
Stichting De Votulastkrant	4
Stichting De Wilg	4
Stichting Dierenweide Abstede	15
Stichting Dierenweide De Kraal	3
Stichting Dierenweide De Meern	1
Stichting Dierenweide Julianapark	4
Stichting DOCK Utrecht	1
Stichting Echt Overvecht	10
Stichting Europa Cantat Utrecht	50
Stichting Fotodok	35
Stichting Freinetonderwijs Utrecht	56
Stichting Hallo Lunetten	17
Stichting Ik Ben Sofie	10
Stichting Intergalactic Environmentalists	35
Stichting Inundare	18
Stichting Jonge Utrechters	6
Stichting Jongerentheater Link	2
Stichting Kracht van Zulen	22
Stichting Kunstkasteel Zulen	3

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stichting Kunstzinnig Energiepark	44
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	20
Stichting Magneet	12
Stichting Maskerade 2021	6
Stichting Midland Buurtmoestuin	9
Stichting Move	7
Stichting Musicalgroep Utrecht	4
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	8
Stichting New Dutch Connections	50
Stichting Niet Normaal INT	50
Stichting Noor	10
Stichting Oostspoorbaan Utrecht	2
Stichting Operamakers	47
Stichting Oranje Horizon	3
Stichting Overfit	3
Stichting Pandhof Sinte Marie	10
Stichting Petje af Utrecht	28
Stichting Podium Oost	15
Stichting Project 030	17
Stichting Rosa Ensemble	42
Stichting Ruimte voor de buurt Rivierenwijk	12
Stichting Schakelraad	3
Stichting Sint Maarten Utrecht	26
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	1
Stichting Speeltheek Hoograven	1
Stichting Stadsklooster Utrecht	19
Stichting Stadskraan	20
Stichting Stadsontspanning Utrecht	60
Stichting Stadsopera Trijn	50
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	1
Stichting Terre des Hommes Utrecht en Omstreken	6
Stichting The India Foundation	2
Stichting TrösT	4
Stichting u in de Wijk Producties	112
Stichting UPLR	3
Stichting Utrechts Requiem	50
Stichting Utrechtse Bachcantatediensten	10
Stichting Utrechtse Feesten	49
Stichting Vakantieontspanning Vleuten Haarzuilens	3
Stichting Vecht en IJssel	2
Stichting Verkeerstuin Utrecht	20
Stichting Verzamelkunst	14

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stichting Vlinderhof	10
Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk	14
Stichting Voorveldse Polder	1
Stichting Vrienden van het Maximapark	18
Stichting Wielerplatform Utrecht	50
Stichting Wijkkrant Aanzet	10
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	2
Stichting Zelfhelp Nederland tevens handelend onder de naam Buitenveldertwerkgroepen	4
Stichting Zuidbus	6
SV Kampong	8
SV Vechtzoom	5
Theatergroep Matrose	23
U on Board	5
U voor Utreg B.V.	12
Universiteit Utrecht	4
USV Hercules	7
Utrecht University Model United Nations (UUMUN)	1
Utrechts Comité 4 mei Herdenking	10
Utrechts KamerKoor	3
Utrechts Oranje Comité	43
Utrechtse Uitdaging	80
Vereniging IJclub Siberia	10
Vereniging Kasteeltuin Nijeveld	20
Vereniging Lunetten WilWel	10
Vereniging Rechtshulp en Bemiddeling	2
Vereniging van amateurtuinders	4
Vereniging van Eigenaren van "Hof van Zuylen"	1
Vereniging Woongroep Terwijde	1
VTV de Doordouwers	15
VVE De Smaaktuin	1
VVE Hieronymushuis	2
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	12
Wijkkrant Wittevrouwen	3
Wijkplatform Overvecht	1
Winkeliersvereniging Smaragdplein	6
WLSHS	9
Totaal 2.2.1 Bewoners betrekken	3.029

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en erfgoed

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
1.1.1 Het opstellen van ruimtelijke kaders	
Architectuurcentrum Aorta	60
Bedrijvenkring Cartesiusweg	22
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	8
Marnix Academie	20
St. Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderw.	14
Stadmakersfonds	79
Stichting Architectuurcentrum Aorta	11
Stichting Hogeschool Utrecht	20
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	75
Universiteit Utrecht	7
Totaal 1.1.1 Het opstellen van ruimtelijke kaders	316
2.1.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden	
Eenmanszaak	13
Particulier	67
Stichting Portaal	20
VIDIUS Studentenunie	12
Totaal 2.1.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden	112
3.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden	
Bureau Protestantse Gemeente	99
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	5
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	26
Stichting DOMunder	40
Stichting Kerken Kijken Utrecht	30
Totaal 3.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden	200

Bereikbaarheid

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit	
Aussendorf Holding B.V.	1
Autobedrijf Spijker	1
Autobedrijf Vleutensevaart	1
BottleNext	1
Cafetaria Food Imperium	1
DADO Nederland	1
Dagger Coffee	1
dBo-systems	1
E&Z Autogarage	1

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Eelco Klussen	1
Eenmanszaak	2
Ek-Clusive Design	1
Gebroeders De Jong Schoonmaak-en Glazenwassersbedrijf B.V.	1
Klussenbedrijf Cos	1
Okyay Elektronika	1
Omar Fashions	1
Particulier	218
Pizzeria Nefertiti III	1
Schildersbedrijf B.V.	1
Toko Tjiau Jiang	1
Tuinbalans	1
Zorg met Service	1
Totaal 1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit	240
1.1.5 Uitvoeren maatregelen Goederenvervoer	
Participator B.V.	30
Totaal 1.1.5 Uitvoeren maatregelen Goederenvervoer	30

Duurzaamheid

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
1.1.1 Energietransitie	
Bartholomeus Gasthuis	5
Particulier	45
Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	5
Totaal 1.1.1 Energietransitie	55
2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving	
Utrecht Natuurlijk	3.397
Totaal 2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving	3.397

Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak	
Earth Kweek	1
HNK Vastgoed B.V.	11
Particulier	384
Solar Sedum B.V.	8
Stichting Bo-Ex '91	11
Topgroen B.V.	16
UWgroendak	13

699

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Vereniging van Eigenaars Flatgebouw Oudenoord 107 tot en met 225 (on-even) te Utrecht	4
Vereniging van Eigenaars Vaartsche Compagnie te Utrecht	2
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Parkwijk Zuid II te Utrecht	7
VvE Appartementengebouw Kenn gelegen aan de Spaaklaan	14
VVE Camyra II	2
VvE de Havik	6
Totaal 1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak	479
2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving	
Particulier	2
Stichting Dierenweide De Meern	3
Stichting Dierenweide De Watertoren Overvecht	8
Stichting Dierenweide Haarzuilens	3
Stichting Dierenweide Julianapark	14
Stichting Park Oog in Al	6
Vereniging van Eigenaars van het gebouw J.P. Coenstraat 71/71 bis te Utrecht	5
Totaal 2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving	41

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid	
Dutch Game Garden	84
Eenmanszaak	15
Innofest	40
Kilo Kilo	75
Spike Ventures BV	6
Starters4Communities B.V.	15
Stichting Blockchain Promotie	75
Stichting JobOn	82
Stichting Journallab	75
Stichting NLevator (inzake nlgroei)	40
Stichting ROC Midden Nederland	145
Stichting Startup Utrecht	30
UtrechtInc CV	59
Van den Berg Ventures B.V.	4
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	53
XLR8 B.V.	85
Totaal 1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid	882

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
1.2.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad	
Central Events B.V.	16
De Helling	10
MVGM Vastgoedmanagement B.V.	50
Nederlandse Basketball Bond	28
On The Move Utrecht V.O.F.	44
Shopping Centre LRC B.V.	27
Stichting Art Projects Amsterdam	25
Stichting de Bühne	8
Stichting Duurzame Week	30
Stichting Inundare	18
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	8.586
Stichting Possibilize	10
Stichting Servicepunt Techniek Utrecht, Amersfoort en Gooi & Vechtstreek	70
Stichting The Bucketlist Festival	2
Stichting TivoliVredenburg	56
Stichting Training naar Werk	150
Stichting UICF	25
Stichting Utrecht Science Park	50
Stichting Utrecht Tech Community	150
Stichting Utrechts Museum Kwartier	35
Stichting UtrechtZorg	235
Stichting Vredesbeweging Pax Nederland	25
SWI-Masks	60
TechGrounds	65
Vereniging BIZ Woonboulevard	149
Vereniging Evenementen Utrecht	21
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	30
Totaal 1.2.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad	9.974

Werk en Inkomen

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
2.1.1 Re-integratie	
ASTICT	3
Invistra	3
Jayda B.V.	3
Leseman Car Care Utrecht B.V.	3
Naviva Kraamzorg B.V.	3
Ondernemingsvereniging Nieuw	30
Particulier	1.708
Project O B.V.	15

701

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Queridon	3
Stichting Al Amal	5
Stichting de A.R.M.-Kringloopbedrijvigheid	3
Stichting Jongerenwerk Utrecht	144
Stichting NUCultuur	70
Stichting Utrecht Op Orde	20
STIMULANS B.V.	9
Strategische WijkAanpak B.V.	6
Studio Wae B.V.	5
TCK Food Lab	3
Tempo-Team Uitzenden B.V.	5
VMB Security Systems B.V.	2
WIJ 3.0	64
Totaal 2.1.1 Re-integratie	2.106
2.1.2 Sociale Werkvoorziening	
UW Werkmaatschappij B.V.	17.888
Totaal 2.1.2 Sociale Werkvoorziening	17.778
2.2.1 Utrechters financieel ondersteunen	
Cash2Grow	59
SportUtrecht	108
Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	0
Stichting COSBO- Stad- Utrecht	0
Stichting de Tussenvoorziening	7
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	30
Stichting Don Bosco Spirit	23
Stichting GOUD	0
Stichting Tussenvoorziening	67
Stichting U Centraal	172
Zimihc	112
Totaal 2.2.1 Utrechters financieel ondersteunen	578

Onderwijs

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
2.1.1 Utrecht leert! Voldoende goede onderwijsprofessionals	
BLOS Kinderopvang	314
Cultuur & School Utrecht	433
De Klein Prins, St. voor spec.ondw. en voorz.	6
de Passie, st. voor Evang. Bijbelgetr. Onderw	26
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	8
De Willibrord Stichting	217
Kathedrale Koorschool	7

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	1.641
KOKO BSO Villa Veldmuis	1.434
LEV-WN	7
MUZIQ	22
Nuovo Scholen	211
Samen Kinderopvang	5.053
Schoolvereniging "Agatha Snellen"	6
SportUtrecht	18
St. Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderw.	195
St. Prot. Chr. Onderwijs te Utrecht	2.976
St. R.K. Basisscholen	128
Stichting DOCK Utrecht	19
Stichting Freinetonderwijs Utrecht	11
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	32
Stichting IMC Weekendschool - IMC on Tour Utrecht	5
Stichting Islamitisch Onderwijs Utrecht	309
Stichting Jeugdeducatiefonds	76
Stichting Kentalis Onderwijs	3
Stichting Kind & Co Ludens	2.841
Stichting Leergaloos	25
Stichting Leergeld Utrecht	30
Stichting Lokalis	1.330
Stichting Ludens	3.835
Stichting Monton LEF	12
Stichting MuziekRoute	50
Stichting Noor	160
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	13
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	2228
Stichting Samenwerkingsverband	421
Taal doet Meer	212
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	11
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht	229
Overige stichtingen	154
Totaal 2.1.1 Voorbereiden leerlingen op schoolloopbaan	24.708
2.2.1 Toerusten leerlingen in schoolloopbaan	
BSO Wijs!	6
de Passie, st. voor Evang. Bijbelgetr. Onderw	13
De Willibrord Stichting	768
Digibende Utrecht B.V.	213
Gemeente Nieuwegein	597
Gemeente Woerden	478
Gemeente Zeist	483

703

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Grafisch Lyceum Utrecht	48
Jinc	104
Kantien B.V.	2
Katholieke Scholenstichting Utrecht	30
MBO Utrecht	130
Nimeto	47
NUOVO	349
Nuovo Scholen	952
NUOVO Scholengroep	317
ROC Midden Nederland	908
Samen Kinderopvang	151
Schildersvakopleiding Midden Nederland	36
Smile Licht en Geluid Utrecht B.V.	2
St. Prot. Chr. Onderwijs te Utrecht	154
Stichting Hogeschool Utrecht	490
Stichting jongerenwerk Utrecht	10
Stichting Lokalis	897
Stichting Monton	15
Stichting Move	18
Stichting Openbaar Primair Onderwijs	95
Stichting ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat	26
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	33
Stichting ROC Midden Nederland	245
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht	783
Willibrord Stichting Utrecht	379
Totaal 2.2.1 Toerusten leerlingen in schoolloopbaan	8.779

3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen

Coöperatie StadsPodiumUtrecht U.A.	10
Stichting de Bibliotheek Utrecht	14.532
Totaal 3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht met scholen	14.542

Ondersteuning op maat

	x €1.000
Omschrijving	Bedrag
1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin	
Big Brothers Big Sisters Utrecht	30
Krachtwijken	40
Particulier	4
SportUtrecht	60
Stichting Al Amal	119

	x €1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	136
Stichting de Tussenvoorziening	71
Stichting DOCK Utrecht	220
Stichting Don Bosco Spirit	40
Stichting Durf te Dromen	30
Stichting Jongerenwerk Utrecht	71
Stichting Lokalis	21.979
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	20
Stichting Move	31
Stichting Power by Peers	29
Stichting SJP	335
Taal doet Meer	113
Totaal 1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin	23.327

1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen

AC Groep	12
Bureau LWPC B.V.	99
Geluks B.V.	141
Handjehelpen	92
Het Danspaleis	30
Humanitas, afdeling Utrecht	0
Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	91
LVG Binnen-De Beele	228
OnTheMoveSportvrienden	100
SportUtrecht	61
Stadskantoor	88
Stichting Abrona	76
Stichting Al Amal	22
Stichting Amerpoort	45
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	3.093
Stichting De Rading	86
Stichting de Tussenvoorziening	195
Stichting De Wilg	80
Stichting DOCK Utrecht	372
Stichting Humanitas DMH	406
Stichting Jongerenwerk Utrecht	411
Stichting King Arthur Groep	8
Stichting Lister	137
Stichting Pluryn Groep	5.420
Stichting Power by Peers	58
Stichting SJP	333
Stichting Sport Utrecht	15

x €1.000

Omschrijving	Bedrag
Stichting Stut Theater	8
Stichting Sunshine Society	20
Stichting U Centraal	481
Stichting Utrecht Op Orde	97
Stichting Welzijn Saffier	7
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	139
Stichting Zin in Utrecht	22
Taal doet Meer	335
Utrecht Natuurlijk	50
Utrechtse Uitdaging	16
V.O.F. On The Move NL	40
WIJ 3.0	125
Totaal 1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen	13.038

1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen

Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	13.879
Totaal 1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen	13.879

2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal

Steunpunt GGZ Utrecht	179
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	19.282
Stichting U Centraal	4.184
Totaal 2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal	23.645

2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters

Attifa	142
Emmaus Parkwijk	50
Expertisebureau Online Kindermisbruik	16
Kwadraad	19
Makhan	55
Nieuw Rotsoord	57
Stichting Abrona	168
Stichting Al Amal	204
Stichting Arkin	46
Stichting Blauwlicht	36
Stichting Boogh	279
Stichting de Buurtwerkkamer	205
Stichting de Dame	51
Stichting De Wilg	939
Stichting Fonds Slachtofferhulp	411
Stichting Herstelwerk	206

	x €1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting Impulzz	69
Stichting Karma Zorg	104
Stichting Lister	70
Stichting King Arthur	54
Leger des Heils	291
Stichting Oog voor Utrecht	40
Stichting Power by Peers	70
Stichting de Rijnhoven	35
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	2.429
Stichting SJP	275
Stichting Stut Theater	70
Stichting de Tussenvoorziening	533
Stichting U Centraal	1.180
Stichting Wegloophuis Utrecht	275
Wij 3.0	1.473
Stichting Zin in Utrecht	16
Stichting Zuilen/Ondiep Gezond	61
Stichting Zorgtrecht	149
Universitair Medisch Centrum Utrecht	296
Utrecht Natuurlijk	102
Vecht en IJssel	44
Vereniging het Werktuig	93
Totaal 2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters	10.613
2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening	
Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	1.526
Stichting Exodus Midden Nederland	209
Totaal 2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening	1.736
2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering	
Buddy to Buddy Utrecht	40
Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	339
PBI Nederland	70
Stad van Vrede	5
Stg Vluchtelingenwerk West en M.-Nederland	2.380
stg. Common Ground Two	29
Stichting Het Wilde Westen	48
Stichting Agnes van Leeuwenberch	337
Stichting ASKV / Steunpunt Vluchtelingen	205
Stichting Barka	31
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	21

	x €1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting de Tussenvoorziening	842
Stichting Eet Mee	35
stichting Elim	61
Stichting New Dutch Connections	125
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	811
Stichting Sarban de Toekomst	50
Stichting Seguro	296
Stichting Social Impact Factory	42
Stichting STIL Utrecht	720
Stichting Stut Theater	33
Stichting Ubuntuhuis	24
Stichting Villa Vrede	70
Stichting Vluchtelingenkinderen	226
Stichting Welkom in Utrecht	302
Taal doet Meer	8
U on Board	29
Volksuniversiteit Utrecht	179
Totaal 2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering	7.359

Volksgezondheid

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn	
GGDrU	285
Het trefpunt	72
Indigo Midden-Nederland B.V.	40
SportUtrecht	149
Stichting Arkin	2.879
Stichting Chris en Voorkom!	48
Stichting de Tussenvoorziening	1.017
Stichting De Voedseltuin Overvecht	33
Stichting Lokalis	225
Stichting Overvecht Gezond!	36
Totaal 1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn	4.784

Veiligheid

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
1.2.1 Uitvoeren van de aanpak jeugdgroepen	
Bourdif Gym	62
SportUtrecht	10
Stichting DOCK Utrecht	56
Stichting Halt	38
Stichting Jongerenwerk Utrecht	3.744
Totaal 1.2.1 Uitvoeren van de aanpak jeugdgroepen	3.911
2.2.1 Voorkomen en/of bestrijden van calamiteiten	
Het Rode Kruis	79
Stichting Slachtofferhulp Nederland	85
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	26
Totaal 2.2.1 Voorkomen en/of bestrijden van calamiteiten	190

Cultuur

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
1.1.2 Productie en programmering	
31Volts	6
A Beautiful Mess Restaurant B.V.	5
Beeldjutters	13
Borotov Photography	10
BrandEvolve	3
Buiten bij de Sluis	8
Central Events B.V.	5
Circle That	2
Concordia Crescamus	3
DALMONTE Events B.V.	5
Danscentrum Utrecht	4
dB's	34
de Centrale	8
De Gestampde Meisjes	13
De Helling	530
De Rode Eenhoorn	15
De Videoproducers	3
Discomfort Dispatch	3
Eenmanszaak	345
Elevation Events B.V.	12
Eloflute	3
Fatusch Productions	10
FOUR Entertainment	7

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Galerie Sanaa	5
Ghita	8
Hangplek voor Ouderen	2
Happy Bear B.V.	8
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	169
Het Kunstlaboratorium	7
INSOMNIO / Les Maîtres Musicaux	10
Japanese Art & Culture Centre of Utrecht	3
Jeugdtheater Utrecht / Podium Sprits	20
Jonge Klei	15
Kanaal30 Beheer	4
KYD "Kill your Darlings"	8
LaLa Foundation	10
Lola	2
Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst	3
Monteverdi Kamerkoor Utrrecht	7
Moving Gallery	3
Museum Speelklok	949
Musica Media	8
Muziekvereniging De Bazuin De Meern	3
Nationale St. ter Bevordering van Vrolijkheid	5
Nonchelage	17
Novitas Gaming	7
Olga Vocal Ensemble	1
Onder het Buro	8
Particulier	210
PCRK	7
PLAY Productions	15
Pleun Pijnenburg	7
Podcastnetwerk	3
Prinsen.Studio	7
Productiehuis 5GRADENOOST	20
Protestantse Gemeente Utrecht	59
Protestantse Stichting Vrienden van de Domkerk	11
R&M Events B.V.	39
Rent a Livestream	8
Rumah-Afra	8
Sites of Memory Stichting	13
Smeerboel B.V.	21
Soenda B.V.	23
Soenda Indoor B.V.	12
Soia - Strand Oog in Al	30

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
SportworX Nederland B.V.	70
Springtide	3
St Dominicaanse opbouw MN	2
Stichting Het Wilde Westen	45
Stichting "een Heel Klein Dorpje"	17
Stichting Afro Vibes	14
Stichting BAK	540
Stichting Bloos	10
Stichting Boesjans	31
Stichting Cafe Theater Festival	12
Stichting Camerata Trajectina	28
Stichting Casco	103
Stichting Centraal Museum	8.023
Stichting C-Fordt	49
Stichting Club Lam	10
Stichting Common Frames	20
Stichting Compagnie Red Yellow & Blue	9
Stichting ConcertLab Foundation	23
Stichting Coupdeboule	14
Stichting Creative Coding Utrecht	31
Stichting Cultureel en Vrijetijdscentrum Azotod	12
Stichting Cultuur in Beeld	10
Stichting Cultuur19	621
Stichting Dc 1 II High	25
Stichting De Dansers	114
Stichting de Gelderland Cultuurfabriek	5
Stichting De Kargadoor	9
Stichting de Maakruimte	73
Stichting de Machinerie	485
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	57
Stichting De Nijverheid	129
Stichting De Vechtclub	53
Stichting Dear T,	20
Stichting DePlaatsmaker	464
Stichting DOMunder	152
Stichting DOX	283
Stichting Dutch Harp Festival	41
Stichting eenvijfvijf	93
Stichting EKKO	494
Stichting ElkAgar	6
Stichting EX	36
Stichting Filmtheater 't Hoogt	454

711

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stichting Fort van de Verbeelding	11
Stichting Fotodok	154
Stichting Freedom	15
Stichting Frisse Oren	15
Stichting Gaudeamus Muziekweek	307
Stichting Het Filaal Theatermakers	456
Stichting Het Huis	510
Stichting Het Literatuurhuis	314
Stichting het NUT(Nieuw Utrechts Toneel)	198
Stichting het Slotkoor	3
Stichting Holland Baroque Society	67
Stichting Holland Opera	77
Stichting Huis van Betekenis	19
Stichting Illusionary Rockaz Company	87
Stichting Impakt	206
Stichting Inspiral Foundation	10
Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	67
Stichting Jongerentheater Link	20
Stichting Kaboom Animation Festival	77
Stichting Kamerorkest Pulcinella	2
Stichting Kloof	40
Stichting Kopa	13
Stichting Kunst- en Cultuurkanaal30	29
Stichting Le Guess Who	288
Stichting Leerorkest Jeugdorkest Leidsche Rijn	2
Stichting Liminale	10
Stichting Liszt Concours	20
Stichting Mimic	10
Stichting Mise En Scène	3
Stichting Mobile Arts	40
Stichting Monobanda PLAY	10
stichting Moving Futures	8
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	173
Stichting Museum van Zuilen	57
Stichting Muziekhuis Utrecht	125
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	9
Stichting Nederlands Film Festival	702
Stichting Nederlands Kamerkoor	192
Stichting Nederlands Spoorwegmuseum	180
Stichting Niet Normaal INT	10
Stichting Non Creators Company	9
Stichting Organisatie Oude Muziek	442

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stichting Pluk de Nacht	18
Stichting Popwaarts	10
Stichting Possibilize	10
Stichting Postland	20
Stichting Project 030	2
Stichting Residenties	69
Stichting Room with a View	144
Stichting SETUP	66
Stichting SHIFFT	87
Stichting Skorpetind	13
Stichting Snor	12
Stichting Spring	456
Stichting Stadsklooster Utrecht	30
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	6.964
Stichting Storm	293
Stichting Story Academy	13
Stichting Studio Figur	10
Stichting Stuim	103
Stichting StuKaFest	8
Stichting Stut Theater	350
Stichting TG Tiefschnee	8
Stichting Theater Kikker	1.614
Stichting Theater Utrecht	565
Stichting Theatergroep Alles Valt	3
Stichting Theatergroep Aluin	224
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	142
Stichting TivoliVredenburg	11.223
Stichting UICF	20
Stichting Utracks	2
Stichting Utrecht Verdicht!	12
Stichting Utrechtse Aarde	5
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vereniging	15
Stichting Utrechtse Studenten Cantorij	4
Stichting Verzamelkunst	9
Stichting Volksbuurtmuseum Wijk C	183
Stichting Vox Interna	1
Stichting Vreemde Vogels	2
Stichting Werftheater Activiteiten	7
Stichting What You See Festival	122
Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	24
Stichting ZZZAP	13
Studenten Toneelvereniging STUK	2

713

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Studievereniging Hucbald	2
Studio Gert Wessels	8
Studio JKL	9
Studio Kars en Boom	6
Sublime Film	7
SWI-Masks	10
Talentiko	3
Tangerine Tree B.V.	20
TAPT	4
Theater Stof	2
Theatergroep PlayBack	46
Toneelgroep Jan Vos	5
Trajecti Voces	6
U & Eye Media Productions	3
U Jazz	9
Uncloud	25
Utrecht Natuurlijk	20
Utrechts Geveltekenfonds	2
Utrechtse Chr. Muziekvereniging de Bazuin	2
Vechtclub B.V.	16
Vereniging Genootschap Kunstliefde	144
Vereniging Harmonieorkest Vleuten	18
Vereniging het Werktuig	11
Vereniging PACT Utrecht	10
Vossen Films	8
Yallah! Yallah!	9
Zangschool Utrecht	2
Zimihc	52
Overige stichtingen	3.752
Totaal 1.1.2 Productie en programmering	47.588

1.2.1 Participatie

A Capella koor Close Focus	3
Ad Hoc Orkest	3
A-DO-RE	2
Artivaria	6
Bianca Pakt Uit	3
Bigband Utrecht	3
Binnenstadskoor Zangria	3
Bird Pack	3
BonTon	3
Cantate Zus en Zo	3
Cantatori del Duomo	3

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Close Harmony Koor	3
Coqu	3
De Dansklas	3
De Ondiepse Kanaries	0
Decibelle	3
DieJazzPast	2
DomTiDom	3
Estrivo	3
Fanfare de Tegenwind	3
Folkloristische Dansgroep Dospovo	3
Furore	3
Gemengde Zangvereniging Stem des Volks Utrecht	3
Gospelkoor Rejoice	3
Hartkoor Utrecht	2
Het Zolderkoor	3
Jazzalike Bigband	2
Kamerkoor 4bij4	3
Kamerkoor Amor Vincit	2
Kamerkoor NEXT	3
Kamerkoor Sforzato	3
Kamerkoor Sjanton	3
Kamerkoor Venus	3
Kamerorkest Trajectum	3
Klein Operakoar Wilhelminapark	3
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	3
Koor Otia	3
Koor Windkracht 8	2
Kosmu	27
Leeuwenhart	3
Legendary Music Stichting	3
Leidsche Rijn Koor	3
Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst	3
Muziekvereniging De Bazuin De Meern	6
Omroep Utrecht Stichting	552
Par Ti Tuur	3
Pica Bella	3
Popkoor Koffer	3
Popkoor Utrecht	5
Popkoor Zuilen	3
Saudade	3
Schola Davidica Utrecht	3
Sharing Arts Society	153

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Smartlappen theaterkoor nooit meer eenzaam	1
Smartlappenkoor Hopeloos	3
Soulkoor The Brand New Bags	2
St. Orkest van Utrecht	3
Starlight Boulevard	3
Stichting Amuze	3
Stichting Appeltaartconcerten	21
Stichting Braziliaans koor Zumba!	2
Stichting Canta Utrecht	5
Stichting Cantaremos	3
Stichting Cantiago	2
Stichting Casco	16
Stichting Catching Cultures Orchestra	51
Stichting Collegium Musicum Traiectum	2
Stichting CPRT	134
Stichting Cugnon Project	2
Stichting Cultureel en Vrijetijdscentrum Azotod	41
Stichting Cultuur19	25
Stichting de Machinerie	0
Stichting Eerste Steen	3
Stichting EKKO	205
Stichting Ensemble Illustre	3
Stichting Europa Cantat Utrecht	100
Stichting Het Filiaal Theatermakers	16
Stichting Het Klein Kollektief	3
Stichting het NUT(Nieuw Utrechts Toneel)	13
Stichting Iedereen Muziek	3
Stichting iona en rineke	34
Stichting Ism en Heit	51
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	127
Stichting Koor Zingen voor je Leven Utrecht	2
Stichting Kunst- en Cultuurkanaal30	13
Stichting Kunstbende regio Utrecht	51
Stichting Leerorkest Jeugdorkest Leidsche Rijn	3
Stichting Mooie Woorden Utrecht	51
Stichting MusicalOS	3
Stichting Nederlands Film Festival	7
Stichting New Dutch Connections	107
Stichting Oversized	3
Stichting Podium Projecten	6
Stichting Projectkoor La Rosa	2
Stichting Pynarello	51

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stichting Ruis	126
Stichting Sounds Like Touch	36
Stichting The Bees	3
Stichting Theater Kikker	260
Stichting Theatergroep Roerend Goed	3
Stichting TivoliVredenburg	279
Stichting Toneelgroep de Python	2
Stichting toneelgroep pionier	2
Stichting Turquaze	2
Stichting Utrechts Operakoor	3
Stichting Utrechtse Bachcantatediensten	3
Stichting Utrechtse Muziekacademie	3
Stichting Vinger in je Oor	3
Stichting Vocaal Ensemble Pangaea	3
Stichting Young Jazz Society Utrecht	3
Stichting Zest	2
Stichting Zingen Is Leuk Toch	3
Stichting Interkerkelijk Gemengd Koor Noorderwijk	2
Stichting Accordeon Vereniging Apollo	2
Strijkorkest Zoroaster	3
Studance	2
Studio Voices	2
The Lipsticks	3
Theatergroep SNEU	3
Trajecti Voces	3
Uteregs Koor Laat Maar Waaien	3
Utrechts KamerKoor	3
Utrechts Sprookjestheater Lang en Gelukkig	3
Utrechts Vocaal Ensemble	3
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	3
Vereniging Dance 2.0	5
Vereniging Harmonieorkest Vleuten	50
Vereniging Het Utrechts Jazz Orkest	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	3
Vereniging Koor Espressivo	3
Vereniging OCTO+	3
Vereniging Paleiskoor	3
Vereniging Projectkoor Utrecht	3
Vereniging Songs en Strings Band	3
Vereniging Stadhuiskoor Utrecht	2
Vereniging Vocal Group Utrecht	1
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	3

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Vocaal Ensemble Multiple Voice	3
Vocal Group Little Black Dress	3
Vocalgroup Twelve	3
Volksdansvereniging Tarantella	2
Vrouwenkoor Malaika	3
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	3
Wijkorkest de Noord-Ooster	3
Zangvereniging Het Sterrenkoor	3
Zangvereniging Het Verzetje	3
Zangvereniging 't Akkoord	2
Zhena Koor	2
Zuilens Fanfare Corps	32
Zwingin	3
Totaal 1.2.1 Participatie	2.975

Samenleven en Sport

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra	
Bewonersvereniging De Klop	64
Buurtcentrum De Pijler	3
De Nieuwe Jutter	86
Geluks B.V.	13
Humanitas, afdeling Utrecht	18
Nieuw Rotsoord	103
Speeltuin Pijlsweerd	12
St. De Boeg	20
St. Speeltuin voorheen de Pan	73
Stichting 3Generatiecentrum	46
Stichting Al Amal	60
Stichting Burezina	51
Stichting COV	17
Stichting DOCK Utrecht	55
Stichting Geertebuurt	26
Stichting Jongerencentrum Utrecht	39
Stichting Podium Oost	150
Stichting Schakelraad	3
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	227
Stichting Stella maris	56
Stichting U Centraal	137
Stichting Vrienden van De Roef	39

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting Welzijn Saffier	20
Taal doet Meer	10
Torteltuyn	46
Vereniging Dwarsverband	100
Zuilen samen sterk	8
Totaal 1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra	1.481
1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers	
Big Brothers Big Sisters Utrecht	40
Cliëntenbond in de Geestelijke Gezondheidszorg, Regio Utrecht en Omstreken	3
De emigratie generatie	12
De Vrijstaat	12
De Willibrord Stichting	80
Geluks B.V.	36
Gilde Utrecht	85
Handjehelpen	725
Het Rode Kruis	10
Huisarts Homeruslaan Muller	11
Humanitas, afdeling Utrecht	240
Ladyfit	35
Particulier	19
Rechtswinkel Utrecht	4
Scouting Regio Drie Rivieren Utrecht	210
Serve the City Utrecht	79
Sharing Arts Society	5
SportUtrecht	99
St. Leren voor de Toekomst	22
STAD Haarlem	50
Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	260
Steunpunt GGZ Utrecht	244
Stichting Al Amal	444
Stichting Alzheimer Nederland	8
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	26
Stichting Boogh	30
Stichting Buurt Mobiel	108
Stichting Buurtblinkers	13
Stichting BuurtBuik	25
Stichting Buurtmaaltijden	23
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	100
Stichting Buurttuin de Zandloper	119
Stichting COSBO- Stad- Utrecht	0
Stichting Cultuur19	33
	719

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting Cultuurmakers Collectief	119
Stichting de Bibliotheek Utrecht	25
Stichting De Buurtcamping Utrecht	40
Stichting De Nijverheid	6
Stichting De Omslag	0
Stichting de Speelboom	78
STICHTING DE WATERGEUS	137
Stichting De Wilg	25
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	0
Stichting DOCK Utrecht	8.444
Stichting Eet Mee	17
Stichting GOUD	211
Stichting HandicapNederland	21
Stichting Herstelwerk	0
Stichting Hogeschool Utrecht	20
Stichting Hoi	17
Stichting Hospice Utrecht	100
Stichting Jongerenwerk Utrecht	420
Stichting Kracht van Zuilen	45
Stichting Leergeld Utrecht	55
Stichting Lister	27
Stichting Mo' Move	30
Stichting MOWAD	24
Stichting Muntmeesters	6
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	123
Stichting Nederland Cares	31
Stichting Odensehuis Andante	107
Stichting Oog voor Utrecht	30
Stichting OOPOEH	10
Stichting PK	70
Stichting Power by Peers	31
Stichting Prago	145
Stichting Present Utrecht	144
Stichting SeniorenStudent	14
Stichting SJP	15
Stichting Speelruimte Noordse Park	120
Stichting Sportspeeltuin Abstede	120
stichting SUDO	5
Stichting Thuisgekookt	47
Stichting U Centraal	1.759
Stichting Union Breed	338
Stichting Utrecht Op Orde	66

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting VanHarte	21
Stichting Verkeerstuin Utrecht	20
Stichting Vier het Leven	5
Stichting Villa Pinedo	14
Stichting Voedselbank Utrecht	152
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	728
Stichting Wijkpeeltuin De Boog	84
stichting Wijkwijzer Noordoost	18
Stichting WIL in je buurt	25
Stichting Wishingwellwest	156
Stichting YA! Coaching midden Nederland	25
Stichting Zin in Utrecht	28
Subcultures	16
Taal doet Meer	534
The Gents	7
TussenThuis Utrecht	20
Utrecht Natuurlijk	260
Utrechtse Uitdaging	30
V.O.F. On The Move NL	2
Volksuniversiteit Utrecht	203
WIJ 3.0	309
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	52
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	15
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	66
Totaal 1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers	19.127
1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving	
Cultuurhuis Kanaleneiland	65
Helden Video Media B.V.	30
Herstel op Poten	26
KOKO BSO Villa Veldmuis	87
Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	291
Makhan Reïntegratie & Mediation	55
MIX-2000	14
MIX-2000 B.V.	13
OnTheMoveSportvrienden	134
Particulier	26
Partou BV	41
Project O B.V.	48
S.O.T. Tuf-Tuf	12
SB Helios	0
Serve the City Utrecht	14
	721

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Sportraad Utrecht	1
SportUtrecht	135
Starters4Communities B.V.	50
Stichting Al Amal	103
Stichting AllOne	10
Stichting Challenge Jezelf	10
Stichting Cultuur19	11
Stichting DanceUp	67
Stichting De Dame	51
Stichting De Weg van de Held	40
Stichting DOCK Utrecht	12
Stichting Epic Youth	5
Stichting Federatie ASHA	15
Stichting Jongerenwerk Utrecht	3.066
Stichting Kind & Co Ludens	46
Stichting Lokalis	1.251
Stichting Ludens	82
Stichting MeeleefGezin	17
Stichting Move	32
Stichting Project 030	9
Stichting SJP	312
Stichting Theaterschool Utrecht	5
Stichting Wishingwellwest	4
Stichting Zorgtrecht	149
Vereniging Nationale Jeugdraad	30
Vriendjes voor Altijd B.V.	228
Youth for Christ Nederland	67
Totaal 1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving	6.603
1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit	
COC Midden-Nederland	50
Coöperatie StadsPodiumUtrecht U.A.	36
Stichting Amara Chana Europa	20
Stichting Art. 1 Midden Nederland	469
Stichting Colored Qollective	50
Stichting Comité 30 juni/1 juli	6
Stichting de Overkant	51
Stichting Federatie ASHA	4
Stichting UPLR	25
Utrecht in Dialoog	25
Totaal 1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit	735
2.1.4 Accommodatiebeleid	

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
De Vechtsebanen	0
PM Dance	0
ST Fighting 4 Power	0
Vechtzoom	0
AVVN	171
Badmintonvereniging D.V.S. (dr. De Visserschool)	1
Bikram Yoga Utrecht	5
Bodhi Gym	1
Casca Dura Capoeira Company	1
Deli Treats	3
Dom City Roller Derby	1
Eenmanszaak	2
Elevation Sports	2
FitYard	1
Herenstraat 33 B.V.	1
Het trefpunt	23
Hockeyclub Rijnvliet	2
Hockeyclub UNO	3
Hoogravense Korfbal Club (HKC)	2
Keluarga Silat Nasional Indonesia Perisai Diri Commissariaat Nederland	1
KV Fiducia	2
Lacrossevereniging Domstad Devils	0
Ladyfit	86
Max Potential	3
MM Company	1
Omni Vereniging Zwaluwen Utrecht 1911	14
PM-dance & FDC-centre / Urbanlifeconsultancy	56
PVCV	4
Reflex Training	1
Scheidsrechters Vereniging District Utrecht	2
Sportcentrum Oudenrijn B.V.	50
Sportcentrum Verbon	1
Sportief Paaldansen	1
Sports & Businesscampus Vechtsebanen Expl.	1.236
SportUtrecht	10
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	10
Sportvereniging Faja Lobi KDS	4
Sportvereniging Kampong Voetbal	5
Sportvereniging 'Sporting '70'	5
Stichting Aapjeskooi	2
Stichting Circus Diedom	27
Stichting Fighting4Power	15

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Stichting IjshockeyClub Utrecht IJ.C.U	24
Stichting Klarita-Fit	36
Stichting Skatepark Utrecht	30
Stichting Taekrosa	10
Stichting Tjamie Sports	4
Streethockeyvereniging Utrecht Disaster	3
studio Vandaan	1
SV Vechtzoom	41
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	5
Tennisvereniging At Risk	4
Turn4u	1
U.G.T.V. DOO/K&V Utrecht	3
U.S. Histos	2
U.V. Voorwaarts	2
ucs EDO	2
ULTC_Iduna	2
Urban Lifestyle Coaching	1
USV Hercules	10
Utrechtse Rugby Club	2
Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	14
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	7
V.V. De Meern	12
Vechtsportvereniging utrecht	3
Vereniging MHC Fletiomare	2
Voetbalvereniging Jaffa V.V.J.	3
vv DHSC	10
VV Odin	2
Zwemvereniging Utrecht	5
Totaal 2.1.4 Accommodatiebeleid	1.995

2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname

Acrobatiekvereniging Op de Kop	1
Algemene Sportvereniging UVV	1
Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging Orca	1
Alumni Sportclub Exstudiantes Utrecht	1
Archiware	10
Atletiekvereniging Phoenix	1
Balans voedings- en gewichtsadvies	2
BC Iduna	1
Beatz DanceStudio	1
Becky's Bootcamp	1
Bikram Yoga Utrecht	1

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
Bodysports bv	14
BPU	1
budovereniging De Meern	1
COV DESTO	1
Culturele Sportstichting	3
De Hoogstraat Revalidatie	3
DUO Cursussen B.V.	18
Eenmanszaak	22
FitYard	18
Football Club Utrecht B.V.	32
Gym&Move Leidsche Rijn	1
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht	1
Handbalvereniging Beertje	1
Hellas Utrecht	2
Hockeyclub Rijnvliet	1
Hockeyclub UNO	1
Honk en Softbalvereniging UVV	1
Houdt Moedig Stand (SV H.M.S.)	1
Hyenas FC	1
ICT- & Schaakschool	1
judoclub Barberio	3
Jumping Spectacles	1
Kampong Sportvereniging	3
Katholieke Sportvereniging P.V.C.	1
Korfbalvereniging Synergo	2
krachtsportvereniging Olympia	1
Krav Maga Leidsche Rijn	1
L.V.Schoonrijden Utrecht	1
Ladyfit	1
Leger des Heils	20
Limes	1
M.H.A.M.	1
Nederlandse Klim en Bergsport Vereniging - Midden Nederland	1
Omni Vereniging Zwaluwen Utrecht 1911	1
On The Move Utrecht V.O.F.	4
PM-dance & FDC-centre / Urbanlifeconsultancy	2
Praktijk Corenne Boeve	3
PVCV	1
Reflex Training	21
Refugee Team B.V.	13
RGC Eleganza	1
S.O.B.'87	3

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
S.V. Utrecht United	1
Sanshinkai Aikido Utrecht	1
SB Helios	1
SC Antilope	3
Schaakclub Oud Zuylen Utrecht (OZU)	1
Schaatsvereniging Utrecht	1
Sportief Paaldansen	1
SportUtrecht	3.112
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	3
Sportvereniging Faja Lobi KDS	1
Stichting Buitensport Zwembad De Krommerijn	1
Stichting De Hoogstraat Vriendenfonds	3
Stichting Fighting4Power	2
Stichting IjshockeyClub Utrecht IJ.C.U	1
Stichting Klarita-Fit	1
Stichting LABC Triathlon	1
Stichting Lucht door Water	2
Stichting Make It Move	32
Stichting RTCM en RWSM	1
Stichting Senior Academy Programma Dames. RAMO	1
Stichting Special Olympics Nederland	11
stichting Toernooisupport (Badminton Utrecht)	1
Stichting Top Judo Utrecht	1
Stichting Utrecht Cangoes Topsport	1
Streethockeyvereniging Utrecht Disaster	1
Studenten Basketball Utrecht	1
SV Kampong	1
sv TOVO '67	1
SV Vechtzoom	1
SVO Basketball	1
Switch	1
T.T.V. Fletio	1
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	1
TC Domstad	1
The Colosseum Gym B.V.	48
Thiro Training	2
Turn4u	1
U.G.T.V. DOO/K&V Utrecht	1
U.S. Histos	1
U.S.S.V. Softijs	1
ucs EDO	1
ULTC_Iduna	1

	x € 1.000
Omschrijving	Bedrag
USV Hercules	3
U-Track	1
Utrecht Bulls	1
Utrechtsche Studenten Roeivereniging Triton	3
Utrechtse Kano Club (U.K.C.)	1
Utrechtse Roeivereniging "Viking"	1
Utrechtse Rugby Club	1
Utrechtse Sportstichting Samen Verder	3
Utrechtse Studenten Floorball Vereniging Jungle-Speed	1
Utrechtse Studenten Voetbalvereniging Odysseus 1991	1
Utrechtse Studenten Volleybalvereniging Protos	1
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet	1
Utrechtse Tafeltennisclub (U.T.T.C)	1
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	1
Utrechtse Wieler Vereniging en Het Stadion	3
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	1
Utrechtse Zwemvereniging Zwemlust-den Hommel	2
Utrege Frisbie Organisatie (UFO/PVC)	1
V.O.F. MANEGE 'T HOOGT	1
V.O.F. On The Move NL	22
V.V. De Meern	2
Vereniging Bridgeclub Wilhelminapark	1
Vereniging MHC Fletiomare	1
Vereniging UBoulder	1
Vereniging voor aangepast zwemmen Mobie Duck	3
Voetbalvereniging Jaffa V.V.J.	1
Volleybalvereniging Utrecht	1
Voor Bewegen	3
vv DHSC	1
YAAP	28
Zwemvereniging Utrecht	3
Totaal 2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname	3.552

Omschrijving	Bedrag
2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling	
KNSB	10
KNSB Talent Team Midden-Oost	3
SportUtrecht	259
Stichting Huisvesting SV Kampong	30
Stichting LABC Triathlon	10
Stichting RTCM en RWSM	10
Stichting Top Judo Utrecht	8
Volleybalvereniging Utrecht	10
Totaal 2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling	339
2.3.2 Sportevenementen	
Casca Dura Capoeira Company	1
Central Events B.V.	10
Golazo Athletics B.V.	5
KNSB	10
Koninklijke Baseball en Softball Bond	5
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	4
Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	30
Nederlandse Badminton Bond	5
NKBV	5
s.v. VSC	1
Schaatsvereniging Utrecht	1
SportworX Nederland B.V.	25
STICHTING 3X3 UNITES	30
Stichting Cycling 4 Climate	3
Stichting Dansende Studenten	4
Stichting Life Goals Nederland	30
Stichting Studenten Faciliteiten	1
Stichting Utrecht Survivalrun	1
Stichting Wielerplatform Utrecht	2
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	10
Totaal 2.3.2 Sportevenementen	182

Subsidieverantwoording per ontvanger

Inleiding

De subsidieverantwoording per ontvanger wordt op alfabetische volgorde weergegeven.

A

31Volts	6
A Beautiful Mess Restaurant B.V.	5
A Capella koor Close Focus	3
AC Groep	12
Acrobatiekvereniging Op de Kop	1
Ad Hoc Orkest	3
A-DO-RE	2
Albert Heijn B.V.	133
Albron Nederland BV	10
Algemene Sportvereniging UVV	1
Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging Orca	1
Alumni Sportclub Exstudiantes Utrecht	1
Architectuurcentrum Aorta	71
Archiware	10
Artivaria	6
Asito Cure Noord West BV	1
ASR Betaalcentrum BV	1
Astict	10
Atlas Cultureel Centrum	45
Atletiekvereniging Phoenix	1
Aussendorf Holding B.V.	1
Autobedrijf Spijker	1
Autobedrijf Vleutensevaart	1
Autoservice Goes B.V.	9
AVVN	171

B

Badmintonvereniging D.V.S. (dr. De Visserschool)	1
Balans voedings- en gewichtsadvies	2
Baloe Beheer BV	12
Banketbakkerij Verspeek VOF	3
Bart Schaafsma B.V.	3
Bartholomeus Gasthuis	5
BC Iduna	1
Beatz DanceStudio	1

Becky's Bootcamp	1
Bedrijvenkring Cartesiusweg	22
Beeldjutters	13
Beelen Aannemingen BV	27
Beryl personeel	9
Bewonersvereniging De Componist	2
Bewonersvereniging De Klop	64
Bianca Pakt Uit	3
Big Brothers Big Sisters Utrecht	70
Biga Groep	17
Bigband Utrecht	3
Bikram Yoga Utrecht	6
Binnenstadskoor Zangria	3
Bird Pack	3
BLOS Kinderopvang	314
Bluefield Finance B.V.	1
Bodhi Gym	1
Bodysports bv	14
Boni-Markten B.V.	4
BonTon	3
Borotov Photography	10
BottleNext	1
Bourdif Gym	62
Bouwer Dienstverlening BV	15
BPU	1
BrandEvolve	3
Brothers Barbershop	1
BSO Wijs!	6
Buddy to Buddy Utrecht	40
budovereniging De Meern	1
Buiten bij de Sluis	9
Bureau LWPC B.V.	99
Bureau Protestantse Gemeente	99
Buurtcentrum De Pijler	3
Buurtsportvereniging Het Alternatief	9
Buurtwerkkamer Coöperatie U.A.	217

C

Cafetaria Food Imperium	1
Cantate Zus en Zo	3
Cantatori del Duomo	3
Casca Dura Capoeira Company	2
Cash2Grow	59
Central Events B.V.	30

Chiropractie Centraal VOF	2
Circle That	2
Clëntenbond in de Geestelijke Gezondheidszorg, Regio Utrecht en Omstreken	3
Close Harmony Koor	3
COC Midden-Nederland	50
Coca Cola European Partners Nederland BV	10
Concordia Crescamus	3
Coöperatie StadsPodiumUtrecht U.A.	55
Coqu	3
COV DESTO	1
Culturele Sportstichting	3
Cultuur & School Utrecht	433
Cultuurhuis Kanaleneiland	693

D

DADO Nederland	1
Dagger Coffee	1
DALMONTE Events B.V.	5
Danscentrum Utrecht	85
dBo-systems	1
dB's	34
de Centrale	8
De Dansklas	3
De Dirigentenwerkplaats Utrecht	24
De emigratie generatie	12
De Gestampde Meisjes	13
De Helling	540
De Hoogstraat Revalidatie	3
De Klein Prins, St. voor spec.ondw. en voorz.	6
De Moestuin Juf	7
De Nieuwe Jutter	86
De Ondiepse Kanaries	0
de Passie, st. voor Evang. Bijbelgetr. Onderw	39
De Rode Eenhoorn	15
De Spiegel Zonwering BV	7
De Videoproducers	3
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	8
De Vrijstaat	359
De Willibrord Stichting	3.226
De Zwaan Uitvaarten	1
Decibelle	3
Deli Treats	3
Den Engh Holding BV	9
DieJazzPast	2

Digibende Utrecht B.V.	213
Discomfort Dispatch	3
Dom City Roller Derby	1
DomTiDom	3
DUIC B.V.	2
DUO Cursussen B.V.	18
Dura Design B.V.	0
Dutch Game Garden	84

E

E&Z Autogarage	1
Earth Kweek	1
Eelco Klussen	1
Eenmanszaak	390
Ek-Clusive Design	1
Elevation Events B.V.	12
Elevation Sports	2
Eloflute	3
Emmaus Parkwijk	50
Er Even Uit	1
Erik Verlaan Sport B.V.	3
Estrivo	3
Expertisebureau Online Kindermisbruik	16

F

F.A.M.E. Fysiotherapie & Training, Iedereen GAAP	6
Fanfare de Tegenwind	3
Fatusch Productions	10
FitYard	19
Flexpay BV	5
Folkloristische Dansgroep Dospovo	3
Fonq.nl B.V.	11
Football Club Utrecht B.V.	40
FOUR Entertainment	7
Furore	3

G

Galerie Sanaa	5
Garage Meva	7
Garage Rocar BV	6
GC Biotech BV	15
Gebroeders De Jong Schoonmaak-en Glazenwassersbedrijf B.V.	1
Geluks B.V.	191

Gemeente Apeldoorn	4
Gemeente Nieuwegein	597
Gemeente Woerden	478
Gemeente Zeist	483
Gemengde Zangvereniging Stem des Volks Utrecht	3
GEMMA TRAIECTENSIS	10
GGDrU	285
Ghita	8
Gilde Personeel BV	5
Gilde Utrecht	88
Golazo Athletics B.V.	5
Gospelkoor Rejoice	3
Greep Bouw (Utrechtse Timmerfabriek)	4
Gym&Move Leidsche Rijn	1
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht	1

H

Handbalvereniging Beertje	1
Handjehelpen	817
Hangplek voor Ouderen	2
Happy Bear B.V.	8
Hartkoor Utrecht	2
Hek Holding BV	9
Helden Video Media B.V.	30
Hellas Utrecht	2
Herenstraat 33 B.V.	1
Herstel op Poten	26
Het Danspaleis	30
Het Geuzenkwartier	10
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	169
Het Kunstlaboratorium	10
Het Rode Kruis	89
Het trefpunt	95
Het Zolderkoor	3
HG Vleuterweide B.V.	2
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	9
HNK Vastgoed B.V.	11
Hockeyclub Rijnvliet	3
Hockeyclub UNO	4
HoistTec Staal B.V.	5
Honk en Softbalvereniging UVV	1
Hoogravense Korfbal Club (HKC)	2
Hotel breukelen BV	10
Hotel Mitland	1

Hotelexploitatiemaatschappij Jaarbeursplein Utrecht BV	10
Houdt Moedig Stand (SV H.M.S.)	1
Huisarts Homeruslaan	11
Humanitas, afdeling Utrecht	258
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	0
Hyenas FC	1

I

ICT- & Schaakschool	21
IJclub Siberia	3
Impactainment Productions B.V.	2
Indigo Midden-Nederland B.V.	40
Innofest	40
INSOMNIO / Les Maîtres Musicaux	10
Invistra	3
ISS Catering Services BV	1

J

Japanese Art & Culture Centre of Utrecht	3
Jayda B.V.	3
Jazzalike Bigband	2
Jeugd Stichting Tamount	2
Jeugdtheater Utrecht / Podium Sprits	20
Jinc	104
judoclub Barberio	3
Jumping Spectacles	1

K

Kamerkoor 4bij4	3
Kamerkoor Amor Vincit	2
Kamerkoor NEXT	3
Kamerkoor Sforzato	3
Kamerkoor Sjanton	3
Kamerkoor Venus	3
Kamerorkest Trajectum	3
Kampong Sportvereniging	3
Kanaal30 Beheer	4
Kantien B.V.	2
Kathedrale Koorschool	7
Katholieke Scholienstichting Utrecht (K.S.U.)	1.816
Katholieke Sportvereniging P.V.C.	1
Keluarga Silat Nasional Indonesia Perisai Diri Commissariaat Nederland	1
Kerngroep Ring Utrecht	1

Kerst in het Julianapark	0
KiK Textilien und Non-Food B.V.	3
Kilo Kilo	75
KinderVakantieWeek De Meern	2
Klein Operakoor Wilhelminapark	3
Klussenbedrijf Cos	1
KM Leidsche Rijn	1
KNSB	20
KNSB Talent Team Midden-Oost	3
KOKO BSO Villa Veldmuis	1.521
Kolibrie Payrolling BV	3
Koninklijke Baseball en Softball Bond	5
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	4
Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	30
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	3
Koor Otia	3
Koor Windkracht 8	2
Kopersvereniging Zwarte Woud	1
Korfbalvereniging Synergo	2
Kosmu	27
krachtsportvereniging Olympia	1
Krachtwijken	41
KV Fiducia	2
Kwadraad	19
KYD "Kill your Darlings"	8

L

L.V.Schoonrijden Utrecht	1
Lacrossevereniging Domstad Devils	0
Ladyfit	122
Lagard re Travel Retail Stations B.V.	5
LaLa Foundation	45
Landhuis Eten en Drinken VOF	6
Leeuwenhart	3
Legendary Music Stichting	3
Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	2.268
Leidsche Rijn Koor	3
Leseman Car Care Utrecht B.V.	3
LEV-WN	58
Limes	1
Lola	2
Lombok Anders	1
Lucrative Dumpster Dives	9
LVG Binnen-De Beele	228

M

M De Vries Beheer B.V.	10
M.H.A.M.	1
Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst	6
Makhan Reïntegratie & Mediation	55
Malsch Technovaluation	4
Marnix Academie	20
MasterPeace	33
Max Potential	3
MBO Utrecht	130
MHC Fletiomare	3
Min BZK Binnenwerk	63
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	12
MIX-2000 B.V.	26
MM Company	1
Monteverdi Kamerkoor Utrrecht	7
Moving Gallery	3
Museum Speelklok	949
Musica Media	8
Muziekvereniging De Bazuin De Meern	9
MVGM Vastgoedmanagement B.V.	50

N

Nationale St. ter Bevordering van Vrolijkheid	5
Naviva Kraamzorg B.V.	3
Nederlandse Badminton Bond	5
Nederlandse Basketball Bond	28
Nederlandse Klim en Bergsport Vereniging - Midden Nederland	1
Next Kitchen B.V.	3
Nieuw Rotsoord	161
Nimeto	47
NKBV	5
Nonchelage	17
Noordoost Wijkplatform Noordoost	5
Novitas Gaming	7
NS Groep NV	3
Nuovo Scholen	2.056

O

Okyay Elektronika	1
Olga Vocal Ensemble	1
Omar Fashions	1
Omni Vereniging Zwaluwen Utrecht 1911	15

Omroep Utrecht Stichting	761
On The Move Utrecht V.O.F.	111
Onder het Buro	8
Ondernemersvereniging "#ASW030"	18
Ondernemingsvereniging Nieuw	30
OnTheMoveSportvrienden	234
Open Tuinendag Utrecht	2
Oranje Stichting "Wilhelmina"	20
Oud-Katholieke Kerk van Nederland	2

P

Par Ti Tuur	3
Parpetro BV	6
Participator B.V.	30
Particulier	1.674
Partou BV	41
Pastoe BV	14
PBI Nederland	70
PCRK	7
Pernu BV	6
Peters Equipment BV	15
Pets Place Boerenbond Retail B.V.	1
Pica Bella	3
Pizzeria Nefertiti III	1
PLAY Productions	15
PM-dance & FDC-centre / Urbanlifeconsultancy	58
Podcastnetwerk	3
Popkoor Koffer	3
Popkoor Utrecht	5
Popkoor Zuilen	3
Praktijk Corenne Boeve	3
Praxis Doe-het-Zelf Center BV	7
Prinsen.Studio	7
Productiehuis 5GRADENOOST	20
Project O B.V.	83
Protestantse Gemeente Utrecht	59
Protestantse Stichting Vrienden van de Domkerk	11
Provincie Flevoland	5
PVCV	5

Q

Queridon	3
----------	---

R

R&M Events B.V.	39
Rechtswinkel Utrecht	4
Reflex Training	22
Refugee Team B.V.	13
Regelfee - Creative Management	50
Rent a Livestream	8
RGC Eleganza	1
ROC Midden Nederland	1.298
ROM Regio Utrecht B.V.	603
ROVA Beheer BV	12
RSO Rijksschoonmaakorganisatie	41
Rubinatie Benelux BV	24
Ruiter Composities	10
Rumah-Afra	8

S

S.J.A. Acosta h/o Serra's Music	2
S.O.B.'87	3
S.O.T. Tuf-Tuf	12
S.V. Utrecht United	1
s.v. VSC	1
Samen in Zeist	4
Samen Kinderopvang	5.204
Samen voor Albert	0
Sanshinkai Aikido Utrecht	1
Saudade	3
SB Helios	1
SB Post BV	5
SC Antilope	3
Schaakclub Oud Zuylen Utrecht (OZU)	1
Schaatsvereniging Utrecht	2
Scheidsrechters Vereniging District Utrecht	2
Schildersbedrijf van Leur B.V.	1
Schildersvakopleiding Midden Nederland	36
Schola Davidica Utrecht	3
Schoolvereniging "Agatha Snellen"	6
Scouting Regio Drie Rivieren Utrecht	210
Serve the City Utrecht	95
Sharing Arts Society	173
Shopping Centre LRC B.V.	33
Siderale B.V.	3
Sites of Memory Stichting	13

Smartlappen theaterkoor nooit meer eenzaam	1
Smartlappenkoor Hopeloos	3
Smeerboel B.V.	21
Smile Licht en Geluid Utrecht B.V.	2
Smoesjes VOF	15
Smulders Kookt	16
Social Impact Factory Utrecht B.V.	5
Sociale Verzekeringsbank	14
Socio	15
Soenda B.V.	23
Soenda Indoor B.V.	12
Soia - Strand Oog in Al	37
Solar Sedum B.V.	8
Soulkoor The Brand New Bags	2
Speeltuin Pijlsweerd	12
Spike Ventures BV	6
Sportcentrum Oudenrijn B.V.	50
Sportcentrum Verbon	1
Sportief Paaldansen	2
Sportraad Utrecht	1
Sports & Businesscampus Vechtsebanen Expl.	1.236
SportUtrecht	4.055
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	13
Sportvereniging Faja Lobi KDS	10
Sportvereniging Kampong Voetbal	5
Sportvereniging 'Sporting '70'	5
SportworX Nederland B.V.	95
Springtide	3
STAD Haarlem	50
Stad van Vrede	5
Stadmakersfonds	79
Stadskantoor	88
Starlight Boulevard	3
Start People BV	6
Starters4Communities B.V.	65
Stationsfoodstore BV	6
Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	260
Stedin Groep Personeels BV	36
Sterre & Stad	17
Steunpunt GGZ Utrecht	423
Stg Vluchtelingenwerk West en M.-Nederland	2.380
stg. Common Ground Two	41
Sticht Buurttuin Johanniterveld	1
Sticht Ecomische Ontwikkeling Ricanau Ricanaumofo	4

Stichting Het Wilde Westen	355
Stichting "een Heel Klein Dorpje"	17
Stichting 3Generatiecentrum	46
STICHTING 3X3 UNITES	30
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	5
Stichting Aapjeskooi	2
Stichting Abrona	243
Stichting Afro Vibes	14
Stichting Agnes van Leeuwenberch	337
Stichting Al Amal	956
Stichting AllOne	10
Stichting Alzheimer Nederland	8
Stichting Amara Chana Europa	20
Stichting Amerpoort	45
Stichting Amuze	3
Stichting Appeltaartconcerten	21
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	29
Stichting Arkin	2.925
Stichting Art Projects Amsterdam	25
Stichting Art. 1 Midden Nederland	469
Stichting ASKV / Steunpunt Vluchtelingen	205
Stichting Attifa	142
Stichting Avondvierdaagse De Meern-Vleuten-Haarzuilens	2
Stichting AWE Foundation	4
Stichting BAK	540
Stichting Barka	31
Stichting Bedrijvenkring Oudenrijn	13
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	7
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	1
Stichting Beheergroep Schimmelplein	13
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	66
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	80
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	3
Stichting Bewonersplatform	5
Stichting Binnenstadskrant	20
Stichting Birds of Paradise	20
Stichting Blauwlicht	36
Stichting Blockchain Promotie	75
Stichting Bloos	10
Stichting Boerderij De Hoef	8
Stichting Boesjans	31
Stichting Bo-Ex '91	11
Stichting Boogh	308
Stichting Braziliaans koor Zumba!	2

Stichting Buitensport Zwembad De Krommerijn	1
Stichting Burezina	56
Stichting Buurt Mobiel	108
Stichting Buurtblinkers	13
Stichting BuurtBuik	25
Stichting Buurtcomité Hoogstraat	2
Stichting Buurtcomité Twijnstraat en omstreken	2
Stichting Buurtfonds	26
Stichting Buurtkrant De Noordwester	12
Stichting Buurtmaaltijden	32
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	100
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	22.646
Stichting Buurttuin de Zandloper	119
Stichting Cafe Theater Festival	12
Stichting Camerata Trajectina	28
Stichting Canta Utrecht	5
Stichting Cantaremos	3
Stichting Santiago	2
Stichting Casco	119
Stichting Catching Cultures Orchestra	51
Stichting Centraal Museum	8.043
Stichting Centrummanagement Utrecht	46
Stichting C-Fordt	49
Stichting Challenge Jezelf	10
Stichting Chris en Voorkom!	48
Stichting Circus Diedom	27
Stichting Club Lam	10
Stichting Collegium Musicum Traiectum	2
Stichting Colored Qollective	50
Stichting Comité 30 juni/1 juli	6
Stichting Comité Julianapark	13
Stichting Common Frames	30
Stichting Compagnie Red Yellow & Blue	9
Stichting ConcertLab Foundation	23
Stichting COSBO- Stad- Utrecht	211
Stichting Coupdeboule	24
Stichting COV	17
Stichting CPRT	134
Stichting Creative Coding Utrecht	31
Stichting Cugnon Project	2
Stichting Cultureel en Vrijetijdscentrum Azotod	53
Stichting Cultuur in Beeld	10
Stichting Cultuur Utrecht West	8
Stichting Cultuur19	689

Stichting Cultuurmakers Collectief	119
Stichting Cycling 4 Climate	3
Stichting DanceUp	67
Stichting Dansende Studenten	4
Stichting Day for Change	2
Stichting Dc 1 II High	110
Stichting de A.R.M.-Kringloopbedrijvigheid	3
Stichting de Bibliotheek Utrecht	14.677
Stichting De Boeg	20
Stichting de Bühne	8
Stichting De Buurtcamping Utrecht	60
Stichting De Dame	52
Stichting De Dansers	114
Stichting De duvel en z'n ouwe moer	20
Stichting de Gelderland Cultuurfabriek	5
Stichting De Hoogstraat Vriendenfonds	3
Stichting De Kargadoor	9
Stichting De Klanksteen	3
Stichting de Maakruimte	73
Stichting de Machinerie	485
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	57
Stichting De Nijverheid	135
Stichting De Omslag	130
Stichting de Overkant	51
Stichting De Rading	86
Stichting De Rijnhoven, Vijverhof	35
Stichting de Speelboom	78
Stichting De Tussenvoorziening	2.732
Stichting De Vechtclub	57
Stichting De Voedseltuin Overvecht	82
Stichting De Votulastkrant	4
STICHTING DE WATERGEUS	137
Stichting De Weg van de Held	40
Stichting De Wilg	1.190
Stichting Dear T	20
Stichting DePlaatsmaker	464
Stichting Diakonessenhuis	8
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	30
Stichting Dierenweide Abstede	15
Stichting Dierenweide De Kraal	3
Stichting Dierenweide De Meern	4
Stichting Dierenweide De Watertoren Overvecht	8
Stichting Dierenweide Haarzuilens	3
Stichting Dierenweide Julianapark	18

Stichting DOCK Utrecht	9.178
Stichting Dominicaanse opbouw MN	2
Stichting DOMunder	192
Stichting Don Bosco Spirit	63
Stichting DOX	283
Stichting Durf te Dromen	30
Stichting Dutch Harp Festival	41
Stichting Dutch International Tangoweeek	9
Stichting Duurzame Week	30
Stichting Echt Overvecht	10
Stichting eenvijfvijf	93
Stichting Eerste Steen	3
Stichting Eet Mee	52
Stichting EKKO	699
stichting Elim	61
Stichting Ensemble Illustre	3
Stichting Epic Youth	5
Stichting Europa Cantat Utrecht	150
Stichting EX	36
Stichting Exodus Midden Nederland	209
Stichting Federatie ASHA	19
Stichting Fighting4Power	18
Stichting Filmtheater 't Hoogt	454
Stichting Fonds Slachtofferhulp	411
Stichting Fort van de Verbeelding	11
Stichting Fotodok	189
Stichting Freedom	15
Stichting Freinetonderwijs Utrecht	67
Stichting Frisse Oren	15
Stichting Gaudeamus Muziekweek	307
Stichting Geertebuurt	26
Stichting Gispen Collectie	5
Stichting GOUD	211
Stichting Grafisch Lyceum Utrecht	48
Stichting Hallo Lunetten	17
Stichting Halt	38
Stichting HandicapNederland	21
Stichting Herstelwerk	225
Stichting Het Filiaal Theatermakers	472
Stichting Het Huis	510
Stichting Het Klein Kollektief	3
Stichting Het Literatuurhuis	314
Stichting het NUT(Nieuw Utrechts Toneel)	211
Stichting het Slotkoor	3

Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	5
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	32
Stichting Hogeschool Utrecht	530
Stichting Hoi	17
Stichting Holland Baroque Society	67
Stichting Holland Opera	77
Stichting Hospice Utrecht	100
Stichting Huis van Betekenis	19
Stichting Huisvesting SV Kampong	30
Stichting Humanitas DMH	406
Stichting Iedereen Muziek	3
Stichting IjshockeyClub Utrecht IJ.C.U	25
Stichting Ik Ben Sofie	10
Stichting Illusionary Rockaz Company	87
Stichting IMC Weekendschool - IMC on Tour Utrecht	5
Stichting Impakt	206
Stichting Impulzz	69
Stichting Inspiral Foundation	10
Stichting Intergalactic Environmentalists	35
Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	67
Stichting Inundare	35
Stichting iona en rineke	34
Stichting Islamitisch Onderwijs Utrecht	309
Stichting Ism en Heit	51
Stichting Jeugdeducatiefonds	76
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	127
Stichting JobOn	82
Stichting Jonge Utrechters	6
Stichting Jongerencentrum Utrecht	39
Stichting Jongerentheater Link	22
Stichting Jongerenwerk Utrecht	7.652
Stichting Journallab	75
Stichting Kaboom Animation Festival	77
Stichting Kamerorkest Pulcinella	2
Stichting Kamers met Aandacht	60
Stichting Karma Zorg	104
Stichting Kentalis Onderwijs	7
Stichting Kentalis Zorg	7
Stichting Kerken Kijken Utrecht	30
Stichting Kind & Co Ludens	2.886
Stichting King Arthur Groep	59
Stichting Klarita-Fit	37
Stichting Kloof	40
Stichting Koor Zingen voor je Leven Utrecht	2

Stichting Kopa	13
Stichting Kracht van Zuilen	67
Stichting Kunst- en Cultuurkanaal30	42
Stichting Kunstbende regio Utrecht	51
Stichting Kunstkasteel Zuilen	56
Stichting Kunstzinnig Energiepark	44
Stichting LABC Triathlon	11
Stichting Le Guess Who	288
Stichting Leergaloos	25
Stichting Leergeld Utrecht	85
Stichting Leerorkest Jeugdorkest Leidsche Rijn	5
Stichting Leren voor de Toekomst	22
Stichting Life Goals Nederland	30
Stichting Liminale	10
Stichting Lister	234
Stichting Liszt Concours	20
Stichting Lokalis	25.682
Stichting Lucht door Water	2
Stichting Ludens	3.917
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	40
Stichting Magneet	12
Stichting Make It Move	32
Stichting Maskerade 2021	6
Stichting MeeleefGezin	17
Stichting Midland Buurtmoestuin	9
Stichting Mimic	10
Stichting Mise En Scène	3
Stichting Mo' Move	30
Stichting Mobile Arts	40
Stichting Monobanda PLAY	10
Stichting Monton LEF	27
Stichting Mooie Woorden Utrecht	51
stichting Move	88
stichting Moving Futures	8
Stichting MOWAD	24
Stichting Muntmeesters	6
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	173
Stichting Museum van Zuilen	57
Stichting Musicalgroep Utrecht	4
Stichting MusicaLOS	3
Stichting Muziekhuis Utrecht	125
Stichting MuziekRoute	50
Stichting Muziq	22
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	9

Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	131
Stichting Nederland Cares	31
Stichting Nederlands Film Festival	708
Stichting Nederlands Kamerkoor	192
Stichting Nederlands Spoorwegmuseum	180
Stichting New Dutch Connections	282
Stichting Niet Normaal INT	60
Stichting NLevator (inzake nlgroei)	40
Stichting Non Creators Company	9
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	811
Stichting Noor	170
Stichting NUCultuur	70
Stichting Odensehuis Andante	107
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	8.586
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	13
Stichting Oog voor Utrecht	70
Stichting OOPOEH	10
Stichting Oostspoorbaan Utrecht	2
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	2.462
Stichting Operamakers	47
Stichting Oranje Horizon	3
Stichting Organisatie Oude Muziek	442
Stichting Orkest van Utrecht	3
Stichting Overfit	3
Stichting Oversized	3
Stichting Overvecht Gezond!	36
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderw.	210
Stichting Pandhof Sinte Marie	10
Stichting Park Oog in Al	6
Stichting Petje af Utrecht	28
Stichting PK	170
Stichting Pluk de Nacht	18
Stichting Pluryn Groep	5.420
Stichting Podium Oost	165
Stichting Podium Projecten	6
Stichting Popwaarts	10
Stichting Portaal	20
Stichting Possibilize	20
Stichting Postland	20
Stichting Power by Peers	189
Stichting Prago	145
Stichting Present Utrecht	144
Stichting ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat	26
Stichting Project 030	29

Stichting Project Icarus	4
Stichting Projectkoor La Rosa	2
Stichting Prot. Chr. Onderwijs te Utrecht	3.673
Stichting Pynarello	51
Stichting R.K. Basisscholen	128
Stichting Rataplan Fiets	42
Stichting Reinaerde	6
Stichting Residenties	69
Stichting Room with a View	144
Stichting Rosa Ensemble	42
Stichting RTCM en RWSM	11
Stichting Ruimte voor de buurt Rivierenwijk	12
Stichting Ruis	126
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	16.308
Stichting Samenwerkingsverband	421
Stichting Sarban de Toekomst	50
Stichting Schakelraad	5
Stichting Seguro	296
Stichting Senior Academy Programma Dames. RAMO	1
Stichting SeniorenStudent	14
Stichting Servicepunt Techniek Utrecht, Amersfoort en Gooi & Vechtstreek	70
Stichting Sesar jeugdtheatergroep	31
Stichting SETUP	66
Stichting SHIFFT	87
Stichting Sint Maarten/Open Tuinendag Utrecht	26
Stichting SJP	1.454
Stichting Skatepark Utrecht	30
Stichting Skorpetind	13
Stichting Slachtofferhulp Nederland	85
Stichting Snor	12
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	228
Stichting Social Impact Factory	42
Stichting Sounds Like Touch	36
Stichting Special Olympics Nederland	11
Stichting Speeltheek Hoograven	0
Stichting Speelruimte Noordse Park	120
Stichting Speeltuin voorheen de Pan	73
Stichting Sportspeeltuin Abstede	120
Stichting Spring	456
Stichting Stadsklooster Utrecht	49
Stichting Stadskraan	20
Stichting Stadsontspanning Utrecht	60
Stichting Stadsopera Trijn	50
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	6.964

Stichting Startup Utrecht	30
Stichting Stella maris	56
Stichting STIL Utrecht	720
Stichting Storm	293
Stichting Story Academy	27
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	1
Stichting Studenten Facaliteiten	1
Stichting Studio Figur	10
Stichting Stuim	103
Stichting StuKaFest	8
Stichting Stut Theater	461
stichting SUDO	5
Stichting Sunshine Society	20
Stichting Taekrosa	10
Stichting Terre des Hommes Utrecht en Omstreken	6
Stichting TG Tiefschnee	8
Stichting The Bees	3
Stichting The Bucketlist Festival	2
Stichting The India Foundation	2
Stichting Theater Kikker	1.874
Stichting Theater Utrecht	565
Stichting Theatergroep Alles Valt	3
Stichting Theatergroep Aluin	224
Stichting Theatergroep Roerend Goed	3
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	142
Stichting Theaterschool Utrecht	305
Stichting Thick Present	2
Stichting Thuisgekookt	47
Stichting TivoliVredenburg	11.558
Stichting Tjamie Sports	4
stichting Toernooisupport (Badminton Utrecht)	1
Stichting Toneelgroep de Python	2
Stichting toneelgroep pionier	2
Stichting Top Judo Utrecht	8
Stichting Training naar Werk	150
Stichting TrösT	4
Stichting Turquaze	2
Stichting U Centraal	7.912
Stichting u in de Wijk Producties	112
Stichting Ubuntuhuis	24
Stichting UICF	45
Stichting Union Breed	338
Stichting UPLR	28
Stichting Utracks	2

Stichting Utrecht Cangeroes Topsport	1
Stichting Utrecht Op Orde	182
Stichting Utrecht Science Park	50
Stichting Utrecht Survivalrun	1
Stichting Utrecht Tech Community	150
Stichting Utrecht Verdicht!	12
Stichting Utrechts Museum Kwartier	35
Stichting Utrechts Operakoor	3
Stichting Utrechts Requiem	50
Stichting Utrechtse Aarde	5
Stichting Utrechtse Bachcantatediensten	13
Stichting Utrechtse Feesten	49
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vereniging	15
Stichting Utrechtse Muziekacademie	3
Stichting Utrechtse Muziekschool	305
Stichting Utrechtse Studenten Cantorij	4
Stichting UtrechtZorg	235
Stichting Vakantieontspanning Vleuten Haarzuilens	3
Stichting VanHarte	21
Stichting Vecht en IJssel	46
Stichting Verkeerstuin Utrecht	40
Stichting Verzamelkunst	22
Stichting Vier het Leven	5
Stichting Villa Pinedo	14
Stichting Villa Vrede	70
Stichting Vinger in je Oor	3
Stichting Vlinderhof	10
Stichting Vluchtelingenkinderen	226
Stichting Vocaal Ensemble Pangaea	3
Stichting Vocal Arts Academy	25
Stichting Voedselbank Utrecht	152
Stichting Volksbuurtmuseum Wijk C	183
Stichting voor Duurzaam Onderwijs: O3-Nederland	2
Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk	14
Stichting Voorveldse Polder	1
Stichting Vox Interna	1
Stichting Vredesbeweging Pax Nederland	25
Stichting Vreemde Vogels	2
Stichting Vrienden van De Roef	39
Stichting Vrienden van het Maximapark	18
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	728
Stichting Wable	3
Stichting Wegloophuis Utrecht	275
Stichting Welkom in Utrecht	302

Stichting Welzijn Saffier	27
Stichting Werftheater Activiteiten	7
Stichting What You See Festival	122
Stichting Wielerplatform Utrecht	52
Stichting Wijkkrant Aanzet	10
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	2
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	84
stichting Wijkwijzer Noordoost	18
Stichting WIL in je buurt	25
Stichting Wishingwellwest	160
Stichting YA! Coaching midden Nederland	25
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	139
Stichting Young Jazz Society Utrecht	3
Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	24
Stichting Zelfhelp Nederland h/o Buitenveldertwerkgroepen	4
Stichting Zest	2
Stichting Zin in Utrecht	62
Stichting Zingen Is Leuk Toch	3
Stichting Zorgtrecht	149
Stichting Zuidbus	6
Stichting Zuilen/Ondiep Gezond	61
Stichting ZZZAP	13
Stichts Interkerkelijk Gemengd Koor Noorderwijk	2
Stichtse Accordeon Vereniging Apollo	2
Stigter's Bandenservice en APK Vianen VOF	2
STIMULANS B.V.	25
Strategische WijkAanpak B.V.	6
Streethockeyvereniging Utrecht Disaster	4
Strijkorkest Zoroaster	3
Studance	2
Studenten Basketball Utrecht	1
Studenten Toneelvereniging STUK	2
Studievereniging Hucbald	2
Studio JKL	9
studio Vandaan	1
Studio Voices	2
Studio Wae B.V.	5
Subcultures	16
Subkoza BV	18
Sublime Film	7
SV Kampong	8
sv TOVO '67	1
SV Vechtzoom	47
SVO Basketball	1

SWI-Masks	70
Switch	1

T

T.T.V. Fletio	1
Taal doet Meer	1.213
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	6
Talentiko	3
Tangerine Tree B.V.	20
TAPT	4
Taste Tailors BV	16
TC Domstad	1
TCK Food Lab	3
Teamwerk Partitipatiediensten BV	22
TechGrounds	65
TEG B.V.	12
Tempo-Team Uitzenden B.V.	11
Tennisvereniging At Risk	4
The Colosseum Gym B.V.	48
The Cool Company BV	3
The Gents	7
The Lipsticks	3
Theater Stof	2
Theatergroep Matrose	23
Theatergroep PlayBack	46
Theatergroep SNEU	3
Thiro Training	2
Toko Tjiau Jiang	1
Toneelgroep Jan Vos	5
Topgroen B.V.	16
Torteltuין	46
Trajecti Voces	9
Tribus BV	2
Tuinbalans	1
Turn4u	2
TussenThuis Utrecht	20

U

U & Eye Media Productions	3
U Jazz	9
U on Board	34
U voor Ureg B.V.	12
U.G.T.V. DOO/K&V Utrecht	4

U.S. Histos	2
U.S.S.V. Softijs	1
U.V. Voorwaarts	2
ucs EDO	2
ULTC_Iduna	2
Uncloud	25
Universitair Medisch Centrum Utrecht	296
Universiteit Utrecht	34
Urban Lifestyle Coaching	1
U-Stal	27
USV Hercules	19
Uteregs Koor Laat Maar Waaien	3
U-Track	1
Utrecht Bulls	1
Utrecht in Dialoog	25
Utrecht Natuurlijk	3.828
Utrecht University Model United Nations (UUMUN)	2
UtrechtInc CV	59
Utrechts Comité 4 mei Herdenking	10
Utrechts Geveltekenfonds	2
Utrechts KamerKoor	6
Utrechts Oranje Comité	43
Utrechts Sprookjestheater Lang en Gelukkig	3
Utrechts Vocaal Ensemble	3
Utrechtsche Studenten Roeivereniging Triton	3
Utrechtse Chr. Muziekvereniging de Bazuin	2
Utrechtse Kano Club (U.K.C.)	1
Utrechtse Roeivereniging "Viking"	1
Utrechtse Rugby Club	2
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	36
Utrechtse Sportstichting Samen Verder	3
Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	14
Utrechtse Studenten Floorball Vereniging Jungle-Speed	1
Utrechtse Studenten Voetbalvereniging Odysseus 1991	1
Utrechtse Studenten Volleybalvereniging Protos	1
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet	1
Utrechtse Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen	1
Utrechtse Tafeltennisclub (U.T.T.C)	1
Utrechtse Uitdaging	125
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	26
Utrechtse Wieler Vereniging en Het Stadion	3
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	18
Utrechtse Zwemvereniging Zwemlust-den Hommel	2
Utrege Frisbie Organisatie (UFO/PVC)	1

UW Bedrijven	17.888
UW Traject BV (LKS)	659
UWgroendak	13

V

V.O.F. MANEGE 'T HOOGT	1
V.V. De Meern	13
Van de Vooren Installatietechniek B.V.	2
Van den Berg Ventures B.V.	4
Vanmenno BV	18
Vechtclub B.V.	16
Vechtsportvereniging utrecht	3
Veiligheidsregio Utrecht	11
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	3
Vereniging BIZ Woonboulevard	149
Vereniging Bridgeclub Wilhelminapark	1
Vereniging Dance 2.0	5
Vereniging Dwarsverband	100
Vereniging Evenementen Utrecht	21
Vereniging Genootschap Kunstliefde	144
Vereniging Harmonieorkest Vleuten	69
Vereniging Het Utrechts Jazz Orkest	3
Vereniging het Werktuig	104
Vereniging IJsclub Siberia	10
Vereniging Kamerkoor Decamerone	3
Vereniging Kasteeltuin Nijeveld	20
Vereniging Koor Espresso	3
Vereniging Nationale Jeugdraad	31
Vereniging OCTO+	3
Vereniging PACT Utrecht	10
Vereniging Paleiskoor	3
Vereniging Projectkoor Utrecht	3
Vereniging Rechtshulp en Bemiddeling	2
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht	1.012
Vereniging Songs en Strings Band	3
Vereniging Stadhuiskoor Utrecht	2
Vereniging UBoulder	1
Vereniging van amateurtuinders	4
Vereniging van Eigenaars Flatgebouw Oudenoord 107 tot en met 225 (on-even) te Utrecht	4
Vereniging van Eigenaars Vaartsche Compagnie te Utrecht	2
Vereniging van Eigenaars van het gebouw J.P. Coenstraat 71/71 bis te Utrecht	5
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Parkwijk Zuid II te Utrecht	8
Vereniging van Eigenaren van "Hof van Zuylen"	0

Vereniging Vocal Group Utrecht	1
Vereniging voor aangepast zwemmen Mobie Duck	3
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	3
Vereniging Woongroep Terwijde	1
Vermaat Winkels/Restaurants Holding BV	1
VIDIUS Studentenunie	12
Vitam Catering	8
VMB Security Systems B.V.	2
Vocaal Ensemble Multiple Voice	3
Vocal Group Little Black Dress	3
Vocalgroup Twelve	3
Voetbalvereniging Jaffa V.V.J.	4
VolkerWessels Inclusief B.V.	1
Volksdansvereniging Tarantella	2
Volksuniversiteit Utrecht	381
Volleybalvereniging Utrecht	11
Voor Bewegen	3
Vossen Films	8
Vriendjes voor Altijd B.V.	228
Vrouwenkoor Malaika	3
VTV de Doordouwers	15
vv DHSC	10
VV Odin	2
VvE Appartementengebouw Kenn gelegen aan de Spaaklaan	14
VVE Camyra II	2
VvE de Havik	6
VVE De Smaaktuin	1
VVE Hieronymushuis	2

W

W. Bosman Coaching & Sport	1
Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	6
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	3
WIJ 3.0	1.972
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	135
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	27
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	66
Wijkkrant Wittevrouwen	3
Wijkorkest de Noord-Ooster	3
Wijkplatform Overvecht	0
Willemsen Infra BV	6
Winkeliersvereniging Smaragdplein	6
WLSHS	9

X

XLR8 B.V.	85
-----------	----

Y

YAAP	28
------	----

Yallah! Yallah!	9
-----------------	---

Youth for Christ Nederland	67
----------------------------	----

Z

Zangschool Utrecht	2
--------------------	---

Zangvereniging Het Sterrenkoor	3
--------------------------------	---

Zangvereniging Het Verzetje	3
-----------------------------	---

Zangvereniging 't Akkoord	2
---------------------------	---

Zhena Koor	2
------------	---

Zimihc	1.521
--------	-------

Zorg met Service	1
------------------	---

Zorggroep De Laren BV	3
-----------------------	---

Zuilen samen sterk	8
--------------------	---

Zuilens Fanfare Corps	32
-----------------------	----

Zwemvereniging Utrecht	7
------------------------	---

Zwingin	3
---------	---

Voortgang uitvoering raadsbesluiten

In de jaarstukken rapporteren wij de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht en opvolging uitgevoerde raadstoetsen over de periode 2018-2021, voor zover nog niet afgerond.

Voortgang uitvoering Rekenkameronderzoeken

In de jaarstukken rapporteren wij de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht, voor zover nog niet afgerond.

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
Daklozenopvang: knel in de keten	1 Te zorgen voor genoeg capaciteit en meer expertise bij het Stadsteam Herstel, zodat zij een goede en snelle intake bij de toegang tot de daklozenopvang kunnen doen. En te evalueren of de incidentele uitbreiding van capaciteit toereikend is en of deze structureel nodig is.	De incidentele uitbreiding is structureel ingebed bij de inkoop van de basiszorg voor mensen die dakloos zijn in 2020. In 2021 is de basiszorg voor volwassenen en jongvolwassenen die dakloos zijn samen verder gegaan onder de naam Stadsteam BackUp.
	2 De registratie en informatievoorziening te verbeteren, zodat goede, actuele sturingsinformatie over cliënten in de keten van opvang en zorg beschikbaar komt.	Zorgned is geïmplementeerd en er wordt aan gewerkt om management informatie uit Zorgned te halen en inzichtelijk weer te geven. Ook wordt nog gewerkt aan het verbinden van de data uit Zorgned aan andere bronnen.
	3 Periodiek de huidige praktijk bij de toegang tot de maatschappelijke opvang te toetsen, zodat deze conform de Handreiking landelijke toegankelijkheid van de VNG blijft verlopen.	In 2021 is er een onderzoek gedaan naar de toegang tot de opvang voor jongvolwassenen. Het onderzoek heeft opleverd dat de mysterie guest in Utrecht een plek heeft gekregen in de opvang.
	4 Meer prioriteit te geven aan het omvormen van gescheiden nacht- en dagopvang naar 24-uursopvang en daarbij in beeld te brengen welke (extra) kosten hiermee gemoeid zijn.	De reguliere nachtopvang is per april 2020 omgevormd naar 24-uurs opvang. Utrecht heeft met Living Lab ingezet op extra woonplekken omdat wij vinden dat iedereen zo snel mogelijk een normaal dak boven het hoofd nodig heeft met de benodigde ondersteuning. Ondanks de realisatie van 140 extra plekken is er nog steeds een tekort aan betaalbare woningen en is de druk op de opvang niet afgenomen. Daarom opent er 15 maart 2022 opent een extra tijdelijke opvanglocatie aan de Biltstraat die voldoet aan de kwaliteit van opvang zoals beschreven in de visie toekomst van de daklozenopvang (2017) met opvang in eenpersoonkamers. De tijdelijke locatie Stadsbrug waar mensen opgevangen

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		worden in grote slaapzalen zal dan sluiten.
5	Te zorgen voor meer capaciteit om wachtlijsten op te lossen. Daarbij af te wegen of volstaan kan worden met de inzet van extra incidenteel budget of dat structurele uitbreiding noodzakelijk is. Afspraken te maken met zorgverzekeraars om samen te zorgen voor een sneller en duurzaam herstel van daklozen.	In de inkoop 2020 is het wachtlijst budget structureel gemaakt. Daarnaast zijn er extra middelen van het Rijk voor het living lab waarmee wij 200 mensen een huis met begeleiding kunnen geven. Wij zien met de druk op de opvang dat er structureel extra middelen nodig zijn en daar zetten wij in de lobby op in. Er zijn afspraken met Altrecht en Jellinek voor meer samenwerking rond mensen die dakloos zijn.
6	Topprioriteit te geven aan het realiseren van voldoende betaalbare woonruimte. En afspraken te maken met woningcorporaties om de knelpunten in het aanbod van geschikte en betaalbare woonruimte voor de uitstroom van cliënten MO/BW te verlichten.	In het regioplan MO/BW 2017 zijn afspraken vastgelegd voor een extra woningopgave. Voor het deel dat Utrecht stad levert (385 woningen per jaar) zijn in 2019 afspraken vastgelegd in het Plan van Aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare doelgroepen samen met woningcorporaties en zorgaanbieders, cliënten organisaties en huurderorganisaties. Deze aanpak is in 2021 verbreed naar thuis voor iedereen. Binnen de gemeente wordt integraal gewerkt aan het vraagstuk van huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Mede ingegeven door de aanhoudende krapte op de woningmarkt en toenemende vraag (bijvoorbeeld taakstelling statushouders) willen we voorkomen dat aanpakken of doelgroepen met elkaar 'concurreren' binnen de gemeente of bij woningcorporaties. De realisatie van de afgesproken aantallen blijkt een moeilijke opgave in 2021 is in Utrecht stad 60% van het afgesproken aantal woningen gerealiseerd. Vanwege het tekort aan betaalbare woonruimte voor alle groepen die dat nodig hebben is de taskforce versneld toevoegen woonruimte ingesteld. Deze taskforce kijkt naar mogelijkheden om tijdelijke extra betaalbare woningen te realiseren.
7	Topprioriteit te geven aan het realiseren van voldoende betaalbare woonruimte. En afspraken te maken met woningcorporaties om de knelpunten in het aanbod van geschikte en betaalbare woonruimte voor de uitstroom van cliënten MO/BW te verlichten.	Het project voorkomen terugval in dakloosheid waarin aanvullende zorgaanbieders en het buurtteam samen werken heeft een tien punten plan ontwikkeld en geïmplementeerd om de kans op terugval in dakloosheid bij een overdrachtsmoment te verkleinen. Daarnaast is met een subsidie van Zonmw het schakelpunt verder ontwikkeld. Het schakelpunt is opgezet om te zorgen voor een zachtere landing in de wijk en gesprek met een ervaringsdeskundige om een realistischer beeld te krijgen van wat het betekent om zelfstandig te wonen. Waarbij naast de voordelen ook onderwerpen als eenzaamheid worden besproken. Daarnaast is er een brede aanpak thuis in de wijk waarin voor een brede groep kwetsbare mensen wordt gekeken welke ontwikkelingen in de wijk nodig zijn om je thuis te voelen in de wijk. Ook wordt de samenwerking van de aanvullende zorg en de informele zorg gestimuleerd door thuis in de wijk en versneld vernieuwen.

Titel		Tekst	Planning/Stand van zaken
	8	Het toezicht op de kwaliteit van de geleverde opvang te verbeteren en een steviger eerstelijns toezicht vorm te geven waarin ook de eigen gemeentelijke dienstverlening wordt belicht.	De visie van de gemeente is uitgewerkt in het document Kwaliteit en toezicht in sociaal domein (bijlage bij voortgangsrapportage Wmo, 7 mei 2019, Kwaliteit en toezicht Wmo - Gemeente Utrecht www.utrecht.nl > bestuur-en-organisatie > beleid (google.nl)).
	9	De raad te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd en de voortgang daarin.	Wij rapporteerden hierover aan de raad via de jaarlijkse verantwoording.
Rapport Uithoflijn "Samen sturen"	1	Bij de besluitvorming over de start van een groot project een complete en realistische raming van alle kosten aan de Raad te presenteren, zodat wij in het kader van ons budgetrecht de kosten en baten goed tegen elkaar af kunnen wegen. Daarbij ook de kosten te betrekken van relevante nevenprojecten, die nodig zijn voor de realisatie van het project.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
	2	Bij een groot project dat ontwikkeld wordt in een complexe omgeving, extra ruimte in de planning en het projectbudget op te nemen voor tegenvallers; niet alleen voor onvoorziene omstandigheden binnen het project, maar ook voor ontwikkelingen buiten de scope van het project, die de kosten en planning kunnen beïnvloeden.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
	3	Aan het begin van een groot project het gekozen besturingsmodel eenduidig uit te werken en het consequent toe te passen. Helder vast te leggen wie welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft. Te bewaken dat tijdens de uitvoering van het project volgens de afspraken wordt gewerkt en te zorgen dat periodiek wordt nagegaan of de afspraken nog steeds passend en toereikend zijn. Hierbij te zorgen voor een goede verslaglegging.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
4	<p>Binnen het sturingsmodel te zorgen dat de verschillende rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer gescheiden blijven en in de portefeuillevverdeling te voorkomen dat bestuurders bij zulke grote projecten meerdere rollen vervullen. Alleen zo kunnen 'checks and balances' gegarandeerd worden. Te zorgen dat bij de bestuurlijke bezetting van een besluitvormend orgaan als een Stuurgroep alle relevante bestuurlijke verantwoordelijken aan tafel zitten, opdat een goede</p>	<p>Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.</p>
5	<p>Het gekozen sturingsmodel 'samen sturen' consequent te hanteren en bij de onderlinge samenwerking steeds de teste voor het project'- principes te volgen, gelet op het gezamenlijke en maatschappelijke belang van het project. Periodiek relevante nevenprojecten te bespreken die de planning en de risico's van het eigen project raken. Te zorgen voor inzicht in de planning en risico's van deze projecten en open te zijn in de samenwerking.</p>	<p>Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.</p>
6	<p>Te zorgen voor borging van de opvolging van adviezen. Bij de inrichting en uitvoering van grote projecten als de Uithoflijn zijn (ongevraagde) adviezen van bijvoorbeeld een Adviesraad van groot belang. Daarom is het goed dat bij grote projecten altijd een adviesraad wordt ingesteld. De Stuurgroep en de Directieraad op te dragen dat zij vastleggen hoe over adviezen en aanbevelingen wordt besloten en dat zij concrete afspraken maken wie voor opvolging verantwoordelijk is. Vooraf vast te leggen dat adviezen die het sturingsmodel of de uitvoering, planning en kosten van het project raken, in ieder geval altijd met de Raad worden gedeeld. De Stuurgroep en de Directieraad op te dragen de voortgang van de opvolging van adviezen en aanbevelingen actief te bewaken.</p>	<p>Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.</p>

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
	7 Er voor te zorgen dat de integrale projectplanning en de voortgangsrapportages zijn samengesteld op basis van alle noodzakelijke integrale voortgangsinformatie over het volledige grote project. De afspraken over de informatievoorziening te bewaken en periodiek te evalueren of de informatievoorziening nog adequaat is.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
	8 Te zorgen voor een realistische, tijdige en consistente opstelling van de omvang en voortgang van een groot project v.w.b. de planning, kosten(ontwikkeling) en risico's aan de Raad.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
	9 Te zorgen dat de Raad de voor hen relevante adviezen van de Adviesraad ontvangt.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
	10 Te zorgen dat voortgangsrapportages binnen een maand aan de Raad gestuurd worden.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
	11 Te zorgen dat vanaf de start van een gezamenlijk groot project de informatie-voorziening aan de Raad en de Staten gelijktijdig en gelijksoortig plaatsvindt.	Een van de maatregelen naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek UITHoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen overgenomen. De eindversie van de regeling is op 17 juni 2021 vastgesteld door de raad.
Werken aan perspectief	1 De effectiviteit van het beleid voor werk en activering in samenwerking met de partners te analyseren.	Passend bij het Utrechtse sturingsmodel zijn we continu in gesprek met onze partners over de effectiviteit van onze dienstverlening. Het samenwerkingsverband ADSU (waar de gemeente als gelijkwaardige partner aansluit) heeft in 2021 een nieuw convenant ondertekend voor vier jaar. De partijen hebben impactdoelen vastgelegd waar we de komende jaren aan werken. Een ander voorbeeld is (duiding)gesprekken met partners in het kader van Werkbeweging, zie Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Werkbeweging . De ervaringswijzer wordt doorlopend ingezet om de cliëntervaringen met het Wmo-aanbod op te halen. Er wordt een pilot voorbereid om ook cliëntervaringen bij kleine aanbieders van Arbeidsmatige Activering inzichtelijk te maken.

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
	2A Een kadernota Werk en activering op te stellen waarin de verbinding wordt gelegd met de huidige kenmerken van het bestand, de interne en externe dienstverlening en de actuele economische omstandigheden.	Deze aanbeveling is afgehandeld met de vaststelling van de actieagenda Werkbeweging op 5 december 2019.
	2B De raad vroegtijdig te betrekken in het proces bij de totstandkoming van de nieuwe kadernota Werk en activering.	Deze aanbeveling is afgehandeld. Zie voor meer informatie Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief .
	3A Het inzicht in kenmerken als gezondheid, werkervaring en leef- en inkomenssituatie te verbeteren zodat de aansluiting op het aanbod verbetert. Ook het inzicht in de taalvaardigheid dient verder verbeterd te worden.	De zoektermijn wordt niet meer toegepast voor jongeren en de bijverdienregelingen voor volwassenen is uitgebreid naar jongeren onder 27 jaar, zie Raadsbrief Verruimingen voor jongvolwassenen op gebied van Werk en Inkomen . Er is continu aandacht voor (het vergroten van de) kennis en vaardigheden van onze professionals. We voeren met regelmaat het gesprek over de behoefte van de doelgroep en of het aanbod hierop aansluit of moeten worden aangepast. Met de actieagenda Werkbeweging is er meer tijd om de werkzoekenden te leren kennen en inzicht te krijgen in en aan te sluiten op de persoonlijke situatie van werkzoekenden. In 2021 zijn onze werkmatchers onder andere door partners getraind in inzicht in psychische belemmeringen. Werkmatchers en werkzoekenden krijgen meer inzicht in de belastbaarheid en kwetsbaarheden door medische adviezen en psychologische onderzoeken die door experts worden gegeven. Verder zijn we afgelopen zomer gestart met de MaatWERKTtafel. Tijdens deze wekelijkse doorbraaktafel kunnen werkmatchers een lastige casus inbrengen waarover betrokkenen vanuit verschillende interne disciplines zoals inkomen, werk, schulden en handhaving zich samen buigen. Doel is om middels een doorbraak een stap richting werk of activering mogelijk te maken. Zie voor meer informatie Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Werkbeweging .
	3B Een intensievere aanpak van taalachterstanden te ontwikkelen ter bevordering van maatschappelijke participatie.	WenI en MO bieden een rijk palet voor inwoners in de stad op het gebied van taal. Met de Raadsbrief voortgang plan van aanpak rekenkamerrapport 'Leren om mee te kunnen doen' bent u geïnformeerd over de voortgang. Een grote groep van mensen uit arrangement 3 maakt gebruik van aanbod waarin aandacht is voor zowel taalondersteuning, op werk gerichte activiteiten en kennismaking op de arbeidsmarkt. We hebben de trajecten waarbij werk, taal en leren centraal staan voortgezet in horeca, logistiek en de zorg. Ook hebben we samen met Digiwijs een spreekuur georganiseerd om inzichtelijk te maken wat de werkzoekende Overvechter nodig heeft om digivaardig te worden. Meer informatie is opgenomen in

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Werkbeweging.
	4A In de dienstverlening nadrukkelijker rekening te houden met de veranderde persoonlijke situatie en wensen van de uitkeringsgerechtigden.	<p>Het afgelopen jaar is het Rondkomen-gesprek toegankelijk gemaakt voor alle inwoners die een bijstandsuitkering aanvragen. In dit gesprek heeft de inwoner de mogelijkheid om eventuele geldzorgen en financiële vragen te bespreken in relatie tot veranderde persoonlijke situatie waardoor men een uitkering heeft moeten aanvragen. Zie ook Raadsbrief Dashboard WenI eerste kwartaal 2021. Daarnaast gaan we door met de Werkwinkel in Overvecht en is in november 2021 ook een Werkwinkel in Utrecht Zuidwest gestart met locaties op Kanaleneiland en in Rivierenwijk. De aanpak van de Werkwinkel is uitgaan van de behoefte en droom van de inwoner. Zie ook Raadsbrief Dashboard Weni derde kwartaal 2021. Toelichting op de behoeftes ten aanzien van scholing bij werkzoekenden (Motie 2019/M52). We hebben de behoefte aan scholing en de redenen dat dit hoger is dan de daadwerkelijke inzet onderzocht. Tevens hebben we een indicator scholing opgenomen in Dashboard WenI. We hebben u hierover geïnformeerd in de Raadsbrief Dashboard WenI vierde kwartaal 2020. We kijken wat nodig is en past bij de persoonlijke situatie. De wensen van uitkeringsgerechtigden hebben geleid tot aanpassingen in ons aanbod zoals de mogelijkheid voor alleenstaande ouders om uren op te bouwen en combinaties van taal, leren en werk, ontwikkelbanen bij UW en drie maatjesprojecten. Meer informatie over maatjes projecten is opgenomen in Raadsbrief Dashboard WenI derde kwartaal 2021. Meer informatie hierover is opgenomen in de Tussenrapportage Werkbeweging t/m Q4 2021 bij Dashboardbrief kwartaal 4 2021.</p>
	4B De huidige omstandigheden te gebruiken om samen met werkgevers meer passende werkplekken te creëren.	<p>In het kader van Werkbeweging wordt samen met werkgevers en andere partners gewerkt aan het creëren van nieuwe banen. U bent hierover geïnformeerd in de Voortgangsrapportage Werkbeweging. In 2021 hebben we onder meer laagdrempelige ontmoetingen met werkgevers georganiseerd. Zie bijlage Tussenrapportage Werkbeweging tot en met Q4 2021 bij Dashboardbrief kwartaal 4 2021.</p>
	5A De interne en externe samenwerking te intensiveren door het inzicht in elkaars rollen en taken te vergroten, en blijvend te investeren in bekendheid van elkaars aanbod.	<p>Afgelopen jaar is de pilot driegesprekken afgerond. Binnen deze pilot is gewerkt aan een intensievere samenwerking tussen buurtteam en werkmachers. Hierbij is expliciet aandacht geweest voor vergroten van het inzicht in elkaars taak en rol. Informatie over het vervolg van deze pilot is opgenomen in de Raadsbrief actieagenda Werkbeweging- Resultaten pilot 3-gesprekken en vervolg. Er is doorlopend aandacht voor de bekendheidsvergroting van het activeringsaanbod. Zo</p>

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		<p>is de samenwerking met de Omslag, de organisatie achter www.jekuntmeer.nl, verlengd in 2021 met de ambitie om het aanbod zo vindbaar, volledig en actueel mogelijk te houden. In 2020 en in 2021 hebben bijeenkomsten plaats gevonden voor buurtteammedewerkers over activering en werk. De buurtteams hebben nadrukkelijk aandacht voor activering en werk in hun jaarplan 2022, bijv. met het vervolg op de pilot driegesprekken. Zie volgende aanbeveling</p>
5B	De verschillende passende ondersteuningstrajecten gezamenlijk met de buurtteams en andere samenwerkingspartners verder uit te werken en als gemeente de regie te voeren over het totale traject.	<p>De uitkomsten van de Pilot driegesprekken laten een verstevigde samenwerking tussen werkmatchers en buurtteammedewerkers zien. In 2022 organiseren we ook een wijkgerichte structuur voor werkmatchers waardoor de reguliere werkprocessen tussen buurtteam en WenI makkelijker op elkaar af te stemmen zijn. Meer informatie over het vervolg staat in de Raadsbrief actieagenda Werkbeweging- Resultaten pilot 3-gesprekken en vervolg. Door corona hebben we gemerkt dat we ook heel goed telefonisch contact met werkzoekenden kunnen hebben. Daarom zetten we nu meer in op telefonisch contact om te horen hoe het gaat met inwoners in arrangement 4. De nadruk ligt hierbij op de situatie van de inwoner en (het perspectief) van activeren. Mocht andere ondersteuning nodig zijn, zoeken we contact met ketenpartners zoals het buurtteam. In het kader van Beschermd Wonen is de ontwikkelopgave 'Activering en persoonlijke ontwikkeling' geformuleerd, waarin zorgaanbieders naast zorgverlening, continu investeren en aandacht hebben voor activering en persoonlijke ontwikkeling van cliënten. In 2022 wordt de ontwikkelopgave geëvalueerd. Met de opgave 'Thuis in de wijk' wordt in 2022 volop ingezet op de samenwerking tussen de sociale basis en de zorgpartijen in de Utrechtse wijken, o.a. door inzet van Sociale Prestatie, Versneld vernieuwen en Vrijwillige Inzet voor elkaar (VIVE). De ambitie is het creëren van een veilige stimulerende en stabiele leefomgeving voor kwetsbare bewoners. Dit leidt tot stabiliteit en een groter perspectief op een stabiele werkomgeving. De inclusieve groepen binnen het Wmo-aanbod (groepen waarin deelnemers, vrijwilligers en vakkrachten participeren) draagt bij aan het gevoel dat iedereen meedoet en erbij hoort.</p>
6	De dienstverlening aan en communicatie met uitkeringsgerechtigden in de arrangementen 3 en 4 te verbeteren door de kennis van het personeel over veel voorkomende problematieken te vergroten en meer aandacht te hebben voor de persoonlijke situatie en individuele zorgvraag.	<p>In aanvulling op de uitvoering van bovenstaande aanbevelingen besteden we specifiek aandacht aan onze communicatiemiddelen. Hierover hebben wij u verleden jaar geïnformeerd via de jaarrekening en de Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief.</p>

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
	7A De informatievoorziening aan de raad — in combinatie met de nieuwe kadernota Werk en activering — opnieuw in te richten, zodat de informatie van WenI en MO goed op elkaar en op de beoogde prestaties en effecten van het nieuwe werk- en activeringsbeleid is afgestemd.	Informatie over de Wmo is opgenomen in de stukken van de Planning & Control cyclus. Het monitoren en sturen binnen Werkbeweging is gestoeld op de leest van het Utrechts Sturingsmodel. En in de jaarstukken is informatie opgenomen over Werkbeweging en perspectief op activering.
	7B In samenspraak met de raad en samenwerkingspartners vast te stellen welke indicatoren nodig en realiseerbaar zijn om de effecten en prestaties van het nieuwe werk- en activeringsbeleid te kunnen beoordelen.	We houden zicht op de bewegingen richting werk binnen de actieagenda Werkbeweging. We gebruiken hiervoor model Simons, de Utrechtse manier van sturen en verantwoorden waarbij volgen, spiegelen en leren centraal staat. We hebben u over de wijze waarop we monitoren geïnformeerd in de Raadsbrief Monitor Werkbeweging .
	8 De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd en over de voortgang daarin.	Plan van aanpak: Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief . Voortgang: Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief .
Basiseducatie voor volwassenen (taal, rekenen en digitale vaardigheden).	1A Het inzicht in de omvang van de groepen die nog onvoldoende beschikken over de basisvaardigheden te verbeteren.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	1B Als gemeente, gelet op de hardnekkigheid en complexiteit van het vraagstuk, toe te werken naar een intensievere en minder vrijblijvende aanpak en een sterkere regie te voeren op de vraag naar en het aanbod van basiseducatie.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	2 Voor de verschillende vormen van basiseducatie concreet geformuleerde doelen op te stellen en deze doelen te koppelen aan de verschillende doelgroepen, waarin ook het beoogde maatschappelijk effect is opgenomen.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	3A Met educatieaanbieders duidelijker afspraken te maken over meer eenduidige verantwoordingsinformatie, waaronder informatie over klanttevredenheid en voortijdige uitval.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
	3B De informatieverschaffing te stroomlijnen, wat kan helpen bij meer inzicht krijgen in effectiviteit.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	4A In te zetten op een verbreding van het aanbod, en de benutting daarvan, op het terrein van Nederlands als eerste taal (NT1) en van rekenen en vaker meer indirecte, innovatieve methoden toe te passen om Nederlandstalige laaggeletterden (NT1'ers) te bereiken.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	4B Als gemeente actiever te sturen op de inzichtelijkheid van het educatieaanbod, zodat samenwerking en doorverwijzing kunnen worden bevorderd.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	5A Een meer integrale aanpak te ontwikkelen waarin beleidsafdelingen – Maatschappelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen, en Volksgezondheid – tot een gezamenlijke aanpak komen van signalering, doorverwijzing en warme overdracht naar basiseducatie en taalonderwijs.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	5B De mogelijkheden te benutten die de Participatiewet biedt. Een intensievere aanpak te ontwikkelen om uitkeringsgerechtigden met taalachterstand te stimuleren naar taallessen te gaan.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	6A In te zetten op de kansen die de werkvloer biedt en op een veel grotere rol van werkgevers bij het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheden: daarbij als gemeente in de rol van werkgever ook zelf het goede voorbeeld te geven.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	6B In te zetten op de kansen die het onderwijs als vindplaats biedt en zo een nauwere samenwerking tussen onderwijs, de gemeente en de educatieve aanbieders te realiseren. Met als doel: het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
	vaardigheden van jongeren.	
	7A Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	7B Ter vereenvoudiging van de interne controle op subsidies en inkoop bij de gemeente de subsidie- en inkoopdossiers onder te brengen op één centrale plaats.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
	8 De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	In het najaar '22 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief voortgang Plan van Aanpak Rekenkameronderzoek Leren om mee te kunnen doen .
Regie op veiligheid en handhaving. Een onderzoek naar de regie op veiligheid en handhaving in de openbare ruimte in de gemeente Utrecht.	1A Geen lokale ambities vast te stellen zonder tegelijkertijd ook structureel geld en capaciteit beschikbaar te stellen. Voor de huidige ambities structureel financiële middelen toe te wijzen vanuit Veiligheid voor bijvoorbeeld veiliger verkeer.	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoorden' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoorden" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
	1B In te blijven zetten op verbreding van de taken van handhavers op het terrein van verkeersveiligheid en het wegnemen van knelpunten in de uitvoering.	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		<p>eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.</p>
1C	<p>In te blijven zetten op verbreding van de taken van handhavers op het terrein van verkeersveiligheid en het wegnemen van knelpunten in de uitvoering.</p>	<p>Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.</p>
2A	<p>Binnen de gemeente te zorgen voor duidelijke afspraken tussen Veiligheid en de organisatieonderdelen Ruimte en Maatschappelijke Ontwikkeling over gedeelde doelen en opgaven en het aanpakken van bijbehorende knelpunten. En daarbij te onderzoeken of er mogelijkheden zijn de overlegstructuren op lokaal niveau te vereenvoudigen en verder te stroomlijnen waardoor bijgedragen kan worden aan vergroting van de directe inzet van medewerkers in de uitvoering.</p>	<p>Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de</p>

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
2B	Het opgavegericht werken tussen organisatieonderdelen te bevorderen om de verschillende beleidsterreinen dichter bij elkaar te brengen. Daarbij direct een probleemeigenaar aan te wijzen om te voorkomen dat problemen in de organisatie blijven rondgaan.	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
3A	Te zorgen voor een duidelijke verbinding tussen de beleidsmedewerkers van de organisatieonderdelen Ruimte en Maatschappelijke Ontwikkeling, en de gebiedsmanagers Veiligheid, de medewerkers Veiligheid in de wijken en de ketenpartners.	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
3B	Bij de gezamenlijke doelen en ambities op veiligheid en handhaving te investeren in de	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
	kennisoverdracht aan de uitvoerende medewerkers van Veiligheid in de wijken en aan keten partners en te investeren in de contacten met hen.	de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
3C	Te onderzoeken of de fijnmazigheid van de uitwerking van het IVP in jaarlijkse wijkveiligheidsprogramma's noodzakelijk is voor het behalen van de doelen en ambities uit het IVP.	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
4	Inzicht te geven in de wijze waarop bij de gestelde doelen en prioriteiten/ambities gekomen wordt tot inzet van middelen en capaciteit en welke prestaties en effecten geboekt worden.	Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		<p>eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.</p>
5	<p>Nadere afspraken met de raad te maken over de benodigde monitorings- en verantwoordingsinformatie over veiligheid en handhaving, bijvoorbeeld door het (gezamenlijk) opstellen van relevante indicatoren over prestatie-indicatoren over effecten, inzet en budget per ambitie uit het IVP.</p>	<p>Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.</p>
6	<p>De raad binnen 3 maanden door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.</p>	<p>Op 8 december 2020 is de Raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd als onderdeel van de 'rijke verantwoording'. In 2021 is een eerste verkenning gedaan/ training uitgevoerd met de methodiek 'Rijker verantwoord' binnen het project Aanpak Zuid onder begeleiding van een gespecialiseerd extern bureau. Het doel is om deze methodiek verder systemisch toe te gaan passen in het dagelijks werk en in de P&C cyclus. De infographic in de jaarrekening 2021 is daarvan al een (eerste) resultaat. Binnen de onlangs door de</p>

Titel	Tekst		Planning/Stand van zaken
			Raad vastgestelde nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en het nieuwe IVP zal het "Rijker verantwoord" systemisch worden toegepast om de effecten van het nieuwe beleid te meten.
Zo sterk als de zwakste schakel. Een onderzoek naar de informatieveiligheid in de gemeente Utrecht.	1	De benodigde maatregelen te nemen tegen de technische risico's die bekend zijn. En daarbij ook de uitkomsten van (interne en externe) pentesten van het rekenkameronderzoek te benutten.	De belangrijkste risico's zijn gekoppeld aan de vervanging van de werkplekken in het kader van Werken 3.0. Op dit moment is de uitrol van de laptops in volle gang, maar nog niet afgerond. Hierdoor kunnen de werkplekken op het stadskantoor nog niet worden verwijderd.
	2	Structureel te investeren in het bewustzijn van medewerkers over informatieveiligheid. Daarbij ook aandacht aan tijdelijke en externe medewerkers te besteden.	Het project bewustwording heeft in 2021 een groot aantal activiteiten georganiseerd en er zijn structurele middelen vrijgemaakt om dit te kunnen blijven continuëren en uitbreiden. Een belangrijk onderdeel is een bewustwordings-app. De aanbesteding bevindt zich momenteel in de fase van offerte beoordeling.
	3	De procedure voor het melden van beveiligingsproblemen en -incidenten zoveel mogelijk te structureren en verhelderen. Deze breed bekend te maken en (nogmaals) de urgentie ervan te benadrukken.	De procedures zijn opnieuw bekeken en bij de belangrijke stakeholders gepresenteerd en via Intranet verspreid. Daarnaast krijgen alle nieuwe medewerkers hier een welkomsmail over. In de toekomst willen we dit ook meenemen in de app die aanbesteedt wordt (zie 6.2).
	4	De beveiliging van gemeentelijke gebouwen te verbeteren om de toegang voor onbevoegden te voorkomen.	Vanuit informatiebeveiliging en fysieke beveiliging is gewerkt aan een dreigingsanalyse voor het stadskantoor zoals deze ook is gedaan voor het stadhuis. Deze is in concept gereed. Aan de hand van deze analyse worden maatregelen bepaalt.
	5	Het uitvoeren van de maatregelen in de roadmap te versnellen. Voor verdere maatregelen is het ook nodig om na te gaan of eerder getroffen maatregelen hebben gewerkt. Daarbij het extra geld voor gegevensbescherming en de uitbreiding van de DISO-capaciteit effectief in te zetten. Ook binnen de organisatieonderdelen te zorgen voor voldoende capaciteit.	We zien dat de financiële middelen en extra capaciteit vanuit het programma helpen om achterstanden aan te pakken. Desondanks zijn de middelen nog onvoldoende om de ambities waar te maken en mee te groeien met de toenemende vraag naar maatregelen en beheer.
	6	Alle benodigde risicoanalyses uit te voeren om een totaalbeeld op te kunnen maken van de huidige stand van de risico's. Daarbij de inzet van de extra DISO-capaciteit te benutten.	De extra capaciteit heeft ervoor gezorgd dat de achterstanden op de planning grotendeels zijn weggewerkt. We zien wel dat met het volwassener worden van de organisatie constant nieuwe applicaties en processen in beheer worden gebracht die ook weer geanalyseerd moeten worden. Hierdoor zijn we nog niet op de gewenste

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		100%. We hebben echter wel meer analyses uitgevoerd dan dat er ten tijde van het rekenkameronderzoek als noodzakelijk werden beschouwd.
	7 Het toezicht op en de technische beveiligingsmaatregelen voor informatieveiligheid in de thuiswerksituatie te verbeteren.	Zie antwoorden 6.1 en 6.2. De technische uitrol van Werken 3.0 loopt momenteel, maar is nog niet afgerond. Als gevolg daarvan zijn er nog belangrijke restrisico's. Daarnaast moeten we rond bewustwording nog de reeds eerder genoemde stappen zetten.
	8 De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gerealiseerd. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkameronderzoek de raad een plan van aanpak toegezonden. De Rekenkamer heeft daarop op 2 september 2021 een reactiebrief naar de raad en het college gezonden. In de reactiebrief meldt de Rekenkamer dat het plan van aanpak binnen de gestelde termijn van 6 weken na de raadsbehandeling door het college aan de raad is toegestuurd.
Grip op energietransitie. Een onderzoek naar de beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente bij concrete projecten.	1 Te zorgen voor een samenhangende visie en goede onderbouwing van de 50 à 60 projecten in het Uitvoeringsprogramma Energietransitie.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
	2 Meer aandacht te besteden aan monitoring en evaluatie, zodat de doeltreffendheid van de projecten beter inzichtelijk kan worden gemaakt.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
3	De doelen en prestatie-indicatoren van de projecten helder, eenduidig en toetsbaar (SMART) te formuleren.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
4	Ervoor te zorgen dat projectplannen alle benodigde onderdelen bevatten en het gemeentelijk format voor een projectplan toe te passen, of een onderbouwde keuze te maken om ervan af te wijken.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
5	Vast te stellen hoe invulling wordt gegeven aan participatie van burgers in de projecten van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie en op structurele wijze feedback van burgers te verzamelen.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
6	De informatie uit monitoring en evaluatie te benutten voor het bijstellen van de projecten in het uitvoeringsprogramma.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
7	Als gemeente richting burgers duidelijk te maken wat de gemeente kan betekenen voor bewonersinitiatieven die zich richten op de energietransitie.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
8	In samenspraak met de raad/woordvoerders energie vast te stellen hoe de informatievoorziening van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie eruit moet (komen te) zien.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad

Titel	Tekst	Planning/Stand van zaken
		wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.
9	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	In behandeling. Het college heeft naar aanleiding van het rekenkamerrapport op 8 maart een brief verzonden naar raad met daarin het plan van aanpak waarin staat hoe we aan de slag gaan met de aanbevelingen. We op drie manieren aan de slag. We gaan zorgen voor een samenhangende visie met bijbehorend beleid waarin alle programma's en projecten een plek hebben. Deze samenhangende visie noemen we de energievisie en deze wordt in Q4 2022 ter besluitvorming aangeboden. Tegelijkertijd willen wij het projectmatig werken voor de opgave energie systematischer, zichtbaarder en explicieter maken. Onderdeel hiervan vormt de verantwoordingscyclus. In de voortgangsrapportage die in Q2 2022 naar de raad wordt gestuurd, gaan we de eerste verbeteringen doorvoeren. En als laatste willen op systematische wijze burgerparticipatie toepassen en duidelijk maken wat bewonersinitiatieven vanuit de gemeente kunnen verwachten.

Voortgang opvolging Raadstoets

In de jaarstukken rapporteren wij de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht, voor zover nog niet afgerond.

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
Cultuur	1	Besteed in P&C-documenten aandacht aan relevante trends&ontwikkelingen in de sector (bijv. fair practice) a) Neem in de jaarrekening een beknopt samenvattend overzicht op van (de bevindingen van) uitgevoerde onderzoeken met relevante informatie over deze trends&ontwikkelingen b) Neem ook proactief informatie over trends&ontwikkelingen in de sector uit andere relevante bronnen op (zoals bijv. Utrecht marketing)	Verwerkt in verschillende P&C documenten.
	2	Voor het programma Cultuur wordt in september 2019 naar verwachting de nieuwe uitgangspuntennota vastgesteld. Dit gegeven én de vaststelling uit deze raadstoets dat (een deel van de) huidige	In september 2019 is de raad geïnformeerd over voorgestelde nieuwe doelstellingen en indicatoren: iBabs Online Deze zijn stapsgewijs aan de verschillende P&C-documenten toegevoegd, waarbij het toevoegen van grafieken en visualisaties nog in

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
		<p>doelstellingen/indicatoren beter kunnen, is een uitstekende aanleiding om de huidige gedefinieerde prestatie en effect indicatoren tegen het licht te houden en te vernieuwen. In deze raadstoets doen wij alvast de volgende suggesties voor nieuwe indicatoren:</p> <p>a. Het aantal afwijzingen op aanvragen van een incidentele subsidie, inclusief de reden (kwalitatief of uitputting budget) voor afwijzing</p> <p>b. Een overzicht van verstrekte incidentele subsidies (aan hoeveel unieke partijen)</p> <p>c. Het aantal gesubsidieerde amateurkunstinstituten en in hoeverre daar sprake is van volledige toekenning of korting op de subsidie, vanwege schaarste</p> <p>d. Een kwalitatieve update van (de focusgebieden) het Werkplan Ruimte voor creatieve Bedrijvigheid, d.m.v. een stoplichtrapportage (het is niet noodzakelijk ieder jaar te 'tellen' als er maar wel iedere jaar 'vertelt' wordt wat de ontwikkeling is.</p> <p>e. Een indicator die aansluit op de doelstelling van 'de beweging naar de wijken'</p> <p>f. Doelstelling en/ of indicatoren die aangeven hoe de stand van zaken is op de aanbevelingen vanuit de visitatiecommissie (bijv. de doelstelling van diversiteit t.a.v. sectoren/gebruikers/makers/ vormen)</p> <p>g. Het aantal instellingen dat onder verscherpt toezicht staat, inclusief genomen maatregelen</p>	ontwikkeling is.
	3	Bekijk of doelstellingen en streefwaarden nog ambitieus genoeg zijn. Geef een toelichting als een streefwaarde t.o.v. de nulmeting naar beneden wordt bijgesteld.	Streefwaarden zijn waar nodig naar boven aangepast. Geen van de streefwaarden t.o.v. de nulmeting is naar beneden bijgesteld.
Bereikbaarheid		In de raadstoets programma bereikbaarheid (21/M146) heeft de raad aanbevelingen gedaan voor de verbetering van het programma bereikbaarheid in de P&C-documenten.	Het merendeel van de aanbevelingen zijn overgenomen en onder andere zichtbaar in de jaarrekening 2021. Bij de komende eerste bestuursrapportage doen wij een voorstel voor het aanpassen van de doelenboom en de indicatoren. Daarnaast zullen wij op basis van de doorontwikkeling van de Monitor Mobiliteitsplan komende

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			jaren voorstellen doen voor de aanscherping van de indicatoren in de P&C documenten. De aanpassingen van de financiële systematiek zijn onderdeel van de herziening van de Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA). Voor de volledige planning en stand van zaken verwijzen wij naar de Raadsbrief van 15 februari 2022.
Ondersteuning op Maat	1	Doe een poging om meer te reflecteren op de mate waarin doelen zijn gerealiseerd. Probeer daarbij de hoeveelheid tekst over activiteiten en operationele werkzaamheden te verminderen en breng de informatie op het juiste aggregatieniveau voor de raad.	In deze jaarstukken staat, onder effectdoelstellingen en stelselindicatoren, in hoeverre de doelen zijn gerealiseerd. Ook zijn de teksten over activiteiten en operationele werkzaamheden korter dan voorgaande jaren en informatie op het aggregatieniveau voor de raad gebracht
Ondersteuning op Maat	2	Zorg dat in de jaarstukken ten minste wordt teruggekomen op die zaken die in de begroting zijn toegezegd.	In deze jaarstukken wordt systematisch teruggekomen op de zaken die zijn toegezegd in de begroting.
Ondersteuning op Maat	3	Geef voor ieder van de effectdoelen aan de hand van de stelselindicatoren (bereik, beschikbaarheid, en kwaliteit) zoveel mogelijk grafisch aan over hoeveel hulp het gaat en wat ontwikkelingen zijn ten opzichte van de vorige periode.	In Ondersteuning op Maat staan grafieken met het bereik in de afgelopen jaren en grafieken met beschikbaarheid en kwaliteit in 2021.
Ondersteuning op Maat	4	Breng in beeld wat de structurele effecten van corona kunnen zijn op het programma Maatschappelijke ondersteuning (WMO) en andere programma's en deze via de reguliere P&C- en beleidscyclus aan de raad voor te leggen.	De ontwikkelingen in het sociaal domein worden ingegeven door meerdere factoren, zoals de groei van de stad, de vergrijzing, de toegang tot Wet langdurige zorg, de ontwikkelingen in de medische zorg (denk aan de geestelijke gezondheidszorg of Krachtige basiszorg) én corona. In de reguliere P&C-cyclus, aangevuld met een interactieve sessie met de raad, geven wij duiding aan de ontwikkelingen en de mogelijke oorzaken daarvan, waaronder de effecten van corona. Daarbij opgemerkt dat er niet altijd een directe relatie tussen de ontwikkelingen en één oorzaak is te geven. We streven ernaar om dat wel zo veel mogelijk te doen.
Ondersteuning op Maat	5	Voorzie de raad van meer specificatie van de besteding van grote kostenposten (bijvoorbeeld beschermd wonen) bijvoorbeeld door de relatie met de taakvelden inzichtelijk te maken.	Een nadere specificatie van de grote kostenposten is beschikbaar in de digitale versie van de programmabegroting, via een doorklikmogelijkheid. Daar hebben wij in de toelichting op de verschillende begrotingsposten een nadere specificatie gegeven. Bij de kostenpost beschermd wonen is er geen nadere specificatie te

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			<p>geven van de kosten per zorgvorm. Door de taakgerichte bekostiging en de leidende principes (ruimte voor professional, doen wat nodig is en administratieve eenvoud) wordt dit in kostenzin niet apart bijgehouden. We krijgen inzicht in de besteding van de middelen middels de stelselindicatoren, zo volgen wij het bereik, (welke ontwikkeling zien wij in aantallen cliënten in de verschillende vormen beschermd wonen, beschermd verblijf en beschermd thuis) en de ontwikkeling in de wachttijden. Dit geeft een beter inzicht dan koppeling via taakvelden en is gerealiseerd in programma Ondersteuning op Maat.</p>
Ondersteuning op Maat	6	Informeert de gemeenteraad tussentijds door verschuivingen tussen onderdelen binnen het programma (aanscherping budgetrecht raad).	<p>Naast de reguliere P&C-cyclus, wordt de raad bij grote beleidsinhoudelijke wijzigingen, en daarbij mogelijk tussentijdse verschuivingen binnen de programma's, schriftelijk geïnformeerd. Dat blijven we doen.</p>
Ondersteuning op Maat	7	Maakt de sturing van het contractmanagement naar aanbieder inzichtelijk (vastgelegde en niet vastgelegde onderdelen) en waar de raad ruimte tot sturen heeft.	<p>Het sluiten van contracten gaat via inkoop of subsidietenders, en wordt vaak voorafgegaan door een inkoopstrategie of een nota van uitgangspunten. Hiermee worden de kaders door uw raad vastgesteld. De lijst met documenten waar we naar verwijzen in de begroting en jaarrekening is actueel.</p>
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed (voorheen Stedelijke Ontwikkeling)		Opvolgen aanbevelingen raadstoets	<p>In de Raadsbrief van 4 juni 2019 hebben wij aangegeven hoe wij opvolging geven aan de aanbevelingen uit de Raadstoets Stedelijke Ontwikkeling. Inmiddels zijn deze acties afgerond en hebben geresulteerd in het nieuw opgezette programma Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed (opgenomen vanaf Programmabegroting 2021 en Jaarstukken 2021). De nieuwe opzet en bijbehorende doelstellingen, prestatie- en effect indicatoren (waarbij bijvoorbeeld is aangesloten op het Meerjarenperspectief en de actuele Woonvisie) zijn door de raad vastgesteld bij de 1e Bestuursrapportage 2020</p>
Onderwijshuisvesting	1	De jaarrekening is op het punt van de (financiële) verantwoording over de onderwijshuisvesting en de in dat kader uitgevoerde projecten summier. In de jaarstukken wordt inhoudelijk en financieel verantwoording afgelegd over (uitvoering van) de projecten van het MPOHV. Geef duidelijk(er) aan in	<p>Op basis van deze aanbeveling wordt in de recente Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting voortaan een vergelijking opgenomen van de ruimtebehoefte van scholen en de gebouwcapaciteit. De samenvatting van deze analyse is een nieuwe indicator, die uw raad nu al in de P&C-documenten kan teruglezen.</p>

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
		hoeverre de (vertraging van) lopende projecten van invloed zijn op de actuele behoefte aan onderwijshuisvesting. Geef daarbij duidelijk (bijvoorbeeld door middel van een overzichtelijk kaartje met stoplichten) aan of gestelde doelen voor voldoende beschikbaarheid en spreiding van scholen bereikt worden en tegemoet komen aan de actuele groei van het aantal leerlingen.	<p>Bij deze analyse wordt vooruit gekeken, zodat te zien is of de totale ruimtebehoefte gefaciliteerd kan worden in de gebouwen die nu al beschikbaar zijn en de uitbreidingen die gepland staan. Als een vertraagde planning leidt tot een capaciteitsprobleem, wordt dat in de Voortgangsrapportage zichtbaar. We sturen op wijkniveau op een overcapaciteit van 12,5%, zodat er altijd bufferruimte in een wijk aanwezig is. Zo willen we capaciteitsproblemen in de toekomst zo veel mogelijk voorkomen.</p> <p>In de Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting en periodieke raadsbrieven over onderwijshuisvesting worden bovendien opleveringen van nieuwe schoolgebouwen, renovaties en uitbreidingen expliciet opgenomen, zodat uw raad zicht heeft op de resultaten die geboekt worden.</p>
Onderwijshuisvesting	2	Geconstateerd is dat de inhoudelijke samenhang tussen het overkoepelende investeringsprogramma zoals uitgewerkt in het MPOHV en de besluitvormings- en verantwoordingsmomenten in de P&C producten ontbreekt doordat documenten niet goed op elkaar aansluiten. Borg dat deze inhoudelijke samenhang verbetert door de verbinding tussen MPOHV en P&C producten duidelijker te maken.	In de informatiebijeenkomst voor raadsleden onderwijshuisvesting is dit specifiek ook aan de orde geweest. Aangegeven is dat we werken aan het versterken van de samenhang tussen het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) en de P&C-documenten. Daarbij kijken we expliciet naar hoe we voor uw raad de samenhang tussen de verschillende documenten kunnen verbeteren, zodat uw raad ziet dat het MPOHV en de P&C-documenten op elkaar aansluiten. Hierover ontvangt u uiterlijk in oktober een Raadsbrief.
Onderwijshuisvesting	3	De formulering dat "een aantal projecten" in 2019 te maken heeft gehad met vertraging in de start of de voortgang van projecten dekt –zo blijkt uit het onderzoek– niet de lading, aangezien deze vertraging op driekwart van de 65 projecten in uitvoering van toepassing blijkt te zijn. Het verdient aanbeveling dit duidelijker te benoemen in de jaarstukken.	We gaan zorgvuldig om met het rapporteren van eventuele vertragingen van projecten in de jaarstukken. Dit doen we overigens ook bij de eerste en tweede Bestuursrapportage, zodat uw raad ook tussentijds geïnformeerd wordt over veranderingen in de planning. Om vollediger te zijn, wordt sinds de raadstoets ambtelijk niet alleen met een financieel oogpunt naar de financiële planning gekeken, maar doen we dat integraal. Daardoor kunnen we eerder veranderingen in de planning signaleren en aan uw raad rapporteren.
Onderwijshuisvesting	4	Vanaf 2021 zullen (conform onderwijsboom) nieuwe doelstellingen rondom (o.a.) het programmaonderdeel Onderwijshuisvesting vastgesteld	Omdat het niet mogelijk is om de oude indicatoren in te vullen (zoals ook is aangegeven bij de desbetreffende P&C-documenten), hebben we zo snel mogelijk de oude indicatoren vervangen door

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
		worden en hierbij ook de bestaande set aan indicatoren worden herzien. Het verdient aanbeveling de huidige prestatie-indicatoren die niet zijn ingevuld ten behoeve van de raad wel in te vullen zolang nieuwe prestatie-indicatoren nog niet beschikbaar zijn.	nieuwe indicatoren.
Onderwijshuisvesting	5	De raad heeft belang bij duidelijke indicatoren die hen in staat stelt om goed te kunnen sturen op de geleverde prestaties. Het verdient aanbeveling dat het college de raad betreft bij het meedenken over de nieuw op te stellen effect- en prestatie-indicatoren op het gebied van OHV. Dit bevordert het toekomstig gebruik van deze indicatoren.	Bij het behandelen van de raadstoets was het voorstel voor nieuwe effect- en prestatie-indicatoren al af. Om te voorkomen dat uw raad nog een jaar P&C-documenten zou ontvangen zonder effect- en prestatie-indicatoren, hebben we ervoor gekozen om die wijziging door te zetten. Daarmee bieden we uw raad de benodigde sturingsinformatie. Uw raad kan bij de Voorjaarsnota indicatoren wijzigen of toevoegen. Uiteraard gaan we graag met uw raad in gesprek om te verkennen of we aanvullende indicatoren kunnen ontwikkelen, of indicatoren moeten bijstellen.
Onderwijshuisvesting	6	Voorzie de raad tijdig van een betere inschatting van zaken met betrekking tot significante afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel wanneer deze positief als negatief zijn.	Zoals ook al bij aanbeveling 3 is toegelicht, rapporteren we sinds de raadstoets zorgvuldig over veranderingen in de (financiële) planning. De 1e en 2e Bestuursrapportage worden daar voor gebruikt. Juist door niet alleen met een financiële bril naar de planning te kijken, maar integraal, kunnen we veranderingen eerder signaleren en rapporteren. Daardoor kunnen we ook beter anticiperen op financiële wijzigingen.
Onderwijshuisvesting	7	Een goede samenwerking met scholen en schoolbesturen is van essentieel belang voor het kunnen realiseren van de onderwijshuisvestingsdoelen. Er kan meer expliciet worden aangegeven op welke wijze deze samenwerking thans functioneert en door genomen maatregelen wordt verbeterd. Overweeg hiervoor een of meerdere prestatie-indicatoren op te stellen.	Eén van de nieuwe indicatoren heeft betrekking op de samenwerking met de Utrechtse schoolbesturen. We werken aan een plan om deze indicator structureel meetbaar te maken. Daarbij kijken we verder dan het verzamelen van een beoordelingsscore. Door middel van de Voortgangsrappportage onderwijshuisvesting kunnen we een uitgebreidere analyse delen van de samenwerking. Naar verwachting kunnen we begin 2022 deze meting structureel gaan uitvoeren. Voorbeelden om de samenwerking te verbeteren (en het Utrechts sturingsmodel in de praktijk te brengen) zijn dat we een nieuwe overlegstructuur hebben afgesproken, waarbij we niet alleen operationeel in contact staan met de schoolbesturen, maar ook

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			<p>twee keer per jaar met alle schoolbesturen naar beleidsontwikkeling, gebiedsontwikkeling en een wijkgerichte aanpak kijken. Daarnaast werken we aan het verbeteren en automatiseren van onze processen, waarbij we toe willen werken naar een gezamenlijke database met alle schoolgebouwen en gegevens, die ook toegankelijk is voor de schoolbesturen.</p>
Onderwijshuisvesting	8	De investeringsstaat Onderwijshuisvesting (geheime bijlage) is erg gedetailleerd, ingewikkeld (voor raadslid) en moeilijk te relateren aan de staat van baten en lasten in de jaarstukken. Maak deze staat beter inzichtelijk voor de raad, bijvoorbeeld door (grote) afwijkingen eruit te lichten en nader toe te lichten.	<p>Het blijkt in de praktijk lastig om aan de hand van een omschrijving van een project de projectinformatie terug te vinden in de verschillende documenten die uw raad ontvangt. We verkennen op dit moment of het mogelijk is om te werken met unieke nummers, waardoor de projecten uit de investeringsstaat direct terug te vinden zijn in andere P&C-documenten, het MPOHV en de Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting.</p> <p>Daarnaast zorgen we bij de Programmabegroting 2022 en verder voor een toelichting hoe de investeringsstaat en de projecten in de geheime financiële bijlage bij de jaarlijkse Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting op elkaar aansluiten.</p>
Onderwijshuisvesting	9	Het advies is om het college van burgemeester en wethouders te vragen in het eerstvolgende P&Cdocument, bijvoorbeeld de begroting 2021, aan te geven wat de achterliggende redenen zijn dat de gemeente Utrecht behoorlijk hogere uitgaven heeft voor huisvesting onderwijs ten opzichte van de 100.000+ gemeenten.	<p>Hiervoor zijn drie hoofdoorzaken aan te wijzen: De gemeente Utrecht is een van de snelst groeiende gemeenten in Nederland. Groei leidt tot hogere uitgaven voor onderwijshuisvesting dan wanneer de inwoneraantallen van een gemeente stabiel blijven. In een groeisituatie is een gemeente immers niet alleen verantwoordelijk voor vervanging en/of renovatie, maar ook voor uitbreiding (bestaande wijken) en nieuwbouw (nieuwe wijken). De keuze die we in Utrecht hebben gemaakt om te verdichten en in te breiden leidt tot hogere kosten voor het inpassen van maatschappelijke voorzieningen, zoals onderwijs. Een schoolgebouw komt in nieuwe woonwijken vaak in de plint van een groter bouwblok. Op andere plekken zien we dat de bouwkvavels daardoor ook specifieker worden, bijvoorbeeld als gevolg van hoogteverschil heeft of een bijzondere vorm. De gemeente Utrecht heeft een Verordening huisvesting scholen waar hogere normen zijn vastgelegd dan landelijk de norm is. We</p>

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			investeren bijvoorbeeld in renovaties, of het vergroenen van schoolpleinen. Ook hanteren we een kortere verwijfsafstand voor primair onderwijs (1.000 meter) dan landelijk gebruikelijk is (2.000 meter of verder). We zijn trots op deze Utrecht ambities, omdat dit op lange termijn ten goede komt aan de kwaliteit van het onderwijs in onze stad. Maar dat heeft uiteraard wel gevolgen voor de omvang van de financiële middelen die nodig zijn om deze ambities te realiseren.
Onderwijshuisvesting	10	Borg dat de nog niet (geheel) opgevolgde aanbevelingen uit eerdere raadstoetsen alsnog geïmplementeerd worden (zie bijlage 1 voor een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot alle eerder gedane aanbevelingen)	De algemene aanbevelingen die in vorige raadstoetsen zijn gedaan, hebben grotendeels betrekking op het concretiseren van de indicatoren en de teksten korter en concreter te maken. In de uitvoering van de aanbevelingen 1 tot en met 9 zijn daarom veel van deze algemene aanbevelingen meegenomen.
Vastgoed	1	De jaarrekening is op het punt van vastgoed summier. Door middel van het Meerjaren Perspectief Utrecht Vastgoed wordt het inzicht aanzienlijk vergroot. Advies: verhelder in de paragraaf kapitaalgoederen de samenhang van vastgoed in de diverse begrotingsprogramma's.	Beantwoord in Raadsbrief Reactie raadstoets Vastgoed . In het Meerjaren Perspectief Utrecht Vastgoed (MPUV) 2020 – deze ligt buiten de scope van het raadsonderzoek - is dit naar ons oordeel reeds al goed doorgevoerd. Door middel van het MPUV geven wij inzicht over de beleidsprogramma's heen en schetsen wij de samenhang van al het gemeentelijk vastgoed in de diverse begrotingsprogramma's. Dat willen wij verder continu verbeteren en verstevigen in de komende MPUV's (zie ook hoofdstuk 3 MPUV 2020).
	2	Vanaf 2021 worden nieuwe doelstellingen rondom het Vastgoedprogramma vastgesteld. Advies: wijzig na vaststelling hiervan ook de prestatie- en effectindicatoren in de P&C-documenten en betrek de raad hierbij.	Beantwoord in Raadsbrief Reactie raadstoets Vastgoed . Dit verzoek nemen wij over. In de eerste berap 2020,(blz. 58 e.v.) stellen wij reeds een aantal aanpassingen voor van de indicatoren in het programma Utrechts Vastgoed. Wij hebben in het MPUV 2020 voorgesteld dat verder en uitgebreider te doen in het MPUV op een overzichtelijke wijze over alle begrotingsprogramma's waarin gemeentelijk vastgoed opgenomen is en niet alleen bij het begrotingsprogramma Utrechts Vastgoed. Daarmee ontstaat er voor uw raad een totaal beeld van het gemeentelijk vastgoed onafhankelijk naar welk begrotingsprogramma het afrekent. Zoals aangegeven bij de bespreking in de gecombineerde commissievergadering van 23 juni

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			jl. is ons inziens het MPUV daarvoor het meest geschikte document.
	3	Bij vastgoed vindt meting van klanttevredenheid en bezetting plaats. Advies: verbeter de methode van uitvragen, het inzicht in de doelgroepen, inzicht in de belangrijkste klachten en doelgroepen die mogelijk niet bereikt worden. Afgrenzing tussen tevredenheid over het vastgoed en tevredenheid over de aangeboden lessen/diensten is complex en kan beter.	Beantwoord in Raadsbrief Reactie raadstoets Vastgoed . Dit verzoek hebben wij al overgenomen. In het MPUV 2020 hebben wij aangegeven, dat wij de meting van klanttevredenheid continu willen blijven verbeteren. We verbeteren de digitale vindbaarheid en informatievoorziening. We maken de klanttools gebruiksvriendelijker. We verkorten de responstijd. In 2020 zullen we vaker onze (potentiële) klanten opzoeken. Wij gaan in gesprek met buurtbewoners, zelfstandige ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties om de wensen, behoefte en belemmeringen te inventariseren. Dit doen we onder andere door onderzoeksvragen te stellen en rondetafelsessies te organiseren. De resultaten hiervan vindt uw raad terug in de volgende MPUV's.
	4	Verbeter de sturing en verantwoording op investeringskredieten Vastgoed (uitbreiding en vervanging) in relatie tot de raad. Belangrijke investeringsbesluiten worden soms impliciet genomen, afwegingen rondom investeringen over de programma's heen zijn niet helder, rondom vervangingsinvesteringen is de besluitvorming niet helder, bij vrijvallende kapitaallasten is de raad minimaal betrokken om mee te sturen op de inzet en kredietoverschrijdingen komen in de verantwoordingsstukken niet helder naar voren.	Beantwoord in Raadsbrief Reactie raadstoets Vastgoed . Dit verzoek nemen wij over. Door middel van de voortgangsmelding en bijsturing op de Nota Kapitaalgoederen (NKG) jaarlijks in het MPUV op te nemen, nemen wij uw raad mee in de aanstaande investeringsplannen (in de komende 4 a 10 jaar). De NKG biedt vooruitzicht een, investeringsprognose en is daarmee niet besluitvormend. Uw raad kan of bij behandeling van het MPUV richting geven of desgewenst bij de vaststelling van de investeringsstaat bij de Programmabegroting beslissen om iets anders te willen. In de bijlage bij deze brief geven wij al een verbetering, namelijk een uitgebreidere toelichting bij de voorgestelde wijzigingen van de investeringen in de eerste bestuursrapportage.
	5	Verbeter de sturing en verantwoording op reserves rondom vastgoed. In de jaarrekening zijn mutaties opgenomen die niet vooraf door de raad zijn geautoriseerd.	Beantwoord in Raadsbrief Reactie raadstoets Vastgoed . Dit verzoek nemen wij over. We verbeteren de sturing en verantwoording op reserves, per reserve maken we beter inzichtelijk hoe de stortingen en onttrekkingen gedaan worden en dat leggen wij uw raad voor bij het eerste volgende cyclusmoment met integrale afweging.

Programma	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
	6	In de begrotingssystematiek wordt gewerkt met interne huuropbrengsten en doorbelastingen. Hierdoor ontstaan soms technische verschillen die het inzicht niet vergroten en foutgevoelig lijken te zijn. Advies is om te bezien welke alternatieven in den lande hiervoor aanwezig zijn.	Dit verzoek nemen wij over. Wij zijn bereid de alternatieven in den lande te onderzoeken. Wij zullen uw raad informeren medio 2022 over mogelijk hanteerbare alternatieven.
	7	Borg dat de nog niet (geheel) opgevolgde aanbevelingen uit eerdere raadstoetsen alsnog geïmplementeerd worden, zie bijlage 1 voor een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot alle eerder gedane aanbevelingen.	Beantwoord in Raadsbrief Reactie raadstoets Vastgoed . Wij nemen de aanbevelingen serieus en laten in elk document verbeteringen zien. Verbetering van de P&C-instrumenten gaat stapsgewijs. Moeilijkheid daarbij is dat aanpassingen in de cyclusedocumenten pas aan het eind van de cyclus zichtbaar worden in de jaarrekening. Bijv. een verbetering in de Programmabegroting 2020 (najaar 2019) wordt pas zichtbaar in de Jaarstukken 2020 (voorjaar 2021).

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van lasten en baten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Balans	Overzicht van activa en passiva (bezittingen en schulden) van een organisatie op een bepaald moment.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Baten-lastenstelsel	In dit stelsel worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan het tijdvak waarin het verbruik van goederen en diensten plaatsvindt en de baten ontstaan. Dit maakt het mogelijk om de integrale kosten en opbrengsten af te leiden uit de administratie en leidt daarmee tot een doelmatiger beheer.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Bestuursrapportage	De eerste bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. De tweede bestuursrapportage wordt gelijktijdig met de programmabegroting uitgebracht. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen signaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
BTW-Compensatiefonds	Sinds 2003 geldt voor de gemeenten een BTW-regime. Het BTW-compensatiefonds is ingesteld om de verschillen tussen de verlaging van de programmabegroting en die van het Gemeentefonds te egaliseren, opdat de invoering van het BTW-regime budgettair neutraal verloopt.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die de uitkomst van de programmabegroting per saldo niet beïnvloedt.
Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en –jaarstukken.

Begrip	Omschrijving
Controleverklaring	Schriftelijke mededeling van de accountant waarin deze een oordeel geeft over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de (financiële) verantwoording.
Coronavirus	Dit is een groep van virussen die tot luchtweginfecties kunnen leiden bij mensen en dieren. De meeste coronavirussen leiden bij besmetting, net als rhinovirussen, tot een gewone verkoudheid. Over het algemeen veroorzaken ze verkoudheid in de winter en vroeg in de lente. In 2020 heeft dit virus geleid tot een pandemie die voort duurde tot in 2021.
Creditrating	Een creditrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van bedrijven, financiële instellingen of overheden. De rating wordt uitgedrukt op een schaal van AAA (top kredietwaardig) naar D (faillissement). Deze oordelen worden afgegeven door internationaal erkende ratingbureaus als Standard en Poor's (S&P) en Moody'
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de burger worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en afvalinzameling); de mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.
Garantie	Zekerheidstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.
Interbestuurlijk Toezicht	Komt voort uit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) en heeft als doel om de horizontale verantwoording, van gemeentelijke medebewindstaken, tussen de gemeenteraad en het college van B en W te versterken en de verticale toezichtdruk door de Provincie en het Rijk te verminderen.

Begrip	Omschrijving
Integratie-uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging van gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde lasten en baten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoed	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
(kortlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
(langlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht daarin wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Nationale Hypotheekgarantie (NHG)	De Nationale Hypotheek Garantie (NHG) is een garantie op hypotheek tot 245.000 euro. Met de NHG leent u veilig. Is bij verkoop van uw woning de opbrengst onvoldoende om uw hypotheek af te lossen? Dan neemt de NHG de restschuld van u over. Ook krijgt u korting op uw hypotheekrente.
Nominale begroting	De raming van lasten en baten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Nominale compensatie	De compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap op, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.

Begrip	Omschrijving
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Payer Swap	Een swap is een financieel product waarbij renteverplichtingen worden geruild ter bescherming tegen renterisico's. Indien daarbij een variabele renteverplichting wordt geruild voor een te betalen vaste rente is sprake van een payer swap. Met een payer swap dekt men zich in tegen een rentestijging.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte lasten en baten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Overzicht van lasten en baten	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Technische wijziging	Een wijziging van de begroting die ofwel beleidsarm is of een administratieve verwerking van een al genomen besluit.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering. Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat het treasurystatuut regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie over de treasury.
Treasurystatuut	Zie programmaverantwoording.
Verantwoording	Project dat tot doel heeft de verantwoordings- en controle-informatie van de gemeente aan het Rijk te stroomlijnen en te vereenvoudigen/verminderen. Per specifieke uitkering is geen aparte controleverklaring meer vereist. Volstaan kan worden met de jaarrekening, met daarbij gevoegd een bijlage met een aantal gegevens per specifieke uitkering.
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	

Begrip	Omschrijving
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Verplicht deel reserve	Middelen worden als verplicht aangemerkt indien sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting richting derden. Een dergelijke verplichting bestaat wanneer er met derden afspraken zijn gemaakt over de besteding van middelen in een juridisch bindende wijze zoals een contract, opdracht of schriftelijke bevestiging. Het bestaan van concrete plannen of een bestemming van (een deel van) de middelen ter dekking van bijvoorbeeld onderdelen van het coalitieakkoord, zijn niet aangemerkt als juridische verplichting zolang er geen afspraken met derden zijn vastgelegd.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Bewonerssamenenvatting verantwoording 2021

De gemeente Utrecht investeert in een gezonde en leefbare stad. In 2021 stond veel in het teken van corona. De gemeente werkte intensief aan het zoveel mogelijk beperken van de gevolgen hiervan. In 2021 kwam meer geld binnen dan is uitgegeven, onder andere doordat een aantal projecten en investeringen door corona niet door kon gaan. Daarnaast heeft de gemeente aan het eind van het kalenderjaar nog geld van het rijk ontvangen. Het positieve verschil van € 54,6 miljoen wordt vanaf 2022 alsnog uitgegeven aan projecten in de stad. Deze samenvatting laat zien wat we in 2021 hebben gedaan en hoeveel geld dat heeft gekost.

Highlights 2021

Met het **Initiatievenfonds** zijn 908 initiatieven van Utrechters ondersteund.

Door corona moesten mensen langer wachten op **producten van burgerzaken**, zoals een paspoort of rijbewijs.

Er zijn **2900 woningen in aanbouw** genomen, waarvan de helft in het betaalbare segment.

De **Transitievisie Warmte** is vastgesteld. Hierin is een plan voor de stad uitgewerkt om voor het jaar 2050 aardgasvrij te zijn.

Er zijn minder **leningen** aangevraagd bij het **energiefonds** dan verwacht.

Voor de **herinrichting** van het **Malieblad** zijn de parkeervisie, de module betaald parkeren en de parkeernorm vastgesteld.

De **herinrichting** van de **Amsterdamsestraatweg** is vertraagd.

Het **aantal bijstandsuitkeringen** is met 4,6% gedaald.

Het is niet gelukt om voldoende **werkplekken** te regelen voor mensen die alleen in een veilige, aangepaste omgeving kunnen werken.

Het centrale **aanmeldbeleid** voor het **basis-onderwijs** ging van start.

Het aantal **wachtenden** bij specialistische **jeugdhulp** daalde sterk door de extra inzet van de instellingen KOOS en Spoor030.

Het lukte niet de **wachtlijsten Basiszorg** bij de Buurtteams weg te werken. Dit kwam door een toename in de vraag van deze zorgvorm en een toename in de vraag naar individuele begeleiding.

Er werd gestart met een **offensief** tegen de ondermijnende effecten van **drugsgelateerde criminaliteit**.

De groeiende problematiek van **digitale veiligheid en -weerbaarheid** (cybercriminaliteit) kon minder het hoofd worden geboden dan nodig.

Het **Stadsakkoord Toegankelijkheid** werd ondertekend. Hierin is vastgelegd dat partijen samen verbeteringen doorvoeren waar Utrechters met een beperking echt iets van merken.

Niet alle **zwemlessen** gingen door vanwege de lockdowns en omdat er minder zweminstructeurs beschikbaar waren.

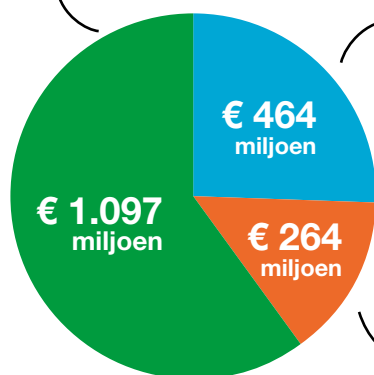
We hebben samen met bewoners de stad verder **vergroend**, van geveltuinten en groene daken tot groene buurtpleinen.

We hebben het **groen** minder goed kunnen **onderhouden** dan we wilden.

Inkomsten 2021: € 1.825 miljoen

Waar komt het geld vandaan?

Het Rijk, de provincie en andere overheden

Overige inkomsten: Dividenden en rente, grond-exploitaties, huren en overige (investerings)bijdragen en reserves

Lokale heffingen: Onroerendezaakbelasting, rioolbelasting, parkeerbelasting, toeristenbelasting, etc.

Uitgaven 2021: € 1.771 miljoen

Waar geeft de gemeente het geld aan uit?

€ 966 miljoen

Utrecht, plek voor iedereen:

Onderwijs, economie, cultuur, activering en armoede, gezonde samenleving, welzijn, sport en veiligheid

Utrecht, gezonde groei voor iedereen:

Ruimtelijke ontwikkeling en wonen, mobiliteit, energie en circulaire economie, gezonde leefomgeving

€ 491 miljoen

€ 314 miljoen

Utrecht, kracht van iedereen en de organisatie:

Initiatieven en participatie, wijken, publieksdienstverlening en de bedrijfsvoering

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	2680
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	4.2
Titel	Resultaatbestemming 2021
Behandelend ambtenaar	Cora Bakker
Telefoon	163604
E-mail	cora.bakker@utrecht.nl
Datum collegebesluit	19 april 2022
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	16 juni 2022

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Resultaatbestemming 2021

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Simcha Anker
Kenmerk	9954838
Vergaderdatum Raad	16 juni 2022
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Resultaatbestemming 2021 vast te stellen waarin het financiële resultaat van 2021 wordt verwerkt en wordt vastgesteld op welke wijze middelen worden overgeheveld naar 2022

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

In de Resultaatbestemming 2021 wordt voorgesteld hoe het financiële resultaat over 2021 wordt verwerkt. Daarnaast wordt voorgesteld welke middelen via de algemene dekkingsreserve worden overgeheveld naar 2022.

Context

Aanleiding

Het boekhoudkundig resultaat van de jaarstukken 2021 bedraagt 54,573 miljoen euro. In de resultaatbestemming 2021 worden voor een bedrag van € 47,4469 miljoen euro voorstellen gedaan om het resultaat over te hevelen naar 2022 of te onttrekken aan of te storten in bestemmingsreserves.

De resultaatbestemming bestaat uit twee delen: 1. beleidsrelevante en 2. technische bestedings- en dekkingsvoorstellen. De voorstellen zijn in de bijlage voorzien van een beslispunt en onderbouwing, ter verbetering van het inzicht in de gemaakte keuzes.

Het resultaat van 7,104 miljoen euro dat resteert na deze bestedings- en dekkingsvoorstellen blijft in de algemene reserve en wordt betrokken bij de herijking van het financiële beeld 2022-2026 voor de Programmabegroting 2023.

Juridische context

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen, het zogenaamde budgetrecht.

Beoogd effect

Door het vaststellen van de resultaatbestemming, worden budgetten doorgeschoven om alsnog uitvoering te geven aan voorgenomen beleid en vallen middelen vrij ten gunste van het resultaat.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Programmabegroting 2021 en bijbehorende wijzigingen.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Resultaatbestemming 2021 vast te stellen waarin het financiële resultaat van 2021 wordt verwerkt en wordt vastgesteld op welke wijze middelen worden overgeheveld naar 2022.
Argumenten	
1.1	<p><u>Met de vaststelling van de resultaatbestemming wordt het boekhoudkundig resultaat 2021 bestemd en het vrij besteedbare resultaat bepaald.</u></p> <p>De Utrechtse spelregels met betrekking tot resultaatbestemming, worden ook wel de bestedings- en dekkingsvoorstellen genoemd, deze gaan over:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Resterende budgetten</i> Budgetten voor incidentele programma's of projecten kennen niet altijd een voorspelbaar kostenverloop. Indien project- of programmadoelstelling nog niet is gerealiseerd en er resteert nog budget dan worden deze via de resultaatbestemming doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar.- <i>Stortingen in reserves conform het doel van de reserve.</i> Reserves worden gevormd om te sparen voor een specifiek doel, om bepaalde kosten/opbrengsten over jaren heen te egaliseren of om eenmalige bijdragen ten behoeve van investeringen die afgeschreven dienen te worden meerjarig beschikbaar te houden (vaste activa reserves)- <i>Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve.</i> Er wordt onttrokken aan een reserve als er uitgaven zijn gedaan in de exploitatie waar geen exploitatiebudget voor is maar waar wel een bestemmingsreserve/ egalisatiereserve voor is.

	Het saldo dat na de resultaatbestemming resteert valt vrij in het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat. Dit saldo wordt betrokken bij de eerstvolgende integrale afweging van beleidskeuzes.
Kanttelingen/Risico's	
	<u>Het resultaat over 2021 en de bestedings- en dekkingsvoorstellen is hoger dan verwacht</u>
	In 2021 zijn stappen ondernomen om het verschil tussen begroting en realisatie te verkleinen. Hierin is echter nog steeds verbetering mogelijk. Er wordt nog steeds een flink aantal budgetten via de resultaatbestemming naar 2022 overgeheveld. Het risico is aanwezig dat een boeggolf ontstaat: het inhalen van projecten uit 2021 komt boven op de reeds bestaande ambities die moeten worden uitgevoerd in 2022. In 2022 zal daarom extra aandacht worden besteed aan de haalbaarheid van deze projecten te realiseren doelen en middelen. In de tweede bestuursrapportage 2022 zal hierover gerapporteerd worden.

Financiën

Door het vaststellen van de resultaatbestemming, worden budgetten binnen het programma doorgeschoven en blijft € 7,104 miljoen euro vrij te bestemmen resultaat in de algemene reserve. Dit bedrag wordt betrokken bij de herijking van het financiële beeld 2022-2026 voor de Programmabegroting 2023.

Vervolg

Op basis van de integrale afweging over het financieel beeld en dit raadsbesluit over de bestedings- en dekkingsvoorstellen wordt de Programmabegroting 2023 opgesteld.

Participatie

Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie

Geen specifieke communicatie voorzien

Niet-Referendabel

Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Resultaatbestemming 2021

Bijlagen informatief

-

Resultaatbestemming 2021

In deze bijlage geven wij het boekhoudkundig resultaat over 2021 weer en doen wij voorstellen voor verrekeningen met bestemmingsreserves en het meenemen van in 2021 niet uitgegeven programma- en projectgelden naar 2022. De Utrechtse spelregels met betrekking tot de resultaatbestemming (bestedings- en dekkingsvoorstellen) gaan over:

- **Resterende incidentele budgetten**
Budgetten voor incidentele programma's of projecten kennen niet altijd een voorspelbaar kostenverloop. Indien project- of programmadoelstellingen nog niet zijn gerealiseerd en er resteert nog budget dan worden deze via de bestedingsvoorstellen doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar.
- **Stortingen in reserves conform het doel van de reserve**
Reserves worden gevormd om te sparen voor een specifiek doel, om bepaalde kosten en opbrengsten over jaren heen te egaliseren of om eenmalige bijdragen ten behoeve van investeringen die afgeschreven dienen te worden meerjarig beschikbaar te houden (vaste activa reserves).
- **Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve**
Er wordt onttrokken aan een reserve als er uitgaven zijn gedaan in de exploitatie waar geen exploitatiebudget voor is maar waar wel een bestemmingsreserve/egaliseringsreserve voor is.

Samenvatting

De afgelopen twee jaar heeft de coronacrisis ons leven vergaand beïnvloed. De (financiële) gevolgen van deze crisis zullen nog lang merkbaar zijn. Dit geldt ook voor de oorlog in Oekraïne. Beide crises raken onze economie en hebben hierdoor een grote impact op onze eigen begroting, zowel aan de kostenkant als aan de inkomstenkant.

We kiezen daarom voor grote terughoudendheid bij het bestemmen van de beschikbare middelen.

De technische voorstellen hebben een negatief effect op het nog te bestemmen resultaat. Dit wordt met name veroorzaakt doordat we resultaat toevoegen aan vaste activareserves en egaliseringsreserves. Dit is echter in overeenstemming met de afgesproken systematiek voor deze reserves.

De beleidsrelevante voorstellen betreffen overheveling van aan het einde van het jaar ontvangen Rijksmiddelen voor specifieke doeleinden en overheveling van budgetten van projecten of activiteiten die voor dit doel gereserveerd moeten blijven, omdat de uitgaven onvermijdelijk of reeds verplicht zijn. Corona heeft mede gezorgd dat projecten zijn vertraagd. Om zoveel mogelijk ruimte te creëren bij de integrale afweging van het financiële beeld 2022-2026 in relatie tot de financiële effecten van de coronacrisis, zijn de beleidsrelevante voorstellen zoals voorgaande jaren precies getoetst.

Na deze bestedings- en dekkingsvoorstellen resteert er gemeentebreed nog te bestemmen resultaat van 7,104 miljoen euro. Dit bedrag is vrij besteedbaar en wordt betrokken bij de actualisatie van het financiële beeld bij de integrale afweging van het financiële beeld 2022–2026 bij de VJN 2022.

Boekhoudkundig resultaat 2021 **54.573**

Beleidsrelevante voorstellen	-42.925
Technische voorstellen	-4.544

Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat **7.104**

*getallen x € 1.000,-

Hierna worden programma de bestedings- en dekkingsvoorstellen weergegeven, in twee categorieën: beleidsrelevante voorstellen en technische voorstellen.

A. Beleidsrelevante bestedings- en dekkingsvoorstellen

De beleidsrelevante voorstellen zijn voorzien van een beslispunt en onderbouwing, ter verbetering van het inzicht in de gemaakte keuzes:

- Alle incidentele budgetten, die voor een specifiek doel beschikbaar zijn gesteld, die worden overgeheveld naar 2022.
- Incidentele voordelen op een programma, ter dekking van incidentele nadelen binnen hetzelfde programma.
- Alle stortingen in de reserves, anders dan benoemd in onderstaande paragraaf B, technische bestedings- en dekkingsvoorstellen, maar wel op grond van een besluit van de gemeenteraad.

De beleidsrelevante voorstellen zijn door een precieze toetsing, zoals dat ook in de voorgaande jaren is gebeurd, beoordeeld om zodoende zoveel mogelijk ruimte te creëren bij de integrale afweging van het financiële beeld 2022–2026.

Budgetten:

- Zijn niet door derden beschikbaar gesteld met een specifiek bestedingsdoel.
- Dienen niet als dekking voor een knelpunt.
- Zijn (nog) niet juridisch verplicht zijn ten opzichte van derden.

Voorstellen die hieraan niet voldoen zijn niet opgenomen in de resultaatbestemming.

B. Technische bestedings- en dekkingsvoorstellen

- Stortingen/Onttrekkingen in/uit vaste activareserves.
- Onttrekking uit bestemmingsreserves conform doel van de reserve.
- Mutatie grondexploitatie reserves.
- Stortingen in risicoreserves, mits deze het maximum niet te boven gaat.
- Egalisatie van tarieven en leges via de reserve.

Programma	Boekhoudkundig resultaat	Totaal B&D- voorstellen	Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat
Bewoners en Bestuur	3.908	-1.398	2.510
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen & Erfgoed	8.240	-9.377	-1.137
Duurzaamheid	460	-310	150
Bereikbaarheid	2.392	-2.911	-519
Openbare Ruimte en Groen	10.131	47.498	2.633
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	1.188	-375	813
Werk en Inkomen	10.995	-6.270	4.725
Onderwijs	4.540	-3.457	1.083
Ondersteuning op Maat	4.002	0	4.002
Samenleven en Sport	4.902	-649	4.253
Volksgezondheid	63	0	63
Veiligheid	739	-246	493
Cultuur	5.426	-5.243	183
Utrechts Vastgoed	-2.727	-202	-2.929
Algemene middelen	-5.032	-4.819	-9.851
Overhead	5.346	-4.715	631
Totaal	54.573	-47.469	7.104

Getallen x € 1.000,-

A. Beleidsrelevante bestedings- en dekkingsvoorstellen

Onderstaand pers programma de voorstellen die beleidsrelevant zijn. Per programma staat er een tabel met een overzicht van de beleidsrelevante bestedings- en dekkingsvoorstellen. Op een totaalregel staan de gevolgen van de technische en uitgestelde voorstellen, dit om het integrale beeld per programma weer te geven. De technische voorstellen worden in een aparte paragraaf kort toegelicht. Onder de tabel staat steeds een beslispunt en een onderbouwing.

Bij de beleidsrelevante voorstellen liggen er enerzijds verplichtingen onder de bedragen, anderzijds houdt het werk aan het einde van het jaar niet op. Het beleid en daarmee samenhangende taken gaan door.

Bewoners en bestuur

Boekhoudkundig resultaat	3.908
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Project staatsloosheid	-331
Weerbare overheid	-50
Huwelijksplanner	-92
De bijdrage van de waterschappen voor de waterschapsverkiezing	-60
Viering Utrecht 900 (jaar)	-330
Gemeenteraadsverkiezingen	-100
Projectbudget IF	-260
Gemeenteraadsverkiezingen onderdeel Collegewissel	-110
Studenteninschrijving	-65
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-1.398</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	2.510

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 1

0,331 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van project staatsloosheid.

Onderbouwing

Bij de VJN 2021 heeft publiekszaken incidenteel budget ontvangen (2 jaar) voor het project Staatloosheid. De voorbereidingen zijn gestart maar de uitvoering moet nog starten (door de coronamaatregelen uitval medewerkers en krapte op de arbeidsmarkt).

De verdeling van dit projectgeld is dus niet gelijk aan de uitgaven in de verschillende jaren, daarom willen we het restbudget van 2021 overhevelen naar 2022.

Beslispunt 2

0,050 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van weerbare overheid.

Onderbouwing

Bij de VJN 2020 hebben wij incidenteel projectgeld ontvangen voor weerbare overheid (Poortwachtersfunctie Burgerzaken). Vanwege de op- en afschalende coronamaatregelen hebben we

hiervoor in 2021 onvoldoende project capaciteit kunnen vrijmaken. De werkzaamheden verschuiven naar 2022 en daarom willen we het budget ook doorschuiven.

Beslispunt 3

0,092 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van huwelijksplanner.

Onderbouwing

Burgerzaken heeft voor de verdere ontwikkeling van de huwelijksplanner via de decentrale uitkering incidenteel budget gekregen. Door de op- en afschalende coronamaatregelen en ziekte- en quarantaine verzuim is het echter niet mogelijk geweest voldoende projectcapaciteit in te zetten. De werkzaamheden schuiven door naar 2022 en daarmee is het noodzakelijk dat het budget ook naar 2022 overgeheveld wordt.

Beslispunt 4

0,060 miljoen euro over te storten in de reserve waterschapsverkiezingen.

Onderbouwing

Sinds 2021 ontvangen wij jaarlijks een deel van de bijdrage van de Waterschappen aan de waterschapsverkiezingen. Wij storten deze jaarlijkse bijdrage in de reserve om het in het jaar van de waterschapsverkiezing (voor het eerst in 2023) te onttrekken.

Beslispunt 5

0,330 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van de viering Utrecht 900 jaar.

Onderbouwing

De viering van Utrecht 900 jaar vindt plaats in 2022. In dit voorstel zit onder andere de marketing en communicatiekosten. Er zijn in 2021 minder marketing en communicatiekosten gemaakt dan er gemaakt gaan worden in 2022. Er is bewust voor gekozen de zwaarte van dit budget in 2022 te laten vallen. Ook is er voor projectorganisatie een zwaartepunt in 2022 gezien twee termijnen voor het aanvragen van subsidie in 2022 vallen in één in 2021. Er worden meer kosten in 2022 verwacht ten opzichte van 2021. De projectorganisatie heeft daardoor voorzichtig begroot in 2021 zodat er in 2022 extra budget is.

Beslispunt 6

0,100 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen.

Onderbouwing

Bij de VJN 2020 is structureel 0,065 miljoen euro toegekend aan Raadsorganen voor de kosten die samenhangen met de gemeenteraadsverkiezingen. Het zwaartepunt van deze kosten valt 1x in de vier jaar. Het budget dat resteert uit de "verkiezingsloze" jaren wordt daarom doorgeschoven naar het jaar waarin wél verkiezingen plaatsvinden.

Beslispunt 7

0,260 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van Projectbudget IF.

Onderbouwing

In het initiatievenfondsbudget van 2021 zit ook (het in 2020 incidenteel doorgeschoven budget van) 0,550 miljoen euro voor 20 aanvragen voor spelen en groen van meer dan 0,020 miljoen euro die voor

2021 zijn toegekend en nog niet gerealiseerd waren. De kosten van de uitvoering zouden ten laste komen van Initiatievenfondsbudget 2021.

Echter met ingang van 2021 is het totale budget van het Initiatievenfonds verlaagd met 0,300 miljoen euro. Die verlaging is opgevangen door de maximale aan te vragen bijdrage met ingang van 1 januari 2021 te verlagen van 0,050 miljoen euro naar 0,020 miljoen euro. Concreet betekende dit dat als het betreffende budget niet doorgeschoven was de kosten van de 20 initiatieven zouden drukken op het budget van het Initiatievenfonds van 2021. Daarom is een bedrag van 0,550 miljoen euro incidenteel toegevoegd aan het Initiatievenfonds 2021.

Van de 0,550 miljoen euro is 0,260 miljoen euro nog niet besteed, omdat de initiatieven nog in uitvoering zijn. Een aantal daarvan wordt binnenkort uitgevoerd en een aantal is nog in de afstemming met alle bewoners en zullen later dit jaar worden uitgevoerd. De argumentatie die vorige jaar gold voor het incidenteel doorschuiven van het bedrag, geldt ook dit jaar. Het gaat om voor 2021 toegekende aanvragen van meer dan 0,020 miljoen euro, die zonder doorschuiven van het budget, drukken op het budget van 2022. Een budget wat structureel is verlaagd met 0,300 miljoen euro en in 2022 incidenteel met 0,600 miljoen euro voor Utrecht 900 jaar.

Beslispunt 8

0,110 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van collegewissel.

Onderbouwing

Bij de VJN 2020 wordt er structureel 0,120 miljoen euro toegekend aan Bestuursondersteuning en Raadsorganen voor de gemeenteraadsverkiezingen. Daarvan is 0,055 miljoen euro bij B&W geland en 0,065 miljoen euro bij de Griffie. Voor de gemeenteraadsverkiezingen die een keer in de vier jaar plaatsvinden, is geen budget beschikbaar bij de afdelingen die het college en de gemeenteraad ondersteunen. En toch worden er veel kosten gemaakt. Het structureel budget zou jaarlijks in een reserve gestort moeten worden tot aan een verkiezingsjaar. Het budget voor B&W bestaat uit 0,110 miljoen euro (jaar 2020 en 2021). Dit budget is nodig om de kosten te dekken voor de gemeenteraadsverkiezingen gezien daar geen budget voor beschikbaar is.

Beslispunt 9

0,065 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van studenteninschrijving.

Onderbouwing

Bij de VJN 2020 heeft publiekszaken incidenteel budget ontvangen (2 jaar) voor het project studenteninschrijvingen. De verdeling van dit projectgeld is niet gelijk aan de uitgaven in de verschillende jaren, daarom willen we het restbudget van 2021 overhevelen naar 2022.

Boekhoudkundig resultaat	8.240
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Implementatie Wet Kwaliteitsborging	-381
Pilot handhaving en goed verhuurderschap	-121
Nieuwe woonconcepten en task force	-339
Tijdelijke huisvestingskosten depot erfgoed	-25
Digitalisering erfgoed	-130
Omgevingswetbudget	-226
Investeringsimpuls RSU	-5.607
Conversieregeling erfpacht	-2.480
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-9.309</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>-68</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-1.137

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 10

0,381 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van implementatie Wet Kwaliteitsborging.

Onderbouwing

In de programmabegroting 2020 is 0,613 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Wet Kwaliteitsborging, waarvan een budget van 0,232 miljoen euro in 2020 en 2021 is besteed. In verband met uitstel van de wetgeving van 1-1-2022 naar 1-7-2022, is een aantal werkzaamheden (onder andere opleidingen) doorgeschoven naar 2022. Van het budget van 2020 zal 0,381 miljoen euro benodigd zijn in 2022.

Beslispunt 11

0,121 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van pilot handhaving en goed verhuurderschap.

Onderbouwing

In december 2018 is via een doeluitkering bij het gemeentefonds 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het project Pilot handhaving en goed verhuurderschap. Dit geld is bestemd om de komende jaren op projectbasis de inzet op dit terrein te verbreden. Door de corona-maatregelen hebben niet alle geplande werkzaamheden in 2020 en in 2021 in het kader van de pilot 'Goed Verhuurderschap' kunnen plaatsvinden en worden een deel van de werkzaamheden doorgeschoven naar 2022. Vanuit het Rijk is vereist dat de middelen worden ingezet voor het thema 'Goed Verhuurderschap'. In 2021 is van dit bedrag 0,379 miljoen euro besteed, waardoor er 0,121 miljoen euro resteert.

Beslispunt 12

0,339 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van nieuwe woonconcepten en task force.

Onderbouwing

In 2021 waren deze initiatieven en woonconcepten onder regie van gemeente nog in de opstart- en voorbereidingsfase. In 2022 zijn deze middelen noodzakelijk voor organisatie- en realisatiekosten. Het vermeerderen van woonruimte voor kwetsbare doelgroepen, binnen de zeer krappe woningmarkt heeft een hoge urgentie.

Doel van de taskforce is om de urgente tekorten aan betaalbare woonruimte voor kwetsbare doelgroepen en starters/spoedzoekers op de woningmarkt en de schrijnende gevolgen daarvan in te lopen door onorthodoxe samenwerking en versnellen van processen (bijvoorbeeld schrijnende gevolgen voor kwetsbare doelgroepen: langere wachttijden instroom en uitstroom, afspraken met samenwerkingspartners kunnen niet worden nagekomen). Indien er geen middelen beschikbaar komen voor de taskforce c.q. realisatie van tijdelijke woonruimte, dan zal dit naast de oplopende problematiek van woning schaarste eveneens leiden tot oplopende extra kosten voor sociaal domein (WMO).

Beslispunt 13

0,025 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van tijdelijke huisvestingskosten depot erfgoed.

Onderbouwing

Bij de Voorjaarsnota 2020 zijn middelen beschikbaar gekomen voor tijdelijke uitbreiding van het erfgoed depot. Deze middelen zijn begroot in 2020, maar hebben betrekking op de jaren tot en met 2023.

Beslispunt 14

0,130 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van digitalisering erfgoed.

Onderbouwing

Het incidentele budget ter dekking van de digitalisering Erfgoed is in 2021 deels niet besteed. Door krapte op de arbeidsmarkt is het aantrekken van de juiste specialisten vertraagd. We stellen voor om 0,130 miljoen euro door te schuiven naar 2022. De werkzaamheden zijn essentieel voor het slagen van de digitalisering.

Beslispunt 15

0,226 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van de omgevingswet.

Onderbouwing

De incidentele middelen implementatie omgevingswet zijn nodig om te komen tot een goede invoering van de omgevingswet binnen de gemeente Utrecht. De beoogde ingangsdatum is 1 juli 2022. De middelen zijn nodig voor de uitvoering van het plan van aanpak invoering omgevingswet.

Beslispunt 16

5,607 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve RSU.

Onderbouwing

De werkelijke lasten voor de investeringsimpuls RSU zijn lager dan begroot. Het verschil wordt verrekend met de bestemmingsreserve.

Beslispunt 17

2,480 miljoen euro te storten in de reserve Investeringsimpuls RSU.

Onderbouwing

De opbrengst 2021 uit de Conversieregeling Erfpacht 2017 is 2,480 miljoen euro. In de door de raad aangenomen motie 191/2017 is het college opgedragen jaarlijks bij de voorjaarsnota de opbrengst uit de Conversieregeling Erfpacht toe te voegen aan de reserve Investeringsimpuls RSU en te oormerken voor het toevoegen van meer betaalbare woningen.

Duurzaamheid

Boekhoudkundig resultaat	460
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Klimaatadaptatie	-40
Utrecht Circulair	-50
Wijkenaanpak Overvecht-Noord	-75
Loodbeleid (Bodem)	-81
Herinvesteringen Griftpark (Bodem)	-64
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-310</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	150

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 18

0,040 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van klimaatadaptatie.

Onderbouwing

In 2018 zijn er vanuit het coalitieakkoord incidentele middelen beschikbaar gesteld voor onderzoeken Klimaatadaptatie. In voorbereiding op de Visie Klimaatadaptatie zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd in 2019 t/m 2021. De uitvoering van onderzoek op biodiversiteit (uitwerkingsagenda), zoals aangekondigd in de raadbrieven Visie Klimaatadaptatie en Visie Water en Rioleringsplan van 19 januari 2022, en een onderzoek op monitoring en indicatoren volgt in 2022.

Beslispunt 19

0,050 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van Utrecht circulair.

Onderbouwing

In 2020 zijn er bij de programmabegroting 2021 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor investeringen in het vestigingsklimaat van circulaire bedrijven. Enkele maatregelen (circulair bouwen bij 20 gebiedsontwikkelingen en projecten, regionaal convenant duurzaam bouwen, uitvoering van een marktanalyse voor circulaire bedrijven, stimuleren van ontwikkelingen ten aanzien van circulaire logistieke bouw hubs, inzet op samenwerking ten aanzien van hergebruik van materialen en onderzoek naar de mogelijkheid om lokaal hout in te zetten in de bouw) zijn gestart, maar hiervan vindt de verdere uitvoering plaats in 2022.

Beslispunt 20

0,075 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve aardgasvrije wijken.

Onderbouwing

In 2021 is er 0,200 miljoen euro aan middelen onttrokken uit de reserve aardgasvrije wijken ten behoeve van de proceskosten voor de wijkenaanpak Overvecht-Noord en het project Elektrisch koken. De opgave om tot een Wijkuitvoeringsplan en uiteindelijke uitvoering te komen beslaat meerdere jaren en wordt in 2022 voortgezet. Niet alle onttrokken middelen zijn in 2021 besteed en worden ingezet voor proceskosten in de komende jaren.

Beslispunt 21

0,081 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van loodbeleid bodem.

Onderbouwing

Loodbeleid; Onderdeel van het aanvullende bodemconvenant 2018-2020 zijn de incidentele middelen voor ontwikkeling van loodbeleid (waaronder sanering speellocaties). Hiervan is 0,081 miljoen euro nog niet besteed.

Beslispunt 22

0,064 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van herinvesteringen Griftpark bodem.

Onderbouwing

De uitgaven van herinvesteringen Griftpark zijn afhankelijk van de voortgang en uitkomsten van het Bestparc onderzoek. In 2e Berap 2021 is een bedrag van 1 miljoen euro overgeheveld naar 2022 van een geoormerkt budget van 1,191 miljoen euro. Eind 2021 blijkt dat er nog een bedrag resteert van 0,064 miljoen euro.

Bereikbaarheid

Boekhoudkundig resultaat	2.392
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Storting in reserve Bereikbaarheid	-1.308
Uitwerking mobiliteitsplan	-795
Taxihost	-75
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-2.178</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>-732</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-519

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 23

1,308 miljoen euro te storten in de reserve bereikbaarheid.

Onderbouwing

De resterende middelen op de producten OV en Auto storten we in de reserve Bereikbaarheid.

Beslispunt 24

0,795 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van uitwerking mobiliteitsplan.

Onderbouwing

Het niet bestede deel van 0,795 miljoen euro van het budget van 1,3 miljoen dat bij de VJN 2021 beschikbaar is gesteld voor de uitwerking van het mobiliteitsplan wordt overgeheveld naar 2022.

Beslispunt 25

0,075 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van taxihost en taxibeleid.

Onderbouwing

Proef met inzet van een taxihost op de taxistandplaats (0,030 miljoen euro) en de externe evaluatie van het taxibeleid (taxi stelsel, taxiverordening etc.) (0,045 miljoen euro) zijn niet in 2021 uitgevoerd. De oorzaak hiervan was door de Coronamaatregelen de taxi diensten stil lagen, waarmee het niet zinvol om deze activiteiten uit te voeren (te weinig data voor handen). De incidentele middelen zijn benodigd voor de uitvoering van deze projecten in 2022.

Openbare ruimte en groen

Boekhoudkundig resultaat	10.131
Beleidsrelevante voorstellen	Bedrag
Bestemmingsreserve Essentaksterfte	-436
Werk aan de werf	-2.642
Onderhoud opbrekwerkzaamheden	-1.025
Totaal Beleidsrelevante voorstellen	-4.103
Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)	-3.395
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	2.633

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 26

0,436 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve Essentaksterfte.

Onderbouwing

Essentaksterfte is een bestemmingsreserve. Voor- en nadelen komen ten gunste of ten laste van bestemmingsreserve. De reserve is nodig om de komende jaren de kosten te dekken van de noodzakelijke maatregelen.

In 2021 is 0,8 miljoen euro onttrokken aan de reserve. In 2021 is 0,364 miljoen euro besteed. Het verschil komt ten gunste van de bestemmingsreserve Essentaksterfte.

Beslispunt 27

2,642 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van werk aan de werf.

Onderbouwing

Met de goedkeuring van het programmaplan 'werk aan de werf' in juli 2021 is het budget voor 2021 herbestemd en onderdeel geworden van een totaalpakket voor de periode 2021-2023. Hierdoor is een

voordeel ontstaan in 2021 van 2,6 miljoen euro. Het resterende budget is nodig om de kosten de komende twee jaar te kunnen dekken.

Beslispunt 28

1,025 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van onderhoud opbreekwerkzaamheden.

Onderbouwing

Baten zijn hoger dan de lasten in 2021.

In 2021 zijn er veel werkzaamheden uitgevoerd in de ondergrond. Voor het uitvoeren van opbreekwerkzaamheden, zodat bijvoorbeeld Nutsbedrijven hun werkzaamheden in de ondergrond kunnen uitvoeren worden de kosten doorberekend aan de verschillende partijen. In de doorberekening aan deze partijen wordt ook een opslag berekend omdat het openbreken van wegdelen leidt tot degeneratie van wegen. Dit betekent dat onderhoud aan wegen eerder moet worden uitgevoerd dan zonder deze wegopbrekingen nodig had geweest. Dit betekent dat binnen afzienbare tijd er extra onderhoud nodig zal zijn door de opbreekwerkzaamheden in 2022.

Economie

Boekhoudkundig resultaat	1.188
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Restant pakket coronamaatregelen	-185
Toeristenbelasting	-190
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-375</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	813

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 29

0,185 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van restant pakket coronamaatregelen.

Onderbouwing

De inzet op het coronamaatregelen pakket 3 'wonen, werken en opleiden' wordt in 2022 gecontinueerd met de vastgestelde subsidieregelingen en de uitvoeringskosten OMU waarvoor resterende middelen benodigd zijn.

Beslispunt 30

0,190 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve toeristenbelasting.

Onderbouwing

Door corona is er een onderbesteding op het budget gekoppeld aan de toeristenbelasting binnen het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen. We stellen voor een deel van de resterende middelen toeristenbelasting (0,190 miljoen euro) over te hevelen naar 2022 en te doteren aan de bestemmingsreserve Toeristische stadspromotie. Hiermee wordt de reserve Toeristische

stadspromotie weer aangevuld, aangezien bij de 1e bestuursrapportage 2022 aan de/uw Raad het voorstel wordt voorgelegd uit deze reserve 0,250 miljoen euro te onttrekken voor Utrecht 900. Met deze middelen vergroten we de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij Utrecht 900 en stimuleren we meer overnachtingen (en bestedingen). Zie raadsbrief 11 maart 2022 "Stand van zaken Utrecht 900 jaar stadsrechten". De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, met een maximum van 15% van de geraamde omzet. Dit laatste maakt dat we voorstellen minder te doteren dan dat we voorstellen te onttrekken.

Werk en Inkomen

Boekhoudkundig resultaat	10.995
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Tozo uitvoeringsbudget	-5.013
Opgave Werkbeweging	-200
Crisisdienstverlening	-241
Bestemmingsreserve corona	-816
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-6.270</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	4.725
Getallen x € 1.000,-	

Beslispunt 31

5,013 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van TOZO.

Onderbouwing

De vergoeding vanuit het Rijk voor de uitvoeringskosten TOZO is bestemd voor alle huidige en toekomstige uitvoeringskosten. Ondanks dat de TOZO in 2021 is afgewikkeld, dient het resultaat dat in 2021 is behaald doorgeschoven te worden naar 2022 ter dekking van toekomstige kosten in de nazorgfase zoals het afhandelen van signalen, het verstrekken van jaaroverzichten, beantwoorden van vragen, debiteurenbeheer en het uitvoeren van interne controles en verantwoording. Tevens werken de medewerkers van Tozo mee aan de Transitie BBZ, welke ook in het eerste kwartaal 2022 nog doorloopt. In de loop van 2022 zullen wij beoordelen welk deel doorgeschoven wordt naar 2023 en welk deel eventueel vrij kan vallen in het resultaat en richting de regiogemeentes. Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is al een deel van 2,5 miljoen euro doorgeschoven naar 2022.

Beslispunt 32

0,200 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van opgave werkbeweging.

Onderbouwing

Van het incidenteel in 2021 beschikbare budget is 0,200 miljoen euro niet besteed. Dit budget is in 2022 nodig om de doelstellingen uit de actieagenda Werkbeweging te realiseren.

Beslispunt 33

0,241 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van crisisdienstverlening.

Onderbouwing

Utrecht heeft als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio incidenteel budget ontvangen voor het Regionaal Mobiliteitsteam en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Het niet-bestede deel is in 2022 nodig voor de uitvoering van deze regionale aanpak.

Beslispunt 34

0,816 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve corona.

Onderbouwing

In 2021 is 1,338 miljoen euro onttrokken aan de bestemmingsreserve corona voor de maatregelen omscholingsregeling, digitale dienstverlening, formatie voor begeleiding en dienstverlening ondernemers. Hiervan is 0,816 miljoen euro niet besteed. Dit wordt weer toegevoegd aan deze reserve ter dekking van de uitgaven in 2022.

Onderwijs

Boekhoudkundig resultaat	4.540
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Huisvestingsprogramma	-561
MRP3 – Stages en leerplekken	-444
MBO Uitvoeringsplan	-65
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-1.070</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>-2.387</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	1.083

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 35

0,561 miljoen euro te storten in de reserve huisvestingsprogramma.

Onderbouwing

In boekjaar 2021 is sprake van een onderbesteding op het huisvestingsprogramma 2021. Schoolbesturen hebben het recht, om de middelen die in het huisvestingsprogramma zijn opgenomen, in toekomstige jaren alsnog op te eisen. Dit komt doordat er beschikkingen aan schoolbesturen zijn verstrekt. Door bovenstaand bedrag te storten in de reserve huisvestingsprogramma, blijven deze middelen gereserveerd om in komende jaren te kunnen uitkeren aan schoolbesturen.

Beslispunt 36

0,444 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van MRP3 – Stages en leerplekken.

Onderbouwing

In de zomer is de nadere regel voor stages en leerbanen opgesteld met een subsidieplafond van 0,900 miljoen euro. Dit bedrag is voor 2 jaar toegekend (2021 en 2022) en staat direct volledig open tot eind 2022 of totdat het is uitgeput. Daarnaast is 0,100 miljoen euro beschikbaar voor de organisatie en communicatie (beleids capaciteit). De totale bedragen waren voor de helft begroot in 2021 en de ander

helft in 2022 (0,500 miljoen euro in 2021 en 0,500 miljoen euro in 2022). Het resterende bedrag op de begrote bedragen in 2021 wat nog niet benut is dit jaar 0,444 miljoen euro. Om deze middelen in te kunnen zetten stellen we voor om het restbedrag mee te nemen naar 2022.

Beslispunt 37

0,065 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van MBO-Uitvoeringsplan.

Onderbouwing

De middelen, die we voor het MBO uitvoeringsplan 'Sterk Utrechts MBO' door de gevolgen van corona niet hebben kunnen inzetten in 2020, willen we graag verspreid over de verdere looptijd van het programma (2021 en 2022) inzetten om de gevolgen van de coronacrisis voor MBO's en MBO-studenten aan te pakken. Het gaat hierbij onder andere om uitvoering van actieplan stagetekorten. Daarbij willen we de onbestede middelen als gevolg van de lager uitgevallen offerte voor onderzoek stagediscriminatie inzetten voor de aanpak van deze problematiek. Voorgestelde verdeling is 0,065 miljoen euro voor 2021 en 0,065 miljoen euro voor 2022.

Samenleven en Sport

Boekhoudkundig resultaat	4.902
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Pilot NT1 en Reservering NL Training	-105
MRP1	-544
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-649</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	4.253

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 38

0,105 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van pilot NT1 en reservering NL Training.

Onderbouwing

Deze pilot (NT1) betreft een wens van de Raad. Door corona is de pilot een jaar uitgesteld. De kosten zijn geschat op 0,070 miljoen euro. Daarnaast willen we 0,035 miljoen euro van de gemeentelijke middelen overhevelen voor de aanvullende kosten (bonusregeling) van NL Training, welke hoger uitvalt dan gedacht.

Beslispunt 39

0,544 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van MRP1.

Onderbouwing

Op 30 november 2021 heeft het college besloten de nog beschikbare middelen uit het maatregelenpakket Essentiele voorzieningen (MRP1) voor de sportsector in 2022 opnieuw beschikbaar te stellen.

Veiligheid

Boekhoudkundig resultaat	739
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Veilige Steden	-91
Leerpunten schietincident	-155
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-246</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	493

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 40

0,091 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van veilige steden.

Onderbouwing

Het programma Veilige Steden heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte te vergroten. Vanuit het programma Veilige Steden van het ministerie van OCW heeft OOV hiervoor in 2021 een bijdrage gekregen (0,046 miljoen euro). Een gedeelte van het bedrag (0,019 miljoen euro) zal pas in 2022 worden besteed. Daarnaast is er nog een restant bedrag uit eerdere jaren (totaal 0,071 miljoen euro). Totaal een bedrag van 0,090 miljoen euro). Het bedrag is onder andere nodig voor bewustwording en normstelling, aanpak van de dader en ondersteuning van het slachtoffer. Dit bedrag zal ter aanvulling zijn op een groter bedrag om onze ambitie waar te kunnen maken.

Beslispunt 41

0,155 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van leerpunten schietincident.

Onderbouwing

In 2020 en 2021 zijn diverse stappen gezet in het oppakken van de leerpunten naar aanleiding van het schietincident. De afdeling OOV en de partners met wie een deel van de leerpunten vormgegeven dienen te worden, zoals de politie en Veiligheidsregio Utrecht, zijn zwaar belast in de aanpak en effectbestrijding van de coronacrisis. In combinatie met de coronamaatregelen heeft dit ertoe geleid dat we een deel van de leerpunten nog niet hebben kunnen realiseren. De verwachting is dat de totale kosten voor het oppakken van leerpunten 0,220 miljoen euro bedragen. Het resterende bedrag van 0,155 miljoen euro wordt onder andere gebruikt voor een training en oefenprogramma van crisisteams en crisisfunctionarissen en het optimaliseren van faciliteiten voor de crisisorganisatie.

Cultuur

Boekhoudkundig resultaat	5.426
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Herstel- en innovatiepakket coronamaatregelen	-4.429
Culturele voorziening Leidsche Rijn	-441
Nadere regel muziekstudio's	-200
Proeftuin stedelijke regiovorming	-173

<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-5.243</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	183
Getallen x € 1.000,-	

Beslispunt 42

4,429 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van herstel- en innovatiepakket coronamaatregelen.

Onderbouwing

Het gaat hier om rijksmiddelen die bedoeld zijn voor het herstel van de culturele sector. De onderbesteding is nodig om het herstellepakket voor de 1e helft van 2022 te financieren. Dit is conform het collegebesluit van 7 december 2021 'Actualisatie Utrechts Herstel & Innovatie pakket Cultuur, Erfgoed, Sport & Welzijn' waarin de resterende culturele middelen worden ingezet om de regelingen uit het herstellepakket met een half jaar te kunnen verlengen tot en met juni 2022.

De onderbesteding heeft drie oorzaken:

- een deel van toekenningen in de regeling voor programmering is in 2022 administratief afgehandeld;
- er zijn in 2021 verplichtingen aan gegaan, waarvan de facturatie pas plaatsvindt in 2022. Het gaat dan om de opdrachten voor de alumni (0,750 miljoen euro) en de beeldend kunstenaars (0,400 miljoen euro) en het Innovatiefonds (0,250 miljoen euro) die nog niet in rekening zijn gebracht;
- de noodsteunregeling (oorspronkelijk budget tweede helft 2021 van 2,8 miljoen euro) is pas in december gepubliceerd en toekenning zullen ten laste van 2022 vallen.

Beslispunt 43

0,441 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van culturele voorziening Leidsche Rijn.

Onderbouwing

Mede als gevolg van COVID-19 is een aantal posten doorgeschoven naar 2022. Dit betreft onder meer het programma van de coöperatie Berlijnplein en de doorontwikkeling in co-creatie, samenwerking en innovatie in cultuurprogramma.

In 2022 wordt hierin door de samenwerkende partijen en een extra impuls in gegeven. Daarnaast wordt een deel van het resterende bedrag ingezet voor de terreininrichting rond het herbouwde paviljoen, dat eind 2020 afbrandde en begin 2022 opnieuw wordt opgeleverd. Ook wordt geld gereserveerd voor dekking van de kosten van gebruikersinvesteringen die onder demarcatie van exploitanten zullen vallen. Het streven is om bij de 2e bestuursrapportage 2022 een budgettair neutraal bijsturingsvoorstel voor te leggen voor de totale dekking van de gebruikersinvesteringen.

Beslispunt 44

0,200 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van nadere regel muziekstudio's.

Onderbouwing

Sinds eind augustus 2021 kunnen muzikanten, producers, geluidskunstenaars en exploitanten van muziekstudio's via een nadere regel een investeringssubsidie aanvragen voor de realisatie van muziekstudio's. Daarmee stimuleert de gemeente dat Utrecht een thuisbasis voor muzikale makers

blijft, ondanks de hoge vastgoedprijzen en relatief hoge investeringen die met de bouw van muziekstudio's gepaard gaan. In 2021 zijn twee aanvragen ontvangen, waarvan één is toegekend en één in een aangepaste versie opnieuw wordt ingediend in 2022. Daarnaast hebben in 2021 nog tien potentiële aanvragers informatie over de regeling opgevraagd, waarbij de verwachting is dat een aantal daarvan in 2022 een aanvraag zal indienen. Ook lopen er een aantal grootschalige initiatieven, zoals de herhuisvesting van dB's en stichting Klank, waarvan in 2022 substantiële aanvragen te verwachten zijn.

Beslispunt 45

0,173 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van proeftuin stedelijke regiovorming.

Onderbouwing

Met de proeftuin Stedelijke Regio Utrecht maken we een verkenning op mogelijk synergievoordeel en slagkracht te halen uit samenwerking met provincie en alle gemeenten op het gebied van vraag en aanbod van creatieve werkruimte, met een focus op het inrichten van erfgoed als creatieve ruimte. Voor de uitvoering van de proeftuin stedelijke regio heeft het Rijk 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de Stedelijke Regio Utrecht. Deze bijdrage van Het Rijk is door de Provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en de Gemeente Utrecht gematcht met 0,200 miljoen euro (per overheid 0,066 miljoen euro). Voor het totale project 'culturele regiovorming' is hiermee in totaal 0,500 miljoen euro beschikbaar.

Het project 'proeftuin stedelijke regiovorming' beslaat meerdere jaren en is met toestemming van OCenW verlengd naar 2022 door vertraging in verband met de coronacrisis. Doordat de kosten voor een groot deel in 2022 zullen landen (uitvoering van het project) en de dekking vanuit het Rijk voor een groot deel in de begroting 2021 is geplaatst rest er een batig saldo van 0,173 miljoen euro op het project regiovorming in 2021. Wij stellen voor om dit budget over te hevelen naar 2022 ter dekking van de projectkosten regiovorming in 2022 zodat het project kan worden afgerond.

Utrechts Vastgoed

Boekhoudkundig resultaat	-2.727
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Pilot Maatschappelijke waarde Vastgoed	-150
Ventilatiemaatregelen	-133
Calamiteiten vastgoed	-39
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-322</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>120</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-2.929

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 46

0,150 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van Pilot Maatschappelijke waarde Vastgoed.

Onderbouwing

In 2021 is 0,150 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de Pilot Maatschappelijke Waarde Vastgoed. De kosten zullen echter in 2022 gemaakt worden.

Beslispunt 47

0,133 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van ventilatiemaatregelen.

Onderbouwing

In 2021 is bij de tweede bestuursrapportage 2021 0,390 miljoen euro beschikbaar gesteld voor ventilatiemaatregelen (quick wins in verband met corona). Een deel van de werkzaamheden worden volgend jaar uitgevoerd, en daarom stellen wij voor om 0,133 miljoen euro door te schuiven naar 2022.

Beslispunt 48

0,039 miljoen euro te storten in de reserve calamiteiten vastgoed.

Onderbouwing

Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is een onttrekking van 0,315 miljoen euro begroot uit de reserve Calamiteiten Vastgoed. De daadwerkelijke kosten in 2022 zijn 0,039 miljoen euro lager uitgevallen. Dit voordeel wordt weer in de reserve Calamiteiten Vastgoed teruggestort om beschikbaar te blijven voor toekomstige calamiteiten.

Algemene Middelen

Boekhoudkundig resultaat	-5.032
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Corresponderende posten	-5.297
Crisisdienstverlening	-345
Dienstverlening ondernemers	-1.095
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-6.737</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>1.918</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-9.851

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 49

5,088 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van corresponderende posten uit de September- en Decemercirculaire 2021.

Onderbouwing

In de September- en Decemercirculaire 2021 zijn incidentele middelen toegekend voor:

- * Inburgering 0,114 miljoen euro.
- * Begeleiding inburgering 0,082 miljoen euro.
- * Samen voor Overvecht 0,100 miljoen euro.
- * Leren van de praktijk 0,312 miljoen euro.
- * Beschermd wonen 1,741 miljoen euro.

- * Impuls integraal werken 0,939 miljoen euro.
- * Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht 0,209 miljoen euro.
- * Coronacompensatie maatschappelijke opvang 1,800 miljoen euro.

Beslispunt 50

0,114 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van inburgering.

Onderbouwing

In de decembercirculaire 2021 is 0,114 miljoen euro beschikbaar gesteld voor implementatiekosten die gemeenten maken voor informatievoorziening in voorbereiding op het nieuwe inburgeringsstelsel. Het betreft kosten die de gemeente Utrecht maakt in ontwikkeling van het Plateau 1 van de informatievoorziening en bestaat uit het ontwikkelen van en voorbereiden op de implementatie van een nieuw softwaresysteem.

Beslispunt 51

0,082 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van begeleiding inburgering.

Onderbouwing

In de decembercirculaire 2021 is 0,08 mln beschikbaar gesteld voor de begeleiding en financieel ondersteunen van inburgeraars onder het oude inburgeringsstelsel die hun lening voor de inburgering vrijwel volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Voor deze ELIP groep krijgen we geen budget onder de nieuwe wet inburgering, maar worden wel kosten voor gemaakt.

Beslispunt 52

0,100 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van Samen voor Overvecht.

Onderbouwing

In het kader van het programma Leefbaarheid en Veiligheid wordt sinds 2019 intensief samengewerkt met 15 gemeenten, waarin de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden liggen. De 16 stedelijke vernieuwingsgebieden zijn de gebieden waar de leefbaarheid het meest onder druk staat. Gebieden waar een individuele sectorale aanpak ontoereikend is, maar een integrale aanpak vanuit onderwijs, arbeidsmarkt, wonen en veiligheid en in voorkomende gevallen gezondheid van belang is. Op basis van de beschikbare middelen vanuit de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht ontvangen de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden elk eenmalig 0,100 miljoen euro. Samen voor Overvecht is een van die gebieden.

Beslispunt 53

0,312 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van leren van de praktijk.

Onderbouwing

Een andere belangrijke actielijn is 'Leren van de praktijk: signalen serieus nemen'. Er is voor 2021 en 2022 een bedrag van 5 miljoen euro per jaar beschikbaar voor extra inzet van expertise en capaciteit in de 15 gemeenten waarmee in het kader van het programma Leefbaarheid en Veiligheid sinds 2019 intensief wordt samengewerkt. De 16 stedelijke vernieuwingsgebieden in deze gemeenten zijn gebieden waar gemeenten en betrokken partijen werken aan een langjarige, integrale en lerende aanpak om de uitvoering en dienstverlening beter te laten aansluiten op de vraagstukken van kwetsbare bewoners. Samen Voor Overvecht is een van die gebieden.

Beslispunt 54

1,741 miljoen euro te storten in de reserve beschermd wonen.

Onderbouwing

De middelen zijn ter dekking van incidentele kosten in 2021. De middelen zijn echter niet nodig om de kosten 2021 te dekken. We stellen daarom voor om de middelen toe te voegen aan de genoemde reserve die bedoeld is om de transformatie op beschermd wonen in de U16 goed te kunnen uitvoeren. In het overdrachtsdossier is hiervoor in 2023 en 2024 een knelpunt van jaarlijks 2,6 miljoen opgevoerd. Dit knelpunt kan worden verlaagd door de incidentele middelen toe te voegen aan de reserve.

Beslispunt 55

0,939 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van impuls integraal werken.

Onderbouwing

In de decembercirculaire zijn diverse middelen toegekend om de dienstverlening van de overheid aan burgers te verbeteren naar aanleiding van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagaffaire. Voor de impuls integraal werken in het sociaal domein zijn voor 3 jaar middelen toegekend; 0,939 miljoen euro voor 2021, 0,165 miljoen euro voor 2022 en 0,087 miljoen euro voor 2023. Om hier in 2022 daadwerkelijk op te kunnen inzetten stellen we voor de middelen voor 2021 in te zetten in 2022.

Beslispunt 56

0,209 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht.

Onderbouwing

Per 1 januari 2023 treedt de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb) in werking. Deze wet heeft als doel de bouwkwiteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Concreet betekent de invoering van de wet dat het deel van het technisch bouwbesluit, dat nu door de gemeente wordt getoetst, zal worden uitgevoerd door een externe private partij. De gemeente blijft bevoegd gezag op toezicht en handhaving. Er zijn voor de implementatie van de wet extra kosten te verwachten. Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten moeten treffen tot aan de inwerkingtreding van de Wkb hebben gemeenten eind 2021 een initiële bijdrage van het Rijk ontvangen van 10 miljoen euro. Voor de gemeente Utrecht bedraagt de bijdrage 0,209 miljoen euro, die in 2022 nodig is ter dekking van de voorbereidingskosten invoering Wkb.

Beslispunt 57

1,800 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van coronacompensatie maatschappelijk opvang.

Onderbouwing

In de decembercirculaire is de coronacompensatie voor de maatschappelijke opvang toegevoegd voor een totaal bedrag van 5,3 miljoen euro. Bij de 2e bestuursrapportage was ter dekking van de coronakosten in de opvang al 3,5 miljoen euro toegevoegd aan het programma Ondersteuning op maat. Gezien het resultaat op het programma is het resterende bedrag niet nodig om de kosten 2021 te dekken. We stellen daarom voor het bedrag in te zetten om de kosten van de opvanglocatie aan de Biltstraat (zie Collegebesluit van 7 december 2021) te dekken.

Beslispunt 58

0,345 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van crisisdienstverlening.

Onderbouwing

Utrecht heeft als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio incidenteel budget ontvangen voor het Regionaal Mobiliteitsteam en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Het hiervoor in de Voorjaarsnota opgenomen budget is nog niet toegevoegd aan de begroting 2022. Dit budget is nodig voor de uitvoering van deze regionale aanpak in 2022.

Beslispunt 59

1,095 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve corona.

Onderbouwing

Dit budget is in de Voorjaarsnota 2021 opgenomen en dient ter dekking van de maatregel dienstverlening ondernemers (Maatregelenpakket 3). Dit budget is niet toegevoegd aan programma Werk en Inkomen. Ter dekking van de uitgaven in 2022 wordt dit gestort in de bestemmingsreserve corona.

Overhead

Boekhoudkundig resultaat	5.346
<i>Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Plan van aanpak één intranet	-70
Ondersteuning leidinggevenden bij de ziekteverzuimbegeleiding	-171
Banenafpraak	-626
ICT-reserve	-2.131
Overhead	-1.670
Het nieuwe werken	-47
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen</i>	<i>-4.715</i>
<i>Totaal Technische voorstellen (zie paragraaf b voor toelichting)</i>	<i>0</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	631

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 60

0,070 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van plan van aanpak één intranet.

Onderbouwing

Eind 2021 is er 0,070 miljoen euro incidenteel budget binnen het programma Overhead beschikbaar gesteld voor een vooronderzoek en het schrijven van een plan van aanpak om te komen tot één intranet voor gemeente Utrecht (in plaats van de 4 huidige varianten). Het onderzoek heeft nog niet plaats kunnen vinden en zal in 2022 worden uitgevoerd. Dit voorstel zorgt ervoor dat de kosten in 2022 gedekt zijn.

Beslispunt 61

0,171 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van ondersteuning leidinggevenden bij de ziekteverzuimbegeleiding.

Onderbouwing

In 2021 is het incidentele budget niet ingezet in verband met aangepaste afspraken die met Zorg van de Zaak hebben gemaakt zijn over de inzet van onder andere de inzetbaarheidscoaches. Het voorstel is om het bedrag van 0,171 miljoen euro door te schuiven naar 2022.

Het resterende bedrag van 0,171 miljoen euro zal gebruikt worden voor de versterking van de ondersteuning van leidinggevenden bij de ziekteverzuimbegeleiding; waar dit budget ook voor bedoeld was/is. De verwachting is dat op de korte termijn meer capaciteit nodig zal zijn om medewerkers en leidinggevenden te ondersteunen bij het voorkomen van ziekteverzuim/uitval.

Beslispunt 62

0,626 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van banenafsprak.

Onderbouwing

In de Voorjaarsnota van 2019 is er budget toegekend voor de Banenafpraak voor 2019 tot en met 2023. Vanaf 2019 is er een goede start gemaakt om de ambities waar te maken. Echter, het blijkt dat het merendeel van het budget later dan 2021 uitgegeven wordt. We stellen voor om de 0,626 miljoen euro over te hevelen naar 2022, omdat we dit budget nodig hebben om de ambities rondom de banenafpraak te realiseren.

Indien het budget niet overgeheveld wordt dan is er onvoldoende budget voor de huidige 5FTE die onder de banenafpraak valt. Daarnaast kan de uitbreiding richting de ambitie van 9 FTE niet plaats vinden. Dit zou kunnen leiden tot het niet realiseren van de ambities rondom de Banenafpraak omdat er in eerste instantie een financiële stimulans nodig is om medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

Beslispunt 63

2,131 miljoen euro over te storten in de ICT-reserve.

Onderbouwing

In de verschillende Voorjaarsnota's zijn er voor het meerjarige ICT-investeringsprogramma incidentele en structurele middelen toegekend. De uitvoering van de Programma's en Projecten is jaaroverstijgend en de jaarlijkse resultaten worden daarom verrekend met de ICT-reserve.

Beslispunt 64

1,670 miljoen euro over te storten in de reserve overheadvierkant.

Onderbouwing

Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de reserve is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken. Om een betere inschatting te maken van de mutaties stellen we voor om in het vervolg de tussentijdse P&C momenten hiervoor te benutten.

Beslispunt 65

0,047 miljoen euro over te hevelen van 2021 naar 2022 ten behoeve van het nieuwe werken.

Onderbouwing

Voor dit gemeentebrede project is in 2020 structureel budget ontvangen (0,200 miljoen euro) en in 2021 bij de VJN 2021 wederom (incidenteel 0,145 miljoen euro). Dit budget is nog niet volledig gebruikt in 2021, aangezien voor de bouwkundige aanpassingen van het Stadskantoor (totaal toegewezen bedrag voor kapitaalslasten van 0,070 miljoen euro) eerst een adviesbureau is ingeschakeld om onder andere een vlekkenplan op te stellen, alvorens hiermee gestart kon worden. Daarnaast is gedurende 2021 de scope van dit complexe project nader tegen het licht gehouden, waardoor het gehele budget nog niet is uitgegeven. Als de 0,047 miljoen euro niet wordt meegenomen naar 2022 kunnen we de kwaliteitsslag van het kantoorconcept niet maken.

B. Technische bestedings- en dekkingsvoorstellen

Onderstaand per programma de voorstellen die een technisch van aard zijn. Per programma staat er een tabel met een overzicht van de technische bestedings- en dekkingsvoorstellen. Op een totaalregel staan de gevolgen van de beleidsrelevante en uitgestelde voorstellen. Onder de tabel staat steeds een korte toelichting per voorstel.

Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen & Erfgoed

Boekhoudkundig resultaat	8.240
<i>Technische voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Storting egalisatiereserve Bouwleges	-140
Onttrekking reserve archeologische opgravingen	72
<i>Totaal Technische voorstellen</i>	<i>-68</i>
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen (zie paragraaf a voor toelichting)</i>	<i>-9.309</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-1.137

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 66

0,140 miljoen euro te storten in de egalisatiereserve bouwleges.

Onderbouwing

De Wet kwaliteitsborging bouw (WKB) heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Dat deel van het technisch bouwbesluit dat nu door de gemeente wordt getoetst zal worden uitgevoerd door een externe private partij waarbij de aanvrager van de vergunning de opdrachtgever is. De baten van de leges dalen bij de invoering van de WKB doordat werkzaamheden overgaan naar de private sector. Doordat de eerste 4 jaar (de periode 2022-2025) na de start van de WKB een deel van het toezicht nog onder het oude regime wordt gedaan, komen er te weinig baten binnen om die kosten uit het oude regime financieel te dekken. Omdat deze werkzaamheden later plaatsvinden dan dat de middelen binnen komen is er bij de overgang naar de nieuwe wetgeving sprake van een tekort aan financiële dekking. Het gaat om 1.864 verleende vergunningen die onder het bouwtoezicht van het oude regime vallen. De middelen hiervoor zijn in de periode 2017-2021 ontvangen via de leges omgevingsvergunningen en zijn bestemd voor het bouwtoezicht in de periode 2022-2025. Bij de jaarrekening 2020 is hiervoor 0,832 miljoen euro toegevoegd aan de egalisatiereserve bouwleges. Evenals in 2020 kan de aanvullende reservering van 0,140 miljoen euro plaatsvinden uit de ontvangen bouwleges.

Beslispunt 67

0,072 miljoen euro te onttrekken aan de reserve archeologische opgravingen.

Onderbouwing

Jaarlijks wordt het saldo van de lasten en baten voor de opgravingen Archeologie verrekend met de reserve omdat baten en lasten niet altijd in hetzelfde jaar vallen. In 2022 betreft het per saldo een onttrekking van 0,072 miljoen euro.

- De opgravingen Leidsche Rijn; De lasten zijn in 2021 0,020 miljoen euro, de reserve dekt alle lasten van opgravingen Leidsche Rijn.

- Het saldo van lasten en baten van archeologische opgravingen in opdracht van gemeentelijke organisatieonderdelen (0,054 miljoen euro).
- Het positieve saldo van museum Castellum Hoge Woerd door tijdelijke bijdragen van partners (0,002 miljoen euro).

Bereikbaarheid

Boekhoudkundig resultaat	2.392
<i>Technische voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Vaste activa reserve	-732
<i>Totaal Technische voorstellen</i>	<i>-732</i>
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen (zie paragraaf a voor toelichting)</i>	<i>-2.178</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-519

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 68

0,732 miljoen euro te storten in de vaste activa reserve.

Onderbouwing

In verband met nota BOR zijn aanvullend een aantal projecten geactiveerd in 2021, De storting in de VA-reserve was niet begroot en konden we niet boeken in de jaarrekening, Verwerking vindt nu via B&D plaats.

Openbare ruimte en groen

Boekhoudkundig resultaat	10.131
<i>Technische voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Egalisatiereserve rioolheffing	355
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-1.050
Vaste activa reserve	-2.700
<i>Totaal Technische voorstellen</i>	<i>-3.395</i>
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen (zie paragraaf a voor toelichting)</i>	<i>-4.103</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	2.633

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 69

0,355 miljoen euro te onttrekken aan de egalisatiereserve rioolheffing.

Onderbouwing

De egalisatiereserve Rioolheffing is een bestemmingsreserve (gesloten complex). Er is 0,5 miljoen euro nadeel doordat er verminderingen in de aanslagen grootverbruik over voorgaande jaren (t/m 2020)

zijn, als gevolg van bezwaar en beroep. Er is 0,2 miljoen euro voordeel als saldo van diverse voor- en nadelen.

Beslispunt 70

1,050 miljoen euro te storten in egalisatiereserve afvalstoffenheffing.

Onderbouwing

Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing is een bestemmingsreserve (gesloten complex).

1 miljoen euro voordeel op opbrengsten papier en karton als gevolg van grotere hoeveelheden en een hogere prijs.

0,4 miljoen euro voordeel diverse afvalstromen waarvan 0,3 miljoen euro opbrengsten metaal en koper als gevolg van hogere marktprijs en hogere hoeveelheden.

0,4 miljoen euro nadeel kwijtscheldingen.

Beslispunt 71

2,700 miljoen euro te storten in de reserve vaste activa.

Onderbouwing

Door het doorschuiven van projecten Nota BOR van 2021 naar 2022 is een voordeel op de lasten ontstaan in 2021 van 2,7 miljoen euro. Wij storten het voordeel in de reserve van de nota BOR om dit bedrag in 2022 te kunnen inzetten voor het uitvoeren van de uitgestelde projecten.

Onderwijs

Boekhoudkundig resultaat	4.540
Technische voorstellen	Bedrag
Onderwijshuisvesting	-900
MPOHV	-1.487
Totaal Technische voorstellen	-2.387
Totaal Beleidsrelevante voorstellen (zie paragraaf a voor toelichting)	-1.070
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	1.083

Beslispunt 72

0,900 miljoen euro te storten in de reserve vaste activa in verband met huisvestingsprogramma.

Onderbouwing

In boekjaar 2021 heeft Onderwijshuisvesting 0,900 miljoen euro in exploitatie ontvangen van Ruimte als dekking voor investering Berlijnplein. Dit bedrag dient te worden gestort in de Vaste Activa Reserve (met als kenmerk en investeringsnummer 111.0091) om beschikbaar te blijven als dekking voor de kapitaallasten.

Beslispunt 73

1,487 miljoen euro te storten in de reserve Meerjaren Perspectief Onderwijshuisvesting.

Onderbouwing

In 2021 is er sprake van een vertraging in activering en oplevering van investeringen. Gevraagd wordt om dit kapitaallastenbudget beschikbaar te houden voor toekomstige activeringen. Daarnaast is er vanwege een methodiekwijziging bij materiële instandhouding voor 2021 een bate van 1 miljoen euro als raming opgenomen. Deze raming is in periode 15 op verzoek van de accountant opgenomen. De middelen dienen te worden gestort in de reserve MPOHV, zodat ze binnen Onderwijshuisvesting beschikbaar blijven. In boekjaar 2022 is namelijk rekening gehouden met deze opbrengsten.

Utrechts Vastgoed

Boekhoudkundig resultaat	-2.727
<i>Technische voorstellen</i>	<i>Bedrag</i>
Onderhoud Stadskantoor	455
Leegstand vastgoed	661
Vastgoedbeheer	-287
Energie neutraal kernvastgoed	131
Keulsekade	-140
MPUV	-700
<i>Totaal Technische voorstellen</i>	<i>120</i>
<i>Totaal Beleidsrelevante voorstellen (zie paragraaf a voor toelichting)</i>	<i>-322</i>
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-2.929

Getallen x € 1.000,-

Beslispunt 74

0,455 miljoen euro te onttrekken aan de reserve onderhoud Stadskantoor.

Onderbouwing

Bij de tweede bestuursrapportage is er voor 2021 een onttrekking van 0,197 miljoen euro begroot uit de reserve onderhoud Stadskantoor begroot. In 2021 is er voor 0,652 miljoen euro aan eigenaarsonderhoud uitgegeven. Dit is 0,455 miljoen euro meer dan begroot. Voorgesteld wordt om deze hogere uitgaven te dekken door een onttrekking 0,455 miljoen euro uit de reserve onderhoud Stadskantoor.

Beslispunt 75

0,661 miljoen euro te onttrekken aan de reserve leegstand vastgoed.

Onderbouwing

Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Jaarlijks wordt een percentage van de huuropbrengsten aan de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed toegevoegd. Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is een eerste inschatting van de kosten gemaakt, en door middel van dit voorstel wordt het restant uit de reserve onttrokken.

Beslispunt 76

0,287 miljoen euro te storten in de reserve vastgoedbeheer.

Onderbouwing

Bij de derde begrotingswijziging 2021 is een onttrekking van 0,287 miljoen euro begroot uit de reserve Vastgoedbeheer voor asbestsanering aan de Catharijnesteeeg 6-7. Deze kosten hadden ten laste van de reserve Calamiteiten Vastgoed gebracht moeten worden. De in 2021 gemaakte kosten zijn ook daadwerkelijk ten laste van de onttrekking uit deze laatste reserve gebracht.

Beslispunt 77

0,131 miljoen euro te onttrekken aan de reserve energieneutraal kernvastgoed.

Onderbouwing

De middelen in de reserve Energieneutraal Kernvastgoed zijn geormerkt voor het realiseren van CO2-reductie bij het Utrechtse kernvastgoed.

In 2021 is 0,590 miljoen euro van het budget voor deze versnellingsopgave aan de reserve Energieneutraal Kernvastgoed toegevoegd. Echter, de daadwerkelijke kosten in 2021 waren 0,131 miljoen euro hoger dan geraamd. Hierbij stellen wij voor om deze kosten te dekken door een onttrekking uit dezelfde reserve.

Beslispunt 78

0,140 miljoen euro te storten in de vaste activa reserve.

Onderbouwing

In 2021 is een bedrag van 0,488 miljoen euro onttrokken aan de vaste activa reserve voor tijdelijke huisvestingskosten voor de verbouwing van de Keulsekade. De daadwerkelijke huisvestingskosten voor 2021 zijn 0,140 miljoen euro lager dan geraamd. Wij stellen voor om dit bedrag weer terug te storten in de vaste activa reserve om de middelen beschikbaar te houden voor dit investeringsproject.

Beslispunt 79

0,700 miljoen euro te storten in de vaste activa reserve.

Onderbouwing

Door het vertragen van investeringsprojecten is een voordeel op de lasten ontstaan in 2021 van 0,600 miljoen euro. Wij storten het voordeel in de vaste activa reserve om dit bedrag in 2022 te kunnen inzetten voor het uitvoeren van de uitgestelde projecten. Daarnaast is een interne bijdrage ontvangen van 0,100 miljoen euro voor de Sportcampus.

Algemene middelen

Boekhoudkundig resultaat	-5.032
Technische voorstellen	Bedrag
Budgetstructuur Leidsche Rijn	1.918
Totaal Technische voorstellen	1.918
Totaal Beleidsrelevante voorstellen (zie paragraaf a voor toelichting)	-6.737
Gemeentebreed te bestemmen resultaat	-9.851

Beslispunt 80

1,918 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn.

Onderbouwing

Frictiekosten Leidsche Rijn zijn bijvoorbeeld kosten van tijdelijke onderwijsvoorzieningen in Leidsche Rijn of beheerkosten openbare ruimte Leidsche Rijn, die nog niet volledig gedekt worden door structureel budget op basis van bevolkingsaantallen Leidsche Rijn. Het saldo op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn wordt na afloop van het boekjaar gedekt uit de daarvoor bestemde reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn. Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	2754
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	4.3
Titel	Raadsbrief Reactie op bevindingen accountant bij de jaarrekening 2021
Behandelend ambtenaar	S.Emsbroek
Telefoon	
E-mail	sandra.emsbroek@utrecht.nl
Datum collegebesluit	31 mei 2022
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Financiën
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	16 juni 2022

Voorgesteld besluit

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Emsbroek	Datum	31 mei 2022
Doorkiesnummer	14 030	Kenmerk	10090841
E-mail	sandra.emsbroek@utrecht.nl	Onderwerp	Reactie op bevindingen accountant bij de jaarrekening 2021
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Financiën

Geachte leden van de raad,

U heeft van de accountant van de gemeente Utrecht de controleverklaring en het rapport met de bevindingen over de controle van de jaarrekening 2021 ontvangen. De accountant geeft daarin een goedkeurende controleverklaring over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Het controleproces

Ter verbetering van het proces voor de controle zijn wij in het najaar 2021 gestart met het project 'Verbeteren accountantscontrole'. Hierbij hebben wij de accountant betrokken als adviserend lid van de stuurgroep. De accountant concludeert in haar rapport dat dit project geleid heeft tot een verbetering van de kwaliteit en consistentie van controle-informatie en onderbouwende stukken. Op een groot aantal onderwerpen is hierdoor een kortere doorlooptijd van controle ontstaan en was er transparante communicatie over de status van de controle van beide kanten.

De accountantscontrole is grotendeels weer verricht op locatie waardoor onder andere tijdige communicatie over knelpunten beter mogelijk was. Het controleproces is door bovengenoemde verbeteringen effectiever verlopen in vergelijking met voorgaand jaar.

Fraude en integriteit

De accountant benoemt dat wij op een goede manier aandacht besteden aan de thema's fraude en integriteit en daarover tijdig in contact treden met hen.

Sociaal domein

De accountant geeft aan dat de controle van het sociaal domein soepel is verlopen. Ook de uitkeringen op het gebied van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), met een omvang van circa € 32 miljoen, zijn juist en rechtmatig verstrekt. Tevens heeft de accountant vastgesteld dat de gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld, geïmplementeerd en zichtbaar naleeft, waarmee ook is voldaan aan deze kwalitatieve vereiste.

Interne beheersing- memoriaalproces

Tijdens de interimcontrole in het najaar 2021 heeft de accountant onder andere de controle op de memoriaalboekingen als aandachtspunt meegegeven. Wij hebben het proces c.q. de werkinstructie gewijzigd door het toevoegen van een checklist waarop memorialen zichtbaar worden getoetst. Op basis hiervan heeft de accountant geconstateerd dat wij voldoende waarborgen hebben getroffen voor het memoriaalproces.

Aandachtspunten

Naar aanleiding van deze controle geeft de accountant de gemeente ook een aantal bevindingen en aandachtspunten mee. Op deze bevindingen gaan we in deze brief verder in.

Fysieke domein en Grondexploitaties

De accountant signaleert, net als vorig jaar, een spanningsveld ten aanzien van ambities en capaciteit binnen het fysieke domein en met name bij de grondexploitaties. Naar aanleiding van de accountantscontrole is een aantal correcties doorgevoerd binnen een aantal grondexploitaties.

De accountant adviseert stappen zetten wat betreft het beter in balans brengen van de realisatiekracht en de ambities en dat het hierbij noodzakelijk kan zijn de organisatie te versterken.

De accountant stelt dat naast dat capaciteit nodig is om ambities te realiseren, ook de administratie en de (financiële) dossiervorming rondom projecten verbeterd moet worden. Dat vraagt kwaliteit en capaciteit.

We onderkennen dit spanningsveld. Ook voor 2022 en komende jaren staan we voor de uitdaging om de ambities verder in balans te brengen met de capaciteit. Dit is met de huidige krapte in de arbeidsmarkt nog niet zo eenvoudig.

Daarom blijft het realiseren van alle projecten een grote uitdaging voor de komende tijd waar we goed op zullen sturen voor wat betreft de haalbaarheid. Ook zullen we over de voortgang en realisatie hiervan tussentijds rapporteren en indien noodzakelijk meer fasering inbrengen.

Voorspellende waarde begroting

De jaarrekening 2021 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 55 miljoen.

Naast incidentele voordelen (€ 15 miljoen) en nagekomen inkomsten van het Rijk (€14 miljoen) bestaat het positieve saldo met name uit vertraging van projecten en specifieke corona regelingen (€ 21 miljoen). In een afzonderlijk raadsvoorstel wordt een groot deel van het voordelig resultaat gereserveerd voor het (oorspronkelijke) doel.

De vertraging in activiteiten en projecten is naast lagere lasten ook terug te zien in een lagere balanspost materiële vaste activa per 31 december 2021 en een lagere netto schuldquote dan begroot.

Het vergt blijvende aandacht om de voorspellende waarde van de begroting van zowel de investeringen als de baten en lasten en de uitvoeringskracht ervan dichterbij elkaar te brengen. We onderzoeken of de tweede bestuursrapportage een latere peildatum in het jaar kan krijgen, danwel dat er een extra peildatum nodig is. Ook zullen wij de kasstromen van (investerings)projecten meer monitoren en bijstellen over de juiste jaren.

SiSA-regelingen

Het aantal SiSa-regelingen is in 2021 (wederom) fors toegenomen ten opzichte van vorige boekjaar. Hierdoor is het niet volledig gelukt om voorafgaand aan de accountantscontrole de (interne controle-)

werkzaamheden af te ronden. Het aantal verplichte onderwerpen dat in de jaarstukken moet worden verantwoord neemt jaarlijks toe.

Omdat de verwachting is dat het aantal SiSa-regelingen groot blijft zal dit jaar ter voorbereiding op de accountantscontrole 2022 in overleg met Deloitte meer capaciteit worden ingezet op de coördinatie en instructie binnen de organisatie verdere stappen worden genomen om dit proces te verbeteren. We zetten in op.

Begrotingsrechtmatigheid

Binnen de lasten in de jaarstukken 2021 zijn geen begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd die meetellen in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. Binnen de investeringen zijn een zestal kredieten overschreden met een begrotingsonrechtmatigheid in totaliteit van € 650.000.

In 2022 passen wij de financiële verordening op dit punt aan. Hierin onderzoeken wij welke werkbare afspraken we hierin vast kunnen leggen om deze onrechtmatigheden te voorkomen. In ieder geval zullen wij bij de tweede bestuursrapportage 2022 voorstellen doen investeringskredieten aan te passen waar sprake is van een (te verwachten) overschrijding.

Europese aanbestedingen

In 2021 is er een toename in de omvang van de onrechtmatigheden ten gevolge van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels.

We hebben de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om de naleving van de interne en Europese aanbestedingsregels beter te borgen. De genomen maatregelen hebben niet altijd het beoogde effect gehad waardoor repressieve controle van belang blijft.

De accountant adviseert om signaleringsmaatregelen te implementeren ten aanzien van de primaire registratie van contracten en looptijd, waaronder verlengingsopties, zodat tijdig kan worden gesignaleerd dat opdrachten opnieuw moeten worden aanbesteed.

Deze voorgestelde maatregelen zullen wij betrekken bij de implementatie van het nieuwe Customer Relationship Management (CRM) pakket.

Interne beheersing- IT

Deloitte heeft in 2021 een IT-audit uitgevoerd. De rapportage wordt in een volgende fysieke bijeenkomst met de adviescommissie Controle & Financiën besproken. De accountant heeft bij deze jaarrekening niet voldoende kunnen steunen op de IT-omgeving. Dit heeft met name betrekking op logische toegangsbeveiliging, blokkeren van accounts van uitdienst-treders en de periodieke review op gebruikersrechten. Daarom hebben zij zogenoemde gegevensgerichte controlewerkzaamheden verricht, waaronder detailcontroles. Hierbij zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In overleg met de accountant trekken we samen op om het proces van de interim-en jaarrekeningcontrole verder te digitaliseren. In het najaar 2022 voeren we samen met de accountant maatregelen uit om te voldoen aan de vereisten in de automatiseringsomgeving en de inrichting van SAP. Hierdoor is de verwachting dat de komende jaren een steeds verdergaande systeemgerichte controle en digitalisering van de audit mogelijk wordt.

Wisselwerking centrale en decentrale organisatie

De accountant vraagt blijvende aandacht voor een adequate wisselwerking tussen de centrale en decentrale organisatie. Dit vraagt om centrale kaderstelling richting de organisatieonderdelen, met vanuit die onderdelen een versterking van de informatievoorziening.

Datum 31 mei 2022
Ons kenmerk 10090841

Wij herkennen deze observatie van de accountant en werken reeds aan de versterking van de bedrijfsvoering, zoals toegelicht in de [brief](#) over de bedrijfsvoering en het sturingsmodel. De genoemde thema's zijn onderdeel van de uitwerking hiervan. Voor 2021 zijn een aantal onderwerpen verder uitgewerkt en deze hebben tot verbeteringen in de kwaliteit en consistente werkwijze geleid. Te denken valt bijvoorbeeld aan de posten materiële vaste activa, debiteuren en memoriaalboekingen. Ook blijven we hier de komende jaren aan werken om hier verder invulling aan te geven. Hierbij zullen wij onze aandacht onder andere zal richten op de documentatie van de SiSa-regelingen en het verbeteren van de projectbeheersing.

Tot slot

We zien dat de intensieve werkwijze en samenwerking met de accountant zijn vruchten afwerpt. Dat wordt bevestigd door de accountant in het accountantsverslag en het feit dat we een goedkeurende controleverklaring hebben gekregen over de Jaarstukken 2021.

Zoals aangegeven neemt het aantal verplichte onderwerpen dat in de jaarstukken moet worden verantwoord jaarlijks toe. Om een kwalitatief betrouwbare jaarrekening op te kunnen leveren is voldoende tijd nodig. Om de kwaliteit te kunnen waarborgen is het noodzakelijk om de publicatie van de jaarstukken in de eerste helft van mei van het volgende kalenderjaar te laten plaatsvinden. Hierdoor heeft de organisatie voldoende tijd om kwalitatief een betrouwbare jaarrekening op te leveren en heeft u als raad voldoende tijd om de jaarrekening te beoordelen en deze los van de voorjaarsnota en eerste bestuursrapportage te behandelen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Lever uw **schriftelijke vragen** over de VJN aan middels het **format** in de bijlage. Let hierbij op dat de voorliggende VJN 2022 beleidsarm is.

Verstuur per fractie alle vragen in één keer naar raadsvragencyclus@utrecht.nl.

Respecteer de deadline en lever uw vragen aan 27 mei **vóór 14.00 uur**.

Schriftelijke vragen kunnen, naast informatief/technisch, politiek van aard zijn.

Algemene Beschouwingen een hoofdlijnen-politiek debat tussen fracties onderling. De algemene bijdrage van uw fractie bestaat uit uw visie (op hoofdlijnen) op de stad. Wat moet er in uw ogen anders? Waar gaat u op inzetten komend jaar en deze raadsperiode?

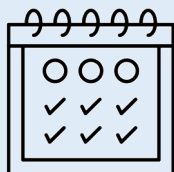
NB: indien het coalitieakkoord niet tijdig beschikbaar is vervallen de algemene beschouwingen.

Het college reageert pas tijdens de behandeling in de commissies.

Neem voor **ondersteuning** bij het opstellen, of de beoordeling van uw moties en amendementen, tijdig contact op met de griffie.

2022 Planning behandeling VJN

Donderdag 12 mei	Verzending VJN Online publicatie Voorjaarsnota 2022 en Eerste Bestuursrapportage 2022, Meerjarenperspectief Ruimte 2022, Meerjarenperspectief Vastgoed 2022 en bijbehorende stukken. <i>NB: er is geen presentatie om 13.00 vanwege het beleidsarme karakter</i>
Donderdag 27 mei	14.00 uur deadline indienen schriftelijke vragen VJN
Dinsdag 31 mei	Technische briefing VJN & JS
Donderdag 9 juni	Algemene Beschouwingen VJN (ochtend)
Vrijdag 10 juni	Beantwoording schriftelijke vragen VJN
Dinsdag 21 juni	Commissie Financiën VJN (avond)
Woensdag 22 juni	COMMISSIE VBF, ZWCS en OWE over VJN (hele dag, aansluitend aan elkaar)
Donderdag 23 juni	COMMISSIE MGOR, ROGV, EDW over VJN (hele dag, aansluitend aan elkaar)
Donderdag 7 juli	Raadsvergadering VJN (hele dag)

In de **technische briefing** krijgen de raadsleden een toelichting door de ambtelijke organisatie op de beleidsarme **VJN** die voorligt.

Er is ruimte voor beantwoording van inhoudelijke vragen.

De VJN-commissie is een doorlopende vergadering waar de zes commissies de VJN bespreken verdeeld over drie dagen. Dinsdagavond is traditiegetrouw voor financiën gereserveerd zonder spreektijden. Voor woensdag (cie's met sociale oriëntatie) en donderdag (cie's met ruimtelijke oriëntatie) krijgen alle fracties en het college **één pot spreektijd** voor **beide dagen**. Behandeling vindt plaats in twee termijnen. **Het coalitieakkoord wordt indien beschikbaar hierbij meegenomen.**

Fracties kunnen hun voorgenomen **moties** en **amendementen** uploaden in de **motietool**, tot de **woensdagavond** (23.30 uur) voorafgaand aan de raadsvergadering.

In de bijlage vindt u een lijst met **onderwerpen** en de bijbehorende **namen** en **telefoonnummers** van de **medewerkers** die u kunt bellen met uw technische vragen.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	2712
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	5.1
Titel	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022
Behandelend ambtenaar	Simcha Anker
Telefoon	0648509552
E-mail	simcha.anker@utrecht.nl
Datum collegebesluit	10 mei 2022
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Financiën
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	9 juni 2022

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Voorjaarsnota 2022 / Eerste Bestuursrapportage 2022

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Simcha Anker
Kenmerk	10026497
Vergaderdatum Raad	7 juli 2022
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het financiële beeld vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de Voorjaarsnota 2022 en deze te betrekken bij de integrale afweging later dit jaar, inclusief
 - a. het doen van uitgaven voor noodzakelijke kosten voor het creëren van opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen, uitgaande van een volledige compensatie door het Rijk en de wijzigingen in de Programmabegroting 2022 bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 te verwerken (zie hoofdstuk 1.1)
 - b. de verwerking van de financiële ontwikkelingen in hoofdstuk 2.1 in de Programmabegroting 2022 en verder
 - c. het naar boven bijstellen van de onvermijdelijke kosten scenario C met 5,071 miljoen euro (hoofdstuk 2.2) en deze na actualisatie bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 te muteren op de algemene reserve
 - d. de knelpunten en meevallers in hoofdstuk 2.3
 - e. de aanpassing van de begroting met de corresponderende posten in hoofdstuk 2.4
 - f. de budgetneutrale bijstuuringsvoorstellen in hoofdstuk 2.5
 - g. het bestemmen van de inkomsten als gevolg van de groei van de stad te voor uitgaven voor de groei van de stad, zoals weergegeven in hoofdstuk 2.8
 - h. het incidenteel verhogen van de budgetten voor strategische en stedelijke inzet bij Ruimte (hoofdstuk 3.1)
 - i. het inzetten van de overgebleven TONK-middelen van 5,6 miljoen euro voor de ondersteuning van kwetsbare ondernemers en inwoners (hoofdstuk 3.2).
 - j. het laten vrijvallen van 2,051 miljoen euro uit de coronareserve vanuit maatregelenpakket 3 Werken, opleiden en begeleiden (Hoofdstuk 3.4)
2. In aanvulling op het bij de Programmabegroting 2022 genomen raadsbesluit om dotaties en onttrekkingen aan de egalisatiereserve Overhead te verwerken bij de eerstvolgende programmabegroting, de verwerking van dotaties en onttrekkingen aan de egalisatiereserve Overhead ook via de P&C-documenten van het lopende jaar mogelijk te maken (hoofdstuk 1.5).
3. In te stemmen met de wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten in hoofdstuk 4.1
4. In te stemmen met de aanpassing van de doelstellingen en indicatoren in de Programmabegroting zoals gepresenteerd in hoofdstuk 5.
5. De Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022 vast te stellen en te verwerken in de Programmabegroting 2022 en verder.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Onderdeel van de Utrechtse planning en control cyclus zijn de voorjaarsnota en de bestuursrapportages. Voor u liggen de Voorjaarsnota 2022 / Eerste Bestuursrapportage 2022 van de gemeente Utrecht.

Het eerste deel, de Voorjaarsnota 2022 geeft een actueel inzicht in de financiële kaders ten behoeve van de integrale afweging. Normaal gesproken worden in de voorjaarsnota beleidsmatige keuzes voorgelegd ten behoeve van een integrale afweging. Dit verkiezingsjaar worden richtinggevende kaders vastgelegd in het coalitieakkoord en vindt de financiële vertaling daarvan plaats in de programmabegroting, waarin ook de effecten uit de meicirculaire worden verwerkt. In Deel 2 zijn de mutaties die alleen betrekking hebben op 2022 opgenomen. In deze Voorjaarsnota 2022 / Eerste Bestuursrapportage 2022 wordt specifiek ingegaan op de voortgang van de maatregelpakketten Corona, stijgende (bouw)kosten en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Context

Aanleiding

Ieder jaar presenteert het college een Voorjaarsnota, waarin het financiële beeld wordt geactualiseerd en beleidsmatige keuzes worden voorgelegd ten behoeve van een integrale afweging. De uitwerking daarvan vindt plaats in de Programmabegroting.

De voorliggende voorjaarsrapportage bevat in dit verkiezingsjaar geen voorstellen voor beleidskeuzes, maar geeft een actueel inzicht in onvermijdelijke financiële ontwikkelingen en knelpunten.

Op 14-16 maart 2022 hebben de verkiezingen plaatsgevonden. In een verkiezingsjaar wordt deze integrale afweging in eerste instantie en op hoofdlijnen gemaakt bij de coalitieonderhandelingen en vastgelegd in het coalitieakkoord. De uitwerking van het coalitieakkoord, samen met de uitwerking van de effecten van de meicirculaire worden u voorgelegd in de programmabegroting 2023 en verder. Met de integrale afweging in het coalitieakkoord en de financiële vertaling daarvan in de programmabegroting wordt het meerjarenperspectief geactualiseerd.

In de Eerste Bestuursrapportage rapporteert het college over de uitvoering van de programma's, investeringsprojecten en stellen bijsturingen voor het lopende jaar.

Juridische context

Conform de Financiële Verordening van de gemeente Utrecht biedt het college aan de raad in het lopende jaar twee bestuursrapportages aan en ieder jaar voor 1 juni een voorjaarsrapportage die de basis vormt voor de programmabegroting van het jaar t+1.

Beoogd effect

De voorjaarsnota geeft inzicht in de actuele financiële ontwikkelingen en knelpunten, op basis waarvan de integrale afweging kan plaatsvinden.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Programmabegroting 2022 en Eerste begrotingswijziging 2022

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	<p>Het financiële beeld vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de Voorjaarsnota 2022 en deze te betrekken bij de integrale afweging later dit jaar, inclusief:</p> <ul style="list-style-type: none">a. het doen van uitgaven voor noodzakelijke kosten voor het creëren van opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen, uitgaande van een volledige compensatie door het Rijk en de wijzigingen in de Programmabegroting 2022 bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 te verwerken (zie hoofdstuk 1.1)b. de verwerking van de financiële ontwikkelingen in hoofdstuk 2.1 in de Programmabegroting 2022 en verder

	<ul style="list-style-type: none"> c. het naar boven bijstellen van de onvermijdelijke kosten scenario C met 5,071 miljoen euro (hoofdstuk 2.2) en deze na actualisatie bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 te muteren op de algemene reserve d. de knelpunten en meevallers in hoofdstuk 2.3 e. de aanpassing van de begroting met de corresponderende posten in hoofdstuk 2.4 f. de budgetneutrale bijsturingen in hoofdstuk 2.5 g. het bestemmen van de inkomsten als gevolg van de groei van de stad te voor uitgaven voor de groei van de stad, zoals weergegeven in hoofdstuk 2.8 h. het incidenteel verhogen van de budgetten voor strategische en stedelijke inzet bij Ruimte (hoofdstuk 3.1) i. het inzetten van de overgebleven TONK-middelen van 5,6 miljoen euro voor de ondersteuning van kwetsbare ondernemers en inwoners (hoofdstuk 3.2). j. het laten vrijvallen van 2,051 miljoen euro uit de coronareserve vanuit maatregelenpakket 3 Werken, opleiden en begeleiden (Hoofdstuk 3.4)
Argumenten	
1.1	<u>Hiermee worden onvermijdelijke financiële ontwikkelingen en knelpunten verwerkt ten behoeve van de Programmabegroting 2022 en 2023.</u>
1.2	<p><u>Het Rijk heeft gemeenten gevraagd om 25.000 tot 50.000 opvangplekken te realiseren voor Oekraïense vluchtelingen</u></p> <p>Met de oorlog in Oekraïne is een grote vluchtelingenstroom binnen Europa op gang gekomen. Het Rijk verwacht dat in korte tijd 25.000 tot 50.000 vluchtelingen in Nederland opgevangen moeten worden. De bestaande opvangcapaciteit is niet toereikend. Daarom heeft het rijk de veiligheidsregio's gevraagd 2.000 opvangplekken te realiseren. Utrecht heeft als doel om 800 plekken te creëren.</p>
1.3	<p><u>Het Rijk heeft aangegeven om gemeenten reëel te compenseren voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen</u></p> <p>Het Rijk is verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen. Voor de Oekraïense vluchtelingen wordt deze opvang door gemeenten (en veiligheidsregio's) gereorganiseerd. De kosten die gemeenten maken worden door het rijk gecompenseerd, net als bij corona. Toegezegd is dat deze compensatie toereikend zal zijn om alle kosten te dekken. De compensatieregelingen worden op dit moment uitgewerkt, in samenspraak met de VNG. De eerste uitwerking richt zich op een periode van 6 maanden. Hoe deze compensatie zich verhoudt tot de kosten is nog niet bekend. Wij gaan ervan uit, dat het Rijk, net als bij de coronacrisis, gemeenten reëel zal compenseren.</p>
1.4	<p>De financiële ontwikkelingen in hoofdstuk 2.1 beïnvloeden de financiële ruimte</p> <p>Sinds de vaststelling van de Programmabegroting 2022 zijn er ontwikkelingen geweest die het gemeentelijk financieel beeld beïnvloeden. Op basis daarvan wordt de beschikbare financiële ruimte bepaald.</p>
1.5	<p>De ontwikkeling van het coronavirus brengt veel onzekerheden met zich mee</p> <p>De onvermijdelijke kosten worden via de bestuursrapportages gevolgd. Gezien de onzekerheden worden de mutaties op de algemene reserve conform de werkwijze van 2021 pas bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 verwerkt.</p>
1.6	<p>De knelpunten in hoofdstuk 2.3 zijn onvermijdelijk, onuitstelbaar en onoplosbaar</p> <p>De gemeentelijke begroting staat voortdurend onder spanning door ontwikkelingen die onvermijdelijk op ons afkomen. Dat kunnen prijsstijgingen zijn of consequenties van wettelijke verplichtingen. Als de kosten van deze knelpunten niet langer kunnen worden uitgesteld en ook niet kunnen worden opgevangen binnen de programma's, moeten ze worden geaccepteerd. Zo blijft</p>

	de begroting reëel sluitend. De knelpunten moeten voldoen aan drie criteria: ze moeten onvermijdelijk zijn (bijsturen is niet mogelijk), onuitstelbaar (niet verschuifbaar in de tijd) en onoplosbaar (niet binnen bestaande budgetten op te vangen).
1.7	<u>Verwerking van de corresponderende posten in de begroting is een raadsbevoegdheid</u> In de september- en decembercirculaire 2021 voegt het Rijk extra middelen voor nieuwe taken toe aan het gemeentefonds en neemt middelen uit voor vervallen taken. Vertaling hiervan in de gemeentebegroting gebeurt door middel van de corresponderende posten. Dat wil zeggen dat de uitgaven met hetzelfde bedrag worden verhoogd als de inkomsten die wij van het rijk ontvangen. Deze corresponderende posten zijn individueel beoordeeld, zoals vastgelegd in het coalitieakkoord.
1.8	<u>Met de budgetneutrale bijsturingsvoorstellen wordt de Programmabegroting 2021 geactualiseerd</u> De bijsturingsvoorstellen gaan over onttrekkingen aan reserves, verhogen van baten en lasten, verdelen incidenteel budget over de meerjarige periode van uitvoering. Deze bijsturingsvoorstellen hebben geen impact op de financiële ruimte. De bevoegdheid voor het muteren aan reserves en het verhogen van baten en lasten is conform het BBV-regeling een bevoegdheid van de raad.
1.9	<u>Het bestemmen van de inkomsten als gevolg van de groei van de stad voor uitgaven voor de groei van de stad is een voortzetting van de bestaande financiële spelregels ten aanzien van de groei van de stad.</u>
1.10	<u>Hiermee wordt de incidentele overbesteding op strategische en stedelijke inzet gedekt.</u> Door de klimaatverandering, de energietransitie en de uitdagingen bij bereikbaarheid is een grotere rol in de regie op de openbare ruimte nodig vanuit de gemeentelijke overheid. Daarnaast is door de wooncrisis meer inzet nodig op beleidsmatige taken en vastgoedontwikkeling. De uitvoering en de organisatie staan onder druk. Versterking van de capaciteit is in de loop van vorig jaar urgent geworden, en vanaf dat moment zagen wij ons genoodzaakt hierop te acteren. In de Tweede Bestuursrapportage 2021 is dit al gemeld met betrekking tot de woonopgave. De overige versterking aan het eind van 2021 komt terug in de Jaarstukken 2021. Door het wegvallen van incidentele dekking wordt het budget overschreden. Structurele voortzetting van de inzet wordt meegenomen in de integrale afweging.
1.11	<u>Hiermee wordt invulling gegeven aan de raadsbrede aangenomen motie 25 "TONK-middelen inzetten voor ondernemers"</u> Op 3 februari 2022 heeft de gemeenteraad unaniem motie 25 "TONK-middelen inzetten voor ondernemers" aangenomen om door coronamaatregelen getroffen ondernemers en inwoners financieel te ondersteunen vanuit de overgebleven TONK-middelen (5,6 miljoen euro). De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) was bedoeld om een terugval in je inkomsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen. TONK was een vergoeding voor noodzakelijke kosten. Met dit beslispunt wordt invulling gegeven aan de uitvoering van deze motie (eerste fase). De definitieve inzet van de tweede fase vindt onder voorwaarden plaats, zie raadsbrief 24 maart 2022 Het budget voor de uitvoering van de motie wordt aan de Begroting 2022 toegevoegd. Dit zorgt voor 5,6 miljoen hogere lasten waarvan 2,7 miljoen euro in het programma Werk en Inkomen en 2,9 miljoen euro in het programma Economie en Werkgelegenheid voor iedereen. Deze hogere lasten dekken we met de in de motie benoemde onderbesteding op het Tonk budget welke onderdeel uitmaakt van het resultaat Jaarstukken 2021.

1.12	<p><u>De ontwikkeling van het bijstandsbestand en het geheel aan extra dienstverlening vanuit maatregelenpakket 3 werken, opleiden en begeleiden (Pakket 3) laat zien dat er geen toenemend beroep op de bijstand door ondernemers plaatsvindt</u></p> <p>Bij de Tweede Bestuursrapportage 2021 is de coronareserve aangevuld met een bedrag van 2,051 miljoen euro, in verband met het risico van een toenemend beroep op de bijstand door ondernemers als gevolg van de beëindiging van de Tozo-regeling in het najaar van 2021. Om deze instroom te voorkomen is binnen pakket 3 de maatregel dienstverlening ondernemers geïntensiveerd. Met de uitwerking van motie 2022/M25 wordt deze dienstverlening nog uitgebreid. De ontwikkeling van het bijstandsbestand is dermate gunstig dat het budget van 2,051 miljoen kan vrijvallen uit de bestemmingsreserve.</p>
Kantekeningen	
1.1	<p>Niet alle actuele ontwikkelingen zijn financieel vertaald in het financieel beeld</p> <p>Ten tijde van het opstellen van de voorjaarsnota vindt een aantal ontwikkelingen plaats, die een materiële impact hebben op het financieel beeld. De financiële effecten kunnen we nog niet goed inschatten. Deze ontwikkelen hebben we tekstueel opgenomen in hoofdstuk 1, maar nog niet financieel verwerkt in het financieel beeld.</p> <p>Daarnaast zijn er een aantal financiële onzekerheden vanuit het Rijk, waarvoor we meer informatie nodig hebben om een exacte doorvertaling te kunnen maken naar onze eigen begroting. Een eerste inschatting hebben we gemaakt voor de herijking en uitwerking van het Regeerakkoord, maar deze kennen nog de nodige onzekerheden.</p> <p>Met betrekking tot aanpassing van de interne rekenrente vindt er onderzoek plaats naar de impact hiervan op de kapitaallasten.</p> <p>Verder speelt nog een geschil met de belastingdienst over de vennootschapsbelasting (Vpb) die wij betalen voor de inkomsten uit reclameconcessies. Dit betreft een landelijk verschil van inzicht die wij aanhangig gemaakt hebben. De uitkomst hiervan is nog niet bekend maar kan wel van invloed zijn op het financieel beeld.</p>
1.2	<p><u>Het is onzeker of de uiteindelijke compensatieregeling voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen van het Rijk voldoende is om alle kosten voor de totale noodopvang van Utrecht te dekken</u></p> <p>Het Rijk heeft aangegeven om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te compenseren. Momenteel wordt zo'n compensatieregeling uitgewerkt, waarbij wordt uitgegaan van 700 euro per gerealiseerd bed per week. Het is onzeker of dit budget toereikend is voor het totaal aan kosten voor huur, project- en uitvoeringskosten en leefgeld.</p> <p>Voor de transformatiekosten (investeringen voor aanpassingen van het pand) wordt een separate regeling ontwikkeld. Hoe die regeling eruit komt te zien is nu nog onbekend.</p>
1.3	<p><u>Het is onzeker of de kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen na 1 juni 2022 worden vergoed</u></p> <p>De compensatieregeling van het Rijk richt zich op de periode van zes maanden met optie tot verlenging. Het Rijk heeft aangegeven de kosten voor 'minimaal zes maanden' te willen compenseren. Dat biedt nog een risico voor de kosten die na deze periode gemaakt worden voor het realiseren van opvangplekken.</p>
1.4	<p>Niet alle financiële ontwikkelingen zijn doorvertaald in het financieel beeld</p> <p>De recent stijgende inflatie door de politieke instabiliteit, zoals toegelicht in hoofdstuk 1 Actuele ontwikkelingen, is nog niet meegenomen.</p> <p>Wel is een eerste inschatting gemaakt van de doorwerking van het Regeerakkoord op de inkomsten uit het gemeentefonds. De inkomsten nemen</p>

	met name kabinetsjaren 2023 t/m 2025 toe. Voor het jaar 2026 zijn de inkomsten onzeker en is vooralsnog rekening gehouden met stabiele overheidsfinanciën (zie ook hoofdstuk 1).
Beslispunt	
2	In aanvulling op het bij de Programmabegroting 2022 genomen raadsbesluit om dotaties en onttrekkingen aan de egalisereserve Overhead te verwerken bij de eerstvolgende programmabegroting, de verwerking van dotaties en onttrekkingen aan de egalisereserve Overhead ook via de P&C-documenten van het lopende jaar mogelijk te maken (hoofdstuk 1.5).
Argumenten	
2.1	<u>Om een betere inschatting te maken van de mutaties stellen we voor om vanaf heden de tussentijdse P&C momenten hiervoor te benutten</u>
	Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de begroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de reserve is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken. Met dit besluit benutten we nu ook de tussentijdse P&C momenten.
Beslispunt	
3	In te stemmen met de wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten in hoofdstuk 4.1
Argumenten	
3.1	<u>Met deze bijsturingsvoorstellen wordt de Programmabegroting 2022 geactualiseerd</u>
	In de bestuursrapportage rapporteren wij over de afwijkingen op de investeringen. Door omstandigheden kunnen voorgenomen investeringen niet volledig of volgens planning worden uitgevoerd. Dit kan leiden tot afwijkingen in de geautoriseerde investeringsplanning van 2022. Besluitvorming hierover is de bevoegdheid van de raad.
Beslispunt	
4	In te stemmen met de aanpassing van de doelstellingen en indicatoren in de Programmabegroting zoals gepresenteerd in hoofdstuk 5
Argumenten	
4.1	<u>Hiermee worden doelstellingen en indicatoren in lijn gebracht met vastgestelde aanpassingen in beleid.</u>
Beslispunt	
5	De Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022 vast te stellen en te verwerken in de Programmabegroting 2022 en verder.
Argumenten	
5.1	<u>Het vaststellen van de Voorjaarsnota 2022 en de Eerste Bestuursrapportage 2022 is een raadsbevoegdheid.</u>

5.2	<u>Bijstellen van de begroting is in lijn met het advies van de Adviescommissie Controle en Financiën van de Utrechtse gemeenteraad.</u>
	De Adviescommissie controle en financiën heeft geadviseerd raadsbesluiten waar nodig direct te vertalen in de begroting en deze niet meer in een aparte begrotingswijziging door de raad te laten bekrachtigen. Vanaf 2022 voeren wij dit advies uit voor de P&C producten.
5.3	<u>In het kader van begrotingsrechtmatigheid is het conform de BBV verplicht om van afwijkingen die tijdig bekend en gemeld zijn een begrotingswijziging te maken en daarmee de begroting aan te passen.</u>
	Overschrijdingen die tijdig bekend zijn maar niet worden verwerkt in een begrotingswijziging zijn overeenkomstig de BBV-regelgeving en onze eigen financiële verordening onrechtmatig en tellen mee in de oordeelsvorming van de accountant voor de jaarrekening als geheel. Door het vaststellen van deze bestuursrapportage worden de verwachte afwijkingen onderdeel van de begroting. Daarmee zijn deze uitgaven van het college rechtmatig.

Financiën

Voorjaarsnota 2022

De beschikbare financiële ruimte voor gemeente Utrecht neemt af van 13,6 miljoen euro positief in 2023 tot zelfs 19 miljoen euro negatief in 2026. De oorzaak ligt hoofdzakelijk in de financiële doorwerking van het Regeerakkoord op het gemeentefonds. Het nieuwe kabinet heeft ons via het Regeerakkoord extra incidentele middelen toegekend. Dit heeft een positief effect op onze financiële ruimte op korte termijn, maar op de lange termijn blijft het beeld onzeker. Zo nemen de inkomsten voor Jeugdhulp af en komt voor 2026 de opschalingskorting weer voor 100% voor rekening van gemeenten. In deze voorjaarsnota is een aantal onzekerheden niet vertaald, maar geven we zoals gemeld in hoofdstuk 1 een toelichting op de onzekerheden die het financiële beeld richting de begroting 2023 nog kunnen beïnvloeden.

Eerste Bestuursrapportage 2022

Per saldo geeft de Eerste Bestuursrapportage een voorlopig positief saldo van 33 miljoen euro in 2022, bestaande met name uit de financiële ontwikkelingen 2022 (€ 31,6 miljoen positief) en de knelpunten/meevallers 2022 (€ 18,3 negatief). Ook het financiële nettoresultaat over het jaar 2021 (7,1 mln positief) en de reservering voor onvermijdelijke kosten corona en het groeikader zijn in het financiële beeld opgenomen. Het positieve saldo van deze bestuursrapportage wordt betrokken bij de integrale afweging (beleidskeuzes). Dit is een voorlopig saldo, omdat we hier ook een aantal ontwikkelingen nog niet financieel vertaald hebben. Net zoals bij de voorjaarsnota verwachten we nog extra inkomsten van het Rijk als compensatie voor de stijgende prijzen, die deels wel zijn opgenomen in de bestuursrapportage.

Vervolg

Na de Eerste Bestuursrapportage 2022 volgen de Tweede Bestuursrapportage 2022 en als laatste de Jaarstukken 2022. De jaarstukken zijn het laatste verantwoordingsmoment over de Programmabegroting 2022.

Na de voorjaarsnota 2022 volgt de Programmabegroting 2023 en dan volgt bovenstaand beschreven vervolg alleen dan voor het jaar 2023.

Participatie

Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel. Dit betreft een aanpassing van de Programmabegroting 2022 op basis van onvermijdelijke ontwikkelingen. Participatie is (mogelijk) relevant op het moment dat de beleidskeuzes worden voorbereid.

Communicatie

Er is over dit voorstel geen specifieke communicatie moment gepland, wel gaat een persbericht uit.

Niet-Referendabel

Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Voorjaarnota 2022 en Eerste Bestuursrapportage 2022
- Subsidiestaten 2022 en 2023

Bijlagen informatief

-

Voorjaarsnota 2022 en Eerste Bestuursrapportage 2022

Inhoudsopgave

Colofon.....	3
Voorwoord	5
Inleiding	7
Deel 1 Voorjaarsnota 2022	9
1. Actuele Ontwikkelingen	11
1.1 Oekraïne	11
1.2 Prijsstijgingen	13
1.3 Financiële onzekerheden.....	14
1.4 Effect aanpassing interne rekenrente	14
1.5 Aanpassen spelregel egalisatiereserve Overhead	15
1.6 Ontwikkelingen Vennootschapsbelasting	15
1.7 Overschrijding inhuurplafond.....	15
2. Actualisatie Financieel Beeld	17
2.1 Financiële ontwikkelingen	19
2.2 Onvermijdelijke kosten Corona scenario C.....	24
2.3 Knelpunten en meevallers.....	28
2.4 Overheveling taken naar gemeenten	38
2.5 Budget neutrale bijsturingen.....	40
2.6 Resultaat Jaarrekening	47
2.7 Algemene dekkingsmiddelen	47
2.8 Groeikader	47
Deel 2 Eerste Bestuursrapportage 2022	49
3. Uitvoering programma's	50
3.1 Overbesteding strategische en stedelijke inzet Ruimte	50
3.2 Inzet overgebleven TONK-middelen.....	51
3.3 Aanvullende zorg Jeugd	52
3.4 Maatregelen Corona	52
4. Investeringsprojecten	73
4.1 Bijsturingen investeringsprojecten 2022	73
5. Aanpassingen doelstellingen en indicatoren in de programmabegroting	79
5.1 Aanpassingen doelstellingen en indicatoren in de programmabegroting.....	79

Colofon

Voorjaarsnota 2022 en Eerste Bestuursrapportage 2022

Uitgave

Gemeente Utrecht

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk

Afdeling FIJ

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl

Finutrecht@utrecht.nl

Voorwoord

Raadsvoorstel 2022, zaaknummer 9954726

Utrecht, 12 mei 2022

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2022 en Eerste Bestuursrapportage 2022 van de gemeente Utrecht. De Voorjaarsnota maken we jaarlijks als voorbereiding op de programmabegroting.

Normaal gesproken is de voorjaarsnota het document waarin de integrale afweging plaatsvindt en de beleidsmatige keuzes voor het komende begrotingsjaar worden voorgelegd, inclusief meerjarige doorkijk. Ten tijde van het opstellen van deze voorjaarsnota zijn de coalitieonderhandelingen echter nog in volle gang. Daarom bevat deze voorjaarsnota – anders dan gebruikelijk – geen voorstellen voor beleidskeuzes maar alleen voorstellen voor onvermijdelijke financiële ontwikkelingen en knelpunten. Hiermee geeft de voorjaarsnota een actueel beeld van de financiële kaders voor de integrale afweging. De integrale afweging vindt vervolgens (op hoofdlijnen) plaats in het coalitieakkoord en zal gezien de grote onzekerheden voor een belangrijk deel ook nog worden beïnvloed door de meicirculaire. Wij verwachten daarom bij de Programmabegroting 2023 een meer gedetailleerde financiële vertaling voor te leggen.

De Eerste Bestuursrapportage 2022 is het eerste moment van bijstellen of bijsturen van de kaders zoals vastgelegd in de programmabegroting 2022. Deze rapportage biedt een actueel inzicht in belangrijke financiële ontwikkelingen die zich in het huidige jaar voordoen.

Wij wensen u veel leesplezier.

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

Inleiding

De bestuurlijke Planning & Control cyclus stelt de raad in staat om invulling te geven aan hun kaderstellende en controlerende taak. Deze nota bevat de Voorjaarsnota 2022 en de Eerste Bestuursrapportage 2022 van de gemeente Utrecht. In het [eerste deel](#) Voorjaarsnota 2022 zijn de ontwikkelingen opgenomen die een meerjarig effect hebben op het financieel beeld. In [Deel 2](#) zijn de mutaties die alleen betrekking hebben op 2022 opgenomen.

Aangepast proces P&C-cyclus

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen in maart van dit jaar en de nog lopende onderhandelingen worden in deze voorjaarsnota geen beleidskeuzes als onderdeel van een integrale afweging voorgelegd. Deze voorjaarsnota betreft een weergave van de onvermijdelijke ontwikkelingen die een meerjarig effect hebben op het financieel beeld en geeft daarmee de financiële kaders voor de integrale afweging. De integrale afweging vindt (op hoofdlijnen) plaats bij het coalitieakkoord en zal op basis van belangrijke ontwikkelingen in de meicirculaire bij de programmabegroting 2023 concreter financieel wordt vertaald.

Actuele ontwikkelingen nog niet financieel vertaald

Op dit moment zien we een aantal ontwikkelingen, zoals de sterke prijsstijging van de (bouw- en energie) kosten en de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze ontwikkelingen hebben een materiële impact op het financieel beeld, maar we kunnen de financiële effecten nog niet goed inschatten. Deze ontwikkelingen zijn wel benoemd in [hoofdstuk 1](#), maar zijn nog niet verwerkt in de cijfers van de Voorjaarsnota 2022 en de Eerste Bestuursrapportage 2022.

Daarnaast zijn er nog steeds een aantal financiële onzekerheden met betrekking tot de financiële doorwerking van Rijksbeleid, waarvoor we nog geen exacte doorvertaling kunnen maken naar onze begroting. Wel hebben we een eerste inschatting gemaakt voor de herijking gemeentefonds en uitwerking van het Regeerakkoord.

Tabel: samenvattend financieel beeld
(-/- nadelig saldo, +/- voordelig saldo)

x € 1.000						
Hfst Bedragen x € 1.000	1e Berap					Structureel
	2022	2023	2024	2025	2026	
2 Actualisatie financieel beeld	33.905	19.170	8.056	-169	-19.029	-19.429
3 Afwijkingen 2022	-7.463	0	0	0	0	0
Totaal saldo	26.442	19.170	8.056	-169	-19.029	-19.429
2.4 Algemene dekkingsreserve	5.600	-5.600				
2.4 Verevening met bestemmingsreserve	925	-	-	-	-	-
Totaal beschikbare financiële ruimte	32.967	13.570	8.056	-169	-19.029	-19.429

Voorjaarsnota 2022

De beschikbare financiële ruimte voor gemeente Utrecht neemt af van 13,6 miljoen euro positief in 2023 tot zelfs 19 miljoen euro negatief in 2026. De oorzaak ligt hoofdzakelijk in de financiële doorwerking van het Regeerakkoord op het gemeentefonds. Het nieuwe kabinet heeft ons via het Regeerakkoord extra middelen toegekend. Dit heeft een positief effect op onze financiële ruimte op korte termijn, maar op de lange termijn geeft het onzekerheid, omdat deze middelen incidenteel zijn toegekend. Zo nemen de inkomsten voor Jeugdhulp af en komt voor 2026 de opschalingskorting weer voor 100% voor rekening van gemeenten. In deze voorjaarsnota is een aantal onzekerheden niet vertaald, maar geven we zoals gemeld in [hoofdstuk 1](#) een toelichting op de onzekerheden die het financiële beeld richting de begroting 2023 nog kunnen beïnvloeden.

Eerste Bestuursrapportage 2022

Per saldo geeft de eerste bestuursrapportage een voorlopig positief saldo van 33 miljoen euro in 2022, bestaande met name uit de financiële ontwikkelingen 2022 (31,6 miljoen euro positief) en de knelpunten/meevallers 2022 (25,7 miljoen euro negatief). Ook het financiële resultaat over het jaar 2021 (32,2 miljoen euro positief) en de reservering voor onvermijdelijke kosten corona zijn in het financiële beeld 2022 opgenomen.

Het positieve saldo van deze bestuursrapportage wordt betrokken bij de integrale afweging (beleidskeuzes).

Dit is een voorlopig saldo, omdat we hier ook een aantal ontwikkelingen nog niet financieel kunnen vertalen.

Deel 1 Voorjaarsnota 2022

1. Actuele Ontwikkelingen

1.1 Oekraïne

Met de oorlog in de Oekraïne is inmiddels een groep van 4 miljoen vluchtelingen het land ontvlucht. Vluchtelingen worden in de regio (Europa) opgevangen. Inmiddels zijn er 28.000 Oekraïners naar Nederland gekomen en het Rijk verwacht dat dit op de korte termijn verder kan stijgen naar minimaal 50.000 vluchtelingen. Per Veiligheidsregio moeten voor de opvang 2.000 plekken worden gerealiseerd. Voor Utrecht zijn dit in eerste instantie 800 plekken. Daarbij houden we ook rekening met het scenario dat de aantallen verder toe gaan nemen.

Projectorganisatie

Het realiseren van 800 opvangplekken binnen Utrecht past niet binnen de reguliere werkzaamheden. Daarom is aparte integraal werkende projectorganisatie, het Oekraïne crisisteam' opgezet die zich onder andere richt op eerste opvang in de Jaarbeurs, het realiseren van opvanglocaties, de registratie van de vluchtelingen, verstrekken van leefgeld, inschrijving bij Burgerzaken, coördinatie van vrijwilligerswerk, organiseren van onderwijs voor de kinderen, medische zorg en begeleiding naar werk.

Categorieën opvang

De eerste opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne vindt nu plaats in de Jaarbeurs. Het streven is dat vluchtelingen niet langer dan een nacht hier verblijven en dan doorstromen naar crisis- of noodopvang plekken. Dat kan zijn binnen of buiten de veiligheidsregio. Wij onderscheiden thans in onze stad de volgende categorieën opvang:

- 0 Vooropvang jaarbeurs hub: Oekraïense vluchtelingen worden eerst in de jaarbeurs geregistreerd, opgevangen en binnen een dag doorgeplaatst naar passende opvang in Utrecht, regio of rest van Nederland. De jaarbeurs dient als verdeelstation en informatie knooppunt
- A. Crisisopvang 1 tot 30 dagen. Het gaat om opvang voor de eerste maand in afwachting van duurzamere opvang. Het niveau is noodopvang met Bed, Bad, Brood. Deze opvang kan bv in een hotel plaatsvinden of in een gastgezin (laatste kan ook langer duren).
- B. Noodopvang, mid long stay, 0 – 6 maanden. Deze locaties moeten snel beschikbaar zijn. Het betreft opvang met een (gedeelte) wooneenheid, slaapvertrek, dagverblijf / eetzaal., toiletten, douche en wasruimte en geen of een centrale was- en kookgelegenheid. Mogelijke locaties zijn tijdelijke kantoorruimte, lege school, vakantiepark, sporthal of hotelschip.
- C. Reguliere opvang, long stay, 3 – 24 maanden. Het betreft hier reguliere opvangplekken die voor langere periode beschikbaar zijn. Deze opvang is gericht op zelfstandigheid. Naast de voorzieningen in categorie b gaat het om een mogelijkheid tot koken en wassen. Bewoners besturen zelf en samen een huishouden.
- D. In deze categorie gaat het ook om long stay opvang; in deze categorie wordt gekeken naar meer duurzame oplossingen voor woonruimte. Naast zelfstandigheid staat hier duurzaamheid centraal.

Het is de bedoeling dat vluchtelingen doorstromen van de ene naar de andere opvang. We vinden het wenselijk dat mensen die bij in crisisopvang locaties (cat. A) of noodopvang locaties (cat. B) worden opgevangen een duurzamere opvangplek vinden in reguliere opvanglocatie (cat. C) (en daarna eventueel woonruimte in cat. D).

Compensatie door het Rijk

Het Rijk heeft aangegeven dat gemeenten compensatie ontvangen voor het creëren van opvangplekken en compensatie ontvangen voor andere kosten. Op dit moment worden compensatieregelingen, in overleg met de VNG, uitgewerkt. Hierbij gaat het Rijk (zie [Verzamelbrief opvang Oekraïne, 6 april 2022](#)) uit van:

- Het normbedrag voor gemeentelijke opvanglocaties voor Oekraïners is 700 euro per week per gerealiseerde opvangplek. Bestuurlijk is aangegeven dat gemeenten geen financieel nadeel van deze opgave mogen hebben.
- Het normbedrag is van toepassing voor de periode waarin de regeling van kracht is (vooralsnog één jaar). Het normbedrag kan gedeclareerd worden vanaf het moment dat een Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) gerealiseerd is.
- Gemeenten kunnen een contract aangaan met een locatie voor een termijn van maximaal twaalf maanden. Het Rijk vraagt daarbij om alleen lange termijncontracten af te sluiten als dit een kostenvoordeel oplevert ten opzichte van korte termijncontracten. Het Rijk vraagt daarnaast om rekening te houden met de mogelijkheid om locaties op enig moment in te zetten voor andere doeleinden zoals spoedzoekers of studentenhuishouding.
- Transitie en transformatiekosten van panden worden vergoed op basis van werkelijke kosten. Het ministerie van JenV zal binnenkort vragen om voor dit soort kosten eerst een verzoek in te dienen. Deze regeling wordt nog nader uitgewerkt.
- Daarnaast zijn er kosten voor maatschappelijke organisaties die mensen begeleiden of activiteiten organiseren voor deze doelgroep.
- Over de vergoeding van overige kosten (onderwijs, zorg, Wmo, Jeugd, PG) worden aparte afspraken gemaakt met de afzonderlijke ministeries.

Uitgaven en investeringen

Vanaf dag één dat er Oekraïense vluchtelingen in Utrecht aankwamen, zijn we pro-actief gestart met het creëren van opvang. Inmiddels heeft het Rijk ons de vraag gesteld om 800 opvanglocaties te realiseren. Hoewel er meer duidelijkheid is over de compensatieregelingen is er op dit moment nog geen volledig zicht op de kosten. Daarom is het voor deze bestuursrapportage nog niet mogelijk om een reële inschatting van de te verwachten kosten te geven.

Risico's

We zien de volgende risico's en onzekerheden waar we uw raad ook over blijven informeren.

1. Het is onzeker of de uiteindelijke compensatieregeling van het Rijk voldoende is om alle (cumulatieve) kosten ten behoeve van de totale noodopvang van Utrecht te dekken. Het Rijk heeft aangegeven om de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne te compenseren. Momenteel wordt een compensatieregeling uitgewerkt voor het realiseren van opvangplekken, waarbij wordt uitgegaan van een compensatiebedrag van 700 euro per gerealiseerd bed per week. Deze regeling omvat de compensatie voor kosten als opvang, catering, leefgeld, energie, schoonmaak, beveiliging etc. maar ook uitvoeringskosten binnen het ambtelijk apparaat. Er is op dit moment nog geen totaaloverzicht op de uitvoeringskosten en overige indirecte kosten. Het is daardoor onzeker of dit budget toereikend is voor het totaal aan kosten voor huur, project- en uitvoeringskosten en leefgeld.
2. Het is nu onduidelijk of de reeds gemaakte transitie- en transformatiekosten worden goedgekeurd door het ministerie van Justitie en Veiligheid en passen binnen de regeling die daarvoor uitgewerkt wordt. Er is wel toegezegd dat deze kosten worden vergoed.

Een inschatting van de risico's wordt opgenomen in de tweede bestuursrapportage, evenals het effect van de kosten op de begroting 2022 en verder. Tussentijds informeren we de raad met twee wekelijkse nieuwsflitsen over de volle breedte van impact van deze grote opgave voor Utrecht.

1.2 Prijsstijgingen

Onzekerheid door stijgende kosten en leveringsonzekerheid

Gedurende 2021 zien we de bouwkosten stijgen. Sinds de oorlog in Oekraïne zien we niet alleen de bouwkosten stijgen, maar ook de prijzen van bijvoorbeeld brandstof en energie. Het Centraal Planbureau (CPB) geeft in haar nieuwe vooruitzichten in het Centraal Economisch Plan ook aan dat de prijzen snel stijgen, dempt de economische groei en is er sprake van een toenemende inflatie.

Naast de prijsstijgingen is de onzekerheid rond levering van grondstoffen en (deel)producten groot. Voor de bouwmaterialen zien wij dit nu al bij de beschikbaarheid van hout, maar ook voor staal wordt schaarste verwacht. Ook leidt de krapte op de arbeidsmarkt voor vaktechnisch personeel tot hogere kosten en minder beschikbaarheid aan arbeid om projecten binnen de beoogde planperiode af te ronden. Deze trend van kostenstijging werkt niet alleen door in de bouwkosten voor maatschappelijk vastgoed, maar ook voor de kosten van het onderhoud daarvan, investeringen en beheer van de openbare ruimte, ophalen van afval, investeringen in (ondergronds) infrastructuur en kosten van vervoer (leerlingen en Wmo). Dit geldt ook voor de kostenontwikkeling bij de maatschappelijke instellingen en verbonden partijen. Daarnaast ontvangen wij signalen dat bij aanbestedingen risico's van prijsstijgingen volledig bij de afnemers wordt neergelegd en de contractprijzen zullen stijgen.

Het is nog onzeker hoe de prijsstijgingen zich daadwerkelijk manifesteren. Vanwege de onzekerheden hoe de prijsstijgingen zich gaan manifesteren, hebben wij nog geen structurele effecten doorgerekend.

Impact op de begroting

Standaard indexeren wij de begroting op basis van verschillende indices. . De loonstijging gaat via de CAO, mits deze bekend is. In onze aanname is er voor 2023 een stijging van 2,5% geraamd voor lonen. Voor de prijsindex hanteren we het gemiddelde van de ontwikkeling van de overheidsconsumptie over de afgelopen 3 jaren. In de berekening van de prijsindex is ervoor gekozen een gedifferentieerde index te hanteren, namelijk Grond-, weg- en waterbouw index (GWW) en de Bouwindex. We hanteren ook gemiddelde over de afgelopen 3 jaren.

Voor de subsidiebudgetten vertalen we de loon- en prijsontwikkeling vertalen we naar een gewogen index voor de subsidiebudgetten, namelijk 70% loon- en 30% prijsindex.

Gedurende het jaar stellen wij de begroting niet bij voor prijsontwikkelingen. De reguliere werkwijze is dat in het lopende begrotingsjaar het budget (uitvoerings- of investeringsbudget) taakstellend is.

De huidige snelle stijging van de kosten stelt ons voor een dilemma in hoe de huidige begrotingssystematiek zich verhoudt tot onze ambities. Kunnen de verwachte kostenstijgingen worden opgevangen binnen de budgetten en wat zijn daar de consequenties van? Dit vraagstuk geldt niet alleen voor het huidige begrotingsjaar, maar ook voor de jaren 2023 en verder. In de raadsbrief over de stijgende (bouw)kosten van 1 april 2022 hebben we aangegeven het effect van de stijgende prijzen nader te onderzoeken. De lijn is en blijft dat prijsstijgingen primair worden opgevangen binnen de beschikbare budgetten, voor investeringen betreft dit in de post onvoorzien van het project en/of door aanpassingen in het programma.

De verschillende scenario's, de risico's, effect van indexering gemeentefonds en de impact van herprioriteren bij het handhaven van de huidige lijn worden bij het onderzoek in beeld gebracht. Een groot deel van de dekking van deze prijsstijgingen wordt naar verwachting gevonden in het accres van het gemeentefonds. De omvang daarvan wordt bekend gemaakt in de Meicirculaire, deze komt eind mei of begin juni beschikbaar. Daarna kunnen wij ook meer inzicht geven in het totale financiële effect van de stijgende kosten op onze (meerjaren)begroting door gelijktijdig de extra inkomsten van het Rijk de recente CPB-raming (maart 2022) financieel te vertalen in het meerjarenbeeld. Dan zullen we aan uw raad een apart voorstel doen hoe hiermee om te gaan.

In deze voorjaarsnota hebben we indexering volgens de reguliere methodiek toegepast MEV-verkenningen. Voor het huidige jaar hebben we als onderdeel van de knelpunten een aantal budgetten extra verhoogd zoals de stijgende energiekosten, bouwkosten voor onderwijsinstellingen (wettelijk verplichte taak), specialistisch reinigen van toiletvoorzieningen en groen onderhoud. Dit op basis van een eerste inschatting.

1.3 Financiële onzekerheden

In het regeerakkoord (januari 2022) heeft het Rijk ook keuzes gemaakt die ook de gemeentefinanciën raken; extra middelen maar ook een korting voor jeugdhulp en voor 2026 een aanpassing van de financiering van gemeenten. Vooruitlopend op deze nieuwe systematiek zijn de inkomsten voor het gemeentefonds vanaf 2026 aanzienlijk verlaagd, dit geeft onzekerheden over de structurele inkomsten voor onze begroting. Een eerste inschatting op onze inkomsten uit het gemeentefonds hebben wij gemaakt, daarbij zijn wij voor 2026 uitgegaan van gelijkblijvende inkomsten ten opzichte van 2025. Over de herijking (andere verdeling) van het gemeentefonds heeft het Rijk wel meer duidelijkheid gegeven in de recent ontvangen maartbrief. Met ingang van 2023 wordt het nieuwe model ingevoerd. Voor Utrecht heeft dit een structureel nadelig effect. Er wordt een aantal aanvullende onderzoeken uitgevoerd over deze verdeling. Dit zijn onderwerpen uit het advies van het ROB en een onderzoek naar de grootstedelijke kosten. We wachten op de uitkomst van deze aanvullende onderzoeken.

Daarnaast is het nog niet duidelijk welke impact de keuzes vanuit het Rijk hebben, bijvoorbeeld als het gaat om structurele financiële middelen in het klimaatakkoord, de extra korting voor Jeugdhulp, het verhogen van de eigenbijdrage van het WMO-abonnementstarief, armoedebelief, compensatie voor uitvoeringskosten Omgevingswet en WKB.

Het is ook nog niet duidelijk hoe de Rijksfondsen worden verdeeld onder de gemeenten, dit zijn fondsen voor o.a. woningbouw, volkshuisvesting, ontsluiting nieuwe woningen.

Zodra we meer duidelijkheid krijgen van het Rijk, zullen we deze informatie financieel vertalen naar onze gemeente en uiteraard u informeren. We verwachten van het Rijk nog een aantal uitwerkingen de komende maanden, voorjaarsnota van het Rijk, meicirculaire 2022 en de contourenbrief juni 2022.

1.4 Effect aanpassing interne rekenrente

Bij de Voorjaarsnota 2021 is besloten de interne rente te verlagen van 2% naar 1,5%. Dit, omdat de marktrente gedaald is en de gemiddelde rente van de gemeentelijke leningenportefeuille ook lager is. Op grond van BBV-voorschriften moet de interne toerekening zoveel mogelijk aansluiten bij de werkelijke rentelasten.

Ten tijde van het opstellen van de voorjaarsnota gingen we ervan uit dat dit een budgettair neutrale aanpassing was. In geval van annuïtaire afschrijvingen, nemen de afschrijvingsbedragen eerst af en daarna toe. De doorvertaling van de aanpassing van de rente op de lange en korte termijn in het financieel beeld wordt onderzocht. Wij informeren u over de uitkomsten van het onderzoek bij de Tweede Bestuursrapportage 2022.

1.5 Aanpassen spelregel egalisatiereserve Overhead

Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de begroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de egalisatiereserve Overhead is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken.

Om een betere inschatting te maken van de mutaties op egalisatiereserve van de overhead stellen we voor om hiervoor ook de tussentijdse P&C-momenten van het lopende jaar hiervoor te benutten.

1.6 Ontwikkelingen Vennootschapsbelasting

Gemeente Utrecht is belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (Vpb) en betaalt belasting over de winst uit bedrijfsafval en over de inkomsten uit reclameconcessies. Over het eerste bestaat geen verschil van mening. Met betrekking tot de reclame-inkomsten zijn we echter van mening dat er geen sprake kan zijn van een te belasten winst en tevens, als men daar toch aan toe zou komen, dat de winst op een andere wijze en tot een lager bedrag moet worden berekend dan de Belastingdienst voorstaat. Met dit standpunt staat Utrecht niet alleen, ook andere gemeenten zijn het niet eens met dit standpunt van de belastingdienst. Tegen de aanslagen vanaf 2016 hebben wij bezwaar ingediend en tegen de uitspraak op het bezwaar zijn we in beroep gegaan. Met het beroep vragen wij nu een oordeel van de rechter hierin. Overigens procederen ook andere gemeenten in vergelijkbare zaken. Het is nu nog niet in te schatten hoelang de procedure zal gaan duren. Het kan wel enkele jaren duren voordat een finaal oordeel is te verwachten.

In het eerste kwartaal van 2022 hebben wij de Vpb-aanslag 2018 betaald, daarnaast hebben wij ook een voorlopige aanslag Vpb 2021 aangevraagd om de rentelasten te beperken. Onze aangiften over 2019 en 2020 zijn nu in behandeling bij de belastingdienst, dit zal hoogstwaarschijnlijk in 2022 nog tot belastingaanslagen leiden. Als er dan nog geen uitspraak is gedaan inzake het beroep, of als wij dit beroep verliezen, zal dit in 2022, afhankelijk van de mate waarin de belastingdienst onze aangiften corrigeert, leiden tot een tekort op het begrote bedrag aan te betalen Vpb van ongeveer 1 miljoen euro.

1.7 Overschrijding inhuurplafond

In de Programmabegroting 2022 is het inhuurplafond vastgesteld op 57,9 miljoen euro. Op basis van actuele ontwikkelingen wordt een overschrijding van het inhuurplafond verwacht van 6,6 miljoen euro. Redenen voor deze overschrijding zijn de steeds krappere wordende arbeidsmarkt, toename van tijdelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld voor toeslagenaffaire) en het relatief hoge ziekteverzuim. Ook lopende het jaar zien we nog steeds extra onvoorziene taken vanuit het Rijk naar ons toe komen waarvoor wij uitvoeringskracht zullen moeten inhuren. Zoals de corona- en Oekraïne-crisis.

2. Actualisatie Financieel Beeld

In dit hoofdstuk geven we meer in detail een toelichting op het actuele financiële beeld. We beginnen met de financiële ontwikkelingen en lichten vervolgens de diverse onderdelen toe.

Samenvattend financieel beeld 2022-2026

De actualisatie van de financiële ontwikkelingen laat de eerste jaren incidenteel een aflopend voordelig saldo zien. Vanaf 2025 is een omslag te zien naar een structureel nadelig saldo van 19,4 miljoen euro. Het financiële beeld is een tussenstand, de definitieve uitwerking van het Regeerakkoord en het effect van de stijgende prijzen zijn nog onzeker. Ook is het coalitieakkoord niet meegenomen in de financiële ruimte.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële ontwikkelingen, die in de volgende paragrafen per programma worden toegelicht. De knelpunten die alleen op 2022 betrekking hebben, worden in Deel 2 Eerste Bestuursrapportage 2022 toegelicht.

De beschikbare financiële ruimte wordt integraal afgewogen met onder andere de afspraken uit het coalitieakkoord.

Tabel: samenvattend financieel beeld
(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

x € 1.000						
Hfst	Omschrijving	1e Berap 2022	2023	2024	2025	2026 Structureel
2.1	Financiële ontwikkelingen	31.564	56.696	49.149	36.531	23.020
2.2	Onvermijdelijke kosten corona*	-5.071	-4.370	1.085	0	0
2.3	Knelpunten en meevallers	-18.273	-32.821	-36.243	-30.765	-36.114
2.4	Overheveling taken naar de gemeenten	0	0	0	0	0
2.5	Budgetneutrale wijzigingen**	-6.525	5.600	0	0	0
2.6	Resultaat jaarrekening 2021 (incl. resultaatbestemming)	7.104	0	0	0	0
2.7	Algemene dekkingsmiddelen (2e Berap 2021)	25.106	0	0	0	0
2.8	Groeikader	-	-5.935	-5.935	-5.935	-5.935
3	Afwijkingen 2022***	-7.463	0	0	0	0
Totaal saldo		26.442	19.170	8.056	-169	-19.029
2.4	Algemene dekkingsreserve**	5.600	-5.600	-	-	-
2.4	Verevening met bestemmingsreserve**	925	-	-	-	-
Totaal beschikbare financiële ruimte		32.967	13.570	8.056	-169	-19.029

* Aanvulling scenario C wordt bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 verwerkt in Begroting 2022 (conform de werkwijze in 2021)

** De budgetneutrale wijzigingen en de onttrekking aan de reserves horen bij elkaar en zijn toegelicht in [hoofdstuk 2.4](#).

*** De ontwikkelingen uit de eerste bestuursrapportage worden toegelicht in [hoofdstuk 3](#)

Tussenstand van het financiële beeld 2022

Knelpunten, meevallers en ontwikkeling uit eerste bestuursrapportage

De knelpunten en uitvoering van motie 2022/25 beperken voor een groot deel de financiële ruimte. Bij de knelpunten en meevallers zien we zeven grote ontwikkelingen:

- kosten voor de uitvoering van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsboring Bouw van structureel 1,6 miljoen euro
- Aflopende bijdragen uit grondexploitaties geven een nadeel van 0,7 miljoen euro, vanaf 2026 neemt deze toe naar 5,3 miljoen euro
- een voordeel op het bijstandsbudget (BUIG) van 3,6 miljoen euro
- sterk stijgende (energie)prijzen door geopolitieke ontwikkelingen voor 2022 (3,7 miljoen euro)
- stijgende druk op de Wmo voorzieningen brengen extra kosten met zich mee, daar tegenover staat een overschot op de centrumgemeente taken. Per saldo stijgen de kosten van 2,5 miljoen euro in 2022 naar 10,6 miljoen euro in 2026
- een verhoging van de dotatie op de onderhoudsvoorziening van vastgoed ten bedrage van 4,565 miljoen euro voor de jaren 2022 t/m 2025
- extra personele inzet (7,5 miljoen euro) voor onder andere Wet Open Overheid, het organiseren van veilige verkiezingen, groei van de stad met betrekking tot wonen, klimaatverandering, energietransitie en bereikbaarheid

Ontwikkelingen die alleen betrekking hebben op het jaar 2022 zijn opgenomen in Deel 2: Eerste Bestuursrapportage. Dit betreft een vrijval van coronamiddelen uit de reserve van 2,1 miljoen euro. Ook zijn de voor de extra ondersteuning van ondernemers en inwoners die door de coronacrisis in financiële problemen zijn geraakt, overeenkomstig de unaniem aangenomen motie (5,6 miljoen euro) opgenomen in de bestuursrapportage. Tegenover de kosten van de motie, staat een positief resultaat uit de Jaarstukken 2021 van niet bestede Tonk-middelen. Het netto resultaat na resultaatbestemming is in de bestuursrapportage meegenomen, maar staat toegelicht in hoofdstuk 2.6.

Financiële ontwikkelingen

We hebben extra inkomsten van het Rijk uit de september- en decembercirculaire 2021 en de verwachte compensatie voor stijgende prijzen (31,0 miljoen euro) op basis van het prijspeil in september 2021. Tegenover deze compensatie staan ook de kosten voor de indexering van de begroting voor de cao en materiële prijsstijging (24,2 miljoen euro). De recent stijgende inflatie door de politieke instabiliteit, zoals toegelicht in de paragraaf Actuele ontwikkelingen, is nog niet meegenomen.

Ook is een eerste inschatting gemaakt van de doorwerking van het Regeerakkoord op de inkomsten uit het gemeentefonds. De inkomsten nemen met name kabinetsjaren 2023 t/m 2025 toe, dit is een aflopende reeks van 43 miljoen euro in 2023 naar 7 miljoen euro. Voor het jaar 2026 zijn de inkomsten onzeker en is vooralsnog rekening gehouden met stabiele overheidsfinanciën (zie ook [hoofdstuk 1 Actuele Ontwikkelingen](#)) door als uitgangspunt in 2026 het accres van 2025 fictief door te trekken.

Tenslotte is het weerstandsvermogen met 4 miljoen euro aangevuld. Dit is overeenkomstig de spelregels van het Herstelplan weerstandsvermogen.

Coronacrisis

Tenslotte zijn de effecten van de coronacrisis voor 2022 geactualiseerd. In vergelijking met het najaar ziet het dagelijkse leven in de stad er weer als vanouds uit en zijn alle maatregelen vanuit het rijk inmiddels afgeschaald. Ondanks dit positieve beeld vallen de onvermijdelijke kosten naar verwachting 5,1 miljoen euro hoger uit. Dit is het gevolg van de lockdown aan het begin van dit jaar en het langer voortduren van de coronamaatregelen daarna. Daartegenover staat een vrijval uit de coronareserve van 2,1 miljoen euro vanuit maatregelenpakket 3. Deze reservering kan verlaagd worden door de positieve ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden.

Resultaat 2021

Zowel de Tweede Bestuursrapportage 2021 als de Jaarstukken 2021 hebben een positief saldo. Na de resultaatsbestemming 2021, resteert een positief resultaat van 32,2 miljoen euro. Dit wordt betrokken bij de integrale afweging.

Nog te verwachten inkomsten

De financiële vertaling van het regeerakkoord wordt door het Rijk in de meicirculaire (eind mei / begin juni 2022) nader uitgewerkt, dit verkleint de onzekerheden met betrekking tot inkomsten uit het gemeentefonds. Het is nog onduidelijk of dan ook wordt ingegaan op het jaar 2026. Daarnaast verwachten wij dat de stijgende prijzen ook doorwerken in het gemeentefonds, dit wordt ook in de meicirculaire bekend gemaakt. Een deel van de stijgende prijzen op onze uitgaven hebben wij al in de Eerste Bestuursrapportage verwerkt 2022.

2.1 Financiële ontwikkelingen

Sinds de vaststelling van de Programmabegroting 2022 zijn er financiële ontwikkelingen geweest die het gemeentelijke financiële beeld beïnvloeden en de beschikbare ruimte bepalen om nieuwe activiteiten en uitgaven voor de groeiende stad te kunnen dekken. De samenstelling van de financiële ruimte is als volgt:

Tabel: Financiële ontwikkelingen

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

Financiële ontwikkelingen	2022	2023	2024	2025	2026	x € 1.000
						structureel
Autonome ontwikkelingen	12.917	7.184	7.183	8.804	10.018	10.018
Regeerakkoord	19.965	43.340	35.944	21.705	6.980	6.580
Groei van de stad	-1.700	5.935	5.935	5.935	5.935	5.935
Overige ontwikkelingen	382	237	87	87	87	87
Totaal financiële ontwikkelingen	31.564	56.696	49.149	36.531	23.020	22.620

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen bestaan uit externe, niet beïnvloedbare nominale (loon en prijs) en reële (volume) ontwikkelingen in 2022 en 2023. Deze ontwikkelingen zijn verwerkt conform vastgesteld beleid.

Tabel: Autonome ontwikkelingen

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

Autonome ontwikkelingen	2022	2023	2024	2025	2026	x € 1.000
						Structureel
Gemeentefonds	19.593	28.200	28.199	29.820	31.034	31.034
Loon- en prijscompensatie programma's	-2.676	-24.235	-24.235	-24.235	-24.235	-24.235
Aanvullen weerstands- vermogen	-4.000					
Belasting en heffingen (inflatiecorrectie)	0	3.219	3.219	3.219	3.219	3.219
Totaal autonome ontwikkelingen	12.917	7.184	7.183	8.804	10.018	10.018

Gemeentefonds

Het gemeentefonds beweegt mee met een breed deel van de rijksuitgaven (normeringssystematiek). Dit wil zeggen als het Rijk meer uitgeeft, het gemeentefonds meegroeit. De begroting, en dus ook de algemene uitkering wordt in constante prijzen geraamd. Voor het jaar t+1 worden jaarlijks bij de voorjaarsnota de budgetten gecompenseerd voor stijgende kosten. Dat is ook het moment om de raming van de algemene uitkering te gaan prognosticeren, inclusief de loon en prijsontwikkeling voor t+1 (het is een combinatie van correctie van het prijspeil en herverdeelnadelen). Het positieve saldo bestaat uit de verwachte compensatie voor loon- en prijsstijgingen en de effecten uit de september- en

decembercirculaire. Per saldo nemen de inkomsten uit de algemene uitkering structureel met 31 miljoen euro toe.

Er zijn nog steeds een aantal financiële onzekerheden met betrekking tot de financiële doorwerking van Rijksbeleid, waarvoor we nog geen exacte doorvertaling kunnen maken naar onze begroting. We hebben een eerste inschatting gemaakt voor de herijking gemeentefonds en uitwerking van het Regeerakkoord.

Loon- en prijscompensatie programma's

De bijstelling van het gemeentefonds hebben we nodig om een deel van onze uitgaven te indexeren voor loon- en prijsontwikkelingen. Er ligt een nieuwe CAO. De loonindexatie is per 1 december 2021 1,5% en per 1 april 2022 2,4%. Dat is totaal 3,9%. Op basis van het CPB en het inflatiecijfer is een schatting van 2,5% loonstijging vanaf 2023 opgenomen.

Voor de prijsindex hanteren we het gemiddelde van de ontwikkeling van de overheidsconsumptie over de afgelopen 3 jaren. Die bedraagt 2,05%. In de berekening van de prijsindex 2023 is ervoor gekozen een gedifferentieerde index te hanteren, namelijk Grond-, weg- en waterbouw index (GWW) en de Bouwindex (BDB). We hanteren ook gemiddelde over de afgelopen 3 jaren, de GWW-index bedraagt 4,1% en de BDB-index bedraagt 3,3%. Zowel de looncorrectie over 2022 als de loon- en prijsontwikkeling 2023 vertalen we vanaf 2023 naar een gewogen index voor de subsidiebudgetten. Met de geschatte ontwikkelingen bedraagt die 2,4% voor 2023.

	Indexatie 2023	Basis
➤ Loonkosten	2,5%	CPB loonkostenontwikkeling
➤ Materiële kosten	2,05%	CPB overheidsconsumptie gemiddelde van 3 jaar
➤ Weg en waterbouw	4,1%	Grond-, weg- en waterbouw index (GWW) gemiddelde van 3 jaar
➤ Bouwkosten	3,3%	Bouwindex (BDB), gemiddelde van 3 jaar
➤ Subsidiebudgetten	2,4%	Gewogen gemiddelde van loon- en materiële kosten index
➤ Belastingen	2,4%	Verwachte loon- en prijsontwikkelingen

Wij hebben met deze indexeringen nog geen rekening gehouden met de recente sterke stijging van de prijzen en inflatie.

Weerstandsvermogen

Op basis van de voorlopige jaarrekeningcijfers blijkt de ratio van het weerstandsvermogen 0,73. In de voorjaarsnota 2021 is een herstelplan gemaakt om de weerstandratio weer op 1 te krijgen. Daarom is er volgens de spelregels een aanvulling van 4 miljoen euro nodig.

Belastingen (inflatiecorrectie)

Jaarlijks indexeren we de belastingopbrengst met de inflatie. Evenals voorgaande jaren bepalen we die aan de hand van de verwachte loon- en prijsontwikkeling vanaf 2022. De indexering komt daarmee op 2,4%, namelijk 70% loonindexatie en 30% indexatie materiële kosten. De recente sterke toename van de inflatie is nog niet meegenomen in deze indexering, omdat we de impact op onze kosten en de inkomsten van het rijk nog niet voldoende in beeld hebben.

Regeerakkoord

Het regeerakkoord heeft ook een financiële doorwerking op het gemeentefonds. We hebben een eerste inschatting gemaakt van de gevolgen voor de gemeente Utrecht. In de meicirculaire 2022 wordt het daadwerkelijke effect bekend gemaakt. De samenstelling van de financiële ruimte is als volgt:

Tabel: Regeerakkoord

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

	x € 1.000					
Regeerakkoord	2022	2023	2024	2025	2026	Structureel
Accres regeerakkoord*	15.215	25.038	30.374	18.800	25.600	25.600
Ingeboekt te verwachten extra middelen jeugdhulp	0	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Verlagen risico ingerekend accres op basis van de Meicirculaire 2021)	8.000	7.002	1.840	0	0	0
Bevriezen oploop opschalingskorting	250	10.500	14.250	17.875	0	0
Extra middelen jeugdzorg**	0	29.000	26.000	18.000	11.800	10.700
Toename kosten jeugdzorg	0	-11.800	-16.600	-15.300	-10.500	-9.800
Ingeboekt te verwachten accres GF	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Herijking Gemeentefonds	0	-5.400	-7.920	-7.920	-7.920	-7.920
Uitvoeringskosten WKB en omgevingswet	4.500	3.000	2.000	2.250	0	0
WMO abonnementstarief eigen bijdrage	0	0	0	2.000	2.000	2.000
Specifieke Uitkeringen (zoals klimaatakkoord)	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totaal beschikbare financiële ruimte	19.965	43.340	35.944	21.705	6.980	6.580

*) incl. Woningbouw en Volkshuisvesting

**) incl. Extra korting jeugdzorg

Accres regeerakkoord

De extra uitgaven die het Rijk heeft gepland, zullen leiden tot extra inkomsten in het gemeentefonds (trap-op-trap-af).

Op basis van de financiële uitwerking van het regeerakkoord (startnota) hebben wij het effect voor Utrecht bepaald. Daarbij hebben we rekening gehouden met:

Groei van het algemene deel van het gemeentefonds (accres):

- de procentuele groei van het accres door de extra maatregelen is door vertaald,
- gecorrigeerd voor het effect van de lopende prijzen (wij begroten tegen constante prijzen) en
- verminderd met het voorschot waar we bij de Voorjaarsnota 2021 rekening mee hebben gehouden.

Voor de groei van het accres 2026 is afgeweken van het regeerakkoord. Wij gaan ervan uit dat het gemeentefonds zich zoals gebruikelijk ontwikkeld en hebben de inkomsten uit het jaar 2025 als basis genomen voor 2026. Deze hebben we aangepast met de procentuele groei uit de septembercirculaire.

Ingeboekt te verwachten accres

In de financiële strategie van de Voorjaarsnota 2021 is 8 miljoen euro structureel ingeboekt vanwege de verwachting dat het accres door het regeerakkoord zal stijgen. Dit bedrag is in mindering gebracht op het werkelijke extra accres uit het Regeerakkoord.

Verlagen risico ingerekend accres (op basis van Meicirculaire 2021)

De financiële impact van de meicirculaire was positief. Een deel hiervan is gebruikt om het ingeboekte verwachte accres gemeentefonds te verlagen.

Bevriezen oploep opschalingskorting

De opschalingskorting wordt bevroren in deze kabinetsperiode. Het is daarmee een incidenteel voordeel voor de jaren 2022 t/m 2025. Deze korting is in 2015 ingevoerd om gemeenten te stimuleren om te fuseren (op te schalen) vanuit efficiency perspectief. De beleidswijziging 'opschalen van alle gemeenten naar 100.000+ gemeenten' nooit is gerealiseerd en van tafel is gegaan, de opschalingskorting is echter wel blijven staan in het gemeentefonds.

Extra middelen jeugdzorg

In het regeerakkoord is de arbitrage uitspraak voor de jeugdzorg structureel meegenomen. Dit geeft extra inkomsten om de stijgende kosten te compenseren. De extra inkomsten dalen over de jaren heen. Uitgangspunt van dit deel van de arbitrage afspraak is dat gemeenten een hervormingsagenda opstellen die leidt tot lagere kosten.

Zowel op de lasten als batenkant zien we de nodige onzekerheden voor de komende jaren. Aan de lastenkant door een steeds groter beroep op jeugdzorg in combinatie met de hervormingsagenda. Aan de batenkant ook door de hervormingsagenda, die moet gaan leiden tot structureel extra middelen voor jeugdzorg, het nieuwe woonplaatsbeginsel en nieuwe verdeelmodel sociaal domein.

Daarnaast is er ook een extra korting voor de jeugdzorg in het Regeerakkoord opgenomen, deze is ingeboekt vanaf 2024.

Ingeboekt te verwachten extra middelen jeugdhulp

In de Programmabegroting 2020 is geanticipeerd extra middelen voor de jeugdzorg en is voor 6 miljoen euro aan extra middelen opgenomen.

Herijking Gemeentefonds

In januari 2022 heeft het Rijk een voorlopige doorrekening gemaakt van het effect per gemeente op basis van gegevens uit 2019. Op basis van deze gepubliceerde cijfers is het financiële gevolg van de herijking -22 euro per inwoner. Er geldt hierbij een ingroeipad van maximaal -15 euro per inwoner per jaar... De huidige cijfers zijn hierop gebaseerd. Deze calculatie wordt nog geactualiseerd, want inmiddels is de herijking in besluit genomen, echter niet met een verevening van 90%, maar met bestaande verevening. De cijfers worden ook geactualiseerd naar 2020 en dit zal weer tot een nieuwe uitkomst leiden. Daarnaast is afgesproken dat het ingroeipad in jaar 2023 maximaal -7,50 euro per inwoner is.

Uitvoeringskosten WKB en Omgevingswet

Op 28 januari 2022 is er een kamerbrief gestuurd ten aanzien van onderliggende reeksen "overige dossiers medeoverheden. Hierin staan de extra middelen. Als uitgangspunt hebben we het Utrechtse aandeel in het gemeentefonds genomen.

WMO abonnementstarief eigen bijdrage

Op 28 januari 2022 is er een kamerbrief gestuurd ten aanzien van onderliggende reeksen "overige dossiers medeoverheden. Hierin staan de extra middelen. Als uitgangspunt hebben we het Utrechtse aandeel in het gemeentefonds genomen.

Specifieke Uitkeringen (zoals klimaatakkoord)

Er is nog niet bekend hoeveel middelen er beschikbaar komen voor bijvoorbeeld het klimaatakkoord. De verwachting is dat dit via specifieke uitkeringen gaat.

Groei van de stad

Tabel: Groei van de stad

(-/- nadelig saldo, +/- voordelig saldo)

Groei van de stad	2022	2023	2024	2025	2026	x € 1.000
						Structureel
Gemeentefonds	-1.762	5.261	5.261	5.261	5.261	5.261
Belasting en heffingen	0	612	612	612	612	612
<i>Toename OZB</i>	0	688	688	688	688	688
<i>Afdracht ondernemersfonds</i>	0	-76	-76	-76	-76	-76
Stelpost investeringsagenda groei	62	62	62	62	62	62
Totaal Financiële ruimte	-1.700	5.935	5.935	5.935	5.935	5.935

Groei van de stad (volumeontwikkelingen)

Op basis van ramingen die de afdeling Onderzoek opstelt, worden de parameters van de algemene uitkering jaarlijks geactualiseerd bij de voorjaarsnota. We actualiseren het lopende jaar en ramen de groei voor het komende jaar. De groei voor het komend jaar trekken we structureel door. We ramen dus niet de groei voor de jaren t+2+3+4. We ramen immers ook niet de eventuele extra lasten die zich in de jaren t+2+3+4 gaan voordoen.

Belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Met de groei van de stad neemt het bestand aan woningen en niet-woningen toe waarover onroerendezaakbelasting (OZB) wordt ontvangen. Door het uitbreiden van het woningenbestand is rekening gehouden met 0,688 miljoen euro extra opbrengsten als gevolg van een toegenomen areaal woningen en niet-woningen.

Afdracht ondernemersfonds

Conform de spelregels wordt 11% van de OZB-inkomsten aan het ondernemersfonds afgedragen.

Stelpost investeringsagenda groei

Er staan nog middelen ten aanzien van groei op een stelpost.

Overige ontwikkelingen

Naast de bovenstaande ontwikkelingen zijn er nog andere ontwikkelingen die invloed hebben op het financiële beeld.

Tabel: Overige ontwikkelingen

(-/- nadelig saldo, +/- voordelig saldo)

Overige ontwikkelingen	2022	2023	2024	2025	2026	x € 1.000
						Structureel
Dividend	400	250	100	100	100	100
Rente	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Stelposten	72	77	77	77	77	77
Erfpacht	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Totaal beschikbare financiële ruimte	382	237	87	87	87	87

Dividend

Het dividend laat een positief effect zien en dat zit bij BNG. Het resultaat van de bank herstelt zich, na een korte Corona-dip met externe dividendrestricties, sneller dan verwacht. Die restricties op het uitkeren van dividend zijn inmiddels ook al opgeheven. De dividendraming voor Vitens blijft de komende jaren gehandhaafd op nihil.

Rente

Bij het opstellen van de begrotingen worden ramingen gemaakt van saldi van baten en lasten (exploitatie), investeringsuitgaven en grondexploitaties. De uitkomsten daarvan worden doorvertaald in een verwachte financieringsbehoefte en daarmee samenhangende externe rentelasten.

Externe rentelasten vormen de basis voor de interne renteomslag zoals die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet worden toegepast. Op grond van eerdere prognoses is de omslagrente met ingang van 2018 vastgesteld op 2% (was 4%). Met dit percentage is ook gerekend in de huidige meerjarenbegroting 2022-2025.

Het renteresultaat is het verschil tussen de intern aan investeringen toegerekende rentelasten en de werkelijke externe rentelasten. Door het in sterke mate achterblijven van de externe rentelasten heeft ertoe geleid dat over 2021 het renteresultaat moest worden nagecalculeerd tegen 1,85%. Ofwel: het gehanteerde interne rentepercentage van 2% was te hoog en moest worden herrekend.

Deze nacalculatie maakt het, samen met de reeds besloten verlaging van de omslagrente naar 1,5% met ingang van 2022, op dit moment lastig om ramingen voor renteresultaat te doen voor 2023 e.v. Nadere doorrekeningen worden gemaakt op basis van de nog vast te stellen balans 2021. De boekwaarden van de investeringen van die balans zullen naar verwachting een beter houvast geven voor verdere meerjarige doorrekeningen van onder andere het interne renteresultaat.

Stelposten

Saldo van diverse stelposten.

Erfpacht

De producten van erfpacht dragen bij aan de gemeentebrede financiële ruimte. De opbrengsten uit deze producten zijn nauwelijks beïnvloedbaar omdat het initiatief tot het omzetten van erfpachtvoorwaarden of het uitgeven van een nieuw erfpacht buiten de gemeente ligt.

In de Tweede Bestuursrapportage en in de Jaarstukken 2021 zijn incidentele opbrengsten verantwoord uit de conversie van erfpachtcontracten naar eeuwigdurende afkoop. Met deze conversie vervallen echter ook de structurele inkomsten in de vorm van de canons. De structurele inkomstendaling nemen we mee in de financiële ontwikkelingen. Deze omzetting geeft een structureel nadeel van 0,90 miljoen euro.

2.2 Onvermijdelijke kosten Corona scenario C

Ontwikkelingen Corona scenario C sinds de begroting 2022

In de Programmabegroting 2022-2025 hebben we rekening gehouden met het effect wat de corona pandemie. Dit is op basis van de inschatting die wij in de zomer 2021 hebben gemaakt. De verwachte financiële effecten hebben wij bij de Begroting 2022 in beeld gebracht middels twee scenario's (scenario C: basis, scenario D: somber). De onvermijdelijke coronakosten zijn opgenomen in scenario C en verwerkt in het financieel beeld. Inmiddels hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden, zo was er wederom sprake van beperkende maatregelen en compensatie van het Rijk in december 2021. Met als gevolg dat we de uitgangspunten van scenario C hebben aangepast naar:

- Startpunt is de situatie van begin december 2021
- Vanaf het eerste kwartaal 2022 worden maatregelen vanuit het kabinet langzaam versoepeld, dat wil zeggen naar:
 - Coronapas op veel locaties
 - Daarbinnen geen verplichting tot 1,5 meter
 - Daarbuiten is 1,5 meter een advies, geen verplichting
- Corona blijft in heel 2022 nog onder ons, maar de maatregelen worden wel steeds minder beperkend. Vanaf het tweede kwartaal zien we de economie weer herstelt en een groei laat zien

In deze tabel hebben we de financiële effecten uiteengezet van de actualisatie van de onvermijdelijke kosten voor het jaar 2022 ten opzichte van de Programmabegroting 2022. Bij de Tweede

Bestuursrapportage 2022 actualiseren we de uitgangspunten van scenario C en daarmee de onvermijdelijke kosten nog een keer naar de situatie op dat moment. De daadwerkelijk verwerking van de kosten in de Begroting 2022 vindt daarom ook pas plaats bij de Tweede Bestuursrapportage 2022. Dit is dezelfde werkwijze als in 2021.

Bijstelling budgetten onvermijdelijke kosten scenario C

Wij hebben begin 2022 onze prognoses geactualiseerd voor de onvermijdelijke kosten scenario C. Hieronder lichten we de mutaties van de onvermijdelijke kosten Corona toe. Ten opzichte van de Begroting 2022 nemen de onvermijdelijke kosten Corona in totaal toe met een bedrag van 5,071 miljoen euro.

Tabel: Samenvattend overzicht onvermijdelijke kosten scenario C

(-/- nadelig saldo, +/- voordelig saldo)

Omschrijving	x € 1.000		
	2022	2023	2024
Bijstelling scenario C	-5.537	-5.310	
Overige ontwikkelingen	466	940	1.085
Totale bijstelling	-5.071	-4.370	1.085

Bijstelling scenario C (nadeel 5,536 miljoen euro) op diverse programma's

De aanpassing van scenario C leidt tot een nadeel op diverse programma's van in totaal 5,536 miljoen euro. Bij de begroting 2022 gingen we ervan uit dat de coronapandemie vanaf medio 2021 beheersbaar zou zijn en er vanaf 1 november geen coronamaatregelen meer zouden komen. Dit scenario bleek te optimistisch en is daarom bijgesteld naar bovenstaande uitgangspunten met als gevolg dat ook de kosten zijn bijgesteld. De specifieke compensatie van het Rijk uit de september- en decembercirculaire zijn netto meegenomen op de beleidsprogramma's/ Dat wil zeggen dat de verwachte extra kosten zijn verminderd met de toegezegde compensatie van het Rijk.

Hieronder zijn de grootste bijstellingen als gevolg van scenario C toegelicht:

- **Ondersteuning op maat (nadeel: 2022 1,700 miljoen euro en 2023 4,800 miljoen euro)**
In 2022 zijn extra locaties voor daklozenopvang geopend. Voor 2023 zijn extra kosten geraamd voor de boeggolf WMO en Jeugd. De pandemie en de maatregelen duren langer dan verwacht en we zien dat de extra vraag voor WMO en Jeugd erg hoog blijft. Extra inzet blijft ook in 2023 daarom nodig om de extra/zwaardere zorgvraag op te vangen/te voorkomen
- **Bewoners en bestuur (nadeel 2022 1,075 miljoen euro)**
De verwachting is dat ook in 2022 extra kosten zullen ontstaan door de opeenstapeling van de vraag naar onder andere reisdocumenten (boeggolf) als gevolg van de verlenging van de coronamaatregelen. Daarnaast leidt deze verlenging van de coronamaatregelen er ook toe dat er kosten zijn voor het "Thuisbezorgen van reisdocumenten" en meer inzet van personeel nodig is bij het Klant contact centrum.
- **Volksgezondheid (nadeel: 2022 1,075 miljoen euro en 2023 0,575 miljoen euro)**
De onderdelen psychische gezondheid en gezond ouder worden in Pakket 2.1 zijn opgehoogd en zullen waarschijnlijk doorlopen na 2022. Bij de Jeugdgezondheidszorg locaties leidt de 1,5 meter maatregel en het 1-ouder beleid tot extra personele inzet. Het 1-ouder beleid betekent dat er maar één ouder mee naar binnen mag. Er is extra inhuur van personeel voor doorgang van activiteiten doordat medewerkers door corona-activiteiten niet/ minder beschikbaar zijn. Verder is er een werkgroep die zich bezighoudt met corona vaccinaties.

Overige bijstellingen (voordeel 0,466 miljoen euro)

Naast de bijstelling van het scenario C, zijn ook een aantal budgetten bijgesteld voor de onvermijdelijke corona kosten. Deze worden hieronder toegelicht.

- **Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed (voordeel 0,553 miljoen euro)**
De inkomstenderving voor de bouwvergunningen worden bepaald door Pfas en stikstofmaatregelen, haperende aanvoerketen in de bouw en corona-effecten. Het is niet exact aan te geven of en zo ja welk deel van de inkomstenderving komt door de coronamaatregelen. Daarom brengen we het bedrag in de begroting terug naar nul.
- **Bereikbaarheid (voordeel 0,720 miljoen euro)**
Bij de actualisatie van de onvermijdelijke kosten gaan we ervan uit dat de inkomstenderving voor parkeren toch nog gecompenseerd zal worden vanuit het rijk. Daarom brengen we het bedrag in de begroting terug naar nul.
- **Openbare ruimte en groen (nadeel: 2022 0,429 miljoen euro, 2023 0,235 miljoen euro en 2024 0,185 miljoen euro)**
De werkzaamheden voor de ventilatie van de gebouwen van stadsbedrijven is uitgesteld van 2021 naar 2022 (nadeel 0,560 miljoen euro). Daarnaast kan als gevolg van nieuwe afspraken met reclame-exploitanten de inkomstenderving beperkt worden (voordeel 0,131 miljoen euro).
- **Werk & Inkomen (voordeel: 2022 1,700 miljoen euro, 2023 1,850 miljoen euro en 2024 0,900 miljoen euro)**
De grote stijging in de bijstand door Corona is uitgebleven, op basis van de huidige CPB-prognoses verwachten we in 2022 geen sterke stijging en bijbehorende uitvoeringskosten (voordeel 0,9 miljoen euro). De incasso van TOZO loopt beter dan eerder gedacht en eventuele extra kosten worden opgevangen binnen het uitvoeringsbudget TOZO (voordeel 0,5 miljoen euro). De verwachte stijging van armoede en schulden door corona is tot nu toe beperkt en wordt deels ondervangen in werkpakket 2, daarom verlagen we deze kosten in 2022 (voordeel 0,3 miljoen euro).
- **Veiligheid (nadeel 2022 en 2023 1,145 miljoen euro)**
Begin 2022 was door Corona en de nasleep ervan een toename van openbare orde problematiek (zoals dreigingen, rellen, demonstraties en crowdproblematiek). De problematiek nam niet alleen toe, maar was ook complexer. Daarom was het noodzakelijk om extra adviseurs openbare orde en juristen in te zetten. Bij de tweede bestuursrapportage zullen we bezien in hoeverre dit nadeel al dan niet kan worden bijgesteld.
- **Overhead (nadeel 0,933 miljoen euro)**
Om werken op kantoor en thuis mogelijk te maken en daarmee samenhangende voorzieningen zoals extra schoonmaak worden meer kosten gemaakt. Daarnaast zijn er extra kosten in verband met capaciteit voor crisiscommunicatie en afhandeling van bezwaarschriften als gevolg van de tijdelijke regelingen.

Recapitulatie onvermijdelijke kosten scenario C per programma

Tabel: Totaal Overige ontwikkelingen

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

x € 1.000

Programma	Begroting 2022			Actualisatie 2022			Saldo		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Bewoners en bestuur	-	-	-	-1.075	-	-	-1.075	-	-
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	-553	-	-	-400	-	-	153	-	-
Bereikbaarheid	-720	-	-	-400	-	-	320	-	-
Duurzaamheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Openbare ruimte en groen	-585	-235	-185	-1.580	-	-	-995	235	185
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Werk en Inkomen	-2.400	-3.250	-900	-700	-1.400	-	1.700	1.850	900
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning op maat	-10.400	-3.200	-	-12.100	-8.000	-	-1.700	-4.800	-
Volksgezondheid	-	-	-	-1.075	-510	-	-1.075	-510	-
Veiligheid	-	-	-	-1.465	-1.145	-	-1.465	-1.145	-
Cultuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samenleven en sport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vastgoed	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene middelen	-978	-	-	-978	-	-	-	-	-
Overhead	-459	-	-	-1.392	-	-	-933	-	-
	-16.095	-6.685	-1.085	-21.165	-11.055	0	-5.071	-4.370	1.085

2.3 Knelpunten en meevallers

In dit hoofdstuk zijn de knelpunten en meevallers opgenomen. Een knelpunt moet voldoen aan drie criteria: ze moeten onvermijdelijk zijn (bij sturen is niet mogelijk), onuitstelbaar (niet verschuifbaar in de tijd) en onoplosbaar (niet binnen bestaande budgetten op te vangen).

In onderstaande tabel laten wij per programma de verwachte afwijking in de begroting zien.

De afwijkingen ten opzichte van de actuele Begroting 2022 leiden tot het verwachte saldo bij de Verantwoording 2022. Dit beeld is exclusief bestedings- en dekkingsvoorstellen en exclusief de grondexploitaties.

Tabel: Knelpunten en meevallers

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Bewoners en Bestuur	-1.776	-2.367	-2.367	-2.367	-2.367
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	-415	-3.333	-3.878	-3.765	-7.935
Bereikbaarheid	-	-	-	-	-
Duurzaamheid	-	-	-	-	-
Openbare Ruimte en Groen	-675	-217	-2.217	-2.677	-4.087
Economie en werkgelegenheid voor iedereen	-	-	-	-	-
Werk en inkomen	3.600	1.200	1.200	1.200	1.200
Onderwijs	-1.850	-3.550	-1.950	-2.650	-1.450
Ondersteuning op Maat	-2.500	-8.600	-10.000	-8.600	-10.600
Volksgesondheid	-50	-50	-50	-50	-50
Veiligheid	-330	-468	-448	-448	-448
Cultuur	-	-	-	-	-
Samenleven en Sport	-65	-130	-195	-250	-315
Utrechts Vastgoed	-4.910	-4.910	-4.910	-345	-345
Algemene middelen	-3.250	-	-	-	-
Overhead	-6.052	-10.396	-11.429	-10.813	-9.717
Totaal	-18.273	-32.821	-36.243	-30.765	-36.114

Hierna worden de afwijkingen per programma toegelicht.

Bewoners en Bestuur

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Consequenties CAO-aanpassing 2022 voor Inhuur	-180	-180	-180	-180	-180
Basis op orde bedrijfsvoering lokale democratie	-50	-475	-475	-475	-475
Extra lasten burgerzaken door verandering samenstelling populatie bevolking	-275	-275	-275	-275	-275
Uitbreiding fractiebijdrage door meer fracties	-204	-270	-270	-270	-270
Verkiezingen in de toekomst	-1.067	-1.167	-1.167	-1.167	-1.167
Totaal	-1.776	-2.367	-2.367	-2.367	-2.367

Consequenties CAO-aanpassing 2022 voor Inhuur

De vakbonden en werkgevers hebben een principeakkoord bereikt over de nieuwe CAO. Naar verwachting wordt deze nieuwe CAO in 2022 met terugwerkende kracht naar 1-1-2021 vastgesteld. De impact van de verhoging van het minimumloon zal voor de inhuur van uitvoerende functies een grotere impact hebben dan de rest van het in concept afgesproken pakket.

Basis op orde bedrijfsvoering lokale democratie

De capaciteit van de griffie en de vaste fractiebijdrage worden op orde gebracht met deze uitbreiding .

Extra lasten burgerzaken door verandering samenstelling populatie bevolking

De stad groeit, het aantal inwoners groeit. Deze groei is niet 'recht evenredig', het aantal mensen van niet Nederlandse afkomst groeit harder dan die van Nederlandse afkomst. Voor burgerzaken betekent dit dat de gemiddelde 'doorlooptijd' van producten en diensten toeneemt. De formele voorbereidingen voor een huwelijk tussen iemand uit Eritrea en iemand uit Iran is veel bewerklijker. Idem voor geboorteaangifte, de overlijdensakte etcetera.

Ook voor het KCC heeft dit effect; inwoners met lagere taalvaardigheid en (gemiddeld) minder inzicht in het functioneren van de gemeente/ de overheid hebben gemiddeld een langere interactie met het KCC. Dit vraagt om uitbreiding van de personele inzet, om de wachttijden niet op te laten lopen.

Uitbreiding fractiebijdrage door meer fracties

Er zitten momenteel twaalf fracties in de gemeenteraad. Bij de recente gemeenteraadsverkiezingen drie partijen bijgekomen. Alle fracties hebben volgens de [Verordening op de financiële bijdrage aan fracties](#) recht op een subsidie ter dekking van hun kosten. Voor 2022 betekent dat (3 maal 0,068 miljoen euro) aan extra kosten en vanaf 2023 (drie maal 0,090 miljoen euro).

Verkiezingen in de toekomst

We verwachten ook dit jaar een tekort op het huidige beschikbare budget voor verkiezingen. Om verkiezingen ook in de toekomst betrouwbaar en veilig te kunnen blijven organiseren is het belangrijk hier een robuust team neer te zetten. Ook is er voldoende budget nodig voor ontwikkelingen zoals toegankelijkheid, hogere vergoedingen voor (plaatsvervangende) voorzitters, aanbestedingen en meerkosten voor onder andere ICT, materialen en communicatie ten opzichte van 2019 (de situatie voor corona).

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Omschrijving	x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Afdracht Gondexploitatie Leidsche Rijn en Stationsgebied	0	-770	-770	-770	-5.270
Invoering Omgevingswet	0	-620	-420	-320	-320
Landelijk Digitaal stelsel Omgevingswet	0	0	-300	-300	0
Omgevingsplannen: Voortzetting werkzaamheden om te voldoen aan wettelijke vereisten per 2030	0	0	-350	-350	-350
Omgevingsplannen: Werken met omgevingsplan	-150	-150	-210	-210	-180
Overdragen (basis)taken naar gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	-65	-103	-138	-125	-125
Ruimtelijk economisch programma (REP)- Integraal ruimtelijk perspectief (IRP)	-200	-400	-400	-400	-400
Wet Kwaliteitsborging Bouw: Voldoen aan wettelijk minimum	0	-1.290	-1.290	-1.290	-1.290
Totaal	-415	-3.333	-3.878	-3.765	-7.935

Afdracht Gondexploitatie Leidsche Rijn en Stationsgebied

De Grexen Leidsche Rijn en Stationsgebied lopen af. Daardoor kan de afdracht algemene middelen niet meer plaatsvinden. Voor het stationsgebied is dit vanaf 2023 een bedrag van 0,770 miljoen euro en voor het gebied Leidsche Rijn 4,5 miljoen euro vanaf 2026.

Invoering Omgevingswet

Per 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. De komst van deze wet zorgt er voor dat een deel van de werkzaamheden (toezicht, beleidsondersteuning) niet ondergebracht kunnen worden onder de leges en zorgt voor extra lasten. Daarnaast hebben we bij de vergunningverlening tijdelijk met twee wettelijke regimes te maken, wat zorgt voor frictiekosten.

Landelijk Digitaal stelsel Omgevingswet

De invoering van het landelijke Digitaal stelsel omgevingswet (DSO) brengt kosten met zich mee voor de implementatie binnen gemeente Utrecht om hiermee te werken.

Omgevingsplannen: Voortzetting werkzaamheden om te voldoen aan wettelijke vereisten per 2030

In het omgevingsplan worden ongeveer 300 bestemmingsplannen, verordeningen en regelingen geïntegreerd; in 2020 hebben we enkele daarvan geïntegreerd. Naast al deze regels komen er ook voormalige rijksregels in het omgevingsplan. In 2030 moeten we alle omgevingsplannen gereed hebben. Naast het weghalen van tegenstrijdige en overbodige regels, moeten de nieuwe regels voldoen aan de eisen van de wet dus digitaal, locatiegebonden en activiteitgericht zijn. Ook zijn alle nieuwe regels verbonden aan beleid uit de omgevingsvisie.

Omgevingsplannen: Werken met omgevingsplan

Het werken met omgevingsplannen vraagt om structureel meer capaciteit en zal leiden tot structurele hogere licentiekosten van de software. Het betreft capaciteit voor het beheer van toepasbare regels (beslisbomen voor specifieke aanvragen up to date houden in het systeem voor de aanvragers) en er is regie nodig op de wijziging van de omgevingsplannen omdat dit onder de Omgevingswet een continu proces is (meerdere keren per jaar moeten wijzigingen worden doorgevoerd) in plaats zoals nu verplicht na een bepaalde periode. Ook blijkt uit onderzoek naar de uitvoeringskosten van de Omgevingswet dat het beheer hiervan meer tijd kost.

Ruimtelijk economisch programma (REP)-Integraal ruimtelijk perspectief (IRP)

Coördinatie en afstemming van de Utrechtse bijdrage aan het REP en jaarlijks afdracht aan de U10-organisatie ten behoeve van bekostiging van de U10-projectorganisatie.

Overdragen (basis)taken naar gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

In verband met de wettelijke verplichte overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten, stijgt het relatieve aandeel van de gemeente Utrecht binnen de gemeenschappelijke regeling van de RUD. Daarnaast moeten de gemeentelijke asbesttaken overgedragen worden aan de RUD, dit kan niet volledig budgettair neutraal plaatsvinden.

Wet Kwaliteitsborging Bouw: Voldoen aan wettelijk minimum

Per 1 juli 2022 treedt de Wet Kwaliteitsborging Bouw in werking. Deze wet heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Concreet betekent de invoering van de wet dat het deel van het technisch bouwbesluit dat nu door de gemeente wordt getoetst zal worden uitgevoerd door een externe private partij. De gemeente blijft bevoegd gezag. Door het van kracht worden van de Wet per 1 juli 2022 ontstaan nieuwe activiteiten voor de gemeente als bevoegd gezag die moeten worden uitgevoerd. Er zijn extra kosten te verwachten doordat er meer toezicht en handhaving zal plaats vinden. Deze activiteiten kunnen niet gedekt worden uit de legesinkomsten, waardoor een beroep gedaan moet worden op de algemene middelen. De geraamde kosten zijn gebaseerd op het wettelijk minimum dat de gemeente op basis van nieuwe wetgeving moet uitvoeren. In de berekening is rekening gehouden met de structurele compensatie van het Rijk.

Openbare ruimte en groen

x € 1.000					
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Consequenties CAO-aanpassing 2022 en verder voor Inhuur	-115	-115	-115	-115	-115
Extreme prijsstijgingen groen onderhoud	-135	0	0	0	0
Extreme prijsstijgingen specialistisch reinigen	-268	0	0	0	0
Extreme prijsstijgingen verwijderen olie- en vetsporen	-55	0	0	0	0
Nota beheer openbare ruimte: Naoorlogse wijken	0	0	0	0	-950
Onderhoud en beheerkosten openbare ruimte: Wisselspoortterrein fase 1	-102	-102	-102	-102	-102
Uitbreiding uitvoeringsprogramma Wervengebied	0	0	-2.000	-2.460	-2.920
Totaal	-675	-217	-2.217	-2.677	-4.087

Consequenties CAO-aanpassing 2022 en verder voor Inhuur

De vakbonden en werkgevers hebben een principeakkoord bereikt over de nieuwe CAO. Naar verwachting wordt deze nieuwe CAO in 2022 met terugwerkende kracht naar 1-1-2021 vastgesteld. De impact van de verhoging van het minimumloon zal voor de inhuur van uit.

Extreme prijsstijgingen specialistisch reinigen

We hebben te maken met extreme prijsstijgingen wat betreft het schoonhouden van de diverse toiletvoorzieningen in de stad, zoals vaste toiletvoorzieningen, uriliften, plaszuilen en het reinigen van de stegen en de plasplekken in de Binnenstad. In de Nota 'Utrecht op z'n gemak' is opgenomen dat er binnen een straal van 250 meter een toiletvoorziening aanwezig dient te zijn. Vanuit deze nota zijn er recentelijk vaste toiletvoorzieningen in de openbare ruimte bijgekomen. De jaarlijkse kosten laten ten opzichte van het huidige hiervoor beschikbare budget een kostenstijging zien van ruim 200%, los van de kostenstijging door de uitbreiding van de toiletvoorzieningen. Het is niet mogelijk om op korte termijn deze kosten te beperken. Op de middellange termijn is het mogelijk om andere keuzes te maken, zoals het sluiten van toiletvoorzieningen, het opheffen van plaszuilen en het minder vaak schoonmaken van

stegen en plasplekken. De stegen en plasplekken in de binnenstad zullen vervuilen en niet meer voldoen aan het met de raad afgesproken kwaliteitsniveau met betrekking tot schoon. Het sluiten van nieuwe toiletvoorzieningen leidt tot kapitaalvernietiging.

Extreme prijsstijgingen verwijderen olie- en vetsporen

We hebben te maken met extreme prijsstijgingen wat betreft de diverse werkzaamheden voor het verwijderen van olie- en vetsporen, dit zijn substantieel hogere prijzen. De jaarlijkse kosten laten ten opzichte van het huidige hiervoor beschikbare budget een kostenstijging zien van 80%. Het verwijderen van olie- en vetsporen zijn activiteiten die we vanuit veiligheid verplicht zijn om uit te voeren. We hebben niet de keuze om dit niet te doen.

Extreme prijsstijgingen groen onderhoud

We hebben te maken met extreme prijsstijgingen wat betreft de diverse werkzaamheden voor het groenonderhoud. De jaarlijkse kosten laten ten opzichte van het huidige hiervoor beschikbare budget een kostenstijging zien van 130%. Het betreft groenwerkzaamheden in de openbare ruimte, zoals het snoeien van bomen en struiken. Vanuit veiligheid in de openbare ruimte zijn we verplicht deze werkzaamheden uit te voeren.

Nota beheer openbare ruimte: Naoorlogse wijken

In de financiële strategie, zoals beschreven in de Nota Beheer Openbare Ruimte, is een knelpunt 'op termijn' benoemd. Beginnend in 2025, het laatste jaar van de meerjarenbegroting, is er cumulatief structureel jaarlijks oplopend 0,95 miljoen euro nodig voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte om de toenemende onderhouds- en vervangingsinspanning in de naoorlogse wijken "het hoofd te kunnen bieden" en het achterstallig onderhoud weg te werken

Onderhoud en beheerkosten openbare ruimte: Wisselspoorterrein fase 1 Diverse projecten voor

Eind 2021 is de ontwikkeling van fase één van het werkspoorterrein afgerond. Dit gebied betreft nieuw areaal en wordt nu overgedragen aan de beheerorganisatie.

Uitbreiding uitvoeringsprogramma Wervengebied

In het uitvoeringsprogramma "Werk aan de werf" wordt rekening gehouden met de meest urgente rakken op de Oudegracht en Nieuwegracht op basis van de werkwijze van risicogericht prioriteren en tevens wordt in het uitvoeringsprogramma rekening gehouden met het herstel van meerdere kelders die niet kunnen wachten vanwege veiligheid, erfgoed en/of gebruik. Bijvoorbeeld om schade door ernstige lekkage te voorkomen. Conform toegezegd in het vastgestelde programmaplan wordt de programmering in het uitvoeringsprogramma uitgebreid. Voor 2024 tot en met 2026 bedragen de kosten 15 miljoen euro per jaar waarvan circa 13 miljoen euro per jaar kan worden geactiveerd.

Werk en Inkomen

Omschrijving	x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
BUIG verdeelmodel	3.600	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal	3.600	1.200	1.200	1.200	1.200

BUIG-verdeelmodel

Het landelijke BUIG verdeelmodel (bijstandsbudget) wordt jaarlijks aangepast. Het budgetpercentage voor 2022 lijkt iets hoger uit te vallen dan in de voorgaande jaren, daardoor kan de bij de Voorjaarsnota 2017 ingeboekte bijdrage van de algemene middelen worden verlaagd.

Onderwijs

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Stijging bouwkosten Onderwijshuisvesting	-800	-1.300	-700	-1.400	-1.200
Stijging verzekeringspremie	-250	-250	-250	-250	-250
Tijdelijke huisvesting door groei van de stad binnen het programma Onderwijshuisvesting	-	-2.000	-1.000	-1.000	-
Tijdelijke huisvesting door uitloop projecten binnen het programma onderwijshuisvesting	-800	-	-	-	-
Totaal	-1.850	-3.550	-1.950	-2.650	-1.450

Stijging bouwkosten Onderwijshuisvesting

De afgelopen maanden zijn veel aanbestedingen hoger uitgevallen dan verwacht. De bouwprijzen stijgen de laatste tijd snel, vanwege materiaaltekorten en verstoringen van productieprocessen door het coronavirus. Daarnaast is er veel vraag naar bouw personeel. De verwachting is dat de prijsstijgingen verder doorzetten. Er is nog geen zicht op lagere materiaalprijzen of minder krapte op de arbeidsmarkt. Dit leidt ertoe dat de projecten in het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting niet conform verordening uitgevoerd kunnen worden zonder extra budget.

Alle projecten worden meegewogen waarvan de gunning plaats zal gaan vinden tussen nu en 2025. Naar verwachting gaat het om een overschrijding van 9% bij renovatieprojecten, 18% bij vervangende nieuwbouw en uitbreidingsprojecten, en 20% bij tijdelijke huisvesting

Stijging verzekeringspremie

We hebben een nieuw verzekeringscontract voor onderwijsgebouwen afgesloten. Dit contract is hoger uitgevallen dan het vorige, onder andere door de toename van schades als gevolg van vandalisme.

Tijdelijke huisvesting door groei van de stad binnen het programma onderwijshuisvesting

In het groeikader zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar om, naast voor de permanente huisvesting, ook voor de tijdelijke huisvesting van onderwijs een budget op te nemen. Daarom is besloten dat deze tijdelijke huisvesting in het vervolg als knelpunt wordt aangedragen vanuit het Programma Onderwijs bij de jaarlijkse integrale afweging Voorjaarsnota, met ingang van de Voorjaarsnota 2022. De kosten hebben betrekking op de uitvoering van de reguliere wettelijke taak.

Tijdelijke huisvesting door uitloop projecten binnen het programma onderwijshuisvesting

Diverse projecten voor onderwijshuisvesting lopen uit. Dit heeft diverse oorzaken (overleg met schoolbesturen over programma van eisen kan uitlopen, aanvraag vergunningen, inpassen ontwerp binnen budget, etc.). Door deze vertragingen, moeten scholen langer gebruik maken van tijdelijke huisvesting (tijdelijke bijgebouwtjes om de groeiende stroom leerlingen te huisvesten). Door het langere gebruik van tijdelijke huisvesting, kost dit meer dan aanvankelijk was begroot.

Ondersteuning op maat

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Buurtteam en Aanvullende zorg WMO (gemeentetaak)	-12.000	-12.400	-12.400	-13.000	-13.600
Overschot beschermd wonen (centrumgemeentetaak)	9.500	6.400	5.000	4.400	3.000
Transformatiefonds beschermd wonen U16	0	-2.600	-2.600	0	0
Totaal	-2.500	-8.600	-10.000	-8.600	-10.600

Buurtteam en Aanvullende zorg WMO (gemeentetaak)

We zien een stijgende druk op de WMO zorg door onder andere vergrijzing, langer thuis blijven wonen en ook corona. Op het budget voor gemeentetaken verwachten we daarom een structureel tekort. Aan de inkomsten kant zien we dat er nog veel onzeker is door het nieuwe verdeelmodel WMO en het landelijke onderzoek naar de (financiële) houdbaarheid van de WMO. In het regeerakkoord is daarnaast opgenomen dat het abonnementstarief wordt aangepast, maar dit gaat gepaard met een verlaging van het budget per 2025.

Overschot beschermd wonen (centrumgemeentetaak)

Op de middelen voor de centrumgemeentetaken hebben we een structureel overschot. Dit overschot zit vooral in de middelen voor Beschermd wonen. Door de doordecentralisatie van Beschermd wonen, wordt dit budget naar verwachting (met een ingroeipad van tien jaar) verdeeld over de gemeenten in de regio. Het overschot voor Utrecht stad wordt daarmee fors kleiner (en blijft ook na 2026 afnemen). Om binnen dit budget te blijven als U16 gemeenten ligt er nog een behoorlijke transformatie opgave.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en daarmee het objectief verdeelmodel BW en de doordecentralisatie is onlangs met onbepaalde tijd uitgesteld. Hierdoor neemt de onzekerheid aan de inkomsten kant door de wijziging van het Woonplaatsbeginsel, de invoering van het verdeelmodel en de doordecentralisatie BW nog toe. De druk op de maatschappelijke opvang neemt toe en leidt tot krapte in het budget.

Transformatiefonds beschermd wonen U16

Binnen de doordecentralisatie beschermd wonen ligt er voor de U16 gemeenten een forse opgave om te transformeren van Beschermd verblijf naar beschermd thuis en het beschikbaar hebben van voorzieningen in de regio. Om dit te kunnen doen moet er ruimte gemaakt worden vanuit de U16 brede middelen voor Beschermd wonen. Dit betreft hoofdzakelijk middelen die in de begroting van Utrecht zitten vanuit de centrumgemeente taak.

Volksgezondheid

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht: Forensische zorg	-50	-50	-50	-50	-50
Totaal	-50	-50	-50	-50	-50

Gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht: Forensische zorg

De taak Forensische Zorg is belegd bij de Gemeenschappelijke regeling GGDrU. De Gemeenschappelijke regeling kent zijn eigen planning & control cyclus, met een zienswijze procedure vanuit onze gemeente. De taak Forensische Zorg kent de afgelopen jaren een stijgend aantal verdachte overlijdens en een stijgende kostprijs (in 2021 alleen al 8,5%). Dit maakt dat het budget ontoereikend is om aan de jaarlijkse verplichtingen te kunnen voldoen.

Veiligheid

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Structurele dekking kosten Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	-330	-300	-280	-280	-280
Veiligheidsregio Utrecht (VRU): Verhoging ijkpuntsscore	0	-168	-168	-168	-168
Totaal	-330	-468	-448	-448	-448

Structurele dekking kosten Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit wordt al sinds 2019 uitgevoerd door een vast team adresonderzoekers, echter er is nog geen structurele dekking geregeld voor deze taak. Bij de start is verondersteld dat het team zich kon terugverdienen door het stopzetten van ten onrechte verstrekte bijstandsuitkeringen. Deze 'businesscase' op fraude is zowel ongewenste focus en als niet kostendekkend. Naast de bijdrage aan de preventie van criminaliteit heeft dit team ook een groeiende rol op het gebied van het signaleren van misstanden.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU): Verhoging ijkpuntsscore

Door een herijking van de ijkpuntsscores stijgt het aandeel van de gemeente Utrecht en dus de bijdrage aan de VRU. De hogere bijdrage aan de VRU wordt gecompenseerd door een hogere algemene uitkering.

Samenleven en Sport

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Achterblijvende stijging indexering huurinkomsten maatschappelijk vastgoed	-65	-130	-195	-250	-315
Totaal	-65	-130	-195	-250	-315

Achterblijvende stijging indexering huurinkomsten maatschappelijk vastgoed

De indexeringen van onze huidige budgetten gemeentelijk maatschappelijk vastgoed loopt niet gelijk met de stijging van de jaarlijkse huren.

Utrechts Vastgoed

	x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitaallasten Cultuurhuis Leidsche Rijn	-345	-345	-345	-345	-345
Verhogen dotatie voorziening Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed	-4.565	-4.565	-4.565	0	0
Totaal	-4.910	-4.910	-4.910	-345	-345

Kapitaallasten Castellum Hoge Woerd

Castellum Hoge Woerd is in 2015 gereedgekomen en geactiveerd. Op deze investering zat een onrendabel bedrag (dat niet met huur is te dekken), resulterend in een kapitaallast van 0,345 miljoen euro per jaar. Met deze last is slechts rekening gehouden tot 2021, terwijl deze in totaal 40 jaar loopt.

Verhogen dotatie voorziening Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed

De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Eind 2021 zijn deze plannen geactualiseerd. Bij de actualisatie is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening ontoereikend is en deze verhoogd moet worden met 4,565 miljoen euro om te kunnen voldoen aan de verplichtingen voor de komende jaren.

Overeenkomstig de BBV-regelgeving wordt deze verhoging voor een periode van vier jaar verwerkt, startend in de Jaarstukken 2021 tot en met 2024. Bij de volgende actualisatie van de onderhoudsplannen en/of beleidswijziging wordt de toereikendheid van de voorziening opnieuw beoordeeld.

Algemene middelen

Omschrijving	x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Extreme prijswijzigingen energielasten	-3.250	0	0	0	0
Totaal	-3.250	-	-	-	-

Extreme prijswijzigingen energielasten

Naar aanleiding van de extreme prijswijzigingen op energie als gevolg van de geopolitieke (en andere) ontwikkelingen is in beeld gebracht wat deze ontwikkelingen financieel betekenen voor 2022. Op basis van gelijkblijvend gebruik betekent dit een gemeentebrede kostenverhoging van 3,250 miljoen euro in 2022 (ten opzichte van 2021). Ten tijde van het opstellen van deze voorjaarsnota en de eerste bestuursrapportage hebben we een gedwongen nieuwe aanbesteding in het kader van het Europees sanctiebeleid tegen Rusland opgelegd gekregen. Dit houdt in dat we per 10 oktober 2022 het contract met Gazprom moeten beëindigen. In de hier boven genoemde kostenverhoging van 3,250 miljoen euro hebben we geen rekening gehouden met deze verplichte beëindiging. We verwachten dat, zonder medewerking van Gazprom aan overdracht van de reeds ingekochte volumes, dat de extra kosten van deze beëindiging in 2022 0,6 miljoen euro en in 2023 € 1,1 miljoen euro bedragen. Indien Gazprom wel zijn medewerking verleent aan de overdracht van de reeds ingekochte volumes dan zijn de extra kosten aanzienlijk lager, namelijk 60.000 euro in 2022 en 0,5 miljoen in 2023. We kunnen nu nog geen enkele verwachting of inschatting maken of Gazprom mee zal werken aan de overdracht van ingekochte volumes.

Overhead

Omschrijving	x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Wet Open Overheid extra capaciteit vast en tijdelijk	-3.350	-3.350	-3.350	-3.350	-1.850
Vervanging SAP	-80	-950	-1.160	-810	-810
Werken 3.0	-1.506	-2.463	-2.133	-1.738	-1.761
Basis op orde Bedrijfsvoering: onderdeel Wet-en regelgeving	-383	-2.215	-2.499	-2.499	-2.499
Overhead vierkant knelpunten en meevallers	-854	-1.539	-2.407	-2.537	-2.918
Meerkosten gebruik BRP	121	121	121	121	121
Totaal	-6.052	-10.396	-11.429	-10.813	-9.717

Wet Open Overheid extra capaciteit vast en tijdelijk

In verband met de implementatie van de Wet Open Overheid (WOO) is extra structurele en tijdelijke capaciteit nodig.

Vervanging SAP

De gemeente Utrecht streeft erna de digitale bedrijfsvoering slagvaardig te ondersteunen, en zal daarom het huidige ERP-systeem (SAP ECC) dienen te vervangen door SAP S4HANA. Hiermee worden de financiële en inkoopprocessen duurzamer en effectiever ondersteund. Het nieuwe pakket zal, conform de Cloudstrategie van de gemeente Utrecht, extern gehost worden. We streven er ook naar om zowel technisch beheer als functioneel beheer via een externe partij te organiseren. De hiervoor benodigde implementatie vraagt om een grote inspanning van onze interne organisatie. Door de migratie gefaseerd uit te voeren en door de interne projectorganisatie zorgvuldig in te richten, sluiten we aan op het verandervermogen van de organisatie.

Werken 3.0

Werken 3.0 is gericht op het structureel faciliteren van flexibel en plaats onafhankelijk werken. In de Visie Werken 3.0 is dit kort samengevat: 'We werken opgavegericht en faciliteren onze medewerkers zodat ze op een betrokken, effectieve, gezonde en duurzame manier hun werkzaamheden kunnen uitvoeren om gezond stedelijk leven voor iedereen te realiseren.'

In de Voorjaarsnota 2021 is een eerste toekenning gedaan voor de realisatie van de meest urgente knelpunten met betrekking tot Werken 3.0. In eerste instantie was dit gericht op het oplossen van het tekort aan arbo-waardige werkplekken, waarover ook afspraken zijn gemaakt met de COR.

Door corona is de uitrol van plaatsonafhankelijk werken enorm versneld en is het de nieuwe norm voor werken geworden zoals ook blijkt uit onderzoek. De aanpassing van de ICT-omgeving en de investering in ondersteunende middelen (laptops en hybride overleg faciliteiten) uit de aanvraag 2021 zijn een eerste noodzakelijke stap geweest. We hebben gezien dat de digitalisering van werken voor een grotere groep medewerkers versneld mogelijk is geworden en dat de nieuwe manier van werken veranderingen vereist in de fysieke werkomgeving, zowel op kantoor als thuis. De aanpassing van de fysieke werkomgeving pakken we de komende jaren stapsgewijs op, waarmee we ook nieuwe gebruikservaringen nog kunnen implementeren. Het structurele karakter van deze nieuwe hybride werkvormen, leidt tot een cultuurverandering en vraagt nieuwe manieren van werken van zowel medewerkers als leidinggevend.

Voor de realisatie van plaatsonafhankelijk werken voor een grotere groep medewerkers en de realisatie van een effectieve werkomgeving die bijdraagt aan samenwerken, ontmoeten en (hybride) vergaderen, zijn aanvullende investeringen nodig voor:

1. Aanpassingen van de inrichting op de locaties (besloten ruimtes uitbreiden en projectruimten uitbreiden)
2. Mobiele devices voor medewerkers zonder werkplek
3. Ondersteunen van medewerkers en leidinggevend in nieuwe manieren van werken.
4. Aanvullende faciliteiten thuiswerkplek (toekomstbestendige thuiswerkfaciliteiten)

Basis op orde Bedrijfsvoering: onderdeel Wet-en regelgeving

Voor de uitvoering van nieuwe wetgeving (BOR/SOR, Rechtmatigheidsverantwoording, BIO en informatiebeheer) is capacitaire uitbreiding nodig.

Overhead vierkant knelpunten en meevallers

De apparaatslasten in de knelpunten brengen ook extra overheadkosten met zich mee. Dit vraagt ook een verruiming van het budget van het overheadvierkant.

Meerkosten gebruik BRP

Budget meerkosten gebruik Basisregistratie personen retour naar Algemene middelen. Deze kosten zijn reeds gedekt binnen het overheadvierkant en hoven daarom niet apart begroot te worden op het programma Bewoners en bestuur.

2.4 Overheveling taken naar gemeenten

In de September- en Decembercirculaire 2021 zijn extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken opgenomen, de corresponderende posten. De noodzakelijkheid van het doorvertalen van de corresponderende posten naar de inhoudelijk programma's wordt getoetst bij de organisatieonderdelen.

Hieronder een overzicht van de financiële middelen en daaronder een toelichting waarvoor het nodig is.

	x € 1.000				
Corresponderende posten	2022	2023	2024	2025	2026
Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden (corona)	958				
Gemeentelijk schuldenbeleid (corona)	819				
Bijzondere bijstand (corona)	410				
Salarislasten zorgdomein (wmo)	519	516	514	518	523
Salarislasten zorgdomein (jeugd)	827	816	814	819	828
Robuust rechtsbeschermingssysteem	580	621	619	623	630
Versterking ondersteuning wijkteams	1.224	1.214	1.209	1.217	1.365
Impuls integraal werken	165	87			
Systeemleren	115	114	114	115	116
Versterken dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag (DU)	710	710	710	710	710
Versterken dienstverlening gemeenten: systeemleren (DU)	313				
Gemeenteraadsverkiezingen	958				
Mutatie algemene uitkering	7.598	4.078	3.980	4.002	4.172
Door te vertalen naar programma's	7.598	4.078	3.980	4.002	4.172
Saldo corresponderende posten	0	0	0	0	0

Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden (compensatie corona)

Dit budget is nodig om de dienstverlening aan mensen die als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Hiermee bevorderen we uitstroom uit de uitkeringen en verlagen we de bijstandsuitgaven.

Gemeentelijk schuldenbeleid (compensatie corona)

We hebben onze organisatie aangepast aan de verwachte vraag. Afschalen kost tijd, dit bedrag stelt ons in staat dit zorgvuldig te doen. Wel willen we door dit budget te claimen minder aanspraak te doen op het werkpakket

Bijzondere bijstand (compensatie corona)

Tweede Bestuursrapportage beschikbaar budget opgehoogd. Door deze middelen in 2022 beschikbaar te hebben kunnen we monitoren of het uitgaveplafond bijzondere bijstand omhoog moet zonder dat dit meteen tot een tekort leidt. De middelen zijn dus nodig.

Salarislasten zorgdomein (wmo)

Bedrag is nodig om de hogere salariskosten bij aanbieders te kunnen dekken.

Salarislasten zorgdomein (jeugd)

Wij hebben de salarislasten voor zorgaanbieders geïndexeerd conform het percentage van gemeente Utrecht voor 2022. Echter ligt het percentage waarmee het Rijk de salarislasten wil verhogen, hoger. Hiermee kunnen we dat compenseren.

Robuust rechtsbeschermingssysteem

Een deel van de middelen is nodig bij maatschappelijke ondersteuning, het andere deel is nodig voor een ombudsfunctie bij juridische zaken.

Versterking ondersteuning wijkteams

Afgestemd met Wijken, is bedoeld voor sociale wijkteams (buurtteams). De middelen zijn bedoeld om de dienstverlening van de overheid aan burgers te verbeteren naar aanleiding van de Kinderopvangtoeslagenaffaire.

Impuls integraal werken

Afgestemd met VTH, is bedoeld integrale samenwerking in het sociaal domein. De middelen zijn bedoeld om de dienstverlening van de overheid aan burgers te verbeteren naar aanleiding van de Kinderopvangtoeslagenaffaire.

Systeemleren

Deze middelen zijn nodig voor de aandacht voor menselijke maat (beter uitvoering).

Versterken dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag

De extra inzet op personen met verward gedrag en hoog veiligheidsrisico voor de Regio Utrecht:

- 2 fte procesregie + 1 fte procesondersteuning voor personen met psychiatrische problematiek en hoog veiligheidsrisico (0,220 miljoen euro)
 - 1.5 fte procesregie + 1 fte procesondersteuning voor MDA ++ structurele vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties/ stalking (0,180 miljoen euro)
 - 1.5 fte procesregie + 1 fte procesondersteuning ten behoeve van voorkomen radicalisering en extremisme (0,180 miljoen euro)
 - 0.5 fte procesregie + 0.5 fte procesondersteuning ten behoeve van ex-gedetineerden met hoog veiligheidsrisico (0,075 miljoen euro)
 - implementatie en onderhoud casusoverleg ondersteunend systeem PGA-X (0,055 miljoen euro).
- Totaal 0,710 miljoen euro

Versterken dienstverlening gemeenten: systeemleren

Er is voor 2021 en 2022 een bedrag van 5 miljoen euro per jaar beschikbaar voor extra inzet van expertise en capaciteit in de vijftien gemeenten waarmee in het kader van het programma Leefbaarheid en Veiligheid sinds 2019 intensief wordt samengewerkt. De zestien stedelijke vernieuwingsgebieden in deze gemeenten zijn gebieden waar gemeenten en betrokken partijen werken aan een langjarige, integrale en lerende aanpak om de uitvoering en dienstverlening beter te laten aansluiten op de vraagstukken van kwetsbare bewoners. De geleerde lessen binnen de koplopergemeenten kunnen direct worden benut in andere gemeenten. Hiervoor worden gerichte kennis- en leer activiteiten uitgevoerd, waarbij nauw zal worden aangesloten bij het kennis- en leernetwerk van het programma Leefbaarheid en Veiligheid en de kennisinfrastructuur van de VNG en betrokken kennispartners. De middelen worden gealloceerd naar het programma in Overvecht.

Gemeenteraadsverkiezingen

Dit is een compensatie coronakosten voor organiseren gemeenteraadsverkiezingen in 2022.

2.5 Budget neutrale bijsturingsvoorstellen

In de bijsturingsvoorstellen worden voorstellen gedaan om onttrekkingen aan bestemmingsreserves te doen, budgetten over te hevelen over programma's heen via de algemene dekkingsreserve of de hoogte van de baten en lasten aan te passen.

Deze bijsturingsvoorstellen zijn budget neutraal en hebben geen financiële impact op de programmabegroting.

Hieronder is een totaaloverzicht van alle budgettair neutrale wijzigingen opgenomen.

Tabel: Totaaloverzicht budget neutrale bijsturingsvoorstellen

(-/- nadelig saldo, +/- voordelig saldo)

Omschrijving	x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Verhogen baten	5.839	1.999	460	460	460
Verhogen lasten	-12.364	3.601	-460	-460	-460
Onttrekking bestemmingsreserve	925	-	-	-	-
Onttrekking algemene dekkingsreserve	5.600	-5.600	-	-	-
Verplaatsen	-	-	-	-	-
Eindtotaal	-	-	-	-	-

2.5.1 Bewoners en Bestuur

Verhogen baten en lasten programma bewoners en bestuur

Omschrijving		x € 1.000				
		2022	2023	2024	2025	2026
Naturalisaties	Verhogen baten	330	0	0	0	0
Naturalisaties	Verhogen lasten	-330	0	0	0	0
VOG	Verlagen baten	-80	-80	-80	-80	-80
VOG	Verlagen lasten	80	80	80	80	80

Beslispunt:

1. De baten en lasten van het product naturalisaties aanpassen in verband met meer vraag naar dit product.
2. De baten en lasten van het product Verklaring omtrent gedrag (VOG) aanpassen in verband met steeds minder vraag bij de gemeente naar dit product.

Argument:

1. We zien nu een paar jaar achter elkaar een toename in naturalisatieaanvragen (instroom van 6/7 jaar geleden uit onder ander Syrië die zich laten naturaliseren). De verwachting is dat deze stijgende trend de komende jaren wordt voortgezet. We passen daarom de begroting voor dit jaar hier op aan.
2. De VOG kan sinds een aantal jaar rechtstreeks bij Justis (digitaal) aangevraagd worden zonder tussenkomst van de gemeente. De vraag naar dit product bij de gemeente neemt daardoor af. We zien dit als een structurele trend en daarom passen we onze begroting hierop structureel aan.

2.5.2 Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Verhogen baten en lasten van het programma Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

			x € 1.000				
Omschrijving			2022	2023	2024	2025	2026
Huisvesting voor kwetsbare doelgroepen (De Linde en 2 ^{de} Place2Bu)	Verhogen baten	508	0	0	0	0	0
Huisvesting voor kwetsbare doelgroepen (De Linde en 2 ^{de} Place2Bu)	Verhogen lasten	-508	0	0	0	0	0
Goed Verhuurderschap/ discriminatie op de woningmarkt	Verhogen baten	165	0	0	0	0	0
Goed Verhuurderschap/ discriminatie op de woningmarkt	Verhogen lasten	-165	0	0	0	0	0

Beslispunt:

1. De baten en lasten binnen het programma Wonen in 2022 verhogen met 0,508 miljoen euro voor het versneld realiseren van (flexibele) huisvesting voor kwetsbare doelgroepen De Linde en tweede Place2BU.
2. De baten en lasten binnen het programma Wonen in 2022 verhogen met 0,165 miljoen euro voor het uitvoeren van juridische onderzoeken in het kader van de pilot Goed Verhuurderschap.

Argument:

1. Voor het versneld realiseren van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen heeft het Rijk een subsidie verleend die besteed wordt aan de projecten De Linde en tweede Place2BU.
2. In het kader van Goed Verhuurderschap fungeert de gemeente Utrecht als pilotgemeente die onderzoeken laat uitvoeren naar de juridische mogelijkheden op het controleren en beboeten van verhuurder en makelaars. De juridische onderzoeken worden bekostigd vanuit de ontvangen rijkssubsidie Goed Verhuurderschap.

2.5.3 Duurzaamheid

Verhogen baten en lasten programma Duurzaamheid

		x€1.000				
Omschrijving		2022	2023	2024	2025	2026
Uitwerken energieambities	Verhogen lasten Energiearmoede	-1.300	-			
Uitwerken energieambities	Verhogen baten Energiearmoede	1.300	1.139			
Uitwerken energieambities	Verhogen lasten RREW	-213				
Uitwerken energieambities	Verhogen baten RREW	213				
Uitwerken energieambities	Verhogen lasten Europese subsidies (IRIS, ARV)	-282				
Uitwerken energieambities	Verhogen baten Europese subsidies (IRIS, ARV)	282				
Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen lasten Geluidssaneringsprojecten	-67				
Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen baten Geluidssaneringsprojecten	67				
Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen lasten Europese subsidies (URGE,FCBRE)	-187				
Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen baten Europese subsidies (URGE, FCBRE)	187				

Beslispunt:

- De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities te verhogen in verband met:
 - 2,439 miljoen euro voor de ontvangen Rijksmiddelen Energiearmoede in 2022 en 2023.
 - 0,213 miljoen euro voor de baten en lasten van de Regeling Reductie Energiegebruik Wonen in 2022.
 - 0,282 miljoen euro voor de uitvoering van de Europese projecten IRIS en ARV in 2022.
- De baten en lasten binnen het onderdeel Leefomgeving, Veiligheid, en Gevaarlijke stoffen te verhogen in verband met:
 - 0,067 miljoen euro in 2022 voor de uitvoering van geluidssaneringsprojecten waarvoor subsidie is ontvangen vanuit het rijk.
 - 0,187 miljoen euro in 2022 voor de uitvoering van de Europese projecten URGE en FCBRE.

Argument:

- Vanuit het Rijk zijn er middelen beschikbaar gesteld om huishoudens die te maken hebben met energiearmoede ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. Een deel van de bestedingen op de rijksmiddelen voor de Regeling Reductie Energiegebruik Wonen (RREW) is doorgeschoven naar 2022. Binnen de Europese projecten IRIS en ARV worden kosten gemaakt voor duurzame initiatieven in de stad en het energiezuiniger maken van woningen in Overvecht en Kanaleneiland. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa.
- De inzet van de geluidssaneringsprojecten wordt bekostigd vanuit de rijkssubsidies die zijn ontvangen voor de saneringenwerkzaamheden op de Balijelaan en Lessinglaan, en voor de werkzaamheden op het gebied van begeleiding en toezicht. Binnen de Europese projecten URGE (Circulair) en FCBRE (Circulair) worden kosten gemaakt voor de verbetering van circulariteit in de bouwsector en een gezonder leefklimaat. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa.

2.5.4 Openbare Ruimte en Groen

Verhogen baten en lasten programma Openbare Ruimte en Groen

		x € 1.000				
Omschrijving		2022	2023	2024	2025	2026
Schoonhouden van de openbare ruimte	Verhogen baten Schoon (incidenteel)	410	0	0	0	0
Schoonhouden van de openbare ruimte	Verhogen lasten Schoon (incidenteel)	-410	0	0	0	0
Afval	Verhogen baten Bedrijfsafval	190	190	190	190	190
Afval	Verhogen lasten Bedrijfsafval	-190	-190	-190	-190	-190
Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	Verhogen lasten Parkzone Johan Wagenaarkade	-51	-320	0	0	0
Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	Verhogen baten Parkzone Johan Wagenaarkade	51	320	0	0	0

Beslispunt:

1. De baten en lasten in 2022 voor het Project Nederland Schoon verhogen met 0,410 miljoen euro (incidenteel).
2. De baten en lasten voor Bedrijfsafval verhogen met 0,190 miljoen (structureel).
3. De baten en lasten in 2022 en 2023 voor het project Parkzone Johan Wagenaarkade te verhogen met 0,371 miljoen euro.

Argument:

1. Net als voorgaande jaren ontvangt de gemeente Utrecht een vergoeding vanuit de raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022 om extra maatregelen te nemen tegen zwerfafval. De extra maatregelen zijn gericht op het beïnvloeden van gedrag door voorlichting en informatievoorziening, stimuleren van participatie, maatregelen om bijplaatsingen te voorkomen en pilots met nieuwe manieren van schoonmaken. De maatregelen voldoen aan de meerjarige doelstellingen om het zwerfafval terug te dringen met slimmere voorzieningen, beïnvloeding van gedrag, participatie van bewoners en ondernemers en met educatie. Het project wordt uitgevoerd binnen prestatiedoelstelling 05-2-1-1 (Schoonhouden van de openbare ruimte).
2. Hogere baten en lasten als gevolg van een prijsindexering van 6,2% op abonnementen en de huur van perscontainers met 2,15% op basis van de gemeentelijke indexering. Bedrijfsafval valt onder prestatiedoelstelling 05-2-3-1 (Afval: de infrastructuur voor inzameling).
3. Vanuit de provincie Utrecht is subsidie ontvangen voor de aanleg een aanpassing van een fiets- en wandelpad rondom de Johan Wagenaarkade.

Onttrekking reserve programma Openbare Ruimte en Groen

			x€ 1.000				
(Sub)doelstelling			2022	2023	2024	2025	2026
Van	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	Onttrekking reserve Meerjaren Groenprogramma	675	0	0	0	0
Naar	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	Lasten Meerjaren Groenprogramma	-675	0	0	0	0
Beslispunt:							
1. Een bedrag van 0,675 miljoen euro te onttrekken voor de investeringen van het Meerjaren Groenprogramma in 2022.							
Argument:							
1. In de reserve Meerjaren Groenprogramma zijn middelen gereserveerd om schommelingen in de uitgaven op de groenprojecten op te vangen. In de programmering van het Meerjarengroen programma worden deze middelen ingezet in 2022 voor de uitvoering van diverse groenprojecten.							

2.5.5 Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen

Onttrekking Reserve programma Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen

			x € 1.000				
Omschrijving			2022	2023	2024	2025	2026
Van	onttrekking Reserve Toeristische Stadspromotie		250	0	0	0	0
Naar	verhogen lasten Werken & verblijven in een aantrekkelijke stad		-250	0	0	0	0
Beslispunt:							
1. 0,250 miljoen euro onttrekken uit de reserve Toeristische Stadspromotie en deze toevoegen aan de lasten voor toerisme onderdeel van het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen.							
Argument:							
1. De middelen zetten we in voor Utrecht 900 waarmee de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij Utrecht 900 wordt vergroot en we meer overnachtingen (en bestedingen) stimuleren. Zie raadsbrief 11 maart 2022 "Stand van zaken Utrecht 900 jaar stadsrechten". Besteding is conform het doel van deze reserve. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting. Bij de Resultaatbestemming 2021 (bestedings- en dekkingsvoorstellen) zal aan uw Raad het voorstel worden voorgelegd om de reserve weer aan te vullen met de niet bestede middelen toeristenbelasting 2021 van het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen.							

2.5.6 Werk en Inkomen

Incidenteel en structureel verhogen van de baten en lasten in verband met deelname aan het programma van het ESF

		x € 1.000				
Omschrijving		2022	2023	2024	2025	2026
programma Geïntegreerde Territoriale Investerings (GTI)	Verhogen baten: ontvangst ESF subsidie	1.496	350	350	350	350
programma Geïntegreerde Territoriale Investerings (GTI)	Verhogen lasten: uitvoeringskosten ESF subsidie	-1.496	-350	-350	-350	-350

Beslispunt:

1. de baten en lasten binnen het programma Werk en Inkomen éénmalig in 2022 te verhogen met 1,146 miljoen euro.
2. de baten en lasten binnen het programma Werk en Inkomen structureel te verhogen met 0,350 miljoen euro per jaar.

Argument:

1. In 2022 wordt een ESF subsidie ontvangen uit het programma Geïntegreerde Territoriale Investerings (GTI) ter hoogte van 1,146 miljoen euro. De middelen zijn ter dekking van de uitvoeringskosten Werk en Inkomen.
2. De gemeente Utrecht neemt altijd actief deel aan het programma van het ESF. De projecten hebben doorgaans een looptijd van twee jaar, waarna vaststelling en uitbetaling van de subsidie plaats vindt. Door deze projecten structureel op te nemen in de begroting worden budgettaire schommelingen beperkt.
De ESF projecten beslaan de hele arbeidsmarktregio, de verhoging behelst alleen het aandeel van Utrecht in deze projecten. Op basis van de realisatie van het vooraf ingediende projectplan wordt de subsidie afgerekend. De verhoging is conservatief opgenomen om ruimte te laten voor een eventuele onderrealisatie.

2.5.7 Ondersteuning op Maat

Overhevelen middelen jeugdzorg van 2023 naar 2022

		x € 1.000				
Omschrijving		2022	2023	2024	2025	2026
Overhevelen middelen jeugdzorg van 2023 naar 2022		-5.600	5.600			

Beslispunt:

1. De middelen ten behoeve van de actuele knelpunten voor jeugd in afwijking van hetgeen besloten is bij de Programmabegroting 2022 als volgt te verdelen over 2022 en 2023: 17,1 miljoen euro in 2022 en 5,9 miljoen in 2023

Argument:

1. Utrecht kwam en komt nog steeds uit met het Rijksbudget jeugd. Kijkend naar 2022 zijn er meer middelen nodig dan bij de Programmabegroting 2022 was ingeschat om de zorg aan kinderen en gezinnen die in 2021 is gestart met inzet van nieuw personeel en inzet van onderaannemers te continueren.
Bij de Programmabegroting 2022 verwachtten we in eerste instantie 11,5 miljoen euro in 2022 nodig te hebben en 11,5 miljoen in 2023. In de [raadsbrief](#) van 17 december hebben we aangekondigd dat we 17,1 miljoen euro verwachten nodig te hebben en stellen daarom voor om 5,6 miljoen euro van deze middelen van 2023 te verschuiven naar 2022

Het programma Ondersteuning op Maat hevelt personeelskosten over naar het programma Samenleven en Sport (zie voor meer toelichting [hoofdstuk 2.5.13 Samenleven en Sport](#)).

2.5.8 Volksgezondheid

Verhogen baten en lasten programma Volksgezondheid

x € 1.000

Omschrijving		2022	2023	2024	2025	2026
Equal Life	Verhogen baten	80	80	0	0	0
Equal Life	Verhogen lasten	-80	-80	0	0	0
Lokale preventie akkoorden	Verhogen baten	200	0	0	0	0
Lokale preventie akkoorden	Verhogen lasten	-200	0	0	0	0
JGZ 0-18 opleiding arts M&G	Verhogen baten	390	0	0	0	0
JGZ 0-18 opleiding arts M&G	Verhogen lasten	-390	0	0	0	0
JGZ 0-18 inhaalcampagne HPV	Verhogen baten	50	0	0	0	0
JGZ 0-18 inhaalcampagne HPV	Verhogen lasten	-50	0	0	0	0

Beslispunt:

1. De baten en lasten voor het project Equal Life in 2022 en 2023 incidenteel verhogen met 0,080 miljoen euro.
2. Baten en lasten in 2022 voor de lokale preventie akkoorden incidenteel verhogen met 0,200 miljoen euro.
3. Baten en lasten in 2022 voor de opleiding arts maatschappij en gezondheid (M&G) incidenteel verhogen met 0,390 miljoen euro.
4. Baten en lasten in 2022 voor de inhaalcampagne HPV incidenteel verhogen met 0,050 miljoen euro.

Argument:

1. De gemeente ontvangt projectsubsidie om met Europese kennisinstituten en overheden samen te werken aan kansengelijkheid en gezondheidsverschillen, de mentale gezondheid en cognitieve ontwikkelingen van kinderen, waarbij onderzoek plaats vindt naar de effecten van (gecombineerde) blootstelling in de fysieke en de sociale leefomgeving op gezondheid en naar effectieve aanpak daarvan. Het project wordt uitgevoerd binnen prestatiedoelstelling 8-1-1-1 Utrecht, stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn.
2. Met de gelden (0,200 miljoen euro) van deze specifieke uitkering kan binnen het programma Volksgezondheid extra aandacht worden gegeven aan het terugdringen van roken, overgewicht en middelengebruik.
3. Jaarlijks worden op basis van het aantal artsen in opleiding de lasten vergoed door de stichting SBOH.
4. Deze post betreft de uitbreiding van het RVP met HPV. HPV staat voor humaan papillomavirus. Meisjes krijgen op de leeftijd van twaalf/dertien jaar een vaccinatie aangeboden tegen HPV. Het vaccin komt in 2022 in het vaccinatiepakket voor jongens. Ook worden kinderen vanaf 2022 eerder gevaccineerd, namelijk als ze negen jaar oud zijn. Mensen die het vaccin hebben gemist, krijgen nog een keer de kans om de prik in te halen wanneer ze veertien of tussen de zestien en zeventien jaar oud zijn.

2.5.9 Samenleven en Sport

Overhevelen personeelskosten van programma Ondersteuning op maat naar Samenleven en Sport

		x € 1.000				
Omschrijving		2022	2023	2024	2025	2026
Van	Ondersteuning op maat	165	165	165	165	165
Naar	Samenleven en sport	-165	-165	-165	-165	-165

Beslispunt:

1. Personeelskosten van 0,165 miljoen euro overhevelen van het programma Ondersteuning op Maat naar Samenleven en Sport in verband met een wijziging in de formatie.

Argument:

1. Een deel van de formatie behorend bij doelstelling 1.3 De veerkracht van kinderen, jongeren en opvoeders wordt versterkt, komt uit de formatie van het programma Ondersteuning op Maat. Met deze wijziging valt de formatie in het programma waar ook de doelstelling onder valt.

2.6 Resultaat Jaarrekening

Het jaarrekeningresultaat over het begrotingsjaar 2021 bedraagt 54,573 miljoen euro voor bestedings- en dekkingsvoorstellen. Op dit resultaat wordt per saldo 47,469 miljoen euro in mindering gebracht als gevolg van de (technische) bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de Jaarrekening 2021. Het nettorekening resultaat bedraagt is dus 7,104 miljoen euro.

2.7 Algemene dekkingsmiddelen

Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 is besloten om het tussentijds resultaat van 25,1 miljoen euro toe te voegen aan de algemene reserve en te betrekken bij de Voorjaarsnota 2022.

2.8 Groeikader

Groei en investeringen

Het aantal op te leveren woningen fluctueert de komende jaren rond 3.000, met een bandbreedte tussen 2.000 en 4.000 woningen. Dat sluit aan bij de woningbehoefte van 60.000 tot 2040. In de jaren voor corona groeide de bevolking jaarlijks met tussen 4.100 en 5.400 inwoners. De helft van deze groei komt uit geboorte(overschot) en vestigingsoverschot (vestiging minus vertrek). In 2021 groeide de stad 'slechts' met 3.163 Utrechters. De belangrijkste oorzaken houden verband met Corona: afgenomen immigratie en toegenomen binnenlands vertrek. Landelijke prognoses zeggen dat in 2022 nog een coroneffect optreedt in de bevolkingsgroei door beperkte buitenlandse immigratie, daarna bereikt de groei weer het oude niveau. Voor Utrecht geldt in 2022 en 2023 dat we verwachten met respectievelijk 4.910 en 5.810 minder mensen te groeien dan de prognose van eind 2020. Deze vertraging in de groei lijkt vooralsnog niet significant van invloed op langetermijngroei en het bereiken van de mijlpaal van 450.000 inwoners.

De samenstelling van de groei leidt tot een nadeel in de begroting 2022. De gerealiseerde groei in 2021 is veel lager dan de prognose. Daardoor neemt het Gemeentefonds in 2022 minder toe dan begroot. Dit werkt structureel door naar de Begroting 2023.

In Utrecht hanteren we het uitgangspunt groei voor groei: extra inkomsten (gemeentefonds en belastingen) dankzij de groei worden bestemd voor uitgaven in verband met de groei. Dit is vastgelegd in het coalitieakkoord. De begrote groei-inkomsten 2021 zijn in de programmabegroting deels bestemd voor noodzakelijke extra exploitatie-uitgaven als gevolg van de groei (referentiekader) en deels voor groei-investeringen. Omdat er minder jonge inwoners (18-) zijn in 2021, worden er minder

onvermijdelijke exploitatiekosten gemaakt voor de producten en diensten aan die doelgroep. Daarom stellen wij voor een deel van de toegekende middelen uit het referentiekader terug te halen uit de programma's en toe te voegen aan het financiële beeld ter compensatie van het nadeel.

Opbouw en verdeling groeiruumte

Tabel: opbouw en verdeling groeiruumte

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

					x € 1.000
Overige ontwikkelingen	2023	2024	2025	2026	Structureel
Referentiekader groei	858	858	858	858	858
Frictiekosten Leidsche Rijn	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
Investeringsagenda	-5.543	-5.543	-5.543	-5.543	-5.543
Totaal verdeling groeiruumte	-5.935	-5.935	-5.935	-5.935	-5.935

Referentiekader groei

Het referentiekader is een negatief bedrag. Hoewel de stad qua aantal inwoners per saldo groeit, is er een daling in de leeftijdscategorieën 0-18 en 0-23 jaar. Daardoor is bij VJN 2021 bij het referentiekader groei voor 2022 meer budget toebedeeld dan achteraf gezien nodig was voor de uitvoering van (wettelijke) taken voor jonge doelgroepen. Dit betreft met name Ondersteuning op Maat en Onderwijs. We brengen nu de budgetten in lijn met de noodzakelijke middelen voor de taakuitvoering door een budgetuitname. Deze uitname wordt naar evenredigheid gedaan en heeft alleen effect op onze eigen organisatie. In 2021 halen we geen middelen terug bij partners in de stad, die taken uitvoeren die deels uit het referentiekader groei worden bekostigd.

Frictiekosten Leidsche Rijn

Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren voordat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. De structurele dekking voor de (instandhouding van de) voorzieningen komt uit de extra gemeentefondsinkomsten en belastingopbrengsten dankzij de groei van Leidsche Rijn. Omdat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan er kosten. Die komen ten laste van de stelpost referentiekader Leidsche Rijn en worden gedekt door de reserve Leidsche Rijn. Vooruitlopend op de realisatie van de groei in Leidsche Rijn zijn en worden dus via de stelpost referentiekader Leidsche Rijn incidentele bedragen toegekend voor reeds opgeleverde (maatschappelijke) voorzieningen en openbare ruimte. De structurele kapitaallasten, exploitatie-uitgaven en onderhoudslasten worden gedekt uit de groeiruumte. Op basis van de huidige bevolkingsprognoses komen er vanaf 2026 geen structurele kosten van voorzieningen in Leidsche Rijn meer ten laste van de groeiruumte.

Investeringsagenda groei

Uit de groeimiddelen is 5,5 miljoen euro beschikbaar voor investeringen in verband met de groei van de stad. Met de RSU 2040 werken we verder toe naar één integrale stedelijke investeringsagenda met verschillende dekkingsbronnen, waaronder de groeimiddelen. Daarbij hanteren we de lijn dat meeropbrengsten in de fysieke leefomgeving (i.c. grondexploitatie, erfpacht en parkeerinkomsten) in beginsel worden ingezet voor dekking van de investeringsopgaven uit de RSU 2040, tenzij zwaarwegende financiële overwegingen andere bestuurlijke afwegingen vragen. De lijn 'herinvesteren, tenzij ...' is onderdeel van de voorgestelde investeringsstrategie bij de RSU.

Deel 2 Eerste Bestuursrapportage 2022

Naast de meerjarige bijstellingen die wij hebben opgenomen in de Voorjaarsnota 2022 (zie ook [hoofdstuk 2](#)), zijn er ook afwijkingen die alleen betrekking hebben op het jaar 2022. Deze afwijkingen zijn in deze Eerste Bestuursrapportage 2022 toegelicht. Ook de wijzigingsvoorstellen bij de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen en de inhoudelijke wijzigingen in de doelstellingen en effecten in de programma's zijn toegelicht.

In het onderstaande overzicht staan alle ontwikkelingen voor het jaar 2022 weergegeven. In dit hoofdstuk worden alleen de Afwijkingen 2022 toegelicht, de overige ontwikkelingen met een meerjarig effect en het resultaat 2021 staan daarom toegelicht in de Voorjaarsnota 2022.

Tabel: Eerste bestuursrapportage 2022
(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

		x € 1.000
HFst	Omschrijving	1e Berap 2022
2.1	Financiële ontwikkelingen *	31.564
2.2	Onvermijdelijke kosten corona *	-5.071
2.3	Knelpunten en meevallers *	-18.273
2.4	Overheveling taken naar de gemeenten *	0
2.5	Budgetneutrale wijzigingen *	-6.525
2.6	Resultaat jaarrekening 2021 (incl. resultaatbestemming) *	7.104
2.7	Algemene dekkingsmiddelen (2e Berap 2021) *	25.106
2.8	Groeikader r*	0
3	Afwijkingen 2022	-7.463
	Totaal saldo	26.442
2.4	Algemene dekkingsreserve e*	5.600
2.4	Verevening met bestemmingsreserve *	925
	Totaal beschikbare financiële ruimte	32.967

* deze mutaties staan toegelicht in de Voorjaarsnota 2022 ([hoofdstuk 2](#))

3. Uitvoering programma's

Hieronder is een totaaloverzicht opgenomen met de afwijkingen in 2022 die van invloed zijn op het resultaat. Het betreft een aantal specifieke ontwikkelingen die zich onlangs in 2022 hebben voorgedaan. In de paragrafen worden deze kort toegelicht.

Tabel: totaaloverzicht Eerste Bestuursrapportage 2021

(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

x € 1.000		
Omschrijving	2022	i/s
3.1 Overbesteding strategische en stedelijke inzet ruimte	-3.914	i
3.2 Inzet overgebleven TONK-middelen	-5.600	i
3.3 Aanvullende zorg jeugd	0	i
3.4 Vrijval maatregelenpakketten Corona	2.051	i
Totaal	-7.463	

3.1 Overbesteding strategische en stedelijke inzet Ruimte

Tabel: Overbesteding strategische en stedelijke inzet Ruimte

x € 1.000		
Omschrijving	2022	i/s
Advies- en uitvoeringscapaciteit wonen (incidenteel)	-550	i
Extra organisatorische basiscapaciteit Gebiedsteams (incidenteel)	-770	i
Strategische stedelijke sturing (incidenteel)	-1.088	i
Versterken integrale blik stedenbouw (incidenteel)	-500	i
Concern overhead eerste bestuursrapportage	-1.006	i
Totaal	-3.914	

Verwachte overbesteding op strategische en stedelijke inzet

Door de klimaatverandering, de energietransitie en de uitdagingen bij bereikbaarheid is een grotere rol in de regio op de openbare ruimte nodig vanuit de gemeentelijke overheid. Daarnaast is door de wooncrisis meer inzet nodig op beleidsmatige taken en vastgoedontwikkeling. De ambtelijke organisatie is de afgelopen jaren echter onvoldoende meegegroeid met de groei van de stad en de complexere opdrachten. Daardoor staan de uitvoering en de organisatie onder grote druk.

Versterking op verschillende punten is in de loop van vorig jaar urgent geworden, en vanaf dat moment zagen wij ons genoodzaakt hierop te acteren. In de Tweede Bestuursrapportage 2021 is dit al gemeld met betrekking tot de woonopgave. De overige versterking aan het eind van 2021 komt terug in de jaarstukken 2021. Gezien de blijvende urgentie zijn we genoodzaakt om de versterking voort te zetten en op plaatsen ook uit te breiden. Vooruitlopend op de integrale afweging van de structurele middelen, melden wij de verwachte overbesteding op strategische en stedelijke inzet binnen het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed in deze bestuursrapportage. We verwachten een overbesteding van in totaal 2,9 miljoen euro die over vier onderdelen verdeeld is:

- Extra organisatorische inzet gebieden
Op gebiedsniveau is 0,77 miljoen euro extra nodig om op het geheel te kunnen sturen. Hiermee breiden wij de regio in de gebieden uit en versterken we het opdrachtgeverschap. We kunnen

daarmee een aantal nieuwe initiatieven beter oppakken en begeleiden en tot integrale en concrete projecten brengen om onze ambities op het terrein van woningbouw, werkgelegenheid, versterken van groen en voorzieningen, energie, mobiliteit te realiseren.

- **Strategische stedelijke sturing**
Op stedelijk niveau versterken we de organisatie met zowel strategische als inhoudelijke capaciteit en kwaliteit. We verwachten minimaal 1,088 miljoen euro extra nodig te hebben in 2022 om onderzoek en scenario-ontwikkeling, lobby en beïnvloeding, samenwerking in partnerships met marktpartijen en advisering op gezondheid en vastgoed te verstevigen. Zonder versterking op deze terreinen zien wij de kansen voor goede afspraken en forse medefinanciering vanuit andere overheden niet slagen.
- **Versterken integrale blik stedenbouw**
Op stedelijk niveau versterken we de integrale blik van stedenbouw. Er is meer aandacht nodig voor stadsbreed regulier werk buiten de projecten. Het gaat hierbij onder andere om een algemene regeling dakopbouwen, plaatsing diverse nutsvoorzieningen, deelname BING, terrassencommissie, netwerk toegankelijkheid etcetera. We verwachten dat hiervoor minimaal 0,500 miljoen euro extra nodig is in 2022.
- **Beleid- en adviescapaciteit wonen**
Tot slot is de problematiek in de woningmarkt in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Dit werd ook zichtbaar in de gesprekken die we voerden met uw raad. Het aantal claims van burgers op het terrein van de woonruimteverdeling (de casuïstiek) is toegenomen en we zien een toenemende druk op de bescherming van de bestaande voorraad. De problematiek is complexer geworden en het benodigd onderzoek grondiger. Deze groeiende vraag kan niet opgevangen worden met de huidige capaciteit, die overigens deels gedekt is uit incidentele middelen. Op dit moment voorzien we dat er 0,550 miljoen euro extra benodigd is om aan de vraag te blijven voldoen.

3.2 Inzet overgebleven TONK-middelen

In 2021 hebben wij van het Rijk budget ontvangen voor de uitvoering van de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Deze regeling was bedoeld om terugval van inkomsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen. TONK liep via de bijzondere bijstand en was een vergoeding voor noodzakelijke kosten die doorliepen. Het TONK-budget is niet volledig uitgegeven (5,6 miljoen euro). Deze onderbesteding valt volgens de spelregels vrij in het gemeentebrede resultaat Jaarstukken 2021 ten gunste van de integrale afweging voorjaarsnota. Met [motie 2022/M25 Steun ondernemers vanuit de Tonk](#) roept de raad het college echter op om de overgebleven TONK-middelen in te zetten voor de ondersteuning van ondernemers en inwoners die door de coronacrisis in financiële problemen zijn geraakt. Met onze [brief](#) van 24 maart 2022 hebben wij u geïnformeerd over de uitwerking van deze motie. Bij de uitwerking hebben we rekening gehouden met de financiële situatie van de gemeente die onder druk staat. Dit komt tot uitdrukking in een fasering van de uitgaven. Het budget van 2,8 miljoen euro voor de eerste tranche is meteen beschikbaar. Het budget voor de tweede tranche, ook 2,8 miljoen euro, is per 1 juli 2022 beschikbaar. Hierdoor kan tot 1 juli dus nog een andere afweging worden gemaakt voor de inzet van de tweede tranche. Over eventuele aanpassingen van het pakket aan maatregelen wordt u in juni geïnformeerd.

Het budget voor de uitvoering van de motie wordt aan de Begroting 2022 toegevoegd. Dit zorgt voor 5,6 miljoen euro hogere lasten waarvan 2,7 miljoen euro in het programma Werk en Inkomen en 2,9 miljoen euro in het programma Economie en Werkgelegenheid voor iedereen. Deze hogere lasten dekken we met de in de motie benoemde onderbesteding op het Tonk budget welke onderdeel uitmaakt van het resultaat Jaarstukken 2021.

3.3 Aanvullende zorg Jeugd

Sinds de start van KOOS en Spoor030 werken we toe naar een passend budget waarbinnen de partijen hun opdracht kunnen uitvoeren. Het startbudget is gebaseerd op historische gegevens van hoe de zorg voor 2020 was georganiseerd, het was én is ingewikkeld om te bepalen hoe de nieuwe manier van werken, waarbij specialistische jeugdhulp integraal wordt geboden vanuit een team in de buurt, zich financieel door vertaalt. Beide partners hebben over 2021 te maken met een budgetoverschrijding (3,2 miljoen euro). De oorzaak is onder andere gelegen in de complexiteit door de hoeveelheid onderaannemers (met oog op zorgcontinuïteit en de wijziging van het woonplaatsbeginsel) en de ontwikkelingen in de zorgvraag mede als gevolg van corona. In afstemming met de gemeente is besloten dat KOOS en Spoor030 (nog) geen reserve vormen, hierdoor is geen ruimte voor partijen om de overschrijding op te vangen. We werken met KOOS en Spoor030 aan een stabielere financiering die aansluit op de situatie van zowel gemeente Utrecht als KOOS en Spoor030. Voor 2022 zijn afspraken gemaakt over de concrete acties die worden gedaan ter verbetering, op zowel proces als op inhoud. De overschrijding was deels voorzien en opgenomen in de Jaarrekening 2021 en heeft hierdoor geen invloed op het Resultaat 2022. Voor 1,45 miljoen euro drukt de overschrijding op het budget 2022. Op basis van de huidige prognose voor Jeugd verwachten we dat dit binnen de begroting kan worden opgevangen.

3.4 Maatregelen Corona

Nog altijd zijn de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus merkbaar in de stad. De ontwikkelingen zijn grillig. Dat vraagt van ons flexibiliteit, maar ook om koersvastheid: na het opvangen van directe effecten van de crisis werken we aan perspectief en herstel. We richten ons op interventies met toekomstperspectief voor de groepen die het hardst worden getroffen door de crisis, op investeringen in de oplossingen voor morgen die bijdragen aan de weg uit de crisis en op het overeind houden en herstel van cruciale voorzieningen. In de Programmabegroting 2021 zijn daarom vier maatregelenpakketten vastgesteld, gericht op noodsteun voor essentiële voorzieningen, bestaanszekerheid en werk voor Utrechters en extra toekomstbestendige investeringen in de grote transities (zorg, werk, wonen, groen, mobiliteit, energie). De pakketten bestaan uit een aantal samenhangende maatregelen en worden bekostigd uit de bestemmingsreserve maatregelen corona. De afgesproken werkwijze rond de pakketten geeft de nodige flexibiliteit in de uitvoering, terwijl de gemeenteraad de vinger aan de pols houdt en uiteindelijk besluit over de onttrekking aan de bestemmingsreserve.

In dit hoofdstuk geven wij per pakket de stand van zaken, inhoudelijk en financieel. De uitvoering blijft binnen de beschikbare ruimte in de bestemmingsreserve. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2021 is de reserve aangevuld met een bedrag van 2,051 miljoen euro, in verband met het risico van een toenemend beroep op de bijstand door ondernemers als gevolg van de beëindiging van de Tozo-regeling in het najaar van 2021. Om deze instroom te voorkomen is binnen het pakket werken, opleiden en begeleiden (pakket 3) de maatregel dienstverlening ondernemers geïntensiveerd. Met de uitwerking van motie 2022/M25 wordt deze dienstverlening nog uitgebreid. Gezien de ontwikkeling van het bijstandsbestand en het geheel aan extra dienstverlening kan het budget van 2,051 miljoen euro vrijvallen uit de bestemmingsreserve.

3.4.1 Pakket 1 Essentiële voorzieningen

Doel van het pakket

Voor een groot deel van de voorzieningen zoals sport, welzijn, cultuur, erfgoed en evenementen geldt dat ze in de 1,5 meterfase van dit jaar deels of zelfs niet konden functioneren. Daarnaast kon er niet of slechts voor een zeer beperkt deel gebruik gemaakt worden van Rijksmiddelen. Veel van deze voorzieningen zijn essentieel voor de sociale samenhang en de leefbaarheid van wijken en buurten. Het is dus belangrijk om ze zoveel mogelijk te behouden, nu en ná de crisis. Vanwege de voorziening én vanwege de werkgelegenheid, inclusief vrijwillige inzet, die ze bieden.

Ontwikkelingen in context van het pakket

Uit (landelijk) onderzoek en inwonerspeilingen zien we dat de coronacrisis op veel mensen een nadelig effect heeft gehad. Met name mensen in een kwetsbare positie en jongeren hebben geleden onder de lockdown en het wegvallen van activiteiten en ontmoeting. Hierdoor is de eenzaamheid toegenomen, en het ervaren gevoel van welzijn en de gezondheid zijn afgenomen.

Nu de beperkende maatregelen zijn afgebouwd kunnen de meeste instellingen die wij ondersteunen vanaf maart weer aan de slag en hun deuren openzetten. De deelnemers aan de welzijns- en sportactiviteiten zijn deels weggefallen, en een deel van de – met name oudere – vrijwilligers heeft opgezegd. Het is dus van belang dat de organisaties weer op kracht komen en met voldoende slagkracht de activiteiten kunnen opstarten. In de culturele sector blijkt dat met name de instellingen door de noodsteun en de mogelijkheden binnen het herstel en innovatiepakket overeind zijn gehouden. Dit onderschrijft het belang van het in 2022 door laten lopen van de maatregelen in het herstel en innovatiepakket. Die richten zich specifiek op groep makers en zzp'ers, ook ná de coronacrisis.

Stand van zaken op het pakket

De versoepelingen zijn in het eerste deel van 2022 steeds verder uit gefaseerd. De focus is hierdoor verschoven van noodsteun naar sterker en duurzaam uit de crisis komen. In de Raadsbrief van 7 december 2021 is de Raad geïnformeerd dat de ontvangen Rijksmiddelen ook in 2022 beschikbaar zijn gehouden voor ondersteuning van essentiële voorzieningen. Daarbij hebben wij het afwegingskader voor de inzet van deze middelen aangescherpt op twee onderdelen:

- Focus de ondersteuning aan essentiële voorzieningen cultuur, sport en welzijn op sterker uit de crisis komen.
- Kleine verbreding van de reikwijdte, zodat in beperkte mate ook andere essentiële voorzieningen zonder winstoogmerk met wie we in 2022 geen subsidierelatie hebben gebruik kunnen maken van de steunregeling.

De (zelf beheerde) buurthuizen en verzelfstandigde speeltuinen zijn weer gestart met het ontvangen van mensen om samen activiteiten te ondernemen. De noodsteun die zij voor 2020 en 2021 hebben ontvangen heeft hen door de grootste financiële crisis heen geholpen. Bij veel zelf beheerde welzijnsvoorzieningen waren in het najaar 2021 de financiële reserves tot een minimum geslonken. Conform de raadsbrief van 7 december 2021 is de focus verschoven van noodsteun naar sterker en duurzaam uit de crisis komen.

Naast noodsteun aan culturele en erfgoedinstellingen zijn er, zoals gezegd, meerdere regelingen en opdrachten voor makers, zzp'ers, en evenementen in 2022 voortgezet, om op die manier het herstel en de innovatie van de sector verder aan te jagen. De ontwikkelsubsidie specifiek voor makers en zzp'ers is in de eerste drie maanden van dit jaar 26 keer aangevraagd. Het bereikte resultaat tot nu toe ligt in de lijn van de verwachting. We zien dat organisaties met een winstoogmerk, die een maatschappelijke meerwaarde hebben voor de stad, het moeilijk hebben en soms dreigen om te vallen. Denk aan galerieën, evenementen, culturele- en nachtinstellingen. Voor deze organisaties kan er nog steeds subsidie voor culturele programmering worden aangevraagd. Voor culturele evenementen en activiteiten die voorheen geen subsidie ontvingen, liepen in 2022 de subsidies 'coronamaatregelen culturele evenementen' en 'coronamaatregelen culturele activiteiten op evenementen' nog door in het eerste halfjaar. Met deze steun wordt een deel van de kosten die een organisator extra moet maken als gevolg van de coronamaatregelen bekostigd. Doel hiervan is de culturele infrastructuur bij evenementen in stand te houden.

	Stand van zaken per 1 april 2022	Bereik/ resultaat
Sport & welzijn	<ul style="list-style-type: none"> Noodsteun sportaanbieders Sportclubs duurzaam uit de crisis Noodsteun & duurzaam uit de crisis buurthuizen, speeltuinen en scouting 	Vijf organisaties 50 sportaanbieders Dertien organisaties en gederfde huurinkomsten buurthuizen
Cultuur & erfgoed	<ul style="list-style-type: none"> Noodsteun culturele en erfgoedinstellingen Herstel & innovatie voor culturele en erfgoedinstellingen, organisatoren en zzp'ers (verlengde regelingen vanuit 2021) 	Veertien organisaties noodsteun 31 organisaties, makers en zzp'ers Vier evenementen

Voor 2022 is t/m maart een vijfde van de middelen voor sport, welzijn en cultuur ingezet. Voor een klein deel nog ter ondersteuning van instellingen met liquiditeitsproblemen. Voor het grootste deel ook voor de inzet op herstel, om duurzaam uit de crisis te komen. Voor sport en welzijn is t/m maart 2022 een klein deel ingezet. We zijn in nauw contact met de bewonersstichtingen over de lopende exploitatierekening van de zelf beheerde voorzieningen in 2022. De verwachting is dat een enkel initiatief nog aanvullende steun nodig heeft en dit opvangen kan worden met de resterende middelen.

Voor de cultuur en erfgoedinstellingen, de makers en zzp'ers is gezamenlijk 1,3 miljoen euro toegekend. We zetten hiermee de aanvullende Rijksmiddelen voor jeugd, sport, cultuur en dergelijke gericht in, passend bij de doelstelling van de middelen. Op deze wijze kunnen ook andere organisaties met of zonder winstoogmerk en activiteiten voor specifieke (kwetsbare) groepen binnen deze branches worden ondersteund. Voor een gedetailleerde stand van zaken op het gebied van cultuur en sport verwijzen we naar de raadsbrieven [Actualisatie Utrechts Herstel & Innovatie pakket Cultuur, Erfgoed, Sport & Welzijn en Utrechtse sportverenigingen in corona-tijd](#) en [Aanpassingen Steunpakket Utrechtse sportvoorzieningen](#).

We volgen de financiële situatie onder culturele instellingen in de stad met het oog op de verwachtingen voor de rest van 2022. De verwachting is dat de behoefte aan noodsteun voor 2022 niet groot zal zijn vanwege het vervallen van de beperkende coronamaatregelen eind maart. Dat betekent niet dat de organisaties uit de storm zijn. De regelingen voor herstel en innovatie zullen ook in de rest van 2022 nodig zijn om aandacht te blijven hebben voor het herstel van programmering en ontwikkeling van organisaties en zzp'ers. In totaal betrof de steun vanuit het Rijk in 2021 7,5 miljoen euro en vanuit de gemeentelijke middelen 0,3 miljoen euro. Van dit totale budget van 7,8 miljoen euro is 3,4 miljoen euro in 2021 gerealiseerd. Er zijn geen gemeentelijke middelen meegenomen naar 2022. Het resterende bedrag van de Rijksmiddelen uit 2021 van 4,4 miljoen euro is aangevuld met een volgende bijdrage vanuit de Decemercirculaire van 1 miljoen euro. Met het opheffen van de coronamaatregelen verwachten wij een onderbesteding van 0,25 miljoen euro op de subsidies voor culturele evenementen en activiteiten. Wij onderzoeken hoe deze middelen op passende wijze kunnen worden ingezet binnen het pakket en zullen u daarover informeren. Het gereserveerde bedrag van 5,4 miljoen euro voor zowel noodsteun als herstel en innovatie is in ieder geval voldoende voor 2022. Deze inschatting is onder voorbehoud van veranderende omstandigheden en behoefte in de samenleving en/of de sector. Op dit moment verwachten we daarom geen aanspraak te doen op het bedrag van 2,5 miljoen euro, dat nog voor pakket 1 in de bestemmingsreserve maatregelen corona zit.

x € 1.000

	Begroot bedrag 2022	Realisatie per 1/4	Prognose voor heel 2022
Sport	520	16	520
Welzijn	50	0	50
Cultuur & erfgoed	5.431	1.300	5.431
Totaal	6.651	1.316	6.651

Beschouwing op effectiviteit van het pakket

De middelen uit het maatregelenpakket Essentiële voorzieningen dragen bij aan het 'in stand houden' van de voorzieningen/instellingen voor sport, welzijn, cultuur, erfgoed en evenementen. Zonder deze inzet zouden de veertien culturele en erfgoedinstellingen en tien zelf beheerde buurtcentra die een noodsteun-subsidie hebben ontvangen het mogelijk niet hebben overleefd.

De instellingen uit deze sectoren redden het niet met alleen economische steunmaatregelen van het Rijk, die vaak niet toegankelijk is voor degene die op vrijwillige basis draaien. De organisaties en makers die een subsidie voor herstel hebben aangevraagd kunnen met deze middelen sneller en gericht aan de slag om hun weggevallen leden/deelnemers en zzp'ers weer binnen te halen en het activiteitsaanbod weer op te starten. We verwachten in de tweede helft van dit jaar zeker nog een flink aantal instellingen te kunnen ondersteunen met zo'n herstel-subsidie, zeker nu de economische steunmaatregelen van het Rijk aflopen per 1 juli 2022.

3.4.2 Pakket 2 Versterken bestaanszekerheid

Doel van het pakket

De crisis heeft gevolgen voor de bestaanszekerheid en kansengelijkheid van veel Utrechters. Daarom bevat dit pakket een aantal maatregelen gericht op het bieden van een kansrijke start, het inhalen van vertraging in de Jeugdgezondheidszorg, het opvangen van uitgestelde zorgvragen en extra en nieuwe vragen op het gebied van schulden, zorg en veiligheid. Dit naast de maatregelen uit de andere pakketten en de reguliere programma's die ook bijdragen aan bestaanszekerheid en kansengelijkheid. De maatregelen zijn gericht op innovatie en transformatie (versneld vernieuwen) en het opvangen van effecten (beroep op steun en zorg).

Ontwikkelingen in context van het pakket

Met de meeste Utrechters gaat het goed, maar impact van de coronamaatregelen is groot voor sommige inwoners. Ook nu de meeste maatregelen zijn opgeheven is de impact ervan nog aanwezig en de verwachting is dat deze ook de komende periode nog zichtbaar en voelbaar zal zijn. Veel partijen in de stad, waaronder de zorgpartijen, ervaren momenteel veel druk op de personele bezetting door verzuim en quarantaine. Na twee jaar online vergaderen en de recente overgang naar hybride vergaderen is het voor professionals soms lastig elkaar te vinden in de samenwerking. Verlies van gevoel van verbinding, en elkaar in coronatijd zijn kwijtgeraakt, doordat er geen ruimte was voor het informele. Belangrijk om te blijven inzetten op de samenwerking tussen professionals uit de zorg en de sociale basis, dat doen we onder andere via Versneld vernieuwen.

De mentale gezondheid en veerkracht blijft een belangrijk aandachtspunt in de stad. Vooral jongeren/jongvolwassenen hebben het zwaar. Veel van de ontwikkelingen die in de vorige bestuursrapportage gemeld zijn, zetten door.

Naar aanleiding van de situatie in de Oekraïne zijn er veel zorgen over armoede en hoe mensen die het al moeilijk hebben onder de situatie kunnen gaan lijden. Inflatie en de gestegen energieprijzen waren al factoren die tot onrust leidden onder groepen bewoners die het financieel (zeer) krap hebben. In tegenstelling tot eerdere verwachtingen is er over de breedte geen toename van schuldenproblematiek of zelfs betalingsachterstanden als gevolg van Corona. Uit [CBS data](#) is zelfs gebleken dat de problematische schulden in Utrecht zijn afgenomen. Wel signaleert het CBS landelijk een toename van het aantal ZZP'ers en kleine ondernemers met problematische schulden. Met de beëindiging van de steunmaatregelen en de coulantie van debiteuren wordt verwacht dat meer kleine zelfstandigen in de problemen gaan komen. Het [BKR](#) meldt dat jongeren vaker betalingsachterstanden hebben. De toegenomen hulpvragen van jongeren en de ervaringen uit enquêtes onder Tozo-aanvragers onderschrijven dit beeld ook voor Utrecht. Het [Nibud](#) meldt op basis van een peiling dat de meeste Nederlanders meer spaargeld hebben dan voor Corona, maar 18% heeft juist minder. Die groep heeft een groter risico op problematische schulden.

Meer dan verwacht is er toename van problemen op het gebied van openbare orde en een verhoogd risico op veiligheidsproblematiek, waaronder ondermijning. Dit zette zich voort in 2021. De toename van ondermijnende (drugs)criminaliteit bedreigt de veiligheid in onze stad en de sociale samenhang in kwetsbare wijken. Dit wordt bovendien versterkt door de effecten van corona (economische recessie, stapeling maatschappelijke problematiek en een verhoogd risico dat leegstaand vastgoed in de verkeerde handen komt), waar bovenop onzekerheid leeft over de gevolgen van de situatie in Oekraïne. De opmars

van ondermijning gaat gepaard met geweld (afrekeningen, wapengebruik) en hierdoor ontstaan gevaarlijke situaties in de wijken. De coronacrisis heeft ook een katalyserende werking gehad op het al sluimerend maatschappelijk ongenoegen. Ontevredenheid in de samenleving uit zich online en ook via demonstraties buiten op straat. Het aantal demonstraties in Utrecht is de afgelopen jaren fors toegenomen (bijna +200% in drie jaar, van 150 naar 445). Daarnaast neemt het aantal zorgwekkende signalen op het gebied van polarisatie en radicalisering toe. Ook zijn er zorgen over de toename van de aanhang van complottheorieën en rondom de toepassing van antidemocratische middelen bij protesten tegen overheidsbeleid of het oproepen daartoe. We zien binnen activistische groeperingen een radicale onderstroom waaruit extremistische gedragingen kunnen voortkomen. Bij de Voorjaarsnota 2021 is besloten om extra in te zetten op voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit.

De coronacrisis heeft enkele pijnlijke kwetsbaarheden bloot gelegd. De verschillen in de stad worden groter, de bestaande scheidslijnen in de stad worden dieper. Niet iedereen kan voldoende profiteren van de welvaart in de stad, tegelijkertijd is er ook veerkracht in de stad zichtbaar. Door de Oekraïne crisis verwachten we dat de verschillen tussen Utrechters nog groter worden, de noodzaak om extra te investeren is daardoor nog groter.

Stand van zaken op het pakket

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
Versneld vernieuwen	Met incidentele inzet gaan we met Versneld vernieuwen de directe negatieve sociale gevolgen van de corona maatregelen tegen en willen we een structureel effect bereiken op de beweging naar voren. Er is in 2021 4,2 miljoen euro ingezet via de subsidieregeling versneld vernieuwen op het versnellen en versterken van de beweging naar voren. Deze activiteiten zijn gestart in de loop van 2021 en de meeste daarvan lopen door in 2022. De Raad is via een Raadsbrief eerste tranche en Raadsbrief tweede tranche geïnformeerd over de inzet van deze subsidie. Hiermee worden onder andere activiteiten gefinancierd gericht op het tegengaan van eenzaamheid en het versterken van de mentale veerkracht van inwoners, het ondersteunen van gezinnen door vrijwilligers (maatjes), sporten en bewegen, activering, verbeteren van digitale vaardigheden en ondersteuning bij geldvragen en formulieren. Veel van de toegekende activiteiten worden uitgevoerd in samenwerking tussen de aanvrager en partners uit de sociale basis, de basiszorg en/of de aanvullende zorg. In de Raadsbrief begin december 2021 is gerapporteerd over de voortgang van versneld vernieuwen. Daarin is ook de richting aangegeven voor de inzet in 2022. Op basis van de evaluatie van 2021 is besloten om in 2022 de inzet meer focus te geven op basis van de volgende vijf thema's:	Eind maart 2022 ontvangen wij de tussenrapportages van de organisaties die in 2021 subsidie hebben ontvangen uit de eerste tranche. Met behulp van het leertraject van het Verweij Jonker Instituut geven partijen bij deze tussenrapportage inzicht in wie zij bereiken en wat hun inzet voor deze inwoners en het tegengaan van de negatieve effecten van de coronamaatregelen heeft betekend. Verweij Jonker levert in het voorjaar een rapportage met een analyse van deze tussenrapportages. Hierin staan de tot dan toe opgedane inzichten en leerpunten met betrekking tot de opbrengsten van alle activiteiten gezamenlijk, namelijk: in hoeverre dragen de activiteiten <i>overal</i> bij aan de beoogde doelen en ambitie van Versneld Vernieuwen? De Raad wordt hierover nader geïnformeerd in Q2. Over het bereik en de resultaten van de gesubsidieerde activiteiten uit de tweede tranche van 2021 en over de inzet die start in 2022 kunnen wij bij de tweede bestuursrapportage meer informatie geven.
	1. Eenzaamheid	

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Thuis in de wijk voor inwoners met GGZ-problematiek en/of een licht verstandelijke beperking 3. Perspectief voor jongeren/mentale gezondheid 4. Het jonge kind 5. Transformatie jeugd: Omdenken en anders inzetten. <p>Voor inzet op deze thema's die gezamenlijk met de partners wordt ingevuld is 6,4 miljoen euro beschikbaar. Daarnaast wordt in 2022 1 miljoen euro ingezet op het verkorten van wachtlijsten bij individuele begeleiding, tegelijkertijd met inzet op versnelde transformatie voor de langere termijn. Voor de doorloop van de in 2021 gestarte activiteiten wordt 3 miljoen euro ingezet.</p>	
Maatregel 2: Kansrijke start jonge kind	<p><i>Kansrijke start</i> Dit onderdeel bestaat uit: 1. Kansrijke start in de eerste 1000 dagen vanaf de conceptie. 2. Het ontwerpproces kansrijke start van het jonge kind (0-6 jaar) door een laagdrempelige voorziening.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De aanpak van kansrijke start voor kinderen in de eerste 1.000 dagen loopt goed. Professionals in de wijk weten elkaar steeds beter te vinden en daardoor kunnen ze eerder, betere zorg en ondersteuning bieden voor (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie. We ondersteunen ouders extra met interventies zoals Kortdurende Video Hometraining (k-VHT), Ouders inc., het eerste 1.000 dagen project van Al Amal Voorzorg 2 en de collectieve aanpak met ouders voor een kansrijke start. Deze interventies zijn nog niet structureel gefinancierd. 2. In februari organiseerden we een bijeenkomst over kansrijke start om terug te blikken en vooruit te kijken, op basis daarvan herijken we de speerpunten en kijken wat er aanvullend nodig is. 	<p>Vernieuwen De lessen uit beide wijken koppelen wij zoveel mogelijk aan bestaande ontwikkelingen en initiatieven. Daarnaast overstijgen sommige lessen bestaande aanpakken. De uitkomsten van de beide praktijktesten koppelen wij terug aan de gemeenteraad en gaan hierover graag in gesprek.</p>
Schulden voorkomen en versneld oplossen	<p>De aangekondigde interventies zijn in 2021 in gang gezet. De Coronasanering is per 1 juni gestart. Eind 2021 was de periode van een eerste gesprek tot start schuldregeling teruggebracht van elf naar gemiddeld zes maanden. We streven ernaar om dit nog verder</p>	<p>Uit de Derde voortgangsrapportage Actieagenda Utrechters schuldenvrij blijkt dat de ingezette koers tot positieve resultaten leidt. De gemiddelde schuldenlast is fors verminderd, veel meer huishoudens worden bereikt met de</p>

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
	<p>omlaag te brengen. Daarnaast zijn in de tweede helft van vorig jaar 143 saneringskredieten van Utrechtse huishoudens gedeeltelijk kwijtgescholden, waardoor zij tot twaalf maanden eerder schuldenvrij zijn geworden en weer mee kunnen doen in de samenleving. We zetten meer ervaringsdeskundige praktisch ondersteuners in die inwoners helpen om na het driegesprek sneller door te stromen naar een schuldregeling. Een kwartiermaker borgt intussen de rol van vrijwilligers in schuldhelpverleningstrajecten. Het aantal schulddienstverleners bij WenI is uitgebreid en is ingezet om uitkeringsgerechtigden met schulden te benaderen, meer ondersteuning aan jongeren en hun werkgevers te bieden, gedupeerden van de toeslagenaffaire te ondersteunen, de coronasanering te implementeren en de bijbehorende intensievere ondersteuning en ontzorging te bieden, omdat de verwachte groei van aanmeldingen schuldhelpverlening nog is uitgebleven. De capaciteit van Stadsgeldbeheer is ook uitgebreid, zodat de wachttijd verder beperkt wordt. De schuldhelpverlening voor ondernemers wordt op basis van geleverde trajecten gefactureerd. Deze trajecten nemen nog niet substantieel toe. Utrechters die een uitkering aanvragen krijgen nu een Rondkomengesprek aangeboden. In 2021 kregen ruim 500 inwoners een Rondkomengesprek. Per 1 maart bieden we gesprek ook aan inwoners die bijzondere bijstand aanvragen. Het Voorkom Erger Potje wordt stapsgewijs uitgerold over de hele stad. In 2022 moet in elke wijk een potje beschikbaar zijn. Voor een volledig en actueel beeld van de voortgang van de actieagenda, zie: Derde voortgangsrapportage Actieagenda Utrechters schuldenvrij</p>	<p>vroegsignalering en met de coronasanering helpen we Utrechters sneller uit de schulden. Bij Stadsgeldbeheer was sprake van een toename van het aantal hulpvragers, dit in tegenstelling tot overige inwoners. Ook landelijk wordt (nog) geen toename gezien van de schuldenproblematiek.</p>
voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit	<p>Sinds maart 2020 is de gemeentelijke en regionale crisisorganisatie actief. Dit heeft ook in 2021 significante inzet gevergd, onder meer in het (regionaal) adviseren van de voorzitter van de veiligheidsregio en de burgemeester over openbare orde en handhavingsskwesties in relatie tot de coronapandemie. Daarnaast extra</p>	<p>Met de interventies gericht op het voorkomen van overlast en (ondermijnende) criminaliteit zetten we in op het voorkomen van een reëel risico voor de veiligheid en leefbaarheid in de stad. Uitspraken over de effectiviteit zijn niet goed hard te maken.</p>

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
	<p>juridische advisering via het speciaal ingerichte 'Juridische Loket', dat tevens regionaal werkt. We hebben in het kader van Corona in de openbare ruimte meer gebruik gemaakt van communicatiemiddelen zoals bebording en tekstkarren in de parken en bij diverse demonstraties.</p> <p>Via persoonsgerichte aanpak (PGA) wordt extra ingezet bij met name jeugd, jongvolwassenen en personen met een hoog risico om het hoofd te bieden aan de toegenomen stapeling van psychische, sociale en economische problemen bij deze kwetsbare groepen; een reëel risico voor de veiligheid en leefbaarheid in de stad. Ook op het gebied van persoonsgerichte aanpak radicalisering is extra ingezet. Er zijn hiervoor tijdelijk meer PGA-experts geworven, ook omdat het door Corona lastiger was om mensen te bereiken.</p> <p>Om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, is de informatiepositie van de gemeente verstevigd. Met wijkberichten en lesbrieven na acties tegen criminelen en een 'SMS-bombardement', is verder ingezet op bewustwording en meldingsbereidheid van criminele activiteiten en jeugdproblematiek in de wijk. Om de weerbaarheid bij jongeren te vergroten is extra geld aangewend voor voorlichting en hulp, zoals de afgeronde pilot onderwijsprogramma Kapot Sterk (bouwen aan weerbaarheid tegen de invloed van drugscriminaliteit). Bepaalde activiteiten konden nog geen doorgang vinden vanwege geldende coronamaatregelen, zoals trainingen aan ouders/opvoeders om probleemjongeren in criminaliteit te herkennen en te helpen.</p> <p>De Taskforce Corona ziet de toename van de openbare orde problematiek in relatie tot corona effecten (met name bij ondermijning en voor polarisatie en radicalisering kwetsbare personen) als een verhoogd risico waar offensieve maatregelen voor nodig zijn. In de voorjaarsnota zijn extra steunmaatregelen opgenomen voor uitbreiding capaciteit Bibob onderzoekers en expertise hoog risicopersonen</p>	<p>In de integrale aanpak van overlastsituaties, zoals bij het Lucasbolwerk en Utrecht Centraal Station, wordt naast handhaving en toezicht ook ingezet op zorg- en hulptrajecten (verslaafden, dak- en thuislozen, uitgeprocedeerde asielzoekers/ongedocumenteerden) via onder meer persoonsgerichte aanpak. Zo zijn in maart 2022 bij het Lucasbolwerk ongeveer 40 personen bekend bij overlastsituaties, van wie tien personen in een persoonsgerichte aanpak zijn betrokken.</p> <p>In de afgelopen twee jaar was er een toename van het anti-institutesentiment. We zagen ook een verbreding van de dreiging van gewelddadig jihadisme naar links- en rechtsextremisme. In 2021 zijn 45 casussen radicalisering besproken in het casusoverleg radicalisering ten opzichte van 40 het jaar daarvoor. Ook zijn in 2021 80 signalen van radicalisering onderzocht. De extra casusregisseur radicalisering komt bovenop de twee casusregisseurs radicalisering, zorgt voor een betere verdeling van de al bestaande en nieuwe casuïstiek en biedt ruimte voor specialisatie op de verschillende vormen van extremisme. Hierdoor is de effectiviteit en efficiëntie van de aanpak verbeterd en minder kwetsbaar geworden.</p> <p>Met de uitbreiding van de capaciteit van Bibob onderzoekers hebben we meer inzet gepleegd op het voorkomen van het faciliteren van strafbare feiten door ons als overheid. We hebben hierbij meer aandacht gehad voor aanvragen voor horecavergunningen, specifiek in het kader van overnames bij horecagelegenheden. We zien daarbij in het eerste kwartaal van dit jaar een lichte stijging ten opzichte van dezelfde periode vorige. Daarnaast zien we ook een toename als het gaat om</p>

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
	(polarisatie/ radicalisering). De tijdelijke FTE zijn in juni (middelen beschikbaar gesteld) geworven en worden nu ingezet.	vastgoedtransacties waar extra aandacht voor nodig is.

x € 1.000		
Omschrijving	Begroot bedrag 2022	Prognose voor heel 2022
Versneld vernieuwen	10.400	10.400
Kansrijke start jonge kind	1.000	509
Schulden voorkomen en versneld oplossen	2.110	2.110
Voorkomen toename overlast en (ondermijnende criminaliteit	650	650
Totaal	14.160	13.669

Beschouwing op effectiviteit van het pakket

De effectiviteit van de maatregelen is niet eenvoudig te meten en hard te maken, vanwege de uitzonderlijke situatie en het gebrek aan vergelijkingsmateriaal of omdat interventies zijn gericht op het voorkomen van een reëel risico voor de veiligheid en leefbaarheid van de stad. We zien echter wel in de diverse onderdelen van dit pakket dat meer informatie beschikbaar komt over de impact van de inzet en de leerpunten. Van een groot aantal onderdelen loopt de uitvoering en besteding in 2022 door.

Ten aanzien van versneld vernieuwen ontvangen wij eind maart 2022 de tussenrapportages van de organisaties die in 2021 subsidie hebben ontvangen uit de eerste tranche. Met behulp van het leertraject van het Verweij Jonker Instituut geven partijen bij deze tussenrapportage inzicht in wie zij bereiken en wat hun inzet voor deze inwoners en het tegengaan van de negatieve effecten van de coronamaatregelen heeft betekend. Verweij Jonker levert in het voorjaar een rapportage met een analyse van deze tussenrapportages. Hierin staan de tot dan toe opgedane inzichten en leerpunten met betrekking tot de opbrengsten van alle activiteiten gezamenlijk, namelijk: in hoeverre dragen de activiteiten *overal* bij aan de beoogde doelen en ambitie van Versneld Vernieuwen? De Raad wordt hierover nader geïnformeerd in Q2. Over het bereik en de resultaten van de gesubsidieerde activiteiten uit de tweede tranche van 2021 en over de inzet die start in 2022 kunnen wij bij de tweede bestuursrapportage meer informatie geven.

Ook worden kansen benut om transformaties te versnellen en te vernieuwen, bijvoorbeeld met de inzet van [de Krijtclub](#). De komende maanden meten we de effectiviteit, kwaliteit en impact van de twee praktijktesten. Daarnaast verzamelt de Krijtclub ook de lessen over de manier van samenwerken in een ontwerpproces.

Een deel van de activiteiten in dit pakket is gericht op het voorkomen van schulden. We zien dat de gemiddelde schuldenlast bij start schuldregeling fors is gedaald, wat er op duidt dat we er eerder bij zijn. Daarnaast lukt het om veel vaker een hulpaanbod doen in het kader van vroegsignalering, maar we kunnen op dit moment niet beoordelen of dat ook leidt tot minder schuldenproblematiek op de lange termijn. We hebben de maatregelen voorgelegd aan de Focusgroep van de actieagenda, bestaande uit partners in de stad, ervaringsdeskundigen, gemeentelijke beleidsadviseurs, een werkgever, een wetenschappen en een deurwaarder. Zij zijn enthousiast over de gekozen aanpak om het coronaleed te verzachten voor Utrechtse. Met name genoemd zijn de intensivering van de vroegsignalering, de uitbreiding van het aantal praktisch ondersteuners, de Coronasaning en de extra aandacht voor ondernemers. De Armoedecoalitie is enthousiast over de Utrechtse schuldenaanpak maar waarschuwt voor het aflopen van de extra incidentele middelen per 2023. Deze coalitie pleit voor voortzetting.

Met de interventies gericht op het voorkomen van overlast en (ondermijnende) criminaliteit zetten we in op het voorkomen van een reëel risico voor de veiligheid en leefbaarheid in de stad. Uitspraken over de effectiviteit zijn niet goed hard te maken. In de integrale aanpak van overlastsituaties, zoals bij het Lucasbolwerk en Utrecht Centraal Station, wordt naast handhaving en toezicht ook ingezet op zorg- en hulptrajecten (verslaafden, dak- en thuislozen, uitgeprocedeerde asielzoekers/ongedocumenteerden) via onder meer persoonsgerichte aanpak. Zo zijn in maart 2022 bij het Lucasbolwerk ongeveer 40 personen bekend bij overlastsituaties, van wie tien personen in een persoonsgerichte aanpak zijn betrokken.

In de afgelopen twee jaar was er een toename van het anti-institutesentiment. We zagen ook een verbreding van de dreiging van gewelddadig jihadisme naar links- en rechtsextremisme. In 2021 zijn 45 casussen radicalisering besproken in het casusoverleg radicalisering ten opzichte van 40 het jaar daarvoor. Ook zijn in 2021 80 signalen van radicalisering onderzocht. De extra casusregisseur radicalisering komt bovenop de twee casusregisseurs radicalisering, zorgt voor een betere verdeling van de al bestaande en nieuwe casuïstiek en biedt ruimte voor specialisatie op de verschillende vormen van extremisme. Hierdoor is de effectiviteit en efficiëntie van de aanpak verbeterd en minder kwetsbaar geworden.

Met de uitbreiding van de capaciteit van Bibob onderzoekers hebben we meer inzet gepleegd op het voorkomen van het faciliteren van strafbare feiten door ons als overheid. We hebben hierbij meer aandacht gehad voor aanvragen voor horecaverGUNningen, specifiek in het kader van overnames bij horecagelegenheden. We zien daarbij in het eerste kwartaal van dit jaar een lichte stijging ten opzichte van dezelfde periode vorige. Daarnaast zien we ook een toename als het gaat om vastgoedtransacties waar extra aandacht voor nodig is.

3.4.3 Pakket 3 Werken, Opleiden en Begeleiden

Doel van het pakket

Met dit pakket helpen we werkzoekenden snel weer aan het werk en willen we de negatieve economische effecten van de pandemie zoveel mogelijk dempen. We begeleiden mensen in de overstap en omscholing naar een toekomstbestendige baan in de bouw, ICT, zorg of het onderwijs. We ondersteunen (kwetsbare) jongeren bij het vinden van stages en leerwerkplekken. Ook investeren we in vitale winkelgebieden en in Utrechts innovatief MKB dat voor werkgelegenheid zorgt. Het maatregelenpakket bestaat uit een samenhangende mix van bewezen effectieve instrumenten die we opschalen, nieuwe en geïntensiveerde samenwerkingen en veelbelovende pilotprojecten.

Ontwikkelingen in context van het pakket

De coronamaatregelen zijn op het moment van dit schrijven nagenoeg geheel verdwenen. De samenleving is weer open. De ondernemers kunnen weer ondernemen. Toch zijn de effecten nog voelbaar bij de getroffen bedrijven. Zo blijkt uit [de kleinbedrijfsindex](#) dat in het vierde kwartaal van vorig jaar (nadat de eerste drie kwartalen ook al niet rooskleurig waren):

- 18% van de ondernemers van een kleinbedrijf betaalt zichzelf uit onder bijstandsniveau
 - Bijna 40% zit onder minimum inkomen
- INretail schat dat de gemiddelde schuld 0,115 miljoen euro bedraagt voor schoenenwinkels en 0,091 miljoen euro voor kledingwinkels. Zelfstandigen zijn historisch hard geraakt tijdens de coronacrisis. Ook daling in de gewerkte uren is fors groter dan tijdens financiële crisis 2008 - 2013.

De instroom in de werkloosheid en bijstand is gelukkig laag gebleven. In de belangrijke toekomstbestendige sectoren - ICT, zorg, onderwijs en bouw & energietransitie was en is er een krapte op de arbeidsmarkt. Het aantal faillissementen was begin 2022 nog historisch laag. Dit kwam mede door de extra steunmaatregelen. Deze zijn per 1 april 2022 gestopt. Vanaf diezelfde datum moeten ondernemers hun belastingsschulden moeten weer terugbetalen, want dan stoppen [de Rijksregelingen en het bijzonder uitstel van de belastingdienst](#). Dit terwijl de toekomst door de oorlog in de Oekraïne onzeker is. Prijzen stijgen snel, vooral die van energie en brandstof. Het consumentenvertrouwen is op het [laagste niveau in 20 jaar](#).

Stand van zaken op het pakket

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
Regionale Ontwikkelmaatschappij Utrecht	De investering in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (ROM) ligt op schema. Met de regionale ROM-aandeelhouders is een inspanning verricht om de investering op te doen tellen tot 16 miljoen euro om gebruik te kunnen maken van de maximale cofinanciering (16 miljoen euro) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.	Het fondskapitaal kan vanaf 2022 ingezet worden door de ROM om te investeren in regionale ondernemingen die passen binnen de kaders. De ROM investeert tussen 0,250 miljoen euro en 2,5 miljoen euro per bedrijf. Gemiddeld zal dat uitkomen op ongeveer 1-1,5 miljoen euro per bedrijf, is de verwachting. Dan kunnen dus 20-30 bedrijven geholpen worden. Aangezien het fonds revolveert, komen deze gelden weer terug en kunnen dan opnieuw 20-30 bedrijven geholpen worden. Daarmee blijft het aanbod van toekomstbestendige banen op peil.
Proactief herontwikkelen en verbeteren werklocaties	Op 24 februari 2022 is de raad geïnformeerd over de intentieovereenkomst tussen de gemeente Utrecht en de OMU. Hiermee kan de komende vier jaar worden geïnvesteerd in het verbeteren van werklocaties en intensiveren van de werkgelegenheid.	De eerste herontwikkelingsprojecten zijn gereed om in te investeren. Verwachting is dat de werkgelegenheid op deze plekken uiteindelijk verdubbelt. Net als de proactief herontwikkeling van werklocaties zijn de effecten hiervan vaak indirect en pas na een paar jaar zichtbaar.
Herhuisvesten bedrijven	Er is één FTE extra capaciteit ingezet voor herontwikkeling van werklocaties en het aantrekken van bedrijven hiervoor.	
Versterken vitale hoofdstructuur retail	Er is 0,4 miljoen euro geïnvesteerd in het programma Morgen Mooier Maken, om de oplopende leegstand in de binnenstad tegen te gaan. Daarnaast is voor 0,6 miljoen euro een subsidieregeling opgesteld om enerzijds retail die niet op een goede plek zitten te helpen te verhuizen naar de hoofdstructuur retail en anderzijds om de structuur van winkelcentra te versterken.	Na het openstellen van de subsidieregeling voor versterken van de vijf specifieke winkelgebieden, is er inmiddels aan drie winkelgebieden subsidie verstrekt. Van de andere gebieden wordt nog een aanvraag verwacht. Daarnaast is gebleken dat door ondernemers gewenste acties in de open ruimte niet via subsidies kunnen worden bekostigd. Hiervoor wordt bekeken of dit op een andere manier van inzet van middelen wel kan worden gedaan.
Aanpak leegstand binnenstad	In 2021 is de gemeente Utrecht in samenwerking met externe partners uit vastgoed en ondernemers gestart met de aanpak om leegstand in de binnenstad tegen te gaan. Deze aanpak is geformaliseerd in een samenwerkingsplan Morgen Mooier Maken (MMM). Kern van het plan is om winkelstraten met structurele leegstand actief met nieuw programma te voorzien en aantrekkelijk en vitaal te houden voor bezoekers en nieuwe ondernemers. Een transformatie van een aantal winkelstraten naar straten met winkels en nieuwe functies en voorzieningen.	Resultaten: 20 initiatieven en activiteiten zijn in de focusstraten gerealiseerd; leegstand afgenomen van 40 naar 25 panden; meerder nieuwe ondernemers waaronder drie met financiële ondersteuning vanuit de gemeente Utrecht. Voor 2022 zijn er plannen voor aanpak transformatie naar wonen boven winkels voor ongeveer 80 eenheden. De subsidieregeling is begin 2022 aangepast zodat deze beter aansluit op behoefte mogelijke initiatiefnemers in de stad.

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
Versterken toekomstbestendig werken via marktgroepen	Via de nieuw opgezette subsidieregeling "Stimuleren initiatieven toekomstbestendige werkgelegenheid" ondersteunden we marktpartijen en intermediairs om inwoners die willen en kunnen om te scholen naar werk in de ICT, onderwijs, gezondheid of bouw, techniek & energietransitie.	<p>Zo hebben we de volgende projecten ondersteund:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Utrecht Tech Community • Tech Grounds • Het ICT Career Centre Utrecht (ICCU) • Beroepentuin • Voucherregeling "De techniek samen de crisis door" <p>We hebben partners in de zorg geholpen met het oprichten van het Regionaal Talent en Transferpunt (RTTP).</p> <p>Ook in 2022 worden deze initiatieven voortgezet en (eventueel) versterkt. Daarnaast bestaat er mogelijkheid voor nieuwe initiatieven.</p>
Voucherregelingen voor omscholing	De voucherregeling is in september 2021 open gesteld. De belangstelling was aanvankelijk groot.	Het gebruik van de voucherregeling blijft nog achter. Er wordt een campagne gestart om het bereik te vergroten. Het streven is een volledige benutting van de regeling.
Stimuleringsregeling stage- en leerwerkplekken	Om de oplopende stagetekorten in het mbo aan te pakken is gewerkt aan een actieplan stagetekorten samen met Mbo-instellingen, werkgevers en SBB. Met dit actieplan is een online platform stagekansutrecht.nl gelanceerd en is de subsidieregeling voor begeleiding van Mbo stagiairs opengesteld.	Op dit moment zijn in totaal 158 extra stageplekken (onder voorbehoud van de werving die in sommige gevallen nog loopt) gerealiseerd: 20 in de evenementensector, 65 in de zorgsector, 72 in de bouw/techniek/maaksector en 1 in de gastvrijheidssector. De aanpak en subsidieregeling wordt in 2022 gecontinueerd.
Aanpak kwetsbare jongeren	Het bedrag wordt grotendeels ingezet voor de uitvoering van het benaderen, in beeld brengen en begeleiden van jongeren. Voor deze taken zijn vierenhalf extra RMC-medewerkers aangesteld. Een klein deel wordt gebruikt voor verantwoording en projectleiding.	Met de focus aanpak worden jongeren op het moment van uitstroom begeleid, verbonden aan de juiste partijen rondom een jongere en gemonitord. In 2021 zijn er 162 jongeren gesproken in het kader van deze uitstroom. Sinds 2022 is deze aanpak ook uitgebreid naar de verschillende mbo-instellingen.
Ondernemer Centraal	De aanpak Ondernemer Centraal is in september 2021 opgestart – allereerst om de instroom vanuit de TOZO in de Bijzondere bijstand te voorkomen, daarna om alle getroffen ondernemer met maatwerk te helpen. In 2021 zijn 2.299 ondernemers persoonlijk gesproken waarvan 1.758 adviezen zijn gegeven voor vervolgdienstverlening. 528 Utrechtse zijn anno nu in traject.	Door versterking van de aanpak Ondernemer Centraal naar aanleiding van de invulling van motie M25/2022 helpen we – naast de bestaande aanpak - ondernemers om administratief de zaken op orde te brengen. Met een aanvullend gesprek wordt de ondernemer vervolgens maatwerk geboden met een sluitend advies. Daarbij wordt ook de mogelijkheid geboden om – indien nodig – met schuldeisers te onderhandelen voor (tijdelijke) uitstel van betaling.
Begeleiden	We continueren de digitale zelfservicedienstverlening Hallo Werk aan zelfredzame burgers. We werken dit jaar aan het borgen van deze	Het aantal succesvolle matches groeit evenals het aantal werkgevers dat is aangesloten op dit digitale platform.

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
	dienstverlening in onze reguliere dienstverlening.	De samenwerking met de uitzendbureaus in de reguliere dienstverlening wordt gecontinueerd. Het huidige contract met de uitzendbureaus loopt tot september 2022. In de nieuwe aanbesteding hebben we aandacht voor toekomstbestendig werk, het maken van een sectorswitch en om- en bijscholen
	Uitzendbureaus: Deze maatregel hangt samen met de ontwikkeling van het bijstandsbestand. Deze ontwikkelt zich dermate gunstig dat deze maatregel niet nodig is.	
	Formatie voor begeleiding: Deze maatregel hangt samen met de ontwikkeling van het bijstandsbestand. Gezien de gunstige ontwikkeling is er geen extra formatie nodig om de instroom in de bijstand als gevolg van de coronacrisis op te vangen	

De samenwerking met de uitzendbureaus in de reguliere dienstverlening wordt gecontinueerd. Het huidige contract met de uitzendbureaus loopt tot september 2022. In de nieuwe aanbesteding hebben we aandacht voor toekomstbestendig werk, het maken van een sectorswitch en om- en bijscholen

x € 1.000			
WERKEN	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
1. Investeren in ROM	10	10	20
2. Proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties	250	320	570
3. Herhuisvesten bedrijven	42	100	142
4. Vitale hoofdstructuur Retail	747	130	692
5. Aanpak leegstand Binnenstad	-185	500	500
OOPLEIDEN	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
1A. Versterken toekomstbestendige werken via marktgroepen	65	1.500	1.565
1B. Utrecht Leert!	0	0	150
2. Voucherregeling	464	500	964
3. Stimuleringsregeling Stages en Leerwerkplekken	444	500	944
4. Aanpak kwetsbare jongeren	90	300	390
BEGELEIDEN	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
1. Digitale dienstverlening	181	100	175
2. Uitzendbureaus en sectorswitch	625	625	0
3. Formatie voor begeleiding	845	1.203	0
4. Programmamanager toeleiden naar werk	-125	0	155
5. Dienstverlening ondernemers (exclusief motie 2022/M25)	829*	0	3.270
MOTIE 2022/M13	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
1. Kosteloos leidinggevend bijschrijven op de horecavergunning	0	0	250
TOTAAL	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
	4.282	5.788	9.787

**Dit restant 2021 is inclusief de impuls re-integratie van 1,095 miljoen euro uit de decemercirculaire gemeentefonds 2020. In de resultaatbestemming Jaarstukken 2021 stellen we voor dit te storten in de bestemmingsreserve maatregelen corona. Dit budget maakt onderdeel uit van de dekking van deze maatregel.*

Het restant 2021 is het nog niet benutte deel van het oorspronkelijk begrote budget voor 2021. Dit zit deels al in de bestemmingsreserve maatregelen corona (het verschil tussen het begrote bedrag 2021 en de in de Tweede Bestuursrapportage 2021 opgenomen prognose). Daarnaast stellen we in de resultaatbestemming Jaarstukken 2021 voor het restantbudget van de maatregelen terug te storten in deze reserve (het verschil tussen de in de Tweede Bestuursrapportage 2021 opgenomen prognose en de daadwerkelijke realisatie 2021).

Het totaal beschikbare budget van 10,070 miljoen euro (restant 2021 plus begroot 2022) is op dit moment hoger dan de prognose van 9,787 miljoen euro.

In de Tweede Bestuursrapportage 2021 constateerden we dat de 2,051 miljoen euro voor het aanvullend pakket re-integratie dubbelde met het maatregelenpakket 3. Het budget is daarom gestort in de bestemmingsreserve maatregelen corona. Wel is deze reservering toen nog gekoppeld aan het risico dat gepaard ging met de beëindiging van de Tozo-regeling in het najaar van 2021. Belangrijkste maatregel om deze instroom te voorkomen is de maatregel dienstverlening ondernemers. Met de uitwerking van motie 2022/M25 wordt deze dienstverlening uitgebreid. Gezien de ontwikkeling van het bijstandsbestand en het geheel aan extra dienstverlening is het budget van 2,051 miljoen euro niet meer nodig.

	x € 1.000		
WERKEN	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
6. Investeren in ROM	10	10	20
7. Proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties	250	320	570
8. Herhuisvesten bedrijven	42	100	142
9. Vitale hoofdstructuur Retail	747	130	692
10. Aanpak leegstand Binnenstad	-185	500	500
OPLEIDEN	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
1A. Versterken toekomstbestendige werken via marktgroepen	65	1.500	1.565
1B. Utrecht Leert!	0	0	150
2. Voucherregeling	464	500	964
3. Stimuleringsregeling Stages en Leerwerkplekken	444	500	944
4. Aanpak kwetsbare jongeren	90	300	390
BEGELEIDEN	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
6. Digitale dienstverlening	181	100	175
7. Uitzendbureaus en sectorswitch	625	625	0
8. Formatie voor begeleiding	845	1.203	0
9. Programmamanager toeleiden naar werk	-125	0	155
10. Dienstverlening ondernemers (exclusief motie 2022/M25)	829*	0	3.270
MOTIE 2022/M13	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
2. Kosteloos leidinggevendens bijschrijven op de horecaverunning	0	0	250
TOTAAL	Restant 2021	Begroot 2022	Prognose 2022
	4.282	5.788	9.787

**Dit restant 2021 is inclusief de impuls re-integratie van 1,095 miljoen euro uit de decemercirculaire gemeentefonds 2020. In de resultaatbestemming Jaarstukken 2021 stellen we voor dit te storten in de*

bestemmingsreserve maatregelen corona. Dit budget maakt onderdeel uit van de dekking van deze maatregel.

Het restant 2021 is het nog niet benutte deel van het oorspronkelijk begrote budget voor 2021. Dit zit deels al in de bestemmingsreserve maatregelen corona (het verschil tussen het begrote bedrag 2021 en de in de Tweede Bestuursrapportage 2021 opgenomen prognose). Daarnaast stellen we in de resultaatsbestemming Jaarstukken 2021 voor het restantbudget van de maatregelen terug te storten in deze reserve (het verschil tussen de in de Tweede Bestuursrapportage 2021 opgenomen prognose en de daadwerkelijke realisatie 2021).

Het totaal beschikbare budget van 10,070 miljoen euro (restant 2021 plus begroot 2022) is op dit moment hoger dan de prognose van 9,787 miljoen euro.

In de Tweede Bestuursrapportage 2021 constateerden we dat de 2,051 miljoen euro voor het aanvullend pakket re-integratie dubbelde met het maatregelenpakket 3. Het budget is daarom gestort in de bestemmingsreserve maatregelen corona. Wel is deze reservering toen nog gekoppeld aan het risico dat gepaard ging met de beëindiging van de Tozo-regeling in het najaar van 2021. Belangrijkste maatregel om deze instroom te voorkomen is de maatregel dienstverlening ondernemers. Met de uitwerking van motie 2022/M25 wordt deze dienstverlening uitgebreid. Gezien de ontwikkeling van het bijstandsbestand en het geheel aan extra dienstverlening is het budget van 2,051 miljoen euro niet meer nodig.

Beschouwing op effectiviteit van het pakket

De meeste maatregelen van het maatregelenpakket Werken, Opleiden en Begeleiden zijn vlak voor of net na de zomer 2021 geactiveerd. De laatste maatregel – de samenwerking met de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht – is in het eerste kwartaal van 2022 geformaliseerd.

Door het steeds opnieuw invoeren van steunmaatregelen én de extra vraag naar personeel in de zorg (zoals bij de GGD) is de stijging van de werkloosheid en instroom in de bijstand lager dan verwacht. De omvang van het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is inmiddels lager dan voor de coronacrisis. Het maatregelenpakket (ondernemers centraal, digitale dienstverlening) heeft hier ook aan bijgedragen. Nu de steunmaatregelen van de overheid zijn afgeschaft, leningen en achterstallige belastingen uiteindelijk wel betaald moeten worden én door de effecten van de oorlog in de Oekraïne, is de verwachtingen dat er een inhaaleffect van faillissementen komt.

Met name de oorlog in Oekraïne geeft voor de macro-voorspellingen nog veel onzekerheden. Net als in het begin van de coronapandemie is er momenteel sprake van fundamentele onzekerheid die van buiten de economie afkomstig is. Volgens de prognoses van het CPB behoort een recessie in 2022 en 2023 tot de mogelijkheden. Met het maatregelenpakket 3 Werken, Opleiden en Begeleiden zijn we klaar om de gevolgen van een dergelijke recessie op te vangen. Gelijktijdig dragen we via de omscholingsregelingen bij aan het oplossen van de krapte op de arbeidsmarkt in de belangrijke toekomstbestendige sectoren ICT, onderwijs, zorg en bouw & energietransitie.

3.4.4 Pakket 4 Investeren met maatschappelijk rendement

Doel van het pakket

In dit pakket zien we Corona als een kans om de belangrijkste transitie te versnellen: energie, klimaat, groen, mobiliteit, economie en wonen. Dat doen we door het stimuleren van de (lokale) economie en (duurzame) werkgelegenheid; een duurzaam herstel dat bijdraagt aan noodzakelijke aanpassingen op gebied van klimaat, energie, groener en gezonder maken van de stad; het versnellen en betaalbaar maken van woningbouwprojecten voor alle doelgroepen en mobiliteitsoplossingen die woningbouw en werkgelegenheid mogelijk maken.

In de uitvoering sluiten we aan op bestaande processen en projecten: het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) met daarin het Meerjaren Groenprogramma (MGP) en Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB).

Ontwikkelingen in context van het pakket

Gezonde leefomgeving

Bijna driekwart van de bewoners waardeert het groen in de buurt meer sinds het begin van de coronacrisis (bewonerspanel – juli '21). In 2020 en ook in 2021 nam het gebruik van de openbare ruimte en parken toe. Mensen ontmoetten elkaar vaker in de buitenruimte en het wandelen (bij voorkeur in een groene omgeving) is onverminderd populair. Die druk heeft effect op de kwaliteit voor beleving en ontspanning, op de biodiversiteit en de recreatieve en beweegmogelijkheden.

Het aantal meldingen over de openbare ruimte is nog altijd hoog. Dit vraagt om blijvende inzet op groen en openbare ruimte.

Mobiliteitstransitie

Tijdens de coronacrisis werkte het overgrote deel van de mensen die dat konden, thuis. Of we ook teruggaan naar het 'oude normaal' is nog zeer de vraag. Vier op de vijf Utrechters is van plan ook in de toekomst vaker thuis te werken dan voorheen (Bewonerspanel – juli '21). Met de afbouw van coronamaatregelen herstelt het OV-gebruik wel langzaam. Het gebruik van de fiets beweegt weer richting de niveaus van voor corona. Dit herstel kunnen we versterken door te zorgen voor een passende (fiets-)infrastructuur.

Duurzame bouwproductie/duurzame groei

In 2021 zijn ongeveer 2.900 woningen in aanbouw genomen. Dat is vergelijkbaar met de jaren daarvoor. We houden de ontwikkeling rond 'mixed-use' projecten scherp in de gaten, omdat met name winkelvastgoed op dit moment minder aantrekkelijk is de markt. Hoewel de [bevolkingsgroei](#) door corona minder groot is dan voorheen, blijft de druk op de woningmarkt – huur en koop – hoog. Het blijft belangrijk om de woningproductie op peil te houden en voldoende woningbouw mogelijk te maken op korte, middellange en lange termijn.

De opgave 'thuis voor iedereen' is urgenter geworden door de verdubbeling van de taakstelling van de huisvesting van statushouders en de vluchtelingen uit Oekraïne. Het aantal reguliere mutaties in de sociale voorraad is vorig jaar (waarschijnlijk als gevolg van corona) lager, dat maakt het aantal vrijkomende woningen beperkter

Omdat mensen door corona meer thuis zijn, is er meer aandacht voor woningkwaliteit en energiebesparing. We zien op basis van de aanvragen in het eerste kwartaal van 2022 een grote vraag bij particulieren naar verduurzaming van de woning.

Stand van zaken op het pakket

Gezonde leefomgeving

Voor de projecten 'gezonde leefomgeving' geldt dat ze allemaal in voorbereiding zijn genomen en de ontwerpen en/of uitvoering opgestart zijn. Een aantal (deel)projecten is inmiddels uitgevoerd zoals in Maarschalkerweerd (Lunettenpark), Rivierenwijk en in Noordwest. In het plantseizoen (voor- en najaar) in 2022 gaan meer deelprojecten in uitvoering.

1^e tranche

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
Openbare ruimte Bernadottelaan	Vorbereiding gestart, werkzaamheden/onderzoeken ondergrond uitvoeren, eerste participatieronde afgerond.	Besluitvorming en start aanbesteding in 2022, aanpassen kabels en leidingen in 2022, Uitvoering/aanleg 2023.
Groene lint Overvecht Rotsoord	Uitvoering deelprojecten is gestart. Fase 2C (Ravenoord) is heringericht en vergroend. De voorbereidingen voor fase 2A Heuveloord en fase 2B Rotsoord zijn gestart.	Uitvoering ontwerp Heuveloord en deel Rotsoord najaar 2022 – midden 2023.
Maarschalkerweerd Lunettenpark	Een deel van de werkzaamheden in het achterland van Lunet I is al uitgevoerd.	In de komende maanden van 2022 wordt het IPvE fase 1 afgerond en zullen aanvullende werkzaamheden in het gebied plaatsvinden.

2e tranche

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
Vergroenen Rivierenwijk en omgeving	Uitvoering deelprojecten is gestart zoals bijvoorbeeld de vergroening van het Maasplein.	Uitvoering loopt door.
Vergroening Noordwest	Uitvoering deelprojecten is gestart zoals bijvoorbeeld de vergroening van het Grootmeesterplein.	
Maarschalkerweerd overige twee parken	Vorbereiding is gestart.	Het beschikbaar budget van 1,5 miljoen euro zal in 2022 en 2023 worden besteed aan de het Kromme oeverpark en de Sportcampus. Voor de voorgenomen herinrichting van Maarschalkerweerd Noord worden nu plannen gemaakt. De plankosten 2022 worden ten laste van dit coronapakket gebracht. Het restant wordt ingezet voor de eerste werkzaamheden in de sportcampus (vergroenen, toevoegen van sport- en spelaanleidingen) en "quick wins" in het gebied.
Herinrichting Enecoterrein (2022)	We hebben samen met de ondernemers in Werkspoorkwartier gewerkt aan een inrichtingsplan voor het park. Echter de onderhandelingen met Eneco inzake de ingebruikgeving van de gronden stuit op bezwaren. We zijn nog volop in gesprek zowel bestuurlijk als ambtelijk.	Mochten we hier onverhoopt niet uit komen, dan leggen wij een alternatief voorstel voor ter integrale afweging. Hierbij betrekken we andere kansen in het Werkspoorkwartier en elders in de stad.

Mobiliteitstransitie

Voor de naar voren gehaalde mobiliteitstrajecten geldt dat de voorbereiding van bijna alle projecten is gestart. Door de druk op de organisatie zien vertraging in de ontwerpfase van de projecten, hierdoor zien we ook de start van de uitvoering in veel gevallen verschuiven naar 2023.

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat (wanneer uitvoering verwacht?)
Jutfaseweg naar 30 kilometer / fietsstraat	IPvE/FO is vastgesteld, voorlopig ontwerp wordt uitgewerkt.	Start realisatie begin 2023.
Verkeer Bernadottelaan e.o.	Ontwerp wordt uitgewerkt.	Start realisatie 2023.
Verkeersveiligheid Donaudreef	IPvE/FO wordt uitgewerkt.	Start realisatie medio 2023.
Verkeersveiligheid Amazonedreef	Het voorlopig ontwerp wordt verder uitgewerkt.	Start realisatie 2023.
Alternatieve route door Rijnsweerd (Platolaan)	Voorlopig ontwerp wordt uitgewerkt.	Start realisatie begin 2023.
Mytylbrug plus aansluitingen	IPvE/FO wordt uitgewerkt.	Start realisatie 2025.
Archimedeslaan	IPvE/FO wordt uitgewerkt.	Start realisatie 2023.
Knip Catharijnesingel	IPvE/FO wordt uitgewerkt.	Start realisatie 2023.
Snelfietsroutes naar Woerden	Vorbereiding afgerond, uitvoering start medio 2022.	Wordt in 2022 opgeleverd.
Snelfietsroutes naar Veenendaal	Definitief ontwerp wordt uitgewerkt, uitvoering start medio 2022.	Wordt in 2022 opgeleverd.
Fietsstraat Mereveldseweg	(Gefaseerde) uitvoering is gestart.	Wordt medio 2022 opgeleverd.

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat (wanneer uitvoering verwacht?)
Koningsweg Oost	Moet nog opgestart worden.	Voor het project Koningsweg Oost was onvoldoende capaciteit. We verwachten hier in de loop van dit jaar mee te starten.
Fietsonderdoorgang Lombokplein	Voorlopig Ontwerp is gereed.	Start realisatie 2024.

Duurzame bouwproductie/duurzame groei

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
A. Versnelling/voortgang lopende productie	Gestart. Het verbeterde werkproces van initiatief tot ingebruikname dat aansluit bij de omgevingswet, zal komend jaar (vooruitlopend op inwerkingstreding omgevingswet) worden geïmplementeerd. Daarnaast zijn ervaringen (pilot) opgedaan met andere manieren van werken door bijvoorbeeld de initiatiefnemer zelf de bouwveloppe te laten schrijven.	Voorstel verbetering werkproces initiatief tot ingebruikname wordt in 2022 geïmplementeerd. Pilot UPP2 wordt in zomer 2022 geëvalueerd.
B. Toevoegen planvoorraad bouwproductie en voorzieningen	Gestart. Om ook de bouwproductie op de middellange en langere termijn in stand te houden, nemen wij als gemeente meer regie met ontwikkelstrategieën, (omgevings)visies en uitwerkingsstudies om te onderzoeken wat de mogelijkheden en kansen van een locatie zijn.	Onderzoek mogelijkheden. rangeerterrein Cartesiusdriehoek is gestart, vervolg ontwikkelstrategie Maarschalkerweerd, participatie omgevingsprogramma Overvecht, participatie studie voor bos en zon Ockhuizen, visie Werkspoorkwartier vastgesteld, onderzoek uitbreiding sport bij Welgelegen loopt. Over deze verschillende uitwerkingsstudies, visies en onderzoeken is de Raad in individuele brieven geïnformeerd.
(T)huis voor iedereen	Programma loopt. (T)huis voor iedereen is gericht op verruimen aanbod en versnelde processen/realisatiekracht voor voldoende huisvesting kwetsbare doelgroepen (De aandachtsgroepen met huisvestingsvoorrang zijn statushouders, uitstromers uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen, jongeren in kwetsbare positie, citydeal en urgenten). De mismatch vraag-	De taskforce versneld tijdelijk wonen toevoegen heeft besluitvorming over locaties BEFU-terrein en Pagelaan voor tijdelijk wonen. De uitvoering van de realisatie wordt voorbereid. De 2e en 3e tranche van locaties en panden zijn in voorbereiding van besluitvorming. Er is een monitor waarin maandelijks de aantallen gehuisveste aandachtsgroepen worden gerapporteerd en afgezet

Omschrijving	Stand van zaken	Bereik / resultaat
	<p>aanbod is nog onverminderd groot (recent: vluchtelingen Oekraïne zoeken opvangplek/woonplek). Versnelling wordt gemaakt door de Taskforce versneld tijdelijk wonen toevoegen, aan de hand van viersporen aanpak. Doel is: sneller, meer en in gemengde woonvorm.</p> <p>(T)huis voor ouderen heeft een vastgesteld Actieplan die samen met partners is opgesteld om aan de groeiende behoefte aan passende woonvormen plus benodigde voorzieningen te voldoen en om doorstroming te stimuleren.</p>	<p>tegen de taakstelling en contingent aantallen.</p> <p>De kopgroep (T)huis voor ouderen heeft gezamenlijk in maart 2022 de intentieovereenkomst getekend, dat hoort bij het actieplan. Tevens zijn de eerste pilotprojecten in uitvoering.</p>
Verduurzaming woningvoorraad	In 2021 zijn iets minder duurzaamheidsleningen verstrekt dan het jaar ervoor (107 in plaats van 131). We zien dat het in 2022 hard aantrekt met alleen al 47 aanvragen in het eerst kwartaal dit jaar.	<p>Het revolverend fonds duurzaamheidsleningen voor Utrechtse woningeigenaren bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) is in 2021 aangevuld met 2 miljoen euro. Vanuit het coronamaatregelenpakket wordt in 2022 en 2023 de jaarlijkse kosten namelijk de rentekosten van het uitgezette kapitaal en beheerkosten SVN gedekt.</p>
Overvecht Noord aardgasvrij (2022)	<p>Programma opzet loopt. Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar haalbaarheid en betaalbaarheid van een aardgasvrije oplossing van woningen en bedrijven in Overvecht Noord. De uitkomsten worden verwerkt in een Wijkuitvoeringsplan dat eind 2022 aan de raad wordt voorgelegd waarmee de raad de beschikbare financiële middelen kan toewijzen.</p> <p>In 2022 is onderzoek/pilot naar elektrisch koken, en woningen aan de vechtdijk afgerond.</p> <p>Gesprekken met Eneco lopen Onderzoeken naar oplossing Antoniuskwartier en bedrijven zijn naar verwachting eind Q2 2022 afgerond.</p>	Na akkoord vanuit de raad op het Wijkuitvoeringsplan kan in 2023 gestart worden met de uitvoering om de eerste woningen aardgasvrij te maken met inzet van de gemeentelijke financiële middelen en PAW rijksmiddelen.

In het financiële overzicht zijn alleen de projecten opgenomen, waarvoor in de begroting van het pakket nieuw geld beschikbaar is gesteld. Investeringsprojecten die binnen bestaande programma's naar voren zijn gehaald worden in de betreffende programma-rapportages verantwoord. Dit zijn met name de projecten onder het kopje Mobiliteitstransitie. Voor een aantal projecten geldt, dat het beschikbare bedrag uit de bestemmingsreserve coronamaatregelen aanvullend is op een eerder toegekend budget. In die gevallen wordt eerst het bestaande budget besteed, voordat een beroep wordt gedaan op de reserve.

	x€ 1.000			
	begroot bedrag 2022	saldo nog beschikbaar (inclusief niet onttrokken in 2021)	onttrekking reserve 2022	onttrekking reserve 2023
1^e tranche				
<i>Gezonde leefomgeving</i>				
Openbare ruimte Bernadottelaan		350	350	0
Groene lint Overvecht		50	50	0
Rotsoord		1.450	600	850
Maarschalkerweerd Lunettenpark		700	700	0
<i>Duurzame bouwproductie/duurzame groei</i>				
Aanjagen productie	1.500	1.500	1500	0
(T)huis voor iedereen	300	300	300	0
Verduurz. woningvoorraad	40	80	40	40
Overvecht Noord aardgasvrij *	3.750	3.750	0	3750
Totaal 1^e tranche	5.590	8.180	3.540	4.640
2^e tranche				
<i>Gezonde leefomgeving</i>				
Vergroenen Rivierenwijk en omgeving.	600	600	600	0
Vergroening Noordwest	150	500	500	0
Maarschalkerweerd overige twee parken	1.350	1.350	675	675
Herinrichting Enecoterrein (2022)	2.000	2.000	0	2000
Totaal 2^e tranche	4.100	4.450	1.775	2.675
Beide tranches	9.690	12.630	5.315	7.315

Beschouwing op effectiviteit van het pakket

Zo goed als alle maatregelen zijn inmiddels met de voorbereiding of met de uitvoering gestart. Dat betekent dat ten opzichte van vorig jaar, naast veel voorbereidende werkzaamheden, ook de daadwerkelijk uitvoering is gestart en enkele deelprojecten zelfs zijn opgeleverd. In 2022 en 2023 zullen meer fysieke projecten in uitvoering gaan.

Waar het stimuleren van de werkgelegenheid een van de doelen van dit pakket was, zien we dat de arbeidsmarkt zich anders heeft ontwikkeld dan verwacht. Hoge werkloosheid is uitgebleven en we bevinden ons zelfs in een periode van aanzienlijke krapte op de arbeidsmarkt. Dit is ook zichtbaar bij verschillende projecten in het pakket zoals de Koningsweg Oost.

Ten aanzien van de groentransitie hebben we met het opleveren van de eerste deelprojecten in Noordwest, Overvecht, zuidwest concrete, voor de stad zichtbare, resultaten geboekt. Hiermee gaan we door in 2022.

Effect op de energietransitie zien we stadsbreed nu al terug in een toename van het aantal particuliere woningverbeteringen, die mede mogelijk zijn gemaakt door de advies, begeleiding, webinars, website, inkoopacties en de duurzaamheidsleningen. Grootschalig effect in Overvecht gaan we zien als vanaf 2023 de eerste woningen in Overvecht Noord daadwerkelijk aardgasvrij worden.

3.4.5 Conclusie

De coronacrisis kent een grillig verloop. Waar halverwege 2021 nog versoepelingen aangekondigd werden, volgde daarna juist een langere periode van nieuwe lockdowns en maatregelen in strijd tegen het coronavirus. Sinds kort kan de stad weer functioneren zonder beperkende maatregelen. Het virus is nog onder ons, maar maakt nog maar weinigen ernstig ziek. Nog altijd bestaat de kans dat in de toekomst opnieuw lockdowns of andere maatregelen nodig zijn.

Bijna alle Utrechters merkten de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus. Bepaalde groepen zijn extra hard geraakt door de crisis, vooral zij die het voor corona al moeilijk hadden. Daarnaast zien we nieuwe groepen die door corona in de knel zijn gekomen, zoals zzp-ers, kleine ondernemers, starters op de arbeidsmarkt en jongeren. Een fors deel van de ondernemers, vooral in de sectoren die door de maatregelen niet of beperkt open konden (onder andere horeca, detailhandel, cultuur/evenementen, vrije tijd) heeft moeite het hoofd boven water te houden en ziet de schulden sterk oplopen. Ook breder in de samenleving knelt het en zien we een grote druk op zorg, door het inhalen van hulp die tijdens corona niet kon worden verleend, terwijl de problematiek verzwaarde. Ook is er een toename van problemen op het gebied van openbare orde en een verhoogd risico op veiligheidsproblematiek, waaronder ondermijning.

Tegelijk zien we lichtpunten en ontwikkelde de stad zich tijdens de crisis op onderdelen positiever dan verwacht. De Utrechtse economie laat veel veerkracht zien. Zware tijden tijdens de lockdowns werden gevolgd door kwartalen met een sterke economische groei. Mede door de extra steunmaatregelen is de instroom in de werkloosheid en bijstand laag gebleven en is het aantal faillissementen begin 2022 historisch laag. Anders dan verwacht heeft corona niet over de breedte geleid tot een toename van schuldenproblematiek of betalingsachterstanden. Essentiële voorzieningen zijn overeind gebleven en herstellen zich. De aanpak leegstand binnenstad begint vruchten af te werpen. Veel bewoners waarderen het groen in de buurt meer sinds het begin van de coronacrisis. En omdat mensen meer thuis zijn, zien we een toenemende vraag bij particulieren naar verduurzaming van de woning.

Uit de rapportages per pakket blijkt dat samen met de stad hard is gewerkt om de negatieve effecten van de crisis waar mogelijk te voorkomen of te dempen. De inspanningen zijn zichtbaar, maar de effectiviteit van de interventies zijn nog niet overal duidelijk. Deels omdat onderzoeken gaande zijn en rapportages nog volgen. Maar ook omdat verschillende interventies, die in 2021 zijn voorbereid en in gang gezet in 2022 volledig tot uitvoering komen. Concreet en zichtbaar effect van vergroeningsmaatregelen en de mobiliteitsmaatregelen zien we bijvoorbeeld vanaf de tweede helft van 2022. De uitvoering van de projecten, met name bij de investeringsprojecten, wordt soms bemoeilijkt door gebrek aan capaciteit. In plaats van de gevreesde werkloosheid is er krapte op de arbeidsmarkt, waar ook de gemeentelijke organisatie last van heeft.

Ook in de financiële overzichten zien we dat de uitgaven, die in 2021 nog achterbleven bij de begroting, volgens de prognose in 2022 worden gerealiseerd. De uitgaven voor de investeringen met maatschappelijk rendement (pakket 4) lopen nog door in 2023 en 2024. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 doen wij een voorstel om de uitgaven voor de coronamaatregelenpakketten dit jaar ten laste te brengen van de bestemmingsreserve, op basis van de dan actuele stand van zaken en uitgavenprognose.

In 2022 lopen veel maatregelen nog door, waarbij het accent verschuift van ondersteuning naar herstel van voorzieningen en groepen die hard geraakt zijn. De steunmaatregelen voor ondernemers van het Rijk zijn stopgezet en we verwachten een inhaaleffect aan faillissementen. De economische situatie is allerminst zeker. Corona lijkt nu door andere ontwikkelingen naar de achtergrond te verdwijnen, maar de gevolgen zijn nog reëel. Daarom blijft het nodig om de effectiviteit van de interventies scherp te monitoren en waar nodig bij te sturen. De looptijd van de maatregelen uit de coronapakketten eindigt eind 2022. Geleerde lessen uit bewezen interventies en hoe deze worden ingepast in het regulier werk verwerken we in de Tweede Bestuursrapportage 2022.

4. Investerings

4.1 Bijsturingsvoorstellen investeringsprojecten 2022

Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten voor zowel vervanging- als uitbreidingsinvesteringen, ongeacht de hoogte van het totale krediet. Uitgangspunt bij deze voorstellen is dat deze geen effect hebben op de financiële ruimte. Het kan bijvoorbeeld gaan om een mutatie in een reserve of om wijzigingen waarvoor wij binnen het betreffende programma een voorstel ter dekking of bestemming doen. Met het vaststellen van deze Eerste Bestuursrapportage 2022 autoriseert u de geactualiseerde investeringsbedragen zoals opgenomen in onderstaande tabellen.

4.1.1. Investeringsprojecten Bereikbaarheid

Uitbreidingsinvesteringen A

Toelichting:

In het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB), als onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), worden voorstellen gedaan voor herprogrammering. Budgetten vragen we vrij in de programmabegroting van het jaar waarop het project gaat starten. Voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in het lopende jaar, vragen we de kredieten vrij bij de eerste bestuursrapportage.

Bij deze bestuursrapportage vragen we 17,785 miljoen euro krediet vrij voor investeringen vanuit het MPB. Daarnaast vragen we voor het investeren in een MobiliteitsDataSysteem een krediet vrij van 0,3 miljoen euro. Deze investering wordt gedaan vanuit het budget voor wettelijke en reguliere taken en is niet opgenomen in het MPB.

In onderstaande tabel zijn de kredieten opgenomen die we bij deze bestuursrapportage vrij vragen.

x € 1.000			
Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 cfr. Programma-begroting 2022	Voorge-stelde wijzigin g	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Uitbreidingsinvesteringen categorie A			
Inpassing van knelpunten, bijdrage derden MPB en verwerking VJN 2021			
Amsterdamse straatweg	3.267	700	3.967
Schaalsprong fiets (onderzoek Boorstraat op basis van de Voorjaarsnota 2021, bijdrage derden voor doorfietsroute Woerden en Mereveldseweg, correctie voor bijdrage aan Snelfietsroute Amersfoort)	2.950	1.446	4.396
Doorfietsroute Amersfoort	900	2.112	3.012
Noordelijke singelring	3.250	150	3.400
Mytylbrug	1.000	200	1.200
Nieuwe route Rijnsweerd Noord	1.300	700	2.000
Europalaan Noord	6.000	1.667	7.667
OV-doorstroming (Herculesplein) inclusief bijdrage provincie	1.906	103	2.009
Maatregelen tbv de voetganger	1.000	70	1.070
Socrateslaan (provinciale subsidie en vrijval gemeentelijke inzet)	5.000	534	5.534
Busbaan Dichterswijk inclusief hogere provinciale bijdrage	36.337	5.361	41.698
Bewegwijzering	583	220	803

x € 1.000			
Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 cfr. Programma-begroting 2022	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Uitbreidingsinvesteringen categorie A			
Proof of Concept/ Gecoördineerd Netwerkbreed Verkeersmanagement	165	200	365
Moldaudreef	1.001	246	1.247
Fietsenrekken bij bushaltes		376	376
Doorsteek Papendorp (besluit VJN 2021)		3.700	3.700
Subtotaal investeringen categorie A in MPB	64.659	17.785	82.444
Budget wettelijke en reguliere taken			
Mobiel Data systeem		300	300
Totaal investeringen categorie A	64.659	18.085	82.744

4.1.2. Investeringsprojecten Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000				
Vervangingsinvesteringen				
Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed meldingen Jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Afvalinzameling ondergrondse containers	2.506	n.v.t.	946	3.452
Vervanging verhardingen	14.665	0	-5.340	9.325
Vervanging civiele constructies	11.750	0	1.088	12.838
Vervanging groen	2.130	0	440	2.570
Vervanging openbare verlichting	7.460	0	4.822	12.282
Vervanging verkeersregelinstallaties	960	0	943	1.903
Vervanging speelobjecten	6.686	0	-1.466	5.220
Vervanging beeldende kunst	250	0	245	495
Programma Wervengebied	45.000	0	0	45.000
Totaal	91.407	-	1.678	93.085

Toelichting

Afvalinzameling ondergrondse containers

Ieder jaar worden ondergrondse containers vervangen waarvan de technische levensduur verstreken is. De voorgestelde wijziging komt door de gestegen inkooprijzen.

Verhardingen

Projecten ter waarde van 10,9 miljoen euro zijn doorgeschoven naar latere jaren, waaronder Bernadottelaan, Welgelegen en den Hommel en Odenveltlaan en omgeving.

Projecten ter waarde van 5,5 miljoen euro zijn toegevoegd in 2022, waaronder Maliebaan en Attleeplantsoen en omgeving.

Civiele constructies

Er zijn een aantal projecten voor vervanging beschoeiingen en bruggen in 2022 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Openbare verlichting

Het project Versnelde verledning gaat in 2022 meer uitgeven dan in de oorspronkelijke programmering was verwacht.

Groen

Er is een aantal projecten voor vervanging bomen en groen in 2022 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering

Verkeersregelinstallatie (VRI)

Er is een aantal projecten voor vervanging VRI's in 2022 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Speelobjecten

De uitgaven voor het vervangen van speelobjecten zijn in 2022 bijgesteld ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Beeldende kunst

Er is een aantal projecten voor vervanging kunstwerken in 2022 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen A	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programmabegroting 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Afvalinzameling ondergrondse containers	1.982	n.v.t.	1.004	2.986
Totaal	1.982	-	1.004	2.986

Toelichting Afvalinzameling ondergrondse containers

Als gevolg van de groei van de stad en de uitbreiding van de aantallen ondergrondse containers is de implementatie van het project "Het Nieuwe Inzamelen en autonome groei van de stad Utrecht" van toepassing. De voorgestelde wijziging komt door de gestegen inkooprijzen.

4.1.3. Investeringsprojecten Onderwijs

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen Onderwijs	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed-meldingen jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Primair Onderwijs	176.871	-7.107	0	169.764
Voortgezet Onderwijs	50.001	-300	0	49.701
Totaal	226.872	-7.407	0	219.465

Uitbreidingsinvesteringen A

Uitbreidingsinvesteringen A Onderwijs	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed-meldingen jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Primair Onderwijs	107.938	-11.567	0	96.371
Voortgezet Onderwijs	193.983	0	0	193.983
Totaal	301.922	-11.567	0	290.354

Toelichting:

Aanpassing in autorisatie van projectbedragen vindt jaarlijks plaats in het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. (MPOHV)

Wij verwachten bij diverse projecten zowel voor vervangingsinvesteringen als uitbreidingsinvesteringen categorie A forse overschrijdingen als gevolg van bouwkostenstijgingen. De afgelopen maanden zijn de aanbestedingen hoger uitgevallen dan verwacht en vanwege materiaaltekorten en verstoringen van productieprocessen door het coronavirus zijn de bouwkosten gestegen. Daarnaast is er veel vraag naar bouwpersoneel en de verwachting is dat de prijsstijgingen verder doorzetten. Er is nog geen zicht op lagere materiaalprijzen of minder krapte op de arbeidsmarkt. Dit leidt ertoe dat projecten in het MPOHV niet conform verordening uitgevoerd kunnen worden zonder overschrijding of extra budget. In [hoofdstuk 2.3 Knelpunten en meevallers](#) is hiervoor het knelpunt Stijging bouwkosten Onderwijshuisvesting opgenomen.

Projecten waarbij dit op korte termijn speelt aangezien de aanbesteding uiterlijk voor 1-1-2023 is beoogd zijn De Boemerang, De Regenboog, De Brug, Onder de Bogen 2, Kindcentrum Leeuwesteijn, OBS Vleuterweide, Internationale School Utrecht, College Vleuten de Meern, basisscholen in de wijken Merwedekanaalzone en Cartesiusdriehoek, de Zonnowereld, de Weide Wereld, De Kleine Prins, Lux, Gregoriuscollege in Nieuw Welgelegen, schoolgebouw Frederik van Eeden / van Meurstraat, De Klimroos, Catharijnepoort en gymzaal Bonifatiuscollege.

Overige verwachte overschrijdingen:

Gymzaal Wevelaan (Vervangingsinvestering Primair Onderwijs):

De overschrijding ten opzichte van het begrote bedrag bedraagt naar verwachting 0,1 miljoen euro. De oorzaak van de overschrijding van de aanbesteding van de renovatie van de gymzaal aan de Wevelaan 6 is enerzijds toe te schrijven aan de huidige overspannen markt (30%) en anderzijds aan de hoge kosten van de installaties (70%) van deze gymzaal. Dit betreft een gemeentelijk monument uit 1969, waarbij de buitenschil minimaal geïsoleerd kan worden. Er moet extra geïnvesteerd worden in installaties om deze beperkt geïsoleerde gymzaal gasloos en energie neutraal te maken. Er is dekking voor de overschrijding beschikbaar vanuit de SPUK regeling voor gymzalen.

KC Voorn (Vervangingsinvestering Primair Onderwijs):

Door de kostenstijgingen van het afgelopen jaar zijn een aantal werkzaamheden duurder uitgevallen dan begroot. Ook vertraging en tegenvallers (meer dan de gebruikelijke onvoorziene kosten) in de realisatie leiden tot overschrijdingen. Het gebouw is inmiddels opgeleverd en de laatste werkzaamheden vinden nu plaats. De overschrijding ten opzichte van het begrote bedrag bedraagt naar verwachting 0,500 miljoen euro. Hiervan kan 0,2 miljoen euro gedekt worden uit programma vastgoed vanuit besparing als gevolg van geplaatste zonnepanelen.

4.1.4. Investeringsprojecten Samenleven en Sport

In de [Nota Kapitaalgoederen 2020 - 2023](#) is vorig jaar het langetermijnperspectief voor de investeringen geschetst die nodig zijn in het gemeentelijk vastgoed. Dit jaar is deze investeringsplanning geactualiseerd in het kader van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2022 (MPUV). Met de actualisatie is de investeringsplanning aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad.

In onderstaande tabel staan de voorgestelde wijzigingen voor de autorisaties van de investeringen met een startdatum in 2021 of eerder. Voor deze wijzigingen is dekking beschikbaar. Geplande projecten die door omstandigheden pas na 2022 zullen starten, worden tijdelijk van de huidige investeringsstaat afgehaald. Voor die projecten zal bij de programmabegroting van het desbetreffende startjaar opnieuw autorisatie gevraagd worden.

Voor een uitgebreide onderbouwing van de projectenlijst verwijzen wij naar het MPUV 2022 en de daarbij behorende geheime bijlage. Een toelichting op de projecten van Welzijn (gebruikersinvesteringen) volgt hieronder.

Vervangingsinvesteringen:

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed-meldingen Jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	6.931	0	-878	6.053
Buitensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	6.904	-139	50	6.815
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	12.073	-6.269	1.893	7.697
Volkstuinen	50	0	0	50
Zwembaden	2.147	-748	809	2.208
Projecten Welzijn	1.632	-100	0	1.532
Totaal	29.737	-7.256	1.874	24.355

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen A	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed-meldingen Jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	19.261	0	748	20.009
Buitensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	4.123	0	635	4.758
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	8.435	-2.741	-1.318	4.376
Projecten Welzijn	1.715	-749	0	966
Totaal	33.534	-3.490	65	30.109

Toelichting Projecten Welzijn:

Het geautoriseerde bedrag voor uitbreidingsinvesteringen A wijkt af in vergelijking met de programmabegroting 2022. Dit komt doordat een krediet van 0,966 miljoen euro voor project Vernieuwing en Herinrichting kinderboerderij Rotsoord middels een raadsbesluit is goedgekeurd. Hierdoor heeft een verschuiving van een uitbreidingsinvestering categorie B naar categorie A plaatsgevonden. Daarnaast ontbraken twee geautoriseerde projecten op de programmabegroting 2022 voor een bedrag van 0,749 miljoen euro. Dit betreft twee projecten (Vervanging buurthuiskamer de Boeg en Subsidiesysteem Easyfunders) en zijn ook bij de jaarrekening 2021 gereed zijn gemeld.

Uitbreidingsinvesteringen B

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen B	Programmabegroting 2022	Wijziging	Actuele stand t/m 2022
Projecten Welzijn	1.123	966	157
Totaal	1.123	966	157

Toelichting Projecten Welzijn:

Het bedrag van 0,966 miljoen heeft betrekking op vernieuwing en Herinrichting kinderboerderij Rotsoord is op 14 november 2019 onder nummer raadsbesluit 75 15112019 een krediet van 0,966 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hiermee is het totale projectbudget van 0,966 miljoen euro geautoriseerd en in z'n geheel opgenomen bij uitbreidingsinvesteringen onder categorie A.

4.1.5. Investeringsprojecten Utrechts Vastgoed

In de [Nota Kapitaalgoederen 2020 - 2023](#) is het langetermijnperspectief voor de investeringen geschetst die nodig zijn in het gemeentelijk vastgoed. Dit jaar is deze investeringsplanning geactualiseerd in het kader van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2022 (MPUV). Met de actualisatie is de investeringsplanning aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad.

In onderstaande tabellen staan de voorgestelde wijzigingen voor de autorisaties van de investeringen met een startdatum in 2022 of eerder. Voor deze wijzigingen is dekking beschikbaar. Geplande projecten die door omstandigheden pas na 2022 zullen starten, worden tijdelijk van de huidige investeringsstaat afgehaald. Voor die projecten zal bij de programmabegroting van het desbetreffende startjaar opnieuw autorisatie gevraagd worden.

Voor een uitgebreide onderbouwing van de projectenlijst en voorgestelde wijzigingen verwijzen wij het MPUV 2022 en de daarbij behorende geheime bijlage.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed-meldingen Jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Cultuur	21.499	-800	-4.123	16.576
Erfgoed	51.452	0	185	51.637
Gemeentelijke Huisvesting	2.276	0	702	2.978
MFA's	52.530	0	-4.086	48.444
Welzijn	13.658	0	0	13.658
Zorg	4.420	0	404	4.824
Overig/Overig Beleid	6.611	0	-1.989	4.622
Totaal	152.446	-800	-8.907	142.739

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen A	Geautoriseerde uitgaven t/m 2022 conform Programma-begroting 2022	Gereed-meldingen Jaarstukken 2021	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2022
Cultuur	85.149	-3.100	0	82.049
Gemeentelijke Huisvesting	1.749	0	0	1.749
Welzijn	5.565	0	0	5.565
Zorg	590	0	-590	0
Overig/Overig beleid	243	0	0	243
Totaal	93.296	-3.100	-590	89.606

Uitbreidingsinvesteringen B

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen B	Programmabegroting 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele stand t/m 2022
Cultuur	7.365	-7.365	0
Totaal	7.365	-7.365	0

5. Aanpassingen doelstellingen en indicatoren in de programmabegroting

In dit hoofdstuk worden de doelstellingen en indicatoren in lijn gebracht met de beleidsaanpassingen.

5.1 Aanpassingen doelstellingen en indicatoren in de programmabegroting

5.1.1 Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Doelstelling 1 De ruimtelijke ontwikkeling van de stad (als gevolg van de groei) versterkt gezond stedelijk leven (GSL) voor iedereen	Doelstelling 1 De ruimtelijke ontwikkeling van de stad (als gevolg van de groei) versterkt gezond stedelijk leven (GSL) voor iedereen
Sub Doelstelling 1.1 Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezond stedelijk leven(GSL) voor iedereen	Sub Doelstelling 1.1 Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezond stedelijk leven(GSL) voor iedereen
Prestatie indicator	NIEUW P1.1.2 Het aantal door de gemeente beheerde bankjes in de openbare ruimte.

Indicator bankjes*

*bankjes zijn de door de gemeente Utrecht beheerde bankjes in de openbare ruimte

	Omschrijving	Nulmeting (2022)	Doel stelling 2023	Reali satie 2023	Doel stelling 2024	Reali satie 2024	Doel stelling 2025
P1.1.2	Het aantal door de gemeente beheerde bankjes in de Openbare Ruimte	<i>Nulmeting volgt</i>	minimaal aantal uit nulmeting		Minimaal aantal uit nulmeting		Minimaal aantal uit nulmeting
Oorsprong	De indicator is toegezegd bij de behandeling van de programmabegroting 2022.						
Toelichting	We houden bij hoeveel door de gemeente beheerde bankjes toegevoegd, verplaatst of verwijderd worden in de openbare ruimte.						
Bron	Database door de gemeente beheerde bankjes						
Analyse	In 2022 voeren we een nulmeting uit om een beeld te krijgen van het aantal door de gemeente beheerde bankjes. Daarnaast maken we een scan van door de gemeente beheerde bankjes op de routes tussen verzorgingshuizen en (winkel)centra. Op basis van de scan gaan we routes in beeld brengen waar de afstandsnorm voor bankjes niet gehaald wordt. Op die plekken gaan we bankjes plaatsen. Dit doen we samen met omwonenden en gebruikers, zodat de bankjes ook op de juiste plek geplaatst worden.						

Omschrijving	Nulmeting (2022)	Doel stelling 2023	Reali satie 2023	Doel stelling 2024	Reali satie 2024	Doel stelling 2025
We willen verder monitoren of en zo ja hoeveel bankjes in één jaar verplaatst of verwijderd worden. Op deze manier krijgen we meer inzicht in wat de juiste plekken voor bankjes zijn zodat ze zo min mogelijk overlast veroorzaken. Ook krijgen we inzicht in de toegankelijkheid van de looproutes tussen verzorgingshuizen en lokale (winkel)centra.						
We streven ernaar dat het aantal door de gemeente beheerde bankjes in de openbare ruimte minimaal gelijk blijft aan de nulmeting 2022.						

5.1.2 Bereikbaarheid

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Doelstelling 1	Doelstelling 1
Utrecht is een aantrekkelijke en bereikbare stad die duurzaam, leefbaar en gezond is.	Utrecht is een duurzame, gezonde en leefbare stad voor iedereen met wonen, werken, groen en stedelijke voorzieningen binnen bereik.
Effectindicator	Effectindicator
E1.1.1 Het % inwoners dat meestal lopend, met de fiets en het ov naar het centrum gaat	E1.1.1 het percentage inwoners dat doorgaans te voet van en naar het centrum gaat
	E1.1.2 het percentage inwoners dat doorgaans met de fiets van en naar het centrum gaat
	E1.1.3 het percentage inwoners dat doorgaans met het ov van en naar het centrum gaat
	E1.1.4 Het percentage inwoners dat doorgaans met de auto van en naar het centrum gaat
Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Doelstelling 1	Doelstelling 1
Utrecht is een aantrekkelijke en bereikbare stad die duurzaam, leefbaar en gezond is.	Utrecht is een duurzame, gezonde en leefbare stad voor iedereen met wonen, werken, groen en stedelijke voorzieningen binnen bereik.
Sub Doelstelling 1.2	Sub Doelstelling 1.2
1.2 Het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad	1.2 Het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een duurzame, gezonde en leefbare stad.
Effectindicator	Effectindicator
Niet van toepassing (indicator is nieuw)	E.1.2.8 Percentage huishoudens dat gebruik maakt van deelmobiliteit.
E1.2.8 Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de verbindingswegen	komt te vervallen.

5.1.3 Duurzaamheid

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Doelstelling 2 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving	Doelstelling 2 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving
Sub Doelstelling 2.1 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving	Sub Doelstelling 2.1 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving
Effectindicator E2.1.2 WHO-advieswaarden fijnstof PM10 (=20 µg/m ³) en PM2,5 (=10 µg/m ³) realiseren	Effectindicator E2.1.2 WHO-advieswaarden- 2005 fijnstof PM10 (=20 µg/m ³) en PM2,5 (=10 µg/m ³) realiseren

Toelichting: in september 2021 heeft de WHO nieuwe advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof (PM10 en PM2,5) opgesteld, op basis van vernieuwde wetenschappelijke inzichten inzake de invloed van luchtverontreiniging op gezondheid en sterfte. Deze nieuwe WHO-advieswaarden-2021 zijn aanmerkelijk strenger dan de WHO-advieswaarden uit 2005. In het uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht' is vastgelegd dat wordt gestreefd naar het behalen van de WHO-advieswaarden-2005. Nu er nieuwe advieswaarden zijn moet in de effectdoelstelling duidelijk worden aangegeven dat ons beleid gericht is op de oude advieswaarden.

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Doelstelling 2 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving	Doelstelling 2 Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving
Sub Doelstelling 2.2 Utrecht heeft een schone bodem	Sub Doelstelling 2.2 Utrecht heeft een schone bodem.
Prestatie indicator P2.2.1 (1) Aantal nieuwe betalende deelnemers aan het gebiedsplan. (2) In 2020 zijn de vijf locaties die gebiedsgerichte aanpak belemmeren gesaneerd	Prestatie indicator P2.2.1 (1) Ongewijzigd. (2) Vervalt.

Toelichting: de vijf locaties die gebiedsgerichte aanpak belemmeren zijn gesaneerd. De prestatie indicator kan komen te vervallen. NB! P.2.2.1 heeft twee indicatoren: de eerste indicator ('Aantal nieuwe betalende deelnemers aan het gebiedsplan') komt niet te vervallen.

5.1.4 Openbare Ruimte en Groen

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Effectindicator	Effectindicator
E1.2.1 Het aantal keer per jaar dat wateroverlast optreedt door het onvoldoende functioneren van het gemeentelijk hemelwater- en/of ontwateringssysteem.	E1.2.1 Het aantal geregistreerde meldingen van volledig gestremde wegen of hemelwater in panden vanuit de openbare ruimte bij extreme neerslag (buien t/m 80 mm per uur).
	E1.2.2 Het aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast door te hoge of te lage grondwaterstanden in de openbare ruimte.
E1.2.2 Het aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.	E1.2.3 Het aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.
Prestatie indicator	Prestatie indicator
P1.2.1 Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden	P1.2.1 Het aantal kilometer vervangen openbare riolering
P1.2.2 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak	P1.2.2 Het afgekoppeld en daarbij zo mogelijk vergroend ha verhard oppervlak
P1.2.3 Het aantal uitgevoerde maatregelen uit het Plan gemeentelijke Watertaken Utrecht om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren	P1.2.3 Het percentage daadwerkelijk uitgevoerde maatregelen ten opzichte van de geprogrammeerde maatregelen om de waterhuishouding en de waterkwaliteit te verbeteren

Toelichting

De nieuwe indicatoren zijn door de Raad vastgesteld op 3 februari 2022 als onderdeel van het Programma Water en Riolering 2022-2026.

5.1.5 Werk en Inkomen

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatie indicator	
P1.1.1 - Inzet matchingsinstrumenten	Komt te vervallen.

Toelichting

De prestatie indicator 'inzet matchingsinstrumenten' onder de prestatiedoelstelling 'Begeleiden en faciliteren van werkzoekenden, waarbij we streven naar regulier, betaald werk, werken met tijdelijke subsidie of werken met behoud van uitkering' heeft te weinig zeggingskracht. De gedachte was om een beeld te geven van het aantal ingezette instrumenten die ondersteunend zijn bij het maken van een match. Het instrumentarium is echter divers van aard en geeft daarmee geen eenduidig beeld over de inspanningen die worden gedaan om een match en uitstroom naar werk te realiseren.

Wordt (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
--------------------------------------	--------------------------------------

Prestatie indicator

P2.1.1 Bedrag incasso op openstaande schuld bij voormalig bijstandsgerechtigden (doelstelling 3 miljoen euro)	Percentage gerealiseerde betalingsregelingen bij voormalige bijstandsgerechtigden en TOZO ontvangers.
---	---

Toelichting

In Utrecht wordt een sociaal incassobeleid gehanteerd. Binnen dat beleid past het minder goed om te sturen op een te incasseren bedrag. Dit brengt mogelijk verkeerde prikkels met zich mee. Binnen sociaal incasseren past het beter om te sturen op gerealiseerde betalingsregelingen. Daarmee wordt enerzijds wel de focus gelegd om openstaande vorderingen te innen en in contact te blijven met de schuldenaar, maar is er tegelijkertijd ook ruimte om een passende oplossing te bieden zonder dat er sec wordt gestuurd op een zo hoog mogelijk bedrag incasseren.

5.1.6 Volksgezondheid

Het programma Volksgezondheid heeft geen structuuraanpassingen.

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Algemene Programmadoelstelling	
Vergroten van gezondheidswinst zodat het mogelijk is dat iedereen in Utrecht gezond kan leven.	Elke Utrechter kan in gezondheid leven

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
Bewoners en Bestuur				3799	3799		3799	336
	1.1.1 Samenwerken en beïnvloeden			214	214		214	174
		Utrecht4GlobalGoals	Voorlichting voor particuliere initiatieven over de Global goals	40	40		40	
		ROM Regio Utrecht BV (*1)	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174	174		174	174
	2.1.1 Raad en college vormen het stadsbestuur			1235	1235		1235	162
		Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	215	215		215	162
		Utrecht 900 jaar	Stimuleren van activiteiten in buurt, wijk of stad die bijdragen aan de 900ste verjaardag van de stad en het thema van de viering 'Stad zonder muren'.					
				1020	1020		1020	
	2.2.1 Bewoners betrekken			2350	2350		2350	
		Initiatievenfonds	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.					
				2350	2350		2350	
Bereikbaarheid				1235	900		900	
	1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit			1190	855		855	
		Stimuleren sloop vervuillende voertuigen inwoners a.g.v. aanscherping Milieuzone	Sloopsubsidie diesellootvoertuigen met emissieklasse 3 en lager (inwoners)	700	482		482	
		Stimuleren sloop vervuillende voertuigen ondernemers a.g.v. aanscherping Milieuzone	Sloopsubsidie diesellootvoertuigen; bestelauto's t/m 3.500kg met emissieklasse 3 en lager (ondernemers)	300	278		278	
		Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	190	95		95	
	1.1.5 Uitvoeren maatregelen Goederenvervoer			45	45		45	
		Duurzame stadsdistributie innovatie en onderzoek	Procesinnovatie duurzaam goederenvervoer en haalbaarheidsonderzoek duurzaam goederenvervoer	45	45		45	
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed				1419	1364	40	1324	199
	1.1.1 Het opstellen van ruimtelijke kaders			879	829		829	79
		Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	400		400	
		RSU ruimte voor initiatief	Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving en kennisontwikkeling, netwerk en experimenten (gebiedsontwikkeling nieuwe stijl)	350	350		350	
		Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovervoering over architectuur, stedenbouw en landschap	79	79		79	79
		Stimuleren bedrijven (BSBB)	Tegemoetkoming kleinschalige ondernemers en eigenaren onroerend goed wegens negatieve gevolgen ontstaan door stedelijke vernieuwing. Deze is overgekomen van het programma Economie & Werkgelegenheid.					
				50	0		0	
	2.1.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden			440	425		425	50
		Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	65	50		50	50
		Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	75	75		75	
		Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw					
				300	300		300	
	3.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden			100	110	40	70	70
		Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	40	0	
		Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht					
				60	70		70	70
Duurzaamheid				4165	4261		4261	3509
	1.1.1 Energietransitie			768	752		752	
		Collectieve aanpak energemaatregelen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	75		75	
		Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	25	30		30	
		Energieket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	100	100		100	
		Initiatieven Utrechtse Energie (*4)	Het financieel ondersteunen van energieadvies aan huis en trajectbegeleiding					
				160	149		149	
		Maatschappelijk Vastgoed (*4)	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	204	204		204	
		Versnelling Collectieve Zonne-energieprojecten	Stimuleren realisatie van collectieve zonne-energieprojecten door aanloopkosten te financieren, initiatiefnemers te ondersteunen en dakeigenaren te stimuleren een dak of locatie beschikbaar te stellen.					
				189	179		179	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Zonneboilers	Het financieel ondersteunen van initiatieven van de aanschaf en plaatsing van een zonneboiler voor huurders en eigenaren van woningen in Utrecht.	15	15		15	
	2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving			3397	3509		3509	3509
		Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stg Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	3397	3509		3509	3509
Openbare ruimte en groen				545	1046		1046	46
	1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergoend ha verhard oppervlak			500	1000		1000	
		Groene daken	Voorkomen wateroverlast	500	700		700	
		Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed		300		300	
	2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving			45	46		46	46
		Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	45	46		46	46
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen				9866	13436	145	13291	8550
	1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid			735	1735		1735	
		Morgen Mooier Maken	Terugdringen en beperken langdurige leegstand kernwinkelgebied binnenstad	300	300		300	
		Starters en groeiers	Ecosysteem voor startende en groeiende (innovatieve) ondernemers versterken door het faciliteren van netwerken en het ondersteunen van ondernemers (met groeiambities)	435	435		435	
		Stimuleren initiatieven	Stimuleren initiatieven toekomstbestendige werkgelegenheid		1000		1000	
	1.1.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad			9131	11701	145	11556	8550
		BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investerings Zone)	145	145	145	0	0
		Controle coronatoegangsbewijs	Een (gedeeltelijke) vergoeding voor extra kosten die horeca ondernemers, evenementen organisatoren en cultuurinstellingen hebben moeten maken voor controle op het Coronatoegangsbewijs.		1100		1100	
		Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische activiteiten en evenementen, aantrekken kenniscongressen	56	56		56	0
		Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	8405	8500		8500	8500
		Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden (*4)	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	300	300		300	
		Subsidieplafond verplaatsing tbv hoofdstructuur (*4)	Ondersteuning voor de uitvoering van de plannen van aanpak voor de meest kwetsbare winkelgebieden, exclusief centrum/binnenstad.	175	175		175	
		Tegemoetkoming OZB-verhoging kleine ondernemers	Kleine ondernemers die met hun onderneming werkzaam zijn in een van de door de coronamaatregelen hard getroffen sectoren kunnen een tegemoetkoming aanvragen om de verhoging van hun onroerendzaakbelasting te verzachten		1375		1375	
		Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50		50	50
Werk en inkomen				20356	22775		22775	16726
	2.1.1 Re-integratie			3000	5599		5599	
		Duurzaamheidsbonus werkgevers	Duurzame uitstroom uit de bijstand bevorderen door werkgevers te stimuleren om mensen, die vanuit de bijstand aan het werk gaan of zijn gegaan een contract voor onbepaalde tijd aan te bieden	50	25		25	
		Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemers preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstbestendigheid van de onderneming te borgen.		1500		1500	
		Loonkostensubsidie (*2)	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	2500	3000		3000	
		Omscholing naar toekomstgericht werk	Inwoners stimuleren om met behulp van omscholing over te stappen naar een toekomstbestendige sector.		674		674	
		Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenitbreiding.	100	50		50	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200	200		200	
		Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	150	150		150	
	2.1.2 Sociale Werkvoorziening			16726	16726		16726	16726
		Wet Sociale werkvoorziening (*3)	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	16726	16726		16726	16726
	2.2.1 Utrechters financieel ondersteunen			630	450		450	
		Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	330	150		150	
		Huisvesting voedselbanken	Huisvesting voedselbanken	150	150		150	
		Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	150		150	
Onderwijs				46112	45586	45	45541	27301
	1.1.1 Vroeg signaleren en bieden van (preventief) aanbod vanaf 0 jaar			18441	18566		18566	3276
		Huisvesting voor uitvoering voorschoolse educatie	Huisvesting voor het uitvoeren van voorschoolse educatie in een voorschoolse educatie lokaal/ruimte. De te bereiken doelgroep is Utrechtse doelgroepeuters.	800	800		800	
		Kwaliteitsverbetering REG	Kwaliteitsverbetering REG		550		550	
		Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.	92	92		92	92
		Onderwijs Ondersteunende Activiteiten	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	84	84		84	
		Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	35	35		35	
		Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.	900	620		620	364
		Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitiegeregeling voorschoolse educatie	1500	1500		1500	
		Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	10000	10000		10000	
		Uitvoering Voorschoolse educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus.	900	900		900	
		Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	30	30		30	
		Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3800	3800		3800	2820

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar voor 2021 en 2022 met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen die onderpresteren op taal in het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.	300	155		155	
	1.1.2 Zorgen voor soepele overgangen			216	216		216	216
		Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	216	216		216	216
	1.1.3 Stimuleren van brede talentontwikkeling en zorgdragen voor toegankelijk aanbod			18752	18752		18752	18752
		Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	14282	14282		14282	14282
		Burgerschap PO	Vredeseducatie	30	30		30	30
		Burgerschap VO	Vredeseducatie en Homo-emancipatie LHTB	16	16		16	16
		Combinatiefuncties brede school voortgezet onderwijs	Inzet van een combinatiefunctionaris die zorg draagt voor de organisatie van activiteiten in lijn met de visie Brede School VO, zodat leerlingen deelnemen aan talentontwikkelingsactiviteiten op het gebied van bijv. sport, kunst en cultuur.	378	378		378	378
		Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	1872	1872		1872	1872
		Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1387	1387		1387	1387
		Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	787	787		787	787
	1.1.4 Organiseren van extra ondersteuning en aanbod waar nodig			5687	4136		4136	3536
		Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	421	421		421	421
		OPDC Utrecht	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	622	622		622	622
		RMC	Regionale meld- en coördinatie voortijdig schoolverlaten	1186	0		0	0
		Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1331	1331		1331	1331
		Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	897	897		897	897
		Uitvoering Buitenschoolse opvang plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van buitenschoolse opvang plus,	0	0		0	
		VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	965	600		600	
		VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	265	265		265	265
	2.1 Utrecht Leert!: Voldoende goede onderwijsprofessionals			2566	2566	45	2521	1521
		Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	341	341		341	341
		Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1225	1225	45	1180	1180
		Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1000	1000		1000	
	2.2.1 Toerusten leerlingen in schoolloopbaan				900		900	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Voldoende Stage- en leerwerkplekken	Voldoende Stage- en leerwerkplekken		900		900	
	4.1 Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt: Een sluitende en duurzame overgang naar werk voor iedereen tot 23 jaar			450	450		450	
		Sterk MBO Utrecht	Het realiseren van de ambitie om het Utrechtse MBO te versterken	450	450		450	
Ondersteuning op maat				80168	87042	50112	36930	34819
	1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin			23804	26765	24758	2007	334
		Buurtteams jeugd en gezin	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling.	21797	24758	24758	0	
		Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	334	334		334	334
		Psychosociale pedagogische interventie (PPI)	Hulp aan en ondersteuning van jongeren in het voortgezet onderwijs die een aanzienlijk risico lopen om voortijdig school te verlaten	323	323		323	
		Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1350	1350		1350	
	1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen			1158	1158		1158	1158
		Basiszorg daklozen regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	1158	1158		1158	1158
	1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen			11062	10944		10944	10506
		Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	11062	10944		10944	10506
	2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal			24000	24000	23712	288	288
		Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2092	2092	2092	0	
		Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning.	19783	19783	19783	0	
		Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	288	288		288	288
		Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	705	705	705	0	
		Onafhankelijke clientondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke clientondersteuning.	149	149	149	0	
		Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren om gaan met geld, schulden en administratie	983	983	983	0	
	2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters			10673	14704	71	14633	14633
		Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	690	690		690	690
		FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	283	283		283	283
		Maaltijdservice	Bezorgen van koelverse maaltijden aan (met name oudere) inwoners in de stad Utrecht, die niet (meer) in staat zijn zelf hun warme maaltijd te bereiden. Met deze voorziening kunnen 'kwetsbare' inwoners (langer) zelfstandig wonen.	420	420		420	420
		Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	5720	5720	71	5649	5649
		Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	1273	5304		5304	5304
		Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikaders, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2287	2287		2287	2287
	2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening			1571	1571	1571	0	
		Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1571	1571	1571	0	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering				7900	7900		7900	7900
		Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Regeliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocdeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).					
				7900	7900		7900	7900
Volksgezondheid				5261	5106	128	4978	4420
1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn				5261	5106	128	4978	4420
		Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming en faciliteren van samenwerking.					
				1464	1464		1464	1464
		Gezonde Leefstijl Gemeente Utrecht	Bevorderen van een gezonde leefstijl op de leefstijlthema's overgewicht, gezonde voeding en bewegen	235	350		350	
		Gezonde leefstijl (subsidietender Sport))	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	136	136	128	8	
		Heroïneverstrekking, Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding OGGZ	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuitmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen					
				1861	1591		1591	1591
		Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie.	1239	1239		1239	1239
		Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200	200		200	
		WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht					
				126	126		126	126
Veiligheid				5207	5273	4771	502	233
1.1.1 Het Utrechts veiligheidsbeleid is er op gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden.				5207	5273	4771	502	233
		Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) (subsidietender Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1285	1285	1285	0	
		Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	195	214		214	195
		Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	3393	3486	3486	0	
		Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	84	38		38	38
		Samen voor Overvecht (Veiligheid)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	250	250		250	
Cultuur				49523	53304	46240	7064	
1.1.2 Productie en programmering				46524	47547	40863	6684	
		Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	40734	38020	38020	0	
		Investeringsbijdrage muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief incidenteel of voor een langere periode kunnen worden gehuurd door muzikanten	217	217		217	
		Noodsteun, herstel en innovatiepakket Corona	Noodsteun, herstel en innovatiepakket Corona	0	3629		3629	
		Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4874	4862	2843	2019	
		Projecten cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	699	819		819	
1.2.1 Participatie				2999	5757	5377	380	
		Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1004	1004	1004	0	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	380	380		380	
		Cultuurnota 2021-2024 Participatie	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	0	2946	2946	0	
		Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1615	1427	1427	0	
Samenleving en sport				29408	31381	14603	16778	12857
	1.1.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen.			3102	4490	3047	1443	352
		Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	2696	3659	2993	666	
		De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	99	99		99	99
		Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport)	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	54	54	54	0	
		Jongeren, relaties en seksualiteit	Jongeren, relaties en seksualiteit		425		425	
		Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	253	253		253	253
	1.2.1 We ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers.			19970	20077	7683	12394	10858
		Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2255	2330		2330	2330
		Belangenbehartiging en informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	966	998	53	945	945
		Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	438	438		438	438
		Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	511	511		511	511
		Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1027	1027		1027	1027
		Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	688	688		688	
		Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	748	748		748	
		NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	213	213		213	213
		Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt. Sociaal makelaars werken aan het versterken van de pedagogische civil society in de wijk.	7630	7630	7630	0	0
		Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	269	269		269	269
		Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	100	100		100	
		Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	5125	5125		5125	5125
	1.3.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname.			3722	3720	3284	436	
		Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	90	90		90	
		Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	72	72	72	0	
		Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	216	130		130	
		Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	84	62		62	
		Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	48	48		48	
		Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	107	111	107	4	
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten vestiging talentcentra	3105	3207	3105	102	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2022 oud	Budget 2022 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2022	Vaste verlening met jaarsubsidies
1.4.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsportalentontwikkeling.				291	301	293	8	
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)		Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsportalentenen vestiging talentcentra	239	247	239	8	
	Talentenprogramma's sport		Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	52	54	54	0	
1.4.2 Sportevenementen				236	244	55	189	
	Grootschalige sportevenementen		Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	177	183	55	128	
	Kleinschalige sportevenementen		Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	59	61	0	61	
1.5.1 We voeren de antidiscriminatie-agenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit.				697	717		717	644
	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar		Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	53	53		53	
	Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd		Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland.	419	419		419	419
	Naamswijziging slavernijverleden		Naamswijziging slavernijverleden		20		20	
	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit		Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	225	225		225	225
2.1.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers.				859	887		887	819
	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg		Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	66	68		68	
	Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar		Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	793	819		819	819
2.2.4 Accommodatiebeleid.				531	945	241	704	184
	Basisvoorzieningen		Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	360	373	241	132	132
	Herstel- & Steunpakket sport		Herstel- & Steunpakket sport 2022		520		520	
	Tuinen en parken		Volkstuinen	171	52		52	52
Totaal subsidiestaat				257064	275273	116084	159189	108996

Bedragen zijn maal € 1.000,00

De verdeling van de subsidies is op basis van de criteria in de Algemene Subsidieverordening en in de nadere regel van de specifieke subsidieregeling.

De kolom "Begroting 2022-oud" is het totale subsidiebedrag, dat in de vorige versie van de subsidiestaat 2022 was opgenomen.

De kolom "Begroting 2022-nieuw" is het totale subsidiebedrag, dat is opgenomen in de Programmabegroting 2022

De kolom "Meerjarig verleend ten laste van 2022" zijn de verleende meerjarige subsidies, die zijn opgenomen in de programmabegroting 2022

De kolom Beschikbare subsidie omvat de begroting 2022 exclusief meerjarige verlening

De kolom Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies is informatief, dit zijn de subsidiebedragen die in het voorgaande subsidiejaar als jaarsubsidies zijn verleend

(*)1 Voor deze subsidiedoeling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor Stichting EBU.

(*)2 Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2022. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe

(*)3 Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.

(*)4 Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2021 in mindering gebracht.

De bevoegdheid tot verlening, intrekking, wijziging en vaststelling van subsidies berust bij het College van Burgemeester en Wethouders en is gebaseerd op artikel 3 van de Algemene Subsidieverordening.

Alle bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring van de programmabegroting 2022 door de gemeenteraad.

Aan dit overzicht kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
Bewoners en Bestuur				3379		3379	336
	1.1.1 Samenwerken en beïnvloeden			214		214	174
		Utrecht4GlobalGoals	Voorlichting voor particuliere initiatieven over de Global goals	40		40	
		ROM Regio Utrecht BV (*1)	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174		174	174
	2.1.1 Raad en college vormen het stadsbestuur			215		215	162
		Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	215		215	162
	2.2.1 Bewoners betrekken			2950		2950	
		Initiatievenfonds	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	2950		2950	
Bereikbaarheid				45		45	
	1.1.5 Uitvoeren maatregelen Goederenvervoer			45		45	
		Duurzame stadsdistributie innovatie en onderzoek (*4)	Procesinnovatie duurzaam goederenvervoer en haalbaarheidsonderzoek duurzaam goederenvervoer	45		45	
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed				1364	40	1324	199
	1.1.1 Het opstellen van ruimtelijke kaders			829		829	79
		Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400		400	
		RSU ruimte voor initiatief	Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving en kennisontwikkeling, netwerk en experimenten (gebiedsontwikkeling nieuwe stijl)	350		350	
		Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79		79	79
	2.1.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden			425		425	50
		Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	50		50	50
		Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	75		75	
		Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300		300	
	3.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden			110	40	70	70
		Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	0	
		Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	70		70	70
Duurzaamheid				4181		4181	3509
	1.1.1 Energietransitie			672		672	
		Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	25		25	
		Energie-loket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	100		100	
		Initiatieven Utrechtse Energie (*4)	Het financieel ondersteunen van energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	149		149	
		Maatschappelijk Vastgoed (*4)	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	204		204	
		Versnelling Collectieve Zonne-energieprojecten (*4)	Stimuleren realisatie van collectieve zonne-energieprojecten door aanloopkosten te financieren, initiatiefnemers te ondersteunen en dakeigenaren te stimuleren een dak of locatie beschikbaar te stellen.	179		179	
		Zonneboilers	Het financieel ondersteunen van initiatieven van de aanschaf en plaatsing van een zonneboiler voor huurders en eigenaren van woningen in Utrecht.	15		15	
	2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving			3509		3509	3509
		Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stg Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	3509		3509	3509
Openbare ruimte en groen				846		846	46
	1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak			500		500	
		Groene daken	Voorkomen wateroverlast	500		500	
		Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	300		300	
	2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving			46		46	46
		Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	46		46	46
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen				9961	145	9816	8550
	1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid			735		735	
		Morgen Mooier Maken	Terugdringen en beperken langdurige leegstand kernwinkelgebied binnenstad	300		300	
		Starters en groeiers	Ecosysteem voor startende en groeiende (innovatieve) ondernemers versterken door het faciliteren van netwerken en het ondersteunen van ondernemers (met groeiambities)	435		435	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
1.2.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad				9226	145	9081	8550
	BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investerings Zone)		145	145	0	0
	Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische activiteiten en evenementen, aantrekken kenniscongressen		56		56	0
	Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.		8500		8500	8500
	Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden (*4)	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties		300		300	
	Subsidieplafond verplaatsing tbv hoofdstructuur (*4)	Ondersteuning voor de uitvoering van de plannen van aanpak voor de meest kwetsbare winkelgebieden, exclusief centrum/binnenstad.		175		175	
	Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied		50		50	50
Werk en inkomen				19698		19698	15793
2.1.1 Re-integratie				3425		3425	
	Duurzaamheidsbonus werkgevers	Duurzame uitstroom uit de bijstand bevorderen door werkgevers te stimuleren om mensen, die vanuit de bijstand aan het werk gaan of zijn gegaan een contract voor onbepaalde tijd aan te bieden		25		25	
	Loonkostensubsidie (*2)	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.		3000		3000	
	Plusbonus	Enmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding.		50		50	
	Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.		200		200	
	Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen		150		150	
2.1.2 Sociale Werkvoorziening				15973		15973	15793
	Wet Sociale werkvoorziening (*3)	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken		15973		15973	15793
2.2.1 Utrechters financieel ondersteunen				300		300	
	Huisvesting voedselbanken	Huisvesting voedselbanken		150		150	
	Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening		150		150	
Onderwijs				44881	45	44836	27301
1.1.1 Vroeg signaleren en bieden van (preventief) aanbod vanaf 0 jaar				17861		17861	3276
	Huisvesting voor uitvoering voorschoolse educatie	Huisvesting voor het uitvoeren van voorschoolse educatie in een voorschoolse educatie lokaal/ruimte. De te bereiken doelgroep is Utrechtse doelgroepeuters.		800		800	
	Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.		92		92	92
	Onderwijs Ondersteunende Activiteiten	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.		84		84	
	Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.		35		35	
	Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.		620		620	364
	Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitieregeling voorschoolse educatie		1500		1500	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	10000		10000	
		Uitvoering Voorschoolse educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus.	900		900	
		Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examens	30		30	
		Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3800		3800	2820
	1.1.2 Zorgen voor soepele overgangen			216		216	216
		Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	216		216	216
	1.1.3 Stimuleren van brede talentontwikkeling en zorgdragen voor toegankelijk aanbod			18752		18752	18752
		Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	14282		14282	14282
		Burgerschap PO	Vredeseducatie	30		30	30
		Burgerschap VO	Vredeseducatie en Homo-emancipatie LHTB	16		16	16
		Combinatiefuncties brede school voortgezet onderwijs	Inzet van een combinatiefunctionaris die zorg draagt voor de organisatie van activiteiten in lijn met de visie Brede School VO, zodat leerlingen deelnemen aan talentontwikkelingsactiviteiten op het gebied van bijv. sport, kunst en cultuur.	378		378	378
		Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	1872		1872	1872
		Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1387		1387	1387
		Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	787		787	787
	1.1.4 Organiseren van extra ondersteuning en aanbod waar nodig			4136		4136	3536
		Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	421		421	421
		OPDC Utrecht	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	622		622	622
		Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidiërende Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1331		1331	1331
		Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidiërende Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	897		897	897
		VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	600		600	
		VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	265		265	265
	2.1 Utrecht Leert!: Voldoende goede onderwijsprofessionals			2566	45	2521	1521
		Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	341		341	341
		Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1225	45	1180	1180
		Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1000		1000	
	2.2.1 Toerusten leerlingen in schoolloopbaan			900		900	
		Voldoende Stage- en leerwerkplekken	Voldoende Stage- en leerwerkplekken	900		900	
	4.1 Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt: Een sluitende en duurzame overgang naar werk voor iedereen tot 23 jaar			450		450	
		Sterk MBO Utrecht	Het realiseren van de ambitie om het Utrechtse MBO te versterken	450		450	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
Ondersteuning op maat				87042	47151	39891	35257
	1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin			26765	21797	4968	334
		Buurtteams jeugd en gezin	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling.	24758	21797	2961	
		Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	334		334	334
		Psychosociale pedagogische interventie (PPI)	Hulp aan en ondersteuning van jongeren in het voortgezet onderwijs die een aanzienlijk risico lopen om voortijdig school te verlaten	323		323	
		Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1350		1350	
	1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen			1158		1158	1158
		Basiszorg daklozen regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	1158		1158	1158
	1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen			10944		10944	10944
		Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	10944		10944	10944
	2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal			24000	23712	288	288
		Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2092	2092	0	
		Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning.	19783	19783	0	
		Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	288		288	288
		Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	705	705	0	
		Onafhankelijke clientondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke clientondersteuning.	149	149	0	
		Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren om gaan met geld, schulden en administratie	983	983	0	
	2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters			14704	71	14633	14633
		Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	690		690	690
		FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	283		283	283
		Maaltijdservice	Bezorgen van koelverse maaltijden aan (met name oudere) inwoners in de stad Utrecht, die niet (meer) in staat zijn zelf hun warme maaltijd te bereiden. Met deze voorziening kunnen 'kwetsbare' inwoners (langer) zelfstandig wonen.	420		420	420
		Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	5720	71	5649	5649
		Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	5304		5304	5304
		Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikers, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2287		2287	2287
	2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening			1571	1571	0	
		Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1571	1571	0	
	2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering			7900		7900	7900
		Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Regeliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocdeeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).	7900		7900	7900
Volksgezondheid				4756		4756	4420

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn				4756		4756	4420
	Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie		Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming en faciliteren van samenwerking.	1464		1464	1464
	Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)		Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	136		136	
	Heroïneverstrekking, Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding OGGZ		Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuit hulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1591		1591	1591
	Prostitutie		Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie.	1239		1239	1239
	Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)		Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200		200	
	WMO collectieve GGZ preventie		Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	126		126	126
Veiligheid				5300	4771	529	279
1.1.1 Het Utrechts veiligheidsbeleid is er op gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden.				5300	4771	529	279
	Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) (subsidietender Jeugd)		Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1285	1285	0	
	Hulpverlening bij ongevallen en rampen		Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	195		195	195
	Jongerenwerk en veiligheid		Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	3486	3486	0	
	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid		Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	84		84	84
	Samen voor Overvecht (Veiligheid)		Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	250		250	
Cultuur				49492	45736	3756	
1.1.2 Productie en programmering				43735	40359	3376	
	Cultuurnota 2021-2024		Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	37917	37917	0	
	Investeringsbijdrage muziekstudio's		De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief incidenteel of voor een langere periode kunnen worden gehuurd door muzikanten	217		217	
	Productie en programmering		Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4782	2442	2340	
	Projecten cultuur		Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	819		819	
1.2.1 Participatie				5757	5377	380	
	Amateurkunsteducatie		Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1004	1004	0	
	Basissubsidie Amateurkunst		Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	380		380	
	Cultuurnota 2021-2024 Participatie		Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	2946	2946	0	
	Cultuurparticipatie		Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1427	1427	0	
Samenleving en sport				30416	14717	15699	12857
1.1.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen.				4065	3047	1018	352
	Ambulant jongerenwerk		Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	3659	2993	666	
	De Stem van Utrecht		Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	99		99	99
	Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport)		Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	54	54	0	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	253		253	253
	1.2.1 We ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers.			20077	7683	12394	10858
		Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2330		2330	2330
		Belangenbehartiging en informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	998	53	945	945
		Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	438		438	438
		Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	511		511	511
		Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1027		1027	1027
		Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	688		688	
		Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	748		748	
		NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	213		213	213
		Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt. Sociaal makelaars werken aan het versterken van de pedagogische civil society in de wijk.	7630	7630	0	0
		Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	269		269	269
		Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	100		100	
		Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	5125		5125	5125
	1.3.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname.			3720	3390	330	
		Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	90		90	
		Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	72	72	0	
		Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130		130	
		Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	62		62	
		Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	48		48	
		Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	111	111	0	
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten vestiging talentcentra	3207	3207	0	
	1.4.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling.			301	301	0	0
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten vestiging talentcentra	247	247	0	
		Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	54	54	0	0
	1.4.2 Sportevenementen			244	55	189	
		Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	183	55	128	
		Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	61	0	61	
	1.5.1 We voeren de antidiscriminatie-agenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit.			697		697	644
		Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	53		53	
		Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland.	419		419	419
		Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	225		225	225
	2.1.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers.			887		887	819
		Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	68		68	

Programma	Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2023	Vaste verlening met jaarsubsidies
		Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	819		819	819
	2.2.4 Accommodatiebeleid.			425	241	184	184
		Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	373	241	132	132
		Tuinen en parken	Volkstuinen	52		52	52
Totaal subsidiestaat				261361	112605	148756	108547

Bedragen zijn maal € 1.000,00

De verdeling van de subsidies is op basis van de criteria in de Algemene Subsidieverordening en in de nadere regel van de specifieke subsidieregeling.

De kolom "Begroting 2023-nieuw" is het totale subsidiebedrag, dat is opgenomen in de Programmabegroting 2023

De kolom "Meerjarig verleend ten laste van 2023" zijn de verleende meerjarige subsidies, die zijn opgenomen in de programmabegroting 2023

De kolom Beschikbare subsidie omvat de begroting 2023 exclusief meerjarige verlening

De kolom Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies is informatief, dit zijn de subsidiebedragen die in het voorgaande subsidiejaar als jaarsubsidies zijn verleend

(*1) Voor deze subsidiedoelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor Stichting EBU.

(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2023. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe

(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.

(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2021 in mindering gebracht.

De bevoegdheid tot verlening, intrekking, wijziging en vaststelling van subsidies berust bij het College van Burgemeester en Wethouders en is gebaseerd op artikel 3 van de Algemene Subsidieverordening.

Alle bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring van de programmabegroting 2023 door de de gemeenteraad.

Aan dit overzicht kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	2629
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	5.2
Titel	Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Ruimte 2022
Behandelend ambtenaar	Henstra, Bauke
Telefoon	06 – 15 87 60 77
E-mail	b.henstra@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Verschuure
Beleidsveld	Ruimtelijke Ontwikkeling
Raadsadviseur (lijst)	Frank de Kok/Cie Ruimtelijke ontwikkeling, Grondzaken en Vastgoed/06-20011476

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	9 juni 2022

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Meerjarenperspectief Ruimte 2022

Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Irene Willems
Kenmerk	9919773
Vergaderdatum Raad	Volgt
Geheim	Ja, deels

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De actualisatie van de programmering Investeringsimpuls RSU zoals opgenomen in de bijlage 'Programmering Investeringsimpuls RSU 2022' vast te stellen en op basis van deze bijstelling de begroting te wijzigen.
2. De jaarlijkse bijstelling van het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB) vast te stellen en op basis van deze jaarlijkse bijstelling de begroting vanaf 2022 te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt:
 - oplossen van acute knelpunten op lopende projecten en personele organisatie,
 - actualisatie kasritmes en overige technische wijzigingen zoals de budgettaire neutrale bijsturingen.
3. Een bedrag van 0,05 miljoen euro binnen het voorbereidingskrediet voor de Noordelijke Rondweg Utrecht (NRU) te bestemmen voor het onderzoeken van de verbetermaatregelen uit de quick scan (no-regret maatregelen).
4. De voorstellen voor de jaarlijkse bijstelling van de Parkeerexploitatie zoals opgenomen in de actualisatie financieel beeld vast te stellen en de begroting vanaf 2022 daarop te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt:
 - Oplossen van knelpunten van de personele organisatie,
 - Opheffen van 50 betaald parkeerplekken in de binnenstad (A1 gebied).
5. De wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2022 gemeente Utrecht vast te stellen, waarmee in zone A2 en B1 een tarief voor een 3e en 4e bewonersvergunning wordt vastgesteld, dat gelijk is aan het tarief van een 2e parkeervergunning.
6. De wijziging van de Parkeerplaatsenverordening 2014 vast te stellen, waarmee de éénmalige overgangsregeling bij invoeren betaald parkeren mogelijk wordt.
7. De actualisatie van de grondexploitaties vast te stellen, zowel financieel als wat betreft programma, in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 (MPR) voor de onderdelen a) Binnenstedelijke grondexploitaties, b) Leidsche Rijn en c) Stationsgebied.
8. Het voorbereidingsbudget voor de planvorming en begeleiding Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn met 1,5 miljoen euro op te hogen en deze voorbereidingskosten te verantwoorden als immateriële vaste activa (IVA).

9. In te stemmen met overschrijding van de 10 jaarstermijn op de grondexploitaties Leidsche Rijn en BEFU en vast te stellen dat de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn per medio 2039 eindigt en de dat de looptijd van de grondexploitatie BEFU eind 2036 eindigt.
10. In lijn met de ingediende aanvraag voor de Woningbouwimpuls Overvecht Centrum de volgende budgetten bestemmen voor de cofinanciering:
 - Het verbeterde resultaat grondexploitatie Centrum Overvecht/NPD strook (3,3 miljoen euro)
 - De reservering voor Betaalbaar Wonen (4,01 miljoen euro).
11. Het startdocument van het project Merwede, dat valt onder de Regeling Risicovolle Projecten (RRP) vast te stellen, waarin de door de raad reeds vastgestelde kaders gebundeld en op een meer uniforme wijze zijn weergegeven.
12. Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op de bijlagen 1 "Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (o.a. opbrengsten conversieregeling 2017)", 2 "Financieel overzicht meerjarenprogramma bereikbaarheid", 3 "Programmering Investeringsimpuls RSU 2022" en 4 "Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht" op grond van artikel 55 lid 1, artikel 86 lid 2 en artikel 25 lid 2 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b Wet open overheid. De raad wordt separaat gevraagd deze geheimhouding op grond van artikel 25 lid 3 Gemeentewet in de eerstvolgende raadsvergadering te bekrachtigen.

Openbaarmaking kan het economisch en financieel belang van de Gemeente Utrecht schaden. De bijlagen bevatten gedetailleerde (financiële) informatie over de uitvoering van het gemeentelijke grondbeleid, de gemeentelijke grondposities en investeringen in het kader van ruimtelijke en infrastructurele projecten. Derden (bijvoorbeeld ontwikkelaars of eigenaren) de informatie kunnen gebruiken bij onderhandelingen met de gemeente of bij aanbestedingen en daardoor kan de gemeente financieel nadeel oplopen. Dergelijk informatie kan door derden gebruikt worden bij onderhandelingen met de gemeente. Daarnaast kan de gemeente financieel nadeel oplopen bij aanbestedingen of het verkrijgen van co-financiering.

Samenvatting

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) geeft aan in hoeverre we op koers liggen met de uitvoering en planontwikkeling van de thematische en gebiedsgerichte opgaven in relatie tot de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU). In het MPR worden ook de financiële reserves investeringsimpuls RSU, meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB), de parkeerexploitatie en de grondexploitaties geactualiseerd. Daarnaast worden voorstellen gedaan op het gebied van autoparkeren en voor het vaststellen van het 'Merwede fase 1, startdocument Regeling Risicovolle Projecten'.

Context

Aanleiding

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 is de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling en hoe we om willen gaan met de groei van de stad voor de komende twee decennia vastgelegd. Hoe we dat doen geven we weer in het MPR. In bijgevoegde aanbiedingsbrief geven we toelichting op de eerste stap die is gemaakt met een doorontwikkeling van het MPR tot een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU.

Binnen de thematische en gebiedsgerichte opgaven geven we aan waar we op dit moment aan werken en wat we op korte, middellange en langere termijn nog verwachten te realiseren. Op basis van deze informatie kunnen we een duiding geven in hoeverre we op koers liggen en waar eventuele bijstellingen en investeringen noodzakelijk zijn.

Deze analyse is bedoeld om vervolgens, bij de integrale afweging, te komen tot inhoudelijke bijsturings- en investeringsvoorstellen. Waar in andere jaren het MPR gelijktijdig met de integrale afweging bij VJN ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad, wordt dit jaar als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen, een ander proces doorlopen. Het MPR loopt nog steeds gelijktijdig mee met de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2022 en de 1ste Bestuursrapportage door de raad, maar hierin zijn alleen onderwerpen opgenomen waarover besluitvorming niet kan wachten tot de behandeling van de Programmabegroting 2023 in het najaar. Het betreft besluitvorming voor lopende projecten, waar afspraken over zijn gemaakt met derden, het oplossen van acute knelpunten, of waarbij het gaat om een technische financiële actualisatie. Ten aanzien van de financiële actualisatie van de grondexploitaties, investeringsimpuls RSU en de investeringen van bereikbaarheid geldt dat het bijstellen van de financiële planning in de jaarschijf 2022 meerjarig doorwerkt in de volgende jaarschijven. Hiermee kan de begrotingswijziging ook voor deze jaarschijven worden doorgevoerd. Ook is het Meerjaren Groenprogramma (MGP) – Ruimte voor Groen 2022-2026, als bijlage bij het MPR ter informatie opgenomen. Dit geeft inzicht in het jaarlijks investerings- en uitvoeringsprogramma van de gemeente.

Ook wijzigingsvoorstellen voor de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2022 én de wijziging van de Parkeerplaatsenverordening 2014 liggen nu bij het MPR voor in plaats van aan het eind van het jaar reguliere vaststelling van de parkeertarieven bij de Programmabegroting. Dit is noodzakelijk om bij de start van projecten in september 2022, voor het invoeren van betaald parkeren, duidelijkheid te geven over de overgangsregeling en het tarief voor een derde en vierde vergunning voor bewoners.

In het kader van de uitwerking van de éénmalige overgangsregeling bij invoeren van betaald parkeren, onderdeel van de nieuwe Parkeervisie en de module Aanpak betaald parkeren stellen we voor:

- Het tarief van een 3e en 4e bewonersvergunning onder de overgangsregeling in zone A2 en B1 in de Parkeerbelastingverordening op te nemen, dat gelijk is aan het tarief van een 2de parkeervergunning.
- De Parkeerplaatsenverordening 2014 te wijzigen, waarmee het uitvoeren van de overgangsregeling, zoals opgenomen in de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht, mogelijk wordt.

Op 7 oktober 2021 heeft de raad het Stedenbouwkundig Plan Merwede en daarbij ook het financieel kader vastgesteld. De planologisch juridische vertaling daarvan in het bestemmingsplan Merwede is door de raad vastgesteld op 24 februari 2022. Nu deze projectbesluiten genomen zijn, kan het startdocument RRP Merwede aangeboden worden voor vaststelling. Het startdocument RRP Merwede draagt ertoe bij de dialoog over sturing, beheersing en bijsturing van het project Merwede vorm te geven. Met het startdocument stelt de raad niet de kaders zelf vast, maar de bundeling van reeds vastgestelde kaders voor betreffend project.

Zie voor nadere toelichting de Aanbiedingsbrief Meerjarenperspectief Ruimte 2022

Juridische context

- Op grond van artikel 2 en artikel 7 van de Verordening Financieel beleid en beheer Utrecht biedt het college het Meerjarenperspectief Ruimte uiterlijk voor 1 juni aan de raad aan. In het Meerjarenperspectief Ruimte wordt de geactualiseerde stand gegeven van alle grondexploitatieprojecten. De raad is bevoegd de bijgestelde begroting voor de grondexploitatie te autoriseren. Dit vindt voor het lopend jaar plaats bij de vaststelling van de 2^e begrotingswijziging en voor de meerjarenraming bij de Programmabegroting. Tevens wordt het actuele kasritme van de investeringen RSU en bereikbaarheid vastgesteld.
- Gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en artikel 225 van de Gemeentewet is het vaststellen van een wijziging van de Parkeerbelastingverordening een raadsbevoegdheid.
- Gelet op artikel 225 en 228 van de Gemeentewet is het vaststellen van een wijziging van de Parkeerplaatsenverordening een raadsbevoegdheid.
- In de Regeling Risicovolle Projecten is het startdocument benoemd als basisdocument voor de kaderstelling en controle van risicovolle projecten op hoofdlijnen (artikel 7). In de Regeling is tevens vastgelegd dat het college de raad twee keer per jaar bij de bestuursrapportages informeert over voortgang, ontwikkelingen en afwijkingen (artikel 8).

Beoogd effect

Met de voorstellen voor investeringen en bijsturing in het MPR worden stappen gezet in het realiseren van de ambities van de RSU met als doel gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- MPR 2021
- Het bieden van een overgangsregeling bij invoering van betaald parkeren is conform het [Raadsbesluit 25 november 2021 Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren](#)
- Vaststelling [Regeling Risicovolle Projecten](#) op 21 juni 2022, Vaststelling [Stedenbouwkundig Plan Merwede](#) op 7 oktober 2021 en Vaststelling [Bestemmingsplan Merwede](#) op 24 februari 2022

Beslispunten, Argumenten en Kanttekening/Risico's

Beslispunt	
1	De actualisatie van de programmering Investeringsimpuls RSU zoals opgenomen in de bijlage 'Programmering Investeringsimpuls RSU 2022' vast te stellen en op basis van deze bijstelling de begroting te wijzigen.
Argumenten	
1.1	<u>De programmering is volledig geactualiseerd.</u> Per project is op basis van de voortgang, het kasritme en de geprognosticeerde financiële stand einde project geactualiseerd. Hiermee ontstaat een actueel beeld van de programmering.
Beslispunt	
2.	De jaarlijkse bijstelling van het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB) vast te stellen en op basis van deze jaarlijkse bijstelling de begroting vanaf 2022 te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt: <ul style="list-style-type: none">• oplossen van acute knelpunten op lopende projecten en personele organisatie,• actualisatie kasritmes en overige technische wijzigingen zoals de budgettaire neutrale bijsturingen.
Argumenten	

2.1	<u>De acute knelpunten op lopende mobiliteitsprojecten worden hiermee opgelost.</u> Door diverse oorzaken (langere doorlooptijden, scope uitbreidingen of opgetreden risico's) ontstaan budgettaire knelpunten op lopende projecten. Binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid worden knelpunten opgelost voor o.a. de doorfietsroute Utrecht-Amersfoort, Alternatieve route door Rijsweerd (Platolaan), Amsterdamsestraatweg en Europalaan-Noord. Daarnaast lossen we het knelpunt op voor de activiteiten van Anders Reizen (verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement en deelmobiliteit). Hierdoor kunnen we deze werkzaamheden, ondanks teruglopend budget, in 2023 continueren.
2.2	<u>Personele knelpunten worden opgelost</u> In de huidige organisatie balanceren we op de rand van wat we kunnen leveren, zowel kwantitatief als kwalitatief. Dit legt heel veel druk op de bestaande capaciteit. We verstevigen deze fragiele balans zodat we ook in staat zijn om de opgave waar we voor staan uit te kunnen voeren en investeren daarom in aanvullende personele capaciteit. Daarnaast is structurele dekking nodig om de inzet van (strategische) capaciteit vanaf 2023 te continueren. Dekking hiervoor was met de voorjaarsnota 2021 incidenteel geregeld.
2.3	<u>De begroting sluit hierdoor weer aan op de actualisatie van het kasritme van de projecten</u> De uitvoeringsplanning binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid is geactualiseerd. Daardoor zijn de verwachte verrekeningen met de reserve gewijzigd. Deze worden door middel van een begrotingswijziging verwerkt.
Kanttekeningen/Risico's	
2.1	<u>De investeringen in personele capaciteit gaan ten koste van fysieke investeringen en maatregelen.</u> Door inzet van financiële ruimte voor investeringen in personele capaciteit, kunnen we minder investeren in fysieke investeringen en maatregelen. Toch doen we dit omdat we zien dat knelpunten in de personele capaciteit leiden tot vertragingen in de uitvoering omdat het beleid (onderzoeken, strategische keuzes en uitwerkingen daarvan) onvoldoende kan worden opgepakt.
2.2	<u>In het MPB zijn aanvullende wenselijke investeringen en de bijdrage voor de stichtingskosten voor de mobiliteitshub XL geprogrammeerd, waarover u besluit bij de integrale afweging bij de programmabegroting 2023.</u> Tot einde 2023 is een aantal investeringen zeer wenselijk om de voortgang op studies, maatregelen en projecten te continueren. De reden dat wij deze investeringen nu programmeren is omdat ze een uitwerking zijn van reeds vastgesteld beleid en/of, reeds in voorbereiding zijn en/of zicht op dekking noodzakelijk is om verdere afspraken met andere partijen te maken. Het betreft investeringen in verkeersveilige inrichting Herculeslaan, regionale fietsroutes, ontwerpfasen Boorstraat, stimuleren alternatieve fietsroute langs binnenstad en herinrichting Bernsteinkade. De mobiliteitshub XL is een belangrijke randvoorwaardelijke voorziening voor de grote ontwikkelgebieden in Zuidwest Utrecht, maar de bijdrage vanuit het MPB is afhankelijk van de besluitvorming over de andere benodigde investeringsmiddelen. Door de investeringen nu te programmeren houden we hier al rekening mee in het financiële beeld. Bij de integrale afweging bij de programmabegroting zal de definitieve keuze worden gemaakt over de inzet van deze middelen ten behoeve van deze projecten.
Beslispunt	
3	Een bedrag van 0,05 miljoen euro binnen het voorbereidingskrediet voor de Noordelijke Rondweg Utrecht (NRU) te bestemmen voor het onderzoeken van de verbetermaatregelen uit de quick scan (no-regret maatregelen).
Argumenten	

3.1	<u>Vanwege de onzekerheid over de haalbaarheid van het project, wordt zorgvuldig omgegaan met besteding van het voorbereidingskrediet.</u>
	Reguliere uitgaven van de projectkosten (projectteam etc) vinden plaats binnen het beschikbare voorbereidingskrediet. (Grote) uitgaven die afwijken van de bestemming van het voorbereidingskrediet worden voorgelegd aan de Raad; dit geldt voor het nader onderzoeken van de verbetermaatregelen uit de quick scan (no-regret maatregelen). De samenwerkende partijen accepteren de consequentie dat door nu te werken aan deze maatregelen, dit ten koste gaat van het budget bestemd voor een volledige reconstructie van de NRU. Met de voortgangsrapportage (8 april 2022) en raadsbrief (17 februari 2022) bent u geïnformeerd over de stand van zaken over de NRU.
Beslispunt	
4	De voorstellen voor de jaarlijkse bijstelling van de Parkeerexploitatie zoals opgenomen in de actualisatie financieel beeld vast te stellen en de begroting vanaf 2022 daarop te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt: Oplossen van knelpunten van de personele organisatie, Opheffen van 50 betaald parkeerplekken in de binnenstad (A1 gebied).
Argumenten	
4.1	<u>De meerjarenraming van parkeren is hiermee geactualiseerd.</u> De meerjarenraming van parkeren wordt jaarlijks in het MPR geactualiseerd om deze in lijn te brengen met de reële prognose van lasten, baten en onttrekkingen aan de reserve.
4.2	<u>Personele knelpunten worden opgelost</u> Nieuwe en complexe beheer- en ontwikkelvraagstukken nemen bij parkeren toe. Zowel door de uitbreiding van het vastgoed als door de toename van het aantal (ontwikkel)vraagstukken. We investeren daarom in aanvullende personele capaciteit.
4.3	<u>Er wordt een stap gezet in de richting van de autoluwe binnenstad met het opheffen van 50 parkeerplekken.</u> Met de raadsbrief van 16 juni 2020 is de raad geïnformeerd over de stapsgewijze aanpak om te komen tot een autoluwe binnenstad. Jaarlijks, in de momenten van de P&C-cyclus, bekijken wij welke financiële ruimte er binnen de parkeerexploitatie beschikbaar is om parkeerplekken op te heffen. In dit MPR is ruimte gevonden voor het opheffen van 50 plekken (10 in 2022 en nog eens 40 plekken vanaf 2023).
Beslispunt	
5	De wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2022 gemeente Utrecht vast te stellen, waarmee in zone A2 en B1 een tarief voor een 3e en 4e bewonersvergunning wordt vastgesteld, dat gelijk is aan het tarief van een 2e parkeervergunning.
Argumenten	
5.1	<u>Door de tariefstructuur voor opvolgende bewonersvergunningen gelijk te stellen aan de tariefstructuur van de zakelijke parkeervergunningen voeren we consistent beleid</u> Door het tarief van een 3de en 4de bewonersvergunning gelijk te stellen aan het tarief van een 2de bewonersvergunning sluiten we aan bij de tariefstructuur van de zakelijke parkeervergunningen waarbij ook geldt dat het tarief van een 3e, 4e, etc. vergunning gelijk is aan het tarief voor een 2e vergunning.
5.2	<u>De overgang naar betaald parkeren in de buurt verloopt hierdoor soepeler.</u> Door een gelijk tarief voor 2e, 3e en 4e bewonersvergunningen toe te passen wordt de

	overgang naar betaald parkeren voor de huidige bewoners gemakkelijker gemaakt, doordat het huidige autobezit wordt gefaciliteerd en er minder risico is dat bewoners door een hoger tarief voor een 3e of 4e vergunning gaan uitwijken naar gratis plekken in de buurt.
Kanttekeningen/ Risico's	
5.1	<u>De uitgifte van een 3de en 4de parkeervergunning draagt niet bij aan de vermindering van het aantal auto's op straat.</u>
	Een van de doelen van ons parkeerbeleid is om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren. Dit doen we bijvoorbeeld door auto's van straat te halen, waardoor ruimte ontstaat voor andere functies, zoals lopen, fietsen, spelen, groen, en verblijven. Met de uitgifte van 3e en 4e parkeervergunningen faciliteren we het bestaande autobezit en staan er dus meer auto's op straat dan wanneer het reguliere beleid wordt toegepast. Het aantal geregistreerde 3e en 4e auto's is echter relatief laag en de uitgifte is eenmalig en niet overdraagbaar.
Beslispunt	
6	De wijziging van de Parkeerplaatsenverordening 2014 vast te stellen, waarmee de éénmalige overgangsregeling bij invoeren betaald parkeren mogelijk wordt.
Argumenten	
6.1	<u>Voor de uitgifte van de vergunningen onder de eenmalige overgangsregeling bij invoeren betaald parkeren is het wijzigen van de Parkeerplaatsenverordening nodig</u>
	De basis voor uitgifte van parkeervergunningen ligt in de Parkeerplaatsenverordening. Deze moet worden aangepast om de overgangsregeling bij invoering betaald parkeren, zoals opgenomen in de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht, mogelijk te maken.
Beslispunt	
7.	De actualisatie van de grondexploitaties vast te stellen, zowel financieel als wat betreft programma, in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 (MPR) voor de onderdelen a) Binnenstedelijke grondexploitaties, b) Leidsche Rijn en c) Stationsgebied
Argumenten	
7.1	<u>In het kader van de Beleids- en beheersinstrumentarium-cyclus wordt de actualisatie van de grondexploitaties jaarlijks vastgesteld.</u> In het MPR zijn de geactualiseerde grondexploitaties 2022 opgenomen. Deze grondexploitaties zijn geactualiseerd conform de richtlijnen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van juli 2019. De voorziening die is getroffen voor negatieve grondexploitaties is geactualiseerd.
7.2	<u>Het saldo van de binnenstedelijke grondexploitaties is 8,5 miljoen euro positief.</u> Het saldo op netto contante waarde van de binnenstedelijke grondexploitaties is verbeterd van 17,6 miljoen euro negatief (prijspeil 2021) naar 11,2 miljoen euro positief vóór tussentijdse winstnemingen. Dit wordt veroorzaakt door drie zaken: de geopende grondexploitaties, de mutaties binnen de grondexploitaties en het afsluiten van één grondexploitatie. Deze zaken hebben alle drie een positief effect op het saldo. Na de tussentijdse winstneming van 2,7 miljoen euro, voorgeschreven door het BBV, komt het saldo uit op 8,5 miljoen euro positief. De winstnemingen zijn toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Binnen de grondexploitatie Centrum Overvecht is de scope gewijzigd. De herinrichting van het parkeerterrein (de NPD strook) is uit het plangebied gehaald vanwege de geplande woningbouw op deze locatie.

7.3	<p><u>Het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn is verbeterd met 36,3 miljoen euro.</u></p> <p>Het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn is voor winstneming verbeterd van 7,4 miljoen euro positief vorig jaar naar 43,7 miljoen euro positief, een verbetering van 36,3 miljoen euro. Na tussentijdse winstneming, voorgeschreven door het BBV, bedraagt het positieve saldo 19,9 miljoen euro (ncw prijspeil 2022). De tussentijdse genomen winst ad 23,8 miljoen euro is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Hiervan is 15,0 miljoen euro bij de Voorjaarsnota 2021 al bestemd voor het toen voorliggende integrale investeringspakket RSU en wordt 8,8 miljoen euro beklemd binnen de reserve in verband met de risico's verbonden aan de ontwikkelingen in onder andere Papendorp Noord en Groenewoud. Deze risico's zijn mede (maar niet uitsluitend) het gevolg van de afhankelijkheid van deze ontwikkelingen van het realiseren van de Mobiliteitshub XL waarvan de investering en dekking nog onzeker is. Ook andere gebiedsontwikkelingen (Beurskwartier, Merwede) zijn afhankelijk van het realiseren van de Mobiliteitshub XL.</p>
7.4	<p><u>De grondexploitatie Stationsgebied is, in combinatie met de gestelde voorziening, sluitend.</u></p> <p>De actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied heeft geleid tot een positieve bijstelling van het saldo. Dit resulteert in een verlaging van de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied. De vrijval van de voorziening bedraagt 0,54 miljoen euro en is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.</p>
Beslispunt	
8	<p>Het voorbereidingsbudget voor de planvorming en begeleiding Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn met 1,5 miljoen euro op te hogen en deze voorbereidingskosten te verantwoorden als immateriële vaste activa (IVA).</p>
Argumenten	
8.1	<p><u>Het budget is nodig om door te gaan met de voorbereiding van Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn.</u></p> <p>Het voorbereidingsbudget voor de 2e helft 2022 en 2023 is nodig om door te gaan met uitwerking van het Definitief Ontwerp en de voorbereiding van de uitvoering en moet geautoriseerd worden door de Raad. Bij de Voorjaarsnota 2019 en Programmabegroting 2021 is in totaal een budget van 2,0 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de planvorming en begeleiding van Lombokplein, specifiek voor de uitwerking van de omgevingsvisie in een Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp en het opstarten van de volgende planfase. En bij het MPR 2021 is het voorbereidingsbudget opgehoogd met 1,0 miljoen euro voor de uitwerking van het Voorlopig Ontwerp en het bestemmingsplan. Wij verwachten dat de grondexploitatie in 2023 nog niet geopend kan worden. Om in de 2e helft 2022 en 2023 door te kunnen gaan met de uitwerking van het Definitief Ontwerp en de verdere voorbereiding van de uitvoering is budget nodig. In de raming van de investeringsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn is rekening gehouden met de kosten voor de planfase die we in 2022 en 2023 doorlopen.</p> <p>In lijn met de notitie grondbeleid hoofdstuk 5.3.2 en artikel 34 onderdeel b van het BBV verantwoorden wij de voorbereidingskosten financieel technisch als immateriële vaste activa (IVA). Tot het moment dat de grondexploitatie wordt geopend bestemmen wij het budget Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn in de reserve grondexploitaties als achtervang voor de dekking van deze kosten. Na het openen van de grondexploitatie worden de geactiveerde kosten ten laste van de grondexploitatie gebracht en wordt het budget Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn aangewend voor de vorming van een voorziening negatieve grondexploitatie Lombokplein.</p>
Beslispunt	
9	<p>In te stemmen met overschrijding van de 10 jaarstermijn op de grondexploitaties</p>

	Leidsche Rijn en BEFU en vast te stellen dat de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn per medio 2039 eindigt en dat de looptijd van de grondexploitatie BEFU eind 2036 eindigt.
Argumenten	
9.1	<u>In de notitie Grondexploitaties van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar mag bedragen om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken.</u>
	Deze 10 jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden gezien en waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren.
9.2	<u>Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie Leidsche Rijn is nodig vanwege de substantiële omvang en onderlinge samenhang van de opgave en het hanteren van een meerjarig marktconform afzettempo voor het nog te realiseren woningbouwprogramma en programma werkgelegenheid na 1 januari 2032.</u>
	De risico-beperkende maatregelen die de gemeente heeft genomen, hieronder kort opgesomd, zijn gelijk aan het MPR 2020: Na het 10e jaar, nu 1 januari 2032, worden de inkomsten conform de aanbeveling van de commissie BBV niet geïndexeerd; Een aanzienlijk deel van het nog te realiseren kantoorprogramma is financieel op nihil gesteld. Na het 10e jaar is er geen opbrengstwaarde voor het geprogrammeerde kantoorprogramma opgenomen. Het behoedzaam opnemen van het uitgiftetempo bij nog uit te geven woningbouw- en commercieel programma (alleen bedrijventerrein) is een risico-beperkende maatregel welke door de substantiële omvang van de opgave Leidsche Rijn mede maakt dat de 10 jaar wordt overschreden.
9.3	<u>Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie BEFU is nodig om een tijdelijke woonfunctie mogelijk te maken en tevens aanvullende opbrengsten te realiseren.</u>
	Om de risico's van de langere looptijd voor de grondexploitatie te beheersen wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten: De grondexploitatie is, in lijn met de vastgestelde werkwijze, doorgerekend op basis van behoedzame gekozen parameters. Bij het ramen van de opbrengsten van de tijdelijke en definitieve invulling is ten aanzien van de te realiseren volumes behoudend gerekend, wat ruimte biedt voor planoptimalisatie. Buiten de 10 jaarstermijn, nu 1 januari 2032, worden de opbrengsten conform de notitie van de commissie BBV, niet geïndexeerd. Na het tijdelijk gebruik bestaat de mogelijkheid om het plan voor de definitieve invulling te actualiseren en ten behoeve van het financiële resultaat bij te sturen.
Beslispunt	
10	In lijn met de ingediende aanvraag voor de Woningbouwimpuls Overvecht Centrum de volgende budgetten te bestemmen voor de cofinanciering: Het verbeterde resultaat grondexploitatie Centrum Overvecht/NPD strook (3,3 miljoen euro) De reservering voor Betaalbaar Wonen (4,01 miljoen euro).
Argumenten	
10.1	<u>Met deze bijdragen kan de benodigde cofinanciering volledig worden gemaakt.</u>

	Eind 2021 heeft het rijk onze aanvraag voor een rijksbijdrage uit de Woningbouwimpuls voor Overvecht Centrum goedgekeurd. De rijksbijdrage is 12,98 miljoen euro. Andere overheden moeten minimaal hetzelfde bedrag inbrengen als cofinanciering. De provincie Utrecht draagt 2,6 miljoen euro bij. Daarnaast brengen wij 3,07 miljoen euro aan reeds geplande investeringen in het programma Openbare ruimte en groen in als cofinanciering. Dit betreft budgetten voor de vervanging van de verouderde openbare ruimte binnen Overvecht Centrum en voor het versterken van de groenvoorzieningen in Overvecht, zoals het Groene Lint en Vechtzoom. Met het verbeterde resultaat op de grondexploitatie Centrum Overvecht/NPD strook van 3,3 miljoen euro, dat gereserveerd is in de reserve grondexploitaties, en met de bestemde middelen uit Betaalbaar Wonen van 4,01 miljoen euro is de benodigde cofinanciering rond. De cofinanciering is in lijn met de informatie die wij hierover hebben opgenomen in de raadsbrief aanvraag Woningbouwimpuls van 17 september 2021. De bijdrage uit de middelen voor Betaalbaar Wonen beschouwen wij als sluitpost van de benodigde cofinanciering. Deze kan nog variëren afhankelijk van de definitieve bijdragen uit het programma Openbare ruimte en groen.
Beslispunt	
11	Het startdocument van het project Merwede, dat valt onder de Regeling Risicovolle Projecten (RRP) vast te stellen, waarin de door de raad reeds vastgestelde kaders gebundeld en op een meer uniforme wijze zijn weergegeven.
Argumenten	
11.1	<u>Het startdocument draagt ertoe bij de dialoog over sturing, beheersing en bijsturing van deze projecten vorm te geven.</u> Door het vaststellen van het startdocument voor het project Merwede stelt de raad voor dit RRP-project het referentiekader vast voor de voortgangsinformatie. In de voortgangsrapportages worden de stand van zaken en eventuele afwijkingen van de kaders -zoals gebundeld weergegeven in het startdocument- aan de raad voorgelegd.
Beslispunt	
12	Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 vast te stellen.
Argumenten	
12.1	<u>Het Meerjaren Perspectief Ruimte is een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU 2040 en brengt de ruimtelijke opgaven voor de korte én lange termijn (2040) in samenhang in beeld.</u> Om te onderzoeken in hoeverre we op koers liggen ten opzichte van de ambities uit de RSU 2040 en of we conform het uitgangspunt groeien in balans, is dit jaar een eerste stap gemaakt met een doorontwikkeling van het MPR tot een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU waarbij de thematische en gebiedsgerichte opgaven in samenhang worden bekeken. De analyse is bedoeld om bij de integrale afweging, te komen tot inhoudelijke bijsturings- en investeringsvoorstellen.

Financiën

Voor de in het raadsvoorstel opgenomen voorstellen is dekking beschikbaar binnen het MPR. Zie nadere toelichting in hoofdstuk 5 van het MPR 2022

Vervolg

Voorstellen autoparkeren

Nadat de raad de wijzigingsbesluiten heeft vastgesteld worden deze gepubliceerd. De nieuwe tarieven worden met ingang van 1 juli 2022 in rekening gebracht.

Participatie

Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie

Voorstellen autoparkeren

Nadat de raad de wijzigingsbesluiten heeft vastgesteld worden de tarieven gepubliceerd op de website van de gemeente. We informeren bewoners bij de start van de Aanpak betaald parkeren over de mogelijkheden die we bieden binnen de overgangsregeling en de vergunningtarieven die hierbij horen.

Niet-Referendabel

Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming:

- Meerjaren Perspectief Ruimte 2022
- GEHEIM Programmering Investeringsimpuls RSU 2022
- GEHEIM Financieel overzicht meerjarenprogramma bereikbaarheid
- GEHEIM Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht
- Wijzigingsbesluit Parkeerbelastingen
- Wijzigingsbesluit Parkeerplaatsenverordening 2014
- Merwede fase 1, startdocument Regeling Risicovolle Projecten

Bijlagen informatief

- Aanbiedingsbrief Meerjarenperspectief Ruimte 2022
- Voortgang woningbouwprojecten 250+
- MGP Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2022-2026
- GEHEIM Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (o.a. opbrengsten conversieregeling 2017)
- Wijzigingsbesluit Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen
- Toelichting op wijziging parkeerbelastingverordening en parkeerplaatsenverordening
- Toelichting effect nota WAAVA op MPB

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	I. Willems	Datum	12 mei 2022
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	9919773/RB
E-mail	i.willems@utrecht.nl	Onderwerp	Toelichting Meerjarenperspectief Ruimte 2022
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Ruimtelijke ontwikkeling

Geachte leden van de raad,

In deze brief lichten we het Meerjarenperspectief Ruimte 2022 (MPR) aan u toe en geven we aan welke moties en toezeggingen we hebben verwerkt. Daarnaast schetsen we de context van de meelopende voorstellen op gebied van autoparkeren en Merwede fase 1, startdocument Regeling Risicovolle Projecten die in het raadsvoorstel MPR2022 zijn opgenomen.

1. Meerjarenperspectief Ruimte 2022

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 is de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling en hoe we om willen gaan met de groei van de stad voor de komende twee decennia vastgelegd. Het uitgangspunt in de RSU is dat Utrecht wil groeien in balans en dat is verbeeld en verwoord in de Utrechtse barcode: alle functies die een stad nodig heeft (woningen, werkgelegenheid, maatschappelijke voorzieningen, groen, mobiliteit, energie) groeien mee met het aantal inwoners.

De RSU geeft koers aan ons eigen handelen. Hoe we dat doen geven we weer in het MPR. Om te onderzoeken of we met deze programmering ook op koers liggen van de ambities RSU en of we conform het uitgangspunt groeien in balans, is dit jaar een eerste stap gemaakt met een doorontwikkeling van het MPR tot een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU. In het MPR schetsen we de opgave tot aan 2040 voor de verschillende thematische en gebiedsgerichte opgaven, gerelateerd aan de huidige stand van zaken op basis van bestaande monitoringsbronnen (zoals de Utrecht Monitor). Ten opzichte van vorig jaar hebben we de thematische opgave Maatschappelijke voorzieningen toegevoegd.

Binnen de thematische en gebiedsgerichte opgaven geven we aan waar we op dit moment aan werken en wat we op korte, middellange en langere termijn nog verwachten te realiseren. Op basis van deze informatie kunnen we een duiding geven in hoeverre we op koers liggen en waar eventuele bijstellingen en investeringen noodzakelijk zijn.

Deze analyse is bedoeld om vervolgens, bij de integrale afweging, te komen tot inhoudelijke bijsturings- en investeringsvoorstellen. Waar in andere jaren het MPR gelijktijdig met de integrale afweging bij VJN ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad, wordt dit jaar als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen, een ander proces doorlopen. Het MPR loopt nog steeds gelijktijdig mee met de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2022 en de 1ste Bestuursrapportage door de raad, maar hierin zijn alleen onderwerpen opgenomen waarover besluitvorming niet kan wachten tot de

behandeling van de Programmabegroting 2023 in het najaar. Het betreft besluitvorming voor lopende projecten, waar afspraken over zijn gemaakt met derden, het oplossen van acute knelpunten, of waarbij het gaat om een technische financiële actualisatie. Ten aanzien van de financiële actualisatie van de grondexploitatie, investeringsimpuls RSU en de investeringen van bereikbaarheid geldt dat het bijstellen van de financiële planning in de jaarschijf 2022 meerjarig doorwerkt in de volgende jaarschijven. Hiermee kan de begrotingswijziging ook voor deze jaarschijven worden doorgevoerd. Als bijlage bij het MPR is het Meerjaren Groenprogramma (MGP) – Ruimte voor Groen 2022-2026, ter informatie bijgevoegd. Dit geeft inzicht in het jaarlijks investerings- en uitvoeringsprogramma van de gemeente.

2. Toezeggingen en moties

Tijdens de behandeling van het [raadsvoorstel Mobiliteitsplan 2040](#) d.d. 15 juli 2021 hebben we toegezegd bij het MPR een Agenda Mobiliteitsplan (21/T323) aan te bieden. Daarnaast is tijdens deze de motie 'Rol van de overheid bij deelmobiliteit' (21/T241) overgenomen waarbij gevraagd is om een plan van aanpak voor de plek van deelmobiliteit in de stad. In de [raadsbrief Anders Reizen van 8 december 2021](#) hebben we aangegeven dat deze als bijlage van de Agenda Mobiliteitsplan 2040 aangeboden zou worden. Omdat we meer tijd nodig hebben voor de agenda mobiliteitsplan zijn deze stukken niet als bijlage bij het MPR toegevoegd. We verwachten ruim voor de zomer de Agenda Mobiliteitsplan en het plan van aanpak deelmobiliteit aan u aan te bieden, zodat beide stukken beschikbaar zijn voor de behandeling van het MPR in de commissie.

In, of als bijlage bij, het MPR zijn de volgende toezeggingen en moties verwerkt:

Maliebaan / Snellenlaan (22/T20)

Bij de raadsbehandeling van het IPVE/FO Herinrichting Maliebaan van 3 maart 2022 hebben wij toegezegd een eerste schetsontwerp te maken voor de Snellenlaan en bij de MPR in kaart te brengen wat de kosten zouden zijn van de nadere uitwerking en de daadwerkelijke uitvoering. Een eerste, grove verkenning van dit vraagstuk laat het volgende zien. Een goede aansluiting van de Maliebaan (na de herinrichting zoals in het FO geschetst) op de Snellenlaan zal ongeveer tussen de 1 en 2 miljoen euro gaan kosten. Dat betreft dan het plangebied waar op dit moment een rotonde ligt. De Snellenlaan zelf, ten noorden van de rotonde tot aan de Biltstraat, is recent heringericht. Deze raming betreft planvoorbereiding en uitvoering. Deze aanvullende investering is niet verwerkt in dit MPR.

Een duidelijke bebording en bewijzing van de fietsroutes door de binnenstad (M22/104)

Bij de raadbehandeling van het permanent regime voor het voetgangersgebied in de binnenstad op 10 maart 2022 is de motie 'Een duidelijke bebording en bewijzing van de fietsroutes door de binnenstad' (M104) aangenomen. Voor de uitvoering van deze motie zijn in het MPB middelen geprogrammeerd voor het stimuleren van alternatieve fietsroutes langs de binnenstad, waaronder de Herenroute, route om de zuid en route om de Noord. Onderdeel hiervan is ook een betere bewegwijzering en toegankelijkheid van deze alternatieve fietsroutes. Door de investeringen nu te programmeren houden we hier al rekening mee in het financiële beeld. Bij de integrale afweging bij de programmabegroting zal de definitieve keuze worden gemaakt over de inzet van deze middelen ten behoeve van deze projecten.

Voorzieningen realiseren wij tegelijkertijd. Niet wachten tot wijk af is (M21/255).

Bij de raadbehandeling van de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 op 15 juli 2021 is de motie 'Voorzieningen realiseren wij tegelijkertijd. Niet wachten tot wijk af is' (M21/255) aangenomen. Dit jaar is een eerste stap gemaakt met een doorontwikkeling van het MPR tot een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU. Ten opzichte van vorig jaar hebben we nu ook de thematische opgave Maatschappelijke voorzieningen toegevoegd. Binnen de thematische en gebiedsgerichte opgaven geven we aan waar we op dit moment aan werken en wat we op korte, middellange en langere termijn nog verwachten te realiseren. Op basis van deze informatie kunnen we een duiding geven in hoeverre we op koers liggen in relatie tot het groeien in balans en waar eventuele bijsturingen en investeringen noodzakelijk zijn.

Springweggarage gaat weg, straks substantieel meer sociale huur en middencategorie (toezegging o.b.v. M21/136)

Op 17 juni 2021 heeft de raad een besluit over de toekomst van parkeergarage Springweg genomen. De garage zal in 2028 worden gesloopt. Bij de raadsbehandeling van het raadsvoorstel Toekomst parkeergarage Springweg op 17 juni 2021 is de motie 'Springweggarage gaat weg, straks substantieel meer sociale huur en middencategorie' (M21/136) overgenomen en ingetrokken. Voor de herinrichting van het gebied heeft de gemeente een Visie opgesteld. De opdracht uit de motie is hierin verwerkt. De Visie Strosteeg en de bijbehorende reactienota Visie Strosteeg zijn op 21 december 2021 door het college vastgesteld en voorgelegd aan de raad voor finale besluitvorming. De programmatische uitwerking in de vorm van een Stedenbouwkundig Programma van Eisen gaat spelen op het moment dat de sloop van de garage nadert. Particuliere initiatiefnemer Ered BV heeft een plan voor de ontwikkeling van 38 woningen op de locatie Strosteeg 18-36, direct ten zuiden van de garage. Voor het bouwplan is een Uitwerkingsplan opgesteld dat van 18 maart 2022 tot 28 april 2022 ter inzage ligt voor zienswijzen. Het Uitwerkingsplan zal door het college worden vastgesteld nadat de raad de Visie en bijbehorende reactienota heeft behandeld en vastgesteld. Over de voortgang van de planvorming informeren wij u onder andere via de website (www.ruimtelijkeprojectenutrecht.nl) die jaarlijks bij het MPR wordt geactualiseerd.

Een steuntje in de rug voor onzelfstandige studentenhuisvesting (M21/197)

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021 op 8 juli 2021 is de motie 'Een steuntje in de rug voor onzelfstandige studentenhuisvesting' (M21/197) overgenomen. Zoals in voorliggend MPR 2022 is aangegeven (hoofdstuk reserve investeringsimpuls RSU) kunnen de middelen voor betaalbaar wonen ook worden ingezet voor het realiseren van extra onzelfstandige studenteneenheden. Op dit moment zijn er nog geen concrete voorstellen opgenomen in de bijlage betaalbaar wonen bij het MPR 2022. Daar waar mogelijkheden zich in de toekomst voor doen voor het realiseren van extra onzelfstandige studenteneenheden worden deze toegevoegd aan het overzicht met voorstellen. De daadwerkelijk te leveren bijdrages worden bij de besluitvorming over de financiële kaders van de projecten aan de raad voorgelegd.

Winstnemning grondexploitatie LR (M20/198)

Bij de behandeling van het Meerjaren Perspectief Ruimte 2020 op 16 juli 2020 is de motie 'Winstnemning grondexploitatie LR' (M20/198) overgenomen. Het onderzoek van de accountant naar de grondexploitatie Leidsche Rijn is uitgevoerd en de resultaten zijn gepresenteerd in de Commissie Control en Advies.

Toekomstige grondtransacties (M22/10)

In het raadsdebat op 3 februari 2022 over het Rachmaninoffplantsoen is de motie 'Toekomstige grondtransacties' (M22/10) overgenomen. Het college handelt bij toekomstige grondtransacties in lijn met deze motie door a) terughoudend om te gaan met de verkoop van grond, b) bij verkoop van grond (anders dan voor woningbouwdoeleinden) een bepaling in de verkoopovereenkomst op te nemen die ziet op het betalen van economische meerwaarde bij wijziging van de privaatrechtelijke bestemming en c) bij grote verkooptransacties van grond de gemeenteraad vooraf te informeren over verkoop, bestemming en doeleinde.

Toezegging 21T282

Bij de behandeling van het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021 in de Commissie Stad& Ruimte heeft Wethouder Diepeveen toegezegd ten aanzien van de reserveringen 'anticiperende grondverwerving' en 'investeringsruimte pre-grondexploitaties' binnen de reserve grondexploitaties een verantwoording over de besteding hiervan bij het volgende MPR aan de raad te verschaffen. Met voorliggend MPR 2022 (en toekomstige versies) voldoen we aan deze toezegging door in de paragraaf reserve grondexploitaties de posten toe te lichten inclusief (eventuele) besteding van de middelen.

Nadere duiding woningbouwcijfers: Woningbouw duidelijke cijfers (M19/331) en toezeggingen 21T472 en 21T334

In het verleden is een motie overgenomen en zijn toezeggingen gedaan omtrent het bieden van meer inzicht in de woningbouwcijfers. Zo is bij de behandeling van de Programmabegroting 2020 op 11

november 2019 de motie Woningbouw duidelijke cijfers (M19/331) overgenomen. Aanvullend zijn door Wethouder Verschuure toezeggingen gedaan om bij MPR en Peilstok te rapporteren over de omvang en wijzigingen in de harde plancapaciteit en om in de bijlage bij het MPR over de voortgang van de woningbouw 250+ projecten het initieel geplande moment start bouw (vanaf 2020) op te nemen.

In het MPR en de Peilstok rapporteren wij halfjaarlijks over de plancapaciteit conform de verschillende gehanteerde definities van de gemeente en ABF in opdracht van het ministerie van BZK. In de bijlage voortgang met woningbouwprojecten 250+ is vanaf 2020 het initiële jaar start bouw en oplevering opgenomen en wordt ieder half jaar inzicht gegeven in afwijkingen en de oorzaken.

3. Voorstellen op gebied van autoparkeren in raadsvoorstel MPR2022

In het raadsvoorstel loopt een aantal beslispunten op het gebied van autoparkeren mee. Het betreft de wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2022 én de wijziging van de Parkeerplaatsenverordening 2014. Dit vloeit voort uit het in november 2021 vastgestelde parkeerbeleid en wordt in deze stukken goed geborgd. In de bijlage treft u een toelichting op deze wijzigingsverordeningen.

Wijzigen Parkeerbelastingverordening en Parkeerplaatsenverordening

Met het raadsvoorstel stellen wij u voor om:

- Het tarief voor een 3de en 4de parkeervergunning onder de overgangsregeling voor bewoners in zone A2 en B1 in de Parkeerbelastingverordening op te nemen, dat gelijk is aan het tarief van een 2de parkeervergunning voor bewoners.
- De Parkeerplaatsenverordening 2014 te wijzigen, waarmee het uitvoeren van de overgangsregeling, zoals opgenomen in de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht, mogelijk wordt.

Dit voorstel gaat mee met de besluitvorming van het MPR, in plaats van aan het eind van het jaar bij de reguliere vaststelling van de parkeertarieven. Dit is noodzakelijk om bij de start van projecten in september 2022, voor het invoeren van betaald parkeren, duidelijkheid te geven over de overgangsregeling en het tarief voor een derde en vierde vergunning voor bewoners.

Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen

Met de vaststelling van de Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren op 25 november 2021 is het mogelijk om in het kader van een overgangsregeling aan bewoners en bedrijven bij invoering betaald parkeren éénmalig extra parkeervergunningen uit te geven. Om dit uit te kunnen voeren is het nodig de oude werkwijze bij invoeren van betaald parkeren, zoals opgenomen in de Nadere regel, aan te passen (collegebevoegdheid). In de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen zijn de voorwaarden vastgelegd voor de uitgifte van parkeervergunningen en abonnementen in gemeentelijke parkeergarages.

We hebben de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen vastgesteld onder voorbehoud van akkoord van de raad met de wijzigingen Parkeerbelastingverordening en Parkeerplaatsenverordening. De wijziging in de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen is als bijlage ter informatie toegevoegd.

Het uitgangspunt in de Parkeervisie en Aanpak betaald parkeren is het bestaande autobezit van bewoners faciliteren als er voldoende ruimte is op straat. Dit betekent dat we, als de ruimte er is, extra parkeervergunningen kunnen uitgeven. Omdat bewoners en bedrijven te maken krijgen met een nieuwe situatie en nieuwe regels, respecteren we het bestaande autobezit en zorgen we voor een zachtere landing bij de introductie van betaald parkeren. Nadat betaald parkeren is ingevoerd gelden de reguliere regels voor uitgifte van parkeervergunningen. Bewoners en bedrijven die een extra auto willen aanschaffen en bewoners en bedrijven die in betaald parkeren gebied komen wonen of zich vestigen, kunnen dan rekening mee houden met de regels zoals ze zijn.

We passen de overgangsregeling toe wanneer er op basis van cijfers (autobezit en parkeercapaciteit) voldoende ruimte is om flexibeler om te gaan met de uitgifte van parkeervergunningen. Het totaal

Datum 12 mei 2022
Ons kenmerk 9919773/RB

aantal uit te geven parkeervergunningen (vergunningenquotum) is gebaseerd op de situatie in het hele gebied. Voor bewoners die vóór de ingangsdatum van betaald parkeren en binnen de vooraf gestelde termijn een aanvraag voor een parkeervergunning indienen geldt dat alle bewoners samen op één adres maximaal vier parkeervergunningen aan kunnen vragen.

4. Voorstel Merwede fase 1 Startdocument Regeling Risicovolle Projecten in raadsvoorstel MPR 2022

In het raadsvoorstel is ook de vaststelling van het Merwede fase 1, Startdocument Regeling Risicovolle Projecten opgenomen. De Regeling Risicovolle Projecten (RRP) werkt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad uit ten aanzien van risicovolle projecten. Merwede is één van de aangewezen projecten. Met het startdocument RRP stelt de raad niet de kaders zelf vast, maar de bundeling van reeds vastgestelde kaders voor betreffend project.

Op 7 oktober 2021 heeft de raad het Stedenbouwkundig Plan Merwede en daarbij ook het financieel kader vastgesteld. De planologisch juridische vertaling daarvan in het bestemmingsplan Merwede is door de raad vastgesteld op 24 februari 2022. Nu deze projectbesluiten genomen zijn, kan het startdocument RRP Merwede aangeboden worden voor vaststelling.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

MPR 2022

Meerjaren Perspectief Ruimte

Mei 2022
Kenmerk: 9919773

Colofon

In opdracht van

Ontwikkelorganisatie Ruimte

Internet

<https://www.ruimtelijkeprojectenutrecht.nl/>

Fotografie

Merijn van der Vliet

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Koers houden in ruimtelijke ontwikkeling	8
3	De ruimtelijke opgaven	12
3.1	Wonen	12
3.2	Werken	21
3.3	Duurzame mobiliteit	26
3.4	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen	30
3.5	Energie	33
3.6	Maatschappelijke voorzieningen	36
4	Gezonde gebiedsontwikkeling	39
4.1	Centrum (Stationsgebied/ Binnenstad)	39
4.2	Zuidwest (inclusief Merwedekanaalzone)	43
4.3	Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern inclusief Rijnenburg	47
4.4	Utrecht Science Park (USP) en Rijsweerd	51
4.5	Noordoost, Oost en Zuid	54
4.6	West en Noordwest	58
4.7	Overvecht	61
5	Actualisatie financieel beeld: investeringsimpuls RSU, meerjarenprogramma bereikbaarheid, grondexploitaties en Merwedekanaalzone	64
5.1	Actualisatie financiën investeringsimpuls RSU	64
5.1.1	Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU (exclusief middelen betaalbaar wonen)	64
5.1.2	Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU, onderdeel middelen betaalbaar wonen	65
5.1.3	Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties	66
5.2	Actualisatie meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB)	67
5.2.1	Budget beschikbaar voor herprogrammering	68
5.2.2	Inpassing van knelpunten en wensen en overige actualisatie	71
5.2.3	Financieel beeld programma bereikbaarheid t/m 2041	78
5.3	Actualisatie Parkeerexploitatie	80
5.4	Financieel beeld gebiedsopgaven	85
5.4.1	Parameters en uitgangspunten bij de actualisatie van grondexploitatieprojecten	85
5.4.2	Financieel beeld grondexploitatieprojecten	87
5.4.3	Financieel beeld grondexploitatie Leidsche Rijn	93
5.4.4	Financieel beeld grondexploitatie Stationsgebied	95
5.4.5	Financieel beeld Merwedekanaalzone	96
5.4.6	Reserve grondexploitaties	100

1 Inleiding

Utrecht heeft haar koers t/m 2040 vastgelegd in de [Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040](#) (RSU). Hierin staat gezond stedelijke leven voor iedereen centraal. Het realiseren van de gestelde ambities zijn alleen mogelijk door samenhang aan te brengen tussen gebiedsontwikkeling, groen, maatschappelijke voorzieningen en mobiliteit en de investeringen die we hierin doen. De onderlinge verbondenheid van de opgaven vraagt om het tijdig en in samenhang programmeren van de beschikbare middelen. In de RSU is opgenomen dat de totale investeringsopgave tot 2040 circa 7,1 miljard euro bedraagt en dat dit vraagt om het mobiliseren van alle mogelijke investeringsmiddelen.

Wat we doen in de stad is niet alleen in lijn met wat we doen in de regio, maar ook met nationale ontwikkelingen. Samen met Rijk en regio hebben we daarom het ontwikkelperspectief 'Utrecht nabij' opgesteld. Dit perspectief is gericht op de lange termijn (globaal 2030-2040). Het perspectief op hoofdlijnen wordt nu verder verdiept in een aantal gebiedsstudies en een thematische verdieping, specifiek op mobiliteit.

Integraal programmeren en het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR)

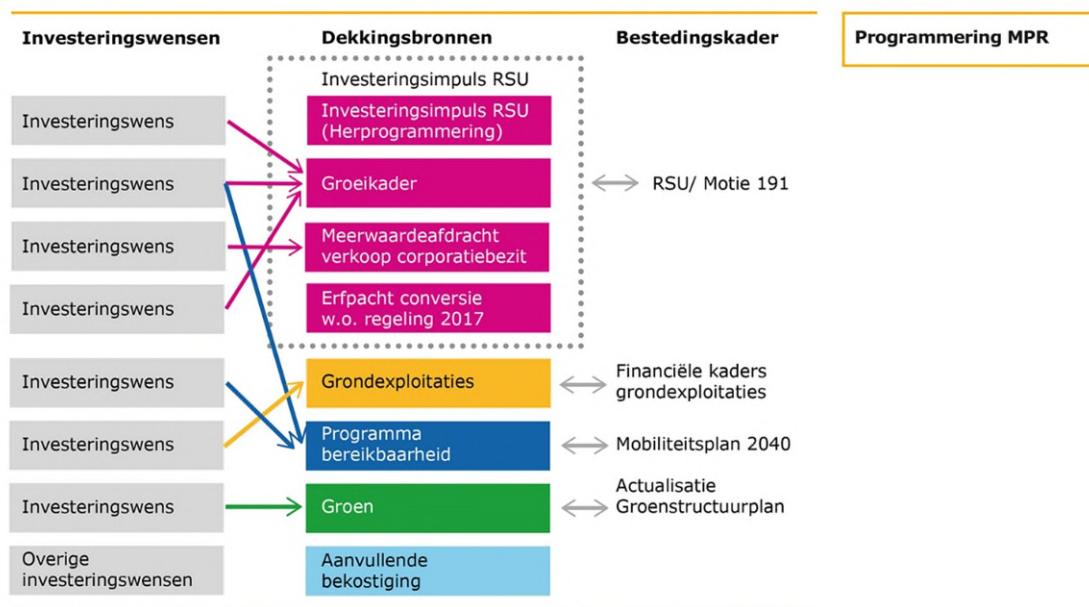
De RSU geeft koers aan ons eigen handelen. Hoe we dat doen geven we weer in het MPR. Om te onderzoeken of we met deze programmering ook op koers liggen ten opzichte van de ambities RSU en of we conform het uitgangspunt groeien in balans, is dit jaar een eerste stap gemaakt met een doorontwikkeling van het MPR tot een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU. Allereerst

hebben we ten opzichte van vorig jaar de thematische opgave Maatschappelijke voorzieningen toegevoegd. Daarnaast hebben we voor de verschillende thematische en gebiedsgerichte opgaven de volgende opbouw gehanteerd:

1. Een beschrijving van de opgave tot aan 2040, gebruikmakend van bestaande monitoringsbronnen zoals de Utrecht Monitor.
2. Een blik op de harde en zachte plancapaciteit, waarmee we laten zien wat we op korte, middellange en langere termijn verwachten te realiseren.
3. Een analyse of we met deze plannen op koers liggen voor de opgave uit de RSU 2040 en waar de focus op zou moeten liggen in de komende periode.

Deze analyse is bedoeld om vervolgens, bij de integrale afweging, te komen tot inhoudelijke bijsturingen en investeringsvoorstellen. Waar in andere jaren het MPR gelijktijdig met de integrale afweging bij VJN ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad, wordt dit jaar als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen, een ander proces doorlopen. Het MPR loopt nog steeds gelijktijdig mee met de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2022 en de 1ste Bestuursrapportage door de raad, maar hierin zijn alleen onderwerpen opgenomen waarover besluitvorming niet kan wachten tot de behandeling van de Programmabegroting 2023 in het najaar. Het betreft besluitvorming t.a.v. lopende projecten, waarover afspraken zijn gemaakt met derden, het oplossen van acute knelpunten of waarbij het gaat om een technische financiële actualisatie. Ten aanzien van de financiële actualisatie van de grondexploitaties, investeringsimpuls RSU en de investeringen van bereikbaarheid geldt dat het bijstellen van de financiële planning in de jaarschijf 2022 meerjarig doorwerkt in de volgende jaarschijven. Hiermee kan de begrotingswijziging ook voor deze jaarschijven worden doorgevoerd.

Het MPR is een sturingsinstrument voor de Raad; keuzes voor investeringen en bijsturing worden (normaliter) in het MPR en Voorjaarsnota (investeringsagenda groei) voorgelegd aan de Raad. Voor de benodigde dekking kijken we naar de beschikbare financiële ruimte binnen de afzonderlijke bestaande dekkingsbronnen, zoals in onderstaand figuur is weergegeven.

Het MPR bevat de (her)programmering van de beschikbare middelen binnen de dekkingsbronnen Investeringsimpuls RSU, de grondexploitaties, erfpacht, Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB), de parkeerexploitatie en geeft richting aan de middelen van groen (MGP). Het Meerjaren Groenprogramma - Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2022-2026, als bijlage bij het MPR, geeft inzicht in het jaarlijks

investerings-en uitvoeringsprogramma van de gemeente om de stad te vergroenen en toekomstbestendig te maken.

Doorontwikkeling MPR: uitwerking barcode-systematiek en integrale stedelijke programmering

In de komende jaren zullen we volgende stappen zetten in de doorontwikkeling van het MPR als analyse-instrument of we op koers liggen ten opzichte van de RSU 2040. Met de operationalisering van de [strategie voor groen](#), de doorontwikkeling van de agenda mobiliteitsplan, de [Energievisie](#) en het scherper in kwantitatief in beeld brengen van de maatschappelijke voorzieningen zijn er voldoende handvatten om hier in het volgende MPR nieuwe stappen in te zetten. We zien dat met name de zachte plannen voor de langere termijn moeten duidelijker worden om goed te kunnen wegen of we de RSU-ambities zullen realiseren. Overigens is daarbij wel van belang dat de kwantificering van de ambities in de RSU bedoeld zijn om voldoende tegemoet te kunnen komen aan de groei van de stad. De aantallen zijn geen doel op zich, maar geven aan wat nodig is om de verwachte groei tot 2040 te accommoderen.

Gebalanceerde groei van de stad met samenhang tussen de verschillende opgaven vraagt om verdere uitwerking van de barcode-systematiek. Daarmee zijn we beter in staat om ambities in lijn te brengen met de reële groei van de stad en om eventuele scheefgroei van functies vast te stellen (in welke delen van de stad zien we een surplus of een tekort ontstaan op barcode-onderdelen en wat zijn slimme oplossingen voor een stad in balans). Ook willen we kunnen duiden welk effect een grote ontwikkeling in het algemeen (zoals minder groei of vooral groei in één deel van de stad) heeft op overige delen van de stad.

Om te voorkomen dat de discussie over transformatie van de stad zich te veel op hoeveelheden toespitst, wordt gewerkt aan een 'intelligente barcode', waarin naast de kwantiteit (m²) ook multifunctioneel ruimtegebruik (MXI) en kwaliteit (Q) gezamenlijk worden afgewogen tot een goede invulling van de barcode.

We willen komend jaar scherper in beeld brengen wat op basis van een intelligente barcode de kwantitatieve en kwalitatieve opgaven voor de verschillende deelgebieden in de stad zijn. Daarover gaan we vervolgens ook met de Raad in gesprek. Om dit te kunnen doen, starten we met onderzoek. Voor het zomerreces van 2022 zullen wij de raad informeren over een plan van aanpak voor deze uitwerking van de barcode. Daarin zullen wij ook ingaan op hoe we de raad hierbij betrekken; we verwachten nu in de tweede helft van dit jaar het gesprek met de Raad hierover op te kunnen starten. Op basis van een duidelijkere opgave, kan ook de rapportage of we stadsbreed en op gebiedsniveau op koers liggen in het MPR 2023 verder worden aangescherpt. Overigens verwachten we dat de verdieping op gebiedsniveau ook nog in 2023 verdere uitwerking behoeft.

De programmering van ruimtelijke investeringen in het MPR willen we ook beter laten aansluiten op het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP). Met de jaarlijkse actualisatie van het MJIP krijgen we steeds meer inzicht in het groot onderhoud en de vervangingen voor de volgende vijf jaar. Dit inzicht willen we benutten om meteen zo veel mogelijk andere opgaven mee te nemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vergroening van straten, onder andere uit oogpunt van klimaatadaptatie, inpassing van energie-infrastructuur, meer ruimte voor fiets en voetganger en herinrichting voor verbeterde verkeersveiligheid. "Werk met werk maken" noemen we dat. Op dit moment zijn budgetten structureel onvoldoende om integrale herinrichting (met aandacht voor groen en klimaat) in combinatie met vervanging riolering te realiseren. Als onderdeel van de doorontwikkeling van het MJIP en het MPR gaan we gezamenlijk onderzoeken wat er nodig om te komen tot een integrale stedelijke programmering.

Tegelijk met doorontwikkeling van het MPR werken we ook aan doorontwikkeling van de RSU-investeringsstrategie tot 2040. Daarmee willen we meer inzicht bieden in de eenmalige en structurele kosten van RSU-ambities, de spreiding daarvan in de tijd, en de mogelijkheden om de ambities te realiseren met inzet van gemeentelijke dekkingsbronnen en bijdragen van andere overheden. Daarbij is onder meer aandacht nodig voor de doorwerking van recente prijsstijgingen, de ontwikkeling en inzet van het groeikader (een onmisbare bouwsteen in de investeringsimpuls RSU) en de financiële inpassing van investeringen in de begroting (wel of niet vooraf sparen?).

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk gaan we in op de inhoudelijke stand van zaken en concluderen we, op basis van de daaropvolgende hoofdstukken, in hoeverre we op koers liggen richting 2040. In hoofdstuk 3 beschrijven we de Utrechtse opgave aan de hand van de thema's; [wonen](#), [werken](#), [duurzame mobiliteit](#), [gezond leefklimaat met ruimte voor groen](#), [energie](#) en [maatschappelijke voorzieningen](#). Hoofdstuk 4 beschrijft [per gebied de specifieke opgaven](#), gerelateerd aan deze thema's. In hoofdstuk 5 beschrijven we [de financiën Investeringsimpuls RSU](#), de financiële actualisaties [meerjarenprogramma](#) [bereikbaarheid](#), de [parkeerexploitatie](#), de [grondexploitaties](#) en het [financiële beeld Merwedekanaalzone](#).

Foto: Parkzone Johan Wagenaarkade

2 Koers houden in ruimtelijke ontwikkeling

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 is de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling en hoe we om willen gaan met de groei van de stad voor de komende twee decennia vastgelegd. Het uitgangspunt in de RSU is dat Utrecht wil groeien in balans en dat is verbeeld en verwoord in de Utrechtse barcode: alle functies die een stad nodig heeft (woningen, werkgelegenheid, maatschappelijke voorzieningen, groen, mobiliteit, energie) moeten meegroeien met het aantal inwoners. Deze randvoorwaarden dragen bij aan en bepalen de kwaliteit en leefbaarheid van de stad. Het tempo van de groei is afhankelijk van de mate waarin we aan deze randvoorwaarden kunnen voldoen. De ruimtevraag vanuit de verschillende opgaven is enorm en de ambities knellen wanneer de ruimte monofunctioneel wordt gebruikt. Door functies met elkaar te combineren, passen we de barcode op intelligente wijze toe en winnen op die manier ruimte.

Extra inspanningen nodig

De RSU 2040 is recent vastgesteld en kijkt bijna 20 jaar vooruit; logischerwijs zien we bij deze eerste analyse – een jaar na vaststelling van de RSU – dat we de randvoorwaarden voor groeien in balans nog beter op orde moeten krijgen. Als we de analyse van de verschillende opgaven die in de hoofdstukken hierna uitgewerkt worden ‘bij elkaar optellen’ en afzetten tegen de gestelde doelen in de RSU, dan groeien we op basis van de huidige programmering nog niet in balans. We hebben voldoende (harde en zachte) plannen voor de beoogde toevoeging van 60.000 woningen tot 2040, maar er zijn zorgen over realisatie en financiële haalbaarheid ervan. Dat geldt ook voor het realiseren van werkgelegenheid en maatschappelijke voorzieningen. Deze barcode onderdelen vragen nog forse extra investeringen in mobiliteitsingrepen om het mogelijk te maken, waar we op dit moment nog niet de middelen voor hebben en ook afhankelijk zijn van Rijk en Provincie. Daarnaast zien we dat inflatie uitzonderlijk hoog is en meer specifiek de bouwkosten sterk stijgen. Ook is het op dit moment nog moeilijk te voorspellen wat de huidige internationale maatschappelijke onrust voor effecten zal hebben, bijvoorbeeld bij het vertrouwen van kopers en beleggers. Deze externe factoren, maken samen met een stapeling van ambities de daadwerkelijke realisatie van de plannen complex.

Als we de huidige programmering van alle opgaven vergelijken met de ambities uit de RSU, dan zien we dat extra inspanningen nodig zijn om groen, werklocaties, maatschappelijke voorzieningen en energievoorzieningen voldoende te laten meegroeien. Naast aanvullende programmering van plannen, vraagt dit aanvullende investeringen en financiële middelen. Al deze randvoorwaarden moeten zich kwantitatief of kwalitatief in voldoende mate ontwikkelen om als stad op een gezonde manier verder te kunnen groeien (groeien in balans).

Daarbij is het nodig om onderscheid te maken tussen de korte termijn (tot en met 2025) waarbij we concretere doelen kunnen stellen en de programmering al duidelijker is en de lange termijn (tot 2040) die meer gericht is op ambities en bestaat uit zachte plannen waar ook de bijsturingmogelijkheden groter zijn.

In onderstaande paragraaf gaan we eerst wat dieper in op de afzonderlijke barcode onderdelen en schetsen we vervolgens een handelingsperspectief voor groeien in balans.

Inhoudelijke stand van zaken op weg naar 2040

De druk op de woningmarkt is in Utrecht zeer groot, betaalbare huisvesting is een van de grotere (ook landelijke) problemen. We zien dat de huidige plancapaciteit voor de lange termijn grotendeels aansluit bij de lange termijn ambities uit de RSU; zowel in omvang als in mate van menging in de wijken. Het is nodig om de huidige aandacht te continueren waarbij we proberen om de plancapaciteit dusdanig bij te sturen dat zowel in het sociale als het middensegment de streefpercentages gehaald worden. Voor de

korte termijn zien we echter zulke urgente problemen (o.a. met extra vluchtelingen) dat we aanvullend versneld tijdelijke woningen toevoegen.

Voor zowel de korte als de langere termijn geldt dat de problemen op de woningmarkt nadrukkelijk meer vragen dan alleen het uitbreiden van de plancapaciteit en het sturen op aantallen; daarbij gaat het bijvoorbeeld om mobiliteitsinvesteringen om de plannen daadwerkelijk te kunnen realiseren, maar ook om de inzet van andere instrumenten (met name op nationaal niveau) gericht op betaalbaarheid en doorstroming om op die manier de woningvoorraad beter te laten aansluiten bij de doelgroepen met de grootste behoefte.

Op het gebied van mobiliteit wordt hard gewerkt aan de uitvoering van het Mobiliteitsplan. Om de ambities van de RSU, maar ook de doelen op korte termijn te realiseren zullen extra middelen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld voor de fiets: zowel voor de schaa sprong om extra fietsverbindingen te realiseren als voor mogelijkheden voor fietsparkeren.

Voor de realisatie van de ambities op het gebied van woningbouw en werklocaties op de wat langere termijn (bijvoorbeeld volgende fasen van Merwedekanaalzone of de beoogde verdichting op Lage Weide en op het Utrecht Science Park) zijn de noodzakelijke investeringen in mobiliteit, die technisch randvoorwaardelijk zijn om de groei te realiseren, veel groter. Daarbij zijn we voor een groot deel afhankelijk van Rijk en Provincie.

Foto: Merwedekanaalzone

In de RSU is de ambitie voor 2040 een toename van 70.000 arbeidsplaatsen en voldoende bedrijfshuisvesting. Deze opgave is niet alleen fors, maar ook complex. De beschikbare ruimte is beperkt en de markt is terughoudend met het toevoegen van werkprogramma bij (her)ontwikkelingen omdat het realiseren van woningen in veel situaties financieel aantrekkelijker is. Voor de grote slag die we in de eerstkomende tien jaar willen maken, zal meer tijd nodig zijn. Uit de analyse van de harde plannen blijkt dat we hiermee 30.000 tot 35.000 arbeidsplaatsen creëren. Deze plannen bevinden zich in verschillende stadia van het planproces en de ervaring leert dat een deel niet (volledig) wordt gerealiseerd of pas later in de tijd. Dit maakt overprogrammering noodzakelijk.

Het beoogde volume 'werken in de wijken' blijft achter en er is onvoldoende ruimte voor de kwalitatief brede vraag naar bedrijventerreinen. In de RSU is aangegeven waar aanvullende mogelijkheden liggen

om arbeidsplaatsen toe te voegen. Die mogelijkheden kunnen niet zomaar worden benut. Intensivering van bedrijventerreinen is op korte termijn niet mogelijk door onze eigen regels en het ontbreken van financiële middelen. Het risico bestaat dat de ontwikkeling van werklocaties en voldoende bedrijfshuisvesting achterblijft bij de groei van de stad. Daarmee komt de betaalbaarheid ervan verder in het geding; prijzen stijgen door marktdruk. Voor bijvoorbeeld kleine ondernemers, circulaire economie, startups en creatieve bedrijvigheid is dit een groeiend probleem en daarmee ook voor het functioneren van onze stedelijke economie. Verder geeft het provinciale beleid ons te weinig ruimte om kantoren op incurante plekken te transformeren en deze kantoorruimtes op aantrekkelijke locaties – zoals knooppunten – te compenseren. Dit vormt op korte en middellange termijn een serieuze bedreiging voor diverse ruimtelijke ontwikkelingen. We zijn hierover (al lang) in gesprek met de Provincie.

De huidige harde plannen met 'toevoeging groen' is zowel voor de korte als de lange termijn niet omvangrijk genoeg om mee te groeien met het aantal huishoudens. We verwachten tot 2030 ongeveer 30.000 woningen toe te voegen, dat vraagt volgens het uitgangspunt uit de RSU om 225 hectare extra groen in deze periode. De opgave is echter niet alleen kwantitatief van aard maar juist ook kwalitatief. Zo zetten we naast uitbreiding van groen en water ook in op een kwaliteitsimpuls en op een betere toegankelijkheid van bestaand groen op verschillende plekken in de stad. Er zijn op dit moment onvoldoende middelen om de hoeveelheid groen in balans te laten meegroeien, maar we zien wel kansen om op veel plekken het groen een kwaliteitsimpuls te geven. Er gaat de komende jaren ontzettend veel gebeuren in de openbare ruimte. Als we werk met werk maken, kunnen al deze projecten bijdragen aan de vergroening van de stad.

Ook de realisatie van maatschappelijke voorzieningen blijft achter bij de RSU-ambities, met name op het gebied van sport. We stellen vast dat nog onvoldoende fysieke ruimte gevonden is voor alle voorzieningen die tot 2040 gerealiseerd moeten worden. Met name voor 8 tot 12 sportvelden zijn zoekgebieden aangewezen, maar is een concrete plek nog niet gevonden. Sommige locaties zijn niet gemakkelijk te ontsluiten of worden beperkt in gebruik door aanwezig erfgoed. Onderzocht moet worden hoe we voorzieningen die de gemeente niet zelf ontwikkelt en/of financiert (zoals gezondheidscentra en voorzieningen vanuit de wet langdurige zorg) een plek kunnen geven in gebiedsontwikkelingen, want ook deze voorzieningen moeten meegroeien met het aantal inwoners. Een ander vraagstuk rond maatschappelijke voorzieningen is dat de knel op de investeringsruimte toeneemt vanwege de gemeentelijke eisen op het gebied van duurzaamheid, de specifieke eisen die het bouwen in hoogstedelijke gebieden met zich meebrengt en de stijgende bouwkosten in het algemeen.

Op het gebied van de energietransitie is eveneens extra inzet nodig, zeker als we dit bezien in het licht van de actualiteit, waarbij duidelijk is geworden dat we als land, maar ook als steden, minder afhankelijk zouden moeten zijn van energiebronnen uit andere landen, zoals het gas uit Rusland. Met name bij de grootschalige opwekking van duurzame energie lopen we tegen knelpunten aan. Veel van onze zoekgebieden zijn particulier eigendom of passen niet in het afwegingskader van de Provincie. Bovendien vraagt de energietransitie een omvangrijke fysieke inpassing van infrastructuur, voor zowel warmte als elektra, zowel boven als onder de grond. Een grote opgave, die op korte termijn vraagt om keuzes.

Handelingsperspectief

De RSU 2040 beschrijft onze ambities en geeft de koers aan met de beoogde richting voor de ontwikkeling van de stad. Op basis van voorliggend MPR concluderen we dat we de randvoorwaarden voor de groei van de stad beter op orde moeten krijgen. Niet alle elementen uit de Utrechtse barcode groeien in balans mee en daarmee liggen we op dit moment onvoldoende op koers om de ambities uit de RSU 2040 te realiseren. Het is op zichzelf niet vreemd dat we - één jaar na vaststelling van de RSU – tot deze conclusie komen. Wel vraagt het in de komende periode om bijsturing. Hoe zorgen we in Utrecht voor gezond stedelijk leven voor iedereen, nu en ook in de toekomst? Dat kan door een impuls te geven aan de vereiste randvoorwaarden (door bijvoorbeeld extra te investeren in mobiliteit, groen of voorzieningen). Het kan ook door de groei te temporiseren en deze nadrukkelijker afhankelijk te maken van de mate waarin de randvoorwaarden kwantitatief en kwalitatief op orde zijn. Dit vraagt in de komende tijd niet alleen om verscherpt inzicht in eenmalige en structurele kosten van RSU-ambities en in

beschikbare dekkingsopties, maar vooral ook om belangrijke keuzes om te voorkomen dat we te veel ambities op elkaar stapelen. Niet alles kan en zeker niet tegelijk. Voorstellen voor keuzes om bij te sturen worden voorgelegd bij de integrale afweging.

Aanvullend daaraan willen wij komend jaar onderzoek doen naar het tempo van de groei: wat zijn de belangrijkste redenen dat sommige barcode onderdelen achterblijven? In hoeverre kunnen verschillende barcode onderdelen in tempo van realisatie verschillen en waar liggen de grenzen als verdichting niet evenredig oploopt met ander onderdelen uit de barcode zoals bijvoorbeeld groen? Het verbeteren van kwaliteit kan een rol spelen als de kwantitatieve normen moeilijk gehaald worden. Hoe dat er uit zou kunnen zien, nemen we mee in de uitwerking van de intelligente barcode waar we in de tweede helft van 2022 over in gesprek gaan met de Raad.

Foto: De Kwekerij

3 De ruimtelijke opgaven

Dit hoofdstuk gaat in op de opgave voor Utrecht vanuit de thema's wonen, werk voor iedereen, duurzame mobiliteit, gezond leefklimaat met ruimte voor groen, energie en maatschappelijke voorzieningen. Voor ieder onderdeel beschrijven we de ruimtelijke consequenties van de opgave op basis van de RSU 2040 en wat de huidige stand van zaken is. Vervolgens maken we inzichtelijk welke plannen al geprogrammeerd zijn en welke als zachte plannen op de rol staan. We duiden aan de hand daarvan of we op koers liggen om de RSU 2040 te realiseren. Daarbij geven we aan waar we bijsturen door bijvoorbeeld te investeren. In het volgende hoofdstuk staat gezonde gebiedsontwikkeling centraal waarin we laten zien hoe de thematische ambities een plek krijgen in de verschillende gebieden in Utrecht.

3.1 Wonen

De opgave

Utrecht is een gewilde stad om te wonen, werken en verblijven. Dat Utrecht een grote aantrekkingskracht heeft, zien we duidelijk terug aan de woningmarkt. Ondanks dat we veel woningen bouwen, staat de woningmarkt al jarenlang onder grote druk en die druk blijft groeien. Het gevolg is dat de Utrechtse woningmarkt steeds moeilijker bereikbaar is geworden voor veel woningzoekenden. Ook is een effect dat mensen die nog wel een woning kunnen kopen of huren, eerder genoeg nemen met een woning die niet aansluit bij hun woonwens. Met name mensen met een kleine portemonnee, kwetsbare groepen (voorrangsgroepen met een zorg of ondersteuningsvraag), spoedzoekers (zoals net gescheiden personen) en starters komen steeds moeilijker aan een woning. Als de ontwikkelingen zo doorzetten wordt een woning in Utrecht onbereikbaar voor veel groepen en is segregatie van de Utrechtse samenleving het gevolg. De groei van de stad willen we aangrijpen als kans om deze wooncrisis aan te pakken. Het biedt kans om nieuwe woningen toe te voegen, doorstroming op gang te brengen en de woonomgeving te verbeteren. We streven ernaar dat mensen die een woning zoeken ook een passende woning kunnen vinden, zowel qua prijs, kwaliteit als grootte. In de [Woonvisie](#) zijn onze vijf speerpunten benoemd.

In de RSU is tot 2040 een groei voorzien van 60.000 extra woningen met als uitgangspunt dat de stad moet groeien in balans. Telkens wanneer het aantal inwoners toeneemt, de stad groeit, hebben we extra maatschappelijke voorzieningen nodig, meer en beter groen, investeringen in mobiliteit, et cetera. Deze dragen bij aan het samenleven en bepalen de kwaliteit en leefbaarheid van de stad. Als we groeien, willen we goed groeien en willen we de kwaliteit van de bestaande stad vasthouden en waar mogelijk versterken. Een eenzijdige groei met alleen woningen leidt tot een gemankeerde en kwetsbare stad. In de RSU benadrukken we dit met de Utrechtse barcode.

Wij sturen in de nieuwbouwplannen op een gevarieerde mix aan segmenten. We streven ernaar om stadsbreed in 2040 een woningvoorraad te hebben die voor 35% bestaat uit sociale huur en voor 25% uit de middencategorie (middenhuur en betaalbare koop). De Utrechtse woningvoorraad bestond op 1 januari 2022 uit ruim 162.000 woningen. Dit is exclusief onzelfstandige wooneenheden, woonboten en woonwagens. Uit de [Regionale corporatiemonitor 2021](#) van het Regioplatform Woningcorporaties Utrecht (RWU) blijkt dat corporaties (e.a.) in 2021 circa 9.600 onzelfstandige eenheden in eigendom hadden. Ondanks dat ze in de bestaande woningvoorraad niet zijn geregistreerd sturen we hier wel op in de nieuwbouwontwikkelingen.

Van de Utrechtse woningvoorraad bestaat 36% uit sociale huur en 11% uit middenhuur. Het koopsegment is ingedeeld aan de hand van de WOZ-waarde waarbij bijna 12% van de woningen in Utrecht een WOZ-waarde heeft van minder dan 319.500 euro (bron: [Monitor wonen 2021](#), gemeente Utrecht). Ten opzichte van vorig jaar betekent dit een vergelijkbaar aandeel sociale huur (36% in plaats van 35%) maar een afname van het aandeel woningen in het middensegment (27% naar 23%). Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijgende markt- en WOZ-waarde waardoor het aandeel betaalbare koopwoningen in de voorraad daalt (15% naar bijna 12%). In een gespannen markt als die van Utrecht vergt het op peil houden van het aandeel betaalbare woningen een blijvende grote inspanning. Hiervoor hebben we onder andere de actieplannen 'Middenhuur' en 'Betaalbare Koop' (inclusief wooncoöperaties), prestatieafspraken corporaties, programma '(t)huis voor iedereen' (inclusief actieplan 'Een (t)huis voor ouderen'), convenant studentenhuusvesting, Taskforce 'Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte', middelen betaalbaar wonen, etc.

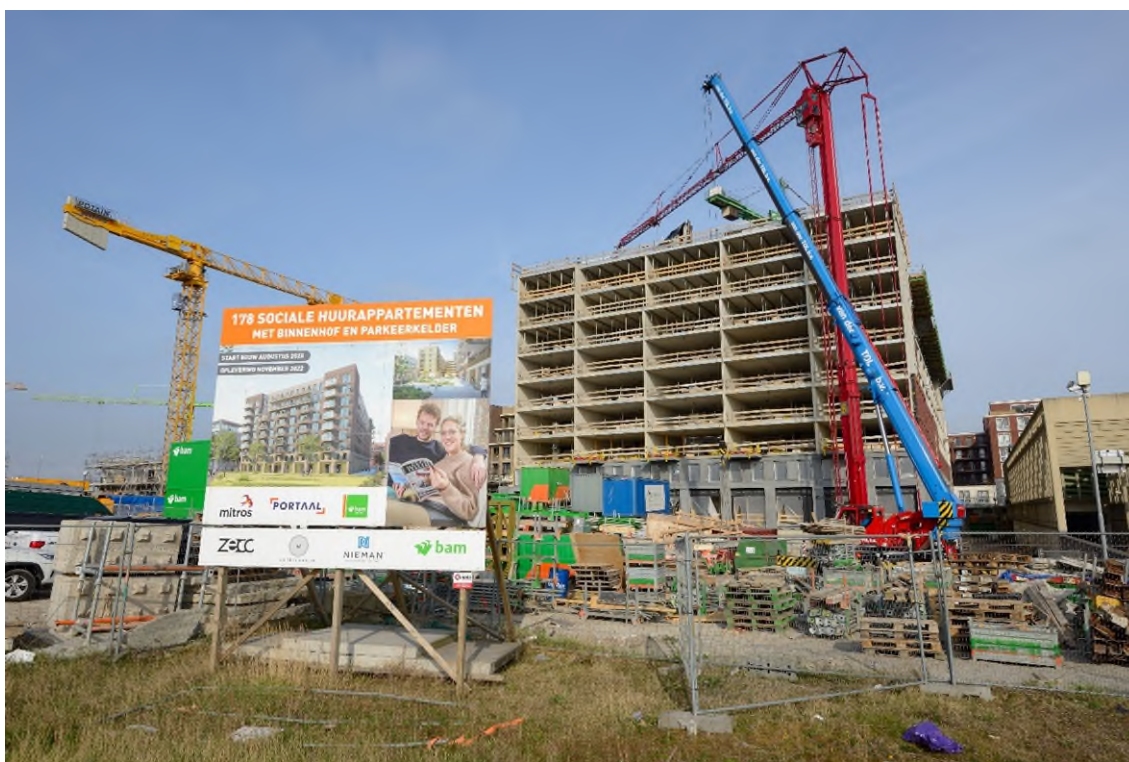

Foto: Leidsche Rijn Centrum

We zien in toenemende mate dat de druk op de markt en schaarste aan woningen leidt tot spanningen op de bestaande woningvoorraad. Denk aan excessen en slecht verhuurderschap, het opkopen van woningen door beleggers, discriminatie van kandidaat-huurders etc. Sturing op de bestaande voorraad doen we zowel middels aanscherping van bestaande als ontwikkeling van nieuwe instrumenten zoals huisvestingsverordening, omzetten en splitsen, leegstandsverordening, prestatieafspraken corporaties, doelgroepenverordening, opkoopbescherming, implementatie van de wet Goed Verhuurderschap (inclusief aanpak discriminatie op woningmarkt), etc.

Harde en zachte plancapaciteit

Als we kijken naar de actuele plancapaciteit (hard en zacht) woningbouw 2022-2040 bevat deze circa 63.500 tot 71.000 woningen (exclusief woningen taskforce tijdelijke woonruimte). Het gaat om dynamische gegevens die continu in beweging zijn, zeker naarmate potentiële locaties, projecten en initiatieven verder in de tijd liggen. Het gaat kortgezegd om prognoses, niet om vaste gegevens.

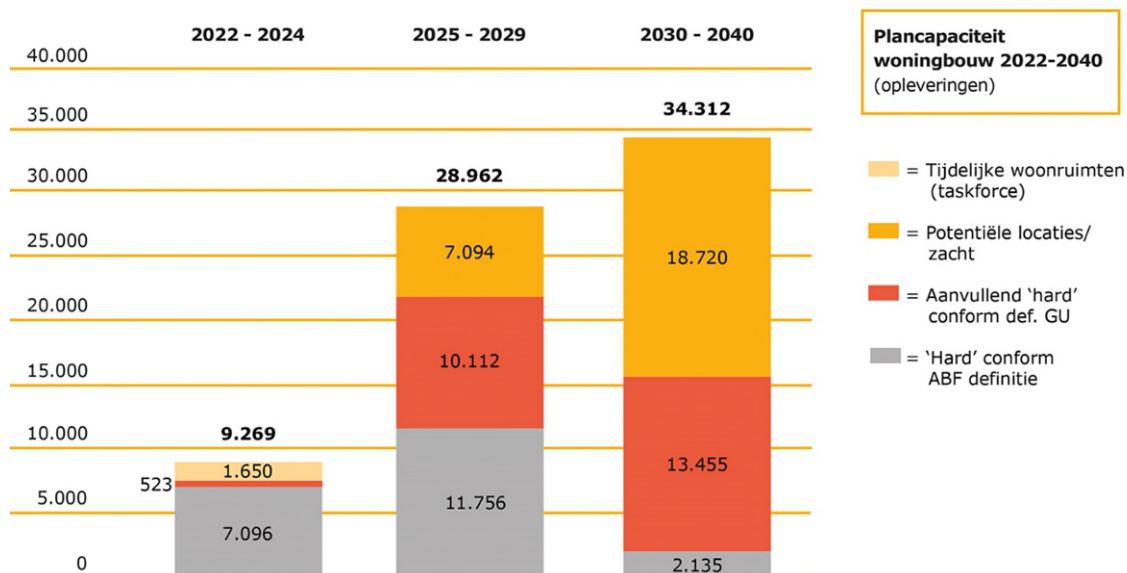
Op verzoek van de raad brengen wij sinds het MPR 2020 drie categorieën binnen de plancapaciteit in beeld:

- Van de plancapaciteit vallen bijna 21.000 woningen onder de door ABF (en Rijk) gehanteerde strikte definitie van harde plancapaciteit (minimaal vastgesteld of onherroepelijk planologisch juridisch kader). Deze cijfers liggen, ondanks dat er in 2021 ongeveer 3.200 woningen zijn opgeleverd en dus niet meer meetellen, aanzienlijk hoger dan in de Peilstok SO 2021 (peildatum 1 juli 2021). Dit komt o.a. omdat de bestemmingsplannen zijn vastgesteld voor grote gebiedsontwikkelingen zoals het Beurskwartier, Cartesiusdriehoek fase 2-6 en Merwedekanaalzone deelgebied 5 fase 1, waarmee alleen al met deze plannen de bouw van bijna 10.000 woningen planologisch-juridisch mogelijk wordt gemaakt.
- De gemeente Utrecht hanteert een ruimere definitie van harde plancapaciteit ¹. Deze definitie resulteert in een 'harde' plancapaciteit van ruim 43.000-45.000 woningen. Ondanks de oplevering van ongeveer 3.200 woningen in 2021 (die daardoor niet meer meetellen) is de harde plancapaciteit ten opzichte van de Peilstok SO 2021 toegenomen. Dit is o.a. het gevolg van besluitvorming over het starten van de [Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum](#) (1.500-2.500 woningen) en het (in lijn met het vastgestelde SPvE) ophogen van het programma voor [Papendorp Noord](#) (ongeveer 2.000 woningen). Onder deze categorie plancapaciteit vallen dus ook gebiedsontwikkelingen die zich in een vroeg planstadium bevinden en waarbij we de intentie hebben uitgesproken om mee te werken (of als gemeente zelf het initiatief hebben genomen), maar daadwerkelijke realisatie afhankelijk is van voorwaarden op het gebied van bijvoorbeeld mobiliteit.
- Aanvullend onderscheiden we nog een zachte potentiële plancapaciteit van ongeveer 20.500-26.000 woningen. Als uitwerking van ontwikkelperspectief 'Utrecht nabij' en de RSU 2040 worden gebiedsonderzoeken uitgevoerd, waarin onder andere wordt gekeken naar mogelijkheden (bandbreedtes) voor woningbouw na 2030. De uitkomsten kunnen leiden tot bijstellingen van de potentiële plancapaciteit.

Aanvullend op de drie categorieën is sinds medio 2021 een [taskforce versneld toevoegen tijdelijke woonruimte](#) gestart; een nieuwe categorie. De taskforce is opgezet om de urgente woningvraag in het sociale segment op korte termijn te verlichten. We hebben de ambitie om in de periode 2022 – 2025 jaarlijks 700 à 1050 tijdelijke woonruimtes toe te voegen. Hiervan zijn inmiddels 850 – 1.650 woningen gelokaliseerd en worden naar verwachting de komende jaren gerealiseerd.

¹ De gemeente Utrecht hanteert een ruimere definitie en definieert projecten die aan een van onderstaande criteria voldoen als harde plancapaciteit:

- Intentiedocument/startdocument bestuurlijk vastgesteld door college;
- omgevingsvisie vastgesteld;
- onderdeel gemeentelijke grondexploitaties;
- onderdeel vastgestelde prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporaties;
- plannen direct via VTH met bouwsom > 1 miljoen euro.

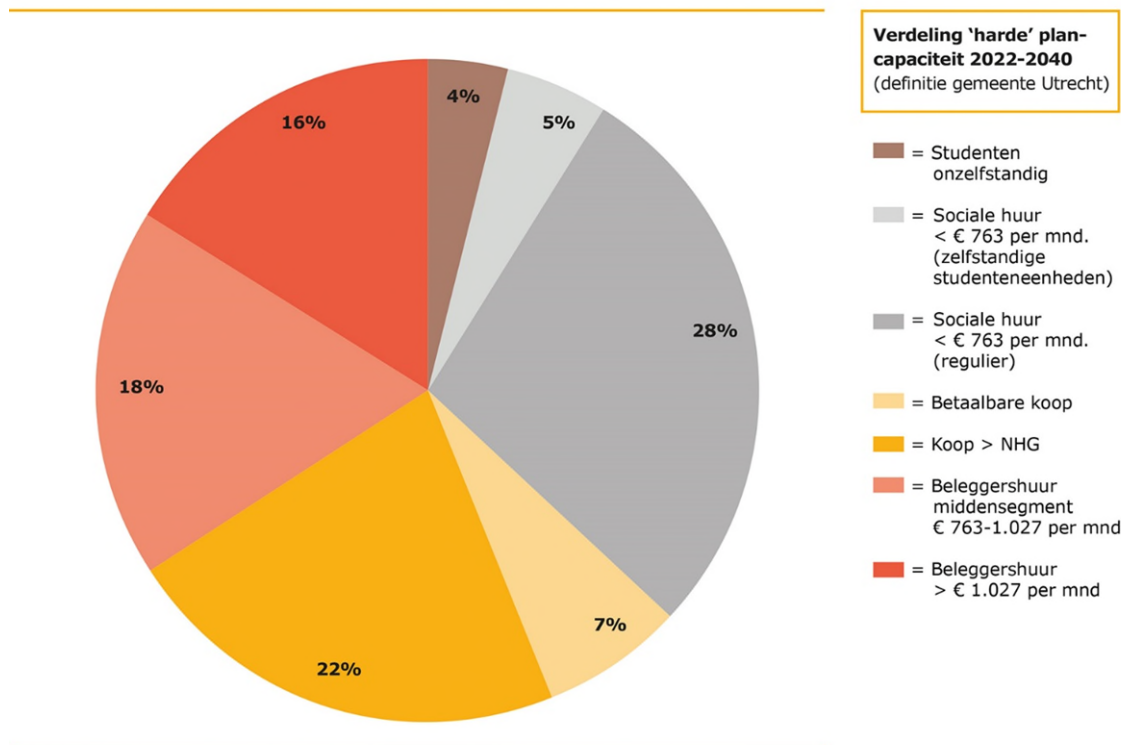

Bovenstaande figuur geeft een indicatie van de harde en zachte plancapaciteit² in verschillende tijdvakken t/m 2040. Een belangrijk doel blijft om, gelet op de noodzakelijke bouwproductie, de volgens de gemeentelijke definitie aanvullende harde plancapaciteit te verzilveren en 'harder' te maken door vast te leggen in bestemmingsplannen. Dit vraagt om randvoorwaardelijke investeringen in mobiliteit, groen en voorzieningen om de bouwproductie aan te jagen.

Gezien de gemiddelde duur van de realisatie van permanente woningbouw is het doel van de tijdelijke woonruimte om op tempo via verkorte procedures en versnelde voorbereiding, besluitvorming en uitvoering te komen tot realisatie.

Door onder andere het (bij)sturen op de verdeling van de plancapaciteit proberen wij onze ambitie ten aanzien van de verdeling van de woningvoorraad in 2040 te realiseren. Als we kijken naar de verdeling van de 'harde' plancapaciteit (conform de door de gemeente Utrecht gehanteerde definitie) ziet de verdeling in woon-/prijscategorieën eruit zoals in onderstaand figuur weergegeven.

² De omvang en verdeling van de plancapaciteit zijn zoals aangegeven dynamisch en worden twee keer per jaar bijgesteld op basis van de actuele projectinformatie. Voor projecten waar bijvoorbeeld alleen een intentiedocument is vastgesteld waarin geen concrete uitspraken zijn gedaan over het te onderzoeken programma, is een inschatting gemaakt van het programma. Ook zijn voor gebiedsontwikkelingen waar alleen percentages zijn vastgelegd voor specifieke categorieën (bijvoorbeeld aandeel sociale huur) aannames gedaan voor het overige deel van het programma (gelijkmatig verdeeld).

De verdeling laat zien dat de harde plancapaciteit voor 33% bestaat uit zelfstandige sociale huurwoningen waarvan 5% zelfstandige studenteneenheden en 28% reguliere sociale huurwoningen. Dit ligt iets hoger dan in de Peilstok SO (peildatum 1 juli 2021) waarin 32% bestond uit zelfstandige sociale huurwoningen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met tijdelijke woningbouw die wordt gerealiseerd op het [BEFU-terrein, Pagelaan 1](#), Tussen de Rails, de Wetering, Voorn, P+R Overvecht, Archimedeslaan en Amsterdamsestraatweg (in totaal 850 – 1.650 eenheden) met huurprijzen in het sociale segment. Het aandeel onzelfstandige studenteneenheden (4%) maakt geen onderdeel uit van de sociale huur, maar wij sturen wel op de toename van dit aantal via het convenant Studentenhuisvesting. Ten aanzien van het middensegment (koop en huur) valt 25% in deze categorie waarvan 18% middenhuur en 7% betaalbare koop zoals in de Woonvisie gedefinieerd. In de Peilstok SO 2021 was dit aandeel ook 25%. Dat we in projecten sturen op het aandeel betaalbare woningen blijkt ook uit de verdeling van het woningbouwprogramma's van de projecten waarvoor vanaf juli 2018 start-/intentiedocumenten bestuurlijk zijn vastgesteld. Hieruit blijkt dat 43% behoort tot het sociale huursegment (incl. zelfstandige studenteneenheden) en 28% tot het middensegment. 6% bestaat uit onzelfstandige studenteneenheden.

Afwijkingen Actieplan Middenhuur

In het Actieplan Middenhuur is aangegeven dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd is om op basis van economische redenen af te wijken van de toepassing van het Actieplan Middenhuur en de gemeenteraad hierover jaarlijks wordt geïnformeerd in het MPR. Voor de volgende projecten geldt dat is afgeweken van het Actieplan Middenhuur:

- Gansstraat 143-147: de woningen in het middenhuursegment hebben een oppervlakte van gemiddeld circa 45 m² GO en een aanvangshuur van € 900,- p/mnd. Op basis van de door initiatiefnemer opgestelde stichtingskostenopzet is het project getoetst op financiële haalbaarheid. De stichtingskosten en het aanvangsrendement worden als marktconform beoordeeld. Ook het aankoopbedrag/inbrengwaarde is beoordeeld en reëel bevonden, maar van grote invloed op het resultaat van de businesscase. Verlaging van de aanvangshuur is voor de financiële haalbaarheid als niet reëel beoordeeld.

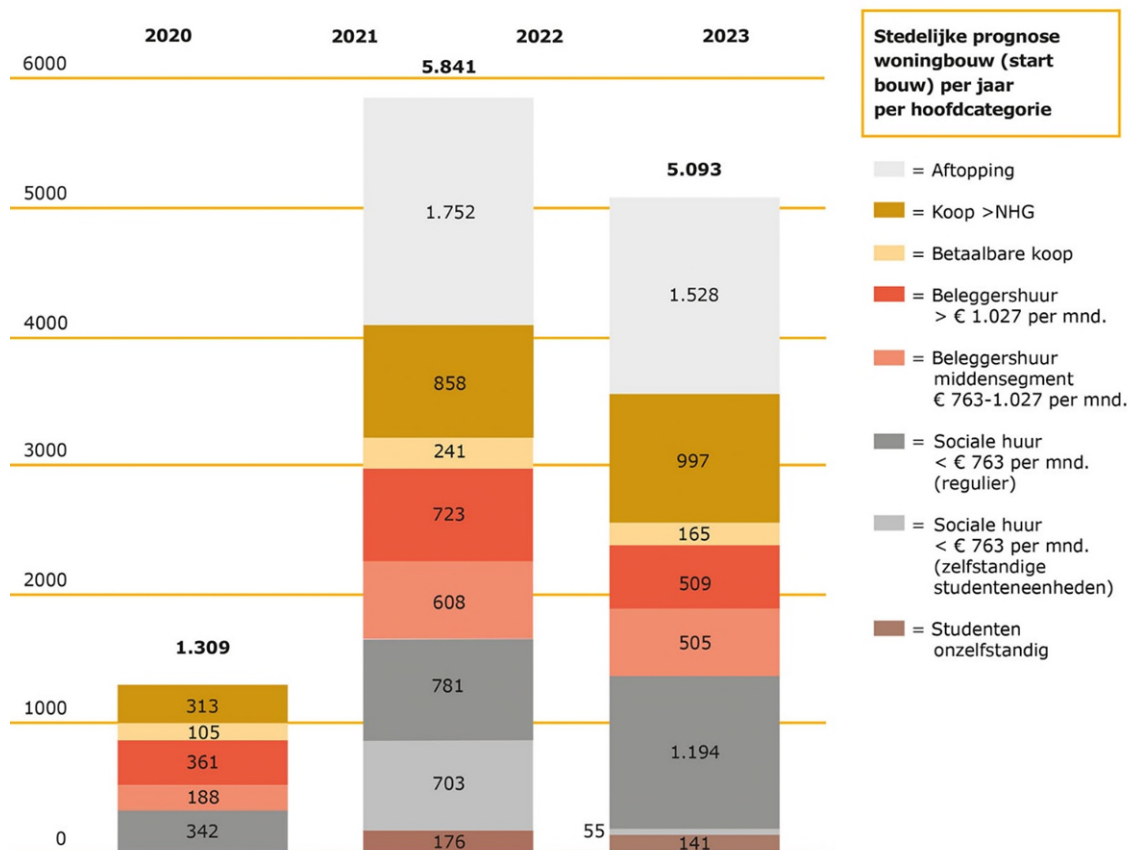
- Helling 12-14: in het plan zijn 9 atelierwoningen voorzien. Deze woningen bestaan uit een woon- en werkruimte. De woonruimte van de atelierwoningen is gelegen op een tussenvloer aan de achterzijde van het pand. De werkruimte bevindt zich op de begane grond aan de straatzijde van de Helling. Op basis van het voorlopig ontwerp is het opgetelde aantal m² woon- en werkruimte per atelierwoning circa 80 m² GBO. Het woongedeelte bedraagt circa 50 m² en de werkruimte circa 30 m². De atelierwoningen worden met werk- en woonruimte in één huurcontract verhuurd. Voor het bepalen van de prijsstelling conform de staffel van het Actieplan Middenhuur, tellen wij de oppervlakte van de woon- en werkruimte op en is niet alleen de oppervlakte van het woongedeelte bepalend.

Prognose start bouw 2022-2024

Sinds 2018 zijn ongeveer 12.800 woningen gestart met de bouw: een gemiddelde van 3.200 woningen per jaar. Vorig jaar zijn er, conform eerdere prognose, 2.900 woningen in aanbouw genomen waarvan ruim de helft in het betaalbare segment.

In het MPR 2020 en 2021 is toegelicht welke systematiek wij hanteren om te komen tot een prognose start bouw voor de korte termijn. Voor de aankomende drie jaren is het beeld dat we gemiddeld ongeveer 3.000 woningen in aanbouw nemen (exclusief de tijdelijke woonruimtes van de taskforce). Een gemiddelde jaarlijkse productie van 3.000 woningen sluit aan bij de behoefte aan 60.000 extra woningen t/m 2040 (Primos, 2019). In de prognose voor 2022-2024 hebben we al rekening gehouden met risicofactoren en 'aftopping' zoals we die toepassen in de prognose systematiek. We zien echter ten opzichte van de meest recente prognose in de Peilstok SO 2021 (peildatum 1 juli 2021) een groot verschil in het aantal woningen dat we verwachten in 2022 en 2023 in aanbouw te nemen. Op dit moment verwachten we ongeveer 1.300 woningen (waarvan op dit moment ongeveer 1.100 hard conform definitie ABF research/Rijk) in 2022 in aanbouw te nemen in plaats van minimaal 2.700 woningen zoals in de Peilstok werd geprognosticeerd. In 2023 verwachten we tussen de 4.100 en 5.800 woningen (waarvan op dit moment ongeveer 3.500 hard conform definitie ABF research/Rijk) in aanbouw te nemen. In feite is de vertraagde bouwproductie uit 2022 met één jaar verschoven.

In het MPR 2021 hebben we aangegeven dat enkele grote gebiedsontwikkelingen met een fors aantal woningen in de eerste deelfasen, een belangrijk aandeel hebben in de geprognosticeerde woningbouwproductie in de aankomende jaren. Een vertraging leidt dus tot een stevige verschuiving van het aantal geprognosticeerde woningen in een jaar. Voor 2022 zien we dat dit zich voltrekt doordat de bouw van de eerste bouwfasen van de gebiedsontwikkelingen Wisselspoor deelgebied 2-4 en Cartesiusdriehoek fase 2-6 zijn vertraagd. Ook is vertraging opgetreden in de projecten Ivoordreef en Indusdreef 5 (zorgcentrum Rosendaal). Bij het overzicht met de 250+ projecten worden de oorzaken van de vertragingen nader toegelicht.

De verschuiving in 2022 resulteert in een hogere bouwproductie voor de direct daaropvolgende jaren. We zien ook dat de prognoses onzekerder worden doordat schaarste aan bouwmaterialen, stijgende bouwkosten en het tekort aan personeel (zowel in de voorbereidingsfasen als in de bouwfase) een grotere rol spelen. Tevens zien we dat besluitvormingsprocessen in combinatie met de complexiteit van de integrale opgaven bij een aantal projecten meer tijd en aandacht vergen. Daarom kiezen we ervoor de aftopping voor 2023 en 2024 te verhogen van 20% naar 30%. Met oog op de urgente vraag ten aanzien van de woningbehoefte op de (zeer) korte termijn is komende jaren extra aandacht en inzet nodig voor het op tempo houden van de bouwproductie. Hiervoor worden twee lijnen ingezet:

- Het opzetten van de Taskforce versneld toevoegen tijdelijke woonruimte (ca 700 – 1.050 tijdelijke woningen in de periode 2022 – 2025) ([zie raadsbrieven tijdelijk wonen](#)).
- Continue aandacht en interventies om de planvorming, besluitvorming en uitvoering van de woningbouwprojecten (in samenhang met de andere opgaven) te optimaliseren, opdat vertragingen worden voorkomen c.q. versnellingen worden gerealiseerd.

Voortgang 250+ projecten/gebiedsontwikkelingen

Om meer inzicht te geven in de voortgang van de woningbouwproductie rapporteren we vanaf het MPR 2021 halfjaarlijks specifiek over de projecten (of gebiedsontwikkelingen) met meer dan 250 woningen (bijlage Voortgang woningbouwprojecten 250+). Het project 'The Cube' in Overvecht is inmiddels opgeleverd. De gebiedsontwikkeling Overvecht centrum is toegevoegd en Merwedekanaalzone deelgebied 5 is in twee fasen opgesplitst.

In totaal gaat het op dit moment om 34 (deel)projecten. We zien dat er verschillende factoren zijn die de doorlooptijd van projecten beïnvloeden. Kijkend naar deze grote projecten zien we dat bij 11 projecten de prognose van de planning start bouw is bijgesteld ten opzichte van de planning bij de Peilstok SO (peildatum 1 juli 2021). Het betreft Kruisvaartkade, Cartesiusdriehoek fase 2-6, 2e Daalsedijk/

Wisselspoor deelgebied 2 t/m 4, Groenewoud, Papendorp, Nieuw Buurland, Ivoordreef, Rosendaal, Archimedeslaan 16, Krachtstation en Masterplan nieuwe Jaarbeurs.

Foto: Cartesiusdriehoek

De oorzaken van bijstelling in prognoses zijn divers en komen in de bijlage terug in de kolom met toelichting. Planningen zijn onder andere bijgesteld door planaanpassingen vanuit de initiatiefnemers en nadere uitwerking van de (bouw)fasering maar ook de oplopende bouwkosten spelen een rol. Daarnaast is vertraging opgetreden doordat de besluitvorming door de gemeenteraad meer tijd in beslag heeft genomen.

Liggen we op koers RSU 2040?

De problemen op de woningmarkt zijn groot: ook in Utrecht. Zo zijn de huizenprijzen in de afgelopen jaren enorm gestegen en is het voor veel mensen moeilijk om een huis te vinden. Er is niet één oplossing voor de problemen op de woningmarkt. Uiteraard moeten er nieuwe (betaalbare) woningen worden gebouwd en door voor de juiste doelgroepen te bouwen, draagt ook betere doorstroming in de woningvoorraad bij. Hierbij moeten we rekening houden met toekomstige (demografische) ontwikkelingen zoals vergrijzing en verdunning van huishoudens. Het gaat dus niet slechts om de aantallen maar ook om het bouwen van de juiste woningen en het ontwikkelen en inzetten van instrumenten (met name op nationaal niveau) gericht op betaalbaarheid en doorstroming (bijvoorbeeld zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming) om het aanbod van betaalbare woningen te beschermen en te vergroten.

Met de RSU 2040 geven we aan in de behoefte te voorzien door 60.000 extra woningen te bouwen met als uitgangspunt dat de stad moet groeien in balans. We zien dat we op dit moment beschikken over een totale plancapaciteit (hard en zacht) van 71.000 woningen. Daarbinnen is het van belang om voortgang te houden door de plancapaciteit 'harder' te maken door het vaststellen van bestemmingsplannen. Met de vaststelling van bestemmingsplannen voor o.a. Beurskwartier, Cartesiusdriehoek fase 2-6 en Merwede deelgebied 5 fase 1 zijn we erin geslaagd om de bouw van bijna 10.000 extra woningen planologisch-juridisch mogelijk te maken. Voor de aankomende drie jaren is het beeld dat we gemiddeld ongeveer 3.000 woningen in aanbouw nemen (exclusief de tijdelijke woonruimtes van de taskforce). Een gemiddelde jaarlijkse productie van 3.000 woningen sluit aan bij de behoefte aan 60.000 extra woningen

t/m 2040 (Primos, 2019). We zien echter ten opzichte van de meest recente prognose in de Peilstok SO 2021 (peildatum 1 juli 2021) een groot verschil in het aantal woningen dat we verwachten in 2022 en 2023 in aanbouw te nemen doordat de bouwproductie van circa 2.000 woningen met één jaar is verschoven. We hebben de Taskforce versneld toevoegen tijdelijke woonruimte opgericht met de ambitie om ca 700 – 1.050 tijdelijke woningen voor de eerstkomende jaren toe te voegen. Zo onderzoeken we of er tijdelijke woningbouw mogelijk is op het BEFU-terrein en Pagelaan 1, Tussen de Rails, de Wetering, Voorn, P+R Overvecht, Archimedeslaan en Amsterdamsestraatweg (in totaal 850 – 1.650 eenheden) en daarmee de productie op korte te verhogen.

Gelet op de betaalbaarheid streven we naar een woningvoorraad in 2040 met 35% sociaal en 25% middensegment (koop en huur). In de huidige woningvoorraad zien we dat 36% bestaat uit sociale huur en 23% toebehoort aan het middensegment (koop en huur) waarvan 11% middenhuur. Ten opzichte van vorig jaar betekent dit een vergelijkbaar aandeel sociale huur maar een afname van het aandeel woningen in het middensegment. We willen dat de plancapaciteit aansluit op de beoogde streefpercentages en sturen hierop in de projecten. De actuele verdeling van de plancapaciteit toont dat het percentage reguliere sociale huur in de plancapaciteit in de juiste richting beweegt maar met 33% nog niet voldoende is gegeven het streven deze voorraad richting 2040 op peil te houden (35%). Het aandeel woningen in het middensegment in de plancapaciteit ligt op 25% (18% middenhuur en 7% betaalbare koop); dat is in lijn met onze ambitie voor 2040. We zien echter dat het aandeel middenhuur in de bestaande woningvoorraad gering is (11%) en het aandeel betaalbare koop afneemt en onder toenemende druk staat. Een beweging die zich voort zal zetten door de grote waardestijgingen van de woningen. Dit geeft aan dat het noodzakelijk blijft om op dit segment te sturen.

Naast het bovenstaande werken we binnen de projecten - op basis van de doelstellingen van het convenant Studentenhuisvesting - aan het vergroten van het aandeel onzelfstandige studenteneenheden in programma's. Dit is noodzakelijk om voldoende betaalbare wooneenheden specifiek voor studenten ook in de toekomst te borgen.

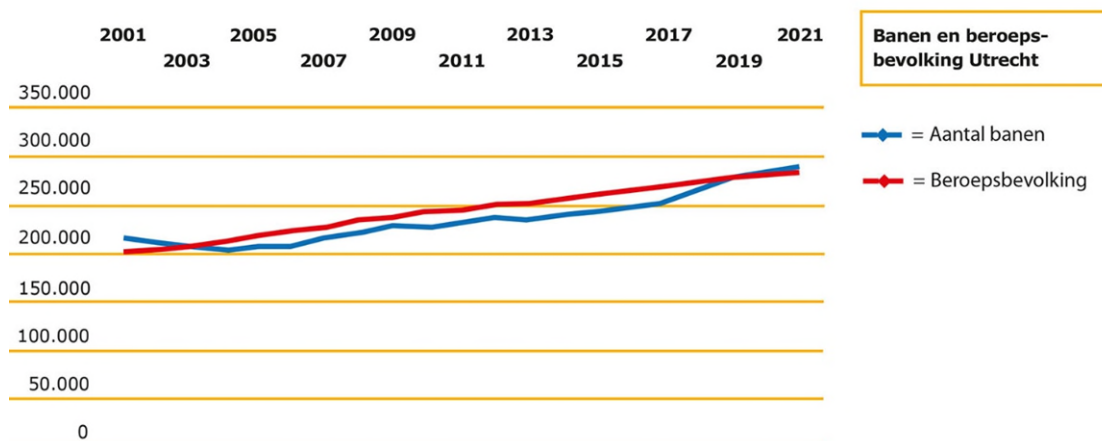

Foto: onzelfstandige studenteneenheden Opaalweg

3.2 Werken

De opgave

Utrecht wil een toekomstbestendige economie met voldoende werkgelegenheid op alle niveaus. Op dit moment zijn er in Utrecht ongeveer 288.000 banen met als grootste sectoren de zakelijke dienstverlening en gezondheidszorg. Met onze inzet op 70.000 extra arbeidsplaatsen in 2040 willen we het aantal banen gelijk op laten lopen met de groei van de beroepsbevolking. Dit betekent dat ook werklocaties en bedrijfshuisvesting in de stad moeten meegroeien. In toenemende mate is het nu al voor ondernemers, bedrijven en organisaties moeilijk om een goede (en betaalbare) plek te vinden om zich te vestigen, om uit te breiden of om naartoe te verhuizen ten behoeve van andere ruimtelijke ontwikkelingen. Dit geldt ook voor het in onze stad laten landen van bedrijven en organisaties die van betekenis zijn voor de versterking van onze economische clusters. De beschikbaarheid in Utrecht van voldoende goed bereikbare werklocaties - en de betaalbaarheid ervan voor onder andere het MKB, maar ook startups en de creatieve sector - is daarom één van de grote thema's voor de komende jaren.

Bovenstaande grafiek laat zien dat de ontwikkeling van het aantal banen met moeite de beroepsbevolking kan bijhouden. De verwachting is dat met de huidige voorraad harde plannen en druk (plus bijgaande middelen) op het realiseren van woningen het aantal banen per hoofd van de bevolking het komend decennium zal afnemen.

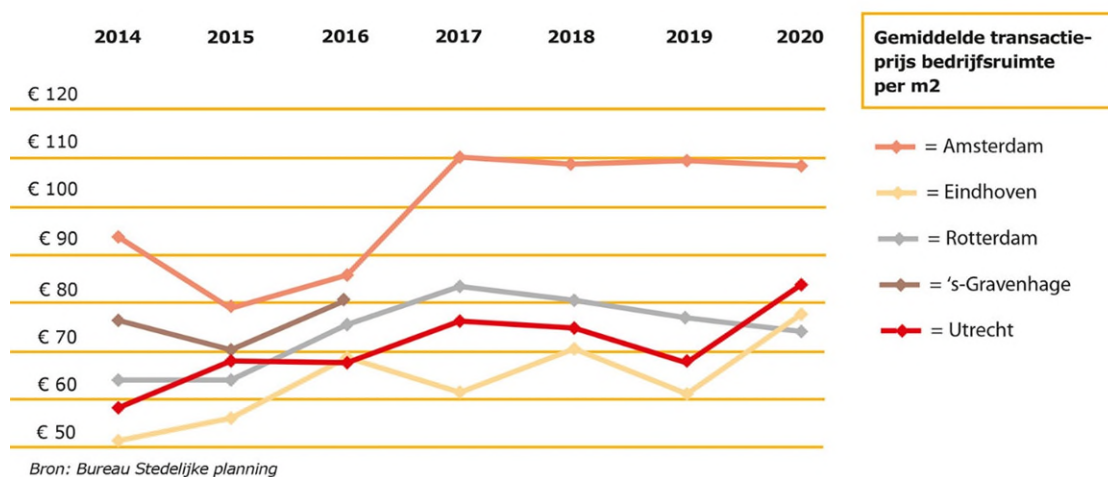
Kantoren (RSU2040: + 28.000 banen)

Met een percentage van 4.9% lag in 2020 het leegstandspercentage voor kantoren in Utrecht onder de frictieleegestand. Als korte termijneffect van Corona is de kantorenleegstand sinds 2020 licht toegenomen (uitgestelde besluiten). Deskundigen voorspellen dat de markt zich snel herstelt na de lockdown. Er is tot aan 2040 een netto toevoeging van ruim 500.000 m² bvo kantoren nodig om in de pas te lopen met de groei van de stad. Het werkelijk aantal te realiseren vierkante meters kantoor ligt veel hoger. Dit komt door transformatie van bestaande kantoren naar andere functies zoals wonen en het terugbouwen van kantoren op nieuw te ontwikkelen locaties die beter aansluiten bij de vraag uit de markt en aansluiten bij de ontwikkelvisie van de stad. De zogenaamde 'schuifruimte' die hiervoor nodig is, wordt op dit moment niet mogelijk gemaakt door vigerend beleid van de provincie. Dit blokkeert daarmee transformaties op de mindere locaties omdat de stad noodgedwongen moet vasthouden aan zijn kantoorvolume. Dit vormt op korte en middellange termijn een serieuze bedreiging voor diverse ruimtelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de ambitie om de werkgelegenheid rond Galgenwaard fors te laten groeien.

Bedrijventerreinen (RSU2040: + 13.000 banen)

De groei van 13.000 banen op bedrijventerreinen willen we mogelijk maken met het uitgeven van nieuwe bedrijventerreinen (o.a. Strijkviertel) en het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen. We zien dat dit een complexe opgave is. Voor Lage Weide geldt bijvoorbeeld dat verdere intensivering op dit moment

niet mogelijk is. Vanwege de bereikbaarheid van het gebied is in het bestemmingsplan een maximum opgenomen voor het aantal toe te voegen vierkante meters en deze grens is inmiddels bereikt. Ook een aantal andere bedrijventerreinen hebben te maken met beperkingen vanuit het vigerende bestemmingsplan. De beschikbare ruimte is schaars en prijzen stijgen als gevolg van marktdruk, met name door de grote vraag vanuit de logistieke sector. En juist in die logistieke sector is sprake van verregaande robotisering wat een autonome ontwikkeling naar minder arbeidsplaatsen op bedrijventerreinen betekent. De eerste initiatieven uit de markt die aansluiten bij de verdichtingsopgave op bestaande bedrijventerreinen laten ook zien hoe complex deze opgave is. Ook voor de gemeente die vanuit verschillende rollen en verantwoordelijkheden betrokken is. Denk aan stedenbouwkundige uitgangspunten (integrale visie), erfpacht, groen/water (geen bebouwing boven oever watergang) en mobiliteit (parkeren/ bereikbaarheid). Komen tot een gedragen integrale aanpak is urgent en noodzakelijk. Tot slot speelt bij de intensiveringsopgave het financieringsvraagstuk. Een eerste financiële verkenning (uitgevoerd door de Provincie in 2021) leert dat voor bedrijventerreinen als Lage Weide (tussen de 50 – 100 miljoen euro) en Oudenrijn (ca. 10 miljoen euro) grote investeringen nodig zijn. Samen met de Provincie zijn we met het Rijk in gesprek daaraan bij te dragen. Ook de gemeente zal dan (al dan niet via de Ontwikkelmaatschappij Utrecht) aan bij moeten dragen.

Deze grafiek laat zien dat de prijzen van bedrijfsruimten in Utrecht (oranje lijn) vanaf 2014 een stijging laten zien.

Wetenschap en USP-gerelateerde bedrijvigheid (RSU2040: + 4.000 banen)

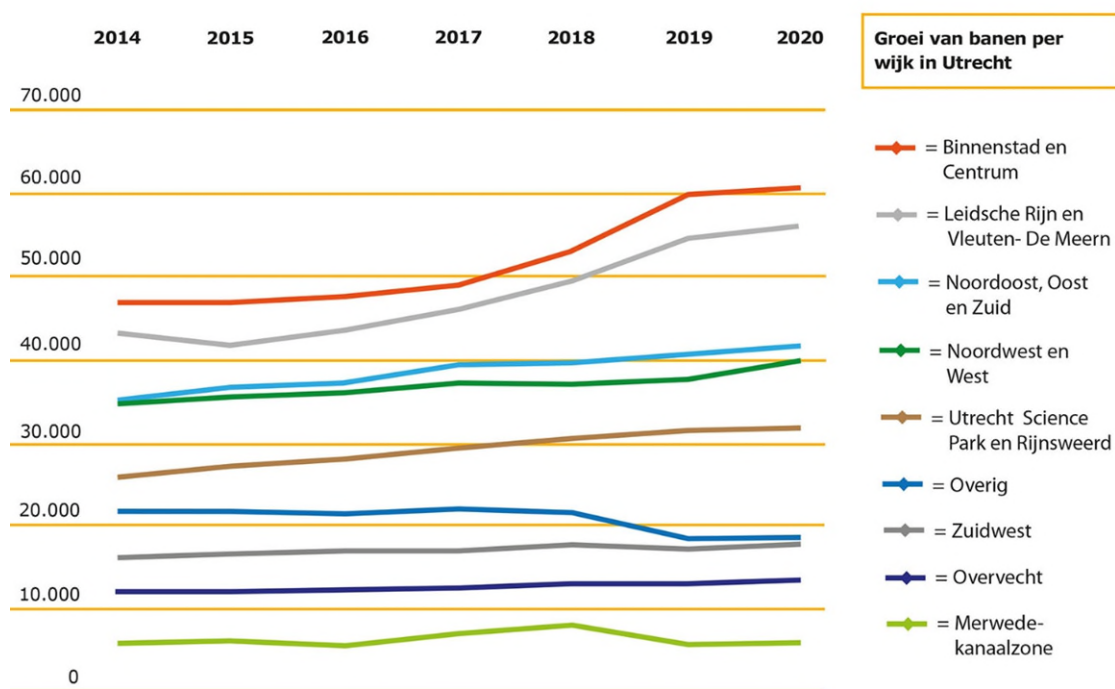
Voor de groei van dit voor Utrecht belangrijke cluster zetten we in op het realiseren van tenminste 4.000 hoogwaardige en toekomstbestendige banen. Het gros van de 4.000 extra arbeidsplaatsen moet landen op het Utrecht Science Park (USP). Het aantal arbeidsplaatsen kan verder toenemen tot 8.000 indien substantiële investeringen plaatsvinden om de bereikbaarheid van het USP te verbeteren.

Retail (RSU2040: + 1.000 banen)

Met het sturen op de hoofdwinkelstructuur in Utrecht zetten we in op vitale compacte winkelgebieden die met het toevoegen van onder andere horeca, sport, cultuur en/of maatschappelijk functies moeten transformeren van pure aankoopplaatsen naar voorzieningenclusters met een verblijfsfunctie. Ook voor Utrechtse binnenstad zetten we in op deze transformatie van **place to buy** naar **place to meet**. Dat is nodig omdat vanaf 2019 de leegstand in het kernwinkelgebied van de binnenstad een structurele vorm aanneemt. Door corona zijn de eerder zichtbare trends verder versneld, zoals een sterkere toename van online aankopen. Utrecht blijft qua detailhandel naar verwachting redelijk stabiel dankzij de forse bevolkingstoename.

Werken in de wijken (RSU2040: +24.000 banen)

De ruimtelijke opgave voor werken in de wijken is fors; het gaat om een netto toevoeging van zo'n 700.000 m² bvo werklocaties in de Utrechtse wijken^[1]. Het aantal te realiseren vierkante meters werklocaties in wijken ligt echter hoger; we zien door de enorme druk op de woningmarkt een groot aantal werkpanden in de wijken transformeren naar woningen. De verwachting is niet dat deze druk in de komende jaren zal afnemen. Werkgelegenheid dat door transformaties verdwijnt, moet zoveel mogelijk in de eigen wijk worden gecompenseerd. Een nadere analyse moet worden gedaan, maar een voorzichtige inschatting is dat deze compensatie niet altijd wordt gevonden en dat we nog niet inlopen op de ambitie. Onder werken in de wijken vallen naast werken vanuit woningen en solitaire bedrijfspanden ook de werklocaties voor bijvoorbeeld de maatschappelijke sector, leisure en zorg. Voor zelfstandigen die 100% aan huis werken zijn woningen nodig die het werken goed ondersteunen. Niet alleen kantoorruimten maar bijvoorbeeld ook grotere garage- en opslagruimten voor technische beroepen. Voor mensen die in de directe omgeving van de woning een concentratiewerkplek zoeken, kan een wijk-flexcenter een ideale oplossing zijn. Flexibele concentratieruimte per dagdeel tegen laag tarief te huur. Een nieuwe kans voor oudere bestaande kantoren in woonwijken.

Deze grafiek laat de verschillen in baanontwikkeling per gebied zien. Waar sommige gebieden een sterke stijging laten zien, zijn er ook gebieden waar het aantal banen slechts beperkt toeneemt.

Werklocaties in lopende en toekomstige plannen

Uit een analyse van de harde plancapaciteit (particuliere initiatieven en gemeentelijke grondexploitaties) blijkt dat deze op dit moment ruim 400.000 m² bvo kantoren, 400.000 m² bvo overig werkprogramma en nog 34 hectare uitgeefbaar bedrijventerrein bevat. Dit werkprogramma vertegenwoordigt bij benadering 30.000-35.000 arbeidsplaatsen. Echter, er is hier niet altijd sprake van netto toevoeging. De doorlopende transformatie van werklocaties naar niet-werkfuncties als wonen is op dit moment nog niet volledig inzichtelijk. Bovendien betreffen het harde plannen in verschillende stadia van het planproces en leert de ervaring dat een deel van de plannen niet (volledig) wordt gerealiseerd, of pas later in de tijd. Overprogrammering is dus noodzakelijk. Daar staat tegenover dat er ook diverse (her)ontwikkelingen met werkprogramma op de drempel staan van het Utrechts Planproces (UPP) en dus nog niet in de cijfers terugkomen.

Er zijn in de stad diverse kantoorlocaties in ontwikkeling. Enerzijds nieuwbouw, zoals in het stationsgebied en anderzijds ter vervanging van verouderde kantoren. Voor het Jaarbeurspleingebouw is de aanbesteding gestart met een divers programma. Minimaal 10% van het totale kantorenprogramma is bestemd voor creatieve en innovatieve start ups met bijbehorend huurniveau. Andere plannen met substantiële aantallen werkfuncties zijn Galgenwaard en Papendorp Noord. In het USP is het nieuwe kantoor van het RIVM en CBG in aanbouw en wordt met de ontwikkeling van Plus Ultra Utrecht een gebouw ontwikkeld met kantoor- en laboratoriumruimte voor R&D start-ups en scale-ups. In Leidsche Rijn wordt onder andere bedrijventerrein Strijkviertel ontwikkeld: een groen, circulair, duurzaam bedrijventerrein van 19 hectare voor arbeidsintensieve kleine bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan de werkgelegenheidsopgave in de stad. De ambitie is om hier een dichtheid van 120 arbeidsplaatsen per hectare te realiseren. Andere bestaande bedrijventerreinen (o.a. Haarrijn) lopen snel vol en zijn bijna uitgegeven en de laatste kavels zijn in onderhandeling.

Verschillende retail-nieuwbouwontwikkelingen lopen (op stedelijk niveau gezien) op schema, onder andere de supermarktonthwikkelingen bij Rijnsweerd, Jan van Galenstraat, Beurskwartier en de Mobiliteitshub Papendorp. Met het oog op het werken in wijken wordt in de nieuwe stadswijk Merwede (deelgebied 5 Merwedekanaalzone) ruim 100.000 m² aan voorzieningen (waaronder kantoorruimte, horeca, leisure en maatschappelijke voorzieningen) gerealiseerd waarbij ook bestaande gebouwen en functies worden ingepast. Er zijn echter ook bestaande wijken waar we zien dat door de enorme druk op de woningmarkt een groot aantal werkpanden in de wijken transformeren naar woningen. Een nadere analyse moet worden gemaakt, maar een voorzichtige inschatting is dat we nog niet inlopen ten opzichte van de ambitie. We zetten goede stappen om de werkgelegenheidsopgave voor de wijken beter in de projecten te laten landen.

Voor zowel de verdichting van Lage Weide inclusief het 4^e kwadrant als de groei van USP (en Rijnsweerd) geldt dat investeringen in mobiliteit cruciaal zijn om dit mogelijk te maken. Op korte termijn gaat het dan bijvoorbeeld om de fietsverbinding Demkabrug. Voor de ontwikkeling van het 4^e kwadrant Leidsche Rijn is een optimale (voet- fiets-)verbinding met station Leidsche Rijn essentieel. Ook bij de A12-zone en Koningsweg Lunetten/USP zijn substantiële investeringen in de mobiliteit essentieel voor een goede ontwikkeling van deze locaties.

Foto: Plot Jaarbeurspleingebouw

Tot slot, in de RSU 2040 is opgenomen in welke gebieden in de stad extra arbeidsplaatsen worden voorzien. Locaties als Lunetten Koningsweg, de A12-zone en 4^e kwadrant Leidsche Rijn maken onderdeel uit van een aantal U Ned-gebiedsstudies voor de oost-, zuid- en westkant van Utrecht. Op sommige plekken, zoals kantorengedebied Rijsweerd en Papendorp, kiezen we ervoor om werklocaties juist meer te mengen, ook met wonen. Hier zal per saldo het aantal arbeidsplaatsen afnemen.

Liggen we op koers RSU 2040?

In de RSU is de ambitie van 70.000 extra arbeidsplaatsen in 2040 opgenomen. Uit de analyse van de harde plannen blijkt dat we met deze planvoorraad omgerekend 30.000-35.000 arbeidsplaatsen creëren. Het beoogde volume 'werken in de wijken' blijft achter en er is onvoldoende ruimte voor de kwalitatief brede vraag naar bedrijventerreinen. In de RSU is aangegeven waar aanvullende mogelijkheden liggen om arbeidsplaatsen toe te voegen. Die mogelijkheden kunnen niet zomaar worden benut. Intensivering van bedrijventerreinen is op korte termijn niet mogelijk door onze eigen regels en het ontbreken van financiële middelen. Het risico bestaat dat de ontwikkeling van werklocaties en voldoende bedrijfshuisvesting achterblijft bij de groei van de stad. Daarmee komt de betaalbaarheid ervan verder in het geding; prijzen stijgen door marktdruk. Voor bijvoorbeeld kleine ondernemers, circulaire economie, startups en creatieve bedrijvigheid is dit een groeiend probleem en daarmee ook voor het functioneren van onze stedelijke economie. Verder geeft het provinciale beleid ons te weinig ruimte om kantoren op incurante plekken te transformeren en deze kantoorruimtes op aantrekkelijke locaties – zoals knooppunten – te compenseren. Dit vormt op korte en middellange termijn een serieuze bedreiging voor diverse ruimtelijke ontwikkelingen. We zijn hierover (al lang) in gesprek met de Provincie.

Bovendien: de harde plannen bevinden zich in verschillende stadia van het planproces en de ervaring leert dat een deel van de plannen niet (volledig) wordt gerealiseerd, of pas later in de tijd. Dit maakt overprogrammering noodzakelijk. De totale opgave is niet alleen fors in aantal, maar ook complex. De beschikbare ruimte is beperkt en de markt is terughoudend met het toevoegen van werkprogramma bij (her)ontwikkelingen omdat het realiseren van woningen in veel situaties financieel aantrekkelijker is. Een sterke(re) sturing van de gemeente lijkt noodzakelijk om ambities RSU te verwezenlijken.

Foto: Hof van Cartesius, broedplaats voor ondernemers

3.3 Duurzame mobiliteit

De opgave

Om Utrecht als groeiende stad gezond en bereikbaar te houden staan we voor twee grote opgaven:

- De transitie naar duurzame mobiliteit: schoon, stil, klimaatneutraal, veilig en voor iedereen.
- Zorgen dat de bereikbaarheid op orde blijft, met de 100.000 extra inwoners en 70.000 nieuwe banen die we tot 2040 verwachten. Dat vraagt ruimte-efficiënt vervoer: meer fiets, voetganger en openbaar vervoer. Als we de stad bereikbaar willen houden met zoveel meer mensen, hebben we voor deze drie een schielsprong nodig en moeten we zaken als deelmobiliteit en verkeersmanagement invoeren.

Transitie naar duurzame mobiliteit

We geven voorrang aan schone manieren van vervoer die zo min mogelijk ruimte innemen. Lopen, fietsen en openbaar vervoer dus. Straten en stoepen moeten prettige plekken zijn om te verblijven en combineren we met ruimte voor groen en spelen. Zo maken we de lucht schoner en de straat rustiger en veiliger. De afgelopen jaren is te zien dat de inzet op actieve en schone vormen van mobiliteit succesvol is: het gebruik van fiets en ov in de stad groeit ten opzichte van het autogebruik. Hierdoor neemt ook de behoefte aan fietsparkeergelegenheid toe, met name in het centrum en de stedelijke knooppunten. We zetten deze ontwikkeling door, we stimuleren dit veranderende reisgedrag. Het is bovendien van belang om bereikbaarheid voor iedereen te realiseren: een inclusieve stad. Dat doen we door een goede en verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte, waarbij het openbaar vervoer voor iedereen bereikbaar en toegankelijk is. Tenslotte omvat de transitie naar duurzame mobiliteit dat we inzetten op klimaatneutrale mobiliteit. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld: we verduurzamen het gemeentelijk wagenpark en de gemeentelijke vaartuigen.

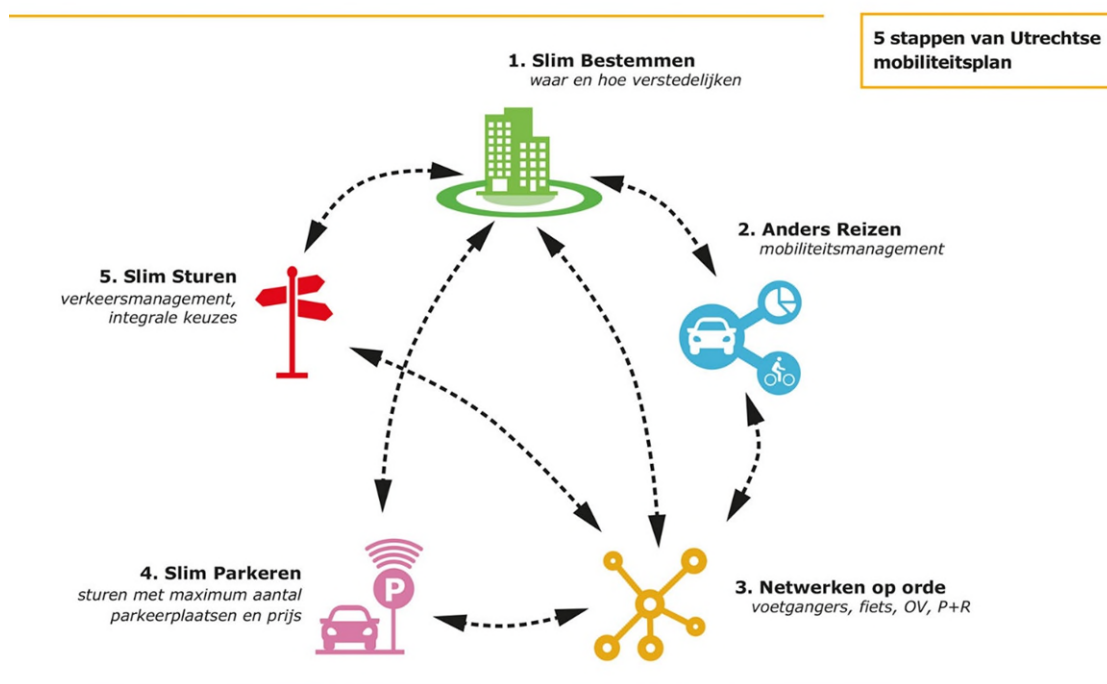
Foto: Burgemeester Reigerstraat

Bereikbaarheid blijvend op orde: schielsprong voetganger, fiets en ov

Utrecht is op dit moment de snelst groeiende stad van Nederland. Utrecht kiest daarbij voor verdichting van de bestaande stad: de plekken die daarvoor geschikt zijn, zetten we in voor nieuwe woningen en werklocaties. Om tot 2040 60.000 woningen en 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren zijn investeringen in

het mobiliteitsysteem randvoorwaardelijk. Op korte termijn realiseren we veel woningen in bijvoorbeeld de Merwedekanaalzone, Centrum (inclusief Stationsgebied) en Cartesiusdriehoek. Met het intensiveren van werklocaties zoals Lage Weide, Overvecht en USP/Rijnsweerd worden veel arbeidsplaatsen toegevoegd. We zien dat de 'modal shift' van auto naar wandelen, fietsen en openbaar vervoer van groot belang is om ruimte te creëren voor verdere groei. Een 'schaalsprong' in het voetpadennetwerk, fietsroutenetwerk en het openbaar vervoersysteem is hiervoor hard nodig. Deze omvorming van de stad vraagt grote investeringen in het mobiliteitssysteem, zoals nieuwe bruggen en tunnels om voor goede en vlotte verbindingen door de stad te zorgen en voldoende plek om de fiets te kunnen stallen. Maar ook oververbindingen, parkeerhubs, mobiliteitsknooppunten waar reizigers kunnen overstappen op openbaar vervoer of fiets. De oplossingen liggen niet alleen in de stad, maar ook in de regio. Niet-fysieke maatregelen als parkeerbeleid en gedragsbeïnvloeding gaan hand in hand met ingrepen in de infrastructuur én openbare ruimte. Voor de schaa sprongen zijn bijdragen vanuit de regio en het Rijk noodzakelijk.

Voor het aanpakken van deze opgaven moeten we keuzes maken. We gaan voor 'de Utrechtse mobiliteitsaanpak'; vijf stappen die samenhangen, maar niet verplicht in deze volgorde. We zetten ze tegelijkertijd in om gezond stedelijk leven voor iedereen mogelijk te maken. Het [mobiliteitsplan 2040](#) verduidelijkt deze stappen en is het uitgangspunt voor programma's en projecten.

Met de [Monitor Mobiliteitsplan](#) houden we goed in de gaten hoe de mobiliteit zich ontwikkelt in de stad en wat de effectiviteit is van de genomen maatregelen zodat we tussentijds kunnen bijsturen. In de agenda mobiliteitsplan werken we een indicatieve fasering op hoofdlijnen uit. De agenda mobiliteitsplan is een instrument om te kunnen sturen op de langjarige koers en geeft richting aan de nog te programmeren maatregelen en projecten.

De mobiliteitstransitie in huidige en toekomstige plannen

Conform de RSU en het Mobiliteitsplan 2040 willen we de groei van de stad faciliteren met aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving. We geven voorrang aan lopen en fietsen en verbeteren de verkeerveiligheid. Dit doen we bijvoorbeeld met de herinrichting van de Nachtegaalstraat/Burgemeester Reigerstraat, Lombokplein en de Westelijke Stadsboulevard. Bij herinrichtingen verminderen het aantal autoparkeerplekken voor meer leefruimte, plek voor fietsparkeren en groen.

Verkeer ontwikkelt zich door aanbod van infrastructuur en de 'vraag' van mensen om zich te verplaatsen. Die vraag is geen vast gegeven, maar beïnvloeden we met beleid en regels, zoals parkeervoorzieningen en parkeerkosten, reiskostenvergoedingen, de fiscale voorzieningen voor de auto van de zaak, beprijzing van het openbaar vervoer tijdens de spits om de reizigers meer te spreiden en afspraken met werkgevers en onderwijsinstellingen over werk- en lestijden. Het autoverkeer sturen we zo dat het zoveel mogelijk de hoofdwegen gebruikt en de leefbaarheid op straat zo goed mogelijk is. Op langere termijn kunnen we met verkeersmanagement de verkeersruimte in de stad steeds beter benutten en vraag en aanbod bij elkaar brengen. Zo kunnen we bijvoorbeeld op drukke momenten bij de Jaarbeurs tijdelijk voorrang geven en bevorderen dat mensen bij voorkeur vervoer gebruiken dat schoon is en weinig ruimte gebruikt. Op dit moment voeren we verkeersmanagementsystemen daar in waar we wegen herinrichten. Pas als het verkeersmanagementsysteem in de hele stad is ingevoerd, kunnen we de verkeersruimte optimaal benutten en sturen op 'gezond stedelijk leven'.

Foto: Malieblad

De meeste randvoorwaardelijke mobiliteitsinvesteringen voor de groei van de stad op korte termijn zijn in voorbereiding, zoals de Europalaan-Noord, mobiliteitshub Papendorp en de langzaam verkeer bruggen Merwedekanaalzone. De spooronderdoorgang Locomotiefstraat is in 2021 opgeleverd en we onderzoeken de spooronderdoorgang ter hoogte van de Boorstraat, de Nicolaas Beetsstraat en de verbreding van de Demkabrug. Verbeteringen aan het fijnmazige fietsnetwerk rondom de grote woningbouw- en werklocaties moeten we op korte termijn in voorbereiding nemen. Om de woningbouw- en werklocaties middellange en lange termijn bereikbaar te houden werken we met Rijk, Provincie en andere gemeenten aan het mobiliteitssysteem van de toekomst. Met onze eigen inzet voor de uitvoering van de doelen van het Mobiliteitsplan in combinatie met de samenwerking met het Rijk en de regio brengen we de schaa sprong voor de voetganger, fiets en het openbaar vervoer stap voor stap tot uitvoering. Zo werken we in U Ned aan de uitvoering van de no-regretmaatregelen en het verkennen van nieuwe ov-verbindingen in de [MIRT-verkenning](#) ov en wonen.

Liggen we op koers RSU 2040?

Bovenstaande geeft aan dat mobiliteitstransitie een grote opgave is die tientallen jaren gaat kosten. We zijn op alle terreinen van mobiliteit hard aan de slag en maken goede vorderingen, getuige de

voortgangsrapportages over mobiliteit en verkeersveiligheid. We kunnen met de beschikbare middelen in het MPB de ambities voor 2040 van het mobiliteitsplan en de RSU niet tijdig realiseren. Dat betekent dat we moeten prioriteren. Zo zetten we eerst in op de belangrijkste bruggen en tunnels voor het fietsnetwerk, faseren de invoering van 30 km/uur als maximumsnelheid en focussen op de verbetering van de verkeersveiligheid op de plekken met de grootste risico's. We proberen de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten door werk met werk te maken, bijvoorbeeld door onderhoudswerkzaamheden aan wegen en riolering te combineren met de herinrichting voor 30 km/uur en meer ruimte voor fiets en voetganger. De integrale aanpak leidt echter tot complexere projecten die meer tijd en geld kosten.

Voor de groei van het aantal woningen en arbeidsplaatsen in de stad zijn mobiliteitsinvesteringen randvoorwaardelijk. Om de groei mogelijk te maken zijn investeringen nodig bovenop de huidige middelen in het MPB. We zetten erop in om als regio met het Rijk tot afspraken te komen over de benodigde gezamenlijke investeringen.

De financiële actualisaties van het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB) en de parkeerexploitatie lichten we toe in [hoofdstuk 5.2](#).

3.4 Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

De opgave

Utrecht wil een gezonde, duurzame en circulaire stad zijn waar mensen wonen, werken en verblijven in een gezond leefklimaat. Met de keuze voor binnenstedelijke verdichting vinden we een hoogwaardige, groene en toegankelijke openbare ruimte extra belangrijk. Deze moet dan ook meegroeien met de groei van de stad. We werken op verschillende terreinen aan een toekomstbestendige leefomgeving waar het goed toeven is in een gezonde en veilige openbare ruimte voor mens en dier. De leefomgeving wordt klimaatbestendig ingericht, zodat we wateroverlast, hittestress en verdroging voorkomen. Dit betekent dat de stad flink vergroend moet worden. Verder betekent dit dat de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk moet zijn en iedereen in de directe woonomgeving elkaar gemakkelijk kan ontmoeten, kan sporten, spelen, bewegen en recreëren. In de RSU 2040 geven we aan twee hoofdstructuren voorop te stellen: de groenstructuur en de mobiliteitsinfrastructuur. Daarmee is het groen in de stad leidend voor het ordenen van de bestaande stad en van de nieuwe plekken in de stad. Tijdens de coronacrisis is eens te meer gebleken hoe belangrijk de directe leefomgeving voor mensen is. Om klimaatverandering tegen te gaan willen we in 2050 een stad zijn die volledig draait op hernieuwbare materialen en waar afval grondstof is.

Foto: Groot Meestersplein

Het actief vergroenen van Utrecht is randvoorwaardelijk voor de grotere druk op de openbare ruimte én voor het inspelen op de klimaatveranderingen. Daarnaast levert het een bijdrage aan het herstel van de biodiversiteit. Een robuuste, groene openbare ruimte is essentieel voor het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners, voor spelende kinderen, voor de waarde van vastgoed. Als we kijken naar de huidige staat van de openbare ruimte zien we dat het beeld sterk varieert per wijk. Van de totale oppervlakte van de gemeente Utrecht is 42% verhard, 37% groen en 21% water. De Binnenstad en Noordwest hebben zowel absoluut als per huishouden het **minste** groen. Vleuten-De Meern, Leidsche Rijn en Overvecht zijn de wijken met absoluut en per huishouden het **meeste** groen. Verschillen zien we ook in de tevredenheid over het groen en parken in de eigen buurt. Twee derde van de Utrechters is (zeer) tevreden over het groen en driekwart is tevreden over de parken in de buurt. In Noordwest geldt

dat slechts de helft van de inwoners tevreden is over het groen in tegenstelling tot de wijken Zuid, Oost en Overvecht (alle drie ongeveer driekwart tevreden). In de wijken Zuidwest en Binnenstad is maar de helft van de bewoners te spreken over de parken in eigen buurt ([Utrecht Monitor, 2021](#)). Hoewel er altijd verschillen tussen wijken zullen zijn, is het nodig meer evenwicht in de huidige situatie te brengen. Met name groenarme wijken, zoals de vooroorlogse wijken, moeten een beetje bijtrekken in de vergroeningsopgave, om klimaatbestendig te worden.

In de RSU 2040 hebben we als ambitie gesteld dat groen en verdichting gelijk opgaan. Bij de toename van 60.000 woningen betekent dit dat 440 hectare extra binnenstedelijk groen moet worden gerealiseerd. Om deze vergroening te bereiken is een trendbreuk nodig; dit noemen we de Groene Schaalsprong. De vergroening moet plaatsvinden op vijf niveaus: Groene straten, bestaand en nieuw (ca. 200 hectare groen), Groenblauwe routes (ca. 100 hectare groen), nieuwe parkgebieden in de stad (ca. 120 hectare groen), Groene scheggen die stad en landschap verbinden (ca. 30 hectare groen) en Groen om de stad (ca. 250 hectare nieuw recreatief groengebied in de directe omgeving van de stad). De nadere toelichting hierop is te vinden in de [RSU2040](#). Uitgangspunt is dat we op stedelijk niveau streven naar 75 m² openbaar groen en 30 m² water per huishouden in de stad plus 40 m² groen om de stad. Op dit moment voldoen we hier net aan met 106 m² groen en water in de stad en 42 m² om de stad. De opgave is echter niet alleen kwantitatief van aard maar juist ook kwalitatief. Zo zetten we naast uitbreiding van groen en water ook in op een kwaliteitsimpuls en op een betere toegankelijkheid van bestaand groen op verschillende plekken in de stad. Bijvoorbeeld in Overvecht door een groen lint aan te leggen, in Park Transwijk door deze voor meer mensen aantrekkelijk te maken en in Maarschalkerweerd door een voormalig tuinbouwgebied om te zetten in recreatief groen.

De ambities betekenen onder andere dat wij bij elke ruimtelijke ingreep de kans voor groen benutten. Dit komt onder andere naar voren in het principe 'groen, tenzij'. Dit houdt in dat we in Utrecht straten, pleinen, binnenterreinen, daken en gevels groen inrichten, tenzij dat op een specifieke plek niet kan vanwege de vereiste functionaliteit. Of het nu gaat om onderhoud aan wegen, om aanleg van energieinfrastructuur, om vernieuwing van riolering of welke andere ingreep dan ook: telkens moeten we integraal in het project meenemen dat we de stad groener willen maken. Door werk met werk te maken kunnen we op die manier efficiënt de kwantiteit en kwaliteit van het groen in Utrecht verhogen. Ook gebiedsontwikkelingsprojecten dragen bij aan de groene schaalsprong en zijn klimaatbestendig.

Groen in lopende en toekomstige plannen

Uit de analyse van de harde plannen³ blijkt dat er in de aankomende 10 jaren per jaar gemiddeld tussen de 6 en 7 hectare openbaar toegankelijk groen wordt toegevoegd. Als we kijken naar de netto toevoeging van water gaat het in totaal om enkele hectares. De vergroening gebeurt op verschillende plekken in de stad zoals de vergroening van straten en pleinen in rivierenwijk, de aanleg van (delen van) Rondje Stadseiland, integrale herinrichtingen van de openbare ruimte in Kanaleneiland maar ook door middel van gebiedsontwikkelingen zoals Cartesiusdriehoek waar minimaal 30% van de wijk groen wordt ingericht. Toch zien we dat de verdeling niet gelijk is over de wijken en dat groen niet voor iedereen toegankelijk is. Een aanzienlijk deel van het openbaar groen en water wordt aangelegd in de wijk Leidsche Rijn. Een wijk met nu al per huishouden het meeste groen en dat logischerwijs hoog scoort op tevredenheid van de buurtbewoners. Alleen met de lopende plannen redden we het niet. De RSU 2040 laat met de groene schaalsprong zien waar mogelijkheden liggen om in en om de stad substantieel extra te vergroenen, om het groen van een extra kwaliteitsimpuls te voorzien en/of het groen beter toegankelijk te maken. Het gaat bijvoorbeeld op korte termijn om Landschapspark Oud Zuilen (toegankelijk maken van 25 hectare openbaar groen), vervolgfases van Parklandschap Maarschalkerweerd, Tuinen van Moreelse, Landschapspark Groot-Amelisweerd, het afmaken van groenblauw ronde stadseiland maar ook het substantieel investeren in het vergroenen van straten in groenarme wijken als Binnenstad, West, Noordwest en Noordoost en structureel investeren in integrale projecten zoals in Overvecht (Amazonekwartier en Taagdreef), West (Welgelegen) en Kanaleneiland.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

³ Voor de groenprojecten waarvoor nog geen volledige dekking is, is een inschatting gemaakt hoeveel netto openbaar toegankelijk groen wordt gerealiseerd met het huidige beschikbare budget.

We zien dat in alle gebieden de groenopgave met urgentie wordt opgepakt. Dit blijkt onder andere uit het 'groen tenzij' principe dat wij in projecten hanteren. Desondanks is er een trendbreuk nodig om de vergroeningsdoelstellingen van de RSU 2040 te halen. We zien dat de huidige harde plancapaciteit voor 'toevoeging groen' voor zowel de korte als de lange termijn niet omvangrijk genoeg is om mee te groeien met het aantal huishoudens. We verwachten tot 2030 ongeveer 30.000 woningen toe te voegen; dat vraagt volgens het uitgangspunt uit de RSU (75 m2 groen per huishouden in de stad) om 225 hectare extra groen in deze periode. Gelet op de ambitie om vergroening en verdichting gelijk op te laten gaan, is het huidige tempo dus onvoldoende en zijn aanvullende investeringen noodzakelijk.

Het Meerjaren Groenprogramma (MGP) – Ruimte voor Groen 2022-2026, als bijlage bij het MPR, geeft inzicht in het jaarlijks investerings- en uitvoeringsprogramma van de gemeente.

Foto: Vergroening Maasplein

3.5 Energie

De opgave

In Parijs (2015) en in het [nationaal Klimaatakkoord](#) (2019) zijn afspraken gemaakt om de CO₂-uitstoot terug te dringen. De Europese doelstelling voor 2030 is alweer aangescherpt naar -55% in 2030. Het regeerakkoord gaat nog weer verder en mikt op -60%. De stad Utrecht wil daaraan bijdragen en zo snel mogelijk doch uiterlijk in 2050 klimaatneutraal zijn. Hiervoor moeten we onder andere het energieverbruik van woningen en gebouwen drastisch verlagen, de energie die gebruikt wordt duurzaam opwekken en de energie-infrastructuur aanpassen op gebruik van elektriciteit en warmtenetten in plaats van aardgas. De gemeente heeft hierin ook een belangrijke rol. Soms vanuit haar wettelijke taken als beheerder van de ruimtelijke ontwikkeling, maar soms ook als investeerder, garantieverlener, aanjager en subsidieverlener voor de onrendabele top bij innovaties etc. Om de energietransitie te versnellen zetten we in op drie pijlers.

1. Energie besparen: voor het besparen van energie zijn de gebouweigenaren aan zet. Denk aan isoleren en bijbehorende ventilatie, elektrisch koken en een andere warmtevoorziening voor warm water en verwarming. De gemeente is daarbij zelf aan zet voor al het gemeentelijk kernvastgoed (maatschappelijk vastgoed en kantoorgebouwen); de opgave is dat het deze in 2040 energieneutraal is.
2. Bronnen verduurzamen en duurzame opwekking: Voor de groei van de stad conform de ambities uit de RSU is minimaal 0,04 terrawattuur (TWh) elektriciteit nodig. Voor de verduurzaming van het energieverbruik van de bestaande stad (4 TWh elektriciteit, 8,5 PJ aardgas en 2 PJ warmte (afname)) is meer nodig, maar daarvoor hebben we nog geen concrete doelstellingen. Met Eneco is wel [afgesproken](#) dat in 2040 de warmte volledig gevoed wordt door duurzame bronnen. Op dit moment is dat circa 40% door de BioWarmteInstallatie (BWI) op Lage Weide. We hebben regionaal de opgave om in 2030 1,8 TWh aan wind- en zonne-energie op te wekken. Dat staat gelijk aan elektriciteitsverbruik van 540.000 huishoudens. Hiervoor hebben we in de [Regionale Energiestrategie Regio U16](#) zoekgebieden en projecten vastgelegd. De Utrechtse inzet is gericht op 0,523 TWh aan projecten inclusief grootschalig zon op dak. We hebben hierbij de ambitie om geen enkel dak onbenut te laten. Op dit moment heeft bijna een kwart van de daken in Utrecht zonnepanelen.
3. Infrastructuur aanpassen: De opgave is dat alle gebouwen in 2050 zonder aardgas verwarmen en koken. Hiervoor moet het elektriciteitsnet en warmtenet(ten) uitgebreid en verzaamd worden en het gasnetwerk worden verwijderd. Dit is een grote opgave, want ongeveer 130.000 Utrechtse gebouwen zijn nu nog op aardgas aangesloten. In de [transitievisie warmte](#) staat hoe Utrecht op een haalbare en betaalbare manier overstapt naar een duurzame manier van verwarmen. Dit vraagt (soms forse) investeringen in het leidingwerk onder de grond én in de energiegebouwen. Boven de grond zijn warmteoverdrachtstations nodig en warmtebuffers (Eneco). Bij elektra zijn dat kleinere trafohuisjes, maar bijvoorbeeld ook middenspannings- en hoogspanningsstations. Uiterlijk in 2025 moeten we de locaties voor fysieke inpassing gevonden hebben, bij voorkeur zoeken we in pandige oplossingen. Daarnaast streven we ernaar om de bodem en het oppervlaktewater zo optimaal mogelijk te benutten voor de energietransitie. Op dit moment benutten we bijvoorbeeld circa 10% van de inzetbare capaciteit van de bodem voor bodemenergie (buffercapaciteit) maar winnen we nog geen warmte uit het oppervlaktewater.

We werken aan een Energievisie. Hierin komen doelstellingen te staan en een uitvoeringsstrategie voor de vertaling van deze doelstellingen naar omgevingsprogramma's met maatregelen en omgevingsplannen met regels. We verwachten de energievisie, na afronding van de plan-MER, eind 2022 aan te bieden aan de raad. Een aantal omgevingsprogramma's worden of zijn vastgesteld voorafgaand aan de Energievisie: transitievisie warmte, programma zon op dak en programma energiebesparing.

Energietransitie in lopende en toekomstige plannen

De komende jaren wordt fors geïnvesteerd in uitbreiding van het warmtenet door een warmtebedrijf en de aanleg van warmtekoelopslag (WKO) door gebouweigenaren of warmtebedrijven. Dat geldt ook voor de uitbreiding/verzwaring van het elektriciteitsnet en de verwijdering van het gasnetwerk door Stedin. In

Overvecht zijn we als eerste begonnen met de grote stappen te zetten naar het aardgasvrij maken van de vier noordelijke woonbuurten. De vier zuidelijke buurten volgen nog voor 2030.

De ondergrondse ruimte is schaars en verdere uitbreiding moet in samenhang met andere functies en belangen bekeken worden. Hiervoor gaan we in 2022 een visie ondergrond opstellen en actief regie voeren op het gebruik van de ondergrond. Er liggen plannen voor het gebruik van warmte uit oppervlaktewater voor verschillende nieuwbouwprojecten, zoals Merwedekanaalzone deelgebied 5 en Beursgebied.

Voor de warmteopgave zetten partijen als Eneco en HDSR (waterschap) hun eigen bronnen of bronnen van derden in om de stadsverwarming te verduurzamen. Concrete voorbeelden zijn de investering in een BiomassaWarmteInstallatie (BWI, eigendom Eneco), of de bouw van een 27 megawatt warmtepomp naast de RWZI met rioolwater als duurzame bron voor het warmtenet in Utrecht en Nieuwegein (Eneco samen met HDSR). Eneco start ook met vier locaties in Utrecht (Overvecht, Rijsweerd, Merwedekanaalzone/Kanaleneiland en Lage Weide) en één in Nieuwegein voor warmtebuffers. Deze buffers met een volume van zo'n 5000 m³ water kunnen warmte opslaan uit het warmtenet zodat tijdens de dagpieken hieruit getapt kan worden. Deze buffers verhogen de systeemefficiëntie van het net waardoor ook duurzame bronnen beter ingepast kunnen worden. Daarnaast is er een plan om het Merwedekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal te gaan gebruiken als warmtebron (aquathermie, thermische energie uit oppervlaktewater) voor collectieve netten (HDSR, Rijkswaterstaat).

Voor de duurzame energieopwekking (zon en wind) zit er, aanvullend op de gerealiseerde 0,1 TWh zon op dak, op dit moment 0,0045 TWh in de harde plancapaciteit: zonnenveld Meijewetering en zonnepanelen op de geluidwal langs de A12. Daarnaast verwachten we met de locaties Rijnenburg (0,05-0,24 TWh), Nedereindse Plas (maximaal 0,033 TWh) en Haarrijnseplas (0,004 TWh) op termijn maximaal 0,28 TWh duurzaam op te wekken. Voor de langere termijn zien we potentiële locaties in USP, Voordorpse Veld en Ockhuizen met een totale verwachte opbrengst van circa 0,07 TWh. Tot 2040 tellen deze plannen op tot maximaal 0,45 TWh inclusief een nog groeiend aandeel voor zon op het dak.

Foto: Hogeweide (Leidsche Rijn)

Liggen we op koers richting RSU 2040?

Op dit moment is het niet goed mogelijk om aan te geven of we op koers liggen, omdat we geen complete set doelstellingen hebben voor middellange en langere termijn. Wel weten we dat er nog maar weinig woningen afgesloten zijn van het aardgas en er congestie is op de elektriciteitsinfrastructuur. 4% van ons elektriciteitsverbruik wordt duurzaam opgewekt met zonnepanelen op daken en 40% van het warmtenet is verduurzaamd door het gebruik van biomassa. Het energieverbruik daalt met ongeveer 1% per jaar.

In de Energievisie vertalen we op een structurele manier de ambities en doelen naar maatregelen en instrumenten, zodat duidelijker wordt welke maatregelen bijdragen aan welke doelstellingen. Met name voor de gebouwde omgeving en duurzame energieopwekking ligt er een belangrijke verantwoordelijkheid bij gemeenten. Een verantwoordelijkheid die gepaard gaat met nieuwe rollen en nieuwe bevoegdheden bij het maken van afwegingen in o.a. het ruimtelijk domein. Nieuw is dat de energietransitie een grotere claim doet op de ruimte dan de afgelopen decennia. Er zijn ook meer keuzes te maken in de energievoorziening en de sturing van besparing bij gebruikers. Het is daarom van belang dat energie een prominentere plek krijgt in het ruimtelijke beleid en aan de voorkant van planologische ontwikkeling.

Rond zoekgebieden voor duurzame opwekking van energie (wind en zon) lopen we in sommige gebieden tegen knelpunten aan. In Noordoost, Oost en Zuid en in het USP zien we dat veel grond in particulier eigendom is. Bovendien werpt het afwegingskader van de Provincie enkele beperkingen op. In West/Noordwest is Lage Weide een belangrijke zoeklocatie, maar de mogelijkheden voor gebiedsontwikkelingen worden daar sterk beperkt door het vastlopende mobiliteitsnet. Er zijn nieuwe en betere verbindingen nodig (ov en fiets) om verder ontwikkeling van het gebied mogelijk te maken.

3.6 Maatschappelijke voorzieningen

De opgave

Maatschappelijke voorzieningen zijn onmisbaar in een stad die staat voor ontwikkeling, beleving en ontmoeting. Het gaat onder meer om scholen, sportaccommodaties, buurtcentra, culturele voorzieningen en ook om speelruimte. Om te blijven voorzien in de behoefte moet het aanbod aan maatschappelijke voorzieningen meegroeien met de groei van de stad. Daarnaast hebben trends als vergrijzing en extra-muralisering gevolgen voor de behoefte aan bepaalde voorzieningen zoals ontmoetingsruimte.

Ons beleid is vastgelegd in het [Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen](#) en in thematische huisvestingsnota's. In de RSU 2040 zijn de kwantitatieve normen die we hanteren vertaald naar de barcode op wijk- en stedelijk niveau. Die vertalen we naar een programmering die voor de komende jaren concreet is ingevuld en voor de langere termijn op hoofdlijnen.

Lopende en toekomstige plannen

Sport

De opgave voor sport t/m 2040 is berekend o.b.v. de bevolkingsprognoses (harde planvoorraad) en vraag/aanbod onderzoek van Mulier-instituut uit 2020. In 2022 vindt een actualisatie plaats. Voor uitbreiding van sportvelden wordt uitgegaan van een efficiënter gebruik van de huidige sportparken, maar daarnaast is ook uitbreiding van capaciteit nodig. De uitbreiding van sportvelden zoeken we zoveel mogelijk gekoppeld aan bestaande sportparken of door verplaatsing van (te) kleine sportparken naar nieuwe, grotere sportparken. Nieuwe sporthallen koppelen we aan nieuwe scholen voor voortgezet onderwijs. Bij uitbreidingsprojecten zien we dat de voorbereidende fase langer duurt door grotere uitdagingen bij de gebiedsontwikkelingen, integrale afweging van ambities en inbreiding.

Door de tegenvallende inwonersgroei hebben we ervoor gekozen de realisatie van sporthal Voordorp en het zwembad Maximapark door te schuiven naar 2026; respectievelijk twee en één jaar later dan gepland. Binnen de behoefteberekening is deze verschuiving te verantwoorden. Ook schuiven we het extra voetbalveld en twee hockeyvelden voor sportpark Nieuw Welgelegen door naar 2025. Deze stonden eerder gepland voor 2023. Voor Nieuw Welgelegen wordt op dit moment een variantenstudie uitgevoerd voor inpassing van deze velden. Hiervoor wordt nog ruimte gezocht en is waarschijnlijk herbestemming van grond nodig en/of een verplaatsing van functies. Daardoor is doorschuiven naar 2025 realistisch.

2022-2025

In 2022 wordt de sporthal Bontekoelaan opgeleverd (Zuidwest), samen met het Globe College. De [sporthal Berlijnplein](#) (Leidsche Rijn) wordt momenteel gerealiseerd in combinatie met Academie Tien (oplevering 2023). En sporthal Cartesiusdriehoek staat op de planning voor 2025. Vanaf 2023 start de voorbereiding voor de realisatie van vier sporthallen en voor het zwembad Maximapark. Voor 2024 is de omzetting van een natuurgrasveld naar kunstgras opgenomen voor sportpark Nieuw Welgelegen en de uitbreiding van 1 hockeyveld op Strijkviertel. In 2025 staat de uitbreiding van 1 hockeyveld op Strijkviertel, 2 hockeyvelden Nieuw Welgelegen, 1 voetbalveld en/of 1 hockeyveld Maarschalkerweerd geprogrammeerd. Genoemde locaties zijn echter allemaal nog onder voorbehoud van de uitkomsten van de locatiestudies Maarschalkerweerd Noord, Strijkviertel en Nieuw Welgelegen. Het is nog onduidelijk voor hoeveel velden er daadwerkelijk ruimte is in deze gebieden.

2026-2030

Vanaf 2025-2026 zijn minimaal een extra rugbyveld (locatiestudie Strijkviertel) en een extra korfbalveld (zoekgebied Hoograven) nodig. In 2026 breiden we uit met 1 voetbalveld en 1 hockeyveld (beide nog locatie te vinden). Tevens realiseren we dan de sporthallen Voordorp en Merwedekanaalzone. Er staat een zesde sporthal op de meerjarenplanning met als zoekgebied Overvecht, te combineren met een VO-school. Aanvullend kiezen we bij de nieuwe VO school in Vleuten De Meern eveneens voor uitbreiding met een sporthal. De voorlopige uitkomsten van het onderzoek naar het kengetal binnensport laten zien dat er behoefte is aan extra sporthallen in de stad.

2030-2040 en verder

Op basis van de Mulierrapportage 2019 (harde planvoorraad) is er nog minimaal een tekort van 6 hockeyvelden en 3 voetbalvelden. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de eerdergenoemde locatiestudies (Maarschalkerweerd Noord, Nieuw Welgelegen en Strijkviertel) voldoende velden opleveren. Mocht dit niet het geval zijn dan wordt het tekort groter. De eerste resultaten van de nieuwe behoefteberekening (Mulier 2022) laten ook zien dat er een tekort aan tennisbanen in de stad gaat ontstaan en dat het tekort aan andere sportvelden nog iets groter wordt dan in de prognoses van 2019. Hiervoor is nog een nadere analyse nodig. Aanvullend op de capaciteitsberekeningen van Mulier (gebaseerd op de harde planvoorraad) zijn er nog een aantal zoekgebieden van in totaal 14 hectare aan sportvelden geformuleerd bij de te ontwikkelen stedelijke knooppunten. In deze periode zal ook bij de zwembaden Den Hommel en De Kwakel uitbreiding nodig zijn met elk 1 bad.

Onderwijs

In de periode tot en met 2026 realiseren we een aanzienlijke uitbreiding van zowel het primair als het voortgezet onderwijs. Er komen lagere scholen bij in de buurten Haarrijn, Leeuwesteijn en Groenewoud (Leidsche Rijn), in de Merwedekanaalzone, de Cartesiusdriehoek, het Beurskwartier en het Jaarbeurskwartier. Het voortgezet onderwijs breidt uit in de Merwedekanaalzone, in Leidsche Rijn, Overvecht, Vleuten de Meern en in het USP/Rijnsweerd (internationale school). Het meerjaren onderwijshuisvestingsplan wordt dit jaar geactualiseerd. Het geeft inzicht in de behoefte op de middellange - en lange termijn op basis van de meeste recente bevolkingsprognoses. De locaties van de tussen 2027 en 2040 nog te realiseren scholen zijn veelal nog niet bekend.

Welzijn

In de periode tot en met 2026 komen er nieuwe buurtcentra in de Merwedekanaalzone en in Overvecht. Bij de ontwikkeling van de Kruisvaartkade (Zuidwest) is een buurtkamer voorzien. Voor 2028 is een buurtkamer in het gebied Beurskwartier/Lombokplein gepland. Verdere programmering van buurtcentra en buurtkamers na 2026 is afhankelijk van omvang en tempo van nieuwe gebiedsontwikkelingen. De buurtcentra en buurtkamers groeien mee volgens de in ons beleid vastgestelde normen per type wijk. Maatschappelijke trends als vergrijzing en extra-muralisering vragen in de toekomst wellicht om meer plekken voor ontmoeting en activiteiten binnen wooncomplexen. Niet alleen de gemeente kan daar een rol in spelen maar ook woningbouwcorporaties, zorgaanbieders en ontwikkelaars.

Cultuur

In de periode tot en met 2026 worden het jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone gerealiseerd. De stedelijke/bovenregionale culturele cross-overvoorziening voor podium- en beeldende kunst in het Jaarbeurspleingebouw staat geprogrammeerd voor 2027. De ambitie is om tot 2040 25 culturele wijkvoorzieningen toe te voegen, verspreid over alle wijken. Het kan daarbij gaan om herontwikkeling van bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed en om nieuwbouw, bij voorkeur in combinatie met andere maatschappelijke functies, maar ook om het toevoegen van cultureel programma op bestaande locaties voor bijvoorbeeld welzijn of onderwijs.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

We zien een aantal dilemma's en knelpunten optreden bij het realiseren van de opgave Maatschappelijke Voorzieningen. Die zijn zowel financieel als inhoudelijk van aard.

Meerkosten en inpassingskosten

Onze eigen ambities ten aanzien van met name duurzaamheid, de specifieke eisen die het bouwen in hoog stedelijk gebied met zich meebrengt, de snel oplopende inflatie en de stijgende bouwkosten door krapte op de markt leiden tot een stapeling van meerkosten aan de investeringskant. Dit doet zich overal in de stad voor, bij nieuwbouw binnen en buiten de ontwikkelgebieden en ook bij renovatie en eigenaarsonderhoud. De kostenstijging is het hoogst voor de nieuw te realiseren voorzieningen in hoog stedelijk gebied zoals de Merwedekanaalzone. Daar zien we bovendien dat de inpassingskosten zoals kosten voor infrastructuur voor verkeer en parkeren, bijvoorbeeld door het verdiept aanleggen van fietsparkeervoorzieningen, hoger zijn dan elders in de stad. Dit vraagt om aanpassing van de normbedragen voor maatschappelijke voorzieningen en een brede en slimme systematiek van bekostiging.

Daarnaast zien we de kosten aan de exploitatiekant oplopen door de stijgende energielasten. Dit drukt zowel op de exploitatielasten van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed als op de budgetten van gesubsidieerde maatschappelijke instellingen zoals buurtteams die veelal gebruik maken van particulier vastgoed en die te maken krijgen met sterke huurverhogingen.

Gebrek aan ruimte

Het meegroeien van de maatschappelijke voorzieningen betekent een aanzienlijk ruimtebeslag, terwijl de beschikbare ruimte beperkt is, mede als gevolg van de verdichting. Grote ruimtevragers zoals sportparken zijn de afgelopen jaren niet evenredig meegegroeid met de behoefte en niet opgenomen in hoogstedelijk ontwikkelgebied zoals de Merwedekanaalzone. Dit verhoogt de druk op de voorzieningen in de bestaande stad en het leidt tot een omvangrijke zoekopgave. Zoekgebieden aan de rand van de stad brengen dilemma's met zich mee. Als locaties te ver weg liggen of niet goed ontsloten zijn, beperkt dat de bruikbaarheid voor de jeugdsport, waar we juist vanuit onze ambitie op gezondheid en sociale cohesie in willen voorzien. Ook leidt het tot ongewenste automobiliteit. Een deel van de zoekgebieden is mogelijk niet bruikbaar vanwege beperkingen op het gebruik door het aanwezig erfgoed. Bovendien is een deel van de zoekgebieden ook in beeld voor andere opgaven.

Ook behoefte aan niet-gemeentelijke maatschappelijke voorzieningen

De groei van de stad vraagt ook om het meegroeien van maatschappelijke voorzieningen die de gemeente niet zelf ontwikkelt en/of financiert. Voorzieningen van groot maatschappelijk belang die wij niet financieren zijn onder andere gezondheidscentra, voorzieningen vanuit de wet langdurige zorg voor beschermd wonen voor mensen met een licht verstandelijke beperking en verpleeghuizen. Wij willen de behoefte hieraan scherper krijgen en bezien wat er nodig is om deze voorzieningen een plek te geven in de gebiedsontwikkelingen.

Nieuwe maatschappelijke behoefte

Corona heeft de behoefte aan openbare ruimte waarin inwoners kunnen sporten, spelen en bewegen nog meer dan daarvoor zichtbaar gemaakt. Incidenteel zijn daar middelen voor de korte termijn voor beschikbaar gesteld. In ontwikkelgebieden nemen we dit mee in de planontwikkeling.

4 Gezonde gebiedsontwikkeling

In dit hoofdstuk staat de opgave gezonde gebiedsontwikkeling centraal. Hierin schetsen we voor de gebieden in de stad de opgaven op het gebied van wonen, werken, duurzame mobiliteit, gezond leefklimaat met ruimte voor groen, energie en maatschappelijke voorzieningen. Daarbij laten we zien wat we daarvoor doen en of we op koers liggen. Hierbij onderscheiden we de volgende gebieden:

- Centrum (Stationsgebied/Binnenstad),
- Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone,
- Leidsche Rijn en Vleuten – De Meern inclusief Rijnenburg,
- Utrecht Science Park (USP) en Rijsweerd,
- Noordoost, Oost en Zuid,
- West en Noordwest,
- Overvecht.

Elk van deze gebieden in de stad heeft een ruimtelijk regisseur die verantwoordelijk is voor (omgevings)visies en ruimtelijke ontwikkelingsprojecten in het betreffende gebied. Hierbij gaat het zowel om de ontwikkeling van vastgoed als van openbare ruimte en om initiatieven van zowel gemeente als marktpartijen.

4.1 Centrum (Stationsgebied/ Binnenstad)

De opgave

Het Centrum is een economisch knooppunt lokaal, regionaal en nationaal, maar ook een huiskamer van en voor iedereen in de stad (en regio). De historische binnenstad vormt hierbij een samenhangend geheel met het Stationsgebied en het te ontwikkelen Beurskwartier (inclusief Jaarbeurs) en Lombokplein. Het Centrum biedt ruimte aan diversiteit van mensen en functies en is als geheel veelzijdig. Het is hierbij van belang dat we het niveau van maatschappelijke voorzieningen op peil houden. We stellen het ontmoeten en verblijven in de openbare ruimte centraal; dit vraagt om hoogwaardige verblijfsplekken. De komende jaren groeit de stad en daarmee neemt het gebruik van de binnenstad verder toe. De binnenstad van Utrecht is een plek waar alles samenkomt: wonen, werken, winkelen, studeren, uitgaan en ga zo maar door. Maar soms schuren die functies en zitten ze elkaar (deels) in de weg. Bijvoorbeeld op plekken waar wonen en uitgaan samenkomen. Voor de toekomst moeten er daarom keuzes gemaakt worden. Hiervoor hebben we de [Omgevingsvisie Binnenstad](#) opgesteld die de komende jaren stapsgewijs wordt uitgevoerd.

Centrum is de plek waar we de komende jaren onder andere een forse woonopgave zien met bijvoorbeeld plannen voor het Beurskwartier, Lombokplein en Kruisvaartkade. Behoud van diversiteit in het woonaanbod maar zeker ook het aanbod aan groen en voorzieningen dat hierin mee moet groeien zijn belangrijke aandachtspunten. Daarnaast ligt er de opgave voor het toevoegen van duizenden arbeidsplaatsen waarbij de focus in en rond het Stationsgebied ligt op kantoren. In de binnenstad zal de situatie ten aanzien van werken niet drastisch wijzigen, maar is wel extra aandacht nodig voor het ombouwen van het kernwinkelgebied van een plaats om te kopen naar een plaats om te zijn (Programma 'Morgen Mooier Maken'). Verder stimuleren we wonen boven winkels om de levendigheid van de binnenstad te bevorderen. Het gebied leent zich niet voor grootschalige energieopwekking, maar toevoegen van zonnepanelen op daken en WKO-systemen moeten bijdragen aan de energieopgave. In Centrum zal door de schaarse ruimte de balans tussen de hoeveelheid groen en vastgoed (wonen/ werken) anders zijn dan in andere gebieden. Maar ook dit gebied willen we vergroenen en klimaatbestendig maken door bijvoorbeeld het opheffen van straatparkeren, het realiseren van groene daken en gevels en het verbeteren van bestaand groen. Door toenemende drukte is er behoefte aan meer ruimte voor de voetganger, een fijnmazig fietsnetwerk en (in pandige) fietsparkeerplaatsen. Het beslechten van barrières door spoor (bijvoorbeeld Fietstunnel Nicolaas Beeststraat), weg (bijvoorbeeld

Binnenstadsas) en water (bijvoorbeeld Weerdsluis) is hier onderdeel van. Grote structuuringrepen zoals de Merwede- en Papendorplijn moeten het Centrum op lange termijn met OV bereikbaar houden.

Foto: Fietsenstalling House Modemes

Lopende en toekomstige plannen

Als we kijken naar de actuele harde plancapaciteit woningbouw voor het centrum zien we dat met deze plannen ongeveer 4.800 woningen worden gerealiseerd. Dit gebeurt onder andere in Beurskwartier 1, Lombokplein, Wonderwoods en Kruisvaartkade. Hierin is nog geen rekening gehouden met Beurskwartier 2 t/m 4 (Masterplan Jaarbeurs) waarvoor we samen met Jaarbeurs zoeken naar mogelijkheden om de plannen voor een nieuw levendige en stedelijke wijk tot ontwikkeling te brengen. In de lopende plannen (exclusief Jaarbeurs 2 t/m 4) zijn ongeveer 275.000 m² bvo aan werkfuncties opgenomen waarvan een belangrijk aandeel kantoren. Zo is de aanbesteding gestart voor het Jaarbeurspleingebouw met een divers programma. Hiervan is onder andere minimaal 10% van het totale kantorenprogramma bestemd voor creatieve en innovatieve start ups met bijbehorend huurniveau. In de grote ontwikkelingen nemen we ook maatschappelijke voorzieningen mee. Zoals een lagere school in het Beurskwartier, een middelbare in Beurskwartier 3, een kleinschalige variant op Place2BU in Lombokplein en een grote culturele voorziening (inclusief nachthoreca en rooftopbar) in het Jaarbeurspleingebouw. In het Beurskwartier onderzoeken we of we op een verantwoorde manier voor milieu en gezondheid een (nieuwe) WKO kunnen aanleggen.

Voor het verbeteren en vergoeden van de openbare ruimte tot hoogwaardige verblijfsplekken werken we aan het autoluw en zo mogelijk autovrij maken van de binnenstad. We kijken naar alternatieven in de vorm van deelauto's of andere parkeeroplossingen en bezien of en waar plekken gecompenseerd kunnen worden in garages, ook 'op afstand'. De parkeergarage Springweg zal in 2028 worden gesloopt, een besluit over de toekomst van Paardenveld zal komend jaar genomen moeten worden.

We voegen ook hectares groen toe in de grotere gebiedsontwikkelingen. Dit doen we bijvoorbeeld met de herinrichting van Lombokplein waar we ook de Leidse Rijn doortrekken. Ook in de ontwikkeling van Beurskwartier voegen we met twee parken groen toe aan het gebied. Op termijn voorzien we de vergroening van het centrum met de realisatie van de Visie Tuinen van Moreelse en een kwaliteitsslag in

Paardenveld en Wolvenplein en het singelpark “om de noord”. Hiervoor zijn aanvullende investeringen benodigd.

De druk op de openbare ruimte neemt toe, daarom is het voetgangersgebied onlangs uitgebreid. Om de verwachte groei van het fietsverkeer te accommoderen en fietsgebruik verder te stimuleren, is een uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het fietsnetwerk en nog fors extra gebouwde fietsvoorzieningen nodig. We zijn gestart met de studie naar een fietsverbinding onder of over het spoor ter hoogte van de Nicolaas Beeststraat en ook de studie naar een brug bij de Weerdsluis loopt. De Mobiliteitshub XL die nodig is voor de ontwikkeling van Merwede, Beurskwartier, Papendorp en Groenewoud en op langere termijn ook Jaarbeurs is in voorbereiding. Omdat de investeringen in de schaa sprong OV veel voorbereidingstijd vragen, moeten we op korte termijn de voorbereidingen starten voor de Merwede- en Papendorplijn. Deze investeringen zijn randvoorwaardelijk voor de groei op lange termijn. De groei van de stad maakt het noodzakelijk na te denken over overbelasting van de binnenstadsas.

We zien voor de langere termijn wel aandachtspunten in het gebied. De plannen voor de herontwikkeling van de Jaarbeurs zijn, onder andere door Corona, in een nieuw daglicht gekomen en fors vertraagd. Met de Jaarbeurs zijn we momenteel in overleg over een nieuwe strategie.

Foto: Galaxytoren

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen	We realiseren met de harde plannen in het gebied een omvangrijke woningbouwopgave in verschillende (prijs)segmenten zoals in Beurskwartier 1, Lombokplein en Kruisvaartkade die in de komende jaren in uitvoering gaan. Aandachtspunt is deelgebied 3 Beurskwartier omdat deze ontwikkeling, onder andere door Corona, in een nieuw daglicht is gekomen en fors vertraagd. Met de Jaarbeurs zijn we momenteel in overleg over een nieuwe strategie.
Werken	We realiseren in het gebied een fors programma werkfuncties waarvan een belangrijk deel kantoren. Hierbij hebben we ook aandacht voor specifieke doelgroepen als creatieve en innovatieve start ups zoals blijkt uit de tender voor Jaarbeurspleingebouw. Voor de langere termijn zien we kansen voor de ontwikkeling van de Westflank in het Stationsgebied (boven busstation/busbuffer).
Groen	We willen onder andere met de gebiedsontwikkelingen in Centrum extra groen toevoegen zoals op het Lombokplein, Beurskwartier (twee parken) en de herinrichting van de Laan van puntenburg (eerste fase van Tuinen van Moreelse). Vergroening is met name ook noodzakelijk voor de groenarme binnenstad. Met de lopende projecten voegen we onvoldoende groen toe om onze groenambities te realiseren. Daarbij komt dat het vergroenen en verbeteren van de openbare ruimte veel tijd en geld vergt. Denk hierbij aan het compenseren van het verlies aan inkomsten van parkeren op straat en de kosten voor het herinrichten van deze plekken.
Mobiliteit	Op korte termijn zal de druk op de openbare ruimte blijven. Dit vraagt onder andere om aanvullende investeringen in fietsparkeren (Jaarbeurspleingebouw, Knoop en in vastgoed van Klépierre), het fietsnetwerk en het beslechten van barrières (zoals op termijn Nicolaas Beetstunnel en Binnenstadsas). Op korte termijn zijn besluiten nodig over onderdelen van de schaa sprong OV om de groei van de stad in de toekomst mogelijk te maken.
Energie	Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte zal ook de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij concreet worden gemaakt. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden.
Maatschappelijke voorzieningen	In de grote ontwikkelingen worden ook de maatschappelijke voorzieningen opgenomen zoals een lagere school in Beurskwartier 1. De financiering van de culturele voorziening Jaarbeurspleingebouw is een aandachtspunt. Op langere termijn kijken we naar het realiseren van een middelbare school in Beurskwartier 3.

4.2 Zuidwest (inclusief Merwedekanaalzone)

De opgave

In de RSU 2040 is Zuidwest met daarin de Merwedekanaalzone (deelgebieden 4, 5 en 6) aangewezen als één van de belangrijke verdichtingslocaties om de groei van de stad binnenstedelijk op te vangen. In de Merwedekanaalzone komen maximaal 10.000 woningen en bijbehorende werkgelegenheid en voorzieningen, zoals scholen, (kleine) bedrijven, winkels, horeca en een gezondheidscentrum. Daarbij komt een hoogwaardige openbare ruimte met veel groen en mogelijkheden voor ontmoeting. In dit gebied gaan we uit van energieneutrale gebouwen in een zoveel mogelijk energieneutraal gebied. Dit betekent dat er in de Merwedekanaalzone genoeg hernieuwbare energie wordt opgewekt om (minimaal) te voorzien in de gebouwgebonden jaarlijkse energievraag. Op welke wijze we dit doen is vastgelegd in de Omgevingsvisies deel 1 en 2 en Stedenbouwkundig Plan Merwede. Daarnaast lopen momenteel gebiedsonderzoeken in het kader van Utrecht Nabij (U Ned); binnen het gebiedsonderzoek A12 wordt voor het nieuw te ontwikkelen stedelijk knooppunt A12 nader bekeken welke mogelijkheden er zijn voor verdere verstedelijking met een passende mobiliteitsinfrastructuur. Dit moet optimaal aansluiten bij de ontwikkelingen in de Merwedekanaalzone.

We zetten stevig in op het realiseren van woningen en werkgelegenheid in de Merwedekanaalzone; als tegenhanger moeten we daarom veel aandacht hebben voor kwalitatief groen en water. De openbare ruimte zal zo veel mogelijk bestaan uit toegankelijk kwalitatief groen en door het rondje Stadseiland en verbindingen naar Kanaleneiland en Transwijk ontstaan gemakkelijke en snelle wandel- en fietsroutes naar parken en plantsoenen in de directe omgeving. Het bouwen in hoge dichtheden kan alleen met een innovatieve mobiliteitsstrategie, waarmee we de druk op het omliggende wegennet hanteerbaar houden. Deze strategie bestaat uit een pakket met maatregelen zoals een fijnmazig fiets- en voetgangersnetwerk, hoogwaardig openbaar vervoer, deelmobiliteit en betaald parkeren in de omgeving en een lage parkeernorm. De automobiliteit is de beperkende factor voor de realisatie van het maximale programma in de Merwedekanaalzone. Zodoende is voor heel Zuidwest Utrecht een mobiliteitsaanpak (als onderdeel van het mobiliteitsplan 2040) uitgewerkt.

Naast de Merwedekanaalzone bestaat Zuidwest ook uit Kanaleneiland en Transwijk. Hiervoor wordt binnenkort de [Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk](#) ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. In samenhang met de plannen voor Merwedekanaalzone ontstaat daarmee een integrale visie op Zuidwest.

In Kanaleneiland en Transwijk ligt de opgave om ongeveer 2.000 woningen toe te voegen, met meer variatie in grootte, type en prijs. Ook in de komende twintig jaar blijven de wijken betaalbaar voor mensen met een laag en middeninkomen. Daarom is het streven het aandeel sociale huurwoningen te handhaven. Nieuwbouw, verbouw en renovatie maken het mogelijk nieuwe kwaliteit toe te voegen voor verschillende doelgroepen, met name voor ouderen. Met nieuwe woon-werk concepten komen de wijken tegemoet aan de veranderende behoeften van onder andere zzp-ers, kleine (creatieve) ondernemingen en thuiswerkers. Bij renovatie is een (bijna) energieneutrale flat het principe. Ook willen we platte daken benutten voor wateropvang, groen en/of voor energie. Voor Kanaleneiland en Transwijk lijkt lage temperatuur warmtenetten de meest logische vormen van verwarming als alternatief voor aardgas.

De hoofdwinkelstructuur in Utrecht bestaat uit een variatie aan winkelgebieden verspreid over de stad. Winkelcentrum Nova en winkelcentrum Vasco da Gamalaan maken deel uit van de Utrechtse hoofdwinkelstructuur. In de loop der jaren hebben zich er meer functies omheen verzameld zoals maatschappelijke voorzieningen en horeca waardoor de aantrekkingskracht op wijkbewoners en werkenden in de wijk verder is versterkt. Er is extra behoefte aan sportvoorzieningen, recreatie en horeca.

Voor de openbare ruimte ligt er de opgave om te vergoeden, klimaatbestendig te maken en het verbeteren van bestaand groen. De aanpak hiervan zien we veelal in combinatie met onderhoudswerkzaamheden aan wegen en riolering, het aanpassen van de verkeersstructuur en verbetering van de verkeersveiligheid. Met het aanpassen van de verkeersstructuur door bijvoorbeeld doorgaande autoverbindingen te knippen en oost-west-georiënteerde langzaam verkeer verbindingen te

realiseren krijgen buurten een eigen identiteit. Voor de lange termijn is de ambitie om een hoogwaardige openbaar vervoer verbinding te realiseren via de Beneluxlaan-Noord over de Prins Clausbrug richting Papendorp. In dat geval wordt het zuidelijk deel van de Beneluxlaan vrij van tramrails. Mede door al deze ingrepen kan de Beneluxlaan veel groener en beter oversteekbaar worden.

Lopende en toekomstige plannen

Uit analyse van de actuele harde plancapaciteit woningbouw blijkt dat we in Zuidwest met de lopende plannen ongeveer 9.800 woningen realiseren. Voor een belangrijk deel gebeurt dit in de Merwedekanaalzone waar onder andere woningen worden gerealiseerd op het Defensieterrein (950), Eendrachtlaan 10 (ruim 200 woningen) en de nieuwe stadswijk Merwede (6.000 woningen). Daarnaast verrijzen er in de aankomende jaren woningen in Transwijk en Kanaleneiland op de Beneluxlaan 901 en Lomanlaan 103-105 maar ook in Dichterswijk (Heycopstraat) en Rivierenwijk (Reitdiepstraat). Boven op deze harde plannen zien we nog mogelijkheden in Merwedekanaalzone (als onderdeel van de 10.000 woningen in de omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2) en in Kanaleneiland en Transwijk (de concept omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk gaat uit van in totaal ongeveer 1.500-2.000 woningen).

Maar de opgave in Zuidwest is natuurlijk veel meer dan alleen woningbouw. Zo kijken we in Kanaleneiland-zuid waar een nieuw jongerencentrum kan worden ingepast en onderzoeken we de uitbreidingsmogelijkheden van Sportpark Nieuw Welgelegen in verband met de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone. In de nieuwe stadswijk Merwede (deelgebied 5 Merwedekanaalzone) zelf wordt, onder meer met het oog op het werken in wijken, ruim 100.000 m² aan voorzieningen (waaronder kantoorruimte, horeca, leisure en maatschappelijke voorzieningen) gerealiseerd waarbij ook bestaande gebouwen en functies worden ingepast. Voor de lange termijn onderzoeken we de mogelijkheden voor de A12-zone met ruimte voor kleinschalige en middelgrote bedrijvigheid, gemengd met andere stedelijke functies zoals woningen en voorzieningen.

Foto: Merwedekanaalzone deelgebied 4

Om deze nieuwe woningen en werkplekken te ontsluiten zijn de randvoorwaardelijke mobiliteitsmaatregelen in voorbereiding, zoals de langzaam verkeer bruggen over het Merwedekanaal, de Europalaan-Noord inclusief Dynamisch Verkeersmanagement en de doorsteek voor de auto via

Papendorp. Ook de Mobiliteitshub XL die onder andere nodig is voor de ontwikkeling van Merwede is in voorbereiding. Voor de ontwikkelingen op lange termijn onderzoeken we in U-Ned de mogelijkheden voor verdere verstedelijking met een passende mobiliteitsinfrastructuur. De ontwikkeling van de Merwedekanaalzone vereist ook dat we in en om het gebied inzetten op het groen. Dit doen we bijvoorbeeld met de buurtgerichte aanpak in Dichterswijk en Rivierenwijk en het aanleggen van Rondje Stadseiland in deelgebied 4 en 5 in de Merwedekanaalzone. Op langere termijn volgt het deel ter hoogte van deelgebied 6. Daarnaast investeren we in de kwaliteit van Park Transwijk. In Kanaleneiland en Transwijk zetten we in op een integrale aanpak van de openbare ruimte. In combinatie met werkzaamheden aan de riolering, zoals nu concreet op de Bernadottelaan en Vasco da Gamalaan, geven we invulling aan de vergroeningsopgave en maken we de wijk klimaatbestendig.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen	<p>In de omgevingsvisies Merwedekanaalzone (MWKZ) en omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk (KET) zijn, in lijn met de woonvisie, de specifieke richtingen voor dit gebied bepaald. De productie loopt op schema: in het gebied wordt volop gebouwd, zoals in Merwedekanaalzone deelgebied 4 en de Heycopstraat, en zijn veel projecten in voorbereiding. Aandachtspunt hierbij is wel dat de haalbaarheid van projecten, gezien de vele ambities waaronder betaalbaarheid, flink onder druk staan en er grote onzekerheid is over de oplopende bouwkosten.</p> <p>Een ander aandachtspunt voor de doorontwikkeling is dat we zicht moeten hebben op het kantelpunt voor de Merwedekanaalzone deelgebied 6. De milieueffectrapportage (MER) MWKZ stelt namelijk voorwaarden aan de doorgroei naar 10.000 woningen in de MWKZ. De mogelijkheid voor doorgroei zal moeten worden aangetoond met passende mobiliteitsmaatregelen. Zonder mobiliteitsoplossing komt de productie in de Merwedekanaalzone tot stilstand.</p> <p>De kansen voor het toevoegen van woningbouw op de lange termijn wordt onderzocht in de U Ned gebiedsonderzoeken.</p>
Werken	<p>In de omgevingsvisie MWKZ en omgevingsvisie KET zijn ook de specifieke richtingen m.b.t tot werken voor dit gebied bepaald. De programmering wordt meegenomen in de diverse planuitwerkingen. In Merwedekanaalzone deelgebied 5 wordt ruim 100.000 m² aan voorzieningen (waaronder kantoorruimte, horeca, leisure en maatschappelijke voorzieningen) gerealiseerd en in zowel dit deelgebied als deelgebied 6 zitten diverse scale-ups en broekplaatsen.</p> <p>Aandachtspunt in dit gebied is het (financieel) in verhouding met het toenemen van het aantal woningen we achterblijven in de groei van bedrijvigheid. Zodoende dat we in deelgebied 6 programmatisch ook nadrukkelijk naast wonen, werkgelegenheid onderzoeken. Een ander aandachtspunt is het blijven faciliteren van lokale bedrijvigheid in de wijk en het inpassen van broedplaatsen en creatieve bedrijvigheid.</p> <p>De kansen voor het toevoegen van werkfuncties op de lange termijn wordt onderzocht in de U Ned gebiedsonderzoeken.</p>

Groen	<p>In de omgevingsvisie MWKZ en omgevingsvisie KET hebben we enorme ambities gesteld om heel Zuidwest te vergroenen. De eerste inzet van de vergroening is al ingezet in Kanaleneiland Noord en in Dichterswijk lopen diverse initiatieven. In Kanaleneiland en Transwijk maken we de vergroening onderdeel van de integrale aanpak van de openbare ruimte. Daarnaast komen we met een plan van aanpak voor park Transwijk en een aanpak voor de vergroening Rivierenwijk en Dichterswijk. Bij het realiseren van fase 2 MWKZ komen middelen beschikbaar om Park Transwijk kwalitatief te verbeteren.</p> <p>Voor de ambitieuze groenopgave in het gebied zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar voor de aanpak openbare ruimte KET. Met het invoeren van betaald parkeren, is er mogelijk een kans om meer te vergroenen.</p> <p>Voor de lange termijn is de verbinding van het groen in de A12 zone op stedelijk niveau van belang.</p>
Mobiliteit	<p>In de studie Zuidwest staan diverse mobiliteitsmaatregelen genoemd. De meeste cruciale maatregelen kunnen worden gerealiseerd door de Woningbouwimpuls (WBI) subsidie en eerder beschikbaar gestelde middelen uit de Voorjaarsnota. De financiering van de HUB XL Papendorp is hierbij nog een aandachtspunt.</p> <p>Aandachtspunt voor de doorontwikkeling is dat we zicht moeten hebben op het kantelpunt voor de Merwedekanaalzone deelgebied 6. De milieueffectrapportage (MER) MWKZ stelt namelijk voorwaarden aan de doorgroei naar 10.000 woningen in de MWKZ. De mogelijkheid voor doorgroei zal moeten worden aangetoond met passende mobiliteitsmaatregelen. Zonder mobiliteitsoplossing komt de productie in de Merwedekanaalzone tot stilstand.</p> <p>De Merwedelijn (Wiel met spaken) is nu al wenselijk, maar wordt mogelijk bij de ontwikkeling van Merwedekanaalzone deelgebied 6 al noodzakelijk.</p>
Energie	<p>Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte zal ook de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij concreet worden gemaakt. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden.</p>
Maatschappelijke voorzieningen	<p>In de omgevingsvisie MWKZ en omgevingsvisie OV KET zijn de specifieke richtingen voor dit gebied bepaald. Er zijn voldoende (maatschappelijke) voorzieningen in Zuidwest.</p> <p>Aandachtspunt is de werkelijke verplaatsing van de soft- en honkbal om extra sportvelden te realiseren en hier voldoende middelen voor beschikbaar te krijgen. Daarnaast bestaat de wens om horeca en een jongerenhuiskamer te realiseren in Kanaleneiland zuid.</p>

4.3 Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern inclusief Rijnenburg

De opgave

In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern blijven we de komende jaren volop werken aan de ontwikkeling van de stad. Het wordt een volwaardige en levensloopbestendige woonwijk voor alle leeftijden met gemengde centra die zijn gelegen nabij vervoersknooppunten. Het gebied biedt de mogelijkheid fors aan de stedelijke ambities bij te dragen, waaronder het toevoegen van veel aanbod op de Utrechtse woningmarkt zoals betaalbare en duurzame (huur)woningen, het realiseren van diverse voorzieningen en het creëren van meer werkgelegenheid. Specifiek is er aandacht voor het inpassen van huisvesting voor (kwetsbare) doelgroepen. Ruimte wordt geboden voor doorstroming in de woningmarkt, om de vergrijzing in Vleuten-De Meern op te kunnen vangen. Verder bestaat de opgave tot 2040 met name uit het toevoegen van meer dan 12.000 arbeidsplaatsen, begeleiden van de energietransitie en het bieden van ruimte voor duurzame energieopwekking in het gebied en de ontwikkeling van 100 hectare groen rondom de stad (Haarzuilens).

De strategische opgaven concentreren zich rond de in te passen HOV-verbinding vanuit Leidsche Rijn Centrum richting Papendorp-Westraven. Daarmee wordt Papendorp een belangrijke knoop in het Wiel met Spaken, zowel bij het Taatsenplein als bij de afrit A2/Marinus van Tyrusviaduct. Dat is de locatie waar we de kans zien om verschillende mobiliteitsaspecten te koppelen in een duurzame mobiliteitshub. Hier krijgt parkeren op afstand voor de hoog stedelijke gebieden (zoals Merwedekanaalzone en Beurskwartier) in de stad vorm.

De ambitie is om op termijn het stedelijke knooppunt in Leidsche Rijn Centrum op te waarderen, waardoor intercitytreinen het station kunnen aandoen. Daarnaast moeten de verbindingen voor fietsers en voetgangers van Leidsche Rijn Centrum naar het Werkspoorkwartier en Lage Weide worden verbeterd. Zo vergroten we ontwikkelkansen voor werkgelegenheid rond knooppunt NS-station Utrecht Leidsche Rijn.

Het terugbrengen van het autogebruik biedt op termijn fysieke ontwikkelkansen en mogelijkheden voor een kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte.

Foto: Plantsoen van Boedapest

Met de verdere groei van de wijk zal het aantal voorzieningen en sportlocaties moeten groeien. In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern is door de snelle groei van het gebied sprake van een demografisch afwijkend beeld. Aanvullende speelplekken, jongerenplekken en activiteiten worden gerealiseerd voor de sterk groeiende groep van 12 tot en met 17-jarigen om deze maatschappelijke opgave aan te pakken. Twee derde deel van de Utrechts jongeren woont in Leidsche Rijn; het is daarom belangrijk dat er voldoende voorzieningen voor jeugd en jongeren beschikbaar zijn om te voorkomen dat door verveling de veiligheidssituatie in de wijk verslechtert.

Lopende en toekomstige plannen

In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern dragen we de komende jaren sterk bij aan de woningbouwopgave van de stad. Als we kijken naar de actuele harde plancapaciteit woningbouw 2022-2040 voor dit gebied bevat deze ruim 11.000 (nog op te leveren) woningen. Een aansprekende woningbouwontwikkeling betreft de hoogbouwkwartier in Leidsche Rijn Centrum. In de vorm van een soort verticaal dorp met drie hoge woontorens waarvan één met een maximale hoogte van 140 meter, worden maximaal 1.200 huur- en koopwoningen gerealiseerd. Op diverse andere bouwkwartiers in het gebied komen daarnaast nieuwe woningen in verscheidene woningtypes en categorieën in een stedelijk woonmilieu. De duurzame woonbuurten Leeuwesteijn, Terwijde en Haarzicht ronden we af. In Rijnvliet groeit de openbare ruimte door tot een eetbare woonbuurt. In Het Zand verrijzen diverse appartementencomplexen langs de Vleutensebaan en daarmee krijgt deze stedelijke as vorm. In de bestaande woonbuurten begeleiden we allerlei particuliere initiatieven.

We sturen maximaal op functiemenging en differentiatie in de gebieden. In Papendorp/Groenewoud voegen we ongeveer 3.500 woningen en meer dan 85.000 m² bvo werkfuncties en voorzieningen toe. Verdere intensivering moet ertoe leiden dat hier een dynamisch gebied ontstaat met wonen, werken en bijbehorende voorzieningen. Voor woonbuurt Haarrijn aan de Haarrijnseplas blijkt de stikstofproblematiek mee te vallen. We realiseren de ontwikkelmogelijkheden door het in procedure brengen van het bestemmingplan en het selecteren van een partij voor de zonne-energie eilanden in de Haarrijnseplas. Ook in Ockhuizen onderzoeken we de mogelijkheden voor realisatie van een zonneveld. Deze projecten dragen onder andere bij aan het Utrechtse aanbod in de Regionale Energie Strategie. We ontwikkelen Rijnenburg om te beginnen als energielandschap en bieden daarbij ruimte voor bijvoorbeeld natuur, sport en recreatie. Begin 2022 is een eerste ontwerpstudie voor Rijnenbrug opgeleverd en aangeboden aan de gemeenteraad.

In de komende 10 jaar staat gronduitgifte ten behoeve van de bouw van bijna 100.000 m² bvo kantoren geprogrammeerd. En daarnaast is er ook nog de nodige programmering in horeca, leisure, hotel, commerciële- en maatschappelijke voorzieningen en creatieve bedrijvigheid. Dat is een forse inpassingsopgave. Voor de werkgelegenheid in Utrecht in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern is er nog ruimte voor de realisatie van bijna 40 hectare bedrijventerrein. Met de ontwikkeling van de diverse werklocaties, waaronder het nieuwe circulaire bedrijventerrein Strijkviertel, dragen we bij aan meer toekomstgerichte arbeidsplaatsen in de stad.

Het knooppunt Leidsche Rijn Centrum zal zich de komende jaren verder ontwikkelen. Het zuidelijk deel van het naastgelegen bedrijventerrein heeft nog niet het niveau dat bij een dergelijk knooppunt verwacht mag worden en een upgrade wordt op korte termijn niet voorzien. Het kan kansrijk zijn wel te starten met een eerste fase; investeringen in dit vierde kwadrant van Leidsche Rijn Centrum geeft ook mogelijkheden voor betere fietsverbindingen tussen Zuilen, Lage Weide en Leidsche Rijn.

Om de groei van de stad in meerdere gebieden te faciliteren is in Leidsche Rijn de duurzame mobiliteitshub in voorbereiding zodat we in 2024 kunnen starten met de realisatie. Daarnaast ligt er een aandachtspunt bij het versterken van het fietsnetwerk door het realiseren van een fietsbrug aan de zuidzijde van de Meernbrug. In Leidsche Rijn is gestart met de pilot MaaS (Mobility as a Service). Met behulp van een app wordt gewerkt aan het verbeteren van het aanbod van vraaggestuurde mobiliteitsdiensten en reismogelijkheden voor bewoners, werknemers, scholieren en recreatief verkeer.

Vanuit de groenopgave wordt ingezet op doorontwikkeling van het Landinrichtingsplan Haarzuilens tot een Landinrichtingsgebied Haarzuilens (100 hectare groen, waaronder natuur, recreatie, landschap en cultuurhistorie). In het Máximapark is inmiddels het noordelijk deel van de Vikingrijn aangesloten op de watergang Hindersteinlaan. Hiermee ontstaat een directe waterverbinding vanuit Vleuten en Terwijde met

het park. De recreatieve mogelijkheden nemen daarmee toe. Het strand aan de Haarrijnseplas is versterkt met schaduwplekken, zonneheuvels, speelplekken en twee strandwachtersposten met toiletten.

De inpassing van diverse maatschappelijke voorzieningen, woon-zorgcomplexen, eerstelijns- zorgcentra, nieuwe basisscholen, gymzalen, twee middelbare scholen, een sporthal, een nieuw extra zwembad en uitbreiding van de sportvelden in diverse gebieden wordt door ons begeleid. Ook sturen we op mogelijkheden om het sportaanbod in het gebied te vergroten en aan te laten sluiten op de vraag. We onderzoeken tevens optimalisatiemogelijkheden voor sportpark Papendorp. We werken aan de ontwikkeling van de cultuurkavel Berlijnplein, het culturele hart van Leidsche Rijn met als thema 'De toekomst van de stad' aan.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen	Er wordt in het gebied conform planning volop gebouwd en ook is veel in voorbereiding waarbij we meer sociaal- en middenprogramma toevoegen, zoals in Leidsche Rijn Centrum, Leeuwesteyn en Papendorp/Groenewoud. Daarbij hebben we in projecten aandacht voor ouderenhuisvesting en kwetsbare groepen. Voor de toekomst zien we kansen in het verdichten rondom de knooppunten en het creëren van ruimte voor bijzondere woonvormen.
Werken	Voor de ontwikkeling van werklocaties verlopen de gronduitgiften conform planning, zoals bedrijventerrein Haarrijn, De Wetering Zuid, Strijkviertel en de kantoren in Papendorp en Leidsche Rijn Centrum. Onlangs is kantoorgebouw Helix opgeleverd. Het gebied kent lage leegstandscijfers, op enkele incurante locaties na, zoals kantoren aan de Burgemeester Verderlaan en aan de Rijnzathe (bij bedrijventerrein Oudenrijn). We zullen op enig moment een keuze moeten maken om deze kantoren ofwel aantrekkelijker te maken zodat ze weer benut worden, ofwel te transformeren voor ander gebruik. Voor de langere termijn zien we kansen met de herontwikkeling van het Vierde Kwadrant van LRC (zuidzijde Lage Weide). Hiervoor zijn mobiliteitsinvesteringen noodzakelijk. Daarnaast moeten we een strategie ontwikkelen voor het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen; kansen zijn er met name voor Oudenrijn.
Groen	Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern zijn groene wijken die voldoen aan de RSU-ambities met een robuust watersysteem. In het gebied zijn al verschillende groene verbindingen en ecologische zones aangelegd, parken en tuinen ontwikkeld, waaronder het Maximapark en de Stadstuin in Leidsche Rijn Centrum. Het groen groeit mee met de gebiedsontwikkeling. We werken aan het versterken van het groen om de stad en recreatie bijvoorbeeld bij de Nedereindse plas en Haarzuilens. We zien kansen voor een kwaliteitsimpuls en verdere vergroening van kantoorlocaties (Papendorp), aanleg van groene verbindingen in Strijkviertel en een groene scheg Maximapark-Rijnenburg.
Mobiliteit	In het gebied zijn robuuste fiets-, ov- en autonetwerken, maar er zijn nog kansen voor de voetganger en enkele aandachtspunten op het gebied van verkeersveiligheid. Voor de groei van de stad in verschillende gebieden werken we aan de realisatie van de Mobiliteitshub in Papendorp. Hiervoor is ook een nieuwe fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal nodig. Op langere termijn voorzien we nieuwe fiets- en voetverbindingen tussen Nieuwegein, Leidsche Rijn, Lage Weide en Zuilen. Een grote opgave wordt de inpassing van de Papendorplijn, als onderdeel van het wiel met spaken.

Energie	<p>Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Voor dit gebied geldt dat we met de realisatie van Zonnepark Meijewetering en de geluidswal Veldhuizen hier stappen in zetten. Daarnaast komen er tenders voor zonne-eilanden Haarrijnse plas en Nedereindse Plas en zien we kansen in een tijdelijk Energielandschap Rijnenburg.</p> <p>Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte zal ook de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij concreet worden gemaakt. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energieinfrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden.</p>
Maatschappelijke voorzieningen	<p>Het gebied heeft een passend voorzieningenniveau. Daarnaast worden er volop maatschappelijke voorzieningen gerealiseerd en voorbereid zoals Gezondheidscentrum Vleuten dorp, VO-school met sporthal Academie 10, cultuurcluster Berlijnplein en uitbreiding sportpark Rijnvliet/Strijkviertel. De frictie tussen vraag en aanbod monitoren we actief. We zien onder andere kansen voor nieuwe buurtcultuurcentra, een extra zwembad in de Noordpunt Máximapark en diverse scholen.</p>

4.4 Utrecht Science Park (USP) en Rijsweerd

De opgave

Het Utrecht Science Park is een dynamisch gebied waar gemiddeld dagelijks meer dan 70.000 mensen naar toe reizen om te leren, werken, onderzoeken, ontwikkelen en zorg te verlenen. Een gebied met een unieke concentratie van kennisinstellingen en bedrijven waar ontmoeten, samenwerken, kennis delen en innoveren centraal staan. Samen met het kantorengedebiet Rijsweerd is het een van de belangrijkste werkgebieden voor de stad.

Het gebied kenmerkt zich niet alleen door deze concentratie van onderwijs, science en werk, maar ook het landschap in en rond het Utrecht Science Park is bijzonder. De landgoederen en de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn van grote natuurlijke, culturele en historische waarde voor de omgeving. Het Utrecht Science Park (USP) is voortdurend in ontwikkeling. De Universiteit Utrecht, het Universitair Medisch Centrum Utrecht, de gemeente en andere gebiedspartners hebben de opgave om het gebied vitaal en toekomstbestendig te maken. Dit hebben we gezamenlijk uitgewerkt in de [concept omgevingsvisie USP 2040](#).

In de RSU is de ambitie opgenomen om tot 2030 in USP 1.200 woningen toe te voegen en in Rijsweerd 1.600. In de tien jaren daarna zou de toename voor USP circa 2.800 woningen kunnen bedragen (in totaal wordt in de Omgevingsvisie uitgegaan van een toename van 4.000 tot 2040) en in Rijsweerd circa 2.000 woningen. In het USP wonen vooral studenten en dat zal ook zo blijven; de gemeente heeft zich verbonden aan het [Convenant Studentenhuisvesting](#), dat we samen met de Universiteit Utrecht hebben ondertekend. Wel komt er meer ruimte voor USP-gerelateerd wonen, dat wil zeggen: woningen voor mensen die hier tijdelijk studeren, die werken in het UMC-Utrecht of in bedrijven die gevestigd zijn in het USP. In Rijsweerd zal een meer gemengd woonprogramma worden ontwikkeld. Hier komen sociale woningen (onder andere voor studentenhuisvesting), maar ook ruimte voor het middensegment en de vrije sector. Een omvangrijk project in dit kader is de doorontwikkeling van de Archimedeslaan.

USP is één van de grootste werklocaties van Utrecht, voor het grootste deel vormgegeven door het UMC-Utrecht, de Hogeschool Utrecht en de Universiteit Utrecht, maar ook door de vestiging van diverse bedrijven en instellingen die zich verbonden hebben aan health science en actief zijn op het gebied van innovatie, research en development.

De sectoren life science, health en duurzaamheid groeien snel. Hiervoor is aanvullende ruimte nodig op of direct rond het USP, maar ook in USP Bilthoven of op andere mogelijke satellietlocaties. Gezien de (aantrekkings-)kracht van het USP op het gebied van Life Science en Health, willen we meer ruimte maken voor de groei van bedrijven en werkgelegenheid in het USP.

De ambitie in de RSU is dat er tot 2040 4.000 extra banen bij komen die passen in het ecosysteem van het USP. Om deze groei mogelijk te maken zijn investeringen nodig in de infrastructuur en openbare ruimte. De benodigde maatregelen worden beschreven in de omgevingsvisie USP 2040.

Om als gebied verder te kunnen groeien, is de beoogde 'modal shift' noodzakelijk van auto naar fiets of openbaar vervoer. Daarvoor zijn investeringen nodig in het beter openbaar vervoer en in fietsverbindingen, gecombineerd met maatregelen op het gebied van parkeren (zoals parkeren op afstand).

De ambitie voor Kantorenpark Rijsweerd is een transformatie van een monofunctioneel gebied naar een multifunctioneel gebied, waarin ruimte is voor werken en wonen. De ligging van Rijsweerd, dicht bij het USP, maakt dat hier mooie kansen liggen om deze relatie te versterken. De ontwikkelingen aan de Archimedeslaan zijn een eerste stap, maar ook in Rijsweerd-Noord is ruimte voor verdichting en/of transformatie. Deze ruimte kan ontstaan door anders om te gaan met de bestaande maaiveld parkeeroplossingen. Dat vraagt om samenwerking tussen de eigenaren en ook om investeringen in de infrastructuur.

Aan de oostkant van de stad ligt een forse groenopgave. Een deel daarvan heeft een sterke relatie met het USP. In de omgevingsvisie USP 2040 wordt stevig ingezet op het groenblauwe raamwerk. Het

raamwerk is de landschappelijke basis die de verschillende groene ruimtes van het USP met elkaar (ver) bindt en de verbindingen met, en ligging in, het landschap versterkt. Het biedt (in willekeurige volgorde) ruimte voor recreatie, biodiversiteit, natuur, duurzame landbouw, en energieopwekking. Rijsweerd is minder groen, maar heeft eveneens potentie voor verdere vergroening, alhoewel daar nog weinig initiatieven lopen.

Het USP groeit en daarmee ook het aantal gebouwen dat energie nodig heeft. Om de impact op het energiesysteem te beperken wordt zoveel mogelijk energie bespaard door:

- Energie-neutrale nieuwbouw.
- Hoogwaardige isolatie bij renovatie van bestaande gebouwen.
- Uitbreiding en optimalisatie van WKO-bronnen.

In een energieneutraal USP is de vraag naar warmte, koude en elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Universiteit Utrecht wil dat opwekking van duurzame energie zoveel mogelijk in het USP plaatsvindt. In dit kader worden de mogelijkheden voor windenergie en zonnevelden in het USP de komende jaren verder onderzocht.

Lopende en toekomstige plannen

Voor uitbreiding van de werkgelegenheid lopen op het USP de realisatie van het RIVM (i.c.m. het CBG) en de Accelerator (een multi-tenant gebouw voor Life Science en Health). Verwachte oplevering is in 2022. Een ander nieuw gebouw voor R&D-bedrijven is in ontwikkeling. Daarnaast is de Universiteit Utrecht bezig met uitvoering van haar Strategisch Huisvestingsplan, waardoor bestaande gebouwen worden getransformeerd en/of afgestoten, waardoor op termijn meer ruimte ontstaat voor nieuwe bedrijvigheid. Randvoorwaardelijk voor de uitbreiding van werkgelegenheid zijn infrastructurele ingrepen en investeringen in de openbare ruimte. In de [omgevingsvisie USP 2040](#) worden deze randvoorwaarden beschreven.

De belangrijkste woningbouwprojecten op de korte termijn zijn de realisatie van een nieuwe studententoren, de High Five, met ruim 900 onzelfstandige en zelfstandige studentenwoningen (start bouw 2023) en in Rijsweerd is de planuitwerking van de Archimedeslaan met 1.600 woningen. Aangetekend moet worden dat planvorming Archimedeslaan relatie heeft met de ontwikkelingen rondom de Ring Utrecht. In beide gebieden is ruimte voor extra wonen; dat vraagt echter om transformatie of sloop/nieuwbouw van bestaande gebouwen. Voor beide gebieden wordt dat de komende jaren verder uitgewerkt.

Ook het voorzieningenniveau wordt de komende jaren aangepakt. Het UMC-Utrecht is bezig met een grootschalige verbouwing, waaronder een nieuw ontvangstgebouw voor patiënten en bezoekers. Daarnaast verkent de Universiteit Utrecht de mogelijkheden voor de uitbreiding van sportvoorzieningen. De Internationale School (voor basis en voortgezet onderwijs) voorziet in een sterke behoefte aan onderwijs voor kinderen van 4-18 jaar, met een internationale achtergrond en draagt bij aan het internationale vestigingsklimaat.

Het groenblauwe netwerk in het USP biedt veel kansen. Zowel voor natuur en biodiversiteit, informele sport & recreatie, energieopwekking en klimaatadaptatie. Samen met de Universiteit Utrecht willen we hier verder invulling en uitvoering aangeven, om zo ook bij te dragen aan de doelstellingen in de RSU.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen	De plannen (Archimedeslaan 16 en High Five) die bijdragen aan de beoogde woningbouwproductie tot 2030 zijn in voorbereiding. Aandachtspunt is dat de ontwikkeling van Archimedeslaan afhankelijk is van de planvorming Ring Utrecht. Voor de periode na 2030 zijn verschillende mogelijkheden maar deze moeten nog worden geconcretiseerd voor USP en Rijsweerd (minimaal 2.000 woningen extra in beide gebieden).
Werken	Een aantal concrete projecten is in uitvoering of in voorbereiding (RIVM, multi-tenant gebouw Accelerator) waardoor op korte termijn het aantal arbeidsplaatsen verder zal groeien. Voor verdere uitbreiding zijn eerst maatregelen en ingrepen in de openbare ruimte nodig (o.a. weren doorgaand verkeer door herinrichting Leuvenlaan en Cambridgelaan en het bouwen van parkeerhubs). Pas daarna ontstaat ruimte voor de toevoeging van nieuwe bedrijvigheid op USP. Dit vereist dus ook mobiliteitsinvesteringen vanuit de gemeente.
Groen	Met het groenblauwe raamwerk in de Omgevingsvisie USP leggen we een stevige basis neer. Enerzijds loopt deze mee met de lopende projecten (zoals High Five, herontwikkeling noordzijde UMC-U, inclusief inpassing Ronald McDonaldhuis, en Archimedeslaan 16). Anderzijds is er een grotere opgave om het USP bijvoorbeeld meer te verbinden met de omliggende landschappen zoals Amelisweerd. Hiervoor sluiten we aan bij de regionale processen als groen groeit mee.
Mobiliteit	De partijen in Rijsweerd en USP werken samen op het gebied van duurzame bereikbaarheid. Hiervoor is een routekaart afgesproken die gericht is op het beperken van automobiliteit en stimuleren van fiets en openbaar vervoer. Voor de doorontwikkeling van het USP zijn op korte termijn diverse ingrepen randvoorwaardelijk (zoals knips in Leuvenlaan en Cambridgelaan) en op de (middel)lange termijn de schaa sprong OV, waterlinielijn, en het verbeteren van de fietsinfrastructuur. Concretisering en financiering van deze maatregelen vraagt om verdere uitwerking.
Energie	Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte zal ook de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij concreet worden gemaakt. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden. Als uitwerking van de omgevingsvisie USP onderzoeken we waar ruimte is voor de opwekking van wind en zonne-energie.
Maatschappelijke voorzieningen	Vanwege de aanwezige partijen zijn er veel voorzieningen in het gebied aanwezig die ook verder worden uitgebreid met bijvoorbeeld de vernieuwing UMCU (inclusief Ronald McDonaldhuis) en de nieuwbouw van de International School Utrecht (ISU). Daarnaast verkent de Universiteit de mogelijkheden voor verdere uitbreiding van studentensportvoorzieningen en een supermarkt. In Rijsweerd wordt in het plan voor de Archimedeslaan 16 ook een gezondheidscentrum en een supermarkt opgenomen.

4.5 Noordoost, Oost en Zuid

De opgave

De opgave voor de wijken Noordoost, Oost en Zuid (NOOZ) is het toevoegen en versterken van aantrekkelijke, gemengde en toekomstbestendige woon-, werk- en leefgebieden. Hierbij hebben we aandacht voor een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte en het creëren van aantrekkelijke routes binnen de stad en naar het omliggende landschap, waarbij ontmoeten, bewegen en gezonde mobiliteit ons uitgangspunt is. We koesteren bestaande groenblauwe kwaliteiten zoals het Wilhelminapark, het Beatrixpark, de Kromme Rijn, Vaartsche Rijn en het Park Oosterspoorbaan. Daarnaast willen we op verschillende plekken de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls geven en vergroenen zoals de ontwikkeling van het Lunettenpark en de sportcampus. De ambitie om de Hollandse Waterlinie 'beleefbaar' te maken en de samenhang te versterken kan samen op gaan met het versterken van het groene recreatieve netwerk aan de oostzijde van de stad. Aan de randen van het gebied – met name op grondgebied van buurgemeenten in de Hollandse Waterlinie – liggen voor de oostkant de grootste kansen voor de groene schaa sprong en duurzame energieopwekking (Voordorpse polder). Doordat de Hollandse Waterlinie een Unesco-werelderfgoedstatus heeft en de grond deels in particulier eigendom is, maakt dat de ontwikkelopgave in dit gebied niet eenvoudig. Voor de wijk Noordoost wordt gekeken waar een verbeter slag mogelijk is; daar is relatief weinig groen.

Foto: Fort Lunetten

Als het gaat om maatschappelijke voorzieningen is de grootste uitdaging om, conform de RSU, een groot aantal sportvelden te realiseren in het gebied. Er is onvoldoende ruimte om deze totale opgave op de bestaande sportparken te realiseren. Daarom willen we ook allianties met omliggende gemeenten onderzoeken. Al in de harde planvoorraad zien we een tekort aan sportvelden in dit gebied (Mulier 2019); het gaat dan om 2 voetbalvelden, 3 hockeyvelden, een korfbalveld en nog een onbekend aantal tennisbanen. De verwachting is dat dat tekort hoger gaat worden in de nieuwe behoefteberekeningen.

Als we kijken naar het beeld van de afgelopen jaren zien we dat de groei van het aantal arbeidsplaatsen in dit gebied voornamelijk in Oost is gerealiseerd en in beperkte mate in Noordoost en Zuid. Dit kan deels

worden verklaard door een aantal ontwikkelingen in een periode waarin nog werd ingezet op transformatie van leegstaande kantoorpanden, waar in 2019/2020 een rem op is gezet. In kleinere ontwikkelingen willen we dan ook inzetten op het versterken van het werken in de wijk. Voor de middellange en lange termijn laat de RSU zien dat de extra arbeidsplaatsen voor een groot deel moeten landen in het gebied rondom stadion Galgenwaard en bij knooppunt Lunetten Koningsweg. Het gebied rondom stadion Galgenwaard willen we ontwikkelen en aantrekkelijker maken met o.a. een mix van functies en aantrekkelijke openbare ruimte en verblijfsplekken. Naast kansen voor extra werkgelegenheid biedt dit bovendien mogelijkheden voor extra woningen en voorzieningen. Investerings in mobiliteit zijn hiervoor randvoorwaardelijk. Ook voor andere delen in het gebied zijn belangrijke mobiliteitsafwegingen te maken, zoals in de lopende studie Zuidpoort. Bovendien speelt de verbreding van de A27, waarvoor we met de regio werken aan een alternatief. In de wijken is behoefte aan de verbetering van bestaande loop- en fietsroutes en het beslechten van barrières zoals de Waterlinieweg. Voor de langere termijn worden de mogelijkheden onderzocht voor de opwaardering van het openbaar vervoer, zoals belangrijke delen van het 'wiel met spaken'; de Waterlinielijn (bus of tram) en station Lunetten Koningsweg. Dit knooppunt kan uitgroeien tot een nieuw stadscentrum van Utrecht.

Lopende en toekomstige plannen

In dit gebied werken we aan relatief veel kleine ontwikkelingen. De actuele harde plancapaciteit woningbouw bevat op dit moment circa 3.500-4.000 woningen met een gedifferentieerd woningbouwprogramma. Voor de wijken Noordoost en Oost streven we naar een toename van sociale- en middenhuur woningen. Zo biedt nieuwbouw van De Kwekerij en de Opaalweg een thuis voor vele starters en studenten. Andere voorbeelden met woningen in deze segmenten zijn Nieuw Buurland (Lauwerecht 2 en 4), de herontwikkeling van het Pieter Baan Centrum en de Kögllaan 26. Met het realiseren van tijdelijke wooneenheden op het BEFU-terrein en de Pagelaan willen we op korte termijn extra woonruimte bieden in het sociale huursegment. Om op deze plekken permanente woningen te kunnen bouwen, zijn we afhankelijk van saneringsmaatregelen in verband met geluidsoverlast uit het tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht. Daarnaast kan het alternatief voor de verbreding van de A27 een ander licht werpen op de plannen van het tracébesluit.

In het gebied stimuleren we gezonde mobiliteit door de aanleg van nieuwe en aantrekkelijke fietsverbindingen. We realiseren vanuit U Ned de fietsroute om de Zuid die Rijsweerd verbindt met Hoograven-Lunetten. Ook is de voorbereiding van de realisatie van de nieuwe Mytylbrug over de Kromme Rijn gestart en worden de routes in het Lunettenpark verbeterd. We onderzoeken in verschillende ontwikkelingen zoals in de Vaartsche Rijn parkeergarage, bij het Rubenskwartier en in Maarschalkerweerd collectieve en meervoudig te gebruiken parkeervoorzieningen. Dit doen we o.a. om de parkeerdruk in de wijken te verminderen en de parkeereis niet op de openbare ruimte af te wentelen waardoor kansen voor vergroening ontstaan. Voor de groeiopgave op langere termijn is goede bereikbaarheid cruciaal. Hiervoor worden vanuit het programma U Ned maatregelen onderzocht zoals de Waterlinielijn en de opwaardering van station Lunetten.

Door het verbeteren van winkelcentra en winkelstrips zoals winkelcentrum de Gaard, Smaragdplein en de Van Galenstraat voegen we belangrijke wijk- en/of buurtvoorzieningen toe aan het gebied. Op Rotsoord ontwikkelen we met het project Helling 12-14 o.a. atelierwoningen voor kunstenaars en creatieve ondernemers. Het toevoegen van werkgelegenheid in deze wijken blijft belangrijk want op basis van de lopende plannen zien we dat het aantal werkfuncties maar langzaam toeneemt. In Oost zetten we op middellange en lange termijn grote stappen met de herontwikkeling van stadion Galgenwaard en het knooppunt Lunetten Koningsweg waar een mix van wonen, werken en voorzieningen wordt beoogd.

Voor het gebied Voordorpse polder is de koers uitgezet en opdracht gegeven te onderzoeken onder welke voorwaarden het opwekken van duurzame energie via zonnevelden of windmolens in combinatie met 3,5 hectare sportvelden, natuur, recreatie en ecologie kan worden gerealiseerd. Een ontwerpend onderzoek moet antwoord geven op de vraag hoe de verschillende opgaven kunnen worden ingepast in de Hollandse Waterlinie ook gelet op Unesco werelderfgoedstatus. De uitkomsten zullen ook laten zien hoe we in dit gebied kunnen groeien in balans; ook andere barcode-functies moeten meegroeien.

Voor de oostkant ligt een fors aandeel van de opgave van de groene schaa sprong in het buitengebied, zoals in Amelisweerd of de waterliniescheg. Dit gebied valt niet in de directe beïnvloedingssfeer van de gemeente. Er wordt daarom aansluiting gezocht met het “groen groeit mee” pact van de regio. Doel is om o.a. groen en recreatiemogelijkheden toe te voegen en stad en landschap beter met elkaar te verbinden. Bij iedere ontwikkeling in Noordoost, Oost en Zuid wordt gestreefd naar het toevoegen van extra kwantitatief en kwalitatief groen. Door integraal en in samenhang met andere opgaves te werken en werk met werk mogelijk te maken, kunnen efficiencyvoordelen en groenkansen worden verzilverd. Zo krijgt het gebied Lauwerecht-Staatslieden meer groen en een extra kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte. In Rotsoord zijn we gestart met opnieuw inrichten en vergroenen van de openbare ruimte en loopt de voorbereiding voor de realisatie van de 1^e fase van het ‘nieuwe’ Lunettenpark. Daarnaast versterken we de groene-blauwe structuren zoals langs de Kromme Rijn door het benutten van kansen bij de herontwikkelingen bij het Pieter Baan Centrum en de Mytyschool.

Tot slot worden voor de periode tot 2030 bij de sportparken in Maarschalkerweerd en in de wijk Zuid locatiestudies uitgevoerd voor de uitbreiding van sportvelden en een onderwijsvoorziening. In Noordoost is bij sportpark Voordorp een sporthal gepland. Het Parklandschap Maarschalkerweerd draagt niet alleen bij aan de groene schaa sprong maar ook aan extra ruimte voor sport en recreatie in onze verdichtende stad. Maatschappelijke voorzieningen voegen we verder toe met de uitbreiding en renovatie van diverse scholen: Bonifatiuscollege, Utrechts Stedelijk Gymnasium en de Mytyschool. Voor de verdere behoefte aan sportvelden zijn zoekgebieden (zoals Voordorpse polder) in beeld.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen	Met de realisatie van de harde plancapaciteit liggen we tot 2030 op koers en realiseren we een divers woningbouwprogramma. Gelet op de zachte plancapaciteit zien we diverse ontwikkelingsmogelijkheden zoals in het Rubenskwartier, Herstructurering/herontwikkelingen in Lunetten en op lange termijn de nieuwe verstedelijkingsknoop Lunetten-Koningsweg.
Werken	Met de lopende projecten voegen we o.a. met het verbeteren van winkelcentra en winkelstrips in Noordoost en Zuid kleinschalige werkfuncties toe. Het toevoegen van werkgelegenheid in deze wijken blijft belangrijk want op basis van de lopende plannen zien we dat het aantal werkfuncties maar langzaam toeneemt. In Oost zetten we op middellange en lange termijn grote stappen met de herontwikkeling van stadion Galgenwaard en het knooppunt Lunetten Koningsweg waar een mix van wonen, werken en voorzieningen ontstaat. Deze plannen worden nog nader uitgewerkt.
Groen	Voor de korte termijn worden de groenkansen vooral verzilverd door in te spelen op initiatieven en ontwikkelkansen die zich aandienen. De opgave is echter veel groter dan we in de lopende projecten realiseren. Hiervoor werken we onder andere aan een groenkansenkaart waarmee we verwachten meer potentiële kansen voor vergroening te kunnen identificeren. Om de koers voor groen richting 2040 verder uit te lijnen moet de groenkansenkaart vervolgens worden uitgewerkt in een meerjaren uitvoeringsplan met de benodigde (financiële) condities. Mooie kansen in het kader van de groene schaa sprong zijn de herontwikkelingsmogelijkheden bij de Verlengde Hoogravenseweg e.o. (extra groen en sportfaciliteiten) en het ontwikkelen van Parklandschap Maarschalkerweerd. Voor het volledig ontwikkelen van het Parklandschap ontbreken echter de middelen.
Mobiliteit	In het gebied stimuleren we gezonde mobiliteit door de aanleg van nieuwe en aantrekkelijke fietsverbindingen. Voor de lange termijn zijn grote en complexe ingrepen nodig in het mobiliteitsnetwerk in het gebied. Daarvoor lopen verschillende onderzoeken (o.a. in MIRT en U Ned verband). De mobiliteitsvraagstukken vragen echter nog om keuzes en financiële middelen.

Energie	<p>Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Voor het gebied Voordorpse Polder wordt onderzocht onder welke voorwaarden (o.a. in relatie tot Unesco werelderfgoedstatus) duurzame energie via zonnenvelden of windmolens in combinatie met 3,5 hectare sportvelden, natuur, recreatie en ecologie kan worden gerealiseerd.</p> <p>Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte zal ook de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij concreet worden gemaakt. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden.</p>
Maatschappelijke voorzieningen	<p>Er is in beeld hoe groot de behoefte is aan extra sportvoorzieningen en met Voordorpse polder, Maarschalkerweerd en in de wijk zuid, zijn de zoekgebieden bekend. Het is echter nog in onderzoek onder welke condities de sportgelegenheden gerealiseerd kunnen worden, en wat voor aanvullende middelen daarvoor nodig zijn.</p> <p>Ook voor extra onderwijsvoorzieningen is de behoefte bekend. Een deel daarvan wordt opgelost met projecten die al in uitvoering zijn (Bonifatiuscollege, Utrechts Stedelijk Gymnasium en de Mytyschool) en een overig deel is nog in onderzoek.</p>

Foto: Pieter Baan Centrum

4.6 West en Noordwest

De opgave

In West en Noordwest ligt de opgave om het gebied te versterken tot een leefbare en een groene woon-, werk- en leefomgeving in het licht van de grote verdichtings- en mobiliteitsopgaven. De woonopgave in het gebied geven we voor een groot deel vorm met het realiseren van de twee grote ontwikkelgebieden Cartesiusdriehoek en de Tweede Daalsedijk (Wisselspoor). De ambitie om bijna 9.000 (toekomstbestendige) arbeidsplaatsen toe te voegen in het gebied moet voor een deel worden gerealiseerd door het bedrijventerreinen Lage Weide en Werkspoorkwartier te intensiveren. Aan de zuidkant van Lage Weide biedt het Vierde Kwadrant uitstekende mogelijkheden voor verdichting en daarmee het creëren van een fors aantal extra arbeidsplaatsen. De visie Werkspoorkwartier gaat uit van een verbreding van het profiel van creatieve en circulaire bedrijvigheid met groen, onderwijs, cultuur en sport. Hiermee biedt het gebied naast werkplekken ook voorzieningen voor de nieuwe bewoners van de naastgelegen Cartesiusdriehoek en Tweede Daalsedijk. Cruciaal voor de verdere ontwikkeling van het gebied en de bedrijventerreinen zijn de investeringen in bereikbaarheid. Lage Weide zit qua bereikbaarheid op slot; nieuwe ov- en fietsverbindingen, zoals de Demkabrug, zijn nodig om de verdere groei van het gebied te accommoderen. Niet alleen voor de verdere verdichting van de bedrijventerreinen, maar ook voor ambities op het gebied van groen en energie. In het kader van de energietransitie vormt Lage Weide een zoekgebied voor duurzame energieopwekking (wind en zon). Noordwest is één van de groenarmste wijken van Utrecht, hier ligt dan ook de opgave om de openbare ruimte te vergroenen en klimaatbestendig maken.

Lopende en toekomstige plannen

Met de bouw van 4.000 woningen in de Cartesiusdriehoek en de Tweede Daalsedijk (Wisselspoor) wordt op korte termijn een groot deel van de woningbouwambitie gerealiseerd. Er is een gemengd woonprogramma, maar doordat deze ontwikkelingen voor 2018 zijn gestart, voldoen deze niet volledig aan de ambities uit de Woonvisie ten aanzien van het sociale- en middensegment. Via nog lopende ontwikkelingen, zoals de Omloop en Laan van Chartreuse, Zuilen Vecht, Ravellaan Noord, Oudenoord 330-370 en het Thomas à Kempisplantsoen zorgen we dat het aandeel woningen in beide segmenten toeneemt. Veel woningen en bedrijven liggen aan de Westelijke Stadsboulevard, die we willen ontlasten door fietsverbindingen aan te leggen tussen de twee wijken en het centrum, bijvoorbeeld via de spoorondertunneling ter hoogte van de Boorstraat. Daarnaast werken we komende jaren via een programmatische aanpak aan de twee historische invalsroutes naar de stad: de Amsterdamsestraatweg en de Kanaalstraat.

Foto: Cartesiusdriehoek

Bij de ontwikkeling van de Cartesiusdriehoek is veel aandacht besteed aan voldoende groen. In de verschillende woningbouwprojecten grijpen we elke kans aan om de groenstructuur te verbeteren. Daarnaast zetten we in op groene verbindingen in de stad door de Fortlaan te verbinden met het Nifterlakepark en verder te werken aan het Rondje Stadseiland. De stedelijke ambities van een gezond leefklimaat komen ook terug in de verbetering van Sportpark Zuilense Vecht. Samen met de gemeente Stichtse Vecht werken we daar aan meer ruimte voor sport en groen. In de ontwikkeling wordt het oppervlaktewater benut voor de verwarming van woningen.

Een nieuwe kans voor extra groen en sportvelden dient zich aan: samen met ProRail wordt onderzocht of het mogelijk is om het huidige rangeerterrein (emplacement Cartesius) te overkluizen. Het is op voorhand duidelijk dat het om zeer forse investeringen gaat, waarvoor ProRail zich ook hard wil maken richting het Rijk. Daarnaast maken we plannen voor de inrichting van het Enecoterrein als park met veel groen en ruimte voor recreatie.

Het bedrijventerrein Lage Weide biedt veel mogelijkheden voor verdichting; ook voor dit gebied willen we een visie uitwerken en het werkprofiel verbreden. We zetten in op toename van toekomstbestendige werkgelegenheid. Voor de verbetering van de bereikbaarheid onderzoeken we de mogelijkheden om de Demkabrug te verbreden als onderdeel van de doorfietsroute Dom tot Dam. Samen met de bedrijven in het gebied zoeken we verder naar oplossingen in het gebruik van de fiets en openbaar vervoer. We verkennen nieuwe verbindingen, onder andere via de Verdiepingsstudie Leidsche Rijn Centrum, Zuilen en Overvecht.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen	Met de ontwikkelingen Cartesiusdriehoek en Wisselspoor (beiden in uitvoering) voegen we in de aankomende jaren een groot aantal woningen toe. Omdat grote bouwlocaties niet meer voorhanden zijn zien we vooral kansen in de transformatie van vele kleine locaties. Bij het toevoegen van nieuwe plannen is bereikbaarheid een aandachtspunt.
Werken	Met het vaststellen van de omgevingsvisie Werkspoorkwartier is een kader geschapen om de verdichting daadwerkelijk in gang te zetten. Voor Lage Weide geldt op dit moment nagenoeg een bouwstop. Alleen bedrijven die nog geen gebruik gemaakt hebben van het recht op 10% uitbreiding hebben nog expansieruimte. Samen met de ondernemers van Lage Weide zullen we de komende jaren werken aan een gezamenlijke lange termijnvisie, zodat we met draagvlak van de ondernemers gericht aan de verdichtingsopgave kunnen werken. Voor het intensiveren van Lage Weide zijn mobiliteitsinvesteringen zoals de verbetering van de Demkabrug randvoorwaardelijk.
Groen	Dit gebied is een relatief stenige groenarme wijk en vraagt om vergroening. Op dit moment liggen we met de lopende plannen nog onvoldoende op koers om onze groenambities te realiseren. Wel voegen we veel toe in de ontwikkeling van Cartesiusdriehoek, met circa 30% groen. Er lijken verder kansen te liggen om nog meer groen te realiseren door een overkluizing van het rangeerterrein. We studeren hier samen met ProRail op. Daarnaast zijn we in onderhandeling met Eneco over het realiseren van het Enecopark.
Mobiliteit	Voor alle verdichtingsopgaven, zowel wonen als werken zijn mobiliteitsinvesteringen nodig. Denk hierbij aan de verbreding van de Demkabrug voor Lage Weide en een fietsverbinding Boorstraat voor de ontsluiting van Wisselspoor en Cartesiusdriehoek. Aandachtspunt is het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, we zetten hier stappen in met herinrichting van de Westelijke stadsboulevard, Kanaalstraat en de Amsterdamsestraatweg.
Energie	Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte zal ook de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij concreet worden gemaakt. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden.
Maatschappelijke voorzieningen	Op het gebied van maatschappelijke voorzieningen ontwikkelt het gebied zich in balans en liggen er innovatieve ideeën op het gebied van de gezondheidszorg, met name in de preventieve sfeer. In de ontwikkeling van Cartesiusdriehoek zijn een basisschool en sporthal opgenomen. De mogelijke overkluizing van het rangeerterrein biedt kansen voor de realisatie van groen en sportvoorzieningen. Samen met Stichtse Vecht werken we aan het optimaliseren van de sportvelden Zuilense Vecht.

4.7 Overvecht

De opgave

De ambitie is om Overvecht door te ontwikkelen tot een met de stad verbonden wijk voor iedereen. Met behoud van de identiteit en kwaliteit van het groene karakter, een ruim aanbod van diverse woningtypologieën en een centrum met een eigen profiel dat ruimte biedt voor stedelijke voorzieningen. Waarbij we cultuur, sport en landschap als basis voor gezondheid in de wijk behouden én ontwikkelen. We willen dit realiseren door in de wijk te verdichten en functies te mengen. Het mengen van functies vergoot de sociale veiligheid. In Overvecht is de opgave om te komen tot meer woningdifferentiatie. Nu is 67% van de woningvoorraad een sociale huurwoning. We hebben de ambitie om meer woningen in het midden- en hogere segment toe te voegen. In de RSU is aangegeven dat we circa 6.800 woningen (harde en zachte plancapaciteit) willen toevoegen. Hierdoor maken we een wooncarrière binnen de wijk mogelijk en houden we sociaal kapitaal vast. Dit is een langjarige ontwikkeling; de prognose is dat met de huidige projecten rond 2025 het aandeel sociale huur naar ca 55% is teruggebracht. Daar hoort bij dat we ook de wijk economie willen versterken door meer levendigheid en werkfuncties in plinten. De ambitie is om 3.000 arbeidsplaatsen in de wijk te realiseren en bedrijventerrein Overvecht te intensiveren. Dit is nodig omdat Overvecht een van de wijken is in Utrecht waar in de afgelopen jaren het aantal arbeidsplaatsen het minste is gegroeid. We willen Overvecht Centrum en Overvecht Station ontwikkelen tot een stedelijk knooppunt. Waar mogelijk realiseren we sportvoorzieningen van grotere omvang bij elkaar of bundelen we voorzieningen.

Overvecht is een groene wijk maar de openbare inrichting is verouderd, de ambitie is om de kwaliteit van bestaand groen, verharding en inrichting te verbeteren, meer spreiding en variatie van groen en de parkranden te versterken. Ook is de wijk toe aan grootschalig onderhoud aan de riolering en wegen. Dit biedt kansen voor een integrale aanpak voor de transitie van de openbare ruimte: minder ruimte voor autoverkeer, meer ruimte voor verblijf, voetganger, fietser, OV en groen. Deze aanpak gaat hand in hand met de opgave Aardgasvrij.

Om Overvecht goed aan te sluiten bij de stad moeten we de barrières zoals Noordelijke Ring Utrecht, Amsterdam-Rijnkanaal, de Vecht en het spoor beter oversteekbaar maken. De opgave is het realiseren van fijnmazige verbindingen in combinatie met een groen-blauw netwerk.

Lopende en toekomstige plannen

Binnen de [wijkaanpak Samen voor Overvecht](#) werken we integraal vanuit vijf ambities die elkaar onderling versterken en vanuit het motto plek-kans-coalitie. Fysieke en economische maatregelen, sociale interventies, de energietransitie en de aanpak van veiligheid lopen samen op. Dit vraagt een lange adem. Om richting te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling stellen we een Omgevingsprogramma Overvecht op, waarin zowel op wijk- als op buurniveau inzicht ontstaat in de opgave en de benodigde maatregelen. Het Omgevingsprogramma wordt een uitwerking van de RSU 2040, de Woonvisie, het Ambitiedocument Samen voor Overvecht, het nieuwe mobiliteitsplan en ander beleid. Met het Omgevingsprogramma geven we richting aan initiatieven van de Werkplaats Overvecht en andere initiatiefnemers. In navolging op het Stadsakkoord Wonen is begin 2022 het Wijkakkoord Overvecht ondertekend. Hierin hebben we met een brede coalitie van partijen, waaronder met Werkplaats Overvecht, samenwerkingsafspraken gemaakt over de fysieke verbetering van de wijk.

Overvecht heeft met de Regiodeal vitale wijken een extra impuls gekregen waardoor de wijkaanpak Samen voor Overvecht versneld en versterkt wordt. We hopen dat dit tevens een vliegwiel is voor nog meer investeringen van marktpartijen. Via de [Woningbouwimpuls is een Rijkssubsidie](#) verkregen van 10 miljoen euro, waarmee we ruim 2.600 woningen toevoegen in Overvecht. Tegelijk werken we aan verbetering van de bestaande woningvoorraad en fysieke investeringen in de openbare ruimte t.b.v. wijkverbetering. Verspreid door Overvecht zijn meerdere projecten die de komende jaren uitgevoerd en afgerond gaan worden. We werken aan een gezamenlijke visie voor Overvecht Centrum. Met alle grondeigenaren, winkeleigenaren en omliggende partijen wordt verkend of een stedelijk raamwerk ontwikkeld kan worden en of dit een basis kan zijn voor een stapsgewijze herontwikkeling van Overvecht Centrum. Het eerste begin van een vernieuwing is gemaakt met de woningen aan de NPD strook die

komend jaar opgeleverd worden. Verder is de sloop-nieuwbouw van de Ivoordreef in voorbereiding, werkt Careyn Rosendaal aan nieuwbouw van hun vastgoed en is het bestemmingsplan voor woningbouw aan de Jagerskade in voorbereiding. Tegelijk voeren de corporaties een groot aantal renovaties uit, wat ook sterk bijdraagt aan het verbeteren van de woningkwaliteit in de wijk. Samen met de corporaties sturen we op een betere spreiding van alle doelgroepen over de stad, in het bijzonder de doelgroepen met een urgentieverklaring. De ambitie is om Overvecht Centrum te ontwikkelen tot een stedelijk knooppunt en om Overvecht een meer integraal en verbonden wijk van de stad te laten zijn.

De Watertoren is overgedragen aan een private eigenaar, die verdere bouwplannen heeft ontwikkeld met woningen en een ontmoetingsruimte in de toren zelf en horeca. Aanvullend willen we Park de Watertoren anders inrichten en een betere rol laten vervullen voor de wijk, gericht op meer ontmoeten, in combinatie met Groene Lint, en met een grotere impact voor de wijk. Verder komen op meerdere plekken in de wijk nieuwe initiatieven tot stand, bijvoorbeeld in Overvecht-Noord.

Zoals aangegeven willen we in Overvecht ongeveer 3.000 arbeidsplaatsen realiseren. We doen dit door onder andere te werken aan het bedrijventerrein Nieuw Overvecht op de voormalige autoboulevard. De visie – die samen met de ondernemersvereniging is opgesteld – moet nog worden geborgd binnen een Omgevingsplan. Verder zetten we in op meer kleinschalige bedrijvigheid verspreid over de wijk door in de woningbouwplannen werkfuncties mee te nemen. Zo biedt het plan voor de Camera Obscuradreef (de Mix) ruimte voor kleine bedrijfsruimten met een laag huurniveau en realiseren we aan de Jagerskade in de woongebouwen ook kleinschalige horeca en kantoorruimte.

Voor de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte bereiden we in combinatie met onderhoudswerkzaamheden aan de riolering en wegen de herinrichting van de Taagdreef e.o. en Amazonekwartier voor. Naast extra groen verbeteren we in deze projecten ook de verkeersveiligheid en maken we de straten klimaatbestendig. De komende jaren vervangen we stapsgewijs de riolering en gaan in Overvecht Noord de straten open vanwege de opgave Aardgasvrij. We zijn al ver met het aardgasvrij maken van de vier noordelijke woonbuurten. De vier zuidelijke buurten volgen nog voor 2030. Zo leveren we een bijdrage aan verkeers- en sociale veiligheid, vergroening, gezondheid en klimaatbestendigheid van de wijk. Verder wordt ook in het Noorderpark (in combinatie met sport) groen toegevoegd. Met Landschapspark Oud Zuilen in voorbereiding voorzien we voor de langere termijn een substantiële toevoeging van toegankelijk groen om de stad.

Liggen we op koers richting RSU 2040?

In onderstaande tabel is per barcodethema in hoofdlijnen aangegeven in hoeverre we in dit gebied op koers liggen in relatie tot de RSU 2040. Daarbij geven we waar mogelijk een of meerdere voorbeelden van concrete projecten waarmee we stappen willen zetten ten aanzien van de gestelde ambities in de RSU. Ook geven we per barcodethema aan of we op dit moment kansen of bedreigingen zien om verdere invulling te geven aan onze ambities. Op basis van deze analyses per gebied concluderen we in [hoofdstuk 2](#) in hoeverre we op stedelijk niveau op koers liggen.

Wonen

We liggen met de woningbouwopgave in het gebied op koers. Recent zijn met de oplevering van De Buurt en The Cube bijna 1.000 woningen aan de voorraad toegevoegd. Volgend jaar start de bouw van de projecten Ivoordreef en De Mix waarbij De Mix ook bijdraagt aan menging van de woningsegmenten over de stad. Met de huidige projecten zien we dat, in lijn met de doelen uit de woonvisie, het aandeel sociale huur in de wijk wordt teruggebracht. Met de start van het opstellen van het Masterplan Overvecht Centrum zetten we een nieuwe stap om in de komende jaren veel woningen aan de voorraad toe te voegen.

Aandachtspunt is dat voor verdere verdichting het verbeteren van de (kwaliteit van de) openbare ruimte & groen en mobiliteitsmaatregelen belangrijke voorwaarden zijn. Ten aanzien van de openbare ruimte gaan we een “Raamwerk openbare ruimte en groen” opstellen.

Werken	<p>De ambitie is het creëren 3.000 arbeidsplaatsen. Met de lopende plannen worden onvoldoende arbeidsplaatsen gecreëerd. Daarom moeten we een strategie ontwikkelen voor het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen zoals Nieuw Overvecht.</p> <p>Met de lopende initiatieven voegen we voornamelijk kleinschalige bedrijvigheid toe. Binnen de gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum komt op termijn ruimte voor nieuwe werkgelegenheid. Aanvullend kijken we samen met de woningcorporaties naar meer spreiding van werkruimtes door de wijk.</p>
Groen	<p>Overvecht is een groene wijk maar de openbare inrichting is verouderd en vraagt dus om een kwaliteitsverbetering. Hiervoor zijn de eerste integrale projecten zoals Taagdreef en Amazonekwartier in voorbereiding. Echter, toereikend budget voor de projecten en de volgende fases voor integrale herinrichtingen ontbreken. In het gebied zien we met Landschapspark Oud Zuilen kansen voor het toevoegen van substantieel groen voor de gehele stad. Voor de realisatie hiervan zijn aanvullende middelen vereist.</p>
Mobiliteit	<p>In Overvecht gaat de aanpak op het gebied van verkeersveiligheid en 30km/u in kleine stappen. Dit willen we zoveel mogelijk aanpakken door het uitvoeren van integrale projecten. Hiervoor zijn aanvullende middelen vereist. Doordat men op dit moment nog gratis kan parkeren, lukt het terugbrengen van het autogebruik beperkt. Hiervoor zijn verbetering in het fijnmazig fietsnetwerk en het ov-netwerk nodig ook gelet op de verdere verdichting van Overvecht.</p>
Energie	<p>Wat betreft de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. De Energievisie (voorzien voor eind 2022) zal op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uitwerken. Overvecht is de eerste wijk die we aanpakken in de uitwerking van de Transitievisie warmte waarbij we met een wijkgerichte aanpak het gebied aardgasvrij maken. De grootschalige renovaties van de woningcorporaties kunnen goed bijdragen zoals de energieleverende flat van Portaal. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur zal in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar worden.</p>
Maatschappelijke voorzieningen	<p>Voor de benodigde voorzieningen in de wijk stellen we een ontwikkelplan op voor enkele gemeentelijke locaties. Op termijn moet ook Overvecht Centrum een belangrijke plek worden voor het toevoegen van voorzieningen.</p>

5 Actualisatie financieel beeld: investeringsimpuls RSU, meerjarenprogramma bereikbaarheid, grondexploitaties en Merwedekanaalzone

In dit hoofdstuk wordt een actueel financieel beeld gegeven van [de financiën investeringsimpuls RSU](#), [het meerjarenprogramma bereikbaarheid](#), en de [parkeerexploitatie](#), [de gemeentelijke grondexploitaties](#) (waaronder [Leidsche Rijn](#) en [Stationsgebied](#)) en de [gebiedsopgave Merwedekanaalzone](#). Op basis van het actuele financiële beeld wordt onder ander inzichtelijk welke financiële ruimte er is voor (her)programmering van middelen.

5.1 Actualisatie financiën investeringsimpuls RSU

5.1.1 Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU (exclusief middelen betaalbaar wonen)

Reserve Investeringsimpuls RSU	Bedragen in Euro's	Reserve investerings-impuls RSU
Reserve 31 december 2020	8.909.557	
Resultaatbestemming 2020: Onderbesteding	3.121.000	
Groeikader jaarsnede 2021	9.292.000	
Onttrekking 2021	-11.648.241	
Reserve 31 december 2021	9.674.316	
Resultaatbestemming 2021: Onderbesteding	5.607.000	
Groeikader jaarsnede 2022	5.897.266	
Reserve 1 januari 2022	21.178.582	

De reservering betaalbaar wonen (onderdeel van reserve Investeringsimpuls RSU) wordt [in paragraaf 5.1.2](#) toelicht.

Toelichting verloop reserve Investeringsimpuls RSU

Resultaatbestemming 2020: onderbesteding

In 2020 was het saldo van de werkelijke kosten en opbrengsten 4,353 miljoen euro. Dat is 3,121 miljoen euro lager dan begroot. Deze onderbesteding maakt deel uit van het boekhoudkundig rekeningresultaat en wordt via de bestedings- en dekkingsvoorstellen (onderdeel techniek) toegevoegd aan de reserve RSU.

Groeikader jaarsnede 2021

Dit betreft de jaarsnede 2021 van bedragen die tot en met de Voorjaarsnota 2021 beschikbaar zijn gesteld voor de investeringsagenda: 9,292 miljoen euro

Onttrekking 2021

De BBV-regelgeving schrijft voor dat de werkelijke onttrekking aan de reserve Investeringsimpuls RSU gelijk moet zijn aan de begrote onttrekking. De onttrekking is gebaseerd op de begrote kosten en opbrengsten. In 2021 is een onttrekking begroot van 11,648 miljoen euro.

Resultaatbestemming 2021: onderbesteding

In 2021 was het saldo van de werkelijke kosten en opbrengsten 6,366 miljoen euro. Dat is 5,607 miljoen euro lager dan begroot. Voor het merendeel van de onderbesteding geldt dat de voorbereiding van de uitvoering van de geplande projecten is opgepakt, maar dat daadwerkelijke besteding van middelen in 2022 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt. De onderbesteding maakt deel uit van het boekhoudkundig rekeningresultaat en wordt via de bestedings- en dekkingsvoorstellen (onderdeel techniek) toegevoegd aan de reserve RSU.

Groeikader jaarsnede 2022

Dit betreft de jaarsnede 2022 van bedragen (inclusief indexatie) die tot en met de Voorjaarsnota 2021 beschikbaar zijn gesteld voor de investeringsagenda: 5,897 miljoen euro.

Aankoopbudget ten behoeve van groen & sport

In de Voorjaarsnota 2021 is 3 miljoen euro beschikbaar gesteld om aangekochte grond om te kunnen zetten naar de bestemming groen of sport. Met dit bedrag kan de waardedaling van de grond en de inrichting worden bekostigd.

Voor de locatie Verlengde Hoogravenseweg 203 en 223 e.o. onderzoeken wij in samenhang met een andere locatie in Zuid herontwikkelingsmogelijkheden die bijdragen aan de ambities om een groene schaa sprong te maken in combinatie met extra sportfaciliteiten om zo de omvang en de kwaliteit van het groen en sport gelijke tred te laten houden met de verdichting van de stad. Verder is er overeenstemming over de aankoop van grond nabij Offerhausweg, die bij kan dragen aan de vergroening van de stad. Bij beide ontwikkelingen betrekken wij de inzet van het aankoopbudget groen & sport.

Herprogrammering

Conform het raadsvoorstel Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2; Aanvulling plan MER; nieuwe wandel- en fietsbruggen zetten wij de resterende middelen voor woonboten en bruggen (0,6 miljoen euro) en de opwaardering van de wandelbrug over het Merwedekanaal langs de A12 (1,350 miljoen euro) (uit de Voorjaarsnota 2018) in voor de dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen in de Merwedekanaalzone.

De projecten OR Rode Driehoek Zuilen in Noordwest en OR Bangkokdreef in Overvecht zijn afgerond. We stellen voor de resterende beschikbare middelen (0,05 miljoen euro) toe te voegen aan de knelpuntenvoorziening.

Tenslotte stellen wij voor de resterende beschikbare middelen in het Ruimte voor Initiatief project Voedseltuin in Overvecht te herprogrammeren binnen het beschikbare budget voor Ruimte voor Initiatief (0,03 miljoen euro).

5.1.2 Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU, onderdeel middelen betaalbaar wonen

Middelen betaalbaar wonen	Bedragen in Euro's	Middelen betaalbaar wonen
Saldo 1 januari 2021	13.083.000	
Storting Voorjaarsnota 2021	7.000.000	
Saldo 31 december 2021	20.083.000	
Beschikbaar gesteld voor plan Zuilen Vecht (raadsbesluit 20 mei 2021)	1.700.000	
Bestemd voor Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn (Voorjaarsnota 2021)	5.500.000	
Beschikbaar op 1 januari 2022	12.883.000	
Bestemmen voor Overvecht Centrum (cofinanciering WBI)	4.010.000	
Beschikbaar voor aanvullende voorstellen	8.873.000	

Op 31 december 2021 bedraagt het saldo voor betaalbaar wonen 20,083 miljoen euro. In 2021 heeft de raad besloten om hiervan 1,7 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het plan Zuilen Vecht en 5,5

miljoen euro te bestemmen voor de investeringsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn. Op 1 januari 2022 is dus nog 12,883 miljoen euro beschikbaar voor betaalbaar wonen.

Wij stellen voor om 4,01 miljoen euro te bestemmen voor Overvecht Centrum. Met dit bedrag vullen wij de cofinanciering voor de bijdrage uit de Woningbouwimpuls aan tot het benodigde bedrag.

Na aftrek van de gereserveerde bedragen resteert 8,873 miljoen euro voor aanvullende voorstellen voor de besteding van de middelen voor betaalbaar wonen. In de resultaatbestemming 2021 stellen wij voor om de opbrengst 2021 van de Conversieregeling Erfpacht 2017 van 2,480 miljoen toe te voegen aan de middelen voor betaalbaar wonen. Daarmee stijgt het bedrag dat beschikbaar is voor aanvullende voorstellen betaalbaar wonen naar 11,353 miljoen euro.

De lijst met voorstellen voor de besteding van deze middelen is geactualiseerd en is een bijlage 'Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten conversieregeling 2017)' bij het MPR 2022. Dit betreft een overzicht van geïnventariseerde projecten dat geldt als richtinggevend kader voor de besteding van de netto-opbrengsten. Conform [motie 2021/ 197](#) kunnen de middelen ook worden ingezet voor het realiseren van extra onzelfstandige studenteneenheden. Op dit moment zijn er nog geen concrete voorstellen opgenomen in de bijlage. Daar waar mogelijkheden zich in de toekomst voor doen voor het realiseren van extra onzelfstandige studenteneenheden worden deze toegevoegd aan het overzicht met voorstellen. De daadwerkelijk te leveren bijdrages worden bij de besluitvorming over de financiële kaders van de projecten aan de raad voorgelegd.

5.1.3 Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties	Bedragen in Euro's
Voorziening 1 januari 2021	20.739.882
Dotatie 2021	4.962.015
Onttrekkingen 2021	-3.490.000
Voorziening 31 december 2021	22.212.897

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

Toelichting voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

In de prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties is vastgelegd dat 2/3^e van de meerwaardeafdracht bij bestemmingswijzigingen van sociale huurwoningen beschikbaar komt voor de reserve Investeringsimpuls RSU. Deze meerwaardeafdrachten worden gestort in de voorziening 'Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties'. In 2021 hebben de STUW-corporaties in totaal voor ruim 7,4 miljoen euro aan economische meerwaarde afgedragen aan de gemeente, waarvan 2/3^e volgens de afspraak is toegevoegd aan de voorziening. Dat komt neer op een totaalbedrag van 4,962 miljoen euro.

In 2021 zijn onttrekkingen gedaan voor een project aan de Apollo-, Centaurus- en Atlasdreef (2,8 miljoen euro), voor een project in Hoge Weide (0,55 miljoen euro) en voor het project Poortrijk in Leeuwesteyn (0,14 miljoen euro) conform besluitvorming MPR 2021.

Bestedingsvoorstel meerwaardeafdracht woningcorporaties

Het proces om met de woningcorporaties en huurdersorganisaties tot een bestedingsvoorstel voor aanwending van de meerwaarde afdracht over 2021 van 4,962 miljoen euro te komen, heeft langer geduurd dan verwacht. Daarom stellen wij voor om na installatie van een nieuw college alsnog met woningcorporaties en huurdersorganisaties tot een dergelijk bestedingsvoorstel te komen en dit voorstel bij de Programmabegroting 2023 voor te leggen aan de raad.

5.2 Actualisatie meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB)

Inleiding

Jaarlijks wordt het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB) geactualiseerd. Projecten lopen meerjarig en leggen beslag op de middelen in de komende jaren. Bij de actualisatie van het MPB worden de verwachte uitgaven van de projecten over de komende jaren bijgesteld (kasritme). Daarnaast wordt bepaald welke financiële ruimte er beschikbaar is gekomen als gevolg van bijvoorbeeld afgesloten projecten bij de jaarverantwoording en bijdragen van derden. In dit hoofdstuk lichten we toe welke middelen beschikbaar zijn voor herprogrammering, hoe deze worden ingezet en wat de actualisatie betekent voor het financiële beeld van het programma bereikbaarheid.

In dit MPR zijn als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen, onderwerpen opgenomen waarover besluitvorming niet kan wachten tot het najaar. Het betreft besluitvorming t.a.v. lopende projecten, waarover afspraken zijn gemaakt met derden, het oplossen van acute (personele) knelpunten of waarbij het gaat om een technische financiële actualisatie. Daarnaast programmeren we enkele aanvullende wenselijke investeringen op lopende ontwikkelingen die we graag zouden willen regelen om voortgang te behouden. Door de investeringen nu te programmeren houden we hier al rekening mee in het financiële beeld. Bij de integrale afweging bij de programmabegroting zal de definitieve keuze worden gemaakt over de inzet van deze middelen ten behoeve van deze projecten.

De nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) die in 2021 is vastgesteld, leidt gemeente breed tot een verlenging van de termijn waarover wordt afgeschreven. Binnen het MPB leidt dit voor projecten waarover we afschrijven zonder kapitaallastenreserve, tot lagere afschrijvingslasten per jaarsnede (de afschrijvingslasten lopen uiteraard wel langer door). De financiële ruimte die hierdoor ontstaat benutten we voor oplossen van personele knelpunten. Meer toelichting over de consequenties nota BOR hebben we opgenomen in dit hoofdstuk onder 'Budget beschikbaar voor herprogrammering'.

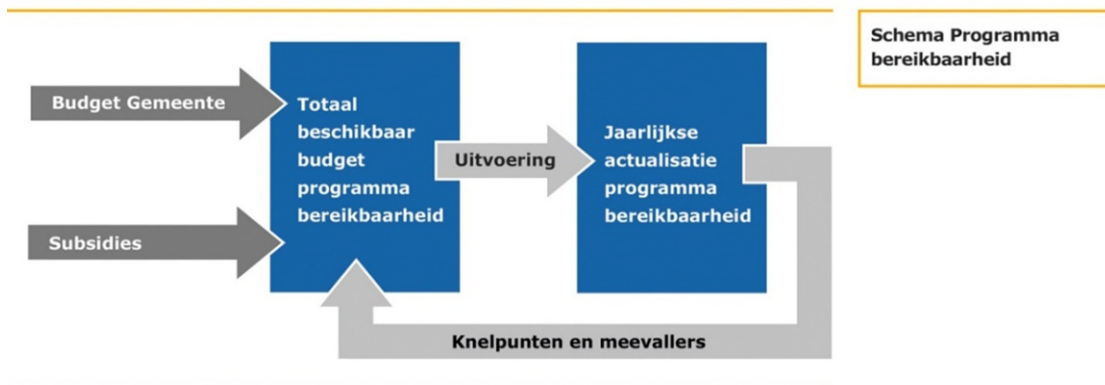
We zien dat de inflatie uitzonderlijk hoog is onder andere door sterk stijgende bouwkosten, een krappe arbeidsmarkt en logistieke problemen. Ook is het op dit moment nog moeilijk te voorspellen wat de huidige internationale maatschappelijke onrust voor effecten zal hebben. In de reserve houden wij daarom ruimte om urgente knelpunten op lopende projecten ten gevolge van deze ontwikkelingen gedurende het jaar op te kunnen vangen. Daarbij streven we ernaar om een buffer van circa 10% van het jaarlijkse gemeentelijke budget aan te houden.

Financiële systeem

Jaarlijks wordt een bedrag vanuit gemeentelijke middelen toegevoegd aan het meerjaren investeringsprogramma bereikbaarheid. Daarnaast wordt een deel van de investeringen gedekt vanuit gelden van derden (met name subsidies). Met dit beschikbare meerjarige investeringsbudget programmeren we projecten over de jaarschijven. Deze jaarschijven worden opgenomen in de begroting. Binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid is een reserve ingesteld waardoor de fasering van de uitgaven in een jaar niet gelijk hoeven te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve en deze reserve mag niet onder nul uitkomen. Daarmee wijkt deze financiële systematiek voor het investeringsprogramma bereikbaarheid af van de reguliere systematiek van jaarlijks in de begroting terugkerende budgetten en bestedingen.

De financiële voordelen uit afgesloten projecten worden ingezet binnen het programma waarmee o.a. tegenvallers op lopende projecten kunnen worden opgevangen.

Jaarlijks worden de uitvoeringsplanning en de verwachte bijbehorende uitgaven van projecten over de jaren bepaald en eventueel bijgesteld (kasritme). Naast de resultaten op afgesloten projecten bepaalt de geactualiseerde uitvoeringsplanning de ruimte in de reserve.

Financiële context

Voor de realisatie van de ambities van het mobiliteitsplan 2040 en de RSU zetten we de komende paar jaar belangrijke stappen met de reeds geprogrammeerde en geplande projecten.

In het mobiliteitsplan 2040 is een fasering in drie tijdsblokken beschreven. In de agenda mobiliteitsplan werken we een indicatieve fasering op hoofdlijnen uit. De agenda mobiliteitsplan is een instrument om te kunnen sturen op de langjarige koers en geeft richting aan de nog te programmeren maatregelen en projecten.

Het huidige financiële beeld laat zien dat het MPB tot 2027 bijna volledig geprogrammeerd met projecten of bestemd is voor specifieke doeleinden, zoals bijvoorbeeld de systeemsprong mobiliteit, schaalessprong fiets, aanpak 30 km-uur en verkeersveiligheid.

Voor een financieel overzicht van alle projecten die binnen het programma bereikbaarheid worden uitgevoerd verwijzen wij naar de vertrouwelijke bijlage 'Financieel overzicht meerjarenprogramma bereikbaarheid'.

5.2.1 Budget beschikbaar voor herprogrammering

In het MPB 2022 is in totaal 23,238 miljoen euro beschikbaar voor herprogrammering. Dit bedrag is beschikbaar gekomen door:

<div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> </div> <div>Budget beschikbaar voor herprogrammering</div>					
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	Totaal t/m 2041
Voor- en nadelen op af te sluiten projecten	4.855.000	0	0	0	4.855.000
Loon en prijscompensatie	510.000	10.000	10.000	510.000	9.200.000
Vrijval gemeentelijke inzet busbaan Dichterswijk	341.000	341.000	938.949	938.949	8.283.000
Fietsverbinding Opaalweg - Waterlinieweg	150.000	150.000	0	0	300.000
Doorfietsroute IJsselstein (Socrateslaan)	0	600.000	0	0	600.000
Totaal herprogrammeren	5.856.000	1.101.000	948.949	1.448.949	23.238.000

Hieronder lichten we de beschikbare budgetten toe:

Voor- en nadelen op af te sluiten projecten

Bij de jaarrekening 2021 worden onderstaande projecten afgesloten wat per saldo leidt tot een eenmalige vrijval van 4,855 miljoen euro. Voor meer toelichting over de vrijval per project verwijzen wij naar de jaarrekening 2021, naar de paragraaf "af te sluiten investeringen".

Projecten	Bedragen in Euro's
Allonge Uithoflijn	3.355.000
Expeditiebrug Jaarbeurs	353.000
Randstadspoor	9.000
Herinrichting Wilhelminalaan	44.000
Oosterspoorbaan	48.000
Lange Nieuwstraat	581.000
RSS overige stations	266.000
Busbaan Transwijk (Z80)	199.000
Totaal beschikbaar voor herprogrammering	4.855.000

**Gemeente Utrecht
aandeel beschikbaar
voor herprogrammering**

Inzet budget loon- en prijscompensatie

De middelen voor loon- en prijscompensatie worden jaarlijks toegekend en het bedrag voor 2022 bedraagt 0,510 miljoen euro structureel. Primair gebruiken we de bedragen voor loon- en prijscompensatie om knelpunten op bestaande projecten, o.a. in verband met indexatie, op te lossen. Het uitgangspunt is dat de budgetten voor de investeringen taakstellend zijn maar voor lang lopende projecten kan gelden dat sterk gestegen prijzen niet kunnen worden opgevangen binnen het oorspronkelijke budget en de (risico)reserveringen voor o.a. prijsstijgingen. Bij een volgende fase van een project (bijvoorbeeld van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp) beoordelen we of ophoging van het budget in verband met prijsstijging noodzakelijk is.

Het niet bestede deel voegen we toe aan het "Investeringsbudget Mobiliteitsplan t/m 2040" zodat het beschikbaar blijft voor toekomstige investeringen. Hierdoor voorkomen we dat we steeds minder kunnen doen voor hetzelfde budget.

Binnen de bouwwereld zien we twee majeure knelpunten:

- Beschikbaarheid van (bouw)materialen en personeel,
- Sterke prijsstijgingen.

Deze ontwikkelingen hebben, bij ongewijzigd beleid, een impact op de kosten van een project of contract. Hierdoor zal de spanning op de beschikbare steeds budgetten groter worden. Zie de uitgebreidere toelichting hierover in de 1e bestuursrapportage en de raadsbrief [Stand van zaken \(bouw\)kostenstijging](#). In de reserve houden wij ruimte om urgente knelpunten op lopende projecten ten gevolge van deze prijsstijgingen gedurende het jaar op te kunnen vangen. Daarbij streven we ernaar om een buffer van circa 10% van het jaarlijkse gemeentelijke budget aan te houden. Wanneer dit niet toereikend is zullen we bijsturen door middel van versoberen, prioriteren, uitstellen (of stopzetten) van een project. Bij een volgende integrale afweging zal dan opnieuw een prioritering gemaakt moeten worden tussen directe noodzaak en ambities.

Maliebaan ten laste van loon- en prijscompensatie

Conform het raadsbesluit Maliebaan d.d. 3 februari 2022 verhogen we het krediet voor de Maliebaan met 1 miljoen euro ten laste van het budget voor loon- en prijscompensatie. Dit programmeren we in de jaarschijven 2023 en 2024.

Bij de raadsbehandeling van het IPVE/FO Herinrichting Maliebaan van 3 maart 2022 hebben wij toegezegd (22/T20) een eerste schetsontwerp te maken voor de Snellenlaan en bij de MPR in kaart te brengen wat de kosten zouden zijn van de nadere uitwerking en de daadwerkelijke uitvoering. Een eerste, grove verkenning van dit vraagstuk laat het volgende zien. Een goede aansluiting van de Maliebaan (na de herinrichting zoals in het FO geschetst) op de Snellenlaan zal ongeveer 1,3 tussen de 1 en 2 miljoen euro zal gaan kosten. Dat betreft dan het plangebied waar op dit moment een rotonde ligt. De Snellenlaan zelf, ten noorden van de rotonde tot aan de Biltstraat, is recent heringericht. Deze aanvullende investering is niet verwerkt in de MPB.

Busbaan Dichterswijk

De HOV Leidsche Rijn bestaat uit de volgende onderdelen:

- Busbaan Rijnvliet (Z50)
- Busbaan Leidsche Rijn Centrum (N40)
- Busbaan Leidsche Rijn Centrum (N50)

- Busbaan Transwijk (Z80)
- Busbaan Dichterswijk/Van Zijstweg (Z90)

Voor deze projecten heeft de provincie in 2013 een beschikking verleend waarbij de gemeente een verplichte cofinanciering levert van 5%, en een aanvullende beschikking ten behoeve van de onderdoorgangen van de Z80 waarvoor geen cofinanciering is vereist. De eerst 4 projecten zijn afgesloten bij de jaarrekening 2021. Het resterende deel van de provinciale subsidie zetten we in voor de Busbaan Dichterswijk (o.a. voor de noodzakelijke vervanging van het brugdek van de Nelson Mandela brug). De verwachting is dat de gemeentelijke bijdrage aan dit project 8,283 miljoen euro lager wordt, waardoor een deel van de kapitaallasten voor de busbaan Dichterswijk kan vrijvallen.

Foto: Fietsonderdoorgang van Zijstweg

Fietsverbinding Opaalweg – Waterlinieweg

Naar aanleiding van de motie van 'Herstel Fietsroute Opaalweg – Waterlinieweg' hebben wij de haalbaarheid en wenselijkheid onderzocht. Op basis hiervan concluderen wij dat aanleg van de fietsverbinding Opaalweg – Waterlinieweg niet wenselijk is en het hiervoor gereserveerde budget kan vrijvallen. De aantasting van natuurwaarde is onevenredig groot, terwijl voor de fietsverbinding in de directe omgeving alternatieven voorhanden zijn ([raadsbrief](#) 8 maart 2022).

Samenwerkingsovereenkomst Doorfietsroute IJsselstein (Socrateslaan)

Voor de doorfietsroute IJsselstein (Socrateslaan) is in de samenwerkingsovereenkomst een bedrag van 1,134 miljoen euro vanuit de provincie beschikbaar. Samen met de geprogrammeerde gemeentelijke middelen bedraagt het beschikbare budget voor Socrateslaan 6,1 miljoen euro. De actuele kostenraming van dit project bedraagt 5,5 miljoen euro. Daarmee komt 0,6 miljoen euro beschikbaar voor herprogrammering.

Waarderen, Activeren en Afschrijvingen van Vaste Activa (WAAVA)

In 2021 is de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) vastgesteld. Hierin is een aantal wijzigingen opgenomen die gemeentebrede consequenties hebben. In de nieuwe concept nota WAAVA (waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa) zijn de wijzigingen verwerkt. Deze nieuwe nota is nog niet

vastgesteld door de Raad, maar deze wijzigingen gelden door de vastgestelde Nota BOR wel al, en worden daarom in dit MPB al verwerkt. De wijzigingen hebben betrekking op:

1. De verlaging van de activeringsgrens van investeringen met maatschappelijk nut van 5 miljoen euro naar 0,1 miljoen euro; In de investeringsstaat nemen we alleen nog activeringswaardige investeringen op.
2. Verlengen van de afschrijvingstermijn van 15 jaar naar 40 jaar en voor bruggen naar 50 jaar; Op korte termijn ontstaat ruimte in het investeringsbudget doordat de kapitaallasten voor investeringen waarover we afschrijven zonder kapitaallastenreserve per jaarsnede lager worden. De afschrijvingen lopen wel langer door. Ook worden de rentekosten hoger doordat de investeringskosten langer lopen. Dit geldt overigens alleen voor nieuwe projecten. Voor lopende projecten worden de hogere interne rentekosten als gevolg van de verlenging van de afschrijvingstermijnen, gecompenseerd.

Zie bijlage ***‘toelichting effect nota WAAVA op MPB’*** voor een uitgebreidere toelichting.

5.2.2 Inpassing van knelpunten en wensen en overige actualisatie

Zoals toegelicht wordt jaarlijks bij de actualisatie, de beschikbare financiële ruimte ingezet voor nieuwe of lopende projecten ((her)programmering) en wordt de uitvoeringsplanning van lopende en nieuwe projecten over de jaren bepaald en eventueel bijgesteld (kasritme). Dit jaar lossen we met de beschikbare middelen knelpunten binnen lopende projecten op en organiseren we de dekking voor het voortzetten van werkzaamheden. Daarnaast programmeren we enkele aanvullende wenselijke investeringen waarover de besluitvorming zal plaatsvinden bij de integrale afweging. In verband met de coalitieonderhandelingen verschuift de programmering van nieuwe projecten naar het najaar 2022. In de actualisatie is het volgende verwerkt:

- a. Herprogrammering knelpunten en voortzetten werkzaamheden
- b. Aanvullende wenselijke investeringen voor 2023
- c. Bijdrage mobiliteitshub XL
- d. Inpassing kasritme/jaarlijkse uitvoeringsplanning
- e. Budgettaire neutrale aanpassingen

De mutaties worden hieronder toegelicht.

a. Herprogrammering knelpunten en voortzetten werkzaamheden

We lossen voor een bedrag van 7,546 miljoen euro knelpunten op lopende projecten. Ook organiseren we dekking voor werkzaamheden waarvan structurele middelen vanaf komend jaar lager zijn of incidenteel waren geregeld en anders zouden leiden tot onnodige belemmering in de continuering van de uitvoering.

Inpassing knelpunten lopende projecten

Projectbudgetten zijn taakstellend. Op basis van een (globale) verkenning wordt het projectenbudget bepaald. Tijdens de verschillende fases van het project kan blijken dat bijstelling noodzakelijk is bijvoorbeeld doordat een project langer loopt dan vooraf is voorzien waardoor projectkosten hoger zijn of waardoor prijsstijgingen hoger zijn dan voorzien. Daarnaast kunnen extra noodzakelijke onderzoeken of scopewijziging (o.a. als gevolg van participatie/consultatie) leiden tot hogere kosten.

We streven ernaar om zoveel mogelijk kansen op werk-met-werk te benutten, waardoor er ook bijdragen vanuit andere programma's ingezet kunnen worden. Ook kijken we naar de mogelijkheden voor besparingen/optimalisaties.

Voor de volgende lopende projecten stellen we voor het projectbudget in dit MPB op te hogen:

Projecten	Bedragen in Euro's
Amsterdamsestraatweg	700.000
Doorfietsroute Amersfoort	1.136.000
Weerdsingel Oostzijde	150.000
Mytylbrug	200.000
Nieuwe fietsroute Platolaan - USP	700.000
Europalaan Noord	1.667.000
Uitbreiding voetgangersgebied	70.000
indexatie No-regret maatregelen	923.000
Anders reizen	2.000.000
Totaal knelpunten	7.546.000

**Inpassen knelpunten
lopende investeringen**

Amsterdamsestraatweg; 0,7 miljoen euro

Het IPvE/FO is vastgesteld door het college. Het totaal benodigde budget bedraagt 9,8 miljoen euro. Hierover bent u geïnformeerd met de [raadsbrief](#) van 10 maart 2022. Op basis van consultatie zijn aanvullende maatregelen opgenomen en wordt het project uitgebreid met het plein aan de Herenweg. Het resterende benodigde budget bedraagt 0,7 miljoen euro. De herinrichting van de Amsterdamsestraatweg is een project waarover wordt afgeschreven zonder kapitaallasten reserve. De extra kapitaallasten kunnen worden opgevangen binnen het structurele budget voor loon-en prijscompensatie 2022.

Doorfietsroute Amersfoort:1,136 miljoen euro

Op basis van de meest recente kostenraming bedraagt het verwachte tekort op het project in totaal 1,136 miljoen euro op de totale projectkosten van 3,953 miljoen euro. Het tekort is onder meer ontstaan doordat de scope van het project sinds de start verbreed is naar een integrale aanpak (i.c.m. riolering en vergroening) van de betreffende straten wat heeft geleid tot een langere voorbereidingstijd en daarbij behorende hogere voorbereidingskosten. Bovendien zijn bij de oorspronkelijke raming van de Provincie – die ten grondslag heeft gelegen aan de subsidieverlening - onjuiste aannames gedaan in onze ogen. Daardoor kwam deze raming te laag uit en daarmee ook het verleende subsidiebedrag. Wij gaan hierover in gesprek met de Provincie en dat zal mogelijk leiden tot een verhoging van het subsidiebedrag vanuit de Provincie. Tenslotte is indexatie tot en met 2024 nu verwerkt in de raming. Vooruitlopend op de uitkomst van het gesprek met de Provincie programmeren we nu het gehele tekort in het MPB om te voorkomen dat er verdere vertraging bij de uitvoering van het project ontstaat. Daarmee kan het concept IPVE/FO vrijgegeven worden ter consultatie in de buurt en na toekenning van de extra dekking in het MPB het definitieve IPVE/FO worden vastgesteld door het college.

Weerdsingel Oostzijde: 0,15 miljoen euro

Het participatieproces voorafgaand aan de het vrijgeven van het IPvE/FO voor consultatie is uitgebreid met een verdiepingsslag. Met een bewonersdelegatie verkennen we de herinrichting van de Weerdsingel Oostzijde. Dit leidt tot een langere doorlooptijd van het project en daarmee hogere kosten van de planvoorbereiding. Het IPvE/FO willen we in de loop van 2022 ter besluitvorming aanbieden. Op basis van de voorlopige kostenraming voorzien we een tekort van 0,15 miljoen euro op het totaal beschikbare budget van 3,250 miljoen euro.

Mytylbrug; 0,2 miljoen euro

Voor dit project is een startdocument in voorbereiding. Daarbij is de oorspronkelijke raming ook tegen het licht gehouden en moeten we constateren dat enkele uitgangspunten gewijzigd zijn en de plankosten en indexering onvoldoende zijn opgenomen. Dat is inmiddels wel aangepast, maar dit leidt wel tot een tekort ten opzichte van de oorspronkelijke raming (1 miljoen euro). Het IPvE/FO willen we in de loop van 2022 ter besluitvorming aanbieden. Op basis van voorlopige kostenraming voorzien we een tekort van 0,2 miljoen euro.

Nieuwe fietsroute Platolaan – USP: 0,7 miljoen euro

Zoals toegelicht in de [raadsbrief](#) (21 februari 2022) komt de raming van het uitgewerkte ontwerp hoger uit dan de eerdere globale kostenindicaties uit de variantenstudie, waarop het beschikbaar gestelde budget

van 1,3 miljoen euro is gebaseerd. Dit komt onder andere door de extra onderzoeken, boombeschermende maatregelen, aanpassingen aan de VRI-installaties en de aanleg van het kruispunt Padualaan. Het nieuwe ontwerp is geoptimaliseerd om het tekort te beperken, maar zonder te veel op de ruimtelijke kwaliteit in te leveren. Het benodigde aanvullende budget komt daarmee uit op 0,7 miljoen euro.

Europalaan Noord; 1,667 miljoen euro

De kostenraming van het project Europalaan Noord hebben we geactualiseerd en dit leidt tot een bijstelling van het benodigde budget met 1,667 miljoen euro tot 7,667 miljoen euro. De plankosten zijn hoger dan oorspronkelijk begroot en ook door de benodigde verlegging van kabels en leidingen en de storkosten van vrijkomende (vervuilde) grond sluit de raming niet meer aan op de eerdere raming. Ten gevolge van deze extra kosten stijgen ook de posten bijkomende kosten en de risicoreservering aangezien dit percentages van de bouw- en investeringskosten zijn.

Uitbreiding voetgangersgebied: 70.000 euro

Het voetgangersgebied is uitgebreid en hiervoor zijn basismaatregelen (verkeersbesluiten, bebording en communicatie) uitgevoerd. Voor de permanente inrichting zijn nog een aantal maatregelen nodig, zoalserschikking invalidenparkeerplaatsen, kleine fysieke aanpassing en monitoring. Hiervoor programmeren we 70.000 euro.

Indexatie no regret-maatregelen: 0,923 miljoen euro

In de bestuursovereenkomst 'no regret-maatregelen' zijn afspraken gemaakt over de beschikbare budgetten. Iedere partij draagt 15 miljoen euro bij (prijsspeil 2018) en zorgt voor indexering op het niveau van 2021. In het MPR 2021 hebben we de resterende bijdrage voor de 15 miljoen euro geprogrammeerd. De indexering van de bijdrage op het niveau van 2021 moeten we in lijn met de afspraken nog regelen. Het gaat om een bedrag van 0,923 miljoen euro.

Voortzetten werkzaamheden

Anders reizen (verkeersmanagement en mobiliteitsmanagement) 1,930 miljoen euro (en 70.000 euro in 2022)

In het coalitieakkoord Ruimte voor iedereen uit 2018 zijn er voor het voortzetten van de koers Slimme Routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen middelen beschikbaar gesteld in de jaren 2020 t/m 2022 voor de deelopgaven Verkeersmanagement, Mobiliteitsmanagement, Deelmobiliteit en Smart Mobility.

Doordat deze middelen niet doorlopen in 2023 betekent dit dat activiteiten niet kunnen worden gecontinueerd terwijl deze noodzakelijk zijn om de groeiende stad op korte en lange termijn leefbaar, aantrekkelijk en duurzaam bereikbaar te houden. De keuze om te continueren kunnen we niet uitstellen tot het najaar want zal invloed hebben op keuzes en werkzaamheden voor 2022. Wel stellen we nu voor het budget alleen voor 2023 te regelen want structurele dekking maakt onderdeel uit van de integrale afweging.

Deze activiteiten hebben betrekking op:

- Slim sturen; door inzet van dynamisch verkeersmanagement en iVRI's doorstroming verbeteren, prioriteit geven aan fiets en voetganger en drukte en knelpunten in de stad voorkomen
- Anders Reizen; geen toename van autoverkeer en stimuleren van reizen op een ander tijdstip en met een schoner alternatief o.a. door inzet op deelmobiliteit en innovaties (smart mobility) te integreren in herinrichtingsprojecten en gebiedsontwikkelingen.

Om werkzaamheden te continueren op bovenstaande terreinen en de basis op orde te houden is in 2023 1,930 miljoen euro nodig. Hiermee kunnen bestaande werkzaamheden worden gecontinueerd voor deelmobiliteit die gericht zijn op het reguleren van de openbare ruimte zoals het uitvoeren en beheren vergunningstelsel deeltweewielers, ontwikkeling van het model autodelen, activiteiten voor dashboarding en monitoring. Kunnen we tegemoet blijven komen aan toegezegde/verplichte co-financieringsafspraken voor regionaal multimodaal verkeersmanagement en Slimme Kruisingen (iVRI's) en kunnen we prijsstijgingen voor onder andere bewegwijzeringen opvangen. Ook kunnen we bestaande activiteiten voortkomend uit de korte termijn aanpak Goederenvervoer, die in juli 2022 afloopt, voortzetten. Deze activiteiten richten zich op bundeling van efficiënte logistieke bevoorrading en inzet van schone lichte

voertuigen. Het betreffen allemaal reeds ingezette werkzaamheden die vragen om blijvende inzet en nodig zijn om grip en sturing te houden op verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement, deelmobiliteit en goederenvervoer.

Dekking personeel en organisatie

Omschrijving	2022	2023 en verder
Dekking personeel en organisatie	550.000	1.400.000*

Dekking personeel en organisatie

* Bedragen in Euro's per jaar.

De opgaven vragen de komende jaren ook om een doorontwikkeling van de organisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief. In de huidige organisatie balanceren we op de rand van wat we kunnen leveren, met als gevolg dat mensen soms over hun grenzen gaan. Het is tijd om deze fragiele balans te verstevigen. We zullen hiervoor extra kennis en strategische capaciteit in huis moeten halen. Tegelijk zullen we ook kwalitatief moeten ontwikkelen. Dat betekent onder meer dat we steeds meer zullen gaan samenwerken, onder meer op de terreinen verstedelijking, stedenbouw, groen en sociale aspecten. Op de korte termijn kunnen we de benodigde ontwikkelingen realiseren door de keuze te maken te investeren in structureel budget voor aanvullende personele capaciteit. Dit is voor onder andere verkeersveiligheid, fiets en voetganger, anders reizen, parkeren en minder hinder. Hiervoor is in totaal circa 1,4 miljoen euro structureel benodigd (waarvan 0,3 miljoen in verband met het vervallen van incidenteel budget voor beleids capaciteit met ingang van 2023). Met deze capaciteit kunnen we zorgen voor een goede uitvoering. We dekken dit uit het MPB en dit betekent dat we minder kunnen besteden aan de investeringen in mobiliteit. Om te kunnen investeren in personeel moeten we nu een structurele keuze maken en ook structureel budget regelen.

Zoals gemeld in de inleiding biedt de nieuwe termijn van afschrijvingen de mogelijkheid om de dekking voor personeel en organisatie structureel op te lossen binnen het MPB.

b. Aanvullende wenselijke investeringen voor 2023

In dit MPB doen we een voorstel voor enkele aanvullende investeringen. De reden dat wij deze nu voorstellen te programmeren is omdat ze een uitwerking zijn van reeds vastgesteld beleid en/of reeds in voorbereiding zijn en/of zicht op dekking noodzakelijk is om verdere afspraken met andere partijen te maken. Door de investeringen nu te programmeren houden we hier al rekening mee in het financiële beeld. Bij de integrale afweging bij de programmabegroting zal de definitieve keuze worden gemaakt over de inzet van deze middelen ten behoeve van deze projecten.

Het betreffen de volgende aanvullende investeringen:

Aanvullende wenselijke investeringen voor 2023	Bedragen in Euro's
Verkeersveilige inrichting Herculeslaan	650.000
Regionale fietsroutes	800.000
Ontwerpfase Boorstraat	750.000
Alternatieve fietsroute langs binnenstad	100.000
Bernsteinkade	100.000
Totaal aanvullende investeringen	2.400.000

Aanvullende wenselijke investeringen

Verkeersveilige inrichting Herculeslaan

Op het kruispunt van de Herculeslaan met de Weg tot de Wetenschap zijn herinrichtingsmaatregelen in voorbereiding. Deze herinrichting, waarvoor een eerste schetsontwerp gemaakt is, volgt uit een analyse binnen het lopende project ov-doorstroming waarvoor in 2021 vijf knelpuntenlocaties zijn geprioriteerd. Naast het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer, willen we met de herinrichting verbeteringen voor de verkeersveiligheid van voetganger en fietsers meenemen en aanpassingen doen aan oversteekbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mindervaliden. Voor de planvorming is in totaal 0,11 miljoen euro beschikbaar vanuit de provinciale subsidie en het programma

Verkeersveiligheid. Voor de integrale uitvoering van de herinrichting is aanvullend 0,65 miljoen euro nodig.

Regionale fietsroutes (Gageldijk, Houten, Hilversum)

In 2023 voert stadsbedrijven onderhoudswerkzaamheden uit op de Gageldijk, de werkzaamheden worden nu voorbereid. In lijn met de aangenomen motie 187 'Fiets 'm erlangs' willen we in combinatie met deze werkzaamheden de Gageldijk inrichten tot een fietsstraat. De herinrichting van de Gageldijk is kansrijk voor 50% subsidie vanuit de provincie. De subsidieaanvraag is inmiddels ingediend, aankomende zomer verwachten we de beschikking. Daarnaast is er gemeentelijke inzet nodig om de regionale fietsroutes naar Houten en Hilversum een stap dichterbij te brengen. Voor de gemeentelijke bijdrage aan de regionale fietsroutes programmeren we 0,8 miljoen euro.

Ontwerpfase fietsverbinding Boorstraat

Op dit moment voeren we samen met ProRail een variantenstudie uit naar een fietsverbinding bij de Boorstraat. De dekking voor deze studie is bij de vaststelling van de voorjaarsnota 2021 beschikbaar gesteld. Voor de uitwerking van de voorkeursvariant tot een ontwerp (0,750 miljoen euro) ontbreekt de dekking. Op basis van het ontwerp en kostenraming kunnen we ook met Rijk en Provincie in overleg over een bijdrage voor de realisatie.

Stimuleren alternatieve fietsroutes langs de binnenstad

Tijdens de herinrichting van de Voorstraat - Witte vrouwenstraat en als maatregelen gedurende de corona-pandemie hebben we, om de druk op de binnenstadsas te verlagen, het fietsverkeer gespreid met behulp van alternatieve routes door en langs het centrum. Nu corona minder effect heeft op het dagelijks leven zien we de druk op de fietsroutes toenemen en is het noodzakelijk om fietsers te blijven wijzen op de alternatieve routes. Hiervoor programmeren we 0,1 miljoen euro.

Bernsteinkade

Naar aanleiding van meldingen bewoners over onduidelijke verkeerssituatie werken we aan een plan voor het vergroenen en verbeteren van de verkeersveiligheid en leefbaarheid van de Bernsteinkade. In het voortraject hebben wij de meldingen onvoldoende afgehandeld, waardoor wij nu actie moeten ondernemen op dit dossier. Op korte termijn wordt een keuze gemaakt over het verkeersregime. De aanpassing is te groot om te dekken uit het beschikbare budget voor aanpassingen in de wijk. Voor de realisatie is 0,1 miljoen euro nodig.

c. Bijdrage mobiliteitshub XL

De mobiliteitshub XL speelt een belangrijke rol bij de uitwerking van het Mobiliteitsplan 2040. Deze voorziening is randvoorwaardelijk voor de grote ontwikkelgebieden in Zuidwest Utrecht. In het MPB programmeren we een bijdrage van 2,8 miljoen euro aan de stichtingskosten in de vorm van kapitaallasten. Deze bijdrage is afhankelijk van besluitvorming over de andere benodigde investeringsmiddelen voor de mobiliteitshub XL.

d. Inpassing kasritme NRU

In dit MPB wijzigen we het kasritme van de gemeentelijke bijdrage aan het voorbereidingskrediet voor de Noordelijke Randweg Utrecht. We halen onze bijdrage naar voren in verband met een andere verdeling van de voorbereidingskosten zoals is gemeld in de voortgangsrapportage.

Het nieuwe kabinet beschouwt momenteel een breder geheel aan mobiliteitsoplossingen rond Utrecht. Hierdoor zal realisatie van een eventuele reconstructie van de NRU later plaatsvinden dan waar in het verleden rekening mee is gehouden. Onderhoud aan het asfalt is gepland voor 2023. Daarbij wordt bekeken of met no regret-maatregelen met name de leefbaarheid voor omwonenden vergroot kan worden. Hiervoor is reeds een onderzoek gestart zoals gemeld in de [raadsbrief](#) van 23 februari 2022. De aanwending van het voorbereidingskrediet ten behoeve van het onderzoek naar de mogelijke verbetermaatregelen die uit de quick scan zijn gekomen (no-regret maatregelen) leggen we bij de besluitvorming over het MPR aan de raad voor. We streven ernaar om in het najaar de resultaten van het onderzoek met I&W en de provincie Utrecht te bespreken. In het geval we spoor 1 niet gaan continueren

en andere maatregelen gaan nemen, dan leggen we een voorstel voor alternatieve aanwending van het NRU (spoor1-)budget aan uw raad voor. In 2022 lopen daarnaast ook de reguliere projectkosten door.

e. Technische verwerking van bijdragen derden en besluitvorming Voorjaarsnota 2021

In de actualisatie van het MPB worden de bijdragen van derden en de besluitvorming over de voorjaarsnota 2021 verwerkt. Dit zijn technische mutaties waarmee projectbudgetten worden verhoogd en middelen aan het programma worden toegevoegd. We stellen voor onderstaande budgetten te programmeren en toe te voegen aan onderstaande projecten:

Projecten	Bedragen in Euro's	Mutaties door bijdragen derden
Schaalsprong fiets	946.000	
Snelfietsroute Amersfoort	976.000	
Socrateslaan	1.134.000	
OV doorstroming	103.000	
Molaudreef	246.000	
Aanpassingen provinciale bijdrage No regret	167.791	
Fietsenrekken bij bushaltes	376.000	
Busbaan Dichterwijk	13.644.000	
Anders Reizen	229.000	
Verkeersveiligheid	147.000	
Elektrisch vervoer	80.000	
Totaal	18.049.191	

Schaalsprong fiets

Binnen het budget voor de schaalsprong fiets is in totaal 0,946 miljoen euro subsidie toegekend voor de volgende projecten:

- 0,219 voor de doorfietsroute richting Woerden. We passen drie kruisingen aan naar snelfietsroute-kwaliteit, namelijk het kruispunt Zandweg-Europaweg, fietspadenkruispunt De Meernbrug-Kennedylaan en kruispunt Pijperlaan. Daarnaast verruimen we de bocht bij het Rhijnoordviaduct.
- 0,237 miljoen euro voor het inrichten van de Bastionweg als '30 km-zone' en fietsstraat in rood asfalt, inclusief een knip/aansluiting bij de Eindhovenreef. De totale kostenraming van het project bedraagt 0,474 miljoen euro. Het restant wordt bijgedragen vanuit het actieplan verkeersveiligheid. Uitvoering vindt in 2022 plaats.
- 0,49 miljoen euro voor de inrichting van de Mereveldseweg.

Samenwerkingsovereenkomst doorfietsroute Amersfoort

De provinciale subsidie SOK doorfietsroute Amersfoort is voor het aanleggen en aanpassen van fietspaden.

Samenwerkingsovereenkomst Doorfietsroute IJsselstein (Socrateslaan)

Voor de doorfietsroute Socrateslaan is in de samenwerkingsovereenkomst een bedrag van 1,134 miljoen euro vanuit de provincie beschikbaar. Samen met de geprogrammeerde gemeentelijke middelen bedraagt het beschikbare budget voor Socrateslaan 6,1 miljoen euro. De actuele kostenraming van dit project bedraagt 5,5 miljoen euro. Het gemeentelijke budget dat hierdoor vrijvalt (0,6 miljoen euro) is opgenomen onder 2 'budget beschikbaar voor herprogrammering'.

OV-doorstroming

Bovenop het in het MPB2021 opgenomen bedrag draagt de provincie 0,218 miljoen euro extra bij aan maatregelen die de doorstroming van OV bevorderen. De totale provinciale bijdrage komt hiermee op een bedrag van 2,124 miljoen euro.

Moldaudreef

Vanuit de stimuleringsmaatregel verkeersveiligheid bij de provincie ontvangen we een bedrag van 0,4 miljoen euro voor diverse projecten. Een bedrag van 0,246 miljoen euro is bestemd voor de Moldaudreef. Wij stellen voor deze subsidie toe te voegen aan het project Moldaudreef.

Aanpassing provinciale bijdragen No regret-maatregelen

In de definitieve bestuursovereenkomst die we met de provincie Utrecht en regiogemeenten hebben afgesloten zijn provinciale bijdragen voor No regret iets gewijzigd ten opzichte van de bedragen die we in herprogrammering bij het MPB 2021 hadden opgenomen. Om weer aan te sluiten bij de beschikkingen die we van de provincie hebben ontvangen, nemen we onderstaande herprogrammering mee in het MPB 2022.

Aanpassing provinciale bijdragen No-regret			
Detailtering provinciale bijdragen No-regret	Bedrag oud	Bedrag nieuw	Verschil
Fietsmaatregelen Utrecht USP (doorfietsroute Veenendaal)	379.000	410.000	31.000
Fietsmaatregelen Om de Zuid - fietsroute richting Lunetten	1.380.588	1.027.379	-353.209
HOV-MWKZ/ Europalaan Zuid	7.160.000	7.400.000	240.000
OV-verbinding Overvecht USP	6.350.000	6.600.000	250.000
Totaal provinciale bijdrage No-regret	15.269.588	15.437.379	167.791

Fietsenrekken bij bushaltes

De provincie heeft voor de tweede tranche van het realiseren van fietsenrekken bij bushaltes vanaf 2022 een bedrag beschikbaar gesteld van 0,376 miljoen euro. Voor dit bedrag moeten de komende twee jaar 402 fietsparkeerplekken bij 25 bushaltes worden gerealiseerd en een overkapping bij de halte De Meern Oost.

Busbaan Dichterswijk

Het resterende deel van de provinciale subsidie (13,644 miljoen euro) voor HOV Leidsche Rijn zetten we in voor de Busbaan Dichterswijk (o.a. voor de noodzakelijke vervanging van het brugdek van de Nelson Mandela brug). De geactualiseerde kostenraming komt op 41,698 miljoen euro, waardoor er per saldo 8,283 miljoen euro gemeentelijk budget vrij valt (zie ook de toelichting bij beschikbare middelen voor herprogrammering).

Anders Reizen

Het Europese subsidieproject Distributed Intelligence and Technology for Traffic and Mobility (DIT4TraM) 0,229 miljoen euro. Het doel van het project is het ontwikkelen, implementeren en testen van een generiek systeem (o.a. machine learning) toepasbaar op het niveau van verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement en deelmobiliteit die op alle stedelijke schaalniveaus kunnen worden ingezet.

Verkeersveiligheid

In totaal wordt 0,22 miljoen euro toegekend voor het uitvoeren van verkeersveilige aanpassingen op 11 locaties. Voor de 8 projecten die vanuit het actieplan verkeersveiligheid worden uitgevoerd wordt de subsidie voor een bedrag van 0,147 miljoen euro toegevoegd aan de beschikbare middelen van het actieplan verkeersveiligheid.

Elektrisch Vervoer

Binnen het project Elektrisch Vervoer zijn afspraken gemaakt met de andere G4 steden om binnen diverse deelprojecten een bijdrage te leveren op de (beleids)inzet die vanuit de gemeente Utrecht plaatsvindt. De totale bijdrage van de andere G4 gemeenten bedraagt 0,08 miljoen euro.

Verwerken van besluitvorming VJN 2021 (vanaf jaarschijf 2022)

Bij de Voorjaarsnota 2021 is besloten om onderstaande bedragen toe te voegen aan het meerjarenprogramma bereikbaarheid.

<div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> </div> <div>Besluitvorming VJN 2021 vanaf jaarschijf 2022</div>				
Projecten	2021	2022	2023	2024
Doorsteek Papendorp (Churchilllaan-Mercatorlaan-Papendorpseweg)		370.000	1.110.000	2.220.000
Dynamisch verkeersmanagement (DVM) noordelijke Europalaan			2.626.000	
Schaalsprong Fiets (incl. 9 nieuwe bruggen en tunnels) onderzoek Boorstraat 0,5 mln.		500.000		
Inpandige fietsenstalling stationsgebied (afh. tender IBP-gebouw en knoop)	4.200.000			
Totaal	4.200.000	870.000	3.736.000	2.220.000

5.2.3 Financieel beeld programma bereikbaarheid t/m 2041

Met de actualisatie van het MPB geven we jaarlijks een inzicht in het beschikbare budget binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid voor de komende 20 jaar. Dit betreft het budget voor reeds geprogrammeerde investeringen, de gemeentelijke bijdrage voor de systeemsprong, het overige investeringsbudget en de gelabelde 'budgetten voor specifieke maatregelen'.

<div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> <div>€</div> </div> <div>Financieel beeld programma bereikbaarheid t/m 2041</div>				
Beschikbare middelen t/m 2041	Gemeentelijke bijdrage	Gemeentelijke bijdrage systeemsprong	Bijdragen derden	Totaal (in euro's)
Geprogrammeerde en lopende projecten	266.449.000	0	264.178.000	530.627.000
Voorgenomen investeringen	148.928.000	151.100.000	0	300.028.000
Totaal geprogrammeerde projecten	415.377.000	151.100.000	264.178.000	830.655.000

De investeringsbedragen zijn de totaal beschikbare bedragen voor de investeringen, inclusief het al bestede deel in afgelopen jaren. Bij het afsluiten van het project worden de investeringen van deze lijst gehaald. Zie de vertrouwelijke bijlage "Financieel overzicht meerjarenprogramma bereikbaarheid". De stand van de reserve tot 2042 loopt op tot een bedrag van 148,9 miljoen euro. Dit is het nog niet geprogrammeerde en gelabelde investeringsbudget Mobiliteitsplan.

Tot en met 2041 sparen we voor de systeemsprong een bedrag van 151,1 miljoen euro. In het kader van U-Ned leveren we vanuit dit budget een bijdrage van 112,5 miljoen euro aan de BO-MIRT verkenning en daarnaast reserveren we binnen dit budget de resterende middelen als eerste stap in de regionale cofinanciering voor de systeemsprong OV.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reserve voor de komende 10 jaar opgenomen. De jaarlijkse toevoeging betreft de budgetten die beschikbaar zijn vanuit de gemeentelijke begroting voor investeringen binnen het programma bereikbaarheid. De jaarlijkse onttrekking betreft de netto verwachte uitgaven (dus alleen de gemeentelijke budgetten) op basis van de uitvoeringsplanning van projecten voor komende jaren inclusief de herprogrammering 2022. Hierbij zijn alle mutaties zoals in dit hoofdstuk toegelicht verwerkt. Dit leidt tot het volgende beeld van de verwachte jaarlijkse uitgaven bereikbaarheid en de stand van de reserve.

					Stand van de reserve bereikbaarheid	
Jaren	Beginstand reserve	Jaarlijkse toevoeging	Jaarlijkse onttrekkingen	Lagere kap. lasten door verlengen afschrijvingstermijn	Inpassing knel- punten MPB 2022	Eindstand reserve
2022	24.481.000	21.172.000	24.227.000	-776.000	540.000	21.662.000
2023	21.662.000	26.084.000	31.774.000	-1.046.000	6.096.000	10.922.000
2024	10.922.000	26.566.000	27.159.000	-1.733.000	5.199.000	6.863.000
2025	6.863.000	28.072.000	23.754.000	-2.525.000	1.539.000	12.167.000
2026	12.167.000	28.134.000	38.696.000	-2.973.000	1.537.000	3.042.000
2027	3.042.000	28.196.000	30.419.000	-2.929.000	1.536.000	2.212.000
2028	2.212.000	28.258.000	28.593.000	-2.885.000	1.535.000	3.228.000
2029	3.228.000	28.320.000	27.147.000	-2.842.000	1.533.000	5.708.000
2030	5.708.000	28.382.000	26.442.000	-2.798.000	1.532.000	8.914.000
2031	8.914.000	27.444.000	20.146.000	-2.757.000	1.531.000	17.438.000
2032	17.438.000	27.506.000	17.720.000	-2.813.000	1.530.000	28.507.000

Op basis van de jaarafsluiting 2021, na verwerking van de bestedings- en dekkingsvoorstellen, is de beginstand van de reserve bereikbaarheid 24,481 miljoen euro per 1 januari 2022. Dat is 8,810 miljoen euro hoger dan begroot in het MPB 2021. Het verschil betreft een storting van 4,2 miljoen euro voor inpassing fietsenstallingen in het stationsgebied (toegekend de voorjaarsnota 2021), de resultaten op projecten en de afwijkingen in het kasritme.

5.3 Actualisatie Parkeerexploitatie

Inleiding

In de gemeente Utrecht is gekozen voor groei binnen de bestaande stad, met de ambitie om de groeiende stad gezond, aantrekkelijk en bereikbaar te houden voor iedereen. Een goed georganiseerde stedelijke mobiliteit is een belangrijke voorwaarde om deze ambities waar te maken. Het parkeerbeleid voor fietsen en auto's is als onderdeel van het mobiliteitsbeleid, een belangrijk instrument dat we kunnen inzetten om de stad leefbaar en bereikbaar te houden. Dit doen we o.a. door de parkeerdruk te reguleren, alternatieven voor straatparkeren te bieden en voldoende ruimte te geven aan fietsparkeren.

De ontwikkelingen rondom het parkeren leiden tot een toename van zowel de parkeerbaten als -lasten. Door onder andere te investeren in het fietsparkeren en voorzieningen die het parkeren op afstand mogelijk maken verwachten we dat de netto-opbrengst uit de parkeerexploitatie per saldo af zal nemen.

Op de korte termijn zien we de volgende ontwikkelingen die invloed zullen hebben op de baten en lasten van de parkeerexploitatie.

- In de zoektocht naar een definitieve locatie fietsdepot verkennen we de huidige locatie van het museumdepot op het bedrijventerrein Cartesius als mogelijke locatie voor een fietsdepot. Het museumdepot voldoet aan de minimale eisen en zal naar verwachting in 2024/2025 beschikbaar zijn.
- Op Utrecht Centraal voorzien we voor 2030 een tekort van circa 9.100 inbandige fietsparkeerplekken. Ook voor Vaartsche Rijn, Lunetten en Zuilen is uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken nodig. Samen met de provincie en het Rijk worden kansrijke locaties onderzocht.
- In de binnenstad is de laatste jaren capaciteit toegevoegd, daarmee is het tekort aan fietsparkeerplekken nog niet opgelost. In de module fietsparkeren hebben we de strategie geschetst waarbij we inzetten op fietsenrekken op straat en inbandige fietsparkeervoorzieningen.
- In de nieuwbouwwontwikkelingen van Leidsche Rijn en Merwede worden openbare stallingen gebouwd.
- Met de NS zijn er afspraken gemaakt over de exploitatie van de stationsstallingen Utrecht CS tot eind 2022. Met het Rijk, NS en provincie zijn we in gesprek over structurele afspraken over de exploitatie van de stationsstallingen Utrecht CS.
- Voor het parkeren op afstand voor bewoners van de Jaarbeurskwartier en Merwedekanaalzone zal er in Papendorp een Mobiliteitshub XL met een capaciteit van max 2.000 parkeerplaatsen gevestigd worden. De verwachting is dat deze voorziening niet kostprijs dekkend kan worden geëxploiteerd.
- Door onder andere gebiedsontwikkeling is uitbreiding van betaald parkeergebieden noodzakelijk. Onderdeel van de integrale afweging is om bij gebiedsuitbreidingen betaald parkeren bij de opbrengsten rekening te houden met een lager bedrag omdat aan de andere kant ook betaald parkeerplekken worden opgeheven.
- Voor de openbare parkeergarages en P+R voorzieningen zijn we een onderzoek gestart naar de staat van de panden en het verwachte onderhoud. De resultaten worden eind 2022 verwacht en gaan als basis dienen voor onze meerjaren onderhoudsplanning parkeervastgoed.

Actualisatie meerjaren parkeerbegroting

De parkeerexploitatie is meerjarig geactualiseerd. In de actualisatie is zijn de besluiten verwerkt die reeds zijn geëffectueerd, zoals de uitbreiding betaald parkeren 2021 en de exploitatie van de stationsstallingen Utrecht CS. Het (structurele) effect van de coronacrisis op toekomstig werkgedrag van mensen is een onzekerheid die nog niet is verwerkt in deze meerjaren actualisatie. De lagere baten als gevolg van de coronamaatregelen in de eerste maanden van 2022 worden waarschijnlijk gecompenseerd door het Rijk.

**Meerjarenraming uitvoering
maatregelen auto- en fietsparkeren**

	Realisatie 2021*	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Baten						
Uitvoeren maatregelen autoparkeren	44.017	52.396	52.534	52.727	52.727	53.369
Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	1.211	1.377	1.377	1.377	1.377	1.377
Totaal baten	45.228	53.773	53.911	54.104	54.104	54.746
Lasten						
Uitvoeren maatregelen autoparkeren	18.673	21.090	20.219	20.712	20.888	20.091
Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	9.673	9.820	9.551	9.621	9.621	10.341
Totaal lasten	28.346	30.910	29.770	30.333	30.509	30.432
Saldo baten en lasten	16.882	22.863	24.141	23.771	23.595	24.314
Mutatie reserve/ voorziening						
Toevoeging reserves	0	0	314	0	0	0
Onttrekking reserves	384	1.658	293	77	551	66
Saldo na mutaties reserves	17.266	24.521	24.120	23.848	24.146	24.380

Bedragen in Euro's x 1000.

* Wijkt af van de reguliere begroting i.v.m. de inkomstenderving door coronamaatregelen

Toelichting mutaties parkeerexploitatie

In de onderstaande tabel 'mutaties auto- en fietsparkeren' zijn de aanpassingen verwerkt die we hebben opgenomen in de geactualiseerde parkeerexploitatie.

Mutaties parkeerexploitaties

	2022	2023	2024	2025	2026
Mutaties autoparkeren	-40	270	220	220	220
Uitbreiding betaald parkeren 2021	681	681	681	681	681
Naheffingen	485	485	485	485	485
Parkeerplaatsgelden	30	30	30	30	30
Opheffen parkeerplaatsen	-35	-105	-175	-175	-175
Digitale parkeerondergrond	-60	-60	-60	-60	-60
Uitbreiding personeel VGU en Ruimte	-721	-721	-721	-721	-721
Groenvoorziening P+R Papendorp	-20	-20	-20	-20	-20
Participatieproces Schepenbuurt en Cartesiusweg	0	-20	0	0	0
Overige incidentele kosten	-400	0	0	0	0
Mutaties fietsparkeren	-260	-150	-220	-220	-220
Uitbreiding capaciteit fietsklemmen	-150	-80	-10	-10	-10
Uitbreiding en vervanging fietstrommels	-115	-75	-15	-15	-15
Lagere huurkosten fietsdepot	50	50	50	50	50
Uitbreiding beheer-uren piektijden Vredenburg	-45	-45	-45	-45	-45
Fietsenstalling Stadhuis LRC	0	0	-200	-200	-200
Dekking en besteding	-300	120	0	0	0
Onttrekking parkeerreserve	-300	0	0	0	0
Storting parkeerreserve	0	120	0	0	0
Saldo baten & lasten parkeerexploitatie	0	120	0	0	0

Bedragen in Euro's x 1000.

1. Mutaties autoparkeren

- In 2021 is het parkeerareaal uitgebreid met een aantal betaald parkeergebieden. Het surplus van de ingevoerde gebieden bedraagt 0,681 miljoen euro.
- Door verdere optimalisatie van de inzet van scanauto's worden er meer controles uitgevoerd. Per saldo leidt dit tot meer naheffingsaanslagen (0,485 miljoen euro). Daarnaast leiden de parkeerplaatsgelden tot hogere baten (per saldo 0,03 miljoen euro). Parkeerplaatsgelden worden

betaald wanneer er in een betaald parkeergebied werkzaamheden zijn waarbij er gebruik wordt gemaakt van een betaald parkeervak.

- In dit MPR is er ruimte gevonden om parkeerplekken in betaald parkeergebied binnenstad op te heffen: 10 plekken in 2022 oplopend naar 50 plekken ultimo 2023 (structureel 0,175 miljoen euro minder inkomsten). Met het verminderen van deze parkeerplaatsen komt er meer ruimte voor ontmoeten, lopen, verblijven en fietsen in de binnenstad. Met de raadsbrief van 16 juni 2020 bent u geïnformeerd over hoe wij aan het voornemen uit het coalitieakkoord 2018 van 'autoluwe binnenstad' invulling zouden geven; namelijk middels het stapsgewijs opheffen van de plekken en bij de momenten in de P&C-cyclus bekijken welke financiële ruimte hiervoor is. Door de coronacrisis en de gevolgen hiervan voor de parkeeropbrengsten was er eerder geen mogelijkheid om hier invulling aan te geven.
- We hebben een digitale parkeerondergrond ontwikkeld die continue inzicht geeft in de parkeercapaciteit van de stad. Met het bepalen van de parkeerdruk is het mogelijk te sturen en te adviseren bij de herverdeling en sanering van parkeervoorzieningen. Daarnaast maakt de parkeerondergrond het mogelijk om efficiënter te handhaven omdat onderscheid gemaakt kan worden tussen niet betalende en foutparkeerders in de openbare ruimte.
- Nieuwe en complexe beheer- en ontwikkelvraagstukken nemen bij zowel auto- als fietsparkeren toe. Deze toename heeft onder andere te maken met het uitbreiden betaald parkeren, toenemende vraagstukken omtrent het parkeren bij gebiedsontwikkelingen en het parkeren op afstand, de afronding en implementatie van de parkeermodule en de expertise ten aanzien van het parkeervastgoed waarbij het doel is om deze expertise en kennis binnen de gemeente Utrecht te houden. Om aan de groeiende vraag te voldoen is uitbreiding van de ambtelijke organisatie parkeren bij de organisatieonderdelen Ruimte en VGU noodzakelijk en om te kunnen investeren in personeel moeten we nu een structurele keuze maken en de dekking hiervoor regelen.
- Bij P+R Papendorp vallen de beheerkosten groenonderhoud hoger uit.
- In de Schepenbuurt en Cartesiusweg wordt betaald parkeren zonder draagvlakmeting ingevoerd. Uit het participatieproces met bewoners, die door reviewpanels zijn vertegenwoordigd, blijkt de wens om (incidenteel in 2023) de opbrengst van betaald parkeren ten goede te laten komen aan initiatieven van bewoners van de Schepenbuurt en Cartesiusweg die bijdragen aan de leefbaarheid van de wijk (0,02 miljoen euro).
- De overige incidentele kosten autoparkeren worden gemaakt in het kader van het verbeteren van de bewegwijzering en beschikbaarheid parkeergarages (0,3 miljoen euro), het aanleggen van een netwerkverbinding parkeergarage Croeselaan (0,05 miljoen euro) en leidt de hoge luchtvochtigheid en lekkages in de parkeergarage Berlijnplein tot hogere exploitatielasten (0,05 miljoen euro).

2. Mutaties fietsparkeren

- De uitbreiding capaciteit fietsklemmen is deels het gevolg van prijsstijgingen van materialen en werk, maar voor het grootste deel gevolg van de toename van aanvragen door inwoners. Of de toename het gevolg is van de coronapandemie en meer thuiswerk of dat er sprake is van een inhaaleffect is nog niet bekend.
- De uitbreiding fietstrommels leidt tot structurele hogere lasten (0,015 miljoen euro). In 2022 en 2023 zullen de huidige fietstrommels worden vervangen. Dit leidt tot incidentele hogere lasten in 2022 (0,1 miljoen euro) en in 2023 (0,06 miljoen euro).
- De exploitatielasten van het tijdelijke fietsdepot in Overvecht zijn lager dan in de parkeerbegroting is verwerkt (0,05 miljoen euro).
- Fietsenstalling Vredenburg draait zodanig goed dat er op meer momenten een dubbele bezetting nodig is om mensen in – en uit te checken.
- In Leidsche Rijn zijn twee stallingen in ontwikkeling die naar verwachting in 2024/2025 voor het publiek worden geopend. Het gaat om de stalling Berlijnplein onder het cultuurcluster en de stalling Stadstuin onder het plantsoen van Boedapest. Voor de jaarlijkse exploitatielasten fietsenstalling Stadstuin is 0,2 miljoen euro geprogrammeerd.

Foto: Fietsenstalling House Modemes

Toelichting parkeerreserve en onderhoudsvoorziening

Parkeerreserve

In het MPR 2021 zijn de verwachte aanloopverliezen van de parkeergarage Croeselaan geactualiseerd naar aanleiding van een onderzoek en meerjarig in de parkeerbegroting verwerkt. De aanloopverliezen van parkeergarage Berlijnplein zijn nog gebaseerd op de oorspronkelijke businesscase. Vooralsnog is er geen aanleiding om de aanloopverliezen van beide parkeergarages te herzien, door corona en tijdelijke sluiting van parkeergarage Berlijnplein ontbreekt hiervoor de informatie.

In het huidige MPR verwachten we in 2022 0,3 miljoen euro aanvullend te onttrekken om de kosten van de bewegwijzering en beschikbaarheid parkeergarages te verbeteren te dekken. In 2023 verwachten we eenmalig het surplus van de parkeerinkomsten 2023 te storten (0,120 miljoen euro).

 P 		 P 		Verloopoverzicht Parkeerreserve		
	2022	2023	2024	2025	2026	
Stand per 1 januari	4.362	3.273	3.100	3.074	2.834	
Onttrekkingen						
- Aanloopverlies Croeselaan	-505	-293	-26	-240	0	
- Aanloopverlies Berlijnplein	-284	0	0	0	0	
- Bewegwijzering en beschikbaarheid parkeergarages	-300	0	0	0	0	
Storting	-	120	0	0	0	
Stand per 31 december	3.273	3.100	3.074	2.834	2.834	

Bedragen in Euro's x 1000.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is ingesteld om de schommelingen van het meerjarig groot onderhoud aan parkeergarages, transferia en stallingsvoorzieningen op te kunnen vangen. Tot en met 2021 betrof het een onderhoudsreserve. Bij de jaarverantwoording 2021 is dit gecorrigeerd naar een voorziening. Het

saldo (1,108 miljoen euro) van de onderhoudsreserve zal in 2022 gestort worden in de onderhoudsvoorziening, vervolgens zal de onderhoudsreserve opgeheven worden.

 		 		Verloopoverzicht onderhoudsvoorziening	
	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per 1 januari	114	653	847	796	485
Storting saldo onderhoudsreserve	1.108				
Mutatie voorziening (MJOP)	-569	194	-51	-311	-66
Stand per 31 december	653	847	796	485	419

Bedragen in Euro's x 1000.

5.4 Financieel beeld gebiedsopgaven

Inleiding

In deze paragraaf wordt het financiële beeld geschetst van alle grondexploitaties. Jaarlijks worden de grondexploitaties geactualiseerd. Grondexploitaties lopen meerjarig en bij de actualisatie worden de verwachte lasten en baten over de komende jaren bijgesteld. Voor een gedetailleerde toelichting op het resultaat 2021 verwijzen wij naar de Jaarstukken 2021.

Deze paragraaf start met de toelichting op parameters en uitgangspunten bij de actualisatie (5.4.1). Daarna volgt het [financieel beeld van de grondexploitaties](#) (5.4.2), behalve de [grondexploitaties Leidsche Rijn](#) en [Stationsgebied](#) en de [gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone](#). De toelichting op deze grondexploitaties volgt in de aparte paragrafen 5.4.3 en 5.4.4. De totale ontwikkeling van de Merwedekanaalzone wordt beschreven in paragraaf 5.4.5. De paragraaf sluit af met de toelichting op het verloop van [de reserve grondexploitaties](#) (5.4.6).

5.4.1 Parameters en uitgangspunten bij de actualisatie van grondexploitatieprojecten

Het nog te realiseren deel van de grondexploitaties wordt doorgerekend op basis van een veelheid van aannames. Deze paragraaf geeft een toelichting op de belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten. De mogelijke beweging rond deze parameters is vertrekpunt voor de risico's zoals die zijn beschreven in dit hoofdstuk voor de onderdelen binnenstedelijke grondexploitaties, Leidsche Rijn en Stationsgebied. Bij de actualisatie 2022 zijn de parameters voor de komende jaren beperkt gewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Parameters 2022	Waarde	Looptijd
Rente	1,34%	gehele looptijd
Disconteringsvoet	1,34%	gehele looptijd
Opbrengstenstijging	1%	10 jaar, daarna 0%
- m.u.v. vrije sector	2%, 1%	1 jaar 2% (2022) daarna 1% voor 9 jaar, daarna 0%
- m.u.v. bedrijfskavels	0%	gehele looptijd
- m.u.v. kantoren	0%	gehele looptijd
- m.u.v. detailhandel en horeca	0%	gehele looptijd
Kostenstijging	3%, 2%	1 jaar 3% (2022) daarna 2% gehele looptijd
- m.u.v. verwervingskosten	n.v.t.	Project specifiek bepalen

Parameters 2022
actualisatie grond-
exploitatieprojecten

Prijspeil 1-1-2022

Plankosten en bouw- en woonrijp maak kosten

Gezien de huidige ontwikkelingen in de markt, met name de hogere bouw- en personeelskosten, is in 2021 gekozen om het op prijspeil brengen van de bedragen in de grondexploitaties eenmalig te verhogen met 5% voor het bouw- en woonrijp maken en 4% voor de plankosten. Dit geldt alleen voor de kostenposten waar afgelopen jaar geen nieuwe kostenraming is opgesteld. Normaliter brengen we de bedragen op prijspeil met de percentages die vorig jaar zijn vastgesteld, tenzij er gemotiveerde redenen zijn om af te wijken. Deze maatregel zorgt ervoor dat de omvang van de kosten in de grondexploitaties zijn toegenomen.

Sociale grondprijzen

Zoals elk jaar sluiten de sociale grondprijzen binnen de grondexploitaties aan op de grondprijzenbrief 2022. Normaliter worden de nieuwe grondprijzen voor sociaal geïndexeerd met een gemiddelde van de CPI-index en de BdB-index. Vanwege de hoge inflatie over 2021 komt dit percentage boven de 5% uit. Ondanks de gestegen bouwkosten is het niet wenselijk om de grondprijzen voor sociaal te indexeren met 5%. Daarom is het voorstel gedaan om aan te sluiten op de index van de huren en worden de grondprijzen sociaal geïndexeerd met 1,48%.

Afwijkingen op bovenstaande parameters

Niet elke grondexploitatie wordt geïndexeerd conform bovenstaande parameters. Bovenstaand gaat het om een gemeentebrede set aan parameters, die voor bepaalde projecten mogelijk niet wenselijk zijn. Daarom wordt de ruimte geboden om af te wijken. Binnen de grondexploitaties Merwedekanaalzone deelgebied 5 OPG en Busstalling, Zuilense Vecht en Beurskwartier is gemotiveerd afgeweken van deze parameters. Dit is terug te lezen in de geheime bijlage.

Discontovoet

De discontovoet is dit jaar bijgesteld van 1,65% naar 1,34%. De discontovoet is hierdoor gelijk aan de rekenrente, die ook is verlaagd van 1,65% naar 1,34%.

Toegerekende rente 2021

De werkelijke rente in 2021 bedroeg 1,37% en is over 2021 ook daadwerkelijk toegerekend op basis van het onderhandenwerksaldo per grondexploitatie per 1 januari.

Indexering kosten

Standaard is een jaarlijkse indexatie van de kosten 2%. Vanwege onzekerheden als gevolg van de huidige markontwikkelingen is over 2022 een hogere kostenstijging gehanteerd. Voor de kostensoort “verwerving” is in tegenstelling tot voorgaande jaren geen algemene indexering meer voorgeschreven.

Indexering opbrengsten

De indexatie van de opbrengsten gaat conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is, worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks geïndexeerd met 1%. Het kantoorprogramma, bedrijfskavels, detailhandel en horeca worden niet geïndexeerd.

Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- en kantorenprogramma

Voor zowel de programmering van de woningbouw als voor bedrijventerreinen geldt, dat op basis van markontwikkelingen, de programmering stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces dat voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd. Voor kantoorprogrammering geldt naast bovenstaand proces aanvullend nog provinciale afstemming.

Grondprijzen

In de grondexploitatie wordt de grondprijs die volgt uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt de bandbreedte van de Grondprijzenbrief 2022 aangehouden. In 2020 en 2021 zijn alle uitgaven minimaal binnen de bandbreedte van de grondprijzenbrief gerealiseerd.

Plan- en VAT-kosten

Per deelproject is een raming aanwezig waarin per projectfase de plan- en VAT-kosten zijn begroot. De plan- en VAT-kosten zijn voor alle grondexploitatieprojecten tot einde werk begroot.

Ramingen BRM (bouwrijpmaak kosten) en WRM (woonrijpmaak kosten)

In de grondexploitatie worden de budgetten voor BRM en WRM conform contractpositie-aanbestedingsresultaat opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt een realistische raming, mede gebaseerd op de meest recente aanbestedingsresultaten, opgenomen.

Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten gemeente Utrecht

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht ingevoerd voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting.

Met uitoefening van het vigerende grondbeleid, beweegt de gemeente Utrecht zich zeer beperkt op een concurrerende markt. Slechts in de combinatie van een falende markt en een gemeentelijke ambitie dan

wel stedelijke urgentie wordt actief grondbeleid als instrument ingezet. Het aantal grondexploitatieprojecten neemt sinds 2012 af en de nog wat langer doorlopende grote gemeentelijke gebiedsontwikkelingen Leidsche Rijn en Stationsgebied zijn na correctie op inzet van rijkssubsidie en gemeentelijke bijdragen verlieslatend.

Zowel gezien op totaalniveau als op de aparte onderdelen Leidsche Rijn, Stationsgebied zijn de grondexploitatieprojecten structureel fiscaal verlieslatend. Daarmee lijkt aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, al niet voldaan te kunnen worden. Bij de actualisatie van de grondexploitatieprojecten wordt dan ook geen rekening gehouden met Vpb-druk op de grondexploitatieprojecten.

Tussentijdse winstneming

Conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) is het voorgeschreven om eerder dan bij het afsluiten van een grondexploitatieproject tussentijds winst te nemen volgens de POC-methode (percentage of completion). Met deze methode wordt, op basis van de verhouding blijkend uit de gerealiseerde kosten en opbrengsten versus de totale omvang van de kosten en opbrengsten, bepaald hoeveel van het positieve saldo van een grondexploitatie toe te rekenen is aan de reeds gerealiseerde kosten en opbrengsten. De formule is daarmee:

$$\frac{\text{Gerealiseerde kosten}}{\text{Totale kosten}} \times \frac{\text{Gerealiseerde opbrengsten}}{\text{Totale opbrengsten}} = \dots\%$$

Het berekende percentage van bijvoorbeeld 40% geeft aan dat 40% van het positieve saldo op eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden. Er wordt in de methode geen rekening gehouden met het saldo onderhandenwerk of het risicoprofiel op de nog te realiseren kosten en opbrengsten en is daarmee minder behoedzaam dan voorheen binnen de gemeente Utrecht gehanteerd.

Risicomanagement

Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen, worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Het weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. Voor het opvangen van de risico's grondexploitatie Leidsche Rijn en de binnenstedelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen respectievelijk de grondexploitatie Leidsche Rijn en de reserve grondexploitaties. In de volgende paragrafen wordt het financiële beeld van de binnenstedelijke grondexploitaties, de grondexploitatie Stationsgebied, de grondexploitatie Leidsche Rijn en de gebiedsopgave Merwedekanaalzone toegelicht, evenals bijbehorende risico's, scenario's en beheersmaatregelen.

5.4.2 Financieel beeld grondexploitatieprojecten

Actuele stand grondexploitaties

Naast de reeds lopende grondexploitaties zijn in 2021 drie grondexploitaties geopend, namelijk Zuilense Vecht, Beurskwartier en Merwedekanaalzone deelgebied 5 OPG en Busstalling. Begin 2022 is de grondexploitatie Befu-terrein afgesloten. Gelijktijdig is de nieuwe grondexploitatie Befu geopend. Verder worden de kosten voor de herinrichting van het parkeerterrein uit de grondexploitatie Overvecht Centrum gehaald. Deze mutaties zijn daarom ook onderdeel van het saldo MPR 2022.

Daarmee kent de gemeente Utrecht 14 grondexploitaties. Naast de in 2021 en 2022 geopende exploitaties zijn dit Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensie terrein, NPD-strook, Nieuwe Zandpad, Oudenrijn-West, Centrumplan Vleuten, Hart van De Meern, Opaalweg/Amethistweg, Isotopenweg, Leidsche Rijn en Stationsgebied. De toelichting in deze paragraaf gaat in op deze grondexploitaties, met uitzondering van Leidsche Rijn en Stationsgebied, die volgen in 5.4.3 en 5.4.4.

Posten Grondexploitaties	Saldi in Euro's	Actuele stand grondexploitaties
Saldo MPR 2021	-17.640.000	
Geopende grondexploitaties	21.760.000	
Mutatie 2021 en 2022	9.940.000	
Afgesloten grondexploitaties	1.220.000	
Saldo MPR 2022 voor winstneming	15.280.000	
Winstneming	-2.680.000	
Saldo MPR 2022	12.600.000	

Het saldo op netto contante waarde (NCW) van de grondexploitaties vorig jaar bedraagt 17,6 miljoen euro negatief (prijsspeil 2021). Dit saldo is in 2021 en 2022 verbeterd naar 15,3 miljoen euro positief vóór tussentijdse winstnemingen. Dit wordt veroorzaakt door de geopende grondexploitaties, de mutaties binnen de grondexploitaties en het afsluiten van één grondexploitatie. Na de tussentijdse winstneming komt het saldo MPR 2022 uit op 12,6 miljoen euro positief.

Toelichting bij mutaties

In deze paragraaf lichten wij de belangrijkste mutaties op het geprognosticeerd resultaat op lopende grondexploitaties toe. Ook wordt kort stil gestaan bij de geopende grondexploitaties. Voor het actuele financieel beeld van alle grondexploitaties: zie de geheime bijlage.

Algemeen

De mutaties zijn een optelsom van mee- en tegenvallers. Dit jaar geeft de som van de mutaties een positief beeld. Een groot deel van de mutaties is te verklaren uit de aanpassing van de rente/disconteringsvoet. Door deze aanpassing verbetert het saldo van de grondexploitaties met 1,5 miljoen euro. Een andere grote positieve mutatie komt voort uit de afgesloten grondexploitatie Befu-terrein, deze grondexploitatie is bij afsluiting met 1,8 miljoen euro verbeterd.

Zuilense Vecht

Op 20 mei 2021 heeft de raad ingestemd met het vaststellen van het IPvE, SPvE en het openen van de grondexploitatie Zuilense Vecht. Zuilense Vecht is een gezamenlijke ontwikkeling met gemeente Stichtse Vecht. Zuilense Vecht zorgt voor een open, groene recreatieve (en sportieve) verbinding tussen de bestaande wijken Zuilen en OpBuuren. De sportparken worden compacter, toekomstig bestendiger en breder toegankelijk. Daarnaast worden 200 tot 300 woningen toegevoegd met 35% sociaal en 25% middelduur programma.

Met een geprognostiseerd eindresultaat van 2,3 miljoen euro betreft het bij opening een positieve grondexploitatie. Hier tegenover staat een bedrag is aangewezen als uitvoeringskrediet van 2,3 miljoen euro voor het nieuwe sportpark, dat wordt gedekt uit de [reserve grondexploitaties](#).

Bij de actualisatie 2021 is het saldo op netto contante waarde van de grondexploitatie nagenoeg gelijk gebleven. Wel zijn zowel aan de kostenkant als aan de opbrengstenkant wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben betrekking op de stijgende kosten op het bouw- en woonrijp maken en op toenemende eisen met betrekking tot duurzaamheidsaspecten. De grondopbrengsten zijn gestegen als gevolg van de sterk stijgende v.o.n.-prijzen.

Beurskwartier

Op 25 november 2021 heeft de raad ingestemd met het openen van de grondexploitatie Beurskwartier. Beurskwartier is een gemengde hoogstedelijke ontwikkeling op loopafstand van het Centraal Station. Beurskwartier wordt een autovrije wijk waar de nadruk wordt gelegd op lopen, fietsen en OV. Naar verwachting worden hier de komende jaren circa 3.000 woningen, 50.000 m² bvo kantoor en de nodige commerciële en niet-commerciële voorzieningen gerealiseerd.

De grondexploitatie had bij opening een beperkt positief saldo. Bij actualisatie naar prijspeil 1-1-2022 is het financiële kader intact gebleven. Op dit moment wordt het stedenbouwkundig plan opgesteld. Dit SP

en de bijbehorende volledig geactualiseerde grondexploitatie worden naar verwachting in de loop van 2022 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Befu-terrein

Op 3 februari 2022 heeft de raad ingestemd met het afsluiten van de grondexploitatie Befu-terrein en een nieuwe grondexploitatie Befu te openen. Hiermee worden de voorgenomen woningbouwplannen voor permanent wonen later in de tijd geplaatst en komt er een ontwikkeling van tijdelijk wonen (ca. 150 tot 250 wooneenheden voor max. 10 jaar) op het terrein. Hierbij is ingestemd met de overschrijding van de 10-jaarstermijn voor grondexploitatie Befu en is de einddatum van de grondexploitatie 31-12-2036. De boekwaarde van de afgesloten grondexploitatie Befu-terrein is ten laste gekomen van de voorziening negatieve grondexploitaties. Het geprognosticeerd eindresultaat (bij opening 2,2 miljoen euro negatief) van de nieuwe grondexploitatie Befu wordt gedekt uit de resterende financiële ruimte voor dit plangebied in de voorziening negatieve grondexploitaties.

Merwedekanaalzone deelgebied 5 OPG en busstalling

Op 7 oktober 2021 heeft de raad ingestemd met het Stedenbouwkundig Plan Merwede en het openen van de grondexploitatie voor deelgebied 5. Merwede wordt een nagenoeg autovrije, groene en duurzame stadswijk. Het SP voorziet in een woningbouwprogramma van 6.000 woningen en 100.000m² voorzieningen. De grondexploitatie maakt net als deelgebied 4 onderdeel uit van het financieel kader Merwedekanaalzone. In paragraaf 5.4.5 wordt hier verder op ingegaan.

Het saldo van de grondexploitatie is verbeterd ten opzichte van de vastgestelde versie. Dit wordt grotendeels verklaard doordat er vanwege regelgeving (BBV) een boekwaardecorrectie op de plankosten heeft plaatsgevonden. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 5.4.5. Daarnaast is de grondexploitatie geïndexeerd en inhoudelijk minimaal gewijzigd t.o.v. de vastgestelde grondexploitatie. Er heeft zich één kleine tegenvaller voor gedaan en één kostenpost (tijdelijke beheer) is toegevoegd (samen 0,3 miljoen euro aan kosten). Het saldo NCW van de grondexploitatie is met 3,1 miljoen euro verbeterd.

Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensierterrein

Het geprognosticeerd resultaat op de grondexploitatie Defensierterrein verbetert met 4,6 miljoen euro op NCW. Door de verbetering vindt een tussentijdse winstneming plaats van 1,8 miljoen euro, deze wordt in lijn met het raadsbesluit gereserveerd voor de bovenwijkse voorzieningen in de Merwedekanaalzone. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar paragraaf 5.4.5.

In september hebben BPD en de gemeente de allonge op de ontwikkelovereenkomst voor het Defensierterrein getekend. Er zijn 350 woningen aan het plan toegevoegd: 100 sociale huurwoningen, 100 middenhuur woningen en 150 betaalbare koopwoningen. Bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie in oktober heeft de raad de Heycopbrug geschrapt. Dit betekent dat er 3,6 miljoen euro "vrijvalt". Dit bedrag wordt conform raadsvoorstel binnen de grondexploitatie ingezet worden voor de verbetering van de mobiliteit in Dichterswijk: herinrichting Balijelaan, Balijeplein en Veilinghavenkade. Hiervoor wordt een voorstel uitgewerkt.

NPD strook

Het geprognosticeerd resultaat op de grondexploitatie NPD strook verbetert met 3,9 miljoen euro. Deze verbetering komt vooral doordat de kosten voor de herinrichting van het parkeerterrein in Overvecht Centrum ad 3,3 miljoen euro uit de grondexploitatie worden gehaald vanwege woningbouw op deze locatie. Zoals vermeld in de raadsbrief Aanvraag Woningbouwimpuls stellen wij voor dit bedrag te reserveren voor de cofinanciering van de toegekende rijksbijdrage.

Nieuwe Zandpad

Als gevolg van de beëindiging van de tender voor de ontwikkeling van het Nieuwe Zandpad is het geprognosticeerd resultaat op de grondexploitatie Het Nieuwe Zandpad 4,4 miljoen euro negatief. De voorziening negatieve grondexploitaties is met dit bedrag verhoogd. Dekking hiervan komt ten laste van de [reserve grondexploitaties](#). De risicoreservering voor het Nieuwe Zandpad in de reserve grondexploitaties (1,6 miljoen euro) is vervallen.

Overige grondexploitaties

Het resultaat van grondexploitatie Oudenrijn West is afgelopen jaar licht verbeterd, en het project is verder in de uitvoering, waardoor ook dit jaar weer een winstneming plaatsvindt. Er wordt dit jaar 0,8 miljoen euro winst genomen. De overige vier grondexploitaties, te weten Centrumplan Vleuten, Hart van De Meern, Opaalweg/Amethistweg en Isotopenweg verlopen conform planning.

Effect afsluiten projecten

Door het afsluiten van grondexploitaties verandert het saldo, doordat in het saldo alleen de actieve grondexploitaties worden meegerekend. Begin 2022 is de grondexploitatie Befu-terrein met een negatief eindresultaat van 1,2 miljoen euro afgesloten. De afsluiting van deze negatieve grondexploitatie betekent een toename van het saldo met dit bedrag.

Tussentijdse winstnemingen

Bij een beoordeling van de actieve binnenstedelijke grondexploitaties per eind 2021, op basis van de voorgeschreven POC-methode en het in acht nemen van de mogelijke risico's, zijn er twee binnenstedelijke grondexploitaties met een positief saldo op netto contante waarde, waarbij het verplicht is om tussentijds winst te nemen:

- Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensierrein;
- Oudenrijn West;

Uit deze twee grondexploitatieprojecten is samen 2,7 miljoen euro winst genomen. De winstnemingen zijn volledig toegevoegd aan de [reserve grondexploitaties](#). De winstneming voor Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensierrein wordt in lijn met het raadsbesluit binnen de reserve grondexploitaties gereserveerd voor de bovenwijkse voorzieningen in de Merwedekanaalzone (zie paragraaf 5.4.5). Voor toelichting op de tussentijdse winstneming Leidsche Rijn verwijzen wij naar het onderdeel Financieel beeld grondexploitatie Leidsche Rijn (5.4.3).

Saldo binnenstedelijke grondexploitaties 2021 na winstneming

Door de tussentijdse winstneming neemt het saldo van de grondexploitaties af en de reserve grondexploitatie neemt toe. Dit resulteert in een contant saldo van 12,6 miljoen euro positief voor binnenstedelijke grondexploitaties. Voor de grondexploitaties met een negatief saldo bestaat een voorziening: de voorziening negatieve grondexploitaties.

De tussentijdse winstnemingen leiden niet tot een aanpassing van de voorziening negatieve grondexploitaties. De winstnemingen zijn uitsluitend gedaan bij grondexploitaties met een positief saldo.

Risicomanagement

De binnenstedelijke grondexploitatieprojecten worden doorgerekend op basis van een veelheid aan aannames. Bij de actualisatie zijn de meest waarschijnlijke en realistische aannames verwerkt in de voorliggende grondexploitaties. De mogelijke beweging rondom deze aannames is vertrekpunt voor de scenario's die in deze risicoparagraaf zijn opgenomen.

Scenario's en mogelijke beheersmaatregelen

De belangrijkste scenario's, inclusief eventuele mogelijke beheersmaatregelen ultimo 2021, worden hieronder kort beschreven en waar mogelijk voorzien van denkrichtingen van beheersing. Effecten van bestuurlijke besluitvorming zijn hierin niet opgenomen. Voor alle scenario's geldt dat het mogelijke ontwikkelingen zijn. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen maakt ook dat de toekomstige effecten moeilijker zijn in te schatten, met name aan de opbrengstenkant. De eerste drie scenario's laten een mogelijk effect zien van tegenvallende opbrengsten en/of vertraging. Er is echter vooralsnog geen directe aanleiding dat de scenario's zich voordoen.

Voor het opvangen van de risico's en de stresstest stellen wij voor een risicoreservering op te nemen in de reserve grondexploitaties. In de basis geldt de stresstest voor alle binnenstedelijke grondexploitaties. De risico's behorend bij de grondexploitaties Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensierrein en Merwedekanaalzone deelgebied 5 OPG en Busstalling zijn echter niet meegenomen in de risicovoorziening en stresstest die ten laste wordt gebracht van de reserve grondexploitaties. De reden

hiervoor is dat deze grondexploitaties een eigen financieel kader hebben met een bijbehorend risicoprofiel. Dit risicoprofiel is afgedekt met eerder beschikbaar gestelde financiële middelen. Het financiële kader Merwedekanaalzone wordt nader toegelicht binnen de paragraaf 5.4.5.

Scenario 1: vertraging

- Toelichting: de opbrengsten van de binnenstedelijke grondexploitaties vertragen één jaar.
- Effect: verslechtering met ongeveer 0,7 miljoen euro.
- Beheersmaatregel: Dit effect kan binnen de reserve grondexploitatie opgevangen worden.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Scenario 2: aanpassing grondprijzenbeleid

- Toelichting: de grondprijzen dalen eenmalig met gemiddeld 2,5 %.
- Effect: lagere opbrengst van ongeveer 7,2 miljoen euro in de periode tot 2036.
- Beheersmaatregel: dit effect kan binnen de reserve grondexploitatie opgevangen worden.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Scenario 3: uitblijven opbrengstenstijging

- Toelichting: de opbrengsten in de binnenstedelijke grondexploitaties stijgen niet met gemiddeld 1% per jaar (opbrengstenindex is 0%).
- Effect: lagere opbrengst van ongeveer 9,5 miljoen euro in de periode tot 2036.
- Beheersmaatregel: dit effect kan binnen de reserve grondexploitatie opgevangen worden.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Scenario 4: renteverhoging van 1,65% naar 3%

- Toelichting: de rekenrente van de gemeente Utrecht (nu 1,34%) stijgt vanaf 2022 tot einde looptijd naar 3%.
- Effect: verslechtering met ongeveer 14,4 miljoen euro.
- Beheersmaatregel: dit effect kan binnen de reserve grondexploitatie opgevangen worden.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Scenario 5: hogere kostenstijging, ieder jaar +1%

- Toelichting: Elke jaar wordt de kostenstijging 1% opgehoogd tot en met 2036.
- Effect: Verslechtering van ca. 6,7 miljoen euro.
- Beheersmaatregel: dit effect kan binnen de reserve grondexploitatie opgevangen worden.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Ontwikkeling risicoprofiel

De hierboven beschreven generieke scenario's worden gewogen op basis van de mate van waarschijnlijkheid. Het gewogen risicoprofiel van de generieke scenario's bedraagt 9,6 miljoen euro negatief. Dit risicoprofiel is 8,2 miljoen euro hoger dan vorig jaar. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het openen van nieuwe (grote) grondexploitaties. Hierdoor worden de uitslagen van de stresstest groter. Er worden immers kosten en opbrengsten toegevoegd. Daardoor zijn de risico's dit jaar ten opzichte van vorig jaar aanzienlijk toegenomen.

Het totale risicoprofiel bestaat naast de generieke scenario's ook uit project specifieke risico's. Hierbij worden alleen de negatieve project specifieke risico's meegenomen. Het project specifieke risicoprofiel bedraagt 0,3 miljoen euro negatief. Het risicoprofiel verbetert hiermee met 1,7 miljoen euro t.o.v. vorig jaar. De voornaamste reden is het wegvallen van het risico in Het Nieuwe Zandpad. Voor de net geopende grondexploitaties zijn nog geen projectspecifieke risico's benoemd, behalve de algemene risico's die in de stresstest zitten.

Generieke risico's	Ongewogen risico	Weging	Gewogen risico
Scenario 1	700.000	25%	175.000
Scenario 2	7.200.000	25%	1.800.000
Scenario 3	9.500.000	25%	2.375.000
Scenario 4	14.400.000	25%	3.600.000
Scenario 5	6.700.000	25%	1.675.000
Subtotaal			9.625.000
Projectspecifieke risico's			-
Grondprijnsrisico			-
Stagnatie			-
Kostenoverschrijdingen			284.225
Subtotaal			284.225
Totaal			9.909.225

Ontwikkeling
risicoprofiel 2022

Generieke risico's	Ongewogen risico	Weging	Gewogen risico
Scenario 1	500.000	25%	125.000
Scenario 2	1.400.000	25%	350.000
Scenario 3	1.200.000	25%	300.000
Scenario 4	800.000	25%	200.000
Scenario 5	1.700.000	25%	425.000
Subtotaal			1.400.000
Projectspecifieke risico's			-
Grondprijnsrisico			-
Stagnatie			1.490.000
Kostenoverschrijdingen			480.000
Subtotaal			1.970.000
Totaal			3.370.000

Ontwikkeling
risicoprofiel 2021

Het totale risicoprofiel neem toe ten opzichte van het MPR 2021 3,3 miljoen euro naar 9,9 miljoen euro negatief.

Verloop voorziening negatieve grondexploitaties

Het vormen van de voorziening vindt onderbouwing in artikel 44, lid 1a van het BBV, waarin staat: "Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten".

Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie wordt de voorziening aangepast. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo vindt verrekening met de voorziening plaats. De aanpassingen van de voorziening ten gevolge van planvaststelling, planwijziging of afsluiting worden uit de reserve grondexploitaties gedekt.

Op grond van de actualisatie van de grondexploitatieprojecten, is per 31 december 2021 een voorziening van 26,3 miljoen euro nodig. Om de voorziening op het bij de Jaarstukken benodigd niveau te brengen, is een storting in de voorziening negatieve grondexploitaties gedaan van 3,9 miljoen euro. In 2022 zijn er mutaties in verband met het afsluiten van de grondexploitatie Befu-terrein en de scopewijziging van de grondexploitatie Overvecht Centrum. Na deze mutaties wijzigt de benodigde stand van de voorziening naar 21,8 miljoen euro.

Mutaties voorziening negatieve grondexploitaties	Saldi in Euro's
Stand voorziening per 31-12-2020	-22.483.203
Dotatie voorziening 2021	-3.854.868
Benodigd op basis van jaarstukken per 31-12-2021	-26.338.071
Mutaties 2022	4.529.274
Benodigd op basis van MPR 2022	-21.808.797

Financieel beeld grond-exploitatieprojecten

In de Jaarrekening 2021 is de voorziening van 26,3 miljoen euro op grond van de voorschriften van het BBV gesplitst in een bedrag van 19,2 miljoen euro, opgenomen als voorziening onder de voorraden en een bedrag van 7,1 miljoen euro, opgenomen als risicovoorziening.

5.4.3 Financieel beeld grondexploitatie Leidsche Rijn

Actuele stand grondexploitaties

De grondexploitatie Leidsche Rijn komt na de actualisatie uit op een positief saldo van 43,7 miljoen euro. (NCW prijspeil 2022). Met het positieve saldo van 43,7 miljoen euro laat de grondexploitatie Leidsche Rijn een verbetering zien van 36,3 miljoen euro. Na tussentijdse winstneming van 23,8 miljoen euro, verplicht voorgeschreven door de BBV, bedraagt het positieve saldo 19,9 miljoen euro.

Conform de BBV-notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' d.d. juli 2019 is de te nemen tussentijdse winst berekend op basis van het eindwaardesaldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn. Het tussentijdse genomen resultaat van in totaal 23,8 miljoen euro in 2021 is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Het effect van de resultaatneming wordt toegelicht onder het verloop van de reserve grondexploitatie. In verband met de risico's verbonden aan de ontwikkelingen in onder andere Papendorp Noord en Groenewoud beklemmen wij van het tussentijds genomen resultaat 8,8 miljoen euro in de reserve grondexploitaties. Deze risico's zijn mede (maar niet uitsluitend) het gevolg van de afhankelijkheid van deze ontwikkelingen van het realiseren van de Hub XL waarvan de investering en dekking nog onzeker is. Ook andere gebiedsontwikkelingen (Beurskwartier, Merwede) zijn afhankelijk van het realiseren van deze hub. De overige 15,0 miljoen euro is bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2021 al bestemd voor het toen voorliggende integrale investeringspakket RSU. Met de storting van het positieve resultaat in de reserve grondexploitatie kan nu bij de 2e technische begrotingswijziging 2022 een bedrag van 15 miljoen euro worden onttrokken aan de reserve grondexploitatie voor de realisatie van het investeringspakket waartoe de raad vorig jaar heeft besloten.

Toelichting bij mutaties

De verbetering van het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn hangt samen met het toevoegen van woningbouwprogramma in Papendorp Noord en Groenewoud met een positief effect van in totaal 27,0 miljoen euro. Verdere financiële ontwikkelingen hangen onder andere samen met de toename van het uitgeefbaar bedrijventerrein in de Wetering met een positief effect van bijna 4,3 miljoen euro en hogere woningbouwopbrengsten en een lager benodigd budget voor woonrijpmaken in Rijnvliet met een totaal positief financieel effect van circa 5,0 miljoen euro.

In de grondexploitatie Leidsche Rijn is een jaarlijkse afdracht opgenomen van 4,5 miljoen euro aan de algemene middelen tot en met 2025

Risico's

Uit de risicoanalyse komen de volgende belangrijke risico's naar voren:

Stijging van de bouwkosten groter dan de indexering.

- Toelichting: Met de stijgende energiekosten en de schaarste op de bouwmarkt aangaande een toenemend aantal materialen ontstaat voor de komende jaren een risico van harder dan de gehanteerde indexering stijgende bouwkosten.
- Beheersmaatregel: Bij de actualisatie zijn de budgetten voor bouw- en woonrijpmaken voor nieuwe gebieden waar nog geen raambestek voor is met 9 % geïndexeerd conform marktontwikkelingen. Stijgende bouwkosten zullen ook consequenties hebben voor

ontwikkelaars voor de bouwkosten van woningen en/of bedrijfspanden. Substantieel blijvend stijgende bouwkosten zullen door vertraging in de bouw of kwalitatieve keuzes beheerst kunnen worden.

- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Toenemende levertijden materialen.

- Toelichting: Vanwege de recente maatschappelijke ontwikkelingen, toenemende schaarste op de bouwmarkt en stijgende energieprijzen neemt de levertijd van bouw materiaal momenteel hard toe. Effect hiervan is mogelijke vertraging in de bouwproductie en/of het bouw- en woonrijpmaken van gebieden.
- Beheersmaatregel: Momenteel wordt de planning zeker in het kader bouw- en woonrijpmaken verder vooruit beoordeelt op kwetsbare materialen en wordt het bestelmoment vervroegd.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Afkoeling van de woningmarkt.

- Toelichting: Een stijgende rente in combinatie met onzekere maatschappelijke ontwikkelingen kan leiden tot een afnemende vraag naar nieuwbouwwoningen waardoor op korte termijn in combinatie met hard stijgende bouwkosten een vertraging in de bouwproductie kan ontstaan. Op middellange termijn kan dit leiden tot een minder hard stijgende of dalende grondprijs. Ook de plankosten en rentelasten zullen stijgen als gevolg van vertraging en lager lopende uitgiftetrajecten.
- Beheersmaatregel: Marktontwikkelingen zijn onderdeel van continue monitor. Waar mogelijk wordt productie middels afspraken geborgd.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Uitgifte van metrage kantoren.

- Toelichting: In de grondexploitatie staat 92.000 m² uit te geven kantoormetrage financieel opgenomen. De periode na de coronacrisis moet nog uitwijzen in welke mate het werken op kantoorlocaties zich zal gaan ontwikkelen. Het deels op kantoor werken kan leiden tot een vraag naar nieuwe kantoorlocaties welke hybride ingericht zijn met kansen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn. Andersom kan de vraag naar metrage vanwege het thuiswerken afnemen met een remmende werking op de nog uit te geven metrage. De komende twee jaar zal meer duiding geven over de ontwikkeling van het op kantoor werken inclusief effecten voor de kantoorlocaties in Leidsche Rijn.
- Beheersmaatregel: Het uit te geven metrage wordt continue aangepast aan de veranderende vraag. Na de 10-jaars periode is er kans op uitgeven van metrage. In de grondexploitatie is dit nog niet verwerkt.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 1 (zeer klein).

Hub XL

- Toelichting: Voor de ontwikkeling van woningbouw in Papendorp Noord en Groenewoud maar ook binnenstedelijk in Beurskwartier, Jaarbeursterrein en Merwedekanaalzone is een hub met ruimte voor parkeren op afstand noodzakelijk. Dit ter vervanging van parkeerruimte binnen de genoemde deelgebieden. De bouwkosten en exploitatielasten van de hub zijn momenteel nog onderwerp van studie. Het is goed mogelijk dat de dekking nu opgenomen in de genoemde deelgebieden onvoldoende is voor de realisatie van de hub.
- Beheersmaatregel: Kansen voor cofinanciering zijn aanwezig en worden momenteel verkend. Ook kunnen de investeringen mogelijk door een modulaire bouw van de hub beperkt worden en afgestemd op de fasering van de deelgebieden in ontwikkeling.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Stikstof.

- Toelichting: Mogelijk vertraagt een deel van de opgave van Leidsche Rijn als gevolg van stikstofuitstoot bij de bouw. Op dit moment lijkt dit risico beperkt.

5.4.4 Financieel beeld grondexploitatie Stationsgebied

Actuele stand grondexploitaties

De actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied heeft geleid tot een bijstelling van het saldo. Om het saldo van de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied te laten corresponderen met het eindsaldo van de grondexploitatie, is er 0,5 miljoen euro vrijgevallen uit de voorziening. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitaties. Hiermee is de grondexploitatie per 1-1-2022 inclusief de ingestelde voorziening sluitend.

Verloop saldo MPR	Saldi in Euro's
Mutaties GREX	
Saldo grondexploitatie 2021	-90.118.652
Mutaties 2021 deelprojecten	-749.248
Saldo grondexploitaties 2022	-90.867.901
Mutaties voorziening negatieve grondexploitaties Stationsgebied	
Voorziening negatieve grondexploitatie 2021	90.118.652
Dotatie voorziening overig	1.295.000
Vrijval voorziening door mutatie saldo grondexploitatie	-545.752
Voorziening negatieve grondexploitatie 2022	90.867.901
Saldo 2022 gebiedsopgave Stationsgebied	0

Verloop saldo MPR
op eindwaarde
31-12-2024

Toelichting bij mutaties

In onderstaande toelichting staan de belangrijkste mutaties van de actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied.

Doordat de realisatie van de infrastructuur en openbare ruimte in het Stationsgebied vordert, zijn de lasten van de nog resterende werkzaamheden steeds beter in te schatten. Op enkele businesscases kan daarom onvoorzien vrijvallen, zoals het Stationsplein Oost en de Catharijnesingel Zuid. Daarnaast is de vaststellingsovereenkomst met Klepierre in de grondexploitatie verwerkt.

In 2021 hebben er geen gronduitgiftes plaatsgevonden. Wel is er vordering gemaakt in de planvorming van het Jaarbeurspleingebouw en is het Stedenbouwkundig Programma van Eisen vastgesteld door de raad. Verder is in december 2021 de uitgifteovereenkomst ten behoeve van Smakkelaarsveld getekend. Dit heeft beperkte financiële gevolgen die in de grondexploitatie zijn verwerkt.

Daarnaast zijn er mutaties met betrekking tot de actualisatie van de plankostenraming, de indexering van de ramingen en rente- en inflatie-effecten door het verwerken van de actuele planning in de grondexploitatie. Naar verwachting zijn enkele deelgebieden nog niet afgerond in 2023. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het Jaarbeursplein(gebouw) en de Van Sijpesteijnkade (en de aanheling van Smakkelaarsveld). De grondexploitatie wordt daarom met een jaar verlengd tot 31-12-2024.

Risicomanagement

De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's project Stationsgebied daalt van 17,0 naar 15,2 miljoen euro. Het risico op hogere plankosten door vertraging is opgetreden en in de grondexploitatie verwerkt. Daarom vervalt het risico op tragere afbouw en de daarmee samenhangende plankosten in de grondexploitatie.

Uit de risicoanalyse komen de volgende belangrijkste risico's naar voren:

- De vastgoedopbrengsten vormen de belangrijkste factor die van invloed is op het resultaat van de grondexploitatie Stationsgebied. De volgende projecten op grond van de gemeente zijn nog niet gecontracteerd. Het is nog niet zeker of de verwachte grondopbrengsten geheel worden gerealiseerd.
 - Jaarbeurspleingebouw (kantoren/commerciële voorzieningen). Het overgrote deel van het project betreft kantoorvolume. Het Stedenbouwkundig Programma van Eisen is in

december 2021 door de raad vastgesteld en er is een start gemaakt met de aanbestedingsprocedure.

- Oude Daalstraat (woningen).
- Stationsplein (Event Space). In 2019 is besloten een 'proefperiode' aan te gaan tot 2022, waarna Klepière het evenementenplein in gebruik heeft genomen. De afspraak is dat na de proefperiode het recht op de Event Space definitief uitgegeven wordt aan Klepière. Vanwege de coronacrisis is de proefperiode verlengd tot 2024.

Beheersmaatregel: De eerste fase van de aanbestedingsprocedure Jaarbeurspleingebouw loopt. In de aanbestedingsleidraad is een minimale grondwaarde als financieel kader meegegeven.

- In contracten met partners (BIO, BOO) zijn de hoofdlijnen verwerkt. Bij de verdere uitwerking tot projectovereenkomsten of uitgiftecontracten bestaat het risico dat opbrengsten niet (geheel) gerealiseerd worden en/of kosten voor rekening van gemeente komen die niet waren voorzien. Na ondertekening van de Vaststellingsovereenkomst met Klepière kan dit risico voor een belangrijk deel vervallen.

5.4.5 Financieel beeld Merwedekanaalzone

De gebiedsontwikkelingen in de Merwedekanaalzone (deelgebied 4, 5 en 6) kennen meerdere geldstromen. Deze zijn in dit hoofdstuk samengebracht. Per geldstroom beschrijven we de actuele stand en de mutaties. Daarnaast worden de belangrijkste risico's beschreven in dit hoofdstuk.

Actuele stand Grondexploitaties

De gemeente is eigenaar van het Defensierrein in deelgebied 4. Voor het Defensierrein is in 2014 een grondexploitatie geopend door de gemeenteraad. Deze grondexploitatie maakt onderdeel uit van de binnenstedelijke grondexploitatieprojecten. Op 10 maart 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Merwedekanaalzone deelgebied 4, Defensierrein, 1e herziening' vastgesteld. Hiermee wordt het mogelijk om, bovenop de 600 reeds vastgestelde woningen, nog eens 350 extra woningen te realiseren. Dit betreft 100 sociale huurwoningen en 100 middeldure huurwoningen en 150 betaalbare koopwoningen. Deze grondexploitatie laat een positief resultaat zien.

In deelgebied 5 is de gemeente eigenaar van het OPG-terrein en de busstalling. Bij de vaststelling van het Stedenbouwkundig Plan Merwede door de gemeenteraad op 7 oktober 2021 is tevens de grondexploitatie voor het OPG-terrein en de busstalling geopend (grondexploitatie Merwede: OPG en Busstalling). Deze grondexploitatie laat een positief resultaat zien. Per MPR 2022 maakt deze grondexploitatie onderdeel uit van de binnenstedelijke grondexploitatieprojecten.

Belangrijke mijlpalen in 2022 zijn de oprichting van de zogenaamde WKO BV, die gaat toezien op de realisatie van de Warmte-Koudeopslagsysteem en de oprichting van het Mobiliteitsbedrijf dat verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van het mobiliteitsconcept.

Deelgebied 5 Merwede zal in twee fasen ontwikkeld worden. In de eerste fase worden 4.250 woningen ontwikkeld en in de tweede fase de resterende 1.750 woningen. De marktpartijen starten met de ontwikkeling. De gemeente ontwikkelt ca. 140 woningen in de eerste fase. Het risico van de 1.750 woningen in fase 2 trekt de gemeente naar zich toe. Voor de ontwikkeling van fase 2 is met name een succesvolle mobiliteitsstrategie van belang. Op basis van verkeersberekeningen is de verwachting dat er voldoende perspectief is om ook fase 2 van Merwede binnen tien jaar te kunnen ontwikkelen.

Bij de ontwikkeling van Merwede hoort een pakket aan bovenwijkse investeringen. Deze investeringen worden deels door de ontwikkelende partijen (markt en gemeente) bekostigd en deels door de gemeente vanuit haar publieke rol. Daarnaast is in 2020 voor de eerste fase van Merwede een subsidieaanvraag ingediend voor het Besluit Woningbouwimpuls 2020. Deze subsidie is door het Ministerie van BZK toegekend. In 2022 werken we verder aan de voorbereidingen van onder andere de Europalaan Noord, bruggen bij de Waalstraat en Zijldiepstraat, fietsroutes door Park Transwijk en de vergroening van Rivierenwijk

Toelichting mutaties Grondexploitaties

De mutaties op de grondexploitatie Merwedekanaalzone 4: Defensierrein en Merwedekanaalzone 5: Merwede: OPG en Busstalling staan beschreven in het hoofdstuk Financieel beeld binnenstedelijke grondexploitatieprojecten.

In 2016 was de verwachting dat de voor het OPG-terrein en de busstalling te openen grondexploitatie een negatief resultaat zou hebben als gevolg van de hoge boekwaarden. Bij het openen van een negatieve grondexploitatie had de voorziening negatieve grondexploitaties aangevuld moeten worden. Om deze reden is er in de Voorjaarsnota van 2016 en 2017 11,8 miljoen euro beschikbaar gesteld. De geactualiseerde grondexploitatie per 1-1-2022 wijkt op één post significant af van de vastgestelde grondexploitatie. Er heeft een correctie plaatsgevonden in de boekwaarde van de historische plankosten. Deze zijn verlaagd met ca. 4 miljoen euro. Vanwege regelgeving hieromtrent (BBV) komen deze kosten niet meer ten laste van de grondexploitatie, maar ten laste van de bij de Voorjaarsnota's 2016 en 2017 beschikbaar gestelde financiële ruimte van 11,8 miljoen euro. Per saldo zijn de financiële effecten nihil, omdat enerzijds het saldo van de grondexploitatie verbetert en daarmee ook de toekomstige winstneming groter wordt. Anderzijds neemt de beschikbare financiële ruimte met hetzelfde bedrag af en resteert een bedrag van 7,8 miljoen euro (voor het risicoprofiel van de ontwikkelpositie in fase 2).

Voorwaarde voor een positieve grondexploitatie is de ontwikkeling van zowel fase 1 als fase 2. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is besloten om de middelen uit de Voorjaarsnota van 2016 en 2017 te herprogrammeren. Deze middelen zetten we in voor de dekking van het risicoprofiel voor de ontwikkelpositie in fase 2 (resterende 1.750 woningen). Indien fase 2 niet gerealiseerd kan worden laat de grondexploitatie een negatief saldo zien. Met de ten opzichte van de Programmabegroting 2021 geherprogrammeerde financiële ruimte (was 11,8 miljoen euro en wordt nu 7,8 miljoen euro) voor het risicoprofiel voor fase 2 lossen we dit op. Per jaar zal gekeken worden in welke mate er dekking nodig is voor het risicoprofiel. Het risicoprofiel is net als de grondexploitatie gecorrigeerd met de historische plankosten, waardoor het negatieve saldo minder negatief wordt. Daar staat tegenover dat de dekking met hetzelfde bedrag lager is geworden. Per saldo is er geen verschil. Uit de actualisatie blijkt dat de beschikbare dekking van 7,8 miljoen euro nog nodig is voor afdekking van het risicoprofiel.

Indien het risicoprofiel afneemt, kunnen we conform het besluit bij de Programmabegroting 2021 de financiële ruimte inzetten voor dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen van fase 1 (4.250 woningen).

Wanneer fase 2 doorgaat is de risicoreservering niet nodig. De middelen kunnen we inzetten voor de gedeeltelijke (publieke) dekking van de bij deze fase horende bovenwijkse voorzieningen. Deze bovenwijkse voorzieningen worden immers slechts gedeeltelijk gedekt door de gebiedsontwikkeling Merwede.

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is het besluit genomen om de positieve resultaten (inclusief tussentijdse winstnemingen) op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5 van de Merwedekanaalzone, in afwijking van het huidige beleid, te behouden voor het gebied. Deze middelen zijn nodig om de noodzakelijke bovenwijkse investeringen van gemeentelijke (publieke) dekking te kunnen voorzien, ook rekening houdend met de eventuele risico's die zich voor kunnen doen bij de voorbereiding en realisatie.

De vaststelling van de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2: Uitwerking van de Ruimtelijke Agenda door de gemeenteraad was als voorwaarde meegegeven voor de herprogrammering van de (destijds) 11,8 miljoen euro uit de Voorjaarsnota 2016 en 2017 en de bestemming van de positieve resultaten (inclusief tussentijdse winstnemingen) op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5. Met de besluitvorming door de gemeenteraad op 7 oktober 2021 is de herprogrammering bekrachtigd.

Actuele stand Faciliterend grondbeleid

Naast actief grondbeleid is in de Merwedekanaalzone sprake van faciliterend grondbeleid. Voor de woningbouwprojecten Wilhelminawerf in deelgebied 4 en de Eendrachtlaan in deelgebied 6 zijn anterieure overeenkomsten gesloten met de ontwikkelaars. Het project Holland Casino aan de Winthontlaan is inmiddels afgerond.

Na vaststelling van het Stedenbouwkundig Plan Merwede op 7 oktober 2021 heeft de gemeente de reeds door de particuliere grondeigenaren ondertekende (en de door addendum gewijzigde) Samenwerkingsovereenkomst ondertekend. In het addendum zijn aanvullende afspraken opgenomen die enerzijds het gevolg zijn van de besluitvorming en anderzijds een uitwerking zijn van de reeds gemaakte SOK-afspraken. De Samenwerkingsovereenkomst bevat uitgewerkte bepalingen en verplichtingen over het verplichte kostenverhaal. Hierin zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen en het bouw- en woonrijpmaken. Dit zijn taken waar de gemeente verantwoordelijk voor is.

Over de betaalmomenten van deze bijdrage zijn afspraken vastgelegd in de SOK. Het deel van de te verrekenen kosten die betrekking hebben op de gemeentelijke grondpositie zijn ingebracht in de vastgestelde grondexploitatie Merwede OPG en busstalling.

Actuele stand Investeringsimpuls RSU

De afgelopen Voorjaarsnota's zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de Merwedekanaalzone. Deze maken onderdeel uit van de Investeringsimpuls RSU. De nog beschikbare budgetten zijn te vinden in de programmeringsbijlage Investeringsimpuls RSU. Het betreft middelen voor onverhaalbare plankosten, Rondje Stadseiland in deelgebied 6, plankosten voor de vergroening van de omgeving en middelen voor de verdichtingsopgave.

Toelichting mutaties Investeringsimpuls RSU

Bij de vaststelling van de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2: Uitwerking van de Ruimtelijke Agenda op 7 oktober 2021 is voorgesteld om de resterende middelen voor de upgrade van de brug langs de A12 en voor bruggen en woonboten te herprogrammeren en deze in te zetten voor de dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen.

Bij de Programmabegroting 2021 zijn middelen beschikbaar voor fietsmaatregelen bij gebiedsontwikkelingen. Deze zijn voor de eerste jaren aan de Merwedekanaalzone toegekend. Naar aanleiding van de besluitvorming Merwedekanaalzone (amendement 2021-A120 en 2021-A129) worden deze middelen ingezet voor maatregelen in de Rivierenwijk.

Risicomanagement

Bij de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2: Uitwerking van de Ruimtelijke Agenda en het Stedenbouwkundig Plan Merwede worden de risico's conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen in beeld gebracht en aan de raad voorgelegd. De belangrijkste risico's en beheersmaatregelen die zich kunnen voordoen bestaan uit projectspecifieke risico's en marktrisico's. Deze zijn hieronder samengevat.

De ontwikkeling van Merwede fase 2 gaat niet door.

- Toelichting: Voor de ontwikkeling van fase 2 moet de werking van met name het mobiliteitsconcept worden aangetoond alvorens een bestemmingsplan voor fase 2 kan worden vastgesteld. Tot die tijd is er sprake van een risico voor de grondexploitatie die uitgaat van de ontwikkeling van de gemeentelijke positie van fase 1 en 2. Hiertoe is een worstcase-scenario doorgerekend om het risicoprofiel te bepalen.
- Beheersmaatregel: Dit scenario is niet het werkelijk verwachte scenario. Op basis van onderzoek dat is uitgevoerd in het kader van het bestemmingsplan voor Merwede fase 1 is de verwachting dat fase 2 wel ontwikkeld kan worden, waardoor er naar alle waarschijnlijkheid binnen een aantal jaar een positiever financieel beeld ontstaat dan waar in het worstcase-scenario vanuit is gegaan. Tot die tijd is het risicoprofiel conform besluitvorming Programmabegroting 2021 en

raadsbesluit Omgevingsvisie MWKZ deel 2 van 7 oktober 2021 afgedekt met de financiële ruimte uit de bij Voorjaarsnota 2016 en 2017 beschikbaar gestelde middelen.

Vertraging leidt tot druk op verkregen Woningbouwimpuls subsidie.

- Toelichting: De dekking van de bovenwijkse voorzieningen komt voor maximaal 50% uit deze subsidie. Hier zijn voorwaarden aan verbonden, waaronder start bouw binnen drie jaar na datum beschikking en realisatie van de (betaalbare) woningen binnen tien jaar na datum beschikking. Bij vertraging komt mogelijk de datum van start bouw in gevaar. Dit kan leiden tot terugbetaling van een deel van de subsidie.
- Beheersmaatregel: De gemeente is proactief in overleg met het ministerie over de voortgang van de planning van de woningbouw en de realisatie van het bijbehorende maatregelenpakket. Dit moet leiden tot afspraken over een eventueel bijgestelde planning en flexibele inzet van middelen binnen het maatregelenpakket. De WBI-datum start bouw is in de SOK vastgelegd. Hiermee is het een gezamenlijk belang om tempo op de productie te houden.

De doorgroei van (de) Merwede(kanaalzone) is mede afhankelijk van de werking van het nieuwe en innovatieve mobiliteitsconcept. De werking ervan moet in de praktijk blijken.

- Toelichting: Randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van (de) Merwede(kanaalzone) is de innovatieve mobiliteitsstrategie. Hierbij ligt de focus op wandelen, fietsen, gebruik van het openbaar vervoer en deelmobiliteit en voorzieningen op loopafstand. Als het mobiliteitsconcept niet of onvoldoende werkt, zet dit een rem/stop op de doorgroei van Merwede fase 2.
- Beheersmaatregel: Met de oprichting van het mobiliteitsbedrijf wordt een belangrijke beheersmaatregel getroffen. Dit bedrijf geeft sturing aan het mobiliteitsconcept. Er vindt monitoring plaats van het mobiliteitsconcept en het nog op te richten mobiliteitsbedrijf. Op basis van deze monitoring vindt zo nodig bijsturing op onderdelen van het mobiliteitsconcept plaats. Om de juiste verwachtingen bij toekomstige bewoners en gebruikers te wekken is duidelijke communicatie nodig. Daarnaast temperen we de autonome groei bij nieuwe initiatieven in Utrecht Zuidwest.

Merwede is een innovatief plan met grote ambities op veel vlakken. Vaak moet het wiel nog uitgevonden worden, wat potentieel extra plankosten met zich meebrengt dan nu is voorzien.

- Toelichting: Het uitwerken en beheersen van de vele ambities vraagt om een forse inzet van in- en extern personeel en vraagt om veel onderzoeken. De bijbehorende kosten zitten in de grondexploitatie en het financieel kader, waarvan de komende moet blijken of dit voldoende is of dat de grex en het financieel kader onder druk komen te staan als gevolg van oplopende kosten.
- Beheersmaatregel: Dit vraagt om een goede projectbeheersing. Sturen op beschikbare budgetten en tussentijds monitoren en bijsturen horen daarbij. We blijven zoeken naar aanvullende dekkingsmiddelen in de vorm van bijvoorbeeld subsidies. Als het budget toch opgehoogd moet worden kijken we (binnen de BBV-richtlijnen) of de grondexploitatie deze kosten kan opvangen of dat er een voorstel aan de raad voorgelegd moet worden om de gereserveerde winsten op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5 van de Merwedekanaalzone in te zetten.

Schaarste op de markt van bouwmaterialen en personeel kan leiden tot hogere kosten en vertraging.

- Toelichting: Stijgende bouwkosten kunnen zich zowel voordoen bij de ontwikkeling van de bouwblokken (de vastgoedexploitatie) als bij het bouw- en woonrijp maken en de realisatie van de bovenwijkse voorzieningen. Hogere kosten kunnen ervoor zorgen dat de kwaliteit van de woningen ter discussie wordt gesteld. Daarnaast kunnen hogere bouwkosten voor vertraging in de woningbouw en de aanleg van de bovenwijkse voorzieningen zorgen. Dit zet de woningmarkt nog verder onder druk.
- Beheersmaatregel: Het risico op hogere kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de bovenwijkse voorzieningen is deels ondervangen met de afgesproken indexering in de Samenwerkingsovereenkomst. In deze overeenkomst zijn ook afspraken gemaakt over zekerheden en betaalmomenten van de ontwikkelaars. Als de druk op de investeringen te groot

wordt, wordt er gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden c.q. optimalisaties. Als dit niet mogelijk is, wordt gekeken naar aanvullende dekkingsmogelijkheden. Strategische planning en inkoop zijn nodig om het risico op te vangen. Dit is belegd bij de gemeentelijke werkgroep Planning en Realisatie. Het risico op hogere kosten en vertraging voor de gemeentelijke ontwikkelpositie (woningen en commercieel programma blok 3) komt ten laste van de grondexploitatie en zet het resultaat van de grondexploitatie onder druk.

De kostenstijgingen van maatschappelijk vastgoed veroorzaakt door marktontwikkelingen en door het uitgangspunt van bouwen in hoge dichtheid (met bouwkundige en organisatorische complexiteit) kunnen leiden tot overschrijding van de in de begroting opgenomen budgetten voor het maatschappelijk programma Merwede.

- Toelichting: Kostenstijgingen kunnen leiden tot druk op de kwaliteit en/of vertraging in de planvorming.
- Beheersmaatregel: Voor wat betreft de maatschappelijk programma's die door de marktpartijen worden gerealiseerd, hebben we met de marktpartijen een proces afgesproken om tot een marktconforme prijs te komen en dit objectieverbaar te maken. Voor het maatschappelijk programma dat de gemeente zelf realiseert, zoals de scholen en sporthal, is risicobeheersing een belangrijk onderdeel van het ontwikkelproces.
Om tijdige bijsturing mogelijk te maken, richten we in het proces expliciete momenten in waarop we evalueren of we nog op koers zitten om binnen de gestelde kaders te kunnen realiseren. Op deze manier hebben we optimaal grip op de inhoudelijke afweging en kosten. Wanneer het niet lukt om na optimalisatie het maatschappelijk programma binnen de gestelde kaders te realiseren, dan worden de geprognosticeerde overschrijdingen tijdig als knelpunt opgevoerd voor de bestuurlijke en integrale afweging ter voorbereiding van de Programmabegroting (normaliter bij de Voorjaarsnota).

5.4.6 Reserve grondexploitaties

Op basis van huidige bekende inzichten is het verloop van de reserve grondexploitaties voor de periode 2022 – 2026 als volgt:

		Verloop reserve grondexploitaties				
Verloop reserve grondexploitaties		2022	2023	2024	2025	2026
Beginsaldo per 1 januari		206.515	207.982	212.205	183.621	188.251
Stortingen (+)		13.052	10.490	8.919	7.588	6.570
Onttrekkingen (-)		11.584	6.268	37.503	2.958	2.958
Saldo na stortingen en onttrekkingen		217.983	212.205	183.261	188.251	191.863
Reserveringen						
Strategische verwervingen		3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Anticiperende verwervingen		3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Saneringen De Huppel		1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Pre grondexploitaties		3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid		4.751	4.751	4.751	4.751	4.751
Merwedekanaalzone (MWKZ) OPG en Busstalling VJN 2016 en 2017		5.643	6.743	7.843	7.843	7.843
Saldo MWKZ DG4 en 5 behouden voor ontwikkeling MWKZ		2.320	2.320	2.320	2.320	2.320
Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn		20.405	23.490	0	0	0
Investeringsruimte Lombokplein		0	0	0	0	2.200
Centrum Overvecht WBI		3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
Leidsche Rijn robuuste posten		143.588	143.588	143.588	143.588	143.588
Totaal reserveringen		190.207	194.392	172.002	172.002	174.202
Risico's grondexploitatie Leidsche Rijn		8.800	8.800	8.800	8.800	8.800
Risicoanalyse		9.909	9.909	9.909	9.909	9.909
Risico Planschade		900	900	900	900	900
Ruimte reserve grondexploitaties		-1.833	-1.796	-7.990	-3.360	-1.948
Integrale afweging programmabegroting 2023						1.948
Ruimte reserve grondexploitaties na integrale afweging PB 2023		-1.833	-1.796	-7.990	-3.360	0

Bedragen x 1000 Euro

Hieronder volgt een toelichting op de onderdelen van de reserve.

Stortingen

De totale stortingen in 2022 bedragen 13,0 miljoen euro. Deze bestaan uit:

- Winstafdrachten grondexploitaties
Op basis van de POC-methode worden de toekomstige winstnemingen voor Leidsche Rijn opgenomen in de stortingen. In 2022 is deze winstneming 6,9 miljoen euro.
Het afsluiten van grondexploitatieprojecten met een positief eindsaldo heeft direct effect op de reserve grondexploitaties. De saldi van positieve grondexploitatieprojecten worden in het jaar van afsluiten toegevoegd aan de reserve grondexploitaties (tegenover grondexploitaties met een negatief eindsaldo staat de voorziening negatieve grondexploitaties. Bij afsluiting valt het eindsaldo van het project weg tegen het deel van de voorziening dat hiervoor was gereserveerd). Conform de huidige planning worden in 2022 geen projecten afgesloten. In 2023 worden de projecten Oudenrijn West en Isotopenweg afgesloten ten gunste van de reserve grondexploitaties.
- Dotaties uit voorjaarsnota
In de Voorjaarsnota's 2016 tot en met 2018 en in de Programmabegroting 2021 zijn meerjarige tranches bestemd voor de dekking van de gebiedsopgaven Merwedekanaalzone en Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn. De bedragen uit deze tranches worden jaarlijks toegevoegd aan (en gereserveerd in) de reserve grondexploitaties. In 2022 is de storting voor Merwedekanaalzone 1,1 miljoen euro en voor Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn 1,6 miljoen euro.
- Verbeterd resultaat grondexploitatie Centrum Overvecht
Als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Overvecht Centrum worden de kosten voor de herinrichting van het huidige parkeerterrein uit de grondexploitatie van de NPD strook gehaald. Door deze scopewijziging verbetert het resultaat op de grondexploitatie met 3,3 miljoen euro. Dit bedrag storten wij in de reserve.

Onttrekkingen

De totale onttrekkingen in 2022 bedragen 11,6 miljoen euro. Deze zijn als volgt te specificeren:

Jaarlijkse onttrekkingen

- Bijdrage algemene middelen: 2,1 miljoen euro
Dit betreft taakstellingen (verlaging van plankosten en efficiencymaatregelen) waarover in het verleden besluiten zijn genomen. De optelsom van deze taakstellingen wordt jaarlijks onttrokken.
- Bijdrage aan producten Ruimte: 0,8 miljoen euro
Deze jaarlijkse bijdrage is bestemd voor bestemmingsplankosten in het kader van grondexploitaties (0,3 miljoen euro), voor de inzet van ruimtelijk regisseurs bij voorstellen voor locatieontwikkelingen (0,5 miljoen euro) en voor promotie en acquisitie (0,1 miljoen euro).

Incidentele onttrekkingen

- Krediet sportpark Zuilense Vecht: 2,3 miljoen euro
Dit bedrag wordt tijdelijk onttrokken ter dekking van het uitvoeringskrediet voor de verplaatsing van de sportvelden. Bij het afsluiten van de grondexploitatie wordt de reserve weer aangevuld met het positieve saldo van de grondexploitatie. Deze onttrekking en storting zijn onderdeel van het vastgestelde financieel kader van het project Zuilense Vecht.
- Investeringspakket Voorjaarsnota 2021: 6,3 miljoen euro. In de Voorjaarsnota 2021 is een integraal investeringspakket vastgesteld, dat voor een deel gekoppeld was aan toekomstige meeropbrengsten in de grondexploitatie Leidsche Rijn. Deze meeropbrengsten zijn in dit MPR verwerkt in de actualisatie van de grondexploitatie en in de reserve grondexploitaties gestort. Voor de realisatie van het investeringspakket worden in de jaren 2022, 2023 en 2024 bedragen onttrokken aan de reserve grondexploitaties, respectievelijk 6,3 miljoen euro, 3,3 miljoen euro en 2,2 miljoen euro
- Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn: 32,3 miljoen euro in 2024
We verwachten dat de grondexploitatie voor het Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn in

2024 kan worden geopend. Tot 2024 is hiervoor 32,3 miljoen euro gereserveerd in de reserve. Op dat moment zal ter dekking van het geprognosticeerd tekort van deze grondexploitatie voorgesteld worden om onder andere de reservering in de reserve grondexploitatie te onttrekken. Voor de onttrekking van 32,3 miljoen euro is financiële ruimte gereserveerd in de reserve. Tot en met 2024 bedraagt deze 27,0 miljoen euro. Het verschil van 5,3 miljoen euro wordt voorgefinancierd uit de tranches 2025 en 2026 voor de ontwikkelopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn.

Reserveringen

Binnen de reserve grondexploitaties is een aantal bedragen gereserveerd voor specifieke activiteiten en projecten:

- **Strategische verwervingen**
In 2021 is de marktwaarde van het strategisch aangekochte vastgoed opnieuw gewaardeerd en is de waarde op de balans aangepast op basis van deze taxatie. Deze herwaardering vindt conform beleid één keer per vier jaar plaats. Voor het afdekken van de risico's op het strategisch aangekochte vastgoed is een reservering opgenomen.
- **Anticiperende verwervingen (risicoreservering)**
Deze reservering is bestemd voor het opvangen van risico's op anticiperende aankopen. Met deze financiële ruimte kunnen wij ook aankopen doen ten behoeve van het invullen van de ambities uit de RSU 2040. Het gaat dan om locaties waar grondpositie cruciaal is voor het realiseren van de gewenste ruimtelijke opgave (waaronder dubbel ruimtegebruik). Als onderdeel van het integraal investeringspakket uit de Voorjaarsnota 2021 is deze reservering verhoogd van 1,5 miljoen euro naar 3,0 miljoen euro.
- **Sanering De Huppel**
De geraamde kosten van de sanering van de woonwagenlocatie Huppeldijk worden conform eerdere besluitvorming ten laste gebracht van het resultaat op de grondexploitatie Leidsche Rijn. Hierbij is ook afgesproken dat zowel Leidsche Rijn als de reserve grondexploitaties 50% van de kosten voor hun rekening nemen. Deze eenmalige bijdrage aan de sanering moet nog worden verrekend.
- **Investeringsruimte pre-grondexploitaties**
Met deze investeringsruimte kunnen wij voorstellen doen voor het oppakken en doelmatig invullen van een gebiedsontwikkeling. Hierbij kan worden gedacht aan het beschikbaar stellen van voorbereidingskredieten of aanvullende gewenste investeringen ten laste van gebiedsontwikkelingen waar een batig saldo op wordt verwacht die niet onder het BBV vallen, maar wel de doelmatigheid van de ontwikkeling vergroten en bijdragen aan het realiseren van de (ruimtelijke) ambities in de RSU. Als onderdeel van het integraal investeringspakket uit de Voorjaarsnota 2021 is deze investeringsruimte verhoogd van 1,5 miljoen euro naar 3,0 miljoen euro. Van dit bedrag is 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een voorbereidingskrediet voor de gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum. In lijn met de notitie grondbeleid hoofdstuk 5.3.2 en artikel 34 onderdeel b van het BBV verwerken wij deze voorbereidingskosten financieel technisch als immateriële vaste activa (IVA). Tot het moment dat een grondexploitatie wordt geopend geldt de investeringsruimte pre-grondexploitaties dan als achtervang. Na het openen van de grondexploitatie worden de geactiveerde kosten ten laste van de grondexploitatie gebracht en is de investeringsruimte pre-grondexploitaties opnieuw beschikbaar.
- **Plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid**
Bij grote gebiedsontwikkelingen is vaak sprake van complexe binnenstedelijke verdichting, diverse grondeigenaren, hoge milieucategorieën en grote uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid, groen, duurzaamheid en klimaatadaptie. Deze complexiteit kost tijd (capaciteit), kennis (onderzoek) en investeringen. Het doel is zoveel mogelijk plan- en investeringskosten bij investerende partijen te verhalen via anterieure overeenkomsten. Om overeenkomsten met ontwikkelende partijen te kunnen sluiten, zullen voorbereidende kosten gemaakt moeten worden. Om het risico van het niet kunnen verhalen van de plankosten in de Merwedekanaalzone op te kunnen vangen, is in 2017 een reservering opgenomen in de reserve grondexploitaties. Het restant van deze reservering zetten we breder in voor faciliterend grondbeleid, gekoppeld aan in de RSU 2040 genoemde ontwikkelgebieden. Bij veel van de in de RSU 2040 genoemde

gebieden is aan de voorkant niet duidelijk of we een overeenkomst kunnen sluiten omdat er sprake is van een tekort en er aanvullende middelen (subsidies) nodig zijn. Om zowel de kwantitatieve als kwalitatieve groei van de stad te borgen, is het dus van belang om deze reservering te koppelen aan in de RSU 2040 genoemde ontwikkelgebieden.

- **Grondexploitatie Merwede OPG en Busstalling VJN 2016 en 2017 / PB 2021**
In 2016 was de verwachting dat de voor het OPG-terrein en de busstalling te openen grondexploitatie een negatief resultaat zou hebben als gevolg van de hoge boekwaarden. Daardoor zou, bij het openen van een negatieve grondexploitatie, de voorziening negatieve grondexploitaties moeten worden aangevuld. Voorwaarde voor een positieve grondexploitatie is de ontwikkeling van zowel fase 1 als fase 2. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is besloten om de middelen uit de Voorjaarsnota van 2016 en 2017 te herprogrammeren. Deze middelen zetten we in voor de dekking van het risicoprofiel voor de ontwikkelpositie in fase 2 (resterende 1.750 woningen). Indien fase 2 niet gerealiseerd kan worden laat de grondexploitatie een negatief saldo zien. Met de beschikbare financiële ruimte voor het risicoprofiel voor fase 2 lossen we dit op. Per jaar zal gekeken worden in welke mate er dekking nodig is voor het risicoprofiel. Indien het risicoprofiel afneemt, kunnen we conform het besluit bij de Programmabegroting 2021 de financiële ruimte inzetten voor dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen van fase 1 (maximaal 4.250 woningen). Wanneer fase 2 doorgaat is de risicoreservering niet nodig. De middelen kunnen we inzetten voor de gedeeltelijke (publieke) dekking van de bij deze fase horende bovenwijkse voorzieningen. Deze bovenwijkse voorzieningen worden immers slechts gedeeltelijk gedekt door de gebiedsontwikkeling Merwede.
- **Saldo grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 en 5 dekking bovenwijken behouden voor ontwikkeling Merwedekanaalzone.**
Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is het besluit genomen om de positieve resultaten (inclusief tussentijdse winstnemingen) op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5 van de Merwedekanaalzone, in afwijking van het huidige beleid, te behouden voor het gebied. Deze middelen zijn nodig om de noodzakelijke bovenwijkse investeringen van gemeentelijke (publieke) dekking te kunnen voorzien. Dit was ook als voorwaarde gesteld bij de vaststelling van de Omgevingsvisie deel 2.
- **Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn**
In de Voorjaarsnota's 2017 en 2018 en de Programmabegroting 2021 zijn meerjarige tranches bestemd voor de dekking van de investeringsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn (t/m 2022 6,0 miljoen euro). Aanvullend daarop is in de Voorjaarsnota 2021 incidenteel 14,4 miljoen euro bestemd. Tot aan de opening van de grondexploitatie reserveren wij deze financiële ruimte in de reserve grondexploitaties.
- **Investeringsruimte Lombokplein**
Deze reservering betreft de investeringsruimte die resteert na de benodigde onttrekking in 2024 van 32,3 miljoen euro ter dekking van het geprognosticeerd resultaat op de grondexploitatie. Bij de opening van de grondexploitatie zullen wij een voorstel doen voor deze investeringsruimte.
- **Centrum Overvecht (cofinanciering Woningbouwimpuls)**
Als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Overvecht Centrum zijn de kosten voor de herinrichting van het huidige parkeerterrein uit de grondexploitatie van de NPD strook gehaald. Zoals gemeld in onze raadsbrief stellen wij voor dit bedrag te bestemmen voor de ontwikkeling van Overvecht Centrum als cofinanciering voor de toegekende rijksbijdrage uit de Woningbouwimpuls.
- **Leidsche Rijn robuuste posten**
Ten behoeve van de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn worden de robuuste ramingen buiten beschouwing gelaten en in de reserve grondexploitaties gestort. Het gestorte bedrag is gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.
- **Reservering specifieke risico's grondexploitatie Leidsche Rijn**
Dit bedrag van 8,8 miljoen euro beklemmen wij in de reserve grondexploitaties. Voor de toelichting hierop: zie paragraaf 5.4.3.
- **Reservering risicoanalyse**

Het totale risicoprofiel voor de binnenstedelijke grondexploitaties is ingeschat op 9,9 miljoen euro negatief. Hiervoor is een reservering opgenomen.

- Opvangen risico planschade actualiserende bestemmingsplannen

Bij het in procedure brengen van actualiserende bestemmingsplannen is het niet mogelijk om eventuele planschade claims te dekken uit de business case van het betreffende gebied, aangezien er nog geen sprake is van een gebiedsontwikkeling. Bij de Voorjaarsnota 2021 is voor het opvangen van deze specifieke risico's 0,9 miljoen euro gereserveerd in de reserve grondexploitaties.

Integrale afweging

De reserve grondexploitaties heeft een negatief meerjarig beeld van 1,9 miljoen euro. Dit meerjarig negatieve beeld is een realistische weergave van de huidige situatie. Bij de integrale afweging ter voorbereiding van de programmabegroting 2023 zullen wij voorstellen aan u voorleggen om de reserve grondexploitaties meerjarig minimaal op een sluitend niveau te brengen. Wij onderzoeken hiervoor onder andere de volgende mogelijkheden: een deel van het tekort Nieuwe Zandpad anders dekken dan ten laste van de reserve grondexploitatie, het tekort voor een deel meenemen in het gemeentebrede financieel beeld, andere keuzes maken binnen de reserve grondexploitatie en het verbreden van het gemeentebrede weerstandsvermogen bestemd voor opvangen risico's grondexploitatie Stationsgebied naar het totale risicoprofiel grondexploitaties.

Besluit tot wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 mei 2022;

Gelet op artikel 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en artikel 225 van de Gemeentewet;

Overwegende dat de gemeenteraad op 25 november 2021 de Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren heeft vastgesteld;

Besluit de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2022 gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

- A. Aan artikel 10 wordt toegevoegd:
Burgemeester en wethouders kunnen alleen met voldoende draagkracht voornoemd aanwijzingsbesluit nemen. Een uitzondering hierop geldt in het geval de gemeenteraad een gebied heeft aangewezen waar zonder draagvlakmeting betaald parkeren ingevoerd kan worden.
- B. In de tarieventabel onder paragraaf 2b, voor zone A2 wordt 'de tarieven voor tweede vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deel van een rayon' vervangen door 'de tarieven voor tweede, derde en vierde vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deel van een rayon'
- C. In de tarieventabel onder paragraaf 3b, voor zone B1 wordt 'de tarieven voor tweede vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deel van een rayon' vervangen door 'de tarieven voor tweede, derde en vierde vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deel van een rayon'

Artikel II

Dit besluit treedt in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>.

De burgemeester
Sharon A.M. Dijkma

De griffier,

Merel van Hall

Besluit tot wijziging van de Parkeerplaatsenverordening 2014

De raad van de gemeente Utrecht

Gelet op artikel 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en artikel 225 van de Gemeentewet;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 mei 2022;
Gelet op artikel 3 van de Parkeerplaatsenverordening 2014;

Overwegende dat de gemeenteraad op 25 november 2021 de Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren heeft vastgesteld. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om in het kader van een overgangsregeling aan bewoners en bedrijven bij invoering betaald parkeren éénmalig extra parkeervergunningen uit te geven, wanneer er voldoende ruimte is op straat. Voor bewoners en bedrijven kan dit een 1ste of 2de parkeervergunning zijn waar zij op grond van het reguliere beleid niet voor in aanmerking komen (omdat er bijvoorbeeld gelegenheid is om op eigen terrein te parkeren), of het gaat om extra vergunningen (3e of 4e bewonersvergunning en extra zakelijke vergunningen) boven op het reguliere aantal uit te geven vergunningen. Voor bewoners die vóór de ingangsdatum van betaald parkeren binnen de vooraf gestelde termijn een aanvraag voor een vergunning indienen geldt dat alle bewoners samen op één adres maximaal vier parkeervergunningen aan kunnen vragen.

Besluit de Parkeerplaatsenverordening 2014 als volgt te wijzigen:

Artikel I

- A. Artikel 3, wordt als volgt gewijzigd:
- in het tweede lid wordt 'Een parkeervergunning kan' vervangen door 'Parkeervergunningen kunnen'.
 - in het derde lid wordt 'nadere beleidsregels' vervangen door 'nadere regels'.
 - Aan het derde lid wordt een zin toegevoegd, luidende:
'In de nadere regel kan voor de invoering van betaald parkeren een overgangsregeling worden opgenomen.'

Artikel II

Dit besluit treedt in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>.

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

De griffier,
Merel van Hall

Besluit tot wijziging van Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht,

Gelet op artikel 3, derde lid, van de Parkeerplaatsenverordening 2014;

Overwegende dat:

- bewoners in Utrecht per adres maximaal twee parkeervergunningen kunnen aanvragen. Voor bedrijven is het maximumaantal uit te geven parkeervergunningen afhankelijk van het aantal werknemers en de grootte van het bedrijfspand;
- de gemeenteraad op 25 november 2021 de Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren heeft vastgesteld. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om in het kader van een overgangsregeling aan bewoners en bedrijven bij invoering betaald parkeren éénmalig extra parkeervergunningen uit te geven, wanneer er voldoende ruimte is op straat. Voor bewoners en bedrijven kan dit een 1ste of 2de parkeervergunning zijn waar zij op grond van het reguliere beleid niet voor in aanmerking komen (omdat er bijvoorbeeld gelegenheid is om op eigen terrein te parkeren), of het gaat om extra vergunningen (3e of 4e bewonersvergunning en extra zakelijke vergunningen) boven op het reguliere aantal uit te geven vergunningen. Voor bewoners die vóór de ingangsdatum van betaald parkeren binnen de vooraf gestelde termijn een aanvraag voor een vergunning indienen geldt dat alle bewoners samen op één adres maximaal vier parkeervergunningen aan kunnen vragen.

Besluiten de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

A: Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

Na lid 4 wordt een nieuw lid toegevoegd, dat luidt:

‘5. Als het aantal aanvragen dat binnen de termijn is ontvangen en voldoet aan de vereisten voor een parkeervergunning lager is dan het uitgiftequotum, kan besloten worden om eenmalig aan huidige bewoners en bedrijven extra parkeervergunningen uit te geven. Bij het openstellen van de termijn voor het indienen van vergunningaanvragen wordt aangegeven of

- een eigen parkeervoorziening (als bedoeld in artikel 6 en 7) wordt meegeteld bij de beoordeling van de aanvraag. Hierbij geldt dat adressen van ontwikkelingen waarvoor na 1 april 2019 een omgevingsvergunning is afgegeven én adressen van ontwikkelingen waarvoor reeds een besluit genomen is dat betaald parkeren wordt ingevoerd bij oplevering, zijn uitgesloten van de overgangsregeling;
- een 3e en 4e parkeervergunning bewoner kan worden uitgegeven per woonadres met als voorwaarde dat één bewoner voor maximaal twee auto's een parkeervergunning kan aanvragen;
- een bedrijf extra parkeervergunningen bedrijf kan aanvragen. Hierbij geldt een maximum van 6 extra vergunningen per bedrijf.'

B: Artikel 3 in de Algemene toelichting wordt vervangen door:

Artikel 3 Werkwijze bij de invoering van betaald parkeren

Als in een gebied betaald parkeren wordt ingevoerd, worden de bewoners en bedrijven in het gebied daar ruim van te voren via verschillende kanalen over geïnformeerd. Hierbij worden zij actief gewezen op de mogelijkheid om binnen de gestelde termijn een parkeervergunning aan te vragen. Na afloop van de aanvraagtermijn wordt voor alle ontvangen vergunningaanvragen beoordeeld of zij voldoen aan de vereisten voor vergunningverlening. Bij de bewonersvergunningen (waartoe wij ook parkeervergunningen particulier autodelen en parkeervergunningen voor huur-/leenauto's rekenen) en parkeervergunningen bedrijf wordt bovendien vastgesteld welke aanvragen behoren tot het reguliere uitgiftebeleid parkeervergunningen bij de invoering van betaald parkeren en welke aanvragen behoren tot de overgangsregeling. Tevens wordt vastgesteld welke aanvragen worden aangemerkt als eerste vergunning op adres en welke als tweede vergunningen. De toewijzing van tweede parkeervergunningen is pas mogelijk als alle (tijdig aangevraagde) eerste vergunningen zijn uitgegeven. Als het aantal binnen het reguliere uitgiftebeleid aangevraagde parkeervergunningen dat aan de vereisten voldoet voor een parkeervergunning hoger is dan het uitgiftequotum, wordt de volgorde voor uitgifte bepaald door loting. De vergunningen die behoren tot de overgangsregeling worden pas uitgegeven nadat alle vergunningen volgens regulier beleid zijn uitgegeven.

Overgangsregeling

Bij invoering van betaald parkeren kunnen we, afhankelijk van de beschikbare parkeerruimte in het gebied, flexibeler omgaan met de vergunningenuitgifte. Dit noemen we de overgangsregeling. Dit doen we omdat bewoners en bedrijven te maken krijgen met een nieuwe situatie en nieuwe regels. Met de overgangsregeling zorgen we voor een zachtere landing bij de introductie van betaald parkeren. Voorafgaand aan de draagvlakmeting invoeren betaald parkeren informeren we bewoners en bedrijven of een overgangsregeling wordt geboden en in welke vorm, omdat dit van invloed kan zijn op het uitbrengen van een voorkeursstelsel.

De overgangsregeling geldt alleen voor bewoners en bedrijven *die op het moment van het indienen van de aanvraag binnen de daartoe gestelde termijn staan geregistreerd in de BRP of KvK op een adres in het gebied waar betaald parkeren wordt ingevoerd*. De overgangsregeling wordt niet met terugwerkende kracht toegepast. Aanvragen die na de gestelde termijn zijn ingediend kunnen geen aanspraak maken op de overgangsregeling.

We passen de overgangsregeling toe wanneer er voldoende ruimte is om flexibeler om te gaan met de uitgifte van parkeervergunningen. Op basis van cijfers van het autobezit en de openbare parkeercapaciteit in een gebied stellen we uitgiftequota vast voor de verschillende soorten vergunningen en beoordelen we of het mogelijk is éénmalig eigen parkeervoorzieningen niet mee te tellen en/of extra vergunningen uitgegeven kunnen worden. Het totaal aantal uit te geven parkeervergunningen voor bewoners en bedrijven (vergunningenquotum) ligt tussen de 85% en 95% van de totale openbare parkeercapaciteit in het gebied waar betaald parkeren wordt ingevoerd. Het doel hiervan is om te voorkomen dat bewoners en bedrijven met een vergunning en bezoekers van bewoners of bedrijven geen plek kunnen vinden en de parkeerdruk (alsnog) te hoog oploopt. In het geval dat we niet alle aanvragen binnen de overgangsregeling in een bepaalde categorie ((niet meetellen van de eigen parkeervoorziening, extra (3de, 4de) parkeervergunningen) kunnen toewijzen, krijgt geen van de aanvragers binnen deze categorie een vergunning. We werken niet met een wachtlijst en loting voor aanvragen die vallen binnen de overgangsregeling. Het toepassen van de overgangsregeling mag er niet toe leiden dat een ander die recht heeft op een parkeervergunning op grond van regulier beleid op het moment van invoering van betaald parkeren op een wachtlijst terecht komt.

De éénmalige overgangsregeling kan bestaan uit:

- niet meetellen (eigen) parkeervoorzieningen (artikel 6 en 7) voor bewoners en bedrijven en/of
- 3de en 4de parkeervergunningen voor bewoners en/of
- maximaal zes extra parkeervergunningen bedrijf

Omdat we misbruik willen voorkomen en we uitgaan van functioneel gebruik van de auto, kan één bewoner voor maximaal twee auto's een parkeervergunning krijgen.

C: Artikel 6 lid 4 sub b komt te luiden:

- b. de ontwikkeling is gerealiseerd na 28 maart 2013 en op grond hoofdstuk 5.1 of 5.2 van de Nota Parkeernomen Fiets en Auto 2013 is afgeweken van de parkeernorm.

D: In artikel 9 lid 15 wordt '2021' vervangen door '2022'

E: Artikel 18 lid 3 sub c komt te luiden:

- c. ieder een eigen naam, telefoonnummer en briefhoofd hebben.

F: In artikel 18 lid 10 wordt '2021' vervangen door '2022'

G: In artikel 27 wordt 'artikel 9-26' vervangen door artikel '3, 9-26'

H: In de toelichting komt de paragraaf onder Artikel 6 Bouwontwikkelingen te luiden:

Onder bouwontwikkelingen wordt zowel verstaan nieuwbouw van panden (inclusief locaties waar na sloop nieuw gebouwd wordt) als functiewijziging van panden. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om bedrijfspanden waar woningen worden gerealiseerd (of andersom). Bij bouwontwikkelingen is het uitgangspunt dat de extra parkeerbehoefte niet mag worden afgewenteld op de openbare ruimte. Gebruikers komen daardoor in principe niet in aanmerking voor een parkeervergunning. Dit geldt ook als op het moment dat de omgevingsvergunning wordt verstrekt er nog geen betaald parkeren is op de betreffende locatie. Een uitzondering kan worden gemaakt als (een deel van) de parkeerbehoefte is gerealiseerd in de openbare ruimte. Het college kan in dat

geval wel het aantal parkeervergunningen beperken dat voor de ontwikkeling beschikbaar wordt gesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat het aantal uit te geven parkeervergunningen opgeteld bij het aantal parkeerplaatsen op eigen terrein gelijk is aan de parkeernorm. Bij ontwikkelingen waarvoor voor 1 april 2019 een omgevingsvergunning is verstrekt, geldt dat het college adressen kan uitsluiten van een eerste en/of volgende parkeervergunning(en) als er bij de ontwikkelingen voldoende parkeerplaatsen zijn gerealiseerd op eigen terrein. We spreken van voldoende parkeerruimte als het aantal parkeerplaatsen op eigen terrein binnen de norm valt zoals die is vastgesteld in de Nota parkeernormen fiets en auto. Voor ontwikkelingen waarvoor tussen 28 maart 2013 en 1 april 2019 een omgevingsvergunning is verleend, geldt in aanvulling hierop dat er geen parkeervergunningen worden uitgegeven als is afgeweken van de parkeernorm op grond van paragraaf 5.1 of 5.2 van de Nota parkeernormen fiets en auto 2013.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, in de vergadering van 10 mei 2022.

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

Toelichting bij

- Besluit tot wijziging van de Parkeerbelastingverordening 2022 gemeente Utrecht
- Besluit tot wijziging Parkeerplaatsenverordening 2014 gemeente Utrecht

Aanleiding

Met de vaststelling van de Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren op 25 november 2021 is het mogelijk om in het kader van een overgangsregeling aan bewoners en bedrijven bij invoering betaald parkeren éénmalig extra parkeervergunningen uit te geven, wanneer er voldoende ruimte is op straat. Voor bewoners en bedrijven kan dit een 1ste of 2de parkeervergunning zijn waar zij op grond van het reguliere beleid niet voor in aanmerking komen (omdat er bijvoorbeeld gelegenheid is om op eigen terrein te parkeren), of het gaat om extra vergunningen (3^e of 4^e bewonersvergunning en extra zakelijke vergunningen) boven op het reguliere aantal uit te geven vergunningen.

Met het vaststellen van de wijziging van de Parkeerbelastingverordening en de wijziging van Parkeerplaatsen verordening 2014 is het mogelijk om een overgangsregeling met 3^e en 4^e bewonersvergunningen te bieden bij invoering van betaald parkeren.

Parkeerbelastingverordening

Een tarief voor een 3de en 4de bewonersvergunning ontbreekt in de Parkeerbelastingverordening. Om een 3de en 4de bewonersvergunning onder de overgangsregeling uit te kunnen geven moet hiervoor een tarief worden opgenomen in de Parkeerbelastingverordening. Het tarief voor een 3de en 4de parkeervergunning onder de overgangsregeling voor bewoners, is gelijk is aan het tarief van een 2de parkeervergunning voor bewoners.

Parkeerplaatsenverordening

De basis voor uitgifte van parkeervergunningen ligt in de Parkeerplaatsenverordening. Deze moet worden aangepast om de overgangsregeling bij invoering betaald parkeren, zoals opgenomen in de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht, mogelijk te maken.

Planning

In het tweede kwartaal 2022 zijn nieuwe projecten invoeren betaald parkeren gestart. Het is nodig om de wijzigingsverordeningen (bevoegdheid raad) en de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht (bevoegdheid college) uiterlijk juni 2022 vast te stellen zodat bewoners tijdens de participatie en voorafgaand aan een draagvlakmeting geïnformeerd kunnen worden over de overgangsregeling en de tarieven. Dit voorstel gaat daarom mee met de besluitvorming van het Meerjarenperspectief Bereikbaarheid, in plaats van aan het eind van het jaar bij de reguliere vaststelling van de parkeertarieven.

Communicatie

Voorafgaand aan de draagvlakmeting over invoeren betaald parkeren informeren we bewoners en bedrijven over de mogelijkheid om een parkeervergunning aan te vragen en of ze in aanmerking komen voor een éénmalige overgangsregeling omdat dit van invloed kan zijn op het uitbrengen van een voorkeursstem in de draagvlakmeting.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Het bieden van een overgangsregeling bij invoering van betaald parkeren is conform het [Raadsbesluit 25 november 2021 Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren](#)

Merwede fase 1

Startdocument Regeling Risicovolle Projecten

25 april 2022

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoudsopgave

1. Doelstelling	4	6. Risico's	14
1.1 Doel en beoogd effect	4	6.1 Belangrijkste risico's	14
1.2 Context van het project	4	6.2 Beheersmaatregelen	14
1.3 Bijdrage aan publieke waarde	5	6.3 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie	17
2. Scope	6	7. Organisatie, Besturing van het project\governance	18
2.1 Wat hoort wel en wat niet bij de uitvoering van het project	6	7.1 Samenwerkingsovereenkomst Merwede	18
2.2 Deelprojecten of fasering	8	7.2 Verantwoordelijkheden gemeente	18
3. Geld	9	7.3 Samenwerkingspartners, contractpartijen en -vormen, inclusief een overzicht van verdeling van de beslissingsmacht	22
3.1 Het beschikbare budget en de inzet ervan per fase, per jaar of per deelproject	9	7.4 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt	23
3.2 Onzekerheden in het budget, aan de kostenkant en aan de dekkingskant	10	8. Communicatie	25
4. Tijd	11	8.1 Communicatie en participatie met inwoners en stakeholders	25
4.1 De planning, zo mogelijk beschreven in mijlpalen, van het project, waarbij expliciet wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met vertragingsrisico's	11		
5. Kwaliteit	12		
5.1 Wijze van borging van de kwaliteit van de uitvoering	12		
5.2 Toelichting, onderbouwing en duiding van projecten of activiteiten, zowel van interne als externe partijen, die van invloed zijn op dan wel de uitvoering raken van het project	12		
5.3 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt	13		

1. Doelstelling

1.1 Doel en beoogd effect

De Merwedekanaalzone (deelgebied 4, 5 en 6) is in de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU 2016) aangewezen om een deel van de groei van de stad Utrecht binnenstedelijk op te vangen. Met de ontwikkeling van deelgebied 5 (Merwede) van de Merwedekanaalzone geven we concreet invulling aan deze doelstelling. In Merwede worden komende jaren 6.000 woningen en een rijk aanbod aan stedelijke voorzieningen gerealiseerd. De ontwikkeling van Merwede is opgeknipt in twee fasen. In de eerste fase worden conform bestemmingsplan maximaal 4.250 woningen gerealiseerd. De resterende 1.750 woningen worden na een herijkingsmoment in fase 2 gerealiseerd. Dit startdocument is geschreven in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten en betreft fase 1 van de ontwikkeling van Merwede.

Het doel van Merwede is de realisatie van de gemengde stadswijk Merwede (opgeknipt in 2 fasen), zoals is beoogd in het op 7 oktober 2021 vastgestelde Stedenbouwkundig Plan Merwede. Het doel van fase 1 is de realisatie van de gemengde stadswijk bestaande uit maximaal 4.250 woningen en maximaal 100.000 m2 BVO aan voorzieningen (waaronder een aanzienlijk aandeel maatschappelijke voorzieningen). De wijk heeft een hoge dichtheid, is duurzaam, heeft een autovrije en hoogwaardig ingerichte openbare ruimte ("groen tenzij") en een innovatieve mobiliteitsstrategie.

1.2 Context van het project

Uitgangspunt voor de ontwikkeling van Merwede is het Stedenbouwkundig Plan Merwede dat op 7 oktober 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld en (de door addendum gewijzigde) Samenwerkingsovereenkomst Merwede (SOK Merwede) tussen de gemeente en de private partijen.

In Merwede heeft de gemeente Utrecht met het voormalig OPG-terrein en de busstalling ruim 37% van de tot ontwikkeling te brengen gronden in eigendom. De gemeente werkt als eigenaar van in het gebied samen met negen andere grondeigenaren op zes grondposities. In de SOK Merwede zijn de inhoudelijke en financiële kaders en de organisatie (governance) bij het Stedenbouwkundig Plan geborgd. Door "we maken het beste plan, ongeacht de eigendomsgrenzen" en "samen wat moet, zelfstandig wat kan" als uitgangspunten te nemen is de complexiteit hanteerbaar gemaakt. De SOK Merwede heeft betrekking op geheel deelgebied 5 waar gefaseerd in totaal 6.000 woningen en ca. 100.000 m2 voorzieningen gerealiseerd worden.

Voor het totaal aantal te ontwikkelen woningen in Merwede fase 1 en 2 geldt dat daarvan 30% sociaal is en 25% in het middensegment valt, waarvan minimaal 900 woningen voor middenhuur aangevuld met betaalbare koop met V.O.N.- tot NHG-grens. De procentuele verdeling geldt zowel voor de woningen in fase 1 als in fase 2. Om grip te houden op de sturing realiseren de marktpartijen hun totale programma (ca. 4.080 woningen en voorzieningen) in de eerste fase. De gemeente bouwt het resterende deel van de woningen en een aantal (maatschappelijke) voorzieningen van de eerste fase (en neemt fase 2 volledig voor haar rekening).

Om fase 1 juridisch en planologisch mogelijk te maken heeft de gemeenteraad op 24 februari 2022 het bestemmingsplan voor fase 1 vastgesteld. Onderdeel van het bestemmingsplan is de herinrichting van de Europalaan Noord. Ook worden de eigendommen van derden in het plangebied voorzien van een passende bestemming.

Randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van (de) Merwede(kanaalzone) is de innovatieve mobiliteitsstrategie. Hierbij ligt de focus op wandelen, fietsen, gebruik van het openbaar vervoer en deelmobiliteit en voorzieningen op loopafstand.

De auto doet een stap terug. Om de groei van het wandel- en fietsverkeer goed op te vangen is verfijning van het huidige netwerk noodzakelijk. Naast het verbeteren van de hoofdfietsroutes (zoals de op- en afritten van de bestaande bruggen) zijn nieuwe fietsroutes met bijbehorende wandel- en fietsbruggen in Merwede nodig om het verkeer meer te spreiden en te stimuleren.

Fase 2 is afhankelijk van de werking van de mobiliteitsstrategie. Derhalve vindt, voordat fase 2 van start kan gaan, een herijkingsmoment / afweging plaats in lijn met amendement 2021-A128 Regie bij de raad. Fase 2 vraagt om een herziening van het bestemmingsplan

Ruim voor de ter inzagelegging van het bestemmingsplan fase 2 wordt een notitie met uitgangspunten aan de raad voorgelegd. Deze notitie bouwt voort op de uitgangspunten en afspraken uit de SOK en het Stedenbouwkundig Plan, waarbij wordt afgewogen of aanpassing aan de tijd op dat moment wenselijk is. In de notitie wordt onder andere ingegaan op:

- de voortgang van de mobiliteitsontwikkeling en vraag in de Merwedekanaalzone;
- de voortgang in planvorming en realisatie van de bovenwijkse voorzieningen;
- de stand van zaken ten aanzien van de leefbaarheid in de Merwedekanaalzone en de omliggende wijken;
- de leefbaarheid in de Merwedekanaalzone en mogelijke knelpunten die zich in de praktijk voordoen;
- het in de SOK en het Stedenbouwkundig Plan opgenomen programma (het programma wordt afgewogen tegen de maatschappelijke vragen van dat moment);
- de financiële consequenties.

Fase 2 komt volledig voor rekening en risico van de gemeente en richt zich op de ontwikkeling en realisatie van 1.750 woningen en bijbehorende voorzieningen. Omdat de uitgangspunten voor fase 2 anders zijn en omdat voor de start een herijking door de gemeenteraad nodig is, maakt deze fase geen onderdeel uit van dit startdocument. Om de financiële risico's van fase 2 op te kunnen vangen heeft de gemeenteraad bij de Programmabegroting 2021 besloten om een deel van de bij de Voorjaarsnota 2016 en 2017 beschikbaar gestelde middelen voor het OPG-terrein en de busstalling te herprogrammeren en deze (deels) in te zetten als risicoprofiel voor de ontwikkelpositie in fase 2 van Merwede.

1.3 Bijdrage aan publieke waarde

De Merwedekanaalzone (deelgebied 4, 5 en 6) is in de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU 2016) aangewezen om een deel van de groei van de stad Utrecht binnenstedelijk op te vangen. De Merwedekanaalzone zal de komende 15 tot 25 jaar transformeren van een gesloten gebied met overwegend bedrijven en kantoren naar een levendige stadswijk om te wonen, werken en recreëren. Inzet is een gebied met verdeeld over de drie deelgebieden in totaal zo'n 10.000 woningen, gecombineerd met diverse andere stedelijke functies, zoals scholen, (kleine) bedrijven en kantoren, winkels en een hoogwaardige openbare ruimte. Hiermee kiest Utrecht voor gezonde en duurzame binnenstedelijke verdichting. Op dit moment is de wijk een barrière in de stad en zijn de verbindingen in Zuidwest als gevolg hiervan met name noord-zuid georiënteerd.. Met de komst van de wijk en de realisatie van de bovenwijkse voorzieningen ontstaat er een fijnmazig netwerk van verbindingen in oost-westelijke richting, waardoor de barrièrewerking wordt opgeheven. Merwede wordt hiermee onderdeel van het bestaande stedelijke weefsel.

2. Scope

2.1 Wat hoort wel en wat niet bij de uitvoering van het project

Het project Merwede fase 1 bestaat uit verschillende onderdelen die enerzijds de verantwoordelijk zijn van de marktpartijen en anderzijds tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoren. Hierbij is voor de gemeente sprake van actief en faciliterend grondbeleid. In de SOK Merwede zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot o.a. programma, kwaliteit, fasering en kostenverhaal, zodat de gemeente hierop kan sturen.

De verantwoordelijkheid van de marktpartijen is het voor eigen rekening en risico realiseren van het afgesproken bouwprogramma. Dit betreft de meeste bouwblokken in fase 1 en omvat zowel woningen als commerciële en maatschappelijke voorzieningen. De gemeente is in fase 1 verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de basisschool (onderdeel blok 12) en één volledig bouwblok (blok 3). Dit zijn onderdelen van de grondexploitatie (actief grondbeleid).

Om de nieuwe gemengde stadwijk in hoge dichtheid op een evenwichtige manier te laten functioneren is een aantal bovenwijkse voorzieningen noodzakelijk en moet het gebied bouw- en woonrijp worden gemaakt. Dit betreft het faciliterende grondbeleid van de gemeente. Daarnaast zijn twee publiek private samenwerkingen (WKO en mobiliteitsbedrijf) nodig. De grondeigenaren en de gemeente in haar private en publieke rol dragen bij aan de noodzakelijke dekking voor de plankosten en investeringen van de gemeente. Daarnaast ontvangt de gemeente een subsidie in het kader van de Woningbouwimpuls 2020.

Alle hiervoor genoemde onderdelen zijn van belang voor de ontwikkeling van Merwede fase 1 en zijn in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten onderdeel van de scope. Dit wordt hieronder puntsgewijs uiteengezet. De gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt gedragen binnen de programma's van verschillende gemeentelijke organisatieonderdelen. Zo zijn onderdelen (qua aansturing en financieel) belegd bij bijvoorbeeld de projectorganisatie Merwede (als onderdeel van Ruimte), bij de Vastgoedorganisatie (VGU) en bij het programma Bereikbaarheid etc..

Met het startdocument wordt beoogd om in samenhang te rapporteren over de scope, zonder de afzonderlijke verantwoordelijkheden samen te voegen. Dit wordt nader geduid in het hoofdstuk Organisatie.

Voorgaande toelichting leidt tot de volgende scope.

- De grondexploitatie Merwede: OPG en Busstalling (actief grondbeleid);
- Het bouw- en woonrijp maken (actief grondbeleid voor de gemeentelijke grondpositie en faciliterend grondbeleid voor de overige gronden);
- Het Mobiliteitsbedrijf (publiek private samenwerking);
- De WKO BV (publiek private samenwerking).
- Bovenwijkse voorzieningen (faciliterend grondbeleid):
 - Brug Waalstraat en Zijldiepstraat
 - Herinrichting Waalstraat en Zijldiepstraat
 - Fietsroutes Lomanlaan en Koeriersterlaan door Park Transwijk
 - Vergroeningen in Rivierenwijk bij de bruggen in het Merwedeplantsoen en in de omgeving van de Waalstraat en de Zijldiepstraat
 - Uitplaatsing tankstation Europalaan
 - Herinrichting Europalaan Noord inclusief ecoduiker tussen Merwede en Park Transwijk

Figuur 1: Plangebied
Merwede

- Parkeren op Afstand Hub Papendorp XL
- Herinrichting infra in de ruimere omgeving (Rijnlaan, Waalstraat Oost en de Jutfaseweg)
- DVM Zuidwest
- Veldsportvoorzieningen buiten het plangebied
- Ontwikkeling en realisatie van het vastgoedprogramma (grotendeels de primaire verantwoordelijkheid van de marktpartijen) o.a.
 - 4.250 woningen (30% sociaal, 25% middensegment en 45% vrije sector)
 - maatschappelijke voorzieningen (ca. 26.000 m2), waaronder een middelbare school, 2 basisscholen, een sporthal, een wijkcultuurhuis, een gezondheidscentrum en een ouderencentrum
 - Commerciële voorzieningen (ca. 46.000 m2), waaronder detailhandel, horeca, creatieve bedrijvigheid commerciële dienstverlening en kantoren
 - Parkeervastgoed (1.200 parkeerplekken) en mobiliteitsvoorzieningen (zoals een mobiliteitshub)
 - Gebouwde fietsenstallingen voor bezoekers
- Afvalinzameling

Naastgelegen kaart geeft Merwede (fase 1 en 2) weer, zoals opgenomen in het stedenbouwkundig plan. Hierop is het plangebied en een deel van de bovenwijkse voorzieningen te zien, zoals de bruggen over het Merwedekanaal. Zoals aangegeven valt fase 2 buiten de scope van dit startdocument.

2.2 Deelprojecten of fasering

De gemeente maakt in 2022 een deel van haar eigen plots bouwrijp en saneert deze zo nodig. Daarna wordt de grond geruimd / verkocht via de ruildeals. Hierna is de rol van de gemeente beperkt, aangezien de gemeente haar programma voornamelijk in fase 2 realiseert. In fase 1 is de gemeente verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de basisschool (onderdeel blok 12) en één volledig bouwblok (blok 3). Naast de VO school, de sporthal en een fietsenstalling omvat blok 3 ca. 140 woningen en ca. 3.000 m2 kantoren en creatieve bedrijvigheid. Projectorganisatie Merwede en VGU werken, om tot een optimaal ontwerp te komen, gezamenlijk aan een structuurontwerp voor blok 3. Het is de bedoeling om, nadat het structuurontwerp is afgerond, de grond ten behoeve van de realisatie van de woningen en kantoren aan een marktpartij te verkopen. De school, sporthal en openbare fietsenstalling zullen in opdracht van VGU worden gerealiseerd.

Het programma in fase 1 is globaal verdeeld over 14 bouwblokken. Het ontwerpproces van een groot aantal van deze bouwblokken is inmiddels gestart en vanuit de gemeente wordt gewerkt aan het ontwerp van de openbare ruimte en de voorbereiding van het bouwrijp maken.

Uitgangspunt voor de fasering van de bouwblokken is dat zoveel mogelijk gestart wordt met de blokken aan weerszijden van de twee oost-west verbindingen die in het gebied komen. Aan deze verbindingen worden ook de mobiliteitshubs gerealiseerd.

We verwachten dat de bouw van de eerste bouwblokken in de eerste helft van 2023 start en dat de eerste bewoners er ongeveer 2 jaar later komen wonen. De gemeente maakt het gebied voor start van de realisatie bouwrijp. Voor de oplevering van een bouwblok en op het moment dat er geen bouwverkeer en werkzaamheden meer zijn

toegestaan, maakt de gemeente het gebied rondom een bouwblok woonrijp. De aanbestedingsprocedure voor de concessiehouder voor de WKO loopt en is bijna afgerond. Uitgangspunt is dat het WKO-net parallel aan het bouwrijp maken door de concessiehouder wordt aangelegd op basis van vooraf vastgestelde tracés.

Met name het verloop van de bestemmingsplanprocedure, de (on) mogelijkheden van de bouw(logistiek) en de snelheid waarmee de woningen verkocht en verhuurd worden, bepalen wanneer fase 1 afgerond kan worden. We gaan er nu vanuit dat de laatste woningen van de eerste fase uiterlijk medio 2030 worden opgeleverd. Gedurende de ontwikkeling en realisatie zal er ook aandacht zijn voor tijdelijke voorzieningen in het gebied. Om het gebied ook in de beheer en exploitatie fase goed te laten functioneren werken, werken gemeente en marktpartijen samen uit hoe gebiedsmanagement vorm kan krijgen.

3. Geld

3.1 Het beschikbare budget en de inzet ervan per fase, per jaar of per deelproject

Grondexploitatie, bouw- en woonrijpmaken en bovenwijkse voorzieningen

Gelijktijdig met de vaststelling van de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2 en het Stedenbouwkundig Plan Merwede heeft de raad het (geheime) financieel kader Merwedekanaalzone en de grondexploitatie Merwede: OPG en Busstalling vastgesteld. De gebiedsontwikkelingen in de Merwedekanaalzone (deel gebied 4, 5 en 6) kennen meerdere geldstromen. Deze geldstromen worden in het financieel kader Merwedekanaalzone in samenhang beschreven.

De ontwikkeling van Merwede bestaat uit actief en faciliterend grondbeleid. Het actieve grondbeleid betreft de grondexploitatie, waarin de ontwikkeling van de gemeentelijke grondpositie binnen Merwede wordt verantwoord. De grondexploitatie betreft fase 1 en fase 2 van Merwede. In de grondexploitatie zijn de financiële verplichtingen uit de SOK Merwede voor de gemeente als privaatrechtelijke grondeigenaar opgenomen. Hieronder vallen de bijdrage aan de bovenwijkse voorzieningen, de bijdrage aan collectieve mobiliteitsmaatregelen en de bijdrage aan de WKO.

Het faciliterende grondbeleid betreft het bouw- en woonrijp maken van Merwede en de aanleg van de bovenwijkse voorzieningen. De gemeente voert het bouw- en woonrijp maken uit voor heel Merwede. De marktpartijen maken hun grond zelf bouw gereed. De marktpartijen dragen naar rato bij aan het bouw- en woonrijp maken. In de SOK Merwede zijn afspraken vastgelegd over het stellen van zekerheden en de betaalmomenten om het risico voor de gemeente te beperken.

Bij de bovenwijkse voorzieningen heeft de gemeente zowel een private als een publieke verantwoordelijkheid. De financiële afspraken tussen de gemeente en de marktpartijen liggen vast in de SOK Merwede, die ook anterieure overeenkomst is. De marktpartijen dragen naar rato bij aan een deel van de bovenwijkse voorzieningen. In de SOK Merwede zijn ook hier afspraken vastgelegd over het stellen van zekerheden en de betaalmomenten. Voor de publieke bijdrage aan de bovenwijkse voorzieningen zijn in Voorjaarsnota's middelen beschikbaar gesteld en heeft de gemeente de subsidie in het kader van de Woningbouwimpuls 2020 ontvangen.

Een deel van de bovenwijkse voorzieningen wordt (vooralsnog) aangestuurd vanuit en vallen onder verantwoordelijkheid van de Projectorganisatie Merwede en komen volledig ten laste van de gebiedsontwikkeling. Hierover is regelmatig afstemming met het betrokken programma. Als de programmatische en financiële uitgangspunten voor de realisatie duidelijk zijn, kan besloten worden om het project qua aansturing en financieel onder te brengen bij het betreffende programma. Dit betreft bijvoorbeeld een of meerdere mobiliteitsvoorzieningen. Deze afweging wordt toegelicht in de voortgangsrapportages.

Voor een aantal bovenwijkse voorzieningen geldt dat deze vanuit Merwede een financiële bijdrage krijgen. Deze worden op dit moment al aangestuurd vanuit andere gemeentelijke onderdelen.

Maatschappelijke voorzieningen

De kosten van deze maatschappelijke voorzieningen worden gedekt ten laste van de investeringsruimte Groeikader in de meerjarenbegroting. In de programma's onderwijs, sport en cultuur worden de lasten en baten van deze maatschappelijke voorzieningen begroot en verantwoord.

Parkeervastgoed

De Gemeente betaalt voor de Parkeervoorzieningen voor Fase 1 een vaste koopsom per parkeerplaats uitgaande van 1.200 parkeerplaatsen. Na overname door de gemeente worden deze onderdeel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille.

Afvalinzameling

De kosten van afvalinzameling in Merwede worden gedekt door de afvalstoffenheffing. De kosten van een in pandig inzamelsysteem liggen hoger dan met een traditioneel systeem met ondergrondse containers, met name vanwege het hogere aantal verkeersbewegingen. De kosten van inzameling nemen geleidelijk toe met de oplevering van het bouwprogramma. Binnen de huidige beleidskaders, zullen de meerkosten worden gedekt door de afvalstoffenheffing. Het huidige beleid is namelijk dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend dient te zijn.

Samenhang rapportages

In dit startdocument en de volgende voortgangsrapportages wordt in samenhang gerapporteerd over de verschillende onderdelen van het project Merwede.

Onderdelen van het project Merwede maken ook onderdeel uit van de volgende specifieke rapportages.

De gemeenteraad wordt twee keer per jaar geïnformeerd over alle gebiedsontwikkelingen. Dit vindt plaats bij het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) (gelijktijdig met de Voorjaarsnota) en de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling (gelijktijdig met de Programmabegroting). De voortgang van grondexploitatie Merwede OPG en Busstalling en het financieel kader Merwedekanaalzone maken hier onderdeel van uit. Voor de financiële verantwoording van Merwede fase 1 verwijzen wij naar het MPR en de Peilstok.

Over de actuele stand van het maatschappelijk vastgoed wordt jaarlijks in het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV), het Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting (MPHOV) en in de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting gerapporteerd.

Het parkeervastgoed valt binnen het MPUV. De budgetten binnen het MPUV worden jaarlijks geïndexeerd. Over de actuele stand van deze investeringsprojecten wordt jaarlijks in het MPUV gerapporteerd. De parkeerexploitatie valt binnen het MPR.

3.2 Onzekerheden in het budget, aan de kostenkant en aan de dekkingskant

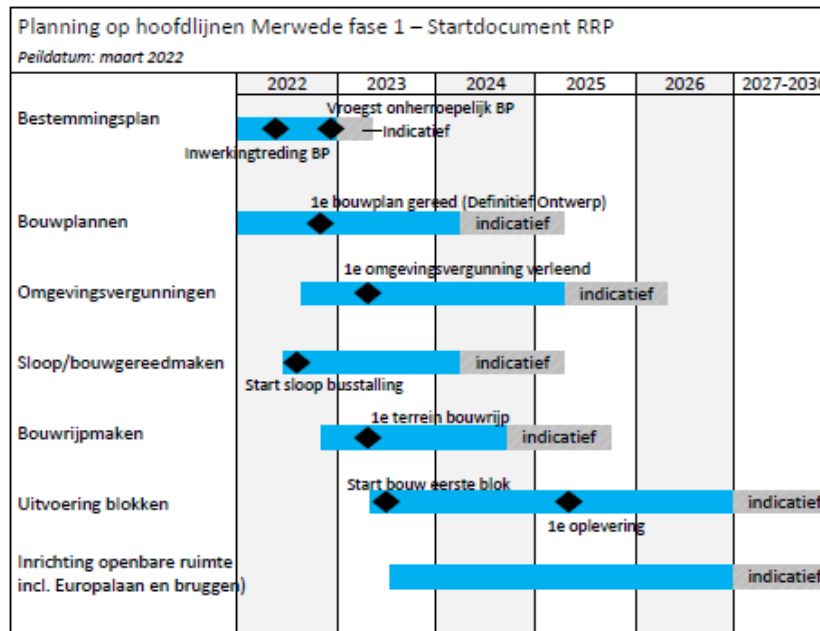
De kostenposten in de grondexploitatie, de kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de bovenwijkse voorzieningen zijn onderbouwd met kostenramingen. Gedurende het planvormingsproces ontstaat per fase meer duidelijkheid over de hoogte van de kosten. Naarmate het detailniveau van de ontwerpen toeneemt, kan meer zekerheid gegeven worden over de daadwerkelijke ramingen. Om tussentijdse onzekerheid zoveel mogelijk te beheersen is in de ramingen rekening gehouden met een opslag voor nader te detailleren kosten en onvoorziene kosten. Daarnaast is in de SOK vastgelegd dat zowel de kosten als de dekking (bijdrage van de marktpartijen) van het bouw- en woonrijp maken en de bovenwijkse voorzieningen worden geïndexeerd. Hiermee wordt het “standaard” risico op stijgende bouwkosten opgevangen. Stijgende bouwkosten spelen ook een belangrijke rol bij de realisatie van het maatschappelijk vastgoed en het parkeervastgoed. Jaarlijks worden deze budgetten van de gemeente Utrecht geïndexeerd (IMOC-index). Andere afwijkingen zoals een tegenvallende aanbesteding of lokale marktontwikkelingen worden met een index niet opgevangen. Op de op dit moment sterk stijgende bouwkosten gaan we in het hoofdstuk risico's nader in.

4. Tijd

4.1 De planning, zo mogelijk beschreven in mijlpalen, van het project, waarbij expliciet wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met vertragsrisico's

Het bestemmingsplan voor de eerste fase van Merwede is op 24 februari 2022 vastgesteld door de raad. De beroepstermijn loopt tot 20 april 2022. De Raad van State heeft op basis van de Crisis- en herstelwet 26 weken tijd om na afloop van de beroepstermijn een uitspraak te doen. Dit is een termijn van orde en daarom indicatief.

Figuur 2:
Hoofddlijnenplanning
Merwede fase 1

Het ontwerpproces van een groot aantal van de bouwblokken is inmiddels gestart en vanuit de gemeente wordt gewerkt aan het ontwerp van de openbare ruimte en de voorbereiding van het bouwrijp maken.

We verwachten dat na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan de marktpartijen starten met de bouwvoorbereiding van de eerste bouwblokken. Hierna kan gestart worden met bouwen. Wordt het bestemmingsplan op een later moment onherroepelijk, dan schuift start bouw ook op. De eerste bewoners kunnen ongeveer twee jaar na start bouw in Merwede komen wonen. De gemeente zal het gebied, voor start van de realisatie, bouwrijp maken en zal zoveel mogelijk voorafgaand aan de oplevering van een bouwblok het gebied rondom een blok woonrijp maken.

Met name het verloop van de bestemmingsplanprocedure, de (on) mogelijkheden van de huidige markt en de snelheid waarmee de woningen verkocht en verhuurd worden, bepalen wanneer fase 1 gestart en afgerond kan worden. Op dit moment gaan we ervan uit dat de laatste woningen van de eerste fase uiterlijk in 2030 worden opgeleverd.

In onderstaande balkenplanning is de planning op hoofdlijnen van de eerste fase weergegeven.

5. Kwaliteit

5.1 Wijze van borging van de kwaliteit van de uitvoering

Samen zijn de gemeente en de private partijen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de nieuwe stadswijk Merwede. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de SOK Merwede. Om de kwaliteit bij de realisatie van Merwede te kunnen borgen zijn afspraken gemaakt over de kwaliteit van de bouw- en inrichtingsplannen, over de fasering en over de oprichting van het Merwedelab.

De kwaliteit van de bouwplannen en de inrichtingsplannen wordt getoetst aan het vastgestelde Stedenbouwkundig Plan en het bijbehorend Beeldkwaliteitsplan. In de SOK Merwede is vastgelegd dat de ontwikkelaar bouwplannen achtereenvolgens aan het Check-team (C-team), de supervisor en het Kwaliteits-team (Q-Team) voorgelegd. Nadat de bouwplannen aan deze twee teams voorgelegd en goedgekeurd zijn kan de omgevingsvergunning aangevraagd worden. Er wordt onder andere getoetst of wordt voldaan aan de overeengekomen woningbouwprogrammering, waarmee de realisatie van het betaalbare woningbouwprogramma geborgd is.

De borging van de kwaliteit vindt ook plaats door middel van een gefaseerde ontwikkeling. Dit is vertaald in het bestemmingsplan. Voor de volledige ontwikkeling van Merwede (6.000 woningen) zijn twee bestemmingsplannen nodig. Op 24 februari 2022 is het bestemmingsplan voor de eerste fase door de gemeenteraad vastgesteld. Het bestemmingsplan voor fase 2 kan pas in procedure gebracht worden wanneer uit monitoring blijkt dat ook in de praktijk de doelstellingen van Merwede (zoals het mobiliteitsconcept, de kwaliteit van de openbare ruimte en de leefbaarheid) worden gehaald en de raad daartoe heeft besloten.

In de SOK zijn afspraken gemaakt over de oprichting van een Merwedelab. Dit platform (zonder formele entiteit) is inmiddels opgericht en heeft als doel het vergroten van het duurzaamheidsniveau van Merwede. Hierbij kan gedacht worden aan oplossingen op het gebied van duurzame energie en circulair bouwen.

De gemeenteraad wordt twee keer per jaar geïnformeerd over alle gebiedsontwikkelingen. Dit vindt plaats bij het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) (gelijktijdig met de Voorjaarsnota) en de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling (gelijktijdig met de Programmabegroting). Voor de eerste fase van Merwede komen daar de voortgangsrapportages in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten bij. Over het maatschappelijk vastgoed en parkeervastgoed wordt gerapporteerd in het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) (gelijktijdig met de Voorjaarsnota).

5.2 Toelichting, onderbouwing en duiding van projecten of activiteiten, zowel van interne als externe partijen, die van invloed zijn op dan wel de uitvoering raken van het project

Naast de project specifieke kwaliteitsborging vinden er regelmatig kennissessies plaats tussen de gebiedsopgaven in Utrecht. Zo is er regelmatig overleg tussen de projectorganisaties van Beurskwartier en Merwede vanwege de vergelijkbare ambities en opgaven van deze gebiedsontwikkelingen.

5.3 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt

De planproducten (schetsontwerp, VO en DO) voor de ontwikkeling van de bouwblokken worden door de desbetreffende eigenaren / ontwikkelaars opgesteld en gedurende het ontwikkelproces door het C-team, de supervisor en het Q-team beoordeeld aan de hand van de SOK Merwede en het Stedenbouwkundig Plan Merwede. Daarbij wordt gekeken of aan de spelregels, de richtlijnen en doelstellingen uit het Stedenbouwkundig Plan en het Beeldkwaliteitsplan voldaan wordt. Het bestemmingsplan en de beleidsregels zijn het toetsingskader voor de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvraag.

6. Risico's

6.1 Belangrijkste risico's

Het belangrijkste risico voor de eerste fase van Merwede is het niet op tijd kunnen starten met de bouw van de geplande 4.250 woningen. Dit hangt samen met de ontvangen subsidie in het kader van de Woningbouwimpuls 2020. De realisatie van 4.250 woningen (waarvan 2.338 betaalbaar) tussen 10 september 2020 en 10 september 2030, met start bouw in 2023 is randvoorwaardelijk voor het ontvangen van de subsidie. Vertraging leidt ook tot hogere druk op de woningmarkt. De woningen waar Utrecht zo'n behoefte aan heeft, komen dan later op de markt.

In het bij de Omgevingsvisie deel 2 vastgestelde (geheime) financieel kader Merwedekanaalzone staan de risico's en beheersmaatregelen die samenhangen met de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone uitgebreid beschreven. Het financieel kader actualiseren we jaarlijks bij het MPR. Dit geldt dus ook voor de risico's en beheersmaatregelen voor de eerste fase van Merwede. Onderstaande risico's zijn overeenkomstig met de geactualiseerde risico's in het MPR.

6.2 Beheersmaatregelen

In de onderstaande tabel staan de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen voor Merwede fase 1 beschreven.

Risico-omschrijving	Toelichting	Stand van zaken maatregelen
Vertraging leidt tot druk op verkregen Woningbouwimpuls subsidie.	De dekking van de bovenwijkse voorzieningen komt voor maximaal 50% uit deze subsidie. Hier zijn voorwaarden aan verbonden, waaronder start bouw binnen drie jaar na datum beschikking en realisatie van de (betaalbare) woningen binnen tien jaar na datum beschikking. Bij vertraging komt mogelijk de datum van start bouw in gevaar. Dit kan leiden tot terugbetaling van een deel van de subsidie.	De gemeente is proactief in overleg met het ministerie over de voortgang van de planning van de woningbouw en de realisatie van het bijbehorende maatregelenpakket. Dit moet leiden tot afspraken over een eventueel bijgestelde planning en flexibele inzet van middelen binnen het maatregelenpakket. De WBI datum start bouw is in de SOK vastgelegd. Hiermee is het een gezamenlijk belang om tempo op de productie te houden. Ook voert de gemeente continue het gesprek met de marktpartijen over voortgang en planning.

Risico-omschrijving	Toelichting	Stand van zaken maatregelen
De doorgroei van (de) Merwede(-kanaalzone) is mede afhankelijk van de werking van het nieuwe en innovatieve mobiliteitsconcept. De werking ervan moet in de praktijk blijken.	Randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van (de) Merwede(kanaalzone) is de innovatieve mobiliteitsstrategie. Hierbij ligt de focus op wandelen, fietsen, gebruik van het openbaar vervoer en deelmobiliteit en voorzieningen op loopafstand. Als het mobiliteitsconcept niet of onvoldoende werkt, zet dit een rem/ stop op de doorgroei van Merwede fase 2.	Met de oprichting van het mobiliteitsbedrijf wordt een belangrijke beheersmaatregel getroffen. Dit bedrijf geeft sturing aan het mobiliteitsconcept. Er vindt monitoring plaats van het mobiliteitsconcept en het nog op te richten mobiliteitsbedrijf. Op basis van deze monitoring vindt zo nodig bijsturing op onderdelen van het mobiliteitsconcept plaats. Om de juiste verwachtingen bij toekomstige bewoners en gebruikers te wekken is duidelijke communicatie nodig. Daarnaast temperen we de autonome groei bij nieuwe initiatieven in Utrecht Zuidwest.

Risico-omschrijving	Toelichting	Stand van zaken maatregelen
Merwede is een innovatief plan met grote ambities op veel vlakken. Vaak moet het wiel nog uitgevonden worden, wat potentieel extra plankosten met zich meebrengt dan nu is voorzien.	Het uitwerken en beheersen van de vele ambities vraagt om een forse inzet van in- en extern personeel en vraagt om veel onderzoeken. De bijbehorende kosten zitten in de grondexploitatie en het financieel kader, waarvan de komende jaren moet blijken of dit voldoende is of dat de grex en het financieel kader onder druk komen te staan als gevolg van oplopende kosten.	Dit vraagt om een goede projectbeheersing. Sturen op beschikbare budgetten en tussentijds monitoren en bijsturen horen daarbij. We blijven zoeken naar aanvullende dekkingsmiddelen in de vorm van bijvoorbeeld subsidies. Als het budget toch opgehoogd moet worden kijken we (binnen de BBV-richtlijnen) of de grondexploitatie deze kosten kan opvangen of dat er een voorstel aan de raad voorgelegd moet worden om de gereserveerde winsten op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5 van de Merwedekanaalzone in te zetten.

Risico-omschrijving	Toelichting	Stand van zaken maatregelen
Schaarste op de markt van bouwmaterialen en personeel kan leiden tot hogere kosten en vertraging.	Stijgende bouwkosten kunnen zich zowel voordoen bij de ontwikkeling van de bouwblokken (de vastgoedexploitatie) als bij het bouw- en woonrijp maken en de realisatie van de bovenwijkse voorzieningen. Hogere kosten kunnen er voor zorgen dat de kwaliteit van de woningen ter discussie wordt gesteld. Daarnaast kunnen hogere bouwkosten voor vertraging in de woningbouw en de aanleg van de bovenwijkse voorzieningen zorgen. Dit zet de woningmarkt nog verder onder druk.	Het risico op hogere kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de bovenwijkse voorzieningen is deels ondervangen met de afgesproken indexering in de SOK. In deze overeenkomst zijn ook afspraken gemaakt over zekerheden en betaalmomenten van de ontwikkelaars. Als de druk op de investeringen te groot wordt, wordt er gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden c.q. optimalisaties. Als dit niet mogelijk is, wordt gekeken naar aanvullende dekkingsmogelijkheden. Strategische planning en inkoop zijn nodig om het risico op te vangen. Dit is belegd bij de gemeentelijke werkgroep Planning en Realisatie. Het risico op hogere kosten en vertraging voor de gemeentelijke ontwikkelpositie (woningen en commercieel programma blok 3) komt ten laste van de grondexploitatie en zet het resultaat van de grondexploitatie onder druk.

Risico-omschrijving	Toelichting	Stand van zaken maatregelen
De kostenstijgingen van maatschappelijk vastgoed veroorzaakt door marktontwikkelingen en door het uitgangspunt van bouwen in hoge dichtheid (met bouwkundige en organisatorische complexiteit) kunnen leiden tot overschrijding van de in de begroting opgenomen budgetten voor het maatschappelijk programma Merwede.	Kostenstijgingen kunnen leiden tot druk op de kwaliteit en/of vertraging in de planvorming. Jaarlijks worden alle budgetten van de gemeente Utrecht geïndexeerd (IMOC-index). De prijsontwikkeling van de bouwkosten (op basis van de bouwindex, de BDB) is momenteel aanzienlijk hoger dan de IMOC-index	Voor wat betreft de maatschappelijk programma's die door de marktpartijen worden gerealiseerd, hebben we met de marktpartijen een proces afgesproken om tot een marktconforme prijs te komen en dit objectieverbaar te maken. Voor het maatschappelijk programma dat de gemeente zelf realiseert, zoals de scholen en sporthal, is risicobeheersing een belangrijk onderdeel van het ontwikkelproces. Om tijdige bijsturing mogelijk te maken, richten we in het proces expliciete momenten in waarop we evalueren of we nog op koers zitten om binnen de gestelde kaders te kunnen realiseren. Op deze manier hebben we optimaal grip op de inhoudelijke afweging en kosten. Wanneer het niet lukt om na optimalisatie het maatschappelijk programma binnen de gestelde kaders te realiseren, dan worden de geprognosticeerde overschrijdingen tijdig als knelpunt opgevoerd voor de bestuurlijke en integrale afweging ter voorbereiding van de Programmabegroting. (normaliter bij de Voorjaarsnota)

6.3 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie

In het kader van de P&C-cyclus inventariseren we minimaal twee keer per jaar de risico's en bespreken we mogelijke beheersmaatregelen. Dit doen we voorafgaand aan het MPR en de Peilstok. De risico's en beheersmaatregelen worden in deze twee documenten en via de voortgangsrapportages RRP aan de raad voorgelegd.

Voor Merwede houden we (minimaal) twee keer per jaar een integrale risicosessie. Deze sessie staat onder leiding van de Manager Projectbeheersing. Deelnemers aan het overleg zijn in elk geval de ruimtelijk regisseur, de coördinerend projectmanager Merwede, de overall projectleider, de deelprojectmanagers, de planner, de planeconoom en projectcontroller en de business controller. In deze sessies worden de bestaande risico's en beheersmaatregelen bewaakt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd. Ook in individuele gesprekken met de projectleiders worden de risico's en beheersmaatregelen regelmatig besproken.

7. Organisatie, Besturing van het project\governance

7.1 Samenwerkingsovereenkomst Merwede

De gemeente ontwikkelt in samenwerking met negen marktpartijen (grondeigenaren in het gebied, waarvan een aantal door meerdere ontwikkelaars vertegenwoordigd worden) de nieuwe stadswijk Merwede. De samenwerking is vastgelegd in de SOK. Het grootste deel van het vastgoedprogramma in fase 1 wordt ontwikkeld en gerealiseerd voor rekening en risico van de marktpartijen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het bouw- en woonrijp maken en de realisatie van de bovenwijkse voorzieningen. Daarnaast is de gemeente in fase 1 verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de basisschool en één bouwblok (Blok 3), bestaande uit een VO school, een sporthal, een fietsenstalling (die in opdracht van VGU worden gerealiseerd), ca. 140 woningen en ca. 3.000 m2 kantoren & creatieve bedrijvigheid.

De Gemeente en de marktpartijen zijn samen verantwoordelijk voor de oprichting van het Mobiliteitsbedrijf en de WKO BV (publiek private samenwerking).

Gedurende de ontwikkeling en realisatie van Merwede vindt er regelmatig overleg plaats tussen de gemeente en de marktpartijen in het eigenarenoverleg (momenteel eens per maand) en het directeurenoverleg. Het eigenarenoverleg heeft tot taak het met elkaar overleggen, elkaar informeren en adviseren over alle zaken die van belang zijn voor de uitvoering van de SOK Merwede en de realisatie van het project Merwede alsmede het rapporteren aan en het adviseren van het directeurenoverleg. Het directeurenoverleg heeft tot taak het in algemene zin uitoefenen van supervisie op de uitvoering van de Sok Merwede en de realisatie van het project Merwede en het zoveel mogelijk beslechten van eventuele verschillen van inzicht tussen de leden van het eigenarenoverleg. Besluitvorming in verband met de SOK Merwede geschiedt door het eigenarenoverleg of het directeurenoverleg.

7.2 Verantwoordelijkheden gemeente

De totale verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van Merwede wordt gedragen door het college. Binnen de gemeente valt de verantwoordelijkheid uiteen in onderdelen waar de projectorganisatie Merwede verantwoordelijk voor is (zowel in directe aansturing als financieel) en er zijn onderdelen waar specifieke organisatieonderdelen van de gemeente verantwoordelijk voor zijn. Daarbij zijn er ook een aantal onderdelen waar vanuit Merwede financieel aan wordt bijgedragen maar waar geen directe sturing vanuit de projectorganisatie op zit (dit betreft een deel van de bovenwijkse voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de Europalaan Noord).

De onderdelen waar de projectorganisatie Merwede volledig verantwoordelijk voor is, worden volledig aangestuurd door projectmanagers vanuit de projectorganisatie Merwede.

Met betrekking tot de onderdelen waar specifieke organisatieonderdelen of programma's van de gemeente verantwoordelijk voor zijn, is het desbetreffende organisatieonderdeel of programma zowel financieel verantwoordelijk als voor de aansturing. Dit betreft bijvoorbeeld het maatschappelijk programma. Op deze onderdelen vindt afstemming plaats tussen de het desbetreffende organisatieonderdeel of programma met de Projectorganisatie Merwede.

Hieronder wordt dit nader toegelicht:

Grondexploitatie en bouw en woonrijp maken

De grondexploitatie wordt gevoerd onder de verantwoordelijkheid van de projectorganisatie Merwede. Dit geldt ook voor het bouw en woonrijp maken. Nadat de openbare ruimte is opgeleverd zal deze te

zijn tijd worden overgedragen aan Stadsbedrijven. Verderop in het document, bij raakvlaksturing, wordt daar nader op ingegaan

Mobiliteitsbedrijf en WKO BV

De oprichting vanuit het Mobiliteitsbedrijf en de WKO BV wordt aangestuurd vanuit de projectorganisatie Merwede in samenspraak met de desbetreffende programma's. Verderop in het document, bij raakvlaksturing, wordt daar nader op ingegaan.

Bovenwijkse voorzieningen

- Brug Waalstraat en Zijldiepstraat
- Herinrichting Waalstraat en Zijldiepstraat
- Fietsroutes Lomanlaan en Koeriersterlaan door Park Transwijk
- Vergroeningen in Rivierenwijk bij de bruggen in het Merwedeplantsoen en in de omgeving van de Waalstraat en de Zijldiepstraat (daarnaast zijn er nog verschillende middelen, waaronder vanuit het Programma Groen voor vergroening Rivierenwijk (buiten scope Merwede) die via buurtaanpak Rivierenwijk concreet worden ingevuld).

Deze bovengenoemde bovenwijkse voorzieningen worden (vooralsnog) aangestuurd vanuit en vallen onder verantwoordelijkheid van de Projectorganisatie Merwede en komen ten laste van de gebiedsontwikkeling. Deze bovenwijkse voorzieningen zijn onderdeel van het financieel kader Merwedekanaalzone.

Daarnaast worden vanuit Merwede (financiële) bijdragen gedaan aan een aantal (grotere) bovenwijkse voorzieningen in de omgeving. Deze worden aangestuurd vanuit andere gemeentelijke onderdelen. Dit zijn:

- Uitplaatsing tankstation Europalaan
- Bijdrage aan herinrichting Europalaan Noord inclusief ecoduiker tussen Merwede en Park Transwijk
- Bijdrage aan Parkeren op Afstand Hub Papendorp XL
- Bijdrage aan herinrichting infra in de wijdere omgeving (Rijnlaan, Waalstraat Oost en de Jutfaseweg)

- Bijdrage aan DVM Zuidwest
- Bijdrage aan veldsportvoorzieningen

De bovenwijkse voorzieningen vallen onder verschillende programma's in de programmabegroting.

Er vindt regelmatig afstemming plaats met de projectorganisatie Merwede over de uitgangpunten voor de realisatie, de voortgang van het project en de wederzijdse samenhang en consequenties voor de SOK Merwede. Voor de mobiliteitsopgaven is er een 6 wekelijks stuurgroep overleg, waarin afstemming plaatsvindt tussen vertegenwoordigers van de projectorganisatie Merwede en mobiliteit. De bijdragen aan deze projecten zijn onderdeel van het financieel kader Merwedekanaalzone.

Vastgoedprogramma gemeente fase 1

De ontwikkeling van blok 3 gebeurt in eerste instantie voor rekening en risico van de gemeente. Aansturing van de ontwikkeling van dit blok gebeurt vanuit de "projectgroep blok 3". Deze projectgroep is samengesteld uit een projectleider blok 3, een projectmanager school (VGU), een projectmanager sporthal (VGU) en een projectmanager woontoren en kantoren (Projectorganisatie Merwede). Vanuit de projectgroep zal gezamenlijk gewerkt worden aan een structuurontwerp voor blok 3. Het is de bedoeling om, nadat het structuurontwerp is afgerond, de grond ten behoeve van de realisatie van de woningen en kantoren aan één van de marktpartijen te verkopen. De school, sporthal en openbare fietsenstalling zullen eigendom van VGU worden.

De basisschool maakt weliswaar onderdeel uit van een bouwblok (blok 12), maar is solitair te ontwikkelen en te realiseren. Ontwikkeling en realisatie van deze school gebeurt onder aansturing en verantwoordelijkheid van VGU.

De rest van de maatschappelijke voorzieningen maakt integraal onderdeel uit van de bouwblokken die door de marktpartijen worden gerealiseerd. VGU zal deze ruimten kopen of huren en voert de gesprekken met de marktpartijen over de kwaliteit van het vastgoed en de (financiële) condities en sluit de (koop of huur) overeenkomsten met de desbetreffende marktpartijen.

Ten slotte wordt VGU eigenaar van de parkeergarages die door de marktpartijen in het gebied worden gerealiseerd. Deze worden gerealiseerd onder een aantal bouwblokken die aan de Europlaan gelegen zijn, door de marktpartijen van de desbetreffende bouwblokken. VGU neemt de parkeergarages af tegen een vaste prijs en voert de gesprekken met de marktpartijen over de kwaliteit (P.v.E.) van de garages en sluit de koopovereenkomsten met de desbetreffende marktpartijen.

Voor afstemming en coördinatie tussen VGU en de projectorganisatie Merwede met betrekking het maatschappelijk vastgoed en parkeervastgoed is er binnen de projectorganisatie Merwede een aparte projectmanager maatschappelijk vastgoed en parkeervastgoed. Verderop in het document, bij raakvlaksturing, wordt daar nader op ingegaan

Voor het complete overzicht zie het organogram op de laatste pagina.

Raad

Met de besluitvorming over het Stedenbouwkundig Plan Merwede d.d. 7 oktober jl. is het kader voor het project vastgelegd. Op 24 februari jl. is ook het bestemmingplan fase 1 Merwede vastgesteld. De raad controleert of het project binnen deze vastgestelde kaders wordt uitgevoerd. De raad heeft budgetrecht. De raad wordt geïnformeerd via het MPR, MPUV/MPHOV en via de voortgangsrapportages in het kader van de Regeling Risicovolle projecten (RRP).

College

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project binnen de door de raad vastgestelde kaders.

Bestuurlijk opdrachtgever

Afgelopen collegeperiode was er binnen het college een projectwethouder voor de Merwedekanaalzone. De projectwethouder is bestuurlijk opdrachtgever van het project. Op specifieke aspecten als maatschappelijk vastgoed, mobiliteit en energie is de betreffende vakwethouder aangehaakt, via de reguliere lijn vanuit de ambtelijke organisatie (stafoverleggen) en combistaven indien het onderwerpen betreft die meerdere wethouders raken.

Ambtelijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtnemer

De IRM'er Ruimte Ontwikkeling en Strategie is ambtelijk opdrachtgever. De Ruimtelijk Regisseur (RR) Zuidwest / Programmadirecteur Merwedekanaalzone is ambtelijk opdrachtnemer. Via het regieteam geeft de programmadirecteur opdracht voor de uitvoering van het project aan het projectteam. Het projectteam wordt aangestuurd door een coördinerend projectleider. De deelprojectmanagers sturen hun projecten aan in diverse werkgroepen.

Regieteam

Voor de duur van het project is een regieteam ingesteld. Het regieteam bestaat uit de volgende leden:

- RR ZW (voorzitter);
- Coördinerend Projectmanager
- Projectmanager Merwede
- Manager gemeentelijk eigendom en projectbeheersing
- Projectsecretaris (verslag)

Het regieteam stuurt op realisatie van het project binnen de door de raad vastgestelde kaders. Het regieteam komt om de week bij elkaar. Tijdens de vergaderingen wordt de voortgang van het project besproken en worden besluiten genomen over uitwerkingen en/of afwijkingen van de planning, kosten, risico's en organisatie van het project, wordt de samenwerking met de eigenaren besproken en besluiten en documenten die ter besluitvorming worden voorgelegd aan college of raad voorbereid. Per onderwerp worden aanvullende disciplines uitgenodigd voor nadere toelichting.

Coördinerend Projectmanager (gedelegeerd opdrachtgever)

De gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever treedt op als dagelijks aanspreekpunt voor de opdrachtnemer. Het gedelegeerd opdrachtgeverschap is belegd bij de coördinerend projectmanager.

Projectteam

De dagelijkse leiding van het project is de verantwoordelijkheid van het projectteam.

Het projectteam bestaat uit: coördinerend projectmanager nb , projectmanager Merwede (plv voorzitter), manager gemeentelijk eigendom en projectbeheersing, projectsecretaris, projectmanager mobiliteitsbedrijf, projectmanager WKO & maatschappelijk vastgoed & parkeergarages, planeconoom, omgevingsmanager, projectmanager openbare ruimte, projectmanager tijdelijk vastgoed, projectmanager bruggen, planner, communicatie (vacature), projectjurist, project assistent, projectmanager eigendom derden, projectcoördinator Realisatie en bestuurlijk contactpersoon. Enkele rollen worden hieronder nader geduid.

- Coördinerend Projectmanager: organiseert, stuurt en coördineert het overall proces voor het project, de op te richten WKO BV en Mobiliteitsbedrijf. Tevens voorzitter van het PT.

- Projectmanager Merwede stuurt op de ontwikkeling van de benodigde planproducten, voortgang en kwaliteit bouwplannen inclusief voorzitten supervisieteam en deelname kwaliteitsteam en aansturen omgevingsmanagement. Zijn team bestaat uit manager bestemmingsplan, projectleider openbare ruimte Merwede. Tevens afstemming coördinator openbare ruimte zuidwest voor aansluitende projecten (Bruggen, Europalaan Noord, verbindingen Transwijk en buurtaanpak) en afstemming coordinator realisatie..
- Manager Gemeentelijk eigendom en projectbeheersing stuurt op het gemeentelijk eigendom en de contractuele en financiële verplichtingen inclusief kwantitatieve afspraken SOK (deelname Cteam). Zijn team bestaat uit manager ruilgesprekken & exploitatie tijdelijk vastgoed, projectmanager verkoop blok 3 (vacature), projectmanager inpassing eigendommen derden, vastgoedadviseur/manager RWS & woonboten.
- Projectcoördinator Realisatie stuurt op BLVC, bouwgereed maken, bouwrijpmaken en woonrijp maken. Zijn team bestaat uit projectmanager bouwgereed maken busremise, projectmanager verleggingen en aanleg ondergrondse infra.

Projectcontroller

De projectcontroller is geen lid van het projectteam, omdat hij namens de organisatie en de ambtelijk opdrachtgever bewaakt of het project Merwede 'in control' is. Daarvoor is het belangrijk dat de projectcontroller een onafhankelijke rol heeft en houdt ten opzichte van het project. De projectcontroller geeft (ongevraagd) advies aan zowel de projectmanager, (gedelegeerd) ambtelijk opdrachtnemer, regieteam, concerncontroller en bestuurder. De manager projectbeheersing is verantwoordelijk voor adequate projectinformatie aan de projectcontroller zodat deze zich een goed oordeel kan vormen van de stand van zaken van het project.

Raakvlaksturing

- Maatschappelijk vastgoed: De bestuurlijk opdrachtgever namens het college is de portefeuillehouder Utrechts Vastgoed. Voor het maatschappelijk vastgoed in Merwede is de IRM'er van VGU ambtelijk opdrachtgever. Er is zeer frequent overleg tussen RR en manager VGU, waarin de voortgang wordt besproken en indien aan de orde bijsturingsmaatregelen afgestemd worden die liggen op het raakvlak van de ontwikkeling van de maatschappelijke vastgoedontwikkeling en de gebiedsontwikkeling Merwede. Indien nodig escalatie naar IRM-er Ruimte en IRM-er VGU. Over het maatschappelijk vastgoed wordt gerapporteerd via de standaard rapportage MPUV.
- Parkeervastgoed: Voor het parkeervastgoed in Merwede is de IRM'er van VGU ambtelijk opdrachtgever. Er is zeer frequent overleg tussen RR en manager VGU. Indien nodig escalatie naar IRM-er Ruimte en IRM-er VGU. Over het parkeer vastgoed wordt gerapporteerd via de standaard rapportage MPUV. De exploitatie van het parkeervastgoed maakt ook onderdeel uit van de parkeerexploitatie (MPR)
- WKO BV: voor het gunnen van de opdracht aan de concessiehouder voor realisatie en exploitatie warmtekoudenet en het contractmanagement wordt een entiteit opgericht. Het College zal gevraagd worden om in te stemmen met de oprichting van de WKO BV (staat gepland voor 19 april 2022). De IRM'er van Ruimte is ambtelijk opdrachtgever. De programmamanager Energie is nauw betrokken bij deze Europese aanbesteding om de concessiehouder te selecteren en de kaders en uitgangspunten voor de exploitatie te formuleren. Op korte termijn zal een concessiehouder worden geselecteerd. Deze concessiehouder zal jaarlijks aan de aandeelhouders rapporteren over de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden die middels de concessie zijn uitgegeven. Het toezichtarrangement (Raad zal hierover worden

geïnformeerd) beschrijft hoe de gemeente Utrecht het toezicht op de WKO Merwede B.V. organisatorisch vorm en inhoud geeft.

- Het mobiliteitsbedrijf voor exploitatie mobiliteit. De IRM'er van Ruimte is ambtelijk opdrachtgever. Er is zeer frequent overleg tussen RR en programmamanager Parkeren. Na oprichting van het mobiliteitsbedrijf zal vanuit het mobiliteitsbedrijf aan de aandeelhouders worden gerapporteerd over de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden.
- Beheer openbare ruimte. Voor de aanleg is de IRM'er Ruimte ambtelijk opdrachtgever. Er is overleg tussen de coördinerend projectmanager Openbare Ruimte Zuidwest en Stadsbedrijven over de beheerskosten openbare ruimte. Afstemming over inzameling (afval) wordt hier bij betrokken.

De WKO BV, mobiliteitsbedrijf en openbare ruimte vallen voortsnog onder verantwoordelijkheid van de wethouder MWKZ en vindt regelmatig afstemming plaats met respectievelijk de wethouder energie, mobiliteit en openbare ruimte. Nadat deze onderdelen operationeel zijn, gaat de verantwoordelijkheid over naar de desbetreffende wethouders.

Over ontwikkelingen op de raakvlakken, zal zowel in het MPUV en MPHOF als in de Voortgangsrapportage RRP Merwede worden gerapporteerd (dan wel met een duidelijke verwijzing).

7.3 Samenwerkingspartners, contractpartijen en -vormen, inclusief een overzicht van verdeling van de beslissingsmacht

De samenwerking tussen de gemeente, AM/Synchroon, BPD, Janssen-De Jong, Lingotto, 3T, Greystar, Boelens-De Gruyter, G&S en Round Hill Capital is vastgelegd in de SOK Merwede. Deze overeenkomst legt de integrale samenwerkingsafspraken vast. De SOK Merwede geldt tevens als anterieure overeenkomst, waarin afspraken tussen de partijen zijn vastgelegd over financiële bijdragen voor het bouw- en woonrijp maken, bovenwijkse voorzieningen, het Merwedelab, mobiliteit en energie infrastructuur.

De grondeigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun bouwblokken binnen de kaders van het Stedenbouwkundig Plan, de SOK en het bestemmingsplan voor fase 1. In de SOK zijn afspraken vastgelegd en geborgd die er voor moeten zorgen dat 55 % van het woningbouwprogramma gereguleerd is (studentenwoningen, sociale huurwoningen, betaalbare koopwoningen en middeldure huurwoningen). De grondeigenaren zijn verplicht om met de STUW-partners in onderhandeling te treden over het sociale huurprogramma.

Op basis van de SOK Merwede zullen vervolgovereenkomsten worden gesloten. Deze overeenkomsten betreffen:

- de ontwikkeling en realisatie van het parkeervastgoed;
- de ontwikkeling en realisatie van de maatschappelijke voorzieningen;
- het ruilen van gronden tussen de gemeente en afzonderlijke private grondeigenaren om hen in de gelegenheid te stellen om de in fase 1 geplande bouwblokken te kunnen ontwikkelen en realiseren;
- overeenkomsten tussen private partijen en STUW-partners over de ontwikkeling en realisatie van sociale huurwoningen;

- de inpassing van activiteiten / vastgoed van private partijen die geen partij bij de SOK zijn (zoals Mobach, Stedin en Allsafe);
- de verwerving van nog ontbrekende eigendommen;
- transacties met andere overheden (zoals Rijkswaterstaat en de provincie);
- de aanbesteding van werken en werkzaamheden (onder meer voor het bouwrijp- en woonrijp maken en de ontwikkeling en realisatie van de bovenwijkse voorzieningen).

Het voorbereiden en aangaan van deze vervolgovereenkomsten is een bevoegdheid van het college en valt deels binnen de kaders van de door de gemeente geopende grondexploitatie. Daarnaast ligt er nog een bevoegdheid bij de raad waar het gaat om het vrijgeven van kredieten voor de parkeergarages.

De gemeente neemt zelf na de ontwikkeling en realisatie het parkeervastgoed en een groot deel van de gebouwdelen bestemd voor maatschappelijke voorzieningen in eigendom. Daarover zijn in de SOK Merwede financiële en procesmatige afspraken vastgelegd. De bouwblokken zijn meervoudig samengesteld en bestaan uit woningen, commerciële voorzieningen, maatschappelijke voorzieningen, techniek- en parkeervoorzieningen.

7.4 Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt

In de SOK is een veelheid aan onderwerpen geregeld en vastgelegd. Bij de totstandkoming van de SOK is door Van Benthem & Keulen een rechtmatigheidstoets uitgevoerd. Daarbij is vastgesteld dat de gemeente samen met de marktpartijen op een bijzondere en innovatieve wijze een stedenbouwkundig plan tot stand heeft gebracht en dat de verwevenheid van het afsprakenstelsel heeft geleid tot een complex samenspel van kaders en noodzakelijke uitwerking. De financiële afspraken zijn marktconform en er is geen sprake van ongeoorloofde staatssteun. Waar mogelijk worden diensten en werken aanbesteed conform de daarvoor geldende regelgeving.

Regelingen die tussen de samenwerkingspartners zijn getroffen

Als onderdeel van de SOK heeft het college aan de gemeenteraad gevraagd om in te stemmen met deelname door de gemeente in een tweetal nog op te richten entiteiten. Dit betreft een WKO B.V. en een mobiliteitsbedrijf. De raad heeft ingestemd met deelname in beide entiteiten en het college heeft toegezegd de statuten en het bijbehorende toezichtsarrangement (zodra in concept gereed) ter informatie met de raad te delen. Na de besluitvorming op 7 oktober 2021 is het besluit om deel te nemen in de entiteiten een bevoegdheid van het college.

De oprichting van een WKO B.V. is nodig om goed te borgen dat een nog te selecteren exploitant die energie (warmte/koude) gaat leveren in Merwede kan beschikken over de voor de aanleg van een WKO Netwerk noodzakelijke opstalrechten. De WKO B.V. zal ook de partij zijn die als contractspartner voor de exploitant gaat fungeren. De

statuten van de WKO Merwede B.V. worden samen met het toezichtsarrangement in het voorjaar ter informatie aan de raad voorgelegd.

De oprichting van een mobiliteitsbedrijf is nodig om de werking van het mobiliteitsconcept en de vastgelegde afspraken over financiële garantstellingen te borgen. De benodigde elementen worden ondergebracht in een publiek-private samenwerking. We onderzoeken of een aantal taken die een directe relatie met het functioneren van het mobiliteitsconcept hebben (gebiedsmanagement) ook ondergebracht kunnen worden in het mobiliteitsbedrijf. Hierbij kan gedacht worden aan het regelen van toegang tot het autoluwe gebied en het beheer en onderhoud van de collectieve fietsparkeervoorzieningen in het gebied. Na ondertekening van de SOK zijn de voorbereidingen voor de oprichting van een mobiliteitsbedrijf gestart. De concept-statuten en het bijbehorende toezichtsarrangement worden naar verwachting in de zomer ter informatie aan de raad voorgelegd.

In de SOK zijn ook afspraken vastgelegd over de oprichting van het Merwedelab. Dit is (vooralsnog) een virtuele organisatie zonder entiteit. In het Merwedelab werken de gemeente en de grondeigenaren samen aan een aantal thema's.

Afspraken over informatievoorziening aan de raad over (geheime) informatie die ressorteert bij samenwerkingspartners en derden, het project betreffende.

Bij de totstandkoming van de SOK zijn afspraken vastgelegd over geheimhouding van (delen van) de SOK en de bijbehorende bijlagen. Voor de openbare behandeling van de stukken en de besluitvorming in de gemeenteraad is een openbare samenvatting van de SOK beschikbaar gesteld. Omdat met name de financiële kaders in de SOK marktgevoelige informatie (kunnen) bevatten zijn deze delen geheim.

8. Communicatie

8.1 Communicatie en participatie met inwoners en stakeholders

Merwede wordt een stadswijk als geen ander in Utrecht. Daar willen we samen met huidige en toekomstige bewoners en ondernemers aan werken. Samen willen we een echte Utrechtse stadswijk bouwen waar we allemaal trots op zijn en waarover we vol enthousiasme vertellen.

Met deze ambitie geven we de communicatie vorm en inhoud. In Merwede komt veel samen en dat betekent communicatie op meerdere niveaus: van het verhaal van Merwede, naar de ontwikkeling daarvan via projecten en de bouw, tot besluitvormingstrajecten en een-op-een contact met stakeholders.

De komst van de stadswijk Merwede heeft veel effect op de stad: woningzoekenden kunnen niet wachten en direct omwonenden hebben zorgen over de gevolgen in hun directe leefomgeving. Verder zijn er ook bewoners en ondernemers in het gebied met weer andere belangen.

De gemeente is verantwoordelijk voor alle publieke communicatie over de gemeentelijke projecten en de bestuurlijke besluitvormingsprocessen. De disciplines communicatie en omgevingsmanagement werken nauw samen, waarbij de focus van communicatie ligt op transparantie, begrijpelijkheid en een heldere duiding van wat er gebeurt. De focus van omgevingsmanagement ligt op het in gesprek zijn met en luisteren naar belanghebbenden en het onderhouden van de relaties.

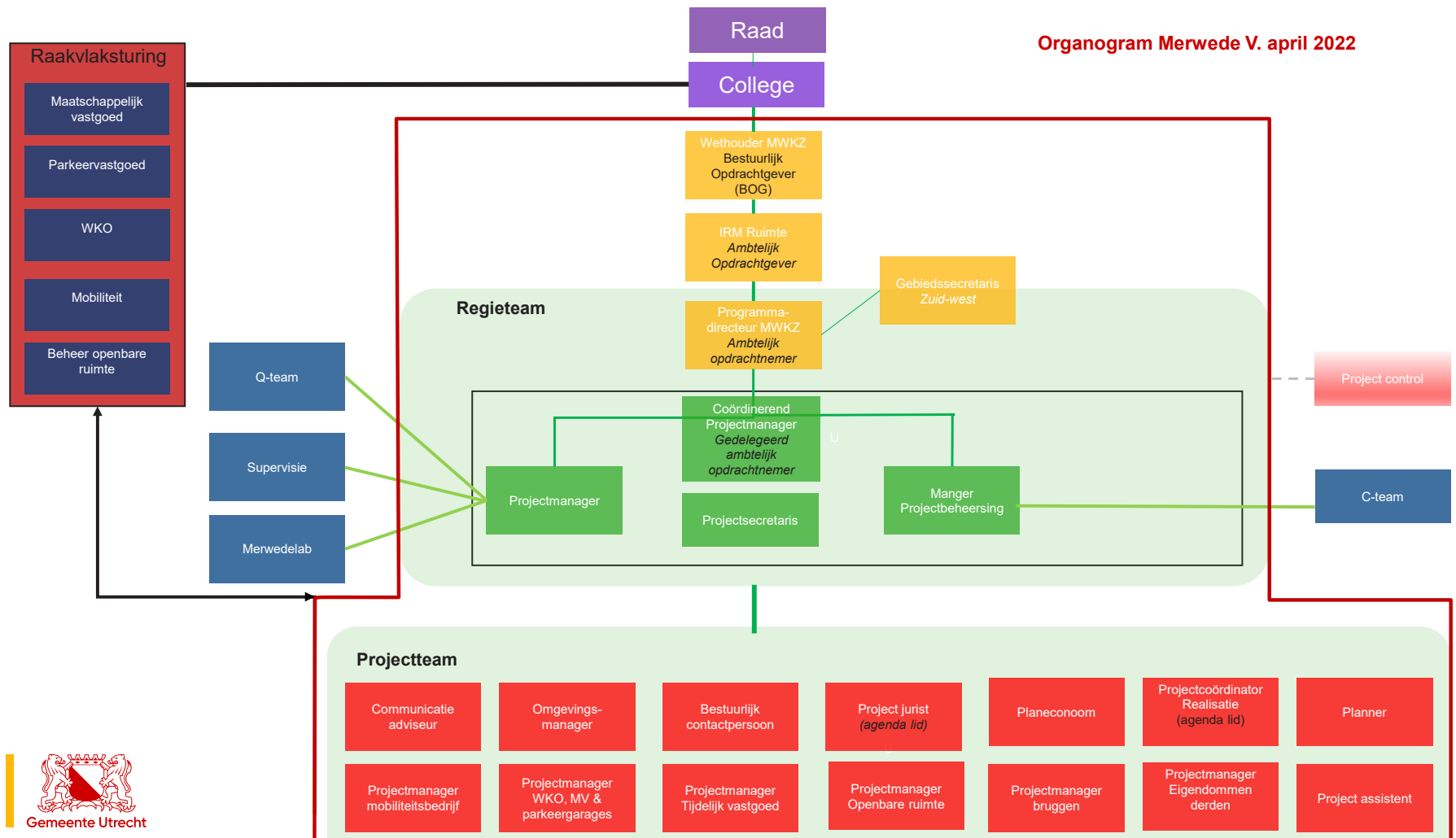
Gezamenlijk wordt via een BLVC-plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) voor het hele gebied gestuurd op een goede leefbaarheid en heldere en betrouwbare communicatie rondom de bouwopgave. Zoals de raad ook mee heeft gegeven in de motie

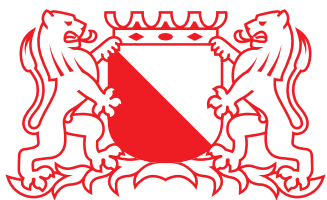
“Bouwhinder beperken”, zullen de communicatieadviseur en de omgevingsmanager een stevige regierol pakken in de bouwcommunicatie van de verschillende partijen die straks werkzaam zijn in het gebied. Merwede wil een goede buur zijn door open en voorspelbaar te zijn in wat er gebeurt.

Bewoners worden zoveel mogelijk betrokken bij keuzes die van invloed zijn op hun naaste omgeving. Daarom is er een buurtaanpak voor Rivierenwijk en Transwijk gemaakt met medewerking van bewoners. Met bewoners en eigenaren zal ook geïnvesteerd worden in het buurtgevoel in Merwede. De Utrechtse Participatieleidraad is een belangrijk kader hierin.

Vanuit het Eigenarencollectief worden branding en placemaking opgezet. Het doel daarvan is om de wijk bekend te maken bij toekomstige bewoners, bedrijven die zich willen vestigen en bij bewoners vanuit andere delen van de stad. Er is een marketingmanager aangesteld die ook door de gemeente wordt aangestuurd.

Organogram Merwede V. april 2022

Gemeente Utrecht

Bezoekadres: Stadsplateau 1, 3533 JE Utrecht

Postadres: Postbus 8406, 3503 RK Utrecht

Telefoon: 030 - 286 00 00

Voortgang woningbouwprojecten 250+						Peilstok 2020 (peildatum 1 jul 2020)	MPR 2021 (peildatum 1 feb 2021)	Peilstok 2021 (peildatum 1 juli 2021)		MPR 2022 (peildatum 1 feb 2022)		Toelichting
Gebied	Projectnaam	Ontwikkelaar	Fase	Aantal woningen	start bouw	start bouw	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering		
Centrum	Kruisvaartkade	MRP/Danube	Voorbereiding	576	2020	2021	2021	2025	2022	2026		Het gebied is van eigenaar gewisseld. De huidige eigenaar is een buitenlandse partij. De wisseling en de onbekendheid van de buitenlandse partij met de Nederlandse gebiedsontwikkeling heeft gezorgd voor vertraging. Zoals in de Peilstok SO 2021 is aangeven, was de verwachting dat het project nog meer vertraging kon oplopen. Dit is gebeurd. De nieuwe omgevingsvergunningen voor de eerste bouwblokken zijn inmiddels ingediend.
Centrum, stationsgebied	Beurskwartier	Gemeente	Ontwerp	2.473	2023	2023	2023	2030	2023	2030		
Centrum, stationsgebied	Amrath Galaxy Tower (hotel + woningen)	Amrath	Uitvoering	317	2018	2018	2018	2022	2018	2023		Tijdens de bouw zijn verschillende tegenvallers opgetreden (o.a. verlegging van kabels & leidingen, vertraagde engineering en het niet halen van ruwbouwplanning, gevelplanning en afbouwplanning door de aannemer) die een forse vertraging hebben opgeleverd van ruim anderhalf jaar.
Centrum, stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Ontwerp	360	2023	2023	2024	2030	2024	2030		Eerst start de herstructurering van de openbare ruimte, daarna start woningbouw in circa 2027.
Centrum, stationsgebied	Masterplan Nieuwe Jaarbeurs	Jaarbeurs	Definitie	2.000-4.000	ntb	2025	2025	2035	2030	ntb		Op verzoek van Jaarbeurs onderzoeken we verschillende investerings- en faseringsstrategieën voor de realisatie van de nieuwe Jaarbeurs. Duidelijk is dat op dit moment de business case voor Jaarbeurs nog niet sluit, waardoor de gebiedsontwikkeling waarschijnlijk meer gefaseerd zal worden uitgevoerd. Een meer definitieve planning kan pas gemaakt worden als Jaarbeurs een investeringsbesluit heeft genomen.
Centrum, stationsgebied	Wonderwoods	G&S Vastgoed	Uitvoering	419	2020	2020	2020	2024	2020	2024		
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	Definitie	1.500	2022	2022	2023	2033	2024	2034		De ontwikkelaar heeft de bouwfaserings nader uitgewerkt wat leidt tot beoogde opleveringen in de periode 2024 - 2034.
Leidsche Rijn	LRC Noord Hoogbouwkavel	Stadsmaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Ontwerp	1.130	2022	2022	2023	2027	2023	2028		De bouwfaserings is nader uitgewerkt wat leidt tot beoogde opleveringen in de periode 2026-2028.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonam, Mitros en Heijmans	Ontwerp	251	2020	2023	2023	2025	2023	2025		
Leidsche Rijn	LRC Oost bouwblok E7 en E8	Change=	Uitvoering	600	2019	2019	2019	2022	2019	2022		
Leidsche Rijn	Papendorp	ntb	Definitie	2.000	2023	2024	2024	2030	2025	2035		De bestuurlijke besluitvorming is vertraagd waar de planning op is aangepast. Ook is het totale programma opgehoogd van 1.000 naar 2.000 met als gevolg een langere realisatiefase.
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	4.250	2022	2023	2023	2033	2023	2030		De bouwkosten staan onder spanning. Dit vraagt om extra aandacht en kan mogelijk vertraging opleveren. Vooralnog loopt het project nog volgens planning.
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	1.750	nvt	nvt	nvt	nvt	2028	2033		
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensieterrein	BPD / Mitros	Uitvoering	950	2020	2020	2020	2027	2020	2027		
Noordoost	Belastingkantoor, Gerbrandystraat	Koopmans Projecten	Uitvoering	487	2019	2019	2019	2022	2019	2022		
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerrecht : complex 2 en 4)	Mitros	Ontwerp	285	2022	2022	2022	2025	2023	2026		Het project is vertraagd a.g.v. langere besluitvorming door de raad (7 maanden tussen collegebesluit en vaststelling door raad).
Noordwest	2e Daalsedijk Wisselspoor, deelgebied 2-4	Synchroon	Ontwerp	1.021	2022	2022	2022	2028	2023	2029		Vertraging met name doordat het in de huidige markt moeilijk is een beschikbare aannemer te vinden. Daarnaast vraagt de uitwerking van verschillende ambities in het plan meer tijd dan vooraf ingeschat.
Noordwest	Omloop/Laan van Chartreuse	Mitros	Uitvoering	285	2021	2021	2022	2025	2022	2025		
Noordwest	Sportpark Zullense Vecht	Gemeente Utrecht	Ontwerp	289	2023	2024	2024	2027	2024	2027		
Oost	De Kwekerij (KPN Campus) fase 2 (uitvoering) en 3/4 (ontwerp)	SSH/Jebber	Uitvoering / Ontwerp	522	2020	2020	2020	2025	2020	2025		Initiatiefnemer heeft een voorstel ingediend bij de gemeente om voor fase 4 een ander (groter) programma te realiseren. Dit wordt op dit moment door de gemeente beoordeeld.
Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht	Definitie	500-1.000	nvt	nvt	2025	2030	2025	2030		Planning is indicatief.
Overvecht	Ivoordreef	Bo-ex	Definitie	309	2022	2022	2022	2024	2023	2025		Het vaststellen van de bouwvelop heeft meer tijd gekost vanwege de discussie in de commissie en raad over het plan (programma, kap bomen). Voor de kap van de bomen zijn twee kapvergunningen aangevraagd. De eerste voor de kap van bomen ten behoeve van de sloep (fase 1) en de tweede ten behoeve van het bouwrijp maken (fase 2). De raad heeft aangegeven dat de kapvergunning voor het bouwrijp maken (fase 2) pas in werking gaat na een vastgesteld bestemmingsplan. Het bouwrijp maken start daarom pas na een vastgesteld bestemmingsplan omdat dan de bomen voor fase 2 gekapt mogen worden. In januari is door de Utrechtse Bomenstichting een voorlopige voorziening en bezwaar ingediend tegen beide kapvergunningen. Inmiddels is het voorlopige bezwaar door de rechtbank in Utrecht behandeld en afgewezen. Daarmee is de vergunning in werking getreden (maar nog niet onherroepelijk). De partijen hebben besloten om de bomen ten behoeve voor de sloep (fase 1) te kappen om te voorkomen dat er vogels gaan broeden en kap (en daarmee ook de sloep) niet meer mogelijk is, dit seizoen. Inmiddels kan Bo-Ex verder met de (circulaire) sloep van de flat. Start bouw is verschoven naar het eerste kwartaal van 2023.
Overvecht	Rosendaal, Indusdreef 5	Careyn/VORM ontwikkeling BV	Definitie	338	2021	2022	2022	2024	2025	2027		De initiatiefnemer heeft in maart 2022 een pauze ingelast in het project. Zorgorganisatie Careyn laat een review uitvoeren of de gemaakte plannen voldoende aansluiten bij de woon en zorgvraag van de toekomst. Op basis van de uitkomst van deze review wordt verder gewerkt aan de bouwvelop. Door eerdere aanpassingen in het project is naar verwachting voor alle bouwdelen een wijziging van het bestemmingsplan nodig.
Overvecht	TiZA-dreven	Bo-Ex/Mitros/Portaal/Heijmans/Wonam namens Werkplaats Overvecht	Definitie	ntb	nvt	nvt	nvt	nvt	ntb	ntb		Het is nog geen start van een bouwplanontwikkeling, maar een verkenningsfase naar de ruimtelijke aanpak van het gebied, waaronder een eigen initiatief van marktpartijen op gemeentegrond.
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Centrum Overvecht	Gemeente Utrecht i.s.m. marktpartijen	Definitie	1.500-2.500	nvt	nvt	nvt	nvt	2027	2035		Het planproces voor deze gebiedsontwikkeling is recent opgestart en daardoor is dit nog een indicatieve planning.
USP/Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Definitie	1.570	2023	2023	2023	2027	ntb	ntb		Vertraging doordat het Tracebesluit A27/A12 Ring Utrecht nog niet inwerking is getreden waardoor de planning op dit moment nader te bepalen is. Ook hebben discussies over de economische meerwaarde en financiële haalbaarheid van het plan geleid tot vertraging.
USP/Rijnsweerd	High Five	SSH	Ontwerp	921	nvt	2023	2023	2024	2023	2024		
Vleuten-De Meern	Haarrijn	ntb	Ontwerp	686	2022	2023	2023	2029	2023	2029		
West	Cartesiudriehoek, fase 1	Keystone Vastgoed B.V.	Uitvoering	322	2021	2021	2021	2023	2021	2023		
West	Cartesiudriehoek, fase 2-6	MRP / Ballast Nedam	Ontwerp	2.528	2021	2021	2022	2028	2023	2029		Start bouw van fase 2 t/m 5 is vertraagd vanwege vertraging in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is eind november 2021 vastgesteld, dat is later geweest dan verwacht als gevolg van discussie rondom muzikale broedplaats DB's.
West	Thomas a Kempisplantsoen	Mitros/Portaal	Ontwerp	360	2023	2023	2023	2025	2023	2025		
Zuidwest	Livingstonelaan	Slokker Vastgoed BV en Synchroon	Definitie	569	nvt	nvt	2023	2025	2023	2025		
Zuidwest	Heycofsstraat 41, woningbouw locatie Intertaste	CBRE/Mitros	Uitvoering	416	2020	2020	2020	2023	2020	2023		De eerste opleveringen zijn in 2022.
Zuidwest	Krachtstation en wisselstrook herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	Definitie	582	2023	2023	2023	2027	2024	2028		Het uitwerken van varianten voor de stedenbouwkundige invulling van de locatie en het komen tot een ontwikkelovereenkomst hebben meer tijd in beslag genomen.

MGP Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2022 – 2026

Jaar/ project	2022	Reserve 2022	Bijdragen 2022	2023	Reserve 2023	Bijdragen 2023	2024	Progr. Derden 2024	2025	Prog. Derden 2025	2026	toelichting project	resultaat 2021
Groene straten	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Groene Lint Overvecht	€ 350.000	€ 200.000	€ 170.000	€ 200.000		€ 300.000	€ -	€ -	€ -		€ -	Samen met bewoners ontwikkelen van een groen lint in Overvecht met aansluiting op het Noorderpark. Op basis van het participatieonderzoek in Rivierenwijk met bewoners vergroeningskansen realiseren	Uitvoering plannen drie hoven Carnegiedreef. Vaststellen beoordelingskaders en identificatie nieuwe plannen van bewoners, zodat daarna uitvoeringsgericht gewerkt kan worden. Een aantal vergroeningskansen uitgewerkt met de bewoners en een deel uitgevoerd.
Vergroening Rivierenwijk	€ 700.000	€ -	€ 50.000	€ 100.000		€ 500.000	€ 100.000	€ 500.000	€ 200.000		€ 200.000		
Vergroening NW en W /ommetjes	€ 650.000	€ -	€ 50.000	€ -		€ 50.000	€ 100.000		€ 100.000		€ -	Samen met bewoners vergroten we het groene netwerk in de wijken, meer bomen, meer groen en aangename routes.	In Noordwest en Lombok werken aan diverse schakels in de ommetjes en het vergroenen van pleinen en straten.
Overige wijkvergroening	€ 300.000	€ 100.000	€ 200.000	€ 150.000	€ -	€ 50.000	€ 350.000	€ -	€ 300.000	€ -	€ 200.000	Ontwikkelen aangename groene routes door Utrecht	Diverse ommetjes in aanleg, extra bomen geplant en pleinen vergroend.
Extra bomen in de stad, incl. Tiny Forest	€ 150.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 250.000	€ -	€ 350.000	€ -	€ 350.000	Toevoegen van meer bomen aan de stad	Streven om elk jaar via werk met werk maken 250 bomen extra te planten.
Totaal werk met werk maken - bijdragen groene straten	€ 215.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 300.000	€ -	€ 200.000	€ -	€ -	Door bijdragen aan projecten van andere opgaven meer m2 groen realiseren	In vijf straten extra groen realiseren via werk met werk maken
Totaal Groene straten	€ 2.365.000	€ 300.000	€ 470.000	€ 650.000	€ -	€ 900.000	€ 1.100.000	€ 500.000	€ 1.150.000	€ -	€ 750.000		
Groenblauwe routes	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Vechtzone	€ 100.000	€ -	€ 37.000	€ 125.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Verbeteren van de groenblauwe structuur door verbeteren en toevoegen van openbare ruimte als route de stad in	Plan voor het verbeteren van groen langs een gedeelte van de Vechtoever
Groene web, ecologische structuren	€ 250.000	€ -	€ 50.000	€ 250.000	€ -	€ -	€ 350.000	€ -	€ 350.000	€ -	€ 350.000	Verbeteren van kennis over natuur (stadsecoloog), vrijwilligers betrekken, kleine natuurmaatregelen uitvoeren en verbeteren van biodiversiteit	Stadsecologie in alle plannen goed ingebracht, kennis samen met de stad en via monitoring verzameld. Meer innovatieve projecten die ecologische knelpunten oplossen en die de inwoners betrekken/inspireren, bijenburchten aangelegd, diverse kleinere ecopassages aangelegd
Amsterdam Rijnkanaal / Rondje Stadseiland	€ 725.000	€ 100.000	€ 282.775	€ 525.000	€ -	€ 820.000	€ 175.000	€ 101.244	€ 350.000	€ -	€ 450.000	Herinrichten oevers Amsterdam Rijnkanaal conform de Visie Parkzone ARK, vervolg uitwerking Rondje Stadseiland	Joh. Wagenaarkade fase 1 gerealiseerd, fase 2 en 3 uitgewerkt tot een DO.
Totaal werk met werk maken - bijdragen groenblauwe routes	€ -	€ -	€ -	€ 350.000	€ -	€ -	€ 400.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ 200.000	Door bijdragen aan projecten van andere opgaven meer, en/of kwalitatief hoogwaardiger groen realiseren	
Totaal Groenblauwe routes	€ 1.075.000	€ 100.000	€ 369.775	€ 1.250.000	€ -	€ 820.000	€ 925.000	€ 101.244	€ 800.000	€ -	€ 1.000.000		
Nieuwe en bestaande parkgebieden	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Kwaliteitsverbetering en uitbreiding parken	€ 270.000	€ -	€ 265.000	€ 180.000	€ -	€ 50.000	€ 100.000	€ -	€ 300.000	€ -	€ 600.000	Groen in bestaande parkgebieden uitbreiden en/of verbeteren en onderzoek naar nieuwe parkgebieden	Herinrichting Park Kasteeltuin Nijvelt afgerond. Samen met bewoners en andere betrokkenen verkenning van verbetering van het Wilhelminapark en Julianapark.
Totaal - werk met werk maken - bijdragen nieuwe parkgebieden	€ 100.000	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	Door bijdragen aan projecten van andere opgaven meer, en/of kwalitatief hoogwaardiger groen realiseren	Realisatie van het eerste gedeelte van de Tuinen van Moreelse. Het gebied rond de Laan van Puntenburg is onthard en vergroend.
Totaal Nieuwe en bestaande parkgebieden	€ 370.000	€ -	€ 265.000	€ 380.000	€ -	€ 50.000	€ 300.000	€ -	€ 400.000	€ -	€ 600.000		
Groene Scheggen	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Totaal nieuwe scheggen – Landschapspark Oud Zuilen	€ 300.000	€ -	€ -	€ 300.000	€ -	€ -	€ 600.000	€ 200.000	€ 200.000	€ -	€ 200.000	# Realisatie van de noordwestelijke scheg, in kader van de Groene schaalsprong, waardoor ecologisch functioneren wordt vergroot en een aangenaam gebied is	Een door de gemeenteraad vastgestelde Visie van het Landschapspark Oud Zuilen en een start van de volgende fase (IPvE/FO) in de tweede helft van 2022.
Totaal- werk met werk maken - bijdragen Maarschalkerweerd	€ 100.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ 100.000	Door bijdragen aan projecten van andere opgaven meer, en/of kwalitatief hoogwaardiger groen realiseren	Deel van het Lunettenpark gerealiseerd. Dit deel van Maarschalkerweerd levert een nieuw, openbaar toegankelijk, park- en natuurgebied op van hoge ruimtelijke en recreatieve kwaliteit.
Totaal Groene Scheggen	€ 400.000	€ -	€ -	€ 400.000	€ -	€ -	€ 700.000	€ 200.000	€ 300.000	€ -	€ 300.000		
Groen om de stad	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Groen om de stad (Groot Amelisweerd & Groene Waaier)	€ 200.000	€ -	€ 50.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ 200.000	€ -	€ 250.000	Amelisweerd ontwikkelen tot kromme rijs linielandschapspark met de regio	In het kader van groen groeit mee meewerken aan een pilot om te verkennen hoe we stedelijke ontwikkeling en de ontwikkeling van groen, mens en natuur in samenhang kunnen oppakken in de regio.
Totaal – werk met werk maken– bijdragen Groen om de stad	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 225.000	€ -	€ 150.000	€ -	€ -	Door bijdragen aan projecten van andere opgaven meer, en/of kwalitatief hoogwaardiger groen realiseren	
Totaal Groen om de stad	€ 200.000	€ -	€ 50.000	€ 200.000	€ -	€ -	€ 425.000	€ -	€ 350.000	€ -	€ 250.000		
Beleidsuitwerking	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Totaal Beleidsuitwerking (o.a. Schaalsprong Groen)	€ 1.635.000	€ 200.000	€ -	€ 760.000	€ -	€ 35.000	€ 760.000	€ -	€ 800.000	€ -	€ 650.000		
Programmasturing en ondersteuning	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Totaal programmasturing en ondersteuning	€ 590.000	€ -	€ -	€ 550.000	€ -	€ -	€ 550.000	€ -	€ 550.000	€ -	€ 550.000		
Overig	2022	R2022	D2022	2023	R2023	D2023	2024	D2024	2025	D2025	2026		
Totaal Overig	€ -	€ 75.000	€ -	€ -			€ -		€ -				

Totaal	€ 6.635.000	€ 675.000	€ 1.154.775	€ 4.190.000	€ -	€ 1.805.000	€ 4.760.000	€ 801.244	€ 4.350.000	€ -	€ 4.100.000
Beschikbaar programmabegroting (MGP) P2.2.1	€ 3.277.645			€ 3.277.645			€ 3.277.645		€ 3.277.645		€ 3.277.645
Incidentele toezeggingen en aanvragen	€ 2.705.000			€ 100.000			€ 500.000		€ 100.000		
Beschikbaar MGP budget	€ 5.982.645			€ 3.377.645			€ 3.777.645		€ 3.377.645		€ 3.277.645
Bedrag overprogrammering MGP	€ 652.355			€ 812.355			€ 982.355		€ 972.355		€ 822.355
Percentage (over)programmering MGP	20%			25%			30%		30%		25%
totaal reserve beschikbaar op 1-1	€ 1.063.000										
Over in reserve op 31-12	€ 388.000										
Begroot (som): MGP, reserve en bijdrage derden	€ 8.464.775			€ 5.995.000			€ 5.561.244		€ 4.350.000		€ 4.100.000

Bijlage: toelichting effect nota WAAVA op MPB

In 2021 is de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) vastgesteld. Hierin is een aantal wijzigingen opgenomen die gemeente brede consequenties hebben voor investeringen met maatschappelijk nut en dus ook voor de infrastructurele investeringen. In de nieuwe concept nota WAAVA (waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa) zijn de wijzigingen verwerkt. Deze nieuwe nota is nog niet vastgesteld door de Raad, maar onderstaande wijzigingen gelden door de vastgestelde Nota BOR wel al en worden daarom in dit MPB al verwerkt:

1. Verlagen van de activeringsgrens

In de nieuwe concept nota WAAVA wordt de activeringsgrens voor investeringen met Maatschappelijk Nut verlaagd van 5 miljoen euro naar 0,1 miljoen euro. Naar aanleiding van het verlagen van de activeringsgrens, hebben we nog eens kritisch gekeken naar de investeringsstaat van Bereikbaarheid. In de investeringsstaat zijn naast projecten die betrekking hebben op investeringen in infrastructuur, ook budgetten opgenomen die merendeels niet in aanmerking komen voor activering. Dit geldt voor de projecten mobiliteitsmanagement, verkeersmanagement, goederenvervoer, aanpak luchtkwaliteit, verkeersveiligheid en aanpak 30 km/uur. Dit zijn projecten waarvoor veelal structureel budget beschikbaar is gesteld door de raad. Het budget wordt jaarlijks ingezet voor allerlei activiteiten zoals bijvoorbeeld onderzoek, bijdragen aan andere projecten, kleinere projecten, gedragscampagnes, een prijsvraag, subsidies. In feite hebben we hier dus te maken met kosten die niet in de investeringsstaat thuis horen omdat het qua karakter geen activeringswaardige investeringen zijn. Deze projecten nemen we dan ook niet meer als project op in de investeringsstaat en in het overzicht met projecten.

Het betreft de volgende budgetten voor het uitvoeren van de volgende maatregelen:

- Het actieplan verkeersveiligheid; hiervoor is jaarlijks een budget beschikbaar van 0,759 miljoen euro.
- Het inrichten van de 30 km zone; hiervoor is een structureel budget beschikbaar van 1 miljoen euro per jaar.
- Anders Reizen (voorheen mobiliteits- en verkeersmanagement); hiervoor is een structureel budget beschikbaar van 0,804 miljoen euro.
- Maatregelen Luchtkwaliteit; hiervoor is een structureel budget beschikbaar van 1,038 miljoen euro.

Uitzondering hierop vormen de (bijdragen aan) fysieke projecten die we vanuit deze budgetten uitvoeren. Voor deze investeringen geldt dat we ze vanaf nu als project activeren en opnemen in de investeringsstaat als de gemeentelijke bijdrage hoger is dan 0,1 miljoen euro. Dan vragen we ook het krediet voor de betreffende investering vrij. De investeringsstaat is onderdeel van de programmabegroting en de jaarverantwoording.

2. Verlengen afschrijvingstermijn

In de nieuwe nota WAAVA is de afschrijvingsperiode verlengd. Dit betekent uitgestelde rente- en afschrijvingskosten voor die projecten waarover we afschrijven zonder Materiële Vaste Activa reserve (MVA-reserve/kapitaallastenreserve). We hebben vier projecten die we activeren zonder een kapitaallastenreserve te vormen, namelijk de Westelijke stadsboulevard, de Kanaalstraat/ Damstraat, de Amsterdamse Straatweg en de busbaan Dichterswijk.

Afschrijvingskosten

Het verlengen van de afschrijvingstermijnen (van 15 naar 40 jaar en voor de Nelson Mandelabrug, onderdeel busbaan, naar 50 jaar), leidt tot uitgestelde afschrijvingskosten. Dit betekent dat per jaar de afschrijvingslasten lager zijn maar dat ze langer doorlopen. Een groot deel van de afschrijvingskosten gaan we nu na 2041 betalen. Hierdoor verandert het financiële beeld voor de komende 20 jaar. Voor de vier projecten zijn de komende 20 jaar de afschrijvingskosten per saldo 26,7 miljoen euro lager en deze lasten schuiven door naar de periode na 2041.

Rentekosten

Door het verlengen van de afschrijvingstermijnen betalen we wel over een langere periode rente. Omdat de extra rentekosten als gevolg van de langere afschrijvingstermijn door de invoering van de nota WAAVA gemeentebreed budgettair neutraal zijn wordt het programma voor bestaande projecten hiervoor gecompenseerd. Met andere woorden, de verlenging van de afschrijvingstermijn waardoor de

rentekosten voor lopende projecten zonder kapitaallastenreserve hoger zijn, worden gecompenseerd en leiden niet tot hogere rentekosten die ten laste van het investeringsbudget gaan. Nieuwe toekomstige projecten die we gaan activeren zonder kapitaallastenreserve zullen wel tot fors hogere toekomstige rentekosten gaan leiden.

Los van de nota WAAVA speelt ook nog het verlagen van de rente van 2% naar 1,5 %. Ook dit is een budgettair neutrale wijziging binnen de gemeente. De begroting van het programma Bereikbaarheid wordt verlaagd omdat we minder rentekosten hebben.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer 2695
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 2 juni 2022
Agendapunt 5.3
Titel Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2022
Behandelend ambtenaar J. Bodewitz
Telefoon 030 2861054
E-mail j.bodewitz@utrecht.nl
Datum collegebesluit 10 mei 2022
Thema
Portefeuillehouder Wethouder Eerenberg
Beleidsveld Vastgoed
Raadsadviseur (lijst) Frank de Kok/Cie Ruimtelijke ontwikkeling,
Grondzaken en Vastgoed/06-20011476

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	9 juni 2022

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2022

Beleidsveld	Vastgoed
Organisatieonderdeel	Vastgoedorganisatie Utrecht
Opsteller	Jord Bodewitz
Kenmerk	10003943
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed vast te stellen, waarin:
 - a) Verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar;
 - b) Vooruitgekeken wordt naar de (financiële) positie van de vastgoedportefeuille in de toekomst, en;
 - c) In de Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen de stand van zaken -inclusief wijzigingen daarin- van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed wordt gegeven.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op de bijlagen 'Accommodatielijst UVO 31-12-2021' en 'Overzicht Investerings MPUV 2022' op grond van artikel 55 lid 1, artikel 86 lid 2 en artikel 25 lid 2 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en f van de Wet open overheid. De raad wordt separaat gevraagd deze geheimhouding op grond van artikel 25 lid 3 Gemeentewet in de eerstvolgende raadsvergadering te bekrachtigen.

Openbaarmaking kan het economisch en financieel belang van de Gemeente Utrecht. Deze bijlagen bevatten gedetailleerde financiële informatie over investeringen, huurovereenkomsten, ramingen, etc.. Als de betreffende informatie openbaar wordt kan deze de verhoudingen bij overheidsaanbestedingen en onderhandelingen negatief beïnvloeden. Derden kunnen de informatie gebruiken bij onderhandelingen met de gemeente of bij aanbestedingen en daardoor kan de gemeente financieel nadeel oplopen. Het overzicht bevat ook aan concurrentiegevoelige gegevens van derden die bij openbaarmaking geschaad kunnen worden in hun belangen.

Samenvatting

Het MPUV brengt jaarlijks bij de Voorjaarsnota transparant en systematisch het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille (panden en percelen) in beeld en geeft een toekomstperspectief voor de vastgoedportefeuille.

Context

Aanleiding

Jaarlijks wordt, zoals vastgelegd in de Kaderbrief Vastgoed 2017, bij de Voorjaarsnota het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) aan de gemeenteraad aangeboden.

Juridische context

De totale vastgoedportefeuille in beheer bij de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) is onderverdeeld in vier programma's: Vastgoed, Sport, Bereikbaarheid, Onderwijs. Het vastgoed in deze vier programma's wordt begroot en verantwoord in de administratie van de VGU. De verantwoording in dit MPUV over het gevoerde vastgoedbeleid betreft het gehele programma Vastgoed en het vastgoeddeel in de programma's Sport en

Bereikbaarheid: de verantwoording over het programma onderwijs wordt afgelegd in de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting (en dat wordt u in het najaar aangeboden). De VGU verleent ook diensten voor de programma's Stedelijke Ontwikkeling, Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid; het vastgoed hiervan wordt niet begroot en verantwoord in administratie van VGU, de lasten hiervan worden verantwoord in desbetreffende programma's.

In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) wordt enerzijds verantwoording afgelegd over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar 2021. Het MPUV kijkt anderzijds ook vooruit naar de (financiële) positie van de vastgoedportefeuille in de toekomst.

Daarnaast rapporteert het MPUV 2020 integraal op systeemniveau over de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille, in lijn met de visie op het gemeentelijke vastgoedbeleid, dat in de Kaderbrief Vastgoed 2017 is geformuleerd. Daarmee wordt het beheer van de vastgoedportefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in beeld gebracht.

De rapportering in het MPUV loopt in hoofdzaak langs de lijn van de 3 (hoofd)doelen voor het vastgoed, t.w.: (1) voldoende en optimaal gespreid vastgoed; (2) tevredenheid van huurders en eindgebruikers; (3) mens en milieubewust bouwen aan vastgoed (hoofdstukken 4,5 en 6).

In de Nota Kapitaal Goederen Maatschappelijk Vastgoed 2019-2023 (NKG) is bepaald dat jaarlijks een tussenrapportage over de projecten en de herijkingsmomenten via het MPUV bij de Voorjaarsnota wordt gedaan (raadsbesluit d.d. 3 oktober 2019). De voortgangsmelding lopende projecten en de bijsturing op de Nota Kapitaal Goederen is opgenomen in hoofdstuk 7 van het MPUV 2022. Voor de investeringsprojecten die starten in het kalenderjaar 2023 wordt toelichting gegeven en autorisatie gevraagd bij de Programmabegroting 2022.

Beoogd effect

Systematisch inzicht geven in de gemeentelijke vastgoedportefeuille, de ontwikkeling daarvan en het toekomstperspectief.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

[- 29 juni 2018 raadsbesluit Kaderbrief Vastgoed 2017](#)

[- 6 oktober 2019 raadsbesluit Nota Kapitaal Goederen Maatschappelijk Vastgoed 2019-2023 \(NKG\)](#)

Beslispunten, Argument(en) en Kanttekening(en)/Risico's

Beslispunt	
1	Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed vast te stellen, waarin: a. Verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar; b. Vooruitgekeken wordt naar de (financiële) positie van de vastgoedportefeuille in de toekomst, en;

	c. In de Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen de stand van zaken - inclusief wijzigingen daarin- van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed wordt gegeven.
Argumenten	
1.1	<u>Hiermee wordt gerapporteerd over het gevoerde vastgoedbeleid in de vastgoedportefeuille in overeenstemming met de Kaderbrief Vastgoed 2017.</u> Het MPUV 2020 verschaft inzicht in de positie van de vastgoedportefeuille, het te verwachten resultaat en de daarmee samenhangende financiële risico's. Conform de afspraken uit de Kaderbrief Vastgoed 2017 wordt jaarlijks het MPUV ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.
1.2	<u>De jaarlijkse voortgangsrapportage van de Nota Kapitaal Goederen is onderdeel van het MPUV 2022.</u> Door middel van de voortgangsmelding en bijsturing op de Nota Kapitaalgoederen jaarlijks in het MPUV wordt de raad meegenomen in de aanstaande investeringsplannen. In de rapportering wordt enerzijds teruggeblikt op de voortgang van de lopende investeringsprojecten (vervanging en uitbreiding) uit de Nota Kapitaal Goederen en een update gegeven voor de prognose van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringsprojecten over de periode 2022 tot en met 2024.
1.3	<u>Het beheer van de vastgoedportefeuille wordt transparant en systematisch in beeld gebracht.</u> Door een integraal en systematisch beeld van de ontwikkeling en het toekomstperspectief van de gehele vastgoedportefeuille te geven wordt de controletaak van de gemeenteraad ondersteund.
1.4	<u>Het voorbereidingskrediet voor de ontwerpfasen van Magazijn de Zon wordt hiermee vastgesteld.</u> In het voorjaar van 2021 is de pandvisie van Magazijn De Zon vastgesteld met daarin het besluit om het pand in eigendom te houden voor het creëren van maatschappelijke waarde via het vastgoed. Naast het participatietraject is er in de tweede helft van 2021 onderzoek gedaan naar de (on)mogelijkheden van het gebouw. Deze onderzoeken hebben geresulteerd in een eerste investeringskostenraming. Dit wordt uitgewerkt naar een ontwerp. Het voorbereidingskrediet voor deze ontwerpfasen is meegenomen in de eerste Bestuursrapportage 2022/ MPUV 2022 (paragraaf 7.2.8).

Financiën

Geen zelfstandige financiële consequenties op basis van dit voorstel.

Vervolg

Programmabegroting 2023: de autorisaties voor investeringsprojecten in het maatschappelijk vastgoed die starten in het kalenderjaar 2023 vinden plaats bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022.

Participatie

Er heeft over dit voorstel geen participatie plaats gevonden.

Communicatie

Geen specifieke communicatie voorzien.

Niet-Referendabel

Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft dat betrekking heeft op de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlage(n)

Bijlagen besluitvorming:

- Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2022
- GEHEIM: Accommodatielijst UVO 31-12-2021
- GEHEIM: Overzicht Investerings MPUV 2022

Bijlagen informatief:

-

Vastgoedorganisatie Utrecht

Gemeente Utrecht

Makelpunt-
Utrecht.nl

Colofon

Uitgave

Integraal Portefeuillemanagement
Vastgoedorganisatie Utrecht
Gemeente Utrecht
030 – 286 00 00
info@utrecht.nl

In opdracht van

Afdeling Vastgoedorganisatie Utrecht
Gemeente Utrecht

Internet

www.utrecht.nl

Inhoud

Samenvatting MPUV 2022	7
1 Inleiding	9
1.1 Vastgoedportefeuille Vastgoedorganisatie Utrecht	9
1.2 MPUV – Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen	9
1.3 Verantwoording: MPUV/Jaarstukken	10
1.4 Bestuurlijk: leeswijzer moties en toezeggingen	11
1.5 Leeswijzer	11
2 Trends en ontwikkelingen	12
2.1 Organisatieontwikkeling Vastgoedorganisatie Utrecht	12
2.2 COVID-19 crisis	13
2.3 Noodopvang oorlogsvluchtelingen Oekraïne	14
2.4 Energiemarkt in beweging	15
2.5 De ontwikkeling van de inflatiecijfers	15
2.6 Ontwikkelingen in de vastgoedsector in Utrecht	16
2.7 Kostenstijging maatschappelijk vastgoed.	16
2.8 Ontwikkelingen in de bouwsector	17
2.9 Ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie	19
3 Algemene ontwikkelingen binnen de gemeentelijke vastgoedkaders	21
3.1 Financieel overzicht Gemeentelijk Vastgoed	21
3.1.1 Financieel overzicht eigenaarslasten	22
3.1.2 WOZ-waarden	23
3.1.3 Uitgifte Panden	25
3.2 Robuustheid financiën	25
3.2.1 Weerstandsvermogen	25
3.2.2 Debiteuren	25
3.3 Onderhoud	26

3.3.1	Transitie Vastgoedorganisatie Utrecht	26
3.3.2	Kader: Utrechtse Onderhoud Methodiek	26
3.3.3	Jaarplan 2022	27
3.3.1	Onderhoudsprogramma's 2022 – 2031	28
3.4	Verhuurbeleid	29
4	Voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed	30
4.1	Omvang, samenstelling en spreiding	30
4.2	Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 & aanbod en spreiding	31
4.3	Leegstand & Tijdelijk beheer	32
4.3.1	Visie op Tijdelijk beheer	33
4.3.2	Evaluatie Leegstandsbeheer	34
4.4	Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed	34
4.4.1	Multifunctionele accommodaties	34
4.4.2	Cultuur	35
4.4.3	Erfgoed	36
4.4.4	Gemeentelijke huisvesting	39
4.4.5	Welzijn	40
4.4.6	Zorg	41
4.4.7	Overig beleid	43
4.5	Meerjarenperspectief Programma Bereikbaarheid	43
4.6	Meerjarenperspectief Programma Sport	45
4.7	Dienstverlening Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen&Erfgoed46	
4.8	Programma Openbare Ruimte/ Stadsbedrijven	47
5	Tevredenheid van huurders en eindgebruikers	49
5.1	(Externe) Huurders Vastgoedorganisatie Utrecht	49
5.1.1	Visie	49
5.1.2	Klantstrategie	50
5.1.3	Acties	51
5.2	Vastgoedexploitatie	52
5.2.1	De visie van Vastgoedexploitatie	53
5.2.2	De acties van vastgoedexploitatie op de kortere termijn	54

5.2.3	Resultaten klanttevredenheidsonderzoek	55
5.2.4	Bezetting accommodaties	55
6	Mens & milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed	57
6.1	Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en mens en milieubewust bouwen	57
6.2	Opgave Energie Transitie	57
6.2.1	CO ₂ uitstoot, energieverbruik & energieopwekking	58
6.2.2	Voortgang versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed	60
6.2.3	Sport EGEN	62
6.2.4	Duurzaamheidsdashboard	62
6.2.5	Kantoren energielabelplicht 2023	62
6.2.6	Zon op Gemeentedak 2021	63
6.2.7	Netcongestie afgekondigd tot 2026 provincie Utrecht	63
6.3	Opgave veerkracht en gelijke kansen	64
6.3.1	Utrecht Standaard Toegankelijk (UST)	64
6.3.2	Versneld Toegankelijk maken van gemeentelijke vastgoed	65
6.3.3	Inventarisatie COVID-19 ventilatiemaatregelen	65
6.4	Opgave vergroenen & verdichten in balans	66
6.4.1	Utrecht Circulair 2020	66
6.4.2	Visie op het sturen op circulariteit	66
6.4.3	Diervriendelijk Bouwen	67
7	Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen 2020-2023	68
7.1	Algemeen	68
7.1.1	Projectbeheersing	68
7.1.2	Indexering	69
7.1.3	Investeringsoverzicht	69
7.2	Programma Utrechts Vastgoed	70
7.2.1	Overzicht investeringen	70
7.2.2	Cultuur	71
7.2.3	Erfgoed	74
7.2.4	Gemeentelijke Huisvesting	75

7.2.5	MFA's	77
7.2.6	Welzijn	80
7.2.7	Zorg	82
7.2.8	Overig Beleid	82
7.3	Programma Bereikbaarheid	84
7.3.1	Overzicht investeringen	84
7.4	Programma Samenleven en Sport	87
7.4.1	Overzicht investeringen	87
7.4.2	Buitensportaccommodaties	87
7.4.3	Binnensportaccommodaties	88
7.4.4	Volkstuin gebouwen	89
7.4.5	Zwembaden	89

Bijlage 1. Aansluiting tussen eigenaarslasten en jaarstukken 2021	90
--	-----------

Bijlage 2. Overzicht investeringsprojecten 2023–2026	92
---	-----------

Samenvatting MPUV 2022

Voor u ligt het document 'Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2022 (MPUV)'. Hierin staat wat er afgelopen jaar bereikt is op het gebied van het gevoerde vastgoedbeleid. Ook leest u meer over trends en ontwikkelingen die grote impact hebben op het werk en welke stappen er komende tijd worden gezet. Deze samenvatting is een weergave op hoofdlijnen.

Organisatieontwikkeling

Begin vorig jaar is de voormalige Utrechtse Vastgoedorganisatie en Vastgoedbeheer samengevoegd tot de nieuwe Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Afgelopen jaar is er gewerkt om de processen verder te professionaliseren en efficiënter in te richten. Hierbij zijn ook veel (oude) dossiers aangepakt. Het terugbrengen van het onderdeel vastgoedbeheer naar VGU heeft hierbij zijn vruchten afgeworpen. Op basis van nieuwe inzichten, inspecties en verbeteringen in administratie, zijn zaken beter op orde, maar moet er ook nog veel zaken aangepakt worden. We zijn er nog niet, maar wel goed op weg. Dit alles in opmaat naar nieuwe organisatie die officieel 1 die februari 2022 van start ging. Het afgelopen jaar werkte VGU op allerlei terreinen aan de huisvestingsopgave van de stad. Daarbij zijn mooie resultaten behaald. Toch blijkt het lastig om vastgoedprojecten op te leveren binnen de geplande tijd en budgetten.

Trends en ontwikkelingen

Zo heeft een aantal ontwikkelingen grote invloed op het uitwerken van het MPUV. Enerzijds heeft VGU te maken met een forse groei van de stad, toenemende eisen aan vastgoed en het stapelen van ambities. Anderzijds spelen er andere factoren mee, zoals de schaarste van personeel, materialen en stijgende bouwkosten en energieprijzen. Ook zorgde COVID-19 ervoor dat de vraag naar ruimte ineens veranderde en duurt het in coronatijd langer om inwoners, huurders, organisaties uit het beleidsveld goed te betrekken bij (online) participatietrajecten. Bovendien zijn er ontwikkelingen binnen de wet- en regelgeving die van invloed zijn op het vastgoedbeleid, zoals uitstel van de invoering van de omgevingswet en de uitspraak Hoge Raad in het Didam-arrest. Al deze genoemde ontwikkelingen zorgen dat de bouwopgave onder forse druk staat. Daarnaast concludeert het rekenkameronderzoek terecht dat de versnellingsopgave van het verduurzamen van ons vastgoed moeilijk van de grond komt en deze opgave significante vertraging op heeft gelopen.

Klanttevredenheid centraal

In deze uitdagende tijd is het uiterst belangrijk de tevredenheid van de klanten centraal te blijven stellen. Daarbij legt VGU de focus op het steeds verder verbeteren van kwaliteit en het leggen van verbindingen. Dit gebeurt zowel op strategisch niveau (klant- en pandvisie) en tactisch en operationeel niveau (gezamenlijke jaarplannen). Door dit proces constant te monitoren, zorgen we ervoor dat de relatie met de klant verbetert. Afgelopen jaar was er een klanttevredenheidsonderzoek onder huurders. De uitkomsten gaven nuttige handvatten om verbeteringen door te voeren in de samenwerking, communicatie en dienstverlening. Door een landelijke benchmark konden we resultaten vergelijken met andere gemeenten. Op basis daarvan zijn verbeterpunten geformuleerd en opgepakt. Daarnaast stuurde afdeling Vastgoedexploitatie – verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud en exploitatie van het

vastgoed – afgelopen jaar sterk op bijvoorbeeld het vergroten van klantvriendelijkheid, –kennis en – binding.

Werk aan de winkel

Al met al zijn er het afgelopen jaar de nodige resultaten geboekt. Toch is het niet altijd voldoende gelukt om genoeg tempo te maken bij het realiseren van onze vastgoedambities. Dit betekent dat er werk aan de winkel is. De komende periode brengt VGU goed in beeld wat er nodig is om waar mogelijk resultaten te versnellen. Dit zal in een routekaart in het volgende MPUV inzichtelijk worden gemaakt. Overigens zal dit aansluiten bij de herijkte 'Nota Kapitaal Goederen' die volgend jaar aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. VGU gaat ervan uit dat dit een constructieve raming zal zijn voor de investeringen in het maatschappelijk vastgoed, en daarbij behorende natuurlijke momenten voor de verduurzamingsmaatregelen, voor de komende vier jaar.

Special

In het voorjaar van 2021 is de pandvisie van Magazijn De Zon vastgesteld met daarin het besluit om het pand in eigendom te houden voor het creëren van maatschappelijke waarde via het vastgoed. In de tweede helft van 2021 heeft er een participatietraject plaatsgevonden waarvan de raad het eindverslag heeft ontvangen. Naast het participatietraject is er in de tweede helft van 2021 onderzoek gedaan naar de (on)mogelijkheden van het gebouw. Deze onderzoeken hebben geresulteerd in een eerste investeringskostenraming. In 2022 wordt dit verder uitgewerkt naar een ontwerp. Parallel aan het ontwerptraject zullen huurders worden aangetrokken. Het voorbereidingskrediet voor deze ontwerpfase is meegenomen in dit MPUV 2022. Een nadere toelichting van het project staat omschreven in paragraaf 7.2.8

Oekraïne

Tot slot zorgt de escalatie van het Russisch-Oekraïne conflict ervoor dat er acute noodopvang nodig is voor oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne. De gemeente werkt integraal aan de coördinatie en opvang van de Oekraïense vluchtelingen. Ook zijn er mensen uit de Vastgoedorganisatie vrijgemaakt om bij te dragen aan het beschikbaar stellen van woon- en noodopvangruimte en het opvangen van de instroom aan verwacht 600 leerlingen voor PO en VO, waardoor ze hun reguliere werkzaamheden laten vallen. Ook wordt er gezocht naar langer beschikbare woonruimte in het leegstandbestand, waar specifiek wordt gekeken naar locaties waar niemand vanuit tijdelijk beheer ontzet hoeft te worden. Er wordt intensief samengewerkt om dit acute traject in goede banen te leiden. De impact van het realiseren van opvang voor vluchtelingen uit Oekraïne op de Vastgoedorganisatie is groot. De werkdruk is hoog, mede door een aantal lastig te vervullen vacatures en de uitvoering van een verbeteragenda. Dit betekent dat over het hele spectrum van werkzaamheden er werk stil is gevallen of met vertraging wordt opgepakt. Welke consequenties dit heeft voor lopende projecten en de impact financieel en organisatorisch hiervan op de Vastgoedorganisatie brengen wij nader in beeld en informeren wij u per separate raadsbrief.

1 Inleiding

In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) leggen wij verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Dit betreft zowel het gehele programma Vastgoed, als het vastgoeddeel in de programma's Bereikbaarheid en Sport. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de positie van de vastgoedportefeuille in de toekomst. Het MPUV brengt het beheer van de vastgoedportefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in beeld. Wij geven inzicht in de keuzes van investeringen in vastgoed op middellange en lange termijn.

1.1 Vastgoedportefeuille Vastgoedorganisatie Utrecht

De totale vastgoedportefeuille in beheer bij de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) is onderverdeeld in vier programma's: Vastgoed, Sport, Bereikbaarheid en Onderwijs. Het vastgoed in deze vier programma's wordt begroot en verantwoord in de administratie van de VGU. Daarnaast verleent Vastgoed diensten voor de programma's Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed, Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid. De verantwoording in dit MPUV over het gevoerde vastgoedbeleid betreft het gehele programma Utrechts Vastgoed en het vastgoeddeel in de programma's Sport en Bereikbaarheid. De verantwoording over het vastgoed in programma Onderwijs vindt plaats in Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting (MPOHV) en Voortgangsrapportage Onderwijs Huisvesting. Over het vastgoed dat in bezit is bij de uitvoeringsorganisatie Stadsbedrijven (panden voor het doel eigen huisvesting van Stadsbedrijven) wordt in het MPUV gerapporteerd in hoofdstuk 5. Deze panden in eigendom bij Stadsbedrijven moeten nog een nulmeting krijgen waarna zijn kunnen worden overgedragen aan VGU.

1.2 MPUV – Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen

Het MPUV bestaat uit 2 delen, 1.) het meerjarenperspectief van de vastgoedportefeuille inclusief verantwoording van het gevoerde vastgoedbeleid afgelopen kalenderjaar, 2.) de voortgangsrapportage van de Nota Kapitaal Goederen, de investeringsplanning.

De voortgangsmelding en bijstelling op de Nota Kapitaal Goederen Maatschappelijke Vastgoed (NKG) is terugkerend onderdeel van het MPUV als vast hoofdstuk in de looptijd van het NKG 2020 – 2023. U treft dit deel van het MPUV aan in hoofdstuk 7.

De *Nota Kapitaal Goederen 2020 – 2023 Maatschappelijke Vastgoed (NKG)* geeft inzicht in de geplande vervangings- en uitbreidingsinvesteringen van het vastgoed in de programma's Utrechts Vastgoed, Sport en Bereikbaarheid. In deze Nota zijn vanuit het programma Bereikbaarheid alleen de parkeergarages en

het fiets parkeren in beeld gebracht, de overige investeringen zijn terug te vinden in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR). ¹

In het hoofdstuk 7 Voortgang Nota Kapitaal Goederen wordt de voortgang en bijstelling van de concrete investeringsprojecten, maar ook nieuwe en vervallen en gerealiseerde projecten gerapporteerd. De gepresenteerde actualisatie ten opzichte van het moment van vaststelling van de Nota Kapitaal goederen (d.d. 3 oktober 2019) betreft voornamelijk de tijdsplanning van en nadere specificering van het kostenoverzicht van de investeringsprojecten. Voor de bijstellingen van investeringsprojecten wordt nadere toelichting gegeven in hoofdstuk 7 en in de eerste Bestuur rapportage om autorisatie gevraagd. Voor de investeringsprojecten die starten in het kalenderjaar 2023 wordt toelichting gegeven en autorisatie gevraagd bij de Programmabegroting 2023.

1.3 Verantwoording: MPUV/Jaarstukken

In het eerste deel van het MPUV (hoofdstuk 2 tot en met 6) wordt gerapporteerd over het gevoerde vastgoedbeleid van het afgelopen jaar (verantwoording). De verantwoording in het MPUV betreft het gehele programma Utrechts Vastgoed en het vastgoeddeel in de programma's Samenleven en Sport en Bereikbaarheid en deels in Openbare Ruimte. Deze rapportering is beleidsmatig, integraal en samenhangend over de programma's heen.

In de Jaarstukken wordt daarnaast jaarlijks verantwoording afgelegd per programma afzonderlijk. Deze verantwoording vindt plaats aan de hand van de effect- en prestatiedoelstellingen (en daarbij behorende kpi's) per programma.

De meerwaarde van de rapportering in het MPUV zit met name in het samenhangende overzicht wat gegeven wordt over het totale gemeentelijke vastgoed (m.u.v. onderwijs vastgoed).

¹ De toekomstige plannen van het programma Onderwijs worden gepresenteerd in het Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting (MPHOV) en hierop wordt jaarlijks bij de programmabegroting gerapporteerd in de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting.

1.4 Bestuurlijk: leeswijzer moties en toezeggingen

Moties en toezeggingen die in dit MPUV worden behandeld:

Moment	Nummer	Beschrijving	Verwijzing MPUV
Raad –07–21	Toezegging 21 / T475	Bij de eerstvolgende (en daaropvolgende) MPUV wordt een paragraaf toegankelijkheid van vastgoed opgenomen.	Hoofdstuk 6, paragraaf 6.3.2

1.5 Leeswijzer

Deel 1: hoofdstukken 3 tot en met 6

Dit MPUV rapporteert in hoofdzaak langs de lijn van de 3 hoofddoelen voor het vastgoed, t.w.:

- *Voldoende en optimaal gespreid vastgoed*; (hoofdstuk 4)
- *Tevredenheid van huurders en eindgebruikers*; (hoofdstuk 5)
- *Mens en milieubewust bouwen aan vastgoed* (hoofdstuk 6).

In hoofdstuk 2 worden de algemene trends en ontwikkelingen voor de gehele vastgoedportefeuille betrokken. Deze trends beschrijven de context waarin dit MPUV is geschreven. Vervolgens in hoofdstuk 3 bespreken we in de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke vastgoedkaders. Dit hoofdstuk gaat over ontwikkelingen in de programma's in relatie tot de gemeentelijke vastgoedkaders zoals financiën, risicobeheer, onderhoud en verhuurbeleid.

In hoofdstukken 4 t/m 6 worden de ontwikkelingen binnen de 3 hoofddoelen beschreven. We kijken terug op de resultaten van afgelopen jaar en prognosticeren per programma hoe we verwachtten hoe het hoofd- en subdoelen zich zullen ontwikkelen.

Deel 2: hoofdstuk 7

In het laatste hoofdstuk (7) wordt teruggeblikt op de voortgang van de lopende investeringsprojecten uit de Nota Kapitaal Goederen en een update gegeven voor de vervangings- en uitbreidingsinvesteringsprojecten over de periode 2022 tot en met 2024. In dit hoofdstuk wordt financieel inzicht gegeven in de investeringen over de periode 2022 tot en met 2024. De totale investeringsbedragen worden gepresenteerd in het verwachte jaar van aanvang van de werkzaamheden. De individuele projecten worden per programma inhoudelijk toegelicht.

2 Trends en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt de context waarin dit MPUV is ontwikkeld beschreven aan de hand belangrijke trends en ontwikkelingen. Deze trends en ontwikkelingen hebben invloed op de uitwerking van een meerjarenperspectief op Utrechts vastgoed.

2.1 Organisatieontwikkeling Vastgoedorganisatie Utrecht

Op 1 februari 2021 zijn de Utrechtse Vastgoedorganisatie en Vastgoedbeheer samengevoegd tot Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Hiermee zijn alle taken en verantwoordelijkheden van het gemeentelijk vastgoed samengebracht in één Vastgoedorganisatie. Als 1 organisatie kunnen wij slagvaardiger en beter samenwerken met elkaar, onze collega's binnen de gemeente en met de stad. Onze missie is met elkaar te zorgen voor voldoende, veilig, duurzaam en eigentijds vastgoed voor maatschappelijke activiteiten in een groeiende en verdichtende stad. Een uitdagende opgave waar bij VGU zich dagelijks 150 mensen inzetten.

De officiële samenvoeging van de twee organisatieonderdelen was het startpunt van de verdere ontwikkeling en professionalisering van VGU. De kernwaarden deskundig, betrouwbaar, veerkrachtig, open en toekomstgericht staan hierbij centraal. De formele samenvoeging was een eerste stap.

Op 1 februari 2022 is de organisatie-inrichting van VGU gewijzigd naar 3 nieuwe afdelingen die ingericht zijn op vak inhoud:

De afdeling 'Vastgoedopgave' vertaalt de vraag vanuit de gemeente en de stad naar een vastgoedvraag. In deze afdeling vallen alle portefeuillegerichte werkzaamheden en adviezen

De afdeling Programma's en Projecten draagt zorg voor de professionele uitvoering van de ruim 100 projecten.

De afdeling Vastgoedmanagement zorgt ervoor dat alles op pand-niveau goed geregeld wordt, zoals contacten met de huurders, beheer en contractmanagement.

We zorgen dat we onze vastgoedprocessen beter onder controle krijgen door projecten te professionaliseren en vastgoed beheren tactisch te verstevigen. De afdeling Vastgoedopgave stuurt strategisch (kaders, budget) op de projecten en het vastgoedbeheer. De afdelingen werken onderling samen aan de opgaven.

Deze nieuwe organisatie-inrichting creëert de randvoorwaarden voor uniforme werkwijzen en -processen en zorgt voor versteviging op onze vastgoedprocessen. Zo kunnen wij met elkaar zorgen voor voldoende, veilig, duurzaam en eigentijds vastgoed voor maatschappelijke activiteiten in een groeiende en verdichtende stad.

Rekenkameronderzoek Onbegonnen werk

Rekenkamer Utrecht heeft onderzoek gedaan naar de energietransitie van de gemeente Utrecht. Het derde en laatste deel van het onderzoek gaat over de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, meer specifiek over de versnellingsopgave van het kernvastgoed.

De Rekenkamer legt de vinger op de zere plek. Hoewel bij iedereen de intenties goed waren en zijn, is het Vastgoedorganisatie Utrecht niet gelukt om voldoende tempo te maken met deze belangrijke opgave.

Het thema duurzaamheid is met onze nieuwe organisatiestructuur beter gepositioneerd in de organisatie. De expertise is dicht bij de uitvoering geplaatst in één afdeling, met als doel kennisdeling en samenwerking te verbeteren. Op basis van de aanvullende aanbevelingen uit de evaluatie wordt onderzocht hoe VGU nog verder verstevigt dient te worden.

2.2 COVID-19 crisis

De COVID-19 crisis heeft in het algemeen gevolgen voor het vastgoedbeleid van gemeente. Huurders van gemeentelijk vastgoed die vanwege de gevolgen van de coronamaatregelen de huur (tijdelijk) niet meer kunnen betalen. Uitstel van huur en huurkorting leiden tot verminderde huurinkomsten voor gemeente. Huurders die het niet meer redden en de huur op moeten zeggen kan leiden tot meer leegstand.

Steun huurders

Bij onze huurders leven veel zorgen over de impact van de COVID-19 crisis op hun activiteit of bedrijf. Veel van de huurders hebben aangegeven te worden geraakt door de crisis. Om die huurders te helpen die vanwege de coronacrisis veel omzet mislopen, hebben wij een pakket aan steunmaatregelen samengesteld.

Met deze huurmaatregelen ondersteunen wij de externe huurders van de gemeente. Hiermee geeft de gemeente als vastgoedeigenaar en verhuurder aan ook bereid te zijn de pijn van de crisis gezamenlijk te willen dragen.

Vanaf 15 juli 2020 is er een steunpakket huurmaatregelen vastgesteld waarin huurders van de gemeente die omzetverlies hebben geleden aanspraak kunnen maken op huurkorting. De eerste periode huurkorting betrof de maanden maart tot en met juni 2020. Het pakket is een aantal malen verlengd, de nieuwste periode loopt tot juni 2022.

In totaal is voor 2021 0,386 miljoen euro aan voorlopige huurkorting aangevraagd (waarvan 0,313 miljoen euro binnen het programma Utrechts Vastgoed).

Bij de instelling van de regeling huurkorting huurders VGU hebben we afgesproken dat wanneer de regeling leidt tot geen recht op huurkorting, maar dit toch vanwege de speciale omstandigheden wel nadere beschouwing behoeft, er ook naar maatwerk wordt gekeken. In vier voorkomende gevallen hebben wij dat maatwerk daadwerkelijk kunnen geven.

Vraag naar ruimte

In het wederom door de coronacrisis getekende jaar 2021 komen uit de statistieken van het Makelpunt de volgende ontwikkelingen:

- Na de Lock down begin 2021 eind maart/begin april zien we weer een toename in reserveringen en zoekvragen op de website. Gevolgd door een afname einde november, begin december i.v.m. de nieuwe Lock down.
- Afname activiteitensoort door het jaar heen van feesten, dansruimten, coaching en vergaderruimten. Afname locatiesoort (woon)zorg accommodaties, gemeente panden en horeca.
- Toename activiteitensoort door het jaar heen van kantoorruimte, filmopnames, sportmogelijkheden. Toename locatiesoort praktijkruimten, kinderopvang, muziekstudio's en kookstudio's.
- Vraag naar corona test en vaccinatielocaties blijft onveranderd.
- Daarnaast blijft er veel vraag naar hoge ruimtes voor sport, theater en (pop-up) exposities.
- We zien een toename zoekvragen in Leidsche Rijn en Overvecht. En juist weer een afname in Noord, Noordwest

Voortgang Investeringsprojecten

Mede door de gevolgen van de COVID-19 crisis zijn verschillende reguliere investeringsprojecten vertraagd. Hierover geven wij in hoofdstuk 7. Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen nadere toelichting.

2.3 Noodopvang oorlogsvluchtelingen Oekraïne

Als gevolg van escalatie van het Russisch-Oekraïens conflict in 2014 is Rusland in februari 2022 Oekraïne binnengevallen. De invasie, en het daaropvolgende oorlogsgeweld, heeft in de eerste maanden van het conflict al meer dan 2 miljoen mensen ontheemd. Deze vluchtelingen zijn hoofdzakelijk naar het westen gevlucht, en de EU biedt hun steun en onderdak. Nederland, en Utrecht als onderdeel, hebben zich ook gecommitteerd aan de (nood)opvang van deze oorlogsvluchtelingen. In eerste instantie verwachte men een instroom van 800 vluchtelingen, maar het lijkt erop dat dit aantal nog groeit.

De gemeente werkt integraal aan de coördinatie en opvang van de Oekraïense vluchtelingen, mede door het beschikbaar stellen van woon- en noodopvangruimte en het opvangen van de instroom aan verwacht 600 leerlingen voor PO en VO. Zo zijn er in de jaarbeurshal 300 noodslaapplekken gerealiseerd en wordt er gekeken of MFA De Weide Wereld ook deels ingezet kan worden voor noodopvang. Ook wordt er gezocht naar langer beschikbare woonruimte in het leegstandbestand, waar specifiek wordt gekeken naar locaties waar niemand vanuit tijdelijk beheer ontzet hoeft te worden. Tegelijkertijd wordt er gezocht naar adequate extra capaciteit binnen onderwijshuisvesting om ervoor te zorgen dat Oekraïense kinderen zo min mogelijk last ondervinden en door kunnen leren ondanks de omstandigheden. Er wordt intensief samengewerkt tussen de beleidsvelden van de gemeente en externe organisaties om dit acute traject in

goede banen te leiden, en er wordt ook veel gecommuniceerd met Utrecht en haar inwoners en wijken zodat men geïnformeerd is over de voortgang en consequenties op burgerniveau.

2.4 Energiemarkt in beweging

In het najaar van 2021 zijn de energieprijzen significant gestegen, en onder de huidige ontwikkelingen in Oekraïne lijkt het erop dat er nogmaals een significante stijging op gaat treden. Dit heeft niet alleen impact op de portemonnee van onze gebruikers via hun energierekening, maar ook op werkzaamheden van de VGU in de vorm van stijgende bouwkosten, materiaalkosten en exploitatielasten ten behoeve van beheer en onderhoud. Hoever deze stijgingen zullen doorzetten, hoelang de situatie zich zal doorzetten, en wat de impact is op de realiteit van bouw en beheer is nog onduidelijk en onvoorspelbaar. Wel is duidelijk dat deze stijgingen invloed hebben op uitvoering van projecten en onderhoud in de vorm van direct en indirect stijgende kosten. Ook op het gebied van duurzaamheid ambities heeft dit impact, specifiek op de Energietransitie. Echter in de context van de afgekondigde netcongestie (zie 6.2.7) valt het mogelijke financiële voordeel, Russisch gas vervullen voor zonne-energie, helaas grotendeels weg. Er wordt gezocht naar mogelijkheden, en de beweging van de markt wordt in het oog gehouden, maar veel is nog onduidelijk en onzeker.

2.5 De ontwikkeling van de inflatiecijfers

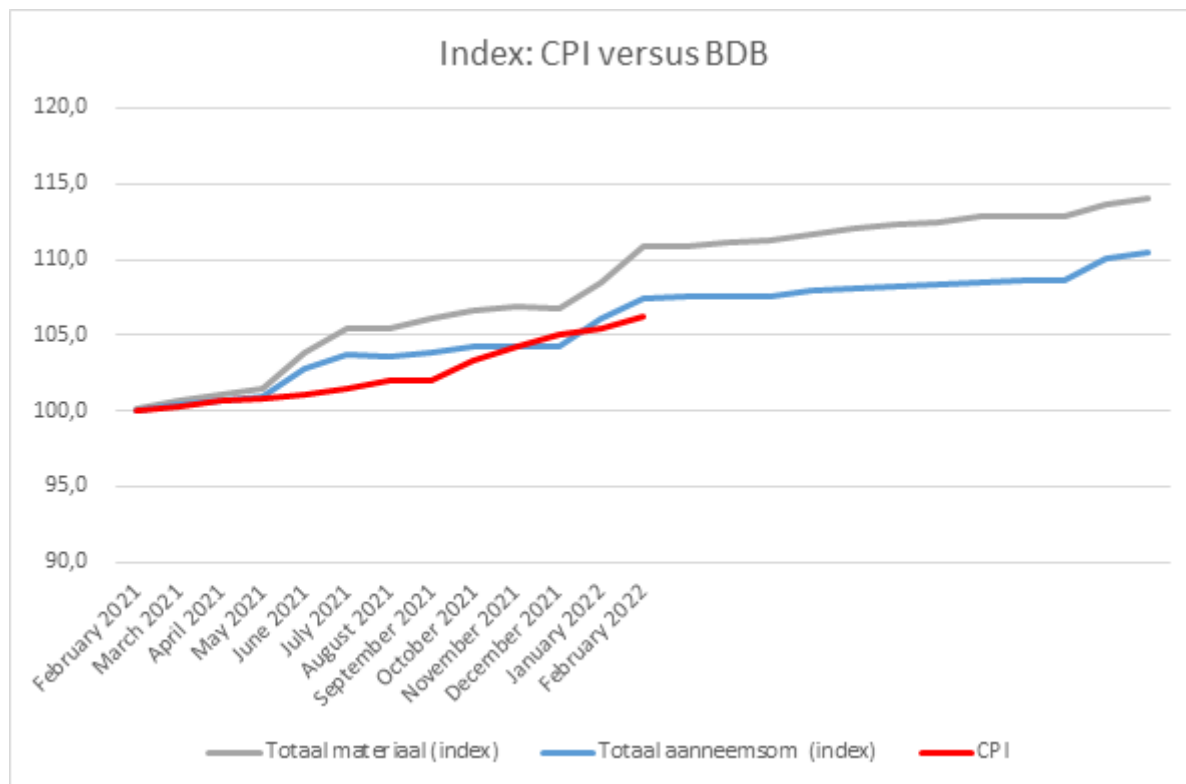
Na een periode van relatief lage inflatie ($< 2\%$ /jaar) in de afgelopen jaren, zijn de prijzen in de zomer in de lift gekomen en heeft deze ontwikkeling zich verder voortgezet. Op jaarbasis is het inflatiecijfer in februari van dit jaar gestegen naar $6,2\%$.

Het CPI-prijsindexcijfer volgt hiermee de trend die eerder al was ingezet in bouwwereld (onderhoud).

Aanvankelijk was de stijging van de cijfers voornamelijk te wijten aan de stijging van de energieprijzen na aflopen van de coronaperiode. Het is nu lastig te voorspellen of deze stijging stand zal houden of zal gaan afvlakken, mede door de ontwikkelingen in Oost-Europa.

De stijging van de indexering heeft ook een stijging van de huren ten gevolg. Dit is ook nodig, omdat de exploitatie kosten voor de gemeente toenemen. Vooral de kosten van onderhoud.

Doordat VGU een kostprijs dekkende huur hanteert, voortvloeiend uit de Wet Markt & Overheid en de Kaderbrief Vastgoed (Raad 3 juli 2017), is het ook noodzakelijk de prijsontwikkeling te volgen en de kostprijs bij te stellen.

2.6 Ontwikkelingen in de vastgoedsector in Utrecht

Er is sprake van grote waardeestijging van grootstedelijk vastgoed. Daarnaast wordt de druk op grote steden in veel opzichten steeds hoger: het aantal inwoners en de werkgelegenheid groeit sterk, terwijl investeringen in vastgoed en infrastructuur achterblijven. Dit veroorzaakt veel druk op de samenleving en openbare ruimte. Urbanisatie, inclusief alle uitdagingen die dat met zich meebrengt, is een van de grootste opgaven waar gemeenten en vastgoedeigenaren vandaag de dag voor staan. Het is belangrijk zo snel mogelijk een oplossing te vinden voor vraagstukken rondom mobiliteit en infrastructuur, duurzaam gebruik van grondstoffen en betaalbare woonruimte in de grote steden. Met andere woorden: de stad van morgen duurzaam (her)inrichten en zo de balans herstellen. De vastgoedmarkt in Utrecht heeft heel direct met al deze aspecten te maken.

2.7 Kostenstijging maatschappelijk vastgoed.

De afgelopen jaren merken we dat de kosten van het maatschappelijk vastgoed blijven stijgen. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, het bouwen in hoge dichtheden, en onze eigen ambities ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid. In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in hoog stedelijke projecten als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede zien we dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij deze hoog stedelijke uitgangspunten en ambities.

- *Marktontwikkeling.*

Er is sprake van grote schaarste aan personeel en materialen op de Nederlandse markt en die is versterkt door wereldwijde schaarste als gevolg van de corona crisis.

- *Bouwen in hoge dichtheden.*

Een andere reden waarom onze normbudgetten in steeds meer projecten niet meer toereikend zijn, is dat ruimte in Utrecht schaars is. In de binnenstedelijke ontwikkelgebieden zoals de Merwedekanaalzone bouwen we in hoge dichtheden. De ruimte is beperkt en dat vraagt om het stapelen en combineren van meerdere functies. Dit multifunctionele ruimtegebruik is duurder omdat het technisch complexer is en om speciale aanpassingen vraagt.

- *Ambities.*

Daarnaast zijn we als stad ambitieus als het gaat om duurzame gebouwen en een gezonde leefomgeving en ook dat leidt tot hogere kosten, die zich maar deels één op één terugbetalen in de vorm van lagere energielasten.

In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in hoog stedelijke projecten als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier, Merwede VO cluster, zien we dat onze normbudgetten zeker niet passen bij deze hoog stedelijke uitgangspunten en ambities.

Analyse van de kostenstijging in een aantal recente projecten voor onderwijs- en sportvoorzieningen in hoog stedelijk gebied laten een stijging zien tussen de 30 en 65% ten opzichte van de ramingen op basis van normbedragen.

2.8 Ontwikkelingen in de bouwsector

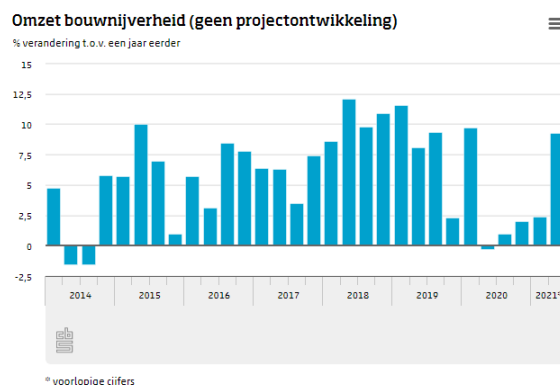
2021 is voor de bouwsector een jaar geweest van lichte groei, na een jaar waarin sprake was van een daling van de bouwproductie van -1,1%.

De omzet van de bouw is in het vierde kwartaal van 2021 met 11 procent gestegen. Dat is de hoogste groei in een kwartaal sinds het begin van de coronacrisis.

Voor heel 2021 kwam de omzet in de bouw 8,2 procent hoger uit dan een jaar eerder. In 2021 werd voor 74 duizend nieuw te bouwen woningen een vergunning afgegeven, 10 procent meer dan in 2020.

Bron: CBS

In de burgerlijke en utiliteitsbouw was sprake van een groei van 12,4 procent. Vooral kleine bedrijven tot 10 werkzame personen deden het goed in deze branches.

Figuur 1: Omzet Bouwnijverheid

Het lijkt er dus op dat we corona achter ons hebben gelaten en teruggaan naar het nieuwe normaal. Er wordt weer gebouwd en de vraag naar woningen is groot. De grote bouwvraag leidt nu tot schaarste op de markt (beschikbaarheid van (bouw)materialen en personeel) en prijsstijgingen. De stijgende energieprijzen, vanwege de inval in Oekraïne, komen daar nog eens bovenop.

Deze ontwikkelingen hebben, bij ongewijzigd beleid, een impact op de kosten van een project of contract. En daarnaast is het onzeker of we alle projecten binnen de beoogde planning kunnen realiseren, omdat niet op alle aanbestedingen ook daadwerkelijk door aannemers wordt ingeschreven. Dit laatste kan leiden tot uitstel van projecten, wat de financiële druk door de stijgende prijzen op de korte termijn kan verlagen.

Zie hiervoor ook de uitgebreidere toelichting in de 1e Berap en de raadsbrief van 1 april 2022.

2.9 Ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie

Omgevingswet & Besluit Bouwwerken Leefomgeving

De invoering van de Omgevingswet wordt voor de vijfde keer uitgesteld. Waarschijnlijk is de nieuwe datum 1 januari 2023.

De nieuwe omgevingswet bundelt en vereenvoudigt de regels voor ruimtelijke projecten. Waar men voor de komst van de omgevingswet meerdere bronnen en wetten moest raadplegen, informeren en kon toetsten, is dit met de komst van 1 digitaal loket vereenvoudigd. Het moet makkelijker worden om op deze manier, ruimtelijke projecten te starten. De Omgevingswet is een bundeling geworden van wetten voor de leefomgeving, de Omgevingswet bundelt en moderniseert deze wetten voor de leefomgeving. Het gaat onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

De Omgevingswet bundelt de wetten voor de leefomgeving	
Van:	Naar:
26 wetten	1 wet
60 Algemene Maatregelen van Bestuur	4 Algemene Maatregelen van Bestuur
75 ministeriële regelingen	1 Omgevingsregeling

Figuur 2: Bundeling wetten, AMvB's en regelingen in Omgevingswet

Het Bouwbesluit wordt als onderdeel van de Omgevingswet ondergebracht bij het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In de Bbl zijn strengere eisen op het gebied van duurzaamheid (BENG-eisen), milieu (MPG-norm) en bruikbaarheid opgenomen. Deze strengere eisen, hebben ook een nieuwe berekeningsmethode gekregen. Deze nieuwe berekeningsmethode is echter eerder van toepassing verklaard dan de omgevingswet zelf (rekenmethodiek). De nieuwe berekeningsmethode laat niet meer een coëfficiënt zien van de gekozen bouwkundige en installatiedelen (ook wel bekend als de EPC-waarde, conform de NEN7210).

De nieuwe berekeningsmethode is gestoeld op de NTA8800 en laat beter het energieverbruik van een object zien conform 3 pijlers:

- BENG 1: De maximale energiebehoefte in kWh per m2 gebruiksoppervlak per jaar
- BENG 2: Het maximale primair fossiel energiegebruik, eveneens in kWh per m2 gebruiksoppervlak per jaar.
- BENG 3: Het minimale aandeel hernieuwbare energie in procenten.

Uitspraak zaak Didam

Vrijdag 26 november jl. heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan over een zaak die speelt in Didam (Gemeente Montferland). Deze uitspraak heeft invloed op de mogelijkheden die de gemeente heeft voor één-op-één uitgifte van grond of vastgoed

Kort samengevat zegt de Hoge Raad: wanneer de gemeentegrond of vastgoed verkoopt, moet zij alle potentiële kopers "gelijke kansen bieden" als er meerdere gegadigden (te verwachten) zijn. Deze

verplichting vloeit voort uit het gelijkheidsbeginsel. De verplichting om gelijke kansen te bieden houdt in dat de gemeente alle potentieel geïnteresseerde partijen in de gelegenheid moet stellen om onder gelijke voorwaarden mee te dingen naar het te verkopen vastgoed, door middel van een selectieprocedure. De Hoge Raad biedt één uitzondering: als op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria mag worden aangenomen dat er maar één serieuze gegadigde is. In dat geval moet de gemeente haar voornemen tot verkoop, inclusief de motivering waarom zij denkt dat er op grond van de hiervoor bedoelde criteria maar één serieuze gegadigde is, tijdig voorafgaand aan de verkoop bekend maken. Binnen de in de publicatie genoemde termijn kunnen derden zich melden.

Gevolg

Hoewel het Didam-arrest van de Hoge Raad de verkoop van een perceel betreft, zal het ook gevolgen hebben voor andere vormen van het beschikbaar stellen van onroerende zaken. Dat impliceert dat bijvoorbeeld ook het aanbieden in erfpacht en/of het verhuren van percelen in overeenstemming moeten zijn met het gelijkheidsbeginsel. Daardoor zullen de mededingings- en transparantienorm naar verwachting ook die privaatrechtelijke handelingen van gemeente raken. Het Didam-arrest lijkt in ieder geval de mogelijkheid van onderhandse uitgifte van percelen in belangrijke mate uit te sluiten.

Binnen de Gemeente Utrecht is de volgende lijn uitgezet:

- Niet-beleidsondersteunende verhuur

In Utrecht houden we vooralsnog het uitgangspunt aan de uitspraak ook toe te passen op commerciële verhuur. Dit is in lijn met de andere G4 gemeenten. Het toepassen van de uitspraak heeft relatief grote impact op de organisatie en de verhuurprocessen. Eerder vonden er namelijk relatief veel één-op-één verhuringen plaats.

- Beleidsondersteunende verhuur

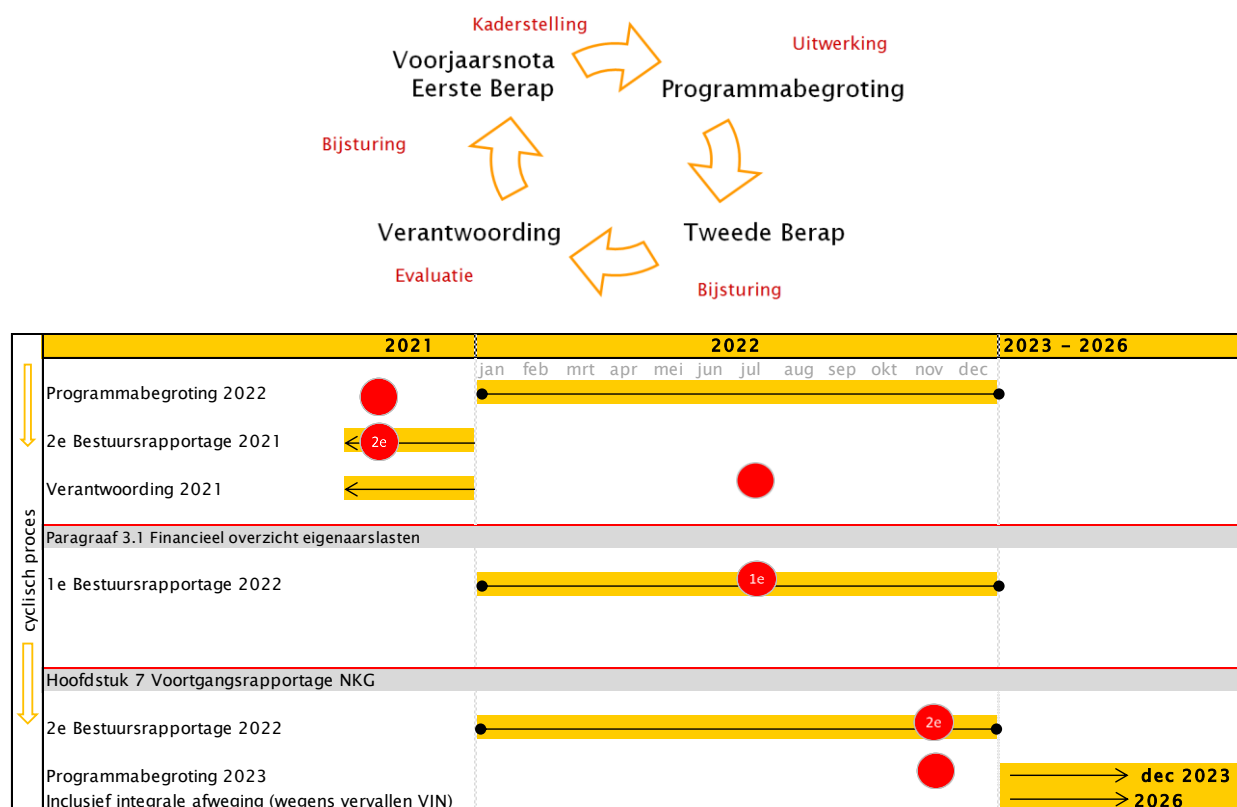
De afgelopen periode is gebruikt om een eerste beeld te krijgen van de impact van het arrest op verhuringen voor beleidsondersteunend vastgoed. De eerste uitkomsten van het onderzoek laten zien dat het complex is. Bij bepaalde categorieën verhuringen wordt bij de selectie van een huurder op hoofdlijnen al voldaan aan de uitspraak van de Hoge Raad. Bij verhuringen waar mocht blijken dat er nog niet aan de uitspraak wordt voldaan, zal worden onderzocht of het naleven van dit arrest knelpunten oplevert.

3 Algemene ontwikkelingen binnen de gemeentelijke vastgoedkaders

Dit hoofdstuk gaat over ontwikkelingen in de programma's in relatie tot de gemeentelijke vastgoedkaders zoals financiën, risicobeheer, onderhoud en verhuurbeleid.

3.1 Financieel overzicht Gemeentelijk Vastgoed

De totale vastgoedportefeuille in beheer bij de VGU is onderverdeeld in vier programma's: Utrechts Vastgoed, Samenleven en Sport, Bereikbaarheid en Onderwijs. Het vastgoed in deze vier programma's wordt begroot en verantwoord in de administratie van de VGU. Hierbij wordt de gebruikelijke planning en control-cyclus gevolgd.

Figuur 3: Reguliere P&C-cyclus en overzichten MPUV binnen deze cyclus.

In bovenstaand overzicht is de cyclus van 2022 in volgorde van boven naar beneden inzichtelijk gemaakt. De gele balk geeft aan over welk tijdsbestek het desbetreffende bestuurlijk document handelt, de rode stip geeft het moment van de bestuurlijke besluitvorming aan. De grijze lijnen geven aan waar in de tijdslijn de overzichten in dit MPUV zitten.

3.1.1 Financieel overzicht eigenaarslasten

In figuur 4 zijn de cijfers van de eigenaarslasten van de hierboven benoemde programma's weergegeven. Het uitgangspunt bij dit overzicht is de Jaarstukken 2021². Wijzigingen uit de Voorjaarsnota 2022, de Eerste bestuursrapportage (indien er geen VJN komt) of het overdrachtsdossier zijn daardoor nog niet opgenomen in de kolom 'Actuele begroting 2021'.

Onder de eigenaarslasten vallen de zakelijke lasten (OZB, rioolrecht, watersysteemheffing en verzekeringen), de kapitaallasten, de kosten voor het portefeuillemanagement en de kosten voor het onderhoud op de panden. Bij de baten gaat het voornamelijk om huurinkomsten.

Bij het programma Onderwijs zijn de eigenaarslasten direct terug te vinden in de jaarstukken onder de desbetreffende subdoelstelling. Bij de andere programma's is dit niet het geval omdat er ook andere (exploitatie)kosten en opbrengsten op de subdoelstellingen worden geadministreerd. In bijlage 1 is voor deze programma's een overzicht opgenomen waarin de aansluiting wordt gepresenteerd tussen de cijfers uit figuur 4 en de jaarstukken.

De specifieke toelichting op de verschillen tussen de begroting en de realisatie is terug te vinden in de Jaarstukken 2021 bij de desbetreffende programma's en subdoelstellingen.

EIGENAARSLASTEN UTRECHTS VASTGOED								
Subdoelstelling(en)		Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/realisatie	Actuele begroting 2022
12-1-1-1 Verwerven,ontwikkelen,beheren & afstoten <i>P6740, P6750, P6751</i>	Baten	26.671	22.271	26.732	24.158	23.918	-240	27.324
	Lasten	16.043	13.131	23.527	18.360	20.864	-2.504	18.350
	Toevoeging reserves	3.326	3.326	568	10.717	10.717	-	4.965
	Onttrekking reserves	3.039	3.140	3.105	24.455	24.441	-14	1.907
	Saldo baten en lasten	10.341	8.954	5.741	19.537	16.778	-2.759	5.916
x € 1.000								
EIGENAARSLASTEN BEREIKBAARHEID								
Subdoelstelling(en)		Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/realisatie	Actuele begroting 2022
04-1-3-1 Uitvoeren van maatregelen autoparkeren	Baten	25	1.423	26	-305	961	1.266	36
	Lasten	6.906	7.772	6.743	8.089	9.305	-1.217	7.263
04-1-3-2 Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren	Toevoeging reserves	39	39	-	-	-	-	-
	Onttrekking reserves	2.738	2.779	1.255	2.031	1.125	906	1.046
Saldo baten en lasten		-4.182	-3.610	-5.462	-6.363	-7.219	955	-6.181
x € 1.000								
EIGENAARSLASTEN SAMENLEVEN EN SPORT								
Subdoelstelling(en)		Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/realisatie	Actuele begroting 2022
19-2-1-1 Buitenaccommodaties	Baten	1.898	2.326	1.666	2.445	3.144	698	1.667
19-2-1-2 Binnensportaccommodaties	Lasten	15.334	16.442	15.228	12.539	12.804	-264	15.146
19-2-1-3 Zwembaden	Toevoeging reserves	115	115	48	2.300	2.300	-	-
	Onttrekking reserves	24.746	24.879	2.453	2.488	2.582	94	2.488
Saldo baten en lasten		11.195	10.648	-11.158	-9.906	-9.378	528	-10.991
x € 1.000								
EIGENAARSLASTEN ONDERWIJS								
Subdoelstelling(en)		Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/realisatie	Actuele begroting 2022
07-1-1-1 Educatieve infrastructuur	Baten	2.315	2.066	1.585	2.089	4.991	2.901	2.089
	Lasten	42.496	45.272	42.800	46.143	47.112	-969	45.717
	Toevoeging reserves	7.800	7.800	-	4.818	4.818	0	-
	Onttrekking reserves	11.421	11.350	2.817	8.884	8.900	16	2.598
Saldo baten en lasten		-36.561	-39.656	-38.398	-39.987	-38.039	1.948	-41.030

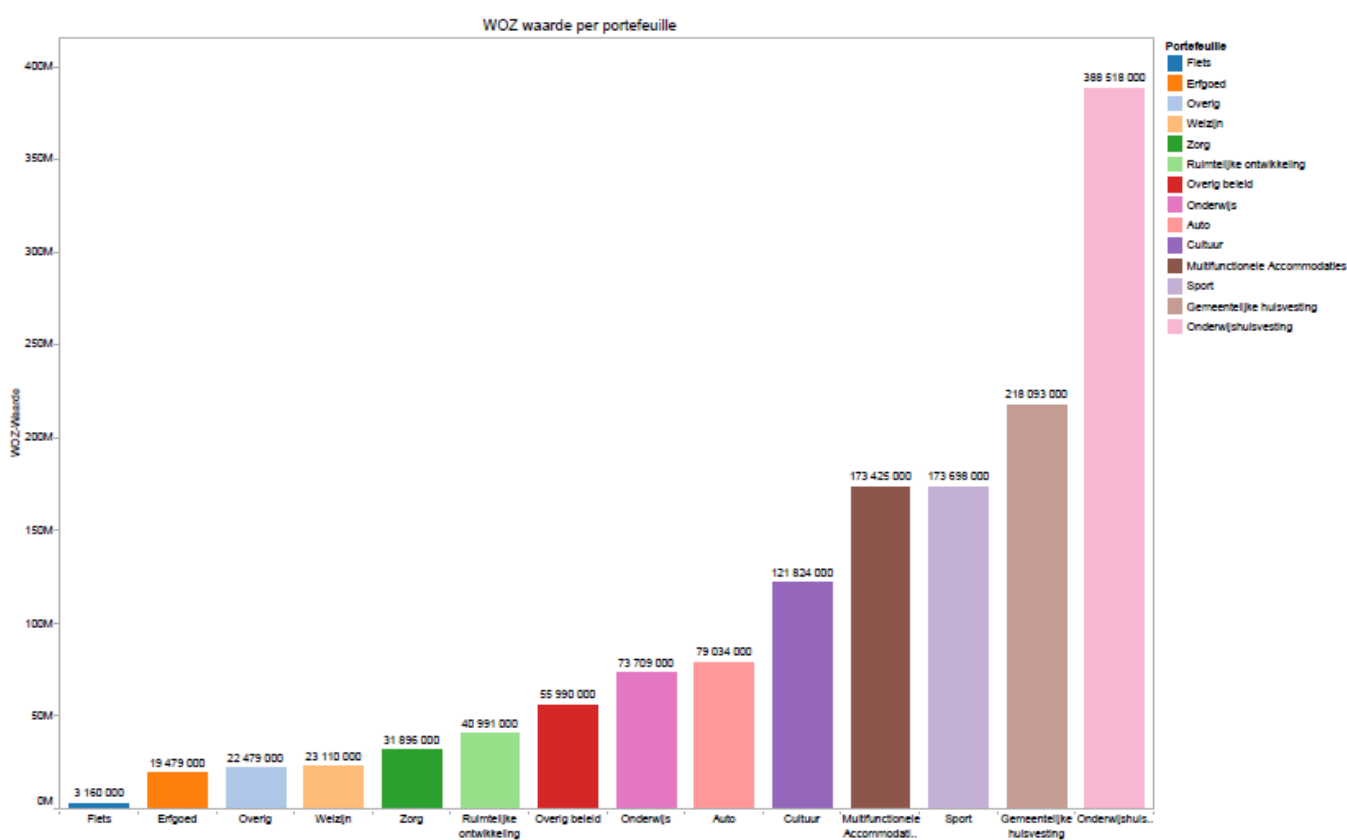
Figuur 4: Overzicht eigenaarslasten 2021

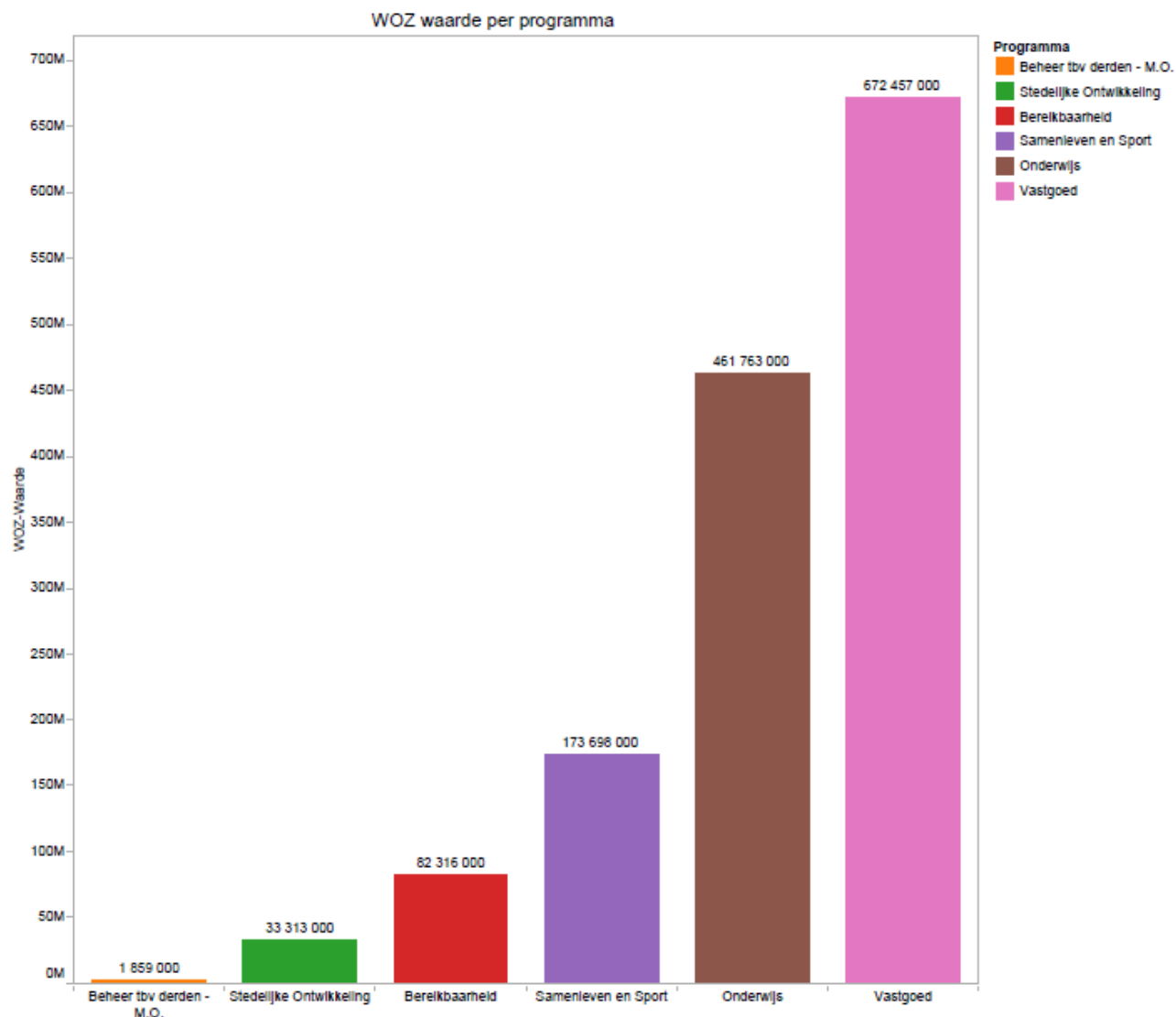
² Cijfers op basis van realisatie tot en met periode 15 2021.

VGU verleent ook diensten aan vier andere programma's. De kosten voor portefeuillemanagement en onderhoud worden hieraan doorbelast. Deze kosten zijn niet direct zichtbaar in de reguliere begroting omdat er ook andere kosten op de desbetreffende subdoelstellingen worden geadministreerd. Het gaat hierbij om de volgende programma's:

- Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed (38 panden)
- Maatschappelijke Ondersteuning (31 panden)
- Volksgezondheid (1 pand)

3.1.2 WOZ-waarden

WOZ waarde

Peildatum	Programma						Totaal
	Beheer tbv derden - M.O.	Bereikbaarheid	Onderwijs	Sport	Stedelijke Ontwikkeling	Vastgoed	
31-12-2012			217 053 000	56 600 000	137 803 675	345 783 000	757 239 675
31-12-2013		32 267 000	292 086 000	134 685 000	136 854 000	367 636 000	963 528 000
31-12-2014	1 013 000	37 936 000	368 801 000	165 464 000	129 381 000	371 224 000	1 073 819 000
31-12-2015	2 056 000	47 759 000	359 047 000	165 945 000	114 194 000	673 034 000	1 362 035 000
31-12-2016	2 047 000	44 994 000	359 361 000	163 139 000	91 019 000	662 618 000	1 323 178 000
31-12-2017	1 807 000	61 420 000	386 395 000	161 841 000	82 904 000	630 558 000	1 324 925 000
31-12-2018	770 000	57 245 000	403 373 000	171 447 000	78 061 000	627 652 000	1 338 548 000
31-12-2019	7 446 000	74 335 000	447 649 000	171 746 000	35 385 000	661 895 000	1 398 456 000
31-12-2020	1 993 000	83 814 000	455 092 000	176 771 000	36 719 000	673 567 000	1 427 956 000
31-12-2021	1 859 000	82 316 000	461 763 000	173 698 000	33 313 000	672 457 000	1 425 406 000

Figuur 5a: Ontwikkeling WOZ-waarde vastgoed totaal

Figuur 5b: WOZ-waarde per programma

De totale WOZ-waarde van de gemeentelijke vastgoedportefeuille bedraagt ruim € 1,426 miljard euro. Dit is een daling van 1% ten opzichte van vorig jaar. In 2021 is bij een aantal panden de WOZ-waarde verlaagd in verband met COVID-19. De verwachting is dat dit voor 2022 weer hersteld zal worden naar de

oude situatie. Veruit het grootste aandeel van de WOZ-waarde zit in het programma vastgoed, €672 miljoen. Daarna volgt het programma onderwijs €460 miljoen en het programma sport € 370 miljoen.

3.1.3 Uitgifte Panden

De omvang van de gemeentelijke vastgoedportefeuille is in 2021 ongeveer gelijk gebleven. In de portefeuille zijn nieuwe panden en percelen (splittingsen, 1 aankoop, 6 nieuwbouw en 8 aanhuur) gekomen. Er zijn ook panden en percelen vervallen in 2021 (4 sloop, 8 uitgiftes, 6 beëindiging aanhuur).

Er zijn geen panden in 2021 voor het programma Vastgoed verkocht.

Panden die in 2022 verkocht gaan worden:

- Oudegracht 245 (Voormalig Tivoli), dit is een reeds eerder besloten verkoop die nog wacht op daadwerkelijk juridisch transport na onherroepelijk worden van de Omgevingsvergunning.

3.2 Robuustheid financiën

3.2.1 Weerstandsvermogen

In de gemeente brede risicoparagraaf zijn verschillende risico's opgenomen in relatie tot het vastgoed van gemeente Utrecht.

Risico's voor sterke prijsstijgingen en marktontwikkelingen waren al eerder opgenomen en zijn voor dit jaar verhoogd. Een deel van dit risico is inmiddels al werkelijkheid geworden. Vooralsnog lijkt de piek nog niet te zijn bereikt, daar de inflatie van de consumentenindex over maart (ca 12 procent), die van februari (onder de 8%) ruimschoots overtreft. Over het algemeen hebben de lopende investeringsprojecten voldoende reservering binnen het project om de risico's op te vangen en hebben ze dus geen invloed op het gemeente brede weerstandsvermogen. Binnen het MPUV zal moeten worden geprioriteerd om te compenseren voor de verwachte prijsstijging van nog te starten projecten, daar waar deze niet uit een verhoging van de huur kunnen worden gedekt.

3.2.2 Debiteuren

Debiteurenbeheer is een belangrijk aspect voor een verhuurder. Er bestaat altijd een risico dat (gemeentelijke) debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Gemeente Utrecht heeft zich gerealiseerd dat de coronacrisis enorme impact heeft (gehad) op ondernemers en hun onderneming en dat het voor velen nu niet haalbaar was om de facturen tijdig te betalen. Hierom hadden we vorig jaar besloten om de betalingstermijn van facturen te verlengen van 30 naar 180 dagen, om zo maatschappelijke organisaties en bedrijven in deze periode meer financiële armslag te geven. Inmiddels is de betaaltermijn weer teruggebracht tot 30 dagen. We zien echter dat met name in de sportsector de betalingsachterstanden behoorlijk zijn opgelopen en wij achten het niet reëel dat het gehele bedrag alsnog geïncasseerd kan worden. Het gaat hierbij om enkele tonnen. Wij willen in principe hier niet te rigide mee omgaan. Zo nodig zal een voorstel worden gedaan hoe hiermee om te gaan.

Eind 2021 is een nieuw kader voor het omgaan met (dubieuze) debiteurenrisico opgesteld. Er wordt niet meer gekeken naar de ouderdom in de jaren van de voordering, omdat de ervaring leert dat er geen relatie is tussen oninbaarheid en ouderdom.

Voor de bepaling van de voorziening dubieuze debiteuren wordt gekeken naar de openstaande posten van begin 2022. Alle posten van openbare lichamen en subsidies worden hieruit verwijderd, omdat voor deze posten het risico van oninbaarheid nul is. Ook de posten die als dubieus op de balans staan (posten die zijn overgedragen aan incassobureau, deurwaarder, of failliet zijn of in behandeling zijn bij advocaat) worden hieruit gehaald. Deze posten hebben een hoger risico op oninbaarheid van 20%. Van de rest is uit het verleden gebleken dat bij VGU gemiddeld 2,1% oninbaar zal zijn.

Voor VGU betekent dit dat voor de dubieuze posten € 11.839,39 in de voorziening wordt opgenomen en voor de overige debiteuren € 64.544,55.

3.3 Onderhoud

In deze paragraaf rapporteren wij over de onderhoudswerkzaamheden die wij verrichten aan het gemeentelijke vastgoed. We lichten kort toe hoe wij door middel van de Utrechtse Onderhoud Methodiek de (technische) kwaliteit van het vastgoed borgen. We presenteren het financiële onderhoudsresultaat van 2022 en de financiële onderhoudsprognose voor de programma's Vastgoed, Sport en Bereikbaarheid.

3.3.1 Transitie Vastgoedorganisatie Utrecht

Per 1 februari 2021 zijn de Utrechtse Vastgoedorganisatie en het onderdeel vastgoedbeheer van Stadsbedrijven weer ondergebracht in één nieuwe organisatie: De Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Het eigenaarschap en het onderhoud van het gemeentelijke vastgoed zijn nu één organisatie en gaan elkaar versterken, met 1 visie: Utrecht verbinden aan ons vastgoed.

Het terugbrengen van het onderdeel vastgoedbeheer naar VGU heeft inmiddels zijn vruchten afgeworpen. De koppeling van het technisch beheer van assetmanagement, projecten en opgaven is hiermee hersteld. Op basis van nieuwe inzichten en onderbouwingen (inspecties, pandvisies, basis op orde) is de raming MJOP beter op orde. We gaan van het technisch beheren van onze panden naar het managen van onze assets. Dit heeft geleid tot betere MJOP's, die een hoger budget vergen (zie paragraaf 3.3.3.). In de loop van dit jaar zullen de resultaten van het due diligence onderzoek bekend worden. Daarnaast wordt onderzocht hoe duurzaamheid tijdens (planmatig) onderhoud kan worden ingezet. Dit betekent een wijziging van de huidige kaders. Bij Voorjaarsnota 2023 zal VGU komen met een aantal scenario's en bijbehorende kostenplaatjes, ter bespreking met en besluitvorming door de Raad.

3.3.2 Kader: Utrechtse Onderhoud Methodiek

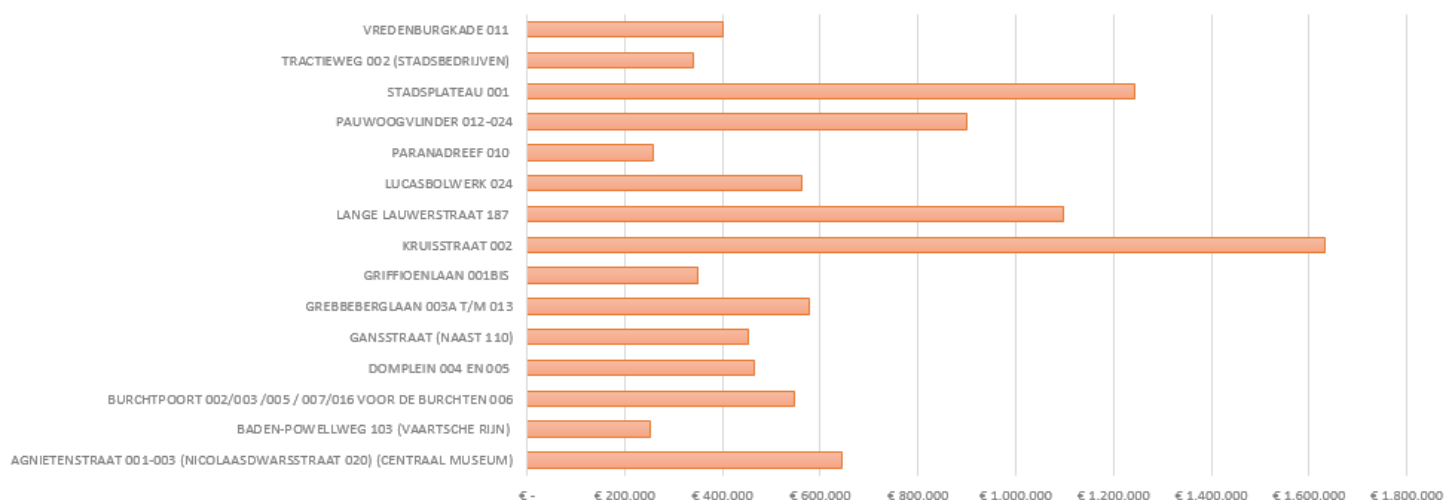
Het onderhoud aan het vastgoed van de gemeente Utrecht wordt uitgevoerd volgens de Utrechtse Onderhoud Methodiek 2013 (UOM 2013) en de Kaderbrief Vastgoed: kader 8 Conditie gestuurd onderhoud volgens de NEN 2767.

Door de UOM zijn we in staat om het vastgoed op een vooraf vastgesteld onderhoudsniveau te onderhouden. We maken onderscheid tussen dagelijks onderhoud (storingen & preventief onderhoud) en planmatig onderhoud. Het geplande onderhoud voor de komende jaren wordt geprognostiseerd in een Meerjarige Onderhoud Prognose (MJOP). Door middel van de genormeerde NEN 2767-systematiek wordt op een transparante wijze geprognostiseerd hoeveel middelen er nodig zijn om de portefeuille op minimaal onderhoudsniveau 3 te houden.

De huidige UOM is vastgesteld in 2013. Inmiddels zijn er veel nieuwe ontwikkelingen die ook het proces van beheer en onderhoud beïnvloeden. Denk hierbij aan ontwikkelingen die gericht zijn op digitaliseren en monitoring, duurzaamheid en veiligheid. Wij gaan daarom het UOM herijken. Dit laten we samen opgaan met de ontwikkeling van het nieuwe Vastgoedkader.

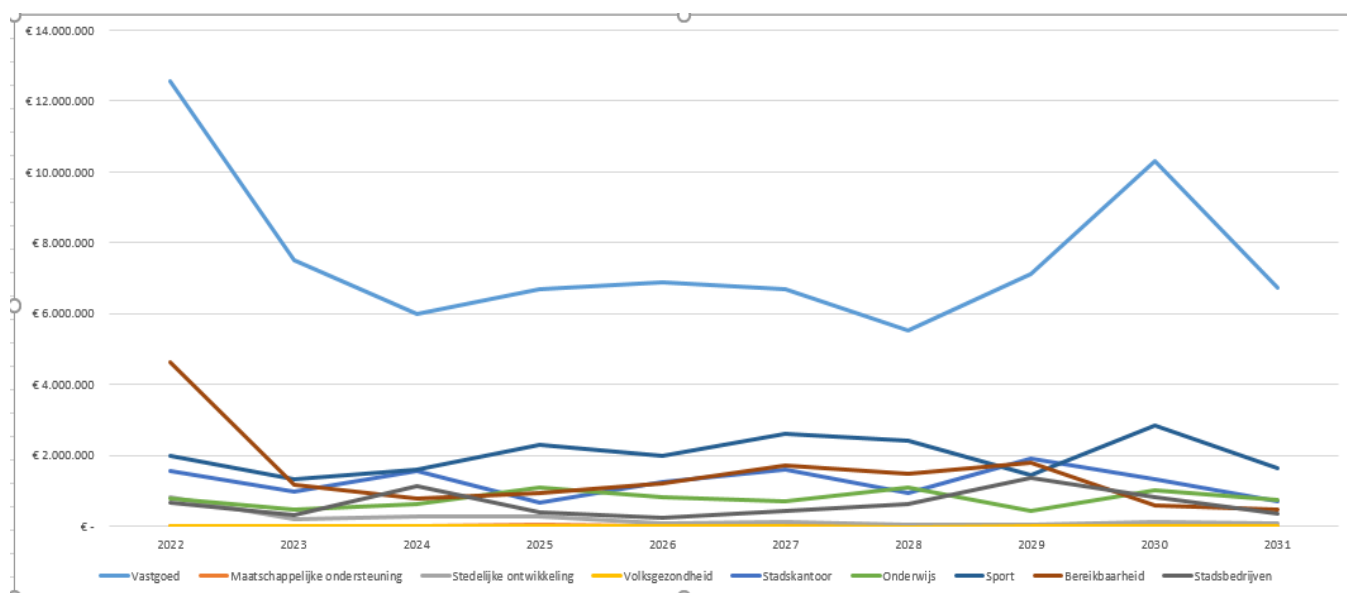
3.3.3 Jaarplan 2022

Iedere zomer worden uit het beheersysteem O-prognose de actuele MJOP's uitgedraaid waarin de tot dan toe uitgevoerde (herhalings-)inspecties op basis van de NEN 2767 zijn verwerkt. Deze gegevens zijn door de technische beheerders op juistheid gecontroleerd. Met de gecontroleerde gegevens worden gesprekken gevoerd met de Assetmanagers van VGU, de bedrijfsleiders van Vastgoedexploitatie en met de gedelegeerd eigenaar van de Stadsbedrijven-panden, vaak in aanwezigheid van hun controllers. Door middel van deze gesprekken is de koppeling van (pand)strategie en beheer & onderhoud geborgd en wordt het jaarplan vastgesteld. In de onderstaande grafiek zijn de 15 gebouwen met de grootste planmatige onderhoudsbehoefte in 2022 opgenomen.

Figuur 6: Top 15 Planmatige onderhoudsbehoefte

3.3.1 Onderhoudsprogramma's 2022 – 2031

Figuur 7: Geprognostiseerde kosten voor het eigenaarsonderhoud

De samenvoeging van Vastgoed Beheer met Utrechts Vastgoed heeft een impuls gegeven aan de verbetering van de MJOP's. Dit heeft er onder andere toe geleid dat de plichten die de Zorgplicht met zich meebrengt, nu zijn meegenomen in de plannen. Door meer inzicht kwamen ook meer gebreken t.o.v. het in de Kaderbrief vastgestelde onderhoudsniveau 3 naar de oppervlakte. Daarnaast is het jaar 2022 een jaar waarin veel projecten starten, waarvoor ook een bijdrage vanuit het MJOP ingerekend is. Door deze ontwikkelingen is de Voorziening planmatig onderhoud van het programma Utrechts vastgoed onvoldoende en zal er t.l.v. rekeningresultaat (2021) op dit programma een extra dotatie worden gedaan, van 2,7 mln. Ook zal de dotatie voor de komende jaren verhoogd worden met 4,6 mln. per jaar. Voor de overige programma's, waar het jaarlijkse onderhoudsbudget vele malen lager is dan bij Utrechts Vastgoed, speelt deze problematiek niet.

Het terugbrengen van het onderdeel vastgoedbeheer naar VGU heeft inmiddels zijn vruchten afgeworpen. De koppeling van het technisch beheer van assetmanagement, projecten en opgaven is hiermee hersteld. Op basis van nieuwe inzichten en onderbouwingen (inspecties, pandvisies, basis op orde) is de raming MJOP beter op orde. We gaan van het technisch beheren van onze panden naar het managen van onze assets. Dit heeft geleid tot betere MJOP's, die een hoger budget vergen (zie paragraaf 3.3.3.). In de loop van dit jaar zullen de resultaten van het *due diligence* onderzoek bekend worden. Dit onderzoek heeft voornamelijk betrekking op veiligheidsaspecten.

In de figuur 7 zijn de geprognostiseerde kosten voor het eigenaarsonderhoud gepresenteerd. De gemiddelde jaarlijkse uitgave voor Utrechts Vastgoed is 10,0 mln. In 2022 treedt een aanzienlijke onderhoudspiek op, van totaal 14,9 mln. euro. De redenen hiervoor zijn hierboven reeds uiteengezet. Aan het pand in de Kruisstraat wordt dit jaar het grootste bedrag uitgegeven. Het betreft hier vervanging van een lekkend dak waarop een daktuin is gerealiseerd. In 2024 zijn de onderhoudskosten 10-jarig het laagste, zijnde 8,4 mln. euro.

De kosten voor het onderhoud in het programma Sport zijn berekend op gemiddeld 2,3 mln. euro per jaar. De piek van 3,1 mln. zit in 2030. Aan Bereikbaarheid wordt jaarlijks gemiddeld 1,1 mln. euro uitgegeven. Het jaarbedrag varieert tussen de 1,9 mln. euro in 2029 en de 0,6 mln. euro in 2031.

3.4 Verhuurbeleid

Het verhuurbeleid is vastgelegd in de Kaderbrief vastgoed 2017. Voor panden die een beleidsdoel dienen, wordt een kostprijs dekkende huur in rekening gebracht. Als de kostprijs dekkende huur hoger is dan de markthuur, dan betaalt de huurder de markthuur. Het beleidsveld dient het verschil tussen markt- en kostprijs dekkende huur te dekken. Huurders die geen beleidsdoel dienen, betalen een marktconforme huur. Er wordt geen subsidie verstrekt via de huur.

Verhuur vindt plaats op basis van een huurovereenkomst. In de huurovereenkomst is opgenomen op welke momenten er hertaxatie c.q. huuraanpassing kan plaatsvinden, anders dan de gebruikelijke indexering. Iedere burger, vereniging en organisatie kan tegen vastgestelde tarieven per uur een sportlocatie of een buurtcentrum huren. Deze vorm van verhuur loopt via het gemeentelijk Vastgoedloket.

Mutaties 2021

In 2021 zijn er 110 nieuwe overeenkomsten aangegaan en er zijn 114 overeenkomsten beëindigd (objecten in het programma Onderwijs zijn buiten beschouwing gelaten).

De nieuwe overeenkomsten kunnen als volgt uiteengezet worden:

Nieuwe contracten totaal

Contractsoort	2021
Bruikleen leeg	23
Bruikleenovereenkomst	16
Huurovereenk intern gemeente	7
Huurovereenk kantoor/bedrijfsr	39
Huurovereenk opstalrecht	7
Huurovereenk woning permanent	1
Huurovereenkomst grond	4
Huurovereenkomst overige	11
Huurovereenkomst winkelruimte	1
Pachtovereenkomst	1
Totaal	110

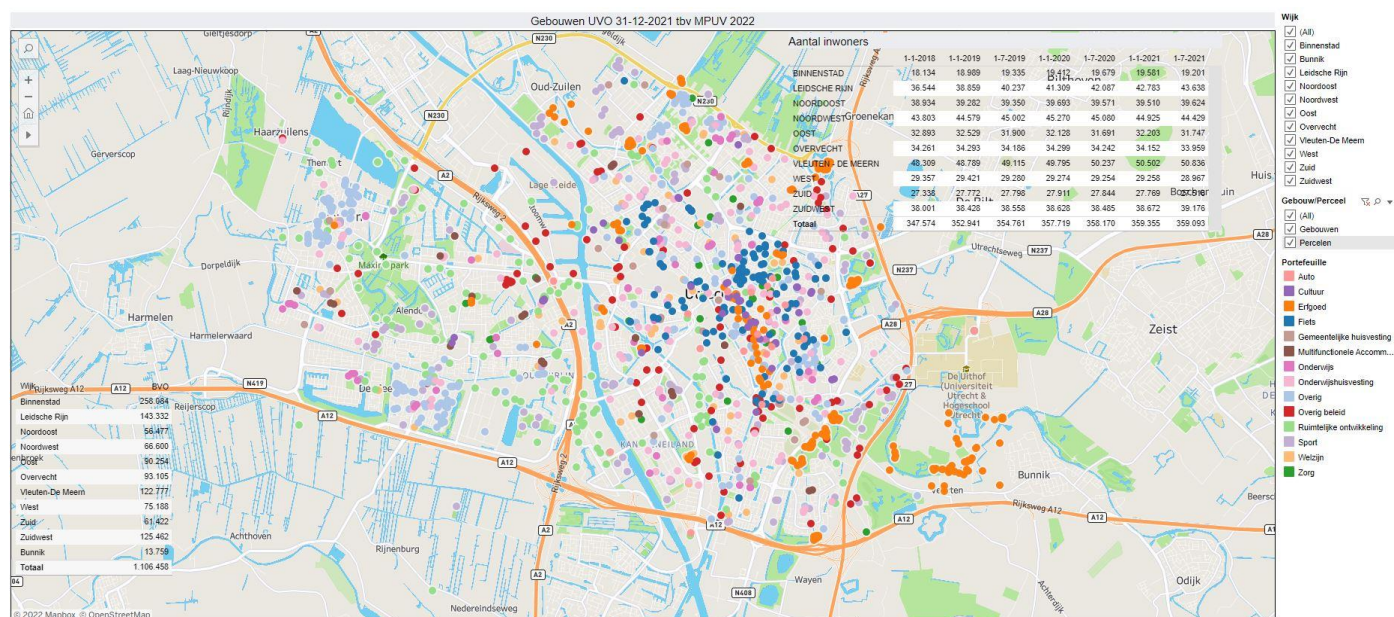
Figuur 8: nieuwe contracten naar type huurovereenkomst

4 Voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed

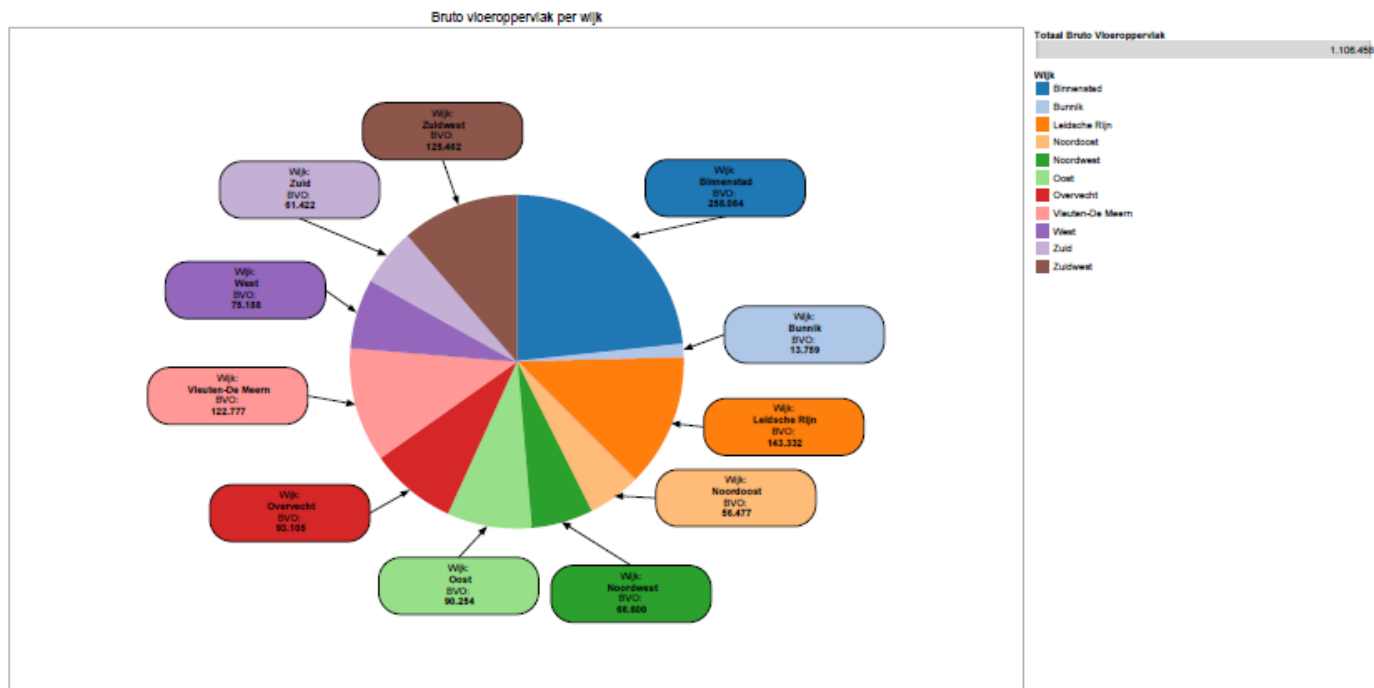
In dit hoofdstuk staan sturing op het hoofddoelen voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed centraal. We kijken terug op de resultaten van afgelopen jaar en prognosticeren per programma hoe we verwachten hoe het hoofd- en subdoelen zich zullen ontwikkelen.

4.1 Omvang, samenstelling en spreiding

De totale vastgoedportefeuille in beheer bij Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) is onderverdeeld in 5 programma's: Onderwijs en MFA's; Sport, Welzijn en Zorg; Erfgoed en Cultuur; Eigen huisvesting, veiligheid en wonen; Mobiliteit en Ruimte. Het vastgoed in deze 5 programma's wordt begroot en verantwoord in de administratie van de Vastgoed. Daarnaast verleent Vastgoed diensten voor de programma's Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed, Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid. Dit betekent dat VGU hier slechts (deels) beheert. Figuur 9 & 10 geven een overzicht van aanbod en spreiding van alle gemeentelijke gebouwen en het bruto vloeroppervlak in de stad.

Figuur 9: Spreiding van gemeentelijk vastgoed in de stad

Figuur 10: Spreiding van bruto vloeroppervlak per wijk

4.2 Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 & aanbod en spreiding

Utrecht kiest voor een gezonde groei als koers voor de lange termijn. Utrecht groeit van een gemeente met 340.000 inwoners in 2016 naar ongeveer 450.000 inwoners in 2040. Daarom worden de komende jaren duizenden woningen gebouwd. En natuurlijk zijn er in een groeiende stad ook genoeg voorzieningen nodig, zoals kantoren en andere plekken om te werken, scholen, parken, wegen, openbaar vervoer, fietspaden en cultuur voor iedereen.

De gemeenteraad heeft op 15 juli 2021 de [Ruimtelijke Strategie 2040](#), 'Utrecht dichtbij: de tien-minutenstad' vastgesteld. In de Ruimtelijke Strategie 2040 staat hoe de gemeente Utrecht zich ontwikkelt tot 2040. In de strategie worden belangrijke thema's met elkaar verbonden, zoals mobiliteit, economie, voorzieningen, wonen, energie, groen, sport en ontspanning en werk. En er wordt beschreven hoe Utrecht zich kan ontwikkelen tot tien-minutenstad. Ook staat erin welke investeringen nodig zijn.

De RSU 2040 is ook voor het maatschappelijk vastgoed van groot belang. De ambities ten aanzien van de groei en de inpassing van de bevolkingsgroei worden vastgelegd. Als het inwoneraantal groeit, neemt ook de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen toe. De benodigde groei van maatschappelijke voorzieningen in de RSU 2040 is berekend aan de hand van het '[Koersdocument Leefbare stad en](#)

voorzieningen', dat is vastgesteld in de gemeenteraad op 12 maart 2020. De kwantitatieve ruimtevrage is in beeld gebracht met behulp van de 'Utrechtse barcode voor gezond stedelijk leven voor iedereen'.

Utrecht ontwikkelt zich volgens de RSU door binnenstedelijk te verdichten. Daarmee behoudt Utrecht zo veel mogelijk het landschap rondom de stad en kunnen de bestaande voorzieningen in de stad efficiënter worden benut. Deze aanpak heeft gevolgen voor het maatschappelijk vastgoed: in de verdichtende stad worden de voorzieningen vaak integraal onderdeel van een groter bouwblok of gebouw. Bouwen in hoge dichtheid leidt tot hogere bouwkosten, maar biedt ook kansen voor synergie met andere programmaonderdelen.

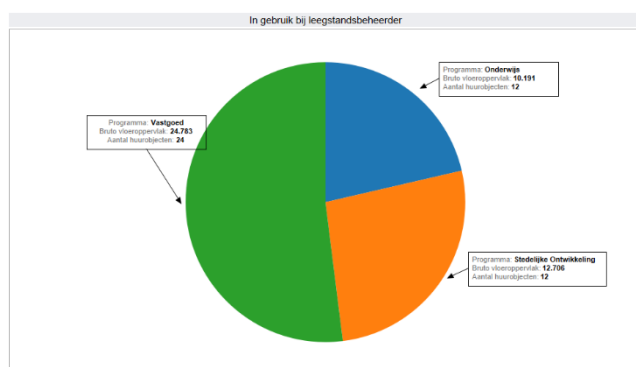
4.3 Leegstand & Tijdelijk beheer

Utrecht is een stad die bruist van het initiatief maar waar de ruimte schaars is. Wij zetten de lijn voort om tijdelijk leegstaand vastgoed via een leegstandsbeheerder zo optimaal mogelijk maatschappelijk te benutten. Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met tijdelijk beheer. Een zekere mate van leegstand is nodig om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken.

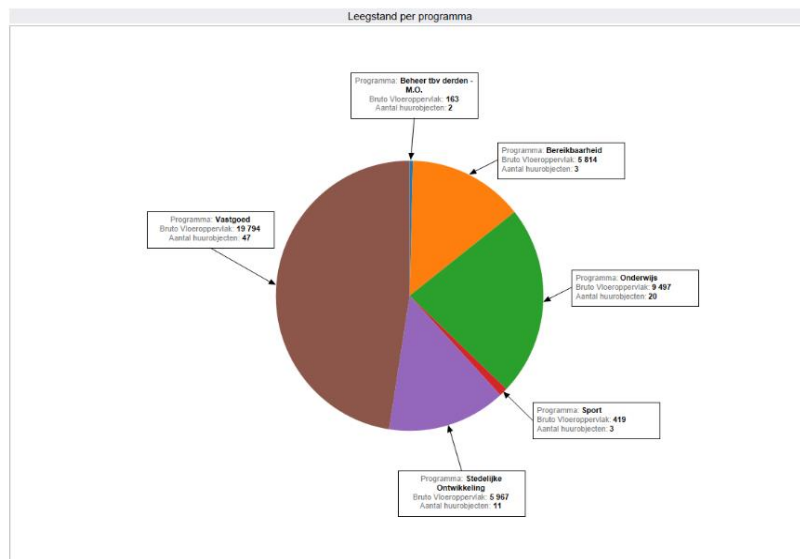
Er is sprake van tijdelijk beheer bij:

- Frictieleegstand: het pand dient een beleidsdoel en zal weer worden ingezet voor een beleidsdoel, maar is in een bepaalde periode niet voor een doel ingevuld.
- Strategisch bezit: Dit staat gekenmerkt als leegstand, maar het pand is leeg omdat het in afwachting is van gebiedsontwikkeling, sloop, verkoop of een bestemmingsplanwijziging.

Utrecht heeft met circa 3.75 % in 2021 relatief weinig leegstand. Er is geen significante verandering ten opzichte van het jaar ervoor, dit is in lijn met voorgaande jaren.

In gebruik bij leegstandsbeheerder		
Programma (Leegstandsbeheer: 31-12-2021)	Bruto vloeroppervlakte	Aantal huurobjecten
Ondernijp	18.191	12
Stedelijke Ontwikkeling	12.706	12
Vastgoed	24.783	24
Grand Total	47.679	48

Leegstand per programma		
Programma	Aantal huurobjecten	Bruto vloeroppervlakt
Beheer t.b.v. derden - M.O.	2	163
Bereikbaarheid	3	5.814
Onderwijs	20	9.497
Sport	3	419
Stedelijke Ontwikkeling	11	5.967
Vastgoed	47	19.794
Totaal	86	41.654

Figuur 11: Ontwikkeling feitelijke Leegstand

4.3.1 Visie op Tijdelijk beheer

Tijdelijk beheer wordt ingeschakeld als een ruimte leeg staat of leeg komt te staan in afwachting van sloop/gebiedsontwikkeling/verkoop/bestemmingswijziging (strategisch bezit) of (opnieuw) vulling met een beleidsdoel (frictie-leegstand). Strategisch bezit en frictie-leegstand wordt altijd gevuld en in samenwerking met de leegstandsbeheerder ingezet voor maatschappelijk initiatieven op basis van de Visie op leegstandsbeheer (tijdelijkheid, duur en tegenprestatie).

Het doel van het leegstandsbeheer is om het tijdelijk leegstaand gemeentelijk vastgoed veilig te stellen en zo goed mogelijk maatschappelijk te benutten. De leegstandsbeheerder, Ad Hoc, gebruikt hiervoor o.a. de lijst van zoekende partijen met passende, lokale initiatieven van het gemeentelijk Makelpunt. Zo ontstaat meer (tijdelijke) huisvestingsmogelijkheid voor sociaal maatschappelijke en/of culturele initiatieven. Initiatiefnemers uit de stad krijgen zo een grotere kans op een tijdelijke "plek", tegen een betaalbare vergoeding. Tegelijkertijd leidt dit tot een tijdelijke mooie voorziening in de wijk, passend in het coalitieakkoord "Ruimte voor Iedereen". De gemeente schakelt Ad Hoc in zodra de gemeente de noodzaak ervan inziet tot het moment van verkoop/verhuur of tot het moment dat het opnieuw voor een beleidsdoel benut wordt. Het inschakelen van Ad Hoc is dus altijd voor een tijdelijke situatie.

In 2021 heeft onze leegstandsbeheerder Ad Hoc 34 panden in beheer gehad met in totaal 204 units. Maar liefst 128 van deze units zijn voorzien van buurtinitiatieven en initiatieven met een sociaal-maatschappelijk, creatief of cultureel karakter.

4.3.2 Evaluatie Leegstandsbeheer

In maart 2022 is het contract met de leegstandsbeheerder wederom geëvalueerd. We hebben dit op gelijke wijze gedaan als een jaar geleden en naar de maatschappelijke invulling, klanttevredenheid, energieverbruik en social return gekeken. De uitkomsten zijn op het moment van schrijven nog niet bekend, maar we verwachten geen significante verschillen met de evaluatie van vorig jaar. Afgelopen jaar hebben zich namelijk geen afwijkingen voorgedaan en is het contract goed gevolgd.

Het contract met Ad Hoc is met een jaar worden verlengd. Dit is de laatste verleningsmogelijkheid in het contract. Daarom wordt komende periode (2022) een nieuwe aanbesteding voorbereid waarna er begin 2023 een nieuw contract met een leegstandsbeheerder zal worden afgesloten. Hierbij zal motie M290 *Divers Leegstandsbeheer* worden verwerkt in de uitgangspunten.

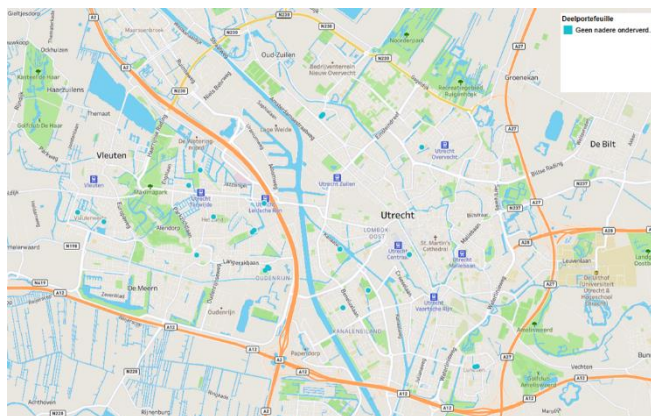
4.4 Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed

Hier beschrijven we het hoofddoel voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed binnen het programma Utrechts Vastgoed. We kijken terug op de resultaten van afgelopen jaar en prognosticeren per portefeuille hoe we verwachtten hoe het doel zich zal ontwikkelen.

4.4.1 Multifunctionele accommodaties

In Utrecht zijn enkele multifunctionele accommodaties (MFA's) gebouwd. Het grootste aantal rond de millenniumwisseling. De multifunctionele accommodaties zijn bedoeld als een centrale plek in een buurt of wijk, waar de gebundelde voorzieningen samen meer maatschappelijke waarde creëren dan afzonderlijk van elkaar. De inhoudelijk voordelen van de MFA's kwamen echter in de schaduw te staan van de complexe organisatorische vraagstukken die in de complexen speelden en soms nog spelen.

Ondanks dat het bouwen en beheren van een MFA best complex is, is het met een verdichtende stad onvermijdelijk dat er dicht op elkaar gebouwd wordt. Daarbij zien we ook een maatschappelijke vraag naar meervoudig ruimtegebruik. De afgelopen jaren zijn er doorontwikkelingen ontstaan op de MFA's, waar geleerd is van de beheer- en organisatievraagstukken die spelen in de bestaande MFA's. De vorm die het meest hierop lijkt, zijn de Utrechtse kindcentra die onderdeel vormen van het programma Onderwijs.

Figuur 12: Multifunctionele accommodaties

Inzet voor de komende jaren blijft dan ook het verbeteren van de structuren en afspraken in de bestaande MFA's, en het implementeren van de geleerde lessen en ervaringen in andere samenwerkingsvormen in het maatschappelijk vastgoed. De opgedane ervaring met de aanpak van de vier MFA's in Leidsche Rijn, leert dat aandacht hiervoor noodzakelijk is en blijft. In de verschillende investeringsprojecten worden de

beheer- en organisatievraagstukken gelijkwaardig aan het bouwproces ontwikkeld. Zo wordt aan de voorkant ingezet op heldere structuren en afspraken en het vastleggen van deze structuren en afspraken vóór aanvang van de bouwwerkzaamheden. De theorie is eenvoudig, de praktijk complex. Des te belangrijker om de geleerde lessen uit de bestaande MFA's toe te blijven passen. Juist om te waarborgen dat er in nieuwe situaties een duurzame en succesvolle samenwerking kan ontstaan, met meerwaarde voor onze stad, en de aandacht niet voortdurend hoeft te gaan naar beheer- en organisatievraagstukken.

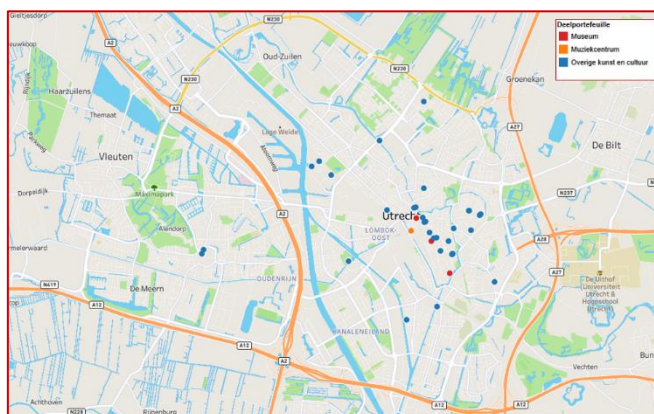
De financiële verantwoording van de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn en Vleuten – De Meern wordt gerapporteerd via het programma Onderwijs (middels de Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting in het najaar).

4.4.2 Cultuur

De portefeuille cultuur bestaat uit diverse panden die worden ingezet als theater, museum, poppodium, atelier/werkplaats of als kantoorruimte.

Meerjaren Strategisch Programma Cultuur

Voor de portefeuille Cultuur is in nauwe samenwerking met het beleidsveld een Meerjaren Strategische Programma (MSP) in ontwikkeling. De basis hiervan is een nulmeting van de portefeuille met als doel te komen tot een visie waar beleid, vraag & aanbod, nieuwe ontwikkelingen en financiën worden samengebracht. Zodoende kunnen de ambities van het College van Burgemeester & Wethouders worden vertaald naar een actueel en toekomst bestendig portefeuillemanagement. De nulmeting inclusief een klanttevredenheidsonderzoek heeft in 2020 plaatsgevonden.

Figuur 13: Spreiding portefeuille Cultuur

Uit de nulmeting is o.a. naar voren gekomen dat de culturele voorzieningen zich concentreren met name in het centrum van Utrecht. Om meer aan te sluiten bij de ambitie van het college en de RSU zal er een slag gemaakt moeten worden als het gaat om de spreiding van culturele voorzieningen over de stad. Volgens een schatting is ca 20–30% van de panden waarin een culturele voorzieningen in de stad is gevestigd in handen van de gemeente Utrecht. Nagenoeg de gehele cultuurportefeuille van het permanent beheer zit op kostprijs dekkend huurniveau. Bij tijdelijke invullingen is veelal sprake van een culturele invulling via leegstandsbeheer. Deze panden zijn doorgaans niet op kostprijs dekkend niveau verhuurd en zitten verspreid door de gehele portefeuille vastgoed.

Het beleidsveld heeft haar ambities en wensen vanuit de cultuurnota 'Kunst kleurt de stad' vertaald naar een uitvoeringsnota. Een kader waarin de vraag naar culturele meters nu, voor de middellange en lange termijn worden geconcretiseerd en benoemd voor welke onderwerpen verdere uitwerking nodig is. De

inzichten vanuit de nulmeting zijn hierin meegenomen, denk o.a. aan spreiding van culturele voorzieningen over de stad. De raad heeft deze uitvoeringsnota maart 2022 vastgesteld. Hieruit voortvloeiend heeft de gemeente met het broedplaatsennetwerk begin 2022 een convenant gesloten. Een inspanningsverplichting om gezamenlijk te onderzoeken hoeveel (betaalbare) vierkante meters waar en op welke wijze in de stad gerealiseerd kunnen worden. In 2022 worden deze onderzoeken opgestart en zal ook vastgoed hierin participeren.

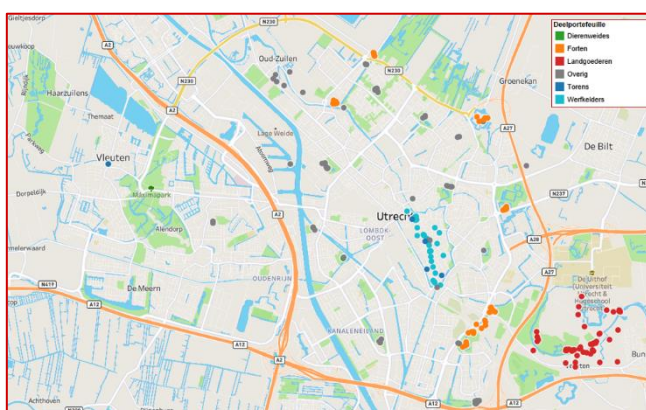
De nulmeting vormt samen met de kaders vanuit het beleidsveld een fundament van waaruit proactief meegedacht kan worden hoe vraag & aanbod optimaal op elkaar kunnen aansluiten en bouwstenen oplevert voor een meerjaren programmering en investeringsplanning. In 2022 wordt het Meerjaren Strategisch Programma (MSP) afgerond. Naar aanleiding van de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek zullen ook de culturele partners uit de stad een plaats krijgen bij de totstandkoming. Deze professionalisering van het vastgoedbeleid draagt zodoende bij aan maximaal creëren van maatschappelijke waarde met vastgoed voor de stad.

Door de groei van de stad is de verwachting dat de vraag naar culturele voorzieningen zal toenemen en daarmee de portefeuille Cultuur in aantal m2 zal toenemen. Hierbij wordt aangesloten bij de Cultuurnota 2021 – 2024 Kunst kleurt de stad. Met diverse subsidies stimuleert de gemeente een gevarieerd en vernieuwend cultuuraanbod voor iedereen, in alle Utrechtse wijken. Zo wordt op het Berlijnplein in Leidsche Rijn een nieuwe culturele voorziening ontwikkeld waar verschillende kunstdisciplines zoals een combinatie van maken en presentatie bij elkaar komen. Aan de zuidkant van de stad is in de nieuw te ontwikkelen stadswijk Merwede een nieuw wijkcultuurhuis gepland.

Om inzicht en overzicht te krijgen en behouden is voor Cultuur een dashboards ontwikkeld. Databronnen worden aan elkaar gekoppeld zodat valide vastgoed informatie beschikbaar is en samen wordt gebracht om proactief te sturen. Hiermee kan het beschikbare vastgoed efficiënter worden ingezet, zijn kostprijzen, inkomsten, status, leegstand en omvang op ieder moment voor handen en draagt bij aan een betere analyse en besluitvorming.

4.4.3 Erfgoed

De portefeuille Erfgoed omvat objecten en terreinen, die beschermd zijn als monument, of waarvan op enige wijze is aangegeven dat ze van cultuurhistorisch belang zijn. Het gaat om gebouwen en terreinen die de stad van oudsher in bezit heeft, om eigendom dat is verworven voor eigen gebruik vanwege het belang voor de stedelijke samenleving (Amelisweerd/Rhijnauwen) of vanwege het belang van die objecten op zichzelf (o.a. torens en forten). Het behoud van dit bezit is van grote betekenis voor de stad en het bezit ervan dient een stedelijk belang.

Figuur 14: Spreiding portefeuille Erfgoed

Een aantal monumenten vragen wel onderhoud maar er staat geen kostprijs dekkende huur tegenover. Bijvoorbeeld de torens. Een deel van het erfgoed zit in andere portefeuilles, omdat het daar functioneel in thuis hoort zoals o.a. de Stadsschouwburg in de portefeuille Cultuur en het Stadhuis in de portefeuille Eigen huisvesting.

Nulmeting en Meerjaren Strategisch Programma Erfgoed

Ook voor de portefeuille Erfgoed, in nauwe samenwerking met het beleidsveld, is een nulmeting uitgevoerd. Deze portefeuille bevat monumenten die in eigendom zijn van de gemeente en geen ander beleidsdoel dienen en heeft een omvang van 196 objecten waarvan 103 rijksmonumenten en 8 gemeentelijke monumenten verdeeld over 6 categorieën:

1. Forten
2. Torens
3. Landgoederen
4. Werfkelders
5. Steedes, dierenweides & educatieve tuinen
6. Overig

De portefeuille Erfgoed vervult een speciale rol binnen het gemeentelijk vastgoed. Een groot deel van de objecten in deze portefeuille genereert geen of onvoldoende huur om de kosten te dekken, zij vervullen wel een grote betekenis voor de stad. De nulmeting laat zien dat de hoge instandhoudingskosten en de lage opbrengstpotentie een belangrijke oorzaak is van dit verschil. Verder laat de nulmeting zien dat tussen 2022–2024 een piek in de onderhoudskosten te verwachten is voor de tweede categorie: de torens.

Voor het erfgoed zijn er vele subsidiemogelijkheden. Om hier optimaal gebruik van te kunnen maken, moet dit tijdig aangevraagd worden. Geconcludeerd kan worden dat door hiaten in het proces, planning en rolverdeling, in het verleden subsidiekansen niet optimaal zijn benut.

De conclusies en aanbevelingen uit de nulmeting vormen samen met een richtinggevend kader vanuit het beleidsveld een fundament voor het ontwikkelen van een Meerjaren Strategisch Programma (MSP) Erfgoed. Parallel wordt een financiële meerjaren strategie uitgewerkt met een overzicht van ((rijks)subsidieregelingen) waardoor naast instandhouding ook andere ontwikkelingen financieel ondersteund kunnen gaan worden. Deze visie is nodig om aan de zorgplicht te blijven voldoen en kansen te benutten voor het creëren van maatschappelijke meerwaarde.

De uitdaging is om de ambities van het college te vertalen naar actueel en toekomstbestendig portefeuillemanagement. Daarbij wordt gekeken wat de waarde in de brede betekenis van dit vastgoed is. Kortom: het erfgoed van betekenis te laten zijn voor de identiteit van Utrecht met de volgende invalshoeken:

- Behoud van erfgoedwaarde
- Invulling maatschappelijke waarde voor en door inwoners (jong & oud) en met behulp van cultuur en onderwijs te laten participeren en hierover te communiceren
- Voorbeeldfunctie: als showcase/inspiratie voor andere eigenaren.

Ook voor Erfgoed is een dashboard ontwikkeld. Databronnen zijn aan elkaar gekoppeld zodat valide vastgoed informatie beschikbaar is en samen wordt gebracht om proactief te sturen. Hiermee kan het beschikbare vastgoed efficiënter worden ingezet, zijn kostprijzen, inkomsten, status, leegstand en omvang op ieder moment voor handen en draagt bij aan een betere analyse en besluitvorming. Een dashboard als template ontwikkeld en dus ook voor alle andere vastgoedportefeuilles geschikt en inzetbaar.

Torens

De kerktorens met hun klokken en uurwerken zijn bijzonder onroerend goed, dat sinds de Franse tijd (1795 – 1813) eigendom van de overheid is. Van oudsher hadden kerktorens een aantal belangrijke publieke functies, zoals uitkijkpost, gevangenis en tijdsaanduiding. De in sommige torens aanwezige beiaard (= carillon, klokkenspel) dient als openbaar muziekinstrument. Hoewel de kerktorens over het algemeen een eenheid vormen met de bijbehorende kerkgebouwen, werden zij vanwege deze publieke functies bij de Staatsregeling van 1798 als aparte gebouwen gezien. De eigenlijke kerkgebouwen zijn op grond van deze Staatsregeling bij de diverse kerkelijke gemeenten gebleven, terwijl de torens bij de burgerlijke gemeenten werden ondergebracht. De volgende torens zijn in bezit van de gemeente toren St Willibrordkerk Vleuten, toren kerk Blauwkapel, Domtoren, Buurtoren, Geertetoren, Jacobitoren en de Nicolaitorens. Op dit moment is de restauratie van de Domtoren in uitvoering. Het restauratieproject Domtoren verloopt voorspoedig en binnen de kaders (financieel en planning technisch). In de [Voortgangsrapportage restauratie Domtoren voorjaar 2022](#) leest u daar meer over. De restauratie valt onder de gemeentelijke regeling risicovolle projecten.

Forten

Sinds het einde van de vorige eeuw is de gemeente Utrecht de eigenaar van acht rijks monumentale forten behorend tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), zijnde Fort aan de Klop, Fort de Gagel, Fort Blauwkapel, Fort De Bilt (noordzijde) en de Vier Lunetten. De NHW is een 'Nationaal Landschap' en het grootste rijksmonument. De NHW is in 2020 door Nederland voorgedragen voor UNESCO Werelderfgoed als uitbreiding op de Stelling van Amsterdam. Afgelopen juli is de NHW daadwerkelijk aangewezen als Werelderfgoed en samen vormen ze de 'Hollandse Waterlinies'. De aanwijzing als werelderfgoed is belangrijk voor het bewaren en ontwikkelen van de forten en voor het toerisme.

Afgelopen jaren is door de gemeente met financiële bijdragen van Rijk en Provincie een grote inspanning geleverd om invulling te geven aan het in 1997 door de raad vastgestelde programma "Van Geheim naar Publiek Domein". De forten werden gerestaureerd en kregen een nieuwe bestemming en werden hiermee meer toegankelijk gemaakt voor het grote publiek. Fort de Gagel is het laatste fort dat nog herontwikkeld wordt vanuit dit programma. Momenteel is de uitvoering in volle gang. Verwacht wordt dat het fort eind 2022 toegankelijk is voor publiek.

Werkkelders

Afgelopen jaren heeft de gemeente bij enkele werkkelders de gewelven opnieuw waterdicht gemaakt naar aanleiding van lekkages. Hierbij wordt samengewerkt met het Programma Wervengebied en particuliere (mede)eigenaren. In samenwerking met het Programma Wervengebied wordt nu gekeken naar de aanpak van de overige werkkelders in eigendom van VGU.

4.4.4 Gemeentelijke huisvesting

De kern van het huisvestingsaanbod is twee hoofdlocaties, meerdere gebiedsgerichte locaties en een flexibele schil van huisvesting bij partners in de stad. Op deze manier houden we verbinding met de stad en creëren we flexibiliteit om de groei van het aantal ambtenaren op te vangen. Om richting te geven aan de toekomstige ontwikkeling van het aanbod wordt een nulmeting uitgevoerd en een Meerjaren Strategisch Programma opgesteld.

Nulmeting en Meerjaren Strategisch Programma

Ook voor Gemeentelijke huisvesting is er de behoefte om het vastgoed optimaal aan te laten sluiten op de veranderende vraag. Niet alleen voor de korte termijn; strategische sturing op de middellange en lange termijn is ook gewenst. Om het primaire belang van deze vastgoedportefeuille optimaal te kunnen dienen is het noodzakelijk inzicht te krijgen in wat de portefeuille omvat (nulmeting) en hoe de toekomst eruit gaat zien, welke maatregelen noodzakelijk zijn en op basis van welke uitgangspunten het vastgoedbeleid vorm wordt gegeven. Op basis van de nulmeting worden conclusies getrokken en uitgangspunten geformuleerd. Vervolgens kan het beleidsveld aan de hand van een analyse de vraag scherper in beeld brengen. De vraaganalyse, samen met de beleidskaders en de uitkomsten van de nulmeting, vormen het fundament voor het Meerjaren Strategisch Programma (MSP) Gemeentelijke huisvesting.

Stadskantoor

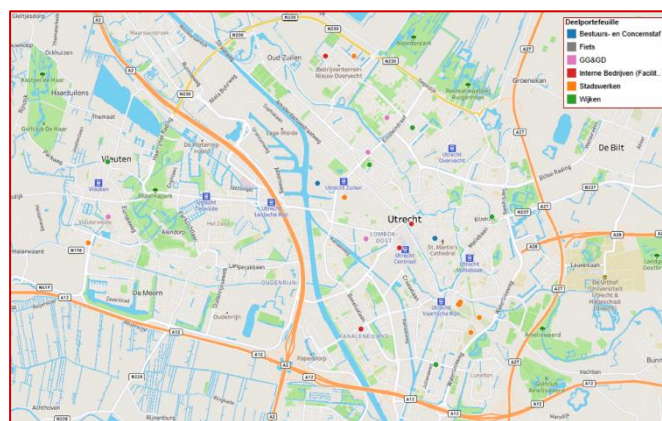
Voordat maatregelen werden ingesteld om de verspreiding van COVID-19 in te perken, was de bezetting/benutting van het Stadskantoor “hoog”. Vanuit de beleidslijn Werken 3.0 wordt ingezet op meer effectief gebruik van ruimte door medewerkers meer mogelijkheden te bieden om een werkomgeving te kiezen die past bij wat er nodig is voor de opgave. Dit zal komende periode nadrukkelijk bijdragen aan een bezetting/benutting die beter past bij de beschikbare ruimte. Daarnaast zijn er meer mogelijkheden om gebruik te maken van voorzieningen buiten het stadskantoor.

Wijkbureaus

Door te investeren in de huisvesting van wijkbureaus dragen wij bij aan het versterken van onze zichtbaarheid in wijken en versteviging van de samenwerking met partners in de stad. Er is nieuwe locatie ingericht voor het wijkbureau Noordwest. Er is een nieuwe plek voor wijkbureau West gevonden in de voormalige Directievilla Cereol. Ook wordt gewerkt aan een verbeterslag in de huisvesting voor wijkbureau Vleuten–de Meern.

Centra Jeugd en Gezin

Op basis van de Bevolkingsprognose 2018 wordt ingeschat dat de extra behoefte aan jeugdgezondheidszorg kan worden ingevuld in de bestaande voorzieningen. Er zullen fysieke aanpassingen worden gemaakt aan de bestaande Gezondheidscentra aan de Vogelvlinderweg, Van Hoornekade en Utrechtse Heuvelrug. Ten behoeve van de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone zal het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) aan de Al Masoedilaan worden aangepast.

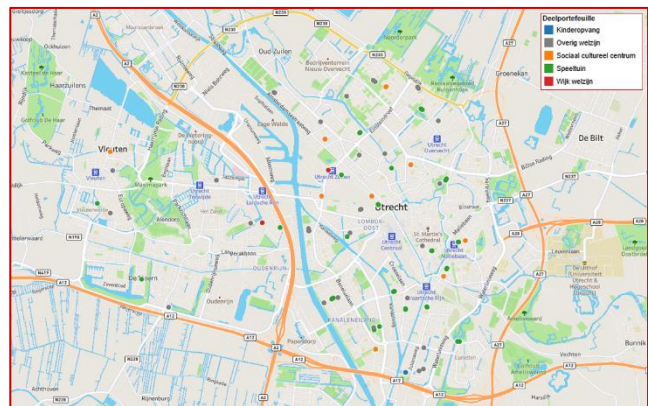
Figuur 15: Spreiding portefeuille Gemeentelijke Huisvesting

Overig: overdracht panden Stadsbedrijven

De locaties van Stadsbedrijven kunnen na het afronden van de huisvestingsstrategie en afspraken hierover worden overgedragen aan VGU. Zie verder paragraaf 4. 8.

4.4.5 Welzijn

Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers maken we van Utrecht een stad waar plaats is voor iedereen. Utrecht bruist en groeit, maar we zien in toenemende mate mensen die het moeilijk hebben om mee te doen. Denk aan meer langdurig werklozen en een steeds groter aantal kinderen dat opgroeit in armoede. Daarom willen we voorzieningen beter fysiek en sociaal toegankelijk maken zodat Utrechters elkaar blijven zien en ontmoeten. We investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van onze maatschappelijke voorzieningen om deze beweging mogelijk te maken. Het gaat hier met name om buurtcentra, jongerenhuiskamers/buurtkamers en de beheerde speeltuinen. De resultaten van de Rapportage Evaluatie beleid Utrechtse Buurtcentra worden hierbij meegenomen. Het gaat dan vooral om het verbeteren van de uitstraling, functionaliteit en zichtbaarheid in de wijk. Op dit moment heeft Welzijn weinig leegstand. Het huisvesten van nieuwe initiatieven of het vinden van vervangende tijdelijke huisvesting, wanneer een Buurtcentrum wordt gerenoveerd, is daardoor een uitdaging.

Figuur 16: Spreiding portefeuille Welzijn

Buurtcentra

Vanuit de groei van de stad is het nodig om het aantal buurtcentra en/of buurtkamers uit te breiden. Het gaat om locaties buurtkamer Kruisvaertkade, buurtcentrum Merwedekanaalzone, buurtkamer Lombokplein en een nieuw buurtcentrum in Overvecht/Vechtstrook. Deze behoefte is voorzien in de uitvoeringsnotitie “Maatschappelijk Initiatief Onderdak” (MIOD). Vanuit dit meerjarig perspectief op vraag, aanbod én kwaliteit van de buurtcentra per wijk zijn/worden er verschillende buurtcentra verplaatst, verbouwd en vindt er nieuwbouw plaats, zoals bij Buurtcentrum Zuilen, Buurtcentrum Sterrenzicht en Buurtcentrum De Leeuw. Na voltooiing van de nieuwbouw is de geografische spreiding van buurtcentra over de stad grotendeels op orde. Projecten die leiden tot een kwaliteitsslag van de buurtcentra zijn al opgestart.

Jongerenhuiskamers en buurtkamers

Voor specifieke doelgroepen van welzijnsbeleid op buurtniveau zijn jongerenhuiskamers en buurtkamers in beheer. Op nieuwe locaties worden jongerenhuiskamers en buurtkamers veelal geïntegreerd in buurthuizen en/of andere welzijnsvoorzieningen. De tijdelijke jongerenhuiskamers aan de Meerndijk en aan de Gambiadreef moeten op termijn een vaste plek krijgen. De locatie aan de Meerndijk zal meegenomen worden in de lokale gebiedsontwikkeling.

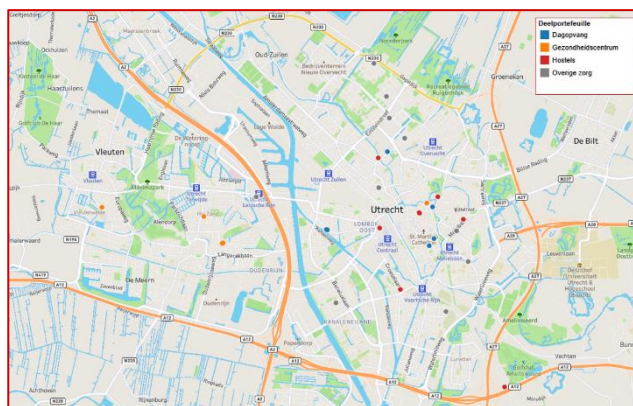
Speeltuinen

Het beleidskader “Speelruimte maken we samen” uit 2017 geeft bewoners in de wijk de mogelijkheid om het beheer op ‘hun’ speeltuin uit te voeren. De grond wordt door VGU verhuurd en alle opstallen worden met een huurafhankelijk opstalrecht tijdelijk in eigendom gegeven bij de bewoners die alle middelen ontvangen voor de instandhouding en vervanging. Er zijn momenteel 12 van de 21 speeltuinen verzelfstandigd. De verwachting is dat in de komende jaren de overige speeltuinen gaan verzelfstandigen mits hiervoor draagvlak is bij bewoners. Het voldoende aantrekken van vrijwilligers en het oppakken van technisch beheer- en onderhoud vormen daarbij de grootste uitdagingen.

4.4.6 Zorg

Het Utrechtse model voor zorg en ondersteuning kent drie sporen:

1. Een sterke sociale basis: ondersteunen van het zelforganiserend vermogen, zowel individueel als collectief;
2. Sociale basiszorg: generalistisch werkende buurtteams, dichtbij en laagdrempelig;
3. Aanvullende zorg: specialistisch en intensief als dit nodig is.

Figuur 17: Spreiding portefeuille Zorg

In de portefeuille Zorg wordt vastgoed ingezet om met name het tweede en derde spoor te faciliteren. Slechts een klein deel van de totale huisvestingsbehoefte uit dit beleidsveld wordt ingevuld met eigen vastgoed of aangehuurd vastgoed. Het merendeel van de huisvesting wordt verzorgd door de zorgaanbieders zelf.

Buurtteams

De buurtteamorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting. De huidige huisvesting bestaat uit een mix van particulier en gemeentelijk vastgoed op circa 20 locaties. Met de groei van de stad neemt de behoefte aan maatschappelijk vastgoed toe, en daarmee ook de behoefte aan huisvesting van de buurtteams. We werken nauw samen om huisvesting mogelijk te maken en zetten in op synergie met andere maatschappelijke voorzieningen.

Buurtgerichte specialistische jeugteams

De aanvullende zorg is integraal georganiseerd en per buurt is gekomen tot een team van samenwerkende professionals. Deze zorg is aanvullend op de sociale basiszorg van buurtteam, huisartsen en jeugdartsen. Deze teams werken op een schaalgrootte van de buurt zodat samenwerking met de buurtteams, huisartsen, jeugdartsen en andere partijen in de buurt optimaal wordt gefaciliteerd. Idealiter is het team gevestigd in dezelfde ruimte als die van het buurtteam, in een gezondheidscentrum of bij de jeugdartsen in een buurt. Voor bestaand vastgoed en vanuit de groei van de stad zetten we in op clustering van gemeentelijke zorgfuncties op buurniveau.

Thuis voor iedereen

De huisvesting van dak- en thuislozen, jongeren in een kwetsbare positie en ouderen staat in toenemende mate onder druk. Samen met onze stakeholders willen we de ontwikkeling van wooneenheden voor daklozen, jongeren en ouderen versnellen en versterken: we jagen bestaande ontwikkelingen aan, verbinden specifieke expertise van de doelgroepen aan ontwikkeling van nieuwe gebieden, benutten de bestaande voorraad en vrijkomend vastgoed, en realiseren nieuwe woonconcepten en mogelijke tijdelijke flexibele oplossingen. Via het Programma (T)huis voor iedereen wordt dit in onderlinge samenhang opgepakt.

Maatschappelijke opvang

Er is mede door de krapte op de woningmarkt een groeiende behoefte aan (tijdelijke) huisvesting om de in- en doorstroom in de maatschappelijke opvang te kunnen opvangen. Wij verkennen – samen met onze partners en regiogemeenten – hoe dit op te lossen. Kleinschalig, gespreid over de stad/regio en geclusterd met andere zorgvoorzieningen zijn belangrijke trends in de maatschappelijke opvang. Het college heeft de ambitie geformuleerd om de bestaande nachtopvang om te vormen naar een opvang die 24-uur toegankelijk is voor bezoekers. Hierdoor komen bezoekers meer tot rust en kunnen zij beter werken aan hun herstel. Ons huidige vastgoed is inmiddels gedeeltelijk aangepast op deze huisvestingsbehoefte.

Vluchtelingen en ongedocumenteerden

Vanuit beleid wordt zoveel mogelijk ingezet op het behouden van kleinschalige opvang verspreid over de stad en het blijven exploiteren van twee middelgrote locaties. Echter, de in- en uitstroom van vluchtelingen en ongedocumenteerden kenmerkt zich door onvoorspelbaarheid. Door de huidige ontwikkelingen zoeken we samen met onze partners naar flexibele huisvestingsoplossingen voor een groeiende groep vluchtelingen. Dit vraagt om flexibiliteit in ons huisvestingsprogramma.

Speciaal: Maatschappelijke waarde van Vastgoed in Overvecht

Met de ambities voor Overvecht als vertrekpunt zijn voor acht locaties integrale pandvisies opgesteld. Deze worden uitgewerkt door belanghebbenden aan de planvorming te verbinden en de financiële haalbaarheid te onderzoeken

4.4.7 Overig beleid

De deelportefeuilles 'Overig' en 'overig beleid' zijn deelportefeuilles onder het programma Utrechts Vastgoed. Binnen deze deelportefeuilles kennen we vier categorieën.

Economische Zaken

Dit betreft het Lumax-pand aan de Ondiep Zuidzijde. Het pand is in gebruik als bedrijfsverzamelgebouw.

Openbare Orde en Veiligheid

Dit betreft de panden die de gemeente in eigendom heeft ten behoeve van de Veiligheidsregio Utrecht, VRU. De gemeente heeft zowel een rol als eigenaar en ook als partij in de bekostiging van onder andere de huisvesting.

Strategisch Bezit

In het deel Strategisch bezit zitten panden die (1) op dit moment tijdelijk geen beleidsfunctie vervullen of (2) een functie hebben die specifiek is en niet onder andere portefeuilles te vatten zijn. Voor de eerste categorie wordt gekeken of de panden in de toekomst nog een gebruikswaarde vertegenwoordigen. Hiervoor wordt onder andere het instrument van de pandvisies gebruikt. De tweede categorie betreft bijvoorbeeld objecten die onderdeel zijn van bijvoorbeeld parken of onlosmakelijk verbonden zijn met andere gemeentelijke vastgoedobjecten.

Strategisch Bezit: benzine verkooppunten

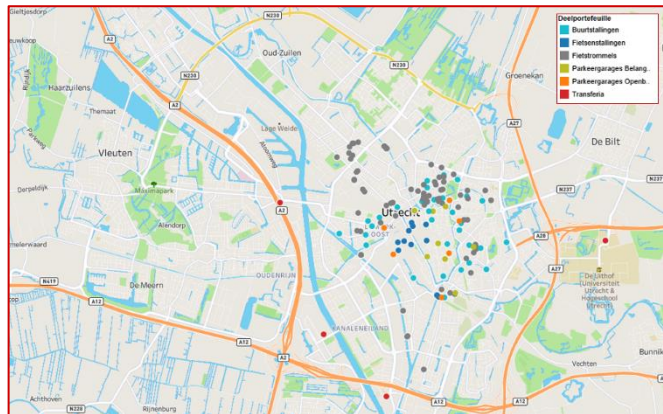
Dit betreft de verhuur van gronden waarop de benzineverkooppunten gevestigd zijn. Deze gronden zijn strategisch bezit ten behoeve van gebiedsontwikkelingen in de stad.

4.5 Meerjarenperspectief Programma Bereikbaarheid

De gemeente beschikt over een areaal aan parkeervoorzieningen die een bijdrage leveren aan de opgave duurzame mobiliteit van het programma bereikbaarheid. De voorzieningen zijn ondergebracht binnen Vastgoed Organisatie Utrecht (VGU) in de portefeuille parkeren en bestaat uit de deelportefeuilles auto en fiets.

De deelportefeuille auto bestaat uit:
 3 gebouwde P+R-voorzieningen (waarvan 1 nog gesloten), 1 tijdelijk P+R terrein, 5 openbare parkeergarages en 8 belanghebbendengarages.

Daarnaast bestaat de deelportefeuille fiets uit: 11 openbare fietsstallingen, 5 pop-up stallingen, 1 tijdelijk fietsdepot, 35 buurtstallingen waarvan 24 locaties gehuurd en 102 fietstrommels.

Figuur 18: Spreiding portefeuille Bereikbaarheid

Impact RSU2040

Het strategisch kader van de RSU 2040 heeft een aanzienlijke impact op de investerings- en bemensingsopgave van de Vastgoed Organisatie Utrecht (VGO). Het gaat immers om grotendeels nieuw te ontwikkelen Vastgoed producten en diensten waar Utrecht landelijk gezien noodzakelijkerwijs in voorop loopt en waar dus nog relatief weinig kennis en kunde voor beschikbaar is.

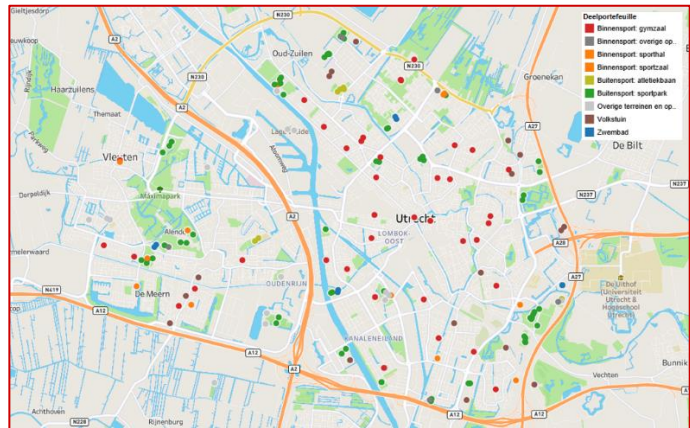
Het betreft hier o.a.:

- Het onderzoek naar een permanente P+R op Papendorp
- Het Mobiliteitsbedrijf en concept in de Merwedekanaalzone en verplaatsing van het fietsdepot
- De (her)ontwikkeling van totaal circa 13 P+R-locaties tot 2040
- Het ontwikkelen van deelhubs in openbare parkeergarages.
- Het verder uitbreiden van met name het aantal fietsgarages en buurtstallingen en fietstrommels. Zowel bemand als onbemand.
- Het uitbreiden van fietsstallingsplaatsen in het stationsgebied met minimaal 5000 stallingsplaatsen.
- Het verduurzamen en slimmer maken van de huidige parkeer- en fietsgarages en P+R-locaties met laadpalen, zonnepanelen waar mogelijk en gewenst, een groene wand en/of dak, de parkeergarage als “batterij” en “accu” voor het opvangen van piekbelasting, etc.
- Het onderzoeken van Mobiliteitswinkels waar deelmobiliteits diensten kunnen worden afgenomen
- Het integreren in en opwaarderen van de parkeer- en fietsgarages, P+R-locaties, en verkeer ICT-infrastructuur.

4.6 Meerjarenperspectief Programma Sport

Algemene programmadoelstelling Samenleven en Sport: Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn. Zij kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede infrastructuur. Waarbinnen de subdoelstelling voor Sport:

Alle Utrechters kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede sportinfrastructuur.

Figuur 19: Spreiding portefeuille Sport

In 2022 wordt er gewerkt aan de volgende projecten:

Buitensportaccommodaties o.a.

1. Burgemeester Norbruislaan 680 (Sportpark Zuilen)
In de ontwikkeling van Sportpark Zuilensevecht wordt er gestart met de realisatie van een American Football combi veld.
2. Koningsweg 139 (Sportpark Koningsweg)
Onderzoek naar herbouw kleedvoorzieningen met herinrichting klein deel sportpark.
3. Rijnvliet 3-5 (Sportpark Rijnvliet)
Uitbreiding met een rugbyveld door herschikking van de bestaande velden, in overleg met de bestaande rugby-vereniging.
4. Rio de Janeiro-dreef 201-203 (sportpark Vechtzoom)
Renovatie kleedgebouwen.
5. Arienslaan 2 (sportpark de Berekuil)
Vervangende nieuwbouw kleedgebouwen op het sportpark, nader stedenbouwkundig onderzoek naar de (on)mogelijkheden in afstemming met sportvereniging.
6. Manitobadreef 8 (sportpark Overvecht)
Renovatie veld twee.
7. Verlengde Hoogravenseweg (sportpark Hoograven)
Inbreng renovatie kleedgebouwen in mogelijke herontwikkeling, nader onderzoek treintje Romal.

Diverse renovaties van sportveldconstructies

Op basis van de actuele sportveldconditie staan er meerder sportveldconstructies op de planning. Zie hiervoor ook de projecten geheime bijlagen. De jaar planning wordt een half jaar voor renovatie definitief vastgesteld en met betrokken sportvereniging gecommuniceerd voor uitvoering.

Binnensportaccommodaties o.a.

1. Herculesplein 343 (Sportcentrum Galgenwaard)
Uitvoering groot onderhoud in combinatie met verduurzaming waar rendabel en terug levering wel of niet kan plaatsvinden.
2. Dave Brubecklaan (gymzaal Terwijde)
Ontwikkeling van een nieuwe gymzaal, aanbesteding opnieuw na mislukt te zijn in 2021
3. Huisvestingsonderzoek en tijdelijke voorzieningen middelbaar beroepsonderwijs bij Zuilense vecht ontwikkeling
4. Parkzichtlaan (sporthal de Paperclip) groot investeringsonderhoud in werkvoorbereiding

Nog niet kunnen starten met de voorbereiding van de volgende projecten

1. Goeree 4 – 6 (gymzalen Goeree)
Renovatie verduurzaming gymzalen.
2. Bangkokdreef 2 (gymzaal Bangkokdreef)
Renovatie gymzaal in combinatie met verduurzamingswerkzaamheden.
3. Ten Veldestraat (gymzaal) renovatie of nieuwbouw
4. Cremerstraat verduurzaming lijkt niet haalbaar

Voor de binnensportaccommodaties wordt er qua uitbreidingsinvesteringen gewerkt aan de volgende ontwikkelingen:

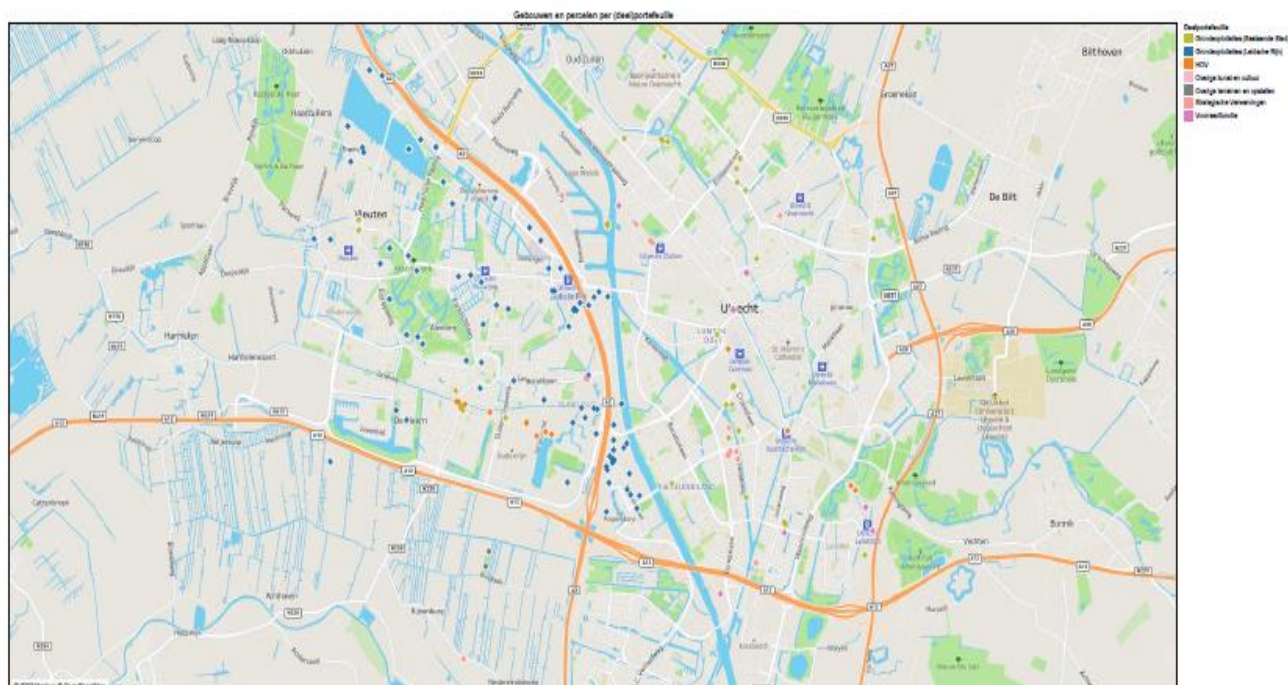
1. Sporthal Noordoost (sportpark Voordorp)
2. Sporthal Merwedekanaalzone
3. Sporthal Cartesiusdriehoek
4. Sporthal Het Plein (Berlijnplein)
5. Sporthal initiatief Vleuten de Meern (onderzoek)
6. Sporthal initiatief Overvecht (onderzoek)

Zwembaden

1. Voor alle vier de gemeentelijke zwembaden staat er uitwerking en uitvoering van groot investeringsonderhoud gepland.
2. Voor de uitbreidingsinvestering zwembad Maximapark zal er gestart worden met de projectdefinitiefase.

4.7 Dienstverlening Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen&Erfgoed

De gemeente heeft ook vastgoed en grondposities in bezit als strategisch instrument voor stedelijke ontwikkeling. Dit vastgoed heeft niet een beleidsinvulling. Het betreft vastgoed dat de gemeente in (tijdelijk) eigendom heeft om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Het betreft 48.928, m2 BVO, 47.752m2 VVO, 4.098.455m2 perceel oppervlak, 37 panden en 162 percelen

Het vastgoed kan onderdeel uitmaken van een grondexploitatie, als een gebied ontwikkeld wordt. Het vastgoed is veelal bestemd voor (her)ontwikkeling; sloop of verkoop behoren daarbij tot de mogelijkheden. Vooruitlopend op de ruimtelijke ontwikkelingen heeft de VGU de taak om het vastgoed (zowel objecten als gronden) zo goed mogelijk in overeenstemming met de ruimtelijke plannen en het gemeentelijk vastgoedbeleid tijdelijk te beheren. Dit gebeurt door te zoeken naar passende huurders/gebruikers die invulling geven aan het (tijdelijk) beheer. De financiële verantwoordelijkheid voor dit vastgoed blijft bij het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed, dat de opdracht heeft gegeven voor het tijdelijk beheer.

4.8 Programma Openbare Ruimte/ Stadsbedrijven

De uitvoeringsorganisatie Stadsbedrijven heeft een aantal panden in eigendom en beheer voor de eigen huisvesting. Deze panden maken onderdeel uit van het programma Openbare Ruimte (zie figuur 21). Voor deze panden is een huisvestingsstrategie in ontwikkeling; het streven is om in 2022 de strategie af te ronden. In de strategie worden interne en externe ontwikkelingen vertaald naar vastgoedopgaven in samenspraak met Stadsbedrijven, VGU en Facilitair & Huisvesting. De schouw van panden en de huisvestingsbehoefte resulteren in oplossingsrichtingen met een focus op de hoofdlocatie Tractieweg. Bij formuleren van een voorkeursscenario wordt ook in beeld gebracht welke modificaties nodig zijn om aan te sluiten bij de ambitie van het coalitieakkoord voor energieneutraal gemeentelijk vastgoed in 2040, en welke middelen daarvoor nodig zijn.

Panden		Oppervlak	Aandeel	Eigenaar	Bouwjaar	WOZ	Boekwaarde
Hoofdvestiging - kantoor	Tractieweg 2, 3534AP, Utrecht	4.520	36%	SB	1976	12.360.000	5.489.554
Stadskantoor	Stadsplateau 1, 3521AZ, Utrecht	4.000		VGU		n.b.	n.b.
Hoofdvestiging - gebouw B Werkplaats	Tractieweg 2, 3534AP, Utrecht	3.910	46%	SB	1976		
Hoofdvestiging - gebouw C Stalling	Tractieweg 2, 3534AP, Utrecht	3.480		SB	1976		
Hoofdvestiging - gebouw D Opslag	Tractieweg 2, 3534AP, Utrecht	2.500		SB	1976		
Hoofdvestiging - gebouw E Opslag, wijkpost	Tractieweg 2, 3534AP, Utrecht	950		SB	1976		
Wijkpost Mostperenlaan	Mostperenlaan 2, 3452DN, Vleuten	910	17%	VGU	2001	2.786.000	14.529
Wijkpost Tractieweg 30-32	Tractieweg 30, 3534AP, Utrecht	910		Extern	1996	413.000	-
Wijkpost Vaartschenrijnstraat	Vaartschenrijnstraat 1A, 3523TA, Utrecht	950		SB	1920	1.135.000	515.532
Wijkpost Van Swindenstraat	Van Swindenstraat 225, 3514XR, Utrecht	1.200		SB	1980	1.150.000	448.018
Afvalscheidingstations Mostperenlaan	Mostperenlaan 2B, 3452DN, Vleuten	30	1%	VGU	2001	-	7.026
Afvalscheidingstations lunetten	Zwarte Woud 250, 3524SL, Utrecht	70		SB	2016	2.204.000	6.258.611
Afvalscheidingstations Tractieweg	Tractieweg 120, 3534AP, Utrecht	60		SB	1980	1.941.000	1.190.784
Totaal		23.490	100%			21.989.000	13.924.055

Laan van Maarschalkerweerd 2A

Wordt verhuurd aan aannemer Achterberg tot eind 2022

Figuur 21: Voor de panden van Stadsbedrijven wordt een huisvestingsstrategie opgesteld.

5 Tevredenheid van huurders en eindgebruikers

In dit hoofdstuk staat sturing op het hoofddoel beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers centraal. We blikken terug op en we kijken vooruit naar de bezetting en het gebruik van de door de Gemeente Utrecht geëxploiteerde accommodaties. Dit zijn de welzijnsaccommodaties, sportaccommodaties (binnen en buiten) en de zwembaden, maar ook parkeervoorzieningen en begraafplaatsen.

5.1 (Externe) Huurders Vastgoedorganisatie Utrecht

In 2020 is de Utrechtse Vastgoedorganisatie samengevoegd met de afdeling Vastgoedbeheer naar een nieuwe organisatie: Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). In deze nieuwe organisatie ligt de focus sterk op onze klanten/huurders. Het hoofddoel 'beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers' staat (mede) centraal. De gewenste identiteit van de nieuwe organisatie is dan ook als volgt geformuleerd: Wij zijn de vastgoedprofessionals van Utrecht. Samen zetten wij iedere dag al onze kennis en energie in voor onze klanten. Vandaag en voor de verre toekomst.

Daarbij hebben wij de volgende kernwaarden vastgesteld die dagelijks richting geven aan ons werk:

- **Deskundig:** Wij zijn de gepassioneerde professionals en kennisvraagbaak op het gebied van vastgoed voor de lange termijn.
- **Betrouwbaar:** We doen wat we beloven, zijn realistisch over wat kan en niet kan en nemen doordacht beslissingen.
- **Veerkrachtig:** Wij zijn positief en constructief bij veranderende wensen van klanten, politiek en collega's.
- **Open:** Wij zijn toegankelijk voor onze klanten, luisteren goed naar hun wensen en stellen die centraal. Samen werken we naar een optimaal resultaat.
- **Toekomstgericht:** We anticiperen op toekomstige ontwikkelingen en innoveren voor steeds betere oplossingen en service voor onze klanten.

5.1.1 Visie

Wij leveren kwaliteit en leggen verbinding. In goed overleg met klant en bestuur bepalen en beheren wij het gewenste kwaliteitsniveau van onze gebouwen. De basis hiervan is:

- Integraliteit in afwegingen ten aanzien van de stedelijke ambities en sturing op levensduurcycli van de gebouwen.
- Proactief acteren op basis van inzet van vastgoed–vakmanschap voor de maatschappelijke opgaven en sturing op de gewenste ontwikkeling van de vastgoedportefeuille. Inclusief actief leegstandbeheer.
- Een actieve en open manier van communiceren door de Vastgoedorganisatie over zowel de beleidsmatige, financiële en of juridische afspraken met het bestuur, huurders/klanten en leveranciers.

5.1.2 Klantstrategie

In de relatie tot de klant zijn er twee niveaus te identificeren: op strategisch niveau de klant– en pandvisie, op tactisch/operationeel niveau het maken van een jaarplan. Vervolgens is het monitoren en bijstellen van deze twee niveaus een belangrijke stap om continu de kwaliteit van ons werk, en vervolgens ook de relatie met de klant, te verbeteren.

Om concreet te maken wat deze visie en ambities in de praktijk betekenen, is door de VGU gewerkt aan de klantstrategie. Want wat is er nodig voor een goede relatie met onze huurders? Aan de hand van klantreizen hebben wij de belangrijkste momenten in de relatie met klanten en de mate van hun waardering van ervaringen met de organisatie inzichtelijk. Op basis hiervan is de klantstrategie geformuleerd, deze strategie bepaalt hoe wij willen omgaan met onze klanten. Hier wordt aan gewerkt vanuit de volgende 4 hoofthema's:

1. **Klant– en pandvisie:** Een visie op de relatie en het contact met de klant is van essentieel belang om alle klanten op een passende manier te kunnen bedienen. Daarnaast is een heldere visie op een pand noodzakelijk om een klant te kunnen voorzien van informatie over de plannen met het pand. Beide visies zijn nodig om onze doelstelling, maatschappelijke voorzieningen ondersteunen met passende huisvesting tot tevredenheid van de klant, te kunnen waarmaken.
2. **Gezamenlijk jaarplan:** Om aan de hand van een klant– en pandvisie de klant goed te kunnen bedienen, resulteren deze visies in een operationeel plan per pand. Met een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en jaarplan van de nieuwe Vastgoedorganisatie (beleid, beheer én onderhoud) kunnen we de klant helpen. De nieuwe Vastgoedorganisatie heeft regelmatig contact met haar klanten. Waar mogelijk, wordt vanuit de nieuwe Vastgoedorganisatie integrale contactmomenten met de klantgeorganiseerd. We helpen de klant door integraal te spreken over de huisvesting. De nieuwe Vastgoedorganisatie stelt dit jaarplan in samenspraak met de klant op. En neemt de klant mee in de keuzes die worden gemaakt en waarom we die keuzes maken. Zo wordt voor de klant zichtbaar en helder wat er komend jaar gaat gebeuren, en kan de klant zich daar op voorbereiden en aanpassen.
3. **Monitoren en bijstellen:** Iedere portefeuille meet tweejaarlijks met een klantonderzoek de tevredenheid over de werkzaamheden van de nieuwe Vastgoedorganisatie en de diverse aspecten die leiden tot (on)tevredenheid. Denk aan de samenwerking, communicatie, kwaliteit van het gebouw, enzovoort. Aan de hand van de resultaten van het klantonderzoek, wordt bepaald of de klant– en pandvisie en het jaarplan nog voldoen of moeten worden bijgesteld.

4. **Wederkerige relatie:** De relatie met een klant is wederkerig. Van de nieuwe Vastgoedorganisatie wordt verwacht de klant goed te bedienen, in nauw contact te staan. Bijvoorbeeld door met de klant het operationeel plan te delen en te bespreken en projecten professioneel te managen.

5.1.3 Acties

In de organisatieontwikkeling van VGU staat de klant centraal en komt in feite in de volle breedte van het werk terug. Zoals bij het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen en werkprocessen. Daarnaast wordt er een aantal concrete acties uitgezet die direct gekoppeld zijn aan het hoofddoel 'beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers'.

Klanttevredenheidsonderzoek huurders VGU

Monitoren en bijstellen: VGU meet tweejaarlijks door middel van een klantonderzoek de tevredenheid over de werkzaamheden van de nieuwe Vastgoedorganisatie en de diverse aspecten die leiden tot (on)tevredenheid. Denk aan de samenwerking, communicatie, kwaliteit, enzovoort. De resultaten bieden belangrijke managementinformatie. Het geeft inzicht in de tevredenheid van de huurders over het beheer en onderhoud, de communicatie, dienstverlening en welke aspecten daarvan volgens de huurders aandacht vragen. Zo kunnen wij bepalen of het relatiemanagement, de klant- en pandvisie en/of het jaarplan nog voldoen of moeten worden bijgesteld. Op basis van de uitkomsten gaan de huurder en Vastgoedorganisatie in gesprek.

In het najaar van 2021 is een digitaal gebruikerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd door Benchmark Gemeentelijk Vastgoed. Het doel van dit onderzoek is verbeterpunten richting onze klanten te achterhalen om vervolgens te bepalen welke verbeterpunten we in 2022 oppakken.

Tevredenheid	Gemeente Utrecht	Benchmark
Dienstverlening –huisvestingszaken	38%	49%
Dienstverlening –klacht, schade, storing	19%	45%
Planmatig onderhoud	55%	-
Vastgoed	75%	73%

Voor tevredenheid over de dienstverlening met betrekking tot het beantwoorden van huisvestingsvragen scoort de gemeente Utrecht met 38% lager dan de landelijke benchmark van 49%. Het doel is om in 2023 te zorgen dat de klanttevredenheid over onze dienstverlening in de beantwoording van huisvestingsvragen minimaal 49% scoort.

Iets meer dan de helft van alle respondenten (54%) heeft contact gehad met de vastgoedafdeling om een klacht, schade of storing te melden. De gemiddelde tevredenheidsscore van de benchmark is 45%. Gemeente Utrecht scoort hiermee lager op tevredenheid van de dienstverlening na melding van een klacht, schade of storing dan het gemiddelde van de benchmark. Gebruikers weten waar ze moeten zijn met een vraag over de huisvestingssituatie of het contract. Het minst tevreden zijn de gebruikers met de snelheid en de transparantie van de vastgoedafdeling. Het tijdsbestek waarin vragen worden afgehandeld voldoet niet aan de verwachtingen. Het doel is om in 2023 te zorgen dat de klanttevredenheid over onze dienstverlening in de beantwoording van huisvestingsvragen minimaal 45% scoort.

Momenteel is 55% tevreden, 20% is neutraal en 25% van de respondenten is ontevreden over het planmatig onderhoud van de gemeente. Hierbij is de tevredenheid uit te splitsen in verschillende indicatoren namelijk: communicatie, betrokkenheid, kwaliteit en planning. In de enquête scoren we op elke indicator een gelijk percentage, te weten 60%. De ambitie is om de klanttevredenheid over het planmatig onderhoud in 2024 te verhogen naar een niveau van minimaal 70%.

Gemeente Utrecht scoort goed op de tevredenheid over het vastgoed. 75% van de respondenten geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn met het pand waarvan zij gebruik maken. De score van gemeente Utrecht iets hoger dan het gemiddelde van de Benchmark. Dat ligt namelijk op 73%.

Het doel van digitaal gebruikerstevredenheidsonderzoek is verbeterpunten richting onze klanten te achterhalen om vervolgens te bepalen welke vier verbeterpunten we in 2022 en 2023 oppakken. Een van deze verbeterpunten is om de respons op de enquête te verhogen. Alhoewel de respons op de enquête met 31% niet afwijkt van de landelijke benchmark, vinden wij het belangrijk dat er de volgende keer meer gebruikers meedoen aan het onderzoek om een meer volledig inzicht te krijgen. Het doel is om de respons in 2023 te verhogen naar minimaal 50%.

5.2 Vastgoedexploitatie

Vastgoedexploitatie (VGE) is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud en de exploitatie van een groot deel van de Utrechtse vastgoedportefeuille. Het aanbod van Vastgoedexploitatie bestaat uit binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties, zwembaden, multifunctionele accommodaties, buurtcentra, volkstuinten, begraafplaatsen, garages, kantoorgebouwen en speeltuinen. VGE voegt maatschappelijke waarde toe door ervoor te zorgen dat bewoners gebruik kunnen maken van veilige, toegankelijke en duurzame accommodaties, door een optimale bezetting van onze accommodaties en door te streven naar een hoge klanttevredenheid.

Overzicht van de accommodaties

	Aantal 1-1-2021 (+/- t.o.v. 1-1-2020)
Sport/zwembaden	3 binnenzwembaden 1 binnen-/buitenzwembad
Sport/binnen	14 sporthallen 1 turnhal 9 sportzalen 43 gymzalen
Sport/buiten	3 atletiekbanen 26 sportparken met 150 sportvelden 15 volkstuinten
Welzijn/MFA's/FST	13 speeltuinen (+2) 23 buurtcentra (+1) 6 MFA's 11 jongerenvoorzieningen (+3) 1 speelgarage/speelgoed uitleen (-1) 8 kantoor/alt. gebouwen (FST) (-3)
Parkeren (auto)	8 belanghebbenden-autoparkeergarages 5 kortparkeer-autogarages 4 P+R-garages (+1)
Parkeren (fiets)	11 openbare stallingen (+2) 34 buurtstallingen (+1) 101 trommels (+4)

	11 fietskluizen (+11) 5 pop-up stallingen
Begraafplaatsen	2 monumentale begraafplaatsen 2 begraafplaatsen
Totaal	496 accommodaties (+22/-11)

Figuur 22: Overzicht accommodaties in beheer bij Vastgoedexploitatie

5.2.1 De visie van Vastgoedexploitatie

Om de maatschappelijke meerwaarde te verhogen sturen we in de periode 2018–2022 op de volgende sturingslijnen:

1. De klantwaarde
2. Optimale bezetting/benutting
3. Duurzaamheid

Door corona is het lange termijnperspectief in een ander daglicht komen te staan. De sturingslijnen en de visie blijft gehandhaafd maar de resultaten zullen onder spanning komen. In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen en komt er een herijking van het lange termijnperspectief. Wij willen in de periode 2022–2025 investeren in maatschappelijke voorzieningen en gemeenschapskracht.

Investeren in maatschappelijke voorzieningen en gemeenschapskracht.

Het is van cruciaal belang dat er een stevige sociale basis is met goede algemeen toegankelijke voorzieningen op wijkniveau op het gebied van onderwijs, gezondheid, opvang, sport en ontmoeten voor alle inwoners. Door deze maatschappelijke voorzieningen te realiseren en de informele zorg en de inzet van vrijwilligers te steunen, versterken we de kracht van de stad.

Zowel in de nieuw te ontwikkelen gebieden als waar verdichting plaatsvindt in bestaande wijken zetten we in op het meegroeien van de maatschappelijke voorzieningen: scholen, sportaccommodaties, buurtcentra, speelplekken. Ze zijn randvoorwaardelijk voor ontmoeting, ontwikkeling, beleving en ontspanning voor iedereen en daarmee nodig in de hele stad. Dit meegroeien gaat niet vanzelf. We voorzien een tekort in de financiële dekking en een groot knelpunt qua beschikbare ruimte voor met name de behoefte aan ruimte voor veldsport.

1. De klantwaarde

De stip op de horizon: we kennen onze (potentiële) klant en behoefte en vergroten zijn tevredenheid. In 2022 zijn onze gebruikers tevreden met de voorzieningen. Alle voorzieningen scoren rond een 7,5 bij continue klanttevredenheidsonderzoeken. We weten wat de wensen van de gebruikers zijn en we betrekken hen bij de afweging tussen kosten en bezetting. De klant vindt zijn weg steeds meer digitaal. We blijven onderzoeken of dit naar tevredenheid van de klant is. We zorgen dat we fysiek zichtbaar en aanspreekbaar zijn en niet alleen bereikbaar door middel van digitale systemen. Voor onze voorzieningen zijn we continu op zoek naar nieuwe klanten. Dit alles vraagt van onze medewerkers een andere houding. Een houding die niet alleen gericht is op het tevreden houden van bestaande klanten, maar ook het zien en benutten van kansen met betrekking tot potentiële klanten. We weten wat de wensen en behoeften van

potentiële klanten zijn en weten we hoe we hen kunnen bereiken. We zetten de klant centraal en redeneren vanuit de klant.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen optimaal gebruik kan maken van onze dienstverlening. Inwoners ervaren in onze processen dan ook geen obstakels. Het is voor zo goed als iedereen mogelijk om eenvoudig zelf zijn informatie te vinden. Het is niet nodig om elke keer het verhaal opnieuw te vertellen en informatie die we niet nodig hebben wordt ook niet gevraagd.

2. Optimale bezetting/benutting

De stip op de horizon: we ondernemen samen met de klant acties om een optimale bezetting te realiseren. In 2022 hebben onze accommodaties die optimale bezetting. Hierbij houden we rekening met de mogelijkheden van de voorziening (bijvoorbeeld de nieuwe mogelijkheden van kunstgrasvelden t.o.v. natuurgrasvelden), de openingstijden en het maximale aantal bezoekers. We maken voor elk onderdeel marketingplannen die jaarlijks leiden tot marketingcommunicatie-acties.

We toetsen of deze nieuwe ideeën ook in andere deelgebieden toepasbaar zijn. Voor onze voorzieningen zijn we continu op zoek naar nieuwe klanten. Onze medewerkers weten hoe je de bezettingsgraden van de verschillende voorzieningen kunt verbeteren en hoe je nieuwe klantgroepen kunt bereiken. Dit alles vraagt van onze medewerkers een houding die ook gericht is op nieuwe klanten en meer marketingkennis.

5.2.2 De acties van vastgoedexploitatie op de kortere termijn

De klant is de persoon die bij gemeentelijke voorzieningen een locatie boekt en/of bezoekt, maar ook organisaties en personen waar wij mee samenwerken zijn onze klant. Bij VGE zetten we de klant centraal. Belangrijke waarden in 2022 zijn:

- **Klantvriendelijkheid vergroten:** Wij zijn vaak het eerste contact met de klant. Wij weten hoe we de klant moeten behandelen en weten hoe zij behandeld willen worden. Wij weten hoe we de klant een welkom gevoel kunnen geven en vriendelijk te woord kunnen staan. Gastheerschap is belangrijk. Door onszelf (de medewerkers) te blijven ontwikkelen en eventueel nieuwe sociale vaardigheden aan te leren, kunnen we beter en sneller tegemoetkomen aan de veranderende vraag van de klant.
- **Klantkennis:** Wij vinden het belangrijk om te weten wat onze klanten vinden van onze 454 voorzieningen en service. Daarom meten we via klanttevredenheidsonderzoeken of we voldoen aan de verwachtingen van onze gebruikers. Voor elk onderdeel meten we 1x per 2 jaar de klanttevredenheid. Waar mogelijk, bijvoorbeeld bij de zwembaden en het vastgoedloket, is dit een continu proces. In 2021 scoren wij minimaal een 7 voor klanttevredenheid. Wij zorgen dat we de klant kennen en ook weten wat zij verwachten en/of willen.
- **Klantbinding:** Wij hebben een klantrelatie met iedere bewoner die gebruik maakt van een voorziening. In 2022 willen we hierop voortborduren en dit uitbreiden. Enerzijds willen we deze klanten over andere voorzieningen informeren en inspireren er ook gebruik van te maken. Anderzijds willen wij ervoor zorgen dat klanten ambassadeurs worden. De ambassadeurs kunnen de informatie via mond-tot-mond reclame verder uitdragen naar hun eigen netwerk (het

olievlekprincipe), zodat ook die geïnspireerd worden om gebruik te maken van de gemeentelijke voorzieningen. Collega's van andere onderdelen kunnen ook als ambassadeurs fungeren.

- **Gebruiksgemak:** We verbeteren onze digitale vindbaarheid en online informatievoorziening (bv. de website met klantgerichte visuele middelen of animaties). Wij maken onze klanttools gebruiksvriendelijk (denk aan het verhuursysteem Amis van het vastgoedloket) en we verkorten de responstijd. Hiermee verlagen we de drempel om een ruimte te reserveren, spreken daardoor een bredere doelgroep aan en verminderen het aantal binnenkomende vragen. Wij nemen de digitale klant mee in ons klanttevredenheidsonderzoek.

5.2.3 Resultaten klanttevredenheidsonderzoek

Door het onregelmatige gebruik hebben we in 2021 onder de gebruikers van de (binnen- en buiten) accommodaties geen enquête uitgezet om de klant tevredenheid te meten.

5.2.4 Bezetting accommodaties

We ondernemen – waar mogelijk samen met de klant – acties om een optimale bezetting te realiseren. Hierbij houden we rekening met de mogelijkheden van de voorziening (bijvoorbeeld de nieuwe mogelijkheden van kunstgrasvelden t.o.v. natuurgrasvelden), de openingstijden en het maximale aantal bezoekers. We hebben per KPI een 100%-norm vastgesteld en onze ambitie bepaald en vastgelegd. We maken voor elk onderdeel marketingcommunicatieplannen die jaarlijks leiden tot specifieke acties.

Bij exploiteren ligt het accent in 2022 op het beter benutten van de accommodaties. Dat doen we vooral door het maken en uitvoeren van marketingplannen. De gegevens die we uit het verhuursysteem Amis halen gaan we nog meer gebruiken. Daarnaast willen we het grijsgebruik tegengaan. Bij elke accommodatiesoort verschilt de optimale vorm en de indicator die we willen meten. Bij Parkeren gaat het enerzijds om het aantal parkeerplekken beter te benutten en anderzijds om het beter spreiden van fietsbezoekers. Bij Welzijn streven we naar een gemiddelde norm van 43 uur bezetting per week. De beschikbare ruimte bij de begraafplaatsen – het groene hart van Utrecht – willen we middels omdenken ter beschikking stellen aan de buurtbewoners. Dit doen we door de voorzieningen op de begraafplaatsen een andere invulling te geven. Bijvoorbeeld een plek creëren waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten.

In 2022 richten we ons vooral op de volgende onderwerpen om de bezetting te verbeteren: We ondernemen acties om samen met de potentiële klant een optimale bezetting te realiseren. We optimaliseren de programmering, per onderdeel kijken we hoe we dat kunnen bereiken (bv. fysieke zichtbaarheid, een locatie in de spotlight, dubbelgebruik parkeergarages, medebeheer, betere indeling gymzalen).

De rode draad in onze marketingcommunicatie is waarde creatie. Dit sluit aan bij onze missie, namelijk omdat we met maatschappelijk geld maatschappelijke waarde willen creëren. Er komen marketingplannen voor:

- **Parkeren:** We streven naar een automobilititeit tot de ring (hogere bezetting P&R) en een beweging van de straat naar garage. De website wordt verbeterd.
- **Welzijn & MFA's:** Samen met de sociaal beheerstichting Dock zetten we bij Welzijn in op het vergroten van de kennis over Welzijn en de mogelijkheden in de accommodaties. Naast bestaande bezoekers willen we diverse groepen bewoners en organisaties inspireren om gebruik te maken van de accommodaties.
- **Begraafplaatsen:** Betere benutting openbare ruimte (wandelpad, kunstwerken, gedichten) om het aantal bezoekers te verhogen en participatie in de wijk te vergroten.

Daarnaast zijn er marketingacties voor:

- **Zwembaden:** Door een leefstijl- en behoefteanalyse zetten we vooral in op activiteiten in weekend en vakantieperiodes.
- **Binnen accommodaties:** Binnen accommodaties gaat zich concentreren op sporthallen met een lagere bezetting (o.a. Hoograven en Zuilen) en de bezetting in de daluren van de gymzalen.
- **Buitenaccommodaties:** We willen verenigingen uitdagen meer activiteiten te organiseren. Ook de sportparken Vechtzoom en Rijnvliet zijn proeftuinen.

Bezetting en bezoekers									
Bezetting/bezoekers Heel VGE Jaarplan 2022									
Bezetting/bezoekers VGE									
Bezetting/bezoekers voor alle VGE onderdelen per jaar									
		2018		2019		2020		2021	
		Norm	Realisatie	Norm	Realisatie	Norm	Realisatie	Norm	Realisatie
Begraafplaatsen	Aantal begrafenissen	320	327	320	308	320	307	320	335
Binnenaccommodaties	Bezetting gym- en sportzalen	37,2%	42,4%	38,0%	43,4%	42,0%	48,5%	42,0%	48,5%
	Bezetting sporthallen	49%	53%	51%	54%	51%	52%	51%	52%
Buitenaccommodaties	Bezetting	77%	80%	81%	80%	81%	83%	81%	80%
Welzijn	Bezetting	42	39.2	42	40.75	43	27	42	30.21
Zwembaden	Bezoekersaantallen zwembaden (incl. SEZK)	750.000	908.226	850.000	893.128	870.000	496.396	870.000	680.000
Bedrijfsbureau	Vastgoedloket verhuurde uren sport	320.000	356.501	330.000	362.498	330.000	86.320	330.000	347.956
	Vastgoedloket verhuurde uren welzijn	300.000	257.364	280.000	274.110	280.000	183.534	280.000	269.137
Parkeren	Bezetting buurtstallingen	90%	91,8%	90%	95,1%	90%	92,8%	90%	95,14%
	Bezetting trommels	90%	90,1%	90%	91,3%	90%	92,1%	90%	93,26%
	Aantal transacties fietsenstallingen	900.000	1.017.256	950.000	980.497	950.000	283.186	950.000	260.156
	Gem. dagbezetting autoparkeren (aantal auto's)	Norm bepalen	975	1000	1104	1000	870	1000	824
* exclusief 16 maart t/m 31 augustus									

Figuur 23: Ontwikkeling bezetting & bezoekers (norm & realisatie)

6 Mens & milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed

Gezonde verstedelijking staat centraal bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Naast opgaven op het gebied van energietransitie, circulariteit en sociale inclusie is door de coronapandemie ook het belang van gezonde gebouwen groter geworden binnen het doel mens & milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed.

6.1 Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en mens en milieubewust bouwen

In het RSU staan een aantal richtinggevende principes genoemd die belangrijk zijn voor de technische aspecten van het gemeentelijk vastgoed:

- Geen dak blijft onbenut;
- Groen tenzij;
- Circulair tenzij;
- Versterken boven gelijk houden;
- Meervoudig gebruik gaat boven mono-functionaliteit;
- Publieke (binnen-)ruimte is openbaar toegankelijk;
- Bovengrondse energievoorzieningen inpandig tenzij.

De bovenstaande principes vragen niet alleen om een integrale afweging op het schaalniveau van gebieden. Op gebouwniveau is het ook belangrijk om deze principes in samenhang met elkaar te beschouwen en af te wegen. Bij het gemeentelijke vastgoed, wat gezien wordt als een effectief instrument bij het geven van het goede voorbeeld in de stad, is deze afweging extra van belang vanwege de inzet van publieke financiële middelen. We werken daarom aan een integrale manier van sturen op het doel mens- en milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed.

Figuur 24: Gezond Stedelijk Leven voor iedereen

6.2 Opgave Energie Transitie

De opgave energie transitie gaat over het verlagen van de CO₂-uitstoot, hernieuwbare energieopwekking en het aardgasvrij maken van de stad. Hierbij werken wij specifiek richting de ambitie om het kernvastgoed van de gemeente energieneutraal te maken in 2040. Vanwege de complexiteit en diversiteit van de portefeuille zijn er verschillende deelopgaven geformuleerd:

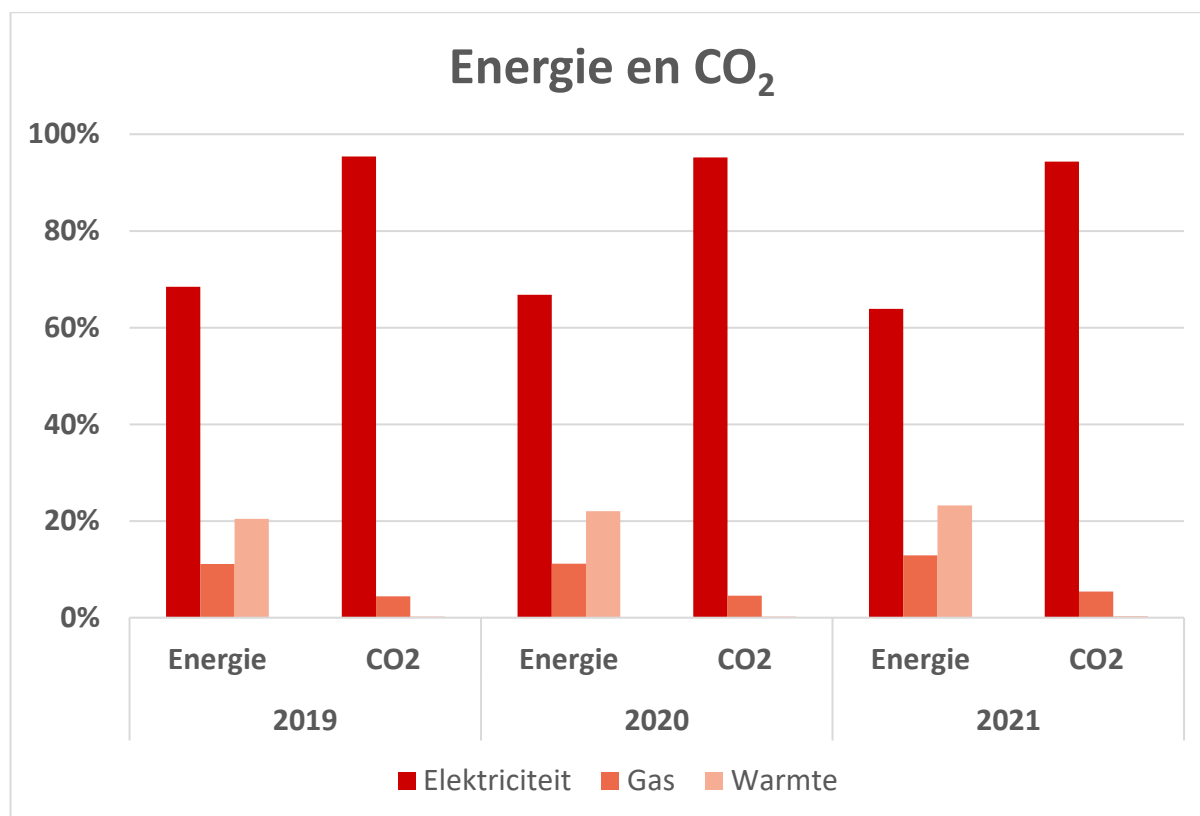
- **Kernvastgoed:** Vanaf 2018 tot 2023 loopt er een versnellend traject om kernvastgoed, vastgoed dat volledig in beheer en eigendom is van de gemeente en een beleidsondersteunende functie heeft. Binnen de “Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed 2040” zijn coalitiemiddelen beschikbaar gesteld om de benodigde infrastructuur en eerste gebouwen ENG (Energieneutraal label) te transformeren. Monumenten kennen een uitzonderingsstatus onder het Kernvastgoed, voor deze gebouwen wordt er een speciaal plan gedefinieerd omwille van haalbaarheid. Het plan is momenteel in de uitvoering, maar heeft in deze periode significante vertraging opgelopen.
- **Monumenten:** Vanwege de unieke bouwkundige status van erfgoed wordt er een speciaal Monumentenplan opgesteld op basis van een door TNO uitgevoerd onderzoek. Daarmee wordt er een realistischere energetische doelstelling geformuleerd voor deze unieke panden. Het plan is momenteel in de ontwerp en onderzoek fase.
- **Zon op het Dak:** Omdat niet elk pand geschikt is om volledig energieneutraal te worden opgeleverd is het belangrijk het gebouw gebonden energieverbruik van deze gebouwen lokaal te kunnen compenseren. Daarmee vormt de omgeving strategie een cruciaal onderdeel van de haalbaarheid richting de doelstelling in 2040. Het plan is in de pilot fase, en wordt tot uitvoering gebracht.
- **Onderwijshuisvesting:** Vanwege de unieke juridische positie van schoolgebouwen, daar deze nog in eigendom nog in beheer zijn van de Gemeente, wordt er een adviserende en aanmoedigende koers gevaren om de desbetreffende schoolgebouwen energieneutraliteit te helpen behalen. Het plan is in de pilot fase, en wordt tot uitvoering gebracht.

6.2.1 CO₂ uitstoot, energieverbruik & energieopwekking

Elk jaar maken we stappen in het inzichtelijk maken van het totale werkelijke energieverbruik van de huurders in onze panden. Dit gaat geleidelijk door de uitrol van steeds meer slimme meters voor het verbruik van elektriciteit, warmte, gas en water. We hebben in veel gevallen toestemming nodig van huurders om deze meters uit te lezen. Inmiddels hebben we inzicht in het werkelijk verbruik bij 37% van gebouwen in de programma's vastgoed, sport en bereikbaarheid.

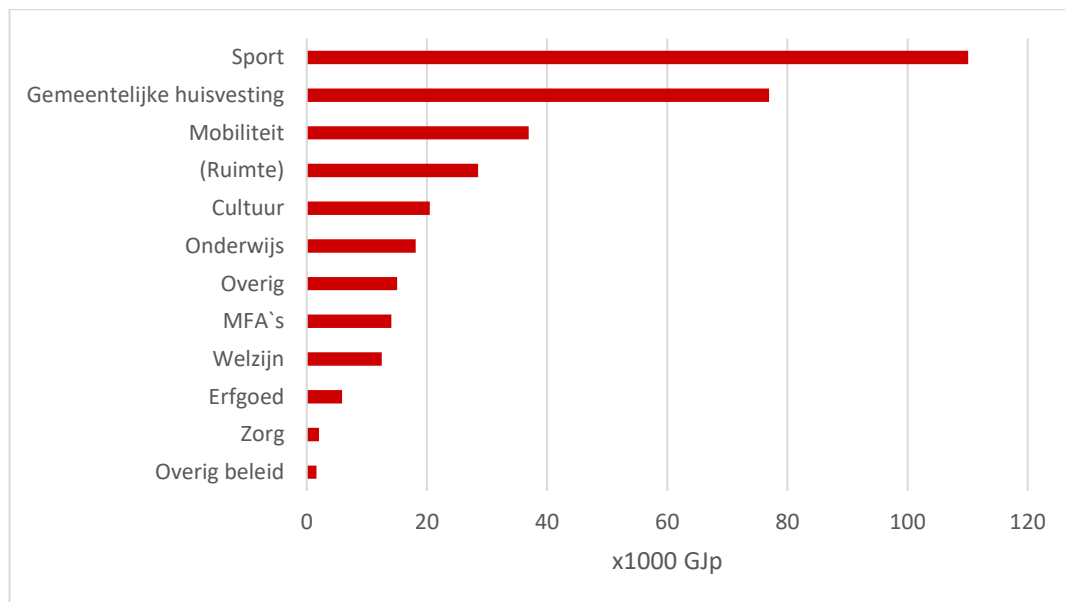
De onderstaande grafieken zijn gedistilleerd uit deze verbruiksgegevens. Vanuit voortschrijdend inzicht en begrijpelijkheid zijn de grafieken versimpeld vergeleken met hun eerste verschijning vorig jaar. Specifiek om een eerlijk, vergelijkbaar, en overzichtelijke weergave te verschaffen is er voor gekozen energiegebruik relatief uit te drukken, daarmee wordt de weergave onafhankelijk van de jaarlijkse groei van het inzicht zelf (additionele geïnstalleerde meters bij bestaande/nieuwe huurders).

In de onderstaande grafiek is het energieverbruik van 2021 in beeld gebracht. We hebben onderscheidt gemaakt in verschillende energiebronnen: elektriciteitsverbruik, gasverbruik en warmte. Alle verbruiken zijn omgezet in primaire energiebehoefte (GJp). Daardoor kunnen de verschillende vormen van energie eerlijk onderling vergeleken worden.

Figuur 25: Energieverbruik en CO₂ per bron binnen totaal inzichtelijk portfolio

Wat opvalt is dat het totaal aandeel gas gestegen is, van 9% naar 11%, zonder dat er nieuwe panden op gas aangesloten worden. Dit kan grotendeels verklaard worden door het opnieuw in gebruik nemen van maatschappelijk vastgoed tijdens het heropenen van de samenleving onder de verlossende COVID-19 maatregelen, en de behaalde schijnwinst in de voorgaande corona periode worden hiermee achterhaalt. Daarbovenop wordt er ook meer energie verbruikt vanwege de aangepaste RIVM-ventilatie standaarden. Vanwege het verhoogde geëiste ventilatiedebiet in gebouwen gaat veel warmte via de lucht naar buiten, dit verlies in warmte moet gecompenseerd worden in extra stoken.

Figuur 26: Aandeel energieverbruik per deelportefeuille

In de bovenstaande grafiek is het aandeel energieverbruik per deelportefeuille inzichtelijk gemaakt. De drie deelportefeuilles met de grootste energieverbruiken (absoluut) zijn sport, gemeentelijke huisvesting en mobiliteit.

De energiebehoefte laat ook zien dat sport de grootste energiebehoefte heeft. Dit wordt vooral veroorzaakt door de vier zwembaden in deze portefeuille.

6.2.2 Voortgang versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed

We hebben de afgelopen vier jaar ervaring opgedaan met het energieneutraal (ENG) transformeren van bestaande panden onder de Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed 2040. Deze duurzame transformaties worden voltrokken boven op reguliere werkzaamheden die plaatsvinden, zogenaamde "Natuurlijke Momenten". Deze natuurlijke momenten borgen de juridische en verankeren de financiële haalbaarheid. In de praktijk zien we dat vertragingen of uit/afstel van de reguliere werkzaamheden zich daarmee door vertalen naar de duurzame transformatie. Helaas hebben we daardoor samen met de Rekenkamer moeten concluderen dat, met tot nu toe enkel twee van de 57 genomineerde panden succesvol ENG getransformeerd in de periode 2018 tot 2023, deze opgave significante vertraging op heeft gelopen. Onderzoeksbureau Ecorys is daarom vorig jaar gevraagd een evaluatie te ondernemen, specifiek met het doel om knelpunten te identificeren, oplossingsrichtingen te formuleren en de toekomstvisie realistisch en haalbaar te herijken. Met het rapport van Ecorys, eigen voortschrijdend inzicht en praktijkervaring zal een nieuwe strategie geformuleerd worden op deze opgave.

Met in achtneming van bovenstaande is hieronder de voortgang beschreven zoals te doen gebruikelijk in voorgaande jaren.

2022

Bouwjaar-klasse	<1965 monu.	1965 – 1974	1975– 1987	1988– 1991	1992– 2011	2012– 2014	2015 – 2017	2018– 2020	> 2020 (NIEUW)	Totaal	%
Energie-labelklasse	G	G	F	E	D	A	A+	A++	A++++ (B)ENG	–	–
NKG projecten 2019 – 2023	14	6	16	2	14	1	–	–	5	58	100%
uitgesteld / vervallen	0	1	2	1	4	0	0	0	3	11	19%
Start planning 2021 – 2023	4	1	1	0	2	0	0	0	0	8	14%
Projecten in definitiefase	7	1	11	0	6	1	0	0	0	26	45%
Projecten in ontwerpfasen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2%
Projecten in Inkoopfase	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Projecten in realisatiefase	2	0	0	0	2	0	0	0	0	4	7%
Projecten opgeleverd	2	1	2	1	0	0	0	0	2	8	14%
Opgeleverd BVO	10.583	1.260	3.360	728	0	0	0	0	2.997	18.928	17%
Resterende BVO (m2)	19.618	2.065	13.092	529	56.277	2.554	–	–	–	94.135	83%

Figuur 27: Voortgang Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed

In de tabel zijn per bouwjaar-klasse de volgende onderdelen inzichtelijk gemaakt:

- Het energielabel, dat representatief is voor de betreffende bouwperiode;
- Het totaal aantal gebouwen binnen het kernvastgoed dat binnen de bouwjaar-klasse valt;
- Het aantal projecten per bouwjaar-klasse dat is uitgesteld of vervallen;
- Het aantal projecten per bouwjaar-klasse volgens planning zal starten in 2021 – 2023;
- Het aantal projecten per bouwjaar-klasse in de verschillende voorbereidings- en uitvoeringsfasen;
- Het aantal projecten per bouwjaar-klasse dat is opgeleverd;
- Het aantal verduurzaamde vierkante meters met bouwjaar-klasse;
- Het resterende deel aan vierkante meters dat nog aangepakt moet worden deze periode.

Energieneutraal daklozenopvang Keulsekade 37

In 2021 is het met behulp van coalitiemiddelen gelukt om het pand op de Keulsekade 37 energieneutraal (ENG) te transformeren. Het heeft geresulteerd in een vernieuwde nachtopvang voor 45 daklozen met 30 individuele kamers en 3 groepskamers, zo dat deze mensen zo snel mogelijk terug kunnen keren in de samenleving. Het gebouw heeft een energielabel A+++ gekregen, en is daarnaast aardgasvrij en bezit 271 zonnepanelen. Gebruikers zijn positief over het resultaat en zijn blij met hun getransformeerde gebouw.

A/ert: Netbeheerder Stedin (via Tennet) heeft in Februari 2022 netcongestie afgekondigd tot en met 2026. Dit heeft significante gevolgen voor de haalbaarheid van ENG (ook in mindere mate het gestelde wettelijk kader BENG) en daarmee deze opgave. Er wordt op dit moment geïnventariseerd welke

oplossingsrichtingen hiervoor zijn, in samenwerking met Ruimte, en deze ontwikkeling zal worden meegenomen in de voorstellen voor een hernieuwde strategie. Lees meer over netcongestie in 6.2.7.

6.2.3 Sport EGEN

Binnen de afdeling Sport wordt er gewerkt aan een nieuw kader ter aansluiting van het Bouwbesluit. In de praktijk blijkt dat er binnen deze afdeling veel kleine gebouwen aanwezig zijn met uitzonderlijke gebruiksprofielen die niet logischerwijs vertegenwoordigd worden in het Bouwbesluit (denk aan bijvoorbeeld kleedkamers). Toch heeft de Gemeente, en de VGU, hier ambities op boven het wettelijk kader. Daarom wordt er gewerkt aan EGEN, Exploitatie Gericht Energie Neutraal, waarbij integraal afgewogen wordt of en welke maatregelen juist zijn voor functionaliteit van het gebouw over hun levensduur. Daarmee wordt er naar het doel gewerkt om zo effectief mogelijk om te gaan met maatschappelijke middelen.

6.2.4 Duurzaamheidsdashboard

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan de ontwikkeling van het duurzaamheidsdashboard. We doen dit op basis van Agile-Scrum projectsystematiek. Het duurzaamheidsdashboard ondersteunt de identificatie van het natuurlijk moment, de energieprestatie en bijbehorende energieverbruiken en de prestatie van het energieneutraal maatregelenpakket. Hiermee borgen we de Plan-Do-Check-Act cyclus zodat we ons zelf continue kunnen verbeteren.

Voor het identificeren van het natuurlijk moment op het juiste moment geeft het dashboard niet alleen inzicht in de energetische prestaties maar juist de financiële situatie van een gebouw. Daarnaast zien we ook wanneer contractuele afspraken, welke op het gebouw rusten met de gebruiker, aflopen.

Met deze stappen willen we verder invulling geven aan het continue verbeteren van de organisatie bij het behalen van de energiedoelen, en sturing hierop mogelijk te maken. Daarnaast zijn we bezig om de datastromen continue bij elkaar te laten brengen, zonder tussenkomst van handmatig handelen. Hierbij maken we gebruik van Application Programming Interface (API).

De ontwikkeling van het Duurzaamheidsdashboard heeft in 2021 gedeeltelijk stilgelegen. Dit naar aanleiding van gesignaleerde dataveiligheid risico's. De verwachting is dat de werkzaamheden in Q2 van 2022 weer opgepakt kunnen worden.

6.2.5 Kantoren energielabelplicht 2023

Volgens wettelijke verplichtingen moeten gebouwen met als hoofdfunctie kantoor geen monument zijnde, op 1 Januari 2023 minimaal energielabel C bezitten. Zoals beschreven in het MPUV 2018 wordt er gewerkt aan het op orde brengen van deze eisen over het brede portfolio.

6.2.6 Zon op Gemeentedak 2021

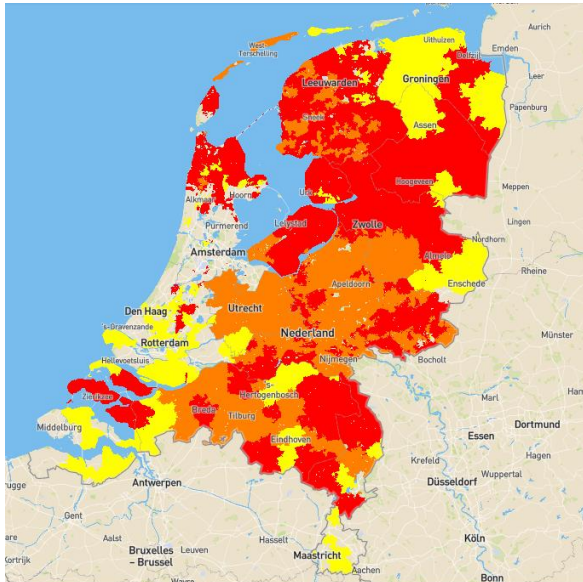
In de zonnemonitor 2021 staat dat 31% is van het gemeentelijke vastgoed is belegd met zonnepanelen. Een prestatie om trots op te zijn en waarmee wij, samen met de gebruikers van het vastgoed, het goede voorbeeld geven aan de stad. Monumenten zoals werfkelders en kerktorens en strategisch aangekochte gebouwen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling zijn hierin niet meegenomen omdat deze gebouwen vaak erfgoed waardeverliezen door introductie van zonnepanelen of bouwtechnisch ongeschikt zijn voor een dergelijke ingreep.

De gemeente heeft met Buurstroom overleg gehad over het plaatsen van Zonnepanelen door Buurstroom op panden van de Gemeente. Hieruit is uiteindelijk in verband met de veranderde regelgeving van Buurstroom geen project uitgekomen. Daarnaast geeft Buurstroom inmiddels aan zich te richten op eigenaren die zelf geen doelstelling hebben met het plaatsen van zonnepanelen op daken, hiermee vervallen de daken van het gemeentelijk vastgoed als doel.

Netbeheerder Stedin (via Tennet) heeft in Februari 2022 netcongestie afgekondigd tot en met 2026. Dit heeft significante gevolgen voor de toekomstige plaatsing van middel- en grote PV-aansluitingen aan het net.

6.2.7 Netcongestie afgekondigd tot 2026 provincie Utrecht

In Februari 2022 is er netcongestie afgeroepen op het elektriciteit net van provincie Utrecht. Utrecht volgt na een groot aantal andere gebieden in Nederland waar reeds netcongestie is afgekondigd. Netcongestie treedt op omdat het huidige netwerk niet bestand is tegen de hoeveelheden (piek) energie die terug geleverd wordt, en netbeheerder TenneT kondigde daarom aan t/m 2026 geen teruglevercontracten meer te vergeven voor middel en grote aansluitingen (op dit moment worden wachtlijsten opgebouwd). Daarmee kan de komende jaren waarschijnlijk de capaciteit van duurzame elektriciteit opwek **niet** vergroot worden Gemeente breed (m.u.v. kleingebruikers).

Figuur 28: [Capaciteitskaart elektriciteitsnet \(netbeheernederland.nl\)](https://netbeheernederland.nl)

Dit heeft consequenties voor een aantal opgaves, met name Zon op Gemeentedak en Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed 2040 ondervinden hiermee storing. Mogelijk ondervindt ook nieuwbouw storing door netcongestie.

Er wordt binnen de Gemeente gezocht naar mogelijke (innovatieve) oplossingen, d.m.v. lokale energieopslag. Bijvoorbeeld het inzetten van solarcarports en laadpalen, thermische opslag en andere oplossingen die pieken dynamisch weg kunnen vangen.

6.3 Opgave veerkracht en gelijke kansen

Utrecht is een gezonde én inclusieve stad, vanuit de techniek van vastgoed betekent dit concreet dat iedereen gemeentelijke gebouwen op een veilige en toegankelijke manier kan gebruiken. Dit betekent dat het niet mag uitmaken dat je gebonden bent aan een rolstoel, slechtziend of slechthorend bent of een verstandelijke beperking hebt. Iedereen kan, bij voorkeur zelfstandig, gebruik maken van de maatschappelijke voorzieningen in gemeentelijke gebouwen. Daarnaast gaat het ook om veilig gebruik maken van de gebouwen. Vandaar dat we werken aan maatregelen waarmee de verspreiding van corona tegengaan en mensen met een kwetsbare gezondheid zo goed als mogelijk beschermen.

6.3.1 Utrecht Standaard Toegankelijk (UST)

Bij renovatie en nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed voeren we toegankelijkheidsmaatregelen uit conform de Utrechtse Standaard Toegankelijk.

Het afgelopen jaar is er aan aandacht besteed aan de toegankelijkheid van Directievilla Cereol. De Directievilla Cereol wordt gerestaureerd en verhuur gereed gemaakt voor Wijkbureau West. Verder zijn er het afgelopen jaar geen projecten opgeleverd waar de UST op van toepassing is geweest.

6.3.2 Versneld Toegankelijk maken van gemeentelijke vastgoed

In 2021 hebben wij de inventarisatie van welke gemeentelijke gebouwen niet of beperkt toegankelijk zijn, bijgewerkt. Wij hebben inzichtelijk gemaakt welke maatregelen nodig zijn om het gemeentelijk vastgoed toegankelijk te maken. Ook hebben we inzichtelijk gemaakt wat de kosten zijn om gemeentelijke gebouwen versneld toegankelijk te maken.

In 2021 zijn in 4 panden daadwerkelijke aanpassingen uitgevoerd (drempels, bestrating).

Bij de Tweede Bestuursrapportage 2021 hebben we reeds 0,715 miljoen euro beschikbaar gesteld om in 2022 een eerste substantiële verbetering te maken in de toegankelijkheid van het gemeentelijke vastgoed. Voor de werkzaamheden in 2022 is allereerst uitgebreide inventarisatie gedaan in samenwerking met het Solgu. We starten in juni met de daadwerkelijke werkzaamheden. We verwachten het volledige programma van 37 panden dit jaar te kunnen aanpakken.

In periode 2023–2024 willen wij het bestaande gemeentelijk vastgoed dat niet of beperkt toegankelijk is, versneld toegankelijk maken. Wij hebben de raad per [Raadsbrief Uitvoering motie Maak werk van Utrecht Standaard Toegankelijk \(UST\)](#) hierover nader over geïnformeerd,

Het percentage niet of beperkt toegankelijk gemeentelijke gebouwen daalt dan uiteindelijk van 19% (2020) naar 8%.

De verwachte kosten bedragen € 2,5 – 3 mln. incidenteel. Volgens de financiële spelregels zal dit als wens en niet als knelpunt worden beoordeeld en zal dus opnieuw afgewogen moet worden.

Besluitvorming kan plaats vinden bij de Meerjarenbegroting 2023.

6.3.3 Inventarisatie COVID-19 ventilatiemaatregelen

Om gebruikers van het gemeentelijke vastgoed te beschermen tegen COVID-19 zijn we een inventarisatie gestart naar de ventilatiemogelijkheden in de gemeentelijke gebouwen. We volgen daarbij de inzichten en aanwijzingen voor ventilatie in gebouwen die door het RIVM zijn opgesteld³.

We kiezen ervoor om maatregelen te treffen vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor onze gebruikers. Er bestaat geen wettelijke verplichting om extra te investeren in ventilatiemaatregelen. Het RIVM adviseert dat het voor bedrijfsgebouwen, inclusief binnensportlocaties, vooralsnog niet nodig om af te wijken van huidige eisen voor ventilatie (luchtverversing) in het Bouwbesluit en de geldende landelijke richtlijnen. Wel is het van om belang na te gaan of ruimtes die voor bepaalde activiteiten gebruikt worden (zoals sportscholen en vergaderruimtes), hiervoor ook oorspronkelijk bedoeld waren en het ventilatiesysteem hiervoor geschikt is. Het uitgangspunt is dat de ventilatie van de gebouwen moet voldoen aan het Bouwbesluit 2012 (voor nieuwbouw of bestaande bouw).

De inventarisatie is in 2021 afgerond. Van de 370 panden binnen de risicogroep hoeft er aan 233 panden niks gedaan te worden, kunnen 119 panden volstaan met quick-wins en de resterende 18 panden behoeven meer werk. Voor de panden waar werkzaamheden benodigd waren zijn in de Voorjaarsnota

³ [Ventilatie en COVID-19 | LCI-richtlijnen \(rivm.nl\)](#)

2021 middelen opgenomen. Nog eens 90 panden van erfgoed doorlopen een eigen traject. Werkzaamheden zijn gestart in de eerder benoemde panden na toekennen van de middelen, en opgenomen in geplande werkzaamheden. Zo zijn er bijvoorbeeld in een pand op de Grebbeberglaan decentrale ventilatie units geplaatst, tevens worden er in een groot deel van de panden ook CO₂ meters geïnstalleerd.

6.4 Opgave vergroenen & verdichten in balans

Door gemeentelijke gebouwen groener en natuur inclusiever te maken kan een bijdrage geleverd worden aan een gezonde en prettige leefomgeving. We doen dit bijvoorbeeld door goed na te denken over de wijze waarop we bouwen zonder natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten. Door ruimte te bieden aan kwetsbare, gebouw bewonende diersoorten en door het verbeteren van biodiversiteit en luchtkwaliteit via groene daken en gevels.

6.4.1 Utrecht Circulair 2020

De afgelopen periode zijn de volgende activiteiten gerealiseerd op het gebied van circulariteit:

- Is er een pilot gestart voor circulaire ontmanteling en hergebruik van de Utrechtse Bazaar;
- Is de aanbesteding gestart voor het ontwikkelen en realiseren van het circulair cultuurcluster Berlijnplein⁴.
- Is er een circulair onderhoudscontract gesloten voor binnensportvloeren;

6.4.2 Visie op het sturen op circulariteit

In de raadscommissie van 2 juli 2020 hebben wij toegezegd een strakkere sturing op circulariteit te beschrijven. Wij willen bij het ontwikkelen, onderhouden en ontmantelen van gemeentelijk vastgoed sturen met indicatoren die bijdragen aan de kerndoelen voor die door platform CB'23⁵ zijn geformuleerd. Deze doelen zijn gericht op het beschermen van (1) materiaalvoorraden, (2) het milieu en (3) bestaande waarde.

Er vindt veel ontwikkeling plaats met betrekking tot het ontwikkelen en implementeren van een centrale methodologie voor circulariteit binnen de Gemeente. De VGU sluit zich daarmee gemeente breed aan bij Utrecht Circulair en helpt bij de ontwikkelingen die plaatsvinden op dit gebied met betrekking tot vastgoed. Zo wordt er een Actieplan Circulair Bouwen ontworpen en is de VGU bezig met een pilot Circulair Demonteren (Slopen) op de Utrechtse Bazaar.

Vanwege de vele ontwikkelingen op het gebied van circulair bouwen is op dit moment nog moeilijk om een centrale doelstelling voor de gehele vastgoedportefeuille te ontwikkelen. Wel worden de indicatoren steeds verder gedefinieerd en neemt circulariteit daarmee langzaam maar zeker een stelligere positie in op het Waardewiel. Hierdoor krijgt circulariteit in de toekomst een stevige positie bij de integrale afweging die gemaakt wordt ten behoeve van gezond stedelijk leven en het gemeentelijke vastgoed.

⁴ Aanbesteding circulair cultuurcluster Berlijnplein

⁵ Platform CB'23 - Meten van circulariteit – Leidraad 2.0

6.4.3 Diervriendelijk Bouwen

Sinds april 2017 beschikken we over een gebiedsgerichte ontheffing op de Wet natuurbescherming omdat we een soortenmanagementplan (SMP)³³ hebben opgesteld. Het SMP is gericht op alle gebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is. Op basis van het SMP voegen we nieuwe verblijfplaatsen voor beschermde dieren in de stad toe, voordat bestaande verblijfplaatsen verdwijnen. Bijvoorbeeld als we gebouwen slopen of verbouwen. Ook zorgen we dat in de buurt van ontwikkelingsgebieden alvast voldoende verblijfsplaatsen zijn voor beschermde dieren, zoals huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Het afgelopen jaar hebben we tijdens nieuwbouw, renovatie en onderhoud verschillende maatregelen toegepast via deze alternatieve ontheffing regeling.

7 Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen 2020–2023

7.1 Algemeen

Binnen het programma Utrechts Vastgoed, Samenleven en Sport en Bereikbaarheid worden investeringen gedaan die gericht zijn op uitbreiding, kwaliteitsverbetering en verduurzaming. Sinds 2021 gaan we het tekort op de arbeidsmarkt steeds meer merken. Diverse projectleiders zijn vertrokken en het lukt nu al niet meer volledig om deze door vast personeel of flexibele inhuur te vervangen, waardoor projecten soms wachten op een projectleider: een projectleider die ook eerst weer moet worden ingewerkt in het Utrechtse. Door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne is de dreiging van een tekort aan materialen, die tot vertraging van de bouwprojecten zal leiden, reëel. Om binnen het totale budget te blijven, is kritisch gekeken naar de planning en uitvoerbaarheid van de portefeuille.

7.1.1 Projectbeheersing

Naast het opstarten van nieuwe projecten is er in 2021 ook gestart met het verder professionaliseren van de projectbeheersing. Vanaf februari 2022 is een grote stap gemaakt in de transitie van VGU. De werkzaamheden zijn ingedeeld in 3 nieuwe hoofdafdelingen. Hierbij is een knip gemaakt tussen ontwikkeling en exploitatie. Dit heeft ertoe geleid dat projecten zijn ondergebracht in één team, zodat meer eenduidig gewerkt kan worden en zodat afwegingen van personele inzet breder kunnen worden getrokken. Eind Q1 is een projectleider Projectbeheersing aangesteld om de projectbeheersing verder te professionaliseren. Het plan van aanpak zal naar verwachting eind april gereed zijn.

Belangrijke ontwikkelingen in 2021 waren het opstellen van een eenduidige STIKO en projectenmasker, het in gebruik nemen van een projectendashboard voor de projecten van onderwijshuisvesting, het in kaart brengen van standlijnen van de projecten van Utrechts Vastgoed en het standaard gebruik van een projectbrief. Ook worden leveranciers op de hoogte gesteld van onze aanlevervoorwaarden.

Reeds in 2020 hebben wij de project kick-off gelanceerd, waarbij alle interne stakeholders van de gemeente Utrecht zijn uitgenodigd om tot een gezamenlijk startpunt van het project te komen. Dit heeft gezorgd voor meer intern draagvlak, kennisuitwisseling en aanscherping van de projecten. Ook voeren wij vanaf 2020 structureel kwartaalgesprekken met alle projectleiders. Hierin komen alle beheeraspecten aan de orde en wordt naast de dagelijkse aansturing inzicht verkregen in de voortgang van de projecten. De informatie uit de kwartaalgesprekken worden gebruikt als input voor de gesprekken tussen portefeuillemanagers en MT.

We sluiten bij de ontwikkelingen rondom projectbeheersing aan bij de gemeente brede ontwikkelingen op dit vlak.

7.1.2 Indexering

Jaarlijks worden alle budgetten van de gemeente Utrecht geïndexeerd, waarbij een verzamelindex gehanteerd wordt. Deze index (de IMOC) is de basis de prijscompensatie voor de gehele breedte van de gemeentelijke dienstverlening.

Een aantal markten heeft echter te maken met grotere prijsfluctuaties, waaronder bouwsector. De prijsontwikkeling van de bouwkosten (op basis van de bouwindex, de BDB) is momenteel aanzienlijk hoger dan IMOC-index.

Vooralsnog is niet bekend wat de prijscompensatie op basis van de bouwindex over 2022 gaat worden. Utrecht verwacht bij de Mei-circulaire extra ruimte voor prijscompensatie te ontvangen van het Rijk. Er zijn nog geen uitspraken te doen over de hoogte daarvan. Verwerking hiervan in de geautoriseerde investeringsprojecten zal plaats vinden bij de Programmabegroting 2023. De extra index voor 2022 wordt niet verdeeld over de gemeentelijke organisatieonderdelen, maar wordt ad-hoc ingezet, daar waar het meest nodig.

Andere afwijkingen zoals een tegenvallende aanbesteding of lokale marktontwikkelingen worden hiermee niet geregeld. Deze zullen, indien nodig, volgens de financiële spelregels in beeld gebracht worden bij een volgende Voorjaarsnota.

7.1.3 Investeringsoverzicht

De investeringsplanning uit de Nota Kapitaalgoederen 2020–2023 is dit jaar geactualiseerd en aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad. Tevens omvat de totale doorkijk nu ook projecten met een geplande start in 2026.

Hier mee komen wij tot het volgende totaaloverzicht:

x € 1.000

Programma	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Autorisaties t/m 2022	Start in:			
					2023	2024	2025	2026
Utrechts Vastgoed	253.106	-3.900	-16.862	232.345	17.595	63.366	21.721	30.587
Bereikbaarheid	-	-	2.858	2.858	-	-	-	-
Samenleven en Sport	59.924	-9.897	1.989	52.016	38.529	14.029	-	2.877
Totaal	313.030	-13.797	-12.015	287.219	56.124	77.395	21.721	33.463

Figuur 29: Overzicht geplande investeringen

Dit overzicht geeft het totaal van alle investeringen per programma. De kolom 'Totaal geautoriseerde uitgaven' geeft de actuele stand weer op basis van de programmabegroting 2022, gecorrigeerd voor de gereedmeldingen bij de Jaarstukken 2021 en de wijzigingen die bij de eerste bestuursrapportage 2022 worden voorgesteld.

In het bovengenoemde figuur zijn de bedragen van de vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen gecombineerd. Hieronder volgt per programma een nader overzicht en toelichting van de lopende investeringen. De geplande vervangings- en uitbreidingsinvesteringen met een start in de periode 2023–2026 staan in bijlage 2.

Voor een overzicht van de onderliggende projecten en een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar de geheime bijlage.

7.2 Programma Utrechts Vastgoed

In dit onderdeel wordt een korte toelichting gegeven over voortgang bij investeringsprojecten die wij hebben benoemd in de Nota Kapitaalgoederen 2020–2023.

7.2.1 Overzicht investeringen

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Autorisaties t/m 2022	Start in:			
					2023	2024	2025	2026
Vervangingsinvesteringen	152.445	-800	-8.907	142.739	2.114	8.332	16.584	25.449
Uitbreidingsinvesteringen	93.296	-3.100	-590	89.606	2.213	6.032	-	-
Uitbreidingsinvesteringen B*	7.365	-	-7.365	-	13.268	49.001	5.137	5.137
Totaal	253.106	-3.900	-16.862	232.345	17.595	63.366	21.721	30.587

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per portefeuille								
Cultuur	21.499	-800	-4.123	16.576	85.149	-3.100	-	82.049
Erfgoed	51.452	-	185	51.637	-	-	-	-
Gemeentelijke huisvesting	2.276	-	702	2.978	1.749	-	-	1.749
MFA's	52.529	-	-4.086	48.444	-	-	-	-
Welzijn	13.658	-	-	13.658	5.565	-	-	5.565
Zorg	4.420	-	404	4.824	590	-	-590	-
Overig/Overig beleid	6.611	-	-1.989	4.622	243	-	-	243
Subtotaal uitgaven	152.445	-800	-8.907	142.739	93.296	-3.100	-590	89.606
Dekking incl. subsidies								
Kapitaallasten budget				76.157				1.992
Huurverhoging				20.443				49.008
Groei van de stad				-				4.987
Duurzaamheid onrendabel				8.426				-
Duurzaamheid rendabel				12.531				-
Onderhoudsgelden				620				-
Vaste activa reserve				12.502				33.619
Bijdragen derden (extern)				12.060				-
Stedenbouwkundige eisen				-				-
Subtotaal dekking	-	-	-	142.739	-	-	-	89.606
SALDO	-	-	-	-	-	-	-	-

Figuur 30: Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen programma Utrechts Vastgoed.

In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2022. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2021 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2022 zijn separaat weergegeven.

De uitbreidingsinvesteringen B zijn bij de programmabegroting 2022 nog niet geautoriseerd en zijn daarom niet opgenomen in de tabel met lopende investeringen.

Hieronder zal per portefeuille nadere toelichting worden gegeven op de voortgang van de investeringsprojecten.

Algemeen – Groei van de Stad Project Merwedekanaal

Maatschappelijke voorziening als scholen, gezondheidscentra, buurthuis, cultuurhuis e.a. vormen een belangrijk onderdeel van het plan Merwede. De locaties en bouwblokken waar toekomstige maatschappelijk voorzieningen staan geprojecteerd zijn vastgelegd en geborgd door in het bestemmingsplan kaders vast te leggen en door in de Samenwerkingsovereenkomst ook privaatrechtelijk zo goed mogelijk te borgen dat deze er komen. Er zijn afspraken vastgelegd over het ontwikkelproces, de wijze waarop koop- en huurprijzen worden berekend en over de noodzakelijke demarcatie. Een deel van de maatschappelijke voorzieningen maken onderdeel uit van meeromvattende bouwblokken die door private partijen worden ontwikkeld en gerealiseerd.

Het andere deel van maatschappelijke voorziening ontwikkelt de gemeente zelf in separate bouwblokken. Het gaat daarbij om de 2 scholen voor primair onderwijs, de school voor voortgezet onderwijs en de bijbehorende sporthal. De kosten van deze maatschappelijke voorzieningen worden gedekt ten laste van de investeringsruimte Groeikader in de meerjarenbegroting. In de programma's onderwijs, sport en cultuur worden de lasten en baten van deze maatschappelijke voorzieningen begroot en verantwoord.

7.2.2 Cultuur

Tivoli Vredenburg

Naar aanleiding van de motie uit 2017 (M59 Maak van Vlaamse en Hollandse Toren levendige straten) waarin de raad heeft opgedragen om te komen met een voorstel voor een aanpak van de Vlaamse en Hollandse toren om het gebied rondom Tivoli Vredenburg aantrekkelijker te maken zijn projectinitiatieven met betrekking tot de omgeving en het gebouw in onderzoek genomen. Eén van de projectinitiatieven betreft de aanpassing van de gevel en entree op de hoek van de Vlaamse en Hollandse Toren: de “schele maagd”. De uitvoering staat gepland voor 2023.

Tivoli Vredenburg (Ventilatie en nazorg)

In 2021 zijn alle werkzaamheden met betrekking tot ventilatie in Tivoli Vredenburg uitgevoerd. In 2022 zullen de nazorgpunten worden opgepakt en wordt daarmee het project volledig afgerond.

Agnietenstraat 1-3 – Centraal Museum

De komende jaren gaan we werken aan groot onderhoud en verduurzaming van de dakvlakken en gevels van de (monumentale) gebouwdelen van de middeleeuwse vleugel, de 1920-vleugel en de Kapel. In 2022 worden de werkzaamheden van de 1920-vleugel uitgevoerd.

We gaan, zover de cultuurhistorisch dak detaillering het toelaat zo veel mogelijk isoleren. Dit omdat de vervangingscyclus van de dakleien gelijkstaat met de levensduur van het gebouw. Voor dit soort panden is een grote verbeterslag mogelijk met de huidige technieken, maar is volledig energieneutraal nog niet mogelijk, zonder daarbij de cultuurhistorische waarde aan te tasten. Er wordt gestart met de 1920-vleugel. Daarover zijn afspraken gemaakt met de huurder: Centraal Museum. Prognose is dat de uitvoering van de werkzaamheden van de 1920-vleugel in december 2022 gereed zijn, waarbij de financiële afhandeling in 2023 zal worden voltrokken.

Vlampijpstraat 87-89 – (Isotopenweg) Depot Centraal Museum

Al sinds 2012 wordt gekeken naar een nieuwe adequate plek voor het verouderde depot waarin Centraal Museum, Erfgoed van de Gemeente Utrecht en Erfgoed van de Provincie Utrecht nu gevestigd zijn. Het huidige depotgebouw aan de Vlampijpstraat 87 –89 is vol en voldoet klimatologisch en technisch niet meer aan de eisen rond museaal depotbeheer.

In december 2020 heeft de gemeenteraad steun gegeven aan de inhoudelijke en financiële kaders van de ontwikkeling van het nieuwe gebouw aan de Isotopenweg. Inmiddels maakt het Universiteitsmuseum ook deel uit van de voorbereiding. De Vastgoedorganisatie Utrecht, Culturele Zaken en Erfgoed werken nauw met alle gebruikers samen aan de voorbereiding. Daartoe is een integraal ontwerpteam geselecteerd die

invulling geeft aan het voorlopig en definitief ontwerp. Dat is naar verwachting in het najaar van 2022 gereed. De verwachte oplevering van het depot is in 2025.

Vlampijpstraat 50 – DePlaatsmaker

De Vlampijpateliers aan de Vlampijpstraat 50 zijn op 12 november 2022 door ons tijdelijk buiten gebruik gesteld. Uit de reguliere inspectie van de elektra, de zogeheten NEN 1010 keuring, is toen gebleken dat het pand op dit punt niet meer veilig is voor gebruik. Inmiddels zijn de gebreken aan de elektrotechnische installatie verholpen en is het gebouw sinds 19 november weer in gebruik.

Voornemen tot grootschalig renovatieproject met het extra uitgangspunt het realiseren van een Energie Neutraal Gebouw (ENG). De investeringen in bestaande bouw worden terugverdiend door mogelijk hogere huurinkomsten en lagere energielasten. Gelet op het gegeven dat dit pand een lange tijd op de nominatie stond om gesloopt te worden, heeft nader onderzoek plaatsgevonden en wordt een businesscase opgesteld om te bepalen welke investeringen nodig zijn om aan de gewenste doelstelling te kunnen voldoen. De verwachting is dat voor de renovatie aanvullende middelen nodig zal zijn. Planning is om de hernieuwde businesscase in 2022 gereed te hebben en op basis daarvan te overwegen wat het vervolg kan zijn.

Domplein 4-5

In het Domplein 4-5 zijn we voornemens een aantal ingrepen te doen om de functionaliteit van het pand op korte termijn te verbeteren. Er komt er een nieuwe hoofdingang in het midden van het pand. Door het toepassen van veel glas bij de nieuwe ingang en de gevel in het geheel wordt de verbinding gemaakt met het plein. Bij de nieuwe entree komt een grote foyer waar horeca wordt gerealiseerd. De kruip door sluip door wordt weggenomen o.a. door het verplaatsen van de lift en het realiseren van een nieuwe trap. Dit om de routing en samenwerking te verbeteren. Om de functionaliteit van het pand verder te verbeteren en om beter te programmeren komt er ruimte voor grote foyers bij de Marnixzaal en de Theaterzaal. Het doel is om van het pand aan het Domplein 4-5 een plek voor én van de stad, waar cultuur en erfgoed samen komen, te maken. Daarom is een participatie traject gestart, deze zorgt voor een langere doorlooptijd. De oplevering is voorzien in 2023.

Culturele voorziening Merwedekanaalzone

In de nieuw te ontwikkelen stadswijk Merwede is een nieuw wijkcultuurhuis gepland voor 2026. Vanuit de gebiedsontwikkeling is het van belang dat hier maatschappelijke en culturele voorzieningen hun plek krijgen waartussen synergie ontstaat.

Helling 7 – De Helling

In 2020 is groot onderhoud uitgevoerd aan het dak inclusief het plaatsen van zonnepanelen. In 2021 is de luchtbehandeling vernieuwd, waarbij rekening is gehouden met het toepassen van PCM's als duurzame oplossing voor de klimaatverbetering. Het project is eind 2021 opgeleverd en bevindt zich op dit moment in de nazorgfase. Het project is binnen budget en conform de uitgangspunten opgesteld door VGU aan het begin van het project gerealiseerd.

Hof van Monaco 1-3 – De Vrijstaat

In 2020 is gestart met de voorbereiding van de grondige renovatie van boerderij Hofstede Ter Weide. We werken toe naar bestendige voortzetting van de huisvesting van wijkcultuurhuis/ kinderkunstwerkplaats De Vrijstaat in de opstallen van de Rijks monumentale boerderij Hofstede Ter Weide, op de cultuur-as van Leidsche Rijn Centrum. Het werk is in uitvoering. De oplevering is voorzien voor september 2022.

Hof van Monaco 1-3 – De Vrijstaat Zomerhuis

Het zomerhuis is onderdeel van een ensemble met o.a. een boerderij dat nu gerenoveerd wordt voor de huisvesting van de Vrijstaat. Het gebouw zit nu nog in programma Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed, maar zal eind 2022 worden overgedragen naar het programma Utrechts Vastgoed, in het cluster Cultuur en Erfgoed. Het behoort dan tot het cultureel kernvastgoed bij de VGU. Op dit moment wordt samen met Cultuur en Erfgoed gezocht naar de juiste conceptuele invulling. Het pand is bedoeld voor partijen die bijdragen aan

- toegankelijkheid van cultuur voor een brede doelgroep
- inclusie en diversiteit van het culturele veld
- verbinding van het culturele veld aan maatschappelijk gesprek, debat en media
- verbinding tussen makers onderling en makers met publiek
- verbinding tussen amateurs en professionals

Op dit moment wordt een projectcontract opgesteld met daarin naast de conceptuele randvoorwaarden ook de kader ten aanzien van financiën, tijd en kwaliteit.

Berlijnplein Leidsche Rijn Centrum

De gemeente Utrecht is samen met een groot aantal Berlijnpleinpartners de kavel aan het Berlijnplein stapsgewijs aan het ontwikkelen tot een plek met een divers cultureel programma voor een breed publiek rond het thema 'De toekomst van de stad'. Uitgangspunt hierbij is: Vorm volgt ambitie. Het creatieve karakter van deze plek is nu al terug te zien in de tijdelijke bebouwing van de kavel. Door zoveel mogelijk (bouw)producten en grondstoffen te hergebruiken wordt er invulling gegeven aan het overkoepelende thema toekomst van de stad. Deze circulaire ambities gelden zeker voor het ontwerp van de permanente bebouwing. In juni 2019 heeft de Gemeenteraad van de Gemeente een besluit genomen over het Ontwikkelkader Berlijnplein 'De toekomst van de Stad' en leidende principes vastgesteld voor het Cultuurcluster, en in mei 2021 over het investeringskrediet. De oplevering van het cultuurcluster staat gepland in 2025. In de zomer worden de zogeheten werfkelders opgeleverd, waar in afwachting van de permanente bebouwing een aantal nieuwe Berlijnpleinpartners zich zal vestigen.

Pauwstraat 13A – DePlaatsmaker

De financiële haalbaarheid van het project is onderzocht. Gebleken is dat de beschikbaar gestelde middelen niet in lijn liggen met de wensen en ambities. Het verwachte natuurlijke moment voor volledige verduurzaming is nu niet aanwezig, daarom faseren we het project, waarbij in fase 1 met de beschikbare middelen de meest noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit betreft het aanpassen en verduurzamen van de achtergevel inclusief verbeteren van de ventilatie in de foyer. Deze werkzaamheden zullen nu worden voorbereid en in 2023 worden uitgevoerd. Dit zijn 'no regret' maatregelen die verdere verduurzaming niet in de weg staan. Tevens zal worden onderzocht of en wanneer een grootschalige verbouwing met verduurzaming en de functionele wensen financieel haalbaar is.

Mgr Van de Weteringstraat

In 2021 heeft onderzoek plaatsgevonden naar een nieuwe brandmeldinstallatie (BMI). Op basis van de aangevraagde offerte in het investeringsbedrag opgehoogd. De werkzaamheden voor het plaatsen van de nieuwe BMI worden in 2022 opgestart. Afhankelijk van levertijden wordt dit in 2022 of 2023 afgerond.

De overige projecten die in de NKG zijn genoemd maar nog niet zijn opgestart, worden meegenomen in de herijking van het NKG in 2023. Het gaat hier om de volgende panden:

- **Grave van Solmsstraat 2**
- **Bemuurde Weerd 3**
- **Spaarnestraat 11**
- **Waterstraat 27-29 – Volksbuurtmuseum**

Hier wordt een integrale afweging gemaakt welke projecten prioriteit hebben de aankomende jaren. De focus in 2022 zal liggen op de lopende projecten, maar waar logisch en noodzakelijk worden de voorbereidende werkzaamheden van de overige NKG-projecten wel opgestart.

7.2.3 Erfgoed

Forten Lunetten

Van de acht forten liggen er vier aan de oostzijde van Utrecht, De Lunetten. Deze forten hebben gemetselde bekledingsmuren, de lage muren langs het water. Sinds de verwerving van deze forten, omstreeks de jaren '70 is er aan deze bekledingsmuren geen onderhoud uitgevoerd. Dit met uitzondering van Fort Lunet III; de bekledingsmuren en één van de twee kazematten van dit fort zijn in 2011/2012 gerestaureerd. Uit onderzoek is gebleken dat ook aan de bekledingsmuren van Fort Lunet I, II en IV op grote schaal metsel- en voegwerkherstel noodzakelijk is, waarbij vooral de kwaliteit van de kademuren van Lunet IV een groot risico vormt. Zo groeien er op en nabij de bekledingsmuren bomen die met de wortels het metselwerk kapot drukken. Ook is restauratie van twee kazematten op Lunet II en Lunet III noodzakelijk.

Begin maart van dit jaar is gestart met de voorbereidende werkzaamheden. De restauratie wordt gefaseerd uitgevoerd, waarbij voor ieder fort ongeveer een half jaar benodigd is. De werkzaamheden worden naar verwachting eind 2023 afgerond.

In het kader van de restauratie was het noodzakelijk dat er bomen werden geveld.

Restauratie en herontwikkeling Fort De Gagel

In 2017 is de haalbaarheid van de herontwikkeling van Fort de Gagel nader onderzocht met als doel het fort open te stellen voor het publiek. Eind 2018 is de haalbaarheid van de restauratie en herontwikkeling vastgesteld, onder meer met een subsidie van de Provincie en dekking vanuit de vastgoedexploitatie. De uitvoering van de restauratie en herontwikkeling loopt. De aanpak van het fort heeft een relatie met de gebiedsontwikkeling van o.a. het Noorderpark. Het project Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) speelde een rol in de ontsluiting van het fort vanwege de samenhang van infrastructuur. Doordat het project NRU is vertraagd, wordt de ontsluiting van het fort nu in het project van herontwikkeling meegenomen.

Hiervoor is aanvullend krediet beschikbaar gekomen, dat gedekt wordt door een bijdrage vanuit Programma Ruimte. In 2021 heeft het project enige vertraging opgelopen vanwege de behandeling van de vergunning en de onzekerheden in de markt. Op dit moment is het project in uitvoering en staat de oplevering van zowel fort als ontsluiting daarvan gepland in de loop van 2022.

Fort aan de Klop 1^e Polderweg

Op Fort aan de Klop wordt een nieuwe loods gerealiseerd, de verouderde loods G (geen onderdeel van de Rijksmonumentale aanwijzing) is hiervoor reeds gesloopt. Vanwege scopewijzigingen en prijsstijgingen zijn de investeringskosten momenteel hoger dan het beschikbare budget. In 2022 wordt onderzocht hoe

hier een haalbare businesscase gemaakt kan worden. Bij een positieve businesscase verwachten we in 2023 de nieuwbouw te realiseren.

Restauratie Domtoren

Doel van de restauratie van de Domtoren is het zodanig verbeteren van de technische staat van de toren dat deze 50 jaar zonder grootschalig onderhoud zou moeten kunnen met maximaal behoud van cultuurhistorisch belangrijk materiaal. In 2019 is in bouwteamverband het definitieve restauratieplan opgesteld en uitgewerkt in een bestek. Op basis van dit bestek heeft de aannemer eind 2019 de opdracht gekregen voor de uitvoering van de restauratiewerkzaamheden. Deze werkzaamheden lopen momenteel goed op schema en worden naar verwachting afgerond in 2024.

In 2019 is er een bezoekerslift geïnstalleerd aan de steiger van de Domtoren. De extra kosten voor het installeren van deze lift zijn gedekt door het restauratiebudget. Zoals we in de raadsbrief van 18 november 2020 al aangaven, stellen we bij de eerste bestuursrapportage voor om het krediet voor de restauratie verhogen zodat de extra kosten voor de bezoekerslift geen invloed hebben op het vermogen om tegenvallers van de restauratie op te vangen. Deze verhoging kan gedekt worden met de donaties van Stichting Utrechts EigenDom. Stichting Utrechts EigenDom is opgericht voor het genereren van fondsen voor zogeheten extra's voor het publiek en het bedrijfsleven in Utrecht, onder andere voor de bezoekerslift en de aanlichting van de Domtoren.

Landhuis Oud Amelisweerd

In 2020 is een pandvisie in 2020 opgesteld voor het landhuis Oud Amelisweerd. Deze visie lag ten grondslag aan de keuze en motivatie voor de nieuwe invulling door Stadsherstel Utrecht die voor tien jaar het beheer, onderhoud en de exploitatie van het Landhuis Oud Amelisweerd zal organiseren. Daarbij zal het landhuis minimaal 150 dagen openblijven voor het publiek. De gemeente sloot allereerst een intentieovereenkomst met Stadsherstel Utrecht om te komen tot definitieve afspraken in een erfpachtovereenkomst. Op 29 juni 2021 is besloten tot het aangaan van een erfpachtovereenkomst waarin de belangrijkste eerdere genoemde intenties en voorwaarden niet zijn veranderd. In augustus jl. heeft de overdracht aan Stadsherstel Utrecht plaatsgevonden.

Koningslaan 1, 3 en 5 te Bunnik

Het koetshuis op Nieuw Amelisweerd bestaat uit 2 woningen en een bedrijfsruimte. In 2021 is gestart met een onderzoek om te komen tot een nieuwe toekomstbestendige invulling van het koetshuis. Dit jaar wordt hieraan vervolg gegeven.

Julianaparklaan 1000

In 2022 wordt onderzoek gedaan naar het vervangen van de LBK/ventilatie.

7.2.4 Gemeentelijke Huisvesting

Het vastgoed in deze portefeuille wordt ingezet om de eigen gemeentelijke organisatie te huisvesten. Het gaat om het stadskantoor, het stadhuis, de wijkbureaus, de Centra voor Jeugd en Gezin en overige gemeentelijke locaties.

Stadsplateau 1 – Stadskantoor

Op het stadskantoor wordt onderzocht in welke (onderhouds-)werkzaamheden kunnen samenvallen met het uitvoering geven aan de beleidslijn Werken 3.0.

Dorpsplein 001

Het wijkservicecentrum Vleuten–De Meern is verkleind ten behoeve van de ontwikkeling van een nieuw gezondheidscentrum. Aanvullend wordt het pand heringericht en verduurzaamd. Het project bevindt zich in de haalbaarheidsfase en de start van de uitvoering is naar verwachting in 2023.

Koploperstraat 50 – Stadswerf

De erfpachtovereenkomst met NS is verlengd tot 1 juli 2022. Dit sluit aan op de herontwikkeling van deze locatie naar woningbouw. Tot die tijd kan het huidige gebruik van een (loop-) coronateststaat en als opvanglocatie voor daklozen met verschijnselen van corona worden gecontinueerd.

Mostperenlaan 2 – De Stits

We gaan de gebiedspost De Stits verder verduurzamen. Het gebouw wordt aardgasvrij en energieneutraal gemaakt. Het voorlopig ontwerp is afgerond en de start van de uitvoering is naar verwachting eind 2022.

Maansteenweg 1

Op begraafplaats Tolsteeg wordt een nieuw te bouwen duurzame opslagloods en schaftlocatie gerealiseerd. Het ontwerp is vastgesteld en de omgevingsvergunning is verleend. De start van de uitvoering staat gepland voor het vierde kwartaal 2022.

Ventilatie Maansteenweg, Koningsweg en Floridadreef

Uit onderzoek is gebleken dat niet alle gebouwen op de Utrechtse Begraafplaatsen voldoen aan de ventilatie eisen van het Bouwbesluit 2012. Daarom worden de ventilatiesystemen aangepast zodat het voldoet aan de normen van het Bouwbesluit en de ARBO-eisen van de gemeente. In de tweede helft van 2022 worden de eerste ruimten conform het Bouwbesluit opgeleverd op de Begraafplaats Tolsteeg aan de Maansteenweg 1.

Everard Meijsterlaan 3

De Directievilla Cereol wordt gerestaureerd en verhuur gereed gemaakt voor Wijkbureau West. Om het pand te verduurzamen wordt het gebouw geïsoleerd en gasloos opgeleverd. De werkzaamheden vallen binnen de financiële en ruimtelijke kaders en worden getoetst aan de monumentale kaders i.s.m. Erfgoed. Voor de toegankelijkheid wordt het ontwerp getoetst aan het UST (Utrecht Standaard Toegankelijkheid) en afgestemd met SOLGU.

F.C. Donderstraat ventilatie

Investering opgenomen die door de eigenaar gedaan gaat worden. Wordt in 2022 aangepast.

7.2.5 MFA's

In onderstaand overzicht wordt aangegeven welke projecten binnen de portefeuille MFA's worden opgepakt in de periode 2020 tot en met 2025. Kenmerk van deze projecten is dat de investeringen samen oplopen/opgepakt worden met nieuwe afspraken over het beheer en de organisatie van het gebouw. Het gebruik van multifunctionele gebouwen vraagt in veel gevallen om extra en verder uitgewerkte afspraken rondom de organisatie van het beheer en de exploitatie van het gebouw. Met de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn is een aanpak ontwikkeld om in gesprek met de huurders/gebruikers te komen tot de juiste afspraken. Deze aanpak wordt ook bij de andere MFA-projecten ingezet en toegepast.

Vier MFA's Leidsche Rijn:

Kenmerkend van de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn is dat het gebouw technisch zo wordt aangepast dat het mogelijk is om het gebouw op een andere manier te beheren en exploiteren. Door een aantal technische en functionele splitsingen is het mogelijk om een aantal grootte gebruikers meer verantwoordelijkheid te geven binnen het beheer en de exploitatie van het gebouw. De nieuwe onderliggende verhoudingen vragen ook om een andere organisatie welke als onderdeel van het project wordt vormgegeven.

1. MFA Waterwin

Begin 2021 is de renovatie van MFA Waterwin afgerond en hebben de gebruikers hun intrek genomen in het gerenoveerde gebouw. Dit is de eerste van de vier MFA's die in de nieuwe situatie in gebruik wordt genomen. In de 2022 is er extra aandacht voor het goed implementeren van de gemaakte afspraken welke ook toepasbaar zijn voor de drie volgende MFA's

2. MFA Voorn

In de zomer van 2021 is de gerenoveerde MFA Voorn in gebruik genomen. Net als bij MFA Waterwin vindt op dit moment de implementatie plaats van gemaakte afspraken.

3. MFA Het Zand

De verbouwing van MFA Zand is in volle gang. De 1ste fase wordt rond de zomer van 2022 afgerond. Op dat moment verhuist OBS het Zand terug van de tijdelijke huisvesting naar MFA het Zand en betreft de andere school binnen het gebouw, Arcade, de tijdelijke huisvesting aan de Louis Armstrongboulevard zodat er gestart kan worden met de 2de fase.

4. MFA Weide Wereld

Zoals aangegeven in verschillende raadsbrieven is er naar een lang traject overstemming bereikt met de verschillende gebruikers over de uitgangspunten van het project. Op basis van deze uitgangspunten is inmiddels de ontwerpfasen gestart. Planning is dat er eind 2022 gestart kan worden met de realisatie.

MFA Sportcampus

Begin 2022 is de verbouwing van het onderwijsgedeelte afgerond. De verbouwing is gefaseerd uitgevoerd waardoor het Leidsche Rijn college ook gefaseerd de verschillende gebouwdelen in gebruik heeft genomen. In de volgende fases wordt het sportgedeelte verbouwd en worden de grote warmtebuffers aangebracht in het aangrenzende terrein. In de warmtebuffers wordt de in de zomer opgewerkte energie opgeslagen voor gebruik in de winter. Planning is dat het project in 2022 wordt afgerond.

MFA Cultuurcampus

Om het binnenklimaat in het Amadeus College te verbeteren zijn in 2021 de ventilatiesystemen van het gebouw waar het Amadeus in gehuisvest is vernieuwd. Het nieuwe ventilatiesysteem is geüpgraded waardoor het er ook een fors energiezuiniger systeem is toegepast. Hier is voor gekozen in samenspraak met het schoolbestuur waarbij het schoolbestuur op basis van een split-incentives berekening heeft bijgedragen aan de investering.

Tweede fase van de aanpak bij MFA Cultuurcampus heeft betrekking tot het niet onderwijs gedeelte. Hier wordt in gesprek met de huurders en gebruikers gekeken naar de samenwerking en verantwoordelijkheden die we als eigenaar en als huurder hebben. Uit deze gesprekken komen gebreken, knelpunten, verbeterpunten en gebruikersongemak. Dit zijn niet alleen fysieke problemen maar er worden ook afspraken gemaakt rondom het beheer en de organisatie van het gebouw. Doel is om een gezamenlijk beheerplan op te leveren zodat dit ook door iedereen gedragen wordt. Afhankelijk van het moment waarop er overeenstemming bereikt kan worden met de verschillende huurders/gebruikers worden werkzaamheden uitgewerkt en uitgevoerd. Fase 2 van de bouwwerkzaamheden staan, afhankelijk van de te maken afspraken, voor 2022 gepland.

MFA Musketon

De bijna 40-jarige Musketon wordt geheel gerenoveerd. Zowel technisch als functioneel zal het gehele gebouw aangepakt worden. Om te komen tot een gedragen project is er, naast overleggen met de huurders, een intensief participatietraject met de bewoners van Lunetten en daarmee de gebruikers van de Musketon. Op dit moment zijn er nog een tweetal ontwerpen over waarin de theaterzaal zijn doel en (fysieke) functie behoudt. Verkenning van de ontwerpen laten voor beide opties een financieel knelpunt zien die niet op te lossen lijkt binnen de exploitatie. Het verdere ontwerptraject ligt daardoor stil. Er dient eerst helderheid te komen over de financiële haalbaarheid. Planning is hierdoor verschoven uitgaande dat er medio 2022 een gedragen en hiermee financieel haalbaar schetsontwerp kan worden vastgesteld betekent dit dat de bouwwerkzaamheden in 2023 gestart kunnen worden en eind 2024 worden afgerond.

MFA Hart van Noord

Gezien het gebruik en de leeftijd van het gebouw wordt het gebouw deels gerenoveerd. Om het gebouw langjarig in te kunnen blijven zetten, wordt het gebouw ook functioneel aangepast. In 2021 is gestart om in overleg met de gebruikers en huurders het project verder te definiëren. In de tussentijd is er tijdelijk een extra school gehuisvest binnen het pand. De urgentie om op dit moment het gebouw ook functioneel aan te pakken is hiermee tijdelijk vervallen. Met de vaste gebruikers wordt verder overleg gevoerd over de toekomst van het pand en het te definiëren project. Planning is dat de bouwwerkzaamheden in 2024 worden afgerond.

MFA Nieuw Welgelegen

Het St-Gregorius College wordt gehuisvest in Nieuw Welgelegen. Door het fysiek scheiden van het onderwijsgedeelte ten opzichte van de overige functies binnen het gebouw, wordt het beheer van het gebouw versimpeld de school zelf verantwoordelijk voor haar deel. Het beheer en de organisatie van het sport en overige gedeelte vraagt hierdoor wel om nieuwe afspraken rondom beheer & organisatie. Om dit toekomst bestendig te organiseren worden een aantal functionele en installatietechnische aanpassingen doorgevoerd. Ook wordt er onderzoek gedaan hoe de leegstaande vierkante meters binnen het gebouw opnieuw ingezet kunnen worden.

De oorspronkelijke planning ging uit van een renovatie welke medio 2021 zou starten. De huidige scholen blijven echter langer gehuisvest in Nieuw Welgelegen dan gepland. Afhankelijk van het moment dat de huidige scholen uitgeplaatst kunnen worden zal de renovatie gestart worden.

MFA Laan van Puntenburg

In 2019 is de intentieovereenkomst voor visie “de tuinen van Moreelse” ondertekend. Deze overeenkomst heeft gevolgen voor alle gebouweigenaren binnen het gebied, o.a. op het gebied van energie en duurzaamheid. Als gemeente zijn wij eigenaar van het gebouw aan de Laan van Puntenburg.

Gezien het huidige gebruik en de onmogelijkheden om op dit moment grootschalig te verbouwen wordt een investering op dit moment uitgesteld. Indien een natuurlijk moment zich voordoet wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn en hoe dit gekoppeld kan worden aan deze visie. Realisatie is nu gepland voor 2025 maar daarbij afhankelijk van de andere partners binnen de visie “de tuinen van Moreelse”.

MFA Vorstelijk Complex

De huurder van het Vorstelijk Complex heeft een verzoek ingediend om de 1e verdiepingvloer door te gaan trekken tot een gevel. Dat is nu een vide. Door corona is dit project geheel stil komen te liggen. In 2022 wordt bekeken of de wens nog steeds bestaat en wordt de haalbaarheid onderzocht. Uitgaande van een positief antwoord staan de werkzaamheden gepland in 2023.

Gloriantdreef 1

Bibliotheek Overvecht is gehuisvest in het gebouw aan de Gloriantdreef. Het gebouw zal de komende jaren de leeftijd van 40 jaar passeren waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Het gebouw is onderdeel van een vereniging van eigenaren wat betekent dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Het afgelopen jaar is dit nog niet gelukt, in de praktijk blijkt het lastig om gezamenlijk tot een geschikt moment te komen voor een verduurzaming.

De reeds uitgevoerde werkzaamheden zijn gedaan binnen ons eigen appartementsrecht. In overleg met de gebruiker, de bibliotheek, zijn een aantal zaken aangepakt en verduurzaamd. De bibliotheek heeft op haar beurt het interieur en de uitstraling vernieuwd. Met het afronden van deze werkzaamheden in 2021 ligt de verdere renovatie en verduurzaming van het pand nu stil. Op het moment dat zich een natuurlijk moment voordoet zal in overleg met de vereniging van eigenaren de verdere renovatie worden opgepakt.

Kortland 21

Kinderopvang Hotoldebotel is gehuisvest in het gebouw aan Kortland 21. Naast de kinderopvang is de OBS Kees Valkenstein gevestigd. Dit deel van het gebouw is in eigendom van programma Onderwijs. Het gebouw is inmiddels ouder dan 20 jaar, waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Het gebouw is onderdeel van een vereniging van eigenaren, wat betekent dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Dit vraagt extra aandacht en gezien moet worden of tot een gezamenlijk project gekomen kan worden. De voorbereiding duurt dan ook langer dan gepland en heeft mede door corona ook stilgelegen. Realisatie is nu gepland voor 2026, maar is afhankelijk van de te maken afspraken.

Oranjelaan 12 en 14

Bibliotheek De Meern is gehuisvest in het gebouw aan de Oranjelaan. Het gebouw zal de komende jaren de leeftijd van 40 jaar passeren, waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Realisatie is gepland voor 2025 en komend jaar zullen hier de eerste voorbereidingen voor worden opgestart. In overleg met de huurder wordt het project verder gedefinieerd.

St. Pietersberg 12A en 40A

St. Pietersberg 12A en 40A zijn onderdeel van een vereniging van eigenaren (VvE) en het gebouw zal de komende jaren de leeftijd van 20 jaar passeren waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Omdat deze adressen onderdeel zijn van een VvE, betekent dit dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Realisatie is gepland voor 2028, maar is afhankelijk van de te maken afspraken.

Langerakbaan 231

Dit pand is in 2021 in beheer overgegaan naar het Programma Onderwijs en wordt nu daar verantwoord.

7.2.6 Welzijn

Voor bestaande buurtcentra is het nodig om in de komende jaren te renoveren en/of te verduurzamen.

Oudwijkdwarstraat 148

Podium Oost is een buurtcentrum in zelfbeheer en heeft in de afgelopen jaren bewezen een belangrijke voorziening te zijn voor de wijk Oost, waar vele bewoners graag komen met een breed aanbod van activiteiten die door en voor de buurt worden georganiseerd. Door de centrale ligging en de hoge mate van betrokkenheid van bewoners is het een belangrijke ontmoetingsplek voor de wijk geworden. Het bestuur van het buurtcentrum heeft een functioneel verbeterplan opgesteld. Dit plan wordt zo goed als mogelijk ingebed in het uitvoeren van groot onderhoud en verduurzamingsmaatregelen. Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond en er is overeenstemming met de huurder over de huurverhoging. De start van de verbouwing staat gepland voor de zomer van 2022.

Keerkringplein 40

Buurtcentrum Sterrenzicht is het 2e buurtcentrum in de wijk Oost richt zich sterk op de gebieden Abstede, Sterrenwijk en Watervogelenbuurt. Beide buurtcentra zijn hierdoor aanvullend aan elkaar. In dit buurtcentrum zal ook een verduurzamingsslag worden gemaakt en worden de entrees van het buurtcentrum en jongerenhuiskamer verbeterd. Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond en de buurt is inmiddels geconsulteerd. De voorbereidingsfase is opgestart. Verwachting is dat de uitvoering in Q4 van 2022 zal aanvangen.

St.-Ludgerusstraat 251 en Samuel van Houtenstraat 1

Er wordt geïnvesteerd in buurtcentrum Zuilen en buurtcentrum De Leeuw om de functionaliteit en kwaliteit ervan te verbeteren. Beide buurtcentra krijgen een verduurzamingsslag. Voor Ludgerusstraat is een voorkeursscenario opgesteld, waaruit inmiddels een keuze is gemaakt in overleg met de buurt en de commissie Welstand. De voorbereiding op de bouwfase is in volle gang. De verwachting is dat de bouw start in Q4 2022. Voor Samuel van Houtenstraat is het haalbaarheidsonderzoek afgerond. De voorbereiding voor de aanbesteding is opgestart en zal na de zomer 2022 plaatsvinden.

Peltlaan 172

Op basis van inventariserende gesprekken met de beleidsvelden en huurders Stichting JOU en Jongerencultuurhuis Kanaleneiland is een pandvisie opgesteld. Deze pandvisie is in de afgelopen periode herzien daar er onvolkomenheden in zaten. De nieuwe opgave is verstaald in een PvE welke in Q2 2022 wordt afgerond. Vervolgens zal de voorbereidingsfase worden opgestart om te komen tot een aangepast ontwerp.

Buurtkamer Kruisvaertkade

Deze buurtkamer was eerder bedacht in nieuwbouw aan de rand van de wijk tegen het spoor aan. Dezelfde projectontwikkelaar heeft de gemeente een betere locatie aangeboden op een meer zichtbare plek midden in de wijk, direct achter De Pomp aan de Croeselaan. De ontwikkeling van deze locatie bevindt zich nog steeds in de opstartfase. De verwachting is dat het PvE in Q3 2022 gereed is.

Buurtcentrum Merwedekanaalzone en Lombokplein

De realisatie nieuwe buurtcentra in de Merwedekanaalzone en op Lombokplein is vanwege vertraging in de planvorming doorgeschoven naar 2025. Het buurtcentrum Merwedekanaalzone wordt geïntegreerd met diverse andere maatschappelijke functies zodat extra meerwaarde voor de buurt ontstaat. De locatie van het buurtcentrum is inmiddels vastgesteld.

Gambiadreef 100, naast buurtcentrum de Boog

We onderzoeken mogelijkheden om de tijdelijke jongerenhuiskamer – nu gehuisvest in een porto-cabin te vervangen door een definitieve huiskamer en te combineren met andere functies op dezelfde locatie. Start van de werkzaamheden staan gepland voor het vierde kwartaal 2022.

Uitbreiding buurtcentra Overvecht

We onderzoeken mogelijkheden om twee kleinschalige buurtcentra in Overvecht te vernieuwen en/of te combineren met andere functies.

7.2.7 Zorg

Vogelvlinderweg 54–58

Op deze locatie is een gezondheidscentrum gehuisvest waaronder een Centrum voor Jeugd en Gezin. Er wordt een onderzoek uitgevoerd om het klimaat, uitstraling en indeling te van het pand te verbeteren. Op basis van het programma van eisen wordt een investeringsraming opgemaakt en de financiële haalbaarheid getoetst.

Makassarstraat 36 – Keulsekade 37 de NOiZ (Nieuwe Opvang in Zelfbeheer)

Vanuit de ambitie om de bestaande nachtopvang om te vormen naar een opvang die 24-uur toegankelijk is voor bezoekers, is geïnvesteerd in de functionaliteit en verduurzaming van het pand. In oktober 2021 is het pand opgeleverd en opnieuw in gebruik genomen. Het project is ongeveer 10% duurder uitgevallen dan de oorspronkelijke begroting in verband met onder andere onvoorzien meerwerk en maatregelen om de brandveiligheid te verbeteren.

Het Nieuwe Zandpad

Het project Het Nieuwe Zandpad is beëindigd omdat de beoogde uitvoerende partij niet kon voldoen aan de voorwaarden van de aanbesteding.

Maatschappelijke opvang Merwedekanaalzone

De realisatie van een maatschappelijke opvang in de Merwedekanaalzone is vanwege vertraging in de planvorming doorgeschoven naar 2025. Er wordt ingezet op het aanhuren van een nieuw te bouwen voorziening.

7.2.8 Overig Beleid

Belcampostraat 10 – VRU

De haalbaarheidsstudie is bijna afgerond. De WKO is onderdeel van de haalbaarheidsstudie. De studie doet onderzoek naar de noodzakelijke investeringen om tot een energie neutraal gebouw te komen. De business case wordt nu doorgerekend op een drietal varianten, van energieuw tot energie neutraal. Onrendabele worden in kaart gebracht en waarvoor aansluitend dekking zal worden gezocht.

Meerndijk 17 – VRU

Er zijn voor 2022–2023 installatieonderdelen welke grootschalig onderhoud nodig hebben. De verlichting en de luchtbehandeling dienen vervangen of gereviseerd worden. Deze natuurlijke vervangingsmomenten gaan we benutten om een verduurzamingsslag te maken voor dit pand.

Gouden Koetslaan 97 – VRU

Er zijn voor 2022– 2023 installatieonderdelen welke grootschalig onderhoud nodig hebben. De verlichting en de luchtbehandeling dient vervangen of gereviseerd worden. Deze natuurlijke vervangingsmomenten gaan we benutten om een verduurzamingsslag te maken voor dit pand.

Ondiep zuidzijde 6 – Lumax

Vanaf 1 januari 2023 moeten kantoorpanden minimaal een C label hebben om nog verhuurd te kunnen worden. Lumax voldoet hieraan en kan dus ook na 2023 nog als kantoor worden verhuurd, waardoor om

deze reden niet op korte termijn een alternatieve invulling gevonden moet worden. In 2022 wordt een pandvisie opgesteld om de strategie voor dit pand te uit te werken. Aan hand van deze keuze gaan we dan de verduurzaming ook verder vormgeven.

Ventilatie Ondiep zuidzijde 6 – Lumax

Uit onderzoek is gebleken dat het ventilatiesysteem van Lumax niet voldoet aan de eisen die gesteld zijn in het Bouwbesluit 2012, maar het wel mogelijk was aanvullend te ventileren door ramen open te zetten. Aan de huurders van het gebouw zijn CO2 meters uitgedeeld om zelf te kunnen monitoren of er aanvullend geventileerd moet worden.

De aanpassingen om het ventilatiesysteem wel te laten voldoen aan het Bouwbesluit 2012 zullen hierdoor gelijktijdig met de renovatie van het luchtbehandelingssysteem worden uitgevoerd, welke gepland staat in 2023.

Marco Pololaan 10

Het pand krijgt een beleidsinvulling en is voor de komende 10 jaar verhuurd aan Stichting JoU en Leger des Heils. Met de huisvesting van deze activiteiten en initiatieven dragen we samen bij aan wat de gemeente belangrijk vindt op het gebied van welzijn en zorg.

Het project van complete renovatie en verduurzaming wordt opgeschoven naar 2027.

Choorstraat 3/Oudegracht 167/ Stadhuisbrug 5 – Magazijn De Zon

In het voorjaar van 2021 heeft het college de pandvisie van Magazijn De Zon vastgesteld met daarin het besluit om het pand in eigendom te houden voor het creëren van maatschappelijke waarde via het vastgoed. Van september tot en met december 2021 zijn er gesprekken gevoerd met de stad: van inwoners tot ondernemers, van ervaringsdeskundigen (eigenaren grote complexen) tot makelaars. We vroegen hen om toekomstperspectieven: wat voegt iets toe op deze plek in de stad en wat is haalbaar? Bijna gelijktijdig verkenden adviseurs (restauratie, verduurzaming en installatie) de staat van het pand. Wat moet er minimaal gebeuren om het pand op het gewenste niveau te krijgen om vanaf 2025 functioneel gebruik mogelijk te maken? De beperkingen van het pand waren input tijdens de gesprekken met de stad. Andersom waren de gesprekken met de stad (net zoals de pandvisie, het waardenwiel en de omgevingsvisie) input voor de adviseurs om scenario's voor interne inrichting uit te werken. Deze input samen (basisdocumenten, gesprekken met de stad, staat van het pand) leverden een set aan criteria op waarmee mogelijke bestemmingen voor het pand konden worden getoetst. Hierdoor werden mogelijke, onmogelijke en wenselijke bestemmingen zichtbaar. De businesscase is vervolgens uitgewerkt aan de hand van de mogelijke en wenselijke bestemmingen. Daarnaast zijn deze bestemmingen ook getaxeerd om een realistisch beeld te krijgen van de toekomstige inkomsten.

In 2022 worden de plannen verder uitgewerkt. Na goedkeuring van het voorbereidingskrediet zoals opgenomen in dit MPUV zal een integraal ontwerpteam (architect, constructeur, installateur en duurzaamheidsexpert) aan de slag gaan om een integraal ontwerp voor het gebouw te maken. Op basis hiervan kan er nog specifiekere worden bepaald welke investering er straks nodig is om het pand weer toekomstbestendig te maken. Parallel hieraan wordt er gewerkt aan een toetsingskader om huurders voor het pand te selecteren. Voor dit traject wordt samenwerking gezocht met zowel de betrokkenen binnen de gemeente Utrecht als betrokkenen uit de stad. De planning is dat we begin 2024 starten met de

restaurant van het pand en in 2025 het pand weer verhuren. Voorafgaand aan de werkzaamheden begin 2024 worden we werfkelders opgeknapt, dit gebeurt in samenwerking met het werventeam en wordt momenteel verder vormgegeven.

Park Oog en AI 1A

In het pand Park Oog in AI 1a heeft altijd een culturele instelling ingezet tot dat afgelopen jaar de huurder het huurcontract heeft opgezegd. Vanuit cultuurveld is er verder geen interesse getoond om het object te huren. Verder is de wens uitgesproken het pand aan te laten sluiten bij het type gebruik zoals momenteel plaatsvindt bij Park Oog in AI 1. Het pand vergt allereerst een grootschalige renovatie. Eind 2021 is er een sluitend business case gemaakt met een potentiële huurder die het object voor de duur van 5 tot 10 jaar wil gaan huren. Met deze investering kan er langdurig een maatschappelijk invulling gegeven worden op deze locatie.

Wagenstraat 50

De onderhandelingen met NS over het verwerven of afstoten van de Wagenstraat 50 zijn o.a. vanwege corona vertraagd. Deze zullen in 2022 weer hervat gaan worden met als doel eind 2022 helderheid te hebben of we dit pand verwerven of afstoten.

7.3 Programma Bereikbaarheid

7.3.1 Overzicht investeringen

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Autorisaties t/m 2022	Start in:	2023	2024	2025	2026
Vervangingsinvesteringen	-	-	2.858	2.858	-	-	-	-	-
Uitbreidingsinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	2.858	2.858	-	-	-	-	-

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per categorie								
Fiets	-	-	2.858	2.858	-	-	-	-
Auto	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal uitgaven	-	-	2.858	2.858	-	-	-	-
Dekking Incl. subsidies								
Vaste activa reserve				2.858				-
Subtotaal dekking	-	-		2.858	-	-		-
Saldo	-	-		-	-	-		-

Figuur 31: Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen programma Bereikbaarheid.

In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2022. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2021 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2022 zijn separaat weergegeven.

Definitief fietsdepot Cartesius (huidige Musesum Depot)

Voor een definitieve locatie van het fietsdepot is de huidige locatie van het museumdepot op het bedrijventerrein Cartesius als passend bevonden. Het museumdepot komt niet eerder dan 2024 vrij. Tot die tijd is er een eerdergenoemd alternatief gevonden op industrieterrein Overvecht-Noord. De locatie van het museumdepot voldoet aan de primaire eisen voor de functie van een fietsdepot. De eisen zijn een locatie in eigendom, goede bereikbaarheid OV en voldoende ruimte om te groeien. In 2022 wordt een voorstel voor deze locatie met als functie fietsdepot verder uitgewerkt.

Stationspleinstallingen

In het stationsgebied wordt het aantal fietsstallingsplaatsen op minimaal drie locaties uitgebreid. Eén locatie aan de Jaarbeurszijde en twee locaties ter plaatse van Hoog Catharijne. In 2022 worden de programma's van eisen uitgewerkt. Begin 2022 is de tender voor 1 van de locaties gepubliceerd

House Modernes – openbare fietsenstalling (raadsbesluit)

Medio 2021 is de stalling opgeleverd. Na oplevering is de ruimte ingericht. 15 oktober 2021 is de stalling geopend. Totale capaciteit ca. 900 fietsparkeerplaatsen, toegevoegd aan het areaal van openbare fietsenstallingen.

Buurtstallingen

Het programma fiets heeft als opgave haar programma jaarlijks uit te breiden met drie buurtstallingen. In 2021 is aan de Nieuwe Keizersgracht een nieuwe gehuurde stalling ingericht. In deze stalling is er ruimte voor ca. 150 fietsen.

Springweg – openbare parkeergarage

Per 2022 loopt de erfpachtovereenkomst van de openbare parkeergarage Springweg af. Klépierre zal de parkeervoorziening tot 2024 in eigen beheer door-exploiteren. Van 2024 tot en met 2028 neemt de gemeente het eigendom en de exploitatie over. Na 2028 wordt de locatie gesloopt.

Nieuwe Projecten

Mobiliteitshub XL – Papendorp

De mobiliteitshub, te vestigen in Groenewoud, gaat een capaciteit krijgen van max 2.000 parkeerplaatsen. De aanbesteding wordt gestart in 2022. Realisatie vanaf 2023. De hub is bedoeld voor parkeren op afstand voor bewoners van het Jaarbeurskwartier en de Merwede Kanaalzone.

Parkeergarage MWKZ

In deelgebied van de Merwede Kanaalzone zullen meerdere parkeervoorzieningen gerealiseerd worden met in totaal een parkeercapaciteit van 1.900 parkeerplaatsen.

2 fietsenstallingen Berlijnplein

Gelegen nabij de te ontwikkelen Stadstuin aan het Berlijnplein worden 2 openbare stallingen gerealiseerd waarvan één op de locatie van de culturele voorziening. In 2022 wordt gestart met de ontwerpfase. Verwacht wordt dat de realisatie start vanaf 2023. De fietsenstallingen zullen op afstand worden beheerd.

P+R Berlijnplein

Om de parkeergarage duurzaam te kunnen exploiteren is bouwkundig herstelwerk noodzakelijk. De garage is maart 2022 geopend. Het voorstel voor bouwkundige aanpassingen komt in 2022 evenals het investeringsbedrag.

Kruisstraat – openbare (auto) parkeergarage

Het dak van de openbare parkeergarage is op meerdere plaatsen niet waterdicht. Het dak dient als plein en toegang tot de woningen van de woningcorporatie Bo-Ex. Door wateroverlast komt de exploitatie van de parkeergarage in het geding. In 2022 wordt er onderzoek gedaan hoe het probleem verholpen kan worden. De eerste signalen zijn dat het gehele dak vernieuwd moet worden door een andere bouwkundige opbouw die wel waterdicht is. Eind 2022 worden de onderzoeksresultaten bekend gemaakt inclusief een marktconsultatie voorzien van een kostenraming. Gezien de hinder van werkzaamheden voor omwonende wordt er naar verwachting veel tijd besteed aan de voorbereidingsperiode. Uitvoering zal niet eerder dan eind 2023 plaatsvinden.

BOEI onderzoeken openbare parkeergarages en P+R voorzieningen

We zijn een onderzoek gestart naar energie, juridische status en staat van onderhoudsconditie van onze openbare parkeergarages en de P+R voorzieningen. Het doel is om een nul situatie te creëren op basis waarvan we nieuwe en betere MJOP's gaan opstellen. De resultaten van het onderzoek worden eind 2022 verwacht.

Onderstaande projecten zijn geen investeringsprojecten maar worden gefinancierd vanuit het onderhoudsbudget.

Lange Lauwerstraat – belanghebbende (auto) parkeergarage

De belanghebbende garage Lange Lauwerstraat (Boekhoeven) wordt verduurzaamd. In deze periode zijn er verschillende vervangingsmomenten ten aanzien van de verlichting en ventilatiesystemen. Deze elementen worden aangepakt om de energielast te verlagen.

Grifthoek – openbare (auto) parkeergarage en buurtstalling en P+R Westraven

De parkeergarage Grifthoek wordt verduurzaamd. Daarbij wordt verkend of deze garage gasloos geëxploiteerd kan worden met een alternatieve wijze van verwarming van de hellingbaan. Daarnaast wordt de noodverlichting verduurzaamd naar Ledverlichting om zo de energielast te verlagen. Ook in de P+R Westraven wordt onderzocht of deze voorziening gasloos kan worden gemaakt.

7.4 Programma Samenleven en Sport

7.4.1 Overzicht investeringen

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Autorisaties t/m 2022	Start in:			
					2023	2024	2025	2026
Vervangingsinvesteringen	28.105	-7.156	1.874	22.823	10.925	11.594	-	1.639
Uitbreidingsinvesteringen	31.819	-2.741	115	29.193	18.658	2.435	-	1.237
Uitbreidingsinvesteringen B*	-	-	-	-	8.946	-	-	-
Totaal	59.924	-9.897	1.989	52.016	38.529	14.029	-	2.877

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2022	Gereedmeldingen Jaarstukken 2021	Wijzigingen 1e berap 2022	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per categorie								
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	6.931	-	-878	6.053	19.261	-	798	20.059
Buitensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	6.904	-139	50	6.815	4.123	-	635	4.758
Buitensportaccommodaties (velden/sportconstructies)	12.073	-6.269	1.893	7.697	8.435	-2.741	-1.318	4.376
Volkstuinen (gebouwen)	50	-	-	50	-	-	-	-
Zwembaden (gebouwen en installaties)	2.147	-748	809	2.208	-	-	-	-
Subtotaal uitgaven	28.105	-7.156	1.874	22.823	31.819	-2.741	115	29.193
Dekking incl. subsidies								
Kapitaallasten budget				15.034				1.468
Huurverhoging				-				105
Groei van de stad				-				20.413
Duurzaamheid onrendabel				1.586				-
Duurzaamheid rendabel				923				-
Onderhoudsgelden				350				-
Vaste activa reserve				225				-
Bijdragen derden (extern)				4.705				4.356
Stedenbouwkundige eisen				-				2.851
Subtotaal dekking	-	-	-	22.823	-	-	-	29.193
SALDO	-	-	-	-	-	-	-	-

Figuur 32: Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen programma Samenleven en Sport.

In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2022. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2021 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2022 zijn separaat weergegeven.

7.4.2 Buitensportaccommodaties

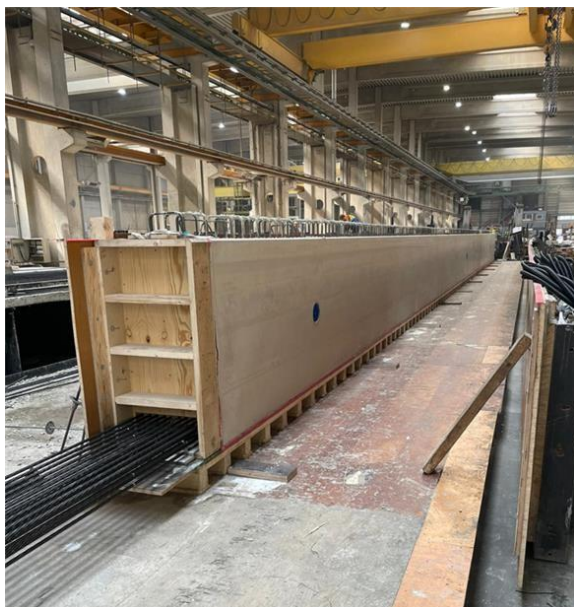
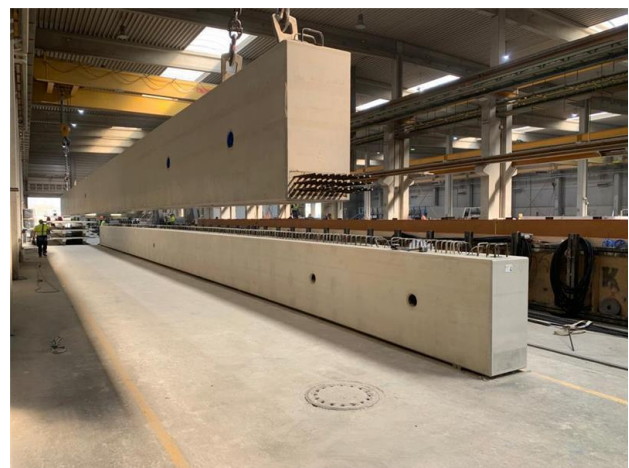
Er is gestart met de variantenstudies voor inpassing van extra sportvelden op de sportparken Maarschalkerweerd, Nieuw Welgelegen en Rijkvliet/Strijkviertel. Er zijn in 2021 totaal 16 velden aangelegd en/of gerenoveerd, waaronder:

- Op sportpark Vechtzoom is een voetbalveld omgezet naar 2 hockeyvelden en 1 voetbalveld is gerenoveerd. De kantine is in tweeën gesplitst en verhuurd aan voetbal Vechtzoom en UNO-hockey.
- Op sportpark Zuilensevecht is een nieuw veld aangelegd als onderdeel van de herontwikkeling samen met gemeente Stichtse Vecht.
- Atletiekbaan Amaliapark is gerenoveerd en geschikt gemaakt dat ook individuele sporters gebruik kunnen maken van de baan en er zijn beachvolleybalvelden aangelegd.
- Op sportpark Koningsweg is een natuurgrasveld omgezet naar kunstgras ook voor meer trainingscapaciteit voor sportverenigingen op Maarschalkerweerd.

Bij sportveldrenovaties worden extra maatregelen genomen in kader van duurzame aanleg en een gezonde leefomgeving zoals extra opvang/buffering van regenwater, kantplanken en roosters om de van verspreiding van microplastics tegen te gaan, het plaatsen van extra bomen en diversiteit in aanvullende beplanting op de sportparken. Er is gestart met de uitwerking voor vervangende kleedruimtes op sportpark Voordorp en renovatie kantine en voorbereiding renovatie kleedvoorzieningen op sportpark Vechtzoom.

7.4.3 Binnensportaccommodaties

Voor de binnensport kent het locatieonderzoek naar de sporthal op Sportpark Voordorp vertraging maar de realisatie van de sporthal en de VO-school op het Berlijnplein is gestart. De sporthallen in hoogstedelijke gebieden laten een grote stijging zien in de benodigde investeringen. Dit wordt veroorzaakt door de wens om sporthallen verdiept te bouwen maar ook door sporthaldaken als gebruiksgebieden in te passen. Een beloopbaar dak kent, naast het niet kunnen plaatsen van zonnepanelen tbv energieneutraliteit voor gemeentelijk vastgoed, een grote constructieve uitdaging om de kolom vrije sportzaal met tribune te bouwen.

Voorgespannen betonliggers Sporthal Berlijnplein. 26 stuks die een overspanning hebben van 30 meter.

Verder wordt gewerkt aan een vervolg op de massastudies voor de sporthallen in Merwedekanaalzone en Cartesiusdriehoek. De

aanbesteding van de duurzame renovatie van de gymzaal Wevelaan is gereed en in 22 start de uitvoering in combinatie met de renovatie van het basisschoolgebouw. Voor de nieuwe gymzaal Dave Brubeck wordt gestart met een nieuwe aanbesteding nadat deze eerder dit jaar helaas is mislukt.

Voor sportcentrum Galgenwaard is er gestart met de technische uitwerking/aanbesteding voor groot onderhoud voor technische installatie en bouwkundige gebouwonderdelen. Dit in combinatie met onderzoek naar verduurzamingsopties in combinatie met het natuurlijk vervangingsmoment. De werkzaamheden worden zo veel mogelijk in vakantieperiodes gepland en gefaseerd uitgevoerd.

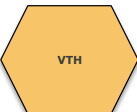
7.4.4 Volkstuin bouwen

Geen bijzonderheden te melden.

7.4.5 Zwembaden

Voor zwembad Den Hommel is er gestart met technische uitwerking groot onderhoud. Dit in combinatie met onderzoek naar verduurzamingsopties in combinatie met het natuurlijk vervangingsmoment. Voor het zwembad wordt daarbij rekening gehouden met einde levensduur om onrendabele investeringen te voorkomen.

Bijlage 1. Aansluiting tussen eigenaarlasten en jaarstukken 2021

		EIGENAARSLASTEN					
ORGANISATIE- ONDERDEEL							
PROGRAMMA							
Utrchts Vastgoed		✓	✓	✓			
Bereikbaarheid		✓	✓	✓		✓	✓
Onderwijs		✓			✓		
Samenleven en Sport		✓	✓	✓	✓		

Programma Utrechts Vastgoed

									× € 1.000
EIGENAARSLASTEN			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Subdoelstelling(en)									
12-1-1-1	Verwerven,ontwikkelen,beheren & afstoten	Baten	26.671	22.271	26.732	24.158	23.918	-240	27.324
	<i>P6740, P6750, P6751</i>	Lasten	16.043	13.131	23.527	18.360	20.864	-2.504	18.350
		Toevoeging reserves	3.326	3.326	568	10.717	10.717	-	4.965
		Onttrekking reserves	3.039	3.140	3.105	24.455	24.441	-14	1.907
		Saldo baten en lasten	10.341	8.954	5.741	19.537	16.778	-2.759	5.916
									× € 1.000
OVERIGE LASTEN			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Subdoelstelling(en)									
12-1-1-1	Verwerven,ontwikkelen,beheren & afstoten	Baten	1.099	912	1.130	1.130	917	-213	1.172
	<i>P6749</i>	Lasten	1.426	1.250	1.433	1.454	1.210	244	1.501
		Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-	-
		Onttrekking reserves	-	-	-	-	-	-	-
		Saldo baten en lasten	-327	-339	-303	-325	-293	31	-329
									× € 1.000
TOTAAL EIGENAARSLASTEN + OVERIGE LASTEN			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Subdoelstelling(en)									
12-1-1-1	Duurzame en toegankelijke accommodaties	Baten	27.770	23.183	27.862	25.288	24.835	-453	28.496
	<i>P6740, P6750, P6751 & P6749</i>	Lasten	17.469	14.381	24.960	19.814	22.074	-2.260	19.850
		Toevoeging reserves	3.326	3.326	568	10.717	10.717	-	4.965
		Onttrekking reserves	3.039	3.140	3.105	24.455	24.441	-14	1.907
		Saldo baten en lasten	10.014	8.615	5.438	19.212	16.485	-2.727	5.587

Programma Bereikbaarheid

EIGENAARSLASTEN								× € 1.000	
Subdoelstelling(en)			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
04-1-3-1	Uitvoeren van maatregelen autoparkeren	Baten	25	1.423	26	-305	961	1.266	36
&		Lasten	6.906	7.772	6.743	8.089	9.305	-1.217	7.263
04-1-3-2	Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren	Toevoeging reserves	39	39	-	-	-	-	-
		Onttrekking reserves	2.738	2.779	1.255	2.031	1.125	906	1.046
Saldo baten en lasten			-4.182	-3.610	-5.462	-6.363	-7.219	955	-6.181
OVERIGE LASTEN								× € 1.000	
Subdoelstelling(en)			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
04-1-3-1	Uitvoeren van maatregelen autoparkeren	Baten	44.898	44.213	50.310	45.600	44.883	-717	51.670
04-1-3-2	Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren	Lasten	29.945	23.657	24.876	24.203	22.194	2.009	24.001
04-1-2-3	Uitvoeren van maatregelen mob. en verkeersman	Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-	-
		Onttrekking reserves	7.433	3.378	1.236	2.082	1.246	835	1.988
Saldo baten en lasten			22.386	23.934	26.670	23.479	23.936	2.127	29.656
TOTAAL EIGENAARSLASTEN + OVERIGE LASTEN								× € 1.000	
Subdoelstelling(en)			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
04-1-3-1	Uitvoeren van maatregelen autoparkeren	Baten	48.304	41.373	50.337	45.295	45.844	549	51.705
04-1-3-2	Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren	Lasten	34.304	31.961	31.619	32.291	31.499	792	31.264
04-1-2-3	Uitvoeren van maatregelen mob. en verkeersman	Toevoeging reserves	39	39	-	-	-	-	-
		Onttrekking reserves	6.446	5.604	2.491	4.113	2.372	-1.741	3.034
Saldo baten en lasten			20.406	14.977	21.208	17.116	16.717	-400	23.475

Programma Samenleven en Sport

								× € 1.000	
EIGENAARSLASTEN			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Subdoelstelling(en)									
19-2-1-1	Buitenaccommodaties	Baten	1.898	2.326	1.666	2.445	3.144	698	1.666
19-2-1-2	Binnensportaccommodaties	Lasten	15.334	16.442	15.228	12.539	12.804	-264	15.146
19-2-1-3	Zwembaden	Toevoeging reserves	115	115	48	2.300	2.300	-	-
		Onttrekking reserves	24.746	24.879	2.453	2.488	2.582	94	2.488
Saldo baten en lasten			11.195	10.648	-11.158	-9.906	-9.378	528	-10.991
								× € 1.000	
OVERIGE LASTEN			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Subdoelstelling(en)									
19-2-1-1	Voldoende kwalitatief goede en toegankelijke sportaccommodaties	Baten	9.776	8.849	9.842	10.151	12.135	1.983	11.154
t/m		Lasten	20.979	20.194	20.671	23.956	22.565	1.391	23.388
19-2-1-4		Toevoeging reserves	-	-	-	-	-	-	-
		Onttrekking reserves	42	44	42	42	4	38	42
Saldo baten en lasten			-11.161	-11.302	-10.787	-13.762	-10.427	3.412	-12.191
								× € 1.000	
TOTAAL EIGENAARSLASTEN + OVERIGE LASTEN			Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Nominale begroting 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2022
Subdoelstelling(en)									
19-2-1-1	Voldoende kwalitatief goede en toegankelijke sportaccommodaties	Baten	11.674	11.175	11.508	12.597	15.278	2.682	12.821
t/m		Lasten	36.313	36.636	35.899	36.495	35.369	1.127	38.533
19-2-1-4		Toevoeging reserves	115	115	48	2.300	2.300	-	-
		Onttrekking reserves	24.788	24.922	2.495	2.530	2.586	56	2.530
Saldo baten en lasten			34	-654	-21.944	-23.668	-19.804	3.864	-23.182

Bijlage 2. Overzicht investeringsprojecten 2023–2026

Programma Utrechts Vastgoed – Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
<i>Uitgaven per portefeuille</i>				
MFA's	2.114	3.943	16.584	25.449
Overig/Overig beleid	–	4.389	–	–
Subtotaal uitgaven	2.114	8.332	16.584	25.449
<i>Dekking incl. subsidies</i>				
Kapitaallasten budget	1.660	7.697	14.057	19.875
Duurzaamheid onrendabel	150	230	1.263	2.371
Duurzaamheid rendabel	305	406	1.263	3.204
Subtotaal dekking	2.114	8.332	16.584	25.449
SALDO	–	–	–	–

Programma Utrechts Vastgoed – Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
Welzijn	2.213	3.932	–	–
Zorg	–	2.100	–	–
Subtotaal uitgaven	2.213	6.032	–	–
<i>Dekking incl. subsidies</i>				
Kapitaallasten budget	–	3.324	–	–
Groei van de stad	2.213	1.064	–	–
Duurzaamheid onrendabel	–	18	–	–
Duurzaamheid rendabel	–	26	–	–
Vaste activa reserve	–	1.600	–	–
Subtotaal dekking	2.213	6.032	–	–
SALDO	–	–	–	–

Programma Utrechts Vastgoed – Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
<i>Uitgaven per portefeuille</i>				
Cultuur	5.137	49.001	5.137	5.137
Gemeentelijke huisvesting	–	–	–	–
Welzijn	8.130	–	–	–
Subtotaal uitgaven	13.268	49.001	5.137	5.137
<i>Dekking incl. subsidies</i>				
Kapitaallasten budget	1.167	–0	–	–
Huurverhoging	9.145	20.199	2.182	2.182
Groei van de stad	2.956	28.803	2.956	2.956
Subtotaal dekking	13.268	49.001	5.137	5.137
SALDO	–	–	–	–

Programma Samenleven en Sport – Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
<i>Uitgaven per categorie</i>				
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	7.966	7.966	–	–
Buitensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	2.199	–	–	1.639
Buitensportaccommodaties (velden/sportconstructies)	760	2.063	–	–
Zwembaden (gebouwen en installaties)	–	1.565	–	–
Subtotaal uitgaven	10.925	11.594	–	1.639
<i>Dekking incl. subsidies</i>				
Kapitaallasten budget	8.427	8.671	–	873
Duurzaamheid rendabel	–	48	–	–
Vaste activa reserve	–	–	–	500
Bijdragen derden (extern)	2.499	2.876	–	266
Stedenbouwkundige eisen	–	–	–	–
Subtotaal dekking	10.925	11.594	–	1.639
SALDO	–	–	–	–

Programma Samenleven en Sport – Uitbreidingsinvesteringen

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
<i>Uitgaven per categorie</i>				
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	16.666	–	–	–
Buitensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	1.075	1.075	–	–
Buitensportaccommodaties (velden/sportconstructies)	916	1.360	–	1.237
Subtotaal uitgaven	18.658	2.435	–	1.237
<i>Dekking incl. subsidies</i>				
Kapitaallasten budget	–	366	–	–
Groei van de stad	13.052	1.643	–	1.143
Bijdragen derden (extern)	2.505	426	–	95
Stedenbouwkundige eisen	3.101	–	–	–
Subtotaal dekking	18.658	2.435	–	1.237
SALDO	–	–	–	–

Programma Samenleven en Sport – Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
<i>Uitgaven per portefeuille</i>				
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	8.946	–	–	–
Subtotaal uitgaven	8.946	–	–	–
<i>Dekking incl. subsidies</i>				
Kapitaallasten budget	8.946	–	–	–
Subtotaal dekking	8.946	–	–	–
SALDO	–	–	–	–

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer 2694
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 2 juni 2022
Agendapunt 5.4
Titel Raadsvoorstel Programma Water en Riolering Utrecht 2023–2027
Behandelend ambtenaar Erwin Rebergen
Telefoon 030–2864332
E-mail e.rebergen@utrecht.nl
Datum collegebesluit
Thema Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder Wethouder Diepeveen
Beleidsveld Openbare ruimte
Raadsadviseur (lijst) Daniëlle Rijnders/Cie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte/06–39276711

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	2 juni 2022
Gemeenteraad	9 juni 2022

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027

Beleidsveld	Openbare Ruimte
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Erwin Rebergen
Kenmerk	9952301
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027 vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Programma Water en riolering Utrecht 2022-2026:
 - a) Het aanpassen van de budgetten als gevolg van de sterke inflatie in 2021 en de verwachte inflatie 2022-2023.
 - b) Het aanvullend op de inflatiecorrectie aanpassen van de eenheidsprijs voor het baggeren als gevolg van strengere kwaliteitseisen voor de verwerking van bagger en het steeds schaarser worden van verwerkingslocaties.
 - c) Het aanvullend op de inflatiecorrectie aanpassen van de eenheidsprijs voor rioolvervangingen als gevolg van hogere kosten voor het klimaatbestendig maken van het straatprofiel, omdat het straatprofiel gemiddeld breder blijkt dan eerder voorzien.
 - d) Een geactualiseerde planning van de rioolvervangingsprojecten, waarmee we zoveel mogelijk werk met werk maken en een impuls geven aan de integrale vernieuwing van de openbare ruimte.
2. Behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen bij de vaststelling van de rioolheffing 2023 bij de programmabegroting 2023 in te zetten op een tariefstijging van 3,8% ten opzichte van 2022.
3. Pas bij de vaststelling van het Programma 2024-2028 te besluiten hoe om te gaan met de gevolgen van de sterke kostenstijging voor de jaren 2024 en verder.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

De Visie Water en Riolering Utrecht bevat de gemeentelijke visie en strategie voor het omgaan met afvalwater, hemelwater, grondwateroverlast en het oppervlaktewater dat de gemeente in onderhoud heeft. De uitwerking van de visie loopt via het Programma Water en Riolering dat jaarlijks bij de Voorjaarsnota wordt geactualiseerd en door de raad wordt vastgesteld. Voor het Programma Water en Riolering 2023-2027 is de sterk gestegen inflatie de belangrijkste ontwikkeling t.o.v. het programma Water en Riolering 2022-2026. Dit leidt tot een verwachte kostenstijging van 2022 naar 2023 van 5,9%. Behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen voor de rioolheffing 2023 in te zetten op een tariefstijging van 3,8% ten opzichte van 2022 om kostendekkend te blijven.

Context

Aanleiding

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van water en riolering. Het Programma Water en Riolering 2023-2027 bevat de voorgenomen activiteiten voor de periode 2023-2027 om invulling te geven aan de zorgplichten. Het programma komt voort uit de Visie Water en Riolering, waarin het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van deze zorgplichten is vastgelegd. De Visie Water en Riolering en het Programma Water en Riolering vormen samen het wettelijk verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan. Het Programma wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Voorjaarsnota en door de raad vastgesteld. Hiermee wordt zo goed mogelijk aangesloten bij het proces en de besluitvorming over vergelijkbare programma's zoals het Meerjarenprogramma Utrechts Vastgoed (MPUV), het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het Meerjareninvesteringsprogramma (MJIP) Openbare Ruimte.

Het Programma Water en Riolering is evenals de Visie thematisch ingedeeld volgens de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater. Per thema wordt ingegaan op de activiteiten dagelijks onderhoud, groot onderhoud, vervangingen en verbeteringen en beleid en onderzoek. Daar waar deze onderdelen meerdere thema's betreffen zijn ze beschreven bij het thema waar de activiteit de meeste aansluiting heeft.

Juridische context

De Visie en het Programma Water en Riolering vormen samen het wettelijk verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan (artikel 4.22 Wet Milieubeheer). In de Wet Milieubeheer is opgenomen dat elke gemeente een door de raad vastgesteld Gemeentelijk Rioleringsplan moet hebben waarin minimaal het volgende is opgenomen:

1. een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor invulling van de zorgplichten;
2. een overzicht van de in de door het plan bestreken periode aan te leggen of te vervangen voorzieningen;
3. een overzicht van de wijze waarop de voorzieningen worden of zullen worden beheerd;
4. de gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen en van de in het plan aangekondigde activiteiten;
5. een overzicht van de financiële gevolgen van de in het plan aangekondigde activiteiten.

De wettelijke verplichting tot het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan vervalt met de invoering van de Omgevingswet (naar verwachting per 1 januari 2023). Vanaf dat moment moet het water- en rioleringsbeleid een plek krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisie, maatregelen en middelen in het omgevingsprogramma en de regels in het omgevingsplan. Door het beleid nu al vast te leggen in een Visie en de maatregelen en middelen in een Programma geven we al invulling aan de systematiek van de Omgevingswet, waardoor het na invoering van de Omgevingswet gemakkelijker wordt het water- en rioleringsbeleid te implementeren in de gemeentelijke Omgevingsvisie en het gemeentelijke Omgevingsprogramma. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt tevens de wettelijke verplichting dat de raad het Programma vaststelt. Het vaststellen van omgevingsprogramma's wordt dan een bevoegdheid van het college. Het vaststellen van het rioolheffingstarief blijft wel de bevoegdheid van de raad.

Beoogd effect

Met het Programma Water en Riolering leggen we de activiteiten en de daarvoor benodigde middelen vast om het water- en rioleringsstelsel in Utrecht gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen te houden. Hiermee leveren we een bijdrage aan

maatschappelijke opgaven voor de stad, waarvan de belangrijkste zijn:

- De basis op orde, door het borgen van een robuust water- en rioleringsysteem.
- Het realiseren van een toekomstbestendige stad via een klimaatbestendig en circulair water- en rioleringsysteem.
- Het realiseren van een gezonde leefomgeving, door het realiseren van een gezond water- en rioleringsysteem voor zowel mens, plant als dier.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

- 1 april 2022: [Raadsbrief](#) stand van zaken (bouw)kostenstijging
- 3 februari 2022. Raadsbesluit [Visie water en riolering Utrecht](#)
- 3 februari 2022. Raadsbesluit [Visie Klimaatadaptatie Utrecht](#)
- 3 februari 2022. Raadsbesluit [Programma Water en Riolering 2022-2026](#)
- 19 januari 2022: [Raadsbrief over Visie Klimaatadaptatie en Visie Water en Riolering n.a.v. commissie MGOR.](#)
- 17 juni 2021: [Raadsbrief, start inspraak Visie Klimaatadaptatie en Visie Water en Riolering](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>Het Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027 vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Programma Water en riolering Utrecht 2022-2026:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het aanpassen van de budgetten als gevolg van de sterke inflatie in 2021 en de verwachte inflatie 2022-2023. Het aanvullend op de inflatiecorrectie aanpassen van de eenheidsprijs voor het baggeren als gevolg van strengere kwaliteitseisen voor de verwerking van bagger en het steeds schaarser worden van verwerkingslocaties. Het aanvullend op de inflatiecorrectie aanpassen van de eenheidsprijs voor rioolvervangingen als gevolg van hogere kosten voor het klimaatbestendig maken van het straatprofiel, omdat het straatprofiel gemiddeld breder blijkt dan eerder voorzien. Een geactualiseerde planning van de rioolvervangingsprojecten, waarmee we zoveel mogelijk werk met werk maken en een impuls geven aan de integrale vernieuwing van de openbare ruimte.
Argumenten	
1.1	<p><u>Met het Programma wordt invulling gegeven aan de doelstellingen uit de Visie Water en Riolering</u></p> <p>Het Programma Water en Riolering bevat een overzicht van de activiteiten en de benodigde middelen om invulling te geven aan de doelstellingen in de Visie Water en Riolering aangekondigde activiteiten.</p>
1.2	<p><u>Het Programma geeft voor de komende vijf jaar inzicht in de besteding van de gelden uit de rioolheffing en de verwachte ontwikkeling van de rioolheffing</u></p> <p>De jaarlijkse programmabegroting geeft alleen inzicht in de totale inkomsten uit de rioolheffing en de kosten die daaruit gedekt worden. De verdeling van het budget is niet inzichtelijk. Ook is het lastig zicht te krijgen op de verwachte meerjarige kostenontwikkeling en de gevolgen daarvan voor de rioolheffing. Het Programma geeft deze informatie wel en voorziet daarmee in een behoefte, zeker nu de rioolvervangingsinvesteringen steeds bepalender worden voor de mogelijkheden om de openbare ruimte te vernieuwen. Daarom bevat het Programma ook een overzicht van de belangrijkste rioolvervangingsprojecten voor de komende vijf jaar. De geraamde</p>

	kosten en kostendeekkende tarieven in het Programma zijn richtinggevend. Het daadwerkelijke jaarbudget en het daadwerkelijke tarief voor de rioolheffing worden elk jaar voor het daaropvolgende jaar door de Raad vastgesteld als onderdeel van de Programmabegroting.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<p><u>De gehanteerde eenheidsprijzen en kostenramingen in het Programma Water en Riolering 2023-2027 zijn onzeker gezien de huidige knelpunten in de bouwwereld en de sterke prijsstijgingen.</u></p> <p>Binnen de bouwwereld zien we momenteel twee majeure knelpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beschikbaarheid van (bouw)materialen en personeel; • sterke prijsstijgingen. <p>Deze ontwikkelingen hebben, bij ongewijzigd beleid, een impact op de kosten van een project of contract. Daarnaast is het onzeker of we alle projecten binnen de beoogde planning kunnen realiseren, omdat niet op alle aanbestedingen ook daadwerkelijk door aannemers wordt ingeschreven. Dit laatste kan leiden tot uitstel van projecten, wat de financiële druk door de stijgende prijzen op de korte termijn kan verlagen.</p> <p>Het verhogen van de eenheidsprijzen is nodig om de nu bekende prijsstijgingen op te kunnen vangen binnen de individuele projecten die nu in voorbereiding zijn. Voor de projecten die in uitvoering zijn of nog in 2022 in uitvoering gaan zijn in de voorziening voor de investeringen en in de bestemmingsreserve voldoende middelen beschikbaar om kostenstijgingen op te vangen.</p> <p>Het jaar 2022 is echter nog maar net begonnen, dus er zullen zich ongetwijfeld nog onvoorziene ontwikkelingen voordoen. Vandaar dat de bedragen in de begroting vooral als richtinggevend beschouwd moeten worden.</p>
Beslispunt	
2	Behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen bij de vaststelling van de rioolheffing 2023 bij de programmabegroting 2023 in te zetten op een tariefstijging van 3,8% ten opzichte van 2022.
Argumenten	
2.1	<p><u>Een tariefstijging van 3,8% inclusief inflatiecorrectie is nodig om kostendekkend te blijven.</u></p> <p>De verwachte kostenstijging van 2022 naar 2023 bedraagt 2,6 miljoen ofwel 5,9%. Voor de gemiddelde inflatie van 2022-2023 zijn we uitgegaan van 3,5%. Dit is een gemiddelde van de verwachte loonontwikkeling van 2,5% en de verwachte stijging in de Grond Weg en Waterbouw van 4,1% (bron raadsbrief stand van zaken (bouw)kostenstijging van 1 april 2022). De kostenontwikkeling exclusief inflatiecorrectie bedraagt hiermee 2,4%. Omdat het aantal rioolheffing betalende eigenaren ook van 2022 naar 2023 weer met circa 3.000 stijgt, kunnen we volstaan met een lagere procentuele stijging van de rioolheffing. Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten voor de inflatiecorrectie volstaat behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen voor 2023 een tariefstijging van 3,8% om kostendekkend te blijven. De egaliseringsreserve houden we achter de hand voor tegenvallers of voor de situaties dat de verwachte tariefstijging buiten de vastgestelde bandbreedte komt (zie ook beslispunt 3).</p>
Beslispunt	
3	Pas bij de vaststelling van het Programma 2024-2028 te besluiten hoe om te gaan met de gevolgen van de sterke kostenstijging voor de jaren 2024 en verder.

Argumenten	
3.1	<u>Aanpassing van het beleid vanaf 2024 is nodig, omdat we zien dat bij voortzetting van de huidige rioolvervangingsprogrammering de kostenontwikkeling (exclusief inflatiecorrectie) hoger zal zijn dan de in de Visie Water en Riolering afgesproken bandbreedte</u>
	Op basis van de nieuwe eenheidsprijzen voor rioolvervangingen en de huidige vervangingsplanning zien we dat vanaf 2024 de kosten exclusief inflatiecorrectie jaarlijks met 5-6 % blijven stijgen. Dit leidt voor 2024 en verder bij ongewijzigd beleid tot een jaarlijkse tariefstijging van circa 4% (exclusief inflatiecorrectie), waarmee we hoger uitkomen dan de in de Visie Water en Riolering afgesproken jaarlijkse bandbreedte van 1,5 – 2,5% (exclusief inflatiecorrectie). Een beleidswijziging is dus nodig om deze kostenstijging op te vangen. Denk hierbij aan het minder snel laten stijgen van de vervangingsinspanning. Een andere optie is om de planning nog niet meteen aan te passen en eerst de voorziening en de egalisatiereserve in te zetten om de tarieven minder te laten stijgen. Een derde optie is het sterker laten stijgen van de rioolheffing dan voorzien in de Visie Water en Riolering.
3.2	<u>De situatie is op vele fronten te onzeker om nu een beleidswijziging door te voeren.</u>
	Conform de lijn in de Visie Water en Riolering en het principe van ontwikkelend beheer combineren we onze rioolvervangingen zoveel mogelijk met andere ingrepen in de openbare ruimte en spelen we zoveel mogelijk in op maatschappelijke opgaven als klimaatadaptatie, circulaire stad, verkeersveiligheid en het vergroenen van de leefomgeving. Dit betekent ook dat eventuele herprogrammering van de rioolvervangingen direct gevolg heeft voor de programmering vanuit andere beleidsvelden, omdat de integrale openbare ruimte projecten vanuit meerdere programma's gefinancierd worden. Herprogrammering kan dus alleen als hier gemeente breed voor gekozen wordt. Daarnaast is de prijsontwikkeling momenteel nog erg onzeker en zien we aan de ander kant dat lopende projecten vertraging oplopen door capaciteitsgebrek en doordat niet op alle aanbestedingen ook daadwerkelijk door aannemers wordt ingeschreven. Vertraging van de lopende projecten zorgt ervoor dat de financiële druk door de stijgende prijzen op de korte termijn weer beperkt wordt.

Financiën

De sterk gestegen inflatie is de belangrijkste ontwikkeling t.o.v. het programma Water en Riolering 2022-2026. Het betreft hier de verwachte inflatie tussen 1 januari 2022 en 2023 en de daadwerkelijke inflatie die met name in het tweede deel van 2021 heeft plaatsgevonden. Voor de verwachte inflatie van 2022 naar 2023 zijn we uitgegaan van 3,5%. Deze inflatie bestaat uit een samenvoeging van 2,5% verwachte loonkostenstijging en 4,1% stijging van de kosten in de grond-, weg- en waterbouw (zie [raadsbrief](#) over de stand van zaken (bouw)kostenstijging van 1 april jl.). Daarnaast zien we dat in de grond-, weg- en waterbouw in heel 2021 zich een kostenstijging heeft voorgedaan van ruim 11%, waar we op het moment van het opstellen van het Programma 2022-2026 nog geen zicht op hadden. Deze werkt vooral door in de posten waar het aandeel materieel en materiaal groot is en de personeelskosten relatief gering, te weten de investeringen en het groot onderhoud. Als gevolg daarvan hebben we:

- De eenheidsprijs voor het baggeren verhoogd van € 37 naar € 45 per m³, naast de inflatiecorrectie ook door strengere eisen aan af te zetten bagger en het steeds lastiger te vinden van beschikbare verwerkingslocaties.
- De eenheidsprijs voor rioolvervangingen verhoogd van € 1.720,- naar € 2.000,- per meter te vervangen rioolbuis, naast de inflatiecorrectie ook omdat in de lopende projecten het gemiddelde, af te koppelen straatprofiel breder blijkt dan voorzien.

Dit alles leidt tot een verwachte kostenstijging van 2022 naar 2023 van 2,6 miljoen ofwel 5,9%. Exclusief de gemiddelde inflatiecorrectie van 3,5% blijven we met een kostenstijging van 2,4% ruim binnen de in de Visie Water en Riolering afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging

(exclusief inflatiecorrectie).. Omdat het aantal rioolheffing betalende eigenaren ook van 2022 naar 2023 weer met circa 3.000 stijgt, kunnen we volstaan met een lagere procentuele stijging van de rioolheffing. Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten voor de inflatiecorrectie volstaat voor 2023 een tariefstijging van 3,8% om kostendekkend te blijven.

Op basis van de nieuwe eenheidsprijzen voor rioolvervangingen en de huidige vervangingsplanning zien we dat na 2023 de kosten jaarlijks met 5-6 % (exclusief inflatiecorrectie) blijven stijgen. Dit leidt voor 2024 en verder bij ongewijzigd beleid tot een jaarlijkse tariefstijging van circa 4% (exclusief inflatiecorrectie), waarmee we hoger uitkomen dan de in de Visie Water en Riolering afgesproken jaarlijkse stijging van 1,5 – 2,5% (exclusief inflatiecorrectie). Conform het gemeente brede beleid nemen we de tijd om de gevolgen goed in beeld te brengen en komen we bij het Programma 2024-2028 met een voorstel hoe hiermee om te gaan. Denk hierbij aan het minder snel laten stijgen van de vervangingsinspanning. Een andere optie is om de planning nog niet meteen aan te passen en eerst de voorziening en de egalisatiereserve in te zetten om de tarieven minder te laten stijgen. Een derde optie is het sterker laten stijgen van de rioolheffing dan voorzien in de Visie Water en Riolering.

Vervolg

Het Programma Water en Riolering wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Voorjaarsnota en kijkt daarbij steeds vijf jaar vooruit. Het volgende Programma Water en Riolering 2024-2028 wordt daarmee als onderdeel van de Voorjaarsnota 2023 aan de Raad aangeboden.

Naast het meerjarenprogramma wordt jaarlijks in de Programmabegroting en de Verantwoording de voortgang van het betreffende jaar beschreven. Bij de behandeling van de Programmabegroting 2023 stelt de raad de verordening Rioolheffing 2023 vast waarin daadwerkelijk het eigenaren- en grootverbruikerstarief voor het betreffende jaar worden vastgesteld. Dit biedt de gelegenheid om nog aanpassingen door te voeren mochten zich gedurende dit jaar nog majeure ontwikkelingen voordoen.

Participatie

Over het Programma Water en Riolering 2023-2027 heeft geen participatie plaatsgevonden. Wel zijn de diverse onderzoeken en vervangingsinvesteringen afgestemd met de andere gemeentelijke programma's en waar van belang met externe partijen.

Communicatie

Er is geen specifieke communicatie voorzien. Voor communicatie over de rioolheffing liften we mee met de gemeente brede communicatie over de programmabegroting. Specifieke communicatie doen we waar nodig bij de individuele projecten en overige activiteiten.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027

Bijlagen informatief

- Rioolinvesteringsplanning 2023 t/m 2027 [Rioolvervangingsplanning t/m 2027 \(arcgis.com\)](#)
- Meerjaren baggerplanning [Meerjaren baggerplanning \(arcgis.com\)](#)

Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027

Aanleg hemelwaterriool Zeeheldenbuurt

April 2022

Kenmerk: 9952301

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Colofon

In opdracht van

Gemeente Utrecht, Stadsbedrijven-BOR-groep Water, Riolering en Gemalen

Internet

[Visie water en riolering | Gemeente Utrecht - Omgevingsvisie](#)

Fotografie

Gemeente Utrecht

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Ambitie	8
1.3 Leidende principes	8
1.4 Proces	9
1.5 Leeswijzer	9
2 Afvalwater	10
2.1 Belangrijkste ontwikkelingen	10
2.2 Financiën	13
3 Hemelwater	14
3.1 Belangrijkste ontwikkelingen	14
3.2 Financiën	16
4 Grondwateroverlast	18
4.1 Belangrijkste ontwikkelingen	18
4.2 Financiën	19
5 Oppervlaktewater	20
5.1 Belangrijkste ontwikkelingen	20
5.2 Financien	22
6 Middelen	23
6.1 Personeel	23
6.2 Kostenontwikkeling 2023-2027	23
6.3 Ontwikkeling rioolheffing	24

6.3.1	Ontwikkeling eigenaren en grootverbruik	24
6.3.2	Indicatie ontwikkeling eigenaren en gebruikersheffing	25
	Bijlagen	27
	Bijlage 1 Investeringsplanning riolering 2023 – 2027	28
	Bijlage 2 Beleid en onderzoek	30
	Afvalwater	30
	Hemelwater	30
	Grondwateroverlast	30
	Oppervlaktewater	31

Samenvatting

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van het stedelijk waterbeheer. De Visie Water en Riolering bevat het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van deze zorgplichten. Bij de Visie hoort een Programma Water en Riolering, waarin wij jaarlijks de voorgenomen activiteiten en bijbehorende kosten en kostendekking beschrijven voor een periode van vijf jaar. Met de indeling sorteren we voor op de invoering van de Omgevingswet.

Het Programma Water en Riolering 2023-2027 beschrijft de activiteiten waarmee we invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook beschrijft het programma de activiteiten die wij uitvoeren om het oppervlaktewater gezond te houden dat bij de gemeente in onderhoud is. Tot slot geeft het programma de gevolgen van alle activiteiten aan voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld bij de programmabegroting.

De sterk gestegen inflatie is de belangrijkste ontwikkeling t.o.v. het programma Water en Riolering 2022-2026. Het betreft hier de verwachte inflatie tussen 1 januari 2022 en 2023 en de daadwerkelijke inflatie die met name in het tweede deel van 2021 heeft plaatsgevonden. Voor de verwachte inflatie van 2022 naar 2023 zijn we uitgegaan van 3,5%. Deze inflatie bestaat uit een samenvoeging van 2,5% verwachte loonkostenstijging en 4,1% stijging van de kosten in de grond-, weg- en waterbouw (zie [raadsbrief](#) over de stand van zaken (bouw)kostenstijging van 1 april jl.). Daarnaast zien we dat in de grond-, weg- en waterbouw in heel 2021 zich een kostenstijging heeft voorgedaan van ruim 11%, waar we op het moment van het opstellen van het Programma 2022-2026 nog geen zicht op hadden. Deze werkt vooral door in de posten waar het aandeel materieel en materiaal groot is en de personeelskosten relatief gering, te weten de investeringen en het groot onderhoud. Als gevolg daarvan hebben we:

1. De eenheidsprijs voor het baggeren verhoogd van € 37 naar € 45 per m³, naast de inflatiecorrectie ook door strengere eisen aan af te zetten bagger en het steeds lastiger te vinden van beschikbare verwerkingslocaties.
2. De eenheidsprijs voor rioolvervangingen verhoogd van € 1.720,- naar € 2.000,- per meter te vervangen rioolbuis, naast de inflatiecorrectie ook omdat in de lopende projecten het gemiddelde, af te koppelen straatprofiel breder blijkt dan voorzien.

Dit alles leidt tot een verwachte kostenstijging van 2022 naar 2023 van 2,6 miljoen ofwel 5,9%. Exclusief de gemiddelde inflatiecorrectie van 3,5% blijven we met een kostenstijging van 2,4% ruim binnen de in de Visie Water en Riolering afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie). Omdat het aantal rioolheffing betalende eigenaren ook van 2022 naar 2023 weer met circa 3.000 stijgt, kunnen we volstaan met een lagere procentuele stijging van de rioolheffing. Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten voor de inflatiecorrectie volstaat voor 2023 een tariefstijging van 3,8% om kostendekkend te blijven.

Op basis van de nieuwe eenheidsprijzen voor rioolvervangingen en de huidige vervangingsplanning zien we dat na 2023 de kosten jaarlijks met 5-6 % (exclusief inflatiecorrectie) blijven stijgen. Dit leidt voor

2024 en verder bij ongewijzigd beleid tot een jaarlijkse tariefstijging van circa 4% (exclusief inflatiecorrectie), waarmee we hoger uitkomen dan de in de Visie Water en Riolering afgesproken jaarlijkse stijging van 1,5 – 2,5% (exclusief inflatiecorrectie). Conform het gemeente brede beleid nemen we de tijd om de gevolgen goed in beeld te brengen en komen we bij het Programma 2024-2028 met een voorstel hoe hiermee om te gaan.

1 Inleiding

Het Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027 beschrijft welke activiteiten in de periode 2023-2027 gepland staan om invulling te geven aan de gemeentelijke zorgplichten en het beleid zoals verwoord in de Visie Water en Riolering Utrecht. Ook geeft het Programma aan welke kosten hiervoor nodig zijn en wat de verwachte gevolgen zijn voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing

1.1 Aanleiding

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van water en riolering. Dit Programma Water en Riolering 2023-2027 bevat de voorgenomen activiteiten voor de periode 2023-2027 om invulling te geven aan de zorgplichten. Het programma komt voort uit de Visie Water en Riolering, waarin het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van deze zorgplichten is vastgelegd. De Visie Water en Riolering en het Programma Water en Riolering vormen samen het wettelijk verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan.

De planverplichting voor het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan vervalt met de invoering van de Omgevingswet (naar verwachting per 1 januari 2023). Vanaf dat moment moet het beleid een plek krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisie, maatregelen en middelen in het omgevingsprogramma en de regels in het omgevingsplan. Met het vastleggen van het beleid in een visie en de maatregelen en middelen in een programma geven we al invulling aan de systematiek van de Omgevingswet. Ook geeft het programma invulling aan artikel 2 en 17.2 van de gemeentelijke financiële verordening, waarin is vastgelegd dat de gemeente beschikt over een programmabegroting en minimaal om de vier jaar een nota rioleringsplan vaststelt.

Het Programma Water en Riolering 2023-2027 beschrijft de activiteiten waarmee we invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook beschrijft het programma de activiteiten die wij uitvoeren om het oppervlaktewater gezond te houden dat bij de gemeente in onderhoud is. Tot slot geeft het programma de gevolgen van alle activiteiten aan voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld bij de programmabegroting.

Het eerste Programma Water en Riolering 2022-2026 was uitgebreid van opzet en bevatte naast een vooruitblik ook een terugblik op de planperiode 2016-2020. Het voorliggende Programma Water en Riolering 2023-2027 is korter qua opzet. Dit is gedaan omdat het Programma al binnen een half jaar volgt na vaststelling van het Programma Water en Riolering 2022-2026 en de ontwikkelingen in die periode zeer beperkt zijn. Ook is het niet meer nodig om 4-5 jaar terug te kijken, omdat het Programma voortaan jaarlijks wordt geactualiseerd en de jaarlijkse Verantwoording voortaan volstaat voor de terugblik.

Het Programma Water en Riolering wordt jaarlijks geactualiseerd en als onderdeel van de Voorjaarsnota door de gemeenteraad vastgesteld.

1.2 Ambitie

Utrecht wil een gezonde stad zijn voor iedereen. Voor het water- en rioleringssysteem in Utrecht is daarbij onze ambitie om dit gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen te houden. Dit betekent dat we streven naar:

- De basis op orde, door het borgen van een robuust water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een toekomstbestendige stad via een klimaatbestendig en circulair water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een gezonde leefomgeving, door het realiseren van een gezond water- en rioleringssysteem voor zowel mens, plant als dier.

Daarbij willen we dat iedereen (bewoners, bedrijven, gebruikers) hiervan profiteert en aan bijdraagt.

Voor de verdere uitwerking van onze ambitie en de bijbehorende beleidskeuzes verwijzen we naar de Visie Water en Riolering Utrecht.

1.3 Leidende principes

Voor dit programma hanteren we de leidende principes uit de gemeentelijke Visie Klimaatadaptatie, de Visie Water en Riolering en de Nota Beheer Openbare Ruimte. Dit betekent dat we bij ingrepen in de openbare ruimte de volgende principes hanteren:

- We houden stromen apart, ofwel we ontvlechten het afval- en hemelwatersysteem waar het kan.
- We vergroten de sponswerking van de stad door hemelwater te verwerken waar het valt. Dit doen we via het principe “Groen tenzij”, ofwel inzet op bovengrondse verwerking van hemelwater door zo min mogelijk verharding en zo veel mogelijk groene maatregelen. We volgen hierbij de voorkeursvolgorde voor de verwerking van hemelwater.
- We benutten alle ruimte. We streven ernaar zoveel mogelijk functies te combineren om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten. Denk hierbij aan het combineren van groen, isolatie en waterberging op een groen dak, waterinfiltratie en parkeerplekken via waterpasserende verharding, waterinfiltratie en groen via wadi's, waterberging, natuur en recreatie via de aanleg van vijvers en andere waterpartijen.
- We respecteren het natuurlijke systeem en zorgen conform de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water ervoor dat bij ingrepen het natuurlijke systeem niet verslechterd.

Om de door ons gewenste situatie te bereiken hanteren we de volgende leidende principes voor de realisatie;

- We geven als gemeente het goede voorbeeld, ofwel we beginnen met de openbare ruimte en het eigen vastgoed.

- We gebruiken zoveel mogelijk de natuurlijke momenten van nieuwbouw, grootschalige renovatie, herinrichting en vervanging om de gewenste systeemwijzigingen door te voeren.
- We gebruiken het moment van rioolvervanging zoveel mogelijk om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten en via werk met werk maken andere maatschappelijke ambities te realiseren (principe van ontwikkelend beheer).
- We stimuleren bestaande bouw en openbare ruimte door voorlichting, facilitering en subsidiering om de gewenste transities te realiseren. Verplichting is alleen aan de orde bij nieuwbouw en ingrijpende verbouwingen.

1.4 Proces

Het Programma Water en Riolering wordt opgesteld door de groep Water, Riolering en Gemalen. Voor het bepalen van de investeringsprojecten wordt nauw samengewerkt en afgestemd met de andere belangrijke gemeentelijke programma's die invloed hebben op de openbare ruimte, zoals het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het programma Beheer Openbare Ruimte. Daar waar het gaat om het beïnvloeden van de andere eigenaren in Utrecht werken we vooral samen met de programma's energie, circulair, groen en vastgoed. Daarnaast worden relevante activiteiten uit het programma afgestemd met de zuiveringsbeheerder (Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) en de waterkwaliteitsbeheerders (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat).

Conform de gemeentelijke Participatie- en inspraak Verordening 2019 is de Visie Water en Riolering ter inzage gelegd, waarbij tevens voldaan is aan de procedure voor vaststelling Omgevingsvisie onder de toekomstige Omgevingswet (3.4 Awb). Omdat het Programma Water en Riolering uitwerking is van de Visie en geen grote eigen beleidskeuzes bevat wordt het programma niet ter inzage gelegd.

1.5 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 t/m 5 worden achtereenvolgens de belangrijkste activiteiten op afvalwater, hemelwater, grondwateroverlast en oppervlaktewater en de daarvoor benodigde middelen beschreven. Hoofdstuk 6 gaat in op de benodigde middelen (personeel en financiën) en de gevolgen voor het rioolheffingstarief. De bijlagen bevatten een overzicht van de geplande rioleringsinvesteringen en het beleid- en onderzoeksprogramma.

2 Afvalwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om afvalwater in te zamelen en te transporteren naar de zuivering. Onder afvalwater verstaan we huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen voor de komende vijf jaar en de financiële gevolgen daarvan.

2.1 Belangrijkste ontwikkelingen

De basis op orde

We zetten het beleid door om via risicogestuurd beheer en het gebruik van data het beheer en onderhoud van onze riolen en rioolgemalen te optimaliseren. Hiertoe hebben we in 2020 het Water- en rioleringsinformatiesysteem (WRIS) in gebruik genomen. Hiermee kunnen we het beheer en onderhoud beter baseren op alle beschikbare data en daarmee ons assetmanagement beter vormgeven. Als volgende stap stellen we voor alle assets beheer- en onderhoudsplannen op die de basis vormen voor het onderhoudswerk wat moet worden uitbesteed.

In 2021 hebben we besloten het onderhoud aan de rioolgemalen voortaan volledig uit te besteden. Met name omdat het niet meer lukte om zelf voldoende goede geschoold personeel aan te trekken. Met deze keuze besteden we voortaan al het dagelijks en groot onderhoud op het gebied van water en riolering uit aan de markt. Voor 2023 levert het aanbesteden van het gemaalonderhoud een beperkt kostenvoordeel op, waardoor de kosten voor het dagelijks onderhoud aan de riolering en de rioolgemalen ondanks de inflatiecorrectie iets lager uitkomen dan in 2022.

De keuze om al het onderhoudswerk uit te besteden heeft gevolgen voor het betrokken personeel. Ze worden bijgeschoold zodat ze voortaan in staat zijn om de kwaliteit te waarborgen van de werkzaamheden die worden uitgevoerd door onze aannemers. Ook investeren we samen met onze aannemers in data- en systeemanalyse, zodat we nog meer inzicht krijgen in de oorzaak van meldingen en het effect van onderhoudsmaatregelen.

Inspelen op de groei van de stad

Naar verwachting blijft de stad minimaal tot 2040 met 3.000 woningen per jaar groeien. Dit betekent dat het aanbod aan huishoudelijk afvalwater de komende 20 jaar met circa 30% zal toenemen. Hoewel we in de Visie Water en Riolering hebben besloten om deze groei zoveel mogelijk op te vangen door hemelwater los te koppelen en lokaal te verwerken, moeten we bij elk groot onderhoud en vervanging de afweging maken in hoeverre we rekening moeten houden met toekomstige groei. Met name voor het geplande groot onderhoud aan de grote rioolgemalen kan de groei grote gevolgen hebben, omdat het de vraag is of het technisch mogelijk is met de huidige rioolgemalen in de toekomst veel meer afvalwater te

Hoofdrioolgemaal De Lange Hagel

verpompen. Gevolg kan zijn dat we in plaats van renoveren een gemaal beter volledig kunnen vervangen.

We gaan door met de al in voorbereiding genomen renovatie van 4 hoofdgemalen. Voor de jaren daarna kijken we kritisch naar ons gemalenprogramma om te bepalen wat nodig is. Dit kan zijn volledige vervanging maar ook een deelrenovatie van alleen de pompen. Ook beoordelen we opnieuw de noodzaak van voorgenomen vervanging van ons mechanische drukrioleringsstelsel. Vooralsnog hebben we onze meerjarenbegroting voor 2023-2027 hierop nog niet aangepast, maar het kan zijn dat we dit de komende jaren alsnog moeten doen.

Bij het vaststellen van de Visie Water en Riolering hebben we besloten om de groei van het afvalwateraanbod zoveel mogelijk te compenseren door vermindering van het aanbod aan hemelwater op de zuiveringen. Mocht door de groei van het afvalwater tot aan de volgende renovatie van de zuivering toch uitbreiding van de zuiveringscapaciteit nodig zijn, dan bekijken we samen met HDSR of we afvalwater tijdelijk

elders of via tijdelijke verwerkingscapaciteitsuitbreiding kunnen opvangen. Specifiek voor de zuivering in Utrecht geldt dat het bij de volgende noodzakelijke renovatie van de zuivering onze intentie is de zuivering te verplaatsen naar een locatie die niet grenst aan woongebied. Tot die tijd doen we geen investeringen in ons rioleringsstelsel die volledige verplaatsing onmogelijk maken.

Vervangingsinspanning opvoeren en integraal uitvoeren

Zoals beschreven in de Visie Water en Riolering is het noodzakelijk om de komende jaren de vervangingsinspanning te verhogen om het gemeentelijke rioolstelsel op orde te houden. In de visie hebben we ervoor gekozen de jaarlijkse vervangingsinspanning in 15 jaar van 5 naar 18 km per jaar te laten gaan. Hierbij streven we ernaar om bij elke rioolvervanging zoveel mogelijk werk met werk te maken en gelijktijdig een impuls geven aan de integrale vernieuwing van de openbare ruimte. Hiertoe plannen we de rioolvervangingen sinds 2020 veel verder vooruit, omdat integrale vernieuwing van de openbare ruimte een langere voorbereidingstijd vraagt. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de planvorming van integrale projecten minimaal 3 tot 4 jaar vraagt. We verwachten dat vanaf 2024 de toename van de rioolvervangingen in de stad daadwerkelijk zichtbaar zal worden als projecten als Taagdreef, Amazonekwartier en Maliebaan in uitvoering gaan.

De vervangingsdoelstelling is weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Geprogrammeerde lengte te vervangen riolering periode 2023-2027

	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Geprogrammeerde lengte te vervangen riolering (km)	7,1	8,2	9,3	10,7	11,6	46,9

Voor de vertaling van het vervangingsprogramma in concrete projecten stemmen we vanuit het principe van ontwikkelend beheer uitgebreid af met de programma's stedelijke ontwikkeling, mobiliteit, groen en groot onderhoud openbare ruimte. Een overzicht van alle projecten is opgenomen op de kaart en in de tabel in bijlage 1. Ook presenteren we onze investeringsprojecten in het Meerjareninvesteringsprogramma (MJIP) Openbare Ruimte 2023-2027. Sinds 2020 volgen we voor nieuwe integrale projecten het Utrechts Plan Proces 4 inclusief een bestuurlijk vastgestelde Startnotitie. De rioolvervangingen in het Rubenskwartier, het Amazonekwartier en Welgelegen zijn hiervan de eerste voorbeelden. Momenteel werken we aan de startnotities voor de Vasco da Gamalaan (Kanaleneiland) en Tuindorp-Oost. Onze intentie is om de komende collegeperiode samen met het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het MJIP Openbare Ruimte te komen tot integrale gebiedsprogrammeringen voor de wijken waar de komende jaren alle riolering vervangen moet worden, te weten Overvecht, Kanaleneiland en Hoograven.

Ten opzichte van het Programma Water en Riolering 2022-2026 hebben we de eenheidsprijs in de begroting fors moeten verhogen van gemiddeld € 1.720,- naar € 2.000,- per strekkende meter riolering. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de inflatie, die met name in de laatste maanden van 2021 bijzonder hoog was. De vervangingsprijs van € 1.320 per strekkende meter in het programma Water en Riolering 2022-2026 was nog gebaseerd op het prijspeil 2019. De inflatie tussen 2019 en 2022 bedroeg ruim 15%, waarvan ruim 11% in 2021. Gevolg is dat we genoodzaakt zijn de reguliere vervangingsprijs te verhogen naar € 1.500,- per strekkende meter. Daarnaast hebben we ook de toeslag per strekkende meter om de riolering en de openbare ruimte klimaatbestendig te maken moeten verhogen van € 400,- naar € 500 m². De nieuwe toeslag is gebaseerd op een eenheidsprijs van € 40,- per af te koppelen m² verhard oppervlak en gemiddeld 12,5 m² aangesloten verharding per strekkende meter te vervangen riool. In het vorige Programma 2022-2026 gingen we nog uit van 10 m² aangesloten verharding per strekkende meter te vervangen riool, maar in de lopende projecten blijkt dit de naoorlogse wijken te weinig te zijn. Het actualiseren van de te hanteren eenheidsprijs blijft onderdeel van de jaarlijkse actualisatie van het programma. Het geprogrammeerde budget voor de rioolvervangingen is weergegeven in tabel 2.2.

Inspelen op maatschappelijke opgaven

Zowel in ons dagelijks beheer en onderhoud als het groot onderhoud en de investeringen blijven we inspelen op maatschappelijke opgaven als de energietransitie, de circulaire opgave en de vergroeningsopgave. De belangrijkste activiteiten die we hiervoor ondernemen zijn:

- We voeren onderzoeken uit naar de haalbaarheid van riothermie (energie uit rioolwater). We brengen de potentie in beeld door te kijken waar er voldoende warmte gewonnen kan worden en

verkennen we of er eventuele afnemers in de buurt zijn. Ook onderzoeken we of het kansen biedt als we riothermie meekoppelen met rioolvervangingsprojecten.

- We volgen het gemeentelijke energie- en inkoopbeleid t.a.v. de energievoorziening voor ons wagenpark en onze rioolgemaal.
- We streven naar het volledig ontvlechten van de afvalwater- en hemelwaterstroom bij de vervanging van onze rioolbuizen bij herinrichtingsprojecten (zie onderdeel groot onderhoud en vervanging riolering en hoofdstuk 3 over hemelwater)
- We streven ernaar om op termijn alleen nog maar huishoudelijk afvalwater (of afvalwater wat qua samenstelling hiermee vergelijkbaar is) via het riool naar de zuivering af te voeren. Hemelwater houden we zoveel mogelijk vast op de plek waar het gevallen is en gebruiken we daar nuttig. Hiermee sluiten we zowel de afvalwater als hemelwaterkringloop. Dit doen we vooral door zoveel mogelijk niet functionele verharding te vervangen door groen (zie hoofdstuk 3).
- We volgen het gemeentelijke inkoopbeleid op het gebied van circulariteit en biodiversiteit.
- We onderzoeken samen met zuiveringsbeheerder HDSR hoe we afvalwater zo goed mogelijk circulair kunnen verwerken.

2.2 Financiën

De begroting voor het thema afvalwater is opgenomen in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Kosten thema afvalwater 2023-2027 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2023)

Afvalwater

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud afvalwater	6,5	6,4	6,5	6,6	6,7	6,8
Vervangingsinvesteringen riolering	14,2	15,0	16,9	18,6	21,4	23,2
Vervangingsinvesteringen gemalen	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Totaal	22,2	22,9	24,9	26,7	29,6	31,5

De kosten voor het dagelijks onderhoud nemen van 2022 naar 2023 iets af als gevolg van de gunstige aanbesteding van het gemaalonderhoud. Daarnaast hebben we de kosten voor het onderhoud van de duikers overgeheveld naar de begroting voor oppervlaktewater. De kosten voor de vervanging van de riolering stijgen sterk ten opzichte van het vorige Programma 2022-2026 als gevolg van de nieuwe eenheidsprijs voor vervanging.

3 Hemelwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling en verwerking van overtollig hemelwater. Hiertoe richten we ons zowel op het voorkomen van wateroverlast als het vasthouden van hemelwater waar het valt om schade door droogte te voorkomen. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in.

3.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Voorkomen wateroverlast

Met de aanleg van het nieuwe hemelwaterriool in de Zeeheldenbuurt zijn alle maatregelen uitgevoerd die voortkwamen uit de grootschalige wateroverlast als gevolg van de zware buien in de zomer van 2014. Sindsdien hebben zware buien niet meer geleid tot grootschalige wateroverlast door afstroming van neerslag uit de openbare ruimte richting woningen, al halen de buien die sindsdien gevallen zijn het qua intensiteit en duur niet bij de buien uit de zomer van 2014. De focus verschuift hiermee naar het nemen van preventieve maatregelen om de kans op wateroverlast door toekomstige zware buien te voorkomen.

De uitgevoerde [klimaatstresstest](#) wateroverlast toont aan dat de openbare ruimte en het onderliggende hemelwatersysteem nog niet overal voldoen aan de nieuwe doelstellingen voor wateroverlast zoals geformuleerd in de Visie Klimaatadaptatie en Visie Water en Riolering. De komende jaren gaan we voor de aangewezen prioriteitsgebieden nader onderzoek uitvoeren om te bepalen of de modelmatig aangetoonde kwetsbaarheid ook in praktijk ervaren wordt en de modellering dus representatief is. Mocht dit zo zijn dan onderzoeken we of doelmatige maatregelen mogelijk zijn om het risico op wateroverlast sterk te verminderen. Daarnaast toetsen we bij elke rioolvervanging en andere ingrepen in de openbare ruimte of de kans op wateroverlast niet toeneemt en kijken we of we door een andere inrichting of het verminderen van verharding de kans op wateroverlast kunnen verminderen. Om die reden stimuleren we openbare ruimte projecten waarbij geen riolering wordt vervangen ook financieel om verharding te vervangen door groen en om meer ruimte voor hemelwaterberging te realiseren. We hebben hier jaarlijks 1 miljoen euro voor beschikbaar. De kaders voor deze regeling zijn vastgesteld bij het Programma Water en Riolering 2022-2026 en blijven van kracht.

Ook participeren we sinds 2021 vanuit het thema water en riolering actief in alle gebiedsteams om te borgen dat bij gebiedsontwikkelingen voldoende ruimte wordt vrijgemaakt om wateroverlast door zware buien te voorkomen. De ambitie is om in 2023 bij de invoering van de Omgevingswet de doelstellingen uit de Visie Klimaatadaptatie te vertalen in bindende regels in het gemeentelijke omgevingsplan.

Hemelwater vasthouden waar het valt

Conform de doelstellingen in de Visie Klimaatadaptatie en de Visie Water en Riolering zetten we in op het vasthouden van minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag op de plaats waar het valt. Hiermee

ontlasten we het bestaande rioleringsysteem, vergroten we de sponswerking van de bodem en voorkomen we schade door droogte.

Openbare ruimte

In de openbare ruimte willen we dit doel bereiken door bij alle rioolvervangingen het volledig ontvlechten van het afvalwater- en hemelwatersysteem als uitgangspunt te nemen. Door dit buurtgewijs te doen en zoveel mogelijk werk met werk te maken kunnen we gelijk de openbare ruimte hemelwaterbestendig inrichten (zie hoofdstuk 2 over hoe we dit doen bij rioolvervangingen). Daarnaast hebben we een bijdrageregeling om bij herinrichtingen in de openbare zonder rioolvervanging te stimuleren dat zoveel mogelijk verhard oppervlak wordt afgekoppeld of onthard. De voorkeursvolgorde voor de verwerking van hemelwater is leidend in de hoogte van de bijdrage. Maatregelen waarbij het hemelwater verwerkt wordt via natuurlijke weg (vergroening, infiltratie in groenstroken of aanleg van extra oppervlaktewater) krijgen de hoogste bijdrage per m² af te koppelen oppervlak. Het beschikbare budget is opgenomen in tabel 3.2. Grote projecten die gebruik maken van de regeling zijn de vergroening van de Rivierenwijk, het ontharden van de Maliebaan en het terugbrengen van de Leidsche Rijn in het Stationsgebied. De bijdrage van € 4 miljoen verspreid over 4 jaar aan het terugbrengen van de Leidsche Rijn overstijgt het jaarlijks beschikbare budget voor de regeling, vandaar dat we deze apart in de begroting hebben opgenomen (zie tabel 3.2).

Particulier terrein

We verwachten dat ook particulieren een bijdrage leveren aan het vasthouden en verwerken van hemelwater. Zoals in de Visie Water en Riolering beschreven is verplichting alleen aan de orde bij nieuwbouw en ingrijpende verbouwingen. Bij bestaande gebouwen stimuleren we particulieren door voorlichting, facilitering en subsidiering om het hemelwater voortaan lokaal te verwerken. Hiertoe ondernemen we de volgende activiteiten:

- We stellen omgevingsplanregels op om bij nieuwbouw en grootschalige renovatie voortaan niet alleen te kunnen verplichten dat de inzameling van afval- en hemelwater wordt gescheiden, maar ook dat het hemelwater wordt afgevoerd via de voorkeursvolgorde, waarbij minimaal 90% van de neerslag wordt vastgehouden en nuttig wordt gebruikt op het perceel of binnen de planlocatie.
- We onderzoeken in het kader van het [Dakenplan](#) hoeveel waterberging op de bestaande Utrechtse daken mogelijk is, hoe we dit kunnen combineren met vergroening van daken en de aanleg van zonnepanelen en hoe we dit realiseren. We doen dit onder andere voor onze gemalen aan de Lange Hagelstraat en de Den Hamstraat in Vleuten.
- We gebruiken onze bewustwordingscampagne Waterproof030 (o.a. onze eigen invulling van operatie Steenbreek) om alle andere eigenaren in Utrecht te stimuleren en te faciliteren maatregelen te nemen om verharding terug te dringen en hun eigen percelen hemelwaterbestendig in te richten. Bij voorlichting zetten we in op informeren en inspireren, zoals het NK Tegelwippen. Bij het faciliteren is er bijvoorbeeld de tegel-ophaalservice en acties om de aanleg van geveltuinen te promoten. Conform de Visie Klimaatadaptatie onderzoeken we of we de campagne kunnen verbreden tot alle klimaatadaptatie doelstellingen.

- We geven subsidies voor de aanleg van groene daken en het ontharden en vergroenen van en het vasthouden van hemelwater op percelen van maatschappelijke voorzieningen, de regeling Watervriendelijk Maatschappelijk Vastgoed.
- We stellen omgevingsplanregels op om bij rioolvervangingen, waarbij een nieuw hemelwatervoorziening wordt aangelegd, de mogelijkheid te hebben eigenaren van zowel bestaande als nieuwbouw te verplichten om de regenpijpen aan voorzijde van het pand aan te sluiten op de nieuwe hemelwatervoorziening.

Aanleg geveltuin op geveltuinburendag 10 april 2022

Doelstelling afkoppelen

We verwachten via de bijdrageregeling en de subsidieregelingen jaarlijks 5 ha te kunnen afkoppelen, bij voorkeur via vergroening. Daarnaast streven we ernaar om per meter rioolvervanging minimaal 12,5 m² (voorheen 10 m²) verharding af te koppelen. Voor het afkoppelen via sloop-nieuwbouw hebben we nog geen concrete doelstelling opgenomen, omdat momenteel het inzicht ontbreekt om hiervoor een goede inschatting te maken. Dit leidt tot de jaarlijkse afkoppeldoelstelling zoals weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.2 Doelstelling af te koppelen oppervlak 2023-2027

	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Via rioolvervangingen (ha)	8,9	10,3	11,6	13,4	14,5	58,6
Via bijdrageregeling en subsidieregelingen (ha)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	25,0
Totaal (ha)	13,9	15,3	16,6	18,3	19,5	83,6

3.2 Financiën

De begroting voor het thema hemelwater is opgenomen in tabel 3.2.

Tabel 3.2 Kosten thema hemelwater 2023-2027 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2023)

Hemelwater

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Waterproof030	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Subsidie groene daken	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Subsidie watervriendelijk maatschappelijk vastgoed	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Bijdrageregeling niet rioleringsprojecten openbare ruimte	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bijdrage terugbrengen Leidsche Rijn	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Totaal	3,2	3,3	3,3	3,3	2,3	2,3

De kosten voor het dagelijks onderhoud van de hemelwatervoorzieningen zijn dermate beperkt dat ze niet apart zijn toegedeeld. Ze zijn onderdeel van de begroting voor dagelijks onderhoud bij het thema Afvalwater. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beheer en onderzoek.

4 Grondwateroverlast

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om structurele grondwateroverlast te voorkomen. Onder structurele grondwateroverlast verstaan we zowel grondwateroverlast door te hoge als door te lage grondwaterstanden.

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden

Het optreden van grondwateroverlast wordt sterk bepaald door het weer. De grondwaterstanden komen het hoogst in winters met veel neerslag. Dit is terug te zien in het aantal meldingen. Van de meldingen wordt maar een beperkt deel veroorzaakt door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte. Veelal zijn bouwkundige gebreken of de waterhuishouding op het particuliere perceel de oorzaak en is de eigenaar zelf aan zet. Het aantal meldingen waarbij de grondwateroverlast veroorzaakt wordt door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte fluctueert mee en ligt meestal rond de 5 per jaar.

Conform het beleid in de Visie Water en Riolering nemen we bij voorkeur alleen preventieve maatregelen als we de aanleg van drainage kunnen combineren met rioolvervanging zoals in Hoograven, De Meern en Veldhuizen, tenzij sprake is van onomkeerbare schade. In die laatste categorie vallen een aantal parken, waar te hoge grondwaterstanden invloed hebben op de gebruiksmogelijkheden en de gezondheid van bomen aantasten. Parken waarbij dit speelt zijn het Julianapark, het Hamerplantsoen in Hoograven, Park Oog in Al, het Archeologiepark, park de Hoge Weide en het Amaliapark.

De invoering van de Omgevingswet maakt het mogelijk om de criteria voor grondwateroverlast ook vast te leggen in omgevingsplanregels. We gaan na of het zinnig is ten behoeve van nieuwbouwwontwikkelingen om regels vast te leggen die ervoor zorgen dat bij nieuwbouw zodanig gebouwd en bouwrijp gemaakt wordt dat de kans op grondwateroverlast minimaal wordt. Verder onderzoeken we de mogelijkheden en noodzaak om een gemeentelijk grondwatermodel te bouwen waarmee we toekomstige gevolgen van nattere winters op de grondwaterstand kunnen voorspellen.

Grondwateroverlast door te lage grondwaterstanden

Grondwateronderlast ofwel schade en overlast door te lage grondwaterstanden is in Utrecht tot op heden geen groot probleem. De zomer van 2018 heeft duidelijk gemaakt dat vooral het groen schade kan oplopen als de grondwaterstanden te ver uitzakken en de toplaag van de bodem uitdroogt. Daarnaast zijn bij de gemeente de afgelopen jaren een handvol meldingen binnen gekomen over scheurvorming in panden als gevolg van de extreme droogte.

Via het beleid om hemelwater vast te houden waar het gevallen is en het afkoppelen en ontharden door bijvoorbeeld de aanleg van infiltratieriolen en wadi's stimuleren we de sponswerking van de stad.

Hiermee bouwen we meer buffer op voor droge periodes. Het uitgebreide grondwatermeetnet helpt ons om dit te kunnen onderzoeken.

Daarnaast onderzoeken we of we analoog aan de maximaal toelaatbare grondwaterstand een minimaal toelaatbare grondwaterstand moeten vastleggen in omgevingsplan regels waarbij panden en bomen nog geen onomkeerbare schade oplopen. Hiermee kunnen we bij nieuwbouwplannen nieuw aan te planten bomen en groen toetsen of deze voldoende droogte bestendig zijn.

Omgaan met functies die invloed hebben op de grondwaterstand

Functies die invloed hebben op de grondwaterstand zijn bemalingen, warmte koude opslag (wko), infiltratievoorzieningen en ondergrondse bouwwerken. Het beleid ten aanzien van de gevolgen van bemalingen en wko ligt bij respectievelijk de waterschappen en de provincie. De provincie is de vergunningverlenende instantie voor de wko systemen, de waterschappen voor bemalingen. Dit maakt het ingewikkeld om invulling te geven aan onze zorgplicht om structurele grondwateroverlast te voorkomen.

We werken daarom actief mee aan de Visie Ondergrond, waarin beleid wordt opgenomen waarbij de belangen van alle functies in de ondergrond ten opzichte van elkaar worden gewogen. Met name het belang van infiltratie van hemelwater en het tijdelijk kunnen bemalen om riolering te kunnen vervangen versus het functioneren van ondiep geplaatste wko systemen is hierbij van groot belang.

4.2 Financiën

Voor het thema grondwateroverlast zijn de kosten voor dagelijks onderhoud en investeringen dermate beperkt dat ze niet apart worden toegedeeld. Ze zijn onderdeel van de begroting voor dagelijks onderhoud en de investeringen bij het thema Afvalwater. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beheer en onderzoek.

5 Oppervlaktewater

De gemeente heeft circa 250 km aan watergangen en 40 km aan duikers in onderhoud. We ondernemen een aantal activiteiten om de toestand van deze watergangen op orde te houden, te weten dagelijks beheer en onderhoud, groot onderhoud (baggeren), vervanging en verbetering van duikers en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast verkennen we de mogelijkheid om energie uit oppervlaktewater te halen. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in.

5.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Dagelijks onderhoud, maaien en schonen

Het maaionderhoud is in 2020 opnieuw voor meerdere jaren aanbesteed. Dit contract loopt ook de komende jaren door. Financieel is er alleen sprake van inflatiecorrectie.

Het gemeentelijke maaibeleid richt zich op het in stand houden en verbeteren van de biodiversiteit en het meer betrekken van de burgers bij het maaibeleid. Deze ambitie geldt ook voor de oevers van watergangen en de watergangen zelf. Met name bij rietoevers zien we dat de wensen van bewoners en gebruikers sterk kunnen verschillen en om maatwerk vragen. Vooralsnog kunnen we hierop inspelen binnen de financiële kaders.

Op de langere termijn willen we nog steeds samen met HDSR komen tot één aannemer in een wijk voor het maaionderhoud van alle watergangen. Dit verhoogt de kwaliteit en uniformiteit van het onderhoud, vermindert de overlast voor burgers en zorgt naar verwachting voor totaal lagere kosten.

Groot onderhoud: baggeren

Het [meerjaren baggerplan](#) voorziet in het jaarlijks baggeren van 30 km aan watergangen (een achtste van het beheerareaal) met jaarlijks gemiddeld 30.000 m³ aan bagger. Het verwerken van bagger wordt steeds duurder door de strengere regelgeving en het beperkte aantal verwerkingslocaties, waardoor we de eenheidsprijs voor het baggeren van een kubieke meter slib verder hebben moeten verhogen van € 37,- naar € 45,- per m³. Hierdoor stijgt het jaarlijks benodigde budget voor het baggeren met ingang van 2023 van 1,14 miljoen euro naar 1,40 miljoen euro.

We onderzoeken in hoeverre het voordelig is om zelf te beschikken over een nieuwe baggerverwerkingslocatie in plaats van de verwerking volledig aan de markt over te laten. Mogelijk liggen er kansen om het herstel van de instabiele westoever van de Nedereindseplas te combineren met verondieping van de plas voor natuurontwikkeling. Uitwerking vindt plaats als onderdeel van de toekomstverkenning voor de Nedereindseplas.

Investeringsen

De belangrijkste investeringen zijn de vervanging van duikers. Hierbij richten we ons zowel op de vooroorlogse als de naoorlogse duikers. We proberen hier conform het principe van ontwikkelend beheer zoveel mogelijk aan te sluiten op andere initiatieven en die te versterken. Zo participeren in we in het opknappen van het Zuilense Bos, park Nijvelt en het Lunettenpark. Met de vervanging proberen we het oppervlaktewatersysteem meteen robuuster en natuurvriendelijker te maken en de waterkwaliteit te verbeteren, door bijvoorbeeld duikers te vergroten of zelfs te vervangen door een brug.

Verbeteren oppervlaktewaterkwaliteit

Met de vaststelling van de Visie Water en Riolering hebben we nieuwe doelen vastgesteld voor de oppervlaktewaterkwaliteit in de stad. Als eerste stap werken we samen met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) aan een maatregelenprogramma om deze doelen te realiseren. Daarbij constateren we dat het ontbreken van voldoende en gevarieerde waterplanten in onze watergangen het grootste knelpunt is. Om hier verbetering in te krijgen moeten we de groeiplaatsen voor waterplanten verbeteren door het aanbrengen van meer onderwaterstructuur, meer lichtinval en flauwere taluds onder en boven water. Ook dan is het nog niet zeker dat planten spontaan gaan groeien. We gaan ervan uit dat we op een aantal locaties actief zullen moeten aanplanten om binnen enkele jaren effect te zullen zien en de waterkwaliteitsdoelen in het streefjaar 2027 te realiseren. We zijn hiervoor diverse proeven in de Binnenstad gestart, zoals in de Vaartsche Rijn bij Rotsoord en in de Catharijnesingel ter hoogte van de passantenhaven. De komende jaren breiden we dit verder uit in de stad. Het aanbrengen van meer onderwaterstructuur heeft meer voordelen. Zo zorgt het ook voor meer schuilmogelijkheden voor vissen en vestigingsplekken voor schelpen en andere onderwaterdieren en planten.

*Aanleg onderwaterstructuur
Catharijnesingel*

We verwachten dat we de jaren 2022 en 2023 nodig hebben voor de planvorming en de verdere voorbereiding. Daarom laten we het investeringsbudget in die jaren groeien van 0,8 miljoen in 2022 tot 1,8 miljoen in 2024. Vooralsnog hebben we het budget vanaf 2024 constant gehouden. Bij de voorbereiding van het programma Water en Riolering 2024-2028 hebben we naar verwacht een goed zicht op het daadwerkelijke budget wat we vanaf 2024 nodig hebben en zullen we de begroting op dit punt bijstellen.

Voor het toetsen van de waterkwaliteit gebruiken we voor de kleinere wateren sinds 2015 de ecoscan methode. Hiermee wordt eenmaal per drie jaar getoetst of het gewenste streefbeeld, minimaal zichtbaar, wordt bereikt. De ecoscan meting betreft

kroos, doorzicht, waterplanten en zwerfvuil. In 2019 hebben we de metingen samen met HDSR uitgebreid met een participatief burgermeetnet (schoon water experiment). Bewoners meten hierbij de kwaliteit van het water.

Omdat de ecoscan metingen maar eens per drie jaar plaats vinden, hanteren we als jaarlijkse indicator het aantal urgente oppervlaktewaterkwaliteitsmeldingen. Dit zijn meldingen die per direct om een actie vragen vanuit gemeente of waterschap. Denk aan blauwalg, vissterfte, botulisme, stank en zeer overmatig kroos. Hoewel het aantal meldingen een sterke relatie heeft met hoe warm de zomer is en in hoeverre hete periodes en zware buien elkaar afwisselen is en blijft onze ambitie om het jaarlijks aantal meldingen op vijf of lager te houden.

Energie uit oppervlaktewater

We zetten het onderzoek naar thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) voort samen met HDSR en Rijkswaterstaat. Zeer kansrijke locaties zijn delen van de Merwedekanaalzone en het Beurskwartier. Daarnaast blijven we op een groot aantal locaties de oppervlaktewatertemperatuur meten om meer inzicht te krijgen in de mate en snelheid van opwarming van het oppervlaktewater als gevolg hete periodes. Hiermee krijgen we meer inzicht welke wateren gevoelig zijn voor opwarming als gevolg van klimaatverandering.

5.2 Financien

De begroting voor het thema oppervlaktewater is opgenomen in tabel 5.1.

Tabel 5.1 Kosten thema oppervlaktewater 2023-2027 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2023)

Oppervlaktewater

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud oppervlaktewater (maaien en schonen)	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Groot onderhoud (baggeren)	1,1	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Vervangings- en verbeteringsinvesteringen oppervlaktewater	0,8	1,3	1,8	1,8	1,8	1,8
Totaal	2,3	3,2	3,7	3,7	3,7	3,7

In 2022 en 2023 ligt het accent op het opstellen en voorbereiden van een nieuw maatregelenprogramma voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Vandaar dat de investeringen in die jaren lager liggen. De kosten voor het opstellen van het maatregelenprogramma en de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beheer en onderzoek en zijn niet apart benoemd in tabel 5.1.

6 Middelen

De uitvoering van het Programma Water en Riolering is sterk afhankelijk van de beschikbare middelen. De belangrijkste zijn ons personeel en de benodigde en beschikbare financiële middelen. Dit hoofdstuk gaat hier nader op in.

6.1 Personeel

De komende jaren voorzien we een verdere stijging van de personeelsformatie, met name voor het voorbereiden en aansturen van alle rioolvervangingen en het borgen van de inbreng vanuit water en riolering in gebiedsontwikkelingen en activiteiten richting particulieren. De extra personeelskosten zijn onderdeel van de post personeelskosten in de meerjarenbegroting (zie tabel 6.1) met uitzondering van de personeelskosten voor het voorbereiden, het directie voeren en het houden van toezicht bij de vervangingen. Deze zijn niet apart zichtbaar in de begroting, ook omdat het per project kan verschillen of deze taken worden ingehuurd of worden uitgevoerd door eigen personeel. De kosten zijn daarom meegenomen in de investeringen voor de rioolvervangingen.

Ook voor het vakgebied water en riolering geldt dat het lastig is om geschikte mensen te vinden. Momenteel beschikken we al over diverse vacatures die lastig in te vullen zijn. Het vinden van voldoende en geschikt personeel is dan ook een belangrijke voorwaarde om invulling te kunnen geven aan alle ambities uit de Visie Water en Riolering. Het streven is om eind 2023 alle 45 formatieplaatsen bij de groep Water, Riolering en Gemalen te hebben ingevuld, bij voorkeur via vaste formatie en in de twee jaar daarna door te groeien tot 50 fte.

6.2 Kostenontwikkeling 2023-2027

De verwachte kostenontwikkeling in de periode 2023-2027 is weergegeven in tabel 6.1. Ter vergelijking is ook het jaar 2022 toegevoegd.

Tabel 6.1 Verwachte kostenontwikkeling in de periode 2023-2027

Activiteit	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dagelijks onderhoud afvalwater (incl. hemelwater en grondwateroverlast)	6,5	6,4	6,5	6,6	6,7	6,8
Dagelijks onderhoud oppervlaktewater	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Personeelskosten	6,1	6,5	6,6	6,9	7,2	7,2
Waterproof030	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Subsidie groene daken	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Subsidie watervriendelijk maatschappelijk vastgoed	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Groot onderhoud (baggeren)	1,1	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4

Vervangingsinvesteringen riolering	14,2	15,0	16,9	18,6	21,4	23,2
Vervangingsinvesteringen gemalen	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Vervangingsinvesteringen oppervlaktewater	0,8	1,3	1,8	1,8	1,8	1,8
Bijdrageregeling interne openbare ruimte projecten	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bijdrage terugbrengen Leidsche Rijn	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Beleid, beheer & onderzoek	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Compensabele BTW	3,7	4,1	4,2	4,6	4,9	5,2
Bijdrage bedrijfsvoering gemeente	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Bijdrage straatreiniging	4,2	4,3	4,4	4,4	4,5	4,6
Totaal	43,8	46,4	49,2	51,8	54,4	56,7

De verwachte kostenontwikkeling voor de komende 5 jaar. Bedragen x € 1 miljoen in prijspeil 2023, met uitzondering van 2022.

De verwachte kostenstijging van 2022 naar 2023 bedraagt 2,6 miljoen ofwel 5,9%. Hiervan is circa 3,5% de correctie van de verwachte inflatie in 2022 (situatie begin maart). De kostenstijging als gevolg van de toegenomen vervangingsinspanning, de aanpassing van de eenheidsprijzen voor vervanging en baggeren zorgen voor de resterende 2,4% kostenstijging. Hiermee blijven we aan de ondergrens van de in de Visie Water en Riolering afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie) van 2-4%.

We zien dat de kostenstijging voor de periode 2024-2027 als gevolg van de nieuwe eenheidsprijs voor rioolvervangingen richting de 5-6 % per jaar gaat en daarmee boven de afgesproken bandbreedte komt. We zullen bij het opstellen van het Programma Water en Riolering 2024-2028 bepalen of we hiervoor een correctie willen en moeten doorvoeren.

6.3 Ontwikkeling rioolheffing

6.3.1 Ontwikkeling eigenaren en grootverbruik

De rioolheffing is in Utrecht opgebouwd uit een heffing voor eigenaren en een heffing voor gebruikers. De eigenarenheffing betreft een vast bedrag per jaar per aangesloten perceel (in 2022 € 228,32). De gebruikersheffing betreft een bedrag per kubieke meter water en wordt aanvullend op de eigenarenheffing opgelegd aan grootverbruikers die jaarlijks meer dan 250 m³ afvalwater op de riolering lozen (in 2022 gemiddeld € 1,67 per m³).

De huidige toedeling van de kosten tussen eigenaren- en grootverbruikersheffing is gebaseerd op de jaarlijkse verdeling in hoeveelheid afgevoerd afvalwater door eigenaren en grootverbruikers. Daarbij worden alleen de kostenposten waarbij de kosten daadwerkelijk afhankelijk zijn van de hoeveelheid afgevoerd afvalwater naar rato toegerekend aan de grootverbruikersheffing. Dit zijn de posten dagelijks onderhoud, vervangingsinvesteringen en de BTW. Kosten die geen relatie hebben met de hoeveelheid afvalwater, zoals de posten beleid, beheer en onderzoek, personeelskosten, bijdrage straatreiniging en bijdrage bedrijfsvoering gemeente worden volledig toegerekend aan de eigenarenheffing. De

verdeelsleutel wordt jaarlijks aangepast op basis van het aantal inwoners, het gemiddelde jaarlijkse drinkwaterverbruik per inwoner en het verwachte grootverbruik. De verwachte ontwikkeling van het aantal aangesloten eigenaren en het verwachte grootverbruik is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 6.2 Verwachte ontwikkeling lozingen in de periode 2023-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aansluitingen	169.900	173.900	176.900	179.900	182.900	185.900
Lozing bewoners (m³)	16.030.000	16.220.000	16.500.000	16.780.000	17.050.000	17.330.000
Lozing grootverbruik (m³)	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Lozing totaal (m³)	19.030.000	19.220.000	19.500.000	19.780.000	20.050.000	20.330.000

Voor de groei van het aantal aansluitingen is uitgegaan van 3.000 extra aansluitingen per jaar op basis van de meest recente bouwprognoses. Het aantal aansluitingen in 2023 is naar boven bijgesteld op basis van de rapportage van de BGhU over 2021. De omvang van het grootverbruik is gelijk gebleven op 3,0 miljoen m³ per jaar.

6.3.2 Indicatie ontwikkeling eigenaren en gebruikersheffing

Bij volledige kostendeckering en bij toepassing van de huidige verdeelsleutel tussen klein- en grootverbruik ontwikkelen de eigenaren- en gebruikersheffing zich conform tabel 6.3. De genoemde bedragen voor 2024 en verder zijn exclusief inflatie.

Tabel 6.3 Indicatie ontwikkeling eigenaren- en grootverbruikerstarief in de periode 2023-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Eigenarentarief	€ 228,32	€ 237,95	€ 248,01	€ 256,79	€ 265,41	€ 271,98
Vershil tov vorig jaar (in %)	0,0%	4,2%	4,2%	3,5%	3,4%	2,5%
Grootverbruikerstarief	€ 1,67	€ 1,67	€ 1,79	€ 1,87	€ 1,96	€ 2,04
Vershil tov vorig jaar (in %)	2,9%	0,2%	6,7%	4,6%	4,8%	4,1%

Uit de tabel blijkt hoe lastig het is om met de huidige systematiek van toedeling de tarieven van het grootverbruikerstarief en eigenarentarief met dezelfde percentages te laten stijgen. Dit lukt in de praktijk alleen door elk jaar verschillen op te vangen via de egalisatiereserve. Wij stellen voor dit voor 2023 ook te doen, waardoor de benodigde tariefstijging voor beide tarieven uitkomt op 3,8%, inclusief inflatiecorrectie.

Voor de jaren 2024 en verder zien we bij ongewijzigd beleid een jaarlijkse tariefstijging aankomen van circa 4% (exclusief inflatiecorrectie), waarmee we hoger uitkomen dan de afgesproken jaarlijkse stijging van 1,5 – 2,5% in de Visie Water en Riolering Utrecht. Conform het gemeente brede beleid nemen we de tijd om de gevolgen goed in beeld te brengen en komen we bij het Programma 2024-2028 met een voorstel hoe hiermee om te gaan.

Hierbij valt te denken aan het minder snel laten stijgen van de vervangingsinspanning waardoor de kosten dalen. Maar een andere optie is om dit niet te doen en eerst de voorziening en de egalisatiereserve in te zetten om de tarieven minder te laten stijgen. Een derde optie is natuurlijk het sneller laten stijgen van het rioolheffingstarief.

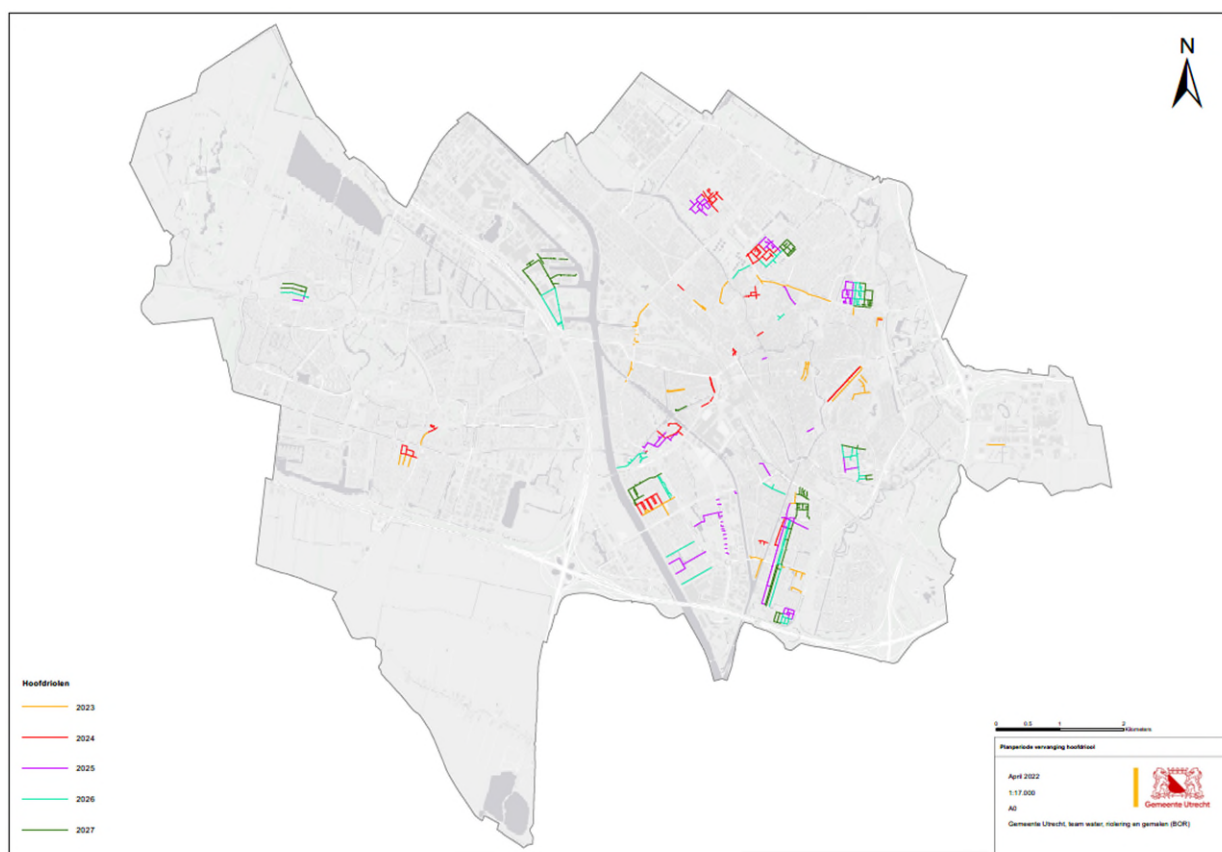
Daar komt bij dat we conform besluit in de Visie Water en Riolering de komende jaren samen met de BghU onderzoek gaan doen naar een nieuwe systematiek voor de rioolheffing die robuuster en toekomstbestendiger is dan het huidige systeem, maar toch recht doet aan het beginsel de vervuiler betaalt. Het is daarom nu niet wenselijk een besluit te nemen over de gewenste tariefontwikkeling voor de periode 2024 en verder.

Bijlagen

Bijlage 1: Kaart en tabel Investeringsprogramma riolering 2023-2027

Bijlage 2: Beleid en onderzoeksprogramma

Bijlage 1 Investeringsplanning riolering 2023 – 2027

<https://gemu.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=5a9fa4347e504fd3a52d8b4961f7d206>

Gebied	Wijk	Aantal km te vervangen riolering in totaal	Waarvan 2023 t/m 2027	Start planvorming	Start uitvoering
Kanaalstraat / Damstraat	West	1,7	1,3	2015	2022
Welgelegen	West	2,7	2,7	2020	2024
Lage Weide	West	4,0	3,0	2023	2026
Overige projecten West	West	1,7	1,7	2021	2023
Omloop e.o.	Noordwest	1,5	1,3	2021	2022
Taagdreef e.o.	Overvecht	2,4	2,4	2017	2024
Amazonekwartier	Overvecht	3,5	3,5	2020	2024
Theemsdreef e.o.	Overvecht	6,5	2,2	2023	2026
Rubicondreef e.o.	Overvecht	4,5	1,5	2023	2026
Overige projecten Overvecht	Overvecht	0,5	0,5	2025	2026
Tuindorp-Oost	Noordoost	7,0	4,0	2021	2025
Overige projecten Noordoost	Noordoost	3,0	3,0	2020	2023
Rubenskwartier	Oost	2,7	1,8	2020	2025
Breitnerlaan e.o.	Oost	2,0	1,4	2022	2026
Maliebaan / Snellenlaan	Oost	1,7	1,7	2019	2023
Overige projecten oost	Oost	1,0	1,0	2020	2023
Projecten Binnenstad	Binnenstad	0,9	0,9	2023	2024
Oudegeinlaan e.o.	Zuid	1,3	1,3	2020	2023
Oud Hoograven incl. Diamantweg	Zuid	12,0	7,2	2021	2023
Rotsoord	Zuid	0,5	0,5	2020	2023
Kanaleneiland Bernadottelaan e.o.	Zuidwest	2,6	2,6	2019	2023
Eisenhowerlaan e.o.	Zuidwest	2,5	2,0	2024	2026
Vasco da Gamalaan e.o.	Zuidwest	0,9	0,9	2021	2024
Overige projecten Zuidwest	Zuidwest	3,0	3,0	2023	2025
Meerndijk e.o.	Vleuten – De Meern	4,8	1,6	2017	2021
Odenveltlaan	Vleuten – De Meern	2,5	1,8	2023	2025
Overige projecten VDM	Vleuten – De Meern	0,5	0,5	2022	2024
Totaal		77,9	55,3		

NB. Voor de periode 2023-2027 is in deze tabel circa 20% meer geprogrammeerd dan waar we in de begroting rekening mee houden. Dit zijn deels projecten die voor 2021 en 2022 geprogrammeerd waren maar vertraagd zijn. De kosten voor deze projecten zijn al gereserveerd in de voorziening. Ook is een deel overprogramming om te voorkomen dat bij vertraging de begrote kilometers rioolvervanging niet worden gerealiseerd.

Bijlage 2 Beleid en onderzoek

Afvalwater

Nummer	Activiteit
1	Inventarisatie toekomstig afvalwateraanbod
2	Risicogestuurd beheer: Doorontwikkeling water- en rioleringsinformatiesysteem inclusief monitoring riooloverstorten
3	Onderzoek rioolvreemd water
4	Onderzoek naar de haalbaarheid van riothermie (energie uit rioolwater).
5	Beleid circulair en fossielarme energie doorontwikkelen.
6	Opstellen verlegregeling riolering

Hemelwater

Nummer	Activiteit
1	Onderzoek prioritaire gebieden hemelwateroverlast
2	Omgevingsplanregels uitwerken om bij invoering Omgevingswet afkoppelen regenpijp voorzijde gebouw af te kunnen dwingen.
3	Omgevingsplanregels uitwerken om bij invoering Omgevingswet vasthouden hemelwater op eigen perceel af te kunnen dwingen.
4	Nieuwe subsidieregeling voor watervriendelijk maatschappelijk vastgoed
5	Uitwerken ontwerprichtlijnen voor hemelwaterbestendige openbare ruimte
6	Uitbreiden bewustwordingscampagne Waterproof030 naar alle klimaatadaptatie thema's
7	Doorontwikkelen modelinstrumentarium
8	Doorontwikkelen Water- en Rioleringsinformatiesysteem (WRIS)

Grondwateroverlast

Nummer	Activiteit
1	Inventarisatie kwetsbare panden en kwetsbaar groen voor droogte
2	Vaststellen een minimaal toelaatbare grondwaterstand voor stedelijk gebied
3	Ontwikkeling grondwatermodel
4	Juridisch verankeren maximaal en minimaal toelaatbare grondwaterstand in de Omgevingswet
5	Uitbreiden en aanpassen grondwatermeetnet om effecten droogte, bemalingen en wko's beter in beeld te krijgen
6	Onderzoek interactie en bepalen afwegingskader infiltratie-rioolvervanging wko's binnen Visie Ondergrond

Oppervlaktewater

Nummer	Activiteit
1	Onderzoek naar haalbaarheid nieuwe, eigen verwerkingslocatie bagger
2	Klimaatgevoelige wateren in beeld brengen samen met waterschappen en ambities daarop bijstellen
3	Gebruiksfuncties gerelateerd aan waterkwaliteit vastleggen in de Visie Stadswater
4	Ontwikkelen maatregelenprogramma om ambities te realiseren samen met HDSR
5	Voortzetten ecoscan o.a. via burgermeetnet samen met HDSR
6	Aanpak exoten samen met Provincie en waterschappen
7	Onderzoek naar thermische energie uit oppervlaktewater samen met HDSR en Rijkswaterstaat

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J. Klopstra	Datum	12 mei 2022
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	10008686
E-mail	jan.klopstra@utrecht.nl	Onderwerp	Voortgang Nota Beheer Openbare Ruimte en MJIP 2023-2027
Bijlage(n)	MJIP 2023-2027	Beleidsveld	Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

Op 18 februari 2021 heeft uw raad ingestemd met de Nota Beheer Openbare Ruimte *'De basis in beeld en ontwikkelend beheer als toekomstperspectief'*. In de [Raadsbrief Toezeggingen commissiebehandeling Nota Beheer Openbare Ruimte](#) is toegezegd dat u de eerste voortgangsrapportage van de Nota Beheer Openbare Ruimte ontvangt gelijktijdig met het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) 2023-2027. De voortgang van de Nota Beheer Openbare Ruimte beschrijven we in deze brief en in de bijlage sturen wij u het MJIP 2023-2027. Dit betreft een actualisatie van het MJIP 2022-2026, die wij op 30 november 2021 aan u toezonden.

1. Inleiding

Met de Nota Beheer Openbare Ruimte is begin 2021 de beheeropgave inclusief achterstallig onderhoud in beeld gebracht en de nieuwe beheerfilosofie van de gemeente Utrecht vastgesteld. Het wenkend perspectief is ontwikkelend beheer, met als ambitie om vanuit het beheer een belangrijke bijdrage te leveren aan de gemeente-brede maatschappelijke opgaven. Tegelijkertijd zien we dat de komende jaren de vervangingsopgave toeneemt én is de ambitie uitgesproken om het achterstallig onderhoud in 10 jaar weg te werken, zodat we in de gehele stad weer voldoen aan de door de raad vastgestelde kwaliteit van de openbare ruimte.

Om de ambities te kunnen realiseren is wel een transitie nodig. Het op sterkte brengen van de organisatie, het ontwikkelen en implementeren van nieuwe werkwijzen en (beleids)instrumentarium en het verbeteren van de samenwerking met in- en externe partners zijn noodzakelijk om ontwikkelend te kunnen beheren. We verwachten dat de implementatie van de ambities uit de Nota Beheer Openbare Ruimte, inclusief de bijbehorende organisatieontwikkeling en de ontwikkeling van het benodigde ambtelijke en bestuurlijke instrumentarium, nog circa vier jaar in beslag zal nemen.

In deze brief schetsen we welke resultaten we in het eerste uitvoeringsjaar van de Nota Beheer Openbare Ruimte hebben geboekt en welke stappen we vervolgens willen zetten. We gaan eerst in op de transitie van de beheerorganisatie, die randvoorwaardelijk is voor het realiseren van de ambities. Vervolgens lichten we toe welk effecten van het ontwikkelend beheer inmiddels zichtbaar zijn buiten op straat.

2. Transitie van de beheerorganisatie

Ambitie Nota Beheer Openbare Ruimte

De ambities uit de Nota Beheer Openbare Ruimte vragen om een transitie van de beheerorganisatie. Die geven we vorm langs drie lijnen:

1. *We investeren in de personele capaciteit en kwaliteit van de beheerorganisatie*
De beheerorganisatie heeft zich lange tijd vooral gericht op een zo efficiënt mogelijke instandhouding van het bestaande openbaar gebied. De groei van de onderhouds- en vervangingsopgave én de ambitie om met het beheer van de openbare ruimte een bijdrage leveren aan de opgaven van Utrecht, vraagt om een groei van zowel de uitvoerende als strategische capaciteit binnen Stadsbedrijven. Zoals geschetst in de Nota Beheer Openbare Ruimte is er sprake van 'achterstallig onderhoud' in de ambtelijke organisatie die zich bezighoudt met het beheer van de openbare ruimte. We investeren in de beheerorganisatie om deze achterstand weg te werken, vanwege de groeiende beheeropgave én om invulling te geven aan de integrale manier van werken die voorwaardelijk is voor ontwikkelend beheer.
2. *We brengen het instrumentarium van de beheerorganisatie op orde*
De organisatie moet beschikken over instrumentarium om ontwikkelend te kunnen beheren en integraal te kunnen werken. Het gaat om het uitwerken van nieuwe werkwijzen, het inrichten van beheersystemen, het inrichten van een nieuw projectmonitoringsysteem en het opstellen van uitvoeringsplannen om vanuit het beheer een bijdrage te kunnen leveren aan integrale opgaven. Ten behoeve van het integrale werken, gaan we groot onderhoud en vervangingsinvesteringen integraal programmeren. Dat vraagt om een meerjarige programmering van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen, zodat er vanuit andere initiatieven en opgaven (van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie) tijdig op aangehaakt kan worden. Deze integrale programmering van groot onderhoud en de vervangingsopgave van objecten zal in eerste instantie gaan over de komende vijf jaar.
3. *We geven vorm aan een integrale werkwijze*
We willen vanuit het beheer van de openbare ruimte een bijdrage leveren aan de opgaven van Utrecht. Het uitvoeringsinstrument MJIP brengt koppelkansen tussen de beheeractiviteiten en gemeentebrede opgaven en opgaven van partners in beeld. Het daadwerkelijk verzilveren van de koppelkansen vindt plaats binnen de projecten. Dit vraagt om voldoende strategische capaciteit, om regie te kunnen voeren op de integrale en gebiedsgerichte aanpak van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen in samenhang met de bredere stedelijke opgaven. Een randvoorwaarde hierbij is het vormgeven van de samenwerking tussen de beheerorganisatie en de ontwikkelorganisatie.

2.1 Investeren in beheerorganisatie

Resultaten 2021

In 2021 zijn een aantal belangrijke stappen gezet om de capaciteit en kwaliteit van de beheerorganisatie te versterken:

- Er is een formatieplan vastgesteld voor de afdeling Beheer Openbare Ruimte, waarmee inzichtelijk is gemaakt welke rollen en functies ingevuld moeten worden om de taken als professionele beheerorganisatie uit te kunnen voeren. Het landelijk erkende iAMPro model voor assetmanagement is hierbij als leidraad gebruikt. Assetmanagement is een werkwijze voor het optimaal beheren van de objecten in de openbare ruimte, waar veel beheerorganisaties in Nederland gebruik van maken, zoals bijvoorbeeld de gemeente

Rotterdam en Rijkswaterstaat. Het iAMPro model geeft een solide basis voor een toekomstbestendige beheerorganisatie.

- We zijn gestart met de invulling van het formatieplan. Bij de afdeling Beheer Openbare Ruimte is veel nieuw personeel aangenomen en is de inhuurcapaciteit deels omgezet naar vaste capaciteit. Zo zijn managementfuncties omgezet van inhuur naar vaste dienstverbanden. Ook is een groep medewerkers aangenomen met competenties gericht op strategisch beheerbeleid, integrale programmering, data-analyse en regievoering. De voorgenomen groei van 18 fte in het eerste jaar, zoals benoemd in de Nota Beheer Openbare Ruimte, is gerealiseerd. De personele capaciteit van de beheerorganisatie is hiermee toegenomen tot circa 140 fte, inclusief het personeel wat zich richt op het beheer van water en riolering en gefinancierd wordt via het Programma Water en Riolering.
- De toenemende beheeropgave en de beweging naar ontwikkelend beheer heeft ook tot gevolg dat er bij Stadsingenieurs meer capaciteit én een andere werkwijze nodig is om de beheeropgave tot uitvoering te brengen. Daarom is gestart met een doorontwikkeling van Stadsingenieurs en een investering in de personele capaciteit. Tegelijkertijd is het zo dat het technisch personeel niet alleen nodig is voor de beheeropgave. Ook andere ruimtelijke programma's en opgaven in Utrecht, zoals de warmtetransitie en het programma Wervengebied, leveren steeds grotere en complexere projecten op die een beroep doen op de technische capaciteit van de organisatie. Het blijkt een uitdaging om al deze opgaven met de beschikbare capaciteit te realiseren.
- Op basis van de ervaringen met het werven van personeel in 2021, concluderen we dat het een forse uitdaging is om de capaciteit van de beheerorganisatie op korte termijn op het niveau te brengen waarmee we alle ambities uit de Nota Beheer Openbare Ruimte kunnen realiseren. We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt, waarbij blijkt dat de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Utrecht beperkt concurrerend zijn om voldoende mensen te kunnen werven en te kunnen behouden. Dit betekent dat we ook nog steeds afhankelijk waren van inhuur van capaciteit en verwachten dat deze afhankelijkheid in de komende jaren toeneemt.

Vervolgstappen

In 2022 gaan we verder met het investeren in en het doorontwikkelen van de afdeling Beheer Openbare Ruimte, zowel op strategisch als op uitvoerend vlak. Op basis van het formatieplan verwachten we dat de beheerorganisatie doorgroeit tot een omvang van circa 175-185 fte. We hopen deze groei eind 2024 gerealiseerd te hebben, maar werken hieraan met het besef van de krapte op de arbeidsmarkt. Ook bij Stadsingenieurs gaan we in 2022 verder met de doorontwikkeling en verwachten we een groei van de organisatie om zowel de toenemende beheeropgave als de ontwikkelopgaven te kunnen realiseren. Gezien de krappe arbeidsmarkt zetten we extra capaciteit in op de werving en selectie. We starten een gerichte campagne voor het werven van nieuwe medewerkers en besteden extra aandacht aan het landen en voor de lange termijn aan Utrecht binden van deze medewerkers.

2.2 Instrumentarium op orde

Resultaten 2021

In 2021 zijn een aantal belangrijke stappen gezet op het vlak van instrumentarium voor ontwikkelend beheer:

- We zijn gestart met het interne verbeterprogramma 'Programma Ontwikkelend Beheer', dat als doel heeft om te zorgen voor instrumenten, afspraken, methoden en informatie om ambities uit de Nota BOR waar te kunnen maken en om een goede gesprekspartner te worden in het beheer en de ontwikkeling van de openbare ruimte. Het programma ontwikkelt in feite de "gereedchapskist" waarmee we het ontwikkelend beheer steeds beter vorm

kunnen geven. Het programma is gebaseerd op het eerdergenoemde iAMPro model voor assetmanagement, en bestaat uit ruim 20 werkpakketten die in de komende vijf jaar worden uitgewerkt. In 2021 hebben we het programma opgesteld en zijn we gestart met de uitvoering van een vijftal werkpakketten, die bijvoorbeeld gericht zijn op het vertalen van het brede gemeentelijke beleid naar ontwikkelend beheer, op de ontwikkeling van beheerplannen, het beschrijven van werkprocessen en het actualiseren van rekenmethoden voor het berekenen van beheerkosten.

- Eind 2021 heeft de raad het eerste Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) voor het beheer van de openbare ruimte ontvangen. In plaats van kort cyclisch jaarlijks programmeren zijn in dit programma de werkzaamheden voor groot onderhoud en vervanging voor de komende vijf jaar geprogrammeerd en worden werkzaamheden op gebied van water en riolering, infrastructuur en groen in samenhang bekeken en waar mogelijk werk met werk gemaakt. Een belangrijke ontwikkeling hierbij is de afstemming die heeft plaatsgevonden met het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) om de programmeringen op elkaar aan te laten sluiten en integrale projecten te formuleren.
- Eind 2021/begin 2022 zijn een aantal belangrijke beleidsdocumenten door de raad vastgesteld die randvoorwaardelijk zijn voor ontwikkelend beheer. In de Visie en het programma Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie zijn de ambities en het beleid vastgesteld op het vlak van water, riolering, klimaatadaptatie en vergroening, die via ontwikkelend beheer waargemaakt moeten worden. Met de herziening van de Verordening ondergrond: kabels, leidingen en boomwortels en het bijbehorende handboek hebben we een belangrijk eerste stap gezet met het voeren van meer regie op de ordening en toezicht op werkzaamheden in de toplaag van de ondergrond.

Voorbeeld werkpakket Programma Ontwikkelend Beheer: Beheerplannen

In een beheerplan wordt de vertaling gemaakt van wettelijke eisen en beleid naar een beheerstrategie en het bevat een doorrekening van de benodigde financiën voor de komende jaren. Op basis van de beheerstrategie wordt bepaald welke objecten toe zijn aan groot onderhoud of vervanging en of ze dus moeten worden opgenomen in het MJIP. Samen met het MJIP vormen ze de - op grond van de BBV verplichte – vakinhoudelijke en financiële onderbouwing voor het instellen van de onderhoudsvoorziening conform de financiële strategie van de Nota BOR.

We hebben eind 2021/begin 2022 voor alle disciplines (groen, wegen, riolering etc) beheerplannen opgesteld op basis van de huidige inzichten. De beheerplannen bevatten een ontwikkelagenda voor de komende periode, zodat we met vernieuwde inzichten in 2024 een actualisatie kunnen maken. Waar we voor het opstellen van de beheerplannen nu nog externe kennis inhuren, is het de bedoeling om de volgende generatie beheerplannen zelf op te stellen. Zo werken we stap voor stap aan een sterkere organisatie en professioneel beheer.

Vervolgstappen

- We bieden uw raad bij deze brief een actualisatie aan van het MJIP voor de periode 2023-2027. Conform de bespreking van het MJIP 2022-2026 in de commissie MGOR op 24 februari 2022, hebben we in deze actualisatie scherper aangegeven hoe we tot het programma zijn gekomen en op welke wijze we het instrument in de komende jaren willen doorontwikkelen. Ook hebben we een paragraaf opgenomen waarin we toelichten welke middelen we inzetten om het MJIP uit te voeren.
Daarbij hebben we de vraag betrokken of (delen van) het MJIP kunnen worden vastgesteld bij de voorjaarsnota/ 1^e Berap. We zijn tot de conclusie gekomen dat dat op dit moment niet logisch is, omdat het nog onduidelijk is wat de betekenis is van het vaststellen van (delen van) het MJIP in relatie tot het vaststellen van het Programma Water en Riolering 2023-2027 en het MPR. Wel geven we in dit MJIP meer inzicht in de financiën en beschrijven we de verhouding tussen de drie ruimtelijke programma's. Het streven is om de verschillende

ruimtelijke programmeringen zoals opgenomen in het MPR, het Programma Water en Riolering en het MJIP steeds beter op elkaar aan te laten sluiten en daarbij toe te werken naar samenhangende besluitvorming.

- In 2022 gaan we door met de uitvoering van verschillende werkpakketten uit het 'Programma Ontwikkeland Beheer' en het verbeteren van de informatievoorziening. Een van de voornaamste activiteiten die we in dat kader uitvoeren is de aanbesteding van een nieuw Asset Informatie Systeem (AIS). Op het vlak van beleidsontwikkeling zetten we in 2022 belangrijke stappen met de ontwikkeling van een [Visie op de Ondergrond](#).

Asset Informatie Systeem en centrale registratie objecten

In 2021 is, in samenwerking met de gemeente Almelo, gestart met de voorbereiding van de Europese aanbesteding voor een nieuw Asset Informatie Systeem (AIS). Het AIS heeft als doel om informatie over de objecten in de openbare ruimte in één systeem vast te leggen, zodat de hele organisatie gebruik maakt van dezelfde gegevens en om ervoor te zorgen dat informatie niet verloren gaat.

In het verlengde hiervan werken we samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken, de VNG, brancheorganisaties en meer dan 30 gemeenten aan een centrale registratie waarin alle informatie over boven- en ondergrondse objecten wordt opgeslagen. Door de veelheid aan informatie zal het systeem de basis kunnen vormen voor vraagstukken rond de energietransitie, de omgevingswet en voor 3D-modellen. Voor dit vernieuwende initiatief treedt Utrecht op als voorzitter van de stuurgroep.

2.3 Vormgeven integrale werkwijze

Resultaten 2021

In 2021 zijn een aantal belangrijke stappen gezet om invulling te geven aan een integrale werkwijze:

- De samenwerking tussen de beheerorganisatie en Ontwikkelorganisatie Ruimte is geïntensiveerd. De afstemming van het groot- en vervangingsonderhoud en de programmering van Ruimte is verbeterd waardoor werkzaamheden beter op elkaar aansluiten en integrale projecten zijn gedefinieerd. Het ontwikkelen van een werkwijze voor de inrichting en uitvoering van integrale projecten kost echter wel tijd. In 2021 is door de beheerorganisatie en de ontwikkelorganisatie een gezamenlijk beeld ontwikkeld hoe te starten met (grote) integrale herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte. In de ambtelijke Stuurgroep Openbare Ruimte, bestaande uit IRM-ers (Integraal Resultaatverantwoordelijke Managers) van zowel de beheerorganisatie als de ontwikkelorganisatie, worden onderwerpen binnen de openbare ruimte behandeld die de afzonderlijke opgaven en/of organisatieonderdelen overstijgen. De adviseurs van water en riolering draaien vanaf 2021 mee in de gebiedsteams van Ruimte waar de complexe gebiedsontwikkelingen en herinrichtingen worden besproken.
- Ook veel anderen gemeenten zijn op zoek naar een goede invulling van ontwikkelend beheer. Utrecht heeft zich aangesloten bij de Kopgroep Beheer, die verder bestaat uit de gemeenten Almere, Rotterdam, Groningen, Zoetermeer, Zwolle, Leiden, Breda en Haarlem. Met deze gemeenten zijn we op reguliere basis in gesprek over toekomstgericht programmeren en het vormgeven van een integrale werkwijze.

Vervolgstappen

In 2022 zetten we vervolgstappen met het vormgeven van een integrale programmering en werkwijze bij de uitvoering van projecten. Het gaat bijvoorbeeld om het onderzoeken hoe we in de programmering tot afstemming kunnen komen met externe partners zoals woningbouwcorporaties die (een deel van) hun woningbezit willen verduurzamen en willen renoveren.

Om de gemeente-brede maatschappelijke opgaven aan de vervangingsopgave van de openbare ruimte te koppelen, is het noodzakelijk om zowel bestuurlijk als ambtelijk het proces van het MJIP, het Programma Water en Riolering en het MPR te synchroniseren. Onze ambitie is om op termijn toe te werken naar een integrale stedelijke programmering en stappen te zetten in een eenduidige werkwijze bij integrale projecten in de openbare ruimte. We verkennen aan het begin van de collegeperiode

2022-2026 hoe de integratie van programmeringen inclusief besluitvorming door de raad vorm kan krijgen, zodat we op basis daarvan de benodigde stappen kunnen zetten richting één integrale stedelijke programmering.

Het toewerken naar een integrale stedelijke programmering en werkwijze geeft invulling aan onze ambitie om ontwikkelbewust te beheren. Daarnaast willen we ook verbeterstappen zetten in beheerbewust ontwikkelen, waarbij de beheerorganisatie sterker wordt betrokken in de beginfase van een gebiedsontwikkeling of herinrichting. Zo borgen we dat in een vroeg stadium aspecten ten aanzien van beheer, gebruik en uitvoerbaarheid in de plannen worden meegenomen. Dit past bij de ambities uit de Omgevingswet, waarbij een integrale gebiedsbenadering het uitgangspunt is.

3. Transitie van de openbare ruimte

De ambities uit de Nota Beheer Openbare Ruimte zorgen voor een transitie in de openbare ruimte. Die transitie lichten we toe aan de hand van:

1. *De wijze waarop ontwikkelend beheer zichtbaar wordt buiten op straat*

Ontwikkelend beheer betekent dat we met het beheer van de openbare ruimte zoveel mogelijk aansluiten bij de stedelijke opgaven van Utrecht en de veranderende behoeften in de maatschappij. Bij groot onderhouds- en vervangingsprojecten zetten we - waar mogelijk - in op een aanpak waarbij we opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, vergroening, mobiliteit, woningbouw, de energietransitie en digitalisering meenemen. Ook in het dagelijks beheer en onderhoud liggen kansen om bij te dragen aan opgaven in de stad, bijvoorbeeld door maatregelen gericht op het verhogen van de biodiversiteit.

2. *De wijze waarop we de kwaliteit van de openbare ruimte verbeteren door achterstallig onderhoud weg te werken*

De openbare ruimte is de huiskamer van de inwoners van Utrecht en het visitekaartje voor de bezoekers van de stad. De gemeente zorgt ervoor dat de openbare ruimte zo wordt beheerd, dat deze veilig, functioneel en prettig in gebruik is. In de Nota Beheer Openbare Ruimte is de gewenste kwaliteit voor het beheer vastgelegd, waarmee invulling wordt gegeven aan de ambities uit de Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte (zie figuur 1). We volgen daarbij de systematiek van het CROW, waarin wet- en regelgeving is geborgd. Onderhoud wordt aangemerkt als achterstallig onderhoud wanneer onderhoud niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. In de Nota Beheer Openbare Ruimte is de omvang van het achterstallig onderhoud vastgesteld op €50 miljoen. Daarbij is het doel geformuleerd om het achterstallig onderhoud binnen een redelijke termijn van maximaal 10 jaar weg te werken.

	CROW-niveau	Uitzonderingen
Grijs	B	Geen
Groen	B	Bedrijventerreinen op CROW-niveau C.
Schoon	B	Winkel- en wandelgebied binnenstad, stationsgebied, winkelcentra, centrum Leidsche Rijn en alle parken worden onderhouden op CROW-niveau A.

Figuur 1: kwaliteitsniveaus beheer openbare ruimte zoals opgenomen in Nota Beheer Openbare Ruimte

3.1 Ontwikkelend beheer van de openbare ruimte

Resultaten 2021

Eerder is geschetst dat het tijd kost om de werkwijze van het ontwikkelend beheer volledig te integreren binnen de beheerorganisatie. We proberen bij lopende projecten ontwikkelend beheer mee

te nemen en zetten er bij nieuwe projecten vanaf het begin op in. Voorbeelden hiervan zijn projecten als Amazonekwartier, Rubenskwartier en Welgelegen. De transitie betekent dat het tijd kost voordat de resultaten van het ontwikkelend beheer in volle wasdom buiten op straat zichtbaar worden. Een integraal project kent een voorbereidingstijd van enkele jaren vanwege de complexiteit en de benodigde afstemming en participatie. Ook neemt de uitvoering vaak meerdere jaren in beslag. Tegelijkertijd zijn er al een aantal concrete resultaten uit 2021 te noemen die laten zien waar we naartoe groeien.

Groot onderhoud en vervanging

- Er was minder overlast omdat projecten gezamenlijk worden opgepakt en beter afgestemd op elkaar worden uitgevoerd. Dit gebeurt enerzijds door opgaven gezamenlijk uit te voeren, zodat de straat maar één keer open moet. Zo is bij de Sorbonnelaan riool- en wegvervanging gecombineerd uitgevoerd. Anderzijds stemmen we planningen beter af, zodat bewoners een verhoogde kwaliteit van de openbare ruimte ervaren. Bijvoorbeeld door onderhoud aan wegen te laten plaatsvinden na bouwwerkzaamheden (met bouwverkeer).
- We hebben stappen gezet om vaker te komen tot een complete herinrichting van de openbare ruimte (integrale projecten), waaronder vergroening, afkoppelen hemelwater en maatregelen voor verkeersveiligheid (inrichting 30km/u). Een voorbeeld hiervan is de Kanaalstraat, waar werkzaamheden in voorbereiding zijn. We gaan hier de openbare ruimte opnieuw inrichten met meer ruimte voor ontmoeting, een verkeersveilige 30 km/uur-inrichting en meer groen. De onderhoudsopgave bestaat uit het opknappen van de verharding, het vervangen van de riolering en het afkoppelen van de hemelwaterafvoer.
- Daar waar we niet compleet herinrichten (werk-met-werk projecten) hebben we erop ingezet om toch binnen het huidige profiel vaker aandacht te hebben voor verkeersremmende maatregelen, verbreden van stoepen in het kader van toegankelijkheid, extra groenvakken, of waterpasserende verharding. Zo hebben we in Rijnsweerd in een aantal straten de trottoirs herstraat en tegelijkertijd groeiplaatsverbetering voor de bomen toegepast en groenvakken verbreed.
- Bij objectgerichte projecten houden we ook vaker rekening met maatschappelijke wensen of opgaven. Zo wordt gekeken hoe met de vervangingsopgave van speeltoestellen invulling kan worden gegeven aan het voorgenomen nieuwe beleid ten aanzien van sporten, spelen en bewegen. Een voorbeeld is de nieuwe inrichting van de speellocatie op de van der Marckstraat waarbij ook vergroening plaatsvindt. Een ander voorbeeld is dat we op een aantal plekken de verkeersregelinstanties hebben aangesloten op het glasvezelnetwerk van de gemeente Utrecht, waardoor we deze zo kunnen instellen dat hulpdiensten sneller doorgelaten worden bij calamiteiten

Dagelijks beheer en onderhoud

Ook met het dagelijks beheer en onderhoud geven we invulling aan ontwikkelend beheer, zoals het stimuleren van de biodiversiteit en op vermindering van CO₂- uitstoot van het materieel:

- Ons maaibeleid is gericht op het verhogen van biodiversiteit. Sinds 2020 hebben de Vlinderstichting en De Bijenstichting een keurmerk (kleurkeur) voor insect vriendelijk beheer. De gemeente Utrecht is vanaf 2020 op kleine schaal volgens dit keurmerk aan het werk. Inwoners kunnen jaarlijks in de periode april-juli op de website aangeven als zij voor een grasveld of berm een ander maaibeheer willen. In september worden de ingediende voorstellen tot aanpassing van het maaibeleid beoordeeld.
- In 2021 zijn ook weer stappen gemaakt met de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups, door het versterken van de biodiversiteit en het aantrekken van natuurlijke vijanden. Op drie locaties met een hoge plaagdruk is het hooilandbeheer aangepast om kruiden die natuurlijke vijanden van de rups aantrekken, te stimuleren. Op één van deze locaties is ook struweel met inheemse soorten toegevoegd, wat op termijn vogels

aantrekt die de rupsen eten. Daarnaast is in 2021 het gebruik van preventieve bestrijdingsmiddelen verminderd en zijn we gestopt met het middel XenTari.

- In 2021 is gestart met het testen van elektrische bladblazers door onze eigen medewerkers, met als gevolg dat benzinebladblazers sinds februari 2022 zijn uit gefaseerd. Daarnaast voeren we dit bladseizoen een proef uit waarbij we op een aantal locaties blad laten liggen met als doel om de leefomgeving van insecten en het bodemleven te stimuleren.

Vervolgstappen

- We bouwen met de groot onderhouds- en vervangingsprojecten voort op de resultaten van 2021, waarbij we waar mogelijk inzetten op een integrale aanpak van de openbare ruimte. Voor een overzicht van de projecten voor de komende vijf jaar verwijzen we naar het Meerjaren Investeringsprogramma 2023-2027.
- Ook in het dagelijks beheer en onderhoud bouwen we voort op de resultaten en ervaringen uit 2021 en zetten we verdere stappen in het natuurlijk beheer van de stad. Zo voeren we in 2022 en 2023 de [Pilot wilde bloemen en planten](#) uit, waarbij we in een vijftal buurten langs gevels en in boomspiegels de spontane vegetatie laten staan. Dit met als doel het vergroenen van de openbare ruimte, het verhogen van de ecologische waarde in de stad door extra voedsel- en leefgebieden voor insecten en het verhogen van de biodiversiteit.

a. Kwaliteit van de openbare ruimte

Resultaten 2021

In onze programmering gaven we prioriteit aan projecten waarbij - op basis van actuele inspecties - achterstallig onderhoud aan wegen, civiele constructies en groen was geconstateerd. Door goed te prioriteren is circa €7 miljoen van het vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt.

Tegelijkertijd voerden we ook veel beheer en onderhoud uit waarbij geen sprake was van achterstallig onderhoud, omdat er nog geen onderhoudsrichtlijnen waren overschreden. We hebben dit deel van de begrote beheeropgave niet volledig kunnen realiseren. Dit heeft te maken met de overgangsperiode waarin we onze nieuwe werkwijze vormgeven en met beperkingen in de beschikbare capaciteit. Ook hebben onzekerheden rondom de coronapandemie, de soms beperkte capaciteit in de markt en de beperkte beschikbaarheid van materialen een rol gespeeld.

Op basis van inspecties in 2021 constateren we dat deze vertraagde uitvoering niet heeft geleid tot een noemenswaardige toename van het achterstallig onderhoud.

Objectsoort	Weggewerkt achterstallig onderhoud 2021
Verharding	€ 5.400.000
Civiele constructies	€ 800.000
Groen	€ 850.000
Totaal	€ 7.050.000

Wegwerken achterstallig onderhoud: Prins Clausbrug

In 2021 is groot onderhoud uitgevoerd aan de Prins Clausbrug, een deel van de werkzaamheden loopt door in 2022. Vóór de Nota Beheer Openbare Ruimte was dit project vanwege achterstallig onderhoud wel geprogrammeerd, maar vanwege de omvang waren er geen financiële middelen beschikbaar om dit uit te voeren. Dit zou op termijn leiden tot toename van kosten. Door de financiële strategie uit de Nota Beheer Openbare Ruimte kon dit project nu wel direct worden geprogrammeerd om achterstalligheid, en daarmee de onderhoudskosten, niet verder op te laten lopen.

Vervolgstappen

- De komende jaren gaan we verder met het wegwerken van achterstallig onderhoud. In het MJIP maken we jaarlijks inzichtelijk bij welke projecten achterstallig onderhoud wordt

weggewerkt. We blijven de ontwikkeling van het achterstallig onderhoud de komende jaren scherp monitoren.

- We hebben de afgelopen periode ook gezien dat de systematiek van de CROW niet altijd meer aansluit bij wat de maatschappij van ons vraagt. Voor de openbare ruimte is 'schoon, heel en veilig' niet meer voldoende. Het gaat onder andere ook om het gebruik van en de waardering voor de openbare ruimte en om het de waarde die met beheer en onderhoud toegevoegd kan worden. Zo mag binnen de huidige kwaliteitsnorm (niveau B) maar zeer beperkt spontane vegetatie op verharding of in boomspiegels aanwezig zijn, terwijl we zowel uit de raad als van bewoners steeds meer verzoeken krijgen om de spontane vegetatie te laten staan. In de eerdergenoemde Pilot wilde bloemen en planten meten we daarom zowel het effect op de biodiversiteit als het effect op de beleving van de openbare ruimte door inwoners en volgen en participeren we in landelijke onderzoeken naar sturen op waarde en op beleving.

4. Tot slot

In deze brief schreven we waar we staan na de uitvoering van het eerste jaar Nota Beheer Openbare Ruimte. Wij zijn trots op wat we in het eerste jaar met de Nota Beheer Openbare Ruimte hebben bereikt. We hebben fors geïnvesteerd in de organisatie, zijn gestart met een verbeterprogramma om het instrumentarium voor ontwikkelend beheer op orde te brengen, hebben een eerste versie van het uitvoeringsinstrument MJIP opgeleverd en we hebben stappen gezet met het opzetten van een integrale werkwijze. Ook hebben we voor circa €7 miljoen aan achterstallig onderhoud weggewerkt. Tegelijkertijd hebben we ook geschetst dat het uitvoeren van de ambities iets is van de lange adem. Zowel waar het gaat om de transitie van de beheerorganisatie, als het realiseren van ontwikkelend beheer buiten op straat. We blijven u jaarlijks bij de Voorjaarsnota informeren over de uitvoering van de Nota Beheer Openbare Ruimte.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Meerjaren Investeringsprogramma 2023–2027 voor het beheer van de openbare ruimte

1. Inleiding

Voor u ligt het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP) 2023-2027. Dit programma is een actualisatie van het MJIP 2022-2026 en biedt inzicht in het meerjarenprogramma voor het groot onderhoud en de vervangingen dat we in de komende vijf jaar in de stad willen uitvoeren. Het MJIP is een uitvoeringsinstrument van de Nota Beheer Openbare Ruimte, waarmee we uitwerking geven aan de filosofie van 'ontwikkeland beheer'.

Met dit programma houden we de openbare ruimte op het gewenste kwaliteitsniveau, werken we het achterstallig onderhoud weg en geven we vorm aan een integrale aanpak van de openbare ruimte. Het Meerjaren Investeringsprogramma bieden we bij de behandeling van de Voorjaarsnota/Eerste Bestuursrapportage (Berap) 2022 aan. Hiermee geven we de raad inzicht in de geprogrammeerde projecten voor de komende vijf jaar, in de ontwikkeling van het programma en in de middelen. Bij de Programmabegroting 2023 wordt de investeringsstaat van de voor 2023 geprogrammeerde projecten geautoriseerd en vastgesteld door de raad. Het programma in de daaropvolgende jaarschijven gebruiken we om in gesprek te gaan met partners over koppelkansen, maar kan op termijn op onderdelen nog worden bijgesteld.

2. Totstandkoming MJIP

Het Meerjaren investeringsprogramma (MJIP) 2023-2027 geeft inzicht in de groot onderhouds- en vervangingsprojecten die we in de komende vijf jaar willen uitvoeren in de stad. Het programmeren gebeurt onder de verantwoordelijkheid van het college en geeft een uitwerking aan de kaders uit de Nota Beheer Openbare Ruimte en het in de programmabegroting vastgelegde programma. Om tot het Meerjaren investeringsprogramma te komen hanteren we de volgende lijn:

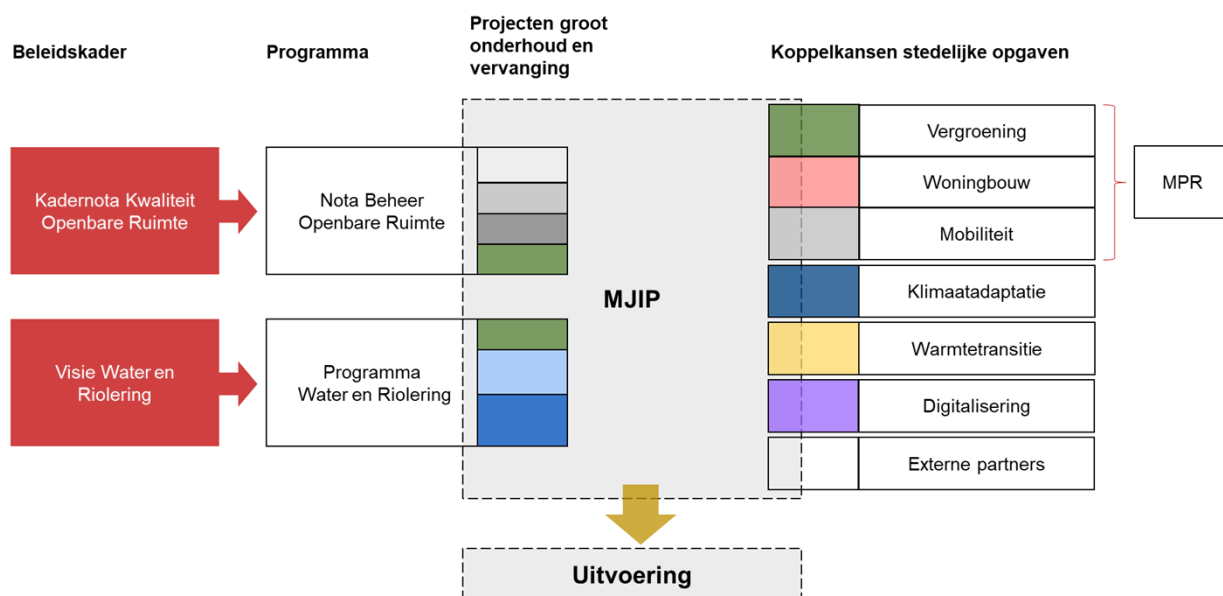
1. **Kwaliteitsniveaus openbare ruimte:** de raad heeft met de Nota Beheer Openbare ruimte (2021) de kwaliteitsniveaus voor het beheer van de openbare ruimte vastgesteld, die invulling geven aan de ambities uit de Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte (2016). Als we constateren dat areaal op korte termijn niet meer voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau, dan programmeren we de werkzaamheden die nodig zijn om het kwaliteitsniveau te halen.
2. **Veiligheid en functionaliteit:** deze programmering vindt in eerste instantie plaats op basis van technische aspecten. We gebruiken informatie over de levensduur van het areaal en inspectiegegevens om te bepalen of werkzaamheden noodzakelijk zijn om deze heel en functioneel te houden.
3. **Achterstallig onderhoud:** hierbij krijgt achterstallig onderhoud zoveel mogelijk prioriteit, rekening houdend met de lopende projecten en mogelijke koppelkansen. Onderhoud wordt aangemerkt als achterstallig onderhoud wanneer onderhoud niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Dit kan leiden tot een grotere kans op schade en/of onveilige situaties. Onveilige situatie worden te allen tijde direct aangepakt en verholpen.
4. **Koppelkansen in beeld:** vervolgens wordt de programmering van de projecten groot onderhoud en vervanging afgestemd met andere organisatieonderdelen en externe partners, om zo kansen voor een integrale aanpak in beeld te krijgen. Daarbij wordt gekeken of ambities en werkzaamheden en de bijbehorende budgetten kunnen worden gecombineerd. Deze koppelkansen worden weergegeven in het MJIP. Het daadwerkelijk verzilveren van de koppelkansen vindt plaats binnen de projecten. De ambitie is om het realiseren van de

koppelkansen meer wijk- en buurtgericht invulling te geven, zie de ontwikkelagenda in hoofdstuk 3.

5. **Aanbieden bij Voorjaarsnota:** we bieden het MJIP jaarlijks bij de Voorjaarsnota aan om de raad inzicht te geven in de geprogrammeerde projecten, in de ontwikkeling van het programma en in de middelen. Bij de daaropvolgende Programmabegroting wordt de investeringsstaat van dit MJIP geautoriseerd en vastgesteld door de raad. Bij de komende Programmabegroting 2023 laten we de weergave van de investeringsstaat meer aansluiten bij integrale programmering van dit MJIP 2023-2027.

Samenhang ruimtelijke programmeringen

Het MJIP wordt 'gevoed' vanuit drie ruimtelijke programma's; de projecten groot onderhoud en vervanging die in het MJIP zijn opgenomen komen voort uit zowel de Nota Beheer Openbare Ruimte als uit het Programma Water en Riolering 2023-2027, daarnaast leggen we in het MJIP de inhoudelijke verbinding met projecten uit het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR). Een deel van de in het MPR genoemde projecten in de openbare ruimte komen dan ook terug in het MJIP. Hier is de verbinding tussen de beheeropgaven en de ontwikkelopgaven al gelegd. In het MJIP wordt bij de integrale projecten getoond welke koppelkansen worden meegenomen of verkend.

Categorieën groot onderhouds- en vervangingsprojecten

In het MJIP onderscheiden we drie categorieën groot onderhouds- en vervangingsprojecten voor het beheer van de openbare ruimte: integrale projecten, werk-met-werk projecten en objectgerichte projecten. Deze indeling is een uitwerking van de beheerfilosofie uit de Nota Beheer Openbare Ruimte, die past bij de werkwijze van de beheerorganisatie en aansluit bij de bekostiging van deze projecten. Bij alle drie de categorieën kijken we hoe we invulling kunnen geven aan gemeentebrede ambities op het vlak van een gezonde leefomgeving, een toegankelijke openbare ruimte, een diervriendelijke openbare ruimte en het gebruik van duurzame materialen.

- Bij de 'integrale projecten' koppelen we gemeentebrede opgaven op het gebied van bijvoorbeeld klimaatadaptatie, mobiliteit of woningbouw mee met groot onderhouds- of vervangingsopgaven in een bepaald gebied. Bekostiging vindt gezamenlijk plaats vanuit het Meerjaren Perspectief Ruimte, de Nota Beheer Openbare Ruimte en het Programma Water en Riolering. Het gaat om projecten op een grotere schaal, waarbij vaak een complete herinrichting van de openbare ruimte plaatsvindt. Zo wordt bijvoorbeeld waar nodig vanuit het

oogpunt van verkeersveiligheid het wegprofiel aangepast naar een 30 km/uur inrichting, wordt waar nodig meer ruimte voor fietsers en voetgangers gecreëerd of wordt waar nodig extra groen aangelegd. Dit vraagt om het goed op elkaar afstemmen van budgetten, plannings en aanpak.

- In de '*werk-met-werk projecten*' brengen we beheerwerkzaamheden op het gebied van water en riolering, infrastructuur en/of groen samen in één project, zodat we kosten effectiever kunnen werken en overlast voor bewoners kunnen beperken. Bekostiging vindt plaats vanuit de Nota Beheer Openbare Ruimte en het Programma Water en Riolering. Bij deze projecten blijft het huidige wegprofiel in principe gelijk. Wel kijken we hoe we daarbinnen bijvoorbeeld verkeersremmende maatregelen kunnen inpassen of we in de stoepen extra groenvakken kunnen aanleggen of dat we parkeerplaatsen kunnen voorzien van waterpasserende verharding. Verder doen we in veel gevallen in de projectvoorbereidingsfase van de werk-met-werkprojecten nader onderzoek naar bredere koppelkansen. Zo kan zo'n project op termijn nog uitgroeien tot een integraal project.

Voor deze twee categorieën tonen wij in het MJIP de meekoppelkansen die wij realiseren met de beheeropgave of geven wij aan waar dit nog in onderzoek is. Daar waar projecten verder in de tijd staan geprogrammeerd wordt nog uitvoeriger onderzocht welke bredere maatschappelijke opgaven kunnen worden meegekoppeld.

- Bij de '*objectgerichte projecten*' beperken de werkzaamheden zich tot het groot onderhoud aan of de vervanging van één object(soort), zoals een brug, een speelplaats of een rij lantaarnpalen in een straat. Bekostiging vindt plaats vanuit de Nota Beheer Openbare Ruimte en het Programma Water en Riolering. Bij veel van deze werkzaamheden is het logisch en noodzakelijk om ze vanuit één discipline uit te voeren bijvoorbeeld omdat het vanwege veiligheidsoverwegingen nodig is, of omdat het vanwege de omvang van het werk doelmatiger in de uitvoering is en de koppelkansen gering zijn. Bij de uitvoering van objectgerichte projecten is de voorbereidingstijd korter, omdat het werk minder complex is en minder participatie vraagt. In deze categorie gaat het ook om jaarlijks terugkerende projecten als o.a. versnelde verleding, onderhoud landgoederen, onderhoud bosplantsoenen en baggeren. In het MJIP zijn per planjaar de aantallen unieke objectgerichte projecten opgenomen, terugkerende projecten zijn alleen meegeteld in het eerste planjaar om dubbelleningen te voorkomen.

3. Instrument in ontwikkeling

Het MJIP is een instrument dat we ieder jaar verder doorontwikkelen. Deze tweede versie van het MJIP kent een aantal aanscherpingen ten opzichte van de versie die eind 2021 is toegestuurd. We hanteren een ontwikkelagenda waarin we vooruitkijken naar de verbeteringen die we in de komende jaren willen doorvoeren.

Actualisatie MJIP

Naast het toevoegen van een nieuwe jaarschijf, kent het MJIP 2023-2027 een aantal inhoudelijke aanscherpingen ten opzichte van het MJIP 2022-2026:

- Het aantal integrale projecten waarbij vanuit ontwikkelend beheer een bijdrage wordt gedaan is toegenomen.
- Vanuit ontwikkelend beheer is het aantal werk-met-werk projecten toegenomen. Dit biedt extra mogelijkheden om te onderzoeken of stedelijke opgaven gecombineerd kunnen worden.
- Bij de reeds opgenomen integrale projecten en de werk-met-werk projecten zijn vanuit ontwikkelend beheer de plannings van verharding en riolering beter op elkaar afgestemd.

- Vanuit groen en bomen wordt er vaker aangehaakt bij de integrale en werk-met-werk projecten om zo een bijdrage te leveren aan de vergroening van de stad.

Ontwikkelagenda MJIP

In de komende jaren werken we (verder) aan de volgende verbeteringen voor het MJIP:

- **Van technische versie naar publieksversie:** het huidige MJIP geeft weer waar integrale- en werk-met-werk projecten worden uitgevoerd in de stad. Het instrument wordt echter publieksvriendelijker als we de programmering ook kunnen tonen op de kaart. Het streven is om bij het MJIP 2024-2028 de projecten op wijkniveau op de kaart te tonen.
- **Meer integrale projecten en gebiedsgericht programmeren:** door vroegtijdig in beeld te brengen welke projecten we op welk moment willen uitvoeren ontstaat ook voor andere opgaven en programma's in de stad de mogelijkheid om mee te doen. We willen op termijn een steeds integralere invulling geven aan de beheerprojecten wat resulteert in meer integrale projecten en minder objectgerichte projecten. Daarnaast willen we het MJIP meer gebiedsgericht vormgeven, zodat het instrument aansluit bij de ruimtelijke beleving van bewoners en raad en we beter kunnen sturen op impact in een gebied. We streven ernaar om deze stap te zetten bij het MJIP 2025-2029.
- **Van één naar tien jaar vooruitkijken:** we komen van één jaar vooruitkijken en kunnen met het huidige MJIP vijf jaar vooruitkijken. Daarbij zijn de eerste jaarschijven scherper dan de latere jaarschijven. We streven ernaar ieder jaar een kwaliteitsslag te maken in de scherpste van de programmering, zoals ook hierboven geschetst in de paragraaf 'Actualisatie MJIP'. Op termijn willen we tien jaar vooruitkijken, zodat we nog eerder koppelkansen voor integrale projecten in beeld krijgen. We hebben de ambitie om bij het MJIP 2026-2030 voor de eerste keer een doorkijk van tien jaar vooruit te geven.
- **Van integrale projecten naar integraal stedelijk programmeren:** op dit moment is er met het MJIP feitelijk nog sprake van inzicht in budgetten voor verschillende opgaven en kijken hoe die samen kunnen komen in een project. Het MJIP toont bij welke projecten we kansen zien voor het meekoppelen van stedelijke opgaven. Het zijn projecten die zich lenen voor een integrale aanpak, maar nog niet altijd al volledig integraal vormgegeven (kunnen) worden. Bijvoorbeeld omdat planningen niet synchroon lopen of omdat budgetten nog niet geregeld zijn.
Bij integraal stedelijk programmeren worden in de programmeringsfase de opgaven in een bepaald gebied centraal gesteld (scope) en is die scope leidend om vervolgens de projecten in dat gebied vorm te geven. Dit gebeurt bijvoorbeeld nu al in de integrale projecten Rubenskwartier, Amazonekwartier en Welgelegen en Den Hommel. Hiermee kan sterker worden gestuurd op impact voor een gebied. Onze ambitie is om op termijn toe te werken naar een integrale stedelijke programmering. We verkennen aan het begin van de collegeperiode 2022-2026 hoe de integratie van programmeringen vorm kan krijgen, zodat we op basis daarvan de benodigde stappen kunnen zetten richting één integrale stedelijke programmering.

4. Middelen

De uitvoering van het MJIP is sterk afhankelijk van de beschikbare middelen. De belangrijkste zijn ons personeel en de beschikbare financiële middelen.

Personeel

Zoals geschetst in de Nota Beheer Openbare Ruimte en in het Programma Water en Riolering vraagt de groei van de onderhouds- en vervangingsopgave én de ambitie om met het beheer van de openbare ruimte een bijdrage leveren aan de opgaven van Utrecht, om investeringen in de beheerorganisatie. In de afgelopen periode hebben we belangrijke stappen gezet om zowel de strategische als de uitvoerende capaciteit van de beheerorganisatie te versterken. Daarnaast investeren we in het instrumentarium om ontwikkelend beheer mogelijk te maken. Deze transitie van de beheerorganisatie kost tijd. De komende jaren voorzien we een verdere stijging van de personeelsformatie. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de Voortgangsbrief Nota Beheer Openbare Ruimte.

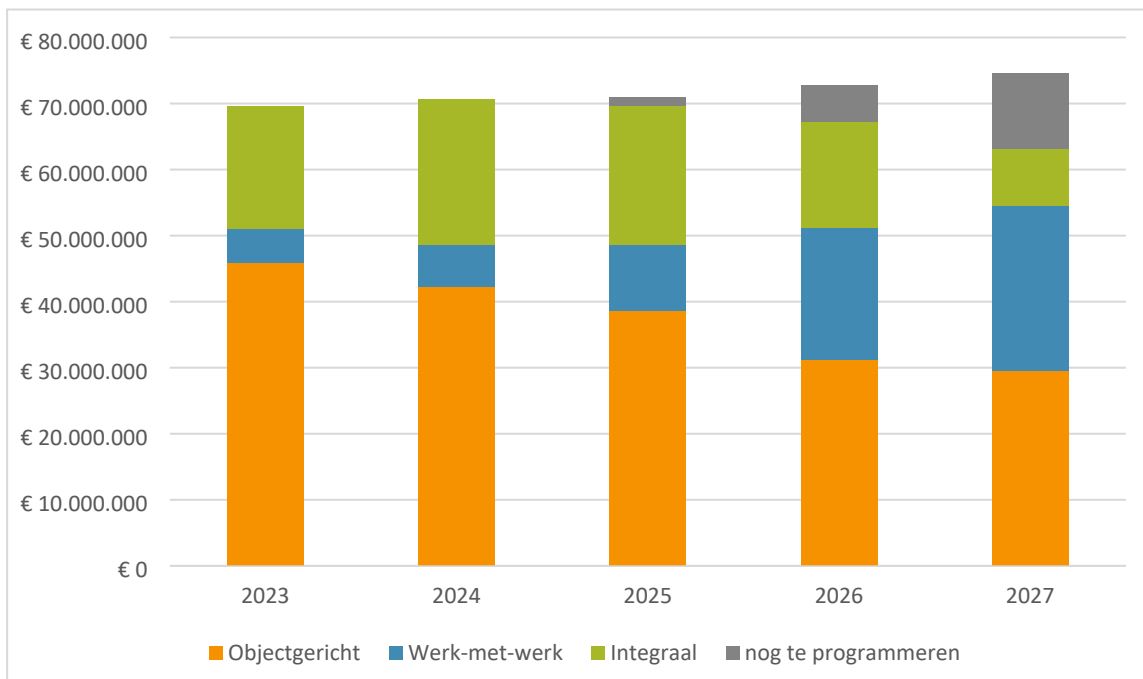
Financiën

Voor de projecten groot onderhoud en vervanging is vanuit de financiële kaders van de Nota Beheer Openbare Ruimte en het Programma Water en Riolering voor 2023 circa €67 miljoen beschikbaar. De beschikbare middelen lopen, vanwege de toename van het aantal projecten in het Programma Water en Riolering, op tot circa €75 miljoen in 2027. Dit zijn de bedragen voor de beheeropgave, exclusief personele lasten.

Financiële verdeling type projecten

Figuur 1 toont hoe de verdeling van de programmering in het MJIP naar type project is en geeft daarmee een beeld van de ontwikkeling van de integrale programmering. Het aandeel objectgerichte projecten neemt in de komende jaren steeds verder af, terwijl het aandeel werk-met-werk projecten en integrale projecten toeneemt. Dit past bij de beweging die we willen maken om steeds integraler te werken. De verklaring voor het feit dat het aandeel integrale projecten in de latere jaarschijven nog beperkt is, is dat veel van de projecten die kansrijk zijn om integraal vorm te geven nog in de initiatieffase zitten, waarin we verkennen wat haalbaar is. Dit vraagt een langere voorbereiding en meer afstemming. De verwachting is daarom dat het uiteindelijke aandeel integrale projecten in die jaarschijven veel groter is.

Uit figuur 1 blijkt dat we in 2023 licht overprogrammeren, zodat we in kunnen spelen op externe omstandigheden waardoor projecten worden doorgeschoven. Bijvoorbeeld in het geval van lastige weersomstandigheden, problemen met levering van materialen of beperkingen in (markt)capaciteit. De eerste jaarschijven in de programmering zijn scherper dan de latere jaarschijven. Een klein deel van het werk in de latere jaarschijven zullen we nog programmeren, hierbij zetten we ook zo veel mogelijk in op een integrale aanpak.

Figuur 1: verdeling programmering MJIP naar type project

Vaststelling financiële middelen

De investeringsstaat voor het komende jaar van het programma beheer openbare ruimte¹, wordt jaarlijks bij de Programmabegroting geautoriseerd en vastgesteld door de raad. Bij de komende Programmabegroting laten we de weergave van de investeringsstaat meer aansluiten bij integrale programmering van dit MJIP 2023-2027, zodat de raad beter inzicht krijgt in de financiële doorvertaling van het MJIP.

Integrale projecten worden gefinancierd uit verschillende stedelijke programma's. Conform het Utrechts Planproces voor openbare ruimte projecten (UPP4), wordt in de startnotities van de integrale openbare ruimte projecten de bekostiging vanuit de verschillende programma's door het college vastgesteld en wordt de raad hierover geïnformeerd. Hetzelfde geldt voor de vervolgproducten als het Integraal Programma van Eisen (IPVE) en het Voorontwerp (VO). Indien een project onder de regeling risicovolle projecten valt dan stelt de raad de startnotitie vast evenals de vervolgproducten.

Marktontwikkelingen

Binnen de bouwwereld zien we twee majeure knelpunten in de markt:

- beschikbaarheid van (bouw)materialen en personeel;
- sterke prijsstijgingen.

Deze ontwikkelingen hebben, bij ongewijzigd beleid, een impact op de kosten van een project of contract. En daarnaast is het onzeker of we alle projecten binnen de beoogde planning kunnen realiseren, omdat niet op alle aanbestedingen ook daadwerkelijk door aannemers wordt ingeschreven. Dit laatste kan leiden tot uitstel van projecten, wat de financiële druk door de stijgende prijzen op de korte termijn kan verlagen.

Met de sterk stijgende prijzen van de afgelopen periode zal de spanning op de beschikbare budgetten steeds groter worden, zie hiervoor de uitgebreidere toelichting in de 1e Berap en de raadsbrief van [1 april 2022](#).

¹ Programma Water en Riolering kent een eigen methodiek voor vervangingsinvesteringen die wordt betrokken bij de Voorjaarsnota/1^e Berap 2022.

In onze reguliere begrotingssystematiek houden we rekening met onvoorziene omstandigheden. Per project werken we al met de systematiek van risicobeheersing, om binnen het project tijdig te kunnen bijsturen. Met de huidige ontwikkelingen zijn deze maatregelen niet toereikend om de huidige prijsstijgingen op te vangen binnen de individuele projecten.

De volgende stap is gemeente breed inzichtelijk maken van de effecten, zowel een inschatting van het financiële effect als impact op de ambitie en samenhang met andere projecten. Het resultaat en de uiteindelijk te maken keuzes worden integraal afgewogen, samen met de andere meerjarenprogramma's en ontwikkelingen m.b.t. reguliere beheer contracten. Bij deze afweging houden wij rekening met de extra inkomsten die wij krijgen uit het gemeentefonds voor de stijgende prijzen. Daarnaast is de mogelijkheid tot het genereren van extra inkomsten, per rapportageonderdeel verschillend. Zie hiervoor de uitgebreidere toelichting in de 1e Berap en de raadsbrief van [1 april 2022](#).

Financiële verhouding tot MPR

De integrale projecten in dit MJIP worden gefinancierd uit verschillende programma's, waarbij middelen voor groot onderhoud en vervanging van de openbare ruimte en water en riolering worden samengebracht met middelen voor de stedelijke opgaven uit het MPR. Deze integrale projecten komen daarom terug in zowel het MJIP als het MPR. Binnen deze integrale projecten zorgt dit voor een wederzijdse afhankelijkheid van de financiële kaders en programmeringen. Zo kan een niet volledige dekking vanuit een van de stedelijke opgaven, zorgen voor vertraging van een integraal project en daarmee de uitvoering van de programma's vertragen.

De toename van het aantal integrale projecten zorgt enerzijds voor meer kansen om stedelijke opgaven integraal uit te voeren maar maakt anderzijds de uitvoering complexer en realisatie van de individuele programma's afhankelijker. Hiervoor vinden we het belangrijk om aan de voorkant goede financiële afspraken te maken en dit bij de integrale projecten ook vast te leggen in de startnotitie.

Om de stedelijke opgaven integraal uit te kunnen voeren is dekking voor alle ontwikkelopgaven gewenst. Het bij elkaar brengen van al deze stedelijke opgaven, is de opmaat naar een integrale stedelijke programmering waarbij ruimtelijke ontwikkelopgaven en beheeropgaven volledig op elkaar zijn afgestemd en waarbij de gebieden centraal staan. Zoals opgenomen in de ontwikkelagenda is het de ambitie om hier in de komende collegeperiode naartoe te werken.

MJIP 2023–2027 Integrale projecten

In onderstaande lijst zijn de projecten opgenomen waarbij gemeentebrede maatschappelijke opgaven integraal worden meegekoppeld met groot onderhouds- of vervangingsopgaven in een bepaald gebied. Het gaat om projecten op een grotere schaal, waarbij de openbare ruimte integraal wordt vernieuwd. In deze lijst tonen we de koppelkansen die in combinatie met een beheeropgave worden gerealiseerd of waar dit nog in onderzoek is. Hierbij kijken we naar koppelkansen t.a.v. klimaatadaptatie, vergroening, mobiliteit, woningbouw, de energietransitie en digitalisering. Tevens wordt per project aangegeven of er een bijdrage wordt geleverd aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud. In veel gevallen is er voor deze projecten al een project webpagina beschikbaar, voor meer informatie over die projecten kunt u klikken op de link in de projectnaam.

Project	Groot onderhoud en vervangingswerkzaamheden	Realisatie koppelkansen ontwikkelend beheer	Onderzoeken koppelkansen ontwikkelend beheer	Wijk	Bijdrage wegwerken achterstallig onderhoud	2023 en/of lopend	2024	2025	2026	2027 e.v.
Welgelegen en den Hommel	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen en saneren van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		West	x	x	x	x	x	x
Kanaalstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, herinrichting verharding Kanaalstraat, vervangen en saneren van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		West	x	x	x			
Westelijke Stadsboulevard	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding rijstroken.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		West		x	x			
Lombokplein	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptatie.		West			x			
Omloop (sloop nieuwbouw)	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Woningbouw, vergroenen, klimaatadaptatie.		Noordwest	x	x				
Amazonekwartier	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen & saneren van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Overvecht	x	x	x	x		
Taagdreef e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervanging en relinen riolering, reconstructie verharding, vervangen en saneren van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Overvecht	x	x	x	x	x	
Overvecht woningbouw	Reconstructie verharding bij woningbouwprojecten.		Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptatie.	Overvecht	x	x	x	x	x	
Ivoordreef e.o.	Reconstructie verharding bij woningbouwprojecten.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptatie.		Overvecht	x	x				
Donaudreef	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Mobiliteit, vergroenen		Overvecht	x	x	x	x	x	x
Camera Obscuradreef	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Overvecht			x			
Klopdijk	Reconstructie verharding, wegwerken achterstallig onderhoud.	Mobiliteit	Vergroenen	Overvecht	x	x				

Tuindorp e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.		Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptatie.	Noordoost	x	x	x	x	x	x
De Munnikplein/Pompelaan/Smijerslaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Vergroenen, klimaatadaptatie.		Noordoost	x	x	x			
Zeeheldenbuurt e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervanging en relinen riolering, reconstructie verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Noordoost	x	x				
Adelaarstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaagvervanging verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Noordoost	x		x	x		
Jan van Gaalenstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Noordoost		x				
Willem Dreeslaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaagvervanging verharding.		Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptatie.	Noordoost	x		x			
Rubenskwartier e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding bij woningbouwprojecten.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Oost	x	x	x	x	x	x
Lunetten Park	Duikers vervangen door brug, dam vervangen door voetgangersbrug.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Oost		x	x			
Maliebaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, herinrichting verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Oost	x	x	x			
Ledig Erf Herontwikkeling	Herstel kademuur.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Oost		x				
Cambridgelaan	Vervanging riolering	Woningbouw, vergroenen, klimaatadaptatie.		Oost		x				
Wervengebied	Groot onderhoud rioolkoffer; vervangen grachtenriolering, reconstructie verharding, snoei en standplaatsverbetering bomen.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptatie.		Binnenstad	x	x	x	x	x	
Oudegeinlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Zuid	x	x	x			
Rotsoord e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Vergroenen, klimaatadaptatie.		Zuid		x	x	x		
Vasco da Gamma-/Bontekoe-/Hannoh-/Columbuslaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Vergroenen, klimaatadaptatie, mobiliteit, woningbouw.	Digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest	x	x	x	x	x	
Attleeplantsoen e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Zuidwest	x	x				
Bernadottelaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen en saneren bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Zuidwest	x	x	x			
Socrateslaan Herinrichting	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Zuidwest		x				
Eisenhowerlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.		Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte,	Zuidwest	x				x	x

			energietransitie, klimaatadaptie.							
Merwedekanaalzone	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, digitale openbare ruimte, energietransitie, klimaatadaptie.		Zuidwest	x			x	x	x
Reitdiepstraat	Vervangen en saneren van bomen.	Woningbouw, vergroenen, klimaatadaptie.		Zuidwest		x	x			
Europalaan herinrichting	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.		Zuidwest		x	x	x		

MJIP 2023–2027 werk–met–werk projecten

In onderstaande lijst zijn de projecten opgenomen waar we beheerwerkzaamheden op het gebied van water en riolering, infrastructuur en/of groen samenbrengen in één project. In deze werk-met-werk projecten nemen we in ieder geval klimaatadaptieve maatregelen en passen we vanuit vergroening zoveel mogelijk het principe groen tenzij toe. Het combineren van werkzaamheden vanuit verschillende beheerdisciplines levert direct voordeel op vanuit kosteneffectiviteit en beperkt in de uitvoering de overlast voor bewoners. Verder doen we in veel gevallen in de projectvoorbereidingsfase van de werk-met-werkprojecten nader onderzoek naar bredere koppelkansen. Zo kan zo'n project op termijn nog uitgroeien tot een integraal project.

In deze lijst tonen we welke werkzaamheden zijn samengebracht in één project en welke koppelkansen, naast klimaatadaptatieve maatregelen en vergroening, nog in onderzoek zijn. Dit gaat om de meekoppelkansen vanuit woningbouw, mobiliteit de energietransitie en digitalisering. Tevens wordt per project aangegeven of er een bijdrage wordt geleverd aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud.

Project	Groot onderhoud en vervangingswerkzaamheden	Realisatie Koppelkansen ontwikkelend beheer	Onderzoeken koppelkansen ontwikkelend beheer	Wijk	Bijdrage wegwerken achterstallig onderhoud	2023 en/of lopend	2024	2025	2026	2027 e.v.
Lageweide	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Digitale openbare ruimte, energietransitie.	West		x	x	x	x	x
Schimmelplein	Vervanging kunstwerk, snoei & standplaatsverbetering.	Vergroenen.		West		x	x	x		
Julianapark	Waterkwaliteit vijvers verbeteren, aanpassen oppervlaktewaterpijl, onderhoud beschoeiing.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Noordwest		x				
Ahornstraat e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Vergroenen, klimaatadaptatie.	Mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Noordwest		x				
Blauwkapelseweg (incl. Kapelbrug)	Reconstructie verharding en het vervangen van de brug.	Klimaatadaptatie.	Mobiliteit, vergroenen.	Noordoost	x	x	x			
Theemsdreef e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen en saneren bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Overvecht	x		x	x	x	x
Moezeldreef /Rubicondreef e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaag vervangen verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Overvecht	x			x	x	x
Landschapspark Oud Zuylen	Aanleggen openwater, aanpassen oppervlaktewaterpeil.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Overvecht				x		
Breitnerlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Oost	x		x	x	x	x
Edelstenbuurt e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuid	x					x
Hooggravenseweg	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid	x		x	x		
Vaartscherijnstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid	x		x			
Verlengde Hooggravenseweg	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid	x			x		
Diamantweg/Aquamarijnlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid	x			x		
Julianaweg Noord	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid	x				x	x

Julianaweg Zuid	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid	x				x	x
W.A. Vultostraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Zuid						x
Tolsteegplantsoen	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuid	x			x	x	x
IJsselsteinlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuid	x	x	x	x	x	x
Da Costakade/A.M. van Schurmanstraat (ged.)	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest	x			x		
Croesestraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest					x	
Aziëlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest	x				x	
Cortezlaan//Bartolomeo Diazlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest	x				x	
van Heuven Goedhartlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering. , reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest	x				x	x
Marco Pololaan / Fernandezlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Zuidwest	x					x
Nijeveld	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Vleuten - de Meern	x	x	x			
Castellumlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Vleuten - de Meern	x	x	x			
Gaag e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, vervangen en vergroten duikers.	Klimaatadaptatie, vergroenen.		Vleuten - de Meern		x				
Odenveltlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Woningbouw, mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Vleuten - de Meern	x	x	x	x	x	x
Bochtdijk	Reconstructie verharding, vervangen en saneren bomen.	Vergroenen	Mobiliteit, digitale openbare ruimte, energietransitie.	Vleuten - de Meern	x	x				

MJIP 2023–2027 objectgerichte projecten

In onderstaande tabel zijn het aantal projecten weergegeven waarbij de werkzaamheden zich beperken tot het groot onderhoud aan of de vervanging van één object(soort), zoals een brug, een speelplaats of een rij lantaarnpalen in een straat. Bij veel van deze werkzaamheden is het logisch en noodzakelijk om ze vanuit één discipline uit te voeren bijvoorbeeld omdat het vanwege veiligheidsoverwegingen nodig is, of omdat het vanwege de omvang van het werk doelmatiger in de uitvoering is en de koppelkansen gering zijn. Bij de uitvoering van objectgerichte projecten is de voorbereidingstijd korter, omdat het werk minder complex is en minder participatie vraagt. In deze categorie gaat het ook om jaarlijks terugkerende projecten als o.a. versnelde verledding, onderhoud landgoederen, onderhoud bosplantsoenen en baggeren.

Bij objectgerichte projecten wordt in de voorbereiding onderzocht in hoeverre het mogelijk is om invulling te geven aan ontwikkelend beheer. Voor zowel oppervlaktewater als riolering (behalve bij het relinen van riolering) wordt altijd zoveel mogelijk klimaatadaptief gewerkt zoals beschreven in het Programma Water en Riolering 2023-2027. Hetzelfde geldt voor de beschoeiing van civiele constructies en voor bomen en groen die vanuit de aard van de werkzaamheden al zoveel mogelijk bijdragen aan de opgaven klimaatadaptie en vergroenen van de stad.

In onderstaande tabel zijn per planjaar het aantal unieke objectgerichte projecten opgenomen, terugkerende projecten zijn alleen meegeteld in het eerste planjaar om dubbeltellingen te voorkomen. Ook voor deze projecten is aangegeven of er een bijdrage wordt geleverd aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud (AO).

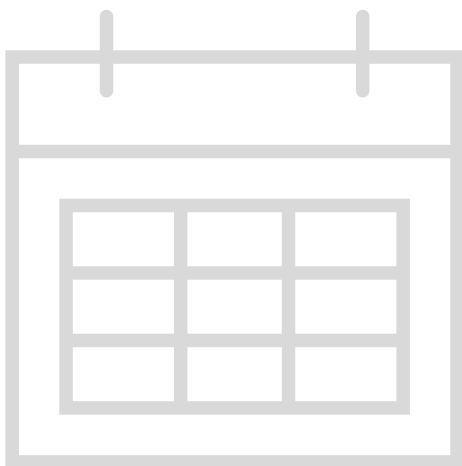
Objectsoort	Werkzaamheden	2023 en/of lopend Aantal	AO	2024 Aantal	AO	2025 Aantal	AO	2026 Aantal	AO	2027 Aantal	AO	Totaal Aantal	Totaal AO
Baggeren	Baggeren van de watergangen	1										1	
Beeldende Kunst	Het restaureren en de reconstructie van kunstwerken	2	2									2	2
Bomen en Groen	Snœi & standplaatsverbetering bomen, vervangen & saneren van bomen, onderhoud bosplantsoenen & landgoederen	39	4	1								40	4
Civiele constructies	Het restaureren en de reconstructie van civiele constructies	48	30	50	33	28	17	54	34	1		181	114
	Beschoeiing	13	6	9	6	6	1	13	5	1		42	18
	Bruggen	19	15	28	16	16	12	35	24			98	67
	Havens, Steigers & overige	15	8	7	6	6	4	5	5			33	23
	Tunnels & viaducten	1	1	6	5			1				8	6
Openbare verlichting	Vervangen van armaturen, voedingskasten, kabels en versnelde verledding	13										13	
Oppervlaktewater	Vervanging of vergroten duikers, vervangen duikers door brug	6										6	
Riolering (AW)	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering en relinen van riolering	10		3		3		3		1		20	
Rioolgemalen (AW)	Renovatie rioolgemalen en drukriolering	5		1		1		1		1		9	
Speelobjecten	Vervangen speeltoestellen en vervangen ondergrond	2										2	
Verharding	Deklaag vervangingen, reconstructie wegen, element vervangingen	25	25	6	6	7	5			1	1	39	37
VRI	Vervangen verkeersregelininstallaties en kabels	5		4		6		8		11		34	
Eindtotaal		156	61	65	39	45	22	66	34	15	1	347	157

JAARPLAN CONCERNAUDIT

APRIL 2022 – MAART 2023

Concernaudit jaarplan

- De totstandkoming van het jaarplan
- De geïntegreerde aanpak van concernaudit
- Bewegingen in de stad Utrecht en de gemeentelijke organisatie
- Selectie opdrachten 2022-2023
 - Gepland
 - Optioneel
- Realisatieplan 2022-2023
- De bezetting van concernaudit
- Toelichting op audits in het jaarplan

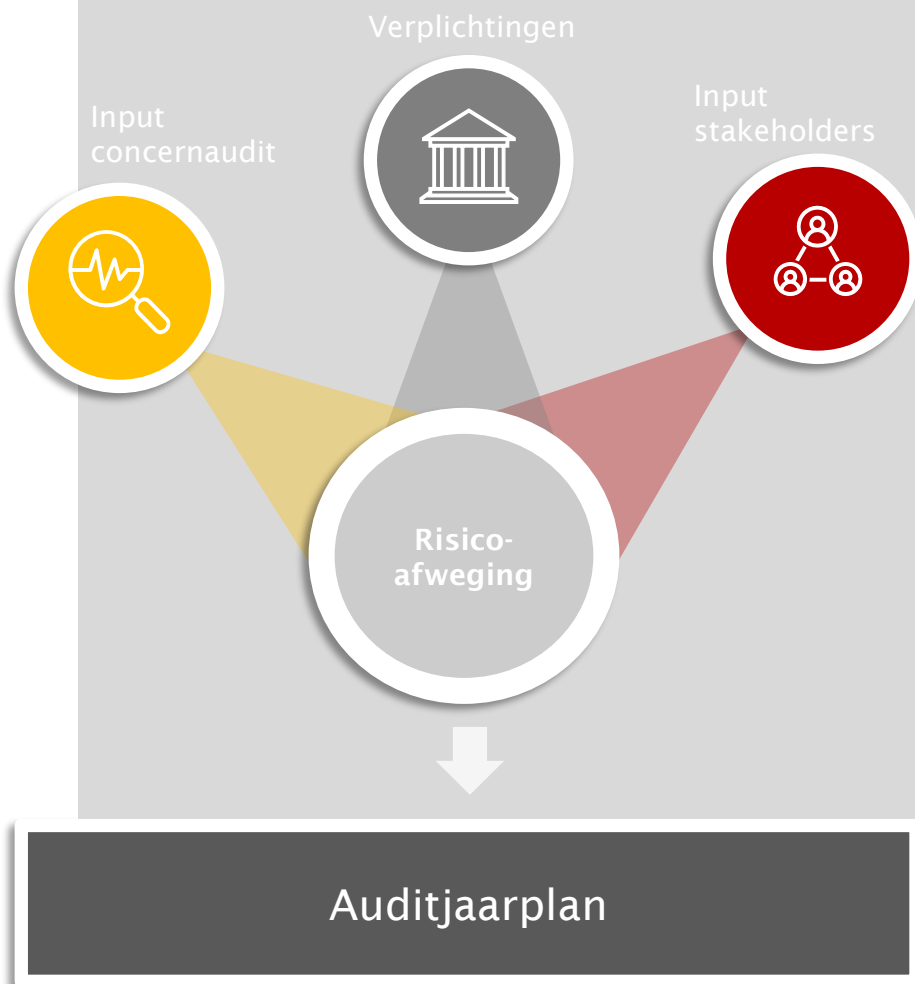
De totstandkoming van het auditjaarplan

Concernaudit biedt onafhankelijke en objectieve audit- en adviesdiensten en verschaft inzichten aan de gemeente Utrecht. Met een geïntegreerde aanpak wil concernaudit de gemeente Utrecht helpen haar doelstellingen en opgaven te realiseren. De opdracht van concernaudit ligt vast in een Auditcharter, die is vastgesteld door het College van Burgemeester & Wethouders op 31 augustus 2021. Concernaudit stelt jaarlijks voor de periode april t/m maart een op risico gebaseerd auditjaarplan op. De invulling van het auditjaarplan is tot stand gekomen op basis van gesprekken met stakeholders. Daarnaast maakt concernaudit haar eigen risicoafweging en is voor een aantal zaken verplicht tot het uitvoeren van audits. Tenslotte is kennis genomen van het visitatierapport en het overdrachtdossier voor het nieuwe college van B&W.

Diverse grote gemeentebrede uitdagingen zijn onder de aandacht van concernaudit gebracht, bijvoorbeeld:

- De ambities van de gemeente Utrecht groter zijn dan de mankracht en middelen die beschikbaar zijn voor de realisatie.
- De digitale transitie is binnen en buiten de gemeente Utrecht sterk op dreef. Concernaudit merkt dat extra aandacht nodig is voor voorbereiding en kaders en richtlijnen ten behoeve van soepele transitie met betrekking tot aanbesteden, implementeren, beheren en adopteren.
- Nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving vraagt aanpassingsvermogen, zoals de Wet Open Overheid en de Omgevingswet. Maar ook de implementatie van bestaande wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, blijft achter.

Verbetering van de interne beheersing van de gemeente Utrecht zal helpen de uitdagingen beter beheersbaar te maken en veerkracht voor komende uitdagingen te vergroten. Met dit jaarplan wil concernaudit bijdragen aan het verbeteren van de interne beheersing. Dit jaarplan geeft op basis van de huidige inzichten een overzicht van de geplande werkzaamheden van concernaudit in de periode april 2022 t/m maart 2023. De geplande werkzaamheden zijn afgestemd op de beschikbare auditcapaciteit.

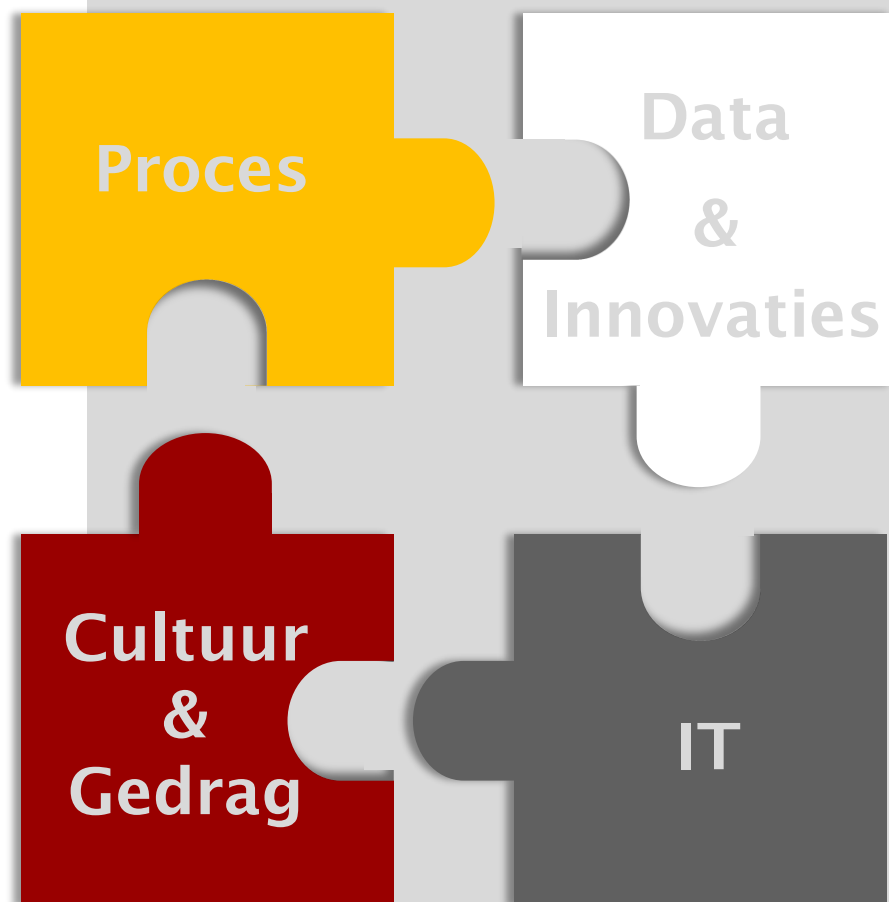
De multidisciplinaire en geïntegreerde aanpak van Concernaudit

Het team Concernaudit bestaat uit 13 teamleden met multidisciplinaire expertises. De samenstelling van het team wordt in de bijlagen geconcretiseerd. Het team besteedt aandacht aan de proces-, de data-, de cultuur- en gedrags- en de IT- kant van de audits die op de planning staan.

Concernaudit hanteert voor haar audit- en adviesopdrachten een moderne en innovatieve aanpak. Een audit kan bestaan uit een of meerdere disciplines:

- Operationele processen;
- IT beheersmaatregelen en -processen;
- Data-analyses;
- Softcontrols met betrekking tot cultuur & gedrag;
- Innovaties zoals process mining en robotisering.

Wanneer een audit uit meerdere disciplines bestaat, dan is er sprake van integrated audit.

Voor de totstandkoming van het jaarplan heeft Concernaudit jaarplangesprekken gevoerd met de volgende stakeholders:

- Bij de jaarplan gesprekken kregen de stakeholders de keuze om Informatie- en procesmanagers en businesscontrollers uit te nodigen. Hier is veelvuldig gebruik van gemaakt. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met het hoofd Domstad IT, de Functionaris Gegevensbescherming, de Chief Privacy Officer en de programmamanager gegevensbescherming (mede namens de Chief Information Security Officer).

Concernaudit heeft onder andere met de jaarplangspreekken en in synergie met de stakeholders een totaalbeeld opgehaald van de belangrijkste ontwikkelingen en risico's in de stad en in de organisatie. Dit complexe, dynamische en intergerelateerde beeld hebben we grafisch samengevat.

*Deze grafische weergave is uitsluitend illustratief bedoeld.
De woordfrequentie en de lettergrootte hebben geen betekenis in de afbeelding.*

De selectie opdrachten in het jaarplan

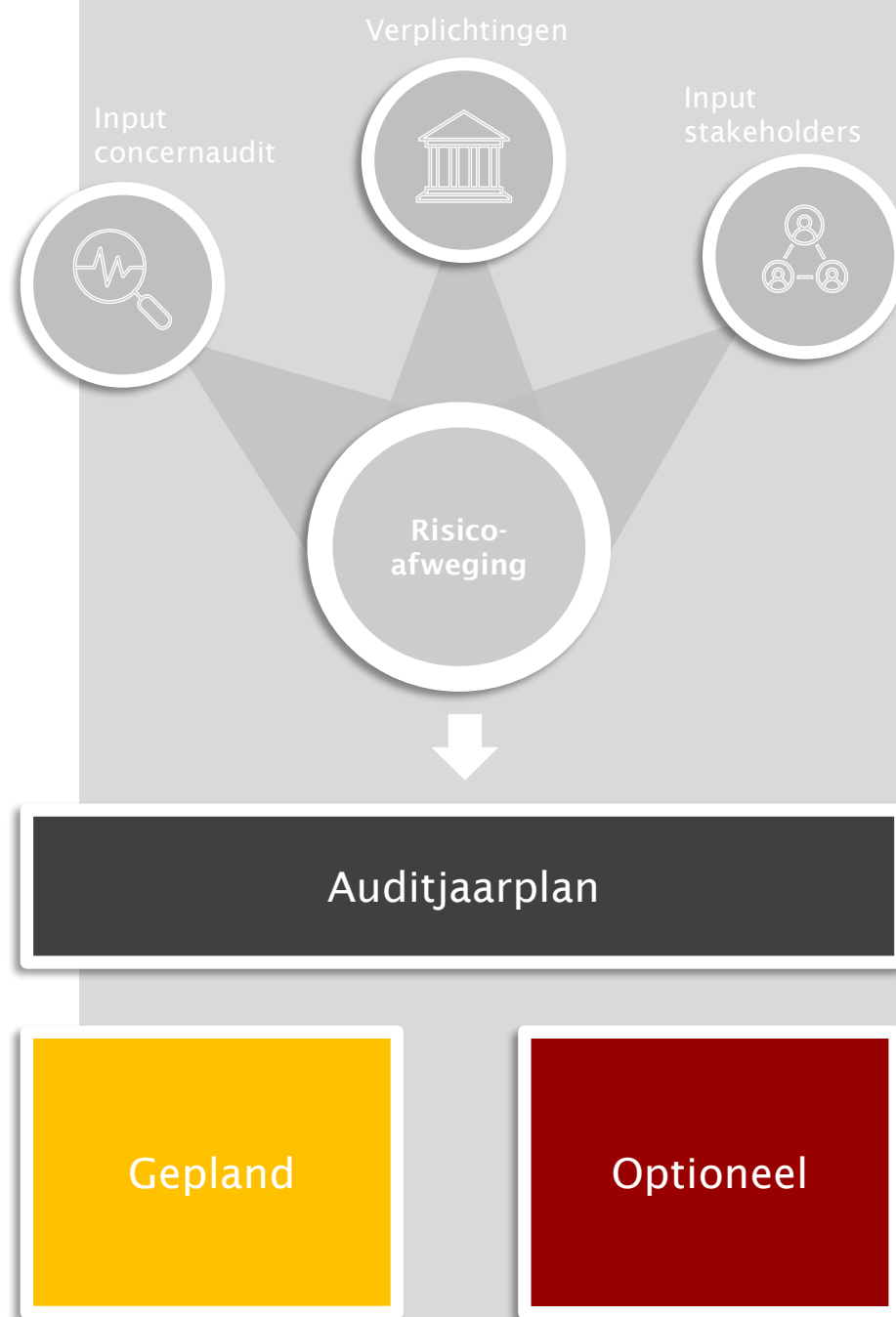
Op basis van de input van stakeholders, de eigen omgevingsanalyse en risicoafweging maakt concernaudit een groslijst van auditonderwerpen. De confrontatie van deze groslijst met de beschikbare capaciteit en deskundigheid van concernaudit, en de onderzoeksplanning van de rekenkamer Utrecht leidt tot het auditjaarplan waarin geplande en optionele onderzoeken zijn opgenomen.

- Geplande opdrachten
Dit zijn opdrachten die definitief op de planning staan, waar tijd en capaciteit van concernaudit voor is gereserveerd.
- Optionele opdrachten
Dit zijn opdrachten die concernaudit oppakt indien de capaciteit en timing het toelaten.

Overige onderwerpen op de groslijst nemen we mee bij de afweging en het opstellen van een volgend jaarplan.

Ad hoc audits en onderzoeken

Concernaudit heeft 5% van haar audituren gereserveerd om ad hoc audits en onderzoeken uit te voeren. Middels deze reservecapaciteit willen we flexibel kunnen inspelen op onverwachte belangrijke ontwikkelingen, nieuwe risico's, onderzoeken naar vermoedens van niet integer handelen door bestuurders en medewerkers en fraudeonderzoeken.

Titel	Domein	Opdrachtgever	Aard
Verplichte opdrachten			
Proces rechtmatigheidsverantwoording 2022	Bedrijfsvoering	Concerncontroller	Rechtmatigheidsverantwoording
Project rechtmatigheidsverantwoording	Bedrijfsvoering	Concernmanager FIJ	Rechtmatigheidsverantwoording (uitbesteed)
Inkopen en aanbestedingen (spend)	Bedrijfsvoering	Concernmanager FIJ	Verbijzonderde Interne Controle
Subsidies	Bedrijfsvoering	Concernmanager FIJ	Verbijzonderde Interne Controle
Process mining SAP 'Bestellen t/m factuurafhandeling'	Bedrijfsvoering	Concernmanager FIJ	Verbijzonderde Interne Controle
Europese subsidies: 'Reduces' en 'Urbact'	Gezond Stedelijk Leven	Directeur OOR	Verbijzonderde Interne Controle
Wet politiegegevens periode 2023	Bedrijfsvoering, Sociaal en Gezond Stedelijk Leven	Directeur bedrijfsvoering	Eventueel integrated audit in Governance audit
WiGo4it Algemene IT beheersmaatregelen	Sociaal	Directie WiGo4It	Digitale audit
Overdracht innoveren financiële controles middels processmining	Bedrijfsvoering	Concernmanager FIJ	Innovatietraject
Innoveren subsidiecontroles middels processmining	Sociaal	Directeur MO	Innovatietraject
Doorloop uit jaarplan 2021-2022			
Werken 3.0	Bedrijfsvoering	Directeur bedrijfsvoering	Digitale audit
Projectbeheersing – Wervengebied en Berlijnplein	Gezond Stedelijk Leven	Concerncontroller	Projectaudit
Evaluatie zorgpartners WMO/Jeugdzorg	Sociaal	Directeur MO	Bewoners audit
Innoveren dienstverleningscontroles	Gezond Stedelijk Leven	Directeur PBZ	Innovatietraject
Wet politiegegevens periode 2022	Gezond Stedelijk Leven	Directeur OOV en VTH	Digitale audit
Thuis voor Iedereen	Sociaal	Wethouder Wonen	213a- onderzoek
Erfpacht	Gezond Stedelijk Leven	Directeur OOR	Operational audit
Onderwijshuisvesting	Sociaal	Directeur VGU	Operational audit
Aanvullend geselecteerde opdrachten			
Omgevingswet	Gezond Stedelijk Leven	Concerndirecteur GSLvI	Integrated audit
Stromen Archeologisch bedrijf	Gezond Stedelijk Leven	Directeur OOR	Operational audit
Digitale transitie	Bedrijfsvoering, Sociaal en Gezond Stedelijk Leven	Directeur bedrijfsvoering	Integrated audit
LTB SAP HR	Bedrijfsvoering	Directeur bedrijfsvoering	Digitale audit
Cyberweerbaarheid	Bedrijfsvoering, Sociaal en Gezond Stedelijk Leven	Directeur bedrijfsvoering	Digitale audit (eventueel deels uitbesteed)
Fraudepreventie	Bedrijfsvoering	Directeur Bedrijfsvoering	Operational audit

Indien de tijd en capaciteit het toelaten worden de volgende optionele audits uitgevoerd: Gegevensbescherming, process mining Werk & Inkomen, Informatiehuishouding vastgoed doelmatigheid en informatiemanagement, Wet Open Overheid en Governance.

Realisatieplan 2022-2023

Uitdagingen 2021-2022

Concernaudit werkt in haar jaarverslag de uitdagingen uit die in de auditperiode april 2021- maart 2022 op haar pad zijn gekomen en invloed hebben gehad op de doorloop van audits naar het nieuwe jaarplan van april 2022 – maart 2023. Deze doorlopende audits zijn in het overzicht van de geplande audits opgenomen onder ‘Doorloop uit jaarplan 2021-2022’.

Ambitie 2022-2023

Concernaudit zal voor het jaarplan 2022- 2023 meer aandacht besteden aan monitoring van de voortgang van het jaarplan en de planning. Concernaudit plant bij tussentijdse wijzigingen op het jaarplan overleg in met desbetreffende directieraadleden die in het overzicht van geplande en optionele audits gekoppeld zijn aan de desbetreffende domeinen. Daarnaast heeft concernaudit het handboek bijgewerkt met een richtlijn voor communicatie en goedkeuring van het jaarplan.

Concernaudit zal bij de start van de audits in het jaarplan extra aandacht besteden aan scopingsactiviteiten om de grootte van de opdrachten beter af te stemmen op de beschikbare capaciteit binnen concernaudit en om de doorlooptijd van de audits te managen binnen het jaarplan 2022 - 2023.

Ambitie realisatie jaarplan

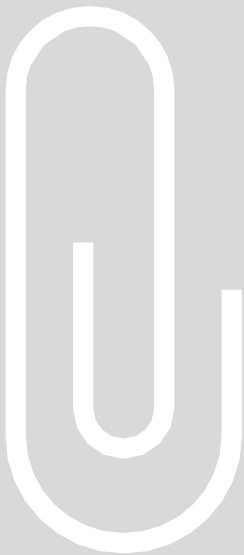
Voortgang
en planning

Scope audits

Opdrachtgevers periodiek betrekken bij voortgang audits en auditplanning en tijdig signaleren

Handboek richtlijn communicatie en goedkeuring jaarplan toegevoegd

4 of meer processen			
2-3 processen			
1 proces			
	Opzet	Bestaan	Werking

Bijlage

De bezetting van concernaudit
Toelichting op de onderdelen van het auditjaarplan

De bezetting van Concernaudit in 2022

Functie	Formatie FTE	Management	Accountmanagement	Audits	Uren per FTE	Audituren
Manager	1	30%	10%	60%	1.360	816
Senior Auditor	1,89		10%	90%	1.360	2.313
Senior IT Auditor	2		10%	90%	1.360	2.448
Senior Data-analist	1		10%	90%	1.360	1.224
Auditor	2,89			100%	1.360	3.930
IT Auditor	1			100%	1.360	1.360
Data-analist	0,89			100%	1.360	1.210
Assistent Auditor	1			100%	1.360	1.360
Projectleider RMV	Extern (0,4)					
Stagiairs	Extern					
Totaal	11,67					14.662

In de concerndirectie van 30 november 2011 is besloten om de productiviteitsnorm van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), namelijk 1.360 productieve uren per jaar voor een fulltime dienstverband van 36 uur per week, vast te stellen als richtlijn voor elk onderdeel in de organisatie. In deze norm van 1.360 uur is ook het gemiddelde ziektepercentage, vakantie, opleidingsdagen en bijzonder verlof meegenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording / Verbijzonderde Interne Controle

Naar verwachting vanaf verslagjaar 2022 moet de gemeente Utrecht zelf een verklaring afgeven over de naleving van de comptabele wet- en regelgeving, ofwel de rechtmatigheid. Deze zogenoemde rechtmatigheidsverantwoording wordt door het college opgenomen in de jaarrekening. Om deze verantwoording af te kunnen leggen, is het van belang dat voor alle materiële geldstromen de naleving van de relevante wet- en regelgeving inzichtelijk is.

De totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording vereist een goede inrichting van en samenwerking tussen de 3 lijnen:

- het management is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van de processen (1e lijn);
- de eenheden businesscontrol en concerncontrol voor advisering ten aanzien van de inrichting van de processen en uitvoering van de verbijzonderde interne controles (2e lijn); en
- concernaudit voor advisering aan de 1e en 2e lijn over procesverbeteringen en het op basis van audits voorzien van directieraad en college van aanvullende zekerheid op het geheel (3e lijn).

In de praktijk betekent dit dat proces- en verbijzonderde interne controles zoveel mogelijk worden belegd bij de eenheden businesscontrol.

In 2022/2023 zal Concernaudit:

- de verbijzonderde interne controles (VIC) uitvoeren van de organisatieonderdelen overstijgende processen: inkopen & aanbesteden ('spend'), subsidies en het proces van bestellen tot en met factuurafhandeling.
- een review uitvoeren op het rechtmatigheidsverantwoordingsproces 2022.
- project Rechtmatigheidsverantwoording – uitbesteed

Controle Europese subsidies: 'Reduces' en 'Urbact'

Vanuit het verleden voert concernaudit periodiek controles uit op de door de gemeente Utrecht ontvangen Europese subsidies: 'Reduces' en 'Urbact'. Concernaudit zal geen nieuwe Europese subsidies controleren. Dit is vastgelegd in haar auditcharter.

Integrated audit

- Omgevingswet : In mei 2021 heeft concernaudit haar readiness assessment rapport inzake de voorbereidingen van de implementatie Omgevingswet gepubliceerd. De audit in 2022 richt zich op de feitelijke implementatie van de Omgevingswet. De invoering Omgevingswet is in februari 2022 opnieuw uitgesteld, zodat deze op een verantwoorde manier kan worden ingevoerd. Een stabiele landelijke voorziening vanuit het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is daarvoor nodig. De nieuwe invoeringsdatum wordt 1 januari 2023. De gemeente gaat onverkort door met de voorbereidingen op Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).
- Digitale transitie - Met common ground willen gemeenten de informatievoorziening eenvoudiger, sneller en slimmer inrichten. In de kern gaat het bij common ground om een hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening, door op een andere manier om te gaan met gegevens. Zo wordt data losgekoppeld van werkprocessen en applicaties. Data wordt bevraagd bij de bron, in plaats van veelvuldig te gekopieerd en opgeslagen. Met de audit digitale transitie wordt de overstap van de keten 'beleidsvoorbereiding en bestuurlijke besluitvorming' richting een common ground oplossing getoetst. Ook worden zaken waar eventueel op bijgestuurd dient te worden vóór livegang van de nieuwe oplossing in kaart gebracht.

Projectaudit

Projectbeheersing – Wervengebied en Berlijnplein

De beheersing van grote, risicovolle projecten is een blijvend aandachtspunt voor elk gemeentebestuur. Grote projecten zijn door hun complexiteit bij uitstek langdurige en kostbare trajecten die bovendien vaak onderhevig zijn aan bestuurlijke en technologische scopewijzigingen. In 2019 heeft concernaudit het onderzoek 'Verdere professionalisering beheersing grote projecten' opgeleverd. Het onderzoek geeft inzicht in de kansen om de interne beheersing van grote projecten te verbeteren. In 2020 hebben we een vervolgonderzoek uitgevoerd en gerapporteerd naar de beheersing van grote projecten, waarbij nadrukkelijk de onderdelen projectramingen, tegenspraak en projectadministratie zijn beoordeeld.

De gemeente heeft de **Regeling Risicovolle Projecten (RRP)** geïmplementeerd. Daarnaast is in januari 2021 de handleiding projectbeheersing goedgekeurd en gepubliceerd teneinde de projectbeheersing te verbeteren. Om te beoordelen of de beoogde verbetering van de projectbeheersing wordt gerealiseerd en om de risico's van een aantal grote, risicovolle (politiek/afbreukrisico en financieel) projecten te beoordelen, zijn de navolgende projecten/programma's geselecteerd voor een audit:

- Project Herstel Wervengebied;
- Project Berlijnplein.

Operational audit & Bewonersaudit

Fraudepreventie: Concernaudit wil met deze audit de opzet, bestaan en werking beoordelen van de beheersmaatregelen gericht op (interne) fraudepreventie. In overleg met de coördinator Integriteit zal de exacte scope van de audit worden bepaald.

Bewonersaudit: Sinds 1 januari 2015 is de Gemeente Utrecht verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning – op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) – en voor de zorg voor jeugd – op basis van de Jeugdwet. Middels het uitvoeren van een bewonersaudit als onderdeel van de tussenevaluatie van Wmo- en Jeugdzorg zorgpartners in 2021, wil Concernaudit graag bijdragen aan het vergroten van de bewonersparticipatie in de stad Utrecht en bijdragen aan de kwaliteit van het Utrechtse zorgmodel en de tussenevaluatie. De tussentijdse evaluatie was oorspronkelijk gepland in 2021. Wegens de werkdruk mede vanwege de coronacrisis is deze door MO uitgesteld.

Stromen archeologische bedrijf: Concernaudit heeft het verzoek gekregen van de Ontwikkelorganisatie Ruimte om een audit uit te voeren naar de functiescheiding en administratie bij het archeologisch bedrijf.

Onderwijshuisvesting: Concernaudit voert een audit uit naar de financiële samenwerking tussen schoolbesturen en de gemeente op het gebied van de uitvoering van onderwijshuisvestingsprojecten door scholen en hoe dit geprofessionaliseerd kan worden.

Erfpacht: Concernaudit voert een operational audit uit naar de voortgang van het verbetertraject van het erfpachtbedrijf. Hierbij wordt ondermeer een data-analyse uitgevoerd op de koppeling van SAP RE met de basisregistratie van het kadaster (BRK).

213a-onderzoek

In artikel 213a van de Gemeentewet is opgenomen dat het college periodiek onderzoek moet laten doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Concernaudit voert deze zogenoemde 213a-onderzoeken uit ten behoeve van het college en rapporteert hierover aan het college en de gemeenteraad. Concernaudit richt zich met de 213a-onderzoeken op de opgaven die in het Coalitieakkoord van het college zijn vastgelegd.

213a-onderzoek Thuis voor Iedereen

(T)huis voor Iedereen is primair zich op het binnen redelijke termijn aanbieden van passende huisvesting aan kwetsbare en bijzondere doelgroepen

Woonruimteverdeling kwetsbare en bijzondere doelgroepen heeft betrekking op:

- Statushouders: het huisvesten van erkende vluchtelingen (statushouders) is een wettelijke taak;
- Uitstroom Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW);
- (Jong)volwassenen: jongvolwassenen (jongeren tussen de 16 en 27 jaar) in een kwetsbare positie, met name dak- en thuisloze jongeren.

Digitale audits

De gemeente wil de kansen die digitalisering biedt maximaal benutten om de opgaven in onze stad te realiseren en zo bij te dragen aan een gezonde leefomgeving voor iedereen. In de visie digitale stad heeft de gemeente de ambitie uitgesproken doordachte werkwijzen van strategie tot uitvoering te creëren door samen te werken en kennis te delen om zo effectiever en efficiënter te werken. Deze ambitie nemen wij mee bij het toetsen van de interne beheersing van digitale oplossingen. Concernaudit wil bijdragen aan veilige digitalisering van de Utrechtse opgaven middels het uitvoeren van de volgende audits:

- **WiGo4it Algemene IT beheersmaatregelen:** De WiGo4it audit is een verplichte audit die samen met de gemeente Amsterdam, Rotterdam en Den Haag wordt uitgevoerd om de interne IT beheersing van uitbestede IT processen bij WiGo4it te evalueren.
 - **Werken 3.0:** Het programma Werken 3.0 kent diverse onderdelen waarbij aan een passende werkplek (inrichting) van medewerkers van de gemeente Utrecht wordt gewerkt. De audit die wordt uitgevoerd beslaat de registratie van IT assets in een daarvoor bestemde database en de mate waarin deze registratie voorzien in inzicht in het afdekken van risico's.
 - **Wpg 2022 en 2023:** In de Ministeriële regeling periodieke audit politiegegevens is bepaald dat jaarlijks een internal audit moet plaatsvinden op één dan wel een aantal onderdelen van de wet. Op dit moment loopt er voor 2021 een audit van Concernaudit naar het verwerken van persoonsgegevens door vaste en flexibele camera's in de openbare ruimte. Voor 2022 wordt de besluitvorming en verantwoordelijkheden met betrekking tot de naleving van de Wet politiegegevens (Wpg) getoetst, deze audit is ondergebracht in de integrated governance audit.
 - **Logische Toegangsbeheer SAP HR:** SAP Successfactors is in 2021 geïmplementeerd en vormt het startsysteem voor registratie van medewerkers en het beginpunt van het proces waarbij toegang tot het netwerk van de gemeente Utrecht wordt verstrekt, gewijzigd of ingetrokken. Toegang tot het netwerk is een eerste 'stepping stone' op basis waarvan verdere toegang tot diverse IT systemen van de gemeente Utrecht wordt gefaciliteerd. De audit die wordt uitgevoerd toetst in hoeverre de beheersmaatregelen in de volgende processen het risico op ongeautoriseerde toegang tot het netwerk en mogelijke verdere toegang tot diverse IT systemen voldoende wordt beperkt:
 - Registratie van gebruikers (medewerkers, externen, stagiaires en andere mogelijke gebruikers) in SAP Successfactors
 - Het verstrekken, wijzigen en verwijderen van toegang tot het netwerk op basis van de registratie van gebruikers in SAP Successfactors
 - **Cyberweerbaarheid:** Voor gegevensbescherming kent de gemeente verplichte standaarden (Baseline Informatiebeveiliging Overheid, Algemene Verordening Gegevensbescherming, Wet politiegegevens) en ambities (ISO27001/2). De gemeente zet zich in voor naleving van deze standaarden, maar extra aandacht is nodig.
 - Vanaf 1 januari 2020 moet volgens de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) worden gewerkt. Dit is nog niet het geval.
 - Sinds 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De gemeente werkt nog niet volledig volgens de AVG.
 - Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente belast met de opsporing van bepaalde categorieën strafbare feiten vallen sinds 1 januari 2019 onder de Wet politiegegevens (Wpg). De implementatie van de Wpg is nog onderhanden.
- Concernaudit voert periodiek privacyaudits uit naar de naleving van de AVG en Wpg. Daarnaast wordt in 2022 een audit naar cyberweerbaarheid uitgevoerd welke eventueel deels wordt uitbesteed.

Innovatietrajecten

De doelstelling van digitale innovatie in de audits is om steekproefsgewijze, handmatige controles te vervangen door gedigitaliseerde, integrale controles. Op basis van de single audit gedachte betekent dit dat slechts één controle wordt uitgevoerd en vanuit andere controledoeleinden (bijvoorbeeld de jaarrekeningcontrole door de externe accountant) kunnen interne en externe partijen hier gebruik van maken. Met digitale controles voorzien wij in zeer nauwkeurige controles met een dekking van 100%. Technieken als process mining en data-analyse vormen de basis van de digitale controles.

SAP Process mining en Overdracht naar FIJ: De process mining naar het inkoopproces (bestellen t/m betalen) is sinds 2018 onder handen bij concernaudit. In 2022 zijn onze plannen tweeledig. Enerzijds breiden we dit project uit door analyses te verfijnen en deze frequenter uit te gaan voeren, anderzijds gaan we mogelijkheden bekijken om het uitvoeren van deze analyses in toenemende mate bij FIJ zelf neer te leggen. Dit betreft een voortzetting van werkzaamheden uit het afgelopen jaar, waarin enkele onderdelen al stapsgewijs werden overdragen.

Easyfunders en process mining op subsidieverstrekkings. Concernaudit voert ondersteunende werkzaamheden uit om betrouwbaarheid van data uit het subsidiesysteem Easyfunders te verbeteren, bijv. door het automatiseren van de voorbereiding op de maandelijkse aansluiting op SAP. Daarnaast voeren wij een process mining uit op het subsidieproces. In 2022 beogen we eerst de kwaliteit van de data uit dit systeem te beoordelen op geschiktheid voor process mining. Daarnaast streven we ernaar de bestaande process minings uit te breiden met meer rechtmatigheidsaspecten.

Process mining Raadplegen Basis Register Persoonsgegevens (BRP) en overige processen Publiekszaken. Voor PBZ zijn diverse process minings dashboards ingericht. Het dashboard BRP willen we uitbreiden met data uit het zaakstelsel. Daarnaast willen we process mining gebruiken om inzichten en kennis te genereren over processen zoals bijv. huwelijksvoltrekkingen.

Jaarplan 2022/23 Concernaudit

Adviescommissie F&C

2 juni 2022

Manager Concernaudit

Gemeente Utrecht

Introductie Concernduit

Brede ervaring

Publiek, privaat en academisch

Opleidingen en Certificeringen

CIA, CISA, RA, RO, RE

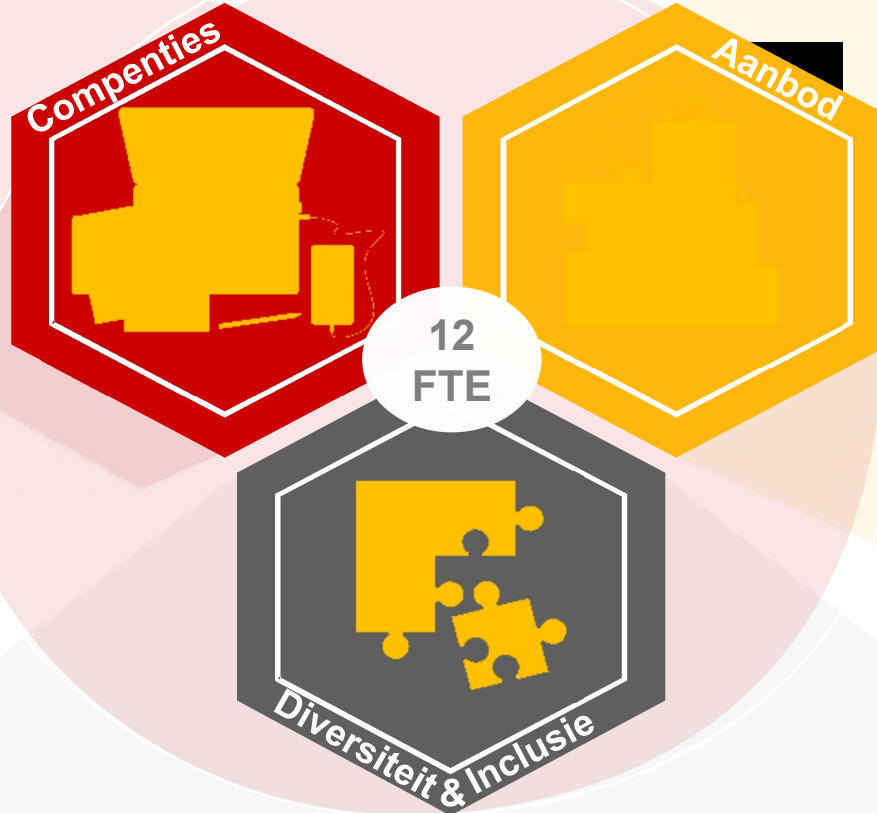
Permanente educatie

Lidmaatschappen en netwerken

IIA, ISACA, NBA, NOREA, SVRO, NEVI

Brede opleidingsachtergronden

Accountancy, Data-science, IT,
Bedrijfskunde/economie,
Bestuurskunde

Assurance

Advies

Inzichten

Innovatie en automatisering met
focus op interne controles en
procesoptimalisatie

- Data-analyse
- Process-mining
- Text-mining

Vrouwelijk leiderschap

Bi-culturele achtergronden

Gebalanceerde
leeftijdverdeling

Gezond en stedelijk leven voor iedereen: *Jaarplan Concerndiaudit*

Strategische doelstelling

Bijdrage concernaudit

Overkoepelend

Betrokken organisatieonderdeel

* Optionele audits

Jaarplan Adviescommissie Controle en Financiën 2022

(mei 2022)

Datum en tijdstip 2022	Onderwerpen
<i>Uitgangspunten</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>In beginsel 8 x 1,5–2 uur overleg, waar nodig in aanwezigheid van ambtelijke organisatie, rekenkamer en accountant.</i> – <i>De cursief gedrukte onderwerpen zijn aanvullende onderwerpen (naast de reguliere cyclus).</i> – <i>Onderwerpen voor de adviescommissie (kunnen) zijn: jaarstukken, voorjaarsnota, programmabegroting, financiële verordeningen en beleidsnota's, art. 213a-onderzoeken, alle overige onderwerpen waarvan de adviescommissie van oordeel is dat deze een (sterke) financiële component bevatten.</i> – <i>Het Jaarplan wordt elke vergadering indien nodig geactualiseerd.</i> – <i>We vergaderen van 20.00–21.30/22.00.</i>
<i>Overige onderwerpen (veeglijst en lopende toezeggingen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Uitkomsten onderzoek cederen kasstromen erfpachtcontracten, adviescie 20–1–2020 (voor VJN 2021) --> uitgesteld**.</i> – <i>Budgetrecht van de raad (voorstel volgt, bijvoorbeeld MPR) --> vanuit zomersessie 2020 en advies bij de PB 2021 --> lopend</i> – <i>Financiële spelregels (27–10–2020)</i> – <i>Voortgang financiële paragraaf in RV (toezegging wethouder, tevens lopend bij RV begrotingswijzing)</i> – <i>Voortgang rechtmatigheidsverantwoording door college (reflectie bij de JS 2021) & aanpassen controleverordening (rechtmatigheid) --> opgenomen bij de paragraaf BV in de JS.</i> – <i>Decentrale sturing en opvolging IB --> Q1 2022 (toezegging bij JS 2020)</i> – <i>NB: raadstoets (niet in 2022)</i> – <i>Nota WAAVA (Q4 2022): bijeenkomst met adviescie, raadsbrief en aangepast raadsvoorstel.</i>
Do. 20 januari	Vergadering adviescommissie (90 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Overdrachtsdocument – Update leesbaarheid/begroting van de toekomst – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 17 februari	Vergadering adviescommissie (120 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – WAAVA (tijd: 30 minuten) – 1^e begrotingswijziging 2022 (tijd: 10 minuten) – Aanpak raadstoets na verkiezingen (tijd: 15 minuten) – Update status adviezen realisatie en begroting (eens per kwartaal tijd: 15 minuten) – Overdrachtsdocument afronden (tijd: 15 minuten) – Update leesbaarheid/begroting van de toekomst (tijd: 15 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)

Datum en tijdstip 2022	Onderwerpen
Do. 21 april	Vergadering adviescommissie (90 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Jaarverslag/jaarplan Rekenkamer (jaarplan loopt tot eind 2022) en jaarplan Concernaudit (loopt van april tot en met maart) --> concernaudit naar mei en september. – 213a-onderzoek naar de opgave 'Veerkracht en gelijke kansen' – 1^e commissie na verkiezingen (kennismaking) – Begroting van de toekomst – Invulling TB JS/VJN (15 minuten) – Voortgang accountantscontrole (15 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do 2 juni (let op langer door VJN en JS) 20.00–22.00	Vergadering adviescommissie (90 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Jaarstukken (beschikbaar 21 april 2022) – (concept) Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken – Concept Reactie van het college op het accountantsrapport – Voorjaarsnota (beschikbaar 12 mei 2022) --> TB MPR?? – Berap incl. resultaatsbestemming en MPUV en MPR – (eventueel) Advies aan commissie VBF n.a.v. Voorjaarsnota/Berap/JS – Jaarverslag concernaudit (10 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
<i>Zomersessie adviescie C&F</i> <i>26 augustus 09.30–16.00</i>	Nader in te vullen: Inloop 09.30 Ochtend 09.45–12.30 (pauze 15 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Aanbesteden, subsidies: hoe zit het nu? NB: Raadsleden hebben hier vaak vragen over. (45 minuten) – Nieuwe opzet begroting van de toekomst en het budgetrecht van de raad (90 minuten). <i>Aan de hand van een voorbeeld programma wordt de nieuwe opzet met de adviescommissie besproken. Wat zijn de verschillen? Hoe kunnen we nu beter sturen als raadsleden?</i> – Verbonden partijen: doorgehaald ivm teveel onderwerpen – Presentatie Grex: 45–60 minuten: Hoe zitten de grexen financieel in de P&C cyclus. Tip van de adviescie om deze presentatie nogmaals te doen (zie overdrachtsdocument). Lunch: 12.30–13.15 Middag: 13.15–16.00 (pauze 15 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Jaarplan 2023 (15 minuten): wat gaan we als adviescie doen in 2023? – Update financiële positie (Deloitte) (45–60 minuten) → vervolg van het introductieprogramma. – Financiële Dekkingen: welke spelregels stellen we met elkaar vast (60 minuten)? – Borrel 16.00–16.30
<i>Do. 1 september</i>	PM (kan wellicht vervallen door zomersessie op 26–8)

Datum en tijdstip 2022	Onderwerpen
Do. 29 september	Vergadering adviescommissie (90 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Programmabegroting + 2e Berap (tijd: 45 minuten) – Advies aan commissie VBF over Programmabegroting (na wissel, tijd 15 minuten). – Jaarplan concernaudit (10 minuten) – Update status adviezen realisatie en begroting (eens per kwartaal tijd: 15 minuten) – Opdracht accountant (tijd: 10 minuten). – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (tijd: 5 minuten)
Do. 17 november	PM
Do. 15 december 20.00–21.30	Vergadering adviescommissie (90 minuten) <ul style="list-style-type: none"> – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Concept Boardletter van de accountant – Concept Reactie van het college op de Boardletter – Voortgang controle – 3e Technische Begrotingswijziging – Onderwerpen/ aandachtspunten voor onderzoeken in jaarplannen auditteam, Rekenkamer, accountant en evt. adviescommissie. – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (tijd: 5 minuten)
** update maart 2021: <i>Uitkomsten onderzoek cederen kasstromen erfpachtcontracten</i>	<i>Eind 2019 is een notitie in de AdviesCie geweest. Daarin was aangegeven dat de verwachting was dat dit onderzoek in 2020 afgerond zou kunnen worden. In dat geval hadden de uitkomsten mogelijk meegenomen kunnen worden met de VJN2021. Door een overvol werkprogramma heeft de uitvoering van dit onderzoek het afgelopen jaar lelijk in de weg gezeten. Het lijkt me goed om op dit punt het verslag van vorig jaar te volgen: agenderen zodra het onderzoek is afgerond.</i>

Commissie VBF

Behandeld door	D. Rijnders	Datum	18 februari 2022
Onderwerp	Adviesbrief inzake WAAVA		
E-mail	danielle.rijnders@utrecht.nl		
Bijlage(n)	Notulen adviescommissie 29 april 2021		

Beste raadsleden,

Op 20 februari 2020 heeft de gemeenteraad de nota 'Waarderen, Activeren en Afschrijven van Vaste Activa' (WAAVA) vastgesteld. De raad had aansluitend behoefte aan nadere informatie over een drietal beleidskeuzes. Dit betreft:

- Restwaarde wel of niet toepassen.
- Ondergrens voor activeren van investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte wel of niet ongewijzigd laten op 5 miljoen euro.
- Componentenmethode wel of niet toepassen.

NB: door de wethouder is in de commissie VAN 13-2-2020 de volgende toezegging gedaan: De wethouder zegt in relatie tot de nota WAAVA toe voor de zomer 2020 een brief naar de raad te sturen met meer informatie over de volgende onderwerpen naar aanleiding van een onderzoek: wel/niet afschrijven tot de restwaarde, componentenmethode versus huidige afschrijvingssystematiek, afschrijving verschillende soorten gebouwen, ondergrens activeren van euro 5 mln., de daarbij behorende financiële consequenties (o.a. wel/niet terugwerkende kracht) en de relevante wet- en regelgeving (zoals de BBV).

Op 29 april 2021 is in de adviescommissie Controle en Financiën over de voortgang van deze beleidskeuzes gesproken. Ter voorbereiding zijn twee noties gedeeld met de adviescommissie, maar nog niet met de raad (restwaarde en componentenmethode). Een notitie over de ondergrens was toen nog niet gedeeld met de adviescommissie en de raad. De notulen van deze bijeenkomst zijn als bijlage opgenomen. Belangrijk hierbij is dat de adviescommissie heeft verzocht niet alleen de uitkomsten te delen maar vooral ook de overwegingen.

Door onder meer corona heeft het langer geduurd voordat het uiteindelijke raadsvoorstel naar de raad is verstuurd (januari 2022). In de voorliggende nota WAAVA wordt voorgesteld:

- De nota aan te passen aan actuele ontwikkelingen:
 - i. Actualiseren van de nota aan de aangepaste BBV-wijzigingen
 - ii. Verhelderen van de bevoegdheden van de raad
 - iii. Vastleggen huidige werkwijze sloopkosten en routine investeringen
 - iv. Activeringsgrens naar 100.000 euro in lijn gebracht met de nota BOR
- Het beleid voor restwaarde en componentenmethode niet aan te passen:
 - i. Behouden van de terughoudende lijn voor gebruik van restwaarde
 - ii. Behouden van de systematiek onderhoudsmethode i.p.v. componentenmethode

In de adviescommissie C&F van 17 februari 2022 hebben we hierover met elkaar gesproken in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie en de accountant.

Reactie de heer van Vugt (adviseur en accountant Deloitte)

De accountant is gevraagd te adviseren over voorliggende nota. Voor de accountant zitten er een beperkt aantal onduidelijkheden in de nota. Verder een aantal politieke keuzes waarvan het goed is de raad deze scherp heeft bij de besluitvorming.

Belangrijke politieke keuzes ten aanzien van het budgetrecht van de raad (hoofdstuk 9) zijn:

1. Enkele programma's (welke zijn dat?) hebben een bandbreedte voor investeringen: Geen expliciet besluit van een investering door de gemeenteraad. Het college kan besluiten voor investeringen nemen voor zover deze binnen de bandbreedte passen.
2. Routine investeringen: Geen expliciet besluit van een investering door de gemeenteraad. Het college kan besluiten voor investeringen nemen voor zover deze binnen de vrijvallende kapitaallasten passen.
3. Vervangingsinvesteringen: Geen expliciet besluit van een investering door de gemeenteraad. Het college kan besluiten voor investeringen nemen voor zover deze binnen de vrijvallende kapitaallasten passen.
4. Uitbreidingsinvesteringen is ruimte voor via de activareserve of kapitaallastenbudget: Geen expliciet besluit van een investering door de gemeenteraad. Het college kan besluiten voor investeringen nemen voor zover deze binnen de vrijvallende kapitaallasten passen.
5. Uitbreidingsinvesteringen zonder bandbreedte: Raadsbesluit (begroting, P&C-document of afzonderlijk besluit): via een activareserve of kapitaallasten in de begroting.
6. Routine of vervangingsinvesteringen waar geen activareserve of kapitaallastenbudget voor is: Raadsbesluit (begroting, P&C-document of afzonderlijk besluit): via een activareserve of kapitaallasten in de begroting.

Verder valt de accountant op:

- Geen restwaarden toepassen (= voorzichtig en in lijn met advies Commissie-BBV)
- Geen componentenbenadering (deur wordt wel op een kier gelaten)
- Voor sommige activa (drie type activa) wordt de annuïtaire afschrijvingsmethode (hoofdstuk 7.4) toegepast. Het motief lijkt meer budgettair gedreven dan bedrijfseconomisch gemotiveerd.
- Bijdragen in activa van derden (investeringssubsidies) worden in 1 keer ten laste van de exploitatie verantwoord.

Advies adviescommissie C&F

De adviescommissie stelt vast dat ze meer had verwacht van het onderzoek van de afgelopen twee jaar. Vragen die tijdens de bespreking van het raadsvoorstel in de adviescommissie aan de orde zijn gekomen zijn onder andere:

- Wat is de impact van de componentenbenadering op de begroting van de gemeente Utrecht, welke panden komen hiervoor in aanmerking?
- Wat is de visie van de gemeente op het vastgoed en het onderhoud?
- Waarom is er gekozen voor een behoedzame aanpak?
- Hoe doen andere gemeenten dit?
- Heeft de raad nu voldoende informatie om een keuze te maken?

De adviescommissie heeft uiteraard oog voor het extra werk dat bijvoorbeeld de componentenbenadering met zich meebrengt voor de ambtelijke organisatie. Het bezwaar om deze

benadering niet toe te passen vanwege administratieve redenen is volgens de accountant echter niet zwaarwegend omdat de BBV-regels niet heel verstrekkend zijn.

De adviescommissie stelt vast dat het voorliggende raadsvoorstel onvoldoende houvast biedt om een andere keuze te maken dan het college nu voorstelt: daarvoor ontbreekt het nodige inzicht en onderbreking van alternatieve keuzes zoals die eerder in de adviescommissie zijn langsgekomen. De commissie adviseert derhalve om deze informatie alsnog te delen met de raad zodat er een gedegen afweging gemaakt kan worden omtrent het voorliggende raadsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

Dimitri Gilissen
Voorzitter adviescommissie C&F

Bijlage 1: Verslag adviescommissie 29 april 2021

6. Stand van zaken WAAVA

Naar aanleiding van de discussie in de Adviescommissie, ongeveer een jaar geleden, zegde de wethouder toe dat enkele punten uit de Nota WAAVA zouden worden heroverwogen. De Adviescommissie stelde daar een onderzoeksopzet voor vast. De oplevering van het onderzoek is vertraagd, hoofdzakelijk vanwege de coronamaatregelen. De notities over de restwaarde en over de componentenmethode zijn nu afgerond, voor een notitie over de ondergrens heeft de afdeling nog wat meer tijd nodig. De beide notities leiden tot het advies om het bestaande beleid voort te zetten. Een punt van aandacht is circulair bouwen: dit zou op termijn tot een beleidswijziging kunnen leiden. De ambtelijke organisatie volgt de ontwikkelingen met belangstelling.

Mevrouw Koolenbrander herinnert de Adviescommissie eraan dat de wethouder een raadsbrief heeft toegezegd, echter pas als ook de notitie over de ondergrens er is, die de Adviescommissie na de zomer kan verwachten.

De bijlagen bij dit agendapunt bevatten geen verrassingen, vindt de heer Bos, maar roepen wel extra vragen op. Hij dringt erop aan zowel het memo als de raadsbrief aan de raad te sturen, zodat men er alvast op kan reageren en zonodig schriftelijke vragen kan stellen. De heer Bos is vooral benieuwd naar de aannames die hebben geleid tot de conclusies zoals verwoord in de notitie Restwaarde; er lijkt geschreven te zijn in de richting van de keuze om restwaarde niet af te schrijven en vast te houden aan de bestaande situatie. Wellicht is een second opinion het overwegen waard.

Waarin verschilt de aanpak van Rotterdam en Groningen van de aanpak van Utrecht? Mevrouw Koolenbrander geeft aan dat Utrecht vooral risico's ziet in het hanteren van restwaarde, want het is niet gemakkelijk om de waarde van een object over een langere periode te bepalen. De beide andere steden maken kennelijk een andere risico-afweging. De heer Van Vugt vult aan dat gemeenten met een grote woningvoorraad veelal voor de restwaardemethodiek kiezen. Waarom wordt de componentenbenadering negatief gewaardeerd? De Adviescommissie heeft behoefte aan verduidelijking van deze conclusie. Er wordt ook gevraagd om toevoeging van een ander element, namelijk de mogelijkheid om installaties in een kortere periode af te schrijven,

wat de mogelijkheid biedt om meer te investeren in duurzaamheid. Handig zou zijn: een overzichtje met voor- en nadelen van de huidige methode vs. de voor- en nadelen van de componentenmethode.

De heer Van Vugt merkt op dat de keuze voor restwaarde of de componentenbenadering uiteindelijk een politieke zal zijn. Hij verwacht dat het de raad zal helpen als het gesuggereerde overzicht van voor- en nadelen wordt toegevoegd. De accountant kijkt graag met de organisatie mee om te beoordelen of een en ander voldoende objectief en evenwichtig wordt beschreven. De Adviescommissie roept de organisatie op om zo snel mogelijk na de zomer een raadsbrief te sturen, zodat deze geagendeerd kan worden, eventueel voor een technische raadsinformatiebijeenkomst. Leden die nu al verdiepende vragen hebben over de bijlagen, geven die aan de ambtelijke organisatie mee.

Aan de commissie Mens & Samenleving en
de commissie Stad & Ruimte

Behandeld door D. Rijnders
Doorkiesnummer
E-mail danielle.rijnders@utrecht.nl
Bijlage(n) 1

Datum 5 november 2020
Ons kenmerk
Onderwerp PB 2021

Geachte raadsleden,

Jaarlijks verstrekt de adviescommissie Controle en Financiën u advies over de programmabegroting. De adviescommissie is een orgaan dat onderwerpen en stukken technisch behandelt. Het politieke debat vindt plaats in de commissie M&S/S&R en de raad.

Allereerst danken wij de ambtelijke organisatie voor alle inzet voor het opstellen van een sluitende programmabegroting in deze zeer lastige tijden.

Met deze brief brengt de adviescommissie u een aantal punten onder de aandacht die u desgewenst kunt betrekken bij de besprekingen in uw commissie(s).

Wij hebben de volgende opmerkingen c.q. adviezen geformuleerd:

- Door de grote inspanningen vanwege corona is de ambitie om P&C stukken leesbaarder te maken niet gerealiseerd. Het college geeft bij de opvolging van moties (M102) in het voorliggende raadsvoorstel aan dat bij de volgende begroting hier aandacht aan zal worden besteed. We onderschrijven het belang van een begroting op hoofdlijnen met duidelijk onderscheid tussen 'going-concern' en 'voorliggende keuzes'. Wij denken hierover graag mee met het college. Het zou helpen als het college toelicht in het raadsvoorstel wat op hoofdlijnen de wijzigingen ten opzichte van de voorliggende begroting (2021) zijn t.o.v. de informatie in de vorige begroting over dat jaar.
- Financiële raadsvoorstellen (op het gebied van bijvoorbeeld investeringen en grondexploitatie, bijvoorbeeld de besluitvorming rondom het MPR, maar ook bij deze begroting) blijven voor raadsleden lastig te duiden vanuit de kaderstellende rol. We zien dat wordt gewerkt aan verbeteringen naar aanleiding van eerdere toezeggingen in deze begroting (19/T407 inzake concrete verwijzing investeringen en 20/T152 inzake autorisatie van de investeringen), maar dit kan nog beter. Wij gaan graag hierover in gesprek met het college om deze voorstellen leesbaarder te maken. Dit hebben we recent gedaan voor het raadsvoorstel inzake de technische begrotingswijziging.
- De voorliggende begroting bevat circa € 108,9 mln. aan kosten m.b.t. impact corona en hier staat een dekking tegenover vanuit het Rijk en de financiële strategie. Deze dekking wordt gestort in een bestemmingsreserve maatregelenpakket (€ 37,7 miljoen) en in de algemene reserve (€ 71,2 miljoen voor dekking van scenario C). Wij adviseren:

- Dat het college ons actief informeert over de voortgang van deze uitgaven passend binnen de voorliggende begroting, specifiek de ruimte die wordt voorgesteld voor het college om te schuiven binnen de verschillende pakketten. Wij willen de gang van zaken niet vertragen en geven hiervoor ruimte aan het college, maar er zijn zorgen over het hoe en wanneer geïnformeerd worden en de positie van de raad voor het uitvoeren van haar budgetrecht;
 - Dat het college alle genoemde pakketten in de begroting specificeert naar herleidbare investeringen (specifiek ook bij pakket 4 investeren met maatschappelijk rendement).
 - De raad actief informeert over de bijdragen vanuit het Rijk en de risico's hieromtrent en hierbij niet wacht op het volgende afwegingsmoment.
- De paragraaf grondbeleid (bladzijde 395) is heel summier en voldoet hiermee niet aan het BBV geeft de accountant aan.
 - Wij adviseren het college de financiële verordening uit 2016 aan te passen richting de nieuwe verkiezingen en daar de adviescommissie en de accountant actief bij te betrekken. Hierbij kan gedacht worden aan:
 - Updaten van de verordening o.b.v. huidige spelregels en voorbeelden van andere gemeenten/VNG;
 - De kaderstellende rol van de raad duidelijker te benoemen. Voorbeeld bij investeringen en grondexploitaties;

Jaarlijks vragen wij de accountant zijn opvallendheden bij de programmabegroting te delen met de adviescommissie. Volledigheidshalve zijn deze punten als bijlage toegevoegd. Een deel van de vragen is meegenomen in de schriftelijke vragen ronde bij de begroting en anderzijds is dit meegenomen in ons advies.

Met vriendelijke groet,

Dimitri Gilissen
 voorzitter adviescommissie Controle en Financiën,
 Gemeenteraad Utrecht

Bijlage 1: Vragen en opmerkingen van de externe accountant PB 2021

- Een begroting met 556 bladzijden is overigens veel om in een week te doorgronden. Ik heb de begroting 'doorgenomen' (nog niet integraal gelezen) en enkele opvallende punten en mogelijke vragen opgenomen in onderstaand lijstje.
- In de programma's is geen totaaloverzicht van de baten en lasten per programma opgenomen.
- Bij diverse effectindicatoren (bijvoorbeeld E2.3.1. en E2.3.3) en prestatie-indicatoren (bijvoorbeeld P2.3.1.) is het realisatiepercentage 2019 hoger dan de doelstelling 2021. Zijn de ambities naar beneden bijgesteld?
- De programma's bevatten veel beschrijvende tekst, het onderscheid tussen 'going-concern' en 'speerpunten' is niet expliciet opgenomen en ook de kaderstelling in programma's niet altijd expliciet gemaakt.
- In de programma's is niet expliciet opgenomen welke investeringen (aard en financiële omvang) samenhangen met betreffende programma.
- Bij de baten en lasten in de programma's is vooral toegelicht wat de afwijking ten opzichte van het voorgaande jaar is. Er is niet veel informatie opgenomen over waar de baten en lasten uit bestaan.
- Covid-19 is apart gehouden van de rest van de begroting en de lasten en risico's als gevolg van Covid-19 zijn als incidenteel aangemerkt, die gedekt worden uit een tweetal reserves en het weerstandsvermogen.
- Bladzijde 22 naar voren halen pakket 4 ad € 11,8 miljoen en op bladzijde 30 staat € 15,4 miljoen. Wat is het verband?
- Vrijval vaste activa reserves ad € 22,4 miljoen. Voor welke activa is dit precies? Dit is een politieke keus, waarover ook het gesprek loopt met de Adviescommissie
- De vaste activa reserve bedraagt 31 december 2019 in totaal € 302 miljoen. Van welke activa worden de kapitaallasten gedekt via deze reserve?
- De bestemmingsreserve maatregelenpakket ad € 37,7 miljoen omvat een grote hoeveelheid aan maatregelen. Dit bestaat uit 4 pakketten. Het college krijgt de bevoegdheid om binnen deze 4 pakketten uitgaven te doen en daar via de bestuursrapportages verantwoording over af te leggen. Dit is een politieke keus met een vrij breed mandaat voor het college.
- Er is € 71,2 miljoen voor dekking van scenario C van Covid-19 in de algemene reserve opgenomen. Dit bestaat aan een grote hoeveelheid verschillende posten. Mag het college tussen deze posten schuiven bij het doen van onttrekkingen en wordt hierover in de tussenrapportages verantwoording afgelegd?
- Het saldo van baten en lasten voor 2021 is € 111 miljoen nadeliger (2020: € 129 miljoen nadeliger) dan de realisatie 2019. Dit wordt veroorzaakt door grote verschillen in opbrengsten en kosten bij vooral stedelijke ontwikkeling (1) en sport en samenleven (2). In 2020 en 2021 wordt volgens de begroting € 181 miljoen ingeteerd op de reserves. Dat is fors hoger dan de afgelopen jaren waarin per saldo de reserves zijn toegenomen. De verschillen op pagina 411 tot en met 416 worden daar niet toegelicht.
- De kaderstellende rol van de raad bij de knelpunten (vanaf bladzijde 425) ad € 86 miljoen is niet geheel duidelijk. Het lijken taken (en dus kosten) te zijn die de gemeenteraad 'overvallen'.
- Er zijn behoorlijk wat bestemmingsreserves (bladzijde 450 en 451) waar geen mutaties zijn begroot. Worden deze bestemmingsreserves niet ingezet?
- De voorzieningen nemen fors toe (bladzijde 492) van € 77 miljoen naar € 153 miljoen. Dit betreffen vooral de voorzieningen: egalisatievoorziening gemeentelijk vastgoed, toekomstige vervangingsinvesteringen openbare ruimte en groen (riolering) en van derden verkregen middelen (stedelijke ontwikkeling). Wat is het bestedingsplan van deze middelen, waarom zijn de onttrekkingen niet in de begroting opgenomen en wie heeft de bestedingsplannen geautoriseerd en wat is de relatie met de paragraaf kapitaalgoederen?
- Toename materiële vaste activa in 2020: € 45 miljoen, 2021: € 100 miljoen, 2022: € 151 miljoen, 2023: € 90 miljoen en 2024: € 47 miljoen. Dit is fors hoger dan de afgelopen jaren. Toen waren de toenames circa € 20 - € 40 miljoen per jaar.

- Wat vertelt het onderdeel corresponderende posten (vanaf bladzijde 514)?
- Op bladzijde 299 staat nog een vetgedrukte zin die daar – denk ik - niet thuis hoort.
- Op bladzijde 312 staan voor € 31 miljoen aan investeringen in verband met Corona. Komen - en op welke wijze - deze uitgaven terug in het hoofdstuk over Corona en waar en door wie worden deze investeringen geautoriseerd?
- In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen staan de vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Het verband met de verschillende beleidsplannen is niet eenvoudig te leggen en ook is niet duidelijk wat nu precies in 2021 aan investeringen wordt besteed. Wel zichtbaar is waarmee wordt gestart in 2021.
- Het renteresultaat bedraagt € 5,9 miljoen (bladzijde 329). Dat is 21% van de rentelasten. Bij > 25% afwijking bij de jaarrekening moet worden nagecalculeerd over de taakvelden.
- Dat risico is aanwezig nu op basis van voorcalculatie er al een verschil is van 21%. Is bekeken of voorcalculatorisch de rekenrente naar beneden moet/kan worden bijgesteld?
- De paragraaf grondbeleid (bladzijde 395) is heel summier en voldoet hiermee niet aan het BBV.
- Diverse leges zijn blijkens de paragraaf lokale heffingen niet kostendekkend. Dat zijn politieke keuzes.

Commissie Mens & Samenleving

Behandeld door	D. Rijnders	Datum	11 mei 2021
Onderwerp	Adviesbrief inzake de regeling risicovolle projecten		
E-mail	danielle.rijnders@utrecht.nl		
Bijlage(n)	Notulen adviescommissie C&F		

Beste raadsleden,

Op 20 december 2018 heeft de gemeenteraad motie 2018/278 aangenomen. Hierin heeft het college de opdracht gekregen om, in samenspraak met de raad, te komen tot een Utrechtse 'Regeling Grote Projecten'. Eind februari 2020 hebben wij een adviesbrief met een aantal conclusies en aanbevelingen opgesteld t.a.v. het destijds voorliggende concept. Inmiddels is eind april 2021 het raadsvoorstel regeling risicovolle projecten ontvangen. De regeling heeft als doel de raad te versterken in zijn kaderstellende en controlerende rol bij projecten. Het raadsvoorstel is gepresenteerd in de adviescommissie Controle & Financiën op 29 april, waarbij wij navraag hebben gedaan naar de opvolging van onze eerdere aanbevelingen. In de tabel hieronder zijn de eerdere aanbevelingen weergegeven en voorzien van de mate van opvolging (plus/min) en waar relevant voorzien van een aanvullende toelichting/advies.

1. Wij kunnen ons goed vinden in de meer uitgebreide reactie op de RRP die uitgebracht is door respectievelijk de raadswerkgroep RRP en de rekenkamer. Hun conclusies en aanbevelingen delen wij. Voorliggende reactie vanuit de adviescommissie is derhalve korter van aard.	NVT	Deze opvolging volgt in een separate brief en/of annotatie. Wij verzoeken u hiervan kennis te nemen.
2. Wij zijn benieuwd naar het door het college opgestelde beheersingskader, zodat we het geheel aan maatregelen kunnen overzien. We adviseren om hierin ook aandacht te geven aan de organisatiecultuur, in het bijzonder de ruimte die medewerkers ervaren om risico's die zij signaleren actief aan de orde te stellen en waar nodig te escaleren (op alle niveaus).		Het gevraagde 'beheerkader' is als bijlage bij het raadsvoorstel gevoegd. Deze Handleiding Projectbeheersing is ook door Twynstra Gudde beoordeeld in samenhang met de concept Regeling (toen nog Verordening genaamd). Geconcludeerd is dat deze voldoende handvatten aan de organisatie geeft om projecten te beheersen en vervolgens

		<p>op basis daarvan de juiste informatie richting de raad kan leveren. En dat deze informatie, mits tijdig aangeleverd, ook voldoende basis biedt voor (bij)sturing door de raad.</p> <p>Wel wordt opgemerkt dat het cultuuraspect, de implementatie, aandacht vraagt. Op het cultuuraspect gaat de regeling of de handleiding niet verder in.</p>
3. We onderstrepen het belang dat de RRP van toepassing is op risicovolle projecten in alle domeinen (niet alleen het fysieke domein), zonder daarbij de focus te verliezen. Dit zou overigens van invloed kunnen zijn op de criteria van risicovolle projecten.		<p>Weliswaar is in artikel 3 expliciet verwoord dat de regeling van toepassing is op alle beleidsterreinen, de eerste toepassing van het eigen afwegingskader van het college leidt tot het voorstel om 5 ruimtelijke projecten aan te wijzen als risicovol project (waarbij een ruimtelijk project buiten het afweegkader toegevoegd is). Ook projecten binnen de grondexploitaties moeten kunnen worden meegenomen in deze selectie aldus de adviescommissie..</p>
4. Speciale aandacht vragen wij voor (mogelijke) situaties waarin een tijdelijke organisatiestructuur naast de lijnorganisatie bestaat die niet officieel de naam 'project' heeft, maar wel de kenmerken heeft van een risicovol project en potentieel tussen wal en schip kan vallen. Eveneens gaat onze zorg uit naar 'kleine' projecten die incrementeel en daardoor (enigszins) onopgemerkt een 'groot' en risicovol project worden. Ook deze projecten moeten in het kader van de RRP goed op het vizier gehouden worden.		<p>Bij de huidige stukken missen wij een overzicht van alle aan de criteria getoetste projecten. Wij vinden het raadzaam om dat overzicht nog toe te voegen en dat ook in de toekomst te blijven doen.</p>
5. In de afweging of een project wel of niet onder de RRP valt, speelt het geen rol van betekenis als de financiering van een project uit een grondexploitatie plaatsvindt. Bij de gemeente Utrecht zijn er instrumenten beschikbaar om deze risico's inzichtelijk te maken en is er een reguliere informatiestroom over lopende grondexploitaties. Het is voor ons niet duidelijk hoe we de RRP moeten lezen in licht met alle andere risico- en beheersmaatregelen, zoals de maatregelen die voortvloeien uit de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Wij adviseren hier (meer) aandacht aan te besteden.		<p>Binnen de regeling is de wijze van financiering niet relevant.</p>
6. De RRP is een vastlegging van afspraken over de informatievoorziening van het college aan de raad bij risicovolle projecten, met als doel de control op projecten te verbeteren. De RRP is (nu		<p>Niet onderbouwd is waarom het college niet heeft gekozen voor de Verordening risicovolle projecten in plaats van een</p>

<p>nog) geen verordening. Dit kan mogelijk leiden tot vragen en onduidelijkheid over de status van de regeling. Hoe voorkomen we een subjectieve invulling?</p>		<p>regeling. Positief is dat regeling zelf is weergegeven op een overzichtelijke wijze met genummerde bepalingen. Verankering in de financiële verordening lijkt bevorderlijk voor de status van de regeling en de samenhang met andere financiële instrumenten.</p>
<p>7. Aan het einde van de lopende raadsperiode (2022) wordt de RRP geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Is dit tijdstip wel realistisch gezien het startmoment van de RRP? Wij adviseren om daar meer tijd voor te nemen.</p>		<p>In art. 11 RPR is bepaald dat de regeling drie jaar na de inwerkingtreding door het college en de raad wordt geëvalueerd.</p>
<p>8. De gemeenteraad besluit op voorstel van het college of een project binnen deze regeling wordt uitgevoerd of daar niet onder valt. We zouden daar graag op willen aanvullen dat de raad dit ook eigenstandig kan besluiten, dit geldt ook voor herijkingen. Deze afweging zou een vanzelfsprekend onderdeel moeten zijn van een raadsvoorstel, vergelijkbaar met het oordeel over het referendabel zijn van voorstellen. Hierbij is in alle gevallen geborgd dat een expliciete afweging is gemaakt. In de gevallen dat deze afweging een positieve conclusie kent, zou het toevoegen aan de RRP een onderdeel moeten zijn van het raadsbesluit.</p>		<p>De raad is volgens de RRP ook zelf bevoegd om voorstellen te doen om projecten onder de RRP te brengen.</p>
<p>9. De concerncontroller draagt zorg voor een onafhankelijke toets op de informatievoorziening. We gaan graag met de concerncontroller in gesprek over de positie en de rol richting de raad bij deze regeling.</p>		<p>In art. 4 RRP is bepaald dat de regeling wordt uitgevoerd door burgemeester en wethouders. Uit de toelichting blijkt dat de regeling wordt uitgevoerd onder verantwoordelijk van de project-portefeuillehouder namens B&W en dat de wethouder Control verantwoordelijk is voor de werking van de Regeling. De concerncontroller ziet toe op de werking van de regeling.</p>
<p>10. Bij de inhoud van de rapportages als gevolg van de RRP adviseren wij een combinatie te kiezen van een overzichtelijk dashboard en duidelijke tekstuele toelichtingen in het kader van het vergroten van de leesbaarheid. Wij zijn benieuwd hoe de rapportages van de RRP passen c.q. opgenomen worden in de jaarlijkse P&C-cyclus.</p>	<p>PM</p>	<p>De inhoud van het Startdocument (art. 7 lid 4 RRP) en de Eindrapportage (art. 10 lid 3 RRP) is uitgebreid beschreven. Van de inhoud van de Voorgangsrapportage (art. 8 lid 2 RRP) en de Tussenrapportage (art. 9 lid 1 RRP) is de essentie weergegeven. Dit zal verder vorm moeten krijgen in de praktijk. Wij adviseren dit aspect hierin mee te nemen.</p>

Datum 30 april 2021

Ons kenmerk

		Vwb leesbaarheid van de rapportage adviseren wij hier aandacht aan te besteden in de voortgangsrapportage.
11. Tot slot willen we de suggestie meegeven de definitieve regeling, voor verzending aan de raad ter besluitvorming, voor advies voor te leggen aan een externe met seniore expertise op het terrein van risicomanagement.		Door de regeling en de handleiding projectbeheersing aan TwynstraGudde voor te leggen is voldaan aan deze aanbeveling.

Reactie de heer van Vugt (adviseur en accountant deloitte)

De accountant geeft aan de aangepaste versie van de regeling een duidelijke verbetering betreft ten opzichte van de eerdere versie. Hij geeft de volgende opmerkingen mee:

- Het is belangrijk dat bij de twee rapportages ook wordt vermeld welke projecten niet als groot project zijn aangemerkt en waarom niet. Op deze wijze kan de raad dit beoordelen en eventueel besluiten het project alsnog als groot project aan te merken.
- Het moet duidelijk zijn op welke wijze grondexploitatie-projecten (o.a. Leidsche Rijn, Kanaalzone, Stationsgebied) bij de analyse en weging worden betrokken en of hier sprake is van een groot project.
- Door aan te sluiten bij de huidige P&C-cyclus gaat de 1e rapportage over de periode sept jaar X-1 tot en met maart jaar X (circa 7 maanden) en de 2e rapportage over de periode april jaar X tot en met augustus jaar X (circa 5 maanden). Het is dus belangrijk te realiseren dat de 1e rapportage ook gedeeltelijk gaat over de ontwikkelingen van het voorgaande jaar. Voorts is het risico dat de rapportages weinig aandacht krijgen in de raad omdat ze onderdeel uitmaken van veel meer P&C-documenten die tegelijk worden behandeld. *Alternatief zou kunnen zijn: 1 rapportage over januari tot en met juni jaar X en 2e rapportage over juli tot en met december jaar X. De handeling in de gemeenteraad kan dan begin september jaar X en begin maart jaar X+1 plaatsvinden. Nadeel is dat het los is gekoppeld van andere P&C-documenten. Voordeel is dat het over steeds over een kalenderjaar gaat en dat de documenten mogelijk meer aandacht krijgen.*
- Voor een goed uitvoering van de Regeling Grote Projecten is een cultuur waarbij centrale kaders als aanvulling op het decentrale organisatie model worden ingevuld en nageleefd belangrijk.

Adviescommissie 29 april 2021

In de adviescommissie van 29 april is de regeling gepresenteerd door de ambtelijke organisatie. Volledigheidshalve zijn de notulen van deze adviescommissie als bijlage toegevoegd. In deze adviescommissie hebben wij met de ambtelijke organisatie onderwerpen besproken als reikwijdte van de projecten (o.a. grondexploitaties en ICT projecten), opvolging van de externe consultatie en de bestuurlijke verantwoordelijkheid (dubbelrol van de wethouder control).

Met vriendelijke groet,

Dimitri Gilissen

Voorzitter adviescommissie C&F